BUONAMICI
1067

R. BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE DI FIRENZE

OPERE BIBLIOGRAFICHE E BIOGRAFICHE

RACCOLTE DAL

Dott. DIOMEDE BONAMICI

di Livorno (1823-1912)

Novembre 1921.

BIBLIOTHECA
SCRIPTORUM
MEDIOLANENSIUM.
TOMUS SECUNDUS.

Digitized by Google

Digitized by Google

PHILIPPI ARGELATI
BONONIENSIS
BIBLIOTHECA
SCRIPTORUM MEDIOLANENSIUM,
SEU
ACTA, ET ELOGIA
VIRORUM OMNIGENA ERUDITIONE ILLUSTRIUM,
QUI IN METROPOLI INSUBRIÆ, OPPIDISQUE
CIRCUMJACENTIBUS ORTI SUNT;

ADDITIS

LITERARIIS MONUMENTIS POST EORUMDEM OBITUM RELICTIS,
AUT AB ALIIS MEMORIÆ TRADITIS.

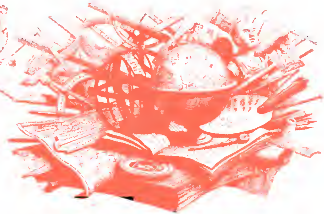
PRÆMITTITUR

CLARISSIMI VIRI JOSEPHI ANTONII SAXII

Collegii SS. Ambroſii, & Caroli Oblati, necnon Bibliothecæ Ambroſianæ Præfecti

HISTORIA LITERARIO-TYPOGRAPHICA MEDIOLANENSIS
AB ANNO MCDLXV. AD ANNUM MD. NUNC PRIMUM EDITA;
UNA CUM INDICIBUS NECESSARIIS LOCUPLETISSIMIS.

TOMUS SECUNDUS.

MEDIOLANI, MDCCXLV.
IN ÆDIBUS PALATINIS.
SUPERIORUM PERMISSU.

Digitized by Google

L

CMXXXIII.

LAFFORIUS SIMON.

EN vobis, Lectores Optimi, ſecundam Bibliothecæ Mediolanenſis partem, in qua non minoris eruditionis, & famæ Viros dabimus, multoſque hactenus Litterariæ Reipublicæ ignotos proferemus in medium. Inter Mediolanenſes igitur Canonicos Lateranenſes omnibus prorſus incognitos, & quod mirum eſt etiam ſui Ordinis Auctoribus incomperios (Roſinus enim in Lyceo Lateranenſi de ipſo ne verbum quidem habet) Simonem Laſſorium hic commendabimus, qui in tenebris adhuc lateret, niſi humaniſſimus Vir JC. Franciſcus Onuphrius Cotta mihi perhumaniter communicaſſet partem alteram Muſæi Novarienſis Cl. Jo. Auguſtini ejus Patris, in qua Auctor iſte memoratur. Optandum interea eſſet laborem præclari Scriptoris ad illius, & Novarienſium gloriam in lucem edi. Sed ad Laſſorium redeamus, qui in Pago Caſtelletti ad Ticinum amnem in Ducatu Mediolanenſi natus eſt; & perfectioris vitæ deſiderio ductus Canonicam Regularem vitam in Monaſterio Sanctæ Mariæ Creſcentiaci non longè ab hac Urbe amplexus fuit. Tantæ integritatis laude floruit, ut Contribules ſui nullum alium meliorem exiſtimaverint, cui Statuta Patriæ compilanda demandarent. Poſcentibus ergo Conſulibus, & Oppidanorum præcipuis, anno reparatæ Salutis MCCCXL.

Scripſit:

I. Statuta Caſtelletti ſupra Ticinum.
Ea Manuſcripta in Pergameno ſervari in publico Caſtelletti Tabulario indicat idem Cotta in Adden. ad Muſ. Novar. pag. 147. MS. apud Auctoris filium, ubi etiam Laſſorium à Joſepho Ariſta commendari teſtatur.

CMXXXIV.

LAMPUGNANA RHAUDENSIS CORNELIA.

FOEminis litteratis, quæ meam Bibliothecam illuſtrant, hanc quoque addere juvat, Corneliam ſcilicet Lampugnanam, quæ ex Comite Proſpero, atque Suſanna Pagana Conjugibus, vitam aſpexit in hac Urbe die VII. menſis Martii anno MDLXXXIII. Sacris Undis perfuſa in Eccleſia Sanctæ Euphemiæ, ſeptennis inducitur in Monaſterium Sancti Bernardi educanda ab Amita ſua Violanta Lampugnana. Nupſit Franciſco Rhaudenſi Viro Patricio JC. Collegiato, atque Regio Conſeudatario Oppidi Burghetti in Agro Laudenſi, nec non ex LX. Mediolani Decurionibus, de quo agit laudatiſſimus Sitonus in Chronico Collegii J. PP. Artic. 744., quo poſt novennium orbata eſt, tribus exceptis filiabus. Lauretanam Ædem inviſit anno MDCXIX. Se recepit cum duabus natis inter Virgines Aſceterii Sancto Philippo Nerio dicati apud Sanctum Barnabam, obiitque anno ſequenti virtutum fama, & ſanctitatis odore celeberrima. Corpus ejus magno populi concurſu in Templum S. Sepulchri illatum fuit, eumque hoc Epitaphio:

HIC SITA EST
CORNELIA LAMPVGNANA
RHAVDENSIS
QVAE VIVENS CVNCTIS EXEMPLO
PRAELVXIT
HVIC CAELESTEM ADPRECARE LVCEM
OBIIT ANNO MDCXX. XIX. IVLII.

Scripſit:

I. Eſercizj varj Spirituali.
II. Orazioni varie divotiſſime.
Extant ad calcem Vitæ ejuſdem ab Hippolyto Porro conſcriptæ. *Pavia, per il Negri*, 1624. *in* 4.
Ibi ſunt in laudem Corneliæ Epigrammata duo ejuſdem Porri, & Carmina duo Italica, vulgo Sonetti, Cæſaris Burri.
Videndæ quoque ſunt Schedæ Sitonianæ.

CMXXXV.

LAMPUGNANUS ASTULPHUS.

COnſolaris ampliſſima Collectio, quæ apud amiciſſimum Juriſconſultum Joannem Sitonum MS. ſervatur, maximo nobis uſui fuit in hoc Opere; ex ea enim hauſimus plurima, prout Lectores facile videre poſſunt. In ipſa igitur ex Lampugnana Gente, cujus Eruditos laudandos jam ſuſcepimus, non paucos invenimus hoc Magiſtratu in hac Urbe functos, videlicet Liſnam, qui anno MCLXVIII. Rogerium qui annis MCXCIV. & MCXCVII. atque Albertum, qui annis MCXCIV. ac MCXCV. Conſules Juſtitiæ fuere in Mediolanenſi Republica, ipſorumque Placita in pergameno conſcripta plures vidimus apud præfatum JC. Sitonum, quemadmodum etiam apud Nicolaum Sormanum Ambroſiani Collegii Doctorem, ambos editis Operibus de Litteraria Republica optimè meritos. Horum ſecutus veſtigia Aſtulphus, de quo nunc agendum, Rubini Lampugnani Juriſperiti filius, anno MCCCXLVIII. in Collegium Juriſconſultorum cooptatus, inter Legum Profeſſores ætate ſua elaruit; cumque anno eodem de corrigendis Patriæ Statutis recens conditis ageretur, Viriſque præſtantiſſimis hujuſcemodi Provincia demandaretur, eos inter dignus habitus eſt Aſtulphus, qui hanc ſuſciperet ſpartam, atque ad Reipublicæ utilitatem

I. Statuta recens compoſita ad incudem revocavit.
Agunt de ipſo, & de aliis ſupradictis Lampugnanis, Triſtanus Chalcus in Hiſtoria Patriæ lib 12. pag. 257. ad annum MCXCIV., & ſupralaudatus Sitonus in Chronico J. PP. Colleg. Mediol. pag. 30. Artic. 35.

CMXXXVI.

LAMPUGNANUS AUGUSTINUS.

FAmilia Lampugnana inter Mediolanenſes nobiliſſima, ex qua tot Viri Eruditi in præſenti mea Collectione locum non infimum tenent, dedit etiam Auguſtinum, de quo nunc dicturi ſumus, cui in Sæculo fuit nomen Joannes Baptiſta. Adhuc tenera ætate Regulam Sancti Benedicti in Monaſterio Caſſinenſi Sancti Simpliciani hujus Urbis amplexus eſt anno MDXCIX. die XXIV. Aprilis. Scholaſticis quidem rebus ſedulò vacavit, ſed Muſas, & amœniora Studia nihilominus excoluit, qui-

quibus faventibus, præclaros iogenii fœtus, tum proſâ, tum metro, in quibus æque dulcis, & facilis erat, in vulgus protulit; qui quamvis ingenii acumine, Italicæ linguæ proprietate, & elegantia, gravitate, & ſoliditate Sententiarum ſint præditi, ob ſingularem tamen pietatem, & moralia, ac ſpiritualia documenta, quibus iidem omni ex parte ſcatent, majorem etiam commendatiooem merentur. Celebriores per Italiam Academiæ, Veneta ſcilicet Incognitorum, Brixienſis Errantium, Bononieoſis Indomitorum, Genuenſis Dominantium, aliæque inter Socios certatim eum cooptarunt, cum præter doctrioam, morum etiam comitate, candore, & affabilitate omnes in ſui amorem, & benevolentiam alliceret. Io ſua verò Congregatione Prioris primùm, deinde Abbatis dignitate fuit inſignitus, ſed poſtea Regimine abdicato, Abbatis titulum ſolùm retinuit, ut liberiùs ſibi, Studiiſque poſſet incumbere. Laudibus, ac ætate pleniſſimus, obiit octogenarius Mediolani in Aſceterio Sancti Simpliciani circa anoum MDCLXVI. Ejus Opera, quæ Armellinus diligentiſſimè protulit in ſua Bibliotheca Beodictino-Caſſinenſi nunc dabo, additis etiam nonnullis, de quibus ipſe accuratiſſimus Collector edoctus minimè fuit.

Hæc ſunt:

I. La Peſtilenza ſeguita in Milano l'anno MDCXXX. raccontata da Don Agoſtino Lampugnani Prior Caſinenſe: al Sereniſſimo Duca di Mantova Carlo I. Gonzaga. *Milano, per Carlo Ferrandi*, 1634. *in* 4.

II. Sette Strali d'Amore vibrati da Gesù Criſto in Croce all'Anima fedele, ſpiegati da Don Agoſtino Lampugnani. *Bologna, preſſo Gio. Battiſta Ferroni*, 1640. *in* 4. Extat etiam MS. in Bibliotheca S. Simpliciani Mediolanenſis, pariter in 4. extratus ab ipſo anno MDCXXX., dum eſſet ibi Prior, dumque Mediolani peſtilentia graſſaretur.

III. Lettera di D. Agoſtino Lampugnani intorno alcune difficoltà della lingue Italiana, pubblicata da Gio. Battiſta Magnalpino: a Filippo Meda Segretario del Senato di Milano. *Bologna, per Nicolò Tebaldini*, 1641. *in* 12. Eſt Libellus ad orthographicam rationem retinendam contra expunctores literæ H., & admittentes Z. pro T.

IV. Turrianæ propaginis Arbor explicata. *Bononiæ, apud Jacobum Montium*, 1641. *in fol.*

V. Cecilia predicante, Rappreſentazione Sacra. *Bologna, per Domenico Barbieri*, 1641. Opus Poeticum à Valeriano Caſtilionæo in quadam Epiſtola valde laudatum.

VI. Squittinio d'Amore, Opera Academica, Parti II. *Bologna, per il Tebaldini*, 1643. *in* 12

VII. Della Vita di Santa Radegonda, che di gran Regina ſi fece Monaca di San Benedetto, lib. V. *Milano, per Lodovico Monza*, 1649. *in* 4. In fine agitur de duabus SS. Geltrudibus devotorum gratiâ.

VIII. Lumi della lingua Italiana, diffuſi da regole abbreviate, e dubbj eſaminati *ſub nomine* del Fuggitivo Academico Indomito. *Bologna, per Carlo Zenero*, 1652 *in* 12. Opus hoc adhuc MS. miſerat Auguſtinus Academicis Indomitis Bononienſibus emendandum, & corrigendum, at illi inſcio Authore, Operis luce digniſſimi partem evulgarunt 1641., & poſtea idem integrum 1652. *apud Zenerum*, ſub nomine Academici Indomiti, ut dictum eſt, ediderunt. Auguſtinus itaque ipſum poſtea à ſe recognitum recudendum curavit, ſuo expreſſo nomine appoſito. *Mediolani, apud Ludovicum Montiam*, 1651.

IX. Diporti Academici avuti in diverſe Academie. *Milano, preſſo Lodovico Monza*, 1651. *in* 8. Continet ſexdecim Orationes valde eruditas, quæ ſelectiorem Philoſophiam, inter cæteras Scientias, redolent

X. Della Carrozza da Nolo, ovvero del veſtire, ed uſanza alla moda lib. II. di Gio. Jonta Pagnalmino (ideſt anagrammaticè di Don Agoſtino Lampugnani). *Milano, per Lodovico Monza*, 1649.

XI. Della Carrozza di ritorno, ovvero dell'eſame del veſtire alla moda lib II di Gio. Jonte Magnelpino (eodem nomine inverſo). *Milano, preſſo lo ſteſſo*, 1650 *in* 12.

Philippus Picinellus, loco mox citando, hæc alia Auguſtini Lampugnani impreſſa Opera recenſet, quamvis locum, & annum editionis ferè omnium, ut illi mos eſt, prætermittat; hæc proinde ſunt verba Armellini

XII. La Ninfa Guerriera, Favola Paſtorale.

XIII. Il Celidoro; Romanzo.

XIV. Ode Latina in Creatione Ducis Venetiarum Antonii Priuli; ſic inſcribitur: „ Clio plaudens, & „ exultans in Seren Principis Venetiarum Antonii de Priulis electione. Ode D. Auguſtini Lam„ pugnani Monachi Caſſin. dicata Perilluſtri, ac „ R. D. D. Paulo Containo Ferrarienſis Eccleſiæ „ Canonico. „ *Venetiis*, 1618. *apud Antonium Pinellum Impreſſ. Ducalem*, *in* 4. Dedicans eſt Marcus Antonius Broilus, qui de Authore hujuſce lucubrationis, ſic loquitur in principio Opuſculi: „ In cujus electionem, cum hæc Ode ſcripta cir„ cumferretur, & à ſummis Viris ſummopere „ laudari audierim, ſtatim nacta occaſione, Au„ thorem ipſum conſului, eamque efflagitavi, ni„ hil ille hujuſce rei ſuſpicabatur, conceſſit tamen „ non invitus, ſed verecundus, quin & ad Illuſtriſs. „ Cardinalem Priulum etiam addidit. Utramque „ typis conſignandam volui &c. „ Angelicus autem Aproſius, qui in Bibliotheca Aproſiana pag. 297. & ſeqq. Auguſtinum Lampugnanum laudat, ejuſque Opera diligenter enumerat, aſſerit, eum dono dediſſe eidem Bibliothecæ Aproſianæ non ſolum exemplaria eorumdem ſuorum Operum, quæ ibi referuntur, ſed etiam alios variorum Authorum libros haud ſanè contemnendos, cujus effigiem ad Virum expreſſam in Aproſiana Bibliotheca idem Aproſius veteris amicitiæ memor, collocandam curavit.

XV. L'Eroe mendico, cioè de' Geſti di S. Aleſſio, libri cinque. *Milano, preſſo il Ghiſolfi*, 1645. *in* 12.

XVI. Atti di Contrizione.

XVII. Poeſie varie.

Quæ ſequuntur Manuſcripta adhuc ſunt.

XVIII. Antiochiale, ovvero Riſpoſta in difeſa del Cavalier Marini intorno all'Adone, fatto da Balbino Balbucer a Momo. MS. autographus in Aproſiana in 4.

XIX. Stimoli all'Anima fedele per inſervorarla alla divozione del Santiſſimo Sagramento dell' Altare, ſpiegati da D. Agoſtino Lampugnaoi, Priore Caſſinenſe. Tom. II. in 4. MSS.

XX. Vita della Vergine Santa Getrude, Badeſſa di Nivelle, Protettrice del Brabante, compilata da D. Agoſtino Lampugneni. Incipit: „ Egli è „ più che vero. „ MS. in 4.

XXI. Infedeltà fedele; Favola Boſcareccia. MS. in 4.

XXII. La Fiammella; Favola Paſtorale. MS. in 4.

XXIII. Odarum & Carminum D. Auguſtini Lampugnani libri IV. MSS. in 4. Hæc omnia extant Mediolani in Bibliotheca Sancti Simpliciani, ab Armellino ipſo viſa anno MDCLXXXVIII., ut ipſe aſſerit.

Horum ultimus verò adeſt etiam hoc titulo: „ Carminum Don Auguſtini Lampugnani Abba„ tis Caſſinenſis libri IV. Epigrammatum; primus „ Sacer, ſecundus Domeſticus, tertius Criticus, „ quartus Odarum. MS. in 4. ſignat. num. 90. apud Monach. Ciſterc. S. Ambroſii Mediolani.

XXIV. Ode Dicolos, Diſtrophos in laudem Sancti Nicolai Magni Mirenſis Epiſcopi, impreſſa ad calcem Hiſtoriæ Fortunati Ulmi, de translatione Corporis ejuſdem Sancti Nicolai, *edita Venetiis anno* 1626. *in* 4., eſtque pulcherrima, atque elegantiſſima.

XXV. Carmen Latinum ad Joannem Antonium Caſtilionæum. Extat in libro, cui titulus: „ Flori„ legium Antiquitatum Mediolanenſium „ ejuſdem Caſtilionæi, de quo jam dictum.

XXVI. Rime di Agoſtino Lampugnano. Extent in libro inſcripto: „ Raccolta di varie Poeſie in morte „ di Tiziano Veggelio: „ Teſte Creſcimbenio, loco infra citando.

XXVII. La Bruttezza lodata.

XXVIII. La Bellezza lodata. Hæ II. Orationes Auctoris noſtri leguntur in libro: „ Diſcorſi Accademici „ de' Signori Incogniti avuti in Venezia nella „ Accademia dell' illuſtriſſimo Gian Franceſco Lo„ redano. *Venezia, per il Sarzina*, 1635. *in* 4. Quatuor poſteriores Articulos Armellinus non vidit, cujus verba interim, quæ ſequuntur de Lampugnano noſtro, cenſui hic addere, etſi delicatulis forſan parum facienda apparebunt. „ Nec prætermittendum puto, quod Conſtanti„ nus Cajetanus in Epiſtola nuncupatoria ad „ Mauritium Roganum Cajetanum, Fundorum „ Epiſcopum, Urbiſque Cajetæ Judices, & Con„ ſiliarios, quam Vitæ Sancti Eraſmi à Gela„ ſio II Papa conſcriptæ, atque à ſe editæ Ro„ mæ anno 1638., & Scholiis illuſtratæ, præmi„ ſit, de Auguſtino Lampugnano narrat, eum „ nempe, dum Monaſterii Sancti Angeli in eadem „ Ca-

„ Cajetana Urbe Præpoſitum, ſeu, ut dicimus, Priorem, ageret, appoſuiſſe ſubſequens Diſtichon, à ſe compoſitum, Cajetani Montis, Sanctiſſimæ Trinitatis nuncupati, admirandæ ſciſſuræ, in deſcenſu dextrorſum prope Sacellum Sancti Crucifixi, ubi uſque in præſens cernitur ſignum manus cujuſdam increduli Mahometani, ac obſtinati pernegantis, hos Montes divino nuto, ac miraculo in Redemptoris obitu fuiſſe diſciſſos; dum enim manum pettæ violentiùs inferret, diceretque: Ita hoc verum eſt, atque Saxum iſtud maſſa eſt farinacea, vel lactea, continuò petra, veluti cera igne mollita, ceſſit applicitæ manui, ejuſque veſtigium profundè in ſe ipſam recepit, quod hodieque ibidem cernitur; En Lampugnani hac de re Diſtichon:

Improba mens renuit verum, quod fama fatetur
Credere, at hoc digitis Saxa liquata probant.

„ Refert quoque idem Cajetanus in eadem Epiſtola ejuſdem Lampugnani Epigramma ibidem pariter appoſitum, quo exprimitur hæc Coſmographorum animadverſio, oculorum videlicet aciem per ipſam Sacri Montis rimam rectâ lineâ Hieroſolymam ferire, quod Lampugnanus eleganter, æquè, ac devotè ſic explicat:

Quiſquis ades, curas animo depellito inertes,
Tum pius, atque tremens hunc venerare locum.

Aguot de eo magna cum laude Hieronymus Borſerius in Supplemento Rerum Mediolanenſium Cap. 12. Angelicus Aproſius in Libello dicto Viſiera alzata Hecatoſte ec. fol. 24. Itemque in alio Opere, cui titulus: Lo Scudo di Rinaldo, ſub nomine Scipionis Glareani, pagina 21., ubi dedicat Auguſtino Lampugnano Capitulum 6., cujus Programma „ Qual peccato foſſe maggiore o quello d'Adamo, o quello di Eva. „ Iterumque in Bibliotheca Aproſiana pag. 292 & ſeqq., ubi perhonorificè de eo loquitur, ejuſque Opera ferè omnia recenſet, exhibetque prolixum quidem, at ſatis venuſtum carmen a Comite, & Equite Cæſare Scroſato ex Collegio Judicum Mediolanenſium in ejus laudem conſcriptum, cujus ſpecimen Lectoris oculis mox ſubjiciemus. In laudata verò Hecatoſte quatuor Lampugnani libros ficto nomine ab eo editos recenſet, quorum ultimus eſt Antiochiale &c. „ Originale nell' Aproſiana: di queſto ſi fa menzione in fine del Vaglio Critico di Maſoto Galiſtoni, portato col vero nome. „ Juſtus Fontaninus in Catalogo ſelectiorum Authorum, qui de præcipuis artibus, & facultatibus Italicâ linguâ ſcripſerunt, edito Romæ an. 1706. Claſſe prima, qui eſt Pars ſecunda Tractatus dell' Eloquenza Italiana pag. 25., editione verò tertia ibidem, anno 1726. pag. 71., & eruditum Opus Auguſtini Lampugnani de Luminibus Italicæ linguæ, ut ſupra, refert, quamvis Authorem nominans, Caſſinenſem fuiſſe Monachum reticeat. Dominicus Bartholi in Libello inſcripto, Aſta d'Achille pag. 21. Author Libri: Le Glorie degl' Incogniti Academici di Venezia pag. 21., ubi eum decus amicitiæ, Stirpis ſuæ gloriam, & virtutis delicium vocat, qui innumeros applauſus ob ſtyli dulcedinem, novitatem acuminum, raram inventionum, & fœtuum mentis fœcunditatem meruerit, indicatque aliud ejus Opus prænotatum: Odor ſuavitatis, ſive Exercitationes Spirituales. Viſitur ibidem ejus effigies cum ſubjecto Diſticho:

Quos tua dat radios Lampas, quæ lumina profert
Hæc tuus in primis Coliodorus habet.

Franciſcus Lauredanus in Epiſtolis ad eum datis, quæ leguntur Epiſtolarum ejus, Par. I pagg 46. 329. 488. Bernardus Pez Mellicenſis, Epiſtola X. Apologeticâ pag. 250. In Regeſtis Caſinenſibus pag. 290. à tergo in margine, ſic: Abbas Titularis ex regimine multa ſcripſit.

Comitis, & Equitis Cæſaris Scroſati in Auguſtinum Lampugnanum Carmen, ſic incipit:

Pater, deliciæ novem Sororum,
Paterque unius, una ſpes, ocellus, &c.

Reliquum legi poteſt in præcitata Bibliotheca Aproſiana pag. 292. & ſeq.

Citatis Auctoribus addimus Creſcimbenium in libro „ de' Commentarj intorno all' iſtoria della volgar Poeſia „ Vol. IV. Lib. III. Artic. 71. pag. 195., & tandem Picinellum in Athenæo pag. 5.

CMXXXVII.

LAMPUGNANUS CÆSAR.

IN Cœnobio Caſtellaccii nomine prope Mediolanum, quod incolunt Monachi S. Hieronymi, ſacrum eorundem habitum aſſumpſit Cæſar Lampugnanus, Hieronymi, & Hippolytæ Puſterlæ conjugum filius, qui & nobilitati ipſius familiæ, & vitæ admodum Religioſæ, quam ex integro ſequi inſtituit, ſtudia, & animarum ſalutem peregregiè addidit, nam in Patria mea chariſſima, Parochus Eccleſiæ Sancti Barbatiani, à Suis adlectus omnem lapidem admovit, ut zelus ovibus eidem commiſſis tam ſcribendo, quàm verbum Dei è ſuggeſtu diſſeminando, proficuus eſſet. Non tantùm ibi, ſed in aliis Lombardiæ Civitatibus, non ſine ingenti laude plures Conciones habuit, laudatur igitur pro ejus Lucubrationibus,

Quæ ſunt:

I. Breve Racconto della Vita, e Miracoli di S. Barbaziano. *Bologna, preſſo il Monti*, 1617. in 8.
II. Prediche varie. Extant MSS. apud Suos.
Ita Picinellus in Athenæo p. 139. & Schedæ Sitonianæ.

CMXXXVIII.

LAMPUGNANUS FABRITIUS.

FAbritius Lampugnanus JC. Collegiatus Mediolani, filius Franciſci item JC. Collegiati Senatoris, & Blancæ Vicecomitis conjugum, non tam Juriſperitus atque Cauſarum Patronus optimus evaſit, ſed & etiam egregius Poeta, uti ex ſequentibus patebit. Supradictum Collegium Juriſconſultorum ingreſſus eſt anno Mundi Redemptionis MDXLVI., ibique adſcriptus numeratur ad ann. uſque MDLXXIX.

De ipſo damus:

I. Elogia plura Latina. Ex Picinello.
II. Inſcriptiones variæ. Ex eodem.
III. Poemata item Latina. Extant in libro Petri Franciſci Spinulæ, inſcripto Carulli imitatio. Ex eodem.
IV. Alia in ejuſdem Auctoris libro Pſalmorum.
Ipſum laudant Morigia in libro de Nobilitate Mediol. cap. 4. lib. 3. Abbas Picinellus pag. 179., & Sitonus in Chron. Coll. J. PP. pag. 114. Art. 465.

CMXXXIX.

LAMPUGNANUS FRANCISCUS.

ALterius Franciſci, atque Eliſabethæ Borromeæ Conjugum extitit filius Franciſcus noſter, qui ad Jura ediſcenda ſummopere deditus, ita in omnium oculis illuxit, ut in numerum Nobilium Collegii Mediolanenſis cooptatus fuerit anno Chriſti MDXIV., & ut exigebat illuſtrium majorum ſuorum familia, inter LX. Patriæ Decuriones locum habere jam meruerat, deinde Quæſtor Magiſtratus Ducalium Reddituum Extraordinariorum efficitur, poſtea Ducalis Cæſareuſque Senator Mediolanenſis; ſed quod ingenii ſui perpetuum Monumentum erit, ad novas Conſtitutiones compilandas, atque in ordinem redigendas ab Invictiſſimo Cæſare Carolo V. adlectus anno MDLI. reperitur. Extat præfati Senatoris memoria in Lapide Sepulchrali poſito in pariete prope Aram Divæ Mariæ ſine labe conceptæ, in Eccleſia Sancti Angeli Patrum Minoritarum Divi Franciſci de Obſervantia Burgi Legnani Duc. Mediolani, tenoris ut ſequitur:

ELI-

ELISABETH BORROMEAE
PVDICITIA EDVCATIONE LIBERORVM
OFFICIO ET OPE IN AEGENOS ET AEGROS
CONSILIO DEXTERITATE AC PRVDENTIA
MATRONAE INSIGNI
FRANCISCVS LAMPVGNANVS
IVRISCONS. ET SENATOR
INDESINENTI DESIDERIO MAERENS
M. P.
NATA ANNOS LXXIII.
OBIIT PRIMO APRILIS MDXXVIII.

Io ejus laudem juvat etiam hic addere partem Epiſtolæ Latinæ Hieronymi Perboni, quæ legitur inter hujus editas *Mediolani*, *apud Medam* MDXXXIII. lib. IV. pag. VIII. his verbis: „ Vivit hæc tui animi pietas, & juſtitiæ fructus non „ ſolom apud me: ſed quique boni, & eruditi, & „ magni Vates celebrant, & extollunt. Tantum „ iſta tui ingenii excelleotia inter alios Senatores „ eminet: quantum Sol inter minora ſydera &c. „ Non ſubticebo mehercle quod audio de tua ſubli„ mi virtute. Paſſim plurimus ſermo eſt de tuo in„ geoio, quam promptè, quam ſapieoter vaſaria „ legum revolvis: quantum es ſublimis poëtico, & „ otatorio ſtilo. Dii immortales! quæ illa his die„ bus paucis reſonuere tua carmina auribus ooſtris? „ profecto niſi invidi obſtringerent mihi linguam, „ oiſi vererer paucorum, quos noſcis, lurida venena, „ exclamarem per te ſæcula noſtra ooo ceſſura vete„ ribus &c. „ Tantus Vir deſideratus eſt anno reparatæ Redemptionis MDXLVI.

Habemus de ipſo:

I. Conſilium Juridicum. Extat inter ea Cephali. Vol. II. num. 38.
II. Novæ Conſtitutiones Mediolanenſis Dominii, quas jubente Carolo V. Imperatore compilavit, & in ordinem redegit anno MDXLI die III. Octobris.
III. Erectio Magiſtratus Sanitatis cum Inſtitutis ad eandem rem conſentaneis per Franciſcum Sfortiam II. Auctore Franciſco Lampugnano. *Mediolani*, 1534., & iterum ibidem *apud Pontium*, 1576. in 4. Cujus libri verſio Italica ſequentem titulum habet: „ La Ere„ zione del Magiſtrato della Sanità di Milano, riſtabi„ lita da Franceſco II. Sforza, ed ordinata da Fran„ ceſco Lampugnano. *Pavia, per il Bartoli*, 1578. *in fol.*
In principio hujus Operis adeſt Epiſtola Nuncupatoria Franciſci noſtri ad Celeberrimum Virum Scipionem Vegium à nobis ſuo loco laudandum, in qua hæc verba leguntur: „ Scis Phyſicorum excellentiſſime „ Scipio Illuſtriſſimum Principem, tuo forſan impulſu „ mihi mandaſſe, ut Decretorum, & Ordinum Officii „ Sanitatis, rudem & incompoſitam congeriem, in „ meliorem formam redigerem, & quæ expedire arbi„ trarer, adderem: laborioſam quippe, & duram pro„ vinciam: mihi præſertim, qui Senatorii muneris „ negotiorum multitudine obruor &c.
IV. Carmen Franciſci Lampugnani in laudem Senatoris Andreæ Alciati. Extat MS. in Bibliotheca Fratrum Marchionum Vicecomitum.
Ego vidi in MS. Bibl. Ambr. ſignat. T. num. 10. in 4. Gabrielis Faveri Fontanæ Placentini Epithalamium in Nuptiis Franciſci Lampugnani, & Eliſabethæ Landrianæ. Ubi multa de iſtis duabus Familiis.
Memoratur à Cavatio in Alleviam. Stat. Mediol. à Lando in Senatu Mediol lib. 5. pag. 155 à Sitono in libro ſupradicto pag. 85. Art. 334., atque à Bartholomæo Curtio in Notitiis Medicorum Mediolanenſium pag. 31.

CMXL.

LAMPUGNANUS FRANCISCUS alter.

IN dubio aliquando fui, an inter Scriptores Mediolanenſes Franciſcum hunc Lampugnanum adtexere debuiſſem, rationibus, quas Lector Benevolus habebit, ex ipſis verbis quæ leguntur io Tom. I. Scriptorum Ord. Prædicatorum à Clariſſimis Quetif, & Eccard editorum; ſed cum Viri iſti emunctæ naris juſtis Criticæ regulis rem examinarint, ſatius duxi, ipſa, ut jacent referre; judicium ergo penes Lectores eſto, nam litem hanc dirimere ego minime audeo. Hæc ſunt: „ Franciſcus Lampugnanus Me„ diolanenſis quidam inter Scriptores Lonhardos re„ cenſetur à Rovetta primò ad MCCLXXVII, & „ ab eodem dicitur Epiſcopus Cæſenatenſis à Grego„ rio X. datus, & inſtitutus, eoque titulo in Coo„ cilio Lugdunenſi II. ſediſſe, ac ſcripſiſſe.

I. Summam brevem pro Clericorum inſtructione.
II. Libellum Doctrinæ Chriſtianæ pro parvulorum, atque ſimplicium inſtitutione.
III. Manuale Parochorum:
„ Ac de Operibus quidem penes illum fides, cùm ubi ſer„ ventur ſaltem MSS., aut cui viſa, non addat: at de „ Epiſcopatu etſi conſentientem habeat in aliquo Fon„ tanam, in Theatro (dico in aliquo, nam non con„ venit in annis, volens promorum anno MCCLXIII. „ & mortuum anno MCCLXX.) ego non aſſentior, „ cùm hujus Epiſcopi non meminerint Bernardus Gui„ donis, Leander, Luſitanus, nec Razzius: imò nul„ lus ei locus ſit in ſerie Præſulum Cæſenatenſium à „ MCCLXX., ad MCCCX, ut apud Ughellum cui„ libet inſpicienti patebit, aliuſque ad MCCLXXIV. „ adnotetur, qui proinde Concilio Lugdunenſi affuit, „ ſi quis affuit. Verum eſt à Pio P. II. lib. 3. pag. 30. „ laudari quemdam Franciſcum Statum Epiſcopum Cæ„ ſenatenſem, ſed is circa annum MCCCCXLV. ſediſ„ ſe dicitur ſub Magiſtro Ordinis Petro Rochim, quod „ cum Chronologia Rovettæ non convenit. Quædam „ mihi ſuſpicio erratum eſſe in Epiſcopatu, & ſcriptum „ Cæſenatenſis, pro Cenetenſis; fuit enim revera quidam „ Franciſcus Epiſcopus Cenetenſis à Leandro, & aliis „ laudatus, de quo cùm non ſat accuratè Ughellus, & „ eum excipiens Fontana loquantur, placet hìc ejus „ Epitaphium referre, ut legitur apud Bartholomæum „ Burchelati Commentar. Hiſt. Tarviſ. edit. Tarviſii „ 1616. in 4. Sic enim lib. 4.

FRANCISCVS DE ARPO CIVIS TARVISINVS
FRATER DOMINICANVS
EPISCOPVS CENETENSIS RELIGIONE INSIGNIS
HOC ANNO MIGRAVIT AD DOMINVM.

„ Quo & Frater Falcus Tarviſinus ejuſdem Ordinis Sum„ mi Pontificis, nempe Benedicti XI., Nepos dilectiſſi„ mus lucis uſuram amiſit anno Domini MCCCX. Ex „ quibus emendes Ughellum, & Fontanam, qui mor„ tem Franciſci hujus de Arpo ponunt ad MCCC.
Sic ſcripſerunt ſupracitati Auctores loco jam dicto, T. I. pag. 511., quibus ob nullum documentum mihi exhibitum nihil adjicere poſſum.

CMXLI.

LAMPUGNANUS GEORGIUS.

PEtrus Lampugnanus Juriſconſultus Collegiatus, atque Fiſci Patronus in lucem edidit Georgium, de quo nunc eſt ſermo, uti me benigniter admonuit ſæpe laudatus Sitonus ex Inſtrumento anni MCCCCXLIII. penes eundem. Inter Patriæ Decuriones, & ex XXIV. Capitaneis, & Defenſoribus, necnon ex quinque principibus Reipublicæ Mediolanenſis memoratur à Corio in Patriis Hiſtoriis ad anoum MCCCCXLVII., ſed audiamus quid de ipſo ſcripſit Vir egregius, & litteratiſſimus Guidus Pancirolus loco infra recenſendo. „ Prætermittendus non „ eſt Georgius Lampugnanus, qui iis temporibus „ Ticioi docuit, felicior, ſi ſe turbis popularibus „ noo immiſcuiſſet. Deceſſerat Philippus Maria Dux „ Mediolaoi, apoplexia correptus anno humanæ Sa„ lutis

Digitized by Google

„ lutis MCCCCXLVII. Alphonſo Aragonum Rege hærede inſtituto ; populus ad libertatem aſpirans XII. Viros, qui Rempublicam adminiſtrarent, elegit. Georgius magnus libertatis aſſertor, ac Democratiæ ſtudioſus Philippi teſtamentum dilaniavit. Sed cum Civitas inconſtans, Nobilibus dejectis, ex ima plebe XII. Viros ignobiles legiſſet, qui magiſtratum gererent, hi Patritios, quos multis modis offenderant, ſuſpectos habentes, ſeptem ex illis primarios, & opibus claros, & quoſdam alios fraude interemptos necaverunt; inter eos fuit Georgius, quem Legatum ad Fridericum Imperatorem auxilium imploraturum mittere ſimulant, & in itinere Modoëtiæ captum necarunt. Hunc exitum Georgius habuit popularis libertatis ſtudioſus. Populus fame laborans arreptis armis, plebejos magiſtratus in vincula conjecit, & Urbem Franciſco Sfortiæ eam obſidenti tradidit. „ Mihi autem datum eſt de iſto Opus proferre, quod ex Catalogo Bibliothecæ, quem penes ſe geſtabat inclytus Rex Francorum Franciſcus I. alibi citato libentiſſimè hauſi.

I. Lecturæ in Jus Civile, & Publicum Georgii Lampugnani Mediolanenſis. MS. in pergameno in fol.
   Inter Epiſtolas Franciſci Philelphi editas in Venetæ anno 1502. in fol. extat Epiſtola ad Georgium Lampugnanum miſſa pag. 42.
   Videndi ſunt Pancirolus ſupradictus in libro de claris Legum Interpretibus cap. 98. pag. 196. Corius in Hiſtoria Mediolanenſi Parte V. ad annum MCCCCXLVII. Moriggia Nobil. Mediol. lib. III pag. 239. Æneas Sylvius in Hiſtoria Europæ cap. 49. Donatus Boſſius in Chronica Mediol. ad annos MCDXLVIII. & MCDXLIX. Franciſcus Nobilis in Arbore Lampugnanæ Familiæ, atque Sitonus pag. 45. art. 168.

CMXLII.

LAMPUGNANUS GULIELMUS.

INclytus Mediolani Dux Philippus Maria Vicecomes pro animæ ſuæ ſalute, Conſilium petiit à quibuſdam Viris in facultate Theologica illius ævi in hac Metropoli celeberrimis, quod ego legi ad calcem cujuſdam Codicis MS. Bartholomæi de la Valle, de quo ſuo loco dicturi ſumus. Eidem Conſilio ſe ſubſcripſere D. Franciſcus de la Cruce Vicarius Reverendiſs. D. Archiepiſcopi, M. Abbas Sancti Celſi, Daniel de Rhaude, Frater Albertus Ordinis Obſervantiæ Minorum, M. Gregorius Ordinis S. Marci, Frater Gulielmus de Lampugnano Ordinis S Euſtorgii, Don Anſelmus Ordinis S. Petri de Glaſſiate. Ad dictum Conſilium quædam ab Anonymo oppoſita fuere, qua de cauſa adſunt Virorum ſupradictorum Reſponſiones, auctoritatibus SS. Patrum ac Theologorum firmatæ. Noſter verò ſupradictus Gulielmus de Lampugnano ignotus Scriptoribus Ordinis Prædicatorum à me nunc producendus erat inter doctos Mediolanenſes, etſi nil aliud de ipſo dare poſſim præterquamquod

I. Conſilium pro ſalute animæ, quod Illuſtriſſimus ac Clariſſimus Princeps Philippus Maria Dux Mediolani poſtulavit. Diploma ejuſdem datum eſt die IX. Maji MCCCCXLVI.

II. Reſponſiones eorumdem Virorum in decem Capitula diſtributæ, datæ ſunt eodem anno, die penultima Junii.

CMXLIII.

LAMPUGNANUS HIERONYMUS.

EX Joanne Baptiſta Lampugnano, atque Laura itidem Lampugnana Conjugibus lucem vidit Hieronymus, quem nunc laudamus, die XX. menſis Januarii, Chriſtianæ verò Redemptionis anno MDLXXVII. Philoſophicis, necnon Theologicis ſtudiis ediſcendis in Almam Urbem ſe contulit, in quibus tam doctus evaſit, ut ipſas facultates è Cathedra pluribus dictaverit, iiſque poſtea relictis ad Jura diſcenda ſe vertit, & tam feliciter, ut ipſorum Magiſter effectus, in Romano Sapientiæ Archigymnaſio publicè & ſine ſtipendio per aliquot annorum tempus profeſſus ſit; ſed forſan ob nimium diſcipulorum numerum, ſeu verius pro majori lucro acquirendo, lecturam in propriam domum tranſtulit. Vir iſte meliori fortuna dignus, à quodam homine flagitioſo fraudatus fuit pecunia non pauca, quam ipſi mutuaverat, quâ de cauſa ferè fatuus extitit uſque dum remediis opportunis adhibitis ad priſtinam mentis ſanitatem redierit. Eximius Cardinalis, & Princeps Theodorus Trivultius non tantùm ipſius miſertus eſt, ſed etiam quampluribus beneficiis eumdem Hieronymum donavit, donec morbo, quem Pituitam vocant, è vivis abiit anno Chriſti MDCLIII. die XVI. Februarii. Teſtimonia pietatis ejuſdem ſunt ultimæ ipſius Tabulæ, in quibus hæredem conſtituit Collegium Patrum Societatis Jeſu Romæ, quod Domum Profeſſam appellant, ejus verò ingenii, quæ ſequuntur Opera

Videlicet :

I. Compendium Introductionis ad Juſtinianeas Inſtitutiones.

II. De ratione ſtudendi in utroque Jure. Sunt ambo uno Volumine. *Romæ, apud Corbellettum*, 1627. in 8. Idem Liber denuo impreſſus fuit a Didaco Fontana, ac Lælio Biſciæ Cardinali nuncupatus. *Romæ, apud eumdem Corbellettum.*

III. Hieronymi Lampugnani Juriſutriuſque Doctoris in Inſtitutiones Imperiales, ac titulos utriuſque Cenſuræ ad eoſdem Lib. pertinentes, Diſputationes : ad Illuſtriſs. & Reverendiſs. D. Principem Trivultium Prothon. Apoſtol. & Sacræ Cameræ Clericum. Vol. VI. MS. in 4. Extant in Bibliotheca Ambroſiana ſignati O. num. 44. ad 49. ſinguli pagg. 400.
   Agunt de ipſo Janus Nicius Erithræus in Pinacotheca Tom. II. Leo Allatius in Apibus Urbanis pag. 131., & Picinellus in Athenæo pag. 142.

CMXLIV.

LAMPUGNANUS JACOBUS.

ANno Chriſtiano MDLVII. Patre Bernardo, in lucem venit Mediolani Jacobus Lampugnanus, qui tam felicem aſpectum, & animi dotes adeptus fuit, ut vix Hyppocratis documentis perceptis, in eiſdem Magiſter evaſerit anno tantùm ætatis ſuæ vigeſimo ſexto, quo ob famam ſuæ virtutis ipſum vocavit Taurinum Marchio Eſtenſis ad penes ſe Artem Medicam exercendam. Tanta fuit exiſtimatio breviter à Jacobo noſtro ſibi acquiſita, ut Cathedrâ in Univerſitate Montis Regalis meruerit inſigniri, in qua totam Philoſophiam magno diſcipulorum concurſu explicavit doctiſſimè. Sed tam anguſtos terminos ei non reliquerunt fors, atque illius merita, nam Romam poſtulatus à Nicolao Sfondrato tunc Summi Pontificis Gregorii XV. nepoti, & poſtea S. R. E. Cardinali ampliſſimo, in primarium ipſius Pontificis Medicum electus extitit, quem prætermiſit inter Protophyſicos Apoſtolicos Eques Mandoſius in ſua Romana Bibliotheca, neccnon primariam Medicinæ Lecturam in Archigymnaſio Romano obtinuit, quod accidit juxta Jo. Bapt. Sylvatici ſententiam, an. MDXCIV. Hæc verò ſunt verba ejuſdem Sylvatici in laudem Lampugnani noſtri, quæ leguntur in ejus libro de Collegio Medicorum Mediolanenſium : „ Annum nunc agit quinquageſimum, inter primos Almæ Urbis Medicos primas tenens, doctus, bonus, elegans, modeſtus, atque ea vitæ moderatione, & probitate utens, ut ad Eccleſiaſticos honores non ſemel fuerit vocatus. „ Tranſactis vix quatuor annis in eo munere agente Lampugnano noſtro obtinere licuit à Sanctiſſimo Pontifice Clemente VIII. memorandum illud Diploma, quo Phyſici Collegiati Mediolanenſes honore Equitum, Comitumque Pontificiorum inſigniri meruere, Cardinale Paulo Camillo Sfondrato, ejuſdem Papæ Nepote etiam intercedente.

te. Fratrem habuit Herculem, qui & ipſe ſupradictum Phyſicorum Collegium ingreſſus eſt anno MDXCVIII. Vivebat adhuc Scriptor, de quo agimus, juxta Clariſſimum Sitonum in Chronico MS. Medicorum Mediolanenſium, anno MDCXXXII. ideoque uſque ad ultimam ſenectutem perveniſſe cognoſcitur, ſed poſtremam ejus diem nulli adhuc memorarunt.

Opera illius ſunt

I. Epiſtola de Chalcantho, quam publicavit Petrus Caſtellus in Decad. I. Epit. IX.
II. De Febribus.
III. De Humoribus.
IV. De Criſibus.
V. De Purgatione.
Quæ omnia MSS ſervari apud ejus Diſcipulos teſtantur infraſcripti, nempe Leo Allatius in Apibus Urbanis pag. 141. Curtius in Libro de Medicis Mediolanenſibus pag. 129., atque Picinellus in Athenæo pag. 244.

CMXLV.

LAMPUGNANUS JACOBUS alter.

IN celebratiſſima ab omnibus Societate Jeſu ſummopere illuxit Jacobus Lampugnanus Franciſci filius, qui ob ejus ſingularem virtutem, pietatemque Suis, aliiſque Viris doctis ſemper charus extitit. Litteras humaniores in Romano Collegio docuit, nec non bis totam Philoſophiam ibidem ſolidè explicavit. Prudentiam quoque ſingularem adeptus eſt, pro qua Collegia ſuæ Societatis tam Tibure, quàm Viterbii omnibus plaudentibus rexit. Pauca de ipſo habemus, ut infra videre eſt, ſed, ut ab ungue Leo, ingenium tanti Viri in eis optimè elucet.

Sunt igitur

I. Jeſus inter tormenta Deus: Oratio dicta ad S. D N Urbanum VIII. ipſo Paraſceves die in Sacello Pontificio Vaticano. *Romæ, ex Typographia Franciſci Corbelletti*, 1634. *in* 4. quam Theodoro Cardinali Trivultio dicavit. Eamque inter Orationes PP. Societ Jeſu impreſſam reperi pag. 649. *Romæ, apud Maſcardum*, 1641. *in* 12.
II. Conciones Spirituales Sancti Franciſci Aſſiſiatis ex Italico in Latinum ſermonem ab eodem verſæ.
Ita Philippus Allegambe in Bibliotheca Scriptorum Soc Jeſu, & Abbas Philippus Picinellus in Athenæo pag. 243., nec non Cinellus in Bibliotheca Vol. Pluteo III.

CMXLVI.

LAMPUGNANUS JOANNES.

TEmporum edacitas ſatis non fuit, ut vel Religioni ampliſſimæ Fratrum Ordinis Prædicatorum, vel nobis oblivioni traderetur Joannes hic Lampugnanus, qui in Cœnobio Sancti Euſtorgii Patriæ ſuæ Mediolanenſis virtute, moribuſque vitæ Eccleſiaſticæ optimè congruentibus, in omnium oculis præluxit anno MCCLXII. Præter alias virtutes, ſcientiaſque, quas Lampugnanus noſter adeptus fuerat, Oratoriam facultatem tam fervido zelo exercebat, ut ſua ætate facundus, doctiſſimuſque meruerit vocari. Teſtibus verò Scriptoribus infra recenſendis, obiiſſe fertur anno Chriſti MCCXCIII, ac Scripta reliquiſſe, quæ ſequuntur, nemine autem indicante, ubi in præſentiarum reperiantur

Scilicet:

I. Sermones Dominicales.
II. Sermones per Annum.
III. Sermones Quadrageſimales.
IV. Sermones de Sanctis.
Sic Pius Fernandez, Altamura, Rovetta ad annum MCCXCVI. Creſcentius Præſidii Romani p. III Moriggia in Nob. Mediol. lib. III. Picinellus in Athenæo pag. 304. quos omnes ſecuti ſunt Quetif, & Ecc. ard in Tomo I. Bibliothecæ Scriptorum Ordinis Prædicatorum pag. 414., eiſque ego addo Maraccium in Bibl. Mariana p. I. pag. 747.

CMXLVII.

LAMPUGNANUS JULIUS CÆSAR.

JUlius Cæſar Lampugnanus parentibus Hieronymo, atque Cæcilia Raynona conjugibus Mediolanenſibus lucem primam vidit die X. Aprilis, anno MDCIX. Ab eiſdem optimè educatus, facultatem Medicam ſequutus eſt tam felici eventu, ut Laurea Doctorali exornari meruerit in Univerſitate Ticinenſi anno MDCXXXIII. Ad Patriam reverſus ſtudia acerrimè proſequutus eſt, & non parum nominis in ægrotis curandis ſibi acquiſivit, ita ut locum in Collegio Phyſicorum Mediolanenſium habuerit anno MDCLIX. die verò XIII. menſis Decembris, inter Viros, quos XII. Proviſionum nuncupantur, adlectus extiterit. Eruditionem ejus facilè demonſtrat Liber infra memorandus, quem typis tradidit, & plura certè expectanda erant ab ipſo, niſi mors citò nimis illum nobis cripuiſſet anno MDCLXI. die VII. Maji.

En Operis ejuſdem titulum

I. Levis punctura Tabaci, Phyſici Julii Cæſaris Lampugnani. Perilluſtri, & Admodum Rev D. Joſepho de Raſiis Sacrarum Cæremoniarum Magiſtro in Metropolitana Mediolanenſi. *Mediolani, apud Jo. Baptiſtam, & Julium Cæſarem fratres Malateſta*, 1650 *in* 8.
Ex Advocato Joanne de Sitonis de Scotia in Chronico Colleg. Nobb. Phyſicor. Mediol. part II. Artic. 318. MS. in fol. de anno MDCCVIII. extat penes ipſum Authorem, necnon ex Picinelli Athenæo pag. 360., & ex Bartholomæo Curtio de Medicis Mediolanenſibus pag. 187.

CMXLVIII.

LAMPUGNANUS LAURENTIUS.

LAurentius Lampugnanus Stephani, & Catharinæ Arnatæ nobilium conjugum filius, Ambroſiique Lampugnani anno MCCCCXV. JC. Collegiati Mediolani ex fratre nepos, in Vico Caſtellantia Agri Mediolanenſis ortus, vigeſimo ætatis anno, qui Salutis erat MCCCCXXXV., habitum Eremitarum in Congregatione Lombardiæ, atque S. Mariæ Coronatæ Cœnobio ſuſcepit. Brevi emenſis Divinorum ſtudiorum curriculis, Lectoris munus exercuit, & adhuc Diaconus inter Sacros Oratores recenſitus in Divini Verbi miniſterio magnam nomini ſuo famam comparavit. Congregationis ſuæ Jura ſcriptis, verbiſque defendit, & tametſi plurimorum ſibi invidiam conciliaſſet, nullo tamen pacto à tam præclaro patrocinio ceſſavit. Juvenili adhuc ætate ad primarios Congregationis ſuæ gradus omnium Votis aſcendit: ter Viſitator, ſepties Deffinitor, quinquies Præſes, & bis Vicarius Generalis annis MDXII. & MDXVII. in Comitiis Vercellenſibus, & Cremonenſibus electus. Plura intulit Volumina in Bibliothecam prædicti Cœnobii S. Mariæ Coronatæ, quæ adhuc ibi extant ejus nomine inſignita à me non ſine voluptate inſpecta. Obiit ætatis anno LXIX. Salutis verò MDXXVII.

Scripſit

I. Corpus Philoſophicum ex primariis Auguſtiniani Ordinis Scriptoribus collectum, quod lucem non vidiſſe dolemus, teſte Calvi in Monumentis hiſtoricis Congregationis Eremit. Lombard. part. I. pag. 197. ubi Laurentii geſta recenſentur.

CMXLIX.

CMXLIX.

LAMPUGNANUS LITTA.

Litta ex nobiliſſima Lampugnanorum gente in hac Metropoli ortus, inter Patriæ Patres jure ac merito recenſeri meruit, quorum laboribus, atque vigilantiæ inſtaurationem ſuam debet poſt excidium Ænobarbo jubente patratum hæc Urbs florentiſſima. Conſulatum geſſit Mediolanenſis Reipublicæ Litta noſter circa annum MCLXX. cum inito conſilio profugi Cives Patrios lares in natali ſolo reſtituere decreviſſent. Formandis etiam populi moribus cum Collegis ſuis operam dedit eximiam Vir prudentiſſimus, omnibuſque Sæculis memorandus, propter ea quæ cum eiſdem condidit circa ipſum annum:

I. Statuta Reipublicæ Mediolanenſi apprimè proficua. Ipſius nobis memoriam è vetuſtis Scriptoribus inſinuat Comes Octavius Archintus in laudatiſſima Collectione ſua MS. Monum. Familiarum Mediolanenſium.

CML.

LAMPUGNANUS PETRUS MARTYR.

ETſi inter Lampugnanos, quorum ſeriem nonnulli dederunt, mihi datum non fuerit reperire Petrum Martyrem Chronici mox recenſendi Auctorem, attamen non tantum ex cognomine Lampugnano quod Gens iſta, à loco in dirione Mediolanenſi exiſtente ſic nuncupato, unde originem ſuam traduxit, hauſiſſe perhibetur, (nam aliquando ipſos inveni à Lampugnano vocatos, quandoque verò de Lampugnanis), attamen, dico, in Scriptoribus Mediolanenſibus Petrum Martyrem locatum volui, verum etiam ex eo, quod pluribus in locis Patriam ſuam oſtendit Mediolanum. Hunc prorſus ignotum Scriptorem accipiant Lectores, & ad Mediolanenſem Lampugnanorum Familiam ſui libenter addant.

Opus ejuſdem ſic eſt inſcriptum

I. Petri Martyris Lampugnani Chronica rerum ut plurimum Mediolanenſium. Incipit à die Martis XVII. Julii anni MCCCLXIX. uſque ad annum MCCCCLXXXV. MS. in fol. Extat in Bibliotheca Fratrum Marchionum Vicecomitum.

CMLI.

LAMPUGNANUS PHILIPPUS.

PHilippus ex nobili Lampugnana Gente Mediolani ortus eſt, atque anno MCXCIV. munus Archipresbyteri Metropolitanæ Mediolanenſis obibat, ex MS. Trivultii, de quo ſuo loco. Poſt obitum Uberti Archiepiſcopi totius Cleri conſenſu ad eamdem Infulam electus fuit, & à Cœleſtino III. Pontifice confirmatus. Hujus Eccleſiæ gubernacula ſuſcepit die X. Junii, anno MCXCVI. Quanti eum fecerit Innocentius Papa III, qui Cœleſtino in Petri Cathedra ſucceſſit, plures teſtantur literæ ad Philippum eundem datæ, quæ partim in corpore Juris Canonici inſertæ conſpiciuntur. Hujus Præſulis temporibus acerbiſſima bella, Mediolanenſibus, & Papienſibus inter ſe contendentibus, Inſubriam afflixere. Philippi tamen prudentiâ, & in gerendis rebus labor indefeſſus, adeo diſcordes animos delinivit, ut icto tandem fœdere, pax optata redierit. Annos decem, menſes quatuor, dies ſeptem laudabiliter Ambroſianæ præfuit Eccleſiæ, jacebatque in Templo Sanctæ Mariæ Majoris Mediolani nunc diruto.

Habemus hæc de ipſo

I. Litteræ quarum meminit Innocentius III. in Epiſtola data Laterani XII. Kal. Novembris anno IX. Pontific. ſui, (quas exſcripſit Ughellus ex Regeſt. Vatic. Lib. IX. pag. 116. n. 117., & extant in Ital. Sac. Tom. IV. in Eporedien. n. 24.) ad ſe datarum, quibus ei Philippus nunciaverat Petrum ab Eporedienſi Capitulo electum Epiſcopum, & a ſe confirmatum, conſecrationis munere nondum percepto, ſolitudinis amore ductum ad eremum confugiſſe.

II. Epiſtola Philippi Archiepiſcopi ad Innoc. III. ſuper diſcordia Canonicorum, & Monachorum Sancti Ambroſii circa ann. MCIC. Extant in Collectione omnium Votis typis tradenda doctiſs. Sormanni.

Extat quoque Epiſtola Innocentii III. ad eundem, ut Cauſidicum Paſſaguerram gravi Crimine illigatum ſiſtat quamprimum coram Apoſtolico Judicio, alioqui cum Anathemate feriat. Dat. Romæ Id. Apr. Pontif. ſui anno I.

Alia ejuſdem ad eundem, ut Amanuenſis munus conferat Henrico Subdiacono ſuo, circa annum MCXCVIII.

Alia ut Clericum Bonacoſam recipiat in Canonicum S. Ambroſii. Dat. Romæ VIII. Id. Julii Pont. anno I.

Alia ſuper negotio conferendæ Cancellariæ Mediolanenſis Eccleſiæ, de quo negotio inter Sedem Apoſtolicam, & Mediol. jus videbatur ambiguum. Dat. Peruſii IX. Kal. Octob. eod. anno.

Sententia Lotharii Epiſcopi Vercellenſis, Girardi Abbatis de Tiberio, & Presbyteri Uberti Mantuani Proviſorum Eccleſiarum Lombardiæ ab Innoc. III. Delegatorum, in Cauſa vertente inter Philippum Archiep. & Milonem Cimiliarcham ſuper refectione Veſtium, & Paramentorum Eccleſiæ S. Mariæ favore Archiepiſcopi, lata die XVI. Junii MCCVI. Reperiuntur omnia in ſupradicta Collectione Sormanni.

Agunt de ipſo acta Mediolanenſis Eccleſiæ p. 6. num. 91. Ughellus in Archiepiſcopis Mediolanenſibus, & ſi placet Picinellus in Athenæo pag. 191.

CMLII.

LAMPUGNANUS POMPEJUS.

INter Juriſconſultos Collegiatos Mediolanenſes improbo fermè labore à clariſſimo Sitono collectos reperitur Pompejus Lampugnanus Petri Pauli Achille geniti, & Angelæ Cittadinæ conjugum filius: Philippi Equitis Ord. S. Stephani frater, & claruiſſe aſſeritur anno MDLXXV. ad MDCXVII. Plura nobis datum non eſt de Viro iſto proferre, atque in hac Bibliotheca memorandus minime foret, niſi fortuitò in Librum, quem præ manibus habui, incidiſſem.

Hic eſt titulus ejuſdem, ut jacet

I. Juſti Lipſii in Cornelium Tacitum Notæ cum MS. Codice Mirandulano collatæ à Pompejo Lampugnano. Ad Illuſtriſs. Galeottum Mirandulæ Comitem, & Concordiæ Principem. *Bergomi, Sumptibus Vicentii Vsotti Parmenſis*, 1602. in 12. Epiſtola nuncupatoria data eſt Romæ III. Kal. Junii.

Videndi ſunt Advocatus ſupradictus Sitonus in Chronico Coll. J. PP. artic. 622. pag. 154. & Moriggia in Hiſtoria Antiquit. Mediol. Lib. III. Cap. XIV.

CMLIII.

LAMPUGNANUS PRINCIVALLUS.

EX inclyto Lampugnaneo Stipite prodiit Sæculo XV. Princivallus Lampugnanus Petri Juriſconſulti Collegiati, Ducaliſque Fiſci Patroni in toto Mediolanenſi dominio, atque Urſinæ Viſtarinæ illuſtrium Conjugum filius, qui & ipſe in Collegium Juriſperitorum Mediolanenſium cooptatus extitit, nec non Gubernatoris munus Placentinæ Urbis ſummâ cum laude ſuſtinuit Anno MCDLXVI. Nec mihi

per-

permiſſum fuit plura de iſto aliunde perquirere, nam ſatis ſuperque laudatur in ſequenti Elogio ſupra tumulum ejuſdem appoſito, in Eccleſia Sancti Franciſci Mantuæ, ubi ſepulchrum habuit Anno Domini MCCCCLXXXVII. In eodem Lector videbit quantum in Litteris, atque in Armis Vir perſpicuus excelluerit, ita ut Fabiis, Catonibus, Metellis æquiparari meruerit; ſic enim legitur

PRISCA FIDES TACEAT FABIOS DVROSQUE CATONES
VIRTVTVM HIC CENSOR NEMPE PERENNIS ERAT
LAMPVGNANA DOMVS TVLIT HVNC HVNC INCLYTA MVNDO
MAGNIFICVM BELLO CONSPICVVMQVE TOGA
QVAQVE FIDE VIXIT POPVLVSQVE DVCESQVE PROBARVNT
INSVBRII QVORVM GLORIA SVMMA FVIT
NOMINE PRINCIVALIS FVERAT PIETATE METELLVS
HEV BONA TOT TVMVLO CLAVSIT ACERBA DIES!
ANNO MCCCCLXXXVII.

Mihimetipſi interim gratulor, quod ingenii iſtius Lampugnani aliqua monumenta reperire ſors obtulit in evolvendis Epiſtolis Candidi Decembrii, in quarum una legi

I. Terentium à Princivallo Lampugnano illuſtratum fuiſſe, qua propter pluribus laudibus ipſum commendat Decembrius in Epiſtola ſupramemorata, quæ extat inter MSS. ipſius Decembrii in Bibliotheca Ambroſiana, & data eſt Anno MCDLX. die verò XXIV. Menſis Septembris.
II. Judicium Princivalli Lampugnani ſoper Translationem Leonardi Aretini Ethicæ Ariſtotelis, quam Candidus Decembrius Lampugnano miſit; & illius ſententiam profert in Epiſtola eidem ſcripta die VII. Junii MCDLXVI. in ipſa verò Decembrius Princivallum noſtrum Virum doctiſſimum vocat. Extat ibidem.

Memoratur à Clariſſimo Sitono in Chronico J. PP. pag. 146. artic. 586.

CMLIV.

LAMPUGNANUS UBERTUS.

IN numero celebrium Juriſperitorum Sæculi XIV. ex conſenſu Virorum doctiſſimorum ipſius ævi locum habere meruit Ubertus, ſeu, ut alii malunt, Ubertinus Lampugnanus, aut de Lampugnano. Oldradus Juriſconſultus Collegiatus meritò gloriari poteſt de hoc illuſtri Filio, nec non de altero Maphioli nomine duabus Inſulis exornato, nam Eccleſiam Epiſcopalem Plocenſem primùm, deinde Archiepiſcopalem Meſſanenſem iſte rexit. Noſter verò Anno MCCCLXXXV. Collegium Nobilium Juriſperitorum Mediolanenſium ingreſſus eſt, poſtea primarius Legum Civilium Interpres, & Baldi Peruſini collega in Ticinenſi gymnaſio efficitur. Ducibus Mediolanenſibus tam charus extitit, ut in ſummo honore habitum, ipſum à Conſiliis & Vicarium Generalem voluerint. Notatur à Clariſſimo Sitono, ſediſſe in ſupra memorato Collegio uſque ad Annum MCDII. ignoro tamen an illi annus iſte fuerit ultimus, nec ne. Interim de ejus Parente Oldrado juvat hic dare Eulogium Petri Candidi Decembrii, quod legi in MS. pluries laudato Biblioth. S. Antonii Cleric. Regularium hujus Urbis ſequentibus verbis

Hic jacet Oldradus, quem Lampugnana propago
Edidit, & multis fuit is virtutis imago,
Dives opum, ſed honore prior, dominoq; verendus,
Quem coluit, fuerat nulli pietate ſecundus:
Sed mors cuncta domans animam decedere terris
Juſſit, & in cœlum radiantibus intulit aſtris.

Perpetuò interim commendabunt Ubertum noſtrum quæ ſequuntur

I. Tractatus varii Philoſophici. Teſte Picinello.
II. Conſilium Juridicum extat in Vol. V. Baldi num. 477.
III. Aliud ſimile reperitur inter Conſilia Laurentii Calcanei, eſtque num. 54. *Lugduni*, 1534. *in fol.*

Laudatur à Clariſſimo Sitono pag. 36. Artic. 74, à Moriggia Lib. III. Nobilitatis Mediol. Cap. XI. & à Picinello pag. 512.

CMLV.

LANDRIANUS BERNARDINUS.

GEns Landriana, de cujus præſtantia, & antiquitate alibi nobis ſermo erit, Bernardinum inter tot alios Viros doctos enumerat, qui ex patre Lanzaloto floruit in fine Sæculi XV., atque initio ſubſequentis, nam ſedem habebat in hac Urbe, atque in Paræcia S. Victoris ad Theatrum, dum cum aliis Incolis Portæ Vercellinæ Anno MCDLXX. jusjurandum fidelitatis præſtitit Primogenito Galeacii Mariæ Sfortiæ Mediolani Ducis, paulò antea nato. Celebratur ut Juriſconſultus ab Auctoribus infra citandis, quibus etſi tacentibus, talem oſtenderent Bernardinum noſtrum ejus doctiſſimæ Lucubrationes à nobis infra memorandæ. Miramur interea, quòd Clariſſimus Joannes Jacobus Mangetus ipſum intulerit in ſuam Bibliothecam Scriptorum Medicorum Tom. III. pag 20. Additiones Bernardini noſtri proferendo in Practicam Joannis Petri de Ferrariis, nam & hoc Opus, non ad Medicinam, ſed ad Jus ſpectat, & quidem Bernardinus Landrianus, non Medicus, ſed Juriſconſultus locum habuit in Collegio Nobilium J. PP. Mediolanenſium, ab anno MCDLXXXIII. uſque ad annum MDXXV.

En igitur Opera ejuſdem, quorum partem nos primùm recenſemus, videlicet:

I. Egregium ac fertiliſſimum opus Maleficiorum Domini Angeli Aretini, cum additionibus optimi Practici DD. Auguſtini Ariminenſis, & Bernardini de Landriann Mediolanenſis. *Mediolani, per Jo. Angelum Scinzenzeller*, impenſis Nobilium Virorum DD Jo. Jacobi & fratrum de Lignano, 1522. die X. Octobris, in fol. max.
II. Tractatus Maleficiorum Domini Alberti de Gandino J. U. D. Excellentiſſimi, una cum Apoſtillis J. U. D. Domini Bernardini ex Capitaneis de Landriano Mediolanenſis. *Mediolani* ut ſupra die VIII. Auguſti.
III. Prima Lectura Dominici de Sancto Geminiano ſuper ſexto libro Decretalium cum Apoſtillis eximii J. U. Doctoris Mediolanenſis D Bernardini ex Capitaneis de Landriano, & noviſſimè adjunctis additionibus egregii Viri Magiſtri Joannis de Gra-

dibus

Digitized by Google

dibus U. J. profeſſoris, Conſiliariique Domini noſtri Ludovici Regis Francorum Chriſtianiſſimi *Tridini, per Joannem de Ferrariis, & Gerardum de Zeſis*, 1511. *in fol. max.*

IV. Epiſtola Latina ſatis prolixa Reverendo in Chriſto Patri D. Luchino ex Capitaneis de Landriano Juris Pontificii Scholari, recommendatario perpetuo præceptoriæ Sancti Antonii Placentiæ, nec non Apoſtolicæ Sedis Protonotario, benemerito, & conſanguineo honorando; in qua plura de Landrianæ Gentis nobilitate, atque affinitate agitur. Extat in eodem Codice.

V. Scholia, ſeu Gloſſæ in Univerſum Opus Abbatis Panormitani ſuper Decretalibus. *Taurini, apud Nicolaum de Benedictis*, 1517. *in fol. max.*

VI. Additio ad Conſilium Bartoli à Saxoferrato an Poſſeſſio æſtimata in libro Communis, deveniens in Eccleſiam, teneatur ad Collectas, & onera extraordinaria ſolvenda. Extat in Cat. aurea Gattici pag. 351.

VII. Scholia & Adnotationes ad Practicam Joannis Petri Ferrarii Papienſis. *Venetiis, apud Octavianum Scotum*, 1496., *& iterum* 1603. *in fol.* necnon alibi.

VIII. Additiones ad Alexandri Tartagni Imolenſis Commentaria in ff. & Codicem. Extant cum ipſius Tartagni Commentariis. *Lugduni*, 1549., *& Venetiis*, 1595. *in fol.*, ubi Bernardinus noſter juriſprudentiæ præſtantiſſimum lumen vocatur.

Agunt de eo Auguſtinus Fontana p. p. verbo de Ferrariis pag. 342., & verbo Landriani pag. 548. Raphael Fannianus in Commentariis nobilium Mediolanenſium Familiarum, Joannes Sitonus in Chronico Juris PP. Col. Mediol p. 2. Artic. 260. & Vir nobis amiciſſimus Canonicus Joannes Andreas Iricus in Hiſt. Typograph. Tridinenſi, quæ ab ipſo actu cuditur.

CMLVI.

LANDRIANUS CÆSAR.

EX Nobilibus Parentibus, Franciſco ſcilicet Landriano Juriſconſulto Collegiato, & Laura Homodea Conjugibus in lucem venit Cæſar, de quo agimus, die vigeſima quinta menſis Octobris, anno Chriſti MDLXXXIV. Suorum doctiſſima veſtigia ſecutus, Legibus tam ſedulo incubuit, ut Juris PP. Collegio hujus Urbis adſcribi meruerit anno MDCX. die ſexta Martii. Ingenii probitatiſque ipſius teſtimonia ſunt munia ab eodem optimè peracta, nempè Magiſtratus, cui nomen Sanitatis, anno MDCXXXV. Auditoris, necnon Vicarii Prætoris Provinciarum Cremonæ & Papiæ. Ex Nobili Matrona Angela Cruceja quatuordecim liberos ſuſcepit, ut me monuit amiciſſimus Juriſconſultus Collegiatus Joſeph Landrianus, cui inter alia hæc mea Bibliotheca debet hunc Cæſarem, qui è vivis ſublatus anno MDCXLVIII. die V. Aprilis, ſcriptum reliquit Opus eruditione juridica undique adſperſum.

Videlicet:

I. Enchiridion Juris MS. in fol. magno ingentis molis. Extat apud ſupradictum Joſephum Landrianum J. C. C. Auctoris Abnepotem.

CMLVII.

LANDRIANUS GERARDUS.

MEdiolanenſium, ac Landrianorum Familiæ maximum, perpetuumque erit lumen Gerardus Landrianus, Antonii ex Capitaneis de Landriano Ducalis Feudatarii Oppidi Landriani, necnon Ducalis Caſtellani Melegnani, & Abbiati Graſſi, filius, cujus Elogium ſi ex integro, ut par fuiſſet tanto Viro

A mihi texendum eſſet, plures paginæ implendæ forent; ſed cùm tot Auctores de ipſo cum ingenti laude loquantur, inſtitutum meum proſequendo, breviter me expediam. Tanta fuit illius probitas, atque ingenium, ut adhuc juvenis Præbendam Canonicalem in Baſilica Sanctiſſimæ Trinitatis Papiæ obtinuerit, deinde anno MCCCCXVIII. die XV. Martii ad Inſulam Eccleſiæ Laudenſis promotus à Summo Pontifice Martino V. mirum eſt, quot Beneficiis, & donis Eccleſiam ipſam ditaverit. Eugenius quoque Pontifex IV. illum cum XVII. aliis Viris in litteris, atque negotiis peragendis celebrioribus delegit, ad Concilium Baſileenſe evocandum. Patres etiam ejuſdem Concilii Legatum Gerardum noſtrum miſerunt ad Angliæ Regem, anno Domini MCCCCXXXII. coram
B quo, aliiſque Regni Magnatibus, graviſſimam Orationem Gerardus habuit à nobis infra recenſendam. Primus fuit etiam Abbas Commendatarius Monaſterii Charævallenſis, & ab Eugenio IV. Pontifice ab Eccleſia Laudenſi ad Comenſem translatus extitit die VII. Martii, anno MCCCCXXXVII. ideoque à pluribus Cardinalis Comenſis vocatur, nam ab eodem Summo Pontifice in Concilio Generali Florentino, plaudentibus omnibus, Purpura inſignitur die XVIII. menſis Decembris, anni MCCCCXXXIX. Memoratu dignum eſt, quod cura, atque beneficio Gerardi noſtri fruatur Reſpublica Litteraria tribus Libris Ciceronis de Oratore, qui deperditi erant, teſtibus Blondo in Italia illuſtrata pag. 396 editionis Baſileenſis, necnon Joſepho Alexandro Furietto in Præfatione
C Operum Gaſparini, & Guiniforti Barziziorum editionis Romanæ, atque in Vita ejuſdem Gaſparini. In omnibus ferè Scientiis verſatiſſimus, necnon Græcâ Linguâ ſummoperè præditus extitit, ut notatur in Tabulario Eccleſiæ Epiſcopalis Laudenſis. Orator ejuſdem Eugenii IV. ad Philippum Mariam Vicecomitem miſſus, non ſolùm maximam exiſtimationem apud eumdem ſibi acquiſivit, ſed ob popularem auram, in quam cum Antonio ejus fratre Gerardus noſter incidit, ſuſpicionem ipſius Principis adeptus eſt; ita ut dixerint nonnulli, quod periculum veneni, unà cum eodem fratre ſuſtuliſſet, teſte Oldovino, qua de cauſa Viterbium ſeſe contulit, ubi mortem invenit, omnium cum mœrore die VIII. menſis Octobris, anno Reparatæ Salutis MCCCCXLV. ut indicat Inſcriptio
D illius Sepulchro appoſita, quod habuit in Eccleſia Fratrum Minorum S. Franciſci, his litteris:

GERARDVS LANDRIANVS MEDIOLANENSIS
S. R. E. CARD. AMPLISSIMVS
ALIQVOT SVB EVGENIO IV. LEGATIONIBVS
FVNCTVS
VITERBII VIII. IDVS OCTOBRIS MCDXLV.
E VITA DISCEDENS
HIC SVMMA CVM PIETATE CONDITVR.

E Supradicti quoque Antonii, Gerardi noſtri fratris, Elogium juvat hic addere, quod legitur in Sacra Æde Divæ Mariæ Coronatæ hujus Urbis, ubi Corpus ipſius jacet, ut ejus ſaltem memoria ſervetur poſteritati, etſi nullum ſuæ virtutis Monumentum ætas nobis reliquerit, nam gravem Oratorem fuiſſe, ex ipſis verſibus facilè agnoſcitur.

EPITAPHIUM ANTONII LANDRIANI MAGNIFICI, SAPIENTISSIMIQUE MILITARIS DUCTORIS.

MARMORE QVI SITVS EST GENEROSO SANGVINE NATVS
HIC TOTIENS HOSTES QVOTIENS VEL MAXIMVS ALTER
OBRVIT OPPOSITOS ET NE SIBI TVRPITER VNVM
CARMINA SVBTICEANT MALE TVTA HAVD ANTE RELIQVIT
HOSTIBVS IN MEDIIS ROMANENGI MOENIA CINCTVS
OMNIA QVAM RVERENT ANIMOSI COCLYTIS INSTAR
INSVBRIVMQVE FIDES DVCIS INCONCVSSA PHILIPPI
FABRICIVS CVI FIDVS ERAT CVI REGVLVS ALTER
RELLIGIONE GRAVIS MERITIS QVIBVS EXTITIT VNVS
IMPERIVM PRAEFECTVS HABENS CREMONENSIBVS AMPLVM
ORATORQVE GRAVIS DVCE SIC STATVENTE PHILIPPO
LECTVS AD ALPHONSVM LONGISSIMA TEMPORA REGEM
LAVDIBVS ET FAMA SVPER IGNEA SYDERA NOTVS.

A Eximius præſatus Cardinalis Gerardus patruum habuit Beatum Bernardum Landrianum, nobilis Viri Gerardi ſenioris filium anno MCCCCXXXIX. Epiſcopum Aſtenſem, dein anno, MCCCCXLVI. Epiſcopum Comenſem, nempe ſucceſſorem præfato Cardinali Gerardo juniori ejuſdem nepoti, & obiit die XXXI. Auguſti anno MCCCCLI. cujus ultimæ Tabulæ extant penès ſæpius laudatum Sitonum datæ die III. Novembris, Indictione XII. Anno MCCCCXLVIII. Dolendum interea eſt, quod de Cardinali noſtro Landriano parum nobis ſervaverit temporis edacitas, nam nullâ diligentiâ poſthabitâ, hæc tantùm reperire mihi licuit.

I. Oratio Gerardi Landriani Epiſcopi Laudenſis, Baſileenſis Concilii Oratoris ad Regem Angliæ, & reliquos Patres Conſcriptos Regni. Extat in Collectione Regia Conciliorum Tom. XXX. pag. 661. & ſequentibus. Reperitur quoque MS in Cod. num. 126. Bibliothecæ Heilsbronenſis, juxta Catalogum ejuſdem editum *Norimbergæ*, 1731. *in fol.* B

II. Sermones varii in eodem Concilio Baſileenſi habiti, ex Actis ſæpè dicti Concilii, teſte Dupinio in Bibliotheca Eccleſiaſtica Tom. XII. pag. 92.

III. Epiſtolæ V. Latinæ eruditiſſimæ ad Petrum Candidum Decembrium datæ Florentiæ anno MCCCCXLI. cum Reſponſionibus Decembrii Mediolani datæ eodem anno. Extant in MS. Bibliothecæ Ambroſianæ ſign. T. num. 135., cui titulus „ Candidi Decembrii Epiſtolæ „ à Thoma de Caccia Novarienſi collectæ, & ſcriptæ „ anno MCCCCLXX. „ inter quas plures ſunt Mediolanenſium ad Decembrium, de quibus ſuo loco.

IV. Epiſtola ad Gaſparinum Barzizium. Extat inter Epiſtolas familiares iſtius, editionis *Romanæ*, 1723 *in 4.* pag. 215 & aliæ Barzizii ad Gerardum in MS. Biblioth Ambroſ. ſign L. n. 69 *in 4.* C

Aliæ plures Epiſtolæ ejuſdem Decembrii ad Gerardum Landrianum leguntur in altero Cod. MS. ſupradictæ Bibliothecæ Ambroſianæ ſign. S. num. 157.

Epiſtolæ duæ Antonii Panormitæ ad eumdem Landrianum ſunt in MS Ambroſiano ſign. H. nu 49 in 4.

Inter Epiſtolas Franciſci Philelphi editionis Venetæ anni 1502. in fol. Extat Epiſtola Gerardo Landriano Cardinali Comenſi pag. 18.

Extat etiam Epiſtola ſatis erudita Laurentii Vallæ ad eumdem de Conſtantiniana donatione inter Epiſtolas Regum, Principum, Rerumpublicarum &c. data Mediolani IV. Kal. Novembris MCCCCXL. *Venetiis*, 1574. pag. 140.

Ad eum Epiſtolæ duæ Leonardi Aretini, prima, quæ ſit differentia inter Civitates Italiæ Comum, & Cumas: altera, rationes, cauſæque variæ redduntur Oppidorum nominum, & ab eis deductorum. Iæ lib. VIII. Epiſt Aret. edit. *Baſileenſis* pag. 145 & ſeq. & denuo in nova editione *Florentina* 1741. Tom. II. pagg. 182. & 185. D

De eodem videndi ſunt Ferdin. Ughell. Ital. Sacr. Alphonſ. Ciaccon. in Vit. Cardd. Auguſtin. Oldoin. in Vit. Cardd. Franciſ. Ballarini Chron. Comenſ. pag. 112. Quintil. Lucil. Paſſ. laqu. Epiſt. hiſtor. pag 120. Prim. Aloyſ. Tattus Martyrolog. Comenſ. pag. 184. Paul. Morig. hiſt. antiquit. pag 173. & hiſt. Nobilit. pag. 113. 170., & Summar. memorabil. lib. 1. cap. 11. Salvator Vital. Theatr. pag. 15 Galeacios Guald. Relat. Mediol. pag. 122. Baſil. Seregn. Elog Borrom. pag. 508. Franciſ. Philelph. Epiſtol. Leonard. Brunus, Lauren. Valla, Joannes Eggs Purpura Docta, Spondanus in Contin Annal. Baronii ad annum MCCCCXXXII. Benedictus Jovius in Hiſtoria Patriæ lib. II. pag. 177. Morerius in Lexico, Sitonus in Chron Colleg J.PP. pag. 42. art. 137. & Picinellus in Athenæo pag. 135.

CMLVIII.

LANDRIANUS IGNATIUS.

INgenii felicitas, ſingularis eruditio, & quæ erit in primis recenſenda, pietas eximia, Ignatium Landrianum ſummopere commendant. Natus & ipſe in hac Urbe anno à Virginis partu MDLXXIX. inter Monachos Olivetanæ Congregationis ſe adſcripſit anno ſextodecimo ſuæ ætatis. In eadem ſcientias tam ſedulò proſecutus eſt, ut non tantùm eximius Theologus evaſerit, ſed etiam in linguis Græcis, atque Hæbraicis ſummâ cum laude illuxerit, dignus propterea qui primam facultatem pœnes Ferdinandum Mantuæ Ducem, immo ut aſſerit Picinellus, etiam apud Franciſcum & Vincentium Mantuæ quoque Duces exercuerit. Sacris litteris explicandis ita incubuit, ut Concionator egregius ab omnibus admiratus, eo magis quia plures Hæbreos ad Catholicam Fidem converterit. Fama tanti Viri quocumque delata in cauſa fuit, quod à Summo Pontifice Romam vocaretur, opem laturus in Congregatione de Propaganda Fide ad documenta Chriſtianæ Religionis amplificanda, ſed dum ad iter ſe parat, mors ipſum moleſtè rapuit die XVII Aprilis anno Domini MDCXLII. poſt ſuæ Religionis honores, meritò obtentos, nam uti Abbas probatiſſimus, Monaſterium S. Victoris peregregiè gubernaverat anno MDCXXXVIII. & Viſitatoris munere decoratus extiterat. Vir longiori vita dignus, omnia quæ ſcripſit in lucem proferre non potuit, nos itaque ut illius memoria unquam non ſit peritura, ejus lucubrationes doctiſſimas tam typis datas quam adhuc MS. nunc recenſemus.

Hæ ſunt:

I. Virginis Partus, ejuſque Filii Emmanuel Divinitatis, & Humanitatis, Scripturalis Diſſertatio, atque Demonſtratio, adversùs Hæbreos, & Hæreticos. *Mediolani*, *Typis Ambroſianis*, 1619. *in 4.*

II. Ejuſdem Operis Tractatus ſecundus & tertius. *Mediolani*, *per Joannem Petrum Ramellatum*, 1641. *in 4.* Hoc opus manu Auctoris ſcriptum ego

ego vidi in Bibliotheca Suorum S. Victoris Mediolani.

III. De Sanctiſſima Trinitate.
IV. De Divinitate Regis Meſſiæ.
V. Rex & Monarca hujus, & futuri Sæculi.
VI. Propheta à Moyſe prædictus.
VII. Legiſlator novæ Legis omnibus prædictus.
VIII. Pontifex, & Sacerdos in æternum.
IX. Redemptor animarum paſſione Crucis.
X. Debellator mortis in ſui reſurrectione.
XI. Judex omnium venturus.
XII. Sceptrum Juda multis Sæculis ablatum.
XIII. LXX. Danielis Hebdomadæ, jam tranſactæ.
XIV. Tertium Templum nullo modo ædificandum.
XV. Statua Nabucodonoſor ad nihilum redacta.
XVI. Virga Jeſſe jam floruit.
XVII. De Adoratione Imaginum, & invocatione Sanctorum ſecundùm antiquos Hebræos.
XVIII. Conceptus Hebraici.
XIX. De origine punctorum.
XX. De Rabbinis.
XXI. Alia quædam Opuſcula, quæ omnia ſervantur MSS. apud Suos, teſtibus infraſcriptis, qui ſunt Michael Angelus Belfortius in Chronologia Cœnobiorum Montis Oliveti pagg. 138. & 139. Marianus Armellinus in Append. Bibl. Benedictino Caſſinenſis pag. 44. Maraccius in Bibl. Mariana p. p pag. 651. & Picinellus in Athenæo pag. 179.

CMLIX.

LANDRIANUS JOANNES FABRICIUS.

Litteratis Landrianis mihi datum eſt addere Joannem Fabricium, quamvis de eo nullum Monumentum mihi oblatum ſit, præter ejus Carmina MSS., quæ non ſine voluptate legi curſim in ditiſſima Bibliotheca, quam Divus Carolus Borromæus Capitulo Eccleſiæ Metropolitanæ Mediolanenſis legavit. In eiſdem certè ingenium, atque felicitas pro Latina Poëſi hujus Auctoris elucent; neſcio tamen an tertia pars, quæ deſideratur, fuerit, nec ne à Landriano noſtro compoſita, id verò, quod ſupereſt, lectu & typis digniſſimum eſt.

Sic Codex inſcribitur

I. Divi Tutelaris Sancti Ambroſii Encomium, ſeu Suffimentum: Poema Latinum. Pars prima, atque ſecunda, cujus in fine indicatur etiam tertia, quæ tamen deeſt. MS. in fol. juſtæ molis ſign. R. num. 36. Extat in Bibliotheca Metropolitanæ Mediolanenſis.

CMLX.

LANDRIANUS JOANNES FRANCISCUS.

De Gente Landriana, quæ antiquitatem ſuam memorare poteſt è pluribus jam tranſactis Sæculis, duos inter alios ſub oculis habui dignos, qui minimè hìc prætermittantur ad gloriam hujuſcemodi Familiæ. Oddo nempe de Landriano, qui claruit Redemptionis noſtræ anno MCCXIII., & ſicuti eidem, & Patriæ meæ chariſſimæ perpetuum attulit bonorem Monumentum infraſcriptum, quod in Tomo III. Antiquitatum medii ævi col. 902. inſeruit Clar. Muratorius, veniam mihi dent Lectores, ſi & ipſum in hoc loco exhibere denuò duxerim, nam ad Hiſtoriam litterariam optimè pertinet.

„ Sacramenta à variis Legum Interpretibus præſtita,
„ quibus conſtringebantur, ne extra Bononienſe
„ Gymnaſium Scientiam Juris traderent.

„ Anno MCCXIII.

„ In nomine Domini. Milleſimo Ducenteſimo De-
„ cimo Tertio, Indictione I. die VIII. exeunte Octu-
„ bri, coram D. Armanno Judice, & Domino Gi-
„ berto Rubeo Judice, & Blanco Notario, & Ora-
„ bona Notario, & Maranello Notario, & aliis,
„ Dominus Guido Boocambii, & Dominus Jacobus
„ Balduini, Cives Bononienſes, & Dominus Oddo
„ de Landriano Mediolanenſis, omnes Legum Do-
„ ctores, ante Dominum Guazonem Judicem Domini
„ Matthæi Bononiæ Poteſtatis, juraverunt, ad San-
„ cta Dei Evangelia, quod de cetero in aliqua Ter-
„ ra non legent Scholaribus Scientiam Legum, niſi
„ in Bononia, & quod non dabunt Operam, ut Scho-
„ lares in alia Civitate debeant commorari. Nec
„ in hoc conſilium, vel adjutorium præſtabunt, immo
„ curabunt bona fide, quod Studium in hac Civitate
„ augeatur. Et quod ipſi dabunt conſilium Poteſtati,
„ & Judicibus de Communi, & Rectoribus Bononiæ,
„ qui pro tempore fuerint, bona fide, ſi ab eis pe-
„ tierint.

„ Actum in Palatio Communis Bononiæ.

Alter eſt Guidus de Landriano Poteſtas Paduæ anno MCCXXIII. ut conſtat ex libro omnium Regiminum Civitatis Paduæ à Clar. Muratorio in Antiquitatum Italicarum Tomo IV. in publicum prolato. Summum quoque decus eidem Familiæ eſt Feudum Oppidi Vidigulphi à Ludovico Bavaro Cæſare anno MCCCXXIX. obtentum. Inter alios, qui in litteris excelluerunt, numerandus eſt Jo. Franciſcus, qui ſimpliciter Franciſcus quandoque nuncupabatur, Eraſmi & Lucretiæ Peregæ conjugum filius, qui die vigeſima quarta Octobris anni MDLII. primam diem aperuit, & veſtigia ſuorum proſequutus, Jura à doctiſſimis Præceptoribus didicit, atque in Collegium J.PP. Nobilium Patriæ cooptatus fuit anno MDLXXVI. Quantum in ipſis indefeſſi ſtudii impenderit, facilè noſcere eſt ex Opere infra memorando, atque illud idem deſiderium majoris ætatis, quàm illi fuerit, in Lectoribus auget, nempe anno MDLXXXVIII. die XX. Maji è vivis citò nimis abiit.

Scripſit:

I. Promptuarium Juris ordine Alphabetico diſtributum; Auctore Jo. Franciſco Landriano J. C. C. Mediolanenſi. MS in fol. Autographus magnæ molis. Extat apud Joſephum Landrianum J. C. C., & publicum Logicæ in Scholis Canobianis Profeſſorem, alibi à me laudatum.

CMLXI.

LANDRIANUS PAULUS ANTONIUS.

Ex eadem nobiliſſima Landriana Familia ortus eſt Glicerius parentibus J. C. C. Cæſare, atque Angela Cruceja die XXIV. Maji MDCXXII., qui peractis humanioribus ſtudiis in Scholis Arcimboldiis, Congregationem Clericorum Regularium Divi Pauli Barnabitarum amplexus eſt anno MDCXXXVIII. mutato baptiſmali nomine Glicerii in Paulum Antonium. In iiſdem Scholis, in quibus edoctus extitit, Rhetoricam per aliquot annos profeſſus eſt, ſuiſque Philoſophiam ex Cathedra pronunciavit, deinde zelo Chriſti ductus, Conciones Annuales, & Quadrageſimales non ſine plauſu in pluribus Italiæ Civitatibus habuit. Cùm autem maximâ in rebus agendis, prudentiâ, & dexteritate polleret, nonnullis Collegiis ſuæ Congregationis præfuit, atque in Comitiis Generalibus primò univerſi ejuſdem Cœtus Procurator, dein Præpoſiti Generalis Aſſiſtens, renun-

ciatus

tiatus eſt. Acceptus ſummopere fuit Summo Pontifici Innocentio XI. aliiſque Præſulibus Romanæ Curiæ. Fratrem habuit Conſtantium totius Congregationis Canonicorum Regularium Lateranenſium Abbatem Generalem, necnon Marcum Antonium inſignis Collegiatæ S. Nazarii hujus Urbis Præpoſitum. Religioſiſſimè ſemper vixit uſque ad annum MDCLXXXV., quo Romæ ultimum vitæ ſuæ diem obiit in Collegio S. Caroli ad Cathenarios vocato; de ejus Lucubrationibus duæ tantùm editæ fuerunt, reliquæ verò ubi delitеſcant, ſcire Lector à me non expectet, nam forſan alii in ſuo penu ea deduxere.

Publici juris fecit

I. Orazione Funebre oelle Eſequie Solenni di Ferdinando III Imperadore. *Praga, nella Stamperia Arciveſcovile*, 1657 *in* 4.
II. Le Glorie della Repubblica di Raguſa. *Roma, per il Roſſi, in* 4.
Laudatur in Syllabo Scriptorum Barnabitarum, à pluries laudato Auctore P. Pezio, in Schedis Sitonianis, & in Athenæo Picinelli pag. 446.

CMLXII

LANDULPHUS.

LAndulphus Presbyter Mediolanenſis, qui Senior dicitur, ob alterum ejuſdem nominis Auctorem, cujus poſtea mentio recurret; eo tempore floruit in hac Metropoli, quo, ſedente Gregorio VII Summo Pontifice, incontinentiæ, ac ſimoniæ labe Ambroſianus Clerus infectus erat; Sæculo videlicet XI. Suſpicio eſt conjugatum & ipſum fuiſſe; certè Clericorum nuptiis, ſive, ut veriùs dicamus, concubinatui acerrimum ſe patronum ubique exhibet in ea, de qua paulò poſt dicemus, hiſtoria. Quocirca eruditiſſimus Ludovicus Antonius Muratorius in Præfatione Operis Landulphi noſtri prudentiſſimè Lectorem monet, multa in eo reperiri, quæ contemptum, vel riſum moveant. Hujuſmodi ſunt maledicta, quibus Romanos Pontifices caſtitatis Sacerdotalis Anteſignanos, atque Aſſertores identidem inſectatur; ea item, quæ in probos Viros quoſcumque incontinentiæ inſectos evomit, atque impudentia non vulgaris, ſive potius ignorantia, qua Sanctum Ambroſium hujus Urbis Parentem vel fingit, vel credit Sacerdotum ſaviſſe nuptiis, cum immo Sanctus Doctor pluribus in locis apertiſſimè doceat, nefas eſſe Viris Altaris miniſterio mancipatis operam gignendis liberis dare. Multa quoque Landulphus de ſuo protulit, & pro genuinis aliorum fœtibus poſteritati nimis credulæ obtrudere ſtuduit, cujuſmodi eſt: „ Querimonii S. Benedicti Mediolanenſis Archiepiſcopi ſuper „ Papienſis Epiſcopi conſecratione. „ Eam vulgavit citatus V. Clar. Muratorius in Tomo I. Anecdotor. Cap. V. Appendicis; monito prius Lectore de Landulphi commento. Aliis quoque pro libito effingit Orationes aliquas, ut eos Sententiam ſuam profeſſos demonſtret, quin & Miracula quædam, Viſioneſque aniles & futiles non rarò promit. Enormes etiam Anachroniſmos, immo & ineptiſſimum ſtilum meritò in eadem Præfatione carpit in Landulpho præfatus Muratorius, qui tamen ibidem cauſam adducit, cur in Scriptorum Rerum Italicarum inſignem Collectionem ſubleſtæ fidei Auctorem ingeſſerit. Qua autem occaſione hiſtoriam ſuam adornaverit Landulphus, ipſe Auctor pandit in Epiſtola miſſa ad Archipresbyterum Mediolanenſis Eccleſiæ ſtatim in principio Operis. Addit etiam cap. I. libri III. quibus è ſontibus hauſerit multa, his verbis: „ Sed ego homo quam„ vis tantillus, anguſtiis, & tribulationibus laſſatus, „ fretus, ut credo, poſterorum meorum meritis, „ qui hæc videntes cognoſcent, me ad ſuarum dignitatum laboraſſe honorem, ad incœptum feſtinare „ aggrediar. Igitur præfinitis, ac determinatis Ar„ chiepiſcoporum noſtrorum cauſis, quas ego multo „ ſudore, multoque labore antiquos ſciſcitando om„ nes, veritatem tamen amantes, curioſè reperi, „ ac Civitatum Italiæ totius librorum paginas riman„ do ferè ſcrutatus ſum, & pro ut potui, multa „ in brevi comprehendens meis cartulis ſubſcripſi. „ Ætatem etiam oſtendit, quâ hiſtoriam ſuam ſcripſit, ingraveſcentem videlicet, ait enim in Rythmica Oratione ſua ad Deum, quæ legitur ad calcem libri I.

Cum tu ſis Salvator noſter, unica defenſio,
Jubilum qui præſtitiſti Populo Judaico,
Adſit mihi tua virtus nutrix in perpetuo.

De tantorum peccatorum venia te flagito:
Quidquid juvenis peccando egi in hoc ſæculo,
Ut cum veneris tu Judex in tuo judicio.

Heu mihi qui tot annis vixi in hoc ſæculo
Numquam bona perpetravi conſcius in animo
Flagrans intus, ardens foris, ullo ſine termino.

Cumque Liber IV. deſinat in obitu Gregorii VII prædicti, qui migravit ad Dominum anno MLXXXV. facilè conjicere poſſum paulo poſt è vita diſceſſiſſe Landulphum quoque.

Habemus ejuſdem ſequens Opus

I. Mediolanenſis Hiſtoriæ lib. IV. nunc primùm editi ex MSS. Codicibus Eccleſiæ Metropolitanæ Mediolanenſis, à me collatis, cum Recenſione, & Notis Doctiſs. Horatii Blanci J. C. Romani; addita eſt etiam Præfatio V. Cl. Ludovici Antonii Muratorii. Habetur in Tomo IV. Script. Rerum Ital. pag. 49. *Mediolani, Typis noſtris Palatinis*, 1723. *in fol.*
Idem Opus cum Arnulphi, & Landulphi Junioris Hiſtoriis MS ſervatur in gemino Codice Bibliothecæ Metropolitanæ Mediolanenſis, quorum vetuſtior pergamenus fuit olim Franciſci Caſtelli ejuſdem Eccleſiæ Canonici Ordinarii Viri eruditiſſimi, cujus Elogium alibi dedimus. In eo initiales omnes litteræ, & ſummæ Capitum minio inſcripta ſunt. Signatus eſt E. num. 21 in 4. Alter verò, quem exſcripſit laudatus Muratorius, ſignatus eſt E. num. 24. in 4. Huic addidit breves ad marginem Caſtigationes Jo. Petrus Puricellus, quæ ipſi Commentarii loco fuiſſe videntur, ad editionem Landulphi, quam morte præventus perficere non potuit, exornandam. Hujus quoque poſtremi Codicis characterum ſpecimen ære inciſum in eodem Tomo IV. Script. Rer. Ital. dedimus.
De his MSS. conſuluit Antonium Mariam Puſterlam Canonicum Ordinarium, & Capituli Metropolitanæ Eccleſiæ Bibliothecarium Clariſs. Joannes Mabillonius, prout in Puſterlæ ipſius articulo memorabimus.
II. Rythmica Oratio ad Deum. Legitur ad calcem libri I. ejuſdem Operis; unde aliqua jam depromplimus.
Meminerunt Landulphi hujus Caſimirus Oudinus de Script. Eccl. Tomo II pag. 702. Puricellus in Differt. Nazariana cap. XXXVII. num. 13. & alibi ſæpius, præſertim verò lib. I cap. II num. 3. Vitæ Sanctorum Arialdi, & Herlembaldi. Picinellus in Athenæo pag. 385. aliique permulti.

CMLXIII.

LANDULPHUS alter.

LAndulphus alter, qui Junior dicitur, & à Sancto Paulo nuncupatus eſt, ut a Seniore, de quo præfati ſumus, diſcerneretur, & ipſe Mediolanenſis extitit: natus circa annum MLXXVI. Florere cœpit anno MXCV. quo Hiſtoriam Patriam ſcribere cœpit, deductam ad annum uſque MCXXXVII. Avunculum habuit Liprandum celebrem Sanctorum Arialdi, atque Herlembaldi comitem, cujus laudes haud

haud multo poſt recenſebimus, qui priuſquam ignem ingrederetur, ut ſimoniacum comprobaret Groſſulanum Archiepiſcopum Mediolanenſem, Landulphum ipſum librorum, aliarumque rerum ad ſe ſpectantium hæredem inſtituit, tunc jam in Acolythatus Ordine conſtitutum. Aberat hic fortè ex Italia, degebatque in Urbe Aurelianenſi circa annum MCII. addiſcendarum gratiâ litterarum, audiebatque celeberrimum Alfredum, & nobilem Jacobum, ut ipſe Auctor eſt in Cap. X. Operis ſui. Turonis quoque, & Pariſiis eruditionem ſibi comparare ſtuduit, eodem Alfredo, & Gulielmo quodam Magiſtris uſus, ubi Anſelmum de Puſterla, & Olricum Vicedominum ambos poſtea ad Mediolanenſem Archiepiſcopatum evectos per annum, & dimidium condiſcipulos ſe habuiſſe narrat ad annum circiter MCVI. Cap. XIII. Alium etiam condiſcipulum, ſcilicet Bernardum Epiſcopum poſtea Veronenſem, aſſerit Cap. XXXVII. Optimis igitur excultus artibus regreſſus eſt in patriam, & apud Eccleſiam S. Pauli, quæ adhuc eſt Parochialis in regione Portæ Orientalis, ſive, ut alii malunt, Argenteæ, & in Compito cognominatur, quamque Avunculus ejus Liprandus reſtituerat, habitavit, eamque Eccleſiam Ordinum ſuorum titulum vocat, unde eruitur vetuſtiſſimus Eccleſiæ mos Clericos certo cuidam Templo adſcribendi. Hinc acceſſit Auctori noſtro agnomen Landulphi de Sancto Paulo. Narrat etiam Cap. XXVIII. Presbyterum Nazarium Muriculam, qui poſtmodum Andreæ Mediolanenſis Eccleſiæ Primicerio defuncto ſuffectus eſt, ſibi infantulo coætaneo, & condiſcipulo, cum eſſet initia Ordines Clericus, & juvenis ingenio acutiſſimus, non ſine cauſa nomen impoſuiſſe *Clocam Sancti Pauli*. In more enim ea ætate fuiſſe notat Muratorius Vir Cl. in Præfatione Operum Landulphi hujus, agnomen aliquod pueris imponere, quod pro nomine, vel cognomine in poſterum uſurpatum eſt. Quanti eſſet apud Concives ſuos, indicant muneta, quibus ſe functum aſſerit Cap. X. Lectoris ſcilicet, Scribæ, puerorum Eruditoris, publicorum Officiorum, Beneficiorumque participis, & Conſularium Epiſtolarum Dictatoris. In ea autem perturbatione, quam potentiores Urbis excitaverant adversùs Avunculum ejus Liprandum, multa & ipſe perpeſſus eſt. Nam ab Eccleſia ſua deturbatus, Jordano quoque Archiepiſcopo electo & conſecrato anno MCXII. cum adhuc eſſet Acolythus, rurſus excluſus eſt ab Eccleſia Sancti Pauli. Eo audito, ab Andrea Primicerio Mediolanenſis Eccleſiæ ſuſceptus eſt in communi beneficio Presbyterorum, & Clericorum. Landulphus, injuriam ut à ſe propulſaret anno MCXVI. Romam ad Lateranenſe Concilium perrexit, Calixtum quoque II. Terdonæ, ac Placentiæ adiit, querelas ſuas expoſiturus, quamvis irrito prorſus conatu. Coronationi Conradi Regis in Baſilica Modoëtienſi anno MCXXVIII. interfuit, & ante Anſelmum Archiepiſcopum, à quo prius fuerat electus, ut Capellanis ſuis præeſſet, ab Eccleſia S. Michaëlis, uſque ad Baſilicam Sancti Joannis Pontificalem Virgam ſe prætuliſſe narrat. Adiit quoque juſtitiam imploraturus anno MCXXXVI. Lotharium III. qui in Italiam deſcenderat, ut Coronam Regni atque Imperii ſuſciperet. Hic Virum benignè audivit, & Mediolanenſis Reipub. Conſulibus imperavit, ut cauſam illius juſtè, & paternè cognoſcerent. Veruntamen Conſules ipſi, adnitente Arnaldo de Rhaude, præceptis Lotharii parêre noluerunt. Quo anno deſideratus fuerit Scriptor noſter, nemo à me quærat. Certè Acolythus obiiſſe videtur, nam in fine Operis ſui, quod ſexagenario majorem ſe ſcripſiſſe commemorat in calce Capitis XXXIII. hæc verba leguntur: „ Surgat igitur Deus exercituum, qui Mediolanum, „ & Cremonam corrigat, & me Acolytum oppreſ- „ ſum, & expoliatum, quemadmodum in hac mea „ copia continente probos, & pravos legitur, jure „ gubernet, & protegat. Deo gratias. Amen. Amen. Deducit autem Opus ſuum ab anno MXCV. ad annum ſaltem MCXXXVII. Quocirca cum, ut ſupra diximus, tam ingraveſcente eſſet ætate, laboribuſque confectus, paucos poſt annos è vivis migraſſe cenſendus eſt.

Opus illius tam ſæpè à nobis memoratum ſic inſcribitur:

I. Landulphi Junioris, ſive de Sancto Paulo, Hiſtoria Mediolanenſis ab anno MXCV. uſque ad annum MCXXXVII. ex MSS. Codicibus Metropolitanæ Mediolanenſis Bibliothecæ, aliiſque à me collatis; cum notis Clar. Joſephi Antonii Saxii Ambroſianæ Bibliothecæ Præfecti. Habetur in Tomo V. Scriptorum Rer. Ital. pag. 460. Editionis noſtræ Palatinæ.

Adeſt Manuſcriptus Codex Membranaceus ac perveruſtus in eadem Bibliotheca Metropolitani Mediolanenſis Capituli, & alter ab ipſo exſcriptus in Ambroſiana. Primus qui agnovit hunc Scriptorem, fuit Puticellus in ſuis Monumentis Ambroſianæ Baſilicæ, tum in Vita SS. Herlembaldi, ac Arialdi. Fragmenta etiam intulit Ughellus in Tomum IV. Italiæ Sacræ. Legenda eſt etiam Præfatio clariſſimi Saxii, in qua plura de Auctore ejuſque Hiſtoria diſſerit, ſicuti de labore in excerpendis variantibus Lectionibus ex duobus Codicibus me adjuvante.

II. Paſſio Beati Arialdi Martyris, qui ad S. Dionyſium tumulatur. Eam edidit Puticellus in Capita XXXVIII. diviſam lib III. Operis ſui, cui titulus: „ De SS. „ Martyribus Arialdo Alciato, & Herlembaldo Cotta Mediolanenſibus „. De quo in Puricello ipſo agemus.

Litteræ Gelaſii Papæ ad Jordanum Mediolanenſem Archiepiſcopum, quibus jubet ut Landulpho ſua reſtituatur Eccleſia: Datæ Cajetæ Id. Martii MCXVIII. habentur in Cap. XXXV. Operis Auctoris noſtri.

De ipſo agunt etiam Puricellus loco citato, & alibi, nec non Picinellus in Athenæo pag. 386.

CMLXIV.

LANDUS HORATIUS.

Mediolanenſem Patriam in primis, necnon Familiam etſi nobiliſſimam, atque Congregationem ſæpè laudatam Sanctorum Ambroſii, & Caroli Oblatorum maximè illuſtravit Horatius Landus ex Philippo genitus, nam primis litterariis rudimentis in Seminario hujus Urbis acceptis, ad Philoſophicas, ac Theologicas facultates tam ſedulò operam dedit, ut ſupradicta Congregatio libentiſſimè ipſum amplexata fuerit. Munera duo, quibus exornatus extitit, ſatis oſtendunt, quanti eum feciſſent omnes, qui ab eodem expectabant Opera ad publicam utilitatem, atque eruditionem congruentia, quæ nos infra dabimus. Primùm fuit igitur Cathedra ei collata in Scholis Palatinis, ex qua litteras humaniores non ſine ingenti plauſu docuit, ſecundùm verò Chroniſtæ Regii, ideoque in ipſius laudem ulteriora proferre ſupervacaneum duco. Floruit Auctor noſter medio Sæculo tranſacto, ut doctiſſimæ Lucubrationes ipſius infraſcriptæ facilè demonſtrant.

Nempè:

I. Senatus Mediolanenſis. *Typis Archiepiſcopalibus*, 1637. in 4.

II. Fragmentum ſecundæ partis Senatus Mediolanenſis. *Mediolani*, 1645. *in fol.*

III. Obſidio Cremonenſis Galliarum Regis, & Subalpinorum, ac Mutinenſium Ducum, ſocialibus armis inſtituta, Philippi IV. auſpiciis, & armis, Marchionis Caracenæ ductu ſoluta. *Mediolani, apud Malateſtas*, 1654. *in fol.*

IV. Conjuratio Padiliana punita anno MDCXLVIII. *Mediolani, apud Malateſtas*, 1654. *in fol.*

Eum laudant Hieronymus Ghilinus in Annalibus Alexandriæ ſub annis MDCXXVIII., MDCXXIX., & MDCXXX. Advocatus Sitonus in Theatro Genealog. Famil. Nobil. Mediol. pag. 259. MS. in fol. penès ipſum Auctorem, & Picinellus in Athenæo pag. 434.

CMLXV.

LANDUS HORTENSIUS.

SUb variis fictis nominibus Hortenſius Landus plura ſua Opuſcula in lucem produxit, qua de cauſa nonnullos etiam Viros doctos fefellit, inter quos enumerandi ſunt Simlerus in continuatione Bibliothecæ Geſneri, aliique, quos Abbas Picinellus ſine ulla animadverſione ſecutus eſt; nam in ſoo Athenæo perperam Landum noſtrum ſub nomine Hortenſii Tranquilli Lectoribus dedit; nos verò, re melius perſpecta, ab optimis hujus Sæculi in re Litteraria Criticis facilè conſpicimus, non tantùm ipſius verum nomen, ſed etiam alia ad eumdem ſpectantia, nempe quòd Romuli Amaſei diſcipulus extiterit, & cætera qoæ in ſequentibus ejus Lucubrationibus Lector habebit non injucunda, nam hactenus aliis aſſutæ fuerunt, aliquæ verò aliorum noſtro, quæ ejus minimè ſunt, etenim eodem Sæculo XVI. floruit quoque alter Landus Medicos, nomine Baſſianus, patria verò Placentinus, quem nonnulli cum noſtro confuderunt, atque hujus aliquot Opera illi tribuunt. Inter cætera Dialogus eſt circa Eraſmum, quem eſſe genuinum fœtum Hortenſii conjicit Belius, quòd iſte perſonatus apparere ſemper conſueverit in ſuis Operibus. Auctor verò Dialogi circa Eraſmum ſe Philaletem Utopienſem appellat, tum quia Hortenſius hoc idem nomen aſſumpſerat in altero Dialogo, cui titulus Forcianæ Quæſtiones, in quo ſe dicit Philaletem Polytopienſem: tum denique, quòd in ſuis Paradoxis, in quibus probare nititur, non eſſe ignominiam ex ſcorto naſci, plures litteratos homines in exemplum adducat, nempe Petrum Lombardum, Jaſonem Maynum, Longuellium, Celium Calcagninum, Eraſmum, de quo hæc ſcribit „ Oh quanti „ Letterati hannoci dati i furtivi abbracciamenti ec. „ hannoci dato un Eraſmo Roterodamo, e per opera d'un valente Abbate ce lo dettero „ ſed ne amplius moram Lectoribus afferam, reliqua, ut diximus, ad ejus Lucubrationes pertinentia, infra dabimus. Nil ultra nobis licuit invenire de eruditi hujus Viri actis, niſi quod celeberrimam Lucretiam Gonzagam in litteris edocuiſſet; contentus igitur ſit benevolus Lector de Operibus Scriptoris noſtri non ſine labore undiqun à me quæſitis,

Quæ ſunt

I. Cicero Relegatus, Dialogus.

II. Cicero Revocatus, Dialogus. Primum edidit anno MDXXIV. ſecundum verò poſt annos circiter decem, ut colligitur ex ejus Paradoxis, in quorum ultimo ſic habet: „ non dubbito, che molti non „ ſi abbiino da maravigliare, che ancora fatto non „ abbia la pace con Marco Tullio, qual già ſono „ poco meno di diec' anni, che mandai con ſuo „ gran ſcorno in eſilio „ & infra „ quando ſcriſſi „ il Dialogo intitolato Cicerone Relegato ec. „ ex quibus colligitur, malè Henricum, Ludovicum Caſtaneum eos tribuiſſe Cardinali Aleandro: editi ambo uno Volumine habentur. *Lugduni, apud Sebaſtianum Gryphium*, 1534. & Pomponio Trivultio dicati, *& Venetiis, apud Seſſam*, 1539. *in* 8. De iſtis etiam obloquitur in libro ſequenti:

III. La Sferza degli Antichi, e Moderni Scrittori, di M. Anonimo di Utopia, (Hortenſin Lando) con una Eſortazione allo ſtudio delle Lettere. *In Vinegia, per Andrea Arrivabene*, 1550. *in* 8.

IV. In Deſiderii Eraſmi Funus: Dialogus lepidiſſimus, primùm in lucem editus *Baſilea*, 1540. *in* 8. ſine Impreſſoris nomine.

V. Paradoſſi. In calce impreſſionis Venetæ hæc leguntur: SVISNETROH TABEDVL, quæ inverſo ordine produnt HORTENSIVS. LVDEBAT.

VI. Commentario delle più notabili, e moſtruoſe coſe d'Italia; *In Venezia, per Gio. Barriletto*, 1569. *in* 8. ſub nomine Nicolai Moræ. Lectorem alloquens, ait „Godi Lettore il preſente Commentario nato dal conſtantiſſimo cervello di M.O.L. „ (ſcilicet Meſſer Ortenſio Lando) detto per la „ ſua natural manſuetudine, il Tranquillo.

VII. Catalogo delle coſe, che ſi mangiano, e delle bevande, che oggidì s'uſano. Eſt unà cum ſupradicto, & in fine has litteras habet SVISNETROH SVDNAL, ROTVA. TSE. Quæ ſi inverſo ordine legantur hæc efficiont:
EST AVTOR. LANDVS. HORTENSIVS.

VIII. Sermoni funebri delle beſtie. In eorum fine ſe diverſis verbis exprimit, *Hortenſio Lando, detto il Tranquillo*.

IX. Sette libri di Cataloghi. *In Vinegia, preſſo il Giolito*, 1552. *in* 8.

X. Quattro libri di Dubbj, con le ſoluzioni a ciaſcun dubbio. *In Vinegia, preſſo il Giolito*, 1552. *in* 8.

XI. Oracoli de' Moderni ingegni sì d'Uomini, come di Donne. *In Vinegia, per il Giolito*, 1550. *in* 8.

XII. L'Imbaſciatore, Dialoghi ſei. Ex Donio in libro cui titulus: *La Libreria*, pag. 71.

Varj Componimenti, ideſt:

XIII. Queſiti Amoroſi con Riſpoſte.

XIV. Dialogo intitolato Uliſſe.

XV. Ragionamento occorſo tra un Cavaliere, ed un Uomo ſolitario.

XVI. Alcune Novelle.

XVII. Alcune Favole.

XVIII. Alcuni Scrupoli, che ſogliono correre nella quotidiana noſtra Lingua. Omnia uno Volumine. *In Vinegia, preſſo Gabriele Giolito de' Ferrari*. 1552. *in* 8. & juxta Pontaninium ibidem 1555.

XIX. Conſolatorie in nome di diverſi Autori. *In Vinegia per Andrea Arrivabene*, 1550. *in* 8.

XX. Lettere di molte valoroſe Donne, nelle quali chiaramente appare, non eſſere nè di eloquenza, nè di dottrina agli Uomini inferiori. *In Vinegia, preſſo il Giolito*, 1548. *in* 8. In fine habetur brevis Adnotatio Bartholomæi Peſtaloſſæ, qui advertit Hortenſium Landum Epiſtolas edidiſſe hortante Octaviano Raverta Teracinæ Epiſcopo deſignato. Ibi quoque in laudem Landi extat Carmen Italicum Franciſci Sanſovini.

XXI. Lettere di Lucrezia Gonzaga d'Agazuolo. *In Vinegia, preſſo Gualtiero Scoto*. De his tribus ultimis Articulis plurimum differit Cl. Fontaninius in libro inſcripto „ Dell' Eloquenza Italiana „ editio tertia pag. 369. ubi perperam Hortenſium noſtrum Medicum Mediolanenſem vocat. Variorum Doctorum verò judicio, Epiſtolæ ſupradictæ tam nomine plurium fœminarum, quàm Lucretiæ Gonzagæ, Joannis Pauli Manfroni Romani uxoris, ſunt Hortenſii noſtri, ut facilè ex ſtilo ejuſdem apparet.

XXII. Panegirico in lode del Landi. Extat in ſupradicto libro num. XX.

XXIII. Panegirico in lode della Marcheſana della Padulla. *Vinegia, preſſo il Giolito*, 1552. *in* 8.
Hic juvat addere verba ipſa Clariſs. Fontaninii ad hos duos poſteriores Articulos ſpectantia, ut melius Lector inſtructus ſit de iiſdem.
„ Le ultime Lettere a nome di Lucrezia, ſi fingono „ venir quaſi tutte dal Caſtello della Fratta nel Ferrareſe: e il Landi in una di eſſe fa, che ella „ ſcriva al Ruſcelli d'aver letto un Panegirico teſſuto (al ſuo dire) non ſo da cui, in mia commendazione. Ma queſto Panegirico, il qual ſi „ finge traslatato di Lingua Latina in Caſtigliana, „ e poi nella noſtra Volgare, è appunto del Landi, „ e inſieme con un altro in lode della Marcheſana „ della Padulla di Caſa d'Eſte, fu ſtampato in *Vinegia, preſſo il Giolito*, *nel* 1552. *in* 8. ſenza nome dell'Autore, che dedica amendue quei Panegirici a Bernardo Micas. L'Autore però non fu „ altri, che il Landi, ivi dal Ruſcelli in una Lettera a Lucrezia datone per Autore.

XXIV. Dialogo di M. Ortenſio Landi tra Lucrezia Gonzaga, e Filalete, che è il Landi, nel quale ſi ragiona della conſolazione o utilità, che ſi guſta in leggendo la Sacra Scrittura, e ſi tratta eziandio dell'ordine da tenerſi nel leggerla, moſtrandoſi eſſer le Sacre Lettere di vera eloquenza, e di varia dottrina alle Pagane Lettere ſuperiori. *In Venezia, al Segno del Pozzo*, 1552. *in* 8.

XXV. Conciones II. de Baptiſmo una, & altera de Precibus.

XXVI. Diſquiſitiones in loca ſelectiora S. Scripturæ.

XXVII. Explicatio Symboli Apoſtolici, Orationis Dominicæ, & Decalogi. De his poſterioribus fides ſit tantùm, ſi tamen habenda eſt in hoc, Picinello, nam nulli, qui de Hortenſio Lando diligentiſſimè ſcripſerunt, de iis locuti ſunt. Dubium eſt an Diſquiſitiones ſupradictæ ſint eædem, quas nos dedimus num. XXIV., divinari interim non

eſt

eſt à quo fonte Picinellus iſta biberit. Quæ nos proferimus, ex infraſcriptis Auctoribus digniſſimis colligimus, nempè

Ex Cælio Rodigino, ex Fontaninii libro inſcripto: Della Eloquenza Italiana pagg. 89. 369. 550. 582. ex Baile in Lexico Chritico, verbo Landus, ex Opuſculis ejuſdem Landi locis citatis, & ſi placet ex Picinelli Athenæo pag. 438., & ex Epiſtola Mutii Juſtinopolitani, *editionis Florentinæ Sermatelli*, 1590. *in* 4. ad Hortenſium Landum ſcripta, in qua etiam de propriis Operibus plura eruditè ſcribit.

CMLXVI.

LANFRANCUS.

DUm clariſſimus Bartholomæus Curtius in ſuo Opere de Medicis Scriptoribus Mediolanenſibus differit circa ætatem, qua apud Italos Arabica lingua florebat, brevibus verbis ſe expedit de Lanfranco Mediolanenſi, qui regnante Rodulpho Cæſare, ex Arabo in Latinum Opera varia Chirurgica vertit, in aula Philippi Pulchri Francorum Regis moram trahente anno circiter MCCXCV. ibi enim profeſſionem Chirurgicam, ſummâ cum laude exercebat. Optandum foret quod ſupradictus Curtius inſtitutum ſuum proſequendo, melius nos inſtruxiſſet de actis, ſtudiis, atque de præſtantia Operis Auctoris noſtri. Quanti ipſum feciſſent Galli, Angli, atque Germani facilè conjici poteſt à tot MSS. Codicibus ſuæ Chirurgiæ, qui in pluribus Bibliothecis reperiuntur, præter repetitas editiones, de quibus infra. Opus ſupradictum compleviſſe Lanfrancum anno MCCXLVI. aſſerit Mangetus loco infra recenſendo: Ego verò præ manibus ipſum non habui, ſed hæc legi in Fabricii Bibliotheca Latina: Tomo II. pag. 712. „ In Præfatione parvæ Chirurgiæ Lectorem Auctor „ conjurat per Deum, ne aliquibus idiotis tradat „ eam, ne per ignorantiam eorum (quæ in majore „ ſunt expoſita) opus meum noceat alicui.

Scripſit igitur:

I. Chirurgia Magna.
II. Chirurgia Parva. *Venetiis, apud Octav. Scotum*, 1490 *& ibid. cum aliis*, 1499., *apud Bernardinum Venetum*, 1519., *apud Juntas*, 1546. *in fol. Lugduni, apud Paganinum*, 1553. *in fol.* cum Guidonis Cauliaci, Rogerii, Bertapaliæ, ac Rolandi, ejuſdem argumenti ſcriptis.

Clariſſimus autem Montfauconius in Biblioth. MSS. T. I. pag. 96., & T. II. pag 960. ipſius Operis Manuſcripta exemplaria nobis ſic dedit:

Magiſtri Lanfranci Mediolanenſis Compendium Chirurgiæ. MS. in Vatic. Cod. 473. olim Reginæ Sveciæ.
Lanfranchi Mediolanenſis Ars Chirurgiæ. Ibid. Cod. 157. & 473. Ex Bibl. Paulina Lipſien.
Lanfrancus Minor Opuſculum Chirurgicum.
Chirurgia Lanfranci Mediolanenſis. Ex Biblioth. Regis Angliæ.
Lanfranci de Mediolano Chirurgiæ Majoris libri quinque. In Cod. 2523. olim Colbertinæ nunc Regiæ Pariſien.
Traicté de Chirurgie de Lanfranc de Milan écrit à Montpelier au Mois d'Avril l'ano 1414.

Agunt de ipſo Jo. Antonida Vander-Linden de Scriptis Medicis, Conradus Geſnerus. Jo. Jacobus Friſius, & Paſcaſius Gallus in ſuis Bibliothecis, Curtius in citato libro pag 15., Mangetus in Bibl. Scriptorum Medicorum T. III. pag. 25., & Abbas Picinellus pag. 386. in Athenæo.

CMLXVII.

LANGLOIS ANTONIUS.

ANtonius Langlois Mediolani ortus anno Salutis noſtræ MDCLX. parente Petro Veſontionis Burgundiæ Urbis Cive, qui inde profectus Mediolani ſedem fixerat, Braydenſis primùm Academiæ Alumnus, tum in Papienſi Athenæo Medicinam edoctus, ibidem Phyſicam adeptus eſt Lauream. Curandis ægris in Patria ſedulam navavit operam, Proceribus, & Matronis clariſſimis acceptiſſimus. Ad Patavinam publicam Phyſicæ Cathedram regendam evocatus nunquam adduci potuit, ut patriæ charitatis oblitus aliò migraret. Septuageſimo ſecundo ætatis ſuæ anno, Uxore amiſſa Clericali militiæ nomen dedit, & Sacris initiatus Sacerdote Viro digniſſimam uſque ad extremum ſpiritum vitam tranſegit. Præſtantiſſimos in Litteraria Republica Viros coluit, ab his viciſſim plurimi habitus; quos inter memorandi Antonius Valliſnerius, Lucas Tozzi, Angelus de Blaſiis, Cogroſſus, & Macoppe Patavini Gymnaſii Anteceſſores. Eum Antonius Varni Phyſicus celeberrimus Galliæ inſigni Elogio commendavit. Obiit anno MDCCXL. in Vico Caſletto Plebis Incini Ducatus Mediolanenſis in primario ejuſdem Vici Templo conditus paterno Tumulo, cui hæc inciſa ſunt:

PETRVS LANGLOIS SIBI ET SVIS.

Scripſit

I. Tractatum de Febribus in genere.
II. Tractatum de Febribus malignis.
III. Tractatum de Variolis.
IV. Tractatum de China Chinæ.
V. Opus Philoſophicum de Natura.
VI. Inſtructiones de recto prudentique uſu Medicinæ.
VII. Contra Abuſum Flebotomiæ.
VIII. Plures Conſultationes Medicas, aliaque minoris momenti Opera, quæ omnia Manuſcripta ſervantur apud Phyſicum Joſephum Bimium Diſcipulum, & amicum Authoris.

CMLXVIII.

LANTERIUS HILARION.

HIlarion Lanterius Mediolanenſis, cujus cognomen Abbas Picinellus ignoravit, ideoque ſub ſolo nomine Hilarionis in ſuo Athenæo ipſum intulit. Monaſterium Glaxiatenſe Sanctorum Petri, & Pauli hujus Urbis inter Monachos Caſſinenſes ingreſſus eſt, juxta Armellini ſententiam die XXV. menſis Martii, anno MCCCCLXXII. contra verò Placidus Pucinellus, in ejuſdem Monaſterii Chronico cap. 68. annum MCCCCLXXI. deſignat: ibique in Monaſticis diſciplinis, & Litterarum ſcientiâ tam peritus evaſit, ut de ſe omnibus admirationem meritò excitare meruerit, ideoque Cancellarius, & Procurator Generalis electus, in ipſis muneribus fideliter, & nullo labore diligentiaque poſthabitis, ſuorum univerſali conſenſu ad Abbatis dignitatem extolli promeritus eſt, primùm anno redempti Orbis MCCCCXCVI. ſecundò anno MDI., & iterum anno MDVI. Amiciſſimum habuit Equitem Renatum Trivoltium Virum inſignem, à quo Sancti Mauri Abbatis Cella dotata fuit. Noſter verò reditus Monaſterii ſummoperè auxit, ut abundè Pucinellus ſupradictus notat, nec non ad magnificentiam animi ſui demonſtrandam ſat eſt Monaſterii amplificatio, nec non Eccleſia ab ipſo exornata, qua occaſione Sepulchrum Ambroſii Gryphii, de quo jam egimus, nefas duxit à loco ubi erat, removere, niſi habita à Summo Pontifice facultate, ut in Ambroſio ſupramemorato jam diximus. Funeribus Beatricis Eſtenſis, Ludovici Mariæ Sfortiæ Mediolani Ducis uxoris, in S. Mariæ Gratiarum Templo peractis interfuit, nec de hoc contentus, in ſua etiam Eccleſia eleganti Pira conſtructa, & magnificè exornata, per plures dies, ipſe & ejus Monachi Sacrificia, & preces Deo offerentes, funus extinctæ Principis perfunctum voluit, qua de re Dux Ludovicus Abbatiam S. Mariæ in Dona Clavennæ in

Val-

A Valletellina, Diœceſis Comenſis, tunc temporis in Commendam Ordinis Ciſtercienſis, ut Cœnobio de Glaxiate conjungeretur, curavit. Rem ex integro refert citatus Pucinellus, & Diploma Alexandri VI. Pontificis datum Romæ anno MCCCCXCVII. VIII. Idus Julii recitat. Hilarion noſter poſtquam Abbas in Ordine ſecundus Monaſterio Glaxiatenſi per tres vices, ut innuimus, aliquot annos ſumma cum laude præfuit, alia quoque optimè adminiſtravit, ſcientiarum ſtudio nunquam relicto uſque ad ſenectutem, in qua ad Comitia Generalia in Divi Benedicti de Padolirone Mantuanæ ditionis celebranda, profectus, ibidem è corporis carcere ſolutus, ad Superos tranſiit, magno ſuorum luctu, anno Chriſti MDXI.

B Habemus de eo

I. Hilarionis Monachi Mediolanenſis Legendarium nonnullorum Sanctorum abbreviatum, ſupplementum illius de Voragine ſecundùm Kalendarium Monaſticum. *Impreſſum Mediolani, per Magiſtrum Jacobum de la Ripa de Sancto Nazario, die 16. Aprilis* 1484. in 4.

II. De Conceptione Glorioſæ Virginis Mariæ.

III. De Viſitatione Glorioſæ Virginis Mariæ, cum nonnullis ejuſdem Virginis miraculis.

IV. De Solemnitate B. M. ad Nives, & de quodam ejuſdem admirando miraculo, necnon de Corona ejus Aurea Stellarum duodecim eidem Virgini ab omnibus quotidie perſolvenda.

V. De Translatione S. Georgii Martyris lib. I. incipit: Cogis me Pater; erat MS. in S. Georgio M. VVione teſte.

VI. Exhortatio perutilis S. Baſilii Epiſcopi ad Monachos.

C VII. De Floribus excerptis ex Opuſculis S. Bernardi Abbatis in laudem Glorioſæ V. M. collectis in unum Opuſc. Hæc VII. ultima Opuſcula ſunt in ſupradicta editione.

Extat etiam in Bibliotheca Ambroſiana liber ſignatus ✠ num. 493. in 4., in cujus 1. pag. (nam libri proſpectus deeſt) ſic legitur „ MDLXXI. Legendarium editum ab Hilarione Monacho Mediolanenſi Ord. S. Benedicti intitulatum Supplementum Voraginis anno 1494. die 16 Aprilis, in 4. Poſt Indicem autem SS. hoc ibi ſubditur Exaſtichon:

Multorum Vitas, mores, & nomina Lector
Sanctorum, noſtri cerne laboris ope.
Non Muſas, non falſa Deûm cunabula canto,
Nec vanas latebras hic Heliconis habes;
Nil ficti inſeritur, tantum obſervatio facti
D *Panditur, ut Veterum pagina certa docet.*

VIII. De Vita S. Simeonis Monachi, qui in Monaſterio S. Benedicti de Mantua requieſcit.

IX. De Translatione Brachii ejuſdem S. Georgii ad Monaſterium S. Georgii M. Venetiarum, teſte eodem. Arnoldo lign. Vit. lib. II. pag 425. cap. 69. ubi de eo agit.

X. Paradiſus delicioſus in Apparitione Domini *Parmæ, apud Ugolettum, an.* 1505. *in* 4. teſte Armellinu, cujus ſunt hæc verba: „ In fronte unius exemplaris „ hujuſce libri Parmæ impreſſi, qui modo extat in „ Biblioth. S. Juſtinæ Patavinæ, ita prorſus manu „ exaratum legitur: Hic liber fuit compoſitus per „ Reverendiſſimum D. Hilarionem Abbatem Congr. „ noſtræ Caſinenſis, prout dixit mihi D. Simpliciano „ de Aſſio Monacho S. Vitalis Ravennæ, Rever. D. „ Benedictus de Parma Abbas Monaſterii S. Benedicti „ Ferrariæ, dum eſſem ibidem anno MDXXXIX., E „ qui etiam dixit, quod ipſe rogatu ejuſdem P. D. „ Hilarionis, pro majori parte librum ſcripſit. „ Ex quibus cognoſcimus, librum hunc prodiiſſe Parmæ Anonymum, qua de cauſa Arnoldus laudati Lign. Vit. lib. II. cap. 72.. pag. 440., ejus libri verè aurei Auctorem vocat Monachum quemdam Congreg. S. Juſtinæ, quæ nunc Caſinenſis dicitur, quia nimirum ignoravit, Hilarionem illum, de quo ipſemet egerat ſupra cap. 69. pag. 425. ejus eſſe germanum parentem. Cæterùm Auctor librum hunc primùm Italicâ, dein Latinâ linguâ concinnavit, ut ex Præfatione liquidò conſtat, in eoque animam, Orationis medio, ad contemplationem dirigit, ac diſponit, & Orationis Dominicæ valde probatam expoſitionem adornat.

Videndi ſunt, præter Arnoldum VVion ſupracitatum, Poſſevinus in Sacro Apparatu Tom. II. Picinellus in Chronico Glaxiat. capp. LXVIII., LXXI., & LXXV. Teiſſerius in Auctario Catalogi &c. editionis Genevenſis 1705. pag. 114. Maraccius in Biblioth. Mariana p. p. pagg. 195. & 196. Picinellus in Athenæo pag. 380. necnon Armellinus in Bibl. Benedictino-Caſſinenſi p. p. pag. 221., atque Clariſs. Saxius in Hiſt. Typog.

CMLXIX.

LANTERIUS PAULUS BERNARDINUS.

BReviter me expediam de Paulo Bernardino Lanterio Mediolanenſi, Eccleſiæ Viglevanenſis Præpoſito, nam Clariſs. Saxius noſter de ipſo in ſua Hiſtoria Typographica hujus Metropolis ſatis diſſerit. Florebat Vir iſte Sæculo XV. ideoque etſi parum ſuperſit de ipſo, juxta inſtitutum, quod nobis præſcripſimus, inter Auctores recenſemus, nempe qui omnium Mediolanenſium eruditiſſimus vocatur à Franciſco Puteolano in Epiſtola ad Jacobum Antiquarium, præfixa Cornelio Tacito, ac etiam laudatur à Stephano Dulcinio ad annum MCCCCLXXXIX. Inter Epigrammata Jacobi Valerii extat unum Pauli Lanterii tenoris ſequentis:

Omnia ridebant tota fœliciter urbe,
Cauſſaque lætitiæ non erat una tamen.
Implebant animos Hymeneia feſta faventes,
Excibat plauſus Martia palma novos.
Cum maturavit partum Lucina beatum,
Et Regem nobis Regia nupta dedit.
Ergo intra pares ludos, & bellica palmæ
Præmia qui dextra vivere cœpit ave.
Ipſe triumphali lauro connectit olivam
Pacificam, inſignis Marte togaque ſimul.
Scilicet Imperio natus Sceptriſque regendis,
Haud aliis naſci debuit auſpiciis.

Interim conjicere poſſumus, quod noſter plura ſcripſerit, quæ in apertum quandoque proferet ætas.

Damus igitur

I. Epithalamium Lanterii Ludovico Sfortiæ Mediolanenſi dicatum: extat MS. in Regia Pariſienſi Cod. 6505., ex Montfauconio Biblioth. MSS. Tom. II. pag. 764.

II. Epigramma in laudem Gaſparis Vicecomitis, ubi ſe Præpoſitum Viglevanenſis Eccleſiæ prodit, de quo Clariſs. Saxius.

III. Epigramma aliud. Extat in Reſiduis Triſtani Calchi pag. 4.

In libro VII. Sylvarum Lancini Curtii editionis Mediolanenſis anno 1521. extat Ode ad Paulum Lanterium Mediolanenſem pag. 118.

De eodem egit etſi parum etiam P. Mazzuchellus in ſuis Schedis. Forſan frater, aut ſaltem affinis fuit Abbatis Hilarionis, quem jam laudavimus paulo ſupra, ſaltem ejus coævus, ut patet, extitit.

CMLXX.

de LAUDE ARSILIUS.

ARſilius de Laude ex J. C. Alphonſo, atque Thereſia de Federicis conjugibus Trivilii editus eſt in lucem. Ab ineunte pueritia latinis litteris excultus, adoleſcentiam Juri ediſcendo, juventutem dicundo laureatus adjecit. Inſignium Oppidorum Caſtri Leonis, ac Vicqueriæ Prætor, at Mediolani jam Vir ſubſtitit inter fori Advocatos. Florebat verò eximiâ prudentiâ, qua, ſi fieri poſſet, lites componeret potius, quàm diſceptaret, minuſve aleret, clien-

clientelarum diſpendiis averſus apprime, etſi debitæ ſibi mercedis non eſſet inimicus. Cùm autem cognoviſſet ad ſui muneris officia exactè explenda antiquarum Legum ſcientiam non ſufficere, Proclamatum etiam, quæ vel Regum, vel Gubernatorum, vel Magiſtratuum auctoritate edita erant, notionem ſibi exactiſſimam comparavit. Imprimis autem quaſcumque potuit Senatus Sententias collegit, ut objectis caſibus, videret, quò ampliſſimus Ordo eſſet inclinaturus. Erat autem tenaciſſimæ memoriæ, ac multorum gratiâ pollebat, cùm præſtaret comitate, nec à leporibus, cautiſque ſalibus abhorreret. Ante ſenium cæcitate afflictus non tamen depoſuit togam, nec ſui muneris intermiſit officia. Quippe adjutoribus ſtudii uſus Conſulta dictabat, ut quoties libri inſpiciendi eſſent, eos indicaret, ac loca, paginas, lineas, in quibus quæſita continerentur, ſtupentem juventutem è veſtigio doceret. Hoc uſus vitæ genere Vir cæteroquin continentiſſimus, ac ad ſenium cælebs, cum Trivilium in patriam ſuam per ferias Autumnales ſeceſſiſſet, levi tactus apoplexi è vivis poſt aliquot menſes ingraveſcente morbo ereptus eſt, præclaroque funere ſublatus anno MDCCXXXVII. menſe Decembri.

Reliquit

I. Conſulta ſua partim Manuſcripta, partim Typis excuſa
II. Adnotationes in novas Mediolani Conſtitutiones.
III. Collectionem Proclamatum Mediolanenſium cum Notis, quæ omnia habentur apud Abbatem Emmanuelem Aſilii fratrem, atque hæredem.

Hæc nobis ſubminiſtravit amiciſſimus, doctiſſimuſque Canonicus Barizaldus Trivilienſis.

CMLXXI.

de LAUDE EMMANUEL.

EMmanuel à Laude, Danielis filius, opulentâ Familiâ Trivilii natus eſt anno MDLXXXV., ingenioque ſummopere præditus, ad pietatem, ac litteras facto. Admodum adoleſcens Clericali inſtituto in Seminariis Mediolanenſis provinciæ litterarum ſtudiis excultus, Philoſophiam ac Theologiam impenſius edidicit. Itaque Friderico Cardinali Borromæo acceptus, ſacratuſque Sacerdotio Medam deſtinatur ad audiendas ibi Virginum Benedictinarum confeſſiones: eo munere ita perfunctus eſt, ut ſumma toto Parthenone pietas, charitas, ac religioſæ ſolitudinis ſtudium eximiè floreret. Inde diviti ſatis Canonicatu Stephanianæ Baſilicæ Mediolani donatus ex merito, quicquid temporis ab horis canonicis ſibi ſupererat, inter officia ad ſolatium miſerorum, ac litterarum ſtudia dividebat. Quare à Friderico Cardinali crebris illi dignitatibus, ac Sacerdotiis opulentioribus oblatis, modeſtiſſimus Vir ut ea admitteret adduci non potuit. Ad ſenectutem Canonicatu potius, cum Divinis Horis intelligeret ſine magno jam ſalutis periculo ſe intereſſe non poſſe, exauctorari ſæpius petiit, atque ægrè tandem obtinuit, modica ſibi penſione reſervata. Tum verò Trivilium rediit, ſtationemque in patria ſua diu exoptatam non abiturus neque removendus elegit. Non tamen deſides trahebat dies, ſacris Virginibus D. Auguſtini à confeſſionibus datus, amicorum officiis intentus, litterarum ſtudiis addictus, plenus denique negotiorum, dum vacaret, qua vitæ conſuetudine uſque ad mortem uſus eſt. Fratrem habuit Felicem de Laude Abbatem inſignis Monaſterii S. Ambroſii Mediolani per ſeptennium ab anno MDCXLI. ad an. MDCXLVII., de quo Areſius in Chronologia Abbat. pag. 95. Obiit anno MDCLVII.

Tom. II.

Scripſit:

I. De Oratione.
II. De Horis Canonicis, uno tantùm Volumine. *Mediolani, apud Joannem Baptiſtam Alciatum, ſine anno, in 12.*
III. Iſtorie di Medà, e Traslazione de' Santi Anno, e Vermondo. *Milano, per Gian Battiſta Alciati*, 1629. *in 4.*
IV. Breve Storia delle coſe memorabili di Trevj. *Milano, per il Ramellati*, 1647. *in fol.* Hæc verò copioſior eſt MS. in Bibl. Ambroſ. Cod. ſign. D. n. 18. hoc titulo:

Breve Storia dell' Origine, e degli Avenimenti dell' antico e nobile Caſtello di Trevj, poſto in Gera d'Adda, deſcritta dal Dottore, e Teologo Emmanuele Lodi nativo del medeſimo Caſtello; e Canonico di S. Stefano in Broglio di Milano, diviſa in libri ſei. Eſt pagg. 1333. præter Indicem.

Etiam de iſto plura debemus ſæpè laudato Canonico Barizaldo, nec non Cl. Sitono: memoratur quoque a Picinello in Athenæo pag. 169.

CMLXXII.

de LAUDE JOSEPHUS SEPTIMIUS.

JOſeph Septimius de Laude Trivilium patriam nactus, nomen inde ſortitus eſt, quod perpetuo ordine cum ſeptimum maſculum Mater Thereſia Fridericia Alphonſi Juriſconſulti Uxor fœlici partu enixa eſſet. Puer litterarum ſtudia in Mediolanenſi Seminario ſectatus per adoleſcentiam, Philoſophiæ primùm, mox Theologiæ ita ſeſe addixit, ut humaniorum litterarum cultum non intermitteret. Jamque Sacerdotio perfunctus, Oblatorum Sanctorum Ambroſii, atque Caroli Conſortio adſcriptus eſt. Inde apud eos magna cum opinione ſacræ eruditionis multis annis Philoſophos, Theologoſque eſt interpretatus. Itaque Ambroſianæ Baſilicæ ex meritis Archipresbyter à Cardinale Herba Archiepiſcopo renunciatus, qui Dignitatis gradus ſecundus in illa eſt, eam à vetuſtate repurgandam curavit. In illo opere antiquitatem exactè ita cuſtodiit, ut ipſam tamen exornaret, dum ſervat. Cryptas ibi antiquiſſimas marmoreis columnis ſuffulſit, earumque parietes immiſſo uberiori lumine, novo, amœniorique tectorio loricavit plaſticis operibus excultos. Inde cum Divi Laurentii Præpoſitura vacaret, quæ Dignitas in Urbe Mediolano vel inter præcipuas Sacerdotii eſt, ad eam evocatur Septimius, qui jam pridem inter Examinatores Cleri, Conſultoreſque Archiepiſcopalis Curiæ fuerat adſcriptus. Tot defunctus muneribus gravi morbo tentatus, cum periculum evaſiſſe cenſeretur, improviſo propè obitu ſublatus eſt.

Edidit:

I. Panegirico in lode di San Bernardo detto in Sant' Ambrogio: dedicato al Cardinal Arciveſcovo Benedetto Erba Odeſcalchi. *Milano, per il Bianchi*, 1721. *in 4.*
II. Diſſertatio Hiſtorica de Tumulo Sanctæ Marcellinæ Virginis Sororis Sanctiſſimi Parentis noſtri Ambroſii in ejuſdem Imperiali Baſilica humatæ, è vetuſtiſſimis & recentioribus Monumentis collecta. *Mediolani, apud Petrum Franciſcum Navam*, 1725. *in 4.* Extant in fine ſubſcriptiones plurium Theologorum.

Hæc partim debemus ſupra laudato Canonico Barizaldo, partim Cl. Sitono, aliaque nos excerpſimus.

CMLXXIII.

de LAUDE OLDRADUS.

FAmiliam de Laude, quæ Mediolani florebat, jam à Sæculo XIV. præter Trivilii natos, mox à nobis jam laudatos, nonnullos etiam peperit memoriâ dignos, quos inter Collectio ampliſſima Archintea Familiarum illuſtrium Mediolanenſium, tres enumerat ex Conſilio Generali hujus Urbis Anno MCCCXL. exiſtentes. Petrolus etiam de Laude, iocola Portæ Ticinenſis, ad reſormandum Extimum hujus Ducatus Anno MCCCLXXXI. adſcribitur, quo tempore decreta ſuit Proceſſio de Mandato Principis quotannis cum Proviſioonum Vicario facienda ad Sancti Jacobi Apoſtoli Hoſpitale, in memoriam victoriæ obtentæ contra Gallos. Celebris ſuit etiam Ludovicus Anno MDLXII. ex Conſilio Generali, atque Urbis Præfectus Anno MDLXVI. In eadem Collectione reperi Oldradum de Laude Juris C. celebratiſſimum ſuiſſe temporibus inſignis Bartholi, necnon adhuc extare Conſiliorum ejus Volumen. Illud verò undique à me quæſitum, minimè reperire datum ſuit, nihilominus Oldradum non omittendum eſſe ſatius duxi, etſi Opus ipſius ſit impreſſum vel non, adhuc incompertum habeam.

Damus ergo ejuſdem

I. Conſiliorum Volumen.
Ex ſupradicta Collectione Comitis Octavii Archinti.

CMLXXIV.

LAURENTIUS.

LAurentius, hujus nominis ſecundus, poſt obitum Frontonis, qui Ambroſianæ Cathedræ Paſtor illegitimus per annos XI. incubabat, anno circiter DLXXXI. à Populo & Clero Mediolanenſi, qui ut Barbarorum rabiem declinarent, cum Sancto Honorato Archiepiſcopo Genuam ſe receperant, ad Archiepiſcopale faſtigium evehitur, electionem ejus Apoſtolica authoritate confirmante Pelagio II. Summo Pontifice. Quamvis autem in tam miſera incidiſſet tempora, quibus neque ad propriam Eccleſiam accedere daretur, ejus tamen jura, & poſſeſſiones, præſertim in Sicilia Inſula ſitas, ſtrenuè defendit, miſſo etiam ad Apoſtolicam Sedem Conſtantio Diacono, qui ei poſtmodum ſuffectus eſt. Placuit nobis ipſum in hac Collectione proferre reſpectu potiſſimum ejus Epiſtolæ ad D. Gregorium Magnum ſcriptæ, ut infra, etſi parum nimis aliquibus videbitur, ſed in tanta temporum antiquitate ſat eſt. Obiit I. Pontificatus Divi Gregorii anno, Genuæ, ætatis ſuæ anno LXXXV. Sepultus eſt ad Sactum Syrum.

Habemus igitur

I. Epiſtolam ad Sanctum Gregorium Magnum ſcriptam, ut Sanctus Pontifex teſtitur in Epiſtola LXXX. lib. I. ad eumdem Laurentium data, in qua meminit de Conſtantio Diacono Mediolanenſi, poſtea ipſius Laurentii Succeſſore, & de quibuſdam redditibus Eccleſiæ Mediolanenſis in Inſula Siciliæ.
Agunt de eo Acta Eccleſiæ Mediolanenſis, Ughellus Tomo IV. in Mediol. num. XXXIV. & alii permulti.

CMLXXV.

LAZARONUS PETRUS.

DE Petro Lazarono Mediolanenſi nil amplius proferre poſſum, præterquam quod ipſe teſtatur in fronte ſui Operis, nempe publicum Profeſſorem fuiſſe Artis Oratoriæ in Ticinenſi Gymnaſio. Alibi conqueſtus ſum tam celeberrimæ Academiæ nullum extare Catalogum Virorum, ſaltem illuſtrium, qui in ea floruere, ut de Patria, eorumdemque ſcriptis notitiam haberemus. Sperandum, quod aliquando provincia Reipublicæ Litterariæ utiliſſima à quodam Viro docto aſſumatur. Lazaronus noſter Poëma pro more Sæculi XV. ſatis elegans, ſcripſit de Nuptiis Imperatoriæ Majeſtatis Maximiliani, cum Nuncupatoria, cui titulus

I. Sereniſſimo Romano Regi, Invictiſſimoque Imperatori deſignato Maximiliano, Petrus Lazaronus Artis Oratoriæ in Ticinenſi Gymnaſio Publicus Lector S. P. D. *Impreſſum Mediolani, per Antonium Zarottum Parmenſem Anno Dom 1494. die prima Octobris.*
De eo Clariſs. Saxius in Typographica Hiſt. Mediol.

CMLXXVI.

LAZARUS.

SAnctus Lazarus, ſeu, ut aliqui volunt, Lazarius, Civis Mediolanenſis, Lazari filius, à Sancto Glycerio hujus Urbis Antiſtite Primicerius creatus, eo defuncto, Epiſcopale munus ſuſcepit circa annum CCCCXXXVII. Clerum Populumque ſibi commiſſum ſtrenuè gubernavit, ſanctiſſimæ Vitæ laude illuſtris. In ſumma Gothorum barbarie multa perpeſſus mala, atque Urbis excidium, numquam à paſtorali cura animum remiſit. Monaſterium S. Auguſtini Diſcipulis extra Portam Cumanam, ubi nunc conſpicitur Cœnobium Eremitarum ejuſdem Sancti Auguſtini apud S. Mariam, quæ Coronata dicitur, Lazarum excitaſſe tradunt Joannes de Deis, & Ripamontius. Sub Pontificatus ſui initium triduanas Litanias inſtituit, quæ hactenus ſolemni comitante jejunio in Ambroſiana Eccleſia hebdomadâ primâ poſt Aſcenſionem Domini celebrantur, & inter præcipuos Mediolanenſes Ritus enumerantur. Inſtitutæ ſunt ad repellendos, Divino præſidio invocato, ab Urbe barbaros, frequens enim in precibus mentio occurrit mœnium, atque portarum, & Angelorum cuſtodia ab Omnipotenti Deo depoſcitur, quæ Civitatem, & Incolas ſervet incolumes. Ritum hujuſcemodi Litaniarum Lazarum noſtrum à Mamerco Viennenſi Epiſcopo didiciſſe ſcribunt nonnulli, verùm eruditiſſimus Pater Bollandus ad diem XI. Februarii in Actis Sancti Lazari §. II. num 6. ſatis patenter edocet, id perperam aſſeri, cum Lazarus ante obierit, quam Mamercus ad Epiſcopalem Sedem Viennenſis Eccleſiæ eveheretur. Præfuit Eccleſiæ Mediolanenſi uſque ad annum CCCCXLIX. Obiit anno ætatis ſuæ LX. die XIV. Martii, S. Leone Magno Summo Pontifice, ſuccedente ſibi in Mediolanenſi Cathedra Sancto Euſebio, de quo jam diximus, & colitur in eadem Eccleſia die II. Februarii. Ejus Corpus ſervatur in Ara Maxima Baſilicæ Apoſtolorum, quæ Sancti Nazarii dicitur. Eum hoc laudavit Carmine Ennodius:

Lazarus ut diri premeret pede culmina Mundi,
Vocibus accitus, trux venit in medium.
Quem frons læta parum vitiis depinxerat hoſtem
Mulctantem culpas luminibus tacitis.
Reſpiciens lapſus, deterſit nubila vitæ:
Curam ſæpè dedit vulneris obſequio.
Non latuit, teſtis facinus qui geſſit in antris:
Abſens criminibus tortor ubique fuit.
Innocuis placida vernabat luce ſerenus,
Ceu ſpeculum noxis injiciens faciem.

Præſcripſit Lazarus Clero Populoque Mediolanenſi.

I. Preces in Litaniis Triduanis recitandas, & formulam univerſam in multa tranſcriptam exemplaria per Collegia, & Ordines, vicatim quoque, & regionatim dividendam curavit.
Has preces poſtmodum Stephanus Cardinalis Nardinus, qui circa annum Domini MCDLXX. Mediolanenſi Eccleſiæ præfuit, impreſſo Codice redonavit pietati, & ævo, cum jam prope litterarum formæ cederent vetuſtati.
Vide Bollandum Act. Sanct. ad diem XI. Febr.
Ejuſque Elogium, & Scriptores, qui de eo agunt, inſerit Clar. Boſca in Martyrologio Mediol. a ſe conſcripto, ad diem XI. Februarii.

CMLXXVII.

L E A N D E R.

LEander Mediolanenſis Capuccinus ejuſdem Provinciæ Alumnus, tamquam Theologus, & Concionator eximius tantùm à Suis in Annalibus deſcribitur, & mirum eſt, quod Viri temporibus ferè noſtris viventis exciderit cognomen, tanta eſt incuria vel modeſtia eorum, quibus cordi eſſe debuerat famam non ſolum Ordinis, quem Scriptores nonnulli profeſſi ſunt, ſed & etiam familiarum, è quibus originem traxerunt, nec Opera, quæ in lucem prodiere tantummodo indicare; ſed Acta quoque, dignitates in eorum Cœtu habitas, & Scripta poſteriorum memoriæ tradere dignum & juſtum fuerat. De Leandro itaque exhibere ultra mihi non licuit niſi Opus infraſcriptum jam editum, & alia adhuc MSS.

Quæ ſunt

I. Compendio della Vita, e Morte della Venerabile Suor Veronica Calcaterra, Fondatrice del Collegio delle Vergini della Preſentazione di Maria Vergine col titolo di S. Filippo Neri in Milano. *Ivi, preſſo Lodovico Monza*, 1673. in 4.
II. Quadrageſimale, & Panegyres plures. MS. in fol. Vol. II. Ex Bibliotheca Scriptorum Ordinis Minorum S. Franciſci Capuccinorum a Dionyſio Genuenſi contexta Edit. II. pag. 220.

CMLXXVIII.

LEAZARIUS, ſive LEAZARNUS PAULUS.

BOnonienſi homini, cui inſtitutum ſit Bibliothecam Scriptorum Mediolanenſium texere, durum eſt invenire, Paulum Leazarium ſive Leazarnum unum ex celebrioribus Juriſconſultis Sæculi XIV. nam originem à Patria mea chariſſima traxiſſe aliqui contendunt, alii verò Mediolanenſem ipſum faciunt. Pro prima ſententia eſt Albericus, & ipſe inter Juriſperitos inſignis; ideoque in R. C. quæ ſit longa Conſuet. ſub num. 78. Leazarium Bononienſem dicit, contra verò Card. in Proœm. Clement. ult. X. de ſecundis nuptiis, ſub num. 3. vult ipſum Mediolanenſem. Attamen litem hanc dirimere ego minimè audeo, contentus pro eo inſerendo in hac mea Collectione adhærere opinioni Cardinalis ſupradicti, atque hos verſus addere à Raphaële Tuſcano compoſitos, à me alibi citatos, & à pluribus in lucem editos, inter quos eſt Cl. Sitonus in Chronico J. PP. Mediol. pag. 23. p. II.

Delle Sacrate Leggi have Milano
Partorito la gloria, e lo ſplendore,
Queſti i primier fur: Silvio Giuliano
Avo del gran Giuliano Imperadore,
Vincenzo Gloſſator, Giovan Lignano,
Dall' Orto Uberto di Minerva onore,
Gherardo Catapiſto, e Paol quello
Di Leazarno ſpirto altero, e bello.

Floruit igitur Paulus Leazarius, Joannis Andreæ auditor, cum Rainerio Forolivienſi, & Jacobo Butrigario circiter annum Salutis MCCCXL. Bononiæ in Jure Pontificio emicuit, in quod non pauca ſcripſit, & acutas Quæſtiones à ſe diſputatas reliquit adeo copioſas, & utiles, ut frugi homo eas maximè faciat, quemadmodum aſſerunt Auctores omnes infraſcripti. Inter alios Joannem à Lignano, mox à nobis laudandum erudivit.

Scripſit plura, quæ memorantur utſupra, nempe

I. Quæſtiones utiliſſimas in Decretorum libros.
II. Diſputationes in omnes titulos Juris.
Ita Baldus in l. 15. C. ex quib. cauſ. infam. irrog. & Abb. in c. Felina in c. Si quando, §. n. 3. X. de reſcr. ex Guidi Panciroli de Claris Legum Interpretibus lib. III. cap. XXII. pag. 341., & ex Marci Mantuæ Epit. Illuſtrium Virorum cap. 196.

CMLXXIX.

LEDESMA ALEXIUS.

MEritò de hoc Scriptore gloriari poteſt ſæpè laudata Congregatio Clericorum Regularium Divi Pauli Barnabitarum nuncupata, nam in ea adoleſcens ſe Deo ſacravit, & non tam litteris, quàm prudentiâ ſummoperè præditus Cathedras Philoſophicas, atque Theologicas aſcendit Maceratæ, Fulginei, & Romæ, ſed etiam munere Pœnitentiarii in Bononienſi Metropolitana decoratus eſt, & pluribus ſui Ordinis Collegiis omnium plauſu præfuit. A ſequentibus verò Operibus, quæ publici juris fecit, facilè ingenium ejus agnoſcitur. Obiit Vir iſte ætate & laboribus gravis in Urbe Derthona medio Sæculo proximè tranſacto.

Hæc ſunt, quæ de eo damus

I. Dodeci Diſcorſi intitolati le dodeci Pitture, o ſiano le grandezze di S. Aleſſio. *Roma, appreſſo Franceſco Cavalli*, 1637. in 4.
II. Le glorie di S. Lucina Matrona Romana. *Bologna, appreſſo Carlo Zenero*, 1646. in 12. *XII. edizione*.
III. La Teodolinda. *Foligno, per Agoſtino Alteri*, 1649. in 8.
IV. La Gondeberga. *Bologna, per Giacomo Monti*, 1648. in 12.
V. Vita di S. Gherardo Confeſſore. *Bologna, per il Monti*, 1647. in 4.
VI. De rebus geſtis Coſmi Doſſeni, ad Carolum Septalam. *Derthonæ, apud Violam*, 1659. in 4.

VII.

VII. De Vita, & rebus geſtis Gabrielis Palæotti, S. R. E. Card. *Bononiæ, apud Carolum Zenerum*, 1647. in 4.

VIII. Elogiorum Centuria I. *Maceratæ, apud Hieronymum Salvionum*, 1642. in 8.

IX. Pareri Accademici. *Bologna, per il Monti*, 1647. *in* 12.

De eo Abbas Picinellus in ſuo Athenæo pag. 17. Octavius Boldonius in ſua Epigraphica, & Carolus Conſtantius Rabbius in Continuat. hiſtoriæ Epiſcoporum Bononienſium, inter Opera Caroli Sigonii, Tom. III noſtræ editionis.

CMLXXX.

LEGNANUS GASPAR.

GEns Legnana primùm cognomen habuit de Oldrendis, ut ex publicis Documentis aſſerit Cl. Sitonus centies à nobis laudatus in ſuis Schedis, & quia in Oppido Legnani nomine, decimoquinto lapide Orientem versùs, ab hac Urbe diſſito, originem ſuam traxit, de Legnano poſtea perpetuò vocata eſt. Lectorem noſtrum fortè fatigaremus, ſi Viros illuſtres de hac Familia Mediolanenſi, aliam Bononienſem nobiliſſimam prætereundo, hic recenſere ſtatuiſſemus; Sufficit pro omnibus celebratiſſimus Juriſconſultorum Princeps Joannes, de quo parum infra nobis ſermo, & forſan longus nimis erit præter inſtitutum noſtrum. Aliàs in magna Collectione Archintea cognovimus, ex Conſilio generali in hac Metropoli fuiſſe VIII. de hac Legnana Familia ab anno MCCCLXXXVIII. ad MDCXXXIV. à Jacobo nempe uſque ad Hieronymum, & totidem in Officio XII. Proviſionum à Bonderolo in annum MCCCLXXXVI. uſque ad Joannem Jacobum ipſum munus agentem anno MDCXLII. Gaſparem verò, de quo nunc agimus, apud Clariſs. Roſinum in Licæo Lateranenſi cognovimus, nam eamdem celeberrimam Congregationem rexiſſe aſſerit munere Abb tis Generalis currente anno Nativitatis Domini MDLXVI. Opus ejuſdem, quod infra dabimus, ſervat ampliſſima Vaticana Bibliotheca ex Catalogo, quem dedit Montfauconius, titulo ſubſequenti

Videlicet:

I. Gaſpari de Legnanis Mediolanenſis Canonicorum Regularium Lateranenſium Abbatis Generalis: Conſtitutiones pro unione charitativa cum Canonicis Regularibus S. Crucis, quas ſcripſit Conimbriæ. Extant in Cod. MS. Bibliothecæ Regis Angliæ num. 1136. teſte Montfauconio.

De eo agit Roſinus in Lyceo Lateranenſi.

CMLXXXI.

LEGNANUS HIERONYMUS.

EX præclariſſima Legnanorum familia, de qua ſupra in Gaſpare aliquantiſper diſſeruimus, Patre Joanne Jacobo, ortus eſt Hieronymus, de quo nunc dicturi ſumus. Virtutes eximias ab ipſa natura Vir iſte acquiſivit, ideoque ſolidâ judicii promptitudine, breviter in litteris emicuit, ita ut poſtquam anno MDCXXXIV. unus ex Sexaginta Patriæ Decurionibus adlectus fuerat, tantam omnium exiſtimationem ſibi conciliaverit, quòd Orator ad Hiſpaniarum Regem in Aula Matritenſi à patria ipſa mitteretur. Tanta ejus fuit Orationis vis, ut Maximis, atque Catonibus compararetur, & quod plus eſt, pietatem tam aſſiduè coluit, ut illius vita pro exemplo etiam eorum, qui ex profeſſo ſanctimoniam ſequuntur, dari poſſet. Legationem ſupradictam ad Philippum IV. egit ætate annorum LXX., in eaque dies ſuos clauſit cum omnium, ipſiuſque Regis mœrore. Ad ſupradictas tanti Viri dotes ſingularem quoque ejus modeſtiam adjicimus, ob quam litterarius Orbis nunquam ipſius lucubrationibus frueretur, ni Carolus Hieronymus Capatius ex Somaleæ Comitibus, Auctoris noſtri amiciſſimus, & quem jam laudavimus, aliquas in publicam lucem protuliſſet. Satis eſt interim de Hieronymi laude in teſtimonium proferre ſequens Elogium, quod marmore exſculptum, cui ſuper eminet etiam marmorea ejuſdem effigies, Patriæ Decuriones in Templo S. Mariæ Paſſionis hujus Urbis excitatum voluere, occaſione, qua ampliſſimo Funeri pro eo celebrato interfuerunt:

HIERONYMO LEGNANO

NOBILITATIS ET PROBITATIS ANTIQVAE MEDIOLANENSI PATRITIO

CHRISTIANAE PHILOSOPHIAE BONARVMQVE LITTERARVM LAVDIBVS SPECTABILI

OMNIVM NOBILIVM MAGISTRATIBVS CVM VIRTVTE PERFVNCTO

AC DEMVM AD PHILIPPVM IV. IN HISPANIAS LEGATO

IBIQVE DVM REM PATRIAM STRENVE AGIT

MORTALIBVS EREPTO

MARCHIO CAROLVS GALLARATVS VRBIS PRAEFECTVS

ET LX. DECVRIONES DECVRIONI OPTIMO

INSIGNI CELEBRATO FVNERE

DESIDERIO AMORI ET MEMORIAE

POS. AN. SAL. MDCLI.

Damus de ipſo

I. Diſcorſo, overo conſiderazioni intorno alle coſe della natura, ordinato al Divino conoſcimento. Librum hunc edidit Horatius Landus, *Mediolani*, 1647. *in fol.*

II. Rifleſſioni divote intorno alli eccelli doloroſi, e corporali, e mentali ſofferti dal comune Redentore per finezza del ſuo grand'amore verſo dell' Uomo ingrato, con alcune ponderazioni affettuoſe ſopra la vita, penſieri, meditazioni, e dolori della gran Madre di Dio Signora noſtra, nella paſſione e morte del ſuo Unigenito, e Divino Figliolo, Opera poſtuma del Signor Giroſamo Legnano già Oratore per la Patria a Filippo IV., dedicata al Signor Marcheſe Vercellino Viſconti. *Guaſtalla, preſſo Marco Eraſmi*, 1669. *in* 4.

III.

Digitized by Google

III. Joſephi Ripamontii, Hiſtorici Regii Vita. MS.
IV. Elogium Card. Federici Borromæi. MS.
V. Diſcorſo concernente agli intereſſi delle Città, Provincie, Repubbliche, Regni, &c. MS.
VI. Diſcorſo, e parere intorno alla riſoluzione d'eſpugnar la Piazza di Caſale. MS.
VII. Diſcorſo, ſe la Pace trattata trà la Caſa d'Auſtria, e la Francia foſſe per ſtabilirſi. MS.
VIII. Parere, ſe ſi doveſſe mandare Oratore in Spagna a rappreſentare le coſe dello Stato di Milano. MS.
IX. Vita del Salvator del Mondo. MS. neſcio an ſit idem, quod numero II. dedimus.
X. Dell'Eccellenze di Maria Vergine. MS.
XI. Diſcorſo di Pace per interpoſizione del Romano Pontefice. MS.
XII. Diſcorſo per le novità del Forte di Monaco. MS.
XIII. Diſcorſo ſopra le qualità di un giovane Cavaliere, che dovrebbe ſervire d'Idea à tutta la nobiltà. MS.
XIV. Præfatio ad Decadum Hiſt. Ripamontii lib. III. legitur in hujus Operibus.

Extabant omnia, ut aſſerit Picinellus, apud ſupradictum Comitem Cavatium à Somalea, imo aſſerebat idem Picinellus, aut ſomniabat, quod anno MDCLXVIII. actu Typis eudebantur, uno aut pluribus Voluminibus in fol. Quæ verò notata ſunt numeris III. & IV. reperiuntur penes Canonicum Joannem Andream Iricum, mihi ſummâ amicitiâ conjunctum.

Videndus eſt ſupra memoratus Picinellus in Atheneo pag. 343.

CMLXXXII.

LEGNANUS JOANNES.

SUpervacaneum eſſe duco quod ſcripſit aliunde doctiſſimus Caſimirus Oudinus in Tom. III. de Scriptoribus Eccleſiæ antiquis, circa Joannis Legnani, ſive de Lignano, ut ipſemet pluribus in locis ſe nuncupavit, Patriam, eo quia Viro ſupradicto nullum dubium eſſe debebat, quod Mediolanenſis fuiſſet, non autem Bononienſis, etſi in ea Urbe per multum ævi Jus Canonicum, & Civile ipſum docuiſſe certum ſit. Etenim Joannes noſter oriundus ab Oppido Legnani nomine, nemine reluctante, Familiam non tantum, atque Mediolanum, ſed Juriſperitiam ipſam illuſtravit, cujus Princeps à ferè omnibus ſuæ ætatis nuncupabatur; natus eſt igitur Mediolani, ut aſſerit Cl. Sitonus, patre, cui nomen erat Comes de Oldrendis, quod primum fuit cognomen illius Familiæ, ut jam monuimus in Gaſpare de Legnano. Gloriari quoque ſummopere poteſt patria mea chariſſima, ob moram tam diuturno tempore in eadem ab eo peractam, & ob Legationes pro ipſa ad Summum Pontificem habitas. Uxorem duxit Novellam Federici Caldarini, celeberrimi illius Juriſconſulti Andreæ geniti, filiam, ex qua procreavit Baptiſtam, ab eoque reliqui nobiliſſimæ Gentis Legnanæ Bononienſis, uſque in hanc diem magno cum decore fulgentis, prodiere. Vir noſter philoſophico ingenio, ſplendidi habitus parùm ſtudioſus fuit, qui ſemel ad nuptias invitatus, & ob vilem veſtem neglectus in infimo loco poſitus eſt. Itaque ubi ob vulgarem cultum nullam virtutis rationem haberi vidit, purpuream togam ſibi afferri juſſit, & è menſa ſurgens in ſuperiore loco, quem ſibi deberi exiſtimabat, eam collocavit, illud præfatus: Veſtem coluiſtis, veſtem habetote, quo dicto omnes ob factum admirabundos, & pudore ſuffuſos relinquens diſceſſit. Diſciplinas, & earum ſtudioſos mirificè adamavit, inter quos fuit Paulus Leazarius, quem paulo ante laudavimus. Anno MCCCLXXI. cum Gregorius XI. Summus Pontifex Collegium, quod vulgo Gregorianum vocatur, condere in ædibus Populorum Bononiæ inſtituiſſet, inſtrumenti emptionis earum conficiendi cura demandata eſt Jo. noſtro, ut teſtatur Ghirardaccius in Hiſtoria Bononienſi loco citando. Bis Bononienſium nomine Orator ad eundem Ponti-

A ficem Gregorium XI. miſſus fuit, annis nempè MCCCLXXVI., & MCCCLXXVII., à quarum Legationum ultima, & ab Urbe Roma ad Bononienſem reverſus Vicarius Generalis Pontificis factus eſt, ut aſſerit ſupradictus Ghirardaccius. Quandoquidem verò de eodem Summo Pontifice loquimur, quæ ad Auctorem noſtrum ſcripſit Clariſſimus Pancirolus appriḿe pertinentia, juvat hic promere: „ Cum verò „ Gregorius XI. ex Galliis Romam reverſus deceſ„ ſiſſet, Cardinales, armato populo Romanum, aut „ Italum Pontificem efflagitante, Urbanum VI. „ Pontificem renuntiarunt; ſed cum armorum metu „ ſe id feciſſe aſſeverarent, Clementem V. elege„ runt, unde orto ſchiſmate, Joannes cum Baldo „ cauſam Urbani ſcriptis ſtrenuè defendit. Erat tum
B „ in Faliſcis (nunc Montem Flaſconem vocant) „ quem de ſe benemeritum Cardinalis dignitate li„ benter ſe honeſtaturum fuiſſe Pontifex dixit, niſi „ conjugatus eo honore frui non potuiſſet, cui Jo„ annes. *Nolle ſe*, inquit, *ſanguinem pauperibus* „ *deſtinatum bibere, ſed ex ſudore manuum ſuarum* „ *victurum, cum ſibi Deus conceſſiſſet, ut laboribus* „ *poſſet vitam ſuſtinere*. Tum Urbanus, *poſſet*, ait, „ *etiam habens patrimonium ex reditibus Eccleſiæ vi*„ *vere, ſi velit*; & ut erat eruditus, citavit Gloſ„ ſam id narrantem. At Joannes, *poteſt*, inquit, „ *& Pontifex ex bonis Eccleſiæ vivere, ſed non di*„ *tare nepotes*, his ſe non indigere ſignificans, & „ cognatis dandi fugiendam occaſionem. Extat de hac re Epiſtola Joannis noſtri, quam nos inter ejus
C Opera recenſebimus. Nihilominus tamen Joannes Romam ad ſalutandum Urbanum Pontificem creatum profectus, ab illo benignè & comiter exceptus, & dimiſſus eſt. Dedit autem illi idem Urbanus Sextus duos pileos rubeos ab Philippum Caraffam, & Bartholomæum Mezzavaccam deferendos, uti Cardinales recenter factos, qua occaſione extat Oratio ad unum ex iiſdem Cardinalibus ab eo habita, in Templo Divo Dominico ſacro Bononiæ, quam omiſit Odericus Raynaldus, ut ſuo loco dicemus. In fine verò ipſe Joannes ita dixiſſe legitur: „ Quia ergo olim ſcholaſticâ doctrinâ fili dilectiſſimé, „ nunc ratione dignitatis, & officii pater reverendiſſi„ me, Sanctiſs. Pater, & Dom. noſter Dño. Urba„ nus ſolâ divinâ providentiâ Sacroſanctæ militantis
D „ Eccleſiæ Papa VI. vos promovit ad Cardinalatus „ apicem, auctoritate ſpeciali in hac parte mihi „ conceſſa, & commiſſa per præfatum Sanctiſs. Pa„ trem, & Dominum, ut uni ex Cardinalibus, de „ quibus prædixi, ſuper caput tuum imponam or„ bem, quem una cum aliis cardinibus ſuſtenta &c. „ Ad honorem Dei omnipotentis, & glorioſæ Virgi„ nis Mariæ, Regis, Reginæ Cœleſtis, & Beatorum „ Apoſtolorum, & Beatorum Nicolai, & Dominici „ Confeſſorum, ſub quorum titulo conſtructa eſt „ hæc venerabilis Eccleſia, & totius Curiæ trium„ phalis. Ad honorem, & exaltationem Sanctiſſimi „ Patris, & Domini, Domini Urbani ſolâ Provi„ dentiâ Divinâ Papæ VI. & Sacroſanctæ militantis „ Eccleſiæ ad ſalutem, & quietem huius almæ Civi„ tatis, nec non divinalis Studii Bononienſis, aſſumo
E „ hunc orbicularem pileum, & ſuppono capiti tuo &c. Anno MCCCLXXX. exeunte Junio, denuò fuiſſe Romæ, teſtatur Rodericus Bernardi unus ex Legatis Joannis Regis Caſtellæ ad Pontificem in Relatione ſua, quam ſervari aſſerit Oudinus in Codice MS. Colbertino num 815. In ea contendit quoque idem Rodericus, quod Congreſſu habito cum Joanne noſtro ſuper electionem Urbani VI., & Librum à Legnano ſcriptum pro defenſione ejuſdem Pontificis, in mentem veniſſe ejuſdem Auctoris noſtri, non bene ea, quæ in Conclavi à Cardinalibus acta fuere, ſibi relata extitiſſe. Sed cum inſtitutum noſtrum minimè ſit de ſimilibus controverſiis hic agere, Lectorem remittimus ad ſupradictum Tom. III. Operis Oudini, in quo tota Series legitur illius Congreſſus Ro-

mæ habiti inter Auctorem noſtrum, & Rodericum Bernardi, qui ſatis alioquin cenſetur lectu digniſſimus. Moriens autem Joannes noſter, libros extra Familiam ſuam, Teſtamento alienari prohibuit, & ſi Baptiſta, quem unicum filium habebat, ſine liberis deceſſiſſet, Collegium Studioſorum inſtituit, ſed natis poſtea Guilielmo, & Georgio nepotibus, id evanuit. Prædia nonnulla in agris tam Mediolanenſi, quam Bononienſi hæredibus reliquit, inter quos poſtmodum orta fuit controverſia, in qua Barbatia, Socinus, Ruinus, Corneus, Crotus, Viri omnes celebratiſſimi conſuluerunt. Obiit Bononiæ an. MCCCLXXXIII. die XVI. Februarii, ſepultuſque fuit apud Sanctum Dominicum cum magno Virorum Principum ejuſdem Urbis concurſu, inter quos adſtitiſſe etiam Funeri ejus Philippum Caraffam Cardinalem adducit Ghirardaccius. En Epitaphium Sepulchro ejus inſcriptum

FRIGIDA MIRIFICI TENET HIC LAPIS OSSA IOANNIS
IVIT IN ASTRIGERAS MENS GENEROSA DOMOS
GLORIA LEGNANI TITVLO DECORATVS VTROQVE
LEGIBVS ET SACRO CANONE DIVES ERAT
ALTER ARISTOTELES HIPPOCRAS ET TOLOMAEI
SIGNIFER ATQVE HAERES NOVERAT ESSE POLI
ABSTVLIT HVNC NOBIS INOPINAE SINCOPA MORTIS
HEV DOLOR HIC MVNDI PORTVS ET AVRA IACET.
ANNO MCCCLXXXIII. DIE XVI. MENSIS FEBRVARII.

L. B.

HOC OPVS FECERVNT IACOBELLVS ET PETRVS PAVLVS FRATRES
IOAN. LEGNANO BONONIAE DOCENTE.

Hi eximii Sculptores erant, qui Mauſolæum ſupradictum elaborarunt.

Hæc ſunt tanti Viri Opera à nobis diligentiſſimè expreſſa, quæ immortalem Joannem noſtrum faciunt.

I. Tractatus de Bello, quem compoſitum fuiſſe anno MCCCLX. docet Codex num 978 Bibliothecæ Colbertinæ, ubi ſic habetur, teſte Oudino „ Explicit Tractatus de Bello editus & compilatus „ per me Joannem de Linyhano minimum „ utriuſque Juris Doctorem in ſtudio Bononiæ „ anno MCCCLX. pendente forti exercitu contra „ Civitatem. Adeſt quoque MS. in Bibl. Reginæ Svetiæ, nunc in Vaticana num. 369. ex Montfaucon Biblioth. MSS. Tom I. pag. 22 Editus verò *Mediolani, apud fratres de Legnano, an.* 1515. cum Tractatu Paridis de Puteo de eadem materia. In hac editione poſt verba ſupradicta, pendente forti exercitu in Civitatem, legitur „ quod „ cauſam dedit huic Tractatui, ut ſcholaribus „ tunc cauſa foret exercitii, & Doctorum ſubjiciatur correctioni. „ Paulus Antonius vero de Lignano ex filio Nepos Joannis noſtri, & J. C Col. Bononiæ, Additiones ad eumdem Tractatum de Bello ſcripſit anno MCDLXX, & impreſſæ ſunt *Taurini* 1525. *in* 4. Adſunt etiam MSS. in Biblioth Colbertina Cod 918. teſte Montfauconio Biblioth. MSS. T. I pag. 938.

II. Tractatus de pluralitate Beneficiorum. In Codice 2772. Bibliothecæ Colbertinæ idem legitur, quod & in editione ejuſdem Operis anno 1512 *Pariſiis* acta, necnon in altera Mediolanenſi ſupramemorata anno 1525. videlicet „ per Dominum Joannem de Lignano J U. D. in Urbe tunc excellentiſſimi in Chriſto Patris, & Domini D. „ Urbani Divinâ Providentiâ Papæ V. poſtea „ Canonizati &c Extant quoque hi duo Tractatus in Tom. XVI. Tractatuum Juris

III. Tractatus de Amicitia, qui incipit „ Circa circulum „ amicitiæ „. Extat in Tom XII. Collectionis pluries citatæ Tractatuum Utriuſque Juris pag. 227 quem librum „ de Pace & amicitia inſcriptum „ eſſe in veteri Codice Cantabrigienſi Domus „ S. Petri, teſtatur Thomas Jameſius, in Cathalogo MSS. Cantabrigiæ Academiæ.

IV. Tractatus de Cenſuris Eccleſiaſticis incipit „ in Tra„ctatu de Cenſura Eccleſiaſtica „. Extat in ſupradicto magno Opere Tractatuum Juris Tom. XIV. pag. 307. habetur quoque impreſſus *Mediolani, per Joannem Jacobum & fratres de Lignano, ſine anno*, hoc titulo „ de Eccleſiaſtico interdictu, „ & de Cenſura Eccleſiaſtica, & ſic eſt finis „ hujus Tractatus compoſitus per Excellentiſſimum „ J. U D. Dominum Jo. de Lignano de Mediolano ſcriptus in Generali Concilio Baſileenſi, per „ me Jo. Tollener de Dyedem, anno Domini „ MCDXXXVI. in profeſto diviſionis Apoſtolorum.

V. Commentaria in omnes Decretalium libros Vol. V. MSS Reperiuntur in Biblioth. Eccleſiæ Cathedralis Patavinæ, teſtibus Mantua, & Bellamera locis ad calcem citandis.

VI. Commentaria in Clementinas. Ita afferit Card. Franciſcus Zabarella in Proemio Lecturæ ſuæ ſuper Clementinis.

VII. Epiſtola ad Petrum de Luna Cardinalem die XVIII. Auguſti anno MCCCLXXVIII. ſcripta, ut eum ceteroſque Cardinales dehortaretur ab electione novi Pontificis adverſus Urbanum. Extat ex integro in Codice n. 821. MS. Bibliothecæ Colbertinæ, teſte Oudino.

VIII. Oratio habita ad Cardinalem (puto Caraffam) ſive ad Bartholomæum Mezzavaccam, occaſione qua ei tribuebat pileum rubrum, ut ſupra monuimus. Extat in Codice MS Colbertino n 814.

IX. Tractatus pro defenſione Electionis Urbani, quem de fletu Eccleſiæ inſcripſit, editus anno 1379. menſe Auguſto, ut ipſe aſſerit in eodem Tractatu in duas partes diviſo, ſecunda pars verò hunc titulum profert: Tertiæ & ultimæ Allegationes Joannis de Lignano. Extat in Codice MS. ſupradictæ Bibl. Colbertinæ n. 815., & ex eo fragmenta quædam edidit Odoricus Rainaldus ad annum 1378. §. 38., illum verò miſſum eſſe ad Univerſitatem Pariſienſem ab Urbano Pontifice, fidem facit Rodericus Bernardi in relatione ſua ad Joannem Regem Caſtellæ de his, quæ ipſe egerat Romæ cum Urbano. Ipſa relatio extat in Codice Harlæano, ut diximus, teſte Oudino. Cl. Baluzius verò in notis ad Vitas Paparum Avenionenſium dubitat an iſtius Tractatus ſit Auctor Lignanus, ſed præter omne dubium eſt, ex iis quæ ſupra in Vita retulimus. Meminerunt hujus Scripti etiam Petr. de Florentals Prior Floreſſienſis, in Chronico, in Vita Clementis VII. his verbis: „ Pendente vero ut prælibatur prædicto ſchiſmate, plurimi Doctorum „ Legum & Juris Canonici, Tractatus compo„ ſuerunt. Quorum primus Dom. Joh de Linhiano Tractatum edidit, in quo affirmat Ele„ ctionem dicti Urbani eſſe canonicam, ipſum„ que eſſe verum Papam. Abbas vero S. Veda-

„ ſti,

„ ſti, Regis Franciæ Conſiliarius, Doctor decre-
„ torum, fecit alium tractatum, in quo aſſerit
„ Electionem Urbani eſſe nullam, & Clemen-
„ tem forè verum Papam. Quibus tractatibus
„ cum eorum quæſtionibus & determinationibus
„ propter ſui prolixitatem omittimus &c.

X. De Pace, ſive de Pace animæ. Reperitur in Codice MS. Colbertinæ ejuſdem Bibliothecæ n. 685. Ex Oudino.

XI. Tractatus de Horis Canonicis, hoc habens initium: „ Ad honorem illius &c Extat in Tomo XV. Collectionis Academiæ Cantabrigienſis, teſte ſupralaudato Thoma Jameſio.

XII. De Repreſaliis *Papiæ*, 1487. *ſine Impreſſoris nomine, in 4. rariſs.*

Hujus tam celebris J. C. ampliſſimè omnium mentionem facit cit. Oudinus, Steph. Baluzius in Notis ad Vitas Paparum Avenionenſium paſſim, ſed potiſſimum col. 1400 & ſeqq. Paulus Freherus in Theatro Virorum eruditione clarorum part. II. Sect. IV pag. 789. poſt Hieron. Ghilinum, in Theatro Virorum litteratorum. Guidus Pancirolus in libro de claris Legum Interpretibus pag. 344. Marcus Litta de Urbe Mediol. pag. 23. Ghirardaccius in Hiſt. Bononienſi pagg. 303. 350. & 371. Bumaldus in Minervalibus Bononienſibus, Pompejus Scipio Dulphius in Chronol. Famil. Nob. Bonon. pag. 453. Franciſcus Amadius in Nobil. Bonon. pag. 129. Joannes Petrus Creſcentius in Amphitheatro Rom. p. p. pag. 237. Moriggia, Leander Alberti, Trithemius & Fabricius in Hiſt. Eccleſ. Picinellus in Athenæo pag. 104. Sitonus in Chronico p. p. Art. 47. pag. 11. aliique innumeri.

CMLXXXIII.

LEGNANUS JOANNES PETRUS.

GRammaticæ regulæ tam ab Emmanuele Alvaro, quàm ab Horatio Turſellino, inter Societatis Jeſu Patres doctiſſimis dictatæ, minimè deterruere Joannem Petrum Legnanum, quin & ipſe ſuas ederet, ſperans in meliorem formam, atque clariorem, methodum Linguæ Latinæ in publicum proferre, ideoque Volumen ſub nomine Hypomnema typis demandavit. Floruit Vir iſte in Congregatione Somaſchenſi medio Sæculo nuper tranſacto, quum anno ætatis ſuæ XVII., Chriſti MDCXVIII. die III. Junii ſacrum habitum induerit in Collegio S. Mariæ Secretæ hujus Urbis. Nil amplius à Suis ediſcere mihi licuit; ideoque tantùm addere poſſum ex ejuſdem Præfatiuncula, atque ab Epiſtola Nuncupatoria Pauli Æmilii Legnani ex eadem Somaſchenſi Congregatione, qui Librum, ut ipſius verbis utar, precibus, blandiciiſque Auctori abſtulit, & typis edere curavit, quod Joannes Petrus alia Opuſcula tam ſtricto, quàm ſoluto ſermone ſcripta, prælo parata habebat; dolendum igitur eſt, quod & ipſa forſan perierint.

En titulus Opuſculi ſupradicti

I. Hypomnema in multiplices omnium ferè verborum uſu magis venientium ſenſus, Litterarum amatoribus, & ſtudioſæ præcipuè Juventuti peraccommodum; Pauli Æmilii Legnani RR. PP. Somaſchenſ. Congreg. Alumni Prothymia in lucem editum. Ad Illuſtriſſimos, & ornatiſſimos Ephæbos DD. Jo. Baptiſtam, & Andream ab Auria, ac DD. Hieronymum, & Joannem à VVatevilla. *Mediolani, apud Typographos Bibliothecæ Ambroſianæ*, 1633. *in* 8.

Laudatur in Schedis Mazzuchellianis.

CMLXXXIV.

LEINATIUS JOANNES STEPHANUS.

TEmplum S. Mariæ Fulcorinæ nuncupatum hujus Urbis, quod nunc à fundamentis magnificè erectum viſitur, eximia liberalitate Eminentiſs. Archiepiſcopi hujus Metropolis Benedicti Herbæ Odeſcalchi nuper ſanctiſſimè, ut vixit, defuncti, duobus ferè jam Sæculis tranſactis penè dirutum, propriis ſumptibus reſtauraverat Jo. Stephanus Leinatius. Hic Sacerdotali vitæ optimè deditus Præpoſituram ſupradictæ Eccleſiæ obtinuit temporibus difficillimis, ideoque non minus pietate, quàm munificentia ductus, præter Templi ſupradicti reſtaurationem, nonnulla Bona Præpoſituralia vindicavit, deinde in pauperibus ſublevandis, non tantum ære, quàm Orationibus incubuit, maximè in effugandis à pluribus Energumenis Dæmonibus, quorum causâ affligebantur; totus ideo animarum ſaluti deditus, magnam apud omnes exiſtimationem promeruit, ita ut cum ad mortem perveniſſet anno Domini MDLXXVI. incredibili pænè concurſu, cadaver ipſius ad ſepulturam delatum fit. Scripſit Vir iſte optimum Librum, quem ſuis ſumptibus edi imperavit Hiſpaniarum Rex Philippus II., ideoque Auctor pænes doctos, & pios homines famâ nunquam erit moriturus.

En ipſius titulum

I. Volumen Homiliarum è S. Ambroſii Epiſcopi, & Doctoris libris contextum, opera, & ſtudio Stephani Leinatii Presbyteri Mediolanenſis, & Eccleſiæ S. Mariæ ad Fulcorinum Præpoſiti. Ad Ampliſs. & Opt. S. R. E. Cardinalem Carolum Borromæum Archiepiſcopum Mediolani. *Antuerpiæ, ex Officina Plantiniana* 1575. *in fol.*

Vide Picinelli Athenæum pag. 129.

CMLXXXV.

LETI GREGORIUS.

GRegorius Leti Hieronymi filius, quem invito animo inter Scriptores clariſſimæ hujus Urbis recenſemus, natus eſt Mediolani die XXIX. Maji MDCXXX. Cum Marcus ejus Avus Familiæ Bononienſis unicum germen ſe Romam contuliſſet, ubi ex Aulico Cardinalis Aldubrandini Anconam rexit, & poſt alias dignitates impletas obiit anno Deiparæ partus MDCXXVIII. cum Arimino præeſſet. Duos reliquit filios Auguſtinum Franciſcum, atque Hieronymum; quorum primus Clericali militiæ ſe adſcripſit, alter verò arma ſecutus Ducis Etruriæ Peditum Tribunus Mediolani tandem ſedem fixit ducta Uxore anno MDCXXVIII. Ex eo genitus eſt Gregorius, qui apud PP. Societatis Jeſu in Collegio Coſentino ad annum uſque MDCXLIV. ſtudiis operam dedit. Romæ quoque aliquantiſper commoratus in Patriam rediit. Cum autem Auguſtinus Franciſcus Patruus Aquæpendentis Epiſcopus eum ad Eccleſiaſticam vitam adducere conaretur, Gregorius & Clerum, & arma indignatus in Gallias, Patruo relicto, contendit. Eo in itinere Januæ cum Domino de Saint-Lion Calvini aſſeclâ amicitiâ initâ, ex ejus familiaritate corrupto intellectu animum ad Hæreſim convertit. Inde Genevam profectus, ejus Urbis Religionem, & Politiam apprimè didicit. Lauſanam cùm veniſſet, Joanni Antonio Guerino Phyſico clariſſimo adhæſit, & Calvinianos errores ejus intuitu profeſſione publica amplexus anno MDCLX. Genevam regreſſus cum

cum ſingulis quibuſque doctis Viris, præſertim verò cum Italis commercium init. Poſt annos quatuordecim ejus Urbis Civitate donatus eſt gratis, quod ante ipſum nulli contigerat. Anno MDCLXXIX. in Gallias abiit, poſtea in Angliam, ubi à Carolo II. Rege benignè exceptus, & donis decoratus Hiſtoriographi muneris etiam recipiendi ſpem concepit. Hiſtoriam ibi Anglicam, ſed parùm fœliciter ſcripſit, ideo Amſtelodamum contendens anno MDCLXXXII. Hiſtoriam ejus Urbis publico decreto con ſcripſit; ubi etiam anno MDCCI. die IX. Junii diem clauſit menſæ accumbens inter geminas filias ætatis ſuæ anno LXXI.

Scripſit

I. Teatro Gallico, overo la Monarchia della Real Caſa di Borbone in Francia ſotto i Regni di Enrico IV. Luigi XIII. a Luigi XIV dall' anno MDLXXII. fino all' anno MDCXCVII. *In Amſterdam*, 1691. a 1697. *Tomi VII. in* 4 cum figuris æneis.

II. Teatro Belgico, overo Ritratti Iſtorici, Politici, e Geografici delle ſette Provincie unite. *In Amſterdam*, 1690. *Tom II. in* 4. cum figuris æneis.

III. Teatro Britannico, overo Iſtoria della grande Bretagna. *Ibi*, 1684. *in* 12. *Tom. V.* Hoc Opus primum vidit lucem *Londini Vol. II. in* 4.

IV. L'Italia regnante, overo Deſcrizione dello ſtato preſente di tutti i Principati, e Repubbliche d'Italia. *In Geneva*, 1675 *Tomi IV. in* 12. Titulus primus quo prima editio inſcribebatur, ſic fuit: Dialoghi Iſtorici. Hæc ſecunda editio plures additiones habet, utpote Indicem Virorum illuſtrium, ac in doctrinis inſignium.

Vita del Duca Valentino, detto il Tiranno di Roma, deſcritta da Tomaſo Tomaſi, con un aggionta di G L. (Gregorio Leti) *In Montechiaro*, 1670. *in* 12.

VI. Il Nepotiſmo di Roma, overo Relazione della ragioni, che muovono i Pontefici all'aggrandimento de' Nepoti; del bene, a male, che hanno portato alla Chieſa dopo Siſto V. *In Amſterdam*, 1667. *in* 12. Hic liber in linguam Gallicam translatus impreſſus fuit in Belgio an. 1669. *Vol. II. in* 12. & *Stodegardiæ* latino ſermone *in* 4.

VII. Itinerario della Corte di Roma, overo Teatro della Sede Apoſtolica, Dataria, e Cancellaria Romana. *Valenza* (cioè *Geneva*) 1675. *Tom. III. in* 12. Prima pars hujus libri jam prodierat anno 1672. hoc titulo: „ Li precipizj della Sede Apoſtolica, overo la Corte di Roma perſeguitata, e perſeguitante. „

VIII. L'Europa Geloſa, o Geloſia de' Principi d'Europa. *In Colonia* (cioè *Geneva*) 1672. *Tom. II. in* 12.

IX. La Fama Geloſa della Fortuna, Panegirico ſopra la Naſcita, Vita, Azioni, Governo, Progreſſi, Vittorie, Glorie, e Fortune di Luigi il Grande. *In Gex*, 1680. *in* 4.

X. La Monarchia Univerſale del Re Luigi XIV. *In Amſterdam*, 1689. *Tomi II. in* 12. Contra verò hoc Opus aliud publici juris apparuit hoc titulo: L'Europe reſuſcitée du Tombeau de M. Leti, ou Réponſe a la Monarchie Univerſele de Louis XIV. Par I. D. M. D R. *a Utrecht*, 1690. *in* 12. denuo *Amſtelodami* in lingua Gallica anno 1689.

XI. Iſtoria Ginevrina, o ſia Iſtoria della Città, e Repubblica di Geneva, cominciando dalla ſua prima fundazione fino al preſente. *In Amſterdam*, 1686. *Tomi V. in* 12. Pars hujus Operis, regimen Eccleſiaſticum, & Politicum continens, typis data fuit ab Auctore linguâ Anglicâ anno 1681.

XII. Ceremoniale Iſtorico, a Politico. *In Amſterdam*, 1685. *Tomi VI. in* 12.

XIII. Ragguaglj iſtorici, e Politici delle Virtù, e Maſſime neceſſarie alla conſervazione degli Stati, con infiniti eſempj. *In Amſterdam*, 1689. *Tom. II. in* 8. denuo 1700. cum pluribus additionibus, & iterum linguâ Belgicâ.

XIV. Viſioni Politiche ſopra gl' intereſſi più reconditi di tutti i Prencipi, e Repubbliche di tutta la Criſtianita. *In Germania* (cioè *Geneva*) 1671. *in* 12.

XV. Li Segreti di Stato de' Prencipi d'Europa rivelati da varj Confeſſori politici, con aggionte conſiderabili. *In Colonia* (cioè *Geneva*) 1676. *Tomi III. in* 12.

XVI. Il Livello Politico, o ſia la giuſta Bilancia, nella quale ſi peſano tutte le maſſime di Roma, ed azioni de' Cardinali viventi. *In Cartellana* (cioè *Geneva*) 1678. *Tomi IV. in* 12.

XVII. Dialoghi Iſtorici, overo Compendio Iſtorico dell' Italia, e dello ſtato preſente de' Prencipi, e Repubbliche Italiane. *In Geneva*, 1665. *in* 12.

XVIII. Dialoghi Politici, overo la Politica, che uſano in queſti tempi i Prencipi, e le Republiche Italiane per conſervare i loro Stati, e Signorie. *In Geneva*, 1666. *Tom II in* 12.

XIX. Vita di Siſto V. *Loſana*, 1669 *Tomi II in* 12. Iterum *Amſtelodami* anno 1685. cum additionibus, denuò *Pariſiis* in Gallicum ſermonem verſa anno 1683. Vol. II & alibi plures.

XX. Vita del Cattolico Re Filippo II. Monarca delle Spagna. *In Coligni* (cioè *Geneva*) 1679 *Tomi II. in* 4. Iterum in Gallica lingua anno 1734.

XXI. Vita dell' Invittiſſimo Imperadore Carlo V. Auſtriaco. *In Amſterdam*, 1700. *Tomi IV. in* 12. In Gallicum ſermonem verſa fuit a filiabus Auctoris, editaque in IV. Vol ut ſupra.

XXII. Iſtoria, overo Vita di Eliſabetta Regina d'Inghilterra, detta per ſopranome, la Comediante Politica. *In Amſterdam*, 1693 *Tom. II. in* 12. Et lingua Gallica anno ſequenti.

XXIII. Iſtoria, o Memorie recondite ſopra la Vita di Oliviero Cromuele detto il Tiranno ſenza Vizj, ed il Prencipe ſenza Virtù *In Amſterdam*, 1692 *Tom. II. in* 8. Item in ſermone Gallico anno 1694.

XXIV. Vita di Don Pietro Giroo Duca d'Oſſuna. *In Amſterdam*, 1699. *Tomi III in* 12. & in Gallicum idioma converſa *in Parigi*, 1700.

XXV. Ritratti Iſtorici, overo Iſtoria dell' Impero Romano in Germania. *In Amſterdam*, 1689. *Tomi II. in* 4.

XXVI. Ritratti Iſtorici, Politici, Cronologici, a Genealogici della Caſa Sereniſſima, ed Elettorale di Brandeborgo. *In Amſterdam*, 1687. *Tomi II. in* 4.

XXVII. Abregé de l'Hiſtoire de la Maiſon Sereniſſime, & Electorale de Brandebourg, écrite par Gregoire Leti en Italien, & traduite en François ſuivant l'Extrait, & par les Soins de l'Auteur. *A Amſterdam*, 1687. *in* 12.

XXVIII. Ritratti Iſtorici, Politici, Cronologici, e Genealogici della Caſa Sereniſſima ed Elettorale di Saſſonia. *In Amſterdam*, 1688. *Tomi II. in* 4.

XXIX. Vita di Donna Maidalchini dall' Abbate Gualdi (cioè Gregorio Leti) ſcritta. *Raguſa* (cioè *Geneva*) 1666. *in* 12. anno eodem Gallico ſermone edita apparuit *Lugduni Battavorum*.

XXX. Roma piangente, overo Dialoghi tra il Tevere, e Roma. *In Leida*, 1666. *in* 12. eadem Gallicâ linguâ *Avinione* (ſeu veriùs *Geneva*) apparuit eodem anno.

XXXI. Il Sindicato d'Aleſſandro VII. col ſuo Viaggio nell' altro Mondo, abſque loco, & nomine Typographi, 1668. *in* 12. Gallicè reimpreſſus anno ſequenti.

XXXII. Il Cardinaliſmo di Santa Chieſa, non ſignato editionis loco, 1668. *Tom. III. in* 12.

XXXIII. Ambaſciata di Romolo a Roma, nella quale vi ſono anneſſi tutti i Trattati, Negoziati, Satire ec durante la Sede Vacante. *Bruxelles* (ideſt *Geneva*) 1671. *in* 12. & ibidem nomine *Colonia* ſecuta anno ſequenti.

XXXIV. Gli Amori di Carlo Gonzaga. *Geneva*, ſine anno, *in* 12.

XXXV. Il Vaticano languente dopo la morte di Clemente X. con li rimedj, abſque loco, 1677. *Tom. III. in* 12.

XXXVI. Il Prodigio della Natura, a della Grazia Poema Eroico ſopra l' intrapreſa d' Inghilterra del Prencipe d'Oranges, abſque loco, & anno, cum figuris.

XXXVII. Strage de' Riformati Innocenti, abſque loco, & anno, *in* 4.

XXXVIII. R. Bandita: Diſcorſo Accademico preſentato agli Umoriſti di Roma. *In Bologna*, 1653. *in* 12.

XXXIX. Critiche Iſtoriche, Politiche, Morali, Economiche, & Comiche. Sopra le Lotterie antiche, e moderne, ſpirituali, e temporali de i Stati, e delle Chieſe. Primò Italicè, poſtmodum Gallicè editæ. *In Amſterdam*, 1697. *Tom. II. in* 12.

XL. Lettere ſopra differenti Materie. *In Amſterdam*, 1700. *Tom. II. in* 8.

Præter recenſita Opera, quæ Gregorius ut ſua

re-

recognovit, alia ſunt quæ Auctor reſpuit; & oh utinam vel nulla, vel puriora produxiſſet! namjuſtiſſimam S. R. E. Cenſuram non ſubiiſſet.

Ejus Elogium conſcripſit Le Clerc, cui filiam Auctor deſponderat, ut refert Morerius in edit. Amſtelodamenſi, & inter Auctoris Epiſtolas.

CMLXXXVI.

de LEUCO PAGANUS.

BEatus Paganus à natali ſolo, quod eſt Leucum munitiſſimum Ducatus Mediolanenſis Caſtrum, nuncupatus, in Urbe Bergomo, ex ipſius Sancti Dominici manibus Prædicatorum habitum ſuſcepiſſe narratur. Hinc factum eſt, ut ſuum Bergomates A aſſerant, quos inter Calvus in Scena Litteraria Eruditorum Bergomenſium parte prima pag 419. in errorem etiam inductus ab altero Pagano Bergomenſi, qui poſt obitum noſtri floruit anno MCCCXXIII. teſte Leandro Alberti fol. 136. lit. B. & ex eo Quetiſſius in Scriptoribus Ordinis Prædicat. ad an. MCCCXXIII. Paganus ergo noſter doctrinâ pariter, & pietate clariſſimus è LVII. annis, quibus inter Sodales ſuos vixit, quadragiota variis in locis ſacris tradendis litteris inſumpſit, cùm interim Divini Verbi Miniſterio toto animi conatu fervidus operam daret. Dum autem in Cœnobio Novocomenſi Sacræ Inquiſitionis munere fungeretur, anno MCCLXXVII. ipſo Protomartyris feſto die ab impiis multis confoſſus vulneribus, & in latere lanceâ perforatus, migravit in B Cœlum multis clarus miraculis. Sacrum ejus corpus conditum eſt in Ara maxima Templi Sancti Joannis in Pedemonte apud Suos, cum Elogio ſequenti:

CORPVS B. F. PAGANI IACET SEPVLTVM
IN ALTARI MAIORI
HVIVS ECCLESIAE S. IOANNIS DE PEDEMONTE DE CVMO.

Sicuti autem Calvus è duobus Paganis Bergomenſi, & Leucenſi unum fecit, ſic utriuſque ſcripta uni tribuit. Nos Quetiſſii Sententiam ſecuti, Poſtillas ſuper C ſcripturæ libros Pagano Bergomenſi relinquentes, Leucenſi noſtro ſequentia ſcripta adjudicanda cenſemus.

I. Sermones de Adventu Domini.
II. Sermones de Tempore.
III. Sermones de Sanctis.
IV. Sermones de Deipara Virgine in ejus Solemnitatibus
V. Sermo Dominicæ quartæ poſt octabas Pentecoſtes habitus, quem MS. ſervari Pariſiis apud Auguſtinianos ad Pontem novum in collectione Sermonum à variis Pariſiis habitorum inter annum MCCXXX., & MCCL. n 53. Cod. 249. teſtatur idem Quetif.

Eum Carmine laudavit Pius Muſius.

Vitam ipſius ſcripſit Georgius Longus, ut in ipſius Elogio monuimus.

Agunt de eo, præter jam citatos, Salathæs, Ballarinus, Boſca in Martyrologio Mediolanenſi, & alii D plures.

CMLXXXVII.

LIPRANDUS ſive LUITPRANDUS.

LIprandos Presbyter Mediolanenſis Sancti Herlembaldi Martyris, una cum Sancto Arialdo in comprimenda perditorum Clericorum contumacia, collega, tanta prudentiæ laude floruit, ut eum Conradus Italiæ Rex in locum Henrici Patris excommunicati ſuffectus, conſuluerit. Groſſulanum Simoniaca E labe infectum, qui ex Epiſcopatu Savonenſi ad Mediolanenſem Cathedram, à parte Cleri & Populi vocabatur, ſummo ſtudio ab eo honore arcendum curavit, quin ardentis rogi judicium ad comprobandam Groſſulani Simoniam non ſine miraculo intactus ſubivit. Præferebat Liprandus, fideles ad pugnandum exhortaturus, Crucem, tunc cum Herlembaldus Martyr occubuit, & ipſi per ſummam crudelitatem naſus, & aures obtruncatæ ſunt. Quare inter Sanctos Confeſſores ejus Acta recenſent Bollandiſtæ ad diem XXVII. Junii. In Eccleſia Sancti Pauli, quæ in Compito dicitur, plures annos Sacerdotio functus eſt, & multa patravit miracula. Groſſulano verò ab Eccleſia Mediolanenſi amoto, & in ejus locum ſuffecto Jordano, Liprandus in ſumma conſtitutus ſenectute delatus eſt ad Monaſterium Pontidienſe, ibique, anno Domini MCXIII. die VI Januarii piiſſimè obiit. Illius Corpus in eodem Monaſterio tumulatum ſuſpicantur Bollandiſtæ tranſlatum fuiſſe Papiam, ejuſque oſſa eadem eſſe, quæ reperta ſunt inter reliquias inventas prope Tumulum Luitprandi Regis anno MDIV. die XXIV. Julii, ſimul cum oſſibus Sancti Thomæ Martyris.

De ipſo ſupereſt:

I. Oratiuncula.
II. Diſputatio cum Groſſulano.

Extant apud Puricellum in Actis SS. Arialdi & Herlembaldi libro IV. Cap. LXXXVIII. ex Chronico Landulphi.

Habemus ad Liprandum Gregorii Papæ VII. Epiſtolam, quâ ipſum conſolatur poſt fœdiſſimam mutilationem, in ipſa poſt collaudatam ejus conſtantiam ſubdit: „ Proinde Martyr Chriſti, confortare in Domino. „ Magis credas in te nunc eſſe Presbyteratus officium, quod prius olei unctione, nunc tui eſt ſanguinis tinctione commiſſum &c. Eam integram dedit Landulphus junior Liprandi Nepos, & ex eo Puricellus in citato libro pag. 327., unde etiam exſcripſere Bollandiſtæ.

De eo quoque Boſca in Martyrologio Mediol. ad Kal. Novemb. ubi Beatum ipſum vocat.

CMLXXXVIII.

LITTA ALEXANDER.

NEmo eſt inter Mediolanenſes Hiſtoricos, qui de Litta Gente mentionem honorificentiſſimam non agat, nam teſte Gualvaneo della Flamma uſque de anno Chriſti DCCCXL. jam florebat in hac Metropoli, & Angilberti II. Archiepiſcopi ſolemniori ingreſſui IV. Nobiliores de Littis præcedebant. Corius quoque ad annum MCXIX. ipſam celebrat, aliique nonnulli, ſummo cum honore memorantur à Gualvaneo ſupradicto & Boſſio, & ſignanter ad annum MCCCXXIV. ubi hanc illuſtrem familiam acceptiſſimam fuiſſe Summo Pontifici Joanni XXII. aſſerunt, quorum veſtigia & nos ſequentes, in litteraria famâ dignos libenter adnectimus. Primus autem, qui mihi ſe offert, Alexander eſt, Camilli, & Margaritæ Boſſiæ filius, qui Leges tam Canonicas, quam Civiles, ita proſecutus eſt, ut in Collegium J. PP. Nob. Mediol. jam ingreſſus, de Anno MDLXXXIV. à Sixto Pontifice Maximo vice Flaminii Plati, Anno

MDLXXXVI. inter Advocatos Conſiſtoriales adſcribi meruerit. Hiſpaniarum Regis jura tutatus eſt, virtute duce, in Alma Roma viriliter, dehinc Gregorio XIV. ſedente anno MDXCI., ut Carthario in Syllabo Advocatorum Sacri Conſiſtorii placet, ſed juxta Sitonum MDXCVII. die XVII. Aprilis Romanæ Rotæ Auditor adlectus, utroque munere Vir doctus, probuſque, egregie perfunctus eſt. In cauſa

A Canonizationis Divi Caroli Borromæi Apoſtolicus Delegatus maxima cum prudentiæ, tum doctrinæ laude ſe geſſit. E vivis eximitur Romæ die XXX. Septembris, anno Redemptionis noſtræ MDCVI. ipſiuſque cadaver in Templo S. Mariæ Angelorum ad Thermas conditum eſt, ac ſequenti Epitaphio decoratum:

DEO TRINO ET VNO
ALEXANDRO LITTAE I. V. C. PATRITIO MEDIOLANENSI
ROMAE ADVOCATO CONSISTORIALI
CATHOLICI REGIS CAVSARVM PATRONO
AC DEMVM ROTAE AVDITORI
VIRO
DOCTRINA VIRTVTE
GRATIAQ. APVD SVMMOS PONTIFICES
CLARO
QVI SACELLVM HOC VBI QVIESCERET
DEIPARAE VIRGINI
AC BEATO HYACINTHO EREXIT ET DOTAVIT
CVM ONERE VNIVS ANNIVERSARII
HIERONYMVS EQVES S. STEPHANI
NOMINE FILIORVM ADHVC INFANTIVM
ET HAEREDVM
FRATRI CHARISSIMO MOERENS POSVIT
ANNO MDCVIII.

Reliquit poſt ſe

a. Deciſionum Sacræ Rotæ Romanæ volumen ingens. Extat MS. Romæ in Archivo Sacræ Rotæ, & Mediolani in Biblioth. Filii Comitis Cæſaris Montii, qui paucos hos ante dies migravit è vita.

Ipſum laudant Cantalmajus in Catal. Auditor. Sacræ Rotæ Romanæ, Theodoſius Rubeus in Vol. II. Singularia Deciſ. Sac. Rotæ Rom. Chartarius in Syllabo Advocatorum Sacri Conſiſtorii edit. Romanæ pag. 197. & Sitonus in Chronico pag. 166. art. 672.

CMLXXXIX.

LITTA ALPHONSUS.

SI Littarum illuſtris Familia, majori honore careret, Alphonſus, de quo nunc agimus, abundantiſſimè eidem afferret, nam patre Pompejo, matreque Lucia Cuſana Matrona nobiliſſima, in lucem editus die XXIX. Septembris anno æræ Chriſtianæ MDCVIII. in humaniorum litterarum, ac Philoſophiæ ſtudiis verſatus, Juriſprudentiæ in Academiis primùm Bononienſi in Italia, deinde Salmaticenſi in Hiſpania, ſedulam operam navavit. Anno MDCXXX. ab Urbano VIII. Pontifice Maximo, utriuſque Signaturæ Referendarius creatus eſt, dein Gubernator Urbis-Veteris, atque Arimini extitit. Poſtea verò Ducatui Spoletano, ac Camerinenſi præfuit; Bononienſi, Ferrarienſi, ac Romandiolæ Provinciis munere Prolegati non parum juvit. Regnante Innocentio X. Aſculum in Piceno cum ſuprema auctoritate miſſus, ſeditioſos tumultus à rebellibus excitatos

B compeſcuit, & Campaniam maritimam, cùm Regnum Neapolitanum undique fluctuaret, moderatus, Marchiæ Provinciæ regimen, nulla intercurrente diſcordia triennio tenuit. Ab eodem Pontifice Inſulæ Mediolanenſes ei collatæ fuere, tandem Alexander VII. ipſum etſi abſentem anno MDCLXIV. Presbyterum Cardinalem ſub titulo Sanctæ Crucis in Hieruſalem creavit. Mortuo Alexandro, Clemens IX. inter Patres Sacri Concilii Tridentini Interpretes delegit, & meritò à pluribus ejus ævi Viris digniſſimis magnis laudibus extollitur, nam inter ceteros Gualdus Prioratus, loco infra memorando, ipſum ſuæ ætatis Antiſtitem nulli ſecundum vocat, moribuſque, pietate, doctrinâ, prudentiâ, & vitæ ſanctitate illuſtrem, necnon immunitatis Eccleſiaſticæ, ac dignitatis propagatorem acerrimum appellat. Conſonè de eodem

C loquitur Antonius Guerinus Bergomenſis Canonicus Panegyri infraſcripta eidem dicta, cùm Archipræſul Mediolanenſis electus, poſſeſſione inita publica Oratione ſalutaretur: his verbis „ & profectò Al„ phonſe litteris non minus ſacris, quàm ſæculari„ bus peritiſſimus, Theologus ſublimis, Philoſo„ phus diſertus, Legum notitia inſignis, eloquentia „ admirabilis, virtutibus verò, & vitæ probitate „ nemini hoc noſtro ſæculo poſtponendus „. Tot virtutibus exornatiſſimus, diem clauſit ultimum Romæ anno MDCLXXIX. juxta ſequens Epitaphium ad ejuſdem exuvias in Baſilica Mediolanenſi Metropolitana appoſitum, quò ex Teſtamento tranſlatæ ſunt:

AD

AD NIHILVM
HIC REDACTVM EST CORPVS
ALPHONSI LITTAE
CARDINALIS SANCTAE CRVCIS IN HIERVSALEM
OLIM ARCHIEPISCOPI MEDIOLANI
ORATE PRO EO
OBIIT V. KAL. SEPTEMBRIS MDCLXXIX.
AETATIS SVAE LXXI.

Elucet etiam infraſcriptis Operibus

I. Synodus Diœceſana Mediolanenſis trigeſima quinta habita ab Alphonſo Litta, Mediolanenſi Archiepiſcopo, anno MDCLVIII. Accedunt Monita executionis decretorum et Synodo Mediolanenſi undecima, juſſu ejuſdem Alphonſi Littæ adjecta. *Mediolani, apud Impreſſores Archiepiſcopi*, 1658. in 8.

II. Synodus Diœceſana Mediolanenſis trigeſima ſexta, habita anno MDCLXX. Accedit Appendix nonnullarum Conſtitutionum, ac Decretorum Apoſtolicorum, juſſu ejuſdem adjecta. *Mediolani, ut ſupra*, 1670. in 8.

III. Epiſtolæ ad Epheſinum Archiepiſcopum ad Germaniæ Principes Apoſtolicum Nuncium pro recuperanda aliqua parte de Corporibus SS. Regum Magorum, tum ejuſdem Reſponſione negativa, data X. Martii MDCLXXV. Extant hujuſmodi Epiſtolæ impreſſæ in Martyrologio Mediolanenſi ad diem XXIII. Julii, quo infauſtam translatorum hinc Coloniam Sanctorum Regum memoriam non ſine lachrymis notat Petrus Paulus Boſca.

IV. Aliæ pro habendis Reliquiis S. Marini. Extant ibidem.

V. Alia ad Hieronymum Mirolium Epiſcopum Caſalenſem, qua ei commendat pro graviſſimis Eccleſiæ negotiis F. Hieronymum ab Erba, Ordinis Minorum Obſervant. Reform. data Mediolani XVII. Auguſti MDCLIX. Extat MS. in Vol XXVI. Miſcell. in Bibliotheca Canonicorum Lateranenſium S. Mariæ Paſſionis Mediolani.

VI. Aliæ ad Hilarionem Rancatum, cum ejuſdem Reſponſionibus; ſunt in Tom. XXIII. MSS. Rancati, de quo ſuo loco.

VII. Racconto delle viſite da lui fatte nella ſua Dioceſi al Governatore di Milano prima d'eſſere Cardinale. MS. in fol. Extat in Cod. ſign. A. num. 82. in Archivo Monachorum Ciſtercienſium S. Ambroſii Mediolani.

Dum ipſe purpureum Birretum à Cardinali Caraffa ſuſcepit, Orationem habuit Camillus Rodenghi Societatis Jeſu, impreſſam *Bononiæ*, 1666. in 4.

Ejus Vitam ſcripſit Franciſcus Maria Bordochius Bononienſis, hoc titulo: „ La gloria de' governi Eccleſiaſtici, e Laicali nelle azioni eſemplariſſime del „ Cardinal Alfonſo Litta, o ſia Vita del medeſimo. *Bologna*, 1681. in 4.

Joannes Petrus Puricellus ei nuncupavit Vitam S. Laurentii Littæ Civis, & Archiepiſc. Mediolanenſis.

Extat ad eum Epiſtola Italica Franciſci Fabri Bremondani in Commendationem Caroli Mariæ Maddii data Mediolani die XVI. Maji, MDCLVII. inter Epiſtolas ejuſdem Fabri ibidem editas 1664.

Laudatur à Comite Gualdo Priorato in Fragmentis Hiſtoricis, ab Antonio Guerino Canonico Bergomenſi in Oratione Panegyrica ſupra enunciata, ab Ughello in Italia Sacra, à Sitono in Chronico pag. 205. Art. 885., ab aliiſque pluribus.

CMXC.

LITTA ALPHONSUS alter.

EX Alexandro Litta, atque Anna Arconata, parentibus nobiliſſimis, ortus eſt Alphonſus, nunc à nobis laudandus, in cujus adoleſcenti adhuc ætate pietas ſingularis ſummoperè illuxit, adeo ut magna A ſpes de eo concepta fuerit, nec ipſa ullum feſellit, nam annum tantum decimumſeptimum attingens, auſteram Carmelitarum Excalceatorum Religionem ingreſſus eſt, relicto Familiæ nomine, atque à Sancto Auguſtino vocari voluit, ſcilicet anno redempti Orbis MDCLX. In ea ſequenti anno profeſſus die XI. Novembris, vitæ perfectioris exemplis ſcientias addere inſtituit, adeo ut Cathedras Philoſophicam, & Theologicam aſcendere meruerit, nec non tam ſingulari prudentia præditus fuit, ut ad moderandos ſuæ Religionis Conventus nonnullos tam Virorum, quàm Fœminarum à Suis deligeretur. Pluries etiam Deffinitor Provinciæ Mediolanenſis extitit, & quamquam Orationis aſſiduæ, & Regulæ aſperitatis aſſertor ſtudioſiſſimus foret, attamen calamum B tractare nunquam deſtitit, ut ex Opere infra memorando facilè agnoſci poteſt, in quo plurium annorum ſpatio Vir noſter inſudavit. Ad ejus gloriam augendam non parum intereſt hic ſubjicere, Nepotem illius eſſe Præſulem doctiſſimum, exemplariſſimumque Alexandrum Littam, nunc Eccleſiæ Cremonenſis Epiſcopum, ab omnibus laudatiſſimum. Annorum interim, virtutumque plenus ad Superos evolavit Scriptor noſter die XXVII. menſis Januarii, anno vigeſimo octavo Sæculi præſentis.

Opus quod ſcripſit eſt

I. Compendium totius Collegii Salmaticenſis Theologiæ, & Philoſophiæ. MS. in fol. ingentis molis extat apud Suos in Biblioth. Conventus S. Caroli hujus Urbis.

C Ita à Suis & à Cl. Sitono.

CMXCI.

LITTA CAROLUS STEPHANUS.

CArolus Stephanus Litta Franciſci ex LX. Patriæ Decurionibus, & Hippolytæ Mutiæ Fagnanæ conjugum filius, inter Juriſconſultos Collegiatos Mediolani, & unus ex Conſultoribus S. Officii claruit anno MDCXXXI. ſibi ditiſſimam locupletiſſimamque Bibliothecam conſtruxit, in qua plures Codices D antiquorum Rhetorum, Oratorum, & Poëtarum reperiuntur manu ejuſdem uberrimis notis adſperſi; magnificam porrò præfati Franciſci pietatem teſtatur Monumentum in fronte ſeptimi Sacelli in Monte B. Virgini Mariæ ſacro apud Variſium hiſce notis inciſum:

DOMI-

DOMINO NOSTRO IESV CHRISTO FLAGELLIS COESO
MAESTISSIMAE MATRI SEMPER VIRGINI MARIAE
AC DIVIS HIERONYMO ET FRANCISCO
FRANCISCVS ET HIERONYMVS FRATRES
FILII QV. IOH. STEPHANI LITTAE
CIVES MEDIOLANENSES SVPPLICES
PONENDVM SACELLVM HOC CVRARVNT
ANNO MDCVI. DIE IV. OCTOBRIS.

Obiit Carolus ſtudiis ex integro deditus anno æræ Chriſtianæ MDCLXII.

Vidimus de ipſo, quæ hic damus:

I. Vita Horatii Flacci, & Commentaria eruditione Græca, & Latina illuſtrata, in Odas ejuſdem ſatis ampla, cum Diſſertatione de metro Poetico Horatiano in eiſdem. Extat in Cod MS. in fol Bibliothecæ olim ad Auctorem ſpectantis, nunc verò penès Co. Carolum Littam hæredem.
In libro, cui titulus: Octavii Ferrarii Proluſiones, & Epiſtolæ editionis *Patav.* 1650 *in* 8 extant Epiſtolæ duæ datæ Patavii annis MD.XLIX. & MDCL. ad Carolum Stephanum Littam.
Inter Epiſtolas Sigiſmundi Boldoni impreſſas *Mediolani, apud Montiam*, 1651. adſunt IV. ad Littam noſtrum ſcriptæ anno MDCXXIX.

CMXCII.

LITTA JOANNES BAPTISTA.

FLoruit qooque ex hac Familia Joanninus, qui inter J. PP. Coll. numerabatur anno Ch. MCCCLXXXV., & iſtius nepos ex Tiphrano extitit Joannes primus Præpoſitus Eccleſiæ S. Mariæ Schalenſis hujus Urbis; dolendum eſt quod de Viro iſto J. U. D. perſpicuo, uti legitur in ejus Epitaphio à Cl. Sitono relato ut infra, nullum monumentum ejus ingenii reperiatur. Noſtris verò temporibus floruit in hac Urbe Joannes Baptiſta Litta, filius Hieronymi J. C. Collegiati, & Mariæ Antoniæ Grimaldæ conjugum, necnon germanus frater Alexandri eximii Cremonæ Civitatis Epiſcopalem uſque in præſens Inſulam peregregiè geſtantis, alibi quoque à nobis laudati. Duabus dignitatibus Joannes Baptiſta noſter in Eccleſia Metropolitana ſuæ Patriæ illuxit, Ordinariatus nempe, & deinde Primiceriatus. Primam verò obtinuit anno Chriſti MDCXCVI. alteram anno MDCCIII. Sacris litteris ſummoperè excultus, de ipſis non ignobile dedit ſpecimen in Academia Virorum nobilitate, ac doctrina illuſtrium, quam penès ſe inſtruxerat, nunquam perituræ recordationis Comes Carolus Archintus, & plura certè expectanda erant à Litta noſtro, niſi mors bonorum omnium invida nobis eum abſtuliſſet anno MDCCXL.

Superſunt de ipſo

I. De' Riti, e Ceremonie Eccleſiaſtiche Diſſertaaioni III. in ſupradicta Academia habitæ, & lectu digniſſimæ. MSS in fol. extant apud Marchionem Sonenum.
II. De Officio Primiceriatus Eccleſiæ Metropol. Mediolanenſis MS. adhuc imperfectus mihi humaniter ab ipſo communicatus anno MDCCXXIX.
De eo loquitur Cl. Advocatus Sitonus in Theatro Genealogico Famil. Nobil. Medinl. anno MDCCVI exarato pag. 267. MS. in fol. penès ipſum Auctorem, & de ſupradictis Joannino, & Joanne in Theatro Nob. pag. 16. art. 79.

CMXCIII.

LITTA LAURENTIUS.

SAnctus Laurentius, quem ex nobili Littarum Gente Hiſtorici Mediolanenſes genitum aſſerunt, Theodoro Archiepiſcopo ſucceſſit circa annum Salutis D. Virtutibus omnibus, quæ Sacrum Paſtorem decent, ornatum fuiſſe, & in reparanda Patria barbarorum incurſionibus labefactata plurimum laboris impendiſſe teſtatur Ennodius in Homilia, quam infra indicabimus. Pro S. Symmacho Papa, & adverſus Schiſmaticos ſtrenuè decertavit. Theodorico Regi acceptus fuit, eumque Coronâ ferreâ decoraſſe in Templo S. Michaelis, quod nunc adjacet Monialium Monaſterio è regione Baſilicæ Ambroſianæ, ſcribit Puricellus cap. XII. peculiaris libri, quem de Vita Sancti hujus Antiſtitis conſcripſit. Id tamen Bollandiſtis non placet. Cum Sancto Epiphanio Ticinenſi ad Regem ipſum Ravennæ tunc agentem pro rebellibus Italis veniam imploraturus iter ſuſcepit. Præfuit Romano Concilio anno DI. celebrato pro Symmachi purgatione, primuſque Epiſcoporum omnium ſubſcripſit. Aliis quoque Conciliis Romanis interfuiſſe, & primum poſt Pontificem ſubſcripſiſſe Puricellus, & cum eo Bollandiſtæ teſtantur. Aratorem celeberrimum poſtea Poetam Parentibus orbatum paterno fovit affectu. Baſilicam S. Xiſti prope Laurentianam extruxit. Baſilicam alteram, quam Nazarianam eſſe credit Puricellus, necnon illam Sancto Calimerio ſacram magnifico opere reſtauravit; quod etiam de Metropolitana idem Scriptor litteris tradidit. Baptiſterium etiam marmoribus, picturis, aliiſque ornamentis conſpicuum condidit. Hæc à Laurentio vel excitata, vel reſtituta Carmioibus ornavit Ennodius. Sedit juxta Papebrochii ſententiam annos XII. Quievit VIII. Kal. Auguſti. Corpus ejus olim ad S. Caſſianum ſepultum, nunc honore congruo ſervatur in Ara Maxima Baſilicæ Sancti Laurentii, ejuſque Feſtum die XXVII. Julii Eccleſiaſtico Officio celebratur.

Scripſit

I. Epiſtolam pro Sancto Symmacho Papa ad Marcellianum Aquilejenſem, cujus Epiſtolæ meminit Epiſt. I. lib. 4. edit. Sirmundi, quæ eſt 8. in Edit. Schotti, ſæpe memoratus Ennodius.
Extat ejuſdem Ennodii præter Epigrammata de Sacris Laurentii molitionibus Dictio, quæ eſt in Ordine I. In natali Laurentii Mediolanenſis Epiſcopi. Ideſt, ut notat Sirmundus, *in Natali non Vitæ, ſed Cathedræ, & Epiſcopatus*. Eum quoque celebrat in Dictione II. his verbis: „ Puer noſter Laurentius, qui tot plenus
„ dotibus ad Eccleſiæ faſtigia crevit, quot feciſſent ſum-
„ mum ſingula quæque Pontificem. In quo vernat prin-
„ ceps boni operis, & mater honeſtatis verecundia, re-
„ ligionis ſanctæ mater patientia, Deum ſemper placa-
„ tura

„ tura Pietas. Qui Eccleſiaſticis membris, non ſermone, vitæ inſtituta tribuit, ſed exemplis: qui omnem callem, quo ad Deum itur, dum prævius incedit, oſtendit.

Idem Ennodius in fine Hymni XV. qui eſt de S. Ambroſio, ſic pro Laurentio precatur.

Sedis memento lux tuæ,
Exorna, Sancte, poſteros,
Auctore fultus nobili,
Ne Dux ſereni culminis
In nube tectus horreat.
Qui Paſtor eſt Antiſtitum,
Quod fucat, omne ſubmovet:
Gregem gubernat Principum,
Magiſter eſt Docentium,

Extat ad eum Epiſtola Symmachi Papæ, in qua præter cæteras ejus laudes, hæc leguntur: „ Ad te, Venerabilis mihi Antiſtes maxime, Sermo eſt, cui cum meritorum teſtimonio virtus cœpit à vocabulo, in quo actus eloquitur, qui nomen appellat. Provida parentum diligentia tuorum, priùs te eligi voluit, quàm probari. Te olim ſæcularibus inhærentem titulis, caſtrenſis ſudor excoluit, & ad Eccleſiæ gubernacula pars adverſa ſolidavit, ſicut Dominus loquitur in Evangelio: *Qui in minima fidelis, & in magno fidelis eſt*. Te ſacrum Judex, & conſilii Comitem meruit, & laboris. Bene, venerandis initiandus Altaribus, & in laica converſatione, quod Sacrum eſſet, elegiſti. Tu pudicitiæ in illa ætate cuſtos inventus es, in qua & lex obſequitur deſideriis &c. (In fine autem Epiſtolæ hæc habet) Si precibus tuis vitæ ſucceſſus arriſerit, geſtorum tuorum plena me relatione conſecrato, ut quæ univerſis nota ſunt, manſuris in poſterum litteris, quatenus gaudeat ætas ſecutura, ſerventur. Extat in Tomo X. Conciliorum editionis Reg. Pariſ. pag. 254. & ſequenti.

Vitam S. Laurentii, ut ſupra diximus, peculiari libro complexus eſt Joannes Petrus Puricellus.

Agunt de eo Boſca in Martyrologio Mediolanenſi, aliique Scriptores Mediolanenſes, Baronius in Annalibus anno CCCCLXXXIX. num. 14. & anno DII. in notis margin. & anno CCCCXCIV. num. 33. Bollandiſtæ ad diem XXVII Julii, & alii.

CMXCIV.

LITTA MARCUS.

EX Joanne Andrea Litta J. C. celeberrimo ortus eſt Marcus, de quo nunc agimus, qui & ipſe non parum decoris Familiæ ſuæ nobiliſſimæ addidit. Juriſprudentiæ non ſolum fuit deditus, ſed litteras humaniores quoque indeſinenter coluit, ita ut locum non infimum inter Poëtas Latinos meritò teneat ob non nulla Epigrammata, quæ non ſine delectatione leguntur in Opere ſuo infra recenſendo de Urbe Mediolanenſi inſcripto, & à nobis pluribus in locis, in laudem illuſtrium Scriptorum prolata. Dolendum interea eſt, quòd nec acta hujus Viri, nec annum, quo deceſſerit, invenire mihi licuerit, tantùm didici habuiſſe filium Franciſcum nomine, qui annis MDCV. & MDCXV. enumerabatur inter XII. Præſides Officio Proviſionum hujus Metropolis. Damus interea quod poſſumus, ſcripta nempè ejuſdem Marci,

Quæ ſunt

I. De Urbe Mediolanenſi, ad Præſidem Petrum Paulum Arrigonum. *Mediolani, apud Moſchenios*, 1554. *in* 8.
II. Epigrammata plura latina. Extant in eod. libro.
III. De Pace inter Catholicum Hiſpaniarum Regem Philippum, & Chriſtianiſſimum Galliæ Regem conſtituta Oratio. *Mediol.* 1559. *in* 4.
IV. De Recta Ratione, & methodo diſcendi Jus Civile. *Mediolani, apud Moſchenios*, 1560. *in* 4.

Ipſum celebrant Cæſar Parona in Feſtis natalitiis Principis Hiſpaniarum, de quo ſuo loco loquemur. *Mediolani*, 1607. *in* 4. pag. 15. Picinellus in Athenæo pag. 413. Advocatus Sitonus in ſuis Schedis, aliique permulti.

CMXCV.

LOMATIUS JOANNES PAULUS.

PIctor eximius Joannes Paulus Lomatius Mediolani ex Antonio die XXVI. menſis Aprilis anno reparatæ Salutis MDXXXVIII. natus, ab omnibus, qui de Arte pictoria ſcripſerunt, uſque ad ſydera celebratur; nec ejus fama unquam erit peritura ob exquiſitas ejus tabulas, quæ ubique, & ſignanter Mediolani ſumma cum admiratione inſpiciuntur. Ex iiſdem aliquas enumerat pretioſiores Philippus Picinellus in ſuo Athenæo; nos verò contenti indicare, quod diſcipulus fuerit Joannis Baptiſtæ de la Cerva vocati, quem eamdem artem docuerat celeberrimus Gaudentius de Ferrariis. Sed ad deſcribendos partus litterarios ingenii Lomatii noſtri tranſeamus. Nam Poëta ſui ævi ſummoperè laudandus evaſit, ut videre eſt ex infraſcriptis ejus Operibus ab omnibus ſumma cum laude celebratis. In doctiſſima Academia Vallis Brenii ad Verbanum Lacum, in qua plures Viri docti floruerunt, Princeps omnium votis electus extitit; ſed, oh ſors bonorum hominum nimis invida! Vir iſte viſum amiſit anno trigeſimo tertio ſuæ ætatis, quod infortunium prædixiſſe fertur Hieronymus Cardanus, à nobis laudatus. In libro Baldini, Luſus inſcripto, legitur hoc Epigramma;

Te cæcum putat eſſe, tuos qui percipit aure
Sermones; lynceum, qui tua ſcripta legit.
Quam diſtat ſonus à chartis tuus? Argus haberis
Paule notis, orbum Phinea voce ſonas,

Patientiſſimè cœcitatem tulit Lomatius, immo ipſam ſprevit ſequentes Lucubrationes doctiſſimas dictando,

Quæ ſunt

I. Trattato dell' Arte della Pittura, Scultura, ed Architettura libri VII. *Milano, preſſo il Ponzio*, 1584. & denuo 1590 *in* 4.
II. Rime varie diviſe in ſette libri. In eiſdem imitatus eſt ea, quæ ſub nomine *Grotteſchi* à Pictoribus vocata ſunt, in quibus Dei laudes, rerumque Sacrarum, atque ad Principes, alioſque Litteratos, nec non ad Pictores, Sculptores, & Architectos ſpectantes, exprimit *Milano, preſſo il Ponzio*, 1587. *in* 4.
III. Vita da lui ſteſſo ſcritta in verſi ſciolti. Extat in ſupradicto libro.
IV. Della forma delle Muſe; a Ferdinando Medici, Opera cavata dagli Autori Greci, e Latini, *Milano, per il Ponzio*, 1591. *in* 4.
V. Idea del Tempio della Pittura. *Milano, per il ſudetto*, 1584. & iterum 1591. *in* 4
VI. Rabiſch, Rime in lingua Milaneſe di Gio. Paolo Lomazzo, ſotto nome di Compa Zavargna Nabar dra Val de Bregn, al Conte Pirro Viſconti Borromeo putti II. *Milano, per il Ponzio*, 1585. *in* 4. & iterum *per il Bidelli*, 1627. *in* 12.
VII. Accademia della Valle di Bregno, In eodem libro ſunt plura Poëmata, vulgo Capricci, vulgari idiomate Mediolanenſi ſcripta, uti in eadem Academia recitabantur, Ita aſſerit Picinellus, nullo autem loco, aut anno impreſſionis indicato.
VIII. Eſpoſizione ſupra il Trattato dell' Arte della Pittura; teſte eodem Picinello, qui de more an liber ſit MS. aut impreſſus non ſcripſit.

In laudem Auctoris extat Carmen Latinum Sigiſmundi Foliani, & duo Italica, alterum Bernardi Rainoldi, alterum ſatis longum Joannis Baptiſtæ Vicecomitis, quo Vallem ipſam, & Lomatium commendat. Leguntur in libro, cui titulus: Rabiſch.

In ejus laudem extant quoque varia Poëmata tam Italica, quam Latina Laurentii Toſcani, Ludovici Gandini, Franciſci Buttinoni, Joannis Franciſci Vicecomitis, Bernardini Baldini, Scipionis Albani, aliorumque.

Ipſius Effigies eleganter picta extat in Muſæo Ma-

H gni

gni Ducis Hetruriæ, atque maximam Pinacothecam Lomatius ipſe aſſerit habuiſſe penès ſe in libro num. II. à nobis recenſito, in qua pluſquam MMMM. Tabulas egregiè delineatas à Pictoribus majoris famæ ſervabat.

Celebratur à Præſule Ancirano Fontaninio in libro „ dell' Eloquenza Italiana, tertiæ editionis pagg. 230., 568., & 665., & ſi non omnes editiones Operum Lomatii dederit, nec rectè ea indicaverit; à Creſcimbenio in Opere „ Commentarj intorno all' „ Iſtoria della volgar Poeſia „ Vol. IV. lib. II. cap 32. pag. 220. à Moriggia in Nobil. Mediol. lib. III. cap. 37. à Ghilino in Theatro p. II. à Petro Paulo Boſca in lib. de Origine & ſtatu Biblioth. Ambroſ. à Picinello in Athenæo pag. 318. & ab omnibus aliis, qui Vitas Pictorum in lucem dedere.

CMXCVI.

LOMBARDUS HIERONYMUS.

DE Hieronymo Lombardo Mediolanenſi, aliud proferre Lectoribus meis non poſſum, præter nudum titulum ejus Operi præfixum, quod ſervatur MS. in Bibliotheca celebratiſſima Ambroſiana inter varia Opuſcula, quæ continet Codex ſign. R. num. 104. in 4. Hieronymus iſte Minorum Obſervantium, ut vocant, Regulam profeſſus eſt; & eo tempore, quo Lucubrationem ſuam dictavit, Romæ in Conventu de Ara-Cœli degebat, quod ipſe teſtatum reliquit in calce Diſſertationis ſuæ hiſce verbis: „ Hieronymus Lombardus in Conventu de Ara-Cœli „ Minorum mi * nus „. Hujus Scriptoris tantummodo meminit Pater Mazzuchellus in ſuis breviſſimis Schedis.

Opus ſic inſcribitur:

I. Apologia pro Fratribus Mendicantibus adversùs Lutheranos Germaniæ. Extat MS. in Biblioth. Ambroſ. loco ſupra indicato.

CMXCVII.

LONGUS GEORGIUS.

LOnga Mediolanenſis Familia, quæ in Boſſiania Annalibus uti potens in Oppido Leuci, ab anno uſque MCCCLVIII. deſcribitur, nonnullos Viros doctos peperit, quos inter nos hìc cum Picinello damus Georgium, tam litteris excultum, ut Federicus Cardinalis Borromæus perpetua recordatione dignus, inter Cuſtodes Ambroſianæ Bibliothecæ adligere cenſuerit, dum ejuſdem Bibliothecæ Præfecturam agebat doctiſſimus Antonius Olgiatus. Georgius noſter, laboribus natus, Indices poenè innumerabilium librorum ipſius Bibliothecæ confecit, quos ſupraſcripto Olgiato nuncupaſſe, aſſerit Boſca in libro ſæpè laudato de Origine & ſtatu Bibliothecæ Ambroſianæ. Floruit, ut ab ejus infraſcriptis Operibus conſtat, principio ſæculi proximè tranſacti, ſed annum ejus obitus adhuc ignoramus.

Hæc ſunt ipſius doctrinæ monumenta.

I. De Annulis ſignatoriis, ſive de vario obſignandi Ritu. *Mediolani, apud Pontium & Picaleam*, 1611. *in* 8., & *Lugduni Batavorum, apud Hackios*, 1672. *in* 12.

II. Vita, e morte del Beato Pagano de Lecco. *Milano, per il Ponzio, e Picalea*. 1611. *in* 8.

III. Indices Librorum Bibliothecæ Ambroſianæ. MSS. ut ſupra.

Agit de ipſo Petrus Paulus Boſca in Opere ſupradicto lib. II. & Picinellus in Athenæo pag. 252.

CMXCVIII.

LONGUS HONORIUS.

IN Oppido agri Mediolanenſis Vigluno nuncupato prope Variſium, lucem vidit primam Honorius Longus, Martini filius, qui veſtigia Parentis optimi ſequutus, ad Mathematicas atque Architectonicas facultates ſe contulit, in quibus ut ille eminebat, & ipſe nec non in Hydraulica excelluit; quinimmo ut in earum ſecunda melius erudiretur, Romam profectus eſt, deinde Neapolim, & utrobique ſui ingenii plura monumenta adhuc exiſtunt in variis ædificiis ab eo peregregiè conſtructis, ideoque non modicum charus extitit variis Principibus, atque S. R. E. Cardinalibus. Poſtquam ad ſexageſimum quartum annum perveniſſet, in Patriam remeavit, immo ad ipſum locum, ubi natales recepit, in quo mortem adinvenit anno Domini MDCVII. Dum moram Romæ traheret, filium habuit Honorius noſter Martinum, qui & ipſe locum obtinere meruiſſet in hac mea Biblioth. uti ex Patre Mediolanenſi genitus, ſi mihi fuiſſet luxuria in numero Scriptorum meorum augendo, nam iſte quoque rediit Viglunum, ubi ejus familia adhuc viget, & Mediolani. Aſſerit quoque Picinellus, Martinum ipſum in lucem edidiſſe Neapoli, anno MDCXL. Vol. I. quod ſuorum primùm vocavit variorum Carminum Italicorum, ſed contentus de eo tantum hìc memoriam agere, Opus Patris Typis datum recenſeo, quod præ manibus habui, &

Sic eſt inſcriptum

I. Diſcorſo di Honorio Longhi del Tevere, della ſua inondazione, e de' ſuoi rimedii; all' illuſtriſs. e Reverendiſs. Signore, il Sig. Cardinale Borgheſe. *Milano, preſſo Girolamo Bordoni*, 1607. *in* 4.

Hæc ſcribebat Picinellus in Suo Athenæo pag. 177.

à SANCTA LUCIA JACOBUS.
V. CATTANEUS JOSEPH.

I M.

LUCINUS JOANNES FRANCISCUS.

AD Familiæ Lucinæ Mediolanenſis antiquitatem oſtendendam Collectio optima Archintea Philippum profert, qui anno MCDLXX. cum aliis Portæ Vercellinæ Incolis juramentum fidelitatis præſtitit primogenito Galeacii Mariæ Sſortiæ Vicecomitis Mediolani Ducis. An verò fuerit de eadem gente Joannes Franciſcus inter Carmelitas Excalceatos à Sanctiſſima Conceptione vocatus, candidè fateor me ignorare, ſed quod id ignorent etiam Sui, & quod plus eſt neque tantillum memoriæ ejuſdem ſervaverint, pene incredibile eſt, eo magis quia Abbas Picinellus in ſuo Athenæo aſſerit, Lucinum noſtrum ſua ætate vixiſſe, anno nempe Chriſtianæ Redemptionis MDCLXIII. ideoque aliquis Carmelita adhuc viventem ipſum videre atque tangere potuiſſe videtur. Addit idem Picinellus, quòd opus infra recenſendum iſtius Auctoris ſervabatur in Bibliotheca Suorum Conventus Sactæ Mariæ Conceſæ prope Arcem Tricii ad Abduam, quò me contuli, nihilque inveni, imò nec quod Johannes Franciſcus Lucinus fuiſſet inter mortales, nedum inter Carmelitas aliquis mihi

mihi indieare ſcivit, tanta eſt cura in ſervandis documentis Virorum, quorum fama cum ipſis oblivioni traditur. Parcant igitur Lectores, ſi plus quam profertur in ſopradicto Athenæo, mihi eis dare non licet, nam ibi Lucinus noſter laudatur, uti optimus Divæ Thereſiæ Regulæ cultor ſpatio annorum triginta, & ob Opus, in quo plurimum inſodavit

Hoc titulo

I. De Immaculata Deiparæ Conceptione Vol. III. in fol. MSS. magnæ molis: extabant apud Suos, ut ſupra.
Ita Abbas Philippus Picinellus in Athenæo Mediolanenſi pag. 300.

M.

LUINUS BERNARDINUS.

AD Milleſimum tandem Scriptorem, Deo favente, pervenimos, quem commendant poſteritati Picturæ perities, & litteraria quoque doctrina. Hic eſt Bernardinus Loinus, cujus inſigniores Tabulas nobis indicat Abbas Picinellus variis in locis hujus Metropolis extantes; nos verò è Schedis Sitonianis didicimus, egregium hunc Pictorem patrem habuiſſe Joannem Lutherium de Luino, atque claruiſſe in fine Sæculi XV. & io principio ſubſequentis. Præceptor ejus extitit Andreas Scottus. Filios habuit Aurelium, & Evangeliſtam pictores & ipſos non infimæ notæ, quorum primi Inſcriptionem Sepulchralem, quæ legitur in albo marmore apud PP. Societatis Jeſu in Templo S. Hieronymi hujus Urbis, tranſcribere hic ſtatuimus, ne & ipſa cum aliis miſerè pereat.

AVRFLII LVINI MEDIOLANENSIS
PICTORIS EXIMII MAVSOLEVM
VIXIT ANN. LXIII. OBIIT
ANN. MDXCIII. VI. AVGVSTI.

Dolendum interea eſt, quòd Paolus Moriggia in ſua Hiſtoria Mediolanenſi, melius Luini noſtri Opus, quod ſcripſiſſe aſſerit, non delineaverit; Titulum igitur, ut jacet in Picinello, Lector benevole accipias, & reliqua de hoc Viro ex Auctoribus infra citandis requiras.

Scripſit ergo

I. Opera della Pittura.
Ita Paulus Moriggia in Hiſt. Mediol. lib. I. cap. 59. ex quo Picinellus in Athenæo pag. 89. De ipſo quoque videndi ſunt Georgius Vaſarius in p. III. & ad calcem Vitarum Lorenzetti, & Hieronymi Carpenſis, Orlandi io Abecedario Pictorico pag 99. ſicut & Petrus Paulus Boſca in libro de Origine, & ſtatu Biblioth. Ambroſ, necnon Cl. Sitonus in Schedis.

M I.

LUINUS JOANNES ANTONIUS.

TEmporibus hoic Metropoli feliciſſimis, in quibus adhuc vivebat Divus Carolus Borromæus, floruit Jo. Antonius Luinus, qui ut optimus Pharmacopola, & pietati ſummoperè deditus laudatur à Pieinello in ſuo Athenæo. Opuſeulum, quod Luinus ſcripſit, etſi impreſſum, nos non vidimus, attamen ſinè injuria ipſum ex Catalogo Scriptorum Mediolanenſium, non auferendum eſſe ſatius duximus, & cum aſſerat ſupradictus Picinellus, quod in eodem libro ſint plura Carmina Italica Luini noſtri, ideo inter Poëtas & ipſe quoque eſt recenſendus.

En quod profert Picinellus

I. Selva Spirituale. *Milano*, 1581. *in* 8.
II. Carmina varia Italica, vulgo *Sonetti*, extant in eodem libro.
Ex Athenæo Mediolanenſi, ut ſupra pag. 266.

M I I.

LUINUS NICOLAUS.

ALterum de Luino inter Scriptores noſtros Lectoribus proferre datum eſt ope Bibliothecæ Manuſcriptorum Clariſſimi Montſauconii, nec dubium eſſe poteſt, quòd inter Mediolanenſes Nicolaus & ipſe enumerandus ſit, nam gens iſta agnomen ſuum accepit ex Oppido Luini nomine, prope Lacum Verbanum ſito. Titulus verò Operis infra memorandi hominem oſtendit Sæculo XV. viventem, & cum ſit ad Summum Pontificem, alioſque Principes ſcriptum facilè conjici poſſe videtur, quòd aliquid laude dignum exhibeat. Optandum foret, quod Collectoribus Operum illuſtrium Virorum datum fuiſſet tempus, ætas congrua, at quod plus eſt pecunia competens ad inviſendas Bibliothecas ſaltem Italicas pro Lectoribus inſtruendis, amplius quàm de ſola Inſcriptione MSSrum Codicum: Mihi ſors tantum non dedit, ideoque quod poſſum offero,

Nempè

I. Nicolai de Luino Lamentum Chriſtianitatis ad Sixtum IV. & Principes Chriſtianos. Extat MS. in Biblioth. Vatic. num. 3652.
Ita Montfauconius in Bibliotheca Bibliothecarum MSS. Tom. II.

M I I I.

LUPUS JOANNES ANTONIUS.

RIdiculum ſanè foret verba Picinelli tranſcribere, quæ in ſuo Athenæo leguntur de Jo. Antonio Lupo; excerpere tantùm juvat ab illis, quod animarum curam ipſe gerebat in Eccleſia S. Victoris, ad Theatrum nuncupata, hujus Metropolis. Ex libri titulo ab eodem editi, ut infra, parum gloriæ videtur ipſi tribuendum, ſed eo quia optimè ſcriptum ſit Latino ſermone, & varia contineat ad memoriam ſervandam plurium Virorum Mediolanenſium, ſatius duximus prætereundum non eſſe.

Ejus Libri hæc eſt inſcriptio

I. Summarium, in quo Onera, Conſtitutiones, & Emolumenta Societatis XII. Parochorum Urbis Mediolani nuncupatæ glorioſæ Virginis Mariæ, & XII. Apoſtolorum diſtinctè collectæ recenſentur. *Mediolani, apud Tinum*, 1592 *in* 4.
De eo Picinellus in Athenæo pag. 267.

M I V.

LURANUS HIERONYMUS.

ETſi parum nimis de Hieronymo Lurano habeamus, ut infra, attamen ipſum reperimus undique laudatum uti Juriſperitia clariſſimum, & cum ejus conſilium à celeberrimo Andrea Alciato relatum ſit, ipſum inſalutatum non relinquere cenſuimus. Patrem ipſe habuit Jacobum Leone genitum, matremque Iſolatam Stratam, conjuges Mediolanenſes, & non tantum in utroque Jure Doctor extitit, ſed etiam ſacris ſcientiis optimè imbutus, munus Præpoſiti Eccleſiæ S. Catharinæ loci Caſcllarum Diœceſis Laudenſis peregregiè ſuſtinuit, claruitque ineunte Sæculo XVI., & quod non parum laudis ei affert, inter amicos chariores ipſius Clariſſimi Andreæ Alciati extitit, ideoque Reſponſum ejus inter illa Alciati ſupradicti legitur. & de eo meminit idem in ſuo Antiquario MS. Chriſtophorus Luranus Auctoris noſtri pronepos hanc Inſcriptionem in ſupra memorata Eccleſia inſculptam voluit Anno Chriſti MDCXLVII.

D. O. M
HIERONYMO LVRANO I. V. D.
QVI AVCTORITATE PONTIFICIA
C HOC TEMPLVM
SIBI
IN PRAEPOSITVRAM EREXIT
ANNO D. MDXIX.
AC
PETRO PAVLO EIVS FRATRI
QVI HOC SACELLVM
IN HONOREM B. V. MARIAE EXTRVXIT
CHRISTOPHORVS LVRANVS
REG. FEVDAT. CASELLENSIS
D CONSANGVINEO PROAVOQVE CARISSIMIS
P.

Supereſt tantùm de eo

I. Reſponſum Juris. Extat inter ea Cl. Andreæ Alciati num. 47. fol. 34.
Ex Schedis Sitonianis, atque Mazzuchellianis.

M V.

LURASCUS GEORGIUS.

CHronicon, cujus Auctor eſt Georgius Luraſcus, à pluries laudato P. Mazzuchello penès Mar-
A chionem Brippium inſpectum, nunc poſſidet amiciſſimus Nicolaus Sormanus è Congregatione Oblatorum, ac Bibliothecæ Ambroſianæ Doctor, uti ipſemet teſtatur in ſuo Opere nuperrimè edito in hac Urbe, cui titulus „ Breve Storia degli Umiliati „. Ex Schedis interim Mazzuchellianis didicimus, Georgium noſtrum Ordinem Humiliatorum profeſſum fuiſſe, necnon Præpoſituram Cœnobii, ſeu Domus S. Petri de Vico-boldono, anno Redemptionis Chriſtianæ MCCCCXIX. rexiſſe. Chronicon ipſius incipit ab anno MXVII. unde patet error Sabellici, aliorumque ſcribentium ſub Friderico Œnobarbo cœpiſſe Ordinem Humiliatorum. In hoc verò Chronico refertur cap. X. Inſtrumentum emptionis factæ à Goſrido de Crepa Fratre Humiliato, & Procuratore Domus Braydæ
B Mediolani, quod rogatum extitit anno Domini MCXXXVI. per Ognibenium de Guidonis. Aliud quoque Inſtrumentum exhibetur ibi locationis libellariæ factæ per Dominam Carcacoſam uxorem Jacobi Maddii in Joannem Vaſſallum Fratrem Humiliatum, & Miniſtrum Domus ſui Ordinis Roncurii in Agro Laudenſi, rogatum item anno Domini MCXXXVI. die XIII. Aprilis, Indictione XIV. per Areſtum Saregnum Notarium in Melegnano. Notandum interea eſt, quod Chronicon, de quo agimus, inceptum fuerit ab Anonymo Scriptore, deinde à Georgio Luraſco tantummodo continuatum, pluribuſque notis, atque interpolationibus undique aſperſum. Vivebat enim Luraſcus anno vigeſimo quarto ſupra Milleſimum, & Quadringenteſimum, ut à nobis obſervatum eſt in pluri-
C bus Catalogis Præpoſitorum Ordinis prædicti Humiliatorum.

Damus ergo de ipſo

I. Chronicon Ordinis Humiliatorum. MS. in fol. extat ut ſupra.
Ex Schedis Mazzuchellianis, & ex libro ſupramemorati doctiſſimi Nicolai Sormani.

M V I.

LUTIUS HORATIUS.

NIſi librum fortuitò præ manibus habuiſſem, Auctorem ipſius recenſere nunquam mihi conceſſum foret, nullâ memoriâ apud Mediolanenſes de eo
D repertâ. Tantùm igitur ex titulo mox enunciando omnibus apparet, fuiſſe Horatium Lutium antiquiſſimæ Eccleſiæ Modoëtienſis Archipresbyterum, nec non in pluribus locis, & ſignanter in Epiſtola ad Lectorem ſe Mediolanenſem oſtendit, de Familia verò, Lutia nuncupata, documentum nullum vidi, nec ullus doctum me fecit, ubi aliquid de ea exiſtat, ut meum inſtitutum etiam hìc proſequi potuiſſem. Liber certè dignus eſt, qui memoriæ Poſterorum tradatur, cum non ſinè labore compactus ſit.

Sic enim inſcribitur

I. Sacroſancti Concilii Tridentini Decreta, & Canones; cum citationibus ex utroque Teſtamento, & Juris Pontificii Conſtitutionibus ab Horatio Lutio Modoetiæ Archipresbytero &c. *Placentiæ, apud Bazachium*, 1586. in 8.

M

MVII.

MACCANEUS DOMINICUS.

ETſi Dominicus Maccaneus, Melchioris filius, natus ſit in Villa Maccanei nomine ad oram Verbani Lacus ſita, attamen ejus pater cum omnibus aliis ex hac Familia Mediolani lucem primam aſpexit, nam ab amiciſſimo atque Clariſſimo Sitono edoctus ſui de ſtemmate Genealogico Maccaneo ex publicis documentis compacto, incipiente à Gerardo, qui claruit, ut Mediolanenſis Civis in hac Urbe, anno Salutis MCCLXXX. uſque ad Joannem Antonium inter vivos exiſtentem anno MCCCCLXXXI. Dominicus verò noſter ortus eſt trigeſimo octavo anno ſupra milleſimum & quadringenteſimum, litteriſque peregregiè excultus, eloquentiæ Profeſſor publicus, Taurinum incoluit, ubi octuagenario major deceſſit, & in Æde Divi Dominici in ea Urbe ſub hac Epigraphe tumulatus quieſcit:

TAVRINA VIXI STVDIOSVS IN VRBE PROFESSOR
MVSARVM ET MORVM VOX MACANAEVS ERAT
CARA MIHI CONIVNX FVIT ELISINA PVDICA
VIVENS FAEMINEVM DVXIT IN ASTRA DECVS.

Nec tantùm amœniora Studia ſequutus eſt, ſed & etiam Hiſtorias, nam primus fuit, qui Verbanum Lacum diligentiſſimè deſcripſerit, aliaſque ſcientias adamavit, ut ab his, quæ infra damus, facilè agnoſcitur,

Quæ ſunt:

I. Chorographia Verbani Lacus lib. II. Ad Gaſparem Vicecomitem Equitem doctiſſimum. *Mediolani, apud Scinzenzeler, anno* 1490. *Kal. Aprilis, in* 4. & iterum 1655. *in* 4. Adeſt in eodem libro Epiſtola Joannis Jacobi Ghilini in laudem Auctoris, & Operis.

II. Quæſtiunculæ quædam ad Gaſparem Vicecomitem, idem Opus edidit Clariſſimus Gravius in Tom. IX. Theſauri Antiquitatum Italiæ. Reperitur quoque MS. in Bibliotheca Mediceo-Laurent. Cod. 37. Plut 75. ex Montfauconii Bibliotheca MSS. Tom. I. pag. 369.

III. Epigramma in laudem Gaſparis Vicecomitis, de quo Clariſs. Saxius ad annum MCCCCXCIII.

IV. Obſervationes ad Tranquillum, & Valerium Maximum MSS Latinè apud Cl. Sitonum.

V. Antiquitates Allobrogicæ. MSS. Italicè apud eumdem.

VI. Vitæ novem Ducum Sabaudiæ. MSS. Latinè apud eumdem.

VII. Epigrammata II. in laudem Jo. Franciſci Balbi: extant in Tractatu ejuſdem de Uſucapionibus. *Mediolani, apud Scinzenzeler*, 1515 *in fol.* & iterum *Venetiis, apud Cominum de Tridino*, 1563. *in* 8. *ad pag.* 271.

Eum vocat Virum eruditiſſimum, & ejus laudat Carmina Carolus Barbavaria in Epiſtola ad Biſſium, de qua jam diximus.

Inter Carmina Italica, vulgò *Ritmi*, Gaſparis Vicecomitis, unum eſt in laudem Dominici Maccanei.

De ipſo in primis videnda eſt Hiſtoria Typographica ſupradicti Clariſs Saxii, in qua recenſentur diligentiſſimè Opera Maccanei noſtri Taurini impreſſa. Gaudentius Merula Hiſt. Gallor. Ciſalpin. antiquit. lib. II cap. XV. Carol. Joſeph Morotius in Vita Beati Amadæi pagg. 69. 88. 127. 209. 213. 222 238. & 285. Leander Alberti in Deſcript. Galliæ tranſpadan. Inſubr. Abraham Ortelius in Theatr. Coſmograph univerſ. orbis. J. C Lazarus Auguſt. Cotta ſub anagrammatico nomine Statii Trogi Caſalauni in præfat. ad Dominici Maccanei Chorographiam Verbani Lacus reimpreſſ. Mediol. an. 1699. in 4. pag. 2. ubi plura vid. Auctores Diarii Italici Venetiis impreſſi Tom. III pag. 516. Picinell, in Athenæo pag. 163. necnon Schedæ ampliſſimæ Sitonianæ.

MVIII.

MACINAGUS LUDOVICUS.

VExilla Divi Franciſci Aſſiſinatis proſequi inſtituit Ludovicus Macinagus, Variſii natus, inter Fratres Minores, quos Conventuales vocamus, ubi Theologicis facultatibus tam ſedulò ſe dedit, ut in Urbe Florentia per dies quatuor indeſinenter Scoti Sententias propugnaverit, cum omnium admiratione; interfuitque eiſdem Diſputationibus Magnus Hetruriæ Dux, ideoque ſpes maxima de ipſo concepta fuit, nec certè ſefellit, nam Cathedras non tantùm breviter apud Suos aſcendit, ſed etiam in celeberrima Ticinenſi Univerſitate, ubi primarius Metaphyſicæ Lector ſumma cum laude extitit. Annum vigeſimum octavum vix attingens, munus Provincialis ſui Ordinis prudentiſſimè ſuſtinuit, terque Procuratoria Generalis, quo in officio non ſolum à Suis, ſed etiam ab Alexandro VII. Pontifice Maximo, eligi & confirmari meruit. Mirum igitur non eſt, ſi amorem, exiſtimationemque variorum Principum ſibi acquiſiverit, inter quos Alphonſum Littam, Archiepiſcopum Mediolanenſem tantùm indicare juvat, qui conſiliis Maccanei noſtri ſæpiſſimè uſus eſt; ſed proh dolor! Vir iſte ad ſummum honorem Generalatus, ſcilicet totius ſui Ordinis deſignatus, omnium votis Româ Mediolanum redux, diem clauſit extremum, citò nimis, nam fuit illi ætatis annus quinquageſimus ſextus. Cœnobium ſuum Variſii, Templumque ob quamplurima Beneficia ibi à noſtro collata, tanto Viro obſtricta fuere, quam ob rem grati animi ergò marmoream effigiem eidem erexerunt, ſub qua hoc ſatis prolixum Elogium inſpicitur, à Ludovico Mannio Canturienſi ejuſdem Ordinis, & poſtea Aquæpendentis Epiſcopo compoſitum pro ætatis genio infelici:

Icone lapidea expreſſum
Patrem Mag. Ludovicum Macinagum Min. Conv.
de Variſio nuncupatum
Suſpiciens ſpectator
Non de funere doleas, ſed de fœnore gaudeas.
Mutatum Heroëm mutata à ſilice refert imago,
ut carne peremptus, ſaxo perennet.
Quid in ſaxo perennet facto perennior?
Hic primarios ſuggeſtus, Religionis exhedras
Ticinenſe Archigymnaſium illuſtravit;
doctiſſimos libros edidit:
Provinciam Mediolanenſem XXVIII. ætatis ſuæ anno
prudentiſſimè rexit;
A Religione ſemel, ab Alex. VII. iterum, tertiumque
(hactenus ſingulare) Procurator Generalis electus;
Eloquentia rarus, prudentia inſignis,
rebus gerendis eximius,
In arduis expeditus, in proſperis, & adverſis
inconcuſſus,
Principibus carus, reliquis amabilis,
cunctis admirabilis.
Dignus ſanè,
quem Franciſcana familia, illuſtris Macinagorū Domus,
Imò Inſubria tota, ac Italia quoque ipſa ſuum decus,
& ornamentum appellent.
Ingentem adeò Virtutum, dignitatumque cumulum
(mirabile dictu!)
Undecim luſtrorum ſpatia coëgit,
totidem planè ſæculis ſuffecturum,
Ut mors ipſa excuſationem ferat, ſi feriit immaturum.
Quid ſi ad ſenium vixiſſet?
Tantus Vir hinc Roma rediens
omnium votis ad ſumma deſtinatus,
Mediolani maligno morbo correptus ſanctiſſimè deceſſit
Die XIV. Octobris MDCLXI. ætatis ſuæ ann. LVI.
Cujus æternæ ſemper felici memoriæ
PP. hujus Cœnobii,
Ab ipſo à fundamentis penè reædificati, exculti,
opibus aucti
Hunc lapidem poſuerunt
juſſu Reverendiſſ. P. Mag. Jacobi Fabretti Ravenn.
Ordinis Generalis Miniſtri.

Parcat quæſo Lector, ſi hujuſmodi Elogium à Picinello relatum, qualecunque illud ſit, non duximus expungendum.

Hæc poſt ſe reliquit

I. Bivio delle Umane Operazioni, Diſcorſo Academico, morale, e Politico: al Signor Conte D. Giulio Areſe Cavaliere dell' Ordine di Calatrava *Milano, preſſo Ludovico Monza*, 1659. *in* 8. Liber eſt Theologica, Politica, atque Hiſtorica eruditione refertus.

II. Theoſcolion Theologicum pars prima, nempe de utraque Creatoris originatione; continet Tractatus de Incarnatione, & de Trinitate: ad Cardinalem Pamphilium. *Mediolani, apud Montiam*, 1653 *in* 8.

III. Partem duas alias promiſit, quas prælo paraverat, ſed muneribus Ordinis occupatus, ac tandem morte præventus eas non vulgavit.

De ipſo agit Picinellus in Athenæo pag. 189. necnon Franchinus in Biblioſophia pag. 405.

MIX.

MADDIUS CAROLUS MARIA.

CArolus Maria Maddius Joannis Baptiſtæ, & Angelæ Ripæ filius, anno MDCXXX. die VIII. Maji Mediolani natus, in celeberrima Braydenſi Academia aliquando eruditus, anno ætatis ſuæ XVI. Bononiam Patriam meam dilectiſſimam contendit, ut jubente patre Juriſprudentiæ operam daret. Verùm cum ad Muſarum ſtudia indole propria raperetur, poſt triennium reverſus in Patriam, & inde Romam, Neapolim, & ad alias Italiæ Urbes progreſſus, demum anno ætatis ſuæ XXXI., Præſide Bartholomæo Areſio curante, à Secretis Senatus electus eſt. Græcas interim literas tam egregiè didicit, ut in Palatinis Scholis eas ex S C. multos annos docuerit. Ordo idem ampliſſimus Maddio Academiæ Ticinenſis, ejuſque Magiſtrorum curam commendavit. Græcâ, Latinâ, Italicâ, atque Hiſpanâ linguâ multa conſcripſit Carmina, Orator quoque eximias plures habuit Latinas Orationes inter Academicos Florentinos, qui dicuntur *della Cruſca*; Arcades, inter quos fuit ei nomen Nicii Meneladii, Faticoſos Mediolanenſes, Concordes Ravennates, Olympicos Vicentinos, Intronatos Senenſes, Incitatos Faventinos, Filergitas Forolivienſes, Ricovratos Patavinos, Gelidos, & Accenſos Bononienſes magna cum gloria ſui nominis recenſitus. Obiit cum univerſæ Literatorum Reipublicæ luctu die XXII. Aprilis, anno MDCIC. Conditus eſt in Baſilica S Nazarii in Brolio ante familiæ ſuæ Aram, cum hac frugali nimis Epigraphe:

CAROLO MARIAE MADDIO A SECRETIS SENATVS
GRAECAE ET LATINAE ELOQVENTIAE
IN SCHOLIS PALATINIS PROFESSORI
SVPERSTES SVORVM AMOR
IN HOC GENTILITIO SEPVLCHRO
MONVMENTVM POSVIT.
OBIIT ANNO MDCIC.

Pro ejus Funere Orationem habuit Alexander Litta in Academia à Comite Joanne Borromæo in ſuis ædibus inſtituta. Æternitati ipſum commendant ejus Opera variis temporibus edita,

Nempè

I. Rime varie di Carlo Maria Maggi Accademico della Cruſca, *in Firenze, nella Stamperia di S. A. S. in* 4.

II. Opere di Carlo Maria Maggi Milaneſe, con la Vita ſcritta dal Sig. Dott. Ludovico Antonio Muratori. *Milano, preſſo il Malateſta*, 1700, *&* 1701. *Tomi V. in* 12. Eidem Cl. Muratorio ipſam quoque editionem debemus, apud quem tantam exiſtimationem Maddius noſter meritò obtinuit, ut pluribus in locis, ejus Operis inſcripti „della „ perfetta Poeſia Italiana „ eum laudaverit, & ſignanter pag. 273 Vol. II. ubi profert Panegyrim Divi Thomæ ejuſd. Maddii in Commendationem Ludovici Magni Francorum Regis, quæ incipit „ del Gran Luigi &c. Contra eandem nonnullæ Cenſuræ apparuere, quas omnes Muratorius ſupradictus doctiſſimè evincit. Idem agit ſupralaudatus Muratorius in eodem libro pag. 383. contra quemdam Arcadem Coloniæ Veronenſis, qui de Maddio noſtro quædam non pro dignitate ſcripſit.

III. Anecdota Poſtuma Miſcellanea. *Mediolani, apud Malateſtam*, 1728. *in* 8.

IV. Artem Poeticam anteponendam eſſe aliis liberalibus artibus; Proluſio MS. in fol. pagg. 20. cum ejoſdem Epiſtola data die XXI. Martii 1687. ad Petrum Paulum Caravagium, à quo ſententiam pro approbatione petit, cum ejuſdem Reſponſione, & Car-

Carmine Italico in laudem Maddii. Extat in Biblioth. Marchionis Petri Pauli Caravagii.

V. Carmina Italica XXXII. vulgo *Sonetti*. Extant in libro „ Rime delli Arcadi T. IV. „ reperiuntur etiam in altero cui titulus „ Scelta de' piii Ec- „ cellenti Rimatori d'ogni ſecolo „ T. II. pag. 390. alibique pluries

VI. Carmina Latina. Extant in libro cui titulus: „ Aca- „ demiæ Animoſorum Plauſus in Laurea Joan. Ma- „ riæ Sicci de Aragonia. *Mediol. in* 4

VII. Epiſtola gratulatoria ad Alexandrum Perlaſcham: legitur in fronte libri Panegyrum XXXVI. ſupradicti Perlaſchæ.

VIII. Alia Latina. Extat inter eas Octavii Ferrarii, editionis Patavinæ, ad eundem ſcripta, cum Ferrarii reſponſo.

IX. Alia pariter Latina Franciſco Sadarino J C. doctiſſimo, à Secretis Senatus Mediolanenſis, ornatiſſimo Viro, atque Collegæ. Extat in calce Reſponſi ſupradicti Sadarini, in quo agitur erudite de Bibliopolis, Bibliothecis, Libris, Typographia, Typographis, & de Charta. Inter Reſponſa ejuſdem Sadarini pagg 29. & 34.

De ejus obitu Poema edidit, cui nomen *Corona prima*, Abbas Franciſcus Puricellus, de quo ſuo loco, alterum cui titulus *Corona ſeconda*, Antonius Gatti, tertium vero, cui titulus *Corona terza*, Ludovicus Antonius Muratorius, qui ejus Vitam conſcripſit, ut diximus, & ſeorſum edidit *Mediolani*, *per Joſephum Pandulphum Malateſtam*, 1700.

Extant ad eum Epiſtolæ plures Italicæ Franciſci Fabri Bremundani, in libro cui titulus: „ Lettere „ di Franceſco Fabri Bremondani, libri tre, al „ Signor Marcheſe Girolamo Talenti da Fiorenza „ Senatore. *Milano*, 1660. *in* 8.

Nemo eſt, qui de Poeſi Italica, necnon de eadem Mediolanenſi Vernacula, in qua Princeps fuit certè Maddius noſter, agat, ſine ejus ſumma laude, inter quos præter citatum (I. Muratorium, videndus eſt Creſcimbenius in libro „ dell' iſtoria „ della volgar Poeſia lib. IV. cap. XII. pag. 522, & Sitonus in ſuo Theatro Nobilitatis pag. 169. artic. 688.

M X.

MADDIUS GABRIEL.

CUm Cœtus eximius Oblatorum Sanctorum Caroli, & Ambroſii in hac Urbe conditus fuerit à Divo Carolo Borromæo pro inſtruendis in ipſo Viris ad illuſtrandam, fovendamque Eccleſiam Mediolanenſem, ut facilè omnium oculis etiam in præſentiarum apparet, mirum non eſt, ſi parum de illis, aut nihil, ſcriptum apud eos reperiatur; nam perpetuò, aut ad Eccleſias regendas, aut ad alias ſacras dignitates exercendas, ex ſupradicta Congregatione transferuntur. Hoc equidem expertus eſt ornatiſſimus, atque amiciſſimus Bartholomæus Rubeus, olim Eccleſiæ Canturienſis Præpoſitus, qui tantillum nobis dare coactus fuit in ſuo libro nuper edito, cui titulus: De Origine, & Progreſſu Congregationis Oblatorum. Mihi quoque non parum laboris fuit in perquirendis actis plurium Scriptorum ejuſdem Congregationis in hac Bibliotheca dignè recenſendorum, de quibus aliud memoriæ non ſupereſt, præter Oblatorum titulum. Id etiam contigit de hoc Gabriele Maddio, cujus Opus MS. adinveni in ditiſſima Ambroſiana Bibliotheca. Accipiat igitur Lector quod poſſum, ab aliiſque plura poſt me expectet.

Opus ejus ſic inſcribitur:

I. S. P. Cyrilli Alexandrini Archiepiſcopi, de Adoratione in ſpiritu, & veritate parva imago, per Presbyterum Gabrielem Maggium D. T. effìcta anno Domini MDXCVII. illuſtriſs. ac Reverendiſs. D. D. Federico Borromæo Cardinali ampliſſimo, & S. Mediolanenſis Eccleſiæ Antiſtiti vigilantiſſimo; ad calcem Epiſtolæ Nuncupatoriæ ſic ſe ſubſcribit: „ Presbyter Gabriel „ Maggius Oblatus. MS in 4. ſign. N. num. 115. pagg. 86. optimè ſcript. extat in ſupradicta Bibliotheca.

M X I.

MADDIUS LAURENTIUS.

MIror, quod non tantum Picinellus, qui tot Scriptores minoris notæ in ſuum Athenæum Mediolanenſe intulit, ſed & alii plures, quorum labor fuit in deſcribendis Viris illuſtrioribus Italicis aut in Poeſi, aut in traducendis Operibus tam ſacris, quàm profanis, e Græco atque Latino idiomate in Italicum, nullam mentionem fecerint de Laurentio Maddio noſtro, optimo Sæculo XVI. vivente, à quo non tantùm Hymni Eccleſiaſtici in vernaculam linguam elegantiſſimè verſi fuerunt, ſed qui etiam Notis eruditione ſacra ſummè refertis eoſdem evulgavit. Fruſtra ego quæſivi acta & originem Viri illius, nec amplius quàm ipſemet aſſerit in titulo ejus Operis, videlicet quod Archipresbyteratum Ripæ Sanvitalis obtinuiſſet, dare mihi licet; certè ante me liber iſte celebrari meruiſſet.

En ut inſcribitur

I. I Sagri Inni, che ſi leggono in tutto l'anno nella Santa Chieſa, tradotti, e commentati in lingua volgare da Lorenzo Maggi Milaneſe Aciprete di Ripa Sanvitale, a Pio V. Ponteſice. *Venezia, per il Rampazzetto*, 1567. *in* 8.

M X I I.

MADDIUS LUDOVICUS.

LUdovicus Maddius Mediolani natus, ex Joanne Antonio, & Margarita Siccoborella conjugibus, Abbas extitit Commendatarius Sancti Angeli in Regno Neapolitano, litteriſque ſummoperè excultus, præcipuè Legibus tam Sacris, quàm Civilibus, inter Juriſperitos Collegiatos Patriæ adnumerari meruit anno Chriſti MDLXXXVIII. Probitatem, ſcientiamque ipſius optimè novit Paulus V. Pontifex, ideoque Lucerienſem in Epiſcopum, eumdem elegit anno MDCIX. die XXIX. Aprilis. Extat in illius laudem Epigramma Bernardini Baldini quod hic exſcribo ab Appendice Epigrammatum ejuſdem Baldini pag. 27.

Quo magis eſt curæ nobis tua gloria Magi,
Carminibuſque tuum quæro ſonare decus;
Hoc magis averſo linquit me numine Phœbus,
Nec patitur victam carmen hiare ſenem:
Nam tremulis pulſa digitis teſtudine gratis
Articulis numeros me dare poſſe negat.
Te verò dignum cantari voce ſonora
Inquit, & arguta, Pindariciſque ſonis;
Quem ſi quis ſtudeat raris intexere chartis,
Tentet hic anguſta claudere vaſe lacus.
Quòd Pæan vetat hiſtoriam perſtringere paucis
Me, nequeo laudes concinuiſſe tuas,

Scriptum fuit Ludovico noſtro adhuc Abbati, ab ipſoque conſtat quantum Muſas ipſe etiam coluerit. Deſideratus eſt præſtantiſſimus Antiſtes anno ſalutis humanæ MDCXVIII.

Da-

Damus igitur de eo

I. Oratio ad Carolum V. Cæſarem. Memoratur à Hieronymo Mendriſio, ut infra.
II. Carmen ad Jacobum Critonium.
III. Alterum ad Franciſcum Cicerejum. Extant in lib. cui titulus: „ Jacobi Critonii Scoti ad nobiliſſimum Vi-„ rum, prudentiſſimumque Summæ Quæſturæ Regiæ „ Mediolanenſis Adminiſtratorem Sfortiam Brivium „ Carmen. *Mediolani, apud Pontium*, 1585. *in* 4.
IV. Ludovici Maddii Epiſtolæ ad Federicum Cardinalem Borromæum datæ anno MDXCV. Extant in ſæpe laudata Collectione Epiſtolarum ejuſdem Card. in Biblioth. Ambroſ.

Inter Epiſtolas Parthenii & Tyri Venetiis impreſſas in 8. extant tres ad Ludovicum noſtrum ſcriptæ pagg. 182. 207. 231.

Ei dicavit Frater Hieronymus Mendriſius Expoſitionem Pſalmi *Qui habitat*. Narrat in Nuncupatoria, Maddium reverſum è Legatione ad Carolum V. Auguſtum in morbum incidiſſe, qui ægrotus Pſalmum ipſum continuò recitabat, petiitque à Mendriſio ejus Expoſitionem.

Laudatur in Tom. VIII. Italiæ Sacræ Ughelli pag. 688. in Hiſtor. Antiqu. Mediol. Moriggiæ lib. IV. cap. V. à Pucinello in Mem. Antiqu. Mediol. cap. XVII. num. 112. & a Sitono in Theatro Nobil. pag. 169. att. 688.

MXIII.

MADDIUS MICHAEL.

C Doleo quidem, & ſummopere doleo, de Michaële Maddio loqui coactus in hac mea Bibliotheca, nam in ipſo Virum amiſi ſingulari amicitiâ mihi conjunctum, & cujus domeſtica tantùm converſatione per plures annos ſecum habita, multum didici, & nonnulla ad rem litterariam ſpectantia in meis Schedis adnotavi, quibus non ſemel uſus ſum, ſicuti etiam illius Bibliothecâ à prædeceſſoribus ſuis ſummo ſtudio conſtructa, & quæ ei erat in deliciis. E celeberrimo Carolo Maria jam laudato, atque Anna Maria Monticella genitus fuit III. Kal. Octobris MDCLIX. Mediolani Grammaticas Inſtitutiones, & Præcepta Rhetoricæ in ſcholis Arcimboldiis ſub Clericis Regularibus, qui Barnabitæ dicuntur, præcipuè vero ſub Demetrio Supenſio edoctus eſt. Verùm accuratiſſimo D Patris ſui ſtudio ad omnem eruditionem, ſed in primis ad Græcam linguam formatus, graviora ad ſtudia Philoſophiæ ſcilicet, & Matheſeos animum convertit, fruſtrà obſiſtentibus & corporis imbecillitate, & domeſticorum zelo, verentium ne ſtudiorum amor ejus ſaluti officeret, quam ab ipſo ortu ſatis debilem, utpote ſeptimo menſe natus, hauſerat. Adeò igitur in Græca præſertim eruditione profecit, ut Pater ipſe jam plures annos eam in Palatino Gymnaſio docens, illi in eadem primas cedere non erubuerit; & non raro ad Michaëlem Viri eruditiſſimi & verbis, & litteris difficillimas Græcorum Scriptorum Sententias explicandas amandaverint, quas ille mirabili ſimplicitate, & claritate exponebat. Quamobrem Genitor ætatis ergò laboribus feſſus à Senatu impetravit, ut filio vices ſuas committi mandaret, quas in E Græcæ linguæ præceptis tradendis decem & novem integros annos Patre ſuperſtite exercuit, cui etiam fato functo plenis votis ſucceſſor datus, Ariſtotelis Ethicam in eodem Gymnaſio, additis proprii ingenii eruditiſſimis Notis, ſtudioſis tradidit. Tam feriis ſtudiis Poëticos quoque admiſcuit, & inter Faticoſos, atque Arcades Coloniæ Inſubricæ, aſſumpto Eriſſi Laliemiani nomine, cooptatus, plaudentibus eruditis Carmina plura recitavit. A Senatu quoque in locum defuncti Patris à Secretis electus, cùm annos quatuor ſumma cum integritatis fama id muneris obiiſſet, ſtudiis liberiùs vacaturus, illud ſpontè abdicavit. A Principe etiam in Conſultorum numerum ſæpè adſcitus tam juſtè, prudenterque ſe geſſit, ut mercedis gra-

A tiâ unum è Secretiorum rerum Scriptoribus eligendi jus ei collatus fuerit. Demum anno ætatis ſuæ ſexageſimo quinto, qui ſalutis erat MDCCXXIII. V. Kal. Novembris, cum in Villa ſua ad Oppidum Abbiatis-graſſi moraretur, piiſſimè, ut vixerat, obiit. Jacet in Templo Deiparæ ad Divum Celſum, ubi poſthabito majorum Tumulo, quod eſt in Baſilica D. Nazarii, vivens ſibi ſepulchrum elegerat. Pauca admodum ejus ſcripta habemus impreſſa, & utinam quoque hæc meliori Critica examinata fuiſſent priuſquam typis concederentur, nam Vir noſter ſingulari humanitate præditus, nemini Carmina ſua denegare conſueverat, vel cum Sacræ Virgines Deo ſe dicarent, vel annua Defunctis ſuffragia celebrarentur. Pluries verò ſuppreſſo ipſius nomine, tanquam mini-B mè digna ut publici juris fierent, edita voluit. Ingenium ejus attamen elucet in aliis Carminibus, quæ ſatis erat tantùm in lucem proferre. Alia Opuſcula ejus digniora, extant adhuc MSS. penes Suos, quæ infra recenſebimus. Quamplures Viros inſignes habuit in Philoſophia diſcipulos, inter quos Comitis Colloredi, Inſubriæ Moderatoris, filios, nec non Mariam Helenam Luſinianam Genuenſem, quæ grati animi ergo hoc ad eum Epigramma dedit

Domino Michaëli Maddio ingenii fœlicitatem,
& morum integritatem utramque abſolutiſſimam, [illegible], gratulabatur Maria Luſiniana
Genuenſis.

C *Quamvis ipſa ſuis inimica modeſtia pugnet*
Laudibus, & merita gaudeat, aſa decus:
Pluribus officii titulis inducta perennis,
Patrono geſtit plaudere Muſa cliens.
An lateat Virtus, quæ ſe jam lumine prodit,
Quam grata agnoſcit Patria, fama colit?
Ergo ubi te pleno mirata eſt turba Theatra,
Juſtè vulgatis plauſibus addo meos.
Sed non quas recolis ſtudiis fœlicibus artes,
Quave inſert Latio lumina Graja canam.
D *Quæ vis ingenii, quod ſit tibi mentis acumen,*
Aurea quam puro vena tenore fluat:
Quæ morum probitas, infractoque integer ævo
Qui ſedeat ſanctæ pectore legis amor:
Hæc alii celebrent: humilis male tractat avena
Grandia, ſublimi Carmine digna coli.
Hoc tamen haud ſileam, quod te magis, inclyte Maddi,
Virtus, quam celas pectore, pulchra probat.
Hactenus obſequium, ne ſcilicet ipſa viderer
Aut ingrata ſilens, aut nimis auſa loquax.

E Hæc, quæ de ipſo promiſimus, damus:

I. Poeſie Miſcellanee raccolte da Giacomo Machio. *Milano, preſſo il Malateſta*, 1722. *Tom. II. in* 12.
II. Ethicæ Compendium. MS. in fol. extat penes Suos, atque ſupradictos Comites Colloredos.
III. Proluſiones ad Ariſtotelis Ethicam, in Scholis Palatinis habitæ MSS. penes Suos.
IV. Carmina ejus Italica atque Latina, in lib. cui titulus: „ Plauſi Poetici per le glorioſe impreſe del Sereniſs. „ Principe Eugenio di Savoja. *Milano*, *in* 4.
V. In prima parte libri inſcripti: „ Rime de' Poeti illu-„ ſtri viventi. *In Faenza*, 1723. *in* 8. *pag.* 580. ſunt Carmina IV. vulgo *Sonetti*, Michaelis Maddii Academici Faticoſi, & Arcadis.
VI. In Fronte libri, cui titulus: „ Antonii Gatti Ante-„ ceſſoris Ticinenſis Hiſtoria Gymnaſii Ticinenſis à „ Sæculo V. ad finem Sæculi XV. &c. Extat in lau-

audem Auctoris longum Carmen Græcum Blaſii Garyophyli, cum verſione Latina Michaelis Maddii.

VII. In fronte pariter libri cui titulus: „ Theatrum „ Equeſtris Nobilitatis Secundæ Romæ, ſeu „ Chronicon inſignis Collegii J. PP &c. Mediolani Authore J. C. Joanne de Sitonis de Scotia 1706. adeſt Epigramma Michaelis Maddii in Palatino Mediolanenſi Gymnaſio Græcæ & Latinæ eloquentiæ Regii Interpretis, ad erudiſſimum atque ornatiſſimum Virum D. Joannem de Sitonis de Scotia J. U D. Mediolanenſem Polhiſtora Cives ſuos ſcriptis mirificè illuſtrantem &c.

Extat in ejus funere Lamentatio Joannis Stephani Mirabiliæ, de quo ſuo loco.

M X I V.

MADDIUS VALERIANUS.

MAddiis Mediolaoenſibus addendus eſt etiam Valerianus, qui optimos mores atque pietatem in juvenili ætate proſequendo, Clericalem Divi Pauli nuncupatam Regulam profeſſus eſt inter Barnabitas anno MDCLVI. Artem bene dicendi in Gymnaſio Laudenſi per plures annos interpretatus eſt. Hinc Superiorum juſſu provinciam ſuſcepit de ſuorum Congregatione & Parentibus Synopſim, jam antea ab Anacleto Sicco ejuſdem Sodalitatis magni nominis Viro conſcriptam, ad exoptatum complementum redigendi. Quo exactiſſimè præſtito, eundem laborem ad Federicum Vicecomitem S. R. E. Cardinalem, & Mediolanenſem Archiepiſcopum nuncupavit. Dein XXX. annis optimi exempli necnon prudentiæ, doctrinæque in Religione expletis, ad Superos evolavit anno Redemptionis noſtræ MDCLXXX., die vero IV menſis Januarii, in Collegio Mediolanenſi S. Barnabæ.

Habemus de ipſo

I. Supplementum ad Synopſim Congregationis Regularium D. Pauli Anacleti Sicci.

II. Vita, e ſegnalate Azioni del Venerando (ora Beato) Aleſſandro Sauli; a Monſignor Lorenzo Troni Veſcovo di Pavia. *Milano, per Cammillo Corrada*, 1684. in 4.

A Suis, & à Doctiſſimo Patre Pezzio.

M X V.

MADERNUS ALEXANDER.

LAus non modica Alexandro Maderno debetur, nam inter duos doctiſſimos Pharmacopholas Mediolanenſes à Joanne Honorato Caſtillioneo, Regio hujus Urbis Protophyſico ſelectos, unus ipſe extitit ad conficiendum ubique laudatiſſimum Mediolanenſe Anódotarium, anno Chriſti MDCLXVIII. Ad tam laborioſum, utileque Opus, ſocium habuit Andream Blaſium, ſed noſter majorem exiſtimationem ſibi promeruit ab Operibus infra recenſendis partim jam prœlo promulgatis, partim verò adhuc ab omnibus deſideratis.

Videlicet

I. Apparato dell' Elixir di vita, ed acqua Triacale. *Milano*, 1669. *in fol.*

II. La Cognizione de Semplici, Droghe, e Compoſti uſuali nelle Speciarie, con le loro qualità ben conſiderate. Breviter erat hoc Opus edendum, ſcribente Picinello.

Ita ſupradictus Picinellus in Athenæo Mediolanenſi pag. 518.

M X V I.

MADERNUS ALEXANDER alter.

EX non obſcura ſtirpe ortus eſt Alexander Madernus Mediolanenſis, de quo nunc loquimur, qui in ipſo adoleſcentiæ flore inter Clericos Regulares Congregationis D. Pauli adſcriptus, nobiliores diſciplinas, Philoſophiam ſcilicet, & Theologiam didicit, in quarum ſtudio vivaciſſimi ingenii ſpecimen dedit. Eaſdem poſtea in publico Gymnaſio Mediolanenſi apud Ædem Sancti Alexandri ad plures annos ſummo cum Auditorum plauſu profeſſus eſt. Romam deinde translatus, munus obiit, quod vocant Examinatoris apud Sanctiſs. Pontificis Vicarium, ibique Curſum Theologicum infra memorandum edidit: Opus ſatis laudatum, præſertim ob ordinatam methodum, perſpicuamque rerum, de quibus agit, ſeriem. Cæteris præſtat Diſſertatio de Virtutibus in gradu heroico, quam valde approbavit in abſolutiſſimo ſuo Opere de Canonizatione Sanctorum Eminentiſſimus Proſper de Lambertinis S. R. E. Cardinalis, Archiepiſcopus Bononienſis, nunc verò BENEDICTUS XIV. Summus totius Eccleſiæ Pontifex. Madernus noſter omnium fermè dignitatum gradu ſumma cum laude prudentiæ perfunctus, Præpoſitus tandem eſt univerſæ Congregationi renunciatus, quam cum regeret, diem ultimum clauſit Romæ anno Domini MDCLXXXV. ætatis ſuæ LXVII. Eum tradunt Seniores prædicti ſui Cœtus, ſi diutius vixiſſet referendum fuiſſe inter Cardinales ab Innocentio XI. beatæ recordationis Summo Pontifice, cui fuerat acceptiſſimus.

Opus ſupradictum ejuſdem ſequens eſt

I. Curſus Theologicus. *Romæ, typis Michaëlis Hertulis, annis* 1671., 1672., *&* 1675. *Vol. III. in fol.* Primus Tomus nuncupatus fuit Cardinali Marcello Sanctacrucejo, ſecundus Cardinali Benedicto Odeſcalcho, poſtea Innocentio XI. P. Max. tertius Cardinali Gaſpari de Carpineo. Complectitur Tractatus: De Deo Uno, ac Trino; de Angelis; de Beatitudine; de Actibus humanis; de Vitiis, & Peccatis; de Gratia, Juſtificatione, & Merito; de Fide, Spe, & Charitate; de Divini Verbi Incarnatione; de Sacramentis in communi; de Euchariſtia, & Pœnitentia.

Ipſi Simplicianus Bizozerus nuncupavit Tomum primum Parabolarum Salomonis Italico ſermone digeſtum, de quo jam egimus.

Ex Picinelli Athenæo pag. 10. & fuſiùs ab Opere pluries citato amiciſſimi, ac doctiſſimi Patris Pezzii, votis omnibus edendo, cujus eſt titulus: „ Catalogus „ Scriptorum ex Clericis Congregationis Sancti Pauli, „ per eorumdem cognomina alphabetico ordine digeſtus; opera & ſtudio Franciſci Pezzii ejuſdem Congre- „ gationis Presbyteri. MS. in fol.

M X V I I.

MADERNUS DOMINICUS.

ALterum Madernum inter hos Scriptores referre mihi datum eſt ob ejus laborem infra memorandum, quo pluries ego uſus ſum beneficio Cl. Sitoni noſtri. Fuit igitur Dominicus Madernus Sacræ Theologiæ Doctor, necnon Apoſtolicus Prothonotarius, annoque Redemptionis noſtræ MDCXCIX. Canonicatu Imperialis Baſilicæ Sancti Ambroſii hujus Metropolis cohoneſtatus eſt. Ejuſdem Templi Archivo diu præfuit, dumque id munus adminiſtraret, anno ſcilicet MDCCXIV. ſequens Opus conſcripſit, & utinam alii eodem munere præditi apud inſigniores Baſilicas, atque Clarorum Virorum Cœtus, idem feciſſent. Deceſſit noſter anno MDCCXXXIII.

En ejus utiliſſima Lucubratio

I. Præpoſitorum, & Canonicorum Inſignis Collegiatæ, & Imperialis Baſilicæ Sancti Ambroſii Majoris Mediolani Index perpetuus. MS. autographus in fol. juſtæ molis; ſervatur apud Advocatum Joannem Sitonum de Scotia Collegii Juriſperitorum Chroniſtam.

MXVIII.

MADRIGNANUS ARCHANGELUS.

Ciſtercienſem Ordinem non parum illuſtravit Archangelus Madrignanus Mediolanenſis, nam poſt honores in eodem Cœtu à Suis receptos, inter quos numeratur Abbatis munus Monaſterii Sanctæ Mariæ Charævallis Ordinis ſui, quarto ab Urbe Mediolano lapide, quod optimè geſſit anno MDXIII. ad Epiſcopatum Abellinenſem in Regno Neapolitano promotus eſt die XVIII. Auguſti anno MDXVI. Gregem ſuum optimè rexit ſpatio annorum quatuor, poſt quos è vivis diſceſſit; Eruditio tamen ipſius perpetuò remanebit, ut infra.

Præter ea, quæ de hoc Viro leguntur in Hiſtoria Typographica hujus Urbis, hæc diligentiſſimè colligimus.

I. Itinerarium Portugallenſium ex Uliſbona in Indiam, necnon in Occidentem, ac Septentrionem, ex Vernaculo ſermone in Latinum traductum, interprete Archangelo Madrignano Mediolanenſe Monacho Charævallenſi. In fine ſic legitur: „Operi ſuprema manus impoſita eſt Kal. Quintilibus Ludovico Galliæ Rege, hujus Urbis inclyta Sceptra regente; Julio II. Pont. Max. Orthodoxam Fidem feliciter moderante, anno 1508. in fol. ſine nomine Typogr.
Adeſt Epiſtola Nuncupatoria Madrignani ad Jafredum Carolum Delphinatus Præſidem, & Mediol. Senatus Vicecancellarium longa nimis, Præfationis loco, in qua de variis Viris doctiſſimis agit, inter quos ſunt Franciſcus Baltius Senator, Joannes Mayna Taurinenſis à Secretis, Facius Cardanus, Cæſar Saccus, atque horum duorum narrat Diſceptationem de Natura, & Fato habitam coram ipſo Jafredo, quibus diſceptantibus ſe ingeſſere Marcus Antunius Cadamuſtus, & Franciſcus Tantius Corniger. Laudat etiam Orationem, quam Cæſar Saccus habuit: „De animi conceptu: Laudat Joannem Jacobum Ghilinum, *Virum eloquentiæ infinitæ, & in ſtylo dicendi egregium*: Joannem Antonium Cutanum *Medicum præſtantiſſimum, qui & elegantiores artes omnes colit, ſermone melliſluum, & aſpectu affabiliſſimum* Lancinum Curtium, de quo ſic loquitur: „Qui ſi Philoſophiam, ſi carmen, ſi cujuſvis doctrinæ genus ſpectaverit, numeros omnes elegantiſſimè implet; quid quod extemporalitate, & ſermonis concinnitate, & humaniſſimis moribus, reliquas omnes dotes (quibus ubertim honeſtatur) exornat ad ſimetriam. „Alexandrum Minutianum vocat *Urbis Decus*. Adeſt Tantii geminum Epigramma alterum ad Jafredum Carolum, alterum ad Auctorem, in ejus laudem, quod eſt:

Quis melius librare homines ſcit Præſide noſtro?
Qui tibi quo fierent iſta latina dedit?
Eſt doctrina tibi: facundæ gratia linguæ;
Atque ſtilus novus eſt, orbis ut iſte novus.
De ſe igitur nemo tantum præſumat, ut ipſum,
Cujus es inventor, ſperet habere ſtilum.

Legitur etiam Carmen Jambicum Jo Franciſci Quintiani Stoæ.

II. Ludovici Romani Patricii Itinerarium Æthiopiæ, Ægypti, utriuſque Arabiæ, Perſidis, Syriæ, Mediæ, ex Vernacula lingua in Latinum ſermonem traductum, interprete Archangelo Madrignano Monacho Charævallenſi: Ad calcem ſic legitur: „Operi ſuprema manus impoſita eſt auſpiciis cultiſſimi, celebratiſſimique Bernardini de Carvajal &c. quo tempore, quibus nuſquam antea bellis Italia crudelem in modum vexabatur, in fol. ſine Impreſſoris nomine.
Adeſt Epiſtola Auctoris ſatis long, Præfationis loco, Reverendiſſ. in Chriſto Patri Domino Domino Bernardino Carvajal Epiſcopo Sabinenſi, Sanctæ Crucis in Hieruſalem Cardinali ampliſſimo, Patriarchæ Hieroſolymitano, ac utriuſque Philoſophiæ Monarchæ eminentiſſimo; poſt cujus laudes, ſic Auctor loquitur: „Sed majore forſan enumeratione præconiis tuis incumbere licebit aliquando, ubi alia ediderimus, quibus prope ultima manus eſt impoſita. Perſcripſimus enim in gratiam poſteritatis ſola decoris priſcorum æmulatione omnimodam hiſtoriam, illuſtriumque Virorum facta fortia; Exorſi ab defectione Regulorum Galliæ, quâ à Ludovico Rege, ejus nominis Undecimo, deſciverunt, ideſt à quadringenteſimo ſeptuageſimo ſupra milleſimum Virginei partus anno &c. Data eſt Epiſtola Mediolani VIII. Kal. Junias MDXI.
Legitur etiam Lancini Curtii Patritii Mediolanenſis Poetæ, & Oratoris clariſſimi Carmen in laudem Operis, poſt quod aliud in laudem Auctoris, & Religionis Ciſtercienſis, quod ſubdimus:

Scripta Madrignano numeroſa Volumina curſim
Qui legis, Auctori per bona verba fave.
Dic, & in Aſtra jubar quantum Ciſtercius Ordo
Diffundit ſolida Relligionis ope.
Ingenii tantum eſſe bonis Archangelus audet
Charævallenſis Relligionis Apex.

Laudans Archangelum Madrignanum Robertus Ruſca in deſcriptione Monaſterii Charævallis, Ughellus in Epiſcopis Abellinenſibus, & Sitonus noſter in Collectaneis Epiſcoporum Mediolanenſium. MS. in fol. penes Auctorem.

MXIX.

MAGNINUS.

Si attendendum foret quod Clariſs. Curtius pronunciavit in ſuo libro de Scriptoribus Medicis Mediolanenſibus, Magninum hunc ab illis detrahere oporteret, nam ejus ſententia, quam ad litteram exſcripſit Joannes Jacobus Mangetus in ſua Bibliotheca Scriptorum Medicorum, eſt quod Opera, quæ tribuuntur Magnino noſtro, ſint Arnaldi Villanovani, quoniam & hic ſcripſit de regimine Sanitatis, aliaque ſub eiſdem titulis à Gaſparo Gallo, atque ab Abbate Picinello relatis. Revera Magninus floruit ætate ipſa Villanovani, ſcilicet initio Sæculi XIV., & cum Arnaldus Villanovanus relinquere Galliam, atque Italiam coactus fuerit, prædictionum ejus aſtrologicarum causâ, arbitratus eſt Curtius, quod mutato nomine, illud Magnini aſſumpſiſſet. In hoc dubio Vir Clariſſimus permanere duxit uſquedum otium ei fuiſſet examinandi ſtylum tam Magnini, quàm Villanovani, & utinam hoc feciſſet ante editionem ſui Operis, nam certè illius opinio uſque adeo me non cogit contra illam Wolfangi Juſti, Joannis Hallervordii, atque Clariſſimi Lindenii, qui omnes Magninum noſtrum cum Villanovano minimè confundunt, ideoque ei in hac mea Bibliotheca locum dare inſtitui, uſque dum clariora proferantur.

Ipſi tribuuntur

I. Regimen Sanitatis. *Lovanii*, 1482. *ex Beughem Incunabula Typograph. pag.* 89.
II. Opuſculum de Phlebotomia.
III. Aſtronomia Hyppocratis de variis Ægritudinibus, & Morbis.
IV. Secreta Hyppocratis.
V. Averroes de Venenis.
VI. Quid pro Quo Apothecariorum nuper recognitum per Nicolaum Rabbii, cum nonnullis inſuper Avicennæ, ac plerumque Auctorum aliorum in margine chartacum inſertis. *Lugduni, apud Jacobum Myt*, 1517. *in* 4. *Argentorati, apud Jo. Bry*, 1503. *in* 4.
Auctores, qui videndi ſunt, ut diximus, ſic numerantur; Mangetus in Bibl. Script. Medic. Tom. III. pag. 127. Hallervordius in Biblioth. Curioſa pag 320. Langius in Hiſt. Med. Sect. XIV. Zaccarias Silvius in Præfatione Scholæ Salernitanæ cap. III. & Picinellus in Athenæo pag. 406.

MXX.

M X X.

MAGNUS CHRISTOPHORUS.

PLuribus titulis commendandus eſt Chriſtophorus Magnus Joannis Antonii Peditum Chiliarchæ, Chriſtophoro Ducali Conſiliario, & Magiſtratus Ordinarii Præſide geniti, filius, Jo. Ambroſii Phyſici Collegiati celeberrimi ex fratre nepos; nam in Collegium Nobilium J. PP. cooptatus anno MDLXVI., A & in Patria Vicarius Juſtitiæ creatus eſt; hinc, poſt Mediolanenſem, Tieinenſem, & Laudenſem Præturam, Regius Ducalis Advocatus Fiſcalis Generalis in Mediolani Dominio dignitate famâque apud Suos floruit, velificavitque, ſed quod plus eſt, honoribus, & commodis relictis, ac ſuperiori lumine collustratus, Divi Caroli Borromæi ſuaſu, Congregationi Clericorum Regularium Theatinorum adſcribitur, ubi virtutum omnium ſpecimina præbens; anno dein MDLXXV. die XX. Julii, Neapoli in Cœnobio D. Pauli piè moritur, abſterſitque Patrum mœſtitiam certa ſpes vitæ melioris. Ejus effigies in Cœnobio PP. Theatinorum prope veſtibulum Sacrarii Eccleſiæ S. Antonii in hac Urbe hiſce Notis ſubſcriptis conſpicitur:

CHRISTOPHORVS PATRITIVS MEDIOL. CLER. REGVLARIS
COGNOMINE MAGNVS HVMILITATE MINIMVS
VIRTVTE MAXIMVS
CHRISTI IVGVM PORTANS CHRISTOPHORVM SE PROBAVIT
NAM E CRIMINALIS ET REGII PATRIMONII FISCI ADVOCATO
CONSVLENTE D. CAROLO RELIGIONEM INGREDITVR
VT SIBI VIVENS MORTVVS NOBIS ADVOCET.

Adhuc ſuperſunt de ipſo

I. Allegationes variæ Juridicæ tam impreſſæ, quàm MSS. quæ extant in Collectionibus J. CC. Mediolanenſium alibi à nobis memoratis.
II. Vota Fiſcalia Vol. II. in fol. extant penès Suos.
III. Oratio in Funere Comitis Jacobi Mandelli JC. Clariſſimi, MS pagg. 9. in fol. extat in Biblioth. FF Marchionum Vicecomitum.
IV. Carmina varia. Extant inter illa Affidatorum Papiæ.
Leguntur ad eum Epigrammata duo in lib. II. Epigr. P. Franciſci Spinulæ, de quo ſuo loco.
Videre eſt Lucam Contilem in Impreſ. Academiæ Affidatorum pag. 55. Memoratur quoque a Joſepho Silos in Hiſt. Cleric. Regular. lib. XIII. pag. 536. necnon à Joanne Baptiſta del Tufo in eadem Hiſtoria pag. 143. atque ab Advocato Sitono in Theatro, ſeu Chronico Collegii J. PP. pag. 132. artic. 561.

M X X I.

MAGNUS FRANCISCUS BERNARDINUS.

DUm Comes Joannes Jacobus Belgiojoſus in Hungariam profectus eſt, Militaribus atque Civilibus rebus Imperatori Rodulpho inſerviendi cauſa, ſecum habuit Franciſcum Bernardinum Magnum, fortè à Secretis, nam nullis diligentiis poſthabitis nihil inveuire mihi licuit de ipſo, præter MS. qui in Bibliotheca Ambroſiana ſervatur, ut infra. Continet autem Seriem cujuſdam criminis Hermanni Chriſtophori Roſphurmii cohortis Germanorum Militum Prætoris, qui cum adverſaretur Comiti Belgiojoſo & falſis criminationibns ipſum apud Cæſarem accuſaſſet, ſibi poſtea timens, per quatuor Siearios eum de medio tollendum curavit, ſed cum ictu tormenti ignei minoris menſuræ Comes vulnus tantummodo in brachio reportaſſet, tam Roſphurmius, quàm Comes in cuſtodia detenti ſunt, & judicio conſtituto lata eſt ſententia mortis contra Sicarios, & ipſum Roſphurmium, ſignata à ſupradicto Imperatore Rodulpho Pragæ die XXVI. Novembris anno MDCV., pro cujus executione Roſphurmius capite multatus eſt die XXIX. ejuſdem menſis. Comes inde Belgiojoſus integram abſolutionem à ſupradicto Cæſare obtinuit, ut ex litteris Pragæ datis XXIX. Decembris MDCV. Sed cum iſtius facti narrationem male B dediſſet Gottardus Arthuſius Dantiſcanus in Mercurio Gallo-Belgico, cauſam dedit Franciſco Bernardino noſtro, ipſam ex integro deſcribendi, & una cum documentis authenticis celeberrimo Juſto Lipſio præbendi, ut narrationem malefidam, & à veritate alienam, retractandam curaret. Extant autem in dicto MS. quæ ſequuntur:

I. Franciſci Bernardini Magni Mediolanenſis de Rebus Hungaricis, Comite Joanne Jacobo Belzojoſio (Belgiojoſo) Provinciæ moderatore.
II. Epiſtolæ Latinæ IV. ad Juſtum Lipſium, in quibus, præter Hiſtoriam ſupranarratam, agit de Operibus a ſe receptis ejuſdem Lipſii, atque ea legiſſe indicat, & pro merito laudat. Datæ ſunt annis MDCIV. MDCV. & MDCVI. Sunt in Cod. MS. Biblioth. Ambroſianæ ſignato D. num. 155 in fol., & in fronte ejuſdem ſic legitur: „ Dono Illuſtriſſimi D. Comitis Alberici „ Balbiani Belzojoſii anno MDCLXXVI.

M X X I I.

MAGNUS THOMAS.

INter Clericos Seminarii hujus Metropolis Alumnos prima litteraria rudimenta percepit Thomas Magnus, cujus ingenii felicitatem optimè agnoverunt Magiſtri ejuſdem loci, ideoque Philoſophicas non tantùm, ſed etiam Theologicas facultates docendas ei tradidere, in quibus tam ſolidè, vivaciterque illuxit, ut paulò poſt numero Oblatorum adſcriptus, Præceptor Rhetoricæ in Helvetico Collegio efficeretur. Ibidem tam prudenter ſe geſſit, ut Prorector Collegii Borromei in Urbe Ticinenſi eligeretur, poſt quod munus Præpoſituram Oppidi Dervii ad Lacum Larium hujus Diœceſis obtinere meruit. In ſupradictis ſcientiis ſummoperè excultus, Orator etiam tam Lingua Latina, quàm Italica, optimus evaſit, ut facilè oſtendunt, quæ

Typis vulgavit.

I. Oratio Panegyrica in laudem Divi Thomæ Apoſtoli habita in Collegio Helvetico Mediolani. *Ibi, apud Gariboldum*, 1650. *in* 4.
II. Panegirico per la Feſta del S. Chiodo. *Milano, preſſo il Rolla*, 1660. *in* 4.

III.

III. Le Lodi di S. Carlo : Panegirico detto in Duomo. *Milano, nella Stampa Arcivescovile*, 1661. in 4.

IV. Gratulatoria ad Eminentiſſimum Alphonſum Littam Sacrâ Purpurâ decoratum, in fol.

Partim vidi, partim ex Picinello hauſi pag. 505.

MXXIII.

MAGNUS VALERIANUS.

PAtre Conſtantino de Magnis Cæſareo Legato anno MDCVIII. in hac Metropoli, & Octavia Carcaſſola Patritiis conjugibus ortus eſt Valerianus anno Reparatæ Salutis MDLXXXVII. fratreſque ejus extitere Franciſcus Peditum Germanorum Chiliarcha, Joannes Baptiſta Equeſtrium turmæ Ductor, necnon Maximilianus, & Philippus ambo Sacræ Cæſareæ Majeſtatis à Cubiculis, omnes verò Sacri Romani Imperii Barones. Valerianus noſter quindecim annis vix expletis, Capuccinorum Ordinem ingreſſus, mirum dictu eſt, quantum ſapientia & pietate profecerit. Philoſophiæ Lector adhuc juvenis inſtituitur, indeque Sacræ Theologiæ, quam per plures annos profeſſus eſt. Mirabili obedientia præditus Initiatorum directionem ſuſcepit, ſed brevi inſignioribus ſui Ordinis Conventibus Præſes eligitur, & cum eſſet ſtrenuus Fidei defenſor, ac admirabili in gerendis negotiis, rebuſque Ordinis componendis, dexteritate ac ſapientia præditus; Ferdinando II. Imperatori, ac Uladislao Regi Poloniæ, gratiſſimo amoris vinculo adſtrictus fuit, præcipuiſque Dynaſtis Germaniæ, Bohemiæ, Poloniæ, Hungariæ apprimè charus, quodque præſtantius eſt, Summis Pontificibus Gregorio XV., atque Urbano VIII., à quorum ultimo Miſſionarius Apoſtolicus, immò Miſſionum Præfectus, per univerſas Provincias ſupra enunciatas delegatur, in quo munere triginta annorum ſpatio conſtantiſſimè perſtitit, præclariſſimis ſcriptis, publiciſque Diſputationibus Fidem Catholicam promovendo, itaut pro ipſa vitæ periculo uſque ad copioſam proprii ſanguinis effuſionem ſe expoſuerit, non ſine uberrimo animarum proventu: plures namque Hæreticos ad Catholicæ Eccleſiæ gremium perduxit, ac inter cæteros, Landgravium d'Armeſtat. Hujus verò Converſio ne dum Heterodoxorum, ſed Catholicorum aliquot odium in Valerianum concitavit, ſi fides Paſchali in Litteris Provincialibus habeatur, qui teſtatur adeò exarſiſſe iſtos in ſapientiſſimum Miſſionarium, ut ejus doctrinam hæreſim ſapere criminati ſint, edito ob id libro, & Pragæ impreſſo. Certè plurima ſe paſſum ab aliquibus Catholicis conqueritur Valerianus in ſuo libro de Homine infami perſonato, ſi tamen Valeriani eſt liber ille. Quæ autem Uladislao de Valeriano ſteterit ſententia teſtatum fecit vel una Epiſtola ad Urbanum VIII. perſcripta, qua prædictus Rex Valeriano ſacram purpuram acquirere contendit. Ab Acatholicis Miniſtris ſemel dum iter ageret injuriis laceſſitus eſt, ac verberibus crudeliter percuſſus, & vulneratus. In carcerem quoque conjectus invidorum operâ, ex qua innocens demiſſus glorioſior evaſit. A ſupradictis Summis Pontificibus, ad Uladislaum Regem, alioſque Principes Orator miſſus eſt. Tantus Vir nunquam ſatis laudatus ſenio confectus, laboribus, & ærumnis, quas ab adverſariis paſſus eſt, multiſque virtutum trophæis exornatus, inter Crucifixi oſcula, & amplexus piiſſimè obdormivit in Domino in Conventu Suorum Salisburgenſi, præſente Celſiſſimo, & Reverendiſſimo Principe, & Archiepiſcopo Salisburgenſi, apud quem fuit ſumma habitus veneratione, die IV. Kalend. Auguſti, anno Reparatæ Salutis MDCLXI. ætatis ſuæ LXXV. Religionis L. Cujus Corpus poſtridie ejus obitum in Eccleſia publicè expoſitum, frequentia, ac devotione accurrentis Populi veneratum, ſolitis exequiarum precibus ipſi ritè perſolutis, in communi Fratrum Sepulchro repoſitum fuit. Poſt illius deceſſum, juſſu ejuſdem Celſiſſimi Principis Archiepiſcopi Salisburgenſis, Venerandi Patris depicta effigie, incertus, ſed religioſus, & pius Auctor gratitudinis ergo, & in pignus amoris, ac devotionis ſequenti Elogio parentavit, tumuloque adjecit poſthumæ perennis gloriæ monumentum.

EPITAPHIUM

Admodum R. P. Valeriani Magni Mediolanenſis Capuccini Miſſionarii Apoſtolici.

Dubium huc gradum, Viator, & perplexam attolle Mentem.
Ut magnos olim Propugnatores *veritatis ſummos inter Montes*
Humari conſtituit Maximus Iehova:
Sic nutu ejuſdem Numinis præcelſa Juvavii rupe Conditus,
Iſta hac ſub tumba tubam magni diei expectat
Reverend. Pater *Valerianus Magnus Capuccinus*
Strenuus, & conſtans aſſertor Veri, tenax recti:
Amans, & ſequax Chriſti,
Verum Religioſi hominis Simulacrum,
Decus ſui Ordinis.
Viſus quidem oculis inſipientium mori,
Ille autem in pace
Hic in manu Domini ſecurus indormit.
Scande Montem hunc, Viator, & ad culmen emerge,
Ubi ceu in Olympi alto vertice
Extra tempeſtatum turbines collectos,
Non diſperſos contuere
Rev. Patris *Valeriani cineres.*
Ii tibi in primis ſint argumentum
Ipſum arſiſſe charitate,
Ac demum conflagraſſe Seraphica.
In alto hujus rupis cacumine poſitus
Haud ultra expoſitus eſt malevolorum ludibriis.
Non accedet ad eum malum maledicentiæ,
Et flagellum Valeriano
Faſtigium ad ipſum non appropinquabit.
Tu verò, Viator, ne circumferare omni vento verborum.
Quis, qualiſve fuerit hic Pater *Valerianus,*
In his pulveribus legito,
Et ex urna mortali
Vivas colligito gloriæ illius favillas.
Ex magna Italiæ Urbe Mediolano,
Et ex Illuſtri Comitum *de Magnis* Familia
Hic Magnus traxit originem:
Sed alta deſpiciens ſui generis,
Ut major fieret Coram *Domino*
Minor Capuccinus factus eſt
In minorennis quaſi annorum quindecim ætate
Jugum Domini juxta conſilium Prophetæ
Portare eligens ab adoleſcentia.
Quod ſuſcepit, & ferre didicit in inclyta Praga.
Ordo iſte Seraphicus brevi eum ad omnia
Bohemo Auſtriacæ Provinciæ provexit munera;
Concionatoris, Magiſtri Novitiorum, Guardiani,
Prælectoris Philoſophiæ,
Ac Myſticæ, & Moralis Theologiæ
Necnon Deffinitoratus, ac Provincialatus
Succeſſivè conferens dignitates;
Roma illum denique ad ſupremum Generalatus apicem
Plurium ſaltem calculis deſideravit.
Miſſionarium Apoſtolicum ab anno MDCXXVI.
Uſque ad extremum vitæ ejus
Germania, Polonia, Bohemia, & Hungaria
Fructuosè ipſum expertæ ſunt.
Hæc quatuor Regna, quæ Patrem *Valerianum in vita*
Orthodoxæ Fidei valoroſum, & acerrimum Propugnatorem,
Invictum Hæreticorum inſectatorem,
Et ardentiſſimum Animarum zelatorem

Admi-

Admirandè ſuſpexere ;
Nunc cum mœrore, & luctu, ceu Præficæ,
Funus ejus conducunt.
Hoc porrò Domus Auſtriaca glorioſa
Sub Gregorio XV. Pontifice Maximo
Vienna Lutetiam Pariſiorum deſtinato
Uſa Internuncio eſt ad componenda diſſidia
Tunc temporis
Inter ipſos Auguſtos, & Regem Galliarum gliſcentia
Felici utique ſucceſſu.
Nam ſæpiùs deinde ab iiſdem etiam ad Rom. Pontif.
Ac Sacri Romani Imperii Catholicos Electores, necnon
Ad Regem, Proceresque Poloniæ Legatus miſſus,
Tam arduo officio ita præclarè functus eſt,
Ut ab his ad Cardinalitiam dignitatem
Poſtulatus ſæpiùs,
Ab illis autem non ſemel fuerit deſtinatus.
Sed erubuit Cardinalitia purpura
Suo murice, ut opinor, tegere illum,
Quem jam nobiliori Oſtro,
Proprio ſcilicet cruore
Pro Fide Catholica ſparſo, purpuraverat.
Rubrum enim illi Galerum,
Sanctioris utique Cardinalitii Inſigne,
Impoſuere Rebelles anno MDCXVIII.
In Auſtria Superiori Hæretici,
Binas decumanos plagas nodoſo ſtipite
Capiti ejus infligendo.
In Regno nempe ſequelæ Chriſti
Illud ſolùm verè coronat, quod cruciat ;
Præterquàm quòd eundem
Multò antea Juſtitia, Prudentia, Temperantia,
Et Fortitudo jam Cardinalem effeciſſent.
Magis enim decorum eſt Purpuram mereri,
Quam accipere,
Tinctis veſtibus de Boſra proprii ſanguinis renidere,
Quam extrinſecus accedente fucari colore.
Zelavit, veluti alter Pater Phinees, Zelum Domini,
Et reputatum eſt ei à malevolis ad juſtitiam,
Seu ad inſipientiam.
Ille autem pro veritate contumeliam lucrum putavit,
Non ignorans apud hunc mundum ſeri beneficium,
Meti plerunque injuriam.
Hinc namque non recuſabat pro Chriſto ſtultus,
Imò etiam cum Chriſto Seductor reputari,
Nulla ſibi magis in laude complacens,
Quàm quòd ambulantes in tenebris
Reduxiſſet in viam lucis,
Et à tenebris cavere quoslibet
Luculentiſſimè docuiſſet.
Fruſtra autem & fera peſſima invidia
Moliebatur devorare eum,
Quem zelus Domus Dei præoccupans
Juſtitia Zelatorem citiùs tranſtulerat.
En tibi, Viator,
Valerianum Magnum, parvam etſi in Epitomen minutũ
Magnarum tamen rerum ingens compendium :
Qui Magnus inter Minores, virtute, ingenio, & ſcientia,
Prudentia, eloquentia, rebus præclarè geſtis,
Theologus profundus,
Rariori huic ſæculo ſingularis Philoſophiæ Auctor,
Et auctor Seris ſæculis Venerandus.
De Sede Apoſtolica,
De Domo Auſtriaca Auguſtiſſima,
Necnon Regiæ Jagellonicæ,
Poloniæque Regno univerſe benemeritus.
Amor Principum, Reipublicæ Chriſtianæ ornamentum:
Jubiliarius Sacerdos, ſexagenarius Capuccinus,
Piique ſui Senii
Utique eVrrieVlo mortalibus raró lVſtro peracto
Anno DoMInICæ SalLVatIonIs obIIt ;
Uſque ad mortem Chriſto,
Ejuſdemque in terris Vicario obediens;
Conſuetis Sanctæ Eccleſiæ Sacramentis ritè communitus,
Ad ultimum ferè uſque halitum mentis compos,
Inter Crucifixi Redemptoris Imaginis amplexus,
Et oſcula ;

Sæpiùs dum æger decubuerat inviſente eum,
Et plurimùm condolente
Celſiſſimo, & Reverendiſſimo Domino
Salisburgenſium Principe, & Archiepiſcopo
GVIDOBALDO
Magno Sedis Apoſtolicæ Legato nato,
Virtus Cœlo recepta, fama in immortalem gloriam
Perrecta eſt :
Fruſtra jam laudum ejus encomium malevoli radere,
Aut eradere memoriam zoilosè contendunt,
Cujus nomen Tabulis immortalitatis indelebiliter
Præclara ipſius merita, & opera incidêre.
Is amodò in Juvavienſis Urbis MVNITÆ
Propugnaculo
Beato Felici feliciſſimo pauperi
Capucinorum Patrono inſcripto, & dicato,
Cuſtodientibus lectum illius Leonibus Landronianis,
Felici depoſitus eſt
ÆTERNITATI.
Huic, Viator, canenti accine illud Pſalmi 30.
Circa finem :
Abſcondiſti me Domine in abſcondito faciei tuæ
A conturbatione hominum.
Protexiſti me in tabernaculo tuo à contradictione
Linguarum.
Benedictus Dominus, quoniam mirificavit
Miſericordiam ſuam mihi
In Civitate MVNITA.
Tandem ambula, Viator, ſed vias rectas:
Sic eſto viator ut certus fias comprehenſor.

Animus erat nobis tam prolixum Elogium (ſi ſuperis placet) pro ſtylo ſuperioris ſæculi elaboratum ſilentio involvere, ſed cum id non licuerit, liberum eſto eruditis illud ſinè piaculo præterire. Opera ejuſdem quæ immortalitatem ipſi autumant, partim nobis perhumaniter deſcripſerunt Sui, partim alibi invenimus,

Et ſunt :

I. Judicium de Acatholicorum Regula credendi contra illos, qui illud confutare conati ſunt, in ſex libros diſtributum.
   1. De Regula credendi in communi.
   2. Reſponſiones ad Joannem Majorem.
   3. Reſponſiones ad Joannem Martinium.
   4. Reſponſiones ad Joannem Roſtaccium.
   5. Reſponſiones ad Auctorem Anonymum;
   6. Reſponſiones ad Conradum Belgium. *Viennæ Auſtriæ, apud Matthæum Cameroviam in Aula Colonienſi, anno* 1641.

II. Judicium de Catholicorum Regula credendi ad ſtudia univerſalia Bibliſtarum, in quo ſolidiſſimis rationibus evincitur, illam veram eſſe Chriſti Eccleſiam, quæ claret regeneratis : hanc verò non eſſe aliam, quam quæ communicat in Fide cum Romano Pontifice in octo libros diſtributum.
   1. De Naturali Regula judicandi, ut reſpicit Regulam Fidei.
   2. De Poſſibili Regula Fidei in Deum.
   3. De Actuali Regula Fidei in Deum.
   4. Hiſtoria de Catholicorum Eccleſiaſtica Regula.
   5. Apologema Catholicum.
   6. De Articulatione Doctrinæ Chriſtianæ, ut eſt confirmabilis rationibus.
   7. De hominis perfecta regeneratione per gratiam Redemptoris.
   8. De Infallibilitate Catholicæ Regulæ credendi. *Ibidem, apud eundem Typographum anno* 1641. Prima editio fuit *Pragæ* 1628. Liber iſte plures Acatholicos concitavit in Auctorem, inter quos Joannem Majorem, Jacobum Martini, & Joannem Roſtaccium, Conradum Bergium, & Joachim Stegmannum Socini ſectarium, qui omnes adverſùs Valerianum ſcripſere; primus quidem an. 1630. duo ſequentes an. 1631. Bergius 1639. & Stegmanus 1633. Iis omnibus reſpondit Valerianus, iterum impreſſo primo Tractatu una cum novis reſponſionibus apologeticis, cum altero Tractatu, hic recenſito.

III. Echo vera abſurditatum Joannis Amos Comenii latitantis ſub ficto nomine Ulrici de Heupheld, in quo Opuſculo Valerianus ſolidè confutat Hæreticum oppugnantem, mutilatis plurium Do-

ctorum Catholicorum ſententiis, præfatos de Regula credendi libros, ut non fuerit ulteriùs auſus illum provocare. *Ibidem*, 1642. *&* 1646. *in* 8.

IV. Soliloquia Valeriani. *Ibidem*, 1643.

V. Organum Theologicum, ſeu Ratio argumentandi ex humano teſtimonio, ſeu ratione. *Ibidem*, 1643.

VI. Acta Diſputationis Rheinfeldenſis, ſuper cujus diſputationis doctrinam Celſiſſimus Princeps Herneſtus Haſſiæ Lantgravius, unà cum Principiſſa conjuge, ſuam ex Calviniſmo ad Fidem Catholicam converſionem ſolidavit. *Ibidem*, 1643.

VII. De Luce mentium, & ejus imagine; parvus quidem mole tractatus; ingens verò pondere ſententiarum, & doctrinarum. Diſponitur enim in gradus quadraginta, per quos aſcenditur ad contemplandam oculis non caligantibus Lucem Creatricem, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc Mundum, *Romæ*, 1642. *in* 8.

VIII. Methodus convincendi, & revocandi Hæreticos ad Fidem Catholicam, ab ipſiſmet Hæreticis Ratiſbonenſibus in Comitiis Electoralibus, anno MDCXLIII. celebratis, plurimùm collaudata.

IX. Lux in tenebris lucens: quo Opuſculo ex factis Catholichiſmi, & Acatholichiſmi ad oculum demonſtratur, quæ ſit vera Eccleſia. *in* 8.

X. Opuſculum contra Hermannum Conringium Hæreticum ſatagentem ſubvertere, & concutere fundamenta Eccleſiæ, quo Valerianus examinat fundamenta concuſſionis, eademque in ipſum concutientem validè retorquet. *in* 8.

XI. Commentarium in M. jocoſum, ſeverum, mediom, cum Appendice, & Appendicula. Eſt liber ſui Apologeticus ob doctrinam in Rheinfeldenſi diſputatione adhibitam, falsò traductam veluti hæreticam. *in* 8.

XII. Apologia Valeriani, qua impoſturas adverſariorum noviſſimè ſibi injuſtas vendicat.

XIII. De Periphraſi libri duo: in quorum primo totius ferè Ariſtotelis tradit ſynopſim. In alterò verò ſuam profert de hac doctrina ſententiam: continent.

1. De Syllogiſmo Demonſtrativo.
2. De Ente rationis, & de ejus diſtinctione ab Ente reali.
3. De Propoſitionibus per ſe notis.
4. Axiomata ex Motu ad univerſam Philoſophiam.
5. Tractatus de Ente non facto.
6. De Ente non facto, ut eſt lux mentium.
7. De Ente non facto ſe multiplicante.
8. Tractatus de Arte Æterna.
9. De Ratione communi Entibus, ut factis.
10. Tractatus de Ente immotivo.
11. Tractatus de Ratione communi Entibus motivis.
12. Tractatus de Syſtemmate creato.
13. De Gradibus Entitatis.
14. De Poſſibilitate Vacui.
15. De Incorruptibilitate Aquæ Experimenta.
16. De Vitro mirabili fracto.
17. De Atheiſmo Ariſtotelis, una cum Epiſtola nuncupatoria ad P. Merſenium, data die 19. Novembris 1647. Quibus omnibus Opuſculis demonſtrantur plures Antiquorum Philoſophorum errores in doctrina Philoſophica. *Impreſſa ſunt Viennæ Auſtriæ anno* 1643. *& Varſaviæ*, 1648.

Opera autem Valeriani, quæ adhuc MSS. ſervantur apud Suos, & in dies lucem expectant, ſunt, quæ ſequuntur:

XIV. Philoſophia Valeriana magno ſtudio ab ipſo elaborata, quæ integratur triginta novem Tractatibus, inter quos enumerantur aliqui ex præfatis jam impreſſis pertinentibus ad Metaphyſicam, quam tradit integram, & omnibus numeris abſolutam. Hoc Opere Valerianus Sapientiorum judicio excellenti eruditione Philoſophiam innovans, Theologiam collustrans, Fidem condecorans, congruentiſſima ſervata dicendi methodo, utiliſſimam doctrinam tradit Mundo; dum calcatis Athei Stagyritæ dogmatibus, relictis Peripatus opinionibus mutabilibus, ad radium Fidei immutabilem, aſſecutus divinarum, humanarumque rerum veritatem, ſuæ novæ verè Chriſtianæ Philoſophiæ præclara facit incrementa.

XV. Acta diſputationis Rheinfeldenſis continuata ex propria cujuſque domo cum Dominis Petro Haberkornio, Georgio Calixto, & Joanne Crocio Prædicantibus.

XVI. Tractatus de Infallibilitate Romani Pontificis in rebus Fidei definiendis.

XVII. Epiſtola ſatis prolixa ad Sereniſſimum Electorem Palatinum de Primatu Romani Pontificis.

Quibus nos addimus quæ ſequuntur

XVIII. Oratio habita in Congregatione de Propaganda Fide pro abolitione Jeſuitiſſarum, cujus meminit Koliorthus.

Opera quoque ejuſdem memorat Bayle in Lexico Critico loco infra citando, ſed certè non omnia vidit. Inter alia memorat librum a Valeriano noſtro ſcriptum hoc titulo:

XIX. De Homine infami perſonato, de quo ſupra locuti ſumus; aſſerit Bayle extare apud Dannhawer, in Valle Triumphali.

De hoc præclariſſimo Viro honorificè etiam ſcripſerunt quamplurimi Doctores, inter quos eſt Joannes Caramuel Epiſcopus Viglevanenſis, qui in ſua Theologia Fundamentali pag. 14. de Valeriano loquens, ſic ait: „ Rev. Patris Valeriani Magni Capuccini pietati, & ingenio multum debet Europa, multum Eccleſia. Scripſit multa Philoſophica, & Theologica, quæ cum fructu leguntur. Edidit contra hæreticos plurima, quæ, qui legerit, Lutheranus, aut Calvinianus eſſe non poſſit. „ Arduighellus in Appendice Congeminatæ vocis Turturis Oſten. IV de illo ſic ſcribit: „ In Reformationis negotio (ſcilicet Germaniæ) inſudat unus in hac re præcipuus Adm. Rev. Pater Magnus Valerianus Capuccinus, Fidei Catholicæ Propugnator acerrimus, qui variis congreſſibus Miniſtros Sathanæ Synagogæ confutavit, edito de Acatholicorum credendi Regula Judicio, qui & alia monumenta digna ejus calamo ſcripſit. Cujus ſtudiis, pientiſſimiſque laboribus quidquid intentatum, ſuaſumque pro avita Religione retinenda, & morum reformatione tuenda, tribuendum eſt, nimirum circa prætenſiones Eccleſiarum inter Pontificem, & Cæſarem, bonorum Eccleſiaſticorum alienationem, quatuor Epiſcopatuum in Bohemia erectionem, diſciplinæ, & Juriſdictionis Eccleſiaſticæ in eo Regno introductionem; quæ omnia ob Saxonum poſthumam invaſionem retardata, & præpedita fuerant. Archiepiſcopale Collegium ejuſdem induſtriâ pro junioribus alendis, & litterarum informatione cum Chriſtiana pietate erectum eſt „ De illo etiam meminerunt Gravina in voce Turturis lib. II. ubi de Capuccinis, VVadingus de Script. Ordin. Minorum, Joannes Paulus Creſcennius in Præſidio Romano lib. III. Philippus Picinellus in Athenæo Mediolanenſi pag. 509 Bayle ſupradictus in Lexico, Paſchalius in Epiſtolis Provincialibus pag. 258. VVillotus in Athenis Orthodoxis, Didicus de la Quille lib. de Franciſco ter Evangelico, Marcellinus de Piſe in ſua Encyclopedia Tom. III. & alii.

MAINERIUS. V. MAYNERIUS.

MXXIV.

MAJORAGGIUS HADRIANUS.

COnſueverunt quandoque Viri eruditione præſtantes, congruis adducti cauſis, nomen ſuum in Operum initiis vel omninò cælare, vel Anagrammatico velo tegere, quatenus perſæpè aut propriæ ſerviant modeſtiæ, aut Zoilorum mordaces calumnias prudenter declinent. Id præſtitit inter alios Hadrianus Comes Majoraggius Mediolanenſis, Julii Cæſaris à Secretis Scoatus filius, qui medio fermè ſæculo XVII. Ciſtercienſium Inſtitutum profeſſus, ſingularem præſetulit Eruditionem, typiſque vulgavit Opus, cujus titulum infra dabimus. Prodiit hoc ſub nomine Adaniri de Comite Romagioſi; & præter præcipuum, de quo agit, Argumentum, multa quoque de Majoraggia Familia ſcribit, atque illud in primis verum Gentis ejus cognomen eſſe de Comitibus, additumque fuiſſe alterum de Majoraggio ex Oppido, unde illa duxit originem. Ancipites diu fuimus an inter alios de Comitibus, è quibus plures littera C. laudavimus, Majoraggios quoque recenſeremus. Verum popularis nuncupatio, & qua uſos fuiſſe Auctores ipſos comperimus, apud nos quoque prævaluit, ut eos hic potius collocaremus. Interim mœrentes fateri cogimur nihil ad nos de hujus Scriptoris

toria actis, nudo excepto nomine, Monaſtica profeſſione, atque Opere, perveniſſe.

Illud eſt:

I. Il Secretario Nobile, Apologetici Tratti d'Adaniro del Conte Romagioja (Anagramma, di Adriano del Conte Majoraggio) con l'origine della Famiglia Conti Majoraggia, dedicato al P. Abb. Don Giorgio Rainoldi, Viſitatore generale de' Monaci Ciſtercienſi. *Milano, per il Monza*, 1656. in 4.

II. Vita di Marc' Antonio Majoraggio. Extat in eodem libro; ubi etiam cernitur hujus effigies expreſſa à Prototypo anni MDLV. cum annos natus eſſet XLI. & altera item Scriptoris noſtri.

Vide ſchedas Sitonianas.

MXXV.

MAJORAGGIUS MARCUS ANTONIUS.

UT diximus in præcedenti Articulo, genuinum cognomeo Familiæ Majoraggiæ fuit de Comitibus, ex qua ortus eſt Marcus Antonius Patre Juliano, Matre verò Magdalena item de Comitibus, die XXVI. menſis Octobris, anno recuperatæ ſalutis MDXIV. io Vico Majoraggio. Appellatus fuit in Sacra Ablutione Antonius, cui Mariæ nomen addidit Mater devotionis gratiâ. Novocomi anno MDXXXII. ſub Primo Comite, de quo nos jam egimus, ejus conſanguineo, litteris operam dedit, ita ſedulò, ut breviter Auctores tam Latinos, quam Græcos non ſolum intellexerit, ſed etiam explicaverit. Indeque Mediolanum profectus, apud Lancellotum Fannianum recipitur, quinque annorum ſpatio, quem io arte dicendi Magiſtrum habuit, & Hieronymum Lauredanum in Mathematicis quoque proſequutus eſt. Ibidem eloquentiæ Profeſſor inauguratus fuit, cùm annos tantùm ageret XXVI; quo munere dum ſummâ diligentiâ fungebatur, biennio vix elapſo, maxima belli ſuſpicio Mediolani exorta eſt, nam ingentes Gallorum copiæ Alpes tranſcenderunt, ideoque ſtudiis intermiſſis, cum cæteris Profeſſoribus dimiſſus noſter exſtitit, ac Ferrariam petiit, ubi Philoſophiæ, & Juriſprudentiæ curæ ſe dedit, ſub Vincentio Maddio, & Andrea Alciato Profeſſoribus. Cùm autem belli timor evanuiſſet, ſequenti anno reverſus eſt in hanc Urbem, in eademque publicas eloquentiæ Lectiones reaſſumpſit. In verborum delectu adeò ſuperſtitioſus fuit Majoraggius, ut nullam dicendi formulam admittendam eſſe arbitraretur, quæ apud veteres, probatoſque Latinos Auctores non haberetur. Id verò in cauſſa fuit, cur Antonii Mariæ nomen repudiaverit, ne muliebris vox cum virili conjungeretur, ſeque Marcum Antonium dixerit in ſuis Operibus; qua re æmulorum in ſe concitavit invidiam, à quibus coram Mediolanenſi Senatu propriam defenſionem ſumere cogitur, accuſatus namque fuerat reus violatæ Religionis, quod Mariæ nomen reſpueret, ſed rationibus, & propriæ eloquentiæ vi, cauſæ victor extitit. Nunquam verò ſtudiis feſſus, nullaque intermiſſa exercitatione fatigatus, atque conſumptus, tantus Vir mortem obiit die IV. Aprilis, anno à Virginis partu MDLV. Satis eſt in ejus laudem Opera illius recenſere, quæ poſt ejus Elogium, recitabimus, melius certè quàm in Tomo XLI. à Cl. Niceronio edito, tametſi poſt tanti Viri mortem, anno MDCCXL. pag. 776. & ſeqq. Elogium hoc legitur ſub Porticu Baſilicæ S. Ambroſii, ubi Auctor noſter quieſcit, è ſiniſtro latere Portæ patentis ad ædes Canonicales, his notis marmori inciſis

M. ANTONIO MAIORAGGIO
DICENDI MAGISTRO SINGVLARI
LATINIS GRAECISQVE LITTERIS PERPOLITO
ET LIBRIS EDITIS ILLVSTRI
QVI PVBLICE DOCVIT ANNOS XIV.
VIXIT XLI.
BARTHOLOMAEVS COMES VXORIS FRATER
B. M. POSVIT.

Ipſum immortalem reddunt qoæ ſeqountur:

I. Orationes numero XXV.

II. Præfatiooes numero XIV.

III. Dialogus de Eloquentia. Hæc omnia edita fuere opera Joannis Petri Ayroldi. *Venetiis, apud Bonfadium*, 1581. in 4.
Dialogus ſuptadictus de Eloquentia editus eſt ſeorſim ſine loco, anno, & Typographo in 4.
Editæ quoque fuerunt Orationes, & Præfationes ſupradictæ, opera M. Danielis Cæſaris Oſthenſis. *Monaſterii VVeſtphal.* 1599. in 8. *It. Lipſiæ*, 1600. & 1606. in 8. *It. Coloniæ*, 1614. in 8. It. recens correctæ, argumentis, & diſpoſitione Rhetorica marginali perpetua adornatæ à Valentino Hartungo, Medicinæ D. & Pathologices publico Profeſſore. *Lipſiæque editæ*, 1628. & 1631. in 8.
Sequentes verò Orationes aut non ſunt in eadem Collectione, aut non rectè & ex integro, ut jacent infra: ſaltem Epiſtolis nuncupatoriis, & Præfatiunculis Auctoris noſtri certè carent.

IV. Antonii Mariæ Comitis Majoraggii Oratio habita in Nuptiis Jacobi Philippi Sacci, inclyti Senatus Mediolanenſis Præſidis, qua dum ſeni quoque uxorem ducendam eſſe perſuadet, tanti viri numquam ſatis laudatam ſapientiam commendat. *Mediolani*, 1540. in 4.

V. Antonii Comitis, pro Decreto Ill. Principis Alphonſi Avali Iſtonii Marchionis, & Senatus Mediolanenſis in Aleatores, Oratio. *Mediolani*, 1541. in 4.

VI. Encomium Luti.

VII. Laudatio Magdalenæ Comitis Matris ſuæ. Hæc duo Opuſcula impreſſa ſunt *Mediolani* uno Volumine apud *Moſchenium* 1560 in 4. primum verò inſeruit celeberrimus Dornavius in ſuo Amphitheatro. Tom. I. pag. 173. ſed male notavit nomen Auctoris, nam pro Marco Antonio ſcripſit Joannem.

VIII. Oratio Apologetica contra Gaudentium Merulam. Extat cum infraſcripta de laudibus Auri, ambæ à Marquardo Gudio è Mediolano tranſlatæ, & ejus cura Ultrajecti editæ.

IX. De mutatione nominis Oratio judicialis, qua variis rationibus probatur unicuique licere ſibi nomen immutare, coram Senatu habita. *Mediolani, apud Moſchenium*, 1541., & 1547. in 4.

X. Philochriſum, ſeu de laudibus Auri. Hæc certè non eſt inter impreſſ. an.1582 ut pote quia plura contra Eccleſiaſticos continet, primum edita fuit Ultrajecti ad Rhenum 1666. à Marquardo Gudio, ut diximus, poſtea verò *Lubecæ* 1690. à Cl. Morofio.

XI. De Officio Parentom, & filiorum liber.

XII. De Ratione proficiendi in Studiis.

XIII.

XIII. In Ciceronis Paradoxa Explicationes novæ.

XIV. Sympoſiacon ad Plutarchi imitationem libri X.

Quatuor hos poſteriores Articulos hauſimus ex Epiſtola Latina Primi Comitis, quæ extat inter Epiſtolas partiec Latinas Franciſci Ciceregi, de quo alibi, ad Petrum Galeſinum; data Mediolani Kal. Februarii anno 1569., in qua totus eſt Primus in laudibus Majoraggii.

XV. De Senatu Romano, & Senatoribus ad Paulum Origonum Senatus Præſidem. *Mediolani, apud Moſchenium*, 1561 *in 4.*, idem Opus edidit Cl. Joannes Polenus in ſupplemento Theſauri Antiquitatum Romanarum T. I. pag. 675., ipſum quoque ego vidi MS. & ab Auctore ipſo variis in locis poſtillatum, in Bibliotheca Fratrum Marchionum Vicecomitum, ipſamque manum agnovi ab Epiſtola Franciſco Alciato ſcripta de adventu Mediolanum Andreæ Alciati, data Ceriani Id Septembris anno MDXXXIX. quæ cum Majoraggii Sigillo extat in eadem Bibliotheca.

XVI. Paraphraſis in IV. libros Ariſtotelis de Cœlo.

XVII. Paraphraſis de generatione, & interitu. Uno Volumine. *Baſileæ, apud Oporinum*, 1554 *in fol.* In Biblioth. vero Ambroſianæ adſervatur MS. Codex juſtæ molis in fol. magno ſign. C. num. 244 hoc titulo: „ M. Antonii Majoraggii Paraphraſis in tres libros „ Ariſtotelis de Cœlo „ in fine ejuſdem adſunt duæ Epiſtolæ, una Majoraggii ad Primum Comitem, altera hujus ad Majoraggium. Dicit Majoraggius, ſe librum non edere, quòd in eo nonnulla ſint, quæ cum Fide noſtra non conveniant.

XVIII. Commentaria in lib. I. M. T. Cic de Oratore ad Marcum Brutum. Prima editio *Baſileæ, apud Oporinum*, 1552. *&* 1555. *in fol.* ad Ambroſium Cavenagum Protophyſicum Mediolanenſem, ſecunda verò *Venetiis, apud Franciſcum Senenſem*, 1587. *in 4.*

XIX. Commentaria in III. lib Ariſtotelis, de Arte Rhetorica. Prima vice *Baſileæ, apud Oporinum, in fol.* Secunda vero a Primo Comite Auctoris Amatino edito, atque Antonello, & Joanni fratribus de Arcimboldis dicata. *Venetiis, per Franciſcum Franciſcium*, 1571. *in fol.* Adeſt quoque in eodem libro „ Antonii Riccoboni Paraphraſis in Rhetorica Ariſtotelis, interjecta rerum difficiliorum explicatione cum Majoraggii, „ Sigonii, Victorii, & Mureti explicationibus. *Francofurti, apud VVechelios*, 1588 *in 8.* In quibus M. Tulii Ciceronis omnia paradoxa refelluntur.

XX. Commentarius in Virgilii Georgicon lib. II priores.

XXI. Commentarius in librum quartum Virgilii Æneidos.

XXII. Commentarius in libros III. Ciceronis de Officiis.

XXIII. Commentarius in Dialogum de Partitione Oratoria Ciceronis, opera, & ſtudio J. P. Ayroldi Marcellini edita *Venetiis, apud Franciſcum Senenſem, in 4.*

XXIV. Antiparadoxon libri VI. ad Andream Alciatum *Argentorati*, 1541. *& Lugduni, apud Gryphium*, 1546. *in 8.* datæ ſunt Ferrariæ an. 1545

XXV. Reprehenſionum contra Marium Nizolium lib. II ad Ferdinandum Abduenſem.

XXVI. Recuſatio omnium eorum, quæ Nizolius in deciſionibus Majoraggii, tanquam male poſitas notavit. Uno Vol. *Mediolani, ſine Typographo*, 1549. *in 4.*

Nizolius vero reſponſum dedit his Opuſculis Majoraggii in ſuo libro, cui titulus: „ Antibarbarus Philoſophicus. *Parmæ*, 1553. *in 4* ſed ex utraque parte nimis acriter diſputatum fuit.

XXVII. Deciſiones XXV. pro M. Tullio contra Cœlium Calcagninum. *Lugduni, apud Gryphium*, 1554. *in 8.* De hoc libro hæc Carmina cecinit Jo. Matthæus Toſcanus in Peplo Italiæ pag. 495.

Hic Tullianæ aſſertor ille gloriæ eſt
Ferrarienſis probra contra Cœlii,
Quem ne videret nomen æternis ſuum
Notis inuſtum infamiæ, ſatis reor
Antonii quam ſcripta prodirent prius
Vita libenter attigiſſe limitem

Cl. Jo. Georgius Grævius in Editione Operum Ciceronis poſt libros de Officiis addidit hoc Opus Majoraggii. *Amſtelod.* 1688. *in 8*

XXVIII. Epiſtolicarum Quæſtionum lib. II. *Mediol. apud Moſchen.* 1563. *in 4.*

XXIX. Notæ in Æliani lib. de varia Hiſtoria, teſte Picinello.

XXX. De riſu Oratorio & Urbano lib. II., teſte eodem.

XXXI. De Nominibus propriis veterum Romanorum lib. IV., eodem teſte.

XXXII. Carminum liber, ex ipſo Picinello; ſed quod fuerit Auctor noſter in arte quoque Poetica verſatus tam Italicè, quam Latinè, ſatis conſtat à ſubſequentibus, necnon ab eo, quod ſcripſit de Poetis ſuorum temporum Lilius Gregorius Gyraldus his verbis: „ Sed nunquid & M. „ Ant. Majoraggium nunc prætermittam? qui, „ ut ſcitis, paratum habet ingenium, ad quæcunque animum intendit, ornatque ſe peregrinis ac tranſmarinis diſcipulis, labori minimè „ parcens; & quanquam non vidi ejus ulla „ Carmina, præterquam quædam Jambica „ veneni plena, quæ in maledicum quendam „ Grammaticum, cujus manibus parco, compoſuerat, & nuperrimè quoſdam Hetruſcos „ Rhythmos, quos in Principem Hiſpaniæ Cæſaris filium condidit, cùm Mediolani divertiſſet, in Belgas ad patrem proficiſcens, ex „ quibus liquidò patet, non minus Carmine „ valere poſſe, quàm ſoluta Oratione. Verùm „ hos tres (ſcilicet Franciſcus Robortellus Utinenſis, Sebaſtianus Corradus Regienſis, & „ Majoraggius noſter) quos modò commemoravi, „ à Poetica planè excolenda publicè Auctores „ interpretandi munus, & prælegendi nonnihil „ avocaſſe videri poteſt; primus enim Piſis, „ alter Bononiæ, tertius Mediolani profitetur. „ Sed has tres cultas arbores, & bene conſitas in dies ſperamus uberiores, & volemos „ fructus edituras. Ignoſcite luxurianti huic „ meo Sermoni; ex nimia enim proceſſit amoris abundantia, qua illos ob eorum præclara ſtudia in bonis artibus proſequor, jam „ jam in viam redeo.

XXXIII. Carmina Italica vulgò *Sonetti*, num. IV. extant in libro, cui titulus: „ Raccolta de Sonetti „ degli Accademici Trasformati di Milano. *In Milano, per M. Antonio Borgo*, 1540. *del meſe di Decembre.*

XXXIV. Carmen Italicum aliud; extat in libro inſcripto: „ Tempio alla Divina Signora D. Giovanna „ d'Aragona &c. *Venezia*, 1555. *in 8.*

XXXV. Carmen Latinum in laudem Hieronymi Cardani, extat ad calcem Elogii ejuſdem Cardani in libro cui titulus: „ Elogi d'Uomini Letterati ſcritti da Lorenzo Craſſo. *Venezia*, 1666 *in 4. p. II*

XXXVI. Poema Latinum ſatis longum ad Jo. Baptiſtam Porrum de Davidis Pſalmis, verſibus a P. Franciſco Spinula & ſcriptis, & ſcribendis, extat inter imitationem Catulli ejuſdem Spinulæ, de quo dicendum.

XXXVII. Epigrammata II. ad ſupradictum Spinulam cum iſtius reſponſionibus: Reperiuntur in libro II. Epigrammatum ejuſdem Spinulæ.

XXXVIII. Panegyricus Jo. Angelo Arcimboldo Archiep Mediolanenſi. *Mediolani, apud Caſtillionæum, in 4.*

XXXIX. Epiſtola ad Joannem Cardinalem Moronum, in qua narrat quomodo Nicolaus Siccus Juſtitiæ Præfectus amiſſas Vercellas recuperavit. *Mediolani, apud Moſchenium*, 1553. *in 4.*

XL. Epiſtulæ plures ad Franciſcum Ciceregium cum variis eruditis Quæſtionibus, extant in Epiſtolis MSS. Ciceregi, de quo jam diximus.

XLI. Epiſtolæ V. extant inter Epiſtolas Gudii pag. 125. in quibus legitur etiam Epiſtola Sebaſtiani Corradi ad Majoraggium pag. 123.

Ad eundem extat Epiſtola ſatis longa Annibalis Cari, cui titulus: „ Sopra li difetti dello „ ſcrivere, e l'imbarazzo che cagiona „ data Serræ S. Quirici ſine anno: in Libro: „ Lettere di diverſi Autori eccellenti. *Venezia, preſſo el Zilletti*, 1516.

In Libro cui titulus: Carmina Illuſt. Poët. Ital. Tom. III. pag. 404. Extat Joſephi Mariæ Ciriæ Cremonenſis Epigramma de Marco Annio Majorago.

In Tomo VIII. ejuſdem Operis pag. 181. Extat Epigramma Georgii Rotini ad Marcum Antonium Majoraggium.

Ei inſcripſit Satyram ſuam ſeptimam Joannes Auguſtinus Caccia Novarienſis inter editas *Mediolani*, ſine nomine impreſſoris, 1549. in 8.

Ad Marcum Antonium Majoraggium Præceptorem

torem ſuum, ac Philoſophum graviſſimum, Epigramma Ferdinandi Abduenſis, extat ad calcem Orationis ejuſdem, editæ anno 1546. in 8. ut diximus in eodem. A

Ipſum laudarunt in primis Cl. Baile in Lexico Critico, Aubertus Miræus de Scriptoribus Seculi XVI. ſed non rectè, Jacobus Middendorpius in lib. IV. Academiarum celebrium, Conradus Geſnerus in Bibliotheca Univerſali, & in ſupplemento Verderii, Jo. Jacobus Friſius in Bibliotheca, Moriggia in Hiſt. Nobilit. Mediol. lib. III. cap. XIII. pag. 243. Niceronus ſupradictus in libro cui titulus: „ Memoires pour ſervir a l'Hiſtoire des Hommes illuſtres. Tom. XLI. loco citato Joannes Imperialis in Muſæo Hiſtorico pag. 126. Picinellus in Athenæo pag. 409. Sitonus, aliique pene innumeri.

B

MXXVI.

MALABARBA JOANNES.

INter Poëtas optimi Sæculi decimiquinti, numerandus eſt Joannes Malabarba Mediolanenſis, ex Jacomello genitus anno Chriſti MCCCCIX. Ipſe, ſicut & ejus Pater, adſcribebatur in Cœtu LXXII. Civitatis Mediolani Decurionum. Frater ei fuit nobilis Vir Milanus Ducalis Quæſtor Magiſtratus Ordinarii, Theſaurarius Generalis totius Dominii Mediolanenſis, dein anno MCCCCXXIV. Ducalis Senator, cujus filiam Conſtantiam duxit Guinifortus Barzizius Ducalis Secretarius, & poſtea Senator Neapolitanus ſub Alphonſo V. Aragoniæ Rege. In MS. Bibliothecæ Ambroſianæ ſign. L. num. 69. in 4. legi Epiſtolam Guiniforti Barzizii datam anno MCCCCXXXVIII. ad Joannem Auguſtinum fratrem, & J. C., in qua uxorem ſe ducere velle ſignificat, Conſtantiam nempe ſupradictam, cujus ſorores extitiſſe ait Catharinam Phyliſtrino Gonzagæ, & Angelam Jacobo Cribello nuptas, caſque litteratiſſimas fœminas eſſe aſſerit. Adſunt quoque in eodem MS. Epiſtolæ II. ipſius Barzizii ad Jacobellum Malabarbam Canonicum Regularem S. Auguſtini, datæ anno MCCCCLX. Certè Malabarba Gens in Annalibus Mediolanenſibus plurimum celebratur, atque ſeriem Genealogicam ejuſdem mihi perhumaniter tradidit amiciſſimus J. C. Sitonus à Jacomello ſupradicto Joannis, de quo agimus, Parente, uſque ad Franciſcum inter Decuriones Mediolanenſes anno MDXIII. Laudatur noſter à Creſcimbenio, uti Poëta eximius tam in Italica, quàm in Latina lingua, ut videre eſt in libro infra memorando. Ego quoque legi in Codice Collectaneorum Bibliothecæ Morimundi Opellas duas illius Malabarbæ verſibus Italicis unam, alteram Latinis ſcriptas, certè non contemnendas. C D

Habemus igitur

I. Poëmata varia Latino, & Italico ſermone conſcripta. Extant in libro, cui titulus: „ Raccolta di Poeſie „ in morte di Serafino Aquilano. „

II. Carmen Latinum ſatis longum in laudem Alphonſi Regis Aragonum MS. Extat in Collectione variorum Poëmatum tam impreſs., quàm MSS. in Bibliotheca Monachorum Ciſtercienſium Morimundi alibi citata, in 4. E

III. Salutazione dell' Arcangelo Gabriele a Maria Vergine, diviſa in III. Canti, vulgo *Ottave*. MS. extat ibid.

Videndi ſunt Muratorius in Anecdotis Tom. II. pag. 242 Archintus, & Fannianus in Monumentis Famil. Nobil. Mediol. Baldus in Conſil num. 250 Tom. I. pagg. 72. & 73. & iterum in Conſil. 247. Tom. II. pag. 38. Joannes Chriſtianus Lünig. in Codice Diplom. Italiæ Tom. III. pagg. 715. & 748. tum Cl. Advocatus Sitonus de Scotia in ſuis Schedis Genealogicis MSS.

MXXVII.

MANARA CAMILLUS.

CAmillus Manara Mediolanenſis, cujus frater extitit Idelphonſus Bobienſis Epiſcopus, à nobis mox cum debita laude recenſendus, natus eſt in hac Urbe die X. menſis Januarii, anno Salutis noſtræ MDCLII. A Suis verò in litteris apprimè educatus, Ticinum ſe contulit, ubi in re Medica audivit celeberrimum Syrum Frigium, primarium in ea Univerſitate Profeſſorem, ibique Laureâ decoratus eſt. Ad Patriam reverſus, totus in Praxim Medicam incubuit ſub optimo Præceptore Bartholomæo Guidetto, ea ætate inter Medicos Mediolanenſes facilè principe, ut aſſerit Curtius in ſuo centies à nobis citato Libro, cujus etiam ipſe fuit diſcipulus poſt Manaram noſtrum, qui nimis citò è vivis ſublatus eſt anno MDCCIX. in medio ſuæ famæ curſu, quam tamen perpetuam ei ſervabunt Opera tam edita, quàm inedita, quæ hìc damus,

Videlicet

I. Pharmaceutici Litubiani potus ad mentem Gabrielis Fraſcati Brixiani extractus: Camilli Manaræ Phyſici Mediolanenſis, in quo natura, virtus, & utendi modus ejuſdem ſincerè continentur. *Ticini Regii, Typis Caroli Rubei, in via nova*, 1687. in 8.

II. La Virtù del Fango ne' bagni di Riotbio prezioſa: Diſcorſo di Camillo Manara Milaneſe, Medico di Voghera, nel quale, quanto ſi richiede alla cognizione, utilità, e modo d'adoperare eſſo Fango, ſuccintamente ſi deſcrive. *In Milano, nella Regia Ducal Corte, per Marcantonio Pandolfo Malateſta*, 1689. in 8.

III. Camilli Manaræ Medici, ac Philoſophi Mediolanenſis; de moderando Panaceæ Americanæ abuſu, ſive de Tabacci vitio in Europeis, & maximè in Inſubribus corrigendo, & emendando. Diſſertatio in tres partes diviſa, in quarum primâ nomenclatura, natalis, & qualitates; in ſecunda rectus uſus, ejuſque utilitates; in tertia abuſus, ejuſque damna ſuccinctè continentur. *Mediolani, in Curia Regia, apud Marcum Antonium Pandulphum Malateſtam*, 1707. in 12.

IV. Infantilium ærumnarum Compendium. Opus non tam ad antiquorum, quàm ad recentiorum mentem noviter concinnatum Camilli Manaræ Phyſici Mediolanenſis, in quo non tam morborum cauſæ, ſecundùm diverſas eorundem opiniones, verùm ſelecta ab utriſque remedia ſuccinctè continentur. MS. in 4. extare apud hæredes, aſſerit ſupramemoratus Curtius, ipſumque digniſſimum, ut typis mandetur, adjudicat.

Videndus eſt ipſe Curtius in libro inſcripto „ Notizie „ Iſtoriche intorno a' Medici Scrittori Milaneſi pag. 196. nec non Joannes Jacobus Mangetus in Bibliotheca Scriptorum Medicorum T. II. pag. 226.

MXXVIII.

MANARA IDELPHONSUS.

NUnc damus Idelphonſi Manaræ Elogium, ut promiſimus in Camillo ejus fratre ſupralaudato, nam noſter & ipſe litteris in juvenili ætate, ac optimis moribus ſummè deditus, Congregationem Clericorum Regularium S. Pauli, quam Barnabitarum vocamus, ingreditur. In eadem expleto primo ſtudiorum curriculo, nobiliores, quas didicit diſciplinas, pluribus annis profeſſus eſt; ſed ut ſuo indulgeret genio, Cathedram in ſuggeſtum commutavit, ex quo tam præcipuas Italiæ Urbes, & ſignanter Bononiam, ubi cum ſumma cum delectatione audire mihi licuit, quàm ipſam Viennam, Auſtriæ Metropolim, in qua Auguſtiſſimo Cæſari Leopoldo à Concionibus fuit, magno cum fructu, maximaque ſua

eloquentia commovit. In Comitiis Generalibus ſuæ Religionis non ſemel ad ſupremum ejuſdem gradum aſſumptus extitit: Vix tamen illum ſecunda vice obtinuerat, cùm à Clemente XI. in ſeligendis Eccleſiarum Paſtoribus Pontifice Vigilantiſſimo, anno Chriſti MDCCXVI., ad Inſulam Bobienſem aſſumendam deligitur, cujus poſſeſſione adepta ſingulari ſollicitudine ac vigilantia gregem ſibi commiſſum regere incepit. Clericorum Seminarium inſtituit. Immenſos labores, ac ærumnas paſſus eſt in ſua luſtranda Diœceſi inter aſperos Colles, præcipiteſque Valles concluſa. In ea ad commodiorem Incolarum uſum, quatuor recentes Parochias erexit; quum antea ob itineris difficultates, Paſtorumque inopiam perirent oves, nullo ſpiritualis Vitæ pabulo refectæ. Qua in re tum aſſenſum, tum auxilium Sereniſſimi Franciſci Farneſii Parmæ, & Placentiæ Ducis imploravit, ac obtinuit. Cathedralem argenteis candelabris, pretioſiſſimiſque ornamentis ditavit, atque ſacella prææelegantibus picturis exornavit. Epiſcopale Palatium ſuis ſumptibus reſtauravit, ampliavit, atque in meliorem aſpectum reduxit. Charus fuit Clementi XI. ſupradicto Summo Pontifici, à quo pinguioribus Beneficiis cumulatus eſt, atque in mandatis habuit ſumendi juridicè informationes in Civitate Novocomenſi pro cauſa Beatificationis, ſeu Canonizationis Innocentii XI. ſanctæ memoriæ Pontificis. Demum ingraveſcente morbo ex perdifficili ſuæ Diœceſis Viſitatione contracto, finem vivendi fecit anno Domini MDCCXXVI. ætatis ſuæ LXXIII., & in Cathedrali, communique Epiſcoporum Tumulo jacet.

De ipſo hæc proferimus.

I. Litteræ Paſtorales, quas eruditione ſingulari Eccleſiaſtica refertas evulgavit.
II. Conciones Quadrageſimales MSS. in fol. ſervantur in Bibliotheca ornatiſſima Collegii Cleric. S. Pauli apud Sanctum Alexandrum Mediolani.
III. Orationes Panegyricæ MSS. in fol. ſervantur ibidem.
De eo cum laude agit Michael Angelus Belforti in Lycæo Auguſto, necnon Ughellus in Italia Sacra T. IV. pag. 456. in Epiſcopis Bobienſibus, ſcilicet in additionibus ad eundem Ughellum, pluraque mihi humaniſſimè communicavit amiciſſimus Concivis P. Pezzius ejuſdem Congregationis Alumnus, & decus.

MXXIX.

de MANDELLO ANSELMUS.

VEtuſtiſſimam Mandellæ gentis in hac Metropoli noſtra etiam ætate florentis nobilitatem plurium Scriptorum comprobant Volumina. Nos autem aliqua hic delibare ſtatuimus in gratiam Anſelmi Mandelli, quem inter eruditos locum mereri certiſſimè judicamus. Filius is fuit Othonis Comitis Maccanei, atque anno MCLIV. Conſulatum in Republica Mediolanenſi cum laude geſſit. Equitum etiam Mediolanenſium mille Legionem uti Præfectus rexit adversùs Fridericum I. Auguſtum cognomento Œnobarbum anno MCLXI. atque Anſelmum ſecundum, & Tatium genuit ambos Patriæ Conſulatu claros, quem primus anno MCLXVIII. alter verò annis MCLXXIII. MCCIII. & MCCIV non ſine commendatione prudentiæ adminiſtrarunt. Nepotem etiam ex fratre Tatio habuit Robacomitem anno MCXCVI pronepotem verò ex Robacomite Othonem ſecundum anno MCCXIII. pariter Conſulatu hujus Metropolis illuſtres. Anſelmus verò noſter omnium laudes ſuperaſſe videtur, cum in ipſa Urbis reſtauratione circa annum MCLXX. cum Collegis ſuis condiderit

I. Statuta plurima Mediolanenſi Reipublicæ perquam proficua.
De ipſo cum laude meminere Gualvaneus de la Flamma lib. XIII. cap. 554. & ſequentibus, Joannes Baptiſta Pigna Hiſt. Principum Eſtenſium lib. II. Tiberius Gandolphinus in Compend. originis, antiquitatis, & dignitatum Familiæ Mandellæ impreſſ. *Mediol. anno 1613. in 4. penès Malateſtam*, Comes Octavius Archintus in Collect. & amiciſſimus Jo. Sitonus in Collectaneis Conſulum Reipub. Mediol. cui etiam debemus hujus Familiæ Genealogiam.

MXXX.

de MANDELLO TATIUS.

ANſelmum de Mandello Virum & litteris & armis inſignem, quem mox laudavimus, Parentem habuit Tatius, cujus hoc loco proferimus Elogium. Hic, ut præfati ſumus, Conſul extitit Patriæ annis MCLXXIII. MCCIII & MCCIV. Nepos ei fuit ex Anſelmo fratre Albertus Conſul primùm Mediolanenſis anno MCCI. tum anno MCCIII. Prætor Patavii, de quo meminit liber omnium Regiminum Civitatis Paduæ, in Tomo IV. Antiquitatum Italicarum medii ævi à Clariſs. Muratorio typis noſtris Palatinis jam editus. Ubi etiam laudatos reperiet Lector optimus ex eadem familia Othonem, quo anno MCCXXV. Patavium cum imperio regente Lombardorum Societas adversùs Imperatorem coaluit, Virum tantæ integritatis & prudentiæ, ut ad idem munus denuo aſſumi meruerit annis MCCXXXIV. & ſequenti. Commendantur etiam ibidem Ottolinus, & Percevallus fratres Mandelli, qui ambo in eadem Urbe Patavio Prætoris officium adminiſtrarunt, primus quidem anno MCCLXXXIX. alter verò anno MCCXC. Tatius autem noſter inter hos Scriptores à nobis recenſetur propter ab eo condita cum aliis XII. Conſulibus anno MCLXXII.

I. Statuta plurima ad Mediolanenſis Reipublicæ regimen; & inter ea computatur lex, ne quis, amputationis linguæ pœnâ propoſitâ, Fridericum tamquam ſchiſmaticum hominem de nomine compellaret.
II. Leges pro novo Militiæ genere conſcribendo ad vicinos hoſtes debellandos, & Comitatus a Friderico inſtitutos extirpandos.
De ipſo agunt Bernardinus Corius Hiſt. Mediol ſub ann. MCLXXII. MCCIII. MCCIV. Galvan. de la Flamma Chron. major. lib. XIII. cap. CMII. & CMLXV. MS. Triſt. Chalc. Hiſt. patr. lib. XII. & XIII. pag. 265. 266. Chronicon cui titul. Flos Florum p. 150. MS. Hieronym. de Curte Hiſt. Veron. lib. V Joann. de Monte in Chronic. cap. CCXXXVIII. ſub an. MCCIII. & MCCIV. MS. Paul. Moriggia Hiſt. antiquit. Mediol. lib IV. Cap XXIV Tiberius Gandolphinus de Antiquit. &c Fam. Mandellæ, Advocatus Sitonus in Monument. geneálog. Famil. Mandellæ ſub num. 12. MS. penes Authorem in fol. &c., & Comes Octavius Archintus in Collect. Monument. Famil. Mediol.

MXXXI.

MANGONIUS CAROLUS FRANCISCUS.

DE Mangonia Mediolanenſi Familia ſatis eſt prolixam Inſcriptionem proferre, quam Lector infra habebit. Ornamentum certè non parvum eidem attulit Carolus Franciſcus, qui in lucem editus eſt die III. Junii anno Redemptionis MDCLVIII. Nobiliſſimam Montis Oliveti Religionem amplexus eſt die XVII. Junii anno ſeptuageſimo quarto ſupra milleſimum & ſexcenteſimum. Quantum pietate, prudentiâ & litteris in eodem florentiſſimo Cœtu illuxerit Vir iſte, facilè oſtendunt munera à Suis eidem collata, nam poſt curſum Theologicum ex cathedra optimè promulgatum, in Abbatem eligitur die X. Majî anno MDCXCVI., necnon Viſitatoris & Vicarii Generalis officio decoratur. Sufficit ad perpetuam ejus laudem proferre verba Mariani Armellini, qui poſt librum

librum infra à nobis proferendum ſub num. I. ſic ait : „ Opuſculum verè aureum , eâ ſermonis puritate, & „ elegantia , eâ doctrinæ ſoliditate , ac rationum ro„ bore , eâ denique evidentiâ digeſtum , ut Angli „ Hæretici tanquam errorum ſuorum debellatorem „ acerrimum , obdurati nihilominus , ac pervicaces, „ Londini flammis palam devoverint , illud immor„ tali luce digniſſimum, vel inviti confitentes. „ Ad alias ejuſdem virtutes juvat profectò addere quod linguis Latinis , Græcis , Hebraicis , necnon Gallicis exornatus extitit . Meritò igitur à Suis præcipuè Mediolanenſibus laudatur , etiam ob maxima beneficia Cœnobio S. Victoris ad Corpus in hac Urbe collatis , nam ibidem Tyrocinium , Sacellum Sanctæ Franciſcæ, Cœnaculum, Viridarii ſepta, Porticum , Januæque marmorea ornamenta , & Speculam inſtruxit . Obiit in Monaſterio Majori Olivetano Nonis Martii anno MDCCXV. ætatis ſuæ LVII. Tamen ejus æternum, glorioſumque monumentum, perpetuò erit quod ſcripſit, ut infra : ſed prius, ut promiſimus , hic damus Elogium Mangoniæ Familiæ , uti legitur in Clauſtro propè Eccleſiam Divi Marci ad Portam Novam hujus Urbis .

MANGONIAE FAMILIAE
QVAE VIRTVTIS STVDIO NVNQVAM INTERMISSO
CVCVRRIT
SEMPER HIC OSSA QVIESCVNT
DONEC VENIAT IMMVTATIO EORVM
IO. BAPTISTAE MANGONIO
MACHINARVM BELLICARVM
IN VERCELLENSI OPPVGNATIONE
PRAECIPVO AVCTORI
EIVSDEMQVE ARTIS PROFESSORI CLARISSIMO
COSIMO
IN BASILICA MEDIOLANI DIVI BABILAE
CANONICO THEOLOGO
DIVINARVM LITERARVM CVLTISSIMO
FABIO
REGIO TEMPLIQVE MAXIMI
ARCHITECTO CELEBERRIMO
CLAVDIO
PATERNORVM STVDIORVM EGREGIO IMITATORI
ET IN RHAETICIS AC PEDEMONTANIS
EXPEDITIONIBVS MILITARI ARCHITECTO
IVLIVS SCVLPTOR
AC XENODOCHII MAXIMI
ET COLLEGII IVRISPERITORVM ARCHITECTVS
NECNON
OCTAVIVS FRATER I. V. D.
CAVSARVM ET EQVES CAESAREVS
VIVENTES
MONVMENTVM HOC
PATRI AC FRATRIBVS DEFVNCTIS
OFFICIO DEFVNCTVRI PIETATIS
SVADENTE CVM PRIMIS
DON IVLIO FRATRE
CISTERCIENSIS ORDINIS ABBATE
PP. MDCXXXVII.

Hæc ſunt Caroli Franciſci Opera

I. Motiva L. ad præferendam , & præeligendam ex omnibus inter Chriſtianam Religionem Catholico-Romanam , Hæreticis ut convertantur , Catholicis ut confirmentur . *Papiæ , per Jacobum Andream Ghidinum*, 1713.

A II. Curſus Theologicus in pluribus Vol. MSS. ex quibus luce digniſſimum eſſe Sui omnes aſſerunt ſequentem Tractatum, cui titulus :

III. De Deo , ut Auctore Salutarium operum per auxilia temporalia , & prædeſtinationem æternam . Servantur in Bibliotheca Montis Oliveti .

IV. Hiſtoria Congregationis Olivetanæ Pariſios tranſmiſſa , ut prælo daretur . MS. Autographus ſervatur Romæ in Cubiculo Procuratoris Generalis Sanctæ Mariæ Novæ .

Ita Belfortus in Chronologia Montis Oliveti pag. 116 , & 118. Armellinus in Bibliotheca Benedictino-Caſſinenſi pag. 42. in Append. & alii.

MXXXII.

B

MANLIUS CONRADUS.

CONradum Manlium Mediolanenſem Patritium Juriſprudentiâ inſignem Virum , anno MCCCCLX. inter Sacræ Rotæ Romanæ Auditores recenſent Cantalmajus, & Caſſadorus; noviſſimè verò Nomenclatura Mediolanenſium Virorum in celeberrimum eum Cœtum admiſſorum ad me humaniſſimè tranſmiſſa à præſtantiſſimo Præſule Joanne Baptiſta Vicecomite , ut alibi memoravi . Eum Alexandrinum Epiſcopum fuiſſe Vir hic præclariſſimus aſſerit , non tamen intelligendum cenſeo de Alexandrina Sede in Inſubria , ab anno enim MCCCCLVII. uſque ad MCCCCLXXVIII. eam Eccleſiam adminiſtravit Marcus de Capitaneis Novarienſis, ut teſtis eſt Ughellus
C Tom. IV. in Alexand. num. XXVI. allato etiam Marci ejuſdem Epitaphio . Puto igitur Eccleſiæ alicujus Alexandrinæ in partibus Infidelium Antiſtitem fuiſſe Manlium noſtrum , de quo nobis nil aliud ſupereſſe doleo, præter

I. Deciſiones Sacræ Rotæ Romanæ quæ MSS. ſervantur Autographæ in Archivo Molis Hadrianæ .

Agit de eo Theodoſius Rubeus in lib. Singularia Deciſionum Sac. Rotæ Romanæ Tom. II. fol. 5. qui perperam Alexandrinum vocat . Guilielmus Caſſadorus in Deciſ. IX. ſuper Regulas Cancellariæ .

MXXXIII.

D

MANLIUS FLAGRIUS.

INter vetuſtiſſimas hujus Urbis Familias recenſitam fuiſſe Manliam , ex qua nonnulli Cæſares electi ſunt , ſatis patenter indicat Triſtanus Chalcus Mediolanenſium Rerum Scriptor elegantiſſimus , cujus verba ex libro primo deprompta juvat hic exſcribere: „ Non multo poſt imperat Carus Manlius , qui in „ Perſide apud Cteſiphontem Urbem fulmine ictus „ interiit . Et quamquam incertæ originis prodatur , „ tamen Flavius Vopiſcus eum Mediolanenſem in „ quadam Ephemeride legiſſe ſe meminit : quod ut
E „ minus fide careat alio quoque loco docebimus , „ claram Mediolani fuiſſe Manliam Familiam ; & hac „ ratione duo alii Cæſares Numerianus , & Carinus „ Cari filii Mediolanenſes erunt . Carino verò luxu„ rioſiſſimè viventi inter cætera objectum ferunt , „ quod cubicula , & triclinia ſterneret roſis Medio„ lanenſibus . „ Floruit etiam ex hac gente Mediolani Manlia Dedalia Virgo Deo dicata , cujus vetuſtiſſimum Epitaphium in Baſilica Ambroſiana poſitum manet adhuc .

MAR-

MARTYRIS AD FRONTEM RECVBENT QVAE MEMBRA SEPVLCHRO
VT LECTOR NOSCAS EST OPERE PRETIVM
CLARA GENVS CENSV POLLENS ET MATER EGENTVM
VIRGO SACRATA DEO MANLIA DEDALIA
QVAE MORTALE NIHIL MORTALI IN CORPORE VOLVENS
QVO PETERET COELVM SEMPER AMAVIT ITER
SEXAGINTA ANNOS VICINO LIMITE TANGENS
RETTVLIT AD CHRISTVM CELSA PER ASTRA GRADVM
HAEC GERMANA TIBI THEODORVS FRATER ET HAERES
QVAE RELEGANT OLIM SECLA FVTVRA DEDI.

Hunc Theodorum ſuſpicatur Chalcus loco citato eundem eſſe cum Theodoro Manlio, qui anno Chriſti CCCXCIX. Conſulatum geſſit, quem Claudianus laudans Ligurem vocat. At Valentiniani Cæſaris temporibus clariſſimus eruditionis gratia habitus eſt Flagrius Manlius Mediolanenſis, adeo ut in Principis Præceptorem eligi promeruerit. De tanto Viro plura dicere ſuperſedemus, cum jam ſatis de ipſo egerit Clariſs. Saxius loco inferius indicando. Opus tantum ipſius promemus in medium hoc titulo inſcriptum:

I. Georgicorum Virgilii Interpretatio. De quo Opere in libro III. hiſt Patriæ hæc ſcripſit Chalcus: „ In Gallia juxta Turonem Urbem extat in celebri Cœnobio „ perrari ad hanc diem exempli Opus Flagrii Manlii „ Mediolanenſis, qui Valentiniani Cæſaris Præceptor „ Virgilii Georgicon eruditiſſimè interpretatur.
Videndus etiam de Flagrio citatus Saxius de Studiis Mediolanenſium.

MXXXIV.

MANNIUS LUDOVICUS.

LUdovicus Mannius, cujus Patria Canturium, non ignobile Oppidum hujus Ducatus exititit. Sacrum habitum S. Franciſci inter Minores, qui Conventuales dicuntur, aſſumpſit, ſeſeque prodit doctrinæ affluentia, ac dignitate graduum commendabilem. Eccleſiæ ſplendorem euxit, & decus, Ordini honorem attulit, Canturienſis Monaſterii proventus cumulavit. Mediolanenſis Provinciæ renunciatus poſtmodum Ordinis Procurator generalis, anno MDCLXXII. prudentiæ, dexteritatiſque ſpecimina præbuit ſanè maxima. Cardinalibus, ac Principibus acceptabilis valde fuit, qua de re, pluribus ad Cardinalatum eum evehere cooptantibus, Epiſcopum Urbis Aquulanæ, vulgo *di Acquapendente*, eſt electus die prima Octobris anno MDCLXXIV. In hujuſmodi Epiſcopali munere ea ſingula geſſit, quæ verum Epiſcopum commendant. Immaturus votis & Præſulum, & Urbis ſibi ſubditæ deceſſit anno MDCLXXX., & conquieſcit in Eccleſia ſui Ordinis.

Superſunt de ipſo tantùm:

I. Litteræ Paſtorales editæ annis 1674. 1677. & 1678.
II. Elogium Ludovici Manciagi, de quo ſuo loco, ab ipſo compoſitum.
III. Monumenta Viſitationis ſuæ Diœceſis inceptæ anno MDCLXXIX. pluribus Vol. MSS. in fol. ſed eam morte præventus perficere non potuit.
Ex Ughelli Italiæ Sac. Tom. I. col. 584. inter Epiſcop. Aquapendentis, & e Suis.

MXXXV.

MANONUS CAROLUS.

DE Carolo Manono Mediolanenſi, Joſephi filio, neſcio qua de cauſa tam parcè locutus ſit Cl. Curtius inter Scriptores Medicos ſuæ Patriæ, nam contentus tantummodò indicare verba, quæ de ipſo protulit Picinellus, Opera Manoni noſtri ab ipſo relata minimè tranſcribere voluit, quæ ſine injuria mihi videntur non eſſe prætermittenda, utpote ab eodem certè non ſomniata. Quid ſi ego de Opuſculo Chyromantiæ hujus Auctoris, quod MS. ſervari in Bibliotheca Ambroſiana aſſerit Curtius dubitaſſem? Ex integro Indices Manuſcriptorum ipſius Bibliothecæ diligenter perſcrutavi, & cum ſupradictus Curtius nullam indicationem proferat pro citato Opere inveniendo, ſola ejuſmodi aſſertione mihi vitio attribuendum eſſe duxiſſem, ſi inſalutatum dimiſiſſem hunc Manoni fœtum, quem cum aliis à Picinello relatis, nec à Curtio inſpectis, etſi typis ſuo ævo commiſſis, infra recenſebo, poſt aliqua ad Manoni ſtudia hìc proferenda. Quantùm igitur Vir noſter litteris ſe dediſſet, ſatis oſtendunt plures, & inter ſe diſſidentes Scientiæ, quas coluit, nempe Jus Canonicùm, & Civile, Medicina, Aſtronomia, Poëſis, & ſimilia; nec ipſas tantum tetigit, ut Curtio, & Picinello viſum fuit, nam Laureâ in Philoſophia, & Medicina acceptâ, quantum in aliis facultatibus, quæ toto cœlo ab iſtis diſſonant, ipſe valeret, palam ab ejus Scriptis conſtat, nam & Mathematicas, & Aſtronomicas, necnon Aſtrologicas, & quod plus eſt, Hiſtoricas res etiam proſecutus eſt. Linguas quoque Hebraicam, Græcam, Latinam, Gallicam, Hiſpanicam, atque Germanicam didiciſſe fertur, nec Poeta infimæ notæ apparuit in Academia Faticoſorum hujus Urbis, ut ex variis Carminibus ab ipſo editis, ideoque ſupralaudatus Curtius de ipſo meliori judicio ſcripſiſſe certè potuiſſet, eique attribuendum eſt forſan ſilentium, quo Clariſſimus Mangetus de Auctore noſtro uſus eſt in ſua Bibliotheca omnium Medicorum, poſtquam tot alios infimæ notæ recenſuerat. Vivebat adhuc Manonus anno Chriſti MDCXCV. ut ex Schedis Sitonianis cognovimus. Hæc verò ſunt, quæ de ipſo damus,

Scilicet

I. L'Ongaria Vendicata, o ſiano felici ſucceſſi, e glorioſe Vittorie riportate dall' armi Imperiali ſopra le Ottomane, e ribelli nell' anno MDCLXXXVIII. ec. con le figure in Rame delle principali Città conquiſtate, e delli tre attacchi di Buda, colla Carta Geografica dell' Ongaria del Dottor Carlo Manone ec. *Milano, per l'Agnelli*, 1689. *in* 12.

II.

II. Il Prencipe Schiavo: Novella Iſtorica colle particolarità della Battaglia data da' Criſtiani al Turco l'anno MDCLXXXVII. La depoſizione di Maometto IV., a l'elezione di Solimano IV. ſuo fratello. Dedicata al Conte Carlo Archinti nell' occaſione delle ſue Nozze con la Conteſſa Donna Giulia Balbiana di Belgiojoſo. *Milano, per l'Agnelli*, 1690. in 12.

III. Metrici Pieridum Garritus &c. Poëmata varia in Laurea Jo. Baptiſtæ Vigoni. *Mediolani, apud Federicum Agnellum*, 1691. in 4.

IV. Cannocchiale Iſtorico, che fa guardare dall'anno MDCLXVIII. fino al principio del Mondo, a tira appreſſo le coſe più memorabili fino ad ora ſuccedute. *Milano, preſſo Marcantonio Malatesta*, Tomi II. in 12.

V. Chyromantia MS. in Bibliotheca Ambroſiana, teſte Curtio.

VI. Cœleſtium Motuum Effemerides, cum Obſervationibus novis &c. ab anno MDCLX. ad MDCC. cum earum iſagoge, vera Aſtrologorum dogmata proponente.

VII. Cometologia, ſeu Cœleſtium Cometarum Anatomes; Tractatus Aſtronomo-Judiciarius, & Hiſtorico-medicus.

VIII. Enciclopedia annorum Mundi, Prognoſtica, generales Mundi Conſtitutiones, quadripartito Codice expediens, ubi Regnorum, Urbium &c. principia, fines, necnon & temporum mutationes ad prædicendum Aſtrologo-Phyſico-Hiſtoricè examinantur.

IX. Argus Propheticus, omnes, & quaſcumque divinatorias artes non ſolum reconditas, ſed etiam hucuſque ignotas artes mirabili ſubtilitate revelans.

X. Univerſaliſſimum practicæ Medicinæ Emporium, in quo ſectarum omnium, quæ hucuſque fuerunt merces, nullo vel ſaltem minimo laboris pretio venundantur.

XI. Semicologia, in qua morborum omnium ſigna tam imminentium, quàm præſentium facillima methodo traduntur.

XII. Phyſicus Aſtrologus, certiſſima explanans dogmata, verè, realitèrque medendi, cum Obſervationibus, Aſtrorum ad morborum eventus facillimè prædicendum, tum morbos ipſos profligandos, necnon & ad ſimplicia quædam colligendum, ſecundùm Syderum poſitiones, & parandum quædam medicamenta, quæ à Cœli conſtitutione mirabiles naniſcuntur virtutes.

XIII. Oculare mirabilium pœnitiſſima naturæ arcana, prodigia per ſupercœleſtes, & ferè ſupernaturales ſemitas intellectus Sapientiſſimorum dirigens.

XIV. Briareus Politicus ambidexter, reconditiſſima rerumpublicarum omnium Scrinia aperiens; opus ob abſoluta, & concordantia cum Hiſtoriis, & rationibus dogmata practica, politica penè regium.

XV. L'Inſubria trionfante ſopra tutte le Città del Mondo, o ſia la vera Iſtoria di Milàno, che contiene dalla fondazione fino a i noſtri tempi, ogni, e qualſiſia ſucceſſo degno di memoria ec.

Videndi ſunt ſupracitati Bartholomæus Curtius in libro de Scriptoribus Medicis Mediolanenſibus pag 192. atque Picinellus in Athenæo pag. 122.

MXXXVI.

MANSUETUS.

MAnſuetus Archiepiſcopus Mediolanenſis poſt Sanctum Ampellium iſtam rexit Eccleſiam. Eum è Sabella gente oriundum eſſe plures Scriptores arbitrantur, quos vide, ſi libet, apud Bollandum Tomo III. Februarii pag. 136. Claruit circa annum Chriſti DCLXXX., quo tempore cum Sanctus Agatho Papa in variis Regionibus conventus Epiſcopales cogi juſſiſſet ad comprimendam jam pridem pullulantem Monothelitarum Hæreſim, collegit Manſuetus Mediolani Synodum, quæ cum ejuſdem expoſitione Fidei extat in Tomo X. Conciliorum edit. Reg. Pariſienſ. ante Acta VI. Synodi. Scripſit ex Synodo ſua ad Conſtantinum Pogonatum Imperatorem Epiſtolam, cujus hæc eſt inſcriptio: „ Domino Sereniſſimo atque Tranquilliſſimo, & à Deo Coronato, „ Religioſiſſimo Conſtantino Imperatori Manſuetus „ Mediolanenſis Metropolitanæ Eccleſiæ indignus Epiſcopus, vel univerſa Sancta Epiſcoporum Fraternitas, quæ in hac magna Regia Urbe convenit, „ æternam in Domino ſalutem. „ Interfuit etiam anno DCLXXX. Synodo Romanæ, cui ſubſcripſit, & ex ea Synodo reverſus Mediolanum paulo poſt peſte, quæ univerſam afflixit Inſubriam, deceſſit, cum Eccleſiæ ſibi commiſſæ annos IX. ſumma cum laude præſuiſſet. Corpus illius in Baſilica Ambroſiana primùm conditum, nunc in Baſilica Sancti Stephani Majoris aſſervatur, & colitur. Meminit ejuſdem Martyrologium Romanum ad diem XIX. Februarii.

Hæc ſunt Manſueti Opera

I. Synodus Mediolani habita contra Monothelitas. Extat ut ſupra.

II. Fidei Expoſitio; legitur ibid.

III. Epiſtola ejuſdem manuſcripta apud Baronium, ſicut teſtantur ejus verba in notis ad Martyrologium die cit. „ Habemus manuſcriptam Epiſtolam eruditiſſimam ejuſdem Manſueti Epiſcopi ad Conſtantinum Imperatorem Conſtantinopolitanum dignam tanto Viro, tantæque Sedis Epiſcopo.
Ex Codice Anglicano prodiit cum notis Geverhardi Elmenhorſtii. *Lugduni Batavorum, apud Joannem Patium*, 1618. in 4.
Extat etiam inter MSS. Reginæ Sueciæ in Vaticana Cod. num. 235., & in Harduini Concil. Tom. III. pag. 1051. & 1053.

IV. Opera quædam ejuſdem, quæ tamen non indicantur, reperiri MSS. in Ædibus Jacobæis num. 7884. teſtatur Montfauconius Tom. I. pag. 685. Biblioth. MSS.
Agit de eo, ejuſque Epiſtola Puricell. in Diſſert. Naz. cap. 72., & Petrus Paulus Boſca in Martyrol. Mediol. ad diem XIX. Februarii, & in notis ad eundem diem, ubi plures recenſet Scriptores de Manſueto ſcribentes, & inter cætera affert Dyſticon Brautii ſequens:

Præfuit inter oves Paſtor Manſuetus ut agnus,
In cujus fraudis non fuit ore dolus.

MXXXVII.

MANTEGATIA BOSCHINUS.

SUnt qui Mantegatiam Familiam apud Inſubres clariſſimum nomen accepiſſe ferant à Mantegatia Viro celeberrimo, quem ab anno ſal. DCCCCLXV. velut alterum Brutum Mediolanenſis libertatis vindicem commendat hæc Metropolis. Inter eos, qui ita ſentiunt, enumerantur Viri Clariſs. de Litteraria Repub. optimè meriti Corius, Carolus Sigonius, Marinonius, Morigia, atque in ſchedis ſuis amiciſſimus J. C. Sitonus, cujus humanitati debemus Mantegatiarum Geneſim à præfato Mantegatia ad uſque Boſchinum inter illius gentis Viros hujus nominis ſextum, de quo nunc cum laude dicendum. Is Franciſco nobili Viro genitus, ineunte ſæculo XIV. florere cœpit. Militarem profeſſus vitam, & inter auratos equites recenſitus, chariſſimus fuit Actio, ſive Azzoni Vicecomiti Imperiali Vicario, & Mediolani Domino, qui in arduis perſæpè negotiis Boſchini conſiliis uti conſueverat. Illud præcipuè de ipſo traditur, ab Azzone ipſo cum Pagano de Mandello ad Modoetienſes anno MCCCXXIX. ablegatum fuiſſe, ut de maximi momenti rebus ageret. Magna quoque fuit apud Concives ſuos in exiſtimatione, nam anno MCCCLIV. die XI. Octobris à Generali Mediolanenſi Conſilio ſelectus eſt, ut dominium hujus Urbis Matthæo, Barnabovi, & Galeacio fratribus Vicecomitibus Stephani filiis, & Matthæi cognomento Magni Nepotibus traderet, quod & ipſa die perfecit, prout latiùs pandit prælaudatus J. C. Sitonus in ſuis Anecdotis monumentis Vicecomitum, editis Mediol. in fol. apud Malateſtam anno MDCCXIV. pag. 27. Obiit paulo poſt, ideſt exeunte anno prædicto MCCCLIV. ſepultuſque dicitur in Templo Sanctorum Martyrum Naboris, & Felicis, nunc Sancti Franciſci hujus Urbis, ubi olim in geminis Epitaphiis extabat memoria alterius Boſchini Mantegatiæ Joannoli filii, qui Boſchinus Abbatiam Campimortui

anno MCXVI. reſervato Familiæ ſuæ Jurepatronatus condidit. Perierunt ambo inter ejuſdem Templi rudera, ea tamen è collectaneis Jacobi Valeri exſcripta poſteritati ſervavit citatus J. C. Sitonus in Chronico Collegii Juriſperitorum Mediolanenſium art. 282. in hæc verba:

SEP. NOBILIS ET PRAESTANTISSIMI VIRI
DOMINI IOANNIS
FILII QVONDAM BONAE MEMORIAE
DOMINI BOSCHINI DE MANTEGATIIS
MILITIS EGREGII
AC HAEREDVM EIVSDEM MCIV.

SEP. DOMINORVM
NOBILISSIMI VIRI DOMINI IOANNIS
NATI QVONDAM PIAE MEMORIAE
DOMINI BOSCHINI DE MANTEGATIIS
EGREGII MILITIS MCXXIV.

Boſchini autem noſtri extat

I. Oratio in publico Modoëtienſium Conſilio habita, die XXVI. Aprilis anno MCCCXXIX. Eam integram refert Bonincontrus Morigia in Chronico Modoetienſi: lib. III. cap. XXXIX. in Tomo XII. Rerum Ital. Scriptor. pagg. 1156. & ſequenti.
De eo plura Cl. Sitonus in Schedis.

M X X X V I I I.

MANTEGATIA FRANCISCUS.

EX veterum Adagio, *Ab ungue Leonem* facilè agnoſcitur, quòd Franciſcus Mantegatia Mediolanenſis inter optimos Poetas litteratiſſimi ſæculi XV. recenſendus ſit, tametſi ſex Carmina tantùm vulgo *Sonetti* de ipſo proferre nobis concedatur. Patrem habuit Franciſcus iſte Ambroſium Mantegatiam, Matremque Blancam de Stampa, fuitque ei frater Hieronymus, qui Abbas Campi-mortui florebat anno Chriſti MDLV. Plura daremus, ſi oblivio bonarum rerum invida id permiſiſſet.

Sunt igitur ejuſdem

I. Carmina ſex, Italicè *Sonetti*. Extant in lectu digniſſima Collectione ſæpè à nobis memorata, hoc titulo: „ Sonetti degli Accademici Traſformati di Milano. *Milano, per M. Antonio Borghi*, 1548. in 8.
De ipſo mentionem habent Schedæ Mazzuchellianæ, & Sitonianæ.

M X X X I X.

MANTEGATIA JO. CHRYSOSTOMUS.

EXemplariſſimo Sancti Franciſci Ordini, quem Fratrum Minoris Obſervantiæ vocamus, necnon Patriæ Modoëtienſi non parum luminis affert Joannes Chryſoſtomus Mantegatia, nam in ipſorum Cœtu, litteris, ac pietate tam ſedulò operam dedit, ut poſt munera ſuæ Religionis, ſumma cum omnium exiſtimatione, & plauſu peracta (nam & ſuo Conventui præfuit & Religionis Definitor extitit) ſacro Dei Verbo è ſuggeſtu diſſeminando ita illuxit in variis Italiæ Urbibus, & præcipuè Venetiis, ut innumeri ad eum audiendum ſemper convenerint. Cœnobio ſuo in patria plura addidit ædificia, pluresque Codices optimos in ejuſdem Bibliothecam intulit. De ipſius eruditione teſtes ſunt ſcripta, quæ poſt ſe reliquit, & ſi etiam Conciones tanti Viri extarent adhuc, eadem ſingulari cum voluptate, ut audiebantur, ita nunc etiam legerentur, ſed in adjutorium forſan alicujus translatæ ſunt. Obiit Vir piiſſimus in Conventu Sancti Angeli Mediolani apud Suos anno reparatæ ſalutis MDCCXVIII.

Hæc ſunt, quæ de ipſo vidimus:

I. Gesù Maeſtro dell'anime, Opera Dialogica con erudizioni, a chi cammina nella via dello Spirito. Dedicata alla Serafica Vergine Santa Chiara d'Aſſiſi, ed alle divote Religioſe del Sagro Monaſtero in Milano. MS. in fol. pagg. 300.
II. Collitio Spirituale, Opera per illuminare la mente a chi cammina al Cielo per la via Purgativa, Illuminativa, ed Unitiva. MS. in fol. pagg. 200.
III. Conciones Quadrageſimales, & de Sanctis, ſe vidiſſe MSS. Vol. II. in fol. penes Auctorem mihi aſſerunt nonnulli ipſius Religionis Viri fide digniſſimi, ſed evanuerunt.
Extant antedicta in Bibl. S. Mariæ Gratiarum Modoetiæ. A Suis.

M X L.

MANTEGATIA STEPHANUS.

STephanus Mantegatia Mediolanenſis patria, profeſſione verò Ordinis Prædicatorum, & Conventus S. Euſtorgii alumnus, ſæculo XVII. ineunte jam clarebat pietate, diſciplinaque regulari commendatus. Erga paſſionem Chriſti miro affectu ductus, permiſſione Superiorum accepta, iter Hieroſolymitanum ſuſcepit, cum Sodali ſibi à tirocino conjunctiſſimo, & cum eximiis Ordinis Minorum Religioſis, qui in ſanctis illis locis res ſacras adminiſtraturi pergebant, & nave Venetiis conſcenſa anno MDC. die VII. Septembris eo ſe contulit, exinde jam Mediolanum redierat anno MDCI. die XVIII. Maji. Reverſus vero Diarium ſui itineris ſcripſit ac edidit ut infra. Hic furente per Italiam anno MDCXXX. epidemiæ viru & æſtu, cum mira ſanctitatis & innocentiæ fama, magno & Fratrum luctu, peſte ſublatus in cœlum evolavit, cujus adhuc apud ſuos clara charaque viget memoria. Summa cum laude, & ſignanter de ejus ſingulari pietate loquitur Picinellus in Athenæo loco citando.

Illius Operis hic eſt titulus:

I. Relazione del Santo Viaggio di Geruſalemme, e delle coſe occorſe in quello, deſcritta dal R. P. F. Stefano Mantegazza Milaneſe dell'Ordine de' Predicatori, in quel modo ch'egli lo ſcorſe, & caminò gl'anni del Signore MDC., e MDCI. *In Milano, preſſo l'Erede del qu. Pacifico Pontio, e Gio. Battiſta Piccaglia Compagni*, 1601. in 4. Hic liber denuò vidit lucem, ſic inſcriptus: Relazione tripartita del viaggio di Geruſalemme, nella quale ſi raccontano gl'avvenimenti dell'Autore, l'origini, e coſe inſigni de' luoghi di paſſaggio viſitati con una ſommaria raccolta delle Indulgenze, e preci ſolite aquiſtarſi, e farſi nella viſita di ciaſcun di loro. *Milano, per gli Eredi di Pacifico Pontio, e Gio. Piccaglia*, 1610. in 4.
De hoc libro ſic ſcribunt Cl. Quetif & Eccard:
„ Quidam volunt illud idem Opus à Gaſpare Carcano
„ Sacræ Theologiæ Magiſtro recognitum, & emenda-
„ tum, iteratis typis ibidem prodiiſſe anno 1660. in 4.
„ Quod mihi difficile probatur. Cùm enim iſte Carca-
„ nus ejuſdem Euſtorgianæ Domus Sodalis, unus ex
„ Cenſoribus primæ editionis fuerit, cui & nomen ſuum
„ inſcripſit primâ Novembris 1615., non videtur ad
„ annum 1660. vitam produxiſſe; unde vel error eſt in
„ anno notato hujus alterius editionis, vel ejus editor
„ alter eſt à Gaſpare Carcano, qui primam approbavit.
Primam vero editionem ignorarunt ſupradicti Quetif & Eccard, quorum verba ſunt etiam quæ ſequuntur:

„ Huic

„ Huic Stephano Scriptori inſcribit Alva Sol. Verit. „ Rad. 316., col. 2068., quaſi non fideliter retulerit p. „ 641. titulum Orationis, quæ dicitur in Domo S. An- „ næ. Verùm intima, quæ ſemper illi fuit cum pri- „ moribus Ord. Minorum, præſertim locorum Terræ „ Sanctæ cuſtodibus familiaritas, non ſinit, ut aliter „ ab eo relatus putetur, quàm in libellis tum Hieroſo- „ lymis uſitatis haberetur. Revera in libello, cui titu- „ lus, Peregrinatio totius Terræ Sanctæ, in incunabu- „ lis typographiæ edito in 16., quem Pariſ. in Regia „ O. 1551 vidi ac legi, ac quem à Franciſcano editum „ conjectu proclive, non aliter titulus ille legitur, „ quàm apud noſtrum Stephanum ſic: Item Domus „ Joachim & Annæ, quæ nunc eſt Eccleſia B. Annæ, „ in qua B. V. Maria fuit nata. Nec eſt quid amplius. Ita ſupradicti Quetif & Eccard. in T. II. Scriptorum Ordinis Prædicatorum pag. 468. Videndi quoque ſunt Borſerius in Suppl. cap. XII. & Picinellus in Athenæu pag. 498.

MXLI.

MAPELLUS JOANNES.

ETſi Donatus Calvi in Scena Litteraria Eruditorum Bergomenſium Wadingum arguere conetur, quia Joannem Mapellum ex Ordine FF. Minorum, qui Obſervantes dicuntur, Mediolanenſem eſſe aſſerit, nulla, ut ipſe ſcribit, aſſignata ratione, ideoque inter Bergomenſes locum ei proferat, attamen pace tanti Viri in Quadrageſimali Bartholomæi de Piſis, quod Mapellus noſter imprimi curavit anno MCDXCVIII. ipſe Mediolanenſem ſe eſſe profitetur, & ſignanter in Epiſtola nuncupatoria Juliano Miglenſi, eidem Quadrageſimali præfixa. Tuſſinianenſis quoque Scriptor Hiſtoriæ Seraphicæ Religionis loco à nobis mox proferendo idem affirmat. Damus ergo Joannem Mapellum jure merito circa finem ſæculi XV. florentem in hac noſtra Bibliotheca ob Opera infra deſcribenda, etſi à Suis nihil de ipſo nobis ſubminiſtratum ſit.

Scripſit igitur:

I. Quæſtiones Quodlibetales.
II. Tabulam, ſeu Indicem ad Conformitates Bartholomæi Piſani (liber rarus).
III. Dominicale Benedicti Sangalli correxit & edidit. Ex Donato Calvi.
IV. Quadrageſimale Bartholomæi de Piſis correxit, & edidit anno 1498.

Sic Vaddingus in Cathalogo Scriptorum Ordinis Minorum litera I. pag. 214., & Calvi in Scena Litteraria Eruditorum Bergomenſium parte prima pag 316 Tuſſinianenſis lib. III. Hiſt. Seraphicæ Relig. pag. 127.

MXLII.

MARASCA CAROLUS CÆSAR.

MEdiolani ex nobilibus progenitoribus ortus eſt Carolus Cæſar Maraſca, qui Ordini Eremitarum D. Auguſtini in Sancti Marci Cœnobio præfatæ Urbis adſcribi voluit; ſcholaſticiſque laboribus, juxta Inſtituti ſui præſcriptum, exantlatis, magiſterii laureâ deinde ornatus fuit. Virum pium æque ac doctum præfectura tum memorati Cœnobii Marciani, & Papienſis D. Auguſtini, tum Auguſtinianæ in Inſubria Provinciæ cohoneſtavit; nam Mediolani novum Sacrarium Templi D. Marci à fundamentis excitavit, Papiæ verò chorum, bellorum injuriâ collabentem, ſuâ induſtriâ ſuſtinuit. Cæterum ſuæ ipſius ac proximorum æternæ ſaluti vacare præcipuum erat Caroli Cæſaris opus, à quo tunc ſolummodo ceſſavit, quando mortalis vitæ curſu abſoluto ad ſuperos evolavit, ſcilicet anno MDCLXII. die XV. Novembris. De eo meminit honorificè Philippus Viceomes in ſuo laudato Opere de Conventu Sancti Marci.

Lucubrationum ſuarum, quæ extant typis editæ, hi ſunt tituli:

I. Oratio in laudem D. Catharinæ V. & M. *Patavii, apud Joannem Baptiſtam de Martinis*, 1620 *in* 4.
II. Pregi della Sag. Cintura del gran Patriarca S. Agoſtino, e S. Monica, con breve raccolta delle grazie ed Indulgenze conceſſe da varj Sommi Pontefici alla Compagnia de' Cinturati, confermate da Gregorio XV. per opera del M. R. P. F. Carlo Ceſare Maraſca Agoſtiniano, Baccilliere in Sagra Teologia. All' Illuſtriſſimo Sig. Senatore Pietro Petracina. *Milano, per Gio. Battiſta Malateſta*, 1633., qui liber iterum excuſus fuit anno 1660. *in* 12.

Hunc debeo amiciſſimo, & doctiſſimo P. Nicolao alibi laudato.

MXLIII.

MARASCA NICOLAUS.

NIcolaum Maraſca præfati Caroli Cæſaris Maraſca germanum fratrem natu minorem, ac ejuſdem D. Marci Cœnobii alumnum, Magiſtralique laureâ inſignitum, apud ſuos Auguſtinenſes Coëremitas non vulgariter commendatum didicimus à probitate morum, atque à zelo quô fervebat in animarum ſalute tum concionibus, tum confeſſionibus excipiendis procuranda: ideoque à prælaturæ honoribus alienum, ſibi ſoli aut proximorum utilitati vixiſſe; ac demum, depoſitâ ſui corporis ſarcinâ, religiosè obiiſſe anno Domini MDCLXXXVII. die XXVII. Octobris. In Bibliotheca Marciana extant ab eodem Nicolao exaratæ

I. Conciones variæ Italicæ & Latinæ. Vol. II. MSS. in 4.

Et hunc ſubminiſtravit ſupramemoratus P. Nicolaus ejuſdem Ord.

MXLIV.

MARCALDUS FRANCISCUS.

VIx dici poteſt, quantùm eruditionis hiſtoricæ effulgeat in his, quæ infra memoranda ſunt, lucubrationibus Franciſci Marcaldi Mediolanenſis, in quibus exterarum Regionum Vires tam terreſtres, quàm maritimas, & recondita Principum ſæculi XVI. viventium arcana, miro ordine digeſta poſteritati ſervare ſtuduit Vir iſte diligentiſſimus. Cum autem hæc ab otioſis hominibus nequiquam ſciri poſſint, conjicimus Marcaldum noſtrum non deſidem in patria vitam traduxiſſe, ſed Anglicas, atque Hiſpanas oras peregrinatum, exoticas merces ejus, quo de agit, argumenti ſecum retuliſſe, undè poſtmodum Opera ſua conflaverit. In his patenter ſe Mediolanenſem vocat, quod unum de ipſo ad poſterorum memoriam deductum eſt. Cætera illius acta nemo, quod ſciamus, indicat.

Lucubrationibus ejus hic titulus impoſitus eſt:

I. Diſcorſo, nel quale deſcrive lo ſtato di Maria Regina di Scozia, e del Principe ſuo figlio nell' anno MDLXXXII. dalla naſcita della ſteſſa, che fu l'anno MDXLII. ſino alla Coronazione di detto Principe. Dedicato al Sig. Tommaſo Sauli, e dato in Milano I. Maggio MDLXXXII. MS. in 4. ſign. num. 102. apud

apud Monachos S. Ambroſii Mediol. Extat quoque in Bibliotheca Ambroſiana in Cod. MS. in fol. ſign. E. num. 4., nec non apud J. C. Coll Joſephum Landrianum, cum Epiſtola Nuncupatoria ad J. C. Franciſcum Landrianum in 4.

II. Diſcorſo delle coſe di Spagna, de' Regni, e Stati di S. M. Catt., e Paeſi in diverſi luoghi; e dell' entrate, e ſpeſe ſue, oltre a ciò della Milizia di Mare, e di Terra, col numero delle Galere, che in alcuni luoghi ſi trovano, ed altre coſe ec. Al Sig. Giulio Sauli, dat. in Milano MDXC. Extat in ſupradicto Codice Monachos. S. Ambroſii hujus Urbis.

MXLV.

MARCELLINUS ABLATICUS.

NOn pauci ex Marcellina Gente Conſulatus honorem in Mediolanenſi Republica promeruerunt. Ex his memoriam ſequentium nobis ſervat in Collectaneis ſuis Conſularibus JC. Sitonus, Petrocii videlicet anno MCLXVIII. Rogerii annis MCLXXI. & MCLXXXIII. Prevedi, ſive Presbyteri anno MCLXXIII Bennonis anno MCXCVII. Drudi annis MCXCVII. & MCCI. Ardici anno MCCXIII., & Petroci alterius anno MCCLXXVII. hujus Metropolis Conſulum, quorum omnium nomina ad Gentis, & Patriæ gloriam repetere placuit. Eorum verò Anteſignanus quodammodo habendus eſt Ablaticus ad Conſulatum evectus anno MCLXVIII iterumque in ipſa Urbis inſtauratione anno MCLXX. quo ad bene conſtituendam, gerendamque Rempublicam

I. Multa cum Collegis ſuis Statuta condidit.

De eo præter citatum Sitonum in Schedis & Collectaneis, agunt Gualvaneus dela Flamma lib. XIII. capp. 594. & ſeq., atque in laborioſiſſima Collectione ſua MS. Monument. Famil. Mediol. Comes Octavius Archintus.

MXLVI.

MARCELLINUS PREVEDA, ſive PRESBYTER.

DE Preveda, ſive, ut alii malunt, Presbytero Marcellino quædam ſupra in Ablatico ejuſdem Cognominis Viro jam delibavimus, ubi etiam nonnulla ad Familiæ commendationem congeſſimus. Ipſe Conſulatu Mediolanenſis Reipublicæ functus eſt anno MCLXXIII. dum Urbis mœnia amplificarentur, qua in re ad Patriæ utilitatem, & decus, non parum laboris impendiſſe fertur. Excitaverat enim Fridericus Œnoharbus Comitatus aliquos in Inſubria, ut Mediolanenſibus novos cumularet hoſtes. Ut autem hujuſcemodi adverſariorum vires eluderent illius anni Conſules, delectos ex univerſo Ephæborum numero Juvenes militiæ nomen dare ſanxerunt, qui ad propellendos hoſtiles impetus præſto forent, & Comites ab Auguſto creatos funditùs extirpare ſatagerent. Jus etiam Municipale renaſcenti Urbi datum eſt, ut ſæpius jam narravimus, dum Prevedæ noſtri Collegas commendaremus ſparſim in hoc Opere, prout Elementarius exigit ordo.

Ipſius ergo quoque nomen poſteritas colet, propter

I. Statuta permulta ad Rempub. Mediolanenſem ritè formandam eo anno condita, &c:

II. Leges ad novum Militiæ genus recèns conſtitutum pertinentes.

De Preveda agunt Sitonus in Schedis, & in Collect. Monument. Famil. Mediol. Comes Octavius Archintus.

MXLVII.

MARCHESONIUS CAROLUS MATTHÆUS.

VIris Illuſtribus Congregationis Canonicorum Regularium Lateranenſium addere mihi datum eſt Carolum Matthæum Marcheſonium ob erudita ejus Scripta, quæ in Bibliotheca Suorum Sanctæ Mariæ Paſſionis hujus Urbis egomet vidi. Poſt curſus Philoſophicos in Patria exantlatos Auctor noſter in pluribus ſui Ordinis Cœnobiis ſummo cum plauſu eandem facultatem edocuit uſque dum immatura morte raptus fuit Florentiæ in Æde Sanctæ Mariæ ad Nives anno MDCC.

Poſt ſe hæc reliquit lectu digniſſima.

I. De Felicitate humana ad Philoſophiam Moralem Ariſtotelis.

II. De Meteoris ad Philoſophiam Naturalem Ariſtotelis lib. IV.

III. De Communibus operationibus animalium ad parva naturalia. Vol. III. MSS. in 4. juſtæ molis, ſcripta annis MDCLIV. & MDCLV. Extant in Bibliotheca S. Mariæ Paſſionis, ut diximus.

A Suis.

MXLVIII.

MARCHESONIUS JO. PETRUS.

SAtis eſt in laudem Joannis Petri Marcheſonii proferre, quod per annos viginti quinque litteras Grecas ac Latinas publicè profeſſus ſit, jubente Excellentiſſimo Senatu Mediolanenſi, cujus etiam fuit à Secretis, in Scholis Palatinis, tempore, quo in eodem munere Collegas habebat Celeberrimum Franciſcum Cicerejum, de quo jam diximus, Eruditiſſimum Damianum Arigonum, alioſque primi ſubſellii Viros. Claruit Marcheſonius noſter non tam ingenii præſtantiâ, quàm ſpectata morum probitate, Annibali Crucejo, Octaviano Ferrario, Galeatio Brugoræ, Bartholomæo Capræ, ceteriſque omnibus, qui eadem ætate magnum nomen in Litterarum Republica gerebant, & ſuo loco à nobis jam fuere laudati. Verùm exacto vix ætatis ſuæ anno ſexageſimo, cùm diuturnam adhuc vitam integræ vires pollicerentur, improviſa morte correptus eſt anno redempti Orbis MDXCIV. Maximo omnibus dolori fuit hujuſmodi obitus Marcheſonii; meruitque in Funere laudari ab Auguſtino Bonacina luculenta Oratione, ut in eodem Bonacina jam monuimus. Quantâ autem eloquentiâ polleret, teſtes ſunt Orationes ipſius, atque Epiſtolæ optimo ſermone Latino ſcriptæ, quarum aliquam debemus humanitati P. Magiſtri Georgi, qui eas ex MSS. Bibliothecæ S. Ambroſii expiſcavit. Orationem de laudibus Senatus Picinellus tantùm indicavit, utpote editam anno MDLXXXIV. In ea verò à Mediolanenſibus acriter contendit Marcheſonius, ut rerum Patriæ ſcribendarum cura alicui imponunt, his verbis: „ Equidem libenter, ſi poſſem, adhiberem faces orationis, ad excitandos, atque inflammandos animos veſtros, ut cogitationem nobilitate veſtra digniſſimam de texenda hiſtoria ſuſciperetis, in qua agitur nominis veſtri gloria, in ſempiternas ſæculorum ætates propaganda &c. „ Utinam vota ipſius adimpleta fuiſſent, aut adimpleviſſent Cives, quos alloquebatur!

Damus

Damus de ipſo quæ ſequuntur, nempe

I. De laudibus Senatus Mediolanenſis Oratio. *Mediolani, apud Michaëlem Tinum, 1584. in 4.*

II. Oratio, in qua agitur, quomodo proviſum ſit, ne Civitas in ſumma rei frumentariæ caritate fame periret; & in fine eſt Apoſtrophe ad Deum, cui Mediolanenſem Populum commendat. In Exordio agit de munere ſuo, & quid præſtiterit, & pauca tangit de Peſte, quæ anno ſuperiore fuerat. Extat MS. in Codice ſign. num. 60. in fol. in Bibliotheca Monachorum Ciſtercienſium S. Ambroſii Mediolani.

III. Epiſtola ad Paulum Manutium in laudem ejuſdem. Ibidem.

IV. Alia emendata ab ipſo Auctore, ad Joannem Jacobum Reſtum amicum. Ibidem.

V. Alia ad Octavianum Maggium Oratorem Reipub. Venetæ, in qua de pluribus Viris doctis Mediolanenſibus illius ævi agit, manu Auctoris ſcripta, digna quæ legatur. Ibid.

Tres quoque ad illum extant Epiſtolæ Sigiſmundi Foliani, in prima, quæ eſt I. lib. III. Eloquentiæ Cathedram ei à Senatu conceſſam gratulatur; altera eſt XXVII. ejuſdem libri; poſtrema verò XVI. lib. V. in qua Quæſtiones quaſdam de memoria proponit ex Ariſtotele, atque Platone.

Extant etiam ad eum litteræ Franciſci Cicereji, ut diximus in eodem, in MS. Biblioth. Marchionum Vicecomitum.

In laudes Marcheſonii ſeſe effudere Franciſcus Civellius lib. VI. Carm. Picinellus in Athenæo pag. 322. aliique plures.

M I L.

MARCONUS MICHAEL FRANCISCUS.

CUm Sæculo valedicere inſtituit Marconus noſter, nomen Michaëlis Franciſci, quod ipſi Joannes Pater ejus tribuerat ad ſacrum Fontem, reliquit, & Religionem Carmelitarum Mantuanæ Congregationis ingreſſus eſt die XXVIII. Januarii anno MDCLXXIV. voluitque nuncupari Joſeph Maria. In omnibus ſcientiis Divinis atque Humanis pereruditus, Regentis munus Bononiæ, Parmæ, atque alibi ſingulari prudentia geſſit. Obiit ſenex in magiſterio ſuæ Religionis, atque in patrio Mediolanenſi Conventu, anno Chriſti MDCCXXXII.

Damus de ipſo:

I. In univerſam Philoſophiam, atque Theologiam Scholaſticam, & Moralem perpetua Commentaria Tom. VI MSS. in 4. Extant in Bibliotheca ſuorum S. Joannis ad Concham, ubi egomet inſpexi.

A ſuis.

à S. MARIA CYRILLUS.
V. CRIPPA STAURENGUS.

à S. MARIA JOACHIMUS.
V. GARBICELLUS FRANCISCUS.

M L.

MARINONUS DIAMANS.

EX Franciſco Matthæi nuncupati Pagani de Marinonis filio, atque Zanetta Balſama jugalibus natus eſt Diamans, de quo nunc ſcribimus. Ad Jura ediſcenda totum ſe dedit, itaut numero J. PP. Nobilium Mediolanenſium adſcribi meruerit in eorundem Collegio anno Redemptionis noſtræ MDXXXIV. Dein Eques Auratus, Cæſareuſque Advocatus Fiſcalis efficitur, poſtea verò Cathedram Senatoriam aſcendit. Vir fuit Græcâ, Latinâque eloquentiâ præſtantiſſimus. Non rectè verò de eodem ſcripſit Horatius Landus in libro V. de Senatu Mediolanenſi pag. 163. ut advertit Clariſs. Sitonus, loco infra citando, his verbis: „ Diamantem noſtrum ejus fluctuantis Sæculi tempeſtates in tutiſſimum Cucullatorum portum commutaſſe aſſeruit (Landus). Quandoquidem ex Inſtrumento tutelæ VII. ejus filiorum ſuſceptæ per Magniſ. D. Violantam Caſatam ejuſdem uxorem relictam, & reſpectivè matrem dictorum minorum recepto anno MDXLVIII. die XV. Martii per Joannem Angelum de Pirovano Mediol. Notar. ac per nos accuratè viſo conſtat &c. „ Ideoque ipſe Sitonus aſſerit, Marinonum noſtrum obiiſſe uxoratum, die Dominico, XXVIII. menſis Januarii, anni MDXLVIII. Memoria illius nunquam eſt peritura ob librum, quem ſcripſit ſequenti titulo,

Videlicet

I. De Origine Urbis Mediolani, & antiquitate Nobilium ejus Familiarum. Opus ſervat MS Bibliotheca Ambroſiana Cod. ſignat. H. num. 181. in fol. Comes Conſtantius de Abdua, aliique plures, inter quos ſupradictus amiciſſimus Sitonus, qui ſuas adjecit adnotationes magni faciendas. Extat quoque in Regia Bibliotheca Pariſienſi Cod. MS. num. 1017. teſte Montfauconio.

Loquuntur de ipſo Moriggia in Hiſtoria Mediolanenſi lib. I. cap. 59. Creſcentius in II. parte MS. Amphitheatri Romani, ſupramemoratus Sitonus in Theatro Nobil. pag. 103. art. 431., & Picinellus in Athenæo pag. 161.

M L I.

MARLETINUS JOANNES.

JOannis Marletini Mediolanenſis parentes, ætatem, geſta, nemo à me requirat; ea enim omnia vetuſtas abſumpſit, diligentiamque noſtram fefellit. Unico illum Opere novimus, quod cum MS. ſit, nobiſque illud pervolutare datum non fuerit, ſcire non licuit, an ſolutâ vel potius, ut arbitramur, metricâ Oratione conſcriptum extiterit. Mirum tamen nulli ſit ſilentium noſtrum, de hac enim familia ne hilum quidem reperi in Collectionibus à me ſæpiſſimè citatis, Archinteâ, Fannianâ, Sitonianâ, aliiſque hujuſcemodi.

MS. autem ejus Codex ſic eſt inſcriptus:

I. Joannis Marletini Mediolanenſis de Creatione. MS. in Biblioth. Patavina S. Joannis in Viridario.

Ex Tomaſino in Biblioth. Patav. pag. 39. & Fabricio Biblioth. mediæ ævi Tomo IV. pag. 249.

M L I I.

MARLIANUS ALBERTUS.

CUm gradus mihi nunc faciendus ſit ad Marlianæ Gentis Eruditos, Lectorem monendum ſatius duxi, hujuſce generis Viros promiſcuè dictos fuiſſe Marlianos, Marianos, & de Marliano. Cenſui igitur omnes Marlianos potius dicere, ut popularem communemque nuncupationem ſequerer. Nobilitatem porrò ejus Familiæ ſatis oſtendunt plures Conſulares Viri, qui Rempublicam Mediolanenſem rexerunt, iis præſertim temporibus, quibus funditus everſa Urbs reviviſcere cœpit exeunte fermè Sæculo XII. Floruit enim anno MCLXX. Ugo Marlianus, de quo loco

ſuo dicendum ; anno verò MCLXXVI. Branca , & anno MCLXXVII. Petrus Juſtitiæ Conſules , quorum Placita vidimus eo anno data, tam apud amiciſſimum JC. Sitonum , quàm apud eruditum Nicolaum Sormanum Ambroſiani Collegii Doctorem . Memoratur etiam Otho Lucius eodem Magiſtratu clarus anno MCCXII. quemadmodum & Durantes , qui anno MCCXVII. Conſul & ipſe Juſtitiæ protulit Sententiam adjudicationis Sediminis pro Eccleſia Modoëtiæ, quæ adhuc extat in ejuſdem Baſilicæ Archivo . Hos omnes prudentiæ laude æquavit Albertus nunc laudandus , qui tantum famæ apud Concives ſuos eſt conſecutus , ut cum anno MCCXVI Conſuetudines hujus Urbis in unum collectæ Codicem edendæ eſſent , inter Sapientiſſimos eos Viros eligi meruerit , quibus publico Decurionum Decreto hoc munus demandatum eſt .

Ipſius ergo habemus

I. Conſuetudines , quæ pro legibus ſervandæ ſunt Mediolani, in unum Corpus redactæ, reviſæ, & auctæ.
De eo Comes Octavius Archintus in Collect. ſæpiſſimè citata .

MLIII.

MARLIANUS ALOYSIUS.

CAuſam ignoro , cur Clariſs. Mangetus , cui præ oculis fuit liber centies laudati Bartholomæi Curtii de Scriptoribus Medicis Mediolanenſibus , quemque pluribus in locis ad litteram tranſcripſit in ſua Bibliotheca Scriptorum Medicorum , Aloyſium Marlianum , minimè in eadem inſeruerit , niſi forſan quia Opera illius ad rem Medicam non pertineant . Dignus profectò , qui recenſeretur , erat ob ea , quæ nunc de tanto Viro proferimus, nam ex Daniele Marliano , Ducalis Cameræ Rationatore , atque Margarita Cruceja conjugibus ortus eſt Aloyſius noſter poſt medietatem Sæculi XV. , & anno Redempti Orbis MCCCCLXXXIV. in Collegio Phyſicorum Mediolanenſium cooptatus , Orator excellentiſſimus evaſit , necnon Archiater duorum Cæſarum Maximiliani nempe , atque Caroli V. In eodem munere extitit quoque penès Ludovicum , necnon Maximilianum Sfortiadas Mediolani Duces , quorum erat etiam à Conſiliis . Ex Epiſtolis infra citandis Hieronymi Moroni Aloyſio noſtro inſcriptis , ipſum quoque fuiſſe Mediolani Senatorem apparet , quamquam Landus nullum verbum faciat de illo . Ipſum etiam ſupradicti Caroli V. Imperat. fuiſſe à Secretis teſtem habeo Picinellum . Sed cum iſte poſtea Aloyſium noſtrum fecerit Epiſcopum Tudertinum , cum revera fuerit Tudenſis in Regno Galitiæ electus anno MDXVI. neſcio quantum illis fidendum ſit . Quod certum eſt inter Theologos quoque magni nominis recenſetur à pluribus Aloyſius noſter , ideoque cedit admirationi locus , ſi à ſupradictis Principibus tot honoribus decoratus extiterit, immo à Summo doctiſſimoque Pontifice Leone X. inter Cardinales jam numerabatur , niſi mors ipſum ſuſtuliſſet in Comitiis Imperialibus Vormatiæ anno Chriſti MDXXI. Memoratur in Eulogio Joannis Franciſci Marliani parum infra memorandi , ad quod Lectorem noſtrum remittimus . Juvat interim hic addere, quod etiam adnotavit laudatus Curtius de Scriptore noſtro, videlicet ipſum fuiſſe Auctorem Inſignii , vulgò *Impreſa* , Caroli V. Imperatoris , in quo cernuntur Herculis Columnæ , cum Lemmate *Plus Ultra* . Id ſcripſit Paulus Jovius in libro , cui titulus : „ Dialogo delle Impreſe „ . *Venezia , per il Giolito* , 1557 in 8. *pag.* 14. Verba hæc ſunt unius ex Interlocutoribus ; „ Non ve ne maravigliate ,
„ perchè l' Inventore di eſſa fu un molto ec-
„ cellente uomo , chiamato Maſtro Luigi Mar-
„ liano Milaneſe , che fu Medico di Sua Maeſtà , e
„ morì Veſcovo di Tuy , ed oltre l'altre virtù , fu
„ gran Mattematico : e queſte ſimili Impreſe non
„ eſcono dalla mente di uomini dozzinali , ma d'ar-
„ gutiſſimi Maeſtri . „

Hæc de tanto Viro proferimus partim ab aliis nunquam viſa .

I. Oratio Parænetica in Lutherum . *Viennæ Auſtriæ , ſine anno , & Typographo , in* 4.

II. Oratio de Ordine Velleris Aurei habita anno MDXVII. extat in Freheri Hiſt. Germ. Tom III. pag 126.

III. Sylva fortunæ Aloyſii Marliani Mediolanenſis . *Brixiæ , apud Anſelmum Britannicum* , 1503. *die* 8 *Maji* , *in* 4. Poſt titulum ſequitur Epiſtola Petri Martyris de Angleria Reverendo , & inſigni Canonum Doctori Domino Valentio Soncino Humiliatorum Sacro Ordini Vicario Generali . Deinde Epiſtola ejuſdem Valentii eximio Viro Philoſopho , ac Medico præſtanti Domino Aloyſio Marliano ; poſtea Opuſculum de Fortuna.

IV. Aloyſii Marliani Epiſtola de calamitoſa Philippi Hiſpaniæ Regis in Hiſpaniam Navigatione . *Argentorati* , 1514. (non 1554 ut malè in Curtio) *in* 4. in qua deſcribit , quam ſit periculoſa per Hiſpaniam Navigatio . Extat quoque in Batavia Illuſtrata Petri Schriverii *Lugduni Batavorum , apud Elzevirium* , 1609. *in* 8. *pag.* 121. Ibi legitur : Aloyſius Marlianus D. Hieronymo Buſtiniano Atrienſi Præpoſito ſalutem . In fine autem iſtius Epiſtolæ aſſerit Auctor ſe ſcripſiſſe quamdam Hiſtoriam, ipſamque ſuſpicatur Clariſs. Curtius tunc tum extitiſſe ex ſequentibus verbis , quæ in eadem Epiſtola leguntur : „ Petis à me , ut tibi Hiſtoriæ meæ copiam
„ faciam . Mihi autem tantum otii numquam fuit , ut
„ poſſem hiſtoriam conari . Dices inquam &c. cur non
„ edis ? non eadem eſt ratio ſcribendi , & edendi . Scri-
„ bere quocunque tempore poſſumus , edere autem niſi
„ opportunè &c. Victus tamen tuo judicio brevi ad te
„ ſtudiorum meorum deguſtationem mittam &c.

V. Aloyſii Marliani Auguſtiſſimi Auſtriæ Archiducis Primarii Phyſici Epiſtola ad Symphorianum Champerium &c. data eſt Gandavi die XVII. Octobris anno MDXIII. extat in libro Hieronymi Papienſis , cui titulus : „ Duellum Epiſtolare cum Symphoriano Cham-
„ perio .

VI. Aloyſii Marliani Epiſtola de Bataviæ laudibus . *Lugduni Batav.* 1511. *in* 8. *ibid.* 1586. *in* 8.

VII. Epiſtolæ III. Latinæ ad Petrum Martyrem de Angleria affinem ſuum ab anno MDXVI. ad MDXXI. In una anni MDXX. dat rationes , quare debeat Rex (ideſt Carolus V. Imperator deſignatus) excuſari , & liberari a querelis pro ſumptibus ex ærario Hiſpano factis . Cum enim juridicè agerent Hiſpani cum Carolo Rege coram Mediolanenſi Senatu ; Aloyſius tum Magnus Cancellarius pro Rege ipſo ſtabat . Extant inter Epiſtolas Petri Martyris de Angleria , de quibus jam ſuo loco dictum .

In eodem Volumine extant Epiſtolæ Latinæ num. L. Petri Martyris ſupradicti ad Marlianum eundem , quem appellat Philoſophum, Vatemque egregium , datæ ſunt ab anno MDVIII. ad MDXXI.

Inter Opuſcula Hieronymi Moroni MS. apud March. de Sylva extant Epiſtolæ ad Aloyſium Marlianum Phyſicum Cæſaris , & Senatorem Tom II. pag. 95. 100. 119 & 130.

In libro IX. Sylvarum Lancini Curtii editionis Mediolanenſis anno 1521. extat prima Ode ad Manfredum Medicem , & Luiſium Marianum Mediolanenſes pag. 168. atque in libro III. Epigrammatoo ejuſdem Lancini Curtii extant Carmina ad eundem Marianum pag. 51. in libro V. pag. 78., in libro VI. pag 91., atque io libro VIII. pag. 120.

Julius Æmilius Ferrarius Novarienſis in Epiſtola ad Ambroſium Vaiſium ſuo Auſonio præfixa , gloriatur ſe conjunctum eum Aloyſio Marliano Phyſico ætate noſtra (MCCCCXC.) celeberrimo , qui Hyppocratis jusjurandum, inquit, exactiſſimè mecum obſervavit inviolatum .

Memoratur à ſupradicto Bartholomæo Curtio pag. 42. ab Auberto Miræo in Sæculo XVI. de Scriptoribus Eccleſiaſticis , ab Antonio Poſſevino in Apparatu Sacro , a Laſor a Varea , a Draudio in Bibliotheca Claſſica pag. 1033. , a Clariſs. Sitonio pag. 64. art. 273. & à Picinello in Athenæo pag. 405.

MLIV.

MLIV.

MARLIANUS BARTHOLOMÆUS.

MAgnum ſibi nomen adeptus eſt Bartholomæus Marlianus, qui promiſcuè ſe ipſum dicit etiam Joannem Bartholomæum in operibus infra recenſendis. Patrem habuit Gabrielem, Patruumque Michaëlem J. C. Coll. Mediolanenſem ac Senatorem, claruitque circa annum vigeſimum ſæculi XVI. uſque ad medietatem ipſius, & laus maxima ei debetur jure merito pro antiquitatibus Romanis forſan primùm ab eo typis evulgatis, & centies poſtea recuſis, ut ſuo loco indicabimus. Scripſit de eo Joannes Matthæus Toſcanus in Peplo Italiæ pag. 483. ſequentes verſus:

Hic Romæ docet omnium locorum
Olim quis fuerit ſitus, noviſque
Jungit nomina priſca: quiſquis ergo
Urbem nunc oculo ſtupente luſtrat
Novam, præſidio ille Marliani
Urbem mente poteſt videre priſcam.
Sic quamquam periit vetuſta Roma, &
Rurſum Roma poteſt nova interire:
At nullum interitum tamen timebit
Scriptis utraque Roma Marliani.

Hinc proſequitur: „ Quamquam multi veteris Romæ ruinas ſuis ſcriptis redintegrare conati ſunt: „ illius tamen rudera adhuc irrediviva jacerent, „ niſi Marlianus Mediolanenſis Patritius, concivis meus, operi manum admoviſſet, qui veteris Urbis Topographiam omnium feliciſſimè ſeptem libris complexus eſt „. Nos vero Opera illius perattente variis in Bibliothecis inſpeximus, atque hìc damus.

Scilicet

I. Urbis Romæ Topographia ab ipſo Auctore nonnullis erroribus ſublatis emendata, addita etiam Interpretatione Nominum, quæ unica littera, vel ſyllaba in Antiquis Titulis ſcripta inveniuntur, cui etiam ab eodem adjectæ ſunt quàm breviſſimæ obſervationes de Prænomine, Nomine, & Cognomine, de quibus etſi multi multa ſcripſere, nemo tamen hactenus rei veritatem attigiſſe videtur.
II. De Legionibus Romanorum, eorumque ſtationibus.
III. Budei ratio de Aſſe, & partibus ejus, quod ſit falſa.
IV. Eraſmi Adagiorum quod magna pars phartago nugarum ſit.
V. De Foro Romano contra novam & ſtultam opinionem cujuſdam Strepſiadis.
VI. Argumentum nebularum Ariſtophanis admodum ridiculum.

Omnia libris quinque comprehenſa. *Romæ, in Ædibus Valerii Dorici, & Aloyſii fratris, Academiæ Impreſſorum, menſe Septembris*, 1549. *in fol.* Adeſt Epiſtola nuncupatoria ſic: „ Reverendo & Illuſtri Catelano Trivultio Epiſcopo & Comiti Placentino Bartholomæus Marlianus Miles Sancti „ Petri S. P. D. &c.

VII. Annales Conſulum, Dictatorum, Cenſorumque Romanorum a Condita Urbe, uſque ad Ti. Cæſ., Auctore Bartholomæo Marliano.
VIII. In eoſdem & Triumphos, Commentarius. *Romæ ex Officina Antonii Baldi*, 1560. *in fol.* ad Pium IV. Pontif. Max

In primo Opere legitur Epigramma hoc Hippolyti Aurifpæ Patricii Maceratenſis ad Marlianum antiquæ Urbis inſtauratorem:

Tam bene cùm Romam deſcripſeris ipſe vetuſtam,
Ante oculos ut qui legerit eſſe putet.
Alter Romanæ cùm ſis tu conditor Urbis,
In te Strepſiades qui tuus iſte poteſt?
Te paſſim laudant omnes Equiteſque Patreſque,
More ſuo de te garriat ille licet;
Adde aliud, perflant quod ſumma cacumina venti,
Nec tangit parvas fulminis ira domos.
Et fuit antiquum qui rodere vellet Homerum,
Læderet & morſu qui Cicerona ſuo.
Excedas & tu cum noſtri temporis omnes,
Te tamen invidiâ poſſe carere putas?
Lætus & uſque licet, finge hoc neſcire tacendo:
Sic perdet vires impia lingua ſuas.
Si non ferre potes tam longa ſilentia, dicas
Hoc unum, libros edat ut ille ſuos;
Tunc hic Strepſiadis, cui tanta potentia linguæ eſt,
Strepſiadas multos forſitan inveniet.

IX. Conſulum, Dictatorum, Cenſorumque Romanorum ſeries, una cum ipſorum Triumphis, quæ marmoribus ſculpta in foro reperta eſt, atque in Capitolium tranſlata. *Romæ*, 1549. *in* 8.

Opus verò, quod ſub numero I. dedimus, ſcilicet Urbis Romæ Topographia, in lucem venit primùm, quod ſciamus, *Lugduni, apud Gryphium*, 1534. *in* 8 deinde *Romæ*, 1544. *in fol. Baſil.* 1550. *in fol. ibidem* 1558. *in* 8. *Francof. ad Mœnum*, 1588. *ibidem*, 1628. *in fol. Pariſiis*, 1573. *in fol.* & inter ſeptemdecim Auctores variarum Antiquitatum editos *Lugd.* 1552. & cum Pomponio Læto, de Antiquitatibus Romæ, & P. Victore, de Locis Urbis. *Romæ*, 1534. *in* 8. & cum addit. Hier. Ferrarii. *Romæ*, 1546. *in fol.* & 1588. *in* 8. Et in Antiquitatibus Romanis Boiſſardi Tom. I. pag. 55. necnon alibi. Aliud vero numero VII. ſcilicet Annales Conſulum &c. *Romæ* vidit lucem anno 1549. Kal. Jan. in 8., deinde anno 1564. ibid. in fol deinde *Venetiis*, 1565 *in* 4., & Italicè *per Henricum Barberoſum Roma*, 1622. *in* 12. Commentaria vero in Triumphos, quæ dedimus num. VIII. edita quoque fuere *Romæ anno* 1544. *in fol.*, & cum Notis Fulvii Urſini, extant in Grævii Antiq. Rom. Tom. III. pag. 51.

Celebratur à Conrado Geſnero in Bibliotheca Univerſali, à Laſor à Varea, à Cinello in Bibliotheca Vol. Pluteo XIII., a jam citatis Auctoribus, à Picinello in Athenæo pag. 70. atque a Sitono in ſuis Schedis.

MLV.

MARLIANUS BERNARDINUS.

INter Viros illuſtres Mediolanenſes nullus Scriptor Bernardinum Marlianum laudavit, & tantùm doctiſſimi Joannes Antonius, atque Cajetanus fratres Vulpii ipſius meminerunt in Epiſtola nuncupatoria ad Eminentiſſimum olim S. R. E. Cardinalem Cornelium Bentivolum, Operibus Balthaſſaris Caſtillionæi præfixa, optimæ editionis Patavinæ 1733. occaſione qua vitam ediderunt ejuſdem Balthaſſaris à Marliano noſtro ſcriptam. Doleo ego ſummopere, quòd Elogium tanti Viri, Balthaſſaris ſcilicet Caſtillionæi, inter illa Scriptorum Mediolanenſium inſerere non poſſim; nam etſi ex familia Caſtillionæa Mediolanenſi ortus ſit, attamen Mantuanis eripere ipſum non audeo, & juxta inſtitutum meum, de quo in Præfatione ſatis dixi, ad alterum Cathalogum rejiciendum eſſe ſatius decrevi, rationibus etiam in Articulo ipſius proferendis. Sed ad Bernardinum noſtrum redeamus, qui à Secretis Margaritæ Gonzagæ ſe fuiſſe ipſemet aſſerit in Epiſtola ad eandem ſcripta, de

qua

qua infra. Amiciſſimus quoque extitit Ludovici Strozzii Equitis Mantuani, Balthaſſaris antedicti Caſtillionæi ex ſorore Nepotis, floruitque Vir iſte prope finem ſæculi XVI. & paucis annis ſubſequentis. Laudatur uti Poëta non infimæ notæ à Juliano Goſellino, & quantùm lingua Italica optimè polleret, atque in Hiſtoriis Italicis ſui ævi verſatus eſſet, ſatis ſuperque oſtendunt & vita ſupradicti Caſtillionæi, & Epiſtolæ, de quibus mox nobis ſermo erit. Optandum interea eſt, quòd aliis datum ſit uberiora de hoc, certè docto Scriptore reperire, quàm nobis, etſi Lectoribus parum, quod hîc damus, facile gratum fore exiſtimemus.

Lucubrationes illius ſunt:

I. Vita del Conte Baldaſſar Caſtiglione, deſcritta da Bernardino Marliani, con alcune Notazioni di G. V. (cioè Gaetano Volpi). Stà nelle Opere volgari, e latine del detto Conte Baldaſſar Caſtiglione novellamente raccolte &c. Da Gio. Antonio, e Gaetano Volpi. *Padova, per Giuſeppe Comino*, 1733. in 4.
Prima editio reperitur in fronte libri, cui titulus: „ Il Cortiggiano di Balthaſſare Caſtiglione, *appreſſo* „ *Bernardo Baſſo*, 1584. in 8.

II. Epiſtolæ Italicæ ad Gabrielem Flammam. Extant in libro, cui titulus: „ Nova ſcelta di Lettere lib. IV. „ pag. 410.

III. Alia ſic inſcripta: „ Lettera alla Sereniſſima Madama „ Margarita Gonzaga. Data in Mantova l'anno „ MDC. il primo di Diecembre. Extat in Tomo V. Operis, cui titulus: „ Dedicatorie di diverſi „. *Bergamo, preſſo Comino Ventura*, 1605. in 4. In eadem ſe dicit a Secretis ejuſdem Duciſſæ.

Extant Epiſtolæ II. Conſolatoriæ Juliani Goſellini inter ſuas *Venetiis editas anno* 1592. in 8. Altera data eſt die XXIV. Octobris MDLXXXII., cauſà mortis cujuſdam filii ipſius Marliani. Altera data eſt die X. Novembris ejuſdem anni, in qua Goſellinus mittit Marliano Carmen Italicum, vulgo *Sonetto* pro conſolatione mortis ipſius Marliani Patris, pag. 59.

MLVI.

MARLIANUS FABRICIUS.

FAmilia perinſignis Marliana duos dedit Epiſcopos Eccleſiæ Derthonenſi Fabricios nomine. Ille, de quo agimus, patrem habuit Chriſtophorum, necnon Capellanus atque à Secretis Ducum Mediolanenſium extitit, inter quos in primis charus fuit Ludovico Mariæ Sfortiæ Mauro nuncupato, cujus legationem ad Innocentium VIII. Pontificem Maximum de graviſſimis rebus ſumma cum laude obivit; idem munus egit apud Herculem Eſtenſem Ferrariæ Ducem. Anno Redempti Orbis MCDLXXVI. die XVIII. Kal. Februarii. Epiſcopalem Cathedram Derthonenſem vix aſcendit, nam illico ad Inſulam Placentinam translatus eſt. Epiſcopale Palatium reſtituit à fundamentis, cenſuſque Epiſcopatus adauxit, cùm plures fortunas abalienatas recuperaſſet. Decem Synodis ſalubriter celebratis Placentinum Clerum ad puriores mores traduxit, omnemque egregiam operam cumulatiſſimè præſtitit, quæ Paſtori optimo proſperam virtutum famam parere poſſe videretur. Ad tam præclaras dotes ſcientias etiam adjunxit, nam præter gubernandi artem, Theologiam & ſacros Canones ſummopere coluit, necnon Hiſtoriam ſacram, ut videre eſt in Chronico Epiſcoporum Placentinorum, quod ſcripſit ut infra, à Victore I. Epiſcopo illius Urbis, ſcilicet ab anno Incarnationis Domini noſtri CCCXXII. uſque ad MCDLXXXII. Mediolani deceſſit anno Chriſtiani Orbis MDVIII. atque ex teſtamento Placentiam cadaver relatum in Cathedrali tumulatum eſt. Oravit in ejus funere Alexander Ruvinalia J. C. Orator, & publicus Profeſſor. Alterius Fabricii ut diximus Derthonæ item Antiſtitis, iſte, quem modò narravimus, Fabricius Nepos fuit.

Damus igitur de ipſo:

I. Rituale novum, quod Placentinæ Eccleſiæ tradidit. Ex II. parte Amphiteatri Romani Creſcentii. MS. penes Fratres Marchiones Vicecomites.

II. Chronicon Placentinorum Epiſcoporum. Extat in Tomo XVI. Rerum Ital. Script. pag. 628. Eſt etiam MS. in Biblioth. ſuprad. Marchionum Vicecomitum.

Videndi ſunt Ughellus in Epiſcopis Derthonenſibus, & Placentinis, Morerius in Lexico, Campi in Hiſt. Eccleſ. Placent. Tom. II. pag. 171. & alibi, necnon Schedæ Sitonianæ.

MLVII.

MARLIANUS JOANNES.

MEdicorum ſæculi XIV. lumen ſine dubio vocari poteſt Joannes Marlianus Caſtelli Ducalis Cameræ Rationatoris, filius. Nec tantùm in eadem facultate ſummopere illuxit, itaut in Collegium Phiſicorum Mediolanenſium cooptatus fuerit die XXII. Auguſti anno MCDXL. ſed etiam in Philoſophicis, Mathematicis, atque Aſtrologicis ſcientiis uti ſui ævi Princeps admirabatur. In patria Cathedram Medicinæ aſcendit anno MCDXLVII. ut ſcriptum reperitur in Matricula Phyſicorum Nobilium Mediolanenſium ab anno MCCCLXVII. ad MCDLIX., quam clariſſimus Sitonus ſuppeditavit Bartholomæo Curtio, & ab iſto in opus de Medicis Mediolanenſibus inlata, ubi etiam ſic notatur: „ D. Joannes de Marliano ad lecturam ordinariam Medicinæ, itaut legat Aſtrologiam in diebus feſtivis, Floreni CC. „ Fuit etiam Patriæ Decurio ſub Capitaneis & Defenſoribus anno MCDXLVII. & teſte Ghilino munus Archiatri Ducalis regnante Joanne Galeacio Vicecomite obivit. Supradictus celeberrimus Curtius in ejus ſæpe laudato libro duo profert Diplomata Ducis Galeacii Mariæ, alterum die XXII. Decembris MCDLXXXII. datum, alterum verò die XXVI. Septembris MCDLXXXIII. in quibus non tantùm laudes, ſed munera munificentiſſimi Principis Joanni noſtro collata, quod nunc certè rarum eſt, leguntur: ideoque grati animi gratiâ Marlianus Cathedris Mediolanenſibus atque Ticinenſibus contentus, Patavinam, Bononienſem, Senenſem, Ferrarienſem, atque Peruſinam conſtanter recuſavit. Doctrinæ illius famâ mirum eſt, quot exteros ad ipſum audiendum traxerit, tam in Patria quam in Gymnaſio Ticinenſi, ut referunt omnes coævi Scriptores. Anno Chriſti MCDLXXXIII. annorum, divitiarum, gloriæque plenus obiit in Patria. Hoc Epigramma cecinit Lancinus Curtius in ejus laudem libro primo pag. 2.

Marmora, ſacratos cineres, & corporis umbram,
Atque Urbis venerare decus, nomenque ſuperbum:
Hoc tumulo Marlianus ineſt, cui cura potentis
Naturæ fatique vias, ſecretaque Mundi
Scire fuit: Medicæ hic cultor celeberrimus artis
Inſignem ut lauro ſobolem ſupereſſe ſenectæ
Vidit: humo corpus, patriæ gentique relinquens
Omne ſophos: propius Cœlum eſt emenſus, & aſtra.

Filios duos reliquit Joannes noſter, primum Hieronymum nomine, ſecundum verò Petrum Antonium, ambos Medicos non infimæ notæ, ſicuti teſtantur Diplomata Ludovici Mariæ, & Franciſci Secundi Sfortiadum Mediolani Ducum, annis MCDXCV. & MDXXIII. quibus nonnullis privilegiis & laudibus decorantur. Hi quoque in ſequenti Inſcriptione ſepulchrali ad Tumulum Joannis noſtri appoſita in Templo Sanctæ Mariæ Gratiarum, hujus Urbis memorantur:

JOANNI

IOANNI MARLIANO AVO
CIVI MEDIOL. ET PHILOS. NOBILISSIMO
ET PAVLO PATRI
VSV PRVDENTIAQVE
PRINCIPIBVS CIVITATIS ACCEPTISSIMO
ET HIERONYMO ET PETRO ANTONIO PATRVIS
OMNI LITTERARVM ELEGANTIA PERPOLITIS
PETRVS ANTONIVS MARLIANVS
IVRISCONSVLTVS ET SENATOR MEDIOLANI
MAIORIBVS SVIS BENEMERENTIBVS
POSVIT MDLXII.

De hoc præclariſſimo Medico, Philoſopho, ac Mathematico hæc habemus:

I. De proportione motuum in velocitate. Ad præclariſſimum Phyſicum, ac Medicum, Equitemque auratum Dominum Magiſtrum Reguardatum Invictiſſimi Franciſci Sfortiæ Ducis Mediolani Phyſicum, & Senatorem digniſſimum, Johannis Marliani ſua ætate Phyſicorum, & Medicorum Principis, & Ducalis Phyſici primarii. *Papiæ, per Damianum de Confalonerius de Bmaſco die 16. Decembris, 1482. in fol.*

Hoc opus Manuſcriptum refert Montfauconius, ut infra his notis:

Joannis Marliani Mediolanenſis. De propoſitione motuum in velocitate ad Præclariſſimum Philoſophum, & Medicum, Equitemque Dominum Benedictum Reguardatum de Nurſia invictiſſimi Franciſci Sfortiæ Ducis Mediolanenſis Phyſicum, & Senatorem digniſſimum. In fine:
„ Hoc ita ſcribere finivi Mediolani die XXVII.
„ Auguſti hora tertia, aut circa, MCCCCLXIV.
Codex Papiraceus MS. in Biblioth. S Marci Prædicatorum Florentiæ n. 90. Ex Biblioth. Bibliothecarum MSS. P. Montfaucon. Tom. I. pag. 425.

II. De reductione aquæ calidæ;

III. Probatio cujuſdam Sententiæ Calculatoris de Motu Locali. Sunt in eadem editione Papienſi anno 1482.

IV. Clariſſimi Phyſici, & Medici Jo. Marliani de reactione adverſus Cajetanum de Tienis. Subtiliſſimus Tractatus, & juventutis ſuæ opus primum *Papiæ* &c. in fol.

Hunc librum protulit etiam Clariſſimus Curtius. Ego verò ipſum MS. vidi in Biblioth. FF. Min. Conventualium Sancti Franciſci hujus Urbis, hoc titulo: „ Tractatus in materia de Reactione, compoſitus per Joannem de Marigliano Mediolanenſem artium, & Medicinæ Doctorem in Civitate Mediolani, anno Domini noſtri Jeſu Chriſti MCDXLVIII. dum febre quartana moleſtè affligeretur „ figuris quampluribus rubro pictis; cui adnectuntur ſequentia nondum edita, quæ libenter Lectoribus meis nunc primùm profero.

V. Tractatus in defenſionem dictorum in materia de reactione in alio Tractatu per me Joannem de Marigliano Mediolanenſem, completus anno MCDLXIV. die XXIV. Auguſti, aſcendente gradu XI. Virginis, & inceptus die XIII. hora XXIII.

VI. De Intenſione, & Remiſſione.

VII. De Difficultate actionis.

VIII. Da Deſcenſione partium ad centrum.

IX. De Maximo, & minimo.

Omnia uno Volumine MS. in fol. in ſupradicta Franciſcana Bibliotheca Mediolanenſi.

X. Clariſſimi Phyſici, & Medici Joannis Marliani Mediolanenſis Diſputatio cum præſtantiſſimo Medico Magiſtro Joanne de Arculis in diverſis materiis ad Phyſicam, & utramqua Medicinæ partem pertinentibus. *Papiæ* &c. in fol.

XI. Diſputationes cum Philippo Adjuta Veneto, & Jacobo Forlivienſi. *Papiæ* &c. in fol.

XII. Joannis Marliani Mediolanenſis Quæſtio de caliditate corporum humanorum tempore hyemis, & æſtatis, & de antiperiſtaſi. Ad celebrem Phyſicorum, & Medicorum Univerſitatem Ticinenſem; *Venetiis, mandato, & expenſis heredum qu. Nob. Viri D. Octaviani Scoti Modoetienſis per Bonetum Locatellum Presbyterum Bergomenſem 1501. pridie Idus Octobris.*

XIII. De Febribus omnibus cognoſcendis & curandis. Ex Picinello.

XIV. Algoriſmus de Minutiis, extat MS. in Bibl. Ambroſ. ſign. A. n. 203. in fol. ſic incipit: „ Quandocunque fuerit aliquid diviſum &c

XV. Expoſitiones ſuper XXII. Fen tertii Canonis Avicennæ. *Mediolani, apud Jacobum de Sancto Nazario, 1594. in fol.*

XVI. De Urinis, extat in eodem.

XVII. De Medicamentis, extat ibidem.

In Laurentiana verò Medicea Biblioth. Pluteo 84. num. 16. ex eodem P. Montfauconio; extat Codex Membranaceus, hoc titulo: „ Alexandri Aphrodiſiei Problematon, ſectiones VII. è Græco in Latinum à Georgio Valla Placentino, jam pridem togatu præceptoris ſui Joannis Marliani Mathematici longè præſtantiſſimi, tranſlati, & nunc demum cum imprimendum datur, ab eodem propter varias occupationes curſim, & uno, ut ajunt, oculo recogniti.

Inter Epiſtolas Franciſci Philelphi editionis *Venetæ anni 1502. in fol.* Extant Epiſtolæ Joanni Marliano Philoſopho, ac Medico, pag. 152., & 185.

Agunt de ipſo cum laude Jacobus Philippus Bergomas in Supplemento Chronicorum, lib. XV. Jo. Trithemius in Libro de Script. Eccleſiaſticis, Conradus Geſnerus in Biblioth. Univerſali, Jo. Bapt. Sylvaticus in Colleg. Medic. Mediol., Donatus Boſſius in Chronico, Sitonus in Theat. pag. 104. art. 431., Curtius in libro de Medicis Mediolanenſibus pagg. 29. 274. 282., & 287. necnon Picinellus in Athenæo pag. 310.

MLVIII.

MARLIANUS JOANNES alter.

JOannes Marlianus ab eo certiſſimè diverſus, quem ſuperiori numero laudavimus (florebat enim vivente Bernardino Baldino, qui tranſacti Sæculi initio mortalitatem exuit, cum alter medio Sæculo XV. obierit) Familiam ſuam ſatis claram, atque Patriam hanc Mediolanenſem eruditionis ornamentis decorare ſtuduit. Orientales Regiones peragraſſe Joannem noſtrum, ex Operis ejus infra laudandi argumento arguit Picinellus loco citando, & ut nos quoque arbitramur, rectè. Habemus apud præfatum Baldinum in laudem Codicis Scriptoris hujus ſequens Epigramma, quod legitur in libro illius, cui titulus eſt: Luſus: pag. 60. his notis:

Si quibus eſt ſtudium Byzanti noſcere cultus,
Quot celſa varios Phœbus in urbe videt,
Tam clarè cernent pictos hoc indice libro,
Quam qui Threycia ducit in urbe moras.

Ex hoc præſertim Tetraſticho novimus Joannem ſcripſiſſe

I. De Moribus Conſtantinopolitanorum Civium. Verſu autem an proſâ conſcriptus fuerit, editusque, nec ne, nullus hactenus indicavit; nec enim fidimus Picinello, qui typis traditum aſſerit, cùm nullibi repertus à nobis fuerit, neque Picinellus ipſe promat quo loco, vel anno in lucem prodierit.
De eo breviſſimè Picinellus idem in Athenæo pag. 309.

MLIX.

MARLIANUS JOANNES alter.

JOannes alter Marlianus, nobili progenie ortus Mediolani, Ordinis Eremitarum S. Auguſtini, emenſo ſtudiorum curriculo, laurea magiſtrali à Paulo Veneto itidem Auguſtiniano, & Sacræ Theologiæ publico Profeſſore in Univerſitate Patavina inſignitus fuit. Ut iiſdem ſacris diſciplinis formaret Instituti ſui tyrones, Regens conſtituitur in Cœnobio Eremitarum Patavii. A ſui temporis Præſulibus totius ejuſdem Ordinis plura, itemque non exigui momenti munera ei collata fuere, videlicet Socii Prioris Generalis, Comitiorum Provincialium Præſidis, Provinciarum tum intra, tum extra Italiam Viſitatoris, Vicariique Generalis, ac tandem poſt moderatam Lombardiæ Auguſtinenſem Provinciam, à Gerardo Ariminenſi præfati Ordinis Supremo Antiſtite ad Concilium Baſileenſe mittitur anno MCCCCXXXIII. ut ibidem vices ſuas gereret. Doctoris eximii tandem, ac in artibus omnibus eruditiſſimi, nec non religioſiſſimi Viri famam aſſequutus, vivere deſiit anno MCCCCLI. die XIII. Decembris. De eo hæc reperi in libro MS. Philippi Vicecomitis ejuſdem Ordinis, cui titulus: De Conventu S. Marci. „Cum orto Schiſ„mate in Synodo Provinciæ Anglicanæ, quæ eo „Sæculo XXVI. Magiſtros doctrinâ præſtantes alebat, B. Auguſtinus Rom. Generalis in Capitulo „Aſtenſi MCCCCXIX illuc mittendum decrevit „Marlianum, ſed inde ſatius judicavit alios Magi„ſtros Anglos deſtinare. Anno MCCCCXXV. die „III. Febr. poſt Paulum de Cambiago Mediolanen„ſem Provincialis Lombardiæ efficitur. MCCCC„XXVI. die XXVI. Octobris pro Capitulo Gene„rali Cremonæ celebrando Præſes deputatur. MCD„XXVII. die V. Septembris, ſimul cum Magiſtro „Franciſco de Florentia ad Viſitationem Cœnobio„rum in Provinciis Tranſalpinis Viſitator Generalis „mittitur. MCCCCXXXIII. Gerardus Ariminenſis „Generalis ſuum ſocium dilectum vocat, & Vica„rius Generalis in Concilio Baſileenſi conſtituitur. „MCCCCXXXIV. die XXVI. Julii, Vicarius Gene„ralis Italiæ deputatur.

In Bibliotheca S. Marci Mediolani habentur memorati Joannis:

I. Compendium, ſive Abbreviaturæ Commentarii à celeberrimo Doctore Michaele de Maſſa Auguſtiniano elucubrati ſuper primum Sententiarum. In fine Codicis hæc leguntur verba: „Quas inchoaveram anno „MCCCCX. Abbreviationes in primum Sententiarum „Doctoris inſignis Mag. Michaelis de Maſſa, Ordinis „Eremitarum S. Auguſtini, Ego F. Joannes Mediola„nenſis de Marliano Conventus Lector, tandem con„ſummavi, anno MCCCCXXX. die XXI. Octobris, dum „Paduæ eſſem Magiſter Regens.
II. Chronicon Religionis ſuæ poſt Franciſcum de Franchis ad annum uſque MCCCCXL. conſcripſiſſe Auctorem noſtrum teſtis eſt citatus Philippus Vicecomes in Præfatione ipſius libri de Conventu S. Marci.
Item conſcribi curavit quatuor Tomos Metaphyſicæ ſupra enunciati Pauli Veneti, cùm Patavii, dum ibi Regentis munere fungeretur, tum Mediolani. Sunt in ipſa Bibliotheca Suor. hujus Urbis optimæ notæ.
Oratio in ejus Magiſtrali laurea à Paulo Veneto dicta ſervatur in Evangelica Biblioth. MS. num. 43.
Hæc à P. Nicolai ejuſdem Ordinis Magiſtro. Omnia ex MS. Philippi Vicecomitis: De Conventu Sancti Marci, laudatur quoque ab Errera, & a Magiſtro Petro Papienſi in Prolegomenis ad Abbreviationes prædicti F. Michaelis de Maſſa, & à Picinello pag. 309.

MLX.

MARLIANUS JO. FRANCISCUS.

MUlta fuit equidem & ſanguinis & doctrinæ ornamenta, quibus effulſit, ſibique poſteritatis laudem promeruit Joannes Franciſcus Marlianus Mediolanenſis; hauſtam enim ab Antonio Senatore parente nobilitatem generis eruditionis gloriâ cumulavit. Minoribus ſtudiis ritè perfectis, eloquentiæque præceptis excultus, Juriſprudentiæ animum applicuit, in Gymnaſio Ticinenſi ſub Clariſs. Præceptore Bonacurſio Piſano. Tanta fuit apud Inſubriæ Duces in exiſtimatione, ut ad Innocentium VIII. Summum Pontificem Legatione ipſorum fungeretur. Juriſconſultorum Collegium in hac Metropoli florentiſſimum ingreſſus eſt anno MCCCCLXXXIX; mox Auratus Eques, & utriuſque Ducalis Conſilii Senator renunciatus fuit. Inter Patriæ Decuriones recenſitus ad Maximilianum Auguſtum Orator mitti meruit. Anno MDXXII. Senatus Præſes electus eſt, ac poſt biennium, anno videlicet MDXXIV. peſte ſublatus interiit. Lubet hic verba referre, quibus eruditiſſimus Andreas Alciatus tantum collaudat Virum in antiqu. Inſcript. Patriæ Monument. 95. MSS. „Jo. Franci„ſcus Marlianus gente patritia ortus per omnes ho„norum gradus ad eam dignitatem aſcendit, ut „Princeps Senatus factus fuerit, cui Magiſtratui plus „auctoritatis confert, quàm ipſe accipiat, tantum in „ipſo eſt, ſive mores, ſive judicii acumen, ſive „egregiam doctrinam conſideremus. Is antiquarum „rerum, quoties per publica negotia permittitur, „perquam curioſus &c. „ Jacet in Templo Pacis hujus Urbis cum hoc Elogio:

IOH. FRANCISCO MARLIANO ANTONII SENATORIS
ET A CONSILIIS DVCVM MEDIOLANI FILIO
EQVITI AVREATO ORATORI I. C. SENATORI
CONSILIARIO LEGATO AD MAXIMIL. CAESAREM
SENATVSQVE PRAESIDI
ET ALOYSIO PHILIPPI I. REG. HISP.
MAXIMILIANI ET CAROLI V. CAESARVM
MAXIMILIANI ET LVDOVICI DVCVM MEDIOLANI
A CONSILIIS SIMVL ET ARCHIATRO
ORATORI MATHEMATICO ATQVE PHILOSOPHO
EPISCOPO TVDENENSI CARDINALI DES.
ET IOH. ANTONIO EIVS FILIO LEGITIMO
A CVBICVLO CAROLI V. CAESARIS
AB EODEMQVE DONIS HONORIBVS
EQVESTRI DIGNITATE
BELLICAE VIRTVTIS CAVSA ORNATO
PAVLVS CAMILLVS MARLIANVS
BVSTII COM. M. S. B. M. P. AN. MDXCV.

Ejus eruditionis Oratoriæ, & Poëticæ hæc ſuperſunt teſtimonia.

I. Jo. Franciſci Marliani Mediolanenſis Magnifici Antonii filii, Illuſtriſſimi Ducis Mediolani Legati, Oratio habita apud Innocentium VIII. Pontificem Max. anno Domini MCCCCLXXXV. tertio Calendas Quintilis, ſine loco, anno, & Typographo, in 4. extat inter alias Orationes Romæ impreſſas, & uno Volumine collectas, ferè ejuſdem ætatis, penès Marchionem Theodorum Alexandrum Trivultium alibi laudatum. Reperitur quoque MS. in Cod. Bibliothecæ Ambroſianæ ſign. G. num. 89. in fol. inter eos in 4.

II. Epigramma in laudem Tractatus de Affinitate Jo. Villemati de Fortia, extat in eodem Opere. *Mediolani, per Jo. Angelum Scinzenzeller*, 1510. *die* 18. *Auguſti, in fol. max.*

III. Reſponſio nomine Ducis Mediolani Legatis Genuenſibus, extat in MS. Cod. Monachorum Ciſtercienſium S. Ambroſii hujus Urbis, & ſic prætitulatur: „ Res „ geſtæ, & Orationes habitæ in Legatione Genuenſi „ Mediolanum miſſa ad Joannem Galeacium, anno „ MCCCCLXXXVII. Lucas Grimaldus Orator dixit; „ Reſponſum dedit parte Ducali Joannes Franciſcus „ Marlianus Senator, & Juris pereruditus, qui expoſitioni Grimaldi Orationem accommodans ita diſſe„ ruit &c. „ In eodem MS. adeſt Deditio Urbis Genuæ, & reliquarum Liguriæ Civitatum in poteſtatem Mediolanenſis Ducis, cum Legatione ad eumdem miſſa anno MCCCCLXXXVIII. die II. Novembris, in qua oravit Franciſcus Sophia, & Joannes Pius Marinus. Codex eſt in fol. ſignat. num. 11.

IV. Epiſtola Latina Franciſco Philelpho; adeſt in fronte libri iſtius, cui titulus: *Convivia Mediolanenſium*; Collocutores ſunt Rambaldus, Landrianus, Æneius, Thebaldus, Metellus, Poſicio, Feruſinus, & Alphonſus. Opus eſt impreſſum ſine loco, anno, & Typographo, in 4. Epiſtola verò ſupradicta data eſt ex Ficino Kal. Sextilis anno MCCCCLXXVII., & in ipſa cognovi Franciſcum noſtrum diſcipulum extitiſſe Bonacurſii Piſani, ut ſupra: continet varia in laudem Philelphi, & ejus Operis, & inter cætera hæc leguntur: „ Soleo ego quandoque, ut tu ſæpenumero „ monuiſti, me à Legum, & Juris Civilis lectione ad „ humanitatis ſtudia conferre &c.

Ei dicavit Commentaria ſua in Sidonium Jo. Baptiſta Pius, qua de re videndus Clariſs. Saxius in hiſt. Typogr. ad annum 1498.

Extant ad eundem Epiſtolæ tres Latinæ Hieronymi Moroni, datæ anno MDVII. de quo ſuo loco.

Plura ad eum dedit Epigrammata Lancinus Curtius; videlicet lib. 12. fol. 21. lib. 17. fol. 87. 88. 99. & lib. 18. fol. 114.

Laudatur à Corio in hiſt. Mediol. part. 6. ad annum MCCCCLXXXVIII. & part. 7. ad annum MCCCCXCIX. Morig. in Nobil. Mediol. lib. 3. cap. 12. Ruginell. de Senator. gloſſa 3. cap. 2. num. 36. Landa in Senatu Mediol. lib. 3. pag. 101. & lib. 5. pag 149. Cavatio in Allevіament. Stat. Mediol. in principio, & Sitono pag. 64. art. 273. atque in Schedis.

MLXI.

MARLIANUS MICHAEL.

Michaël Marlianus, Alberti filius, nobili genere Mediolani ortus, Oratoriæ facultatis, & Juriſprudentiæ ornamenta aſſiduo ſtudio ſibi comparavit. Ideo jure merito, anno MCCCCLXXXIX., Collegio Juriſconſultorum hujus Urbis nomen dedit. Plures ad ſummos Principes Ducum Inſubrum nomine Legationes obivit, atque in Patriam reverſus Equitis Aurati, & Senatoris munere decoratus eſt. Conjugem habuit Bonam Caſtronovatam, atque in ejus nuptiis Orationem publicè pronunciavit Petrus de Leombus Vercellenſis Collegiatæ Sanctæ Mariæ Scalenſis in hac Urbe Canonicus, legiturque inter hujus Opera impreſſa Mediolani. Teſtamentum condidit anno MDXXIV. quo viſo JC. Sitonus amiciſſimus nos monuit delenda eſſe ea verba, quæ ipſe ſcripſerat pridem ab Impoſtore quodam deceptus in Chronico Juriſconſultorum Mediolanenſium pag. 69. art. 269. „ Michaël de Marliano Prevedini Jacobo „ ex XII. Ducibus Mediol. Reip. & Ducalis Curiæ „ Seſchalco geniti filius. „ Cum verè ex poſtremis Tabulis conſtet, ipſum non Prevedini, ſed Alberti filium fuiſſe. Obiit eodem anno, non autem ſequenti, ut Sitonus ipſe ſignificavit, quamvis loco citato antea vitam ejus ad annum MDXXV. produxiſſet. Sepulchrum ejus viſitur in Baſilica S. Stephani hoc Elogio exornatum:

D. O. M.

D. O. M.

MICHAELI MARLIANO

IVRECONSVLTO EQVITI SENATORI

LEGATI MVNERE APVD CAESAREM FVNCTO

VIRO OMNI VIRTVTVM GENERE ORNATISSIMO

HERM. FRAT. V. C.

Superſunt ejuſdem

I. Orationes plures MSS. in 4. lectu digniſſimæ penès Suos, uti memoratur in ſecunda parte Amphitheatri Romani. MS. penès Fratres Marchiones Vicecomites.
Laudatur à Lando in Senatu Mediol. lib. IV. pag. 133. à Sitono loco cit. & in Schedis.

M L X I I.

MARLIANUS PETRUS ANTONIUS.

PEtrus Antonius Marlianus Pauli Senatoris Joanne Collegiato, & Ducali Prothnphyſico nati, necnon Hyppolitæ Landrianæ filius; inter Juriſperitorum Nobilium Mediolanenſium Coll. cooptatus eſt anno Redemptionis noſtræ MDXXXIV. Laudatur, ut Græcæ Latinæque facundiæ Vir conſultiſſimus, enumeratur quoque ex LX. Patriæ Decurionibus, cujus Præfectus extitit anno MDXXXIX. Ab Imperatore Carolo V. Cathedram Senatoriam obtinuit, necnon à Conſiliis totius Ducatus Mediolanenſis eſt conſtitutus. Paulo poſt Præturam Placentinæ

A Urbis omnium plauſu ſuſtinuit; dein Philippus II. Hiſpaniarum Rex Præſidem Magiſtratus Redituum Ordinariorum ipſum voluit. Nec confundendus eſt cum altero Petro Antonio Marliano Seniore Phyſico celeberrimo Mediolanenſi, qui floruit ætate Lancini Curtii, uti facilè oſtendunt Epigrammata ejuſdem in libro III., necnon Elogia libri VI. Sylvarum in laudem Petri Antonii Marliani Senioris, quem etiam laudarunt Joannes Baptiſta Sylvaticus in Tractatu de Colleg. Phyſ. Med. & Bartholomæus Curtius pag. 84. Immo primus in eodem Opere cap. 16. de Petro Antonio noſtro Juniore, ſic ait: „ Unus inter ſui temporis Jureconſultos Collegiatos graviſſimus, patriæ amantiſſimus, inter Senatorii Ordinis celebres nuſquam factioſus, gloriæ lucrique ſpretor ſtrenuus fuit: fide, & animi modeſtiâ mirus; ita ut cum
B gravi rei familiaris ſuæ damno, maximaque omnium admiratione jam ſenex ſatis Quæſturæ Præſes ultro eſſe noluerit, ſuâque animi quiete contentus multis inde annis ſupervixerit. Mortuus eſt Mediolani octuagenarius totius Urbis mœrore incredibili. „ In Sanctæ Mariæ Gratiarum Templo Fratrum Prædicatorum quieſcit ſub hoc proprio & paterno illuſtri Elogio conditus

PETRO ANTONIO MARLIANO PATRI

PAVLI SENATORIS FILIO

ORATORI IVR. CONS. AEDILI ITERVM

SENATORI PLACENTIAE PRAETORI

PRAESIDI QVAESTORVM EXTRAORDINARIORVM

ET A CONSILIIS PHILIPPI II. HISPANIARVM REGIS

HIERONYMO TRIBVNO MILITVM FORTISSIMO

IOH. FRANCISCO THEODOSIO ET IOHANNI

PATRVIS PRVDENTIBVS ET OPTIMIS VIRIS

ET HIERONYMO FILIO SVAVISSIMO

PAVLVS CAMILLVS BVSTII COMES

B. M. P.

ANNO MDXCIV.

Orator certè fuit magni nominis, ſicut elucet non tantùm à Panegyri typis data, ut infra, ſed ab aliis ejuſdem Orationibus, quarum meminerunt Moriggia, & Picinellus, ſed diſtinctiùs pars II. Amphitheatri Creſcentii à nobis inſpecta. Laudatur ut Linguis Italica, Latina, & Græca apprimè excultus, teſte inter alios Bernardino Baldino, cujus Eulogium Marliani noſtri legitur in libro *Luſus* inſcripto.

C Hæc de eo damus

I. Oratio habita in Funere Mariæ Angliæ Reginæ Philippi II. uxoris II. Henrici VIII. Angli filiæ, anno MDLVIII.

II. Orationes XXV. variis in locis, & occaſionibus habitæ MS. in fol. penes hæredes. Ita Creſcentius in II. parte Amphitheatri MS. pluries à nobis relata.

Videndi ſunt ſupradicti Moriggia in lib. III. Nobil. Mediol. cap. 12. & in Hiſt. lib. IV. cap. 32. Landus de Senatu Mediol. lib. V. pag. 172. Cavatius in Alleviam. Status Mediol. in princ. Picinellus in Athenæo pag. 457. & Sitonus in Theatro pag. 104. art. 431.

MLXIII.

MLXIII.

MARLIANUS RAYMUNDUS.

DE Raymundo Marliano, cujus Elogium nunc eſt texendum, plura inveni tam penes Clariſs. Sitonum in ſuo libro de Collegio Juriſperitorum Mediolanenſium, quàm apud Valerium Andream Beſſelium in libro Faſtorum Academicorum Studii Lovanienſis, quæ injucunda Lectoribus meis minimè fore cenſeo. Nam Vir iſte magni faciendus patrem habuit Jacobum ex XII. Reipublicæ Mediolani Capitaneis, Ducaliſque Curiæ Seſchalcum, Prevedino Ducali Camerario, ac Legato genitum, necnon matrem Joannam Caſatam conjuges. Inter Patres Conſcriptos Mediolanenſis Senatus adſcribitur à ſupradicto Sitono, qui etiam Caroli Burgundiæ Ducis Supremum Conſiliarium Raymundum noſtrum noſcit, necnon gentilitii Marlianorum Collegii in Civitate Ticinenſi Inſtitutorem optimum. Anno verò MCDLXI. Dolam evocatus VI. Kal. April. ejuſdem anni inter Academicos illius Urbis nomen profitetur. Sedente autem in Cathedra Epiſcopale Leodienſi Ludovico Borbonio, plures ſeditiones, & bella inſurrexere inter Cives Leodienſes, & Colonienſes, quæ recitantur in Chronicis Belgicis, & ſignanter in Hiſtoria Leodienſi celeberrimi Patris Foullon è Societate Jeſu nuper impreſſa, ut infra. Ibi ad annum MCDLXI. legitur, pro pace tractanda miſſum fuiſſe ab Epiſcopo Borbonio Raymundum noſtrum cum duobus aliis ad dictum Carolum Burgundiæ Ducem in Urbe Trajectina commorantem, quod prima vice feliciter evénit; ſed paulo poſt Bella quater iterum reaſſumpta fuerunt, ut accuratiſſimè narrat idem Foullon uſque ad annum MDCLXVII. Mortua verò uxore Raymundi noſtri, Joanna ſcilicet filia Dominici de Sancto Hilario Trajecti ad Moſam anno MCCCCLXIII. die XII. Junii, vitam Eccleſiaſticam amplexus fuit, ideoque Canonicus Eccleſiarum Leodienſis, & Biſontinenſis efficitur. Ad magis illuſtrandam tanti Viri famam juvat hic exſcribere verba ſupradicti Beſſelii in Faſtis Academiæ Lovanienſis: „ Legitur in Actis Univerſitatis ad annum MCCCCXCIV. Prid. Kal. Martii, Marlianum fundaſſe „ Burſam, ut vocant, pro Lovanienſi ſtudioſo in „ Academia Patavina, præſentato tunc ad eam per „ Rectorem, & Deputatos, unà cum Decano, & „ Capitulo, ac Magiſtratu Oppidi Lovanienſis, Jo„ anne de N. Medicinæ ſtudioſo. Ad eandem anno „ MDXIII. III. Kal. Decembris præſentatus fuit Geor„ gius de Zelle, Petri Leg. Doct. filius. „ Sarcophago illius in Divi Petri ante aram D. Urſulæ ſacram, hæc inſcripta leguntur:

NOBILIS FAMOSVS ET EGREGIVS VIR
D. RAYMVNDVS DE MARLIANO
VTRIVSQ; IVRIS DOCTOR CATHEDRALIVM ECCLESIARVM
LEODIENSIS ET BISONTINENSIS CANONICVS
VNIVERSITATVM LOVANIENSIS ET DOLANAE
FACVLTATVM VTRIVSQ; IVRIS LECTOR ORDINARIVS
OBIIT CIϽ. CCCC. LXXXV. XX. AVGVSTI.

Dolendum interea eſt, quod extra Patriam mortem noſter obierit, nam ejus Scripta minimè ad nos pervenerunt. Accipiant interim Lectores plus certè quàm in Picinello, præter ea, quæ forſan prima vice de Raymundo iſto ſupra dictum eſt ſaltem à noſtris.

Habemus de ipſo

I. Veterum Galliæ Locorum, Populorum, Urbium, Montium, ac Fluviorum eorum, maximè quæ apud Cæſarem in Commentariis ſunt, & apud Cornelium Tacitum alphabetica Deſcriptio. Primam editionem ejus Operis ignoro, extat tamen *in Mediolanenſi anno 1477. in fol.* Commentariorum Cæſaris, & poſtea in *Lugdunenſi*, 1574 *in fol.* imò in ferè omnibus aliis Cæſaris Operum editionibus, uti recenter in elegantiſſima *Jungermani Tom. II. pag.* 553.

II. De Laudibus Mediolani, & ejus Antiquitatibus. De hoc præter Picinellum ex Moriggia, teſtem habemus Patrem Gaſparem Berettam alibi laudatum, qui meminit ſe vidiſſe titulum hujus operis in quodam Indice librorum Laudæ aſſervatorum, qui extat in Ambroſiana Bibliotheca, ut notavit in ſuis Schedis.

Ad eum extant Epiſtolæ duæ Joannis Lamolæ Bononienſis de Viris Illuſtrib. Ferrarienſib. In altera mittit Opuſculum ſuum de laudibus litterarum, & judicium ejus poſcit Datæ Venetiis V. Kal. Julii MCCCCXXXIX. Leguntur in MS Ambr. fol. ſig H. n. 49.

In ſecunda parte operum Gaſparini & Guiniforti Barzizii Bergomatum, editionis Romanæ MDCCXXIII. pag. 173. extat Guiniforti Barzizii Epiſtola ſatis erudita ad Raymundum de Marliano.

Ex Epiſtola Petri Juſtini Philelphi ad Jo. Simonettam Ducalem Secretarium, quæ eſt in fronte editionis Comment. Cæſaris anno MCCCCLXXVII. „ Ad hæc „ etiam ſubjeci alia quædam ſcripta non mediocriter „ neceſſaria ad cognitionem & populorum, & flumi„ num, & locorum, ac rerum aliarum tranſalpinarum „ diligenter & excogitata, & inquiſita per graviſſi„ mum eruditiſſimumque Virum Raymundum Marlia„ num, qui cùm in partibus tranſalpinis diu multum„ que fuiſſet: omnia eſt accuratiſſime perſcrutatus, quæ „ ad hujuſmodi cognitionem pertinerent.

Hæc omnia hauſimus ex ſupradicto Valerio Andrea Beſſelio in libro inſcripto: Faſti Academici Studii generalis Leodienſis: Editio iterata. *Lovanii, per Hieronymum Nempæum*, 1650. *in* 4. pag. 164. Ex hiſtoria Leodienſi per Epiſcoporum & Principum ſeriem digeſta, Auctore P. Foullon è Soc. Jeſu. *Leodii*, 1736. Tom. II. pag. 55. ex Gaudentii Miſcellaneis Tom. II. pag. 538., & ex Sitono tam in ſuis Schedis, quàm in libro de Colleg. Juriſperitorum pag 45. art. 162. Memoratur quoque à Salvatore Vitali pag. 28., à Geſnero in Biblioth. Univerſali, à Moriggia in lib. 3. cap. 12. Nobil. Mediol., & lib. I. Antiq. Mediol., à Picinello in Athenæo pag. 480., à Patribus Trivultienſibus in Diario menſis Julii MDCCIV. Agit etiam de ipſo Clariſs. Saxius in Hiſt. Typogr.

Tom. II.

M L X I V.

MARLIANUS TULLIUS.

NOn fraudandum laude ſua exiſtimamus, imò digniſſimum arbitramur qui in hanc litterariam ſcenam prodeat, Tullium Marlianum inſignis Oppidi Variſii in Mediolanenſi Ducatu incolam, & Conſulem anno MCCCLXXXIX. Inſignem illi prudentiæ commendationem contribules ſui ſæculis omnibus debebunt; etenim anno eodem, atque die II. Februarii publico Decreto ſeligi meruit, ut Reipublicæ ſuæ municipale Jus inconditum, ac inordinatum in Volumen unum redigeret. Quàm ſtrenuè id perfecerit, indicant labores illius ad populi Variſienſis utilitatem, ſcilicet:

I. Statuta Reipublicæ Variſienſis coordinata, & in unum corpus redacta.
Ex Hiſtoria Variſienſi Nicolai Sormani, MS. penes Auctorem.

M L X V.

MARLIANUS UGO.

UGonem Marlianum, de quo ſupra incidenter pauca libavimus in Alberto, jure, & merito Mediolanenſibus Scriptoribus adnumerandum cenſebunt quotquot noverint, quæ ipſe ad Reipublicæ Mediolanenſis commodum, utilitatemque peregerit. Primùm enim in reſtauratione Urbis plures pro Patria labores pertulit, cùmque tandem ipſam priſtino ſplendori reſtitutam videret, Conſulque Juſtitiæ renunciari promeruiſſet, alterum non minoris ponderis Mediolanenſi Populo contulit beneficium. Nam anno MCLXX. una cum Collegis.

I. Statuta plura condidit ab bonum Civitatis regimen apprimè utilia.
Id teſtatur Gualvaneus de la Flamma lib. XIII. cap. LXXXV. atque ex eo Comes Octavius Archintus in celeberrima Collectione ſua.

M L X V I.

MARMORI MARCELLINUS.

MArcellinus Marmori Mediolanenſis ex Ordine Eremitarum Sancti Auguſtini Congregationis Lombardiæ in Cœnobio S. Mariæ Coronatæ habitum ſumpſit. Adhuc in ſæculo ſtudiis vacavit in Archigymnaſio Ticinenſi, ibidem quoque Laureâ decoratus. Religioni addictus in tam præclarum Concionatorem evaſit, ut confluentibus ad eum audiendum Populis anguſta eſſent Templa, & non raro ſub dio ad eos dicere cogeretur. Hebraicam linguam tam egregiè callebat, ut æquè ac maternâ linguâ eo ſermone concionaretur, multoſque Judæos ad veritatis lucem adduxerit. Anno MCDLXXIV. primus Pontremolenſis Cœnobii Prior electus ibi Obſervantiam Regularem firmavit à ſe inductam. Gabrielis Sfortiæ è Congregatione ad Archiepiſcopatum Mediolanenſem aſſumpti conſuetudine floruit, eique fuit à Conſiliis, & à ſacris Confeſſionibus. Decies Definitor, ſepties Viſitator, ter Præſes, ter etiam Generalis Vicarius toti Congregationi præluxit, annis ſcilicet MCDXCIV. MDIII. & MDVIII. Eum deceſ-

A ſiſſe arbitratur Calvi in ejus Vita, quam dat in Monumentis hiſtoricis Congregationis ſuæ part. I. pag. 159. paulo poſt annum MDXIII. Ibi condidiſſe memoratur

I. Præclaras leges pro Conſervatione Inſtituti Eremitarum:
II. Sermones de Sanctis ſine Auctoris nomine, ſed ſolummodo ſignati in fine his litteris, F. M. de Mediol. in fronte libri legitur Epiſtola ad Gabrielem Sfortiam veluti nuncupatoria in commendationem Operis. Dat. Mediol. ſine anno & ſubſcriptione in 4. magnæ molis, MS. in Biblioth. S. Mariæ Coronatæ.
Ex litteris prædictis, & tempore, atque amicitia, quæ inter Marcellinum, & Gabrielem Sfortiam intercedebat, Opus hoc Marmori adſcribendum arbitramur. Fortiſſimum vero argumentum eſt Librum Marcellini manu conſcriptum eſſe, ut cognovimus charactere inſpecto, & cum inſcriptionibus vario-
B rum librorum in eadem Bibliotheca aſſervatorum, quæ ad Marmori ſpectabant, collato.

M L X V I I.

MARTELLUS PETRUS MARIA.

IN inſigni Oppido Modoëtiæ, ob ſervatam ibi Italici Regni Coronam gentibus omnibus Europæ noto, Baſilica viſitur Sancto Salvatoris Præcurſori Joanni ſacra à piiſſima Theodelinda Longobardorum Regina excitata, & munificentiſſimè dotata. Hujus celeberrimi Templi mox lapſo ſæculo Canonicus fuit
C Petrus Maria Martellus non mediocris eruditionis, prælertim in Theologicis rebus Vir, cujus doctrinæ teſtimonia ſunt Opuſcula duo,

Scilicet:

I. De Antichriſto.
II. De ſalvatione Salomonis, ſimul impreſſa. *Bergomi, Typis Rubei*, 1638. in 12.

M L X V I I I.

MARTIGNONUS JOANNOLUS.

D FAmiliam Martignonam inter vetuſtiſſimas hujus Metropolis recenſitam decoravit anno MCCXCII. Baldus de Martignono Reipublicæ Mediolanenſis eo anno Conſul. At majorem ſibi promeruit Joannolus ex eadem gente ortus commendationem, qui anno MCCCLXXXIX. in Inſigni Oppido Variſii hujus Ducatus Mediolanenſis Conſulatum geſſit. Populo autem ſuo prodeſſe cupiens coordinavit & digeſſit eodem anno die undecima Januarii

I. Statuta Reipublicæ Variſienſis.
De eo agit eruditus Vir Nicolaus Sormanus Ambroſiani Collegii Doctor in Hiſt. ſua Variſienſi in MS. & in Collectaneis ſuis Conſulatibus.

E

M L X I X.

MARTIGNONUS PAULUS HIERONYMUS.

CLariſſimis Viris Patri Joanni Paulo Mazzucchello atque J. C. Camillo Sitono hunc Scriptorem debeo, nam à primo in ſuis Schedis, ubi Sacerdos memorandæ probitatis, innocentique rerum antiquarum Studio detentus laudatur, à ſecundo verò didici eum Opus ſuum, infra memorandum compilaſſe anno Chriſti MDCXXXVII., & quod lectu digniſſimum ſit.

ſit. Hujus Familiæ Sepulchrum eſt in Eccleſia S. Simpliciani iſtius Urbis his notis;

IOANNI ANTONIO MARTIGNONO
FRATRI SIBI POSTERISQVE
IO. ANDREAS IO. BAPTISTA FRATRES
POSVERVNT
III. KAL. MAII MDLXX.

En titulus Operis:

I. Tractatus de Baſilica Stephaniana. MS. in fol. pagg. 350. Extat in Archivo ejuſdem Sancti Stephani Baſilicæ. Laudatur in Schedis ſupradictis à Mazzucchello, & à citato Sitono in Cathalogo Archiepiſcoporum Mediolanenſium, ubi agit de Gulhelmo II. Archiepiſcopo.

MLXX.

MARTINELLUS GEORGIUS MARIA.

GEorgius Maria Martinellus ex Franciſco, & Antonia Collia Jugalibus honeſtâ familiâ, die nona Maji, anno MDCLV. in Pago Bruſini-plani, Plebis Arciſate in Ducatu Mediolanenſi ſito, natus, à pueritia mores optimos cum literarum ſtudiis conjunxit. Anno MDCLXIX. Clericali militiæ nomen dedit, & in Seminario Montis Aronæ, tum in Univerſitate Braydenſi humanis, diviniſque litteris excultus, atque Congregationem Sacerdotum, qui Oblati dicuntur, ingreſſus, in Seminariis Cellanæ, Modoëtiæ, Mediolani, & in Collegio Helvetico humaniores ligeras & Rhetoricam docuit. Oblatorum Collegium apud Oppidum Rhaude, in quo ejuſdem Congregationis Sacerdotes Sacris Miſſionibus addicti degunt, inſtituit & rexit. Virtutum Sacerdotalium ornamentis illuſtris, magnâ ſanctitatis famâ ſibi conciliatâ, anno ætatis ſuæ LXXIII. die II. Novembris MDCCXXVII migravit ad Dominum.

Scripſit

I. Le vie dello ſpirito battute, con molti novi penſeri. *In Venezia, preſſo Sebaſtiano Colletti*, 1727., *Tom. II. in 8.*
II. Il Cammino della ſalute, agevolato a' Sacerdoti. *In Milano, preſſo Domenico Bellagatta, in 8*
III. Stimoli all' Orazione mentale. *In Milano, preſſo Carlo Federico Gagliardi*, 1710. *in 8.*
IV. Motivi ordinati a ſvegliare l'amor di Dio. *In Milano, preſſo Franceſco Agnelli*, 1723.
V. Compendio intorno all' abuſo del far all' amore. *In Milano, nella Stamperia del Nava*, 1728.

Ejus Vitam ſcripſit Benedictus Mazzoleni Baſilicæ Nazarianæ Theologus, eamque dicavit Eminentiſſimo Benedicto Odeſcalco S. R. E Cardinali, & Mediolanenſi Archiepiſcopo. Prodiit *Bergomi, typis Santini*, 1731. *in 8.*

MLXXI.

MARTINENGHUS JO. BAPTISTA.

NIſi Vir iſte calamo ſuo ſe Mediolanenſem eſſe indicaſſet, ipſum minime in hac Collectione inſeruiſſem, nam cùm Gens Martinengha ſit inter Brixianos Clariſſima, nunquam divinare potuiſſem Martinenghum hunc inter Mediolanenſes recenſendum fore, eo magis quod à nemine inter Scriptores hujus Provinciæ memoratur. Fortuitò Oratio illius Panegyrica in laudem Divi Caroli Borromæi ad me pervenit, & à Cinelli Bibliotheca didici, alteram ſcripſiſſe, de qua infra. Fortè plura alia Scriptor iſte publici juris fecit, quæ in aliorum Scriniis adhuc deliteſcunt; Lector interim benevolus accipiat quod ei proferre mihi datum eſt, nam tantillum percipere potui de ipſo.

Illius ſunt:

I. Panegyricus B. Carolo Borromæo dictus in Collegio Helvetico anno MDCII. à Joanne Baptiſta Martinengha Mediolanenſi. *Mediolani, typis Archiepiſcopalibus, in 4.*
II. De Sereniſſimorum Principum Coſmi II. Medicei Magni Ducis Hetruriæ IV., & Mariæ Magdalenæ Auſtriacæ ejus lectiſſimæ Conjugis prima prole ſuſcepta, Joannis Baptiſtæ Martinenghi Mediolanenſis Oratio. *Mediolani, per Bernardinum Lantonum*, 1609. *in 4.*

Videnda Cinelli Bibliotheca, Pluteo I.

MLXXII.

MARTINIANUS.

MArtinianus, ſive Maternianus Mediolanenſis Archiepiſcopus, Sanctitate & doctrina celeberrimus Sancto Marolo ſucceſſit; Baſilicam Sancto Stephano Protomartyri erexit, cui cognomen *ad Rotam*. Cum autem Neſtoriana hæreſis longè, latèque in Oriente graſſaretur, Martinianus impium Dogma acri, & vehementi Scripto confutavit, miſſo ad Theodoſium Minorem, & Valentinianum III. Auguſtos Libro, quo in primis hujuſmodi hæreticorum impietas coarguebatur. Eccleſiam Mediolanenſem annos ad minus tredecim adminiſtravit, ex Papebrochii Exegeſi ad Tabulam Chronologicam Archiepiſcoporum Mediolanenſium. Eum Sanctitate, & multis miraculis claruiſſe teſtatur in Martyrologio ſuo Galeſinius. Deceſſit circa annum Redempti Orbis CCCCXXXV. IV. Kal. Januarii. Ejus tamen memoria ſolemni ritu colitur IV. Nonas Januarii. Reliquiæ Corporis ejus jacent in prædicta Baſilica ſub Ara maxima cum nonnullis aliorum Sanctorum Corporibus, quæ Federicus Cardinalis Borromæus ſolemniter tranſtulit, ut ex ſequenti Inſcriptione, quæ ibidem extat;

CORPORA SS. MARTINIANI AVXANI ET MANSVETI
ARCHIEPISCOPORVM
PROTASII MARTYRIS MARCIANIQVE HEREMITAE
SVB VETERI HVIVS ECCLESIAE CHORO
QVONDAM SEPVLTA
ET PROPTER NOVAM TEMPLI STRVCTVRAM
INDE AMOTA
DILIGENTERQVE EX ANTIQVIS MONVMENTIS PICTVRIS
TRADITIONIBVSQVE RECOGNITA
FEDERICVS CARD. ET MEDIOL. ARCHIEP.
POST EORVMDEM CELEBERRIMAM TRANSLATIONEM
IN VII. PROVINCIALI FREQVENTISSIMA SYNODO
A SE CELEBRATAM
VNA CVM CORPORIBVS
SS. ARSATII MED. ARCHIEP. MARINI MARTYRIS
ET LEONIS HEREMITAE
QVAE IN ARCHA OLIM A S. CAROLO CARD. ET MED. ARCH.
CONDITA FVERVNT
INCLVSIS
SVB ALTARI DECENTIVS COLLOCAVIT
PRIDIE KALEND. IVNII MDCIX.

Scripſit

I. Librum contra Neſtorianos, de quo diximus.
Extat Ennodii Ticinenſis Epiſcopi de eo Epigramma in hæc verba conceptum:

Mens nivei lactis ſpecies manifeſta columbæ,
Aſtuta Serpens Martiniane vale.
Lubrica te dubiis dum poſcunt flumina vulgi,
Inveniunt pavidum ne moreare legi.
Unus erat Mundo, contraria judice narrans,
Qui ut caperet regnum, vincere non metuit.
Protinus ad magni perductus culmen honoris,
Exul Cælorum Civibus inſeritur.
Poſt geminas Sanctis conſtruxit mundior ædes
Lumine, quas clauſo juſſit habere diem.

In Eccleſia verò S. Ambroſii de hoc Archiepiſcopo extat in menſa marmorea alterum hoc Epigramma.

Lux Patriæ ſublime decus Pater Oſius Urbis
Mundo flente jacens, traditur hoc tumulo.
Hunc Mediolani populus nunc lugeat omnis
Noverit ut tanto pignus abeſſe Viri.
Communis, placidus, hilaris, jocundus, honeſtus:
Moribus hic Urbem fecerat eſſe ſuam.
Celſa domus, protinuſque potens venit arbiter ore,
Sed meritis mentis vicerat iſte genus.
Privatæ Comes, atque rei provectus in altum
Sacrarum meruit ſumere jura Comes.
Patritium culmen gradibus conſcendit honores,
Crevit & ex tanto Præſule certus honor.

Ejus Vitam ſcripſit Gaufridus de Buſſero; de eo etiam agunt Ripamontius Libro VI. Hiſtoriarum Eccleſiæ Mediolanenſis, Claudius Robertus in Cathalogo Epiſcoporum Mediolanenſium, Martyrologium Romanum die IV. Januarii, & Baronius in Notis ad eundem.

A De eo quoque agunt Acta Eccleſiæ Mediolanenſis, Ughellus in Tom. IV. Italiæ Sacræ in Mediolanenſibus, aliique plures.

MLXXIII.

MARTINOLUS PETRUS.

PEtrus Martinolus Mediolanenſis poſt Studia amœniora ad ſacra ſe vertit, atque in eis tantopere illuxit, ut animarum curam in Oppido Poliani nomine prope Rhaudum, nono ab Urbe lapide ſito, obtinere meruerit. Inter Curas Paſtorales, quibus ſedulo B operam ſemper dedit, nunquam Muſas reliquit, ut videre eſt in ſubſequenti ejus Opere Elegiaco Carmine conſcripto in laudem duorum Mediolanenſium Archiepiſcoporum,

Nempe:

I. De Sancto Carolo Carmina. *Mediolani, apud Navam, 1620 in 4.*
II. Gaſparis Vicecomitis commemoratio, Carminibus celebrata, Extat in eodem libro.
Laudatur à Picinello in Athenæo Mediolanenſi pag. 463.

MLXXIV.

C

MASERA ANTONIUS.

ANtonius Maſera à Gallarato, inſigni Oppido Mediolanenſis Ducatus, Capuccinis iſtius Provinciæ anno MDCLVIII. nomen dedit, quo in Ordine perfectionis ſemitam impigrè arripuit, & ut facilius carnis vitaret inſidias, non communi contentus auſteritate, ſextâ quaque anni feriâ pane dumtaxat, & aqua corporis indigentiam recreabat, à qua conſuetudine, neque dum ad totius Provinciæ adminiſtrationem

nem eſſet promotus, nunquam diſceſſit. Ipſius Concionum fervor vulgo erat acceptus, ſimulque earundem litteratura, & Rhetorica diſpoſitio, Sapientum hominum plauſibus excipiebatur. Obiit Vir doctiſſimus Mediolani in Conventu Immaculatæ Concept. anno MDCCXIII. XXVII. Feb. ætatis ſuæ LXXIV. Relig. LV., omoibus de ſe propter eximiam ejus doctrinam, & vitæ ſanctimoniam relinquens deſiderium

Et præter alia MSS. in lucem edidit:

I. Diſcorſi Panegirici del P. Antonio Maſera da Gallarate, Predicatore Capuccino. *In Novara, ed in Milano, preſſo Carlo Giuſeppe Quinto*, 1694., *ſeconda edizione in* 4.

II. La Voce del Savio ſulle vie della ſalute, ponderata dal P. Antonio Maſera ec *In Milano, per Carlo Antonio Malateſta*, 1695. *Tom. II. in* 4., & iterum 1701. nova editio.

Ita à Suis.

MLXXV.

de MASSA ANTONIUS.

IN nomenclaturis familiarum hujus Metropolis nullam inveni à Maſſa nuncupatam, ideoqe oiſi Auctor ipſe Mediolaneuſem ſe inſcripſiſſet, ut infra, minime ego in hac Collectione illum inſeruiſſem, quod facile de aliis quoque factum eſſe poteſt, ut alibi monui, duabus de cauſis, prima videlicet quod in Cathalogis Bibliothecarum patriæ Auctorum ferè nunquam indicantur, ideoque labor improbus erat, ſi tot volumina ſub oculis omnia habere voluiſſem, altera vero dificultas eſt in expiſcandis locis, ubi plures Auctores nati ſunt, ipſis ſilentibus tam in librorum titulis, quam in Epiſtolis nuncupatoriis, & Præfationibus. Præter patriam Auctoris noſtri, & quòd munera Conſiliarii Cæſarii, atque Rei Salinariæ adminiſtratoris geſſiſſet, ut ipſe fatetur, nil aliud Lectoribus meis proferre poſſum. Opuſculum ipſius tam libenter acceptum fuit, ut ex Latino in Italicum Sermonem impreſſum apparuerit, immo bis, quaterque.

Sic inſcribitur:

I. Salis Anatomia, in qua Origo, Facultates, Differentiæ, & Selectus Salis fundamentaliter, & ſumma cum diligentia deſcribuntur: Ab Antonio à Maſſa Mediolanenſi Sacræ Cæſareæ Majeſtatis Joſeph I. Rom. Imperatoris Auguſtiſs. & Conſiliario, necnon Ducatus Sileſiæ Rei Salinariæ Adminiſtratore. *Impreſſit Urotiſlaviæ Andr. Franc. Pego*.

Titulus vero verſionis Italicæ ejuſdem libri ſic legitur:
„ Anotomia del Sale, in cui ſi moſtrano fondamen-
„ talmente l'origine, le virtù, le diverſita, e ſue
„ operazioni da Antonio de Maſſa Milaneſe Cavalie-
„ re del S. R. Impero, Conſigliere della Camera di
„ S. M. Ceſarea, e ſuo Aminiſtratore de' Sali nella
„ Sileſia. Alla Maeſta di Carlo III. Rè delle Spagne,
„ Arciduca d' Auſtria &c. *In Milano, nella Stampa*
„ *d'Ambrogio Ramellati*, 1712. *in* 8.

Memoratur in Cinelli Bibliotheca volante, Pluteo 15.

MLXXVI.

MATTHIAS.

IN Cathalogo Scriprorum, quos Minores Obſervantes Sancti Franciſci nuncupamus, reperitur Matthias à Mediolano, cui etiam Sui adduot Venerabilis titulum, cognomine tamen familiæ deperdito, laudaturque ut Vir in Theologicis facultatibus perinſignis, necnon ſui Ordinis Concionator generalis, atque eximius. Picinellus breve titulum dedit Operis ejuſdem, quòd præ manibus ego habui, ideoque ut jacet hîc profero, nec forma ipſius libri eſt, ut notavit Picinellus in 4., ſed voluminis in ſol. juſtæ molis, ſicque inſcribitur:

I. Incipit quodam Repertorium, ſeu Interrogatorium, ſive Confeſſionale per Venerabilem Fratrem Matthiam de Mediolano Ordinis Minorum de Congregatione B. Patris Fratris Amadei Hyſpani, compoſitum in loco S. Mariæ Pacis apud Mediolanum, nuperime congeſtum. Capitula n. XC. *Impreſſum Mediolani, per Jo. Angelum Scinzenzeller anno* 1516. *die* 4. *Decembris, in fol.*

Videndi ſunt VVadingus in Cathalogo Scripr. Ord Min. litt. M. pag. 255., & Picinellus in Athenæo pag. 421.

MLXXVII.

MAURUS CYPRIANUS.

TRes tantùm Viri ex Religione, quam Hieronymianam Lombardiæ vocant, in hac mea Bibliotheca locum tenent ex ſolo Picinelli Athenæo, nam fruſtra alios quæſivi, ut majorem eodem Cœtui gloriam afferre poſſem, parumque de ipſorum familia, Actis, atque de Operibus illorum pluſquam in ſupradicto Athenæo addere mihi licuit. De Cypriano Mauro prolixum Elogium Picinellus ſupradictus texuit, ideoque ſatis eſt ab ipſo diſcere, quod Studiis ille ſe imbuiſſet Bononiæ, ubi publicas Theologicas theſes habuit. Suorumque magiſter effectus, non tam in Scholaſticis, quam in Moralibus, atque Canonicis Scientiis illuxit, qua de re animarum curam ſuſcepit Eccleſiæ Parochialis S. Barbatiani ejuſdem Urbis per quinquenium. Mantuæ dein atque Ticini munus Sancti Officii Conſultoris peregregiè ſuſtinuit, immo Epiſcopus ipſe Mantuanus Matthæus Vitalis Cyprianum noſtrum voluit à Secretis, & Synodalem Examinatorem. Dein Concionator eximius efficitur, ut in pluribus Lombardiæ, atque Pedemontis Urbibus ad Verbum Dei diſſeminandum vocatus pluries extiterit. Tanta fuit ejus dicendi vis, ut præ manibus omnium Doctorum ſui ævi variæ Panegyres, atque Orationes ſunebres paſſim circumferrentur antequam in lucem prodirent. Artem quoque Poëticam tam Latino, quam Italico Sermone ſummopere adamavit. Tot virtutibus ſingularem prudentiam adjunxit, ob quam pluribus ſuæ Religionis Cœnobiis præſes inſtituitur, inter quæ Mantuanum adnumeratur, qua occaſione amorem, exiſtimationemque Caroli Mantuæ Ducis, necnon Mariæ ipſius Matris, atque Arciduciſſæ Auſtriacæ (cui fuit à ſacris Confeſſionibus) ſibi ita conciliavit, ut in rebus magni momenti ab ipſis Principibus adhibitus fuerit; apud ipſos quoque Legationem Catholici Regis per annos ſex ſumma cum laude obivit; quanti ipſum alii in primoribus dignitatibus conſtituti fecerint videre eſt apud citatum Picinellum, quo Athenæum Mediolanenſe ſcribente, Cyprianus noſter Cathedram Primariam Logicæ in Archigymnaſio Ticinenſi obtinebat. Aliquot Cœnobia ſuæ Congregationis vel recuperavit, vel auxit, extinctum enim S. Joſephi rurſus adeptus eſt, & Mantuanum S. Hieronymi, cui, ut jam diximus præfuit, quemadmodum & Ticinenſe S. Marini, cujus præſulatum mandato Clementis X. Summi Pontificis geſſit, morum probitate, atque ſuduribus ſuis locupletavit. Obiit Kal. Maji, ætatis ſuæ anno LXI. ſalutis verò MDCLXXXI. Opera illius, cum nullibi viderim, talia profero, qualia Picinellus indicavit, nullo iodicato anno, Impreſſore vel loco editionis, reticens etiam ubi MSS. ſerventur:

Ea ſunt.

I. Orazione funebre per l'Abbate Bertazzolo detta in Mantova, e dedicata al Duca Carolo II., con molte Poeſie Italiane, e Latine dell'Autore.
II. Epicedio per la Sereniſſima Infanta Margarita di Savoja Ducheſſa di Mantova, e Vice-Regina di Portogallo.
III. Varie Poeſie, Ode ec. in lode del Duca Carlo II. di Mantova, che ebbe gran parte in liberar Aleſſandria dall'aſſedio de i Franceſi.
IV. Oda nella naſcita del Sereniſſimo Giuſeppe Luigi, figliuolo di Ferdinando III. Imperadore.
V. Varie Compoſizioni per l'Aſſonzione di Leopoldo alla Corona Imperiale.
Quæ typis parata erant ſunt teſte Picinello.
VI. La Vita di Madama Maria Gonzaga Ducheſſa di Mantova intitolata: l'Eco Panegiriſta.
VII. La Vita di S. Euſtochia, intitolata la Stella Polare.
VIII. Dizionario Toſcano intitolato: L'Intetprete della lingua Toſcana.
Laudatur ab Antonio de Lupis in Epiſtola impreſſa fol. 402 in libro, cui titulus: *Valigie ſmarrita*, Extant ibi quoque ejuſdem duæ aliæ Epiſtolæ fol 80. & 106. ad Auctorem noſtrum, cui Pater Franciſcus Maria Battilea dicavit librum inſcriptum: *La Galeria Spirituale*; Videndus item Picinellus ut ſupra in Athenæo pag. 147.

MLXXVIII.

MAURUS MAURITIUS.

QUod Maura Familia Mediolanenſis ſit, docet Inſcriptio Sepulchralis in Templo S. Fidelis hujus Urbis Carolo Mauro appoſita, & in Collectione Archintea relata. Ex eadem fuiſſe Mauritium, de quo agimus, facilè credendum eſt; nam ipſe Mediolanenſem ſe profitetur: ita aſſerit Donius loco infra memorando ſequentibus verbis, dum Opus illius reffert inſcriptum: *Il Guſto dell' Uomo, di Mauro da Milano* „ con ragioni naturali moſtra queſto Uo„ mo, che l'Uomo ſi dovrebbe contentare d'ogni „ cibo, ed ha ſparſo in queſta ſua Opera buone „ autorità d'eſempj veri. „ Recipiant nunc Mediolanenſes hunc Scriptorem, & Poëtam forſan ab aliis nunquam memoratum, quod ſciam.

Habemus igitur:

I. Il Guſto dell' Uomo. Ex Donii libro inſcripto: „ La „ Libreria di Gio. Franceſco Doni. *Venezia, per il Giolito*, 1556. pag 188.
II. Carmina V. Italica, vulgo Sonetti: Extant in libro: „ Mauſoleo di varie Poeſie Latine, ed Italiane in „ morte di Giuliano Goſelini. *Milano*, 1588.

MLXXIX.

MAYNERIUS BARTHOLOMEUS.

EXeunte Sæculo XVI. floruit ex Mayneria Familia Mediolanenſi Bartholomæus, qui Juriſprudentiam ſummopere adamavit. In ea ut progreſſus in dies ampliores faceret, Guidum Pancirolum Virum Clariſs., cui ſumma erat amicitiæ neceſſitudine conjunctus, non rarò per litteras conſulere ſolebat, ut ſatis indicant infra dicenda. Egrè ferimus interim ob temporis injuriam multa ipſius Scripta periiſſe, quemadmodum licet arguere ex his, quæ vetuſtatis voracitatem fortuitò effugerunt. Parem cum Scriptis calamitatem ſenſere Scriptoris Acta, at æqui bonique conſulant Lectores laborem noſtrum, quo fruſtra ipſa indagavimus. Florebat tamen circa finem ſæculi XVI.

Hæc tantum ad poſteros pervenere.

I. Lettera di Bartolomeo Mainerio ſpiegante i ſuoi dubbj ſopra le parole della Legge *Properandum*. Integra Diſſertatio eſt eruditiſſima, atque digna, quæ in lucem prodeat. MS. in fol. in Biblioth. Ambroſiana, ſign. S. num. 8.
Ibi etiam ſervatur Reſponſum Guidi Panciroli, datum Patavii die XXIX. Novembris anno MDXCVI.

MLXXX.

MAYNERIUS JACOBUS.

EAs inter Familias, quarum prudentiæ, induſtriæ, atque vigilantiæ, debet Mediolanenſis Urbis Populus poſt toties repetitum Œnobarbi excidium Patriæ hujus Inclytæ inſtaurationem, non infimo certè loco habendum eſt Mayneria, ex qua anno ipſo memorandæ illius ruinæ prodierat Gotofredus Juſtitiæ Conſul. Reſtituta autem Urbe, & in priſtinum decorem redacta floruit ex eadem Gente Jacobus, qui Magiſtratum ipſum geſſit annis MCLXVIII. atque MCLXXIII. Huic fuerunt coævi Gotticinus, & Codeghinus Maynerii, fortaſſe fratres, quorum Conſulatus Juſtitiæ laudantur ad annos MCXCVI. & ſequenti. Horum æmulati ſunt virtutem anno MCCXLVII. Amicus. MCCLXXVII. Gotofredus junior, demumque Jacobus alter anno MCCLXXXIII. & ipſi majorum dignitate, atque muneribus potiti. Verùm de tot laudabilibus Viris hac familia genitis Jacobus ſenior nunc commendandus occurrit, cujus nunquam nomen interitum ſentiet propter ea, quæ Patriæ præſtitit. Nam quemadmodum legitur in Tomo II pag. 72 Inſignis Collectionis Diplomaticæ in pergameno MS., quæ ſervatur in publico Tabulario Inclytæ Civitatis Vercellarum compilatæ Sæculo XIV., & cui nomen impoſitum eſt *i Biſſoni*, anno MCLXX. VIII. Auguſti, Mediolani in Canonica Sancti Laurentii palam in Concione Communis Mediolani, per Girardum Cagapiſtam, Albertum de Carate, Menadragum de Sorexina, Albertum Cagatoſicum, Jacobum Maynerium, Abiaticum Marcellinum, Conſules Communis convenerunt, & promiſerunt Caypo Conſuli Communis Vercellarum, Mediolanenſes non exacturos à Vercellenſibus Pedaticum, ſeu Tranſitum Ticini ad Portum, vel ad Pontem, vigore concordiæ & ſocietatis inter ambas Civitates, initæ tempore reſtaurationis Mediolani.

Inſuper magni habendus eſt ob

I. Statuta plurima ad Mediolanenſis Reipublicæ utilitatem condita anno MCLXX.
Agunt de ipſo, non ſine debita, laude Gualvaneus de la Flamma lib XIII. cap. 594. Chalcus Hiſt Patriæ lib. XII. pag. 243. Comes Octavius Archintus in Collect. Monument. Famil. Mediol., & Sitonus amiciſſimus in Collectaneis ſuis MSS. Conſulum Reipublicæ Mediolanenſis.

MLXXXI.

MAYNERIUS PETRUS.

PEtrus Maynerius Arnoldi filius, quem perperam, ut in ſequenti dicemus Articulo, Eruditiſſimus Curtius in Opere ſuo de Claris Medicis Mediolanenſibus pag 23. cum altero Petro Maynerio confundit; huic poſtremo tribuens litterarios primi labores, Ordinem Eremitarum, qui S. Auguſtini dicuntur amplexus eſt. Sacræ Theologiæ magiſterio inſignis fuit, miraque eloquentia claruit adeo, ut cum Mediola-

num

num à Gallorum exercitu arcta obſidione premeretur, fecundiâ ſuâ populum ne cederet detinuerit, atque in fide firmaverit. Anno poſt Chriſtum natum MCCCXLI. Verbum Dei ſummo cum plauſu è ſuggeſtu pluribus in Urbibus miniſtrare cœpit. Floruit Vir iſte, ut ſcripſit Philippus Vicecomes in ſæpe laudato ſuo libro de Conventu S. Marci, uſque ad declinationem ſæculi XIV. ex Pamphilo quoque & Torello; quo autem obierit anno hactenus incertum.

Opera illius hæc ſunt.

I. Prædicationes feſtivæ factæ per F. Petrum Maynerium de Mediol MS. in fol pergameno litteris rubro-nigris. Incipit: Quaſi ignis &c.
II. Prædicationes Dominicales ejuſdem. MS. in fol. Incipit: Erunt ſigna &c. ut ſupra.
Extant in Biblioth. Cœnobii S. Marci Mediol.
III. Oratio dicta Populo Mediolanenſi, occaſione qua ſupra. Teſte Ripamontio.
De eo agunt Thomas de Errera in Alphabeto Auguſtin. Antonius Poſſevinus in Apparatu Sacro, Tomo III., & Picinellus in Athenæo pag. 462.

MLXXXII.

MAYNERIUS PETRUS alter.

PEtrus Maynerius Bonifacii filius, Vir nobiliſſimo loco Mediolani natus, inter ceteras eruditionis dotes, quas perpeti labore ſibi comparaverat, Phyſicam præcipuè coluit, cujus gratia primùm nobile Collegium Medicorum in hac Metropoli florens ingredi promeruit, tum Joannis Galeacii Vicecomitis primi Inſubrum Ducis Protophyſicus electus eſt. Diù Medicinæ exercendæ operam dedit in Patria, poſtmodum Clericale amplexus Iuſtitutum ob Scientiarum, morumque integritatis præſtantiam an. MCCCLXXXVIII. ab Urbano VI. Summo Pontifice, tranſlato ad Vicentinum Epiſcopatum Petro Filargo, poſtea Novarienſi Præſule, tum Mediolanenſi Archiepiſcopo, poſtremo autem Summo Pontifice, qui Alexander V dictus eſt, Placentinis Inſulis decorari meruit, commiſſæque ſibi Eccleſiæ per Procuratores iniit poſſeſſionem eodem anno die XXI. Maji. Eo ſedente Academia, omniumque bonarum artium Lyceum præfati Galeacii Ducis privilegio tertio reſtauratum eſt. Præfuit Placentiæ Urbi annos XVI. non ſine ingenti laude: atque Mediolani ad immortalitatem tranſiit anno MCCCCIV. ſuccedente ſibi Branda Caſtillionæo, cujus Elogium loco ſuo jam dedimus. Cadaver ejus conditum eſt in Templo S. Marci, non autem S. Mariæ, ut perperam ſcribit Ughellus loco citando, apud Eremitas S. Auguſtini nuncupatos.

Scripſit Opus hoc titulo.

I. Theorica Corporum Cœleſtium, ſive Commentaria Spheræ. MS. in fol. pergameno. Extat in Ambroſiana Biblioth. ſign E. num. 114.
Laudatur a Curtio de Claris Medicis Mediol., qui hoc Opus ignoravit, & ut diximus, tribuit ei Opera alterius Petri Maynerii Articulo ſuperiori commendato. Ughello Tomo II. Italiæ Sacræ in Placentinis, num. 71., & Sitono amiciſſimo in ſuis Schedis.

MLXXXIII.

MAYNUS JASON.

ANdreotus Maynus Eques & Comes Palatinus Cæſareus, necnon Ducalis Conſiliarius & Feudatarius, ob crimen Mediolani patratum, à Duce Philippo Maria Vicecomite in exilium actus, Piſau-
A rum ad Galeacium Malateſtam illius Urbis Dominum ſe contulit, ubi ex ancilla Agnete anno humanæ Salutis MCCCCXXXV. Jaſonem filium ſuſcepit. Is, Parente in Patriam reverſo Mediolanum deductus, Præceptoribus in bonis artibus traditus eſt erudiendus. Sed velut ex illegitimis nuptiis natus, paulò lordidius, quàm Ambroſius, & alii legitimi fratres, educatus eſt, & ab immiti Pædagogo duriſſimè habitus. Exinde Ticinum ad Jus Civile perdiſcendum miſſus, primo anno in peſtilenti chartarum luxu adeò miſerè deperditus eſt, ut omni conſumpta ſuppellectile, etiam jurium Volumina in membranis magno pretio deſcripta vendere cogeretur, ad extremamque inopiam deductus vili veſte, & tonſo capite, incederet. Verùm à parentè opportunè correptus
B ad eam vitæ frugem ſe reformavit, ut cum æqualium admiratione à Hieronymo Torto, Jacobo Puteo, & Cattone Sacco Papienſi eruditus, brevi inſignis evaſerit. Poſtea Bononiam profectus etiam Alexandrum Tartagnum Imolenſem incredibili ſtudio audivit. Nec ſimplici legum facultate contentus humanioribus litteris uſque ad Poëticas compoſitiones ſe inſtruxit. Dignus Cathedrâ viſus anno MCCCCLXXI. Ticini primo Inſtitutiones interpretatus, quædam Chriſtophori Portii Commentariis addidit, Philipumque Decium in ea lectione auditorem habuit; Exinde alias Juris partes ibidem uſque ad annum MCCCCLXXXVI. explicuit, quo Patavium magno honorario mille Ducatorum aureorum, ut ex lectis ejus Codicillis, vocatus, ibi cum Antonio Orſato veſpertinas lectiones magna nominis ſama per triennium profeſſus eſt,
C & cum ſibi ſalarium augeri poſtea petiiſſet, diſcedens, Joannem Campegium ſucceſſorem habuit. Inde Piſas majore ſtipendio conductus, cum Bartholomæo Socino eaſdem, ut quidam ferunt, mane Juris Civilis lectiones explicuit, ſed eos æmulos, non concurrentes fuiſſe invenio. Primus fuit ex illis Jurium Interpretibus, qui mille aureorum ſalarium obtinuit, ut cum antea ducentis, aut ad ſummum trecentis aureis docerent; primus etiam 50. 100. & amplius aureos pro Reſponſis accepit, cum prius quatuor aureolis honorarentur, ut refert Celeberrimus Guidus Pancirolus. Jam verò clariſſimus factus, à Ludovico Sſortia rurſus Ticinum anno MCCCCXCI. revocatus uſque ad finem vitæ XX amplius annis veſpertinas lectiones prælegit. Eò ad celebrem ho-
D minis ſamam tria millia auditorum confluxiſſe dicuntur: Inter alios Jo Franc. Ripam, Rochum Curtium, Claudium Seiſſellum, & Paulum à Monte Pico, quem poſtea concurrentem habuit, inſtituit. Oris canore, vociſque decore venuſtus etiam lectionis perſpicuitate diſcentibus erat gratiſſimus, ut clauſo per duas horas Auditorio, quæ explicabat, vel dictabat magno ſilentio exciperentur. Sequente verò anno ad Alexand. VI. Pont. declaratum à Ludovico Sſortia cum Hermete Sſortia Ducis fratre, Jo. Franc. Severino, & Franc. Sſortia, Nicolaoque Corrigio gratulatum miſſus, luculentam Orationem habuit, ac primas tunc temporis inter Oratores partes obtinuit. Poſtea ad Federicum Imperatorem ſimiliter delegatur, quo præſente & Maximiliano Romanorum
E Rege, ac pluribus Germaniæ Principibus, Orationem alteram dixit ſuper Matrimonio Maximiliani cum Ludovici Sſortiæ Mediolanenſium Ducis Nepte, ingenti omnium plauſu. Quare auro, argentoque donatus, & Equeſtri, ac Palatina dignitate honeſtatus, Cæſariſque patricius lactus, lætus in Patriam rediit. Anno etiam MCCCCXCV., quo Ludovicus Sſortia Mediolani Dux creatus eſt XVII. Kal Maji, ſplendidam Orationem habuit, & ejus Senator, ac Patricius iterum eſt declaratus. Inter hæc accidit, ut quadam lippientium, ac prope cœcutientium oculorum caligine teneretur, quare ultra novennium à docendi munere ceſſavit. Cùm verò Ludovicus XII. Gallorum Rex, ſubactis Liguria, & Inſubribus, Mediolano potitus eſſet, Jaſonem per multos Proceres, ac Cardinales, ut ad Jus interpre-
tan-

tandum reverteretur, fruſtra ſollicitavit; Tandem Rex ipſe multis adhortationibus ad priſtinnm munus ſuſcipiendum impulit, & cum Ticinum veniſſet, eum audire voluit. Die dicta, Jaſon aurea veſte indutus Regem ad Gymnaſium deduxit. Ubi eò ventum eſt, Rex eum, velut Præceptorem, præire juſſit, quod eo in loco profitentibus Regiam poteſtatem inferiorem eſſe diceret. Comitati Ludovicum fuerant quinque Cardinales, & centum Proceres, qui cum aliis Subſellia implevere. Jaſon Equeſtrem dignitatem ob ſpectatam in prælio virtutem à Principe collatam, adversùs aliorum ſententiam, ad liberos tranſire ſuſtinuit; deſcendentem è Cathedra amplexus, Pioperа caſtello Regia liberalitate donatum dimiſit; In domeſtico verò colloquio ab eodem interrogatus Jaſon, cur nunquam uxorem duxiſſet, ut tua, inquit, Ampliſſime Rex, opera, Julius Pontifex me ad Purpureum Galerum promovere poſſit. Hoc reſponſo animi quidem ſecretum oſtendit, ſed nunquam voti compos factus eſt. Caſtrum verò Pioperam Rex in feudum Jaſoni, dum viveret, cum multis prædiis, & proventibus conceſſit, hoc animo, ut Jura profiteri teneretur, niſi valetudine eſſet impeditus. Verùm cum Ludovicus cognomento Maurus ex Germania, ingenti conflato exercitu, reverſus, à Ludovico Rege profligatus, captuſque fuiſſet, Dominus à Corcu Regiæ Domus Magiſter Jaſonem Caſtro ſpoliavit, etſi poſt acquiſitum Caſtrum ſemper docuiſſet. Jaſon amicorum opera à Rege literas impetravit, ut ſibi ablata reſtituerentur, ſed fruſtra CL. aureos in hanc cauſam inanè impendit, cum nec obolum ex Caſtro unquam perceperit, quam Hiſtoriam ipſe in quodam reſponſo, ſeu Epiſtola Guidoni de Rupeforti Galliarum Cancellario miſſa explicat, quæ anno MD. contigiſſe dicuntur. Ipſe tamen poſtea uſque ad annum MDXI. docuiſſe reperitur. Jaſonis nominis invidia exagitatus Philippus Decius ipſum uſque ad inſanas cavillationes nunquam inſectari deſtitit. Aliorum, ut fertur, laboribus Jaſon libenter fruebatur, ſi æmulos ſuos audiamus, qui aſſerunt Commentarium in titulum de Actionibus ab Alexandro Imolenſi ſcite elaboratum ſibi adſcripſiſſe, & in lucem edidiſſe; Hieronymi Torti Papienſis, qui cum Jacobo Puteo in Patria veſpertinas lectiones paulo ante explicuerat, & aliorum Scriptis locupletari voluiſſe; Bononiæ quoque dum ibi Bartholomæus Socinus, deinde Carolus Ruinus profiterentur, auditores aluiſſe dixerunt, qui eorum deſcriptas lectiones ad ſe referrent; Ruinum ſæpe publicè deploraviſſe, qui, ut ajunt, mutata per indignationem ſententia, ſurreptas opiniones confutare conſueverat. Vir fuit alioquin laborioſus, & in cumulandis aliorum dictis diligens. Nullum præterea ſibi tempus ad expoliandas lectiones, niſi Quadrageſimæ, quum jejunabat, ſufficere dictitabat. Alexandrum Tartagnum eſt æmulatus, lucido verò ordine, ut ſcribit Pancirolus, perſpicuaque ac ſolida doctrina Jura interpretatus, plurimùm ſtudioſis profuiſſe viſus eſt. Linteo capiti obvoluto, etiam meridie occluſis feneſtris ad accenſum lumen elucubrare conſueverat, ne Cœli claritate mentem evagari ſineret. Conſultoribus oneroſus in hoc laudem meruit, quod ſi cauſa excidiſſent, extortam pecuniam ſe reſtituturum pollicebatur (rarum in Foro exemplum!) Nobile Ticini ædificium extruxit cum Turribus in ſummis angulis inverſis, quod patrem ſuum nolle mentitum eſſe diceret, qui filio in prima juventute ad vitia declinanti ſæpe per iracundiam objiciebat, eum Turrim converſis in Cœlum fundamentis fabricaturum. Quo dicto, id ædificii genus, quod ad declarandam Nobilitatem fiebat, Jaſonem nunquam facturum ſignificabat; Portæ verò ædium hanc ſententiam inſcripſit: *Virtuti fortuna comes*, quod antea Cicero & Livius de Cl. Sempronio loquentes, & alii dixerant. Perampla etiam prædia in Placentino agro comparavit. Gallis Mediolano armis Hiſpanorum expulſis, Jo. Jacobi Trivultii Gallorum fautoris bona obtinuit, ſed illis Franciſci I. virtute reverſis ea amiſit. Ferunt eum ſenio confectum deliraſſe, & ſæpe à Com. Hippolyto ex fratre nepote pugnis cæſum fuiſſe. Obiit Ticini anno MDXIX. XI. Cal. Aprilis, ætatis LXXXIV. Polydamante filio naturali poſt ſe relicto, qui & ipſe Juriſconſultus Genuæ Prætor fuit, & Ambroſio fratre, ex quo Thomas natus eſt. Oravit in ejus Funere Marcus Antonius Natta J. C. Aſtenſis. Teſtamentum condidit die III. Decembris anno MDXVIII. quod ſervat in ſuo Muſæo Clariſſimus Advocatus Sitonus de Scotia. Sepultus eſt in Suburbano D. Jacobi, (non D. Pauli, ut perperam Jovius, ac alii) Templo FF. Min. Refform. S. Franciſci, cum hac Inſcriptione:

IASON MAYNVS IVRISCONSVLTVS
EQVES ET COMES
QVISQVIS ILLE FVERIT
HIC REQVIESCIT.

Sed & aliud non inelegans in hæc verba extat Epitaphium à Dardano Parmenſi editum, ut refert Paulus Jovius in Elogiis doctorum Virorum.

Quis jacet hoc hoſpes tumulo? quis? ſummus Jaſon
Ille ne Phryxeæ vellere dives ovis?
Clarior hic illo longe eſt, quis nam oro Maynus
Excellens Juris gloria Cæſarei.
Non fuit hoc Juris quiſquam conſultior alter,
Qui extinctum poſſet reddere Jus melius,
Sed tamen hoc ſummi vetuit mens Dia Parentis,
Cæſaribus cupiens uſque favere ſuis.
Te audiit, o nimium fœlix, qui Jura legentem,
Damnantemque acri plurima judicio.
Nec tamen infœlix tua qui monumenta revolvit,
Et memori condit lecta, fovetque ſinu.
Et quamquam obloqueris plebs invida ſolus Jaſon,
Hic legum nodos difficiles ſolvit;
Amborum ſic fama omnem vulgata per Orbem,
Ille nitens belli laude, ſed iſte togæ.

Etiam hos verſus ſcripſit Marcus Litta in libro de Urbe Mediolani in laudem Jaſonis noſtri.

Quis Maynum ignoret? quo non pervenit Jaſon?
Theſſalus haud tantum cognitus ille fuit.

Sub ejus Effigie, quam dedit Iſaacus Bulartus in Opere, cui titulus: „ Accademie de Sciences & „ des Arts, hoc Carmen legitur:

Sanctarum intereant numeroſa volumina Legum,
Hic per quem ſubito reſtituantur, erit.

Tandem pro coronide hujus vitæ damus Andreæ Alciati judicium de Mayno noſtro, quod legitur apud Janum Vincentium Gravinam in libro de Ortu & Progreſſu Juris Civilis, editionis Lipſienſis anno 1717. pag. 220. his Carminibus:

In

In jure primas comparatus ceteris
Partes habebit Bartolus ,
Deciſiones ob frequentes , actio
Baldum forenſis ſuſtinet .
Non negligenda maximè eſt tyronibus
Caſtrenſis explanatio .
Opinionum tutius Symplegadas
Superabis Alexandro Duce .
Ordinis Jaſon , atque lucis nomine
Videndus eſt properantibus .
His ſi quis alios addidit interpretes ,
Onerat quam honorat magis .

Opera illius perdiligenter collegimus , ut ſequitur :

I. In primam & ſecundam Digeſti novi partem Commentaria cum Summariis . *Lugd.* 1536. *in fol.*

II. In primam & ſecundam Codicis partem Commentaria cum Additionibus & Summariis . *Ibid.*

III. In primam & ſecundam Infortiati partem Commentaria . *Ibid.*

IV. In primam & ſecundam Digeſti veteris partem Commentaria *Ibid.* His Commentariis adjunctum eſt Repertorium , ſeu Index Alphabeticus in Commentaria Jaſonis Mayni . *Ibid.* Hæc denuò impreſſa ſunt pluribus Voluminibus diſtributa , cum doctorum adnotationibus , præſertim Joannis Franciſci Purpurati . *Venetiis* , 1568. *in fol.*

V. Lectura ſuper titulo de Actionibus in Inſtitutiones Juſtiniani , emendata per Antonium Angelum Carcaſſonam Sardum . Item termini Actionum per Joannem Criſpum Montanum . *Lugd.* 1556. *in fol.*, & cum notis Benedicti de Vadis , Antonii Carcaſſonæ , Jo Criſpii , Adamantii , Dionyſii Placentini J. C , & Ludovici Gomeſii . *Venetiis* , *ſine Typographo* , 1582. *in fol.*, *&* *Francofurti* , 1609. *in fol.*

VI. Conſiliorum , ſive Reſponſorum Volumina IV. cum luculentiſſimis Additionibus & notis Franciſci Becii , & Hieronymi Zanchii . *Venetiis* , 1581. *in fol. It. Francofurti* , 1609. *in fol.* , *&* *ibidem* , *apud Beelkerum* , 1611. *in fol.*

VII. Conſilia Feudalia . Extant in Opere , cui titulus : Omnium Clariſs. Viror. Conſilia Feudalia . *Lugduni* , 1553. *in fol.*

VIII. Conſilia II. Extant inter illa Alberti Bruni Aſtenſis . *Venetiis* , 1648. *in fol.*

IX. Conſilia duo Criminalia . Extant inter Conſilia Jo. Bapt. Zileti T. II. pagg. 64. & 67.

X. Repetitio in L. Quominus . De Fluminibus . *Lugduni* , 1553. *in fol.* Item inter Repetitiones Juris Civilis .

XI. Apophtegmata ſeu ſingularia Juris . *Lugduni* , 1539. *in* 8. , & cum Additionibus , *ibid.* 1554. *in fol.* Prima autem Editio extitit *Papiæ* , anno 1489. cui præfixa eſt Auctoris Epiſtola ad Jacobum Ghilinum Ducalem Secretarium valde ibi laudatum , & Jaſon hanc Repetitionem vocat primitias agelli ſui . Extat ibi quoque Epigramma Petri Offredi Cremonenſis in laudem Jaſonis .

Opera vero juridicæ Jaſonis noſtri in unum corpus collecta , edita fuerunt *Auguſtæ Taurinorum* , *apud Bevilaquam* , 1576. *Tom IX. in fol.* , ſed non omnia ut hîc adnotavimus , & conferentibus facilè patebit , ac inter alia etiam Opus quod ſequitur , ibi deeſt :

XII. Additiones ad Chriſtophorum Portium in Inſtitutionibus . *Venetiis* , *apud Franciſcum de Portonariis* , 1561. *in fol.*

XIII. Oratio ad Alexandrum VI. Pont. Max. Epiſtola ſic incipit : ad Illuſtriſſimum , & Sapientiſſimum Principem Ludovicum Sfortiam Vicecomitem Barii Ducem , Jaſon de Mayno J. C. & Ducalis Senator . Data ex Academia Ticinenſi XII. Kalendas Januarii , anno ſalutis Dominicæ MCD-
„ XCIII. In fine . „ Acta Romæ Idibus De-
„ cembris anno MCDXCII. in Conſiſtorio Publi-
„ co. Subſequuntur duo Epigrammata in laudem Auctoris , alterum Alexandri Rouvinagiæ , alterum Nicolai Scyllatii Siculi . Edita eſt etiam inter Orationes clarorum Virorum ab Academia Veneta promulgatas . *Venetiis* , 1559. *in* 4. *&* *Pariſiis* , 1577 *in* 12.

XIV. Oratio habita in funere Excellentiſſimi Juriſconſulti Hieronymi Torti , tenentis primam Cathedram in felici Gymnaſio Ticinenſi , per me Jaſonem de Mayno Mediolanenſem Juris Utriuſque Doctorem , ad Illuſtriſs. Principem Ludovicum Sfortiam Vicecomitem Barii Ducem &c. In fine ſic legitur : „ Habita Papiæ in Eccleſia FF.
„ Minorum per me Jaſonem de Mayno , tertio
„ Idus Auguſti anno MCDLXXXIV. ſine Typographi nomine , in 4.

XV. Oratio exhortatoria , habita pro felici initio Gymnaſii Ticinenſis , per Clariſs. J. U. D. Dominum Jaſonem de Mayno die IV. Novembris MCDLXXVIII. Hæc MS habetur in Codice ſignato O. n. 57. in 4. Biblioth. Ambroſ. eſtque pagg. 20. , & cum aliis duabus ſupradictis Orationibus Auctoris noſtri impreſſa uno Volumine , quod Lazarus Auguſtinus Cotta dono dedit memoratæ Bibliothecæ .

XVI. Oratio ſive Epithalamium in Nuptiis Maximiliani Romanorum Regis , & Blancæ Mariæ Vicecomitis : acta Hiſpruch , ſeu Oenoponte VI. id. Martii , anno MCDXCIV. ubique edita in 4. Extat etiam inter Scriptores Germanicos Freheri Tom. II. pag 222. Et MS. in Regia Pariſienſi Bibliotheca Cod. n. 6665. ita Montfauconius in Bibl. MSS. Tom. II pag. 766.

XVII. Oratio , ſeu potius Epiſtola , Januenſium nomine , ad Barchinonenſes , quod juſta Arma , tanquam laceſſiti , contra Regem Aragonum ſuſceperant . Data Januæ , anno MCDLXXXVII. die XXII. Auguſti . Impreſſa verò *Cremonæ* , *per Bernardinum de Miſintis de Papia* , *anno* 1492. *die* 18. *Junii* .

XVIII. Reſponſio facta Oratoribus Genuenſibus nomine Ducis Mediolani , in deditione eorum Urbis anno MCDXCV. ſine loco & Typographo , in 4. Extat in Biblioth S. Victoris hujus Urbis .

Inter Opuſcula Hier. Moroni , MSS. apud March. de Sylva extant Epiſtolæ III. ad Jaſonem Maynum J. C. præſtantiſſimum Tom. II. pag. 24. 29. & 30.

In Libro , cui titulus : Bonifacii Simonetæ Abb. Ciſterc. Perſecutionum Chriſtianarum Hiſtoria , Pontificumque Commentarii , impreſſo *Mediolani* 1492. Extat Epiſtola lib. II. num. 5. qua Jaſoni Mayno Juriconſulto eximio reſpondet : qualia ſint ſub unoquoque climate ingenia hominum , & ſub qua cœli regione homines naſcantur ſolertiores .

Hieronymus Perbonus in Epiſtola XI. lib. II. ad Gaſparem Maynum armorum Capitaneum , & Ducalem locum-tenentem , his verbis Jaſonem commendat : „ Patruus tuus clariſſimus Jaſon ,
„ qui divinis legum monumentis editis patriam
„ per omnes mundi regiones reddidit auctam &
„ majorem .

Jaſonem commendant , præter citatos Auctores , Jacobus Philippus Bergomas in Supplemento Chronicorum lib. VI. Trithemius in libro de Scriptoribus Eccleſiaſticis , Geſnerus in Bibliotheca Univerſali , Guidus Pancirolus de Claris Legum Interpretibus pag. mihi 225. Fichardus in Vitis Juriſconſultorum apud Pancirolum pag. 426. , Marcus Mantua in Epitome apud eundem pag. 478. Bayle in Lexico Critico , Thomas Diplovatarius , qui Vitam Jaſonis evulgavit : Jaſon Landus ipſum quoque Epigrammate laudavit : à Picinello relato in Athenæo pag. 250. , atque à Cl. Sitono , cui debemus ſeriem Chronologicam Maynæ Gentis ab Ambroſio florente anno MCCCLX. ad Jaſonem juniorem , de quo mox dicemus .

MLXXXIV.

MAYNUS JASON alter.

JAm diximus in Jaſone celeberrimo J. C. ſeniore antiquam originem ipſum traxiſſe ab Ambroſio Mayno , qui in vivis erat Sæculo XIV. ineunte ; à ſerie verò Chronologica Maynæ gentis , ab humaniſſimo Sitono nobis exhibita , ut innuimus , plura cognovimus ad ipſam illuſtrandam aptiſſima uſque ad annum MDLXIX. Jaſon vero Junior , de quo nunc agimus , parentes habuit Polydamantem ſupradicti Jaſonis ſenioris filium , qui inter J. C. C. Mediolanenſes

S qu-

numerabatur anno MDL., immo Patriæ Præturam ipſe exercuit anno ſequenti, & Aloyſiam de Medicis Conjuges. Noſter verò laudatur à Moriggia in libro de Nobilitate Mediolanenſi, ut Poëta, & Philoſophus magni nominis, qui veſtigia ejuſdem Avi ſui ſecutus, legum ſcientiæ ſedulam navavit operam, ſed cum imbecillo eſſet corpore, ab eo ſtudio deſiſtere coactus eſt. Inter Academicos Affidatos ſub nomine *il Bramoſo* totus ad Muſas ſe convertit. Multa compoſuit Carmina, quæ apud Eruditos ſui ævi ſummopere in pretio tunc fuere. Ego vero pro illis tantùm Italicis, quæ vidi in collectione Dulcii, minime in hac Bibliotheca locum ei daturus fuiſſem, ſed meritò id agere inſtitui pro alio ipſius Poëmate Latino infra recenſendo, interimque alia expectanda ſunt de hoc laudato Viro à fœliciori poſt me Collectore.

Profero igitur de Jaſone Juniore:

I. Carmina duo Italica vulgo *Sonetti*; extant in libro, cui titulus: „ Stanze Raccolte dal Dolce, pag. 28.

II. Poëma de Legum Initiis apud Veteres. MS. in 4. ſign. A n. 1102. in Colbertina, ex Cathalogo ejuſdem Biblioth. pag. 309.

Agunt de ipſo Lucas Contilis in Impreſiis Academiæ Affidatorum, Creſcentius in II. Parte Amphiteatri, MS. in Bibl Vicecomitum. Sitonus in Theatro Genealogico Famil. Mediol. pag. 179. MS. in fol. apud eundem Auctorem.

MLXXXV.

MAZENTA FAUSTINUS.

GUidus Antonius Mazenta J.C.C. Mediolanenſis, & ex LX. Patriæ Decurionibus, nec non Helena Raynolda Parentes nobiliſſimi fuerunt Fauſtini noſtri, qui Juris utriuſque Laurea inſignitus, Jus Canonicum in Ædibus Archiepiſcopalibus publicè docuit. Mox creatur Protonotarius Apoſtolicus, & Abbas S. Mariæ in Oppido Mazenta. Hinc Canonicus Ordinarius Metropolitanæ anno MDCXIX. Præfectus Diſciplinæ Eccleſiaſticæ, Collegii Helvetici, & Fabricæ Sancti Fidelis, Protector Carthuſiæ Cariniani. Sacella S. Mariæ Mazentæ, & aliud in Templo Sanctimonialium S. Pauli Mediolani reſtauravit In quorum primo leguntur ſequentes duæ Inſcriptiones.

ORATORIVM HOC DIVO BLASIO
FAVSTINVS MAZENTA ABBAS S. MARIAE
RESTAVRATIONE COMPLETA
REAEDIFICAVIT
PRO PERPETVA MISSAE CELEBRATIONE
DOTAVIT
DEIN VNDEQVAQVE EGREGIE ORNATVM
PRO SACRIS INDVMENTIS
ADDITO SACELLO
AD DEI AC DIVI HONOREM ET GLORIAM
ABSOLVIT.

ORATORIO SACELLOQVE ADIACENTE
ABSOLVTIS
HAS ETIAM AEDES
SACERDOTIBVS PER TEMPORA CELEBRATVRIS
FAVSTINVS ABBAS MAZENTA
EXTRVXIT ANNO M. D. C. L.
SINGVLA VLTRONEO SVMPTV
VT PER SACRIFICIA AC SACRA AEDIFICIA
DEO ET DIVO FAVENTIBVS
SIBI SVISQVE COELICVM
PARARET DOMICILIVM.

Peſtis tempore cum maximo Xenodochio Præfectus eſſet, plurimùm ad peſtifera labe tactos juvandos laboravit. E vivis exceſſit anno redempti Orbis MDCLVIII. Scientias ſolidiores, & Poëticas quoque colere voluit, ut ex ſequentibus patebit.

Habemus igitur de ipſo:

I. Carmina, quæ extant inter Poëmata Variorum pro Laurea Patris Antonii Jacobi Marcheſii, à Hieronymo Villa collecta, & alibi citata.

II. Epigrammata Latina, atque Poëmata Italica, vulgo *Sonetti*, in Collectione variorum Poematum in Laurea Ludovici Melii, in 4. *Papiæ*, 1597.

III. Alia tam Latina, quam Italica in libro „ cui titulus: Varj Componimenti fatti nel Dottoramento del Sig. Ludovico Mazenta (ejus fratris). *Papiæ*, 1613 in 8.

IV. Carmen de interitu Concini, populari furore in Gallia diſcerpti. Extat in Biblioth. Monachorum S. Ambroſii hujus Urbis, in MS. Jacobi Valerii, Cod. ſign. A. num. 125.

Laudatur in lib. cui Titulus: Virtutis Templum & Honoris, Sermo Panegyricus ab Antonio Rampono Mediolanenſi habitus, in renunciatione Guidi Mazentæ, Principis Academiæ Infocatorum.

Extant ad eum Carmina Latina Auguſtini Terzagi in ſuo libro, cui titulus: Poeſis.

Ejus quoque mentio occurrit in libro inſcripto: Lettera d'un Sacerdote della Compagnia di Gesù, narrante alcune Virtù, e ſante Operazioni del Sig. Ludovico Mazenta.

Videndæ etiam ſunt Schedæ Sitonianæ.

MLXXXVI.

MAZENTA GUIDOTTUS.

HIppocratis atque Galeni dogmata ſecuti ſunt plures è Mazentarum nobiliſſima gente, Joannes videlicet, Guidotti plures, & Simon, quorum in ſæpè laudato libro Bartholomæi Curtii de claris Medicis Mediolanenſibus honorifica occurrit memoria. Agendum nunc eſt de Guidotto, quem Picinellus tertium vocat, nam de Guidotto ſecundo meminit præfatus Curtius ad annum MCCCXC. citato etiam Sylvatico, qui eum clariſſimum Philoſophum appellat, tametſi nullum ejuſdem Opus proferat. Avus hic fuit Guidotti Junioris, cujus nunc laudes promimus, & Pater Simonis, Doctoris Phyſici Collegiati, qui hujus Urbis Decurio, Ticinenſis Academiæ Rector, tum Philippi Mariæ Vicecomitis, Mediolani Ducis Tertii Protophyſicus, atque in ejuſdem Secretiori Conſilio Senator extitit. Scriptor igitur noſter ex eodem Simone, atque Catharina de Medicis genitus, Phyſicorum ætatis ſuæ facilè princeps, circa annum MCCCCLXXX. tantum famæ ob eruditionem Philoſophicam, Medicam, ac Poëticam apud Ludovicum Mariam Sfortiam tunc Inſubriæ imperitantem conſecutus eſt, ut Aulicus Archia-

chiater renunciatus, in conſilium Principis aſſumeretur. Ejus laudes attigit Hieronymus Montius in Oratione habita an. MDXL. pro cooptatione Ludovici de Mazentis in celeberrimum Juriſperitorum Mediolanenſium Collegium, edita poſtea *Lugduni* 1547. *apud Sebaſtianum Gryphium*, his verbis: „ Recens eſt Guidotti avi tui memoria, atque „ adeò in animis hominum etiam viget, ut plerique „ non decrepita ætate Viri conſtantiſſime affirment, „ neminem ſua ætate Medicorum fuiſſe, qui illi com„ parandus eſſet: referunt tantam ejus Viri celebri„ tatem in Italia viguiſſe, ut ſæpe à diverſis eodem „ tempore Principibus accerſitus eſſet. Una erat illi „ ſedes Mediolanum, & tamen tam clari nominis „ fama remotiſſimas etiam gentes pervaſerat. Quo„ ties ille primarios Viros ingraveſcente morbo ani„ mam exhalantes ad incolumitatem revocavit! Quo„ ties alios Medicorum incuriâ ad extremam perni„ ciem deductos, intellectâ melius ægritudinis cau„ sâ, à morte retraxit! „ Plurima alia in Guidotti laudem ſubdit diſertiſſimus Orator, ſed longum nimis eſſet hîc omnia tranſcribere. Sylvaticus etiam in Libro Colleg. Mediolan. Medic. cap. 17. pag. 50. ait: „ Guidottus Simonis filius, Ludovici Sfortiæ „ Ducis Mediolani, Medicus fuit & Conſiliarius, „ ſcriptis in Philoſophia clarus.

Habentur igitur doctrinæ Guidotti noſtri hæc monumenta.

I. Opera Philoſophica à præfato Sylvatico memorata.
II. Carmina Italica, vulgo *Sonetti*, inter MSS. Verſus Gaſparis Vicecomitis, de quo dicemus loco ſuo.
Ei Pius Bononienſis anno MD. Nonium Marcellinum dicavit, ut teſtatur Cl. Joſephus Antonius Saxius in Hiſt. ſua Typographica Mediolanenſi.
Nomen verò ipſius memoratur in Sepulchrali Elogio Genitoris ſui Simonis, quod in Ducali Baſilica Sanctæ Mariæ Scalenſis Mediolani adhuc viſitur.

D. O. M.
SIMONI MAZENTAE
ARTIVM ET MEDICINAE DOCTORI CLARISSIMO
GVIDOTTVS PHYSICVS
PATRI B. M. POSTERISQVE ET SIBI V. P.
ANNO MCCCCLXXIV. XII. APRILIS.

Laudatur Guidottus à Platino Plato in Epiſtolis impreſſis anno 1496. Morigia Hiſt. Antiq. Mediol. lib. IV. cap. 12, & Nobil. Mediol. lib. III. cap. 11. Sylvatico jam citato in Colleg. Phyſic. Mediol. cap. 17. Antonio Rampono in Elog. Famil. Mazentæ pag. 10. Sitono in Chron. Colleg. J. PP. art. 450. pag. 109., & in MSS. Chron. Colleg. Phyſic., atque Theatro Genealog. Famil. Nobilium Mediol. pag. 289. Mazzuchello in Schedis: Picinello in Athenæo pag. 375 aliiſque pluribus.

MLXXXVII.

MAZENTA GUIDUS.

EX Ludovico J. C. Coll. atque Mediolani Senatore, de quo parum infra nobis erit ſermo, nec non ex Catharina Bottigella jugalibus clariſs. natus eſt Guidus Mazenta, qui & ipſe inter LX. Patriæ Decuriones numerabatur, imò Juridicas facultates proſequendo, ingreſſus eſt Coll. Juris PP. anno Chriſti MDLXXXVI. Deinde Præturam Urbis Mediolani obivit anno MDCV., poſtquam inter Regios Vicarios Generales jam adſcriptus fuiſſet. Vir fuit non tantùm litteris ſummopere præditus, ſed & pietate, liberalitateque inſignis. Meritò igitur ſequentibus verbis laudatur à Petro Paulo Boſca in libro V. de Origine & ſtatu Bibliothecæ Ambroſianæ: „ Jam verò ineunte hoc ſæculo „ Vir Patritius, & clariſſimo loco ortus Vidus Ma„ zenta, cùm Fridericus (nempè Card. Borro„ mæus) vix de condenda Bibliotheca cogitaſſet, „ donaverat Borromæum autographo Leonardi Vin„ cii, in quo de lumine, & umbra diſputat, ac „ perennis tantæ munificentiæ memoria viget, cum „ titulo nominis ipſius Vidi, quem liber præſert „ in fronte. Fuerat autem Vidus Vir ſtudioſiſſi„ mus bonarum artium, humaniorum præcipuè, „ atque ornaverat ipſe triumphales arcus carmi„ ne, ac plurima epigraphe, cùm Margarita „ ad Hiſpani Regis nuptias Mediolano tranſiret. „ Porrò non tantùm ex Libro infra recenſendo pro receptione Margaritæ Auſtriacæ, ſed ex aliis lucubrationibus ejuſdem, quas nos primùm proferimus, ſatis elucet eruditio Guidi noſtri, & quod plus eſt Hydraulicam quoque cognovit, exercuitque. Obiit Venetiis die XI. Februarii anno Chriſtianæ Redemptionis MDCXIII. In Templo Sanctimonialium Divi Pauli Mediol. Tumulum ſibi vivens cum hoc titulo poſuit:

GVIDVS MAZENTA
IVRISCONSVLTVS COLLEGIATVS
EX SEXAGINTA DECVRIONIBVS
ET REGIVS VICARIVS
ATQVE VRBIS PRAEFECTVS
SIBI POSTERISQVE SVIS
H. M. P. C.

Juvat hîc ad perennem Scriptoris noſtri gloriam partem Teſtamenti, quod anno MDCXII. die XXIV. Novembris condidit, referre; nam inter alia pietatis ſuæ monumenta juſſit ab hæredibus ſuis Fabricæ Metropolitanæ Eccleſiæ hujus Urbis Scuta CCCCC. ſemel tantùm perſolvi, quibus certum aliquod latifundium coëmeretur. Hujus fructus peritiſſimo Sculptorum ipſi Ædificio inſervientium pendi mandavit, qui Protoglyptes nuncupatur, atque à primaria Eccleſiaſtica Dignitate Capituli ejuſdem Fabricæ, necnon à primario item Collegiato Juriſconſulto in Cœtum Nobilium Fabricæ ipſius Curatorum adſcito, & à Rectore memorati Capituli eligatur. Sancivit Protoglypten hunc certum adoleſcentium numerum, qui memoratis Viris beneviſus fuerit, delineandi artem docere. Id ſi ab ipſo neglectum, vel perperam actum fuerit, licere Capitulo hominem loco movere, & ſtatuta mercede privatum renunciare.

De hoc Viro Lectoribus noſtris proferimus quæ ſequuntur, ſcilicet:

I. Apparato fatto dalla Città di Milano per ricevere la Sereniſſima Regina Donna Margarita d'Auſtria, ſpoſata a Filippo III. Re delle Spagne ec. *Milano, preſſo Pacifico Ponzio*, 1599. *in* 4.
II. Epiſtola Latina ad Margaritam Auſtriacam Hiſpaniarum Reginam de ejus adventu Mediolanum, offert ei Emblemmata &c. Meminit de Ludovico Senatore, & Præſide Patre ſuo, & petit ſuffici in locum Horatii Archinti Quæſtoris Redituum Extraordinariorum. Data Mediolani X. Kal. Novembris MDLXXXVIII. Extat penes amiciſſimum Canonicum Jo. Andream Iricum. MS.
III. Carmina aliquot Italica extant in libro, cui titulus: Le Muſe Toſcane di diverſi nobiliſſimi Ingegni di Gerardo Borgogni. *Bergomo, per Comin Ventura*, 1594. *in* 4.
IV. Diſcorſo intorno al far navigabile il fiume Adda. *Milano*, 1599. *ſine Impreſſoris nomine*, *in* 4.
V. Epiſtolæ plures Latinæ ad Ciceręjum, cum Reſponſionibus illius. Extant in MS. Cicereji, datæ anno MDLXXX. apud Fratres Marchiones Vicecomites, ut alibi diximus.
Cùm renuntiatus fuit Princeps Academiæ Inſocatorum, edidit Panegyrim Antonius Ramponus, de quo ſuo loco.

Anni-

Annibalis Guaſchi ad eundem Epiſtolæ Italicæ duæ: Extant inter Epiſtolas Guaſchi. *Mediolani, apud Pontium & Picaleam*, 1601.

Ad eum Carmen vulgari Mediolanenſium dialecto compoſitum legitur inter Jo. Pauli *Lomatii* Carmina inſcripta: *Rabiſch*.

Videndi ſunt de ipſo Franciſcus Bernardinus Porrus in Faſciculo Rerum Criminalium pag. 43. Sitonus in Theatro Nobil. pag. 166. Art. 681., & Picinellus in Ateneo pag. 375.

MLXXXVIII.

MAZENTA JOANNES AMBROSIUS.

JOannes Ambroſius Mazenta Mediolanenſis Ludovici Senatoris, & Catharinæ Buttigellæ jugalium filius, Guidi jam laudati frater, generis ſplendore clarus, & ingenio præſtantiſſimus, adoleſcens politiores litteras didicit, dein Philoſophicis, Mathematicis, & Legalibus diſciplinis laudabilem operam dedit. Jam Ordinis Hieroſolymitani Eques, & Mediolanenſi Nobilium J. C Collegio adſcriptus, inter Clericos Regulares D. Pauli ſingulari humilitate, annos natus XXVI., voluit recenſeri MDXC. Sequenti verò profeſſus eſt ſub Carolo à Baſilica Petri tunc Generali Præpoſito. Theologiæ ſtudia apprimè coluit, optimaſque artes, & ſcientias, Hiſtoriam præcipuè, & Architecturam, in qua adeò eminuit ut recentioribus, & antiquiſſimis peritioribus annumerandus videatur. Id teſtantur Inſignia Templa Bononiæ, Neapoli, Laudæ, alibique erecta. Summis Pontificibus Clementi VIII., Paulo V., Gregorio XV, ac Urbano VIII. charus fuit, pluribuſque Cardinalibus atque Principibus, Ferdinando præſertim I. & Coſmo I. Magnis Ætruriæ Ducibus acceptiſſimus, & ab eis in maximis negotiis adhibitus. Pro Sereniſſimo Infante Cardinali Hiſpano, dum Vices Regis Fratris in Mediolanenſi Ducatu gereret, ad Sereniſſimam Infantem Margaritam Sabaudiæ Ducem Legatione ſunctus eſt. Ei propria patria Mediolanum, niſi jam graveſcente ætate præpeditus eſſet, ad Regem Hiſpaniarum negotia maximi momenti demandaſſet. Juſſu Urbani VIII. ad Miſſionem Siculam profectus eſt. Magiſtratus omnes Ordinis ſui, Præpoſiti ſcilicet Localis, Provincialis, & Generalis, itemque Generalis Vicarii, Viſitatoris, & Aſſiſtentis ſumma benignitate adminiſtravit. Adoleſcentes Inſtituti ad ſtudia litterarum, præſertim verò ad Hæbraica, & Græca diſcenda alliciebat. Provincialis Romanus à Viſitatione Collegiorum Neapoli Romam reverſus in Collegio Divi Caroli inſtantem prædicens mortem, apoplexia vehementi correptus, ſeptuagenario major deſideratus eſt anno MDCXXXV. De ejus affabilitate, & ſuavitate quidam Devotus Epigrammate hoc agit:

Dulce tibi nomen, dulcis tibi lingua loquendo,
Inceſſus dulcis, dulcis in ore lepor;
Dulce Sodalitium, ſed quid nunc plura requiram?
Ambroſiam fas eſt dicere quidquid agis.

Alexius Ledeſma præclaro Elogio Mazentam laudat in Opuſculo inſcripto Elogiorum Centuria prima. Vir fuit Græcè Hebraicè Latinèque ſciens. Munitum eſt ejus ingenio Liburnum, Templa egregii Operis ab eo molita Bononiæ, cum ibidem Congregationis ſuæ Collegio præeſſet, cujus quidem Urbis

A Senatui ſedulam navavit operam, ut exundantes Rheni aquæ coërcerentur, liteſque cum Ferrarienſibus, ipſo Judice utrinque conſtituto, componerentur. Hoc Elogium ſcripſit pro more ſæculi Antonius Ramponus, quod integrum damus, ut fecit Cl. Sitonus Art. 703.

Securitatis animi ex Porphyrite
Habes Patria
Gratiarum parentem, Muſarum amorem,
Heroûm Ambroſiam
Joannem Ambroſium Mazentam
B *Sui præſidium nominis, ac dulce decus.*
Hic virtute opulentus, honore dives
Immotam à fortuna, ſecuram à caſu columnam
Ex Porphyrete
In Templo Magnanimitatis extollit.
Laureâ donatus U. Juris Jure Collegii Mediol. potitus
Equitibus Hieroſolymitanis adſcribitur.
Bello, quàm pace praestior,
Sago, quàm toga ſecurior,
Clericus Regularis S. Pauli authoratus
C *Hoſtem commutat, non fugit,*
Gladium Cruce, Vexillo arma conjungens,
Omnibus bonorum preſſis gradibus, in faſtigio conſidet
Præſul Orbis Maximus initiatus,
A jactantiæ flatibus, à fluminibus invidiæ
In morte ipſa tutior,
Literaturæ omnis
Præſertim Geometriæ, Arithmeticæ, Hiſtoriæ
Peritiſſimus
Apud Summos Pontifices in deliciis habetur
Honore cum Virtute lactante.
D *A Clemente VIII.* Pont. *Max.*
In recognoſcendis Ferrariæ finibus
Adhibitus:
A Paulo V. Urbano VIII. Pontificibus
Ferdinando I. Magno Duce Hetruriæ
In architectandis Fabricis adſcitus;
A Ferdinando Cardinali Infante Hiſpaniarum
In Legatione ad Margaritam Sabaudiæ Duciſſam
Electus.
Omnibus omnia, idem ſibi
E *Uno ſemper vultus tenore, facilitate aſpectus,*
Majeſtate oris eadem,
Magnanimus magnanimum
Patruus magnus, Nepotem erudiens:
Heroicæ virtuti vel invitam fortunam obſequi.

Scripſit:

Scripſit :

I. De Origine Clericorum Regul. S. Pauli, ac de Vita & rebus geſtis trium Conditorum in tribus gradibus ejuſdem Ordinis, in fol. Tomi III. MSS. Servantur in Archivo Romano S. Caroli ad Catinarios ſuæ Congregationis.

II. Compendio della Vita del B. Aleſſandro Sauli, della Compagnia di S. Paolo. MS. Ibid.

III. Lettere al P. D. Gianantonio Gabuzio ſu l' Iſtoria della ſua Religione, dall' un' e l'altro deſcritta. MS. Ibid.

IV. Diſegni di varie Fabbriche tanto Militari, quanto Civili. Volumen ingens in fol. in Collegio S. Barnabæ Mediol.

V. Collectio nonnullarum antiquarum Inſcriptionum, quarum meminit in ſua Novaria Sacra Carolus à Baſilica-Petri; ſed hæ, referente nobis P. Gratiolo rerum ſui Ordinis non parum inſtructo, interciderunt.

VI. Due Diſcorſi intorno al modo di far navigabile il fiume Adda, ne' quali fa menzione dell'altro diſcorſo fatto da ſuo Fratello ſu lo ſteſſo argomento nell' anno MDXCIX. MS. in 4. pag. 44. ſign. A. num. 16 in Archivo Monach. S. Ambroſii.

VII. De cava Columna Manali, Horario, & Labaro Sanctæ Crucis. MS. in Ambroſiana, ſignat. Q. num 65 in 4.

Mazentam noſtrum plurimum præſtitiſſe ne perirent Leonardi Vinci Volumina, quæ nunc Ambroſianam Bibliothecam exornant ex dono Galeacii Arconati, refert Petrus Paulus Boſca lib. V. de Orig. & ſtatu ejuſdem Bibliothecæ, ubi pluribus Mazentam commendat.

Præter citatos, agunt de ipſo Sitonus in Chron. J. PP. Art. 703 pag. 172., & Roſinus in Liceo Lateranenſi, lib. X. pag. 517. in Elogio Ludovici ejuſdem fratris, de quo infra.

MLXXXIX.

MAZENTA LUDOVICUS.

Ludovicus Mazenta Jo. Ambroſii, cujus ſupra meminimus, frater natu minor, Mediolani nobili genere ortus, Studiis humanioribus emenſis in Lateranenſium Canonicorum Cœtum cooptatus, Philoſophiæ ac Theologiæ Ravennæ & Placentiæ operam navavit. Tum anno MDCV. Laureâ donatus, cùm ſe aliquantulum ſacris Concionibus exercuiſſet, Abbas Sanctæ Mariæ Caſoretanæ, Præpoſitus Brinatenſis, & Prior Caſſiacenſis electus fuit. Ingenuis etiam laboribus operam dedit, nam Geographicas Tabulas optimè delineabat, & cùm opere teſſellato plurimum valeret, Sacræ Euchariſtiæ Arculam, quam Tabernaculum dicimus, quæ adhuc extat in ara maxima Templi Paſſionis hujus Urbis, pretioſiſſimis metallis, gemmis, & lignis compactam propria manu confecit. Pallium etiam Altaris ejuſdem è nobilioribus lapidibus ipſe perfecit. Quinquagenario major mortalitatem depoſuit. In Libro, cui titulus: „ Virtutis Templum & Honoris „ Sermo Panegyricus ab Antonio Rampono Mediolanenſi compoſitus ineſt, editus *Mediolani, apud Dionyſium Gariboldum in* 4. extat ibi ejus Elogium num. XI. in hæc verba :

Tuam quoque
Ludovice Mazenta ;
Magnaminitas Magnificentiam
Virtuti germanæ palmam præbet.
Lydio lapide aurum probatur,
Tibi Lydius auro.
Evaſurus in Templo Magnaminitatis Columna
Sacrorum Templorum Magnificentiam
Ore tuo, & ære curas.
Teſtantur pretioſæ Imagines Elogiis illuſtratæ
In Mediolanen. Templa Canonicor. Lateranen.
Et quod nullo ſatis illuſtrari Elogio poteſt,
Sacroſanctæ Euchariſtiæ Ciborium,
Pretioſiſſimo ex lapide ad oculorum miraculum ;
Sed
Peryſtiliorum majeſtas, atque Hortorum amœnitas
Tuo item ingenio, ac ſumptu perfecta
Tui magnitudinem animi amœnius explicat.
Magnificentius æternat :
Nobilem ex Lydio Columnam
In Templo Magnanimitatis
Conſecrat :
Nepote admonito.

Ejus ingenii Monumenta ſunt :

I. Hieroglyphica quædam ad Divinæ, naturaliſque Sophiæ aſtruenda Theoremata. *Mediol. apud Pontium*, 1594. in 4.

II. Super præcipua Myſteria Paſſionis Domini noſtri Jeſu Chriſti Elogia elegantiſſima, & devotiſſima. *Mediolani, apud Malateſtam*, 1628.

III. Epigrammata Latina, atque Italica, vulgo *Sonetti*, in Collectione variorum Poematum in Laurea Ludovici Melzii. *Papiæ*, 1597. in 4.

Agit de eo Roſinus in Lyc. Later. pag. 517., & Picinellus in Athenæo pag. 391.

MXC.

MAZENTA LUDOVICUS alter.

Guidum Mazentam Juriſconſultum Collegiatum, atque Helenam Raynoldam nobiliſſimos Mediolanenſes Conjuges Genitores habuit Ludovicus Mazenta, Vir non eruditione tantùm, ſed pietate quoque inſignis. Hic ab ipſa penè infantia ſingularem morum integritatem præſetulit, neque tamen à ſtudiorum otiis alienus unquam extitit, immo ea avidiſſimè colens in Virum eruditum evaſit. Cùm legibus navaſſet Operam, Collegium Nobilium Juriſperitorum ingreſſus eſt anno poſt Chriſtum natum MDCXII. Ut pietati ſuæ ſtimulos adderet, Lauretanam Virginis Domum magna cum animi voluptate, quemadmodum & alia ſacra loca, viſitavit. Sanctorum Patrum ſcripta ſæpiſſimè pervolutare conſueverat, unde ſibi ſpiritus mirabilem ardorem, atque ſacram eruditionem comparabat. Orationibus, jejuniis, divinis colloquiis ſemet exercere ſolebat, & in egenos, inopes puellas, religioſaſque domos munificus ſemper extitit; Collegii ſui dignitates etiam primarias vel ſuſcipere renuit, vel ſuſceptas abdica-

vit , ne hujuſcemodi munera eum à piis exercitationibus vel tantillum abſtraherent . Ab aliis ejus virtutibus enarrandis libenter ſuperſedemus , cùm hoc nos ab onere levaverit P. Rubeus è Societate Jeſu ipſi olim à Confeſſionibus , qui anno MDCXXIV. acta ejus vulgavit libro infra indicando. Deſideratus eſt anno MDCXXIII. conditusque jacet in Sacra Æde D. Caroli Carmelitarum Nudipedum hujus Urbis , atque tumulo hæc imminet Inſcriptio :

D. O. M.

LVDOVICI MAZENTAE PATRICII MEDIOLANENS.
HIC OSSA QVIESCVNT ANIMVS IN COELO
VBI VIVENS IN TERRIS PRIDEM VIXERAT
IVRISCONSVLTORVM ADSCRIPTVS COLLEGIO
MAIORVM SPLENDORE AC SVO CLARVS
OMNIA PIETATI POSTHABVIT
DEI SOLVM AC DIVINORVM AVIDVS
IMMATVRAE MORTIS DIV ANTE VERIDICVS VATES
DIEM PARATVS OBIIT
XVI. KAL. IANVARII AETATIS XXXII.
SALVTIS MDCXXIII.
BLANCA LVCIA CASTILLIONAEA CONIVX M. P.

Extant hujus Viri doctiſſimi litteraria Monumenta , quæ hic recenſemus.

I. Poëma Latinum in Laudem Collegii Borromæorum Papiæ ; extat in libro , cui titulus : „ Varj Componimenti fatti nel Dottoramento del Sig. D. Ludovico Mazenta „ . *Papia* , 1613. in 4.
Vulgata eſt, ut ſupradiximus , ejus Vita in Opuſculo ſic inſcripto : „ Lettera d'un Sacerdote della Compagnia di Gesù (ideſt Rev. Patris Rubei è Soc. Jeſu) „ narrante le virtù , e ſante operazioni del Sig. Ludovico Mazenta Dottor di Collegio ſuo Penitente , „ ſcritta a Monſig. Aleſſandro Mazenta Archidiacono „ della Metropolitana . *Milano , per il Ponzio , e Picaglia* , 1624 in 4. , in qua inſerta ſunt Auctoris Opera à nobis indicanda numeris ſequentibus .
II. Epiſtola Latina ſacra eruditione referta ad J. U. D. Cauſarum Patronum , cujus nomen reticet pag. 7.
III. Ricordi a ſe ſteſſo per ben maritarſi a gloria di S. D. M. Extant in eodem libro pag 6.
IV. Motivi, con cui eccitava ſe medeſimo a far bene Orazione . Extant ibidem pag 16. & ſeq
Ejuſdem Elogium legitur in lib. cui titulus: „ Virtutis „ Templum , & Honoris , Sermo Panegyricus ab „ Antonio Ramponu Mediolanenſi habitus in renuntiatione Guidi Mazentæ .
Agit de Ludovico noſtro Sitonus in Chronico J. PP. Artic. 823. pag. 195. atque Picinellus in Athenæo pag 392.

M X C I.

MAZZETTUS JOSEPH MARIA .

ORdinem Sancti Franciſci , inter eos , qui Minores Obſervantes communiori vocabulo nuncupari conſueverunt , floruit ſuperiori ſæculo Joſeph Maria Mazzettus Mediolanenſis . Hic Philoſophicis diſciplinis excultus , ad Theologicas quæſtiones addiſcendas tam ſedulò animum convertit , ut ad eas Tyronibus tradendas majorum decreto ſeligi meruerit . Cùm annos aliquot ſacro hoc munere piè , diligenterque perſunctus eſſet , Lector jubilatus , tum anno MDCLXXXVI. Deffinitor in Mediolanenſi provincia à ſuis renunciatur . Ad perennem vitam tranſiit exeunte eodem ſæculo ,

His poſt ſe relictis ingenii ſui fœtibus :

I. Il Santo d'Aragona, e Valenza Paſquale Baylon . Deſcrizione della Solennità celebrata nel Convento delle Grazie di Monza per la di cui Canonizzazione .
II. Orazione Panegirica del medeſimo .
III. Poeſie varie Italiane , e Latine in di lui lode dello ſteſſo Autore . Omnia uno Volumine. *Milano , preſſo il Monza* , 1692. in 4.
IV. Vita di S. Gio. di Dio Fondatore de' Frati Oſpitalieri . Hoc Opus vulgatum fuiſſe audivimus, ſed vano labore quæſivimus .
V. Panegyres plures Italicæ . MSS. penes Suos .
Hæc habemus à ſui Inſtituti Sodalibus .

M X C I I.

MAZZUCHELLUS JOANNES PAULUS .

ANno Redemptionis humanæ MDCLXXII. die verò XI. menſis Decembris , in hac Urbe lucem vidit primam Paulus Mazzuchellus , cui parentes fuerunt Paulus Hieronymus , & Conſtantia Rimolda honeſtæ familiæ conjuges . In Braydenſi Academia litterarum tyrocinium poſuit , ac præcepta eloquentiæ ſub Patribus Rubeo , & Mares Societatis Jeſu , quibus anteceſſoribus artis poëticæ quoque leges tam attentè percepit , ut primas ſemper inter condiſcipulos occuparet . Annos natus non amplius XVII. die IX. Octobris ſub annum Domini MDCLXXXIX. aſſumpto Joannis Pauli nomine , Clericorum Regularium Congregationis de Somaſca inſtitutum amplexus eſt in Collegio Sancti Petri in Monteforti hujus Metropolis , primoque Religionis anno edoctus eſt à Hieronymo Muzzano , atque Galeacio Trotto . Inſuper habuit Sodalem Virum Clariſs. Joannem Antonium Mediobarbum , quem ſuo loco debitâ cum laudis ſignificatione commendabimus . Hic Joannem Paulum ad bonarum artium ſtudia vehementer accendit , ingenium ejus colente Joſepho Ballarino tunc Tyronum in litteris præceptore . Poſtmodum profeſſus anno ſequenti Ticinum miſſus eſt , ut in Collegio Sancti Majoli ſpeculativas, ut vocant,

ſcien-

ſcientias edoceretur, quibus peractis ad varia Collegia Ordinis ſui ablegatur, ut quæ didicerat cæteris prælegeret. Id præſtitit biennio in Urbe Albigaunenſi, biennio item Brixiæ, aliquandiu Novocomi, Lucani, atque hîc in patrio Collegio Sanctæ Mariæ Secretæ, ubi Tyrones ſuos inſtruxit. Adventus tempore anno MDCCIII ac ſequenti Quadrageſimâ diebus feſtivis, & feriis quartis in Templo ejuſdem Collegii ſacras Conciones habuit non ſine ingenti populi fructu, nunquam tamen à Collegio Sancti Petri, ubi domicilium ſtatuerat, receſſit, in quo ad ſupremam uſque diem ſacris excipiendis confeſſionibus, Catechiſmo tradendo, negotiiſque Collegii curandis indefeſſo labore vacavit. Obierat interim Joſeph Hieronymus Sementius, qui præter Opera jam typis tradita, plures reliquerat Schedas ad Congregationis ſuæ Annales concinnandos undique collectas, informes tamen, & nullo digeſtas ordine. Has Mazzuchello Majores Congregationis ejuſdem tradendas cenſuere, ut Sementii munus ſuſciperet, & Chronicon ſcriberet, rati inter omnes ſui Cœtus eruditos adeò hunc eminere, ut nulli alteri hujuſmodi provincia poſſet meliori ſpe demandari. Nec eos certè feſelliſſet opinio, niſi Joannes Paulus nimio literarum amore vitæ ſuæ ſpatium breviores ad terminos redegiſſet. Nocturnis enim vigiliis diurnas horas aliis donatas negotiis redimens, tanta contentione, atque aſſiduitate labores eruditos proſecutus eſt, ut Quintili menſe anno MDCCXIII levi correptus febri, qua identidem vexabatur, jacturam ſui Reipub. Literariæ minari cœperit. Sequenti hyeme tuſſi, ac ſanguinis vomitu coactus eſt decumbere, ne rigore aëris læderetur; atque adveniente vere Modoëtiam miſſus Hydropem contraxit, quo morbo Mediolanum reverſus die XIII. Auguſti, anno MDCCXIV. conſumptus, receptis piiſſimè Eccleſiæ Sacramentis, inter ſuorum lachrymas migravit è vita. Ingenio fuit acri, mirâque memoriâ præditus, comis inter amicos, & moribus probatiſſimis. Inſignem Codicum ſelectorum copiam diligenter collectam in Collegii ſui Cubiculo, quod incolebat, ſemper habebat ad manus, ad eumque plures primariæ Nobilitatis Cives, & clariſſimi Inſubriæ Eruditi quotidiè ferè accedere ſolebant, exterique per litteras tanti Viri amicitiam colebant.

Plura edidit ſuæ doctrinæ monumenta, videlicet:

I. Mediolanum ſecunda Roma, Diſſertatio Apologetica Juſti Vicecomitis (ſub hoc nomine Mazzuchellus noſter hîc & in ſequentibus, ſe abſcondere voluit) Eruditiſſimo Viro Antonio Gatto. *Bergomi, apud Rubeum*, 1711 *die* 8. *Novembris in* 8. & in Tomo VIII. Opuſculorum Cl. P. Calogera pag. 309.

II. Pro Bernardino Corio Mediolanenſi Hiſtorico; Sapientiſſimo Viro Joanni Sitono de Scotia. *Bergomi, apud Rubeum*, 1712. *die* 13. *Februarii*, *in* 8. Eandem Diſſertationem intulit Cl. P. Calogerà in T. IX. Opuſculorum pag. 1.

III. Coloniæ Ticiniæ Romanæ Commentum exſufflatum, adverſùs Cl. Virum Antonium Gattum, ad eruditiſſimum Co: Conſtantium de Abdua. *Bergomi, ut ſupra*, 1712. *die* 6. *Maji in* 8.

IV. Novaſia in Tribu Claudia, ad Co: Donatum Sylvam. *Brixiæ, apud Turlinos*, 1713. *die* 3. *Januarii*.

Quæ ſequuntur partim prælo parata habebat, partim adhuc imperfecta reliquit.

V. Vita P. D. Angeli Marci Gambaranæ, primi Præpoſiti Generalis Congregationis Somaſchæ, Capitibus XXXIV. diviſa. MS. in fol.

VI. Vita del P. D. Gianfranceſco Franchetti. MS. in fol.

VII. Plura ad Hiſtoriam ſuæ Congregationis Somaſchenſis. Cod. MS. in fol., ſed incompoſitus.

VIII. Annales Hiſtoriæ Romanæ per tempora digeſti. MS. in fol., ſed non ultra annum C. ab Urbe condita.

IX. Ateneo degli Uomini Letterati Milaneſi. Plura certè expectanda erant à Viro tam emunctæ naris, aut majora collegiſſe dubitandum eſt, præter ea, quæ mihi ſubminiſtrarunt Sui, nam certè pauca adinveni. Nihilominus Lectorem meum monitum volui ubicunque Schedæ doctiſſimi P. Mazzuchelli mihi adjutorio fuere.

Plures meritò laudarunt Auctorem noſtrum, inter quos ex profeſſo Scriptores Diarii Italici T. XX. pag. 405. *Venetiis impreſſi*, Curtius in Libro de Scriptoribus Medicis Mediolanenſibus pagg. 1. & 263, nec non alii permulti.

MXCIII.

MAZZUCHELLUS OLIVERIUS.

IN Seminario Clericorum hujus Urbis ſe primùm erudivit Oliverius Mazzuchellus, deinde in numero Oblatorum SS. Ambroſii & Caroli adſcribitur, ibique Lauream Theologicam adeptus eſt. Academiam Caſuum Conſcientiæ per plures annos rexit, diſcipuloſque nonnullos ita edocuit, ut Magiſtri in morali diſciplina evaſerint: præfuit quoque Præpoſiti munere Collegio Sancti Sepulchri, tandem ab Eminentiſſimo Montio Mediolani Archiepiſcopo Eccleſiam Præpoſituralem inſignis Oppidi Canturii obtinuit. Fama ejuſdem doctrinæ Romam uſque pervênit, ita ut ad Cathedram Theologicam aſcendendam in Collegio de Propaganda Fide vocatus extiterit, ſed ob amorem Eccleſiæ ſibi commiſſæ, cui etiam animarum cura adnectitur, ad ipſam reverſus eſt; nec ſtudiis unquam relictis, dum de Cenſuris reſervatis Mediolani Opuſculum ſcribebat, miſerè interiit ex equo lapſus: teſtimonium pietatis ejuſdem ſunt verba, quæ fertur ultima pronuntiaſſe, ſcilicet: hodie finem facio aliquid agendi in contemptum Dei.

Hæc de eo habemus.

I. Tractatus de Caſibus reſervatis in Diœceſi Mediolanenſi: Auctore Oliverio Mazzuchello Oblato S. T. & J. U. D., necnon Canturii Præpoſito. *Mediolani*, 1641. Secundò verò editio cum additionibus. *Ibidem, apud Impreſſores Archiepiſcopales*, 1682. *in* 4.

II. Orazione in lode di S. Carlo Borromeo. *Milano, nella Stamperia Ambroſiana*, 1633. *in* 4.

III. De Cenſuris reſervatis Mediolani. Hoc opus imperfectum reliquit.

Inter Carmina Auguſtini Terzagi extat Carmen Oliverio Mazzuchello in Tractatum de Caſibus reſervatis, Eminentiſſimo Montio dicatum, pag. 15.

Laudatus à Petro Paulo Boſca, in Libro de Origine, & ſtatu Bibliothecæ Ambroſianæ, & à Philippo Picinello in Athenæo, pagg. 433.

MXCIV.

MEAZZA HIERONYMUS.

HIeronymus Meazza, nec non Antonia à Baſilica-petri Mediolanenſes Conjuges in lucem dederunt Scriptorem, de quo nunc loquimur, anno redempti Orbis MDCXXXIX., nomen verò Ambroſii in Sacro Fonte ei collatum, dum Religionem Clericorum Regularium Teatinorum ingreſſus fuit, in Hieronymum mutavit. Probationibus inde ſubactis profeſſionem ſuam egit in patrio Collegio D. Antonii die XIV. menſis Septembris, anno MDCLXVII. Vir ſtudiis ac pietate deditus ferè omnes dignitates à Suis obtinuit, nam poſt munus Novitiorum Magiſtri, nec non Præpoſiti ejuſdem Collegii, Viſitator quoque totius Ordinis, & Præſes Comitiorum Generalium Romæ extitit, & inter Conſultores Sanctiſſimæ Inquiſitionis, ac librorum Cenſores electus fuit. Philoſophiam, nec non Theologiam è ſuggeſtu in pluribus ſuæ Religionis Academiis non tam Italicis, quam etiam Germanicis ſummo cum plauſu docuit.

Ver-

Verbum Dei tam ſolidè, tam efficaciter diſſeminavit, ut gratiam, favoremque plurium Cardinalium, variorumque Principum, inter quos tota Domus Sereniſſima Electoralis Bavarica adnumeratur, ſibi meritò aquiſiverit. Litterarum, Litteratorumque amator fuit eximius, ita ut Academiam Faticoſorum in ſuo hujus Urbis Collegio promoverit, atque acerrime colere ſtuduerit, & quod ei erit honor perpetuus, Deiparæ Immaculatæ tam ſervidus cultor apparuit, ut Sacellum piorum ſumptibus erexerit, nec non Congregationem Nobilium, quam ſtatis Sabbathis alternè viri, & fœminæ frequentant; diebuſque ſingula hebdomada unicuique aſſignatis Maximi Noſocomii infirmis deſerviunt ſingulari pietate, inſtituerit. Exemplis, Conſilio, (etenim Magiſtratibus quoque illuſtres Viri ipſum conſulere ſolebant) Concionibus, & Animarum directione nunquam moriturus, ſummo tamen hujus Civitatis dolore in oſculo Domini die XIX. Maji anno MDCCVII. ætatis ſuæ LXVIII. migravit è vitâ. Plura ſcripſit, ut infra, variis in locis & temporibus, ideoque Suis debemus Indicem diligentiſſimum, quem nunc damus,

Scilicet:

I. Magiſter Novitiorum Regularium. *Mediolani, ex Typographia Franciſci Vigoni*, 1688. *in* 4.

II. Extempor nea Poeſis Pars I. & II. *Monachii, apud Lucam Straubium*, 1671. *in* 8. dicata Michaeli Poloniæ Regi, & *Mediolani, typis Caroli Antonii Malateſtæ*, 1670. 1672. 1680. & 1690. *in* 8. Pars III. *Mediolani, typis Joſephi Pandulphi Malateſta*, 1699. *in* 8. Pars IV. Ibid. *apud eundem*, 1702. *in* 8.

III. Stimulus Quotidianus, excitans ad recordationem Paſſionis J. C. D. N. *Mediolani, typis Joſephi Pandulphi Malateſta*, 1706. *in* 8.

IV. Stimulus Quotidianus, excitans ad memoriam Immaculatæ Conceptionis Deiparæ. *Mediolani, typis Joſephi Pandulphi Malateſta*, 1703. *in* 12.

V. Stimulus Quotidianus, incitans ad ſuffragia Defunctorum. Ibid. *Mediolani, apud eundem*, 1700.

Idem Opus Germanico Idiomate. *Monachii*, 1680. & 1681. *in* 12.

VI. Ragionamenti Sagri XX. uniti in un ſol Volume. *Milano, per Giuſeppe Pandolfo Malateſta*, 1697. *in* 4.

VII. Prodigj del Fuoco Divino, in onore dello Spirito Santo. *In Monaco, per Luca Straub*, 1669. *in* 4.

VIII. Ore di ſollievo negl' Eſercizj Spirituali d'un' Anima Religioſa. *Milano, per Franceſco Vigone*, 1685. *in* 4.

IX. Ricreazione Spirituale per una Dama in onore del Patriarca S. Gaetano. *Milano, per il Malateſta*, 1690. e 1657. *in* 8.

X. Riflessioni ſopra XV. Fatti della S. Madre Tereſa. *Milano, per Lodovico Monza*, 1675. *in* 24.

XI. Sacro Settenario per la Venuta dello Spirito Santo Ivi. *Milano, per lo ſteſſo, e nel medeſimo anno, e di nuovo* 1692.

XII. I Nove Martedì in onore di S. Anna. *Milano, per Gio. Beltramino*, 1676. *in* 24.

XIII. Nove Motivi d'Orazione, cavati dalla Vita di S. Antonio da Padova. *Milano, preſſo Lodovico Monza*, 1678. & 1695. *in* 24.

XIV. Eſercizio divoto delle tre potenze dell'anima, per prepararſi al S. Natale. *Milano, appreſſo Lodovico Monzo*, 1676. *in* 24.

XV. Arſenale divoto per armar l'anime ne' biſogni ſpirituali. *Milano, per Giuſeppe Pandolfo Malateſta*, 1693 *in* 24. Liber pluſquam XXX. vicibus impreſſus pluribus in locis tam Italiæ, quam extra.

XVI. Cammino alla Perfezione Religioſa. *Milano, per Giuſeppe Pandolfo Malateſto*, 1696. *in* 24.

XVII. Traſfigurazione di S. Gaetano, Diſcorſi per la ſua Novena. *Milano*, 1684. *in* 4.

XVIII. Vita di S Paola Romana, traddotta dal latino di S. Girolamo. *Monaco, per Luca Straubio*, 1667., e *Milano*, 1695. *in* 8.

XIX. Apparecchio pratico alla Feſta dell' Immacolata Concezione. *Milano*, 1698. *in* 8.

XX. Modo utiliſſimo, e divoto per fare i Mercoledì di Santa Tereſa. *Milano*, 1671. *in* 16.

XXI. Motivi giornali per ajutare i Moribondi. *Monaco*, 1667. *in* 12.

XXII. Iſtruzione facile, e breve per occuparſi nell' Orazion mentale. *Milano*, 1695. *in* 16.

XXIII. Breve Sommario della Vita di S. Gaetano. *Milano*, 1707. *in* 16.

XXIV. Diſpoſizione della Nobiliſſima Congregazione, eretta ſotto la protezione della B. V. con una ſuccinta relazione dell' abitino dell' Immacolata Concezione, che ſi diſpenſa da' PP. Teatini; e compendio delle Indulgenze, che ſi acquiſtano dalli aſcritti. *Milano*, 1688. *in* 12., & 1691. *in* 24.

XXV. Regole, e Diario dell'Academia de' Faticoſi. MS. in fol. apud Suos.

XXVI. Varia Opuſcula Aſcetica, partim adhuc non completa. MSS. extant apud Suos.

XXVII. Pugna Spiritualis Laurentii Scupoli latino donata, ſub nomine Caroli Antonii Meazzæ. *Monachii*, 1667. *Tom. II. in* 12.

Eum Carmine latino laudavit P. Stampa è Congregatione Cleric. Reg. de Somaſca, legitur in parte III. Poeſis extemporaneæ Auctoris noſtri, quemadmodum & Franciſcus Inſula, ut videre licet in parte IV. ejuſdem Operis. In I. verò, & II. habetur in ejus commendationem Epigrammata P. Robii.

Epiſtola Bartholomæi Craſſi ad Meazzam, quem pluribus laudat, inſerta eſt in libro hujus inſcripto: Magiſter Novitiorum, de quo egimus num. I.

Carmen Italicum vulgo *Sonetto* Juliani Regalis in laudem Scriptoris, editum eſt in Vita S. Paulæ, de qua num. XIX.

Marcus Aurelius Queſta ei dicavit librum ſic inſcriptum: Se ſi poſſa biaſimare in un' Uomo ſavio l'applicazione alla Poeſia. Diſcorſo Accademico. De ipſo nos ſuo loco.

Laudatur à P. Roſignolo S. J. in libro: Maraviglie del Purgatorio, num. 31.

Videndi ſunt etiam Joſeph Silos in Hiſtoria Clericorum Regularium lib. 12., nec non Picinellus in Athenæo pag. 345.

de MEDA JO. V. OLDRADUS JO.

M X C V.

MEDA JOANNES AUGUSTINUS.

POſtquam doctiſſimus J. C. & Advocatus Joannes Sitonus de Scotia Excelſæ Civitatis Mediolani Chroniſta typis commiſit librum, cui Titulus: „ Probationes nobilis deſcendentiæ, & civilitatis Cl. „ Familiæ nobilium de Meda ab anno MCCCXL. ad „ annum MDCCXXXV. per publica ſincera docu„ menta ſpecificè demonſtrata. *Mediolani, apud Malateſtam*, 1735. *in fol.* ſupervacaneum duco, Lectores meos detinere in re ſatis à Viro emunctæ naris excuſſa. Primus igitur ex hac Familia, quem profero, Joannes Auguſtinus eſt, Joannis Baptiſtæ, & Lucretiæ Gariboldæ filius, qui non tantùm in Juribus optimè excelluit, ſed etiam in humanioribus litteris, atque in rerum gerendarum peritia, ita ut à Secretis Civitatis Mediolanenſis eligi meruerit. In relatis muneribus optimè ſe geſſit ad ſenectutem uſque. Plura ſcripſit, quæ mihi nec Sui, nec alii dedere; Hæc igitur ſunt, quæ præ manibus habui, forſan aliquis meliori ſorte præditus, plura aliquando dabit. Obiit die XXVII. Februarii anno MDCCXXXVII.

I. Actitata, & Jura viciſſim producta in Cauſa Secretarii Civitatis electi anno MDCCXIII. juncta Juris allegatione pro Generali Conſilio. *Mediolani, apud Malateſtam*, 1714. *in fol.*

II. Amoris Triumphus in Mediolanenſi Metropoli, ad Eminentiſſ. Archiepiſcopum D. D. Benedictum Erbam Odeſcalcum, die XIV. Kal. Septembris MDCCXIV. Pontificale ſolium capeſcentem ſolemniter excipiente. Jo. Auguſtinus Meda J. C. Mediol. &c. *Mediolani, apud Malateſtam*, 1715. *in* 4.

III.

III. Epiſtolæ plures Latinæ, tam nomine Civitatis Mediolani ſcriptæ, quæ ſervantur in Archivo ejuſdem Urbis, quàm Sui ipſius penes Varios, inter quas incidi in unam Carolo Archinto eximio olim Patrono meo ſcriptam, occaſione puplici Ingreſſus Mediolanum Eminentiſſimi Cardinalis Archinti Archiepiſcopi, MS. in Archintea Bibliotheca, & in ea ingenium, & fermè Ciceronianum ſtylum libenter adſpexi.

Videndus ſupracitatus liber Cl. Sitoni.

MXCVI.

MEDA PHILIPPUS.

EX Joanne Baptiſta Meda, atque Hippolyta de Judicibus ortus eſt Philippus, qui veſtigia ſuorum proſecutus, prudentiam, & litteras ſummopere coluit, ita ut munere Secretarii Excellentiſſimi Mediolanenſis Senatus exornari meruerit. Muſas quoque adamavit, librumque ſcripſit, quem numero I. dabimus, ſatis curioſum, & lectu dignum, diligentiaque ipſius agnoſcitur in Collectione Controverſiarum pro finibus Ducatus Mediolanenſis, ut infra videre eſt: Liber quandoque maximè habendus.

De ipſo igitur damus

I. Onomaſticum Italico-Latinum Mediolanenſium Mercatorum, Opificum, Fabrorum, & Miniſteriorum, Foro reſtitutum à Philippo Meda, Regio apud Excellentiſs. Senatum à Secretis. *Mediolani. apud Joannem Baptiſtam Malateſtam*, 1636. in 8.

II. Epiſtolæ ejuſdem ad Varios, nempe ad Joſephum Trottum, Carolum Archintum tunc Mediolani Prætorem, Octavianum Perlaſcam, Joannem Baptiſtam Saccum Senatus à Secretis, cum iſtius Reſponſionibus, ad Julium Areſium Senatus Præſidem, ad Senatorem & Regentem Corium, nec non ad Petrum Franciſcum Landrianum: extant in ſupradicto Libro.

III. Carmina varia latina. ſunt in eodem.

IV. Alia item Carmina latina, extant in libro, cui titulus: De Origine, dignitate, honoribus, & Privilegiis Regii Fiſci Patroni. *Mediolani*, 1636. in 4.

V. Compendium Regiarum Sanctionum de cuſtodiendo militari Decreto, ab anno MDLVI. ad annum MDCXLI. *Mediolani, apud Malateſtam*, 1643. in fol.

VI. Compendioſum Opus Controverſiarum, inter Dominium Mediolani, & Status diverſorum Principum, de finibus, ſtudio Egregii Secretarii Philippi Medæ, ac coadjuvante Joanne Baptiſta de Laude, Regio Coadjutore in Cancellaria Excellentiſs. Senatus Mediolani, typis cuſum, nempe:
Cum Bergomatibus, & Venetis.
Cum Duce Sabaudiæ.
Cum Duce Mantuæ, & Dominio Montisferrati.
Cum Magno Duce Hetruriæ.
Cum Duce Parmæ, & Placentiæ.
Cum Helvetiis, & Rhetis.
Cum Principe Auria.
In fol. ſine anno & Typographo. Liber perrarus penes Comitem Gabrielem Verrum, in toto Mediolanenſi dominio Fiſci Patronum.

Videatur liber Cl. Sitoni, continens probationes pro Familia de Meda in Joanne Auguſtino ſupra a nobis relatus, nec non Picinellus in Athenæo pag. 191.

MXCVII.

MEDA PHILIPPUS alter.

INter tot illuſtres Viros Medæ Familiæ meritò inprimis locum tenet Philippus, de quo nunc agimus, qui parentibus Joſepho Mediolanenſi Phyſico, atque Felice Turriana in lucem editus, pietati & ſcientiis, præcipuè Canonicis, ſub doctiſſimis Præceptoribus totus ſe dedit, & tam fœliciter, ut Vicarius generalis Eccleſiarum Cremonenſis ſub Septala Epiſcopo ejus Avo, atque Spoletinæ eligi meruerit; deinde eximiis ejuſdem meritis optimè cognitis, Inſulam Converſanenſem obtinuit die XXIII. Januarii, anno Redemptionis noſtræ MDCCII. A pluribus lucubrationibus, quas ipſe ſcripſit, facilè agnoſcitur tanti Viri ingenium, & ad proximorum ſalutem amor intenſus. Eccleſiam ſibi commiſſam ſanctiſſimè rexit uſque ad annum Chriſti MDCCXXXIII. qui fuit ei ultimus, dieque XVIII. Julii in Cathedrali Baſilica tumulatus eſt Canonici ejuſdem primarii Templi ſequens ex marmore Mnemoſynon ei poſuerunt:

PHILIPPO MEDA EPISCOPO CONVERSANENSI
PATRIA MEDIOLANENSI MORIBVS SVAVI
PIETATE NVLLI SECVNDO
DOCTRINA INSIGNI
VT SVA MONVMENTA AERE PERENNIA DOCENT
DISCIPLINAE CVLTORI
TEMPLORVM INSTAVRATORI
PAVPERVM PATRI
PRAESVLI AMANTISSIMO
CAPITVLARES EIVSDEM SVO FATO TRISTES
PERPETVI AMORIS ET OBSEQVII
HOC SIGNVM POS.
A. MDCCXXXIII.

Hæc ſcripſit:

I. Diſcorſi Teologici ſopra il Giudizio Univerſale. *Napoli, preſſo il Moſca*, 1724. in 4.

II. L'Incontinente ſenza ſcuſa. *Napoli, come ſopra*. 1728. in 4.

Segreti Spirituali Morali, e miſti, cioè:

III. 1. Come ſi poſſa agevolmente intendere il gran ponto dell' eterna Predeſtinazione, ò Reprovazione. *Napoli, come ſopra*, 1729. in 8.

IV. 2. Non eſſer tanti gl' Ippocriti, nè probabilmente tanti gli Uomini da bene. *Napoli, come ſopra*, 1729. in 8.

V. 3. Per conoſcere, ſe ſiaſi, ò nò fatta una buona Confeſſione Sagramentale. *Napoli, come ſopra*, 1730. in 8.

VI. 4. Per andare al Paradiſo in Carrozza. *Napoli, come ſopra*, 1730. in 8.

VII. 5. Per iſcuoprire, ſe tal'uno ami Iddio ſopra ogni coſa, ed il Proſſimo come ſe ſteſſo. *Napoli, come ſopra*, 1731. in 8.

VIII. 6. Per indurre ogn'uno à volontieri oſſervare il Precetto della Santa Quareſima. *Napoli, come ſopra.* 1732. in 8

De eo agunt Ughellus in Italia Sacra, Tom. VII. Coll. 718. edit. *Veneta*, & Advocatus Sitonus in Monumentis Genealogicis jam citatis Familiæ Medæ. *Mediol. apud Malateſtam*, 1725. in fol. pag. 18.

MEDICES JOANNES ANGELUS.
V. PIUS IV.

MXCVIII.

MEDICES JOANNES JACOBUS.

BErnardinus Medices Nobilis Mediolanenſis, ex Cæcilia Sorbellona conjuge Joannem Jacobum ſuſcepit filium, cujus militaris fortitudo ob præclarè geſta, atque doctrinæ præſtantiam, ob erudite ſcripta ſæculorum omnium memoriâ dignum effecere. Natus eſt ille in hac Metropoli anno ſalutis humanæ MCDXCVII. Hieronymo Morono, (quem etiam loco ſuo laudibus debitis celebrabimus) acceptus inter primos, eoque curante à Franciſco II. Sfortia Mediolanenſium Duce cognitus, & ad magni momenti negotia adhibitus fuit. Caſtro Muſſi ad ripas Larii Lacus non procul ab Helvetiorum ditione potitus Jo. Jacobus, diu ejuſdem arcis Præfecturam geſſit, mox ejuſdem Caſtri, atque Oppidi Melegnani Marchionatu auctus, plura Duci Sfortiæ contulit beneficia. Anno poſtmodum MDXXVI. fœdus iniit cum Clemente VII. Pont. Max. Francorum Rege, Venetorum Republica, & præfato Mediolani Duce, adversùs Carolum V. Auguſtum Romanorum Imperatorem. Creſcente interim ejus fama, univerſam Inſubriam armorum terrore complevit, plura cepit

A Oppida, & Albericum de Barbiano celeberrimum ætatis ſuæ militum ductorem bello fregit, adverſâ tamen fortunâ fractus ipſe fuit & ab Antonio de Leyva, fugere coactus eſt. Ob bellicum robur Carolo V. notus, tanti Cæſaris judicio dignus habitus fuit, qui artibus omnibus ad ſuas traheretur partes; quod haud difficile fuit; recogitabat enim Medices inſidias ſæpè ſibi à Franciſco Duce paratas, idque in cauſa extitit, cur Imperatorias amplecti ſponſiones non dubitaverit. Præfuit igitur anno MDXLII. copiis, quas Carolus V. auxilium Ferdinando fratri ſuo laturus in Germaniam miſit, ibique Infideles ad Danubii fluminis ripas inſigni victoria, quæ maximam ei peperit exiſtimationem, ſtravit. Specimen quoque præclaræ virtutis dedit anno MDXLIII. in eo bello,
B quod geſtum eſt adversùs Clivienſem Ducem, in obſidionibus Lucemburgi, atque Fani Sancti Deſiderii, anno ſequenti; quod idem præſtitit in bello Germanico, Bohemico, Parmenſi, & in obſidione Metenſi anno MDLII. Varia geſſit militiæ munera, nam modò Italicis peditibus cum imperio præfuit, modò rei Tormentariæ præfecturam exercuit, modò univerſum peditatum rexit. Poſt captas Metas, cum Carolus Auguſtus, bellum Senenſibus illaturus, ſummum copiarum ſuarum Imperatorem conſtituit, quocirca in Italiam veniens Petrum Strozzium in fugam conjecit anno MDLV. expugnatiſque Senis, Mediolanum ſe contulit. Meditabatur Medices in Subalpinos Martem convertere, atque Velleris aurei monile, quod illi Cæſar ſpoponderat, præſtolabatur, at mors invida immortalem Virum mediis in honoribus ſuſtulit,
C anno MDLVII. Jacet in Templo maximo hujus Urbis, in Sacello Aſſumptæ in Cœlum Virgini Sacro, eique Pius IV. Pontifex Frater Tumulum verè regium excitavit, delineante Michaële Angelo Bonarota, adjectis etiam pluribus æneis ſimulachris, quorum artifex fuit Leo Aretinus. Legitur ibi ſequens Inſcriptio:

IACOBO MEDICI
MARCHIONI MARIGNANI
EXIMII ANIMI ET CONSILII VIRO
MVLTIS VICTORIIS PER TOTAM FERE EVROPAM PARTIS
APVD OMNES GENTES CLARISSIMO
CVM AD EXITVM VITAE
ANNO AETATIS SVAE LX. PERVENISSET.
GABRIELI MEDICI
IMPERII ET FORTITVDINIS EXIMIAE ADOLESCENTI
POST CLADEM RHETIS ET FRANCISCO II. SFORTIAE
ILLATAM NAVALI PRAELIO
DVM VINCIT CVM INVICTI ANIMI GLORIA INTERFECTO
PIVS IV. PONT. MAX. FRAT. B. FIERI IVSSIT.

Eruditionis illius hæc ſunt reliqua:

I. Diſcorſo, e parere del Sig. Marcheſe di Marigoann circa la guerra d'Ongheria contro il Turco, del MDLII. alla Maeſtà del Re de' Romani. MS. inter Codices olim Reginæ Svecorum, nunc in Vaticana Bibliotheca ſign. num. 2085. ex Montfauconio in Biblioth. Bibliothecar. MSS. Tom. I pag. 60.

II. Epiſtolæ II. ad Carolum V. Imp. Italicè ſcriptæ, in quarum una data menſe Auguſto, anno MDLIV. agitur de Victoria à Luſignano habita contra Strozzium. Extant in Libro, cui titulus: „Lettere de Prencipi ſcritte a Prencipi, raccolte da „Girolamo Ruſcelli, Tom. I. pag. 170.

III. Aliæ pariter Italicæ ad Petrum Strozzium. Extant ibidem pag. 166. In eodem volumine leguntur
D quoque Epiſtolæ II. Petri Strozzii ad Joannem Jacobum noſtrum pagg. 166. & 167.

IV. Aliæ II. item Italicæ ad Carolum Gonzagam. Sunt in Tomo III. Operis ſupradicti pag. 217.

V. Aliæ III. ad Ferrantem Gonzagam. Extant ibidem pagg. 207. 209., & 236. In quibus adſunt Capitula Conventionum Parmæ, & Mirandulæ Ducum.

VI. Aliæ II. ad Anonymum, ibidem pagg. 209., & 210.

VII. Aliæ II. ad Dominos Senarum pag. 229.

VIII. Altera ad Hieronymum Quirinum, legitur ibidem.

In Libro inſcripto: „Conſolatorie di varj Autori. „*Venezia*, 1550. „ adeſt Conſolatoria Franciſci Caretoni, Joanni Jacobo Mediceo Melegnani Marchioni pag. 13.

In Voluminibus II. III., & XI. Operis cui titulus: „Carmina illuſtrium Poetarum Italorum„ extant Carmina varia in obitu Joannis Jacobi ſupradicti,

cti; edita à Joanne Breſſano Bergomenſi, ab Annibale Crucejo, à Franciſco Vintha, & à Bernardino Baldino, cujus diſtichon hic dare ſubet.

Jacobus Medices, vel (ſi fas nomina Divum

Impoſuiſſe Viris) Mars jacet hoc Tumulo:

In Codice MS. Epigrammatum Jacobi Valerii, quem vidi in Bibliotheca PP. Teatinorum D. Antonii hujus Urbis, reperiuntur Epitaphia II. pro Joanne Jacobo Mediceo.

Narratio ejus Exequiarum, ſeu pompæ funebris, quâ delatus eſt ab Eccleſia Sanctæ Mariæ Braydenſis die XXII. Novembris, anno MDLVII. ad Templum Sancti Dionyſii, MS. in fol. Extat apud Canonicum Jo. And. Iricum amiciſſimum.

Adeſt quoque Hieronymi Montii Deploratio Poëtica ob mortem Jo. Jacobi Medices. *Venetiis*, 1557. in 4., de qua ſuo loco dicemus.

Vitam atque Hiſtoriam ipſius Joannis Jacobi ſcripſerunt Marcus Antonius Miſſaglia, de quo ſuo loco, Ericius Puteanus, Moretius in Lexico, necnon de eo locuti ſunt Morigia in Nobil. Mediol. lib. IV. Julianus Goſelinus in Vita Ferrantis Gonzagæ, Fortunatus Sprecherus in Pallade Rhætica armata & togata à pag. 116. ad 272. Petrus Angelus Lavizarius in Hiſtoria Vallis Tellinæ. *Curiæ Rhetiorum*, 1716. *in* 4, & Cl. Sitonus in Libro de Legibus Nobilitatis Mediolani, 1724. in fol. pagg. 88. & 120, necnon in Theat. Nob. pag. 240. art. 1125.

MIC.

MEDICES MANFREDUS.

QUantum hæc mea Collectio Clariſſimo Advocato Sitono debeat, facilè unicuique patebit, nam plurium Scriptorum non tantùm parentes, ſed integram Genealogicam ſeriem ipſe perhumaniter mihi communicavit; id quoque accidit in Manfredo de Medicis, quem nunc laudamus, nam ex Schedis ſupramemorati diligentiſſimi Viri cognovi, ſeptem Artium & Medicinæ Magiſtros extitiſſe in hac Familia ab anno MCCCCXII. quo vivebat Manfredinus de Medicis Phyſicus Collegiatus Mediolanenſis Auctoris noſtri Avus, uſque ad Theodorum pariter Phyſicum Collegiatum anno MDXXXVI. Ignotus fuit Manfredus noſter Bartholomæo Curtio etſi Scriptori accuratiſſimo de Medicis illuſtribus Mediolanenſibus. Nec de ipſo loquuti ſunt Vander-Linden, Mangetus, aliique. Nunc primùm itaque Lectoribus meis hunc novum Scriptorem Mediolanenſem profero, non tantùm pro libro infra recenſendo, ſed pro aliis ejus Operibus, quæ ab ipſo expectanda erant, aut forſan quoque edita, & nobis adhuc incomperta, ut è verbis paulo poſt exſcribendis conjicitur. Claruit igitur Manfredus Petri filius, Phyſici Collegiati Mediolanenſis, necnon Patriæ Decurionis, fratremque habuit Artium & Medicinæ Doctorem Phyſicum Colleg. Franciſcum inter Decuriones & ipſum ab anno MCCCCLIV. ad MCCCCXCV. Laudatur hic Scriptor, uti publicus in Ticinenſi Archigymnaſio Profeſſor à medio ſæculo XV. uſque ad annum Chriſti MCCCCXCIII., qui fortè ultimus ei fuit.

Liber, quem præ manibus habui, ſic inſcribitur:

I. Pauli Veneti Quadratura. In fine legitur: „ Explicit Pauli Veneti prope divinum Opus, quod Quadratura inſcriptum eſt, ſummo ſtudio, maximaque diligentia correctum, caſtigatum, & auctum à ſpectabili Artium, & Medicinæ Doctore Magiſtro Manfredo de Medicis Mediolanenſi, Logico perſpicaciſſimo, ac ſubtiliſſimo Sophiſta, in felici Ticinenſi Academia Logicam, ac Sophiſtariam publicè docentem, quem ſublimis, ac omnipotens Deus longo tempore conſervet, ut alia Opera valeat ſua ſolerti diligentia in lucem efferre. *Impreſſum Papiæ*, 1483. *die* 7. *Martii*, *per Damianum de Confalonetiis de Binaſco*, *in fol. magno*. Extat in Biblioth. Monachorum Montis Oliveti, apud Sanctum Victorem Mediolani.

Leguntur Lancini Curtii Epigrammata plura ad Manfredum Medicem, lib. 1. fol. 3., lib. 2. fol. 19., lib. 4. fol. 59.

Idem Lancinus Curtius ei, & Luyſio Marliano dicavit Sylvam Libri IX. fol. 168.

De ipſo agit ſupradictus Clariſſimus Sitonus in Chronico Collegii Nobilium Phyſicorum Mediolani, exarato de anno 1706. p. 2. MS. in fol. penes ipſum Auctorem.

M C.

MEDIOBARBUS JO. ANTONIUS.

JOannes Antonius Mediobarbus anno MDCLXX. die VII. Octobris apud Mediolanum natus eſt Familia perilluſtri Ticinenſi. Patrem habuit Co. Franciſcum, ſub Leopoldo Cæſare generalem Advocatum Fiſcalem, cujus Corpus jacet in Templo S. Marthæ hujus Urbis, & ob illuſtrata Opera Occonis Numiſmatum clariſſimum, Matremque Annam Mariam Beſutiam. Litteras primùm à PP. Congregationis Somaſchæ in Collegio Columbariæ, mille à Mediolano paſſibus, audivit, tum anno MDCLXXXVI. ad alterum Collegium S. Bartholomæi Vici Merati in agro Mediolanenſi tranſiit. Poſtremo eidem Congregationi adſcriptus eſt anno MDCLXXXIX. die VIII. Auguſti in Collegio S. Majoli Papiæ, ubi convictor fuerat. Romam inde profectus, à Philoſophia ad Theologiam audiendam ſe contulit ſub Octavio Cuſano Viro eruditiſſimo, qui toti poſtmodum ſuo Ordini præfuit. Ibi ſub nomine Vitanii Gateatici inter Arcades recenſitus, eam Academiam & metro, & ſoluta oratione frequentiſſimè illuſtravit. Rethoricam in Brixienſi, & Ticinenſi Collegiis docuit, hinc Taurinum à Congregatione ſua miſſus, ut publico Lyceo humaniorum litterarum præeſſet, ob præclaram Numiſmatum Doctrinam Allobrogum Duci charus fuit, & ab eodem inter Academiæ publicos Profeſſores, ut Geographiæ, ac Moralis Theologiæ præcepta traderet, eſt cooptatus; quo munere ab anno MDCXCVIII. uſque ad MDCCI. ſumma cum laude perfunctus eſt. Cum Lutetiam Pariſiorum petiiſſet, Gualterii tunc Pontificis Nuncii, poſtmodum S. R. E. Cardinalis, Patroni mei, dum vixit, eximii, conſuetudine floruit, atque PP. Harduini, & de la Chaize Societ. Jeſu amicitiam coluit. Panegerim Latino Idiomate Ludovico XIV. dixit, quæ Latinè, Italicè, & Gallicè elegantiſſimè prodiit, ſumpto ex Regio Numiſmatum Muſeo, quod luſtraverat, argumento. Opus illud in Italicam linguam à ſe, & in Gallicam ab Abbate Bignonio converſum Regi obtulit, viciſſim ab eo aureo torque, regio adjecto numiſmate, rariſſimis libris, & annuo DC. Nummorum Gallicorum cenſu donatus. In Italiam regreſſus, in Collegio Mediolan. S. Petri in Monteforti per aliquot annos vixit, & interim Coloniam Arcadicam cum quibuſdam aliis eruditis Viris in hac Urbe inſtituendam curavit. Tandem ſub finem anni MDCCV. in eodem Collegio fato conceſſit.

Edidit:

I. Ludovico Magno Panegyrim Imperatorum Romanorum Nummis contextam. In Gallicum à Carolo Cæſare Baudelot de Dariva; in Italicum ab ipſo Auctore translatam. *Pariſiis*, *apud Vaidene*, 1703. in 4.

II. Apologiam pro Endimione Clariſſimi de Lemene Poetæ Laudenſis, quæ impreſſa eſt Taurini.

III. Carmen Italicum, ab ſe in Latinum converſum: De Romano Terræmotu, & P. la Chaize dicatum.

IV. Carmina Italica, & Latina nondum perfecta, multaque alia ad Geographiam, & Rem Numma-

riam

Digitized by Google

riam ſpectantia, quibus manum extremam, immatura morte præventus, imponere non potuit. Ejus de Nummis MS. uſi ſumus in editione noſtra Operis optimi ejus Genitoris, anno MDCCXXX.

V. Ejus Epigrammata Italica, vulgò *Sonetti*, numero LX. Extant MSS. apud Dominum Felicem Vicecomitem, in 4.

VI. L'Italia. Canzone in Verſi Eroici Latini, e tradotta dal medeſimo in Verſi Italiani. *Milano, per il Malateſta*, 1704 *in* 4.

VII. All'Arcadia, nella prima ragunanza della Colonia Arcade Milaneſe, in Caſa dell' Eccellentiſſimo Sig. Principe Don Antonio Gaetano Trivulzi, Canzone di Giannantonio Mezzabarba, Chierico Regolare Somaſco Procuſtode ec., dedicata all' Eminentiſſimo Cardinal Panfilio. *Milano, per il Malateſta*, 1705. *in* 4.

VIII. La Vittoria navale riportata da S. A. S. il Sig. Conte Enrico di Toloſa. Oda. *Milano, preſſo il Vigone*, 1704. *in* 4.

De Mediobarbo mentionem honorificentiſſimam fecerunt Auctores Veneti Diarii Italici, & reperitur laudatiſs. in Schedis Sitonianis.

MCI.

MEDULLA CLAUDIUS.

CLaudius Medulla à Clarella, Ducatus Mediolanenſis in finibus Papienſibus, ob excellentes ejus animi dotes, Provinciæ ſuæ Minorum Obſervantium peculiare decus fuit Per duas enim vices in Conventu S. Mariæ Pacis Mediolani fuit electus ad munus Provincialatus, inde in Capitulo generali in Conventu S. Mariæ Novæ Neapoli habito anno MDXL. in Definitorem generalem, poſtea in totius Ordinis Vicarium generalem promotus, quo officio ſanctè & feliciter functus eſt. Miſſus à Gregorio XIII. Summo Pontifice Commiſſarius Apoſtolicus in Belgium, cum poteſtate Legati à Latere, ad reformandos Eccleſiaſticorum mores, & abuſus, Alexandro Principi Farneſio Parmenſi Belgarum Gubernatori à Conſiliis conſtitutus, propugnandæque Fidei Catholicæ acerrimus ſuaſor, optimis naturæ, & gratiæ dotibus inſignitus, in eadem Religione obiit anno MDCXIV.

Compoſuit, & in lucem dedit:

I. Epiſtolam inſignem, qua tam Seculares, quàm Eccleſiaſticos Fidei ſuæ commiſſos piè, ſincerèque admonet ad rectè vivendum, & fortiter agendum. *Duaci excudit Bogardus anno* 1584.

II. Orationem de Transfiguratione Domini, ac de duabus in Chriſto Naturis, & earum Effectibus. *Brixiæ, apud Commum Præſentium, anno* 1597. *in* 4.

III. Librum Conſtitutionum ſuæ Religionis tam generalium ejuſdem Ordinis, quam particularium Provinciæ Mediolanenſis. Ibi, *apud Pontium*, 1580.

IV. Commentaria in Matthæum. Ex Draudii Biblioth. Claſſica pag. 394.

Ita Vvadingus in Cathalogo Scriptorum Ordinis Min. pag. 91 Henricus VVillot Belga, Antonius Poſſevinus in Apparatu Sacro, & Abbas Picinellus in ſuo Athenæo Litteratorum Med. pag. 150.

MCII.

de MELIORIBUS VICTORIUS.

VIctorius de Melioribus Mediolanenſis inter Clericos Regul. S. Pauli adſcriptus, ad omnia natus, optimus Rhetor, Poëta, Philoſophus, Theologus, Orator Sacer, atque Hiſtoricus, apud Utinenſes inſigne Doctrinæ ſuæ ſpecimen dedit. Theologus fuit, & Conſiliarius Cardinalis Delphini ejus Urbis Epiſcopi, & Patriarchæ Aquilejenſis. Magnam apud Viros doctos ſibi exiſtimationem comparavit. Plurima ſcripſit, quæ poſt ejus obitum quò pervenerint ignoramus. Nullum tanti ingenii Monumentum ſupereſt, præter Orationem Latinam, quam habuit in inſtauratione Studiorum Gymnaſii Utinenſis, ut infra. Abiit è vivis in præfato Collegio Utinenſi, cui non ſemel præfuit, anno Chriſtianæ Reparationis MDCCXVII., ætatis ſuæ LXV.

I. Litterarius Utinenſis Urbis Genius. *Utini*, 1697. *typis Schirat. in* 12.

Ita ex ſerie Viror. Illuſtrium Clericor. Regular. D. Pauli, auctore P. Pezio doctiſſimo, typis parata.

MCIII.

MELLIAVACCA BENEDICTUS.

EX Oppido Clarella in Via Papienſi Ducatus Mediolanenſis prodiit Benedictus Melliavacca Ordinis Minorum Obſervantium. Per omnes Religionis gradus ad ampliora contendens, Oratoria ſacra facultate celebris, pluribus in locis Verbum Dei diſſeminavit. Inter Suos Generalis Lector ob ſpeculationis acumen declaratus, Provinciali à Secretis fuit. Multa paraverat typis edenda, Sermones ſcilicet & Conciones, edita tamen ſunt ſequentia tantùm.

I. Panegirico di San Gianbuono, Arciveſcovo di Milano. *Typis Archiepiſcopalibus*, *in* 4. Eum habuit die X. Februarii, anno MDCXLVII. in Metropolitana.

II. Orazione Funebre per la morte del Principe di Spagna. Ibid. in 4

III. Plures Sermones & Conciones. MSS. in fol. Servantur apud Suos in Cœnobio Modoetienſi.

De ipſo Picinellus in Athenæo pag. 82., & Acta Provinciæ Mediolanenſis Obſervantium lib. 2. pag. 150.

MCIV.

MELLIAVACCA FRANCISCUS MARIA.

QUamvis Cl. Lazarus Auguſtinus Cotta in ſuo Novarienſi Muſæo recenſuerit Franciſcum Mariam Melliavaccam, aſſerens ipſum in lucem editum fuiſſe in Oppido Galliati, monuit nos nihilominus amiciſſimus atque doctiſſimus JC. Sitonus, id perperam affirmari, cùm Mediolani natus ſit an. MDCXI. parentibus Joanne Franciſco Juriſperito, Cauſidico, atque Notario Curiæ Archiepiſcopalis hujus Urbis, nec non Blanca Suarda Conjugibus. Nihilominus Familiam Melliavaccam eſſe etiam inter Novarienſes agnoſcimus à Balthaſſare ejuſdem Gentis è Congregatione Barnabitarum Divi Pauli à Patre Pezio inter Scriptores ſui Ordinis recenſito, ſicuti etiam à ſupradicto Cotta in ſuo Muſæo pag. 76. Alterum item Balthaſſarem Melliavaccam inveni inter Litteratos Viros ævi Joannis Pici Mirandulani, ut ex illius Epiſtola ad ipſum Melliavaccam colligitur, qui neſcio utrum fuerit Familiæ Mediolanenſis, an Novarienſis. Cæterùm Scriptor noſter ea floruit legali præſertim eruditione, ut in Foro magni nominis gloriam adeptus, ad Auditoris munus in Feudis Nobiliſſimæ Gentis Biragæ aſſumeretur, quod annis fermè quinquaginta ſumma cum æquitatis laude adminiſtravit. Sed & inter generales Mediolanenſis Dominii Vicarios tamdiù conſedit, donec eorum omnium Senior evaſit. In hac Urbe diem clauſit extremam anno Redemptionis MDCXCV. ætatis ſuæ LXXXIV.

Sunt

Digitized by Google

Sunt ejus Opera .

I. Gentis Biraghæ Nobilitatis Compendium ; Hiſtoriis, Diplomatibus, Elogiis, Emblematibus, Trophæis explicatum. MS. in fol. magnæ molis: extat penes Patricium Virum Carolum & fratres Brippios .
II. Legalium Conſultationum Volumina plura extant penes Nobilem Virum Aloyſium Authoris filium .
De eo prædictus Cotta pag. 123. art. 298. , & Sitonus citatus in Theatro Genealog. Famil. Nobb. Mediol. pag. 292. MS. penes Auctorem ; quemadmodum & Cavatius in Deſcript. Status Mediol. pag. 12.

M C V.

MELLIAVACCA INNOCENTIUS.

VIrum nunc damus è Melliavacca Familia eruditione, ac dignitatibus conſpicuum Innocentium Mediolani ortum , qui adulta vix ætate Monaſticum in Sacro Ciſtercienſium Ordine amplexus Inſtitutum , brevi virtutis & doctrinæ merito ad Abbatiales Infulas promotus eſt. Apud Sereniſſimum Sabaudiæ Ducem , cui tanti Præſulis gravitas , atque ſapientia optimè nota erat , in Conſilium vocari promeruit ; tum apud Sanctiſſimæ Inquiſitionis Tribunal ad graviſſima ſæpe negotia adhibitus Conſultoris geſſit Officium . Defuncto poſtmodum Marco Antonio Thomato Aſtenſis Eccleſiæ Epiſcopo , ad ejus regimen aſſumitur die VIII. Junii , anno poſt Partum Virginis MDCXCIII Qua paſtorali vigilantia ſibi commiſſum gregem rexerit, qua cura Cleri ſui mores, in Alumnis præſertim Seminarii, meliores quotidie efficere ſtuduerit , facilè patet ex his , quæ conſcripſit , à nobis infra tradendis . Adhuc erat in vivis anno MDCCXIII.

I. Prima Synodus Diœceſana Aſtenſis Innocentii Melliavacca Ordinis Ciſtercienſis Epiſcopi , habita 1695. *Mediolani , apud Ramellati* , 1700. in 4.
II. Regulæ pro Seminarii Alumnis ab eodem conſcriptæ. Extant ibidem .
Agunt de ipſo brevibus licet verbis Continuatores Ughelli Ital. Sacræ Tomo IV. in Aſtenſib. num. LXXXI. & Sitonus noſter in Schedis.

M C V I.

MELTIUS BARTHOLOMÆUS.

MElhia Gens in hac Metropoli adhuc dignitatibus , atque nobilitate inter primarias recenſita, plures dedit Litterariæ Reipublicæ claros Viros, quorum nunc Elogia proferenda ſunt . Occurrit omnium primus , alphabetico , quo utimur , ordine , Bartholomæus , Joannis Cæſarei Comitis Palatini in Magiſtratu , quem Ordinariorum Redditum nuncupant Inſubres , Quæſtoris integerrimi , & in Secretiore Conſilio Ducali Conſiliarii prudentiſſimi filius . Bonarum artium ornamenta familiæ ſtemmati addidit Bartholomæus noſter , & quamvis in eodem Magiſtratu , quem ſupra memoravimus , Quæſturam exercuerit , à Muſarum tamen amœnioribus ſtudiis non alienus extitit , quod ſatis oſtendunt Carmina hîc recenſenda . Franciſco Philelpho magni nominis Erudito ſummâ fuit amicitiâ conjunctus , ut teſtantur hujus Litteræ ad Meltium ſcriptæ , de quibus infra mentio fiet . Poſtremum Scriptoris hujus annum , ut verum fateamur , ignoramus , & nos certè effugiſſet ejus quoque nomen , niſi fortuitò in Opus ejus incidiſſemus .

Illud eſt hoc titulo :

I. Bartholomæi Meltii Verſus in laudem Galeacii Mariæ Sfortiæ Vicecomitis Ducis Mediol. Ext. MS. in Reg. Pariſienſ. Cod. 6498. , ex Montfauconio Biblioth. MSS. pag. 764.
II. Conſilium de Immunitate Eccleſiaſtica ; ſine loco , anno , & Typographo , in fol. Ext. in Bibliotheca Monachor. Caſſinenſ. S. Salvatoris Ticini , teſte P. Beretta in ſuis Schedis .
Inter Epiſtolas Franciſci Philelphi , Editionis *Veneta , anni* 1502. *in fol.* extat Epiſtola Bartholomæo Meltio pag. 72.
De ipſo agit amiciſſimus , atque doctiſſimus Vir D. Joannes Sitonus J. C. & Advocatus , in Theatro Genealog. Famil. Nob. Mediol. MS. penes ipſum Auctorem in fol. pag. 294.

M C V I I.

MELTIUS CAMILLUS.

CAmillus Meltius patriâ Mediolanenſis , Joannis Antonii Meltii, & Liviæ Litæ nobilium Conjugum filius , ortus die XII. Decembris , anno MDXC. Grammaticæ ſtuduit in Collegio Societatis Jeſu hujus Urbis ; Rethoricæ verò ac Philoſophiæ Romæ in Collegio Romano ſub Præceptoribus Famiano Strada , & Nicolao Baldello , Viris doctrinæ famâ Clariſſimis . Hiſce diſciplinis probè excultus , relicta Urbe, Bononiam Juriſprudentiæ operam daturus conceſſit, inde Papiam , Parmamque , atque emenſo Juris utriuſque curriculo , ac Lauream Doctoralem ſub Sfortia de Oddis adeptus , Romam reverſus, ea in Urbe Capitolini Judicis munere , cum dignitate & ſama eruditionis aliquando functus eſt . Poſtmodum Mundi vanitatem ex rebus perituris relegens , ſeriòque conſiderans , abdicato Judicis ſæcularis munere , Clericali militiæ , obnitente licèt patre , nomen dedit . Itaque Præſulari veſte indutus , ac ab Urbano VIII. inter Pontificios Auditores lectus , Cameræ Vicariatum XI. annorum intervallo ſummâ prudentiâ , plauſuque pari geſſit . Urbanus Pontifex doctiſſimi , ac piiſſimi Viri meritis commotus , cùm Eccleſia Capuana ex obitu Archiepiſcopi commodùm vacaret , præteritis omnibus , qui eas Inſulas ambirent , Camillum nil tale cogitantem ſuffecit . Qualiter verò commiſſam ſibi Eccleſiam adminiſtraverit religioſus Archipræſul, libet ex Oldoino non gravanter audire : „ Meltius electus Præſul Capuanus Eccleſiam „ concreditam , haud vulgari laude rexit : Clerum „ enim ſanctiſſimis legibus inſtituit : Jus Eccleſiaſti„ cum incontaminatum ſervavit : in pauperes , vi„ duas , orphanos liberalis fuit : manus ſuas ab om„ ni munere excuſſit : Diœceſim pervigili diligentia „ inviſit: Archiepiſcopale Palatium mirificè reſtituit. Subdit deinde : „ Paucis illius annis , quibus Gregi „ præſens adſuit , qua virtute , quo zelo , quove „ pietatis ardore , probatiſque exemplis Eccleſiæ ſibi „ commiſſæ præfuerit , Capuanorum lacrymæ in ejus „ abſentia teſtimonium certiſſimum dedere . „ Exacto apud Capuanos triennio, Nuncius Apoſtolicus (quod Juris divini humanique peritiſſimus eſſet) Florentiam primò ad Magnum Hetruriæ Ducem ; mox Viennam Auſtriæ ad Cæſarem Ferdinandum III. graviſſimis de cauſis deſtinatur . Qua in poſtrema Legatione, quod Cæſari , totique Aulæ , ob ſuaviſſimos mores , rerum peritiam , exactamque doctrinam gratiſſimus exiſteret , annos novem maximo Reipublicæ Chriſtianæ emolumento tranſegit, Apoſtolicæ dignitatis & auctoritatis , ut Oldoinus loquitur , cultor & aſſertor eximius . Ab hac Provincia Romam ab Innocentio X revocatum Alexander VII. ejuſdem Innocentii Succeſſor initio ſui regiminis Congregationi Epiſcoporum & Regularium à Secretis dedit ; mox

in prima Cardinalium enunciatione ad preces Cæſaris tanquam digniſſimum, deque Republica Chriſtiana optimè meritum Præſulem, die IX. Aprilis, anni MDCLVII. Sacrâ Purpurâ & Titulo Presbyterali Sancti Marcelli ornavit, ac inter Patres Sacrorum Cœtuum Epiſcoporum & Regularium, Propagandæ Fidei, Sacri Concilii Tridentini Interpretum, & Reſidentiæ Epiſcoporum cooptavit. Non diù tamen vixit in Purpura: nam comparato jam itinere Capuam versùs, ut dilectum Gregem, quem Legationibus diſtentus ad tempus deſeruerat, præſens paſceret, Romæ inopinato morbo correptus, inter vivos eſſe deſiit die XXI. Januarii, Anno Salutis MDCLIX. ætatis LXIX. Purpuræ biennio nondum exacto. Jacet in Quirinali in Eccleſia Patrum Societatis Jeſu S. Andreæ Apoſtolo Sacra in pernobili Monumento ſub ſequenti Epigraphe:

D. O. M.

CAMILLO MELTIO MEDIOLANENSI
S. R. E. TIT. S. MARCELLI PRESBYTERO CARDINALI
CAPVAE ARCHIEPISCOPO
QVI OLIM AD FERDINANDVM III. CAESAREM
NVNCIVS PONTIFICIVS
ET SACRAE CONGREGATIONI
EPISCOPIS ET REGVLARIBVS PRAEFECTAE A SECEETIS
PRVDENTIA DOCTRINA IVSTITIA PIETATE EXIMIVS
PER OMNES HONORVM AC VIRTVTVM GRADVS
AD PVRPVRAM EVECTVS
CVM EVM VIVERE
MAXIME REIPVBLICAE INTERESSET
EXTINCTVS EST
XII. KAL. FEBR.
ANNO REP. SAL. M. DC. LIX.
AETATIS SVAE LXIX.
IOANNES ANTONIVS MELTIVS ARCHIEPISCOPVS
DECESSORI ET PATRVO MOERENS POSVIT.

Fuit Vir apprimè doctus, pius, & integer, Canonici Cæſareique Juris peritiſſimus, juſtitiâ, rerum cognitione & uſu eximius, conſilio, eloquentiâ, & gravitate præſtans, litteratorum & pauperum fautor maximus, Purpurei Senatûs decus ampliſſimum, & Paſtor in paucis egregius.

Habentur de ipſo.

I. Leges pro reformatione Cleri Capuani, partim editæ, partim MSS. Extant in Archivo Eccleſiæ Capuanæ.
II. Orationes plures Latino, & Italico ſermone ſcriptæ, MSS. Ibidem.
III. Epiſtolæ V. ad Hilarionem Rancatum cum ejus reſponſis, annis MDCXLI. XLII. & XLVI. in Tom. XXIII. MSS. ejuſdem Rancati, de quo in littera R.
IV. Epiſtolæ innumeræ de pluribus graviſſimis negotiis, maximè Legationis Viennenſis. Extant in Archivo ſecreto Pontificio.

Agunt de eo Ferdinandi III. Cæſ. Litteræ ad Alex. VII. Diplomata Pontificum varia. Auguſtinus Oldoinus in addit. ad Ciac. Ughellus, aliique.

MCVIII.

MELTIUS HIERONYMUS.

ALoyſius Meltius J. C. Col. ac Mediolani Senator, necnon Iſabella Brippia illuſtres Conjuges Hieronymum in lucem ediderunt anno MDXCV., Jura & ipſe proſecutus in Advocatorum Pontificii Conſiſtorii ordinem lectus eſt anno MDCXXI., Julio Roma, quem ſuo loco laudabimus, ad Purpuram evecto. Bis Romani ſtudii Præfecturam geſſit, comitate morum, integritate, virtute ſibi aditum ad majora pateſecit; ad Auditoratum nempe Romanæ Rotæ aſcendit anno MDCXLII. Pirovano defuncto, deinde Inſulam Ticinenſem obtinuit die XXII Septembris, anni MDCLIX. Eccleſiam ipſam omni cum laude rexit, beneficiiſque auxit uſque ad annum MDCLXXII. qui ei ultimus fuit. De Aloyſio autem ſupradicto extat Inſcriptio in hujus Urbis Templo, vulgo *il Giardino*, quam, ne pereat, hîc damus:

ALOY-

ALOYSIVS AC ALEXANDER FRATRES
MELTIORVM
SACELLVM HOC ATQVE SEPVLCHRVM
SIBI POSTERISQVE SVIS
PARAVERVNT
ANNO MDCXXV.

De noſtro autem habemus quæ ſequuntur.

Videlicet :

I. Deciſiones S. Rotæ Romanæ, extant in magna Collect. earundem impreſſa tam *Romæ*, quam *Venetiis*.
II. Aliæ plures MSS. extant in Archivo Molis Hadrianæ.
III. Virtutes Regiæ pro Canonizatione Sancti Regis Caſtellæ & Legionis D. Ferdinandi III. Oratio ad Urbanum VIII. *Mediol. apud Ghiſulphum* 1634 in 8. Dum erat Advocatus Conciſtorialis.

Agunt de eo Ughellus in Epiſcopis Papienſibus T. I. col. 1110. Camalmajus, Fontana, Cartharius in Syllabo Advocator. Sacri Conſiſtorii edit. Romanæ pag. 251. Et Sitonus in Chronico J. PP. Colleg. Mediol. pag. 195. art. 847.

M C I X.

MELTIUS JOANNES.

JOannes Meltius Roglerii filius ob erudirionis, atque morum commendationem inter Ducales Mediolanenſis Provinciæ Quæſtores meruit recenſeri. Quamvis tamen publicis negotiis eſſet implicitus, nedum propriæ doctrinæ ſœtus edidit, verùm etiam alienos litterarios labores publica luce dignos, ad Litterariæ Reipublicæ commodum, typis mandari curavit. In his eminent præcipuè Commentaria in Pſalmos Gabrielis Brebiæ, quæ Meltio noſtro adnitente anno MCDLXXVII. edita fuerunt, ut plenius indicat in Hiſtoria ſua Typographica Mediolanenſi Clariſſimus Saxius. Proprias verò lucubrationes infra memorandas, optimè conſcriptas Gaſpari Nepoti ſuo Lateranenſi Canonico largitus eſt anno MCDLXXVIII. ad uſum Monaſterii Sanctæ Mariæ de Caſoreto. Cùm verò Gaſpar ipſe ſuppliciter petiiſſet ab Ordinis ſui Moderatoribus, ut ſibi liceret Patrui labores ad Monaſterium Sanctæ Mariæ Paſſionis hujus Urbis transferre, id obtinuit, ut mox dicemus. Elucet in his Auctoris pietas, & ſacrarum rerum ſcientia eò mirabilior, quod in Viro publico muneri addicto, & Altaris obſequiis non mancipato conſpiciatur.

Opera illius hæc ſunt :

I. De practica Scientiæ, ubi de Moribus, de Virtutibus, Vitiiſque agitur. Codex optimè ſcriptus, atque dono conceſſus ab Auctore Gaſpari ejus Nepoti anno MCDLXXVIII. ad uſum Monaſterii Sanctæ Mariæ de Caſoleto, inde ſupplicationibus ejuſdem Gaſparis, Capitulum generale dedit Monaſterio de Paſſione Mediolani, ut legatur, & Patres orent pro eis. Ita ſcriptum eſt ad calcem ejuſdem MS. in fol. pagg. 300. Extat in Miſcell. ſigo. n. 130. in eadem Bibliotheca Lateranenſium.
II. De ſeptem peccatis Capitalibus, cum aliis Quæſtionibus aſceticis. MS. in fol. ut ſupra pag. 160. nondum completus, extat ibid.

De eo Schedæ Sitonianæ.

M C X.

MELTIUS LUDOVICUS.

NOn tantùm ſanguinis nobilitate, quantùm eruditionis luce claruit Ludovicus Meltius alterius Ludovici, atque Catharinæ Littæ conjugum filius. Plurimùm ipſi debuit Clariſſimus, ac Religioſiſſimus Ordo Militaris Equitum Hieroſolymitanorum, qui communi appellatione Melitenſes nuncupantur; in eorum enim cœtum cooptatus, annos agens XVIII. piratas Mediterraneo infeſtos maritimâ expeditione inſectatus eſt tanto animi ardore, tanta conſtantiæ firmitate, ut anno ætatis ſuæ XXIV. à magno Ordinis ſui Magiſtro Triremi præfici meruerit. Tam egregiis expletis facinoribus, terreſtres amplexus pugnas, propriis ſumptibus in Belgicis prœliis Catholico Regi ſponte militavit annos ſex, ubi magnum bellicæ gloriæ nomen ſibi conquiſivit. Miſerat interim Gregorius XIV. Summus Pontifex adversùs Hæreticos Galliam turbantes Herculem Sfondratum, qui Meltii noſtri cùm eſſet avunculus, ipſum haſtatorum cohortis Ducem renunciavit; paremque bellici honoris gradum adversùs Regem Navarræ ei contulit Caſtellæ Comeſtabulus tunc Moderator Regius Inſubriæ. Hoc in munere Caorſium Oppidum in Subalpinis poſitum expugnavit, & in Burgundia non infimam ſibi famam peperit. Caſtrorum Magiſterium in Belgio obtinuit, ibique cum ſibi commiſſis militibus Oſtendæ aggreſſioni dum intereſſet, igneo globulo percuſſus eſt, multumque ad ejus Urbis expugnationem ſua virtute contulit. Idem viriliter in Friſia præſtitit, dignus propterea habitus, quem Albertus Archidux Auſtriæ in bellicum Conſilium adſciret, & Equitum generalem Promagiſtrum conſtitueret. Catholicus etiam Rex, & nobili annuo cenſu, & Conſiliarii ſecretioris munere in patria decoravit Meltium noſtrum, ad quam reverſus, pedites ſeptem mille quingentos, equiteſque item quingentos ſummo cum imperio rexit. At dum Vercellenſis Urbis expugnationi vacaret, diſſenteriæ morbo correptus in Oppidum Mazentæ ſe recepit, ibique ætatis ſuæ anno LIX. die undecima menſis Julii, anno Salutis MDCXVII. mortalibus valedixit; cum annos XXXIII. ſtrenuè militaſſet. Cadaver illius Mediolanum delatum humo traditum fuit in Templo Minorum Strictioris Obſervantiæ, cujus cognomen *il Giardino*. Tumulo hanc impoſuit Epigraphen Aloyſius Senator Frater.

LUDO-

LVDOVICVS MELTIVS LVD. F.
PATRICIVS MEDIOLANEN.
EQVES HIEROSOLYMITANVS
PHILIPPI II. ET PHILIPPI III. CATH. REGVM
IN GALLIA BVRGVNDIA BELGIO INSVBRIA
TVRMAE EQVITVM HASTATORVM DVCTOR
LEGIONIS ITALICAE LEGATVS
EQVITVM PROMAGISTER
BELLICVS INTIMVSQVE CONSILIARIVS
PROXIMO SVBALPINO BELLO
ALTERIVS EXERCITVS MODERATOR
HIC APVD MAIORES SVOS SITVS EST
VIXIT ANNOS LIX. MENSES V.
DECESSIT IV. EID. QVINTILES MDCXVII.
ALOYSIVS MELTIVS COMES MAZENTAE SENATOR
FRATRI OPTIME MERITO.

A Inter Scriptores autem locum obtinet ob ſequens Opus, militiam profitentibus valde proficuum.

I. Regole Militari ſopra il governo, e ſervizio particolare della Cavalleria. *Anverſa*, 1611. *in fol. cum æneis Tabulis*. Et iterum *Milano*, *per il Bidello*, 1619. *in fol.*

Tanti habitus eſt hic liber, ut in exteras quoque linguas frequenter translatus fuerit; nimirum Hiſpanicam, Gallicam, atque Belgicam, & alibi ſæpius impreſſus.

Italicas ad eum dedit Litteras Annibal Guaſcus, quæ leguntur inter hujus, editas Alexandriæ MDCVII.

Mentio eſt Meltii noſtri apud Sitonum in Chron. J. PP. pag. 161. art. 649. Videndi quoque Ghillinus in part. II. Theatri Eruditor. Morigia lib. IV. Nobilit. Mediol., ubi habetur integrum de Scriptore noſtro Caput XLIII., & tandem Picinellus in Athenæo pag. 395.

B

MCXI.

MENABENUS APOLLONIUS.

TAm parcè locuti ſunt Bartholomæus Curtius, Joannes Jacobus Mangetus, atque Abbas Picinellus de Apollonio Menabeno, ut nec parentes ipſius, nec annum mortis ab eis ediſcere mihi licuerit. Floruit inter Medicos, Philoſophos, atque Poëtas ad finem vertente Sæculo XVI. Medicus extitit Joannis Svecorum Regis, ut ipſemet teſtatur in Epiſtola Nuncupatoria ad Rodulphum Cæſarem, Hiſtoriæ Cervi Rangiferi præfixa, his verbis: „ Te igitur maxime „ Imperator Rudulphe Cæſar pro innata animi tui „ facilitate, pro optima, & propenſa in bonarum „ artium ſtudioſos voluntate hunc meum libellum in „ tua Auſtria elucubratum, jam tuis auſpiciis in lu„ cem editum &c., & paulo infra. „ Hac mirabili „ naturæ ſolertia mihi ſatis perſpecta, atque explo„ rata, cùm eſſem Medicus Joannis Regis titulo „ Svecorum, Gothorum, Vandalorum, omnem „ mihi movendum, ut ajunt, lapidem eſſe exiſtima„ vi, ut ſi quæ in ſqualidis, ac horridis Sveciæ „ regionibus eſſent ſcitu, ac memoratu digna, meo „ ipſius non ſolum expiſcarer labore, verum etiam „ ad aliorum commoda Scriptis meis in lucem pro„ ferrem &c. „ Aliquando etiam moram traxit Viennæ Auſtriæ, ubi librum ſcripſit de Cauſis compoſitionis medicamentorum, ut ſuo loco dicemus. Sicuti & alterum de Cauſis fluxus & refluxus aquarum Stokolmicnſium. Fratrem habuit Bartholomæum, cujus Carmen in Apollonii laudem, quod eſt in eodem Opere, juvat hic recudere ex Curtii libro pluries memorato de Medicis Mediolanenſibus;

Impulit heroas virtus tolerare laborum
Ærumnas, famâ ut poſſent contingere Cœlum:
At natura parens medicas ſpecularier artes,
Optimè te frater docuit, penetrare per oras
Informes viſu, glaciale videre ſub Arcto
Horrendum pelagus, tum immania monſtra Getarum
Atque per ingentes vires ſpectare ſalubres,
Humano generi medicamina ut inde referres,
Queis torpore jacens animus, proſtrataque membra,
Æthereas velut à letho revocantur ad auras.

Plura edidit, atque plura alia adhuc Manuſcripta extant in Bibliotheca Ambroſiana, non omnia, nec ſatis accuratè à Clariſs. Curtio relata. Quod artem Poëticam adamaverit etiam noſter, ex ſequentibus Bernardini Baldini Carminibus facilè agnoſcitur,
C quæ leguntur in libro de Fabuloſis Diis:

Impoſuit docto divini pectoris index
Nomen Apollonii doctus Apollo tibi;
Nominis ut ſacri vigeas, virtutis & hæres,
Reque Deum referas, nominis atque ſono.
Hinc Medicam calles artem, cultamque Poëſim;
Quas docet indigetes divus Apollo choros.
Vats trahis meritò Vates ab Apolline nomen,
Artis Apolloni dives Apollineæ.

Nunc

Nunc Opera ipſius diligentiſſimè inſpecta proſetimus, quæ ſunt:

I. De magno Animali, quod Alcen vocant, & de ipſius partium in re Medica facultatibus.

II. Hiſtoria Cervi Rangiferi, & Gulonis Filfras vocati. Hæ duæ lucubrationes lucem viderunt tam *Coloniæ, apud Maternum Cholinum*, 1581. *in* 8., quàm *eodem anno, Mediolani, apud Michaëlem Tinum*, *in* 4. Cinellus in ſua Bibliotheca, Pluteo XV. Editionem II. facit Colonienſem, in qua legunt Epiſtola Dodonei de Alce, & quid de ipſa quoque ſcripſit Olaus Magnus in ſuæ Hiſtoriæ libro XVIII. Prodiit verò hoc Opus in Italicum ſermonem verſum, hoc titulo: „ Trattato della Gran Beſtia, traddotto di Latino „ in Italiano da Conſtanzo Felici, con l'aggiunta „ della virtù del Lupo. Alla Marcheſa Felice del„ la Rovere. *Rimini, preſſo il Simbeni*, 1584. *in* 8.

III. De cauſis fluxus, & refluxus aquarum Stokolmienſium, in quo continentur non pauca de fluxu, & refluxu Maris generatim dicta. Ad Franciſcum Medicem Magnum & Sereniſſimum Hetruriæ Ducem. Epiſtola Nuncupatoria data eſt Viennæ Auſtriæ. *Mediolani, apud Tinum*, 1581. *in* 4.

IV. Claudii Riccardi Sequani Medici Chirurgi de Lapide Bezovarii Libellus. Ad Sereniſſimum & Invictiſſimum Imperatorem Ferdinandum, cum adnotationibus Apollonii Menabeni. MS.

V. Apollonii Menabeni de vero contrario veneni. MS.

VI. Diſputatio, an Lapides qui generantur in Animalibus brutis ſint naturales, ſive præter naturam. MS.

VII. Diſputatio de cauſa effectrice Calculi, an ſemper ſit immodicus calor. MS.

VIII. Diſputatio, an in Alvi profluviis circa initia conveniat ſolvens medicamentum dari. MS. Extant hi VI. Articuli in Codice Ambroſiano, ſign. H. num. 16. in fol.

IX. Liber de cauſis compoſitionis medicamentorum. Scriptus eſt Viennæ Auſtriæ anno MDXCII. MS. Auctographus in Ambroſiana, ſign. I. num. 49 in fol.

X. Dialogus de antiqua, ſive ſimplici, & de nova, ſive compoſita Medicina. Interlocutores ſunt Doctor Flaminius, Albertus Mercator, Nicaſius Apothecarius, & Sylvius Philodoxus. MS. in Ambroſiana, ſign I. num 107. in fol.

XI. Perſea; ideſt Tractatus de Perſea, & Perſica arboribus, & earum fructibus, cum locorum inter ſe diſſidentium conciliatione, & quorundam refutatione. MS. ibid ſign. H. num. 40. in fol.

XII. Dialogi III. de immoderato, mediocri, & decenti vini uſu. MS. in fol. ſign. I. num. 124. extat ibidem.

Laudatur à Mercklinio in Lindenio renovato, pag. 85., & à ſupradictis Curtio, Maogeto, & Picinello, primo pag. 118 ſui operis de Medicis Scriptoribus Mediolanenſibus, ſecundo in Tomo II ſuæ Bibliothecæ Scriptorum Medicor. pag. 696., tertio verò in Athenæo pag. 51.

MCXII.

MENDRISIUS HIERONYMUS.

COenobium illud, quod cum vicino Templo ſub Sanctæ Mariæ Paradiſi titulo nunc incolunt in hac Urbe Minores Tertii Ordinis S. Franciſci in Suburbio intramurano Portæ Romanæ, habitarunt olim Fratres Ordinis Servorum, qui nunc in Urbe in aliud Suburbium Portæ Orientalis, ſive Argenteæ ad vetus Monaſterium S. Dionyſii tranſlati ſunt. Cùm autem ibi adhuc degerent, floruit inter eos Hieronymus Mendriſius Mediolanenſis, non infimi nominis ætate ſua Theologus, quem conſulere ſolebant in his, quæ ad conſcientiam pertinent, primarii etiam Cives, tanta erat Viri exiſtimatio. Cariſſimus fuit Franciſco Sfortiæ Duci, Ludovico Magio, atque Hieronymo Panigarolæ hujus Urbis patritiis, ad quos lucubrationes ſuas mittendas cenſuit. Vivebat medio fermè Sæculo XVI., & cum dolore commemoramus nihil omninò à ſui Ordinis Sodalibus, licèt rogatis, haurire potuiſſe.

Habent poſteri Mendriſii noſtri, quæ ſequuntur Opera, ſcilicet:

I. Hieronymi Mendriſii, Cœnobitæ Paradiſi Mediolanenſis Expoſitio Pſalmi: Qui habitat, ad Ludovicum Magium Patritium Mediolanenſem, de quo jam egimus & de hoc libro.

II. Auſpicatio Chriſtiana, in Pſalm. CII. Franciſco Secundo Sfortiæ Mediolanenſium Duci.

III. De neceſſitate Eleemoſynæ, ad Hieronymum Panigarolam. Sic inſcribitur: „ Opuſculum & novum, & doctum „ de neceſſitate Eleemoſynæ, ad Dominum Hieronymum Panigarolam Reverendi Fratris Hieronymi „ Mendriſii, Ordinis Servorum de Obſervatione „. In Epiſtola Nuncupatoria narrat calamitates, quæ eo tempore Mediolanenſes angebant. Opuſculum conſcripſit reſponſurus Panigarolæ, qui quæſtionem propoſuerat an Eleemoſyna caderet ſub præcepto, vel ſub conſilio tantùm.

IV. Abſolutiſſima, atque clariſſima Quæſtio de compoſſibilitate infallibilis Scientiæ Dei, atque contingentiæ rerum; & utrum Prædeſtinatus poſſit damnari, vel Præſcitus ſalvari, ad Joannem Aloyſium Trottum Patritium Mediol. Omnia uno Volumine in 4. *Mediolani, apud Gottardum Pontium*, 1550. *menſe Julio*.

MCXIII.

MERONUS PAULUS JOSEPH.

MIrum eſt Leonem Allatium, Virum alioqui eruditum, nudum tantùm protuliſſe nomen Pauli Joſephi Meroni Mediolanenſis, nihil omnino addendo de geſtis ejuſdem, nihil de parentibus, nihil de Ordine forſitan Regulari, quem Auctor profeſſus videtur. Cùm tamen Fratris titulum, ut clauſtrales ſolent, nomini præfixum non invenerimus, Clericum fuiſſe cenſemus. Sanè Virum ſacris addictum indicant ea, quæ tractavit argumenta, ex divinis potiſſimùm libris deprompta. Claruit etiam Oratoria facultate, quemadmodum oſtendit Oratio ultimo loco promenda, quam & Allatius, & Picinellus ignorarunt. Neque verò à Philoſophicis rebus alienus fuit, atque Ariſtotelis libros aliquot Commentariis illuſtravit.

Hæc ſunt, quæ de Merono invenimus, partim edita, partim MSS.

I. Commentarii in Pſal. CXLV. ad Aulicos, & Principes: *Lugduni, apud Cardon* 1615 *in* 4.

II. In Epiſtolam Aſſueri, quæ in libro Heſter inſerta legitur.

III. Civilium Exercitationum libri IV.

IV. Commentarii in Malachiam Prophetam.

V. Commentarii in Pſal. II. de Victoria, & Regno Chriſti.

VI. Commentarii in Pſal. C. de Optimo Principe: *Romæ, apud Stephanum Paulin.* 1617. *in* 4.

VII. De vera Patria Dialogus.

VIII. Obſervationes in Pentateuchum.

IX. Obſervationes in libros Tertulliani.

X. Commentarii in lib. XII. Metaphyſ. Ariſtotelis.

XI. De Peccatis in Spiritum Sanctum.

XII. De Uxore Loth verſa in ſtatuam ſalis.

XIII. De Somniis, quæ mittuntur à Spiritu Sancto.

XIV. Oratio de Chriſtianæ Antiquitatis reliquiis, quæ ſacras Imagines præſeferunt. *Romæ, apud Maſcardum*, 1620 *in* 4.

Ei dicavit Mariangelus Sanbenedictus partem libri, cui titulus eſt: „ Auctarium ad Grammaticam Philoſophicam Paſcaſii Groſippi (ideſt Gaſparis Scioppii).

De ipſo prædictus Leo Allatius in Apibus Urbanis pag. 210., & ex eo Picinellus in Athenæo pag. 451.

MCXIV.

MICHAEL.

BEatus Frater Michaël de Mediolano (quem Sui contendunt, alterum omninò fuiſſe à Beato Michaele Carcano, ſed cujus Familiæ extiterit, prorſus ignoratur) habitum Minorum Obſervantium in Provincia Mediolanenſi recepit, in eaque, per multos annos, ſanctiſſimè, & uberrimè laboravit, optimis exemplis, vitæ innocentia, aſſiduis concionibus, crebris peccatorum confeſſionibus audiendis, miraculis non paucis, ac meritorum ſublimitate, quibus & Beati titulum optimo jure ſuum fecit, & in Bergomenſis Inſulæ dignitatem, ut eligeretur, non indignum ſe præbuit, cui tamen electioni ex animo reſtitit. Qui tandem anno poſt Chriſtum natum MCDXC. placidè in Domino obdormivit in hac Urbe, & in Conventu S. Angeli tunc extra Urbem exiſtente magnis prodigiis, & miraculis coruſcans, ibidemque ejus Corpus extitit tumulatum in Sacello Sancti Bernardini, quod poſtea, unà cum aliis, translatum fuit ad novum Cœnobium intra Civitatem conſtructum, & ſubtus Sacrarium reconditum. Nos verò, ut monuimus in Vita Michaëlis Carcani, plura expiſcavimus pro rectè ſeligendis operibus duorum virorum ſub nomine Michaëlis tantùm à Mediolano nuncupatorum, eodem ſæculo viventium, & in ipſo Ordine quoque exiſtentium; ſed revera adhuc ancipites ſumus, an id quod nobis aſſignavimus acciderit, necne. Accipiant igitur Lectores, quod nobis ſui Contubernales dedere, & ſi aliqua tribuimus Michaëli, de qno agimus, quæ ſunt Carcani, aut è contra, nobis vitio non tribuant. Fertur igitur noſter compoſuiſſe, atque edidiſſe, quæ ſequuntur.

Videlicet :

I. Quadrageſimale, ſeu Sermonarium de Pœnitentia duplicatum per Adventum videlicet, & Quadrageſimam à Venerabili Viro F. Michaele de Mediolano Ord. FF. Minorum de Obſervantia editum, qui tum ſanctimonia vitæ, tum frequentiſſima verbi Dei prædicatione a Deo innumeris meruit coruſcare miraculis. *Venetiis, per Georgium de Arrivabenis*, 1496. *die* 28. *Settembris*. Extat quoque MS. in Bibliotheca Ambroſiana Cod. ſign. Q. num. 53. in 4.

II. Confeſſionale, ſeu Methodus confitendi. *Venetiis*, 1513. *in* 8.

III. Compendium Sanctorum Ordinis Minorum. Sic Arturus in Martyrologio Franciſc. ad diem XVII. Auguſti §. 5.

IV. Sermones de Adventu. *Venetiis, apud Nicolaum Francofurtenſem*, 1487. *in* 4.

V. Sermones de Peccatis.

VI. Sermones de decem Præceptis.

VII. Sermones de Fide.

VIII. Sermones de Pœnitentia.

IX. Sermones de Tempore.

X. Sermones de Sanctis.

Hæc duo ultima Opera reperiuntur MSS. in Bibliotheca Sancti Iſidori Romæ. Sic VVadingos in Cathalogo Script. Ordinis Minorum littera M. pag. 261. Iſtius extat memoria apud Paulum Moriggiam in ſuo Summario rerum memorabilium Civit. Mediol. lib. I. cap. III. pag. 43., & lib. II. cap. XIV. pag. 183., & lib. III. cap. XXX. pag. 287. Nobilitatis Mediol., Abbatem Picinellum in ſuo Athenæo Litter. Mediol. pag. 425., Cariſium in ſuo Tripartito Teatro Sacro. Mazaram in ſuo Legendario Franciſc. Vol. II. part. II. ad diem XV. Octobris pag. 126., & VVading. Tom. V. Annal. ad annum MCDXVIII. §. 36., & Tom. VII. ad an. MCDXC. §. 3. Trithemium de Scriptoribus Eccleſiaſticis, & Dupinium in ſuis Biblioth. Tom. XII. pag. 118.

à S. MICHAEL. V. BEBULCUS.

MCXV.

MILANUS JOSEPH.

ETſi Joſeph Milanus Clericalem vitam profiteri inſtituiſſet, attamen primis rudimentis doctrinæ tam Sacræ, quàm Profanæ in hujus Urbis Seminario acceptis, inter uxoratos adſcribere ſe voluit, qua de re ob filiorum numerum ſatis amplum ſuſceptum, docere Rethoricas, Philoſophicas, atque Theologicas facultates in plutibus Mediolani Cœnobiis, immo in propria Domo coactus fuit; ſed ſors ut plurimum bonorum hominum invida, noſtro cœcitatem attulit, ita ut ob victum ſibi quærendum per plures annos inſudarit. Nihilominus ante, & poſt tantum inter mala hominum maximum nonnulla ſcripſit, quæ non ſine voluptate legi poſſunt: partim à Picinello indicantur, partim verò in manus noſtras incidêre, quæ nunc libenter damus,

Videlicet :

I. La Sacroſanta Natività di Gesù Criſto Noſtro Signore, e Redentore. Data in luce da Giuſeppe Milani Milaneſe a profitto ſpirituale di ciaſchedun fedele Criſtiano. Al Sig. Franceſco Adda J. C. e Nobile Patricio Milaneſe. *In Milano, per Pandolfo Malateſta*, 1604 *in* 24.

II. Profezie del nuovo Pontefice Romano, detto Leone XI. con la dichiarazione d'alcune Lettere appartenenti alla perſona dell' iſteſſo, trovate, e date in luce da Giuſeppe Milani Milaneſe. *In Milano per Pandolfo Malateſta*, 1605. *in* 8.

III. Il Fregio dell' Uomo virtuoſo, Diſcorſo in ottava Rima. Nel quale, benchè brieve, compiutamente ſi ragiona della virtù, e ſue proprietadi, nuovamente dato in luce da Giuſeppe Milani Milaneſe, con l'Annotazioni in fine ad alcune delle Stanze. *In Milano, per Pandolfo Malateſta*, 1605.

IV. Vita di S. Aquilino Martire. *Milano, per il Malateſta*, 1605., & denuo ibid. *per il Garboldi*, 1658. *in* 8.

V. Relazione dell'Apparato fatto nel Duomo per il B. Carlo Borromeo li IV. Novembre MDCIII. *Breſcia, per il Sabbio*, 1604. *in* 4.

VI. Varon Milanes, de la Lengua da Milan, *ſive* Priſcian da Milan, de la pronunzia Milaneſa. In hoc Libro agitur ab Auctore de vocibus Mediolanenſibus plebejis, quas nititur probare ex Linguis Græcis atque Latinis aliquam originem trahere; in medio adductis Carminibus variis vulgari Idiomate Mediolanenſi, in quibus ſatis felix apparuit ejus ingenium.

VII. Diſcorſo Meteorologico eſtratto dalla Dottrina d'Ariſtotile, e dal Dottor Angelico San Tommaſo, di Giuſeppe Milani Milaneſe intorno all' eſſenza, generazione, varietà, e ſignificato della Cometa, al Sig. Conte Paolo Simonetta. *In Milano, preſſo il Como*, 1618. *in* 4.

VIII. Il Ritratto vero della Donna pudica, e timorata di Dio. Rime. *In Milano, per Pandolfo Malateſta*, 1619. *in* 8.

IX. Deſcrizione della miſeria, e vanità del Mondo. Rime. *Milano, come ſopra.*

X. Varia ejus Poemata Italica & Latina in libro, cui titulus: Poeſie Italiane, e Latine di diverſi nella partenza di Zaccaria Sagredo, Podeſtà di Verona. *Verona*, 1618. *in* 4.

Videndum Abbatis Picinelli Athenæum pag. 168.

MCXVI.

Digitized by Google

MCXVI.

MILLEFANTIUS CÆSAR.

IN Cæſare Millefantio hujus Metropolis Cive non pauca clucent virtutis atque doctrinæ lumina, quorum gratiâ locus ei honeſtiſſimus in hac Bibliotheca debetur. Minoribus diſciplinis apprimè excultus Clericali vitæ ſe dicavit, talemque præſetulit morum honeſtatem, & cruditionis præſtantiam, ut regios inter Scalenſis Baſilicæ Canonicos anno MDC. jure merito computatus extiterit. Mox anno MDCXXVII. ibidem Archipresbyteratus dignitatem obtinuit. Utrumque Jus, Cæſareum ſcilicet ac Pontificium, A optimè calluit, & in præclaris hiſce ſcientiis ſummos Academicos honores adeptus eſt. Græcam linguam, quam, præter alia litteraria ornamenta, poſſidebat, non paucos annos in Palatino Gymnaſio docuit: Poëſi quoque ita claruit, ut primas inter ſæculi ſui Vates occupaverit. Neque defuit præſtantiſſimo Viro Oratoriæ Artis peritics, qua perſæpe Auditorum animos in admirationem traxiſſe perhibetur. Eruditis ſuæ ætatis ſedulò ſavit, præſertim verò Bernardino Baldino, cujus Carminibus jam editis Appendicem conjunxit infra memorandam, atque illius Tumulum egregio Carmine illuſtravit, ut in Baldini Elogio jam diximus. Inter hæc liberalia B ſtudia conſenuit ad ætatem uſque annorum LXXXIII. & migravit è vita XV. Kal. Februarii, Anno Redemptionis MDCXL. Conditus jacet in ſupradicta Scalenſi Baſilica, hoc Elogio Sepulchro illius impoſito.

CAESARI MILLEFANTIO I. V. D.
PROTONOTARIO APOSTOLICO
PRIMVM A PVERO SVB ALOYSIO MILLEFANTIO EIVS PATRVO
CANONICO SCALENSI VIROQVE ERVDITISSIMO
IN HIS QVAE AD MINORVM ORDINVM FVNCTIONES SPECTANT
IN HAC ECCLESIA SE EXERCVIT
DEINDE LEVITA
A PHILIPPO III. CANONICVS IN LOCVM AVRELII ARCHINTI
SVFFECTVS
QVA POTVIT PIETATE ANN. XXVII. MVNVS SVVM SVSTINVIT
POSTREMO A PHILIPPO IV.
ARCHIPRESBYTERI DIGNITATE DECORATVS
NVMERATA PECVNIA PENES CHARITATIS MEDIOLANI PRAEFECT.
AD ANNIVERSARIA DVO CVM MISSIS VIGINTI PRO SINGVLO
QVOTANNIS CELEBRANDA
H. S. M. F. C.
OBIIT XV. KAL. FEB. MDCXL.
AETATIS SVAE LXXXIII.
DICANT OMNES REQVIESCAT IN PACE.

C Hæc ſunt Opera Millefantii noſtri, quæ ad poſteros pervenerunt.

I. Oratio in Caroli Borromei Cardinalis ampliſſimi Funere à Cæſare Millefantio XV. Kal. Decembris publicè habita. *Mediolani, ex Typographia Pacifici Pontii* 1584. *in* 4. Eam dicavit Auctor Jo. Gaſpari Vicecomiti, qui eidem S. Carolo in Archiepiſcopatu Mediolanenſi ſuffectus eſt.
II. Epigrammata plura. Leguntur in Appendice Carminum Bernardini Baldini, quam Millefantius edidit. *Mediolani, apud Pagenellum*, 1600. *in* 4.
III. Alia plura in Variorum commendationem edita in Operibus ipſorum, præſertim verò in libro de Bello Ariano Jo. Marci Fagnani, & in libro ejuſdem Baldini inſcripto: Luſus.
IV. Epitaphium Tetraſticho expreſſum ad Tumulum ipſius Baldini, de quo Curtius loco citando.

Eum Carmine laudavit Baldinus ipſe, ut refert Picinellus loco citando.

De Scriptore noſtro cum laude mentio habetur apud Cinellum in Bibliotheca volante, Pluteo XXI. Curtium de Claris Medicis Mediol. pag. 102., & Picinellum in Athenæo pag. 139.

MCXVII.

MINUTIUS JACOBUS.

MIrum profectò eſt, Morerium in Lexico ſuo duos proferre fratres, & quidem præſtantiſſimos, eodem nomine nuncupatos; captu enim difficile eſt, id accidere potuiſſe. Certè non tam facilè fidendum eſt eidem Morerio, nam etiam in hac littera M. ſui Lexici laudar Marchi, quem & Mediolanenſem, & Congregationis S. Philippi Nerii Alumnum facit. Nos vero dubitavimus de hoc Viro D aliunde doctiſſimo, an revera collocandus eſſet in hac Bibliotheca, nam Marchi familiam inter Mediolanenſes non invenimus. Gratias igitur debemus PP. ſupradicti Oratorii in almaUrbe, ad quos ſcripſimus nam monitos nos fecerunt, Marchi ſupradictum vocandum eſſe Marcheſium, & natione Florentinum extitiſſe. Commendatione tamen ſua fraudare non poſſumus ambos Minutios, quamvis unius tantùm ſuperfuerint litterarii labores. Inſubriam igitur, & Mediolanum præcipuè, in qua ortus eſt Urbe, non parvo decoravit ſplendore Jacobus Minutius,

tius, qui ab anno MDXVII. ad MDXXI. inter Regios Ducales Mediolanenſis Senatus Patres recenſitus, cùm primùm Franciſcus hujus nominis I. Francorum Rex in Italiam venit, tantam apud eum prudentiæ, atque integritatis laudem aſſecutus eſt, ut in magni momenti negotiis, non ſine felici eventu, adhiberetur. In Galliam reverſurus Franciſcus ſecum Jacobum adduxit, & in Burdegalenſi Senatu Præſidem conſtituit, à quo tamen munere, Franciſco Rege captivo, anno MDXXIV. tranſlatus eſt ad primam ſedem occupandam in Toloſano, ſuffectus Petro de Sancto Andrea haud pridem defuncto. Eruditorum fautor fuit acerrimus, & cùm plurimùm eloquentiâ polleret, litteras Toloſæ reſtituendas curavit. Originem ſuam ad Minutium Felicem clariſſimum Romanum Oratorem referebat, ideoque latinè ſe Minutium ſubſcribere conſueverat. Feudo Caſteræ decoratus liberos ſuſtulit ex Conjuge Catherina de Souhaut, unde propagata eſt in Galliis nobiliſſima progenies Dominorum de Caſtera. Vivere deſiit die VI. Novembris, anno MDXXXVI. Frater autem ejus (ſi ſuperis placet) Jacobus Provinciæ Cadurcenſis Seneſcallus, paribus excultus diſciplinis, tam ſoluta, quàm numeris adſcricta oratione plurimùm valuit, teſtibuſque infra citandis Scriptoribus elaboravit

I. Opera aliquot Oratoria.
II. Carmina plura. Hæc in lucem prodierint, nec ne, ſcire nequivimus.

Laudantur ambo Minutii à Morerio in Lexico, verbo *Minut*, citatis la Croix, du Maine, & la Faille in Annalib. Toloſanis. Agit etiam Sitonus in Schedis.

MCXVIII.

MIRABILIA JOANNES STEPHANUS.

EX Joanne Franciſco Mirabilia & Conſtantia Vicecomite Conjugibus ortus eſt ſæculo XVI. vergente Mediolani Johannes Stephanus, qui inter Juris Conſultos non tantùm cum laude numerabatur, ſed etiam Poëta non infimi nominis, pro more illius ævi, ex infra recenſendis Carminibus inſcribitur. Floruit uſque ad annum MDCXXVI. ut monent Schedæ Sitonianæ.

Extant igitur de ipſo

I. Allegationes plures Juridicæ tam editæ quam manuſcriptæ, inter quas eminet illa de Oeconomatu, aliæque, de quibus plura Volumina effici poſſunt. Extant in Collectionibus Juris Peritorum Mediolanenſium.
II. Epigrammata Latina, atque Poëmata Italica, vulgo *Sonetti*, in Collectione variorum Poëmatum in Laurea Ludovici Melzii. *Papiæ*, 1597. *in* 4.
III. Alia Carmina in Libro, cui titulus: Pro Laurea Antonio Ferno collata. *Papiæ*, 1610. *in* 4.
IV. Alia in Libro pro Laurea Cæſari & Marco Antonio Montiis donata. *Papiæ*, 1617. *in* 4.

Videndæ ſupradictæ Schedæ Clariſſ. Sitoni.

MCXIX.

MIRABILIA JO. STEPHANUS alter.

ALter Joannes Stephanus Mirabilia parentes habuit Philippum, atque Joannam Angelicam Lonatam, qui in filii educationem ſeriò incumbentes, ipſum Præceptoribus doctiſſimis traditum Juris Peritum optimum effecerunt, ita ut in Collegium eorundem in Patria meruerit cooptari anno à Virginis Partu MDCLXXXII. Deinde Prætoris vices egit in Urbe Cremonæ annis MDCXC. & ſequenti. In Patria verò Provicarius extitit Banchi Sancti Ambroſii, atque unus è Vicariis Generalibus Mediolanenſis Dominii. Cùm autem plurimùm in Legali ſcientia excelleret, ut Jus Civile in Palatino Gymnaſio adoleſcentibus Juriſprudentiæ candidatis traderet, electus eſt, quo in munere haud paucos tranſegit annos. Plura ſcripſit, atque edidit,

Quibus titulus eſt:

I. De Hæreditatibus, quæ ab inteſtato deferuntur. Brevis expoſitio facta à J. C. C. Jo. Stephano Mirabilia Regio Lectore in Scholis Palatinis ad uſum alumnorum ſuorum. *Mediolani, ex Typographia Caroli Joſeph Quinti*, 1703. *in* 4.
II. De Jure Naturali Gentium & Civili, ſive Hiſtoria Legalis, ſcripta à J. C. C. Jo. Stephano Mirabilia, Regio Lectore in Scholis Palatinis, ad uſum alumnorum ſuorum, cum Dogmaticis Præfationibus ab eodem recitatis coram Senatu Excellentiſſ. Mediolani. *Ibid. è Prælo Gheſulphiano, ſumptibus Dominici Bellagattæ*, 1705. *in* 12.
III. Oratio in Funere Michaelis Madii, magna adſtante Nobilium Virorum, ac alumnorum corona, occaſione repetitionis ſtudiorum die IX. Novembris anni MDCCXXIII. dicta. Extat in Collectione Poëmatum Michaelis Madii, quem laudavimus ſuo loco.
IV. Allegationes plures extant in Collect. Archintea, Benalliana, aliiſque alibi relatis.

Laudatur à Cl. Sitono in Chronico Coll. J. PP. pag. 236. art. 2081. necnon in Schedis Mazzucchellianis.

MCXX.

MIRABILIA JOSEPH MARIA.

JOſeph Maria Mirabilia Patre Pompejo, Matreque Anna Carpana patriam Mediolanenſem, in qua ortus eſt anno Mundi redempti MDLXVII. Clericorum Regularium Teatinorum Congregationem, Civitatemque Novarienſem ſummopere illuſtravit, nam ita piè, & ſollicitè educatus fuit, ut opibus & ſæculo relictis, ſupradictam Congregationem exemplariſſimam amplexus ſit, & in eadem Profeſſionem ſuam ediderit die XXVI. Maji, anno MDCXXXIII. relicto nomine Caroli Franciſci, quod ei fuit in ſæculo. Vir extitit æquè litteris atque pietate ſui ævi conſpicuus, ita ut honores omnes à Suis acceperit ad Generalatum uſque, quem libenter Pontifici renuntiare tentavit, ſed fruſtra. A Senatu Veneto ad publicas Gymnaſii Patavini Cathedras vocatus anno Chriſti MDCLI. menſe Madio, ex his Ariſtotelis Philoſophiam, Ethicamque explanavit diſertiſſimè, atque eruditiſſimè, ut inquit Thomaſinus; deinde Epiſcopus Novarienſis dictus eſt die XII. menſis Decembris, anno MDCLXVII. à Summo Pontifice Clemente IX. cujus nomine etiam Legationem obivit ad Sereniſſimum Bavariæ Ducem, quem in litteris jam inſtruxerat, pro auxilio petendo contra Turcas. Idem munus apud Rempublicam Ve-

Digitized by Google

Venetam egit. Eccleſiam ſibi commiſſam tam prudenter, tam ſanctè rexit, ut uſque in hanc diem memoria tanti Antiſtitis ſumma cum laude vigeat. Diem extremum, ingenti mœrore ſuarum ovium clauſit in Oppido Galliate die XVIII. menſis Septembris, anno MDCLXXXIV. Odoardus Maria Landus Placentinus, atque Joſeph Nicolaus Gibellinus, ille Monachus Sancti Hieronymi, hic Ordinis Prædicatorum Alumnus orarunt in eius funere; extantque eorum Orationes in Tom. I. Collect. Novarienſ. à Cotta Clar. in Ambroſianam Bibliothecam illatæ. Plura ſcripſit, quæ nec Cl. Cotta ſupradictus, nec Picinellus, nec alii ex integro viderunt.

Hæc ſunt:

I. Inſtructiones Sereniſſimi Infantis Bavarorum Principis ad promovendos felices rerum eventus. *Venetiis, apud Franciſcum Valvaſenſem*, 1643. *in fol.*, *& iterum* 1665.

II. Series Regum & Imperatorum, à quibus ortum ducit Sereniſſimus Infans Bavarorum Princeps. *Venetiis, apud eundem*, 1643. *in fol.*

III. Vaticinia gloriæ Bavaricæ. *Venetiis, apud eundem*, 1661. *in fol.*

IV. Protheus Ethico-Politicus, ſive de multiplici hominum ſtatu, ad normam virtutis concinnator. *Venetiis, apud eundem*, 1660. *in fol.*

V. Leges variæ Doctrinæ ad omnium ferè artium, diſciplinarum, ac ſcientiarum notitiam inſtitutæ, cum Prodromo de Sereniſſima Venetorum Republica. Extant in ſupradicto libro.

VI. Additiones ad Leges Ethico-Politicas Centuriis duabus, in quarum prima Leges honeſtæ vitæ, in altera Leges prudentiæ Senatoriæ. *Venetiis*, 1660. *in fol.*

VII. Leges prudentiæ Epiſcopalis. *Auguſtæ Taurinorum, typis Bartholomæi Zappatæ*, 1678 *in* 4.

VIII. Leges prudentiæ Spiritualis. *Venetiis*, 1667. *in fol.* *& Novariæ, apud Hæredes Jo. Jacobi Cacciæ*, 1680. *in* 4.

IX. Leges prudentiæ Moralis. *Venetiis*, 1667. *in fol.* *& Novariæ*, 1679. *in* 4.

X. Leges prudentiæ Civilis. *Venetiis*, 1667. *in fol.* *& Novariæ ut ſupra*, 1680 *in* 4.

XI. Pſeudomantia veterum & recentiorum exploſa. *Venetiis, apud Valvaſenſem*, 1662. *Tom. II. in fol.*

XII. Atlas minor, ſive de ſumma Sanctitate. *Venetiis, apud Valvaſenſem*, 1667. *in* 4.

XIII. Admiranda Sanctitatis ex Vita & Operibus Clementis Papæ IX. excerpta. *Novariæ, apud Fratres de Cacciis*, 1670 *in* 4., *& denuo Romæ*.

XIV. Hermes Cœleſtis, ſive Legatus è Cœlo ad Principes Chriſtianos, pro evertendo Turcarum Imperio. *Venetiis, apud Valvaſenſem*, 1665. *in* 12. *& Novariæ*, 1676.

XV. Hermetis Cœleſtis, ſive Legati ad Principes Chriſtianos Conſilia Bellica pro evertendo Turcarum Imperio. Pars Secunda. *Ibidem*.

XVI. Synodus Diœceſana Novarienſis, a Joſepho Maria Mirabilia, Epiſcopo Novariæ, edita in Synodali Conventu habito anno MDCLXXIV., & a Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum Congregatione recognita, & edi juſſa, cum Appendice. *Novariæ, apud Caccias*, 1674. *in* 4.

XVII. Athenæum bonarum Artium & Scientiarum. *Novariæ*, 1661 *in* 4., *& Ticini Regii, apud Carolum Franciſcum Magrium*, 1681. *in* 4.

XVIII. Paralelli delle Grandezze Divine, adorate nella Santiſſima Trinità, e nella B. V. *Milano, preſſo il Majetta*, 1681. *in* 4.

XIX. Aggiunta di altre Grandezze Divine, adorate nella B. V., diviſe in Argomenti per li Predicatori. *Milano, come ſopra, in* 4.

XX. Ammaeſtramenti del Clero. *Milano, per Franceſco Vigone*, 1673. *in* 4., *denuo* 1680. *&* 1684. *in* 4.

XXI. Ammaeſtramenti dell' Anima Criſtiana. *Novara*, 1675. *per gl' Eredi di Gio Giacomo Caccia, in* 8. *e Milano*, 1682. *in* 4.

XXII. Penſieri di divozione ſopra il Cuore di S. Gaetano, che vola al Cielo. *Milano*, 1675. *per Franceſco Vigone, in* 8.

XXIII. Componimenti Poetici ſopra lo ſteſſo ſoggetto. *Ibidem*.

XXIV. Errori de' Savj, Virtuoſi, Letterati, Critici, Contenti, Politici, e Dominanti. *Venezia, preſſo il Conzati*, 1662. *in* 12., *e Milano, preſſo il Vigone*, 1678. *in* 8. *terza edizione*.

Tom. II.

XXV. Errori de' Savj, che ſtudiano, che ſcrivono, che parlano, che traveggono, che ſi ritirano, che s'inquietano. *Ivi come ſopra, in* 8.

XXVI. Errori de' ſpenſierati negli affari dell' anima, corretti, e conſegrati a chi ha premura della ſua eterna ſalute. *Ivi come ſopra, in* 8.

XXVII. Il merito de' Prelati di Santa Chieſa, ingrandito dalle perſecuzioni mondane. *Torino, per il Zappatta*, 1678. *in* 12.

XXVIII. Le prerogative de' Sinodi Diocеſani. *Torino, come ſopra, in* 12.

XXIX. Orazione Funebre per la Ducheſſa d'Oſſona. *Milano*, 1671 *in* 4. Hanc in latinum vertit P. Barella S. J. ſub titulo: *Grandis Anima*.

XXX. Chriſtina Svecorum Regina delineata. *Patavii*, 1656. *in* 12.

XXXI. Peplum Virgineum ad ornatum Deiparæ Virg. à SS. PP. contextum (pro ſingulis diebus feſtis ejuſdem M. V. celebrandis) Concionatoribus expoſitum. Pars I. MS. ex Cotta.

XXXII. Pepli Virginei characteres pretioſi gemmeo ſplendore collucentes per anthiteſim compoſiti. Pars II. MS. ex eod.

XXXIII. Florilegium Philoſophicum, & Theologicum, hoc eſt peregrinarum cum in Philoſophia, tum in Sacra Theologia opinionum delectum, duobus Tomis diſtinctum. MSS. extant apud Suos Venetiis.

Scripſit de ejus laudibus Poëma Joannes Baptiſta Buſſilota, de quo jam diximus.

Extat quoque ad eum Oratio Jo. Baptiſtæ Teſtæ Olegienſis, habita VI. Maji MDCLXVIII. in Tom. XVI. Novar. Miſcell. in Ambroſ.

Ipſum laudant Ughelli Continuatores It. Sacr. Tom. IV. Edit. Venet. in Novarienſibus, Silos in Hiſtoria Clericorum Regularium Tom. III. pag. 603., Nicolaus Comnenus Papadopolus in Hiſtoria Gymnaſii Patavini Tom. I. pag. 375., Cotta in Muſeo Novarienſi pag. 204., Franciſcus Fulvius Frugonius in libro: „Cane di Diogene pag. 526.„ P. Rhaudenſis S. J. à nobis ſuo loco memorandus, Gulielmus Platus in ſua Oratione, Paulo dicata, quam & nos in eodem Plato dabimus, Piazza in Hierarchia Cardinalitia pag. 109. Picinellus in Athenæo pag. 367., nec non Sitonus in Schedis.

MCXXI.

MISSALIA MARCUS ANTONIUS.

FAmilia, quæ nunc in hac Metropoli Miſſalia dicitur, nuncupata olim fuit de Negronibus de Ello, quemadmodum indicavit nobis amiciſſimus, idemque doctiſſimus J. C. & Advocatus Joannes Sitonus, cui debemus genealogicam hujus Gentis ſeriem, quæ incipit in Petro de Negronibus de Ello, dicto Miſſalia, fuitque inter vivos anno MCDIX. & deſinit in Marco Antonio, de quo in præſentiarum acturi ſumus. In Eccleſia Parochiali S. Mariæ Beltradis hujus Urbis, ante Aram majorem, extat ex marmore ſepulchralis Inſcriptio Thomæ Miſſaliæ, (qui anno MCDXXXV. & MCDXLIII. claruit ſub Philippo Maria Vicecomite Duce Mediolani, teſte Corio) fuitque abavus præfati Marci Antonii Miſſaliæ his notis, quam damus, ne aliquando inter rudera pereat & ipſa:

HOC TUMULUM

EST QUONDAM DOMINI THOMASII

DICTI MISSALIAE ET FILIORUM SUORUM.

Hujus genitores fuere Galeacius, & Helena Turriana nobiles conjuges, & Comites Cantii, atque Curiæ Caſalis. Marcus igitur Antonius liberaliter educatus, inter cætera, quibus claruit, eruditionis lumina, Poëſi Italica plurimùm eſt delectatus. Florebat ejus ætate in hac Urbe celeberrima Transformatorum Academia anno MDXLVI. erecta, cui nomen dederant Andreas Gluſſianus, Camillus de Raude,

Joannes Franciſcus Caſtillionæus, Cæſar Reyna, Franciſcus Mantegatia, Carolus Vicecomes, Marcus Antonius Majoraggius, Philippus Pirogallus, Facius Galleranus, Joannes Paulus Barzius, atque Octavius Arcimboldus. His ſe comitem addidit Miſſalia noſter, dignus profectò, qui tam eruditum Cœtum ingrederetur, nam diu Inſubriæ honos maximus extitit. Joannis Jacobi Medicei, Pii IV. Summi Pontificis Fratris, quorum opportuno loco indicavimus litteraria monumenta, cupiebant à perito aliquo Hiſtorico facinora in lucem edi plures militares Viri, Principeſque, & inter alios Ferdinandus Archidux Auſtriæ. Scriptor ergo noſter in hanc deſcendit arenam, neque ſolùm Medicei acta prudentiſſimè tradidit poſteris, ſed plura quoque adjecit monita ad bellicam artem pertinentia, necnon omnia, quæ à tanto Duce inter vivos agente in univerſa Europa geſta fuerunt, quo uberior pleniorque prodiret Hiſtoria. Veteribus familiæ ſuæ titulis cum Plebis Seveſi Comitatum addidiſſet, deſideratus fuit Auctor noſter anno poſt Chriſtum natum MDLXXXV.

Monumenta litteraria tanti Viri ſunt:

I. La Vita di Gio. Giacomo Medici Marcheſe di Marignano. *Milano, preſſo Pietro Martire Locarno, e Girolamo Bordone*, 1603, e di nuovo, *Venezia, preſſo il Somaſco, in 4.*

II. Carmina italica, vulgo *Sonetti*, numero XIII. in libro, cui titulus: „ Raccolta de' Sonetti degli Accademici „ Trasformati di Milano. *Ivi, per M. Antonio Borgi*, 1548. *in 8.*

Inter ea unum eſt ad Jo. Franciſcum Caſtillionæum, alterum ad Carolum Vicecomitem, poſtremum verò ad Andream Gluſſianum, qui ſingulis reſpondere, ut patet ex citata Collectione.

In libro, qui inſcribitur: *Luſus*, hoc Diſtichon in Miſſaliæ noſtri commendationem cecinit Bernardinus Baldinus:

Lux Academiæ vivit, te ſoſpite, Marce,
Sic tecum det ei vivere ſecla pater.

De Marco Antonio Miſſalia egerunt cum laude Curtius de Clar. Medicis Mediol. pag. 83. Sitonus in Schedis, ac in Theatro Genealogico Nob. Famil. Mediol. MS in fol. penes ipſum, pag. 314., & Picinellus in Athenæo, pag. 411.

MCXXII.

MISSERONUS MICHAEL.

S. Benedicti Regulam, in nobiliſſima Congregatione Montis Oliveti, amplexus eſt anno MDLXXVI. Michaël Miſſeronus Mediolanenſis, Vir præſtanti ingenio à natura donatus, quod plures annos in Philoſophicis, ac Theologicis Quæſtionibus è cathedra enucleandis exercuit. Ampliſſimas, ob virtutum ſuarum laudem, & Canonici præſertim Juris ſcientiam, in Ordine ſuo dignitates aſſequi meruit. Abbas enim præfuit celebri S. Victoris in hac Urbe Monaſterio anno MDXCIX. hinc Viſitatoris, & Generalis Vicarii munus exercuit anno MDCXI. Tum denuò præfectus fuit Inſulatus Præſes jam laudato Aſceterio Sancti Victoris, illudque rexit ab anno MDCXIV. ad MDCXIX. Baſilicam Monaſterii inter primarias hujus Urbis ob vetuſtatem, Cœlitum ibi quieſcentium corpora, elegantiſſimamque ſtructuram illuſtrem, picturis, aliiſque ornamentis decoravit. Sacrarium quoque pluteis affabre ſculptis, Cœnobium denique inſignibus auxit ædificiis. Obiit vir tantus in Monaſterio Ticinenſi S. Bartholomæi, non anno MDCXX. ut aſſerit Belſortius loco citando, ſed anno ſequenti, XV. Kal. Aprilis, ut Sui nos docuere, magna cum ſanctitatis opinione, adeout nedum Fabritius Landrianus Ticinenſis Epiſcopus jacturam tam celebris Abbatis lachrymis proſequeretur, verùm etiam populus ad cadaver accurrens, illud certatim precariis globulis tangere geſtiret. Plura prœlo paraverat, quæ tamen omnia ad poſterorum manus non pervenere,

Præter Opus

I. De Queſtionibus Regularium. MS. in fol. tranſlatum fuit ad Bibliothecam Sancti Laurentii Cremonæ.

De eo P. D. Joſeph Delphinonus coævus in Chronologia Abbatum S. Victoris, & citat. Belfort, in Chronol. Cœnob. Montis Oliveti pag. 135.

MCXXIII.

à MODOETIA ANDREAS.

SAcrum Prædicatorum Ordinem, atque inſigne Oppidum Modoëtienſe, in quo genitus eſt, unde etiam cognomen traxit, plurimùm decoravit Andreas eruditionis ſuæ ſplendoribus. Præfati Ordinis habitum induit in hac Urbe, atque inter clariores alumnos vetuſtiſſimi Cœnobii Sancti Euſtorgii ad Ticinenſem Portam computatus eſt, anno MCCLXX. Pius autem in eo libro, quem inſcripſit de Progenie, parte II. lib. I. col. 25. Andream floruiſſe ait anno MCCXXVII. verumtamen errore chronologico agnito, pag. 242. ſphalma ſuum ſponte fatetur. Id non advertentes Altamura, atque Rovetta, Auctorem aſſignarunt, ille anno MCCXXVII. poſtremus verò anno MCCXXX. Emortualem hujus Scriptoris annum nemo nobis ſignificavit.

Scripta poſt ſe reliquit hæc Opera.

I. Lectura ſuper Joannem CLX. collationibus conſtans, & diſtincta.

II. Sermones varii ad Clerum & Populum.

III. Commentarii in Logicam & Phyſicam.

Ex Biblioth. Script. Ordinis Præd. Quetif & Eccard Tomo I. pag. 259.

MCXXIV.

à MODOETIA ANTONIUS.

EX Minorum, qui Obſervantes dicuntur, Ordine, multi floruere Viri clariſſimi, quibus Modoëtia inſigne Mediolanenſis Ducatus Oppidum, natale præbuit, & cognomen juxta ejuſdem Inſtituti ſectatorum uſum. Inter alios tamen & doctrinæ & ſanctitatis radiis emicat Antonius, qui nunc laudandus occurrit. Eum tanti fecit Sixtus IV. ex ipſo Ordine ad Pontificatus apicem aſſumptus, ut de Indorum, Æthiopumque ſalute ſollicitus, Antonium morum, & ſcientiæ præſtantiâ commendabilem, ad Apoſtolicum munus apud præfatos populos peragendum, cum IV. aliis ejuſdem Religionis profeſſoribus, anno MCDLXXXII. ablegaverit. Mirum dictu eſt, quibus laboribus veritatis lumen infidis regionibus inferre ſtuduerit, & quot in Evangelica prædicatione ærumnas pertulerit. Inde reverſus, magnamque apud omnes exiſtimationem nactus, in Conventu Sancti Franciſci Maleti, qui per ea tempora Sanctæ Mariæ Gratiarum nuncupabatur, in Agro Laudenſi religioſiſſimam tranſegit vitam, ad annum uſque MCDXCV. quo lætus mortem aſpexit VII. Kal. Aprilis. Conſtanti traditione compertum eſt, Campani æris tinnitu, nullo mortalium trahente, tranſitus ejus horam divinitus fuiſſe decoratam. A Suis inter Beatos colitur.

Hos

Hoc Opus poſt ſe reliquit.

I. Sermones ſeptuaginta octo Quadrageſimales. Servantur MSS. in Conventu Sancti Jacobi apud Leucum.
Laudatur in Martyrol. Franciſ. ad diem XXVI. Martii, & in adnotationibus ad ipſum num. 51. itemque à VVadingo primæ edit. ad annum 1482. num. 84. ac Tomo VI. ad ann. 1495. §. 6. atque in Scriptorib. pag. 36.

MCXXV.

à MODOETIA BERNARDINUS.

ARbitrati fuimus diu Opus, quod mox daturi ſumus, ad Anonymum aliquem pertinere, qui Modoëtiæ natus, Minorum Obſervantium Reformatorum Inſtituto ſe dedicaſſet, atque Conventus S. Mariæ Gratiarum in eodem Oppido Incola fuiſſet, quemadmodum ipſemet teſtatur non uno loco: Cùm Vir amiciſſimus, & multis ingenii ſui fœtibus apud Eruditos illuſtris J.C. Jo. Sitonus certiores nos fecit, id ſibi Opus videri F. Bernardini de Modoëtia ejuſdem Ordinis. Hominis ſententiæ, utpote in Inſubrum antiquitatibus verſatiſſimi, perlibenter acquieſcendum duximus, ac ſub hujus Auctoris nomine (cætera enim ad ipſum pertinentia, nempè parentes, acta, emortualem annum, & alia hujuſmodi nos latent) cenſuimus indicandum. Sanè multa eruditione tam ſacra, quàm profana doctus hic labor undique redundat, & non tantùm de B. Gerardo, quem in Operis argumentum aſſumpſit, verùm etiam de Cœnobio ſuo pluribus agit; depromptis quoque ex Archivo Modoëtienſi Diplomatibus annorum MCXXXI. atque MCLXXIV. Codicem dignum cenſuit Petrus Paulus Boſca, quem non ſine laudis ſignificatione alibi proſecuti ſumus, cui adnotationes plurimas de ſuo adderet.

Illud ſic inſcribitur:

I. De B. Gerardo Tinctorio Fundatore, & Magiſtro Hoſpitalis Modoetiæ in Lombardia Acta, atque Miracula. MS. in 4. extat in Biblioth. ejuſdem Cœnobii.
Ex ipſo Opere à me diligenter inſpecto, & Schedis Sitonianis.

MCXXVI.

à MODOETIA JO. BAPTISTA.

MInorum Sancti Franciſci, quos Obſervantes dicimus, Regulam amplexus eſt Joannes Baptiſta, qui ab inſigni Oppido hujus Ducatus, in quo genitus fuerat, de Modoëtia dictus eſt, pro ejuſdem Ordinis conſuetudine. Cognomen verò gentilitium, quod Picinellus ſe ignoraſſe fatetur, nos quoque, licèt diligenter inquiſitum, effugit. Ob ſingularem eruditionis, atque prudentiæ laudem apud Suos magno in honore vixit, mox auſterioris vitæ cupiditate incenſus, ad Minores, qui Reformati nuncupantur, ſe contulit. Theologicas diſciplinas, ut acri erat ingenio, apprimè didicerat, Sacroſque Canones aſſiduo ſtudio pervolutarat. Non ſinè facundiæ encomio multis in Urbibus Sacrum Dei Verbum populo explicavit, aſcenditque ad primarios Ordinis gradus, Provinciam enim Sancti Thomæ appellatam in Subalpinis cum Viſitatoris officio ſedulò luſtravit; tum Neapolim miſſus eſt, ut Sacris Virginibus Cœnobii Regalis S. Claræ eſſet à Confeſſionibus. Impoſitum hoc ſibi munus cùm optimè gereret, peſtilenti morbo, quo Metropolis illa vexabatur, extinctus eſt medio circiter mox elapſo ſæculo.

Vulgaverat jam hæc Opuſcula.

I. Regola del Serafico Padre S. Franceſco, ſpiegata in forma di Dialogo dal Padre F. Gianbattiſta da Monza, Minor Oſſervante Riformato, Teologo, e Predicatore. *Napoli, per Franceſco Savio*, 1647. in 4.
II. Panegirico in lode di S. Gennaro. *Napoli, per lo ſteſſo*.
Laudatur à Picinello in Athenæo, pag. 280.

MCXXVII.

de MODOETIA TROFFUS.

TRoffus, ſive ut alii malunt Truffus, Modoëtienſis à Patria nuncupatus, vetuſtiſſimus Picturæ Profeſſor, non exiguam in ea arte laudem conſecutus eſt. Supereſt adhuc in hac Urbe, licèt fugientibus penè coloribus ob temporis injuriam, novamque molitionem, frons Ædium, quæ olim ad Joannem Mendozzam ſpectarunt, nunc verò ad Marchiones de Corradis pertinent, in via, cui nomen eſt Mirabilium, ab eo picta, quod quidem Opus inter præcipua Mediolani habetur. Plura quoque ab ipſo penicillo expreſſa cernuntur ad noſtram uſque ætatem in Baſilica Modoëtienſi Sancto Joanni Præcurſori dicata. Hæc hauſimus à Scriptoribus infra citandis, quorum tamen nullus tempus, quo Pictor iſte inter vivos fuit, indicavit. Moriggia autem aſſerit Virum hunc non tantùm arte, ſed doctrina quoque claruiſſe:

Nam ſcripſit

I. De Pictura. Id editum ſit, nec ne, ſilet citatus Moriggia. Nullibi certè nobis occurrit.
Ipſum commendant laudatus Moriggia de Nobil. Mediol. lib. III. Turrius in Deſcript. Mediol. pag. 219. & Orlandi in Abcedario Pittorico pag. 410.

MCXXVIII.

MODRONUS LUCAS MARIA.

LUcas Maria Modronus Mediolanenſis ineunte, ut videtur, ſæculo XVII. Deo ſe dicavit in Sacro Prædicatorum Ordine, nam inter Alumnos inſignis Cœnobii Sancti Euſtorgii ad Ticinenſem Portam ſiti, teſtibus Viris Clariſſ. Quetif, & Eccard loco inferiùs citando, florebat anno MDCXXIII. Cùm autem apud Inſubriam univerſam magno habeantur in honore Sancti Confeſſores Chriſti Julius Presbyter, atque Julianus Diaconus Fratres, qui è Græcia, ubi lucem viderant, in Italiam venientes, Theodoſii Auguſti temporibus, ipſo permittente plura Deo Templa excitarunt in eo tractu, qui nunc dicitur Riparia Sancti Julii Hortæ, ac temporali Novarienſis Epiſcopi juriſdictioni ſubeſt, quorumque Corpora congruo ſervantur cultu in Eccleſia Collegiata eidem S. Julio dedicata in Inſula Lacus Hortæ; Modronus noſter operæ pretium duxit Sanctorum hujuſmodi acta vulgare. Quocirca è Bonini Mombritii paulo poſt memorandi Codice hauſit potiſſimum, quod publici juris fecit. Venia interim danda eſt citatis Quetif, & Eccard, qui cum exteri eſſent homines, exiſtimarunt Sanctos hoſce Fratres, non Confeſſores, ſed Martyres illos eſſe, quos Hiſpani colunt ad diem XXI. Auguſti. Hujuſmodi Sphalmata iis frequenter accidunt, qui de exoticis Scriptoribus, rebuſque tractant.

Scri-

Scripſit igitur auctor noſter :

I. Vita, e Miracoli de' SS. Confeſſori Giulio, e Giuliano. *Mediolani*, 1623. *in* 8.

II. Orazione detta nel Duomo di Milano, nell'aprirſi de i Tribunali l'anno MDCXXV. *Ivi, per il Rolla, in* 4. Hanc ignorarunt Sui.

Agunt de ipſo citati Quetif, & Eccard in Tom. II. pag. 431. Script. Ord. Prædicatorum.

MCXXIX.

MODRONUS LUDOVICUS.

LUdovicus Modronus Marchionis Alexandri, & Cæciliæ Melliavacchæ Conjugum filius, ab ipſis Parentibus pietate, & ab optimis Magiſtris Scientiis excultus, Sæculo valedixit, ac Congregationem D. Pauli Barnabitarum amplexus eſt. Vir genere illuſtris, ingenio felix, moribus probatiſſimus, indeſinenter curſus tam Philoſophicos, quàm Theologicos explicuit. Primus fuit qui in Scholis Arcimboldiis per biennium eaſdem facultates pronunciaret ex cathedra; Theologiam profeſſus eſt tam Laudæ Pompejæ, quàm Bononiæ in Suorum Collegiis, quibus ſumma cum laude præfuit. Pœnitentiarii quoque munus in ſupradicta Patria mea per aliquot annorum ſpatium ſuſtinuit, ibidemque ad Superos evolavit non ſine bonorum omnium mœrore, circa finem ſæculi proximè tranſacti.

De eo ſupereſt :

I. De cœleſti figura erigenda; ad Ferdinandum III. Rom. Imperatorem. *Bononiæ, apud Nicolaum Tebaldinum*, 1641. *in* 4. In hoc Libro ſunt Directiones variæ Aſtronomiæ, cum Tabulis exactiſſimis pro eadem Scientia.

A Suis, & a Picinelli Athenæo pag. 396., de quo etiam honorificè meminit Epiphanius Ferrarius in lib. cui titulus: „ Liguria trionfante delle principali nazioni „ del Mondo. „ Videndæ quoque Schedæ Sitonianæ.

MCXXX.

MODRONUS PAULUS FRANCISCUS.

FRater antedicti Ludovici Modroni extitit Paulus Franciſcus, de quo nunc agimus, & ejus veſtigia proſecutus Congregationem præfatam Clericorum Regularium Sancti Pauli ad Deo inſerviendum delegit. Decorem Templorum adeò dilexit, ut nihil antiquius habere videretur, quàm ad ornandas Aras, ſacraſque Ædes maximi pretii lapides è variis congerere provinciis. Id præſertim curavit in Templo Suorum bujus Metropolis Sancto Alexandro Martyri ſacro, ubi ſuggeſtum, & ad ſacras Confeſſiones excipiendas Tribunalia duo excitavit pretioſis ornata lapidibus. Ibi quoque ad Sacratiſſimum Chriſti Corpus aſſervandum Arculam, quam Tabernaculum dicimus, iiſdem ornamentis inſignem extruere meditabatur, ſed non, ut Picinellus ſcribit, perficere potuit. Hujus autem ſuperſtes in Sodalibus pietas, ex materia præſertim ab eo congeſta, multis quoque non minoris exiſtimationis additis, anno mox elapſo MDCCXLI. ejuſdem Templi Aram maximam inter pretioſiſſimas Italiæ recenſendam poſuit, in qua animi pendent Spectatores an opus materiam, vel materies ipſa opus ſuperet. Tanta verò extat adhuc eorumdem lapidum copia à Paulo Franciſco collecta, ut quamvis multi in Aræ ſupradictæ ornamentum ſint adhibiti, nihilominus tot ſuperſint quot ad aliam excitandam ſufficerent. Nec minorem adhibuit curam eximius Sacerdos in Templis viventibus exornandis, nam ſex integra Luſtra, Verbi Dei prædicationi intentus, animarum ſalutem promovere ſtuduit. Eminent inter Conciones ab eo publicè habitas Oratio ad Catholici Regis exercitum tunc, cùm poſt dies octoginta fœderati Galli, Sabaudi, ac Mutinenſes obſidione Cremonam ſolvere coacti ſunt; quemadmodum & Panegeris Beati Joannis à Sancto Facundo in Templo Auguſtinienſium ejuſdem Urbis, anno MDCXXV. ab eo pronunciata. Tanta interim præditus fuit humilitate, ut omnia ejus Opera inferiùs recenſenda ſub alieno vulgaverit nomine. Dierum, & meritorum plenus, omnium Congregationis ſuæ Alumnorum Decanus, in Collegio Sancti Alexandri, migravit è vita anno poſt Chriſti Natale MDCXCI.

Hæc ſunt ejus Opera à Picinello relata, qui addit alia quoque ipſum ſcripſiſſe, quæ ignoramus.

I. Confeſſione di Monaca zelante. *Milano, per Ludovico Monza, in* 16.

II. Memoria per Confeſſione generale. *Ivi per lo ſteſſo, in* 16.

III. Preſagi Conſiglieri di pace. *Ivi per lo ſteſſo, in* 12.

IV. Stellario Lauretano. *Ivi per lo ſteſſo, in* 24.

V. Preſepe Mentale. *Ivi per lo ſteſſo, in* 24.

VI. Corona Camaldoleſe per via di Meditazioni. *Ivi per lo ſteſſo, in* 24.

VII. Miniera occulta per cavar Diſcorſi ſopra il Santo Chiodo. *Ivi come ſopra in* 12.

Agit de eo Picinellus in Athenæo pag. 451.

MCXXXI.

MOLTRASIUS NICOLAUS.

REligioſiſſimus Vir Archangelus à Sancto Nicolao Ordinis Eremitarum nudipedum, qui Sancti Auguſtini dicuntur, in ſæculo Nicolaus Moltraſius, lucis uſuram accepit in Oppido Rhaudenſi ex Petro Antonio, atque Julia Azimontia Conjugibus. Vota præfati Ordinis ſolemniter emiſit XVIII. Kal. Maji, anno poſt Virginis Partum MDCLXXII. Graviora dum coleret ſtudia, tale portendit acumen ingenii, atque doctrinæ ſpecimen, ut Philoſophis, Theologiſque interpretandis è cathedra majorum juſſu, cùm Mediolani, tum etiam in aliis Provinciæ Cœnobiis annos XVIII. vacaverit magna cum fama apud Suos, exteroſque tantam eruditionem cum humilitate, modeſtiaque non vulgari conjunctam admirantes. Non ſemel Prioris, Definitoris, ac Provincialis munus ſumma cum laude geſſit, religioſæ tamen ſolitudinis, quantum per negotia licebat, ſtudiorumque cultor eximius. Terris valedixit in principio ſæculi præſentis.

Plura ſuæ doctrinæ monumenta reliquit, videlicet :

I. Li Venerdì di Marzo, e Sabbati della Vergine addolorata. *Milano, per il Vigoni*, 1694. *in* 12.

II. Ammaeſtramento de' Figliuoli, che devono cominciare la Santa Comunione. *Milano, per Giuſeppe Malateſta*, 1705. *in* 12.

III. Giorni Mariani per tutti li Sabbati, e Feſte della Vergine. *Milano, preſſo il Gagliardi*, 1703. *in* 16. In hoc Opere aſſignat diebus ſingulis exemplum aliquod deſumptum ex Actis alicujus Eremitæ Nudipedis, qui in Deiparæ cultu claruerit. Humilitatis gratia in Operibus hactenus recenſitis nomen ſuum reticuit.

IV. Vita di Sant'Anna, cavata ſuccintamente da quanto ne ſcriſſero di più accertato li Santi Padri, *Milano, per il Malateſta*, 1701.

V.

V. Relazione della Madonna del Boſco, che ſi venera nel territorio d'Imberſago, Pieve di Brivio, Dioceſi di Milano. *Ivi, per l'Agnelli*, 1701.

VI. Vita di Sant' Euroſia Vergine, e Martire. *Milano, per il Malateſta*, 1720.

VII. Il Pellegrino Mariano iſtradato per ogni giorno alle miracoloſe Immagini di Maria Vergine, che ſi adorano per tutto il Mondo. *Milano, per il Malateſta*, 1725. *Tom. II. in* 12.

VIII. Compendium Quotlibetorum Regularium P. Euſtachii de Sancto Ubaldo, additis quibuſdam Appendicibus in fine. *Mediolani, apud Malateſtam*, 1718. *in fol*

Ita à Suis.

MCXXXII.

MOMBRITIUS BONINUS.

GEns Mombritia, ſive Mombrera, & Montebreta quandoquidem appellata, floruit in hac Urbe ab anno Chriſtiano MCCCLXV. uſque ad MCCCCLXXXIV. ut agnovi à ſerie Genealogica amiciſſimi Sitoni à Principallo de Mombreto incipiente, uſque ad Boninum noſtrum Bartholomæi, ſive Bartholæ filium, qui anno MCCCCLXX. cum aliis incolis Nobilibus Portæ Ticinenſis fidelitatem juravit Galeacio Mariæ Sfortiæ Mediolani Duci. De ipſo plures hiſtorici litterarii loquuti ſunt, quos inter eſt Clariſſimus Oudinus in Tomo III. de Scriptoribus Eccleſiæ antiquis. Ad comprobandam ætatem Mombritii noſtri ſub Typographiæ naſcentis initium, teſtem ipſe affert Antonium Faurum Doctorem Sorbonicum, & Caroli Mauritii Tellerii in Archiepiſcopatu Rhemenſi generalem Vicarium, eique vindicat Catalogum Bibliothecæ ejuſdem Præſulis, *Pariſiis impreſſum typis Regiis, anno* 1643. *in fol.* Eidem Catalogo ultimam manum, poſt mortem Antonii Fauri, Nicolaus Clemens Regiæ Bibliothecæ Cuſtos adjecit, & edendum curavit. Ex ipſo igitur Catalogo Oudinus Editionem Vitarum Sanctorum à Bonino noſtro ſuſceptam in annum MCCCCLXXXII. figit, eundemque facit Petro de Natalibus ſynchronum, ſed revera nulla anni indicatio reperitur in Editione ſupradicti Operis, quæ unica fuit tantùm Mediolani, nec hîc aut alibi recuſum fuit hoc Opus, ut ſuſpicatur idem Cl. Oudinus. Parcendum interea non eſt Philippo Picinello, qui & nomen Bonini Mombritii in Joannem Mombretum mutavit, & perperam ex uno duos fecit Auctores, atque annum Editionis Vitarum Sanctorum peſſimè ex Moriggia ſignavit in annum MCCCCLIII. quo anno nondum, ut opinamur, orta fuerat ars Typographica Mediolani. Nos verò ex Epiſtolis doctiſſimi Candidi Decembrii Auctori noſtro ſcriptis, facilè agnovimus, jam in litteris eruditum extitiſſe anno MCCCCLX. Ludovicus item Sangallus Artis primariæ in ampliſſimo Ticinenſi Gymnaſio Interpres eum vocat diſertiſſimum Romanæ linguæ profeſſorem, in Oratione habita pro J. U. D. Petro Craſſo. Ex aliis Operibus à nobis infra recenſendis Poeta quoque primi nominis ſuæ ætatis meritò agnoſcitur, & linguæ Græcæ peritiſſimus. Sed cùm de ipſo abundè Clariſſimus Saxius in ſua Hiſtoria Typographica diſſerat, nos contenti ſumus Lectores ad eam remittere. Quo tempore obierit incertum eſt, extremam verò diem clauſiſſe antequam ſæculum XV. impleretur, innuit Epiſtola Alexandri Minutiani præfixa Epicedio heroico Carmine condito in Funere Galeacii Mariæ Sfortiæ, ut infra, in qua de variis ejuſdem vitæ vicibus, atque operibus ab ipſo elaboratis, tamquam ſi è vivis ereptus jam foret, diſſeritur: Data eſt autem Epiſtola anno MDII. Nos interim enuntiamus Lucubrationes ipſius, quas vidimus.

Videlicet:

I. Vitæ & Acta Sanctorum collecta & edita per Boninum Mombritium Mediolanenſem; cum hac Inſcriptione: „ Honeſtiſſimo Equiti Cicho Simonetæ Ducum Mediolanenſium Secretario „. Ipſas ego inſpexi variis in Bibliothecis MSS. in pergameno ab editis diverſas, & ſignanter in Bibliotheca Eremitarum S. Marci hujus Urbis extat Volumen ingens Vitas Sanctorum continens ſub nomine Mombritii ordine diverſo diſpoſitas, mutatis pluribus quoque verbis. Incipit à Sancto Martino Epiſcopo, deinde ſequitur ut infra. „ Paſſio Sancti Romani Sacerdotis, & Martyris, Clementis Martyris, & Epiſcopi, Andreæ Apoſtoli, Nicolai Epiſcopi, & Confeſſoris, Sancti Ambroſii Epiſcopi, & Confeſſoris Vita, impreſſâ longior „. Sequitur Vita Sancti Georgii Martyris, quæ deeſt in impreſſis. Habentur aliorum Vitæ, inter quos Sancti Syri Epiſcopi Ticinenſis ſatis longa. Codex videtur Auctographus, aut ſaltem ſæculo Mombritii ſcriptus.

II. Scriptores Hiſtoriæ Auguſtæ edidit *Mediolani*, ut varii contendunt anno 1465., ſed Fabricius in Tomo V. Bibliothecæ Latinæ Medii Ævi, credit verius 1475. typis commiſſos. De hac re fuſius Cl. Saxius in Hiſt. Typog.

III. Chronicon Euſebii, Hieronymi, Proſperi, & Matthæi Palmerii uſque ad annum MCCCCXLVIII. *Mediolani*, 1475. *in fol.*

IV. Papiæ Gloſſarium. *Mediolani*, 1476. *die* 12. *Decembris*, quod magno uſui fuit Celeberrimo Du-Change in texendo ſuo Gloſſario Latino, ut ſcripſit Cl. Muratorius in Tomo III. Antiquitatum Italiæ Medii Ævi, col. 911.

V. Bonini Mombritii Poetæ Mediolanenſis Threnodiæ in Funere Illuſtriſſimi quondam Domini Don Galeaz Mariæ Sfortiæ libri duo. *Mediolani, apud Alexand. Minutianum*, 1504. *die* 2. *Martii, in* 4.

VI. Eſiodi Theogonia è Græco in Latinos verſus tranſlata: extat in Bibliotheca Ambroſiana, impreſſa ſine loco, anno, & Typographo, in 4. Editam quoque aſſerit *Baſileæ, apud Oporinum* Draudius in Bibliotheca Claſſica, Joannes Jacobus Friſius in ſua Bibliotheca, & Giraldus in Lib I. de Poetis.

In ſupradictis Editionibus ſunt variæ Epiſtolæ, Præfationes, & Epigrammata Mombritii noſtri, de quibus diligentiſſime atque eruditè loquitur Cl. Saxius.

Sequuntur MSS. Titulis à nobis inſpectis ut jacent.

VII. Ad Magnanimum & Potentem D. D. Sfortiam II. Vicecomitem de ejus Conjugio glorioſo cum Antonia Ludovici Vermii filia Epitalamion Bonini Montebreti (Mombritii) ex parvo Codice MS. vetere charactere exarato exiſtente in Bibliotheca Ambroſ. num. 145. verſu exametro.

VIII. Ad illuſtrem & excelſam Hippolytam Vicecomitem Principem Capuæ, Calabriæque Duciſſam Bonini Mombritii Canonum in Grammatica Græcorum liber primus. Opus verſibus eſt conſcriptum MS. in Biblioth. Ambroſ. in 4. pagg. 75. num. 264. forſan Auctographus.

IX. Ad Magnanimum & Potentem D. Triſtanum Vicecomitem de ejus nuptialibus feſtis Bonini Mombreti Carmen. MS. pagg. 17. in Cod. Biblioth. Ambroſ. ſign. C. num. 42. in 4., & in Biblioth. Reg. Pariſ. Cod. 1502.

X. Ad illuſtriſſimam Excellentiſſimamque D. Bonam Mediolani Ducem Momidos lib. XII. Bonini Mombritii Poema; in fine ſic legitur:

Sex ego Codicibus moroſas damno Puellas,
Moratas totidem, quas cano, Lector habet.

MS. in fol. forſan Auctographus pagg. 416. in Biblioth. Ambroſ. ſign. G. num. 113.

XI. De varietate fortunæ. MS. in Biblioth. Franciſci I. Regis Chriſtianiſſimi, de quo Saxius, & Jacobus Philippus Bergomenſis in Supplem. Chronicor. lib. XV.

XII. Mombritii Mediolanenſis de Vita D. Hieronymi Carmen. MS in Vaticana Cod. 3722. Ex Montfaucon Biblioth. Biblioth. MSS. Tom. I. pag. 110.

XIII. Buccolica ad Galeacium Mariam Vicecomitem. Extat in Biblioth. Reg. Pariſ. Cod. 669. ex Labbei Biblioth. MSS.

XIV. Bonini Mombritii Mediolanenſis ad Sanctiſs. Dominum Sixtum IV. Summum Pontificem de Dominica Paſſione libri VI. Carminibus exametris. MS. in fol. extat in Bibliotheca FF. Auguſtinianenſium Cremæ.

XV.

XV. In Codice MS. Epigrammatum juvenilium, & Epiſtolarum Petri Candidi Decembrii, qui inſcribitur Volumen vigeſimum primum, apud PP. Teatinos D. Antonii Mediolani, extant plura Carmina Bonini Mombritii ad Petrum Candidum Decembrium, cum pluribus ejuſdem ad Boninum.

De eo præter citatos agunt Bolandiſti, Sitonus in Schedis, Moriggia in lib. III. Nobilit. Mediol. cap. XXVII Sixtus Senenſ. in Biblioth. Sacra. Conradus Geſnerus in appendice Biblioth. & Picinellus in Athenæa pagg. 96. & 312.

MCXXXIII.

MONELIA PAULUS ANTONIUS.

EX ſatis honeſta Moneliarum Familia Mediolani natus eſt Paulus Antonius, qui Carmelitarum Inſtituto ſuſcepto, Sacras Theologicas diſciplinas egregiè calluit adeò, ut in ea facultate Majorum decreto Magiſter fuerit appellatus. Ejuſdem Theologiæ ſtudioſis in Cœnobio ſuo Placentino Regens præfuit, rexitque Conventus Mediolanenſis Alumnos cum dignitate Prioris. Gallicam linguam cæteris litterariis ſuis ornamentis adjecit, quo ex idiomate nonnulla in Italicum tranſtulit, præſertim ad Eloquentiam cùm ſacram, tum profanam pertinentia. Summo pietatis ſtudio Sanctam Virginem Thereſiam maximum Carmelitarum Ordinis decus coluit, ut ex operibus ejuſdem patet. Obiit non abſque virtutum laude ante paucos hos annos in hac Urbe apud ſui Ordinis aſſeclas,

His vulgatis:

I. L'Eloquenza del Pergamo, e del Foro, tradotto dalla lingua Franceſe. *Milano*, 1720. *in* 8.
II. Miſtico Compleſſo de' principali oſſequj da tributarſi alla Serafica Vergine S. Tereſa, col Riſtretto della Vita di S. Gio. della Croce, dato alla luce dal medeſimo, ſotto il nome di Direttore del Conforzio. *Milano, per Giuſeppe Malateſta*, 1728. *in* 12.
III. Sacre Rifleſſioni ſopra i fatti più eroici di S. Tereſa. *Milano, per Giuſeppe Malateſta*, 1729. *in* 12.
IV. L'Eſtratto delle Maraviglie di Santa Maria Maddalena de Pazzi, dedicato alla Sereniſſima Arciducheſſa Maria Maddalena. *Milano, per il Malateſta*, 1730. *in* 4.
V. Mirabile Divozione di cinque Venerdì di S. Maria Maddalena de Pazzi. *Milano, per il Malateſta*, 1731. *in* 12.

Ita à Suis accepimus.

MCXXXIV.

MONETA CAROLUS.

CAroli Monetæ Mediolanenſis parentes fuere Joannes Aloyſius J. C. Colleg., & Dorothea de Abdua nobiles Conjuges. Puerilem ætatem inter litterarum, ac pietatis rudimenta ſic tranſegit, ut Sancto ducente Spiritu Societatem Jeſu, in qua Deo inſerviret, adultus elegerit. Voti compos effectus, ſtudiiſque de more peractis, ſacræ Eloquentiæ tam fervidè ſe addixit, ut Chriſto plures lucrifaciens, ſibi magnam pepererit famam. Quo anno mortalitatem exuerit Moneta noſter, incompertum habemus. Sacras Conciones plures certè ſcripſit, quas periiſſe ſuſpicamur; unicam tamen Orationem, quam num. I. dabimus, ad poſteros perveniſſe aſſerit Picinellus, nos aliam reperimus, quam Lectoribus non invidebimus.

Ea ſunt.

I. Orazione Panegirica detta in S. Franceſco di Milano per i cinque primi Martiri Franceſcani. Editam fuiſſe ſuſpicamur, id tamen, ut in more habet, non indicat cit. Picinellus.
II. Panegirico della Beata Rita da Caſſia. *Milano, per il Malateſta*, 1628. *in* 4.

Commendant eum Philippus Alegambe in Bibliotheca Script. Societ. Jeſu, Picinellus in Athenæo pag. 124., & Sitonus in Schedis.

MCXXXV.

MONETA CAROLUS alter.

CAroli Monetæ ſupralaudati coævus extitit alter ejuſdem nominis, & cognominis Vir, quem in præſentiarum commendabimus. Pater illi fuit Joannes Baptiſta in Juriſperitorum hujus Metropolis Ordinem cooptatus, Mater verò Catharina Biraga. Genitoris ſui præclara ſecutus veſtigia, poſt minorum curricula ſtudiorum, Cæſareum, Pontificiumque Jus diligentiſſimè didicit, perceptiſque in ambobus ſummis Academicis honoribus, inter eoſdem Collegiatos Juriſconſultos ſedere meruit, anno MDCXII. Tum ex S. C. ad Ticinenſe Lycæum mittitur, ut ibi Juris Interpretem ageret, quod munus non ſine ingenti commendatione, atque Auditorum fructu plures annos adminiſtravit. Oratoria facultate ornatus adeò claruit, ut Collegæ Mediolanenſes recèns collatam Purpuram Theodoro Principi Trivultio gratulaturi, unum Monetam elegerint, qui adſtante Senatu, proceribuſque è roſtris publicè diceret. Cardinali ampliſſimo, atque Ambroſianæ Eccleſiæ vigilantiſſimo Præſuli Friderico Borromæo, virtutum ſuarum commendatione plurimùm fuit acceptus, habentque poſteri mutuas eorum latino Idiomate conſcriptas Epiſtolas non paucas, inferiùs recenſendas. Mortalis eſſe deſiit Scriptor noſter anno Salutis MDCXLIII. ipſa die Kalendar. Octobris. Cadaver illatum fuit in SS. Caroli, & Thereſiæ Templum, apud Carmelitas nudipedes hujus Metropolis, ubi marmori inciſum hoc Elogium conſpicitur.

CAROLO MONETAE
IVRISCONSVLTO COLLEGIATO
LVDOVICVS FRATER P.
ANNO MDCXLIII. KAL. OCTOBRIS.

Ejus Eloquentiam hoc Carmine proſecutus eſt Benedictus Sociacus, quod legitur inter Epigrammata ipſius lib. II. pag. 43.

Ticini dum tecta ſubit Cyllenia Proles,
Obſtupuit viſa, Carole, fronte tua;
Obſtupuit ſecum tacitus, virgamque remittens
Paciferam, ſtupida pertulit ire manu.
Carolus elapſum geſtamen nobile dextræ
Corripit, & tacito porrigit inde Deo,
Atque ait: mutos animes hoc vimine manes,
Non tua virga mihi, ſed mea lingua ſat eſt.

Habemus hujus Scriptoris, quæ ſequuntur.

I. Caroli Monetæ Philoſophi, & J. Conſ. Oratio ab eodem habita in Aula magna Collegii Mediolani, cum univerſo audiente Senatu, ac Principibus Nobilitatis, inclytus Ordo Judicum Alumno ſuo Principi Theodoro Tri-

Trivultio ſacram Purpuram eſt gratulatus, XIV. Kal. Martii MDCXXX. *Mediolani, ex Typographia Caroli Antonii Malateſtæ, in 4.*

II. Epiſtolæ Latinæ plures ad Federicum Borromæum, datæ anno MDCVI. Extant in ſæpe laudata Collectione ejuſdem Card. in Bibl. Ambroſ.

Ipſum debitis laudibus proſecutus eſt Sitonus in Chron. Juriſperitorum pag. 192. Art. 807.

MCXXXVI.

MONETA JOANNES PETRUS.

A Bbas Picinellus in Athenæo ſuo Eruditorum Mediolanenſium ex uno eodemque Viro duos fecit, in eo Auctore, quem nunc commendandum ſuſcipimus. Eum in fraudem induxit geminum nomen, illud videlicet, quod Scriptor geſſit in ſæculo, atque alterum, quo appellatus fuit, cum Deo ſe ſtrictiùs mancipavit. Hic eſt Alexander Moneta Vir & doctrina, & dignitatibus illuſtris, cujus genitores fuere Paulus Camillus, & Barbara de Urſinis de Roma nobiles Conjuges Mediolanenſes. Tranſacta laudabiliter impuberi ætate inter minora ſcientiarum curricula, utrique Juri tam Pontificio, quàm Cæſareo atque Theologiæ diligentem dedit operam, perceptâque Laureâ, & ſacris initiatus, anno MDXCII. Canonicalem præbendam in Imperiali Baſilica Sancti Ambroſii conſecutus eſt, agente in primis Cardinali Federico Borromæo Archiepiſcopo, apud quem plurimam exiſtimationem nactus fuerat Ludovicus Alexandri noſtri Patruus, cujus laudes refert in Vita Sancti Caroli Joannes Petrus Gluſſianus. Sequenti anno MDXCIII. ex Ambroſiano Capitulo ad Metropolitanum translatus fuit; tum Apoſtolici Protonotarii dignitate auctus eſt. Juriſperitorum Collegio nomen dedit anno MDCVIII. cùmque ipſo anno inter Sacræ Romanæ Rotæ Auditores cooptatus fuiſſet Bernardinus Scottus, qui prius Conſiſtorialis Advocati munere fungebatur, in eius locum ſuffectus eſt Moneta noſter. Illicò properavit ad Urbem, motumque Pontificis proprium, & Articulos in Collegio præſentavit. Interim reverſus Mediolanum, ibi Regularium Clericorum, qui Sancti Pauli Decollati nuncupantur, Cœtui ſe addixit, ac nomen Joannis Petri aſſumpſit. Agebat tunc ætatis ſuæ annum XL. cùmque ſingulare pietatis, atque doctrinæ ſpecimen exhiberet, ad munera plura Majorum decreto evocatur; nam præter Præpoſituras pluribus in Collegiis Congregationis geſtas, Generalis Moderatoris Aſſiſtens eligitur. Deſideratus eſt anno Salutis humanæ MDCLIV. Scriptoris noſtri adhuc Canonici Ordinarii meminit ſequens Inſcriptio poſita in Templo Sanctæ Mariæ Gratiarum hujus Urbis.

D. O. M.

LVDOVICO MONETAE
PATRICIO MEDIOLANENSI
SACERDOTI LARGITATE IN PAVPERES
ECCLESIASTICAE DISCIPLINAE STVDIO
IN REBVS AGENDIS PRVDENTIA
AC MORVM INTEGRITATE INSIGNI
OB EAMQVE CAVSAM
B. CAROLO CARDINALI ARCHIEPISCOPO
ET SVCCESSORIBVS CHARISSIMO
QVI ANNO AETATIS SVAE LXXVIII.
SALVTIS VERO HVMANAE MDIIC. XI. KAL. APRILIS
MORTEM CVM AETERNA VITA COMMVTAVIT
QVOD MORTALE ERAT AD PATRES
HIC NON LONGE APPOSITO
ALEXANDER MONETA CANONICVS ORDINARIVS
PROTONOTARIVS APOSTOLICVS
ET ADVOCATVS CONSISTORIALIS
IO. ALOYSIVS EX COLLEGIO I.C. MEDIOLANI
PATRVO BENEMERITO
MOERENTES POSVERVNT MDCVII.

Opera ejus partim in Sæculo, partim in Religione conſcripta ſunt hæc.

I. De decimis tam Spiritualibus, quàm Papalibus. *Mediolani, apud hæredes Pontii*, 1602. *in* 8., *& Romæ, apud Angelum Ruffinellum*, 1618. in 8.

II. De Optione Canonica. *Mediol. apud hæredes Pontii*, 1602. *in* 8., *& Marpurgi*, 1659. *in* 8. Hæc duo Opera prodierunt etiam *Romæ, apud Phæum*, 1621. *in* 4. *uno Volumine*. Hanc editionem locupletiorem fecerat ad aliam parandam. Extat cum MSS. additamentis in Collegio S. Barnabæ.

III. De Diſtributionibus quotidianis. *Mediol. apud hæredes Pontii*, 1600. *in* 4. *tum Romæ*, 1615. *apud Ruffinellum, in* 4. *Coloniæ, apud Gevembruch*, 1620. *in* 4., *tandemque Romæ, apud Phæum*, 1621. *item in* 4. Hæc poſtrema editio aucta eſt multis MSS. additionibus,

nibus, quæ in ſecundæ editionis Volumine habentur in præfato Collegio S. Barnabæ.

Edita ſunt ſimul hæc tria *Coloniæ*, *apud Kinkium*, 1629. *in* 8.

IV. De Conſervatoribus Judicibus. *Lugduni*, *apud heredes Rovillii*, 1619. *in* 4. Servatur etiam Auctoris manu emendatus, & variis additamentis MSS. auctus in eodem Collegio.

V. De Commutationibus ultimarum voluntatum. *Lugduni*, *apud Cardonum*, 1624. *in fol.*

VI. De Horis Canonicis. Ex Carthario loco citando, qui tamen non indicat an MS., vel editus ſit hic Tractatus.

VII. Conſilia & Reſponſa quatuor deciſiva, habentur in Catena aurea Hieronymi Gattici, Tomo II. pag. 564.

VIII. Centuria Conſultationum. Extat MS. in Archivo Generali in præfato Collegio, ex Picinello. Ibi etiam ſervantur ſequentia Opera MSS.

IX. Tractatus de Verbis enunciativis. MS. in fol.

X. Roſario della B. V. Trattato appartenente all' origine, a devozione del medeſimo. MS. in fol.

XI. L'Aſſalonne, Tragedia. MS. in 8. Hanc compoſuit Auctor ætatis ſuæ anno XXI., ut ibi legitur.

XII. Carmina Italica, vulgo *Sonetti*, *e Madrigali*. MS. in 8.

In Aula Collegii Juriſperitorum viſitur Numiſma æneum cum Alexandri noſtri effigie.

Laudatur à Carthario in Syllabo Advocator. Sacri Conſiſtorii, edit. Romanæ pag. 244. in Articulo Julii Romæ. Siton. in Chronico Art. 793. Moriggia lib III. Nobilit. Mediol., & Picinello in Athenæo pagg. 10. & 323.

MCXXXVII.

MONETA LUDOVICUS.

JOannem Aloyſium Monetam J. C. Collegiatum, atque Dorotheam de Abdua nobiles Conjuges Mediolanenſes Ludovicus parentes habuit. Hic majorum ſuorum exempla ſecutus, præſertim verò Alexandri patrui ſui, qui poſt varios in ſæculo honores ad Congregationem Clericorum Regularium S. Pauli tranſivit aſſumpto nomine Joannis Petri, ut jam diximus, Juriſprudentiam amplexus fuit, & in utraque facultate, Cæſarea videlicet, ac Pontificia lauream adeptus, Collegiatis Juriſperitis Mediolanenſibus adnumeratur anno MDCXXV. Quod verò pridem didicerat in aliorum eruditionem derivavit, cùm annos quamplures publicus extiterit in Palatino Lyceo Juris Civilis interpres. Floruit etiam Orationis ornamentis ad annum uſque MDCLXXVII. quo diem clauſit.

Typis edidit, quæ ſequuntur:

I. Ludovici Monetæ J. C. C. Mediolani Proluſoria Oratio ab eodem habita die XII. Novembris MDCXXVIII qua primùm die in Scholis Palatinis Magiſtralem Cathedram aſcendit Inſtitutiones Imperiales publicè interpretaturus. *Mediolani*, *ex Typographia Philippi Ghiſulphi*, 1655. *in* 4.

II. Oratio ab eodem habita in Aula magna Collegii Mediolani cùm univerſo audiente Senatu, ac Principibus nobilitatis inclytus Ordo Judicum alumno ſuo Comiti Alphonſo Littæ Archiepiſcopalem dignitatem eſt gratulatus. *Mediolani*, *ex Typographia Ludovici Montiæ*, 13. *Septembris*, 1652. *in* 4.

De ipſo agit Sitonus in Chronico J. PP. pag. 203. art. 857.

MCXXXVIII.

MONETA RAPHAEL.

RAphaël Moneta in Urbe Mediolano natus anno ſalutis humanæ MDXCVIII. cùm inter bonarum artium ſtudia adoleviſſet, divinæ ſervitutis ſuave jugum ſubiit in clariſſima Congregatione Monachorum Montis Oliveti, cui nomen dedit anno MDCXV. Brevì ad eruditionis apicem conſtanti labore, diligentiaque pervênit, eamque integritati morum adeò conjunxit, ut ad Tyrones in Religionis diſciplina edocendos ſemel admotus, omnem ferè ætatem in tam utili, ſed non minus laborioſo munere traduxerit. Ob tam eximia merita à Franciſco Maria Caſato, tunc ſupremo Ordinis Moderatore, magno in honore habitus fuit, cùmque tantæ virtuti præmium deberetur, anno MDCLXV. Monaſterii Sancti Victoris hujus Urbis Abbatiâ meruit inſigniri. Ampliſſimam dignitatem, quòd ſtudiis ſuis impedimento foret, poſt triennium ſpontè depoſuit, ut litterario liberiùs otio vacaret. Pauperes, quibus in vita beneficus ſemper extiterat, ad feretrum inconſolabili gemitu parentantes habuit, cùm anno MDCLXXXIV. acerbo funere ſublatus fuiſſet in ipſo Monaſterio Sancti Victoris. In ejuſdem Aſceterii Baſilica, quæ olim à Conditoris nomine Portiana nuncupabatur, requieſcere creditur Corpus Sancti Satyri Confeſſoris, magni hujus Urbis Parentis, & Eccleſiæ Catholicæ Doctoris Ambroſii eximii Fratris, cùmque de Tumulo ipſius magna exorta eſſet controverſia, aliis alibi conditum affirmantibus, ſuum eſſe duxit Moneta rem Eruditorum judicio ſubjicere, vulgato Opere doctiſſimo, quod Cardinali Giberto Borromæo inſcripſit:

Hoc titulo:

I. Sancti Satyri Confeſſoris Divi Ambroſii Fratris in Baſilica olim Portiana, nunc Sancti Victoris ad Corpus Mediolani quieſcentis Tumulus illuſtratus à Patre Don Raphaële Moneta Mediolanenſi Monacho Olivetano. *Genuæ*, *typis Benedicti Guaſchi*, *anno* 1656. *in* 4. Una tantum Operis pars publicam vidit lucem, alteram, quam actu cudebat, morte præventus perficere non potuit Scriptor noſter, ſupremam tamen illi manum impoſuit Dominicus Minutoli Lucenſis ejuſdem Congregationis Monachus. Viſitur Monetæ Opus Autographum in Biblioth. S Victoris.

Huic Libro reſpondit Jo Petrus Puricellus alio libro, cui titulus: „ Sancti Satyri Confeſſoris, & SS. Ambroſii & Marcellinæ Fratris Tumulus è nocturnis „ facibus diurnæ veritatis ſuæ luci reſtitutus.

Citat ſæpe Monetæ Codicem Petrus Paulus Boſca in Martyrol. præſertim in notis ad diem XVII. Septembris.

Laudatur à Belfortio in Chronol. Montis Oliveti pag. 140. & à Picinello in Athenæo pag. 480.

MCXXXIX.

MONTANUS JOANNES.

QUantùm Orationis, & eloquentiæ vi claruerit Joannes Montanus, qui pluribus in locis operis infra dandis ſe apertiſſimè oſtendit Mediolanenſem, tantùm nos latet quibus parentibus in lucem fuerit editus, quove anno inter mortales eſſe deſierit. Prænomen Magiſtri, quod legimus in fronte ejuſdem Lucubrationis, cum tempore, quo Scriptor floruit, ut apud Eruditos compertum eſt, Medicæ artis profeſſoribus tribui conſueſceret, innuere videtur, Joannem noſtrum inter Phyſicos computandum,

At

A
At cùm in littera prima, auro, & miniaturis, ut vocant, ornata, Vir quidam conſpiciatur Monaſtica indutus cuculla, ancipites ſumus, Phyſicus ne, an Monachus Auctor extiterit; arbitrantes hanc eſſe poſſe Auctoris effigiem. Dubium ſub judice perquam libenter relinquimus, ſatis eſſe cenſentes nomen ejus, atque ætatem in medium adducere; etenim ut Operis argumentum oſtendit, vivebat circa medium ſæculi XV.

Illud ſic prænotatur:

I. Ad Illuſtriſſimam Principem Blancam Mariam Illuſtriſſimi Genitoris ejus (is fuit Philippus Maria e Vicecomitum ſtirpe Mediolani Dux poſtremus) funebris Oratio per Magiſtrum Joannem Montanum incipit.
B
Extat MS. in Biblioth. Ambroſiana auro, ac miniaturis inſignis. Cod. ſignat. M. num. 2. in 4. autographus.

MCXL.

MONTANUS JOANNES BAPTISTA.

JOannem Baptiſtam Montanum hujus Urbis Civem, ideo inter Eruditos computandum cenſuimus, quòd non ſolum Sculpturæ atque Architecturæ artes præclariſſimas egregie profeſſus fuerit, verùm
C
etiam libros infra recenſendos elaboraverit, additis notis atque declarationibus ad Architecturam ipſam apprime illuſtrandam accommodatis. Cùm ad Urbem ſe contuliſſet, ſedente in Apoſtolico Throno Gregorio XIII. optimo Pontifice, peritiem ſuam Montanus noſter & in extruendis ampliſſimis ædificiis, & in ligneis ſimulacris effingendis in publicum protulit. In hac poſtrema arte Proſperum Brixienſem adeo imitatus eſt, ut non lignum, ſed ceram potius tractare videretur. Jubente Clemente VIII. Lateranenſibus Organis ſculpturæ addidit ornamenta. Quidquid autem Templorum, Tumulorum & Altarium delineaverat, explicationibus, notiſque, ut diximus, illuſtratum Montanus, in lucem, eo mortuo, emiſit Baptiſta Soria ipſius diſcipulus. E vivis abiit Romæ ætatis ſuæ anno LXXXVII. Chriſti verò Salvatoris
D
MDCXXI. Illius effigiem inſeruit editor Operibus cum hac epigraphe:

IO. BAPTISTA MONTANVS MEDIOLANENSIS
SCVLPTOR LIGNARIVS
AETATIS LXXXVII.
OBIIT ROMAE ANNO MDCXXI.
VIRTVTE VIXIT
MEMORIA VIVIT
GLORIA VIVET.

Opera illius Lector accipe.

E
I. I cinque libri d'Architettura di Gio. Battiſta Montani Milaneſe, intagliati a bulino, in mezzi foglj reali.
Nel primo libro ſi contengono i cinque ordini, colle loro regole, e ornamenti, cavati dall'antico, in 42. mezzi foglj reali.
Nel ſecondo libro, *ſcelta di varj Tempj antichi*, colle loro piante, e ſpaccati, in 50. mezzi foglj reali.
Nel terzo libro, ſeguitano i Tempj, e Sepolcri antichi, colle loro piante, alzate, e ſpaccati, in 49. mezzi foglj reali.
Nel quarto libro ſi comprendono varie invenzioni di Altari, e Depoſiti moderni, in 41. mezzi foglj reali.
Nel quinto libro, diſegni, invenzione di Tabernacoli moderni, in 25. mezzi foglj reali.
Primum verò apparuerunt Opera Montani noſtri ſeorſim edita, ex quibus præ manibus ego habui duo, quæ ſequuntur his titulis: „ Tabernacoli diverſi nuovamente inventati da M. Gio Battiſta Montano Milaneſe. Opera dedicata all'Illuſtriſs. ed Eccelentiſs. „ Sig. D. Tadeo Barberino Prencipe di Roſano. *Roma*, 1620. *in fol. reale*.
„ Scelta di varj Tempietti antichi con le piante & alzate, diſſegnati in Proſpettiva da M. Gio. Battiſta „ Montano Milaneſe, dati in luce per Gio. Battiſta „ Soria Romano à beneficio pubblico, e fatti intagliare in Rame, dedicati all'Illuſtriſs. e Reverendiſs. „ Sig. Cardinale Borgheſe. *Roma, appreſſo il ſoddetto* „ *Soria*, 1624. *in fol. reale, ſono Tavole* 66.
Laudatur ab Orlando in Abcedario Pictorico pag. 234.

MCXLI.

MONTIUS CÆSAR.

CÆſar Montius patritius Mediolanenſis, Princivalle Senatore & Anna Landriana parentibus natus, abſolutis in Patriæ Collegio Juriſprudentiæ ſtudiis Romam ſe contulit, Federico Cardinali Borromæo Mediol. Archiepiſcopo hortante. A Paulo V. Protonotarius Apoſtolicus, & Signaturæ Utriuſque Referendarius renunciatus ſumma æquitate cauſas retulit, & judicavit. Inter Conſiliarios S. Officii, tum Boni Regiminis Status Eccleſiaſtici, mox Sacræ Conſultationis adhuc juvenis accerſitus eſt. Sub Gregorio XV. motu proprio Pontificis, Aſſeſſor S. Officii: ſub Urbano VIII. Propagandæ Fidei Congregationi adſcriptus, mox Nuncius in Regno Neapolitano, & inde ad Aulam Catholici Regis pro pace ablegatur, hinc Patriarcha Hieroſolymitanus conſecratus, in Hiſpaniam iterum Legatus mittitur, quam Provinciam gerens Cardinalis ab eodem Pontifice tacitè creatur anno MDCXXIX. Mortuo interim Federico, Mediolanenſi Eccleſiæ Montius præficitur, anno MDCXXXII die XXVIII. Novembris, annoque elapſo ſacrâ purpurâ donatur, qua accepta cum titulo S. Mariæ Tranſpontinæ, ad Eccleſiam ſuam regendam venit, quam ſanctè ac vigilanter adminiſtravit in pauperes beneficus, & Eccleſiaſticæ Juriſdictionis vindex acerrimus. Inſignem Archiepiſcopatui Mediolanenſi Pinacothecam magno ſumptu undique collectam dono dedit. Inter alia ejus pietatis Monumenta recenſenda eſt Eccleſia S. Mariæ propè Conceſiam in Agro Mediolanenſi, quam ſuis ſumptibus cum continenti Cœnobio extructam, & dotatam Divæ Thereſiæ Alumnis Carmelitis tradidit. Obiit anno Jubilæi MDCL. die XVI. menſis Auguſti, magno ſui deſiderio relicto, annos natus quinquaginta ſeptem. Ante Deiparæ Virginis, quam ſemper enixè coluerat, Aram in Metropolitana ſepultus eſt cum hac Epigraphe:

OSSA CAESARIS MONTII CARDINALIS
ARCHIEPISCOPI MEDIOLANENSIS
REXIT ECCLESIAM ANN. XV. MENS. III.
VIXIT ANN. LVII. OBIIT ANNO MDCL.

Digitized by Google

De eo habemus.

I. Synodus Diœceſana Mediolanenſis trigeſima ſecunda, à Cæſare Card. Montio, Mediolanenſi Archiepiſcopo habita anno MDCXXXVI. *Mediolani, ex Typographia Archiepiſcopali*, 1636. in 8.

II. Decreta condita in Synodo Diœceſana Mediolanenſi trigeſima tertia, à Cæſare Card. Montio, Archiepiſcopo Mediolanenſi habita anno MDCXL. *Mediolani, apud Impreſſores Archiepiſcopi*, 1641. in 8.

III. Synodus Diœceſana Mediolanenſis trigeſima quarta, à Cæſare Card. Montio, Mediolani Archiepiſcopo habita anno MDCL. *Mediolani, apud Impreſſores Archiepiſcopi*, 1650. in 8.

IV. Oratio ab eo dicta anno MDCXVI. in Collegio Borromæo Ticinenſi; cui titulus eſt: „ Hominis „ vitam periculoſam eſſe navigationem. „ Extat MS. in Bibliotheca Comitis Pauli Montii.

V. Oratio ab eo habita coram Senatu Mediolanenſi in Æde S. Sepulchri diem feſtum S. Mariæ Magdalenæ ſolemni pompa celebrante: XI. Kal. Apr. MDCIX. de laudibus ejuſdem Sanctæ. Extat MS. in fol. cui titulus: „ Variorum Orat. & Epiſtolæ. „ In Biblioth. Monach. Ciſterc. S. Ambr. Mediolani, ſign. num. 60.

VI. Poemata Latina & Italica extant in libro, cui titulus: „ Varj Componimenti fatti nel Dottoramen- „ to del Signor Ludovico Mazenta. *Papiæ*, 1613. in 8.

VII. Aphoriſmata ſelecta ex Sacræ Rotæ Deciſionibus. MS. autograph. in fol. juſtæ molis. Extat apud eundem Comitem Montium.

VIII. Regole da lui dettate per la Congregazione dell' Immacolata Concezione della Beatiſſima Vergine, dal medeſimo iſtituita per ricercare, ed ajutare le povere Vergini poſte in pericolo dell' oneſtà nella Città, e Dioceſi. *Milano, preſſo il Ramellati*, 1641. in 4.

IX. Regole per il buon governo del Luogo Pio di Santa Febronia, per conſervare illeſa la pudicizia delle Citelle qualora ſi ritrovano in pericolo di perderla. *Milano, per il Beltramino, ſenz' anno*, in 4.

X. Sermoni Paſtorali cento ventitrè, fatti dal medeſimo ne' luoghi della Dioceſi in tempo di Viſita, nella Congregazione generale della Dottrina Criſtiana, e nella Sinodo. Extant Autographi apud ſupradictum Comitem Montium, in fol.

XI. Oratio Latina de laudibus D. Bartholomæi Apoſtoli, in 4. paginarum 9.

XII. Alia habita in Circumciſione Domini coram Sanctiſſimo.

XIII. Alia ad Ampliſſimum Juriſconſultorum Mediolani Collegium in gratiarum actionem pro cooptatione ſua & Fratris.

XIV. Alia ad Ampliſſimum JC. Papiæ Collegium pro decreta ſibi, & Fratri Doctoratus Laurea gratiarum actio, XIV. Kal. Feb. MDCXVII.

XV. Alia, cujus argumentum (quandam eſſe rebus omnibus inſitam harmoniam) habita in Collegio Borromæo Papiæ ad Viſitatores Collegii, MDCXV. pagg. 7. omnes MSS. ibid.

XVI. Cæſaris Montii Epitalamium in mutuis Nuptiis Hiſpaniæ, & Galliæ Regum, ad Card. Federicum Borromæum pagg. 11., ſine Epiſtola Nuncupatoria. MS in Biblioth. Ambroſ. in Cod. ſign. N. n. 235. in 4.

XVII. Extant ejuſdem Epiſtolæ duæ ad Hilarionem Rancatum cum ejus reſponſis in Tom. XXIII. MSS. Rancati.

Ejus Vita cum Monumentis Montiorum Familiæ ab Anonymo ſcripta, extat in Cod. ſign. A. num. 60. Arch. Monach. S. Ambr. de quo jam diximus.

Ibidem etiam extat alterius Anonymi: Raccolta di tutte le Azioni del Cardinal Monti, durante il ſuo Arciveſcovado di Milano, MS. magnæ molis, in fol. ſign. ✠

Auguſtini Terzagi ad Cæſarem Montium Card. Archiep. cum aliquot Carminibus in ejus laudem Epiſtolæ quatuor extant MSS. in Bibliotheca olim Co. Cæſaris Montii.

In Perilluſtrium Cæſaris, & M. Antonii Montiorum Fratrum Lauream Carmina varia ad Princivallem Patrem. *Papiæ*, 1617. in 4.

Extat Epiſtola Octavii Ferrarii ad Cæſarem Cardinalem Montium, data Patavii Kal. Nov. MDCXXXIX.

Ejus in Mediolanenſem Urbem ingreſſum deſcripſit, & edidit Joannes Paſta infra memorandus.

In Cod. MS Epigrammatum Jacobi Valerii Biblioth. PP. Theatin. D. Antonii Mediolani, extant plura Carmina ad Cæſarem Cardinalem Montium, inter quæ unum de Divo Carolo, & Cæſare Montio Cardinalibus, & Archiepiſcopis Mediolani.

Ei dicatur ab ipſo Jacobo Valerio Epiſtola de Magnitudine, & Magnificentia Urbium Mediolani, & Neapolis.

Laudatur Archiepiſcopus Montius ab Ughello in Italia Sacra, à Ghilino in ſuo Theatro, à Petro Paulo Boſca in libro de Origine & Statu Bibliothecæ Ambroſianæ, à Sitono in Chron. J. PP. Col. Art. 139., & à Picinello in Athenæo pag. 140.

MCXLII.

MONTIUS FRANCISCUS.

ALibi jam verba fecimus de Collectione ſatis nobili MSS. Joannis Baptiſtæ Cornei Junioris, quam Vir hic præſtantiſſimus, ut in ejus Elogio diximus, Archiepiſcopii Mediolanenſis Archivo legavit. Ibi etiam incidit mentio Auctoris, quem nunc laudare debemus, cùm ejus non vulgaris labor in Tomo V. Miſcellaneorum citati Cornei reperiatur. Is igitur eſt Franciſcus Montius Mediolanenſis, qui Monaſticam Sancti Brunonis regulam in Carthuſia huic Urbi vicina, quæ Garignani communiori nuncupatione dicitur, profeſſus, ibi quoque diutinam duxit vitam, non pietate ſolùm, ſed etiam eruditione commendabilem. Qua ætate vixerit, quo anno obierit Scriptor noſter, temporis injuria nos ſcire non ſinit.

Scriptis hiſce claruit.

I. De Thuribulo, & Thuriſicatione Tractatus D. Franciſci Montii Monachi Carthuſiani, Carthuſiæ S. Ambroſii prope Mediolanum Alumni.
Extat in citato V. Vol. MSS. Jo. Bapt. Cornei Junioris in Archivo Archiep. Mediolanen.

MCXLIII.

MONTIUS HIERONYMUS.

PRincivalle Montio, cujus Elogium brevì recitabimus, Patre, ortus eſt in hac Urbe Hieronymus noſter tam legali, quàm Oratoria eruditione clariſſimus. Perceptis humanioribus litteris, atque Eloquentiam edoctus ſub Præceptoribus optimis, legalia ſtudia amplecti decrevit, in queis cùm plurimùm profeciſſet, Laureamque fuiſſet adeptus, Collegio Juriſconſultorum in Patria florentiſſimo nomen dedit anno poſt Chriſtum natum MDXXXVIII. Urbis Præfecturam integerrimè adminiſtravit anno MDLXII. mox inter conſcriptos Patres Ampliſſimi Senatus Mediolanenſis doctrinæ merito cooptatus, & Prætor cùm Ticini, tum Cremonæ renunciatus eſt. Graſſante autem in hac Metropoli peſtifera lue anno MDLXXVI. publicæ Salutis Præſes conſtitutus, mirum qua vigilantia, atque prudentia tantum munus obiverit. Eloquentiam illius ſatis ſuperque cognoſcet Lector ex infra dandis illius Orationibus dignis cerè, quæ legantur. Acceptiſſimus fuit Sancto Carolo Borromæo S. R. E. Cardinali, atque hujus Urbis Antiſtiti laudatiſſimo, qui cùm actu Ticinenſe Collegium, quod Borromæorum à Conditoris nomine appellatur, excitaret ſumptu verè regio, Montio noſtro tunc Prætorios faſces Ticinenſium regenti plures dedit Epiſtolas, in queis ædificii ut urgeret, atque curaret Opus enixè poſtulabat. Dum eo Magiſtratu fungeretur, Academiam Affidatorum ob peſtem diminutam, reparandam curavit; quapropter Carmen Italicum ad eum dedit Hannibal Guaſcus Alexandrinus, quod extat inter hujus Carmina Italica, edita *Papiæ, apud Bartolum*, 1579. *Vol. II. pag.* 104. Deſideratus eſt Vir præſtantiſſimus, & integer-

tegerrimus anno poſt Virginis Partum MDLXXXIII. atque illius funus hoc Epigrammate ornavit Bernardinus Baldinus, quod legitur in libro inſcripto: *Luſus*.

Montius exceſſit ſuper alta cacumina montis
Parnaſſi, Muſis, & tibi Phœbe ſacer.
Hoc illi chorus Aonidum conceſſit alumno,
Auris dum vivo fata dedere frui.
Poſt obitum felix conſcendit culmina cœli;
Vivus & exanimis Montius uſque fuit.

Hæc ſuperſunt illius Opera.

I. Orationes VI. pro cooptatione in Collegium Juriſconſultorum Pomponii Cottæ, Ludovici Mazentæ, Alexandri Vicecomitis, M. Antonii Caymi, Hieronymi Tonſi, & Bartholomæi Capræ. *Lugduni, apud Gryphium*, 1547. *in* 8. Præfixa eſt in eodem Codice una Gualterii Corbettæ ejuſdem argumenti pro Joanne Baptiſta Caſtillionæo.

II. Oratio in Funere Mutii Sfortiæ, habita Caravagii VI. Idus Junii MDLIII. *Venetiis, apud Bevilaquam*, 1557 *in* 4.

III. Carmina Latina ejuſdem in laudem ipſius Mutii Sfortiæ. In eodem Libro.

IV. Altera Oratio in Funere Caroli Hiſpaniarum Principis. Legitur in libro, cui titulus: „ Funerali fatti fare „ dal Duca d'Alburquerque al Principe Carlo di „ Spagna. *Milano*, 1568 *in fol.* in quo etiam leguntur quædam Latina Carmina Variorum in laudem Montii.

V. Carmina plura Latina in laudem Franciſci Craſſi Oratoris in Funere Caroli V. Cæſaris. Extant cum Oratione Craſſi edita *Mediol. apud Moſchenium*, 1559. *in* 4.

VI. Conſilium ejuſdem Juridicum inter ea Jo. Baptiſtæ Ploti, Edit. Novarien. num. 91. pag. 380.

VII. Alterum, quod prædia Carthuſiæ Ticinenſi donata à Jo. Galeacio Mediolani Duce, anno MCCCXCVI. ſint Monaſterii, non pauperum Laicorum. Memoratur à Cacherano Conſ. 37.

VIII. Deploratio Poetica ob mortem Joannis Jacobi Medicei. *Venetiis, apud Bevilaquam*, 1557. *in* 4.

IX. Hieronymi Montii, poſt reditum Petri Spini Patritii Bergomenſis Epicedion Hetruſcis numeris conſcriptum, Monodia. *Mediolani, apud Pontium*, 1577. *in* 4. Extat in eodem libro Epiſtola Latina Octaviani Magii, data Mediol. XIV. Kal. Jan. MDLXXVI. ad ipſum Montium, in qua ejus eruditionem tam in Poeticis, quàm in Oratoriis Artibus plurimùm commendat.

X. Epiſtolæ ejuſdem plures ad S. Carolum, cum hujus Reſponſis, anno præſertim MDLXXX. datæ. Extant in pluries laudata Collectione Epiſt. S. Caroli. MS. in Bibliotheca Ambroſiana.

Franciſcus Zava lib. II. Carminum, eidem cum eſſet Prætor Cremonæ Carmina ſcripſit pag. 265.

Extant ad eum Epiſtolæ Latinæ eruditæ Franciſci Cardinalis Alciati autographæ in Codice MS. Biblioth. FF. Marchionum Vicecomitum.

Ad Hieronymum Montium eſt quoque Carmen Ferrandi Abduenſis.

Inter Epiſtolas Clarorum Virorum, *Venetiis*, 1568. *in* 8. Extat Epiſtola Jovitæ Rapicii ad eundem pag. 63.

Legitur etiam ad eum Epiſtola Sigiſmundi Foliani, quæ eſt XXXI. lib. III. in qua eum laudat.

Extat ad Montium Epiſtola Juliani Goſelini, data XV. Martii MDL. In qua ſatis prolixè agit de Oratione habita Venetiis à Patre Gabriele Flamma occaſione Peſtis, & de ea ſententiam ſuam eruditiſſimè exponit.

Ei nuncupavit Antonellus Arcimboldus Verſionem ſuam libri de gratiarum actione S. Baſilii Magni, de qua jam ſermo fuit.

Præter ſupracitatos agunt de Hieronymo Montio Cl. Sitonus in Chron. J. PP. Col. Att. 445., & Picinellus in Athenæo pag. 347.

MCXLIV.

MONTIUS JOANNES.

Joannem Montium, ſive de Monte Mediolanenſem, qui ſæculo XV. inter Sacri Prædicatorum Ordinis profeſſores computabatur, ardentiſſimus in Verbo Dei populis miniſtrando zelus, & mira in dicendo facundia, præter alias, quibus præditus erat, virtutes, commendabilem effecere. Cum Chriſtophoro Mediolanenſi, ejuſdem Inſtituti Viro à nobis jam ſupra laudato, circa annum Salutis humanæ MCCCCLXIV. multam dedit Operam, ut Tabienſis ſui Ordinis Domus conderetur. In Sanctarum Virginum album à Pio II. Summo Pontifice relata interim fuerat, anno ſcilicet MCCCCLXI. Catharina Senenſis, quam adeò coluit Joannes noſter, ut vitam ejus, virtutes, atque prodigia in ſuis per Italiam habitis Concionibus pro merito populis enarraret, tam felici eventu, ut in Sanctam Virginem pietas mirè fuerit propagata. Hæc ea ſunt, quæ ex Scriptoribus ſuis nobis haurire datum fuit. Reliqua ejus acta, quemadmodum & poſtremum ætatis annum delevit oblivio. Sed magis certè nos angit ſuſpicio deperditorum ejus Operum,

Quæ fuere:

I. Sermones de Tempore.
II. Sermones de Sanctis.
III. Sermones Quadrageſimales. Meminit horum Rovetta ad annum MCCCCLXIII., at cùm locum non indicet, ubi ſerventur, neque unquam, quod ſciamus, lucem Typographiæ adjumento viderint, ea periiſſe conjicimus.

Commendant eum, præter citatum Rovettam, Leander Alberti, fol. 145. §. 6. Razzius pag. 280, num. 25., & Quetif & Eccard inter Script. Ord. Prædic. Tomo I. pag. 837.

MCXLV.

MONTIUS JOANNES alter.

Alterum Joannem de Monte, ſive ut poſteriores appellant, Montium hic proferimus, quem diù ſuſpicati ſumus eundem eſſe cum ſuperiori. Conjecturæ noſtræ favebat tempus idem, quo uterque floruit, ſæculum videlicet XV. ad finem vergens, & Ordo Prædicatorum, cui addictus fuit tam Gualvaneus dela Flamma, cujus Opus inſcriptum, Manipulus florum, ut poſtea dicemus, Joannes noſter auxiſſe videtur, & in Italicum tranſtulit, quàm ipſe quoque. Veruntamen nos tandem in contrariam ſententiam deduxit Codex infra citandus, ubi diſertiſſimis verbis Scriptor noſter aſſerit ſe Presbyterum, quibus etiam nunquam ſe inter Prædicatores recenſitum fuiſſe docet. Hæc enim ibi leguntur: „ Scri„ ptus per me Presbyterum Joannem de Monte, „ anno MCCCCLXXXIII. die IX. Julii, juſſu Ma„ gnifici, ac præſtantiſſimi Militis Domini Vercelli„ ni Vicecomitis, ac Ducalis Commiſſarii, Tritii„ que Caſtellani. „ Arbitrati ſunt Viri Clariſs. Quetif & Eccard in Scriptorib. Ord. Præd. dum verba face-

facerent de ſupradicto Gualvaneo, Joannem hunc Amanuenſem tantùm fuiſſe, vel ad ſummum Continuatorem Manipuli Florum. Eorum ſententiæ nos quoque ſubſcribimus, & Opus ipſum à Joanne noſtro auctum credimus. Illud verò addimus, Scriptorem iſtum inter Eruditos à nobis meritò recenſeri non tantùm ob Manipulum Gualvanei ab ipſo fortaſſis continuatum, ſed etiam ob ſequens illius ingenii Monumentum; translationem ſcilicet Italicam Manipuli ejuſdem.

I. Cronica delle Antichità della Città di Milano, o ſia Manipolo di Fiori, tradotto da Giovanni de Monte. Codex MS. membranaceus in fol. litteris rubro-nigris ſervatur in Bibliotheca Archintea.
De eo Picinellus nil præter inanes bullas habet in Athenæo pag. 312., ubi memorat Codicem in Ambroſiana Bibliotheca exiſtentem, qui tamen cùm Latino ſermone conſcriptus ſit, ut eruimus ex titulo à Picinello ipſo relato, idem creditur cum Gualvanei Manipulo; ideoque ipſum Joanni noſtro adſcribere non audemus.

MCXLVI.

MONTIUS MARCUS ANTONIUS.

Ex Principalle Juriſconſulto Collegiato, ac Regio Ducali Senatore in hac Metropoli, atque Anna Landriana nobilitate inſignibus Jugalibus, ortus eſt Marcus Antonius Montius, qui liberaliter educatus, Græcas, Latinaſque litteras didicit; Oratoriæ ac Poëticæ artis præcepta, tum Legum tandem placita in Ticinenſi Archigymnaſio ſub optimis Magiſtris percepit. Hinc anno MDCXVII. cum Fratre ſuo Cæſare, poſtmodum S. R. E. Cardinali, atque Mediolani Archiepiſcopo à nobis ſupra commendato, laureæ honore auctus, in Patriam redux Forenſibus curis ſe totum dedit. Mox anno ſequenti Nobilium Juriſperitorum Cœtui aggregatus, Sanctæ Inquiſitionis Officio à Conſiliis electus fuit, ac poſt ſeptennium Patriæ geſſit Præfecturam. Regio deinde Fiſco Patronus generalis adſcitus, pro Oeconomatu item Regio in hac Metropoli, atque ditione conſtituto, non dictis ſolum, ſed & libro iofra indicando tam ſtrenuè decertavit, ut Catholici Regis juſſu ad Senatoriam Cathedram aſſumeretur. Verùm (proh dolor!) acerba lues, quæ Mediolanenſem Urbem anno MDCXXX. ſerpebat, tantum abſtulit Virum, dum actu publicè ſalutis Præfes eſſet, ejuſque adhuc honorifica perſeverat mentio in Inſcriptione, quæ poſita eſt ad Columnam, quam vocant infamem non procul à Baſilica Laurentiana, ubi olim ſteterant ædes perditiſſimi Civis, qui aliis in ſceleris ſui conſcientiam adſcitis, graſſantem luem peſtiferis unguentis propagare nitebatur. Ea in hæc verba concepta eſt:

A HIC VBI HAEC AREA PATENS EST
SVRGEBAT OLIM TONSTRINA
IO. IACOBI MORAE
QVI FACTA CVM GVLIELMO PLATEA
PVBL. SANIT. COMMISSARIO
ET CVM ALIIS CONSPIRATIONE
DVM PESTIS ATROX SAEVIRET
LAETIFERIS VNGVENTIS HVC
ET ILLVC ASPERSIS
PLVRES AD DIRAM MORTEM COMPVLIT
B HOS IGITVR AMBOS
HOSTES
PATRIAE IVDICATOS
EXCELSO IN PLAVSTRO
CANDENTI PRIVS VELLICATOS FORCIPE
ET DEXTERA MVLCTATOS MANV
ROTA INFRINGI
ROTAEQVE INTEXTOS
POST HORAS SEX IVGVLARI
COMBVRI DEINDE
C AC NE QVID TAM SCELESTORVM HOMINVM
RELIQVI SIT
PVBLICATIS BONIS
CINERES IN FLVMEN PROIICI
SENATVS IVSSIT
CVIVS REI MEMORIA AETERNA VT SIT
HANC DOMVM SCELERIS OFFICINAM
SOLO AEQVARI
AC NVNQVAM IN POSTERVM REFICI
ET ERIGI COLVMNAM
D QVAE VOCETVR INFAMIS
IDEM ORDO MANDAVIT
PROCVL HINC PROCVL ERGO
BONI CIVES
NE VOS INFELIX INFAME SOLVM
COMMACVLET
MDCXXX. KAL. AVGVSTI
PRAESIDE PVB. SANITATIS
M. ANTONIO MONTIO SENATORE
R. IVSTITIAE CAP.
IO. BAPTISTA VICECOMITE.

E Poſterorum memoriam ſibi demeruit Montius noſter hiſce ingenii ſui fœtibus.

I. Carmina Italica in libro, cui titulus: „Varii Componimenti fatti nel Dottoramento del Signor „Ludovico Mezenta. *Pavia*, 1613. in 8.

II. Allegatio Jurium pro Regio Oeconomatu. *Mediolani, ſine loco, anno, & Typogr. in fol.* Volumen eſt integrum pagg. 115. ubi ferè omnia ad Oeconomatus initia, progreſſum, atque juriſdictionem ſpectantia, miro ordine, atque pondere rationum expenduntur, & propugnantur.

III. In Sereniſſimam Margaritam Auſtriacam Philippi III. Hiſpaniarum Regis Maximi chariſſimam Conjugem; Epicedium. MS. pagg. 116. in fol. ſervatur in Biblioth. Ambroſiana inter Codices in 4. ſignat. S. num. 87.

IV.

IV. Epiſtolæ plures latinæ ad Onuphrium Panvinum eruditiſſimæ. Sunt in alio Codice MS. ejuſdem Biblioth. Ambroſianæ ſign. D. num. 501. A

V. Relatio ſtatus Academiæ Ticinenſis ad Potentiſſimum Hiſpaniarum Regem. Dat. Mediol die XVIII. Octobris MDCXXVII. in fol. juſtæ molis, MS. extat in Bibliotheca Comitis Pauli Montii, Cæſaris haud pridem defuncti filii.

VI. Epiſtolæ plures ejuſdem argumenti ad Fabritium Landrianum Ticinenſem Epiſcopum, cum hujus reſponſionibus. Servantur ibid. MSS.

VII. Allegationes plures tam editæ, quàm MSS. habentur in Collectionibus Soliveti, Benaliæ, & aliorum J. CC. Mediolan. prout aliquæ etiam in Biblioth. Monachorum Imperialis Cœnobii S. Ambroſii hujus Urbis.

VIII. Vota plura Fiſcalia mira eruditione referta; extant in Collect. ſupradictis.

In ejus & Fratris lauream edita ſunt variorum Carmina. *Papiæ*, 1617. *in* 4.

Ei dicati prodierunt Ticini anno 1628. Aphoriſmi Bariolæ, quibus Idilioo ſuum præfixit Auguſtinus Terzagus, ubi Marci Antonii noſtri eruditionem tam Græcam, quàm Latinam commendat. B

Laudatur à Boſſio in Epiſt. ad Jo. Bapt. Saccum pag. 20. à Sitono in Chroo. art. 840. & à P. Beretta in Schedis.

MCXLVII.

MONTIUS PAULUS.

C

EX Julio Montio Vallis-ſaxinæ Comite, atque Julia Simonetta Matrona lectiſſima, Conjugibus, lucem in hac Urbe vidit primam Paulus noſter, quem morum comitas, & ingenii ornamenta meritò in litterarium hunc Theatrum inducunt poſteris ſuſpiciendum. Is Poëſim præſertim Italicam, inter cætera liberalia ſtudia, quibus excultus fuerat, adamavit. Eruditos ſui temporis, Vates præſertim, coluit, inter quos nullo modo prætermittendi ſunt Poetæ clariſſimi, & omnigenâ litteraturâ celeberrimi Carolus Maria Maddius, quem jam debito proſecuti ſumus Elogio, atque Franciſcus de Lemene Laudenſis, quibus amiciſſimè utebatur. His jungendus etiam Thomas Ceva, è Societate Jeſu Presbyter à nobis & ipſe congruo loco commendatus. D Licèt autem in talium Virorum contubenio tranquillo frueretur otio Montius, à Reipublicæ tamen adminiſtratione ſibi abſtinendum eſſe non duxit, ideoque inter LX. Patriæ Decuriones recenſitus Urbis negotia prudenter geſſit. Tribunatum quoque Militum, & Regiarum Venationum Præfecturam, quam tranſmiſit ad poſteros, Principis Diplomate obtinuit. Oppidi Mortariæ pro Catholico Rege aliquando Præfecturam geſſit. Ex Maria Meltia Conjuge Cæſarem ſuſcepit Virum laudatiſſimum, quem Prid. Kal. Decembris anni mox elapſi MDCCXLI. magno cum bonorum mœrore terris raptum doluimus, è cujus Bibliotheca multa deprompſimus ad noſtrum hoc Opus adornandum. Paulus autem deſideratus eſt ſub finem mox lapſi ſæculi. E

Poſt ſe hæc ingenii Monumenta reliquit.

I. Carmina plura Italica, vulgo *Madrigali*, *e Sonetti*, ad Franciſcum de Lemene, cum aliquot hujus reſponſionibus autographis, inter quæ unum ejuſdem de Lemene ſic inſcriptum: *Il primo Sonetto fatto in vita mia*. Codex MS juſtæ molis in 4. ſervatur in citata Bibliotheca olim Comitis Cæſaris Auctoris filii, nunc Comitis Pauli nepotis.

II. Carmen Italicum hoc titulo: „ Dialogo per introdu„ zione alla rappreſentazione di Criſto, che porta „ la Croce. MS. ibid.

III. Le Lodi della Poverta. Carmen Italicum ſatis prolixum. MS. ibid.

IV. Parafraſi della ſequenza *Dies ira &c.* Carmine Italico. MS. ibid.

In libro inſcripto: „ Poeſie diverſe del Sig. Franceſco „ de Lemene, parte prima; edit. Parmenſis anni 1711. in 8. hoc legitur Carmen, pag. 234.

„ Sotto il ritratto del Signor Conte Don Paolo Monti
„ fatto dal Sig. Ceſare Fiori.
„ Madrigale.

Volea ritrar il Fiore
Con arte induſtre in una ſola fronte
La Modeſtia, e'l Valore,
E qui ritraſſe il mio famoſo Monte.
Hor dal Fiore animata opra ſì bella
Vive, ma non favella,
Perchè il vero Valor non è loquace,
E la Modeſtia tace.

Ejus cum laude meminerunt præfatus P. Thomas Ceva in Vita Franciſci de Lemene, atque Sitonus in Schedis.

MCXLVIII.

MONTIUS PETRUS.

NOn immeritò P. Mazzuchellus in Schedis ſuis Petrum Montium Mediolanenſem, admirabilis ingenii, & monſtruoſæ doctrinæ Virum nuncupavit, idque cum eo ſentient omnes, quotquot Opera illius infra recenſenda pervolutabunt. Patrem habuit Georgium Ambroſii filium, & præter litterarum ſtudia, quibus optimè excultus fuit, arma quoque ſecutus eſt; nam Cohortis Peditum Præfecturam geſſit pro Veneta Republica, ſignanter verò in prælio ad Glaream Abduæ, anno MDIX. Eum Mediolanenſibus Scriptoribus adnumerandum cenſuit Picinellus, loco mox citando, conjecturâ tantùm ductus; nos verò id apertè aſſerere non dubitamus, ex teſtimonio Urbani Montii, qui in Opere ſuo Memorabilium Civitatis Mediolani, & Familiæ Montiæ diſertè ſcribit, Petrum hunc in hac Urbe lucem vidiſſe. Linguarum exoticarum peritus fuit, præſertim Hiſpanicæ, ac Theologicas etiam calluit diſciplinas, quod mirum videtur in Viro armis dedito. Emortualem hujus Scriptoris annum à nemine diſcere potuimus.

Scripſit

I. Exercitiorum atque artis militaris Collectanea in tres libros diſtincta. Ad Dominum Galeacium Sanſeverinatem. *Mediolani, per Joannem Angelum Scinzenzeler, anno* 1509. *die* 27. *Julii, in fol.* Librum hunc prius Hiſpanico Idiomate exaraverat.

II. De Cognitione hominum, ut ipſemet Auctor teſtatur in Prologo memoratæ Collectaneæ.

III. De Via ad exercitia militaria, prout admonet Montius idem in Prologo ſecundi libri Exercitiorum &c. Ibi ſic ait: „ In tempore, quo ego componebam „ hoc Opus, Dux Sigiſmundos de Auſtria, Galeacius „ de Sancto Severino, & Claudius de Voldre natio„ ne Burgundus multa nova arma invenerunt tam „ pedeſtribus, quàm equeſtribus attinentia, & non „ tantùm diverſa, imò utiliſſima.

IV. De ſingulari certamine, ſive defenſione: deque veterum, recentiorumque ritu, ad Carolum Hiſpaniarum Principem, & Burgundiæ, libri tres. In fine ſic legitur: „ Petri Montii de ſingulari certamine &c. Opus excel„ lentiſſimum: Perfectum fuit non pauco labore: ſum„ mâque curâ reviſum, & per ſolertem Calcographum „ Jo. Angelum Scinzenzeler, impreſſum Mediolani, „ impenſa Jo. Jacobi, & fratrum de Lignano Merca„ torum Mediolanenſium, anno Verbi Incarnati MDIX. „ Prid. Kal. Septembris, Ludovico Francorum Rege, „ Mediolanique Duce feliciter Regnante „. Scripſit Montius hoc Opus ante Alciatum, & fortè omnium primus.

In Epiſtola Nuncupatoria memorat Paulus Montius à ſe editum fuiſſe librum

V.

V. De Proverbiis. Lib. verò 3. cap. 4. ſcribit: „ Reſpublica ipſa aliquod Opus ſub intentione bene agendi „ conſtituat, ut in temporibus noſtris per Italiam „ factum eſt, à Fratribus Obſervantiæ Sancti Franciſci inventum, quod Mons Pietatis denominari „ ſolet.

VI. De unius legis veritate, & Sectarum falſitate. Volumen in libros XI. diviſum, maximæ molis. *Mediol. apud Jo. Angelum Scinzenzeler*, 1522. *in fol.*

De eo aguot Urbanus Montius loc. cit. Sitonus in Schedis, & in Monument. Familiæ de Monta. MSS. in fol. penès ipſum Auctorem, cit. Mazzuchellus in Schedis, atque Picinell. in Athenæo pag. 464.

MCXLIX.

MONTIUS PRINCIVALLUS.

EX Henrico Montio, atque Maria Daveria Nobilibus hujus Urbis Conjugibus vitæ uſuram traxit Princivallus Vir incomparabili æquitate, atque non contemnenda eruditione præditus. Primùm inter Decuriones Urbis recenſitus eſt, mox Ampliſſimi Ordinis Patrum Conſcriptorum hujus Mediolanenſis Provinciæ diù fuit à Secretis tanta cum laude, ut Carolus V. Cæſar anno MDXXXV. cum Philippo Archinto, Antonio de Leva, Marino Caracciolo, aliiſque Viris præſtantiſſimis Cauſam Marchionatus Montisferrati, ob extinctam Paleologorum progeniem, inter Sabaudos, atque Mantuanos Duces controverſam, æqua lance perpendendam commiſiſſet, ſocium eis adjecerit Princivallum, qui Acta conſcriberet, & in ordinem redacta Delegatis Judicibus offerret. Delatam ſibi Provinciam Montius egregiè obivit, & ejus præſertim ſollicitudine, atque integritate factum eſt, ut ipſius litis diſcuſſio intra paucos annos quoad poſſeſſionem contigerit. Annus illius extremus hactenus eſt nobis incompertus. Hieronymum J.C.C. ac Senatorem genuit, de quo jam diximus.

Habemus illius

I. Acta de Juribus ſuper Marchionatu Montisferrati, inter Sabaudiæ, & Mantuæ Duces. Extat in Libro, cui titulus: „ Ragioni della Sereniſs. Caſa di Savoja ſopra il Monferrato, in fol. ſine anno, loco, & „ Typographo.

II. Traduzione dal Latino Idioma nel Volgare, delle Rivelazioni della Madre Arcangela Panigarola, ſcritte dal Commendatore di S. Antonio di Granoble. MS. in fol. magnæ molis in Archivo Monaſterii Sanctæ Marthæ hujus Urbis ſervatur; Idque perfecit petente Benedicta de Vicomercato ejuſdem Parthenonis Antiſtita, de qua ſuo loco dicemus.

Agunt de ipſo cum laude Sitonus in Chron. J. PP. art. 445. atque in Schedis, quemadmodum & Vir nobis ſummopere dilectus Canonicus Jo. Andreas Iricus in Hiſt. ſua Tridinenſi, quæ nunc imprimitur.

MCL.

MONTIUS URBANUS.

EX Joanne Baptiſta Montio, ſeu de Monte, atque Angela Menclotia Nobilibus Conjugibus Mediolanenſibus, ortus eſt anno MCCCCCXLIV. Urbanus Vir ſummo præditus ingenio, & omnigena litteratura illuſtris. Præter alia eruditionis ornamenta Geographiam, atque Hiſtoriam plurimùm adamavit, nec artem delineandi neglexit, imò eandem ſic calluit, ut in Operibus ejuſdem plures occurrant non ſpernendæ delineationes tam Provinciarum, quàm illuſtrium è Familia Montia Virorum. Illud autem non omittendum, Nauticam etiam intactam non reliquiſſe Urbanum noſtrum, cujus rei gratiâ novam Globi Terraquei conſtruendi methodum excogitavit, quemadmodum etiam docuit Pyxidem Magnetis novo modo formare. Aſtrologiæ quoque peritum eum fuiſſe facilè agnoſcent, quibus ea occurrent, quæ ſcripſit de Solari, atque Lunari Ecclipſi, aliiſque id genus argumentis ad eam facultatem ſpectantibus. Ab Italica Poëſi non abhorruit, ut ex infra dicendis patebit. Obiit circa finem ſæculi XVI.

Illius eruditionis teſtes habemus, quæ hîc proferimus.

I. Trattato univerſale, Deſcrizione, e ſito di tutta la Terra ſin quà conoſciuta, deſcritta da Urbano Monte Gentiluomo Milaneſe, e dall' iſteſſo diſegnata in LXII. Tavole graduata in longhezza, e larghezze, conforme alla Geografia de molti varidici sì antichi, come moderni Autori. Con ſue eſpoſizioni a tutta le Tavole, particolarmente della qualità de' Paeſi, coſtumi dalle Genti, a delle coſe più notabili, che in eſſi ſi ritrovano. Le quali Tavole poſſonſi, a s'inſegnano a ridurre inſieme, e di quelle unirne, e formarne on Mapamondo intiero in forma piana circolare. Avanti alle quali per maggior intelligenza, e ſatisfazione de' Studenti, vi ſono poſti due Libri, de' quali il primo tratta di molta coſe naturali, concernenti alla qualità del Mondo, e l'altro ci diſtingue un pieno diſcorſo di tutti i Termini, a Regole di Geografia. Con una copioſa raccolta de' nomi antichi di Provincie, Città, Mari, Fiumi, ed altre coſa, dichiarate con i Moderni. E molte altre Tavole, a ruote di belliſſima ſpeculazione, a neceſſaria, cha ciaſcuno leggendo potrà conoſcere. Finalmenta dopo alcune coſe intorno agli Ecclisſi del Sola, a della Luna, ed alcuni loro effetti, ed alcune altra intorno alla qualità, a quantità de' Venti, a come ſi faccia il Buſſolo da navigare, a modo d'intendere, ed adoperare la Carta da navigare, e così pongono dua Indici particolari, l'uno delle Tavole, a Capitoli, e l'altro delle coſe più notabili contenuta nel Libro ſcritto dallo ſteſſo, nell' anno dopo il Santiſſimo Natale del Signore MDXC. In fine Frontiſpicii extat Protome Urbani, his litteris circumpoſitis: Urbano Monta d'anni XXXXV., quemadmodum etiam viſitur Inſigne Gentilitium Montiorum, addito ſupernè Angelo, cum Lemmate: *Nuncius & Cuſtos*. Codex MS. in fol. max. ſignat. A. num. 260. Servatur in Bibliotheca Ambroſiana. Opus hoc autographum intulit in eandem Ambroſ Biblioth. Joſeph Annonus à Secretis Ædilium, & Decurionum Urbis, Vir plurimùm commendatus a Boſca lib. V. da Orig. & ſtatu ejuſd. Biblioth. Extat aliud Exemplar MS. in fol. imper. in Bibliotheca olim Comitis Cæſaris Montii, Villoſo ſerico rubro, atque argenteis bracteis ornatum.

II. Succeſſi particolari, a più notabili della Città di Milano, e della Famiglia de' Monti, rinuovata nella Caſa dell' Angelo, ſituata nella Parocchia di Santo Stefanino in Bregogna, in Porta Orientale. Volumina III. MSS. in fol. extant apud hæredes olim Comitis Joannis Baptiſtæ Montii, & Roſæ Oliveriæ Conjugum.

In tertia hujus Operis parte hæc vidimus, quæ ad Eruditorum notitiam cenſuimus deducenda.

III. Traslazione de' Corpi de' Santi Simpliciano, Geronzio, e Benigno Arciveſcovi di Milano, a de' Santi Martiri Siſinio, Martirio, ed Aleſſandro, che ſi cuſtodiſcono nella Baſilica di S. Simpliciano, fatta dall' Illuſtriſs. a Reverendiſs. Sig. Cardinale Arciveſcovo Carlo Borromeo li XXVII. Maggio MDLXXXII. Habetur à pagina XIII. uſque ad XXXV.

IV. Delle cauſe, modo, e neceſſità della correziona del Calendario fatta da Gregorio XIII. Extat à pagina LIV. ad LXIV.

V. Traslazione del Corpo di S. Giovanni Buono Arciveſcovo di Milano fatta dal ſopradetto Cardinal Borromeo li XXXI. Maggio MDLXXXII. con un Compendio della Vita del medeſimo S. Giovanni Buono. Legitur pagg. LXV. & ſequentibus.

VI. Narrazione della Guerra fra gli Spagnuoli, e Ribelli, con lo ſcacciamento di queſti dall' Iſole Terzere. Extat à pag. LXXIX. ad LXXXIII.

VII. Narrazione della morta del Cardinal Borromeo, e ſuoi Funerali. Inſerta eſt etiam Oratio funebris in exequiis ejuſdem, habita à Franciſco Panigarola pagg. XXVI. Habetur à pagina XCVII. & proſequitur ferè ad finem Voluminis hujus III., qui incipit ab anno MDLXXXI. & definit in anno MDLXXXIV.

VIII.

VIII. Carmina III Italica, quorum primum vulgo *Sonetto* ſubjecit Urbanus poſt Protome S. Caroli Inſulatam, duo verò vulgo *Ottave* leguntur in principio hujus Tertii Voluminis, continentque laudes Familiæ Montiæ.

IX. Series Genealogica Familiæ ipſius, cum Imaginibus Virorum illuſtrium, atque eorum Elogiis. MS. citatus à Picinello.

Agit de ipſo Moriggia lib. III. Nobil. Mediol. cap. 13. Sitonus in Schedis, & laudatus Picinellus in Atheneo pag. 515.

MCLI.

MORASCHUS CAROLUS.

CArolus Moraſchus anno MDXCVII. die XXI. Decembris Mediolani natus, ætatis ſuæ XIV. Chriſti verò MDCXII. die VII. Martii, Ordinem Jeſuatorum amplexus, maximæ pietatis, atque doctrinæ radiis effulſit. Sacerdotii dignitate ornatus anno MDCXXII ad regendum Cœnobium ſuum Cremonenſe, cum Vicarii poteſtate, meruit aſſumi anno ſequenti, mox Placentino in eodem munere triennio præfuit; quo expleto ibidem Prior ad ſexennium conſtituitur. Tum annos XII. Monaſterii S. Hieronymi in hac Metropoli Præſul extitit; & in Longobardiæ Provincia Deffinitoris Officium bis cum laude adminiſtravit. Hiſce in muneribus Cœnobiis plurimum profuit; nam Placentiæ Templo Aram, & Aſceterio ædificia addidit, Mediolani autem Sancti Hieronymi Ædem inſignibus picturis, clatris ferreis, Organis, argentea ſupellectili, marmoribus tam ad Aras, quàm ad Frontem Templi collocatis, atrio, noviſve valvis exornavit. Franciſco Mariæ Cardinali Farneſio fuit inter primos acceptus, & Theologi ſui munere decoratus. Cæſari Montio Cardinali, hujus Eccleſiæ Archiepiſcopo, Proceribus quoque Mediolanenſibus gratus, librorum Cenſor pro Sanctiſſimæ Inquiſitionis Officio renunciatus eſt. Aſtrologicas diſciplinas nobilibus Ephæbis plures annos interpretatus eſt. Accidit interim ut anno MDCLXVIII. Clemens IX. Summus Pontifex Jeſuatorum Ordinem extingueret, quocirca Moraſchus jam ſeptuagenario major dimiſſo Regulari habitu, Clericos inter, quos Sæculares dicimus, relatus Deo famulari perrexit.

Illius hæc habemus:

I. Iſtorico racconto dell' origine, ed apparizione dell' Immagine di Maria Vergine di Negroponte. *Milano, per il Malateſta*, 1658. *in* 4.

II. Celeſte Anotomia delle Comete. *Ivi, per Antonio Malateſta*, 1665. *in* 12.

Mentio illios eſt apud Picinellum in Atheneo pag. 124. eoque ſcribente adhuc erat in vivis.

MCLII.

MORESINUS GABRIEL.

JOannes Moreſinus Comes Cæſareus Palatinus, atque unus ex XXIV. Reipublicæ Mediolanenſis Capitaneis, Gabrielem genuit, cujus ingenium ad legalia natum ſtudia, ſic in Cæſareis, Pontificiiſque juribus ſe exercuit, ut in utriſque lauream adeptus in Juriſperitorum Collegio adſcribi meruerit anno MCDLXVIII. In eo Cœtu prudentiſſimo æquè ac nobiliſſimo ſingulare præbuit virtutis ſuæ ſpecimen ad annum uſque MDXIII. quo mortalitatem depoſuit; cum prius ſub Lodovico XII. Francorum Rege, Mediolanenſem Ducatum ea tempeſtate obtinente, anno MDII. (quemadmodum etiam præfatus Rex in Diplomate dato Mediol. die XXIII. Aprilis eodem anno, & infraſcripto Operi præfixo meminit)

I. Jus Municipale hujus Metropolis illius, & Collegarum cura compilatum, & emendatum in lucem edidiſſet. Prodiit *Mediolani, apud Alexandrum Minutianum*, 1502. *in fol.*

De eo agit Sitonus in Chron. pag. 50. art. 204. atque in Schedis.

MCLIII.

MORESINUS STEPHANUS.

STephani Moreſini Nicolaus ex LX. Decurionibus hujus Metropolis, Regiuſque Ordinariorum Reddituum Magiſtratus Quæſtor, atque Clara Petraſancta nobiles Conjuges Mediolanenſes, Genitores fuere. Hic ab incunte ætate nihil antiquius habuiſſe fertur, quam in litteris progreſſus facere. Omnem itaque movit lapidem, ut voti compos pleniſſimè fieret, quocirca Patavium ſe contulit, Juri tam Civili quam Pontificio ſedulam navaturus operam. His dum attentiſſimus inſudaret, audita Nicolai parentis ſui morte (qui lares tranſtulerat Tridinum in Montisferrati Ducatus declinaturus bella, quæ Germanos inter & Gallos ea tempeſtate ſæviebant) domum repedare coactus fuit, ne domeſticis rebus deeſſet. Summo tamen contendit ſtudio, ut in Virum numeris omnibus abſolutum evaderet. Humanis enim, diviniſque litteris excultus, & multiplici linguarum cognitione ornatus, optimum inter litteratos locum obtinuit; præcipuè verò Poëticæ facultati addictus fuit. Illud de ejus memoria mirabile traditur, integrum Petrarchæ Italorum Poëtarum Principis Opus ſic tenuiſſe, ut ſingula prorſus verba in ejuſdem Carminibus contenta, quoties neceſſe foret, ſemper ad res præſentes haberet ad manus. Plura ipſum edidiſſe aſſerit in Schedis ſuis P. Mazuchellus, è quibus tamen hæc tantùm ad poſteros perveniſſe ait, quæ infra memorabimus. Claruit Scriptor noſter ab anno MDCXXXV. ad MDCLX.

En illius Opera.

I. Commento ſopra la Canzone di M. Franceſco Petrarcha: „Mai non vo più cantar, com' io ſoleva. *Milano, preſſo Gio. Antonio Borghi*, 1559. *in* 4. Opus hoc ab Auctore nuncupatum Cardinali Ant. Trivultio Legato Apoſtolico pluribus effertur ab Innocentio Barcellino in Apologia pro SS. Pontif. Clemente V. pag. 13.

II. Viſione Spirituale. *Ibidem, in* 8. Opus Chriſtianam pietatem redolens, æſtroque Poetico refertum, & Carmine exaratum, quod optimæ notæ Poëtam ſapit.

Commendatur à Sitono in Theatro Genealog. Famil. Nob. Mediol. pag. 307. MS. in fol. penes ipſum Auctorem, atque in Chron. Col. J. PP. art. 304. pag. 70. à Mazuchello in Schedis, quemadmodum etiam ab amiciſſimo Canonico Jo Andræa Irico in Hiſtor. Tridinenſi, quæ actu imprimitur.

MCLIV.

MORIGGIA BONINCONTRUS.

ADvertit ante nos, & quidem rectè, Clariſſimus Saxius, agens de Bonincontro Moriggia (Familia eſt inter Inſubres clariſſima, quam aliquando Moriggiam, quandoque de Moriggiis nuncupatam invenimus) in Epiſtola ſua Operi ejus numero I. memorando præfixa, pauca admodum de hoc Scriptore ex Hiſtoricis Mediolanenſibus hauriri poſſe. Addit etiam, tam Paulum Moriggiam, quàm Picinellum valde allucinatos fuiſſe, cùm ſcripſerint, Corium exhibuiſſe Bonincontrum ſumma auctoritate apud Galeacium Vicecomitem excellentem, maximiſque ab eodem muneribus auctum. Nullibi enim id apud Corium reperiri ipſe Saxius teſtis eſt, atque, eos id Bonincontro tribuiſſe, quod Joanni Moriggiæ pariter, ut noſter iſte, Modoëtienſi, generis nobilitate divitiiſque præſtanti potius erat adſcribendum. Huic Joanni ſanguinis nexu junctum ſe fuiſſe nullo in loco Chronicorum ſuorum Scriptor noſter aſſerit, aliqua tamen cognatione ipſum attigiſſe arguit Saxius ex amplitudine munerum, quæ publico Contribulum ſuorum decreto geſſit; & quæ ipſe refert in eodem Opere. Nam anno MCCCXXII. ſe cum Artuſio Liprando CC. peditum Ducem miſſum à Modoëtienſibus ſcribit, ut Galeacio Vicecomiti Mediolani militum inopiâ laboranti ſuppetias ferret. Anno verò MCCCXXIX. cùm Ludovici Bavari juſſu Ludovicus Dux Techenſis Modoëtiam gubernaret, unum ſe fuiſſe affirmat è XII. Viris, qui publico in Conſilio præclari illius Oppidi difficillimis iis temporibus negotia pertractabant. Orator etiam pro Patria extitit cum Joanne Boxono ad Joannem Vicecomitem Mediolanenſem Archiepiſcopum anno MCCCXLIII. quo de Legatione ſua feliciter peracta gloriatur. Ex his omnibus apertè patet, Bonincontrum non ſolum ſanguinis claritate, ſed prudentia, militari robore, atque eruditione magnam ſibi opinionem conciliaſſe. Chronicon ſuum anno MCCCXL. ſcribere cœpit, & ultra annum MCCCXLIX. ipſum progredi Saxius exiſtimat. Poſtremus Scriptoris noſtri annus nobis eſt incompertus.

Habemus illius, quæ ſequuntur:

I. Chronicon Modoëtienſe ab origine Modoëtiæ uſque ad annum MCCCXLIX. Ubi potiſſimùm agitur de Geſtis priorum Vicecomitum Principum, Auctore Bonincontro Moriggia Synchrono, nunc primùm prodit è Manuſcripto Codice Bibliothecæ Ambroſianæ. Extat in Murat. Rer. Ital Script. Tom XII. pag 1053. Codex verò ipſe Biblioth Ambroſ in pergameno MS. litteris rubro-nigris, ſignatus eſt D. num. 54. in fol.

Alium MS. Codicem Bonincontri ait Picinellus extitiſſe Modoëtiæ, quem tamen ipſum eſſe, qui nunc viſitur in Ambroſiana, ſuſpicamur, fruſtra enim illum apud Modoëtienſes quæſivimus.

Scriptorem noſtrum laudarunt, præter citatos, Moriggia in Hiſtor. Mediol. lib. I. cap. 59. Salvator Vitalis, qui in Cœmento XXIV. Theatri ſui hæc ſcribit: „ Bonincontrus Moriggia Scriptor celebris à Triſtano „ Calco, Georgio Merula, Bernardino Corio, & Gaſpare Bugatto Hiſtoricis maximis celebratus. „ Muratorius in Præfat. Chronici ejuſdem. Puricellus in Monumentis Baſilicæ Ambroſ. num. 243., & Picinellus (qui ei tribuit Opus hoc titulo: Iſtoria del ſuo tempo, quod tamen nil aliud eſt, quàm ipſum Chronicon) in Athenæo pag. 95., & Cl. Saxius in cit. Epiſtola eidem Chronico adnexa.

MCLV.

MORIGGIA GASPAR.

IN Genealogica ſerie Gentis Moriggiæ, quam deductam à Leone Equite Ordinis Militaris nuncupati Gaudentium, qui claruit anno MCCCXXIII. ad annum uſque MDLXXXIX. nobis texuit humaniſſimus idem, atque doctiſſimus J. C. Joannes Sitonus Antiquitatum Mediolanenſium ſcrutator egregius, ne verbum quidem invenimus de Gaſpare Moriggia, cujus nudum nomen indicavit Picinellus loco infra citando. Opus illius MS. pervolutare nobis erat in votis, ut inde haurire liceret aliquid ad Scriptoris acta, vel ſaltem ætatem pertinens. Verùm tam peſſimo caractere conſcriptus eſt Codex, ut ægrè titulum, & pauca quædam legere datum fuerit. Ex diſticho autem ipſius Auctoris, quod mox recitabimus, ſuſpicio nobis orta eſt, Gaſparem floruiſſe circa medium ſæculum XVI. cùm recenſeat Acta Selimi Turcarum Tyranni, qui hujus nominis II. Solymano Patri ſucceſſit anno MDLXVI. & obiit anno MDLXXIV. die XIII. Decembris.

Scripſit igitur Moriggia noſter Codicem hoc titulo:

I. Geſti di Sultan Selin Ottomano Re de' Turchi, interpretado Pacifico, ſcritti da Gaſparo Moriggia. MS. in Ambroſ. Biblioth. Cod. ſignato Q. num. 19. in 4. Ibi hæc leguntur Carmina:

Ad Lectorem Gaſpar Moriggia.

Felix dena proles Otomana ad ſydera fulſit,
Cœpit in undeno degenerare genus.

De ipſo ſatis jejunè agit Picinellus in Athenæo pag. 233.

MCLVI.

MORIGGIA GHERARDUS.

NOn ſatis ſuccenſere poſſumus Paulo Moriggiæ, Viro alioqui digniſſimo, cùm in Opere ſuo de Nobilitate Mediolani, quod Italicè ſcripſit, multa quidem congeſſerit ad Civium hujus Urbis, præſertim eruditione florentium commendationem, ſed tamen, quaſi aliud agens, ipſorum Lucubrationes indicare contentus, editæ fuerint, nec ne, poſteros docere neglexit. Veruntamen, ſi in cæteris id culpabile eſt, multò magis cauſandum videtur in his, qui eodem cum Paulo ipſo nati ſunt ſanguine, quorum ſaltem uberiùs meminiſſe debuerat, utpotè qui facili negotio eorum acta, parentes, ætatem, hujuſque generis reliqua è Familiæ ſuæ Monumentis haurire poterat. Id præfari placuit, cùm nunc occurrat Gherardus Moriggia, qui translatis Mediolano Alexandriam patriis laribus, anno MCCCCXCIV. inter Conſiliarios ipſius Urbis eſt computatus. Virum Juriſprudentiâ inſignem fuiſſe indicant, quæ infra dabimus, reliqua Paulus reticuit, nos quoque ea ſilentio involvere cogens.

Scripſit igitur:

I. Multa Conſilia, teſte citato Paulo Moriggia loco indicando. Ea nunquam in lucem Typographiæ adjumento prodiiſſe ſuſpicamur, cùm nullibi occurrant. Vide cit. Moriggiam Nobilit. Mediol. lib. III. pag. 247.

MCLVII.

Digitized by Google

MCLVII.

MORIGGIA JACOBUS ANTONIUS.

CEleberrimæ Congregationi Clericorum Regularium D. Pauli, quam Barnabitarum vocant, ſplendorem maximum attulerunt Viri duo ex Illuſtri Familia Mediolanenſi de Moriggiis; ambo etiam Jacobi Antoni nomine, quorum ſenior Patrem habuit Simonem, Matremque Urſinam Barziam, qui unus ex tribus ejuſdem Congregationis Inſtitutoribus extitit, tot virtutibus clarus, ut Beati titulo inſigniri meruerit. Abbas Picinellus de ipſo egit in ſuo Athenæo pag. 328., nos verò à doctiſſimo Patre Gratiolo ipſius Congregationis Alumno, atque Concive noſtro amantiſſimo edocti fuimus, expungendum eſſe ab eodem Athenæo rationibus hic proferendis, verbis ipſis ſupramemorati Gratioli, quæ ſunt: „ Animadvertendum eſt, unicum Jacobum Antonium „ Moriggiam recenſendum eſſe inter Scriptores Con„ gregationis noſtræ, etſi duo ejuſdem nominis à Pi„ cinello in ſuo Athenæo relati ſint. Juniorem alte„ rum (de quo nos loquimur in præſenti Articulo) „ alterum ſeniorem, eſtque Vir pietate celeberri„ mus, cui Beati titulum multi Scriptores addunt, „ & tertius extitit ex tribos Congregationis Barnabi„ tarum auctoribus. Huic Picinellus libellum quen„ dam adſcripſit his verbis. *Per ordine della Santa Sede eſaminandoſi alquanti Teſtimonj ſopra le Lettere, e Vita di Paola Antonia de Negri, uno di queſti fu il noſtro Giacomo Antonio, ben potendo eſſo deponere in giudizio i virtuoſi meriti di quella Vergine, della di cui virtù aveo minuta e piena contezza, e che anco ſcritto avea un Libro DE I DONI PARTICOLARI, CH' EBBE DA DIO PAOLA ANTONIA SUDDETTA.* „ Verùm Libellos hic prorſus „ eſt commentitius. Neque enim à quoquam viſum „ eſt, & de illo prorſus Barnabitarum Hiſtoriæ ſi„ lent. Præterea anno MDXLVI. ipſe è vita mi„ gravit, Paula Nigria uſque ad annum MDLV. vi„ xit. Quo igitur pacto de Nigriæ Vita, ſive de „ ejus Epiſtolis, in judicium aliquid venit Moriggia „ ſuperſtite. De his quidem promulgandis actum „ fuiſſe anno MDLXIV. Barnabitarum Hiſtoriæ do„ cent, quod vetitum fuit; propterea controverti „ res cœpit; donec anno MDLXXVI. tandem Ro„ mæ, Vita, & Epiſtolæ prodierunt. „ Hactenus Cl. P. Gratiolus, nos verò de his Epiſtolis aliquid diximus ſupra in Joanne Petro Beſutio, & de Paula Antonia de Nigris ſuo loco agemus. Cenſemus igitur æquum, emendare Picinellum. Nunc verò ad alterum Jo. Jacobum tranſeamus, cujus Parentes fuere Jo. Baptiſta atque Angela Porta Conjuges, & ipſe ut diximus, inter Cleric. Regul. S. Pauli adſcriptus, in Collegiis Suorum tam Maceratæ, quàm Mediolani Philoſophiam è ſuggeſtu pluribus diſcipulis interpretatus eſt, inter quos numerantur Gregorius Roſignolus Novarienſis editis Operibos Clariſſimus, nec non Jo. Baptiſta Vicecomes Novariæ Epiſcopus ſuo loco laudaudus. Artem Oratoriam Moriggia noſter ita coluit, ut in pluribus, ac præcipuis Italiæ Urbibus magno Populorum concurſu Sacro Dei Verbo concionando admiratus extiterit. Vix Collegii Laudenſis Præpoſitus inauguratus, à Magno Duce Hetruriæ Coſmo lectus fuit in ſuum Theologum, atque in Ferdinandi ejus Primogeniti Magiſtrum, in quo munere Principi gratiſſimus, primùm Inſulis Sancti Miniatis, mox Archiepiſcopatu Florentino ab Innocentio XI. Pontifice Maximo decoratus eſt anno MDCLXXXIII. Deinde Innocentius XII. in Sacrum Cardinalium Collegium Moriggiam noſtrum cooptatum voluit anno MDCXCVIII. Demum à Clemente XI. Ticinenſis Epiſcopus ſumma illius Urbis gratulatione renuntiatur, quam Eccleſiam ſingulari pietate & prudentia per annos octo adminiſtravit. Archiepiſcopatum Mediolanenſem, ob mortem Eminentiſſimi Cacciæ, ſibi oblatum recuſavit. Senio tandem, & laboribus conſumptus obiit die VIII. Novembris, anno MDCCVIII. Dolendum interea eſt, quod de Scriptis tanti Viri pauca, aut nulla mihi ſubminiſtrata ſint præter ea, quæ leguntur in Picinelli Athenæo, quod ipſo Moriggia vivente impreſſum fuit,

Nempe:

I. Orazione Funebre nelle Eſequie di Monſignor Filippo Viſconte Veſcovo di Catanzano, recitata nella Chieſa di S. Marco di Milano. *Ivi, per Franceſco Vigone*, 1664. *in* 4.

II. Pietoſi tributi reſi alla grand' anima di Filippo IV. *Milano, per lo ſteſſo*, 1666. *in* 4.

III. L'Aquila volante, Orazione Funebre per la ſteſſa occaſione. *Milano*, 1666.

IV. Lettere Paſtorali al Popolo di Firenze, in fol.

De morte Moriggiæ noſtri Cardinalis extant literæ conſolatoriæ Joſephi I. Cæſaris ad Marchionem Joannem Baptiſtam ejus ex fratre nepotem, in quibus de Gentis Moriggiæ meritis erga Domum Auguſtiſſimam Auſtriæ plura leguntur. Datæ ſunt Viennæ die XXIX. Decembris, anno MDCCVIII.

Academia Infocatorum Gymnaſii Arcimboldii Mediolanenſis librum edidit in ejus commendationem cum variis Carminibus Italicis, & Latinis, & Oratione Caroli Franciſci Oldrati. *Impreſſ. anno* 1699. *Mediol. apud Malateſtam, in* 4. cui titulus: Geſtientium Literarum Plauſus &c.

Videndi ſunt de Jacobo Antonio Seniore Anacletus Siccus in Synopſi de Cleric. Regul. S. Pauli Decoll. Congregatione, pag. 219. Chriſtophorus Giarda in Chronic. de origine Cler. Regul. S. Pauli Decollati lib. I. Clariſſimus Sitonus, qui mihi dedit ſeriem genealogicam Nobilium de Moriggiis, ut monuimus in Gaſpare Moriggia à Leone Mediolani Cive, & Equite ex Ordine Fratrum Militum Gaudentium Beatæ Mariæ Virginis Glorioſæ in Urbe Bononiæ inſtituto, qui clarus in hac Urbe anno Chriſtiano MCCCXXIII. uſque ad Joannem Ambroſium, ejuſque filios ad annum MDLXXXIX. De altero Jacobo Antonio Juniore S. R. E. Cardinali loquuntur Ughelli Continuatores Tom. I. Edit. Venetæ, in Epiſcopis Ticinenſibus. Cotta in Muſæo Novarienſi pag. 137. Demetrius Superſius, Cl. Muratorius in Præfatione ad Chronicon Bonincontri Moriggiæ Tom XIX Rerum Italicarum. Sitonus etiam in Schedis. Picinellus in Athenæo pag. 237., nec non pluries laudatus P. Pezzius in ſuo Opere MS. de Scriptoribus Congregationis D. Pauli Decollati.

MCLVIII.

MORIGGIA JOANNES.

TAmetſi Abbas Picinellos in Athenæo ſuo Litteratorum Mediolanenſium pag. 312. in Elogio Joannis Moriggiæ, citet Bernardinum Corium tanquam de eo loquentem, nihilominus monendos cenſuimus Lectores noſtros, Picinellum ipſum allucinatum fuiſſe nominum, atque cognominum ſimilitudine, & ex geminis Viris unum conflaſſe. Priorem hîc damus, de quo verè Corius loquitur, alterum mox ſubjiciemus. Noſter igitur Joannes Moriggia, circa annum Chriſti Redemptoris MCCCXXII. floruit ac ſummopere charus fuit Galeacio Vicecomiti Azonis Mediolani Domini Patri, eumque Bonincontrus Moriggia Virum prudentem, & famoſum nuncupavit loco mox indicando. Matthæi quoque Vicecomitis amicitiâ floruit, & Gibellinæ Factionis primarius fautor eſt habitus. Plurimum etiam Joannis Conſiliis Matthæum ipſum detuliſſe idem Bonincontrus affirmat. Oratoriam artem coluit Scriptor noſter, ut patet

Ex infraſcripto ejus Opuſculo .

I. Oratio Modoëtiæ in publico Conventu habita . Habetur in cap. V. lib. III. Chronici Modoetienſis citati Bonincontri Moriggiæ : in Tomo XII. Scriptor. Rerum Italicarum pag. 1121.
Epiſtola latina Galeacii Vicecomitis ad eundem, extat ibid.
De eo Corius Hiſtor. Mediol. parte III. & Bonincontrus loco citato.

MCLIX.

MORIGGIA JOANNES alter.

JOannes alter Moriggia Franciſchini hujus Urbis Decurionis, & Ducalis Familiaris filius ab anno MCDLVI florere cœpit ; atque in Virum Eruditum evaſit . Inter alia illius ornamenta Græcas , atque Hebraicas litteras calluiſſe traditur , quas etiam publicè aliquando profeſſus eſt in Alma Urbe Roma , ſedente in Apoſtolico Throno Alexandro VI. Summo Pontifice , qui Joannis eruditionem plurimi fecit , & in transferendis è Græco in Latinum Sermonem nonnullis Operibus ipſo uſus fuit . Adhuc erat in vivis anno MDII. & quamvis multa eum ſcripſiſſe facilè poſſit evinci argumento ab illius doctrina deſumpto , tamen confusè tantùm poſteris indicavit Paulus Moriggia loco citando ipſius ingenii monumenta ,

Quæ ſunt :

I. Plura è Græco in Latinum tranſlata . Memorantur à citato Moriggia in Nobilit. Mediol. lib. III. cap. XV. Meminit ejuſdem etiam Picinellus in Athenæo pag. 312. citans Bernardinum Corium ſcribentem Joannem Moriggiam perchatum fuiſſe Galeacio Vicecomiti Mediolanenſium Duci, & inter Scriptores illius ævi recenſitum . Id tamen nullo modo Joanni huic noſtro tribuendum cenſemus, ſed de alio potiùs Bonincontri coævo, quem in ejuſdem Bonincontri articulo memoravimus . Cùm tamen quid ille ſcripſerit ignoremus , ejus nomen jure duximus omittendum. Agunt etiam de Scriptore noſtro Schedæ Sitonianæ.

MCLX.

MORIGGIA JULIUS.

TAmetſi Picinellus loco citando dubius fuerit, an Julius Moriggia inter Mediolanenſes Scriptores recenſendus foret, nos nihilominus eum abſque ulla hæſitatione in hac Bibliotheca cenſuimus collocandum , adducti præſertim ejus Carminibus Italicis infra recenſendis , quibus conſanguinei ſui Pauli Moriggiæ ex Ordine Jeſuatorum Opera commendavit . Amœniora coluit ſtudia, atque in illis tantum profecit, ut inter Academicos Innominatos Parmenſes non infimum locum obtinuerit . Humiliter tamen de ſe ipſe ſentiens nomen ſelegit *Inhabilis* . Cooptatus etiam fuit inter Affidatos Ticinenſes . Operam dedit inter alia transferendis in Italicum ſermonem Veterum Poëtarum Latinorum Voluminibus . Coævus extitit ejuſdem Pauli Moriggiæ , de quo paulò poſt verba nobis facienda ſunt ; ideoque floruit exeunte ſæculo XVI.

Scripſit , atque edidit .

I. Diſavventure d'Ovidio. Tranſlationem ſcilicet Ovidii de Triſtibus. *Ravenna*, *in* 12 ex Picinello.
II. Lucano delle Guerre civili , tradotto in verſo ſciolto da Giulio Moriggi. *Ravenna*, *per Franceſco Tebaldini*, 1587. *in* 4.
III. Carmina plura Italica , vulgo *Sonetti* : in libro cui titulus : Orazioni , e Poemi degli Academici Affidati di Pavia, in morte di Filippo II. *Pavia*, 1599. *in* 4.
IV. Alia plura in commendationem Operum Pauli Moriggiæ leguntur in fine libri ejuſdem Pauli , qui inſcribitur : Iſtoria dell' Antichità di Milano. *Venezia*, *appreſſo i Guerra*, 1592. *in* 4.
De eo Picinellus in Athenæo pag. 362., & Fontaninus pag. 403. libri ſui : Dell' Eloquenza Italiana. Edit. III.

MCLXI.

MORIGGIA PAULUS.

CElebre Pauli Moriggiæ nomen eſt apud Mediolanenſes ob Opera edita atque Manuſcripta. Vir iſte pietati ac litteris natus lucem vidit primam in hac Metropoli parentibus Damiano, nec non Angela Melliavacca nobiliſſimis conjugibus anno à Virginia Partu MDXXV. die verò prima Januarii . Jeſuatorum Ordinem amplexus eſt ætatis XVII tantùm attingens . In ipſo quantum profecerit ſatis eſt recenſere munera , quæ omnium plauſu obivit , nempe quater extitit Novitiorum Magiſter , & totidem Conventus Sancti Hieronymi Vicarius . Triginta quatuor annis præfuit variis ſuorum Cœnobiis ; per biennium Procurator generalis atque Definitor . Quatuor vicibus totius Religionis Generalis extitit, deinde Apoſtolicus Viſitator renunciatus eſt à Gregorio XIII. Summo Pontifice , quo tempore tres ſuæ Religioni Conventus vindicavit . Ordines, atque Conſtitutiones Jeſuatorum reformavit, & publici Juris fecit. Eccleſiam Sancti Hieronymi extruxit, & lapidem primum ibi poſuit die II. Martii anno MDLXXXIV. Patriam ſuam ſcriptis atque Operibus exornavit, uſque dum ſeptuagenarius meritiſque onuſtus è vivis abiit anno MDCIV. Jacet in Templo ſupradictæ Eccleſiæ Divi Hieronymi cum hac Epigraphe :

D. O. M.
FRATRI PAVLO MORIGIO
QVI OPERA LXI. SCRIPSIT
VIXIT ANNOS LXXX.
OBIIT ANNO MDCIV.
VIRO RELIGIOSISSIMO
AMICO OPTIMO
GEORGIVS TRIVVLTIVS MELTII COMES
COMITIS IO. FIRMI FILIVS P.

Plura ſcripſit Auctor iſte celeberrimus , ut in Elogio Sepulchrali jam dictum eſt , ſed nullâ poſthabitâ diligentiâ nobis conceſſum non fuit plura invenire uſque ad numerum LXI. etſi inſpecto Operum ſuorum Cathalogo , quem ipſe dedit in libro : „ Iſtoria „ degl' Uomini illuſtri , che furono Geſuati „ & undique alia expiſcati ſimus tam edita , quàm inedita diligentiſſimè : Lector interim accipiat pluſquam ab aliis hactenus prolatum ſit

Videlicet :

I. Calendario volgare ſecondo il Rito Ambroſiano ; *Milano*, *per il Paganelli*, 1591. *in* 4 , *e per Antonio degli Antonii*, 1598. *e* 1602. *in* 8., *e per il Bidelli*, 1620. *in* 4.
II. Sommario delle coſe mirabili della Città di Milano libri II. *Milano*, *per Antonio degl' Antonii*, 1602., & denuo 1609.
III. Iſtoria dell' Antichità di Milano libri IV. *Venezia*, *preſſo il Guerra*, 1592. *in* 4.

IV.

IV. La Nobiltà de i Signori LX. del Conſiglio di Milano libri VI. *Milano, preſſo Pacifico Ponzio*, 1595. *in* 4. e con l'aggionta del Borſieri. *Ivi, preſſo il Bidelli*, 1619. *in* 8.

V. Raccolta di tutte le Opere di Carità Criſtiana, ed Elemoſine, che ſi fanno in Milano dagli Oſpedali, Caſe Pie, ed altri luoghi, col numero delle Scuole, Collegi, e Letture, che moſtrano ſenza premio. *Milano, preſſo Graziano Ferioli*, 1559. a 1602 *in* 8.

VI. Il Duomo di Milano, detto l'ottava meraviglia del Mondo, deſcritto. *Milano, preſſo il Majetta*, 1594. *in* 8 *ed appreſſo il Cardi*, 1642.

VII. Origine della Madonna del Monte ſopra Vareſe. *Milano*, 1613. *in* 8.

VIII. Origine della Madonna di S. Celſo di Mileno, colla deſcrizione di quel Tempio. *Milano, preſſo il Ponzio*, 1604. *in* 4.

IX. Iſtoria & origine della famoſa Fontana della Madonna di Caravaggio. *Milano, preſſo il Colonna*, 1545. *in* 4., a *Breſcia, preſſo il Sabbio*, 1618 *in* 4.

X. Iſtoria della Nobiltà del Lago Maggiore, nella quale ſi deſcrive il fiume Ticino; con la deſcrizione di tutte le Terre, e Borghi, che giacciono nelle ſue Riviere, con gli Uomini degni di lode, che ſono uſciti da quei nobili luoghi. *Milano, per il Bordone, e Locarni*, 1603. *in* 8. Primus fuit qui Hiſtoriam hujus Lacus ſcripſit poſt Maccaneum, de quo jam egimus.

XI. Iſtoria dell'origine di tutte le Religioni libri III. *Venezia, preſſo li fratelli Zoppini*, 1569. e 1581., *ed ivi, per il Bonfadio*, 1586. *in* 8.

XII. Iſtoria brieve dell'Auguſtiſſima Caſa d'Auſtria, con la Vita d'Uomini, e Donne di queſto gran Ceppo. *Bergomo, per Comino Ventura*, 1593 *in* 4.

XIII. Iſtoria de Perſonaggi Illuſtri, che furono Religioſi Geſuati libri V. *Ivi*, 1599. *in* 4, a *Venezia, preſſo Sebaſtiano Combi*, 1604. *in* 4.

XIV. Iſtoria della meraviglioſa converſione, vita, e fine della Conteſſa Lodovica Torella Conteſſa di Guaſtalla. *Bergomo, per Comino Ventura*, 1592. *in* 4, e *Milano, preſſo Ambrogio Ramellati*, 1680.

XV. Della Progenie di Gregorio XIV. *Milano, preſſo il Ponzio*, 1591 *in* 4.

XVI. Sommario Cronologico, diviſo in ſette libri, dal principio del Mondo ſino al preſente, in cui è la Vita di Criſto ec. *Bergomo, per Comino Ventura*, 1597 e 1604 *in* 4.

XVII. Vita della Madre di Dio. Teſte Picinello.

XVIII. Vita dell'Infante Eliſabetta d'Auſtria Regina di Francia. *Ivi*, 1594. *in* 4.

XIX. Iſtoria de' Perſonaggi illuſtri Religioſi, diviſa in cinque libri. *Ivi*, 1603. *in* 4.

XX. Paradiſo de' Geſuati, nel quale ſi racconta l'origine dell'Ordine de' Geſuati di S. Girolamo, a la Vita del B. Giovanni Colombini Fondatore di eſſo Ordine, con parte delle Sante Vite d'alcuni de' ſuoi Diſcepoli. Con due Trattati l'uno della Parola di Dio, a l'altro dell'eccellenza dell'Orazione. *Venezia, preſſo il Guerra*, 1582. *in* 4.

XXI. Dello ſtato Religioſo, e via Spirituale parti III. *Venezia, per il Bevilaqua*, 1559. *ed ivi, per il Farri*, 1569. *in* 8.

XXII. Giardino Spirituale parti VIII. *Como*, 1597. *in* 8., & traduit en François, avec la declaration de la Meſſe. *A Arras, chez Bellet*, 1599 *in* 8.

XXIII. Giojello de' Criſtiani libri V.

XXIV. Prato Spirituale libri III.

XXV. Riforma di tutti gli ordini delle Religioni.

XXVI. Regola da oſſervarſi nel recitare le hore Canoniche.

XXVII. Teſoro Criſtiano.

XXVIII. Indulgenze, Doni, Grazie, e Teſori Spirituali.

XXIX. Offizio del Nome di Gesù con le Litanie.

XXX. Sonetti, Canzoni, e Rapreſentazioni Spirituali.

XXXI. Trattato della Perfezione.

XXXII. Santuario delle Città e Dioceſi di Milano, nel quale ſono deſcritti tutti li Corpi Santi, e Sagre Reliquie, che ſono nelle Chieſe d'eſſa Città.

XXXIII. Riforma della Regola, e delle Conſtituzioni della Religione de' Geſuati.

XXXIV. Scala de' Religioſi, per la quale ſi faliſce al colmo della perfezione della Vita Spirituale, con la Vita del B. Giovanni da Toſſignano Veſcovo di Ferrara da Paolo Moriggia, cavata dalle tenebre, dov'è giaciuto già CL. anni, *Pavia, per Girolamo Bartoli*, 1551. *in* 4.

XXXV. Sommario Cronologico delle Vite de' Ponteſici Romani. *Bergomo, per Comino Ventura*, 1601. *in* 4.

XXXVI. Elogj de' Ponteſici Romani fondatori delle Religioni. Extat ibidem.

XXXVII. Deſcrizione dell' Eſcuriale. Extat ad calcem Hiſtoriæ Auſtriacæ Domus.

XXXVIII. Capitolo di S. Baſilio del culto della pietà, e vita Monaſtica, tradotto dal Greco in Latino, e poi in Volgare, con alquante traduzzioni di Latino in Volgare.

XXXIX. Iſtoria dell'illuſtre Caſa Sauli Genoveſe, e di molte illuſtri Famiglie, che con eſſa tengono parentado.

XL. Vite di S. Lorenzo Giuſtiniani, cavata da varj Autori.

XLI. Sermoni, e Prediche recitate in Luca, Piſtoja, Siena, ed altrove.

XLII. La Santiſſima Vita del Glorioſo S. Girolamo Dottore di S. Chieſa, raccolte dal R. P. Alfonſo Villegas, Dottore, Teologo, e Predicatore, e dagli medeſimi ſcritti di S. Girolamo ed altri gravi Autori, con le ſue magnificenze ſcritte da S. Agoſtino, ed alcune viſioni, ch'ebbe il medeſimo S. Agoſtino e S. Cirillo Veſcovo di Geruſalemme, e di S. Severo, ed altri nella ſua gloria, con parte de' ſuoi celebriſſimi Miracoli ſcritti dall'iſteſſo S. Cirillo, il tutto con diligenza adunato dal R. P. F. Paolo Moriggia Milaneſe de' Geſuati di S. Girolamo. MS. prœlo paratus, extat in Bibliotheca Ambroſiana ſign. R. n. 111. in fol.

XLIII. Epiſtolæ ad Federicum Cardinalem Borromæum datæ anno MDIC. Extant in ſæpè laudata Collectione Epiſtolarum ejuſdem Card. in Biblioth. Ambroſ.

XLIV. Memoria degli Arciveſcovi di Milano, che ſono tenuti per Santi; oltre a quei che ſi trovano nel Calendario ultimo Ambroſiano. MS in fol autograph. Extat apud Canonicum Jo. Andream Iricum ſummè mihi amicitiâ conjunctum.

XLV. Vite SS. Martyrum Firmi, & Ruſtici, cujus Editionis Epiſtolam nuncupatoriam refert *Cominus Ventura ad Franciſcum Cremaſcum, datam Mediolani* 1. *Martii* 1601. Extat in lib cui titulus: „ Delle Dedicatorie di diverſi lib. III. *Bergomo, per Comino Ventura*, 1601. *in* 4.

Laudatur ab Abbate Ghilino in prima parte ſui Theatri, a Joanne Petro Puricello in Diſſertatione Nazariana cap. CLVIII., a Hieronymo Borſetio in ſupplem. cap. XII. à Laſor à Varea, ab Auctoribus Diarii Italici *Venetiis* impreſſi Tom. VII. a Cæſare Moriggia, qui Vitam Auctoris noſtri ſcripſit, à Picinello in Mediolanenſi Athenæo pag. 452., necnon à Clariſs. Sitono, & Mazzucchello in eorum Schedis.

MCLXII.

MORONUS BARTHOLOMÆUS.

INter illuſtres Moronos Mediolanenſes meritò locum tenet Bartholomæus Joannis, & item Joannæ Petraſanctæ Nobilium Conjugum filius, unus ex quinque Mediolanenſis Reipublicæ proceribus, quos libertatis Defenſores nuncupabant, ideoque juravit anno à Virginis Partu MCCCCXLVIII. die prima Martii in manibus Balthaſſaris Capræ pro defenſione Patriæ libertatis, nam erat unus ex Capitaneis Portæ Novæ, Militum quoque Tribunus, ut ex documento in Collectaneis Archinteis à me inſpecto. Imò ex aliis autenticis Tabulis à Joanne noſtro de Sitonis de Scotia in Epiſtola ſua relatis, ad Cl. Curtium ſcripta, & in illius Opere impreſſa, Bartholomæus noſter numerabatur inter Capitaneos, & Defenſores Reipublicæ anno præcedenti, videlicet MCCCCXLVII. Collegium Nobilium JCC. hujus Urbis ingreſſus eſt anno MCCCCXVIII. Deinde Franciſci Sfortiæ Mediolani Ducis IV. extitit à Conſiliis, claruitque uſque ad annum Chriſtianum MCCCCLXI., ut legitur in Inſcriptione Sepulchrali, quam vidi inter Collectanea Jacobi Valerii, extante olim in Eccleſia Scalenſi, ſequentibus litteris:

HOC

Digitized by Google

HOC EST SEPVLCHRVM
SPECTABILIS DOMINI HIERONYMI MORONI
SENATORIS ET CONSILIARII SECRETI
ILLVSTRISSIMI ET EXCELSI DOMINI DOMINI
FRANCISCI SFORTIAE DVCIS MEDIOLANI
AC PRAESTANTISSIMI IVRIS VTRIVSQVE DOCTORIS
DOMINI BARTHOLOMAEI MORONI
QVI OBIIT DIE VIII. SEPTEMB. AN. MCCCCLXI.
EIVSQVE HAEREDVM.

Laudatur à pluribus, ut infra, inter JCC. ſuæ ætatis Clariſſimus. Dolendum interea eſt, quòd pauca de ipſo temporis edacitas nobis ſervaverit, A

Quæ ſunt:

I. Conſilia Juridica. Extant inter Conſilia Martini Garati pagg. 28. & 29.

II. Diſſertatio Juris de Lecto Padi, à Ticino uſque ad Urbem Mantuam. MS. in fol. pagg. 61. Extat in Bibliotheca S. Salvatoris Papiæ, teſte P. D. Gaſpare Berretta alibi à nobis laudato in ſuis Schedis.

Videndi ſunt Corius ad annum MCCCCXLVII. Placidus Pucinellus in Chronico Glaſſiatenſi pag. 69. Statuta Mediolani Vol. I. Curtius in Opere de Medicis Mediolanenſibus pag. 285., & Sitonus in Theatro Nobil. pag. 40. Art. num. 116. B

MCLXIII.

MORONUS BERNARDINUS.

TAmetſi omnem moverimus lapidem, ex veteri adagio, ut de Bernardini Moroni Mediolanenſis, quemadmodum ipſe teſtatur in titulo Operis, cujus poſt pauca mentio fiet, parentibus, actis, atque emortuali anno Lectores noſtros docere liceret, tamen diligentiam noſtram fruſtra impendimus, cùm C à Suis, quamquam non ſemel rogatis, ne hilum quidem habere potuerimus. Ordinem Servorum Beatæ Virginis Deiparæ Scriptorem hunc profeſſum fuiſſe ex ejuſdem Lucubrationibus liquet, in quibus ſacram Eruditionem, qua pollebat, oſtendit.

Iſtæ ſic inſcribuntur:

I. Bernardini Moroni Mediolanenſis Servitæ liber Creationis, cum Exaſtico in fine ad Lectorem Jo. Angeli Porri Mediolanenſis, *impreſſus per Gotbardum Pontium*. Ad inſtantiam Jo. Antonii de Vareda, die 20. Junii 1510. *Mediolani*.

II. Expoſitio Metrica Pſalmi *Magnificat*. *Mediolani, apud Gotbardum Pontium*, 1512. *die octava Septembris*, in 4. D

MCLXIV.

MORONUS HIERONYMUS.

JOannes Moronus Ducalium Arcanorum Magiſter, ex conjuge ſua Anna Foſſata Hieronymum genuit, qui ab ipſa infantia litteris excultus, ad ſeria Legum ſe contulit ſtudia, quibus tam ſedulam navavit Operam, ut brevi ſummos Academicos honores ſit aſſecutus. Avitæ Nobilitatis ergo, propriæque doctrinæ merito inter Juriſperitos, quorum Collegium in hac Metropoli florentiſſimum omnia mirata ſunt ſæcula, cooptari meruit anno MCCCCXCVIII. Dein Regius Advocatus Fiſcalis per Chriſtianiſs. Ludovicum XII. Francorum Regem tunc in Inſubribus dominantem creatur die XI. menſis Novembris, anno MCDIC. à quo Senatoris ampliſſimi munus etiam obtinuit anno MDXI. Hinc Leuci Comitatu auctus à Maximiliano Maria Sfortia Vicecomite; anno inde MDXXI. Ducalis Gubernator extitit hujus Mediolanenſis dominii pro Franciſco II. Sfortia Vicecomite: tale dedit prudentiæ ſpecimen, ut ad Senatoriam dignitatem aſſumeretur à Carolo V. Cæſare, cujus fuit etiam à Conſiliis, necnon Supremus Cancellarius creatus extitit. Cæſareo exercitui Commiſſarius in Italia Generalis præfuit, & ad Leonem X. Summum Pontificem Legatione functus eſt; atque ut uno verbo dicamus omnia, Sfortiaci Imperii columen jure nuncupari meruit. Ferdinandus autem Piſcariæ Marchio cum apud Novariam conjecit in carcere, die XIV. menſis Octobris, anno MDXXV. ob ſuſpicionem, quòd inito Conſilio cum Italis Principibus, & Gallis, Maximilianum Sfortiam in Gallus tunc agentem in Italiam reducere conaretur, ne Mediolanenſis Regio in Cæſaris poteſtatem redigeretur. Inde vinculatus Galliatum ducitur, tum in Caſtrum Papienſe. Ejuſdem innocentiâ poſtmodum cognitâ Principis gratiam recuperavit anno MDXXVII. Kal. Januarii, ut patet ex infra memorando Diplomate. Quantum ejus eſſet ingenium, teſtantur verba Hieronymi Perboni Marchionis Inciſæ, qui in Epiſtola VI. lib. I. ad Alexandrum, & Hieronymom de Feruſinis, hæc ait: „ Hieronymus Moronus, cujus rarum „ inter viventes ingenium, etiam hoſtibus in pretio erat, „ & venerabile „. Claruit quoque Scriptor noſter ſobole præſtantiſſima, in primis verò Joanne poſtmodum S. R. E. Cardinali, de quo mox agemus, & Joanne Antonio, qui Galeacium Maceratenſem Epiſcopum genuit. Tot honorum gradibos exornatus, in utraque fortuna quadrati ſemper animi Vir, anno MDXXIX. in Vico S. Caſſiani VII. ab Urbe Florentia lapide, inter vivos eſſe deſiit, annos natus LIX. Eum laudavit hoc Epigrammate Hercules Cimilioctus.

Ad

Ad Comitem Hieronymum Moronum.

Arma tibi Mavors, tibi Phœbus contulit Artes,
Queis vitam ſervas, perpetuamque facis;
Conficis infenſos armis tibi Martius hoſtes,
Artibus infenſa & vincere fata potes.
Sed Phœbus de te mage, quam Mars fortè meretur.
Quo brevior vita hinc, longior inde venit.

Extat inter Epigrammata ejuſdem. MSS. in 4. Biblioth. Marchionum FF. Vicecomitum.

Plura ſuperſunt nobis eruditionis illius monumenta, è quibus primas certè debemus quatuor inſignibus Codicibus MSS. in folio, lectu digniſſimis, quos Marchio Carolus de Sylva Vir humaniſſimus nobis communicavit. Multa in eis Hieronymi noſtri continentur Opuſcula, quorum hic nomenclaturam damus.

I. Epiſtolæ plurimæ Latinæ ad varios, nempe:
   Ad Jacobum Antiquarium multæ,
   Ad Georgium Cardinalem Rothomagenſem proRegem in Italia,
   Ad Ludovicum XII. Galliæ Regem, & Mediolani Ducem,
   Ad Gulielmum Montisferrati Marchionem,
   Ad Lancinum Curtium,
   Ad Stephanum Poncherium Epiſcopum Pariſienſem, & Mediolani Cancellarium,
   Ad Matthæum Cardinalem Sedunenſem,
   Ad Joannem Jacobum Caſtilionæum, Barii Archiepiſcopum,
   Ad Octavianum Sfortiam electum Laudenſem,
   Ad Luchinum Cribellum in Helvetiis Legatum,
   Ad Maximilianum Sfortiam Mediolani Ducem,
   Ad Marinum Caraciolum Romæ Legatum,
   Ad Jacobum Sadoletum Pontificis Secretarium,
   Ad Albertum Pium Carpenſem Cæſaris Legatum Romæ,
   Ad Maximilianum Cæſarem electum Imperatorem.

II. Relatio temporum, & prætextuum Ludovici Sfortiæ appellati *il Moro*, cùm tyrannicè occupavit Ducatum, & univerſum Dominium Mediolanenſe Galeacio Nepoti, & Duci legitimo.

III. Oratio pro Ingreſſu in Collegium J. PP. Mediolani Urbani Trivultii.

IV. Oratio gratulatoria in Senatu habita ad Joannem Oliverium Præſidem recèns creatum.

V. Oratio in receptione ad dictum Collegium Pauli Tarti Doctoris, habita coram frequenti comitatu.

VI. Oratio gratulatoria ad Summum Pontificem Julium II. nomine Chriſtianiſſimi Regis Francorum in aſſumptione ad Pontificatum.

VII. Oratio in præſtanda obedientia Leoni X. Pont. Max. pro Maximiliano Sfortia Mediolani Duce, Hieronymi Moroni JC. Mediolanenſis, & Senatoris ibid. Extat etiam impreſſa *Mediol. per Zarottum de Caſtilione*, *in* 4. cum aliis Opuſculis ad dictum Pontificem ſpectantibus, in Biblior. S. Mariæ Coronatæ Mediolani.

VIII. Fragmentum Orationis exhortatoriæ Papæ Leoni contra Gallos, nomine Ducis Maximiliani Sfortiæ.

IX. Reſponſio Hieronymi Moroni Mediolanenſis Ducis Legati, facta in Concilio Lateranenſi contra Gallorum Legatorum verba.

X. Oratio in laudem Antonii Trivultii ad Cardinalatum promoti, coram Summo Pontifice habita. Extat ibidem.

XI. Examen ſuum à ſe conſcriptum, dum eſſet in Arce Papiæ captivus Marchionis Piſcariæ, die XXV. Octobris MDXXV. Idiomate Latino, paginarum 20. in fol. ibidem.

XII. Ricordi dati a Monſignor di Balanzon circa quello, che ha da ſollecitare preſſo la Ceſarea Maeſtà per le proviſioni dell' Eſercito, e del Regno di Napoli per le coſe della Guerra, del Signor Co. Girolamo Morone Commiſſario generale, l'anno MDXXVIII. VI. Settembre, pagg. 6.

XIII. Avviſo di Gerolamo Morone, della vittoria, e della Rotta de' Franceſi nel Regno di Napoli l'anno MDXXVIII. Extat MS. in Bibl. Vaticana Cod. 3924.

Tom. II.

In Libro octavo Epigrammatum Lancini Curtii editionis Mediolanenſis, ann. 1521. extant Epigrammata ad Hieronymum Moronum pagg. 113. 121. 123., & Libro nono pag. 141., Libro decimo pag. 149., & Libro undecimo pag. 4. ſecundi Tomi.

Ad eundem Epiſtola Latina, & Carmina Jo. Biſſii, de quibus jam loco ſuo.

Extant ad eundem Epiſtolæ plures Petri Martyris de Angleria. Datæ Tridenti, anno ſupradicto.

Privilegium gratiæ, & reſtitutionis Hieronymi, factum per Cæſareum Locumtenentem & Capitaneum Generalem Mediolani, die I. Jan. MDXXVII. Extat penes amiciſs. Canonicum Jo. Andr. Iricum.

Meminerunt ejus cum debita laude Benedictus Jovius lib. I. Hiſtoriæ Novocom. Galeacius Capella in Actis reſtit. Franciſci Sfortiæ Antonius Grumellus Papienſis in Chronico ab anno MCDLXVII. ad annum MDXXIX deducto, MS. in Biblioth. Ambroſiana, dono eidem dato à Gaſpare Lancelloto Birago Metropolitanæ Ordinario. Diamans Marinonus de origine Urbis Mediol MS. Sprecherus in Pallade Rhætica lib IV. Landus de Senatu Mediol. lib. IV. & V. Benalius in Hiſt. Magiſtr. Extraord. Sitonus in Chron. J. C. C. pag. 75. artic. 324. aliique permulti.

MCLXV.

MORONUS JOANNES.

JOannes Moronus Hieronymi mox à nobis laudati, & Amabiliæ Fiſiragæ nobilium Conjugum filius, natus eſt Mediolani anno Reparationis noſtræ MDIX. VIII. Kal. Februarii. Fatetur ipſe in Epiſtola ad Reginaldum Polum degentem Patavii, ſe ibi utriuſque Juris tyrocinium poſuiſſe. In illis ita profecit, ut inter primos illius Gymnaſii J. C. fuerit citiſſimè connumeratus. Romam dein profectus, à Clemente VII. anno MDXXIX. Epiſcopus Mutinenſis eligitur die VII. menſis Aprilis adhuc juvenis annorum viginti. Diu ipſam Eccleſiam rexit maxima Paſtorali ſollicitudine, ac vigilantia, Synodis tribus doctiſſimis habitis, Clero & Populo à vitiis redempto. Illud etiam inter ejus geſta præclariſſimum numeratur, quòd Celeberrimam Jeſu Societatem, & Capuccinos Mutinam primus invexit, eoque egregio facinore perſunctus Inſulam ipſam renunciavit. A Summo Pont. Paulo III. loco Petri Pauli Vergerii ad Ferdinandum Romanorum Regem in Pannoniam & Boëmiam Apoſtolicæ Sedis Legatus mittitur. Omnibus Germaniæ Conventibus, præſertim Ratiſponenſi, tum Religionis, tum Turcis reſiſtendi cauſâ coacto affuit. Abſens ab eodem Pontifice Presbyter Cardinalis S. Vitalis Titulo Veſtinæ, mox Sancti Stephani, anno MDXLII. omnibus plaudentibus eligitur. Bononiæ purpureum Pileum à Gaſpare Legato Cardinali Contareno ſuſcepit, cui in eodem munere Succeſſor poſtea datur. Romæ autem Collegii Germanici Patronus extitit eximius, imò ejuſdem Auctor dici poteſt poſt Ignatium Societatis Jeſu Sanctiſſimum Patrem. Bis Legatus Pontificius in Synodo Tridentina ſedit, præſeditque ſanctiſſimè, & tamen ſub Paulo IV. penè non capitis, ac famæ periculum ſubiit. In ſuſpicionem enim ejuſdem Pontificis venit, quaſi in Germania cum Proteſtantibus colluſiſſet, ideoque in Mole Adriani includitur, fuitque ibi tantorum meritorum Præſul, donec Pontifex vixit. Eo è vivis erepto, cùm Moronus coram datis Judicibus objectum crimen ritè, ac evidentiſſimè diluiſſet, apud omnes ex innocentia triumphavit. De hac re videnda eſt etiam Vita Caroli Sigonii à Clariſſimo Muratorio ſcripta, etſi peſſimè habita ab Archiepiſcopo olim Anciranо Fontaninio, (ſed abunde eam vindicavit Muratorius in Libro: „ Diſeſa della Vita di Carlo Sigonio. „) Extat quoque Narratio captivitatis ejuſdem, ab Anonymo ſcripta in Cod. MS Bibliothecæ Ambroſianæ, ſign. R. num 833. in fol. Sub Pio IV. & V., nec non Gregorio XIII. quorum denuo crebras Legationes obivit feliciſſimè ad Cæſarem in Germania, in Italia ad Genuenſes, auctuſque adminiſtratione Novarienſis Eccleſiæ, aliiſque, tum muneribus graviſſimis, tum

opulentiſſimis Sacerdotiis, Epiſcopus Præneſtinus, Tuſculanus, Portuenſis, atque Oſtienſis, & Cardinalium Decanus, felici apud omnes, & integrâ famâ ſeptuagenario major occubuit Romæ an. MDLXXX. Kal. Decembris. Jacet in Templo S. Mariæ ſupra Minervam cum hoc Elogio:

HIC IACET CORPVS IOANNIS CARDINALIS MORONI
PATRITII MEDIOLANENSIS ET EPISCOPI OSTIENSIS
QVI FVIT LEGATVS APOSTOLICVS
IN SACRO CONCILIO TRIDENTINO ET PRAESES
VIXIT ANNOS LXXI. MENSES X. DIES V.
OBIIT I. DECEMBRIS MDLXXX.
ORATE DEVM PRO EO
HIERONYMVS MORONVS COMES PONTISCORONI HAERES
HORATIVS MORONVS
EPISCOPVS SVTRINVS ET NEPESINVS
FRATRIS FILII DOMINO AC PATRONO OPTIMO
EX TESTAMENTO MOERENTES POSVERE.

Tanta prudentia, ac ſingulari doctrina præditus fuit, ut S. Carolus Borromæus poſt patrui exceſſum, illum conatus ſit evehere ad Apoſtolicam Sedem. Plura ſcripſit, quæ nos undique collegimus, & aliqua noviter hic damus,

Videlicet:

I. Acta trium Synodorum Mutinenſium, de quibus ſupra.

II. Conſtitutiones Epiſcopatus Novarienſis, ad Divinum cultum, curam Animarum, & vitam Clericorum pertinentes. *Novariæ*, 1553.

III. Verba Cardinalis Moroni prolata in ejus prima comparitione in generali Congregatione Concilii Tridentini, anno MDLXIII. *Ripæ, apud Jo. Baptiſtam Bozulam eodem anno*, in 4., *& Mediolani*, 1576. in 4. Oratio ipſa extat in Conciliis Labbei.

IV. Leges pro Concordia Genuenſium, publicatæ Genuæ anno MDLXXVI. die XVII. Maji, quæ anno ſequenti editæ ſunt *Neapoli*. Conditæ fuerant leges ipſæ à Cardinali noſtro unà cum Joanne Franciſco Blandrata ex Comitibus Sancti Georgii tunc Aquenſi Epiſcopo, & poſtmodum S. R. E. Card., atque Duce Gandiæ, in Urbe Caſalenſi, quos omnes eam ob rem proluxo Carmine Italico, vulgo *Canzone*, laudavit Annibal Guaſcus Alexandrinus, illudque legitur inter ejus Carmina Italica edita anno 1581.

V. Relatio ſuæ Legationis ad Concilium.

VI. Acta ejuſdem Concilii Tridentini. Extant in Archivo Pontificio.

VII. Relazione ſopra li Negozj del Concilio di Trento. Extat MS. in Bibliotheca olim Comitis Cæſaris Montii.

VIII. Epiſtolæ XXX. Latinæ ad Legatos Concilii Tridentini, varia ad ejuſdem Concilii negotium ſpectantia continentes, datæ Oeniponti anno MDLXIII. Extant in Codice MS. Biblior. Ambroſianæ, ſign. R. num. 109. in fol.

IX. Epiſtolæ XXXII. Italicæ ad quendam Præſulem Anonymum de rebus ad Concilium ſupradictum pertinentibus; datæ ſunt à die XI. menſis Octobris anni MDLXI. uſque ad XIX. Februarii MDLXII. Extant in ſupradicta olim Comitis Montii Bibliotheca.

X. Epiſtola ad Cardinalem D. Carolum Borromeum de Diplomate Pontificio Nuncii Delphini agens, unà cum ejuſdem Moroni Meditationibus ſex. Extat ibidem.

XI. Epiſtolæ plures tam Italicæ, quàm Latinæ, ab anno MDLXVI. uſque ad annum MDLXXX., de quibus effici poteſt Volumen integrum, Divo Carolo Borromæo ſcriptæ. Extant in ſæpe laudata Collectione Epiſtolarum D. Caroli in Bibliotheca Ambroſiana.

XII. Epiſtolæ plures ad Polum, & ad Corteſium Cardinales, nec non ad Paulum Jovium, ad Federicum Nauſeam, alioſque Claros doctrinâ Viros. Extant partim MSS. partim in Collectionibus Epiſtolarum illuſtrium Virorum, inter quas illa cujus eſt titulus: Lettere de' Principi, ſcritte a' Principi.

XIII. Reſponſio ad Litteras Maximiliani II. Rom. Imper. quibus Sacrum Cardinalium Collegium monuerat, ne Ferrariæ, atque Mutinæ Ducibus, Sereniſſimi, atque Altitudinis Titulos eis à ſe nunquam datos, atque illis nequaquam competentes in poſterum tribuerent. Dat. Genuæ XXVII. Julii MDLXXV. Extat in Lonig. Cod. Ital. Diplomat. Tom. III. pag. 771., & MS. in Bibliotheca Ambroſ. ſign. P. num. 1.

XIV. Opera Eraſmi Roterodami ab erroribus emendata, ut in lucem ederentur curavit.

Vitam ipſius ſcripſit Ludovicus Jacobillus Fulginatenſis. Ab amiciſſimo quoque & docto Patre Carocello Monacho Congregationis Montis Oliveti, & Bibliothecæ Alterianæ in Alma Urbe Præfecto monitus fui, ibi extare Cod. MS. cui titulus: „ Compendio della Vita del Cardinal Morone Milaneſe, figliuolo del Sig. Girolamo Morone, Conte di Curo, Gran Cancelliere del Duca di Milano Franceſco Sforza.

In Opere, cui titulus Carmina Illuſt. Poët. Ital. Tom. VIII. pag. 165. Extat Epigramma Bernardini Rotæ Neapolitani ad Joannem Moronum Cardinalem.

In Tomo autem X. pag. 1. extat longum Carmen Antonii Vaccæ ad Jo. Moronum.

In Tomo XI. pag. 218. extat Epigramma Franciſci Vinthæ Volaterrani de Joanne Morono Card. Ampliſſimo.

Ipſi electo Epiſcopo Mutinenſi dedit Latinas Litteras Hieronymus Perbonus, quæ extant inter ejus impreſſas *Mediol. apud Medam*, 1513. lib. IV. pag. 5.

Extat ad eundem Epiſtola Cardin. Ardinghelli, dat. Romæ VIII. Jan. MDXLV. in lib. cui titulus: Lettere di diverſi Autori eccellenti. *Venezia*, 1556. in 8.

In Libro inſcripto: „ Scelta di Lettere di diverſi eccellentiſſimi Scrittori, di Bartolomeo Zucchi. *Venezia*, 1595. in 4. Extat Epiſtola Cardinalis Nicolini ad Cardinalem Moronum.

Legitur etiam ad eundem Carmen citati Bernardini Rotæ in Tom. I. Operum ejuſdem, edit. Neapol. 1736. pag. 219.

Inter Epiſtolas Cardinalis Sadoleti extat Epiſtola ad Joannem Moronum S. R. E. Cardinalem Legatum Bononiæ, pag. 579. *Lugduni*, 1560. in 8.

Maxima cum laude locuti ſunt de eo Ciacconius in Vita Pauli III. Andreas Victorellus, Ferdinandus Ughellus in Epiſcopis Mutinenſibus, Antonius Verderius in Supplemento Bibliothecæ Geſneri, Nicolaus Comnenus Papadopolus in Hiſtoria Gymnaſii Patavini, Tom II. pag. 80. Eggs Purpura Docta, Tom. IV. pag. 584. Sitonus in Chron. J. P?. Art. 324., Iticus in Hiſt. Tridinenſi, & Picinellus in Athenæo pag. 313.

MCLXVI.

MORONUS JOANNES CHRISTOPHORUS.

MOrona Familia nedum in hac Metropoli Viros protulit omni commendatione digniſſimos, ſed alios quoque habemus eodem ſanguine genitos in Oppidis Mediolanenſis Ducatus. Id apparet in Joanne Chriſtophoro Morono, qui in Trivilienſi municipio primam accepit lucis uſuram, & ineunte ſæculo ſuperiori lucubrationibus ſuis artem memoriæ litterarum cultoribus utiliſſimam poſteris tradere curavit. Summo interim cum dolore fateri cogimur, fruſtra nos in perquirendis tanti Viri actis, parentibus, ac reliquis pro conſuetudine noſtra ad eum ſpectantibus inſudaſſe; nihil enim offendimus, unde poſſimus Lectoribus ſatisfacere, præter

Opus ejuſdem ſic inſcriptum:

I. De arte memoriæ Joannis Chriſtophori Moroni Trivilienſis Cod. MS. Autographus 1601. in 4. Extat in Biblioth. Monachorum S. Ambroſii.

MCLXVII.

MORONUS NICOLAUS.

MAximilianus Moronus Stampa, & Eleonora Puthea Mediolanenſes Conjnges nobiliſſimi, parentes fuere Nicolai Viri egregiâ litteraturâ in legalibus præcipuè ſtudiis illuſtris. Juvenili adhuc ætate Clericalem amplexus militiam ſic enituit gravitate morum, atque doctrinæ præſtantia, ut Canonicorum Regio-ducalis Baſilicæ Sanctæ Mariæ Scalenſis Cœtui adnumeratus, inter præclaros Collegas jure ſuſpici meruerit. Majorum ſuorum in eadem Baſilica jacentium cineres novo decoravit tumulo, atque una cum fratre ſuo Hieronymo Juris Conſulto Collegiato hac Inſcriptione ornavit, quæ adhuc ibidem legitur marmori inciſa:

ILLVSTRISSIMIS MORONIS
IVXTA ARAM MAXIMAM
ALIAS QVIESCENTIBVS
COMES HIERONYMVS I. C. C.
ET CANONICVS D. NICOLAVS
FRATRES MORONI STAMPAE
NOVVM HVNC TVMVLVM
SIBI SVISQVE IMPETRANT
DIE XXII. OCTOBR. ANNO MDCXCII.

Commendarur autem Nicolans noſter hoc Opere

I. De Fide, Tregua, & Pace. *Venetiis, apud Zenerum*, 1683. *Tomi III. in 8.*, & in Tract. Juris Tom. II. pag. 108.

De eo Sitonus in Chron. art. 1013. pagg. 215. & 216. atque in Schedis.

MCLXVIII.

MORONUS PONTIANUS.

IN Pontiano Morono Mediolanenſi, clariſſimo genere orto, atque inter Monachos S. Benedicti præclariſſimæ Congregationis Montis Oliveti recenſito, multa emicuerunt litteraria ornamenta, quorum gratiâ in hac noſtra Bibliotheca locum meritò obtinet; Poëticam enim, atque Oratoriam facultatem ita in ſe conjunxit, ut primæ leporem, alterius gravitate temperans, omnium in ſe animos, oculoſque converteret. Cùm autem eximiæ pietatis, atque prudentiæ non modica pluries dediſſet indicia, multis ſuæ Congregationis Cœnobiis præfici meruit; videlicet Romano, Piſano, Ferrarienſi, Faventino, Piſaurienſi, Lucenſi, Volaterrano, Eugubino, atque Mediolanenſi Sancti Victoris. Acceptiſſimus fuit Raynaldo Cardinali Eſtenſi, qui ſacrâ poſtmodum purpurâ depoſitâ Mutinæ Ducatum obtinuit; cui etiam dicavit:

I. Poema. Illud typis datum fuiſſe aſſerit Belfortus, illius ætate vivens, non tamen indicat, cujus argumenti Poema illud fuerit, vel qua lingua conſcriptum, quemadmodum & locum reticet, ubi excuſum fuit.

Ex Belfort pag. 144.

MCLXIX.

MOZZONUS ASCANIUS.

COgnovimus ex Geneſi Familiæ Mozzonæ, quam in hujus noſtræ Collectionis uſum nobis perhumaniter ſuppeditavit JC. Sitonus Vir doctiſſimus, eam incipiens ab Antonio de Mozzonibus, qui ſæculo XIV. exeunte inter vivos erat, & deſinens in Aſcanio Ciconia Equite Hieroſolymitano Auctoris, de quo nunc agimus, ex Angela filia nepote; eandem Mozzonam Gentem inter nobiles hujus Metropolis vetuſtis etiam temporibus recenſitam fuiſſe. Floruit in ea Aſcanius Joannis Auguſtini, atque Angelæ Vicecomitis conjugum Filius. Hic Juriſprudentiam ſecutus brevì adeò in ea profecit, ut ad primarios Litteratorum gradus per Doctoratus inſignia evectus, in Juriſconſultorum Collegium cooptatus fuerit anno ſalutis MDLX. Recenſitus quoque reperitur inter XII. annonæ Præfectos anno MDLXIX. In Villa Beſutii Plebis Arciſati in Ducatu Mediolanenſi magnificas ædes extruxit, fontibus & hortis ornavit, in quarum aula primaria plures marmoreas Inſcriptiones collocavit; ibique quamplurima leguntur Carmina cultiſſima, quæ Aſcanii ingenium produnt. Deſideratus eſt anno MDXCIII. conditusque fuit in Eccleſia Collegiata & Parochiali Sancti Victoris de Arciſate, ubi Familiæ monumenta hac Inſcriptione exornata cernuntur:

MAYNO MOZONO IACOBI FILIO VIRO EGREGIO
AC BARBARAE SYLVAE IACOBI FILIAE
PARENTIBVS OPTIMIS
IACOBOQVE FRATRI CHARISSIMO
CAMILLA MOESTISS. P. MDLVII.

ARCISATENSE GENVS IACET HIC DOMVS ALTA MOZONVM
PEDRETI FRANCVS DEMITVR E CETERIS
MDLXVIIII.

NELL' ALTRA I MASCHJ, IN QVESTA SON LE MOGLIE
CHE DI ARCISATE SON LE NOBIL SPOGLIE
MDLXVIIII.

Hic etiam obſervandum eſt, quòd apud antiquos Mediolanenſes in more fuit Sepulcra Nobilium Maſculorum prope illud Nobilium Fœminarum, & Uxorum ſuarum ponere, ſed ſeorſim & ſeparatim, prout nonnullis exemplis comprobari poteſt etiam in hac Urbe, & ſignanter ex Inſcriptionibus marmoreis poſitis in Sacello Divæ Catharinæ in Eccleſia S. Mariæ Gratiarum P. V. Mediolani, tenoris ut ſequitur:
„ Sepulcrum Spectabilis Juriſperiti Domini Franciſci
„ de Bullis, & omnium deſcendentium ſuorum Ma-
„ ſculorum, qui obiit die XIV. Julii anno MCDXC.
„ Sepulcrum Mulierum Spectabilis Domini Franciſci
„ de Bullis Juriſperiti, & deſcendentium ſuarum.
Ex præfato Advocato Sitono de Scotia in Collectaneis Selectarum Inſcriptionum Mediolani, ejuſque Diœceſis. MS. in fol. penes ipſum.

Aſcanii noſtri vulgata fuiſſe

I. Opera Poetica, didicimus ex Moriggia lib. III. Nobilit. Mediol. Cap XI.

Ipſum laudarunt Bonaventura Caſtillionæus de Gallor. Inſubr. antiq. Sedib. pag. 106. Franciſcus Sanſovinus in Deſcrip. Urbis Mediol. pag. 76. Fanianus in Comment. MSS. Nob. Famil Mozzonæ. Bartholomæus Taegius in ejus Villa pag. 106 Jo. Petrus Bimius Conſil. Sitonus in Chron. Collegii JC. C. art. 531. pag. 126. & Picinellus in Athenæo pag. 57.

MCLXX.

MOZZONUS BARTHOLOMÆUS.

FLoruit ex antedicta Mozzona Gente Bartholomæus Mediolanenſis, qui Carmelitarum Ordinem in Congregatione Mantuana profeſſus, Sacræ Theologiæ Doctor eximius, acutiſſimus Metaphyſicus, atque celeberrimus Orator evaſit. Philoſophiæ Mediolani vacavit, Theologiæ verò Ferrariæ, & Bononiæ, in quibus præclaris facultatibus cùm publica doctrinæ ſpecimina dediſſet, magiſterio decoratus fuit. Suis plures per annos in ſtudiis prælegit, tum in ſacris roſtris animarum ſalutem promovere curavit. Divinos Libros in Templo Ducali S. Joannis ad Concham in hac Metropoli biennio publicè interpretatus eſt; Quadrageſimali tempore Bononiæ, Ferrariæ, Ticini, Brixiæ, aliiſque in Italiæ Urbibus Conciones habuit laudatiſſimas. Dixit etiam eloquentes Orationes non paucas ad Sanctorum commendationem in primariis hujus Urbis Baſilicis. Præfuit Conventui ſuo Mediolanenſi, tum Definitoris munus, & Vicarii Generalis officium, necnon totius Congregationis Præſulatum ſibi communi ſuorum conſenſu, & Apoſtolicæ Sedis judicio demandatum prudentiſſimè rexit. Carolo II. Hiſpaniarum Regi charus extitit, ac pro eodem apud Franciſcum II. Eſtenſem Mutinæ & Regii Ducem, tum apud Ferdinandum Carolum Mantuæ & Montisferrati Ducem honorificus Reſidens extitit, quod munus dum gereret, in Urbe Mantua mortalitatem exuit III. Kal. Julii ætatis ſuæ anno LXV. Chriſti verò MDCXCII. Juſta illi peracta ſunt in Templo Carmeli Mantuani, ubi conditus jacet.

Illius Opera partim edita, partim MSS. hæc ſunt:

I. Il Roveto di Mosè. Panegirico per S. Antonio da Padova, recitato nella Baſilica di S. Franceſco l'anno MDCLIII. *Milano*, 1563. in 12.
II. Quareſimale. MSS. in fol. apud Suos.
III. Un Volume di Panegirici. MSS. ibid. teſte Vagho loco infra citando.

Laudatur à Joſepho Maria Furnario in Chronico Eccleſiæ, & Monaſterii S. Mariæ Carmeli Mediolani, part. I. cap. 6. pagg. 102. & 103. Vago in Comment. Carmel pag. 336. Sitono in Schedis, & Picinello in Athenæo pag. 70.

MCLXXI.

MUGGIANUS DOMINICUS.

DOminicus Muggianus Mediolanenſis Carmelita, Congregationis Mantuanæ, Theodori Muggiani ejuſdem Ordinis profeſſoris, qui Concionator eximius, & in Academia Ticinenſi S. Theologiæ Interpres plures per annos extitit, ex Fratre Nepos, patruum imitatus per ſtudiorum curricula eruditionem ſibi, & laudem comparare curavit. Theologicas Quæſtiones eximiè enucleavit, in publicis litterariis certaminibus magna dedit ingenii ſpecimina, & Magiſterii honorem promeruit. Orator quoque fuit inſignis in Sanctorum præcipuè Encomiis è ſuggeſtu dicendis, atque inter ejus Orationes illa celebratur, quam habuit Brixiæ de laudibus S. Andreæ Corſini Epiſcopi Feſulani.. Non ſemel Cœnobium ſui Ordinis Sancti Joannis ad Concham nuncupatum Prior adminiſtravit, ejuſque Templi Sacrarium Sacerdotalibus pretioſis ornamentis, Aram maximam argenteo pallio, aliâque inſigni ſuppellectili ditavit. Carolo II. Mantuæ, ac Montisferrati Duci plurimùm fuit acceptus, atque ab eo in Theologum ſuum aſſumptus eſt. Bis extitit in Romana Curia pro Ordinis negotiis Procurator Generalis, tum ad ſummum Congregationis prædictæ Præſulatum aſcendit, id munus

nus ſibi demandante per Apoſtolicas Litteras Alexandro VII. Summo Pontifice. Hydrope tandem contractâ, diem vidit extremam IV. Id. Octobris, anno Redemptionis MDCLXIX. Ejus Effigiem grati animi ergo in præfato Sacrario S. Joannis ad Concham, hoc adjecto Elogio, juxta ſæculi illius turgidum genium conſcripto, ejus Cœnobii Alumni collocarunt.

Rev. Patrem Sac. Theol. Mag. Dominicum Muggianum
In Suggeſtis angelicum, in Cathedris reſolutum
Qui à Ser. Carolo II. Mant. Mont. Ferr. Duce
in Theol. aſſumptus
Miraculum
Aulam virtutibus erudivit
Bis ad Romanam Curiam miſſus Generalis Procurator
Tyberi reſtituit Catonee
Creatus ab Alex. VII. Pontif. Max.
Generalis Vicarius
Religionem ſuam
Macedonico robore, vel Apoſtolica raritate firmavit
Demum argenteo margine, pretiaſa ſuppellectili
Multa ære
Aræ elegantiam, Templi Matrem, Sacrarii
Constructionem excitatus
Se adeo in Eccleſiæ luculentiam eviſreravit
Ut Angelicum, meliuſve diras
Errleſiæ Filium an Patrem
Obiit IV. Idus Octobris Anno MDCLXIX.
Ac Patre emerito, Præſuli optimo
Hoc æterni Monumentum amoris
Carmelitæ Poſteri poſuere.

Poſt ſe reliquit:

I. Un Volume di Panegirici, ed Orazioni. MS. juſtæ molis in Biblioth. ſupramemorati Cœnobii S. Jo. ad Concham ſervatur.
Agunt de ipſo Vaghus in Comment. ſui Ordinis, pag. 314., & Felina pag. 137. ubi Epigramma in ejus laudem legitur.

MCLXXII.

MUTIUS PIUS.

TAm diſertè, accuratiſſimèque de Pio Mutio ſcripſit Clariſs. Armellinus in ſua Bibliotheca Benedictino-Caſinenſi, ut mihi parum addere ei datum ſit, ideoque, paucis mutatis, ferè illius verbis uſus ſum, itaut Lector non mihi, ſed Armellino Acta, atque Opera diligentiſſimè relata hujus Auctoris debere teneantur. Pius igitur Mutius natus eſt Mediolani anno poſt Chriſti Nativitatem MDLXXIV. die XV. Maji, oriundus tamen ex Familia Oppidi Pontis S. Petri in Territorio Bergomenſi. Anno verò MDLXXXIX. die XII. Martii Monachi vitam vovit in Cœnobio S. Simpliciani hujus Urbis. Mirum verò ad Scientias addiſcendas amorem, egregio favente ingenio, ab ipſo, ſi dicere licet, matris utero tulit. Puerili enim ætate præmaturam Studiis operam dedit, & vix quinquennis Grammaticam, ſeptennis autem Rhetoricam artem ita callebat, ut Orationes, Carmina, & alia id genus cunctis admirantibus, ut aſſerit Armellinus, ac plaudentibus publicè recitaret. Mediolani, & Patavii Scholaſticis facultatibus operam dedit. Papiæ deinde in Academia Affidatorum, & in aliis Italiæ celebrioribus, quibus certatim adſcriptus fuit, doctis ingenii fœtibus, omnium commendationem promeruit; præcipuè tamen hiſtoricis, ac politicis litteris incubuit, in quibus celebris admodum, & excellens evaſit, ac inſignes hiſce de rebus Lucubrationes conſcripſit, inter quas Animadverſiones in Tacitum nominis immortalitatem præceteris ei pepererunt. Has autem doctrinæ gemmas, pietatis, ac moralium virtutum auro præclarè exornabat, inculpatis moribus, integritate vitæ, regularis obſervantiæ zelo omnibus ubique prælucens. Ea propter à Patribus Congregationis S. Juſtinæ, qui ejus non minus prudentiam, quàm doctrinam optimè perſpectam habebant, miſſus ad Chriſtianiſſimum Regem Ludovicum XIII. Orator pro cauſa Abbatiæ Lirinenſis, de qua locutus eſt Armellinus in ſua Bibliotheca, ubi de Petro Paulo Benallio diſſerit, quæ vel denuo agitabatur, vel nondum planè abſoluta erat, arduam Legationem adeò feliciter obivit, ut adhuc in Gallia degens, in Generalibus Comitiis creatus fuerit Abbas, ac poſtea totius Congregationis Deffinitor. Reverſus in Italiam negotium quoddam magni momenti cum Ducibus Sabaudiæ, Parmæ, & Mutinæ proſperè admodum confecit. Inde ad Monaſteria gubernanda animum adjiciens, Cœnobio Sancti Pauli de Urbe triennio præfuit, quo tempore familiaritate jucundiſſima Quarengii, Maſcardi, aliorumque eruditiſſimorum Hominum eſt uſus. Eum ob doctrinam, ac probitatem intimè amavit Cardinalis Fridericus Borromæus, Cardinalis verò Guido Bentivolus ſcientiam judiciumque Mutii tanti fecit, ut ejus non ſolùm conſiliis plurimùm deferret, ſed Hiſtoriam etiam ſuam de Bello, ac rebus Belgicis ei luſtrandam, & corrigendam ſubjecerit. Fuit inſuper Abbas Sanctorum Spiritus, & Galli Papiæ, Sanctæ Scholaſticæ Sublaci, S. Juliani Genuæ, demumque S. Simpliciani Mediolani, ubi Clauſtri partem à Gratiano Trezzi olim inchoatam perfecit, Hoſpitumque Cameras extruxit, aliaque commoda præſtitit cum ad ornatum, tum ad utilitatem Cœnobii; ſed cùm æternitatis itineri diligentiùs, ac tutiùs capeſſendo ſeſe parare percuperet, Præſulatum ſpontè abdicavit, ac deinceps privatus Deo, ac Studiis unicè vixit; denique anno MDCLIX. in hac Metropoli piiſſimè diem ſuum obiit annos natus LXXXV.

Ejus Opera hæc ſunt:

I. Conſiderazioni ſopra Cornelio Tacito, nelle quali ſi trattano le più curioſe materie della Politica. *Breſcia, preſſo Bartolomeo Fontana, l'anno* 1634. *in* 4. & iterum *Venetiis*, 1642. *per Marcum Ginammi*, *in* 4. Sunt autem Animadverſiones in primum Taciti Librum, quod Opus eruditiſſimum vocat Hieronymus Ghilinus, brevi temporis ſpatio abſolutum, ob aſſiduam petitionem prælaudati Cardinalis Borromæi, qui Opus hoc anxiè ab eo expectabat.

II. Conſiderazioni ſopra il ſecondo Libro di Cornelio Tacito, quas brevi in lucem prodituras fuiſſe teſtatur idem Ghilinus; Philippus autem Picinellus jam prodiiſſe affirmat, ſed obinam Gentium, & apud quem, non indicat ex more.

III. Diſcorſi L. Politici ſopra gli accidenti moderni.

IV. Diſcorſi Academici varj.

V. Giudizj varj ſopra le Opere altrui; & alia, ſed minoris momenti, ut inquit Leo Allatius in Apibus Urbanis pag. 228., ubi de eo agit, & haſce ejus Lucubrationes recenſet, ſicut & ex eo Picinellus. At in Bibliotheca Sancti Simpliciani Mediolanenſis extant quoque Pii Mutii ſequentia Opera MSS. à Cl. Armellino, ut ipſemet aſſerit, viſa anno 1688.

VI. Iſtoria della Famiglia Trivulzia, Volumen magnum in fol.

VII. Epiſtolarum Familiarium Latina lingua, lib. in fol. incipit: „ Eleganter adeò mi Save „ ſuaviſſime &c.

VIII. Diverſi Diſcorſi politici, in fol., quos partim eoſdem puto cum ſupra ab Allatio relatis.

IX. Negoziato alla Corte di Francia per il Monaſtero di Lerino.

X. Oraiſon Françoiſe au Roy trés-Chretien:

XI. Orazione Italiana al Re di Francia Luigi XIII.

XII. Giudizj ſopra le Relazioni, Lettere, ed Iſtoria del Cardinal Bentivoglio.

XIII. Apologia in difeſa dell' Iſtoria del medeſimo Eminentiſſimo Bentivoglio.

XIV. Diſcorſo s'era veriſimile, che Paolo V. dopo l'aſſoluzione moveſſe guerra a' Veneziani.

XV. Diſcorſo, ſe doveaſi maritare la ſeconda Infanta di Spagna con Inghilterra.

XVI. Diſcorſo ſopra la Dieta da farſi l'anno della Peſte. Hæc è numero IX. ad XVI. ſunt in magno Volumine in fol. MS. cui titulus: Miſcellanea.

XVII. Deſcrizione del ſuo Viaggio fatto in Francia l'anno MDCXVIII., in cui dal Capitolo Generale fu mandato Ambaſciadore al Re Criſtianiſſimo, eſt liber MS. in fol.

XVIII. Rime di D. Pio Muzio, lib. MS. in 4. ut ſupra innuimus, eſt cum antedictis in Bibliotheca S. Simpliciani. Apud verò ſupradictum Armellinum extat maximum aliud Volumen MS. in fol. continens Locubrationes Pii Mutii, ut ſequitur, nempe:

XIX. Diſcorſo ſe il Signor Duca di Savoja abbia fatto bene, o male, zarando lo Stato, a non voler diſarmare, come ne lo ricercavano gli Spagnuoli, o ſe meglio fora ſtato l'obbedire e ſchivare gl' incomodi della guerra. Incipit: „ Belliſſima materia di diſcorrere „ &c. explicit: „ Doveva il Duca, ed era coſtituito „ in neceſſità di zarare lo Stato, e di pren„ der l'Armi, come à fatto, piuttoſto che „ obbedire, e metterſi in ſervitù „ &c.

XX. Diſcorſo intorno alli preſenti motivi di Francia, Spagna, e Savoja. Incipit: „ E' tanto il „ deſiderio, che io tengo di ſervire V. S. „ &c. explicit: „ E a Dio piacendo Noi go„ dremo una lieta, e tranquilla pace „ &c.

XXI. Riſpoſta di D. Pio Muzio al Diſcorſo del Signor Mario Lanzi, che ributtava un altro Diſcorſo. Incipit: „ E così avviene a chi va ſtuz„ zicando il Veſpajo „ &c.

XXII. Diſcorſo intorno alli preſenti nuovi diſguſti, che ſi dicono paſſare tra la Santità di N. S. Papa Paolo V., e la Sereniſſima Repubblica Veneta. Eſt Sermo ſatis prolixus, ac valde eruditus, rogatu D. Laurentii Stella conſcriptus, politicis æquè rationibus, ac prudentibus documentis, veræque pietatis ſenſibus exornatus. Incipit: „ Accennommi V. P. M. V. li giorni paſſati &c. Explicit: „ E così noi dobbiamo ſperare la continuazione di queſta lunga pace „ &c. Ita Armellinus.

XXIII. Orazione colla quale proccura di perſuadere il Criſtianiſſimo Re di Francia Lodovico XIII. per fortiſſime ragioni, doverſi il Monaſtero di Lerino, unito già da' ſuoi glorioſi predeceſſori Franceſco I., ed Henrico IV. alla Congregazione Caſinenſe, governare indifferentemente dagli Abati tanto Italiani, quanto Franceſi: Hæc Oratio, quamvis in eodem Volumine apud Armellinum MS. reperiatur, eſt nihilominus typis impreſſa, & conſtat paginis integris numero 6. Incipit: „ Hanno tanto a cuore, e tanto premono i PP. Caſinenſi nel buon governo del Sagro Monaſtero di S. Onorato di Lerino „ &c. Explicit „ Per felicità de' ſuoi Regni, di ſua Caſa, „ e ſua Criſtianiſſima Perſona &c.

XXIV. Diſcorſi ſopra il Capitolo Biennale, e perpetuità del Deffinitorio. Incipit: „ Comanda l'Emi„ nentiſſimo Signor Cardinale Padrone, e „ Protettore &c.

XXV. Diſcorſo ſe ſia meglio che il Deffinitorio ſia perpetuo, o temporaneo. Incipit: „ Dovendoſi „ ora diſcorrere ſe ſia bene il perpetuare, o „ nò il Deffinitorio „ &c. Explicit. Doveraſſi „ dunque procurare, che i Monaci ſi com„ pongano a quell' onorata maniera di vita, „ ed a quei ſanti coſtumi, che ricerca una „ Repubblica Religioſa, ed una Repubblica, „ che dev' eſſere d'Uomini perfettiſſimi e „ nella ſantità di vita, e nell' integrità de' „ coſtumi, e nell' eſemplarità &c.

XXVI. Apologia in difeſa dell' Iſtoria del Signor Cardinal Bentivoglio contro un Diſcorſo Franceſe: eſt valde prolixa, & erudita. Incipit: „ Ho creduto che la dicacità doveſſe perdo„ nar alle coſe ſacre, tocco con mano il „ contrario, e conchiudo eſſere veriſſimo „ quel detto di Tacito: *Obtrectatio, & livor pronis auribus accipiuntur* „ &c. Explicit: „ Diciamo dunque che è molto migliore, e „ ſacra la dottrina del Signor Cardinale „ (*potiorem videlicet habendam eſſe Religionem, quàm ditionem ex Religionis mutatione ditionis ruinam ſequi*) che quella del Cenſore „ &c.

XXVII. Diſcorſo, con cui approva, e conferma con ragioni fortiſſime il Diſcorſo di un altro ſopra gli ordini, che ſi dicevano mandati da Spagna, perchè gl' Eccleſiaſtici egualmente che i Laici de' ſuoi Stati d'Italia foſſero ſoggetti alle gravezze impoſte. Incipit: „ Ho „ letto con molto guſto il ſenſato Diſcorſo „ di V. S. circa gl' inuſitati ordini venuti, o „ ſi fingono venuti di Spagna &c. Explicit: „ Dalle coſe dette, credo che ſi poſſa infal„ libilmente conchiudere, che non ſia veri„ ſimile, che il Re Cattolico abbi dato il „ ſuppoſto ordine „ &c.

XXVIII. Orazione in Contraditorio di un' altra di un Conſigliere Spagnuolo (is fuit Paganus de Turre) che proccurava perſuadere al Re Cattolico doverſi per varj motivi far la Guerra al Duca di Savoja. Oratio verò Pii Mutii, ſic incipit: „ Io non vorrei, Poten„ tiſſimo Re „ &c. Explicit: Queſta Pace vi „ farà benedire da tanti Popoli, vi renderà „ caro a tanti Principi, vi reſtituirà l'alie„ nato Cognato, e vi leverà finalmente da' „ pericoli, e travaglj graviſſimi.

XXIX. Panegyricus in laudem Marchionis Caracenæ Mediolani Gubernatoris: impreſſus, pagg. 28. in 4., & Hieronymo Legnano apud Catholicam Majeſtatem pro Mediolanenſibus Oratori, dicatus.

XXX. Lettera, nella quale dice il ſuo parere intorno alle Relazioni dell' Eminentiſſimo Sig. Cardinal Bentivoglio, al Sig. Carlo Boſſo; ſcritta da Genova l'anno MDCXXX. adì XXII. Novembre. Incipit: „ Fra gli altri obblighi „ ch' io conoſco, e confeſſo di tenere con „ V. S. Illuſtriſſima, principaliſſimo reputo „ io queſto d'avermi dato cognizione del li„ bro delle Relazioni dell' Eminentiſſ. Sig. „ Cardinal Bentivoglio &c. Explicit:

E quel che il bello, e'l caro accreſce all' Opre,
L'arte che tutto fa, nulla ſi ſcuopre.

De hoc judicio Mutii noſtri extant Epiſtolæ II. ejuſdem Cardinalis eximii, hoc titulo: „ Parere dell' Eminentiſſimo Signor Cardi„ nal Bentivoglio ſopra il Giudizio di Don „ Pio Muzio, delle di lui Relazioni in due „ Lettere, una all' Illuſtriſſimo Signor Car„ lo Boſſo. Incipit: „ Troppo eccede il no„ ſtro P. Don Pio in lodar le mie Rela„ zioni „ &c. L'altra, al medeſimo Padre: „ Molto Rev. Padre. Io non potrei eſpri„ mere il guſto, che ho ſentito dalla Scrit„ tura inviatami da V. P. in riguardo par„ ticolarmente alla conſumata materia, che „ ci appariſce nella materia Iſtorica „ &c.

XXXI. Giudizio ſopra le Lettere dell' Eminentiſſimo Signor Cardinal Bentivoglio. Incipit: „ Per „ obbidire a chi può comandare. „ Explicit: „ Poſſono ſervire per modello, e per vera „ idea di vera amicizia, di buon Cavaliere, „ di gran Prelato, e zelante di Santa Chieſa, „ e di perfetto Miniſtro di Principe. „

XXXII. Parere ſopra le Iſtorie di Fiandra dell' Eminentiſſimo Signor Cardinal Bentivoglio. Incipit: „ Per dire quello, ch' io ſento „ &c. Explicit: „ Queſt' Opera deve reſtar conſagrata „ all' immortalità, non meno di quelle de' „ più famoſi Iſtorici, che abbiano ſcritto „ avanti lui „ &c.

XXXIII. Giudizio ſopra la terza parte dell' Iſtoria del Signor Cardinal Bentivoglio. Eſt in modum Epiſtolæ ad eundem Cardinalem Bentivolum. Incipit: „ Sprezzato quel titolo di teme„ rità.

XXXIV. Giudizio ſopra l'Ariſtocrazia conſervata, del Padre Sgualdi. Eſt Epiſtola ad eundem Sgualdum, data Ticini Regii XVI. Aug. anno MDCXXXIV. Incipit: „ Il Padre Don Hi„ lario Bologna noſtro mi ha mandato due „ de i libri compoſti da V. P. Reverendiſ„ ſima „ &c.

XXXV. Diſcorſi, ſe ſi debbano ripigliare li tre Monaſterj della Marca: Eſt ſermo valde prolixus pagg.

Digitized by Google

A

pagg. integr. num. 80. reſpondetque negativè, probatque ſententiam ſuam validiſſimis rationibus. Incipit: „ Dovendo io diſcorre„ re &c. „ Sic Armellinus.

XXXVI. Diſcorſo circa il Breve: De exemptorum privilegiis. (Eſt Gregor. XV.) Incipit: „ Io „ credo che l'intenzione di N. S. nella pub„ blicazione del ſuo Breve: De exemptorum „ privilegiis &c. Explicit: „ Na perderemo „ per coſa tanto lubrica i noſtri privilegj &c.

XXXVII. Tres alii Sermones, ſeu potius Tractatus de rebus ad ſuæ Congr. ſtatum, ac regimen peculiariter pertinentibus, quos ab omnibus noſtris Prælatis, ut inquit Armellinus, legi, & obſervari operæ pretium eſſet, quorum Synopſim videas in noſtris Analectis.

XXXVIII. Carmina Italica extant in libro inſcripto: „ Orazioni, e Poeſie degl' Accademici Affidati in morte di Filippo II. 1599. in 4.

B

XXXIX. Alia plura in libro: „ Componimenti di diverſi „ per il Dottoramento di Gianfranceſco Sor„ belloni. *Pavia*, 1599 *in* 12.

Hæc duo ignoravit Armellinus.

Jam verò de Pio Mutio magna cum laude egerunt Placidus Pucinellus in Chron. Glaſſ pag. 365., & in Nomenclat. Abbatum pag. 26. Hier. Ghilinus in Theatro Vir. Ill. par prima, pag. 199. fuſiſſimè, ubi eum vocat, feliciſſimo, & admirabili præditum ingenio, ſingularis prudentiæ, omniumque virtutum exemplar; Opera verò ejus varia doctrinâ, & omnigenæ eruditionis copiâ referta. Reverſum demum in Patriam an. MDCXLVII. Lectioni, & præclariſſimis Lucubrationibus impensè vacaſſe narrat; ejuſque nomen famæ immortalitatem conſequutum &c. Donatus Calvi in Scena Literar. Scriptor. Bergom. par. prima, pag. 448., ubi eum Naturæ portentum appellat, atque inter ejus Opera enumerat Epiſtolarum libros &c. in quos nimirum libros, Volumen illud Epiſtolarum in fol. ſupra recenſitum dividitur. Hilarius Bologna in Panegyrica Oratione S. Benedicti, cui titulus: „ Il Sole, e il Mondo &c. impreſſa *Venetiis*, *anno* 1647. pag. 63 de qua diximus.

C

In libro, cui titulus: „ Le Glorie degli Incogniti „ quorum Academiæ Venetiis inſtitutæ Mutius adſcriptus fuit, pagin. 384., & ſeqq. ubi ex inſtituto de eo agitur, diciturque pietate, & literis nominis immortalitatem aſſequutus; viſitur ejus Effigies cum ſubjecto Diſticho:

Impius & Tacitus, melior tamen incipit eſſe,
Fitque tua Muti dexteritate Pius.

D

Item eum valde commendant, Hieronymus Borſetius in Supplemento cap. 12. Auguſtinus Terzagus in Carminibus, pagg. 235. & 248. Benedictus Sociacus, qui Mutio ſecundum Epigrammaton librum dicavit. Leo Allatius in Ap. Urb. pag. 288. Philipp. Picinell. in Athenæo Mediolan. pag. 469., denique Bern. Pez in Epiſtolis Apologeticis, pag. 253. Ita ex Armellini Bibliotheca, P. II. pag. 145.

MCLXXIII.

MUTONUS ANGELUS.

E

FAmiliæ Mutonæ inter Inſubres vetuſtatem nobis indicavit amiciſſimus, atque doctiſſimus Mediolanenſium Antiquitatum Inveſtigator JC. Sitonus, cujus humanitati Gentis hujus Stemma debemus. Floruit ex hac Familia Angelus, qui deſpectis terrenis rebus Deo ſe dicavit in Congregatione Lombardiæ Monachorum, qui Sancti Hieronymi nuncupari ſolent anno Virginei partus MDLXI. die II. Julii. Vir fuit non tantùm pietate, quàm in rebus agendis peritiâ apud Suos maximè habitus, ideoque Vices Generalis totius Ordinis geſſit. In Theologica facultate, præſertim verò in iis, quæ ad moderandas Fidelium conſcientias pertinent, eruditus extitit, ut facilè dignoſcere poſſunt Lectores ex titulo Operis, quod ſcripſit. Erat adhuc in vivis anno MDCLXXXIV.

De ipſo damus:

I. Tractatus de Sacramentis Eccleſiæ. Editum, an MS. fuerit hoc Opus non indicant ſequentes Auctores, qui de ipſo verba faciunt.

Nimirum Paulus Moriggia in Hiſt. Nobil. Mediol. cap. 28. lib. 3. Picinellus in Athenæo pag. 35. atque Sitonus noſter in Schedis.

MCLXXIV.

MUTONUS NICOLAUS.

IN Nicolao Mutono, quem nunc laudandum ſuſcipimus, præclarum habemus Phyſicæ facultatis, & Poëticæ artis nexum, ambas enim ſic dilexit, ut cujus merito magis commendari debeat, ancipites ſimus. Sanè quantùm in Medica excelluerit indicat Curtius Vir Clariſſimus, qui eum Phyſicum inſignem appellavit, cui pluribus nominibus adſtricta eſt Pharmaceutica, eam namque & ſuis, & aliorum Lucubrationibus in lucem editis illuſtravit. Atque hîc Lectores optimos advertendos arbitramur, Scriptorem hunc ipſum eſſe, de quo ſub nomine tantùm Nicolai Mediolanenſis verba fecimus in Articulo Joannis de Concoregio, nondum enim eo tempore nobis notum erat Viri cognomen; qua de re nos monuit amiciſſimus JC. Sitonus. Quamvis autem in conſcribendis Phyſicis Libris totus eſſet, nunquam tamen ab amœnis Muſarum ſtudiis abhorruit, nam plura Poëtica illius ſuperſunt Opera inſeriùs memoranda, è quibus patet, quo præditus eſſet ingenio. Floruit mediò fermè Sæculo XVI., & ad plures migraſſe creditur ante ſubſequentis initium. Quod ad parentes, aliaque id genus attinet, altum apud omnes ſilentium.

Sibi tamen immortalitatem conciliavit iis, quæ hic damus, Operibus.

I. Luminaria duo: Majus, Auctore Joanne Jacobo de Manliis Alexandrino: Minus à Quirico de Auguſtis conſcriptum.

II. Theſaurum Aromatariorum Pauli Suardi. Hæc omnia emendavit, Appendicibus auxit Nicolaus Mutonus Mediolanenſis. *Venetiis, apud Hieronymum Scotum*, 1556. *in fol.* Sed Luminare Majus ſeorſim primùm apparuit *Venetiis, apud Lucam Antonium Junctam*, 1549. *in fol.*, & denuo 1561., *& apud Bevilaquam*, 1566. *in fol.*

III. Mithridatiotechnia, hoc eſt, de Mithridatis legitima conſtructione, Collectanea, ſub limam, & incudem revocata, polita, emaculata, Annotationibus, atque Controverſiis, utilibus juxta ac neceſſariis locupletata, & in publicum noviſſimè producta per Michaëlem Doringium Breſlavienſem. *Jenæ, apud Jo. Beitmannum*, 1620. *in* 8.

IV. Joannis Seraphionis de Simplicium Medicamentorum Hiſtoria lib. VII. Interprete Nicolao Mutono Mediolanenſi Medico. *Venetiis*, 1552. *in fol.*

V. Antidotarium Mediolanenſe ordine alphabetico diſpoſitum. Extat ad calcem Lucidarii in practica Medicinæ Magiſtri Joannis Concoregii. MS. in Bibliotheca Ambroſiana ſign. A. num. 104. in fol. de quo locuti ſumus littera C. in Joanne Concoregio, ibique ad calcem legitur „ Explicit Antidotarium Nicolai „ tunc ignoravimus fuiſſe Mutonum, ideoque ad litteram N. Lectorem remiſimus; monente poſtea Sitono agnovimus Opus eſſe Mutoni noſtri, quod ignorarunt Curtius, Mangetus, Merklinus, Picinellus, aliique de Auctore iſto ſcribentes.

VI. Poeſie del Diviniſſimo Vida traddotte in verſi Toſcani ſciolti da Niccolò Mutoni, con un Trattato dell'Arte Poetica del medeſimo. *Venezia, preſſo il Gioliti*, 1567. *in* 8. Ita Cinellus in Biblioth. Vol. Clariſſimus Franciſcus Ariſius in Cremona Litterata loco infra citando ſic ait: „ Nicolaus Mutonus ſuper Scacchia „ M. Hieron. Vidæ Paraphraſim Italico verſu edidit „ *Romæ an.* 1544.

VII.

VII. Polieno Stratagemmi dell' Arte della Guerra traddotto da Niccolò Mutoni. *Venezia, preſſo il Valgriſi*, 1552. in 8

Videantur de præſtto Nicolao Mutono Doctore Phyſico Joannes Antonida Vandetlinden de Scriptis Medicis parte I. pag 496, Franciſcus Ariſius in Cremona Literata Tom. II. pag. 111. Georgius Abraham Mercklinus in Lindenio Renovato de Scriptis Medicis pag. 840 Joannes Jacobus Mangetus Biblioth. Script. Medic. Tom. III pag. 391. Curtius in libro de Medicis Mediolanenſibus pag 83. Picinellus in Athenæo pag. 431., & Sitonus in Schedis.

MCLXXV.

MUTONUS PHILIPPUS.

ANoo quadrageſimo tertio mox præteriti Sæculi ex Chriſtophoro Mutono, atque Franciſca Gorina conjugibus natus eſt in hac Urbe Philippus, quem nunc recenſebimus inter Iuſubres Juriſcoosultos doctrinâ præſtantes. In Ticinenſi Academia, cum utrique Juri oavaſſet operam, ibi anno MDCLXVI. die XI Maji laurea honeſtari promeruit. Mox in Foro Mediolanenſi clientelam cauſarum ſuſcipiens, magni nominis famam eſt aſſecutus, nam ei muneri præter integritatem animi, ingenii quoque acumen adjungens ab Ampliſſimo Excellentiſſimi Senatus Patrum Ordine, aliiſque Magiſtratibus plurimùm ſæpe laudatus eſt. Vitam clauſit die II. Octobris, anno Salutis MDCXCIII.

Ejus Lucubrationes ſunt

I. Conſultatio pro D. Capitaneo Don Theodoro Trivultio cum D. Marchione Sigiſmundo Eſtenſe, quæ eſt Conſultatio CCCCLVII. inter illas Aloyſii Manſii Tom. V. à pag. 604. ad pag. 619.

II. Conſultationum impreſſarum Tomi XXX. extant penès Advocatum Chriſtophorum Mutonum Auctoris filium, in fol.

De ipſo agit amiciſſimus Sitonus in Schedis.

MCLXXVI.

MYROCLES.

MYrocles Mediolanenſis Civis, & Epiſcopus, Conſtantini, & Melchiadis Pontificis temporibus floruit. Vir fuit eruditione, & virtutibus inclytus, atque in id maximè incubuit, ut univerſam Mediolanenſem Provinciam ab impuræ ſuperſtitionis reliquiis purgatam Chriſtianæ Religionis luce perfunderet. Ejus cum laude meminit Sanctus Ambroſius in Oratione adversùs Auxentium de Baſilicis tradendis. Certam Sacrarum Precum Regulam ab Apoſtolicæ Inſtitutionis uſu derivatam præſcripſit Eccleſiæ ſuæ, atque omnes Epiſcopales virtutes coluit, in primis verò hoſpitalitatem, ejus ædibus ægris, egentibus, & peregrinis homioibus ſemper patentibus. Ex ejus proſapia originem duxiſſe Sanctum Epiphanium Ticinenſem Epiſcopum in Actis ejuſdem Epiphanii teſtatur Ennodius. Emigdium natione Gallum primum Aſculanæ Eccleſiæ Epiſcopum, & Martyrem Sacerdotali Myrocles dignitate ornavit, ut teſtantur Acta ejuſdem Emigdii, quæ in Vaticana Bibliotheca cuſtodiri ait Puricell. Diſſert. Nazar. cap. 36. num. 2. Interfuit Myrocles Romano Concilio in cauſa Cæciliani Epiſcopi Carthaginienſis, ut ſcribit Optatus Milevitanus lib. I. contra Parmenſ. Corrigendus ideo ex Baronio in Not. ad Martyrol. Rom. III. Nonas Decemb. litt. G. error Chronici Mediolanenſis, ubi ponitur Myrocles obiiſſe diem anno Domioi CCLXVIII. oam ex Optati teſtimonio reperitur Judex ſediſſe in cauſa Cæciliani anno CCCXIII. Quievit in Domino III. Non. Decemb. quo die in Mediolanenſi Eccleſia ejus Solemnitas celebratur. Jacet io Baſilica Portianoa. Ipſum ſub Maximiano Imperatore Martyrio coronatum fuiſſe, ait Valliaous in Vitis Archiep. Mediolanenſ. ejus tamen ſenteotiæ ſubſcribere non poſſumus, cum Eccleſia Ambroſiana ipſius tamquam Confeſſoris, Feſtum celebret, & in nullo Martyrologio velut Martyr memoretur.

Unum ſupereſt illius ingenii Monumentum:

I. Epigramma ſcilicet quod in *Æde* D. Gervaſii Brixiæ ſubjecit imagini D. Anathalonis Prædeceſſoris ſui Diſcipuli B. Apoſtoli Barnabæ, quam ipſe pingendam curaverat. Illud exſcripſit Baronius in Notis ad Rom. Martyrol. VII. Kal. Octob. litt. F. ex Commentario Andreæ Alciati de Rebus Patriæ, tunc nondum edito quod erat apud Cardinalem Franciſcum Alciatum.

D. Anathaloni Attico Secundo Epiſcopo.

Petri hoſpes, Sanctèque Anathalon, Domne probate,
Atque idem ſocius Barnabæ Apoſtolici:
Qui Mediolani verbi Myſteria tradens,
Te jubet ognatos viſere Cenomanos.
Dum tua membra metu rigides ſubducta Tyrannis
Brixia vicino detinet in loculo:
Hic titulum, & picto venerandos parjete vultus
Mirocles reddit, præſtitit alma fides.
Mirocles Epiſcopus.

II. Regula Sacrarum Precum, quæ poſtmodum à Sancto Ambroſio aucta eſt, & renovata, à Myrocle tradita Eccleſiæ Mediolanenſi. Hujus rei teſtes habemus Acta ipſius S. Myroclis, quæ ab eadem Eccleſia die ipſi ſacro leguntur, & Cæſarem Cardinalem Montium Archiepiſcopum in Epiſtola Paſtorali ad Clerum Mediolanenſem Ambroſiano Miſſali præfixa.

Ipſius cum laude meminerunt, præter jam citatos Auctores, Bonaventura Caſtillionæus in Vit. Archiepiſc. Mediol. Pucinellus in Zodiaco Eccleſiæ Mediol. parte II. pag. 152. Jo. Baptiſta Cariſius in Diario Sacro Mediolanenſ. pag. 123. & JC. Sitonus in Monument. Familiæ de Fidelibus.

N

MCLXXVII.

NARDINUS STEPHANUS.

Laudatiſſimus Præſul Mediolanenſis Eccleſiæ Stephanus Nardinus in Urbe Forojulienſi nobilibus ortus parentibus, inſignis doctrinæ & pietatis eximiæ ornamentis celebratur. Magno ingenii acumine præditus, ſcientiarum emenſus curricula Clericali ſe adſcribendum dedit militiæ. Mox inter Apoſtolicæ Sedis Protonotarios recenſitus, ex Familiari Pii II. eruditiſſimi Pontificis, Legationem in Germania pro graviſſimis Eccleſiæ Romanæ negotiis obivit. Ea egregiè functus, atque in Italiam reverſus, cùm Carolus Forolivienſis, Archiepiſcopus Mediolanenſis migraſſet è vita, Stephanus noſter ad hujus Eccleſiæ adminiſtrationem aſſumptus eſt ab eodem Pio II. Sub Calixto III. Æmiliam, ſub ſæpedicto Pio II. Picænum cum imperio rexit. A Paulo item II primùm ad Ferdinandum Neapolitanum Regem Legatus miſſus fuit, tum Almæ Urbi Præfectus renuntiatus, anno demum MCCCCLXXIII. Nonis Maji à Sixto IV. apud Sanctam Mariam Majorem Cardinalis Presbyter tituli S. Hadriani (quem titulum poſtea in alium S. Mariæ trans Tyberim commutavit) creari meruit. Hinc ab eodem Sixto Pontifice Ariminum proficiſci jubetur cum poteſtate Legati à latere, ut eam Urbem in fide erga Sedem Apoſtolicam ſervanda, poſt obitum Roberti Malateſtæ, confirmaret. Summo fuit in honore apud Galeacium Mariam Sfortiam Vicecomitem Mediolani Ducem, qui eum in ſecretius Conſilium adſcivit, ut ex Codice MS. circa annum MCCCCLXXVII. conſcripto, qui ſervatur in Bibliotheca Metropolitanæ Baſilicæ, ſignat. ✠ num. 83. in fol. eruit doctiſſimus Sitonus in Chron. JCC. art. 102. pag. 23. Ambroſianam Eccleſiam ſibi commiſſam, ſummopere adamavit, atque de Ritibus ejuſdem reparandis ſollicitus, Litaniarum preces olim à Sancto Lazaro Archiepiſcopo inſtitutas, impreſſo Codice reſtituit; ut in ipſius Sancti Lazari Articulo præfati ſumus. Extra Portam, quæ Tonſa dicitur, loci amœnitate delectatus Ædes conſtruxit magnificas, quò Præſules Mediolanenſes ad levandas curas poſſent divertere, eoque loco nunc ſurgunt Ædes Pauli Montii Comitis Cæſaris Filii. Majus etiam Templum nobili ſupellectile dotavit, Manuſcripto præſertim Ambroſiano Miſſali auro, & picturis inſigni, in ejuſdem Sacrario ad noſtram hanc ætatem aſſervato. Archiepiſcopium auxit, & Eccleſiaſticam diſciplinam omni contentione revocavit. In Alma Urbe Collegium excitavit, cui de nomine ſuo, Nardini nomen impoſuit, ut ibi XXVI. Adoleſcentes familiaris rei inopiâ laborantes gratis alerentur, cujus jus poteſtatemque univerſam apud Mediolanenſes Archipræſules eſſe voluit, reſervata Abbati S. Ambroſii unius Alumni nominatione. In pauperes quoque munificus non pauca Hoſpitali Lateranenſi bona donavit, inter quæ Palatium ære ſuo Romæ extructum, quod Urbis Prætores nunc incolere conſueſcunt, præ cujus foribus non uno loco Inſcriptiones ſequentes extant.

STE. NARDINVS CARD. MEDIOL. MCCCCLXXV.
STE. NARDINVS CAR. MEDIOL. ANNO IOBILEI.

Neque minori beneficentiâ titulum ſuum Transtyberinum S. Mariæ eſt proſecutus; ibi enim Sacrarium impenſa ſua reſtituit, & ornavit, ſuperſtite ad Fores ipſius Nardini Elogio. In Picæno, atque in Urbe Avenione Legationis munus exercuit, & cùm plura doctrinæ, liberalitatis, ac religionis veſtigia ubique reliquiſſet, Archiepiſcopatus ſui anno XXIII. cùm interfuiſſet Comitiis, in quibus Innocentius VIII. Pontifex eſt renunciatus, Romæ mortalis eſſe deſiit, die XXII. menſis Octobris, ante horam noctis primam ex Diario Burchardi, ſive, ut Ciacconio placet, die XXI. Septembris, anno MCCCCLXXXIV. Cadaver illius conditum fuit in Baſilica Vaticana, hac adjecta Inſcriptione, in qua verus ejuſdem mortis menſis inſpicitur.

D. O. M.

STEPHANO NARDINO PATRIA FOROIVLIENSI
TITVLI S. MARIAE TRANSTYBERIM
PRESBYTERO CARDINALI
MEDIOLANENSI ARCHIEPISCOPO
LEGATO AVENIONEN.
OBIIT ANNO SALVTIS MCDLXXXIIII.
XI. KALEND. NOVEMB.

Nunc verò ob novam ipſius Baſilicæ molitionem translatum, in Cryptis Vaticanis jacet, his litteris in fornice extantibus, ad tanti Viri ſervandam memoriam.

HIC HVMI EXISTVNT SEPVLCHRA
CARD. STEPHANI NARDINI
ET CAROLAE REGINAE HIERVSALEM
CYPRI ET ARMENIAE.

Ejus doctrinæ teſtem habemus maximum, Pium videlicet II. in Commentariis ſuis, cui etiam conſentit Cardinalis Papienſis, qui in Epiſtolis ſuis eum appellat Virum integerrimum, atque eruditiſſimum. Conjicimus tamen illius Lucubrationes plures, & ut veriùs dicamus, omnes intercidiſſe.

Hæc enim tantùm memorantur ab Eggs in Purpura docta:

I. Opuſcula nonnulla egregia Vernaculâ linguâ conſcripta.
II. Conſtitutiones Collegii Nardini ab eo Romæ excitati. Servantur MSS. in Archivo ejuſdem Collegii.

Extat Oratio Petri Marſi in Solemnitate Sancti Stephani Protomartyris. *Romæ impreſſa in 4*, & Cardinali noſtro dicata.

Plures ad eum dedit Epiſtolas Franciſcus Philelphus inter hujus editas.

Laudatur à Hieronymo Garimberto in Vit. Pontif., & Cardinal. Ciacconio in Cardinal. Sixti IV., Ughello Italiæ Sacræ Tomo IV. in Mediolanen., Ripamontio, P. D. Gaſpare Beretta in Schedis, aliiſque pluribus.

MCLXXVIII.

da NASO MATTHÆUS.

MAtthæus de Naſo Decretorum Doctor, necnon Præpoſitus Imperialis Baſilicæ Sancti Ambroſii hujus Urbis anno recuperatæ Salutis MCCCLIII. coævus fuit Joannis ex eadem Familia Bononienſis Epiſcopi, qui in Oppido Gallaratenſi ortus, è Melphienſi anno MCCCXLVIII. deinde è Veronenſi Epiſcopatu ad eam Cathedram translatus eſt à Clemente VI. Pontifice, die III. Octobris, obiitque anno MCCCLXI. In Libro Clariſſimi Saxii, cui titulus: „ Poſſeſſio SS. Corporum Gervaſii, & Protaſii „ indicantur Statuta Capituli Baſilicæ S. Ambroſii ſancita à Præpoſito Matthæo de Naſo, atque eadem ſunt forſan ipſa, quæ vidit doctiſſimus Sormanus, ut infra; dolendum interea eſt, quod de Matthæo noſtro mihi aliud non datum ſit Lectoribus meis proferre; nam nec annum mortis ejuſdem, etſi diligenter quæſitum, adinveni.

Hæc ſunt quæ de ipſo ſuperſunt:

I. Leges pro Inſtauranda Canonica Diſciplina; Incipiunt: „ Matthæus de Naſo Præpoſitus Eccleſiæ Sancti Ambroſii, univerſis, & ſingulis Canonicis Eccleſiæ ſupradictæ ſalutem in Domino. „ Latæ fuit anno MCCCLIII. die XVIII. Septembris. MS. in pergameno, in fol.

II. Aliæ pro Reformatione Capituli ejuſdem Eccleſiæ anno MCCCLXVI. latæ, die VIII. Octobris. MS. in fol. ut ſupra. Extant in Archivo Capituli ſupradicti, eademque exſcripſit Sormanus, & in Collectionem ſuam Diplomaticam typis edendam intulit.

MCLXXIX.

S. NATALIS.

NAtalis Civis Mediolanenſis Vir fuit ſacra eruditione, linguarumque Latinæ, Græcæ, atque Hebraicæ peritie celebris, nec minus morum pietate Venerabilis, uſque adeò ut in Sanctorum Confeſſorum numerum jure ſit recenſitus. In Theodori Archiepiſcopi Mediolanenſis defuncti locum circa annum humanæ Reparationis DCCXXXIX. ſuffectus, Eccleſiaſticos Ritus Ambroſianæ Eccleſiæ, quorum peritiſſimus fuit, ſummopere promovit. Pro Catholica Fide multos exantlavit labores, multiſque etiam divinè factis claruit. Baſilicam S. Georgio Martyri ſacram, cui cognomen ad Palatium, excitavit, atque attributis prædiis locupletavit, ut inde Canonicorum Cœtus aleretur, cui pio operi nonnulla contuliſſe Liutprandum piiſſimum Longobardorum Regem eruitur ex ipſius S. Natalis Inſcriptione ſepulchrali inferiùs memoranda. Meritis cumulatus migravit ad Dominum Epiſcopatus ſui menſe XIV. pridie Idus Majas, ejuſque ſolemnem memoriam Ambroſiana colit Eccleſia III. Idus eaſdem. Annum illi emortualem fuiſſe Chriſti DCCLXIV. Indictione IV. aſſignavit Franciſcus Caſtellus alibi à nobis laudatus, in ſuis Collectaneis: advertit tamen Eruditiſſimus Muratorius loco infra citando, eo anno Indictionem II. non verò IV. decurriſſe. Ordinationem illius Clariſs. Papebrochius retulit ad annum DCCXL. in Exegeſi de Epiſcopis Mediol. Tomo VII. Maji Actor. Sanctorum, obitum verò ad annum ſequentem. Corpus ejus ſervatur, & colitur in ſupradicta Eccleſia S. Georgii, ubi Epitaphium Columnæ inciſum olim fuiſſe ſcribit Franciſcus Caſtellus citatus in Quodlibeto Diverſarum Antiquitatum MS. in Bibliotheca Metropolitanæ, quam Inſcriptionem cum emendationibus ejuſdem Clariſs. Viri Ludovici Antonii Muratorii hic Lectoribus exhibemus.

MARMORE CONCLVSVM TEGITVR VENERABILE CORPVS
NATALIS PRAESVL QVI FVIT ORBE BONVS
GRANDIS HONOR PATRVM FVERAT NAM PASTOR ET ALMVS
NOBILITER VIXIT REXIT OVESQVE PATER
CONDIDIT HANC AVLAM CHRISTO PRAESTANTE IVVAMEN
REX DEDIT ET RECTE PLVRIMA DONA QVOQVE
VNDE QVEANT VIGILES DOMINO SERVIRE PER AEVA
PROQVE SVIS CVLPIS POSSIT HABERE PRECES
ECCLESIAM REXIT BIS SEPTEM MENSIBVS ANNOS
SEXIES ATQVE DECEM CVMQVE DVOBVS HABENS.

Eum ſcripſiſſe

I. Librum contra Arianos teſtatur Breviarium Ambroſianum, & ex eo Ughellus in Ital. Sacra Tom. IV. in Archiep. Mediol.

Nicolaus Brautius in Martyrologio Poëtico hoc de ipſo Diſtichon cecinit:

Eximius Præſul ſacros depromere ſenſus
Eloquio linguæ triplicis aptus erat.

Eum celebrant Ferrarius, Panvinius, Acta Eccleſiæ Mediolanenſis, Muratorius Antiquit. Italiæ Medii Ævi Tomo IV. col. 764. Boſca in Martyrol. Ambroſ. Sitonus art. 431. pag. 103. aliique innumeri.

à NATIVITATE JOSEPH ANGELUS.
V. BUSSERUS JOSEPH LUDOVICUS.

MCLXXX.

MCLXXX.

NAVA JOANNES.

EX nobili Familia Nava, Andrea patre, genitus eſt in hac Metropoli Joannes, qui Legales diſciplinas ſtrenuè ſecutus, & ſummis Academicis honoribus decoratus, Collegio Juriſconſultorum in Patria nomen dedit, anno Reparationis humanæ MCCCCLXXXIX. In Juriſprudentia adeò excelluit, ut communi calculo Scriptorum ætatis ſuæ præſtantiſſimus appelletur. Patriæ quoque commodis plures inſudavit annos in Decurionum numerum cooptatus. Chariſſimus extitit Joanni Jacobo Mediceo, Melegnani Marchioni, quem haud multo ante commendavimus; atque ab eo Præſes Conſilii Juſtitiæ in Marchionatu Muſſii ad Larium lacum conſtitui meruit: qua de re juvat hîc inſerere verba ipſa Marci Antonii Miſſaliæ in Vita ejuſdem Marchionis Joannis Jacobi parte II. pag. 192. hæc de Nava ſcribentis: „ Egli amò molto la giuſtizia, e però egli teneva a Muſſo un Conſiglio di Valenti Uomini Togati, che rendeſſero ragione a' ſuoi Sudditi, al quale con onorata proviſione conduſſe per Preſidente Meſſer Giovanni da Nava per ſincerità d'animo, e per eccellenza di dottrina rariſſimo tra quanti Dottori ebbe mai il Collegio noſtro di Milano. „ Simul cum Joanne Baptiſta Vincemala, cujus Elogium, cùm tempus aderit, dabimus, quædam Gloſſemata paraverat ad Jus Municipale Mediolani illuſtrandum, quæ aucta, & in formam redacta meliorem cùm ad manus ſuas perveniſſent, ſe edidiſſe teſtatur Antonius Rubeus in Nuncupatoria præfixa Statutis Mediolani, cum appoſtillis Catteliani Cotiæ, his verbis, quibus utroſque commendat: „ His tum apparabantur nonnulla, & pulchro ordine in noſtra Statuta, quæ dicuntur Gloſſemata, ſeu Gloſſæ (neque crediderim, de edendo, ii cogitarint) ea tamen tum à multis videbantur commendari. Hæc ipſa deinde ab eorum morte ad nos pervenere. Ego autem ne tantorum non parvus Virorum labor diſperiret, & ſuus non eſſet rei fructus, curavi primò, ut hæc ipſa augerentur, complerentur &c. Deſideratus eſt tantus Vir anno Salutis MDXLIV., & apud Lancinum Curtium hæc de ipſo habemus Carmina.

Ad Joannem Navam Mediolanenſem.

Attica ſi noſti, ſi Cretæ, aut Scita Laconum,
Vel veteres leges, dogmata, jura, pium;
Si tabulas, decreta, vices, ac juſſa Senatus,
Cæſaream mentem, Pontificumque tenes.
Nil mirum, vir docte, tibi contingit avita
Dos, hæres ſacri et officii, & generis, &c.
Nam viduæ, pupillus habent, pauperque patronum,
Urbs Civem, Dominum gens, ſocium Ordo Patrum.

Superſtitem habemus ejus eruditionis memoriam in his, quæ ſcripſit, videlicet:

I. Gloſſæ plures ad Statuta Mediolani, quas edidit Antonius Rubeus, ut diximus.
II. Conſultatio pro Venerando Collegio Phyſicorum Civitatis Mediolani in ardua Controverſia contra Univerſitatem Pharmacopolitum Mediolani. MS. extat penes Comitem Ambroſium Navam, ejuſdem Authoris ex fratre trinepotis filium. Conſcripta eſt anno MDXXXI.

De eodem differit, præter citatos, Advocatus Sitonus in Monumentis Genealogicis Nobilis Familiæ de Nava, ab anno MCCCXX. ad annum MDCCXXVI. ſub numero 43. *impreſſ. an. 1726. in fol. penes Malateſtam*, & in Chron. JCC pag. 69. art. 298., atque Picinellus incidenter in Athenæo pag. 49.

à S. NICOLAO ARCHANGELUS.
V. MOLTRASIUS NICOLAUS.

MCLXXXI.

de NIGRIS CÆSAR.

ALibi in hac noſtra Collectione Eruditorum Mediolanenſium Lectores docuimus, cur inter eos recenſere placuerit etiam earum artium Profeſſores, quæ ad optimè formandam adoleſcentiam conducunt. Nemo enim ſanæ mentis inficiabitur, hujuſmodi Viros pro modulo ſuo in publicum bonum natos laudem mereri. Cùmque apud bene moratas Reſpublicas choreis quoque ſua non defuerit commendatio, ut probè norunt qui veterum ſcripta pervolutarunt, etiam hujus artis peritos, aliquibus vulgatis Libris claros, inter Scriptores enumerandos eſſe liquidò conſtat. Hujuſmodi eſt Cæſar de Nigris Jacobo Antonio Patre in hac Urbe genitus, & cognomento dictus il Trombone, cujus peritiem ſatis oſtendit mox memorandum Opus, in quo, præter chorearum novos modos, publica quædam Larvatorum ſpectacula deſcripſit, Auctor recenſens etiam Equitum, ac Matronarum nomina, qui ſe in eis exercuere. Adhuc erat in vivis anno MDCIV. quo prædictum vulgavit Opus Philippo III. Catholico Regi dicatum,

Hoc titulo

I. Nuove Invenzioni di Balli diviſe in tre Trattati di Ceſare Negri, detto il Trombone. *In Milano, appreſſo Girolamo Bordone*, 1604. *in fol.* cum plurimis æneis figuris.

De eo mentio eſt apud doctiſſimum JC. Sitonum in Schedis, atque in ſerie genealogica Familiæ de Nigris.

de NIGRIS GHERARDUS.
Vide CACAPISTUS.

MCLXXXII.

de NIGRIS JACOBUS PHILIPPUS.

JAcobus Philippus de Nigris Mediolanenſis inter Clericos relatus, probitate morum non minus, quàm doctrinæ ornamentis claruit circa medium mox elapſi ſæculi. Theologicas Quæſtiones ſedulò cùm percepiſſet, in ea facultate Laureâ donari promeruit, mox in Oblatorum SS. Ambroſii & Caroli florentiſſimam Congregationem recenſitus, divinum zelatus honorem, atque animarum ſaluti proſpiciens, dignus eſt habitus, cui munus Generalis Doctrinæ Chriſtianæ Prioris demandaretur. In Collegio Helvetico Eloquentiæ præcepta Alumnis tradidit, & quantùm in ea excelleret optimè perſæpe oſtendit Cœlitum laudes è ſuggeſtu in hujus Urbis Templis pronuncians. Parochialis Eccleſiæ S. Petri, cui cognomen *ſul Doſſo*, non longè à Baſilica Ambroſianæ ſitæ, adminiſtrationem exercebat vivente Picinello, qui unicam ejus Panegyrim excuſam protulit; nos verò præter illam, quæ eſt num. I. alia quoque damus, ut infra.

Sci-

Scilicet

I. L'Elogio. Panegirico per S. Antonio di Padova, detto nel Tempio di S. Franceſco li XX. Giugno MDCLII. *Milano, per il Monza, l'anno ſteſſo*, in 12.
II. Il Santo dell' Indie. Panegirico per S. Franceſco Saverio. *Milano, per lo ſteſſo*, 1653. in 4.
III. Volumi due di Panegirici. MSS. ſervantur apud Suos. Laudatur à citato Picinello in Athenæo pag. 242.

MCLXXXIII.

de NIGRIS PAULA ANTONIA.

EX Lazaro de Nigris, atque Eliſabetha Doria Conjugibus orta eſt Mediolani Virginia, quæ nomen & ſæculum reliquit, atque Angelica Paula Antonia vocari voluit. Pietate & moribus ſanctiſſimis inſtituta, etiam juvenilibus annis ſpem maximam
A virtutum Chriſtianarum in omnium oculis protulit, nam & Noſocomia frequenter pro ſublevandis ægrotis perluſtrabat, & ſcandala totis viribus in Urbe tollere ſtudebat. Operâ illius poſita fuerunt initia nobiliſſimi Aſceterii Monialium Angelicarum ſub Invocatione D. Pauli, in quo & ipſa nomen dedit in hac Metropoli, & quod ipſi erit perpetuus honor, & apud Deum merces optima, plura loca extructa pro fœminis reformandis, atque à vitiis auferendis, non tam in Patria, quàm Venetiis, Veronæ, atque Vicentiæ, itaut Mater Magiſtra appellaretur. Quod frequenter in extaſim raperetur, & cœleſtibus viſionibus frueretur nonnulli contendunt. Tot ferè Angelicis virtutibus ſcientias quoque addidit, nam, ut fertur, Epiſtolas D. Pauli non tantùm præ manibus frequen-
B tiſſimè habebat, ſed ipſas etiam doctiſſimè explicabat. Poſt puriſſimæ vitæ decurſum ad Chriſtum, quem ardenter ſitiebat, lætanter evolavit, anno Partus Virginei MDLV. ætatis XLVII., die verò IV. Aprilis. Ejuſdemque meminit Inſcriptio in Eccleſia Monialium S. Mariæ Ægyptiacæ, vulgo SS. Crucifixi hujus Urbis, ſequentibus Notis.

IOH. BAPTISTA NIGER
PROTONOTARIVS APOSTOLICVS
CANONICVS ORDINARIVS DOCTORALIS PRAEBENDAE
QVOD ANGELICA PAVLA ANTONIA DE NIGRIS
QVAE CALAMO SEXVM
MVNDI CONTEMPTV COELVM VICIT
IN HAC AEDE TVMVLATA EST
GENTILITIVM SACERDOTIVM
AD REM DIVINAM QVOTIDIE FACIENDAM
CONSTITVIT ANNO MDCLXXIII.

C Hæc ſcripſit de ipſa Auguſtinus ab Eccleſia in libro, cui titulus: Teatro delle Donne Letterate pag. 271. „ Paola Antonia de Negri Milaneſe, Monaca in „ S. Paolo di Milano, eſſendo di ſpirito elevato, „ poſſedeva la Grammatica, avea boniſſima intelli- „ genza della lingua Latina, ed ha compoſto molte „ Lettere Spirituali a ſembianza di Sermoni ſopra „ molte Solennità dell' anno, che furono ſtampate „ nel 1563.

Scripſit igitur:

I. Eſercizio particolare d'una Serva del Signore. Hoc Opus Paulæ Antoniæ tribuit Ariſius Clariſſimus in ſua Cremona Litterata loco infra citando, ſequentibus verbis: „ Cùm Romam anno Jubilæi MD- „ LXXV. Nicolaus Sfondratus, poſtea Gregorius „ XIV. proficiſceretur, à Religioſo quodam Viro „ accepit librum, quem conſcripſerat devota Dei „ famula, illumque emiſit in lucem *Brixiæ*, *apud* „ *Turlinos*, *anno* 1577. cum inſigni Epiſtolâ, in- „ ſcriptum: *Eſercizio particolare d'una ſerva del Si-* „ *gnore* &c. Suſpicor, Opus eſſe Ven. Ang. Paulæ „ Antoniæ de Nigris Mediolan., quæ tunc & ſan- „ ctimoniâ, & ſcientiâ clarebat, & multa divinæ „ frugis plena dictabat Mediol. in Cœnobio Ange- „ licarum S. Pauli.
D
II. Lettere Spirituali di Paola Antonia de Negri. *Venezia*, 1547. in 4. *Milano*, 1563., e con la Vita della medeſima, raccolte da Gio. Batiſta Fontana de' Conti. *Roma, nelle Caſe del Popolo Romano*, 1576. in 8. Continet autem:
De Adventu D. N. Jeſu Chriſti.
De Nativitate D. N. Jeſu Chriſti.
De Circumciſione D. N. Jeſu Chriſti.
De Epiphania D. N. Jeſu Chriſti.
Super Epiſtola S. Pauli in Dominica Septuageſimæ.
In Die Sacrorum Cinerum.
In Dominica Paſſionis D. N. Jeſu Chriſti.
In Paraſceve de Paſſione Domini &c.
De Reſurrectione D. N. Jeſu Chriſti.
De Aſcenſione D. N. Jeſu Chriſti.
De Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento &c.
De hoc tamen Opere numero II. indicato vide, quæ diximus in Articulis Joannis Petri Beſutii, atque Jacobi Antonii Moriggiæ.
Videndi quoque ſunt Paulus Moriggia in lib. III. Nobil. cap. 26. Gregorius Roſignolus in Vita Comitiſſæ Paulæ Taurellæ, Anacletus Siccus, Valerius Modius in Synopſi Clericorum Regularium S. Pauli, ſupradictus Ariſius in Vita Gregorii XIV. Tom. II. Cremonæ Litteratæ, pag. 412. Hippolytus Maraccius in Bibliotheca Mariana, Par. I. pag. 95 ſupracitatus Joannes Baptiſta Fontana de Comitibus, quem nos laudavimus littera C. Morerius in Lexico, etſi cum aliis non bene de hac Dei famula ſentiat, Sitonus in Theatro Nobil. pag. 129. Art. 543., & Picinellus in Athenæo pag. 444.

MCLXXXIV.

Digitized by Google

MCLXXXIV.

de NOBILIBUS CHRISTOPHORUS.

EX Conjuge ſua Juſtina Ferraria Franciſcus de Nobilibus Mediolanenſis Chriſtophorum filium ſuſcepit, qui annis puerilibus inter bonarum artium rudimenta tranſactis, in ipſo adoleſcentiæ flore Kal. Maji, anno Salutis MDCLIX. Sæculo valedixit, atque Eremitarum Nudipedum, ſub S. Auguſtini Regula Deo militantium Inſtituto ſe addixit, ac Joannis Ambroſii à S. Carolo nomen ſuſcepit. Emiſſis anno ſequenti Votis ſolemnibus, Philoſophieas Quæſtiones, atque Theologiæ arcana diligentiſſimè ſcrutatus, quæ in eis privatos intra parietes didicerat, Theſibus non ſemel publicè propugnatis, in apertum protulit non ſine adſtantium omnium commendatione, ac plauſu. Divinorum poſtea Codicum ſtudio totum ſe dedit, atque in pervolutandis Interpretum explanationibus indefeſſus, eam inde eruditionem hauſit, quam in animarum ſalutem Verbum Dei aſſiduè populis miniſtrando, & Libros conſcribendo derivavit; donec pluribus ſibi meritis ante Dominum comparatis mortalis eſſe deſiit circa præſentis Sæculi annum decimumquiotum.

Hæc publici Juris fecit:

I. Oſcula Cœleſtia, ſive Explanatio in Cantica Canticorum. *Mediol. apud Federicum Agnellum*, 1677. *in* 4. In hoc Opere dilucidè explicat Sacri ejus Libri ſenſus, atque Myſteria juxta Clariſſimos Patres, & Interpretes.

II. Prediche per l'Avvento. *Ivi, per Federico Vigone*, 1688. *in* 4.

III. Diſcorſi Sacri. *Ivi, per lo ſteſſo Vigone*, 1690 *in* 4.

IV. Prediche Quareſimali. *Ivi, per gli Agnelli*, 1696. *Tomi II. in* 4.

V. Diſcorſi ſopra i Dolori di Maria Vergine. *Ivi, per il Vigone*, 1702. *in* 4.

VI. Diſcorſi ſopra le eccellenze del Santiſſimo Roſario. *Ivi, per lo ſteſſo*, 1711. *in* 4.

Hæc nobis ſui Ordinis Sodales indicarunt.

MCLXXXV.

de NOTTIS, ſeu NOTTIUS STEPHANUS.

INter profeſſores Ordinis Humiliatorum, quondam apud Inſubres celeberrimi, non infimum locum ob eruditionis præſtantiam ſibi promeruit Stephanus de Nottis, ſive Nottius Mediolanenſis, qui apud Suos magna in exiſtimatione habitus Præpoſituram Sanctiſſimæ Trinitatis, Suburbii Olitorum hujus Urbis appellati nunc Parochialis, in meritorum gratiam obtinuit. Nam liberalium Artium, Sacræque Theologiæ Magiſterio, & Laurea in Jure Canonico inſignitus fuerat à Joanne Antonio Sangeorgio, poſtea Cardinali, quem ſuo loco laudabimus. In ſui Ordinis Breviario emendando, atque edendo plurimùm inſudavit, ut inferiùs dicemus. Præpoſitus etiam aliquando extitit in hac Metropoli Domus ſui Ordinis, appellatæ de Canegrate. Quantum verò in ſacris Diſciplinis excelleret, apertè oſtendit Opus ejuſdem, cujus titulum mox proferemus. Cætera ad Stephanum noſtrum pertinentia dare ſuperſedemus, cùm de ipſo abundè ſcribat V. Clariſſ. Saxius

A in ſua Typographica Hiſtoria, ad quam libentiſſimè Lectorem remittimus.

Eo Auctoris noſtri Opus, cui titulus:

I. Tractatus de Jubilæo. In fine ſic legitur: „ Die XVI. Jan. MD. hora II. noctis. Præmiſſum Opus „ compoſuit F. Stephanus ex Nottis primò in alma „ Braydæ Domo Ordinis Humiliatorum Mediolani Pro„ feſſor, & nunc in Domo de Canegrate ejuſdem Or„ dinis, & Civitatis Præpoſitus, Artium, & Theologiæ „ Magiſter, & Decretorum Doctor, ad laudem Omni„ potentis, & æterni Dei, & ut ſalventur Animæ om„ nium in hoc Volumine legentium. Opus remiſſionis „ à pœna, & culpa ad Joannem Antonium de Sancto „ Georgio S. Ambroſii Præpoſitum Cardinalem Alexan„ drinum. *Impreſſ. Mediol. per Magiſt. Leonardum Pa-*

B *chel anno* 1500. *die* 1. *Decembris*.

Aliqua pars ejuſdem Tractatus extat etiam in libro, cui titulus: „ De Anno Jubilæo, & tota Indulgen„ tiarum materia Commentarius, quem Martinus Az„ pilcueta Navarrus conſcripſit, &c.

II. Brevis quædam ejus anni explicatio contexta à D. Stephano Nottio Theologo, & Juris Canonici Doctore. *Mediolani, apud Pontium*, 1573. *in* 8.

Ex citato Clariſſimo Saxio, atque amiciſſimo Canonico Irico in Hiſt. ſua Typographica Tridinenſi.

MCLXXXVI.

C

NOVATUS HIERONYMUS.

FAmiliæ Novatæ fuit antiquitus Cognomen de Medicis de Novate, ut nos monuit doctus amiciſſimuſque Sitonus, cui etiam debemus Seriem Chronologicam Gentis iſtius ab anno Virginei partus MCCCXVIII. uſque in præſentem diem, ex qua agnovimus Hieronymum, de quo agimus, filium extitiſſe Petri J. C. C. Mediolanenſis, de quo paulo infra loquemur. Hieronymus & ipſe anno XVIII. ſupra milleſimum & quingenteſimum in J. PP. Collegium Nobilium hujus Urbis ingreſſus eſt, deinde anno MDXLVIII. Auditor S. R. R. electus, paulo poſt Epiſcopus Mileviranus in regione Africana ſub Archiepiſcopatu Carthaginenſi à Paulo III. Pontifice Maximo creari meruit. Ante verò Sacerdotium uxorem

D habuit filiam Bernardini Ghilii ex LX. Decurionibus hujus Urbis, ex qua tres ſuſcepit filios: de hac re extant apud ſupralaudatum Sitonum Tabulæ Davidis de Gluſſiano Mediolani Notarii, datæ anno MDXL. Quantum nominis Hieronymus noſter ſibi acquiſiverit apud J. CC. primarios ſuæ ætatis, facilè conjicitur ex ſuis Allegationibus pro Catharina de Auſtria Angliæ Regina, de quibus infra. Deſideratus eſt die XXIX. Novembris anno MDL.

Extant de ipſo:

I. Hieronymi Novati Mediolanenſis Advocati pro Sereniſſima Domina Catharina de Auſtria Angliæ Regina, ejuſque legitimo conjugio &c. Allegationes. *Romæ,*

E *apud Antonium Baldum*, 1532. Editio elegans ad Cardinalem de Accoltis.

II. Deciſiones plures extant MSS. in Archivo Rotæ Romanæ ex infraſcriptis.

Legitur ad eundem Epiſtola Hieronymi Perboni, ſic inſcripta: „ Excellentiſſimo Juriſconſulto Hieronymo „ de Novate ex Stemmate Medices „ in lib. III. Epiſtolarum ejuſdem Perboni. *Mediolani, apud Medam*, 1533. *in fol. pag.* 9.

De eo agit Rubeus in Singul. Deciſion. Rotæ Romanæ. Achilles de Graſſis Decif. 190 Cantalmajus in Syntaxi S. Rotæ Rom. Auditorum pagg. 16. & 34. & Cl. Sitonus in Schedis.

MCLXXXVII.

NOVATUS JOANNES BAPTISTA.

EX eadem Familia de Medicis de Novate ſic antiquitus nuncupata, ut ſupra in Hieronymo jam diximus, ortus eſt Jo. Baptiſta, patre Aloyſio, qui non tantùm litteris, ſed pietati deditus Congregationem Clericorum Regularum Miniſtrantium Infirmis amplexus eſt anno Orbis Redempti MDCVI., ibique Philoſophicas, atque Theologicas facultates non ſolùm didicit, ſed etiam Suis, aliiſque Alumnis è ſuggeſtu dictavit. Scientias quoque Mathematicas, atque Aſtronomicas ſummopere coluit, & quod plus eſt, de eminentiis Deiparæ Virginis, atque illibata ipſius Conceptione tam doctè, tam piè ſcripſit, ut magnum nomen apud poſteros ſibi acquiſiverit. Tanti quoque ipſum fecerunt Sui, ut poſt alios honores ei collatos, Præpoſitum Generalem totius Congregationis, in ordine Septimum, ipſum voluerint. Dolendum interea eſt, quod infirmæ valetudinis Vir iſte digniſſimus ferè uſque ad ejus Vitæ exitum fuerit, idque moleſtè accidit die II. menſis Auguſti anno MDCXLVIII. itaut nos mirati ſimus, quomodo tanta ſcribere potuerit, ut ex ejuſdem Operibus infra recenſendis à nobis partim inſpectis diligentiſſimè, humanitate P. D. Joſephi Muratorii ejuſdem Congregationis Presbyteri digniſſimi.

Videlicet

I. De Eminentia Deiparæ Virginis Mariæ Tomus I ad Urbanum VIII. Pont Max. *Romæ, apud Muſottum*, deinde *Bononiæ, apud Montium*, 1639. *in fol.* Tomus II. ad Cæſarem Cardinalem Montium. *Bononiæ, apud Ducctios*, 1650. *in fol.*

II. Euchariſtici Amores Tomus I. *Mediolani, apud Dionyſium Gariboldum*, 1645. *in fol* Ejuſdem Operis Tomus II. poſt Auctoris mortem lucem vidit *Victoriæ in Allaba, per Bartholomæum de Rieſco*, 1726. *in fol.*

III. Adnotationes, & Deciſiones Morales pro opportuno Infirmis, & Moribundis auxilio præſtando. *Bononiæ, apud Jacobum Montium*, 1638. in 8. Ipſæ denuo Italico Sermone ibi impreſſæ fuerunt, & *Mediolani*, 1646. in 12.

IV. Dilucidationes de illibata Conceptione B. V. Mariæ. Has prælo habebat paratas, teſte Maraccio, cui Auctor noſter fuit amiciſſimus, in Bibliotheca Mariana part. I. pag. 684.

V. Commentaria in Logicam. MS. in 4.

VI. Commentaria in Phyſicam. MS. in 4.

VII. De Generatione, & Corruptione. MS. in 4.

VIII. De Deo Uno, & Trino. Vol. II. MSS. in 4.

IX. De Gratia. Vol. II. MSS. in 4.

X. De Actibus Humanis. MS. in 4.

XI. De Sacramentis in genere, & in particulari. MS. in 4.

XII. De Virtutibus Theologicis. MS. in 4.

XIII. De Legibus in Communi. MS. in 4.

XIV. De Incarnatione. Vol. III. MSS. in 4.

XV. De Hæreſi.

XVI. De Prudentia.

XVII. De Amore, & Odio.

Hæc III. ſunt uno tantùm Volumine MS. comprehenſa.

XVIII. De Sacramento Euchariſtiæ. MS. in 4.

XIX. De Angelis. MS in 4.

XX. De Vacuo, & Motu. MS. in 4.

Supradicta omnia ſervantur in Bibliotheca ſuorum Collegii Sanctæ Mariæ Salutis Mediolani.

XXI. Tractatus de Meteoris.

XXII. De Aritmetica.

XXIII. De Aſtronomia.

XXIV. De Mathematicis.

Hæc MSS. indicantur à P. Regio in Libro, cui titulus: „ Memorie Iſtoriche de' Cherici Regolari „ Miniſtri degl' Infermi.

Laudatur à Leone Allatio in Libro inſcripto Apes Urbanæ pag. 152. à Picinello in Athenæo pag. 281. & à ſupradicto P. Regio ex profeſſo pag. 385.

MCLXXXVIII.

NOVATUS PETRUS.

PEtrus de Medicis de Novate, dictus etiam ſimpliciter Novatus, Patrem habuit Chriſtophorum inter Decuriones Mediolanenſes adſcriptum anno MCCCCXLVII. Sicuti & noſter in eodem Cœtu enumerabatur anno MDXIII. & ex XXIV. Gubernatoribus, atque hujus Urbis Defenſoribus anno MDXV. Ad Jura ediſcenda tam ſollicitè ſe contulit, ut brevì in Collegio J. PP. Nobilium adſcribi meruerit, anno ſcilicet MCCCCLXXXIX. Patriæ Præfecturam cum laude peregit anno MDXX. Filium habuit Hieronymum S. R. Rotæ Auditorem, deinde Epiſcopum Milevitanum, de quo ſupra. Pauca nobis ſervavit ætas de Petro noſtro, ſed tam laudabiliter egerunt de ipſo Auctores infra citandi, ut dubium non ſit, ipſum plura ſcripſiſſe præter ea, quæ nos hîc damus.

Scilicet:

I. Conſolationes Juridicæ extant inter illas Jacobi Mandelli de Alba, in fol. circa finem.

II. Aliæ plures tam editæ, quàm MSS reperiuntur in Collectionibus J. PP. Mediolanenſium, de quibus alibi dictum eſt.

De ipſo mentionem habuerunt cum laude Joannes Andreas de Prato in Continuatione Hiſt. Mediol. poſt Bernardinum Corium ad annum MDXV. MS. in fol. de quo ſuo loco. Carolus Hieronymus Cavaccius à Somalea in Alleviamento Status Mediol., & in ſerie Vicariorum Proviſ. ſub anno MDXX. Advocatus Sitonus in Chronico Colleg. J. PP. art. 297. pag. 69.

MCLXXXIX.

NOVATUS PETRUS alter.

EX tribus filiis, quos Hieronymus Novatus ante Sacerdotium ſuſcepit, ut diximus in eodem..., unus eſt Petrus hic, de quo agimus. Vir fuit in Poëtica facultate tam clarus, ut Carmina ejuſdem à Gabriele Jolito, nec non ab Andrea Arrivabeno Collectoribus emunctæ naris impreſſa fuerint optimo ſæculo XVI. ut infra. Ex Stemmate Genealogico Familiæ Novatæ agnovimus, Petrum fuiſſe ex fratre nepotem Aloyſii, cui Reſpublica Litteraria obſtricta eſt pro Joanne Baptiſta à nobis jam laudato in lucem edito. Poëta interim noſter laudatur à Bartholomæo Taëgio in libro inſcripto: „ Dialogo della Villa „ his verbis: „ Potrei addurvi l'eſempio del generoſo Sig. Pietro „ Novato, della cui vertute mi fa de meſtieri, ch'io „ taccia, per non dir d'alto ſoggetto, & rocco, & „ poco; queſti è tanto amico della Villa, che ſolamente mette a conto di vita quegli anni, che „ ſtando ne ſuoi poderi, trapaſſa con molta ſua ſodisfazione. „ De altero Poeta Novato Mabillii nomine agit Cl. Fabritius in Tomo V. Bibliothecæ Medii Ævi, ſic: „ Mabilius Novatus Inſuber Poëta, in quem aſperiores luſus atque invectivæ Angeli Politiani in lib. Epigrammatum, Tomo tertio „ Editionis Gryphianæ pag. 303. & ſeqq. „ Sed cùm de ipſo, neque de ejus Scriptis aliquid mihi datum ſit reperire, ad meliorem ſortem alterius Collectoris poſt me ipſum amandavi. Petrus iſte florebat medio ſæculo XVI., & non ſine voluptate leguntur ejus Carmina,

Scilicet:

I. Plurima Carmina Italica extant in libro, cui titulus: „ Rime di Diverſi, raccolte dal Giolito, lib. V.

II. Alia in lib. VI. ejuſdem Collectionis poſt Jolitum, ab Andrea Arrivabeno editæ.

De ipſo aguot ſupradictus Taegius in libro jam memorato pag. 73. Sitonus in Stemmate Genealogico Gentis Novatæ, atque ſæpecitatus Canonicus Iricus in Typographica Hiſtoria Tridinenſi, quam Typis parat.

Digitized by Google

O

MCXC.

ODDONUS JOANNES BAPTISTA.

VAriſium Mediolanenſis Ducatus celebre Oppidum natale ſolum fuit Jo.nnis B.ptiſtæ Oddoni, cui nihil extitit antiquius, quàm Muſas colere, & amœna ſectari ſtudia. Cùm ſatis acre, apertumque ingenium ſortitus eſſet, res illi ceſſit ſatis feliciter. Voluntario tamen exilio patrios relinquere lares maluit, quàm imminentes ſibi calamitates ſubire, & Taurinorum Auguſtam petiit, ubi à Carolo Emmanuele Sabaudiæ Duce benigniſſimè exceptus eſt. Io ea Urbe diù fuit ſemper ſtudiis intentus, & Carminibus pangendis ſedulam navans operam, donec anno Chriſti MDCXXX. peſtifera tactus lue ibi diem clauſit.

Lucubrationes illius his prænotantur titulis.

I. Le Vigilie di Marte. Harum meminit Scriptor ipſe in Nuncupatoria ſequentis Operis.
II. L'Edmondo. Tragedia. *Milano, per il Lantoni*, 1621. in 12. Dicata eſt Vincentio Mantuæ, & Montisferrati Duci, atque in Epiſtola ait, ſe paulo ante Opus à nobis num. I. ſuperius enunciatum eidem obtuliſſe.
III. Rime. *Ivi, per lo ſteſſo*, 1623. in 8. Hoc ipſum Opus idem credimus, quod Picinellus inſcripſit: *Un Tomo di Sonetti, ed Idilj*, non indicato loco, anno, & Impreſſoris nomine.
IV. L'Arione. Tragicomedia. Nuncupata eſt prædicto Carolo Emmanueli Sabaudiæ Duci. Ex Picinello.
V. Glorie di Carlo Emmanuele Duca di Savoja. Poëma hoc imperfectum reliquit Auctor morte præventus, ut Picinellus teſtatur, at ubi nunc ſervetur nemo novit.

Ejus meminit citatus Picinellus in Athenæo pag. 281.

MCXCI

OLDEPERTUS.

OLdepertua Civis Mediolanenſis, atque ſub Petro Oldrado Archiepiſcopo ejuſdem Eccleſiæ Presbyter, ipſo Petro defuncto ſucceſſor datus eſt, ut Triſtanus Chalcus teſtatur, circa annum Salutis noſtræ DCCCIV. Kal. Octobris. Arigauſo Monaſterii S. Ambroſii hujus Urbis Abbati, qui Benedicto è vivis ſublato ſucceſſerat, Templum S. Vincentii Martyris, cui cognomen in Prato, donavit, hujuſque conceſſionis Diploma datum menſe Januario, anno DCCCVI. qui erat Caroli, & Pipini in Italia Regum XXXII. & XXV. Indictione XIV. in Archivo ipſius Monaſterii autographum ſe vidiſſe Oldeperti manu ſubſcriptum aſſerit Puricellus loco infra citando. Eundem Pipinum Regem hoſpitio exceptum, è vita migrantem piiſſimis adhortationibus ad terribilem illum exitum communivit. Bernardum ejus Filium in Baſilica Modoëtienſi Italici Regni Corona ſolemniter redimivit anno DCCCXIII. Præfuit Ambroſianæ Eccleſiæ vigilantiſſimus Præſul annos IX. menſes VII. cùmque obdormiſſet in Domino V. Kal. Maji, anno DCCCXIV. in Ambroſiana Baſilica, magno cum univerſæ Urbis mœrore conditus fuit. Monemus hîc obiter, varios eſſe Scriptores in hujus Archiepiſcopi nomine, nam Oldibertua, Oldobertus, Olibertus, Odbertus, Eldebertus, Alipertus,
A & Alibertus, pro cujuſque libito nuncupatus eſt. Nos verò Oldepertum potiùs dicendum exiſtimavimua, Puricellum ſecuti, qui ita ſcriptum reperit ipſius manu ad calcem memorati Diplomatis.

Scripſit:

I. Librum de Sacramento Baptiſmi, ejuſque Ceremoniis. MS. in Bibliotheca Monaſterii Augienſis apud Conſtantiam, ex Oudino loco citando.
II. Epiſtolam ad Carolum Magnum Auguſtum. Eidem Operi præfixa eſt, eàque reſpondet Litteris ipſius Caroli, quæ cum ipſa Epiſtola MSS. extant etiam in Colbertina Biblioth. Cod. 3655. Epiſtolam Caroli vulgavit Clar. Mabillonius Tomo I. Analectorum pag. 21. Literas verò Oldeberti cum ſpecimine libri ex anterioribus Patribus deſcripti idem Mabillonius refert Tomo IV. pag. 301. citati Operis.

B De præſtantiſſimo Præſule meminerunt Puricellus in Monum. Baſilicæ Ambroſianæ num. XXIX. & alibi ſparſim; Caſimirus Oudinus de Scriptor. Eccleſiaſt. Tom. II. pag. 1. Dupinius Biblioth. Eccleſiaſticæ Sæculo IX. Ughellus Ital. Sacræ Tom. IV. Triſtanus Chalcus Hiſtor. Mediol. lib. V. Clar. Saxius in lib. ſuo cui titulus: „ Poſſeſſio SS. Corporum Gervaſii, & „ Protaſii Mediol. vindicata pag. 40. aliique plures.

MCXCII.

OLDERICUS.

C OLdericus, qui à quibuſdam Scriptoribus Aldericus, & Ardericus dicitur, defuncto Hilduino Mediolanenſi Archiepiſcopo, de quo loco ſuo jam meminimua, in ejus locum ſuffectus eſt anno DCCCCXXXVII. cùm inter Ordinarios Metropolitanæ receoſeretur, atque grandævus eſſet ætate, Hugone Imperatore curante. Verùm paulo poſt adversùa Hugonem ipſum Oldericus Berengarium II. excitavit, ut illum de Italico Regno dejiceret. Rei cauſam præbuit Hugonis in Oldericum facinus indigniſſiuum, cùm enim cuperet Hugo filium ſuum Manaſſem Archiepiſcopum hujus Metropolis conſtituere, ideoque Oldericum jam annis gravem ad eam dignitatem aſſumendum curaſſet, ut citò è vita migrans filio Præſulàtum relinqueret, indignè ferens diutius, quàm ipſe mallet, annos ejus protrahi, cum
D aulæ ſuæ proceribua adversùs eum conſpiraverat, ut è medio tolleretur. Ægrè igitur, & non ſine Mediolanenſium Civium ingenti cæde, paratas ſibi cùm Archiepiſcopus declinaſſet inſidiaa, in eum, ut diximus, Berengarium Veronæ tunc degentem incitavit. Veruntamen Hugo tanti criminis rubore perfuſus, ac pœnitentiâ ductus Nonantulanam Abbatiam Olderico donavit. In Baſilica Sancti Ambroſii Synodum à nobis inferiùs recenſendam habuit, cui interfuere nonnullarum inſignium Urbium Præſules. Cùm Saraceni prædones Genuam diripuiſſent, divitiaſque inde ablatas in Inſulam ſinus Arabici advexiſſent, eas recuperaſſe traditur miſſa propriis impenſis claſſe. Qua re Genuenſes ſibi plurimùm devinxit, adeo ut per Oratorea publicè ipſi gratias egerint, &
E Mediolanenſi Urbi pecuniâ ſuâ nova adjecerint munimenta. Eccleſiam Sancti Andreæ, cognomento ad murum ruptum, vetuſtate labentem reparavit, & refecit. Viduis ac pupillis opem tulit, & pauperes piiſſimè fovit. Hæreticorum hoſtis perpetuus adversùs eorum impetum ſtrenuè decertans gregem ſuum vigilantiſſimè regere ſtuduit. In Baſilica Apoſtolorum Sacellum excitavit, S. Lino Sacrum, cùmque

Pape-

Papebrochius de ipſo verba faceret, ita locutus eſt, ut videatur ignoraſſe Baſilicam hanc eandem eſſe cum Eccleſia Sancti Nazarii, quod tamen Erudito extero, de rebus tam longè diſſitis ſcribenti, ignoſcendum. In eodem Sacello ſepultus eſt Oldericus, cum Præſulatus ſui anno XII. menſe II. abiiſſet III. Idus Octobris, anno Salutis DCCCCXLIX. Eum inter Sanctoa antiquis etiam temporibus cultum fuiſſe, ac magnis claruiſſe miraculis, teſtatur Anonymus Scriptor Medinlanenſis in Opere inſcripto: D. Arderici Cottæ Archiepiſcopi Mediolanenſis hiſtoria: de quo meminimus in hac ipſa Collectione num. LXXXVIII. col. 55. his Verſibus:

- - - - - - - - - - tandem poſt omnia fato
Extinctus, ſummum meritis conſcendit Olympum.
Hic erat egregium ſanari protinus ægros
Aſpicere. Hic greſſum claudis, & lumina cæcis
Reddidit: ardentis ſanavit ulcera lepræ.
Hic abigit febres, hunc ſumma frequentia noſtri
Semper adit populi, meritos & ſolvit honorss.

Quamvis autem & Anonymus iſte, & Scriptores alii Mediolanenſes Oldericum cognomento Cottam fuiſſe aſſerant, eum prout alios, abſque ulla Familiæ appellatinne in medium adduximus, cum apud Eruditos ante ſæculum XI. in uſum cognomina hujuſmodi revocata nondum fuiſſe pro certo habeatur.

Laudatur Oldericus ob eam, quam memoravimus.

I. Synodum in Ambroſiana Baſilica celebratam.
Hanc inter apocryphas rejiciendam cenſuit eruditiſſimus Ludovicus Muratorius ob nonnulla, quæ hiſtoricæ veritati adverſari videntur: Eam tamen pluribus defendit Pater Euſtachius à S. Ubaldo, diluens omnia, quæ Muratorio dubiam fidem faciebant, ut optimè advertit Clariſſimus Saxius in libro ſuo de Poſſeſſione SS. Corporum Gervaſii, & Protaſii, pag. 41.
Meminerunt illius Ughellus Ital. Sacræ Tom. IV. num. LXIII. in Mediolanenſibus Archiep. Puricellus in Diſſertationibus Ambroſiana & Nazariana pluribus in locis. Gualvaneus dela Flamma in Manipulo Florum. Arnulphus in Chronico. Papebrochius in Notis adjectis Ughello loco citato. Hieronymus Monnius in Oratione pro Pomponio Cotta, aliique plures.

MCXCIII.

OLDRADUS ALPHONSUS.

OLdradæ quoque Familiæ Mediolanenſis Geneſim Clariſſimo amiciſſimoque Sitono debemus, à Petro de Oldradis, anno Chriſti MCCCXCIII. florente, uſque ad Vitalianum, de quo ſuo loco dicturi ſumus. Hieronymus verò ex prima Conjuge ſua Victoria Alphonſum noſtrum genuit anno Orbis redempti MDLXIV. & non tam litteris, ſed pietati ſingulari deditus, Congregationi Oblatorum SS. Ambroſii, & Caroli adſcriptus extitit: iſtique Divo Antiſtiti propter egregias illius virtutes, & ingenii excellentiam chariſſimus fuit. Per plures annos illuſtriores Italiæ Urbes Evangelica Prædicatione percurrens, eximii Concionatoris ſibi famam comparavit. Divina poſtmodum vocatione Ordinem Seraphicum Minoritarum Capuccinorum ingrediens, nomen Auguſtini aſſumpſit. Ibi innocentiâ vitæ, morum elegantiâ, & virtutum ſplendore maxime coruſcavit uſque ad obitum, qui bonorum omnium cum dolnre accidit anno MDXCIV. Hieronymi Patris Epitaphium viſitur in Eccleſia Monialium Sancti Ambroſii loci Canturii, quod eruimus ex Collectione Archintea.

HIERONYMO OLDRADO
VIOLANTA CANTONA OPTIMO CONIVGI
ET ANTONIVS MARIA CVM FRATRIBVS
OLDRADIS
PATRI BENEMERITO ET SIBI
S. Q. PP. ANNO MDCI.

Multa Alphonſus noſter ſcripſit typis digniſſima, aliaque imprimi permiſit ſuppreſſo ejus nomine, uti nos monuerunt Sui, illorum tamen titulum accipere non potuimus, ideoque Lectori nfferimus, quod nobis datum eſt ex Moriggia, Picinello, aliiſque, ut infra,

Quæ ſunt:

I. Sermo quem primus omnium habuit in Academia Mediolanenſi Mutii Sfortiæ Columnæ Marchionis Caravagii.
II. Ethica Ariſtotelis ab ipſo explanata, pluribus Orationibus. Ibid.
III. De Honorum contemptu Diſſertationes ibi habitæ, in quarum ultima miſſionem petiit ab eo conſeſſu, Ordini Capuccinorum ſe ſe adſcripturus, in quo etiam elapſo vix menſe feliciter obiit. Ita Clariſſimus Saxius in Libro de Studiis Mediolanenſium.
IV. Opera quædam, teſte Moriggia, loco infra citando.
Ipſum laudarunt Carminibus Italicis, tanquam Verbi Dei Præconem eximium, Gherardus Borgogni in ſua Collectione, edita anno MDXCIX., & Franciſcus Civellus, de quo jam egimus; honorificentiſſimam mentionem de ipſo habent etiam Paulus Moriggia in libro III. cap. VI. Nobil. Mediol., & item idem Moriggia lib. eod. cap. XXXIV. pag. mihi 298, Zaccharias Boverius in Annalibus Capuccinorum, Tom. II. Part. II. pag. 153. num. 93. Italice ad annum MDXCIV., Dionyſius Genuenſis in Bibliotheca Scriptorum ejuſdem Ordinis, edit. II. pag. 43. Carolus de Aremberg in Libro, cui titulus: „ Flores Seraph. „ Tom II. pag 14. apparitione ſecunda, Cl. Sitonus in Chron. Colleg. Nobil Phyſ. Mediol. Art 331 MS in fol penes ipſum Auctorem, & Picinellus in Athenæo pag. 18.

MCXCIV.

OLDRADUS JOANNES.

JOannes Oldradus in Oppido Meda, Mediolanenſis Ducatus, unde cognominatus eſt, primam vidit lucem exeunte Sæculo XII. A parentibus piè ac liberaliter educatus, in ipſo juventutis flore Clericali habitu aſſumpto, Divinis ſe obſequiis mancipavit. Sacerdotali dignitate auctus, in ſolitudinem Rondenarii ad Larii Lacus littora non longè à Comenſi Urbe ſe recepit. Florentiſſimum per ea tempora Humiliatorum Ordinem poſtmodum ingreſſus, primus fuit in eo Cœtu Presbyter, nam ante ipſum nemo niſi Laicus recipiebatur. Sanctitatem illius, & merita cum eruditione conjuncta mirati Sodales, totius Ordinis Regimini Joannem votis communibus præfecerunt. In eo munere inter alia ſapienter conſtituta illud edixit, ut abdicato Fratrum, atque Sororum nomine, Canonici deinceps appellarentur, Horas Deiparæ quotidie perſolverent, & S. Benedicti Regulam ſuſciperent. Brevì Ordinem Regularem effecit eâ traditâ vivendi formâ, quam ad extinctionem uſque tenuit. Ad ſacra Miniſteria obeunda quoſdam è Sodalibus, quos tanti gradus muneri aptos noverat, promovendos curavit. Cùm autem ſacrum Dei Verbum populis magno cum fructu miniſtraret, ingentem ſibi famam, atque exiſtimationem

apud

apud omnes comparavit adeò, ut plura in Inſubria ſui Inſtituti Domicilia vel condiderit, vel amplaverit. Hinc effectum eſt, ut tamquam Humiliatorum Parens vocitari ſoleat. Nec minor in eo fuit in ſublevandis egenorum ærumnis miſericordia, quos ſæpè neceſſariis quoque rebus ſibi ſubtractis levare conſueverat. Pluribus etiam vivens miraculis claruit, & ad præmium rectè factorum in Cœlum abiit, anno Salutis humanæ MCLIX die XXVI. menſis Septembris. Tanta fuit illius ſanctitatis opinio, ut paulò poſt obitum in Beatorum numerum ab Alexandro III. Summo Pontifice relatus fuiſſe perhibeatur. Plura de ipſo Carmina cecinit Bultius, inter quæ ſequens damus, quod conſcripſit de Angelo Sancto Joanni pecuniam porrigente.

Multa cucullatam torquet penuria pubem;
Quæritur ac fruſtra tecta per ampla Ceres.
Anxius Annonæ dum migrat ab urbe Sacerdos,
Providus è Superis obvius Ales adeſt.
Verba ubi jucundus dixit ſolantia Cœles,
Intulit in vacuas aurea dona manus.
Aligeri ſi ſæpe darent hæc munera terris,
Obſequioſus homo quàm foret Aligeris?

Scripſit:

I. Conſtitutiones Ordinis Humiliatorum ab infra citandis Auctoribus memoratas.
II. Breviarium Ordinis Humiliatorum ab eo compoſitum fuiſſe, iidem teſtantur.
Laudes illius exararunt S. Antoninus, Parte II. hiſtor. Sylveſter Maurolye in lib. inſcripto: Mare Oceano di tutte le Religioni. Tatius in Annalibus Comenſibus, Tomo II. Boſca in Martyrol. Mediol ad diem XXVI. Septembris; Clariſs. Saxius in Hiſtor. Typographica Mediol. Morerius in Lexico, aliique permulti.

MCXCV.

OLDRADUS JOSEPH.

JOſeph de Oldradis inter J.C. Mediolanenſes floruit ſæculo ineunte XVII., qui in eadem facultate laureatus, tam ſedulam Legum ſtudio dedit operam, ut magnum nomen ſibi aquiſiverit, maximè in opere ab eodem edito, quod infra dabimus. Reſcripta atque Deciſiones non tantùm Ampliſſimi hujus Urbis Senatus, ſed & etiam aliarum Provinciarum, Civitatumque diligentiſſimè eſt perſcrutatus, & obſervationibus ſuis eruditiſſimis exornavit, ut facilè legentibus omnibus apparebit. Nec tam in Juribus, ſed in amœnioribus litteris eruditionem ſuam oſtendit, maximè in Præfatione ejuſdem libri lectu digna. Opus ſuum Beatiſſimæ Virgini Mariæ nuncupatum eſt, & ipſius Auctoris ſunt hæc verba:
„ Deiparæ Virgini in vaſtiſſimo Juris pelago, tutiſ-
„ ſimo, ſplendidiſſimoque Syderi, quòd Auctorem
„ labentem fulſerit, juverit, ſervaverit à multis pe-
„ riculorum fluctibus intactum, inoffenſum, devo-
„ tionis, gratique animi Monumentum datum, di-
„ catum. „

Voluminis titulus hic eſt:

I. De Litteris & Mandatis Principum, & præſertim Excellentiſſimi Sacrique Senatus Mediolanenſis, ac aliorum Supremorum totius Orbis Senatuum Commentaria, in tres partes digeſta. Joſepho Oldrado J. C. Mediolanenſi Auctore. *Mediolani, apud Bidell.* 1630. *in fol.*

Adſunt in laudem Auctoris Epigrammata III. Latina, unum ſcilicet Cæſaris Burti, quod hic damus, alterum Joannis Antonii Maſſobrii J. U. D. Alexandrini Primiceriis, & al. Anonymi.

Qui ſedet auguſta cum majeſtate Senatus
Deque polo Aſtrea mittere ſcripta ſolet,
Hiſpani pectus Jovis eſt, & Regis Iberi
Cor, ſapit unde, bonus quo regit ille Sabres.
Hæc tu dum loqueris, Divum quaſi nuncius Ales
Ferris Atlantiadi præripuiſſe vices.
Sed catus uſque adeo dum pandis ſerſa Senatus,
Es nova de Sacro corde Minerva Jovis.

Videatur Abbas Picinellus in Athenæo pag. 369.

MCXCVI.

OLDRADUS OLDRADUS.

OLdradus ex nobili Oldrada gente Mediolani genitus Vir inſignis eruditionis, atque pietatis extitit. S Petro Martyri Ordinis Prædicatorum ſumma fuit amicitiæ neceſſitudine conjunctus, & ut videtur comes individuus, prout apertè oſtendit titulus Operis ab eo conſcripti, quod infra recenſebimus. Cumque invictus Chriſti Pugil non longè ab hac Metropoli ab impiis vulneribus confoſſus, ad Coronam abiiſſet in Cœlum, Oldradus veteris amicitiæ non oblitus Acta ejus, & certaminis ſeriem diligentiſſimè perſecutus, ad Innocentium IV. Summum Pontificem miſit. Floruit medio fermè ſæculo XIII.

Habemus ab eo conſcripta:

I. Vita, & Martyrium S. Petri Martyris. Teſte Creſcentio in Amphithear. Romano parte II. MS. in Bibliotheca FF. Marchionum Vicecomitum: qui tamen non indicat, an editum poſtea fuerit hoc Opus, nec ne.

MCXCVII.

OLDRADUS OLDRADUS alter.

ALterum ejuſdem nominis atque Familiæ Virum Oldradum de Oldradis Mediolanenſem Civem nunc in ſcenam hanc Litterariam adducimus. Clericalibus muneribus addictus, poſt obitum Guillielmi Amidani Novarienſis Epiſcopi ad eam regendam Eccleſiam anno MCCCLVII. aſſumi promeruit. Gratiſſimus fuit Joanni Vicecomiti ejuſdem Urbis Domino, qui Oldrado noſtro familiariſſimè uti conſueverat. Plura ſuæ ſedis bona fiduciario jure conceſſit, & in publicis tabulis mentio ejus occurrit ad annum uſque MCCCLXXXV. Deceſſiſſe tamen videtur MCCCLXXXVIII. cùm eodem anno ſucceſſor illi datus fuerit Petrus Philargus, poſtea Mediolanenſis Archiepiſcopus, & tandem Alexander V. Summus Pontifex, de quo ſuo jam loco diximus.

Oldradi hæc ſunt Opera.

I. Statuta Ripariæ Sancti Julii, & Gaudiani: Eiſdem alia plura addidiſſe ait Cotta, ab anno MCCCLIX. ad MCCCLXXXIV.
II. Conſtitutiones Synodales.
Laudatur à citato Cotta in Muſeo Novarienſi pag. 287. Ughello Ital. Sacræ, Tom IV. num. LXVIII. à Baſilica Petri pag. 489., & Moriggia in Nobil. Mediol. lib. II.

MCXCVIII.

OLDRADUS PETRUS.

PEtrus Oldradus Civis Mediolanenſis à prima ætate ſtudiorum curricula, pro illorum temporum conditione ſatis laudabiliter emenſus, Hadriani I. Summi Pontificis Aulam ſecutus, eique ab Epiſtolis fuit. Defuncto Mediolanenſis Eccleſiæ Archiepiſcopo Thoma, qui Craſſus ab aliquibus dicitur, ſeu, ut alii malunt, Oldeberio, de quo ſupra, circa Salutis noſtræ annum DCCLXXXIII. ad Archiepiſcopalis Cathedræ faſtigium evectus, cum Leone III. Pontifice in Gallias profectus eſt, & Carolo Magno Auguſto tam charus extitit, ut ejus potiſſimum hortatu Longobardos Italiâ expulerit. Romam cum Leone reverſus, ejuſdem Caroli ſolemni inaugurationi, cùm Auguſtus appellatus eſt, interfuit. Ab eodem Cæſare ampliſſima pro Eccleſia ſua adeptus eſt privilegia, inter quæ illud præclarum, quòd Mediolanenſem politicum Principatum impetravit. Sanctum Ambroſium, Divoſque Martyres Gervaſium & Protaſium tam enixè coluit, ut prope Baſilicam, in qua eorum ſervantur Corpora, ipſo ſui Pontificatus initio Monaſterium extruxerit, cui etiam inſignem contulit dotem, datis quoque beneficentiſſimæ ſuæ voluntatis teſtibus publicis Tabulis anno DCCXC. quas Imperiali etiam Caroli auctoritate firmandas curavit. Hujus Confirmationis Diploma, datum Placentiæ, habes apud Puricell. in Monum. Baſilicæ Ambr. num. 24. Cùm autem Mediolanenſem Eccleſiam annos fermè viginti laudabiliter adminiſtraſſet, mortalitatem depoſuit circa annum Chriſti DCCCIV., & in prædicta Ambroſiana Baſilica conditus jacet. Vir fuit præſtantiſſimi ingenii, & in Arianos Hæreticos tam ſtrenuè ſcriptis & ferro pugnavit, ut à Carolo Magno malleus Hæreticorum fuerit nuncupatus. Divi Gregorii Magni Scripta temporum injuriâ diſperſa in unum corpus Hadriani Pontificis juſſu collegit, & tanti Doctoris Monumentum elegantibus verſibus exornavit.

Scripſit Petrus,

I. Contra Arrianos, ut diximus.
II. Sermones nonnullos.
III. Epiſtolas plures, inter quas eminet illa, quam dedit ad Carolum Magnum de Tranſlatione Corporis Divi Auguſtini ex Inſula Sardinia ad Urbem Ticinum, quæ ſic incipit: „ Domino Regum piiſſimo Carolo Ma„ gno, Petrus Oldradus, indignus Mediolanenſium „ Archiepiſcopus, perennem in Chriſto Coronam. „ In fine autem hæc ſcripta ſunt: „ Excellentiam Ma„ gnitudinis Veſtræ per multa annorum curricula „ Rex Regum, Chriſtus Dominus ſuâ dignetur cu„ ſtodire potentiâ. Datum in Urbe Mediolani anno „ Salutiferæ Incarnationis Domini DCCXCVI. „

Hanc edidit poſt Vitam Sancti Auguſtini Frater Auguſtinus Fivizanius Romanus Apoſtolici Palatii Sacriſta. *Romæ, ex Officina Joannis Martinelli, ad ſignum Phœnicis*, 1587. *in* 4., *& primùm ibi apud Accoltum*, 1586.

Ejus Iconem ex Monumento ac vera Imagine, quæ eſt in Baſilica Sanctæ Eccleſiæ Aquiſgranenſis, ſub anno Domini DCCCXV. exhibet in Monumentis Baſilicæ Ambroſianæ Jo. Petrus Puricellus.

Extat ad Petrum Epiſtola Alcuini.

Agunt de eo Aymoinus Monachus libro IV. de Geſtis Francorum cap. 69 Ademarus Monachus in Annalibus Regum Francorum. Rhegino in Chronico libro II. ad annum DCCLXXIII. Baronius in Annalibus ad eundem annum. Bollandus Tom. I. Act. Sanct. XI. Januar §. V. num. 18. Paulus Diaconus in Hiſtoria Longobard. Ughellus in Archiepiſcopis Mediolanenſibus, Bartholomæus Areſius in ſerie Abbatum Sancti Ambroſii, & in Diplomatibus in calce ejuſdem Operis, de quo jam diximus, Cl. Saxius in Differt. de SS. Gervaſio, & Protaſio pag. 39., necnon Picinellus in Athenæo pag. 464., aliique plures.

MCXCIX.

OLDRADUS VITALIANUS.

VItalianus, de quo nunc dicturi ſumus, parentes habuit Oldradum de Oldradis à nobis jam laudatum, atque Prudentiam Tantiam Conjuges, avumque Hieronymum, atque Alphonſum inter Capuccinos Auguſtinum vocatum, de quo diximus, patruum. Claruit Vir noſter medio ſæculo XVII. non tam in Congregatione Oblatorum hujus Urbis, quàm inter Canonicos Ordinarios Metropolitanæ Eccleſiæ Præbenda Canonicali exornatus. Primùm verò à Cardinali Cæſare Montio Romam miſſus fuit pro Theologia è ſuggeſtu explicanda in Collegio Propagandæ Fidei; exinde Præpoſituram Eccleſiæ Arcijatis obtinuit. Munus Vicarii Generalis Monialium in hac Urbe cum laude ſuſtinuit, tranſactis inde triginta & ſeptem annis in ſupradicto nobiliſſimo Cœtu Ordinariorum Eccleſiæ Majoris, ad Superos evolavit anno humanæ Reparationis MDLXXXVIII. Scripta ejuſdem tam Rhetoricæ, quàm Theologiæ Moralis in Seminario Majori Mediolanenſi, in Canonica ejuſdem Urbis, nec non Romæ, ut ſupra innuimus, Alumnis tradita, miſerè perierunt.

Superſunt tantùm:

I. De laudibus D. Caroli Borromæi. Oratio Latina habita coram Eminentiſſ. Archiepiſcopo Alphonſo Litta. *Mediolani, typis Archiepiſcopalibus*, 1652. *in* 4.
II. Oratio habita in Synodo Diœceſana Mediolanenſi num. XXXV., atque in eadem impreſſa, anno 1652.

Inter Panegyres Alexandri Perlaſchæ, impreſſ. *Mediol.* 1668 Extat una in Laurea Vitaliani Oldradi pag. 208.

Agunt de ipſo Trivultius in Nomenclatura Canonicorum Ordinariorum, de quo in littera T. Clariſſimus Sitonus in ſuis Schedis, atque Picinellus in Athenæo pag. 512.

MCC.

OLGIATUS ANTONIUS.

ANtonius Olgiatus Mediolanenſis Patritius, inter Capuccinos adſcriptus, ſanguinis ſplendori ſanctitatem, & doctrinam mirabiliter copulavit, quæ maximè enituit, dum commiſſum ſibi Philoſophiam, ac Theologiam legendi munus ſatis laudabiliter implevit; & cum uberi eloquentia, zelo, ac gratia in Verbo Dei diſſeminando ex alto indutus, ipſius Conciones, utpote animarum ſaluti accommodatæ, frequenti populorum concurſu exciperentur, fructumque inde emergentem nefarii homines moribus omni nequitia execrabilibus ad meliorem reducti frugem, & ſalutaris pœnitentiæ lavacro expiati, teſtabantur. Neque ad completum tanti Viri ornatum in regendo prudentia deſiderabatur, quare ſæpiſſimè (ut inferiores Præfecturæ prætermittantur) Deffinitor, bis Miniſter Provincialis, inſuper Procurator Generalis fuit proclamatus; multorum etiam prudentum hominum ſuffragiis dignus habitus, cui ſuprema totius Ordinis adminiſtratio conferretur. Ordinis Capuccini Generalis Hiſtoriographus conſtitutus ejuſdem acta pluribus annis contexuit, quæ poſtea in duos Tomos digeſta prodierunt, plura MSS. tenebris relinquens. Obiit in Domino Mediolani, in Conventu Capuccinorum S. Victoris, anno MDCCXXIII. Religionis LII. ætatis verò LXVIII.

Typis

Typis conſignavit :

I. Annali de' FF. Minori Capuccini, Tomo III. Parte I. *In Trento, per Gio. Antonio Brunati, 1708. in fol.*
II. Annali de' FF. Minori Capuccini, Tomo III. Parte II. *In Milano, per Giuſeppe Pandolfo Malateſta, 1711. in fol.*
Ità à Suis.

MCCI.

OLGIATUS HIERONYMUS.

Hieronymus Olgiatus nobili genere Mediolani ortus, Patre Jacobo Ducali Collaterali militum, ſub Franciſco I. Sfortia, & Jo. Galeacio Maria Inſubrum Ducibus, quorum extitit Aulicus, hortante Cola Montano Litterarii ludi Magiſtro, qui Olgiatum penè imberbem inani ſpe gloriæ inflaverat, ſi Galeacio ſublato Patriam in libertatem aſſereret, inito cum Joanne Andrea Lampugnano, & Carolo Vicecomite fœdere, in vitam Principis conſpiravit. Recurrentibus ergo Divi Stephani Protomartyris Solemniis, anno MCCCCLXXVI. Galeacium in ipſa Sancti Stephani Baſilica Sacris interfuturum cum Sociis adorſus pugione confodit. Tanto patrato facinore ex eo Templo profugiens, cùm fruſtra aſylum quæſiſſet, biduo poſt comprehenſus, & conjectus in vincula, tantum abfuit, ut imminens jam ſupplicium veſanam hominis conſtantiam vel paululum imminueret, quio etiam ad Muſas converſus ſex elegantibus Carminibus defuncto Principi inſultavit. Ea ſunt ejuſmodi à Jovio in Elogio Galeacii Sforciæ libro III. pag. 247. relata.

Quem non mille acies, quem non potuere phalanges
Sternere, privatá Galeaz Dux Sfortia dextrâ
Concidit, atque illum minimè juvere cadentem
Aſtantes famuli, nec opes, nec regna, nec urbes.
Hinc patet humanis quæ ſit fiducia rebus,
Et patet hinc ſævo tutum nil eſſe tyranno.

Se quoque in ipſa morte confirmans, dum jam ſub carnificis manu ſtaret, hæc contumaci ore protuliſſe dicitur: „ Collige te Hieronyme, ſtabit vetus me„ moria facti; mors quidem erit acerba, ſed tor„ mentum breve, atque ejus fama perpetua.

Superſunt de ipſo :

I. Litteræ, in quibus Conjurationis Ordinem narrat juſſu Magiſtratuum ad Duciſſam Bonam datæ. Extant in Hiſtoria Urbis Mediol. Joſephi Ripamontii lib. VI. Leguntur etiam in Bernardini Corii Hiſtoria ad eum annum, licèt aliquantiſper diverſa, ubi etiam habetur
II. Ejuſdem Hieronymi Epiſtola ad Marcum Trottum de eodem argumento.
De ipſo Hieronymo præter Corium, Fulgoſium, Jovium, Ripamontium &c. agunt Robertus Ruſca in Hiſtoria Familiæ Ruſchæ editionis Taurini, anno 1680. in 4. cum Auctario propè finem &c. Jul. Cæſar Imbonatus in Chronico tragico &c, & Advocatus Sitonus in Monumentis Genealogicis Nob. Fam. Olgiatæ, quemadmodum & Comes Octavius Archintus in ſua eximia Collect. Monument. Famil. Mediolanenſium.

MCCII.

OPPICELLUS JACOBUS PHILIPPUS.

Jacobus Philippus Oppicellus patrem habuit Joannem, à quo, & ab optimis Præceptoribus tam rectè, doctiſſimèque edoctus extitit, ut Sacris addictus in Canonicum Baſilicæ Collegiatæ S. Ambroſii creari meruerit anno MDCLXIX. Charus ſummopere extitit eximio Cardinali Federico Borromæo, ita ut operâ Oppicelli noſtri pluries uſus fuerit in extruendo tam Bibliothecam, quàm Collegium Ambroſianum; de hac re teſtis eſt Opus infra à nobis recenſendum numero I. Præter ſolidiores Scientias, amœniores quoque coluit Auctor noſter, ut videre eſt ex Carminibus ſuis ſatis eleganter ſcriptis. Specimen primum eruditionis ſuæ dedit in Seminario hujus Metropolis, in quo Rhetoricam facultatem è ſuggeſtu declaravit, deinde Theologiæ Cathedram in Eccleſia Derthonenſi aſcendit, donec in patriam reverſus, munus ſupramemoratum Canonici Baſilicæ D. Ambroſii obtinuit, & ſenio conſumptus vitam Deo reddidit.

Habemus de ipſo :

I. Monumenta Bibliothecæ, & Collegii Ambroſiani &c. *Mediolani, apud Comum, 1618. in 8.*
II. Fontis D. Barnabæ ex priſcis, probatiſſimiſque Auctoribus Narratio. *Mediolani, apud Navam, 1620. in 4.*
III. Poema Verſibus Exametris compoſitum in laudem Leonardi Coquei. Ext. in fronte libri, cui titulus: „ Aotimorneus.
IV. Epigramma in laudem Jo. Antonii Caſtillionæi. Eſt in libro inſcripto: „ Florilegium Antiquitatum Medio„ lanenſium ejuſdem Caſtillionæi, de quo jam dictum.
Laudatur à Petro Paulo Boſca in libro de orig. & ſtatu Biblioth. Ambroſianæ, ab Abbate Picinello in Athenæo pag. 242., & a Sitono in Schedis.

MCCIII.

de OPRENO JOANNES.

Etſi Picinellus in ſuo Athenæo Joannem hunc Opremum vocaverit, & ex eo Clariſſimi Quetif, & Eccard millies à nobis citati; attamen cum in Nomenclaturis Familiarum Mediolanenſium Oprema Gens minimè indicetur; nobis, ut ſuſpicati ſunt etiam doctiſſimi ſupramemorati Scriptores, de Opreno, Oppido in Montibus Brianteis ſito, vocare ipſum placuit, eò magis quia à Patria tantùm ætate Auctoris noſtri cognomina aſſumere conſueverant Religioſi Viri Ordinis Prædicatorum, aliorumque ſtrictiorum Cœtuum. Floruiſſe igitur noſtrum aſſerunt, Sæculo XIII. vergente, ſcilicet anno Chriſti MCCLXX. omnes infra citandi Auctores, necnon ſcripſiſſe Opera quæ ſequuntur,

Videlicet :

I. Sermones de Tempore.
II. Sermones de Sanctis.
III. Sermones de B. M. Virgine.
IV. Sermones de Mortuis.
Sed ubinam ſerventur aut impreſſa ſint, aut MSS. nullus indicat.
Ex Picinelli Athenæo pag. 315. ubi Moriggia citatur in Nobil. Mediol. lib. 3. cap. 29. Taëgio in Monumentis Ord. Prædic. Luſitano, Pio, Fernandez, Altamura ad annum MCCLXII., & ex ipſis ſupracitati Quetif, & Eccard in Tom. I. pag. 473. Scriptor. Ord. Prædicator.

MCCIV.

MCCIV.

ORDEUS ASCANIUS.

AScanius Ordeus Mediolanenſis duodecim annos natus, in Oppido Mortarienſi, quo è Patria deductus fuerat ſub diſciplina Alberti Gentiani Creſcentini in Monaſterio Canonicorum Lateranenſium, titulo Sanctæ Crucis ejuſdem Oppidi, Grammaticas, humanioreſque litteras edoctus, quindennis anno MDXCIV. eidem Ordini adſcriptus eſt. Miſſus ad Monaſterium Frigdionariæ, ibi aliquandiu cum Aurelio fratre ſuo arctioris diſciplinæ incrementa hauſit. Inde Dialecticis, & Theologicis rebus Mediolani, Placentiæ, & Patavii operam dedit. Adhuc Diaconus prædicandi munus ſuſcepit in Templo Sancti Frigdiani Lucenſis per totum anni curriculum. Mox Sacerdos effectus in Philomatum Academiam cooptatus, ibique dictus *il Vago*, Bononiæ, Brixiæ, Arimini, Aſculi, Neapoli, Alexandriæ, Mediolani, Meſſanæ, Ravennæ, Lucæ, Novariæ, Genuæ, Romæ, Venetiis, quadrageſimales Conciones habuit. Id cum præſtitiſſet Taurini anno MDCXXXV. eum Dux Sabaudiæ inter cætera munera, magna Cruce Militaris Ordinis SS. Mauritii, & Lazari decoravit. Pluribus Cœnobiis præfuit, & in generalibus Comitiis Placentiæ habitis privilegia Antiſtitum Titularium ſortitus eſt. Obiit in Monaſterio Sanctæ Mariæ Paſſionis Mediolani XXV. Februarii MDCLI.

Edidit

I. Orazioni Sacre. *Milano, preſſo il Malateſta*, 1618. *in* 4. *e* 1628. *in* 8.

II. La Vita della B. Eufroſina Monaca di Vicenza. *Ferrara, per li Stampatori Camerali*, 1619.

III. De perfecto Principatu Oratio ad Rempublicam Lucenſem. *Mediolani, apud Malateſtam*, 1628.

IV. Ode Panegirica della preſa di Vercelli al Marcheſe di Leganes. *Milano, per il Malateſta, in* 4.

V. L'Applauſo d'Italia, Epitalamio nelle Reali Nozze de' Sereniſſimi Uladislao Jagellone Re di Polonia, e Svezia, e Cecilia d'Auſtria Sorella di Ferdinando III. Imperatore Auguſto. *Milano, per Filippo Ghiſolfi* 1637. *in* 4.

VI. Panegirico in lode di Santa Tereſa. *Milano, nella Stampa Arciveſcovile*, 1622. *in* 4.

VII. Altro in lode de' Santi Ignazio, e Franceſco Saverio. *Ivi, per il Malateſta*, 1622. *in* 4.

VIII. Orazione in lode di S. Carlo. *Milano, preſſo il Bidelli*, 1622. *in* 4.

IX. Altra in lode dello ſteſſo. *Ivi, per il Como*, 1626. *in* 4. *e Roma*, 1627.

X. Carmen Latinum in laudem Franciſci Barberini Cardinalis, & Nepotis Urbani VIII. *Mediol apud Malateſtas, in* 4.

XI. De Epiſtola B. Virginis ad Meſſanenſes Concio. *Meſſanæ*, 1620 *in* 4 recenſetur ab Hippolytu Maraccio Biblioth. Marian. part. I. pag. 147.

XII. Trattenimenti Lirici parti due, quæ Manuſcripta apud ſe extitiſſe, teſtatur Picinell. pag. 59. nunc ſervantur in Biblioth. S. Mariæ Paſſionis Mediol. in 4. ſignat. A num. 123. & 124. Ea ipſa credimus eſſe, quæ Roſinus ait in unum Volumen ſatis amplum congeſta, Abbatem Tiburtium Boſſum publici Juris facere voluiſſe, ſed nequiviſſe obtinere, ut diſperſa colligeret, & ſumma manu donaret.

XIII. Rime. Parte prima, che contiene Rime d'Onore, Sacre, Morali, Funebri, Amoroſa, Varie, Propoſte, e Riſpoſte. Parte ſeconda, che abbraccia Madrigali, a Canzonette: dedicata al Conte Duca di S. Lucar, gran Privato di Spagna.
Adſunt ad eum in Parte prima Carmina Italica, vulgò *Sonetti*, variorum Poetarum nempè Dominici Chiariti Lucenſis, Federici Caballi Anconitani, Hippolyti Pignæ Romani, Giſmundi Santi, Pandulphi Spannochii, Ambroſii Luti Senenſium, quibus omnibus reſpondet. In ſecunda verò Guidi Ubaldi Benamati Veneti, Franciſci Mariæ Gualterotti Florentini, Vincentii Trentæ Meſſanenſis, Annibalis Guaſchi Alexandrini, Ricardi Ricardi Romani, Cæſaris Burri Mediolanenſis, cum Reſponſionibus Ordei. Codex MS. Autographus prælo paratus in 4. ſervatur apud ornatiſſimum Juvenem Carolum Antonium Tantium Mediolanenſem.
Eum Carminibus celebrarunt Claudius Trivultius, Cæſar Burrus, Hieronymus Carnagus, Benedictus Soſſagus ejus affinis, Franciſcus Maria Terzagus. Subdimus hic Comitis Horatii Archinti Tetraſtichon:

Cum celebres alios, te laudas Hordee, nunquam
At tua non ceſſas tradere Scripta typis.
Auſpicor: Aſcanii mihi parce modeſtia vatis
De te vis tacito fuſius ore loqui.

Agit de eo Celſus Roſinus in Lyceo Lateran. lib. I. pag. 68. Proferens etiam Litteras Ducis Sabaudiæ ad Aſcanium Arbizanum Canonicorum Lateranenſ. Generalem, dat. Taurini XX. Apr. MDCXXXV. in quibus Ordeum commendat, & ait ſe eum inter Equites SS. Mauritii, & Lazari recenſuiſſe cum magnæ Crucis honore; itemque Picinellus in Athenæo pag. 58.

MCCV.

ORIGONUS ANTONIUS MARIA.

ANtonii Mariæ Origoni natale ſolum Variſium extitit ſatis clarum Mediolanenſis Ducatus Oppidum. Hic aſſidua parentum ſollicitudine liberaliter educatus, vix pueritiâ exactâ in hac Metropoli ſtudiorum perfecit curricula, & ſacris miniſteriis inter Clericos mancipatus, Alumnis primùm Seminarii, mox auditis diligenter Philoſophicis, atque Theologicis diſciplinis, piiſſimæ Oblatorum SS. Ambroſii, & Caroli Congregationi adſcribitur. Plura in Collegio S. Sepulchri hujus Urbis præclara geſſit munera, in Papienſi Borromæorum Collegio Rectoria officium adminiſtravit; tum Mediolanenſe Nobilium (priuſquam PP. Societatis Jeſu illius præfectura demandaretur) Collegium rexit. Cùm autem majora in dies pietatis, atque doctrinæ daret ſpecimina, Canonicatu, ac præbenda Theologali in Inſigni Variſienſium S Victoris Canonicorum Cœtu meruit inſigniri. Eo in munere adhuc vivebat ſcribente Picinello, qui Origoni noſtri eloquentiam, zelum, cæteraſque Eccleſiaſtico Viro dignas virtutes multis extollit præconiis. E pluribus ejus Concionibus, & Orationibus, hanc tantùm habemus typis ſuperſtitem, aliæ verò lucem adhuc expectant,

Nimirum:

I. Il Peſcatore Apoſtolico. Panegirico recitato nella Metropolitana di Milano, in lode di S. Carlo. Hanc memorat Picinellus, & impreſſam fuiſſe teſtatur, at nullibi reperimus.

II. Concionum, atque Orationum Paneg. Volumen MS. in fol. Extat apud Suos.
Vide cit. Picinell. in Athenæo pag. 46.

MCCVI.

ORIGONUS CAROLUS JOSEPH.

IN Variſienſi Oppido, quod patria fuit mox laudati Antonii Mariæ Origoni, lucis accepit uſuram Carolus Joſeph eâdem familiâ progenitus, quem nunc debita laude proſequemur. Studiorum causâ in hanc Metropolim à parentibus nobilitate claris puer miſſus, ſub diſciplina PP. Societatis Jeſu, ingenium, quod perſpicuum ſatis, & ad bonas artes natum ſortitus fuerat, diligentiſſimè coluit in humanioribus litteris, & eloquentiæ præceptis. Inde Ticinum pergens in ejus Urbis Archigymnaſio legibus

ſe

ſe addixit, Doctoriſque honeſtatus inſigniis Patriam revisit. Ibi imbecillitate virium, & corporis adverſa valetudine à legalibus ſtudiis abſtinere coactus, amœnitate Muſarum io contubernium adſcita, Italicos inter Vates emicuit. Verumtamen haud multò poſt Aſtreæ minas declinaturus, apud quem criminis alicujus reus fuerat denunciatus, tanquam ad aſylum Januam ſe contulit. In ea Urbe hiſtoriæ peritie, Poëſis jocunditate, atque eruditionis præſtantia magnam ſibi laudem peperit, adverſantem ſibi ſortunam haud ægrè ferens. Obiit medio fermè ſæculo XVII.

Hæc poſt ſe reliquit Opera:

I. I Furori della peſte di Milano: Poema; a Filippo Reſta. *Milano, per il Bidelli*, 1631 *in* 8.
II. Poeſie Eroiche. *Genova, per Giuſeppe Pavoni*, 1614. *in* 8.
III. Penſieri Poetici. *Ivi, per Pier Franceſco Calenzano*, 1616. *in* 8.
IV. Rime Liriche. *Ivi, per Giovanni Calenzano*, 1636. *in* 8.
V. Voci amoroſe. *Ivi, per lo ſteſſo*, 1636. *in* 8.
VI. Diſcorſi amoroſi. *Ivi, come ſopra*.
VII. Idilj amoroſi. *Ivi*.
VIII. Epiſtole amoroſe. *Ivi*.
IX. L'Arpa Nuzziale. *Ivi*, 1637. *in* 8.
X. Due Panegirici.
XI. Elogia varia Latina.
XII. Ducento Lettere di buone Feſte. *Ivi, pel Calenzano*, 1615., e 1636. *in* 8.
XIII. Voci Epitalamiche nelle Nozze d'Odoardo Duca di Parma.
XIV. L'Auſtria trionfante a Ferdinando II. eletto Re de Romani. De his tanquam editis verba fecit Picinellus, nos ea nullibi invenimus.
XV. Il Merito eſaltato. Acclamazione ad Agoſtino Pallavicino creato Duce di Genova.
XVI. Il Caduceo. Trattato Cavallereſco in materia di Duelli. MS.
XVII. Il Manuale degli Ambaſciadori. MS.
XVIII. Storie de ſuoi tempi, cominciando dalla morte di Ferdinando Duca di Mantova. MSS. Inedita hic a nobis recenſita ab infra citandis Auctoribus laudantur; nemo tamen ſignificavit ubi nunc ſerventur.

Commendatur Auctor à Ghilino in Theatro Eruditorum, parte II. à Scriptore libri, cui titulus: Le Glorie degl' Incogniti di Venezia, pag. 92., atque à Picinello in Athenæo; pag. 120.

MCCVII.

ORIGONUS JOSEPH.

AMpliſſimus Senator Mediolanenſis Hyacintus Origonus, & Magdalena Bonacina, Scriptoris laudatiſſimi Martini ſoror, Conjuges, Joſephum genuere, & educationi optimæ ipſius ita incubuerunt, ut etiam in prima ætate pietas ſingularis in eo effulſerit; Deo igitur totum ſe dedit, dum in Congregatione nobiliſſima Clericorum Regularium, quos Teatinos vocamus, adſcribi voluit. In eadem profeſſus eſt Florentiæ die I. menſis Aprilis, Anno Chriſtiano MDCLVII. Philoſophicas, & Theologicas ſcientias, quas brevî ſibi comparavit, aliis è Cathedra ſummo cum plauſu tradidit, deinde ad Dei Verbum diſſeminandum ab alto vocatus, in variis, ac principibus Italiæ Urbibus Conciones optimas Quadrageſimali tempore habuit, & integris ſexdecim annis ſacras litteras in D. Antonii Templo hujus Metropolis tam feliciter, ac peregregiè explicavit, ut Comes de Melgar tunc toties Mediolanenſis Dominii Moderator non tantùm ſæpè audire Joſephum noſtrum voluerit in ſupradicta Eccleſia D. Antonii, ſed & in Oratorio Aulico S. Gotthardi nuncupato. Ad eumdem pro ſolutione plurium Caſuum in Morali Theologia frequenter nonnulli confluebant: uno verbo litteris, exemplo, atque prudentiâ tam claruit, ut ſui etiam Præpoſituram patrii Collegii eidem tradiderint. Amœniores quoque Scientias non neglexit, ideoque inter Academicos Faticoſos locum habere meruit. Deſideratus eſt die XIX. menſis Novembris, Anno MDCLXXXVIII.

Damus ipſius:

I. Deſcrizione dell' apparato, e feſte ſollenni fatte in Milano alli VII. di Agoſto MDCLXXI. nella Chieſa di S. Antonio per la Canonizzazione di San Gaetano. *Milano, nella Stamperia di Lodovico Monza*, 1671. *in* 4.
II. Elogia & Inſcriptiones eadem occaſione ab ipſo compoſitæ. Ext. in eod. libro.
III. Le Grandezze di Dio ombreggiate in un' Oda, dalla penna del P. D. G. O (Giuſeppe Origone) C. R., a da lui recitate nell' Accademia de' Faticoſi, li XXXI. Maggio MDCLXXVI. *Milano, nella Stampa del Beltramino*, 1676. *in* 4.
IV. Concionum, & S. Scripturæ Lectionum Vol. ingens MS.

Ita à Suis.

MCCVIII.

ORIGONUS OCTAVIANUS.

OCtavianus Origonus ex nobili & ipſe Mediolanenſi familia ortus, inter Clericos Regulares D. Pauli Decollati, vulgò Barnabitas, conſcriptus fuit anno poſt Virginis Partum MDCXLIII. Poſt conſueta ſtudia optimè percepta ad Oppidum Caſalis Majoris in ditione Cremonenſi, ut Adoleſcentes humanioribus litteris erudiret, à Suis miſſus eſt. Ibi quantum amoris, & exiſtimationis ſibi comparaverit non tam facilè dici poteſt; Ex libro autem infra memorando omnibus patebit ingenium, atque eruditio maximè Oratoria & Poëtica illius,

Sic liber inſcribitur:

I. Exercitationes quædam pro Gymnaſio S. Crucis Caſalis Majoris; continet:
1. Caſale Majus Civitas; Proluſio habita, die V. Decembris MDCLXII.
2. Caſale Majus Arx; Proluſio habita, die IV. Decembris MDCLXIII.
3. Caſali Majori inauguratio, Poëma latinum pagg. 10. *Mediolani, apud Franciſcum Vigonum*, 1664. *in* 8.

Ita à Suis.

MCCIX.

ORIGONUS PETRUS ALOYSIUS.

DIligentiam Clariſſimi Bartholomæi Curtii effugit Petrus Aloyſius Origonus Phyſicus Mediolanenſis Joſephi filius, qui non tantùm ſuis virtutibus claruit medio ſæculo proximè tranſacto, ſed etiam in filio Clemente à Barbara Bizozera Conjuge ſuſcepto, qui & ipſe inter Phyſicos Collegiatos, atque ex XII. Proviſionum hujus Urbis, ab anno MDCLXII. uſque ad annum MDCLXXII. numerabatur. Petrus autem Aloyſius noſter Medicis litteris egregiè inſtructus non tantùm Latino ſermone, ſed etiam Italico ſummopere illuxit.

Hoc Opus ipſius habemus:

I. Diſcorſo ſopra l'abuſo del Tabacco. *Milano, preſſo Filippo Ghiſolfi*, 1643.

De eodem meminit Joſeph Dondeus in Conſil. 27., & 28. Sitonus in Chron. Colleg. Nobil. Phyſicor. Mediol. P. II. Art. 320. MS. in fol. penès Auctorem, & P. Mazzucchellus in Schedis.

MCCX.

ORMANICUS PETRUS PAULUS.

PEtrus Paulus Ormanicus Mediolani ortus, & à teneris annis educatus, Brixiam ſe contulit, ibique lates ſtaruit. Juvenis ſatis eximios in litteris cùm progreſſus feciſſet, exoticaſque linguas calleret, ad Philoſophiæ arcana, Theologicas Quæſtiones, atque Utriuſque Juris Scientiam accedendum ſibi cenſuit, & in hiſce poſtremis Doctor eſt renunciatus. Florentiſſimo, atque acri præditus erat ingenio, ideoque inter Academicos aliquot Italiæ Urbium recenſeri meruit, dictus inter Occultos *il Ricettato*, inter Diſperſos *il Timaroſo*, inter Erranies *l'Affettato*. Cùm in hac ultima Academia, in qua plures per annos in litterariis laboribus ſe exercuit, verba faceret, ſelectiſſima ſemper ei adſtitit Auditorum corona, quibus illius eruditio ſummam creabat admirationem. Magni habitus eſt à Brixianis Civibus uſque adeò, ut revertentem ex Aula Cæſatea Ferdinandum II. Magnum Hetruriæ Ducem excepturi omni cum honoris ſignificatione, ut Venetæ Reipub Sapientiſſimis Patribus obtemperarent, Elogia Ormanici noſtri expetierint ad pompam, ut decebat, exornandam. Regente poſtmodum Mediolanenſem Ditionem pro Catholico Hiſpaniarum Monarcha Comite Sirvelæ ad Patriam revocatus eſt; cui cauſam rei præbuit Petri Pauli doctrina, qui cùm Scripta quædam de Auguſtiſſimæ Gentis Auſtriacæ laudibus à ſe elaborata Mediolanum miſiſſet, eaque ad ejuſdem Comitis manus perveniſſent; æquum illi viſum eſt tanto Cive diutios patriam non carere. Ideo Antiquarii munere, & congruenti mercede percepta, vetuſtatis ſcrutator eximius in laudabilibus ſtudiis reliquum vitæ traduxit.

Habemus illius doctrinæ teſtimonia, ſcilicet:

I. Elogia Latina pro Ingreſſu in Urbem Brixienſem Ferdinandi II. Magni Hetruriæ Ducis. Edita fuiſſe aſſerit Picinellus, locum tamen, annum, atque Impreſſorem reticet.
II. Storie Breſciane Sacre, e Profane, particolari, ed univerſali. Ex hoc Opere pluribus Voluminibus conſtante, fragmenta quædam, atque compendia lucem vidiſſe publicam ex eodem Picinello novimus.
III. De laudibus Auguſtiſſimæ gentis Auſtriacæ. De his ſupra.
Ejus cum laude meminerunt Placidus Pucinellus in parte II. libri ſui, cui titulus: Della fede, e nobiltà del Notajo; & citatus Picinellus in Athenæo, pag 467.

MCCXI.

OROBONUS ANTONIUS.

ANtonii Oroboni fruſtra quæſivi Acta, Parentes, & mortis annum, imò ſi ejus II. Lucubrationes mihi fortuitò præ manibus non occurriſſent, minimè in hac mea Bibliotheca locus ei datus fuiſſet. Ex ipſis facilè omnibus patet quantum diligentiæ & laboris Auctor impenderit in expiſcandis Eccleſiæ ſibi commiſſæ antiquitatibus, & documentis. Oratoriam quoque facultatem ſatis conſtat habuiſſe, ideoque inter Scriptores Mediolanenſes jure merito eſt recenſendus. Deſideratus eſt medio circiter ſæculo jam tranſacto.

Hæc publici juris fecit:

I. Ritrovamento della Sagra Immagine della B. V. nella Chieſa di Santa Maria Porta, ſcritto dal Rev. Prete Antonio Orobono Curato di detta Chieſa. Extat in Vol. XV. MS. Jo. Bapt. Cornei Junioris in Archivo Archiep. Mediol de quo jam diximus.
II. Panegirico per S. Gio. Buono, detto nel Duomo di Milano. *Ivi, nella Stamperia Arciveſcovile*, 1643. *in* 4.

MCCXII.

OSSA MANFREDUS.

PLures ex Oſſa vetuſtiſſima apud Mediolanenſes Familia genitos Viros de Patria optimè meritos dignis extollunt encomiis Scriptores Inſubres, è quibus hos inter cæteros reperimus illuſtriores, Oſſam ſcilicet Juriſperitum clariſſimum, unde forſitan univerſa progenies cognomen traxit, qui floruit anno Salutis MCLXII. Conſul Patriæ ipſo anno cum Alberto inferiùs laudando ad pacis capitula cum Œnobarbo componenda delegatus: Guillielmum, qui cum aliis Civibus fœdus iniit cum Friderico eodem, anno MCLXXXV. Ubertum, & Alcherium an. MCLXVIII. MCXCVIII. atque MCCXVII. Mediolanenſis Reipublicæ Conſules, ut ex eorum Placitis nos certiores reddidit amiciſſimus J. C. Sitonus. Guillielmus autem prædictus annis tribus videlicet MCLXXXIX. & ſequentibus Paduæ Prætor fuit, quemadmodum & Albertus citati Oſſæ filius eodem munere functus fuerat in memorata Urbe an. MCLXXV. Narrare etiam hìc juvat Guillielmum præfatum Bononienſi quoque Reipublicæ cum Prætoris poteſtate anno MCXCIV. jus dixiſſe, ut habetur apud Bartholomæum de la Pugliola in Miſcella Patriæ meæ amatiſſimæ Hiſtoria, quæ pag 247. prodiit typis noſtris Mediol. Palatinis in Tomo XVIII. Rer. Ital. Script. Ex eadem Familia claruit Manfredus hic, qui Conſulatum hujus Metropolis geſſit annis MCLXXII. MCCIII. & ſequenti; quibus etiam doobus poſtremis annis inter Conſiliarios Credentiæ, & ſex Poteſtates conſtitutus invenitur, ut teſtem babemus Chalcum infra citandum. Anno igitur primo Conſulatus fuit

Scripſit:

I. Statuta plura Mediolanenſi Reipub. utiliſſima.
Id ex Corio lib. XIII. hauſit Comes Octavius Archintus in perinſigni Collect. ſua Monument. Famil. Mediol. Chalcus in Hiſtor. Patriæ lib. III. pag. 264. & 266., atque de ipſo cæteriſque de Oſſa meminit cit. Sitonus in Schedis.

P

MCCXIII.

PACEDIANUS NICOLAUS.

Nicolai Pacediani Viri litteratiſſimi Acta enarraturi, ejus potiſſimùm ſcriptis utemur, unde maximam vitæ ipſius partem hauſimus. Anno MCCCCLXXXVI. in hac Urbe lucem vidit primam, genitoriſque illius nomen (quamvis ejus non uno loco meminerit) nuſquam reperimus. Mater verò extitit Martiana Cribella Antonii Cribelli Sacerdotis Soror, qui nepotis ingenium tenera adhoc ætate ad ſacra miniſteria pronum admiratus, nihil prætermiſit, quod ad ipſius indolem formandam, excolendamque conduceret. Avunculi igitur hortatu, cùm vix VII. ætatis annum eſſet egreſſus, Ticinum litteris imbuendus mittitur. Ibi ab altero Avunculo ſuo majore Laurentio Ferrario exceptus prima doctrinæ rudimenta percepit, Jaſone Mayno JC. clariſſimo Academiæ Papienſis principe. Verùm Mater unici filii abſentis deſiderio flagrans, eum brevì in patriam revocavit; ubi fortunæ inconſtantiam ſe experiri cœpiſſe teſtatur. Mediolani ſub diſciplina Guillelmi Soncini Viri eruditiſſimi ſtudiorum curricula proſecutus eſt; cùmque Soncinus præter Europæ Provincias ferè univerſas, Syriam quoque, & ſacra præſertim Hieruſalem Loca Redemptoris noſtri pretioſo cruore conſecrata viſitaſſet, ſolebat inter prælegendum, quoties aliqoa ſe obtuliſſet occaſio, monere diſcipulos, & incitare ad varias Orbis terrarum partes peragrandas, teſtatus nihil æquè, ac peregrinationem hominis ingenium inſtruere, allato etiam ex Homero Ulyſſis exemplo. Hinc Pacediano vehemens inſedit ardor exteras viſendi plagas adeò, ut quæ vigilans cogitarat, ſibi per quietem redderet ſomnus, ignotas ſcilicet urbes, atque hominum monſtra, & quoties ſibi contigiſſet Viatorem aliquem audire, ab ejus ore diu noctuque penderet. Anno Salutis MDIV. X. Kal. April. Matrem amiſit, & ob domeſticæ rei anguſtiam, honeſto lucro victum ſibi paraturus in Templo S. Thomæ, cui cognomentum eſt in Terra amara, ſacris miniſteriis ſe addicendum curavit, quo in munere luſtrum inſumpſit. Interim Ptolomæi Meltii juvenis doctiſſimi amicitiam coluit, quemadmodum etiam Nicolai, Oldradi, & Chriſtophori è Lampugnana nobili ſtirpe fratrum, à quibus ſe honeſtiſſimè habitum, pluribuſque donis cumulatum aſſerit eo tempore, quo primum Deo Sacrificium obtulit V. Non. Junii, anno MDX. Angebat interim Nicolaum noſtrum ardens peregrinationis deſiderium à teneris conceptum annis, recogitantem præſertim V. ſe jam luſtrum prætеriiſſe nondum Mediolanenſis agri finibus egreſſum; detinebat tamen ipſum Guillielmi Ripaltæ eruditio, apud quem Franciſcum Tabernam, Ludovicum Curtium, & Galeacium Capellam in ſtudiis comilitones ſe habuiſſe gloriatur. Janus quoque Parhaſius latini ſermonis lepore, Alexander Minutianus dicendi proprietate, atque Demetrius Chalcondilas, & Stephanus Niger Græcis lectionibus (hos enim omnes in præceptorum ſuorum numero recenſet) Virum apud Inſubres remanere cogebant. Hiſce doctis laboribus intentus, aliorum amicitiam eruditorum iniit, Bartholomæi præſertim Simonettæ, quem in Landrianorum ædibus agnoverat; Verùm cum aliquando ſecundâ noctis vigiliâ domum rediens, ſe inſequentium latronum manus ægrè declinaſſet, Aronam inſigne Oppidum contendit ad Blancam Borromæam illuſtrem Matronam, apud quam aliquandiu

A fuit. Ibi Inſcriptiones vetuſtas duas in antiquo San-
ctorum Gratiniani, & Felini Martyrum Monaſterio
contemplatus, cùm plurimùm delineandi arte vale-
ret, eaſdem exſcripſit, quemadmodum alias benè
multas in Codice infra recenſendo inſertas, in qui-
bus ne dum Siglas, ſed Ornamenta quoque, Coro-
nides, Epiſtilia, Lemniſcos, aliaque id genus, ita
oculis repræſentat, ut nihil accuratius, nihil pul-
chrius exhiberi poſſe videatur. Quantam labores Pa-
cediani noſtri Litterariæ Reipublicæ utilitatem con-
tulerint, facilè agnoſcere poſſunt Lectores, qui Vo-
lumina Clariſſimorum Virorum Ludovici Antonii Mu-
ratorii, atque Scipionis Marchionis Maphæi pervo-
lutaverint. Interim quotquot reperire potuit in Op-
pidis Verbani Lacus antiquitatis Monumenta deli-
B neavit; at mortuo patre Mediolanum reverſus, à Ga-
leacio Sfortia Piſauri Domino à Secretis aſſumptus
eſt, qui in Helvetios profecturus ipſum apud Gene-
priam Conjugem reliquit. Galeacio è vivis ſublato
cum Genepria Manfredo Pallavicino nuberet ſecum
abduxit Nicolaum, qui nuptialem Orationem habuit.
Secutus eſt poſtmodum Joannem Andream Comitem
Gambaranam ſatia eruditum Virum Mantuam profici-
ſcentem, hinc cum Andrea Vicomercato Mediola-
nenſis Eccleſiæ Primicerio Romam ſe contulit. Anno
MDXVII. jam regreſſus ad Inſubres Eleutherio Ru-
ſchæ à Secretis fuit, quo defuncto cùm ingens de
bonis ejus controverſia inter Eleonoram ipſius Conju-
gem, atque Galeacium Vicecomitem eſſet exorta
ab ipſâ, conſilio nonnullorum hujus Urbis procerum
ad Ludovicum XII. Galliarum Regem, tunc Inſu-
C briæ dominum, miſſus eſt Pacedianus, & coram
eo aliam habuit Orationem, de qua inferiùs oc-
curret mentio. Mox Gallias, Angliam, & Belgium
peragravit, in quibus Regionibus omnia ſacræ vetu-
ſtatis rudera ſcrutatus Collectionem ſuam, quam in
ferè omnibus Italiæ Urbibus pridem cœperat, abun-
dè locupletavit. Has ſecum deferens eruditionis opes
patrios reviſit lares, atque Rector efficitur Eccleſiæ
tunc Parochialis Sancti Nazarii ad Petram-ſanctam
nuncupatæ. Id jam munus exercebat anno MDXLV.
ut ex publicis Tabulis apud ſe extantibus nos monuit
doctiſſimus J. C. Sitonus. Canonicatu etiam potitus
eſt in Collegiata Sanctæ Theclæ, è quo Capitulo an-
no MDL. translatus eſt ad Metropolitanam Baſilicam,
& inter ipſius Ordinarios computari meruit. Ea in
D dignitate uſque ad annum MDLXVII. vitam pro-
duxit, obiitque octogenarius condito prius Te-
ſtamento, in quo præfato Metropolitanæ Capitulo
quædam legavit, ut recurrente obitus ſui die, in
prædicta S. Nazarii ad Petram-ſanctam Eccleſia,
cui olim præfuerat, Sacra fierent ad animæ ſuæ le-
vamen.

Volomen ejus MS. hoc titulo:

I. Nicolai Pacediani Recordationum libri XXX. ſervatur Autographum, elegantiſſimè ſcriptum in fol. pagg. ferè 700. in Bibliotheca Ambroſiana ſignat. A. num. 105.

Opus hoc lectu digniſſimum utinam aliquando lucem videat, nam haud facilè dictu eſt, quantum ex eo Italica ejus ætatis Hiſtoria lucis acceptu-
E ra foret. Quoties enim res poſtulat omnia inſerit Auctor diligentiſſimus, quæ ſuo tempore acciderunt. In eodem etiam Volumine, quod attantè inſpeximus, hæc continentur:

II. Schiſmatum omnium, quæ Chriſti vexarunt Eccleſiam à Novato, uſque ad Felicem V. nomenclatura, atque Hiſtoria breviter comprehenſa. Extat in libro I.

III. Cæſarum omnium ab Auguſto ad Carolum Magnum Hiſtoria. Habetur in lib. XIV.

IV.

IV. Mediolanenſis Urbis à fundatione, uſque ad Maximiliani Sfortiæ tempora brevis Hiſtoria. Legitur in lib. III.
V. Oratio habita in ſecundis Nuptiis Gineprie Bentivole. Memoratur in lib. II.
VI. Alia ad Julium Mediceum Cardinalem, nomine Comitis Jo. Andreæ Gambaranæ Urbis Gubernatoris pro Sacerdotio adepto. Eſt in lib. XIV.
VII. Alia ad Ludovicum XII. Galliarum Regem, & Mediolani Ducem pro Eleonora Ruſca. Eſt in lib. XX.

Ex ipſo Auctoris libro, Schedis Sitonianis, & Picinelli Athenæo pag. 431.

MCCXIV.

PAGANUS CAESAR.

CÆſar Paganus patrem habuit Franciſcum Virum Militaribus ornamentis clariſſimum, matremque Iſabellam Foppam. Inter LX. Patriæ Decuriones locum obtinuit, nec non Regius Vicarius Juſtitiæ extitit, hinc Advocatus Fiſcalis generalis, dein Regius Ducaliſque Senator totius Mediolanenſis Provinciæ, & à Conſultationibus Sancti Officii. Tot titulis, muneribuſque effulſit, ut Sereniſſimus etiam Elector Palatinus ipſum Internuncium voluerit. Obiit anno MDCCVII. die XVIII. Novembris, ſepultuſque jacet in limine Templi Capuccinorum hujus Urbis; Funus ſine imaginibus & pompa per laudes, & memoriam virtutum ejus celebre fuit, ut dixerat de Germanico Tacitus, Annal. I. Vix poſita Epigraphe:

HIC IACET CAESAR PAGANVS.

Silendum interea non eſt, quantum Vir iſte eximius Jura Cæſarea totis viribus ſuſtinuerit, adeo ut anno V. præſentis ſæculi mutato Mediolanenſi Dominio ſub Philippo V. Hiſpaniarum Rege, ob ſuſpicionem quòd adhuc Paganus cum Cæſareis commercium ſervaſſet, in carcere detentus fuit primùm in Caſtro Portæ Jovis, deinde in arce Piceleonis ad Abduam ſita, ubi extitit uſque dum Ducatus Mediolanenſis Auſtriacæ Dominationi reſtitutus fuit, de qua re extant Litteræ Joſephi I. Imperatoris ad Cæſarem noſtrum gratulatoriæ pro ejuſdem liberatione, in

A quibus merita ipſius erga Auguſtiſſimam Domum memorat. Datæ ſunt Viennæ die V. Martii, anno MDCCVII.

Scripſit quæ ſequuntur:

I. Pſalmi Davidici Italico Carmine redditi. Hoc Opus ipſum exaraſſe dum carcere detinebatur animi ſui dolorem lenituus, nonnulli Viri eruditi fide digniſſimi nobis indicarunt, tametſi ubi nunc ſervetur nos lateat.
II. Allegationes quamplurimæ, quæ extant in Collectionibus Benaliana, Archintea, Areſiniana, inter quas eminet
III. Appendix ad allegata pro Fiſco in Cauſa remiſſionis petitæ à Regulatoribus Impreſiæ Mercaturæ, in fol. *Mediol.* 1675.
B IV. Privilegium Fori Religionis Jeroſolymitanæ ex Pontificiis, Cæſareis, ac Regiis Sacræ Catholicæ Majeſtatis conceſſionibus deſumptum, in fol. *Mediol.* 1678. *ſine Typographo*.
V. Vota plura Fiſcalia tam impreſſa, quàm MSta, inter quæ unum legitur anni MDCLXXIX in Hiſtoria Magiſtratus Extraordinarii Joſephi Benalii, pag. 54.
VI. Carmina varia, præſertim Italica, vulgo *Sonetti*, etiam Mediolanenſi dialecto compoſita, quæ periiſſe dolemus.

Ejus meminerunt Boſellus in Auſtria Anicia, Franciſcus Sadarinus in Reſponſis pag. 172. Sitonus in Stemmate Genealogico Nobilium de Paganis, typis dato anno MDCCXXIX. in Monumentis Vicecomitum publici Juris factis MDCCXXIV., & in Chronico Nob. J. PP. pag. 225. art. 1077.

C

MCCXV.

PAGANUS CAJETANUS.

EX Stemmate Genealogico Gentis Paganæ à Clar. Sitono nobis oblato cognovimus Ambroſium ex ipſis floruiſſe anno Chr. MCCCL. atque ex eâdem lineâ ortum fuiſſe Joannem Antonium anno MDCXVI., qui cum ejus conjuge Lavinia Solaria genuit Franciſcum. Hic dum ſæculo valedixit, atque Congregationem Clericorum Regularium Teatinorum ingreſſus eſt, mutato nomine, Cajetanus vocari voluit. Profeſſionem ſuam egit Mediolani die VII. Februarii, anno MDCXXXV. Loco ejus Vitæ ſatis eſt Elogium referre, quod legitur ſub ejus imagine, quæ ſervatur in Cœnobio D. Antonii apud Suos.

P. D. CAIETANVS PAGANVS MEDIOL.
CLERIC. REG. PRAEPOSITVS GEN. XXV.
SACRIS LITTERIS CHARITATE
ATQVE VIRTVTVM OMNIVM GENERE
AD NOVITIOS INSTRVENDOS EXCVLTVS.
TANDEM EMENSVS OMNIA SVI ORDINIS MVNERA
OBIIT NEAPOLI
DIE XXVII. NOVEMBRIS MDCLXXXVIII.
AETATIS LXX.

Opus hoc in lucem edidit:

I. Scrutinio Spirituale compoſto dal P. D. Luigi Novarini, e ridotto ad una ſomma morale, purgato, ed accreſciuto ſecondo le più ſode, e ſicure opinioni de' Dottori. *Milano*, 1682. *Tom. II. in* 12.
II. Compendio della Bolla in Cœna Domini, col Trattato de' Caſi riſervati, e dell' irregolarità. Extat ibid.

Ita à Suis.

D

MCCXVI.

PAGANUS JOHANNOLUS.

PAganæ Gentis nobilitatem, de qua jam aliqua præfati ſumus, non modicùm illuſtravit Joannes, Johannolus pro ejus ætatis conſuetudine nuncupatus; cujus prudentiam ſatis perſpectam habens Luchinus Vicecomes Mediolani Dominus, in delectu doctiſſimorum Virorum, qui Municipales hujus Metropolis

Leges

Leges inſtaurarent, ipſum inter eos recenſendum exiſtimavit. Principis ſpem haud feſellit Civis Optimus, nam ſedulitate, atque ſtudio commendabili commiſſam ſibi ſpartam cum Collegis ſuis, magna cum Patriæ utilitate, perfecit. Prodierunt poſtmodum ejus labores anno MCCCLI. juſſu Joannis Vicecomitis Mediolani Archiepiſcopi, & Domini.

Laudatur Joannes ob

I. Jus Municipale Mediolanenſis Urbis reformatum.
Eum commendat ad cit. annum MCCCLI Bernardinus Corius, atque ex eo Comes Octavius Archintus in Collect. ſua Monument. Familiarium Mediolanenſium.

MCCXVII.

PAGGIUS MATTHÆUS.

INſtituto Eremitarum Sancti Auguſtini ſeſe addixit Matthæus Paggius nobilis Mediolanenſis (de hac Gente Gaſpar fuit inter Sapientes, & Gubernatores Mediol. medio ſæculo XV.) in ſæpe memorato Cœnobio Sancti Marci, eo præſertim tempore viris pietate, ac doctrinâ inſignibus referto. Cùm ineſſet igitur Matthæo fervens diſcendi ardor cum ingenii acumine conjunctus, humanioribus litteris primùm, Philoſophicis deinde, Theologiciſque ſtudiis adeò ſtrenuam navavit operam, ut meritò magiſterii laureâ exornatus fuerit. Virtus nihilominus Paggii noſtri in ſuggeſtu apprimè excelluit; nam cùm ad Sacras Conciones habendas longâ annorum ſerie primarias Italiæ Urbes peragraſſet, ubique Celeberrimi Oratoris famam ſibi comparavit. Apoſtolicis tandem hujuſcemodi laboribus fractus, vivere deſiit Kalendis Aprilis anni MCCCLIV. Elapſis temporibus aſſervabatur in Bibliotheca prædicti Cœnobii S. Marci Monumentum ſatis præclarum doctrinæ Matthæi noſtri, videlicet:

I. Volumen Concionum perpulchris characteribus in pergameno ſcriptarum, in fol.
De Matthæo Paggio agunt Herera in Alphab. Auguſt. Torellus in ſæcul. Auguſtin., & Picinellus in Athenæo pag. 427., qui tamen malè illum appellat Michaelem.

MCCXVIII.

PAGNANUS CAROLUS.

PAgnana Familia Mediolanenſis clarebat jam uſque ab anno MCCCXL. in Gulielmo Mediolanenſi Decurione. Guidettus verò Pagnanus Decurio & ipſe, nec non Datiorum Judex anno MCCCCXLVIII. genuit Carolum, de quo nunc agimus. Iſte non tantùm inter Civitatis Mediolani Decuriones numerabatur anno MDXIII., ſed etiam fuit ex duodecim Præſidibus Officio Proviſionum hujus Urbis per triennium, videlicet pro annis MDXV. MDXVI. & MDXVII, pro ut etiam ex XXIV. Gubernatoribus ipſius Metropolis. In hac Familia à ſupradicto Gulielmo uſque ad Bartholomæum Pagnanum Mediolanenſem Senatorem, qui floruit ab anno MCCCCLXVIII. ad MCCCCLXXXVIII. numerantur XII. Urbis Decuriones, inter quos Lazarum memorabimus in articulo ſequenti.

Monumentum Litterarium Caroli noſtri ſatis utile inſpexi hoc titulo.

I. Decretum ſuper Flumine Abduæ reddendo navigabili Mediolanum uſque cum teſtificatione Chriſtianiſſimi Regis in hanc Urbem liberalitatis, ac munificentiæ. Ne pereat memoria; quæ in Ædilitio Concilio Mediolani ſunt agitata de derivando Flumine Abduæ ad Urbem per foſſam commodè navigabilem, Carolus Pagnanus Mediolanenſis Patritius memoriali hoc libello conſulit: Qui cum primis excellenti ingenio Civibus, & Architectis huic rei ſemper publica auctoritate interfuit: Quicquid ſuper eo negotio neceſſarium viſum fuit quo potuit compendio perſpicua ſerie hìc annotatum recenſuit. *Impreſſum Mediolani, per Auguſtinum de Vicomercato, anno Domini* 1520. *die* 26. *Julii in fol.*
De Pagnanis Clar. Advocatus Joannes de Sitonis de Scotia agit in Monumentis Familiæ ejuſd. pag. 34. & ſeqq. *impreſſ. an.* 1722. *in fol. penès Malateſtam*; tum in Stemmate Genealogico, ut diximus.

MCCXIX.

PAGNANUS JOANNES FRANCISCUS.

EX Lazaro Pagnano, atque Conſtantia Caluſcha Mediolanenſibus Jugalibus generis ſplendore claris in lucem prodiit Joannes Franciſcus, qui liberalibus excultus facultatibus Eruditorum albo adſcribi meruit. Sed & Patriam plurimùm juvit circa initium mox lapſi ſæculi inter XII. Viros Annonæ Præfectos recenſitus. Anno verò MDCVI. Judex Victualium electus optimè Civibus conſuluiſſe fertur. Ex Clara Sovica lectiſſima Conjuge prolem ſuſcepit eximiam, videlicet Joannem Paulum Ordinis Militaris S. Stephani ornamentis inſignem, Hieronymum Regium Cohortis peditum Ducem, atque Joannem Baptiſtam Equitum Cataphractorum turmæ Vexilliferum. Quo obierit anno hactenus ignotum, verùm ex ſupremis voluntatis ſuæ Tabulis die IX. Auguſti, anno MDCXXX. conſcriptis, cùm jam annum ætatis LXXIX. exceſſiſſet, conjicimus ipſius mortem eo anno contigiſſe. Extant binæ ex marmore Inſcriptiones ejus munificæ pietatis teſtes, videlicet: Prima in Eccleſia PP. S. Angeli Nudipedum Minoritarum P. N. Mediolani, hiſce Notis:

D. O. M.

MAGNIFICI D. LAZARI PAGNANI ET AFFINIVM OSSA

ERANT IN SVO SACELLO TITVLO SANCTI LAZARI

IN ECCLESIA SANCTI ANGELI DEMOLITA

OBIIT MCCCCLXXXXI.

IOANNES FRANCISCVS PAGNANVS PRONEPOS POSVIT

ANNO SALVTIS MDCXX.

Altera in Sacello SS. Martini, & Rochi in Eccleſia B. Virginis Mariæ PP. Servorum Portæ Orientalis Mediolani, tenoris, ut ſequitur:

MAIORVM MONVMENTVM
QVOD IN LIMINE HVIVS SACELLI EXTABAT
IO. FRANCISCVS PAGNANVS
NATVRAE DISSOLVTIONIS MEMOR
SIBI ET POSTERIS SVIS INTVLIT
ANNO SALVTIS MDCXCIII.

Compoſuit ſumma cum diligentia:

I. Tractatum Hiſtoricum, & Genealogicum de Nobilibus Pagnanis Mediolani Patricus, ab anno MCCCXL. ad annum MDCXXV., deque aliis Nobilibus XCVI. Familiis cum Pagnana Gente per affinitatem conjunctis. MS. pagg. 109. in folio prægrandi &c. Extat penès Hieronymum de Georgiis Barzizium Patricium Tiemenſem ac Mediolanenſem.

Latiùs de ipſo agit Advocatus Joannes de Sitonis de Scotia in libro, cui titulus: „ Quadripartitæ Nobilitatis Monumenta in Stemmate Genealogico Patricii „ Viri Hieronymi de Georgiis Nobilis Ticinenſis; „ obſervante J. C. & Advocato Joanne de Sitonis de „ Scotia Ven. Collegii Nobilium Judicum, Excellentiſs. „ Civitatis Mediolani Chroniſtà, anno MDCCXXII., *impreſ. in fol. penès Malateſtam &c.* à pag. videlicet 24. ad pag. 39.

MCCXX.

PALLAVICINUS HORTENSIUS.

HOrtenſius Pallavicinus Joannis Petri filius, Mediolani natus eſt anno octavo Sæculi nuper tranſacti, & celeberrimæ Societati Jeſu ſe addixit anno MDCXXIV., cui etiam votorum quatuor nuncupatione ſe arctius obſtrinxit. Artem Eloquentiæ ſex annis profeſſus eſt, & Philoſophiam Scholaſticam octennio explicuit. Sermones Quadrageſimales per triennium ſingulari plauſo habuit in Templo S. Fidelis hujus Urbis, tum in Eccleſia B. M. V. prope S. Celſum, & alibi plures Orationes Panegyricas dixit in laudem ejuſdem Deiparæ, variorumque Sanctorum. Nonnullis Academiis adſcriptus extitit, inter quas numeratur illa Mauritii à Sabaudia Cardinalis. Fuit à Confeſſionibus Marchionis Caracenæ Dominii Mediolanenſis Moderatoris. Præpoſitus gubernavit Domum Profeſſam Mediolani, & totius Provinciæ Conſultoris munere exornatus, è vita migravit anno MDCXCII.

Scripſit:

I. Auſtriacos Cæſares, Mariæ Annæ Auſtriacæ Hiſpaniarum Reginæ in Dotale Auſpicium exhibitos, partim vincta, partim ſoluta Oratione. *Mediolani, typis Ludovici Montiæ*, 1649. *in* 4. cum æneis tabulis.

II. Magnæ Deiparæ Vitam Encomiaſticè, & Hiſtoricè deſcriptam. *Mediolani, typis Philippi Ghiſulphii*, 1657. *Tom. II. in* 12.

III. Encomj, ovem Prerogative del S. Nome di Gesù. *Milano, preſſo il Monza*, 1661. *in* 8.

IV. La Vita di chi muore, cioè Maria Protettrice degli Agonizzanti. *Milano, per il Monza*, 1669. *in* 12.

V. In Caſalenſi victoria Eridani Epicinion. Ex Picinello.

VI. I ſanti inviti del Reale Profeta. *Milano, per li Ghiſolfi*, 1687. *in* 12.

VII. La Vergi e prudente. *Ivi, per li ſuddetti*, 1685. *in* 12.

VIII. Iddio amabiliſſimo all' Uomo Libri IV. *Ivi, per Federico Agnelli*, 1678. *in* 8.

IX. Lettera in riſpoſta circa il Suffragio all' Anima del Purgatorio. *Ivi, per Franceſco Vigone*, 1688.

A X. Inſcriptiones poſitas in Suburbano Palatio Ducum Sabaudiæ, vulgo *il Valentino*. Ex Picinello.

XI. Inſcriptiones, Elogia, atque Impreſias in adventu Mediolanum Mariannæ Auſtriacæ Hiſpaniarum Reginæ. Ex eodem.

Videndi ſunt Soutwellus in Biblioth. Scriptorum Societatis Jeſu pag. 352., & Picinellus in Athenæo pag. 417.

MCCXXI.

PALLAVICINUS JOANNES BAPTISTA.

B DIes XV. Martii anno redempti Orbis MDCXXIX. prima fuit Joannis Baptiſtæ Pallavicini Mediolanenſis, qui & litteris, & pietate ſingulariter excultus inter Carmelitas Excalceatos adſcribi voluit die XI. Maji MDCXLV. aſſumpto nomine Caſſiani à S. Elia. Ibi Regularis Obſervantiæ cultor eximius extitit, vitæ innocentiſſimæ, auſteritatiſque ferè inimitabilis. Per plures annos Examinatoris Synodalis munus ſuſtinuit in Archiepiſcopatu Bononienſi. Sacris Confeſſionibus addictus, XII. quoque Quadrageſimalia in totidem Italiæ Urbibus exegit. Vir laboribus ac ſtudiis natus omnes ſuæ Religionis dignitates conſtanter reſpuit, uſquedum meritis ſummopere cumulatus ad Superos evolavit in Conventu Suorum Mediolanenſi die V. Januarii Redemptionis anno MDCCXIV.

C Hæc de eo habemus

I. Centum Hiſtoriarum Examen cum Sententia deffinitiva in utroque Jure, & pro utroque Foro, in quibus pro Confeſſariis, & Pœnitentibus, ac pro Juris utriuſque Doctoribus dubia pene innumera non facilis reſolutionis copioſis doctrinis expurgatis ab erroribus propoſitionum à Pontificibus damnatarum, abunde reſolvuntur. *Bononiæ, ex Camerali Typographia Manoleſſiana*, 1682. *in fol.*

II. Arbor Opinionum Moralium, cujus Flores ſunt voces, cujus fructus ſunt centum & viginti Conciones pro totius anni Dominicis. *Venetiis*, 1688. *in fol.*

III. Arbor omnium Opinionum Moralium, totam continens Theologiam Moralem ordine alphabetico diſpoſitam, adjectis auctoritatibus Canoniſtarum, atque Juriſperitorum, cum Summorum Pontificum Decretis,
D Vol. VI. in fol. quorum I. & II. continentia litteras A. B. C., & D. impreſſa fuere *Bononiæ, apud Petrum Mariam Montium*, 1691. & 1693. reliqua IV. *Ferrariæ, apud Hieronymum Filonum*, 1705.

IV. Itinerarium Hiſtorico morale, ſeu Reſponſa quæ variis in locis, itinerando, tum oretenus, cùm in ſcriptis, cum Juribus, & Doctoribus probatis, dedit interrogantibus. *Mediolani, apud Pandulphum Malateſtam*, 1712. *in* 4.

V. Diſcorſi ſopra le Feſte mobili di tutto l'anno. *Como, per Gio. Battiſta Arcioni*, 1670. *in* 8.

VI. Il tempo eternato dell' anima, impiegandolo in celebrare le Feſte di tutto l'anno, e contiene i Diſcorſi ſopra gl' Evangelj di tutte le Feſte immobili di tutto l'anno, con atti di preparazione, a ringraziamento alla Santa Comunione. *Aleſſandria, per Giuſeppe Sbrameſe*, 1674. *in* 8.

Ita à Suis.

MCCXXII.

MCCXXII.

PALLAVICINUS PLACIDUS.

PLacidi Pallavicini Mediolanenſis Acta libentiſſimè recenſeremus ; niſi omnia , quæ ad eum ſpectare poterant , nobis ætas invidiſſet . Vetuſtatem autem hujus Gentis apud Inſubres teſtatam faciunt Tabulæ Civilitatis ab Urbis hujus Decurionibus impertitæ anno MCCCXLIV. Nicolao Ducali Conſiliario , & anno MCCCCLXXXVI. Petro , ejuſque Filiis , quarum meminit Comes Octavius Archiotus in Collectaneis Inſcriptionum MSS. Placidus hic noſter plurimùm in Canonicis legibus verſatus fuiſſe videtur , quemadmodum liquet ex ejus Opere , in quo eruditionem ſummam in ſacris ſtudiis oſtendit .

Illud prodiit hoc titulo :

I. Allegazione in jure intorno alle cauſe , che ſi ricercano, acciocchè un Beato ſia eletto in Protettore , e della ſua precedenza prima del Santo canonizzato . *Milano*, ſine Typographi nomine , *in fol.*

MCCXXIII.

PALLAVICINUS STEPHANUS.

STephanum Pallavicinum Mediolanenſem in hanc Collectionem jure merito intulimus . Quamvis enim unica ejus ſuperſit Oratio à nobis paulò poſt memoranda , tamen quòd in ea quantùm eloquentiâ valeret oſtenderit , æquum duximus debitam ipſi commendationem non denegare . Utinam de parentibus, actis , aliiſque ad eum ſpectantibus plura proferre liceret . At nemo nobis ſuccenſeat , quaſi in hoc quicquam laboris intermiſerimus , cum omni moto lapide , nulla de tanto Oratore præter Opus oblatum fuerit .

Illud eſt :

I. Stephani Pallavicini in præclariſſimi J. C. Andreæ Alciati morte Oratio. MS. in fol. Extat in Bibliotheca FF. Marchionum Vicecomitum .

MCCXXIV.

PANCERUS FRANCISCUS.

QUod Pancera familia Mediolanenſis ſit ex altero iſtius cognominis Viro, Lector jam perſpectum habere poterit . Noſtri verò, de quo nunc dicturi ſumus , Tritavus fuit Francius , cujus memoria extabat in Inſcriptione Sepulchrali , unà cum Inſignibus Gentilitiis familiæ Pancerizæ in Templo S. Franciſci hujus Urbis, antequam collapſum, & dirutum fuiſſet, dein magnificè reædificatum , ideoque ne & ipſa cum aliis jam deperditis in oblivionem tradatur, hic repono :

D. O. M.

ISTE LOCVS EST DOMINI FRATRIS DE PANCERIIS
DE VARISIO COHEREDVM EIVS QVI OBIIT
MCCCLXIV. DIE SABBATI XX. MENSIS IANVARII.

Altera quoque eſt Abavi Auctoris noſtri in Eccleſia S. Mariæ Gratiarum , quæ jam jam corroſa non legitur , ſequentibus notis :

IOANNES ET AMBROSIVS CLARI FRANCISCI
PANZERII NOBILIS PROLES SIBI POSTERISQVE SVIS
HOC DEDICAVERE SACELLVM
ANNO MCCCCLXXXVIII.

Bartholomæus verò Pancerius , & Claudia Niguarda Conjuges Franciſcum genuerunt , qui dum Religionem D. Auguſtini profeſſus eſt inter Nudipedes , anno reparatæ Salutis MDCLIII. die II. menſis Decembris, nomen Joannis Bartholomæi à S. Claudia aſſumere voluit . Tam celeriter , optimèque facultates Philoſophicas ac Theologicas didicit , ut de eiſdem Lector Suis declarari meruerit , magnâ Viri doctiſſimi famâ ſibi acquiſitâ . Mirum eſt , quòd Religioſus iſte à Suis tot muneribus excultus , nempè Prioris Provincialis in Patria , Deffinitoris Generalis Romæ, & Commiſſarii Apoſtolici in Germania, tam multa ſcribere potuiſſet , partim publici juris facta , partim adhuc inedita , ut infra . Tandem laboribus feſſus mortalitatem depoſuit in Conventu S. Damiani hujus Urbis die XVIII. Junii MDCCXI.

Hæc verò immortalem ipſum reddunt :

I. Rinforzo dello ſpirito Religioſo, con dieci giornate di Ozio Santo , appreſo nella Scuola del Gran P. S. Agoſtino. *Milano , appreſſo Franceſco Vigone*, 1697. *in* 8.

II. Litteræ Apoſtolicæ, Decreta , & alia hujuſmodi pro Congregatione Fratrum Excalceatorum , nuncupatorum Italiæ, Ordinis Eremitarum S. Auguſtini , à primo ſuæ Inſtitutionis anno MDXCII. ad hunc Jubilæi MDCLXXV. in unum collecta. *Romæ , apud Cameram Apoſtolicam* , 1676. *in fol.*

III. Luſtri Storiali de' Scalzi Agoſtiniani . *Milano , per il Vigone* , 1700. *in fol.*

Continet integram ſui Ordinis Hiſtoriam tam in Italia , quam in Germania, unà cum variis Apologiis contra Oppoſitores .

IV. Cronaca generale di tutta la Riforma de' Scalzi Agoſtiniani , non ſolo in Italia , e Germania , ma ancora nelle Spagne , e nella Francia. Vol. V. MSS. in fol. in Bibliotheca Suorum Mediolani.

V. Qua-

V. Quareſimale Ambroſiano, con Sermoni del SS. Roſario per il Sabbato.
VI. Quareſimale Agoſtiniano. Avvento Ambroſiano, e Romano.
VII. Diſcorſi per la Novena innanzi a Natale.
VIII. Varie Cantate Spirituali.
IX. Diſcorſi per principio di Governo, per Viſite Regolari &c.
X. Diſcorſi per Profeſſioni Religioſe.
XI. Diſcorſi ſopra la Regola del P. S. Agoſtino.
XII. Varia Prædicabilia ex S. P. Auguſtino. Hæc à numero V. ad XII. extant ibidem. Vol. XII. MSS. in 4.
XIII. Chroniſmos Rerum Mediolanenſium ex probatis Hiſtoricis, ab anno Urbis conditæ MMCCLXXVII. ad annum Chriſti Redemp. MCCCCXCII. MS. in fol. ſign. D. V. num. 21. Sylva eſt ſatis copioſa, ſed indigeſta. MS in fol. Vol. II. ibid.
XIV. Rerum Mediolanenſium Inſubres, aliique Scriptores, eorumque tempora circa quæ floruerunt. Extat in magno Cod. pergitque ad annum uſque MDCXCII. MS in fol. ibid.
XV. De Vita, & Baptiſmo S. Auguſtini, & Ordinis Eremitarum Inſtitutione, & de Schola Palatina. MS. in fol. ibid
XIV. De Baſilica, & duobus Monaſteriis S. Petri in Cœlo aureo Papiæ, ac de Inventione Corporis S. Auguſtini, anno MDCXCV. MS. in fol. ibid.

Ita à Suis, & à Schedis Mazzucchellianis, atque Sitonianis.

MCCXXV.

PANCERUS JOANNES ANTONIUS.

JOannes Antonius Pancerus Mediolanenſis nobilibus parentibus natus in hac Metropoli, inter Carmelitas Profeſſionem emiſit die XVII. Junii, anno MDLXI. prudentia atque eruditione tam ſacra, quàm profana ſummopere imbutus. Regentis munus à Suis ei committitur in Conventu Mediolanenſi, ubi, atque in altero Vercellenſi, nec non in Eccleſia Archiepiſcopali Florentiæ Conciones Quadrageſimales omnibus plaudentibus habuit, ſicuti & in Cathedrali Aſtenſi, & alibi. Generalis totius Ordinis extitit à Secretis, deinde Provincialis Lombardiæ dignitate exornatus annis meritiſque honuſtus è vivis abiit die XXVII. Februarii, anno MDCCXX. Plura ſcripſit, quorum pars jam lucem aſpexit, pars verò adhuc deſideratur,

Quæ ſunt:

I. Veridici, e diſtinti Succeſſi dell'Armi Imperiali, Ribelli, ed Ottomane, ſeguiti nell'Auſtria, dall'anno MDCLXXXIII. fino al MDCLXXXVII. *Milano, preſſo l'Agnelli, ed il Monza*, 1688. *Tom. III in 12.*
II. Caduta dell'Impero Ottomano. *Milano, preſſo il Vigone*, 1684. *in 8.*

III. Svegliarino Criſtiano di Don Giuſeppe Barzia, e Zambrana Veſcovo di Cadice, traddotto dal Caſtigliano. *Milano, preſſo Giuſeppe Malateſta*, 1720. *Tom. III. in 4.* Compendium verò hujus Operis editum fuit *Mediolani*, inde *Venetiis, apud Malachinum*, 1727. *Vol. I. in 4.*
IV. Svegliarino Mariale del ſuddetto Autore, traddotto dal Caſtigliano come ſopra. *Milano, preſſo il ſuddetto Malateſta*, 1719. *in 4.*
V. Svegliarino Criſtiano, Divino, ed Eucariſtico, traddotto come ſopra. *Ivi, e preſſo lo ſteſſo*, 1716. *in 4.*
VI. Svegliarino Criſtiano Santoario. *Come ſopra*, 1722. *in 4.*
VII. Quareſimali due del ſuddetto Barzia, traddotti come ſopra. *Ivi, per lo ſteſſo*, 1714. *Tom. II. in 4.*
VIII. Diſcorſi Scritturali del medeſimo Barzia, traddotti come ſopra. *Ivi, preſſo lo ſteſſo*, *Tom. II. in 4.*
IX. Quareſimali due del Padre Emmanuello di Guerta y Ribera dell' Ordine della Trinità, Predicatore di Carlo II. Re di Spagna, traddotti come ſopra. *Ivi, preſſo lo ſteſſo Malateſta*, 1713. *in 4.*
X. Diſcorſi varj, e Panegirici del ſuddetto Padre Guerra, traddotti come ſopra. Tom. III. in fol. MSS. Extant apud Suos in Bibliotheca Mediolanenſi.
XI. Diſcorſi varj del Dottore Gio. Bach, traddotti come ſopra. MS. in fol. come ſopra.
XII. Quareſimale d'incerto Autore, traddotto dal Caſtigliano come ſopra. MS. in fol. ibid.
XIII. Tradduzione dell' Opera del P. Gio. Egidio de Godoj Domenicano, cui titulus: „ El mayor Guzman de los Bonos. „ MS. in fol. Tom. III. ibid.
XIV. Vita di S. Domenico, con ſue Rifleſſioni quaſi ad ogni Capitolo. MS. in fol. ibid.

Ita a Suis, & ab Auctoribus Diarii Italici, *Venetiis impreſſi, Tom. XIV. & Tom. XX.*

MCCXXVI.

PANIGAROLA ALEXANDER.

ALexandri Panigarolæ Mediolanenſis Patritii Gabriel Joſeph, atque Margarita Vertemata Conjuges, genitores extitere. Magnæ ſpei adoleſcentem contemplati parentes, nihil omiſerunt, quod ad indolem illius excolendam conducere poſſet; idcirco inter liberalia, & natalibus ſuis digna ſtudia teneros tranſegit annos, donec jam adultus ad labores litterarios ſe contulit. Majorum ſuorum præclara geſta undique colligens, & Epiſtolas Franciſci Panigarolæ Aſtenſis Epiſcopi à nobis paulò poſt laudandi, cui Alexander ipſe erat ex fratre pronepos. in unum Volumen redigens magnam ſibi inter ſuæ tempeſtatis doctos Viros exiſtimationem promeruit. A Reipublicæ quoque adminiſtratione non abſtinuit, etenim inter LX. Patriæ Decuriones aliquando ſedit. Annum illius emortualem compertum non habemus, adhuc tamen in vivis erat anno MDCXXXI., quo defunctæ Matri hoc poſuit Elogium in Templo SS. Angelorum apud Minores Obſervantes hujus Metropolis.

MARGARITAE VERTEMATAE PANIGAROLAE
PIETATIS ET PRVDENTIAE CONNVBIO
OECONOMICAE VIRTVTIS EXEMPLO
INSIGNISQVE VIDVITATIS TESTIMONIO
CONSPICVAE
ALEXANDER FILIVS MOERENS MEMOR
POSVIT
ANNO MDCXXXI. DIE XX. APRILIS.

Scripta illius hæc ſunt:

I. Lettere di Monſignor Panigarola Veſcovo d'Aſti, raccolte dal Signor Aleſſandro Panigarola. *Milano, per il Bidello*, 1629. *in 4.* cum Nuncupatoria ad Sereniſſimum Carolum Emmanuelem Sabaudiæ Ducem.
II. Hiſtoria Familiæ Panigarolæ. Hoc Opus ſe ſcripſiſſe aſſerit Alexander in Epiſtola Nuncupatoria ejus libri.

Inter Epiſtolas editas Sigiſmondi Foliani Burmienſis legitur XXXIII. lib. III. ad Alexandrum noſtrum data, in qua pluribus extollitur Encomiis.
Laudatur a Sitono in Schedis ſuis, & in Collect. Inſcriptionum Co. Archinti.

MCCXXVII.

MCCXXVII.

PANIGAROLA ARCHANGELA.

BEata Archangela Panigarola; in ſæculo Margarita, anno MCCCCLXVIII. nata eſt Mediolani Patre Gothardo Joannis Galeatii Sfortiæ Vicecomitis Inſubrum Ducis Cancellario, & Matre Conſtantia de Sancto Petro eximiæ virtutis Matrona. Exactis, ſummâ cum innocentiâ, primis adoleſcentiæ annis, Deo per Viſiones prorſus ſingulares vocante, ad Cœnobium Sanctæ Marthæ, in quo plures vixere admirandæ Sanctitatis Virgines, ſe contulit annos quindecim nata, ibique die XVII. Julii MCCCCLXXXIII. ſub D. Auguſtini Regula Virginum Sponſo ſe dicavit. Vivebat eo tempore in eodem Monaſterio B. Veronica de Binaſco, ejuſque Contubernio ad perfectionis apicem adeò contendit, ut brevì Tyronibus erudiendis Præfecta, tum Vicaria, poſtremò Priorissa fuerit conſtituta. Mirum, quibus virtutibus enituerit, quibus donis à Cœleſti Sponſo donata fuerit; Prophetiæ præſertim, & Curationum. Leoni X. tunc in Minoribus agenti, cùm Mediolani captivus detineretur, Pontificatum, ad quem poſtea aſcendit, apertè prædixit. Chriſti Salvatoris, Deiparæ Virginis, Angelorum, & Cœlitum apparitionibus dignata fuit. Quin & Angelis dictantibus plura conſcripſit. Demum anno MDXXV. ætatis ſuæ quinquageſimo ſeptimo die XVI. Januarii, qua prædixerat hora, migravit ad Superos.

Scripſit:

I. Volumen Epiſtolarum ad Dionyſium Briſonettum Epiſcopum primùm Tolonienſem, tum Maclovienſem.

II. Volumen Revelationum, quòd Leo X. litteris, quæ adhuc extant in Archivo ejuſdem Monaſterii. Datæ Romæ. MDXIV. die XXX. Decembris adversùs quorumdam impognatorum vim defendit, etiam propoſitis Eccleſiaſticis Cenſuris. Extant ambo MS in fol in Archivo præfati Parthenonis S. Marthæ Mediol.

III. Prophetiam ejuſdem authenticam de inſtituenda Societate Jeſu, ſervari in Archivo Romano teſtatur Daniel Bartoli in Hiſtoria ipſius Societatis.

IV. Rivelazione intorno all' Anima di Suor Cherubina.

V. Collana di XII. Gemma in onora di S. Michele Arcangiolo.

Hæc duo Opera Archangelæ manu conſcripta, ſervari apud præfati Cœnobii Virgines aſſerit Pater Octavius Inviziati S. J. in Vita ejuſdem. *Edita Mediolani, apud Ghiſulphum*, 1677. *in* 12.

VI. Orazioni divote della medeſima. Extant in Cap. ultimo ejuſdem Vitæ.

VII. Ordine, ed Eſercizio de' lavori ſpirituali, i qoali furono dall' Angelo inſegnati alla degniſſima Madre Arcangela, a delli quali ella ce ne laſciò un libro. Ita Anonyma Monialis S. Marthæ in Vita Victoriæ Felicis Luniera, qua eſt in Cap. 43. ejuſdem Operis alibi recenſendi ïo addendis.

In libro, cui titulus: Coſe notate da Gio. Pietro Puricello nella Vita della Madre Arcangela Panigarola, Monaca di Santa Maria di Milano. MS. Auctograf. in 4. in Archivo ejuſd. Monaſterii ſervato, hæc leguntur: „ Il Commendatore di S. Antonio di Granoble, venne a Milano l'anno, che
„ vi ſi congregò il Concilio contro Papa Giulio II.,
„ e fattoſi figliuolo Spirituale della M. Arcangela,
„ ſi preſe carico di ſcrivere le di lei Rivelazioni, cioè
„ latinamente, e cominciò dal Cap LXVII., e dal
„ V. Maggio dell' anno MDXII., ma dopo la di lui
„ morte furono tradotte in volgare dal Magnifico
„ M. Princivalle da Monte, ad iſtanza di Suor Bo-
„ naventura, in quei tempi Vicaria del Monaſtero,
„ e nell' innanzi Segretaria della Madre Arcangela.
„ Veggaſi la Prefazione di quella Monaca, che poi
„ traſcriſſe le dette Rivelazioni, e gliela poſe in-
„ nanzi. „ De hac Princivallis Montii traductione in illius Articulo meminimus.

Ejus Elogium habet Torrellus Cent. 4. Cap. 62. in lib. cui titulus: Riſtretto delle Vite degli Uomini, e delle Donne illuſtri, ed altri famoſi Soggetti dell' Ordine Agoſtiniano. *Bologna, per il Monti*, 1647. *in* 4.

Scribunt de ea Card. Federicus Borromæus lib. III. & IV. de Amore virtutis, & lib. I. Cap. XII. de Chriſtianæ mentis jucunditate. Boſca in Martyrol. Med. ad diem I. Novembris. Pluresque alii ab eodem Inviziato citati.

MCCXXVIII.

PANIGAROLA AUGUSTINUS.

EX Franciſco Chriſtophori filio ortus eſt Auguſtinus Panigarola, fratreſque habuit Chriſtophorum & Nicolaum Viros laudatiſſimos, quorum poſtremus Juriſperitus Collegiatus extitit. Codices tam Civilium, quàm Canonicarum Legum attentiſſimè perſcrutatus, ſummos Academicos honores conſequi meruit, & ob generis nobilitatem, atque virtutis meritum & ipſe Juriſprudentum Collegio aggregatus fuit anno MDVII. At brevì ad majores aſcendit gradus, etenim primùm inter Patriæ Decuriones adlectus, ad Regii Ducaliſque Senatoris gradum provehitur, quo in munere dum ſe laudabiliter gereret, Prætorios faſces in Civitate Bergomenſi Principis Decreto adminiſtravit. Pluribus in publicis negotiis magni momenti adhibitus inſignem ſemper prudentiam, atque integritatem præſetulit, in rebus præſertim, quæ illius ætate gerebantur pro Republica Genuenſium, ut indicant Epiſtolæ infra memorandæ. Raptus eſt terris anno Salutis MDXXIX., conditusque jacet apud Majores ſuos in Sacello Sancti Joannis Baptiſtæ in Eccleſia Sancti Petri in Glaxiate, ubi adhuc viſitur marmori inſculptum Joannis Baptiſtæ illius filii Elogium in hæc verba conceptum:

IO. BAPTISTAE PANIGAROLAE
AVGVSTINI SENATORIS FILIO
I. C. ET QVAESTORI EXTRAORDINARIO
THEODORA LANDRIANA
MARITO CARISSIMO
HIERONYMVS PROTH. APOST.
FRANCISCVS REGIVS SENATOR
ET AVGVSTINVS FILII
PATRI OPT. SIBI ET POSTERIS
P. C.

Doctrinam illius teſtantur .

I. Epiſtolæ plures ad Rempublicam Genuenſem. Eas editas fuiſſe Genuæ aſſerit Laſor à Varea.
II. Aliæ plures Latinæ ad Hieronymum Moronum, Lancinum Curtium, Thomam Platum, alioſque; harum mentio eſt in Tomo III. & IV. Epiſtolarum ejuſdem Hieronymi Moroni, qui ad Panigarolam noſtrum plures dedit ab anno MDXVI. ad MDXVIII., earum Codices MSS. laudavimus in articulo ipſius Moroni.

Ejus meminere Andreas Saraccus in Trivulziade lib. 6 Sitonus in Chron. pag. 82. art. 354, & pag. 102. art. 424., atque Puccinellus in Chron. Glaſſiatenſi pag. 336.

MCCXXIX.

PANIGAROLA CHRISTOPHORUS.

FRanciſcus Panigarola jam notæ apud Inſubres nobilitatis Vir Chriſtophorum, de quo nunc agendum eſt, genuit, ac tam ſtudioſè educavit, ut conceptam de filio ſpem ad effectum tandem perduxerit, quem optaverat. Etenim legalibus excultus diſciplinis, atque Doctor in utroque Jure creatus Chriſtophorus noſter, anno MDVII. Juriſprudentium Collegiatorum Cœtui nomen dedit; cùmque ad Clericalem vitam animum convertiſſet, primùm in Imperiali Baſilica S. Ambroſii Canonicus extitit, mox Abbas Commendatarius S. Julii de Dulzago in Novarienſi Epiſcopatu creari meruit. Poſtremò magni habitus eſt Patria, ubi Senatoriam dignitatem obtinuit, & in Romana Curia ob eruditionis & integritatis præſtantiam, ideoque inter Auditores Sacræ Rotæ cooptatus fuit die XIX. Januarii, anno Salutis noſtræ MDXXVI. Majora certè virtuti ejuſdem præmia parabantur, niſi præmatura morte raptus mortalis eſſe deſiſſet die XXVIII. menſis Octobris, anno MDXXX.

Habemus ſuperſtites :

I. Deciſiones plures editas in corpore aliarum Sacræ Romanæ Rotæ.
II. Alias MSS. in Archivo molis Hadrianæ.

De ipſius virtute, atque dignitatibus honorifica mentio eſt apud Fontanam in Biblioth. legali, parte II. pag. 55. Cantalmajum in Syllabo Auditor. Rotæ Romanæ. Jaſonem Conſil. 77. Vol. III. *Edit. Francofurti* 1611. Marcum Ant. Montium in Allegat. pro Regio Oeconomatu; Gomezium Deciſ. XXII., & Sitonum in Chron. Colleg. J. CC. pag. 83. art. 355.

MCCXXX.

PANIGAROLA FRANCISCUS.

ANtequam de Franciſco Panigarola Viro in tota Litteraria Republica celeberrimo verbum faciam, juvat in primis aliqua proferre de Gabriele ejus Patre J. C. C., & ex LX Patriæ Mediolanenſis Decurionibus. Hic non tantum Quæſtor extitit Magiſtratus Redditumm Ordinariorum, ſed & etiam Duciſſæ Chriſtiernæ relictæ Franciſci II. Mediolani Ducis Locum-Tenens in Comitatu Derthonæ. Gloriæ, lucrique ſpretor ſtrenuus Cathedram Senatoriam, imò Præſidis ejuſdem ampliſſimi Cœtus dignitatem à Carolo V. Imperatore oltro oblatam à ſe propulſavit, renuit, recuſavit. De ipſo Marcus Litta in Libro de Urbe Mediolani, ſic cecinit :

De Gabriele Panigarola J. C. & Oratore Clariſs.

Gloria Romanæ magna eſt Hortenſius Urbi,
Cui linguæ eſt partus munere ſummus honos,
Addidit orandi verum quia legibus artem,
Panigarola, ideo major habendus eo eſt.

Dolemus interea, quod nullum ejus Litterarium Monumentum nobis ſervaverit temporis edacitas; gloria interim perpetua ei erit, una cum Eleonora Caſata conjuge nobiliſſima Franciſcum noſtrum genuiſſe, qui die VI. menſis Januarii, anno Reparationis noſtræ MDXLVIII. lucem vidit primam in hac Metropoli, nomine ei dato Hieronymi. Magiſtros habuit Viros eximios, nam Patavii Rhetoricam didicit ſub Natali de Comitibus, Logicam verò ſub Bernardino Thomitano, dein in Gymnaſio Ticinenſi in utroque Jure à Gaſpare Vicecomite, qui poſtea Inſulam Archiepiſcopalem Mediolanenſem obtinuit, edoctus extitit, tum Legum curriculum in Bononienſi Academia plaudentibus omnibus perfecit. Divino poſtea afflatu ductus Religionem Sancti Franciſci inter Minores Obſervantes Florentiæ amplexus eſt, in qua vocari voluit Franciſcus. Tunc totus Sacris Scientiis ſe dedit, & cùm felici ingenio ſummopere præditus eſſet, eruditus Philoſophus, nec non Theologus doctiſſimus breviter ita illuxit, ut in eiſdem facultatibus Lutetiæ Pariſiorum Lauream acceperit. In Sacrorum Bibliorum Libris tantopere inſudavit, ut Concionator facundus univerſi Orbis conſenſu celebratus evaſerit. Erat Franciſco liberalis facies, ſonora vox, verſatile ingenium, lingua velox, adeoque decenter articulata, ut cum in ſuggeſtu, pleno dignitatis corporis habitu, ad Populum concionaturus prömineret, audientium animos uſque ad ſtuporem rapere videretur. Charus Divo Carolo Borromæo, qui ut ipſum concionantem audiret, ſocium voluit etiam dum Oppida in Regione Helvetica ſita, Diœceſi Mediolanenſi ſubjecta ſacra Viſitatione perluſtrabat. Intimus quoque ei fuit à conſiliis. Demum ipſi etiam morienti aſtitit Panigarola, atque extremos illius anhelitus excepit. Hic in perennem Franciſci noſtri laudem juvat verba ipſa referre Clariſs. Ughelli ex Tomo IV. Italiæ Sacræ :
„ Galliam per id tempus Henrici Borbonii arma
„ vexabant, cùm ſibi ſcilicet ex infelici Henrici III.
„ deceſſu Borbonius florentiſſimum illud Regnum avi-
„ to jure ſponderet. Contra Pariſini Cives coierant
„ in fœdus, dixerantque Pontifici ſacramentum, nun-
„ quam ſe recepturos Borbonium, niſi prius ipſe,
„ qua à primis annis fuerat infectus hæreſim ejura-
„ ret. Ita tamen Henricianam interim obſidionem to-
„ lerabant, ut victi quandoque malis victori vide-
„ rentur ceſſuri. Quos ut confirmaret Sixtus Ponti-
„ fex, inque ſpem melioris eventus erigeret, Hen-
„ ricum Cajetanum Ampliſſimum Cardinalem ad ob-
„ ſeſſos legavit: cui præter fortium Virorum, orna-
„ tiſſimum comitatum Robertum Bellarminum ex
„ Societate Jeſu Theologum, facundumque Concio-
„ natorem, ex Ord. Minor. Epiſcopum Panigarolam
„ adjunxit. Igitur Panigarola, ut obſeſſis ſpem fa-
„ ceret, conſcenſo ſuggeſtu, illud Evangelii expli-
„ cans: *Ecce motus magnus factus eſt in mari, ita ut*
„ *navicula operiretur fluctibus*, tanta Pariſienſium
„ admiratione, hoſtiumque terrore peroravit, ut
„ plus Panigarolæ articulos, nervoſque vereretur
„ Borbonius, quàm ad propugnandam lectiſſimam
„ Urbem intentatos mucrones. „ Comitiis generalibus Seraphicæ Religionis interfuit Pariſiis anno MDLXXIX., ibique pro ſuprema dignitate certatum eſt inter ipſum Panigarolam, & Franciſcum Gonzagam, iſtique libentiſſimè atque humiliter noſter ceſſit. Anno ſequenti à ſupradicto Summo Pontifice

Digitized by Google

tifice Sixto V. in Gryſopolis Epiſcopum, & Ferrarienſis Antiſtitis Coadjutorem fuit electus, inde curante Carolo Emmanuele Allobrogum Duce Aſtenſem Eccleſiam obtinuit anno MDLXXXVII., & poſt ſeptem annos nondum expletos ſui Epiſcopatus, die XXXI. menſis Maji, anni MDXCIV. hora XXII. ætatis ſuæ annorum XLVI., & menſium IV. tantorum laborum præmia recepturus ad Cœlum evolavit, & in ſua Eccleſia Cathedrali tumulatus, relicto à ſe ipſo Epitaphio, quod ſuper ejus tumulum incidi juſſit, ſcilicet:

HIC IACET FRANCISCVS PANIGAROLA

EPISCOPVS ASTENSIS

CVIVS ANIMA IN BENEDICTIONE SIT.

Varii de mortis ejus genere rumores vulgati ſunt, ipſum tamen veneno ab invidis illius objurgationes ægrè ferentibus propinato periiſſe conſtantior fama percrebuit. Sublimiores procul dubio honores adepturum fuiſſe nemo inficiabitur, niſi morte immatura terris raptus ad eos percipiendos aditum ſibi præcluſiſſet, æternis potitus, ut piè creditur, bonis. Ipſum in Funere laudarunt Georgius Manganus, cujus Oratio impreſſa fuit *Aſtæ*, 1594. in 4. Idem fecit Joannes Armius ex eod. Ordine S. Fr. & hoc titulo ſuam Orationem vidi: „ Orazione Funerale di Frate „ Giovanni dall' Armi Min. Oſs. in morte, e ſopra „ il Corpo di Franceſco Panigarola Veſcovo d'Aſti. *Torino*, 1594 in 4 Alia perelegans Oratio Anonymi in Funere ejuſd. latino ſermone conſcripta, extat in Bibliotheca Monachor. Ciſtercienſium Mediol. MS. in fol. num. 60. Virtutum tanti Viri majorem teſtem Lectoribus noſtris proferre non poſſumus, quàm verba eximii Cardinalis Federici Borromæi, uti leguntur in libro II. de Sacris Oratoribus, quæ ſunt: „ De hoc Oratore poſſumus affirmare, ne„ minem fuiſſe per eos annos majore fama, neque „ id ob Concionum tantummodo gloriam., ſed pro„ pter liberalem, & in communi conſuetudine mo„ dum agendi, quo multorum privatim animos alli„ ciebat. In id habuit ille tantùm artis, torque„ laqueos, & retia ad capiendas hominum volunta„ tes, ut cupidiſſimi affectarentur, cùm nobiles, „ obſcuri, docti pariter, & indocti, neque ſolùm „ ubi moraretur uſpiam; ſed etiam in itinere diver„ tentem aliquo, ac tranſeuntem fortè per Urbes. Quantum ille ſcripſerit penè incredibile eſt, Plura enim refert Ughellus loco citato, alia ipſemet teſtatur ſcripſiſſe in libro, cui titulus: „ Lettere di Mon„ ſignor Panigarola Veſcovo d'Aſti. *Milano*, 1629. In Epiſtola autem I. Libri II. ad P. Aloyſium Panigarolam legitur Index Operum Auctoris noſtri ab ipſo dum annum agebat XLV. confectus. Alia verò leguntur in Picinelli Athenæo, & tandem nonnulla adhuc inedita ſervantur apud Suos in Bibliotheca S. Angeli in hac Urbe, quorum notula nobis perhumaniter communicata fuit. Ex his omnibus nos Cathalogum ſequentem ſcripſimus, additis aliis Lucubrationibus à nobis etiam repertis, de quibus mentio alibi fruſtra eſt perquirenda, occaſione qua tot Bibliothecarum libros maximo labore pervolutavimus.

Sunt igitur:

I. Homiliæ à Dominica poſt Pentecoſten uſque ad Adventum, & in principalibus illius temporis Solemnitatibus, Romæ habitæ anno MDLXXX. *Venetiis, apud Jacobum Vincentium, & Ricciardum Amadinum*, 1604. in 8. Curà, & diligentià Joannis Armii ejuſdem Inſtituti, ad Cardinalem Franciſcum Sangeorgium.

II. Decreti della I. e II. Sinodo Dioceſana Aſtenſe, fatti da Franceſco Panigarola, Veſcovo d'Aſti, l'anno MDLXXXVIII. con aggiuntevi da' Stampatori tutte le Lettere Paſtorali di lui, che ſino a quell'ora ſono uſcite fuori &c. *In Aſti, per Giovanni, e Virg. Zangrandi*, 1589. in 4.

III. Sei Quareſimali fatti in Roma. *Ivi, per il Paolini*, 1596. *Vol. II.* in 4. De hoc libro pars aliqua lucem vidit latino ſermone ab Anonymo donata, & ſic inſcripta: „ Conciones „ Quadrageſimales Franciſci Panigarolæ. *Moguntiæ, apud Albinum*, 1602. in 4. Sed ſatius duco hic exſcribere titulos, ut jacent MSS. in Bibliotheca Fratrum Min. Obſerv. S. Angeli hujus Metropolis.

1. Quareſimale fatto in Roma alla preſenza del Papa.
2. Quareſimale ſecondo fatto in S. Pietro di Roma l'anno MDLXXVII. Hoc quoque autographum MS. habet Bibliotheca olim Com. Cæſaris Montii.
3. Quareſimale terzo fatto in Roma parte prima.
4. Quareſimale terzo fatto in Roma parte ſeconda.
5. Quareſimale quarto fatto in S. Pietro di Roma l'anno MDLXXXIV.
6. Quareſimale quinto fatto in Araceli di Roma l'anno MDLXXXVI.
7. Quareſimale ſeſto fatto in S. Pietro di Roma l'anno MDLXXXVII. mentre era Veſcovo.
8. Quareſimale dalla Feria IV. delle Ceneri ſino alla Feria V. della II. Domenica; conſta di quattro, cinque, e ſei Prediche per giorno.
9. Quareſimale dalla Feria V. della Domenica III. di Quareſima ſino al fine.
10. Quareſimale dalla Settuageſima alla Domenica II. di Quareſima incluſivè.
11. Quareſimale dalla Feria II. dopo la II. Domenica di Quareſima alla Feria III. dopo la Domenica IV. di Quareſima incluſivè.
12. Quareſimale dalla Feria IV. dopo la IV. Domenica di Quareſima alla Feria III. dopo la Domenica delle Palme incluſivè.
13. Prediche diverſe la maggior parte per la Quareſima.

Non omnia certè eſſe poſſunt in II. Vol. ſupradictis typis traditis.

IV. Prediche ſpezzate, e fuori di tempo di Quareſima. *Aſti, per il Zangrandi*, 1591. in 4. *ed in Milano lo ſteſſo anno*. Etiam hic juvat Lectori meo proferre MSS. Bibliothecæ S. Angeli, ubi inſcripti ſunt tituli ad has Conciones melius cognoſcendas, quæ & ipſæ non omnes typis commiſſæ fuerunt.

1. Prediche per l'Avvento.
2. Prediche ſei diverſe, e varie.
3. Prediche otto diverſe.
4. Prediche otto d'Inverno.
5. Prediche dodeci diverſe de' Santi, di Domeniche, e di Ferie.
6. Prediche ſedeci diverſe, a di varie coſe trattanti.
7. Prediche ſedeci parimenti diverſe.
8 Miſcellaneo di diverſi Sermoni, ed Introduzioni a varie Orazioni.
9. Diſcorſi quattro diverſi.

V. Rhetoricæ Eccleſiaſticæ, ſive de Ratione componendæ Concionis libri III. *Coloniæ, apud Hemthemium*, 1605. in 8.

VI. Theſes generales ex univerſa SS. PP. Theologia deſumptæ, & conſentiente R. & illuſtriſs. Patre F. Franciſco Gonzaga Mantuano, ejuſdem Ordinis Generali, in Capitulo, cui interfuere DC. præſtantiores Patres ex omnibus nationibus, etiam Indici, ex novis Inſulis, & Hieruſalem, ad publicam Diſputationem propoſitæ. *Ingolſtadii*, 1584 in 8.

VII. De Maria Virgine Matre Oratio. *Aſtæ, Typis Virgilii Zangrandi*, 1591 in 4.

VIII. In Laudem S. Domus Beatæ Virginis Lauretanæ, Poëma Latino, atque Etruſco Carmine modulatum: teſte Maraccio loco infra citando. Italicè verò ipſum vidi, ſic inſcriptum: „ La Santa Caſa di Loreto, Poema. *Bergamo, per Comino Ventura*. 1606. in 4.

IX. De Sacrarum Stationum veteri inſtituto à Sixto V. revocato. Oratio in die Cinerum. *Mediolani, apud Pontium*, 1587. in 4.

X. Conciones Latinæ quotquot extant omnes. *Coloniæ*, 1600 in 8.

XI. S. Patri Vita per modum Catenæ Aureæ contexta. *Romæ, ſine anno, & Typographo*, in 4. Adeſt quoque Italico ſermone MS. in Bibliotheca Sancti Angeli.

XII. Parafraſi, e dichiarazioni ſopra i Salmi. *Venezia, per li Zoppini*, 1585 in 4. *Roma*, 1587. *Parigi, per Roberto Stefano*, 1610 in 8. & iterum *Venezia, preſſo gl' Imberti*, 1627. in 4.

A

XIII. Parafraſi, ed Annotazioni ſopra le Lamentazioni di Geremia, fatte in S. Lorenzo in Damaſo. *Verona, preſſo Girolamo Diſcepolo*, 1583. *ed in Roma, preſſo il Gigliotto*, 1586. Reperiuntur etiam MSS. in Bibliotheca S. Angeli cum aliis ejuſdem Argumenti in Eccleſia Mediolanenſi, vulgò *il Giardino* nuncupata, habitis.

XIV. Cento Ragionamenti ſopra la Paſſione di N. S. Parti IV. raccolti dal P. Paolo Caſtrucci da Monte Regale Domenicano. *Venezia, per il Rampazzetti*, 1585. *in* 4. *ed in Genoa, per il Bortoli*, 1590. Et traduits en françois (XXV. tantùm) par Gabriel Chapuys. *A Paris*, 1599. *& à Veniſe*, 1592. Pars ipſorum adeſt MS. in Bibliotheca Suorum S. Angeli hujus Urbis.

XV. Compendio degli Annali Eccleſiaſtici del Baronio. *Venezia, appreſſo la Compagnia minima*, 1593. *in* 4. con le Annotazioni. *Roma, per il Zilietti*, 1550 *in* 4. MS ſervatur quoque apud Suos in Bibliotheca S. Angeli Mediolani.

B

XVI. Prediche ſopra gli Evangelj della Quareſima. *Roma, per il Polini*, 1596 *Tom. II. in* 4. *ed in Milano, per l'Antonii, lo ſteſſo anno, in* 4.

XVII. Orazione in morte, e ſopra il Corpo del Cardinal Borromeo (poſtea *Santo*). *Milano, preſſo il Zeni*, 1583. *in* 4. *Vicenza, Bologna, e Firenze, preſſo il Sermatelli*, 1585. *in* 4.

XVIII. Orazione altra ne' Funerali di S. Carlo. *Milano, per il Lomazzo*, 1605. *in* 4.

XIX. Lezioni XX contro Gio: Calvino. *Venezia, preſſo Pietro Duſinelli*, 1583. *in* 4. *ed in Ferrara, per Giulio Vaſſollini*, 1585. *in* 8. Has in ſermonem latinum vertit Jo. Tonſus, ut in eo littera T. dicemus. *Mediolani, apud Patriſicum Pontium*, 1584. Autographæ verò Italicæ ſunt MSS. in Bibliotheca S. Angeli Mediolani.

C

XX. Tabulæ XXIV. ex variis Conciliis, & Apoſtolicis Viſitationibus depromtæ. *Papiæ, apud Vianum*, 1594. *in* 4.

XXI. Modo di comporre una predica trovato da Franceſco Panigarola Min. Oſſerv. per quelli che cominciano. *Milano, per Paolo Gottardo Ponzio*, 1584. *in* 12. Prodiit quoque latinè hoc titulo: „ Brevis & artificioſus Concionem „ omnibus numeris abſolutam componendi mo„ dus, ex Italica in Latinam linguam transla„ tus per Michaelem Cremerium Ord. Prædic. „ Theol. Doct. *Moguntiæ, apud Balthaſ. Lipp* 1612. *in* 8.

XXII. Eſpoſizione letterale, e miſtica della Cantica di Salomone. *Milano, per il Bidelli*, 1621. *in* 8. Extat etiam MS. in Bibliotheca S. Angeli hujus Urbis.

XXIII. Memoriale di Medicina Spirituale. Extat in eodem Vol.

D

XXIV. Il Predicatore, o ſia Parafraſi, e Commento intorno al Libro dell' Eloquenza di Demetrio Falereo. *Venezia, per i Giunti, e Ciotti*, 1609 *in* 4 Poſtquam ipſe in Epiſtola ſæpe dicta enumeraverit Opera ab eo conſcripta, ſic de hoc Opere locutus eſt: „ Queſto è fat„ to finora: quello, intorno a che io ſudo adeſ„ ſo, ſe bene di Febraro, è una Parafraſe, un „ Commento, e molti Diſcorſi intorno al Li„ bro della Elocuzione di Demetrio Falereo, „ che ſarà opera di tre anni di tempo alme„ no, ma nella quale io ſpero di dover fare „ ed alla noſtra lingua, ed a' Predicatori Sacri „ ſervigio notabiliſſimo, riducendo i precetti, „ e gli eſempj del dire, dati da' Greci, alla „ pratica di ben parlare in proſe Italiane, ed „ accomodando la vana Elocuzione degli Au„ tori profani alla ſacra eloquenza de' noſtri „ Dicitori, e Scrittori Eccleſiaſtici &c. Di Aſti „ alli 5. di Febraro 1592. „ Hoc idem Opus ſervat MS. Bibliotheca S. Angeli Mediolani in IV. partes, & totidem Vol diviſum in 4. manu Auctoris exaratum, & magni faciendum pro nova editione à Litteraria Republica ex pluribus ab hinc annis deſiderato.

E

XXV. La Quareſima in Sonetti, con le Figure. *Bergamo, per Comino Venturo*, 1606. *in* 4.

XXVI. De Pariſienſium obſidione. *Romæ, ſine Typographi nomine, & ſine anno, in* 4.

XXVII. Lezioni XXII. ſopra il Catechiſmo ad Parochos. *Milano, preſſo il Ponzio*, 1582. *in* 4. Hæc quoque in Gallicum ſermonem vertit Gabriel Chappuys. *A Lyon*, 1583. *in* 8.

XXVIII. Sermoni ſopra la prima Parola in Croce. *Milano, per Tino, e Beſozzi*, 1601. *in* 4.

XXIX. Specchio di guerra. *Bergamo, per il Locarno*, 1597. *in* 4.

XXX. Copia di due Lettere di Monſignor Panigarola ſcritte poco avanti di ſua morte, e di ſua propria mano; una è intitolata Sereniſſimo Signore: l'altra Nipote mio Cariſſimo. Siegue pianto fatto dopo la morte di Monſignor Panigarola; *ſenza nome dell' Editore, ſtampa, luogo, ed anno, in* 8

XXXI. Sagri Concetti di Franceſco Panigarola, Opera poſtuma, dedicata ad Urbano VIII. *Milano, per il Bidelli*, 1625. *in* 4.

XXXII. Lettere di Monſignor Panigarola Veſcovo d'Aſti raccolte dal Signor Aleſſandro Panigarola. *Stampate in Milano, per Gio. Battiſta Bidelli*, 1629.

XXXIII. Carmina varia Latina. Extant in Tomo VII. Carminum Illuſt. Poëtar. Italorum. *Florentiæ, apud Tartinos, & Francos pag.* 66.

XXXIV. Epiſtola in laudem Card Valerii ad S. Carolum data Veronæ die XX. Septemb. MDLXXXIV. Extant in pluries laudata Collectione Epiſt. D. Caroli in Biblioth. Ambroſiana.

XXXV. Epiſtolæ tres Latinæ ad S. Carolum, cum ejuſdem Reſponſionibus de anno MDLXXXIV. extant ut ſupra.

XXXVI. Epiſtolæ plures datæ annis MDXCIII., & MDXCIV. ad Federicum Card. Borromæum. Extant in ſæpe laudata Collectione Epiſtolarum ejuſdem Card. in Biblioth. Ambroſiana.

XXXVII. In Aſſumptione B. Virginis Homilia I.

XXXVIII. In Nativitate ejuſdem Homil. I ambæ uno Volumine. *Venetiis, apud Jacobum Vincentium*, 1604. *in* 8.

XXXIX. Explicatio Pſalmi Magnificat. Teſte Maraccio.

Hæc omnia partim egomet vidi, partim ex infraſcriptis Auctoribus hauſi: quæ verò ſequuntur ſunt MSS. in Bibliotheca Conventus Mediolanenſis S. Angeli apud Suos, præter ea quæ ſupra innuimus.

XL. Prologus Scoti, & primus uſque ad tertiam diſtinctionem.

XLI. Tertius Scoti à principio uſque ad ſeptimam diſtinctionem.

XLII. In II. Scoti à principio uſque ad XII. diſtinctionem excluſivè.

XLIII. In II. Scoti à XII. diſtinctione uſque ad finem.

XLIV. In III Scoti à VII. diſtinctione uſque ad finem.

XLV. De Incarnatione, & Virtutibus Theologicis.

XLVI. In IV. Scoti à principio uſque ad XIII. diſtinctionem excluſivè.

XLVII. In IV. Scoti a XIII diſtinctione ad finem.

XLVIII. Quæſtiones Theologicæ ſuper Prologum, & primum Sententiarum.

XLIX. Expoſitio Prologi, primi Sententiarum à prima diſtinctione ad quartam ſecundi Sententiarum, ac Quodlib Scoti.

L. Expoſitio Officii Sanctiſſimæ Trinitatis.

LI. Quæſtiones ſuper Prologum Scoti, & ſuper primum Sententiarum a primo diſtinctione ad ſecundam diſtinctionem incluſivè.

LII. Varia Opuſcula Philoſophica, & alia curioſa.

LIII. Ars brevis ſpeculativa.

LIV. Homiliæ in Evangelia Dominicarum, & Feſtorum à Dominica Trinitatis ad Adventum habitæ in Conventu Aracœlitano Romæ anno MDXXX.

LIV. Miſcellaneum diverſarum rerum.

LV. Tractatus de rebus Gallicis.

LVI. Acta in Legatione Gallica.

LVII. Cenſuræ in Bibliothecam Sanctorum Patrom collectam à Margarino de la Bigne.

LVIII. Annotazioni copioſe, o dichiarazioni ſopra diverſi luoghi di Cornelio Tacito.

LIX. Cento undici luoghi della Scrittura ſpiegati in volgare.

LX. Iſtruzioni alle Viſite Paſtorali in II. libri.

LXI. Sei libri di Lettere in un Volume.

LXII. Compendio del Manuale del Navarra.

LXIII. Tractatus de ſenſibus Scripturarum.

LXIV. Carmina tam Latina, quam Italica.

De his poſtremis teſtem adducimus Cl. Creſcimbenium in libro „ Commentarj intorno all' „ Iſtoria della Volgar Poeſia Vol III. lib. II. pag. 123. ubi de Panigarola ſic ait: „ Nè „ volle eſſer privo dell' ornamento della noſtra „ Poeſia, nella quale ben ſovvente ſi eſercitò, „ e v'ebbe vena facile, e piana; ma, comechè „ componeſſe ſulla buona maniera, poco in „ alto ſi ſollevò, contento d'uno ſtile da eſpri„ mer bene i ſuoi concetti, ſenza molto lavo„ ro, come fa vedere il Saggio cavato dalla „ Corona d'Apollo di Pier Girolamo Gentili „ impreſſa in Vinegia nel 1605. ove ſi leggono „ varie ſue Rime. „

LXV. Eſpoſizione Letterale, e Miſtica della Cantica di Salomone.

LXVI. Tre Prediche fatte in Parigi.

LXVII. Apparato agli Annali Eccleſiaſtici.

LXVIII. Prolegomeni a' Diſcorſi Eccleſiaſtici.

LXIX.

LXIX. Diſcorſi Eccleſiaſtici parte II.
LXX. Molti Trattati a diverſi propoſiti.
LXXI. Miſcellaneo di diverſe coſe. Vol Ital., à Latino num. LIV. relato, diſſimile.
LXXII. Selva di diverſe coſe, e diverſe materie.
LXXIII. Lettera longhiſſima ſcritta da Bologna ad un Prelato.

Quæ ſubter indicamus enonciantur in ſupradicta Epiſtola ad P. Aloyſium Panigarolam ab ipſo Auctore conſcripta, necnon à Picinello in Athenæo, aliiſque infra citandis.

LXXIV. Selva di tutti i libri Sapienziali ridotti in varj capi, per doverne formare un Etica, una Politica, ed una Economica Criſtiana.
LXXV. Le Fraſi del Petrarca raccolte.
LXXVI. Le Fraſi del Taſſo raccolte.
LXXVII. Dichiarazione letterale in Giobbe.
LXXVIII. La Teologia Davidica.
LXXIX. Parafraſi ne' libri della Fiſica di Ariſtotile.
LXXX. Cronologia Biblica.
LXXXI. Apparato alle Concluſioni di Parigi.
LXXXII. La Cenſura nelle Coſtituzioni Pariſienſi del Molineo.
LXXXIII. De Senſibus Scripturarum.
LXXXIV. Libro I. in forma di Predica, ma con quattro parti ſopra la Vittoria Navale, che ſi ebbe a Lepanto.
LXXXV. Trattato contra l'Ateiſmo.
LXXXVI. L'Apologia di Ginevra.
LXXXVII. Sermoni ſopra tutte le parole dette da Noſtro Signore in Croce.
XXCVIII. Trattato della memoria locale.
LXXXIX. La pubblicazione della Traslazione di S. Gregorio Nazianzeno.
XC. La Malattia fatta in Vercelli da Carlo Emmanuele Duca di Savoja.
XCI. Il Compendio di tutte le Opere Spirituali del Padre Granata.
XCII. Una doppia e nuova dichiarazione della Cantica di Salomone.
XCIII. Una Grammatichetta Italo-Franceſe.
XCIV. Trattato de' titoli de' Cardinali.
XCV. Trattato della Peſte.
XCVI. Compendio del I. a II. Tomo, e metà del III. degli Annali Eccleſiaſtici del Cardinale Baronio. Pars aliqua hujus Operis edita fuit *Venetiis anno* 1591.

Ex ſupradictis Panigarolæ Operibus à numero LXXIV. ad XCVI. forſan aliqua impreſſa fuerunt, quòd nos uſque num latet, alia verò nondum ad umbilicum producta ipſe Auctor teſtatus eſt in ſæpe relata Epiſtola.

XCVII. Vita di Franceſco Panigarola da lui medeſimo compoſta. Extat autographa mano exarata ejuſdem in Bibliotheca alibi laudata S. Angeli, & ex autographo in Ambroſiana Cod ſign. N. num. 279 in 4. pagg. 242. & in Bibliotheca Sanctæ Mariæ Gratiarum Modoetiæ.

Præter Vitam Auctoris noſtri, quam ipſemet ſcripſit, ut diximus, alteram edidit F. Bonagratia de Varenna ejuſdem Inſtituti. *Mediol. apud Bidellum*, 1617. Bullartus quoque eamdedit, cum Scriptoris hujus effigie, in libro „ Bibliotheque des Sciences, & des Arts T. II. pag. 41.

In diſſima Ambroſiana Bibliotheca vidi MS. ſign. S. num 94. in fol in quo legitur Epiſtola ſatis acris in Panigarolam ob Concionem ab ipſo habitam contra Genuenſium mores; in altero verò Codice ejuſdem Bibliothecæ ſign. S. num. 79. in fol. adeſt Opuſculum inſcriptum: „ Apologia del P. Panigarola in ſua difeſa l'anno MDLXXIV. eſt paginarum 19.

In libro inſcripto „ Cento Lettere ſcritte da Muzio Manfredi *Pavia, per Andrea Viano*, 1594. *in* 8. *pag.* 40. eſt Epiſtola ejuſdem ad Franciſcum Panigarolam Aſtenſem Epiſcopum data Nantii die XXI. Julii MDXCIII.

In Opere, cui titulus: „ Carmina Illuſt. Poëtat. „ Italor. Tom. I. pag. 166. extat Epigramma Pompeji Atnolphini Lucenſis in Franciſci Panigarolæ Conciones, & in Tomo VII. pag. 292. Epigramma Petri Pauli Plovenei ad Franciſcum Panigarolam.

Leguntur ad eum Epiſtolæ duæ Italicæ Aldi Manutii, prima data Bononiæ die XXXI. Decembris MDLXXXVI., altera Piſis I. Julii MDLXXXVII. inter Epiſtolas Aldi editas *Romæ* 1592. *apud Sanctum, & Socios*.

Annibalis Guaſchi Alexandrini ad Panigarolam Epiſtolæ V. Italicæ extant inter Epiſtolas ejuſdem Guaſchi impreſſas *Mediolani, per Pontium, & Piccaleum*, 1601.

Legitur altera ad eundem Epiſtola inter editas Equitis Baptiſtæ Guerini anno MDLXXXVIII.

Ad ipſum Epiſtolæ tres Stephani Guazzii ſunt inter Epiſtolas ejuſdem editionis *Veneta*, 1592.

Onuphrii Panvinii Epiſtolæ plures ad Patrem Franciſcum Panigarolam datæ Modoetiæ XVI. Junii MDLXXXII. aliæ tres MDLXXXIV. extant in Codice Ambroſ. ſign. D. num. 51. in fol.

Clariſſ. Saxius ſervat in Domeſtico ſuo Muſæo Æneum Numiſma magni moduli cum imagine Franciſci Panigarolæ, inſcripto ſequenti diſtico:

HIC PIVS ORATOR TVSCO SERMONE DISERTVS
NECTAR ET AMBROSIAM PANIGAROLA DABAT.

De Franciſco Panigarola maxima cum laude locuti ſunt Ughellus in Italia Sacra Tom IV. in Aſteoſibus, VVadingus in Annalibus Minorum, & quotquot de Franciſcanis Scriptoribus egerunt, Brittius in Monument. Provinciæ Subalpinæ S. Thomæ lib. III. pag. 268., Franciſcus Auguſt. ab Eccleſia in Chronologia Præſulum Pedemontii, Creſcimbenius in Commentariis ad Hiſt. Ital. Poeſis Vol. III. lib. II. pag. 125. Cinellus in Biblioth. Vol. Pluteo I. & XIX. Marchio Maffejus in libro „ de Tradduttori Italiani „ Maraccius in Bibliotheca Mariana, Fontaninius in libro „ della Volgar Poeſia „ Picinellus in Athenæo pag. 215., & Cl. Sitonus in Chron. Colleg. J. PP. art. 595. pag. 91. & 92.

MCCXXXI.

PANIGAROLA JACOBINUS.

JAcobinus Panigarola Beriemi filius & nobilitate, & prudentia plurimùm in hac Inſubrum Metropoli claruit ſæculo XIV. nam anno MCCCXL. publica negotia cum laude geſſit inter Decuriones Patriæ computatus; poſt quadriennium verò Sindicus hujus Urbis extitit. Mox cùm anno MCCCXLVIII. Luchinus Vicecomes, Mediolani Dominus Jus municipale in meliorem formam redigere ſtatuiſſet, inter præſtantes Viros ad hoc Opus electos recenſitus eſt Jacobinus noſter, qua in re, unà cum aliis loco ſuo in hac Collectione memoratis inſudavit ad annum uſque MCCCLI, quo Statuta ipſa publicata ſunt, jubente Joanne Vicecomite Mediolani Archiepiſcopo & Principe. Genuit Beriemolum, cujus olim in Templo Parochiali S. Victoris Martyris, cui cognomen ad Theatrum (quod apud eandem Eccleſiam olim venerandæ antiquitatis ædificium ad publica ſpectacula ſurgeret) Sepulchralis extabat Inſcriptio litteris Gotthicis exarata, quam nobis ſuppeditavit amiciſſimus Sitonus:

IN HOC SEPVLCRO IACET
DOMINVS BERIEMOLVS
DICTVS BIGIVS DE PANIGAROLIS
QVI FVIT GVBERNATOR STATVTORVM
HVIVS CIVITATIS ANNIS LXX.
ET OBIIT DIE XXIX. IVNII MCCCCXXXV.

Jacobinus autem commendatur propter

I. Leges Municipales Mediolanenſes. Ut ſupra.

Laudator à Bernardino Corio ad annum MCCCLI. à Comite Octavio Archinto in Collect. Monument. Familiarum Mediol. à JC. Sitono in Theatro Genealog. Famil. Nob. Mediol., & in Collectaneis Inſcript. Sepulchral. Mediol., quæ Opera ambo MSS. extant apud eundem Auctorem.

MCCXXXII.

PARAVICINUS ALEXANDER.

ALexandro Paravicino Mediolanenſi genitores fuere Hieronymus Militum Dux, Siatorque Major, atque Anna Maria Salvatorina nobiles coniuges. Ab his optimè educatus filius ad legalia ſe contulit ſtudia, in quibus laureâ honeſtatus, Juriſconſultorum Collegio aggregatus eſt anno MDCLXVIII. Forum Mediolanenſe ipſius ſæpe virtutem conſpexit in Cauſis graviſſimis, præſertim verò in ea celebri Jacobi Antonii Galluzii. Acutiſſimi fuit, ac præſtantiſſimi ingenii Vir, & legali eruditiooi Oratoriam, Hiſtoricamque conjunxit, ut facilè agnoſci poteſt ex infra memorando illius Opere, quod maximam Auctori laudem peperit. Utinam egregius hic Eruditus immaturæ mortis vim non tam citò ſenſiſſet; plura enim haberemus doctrinæ Monumenta. Ab hac vita migravit anno Partus Virginei MDCXCIII.

Opus ejus hoc prænotatur titulo:

I. Meduſæ Caput, ſive Juris, & Facti Defenſiones Jacobi Antooii Gallutii Rei peracti ex Decreto Senatus Excellentiſſimi de falſa compilatione, ac fabricatione Inſtrumentorum, Diplomatum, aliarumque Scripturarum &c. Quod opus confecit de mandato ejuſdem Senatus, uti Carceratorum Patronus, cui reſpondit Comes Joſeph Puſterla J. C. Collegiatus Mediolani, prout inferius, Libro cum hoc titulo: Perſei gladius in Caput Meduſæ. Ideſt Oppugnatio Gallucianæ Defenſionis. Opus in IV. partes diviſum, pagg. 317. Impreſſa ambo in Libro, cui titulus: Reati a Giacomo Antonio Galluzio. *Mediolani, apud Philippum Ghiſulphium, anno* 1683. Uno Volumine in fol.

Meminit illius Sitonus amiciſſimus in Chron. JCC. pag. 229. artic. 1029.

MCCXXXIII.

PARAVICINUS ANGELUS MARIA.

INter Capuccioos floruit noſtris temporibus Angelus Maria Paravicinus Mediolani natus, de quo tam parcè ejuſdem Ordinis Sodales nos inſtruxere, ut quaſi jejunos Lectores noſtros relinquere coacti ſimus, præter noſtrum inſtitutum, quo curamus acta, atque Opera Auctorum, quos laudandos ſuſcipimus, exactè proferre. Breviter ideo nobis indicarunt fuiſſe Paravicinum illum Conventus Alexandrini Rectorem, & totius Religionis pro-Cuſtodem, & quod ipſius eloquentiæ eximiæ in Concionibus totius ferè Italiæ in Urbibus principibus traditis teſtes eſſent omnes, qui adhuc viventes eum ſingulari delectu, animarumque lucro audivere, adeò ut pro efficaci Sermone ejuſdem, qui inter penè innumeros, quos ille ſcripſit, impreſſus fuit, ut infra, atque in Cathedrali Alexandriæ dictus, ſex illico Hebræos fidem Catholicam amplexos fuiſſe tradatur. Alias quoque ſcientias tam ſacras, quàm eruditas Religioſus iſte coluit, ex indicatione Lucubrationum, quas MSS. reliquit in ſuo Conventu loci Herbæ, Plebis Incini, quæ melius, accuratiuſque deſcribendæ erant à Suis. Deſideratus eſt anno MDCCXXV.

Hæc tantùm de illo proferre oobis datum eſt:

I. La Luce fra l'Ombre: Predica fatta alla preſenza degli Ebrei nel Duomo d'Aleſſandria, dedicata a Monſignor Aleſſandro Taverna. *Ivi*, 1710. *in* 4.

II. Conciones, atque Panegyres. MSS. permultæ.

III. Lucubrationes variæ ad eruditionem ſacram, atque profanam ſpectantes. MSS.

Extant in ſupradicto Conventu Suorum, ut ipſimet nobis teſtati ſunt.

MCCXXXIV.

PARAVICINUS AUGUSTINUS.

AUguſtinus Paravicinus Mediolanenſis Petri filius non infimus inter Patriæ Hiſtoricos ſæculo XV. exeunte & ſubſequentis initio floruit. Ob integritatis commendationem charus fuit Inſubriæ Principibus, quibus etiam diù extitit à Secretis. Fratrem habuit Franciſcum Metropolitanæ Eccleſiæ Canonicum Ordinarium, ac Vicedominum, qui teſtamentum condens anno MDXL. Legatum conſtituit pro annuo ſolemni Sacrificio in perpetuum celebrando ad ſolamen animæ ipſius Auguſtini fratris ſui; quas Tabulas eodem anno, die IX menſis Maji à publiço Tabellione Marino Angelo de Caſtrofranco fuiſſe conſcriptas humaniſſimus J. C. Sitonus nos reddidit certiores. Inde patet, Auctorem noſtrum eo anno jam vita functum fuiſſe; certè cùm Opus ejus, de quo mox agemus, deſinat in anno MDXXIX. paulo poſt obiiſſe conjicimus.

Illud ſequens eſt:

I. Chronicon Mediolani ab anno MCCCCXCIX. ad MDXXIX. MS cum

II. Vita S. Natalis Archiepiſcopi Mediolanenſis.

MSS. ambarum Paravicini noſtri Lucubrationum meminere citatus JC. Sitonus in Chronico Juriſperitorum pag. 103. art. 431. atque Joannes Baptiſta Cariſius in ſuis Miſcellaneis Eccleſiaſticis eruditis, Tom. II. MSS. Laudatur etiam à Petro Paulo Boſca in Martyrologio Mediolanenſi ad diem III. Novemb. pag. 365.

MCCXXXV.

PARAVICINUS BALTHASSAR.

BAlthaſſar Paravicinus Alexandri filius, in hac Urbe Mediolanenſi natus, non infimum locum ſibi promeruit inter Inſubres eruditos. Sub optimis Præceptoribus excultus, cum humanioribus ſtudiis morum probitatem conjungens, gratiſſimus fuit hujus Civitatis incolis, atque in Banco S. Ambroſii Generalis Ratiocinator plures annos extitit. Ab eo officio tranſlatus eſt die XXIII. Aprilis, anno poſt Chriſtum natum MDCXCIII. ad munus Secretarii LX. Decurionum, in quo cùm plura fidei, prudentiæ, atque doctrinæ præſtitiſſet teſtimonia, Prid. Kal. Januarii anno ſæculari MDCC. fato conceſſit. Ejus meminit Inſcriptio ab ipſo poſita in Aula magna aliàs vetuſtiſſimi Caſtri, nunc nobilis Domus, loci Paravicini, Diœceſis Mediolanenſis, juris Felicis Balthaſſaris Paravicini ejuſdem ex filio Nepotis, in qua depictæ ſunt Icones Eccleſiaſtici, & Militaris Ordinis procerum ex Gente Paravicina, tenoris, ut ſequitur:

Digitized by Google

EXCITATA EX LICINO FORI RVDERIBVS ARX PARAVICINA
EAQVE DIV AD PROPAGINEM PROLIS FLORENTE
POSTMODVM CIVILIBVS DISSIDIIS EVERSA
NON IACVIT
SED IN FAMILIAE DOMICILIVM REFLORESCIT
COMMVNI OMNIVM PARENTI
PRAESTANTIVM VTRIVSQVE PALLADIS IMAGINE EXPRESSA
PAVCA EIVS ANTIQVITATIS DECORA
BALTHASSAR PARAVICINVS RESTITVIT ANNO MDCLXXXVII.

Scripſit & edidit Opera hoc titulo :

I. Le Glorie di S. Ambrogio &c. da Milano ravvivate il XXIX. Novembre MDCXCVIII., traſferendo dalla ſua Baſilica alla Chieſa Metropolitana la ſua Statua d'Argento &c., deſcritte da Baldaſſarre Parravicino &c. *Milano, per il Malateſta*, 1698. *in fol.*

II. Milano ſempre grande nel proccurare la Promozione de' ſuoi figlj alla dignità di Paſtore, nell' ergere pompoſo Apparato a riceverli, nel mantenere un figliale oſſequio dopo ricevuti, circoſtanze deſcritte nell' Elezione, ed Ingreſſo fatto in Milano dall' Eminentiſs. Sig. Federico Caccia ſuo Arciveſcovo il giorno XI Decembre MDCXCVI. da Baldaſſarre Parravicino. *Milano, preſſo il Malateſta*, in 4. in quo Præfationis loco enumerat Auctores omnes, qui de laudibus Mediolani ſcripſere.

Videndæ ſunt Schedæ amiciſſimi Sitoni.

MCCXXXVI.

PARAVICINUS CASSIANUS.

CAſſianum Paravicinum Mediolanenſem, qui tertio ætatis ſuæ luſtro emenſo rigidiori Carmelitarum Nudipedum Inſtituto addictus, de S. Elia vocatus eſt, non eruditio ſolùm, verùm etiam ſingularis pietas plurimùm laudabilem effecerunt. Jam eloquentiæ præceptis ſuerat imbutus, cum in Clauſtra ſe recepit, ideo vix emiſſa ſolemni profeſſione, Philoſophiam atque Theologiam auditurus Bononiæ Ludovico Mariæ Agudio, quem jam ſupra commendavimus, Viro eruditiſſimo traditur. Eo Doctore cùm non modicum profeciſſet, Romam ad ſui Ordinis Seminarium miſſus fuit, ut exoticas linguas, & eam, quæ ad Dogmata pertinet, ſacræ facultatis partem perciperet. Addixerat ſe Caſſianus emiſſo voto ad Sacras Miſſiones in Hæretica labe infectis regionibus habendas, ideo Majorum decretis paratiorem ſe exhibiturus operæ pretium exiſtimavit his diſciplinis, quæ ad rem ipſam apprimè faciunt, animum excolere. Jamque Inſubriam reviſere meditabatur, cum in itinere Generalis Ordinis Prioris ei redduntur litteræ, jubentis ut in Florentino Cœnobio ſpeculativas ſcientias Auditoribus prælegeret; verùm cognita ejus in Sacris Concionibus habendis peritie, ad Apoſtolicum Miniſterium admovetur. Venetiis ergo primùm, tum io pluribus aliis Italicis Urbibus multos per annos Verbum Domini non ſine ingenti plauſu, atque profectu Chriſtianæ Religionis populis annuntiavit. Scribente Picinello, qui pluribus eum celebrat laudibus, bina jam luſtra Concionatorio munere functus fuerat, & inter celeberrimos ſui Ordinis Oratores computabatur, frequenteſque ad eum audiendum S. R. E. Cardinales, Principes, & Proceres conveniebant.

Poſt ſe reliquit hæc eruditionis ſuæ monumenta:

I. Theologia Prædicabilis de Trinitate ad uſum Concionatorum.

II. Raſſegna delle virtù, e de' vizj, per ordine alfabetico citati &c.

III. L'anima inferma curata, ed inſinuata &c. Hoc Opus primum eſt Auctoris noſtri Quadrageſimale.

IV. Il Corpo umano con Filoſofia conſiderato.

V. Il Tempo eternato dell' Anima. Opera Spirituale.

Hæc omnia apud Auctorem ipſum MSS. prælo parata extitiſſe, teſtis eſt Picinellus in Athenæo pagg. 132. & ſeqq.

MCCXXXVII.

PARAVICINUS JOANNES MATTHÆUS.

PAravicina Familia nedum in hac Metropoli, verùm etiam in aliis Civitatibus Italiæ floret, atque ex eo ſanguine non pauci prodierunt Viri eruditionis gratiâ commendabiles. Novocomum celebris Inſubriæ Urbs hujus familiæ ſplendoribus illuſtratur, atque in ea nati ſuot Joannis Matthæi noſtri progenitores, ipſe verò parentibus Joanne Matthæo J. C. Collegiato Comenſi, & pro eadem Civitate Mediolani reſidente, atque Aurelia Cotta jugalibus hìc lucem vidit. Minoribus ſtudiis de more peractis, anno MDCLV. Regularium Clericorum, qui Barnabitæ nuncupantur, Inſtitutum amplecti decrevit; cùmque Tyrocinium laudabiliter conſummaſſet, anno ſequenti ſolemni profeſſione emiſſa ſe arctibus Deo conjunxit. Mox Philoſophiam, ac Theologiam avidiſſimâ diligentiâ percurrens dignus viſus eſt Majoribus, qui Neapolim mitteretur, ut in Collegio S. Caroli ad Mortellas animarum ſaluti Concionibus, atque aliis Sacerdote dignis muneribus conſuleret. Non ſemel totius Collegii prædicti moderatio cum Præpoſiti poteſtate Paravicino noſtro commiſſa fuit. Deiparam Virginem, ejuſque cultum maximè adamavit, ut argumentum ejus Eruditorum Operum apertè demonſtrat. Apud Neapolitanum populum magno in honore vivus & defunctus habitus eſt; cùm enim anno MDCVII. migraſſet è vita, circumfuſa Cadaveri plebs univerſa inconſolabili gemitu ipſi parentaſſe perhibetur. Fratres habuit Joannem Paulum mox à nobis laudandum, & Octavium Paravicioum Nazarianæ primùm Baſilicæ io hac Urbe Canonicum, mox ad Epiſcopalem Mileti in Regno Neapolitano Sedem evectum anno MDCLXXXI., qui XIV. poſt annos deſideratus eſt.

Scripſit, atque edidit :

I. Il vero Figlio addottivo di Maria. *Napoli, preſſo il Debonis*, 1700 *Tom. III. in 4., & rurſum prodiit hoc Opus Mediolani.*

Agunt

Agunt de ipſo Doctiſſimi Viri Pater Pezius Concivis meus dilectiſſimus in Actis Cleric. Regul. Barnabit. Erudutor. MSS. atque Sitonus in Schedis.

MCCXXXVIII.

PARAVICINUS JO. PAULUS.

JOannis Matthæi Paravicini, cujus jam dedimus Elogium, æmulatus eſt virtutes, atque doctrinam Jo. Paulus natu minor ipſius verè germanus frater. Hic ſequenti poſt eum anno ad Regularium Clericorum Congregationis S. Pauli Inſtitutum convolans, cum anno MDCLVIII. emiſiſſet profeſſionem, ad Viennenſe Collegium Majorum juſſu contendit, ubi Tyrocinium explevit. Florebant ibi ex Sodalitate ipſa Philoſophiæ atque Theologiæ Itali Profeſſores, quibus docentibus tantùm Joannes Paulus profecit, ut emenſis earum facultatum curriculis ad alios è cathedra informandos admotus fuerit. Linguam Germanicam quoque tam bene calluit, ut perſæpe magno cum animarum lucro publicè in ſacris roſtris ad populum dixerit. Apoſtolici ad Cæſaream Majeſtatem Legati Theologus extitit, conſcientiæ Moderator, & à Conſiliis. Regularis diſciplinæ ſtudioſiſſimus Germaniæ, atque Bohemiæ Collegiis ad multos annos præfuit. Tandem magnis apud Deum meritis ſibi comparatis, piiſſimè, ut vixerat, mortalibus valedixit; anno reparatæ humanitatis MDCCXI. in Collegio Viennenſi S. Michaëlis.

Opus hoc reliquit:

I. Polianthea, ſive Coordinatio Sacrorum Canonum. *Neo-Pragæ, typis Hampelhanis*, 1708. *Diviſum eſt Opus in Tomos III in fol.*

De ipſo agit ſæpe laudatus P. Pezius, atque Sitonus amiciſſimus in Schedis.

MCCXXXIX.

de PARAZO JOANNES.

IN Monumentis ampliſſimis à J. C. doctiſſimo Sitono ſervatis gens iſta de Parazo Mediolanenſis quandoque dicitur etiam de Palatio, nam penes ipſum reperiuntur Placita duorum Conſulum Juſtitiæ in Republica Mediolanenſi, quorum onus dicebatur Ardericus de Palatio anno Domini MCXL., alter vero Jacobus de Parazo anno MCCCXX. Fuſiùs vero idem Sitonus agit loco infra citando de hac familia. Sors mihi obtulit MS. Bibliothecæ Ambroſianæ infra recenſendum, cujus ope cognovi Joannem, de quo agimus, fuiſſe Coadjutorem Officii vulgò Bolletarum hujus Urbis Sæculo ineunte XV. Opera celeberrimi Franciſci Petrarchæ non tantùm peregregiè ſcripſit, ſed etiam nonnullis in locis notulas ſuas adjecit, ex quibus ingenium, & eruditio Joannis noſtri facile conjicitur. Juremeritò ea de cauſa ipſum inter Eruditos Mediolanenſes conſcribere inſtitui.

Titulus Codicis eſt:

I. Opera Franciſci Petrarchæ. In fine ſic legitur: „ Completa ſunt fragmenta Petrarcæ per me Joannem de Parazo Civem Mediolani, ac Coadjutorem Officii Bolletarum Civitatis prædictæ, Anno Domini noſtri Jeſu Chriſti milleſimo quadringenteſimo vigeſimo nono, die Sabati vigeſimo ſecundo menſis Octobris, hora decima ſeptima cum dimidia, octava Indictione. MS. in Pergameno optimæ notæ ſervatur in Bibliotheca Ambroſiana ſign. L. n. 101. in fol.

Videnda ſunt Monumenta Chronologica Familiæ de Parazo, ſive de Palatio, ab anno MCXIX. ad MDCCXXVII. edita per Cl. Advocatum Sitonum. *Mediol. apud Malateſtam, in fol.*

MCCXL.

PARONA CÆSAR.

NOn parum laudis ſibi acquiſivit Cæſar Parona Mediolanenſis ob opera infra citanda, in quibus ingenium, & diligentia ipſius ſummopere elucent; ideoque inter Scriptores Mediolanenſes abſque injuria omittendus non erat. Floruit ineunte Sæculo XVII. Sed nec diem obitus ejuſdem, nec parentes invenire mihi licuit.

Habemus de ipſo

I. Devote Azioni di Milano nel tenerſi il Concilio Provinciale VII. l'anno MDCIX. dal Cardinale Federico Borromeo. *Milano, preſſo Ponzio e Piccaglia*, 1611. *in* 4.

II. Feſte di Milano nel feliciſſimo naſcimento del Sereniſſimo Principe di Spagna Don Filippo Dominico Vittorio, deſcritte da Ceſare Parona, ed alla Maeſtà del Potentiſs. Rè Cattolico Filippo Terzo N. Signore dedicate. *In Milano, per Girolamo Bordone, e Pietro Martire Locarni*, 1607. *in* 4.

III. Relazione di quanto è ſucceſſo nella Città di Vagliadolid, dopo il feliciſſimo naſcimento del Principe di Spagna Don Filippo Vittorio noſtro Signore, fin che ſi finirono le dimoſtrazioni d'allegrezza, che per quel ſi fecero; tradotta di lingua Caſtigliana da Ceſare Parona. *Ivi, per lo ſteſſo*, 1608 *in* 4.

IV. Ragguaglio del Donativo fatto dal Clero e Popolo della quinta Regione della Dioceſi di Milano à Santo Carlo li XIII. Aprile MDCXIV. *Ivi, preſſo il Ponzio, e Piccaglio, lo ſteſſo anno, in* 4.

Ad eum extat Epiſtola Aquilini Copini pag. 35., necnon altera Mutii Manfredi inter centum iſtius Epiſtolas Italicas *Ticini* impreſſas anno 1594. in 8., data eſt die XV. Julii MDXCIII. Nancii, ad Cæſarem Paronam Auguſtæ Taurinorum tunc degentem: Altera verò Annibalis Guaſchi extat inter Epiſtolas ejuſdem Italicas *Mediolani* editas 1601.

Ejus Opus de Concilio Provinciali Mediolanenſi VII. citat Boſca in Martyrologio, atque in Notis ad diem XXVIII. Maji; vide etiam Athenæum Mediolanenſe Abbatis Philippi Picinelli pag. 141.

MCCXLI.

PARUCCONUS MATTHÆUS.

MAtthæus Parucconus natus in Vico de Biguzzare, Plebis Variſii, Ducatus Mediolani, anno Chriſti MDLXV. profeſſionem fecit in Carthuſia Papiæ die II. Julii, exiſtente Priore Severo Turbolo anno MDXCVIII. In ſuæ Religionis ſtrictiſſima vivendi norma Vir pietatis, ac litterarum amans diu valuit uſque ad quinquennium ante obitum, in quo cœcitatis ſuſtinens pœnam, ipſam cum morte commutavit die X. Septembris MDCXXXVIII.

Scripſit

I. Memoriale d'alcune coſe memorabili dell' antica Religione Certoſina. In eo ſunt nomina omnium Præſidum Generalium ejuſdem Ordinis, ſicut & Priorum, ac Monachorum Carthuſiæ uſque ad annum MDCXXXVI. MS.

II. Alia Opuſcula Aſcetica MSS. Extant omnia in Bibliotheca Carthuſiæ prope Papiam.

Ita à Suis.

MCCXLII.

MCCXLII.

PASINUS ADEODATUS.

ADeodatus Paſinus, ex Ordine Capuccinorum, Patriâ à Bornato, in Ducatu Mediolani, prope Omatum ad radices Montis Brianzei, Alumnus Provinciæ Brixienſis, Vir fuit potens opere, & ſermone, nam in Rhetia Miſſionarii Apoſtolici munus per quadragiota annorum ſpatium fideliſſimè, ac indefeſſo labore ſubivit, atque in vinea Domini ſedulus operator, maxima tum in concionando, tum in diſputando animarum lucra reportavit. Quanta fuerit hujus Viri doctrina, quantus Catholicæ Religionis zelus, quantùm extiterit Hæreticorum hoſtis acerrimus, quantoque amore erga Seraphicum Ordinem exarserit, facilè educitur ex illis tribus libris ab ipſomet compoſitis contra Joannem Benolanum, ab aliis Salluſtium de Lovinio nuncupatum, Commentatorem Petri Molinei Galli Sedunenſis, qui libro ab eodem Petro evulgato contra Religionem Capuccinorum novas calumnias, ac plurima convicia adjecit, & præcipuè calamum exacuit contra operationes Divinas Seraphici Patris Sancti Franciſci. Obitus autem ejus annum delevit oblivio.

Hujus doctiſſimi Viri Volumina hunc habent titulum:

I. Subverſio Operum Joannis Molinei à Lovinio edita, & Commentariis illuſtrata. *Brixiæ, apud Ricciardos*, 1656 *Tom. III. in* 8
Ex Biblioth. Scriptor. Capuccinorum Dionyſii Genuenſis pag. 1., & ex Relat. Provinciæ Brixienſis.

MCCXLIII.

De PASQUALIBUS GEORGIUS.

CUm ſemper Ludo Schaccorum ſummopere delectatus ſim, fortè fortuna in evolvendis Codicibus Manuſcriptis Bibliothecæ Minorum Conventualium S. Franciſci hujus Urbis incidi in librum ſequentis tituli, ideoque ipſum avidè perlegi, etſi charactere non tam facilè percipiendo ſcriptum. Auctorem ipſius cognovi extitiſſe Jacobum de Theſſolis; Frater verò Georgius de Paſqualibus de Mediolano non tantùm Opus hoc exſcripſit, ſed multis in locis notas plures ſuas interpoſuit in ipſomet textu; nam Auctor non ſolùm differit de Schaccorum Ludo, ſed etiam ad Hiſtoriam, ad Politicam, ad Inſtitutionem Regiam, necnon ad artem Militarem plura inſeruit pertinentia, quibus noſter quoque non pauca eruditionis Sacræ, atque Profanæ ſpecimina adjecit. Quotquot novi Scriptores, qui de Viris illuſtribus Ordinis Minorum Conventualium Sancti Franciſci egerunt, pervolvi, ſed nihil inveni de Georgio iſto, qui, ut arguitur ab ætate hujus MS. certè florebat vergente Sæculo XIV., aut ineunte XV. Videant Sui ad alia ſcripſerit; ut poſt me aliquis in meliorem lucem ipſum proferre poſſit.

En titulus Operis:

I. Liber de Ludo Schaccorum compoſitus per Jacobum de Theſſolis, & ſcriptus per manum Fratris Georgii de Paſqualibus de Mediolano, Ordinis Minorum, cum iſtius notis. MS. in 4. in Pergameno, literis rubronigris. Extat ut ſupra.

MCCXLIV.

PASTA JOANNES.

UNicus eſt Joannes Paſta, qui inter Muſicos ab Abbate Picinello relatos in ſuo Athenæo Mediolanenſi mihi hactenus liceat inter hos Scriptores proferre, non ob Muſicæ artem, cùm in pulſandis organis peritiſſimus, id munus in Eccleſia Bergomenſi Divi Alexandri plures annos impleverit; ſed ut Poëta, atque Hiſtoricus, quod eruitur ex ejus Lucubrationibus infra citandis. Anno MDCIV. ortus eſt Mediolani, atque in Templo Sanctæ Euphemiæ Sacrum Baptiſma recepit, teſte Picinello. Deinde Canonicus Collegiatæ Sanctæ Mariæ Fulcorinæ efficitur, obiitque anno Redemptionis noſtræ MDCLXVI., ſuæ verò ætatis LXII.

Hæc ſcripſit:

I. Il Trionfante Ingreſſo in Milano del Sig. Cardinale Monti. *Bergomo, preſſo il Roſſi*, 1631. *in* 8.
II. Il Quadro delle tre imini. *Milano, nella Stamperia del Collegio Ambrogiano*, 1636. *in* 8.
III. Canzone all'Anima timata. *Milano, preſſo il Malateſta*, 1614. *in* 4.
IV. Epitalamj nelle Nozze di Don Giulio Monti, e Donna Giulia Simonetta. *Milano, preſſo il Rolla*, 1617 *in* 4.
V. Il Fernando, ovvero il Principe Sofferente, libri due. *Milano, preſſo il Ghiſolfi*, 1638. *in* 8., *indi in Napoli, ed in Bologna*.
VI. Le Fortune di Giuſeppe. *Ivi, per lo ſteſſo*, 1641. *in* 12
VII. La Congiura. *Venezia, preſſo il Pinelli*, 1645. *in* 8.
VIII. La Tomba: Centuria prima d'Iſcrizioni giocoſe. *Milano, per il Ghiſolfi*, 1639.
IX. Vita di Guglielmo Duca d'Aquitania, libri due. *Milano, preſſo il Ghiſolfi*, 1663. *in* 12.
X. La Fedeltà inſanguinata: Racconto. *Ivi, per lo ſteſſo*, 1640. *in* 8.
XI. Morazzone, Cerano, Procaccini, Rime in loro lode. *Milano, nella Stamperia del Collegio Ambrogiano, ſenz'anno*, in 4.
XII. Rime nelle Nozze del Marcheſe Girolamo Talenti Fiorenza, e Donna Agneſe di Veveſi, e Corduas *Milano, preſſo il Ghiſolfi*, 1650 *in* 4.
XIII. Iſtoria della Perſia, libri IV. *Venezia, per il Pinelli, e di nuovo per il Baba*.
XIV. Diſcorſo delle grandezze di Breſcia. *Ivi*.
XV. Lettere, parte giocoſe, e parte ſerie. Vol. I. *In Francoforte*.
XVI. Il Triumvirato benefico per la pace fra le due Corone. *Milano, per il Malateſta*.
XVII. Due Sorelle, Muſica, e Poeſia, concertate in arie Muſicali, parti due. La prima ſtampata *in Venezia, per il Vincenti*, la ſeconda, *per il Gardano*.
Quæ ſequuntur, aſſerit Picinellus Auctorem illum MSta reliquiſſe.
XVIII. Drama Muſicale per la naſcita dell'Infante di Baviera.
XIX. La Muſa faceta, cioè DC. Madrigali, Sonetti, Ottave ec.
XX. Parafraſi ſopra i Salmi di Terza.
XXI. Parafraſi ſopra l'Inno *Veni Creator Spiritus*.
XXII. Parafraſi ſopra la Sequenza de' Defonti.
Ipſum Carmine laudavit Auguſtinus Terzagus.
Videndi quoque ſunt Picinellus in Athenæo, pag. 157., atque Donatus Calvi in Libro: „ Scena „ Letteraria degli Scrittori Bergamaſchi „ P. I. pag 509., etſi ejuſdem Opera ex integro ambo ignoraverint.

A

MCCXLV.

PATELLANUS CAMILLUS.

FAmilia Patellana Mediolanenſis Sæculo XV. jam florebat, ut agnovimus ex ſerie Genealogica Gentis illius à Laurentio, qui claruit anno MCCCCLXX. uſque ad noſtra tempora. eamque debemus amiciſſimo Juriſconſulto Sitono. Gloriari ipſa meritò poteſt de Camillo Benedicti Ducalis Secretarii Senatus Excellentiſſimi Mediolanenſis, & Lauræ Rho-
B biæ conjugum filio, qui natus in hac Metropoli anno Chriſtiano MDLIX. Poëta tam celebris evaſit, ut ejus Carmina in optima Collectione Gherardi Borgogni inſeri meruerint. Plura quidem alia ſcripſiſſe facilè conjicitur, ſed & ipſa, & annum, quo Poëta noſter occubuit, temporis edacitas mihi & Lectoribus rapuit.

Superſunt tantùm:

I. Carmina Italica, vulgò *Sonetti*, num. IX. Reperiuntur in ſupradicta Collectione, cui titulus: „ Rime di diverſi Poeti. *Venezia*, 1559.
De ipſo loquuntur Schedæ Sitonianæ.

C

MCCXLVI.

PATELLANUS CAROLUS.

DE Patellana Gente jam egimus ſupra in Camillo. In eadem floruit quoque Benedictus Ducalis Secretarius apud Excellentiſſimum Mediolani Senatum, ab anno Chriſti MDXXVII. uſque ad MDLXIV. uti teſtatur ejus Inſcriptio Sepulchralis in Baſilica Sanctæ Mariæ Schalenſis hujus Urbis, ſequentibus litteris:

D BENEDICTO PATELLANO
QVI IN EXCIPIENDIS
AC PVBLICIS DECRETIS CONSIGNANDIS
SENATVS MEDIOL. CONSVLTIS
AD ANNOS XXX.
SVMMA FIDE ATQVE DILIGENTIA
PERSEVERAVIT
LAVRA RHOBIA VXOR M. H. P.
E OBIIT XI. KAL. OCTOBRIS
MDLXIIII.

Plura Carmina tam Italica, quàm Latina hujus Benedicti leguntur in Collectionibus Ticinenſibus pro Laureis excipiendis. Epigramma quoque ipſius Latinum in laudem Joannis Petri Arluni ex integro profert Bartholomæus Curtius in ſæpe laudato Opere de Medicis Mediolanenſibus pag. 69. Filium habuit alterum Benedictum poſthumum, ex Laura Rhobia conjuge, atque ab eodem ortus eſt Carolus, de quo nunc agimus, omni ævo celeberrimus, non tantùm pro eximia ejus doctrina in Legalibus Scientiis, ob quam, præter alia munera, quibus decoratus extitit, ampliſſimam Senatoriam dignitatem meritò obtinuit; ſed & etiam pro Collegio ab ejus nomine, Patellano vocato, ut ex ejuſdem ultimis Tabulis die III. Octobris, anno MDCLIII., & XIV. Decembris, anno MDCLXV. per publicum Tabellionem Petrum Jacobum Macchium ſcriptis patet, condito, pro honorificè in litteris educandis adoleſcentibus non tantùm gentis Patellanæ, ſed aliarum Nobilium quoque Mediolanenſium familiarum. Diem verò ultimam clauſit anno ſupradicto, ut ex ejus Elogio Sepulchrali, quod extat in eadem Baſilica Schalenſi his notis:

CAROLVS PATELLANVS
IN PRAECLARISSIMIS GESTIS FORI
ANNOS XX.
IN REGII FISCI PATROCINIO X.
IN SENATV XXI.
POSTQVAM EXIMIIS LAVDIBVS
DOCTRINAE IVSTITIAE VIGILANTIAE
IMPLICAVIT ANNOS LXXXI.
SIBI AETERNITATIS HAEREDITATEM
ADDIDIT
FAMAE NOMEN OPTIMVM LEGAT
OBIIT DIE XVII. DECEMBRIS
MDCLXV.

Ejus doctrinæ hæc Monumenta ſuperſunt:

I. Defenſio Juris Regii in loco Ripariæ Hortæ, pag. 114. *Mediolani, ſine anno, & Typographo, in fol.* Extat in Bibliotheca Ticinenſi Menochiana.

II. Allegationes permultæ Fiſcales, & Juriſdictionales, partim apud Solvetam, partim apud Benaliam, & partim in Parodiana, atque Archintea.

III. Carmina tam Latina, quàm Italica in laudem Curtii Caſati, de quo ſuo loco jam diximus. MSS. ſunt in Bibliotheca Ambroſiana, atque in Autogr. ejuſdem Caſati.

IV. Alia pro Laurea collata Marco Antonio Ferno. *Ticini*, 1617. *in* 4.

Memoratur in Schedis P. Gaſparis Berettæ, necnon in libro, cui titulus: „ Saporitæ Gentis ex Inſubribus apud Ligures præclaræ Genealogicum Stemma „ publicis è Documentis excerptum, obſervante J. C. „ & Advocato Joanne de Sitonis de Scotia Excellentiſ- „ ſimæ Civitatis Mediol. Chroniſtâ, anno MDCCXXIII. *Genuæ, ex Typographia Joannis Franchelli*, 1725. *in fol.*, & latiùs in Theatro Genealogico ejuſdem Sitoni pag. 338. MS. in fol. apud eundem.

MCCXLVII.

PAVARUS ANTONIUS MARIA.

ETſi familia Pavara adnumeretur inter Nobiles Placentinas à Creſcentio in libro, cui titulus: „ Corona della Nobiltà d'Italia; „ attamen Mediolani quoque floruit Sæculo XIII., nam penès Clariſs. Sitonum reperiuntur Placita à Baſcho Pavaro Reipublicæ Mediolanenſis Conſule emanata annis MCCXLIII., & MCCXLIV. Antonius Maria, de quo in præſens agimus, ſe ipſum Mediolanenſem vocat, ſicuti etiam à Jo. Baptiſta Vicecomite in diſtico ſubter proferendo, & Parœciam D. Petri in Campo Laudenſi in hac Urbe ſic vocatam rexit; præter alias Scientias, qui-

MCCXLII.

PASINUS ADEODATUS.

ADeodatus Paſinus, ex Ordine Capuccinorum, Patriâ à Bornato, in Ducatu Mediol. propè Omatum ad radices Montis Briantei, alumnus Provinciæ Brixienſis, Vir fuit potens opere, & ſermone, nam in Rhetia Miſſionarii Apoſtolici munus per quadraginta annorum ſpatium fideliſſimè, ac indefeſſo labore ſubivit; atque in vinea Domini ſedulus operator, maxima tum in concionando, tum in diſputando animarum lucra reportavit. Quanta fuerit hujus Viri doctrina, quantus Catholicæ Religionis zelus, quantùm extiterit Hæreticorum hoſtis acerrimus, quantoque amore erga Seraphicum Ordinem exarſerit, facilè educitur ex illis tribus libris ab ipſomet compoſitis contra Joannem Benolanum, ab aliis Salluſtium de Lovioio nuncupatum, Commentatorem Petri Molinei Galli Sedunenſis, qui libro ab eodem Petro evulgato contra Religionem Capuccinorum novas calumnias, ac plurima convicia adjecit, & præcipuè calamum exarcuit contra operationes Divinas Seraphici Patris Sancti Fraociſci. Obitus autem ejus annum delevit oblivio.

Hujus doctiſſimi Viri Volumina hunc habent titulum:

I. Subverſio Operum Joannis Molinei à Lovinio edita, & Commentariis illuſtr. *Brixiæ, apud Ricciardos*, 1656. *Tom. III. in 8.*
Ex Biblioth. Scriptor. Capuccinorum Dionyſii Genuenſis pag. 1., & ex Relat. Provinciæ Brixienſis.

MCCXLIII.

de PASQUALIBUS GEORGIUS.

CUm ſemper Ludo Schaccorum ſummopere delectatus ſim, tunc cum in evolvendis Codicibus Manuſcriptis Bibliothecæ Minorum Conventualium Sancti Franciſci hujus Urbis incidi in librum ſequentis tituli, avidè ipſum perlegi, etſi charactere non tam facilè percipiendo ſcriptum. Auctorem ipſius cognovi extitiſſe Jacobum de Theſſolis; Frater verò Georgius de Paſqualibus de Mediolano non tantùm opus hoc exſcripſit, ſed multis in locis notas plures ſuas interpoſuit in ipſomet textu; nam Auctor non ſolum diſſerit de Schaccorum ludo, ſed etiam ad Hiſtoriam, ad Politicam, ad Inſtitutionem Regiam, necnon ad artem Militarem plura inſeruit pertinentia, quibus noſter quoque non pauca eruditionis Sacræ, atque Profanæ ſpecimina adjecit. Quotquot Scriptores, qui de Viris illuſtribus Ordinis Minorum Conveotualium S. Franciſci egerunt, pervolvi, ſed nihil inveni de Georgio iſto, qui ut arguitur ab ætate MS certè florebat vergente Sæculo XIV. aut ineunte XV. Videant Sui an alia ſcripſerit, ut poſt me aliquis in meliorem lucem ipſum proferre poſſit.

En titulus Operis:

I. Liber de Ludo Schaccorum compoſitus per Jacobum de Theſſolis, & ſcriptus per manum Fratris Georgii de Paſqualibus de Mediolano Ordinis Minorum, cum iſtius notis. MS. in 4. in Pergameno, literis rubronigris. Extat ut ſupra.

MCCXLIV.

PASTA JOANNES.

UNicus eſt Joannes Paſta, qui inter Muſicos ab Abbate Picinello relatos in ſuo Athenæo Mediolanenſi mihi hactenus liceat inter hos Scriptores proferre non ob Muſicæ artem, cùm io pulſandis organis peritiſſimus, id munus in Eccleſia Bergomenſi Divi Alexandri plures annos impleverit; ſed ut Poëta, atque Hiſtoricus, quod eruitur ex ejus Lucubrationibus infra citandis. Anno MDCXXIV. ortus eſt Mediolani, atque in Templo Sanctæ Euphemiæ Sacrum Baptiſma recepit, teſte Picinello. Deinde Canonicus Collegiatæ Sanctæ Mariæ Fulcorinæ efficitur, obiitque anno Redemptionis noſtræ MDLXVI., ſuæ verò ætatis LXII.

Hæc ſcripſit:

I. Il Trionfante Ingreſſo in Milano del Sig. Cardinale Monti. *Bergamo, preſſo il Roſſi*, 1631. *in 8.*
II. Il Quadro delle tre mani. *Milano, nella Stamperia del Colleg. Ambroſ.* 1636. *in 8.*
III. Canzone all' Anima ritirata. *Milano, preſſo il Malateſta*, 1634. *in 4.*
IV. Epitalamj nelle Nozze di Don Giulio Monti, e Donna Giulia Simonetta. *Milano, preſſo il Rolla*, 1637. *in 4.*
V. Il Fernando, ovvero il Principe Sofferente, libri due. *Milano, preſſo il Ghiſolfi*, 1638. *in 8., indi in Napoli, ed in Bologna.*
VI. Le Fortune di Giuſeppe. *Ivi, per lo ſteſſo*, 1641. *in 12.*
VII. La Congiura. *Venezia, preſſo il Pinelli*, 1645. *in 8.*
VIII. La Tomba. Centuria prima, Deſcrizioni giocoſe. *Milano, per il Ghiſolfi*, 1639.
IX. Vita di Guglielmo Duca d'Acquitania, libri due. *Milano, preſſo il Ghiſolfi*, 1663. *in 12.*
X. La Fedeltà inſanguinata. Racconto. *Ivi, per lo ſteſſo*, 1640. *in 8.*
XI. Morazzone, Cerano, Procaccini, Rime in loro lode. *Milano, nella Stamperia del Collegio Ambroſiano, ſenz' anno, in 4.*
XII. Rime nelle Nozze del Marcheſe Girolamo Talenti Fiorenza, e Donna Agneſe di Veveſi, e Cordua. *Milano, preſſo il Ghiſolfi*, 1650. *in 4.*
XIII. Iſtoria della Perſia, libri IV. *Venezia, per il Pinelli, e di nuovo per il Baba.*
XIV. Diſcorſo delle grandezze di Breſcia. *Ivi.*
XV. Lettere, parte giocoſe, e parte ſerie. Vol. I. *In Francoforte.*
XVI. Il Triumvirato benefico per la pace fra le due Corone. *Milano, per il Malateſta.*
XVII. Due Sorelle, Muſica, e Poeſia concertate in arie Muſicali, parti due. La prima *ſtampata in Venezia, per il Vincenti*, la ſeconda, *per il Gardano.*
Quæ ſequuntur, aſſerit Picinellus Auctorem iſtum MSta reliquiſſe.
XVIII. Drama Muſicale per la naſcita dell' Infante di Baviera.
XIX. La Muſa faceta, cioè DC. Madrigali, Sonetti, Ottave &c.
XX. Parafraſi ſopra i Salmi di Terza.
XXI. Parafraſi ſopra l'Inno Veni Creator Spiritus.
XXII. Parafraſi ſopra la Sequenza de' Defonti.
Ipſum Carmine laudavit Auguſtinus Terzagus.
Videndi quoque ſunt Picinellus in Athenæo, pag. 317. atque Donatus Calvi in Libro: „ Scena „ Litteraria degli Scrittori Bergamaſchi „ P. I. pag. 509., etſi ejuſdem Opera ex integro ambo ignoraverint.

IOH. BAPTISPAE PECCHIÒ MEDIOLANENSI PATRICIO
IVRISCONSVLTO VIRO AEDILITIO
FISCI ADVOCATO
SENATORI REGIO PRAETORI CREMONENSI
OMNIBVS MVNERIBVS QVAE DOMI AC FORIS ESSENT
HONESTISSIME FVNCTO
VIRTVTIS ERGO AD RETINENDAM
RARISSIMI VIRI MEMORIAM
LAVRA LANDRIANA VXOR PIENTISS.
CONIVGI SANCTISS. B. M. P. MDLV. DIE XIII. OCTOBRIS
VIXIT ANNOS LI.

A Perquam libenter ipſius peculiari articulo mentionem facere libuiſſet, verùm cùm nihil de ipſius laboribus eruditis ad nos pervenerit; ſi excipias Vota quædam Fiſcalia, atque Allegationes plures apud Suos ſervatas, ob rationes alibi allatas ſatiùs duximus ejus tantùm hic memoriam agere, deinde ad alium Joannem Baptiſtam Pechium ſermonem convertere. Hic Prædicatorum Ordinem elegit, ut in ipſo Deo militaret, quapropter in Cœnobio Ducali Sanctæ Mariæ Gratiarum ſæculo, commodiſque renuncians, brevi ad eum doctrinæ apicem pervenit, ut quamvis juvenili adhuc ætate, ingenio tamen, doctrinæ profunditate, dicendique facundia, ſenioribus admirationi foret. In eodem Cœnobio Philoſophiæ Lecturâ expletâ, ad Theologicam promotus eſt Cathedram. B Orator eximius ad majores, atque præcipuas feſtivitates, ut è roſtris diceret, certatim invitabatur. Aliquot in Italiæ Urbibus Quadrageſimales Conciones habuit, quod dum Mantuæ præſtaret circa annum MDCLIII. immaturo conceſſit fato, ævo adhuc florente.

Scripſit atque edidit:

I. La Ceraunia. Panegirico di S Antonio da Padova, detto nella Baſilica di S. Franceſco di Milano l'anno MDCLI. *Milano, preſſo il Monza, l'anno ſteſſo*, in 4.
II. La Via Lattea. Panegirico per lo ſteſſo Santo, detto come ſopra. *Ivi, per il medeſimo*, 1653. in 4.
III. Conciones plures MSS. quæ in aliorum commodum abiere.

C De eo agunt Quetif, & Eccard in Scripl. Ord. Prædic. Tomo II. pag. 576., & Picinellus in Athenæo pag. 282.

MCCLIII.

PECORELLUS ALBERTUS.

QUantumvis Alberti Pecorelli Mediolanenſis acta, parentes, & reliqua omnia ad inſtituti noſtri rationem pertinentia nullibi, diligenter licèt quæſita, nobis occurrerint, æquum tamen non judicavimus ea quæ ſuperſunt poſteris invidere. Excelluit Auctor D Oratoria Facultate, cujus gratiâ dum Duciſſæ Feriæ juſta perſolverentur, dignus eſt habitus, cui Funebris laudatio publicè pronuncianda demandaretur; quod cùm egregiè præſtitiſſet, non exiguam ſibi laudem apud Concives ſuos eſt conſecutus. Plura fortaſſe tempus in apertum proferet.

Habemus ejus has II. Lucubrationes typis editas.

I. Orazione Funebre fatta nella Eſequie dell' Eccellentiſſima Signora Ducheſſa di Feria Donna Franceſca Cardona Cordova, fatta da Alberto Pecorelli Milaneſe. *Milano, per il Malateſta*, 1623. in 4.
II. Congratulaziona alla Santità d'Urbano VIII. Orazione. *Ivi come ſopra*, in 4.

MCCLIV.

PEDROLUS FIDELIS.

ARona Oppidum ſatis celebre ad Verbanum Lacum patria fuit Fidelis Pedroli, qui ad Sacra converſus, atque Scientiis Divinis imbutus, Eccleſiam primùm loci Homati Diœceſis Mediolanenſis, deinde alteram Concoregii obtinuit, ubi nullo poſthabito labore pro animarum ſibi commiſſarum ſolatio, diem vidit ultimam, ſex ab hinc fermè annis, ac poſt ſe monumenta ſui ingenii, & doctrinæ reliquit,

Videlicet:

I. Armatura Dei ad expugnandas aëreas tempeſtates &c. *Mediolani, apud Federicum Agnellum*, 1700. in 12.
II. Miniſter Sacramenti Pœnitentiæ, Auctore Fideli Pedrolo Aronenſi S. T. D. ac Parocho. *Ibi, apud eundem*, 1701. in 4. Sic de hoc Opere agitur in libro, cui tit. „ Galleria di Minerva Tom. V. pag. 52. In queſto libro „ tratta diſtintamente l'Autore dell' approvazione ri„ cercata nel Sacerdote per udire le Confeſſioni. Non è „ queſto libro, come molt' altri, che inſegnano il mo„ do per ben eſercitare l'officio del Confeſſore, o per „ iſtruire il Penitente a ben confeſſarſi; ma tratta ſpe„ cialmente della poteſtà, dell' ordine, e della giuri„ ſdizione, muove molte belle queſtioni, e neceſſarie „ da ſaperſi, e le riſolve con ragioni Morali, e Teolo„ giche, e diſtintamente coll' autorità di molti Con„ cilj. „

MCCLV.

PELLITIONUS JO. FRANCISCUS.

DE Familia Pellitiona Mediolanenſi, mentio eſt apud Bartholomæum Curtium in ejus Opere de Medicis Mediolanenſibus, dum Matriculam profert à Clariſſimo Sitono ei oblatam, quam in calce Statutorum ejuſdem Collegii anno MCCCXCVI. reformatorum ego quoque vidi MS. in Bibliotheca Fratrum

Pp Erc-

Eremitarum nudipedum hujus Urbis Conventus SS. Coſmæ & Damiani. Ibi ad annum MCDXXXVII. die IV. Septembris inſcribitur Magiſter Philippus de Pellitionibus. Noſter verò fratrem habuit Thomam Pro-Cancellarium Archiepiſcopalis Curiæ Mediolanenſis, magnum Canoniſtam, atque Theologum non infimæ notæ, cujus exemplo bonos mores, ac litteras proſecutus eſt Joannes Franciſcus Congregationem Clericorum Miniſtrantium Infirmis ingrediendo, magna ſpe ipſius ob omnibus concepta, quæ minimè fefellit; nam inter alias ejus dotes præclariſſimas, pro ſingulari pietate, inter Suos maximam æſtimationem ſibi acquiſivit. Ideo per varia munera, videlicet Cancellarii ſuæ Congregationis, Præfecti Provincialis Bononiæ, ad Officium Procuratoris Generalis aſcendit. Amiciſſimus, atque à Confeſſionibus Cardinalis Julii Romæ extitit, necnon B. Camillo de Lellis ejuſdem Congregationis Inſtitutori perquam charus. Illius legitur ad Pellitionum noſtrum Epiſtola, quæ fuit ultima paulo ante Lellii obitum data XV. Julii MDCXIV. in qua Congregationem ei commendat. Sponte Genuam perrexit, peſtifero morbo afflictis miniſtraturus; ubi charitatis victima obiit die XXII. menſis Auguſti anno MDCXXV., ætatis verò XLVI. ob præclara merita ſanctitatis ſamâ celebris; ideoque ejus ſcripta infra recenſenda, quæ extabant in Collegio ſuorum Romæ, à P. Bartholomæo de Judicibus ejuſdem Congregationis ferè omnia Mediolanum relata, voluminibus XII. comprehenſa, ob quæſtionum præſtantiam, & partim religionis ergo, quod Auctor inter Beatos eſſe credatur, à pluribus rapta ſunt. In Bibliotheca igitur ſupradicta Mediolanenſi Collegii S. Mariæ Sanitatis nil ſupereſt, quàm Tractatus Logicus, ut infra.

Opera illius ſunt:

I. Sermones Aurei pro ſacris Exercitiis peragendis.
II. Curſus Theologicus.
III. Curſus Philoſophicus.
IV. Tractatus de Logica. Vol. IV. in 4. MS. juſtæ molis. Præter hunc, qui adhuc extat penes Suos, ut diximus, alii deperditi ſunt.
V. Sermo ad Præpoſitum Generalem ſuæ Congregationis habitus, ut in ipſa admitteretur. Legitur in memoriis Hiſtoricis Camilli de Lellis, ut infra, ibique aſſeritur edidiſſe
VI. Librum aſceticum, ſed nullo indicato loco, nec impreſſionis anno.

De Philippo Pellitiono agit Sitonus in Chronico Nobilium Phyſicorum, & quæ diximus de Joanne Franciſco ex libro hauſimus, cui titulus: „ Memorie Iſtoriche del Ven. Camillo de Lellis, e de' ſuoi Cherici Regolari Miniſtri degl' Infermi „ di Domenico Reggi. *Napoli*, 1676. *in fol.* ad pag. 241., atque à Suis.

MCCLVI.

PELLIZARIUS NICOLAUS.

Nicolai Pellizarii Modoëtienſis optimum ingenium laudatiſſimus hujus Metropolis Antiſtes, & S. R. E. Cardinalis Fridericus Borromæus adeo perſpectum habuit, ut ipſum in Majori Clericorum Seminario litteris vacantem in Ambroſianum Collegium adſciverit. Græcam, Hebraicam, cæteraſque eruditas linguas optimè noverat, & plura ſibi eruditionis ornamenta diligentiſſimè comparare ſtuduerat. Inciderant interim in manus optimi Cardinalis Manuſcripti Codices Antonii Georgii Beſutii, quem loco ſuo laudavimus; cùmque illi prorſus inordinati ab Auctore morte prævento relicti fuiſſent, & ob peſſimam litterarum formam vix poſſent intelligi, ſpartam hanc tantus Præſul Pellizario demandavit, neque ſpem ejus hic fefellit, ut optimè teſtatur Codex Beſutii in lucem editus inferiùs indicandus; in ipſo enim Nicolaus noſter manca ſupplevit, disjuncta nexuit, inordinata digeſſit, & nonnulla de ſuo addidit, quo perfectiùs prodiret in lucem. Sed & plura proprio Marte compoſuit, & vulgavit; poſtmodum Parochiali Oſnagi Præfectus fuit; quo autem anno obierit ignoramus.

Scripſit, & edidit:

I. Diſcorſi di Filoſofia Militare d'Antonio Giorgio Beſozzi, dati in luce da Nicolò Pellizari. *Milano, nella Stampa del Collegio Ambroſiano*, 1629. *in* 4.
II. Panegirico ſopra la Vita di S. Carlo. *Milano, per il Ponzio, e Piccaglia*, 1625. *in* 4.
III. Plures ejus Epiſtolæ ad Jo. Petrum Puricellum lectu digniſſimæ ſervantur MSS. in Biblioth. Ambroſ. in Cod. ſign. D. num. 125.

Ex Picinelli Atheneo pag. 425.

MCCLVII.

PELOTTUS ANTONIUS.

Et Poëſis tam Latinæ, quam Italicæ, & Hiſtoriæ, & Oratoriæ artis ornamentis clarus emicuit ſæculo XV. exeunte, atque ſubſequentis initio, Antonius Pelottus Mediolanenſis, cujus ne dum Opera, ſed nomen quoque nos fugiſſet, niſi fortè fortuna in Codicem ipſius MS. incidiſſemus, in quo lucubrationes ipſius continentur. Cæterùm nullibi Pelottæ gentis mentio eſt apud Collectores Monumentorum Familiarum hujus Metropolis, quemadmodum & nos ipſi vidimus, & amiciſſimus JC. Sitonus monuit. Auctor autem noſter gratus fuiſſe videtur Jo. Galeacio Mariæ Sfortiæ VI. Inſubrum Duci, ut indicat Oratio ad eum habita de Poëſis laudibus, de qua num. III. agemus.

Opera illius hæc invenimus:

I. Antonii Pelotti Mediolanenſis Carmen Latinum in laudem B. Fratris Michaelis Carcani.
II. Breve Chronicon Rerum Mediolanenſium ab anno MCCCXXXII. ad MCDII.
III. Oratio in laudem Poeſis ad Galeacium Mariam Vicecom. Ducem Mediolani.
IV. Carmina varia Latina, & Italica.
V. Moſci Carmen de fugitivo amore ab eo latinè traditum; cum Præf. ad eundem Galeacium Mariam Sfortiam.

Omnia in Cod. MS. Bibl. Ambr. in 4. ſign. T, n. 20.

MCCLVIII.

de PEREGO CAMILLUS.

Familia de Perego originem ſuam antiquiſſimam Mediolani agnoſcit, & primus, qui in ſtemmate genealogico ab amiciſsimo, atque clariſs. Sitono mihi humaniſſimè communicato legitur, Octavianus de Perego eſt, qui vivebat anno Domini MXI. ideoque etſi nonnulli ex ipſis Pereghi nuncupentur, facilè agnoſcitur de loco Perego vocato, in Collibus Brianteis ſito, cognomen aſſumpſiſſe. Noſter verò, qui Canonicus Notarius Metropolitanæ Eccleſiæ hujus Urbis extitit, curam primùm animarum habuit in Eccleſia Parochiali Sancti Viti. In Eccleſiaſtico Ambroſiano Cantu ita excelluit, ut alumnos Seminarii, & Mediolanenſis Cleri ſpatio annorum XXXV. peregregiè inſtruxerit. In ſupradicta Eccleſia Sancti Viti, vulgò *al Paſquirolo*, extabat ſequens ejus Sepulchralis Inſcriptio ex Collectione Archintea eruta.

D. O. M.

D. O. M.
CAMILLVS PEREGVS SACERDOS
QVI HVIVS ECCLESIAE RECTOR FVI
HIC MODO IACEO
ORATE PRO ME
V. P.

Mandante D. Carolo Borromæo librum ſcripſit, quem infra damus numero I., ipſeque typis traditus fuit poſt Auctoris mortem, ut infra, juſſu Cardinalis eximii Federici Borromæi. Annum mortis illius nullibi invenimus.

De ipſo hæc proferimus:

I. Teorica, e Prattica del Canto Fermo; inſieme con il modo di Salmeggiare, intuonar Lezioni, Epiſtole, ed Evangelj, e molte altre coſe appartenenti al Rito della S. Chieſa Ambrogiana del Prete Camillo Perego; con Dedicatoria a S. Carlo data li XV. Marzo MDLXXIV. Siegue altra Lettera al Clero della Città, e Dioceſi di Milano del Canonico Franceſco Caſtello in lode dell' Autore. MS. in fol. optimæ notæ ſign. F. num. 60., extat in Bibliotheca Metropolitani Capituli. Editus vero fuit hoc titulo: „ Regola del Canto Fermo Ambroſiano. *Milano, preſſo Ponzio, e Piccaglia*, 1622 *in* 4.
II. Madrigali a quattro voci. *Venezia*, 1555. Teſte Picinello.
III. Molte Opere Muſicali, teſte eodem.
Agunt de ipſo Paulus Moriggia in libro III. Nobilitatis Mediolani cap XXXVI. & ſupradictus Picinellus in Athenæo pag. 102.

MCCLIX.

de PEREGO LEO.

SE nunc offert eximiæ hujuſce Urbis Archiepiſcopus, Leo de Perego Guilielmi filius. Hic Mediolani ortus ex nobiliſſima inſignique Peregorum familia, ut Hiſtoricorum utar verbis, Minorum Ordini ſe addixit, tantumque morum integritate, ac ſapientiâ profecit, ut cùm Theologiæ facilè princeps, tum Concionator facundus haberetur. Provinciæ Fratrum ſuorum præfuit, & Gregorio de Monte-longo Apoſtolicæ Sedis Legato, à Gregorio IX. Socius datus, plurimos labores pro Dei Eccleſia pertulit. Factum eſt autem, ut ſæculo XIII. ineunte, nobilium, ignobiliumque oriretur contentio, quæ cùm maximè non ſine modica eorumdem clade ferveſceret, unus præ ceteris præfatus Leo pro lite dirimenda laborabat, ac Patriæ ſubſidio proſpiciebat; contendebant autem pro Archiepiſcopi electione poſt obitum Guilielmi Rizolii. Tanti proinde apud Concives ſuos erat, ut quandoquidem de eligendo Paſtore agebatur, ei optio data ſit, ut quem eligendum cenſeret in medium proferret. Ipſe verò devinctis ſibi omnium animis ſe obtinet creari Archiepiſcopum, ac poſtmodum ipſe Summus Pontifex Mediolanenſis populi electionem anno MCCXLI. ſuo calculo confirmavit. Sui Ordinis alumnis Baſilicam SS. Naboris & Felicis, nunc Divo Franciſco ſacram, tradidit, quam rem Henricus Septala Archiepiſcopus inchoaverat, ſed ob Canonicorum eas incolentium ſedes contradictionem, perficere non potuerat. A Summo Pontifice ſpecialiter Delegatus extitit ad inquirendum de Miraculis Beati Petri Martyris Ordinis Prædicatorum Inquiſitoris contra Hæreticam pravitatem, paulo ante à ſicariis occiſi, cùm Como Mediolanum pergeret. Ædes Archiepiſcopales Legnani magnificenter extruxit, necnon & prædia Menſæ ejuſdem Eccleſiæ addidit. Æquitatis vindex adversùs Turrianos politicum invadere Principatum conatus eſt, ſed vis, ac ſcelus obſtiterunt, quo accidit, ut ærumnis affectus, pro pacis bono bis exulaverit à Patria, donec ad cœlos evolaturus, poſt edita nonnulla Theologiæ monumenta, in quibus doctrinæ, ſummæque pietatis ſplendor eminebat, mortuus eſt in Oppido Lignano, ſuæ juriſdictionis Caſtro anno MCCLVII. die XIV. Octobris.

Scripta illius hæc ſunt:

I. Epiſtolæ variæ ad Gregorium IX. Sum. Pontif., alioſque Italiæ Principe, eorum implorans auxilium contra Fridericum Imper.
II. Conſtitutiones Synodales.
III. Epiſtola ad Præpoſitum S. Ambroſii pro negotiis ejuſdem Capituli, dat. MCCXLIII. die VIII. Kal. Martii.
IV. Sententia anno MCCLIV. die X. Septembris lata in loco Ligoani pro Canonicis Baſilicæ Sancti Ambroſii, contra Monachos in controverſia cuſtodiæ Altaris Aurei.
V. Sententia contra Chunradum Abbatem S. Celſi pro Canonicis Baſilicarum Ambroſianæ, & Nazarianæ. Dat. VI. Martii MCCLIV.
VI. Alia favore Decumanorum contra Præpoſitum Eccleſiæ de Bripia. Dat. in arce Angleriæ XIII. Kal. Novemb. MCCLV.
VII. Epiſtola ad F. Petrum de Padua Ordinis Minorum, in qua ei concedit licentiam ædificandi Eccleſiam S. Franciſci in Oppido Variſio, & primum lapidem ejus vice ponendi. Dat. Mediol. Kal. Octob. MCCXXIV. Extat marmori inciſa in Clauſtro Conventualium Variſii.
VIII. Ejus litteræ pro tranſlatione Canonicorum Baſilicæ Sanctorum Naboris, & Felicis ad Eccleſiam Sanctæ Mariæ Fulcorinæ, & donationa ſupradictæ Baſilicæ Fratribus Minoribus. Dat. anno MCCLVI. die XIV. Kal. Feb. Indict. XIV. exſcripſit VVadingus Tom. II. ad annum eundem pag. 151. n. 45
Epiſtola Innocentii IV. ad Leonem Archiep. Mediol. Dat. Lugduni MCCXLVII. die VIII Kal. Novemb. ut Henrico Clerico Sanctæ Mariæ de Fulcurino Beneficium aliquod provideri curet.
Alia ejuſdem Pontificis ad Leonem. Dat. ibid. MCCIL. pro negotiis Humiliatorum. Omnia hæc MSS. habentur in Collect. Diplomar. amiciſſimi Nicolai Sormani Ambroſiani Collegii Doctoris.
De ipſo agunt Acta Mediolanenſis Eccleſiæ in Tabula Archiepiſcoporum Mediol. part. VI. pag. 580. VVading. de Scriptoribus Seraph. Relig. Litt. L. pag. 237. Tom. II. Annalium ad annum MCCXII. §. 55. Eum inter Beatos numerat Boſca in Martyr. Mediol. in notis ad Kal. Novembris. Laudatur etiam à Picinello in Athenæo pag. 388.

MCCLX.

de PEREGO LUDOVICUS.

LUdovicum Peregum Mediolanenſem Marcus hujus Metropolis Decurio, atque Ducalis Syndicus Fiſcalis generalis, paterno prorſus affectu ad eruditionem efformavit diligentiſſima educatione, quemadmodum & alios filios, Joannem ſcilicet Oppidi Leuci Præfectum, Joannem Auguſtinum ex Ducalibus Vicariis Generalibus, & Joannem Baptiſtam Doctorem Phyſicum Collegiatum; quos omnes indicavit nobis JC. Sitonus in Pereghæ Familiæ Stemmate, quod texuit ab Octaviano, qui fuit in vivis anno MXI., ut jam in Camillo diximus, ad ætatem uſque noſtram. Prædicti Jo. Baptiſtæ meminit Inſcriptio poſita in Eccleſia S. Mariæ Scalenſis à Clariſs. J. C. Sitono nobis communicata.

CEDRIO ROMAE LEGVM INTERPRETI
ET MARCO PHYSICO EIVS FILIO
JO. BAPTISTA PEREGVS
ET FAVSTINA DE VRSINIS DE ROMA
QVI EIS SVCCESSERVNT
HIC POS.

Ludo-

Ludovicus autem noſter Juriſprudentiæ addictus, cùm Doctor in utroque Jure creatus fuiſſet, Collegium Juriſconſultorum ingreſſus eſt anno Salutis MCCCCLXXXIX. Inſigne Legum Profeſſoribus beneficium contulit, nam Baldi Conſilia collegit, edenda curavit, & alia iiſdem adjecit, ut ipſe teſtatur in Epiſtola inferiùs indicanda, his verbis: „ Tandem longis lucubrationibus, ac laboribus, hujus eximii Viri Conſilia per totum ferè orbem conquiſita explevimus ſuper ea, quæ legere conſuevimus, & quæ in aliis deſunt codicibus, noper his noſtris addidimus &c. Eorum poſthæc Conſiliorum tabulam ita accuratè diſpoſui, ut nemo ſit, qui omnes materias quàm facillimè reperire non poſſit. Poſtremò omnium Conſiliorum capita ſuo ordine ſunt digeſta. „ Incidit ejus obitus in annum Chriſti MDXXV.

Curavit, ut diximus, editionem omnium Operum Baldi Peruſini, cui præfixit Indicem hoc titulo:

I. Tabula nova per Alphabetum conſummatiſſimi Juris utriuſque Monarcæ Domini Baldi de Peruſio, omnium ejus principalium, emergentium, incidentium, ac extravagantium dictorum, & ſæpiùs diverſis in locis repertorum ſecundùm communem eorundem occurrentiam; ita quod quilibet Lector minimum ejus omne dictum facilime invenire poterit; compilata per me Ludovicum de Perego Juris utriuſque Doctorem, & de Venerando Collegio Dominorum Judicum Mediolani. Implet paginas CCII. Extat inter Opera Baldi impreſſa *Tridini, per Joannem de Ferrariis, alias de Jolitis, & Gerardum de Zeys*, 1516. *in fol. max.* Eſt in principio primi Voluminis. Item prodiit *Lugduni* cum Operibus Baldi anno 1551. in fol.

II. Capita per Alphabetum Conſiliorum Baldi poſitorum in his quinque Voluminibus, ubi hæc leguntur: „ nota quòd „ Conſilia ſign. L. non ſunt ſtampata (*ſic*) in aliis editioni-„ bus. Nos verò ea habuimus Romæ ex Codicibus Re-„ verendiſſimi Domini Domini Cardinalis Sabelli, qui „ cum longo tempore Legationis Peruſinæ officio fun-„ geretur ab ipſius Baldi nepotibus copiam ſumpſit. Extat ibidem in editione Tridinenſi.

III. Epiſtola Latina ad eximium Artium, & Medicinæ Doctorem Nicolaum Antiquarium, & præſtantem Virum Petrum Antonium Caſtillionæum amicorum præcipuos. Extat ibid. ante primum Indicem.

Meminerunt ipſius amiciſſimi Viri JC. Sitonus jam citatus in Chronico J. PP. pag. 68. art. 290. & in Schedis, atque Canonicus Iricus in Hiſtoria ſua Typographica Tridinenſi, quam typis parat, ad annum MDXVI.

MCCLXI.

de PEREGO PETRUS.

CUm Petrus de Perego, antiquâ, nobilique familiâ Mediolanenſi ortus anno MDCXXXV. die XXV. menſis Aprilis, liberalium artium rudimentis perceptis, paternæ domus commodis valedicere ſtatuiſſet, ut Æterni Regis ſe manciparet obſequiis, annos natus XIX. Carmelitarum Nudipedum Inſtituto ſe addixit, aſſumpto nomine Leandri ab Annuntiatione. Solemnia emiſit Vota die IV. Octobris, anno Salutis MDCXLV. Philoſophiam, atque Theologiam edoctus, Ordinis ſui Alumnis utramque è Cathedra explicuit annos plures. Prior etiam nonnullis Cœnobiis cum laude præfuit, & Provinciæ univerſæ præluxit cum Deffinitoris officio. Obiit Mutinæ die III. Januarii anno MDCLXXXVI.

Hoc Opus elucubravit:

I. La vaga, e miracoloſa Immagine di Noſtra Signora di Conceſa. *Parma, preſſo Giuſeppe dell' Oglio, ed Ippolito Roſati*, 1686. *in* 4. Inſcriptum eſt Joanni Mellio Archiepiſcopo Capuano; & continet Sermones XV. in commendationem Deiparæ Virginis, argumento deſumpto ab Imagine ipſius, quæ colitur Conceſiæ in Eccleſia ſui Ordinis, quam ſimul cum vicino Cœnobio extruxit, & dotavit Cæſar Montius S. R. E. Cardinalis, & Ambroſianæ Eccleſiæ Archiepiſcopus à nobis alibi laudatus.

Hæc ſuis debemus Sodalibus.

MCCLXII.

de PEREGRINIS PEREGRINUS.

CEleberrimus Architecturæ gloria Peregrinus de Peregrinis in Vico, cui nomen *Porta* Ducatus Mediolanenſis, in Valle Solida (Feudum eſt juriſdictionis tam ſpiritualis, quàm temporalis Archiepiſcoporum hujus Metropolis) in lucem editus, cùm ab ipſa natura propenſam ad artes ingenuas mentem ſortitus eſſet, adeò in eis excelluit, ut in univerſa fermè Europa nominis ſui laudem diffuderit. Viri famâ permotus Philippus II. Hiſpaniarum Rex ipſum in Aulam adſcitum Architecti ſui munere decoravit: „ Ibi Regis Palatium (verba ſunt Petri Pauli Boſchæ loco citando) veteri ſtructurâ conditum cum „ reficeretur; Frontem molis excitavit Peregrinus de „ Peregrinis Archimedes Mediolanenſis, cujus ars „ potiſſimum eminuit faſtigio immanium Operum, „ quæ in Urbibus, agroque Inſubrum admiramur. „ Ejus induſtria in verè regiis ædificiis excitandis uſus eſt Sanctus Carolus Borromæus hujus Urbis Antiſtes ſæculis omnibus memorandus, inter quæ Canonicales Ædes Metropolitanæ, Clericorum Seminarium, Templum S. Fidelis, & Collegium Borromæorum Papiæ neutiquam omittenda. Ejus quoque ingenii peritiem commendant moles admiranda Laurentianæ Baſilicæ in hac Urbe ad Ticinenſem Portam, aliaque permulta ædificia, quæ ſpectatoribus miraculo ſunt. Architectus etiam fuit Ven. Fabricæ hujus Metropolitanæ Baſilicæ, in qua ipſius Sancti Caroli juſſu Confeſſionem, vulgò *Scurolo*, ambitum Odei, Canonicales ſedes, Organa, Baptiſterium porphyretica Arca nobile, & Aras aliquot delineavit. Frontem quoque ipſius Baſilicæ geminis typis expreſſit, alteram Columnis magnæ molis ſtylobatis innixis ornatam, alteram verò Columnis eiſdem è pavimento Templi abſque ſtylobatis ſurgentibus. Binas haſce delineationes hæredes illius ſervabant, quas ipſius Fabricæ Curatores, accedente etiam operâ Cardinalis Archiepiſcopi Friderici Borromæi, aliorumque, non ſine mercede congrua recuperarunt. Plures Architectonicæ Artis periti Frontem ipſam Baſilicæ excogitaverant, communi tamen calculo Peregrini delineatio ſecunda electa eſt, & operi manus admota, quod tamen imperfectum adhuc conſpicitur, quamvis ad trecenta aureorum millia aſcendiſſe feratur impenſa. Fruſtra poſtremum ætatis annum ipſius rimati ſumus, obiiſſe tamen creditur vel exeunte ſæculo XVI., vel ſubſequentis initio. Proprium ſibi Sepulchrum in eadem Baſilica elegit, & extruxit, ut nobis indicavit amiciſſimus Sitonus ex documentis publicis apud ſe extantibus.

Eruditionem tam celebris Viri præter plures ædificiorum delineationes hæc teſtantur.

I. Deſcrizione dell' Edifizio, e dell' Apparato per le Eſequie di Donna Anna d'Auſtria Regina di Spagna, celebrate in Duomo li VI. Settembre MDLXXXI. Opera di Pellegrino Pellegrini Architetto di S. M., e della Fabbrica del Duomo. *Milano, preſſo il Ponzio, in* 4.

I. Epiſtolæ plurimæ ad S. Carolum, cum Reſponſionibus ejuſdem, in quibus agitur de ædificatione Canonicalium Ædium, aliiſque, lectu digniſſimæ. Servantur in Ambroſiana Bibliotheca in Collectione Epiſtolarum ipſius S. Cardinalis.

Ipſum

A Ipſius Encomia referunt Paulus Moriggia Hiſtor. Nob. Mediol. Lib. V. Cap. 2. Hieronymus Boſſerius in Supplem. Nobil. Mediol. Cap. 16. Jo. Jacob Beſutius in Deſcript. Metropolit. Mediol. Boſca de origine, & ſtatu Biblioth. Ambroſ. Lib. II. Liber etiam, cui titulus: „ Pareri per la Facciata del Duomo di Milano; „ & J. C. Sitonus in Schedis, præter alios plurimos.

MCCLXIII.

PEREGROSSUS PETRUS.

B PEtrus ex Illuſtri, ac vetuſtiſſima Familia Peregroſſa Mediolani ortus, magna eruditionis laude claruit ſæculo XIII. Etenim ob Sacrorum Canonum, & Theologicæ facultatis peritiem Magiſterio primùm inſigniri meruit; mox doctrinâ illius, ac morum probitate perſpectâ ad Romanam Curiam evocatus, Vicecancellarii S R. E. munere decoratus fuit. Nicolaus Summus Pontifex Viri merita admiratus, Diaconum Cardinalem S. Georgii ad Velum Aureum ipſum creavit, deinde titulo Presbyterali Sancti Marci inſignivit, poſtea verò alium S. Clementis adeptus eſt. Florentiſſimum per ea tempora Humiliatorum Ordinem Petrus noſter egregiè fovit; nam induſtriâ ſuâ, atque prudentiâ, accedente etiam Ottonis Vicecomitis Mediolanenſis Archiepiſcopi, & totius Provinciæ Suffraganeorum

C Antiſtitum conſenſu, ejus Inſtituti Sodales ab omni Epiſcoporum imperio liberos effecit, & Apoſtolicæ tantùm Sedi ſubjiciendos curavit. Neque minor erga S. Franciſci Aſſiſinatis Alumnos Cardinalis noſtri pietas extitit; nam in Mediol. Ducatu, ſcilicet in Vico, cui nomen Pozzolum, eis Cœnobium condidit, quod etiam ex aſſe moriens hæredem inſtituit. Illud adhuc ſupereſt, & à Minoribus, quos Conventuales vulgò dicere conſueſcimus, incolitur. Univerſo quoque Ordini majus contulit beneficium, tunc cùm Nicolaus ipſe Pontifex Conſtitutionem ſuam, qua S. Franciſci Regulam explicandam ſuſceperat, priuſquam in lucem prodiret, ab eo diſcutiendam curavit. Qua in re Collegas habuit Viros præſtantiſſimos, atque doctiſſimos, Comitem videlicet de Caſate S. R. E. Cardi-

D nalem à nobis alibi commendatum, tunc Sacri Palatii Auditorem, Angelum celebrem Romanæ Curiæ Advocatum, atque Benedictum Cajetanum Protonotarium, qui poſtmodum, aſſumpto Bonifacii VIII. nomine, ad Petri Sedem evectus eſt. His, aliiſque præclarè geſtis commendabilis, & de Univerſa Dei Eccleſia optimè meritus, Kal. Auguſti, anno poſt Chriſtum natum MCCXCV. abiit è terris in Urbe Roma, tantâ cum Sanctitatis famâ, ut inter Beatos recenſeatur. Corpus ejus in Eccleſia Minorum Sanctæ Mariæ Aræcœli nuncupata conditum jacet, atque Elogium, quod Sepulchro illius affixum Ciacconius ſcripſit temporis injuriâ periiſſe, nobis ſervavit ampliſſima Collectio Archintea his notis:

E PETRUS PEREGROSSUS MEDIOLANENSIS
PRESB. CARD. S. CLEMENTIS
OBIIT IN KAL. AVGVSTI
ANNO DOMINI MCCXCV.

Eruditionis ejus teſtimonium ſupereſt:

I. Conſtitutio Nicolai III. explicans Regulam FF. Minorum ab eo correctam, ut diximus, quæ promulgata eſt XIX. Kal Septembris, anno MCCLXXIX.

II. Teſtamentum ejus, & Codicillares Tabulæ autographæ in pergameno, ſervantur in Archivo præfati Cœnobii Pozaoli a me inſpectæ, penès Conventuales. Dat. die XIV. Julii, anno MCCXCV.

Laudatur à Continuatoribus Ciacconii in Vitis Pontificum & Cardinalium, Tomo II. pag. 267. a Petro Paulo Boſca in Martyrologio Mediolanenſis Eccleſiæ ad diem Kalendar. Novemb, ubi Beatus appellatur, à Comite Octavio Archinto in Collect. ſua Monument. Familiarum Mediol., & ab aliis permultis.

MCCLXIV.

PERLASCA ALEXANDER.

SEminarium Clericorum hujus Metropolis, atque Congregatio optima Oblatorum SS. Ambroſii & Caroli, ſæpe à nobis laudata, Theatra fuere eruditionis, ac morum elegantiæ Alexandri Perlaſcæ, nam in primo Rhetoricis rudimentis pænè receptis, ab eximio Cardinali Federico Borromæo ſelectus fuit cum V. aliis ipſius ætatis, necnon ingenii promptitudine ſummoperè præditis pro lingua Græca ediſcenda, aliiſque poſtea tradenda; nec ſpes tantum Mœcenatem ſefellit; nam breviter Perlaſca noſter non ſolùm à ſupradicta provincia ei demandata peregregiè ſe expedivit, ſed curſibus Philoſophicis, atque Theologicis peractis, Cathedram Eloquentiæ aſcendere meruit in ipſo Seminario tanto cum omnium plauſu, ut Tullianæ Eloquentiæ ſectator præcipuus ſui ævi nuncupari meruerit. Me ſilente loquentur perpetuò cum laude de ipſo Lucubrationes ejuſdem eruditiſſimæ, quas partim vidit Picinellus, Perlaſca adhuc vivente, dum ſuum Athenæum Mediolanenſe ſcribebat, partim ſunt à nobis adjectæ, ut infra. Animarum curam exercuit in Parochiali Eccleſia S. Raphaëlis hujus Urbis; ac tandem ſatis eſt de eo proferre, quod Præcones habuerit celeberrimos Viros Gaſparem Scioppium, Octavium Ferrarium, Carolum Mariam Maddium, Petrum Paulum Boſcam, alioſque, ut brevì oſtendemus.

Hæc ſunt, quæ nomen ejus immortale reddunt.

I. Scimacchia, ſive Velitatio quædam Regum, & Privatorum penès utros ſit felicitas. Orationes II., ſeu Rhetoricæ Declamationes. *Mediol. apud Ghiſulphum*, 1638. in 4.

II. Joannis Auſtriaci Pro-Regis Siciliæ, ac totius Rei maritimæ Præfecti, Expeditio ad Inſulam Ilvam, atque expugnatio Arcis Portus Longoni. *Mediol. apud Impreſſores Archiepiſc.* 1651. in 4.

III. De rebus geſtis Jo. Auſtriaci fragmentum Hiſtoriæ. *Mediol. ex Typograph. Lud. Montiæ*, 1657. in 4.

IV. Panegyricus Nicolao Biſſio dictus. *Mediol.* 1658. in 8.

V. De tribus Capellis. *Bergomi, apud Hæredes Rubei*, 1657. in 4. Eſt Epiſtola Parænetica, in qua diſſerit 300 modis quamdam elocutionem latinam optimè dici poſſe, occaſione cujuſdam eruditæ contentionis inter amicos de ea habitæ.

VI. Panegyrici Viris illuſtribus dicti in Laureæ literariæ gratulatione numero XXXVI. *Mediolani, apud Lud. Montiam* 1668. in 8.

VII. Obſidio Viglevanenſis facta à Marchione de Velada; teſte Picinello.

VIII. Inter Epiſtolas Octavii Ferrarii editionis Patavinæ, extant duæ Latino Idiomate exaratæ Alexandri Perlaſcæ, ad Octavium Ferrarium cum ejuſdem Reſponſionibus.

In fronte Libri ab Alexandro Perlaſca editi Panegyricorum, extat Epiſtola Gratulatoria Caroli Mariæ Madii à Secretis Excellentiſſ. Senatus Mediol.

Legitur etiam ad eum Epiſtola Italica Franciſci Fabii Bremundani, in qua commendat ejus hiſtoriam de Joanne Auſtriaco inter Epiſtolas ejuſdem Fabri editas. *Mediolani*, 1660.

Præter ſupradictos laudatores Perlaſcæ noſtri videndi ſunt Cinellus in Biblioth. Vol. Pluteo L, & Picinellus in Athenæo pag. 11.

MCCLXV.

PERLASCA FRANCISCUS.

FRanciſcus Perlaſca Mediolanenſis, alius certiſſimè ab eo, quem ſequenti Articulo memorabimus in Inſcriptione Octaviani Perlaſcæ, Juriſprudentia, & Theologica facultate magnam apud Contribules ſuos famam eſt aſſecutus. Clericali addictus vitæ, Sacerdotali meruit dignitate inſigniri, tum Præpoſitura Eccleſiæ Parochialis Seveſi ornari. De tanto tamen Viro, cujus eruditio non ſacra ſolùm, ſed & profana in recenſendis inferiùs ejus Operibus apertiſſimè dignoſcitur, nihil profectò Lectoribus exhibere potuiſſemus, niſi ipſa nobis ſors obtuliſſet. Floruit, ut eadem indicare videntur, ad finem uſque ſæculi XVI.

Ipſius ſunt igitur:

I. Franciſci Perlaſchæ Theologi, & Juriſconſulti, ac Seveſi Præpoſiti de Beatiſſimæ Virginis Mariæ Morte, & in Cœlum Aſſumptione libellus, cum Epiſtola Nuncupatoria ad Sanctiſſimum Dominum noſtrum Sixtum V. Pontificem Maximum, data Romæ anno MDXC. MS. in 4. Extat in Bibliotheca Conventus S. Marci Mediolani.

II. De donatione Conſtantiniana Opuſculum. MS pagg. 40. in 4. Reperitur inter Miſcellanea Bibliotheca S. Mariæ Paſſionis Mediol.

Leguntur ad eum Carmina Franciſci Civelli, de quo jam ſuo loco.

MCCLXVI.

PERLASCA OCTAVIANUS.

EX Franciſco Perlaſca, atque Eleonora Burſeria Mediolanenſibus Conjugibus exortus eſt Octavianus hic, cujus nunc damus Elogium, atque Lucubrationes indicamus. Is ampliſſimo Patrum Conſcriptorum Inſubriæ Ordini diù fuit à Secretis, quod munus ſumma fide, atque integritate exercuiſſe perhibetur. Domeſticam Familiæ ſuæ, ut ſupra vidimus in Alexandro, atque Franciſco, dicendi artem, atque Poëſim ſummopere coluit, eruditionemque ipſius in Latino ſermone poſteris teſtatam reliquit. Annum mortis illius caſſo labore quæſivimus, in comperto tamen eſt ineunte ſæculo XVII. Scriptorem hunc floruiſſe, ut ex infraſcripto Elogio ab eodem parentibus ſuis poſito in Eccleſia S Mariæ Pacis hujus Urbis, quod in Collectione Archintea reperimus.

FELICES ESTOTE ANIMAE AETERNVMQVE VALETE
EXVVIAS QVORVM CONTEGIT HIC TVMVLVS.
FRANCISCO PERLASCO ET ELEONORAE BVRSERIAE
PARENTIBVS OPTIMIS
SIBIQVE FRATRI SORORIBVS SVIS
ET FRANCISCO ET ANTONIO CHALCHIS EX SORORE NEPOTIBVS
OCTAVIANVS PERLASCA VIV. POSVIT
ANNO MDCXI.

Superſunt de ipſo

I. Senatus Mediolanenſis: Carmen Latinum ad Senatorem Regentem Corium. *Mediolani, apud Malateſtam*, 1632. in 4.

II. Epiſtolæ Latinæ ad Philippum Medam Collegam. Extant in Onomaſtico Mediolanenſium Mercatorum &c. ejuſdem Medæ, de quo ſuo loco jam diximus.

III. Carmina varia Latina; leguntur in eodem libro pagg. 46. & 47.

IV. Alia pariter Latina ſunt in variis Collectionibus pro Laureis accipiendis Papiæ.

MCCLXVII.

PEROTTUS JULIUS.

DIu anceps fui an Familia Perotta, atque Pelotta eædem fuiſſent inter Mediolanenſes, ſed re bene inſpecta duas eſſe inveni ex operum titulis tam Antonii Pelotti, quem jam laudavimus, quàm Julii Perotti, de quo nunc loquimur. In Congregatione Clericorum Regul. Divi Pauli profeſſus eſt Julius anno poſt Virginis partum MDCXLIX. In eadem ſcientiis tam ſacris, quàm eruditis totum ſe dedit, nam præter Theologiam præcipuè Moralem, quam ex profeſſo coluit, litteras humaniores è ſuggeſtu explicavit in Collegiis Mediolanenſi, Florentino, atque Aſtenſi ſuæ Religionis Alumnis. Deinde ad Verbum Dei diſſeminandum converſus, Conciones tam extemporaneas, quam Quadrageſimales, atque Panegyres Œniponti, ingenii cum plauſu audientium habuit, ibique Theologus extitit Sereniſſimi Ferdinandi Caroli Arciducis, & dum Vindobonæ degeret à Confeſſionibus fuit Auguſtiſſimæ Cæſareæ Familiæ. Poëſi quoque ſummopere claruit, ut ex infraſcriptis ſui ingenii Monumentis partim à Picinello relatis, partim à nobis inſpectis, & utinam omnia inſpicere datum fuiſſet, nam loca, atque annos impreſſionis ex more noſtro Lector haberet, quod in Picinello deſideratur. Obiit Cremonæ anno MDCLXXIX.

De ipſo damus quæ ſequuntur:

I. Oratoria dicata Sereniſſimo Ferdinando Carolo Arciduci Auſtriæ. *Viennæ Auſtriæ*, 1660. *& Florentiæ*, 1661. *ex Typograph. Sereniſſ. Magni Ducis*, in 12.

II. Hoſpitis Alexii Principis Romani geſta Sacroſancta poëmate deſcripta, Celſiſſimo Principi, & Epiſcopo Brilenſi, nunc Tridentino dicata. *Viennæ Auſtriæ, Typis Leopoldi Voigt*, 1673. in 4.

III. Le Lagrime di Europa nella morte del Cattolico Re Filippo IV. alla Sacra Maeſtà dell'Imperatore Leopoldo I. *Vienna, appreſſo il Coſmerovio*, 1666. in 4.

IV. Hermeracles, ſeu ingenii, & laboris triumphus, ſub auſpiciis Sereniſſ. Coſmi Magni Etruriæ Principis.

V. Palinodie Anniverſarie nella morte del Sereniſſimo Ferdinando Carlo Arciduca cc. alla Sereniſſima Arciducheſſa Anna di Toſcana.

Ejus

Ejus meminit Octavius Boldonus in ſua Epigraphica pag. 35. P. Petius in ſuo Opere de Scriptoribus Clericorum Regularium Divi Pauli, & Picinellus in Atheneo pag. 362.

MCCLXVIII.

PERUGIA CAROLUS MARIA.

E Cœnobio S. Marci Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini hujus Urbis prodiit Carolus Maria Perugia Mediolanenſis, qui Vir quantùm ſacris profaniſque ſcientiis fuerit excultus, quautâve prudentiâ in rebus gerendis ornatus, indicio ſunt munera ei cùm à Comitiorum Provincialium Ioſubriæ Patribus, tum à Supremis præfati Ordinis Præſulibus collata; quibus profectò ſummâ ſemper cum laude functus eſt. Philoſophiæ in primis, ac Theologiæ gymnaſiis illuſtrium ſui Ordinis Cœnobiorum ad plures annos Regens præficitur, & ob navatam egregiè operam magiſterii laureâ decoratur. Subiode Inſubricæ Auguſtinianæ Provinciæ gubernaculum concordibus ſuffragiis iiſ ſi ſemel & iterum traditum fuit moderandum, annis videlicet MDCLXXXV., & MDCXCVII.; ſuoque in regimine quæ providi ac ferventis Antiſtitis erant, ingcoti cum ejuſdem Provinciæ bono ſedulò præſtitit. Memorati tandem Eremitarum Ordinis, dum illi Prior Generalis præerat Hieronymus Valvaſorius, à Secretis fuit; ſeſeque omnibus exhibuit impigrum, vigilem, integrumque adminiſtrum, ac propterea dignum, ut ad altiora proveheretur. Hoc munus, ſicuti & jam relata, cum laudabiliter de ſuo more geſſiſſet Carolus Maria, Mediolanum reverſus eſt, ubi reliquum vitæ in piis exercitationibus religiosè tranſegit: nec tamen prætermiſit, quin de Cœnobio quoque Marciano benemereretur; illud enim auxit ædificio ſatis amplo, atque percommodo. Seniô demum, laboribuſque confectus animam Deo reddidit anno MDCC. die II. menſis Junii. In Bibliotheca enunciati Cœnobii Divi Marci cuſtodiuntur nonnullæ Caroli Mariæ Lucubrationes manuſcriptæ,

Scilicet:

I. Summulæ Theologiæ, quas Florentiæ ſcripſit anno MDCLXIV. dum moraretur in Cœnobio S. Spiritus ejuſdem Urbis MS. in 4.
II. Epiſtolarum latino idiomate ſcriptarum pro Provinciis Germaniæ, Galliæ, & Hiſpaniæ, tempore, quo erat à Secretis Ordinis prædicti, Tomi V. autographi. MSS. in 4.
III. Epiſtolarum italicè ſcriptarum pro Provinciis Italiæ pariter eodem tempore Tom. I. MS. in 4.
A Suis.

MCCLXIX.

PESSINA ANTONIUS.

UTinam de Antonio Peſſina Mediolanenſi Viro ob eruditionis varietatem, atque præſtantiam immortalibus digno laudibus verba facturi, plura poſſemus de geſtis illius, ac parentibus exhibere Lectoribus. Verumtamen ſummo cum dolore fateri cogimur, nihil omnino ad manus noſtras de illo perveniſſe, Operibus tantùm exceptis, è quibus ea, quæ ſequuntur, excerpſimus. Floruit Antonius noſter ſub Philippo Maria Vicecomite, qui ultimus ex ea gente Mediolanenſem Ducatum obtinuit, cui etiam chariſſimus fuiſſe videtur, cum ejuſdem Principis laudes & ſoluta Oratione, & Carminibus celebraverit. Adhuc erat in vivis anno poſt Chriſtum natum MCDLIX. ut apertè indicat Epiſtola Franciſci Philelphi Viri doctiſſimi, quam inferiùs memorabimus. Maximos tempeſtate ſua viventes eruditos Viros Peſſina coluit, inter quos præter Philelphum memoriâ dignos cenſemus Bernabovem Carcanum, Antonium Panormitam, Jacobum Modoëtienſem, Antonium Cremonam, Danielem de Concoretio, Ubertinum de Comitibus, & Bartholomæum Capram. Cùm autem Franciſcus Barbavara per ea tempora plurimùm inter Inſubres gratia, & auctoritate polleret, in ejuſdem clientelam Scriptor noſter ſe dedit, quemadmodum & fratrum illius, quorum etiam defunctam Matrem commendavit. Æqui bonique conſulant, qui in pagellas haſce noſtras inciderint, pauca hæc, quibus aliquando licebit fœliciori Collectori plura addere. Opera illius MSS. in Ambroſiana Bibliotheca diligenter pervolutavimus,

Eaque ſunt:

I. Lugubre Carmen in Funere illuſtris Nicolai Picinini per Antonium Peſſinam. Extat in Codice MS. Bibliothecæ Ambroſianæ ſign. T. num. 21. in 4.
II. Oratio in laudem Illuſtriſſimi Ducis Mediolani, una cum Epiſtola ad eundem data Mediolani die XXVIII. Octobris MCCCCXXXVII.
III. Carmen Latinum in commendationem ipſius Ducis, ad cujus calcem ſic legitur:

Dii tibi dent Cæſar longævos vivere ſoles,

Ut Veneti veniant ſub ditione tua.

IV. Epiſtola Latina Joanni Franciſco Viro diſertiſſimo (forſan Barbavarin).
V. Alia ad Antonium Cremonam, ubi agit de matre Barbavariorum, ſub cujus clientela Peſſina aſſerit ſe dediſſe. Hæc IV. poſtrema Articula extant in MS. ſupradictæ Bibliothecæ Ambroſianæ ſign. M. num. 44. in 4.
VI. Aliæ V. Epiſtolæ ad Bernabovem Carcanenſem ſcriptæ annis MCCCCXXXV. ad MCCCCXXXVIII. cum Reſponſionibus ejuſdem.
VII. Aliæ plures Antonio Panormitæ Poëtæ Clariſſimo.
VIII. Aliæ Ubertino Comiti, in quarum una ſic legitur: „ Ubertine mi ſalve. Accepi ore plurimorum te Libellum meum, quem pene deperditum habebam „ apud ſcribam ſplendidiſſimi noſtri Balbi redemiſſe, „ & tuò in manibus conſtare tuis „ &c. Optat ſi verum eſt ad eum mittat &c. data eſt Mediolani II. Aprilis MCCCCXXXVI.
IX. Alia Danieli Concoretio. Laudat ejus Orationem, & diſſerit abundè de texendis Orationibus; ſine data.
X. Alia Franciſco de Barbavariis, & Aloyſio de Crottis parte Domini B. (ſcilicet Bartholomæi Capræ) Archiepiſcopi Mediolani, Ducalis Gubernatoris Januæ, data eſt die VIII. Aprilis MCCCCXXIX.

Extant omnes in ſupradictis Codicibus Ambroſianis, atque in aliis duobus ejuſdem Bibliothecæ ſign. H. num. 48. & 49. in fol.

In eiſdem quoque ſunt plures Epiſtolæ Franciſci Philelphi ad Peſſinam noſtrum datæ Bononiæ annis MCCCCXXXIX. & MCCCCXLI. præter eas, quæ leguntur impreſſæ inter Philelphi Epiſtolas, editionis *Venetæ*, 1502. *in fol.* datæ Mediolani annis MCCCCXL. & MCCCCXLIV.

Sunt quoque aliæ plures Antonii Cremonæ, Jacobi Modoëtienſis, Barnabovis Carcanenſis, Henrigherti Aſtenſis, Antonii Panormitæ, in quibus Orationes, & Carmina Peſſinæ noſtri ſummopere laudantur, non ſolum in ſupracitatis Manuſcriptis Ambroſianis, verum etiam in altero ſign. O. num. 57. in 4.

MCCLXX.

Digitized by Google

MCCLXX.

PESSINA SEBASTIANUS.

MIramur profectò Sebaſtianum Peſſinam Mediolanenſem Civem Bartholomæi Curtii Viri Cl., qui de Medicis apud Inſubres eruditionis ergo præſtantibus ſcripſit, atque Joannis Jacobi Mangeti diligentiam effugiſſe; nullibi enim in eorum Operibus mentio hujus occurrit. Fruditio tamen Sebaſtiani noſtri præclarum inter Phyſicæ Artis profeſſores locum eidem conciliat, cujus quidem Acta, & cætera ad eum ſpectantia pro Inſtituti noſtri ratione perquàm libenter daremus, niſi hæc omnia deleviſſet oblivio. Gaudemus igitur, quod omnium, ut credimus, primi tanti Viri laborem in publicam lucem revocemus.

Hic eſt liber ſic inſcriptus:

I. De Diabete, & de Cordis Polypo. *Mediolani, ex Typographia Archiepiſcopali*, 1634. in 4

MCCLXXI.

PETRASANCTA BARTHOLOMÆUS.

ETſi Clariſs. Sitonus ſuppeditaverit Stemma Genealogicum Familiæ Petraſanctæ Mediolanenſis, à Pagano prope finem Sæculi XIV. florente uſque ad Joannem medio Sæculo XVI. viventem, attamen in eodem Bartholomæum, de quo agimus, non inveni. Inter Mediolanenſes nullatenus ipſum recenſent Auctores infraſcripti, & Sitonus etiam loco citando. Claruit Vir iſte, uti Auditor Sacræ Rotæ Romanæ anno Chriſtianæ Redemptionis MDX. Nil amplius mihi datum eſt hactenus proferre de illo. Lectores itaque humaniſſimi accipiant pauca illa, quæ à Suis enixè rogatis haurire licuit, in quibus majorem profectò diligentiam fuiſſe cuperemus.

Leguntur de ipſo:

I. Deciſiones S. R. R. in maxima Collectione earumdem *Romæ*, & *Venetiis* edita.
II. Aliæ plures MSS. extant in Archivo Molis Hadrianæ.
Ita ex Chartario, & ex Joanne Baptiſta Cantalmajo in libro, cui titulus: „ Selectanea Rerum Notabilium „ ad uſum Deciſionum Rotæ Romanæ. *Romæ*, 1639. *in fol.* & Advocato Sitono in Chron. Colleg. J. PP. Artic. 325. pag. 75.

MCCLXXII.

PETRASANCTA CAROLUS.

CArolus Petraſancta Mediolanenſis claro genitus ſanguine, exactâ laudabiliter adoleſcentiâ, Clericis Regularibus Congregationis de Somaſcha, eorum inſtitutum amplexus, annumerari voluit; quo in Cœtu eruditionis, & optimæ indolis gratiâ plurimum enituit; nam in publico Veronenſia Urbis Lycæo multos per annos eloquentiam profeſſus eſt; cujus etiam peritiſſimus extitit, ut probè oſtendit in ſacris Orationibus, quas vel in Cœlitum commendationem, vel de aliis argumentis pronunciavit, petentibus ſæpè Inſubriæ Moderatoribus, Ducibus Venetorum, & Genuenſium, aliiſque Principibus, & Sacrorum Ordinum Præſulibus. Quadrageſimali tempure ſumma cum laude Dei Verbum populis annunciavit in Patria, Venetiis, Genuæ, Parmæ, Ticini, Alexandriæ, atque alibi, adſtantibus ſimul & mirantibus Apoſtolicis Nunciis, Patriarchis, Proceribus, ac Principum Legatis. Taurini quoque, & Bergomi per Adventum publicè oravit, magni ubique habitus. Licèt autem ſacris ſemper addictus eſſet ſtudiis, à Muſis tamen Italicis non abhorruit, quarum ergo unus extitit è Conditoribus Academiæ Faticoſorum hujus Urbis, in qua Cenſoris gradum promeruit, & Litterarii Cœtus Præfecturam geſſit. Plura ſuorum Collegia rexit, ſcilicet Ticinenſe, Ripaltenſe in Inſula Fulcheria ad Abduam, & Vercellenſe. Fuit etiam à Conſultationibus Sanctiſſimæ Inquiſitionis Alexandriæ, & pro ea librorum Cenſor Veronæ. Cùm autem Mediolani generalia Congregationis ſuæ Comitia celebrarentur, electus eſt à Secretis, quod munus prudentiſſimè adminiſtravit. Obiit exeunte Sæculo XVII.

Vulgavit hæc Opera:

I. Panegirici Sacri del P. Carlo Pietraſanta Prepoſito, e Cancelliere del Capitolo Generale della Congregazione Somaſca. *Milano, per il Ghiſolfi*, 1689. *in* 12.
II. Panegirico per San Rocco detto nella Miſericordia d'Aleſſandria. Extat in libro cui titulus: „ Panegirici Sacri d'alcuni Dicitori più inſigni de' noſtri „ tempi. „ *Milano, per il Monza*, 1663. *in* 12.
III. Aborti di Clio. Centuria di Sonetti in varj Argomenti. *Venezia, per il Valvaſenſe*, 1667. *in* 8.
IV. Centuria ſeconda. Hanc MS. apud Auctorem extitiſſe typis paratam teſtis eſt Picinellus.
V. La Pace coronata. Orazione per la concordia delle due Corone Cattolica, e Criſtianiſſima. *Milano, nella Stampa Arciveſcovile*, 1659. *in* 4.
VI. Orazione Funebre nell' Eſequie di D. Luigi Ponze de Leon, Governadore di Milano. Impreſſam fuiſſe cit. Picinellus aſſerit.
VII. Carmina ejus Italica duo, vulgo *Sonetti* habentur, unum in laudem Philippi Picinelli in hujus libro, cui titulus: Mondo Simbolico, alterum verò in libro Caroli Hieronymi Cavatii de Somalea inſcripto: Nuova Deſcrizione dello Stato di Milano.
VIII. L'Ingegno Maledico. In hoc Opere oſtendere nitebatur præclara ingenia alienis laboribus infenſa eſſe ſolere; illudque MS. prælo paratum apud Auctorem fuiſſe tradit Picinellus.

Laudatur in Athenæo ejuſdem Picinelli pag. 125.

MCCLXXIII.

PETRASANCTA FRANCISCUS.

EX geneſi Familiæ Petraſanctæ à Clariſs. Sitono contexta, agnovimus Franciſcum habuiſſe parentes Euſebium, atque Eliſabeth conjuges, claruiſſe verò uti Equitem Aureatum, necnon Ducalem Secretarium, itemque Camerarium ſub Galeacio Maria Sfortia Vicecomite Mediolani Duce VI. uſque ad annum Reparationis noſtræ MCCCCLXXIV., uxoremque duxiſſe Joannam de Riſiis. Pauca, quæ de ipſo vidimus, Virum hunc certè in Hiſtoria Romana, atque in Poëſi Latina ſummopere eruditum oſtendit: plura ideo illum ſcripſiſſe procul dubio credendum eſt, quæ tria ferè Sæcula jam tranſacta nobis rapuerunt.

Hæc de ipſo vidimus

I. Epiſtola II. Romanæ Hiſtoriæ ſumma eruditione refertæ ad Petrum Candidum Decembrium. Datæ ſunt Mediol. anno MCCCCLVI. cum Reſponſionibus ejuſdem Decembrii. Extant in MS. Codice Epiſtolarum iſtius aliàs à nobis jam relato Bibliothecæ Ambroſianæ in fol.

II. Epi-

II. Epigrammata V. ad ſupradictum Petrum Candidum Decembrium. Sunt in Codice MS. Operum juvenilium ipſius Decembrii in Bibliotheca Clericorum Regularium Teatinorum Collegii Divi Antonii hujus Urbis alibi citato, qui inſcribitur vigeſimus primus: utinam alii invenirentur.

Videndæ Schedæ Sitonianæ, ubi adſunt Tabulæ Joannis Molli de Belinzona Ducalis Cancellarii datæ die XXXI. Auguſti anno MCCCCLXXVI. in quibus mentio eſt Franciſci noſtri.

MCCLXXIV.

PETRASANCTA JO. PETRUS.

INter J. PP. Collegiatos Nobiles hujus Urbis adſcriptus fuit Joannes Petrus Petraſancta, anno poſt Chriſti Adventum MCCCCLXXXIV. Patremque habuit Stephanum. In eo non tantùm Legum peritia, atque ſingularis eruditio illuxit, ſed Poëſi quoque Italica, atque eleganti dicendi arte Tulliana ſummopere delectatus eſt, uti ex infraſcriptis, etſi paucis, ſui ingenii monumentis facilè agnoſci poteſt. Alii poſt me feliciores plura invenient de Viro iſto proculdubio inter Doctos referendo. E vivis abiit Anno reparatæ Salutis MDXIV.

Hæc interim damus de eo:

I. Carmen optimum Italicum, vulgò *Sonetto*, pro Reſponſione alterius, quod eidem dedit Gaſpar Vicecomes, cujus laudes ſuo loco Lector habebit. Sic incipit:

Rotta è l'aſpra catena, e 'l fiero nodo &c.

eſt inter Carmina MSS. Vicecomitis, ut in eodem dicemus.

II. Epiſtolæ plures Latinæ ad Antonium Cremonam, Jacobum Modoëtienſem, atque Antonium Panormitam. Extant in Cod. MS. Ambroſ. ſign. H. num. 49. in 4

III. Conſolatoriæ. Earundem ipſemet meminit in Epiſtola ad dictum Jacobum Modoetienſem ſcripta, cui illas miſerat, & judicium ejus ſe expectare profitetur.

Memoratur in Schedis Mazzucchellianis, & in Chronico Sitoniano J. PP. pag. 63. art. 299.

MCCLXXV.

PETRASANCTA LUDOVICUS.

FRanciſcum Petraſanctam Mediolanenſem Nobilem Civem Patrem habuit Ludovicus, qui Phyſicis ſtudiis delectatus, circa medium ſæculum XVI. ægros juvando plurimùm Inſubribus profuit. Eruditionem ejus in Medica Facultate commendarunt plures inferiùs recenſendi, qui etiam Scripta ejus memorant, tametſi titulos eorum nullus indicaverit, neque aliquis locum, ubi MSS. delitеſcant, vel ubi lucem viderint, promat. Frater illi fuit Joannes Baptiſta inter Collegiatos Juriſperitos cooptatus, qui obiit circa annum MDXXV. Ludovicus autem adhuc in vivis erat anno MDXLVIII., atque Oppidum Lignani eo tempore incolebat, ut patet è publicis Tabulis apud JC. Sitonum extantibus.

Scripſit igitur:

I. Aliquot Opera Medica eruditione referta.

Agunt de ipſo Curtius pag. 55. libri ſui de Script. Medicis Mediolan. Paulus Moriggia Antiquitat. Mediol. lib. IV. cap. 21., & in Hiſt. B. M. V. Caravagii cap. 7., nec non in Nobilit. Mediol. lib. III. cap. 14. atque JC. Sitonus ſupra citatus in Schedis.

MCCLXXVI.

PETRASANCTA MARSILIUS.

MArſilium Petraſanctam Mediolanenſem Philippi filium quanta ornaverit Phyſicarum rerum peritia, Paulus Moriggia loco infra citando ſpertè teſtatur; ait enim ipſum apud Inſubres magna in exiſtimatione fuiſſe habitum, quòd in Medica Facultate excellentiſſimus & appellaretur, & foret. Ipſum inter Collegiatos hujus Metropolis Phyſicos recenſitum, & ſub Maximiliano Maria Sfortia Mediolani Duce, anno MDXVI Decurionem Patriæ extitiſſe, ac poſt decennium obiiſſe, aſſerit Curtius. Fratrem habuit Paulum JC. C. Urbis Decurionem, ac tandem Ducalem Senatorem, de quo mox dicendum. Utinam autem, quemadmodum ante nos optavit Curtius ipſe, Moriggia citatus Auctoris hujus Opera laudans, vel eorum titulos indicaſſet, vel MSS. ſint nec ne poſteris ſignificaſſet, etenim nobis licuiſſet majora forſan de præſtantiſſimo Viro proferre.

Hoc tantùm interea Lectoribus exhibemus de Marſilio, ipſum videlicet ſcripſiſſe:

I. Opera Medica laudatiſſima.

Commendant illum præfati Moriggia Nobilit. Mediol. lib. III. cap. 14. Curtius de Script. Medicis Mediol. pagg. 55. & 274. JC. Sitonus in Chron. Collegii Phyſicor. hujus Urbis MS. penès eundem Auctorem, & Picinellus in Athenæo pag. 414.

MCCLXXVII.

PETRASANCTA PAULUS.

EX Philippo Petraſancta natus eſt Paulus Marſilii Phyſici clariſſimi mox laudati frater; lucemque vidit in Pago, cui nomeo *Maccanatto*, in Agro Albairati Ducatus Mediolanenſis. Legibus præcipuè dedit operam Paulus noſter, in quibus Lauream promeruit, atque anno MDXII. Collegium Juriſperitorum hujus Metropolis eſt ingreſſus. Idcircò tamen non abhorruit ab aliis etiam amœnioris naturæ ſtudiis, Matheſeos ſcilicet, atque Poëſis, quæ litteraria ornamenta magnam Viro exiſtimationem peperere; adeo ut Franciſcus II. Sfortia Mediolani Dux, ex Patriæ Decurione, ipſum ad Senatoriam Cathedram evehendum cenſuerit circa annum MDXXV. Perpetuum otio bellum cùm indixiſſet, Carminibus utrâque linguâ pangendis, & quibuſdam etiam proſâ conſcribendis inſudare conſueverat. Exceſſit anno MDXLVII.

Opera illius hæc ſunt:

I. Carmina plura tam Latina, quàm Italica. Laudantur à Picinello mox citando, qui tamen ſilet an MSS. ſint, vel edita.

II. La Coſmografia Univerſale del Mondo. Opus hoc ab Auctore Italicis heroicis verſibus conſcriptum fuiſſe, & doctiſſimis Commentariis illuſtratum, aſſerit Picinellus ipſe, citato Moriggia, verùm ambo ubi ſervetur, vel utrum in lucem prodierit, reticent.

III. Elegia ad Franciſcum I. Gallorum Regem. MS. ſervatur in Biblioth. Regia Pariſienſi Cod. 8153. ex Montfauconio in Biblioth. Bibliothecarum MSS. Tom. II. pag. 796

Inter Epiſtolas Italicas Petri Aretini, quæ ſub nomine Parthenii Etiri prodiere *Venetiis*, 1637. in 8. geminæ leguntur ad Paulum noſtrum ſcriptæ pagg. 166., & 209.

Ejus cum laude mentio eſt apud Moriggiam in lib. III. cap. 14. Nobilit. Mediol. J. C. Sitonum in Chron. J. PP pag. 85. art. 367., ac in Schedis, Landum de Senatu Mediol. pag. 149., & Picinellum in Athenæo pag. 454.

MCCLXXVIII.

PETRASANCTA PETRUS.

PEtrus Petraſancta Mediolanenſis, cujus acta fruſtra apud omnes quæſivimus, eruditionis ſuæ gratiâ à P. Mazzucchello in Schedis, ſæpè à nobis laudatis, plurimùm commendatur, qui tamen de parentibus, annoque illius emortuali omnino ſilet. Geographiæ ſtudiis ipſum addictum fuiſſe Opus infra memorandum teſtatur. Gratiſſimus fuit Eruditiſſimo Cardinali Petro Bembo, inter quem & Petrum noſtrum litterarum commercium fuit. Adhuc erat inter mortales anno poſt Chriſtum natum MDXXXVII.

Scripſit Opus hoc titulo

I. Geographia: ad Franciſcum I. Gallorum Regem Chriſtianiſſimum. MS. ſervatur in Bibliotheca Regia Pariſienſi.
Cardinalis Petri Bembi ſupralaudati Epiſtola ad eundem, data Patavii Kal. Octob. MDXXXVII. legitur inter ipſius editas.
De eo Labbeus in Biblioth. MSS pag. 49., & citatus Mazzucchellus in Schedis.

MCCLXXIX.

PETRASANCTA RICHARDUS.

RIchardus, ſeu Rizardus Petraſancta J. C. Mediolanenſis floruit annis MCCCCXCVIII., & MDXIII. Patrem habuit Paganum Petraſanctam Georgii filium, qui medio Sæculo XV. inter Decuriones Mediolani numerabatur. De ipſo parùm Picinellus ex Moriggia locutus eſt in ſuo Athenæo, ſed cùm Clariſs. P. Gaſpar Beretta in ſuis Schedis adnotaverit, ſe vidiſſe Papiæ Opus MS. Richardi de Jure Fiſci, ut infra, mihi datum eſt inter Scriptores noſtros eum proferre, & libentiſſimè.

De ipſo igitur damus

I. De Jure Fiſci à primordiis Principum, Reipublicæ, & Ducum Mediolanenſium, uſque in hæc tempora. MS ingentis molis, teſte ſupramemorato P. D. Gaſpare Beretta in ſuis Schedis, aſſerente Opus præ manibus ſuis habuiſſe Ticini, ſed ubi nunc reperiatur ignoramus.
II. Allegationes plures Juridicæ, ex Picinello.
III. Conſultationes item Juridicæ, teſte eodem.
Ex Moriggia lib. III cap. 14. Nobil. Mediol., ſupradictus Picinellus pag. 482.

MCCLXXX.

PETRASANCTA VINCENTIUS.

EX Petraſancta Mediolanenſi Familia prodiit etiam Vincentius, qui contempto ſæculo, atque paternæ domus commodis poſthabitis, Prædicatorum Ordini adſcribi poſtulavit. Id cùm ob ingenii præſtantiam, bonamque indolem haud ægrè obtinuiſſet, in eo Cœtu doctrinæ laude floruit in Theologicis præſertim diſciplinis; qua de cauſa à Scriptoribus ejuſdem Inſtituti celebratur. Inter eos Quetif, & Eccard loco inferius memorando plura differunt de illius nomine atque Patria, monentes inſuper, Auctorem hunc à Lipenio in Tomo II. Bibliothecæ Theologicæ pag. 601. Franciſcum Vincentium nuncupatum fuiſſe: atque cenſent Lipenium ſiglas illas Fr. nomini præfixas perperam interpretatum eſſe Franciſcum, cùm potius Fratrem, qui regularium nominibus ſolet prænotari, intelligere debuiſſet. Cæterum ajunt, Vincentium à Rovetta inter Inſubres recenſeri, cui favere aſſerunt Leandrum Alberti nonnulla de Petraſancta Familia in Deſcriptione Italiæ, fol. 36. differentem.

Scripſit & vulgavit Opus hoc titulo

I. Tabulæ V. doctrinam ſeptem Sacramentorum complectentes. *Monachii*, 1577. in 8.
De ipſo meminere cit. Quetif, & Eccard in Script. Ord. Præd. Tomo II pag. 246. Rovetta ad annum MDLXXXIII., & Altamura citatis Simlero, & Poſſevino, ad annum MDLXXVII.

à S. PETRO AQUILINUS.

V. SERTORIUS CÆSAR.

MCCLXXXI.

PETRUS.

NOn parùm honoris huic meæ Bibliothecæ affert Petrus, de quo nunc dicturi ſumus. Ejus Patriam (quidquid alii dubitarint) Mediolanum fuiſſe ſatis oſtendunt Epiſtolæ Divæ Catharinæ Senenſis, ut mox Lector ſub oculis habebit; Cognomen verò ipſius ætas invida nobis eripuit. Sancti Brunonis Regulam profeſſus eſt inter Carthuſianos, & quod Canonicus S. Salvatoris Bononienſis extiterit nonnulli contendunt. Franciſci Sadarini Volaterrani Epiſcopi, & Alexandri VI. Pontificis Max. Referendarii familiaritate, ſingularique amicitia decoratus fuit, idcircò iſtius favore fretus, Congregationem Clericorum Regularium, quam à proprio nomine S. Petri vocari voluit, in Eccleſia D. Michaëlis nuncupata, in Monte Corbulo, milliario circiter XII. prope Senarum Civitatem ſito, inſtituit Sæculo XVI. ineunte. In ea viventes Alumni Apoſtolicos primævæ Eccleſiæ Clericos, charitate, paupertate, orationibus, ac ſolitudine æmulabantur, ideoque Summus Pontifex Julius II. Regulam eandem à Petro noſtro ſcriptam Apoſtolicis Litteris confirmatam voluit. Quantùm Vir iſte pietati deditus fuerit, ſatis ſuperque demonſtrant Epiſtolæ ſupradictæ D. Catharinæ Senenſis ad eum ſcriptæ, in quibus Dei Virgo filium ſuum pluries Petrum vocat, & invicem ad vitam perfectiorem, imò ſanctiſſimam profitendam contendunt. Jacet Venerabilis titulo inſignitus in Eccleſia ſupramemorata D. Michaëli ſacra, & ut homo litteratiſſimus ab infraſcriptis Auctoribus declaratur. Dolendum interea eſt, quod nobis datum ſit tantummodo hæc, quæ ſequuntur, recenſere,

Scilicet:

I. Conſtitutiones Congregationis Regularis S. Petri Apoſtoli in Monte Corbulo, teſtibus infra citandis.
II. Litteræ plures Aſceticæ ad Divam Catharinam Senenſem, ut eruitur à duabus ipſius Virginis Sanctæ ad eundem Petrum ſcriptis, quæ ſuperſunt inter Opera ejuſdem edita *Lucæ*, 1721. T. II. pagg. 389. & 497. ubi ſic: *à Pietro da Milano dell' Ordine della Certoſa.*
Ex Gabriele Pennotto in Hiſtoria tripartita. *Romæ*, 1624. *in fol.* Lib. II. cap. 54. pag. 483. Mozzagrugno lib. I. in fine. Raphaële Volaterrano in Commentariis, & ex Martyrologio Carthuſiano breviter edendo ab amiciſſimo doctiſſimoque Nicolao Sormano.

PHILARGHUS PETRUS. V. ALEXANDER V.

à S. PHILIPPO ANGELUS MARIA. V. QUADRIUS.

MCCLXXXII.

PHILIPPUS.

PHilippus Nobilis Civis Mediolanenſis in ipſo naſcentis Chriſtianæ Religionis initio, cùm truculenta Ethnicorum rabie Fideles impeterentur, hortante Sancto Cajo hujus Metropolis Antiſtite, Evangelii luce perfuſus, cum pluribus aliis etiam è Familia ſua baptizatus eſt. Tanto autem Fidei ardore flagrabat Vir iſte ſanctiſſimus, ut Hortos, quos extra Urbis muros in ea regione, quæ ad Vercellenſem Portam ſpectat, poſſidebat, in Chriſtianorum, & Martyrum præcipuè ſepulchretum converterit. Ædes etiam illius Caſtritianus Caji in Mediolanenſi Præſulatu ſucceſſor in domum Orationis commutavit, quò Fideles ad Sacramenta ſuſcipienda confluebant. Non procul ab eis duas alias ad conveniendum, & litandum Deo ſacravit Ædes, quæ à Conditoribus omnes vocabulum ſortitæ ſunt, ita ut prima Philippi patris, ſecunda verò Portii, tertia denique Fauſtæ Filiorum ejus Baſilica nuncuparentur. Superſunt adhuc ætate noſtra, & ſacra vetuſtate, & Sanctorum pignoribus in eiſdem repoſitis venerabilia loca; Philippi ſcilicet Baſilica olim Sanctis Martyribus Nabori & Felici dicata, nunc autem nova molitione reſtituta, Sanctoque Franciſco Minorum Patri ſacra: Portiana item illa eſt, quæ nunc S. Victoris ad Corpus dicitur; Fauſtæ autem Baſilica pars illa cenſetur Ambroſiani Templi, ubi vetuſtiſſimum ſupereſt Sacellum Sancti Satyri Confeſſoris, Magni Ambroſii hujus Urbis Patroni Fratris. Ut autem ad Philippum ſermo redeat, is Sanctorum Martyrum Mediolanenſium Protaſii, & Gervaſii Corpora in ſuis Ædibus, de quibus ſupra egimus, furtim arrepta ſepelivit, Portio illius filio ſupralaudato tam pium opus juvante. Et hujus quidem loci eſſe duximus Lectores noſtros monere apud nonnullos Mediolanenſium Rerum Scriptores Philippum noſtrum appellatum cognomento Oldanum, & poſt multa ſanctè geſta in Baſilica ſua ſepultum fuiſſe, Beati titulo decoratum. Plura verò de ipſo nobis offert Chronicon, ſive potiùs Pſeudochronicon Lucio Flavio Dextro Sancti Hieronymi Coævo adſcriptum, quod anno MDCXXVII. typis Lugdunenſibus prodiit, cum Commentariis Franciſci Bivarii. Ibi Philippus noſter in hæc verba laudatur ad annum Chriſti XCI. num. 6. „ Philippus cognomento Philotheus, qui priùs Corpora Sanctorum „ Martyrum Gervaſii, & Protaſii, Civium ſuorum „ Mediolanenſium, Mediolani ſepelierat, converſuſque in Campo Laminitano à Sancto Paulo, illum „ ſecutus, adhæſit Clementi; à quo Legatus miſſus in Hiſpanias, Toleti, Barcinone, Cæſarauguſtæ, Hiſpali, Valentiæ, & in multis aliis Urbibus prædicat. „ His Flavii Dextri verbis ſua Bivarius ſubdit, quibus ait, Philippum adhuc Ethnicum à Nerone Provinciæ Arevatum Præſidem datum fuiſſe, quo in munere à Paulo Apoſtolo repertum ad Chriſtum fuiſſe converſum anno Salutis LXIV. Romæ ipſum interfuiſſe Apoſtolorum Martyrio, hinc Mediolanum regreſſum, Gervaſii, & Protaſii neci adſtitiſſe, & eorum duxiſſe funera, hiſtoriamque ſcripſiſſe à Divo Ambroſio poſtmodum cum ipſorum Lipſanis repertam. Philotheum autem dictum ob eximium in Deum amorem. Annum Legationis ejus in Hiſpanias aſſignat XCIII. Redemptionis noſtræ, citato Methodio in Vita S. Dionyſii; ac Sancto Braulione Cæſarauguſtano Epiſcopo in additionibus ad M. Maximum, nec non aliis Auctoribus. Eum ſubdit Evangelium diſſeminaſſe in Gallia, Cantabria, Vaſconia, & Hiſpaniis, in quam Provinciam ter perrexiſſe ſcribit eundem, primò quidem Ethnicæ adhuc ſuperſtitioni addictum, officiumque Præſidis Arevatum gerentem; ſecundò Diaconum Leonis Epiſcopi Rothomagenſis, tertiò demum Epiſcopum, atque Clementis Pontificis Legatum. Citat etiam Julianum quendam initio Chronici ſui aſſerentem, Philippum noſtrum paulò poſt Sanctum Eugenium Toletanæ Eccleſiæ præfuiſſe Antiſtitem. Profert poſtremò, Dextrum aſſeruiſſe ad annum ipſum XCI. num. IX. Scriptorem hunc noſtrum prædicaſſe Barcinone ſub M. Mancino ejuſdem Urbis Duumviro, ibique menſes aliquot conſtitiſſe. Hæc omnia, quæ ex Flavio Dextro, atque illius interprete Bivario retulimus, intulit Jo. Petrus Puricellus in Opus ſuum, cui titulus: Diſſertatio Nazariana toto fermè capite CLXXII., & quamvis dubius jure ſit de hujus Chronici veritate, nititur tamen num. XIII. Scriptores Mediolanenſes aſſerentes Philippum à S. Cajo Epiſcopo baptizatum, cum Flavio Dextro eum à Paulo converſum narrante conciliare, ut ſcilicet ad Chriſti Lavacrum à Cajo perductus, ab Apoſtolo poſtmodum ad Sacros Ordines ſuſcipiendos inductus fuerit. De Philippo Mediolanenſi ſcripſit etiam Joannes Tamayo Salazar in Martyrologio Hiſpano, Tomo V. ad diem XI. Kal. Novemb. ubi eadem fermè repetit, quæ ex Flavii Dextri Chronico, & Bivarii Commentariis delibavimus; addens, ipſum Diſcipulum fuiſſe S. Dionyſii Areopagitæ, cùm in Athenienſi Urbe litteris daret Operam, & demum in pace quieviſſe Laminii, hodie *Montiel*, quæ Urbs eſt Carpetanorum, die prædicta XI. Kal. Novemb. anno Chriſti CVI. profertque vetuſtum Epigramma, extans in Collectione MSS. Auli Hali, licèt ad Proſodiæ rigorem non conſcriptum.

Me Mediolanum genuit, me inſtruxit Athenæ,
Gallia me patrem noſcit, Ibera Sophum.
Hanc ter luſtravi, primùm cum agmina plebis
Direxi rector, dulcis Areva, tuæ.
Hincque Leonis poſt veſtigia ſacra ſequutus,
Gervaſio comite Martyre poſtque meo.
Denique Clementis mandata huc ſancta Magiſtri
Obediens, noſter Urbes amœnat amor.
Tuncque Tolete tuæ firmavi munera Sedis,
Qua Chriſtum ſemper hoſtia ſancta placet.
Poſtea me Populus cognovit ſæpe Magiſtrum
Sacratæ legis, quæ viret uſque diù.
Tum Mediolani Sacros conſpicere duxi
Propitior lares, quos veneratur amor.
Hinc dies undecimus, mihi lætus, noſtra Kalendæ
Menſe Novembris erat, grandia buſta parat.
Gratulor Hiſpanis, Galliſque & gratulor, Orbi
Catholico grates ſolvere amore cogor.

Plures idem Auctor citat Scriptores ad ſententiæ ſuæ confirmationem, tum ſubdit Acta ejuſdem Philippi à ſe conflata, citatis etiam fontibus unde ipſa deducit. Egerat jam de ipſo Philippo ad diem XIX. Junii pag. 558. T. III. ubi comprobat prædicationem S. Gervaſii Mediolanenſis M. in Hiſpania, quò cum Philippo contenderat

derat ex celebri ejuſdem Sancti Martyris Officio in omnibus Eccleſiis Hiſpaniarum, ut ex pervetuſtis earum Breviariis apparet, nullo prorsùs deficiente à Muzarabi ad ultimum. Libuit Noſtratium & Exterorum ſententias de Philippo noſtro Lectorum oculis ſubjicere, litem tamen Eruditioribus linquimus dirimendam. Priuſquam verò illius Opus memoremus illud præmittendum cenſuimus Viros Clar. Bollandi Continuatores ad diem XIX. Junii, Libellum à Philippo conſcriptum, in quo leguntur Acta SS. Martyrum Protaſii, & Gervaſii ſuppoſititium exiſtimaſſe non minus ac Epiſtolam, ubi Libellus ipſe inſertus eſt, & quæ ſub S. Ambroſii nomine circumfertur. Verumtamen cùm non defuerint Viri eruditiſſimi, qui Libellum ipſum ſuſceperint, & illius teſtimonio uſi ſint (quos inter S. Petrus Damiani S. R. E. Cardinalis & ſanctitate, & doctrina celeberrimus, cui Opus Philippi authenticum & genuinum adeò viſum fuit, ut ipſum veraciſſimam hiſtoriam nuncupaverit, & citaverit in Sermone de S. Vitali. & Valeria, atque jam laudatus Jo. Petrus Puricellus, qui Libellum ejuſmodi in præfata Diſſertatione Nazariana ſæpiſſimè profert ut legitimum) Scriptorem hunc debita commendatione fraudare noluimus, liberum cuilibet relinquentes quicquid placuerit arbitrandi.

Opus igitur illius eſt:

I. Libellus de paſſione SS. Protaſii, & Gervaſii Martyrum Mediolanenſium. Habetur apud Metaphraſtem, Surium, Puricellum, alioſque plures.
Memoratur Philippus noſter, præter citatos, à Ripamontio, cæteriſque Mediolanenſium Rerum Scriptoribus, & Beatus cum filiis Portio, atque Fauſta nuncupatur à Boſca in Martyrol. Mediol. in notis ad diem Kal. Novembris.

MCCLXXXIII.

PICINELLUS CÆSAR.

MIrandum profectò eſt diligentiam Abbatis Picinelli effugiſſe Cæſarem ſuimet cognominis, & forſan ejus gentilem, Petri Franciſci filium, cùm liber ab ipſo typis commiſſus anno MDCXLIII. ſub oculis ejuſdem eſſe potuerit. Huic Operi argumentum præſtat Tabularium publicum hujus Metropolis, vulgo dictum Officium Statutorum, ſeu Officium Panigarolarum, ubi reponi juſſerunt Optimi Principes ſupremas Teſtatorum voluntates, donationes, dotales Tabulas, Privilegia, Magiſtratuum Edicta, cæteraque hujuſcemodi ad commune poſteritatis bonum. Quod utinam ætate hac noſtra, quemadmodum olim, floreret. Huic igitur Archivo nonnullos annos præfuit Cæſar noſter publicus Tabellio, qui mente revolvens ſæpe temporis injuriâ laudabilium etiam rerum monumenta perire, optimum duxit Opus conſcribere,

Hoc titulo:

I. Monumenta Officii Statutorum (vulgo Panigarolæ) Inclytæ Civitatis Mediolani, per Notarium Cæſarem Picinellum, ejuſdem Gubernatorem collecta, atque in ordinem digeſta: ad Comitem Joannem Borromæum. *Mediolani, apud Montiam*, 1643. *in* 4.
E Schedis Sitonianis.

MCCLXXXIV.

PICINELLUS CHRISTOPHORUS.

CHriſtophorus Picinellus à Vatiſio Ord. Min. cùm fuerit diſcipulus, & ſocius S. Joannis de Capiſtrano, ſub tanto Magiſtro, & Doctore non eſt dubitandum, quin tam eximio exemplari ſimilis fuerit, eo vel maxime quia eidem Capiſtranenſi ad Regulam Seraphicam propagandam, & Obſervantiam ſtabiliendam in Germania adjutor fuit. Antequam Religionem ingrederetur, jam multâ doctrinâ clarebat, cùm fuerit in ſæculo J. U. Doctor. Seraphico Habitu indutus, fuit egregius Theologus, & Concionator magni nominis, totque virtutibus exornatus, titulum Beati apud ſui ævi fideles obtinuit. Corpus ejuſdem jacet in Templo S. Angeli hujus Urbis, atque memoria illius recolitur die XXVI. menſis Septembris.

Habemus de ipſo:

I. Declarationem ſuper Regulam S. Franciſci.
II. Ordinis Privilegia ab eo compilata, & declarata.
III. Privilegia Guardiani Montis Sion, & Fratrum in Syria & Palæſtina habitantium collecta, ſuiſque Notulis illuſtrata.
IV. Vitam S. Joannis à Capiſtrano.
Quæ omnia aſſervantur MSS. in Archivo Conventus S. Iſidori Romæ, ubi Lucas VVaddiogus Annales Seraphicæ Religionis compoſuit, cùm in ſuo Catalogo Scriptorum Ordinis Minorum in pag. 90. de eiſdem Scriptis dicat, præcipuè loquendo de Vita Sancti Joannis de Capiſtrano: *Satis diffuſèque nobis uſui fuit non mediocri*. De eodem quoque ſcripſere Arturius Rothomagenſis, Franciſcus Gonzaga, Marcus Uliſiponenſis, Thomas à Mantua, Joannes Baptiſta Caraſius in Theatro Sacro, nec non Abbas Picinellus in ſuo Athenæo Litteratorum Mediolanenſium pag. 159.

MCCLXXXV.

PICINELLUS FRANCISCUS.

FRanciſci Picinelli natalem annum, parentumque nomina nos Lectoribus proferre vetat Abbatis Picinelli ſilentium, quod certè ab ejuſdem Familiæ Viro minimè fuerat expectandum, quodque magis mirum videtur, nec ejus Opera dedit ex integro. Accepimus tantùm ab ipſo, Franciſcum litteras humaniores in Scholis Palatinis didiciſſe ſpatio annorum XXIII. Poſtea Sacerdotali dignitate inſignitus Philoſophiam atque artem dicendi Latino, nec non Italico ſermone ſummoperè coluit. Poëſim quoque adamavit ſtylo tam ſerio, quàm jocoſo, itaut amorem exiſtimationemque Virorum doctrina præſtantium ſui ævi ſibi conciliaverit, inter quos numerantur Lellius Biſciola, Joannes Antonius Gabutius, Paulus Æmilius Terzagus, Hieronymus Boſſius, Joannes Baptiſta Saccus, Octavius Airoldus, Petrus Cantonus, Franciſcus Cagnola, Julius Cæſar Carcanus, nec non M. Antonius, & Cæſar fratres Montii, à quibus omnibus & ſignanter à Petro Vincentio Carpano, Franciſcus noſter laudatur, uti Vir eruditiſſimus atque præſtantiſſimus. Charus extitit Monachii Principi Litterarum, ac Litteratorum fautori eximio, ipſique dicavit Auctor noſter nonnullas ſuas Lucubrationes,

Quæ ſunt:

I. Opuſcula varia erudita. *Mediolani, apud Jacobum Lantonum*, 1617 *in* 8. Continet autem:
   Dialogos XVII.
   Orationes II.
   Præfationes II.
   Epiſtolas plures ad varios Viros doctos à nobis ſupra recenſitos.
   Oratiunculas XVII.
II. Dialogus de Autumni vacationibus. *Mediolani, apud Malateſtam*, 1599 *in* 4.
III. Diſcorſo ſe ſia ſtata prima la Gallina, o l'ovo, *Milano, ſenza nome dello Stampatore, e l'anno*, *in* 8.
IV. Carmen latinum in laudem Auguſtini Gambarelli: extat in libro Oppoſitionum ejuſdem Gambarelli, de quo jam diximus.
Videndus eſt Abbas Picinellus in Athenæo pag. 218.

MCCLXXXVI.

MCCLXXXVI.

PICINELLUS PHILIPPUS.

EX Vita quam ſibi metipſi texuit Abbas Philippus Picinellus, & ex eis, quæ de illo ſcripſit Clariſs. Roſinus in ſuo Lycæo Lateranenſi, pauca hæc excerpſimus ad Virum iſtum de rebus ſacris, atque de eruditione Mediolanenſium optimè meritu, ſaltem pro more ſuorum temporum. Carolus Franciſcus vocatus fuit in ſæculo, atque Mediolani natus eſt die XXI. Novembris MDCIV. Patre Fulvio Cauſidico. Litteras percepit humaniores in Scholis Arcimboldiis ſub Alexandro Rubino; Rhetoricam verò tradente Vincentio Gallo è Congregatione Clericorum Regularium S. Pauli: tum Dialecticam in Academia Braydenſi ſub Alphonſo Cignata Soc. Jeſu. Annos natus duodeviginti, tertio Kalendas Junias inter Lateranenſes Canonicos, aſſumpto Philippi nomine, cooptatus eſt, Ordinem regente Celſo Dugnano. Cremonæ, & Placentiæ Philoſophicas, & Theologicas Scientias coluit ſub Gregorio Taberna Mortarienſi, & Petro Franciſco Montalerio Caſalenſi. In Generalibus Comitiis Bononienſibus donatus Laureâ tyronibus erudiendis præficitur in Cœnobio Sanctæ Mariæ Gratiarum Rhegii. Brixiæ ſacras paginas pomeridianis Concionibus è ſuggeſtu publicè interpretatus eſt in Templo Sanctæ Afræ, quod etiam per decennium in aliis Urbibus peregit. Per annos quadraginta Quadrageſimales Conciones habuit, ut plurimùm in Cathedralibus præcipuarum Italiæ Urbium Epiſcopis accceptiſſimus, præſertim verò S. R. E. Cardinalibus Roſetto, Lodoviſio, Ottobono, & Littæ. Præfuit Prior Cœnobio Sanctæ Mariæ de Paſſione per triennium. Hinc ex Privilegio Abbas, Menaſii, Creſcenzagi, & Caſoreti Monaſteria rexit. Suadente Paulo Areſio Derthonenſi Epiſcopo ſua Volumina edere cœpit, quorum mox titulos dabimus. Juvat hìc interim referre exaſticon Caroli Franciſci Capræ Comitis etiam à Roſino relatum, in Auctoris noſtri laudem.

Sidereos Picinelle cies, & concipis auſus,
Myſtica dum Sancti Præſulis acta canis.
Hinc pia voce prius, dein profers dogmata verbis,
Cœlica queis facilem pandis ad aſtra viam.
Macte age: nam Cœlo duplex te palma manebit,
Vel quia tu traberis, vel quia corda trabis.

Nunc Opera ejus recenſemus:

I. I Pregi della Ghirlanda Civica: Sacro Diſcorſo del P. D. Filippo Picinelli Milaneſe, Canonico Regolare Lateraneſe, fatto da lui nel Senato dell' Eccellentiſſima Repubblica di Lucca il IV. Sabato di Quareſima dell'anno MDCXXXV. *In Piſa, per Franceſco Fangoli*, 1635. *in* 4.

II. La Nube Sacra: Panegirico in lode della Beata Rita Vergine Luccheſe, dedicato a Filippo Farinelli Capitano, e Cavaglier di S. Stefano. *Lucca, per Baldaſſare Giudici*, 1634. *in* 4.

III. Panegirici II. in lode di S. Petronio. *Bologna, preſſo il Tebaldini*, 1634. *in* 4. *ed ivi per Clemente Feroni*, 1639. *in* 4.

IV. L'Etna Nevoſo: Panegirico per S. Ignatio Lojola. *Piſtoja*, 1647. *in* 4.

V. L'Iride Sacra di Maria: Panegirico. *Como*, 1661. *in* 4.

VI. Il Cherubino Quadriforme: Panegirico per S. Aldobrando. *Bologna, preſſo il Ferroni*, *in* 4.

VII. Applauſi Feſtivi, o ſiano Panegirici varj *Venezia, per il Tomaſini*, 1649. *in* 12., *ed in Milano, preſſo Dioniſio Gariboldo*, 1650. *in* 8.

VIII. Encomj Sacri, o ſia Volume II. di Panegirici. *Milano, preſſo Ponzio, e Piccoglia*, 1658 *in* 8. Utrumque ſermone latino lucem vidit *Lipſiæ*, 1698. *in* 4.

IX. L'Aurora Evangelica. Panegirico per S. Siro. *Pavia, preſſo il Porro*, 1657. *in* 4.

X. Due Diſcorſi Accademici. *Milano, preſſo Ponzio, e Piccoglia*, 1658. *in* 8.

XI. Tributi di lode offerti all' eroiche virtù d'alcuni Santi, o ſia Volume III. de' Panegirici. *Milano, preſſo il Vigone*, 1675. *in* 4.

XII. L'Ombrone conſolato: Epitalamio. *Piſtoja*, 1648. *in* 4.

XIII. L'Idea del Principe Repubblichiſta, o ſia Vita di Carlo Contarini Doge di Venezia. *Milano, per il Piccaglia*, 1664 *in* 12.

XIV. Il Mondo ſimbolico. *Milano, per il Piccaglia*, 1653. *in fogl. Seconda edizione. Ivi, per Franceſco Vigone*, 1669. *in fogl. Terza edizione, con aggiunte, e con un copioſo Indice fattovi dall' Autore. Ivi, per lo ſteſſo Vigone*, 1680. *in fogl.*, & latinè editus *Lipſiæ*, 1695. *in fol.*

XV. Lumi, e Rifleſſi, cioè 4000. Scritture illuſtrate con erudizioni profane. *Milano, per Franceſco Vigone*, 1667. *in fogl.* Hoc Opus in Latinum ſermonem converſum, editum eſt *Francofurti*, 1703. *in fol.*

XVI. Fatiche Apoſtoliche, o ſia Quareſimale primo, e ſecondo, e dupplicato Avvento. *Milano, preſſo il Vigone*, 1672. 1673., *e* 1674. *Tom. III. in* 4. Prodierunt etiam latino ſermone *Auguſtæ Vindelicorum*, 1711. *Tom. III. in* 4.

XVII. Fœminarum Sacræ Scripturæ Elogia. *Mediolani, typis Archiepiſcopalibus*, 1657. *in* 8., *& Noremberga*, 1694. *in* 12.

XVIII. Atteneo de' Letterati Milaneſi. *Milano, preſſo il Vigone*, 1670. *in* 4.

XIX. Le maſſime de' Sacri Chioſtri ricavate dalla Regola di S. Agoſtino, e ſpiegate in cento Diſcorſi. *Milano, preſſo il Vigone*, 1678. *in* 4. Hæ quoque in Latinum verſæ lucem viderunt *Norimbergæ*, 1696. *in* 4.

XX. Simboli Verginali, o ſiano 50. Diſcorſi in onore di M. V. *Milano, preſſo il Vigone*, 1679. in 4. & latinè editi ut ſupra.

XXI. I Prodigj delle preghiere, ſpiegati in cento Diſcorſi Scritturali, Eruditi, e Morali. *Milano, per il Vigone*, 1672. *in* 4.

XXII. Elogia extemporanea Centuria duplici contenta. *Mediolani, apud Vigonem*, 1677. *in* 8.

XXIII. Conſiderazioni Morali cinquanta ſopra Giona Profeta, Diſcorſi cento fatti in Bologna. Opus poſthumum, teſte Roſino.

XXIV. Latinam reddidit partem aliquam Operis Athanaſii Arcelli Placentini, cui titulus: „ il Davide Vangelico; „ teſte eodem.

Extant de ejus laudibus litteræ Paoli Areſii ad Polycarpum Chiozzum Abbatem Generalem Lateranenſium, quarum meminit Roſinus in Lycæo Later.

Inter Epiſtolas Laurentii legitur ad eum una, qua ſe excuſat quod parum ſcribat, laudat Boſſium, Terzagum, Ferrarium, & alios. Dat. Bergomi MDCXVI. *Impreſſ. Patavii* 1640.

Eum laudarunt Carminibus Joſeph Calciatus Novarienſis, Ludovicus Boncompagnus Verdunenſis, Petrus Adrianus Van-der-Broecke.

Pater Benedictus à Sancto Jacobo Auguſtinianus Excalceatus ei dicavit Volumen de Cœlo & Mundo, & de Ortu, & Interitu.

In Epiſtolis Miſcellaneis Joannis Franciſci Bonhomi adeſt una, quæ eſt CX. ad Picinellum noſtrum ſcripta.

Agunt de eo Abbas Ghilinus in Theatro p. II. Paulus Maria Terzagus in Muſæo Septaliano, Abbas Roſinus ſupradictus in Lycæo Lateranenſi lib. I. pag. 60., & lib. XIV. pag. 189., Cinellus in Biblioth. Vol. Pluteo VIII., Petrus Paulus Boſca de origine & ſtatu Biblioth. Ambroſianæ, aliique plures.

MCCLXXXVII.

PICIUS MARIUS.

De Gente Picia Mediolanenſi (quæ Pizia quoque appellatur) ſuperſunt adhuc bina Sepulchralia Monumenta , unum videlicet Sæculi XVI. in Eccleſia Sancti Simpliciani , recentius alterum in Templo , vulgò *il Giardino* , in hac Urbe ſic vocato . Marius verò hîc laudandus ortus eſt anno Redemptoris Univerſi MCCCCLXXXVIII. , ut ipſemet teſtatur in ſuis Poëmatibus Italico ſermone ſcriptis , ex quibus ante nos Cl. Puricellus nonnulla hauſit . In quodam igitur Capitulo Operis Auctoris noſtri MS. infra recenſendi ſic legitur :

Era nel quarto ſeſto dì de Aprile
Del Mille quatrocento otto , & ottanta ,
Ch' io venni al Mondo in queſto viver vile .

Puerili adhuc ætate patre orbatus eſt , ut ex Carmine Italico , vulgò , ut ſupra , *Capitolo* , ad Rever. Galaranum Præpoſitum , atque Vicarium Montisfortis , anno MDXXIII. conſcripto , in quo ſic loquitur :

Non ſo como ſin or ſia al Mondo vivo ,
Eſſendo (ahi laſſo) in verd' età reſtato
De Patre , de Vertù , d'ogni ben privo .

Ordinem Humiliatorum profeſſus eſt , in quo tam ſanctè , tam prudenter ſe geſſit , ut cum Præpoſiti munere Domum Sancti Marci in Urbe Florentia rexerit : deinde XXXII. annorum ſpatio idem cum ſingulari omnium laude egit in Patria in Ottaciorum Collegio . Ibi ſacrum Humiliatorum Habitum tradidit Octaviano Picio nepoti mox à nobis congruo Elogio memorando . Romam verò ſe contulit anno MDXXXIV. die II. Junii , ut ex alio Epigrammate Italico , vulgò *Sonetto* , quod in fronte Operis infra dandi legitur . Diſceſſiſſe inde anno eodem , die VIII. Septembris , teſtis eſt ſequens Carmen ejus , quod damus , cùm ſpecimen offerat Auctoris Poëſis , tum ad ejus erga Patriam amorem oſtendendum aptiſſimum ſit :

Reſtate adietro ſacre , o torbid' onde ,
Et voi ſuperbe , & alte , or baſſe mura :
Così voi ombre poſte in tombo oſcura ,
Lo cui valor fra noi già non s'aſconde ;

Ch' io me ne vò tutto contento : d'onde
Fù la partita lagrimoſa , & dura ,
Ov' è chi porrà fine à mia ſciagura ,
Et che con ſuoj deſiri à miej riſponde .

Sarete poggj or lieti de mia abſenza ;
Più non v'annojaran gli ſoſpir miej ,
Ch' io torno v' ſia più grata mia preſenza .

Voi meſti , ed io più triſto viverei ;
Io di voi , voi di me ſtarete ſenza ,
Ch' io non darei Milan per Rome ſei .

Cùm autem ſui Inſtituti homines in deterius labi videret , anno MDXLII. Carmen Italicum , vulgò *Capitolo* , ſcripſit , in quo quaſi vaticinans , vitiis Humiliatorum deſcriptis , eorum imminentem prædixit ruinam his verbis :

Doglioſo frà me ſteſſo ripenſando
Del grand' Ordine noſtro la ruina ,
Verſo il Ciel drizzo gli occhj lagrimando ,
E veggio , che la Maeſtà Divina ,
Per la diſordinata noſtra vita ,
A miſerabil fine lo deſtina , &c.

Et infra :

Ogni divoto , e umil meco s'amira ,
Che il Paſtor noſtro General comporta ,
Ch' il gregge al ſuo voler vagando gira .
Eh , ch' anche in lui la caritate è morta ;
Al proprio ſuo guadagno è ognor intento ,
Che un cieco l'altro guida per via ſtorta , &c.

Aliud ſimile ſcripſit die XXIV. Januarii anni ſubſequentis . Deinde anno MDXLIV. deſcribit prolixo Carmine depoſitionem Generalis Ordinis à Clemente VII Papa annis anteactis jam factam , unde ſequentia damus :

Clemente poi Pontefice gentile ,
Viſto dei falli ſuoi l'alto proceſſo ,
Tolſeli il regimento dell' Ovile ;
Fugli il Breve intimato per me ſteſſo
Nelle proprie ſue man dentro Cremona ,
Che il fin deſiavo veder a tanto eceſſo .
Citato alla gran Sedia fù in perſona ,
Ove fù gionte , ſubite condutto
Con vituperio prima in Tor de Nona ;
Fù dentro del Caſtello poi ridutto ,
E damnato , pel viver ſuo beſtiale ,
Al Carcer di ſua vita il tempo tutto .

Provecta ætate , licèt podagra , aliiſque infirmitatibus detentus , à Carminibus tamen ſcribendis non ceſſavit ; habemus enim ipſius Poeſeos Fœtus ab anno MDIV. ſcriptos , uſque ad annum MDLIX. Tandem ad ſenectutem cùm perveniſſet , diem vidit ultimam XV. Martii , anno MDLXIV. , ætatis verò LXXVI. Sepulchrum habuit in eadem Domo cum Eulogio ab Octaviano nepote erudito Latino ſermone condito , ſcilicet :

Profeſſionis candidæ ,
Eccleſia Præfectus in
Iſta , quam & erexit ſimul
Et rexit , una cum Domo
Ottaziorum per duos
Triginta & annos : vixit , &
Luſtris probatus quindecim
Cum menſibus junctis decem .
Ex Piciorum proditus
Claro Parentum ſtipite ;
Vultu gravi ac actis pius ,
Æquè & benignis moribus
Gratus relictis omnibus
Cœlo ſuperno gratior
Dormit remoto lumine
Hoc in Sepulchro Marius ,

En

Ex quo reſurget pervigil
Factus tuba mirabili .

Et in Italicum Idioma tranſlatum , ut ſequitur :

Delle candide Squadre inclito Duce ,
Ch' in queſta Sacra Chieſa ,
Ch' egli ereſſe , e Prepoſto inſieme reſſe
Con le vicine ſtanze
Degli Ottaci per anni
Due ſopra trenta , ed innocente viſſe
Quindici luſtri , e dieci meſi appreſſo ,
Dal Nobil Ceppo delli Picci uſcito
Per cento Avoli illuſtre ,
Nell' opre pio , di venerando aſpetto ,
E d'altretanto placidi coſtumi ,
Grato a quei , che laſciò mortali in terra ,
Ma vie più grato alli Celeſti Spirti ,
In queſta ſacra Tomba
Dolcemente il gran Mario ora ripoſa ,
Onde al mirabil ſuono
Della Tromba fatale
Deſto riſorgerà fatto immortale .

Hæc de ipſo Lectoribus noſtris nunc primùm proferimus .

I. Volumen Carminum Italica lingua. MS. juſtæ molis, in 4. in cujus fine adeſt
II. Breve Chronicon rerum memorabilium à die X. Septembris MDXLVII. ad annum MDLVIII. Incipit à cæde Petri Aloyſii Farneſii. Extat in Bibliotheca FF. Eremitarum Sancti Auguſtini Excalceatorum , apud Templum SS. Coſmæ, & Damiani hujus Urbis.
III. Necrologium Humiliatorum , quod olim erat Domus Ottaciorum , in quo plura adnotata ſunt manu Marii Picii , per ordinem menſium diſpoſitum . Extat MS. in Ambroſiana Bibliotheca , Cod. pergameno in fol., ſign D num. 58. litteris rubro-nigris.
Inter Carmina ipſa extant duo ad Petrum Bembum , anno MDXXVII. unum ad Petrum Aretinum anno eodem , nec non Epitaphiom ad Phyſicum , & Poëtam facundum Sagazonum Mediolanenſem , aliaque lectu digniſſima .
Opere metrico Picii plurimùm uſus eſt Clar. Jo. Petrus Puricellus pro Humiliatorum Hiſtoria , uti ſuo loco dicemus , imò omnia Picii Carmina teſtatus eſt ſe obtinuiſſe à Joanne Petro Caluſco , quæ forſan ad manus noſtras minimè ex integro pervenerunt .
Videndus eſt quoque Marcus Boſſius in Chronico , aliique plures de Humiliatis tractantes.

MCCLXXXVIII.

PICIUS OCTAVIANUS.

JAm aliquid de familia Picia in præcedenti Articulo Marii Picii diximus , hîc verò addimus quod nobis de more perhumaniter communicavit Clar. Sitonus amiciſſimus , nempe quod anno MDVII. erat in vivis Jo. Angelus Picius Baſilicæ Sancti Ambroſii Canonicus , atque pariter anno MDXLV. Philippus Ordinis S. Jo. Hieroſolymitani Eques & Commendatarius , uti ex Documentis penès ipſum Sitonum exiſtentibus comprobatur . Octavianus noſter , qui eidem Ordini Humiliatorum adſcribere ſe voluit , in additamento Chronici iſtius Inſtituti Marci Boſſii Acta ſua tam bene narravit , ut ſatius duxerimus verba ipſius , prout jacent , hîc Lectoribus noſtris proferre .

A „ Sub iſto Magiſtro Generali (nempe ſub Hieronymo „ Torchio) ego Frater Octavianus Picius Præpoſitus Domus S. Joannis Evangeliſtæ Domus novæ „ Mediolani Ordinis habitum aſſumpſi , quem Rev. „ Frater Marius Patruus meus dictæ Domus Novæ „ Præpoſitus in domo Ottaciorum dedit : quam ipſe „ rexit annis triginta duobus dum eſſet commendata „ Cardinali de Monte , & in qua domo Profeſſionem „ meam emiſi . Sicque ſub iſto Generali inſignia Doctoratus in utroque Jure in Papienſi ſtudio aſſumpſi , cauſaſque exercui tam à Pont. Max. commiſſas , quàm alio modo . Et dum Cauſas exercerem „ Mediolani pluribus annis Jura Civilia ſum interpretatus , Ordinarias , quæ in manè leguntur , lectiones , & in ſero , ac Juſtiniani Inſtitutiones legendo.
B „ Et multos habebam Auditores , & erant ex nobilioribus Urbis Mediolani ; & unus in S. Eccleſiæ „ Cardinalem per Pium IV. Pontif. Max. Mediol. „ aſſumptus eſt , quia Pontifex ille avunculus erat „ illi : (de Sancto Carolo loquitur) Sicque ego „ Domum Ottaciorum rexi per certum tempus dum „ eſſet commendata Domino Antonio de Coſcianis „ poſt mortem Patrui mei . „ Hactenus ipſe . Præpoſitus igitur fuit Domus S. Jo Evangeliſtæ in hac Urbe, ubi nunc Collegium Nobilium Adoleſcentium, quemadmodum eruimus ex Indice Præpoſitorum, qui interfuere Capitulo Generali die XIX. Octobris anno MDLII. celebrato , & legitur in Additamento inferiùs enunciando . In eodem Capitulo , cui præerat Cardinalis Jo. Moronus à nobis jam laudatus , Orationem habuit elegantiſſimam , de qua item infra
C mentio recurret . Defuncto autem Mario Patruo ſuo , ut jam innuimus , Domum Ottaciorum præfatam annos aliquot adminiſtravit ; at quo anno vivere deſierit , nos latet . Damus interim Carmen Bernardini Baldini in laudem Auctoris noſtri, quod legitur in ejus libro *Luſus* inſcripto pag. 39.

Ad Octavianum Piccium J. U. Conſultum , & Sacrificum .

Pici quàm faciles tibi Camœnæ
Sint , quàm dulce tibi ſonare carmen
Dent vati , numeris docte facetis ;
D *Cui non horribilis luce leporem*
Ademit , neque mortis horror ingens .
Qui tam dulce canis minante lethum
Dira peſte Deo , & tonante lævum ,
Quanto dulcius , elegantiuſque
Tum te credibile eſt ciere carmen ,
Cùm curis vacuo tibi ſerena
Gaudet mens , vacat & dolore acerbo.

Hæc ab eo elaborata ſuperſunt :

E I. Additamentum ad Chronicon Ordinis ſui à Marco Boſſio ſcriptum ab anno MDXIX. ad MDLXVII. in fol Extat MS. in Biblioth. olim Co. Cæſaris Montii . Hoc Opus in Italicum tranſtulit Jo. Petrus Puricellus, quod extat in Bibl. Ambroſ. Cod. ſign. C. num. 74. in fol.
II. Oratio ejuſdem F. Octaviani habita die XIX. Novembris MDLII. in Capitulo Generali , præſidente Cardinali Morono. Reperitur in eodem Codice.
III. Canto di cento Ottave : Prognoſtico della ruina del ſuo Ordine Idem argumentum Patrui ſequutus. Extat in Collectione Monumentorum ejuſdem inſtituti Jo. Petri Puricelli MS. in Ambroſiana , de quo ſuo loco dicemus .
IV. Epitaphium Marii Patrui ſui Latinis , Italicisque Carminibus in ſuperiori Articulo impreſſum : extat ibid.
Videndæ ſunt Schedæ Mazzucchellianæ , & Sitonianæ, necnon Puricellus , aliique de Actis Fratrum Humiliatorum Scriptores .

MCCLXXXIX.

Digitized by Google

MCCLXXXIX.

PICOLPASSUS FRANCISCUS.

MAxima cum animi voluptate proferam nunc in
medium Franciſcum Picolpaſſum hujus Metro-
polis commendatiſſimum Archiantiſtitem, & quòd
communem cum tanto Viro Patriam ſurtitus ſim,
& quòd Auctor ipſe ex nobiliſſima prodierit Lamber-
tinorum ſtirpe, numerandus propterea inter Proavos
Sanctiſſimi Domini noſtri BENEDICTI XIV. felici-
ter in Petri Cathedra ſedentis. Quamvis enim co-
gnomento Picolpaſſus, ſeu Pizolpaſſus nuncuparetur
Franciſcus noſter, teſtatur tamen Michaël Pizolpaſ-
ſus in Nuncupatoria Codicis infra memorandi, ve-
ram illius Familiam Lambertinam fuiſſe. Ait enim
ſtatim in Epiſtolæ principio: „ Michaël Pizolpaſſus
„ Reverendiſſimo in Chriſto Patri, atque Colendiſ-
„ ſimo Domino ſuo, Domino verè ſancto, Franci-
„ ſco Pizolpaſſo Bononienſi, Dei gratiâ, & ſua ſuf-
„ fragante integritate Sanctæ Mediolanenſis Eccleſiæ
„ Archiepiſcopo ſalutem ſempiternam optat. Educa-
„ ſti me Pater optime à tenerulis unguiculis, ut
„ Græci ajunt, & pro tua innata erga me pietate,
„ pro meaque forſan reverente, & prompta manda-
„ torum obſervantia, & fide in te, dignatus fuiſti
„ me ultro inter contribules tuos, augmenti honoris
„ mei gratiâ, cum generoſæ Lambertinorum etiam
„ Proſapiæ ſis, tum quia Prælatorum Italiæ prima-
„ rius dignoſceris, adſcribere &c. „ Optimis igitur
diſciplinis excultus, magnâque eruditionis famâ ce-
lebris Franciſcus ad plurium Eccleſiarum regimen
promotus eſt. Etenim primùm Aquenſis in Vaſconia
Epiſcopus electus eſt. Corrigendus enim Vir alio-
qui doctiſſimus Ferdinandus Ughellus, qui in Tomo
IV. Italiæ Sacræ inter Epiſcopos Aquenſes Mediola-
nenſis Eccleſiæ Suffraganeos (Urbis ſcilicet, cui no-
men Aquæ Statyellorum, in Ducatu Montisferrari)
num. XLIV. inter Matthæum, ſive Mathiam de Gi-
bertis, atque Bernardum, Franciſcum noſtrum col-
locat, quaſi eam obtinuerit Sedem ad annum uſque
MCCCCXXVII. In errorem ipſum induxit nominum
ſimilitudo in Urbibus, quibus Antiſtes præfuit Picol-
paſſus, qui non Aquis Statyellorum in Monteſerrato,
ſed Aquis Tarbellis in Vaſconia ſub Archiepiſcopo
Auxitano Præſul datus fuit. Teſtem hujus rei habe-
mus Franciſcum de la Cruce Mediolanenſis Eccle-
ſiæ Primicerium, qui Picolpaſſi Vicarius extitit Ge-
neralis, cujus verba inferiùs dabimus, cùm de inſigni
Codice Pontificali in hac Metropolitana Baſilica ſer-
vato mentio recurret. Eidem ſuffragantur Viri Clariſ-
ſimi Fratres Sanmarthani in Gallia Chriſtiana, editionis
Pariſienſis ex Typographia Regia anni 1716. ubi in
Tomo I. pagg. 1053. & ſequenti, num. XL. de Scri-
ptore noſtro hæc leguntur: „ Franciſcus hucuſque
„ incognitus inter Aquenſes prodit Antiſtites ex Ta-
„ bulis Sorduenſibus, in quibus notatur annis MCD-
„ XXIII. & MCDXXIV. teſte D. Edmundo Marte-
„ ne, qui Chartas hujus Monaſterii propriis uſurpavit
„ oculis. „ Dein defuncto Petro Graſſio, ſeu Craſſo,
Antiſtite Ticinenſi, ad eam translatus eſt Sedem Fran-
ciſcus die II. menſis Junii, anno MCDXXVII. Eu-
genio IV. Summo Pontifici gratiſſimus, Apoſtolicæ
Cameræ Clericus ab eodem renunciatur; comper-
tam enim habens Summus Eccleſiæ Paſtor Franciſci
prudentiam, arctiori ipſum vinculo ſibi adſtringen-
dum cenſuit, ut in turbulentiſſimis ejus ætatis nego-
tiis tanti Præſulis conſilio uti poſſet. Interfuit Baſi-
leenſi Concilio, ubi non infima dedit ſapientiæ, vir-
tutumque ſpecimina, atque ut Cathedralis ſuæ Ca-
nonicos novo cumularet honore, Almutiarum uſum
ipſis indulgendum curavit. Præfuit eidem Epiſcopa-
A tui ad annum uſque MCDXXXV. quo cùm Bartho-
lomæus Capra à nobis alibi commendatus mortalibus
valedixiſſet, ad vacantem Ambroſianam Cathedram
meruit aſſumi. Inter cæteras Paſtorales virtutes,
quibus claruit, eluxit in eo manſuetudo præcipuè,
qua commiſſum ſibi gregem rexiſſe traditur. Erudi-
tos homines ea tempeſtate viventes benigniſſimè fo-
vit, atque eos inter Franciſcum Philelphum, atque
doctiſſimum Æneam Sylvium Picolomineum, quem
Laurentianæ Baſilicæ Præpoſiturâ decoravit. A Leo-
nardo Aretino petierat, ut è Græco in Latinum ſer-
monem Platonis de Republica libros transferret, quo-
niam ipſos Clouceſtrienſium Duci nuncupare meditaba-
tur. Cùm autem Aretinus à ſe translatos alteri de-
dicaſſet, Petro Candido Decembrio novam ejuſdem
B Operis translationem Franciſcus demandavit, quæ
MS. ſervatur in Bibliotheca Ambroſiana, ſignat. I.
num. 104. cui etiam propriam ipſe præfixit Epiſto-
lam. Moribus fuit probatiſſimis, & ſanctitatis laude
floruit; rerum etiam divinarum contemplandi gratiâ
ſæpe ad Monaſterium ſuburbanum Caſtellatii Mona-
chorum S. Hieronymi nuncupatorum extra Ticinen-
ſem Portam ſecundo circiter lapide poſitum, ſe reci-
pere conſueverat. Ambroſianos Ritus vetuſtate labe-
factatos diligentiſſimè reſtituit, & Eccleſiæ ſuæ Mar-
tyrologium ordinavit, ut inferiùs memorabimus. Ob
peculiarem interea eruditionis amorem inſignem col-
legit Bibliothecam, in quam antiquioris notæ pluri-
mos intulit Codices, præſertim verò Sacrorum Bi-
bliorum Libros in folio maximo ſæculi VIII. vel IX.
C MS. in pergameno, atque aliquot Sanctorum Acta
eodem charactere comprehenſa; quorum Codicum
partem poſtmodum Cardinalis Fridericus Borromæus
anno MDCV. ad Bibliothecam Ambroſianam à ſe
conditam tranſtulit; ibique adhuc ſervantur. Viſe-
bantur antea inter Volumina Picolpaſſi noſtri, qui Col-
lectionem ipſam Metropolitani Templi Collegio lega-
vit, quo nomine à Petro Paulo Boſca in lib. II. Ope-
ris ſui De origine & ſtatu prælaudatæ Bibliothecæ
Ambroſianæ, commendatur. Obitum laudatiſſimi Præ-
ſulis aſſignat Boſſius anno MCCCCXLI. cum tamen
ſuperfuiſſe ad annum uſque MCCCCXLIII. atque è vita
migraſſe Pontificatus ſui anno VII. menſe III. die V.
teſtis eſt citatus Primicerius, ut mox dicemus, id-
que comprobat Succeſſoris electio, ſcilicet Henrici
Rampini de Sancto Alloſio, qui eodem anno IX.
D Kal. Septemb. è Ticinenſi ad Mediolanenſem Sedem
ab ipſo Eugenio IV. translatus fuiſſe perhibetur.
Conditus eſt Franciſcus in Metropolitana ante Aram
Maximam.

Illius doctrinam hæc teſtantur:

I. Vita S. Gregorii Theologi. Codex MS in pergameno Bibliothecæ Ambroſianæ, ſignatus F. num. 18. in 8. litteris rubro-nigris, atque miniaturis exornatus.

II. Vita Sancti Hieronymi. Extat in eodem Codice.

III. De Architectura Sacræ Ædis Caſtelleonis. Adeſt Epiſtola ejuſdem Picolpaſſi ad piiſſimum Virum Joannem Cervantem Hiſpalenſem S. Petri ad Vincula Cardinalem, data Papiæ die V. Januarii MCCCCXXXII. Extat in eodem Codice.

IV. Ænnodii Epiſcopi Papienſis Epiſtolæ & Carmina cum
E Notis Picolpaſſi Archiepiſcopi. MS. in pergameno, cum miniaturis deauratis. Extat in Bibliotheca Ambroſiana, Cod. ſign. D. num. 117. in fol. quem illuc, cum aliis, ut diximus, tranſtulit ex Bibliotheca Capituli Metropolit. Eccleſiæ Card. Federicus Borromæus an. MDCV.

V. Platonis de Republica libri à Petro Candido Decembrio è Græco in Latinum verſi. In fronte hujus Operis legitur Epiſtola Picolpaſſi, cujus eſt titulus:
„ D. Franciſci Picolpaſſi Mediolanenſis Archipræ-
„ ſulis ad Illuſtriſſimum & Litteratiſſimum Domi-
„ num Humfredum Ducem Clouceſtrenſem de Intro-
„ ductione noviſſima totius Platonicæ politiæ Epi-
„ ſtola incipit feliciter: eſt pagionarum quatuor.
Non ingratum fortaſſe erit prima quoque Epiſtolæ
verba referre, quæ ſunt: „ Cùm dudum, Illuſtriſ-
„ ſime Princeps & Clariſſime Domine, pro tui no-
„ minis, & regiarum virtutum tuarum fama per-
„ celebri animus meus ad te inclinatus eſſet, &

„ de-

„ deditus, ab eo maximè tempore, quo Reverendiſſimus in Chriſto Pater præſtantiſſimus D. Gerardus Landrianus tunc Epiſcopus Laudenſis, „ nunc verò Cumanus amantiſſimus Frater meus „ ad nos per id temporis, dum eram & ego Epiſcopus Papienſis, remigravit ab expeditione Brittanica, vel ut eſt uſitatius Anglicana, deſiderabam „ fieri vel literis notus magnitudini tuæ, tuæque „ communicare benignitati, cujus præfers inter „ cæteras virtutes inſigne nomen &c. „ Codex MS. ſervatur in Bibliotheca Ambroſiana, ſignatus I. num. 104 in fol., & hunc titulum præfert: „ Candidi Decembrii translatio decem librorum Platonis de Republica. „ Adſunt literæ plures tam in principio, quam in fine Codicis à Decembrio ad ſupradictum Principem ſcriptæ. Dat. X. Kal. Aprilis MCCCCXXXIX

VI. Conſtitutio Archiepiſcopalis edita circa reformationem Officii glorioſiſſimi Pontificis, & Patroni noſtri Ambroſii ad divini cultus non mediocre incrementum, & evidentem animarum ſalutem, & profectum. In fine ſic legitur: „ Franciſcus Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia S. Med. Eccleſiæ Archiepiſcopus. „ Dat. Mediolani in domibus habitationis noſtræ, „ ſitæ in Porta Ticinenſi in Parochia Eccleſiæ Sancti Sebaſtiani, ſub anno Nat. Domini MCDXL. „ die Sabbati, XXX. menſis Januarii, III. Indict. „ MS pergam. in Cod. ſign ✠. num. 97. Extat in Bibliotheca Capituli Eccleſiæ Metropol. Ipſam edidit Cl. Muratorius in Diſſertatione LVII. de Ritibus Ambroſianæ Eccleſiæ Tom. IV. Antiquitatum Italiæ Medii Ævi, noſtris typis Palatinis.

Aliud exemplar depromptum ex Archivo Monaſterii Ambroſiani, apud ſe fuiſſe teſtatur Puricell. Diſſert. Nazar. cap. 19. num. 22., ibi etiam Fragmentum ejuſdem decreti recitat.

VII. Literæ ejuſdem datæ ſub die XII. Auguſti MCCCCXXXVI. De his agit Clariſs. JC. Camillus junior Sitonus in Catalogo MS. Archiepiſcoporum Mediolanenſium.

VIII. Martyrologium Ambroſianum ab eo ordinatum anno MCCCCXL. Ita idem Sitonus loc. cit. ex Kalendario hujus Eccleſiæ ejuſdem anni.

IX. Inter Epiſtolas Æneæ Sylvii extat LXXX. Data Mediolani die IV. Februarii, anno MCCCCXLIII. Franciſci de Picolpaſſis, Dei gratiâ Sanctæ Mediolanenſis Eccleſiæ Præſulis, ornatiſſimo Viro Domino Æneæ Sylvio Poetæ laureato; in qua laudat Fridericum Cæſarem.

Pontificale, quo uſus eſt, ſervatur in Bibliotheca Metropolitanæ, ut infra, in cujus fine ſic legitur:

„ Hoc tam ſolenne, & ita completum Pontificale eſt „ Eccleſiæ Metropolitanæ Mediolanenſis, quod donavit ipſi Eccleſiæ ſuæ digniſſimæ memoriæ quondam Dominus Franciſcus de Pizolpaſſis oatione „ Bononienſis Archiepiſcopus Mediol., cum multis „ aliis ſolemnium librorum Voluminibus in Sacriſtia Meridionali incatenatis, qui prius fuerat Epiſcopus Aquenſis in Vaſconia, poſtea Papienſis, „ & ultimo Archiepiſcopus noſter, Dominus ingentium virtutum, & clariſſimæ famæ, qui anno VII. ſui Pontificatus defunctus eſt; & in „ Eccleſia ſua ante Altare Majus novæ Eccleſiæ „ ſepultus MCCCCXLIII., & ſedit annos VII. „ menſes III. dies V., & ita teſtor Ego Franciſcus de la Cruce de Mediolano Primicerius, & „ Ordinarius ipſius Eccleſiæ, qui tanti Domini fui „ Vic. Generalis, & ut filius ſummè dilectus. „ Codex magnæ molis in pergam. ſæculo XIII. circ. ſignat. B. num. 21. Extat in Biblioth. Metrop. ut ſcriptus diximus.

In Biblioth. Ambroſiana adeſt Codex MS. Michaëlis Picolpaſſi, ut ſupra innuimus, continens hiſtorica monumenta Urbis Mediol. ab eodem collecta, & Franciſco Archiepiſcopo dicata. Nuncupatoria data eſt Mediolani VI. Non. Julii MCCCCXXXVIII. Codex donatus fuit à Carolo à Baſilica Petri Epiſcopo Novar. Federico Borromæo Card. ſign. H. num. 56. in fol. in pergam. optimæ notæ, cum miniaturis, & auro.

Inter Epiſtolas Franciſci Philelphi, editionis Venetæ anni 1502. in fol. extant Epiſtolæ Franciſco Picolpaſſo Archiepiſcopo Mediolanenſi directæ, pag. 27. & alibi.

Legitur quoque ad eum Epiſtola ſupradicti Æneæ Sylvii, quæ eſt XXIX. libri I. ſine data.

In libro, cui titulus: *Leonardi Bruni Aretini Epiſt. libri VIII. editionis Florentinæ, 1741. in 8.* parte II. extat epiſtola XIV. valde prolixa ad Franciſcum Picolpaſſum Archiepiſcopum Mediolani, in qua diſtinctè reſpondit ad id, quod ſuſtinebat Alphonſus de Cartagena de modo traducendi Græcum Idioma in Latinum, & fortiter aſſerit, quòd admodum neceſſaria ſit peritia Græcæ linguæ ad intelligentiam Græcorum Authorum, atque inſuper admiratur audaciam illorum, qui abſque cognitione Græcæ linguæ audent traducere Scriptores Græcos, auxilio aliarum traductionum &c.

Agunt de ipſo, præter citatos Auctores, Acta Eccleſiæ Mediolanenſis, Clariſs. Saxius in libro de Studiis Litterariis Mediolanenſium, aliique omnes de Archiepiſcopis Mediolanenſibus ſcribentes.

MCCXC.

PICTORIUS ANDREAS.

ANdreas Pictorius humanæ vitæ primordia aggreſſus anno MDLIX. P. D. Stephano Bareggio celebrante, vota reddidit Deo ſuo prope Papiam in Carthuſia XIV. Calendas Aprilis MDLXXXIII. Sicque in ſpiritu humilitatis, & Religionis conſtanter profecit in Ordine, ut poſt Vicarii munus in ſua domo dignè exercitum, Carthuſiæ juxta Savonam Prioris honore fuerit condecoratus, ac diu cogitans, & obſervans illud Apoſtoli monitum: „ In omnibus „ præbe te ipſum exemplum bonorum operum in „ doctrina, in integritate, in gravitate, „ has ſibi virtutes inconcuſsè coaptans, promeruit ſuæ domus, in qua profeſſus eſt, ad regimen extolli anno MDCXIV. Spontè Superioris officium quietis amore reſignavit anno MDCXXI., & Procuratorium Fabricæ munus exercens, die XI. Maji MDCXXXVIII. in Domino obiit, qualis religioſè vixit. Ejus pietatis ſimul, ac eruditionis monumenta, quibus in Cœlis ſibi acquireret præſidium ſalutis, ac ſuum in terris illuſtraret nomen, hæc ſunt,

Videlicet:

I. Sermones quamplures. MSS. in fol.

II. Alii pro diebus Dominicis, ac de Sanctis. MSS. in fol.

III. Sermones de Sacramento Euchariſtiæ numero LX. MSS. in 4.

IV. Sermones peculiarium ſolemnitatum, quæ in anno occurrunt, quos ſcripſit anno MDLXXXIV. MSS. in 8.

V. Alii Italico ſermone ſcripti pro variis Sanctorum Feſtivitatibus, alii de paupertate Religioſa, de Morte, aliique in primum, ſecundum, & tertium Symboli Apoſtolici Articulum. MSS. in fol.

VI. Alii ab eodem ſcripti, habitique annis MDCXIV., MDCXIX., MDCXX., & MDCXXI. MSS. in 4.

VII. Alii pariter Italici variis temporibus, occaſionibuſque ab eodem promulgati. MSS. in 4.

VIII. Regalis Theſaurus, in quo Salutatio Angelica fusè exponitur, ac de Laudibus Sanctiſſimæ Virginis Mariæ agitur, in ſeptem Tomos diſtributus. MS. in fol. Opus peregregium.

IX. Apologia pro Defenſione Religionis Carthuſianæ, cui adjiciuntur Sermones ſeptem pro variis Feſtis. MS. in fol.

X. Faſciculus Myrrhæ, in quo tractatur de Paſſione D. N. J. C. Libri quinque, ſinguli diviſi in ſeptem capita, glorioſam in memoriam quinque Plagarum ejuſdem, ac ſeptem B. V. Mariæ Dolorum. MS. in fol.

XI. Tractatus de Spirituali Militia in triginta capita diſtinctus. MS. in fol.

XII. Flores R. P. Thomæ de Kempis. MSS. in 4.

Extant omnes in Bibliotheca Carthuſiæ prope Papiam.

Ita à P. D. Paulo Maria Bonomio ejuſdem Ordinis ſumma mihi amicitia conjuncto.

MCCXCI.

PINUS CAROLUS.

FRanciſcus Pinus, atque Franciſca Luraga Mediolanenſes Conjuges Carolum filium genuerunt, qui Religionem Auguſtinianam Fratrum Nudipedum amplecti decrevit, atque in ipſa profeſſus eſt anno MDCLXIX. die XVII. menſis Septembris, nomine aſſumpto Mauri à S. Franciſco. Ibi ſtudiorum curſu peracto non ſolùm Lector efficitur, ſed ad ſacras Conciones peragendas tam feliciter, ac doctè ſe contulit, ut ad Aulam Cæſaris pluries vocatus extiterit à Piiſſimo, Auguſtiſſimoque Imperatore Leopoldo, qui frequentiſſimè Maurum noſtrum maxima cum voluptate audire voluit. Mirum eſt, quod Vir litteris, atque animarum zelo tam aſſiduè deditus, nunquam Religioni ſuæ inſervire etiam totis viribus deſtiterit, nam Procuratoris, & Vicarii Generalis muneribus inſignitus, dum Viſitationes exercebat Cœnobiorum ſui Ordinis in aſperis montibus Regni Neapolitani vitam cum morte nimis citò commutavit.

Superſunt de ipſo:

I. Orazioni Panegiriche dedicate all' Auguſtiſſimo Leopoldo I. Imperadore de' Romani. *Roma, preſſo Gio. Giacomo Komarek*, 1695. in 4.
II Quadrageſimale.
III. Avvento.
IV. Diſcorſi Clauſtrali. Hæc tria prælo parata habebat, & MSS ſervantur in Bibliotheca ſui Ordinis Conventus SS Coſmæ, & Damiani hujus Urbis.
Ita à Suis.

MCCXCII.

PIOLA DESIDERIUS.

PIola Familia Mediolanenſis antiquitus Piora vocabatur, ut à variis Documentis eruitur, quæ inter nobis placet Inſcriptionem hìc exhibere ſatis vetuſtam, adhuc extantem in Cœmeterio propè Eccleſiam Monaſterii Charævallenſis ſequentibus litteris fermè temporis injuriâ deperditis, eamque integram hauſimus ex ditiſſima Collectione Archintea.

HIC ✣ IACET ✣ DOMINVS ✣ METELLVS ✣ DE ✣ PIORA ✣ ET ✣ DOMINA ✣ MARGARITA ✣ VXOR ✣ EIVS ✣ PRAEDICTI ✣ PATER ✣ ET ✣ MATER ✣ AMICI ✣ DE ✣ PIORA ✣ CVM ✣ FAMILIA ✣ SVA ✣ QVORVM ✣ HABITACVLVM ✣ ERAT ✣ SVB ✣ CHOOPERTO ✣ PROPE ✣ BORLETVM ✣ NOVVM ✣

In eodem Marmore ſculpta eſt Aſcia, Romanorum temporum more, de qua diſputatum eſt inter Clariſſimos Viros Ludovicum Antonium Muratorium, & Marchionem Scipionem Maffejum. Deſiderius verò Piola Monachorum, qui Sancti Hieronymi dicuntur, inſtitutum amplexus eſt, in qua Philoſophicas, atque Theologicas facultates è Cathedra Alumnos ſuos docuit, inter quos III. numerantur, qui eidem Religionì cum Generalis munere præfuerunt; unus ex his Pius de Rubeis Placentinus indicatur, qui Opera ſua edita Deſiderio noſtro nuncupavit, ac eruditioni ejuſdem plurimum ſe debuiſſe profitetur. Humaniores litteras Auctor noſter coluiſſe agnoſcitur ex pluribus Orationibus Latino ſermone compoſitis in prima juventute, ut infra. Adeò ſcientiis, atque prudentia excelluit, ut & ipſe ad ſummum apicem Generalatus aſcendere meruerit. Optandum erat quòd aliquis ex ſupradicto Monachorum Cœtu Scripta Deſiderii noſtri, atque Acta melius collegiſſet, nam ego unico Creſcentio fretus Lectoribus meis aliud exhibere non poſſum,

Præterquamquod

I. Orationum plurium Volumen Latino ſermone editarum, ut aſſerit Creſcentius in ſecunda parte Amphitheatri, quam MS. ſervat Bibliotheca Fratrum Marchionum Vicecomitum, ſed ubi, & quo anno in lucem prodierint, non indicatur.

MCCXCIII.

PIOLTELLUS PETRUS FRANCISCUS.

PEtrus Franciſcus Pioltellus, patria Mediolanenſis, eximiæ Societati Jeſu adſcriptus anno MDCIV. ætatis XVII. Votorum in ea IV. profeſſionem emiſit. Artem eloquentiæ quinquennio, Theologiam Moralem pluribus annis docuit. Vir fuit ſingulari morum integritate, aſſiduo orationis ſtudio, egregia ſui ipſius deſpicientia illuſtris, & in corpore caſtigando frequens. Poſtulata, & impetrata à Superioribus profectione in Corſicam, multos in ea vinea excolenda annos fructuosè tranſegit, frequenteſque per aſperos illos Montes Miſſiones inſtituit, magno cum lucro animarum. Rexit ibidem Collegium Baſtienſe, & laboribus confectus migravit inde ad ſudorum præmia die XXVI. Decembris MDCXLVI.

Edidit

I. I Rimedj contra il Peccato, ed i Sette vizj Capitali. *Roma, preſſo Gulielmo Facciotto*, 1625. in 8.
Ex Philippi Alegambe Bibliotheca Scriptor. Soc. Jeſu, ex Sotwello pag. 673., & ex Picinelli Athenæo pag. 460.

MCCXCIV.

PIONNUS ALOYSIUS.

EX Ambroſio Pionno, & Blanca Gaffura conjugibus, Mediolani natus eſt Aloyſius integritatis, & doctrinæ ſuæ gratiâ hujus Urbis Decurionibus acceptiſſimus; harum enim merito commendatus ab eis electus eſt, ut Tribunali, quod Proviſionum vocant, à Secretis eſſet. Eo in munere ſumma fide plures ſe annos exercuit, & ut ſibi poſteritatem demereretur Edicta Tribunalis ipſius ab anno MDLXXX. ad MDCLVII. magno labore collegit, atque vulgavit, præfixis Nuncupatoriâ, & Præfatione latinâ non modicâ eruditione refertâ, aliaque etiam mox recenſenda conſcripſit. Ex Suſanna Bonfilia uxore Joſephum Mariam filium ſuſcepit JC. & Cauſidicum Collegiatum integerrimum, qui Mediolanenſis Ducatus Syndicus renunciatus collatum ſibi officium laudabiliter adminiſtravit. Obiiſſe videtur haud multò poſt annum MDCLXXXII.

Lucubrationum ejuſdem hi ſunt tituli:

I. Entrata Solenne in Milano di Monſignor Litta Arciveſcovo, ſcritta da Luigi Pionni Cancelliere del Tribunale di Proviſione. *Milano, per il Malateſta*, 1652. in 4.

II. Som-

II. Sommario delli Ordini pertinenti al Tribunale di Proviſione della Città, e Ducato di Milano, cominciato l'anno MDLXXX. ſucceſſivamente ampliato nel MDCXIII., ed ora compito, con aggionta delli Ordini ſeguiti ſino al preſente anno MDCLVII. *Milano, preſſo G. C. Malateſta*, 1657. *in fol.*

III. Milano conſolato nell'Elezione a queſto Arciveſcovado, e Promozione alla Sagra Porpora dell'Eminentiſſimo Federigo Viſconti, con la ſua ſolenniſſima Entrata ſeguita agli XI. di Gennajo MDCLXXXII., e Funzioni antecedenti. Racconto di Luigi Pionni Cancelliere dell'Illuſtriſſimo Tribunale di Proviſione di detta Città. *In Milano, per Marcantonio Pandolfo Malateſta, in* 4.

Memoratur in Cinelli Biblioth. Volante pluteo XVIII. & in Schedis Sitonianis.

MCCXCV.

PIROGALLUS PHILIPPUS.

NOn ſemel in hoc Opere mentio incidit Academiæ Transformatorum, in Mediolanenſi quondam Urbe florentiſſimæ, in qua præcipui ſæculi XVI. Vates recenſebantur. Nunc verò calamum convertimus ad Philippum Pirogallum Gabrielis filium in eodem Cœtu plurimi habitum ob inſignem Italici pangendi Carminis peritiem, quæ fuit quoque in Franciſco Maria Pirogallo Ticinenſi inter Academicos Affidatos recenſito; diſtinguendi idcircò ſunt Pirogalli Mediolanenſes à Papienſibus, nam de primis mentio eſt in geminis Elogiis Sepulchralibus, Franciſci nempe J. C. C. qui anno MDLVII. Cœnobitas Ordinis Servor. B. M. V. apud vetuſtam Sancti Dionyſii Baſilicam degentes ex aſſe ſcripſit hæredes, ideoque leguntur ambo in Templo, & in Clauſtro ipſius Monaſterii. Clarere verò cœpit Poëta noſter optimus anno Salutis MDXXXIII., & obiiſſe creditur circa annum MDLV. Reliqua ad ipſius Acta pertinentia, cùm oblivio deleverit, Lectoribus exhibere non poſſumus.

Habent poſteri Philippi eruditionem ſequentibus teſtatam:

I. Carmina VIII. Italica, vulgò *Sonetti*, quæ leguntur in optima Collectione, cui titulus: Sonetti degli Accademici Trasformati di Milano. *Ivi, preſſo Marc' Antonio Borghi*, 1548. *in* 8.
E Schedis Mazzuchellianis, & Sitonianis.

MCCXCVI.

PIROLA THOMAS.

THomam Pirolam Mediolanenſem Monachorum Ciſtercienſium Ordini adſcriptum, facili negotio ab hac noſtra Collectione excluſum fortaſſe dolerent poſteri, niſi ipſius nobis memoriam ſervaſſet Clariſs. Joannes Petrus Puricellus loco inferiùs indicando. Quamvis autem ejuſdem Inſtituti Viros enixè rogaverimus ſemel, atque iterum, ut Pirolæ parentes, acta, & ad conſuetudinem noſtram reliqua pertinentia Lectoribus exhibenda impertirentur, nihil amplius eo, quod Puricellus dedit, ſe inveniſſe (res mira) reſponderunt. Memorat igitur citatus Auctor Thomam vigeſimo circiter ante ſe anno floruiſſe, & in Ambroſiano Monaſterio, atque Baſilica Proſacellanum fuiſſe. Cùmque plurimùm exoptaret ſacrorum Rituum in eadem Baſilica nitorem, & antiquitatem recto tramite procedere, Opus hoc exaraſſe,

Nimirum:

I. Calendario volgare miſto Ambroſiano, Romano, Ciſtercienſe, nel quale ſi contengono tutti gli avviſamenti, che appartengono alli Reverendi Padri Sacriſtani delli Monaci di Sant'Ambroſio Maggiore di Milano. MS. apud eoſdem Monachos.

II. Catalogo delle Sacre Reliquie, che ſi conſervano, e venerano nella Baſilica Ambroſiana. Extat in eodem Codice.

Hæc hauſimus ex cit. Puricello in Monumentis Baſilicæ ſupradictæ pag 179. ubi quædam ex ipſo Codice fragmenta leguntur.

MCCXCVII.

PIROVANUS ALOYSIUS.

PLura de antiquiſſima Gente Pirovana in medium proferre potuiſſemus ex ampliſſima Collectione Archintea, in qua vidimus Lazarinum, & Jacobum Patriæ Oratores, primum ſæculo XIII. ad Pontificem, ſecundùm verò medio ſæculo XV. ad Carolum V. Cæſarem, alioſque Viros dignitatibus, litteriſque inſignes, quorum memoria adhuc ſervatur in nonnullis Elogiis Sepulchralibus in Templo Sanctæ Mariæ Paſſionis hujus Urbis extantibus, atque alibi, ſed ne Lectores noſtros nimis fatigaremus, ad Pirovanos doctos nunc tranſire decrevimus. Dum verba fecimus de Cæſare Cæſariano, & ejus libro edito de Architectura Lucii Vitruvii Pollionis aliquid diximus de Aloyſio Pirovano nunc à nobis laudando, cujus eſt Epiſtola, ſeu potius Oratio Patritiis, Populoque Mediolanenſi inſcripta, de qua infra, ipſique editioni Vitruvii præfixa. Quamvis titulus ejuſdem Epiſtolæ Latino ſit idiomate, attamen ſcripta eſt Italicè pro more ſæculi, & inter alia hæc habentur: „ Et io prenominato Aloiſio della generoſa Familia „ & antiqua Stirpe de Pirovani progenito, voſtro Cittadino Milaneſe, di Aritmetica, e Geometria in „ epſa alma Citate non infimo, aut incognito profeſſore &c. „ Narrationem progreditur ſui laboris in perficienda traductione Operis Vitruvii, nec non Adnotationibus in eundem ab eo loco, ubi deſinit Cæſarianus, ità loquendo: „ Perche Ceſare Ciſarano „ (ſic) circa il fine dell'anno MDXXI. avendo commentato, e dato alli Impreſſori per infino al loco „ ſopraſcritto (Opera ſcilicet Vitruvii) non obſtante „ alcuna conventione ſe partite da Como, e laſsò „ l'Opra imperfecta con grande diſpendio noſtro, eſſendo conducti li detti Impreſſori à queſto effecto „ &c. „ Et parum infra. „ Furono perciò richieſti „ per nuy Agoſtino Gallo Referendario Comenſe, „ Benedicto Jovio, e Bono Mauro Bergomenſe, „ con pregarli che voleſſono ajutarci in queſto, e „ ſenza ingiuria alcuna del prefato Ceſare ivi ſi fanno alcune correzioni, e declarazioni de vocabuli „ d'Architettura &c. „ Damus igitur editionem ſupradicti Vitruvii partim ab ipſo cum ſupradictis Viris doctis elaboratam, neque aliud de eodem invenire nobis datum fuit; eſt attamen ipſa quæ legitur in Tomo I. noſtræ hujus Bibliothecæ pag. 256.

Scilicet:

I. Di Lucio Vitruvio Pollione de Architectura libri dece &c. *Como, per Magiſtro Gotardo da Ponte*, 1521. *in foglio*.

II. Epiſtolæ II. Italicæ Aloyſii iſtius: Extant in eodem libro.

Laudatur à Lancino Curtio Epigrammate in lib. XIII. fol. 36.

MCCXCVIII.

Digitized by Google

MCCXCVIII.

PIROVANUS GABRIEL.

GAbriel Pirovanus nobilis Familiæ Mediolanenſis germen clariſſimum, Patrem habuit Antonium Phyſicum Collegiatum, & Patriæ Decurionem, qui florebat anno Salutis humanæ MCCCCXLII. Genitoris ſtudia ſecutus Gabriel ad Medicas Artes convertit animum, caſque percepit in Archigymnaſio Ticinenſi, cujus aliquando Rector fuit. Philoſophiæ quoque peritie commendabilis extitit, & Aſtronomiam egregiè calluit, quam etiam Scriptis infra recenſendis ſtrenuè adversùs obtrectatorum calumnias defendit. Poſt ſuſceptam Lauream Nobilium Phyſicorum Collegio aggregari meruit, & inter Decuriones Mediolanenſes recenſeri, circa annum MCDLX. Maximiliano Mariæ Sfortiæ Inſubrum Duci inter paucos acceptiſſimus fuit, cui etiam Princeps Archiatri ſui demandavit officium anno MDXII. Poſtremum ejus ætatis annum habemus incompertum.

Vivit tamen illius memoria in Lucubratione ſic inſcripta:

I. Defenſio Aſtronomiæ habita per Clatiſſimum Philoſophum Gabrielem Pirovanum Patricium Mediolanenſem. *Mediol. per Leonardum de Veggiis*, 1506. *die* 28. *Maij*. *Apud Alexandrum Minutianum*, *in fol.* Extat etiam in libro, cui titulus: Lucii Bellantii Senenſis de Aſtrologica veritate, & Aſtrologiæ defenſio contra Jo Picum Mirandulanum. *Baſileæ*, *apud Jacobum Pareum*, 1554 *in fol.*

Eum latino Carmine celebravit Jo. Biſſius, quod legitur in editione ipſius anni 1512.

Dicatur eidem liber Iſagogicus Samuelis de Caſſinis à Franciſco Rueri Sacerdote anno MCCCCXCVIII.

De ipſo meminere cum laude Conradus Geſner. in Bibliotheca Univerſali. Clar. Saxius in Hiſt. Typograph. Mediol. Amiciſſimus J. C. Sitonus in Chron. ſuo MS. Collegii Phyſicor. & in Schedis, ac Picinellus breviſſimè in Athenæo, pag. 230.

MCCXCIX.

PIROVANUS OBERTUS.

OBertus Pirovanus Patricius Mediolanenſis, defuncto Roboaldo Archiepiſcopo, ſuffectus eſt anno MCXLV. ad hanc Eccleſiam regendam. Vir fuit litteris, moribus, & nobilitate conſpicuus. Fridericum I. in Baſilica Sancti Ambroſii anno MCLIV. Italici Regni Coronâ donavit, tum iterum Modoëtiæ, poſtquam cum Hadrianus IV. Papa Romæ coronaverat. Hinc exorto inter Cæſarem, & Pontificem Schiſmate, Obertus cum Mediolanenſibus pro Alexandro III. ſtetit, ad quem in Galliam proficiſcentem, cùm pleriſque ex Clero ſuo Sociis voluntarius exul Genuam confûgit. Interfuit Concilio Claramontenſi, in quo Fridericus ipſe, & Victor Pſeudopapa anathemate perculſi ſunt. Interim anno MCLXII. Fridericus Mediolanum delevit; Obertus verò è Gallia cum Pontifice in Italiam reverſus exilii ſui anno IV., Archiepiſcopatus verò XXI. Beneventi mortalitatem depoſuit V. Kalendas Aprilis MCLXVI. Sepultus eſt in Eccleſia S. Sophiæ ejuſdem Urbis. Illum ſummis commendatum laudibus, lachrymis proſecutus eſt ad tumulum S. Galdinus S. R. E. Cardinalis, & ejus poſtea in Archiepiſcopatu Succeſſor, de quo jam diximus.

Hæc ſuperſunt tanti Præſulis doctrinæ Monumenta.

I. Oratio ab Oberto Archiepiſcopo Mediolanenſi habita ad Fridericum Oenobarbum in Curia celebrata in campeſtribus Roncaliæ, quæ reperitur in libro II. cap. IV. Radevici Friſingenſir Canonici de Rebus Geſtis Friderici I. Imperatoris Ex Tomo VI. Script. Rerum Italicarum Edit. noſtræ Mediolanenſ. pag. 786.

II. Sententia anno MCXLIX. ſuper controverſia de eligendo Sacerdote Sancti Fidelis inter vicinos, & Abbatem Sancti Dionyſii, cui præter cæteros interfuit & ſubſcripſit S. Galdinus tunc Archidiaconus. Dat. menſe Julii. Extat in Collectione Sormani.

III. Tria Diplomata annorum MCLIV. MCLVIII., & MCLX. pro Monaſterio Morimondi refert Ughellus Tomo IV. poſt ejus Acta.

IV. Diploma, quo in protectionem recipit Monaſterium Sancti Dionyſii anno MCXLVI. Extat in multoties citata Collectione Sormani.

V. Sententia anno MCLII. menſe Januario inter Præpoſitos Sancti Euſtorgii, & Sancti Laurentii, cui ſubſcripſit etiam Sanctus Galdinus. Extat ibidem.

VI. Privilegium protectionis Eccleſiæ S. Mariæ de Cherſenzago, cui quoque ſubſcripſit S. Galdinus anno MCLV. Extat ibidem.

VII. Diploma eodem anno menſe Julii pro poſſeſſione Capellæ Sancti Simpliciani favore Abbatiſſæ Sanctæ Radegundis, in qua enuntiat Sententiam Milonis tunc Sacerdotir, poſtea Archiepiſcopi, cui etiam ſubſcripſit S. Galdinus. Extat ibidem.

VIII. Privilegium menſe Julii MCLVI. pro Eccleſia S. Euſtorgii, cui ſubſcripſit Milo tunc Presbyter Cardinalis Eccleſiæ Mediolanenſis. Extat ibidem.

Continet etiam eadem Collectio Litteras Guidonis de Summa Cardinalis Epiſcopi Oſtienſis Legati Apoſtolici ſub annum MCLIV. ad Ubertum Archiepiſcopum, & Galdinum Archidiaconum, quarum infra occurret mentio in Guidone de Summa.

Privilegium Alexandri III. Oberto Archiepiſcopo, in quo omnia feuda Eccleſiæ Mediolanenſis recenſentur. Dat. Turoni XIV. Octobris Pontificatus ſui anno IV. eſt ibid.

Eugenius Papa III. Bullam edidit de Vita communi inter Archiepiſcopum, & Ordinarios Eccleſiæ Mediolanenſis, eamque direxit „ Oberto Archiepiſcopo Venerabili Fratri, & dilectis filiis Ordinariis „ Eccleſiæ Mediolanenſis, eorumque Succeſſoribus „ canonicè ſubſtituendis. „ Data anno MCXLIX. Extat Autographa in Archivo Reverendiſſimi Capituli Metropol. Eccl. Capſul. 6. num. 3.

De ipſo agunt Acta Eccleſiæ Mediolanenſis, aliique omnes tam profani, quàm ſacri hujus Urbis Chroniſtæ, atque Ughellus in Ital. Sac. Tomo IV. inter Mediolanen. Archiepiſcopor.

MCCC.

PIROVANUS PHILIPPUS.

JOannes Franciſcus Pirovanus, ac Margarita Braſca nobiles conjuges Philippum inſignem & doctrina, & dignitate Virum in hac Urbe genuere. Poſt minora ſtudiorum curricula, quæ vix pueritiam egreſſus diligenter perfecit, ad Leges addiſcendas attentiſſimè ſe contulit, in queis Doctor renunciatus, anno MDXCII. Collegio J. PP. Mediolanenſium adſcribi meruit, atque in ejuſdem cooptatione Raphaël Fagnanus elegantem habuit Orationem. Tanti habitus eſt à Collegis ſuis Juriſconſultis, ut nondum inter Clericos recenſitus, Paulo V. Summo Pontifici invitus, atque inſcius oblatus fuerit ad Auditoris Sacræ Romanæ Rotæ munus exercendum. Admiſſus igitur in Rota die VIII. menſis Februarii, anno poſt partum Virgineum MDCX. in tam præclaro officio annos XXXIII. ſummâ cum integritatis commendatione claruit, Pontificibus, atque Curiæ univerſæ acceptiſſimus. In eadem Alma Urbe Apoſtolicam rexit Pœnitentiariam tam benè, atque prudenter, ut à Cantalmajo in Syllabo Auditorum, Vir clariſſimus, ſummaque virtute, & ingenuitate ornatus appelletur. Inter ipſum, & laudatiſſimum Cardinalem Archiepiſcopum Fridericum Borromæum magna interceſſit ami-

amicitiæ neceſſitudo, quam teſtantur Epiſtolæ inferiùs enunciandæ. Tandem cùm anno MDCXLIII. exitum vitæ ſibi inſtare ſentiret, Scripta ſua Ambroſianæ Bibliothecæ legavit ſupremis voluntatis ſuæ tabulis. Qua de re hæc habemus apud Boſcam lib. V. Operis ſui de Origine, & Statu ejuſdem Bibliothecæ. „ Inter hæc (anno ſcilicet MDCXLIII.) decedit Romæ Philippus Pirovanus, Vir cùm genere ampliſſimus, tum doctrinâ; reliquit Teſtamento multiplex autographum Bibliothecæ, quo continentur Juriſprudentiæ Oracula, ac Scita, cùm ille antecederet muneris antiquitate cæteros Auditores Rotæ, nam annos tres ſupra triginta eum judicandi honorem geſſerat. Paruit extremæ Fratris voluntati Marchio Joannes Pirovanus Eques S. Jacobi, ac Regii Magiſtratus Quæſtor, intulitque in Ambroſianam Bibliothecam ad Patriæ commodum. Scita illa nondum Typographos convenerunt, indicamus autem exteris veluti Oracula judicantis Aſtreæ. „ Hactenus Boſca. Præter laudatum Joannem, alium habuit Philippus fratrem Julium Dominicum inter Equites S. Jo. Hieroſolymitani anno MDLXXXIX. recenſitum.

Scripſit igitur Philippus noſter:

I. Deciſionum Sacræ Romanæ Rotæ in cauſis ſpatio annorum XXXIII. à ſe propoſitis, & propria manu conſcriptarum, incipientium à die I. Martii, anno MDCX. ad XXVII Junii MDCXLIII. Tom. IV. ingentis molis, in fol Servantur in Biblioth Ambroſiana, & etiam in Archivo ejuſdem S. Rotæ.

II. B. Gregorii X. Pontificis Placentini Vitæ, Virtutum, ac Miraculorum relatio ad effectum Canonizationis ejuſdem. MS. in fol. ſign num. 120. apud Monachos Ciſtercienſ. S. Ambroſii Mediol.

III. Relatio facta Urbano VIII. P. Max. ſuper ſanctitate Vitæ, heroicis Virtutibus, ac Miraculis B. Philippi Benitii Florentini Ord. Servorum B. M. V. MS. in fol. ſign. num. 129. Ibid.

IV. Epiſtolæ plures ad Federicum Cardinalem Borromæum annis MDXCV., & MDCI. extant in ſæpè laudata Collectione ejuſdem Card. in Biblioth. Ambroſ.

Annibalis Guaſchi ad eum Epiſtolæ duæ Italicæ leguntur inter Epiſtolas Guaſchi editas *Mediolani, apud Pontium, & Piccaleam*, 1601.

Præter citatos Auctores, ejus mentio eſt apud amiciſſimum atque Cl. JC. Sironum in Chron. JC. C. pag. 175. art. 717. ac Picinellum in Athenæo pag. 194.

MCCCII.

PIUS IV.

JOannes Angelus Medices parentibus Bernardino, atque Cæcilia Sorbellona nobiliſſimis Jugalibus, Prid. Kal. Aprilis, ipſo Paſchatis die, anno Redemptionis MID. primam in hac Metropoli Inſubriæ vidit lucem non longè à Parochiali Æde S Martini, cui cognomen ad Nuxigiam. Optimum à natura ſortitus ingenium liberalia coluit ſtudia, atque inter illa Philoſophiam, Medicinam, & Juriſprudentiam plurimùm adamavit, quibus diſciplinis operam dedit Ticini primùm, tum Bononiæ ſub Carolo Ruino. Laureæ honore decoratus, annos natus XXV. J PP. Mediolanenſium Collegium eſt ingreſſus. Ardebant interim per ea tempora inter Mediolani Proceres non parvi momenti controverſiæ, in queis communi partium conſenſu Judex electus, eas feliciter compoſuiſſe perhibetur. Diſcordiam quoque Franciſci II. Sfortiæ Ducis Inſubrum, cum Fratre ſuo Joanne Jacobo Mediceo ſupra à nobis laudato ſapienter diremit; atque hoc pacto inſperatam Civibus ſuis pacem reſtituit. Clericalem poſtea vitam amplecti ſtatuit, ac Romam profectus eſt anno Chriſti MDXXVII. Ibi à Clemente VII. Summo Pontifice inter Apoſtolicæ Sedis Protonotarios cooptatus tam laudabiliter ſe geſſit in Aula, ut ſub Paulo III. Urbes Eccleſiaſticæ Ditionis Aſculum, Tiphernum, Anconam, aliaſque cum imperio recturus eligeretur. Virtutibus illius pleniùs cognitis miſſus eſt ſemel, atque iterum in Pannoniam Pontificii exercitus adversùs Turcas, ac Lutheranos collecti Quæſtor, vulgò Commiſſarius, cùmque ab ea expeditione reverſus Romam repedaſſet, Archiepiſcopalem Epidaurenſem Eccleſiam obtinuit. Hinc Prolegatus Bononiæ præfuit, atque Peruſiam moderatus fuit. Paulus interim Pontifex cum Ampliſſimum Cardinalium Collegium eruditione, atque virtute præſtantibus Viris ornare ſtatuiſſet, die VIII. Aprilis, anno MDXLIX. inter cæteros Joannem Angelum abſentem ad Purpuram aſſumpſit, collato primùm Presbyterali titulo Sanctæ Pudentianæ, mox Sanctæ Anaſtaſiæ, Sancti Stephani in Cœlio Monte, ac poſtremo, ut aliquibus placet, Sanctæ Priſcæ. Tum ſub Julio III. Romandiolæ, atque Eccleſiaſticorum militum Legatione functus, Caſſanenſem in Calabria Epiſcopatum, atque Gratiæ & Juſtitiæ Præfecturam adminiſtravit; cùmque à Paulo IV. anno MDLVI. Fulgiatenſis Eccleſiæ Præſulatu fuiſſet ornatus, cam innumeris muneribus ac beneficiis auctam, decoratamque Joanni Antonio Sorbellonio Nepoti ſuo poſtmodum reſignavit. Ferunt Sylvium Antonianum, tunc undennem puerum miro ingenio præditum, Supremum Apoſtolatus Apicem Joanni Angelo noſtro Carminibus Italicis apertiſſimè prædixiſſe, tanto cum adſtantium Cardinalium plauſu, ut vaticinantis Sylvii collum Chriſtophorus Madrucius Tridentinus Cardinalis aureo torque cinxerit. Neque omen inane fuit, nam defuncto Paulo Pontifice, poſt diuturnam quatuor menſium Purpuratorum Patrum diſſenſionem, ad Apoſtolicum Munus non ſine cœleſti auſpicio electus eſt VII. Kal. Januarii, ineunte anno Chriſti MDLX. aſſumto Pii IV. nomine. Mira fuit morum ſimplicitate, ac lenitate præditus, uſque adeò ad clementiam pronus, ut Chriſtianæ Reipub. atque Urbi per ea tempora afflictis illius electio neceſſaria Patribus videri potuerit. Sequenti Epiphaniæ Feſto die ante Vaticanam Baſilicam Pontificatus ſuſcepit inſignia, mox Populum Romanum ſibi clementiâ demeruit. Ferdinandum electum Auguſtum confirmavit, tum Carolum Cardinalem Caraffam Majeſtatis reum damnavit; atque in illius Conſanguineos, & Correos ſeverè animadvertit. Carolum Borromæum, Sanctorum poſtea faſtis adſcriptum, ſuum ex Sorore Margarita Nepotem, Fratremque ejus Fridericum Aronæ Comitem ob præclara amborum merita ſummoperè dilexit, quorum primò Sacram Purpuram, & omnia Eccleſiæ negotia gerenda contulit, alteri verò ſummum Pontificii exercitus imperium demandavit. Abdiſu Orientalium Chriſtianorum trans Euphratem degentium Patriarcham, qui Romam venerat, benignè ſuſcepit, & doctrinam illius in Arabicis, Chaldæis, atque Aſſyriis litteris, quodque majus eſt in Catholica Fide conſtantiam admiratus, Pallio exornavit; doniſque pretioſis affectum in oras ſuas remiſit. Tridentinum Concilium jampridem cœptum, ſæpius intermiſſum, & magno cum Eccleſiæ detrimento fermè diſſolutum, ſumma contentione revocavit, miſſiſque Legatis Apoſtolicis Joanne Morono, Hercule Gonzaga, Hieronymo Seripando, Stanislao Hoſio, Ludovico Simonetta, Bernardo Navagerio, & Marco Sitico de Altaemps S. R. E. Cardinalibus, anno Chriſti MDLXIII. maxima cum Orbis Chriſtiani exultatione perfecit; illiuſque decreta ſequenti anno VII. Kal. Feb. Diplomate confirmavit. Fidelium moribus ad pietatem compoſitis, Urbem ornare ſtatuit, vias idcircò veteres reſtituit, novaſque munivit; Aquam Virginem olim dictam, nunc Saloniam, intra mœnia reduxit, tùm Romæ partem, quam Leoninam Urbem appellant, muro cinxit, Molem Hadriani propugnaculis fulſit, Vaticanas Pontificias Ædes pluribus auxit, Viam de ſuo nomine Piam nuncupatam extruxit, & in Capitolio Prætorium

ſtatuit. In Diocletiani Thermis Templum ſub titulo Sanctæ Mariæ Angelorum proprio ſumptu excitavit cum vicino Cœnobio, quod Carthuſianis Monachis donavit. Principis Apoſtolorum Baſilicam, A
quam Julius II. nova molitione reſtituere cœperat, perſiciendam curavit. Tum effuſâ extra Urbis mœnia beneficentiâ Centumcellas, atque Arcem Oſtiæ muro portubuſque, Ravennam Vallo munivit, & Archigymnaſium Bononienſe inſtauravit. In hac etiam Metropoli Juriſperitorum Collegium, cui, ut ſupra diximus, nomen dederat, magnificis ædificiis, ac privilegiis exornavit, inter quæ illud eminet, quod ex eorum numero Auditor Romanæ Rotæ, & Conſiſtorialis Aulæ Advocatus perpetuò eligeretur. Grati animi teſtandi gratiâ, Beneficentiſſimo Patrono, atque Collegæ inſigne Marmoreum Elogium adhuc B
extans Juriſperiti Mediolanenſes poſuere in Sacello Collegii, quod Pius ipſe condidit, & dotavit. In Sacram Lauretanam Domum beneficus, Canonicorum, aliorumque Miniſtrorum numerum auxit, ibique Societatis Jeſu Collegium Diplomate ſtabilivit, & cenſu ditiore donavit, veterique Xenodochio novum adjecit ædificium. Plures Romæ Sodalitates ad pia opera exercenda vel inſtituit, vel firmavit. Armenis Urbem advenientibus Eccleſiam S. Laurentii *de Cavalluzzi* appellatam conceſſit, Domumque Piam pro recipiendis puellis excitavit. Urbinum in Metropolim, & Montem-politianum in Cathedralem erexit. Equites Pios numero DXXXV. inſtituit, plurimaſque Romanas Eccleſias vetuſtate labeſactatas reſtauravit. Litteratos homines clementiſſimè fovit, atque C
ut univerſæ Eruditorum prodeſſet Reipublicæ, Paulum Manutium Aldi filium adſcivit, ut Sanctorum Patrum Volumina diligentiſſimè cuderentur, quam provinciam Viris doctiſſimis, atque inter alios M. Antonio Amulio Cardinali demandavit. Græcos in Sicilia tam citra, quàm ultro Pharum, & alibi commorantes, qui Epiſcoporum Latinorum mandatis obtemperare detrectabant, ſalvis Orientalis Eccleſiæ Ritibus ab Apoſtolica Sede approbatis, Ordinariorum localium juriſdictioni parere juſſit. Tridentini Concilii Interpretum Cardinalium Congregationis Auctor fuit, auditaque Melitenſis Inſulæ obſidione, quam Solymanus Turcarum Tyrannus totis viribus in ſuam redigere poteſtatem conabatur, præter effuſas ad Dominum exercituum preces & lacbrymas, D
milite, commeatu, omnique ſubſidio communis hoſtis impetum retundere ſategit, miſſo Pompejo Columna cum peditibus DC., quem ſanguine illuſtres Viri non pauci nullo ſtipendio, ſed ſolo gloriæ, atque religioſæ pietatis fervore ducti comitabantur; partâque de Turcis in turpiſſimam ſugam converſis victoriâ publicis indictis ſupplicationibus Omnipotenti Deo gratias egit. Verùm haud multò poſt febri correptus, ſuſceptiſque S. Caroli Nepotis ſui manu Sacramentis, cùm annum ageret ætatis ſuæ LXVI. menſes IX. Pontificatus ſui anno V. menſe XI. die XV., anno Chriſti Redemptoris MDLXV. in illis verbis: *Nunc dimittis ſervum tuum Domine, ſecundùm verbum tuum in pace*, ſpiritum Deo reddidit V. Id. Decembris. Cadaver illius lateritio primùm tumulo in Baſilica Principis Apoſtolorum re- E
conditum juxta Sacellum Innocentii VIII. poſtmodum anno MDLXXXIII. die IV. menſis Januarii ad Eccleſiam prædictam Sanctæ Mariæ Angelorum in Thermis ab eo conditam tranſlatum eſt; impoſita marmorea mole elegantiſſima cum hoc Elogio:

D. O. M.
PIVS IIII. PONT. MAX.
MEDICES. MEDIOLANENSIS.
SEDIT. ANN. V. MENS. XI. DIES. XV.
VIXIT. ANN. LXVI. MENS. IX.
OBIIT. V. IDVS. DECEMB. MDLXV.
IOANNES. ANTONIVS. SORBELLONVS.
EPISCOPVS. PRAENESTINVS.
CONSOBRINO.
CAROLVS. BORROMAEVS. S. PRAXEDIS.
MEDIOLANENSIS.
M. SITICVS. DE. ALTAEMPS. GERMANVS.
CONSTANTIEN. S. MARIAE. TRANSTIB.
TITT. PRESBB.
AVVNCVLO.
S. R. E. CARDDD. POSVERE.

Vir fuit eruditione, atque facundia præſtantiſſimus, & hæc doctrinæ illius monumenta ſuperſunt.

I. Oratio Romæ habita coram frequentiſſimo Cardinalium conſeſſu de Decretis Concilii Tridentini, morumque Reformatione confirmandis. *Romæ*, *&* *Lovanii*, 1564. *in* 4.

II. Epiſtola ad Danielem Archiapiſcopum & Electorem Moguntinum de uſu Calicis Laicis quoque nonnullis concedendo. Data Romæ die XVI. Aprilis, MDLXIV. Edita eſt in Tomo IV. Amœnit. Litterat Schellornii pagg. 501 & ſequentibus.

III. Ecloge Bullarum, & Motu-propriorum Pii IV. cum aliis quoque Pii V., & Gregorii XIII. *Lugdun. apud Carolum Peſnot*, 1582. *in* 8., *& Flavio-brigæ*, 1583. *in* 4. Eminent inter has Reformatio Officii Sacræ Pœnitentiariæ data anno MDLXII. IV. Non. Maji. Reformatio Sacræ Rotæ Romanæ data eodem anno VI. Kal. Januarii. Confirmatio Tridentini Concilii data anno MDLXIII. VII. Kal. Februarii, & Conſtitutio ſuper formulam Juramenti Fidei data anno MDLXIV. Idib. Novembris.

IV. Epiſtola Italica ad Coſmum Florentiæ Ducem. Extat inter Epiſtolas Principum à Hieronymo Ruſcellio collectas, in Tomo I. pag. 177.

V. Alia ad eundem de Portu Herculis capto, data Romæ die IV. Junii, MDLV. Extat impreſſa in eodem Tomo I. pag. 186.

VI. Alia Latina Joanni Cardinali Riccio de adminiſtratione Eccleſiæ Montis-politiani. In Tomo I. Italiæ Sacræ Ferdinandi Ughelli, col 1075.

VII. Alia pro Canonicis Piſanis. Ibid. Tomo III. col. 581

VIII. Indicem Librorum prohibitorum à delectis Concilii Patribus confectum a ſe diligenter examinatum, cum regulis ſuper eiſdem perfectis, probavit, & edidit.

IX. Epiſtola latina ad Regem Catholicum: data die X. Octob. MDLXIII. in qua dolet de Comite Lunæ Tridentini Concilii concluſionem impedienta. Extat MS. in Cod. Bibliotheca olim Comitis Cæſaris Montii.

X. Alia ad ejuſdem Concilii Legatos: data die IX. Januarii MDLXIII. Extat ibid.

XI. Alia ad Nuncium Regis Catholici: data die VI. Octob. MDLXIV. ibid.

XII. Alia ad Aloyſium Lippomanum Epiſcopum Veronenſem ſuper proceſſu Epiſcopi Vratiſlavienſis: data die XXII. Decembris, MDLV. ibid.

XIII. Epiſtolæ plures ad Diverſos Italicæ de Tridentini Concilii negotiis. Leguntur in Cod. MS. in fol. ſignat. R. num. 112. in Biblioth. Ambroſiana. Habentur in eodem Codice Reſponſiones ad ipſum Ferdinandi Imperatoris, Ducis Bavariæ, Guilelmi Ducis Clivienſis, & Philippi II. Hiſpaniarum Regis. Codex ſpectabat ad S. Carolum, qui poſtillas plures propria manu adjecit.

Supremas voluntatis ejus Tabulas, in quibus multa notabilia, & ſcitu digna reperiuntur, receptas die VIII. menſis Febr. anno MDLXIV. per Alexandrum Peregrinum Civem Comenſem Rever. Cameræ Apoſtolicæ Notarium, ſervat in Muſeo ſuo amiciſſimus Jo. Sitonus.

Vitam

Vitam illius ſcripſit Ducheſuius, aliique ut infra.

Oravit in ejus Funere Cardinalis Sylvius Aotontanus prælaudatus.

Alias inſuper Orationes de ipſius laudibus habemus, nempè

Antonii Comitis Melitei, de quo jam diximus:

Ambroſii Spinulæ nomine Reipublicæ Genuenſis, quæ laudatur ab Oldoino in addit. ad Ciacconium loco citando.

Alexandri Leonardi, quæ inſtante Petro Antonio Alciato Latinè, & Italicè *Patavii, anno 1565.* in lucem prodiit, S. Carolo dicata.

Joannis Barbo à Burdeſia Galli, nomine Franciſci Galliarum Regis coram Pio habita: hanc in vulgus emiſſam fuiſſe cit. Oldoinus aſſerit.

Pomponii Cottæ Mediolanenſis pro Collegio J. C. C Oratio coram ipſo pronunciata, in ipſius Cottæ Articulo à nobis eſt indicata.

Extant plures Epiſtolæ ad eundem Cardinalis Franciſci Alciati in MS cui titulus: „ Variæ litteræ ad „ Alciatos, & eorum ad alios, in Biblioth FF. Marchionum Vicecomitum.

Epiſtolam latinam Julii Peruſci, qua eidem Pontificatum gratulatus eſt, edidit Oldoinus in notis ad Ciacconium, ut infra citabimus; atque alias Aurelii Porcellagæ ad Vincentium Gonzagam diei XXV. Octobris, anni MDLXI., in quibus Pii mores deſcribuntur.

Epiſtolæ III. Ferdinandi I. Imp. ad eum; quarum prima gratulatoria eſt de aſſumptione ad Pontificatum data die XVI. Januarii anno MDLX. Secunda monet ne Concilium Tridentinum ſuſpendi, aut abrumpi patiatur, data anno MDLXII. Tertia demum ut Clericis conjugium, Laicis Calicis uſum permittat, data anno MDLXIV. Aliæ etiam Maximiliani II. Auguſti de hoc poſtremo Argumento data prædicto anno. Extant omnes in libro: „ Litteræ Procerum Europæ a Jo. Chriſtia- „ no Lunig collectæ. Tomo I. *Lipſiæ 1712.* pagg. 777. 782. 786. & 804.

Aliæ Epiſtolæ Helvetiorum ad Pium IV. Pont pro gratulatione ipſius aſſumptionis, & de Religionis negotio in eorumdem diſtrictu agentes, Italico idiomate exaratæ, & anno MDLX. ſcriptæ. Extant in Cod. MS. Biblioth. Ambroſianæ, ſign. B. n. 101. in fol.

Petri Donati Ceſii Epiſcopi Narnienſis de laudibus Pii IV. libri tres; in quibus illuſtriora Poloniæ facta, cum typis eorumdem expreſſa ſunt atque effigie Pontificis ex minio. MS. in fol. opt. notæ, ſignat. A num. 111. dono dedit Bibl. Ambr. Comes Antonius Borromæus Ceri Dux, anno MDCLXIV.

In Libro, cui titulus: Carm. Illuſt. Poet. Ital. Tom. III. pag. 391. extat Carmen Antonii Ceruti Novarienſis ad Joan. Angelum Mediceum nuper Cardinalem factum.

In Tomo autem VII. ejuſdem Operis pag. 66. extat Dyſticon Franciſci Panigarolæ in mortem Pii IV.

In Tomo XI. pag 240 extat Epigramma Franciſci Vinthæ Volaterrani ad Pium IV. Pont. Max. de Concilio.

Publius Franciſcus Spinula plura Carmina Latina edidit in ejus laudem, nempe inter Odas adeſt una pag. 18. in libro Epodon, alia pag. 24., necnon Elegia prima pag. 1., & Diſticon de Morte Jo. Jacobi fratris inter Epigrammata pag. 16.

Celeberrimi ſuæ ætatis eruditi Viri Pium Lucubrationibus, quas typis tradebant, Patronum quaſi certatim adſciſcere ſolebant; inter quos Paulus Manutius eidem inſcripſit Tractatum de Concilio Reginaldi Poli Cardinalis: Marianus Victorius Reatinus Opera omnia S Hieronymi cum Notis: Thomas Campegius Bononienſis, Epiſcopus Feltrenſis librum ſuum: De auctoritate Sacrorum Conciliorum.

Meminerunt tanti Pontificis Ciacconius in Vitis Pont. & Card. Tomo III., & Oldoinus in addit. ad eundem, ubi etiam multi citantur de illo ſcribentes; J C. Sitonus in Chron. Collegii J C. C Mediol. Art. 413. pag. 95., & alibi: Picinellus in Athenæo pag. 470., aliique innumeri.

MCCCII.

PLANTANIDA ALOYSIUS.

IN Oppido Ferno vocato, prope Galleratum ſito, Gens Plantanida antiquitus etiam floruiſſe perhibetur non tam ex Aloyſio, qui nunc à nobis laudatur, quàm ex aliis hujus cognominis, ut infra. In evolvendis verò Codicibus Bibliothecæ Monachorum Olivetanæ Congregationis, Cœnobii Sancti Victoris hujus Urbis, incidi in Carminum Volumen optimo ſtylo Latino conſcriptorum ab Aloyſio Plantanida, qui ipſum Abbati Joanni Franciſco Foſſato, de quo jam egimus, nuncupavit, ideoque jure merito & inter Poëtas Latinos non infimæ notæ ſæculi XVII., & in numero Scriptorum Mediolanenſium, ipſum recenſendum eſſe duximus.

En Libri titulus:

I. Carminum Libellus, ad Abbatem Joannem Franciſcum Foſſatum MS. in 4. juſtæ molis, ſign. G num 3. Extat in ſupradicta Bibliotheca Sancti Victoris Mediolani.

MCCCIII.

PLANTANIDA JO. BAPTISTA.

IN Seminario Clericorum hujus Urbis Alumnus extitit Joannes Baptiſta Plantanida, ibidemque ſtudiis peractis Lauream Theologicam adeptus eſt. Dein ſæpe laudatam Congregationem Oblatorum SS. Ambroſii & Caroli ingreſſus, Sacros Canones, necnon Conciliorum Hiſtoriam tam attentè ſolidèque perlegit, ut brevì famam non modicam apud Doctos ſibi acquiſiverit. Oratoriam quoque facultatem ſummo cum plauſu proſecutus eſt, nec à Muſis etiam abhorruit. Eccleſiam Præpoſituralem Sancti Donati obtinuit, & anno Chriſti MDCXXXII. ad Canonicatum Metropolitanæ Eccleſiæ meritò promotus fuit; è vivis autem exceſſit anno MDCXXXIX.

Hæc typis mandavit:

I. Orazione detta nel Duomo di Milano nell' aprirſi de i Tribunali. *Ivi, preſſo gl' Impreſſori Archiepiſcopali*, 1619 in 4.

II. La Miſtica Colomba, Panegirico per le glorie di San Carlo. *Milano, preſſo il Ghiſolphi*, 1635. in 8.

III. Poemata varia in Laurea Patris Marcheſii, a Hieronymo Villa collecta, alibi a nobis memorata.

IV. Alia in Collectionibus pluribus Ticinenſibus, nempe pro Laurea collata Hieronymo Meltio, aliiſque.

Videndum Athenæum Picinelli pag 283.

MCCCIV.

PLANTANIDA JOSEPH.

ALter ex Gente Plantanida à Ferno nunc eſt memorandus, qui Capuccinorum Religionem ingreſſus vocari voluit tantùm Joſeph à Ferno, in Bononienſi verò Provincia Vicarius Provincialis, ac totius Ordinis Diffinitor Generalis electus anno MDLII. Vir fuit eximiæ perfectionis, & altiſſimæ contemplationis: toto enim vitæ ſuæ tempore extitit auſteriſſimus, Seraphicæ Regulæ ſedulus exculor, arctiſſimæ paupertatis exemplar, Orationis amator, ac totius Evangelicæ perfectionis integer æmulator; doctrinâ quoque, ſapientiâ, ac prudentiâ plurimùm excelluit: Congregationes, ſeu Religiones S. Pauli Decollati, qui vulgò Barnabitæ vocantur, & Clericorum Regularium de Somaſcha nuncupatorum, magnoperè ſuo conſilio juvit: illarum enim Præfecti in Viſitationibus peragendis eum ſemper ſibi comitem adjungebant, nec unquam, abſque ejus conſilio, quidquam agebant. Eximius quoque, ac verè Apoſtolicus fuit ſua ætate Concionator, & Orationis Quadraginta Horarum primus auctor, & inſtitutor; eâque mediante admirabiles, ac penè incredibiles in hominum animis impetus divini amoris, ac mutationes effecit, præſertim Mediolani, Ticini, Senis, Biturgiæ, Eugubii, & in aliis Italiæ Civitatibus, in quibus tam pia inſtitutio ab illo relicta, uſque ad hodiernum diem perenni religione per totum anni circulum devotiſſimè percolitur. Spondanus in Continuatione Annalium Eccleſiaſt. Baronii Tom. II. ad annum MDLVI. de illo ſic ſcribit: „ Mortuus eſt „ hoc anno Mediolani Joſephus Fernenſis Capucci-

„ nus,

„ nus, Vir Theologia apprimè excultus, quem Au-
„ ctorem, & Inſtitutorem fuiſſe volunt utiliſſimæ
„ Orationis 40 Horarum, cùm Urbs Mediolanenſis,
„ ob graſſantia Cæſaris, & Regis Francorum bella,
„ maximè conſternata jaceret; in ea Joſephus præ-
„ dicationi vacans Civibus perſuaſit Orationem inſti-
„ tuere, ex qua futurum pollicebatur, ut ab hujuſ-
„ modi ærumnis liberarentur. Quare communi Ur-
„ bis conſilio ea primò in Eccleſia Cathedrali, dein-
„ de in aliis per totum anni circulum inſtituta fuit;
„ unde poſtea hæc pia inſtitutio in univerſum Chri-
„ ſtianum Orbem diffuſa fuit „. Hæc ille. Clarus miraculis, ac ſanctis laboribus in prædicatione Verbi Dei, ac converſione animarum ferè conſumptus, ad præmia evolavit Mediolani, anno ſupradicto MDLVI.

Scripſit:

I. Methodum, ſive Inſtructionem celebrandi devotè, & cum fructu ſupradictam 40 Horarum Orationem. *Mediolani anno 1571., & aliis diverſo tempore.*

II. Conciones plures, quæ ob venerationem hujus Viri Dei à devotis capiæ fuerunt.

Ejus geſta copioſè deſcribuntur à Boverio Tom. I. Annal. Capuccinor. ad annum prædictum ex MSS. ibi allegatis. De eo etiam meminerunt Auctor Manipuli FF. Minorum in cap. 7 Carolus de Aremberg in Florib. Seraphicis, Tom. I. pag. 43. Regulæ S. Franciſci. Arturus a Monaſterio in Martyrologio Franciſcano ſub die V. Januarii, anno MDLVI. ubi eum nuncupat Beatum Joſephum Fernenſem (videlicet de Plantanidis a Ferno.) Diploma Leopoldi Auſtriaci Imperatoris, dat. Lintzii ſub die XIV. Novembris, an. MDCLXXX. *impreſſ. in fol.*, quos omnes allegat Clar. Advocatus Sitonus in Monumentis Familiæ Nobilium de Plantanidis. *Mediol. apud Joſephum Malateſtam*, 1717. *in fol.*

MCCCV.

de PLATEA CAROLUS BARTHOLOMÆUS.

CArolus Bartholomæus Piazza, ſive de Platea in Mediolanenſi Ditione, an. MDCXXXII. XVII. Kal. Febr. honeſtis Parentibus natus eſt, & in Collegio Clericali, quod Majus Seminarium appellant, in Urbe Mediolanenſi humanas, divinaſque literas optimè didicit. In ipſa adoleſcentia ſedulam Philoſophiæ, atque Theologiæ navavit operam adeò, ut Divinorum Rerum Magiſter publicè ſit renuntiatus. Inter Sacerdotes, qui Oblati dicuntur, cooptatus, dignus ab Alphonſo Litta Archiepiſcopo, & S. R. E. Cardinali habitus eſt, qui Collegiis, aliiſque à Divo Carolo inſtitutis piis operibus præficeretur. In Templo Maximo Epiſtolas Divi Pauli publicè interpretatus, Monialium Aſceteriis, Cleri comitiis, frequentique Populo Conciones plures habuit. Hinc Archicatechiſtæ, atque Sodalitatum in compitis Urbis Crucem colentium Præfecti munus exercens Joſephi Franciſci Burri venenata Dogmata, ut teſtem habemus Alexandrum Perlaſcam in Orationibus, primus ad Archipræſulem detulit. Franciſcum Saleſium Gebennenſem Antiſtitem recèns inter Beatos recenſitum eloquentis Panegyris laudatione eſt proſecutus, quam etiam typis publici juris fecit. Spiritualium Ambroſiani Cleri exercitationum Præfectura, à Gregorio Barbadico Cardinali Epiſcopo Patavino Diſciplinæ Eccleſiaſticæ, ad Ordines promovendorum, & Divini Verbi Præconum examinis in Patavina Diœceſi cura ipſi eſt demandata, & poſtmodum ipſius Antiſtitis nomine univerſam luſtravit Provinciam. In Urbe Patavio Clericorum Collegium, in Diœceſi verò Adoleſcentium alterum erexit, indeque Oblatorum Sodalitium, cui primus Generalis Præpoſitus ipſe præfuit. Ab ipſo Archiepiſcopo Litta in Patriam revocatus Theologicâ Præbendâ in inſigni Mediolanenſis Diœceſis Oppido decoratus, à Barbadico annuo cenſu, & rectè factorum præconiis muneratus, vix munus obierat, cùm tenuiæ valetudinis tantis fractæ laboribus ergo, Præbendam ipſam reſignavit. Interim Eccleſiaſticam Valerii Cardinalis Rhetoricam & Joannis Bonæ iiſdem Cardinalis Manuductionem ad Cœlum nomini ſuo ſacras typis evulgatas aſpexit. Sub Clemente X. Romam profectus à Carpineo Cardinali ea tempeſtate Urbis Vicario ad Cœnobia Virginum, Parochialium Templorum, Sodalitatum, & hujuſmodi negotia curanda electus eſt. Recurrente Jubilæi anno, qui fuit Salutis noſtræ MDCLXXV. Menologium Romanum protulit, quod ut publico voto ſatisfieret denuò impreſſum fuit, inſcripto Emerologii Romani titulo; Id opus tam gratè excepit Pontifex, ut Auctori Monaſterium in Agro Ticinenſi commendaverit, & inter Sacræ Congregationis Indicis Conſiliarios cenſeri juſſerit. Ab Innocentio poſtmodum XI. primùm Eccleſiaſticæ Diſciplinæ Præfectus, hinc Apoſtolicus Viſitator, poſtremò Sanctæ Mariæ in Coſmedin Archipresbyter conſtitutus, Ludoviſio Cardinali Epiſcopo Sabinenſi morem gerens, ejus Diœceſim inviſit, quod petente Cardinali de Comitibus ſecundò, & Innocentio XII. jubente tertiò præſtitit. Tiburtinam quoque Albitii, Præneſtinam Raggii, Tuſculanam Cybo, Oſtienſem & Vellitrinam Facchinetti, & Portuenſem bis ejuſdem Cybo Cardinalium juſſu Diœceſes viſitans peragravit; & in Portuenſi per ſeptennium Vicarii Generalis munus exercuit. Oſtienſem quoque Eccleſiam, ipſo Cardinali Cybo mandante, per octennium Vicarius rexit, aliaque ejus generis officia ſumma cum laude ſuſtinuit. In Vaticana Baſilica totius Cleri Urbani anno MDCXCVIII. Theſaurarius, (Camerlengum vulgò dicunt) lectus eſt, Catechiſmi, Hoſpitii Armenorum, Puellarum ad Templum Pacis Partenodochii regendi munus ſuſcepit, & Evangelicos Operarios per univerſum Latium, ſimulque Nationalem Inſubrum Eccleſiam D. Caroli, cognomento ad Curſum, moderatus eſt. Majorum Dignitatum gradus pro animi ſui demiſſione conſtanter recuſavit, ſemper litterarum ſtudiis deditus, Voluminibuſque conſcribendis intentus uſque dum mors invida ipſum rapuit, anno MDCCXIII. Jacet poſt Aram maximam D. Caroli in Urbe, ubi Pontifex Maximus Clemens XI. Sacra ei celebrari voluit in ipſius Funere.

Quæ ſcripſit partim edita, partim adhuc deſiderata, ut typis tradantur, hæc ſunt:

I. Panegirico in lode di S. Franceſco di Sales. Dedicato all' Eminentiſſimo Cardinal Litta Arciveſcovo di Milano. *Ivi, per il Cardi*, 1661. *in 4.*

II. Iſtoria della Vita di S. Franceſco di Sales.

III. Euſebiologio Romano, ovvero dell' opere pie di Roma, con due Trattati dell' Accademie, e Librerie celebri di Roma. *Ivi per Giovanni Andreoli*, 1679. *in 4. Et iterum cum additionibus*, 1699. *in 4.*

IV. Eortologio, ovvero le Sagre Stazioni di Roma, a Feſte Mobili. *Roma, per Gaetano Zenobj*, 1702. *in 8.*

V. Emerologio Sacro di Roma Criſtiana, e Gentile. *Roma, per Domenico Antonio Ercole*, 1690. *tom. 2. in 12. Et iterum ibidem, tertia editio cum additionib.*

VI. Cherologio, ovvero diſcorſo dello ſtato vedovile ſpiegato colle memorie illuſtri di S. Paola Vedova. *Roma, per il Bernabò*, 1708. *in 4.*

VII. Santuario, ovvero Menologio Romano perpetuo. *Roma, per il Tinaſſi*, 1675. *in 12.*

VIII. Hieroxenia, ovvero Sagra Pellegrinazione alle ſette Chiaſe di Roma. *Ivi, per gli Eredi del Corbelletti*, 1694. *in 8.*

IX. Efemeride Vaticana per i Pregj Eccleſiaſtici d'ogni giorno dell' auguſtiſſima Baſilica di S. Pietro in Vaticano. *Roma, per gli Eredi del Corbelletti*, 1687. *in 4.*

X. Della Gerarchia Cardinalizia, cioè de' ſei Veſcovadi, de' Titoli, e Diaconie Cardinalizie. *Roma, per il Bernabò*, 1703. *Libri III. in fol.*

XI. L'Iride Sacra de' colori Eccleſiaſtici. *Roma*, 1682. *in 8.*

XII. La Settimana Romana, in 12.

XIII. Dell' uſo, miſtero, ed antichità appreſſo diverſe Nazioni, de' Riti, e Cerimonie nell' Eſequie, e Funerali paſſati, fino a' Secoli noſtri Criſtiani, in 4.

XIV. Annotazioni allo Statuto del Clero Romano, MSS.

XV. Effemeride Lateranenſe, MS.

XVI. Effemeride Liberiana, MS.

XVII. De' Faſti Romani, Gentili, ed Eccleſiaſtici, MS. in fol.

XVIII. Dell' uſo antichiſſimo della Chieſa, e miſtero de' lumi, e delle lampadi, MS.

XIX. Dell' uſo, miſtero, e prerogative della tonſura Eccleſiaſtica, MS. in 4.

XX. Del ſignificato degli abiti del Sommo Pontefice, de' Cardinali, e dell' ordine tutto, Eccleſiaſtico, e Regolare. MS. in 4.

XXI. Delle Cerimonie e Riti nella adorazione del Sommo Pontefice, MS. in 4.

XXII.

XXII. Delle Campane, dell' Incenſo, e dell' uſo venerabile del Canto Gregoriano. MS. in 4. A
XXIII. Delle Sacre Pitture, ed Immagini contro la profana licenza de' Pittori nel farle: e de' Fedeli nel tenerle nelle loro Caſe Criſtiane. MS. in 4.
XXIV. Dell' antichiſſimo coſtume del velarſi le Donne nella Chieſa per riverenza degl' Angeli, e del ſepararſi in eſſa dagli Uomini. MS. in 4.
XXV. Rerum Myſtagogicarum Biblioteſſera, ſive de recta Sacrorum Rituum, ac Cœremoniarum norma. MS.
XXVI. De privata, ſive Chorali Divini Officii ritè perſolvendi diſciplina. MS. in 4.
Hæc hauſimus ex Libro, cui titulus: „ Elogj Accademici della Società degli Spenſierati di Roſſano, deſcritti dal Dottore Don Giacinto Gimma. *Napoli*, 1703. pag. 60. „ Nobis attamen incompertum eſt, an nonnulla, quæ ibi indicantur MSS., ſint poſtea in lucem edita nec ne. Videndus etiam Picinellus in Athenæo pag. 107. B

MCCCVI.

de PLATEA FRANCISCUS.

FRanciſcus de Platea Patrem habuit Joannem Petrum, cujus adhuc extat Monumentum in Eccleſia Sancti Angeli hujus Urbis ſic breviter inſcriptum:

IO. PETRI PLATEAE
SVCCESSORVMQUE SVORVM
ANNO MDCIV. C

Sacris noſter initiatus Canonicatum in Regia Collegiata Scalenſi hujus Metropolis adeptus eſt anno poſt Virginis Partum MDCXIV., litteriſque deditus, ingenium laboremque ſuum vertit ad expiſcanda antiqua Documenta pro Hiſtoria Archiepiſcoporum Mediolanenſium texenda apprimè utilia. Rem tamen ſatis difficilem aggreſſus eſt, ut facilè agnoſcitur, eo quia uſque ad hodiernam diem provinciam hanc minimè ad umbilicum productam habemus, etſi plures Viri doctiſſimi ad eam perficiendam non modicum inſudarint. Ex Franciſci attamen noſtri fœtibus infra recenſendis plurimùm luminis haurire poſſunt, aut jam potuere illi, D quibus cordi eſt tam præclaram Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ partem pertractare. Obiit Vir iſte de Patria ſummè meritus citò nimis, ideſt anno MDCXXX., dum plura ab ipſo expectanda erant.

Hæc de eo damus:

I. Franciſci Plateæ Canonici S. Mariæ Scalenſis Adverſaria in modum Abecedarii digeſta, ad efformandam diffuſam Hiſtoriam Archiepiſcoporum Mediolanenſium. Adeſt primus Quaternio ſic ab eo inſcriptus: „ De „ Vita ac Geſtis S. Barnabæ Apoſtoli, & primi Me„ diolanenſium Archiepiſcopi. Caput I. de ortu, pue„ titia, fama, & geſtis ab eo uſque ad profectionem „ ſuam Mediol.
II. Dubia quædam circa celebrationem Feſti S. Honorati Archiep. E
III. Excerpta varia ex Hiſtoriarum libro Arnulphi.
IV. De Geſtis in Urbe Mediolani ab exordio Urbis ad ann. Chriſti MCXXI.
V. De Archiepiſcopis Mediolanenſibus. Opus imperfectum, quod Teſtamento legavit Auctor Card. Cæſati Montin. Extat in Bibliotheca Ambroſiana MS. in fol. ſign. T. num. 159. Sed plura alia ad idem Opus perficiendum ipſiuſmet Auctoris extant uno Volumine in fol. MS. penès J. C. Jo. Angelum de Cuſtodibus amiciſſimum, ac alibi laudatum.
Agunt de eo Schedæ Sitonianæ, necnon Picinellus in Athenæo Mediolanenſi pag. 217.

MCCCVII.

PLATUS ANASTASIUS.

ETſi Abbas Picinellus duos tantùm fratres Anaſtaſio Plato, de quo nunc ſermo eſt, in ſuo Athenæo Mediolanenſi dederit, Theodorum nempe, atque Petrum Antonium, quorum ſuo loco laudes dabimus meritas, tamen haud ſatis ſibi conſtans in Articulo Platini Plati, tres Anaſtaſii germanos enumerat. Hi omnes Georgii J. C. Collegiati, atque Agnetis Muzzanæ filii extiterunt, Georgius ipſe inter hos Scriptores enumerabitur infra, & ex eodem lumen ſatis ſplendidum tota gens Plata, ut videbimus, procul dubio accipit. Anaſtaſius interim noſter utriuſque Juris Profeſſor non infimæ notæ, in Collegio J. PP. Nobilium Mediolanenſium cooptatus eſt anno Orbis redempti MCCCCLXXV. Muſas quoque adamavit, & laudatores habuiſſe Philelphum, Georgium Merulam, alioſque ſui ævi Viros eruditiſſimos ſatis perpetuò erit ad illum doctiſſimum oſtendendum, etſi parum de ipſo nobis ſervaverit ætas. Obiiſſe dicitur anno Chriſti MDVI. atque hæc de ipſo damus,

Scilicet:

I. Quæſtio diſputata per eximium J. U. Doctorem Dominum Anaſtaſium Platum Mediolanenſem. In ea ſatis eruditè agitur; an liceat his, qui nefandi criminis notâ infames ſunt, teſtamentum condere, & negativam tenet Platus noſter ſententiam. Edita eſt inter Conſilia Andreæ Barbatiæ, Volumine I. poſt Conſilium LXIV., quæ prodierunt *Tridini, per Joannem de Ferrariis, aliàs de Jolitis, ac Gerardum de Zejis*, 1517. *in fol. max.* Opus hoc laudavit Platinus Auctoris frater pluribus Carminibus, quæ in ejus Articulo memorabimus. Idipſum præſtitere Joannes Baptiſta Boſſius Tridinenſis Poeta, & Joannes Græcus Clericus Placentinus Verſibus, & demum Georgius Merula Alexandrinus Epiſtolâ latinâ ad Anaſtaſium ipſum datâ; quæ omnia in eodem Codice leguntur. Inſcriptum eſt Opus ipſum Joanni Jacobo Balſamo, & Joanni Henrico Pechio Juriſconſultis.
II. Epiſtolæ plures latinæ ad Platinum fratrem, datæ annis MCCCCLXXXVI. ad MCCCCXCVII. Extant inter Epiſtolas Platini, de quibus ſuo loco, ſicuti Epiſtolæ Platini ad Anaſtaſium.
In Libro, cui titulus: Carm. Illuſt. Poët. Ital. Tom. VII. pag. 279. extat Epigramma Platini Plati, ad Anaſtaſium Platum fratrem optimum.
In lib. VI. Epigrammatum Lancini Curtii, edit. Mediol. anni 1521. pag. 90. legitur Carmen in laudem Anaſtaſii noſtri.
Laudatur, ut diximus, à Philelpho in Oratione pro Theodoro Plato J. C. pagg. 48 & 71. a Monggia in lib 3. Nobil. Mediol. cap. 9., à Sitono in Chronico J. PP. Mediol. pag. 58. Art. 238., & in Append. pag. 29. ab amiciſſimo Canonico Irico in ſua Typographica Tridinenſi, quam typis parat, nec non à Picinello in ſuo Athenæo, pag. 24.

MCCCVIII.

PLATUS DOMITIUS.

DOmitium Platum Mediolanenſem nobili progenie ortum Hieronymus, & Antonia Vincemala de Aragonia Conjuges, quos ipſe parentes habuit, unà cum fratribus ejus paulò poſt memorandis, ſummâ diligentiâ educarunt. Quamvis autem liberalibus ſtudiis ab ipſa ineunte ætate ſedulò vacaſſet, adoleſcentiam tamen ingreſſus arma ſecutus eſt. Itaque fervente celeberrimo Cretenſi bello, ſub auſpiciis

Digitized by Google

eius Comitis Martinenghi eò ſe contulit, ubi non infima dedit bellicæ fortitudinis ſpecimina anno MDLXXX., quæ ipſe fuſiùs recenſet in Codice MS. infra memorando, quem Flaminio fratri ſuo tunc J. C. poſtea verò S. R. E. Cardinali, inſcripſit. Inde reverſus, eximiæ Societati Jeſu nomen dedit, in qua anno Salutis MDLXXXIX. ætatis ſuæ XXXIII. profeſſionem trium Votorum nuncupatam emiſit. In Domo Profeſſa Urbis Romæ maximam tranſegit vitæ partem, ubi domeſticæ diſciplinæ, reique œconomicæ curam geſſit, animarumque ſalutem piis promovit artibus. Viri apprimè religioſi, & Regularum obſervantiſſimi nomen ſibi acquiſivit uſque adeò, ut cum octogenario major anno Chriſti MDCXLIII. migraſſet è vita die XXXVI. menſis Decembris, ad Beatorum requiem tranſiſſe à Scriptoribus perhibeatur.

Pietas ejus, atque Doctrina in Lucubrationibus illius ſuperſunt, quæ ſunt;

I. Della Paſſione del Salvatore, con la Pratica dell' Orazione per meditare con frutto la Paſſione medeſima. *Roma, preſſo Bartolomeo Zanetti*, 1607. *in* 4.
Hoc ipſum Opus in latinam tranſtulit linguam Antonius Dulken Monachus Carthuſianus, editumque eſt *Coloniæ, apud Bernardum Gualtherum*, 1610 *in* 8.

II. Pratica dell' Orazione per meditare &c. Hanc ſuperioris Operis partem alteram ſeorſim prodiiſſe, in 12. ait Sotwel loco citando, ſed locum, atque Typographum non indicat.

III. De Rebus in militia à ſe geſtis in Regno Cretenſi, anno MDLXXX. ſub auſpiciis Comitis Martinenghi, cum Epiſtola dedicatoria ad Flaminium fratrem ſuum tunc J. C., poſtea S. R. E. Cardinalem. Codex MS. ex Autographo, qui erat in Bibliotheca Cardinalis prædicti. Extat in Archivo Monachorum S. Ambroſii hujus Urbis, Cod. ſign. A num. 40. paginarum 190.
Ipſum commendant Sotwel pag. 180. Alegambe in Biblioth. Societ. Jeſu, Sitonus amiciſſimus in Schedis, atque Picinellus in Athenæo pag. 165. monens eum laudari in additionibus ad Biblioth. Sanctam Xiſti Senenſis, licèt ibi perperam pro Domitio Dominicus appelletur.

MCCCIX.

PLATUS FLAMINIUS.

FLaminius Platus Domitii mox à nobis memorati frater, Hieronymum, atque Antoniam Vincemalam de Aragonia parentes habuit, è quibus anno MDXLVIII. in hac Metropoli primam aſpexit lucem. Nobilitatem generis, quo Sfondratam Familiam attingebat, virtutum, doctrinæ, ac dignitatum ſplendore clariorem reddidit. Minoribus ſcientiarum curriculis diligentiſſimè exactis, Juris utriuſque ſtudiis ſe addixit, Doctorque renunciatus, anno Salutis MDLXXV. Juriſperitorum Collegio adſcribi meruit. In Palatinis poſtmodum Scholis Cæſareum Jus ſummo cum plauſu Auditoribus tradidit; ſacriſque initiatus, Gregorio XIII. in Petri Cathedra ſedente, Romam petiit, à quo anno MDLXXXIII. inter Sacræ Conſiſtorialis Aulæ Advocatos aſſumptus eſt. Eo in munere cùm ſe laudabiliter exercuiſſet, à Sixto V. Gregorii ſucceſſore Romanæ Rotæ Auditor creatus, admiſſus fuit die VII Februarii anno MDLXXXVI., atque in officio perſeveravit etiam ſub Urbano VII. quo defuncto Gregorius XIV. loco ſuo à nobis laudatus Summum nactus Pontificatum, Flaminii doctrinâ magis, quàm affinitate permotus, anno MDXCI. Prid. Non. Martii, cum Purpurâ honeſtavit, Diaconumque Cardinalem Sanctæ Mariæ in Dominica conſtituit. Agitabantur interea in Urbe Ducis Ferrarienſis negotia, cùmque ipſa jure tractari, ac definiri Pontifex cuperet, plures elegit ex Ampliſſimo Patrum Ordine, quibus hujuſmodi Provinciam demandaret. Hi fuere Geſualdus, Palæottus, Alexandrinus, Madrucius, Fachinettus, Valerius, Salviatus, Laureus, Lancellottus, Aldobrandinus, Matthæius, & Columna, hiſque addidit Platum noſtrum. Gravia quæque, necnon maximi momenti res ipſi committere Gregorius conſueverat, quòd ſummam in eo integritatem, continentiam, mores optimos, cum gravitate, prudentiâ, & ſingulari dicendi libertate admiraretur. Minor autem illi non fuit gratia apud Innocentium IX. atque Clementem VIII., à quorum poſtremo anno MDXCII. è priori Diaconia ad alteram SS. Coſmæ & Damiani translatus eſt. Sequenti anno Presbyter Cardinalis, tituli S. Clementis, tum anno MDXCVI. die X. menſis Junii tituli S. Onuphrii fuit renunciatus, è quo paulò poſt ad illum Sanctæ Mariæ de Pace tranſiit. Cooptatus fuit inter Patres Sacræ Conſultæ, Interpretes Concilii, Præfectos negotiis Epiſcoporum & Regularium; & Canonicorum Regularium Congregationis Protector extitit. Inſigne toreuma, quod pars fuerat Tumuli Gaſtonii Foxii, Auguſtini Buſti Mediolanenſis opus, ducentis aureis nummis emit. Hoc Abbas Cæſar Platus, filius Horatii, & Hieronymæ Lomenæ Conjugum, & Flaminii ex Fratre Nepos, & hæres, Ambroſianæ Bibliothecæ donavit, qua de re agit Petrus Paulus Boſca lib. V. de origine, & ſtatu ejuſdem Bibliothecæ. Illius porrò munificentiæ ſacer Auguſtinenſium Patrum Nudipedum Cœtus debet extructionem Cœnobii SS. Coſmæ, & Damiani in Oppido Turris Cottarum, vulgò *Turbico*, Mediolanen. Diœceſis; pro ut in Sacrario ejuſdem Templi poſito grati animi monumento, iidem Patres teſtati ſunt: Eccleſiam ipſam Divorum Reliquiis locupletatam, & præſertim Corpore Sancti Polycarpi Presbyteri & Martyris decoravit, ut aſſerit citatus Boſca in Martyrol. Mediol. ad diem XXIII. Februarii in Notis. Inter illius virtutes emicuere æquitas, animique tranquillitas, in omnes ad ſe accedentes humanitas, in egenos beneficentia, & humilitas eximia. Deſideratus eſt præſtantiſſimus Præſul ſedente Paulo V. ætatis ſuæ anno LXIII. Chriſti verò MDCXIII. die II. Novembris, tumulatuſque fuit in Templo Auguſtiſſimi Nominis Jeſu in Urbe Roma, ubi hoc marmori inciſum Elogium Cadaveri illius impoſitum conſpicitur:

D. O. M.

Digitized by Google

D. O. M.

FLAMINII PLATI PATRICII MEDIOLANENSIS
S. R. E. PRESB. CARD.
OSSA HIC IACENT
CVIUS PERITIAM LEGVM
OPPORTVNITATEM CONSILIORVM STVDIVM RELIGIONIS
NON HIC DISCES SEPVLCHRALI FIDE POSTHVMAQVE FAMA
DISCES SI ID CVRAS
AB ROMANAE ROTAE IVDICIBVS
A PVRPVRATORVM PATRVM SENATV
APVD QVOS COLLEGAE INCOMPARABILIS ADMIRATIO
IN PERPETVVM VIVET
QVOD AVTEM VIRO MORTALE FVIT
HIERONYMVS PLATVS COMES CARPINIANI
EQVES S. IACOBI A SPATHA
IN HOC SVAE ERGA OPTIMVM PATRVVM PIETATIS MONVMENTO
COMPOSVIT
OBIIT ANNO DOMINI MDCXIII.
AETATIS SVAE LXIII.

Scripta Flaminii noſtri his prænotantur titulis: A

I. Deciſiones S. Rotæ Romanæ. Has humilitatis cultor eximius in lucem edi non eſt paſſus; ſervantur tamen MSS. in Archivo molis Hadriani.

II. De Renunciationibus in Jure Civili.

III. De Oppoſitione compromiſſi. Hæc duo Opera hauſimus ex infra recenſendis Scriptoribus, quorum nullus ubi deliteſcant indicavit.

IV. Relazione dell' Illuſtriſſimo Piatti a Noſtro Signore ſopra le differenze Giuriſdizionali tra il Foro Eccleſiaſtico, ed il Secolare di Milano. MS. in 4. Extat in Archintea Bibliotheca.

V. Inſtruzione data al Padre Carlo Maſtrilli dall' Illuſtriſſimo Sig. Cardinale Piatti. Agitur de eodem argumento. MS. in 4. ibidem.

VI. Altra Informazione a noſtro Signore ſopra lo ſteſſo Argomento. MS. ibidem.

B In eodem Codice reperiuntur Capitula à Principe Mediolani cum Epiſtola ſua tranſmiſſa Egregio & Sapienti Viro Domino Poteſtati Mediolani, ſub data Mediol. die XVIII. Auguſti MCCCLIX., in quibus agitur de modis tenendis, ne Laici ſub Eccleſiaſtico Magiſtratu fruſtrentur indebitis laboribus, & è converſo quod Clerici non poſſint conqueri, quod libertate Eccleſiæ priventur. MS. ibidem.

Parere del Vicario Generale ſopra le Appellazioni del Foro Eccleſiaſtico ordinario di Milano, a circa i Conſervatori delle Religioni. MS. ibid.

Propoſitiones cujuſdam Anonymi pro componendis Controverſiis inter Laicos & Eccleſiaſticos agitatis. MS. ibidem.

VII. Epiſtolæ plures ad Federicum Cardinalem Borromæum, datæ annis MDXCIII. & MDXCVIII. Extant in ſæpelaudata Collectione Epiſtol. ejuſdem Cardinalis, in Bibliotheca Ambroſiana.

VIII. Carmen illius laudatur à Benedicto Sociaco pag. 35. Sylvarum, ubi una legitur hoc titulo prænotata: In Carmen Flaminii Plati Cardinalis. C

Funebri Oratione commendarunt Flaminium in Farneſiano Templo, diſertus quidam illius Societatis Orator, & in Sancti Caroli Æde Mediolanenſium dicta, Andreas Victorellus, quam typis editam fuiſſe, ait Ciacconius.

Ejus Teſtamentum extat in Cod. MS. ſign. A. num. 66. in fol. Archiv. Monachor. Ciſterc. Sancti Ambroſii Mediol.

Ei dicavit Opus ſuum de rebus à ſe geſtis in Regno Cretenſi Domitius ejus Frater, de quo ſupra diximus.

Item Conciones ſuas de laudibus Martyrum Thebæorum, & de pretioſiſſimo Chriſti Sanguine, Editas *Vercellis, apud Alarium*, 1608. Eugenius Carabtagiorus Vercellenſis.

Habemus ad eum Epiſtolas Franc. Panigarolæ in Collect. Alexandri Panigarolæ alibi à nobis relata. Juliani Goſelini gratulatoria pro Auditoratu Rotæ eidem collato legitur inter Epiſtolas ipſius Goſelini pag. 145. Aliam Goſelini ad eundem edidit Zucchius in libro ſuo, cui tit. Scelta di Lettere. *Venezia*, 1595. in 4. *pag.* 236. *Parte II.*

De ipſo agunt Petramellarius, Hieronymus Platus, Ughellus, Carolus Torniellus, aliique plures, inter quos amiciſſimus J. C. Sitonus in Chronico Juriſpetit. pag. 156. art. 629.

MCCCX.

PLATUS GEORGIUS.

ANtonius Platus, atque Ambroſina de Modoëtia nobiliſſimi Jugales, Georgium, quem nunc laudamus, genuere ineunte fermè ſæculo XV. Gloria tanti Viri perpetua erit, quatuor habuiſſe filios in litteris præſtantiſſimos, ac in noſtra Bibliotheca jure merito recenſitos. Ipſe unus extitit inter Incolas Portæ Jovis, qui juramentum præſtitere die I. Martii, anno MCCCCXLVIII. in manibus Balthaſſaris Capræ pro libertate populi Mediolanenſis. Eodem anno ad Lecturam ordinariam Juris Civilis electus fuit in Patria, conſtituto ſtipendio Florenorum CCL. Jam verò inter Nobiles J. PP. Collegiatos numerabatur anno MCCCCXLI. Sed quod magis virtutem tanti Viri in dubio minimè relinquit, Oratio ejus graviſſima eſt ad Populum hujus Metropolis habita, quæ legitur apud Corium, aliosque Hiſtoricos Mediola-

diolanenſes, inter quos Ripamontius, cujus verba libri VI. juvat hìc proferre. Agebatur enim de reficienda Arce Jovis, quamobrem Sfortia Dux verebatur ne Civium animi turbarentur, ideoque Parochis perſuaſerat, ut popularibus quiſque oſtenderent hoc ad dignitatem, & præſidium Civitatis pertinere; hæc itaque ſubdit Ripamontius: „ In D. Georgii Æde „ præcipuè congregabantur. Ibi Georgius Platus „ Juriſconſultus notæ facundiæ Vir, prudenſqoe „ idem & modeſtus, atque vitæ ſuæ fama nactus au„ ctoritatem inter Cives, quanta maxima privato „ cuiquam contingere poſſet: is igitur exiſtimans, „ ea, quæ parantur munimenta, damnoſa fore „ Urbi, arcemque ipſam, velut Sepulchrum omnis „ publicæ libertatis interpretatus, adverſus eam rem „ diſſeruit in hunc modum: *Viri Mediolanenſes. Si* „ *Deus Opt. Max. aliquo ſingulari beneficio & indul*„ *gentia erga Patriam hanc &c.* Summa omnium „ attentione Platus eſt auditus, ac vera eſſe quæ di„ ceret, fatebantur. Sed vicit paucorum auctori„ tas & gratia, quos Sfortia ſibi in id præparatos „ habebat, atque in eodem D. Georgii Templo de„ cretum de reficienda arce eſt factum &c. „ Poëſim qooque Latinam coluiſſe videtur ex Epigrammate, in quod fortuitò incidimus; nam reliqua ferè tria ſæcula nobis de Viro iſto procul dubio doctiſſimo jam tranſacta rapuerunt. E vivis exceſſit, juxta Schedas Sitonianas, anno MCCCCLXIV.

Superſunt tantùm de eo:

I. Oratio ab omnibus laudatiſſima populo Mediolanenſi dicta, ut ſupra innuimus.

II. Carmen Latinum ad Petrum Candidum Decembrium: Extat in MS Codice Epigrammatum & Epiſtolarum juvenilium ejuſdem Decembrii, in Bibliotheca PP. Teatinorum D. Antonii hujus Urbis, ubi legitur etiam inter alia Epigrammata in laudem Georgii noſtri ab ipſo Decembrio compoſita hoc, quod excripſimus.

In Georgium Platum Juriſconſultum.

Qui virtute ſua carus patriaque verendus
Civis erat legum ſplendor dum vita manebat.
Membra reliquit humi claudenda Georgius iſtu
Sub tumulo Platus cognomine Stirpis avitæ,
Gratus amore pio notis, domuique propinquis
Omnibus, & cauſas inopum miſeratus, iniquas
Non lites coluit, non prætulit utile honeſto
Conſiliique fuit fautor, rectique bonique.
Nominis alma ſui vivit nunc fama ſuperſtes,
Et quantum terras ſuperat cœleſtia cernit.
Flet ſpoliata ſuo jam lex civilis alumno,
Sacraque jura ſimul mœrent, tutore relicto.

Inter Epiſtolas Franciſci Philelphi, editionis Venetæ, 1502. in fol. extat una ad Georgium Platum J. C. pag. 43.

Præter ſupradictos laudatur à Bugato in Hiſtoria Univerſ. ad annum MCCCCXLIV., atque a Sitono in Chronico J. PP. Colleg. pag. 41. art. 131.

MCCCXI.

PLATUS HIERONYMUS.

Hieronymus Platus Hieronymi, atque Antoniæ Vincemalæ de Aragonia illuſtrium Conjugum Mediolanenſium filius, in Alma Urbe Inſtitutum eximiæ Societatis Jeſu ſuſcepit die XXIV. Aprilis, an. Salutis MDLXVIII., mutato nomine Octavii, quo prius vocabatur, in Hieronymum, cùm eſſet adoleſcens forma, ingenio, modeſtia, morumque ſuavitate præſtans; poſtquam verò animum bonarum litterarum cognitione complevit, P. Claudius Aquaviva Præpoſitus Generalis ipſius Societatis ejus opera uſus eſt in Latinis litteris ſcribendis ad Provincias Germaniæ, & Galliæ, quod munus dum egregiè ſuſtinet, & Novitiorum, qui in Domo profeſſa verſantur, curam gerit, ad Cœleſtem Patriam evocatus eſt die XIV. Auguſti, an. reparatæ Salutis MDXCI. ætatis XLIV. Societatis XXIV. ab emiſſa profeſſione quatuor Votorum IX. Vir celeberrimâ virtutis, & tantùm non ſanctimoniæ famâ clarus.

Scripſit:

I. De bono ſtatus Religioſi lib. III. pietate, atque eruditione refertos, qui primò *Romæ* 1580, deinde auctiores, *Ingolſtadii* 1590. *Venetiis*, *apud Franciſcum de Franciſcis* 1591., *Lugduni* 1592. *Auguſtæ Trevirorum* 1593., *Coloniæ* 1608. *in* 4, & alibi prodierunt; in alias quoque linguas tranſlati ſunt, nempe in Gallicam per Philippum le Bel, ad Archiepiſcopum Pariſienſem de Gondi, à *Paris*, 1607. *in* 4.

II. De Cardinalis dignitate, & officio: ad Flaminium Platum Cardinalem fratrem ſuum. Hoc Opus poſt obitum Hieronymi ab aliis vulgatum eſt. *Romæ*, *apud Facciottum*, 1592. *in* 4., *& Moguntiæ apud Strooecher* 1621. *in* 8.

Laudatur à Hieronymo Borſerio in Supplem. Cap. 12. ab Alegambe, & Sotwello in Scriptoribus Soc. Jeſu, à Miræo de Scriptoribus ſæculi XVI. apud Fabritii Bibliothecam Eccleſiaſticam, p. 2. pag. 112., à Picinello in Athenæo pag. 347. (ubi etiam memorat Jo. Baptiſtam Platum ex Ordine Prædicatorum, uti Virum Sacræ Theologiæ profeſſorem in Cathedris Mediolanenſibus & Bononienſibus, atque Comenſibus), nec non à Clariſs. Sitono in ſuis Schedis.

MCCCXII.

PLATUS JOANNES THOMAS.

Optimè de patria, atque de latinis litteris meritus eſt Joannes Thomas Platus, ab eruditis Mediolanenſibus hactenus Thomas tantùm vocatus, Antonii, & Ambroſinæ de Modoëtia Conjugum filius, nec non Georgii jam laudati frater Ducaliſque Secretarius, nam anno Redemptionis noſtræ MCCCCXCIX. publicum Gymnaſium aperuit in ſuis Ædibus, ſtatuens ut ſingulis diebus, deſignati idonei Præceptores alternis horis Arithmeticam, Dialecticam, Aſtronomiam, Geometriam, Litteraſque Græcas docerent; Quin etiam inviolatam hanc legem indixit hæredi ſuo, Noſocomio videlicet majori hujus Urbis, ut qui hujuſmodi Magiſteriis præficiendi forent, probatiſſimorum hominum examen ſubirent, nec modò diſciplinis, quas profitebantur, ſed etiam moribus ac vita præſtarent. Nec parva hujus Scholæ gloria eſt, habuiſſe Hieronymum Cardanum ſcriptis, & fama ubique celebrem, ibidem Mathematicam docentem. Partem ultimæ voluntatis Joannis Thomæ noſtri recitat Clariſſimus Curtius ad hanc Inſtitutionem ſpectantem in ſuo Opere de Claris Medicis Mediolanenſibus, pag. 185. Charus extitit Ludovico Mariæ Mediolani Duci, & præter Epiſtolas ad Platinum patruum ab ipſo ſcriptas nobis ſors obtulit præ manibus Orationem eleganti ſermone latino ſcriptam ut infra, ideoque locum meritò obtinet inter hos Mediolanenſes Scriptores. Annum verò, quo è vivis obierit, nullibi invenimus, contenti interim Lectores ſint de eo, quod hìc damus, forſan nunc primùm de Joanne Thoma Plato,

Videlicet:

I. Oratio latina de laudibus Mediolani habita in Gymnaſio Ticinenſi coram Profeſſoribus, Scholaribus, aliiſque penè innumeris Viris, anno MCCCCLXXVIII. die XIV. menſe Decembrio, *ſine loco*, *anno*, *& Typographi nomine*, *in* 4. Extat in Bibliotheca S. Mariæ Coronatæ hujus Urbis.

II. Epi-

II. Epiſtolæ VII. latinæ ad Platinum Platum patruum. Legu tur inter Epiſtolas Platini editas *Mediolani*, *apud Gotbardum de Ponte*, cum Reſponſionibus Platini.

In Libro IX. Sylvarum Lancini Curtii, extat Ode ad Joannem Thomam Platum pag. 168.

In Opere, cui titulus: Carmina Illuſtrium Poëtarum Italorum *Florentiæ* edito, extant Epigrammata Platini Plati ad eundem Joannem Thomam patruum optimum. Tom VII. pagg. 261. & 268.

Memoratur in Schedis Sitonianis, a Joanne Petro Puricello in MSS. Biblioth. Ambroſ. ab Advocato Camillo juniore Sitono in Collectan. de ædificiis Mediol. &c. pag. 1474. MS. in fol. autogr. penes Advoc. Joannem filium.

MCCCXIII.

PLATUS PETRUS ANTONIUS.

PEtrus Antonius Platus Mediolanenſis Georgii, de quo jam diximus, filius, cujus vix nomen inſeruit Picinellus in Articulo Platini ipſius Fratris, à nobis debita commendatione infra laudandi, Muſarum cultoribus ſæculo XIII. in finem vergente apud Inſubres florentibus non injuriâ annumerandus eſt. Pauca quidem illius ſuperſunt Carmina latino ſcripta Idiomate, verùm tantæ eruditionis lomine conſperſa ſunt, ut vel ex his Plati noſtri doctrina apertiſſimè dignoſci poſſit. Petri Candidi Decembrii fuit amiciſſimus, quemadmodum ex infra dandis eruitur, atque Lancinus Curtius magno eum in pretio habuit, quod teſtatum habemus in Carmine hujus mox promendo. Plura de ipſo proferre nos vetat aliorum ſilentium, ſentit tamen Cl. Sitonus, eum circa Salutis noſtræ annum MD. è vita migraſſe.

Superſunt hujus Scriptoris

I. Carmen latinum ad Octavianum Vicomercatum J. C legitur poſt Epiſtolas Famil Ciceronis Commentariis illuſtratas ab Ubertino Clerico, anan MCDLXXXV.

II. Carmen ſatis longum ad Petrum Candidum Decembrium, cum altero pro reſponſione ejuſdem Petri Candidi: extat in Codice MS. Epigrammatum, & Epiſtolarum juvenilium Petri Candidi Decembrii apud PP. Teatinos D. Antonii Mediolani.

In libro ſexto Epigrammaton Lancini Curtii editionis Mediolanenſis, anno MDXXI. extat Carmen latino ſermone ſcriptum ad formam Italici *Sonetto* dictatum, pag. 90. in laudem Petri Antonii Plati.

Videndæ ſunt Schedæ Clariſſimor. Viror. Joſephi Ant. Saxii, atque Advocati Sitoni.

MCCCXIV.

PLATUS PLATINUS.

PLatinus Platus Georgii jam à nobis laudati, atque Agnetis Muzzanæ Conjugum filius fuit, frater autem Anaſtaſii, Petri Antonii, & Theodori, quorum omnium vel dedimus ſupra, vel infra dabimus Elogia. Interim de Platino ipſo paucis nos expediemus, ne crambem recoquere videamur, cùm jam Clar. Saxius in Typographica Mediolanenſi Hiſtoria ſatis ſuperque de ipſo agat. Ad doctiſſimum igitur illud Opus Lectores perquam libenter amandamus, Lucubrationes tantummodo, quæ tanti Vatis labores fuere, hîc exhibentes,

Ea ſunt:

I. Libellus de Carcere ad Magnificum Thomam Thebaldum Bononienſem, Equitem Auratum, ac Ducalem Senatorem. *Mediolani, ex Officina Zarotti*, 1483. *Kal. Martii, & iterum 6. Id. Januarii* 1484. *in* 4. Non agit de Carcere, ſed plura Epigrammata ſunt à Carcere miſſa ad varios.

II. Diſtica varia moralia. Extant in eodem libro.

III. Epigrammaton, Elegiarumque liber I. ad Sereniſſimum, & Chriſtianiſſimum Francorum Regem Carolum Invictiſſimum, Platini Plati Patricii Mediolanenſis reſtituti (videlicet è tolerato per ſeptennium exilio.)

IV. Epigrammaton, Elegiarumque lib. II. Cùm tamen tempore præcedat, ſed eò ſecundus quia ſit ille Sereniſſimis Carolo, deinde Ludovico Francorum Regibus Chriſtianorum inſcriptus. In fine ſic legitur: „ *Mediolani, apud Alexandrum* (nempe *Minutianum*, cujus etiam paucas ante folia perhonorifica legitur ad ipſum Epiſtola:) „ Pridie Kal. Septembres, anno à Chriſtiano Natali Milleſimo „ quingenteſimo ſecundo, Ludovico Francorum „ Rege Potentiſſimo Mediolanenſium Duce. „ Vol II. in 4.

Altera editio hunc titulum profert:
„ Ad Chriſtianiſſimum Galliæ Regem Ludovicum, „ & Invictiſſimum Mediolani Ducem, Platini „ Plati Patricii Mediolanenſis Regii Servuli lib. „ Epigrammaton, Elegiarumque Palmonios à „ novis incipiens: *Impreſſus fuit Mediolani, per Gotbardum Pontium, anno* 1508. *Kalend. Maji*, curante Presbytero Andrea Cannobigena, qui his verbis Platinum laudat: „ cujus Divinum ingenium, & dicendi genus latioſſimum ſimul & „ magnificum, plurima per eum elucubrata, & „ in lucem edita Volumina teſtantur. „

V. Ritus Papienſis Gymnaſii in decorandis iis, qui in Litteraria Palæſtra ſe ſtrenuè gerunt. Extat ibidem.

VI. Federici Urbinatis laudes, & geſta compendio decantata. Ibidem.

VII. Veneti Senatus honorificentiſſimus apparatus cùm Herculem Ferrariæ Ducem poſt initam cum illo pacem in Urbem excepit. Ibidem.

VIII. Epiſtolarum libri duo ad Principem Joannem Jacobum Trivultium Viglevani Marchionem, & Regium Mareſchallum. *Mediolani, apud Gotbardum Pontium*, 1506. *in* 4.

IX. Dialogus inter Platinum, & Librum ſuum. Extat ibid.

X. Epithalamium in Sponſalibus & Nuptiis Illuſtrium Jugalium Jo. Nicolai Trivultii Comitis Muſochi, nec non Paulæ Gonzagæ Viglevani ſimul magnificentiſſimè celebratis. Ibidem.

XI. Oratio in Funere Magnifici Viri Philippi Vicecomitis. Extat ibidem.

XII. Oratio Didaſcalica ad Auditores in principio Saluſtii de Conjuratione Catilinæ, habita Garlaſchi. Ibidem.

XIII. Carmen ad Laurentium Medicem. Ibidem.

XIV. Eulogium, quod eſt in Bibliotheca Collegii J. C. C. pro Joanne Jacobo Dugnano J. C. C. ac Senatore pro pecunia collata ad abſolvendam Bibliothecam. Ibidem.

XV. Tetraſticum pro Franciſco Sfortia Duce Mediolani, ut Lapidatim detur. Ibid.

XVI. Carmen ad clariſſimos, & præſtantiſſimos Juriſconſultos Dominos Jo. Jacobum Balſamum, & Jo. Henricum Pechium, quibus mittit Opus adversùs Sodomitas à fratre ſuo Anaſtaſio compoſitum, editumque *Tridini, per Joannem de Ferrariis, aliàs de Jolitis, & Gerardum de Zejis*, 1517. *in fol. max.* ut diximus in Anaſtaſio.

XVII. Carmen alterum in eos, qui ſecus ac frater judicarunt, extat in eodem Codice.

XVIII. Carmina plura extant in Tomo VII. Carminum Illuſtrium Poëtarum Italorum pagg. 256. & 268. inter quæ ſequens cecinit de ſemetipſo:

Romanos veteres imitatus, ad arma Platinus
Contulit Aoniam, proſequiturque lyram;
Et libros, & tela manu quo tempore tractat;
In Caſtris alacer, Gymnaſiiſque bonus.

XIX. Carmina alia plura in laudem Magnifici, ac præſtantiſſimi Militis Domini Vercellini Vicecomitis, ac Ducalis Commiſſarii, Tritique Caſtellani. Sunt in Codice MS. Galvanei Flammæ Manip Florum, anno MCCCCLXXXIII. ſcripto à Presbytero Joanne de Monte, juſſu ejuſdem Vercellini, in pergameno in fol. parva, cum miniaturis & auro. Extat in Bibliotheca Monachorum Ciſtercienſium Sancti Ambroſii Mediolani, ſignat. A. num. 40 ut alibi diximus.

XX. Carmina X. ad Petrum Candidum Decembrium, cum aliis illius ad Platinum Platum. Extant in Codice MS. Epiſtolarum & Carminum juvenilium ipſius Decembrii in Bibliotheca PP. Teatinorum D. Antonii hujus Urbis.

XXI. Epigrammata alia extant in libro inſcripto Anteras Baptiſtæ Fulgoſ ', ubi inducitur Platinus, loquens per Dialogum. Ita Cl. Saxius in Hiſt. Typographica ad annum MCCCCXCVI.

Ipſum laudavit Lancinus Curtius in libro X. Sylvarum pag. 189. & in VI. Epigrammaton pagg 90. & 92.

Plura extant ad eum Epigrammata Nicolai Seratici in MS. ejuſdem ſuo loco proferendo, nec non P. Franciſci Tantii, ut dicemus littera T.

Videndi ſunt Puricellus in Diſſertatione Nazariana cap. 2. num. 14., Iricus in Typographica Hiſtor. Trid., atque Picinellus in Athenæo Mediolanenſi pag. 471. & Schedæ Sitonianæ.

MCCCXV.

PLATUS THEODORUS.

SÆpe memorati Georgii Plati J. C. Collegiati, atque Agnetis Muzzanæ Conjugum filius extitit Theodorus Platus Juriſperitorum ſuæ tempeſtatis facilè princeps, qui fratrum ſuorum eruditione præſtantium, ut ex his, quæ in hac Collectione noſtra leguntur, apparet, imitatus mores, ac doctrinam, & Principum meruit benevolentiam, & Virorum litteris illuſtrium Elogia. Legibus cùm diligentiſſimè vacaſſet, & Doctoris inſignia eſſet conſecutus, inter Collegiatos Juriſperitos Mediolanenſes ſedem obtinuit anno ſalutiferæ Incarnationis MCCCCLVI. Orator etiam magni nominis fuit, quâ famâ inter Inſubriæ Litteratos emicuit. Fiſcalis Ducaliſque Cameræ Advocatus tam bene ſe geſſit, ut à Ludovico Sfortia Mediolanenſium Duce in Conſilium adſciſceretur. Abbas Philippus Picinellus perperam Theodoro tribuit Inſtitutionem Scholarum, quæ Platinæ à Conditore nuncupantur, de eo verba faciens in Articulo Anaſtaſii illius fratris, Athenæi ſui pag. 24. Nam, ut monuimus, eas inſtituit & dotavit Joannes Thomas Scriptoris noſtri Patruus, qui Nepoti triennio ſuperſtes tam proficuam poſteris rem ſupremis Tabulis datis, ut in ejus Articulo memoravimus, anno MCCCCXCIX. condidit. Theodorus verò anno MCCCCXCVI. è vita migravit, hoc Elogio à Lancino Curtio collaudatus.

Juris honos, fama inſignis, ſuper æthera notus
Hic Platus eſt ſacri gloria prima fori.
Urna tegit cineres, rapitur Theodorus olympo;
Pupilli hoc nunquam vindice cauſa perit.
Si non viventi livor jam parce ſepulto;
Non hæc defunctos, ſed graviora movent.
Non famæ, non laudis inops Theodore ſepulchro
Conderis, antiqui es num memor officii?
Te fora, te viduæ lachrymis flevere profuſis;
Te puer amiſſo perditus auxilio.
Oſſa tenet tumulus, ſed non piger exit ad auras
Spiritus, æternum miſſus in Imperium.

Eruditionem illius hæc teſtantur:

I. Theodori Plati J. C. & Pontif. Doctoris Oratio annua in celebritate IV. Mediolanenſis Imperii Illuſtriſſimorum Principum Franciſci Sfortiæ, & Blancæ Mariæ habita. MS optimæ notæ pagg. 30. in 4. Extat in Biblioth. Eccl. Metrop. Mediol. Cod. ſign. K. num. 10.

II. Elogium editum in laudem Patris ſui Georgii. De eo meminit Petrus Candidus Decembrius, ipſum commendans, aliudque proprium mittens, cum Epiſtola ſua data menſe Novembri anno MCCCCLXIV. quæ legitur inter alias Epiſtolas MSS. Decembrii in Biblioth. Ambroſiana.

Eidem dedit Epiſtolas latinas Platinus ipſius frater, inter hujus editas.

In ejus Nuptiis cum Eliſabetha Vicecomite Orationem habuit Franciſcus Philelphus, die V. Auguſti anno MCCCCLX.

Alia ejuſdem Philelphi pro Theodoro Plato ad Sixtum IV. Oratio. Extant ambæ inter ejus Orationes.

Librum, cui titulus: Æmilii Probi Viri Clariſſimi de Vita excellentium: ei dicavit Epiſtolâ Nuncupatoriâ Petrus Cornerius, in qua ipſum laudibus eximiis extollit. In eodem adſunt II. aliæ Epiſtolæ, altera nempe Jacobi Becheti Illuſtriſſimæ Bonæ Mariæ Inſubrum Ducis Secretarii, ac Gubernatoris, altera Franciſci Philelphi, nec non Epigramma ſupradicti Petri Cornerii ad eumdem Platum, cum ſequenti Antonii Peloti, de quo ſuo loco egimus, ſic inſcripto:

Antonius Pelotus de Theodoro Plato liberaliſſimo Jureconſulto, ac optimo Patritio.

Quod Platus ingenti Theodorus poſſidet ære,
Id totum ſanctæ vovit amicitiæ.
Dignus ob ingenium pyleos qui vivat in annos,
Dignus ab æterna poſteritate coli.

In libro notatum reperi nec locum, nec Typographum, nec annum. Apud Marchionem Theodorum Alexandrum Trivultium, litterarum, Litteratorumque cultorem optimum ſervatur.

Aliud, præter ſupraſcriptum Epigramma in illius commendationem, ſcripſit citatus Lancinus Curtius, quod habetur lib. III. pag. 40.

Laudatur etiam à Bernardino Corio Hiſt. Mediol. ad ann. MCCCCLXXX. Moriggia Hiſt. Nobil. Mediol. lib. III. cap. IX. & XXXV. atque in Theſauro Locor. Pior. Mediol. cap. XLIX. Creſcentio in Amphitheatri ſui parte II MS. apud Marchiones Vicecomites, & amiciſſimo Sitono pag. 47. art. 187. Chronici J. PP. nec non in Schedis.

MCCCXVI.

POGIANUS JULIUS.

SUna Vicus Novarienſis Diœceſis, ſed in Ducatu Mediolanenſi ad Verbani Lacus litora ſitum, Julii Pogiani nunc laudandi patria fuit. Mirum profectò, Picinellum in Athenæo ſuo inſeruiſſe Joannem Baptiſtam Pogianum in hoc ipſo Vico natum, & Julium præteriiſſe, cui ob eruditionis præſtantiam majora certè debentur encomia Et ille quidem, ut teſtis eſt Moriggia, docta quædam Opera ſcripſiſſe fertur, nullo tamen indicante, cujus argumenti ea fuerint, vel utrum edita ſint ſeu MSS. ob eam rem ipſum alibi duximus collocandum, alteri debitas interim laudes tribuentes. Julius igitur doctrinis tam ſacris, quàm profanis egregiè cultus, & tam Latini, quàm Græci ſermonis peritiſſimus, in Aula Romana, ſedente in Petri Cathedra Sanctiſſimo Pontifice Pio V. ſic claruit, ut ab eo electus fuerit, qui ſibi à Secretis eſſet. Cùmque de reformando Romano Breviario ageretur, eamque provinciam Pius ipſe multis peritis, & idoneis Viris demandaret, Julius quoque noſter in Cœtum præſtantiſſimum aſſumptus eſt: atque ob Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ ſingularem, qua pollebat, eruditionem, Lectiones, quæ in ſecunda Officii Nocturni parte pronunciari ſolent, & ut plurimùm ad Hiſtoriam pertinent, vel Acta Sanctorum continent, ejus diligentiæ aut ex integro formandæ, aut ad veritatis lancem librandæ commiſſæ fuerunt, ut infra. Neque minorem in Catechiſmo Romano condendo famam ſibi comparavit, nam inter eruditos Viros ad id munus electos etiam locum obtinuit. Romam miſſus fuerat à Sancto Carolo Borromæo, cujus inter familiares antea computabatur. De ipſo ſic ſcribit Carolus à Baſilica Petri: „ Quoniam verò de Suna hîc dicimus, etiam „ Julii Pogiani Sunenſis mentio rectè habebitur. „ Dandum eſt hoc Viri inſigniter literati memoriæ, „ cujus opera Eccleſiæ Dei utilis fuit: Cùm enim „ Romæ in eorum numero eſſet, quos Carolus ille „ Borromæus Sanctus Archiepiſcopus, & Cardinalis

„ lis litteris, doctrinâque claros ex omnibus familiaribus delegerat, cùmque denique in familia Pii „ V. collocatus, & ejus Epiſtolis latinis conſcribendis addictus eſſet &c. Plurimum etiam eidem Sancto Carolo profuit in Mediolanenſis Eccleſiæ regimine, nam doctiſſimus Præſul Decreta Concilii Provincialis I. à ſe condita, Julii ſtylo ornanda, & Latinitate donanda commiſit. Annum illius poſtremum nullus Scriptorum, quos vidimus, poſteris dedit.

Ejus doctrinæ fœtus hi recenſentur:

I. Concilii Mediolanenſis I. Decreta.
II. Romani Breviarii Hiſtoriæ, quæ in manibus habentur ejus ſtylo magna puritatis, ac facilitatis laude conſcriptæ.
III. Catechiſmi Romani Pars.
IV. S. Joannis Chryſoſtomi liber de Virginitate. *Pariſiis*, 1588. Hunc tranſtulit è Græco ante Jo. Lucioerum.
V. Laudatio pro Marcello II. Papa ad Sacrum Coll., teſte Cotta loco citando.
VI. Epiſtolæ IV. latinæ, quarum tres ad Octavianum Maggium, altera ad Paulum Manutium, datæ Romæ, anno 1560. Extant inter Epiſtolas Claror. Virorum, editas *Venetiis*, 1568. *fol* 127.

Præter citatos, de ipſo meminere Antonius Poſſevinus in Appar. Sacro, Tomo II. Ludovicus Jacob in Biblioth. Pontificia pagg. 159. & 380., atque Cl. Cotta in Muſeo Novarienſi pag. 195.

POPEUS FLAVIUS. V. FOPPA JULIUS.

MCCCXVII.

PORRONUS ANNIBAL.

ANnibal Porronus Mediolanenſis ſatis claro natus genere die XIII. Septembris, anno MDCXXIII. (ab initio enim ſæculi XV. nobis ejuſdem familiæ Geneſim ſuppeditavit amiciſſimus J. C. Sitonus in Antonio cœptam, & ad Annibalem uſque deductam) parentes habuit Marchionem Baſſianum Cohortis peditum Ducem, atque Theodoram Panigarolam Nobiles Conjuges. Adhuc puer Patrem amiſit, & diligenter nihiloſecius educatus, duodennis inter honorarios Ephebos Philippi IV. Regis Catholici meruit recenſeri; ſed viæ difficultate perterrita Clara Brebbia Panigarola Theodoræ Mater, ſub cujus tutela vivebat Annibal, ſatiùs duxit ipſum ad Aulam Ferdinandi Magni Hetruriæ Ducis mittere, in qua triennio vixit. Inde Romam ſe contulit, poſtmodumque reverſus in patriam, militiæ ſe totum dedit, & non infima præbuit roboris argumenta. Miro fuit ingenio, nam præter ea, quæ bellicoſum Virum decent, Muſicam, Picturam, Architecturam, militarem præſertim, & omnes Mathematicæ partes optimè calluit. Verumtamen ſenſim à percepta educatione dilapſus in vitia, injuriarum impatiens, adſcitis in familiam facinoroſis hominibus, reum ſe apud Principem criminum quorundam effecit. Plura ideò perpeſſus eſt infortunia, quæ narrare ſupervacaneum ducimus, cùm fuſiùs à Scriptore noſtro recenſeantur in Opere ſuo infra memorando. In his vitam traduxit ad annum fermè MDCLXIII. ſæpe conquiſitus ad necem, non raro carceribus incluſus, quandoque profugus. At cùm circa eum annum ad Joannis Caſimiri Suecorum, & Poloniæ Regis Aulam contendiſſet, primùm ei fuit à Cubiculis, mox Vigiliarum Præfectus Major Generalis. Regreſſus anno MDCLXVIII. in Italiam, ad Cretenſem Inſulam ſtatuit voluntarius miles proficiſci, quam hominis alacritatem tam gratam habuit graviſſimus Venetæ Reipublicæ Senatus, ut præter munus nummorum, quos Ducatos appellant, mille, geminas Cohortes tranſalpinorum peditum ejus imperio ſubjecerit in Cretam tranſvehendas. Cùm applicuiſſet, Urbem Inſulæ Metropolim obſidentes Barbaros, & mœnium parte disjectâ, jam penè victores, totis viribus ſtuduit propulſare, nihil unquam ad generoſum, fortemque Virum pertinens agere prætermittens. Ideò non raro in præſentiſſimum vitæ diſcrimen incidit, vulneraque etiam virtutis ſuæ ſigna certiſſima reportàvit. Anno expleto, fideque ſuâ liberatâ, cùm Venetias meditaretur regredi, peditum Italicorum, & Corſorum Præfectus Generalis inopinatò renunciatur à Franciſco Mauroceno ejuſdem Belli Cretenſis Imperatore, die XVIII. menſis Januarii, anno MDCLXVIII. Verùm inſurgentibus inter Annibalem, alioſque Proceres quoſdam diſſidiis, ægrè obtinuit, ut rediret anno ſequenti, Prid. Kal. Februarii. Edidit interim Opus ſuum à nobis numero I. inferiùs indicandum, illudque Ludovici XIV. Galliarum Regis Primogenito dicavit, à quo muneribus, & Epiſtolâ honorificentiſſimâ donatus eſt. Ludovicus quoque ipſe Francorum Rex ob impertitam liberalium artium, atque eruditionis profeſſoribus beneficentiam, totque aliis innumeris titulis jure Magnus appellatus, laborem Porroni in hujuſmodi Opere conſcribendo uſque adeò probavit, ut etiam datis ad eum Regiis Litteris eundem commendaverit. Quietam poſtea vitam Venetiis agere decreverat, ubi graviſſima Poloniæ Regis negotia ſibi perſæpe commiſſa adminiſtrabat; at cùm inter tot adverſæ, dextræque fortunæ vices ad ſenium perveniſſet, paulò poſt annum MDCLXXXIV. proditoriè occiſus eſt in eadem Urbe. .

Hæc habent poſteri ejus ingenii monumenta:

I. Trattato univerſale militare moderno, del Marcheſe Annibale Porrone Generale maggiore del Regno di Polonia, diviſo in 6 libri, e dedicato al Delfino di Francia. *Venezia, per il Nicolini*, 1666. *in fol.*, & iterum *ibid. anno* 1677. Diviſum eſt Opus in libros VI. in quorum primo agitur de Arithmetica practica, de Geometria practica, de Trigonometria practica. In ſecundo de Architectura militari. In tertio de Præſidiis, & Obſidionibus Arcium. In quarto de Militaribus Præfecturis. In quinto de Præliis, Turmis, & Re Tormentaria. In ſexto verò leguntur Dialogi ſex de variis ad Militiam ſpectantibus; & tandem de Prudentia Principis in conſtituendis Generalibus exercituum Ducibus.
II. La Verità ſvelata, e la Bugia flagellata, del Barone Enrico Enea Spalma libri tre; nel primo ſi deſcrivono, e ſi difendono le azioni del Marcheſe Generale Annibale Porrone, con alcuna parte de' Succeſſi ad eſſo ſeguiti, nel ſecondo ſi moſtrano le Maſſime Criſtiane, e Cavalereſche, dal medeſimo ſcritte, e praticate, che ſervir poſſano di norma in ogni emergente a qualunque perſona d'onore, coll'aggiunta di un Diſcorſo ſuo morale aſſai profittevole, nel terzo ſi riſponde apologeticamente alle univerſali, colle maledicenze prodotte dall'Incognito Autore, che ſcriſſe la Vita del Conte Bartolomeo Areſe Preſidente del Senato di Milano, (etſi plures contendant, ut in Bartholomæo Areſio diximus, Porronum ejuſdem Vitæ Scriptorem fuiſſe, quod vix credibile videtur) l'anno MDCLXXXI. con data di Colonia. *Venezia, per Giambattiſta Tramontini*, 1684. *in* 4. Opus hoc Apologeticum ipſe Annibal compoſuit, quamvis alienum nomen eidem inſcripſerit, in quo etiam ſequentia Opuſcula vel reperiuntur, vel indicantur.
III. Della maniera di far levate di gente con avantaggio del Principe, e degli Officiali sì d'Infanteria, come di Cavalleria, il modo di pagare, l'ordine delle marchie, ne' tranſiti, alloggi, moſtre, riforme, reclute, e ſimili. Opus hoc MS. in publicis Comitiis Poloniæ lectum fuiſſe, atque in publicis ejuſdem Regni Tabulariis repoſitum Auctor ipſe teſtatur; libro I. pag. 157.
IV. Diſtinta Relazione del Marcheſe Generale Annibale Porroni di quanto è ſeguito nell' ultimo attacco di Candia, cominciato li XXIV. Maggio MDCLXVII. fino li XXXI. Gennajo MDCLXIX. quand' egli ſi partì da quella Piazza, con diverſi ſuoi diſcorſi, e pareri in ordine alla difeſa, e ſue obbiezioni. Edita eſt in eodem lib. pag. 168. ad 178.
V. Del Soldato di commando. Rifleſſioni otto. Extant in lib. II. pag. 278 ad 304.
VI. Diſcorſo Morale. Habetur, ut ſupra, in eod. lib. II. à pag. 304. ad 314.

VII.

VII. Dialogo del Duello. *Colonia, per il Vorſager*, 1692. in 8.

Carmen Italicum, vulgò *Sonetto*, ei tribuitur in Vita Præſidis Bartholomæi Areſii, de quo alibi diximus, extatque etiam impreſſum in lib. I. pag. 5. Operis Auctoris noſtri, de quo egimus num. II. Verùm pag. 9. num. 16. ipſius libri, hæc de Carmine illo ſcribit Porronus: „ Che faceſſe il Sonetto in lode „ della ſua Amata mentre ſtava ritirato in S. Eu„ ſtorgio; devo credere, che queſto Cavaliere (ſic in tertia perſona loquitur, quaſi de alio, ut propoſuerat, verba facere pergeret) „ ſi ſtgni ſom„ mamente di non poter dire che ſia ſuo; poichè „ ne' Perſonaggi qualificati tal virtù rieſce d'ador„ namento; tutta volta conviengli forzoſamente „ confeſſare, non eſſer mai ſtato ſuo cibo la Poe„ ſia. „

Epiſtolæ plures Principum vel ad eundem, vel in ejus commendationem, leguntur ſparſim impreſſæ in eodem Opere num. II. laudato.

Agit de eo Sitonus amiciſſimus in Schedis.

MCCCXVIII.

PORRUS ALEXANDER.

EX Alexandro Porro, atque Lucretia Caccia Conjugibus lucis uſuram accepit in hac Metropoli Joannes, qui perfectioris vitæ deſiderio ductus Congregationi Clericorum Regularium, vulgò Teatinorum ſe addixit, ſolemniter emiſſis Votis die XXII. menſis Septembris, anno Redemptionis MDCIX. aſſumpto Alexandri nomine, cùm vix ætatis annum XVI. excederet. Ingenio fuit florentiſſimo præditus, atque non in minoribus tantùm, ſed in

A gravioribus etiam diſciplinis cæteros anteire conſueverat. Sacram Oratoriam facultatem, quam ad animarum ſalutem annos plures exercuit, auditorum plauſibus ſemper exceptam vidit, & inter Alumnos Inſtituti ſui Scholaſticas cum laude tradidit Quæſtiones. Ob ſingularem poſtmodum prudentiam negotiis peragendis adhibitus à Suis, præcipua Congregationis munera adminiſtravit, Præpoſituras videlicet Collegiorum plures, & alia hujuſmodi. Franciſcus interea Cardinalis Barberinus, qui, ſedente Urbano VIII. Pontifice, rerum potiebatur, de illius virtute confiſus, Alexandrum in Germaniam ablegavit, ut cum ejus Regionis Principibus magni momenti negotia tractaret, quam rem Porrus pro voto confecit. Theodoro Cardinali Trivultio acceptus in paucis extitit, B eoque curante, dum Procuratoris Generalis officium in Urbe exerceret, ad Bobienſem Epiſcopatum (cùm è vita migraſſet Franciſcus Maria Abbiati Mediolanenſis ex Canonico Regulari Lateranenſi ejuſdem Eccleſiæ Antiſtes) evectus fuit ab Innocentio X. Summo Pontifice die V. Decembris, anno MDCL. Commiſſum ſibi gregem accuratiſſimè rexit, Templumque Cathedrale inſtauravit; Epiſcopales etiam Ædes auxit, & ornamentis decoravit. Decennio poſt menſe Septembri, cùm Mediolanum veniſſet, in Clauſtro Canonicali Sanctæ Mariæ Scalenſis piiſſimè in Domino obdormivit. Cadaver illius ſolemni Funere ad Templum S. Antonii Teatinorum Collegio vicinum deductum fuit, & ante maximæ Aræ Cancellos tumulatum jacet, hac Inſcriptione impoſita: C

ALEXANDRO PORRO

EX CLERICIS REGVLARIBVS EPISCOPO BOBIENSI

QVI SVVM ORDINEM LAVDE INGENII AC VITAE CVLTV

INFVLAM RELIGIONE AC MORIBVS PERINDE EXORNAVIT

ANTONIVS PORRVS CANONICVS SCALENSIS

GERMANO FRATRI VNANIMI

POST ACERBA LACRYMARVM SOLATIA

, DIVTVRNI MONVMENTVM DOLORIS P.

OBIIT AETATIS AN. LXVIII. DIE SEPTEMBR. XV. AN. MDCLX.

Eandem Eccleſiam ſtatis Ceremoniis Deo dicarat, ſub nomine SS. Antonii Abbatis, & Nicolai Myrrenſis Epiſcopi, die XIII. Septemb. MDLIV. cùmque nondum Epiſcopus Mediolanenſi Collegio præeſſet, in ipſa S. Antonii Eccleſia, quam perficiendam curaverat, poſt feralem annum MDCXXX. peſtifera labe inſignem, preces publicas pro Defunctorum ſuffragio inſtituerat. Addiderat etiam Collegio non pauca ædificia, ſcalas videlicet, & pro Alumnorum commoda plura cubicula.

Opera illius erudita ſunt:

I. Oratio habita in Funere Theodori Cardinalis Trivultii. *Mediol. apud Montiam*, 1616. in 4.

II. Synodus Diœceſana Bobienſis habita in Cathedrali Eccleſia XII. Kal. Maji, MDCLIII. *Mediol. ex Typographia Ludovici Montiæ*, 1653. in 8.

D III. Il Maſſimo Trivulzio, cioè la Vita di Teodoro Cardinale Principe Trivulzio Governatore di Milano, oratoriamente deſcritta, e rappreſentata da Monſignor Porro Veſcovo di Bobbio nella funebre feſtività celebrata in S. Pietro Geſſate li XII. Marzo MDCLVII. *In Milano, per Gio. Pietro Cardi*, in 4.

IV. Litteræ Paſtorales plures Eccleſiaſtica eruditione refertæ, ſparſim *Mediolani* impreſſæ.

Mentio illius habetur apud Silos in Catalogo Scriptor. Teatinorum, & in Hiſtoria Parte III. apud Ughellum in additionibus Tomo IV. Ital. Sacræ, in Bobienſibus num. XL., & Picinellum in Athenæo pag. 12.

MCCCXIX.

MCCCXIX.

PORRUS BERNARDUS.

ORdinem Servorum B. M. non parùm illuſtravit B. Joannes Angelus Porrus Mediolanenſis, ut infra dicemus, cujus Corpus per plura incorruptum ſæcula apud ſui Inſtituti Alumnos io Patria ſervatur. Quemadmodum antem hic ſanctitatis gloriâ, ſic Bernardus eodem genitus ſanguine doctrinæ laude inter ipſius Ordinis Profeſſores enituit. Scriptoris hujus Acta ſatis jejunè Picinellus tradidit, nos taotùm edocens, ipſum nobili natum ſanguine, regularis diſciplinæ obſervantiſſimom, & ad litterarios labores pronum ingenium fuiſſe ſortitum. Quo vixerit tempore eruimus ab Annalibus Ordinis Servorum, in quibus breviter indicatur anno MDLII. inter Viros Doctos illius Cœtus floruiſſe. Sperabamus, Sodales illius ſæpe ſæpius rogatos plura ſuppeditaturos, verumtamen ſpem noſtram deceptam fruſtrà dolemus, non in Scriptore iſto ſolùm, ſed in aliis quoque ejuſdem religioſæ familiæ, cui aliquando diligeotiores in colligendis ſuorum eruditorum monumentis Viros obvenire ſummopere cupimus.

Doctos hujus labores hoc notatos titulo invenimus:

I. De miſeria hominis Libri II.
II. De falſo cultu Deorum.
III. De cultu Feſtorum Laudatus à Poſſevino.
Meminerunt igitur Antonius Poſſevinus in Apparatu Sacro, Archangelus Gianius in Annalibus ſupradictis Tom. II. pag. 121. Creſcentius in Amphyt. parte III. lib III. num. 11. & cit. Picinellus in Athenæo pag. 90.

MCCCXX.

PORRUS BRANDA.

MIramur profectò, quod Clariſſimus Curtius ex libro ſatis Mediolanenſibus obvio, cui titulus: „ Eugenia familiare della Caſa Porra „ de quo ſermonem habebimus in Articulo Petri Pauli Porri, Brandam non viderit Achilini Junioris atque Margaritæ Cinuſculæ Conjugum filium inter Phyſicos Collegiatos Mediolanenſes meritò adſcriptum. Hæc ſunt verba, quæ leguntur in eodem libro pag. 81. „ Fu egli ſenza niuna conteſa chiamato Principe de' „ Filoſofi del ſuo tempo, poichè con le lettere con „ corſe con il Cardano, e con molti altri grandi „ Uomini di valore, come le di lui Opere al Mondo „ hanno laſciato chiaro teſtimonio, e del quale „ Branda ſpero cbe in breve debba uſcire al pubbli„ co un dotto, e ſottiliſſimo Trattato *de Anima*, „ che per ora fra gl' altri ſuoi Componimenti pieni „ di maraviglioſi concetti, ed abbondanti di pro„ fonde ſcienze, quello ſi vede compito, e perfetto. „ Anno igitur Salutis noſtræ MCCCCLXXXVII. diem vidit primam, litteriſque tam ſedulò ſe dedit, ut Cathedram in facultatibus Medicis, ac Philoſophicis aſcendere meruerit in Gymnaſiis Patavinis, Bononienſibus, Ticinenſibus, ac poſtea Piſanis ſtipendio CCCCC. Scutorum annualium. Seriem Genealogicam iſtius doctiſſimi Viri nobis pro more libentiſſimè communicavit Clar. Sitonus ab Achilino Porro Seniore ineunte ſæculo XV. in hac Urbe florente, cujus adeſt Sepulchrum in Eccleſia Sanctæ Mariæ Carmelitarum ſic inſcriptum:

SEPVLCHRVM AQVILINI DE PORRIS
ET HAEREDVM SVORVM.

Uſque ad Joannem Ambroſium J. C. C. anno MDCXLV. Amœniores quoque litteras minimè reſpuit Branda; ideoque inter Academicos Affidatos Papienſes adſcriptus fuit ſub nomine *l'Irocedro*. Obiit anno MDLXXI. octuagenario major. Interim dolendum eſt, quod aliorum Operum ſaltem titulum non ſervaverit Auctor supramemorati libri de Viris illuſtribus Familiæ Porræ;

Ideoque damus tantùm:

I. Tractatum de Anima.
In libro inſcripto: „ Emblemi del Sole di Gio. Batiſta „ Porro „ de quo in eodem, habetur Carmen Italicum in obitu Brandæ Porri Lectoris eximii pag. 96.
Agunt de ipſo, præter ſupradictum Petrum Paulum Porrum, Antonius Riccobonus de Gymnaſio Patavino pag. 22. Paulus Moriggia in Hiſt. Nobil. Mediol. lib. III. cap. VI. Lucas Contilis in Impreſiis Academiæ Affidatorum Papienſium pag. 74. Clar. Sitonus in Chron. Colleg. Phyſicorum Mediol. p. 2. art. 194. MS. in fol. penès Auctorem, atque in articulo Aloyſii Porri Auctoris noſtri filii in Chron. J. PP. pag. 126. art. 529. necnon amiciſſimus Canonicus Iricus in Hiſtoria ſua Tridinenſi.

MCCCXXI.

PORRUS CAMILLUS.

CAmillum Porrum Mediolanenſem Ludovicus JC. Collegiatus & Senator, atque Iſabella Caſata nobiles Jugales genuerunt. Legum peritia clarus & Doctor renuntiatus, anno MDLIV. locum & ipſe meruit in Collegio Juriſperitorum. Tum anno MDLXII. Urbis Præfecturâ laudabiliter functus, Regii Ducaliſque Senatoris dignitatem obtinuit circa annum MDLXIV. Mox Prætorio munere functus eſt quadriennio in Urbe Cremona. Eoque expleto ab eis Civibus, ob ſingularem æquitatem, inter Suos eſt cooptatus. Poſtremò Magiſtratus Redditaum Extraordinariorum Præſes electus, & inter Secretiores Conſiliarios adſcitus, ſummæ integritatis, atque doctrinæ laude apud omnes commendatus eſt. Oratoria quantum excelleret arte ſatis enunciat Oratio infra memoranda ab ipſo in Metropolitana Baſilica pronunciata tunc cùm Iſabellæ Hiſpaniarum Reginæ haud pridem defunctæ juſta ibidem luctu celebri perſolverentur. Abiit è vivis Vir integerrimus an. poſt Chriſtum natum MDLXXXI.

Hæc poſt ſe reliquit:

I. Oratio in Funere Iſabellæ Hiſpaniarum Reginæ, ex Ariſio, & Picinello locis citandis. In hujus Orationis commendationem Epigramma compoſuit Bernardinus Baldinus, quod legitur in hujus libro inſcripto: Carmina.
II. Allegationes Fiſcales plurimæ. Servantur in Collectionibus Archintea, Benaliana, aliiſque apud Juriſperitos Mediolanenſes.
III. Reſponſum Camilli Porri. Extat inter alia de ultimis voluntatibus. Vol. II., & ab Alexandro Rhaudenſi laudatur.
IV. Motiva de legitima ſucceſſione in Portugalliæ Regnum. Commendatur ab eodem Rhaudenſi in Reſponſo ſuo I. ſuper eodem argumento num. 154., ubi Porrum tunc Magiſtratus Extraordinarii Præſidem Virum maturi judicii, & ſolidæ eruditionis appellat.
Præter jam indicatum Epigramma aliud quoque Baldinus idem cecinit de Camillo Furio, & Camillo Porro; extatque in altero ejus libro, cui titulus: Luſus.
Carmen Italicum, vulgò *Sonetto*, quo Uxor Camilli noſtri Æmilia commendatur, habemus in libro Joannis Baptiſtæ Porri inſcripto: Emblami del Sole, pagina 88.

Zn Men-

Mentio honorifica Scriptoris noſtri occurrit apud Ariſium in Cremona Litterata, Tom. II. pag. 308., & in ſerie Prætorum Cremonæ, pagg. 44. & 46. Sitonum amiciſſimum in Schedis, & in Chron. J. PP. pag. 123. artic. 508., & Picinellum in Athenæo, pag. 103.

MCCCXXII.

PORRUS DANIEL.

DOleo inter hos Scriptores vitâ functos recenſendum eſſe Danielem Porrum, mihi dum erat in vivis ſingulari amicitia conjunctum, nam ab erudito ejuſdem contubernio plurima in dies ad ſuppellectilem litterariam Mediolanenenſem ediſcenda erant. Ex Joanne Baptiſta, & Laura Conjugibus ortus eſt Vir iſte ſummoperè litteris deditus, & in colligendis undique rebus, præcipuè ſacris ad patriam ſuam amatiſſimsm ſpectantibus nunquam leſſus. Unus ex Cancellariis Archiepiſcopalibus extitit, atque in eodem munere eximio Cardinali Joſepho Archinto Mediolanenſi Archiepiſcopo inſervivit, non tantùm in ſuæ Archidiœceſis Viſitationibus, ſed etiam cùm Legatus à Latere Niciam perrexit. De Ritibus Ambroſianis optimè meritus eſt non tam ex Collectione ampliſſima MSS., quàm infra dabimus, ſed ob libros quoque editos undique ab ipſo coacervatos. Proinde Canonicatus in Baſilica Laurentiana ei collatus fuit à ſupradicto Eminentiſſimo Archinto, in qua dignitate obiit anno MDCCXXXV. die XXVI. menſis Julii.

De ipſo ſuperſunt, quæ ſequuntur:

I. Viſitatio Plebis Abbiati-Craſſi per Eminentiſſimum, & Reverendiſſimum Joſephum Archiotum S. R. E. Cardinalem, & Archiepiſcopum Mediolanenſem, ubi de origine & fundatione Eccleſiarum, Parochialium, aliorumque Monaſteriorum agitur, nec non de Privilegiis earundem Eccleſiarum, de Reliquiis, aliiſque Rebus Sacris, & Decretis Synodalibus, ejuſdem Loci, per Danielem Porrum Cancellarium Archiepiſcopalem. MS. in fol. magnæ molis.
II. De Eccleſia & Ritibus Mediolanenſibus Collectio ex variis Auctoribus Franciſci Porri, Jo. Baptiſtæ filii, Baſilicæ S. Laurentii Canonici &c. Vol. V. MSS. in fol.
III. Collectio variarum Antiquitatum Mediolanenſium ex pluribus Manuſcriptis opera & ſtudio Danielis Porri &c. MS. in fol.
Extant omnes penes Carolum Jacobum Porrum J. C. & Advocatum, Auctoris ex Fratre nepotem.

MCCCXXIII.

PORRUS FRANCISCUS BERNARDINUS.

JOannes Ambroſius Porrus Franciſcum Bernardinum non tantùm genuit, ſed & optimè educavit, itaut Juribus tam ſedulò, ſeriòque iſte ſe dederit, ut Advocatus magni nominis breviter evaſerit. Patria ipſa multum ei obſtricta eſt pro Collectionibus Reſcriptorum atque Senatus Deciſionum, necnon pro aliis Elucubrationibus ad Civilia, & Criminalia pertractanda ſatis utilibus, ideoque à Benedicto Sociaco ſequenti Epigrammate laudatur:

Ede tuum tandem doctiſſime Porre libellum,
Hunc Patria expectat, ſollicitatque reus.
Pœnarum minuit, tormentorumque timorem,
Si cui ferrata compede crura ſonent.
Non meus aſcendet ligna infelicis Civis,
Nec ſævo dabitur victima crebra mari.
Quin ſi tartarea liber ediſcatur in Aula,
Æquior in Manes & Rhadamanthus erit.

Floruit Vir iſte uſque ad finem ſæculi XVII. atque etiam in principio ſubſequentis ex publicis Tabulis penes Clariſs. Sitonum. Annum verò ejus emortualem undique quæſitum non invenimus. Vivit tamen adhuc in ejus Operibus partim jam editis, partimque deperditis, ut ipſe aſſerit in libro, quem nunc cum aliis numero I. nos damus,

Scilicet:

I. Faſciculus rerum Criminalium ad uſum Fori Mediolanenſis, ad Petrum Franciſcum Corium Senatorem. *Mediolani, apud Bidellum*, 1681. *in* 8.
II. Reſponſa Xt. ad Decretum in quibus caſibus criminaliter procedi non poſſit.
III. Adnotationes ad Tractatum de Cambiis. Hæc duo reperiuntur in libro, cui titulus: „ Tractatus Criminalis Joannis Baptiſtæ Cavatii J. C. Bononienſis, & „ Advocati Mediolanenſis, cum variis Elucubrationibus Franciſci Bernardini Porri J. C. Mediol. „ *Mediolani, apud Comum*, 1618 *in fol.*
IV. De Facinore in filium Fernandez Joannis Comeſtabilis Mediolani patrato. *Sine loco, Typographi nomine, atque anno, in* 4.
V. De pœnis remittendis. Hoc Opus laudavit ſupra relato Carmine Benedictus Sociacus, verumtamen utrum impreſſum fuerit, nec ne Picinellus non dixit.
VI. Allegationes plures tam editæ, quàm MSS. extant in Collectionibus J. PP. Mediolanenſium, atque Papienſium alibi indicatis.
Extat in ejus laudem Carmen Italicum, vulgò *Sonetto*, Petri Pauli Porri inter ipſius Poëſes pag. 56. de quo ſuo loco.
Videndæ ſunt etiam Schedæ Sitonianæ, atque Athenæum Picinelli pag. 201.

MCCCXXIV.

PORRUS GREGORIUS.

POrræ nobilis Mediolanenſis Familiæ, ex qua plures prodierunt Eruditi, ſplendorem auxit Gregorius eodem ſanguine genitus, cujus Parentes fruſtrà quæſivimus. Is Monachorum Congregationis Montis Oliveti Inſtituto ſuſcepto, ſtudiis tam diligenter vacavit, ut brevì ad Philoſophicas, Theologicaſque diſciplinas auditoribus è Cathedra tradendas electus fuerit. Mox ob cognitam ejus doctrinam, prudentiamque ad regenda nonnulla Ordinis ſui Monaſterii Abbas creari meruit, & Viſitatoris munere decorari, quod ab anno MDCCXI. exercere cœpit. Plura dedit virtutis ſuæ ſpecimina ad annum uſque MDCCXXVII., qui illi poſtremus fuit.

Fœtus ejuſdem Litterarii hos præferunt titulos:

I. Curſus Philoſophicus, & Theologicus. MS. in fol. Tom. IV.
II. Diſputationes de Sacra Scientia Dei. MS. in fol.
III. De Deo Uno & Trino MS. in 4.
IV. In primam, & ſecundam Partem Divi Thomæ. MS. in 4. Tom. II.
Omnes in Bibliotheca S. Victoris Mediolani.
Mentio illius habetur in Chronologia Cœnobiorum, Virorumque illuſtrium Congregationis Montis Oliveti Michaelis Angeli Belforti. *Mediol.* 1720. *in* 4. pag. 138.

MCCCXXV.

Digitized by Google

MCCCXXV.

PORRUS HIERONYMUS.

JOannem Petrum Mediolanenſem Cauſidicum, & Domninam Porram Parentes habuit Hieronymus Porrus Mediolanenſis, qui Matheſim, Poeticam, atque Oratoriam Facultates ſummo ſtudio coluit. Petrum Aretinum, atque Nicolaum Francum non infimi nominis eruditos Viros coævos ſuos Scriptis exagitavit, cùmque Joannem Boccaccium ſibi ad imitandum propoſuiſſet, Opus aggreſſus eſt illius Decameroni ſimile, ut infra dicemus, & in eodem de omnibus differit bonis artibus, quas ſibi ſtudioſo labore comparaverat. Carolo V. Auguſto, ejuſque fratri Ferdinando Romanorum Regi tam gratus fuit, ut Joanni Jacobo Mediceo Melegnani Marchioni, cujus Elogium loco ſuo dedimus, ſupremam copiarum Præſecturam obtinuerit, ex Epiſtola latina ipſius Ferdinandi Regis, data Viennæ die XXVI. Decembris MDXLIV., quæ in ſuperius enunciato libro legitur. Acceptiſſimus quoque fuit Paulo IV. Summo Pontifici, eidem Melegnani Marchioni, atque Cardinali Granuelæ ſeniori, quemadmodum & aliis Principibus. An. MDXL. ætatis ſuæ XXIX ad munus Cæſarei Syndici Fiſcalis in Mediolanenſi Dominio electus fuit, & non multo poſt ſcilicet anno MDXLVIII. occubuit. Cadaver illius tumulo mandatum eſt in veteri Sancti Fidelis Eccleſia olim Parochiali, nunc verò eximiæ Societatis Jeſu Alumnis attributa.

Operum illius titulos hauſimus ex libro Petri Pauli Porri loco ſuo laudandi, inſcripto: Eugenia Familiare della Caſa Porra, pag. 82. nimirum:

I. Le Novellaccie. Sic appellavit Auctor noſter librum, de quo jam diximus, ad imitationem Decameronis Joannis Boccaccii.
II. Carmina plura. Ea Italica ſint, an Latina citatus Scriptor non indicat.
III. Aliqua adverſùs Petrum Aretinum, & Nicolaum Francum. Hæc Opera omnia utrum MSS. vel edita ſint ea enunciato libro eruere nobis datum non fuit.
Præter laudatum Petrum Paulum Porrum, de Hieronymo mentio eſt in Hiſtor. Magiſt. Extraordin. Joſephi Benalii, Cap. XVIII. pag. 184., & in Schedis Sitonianis.

MCCCXXVI.

PORRUS HIPPOLYTUS.

JOanne Baptiſta J C., quem infra ſuo commendabimus loco, genitore in lucem venit Mediolani Hippolytus Porrus, Vir & Litterarum gloria, & militari robore illuſtris. Neque minor in eo fuit pietatis ardor, ut ſatis oſtendunt ejus Lucubrationes infra memorandæ. Friderico Cardinali Borromæo, hujus Urbis commendatiſſimo Archipræſuli, chariſſimus extitit, cui etiam Corneliæ Lampugnanæ Rhaudenſis Acta diligenter à ſe conſcripta, quemadmodum & alia nuncupavit. Perſpectam habens interim Cardinalis optimus Hippolyti noſtri in Deum religionem, & in animarum ſalute curanda fervorem, inter pios Viros, qui SS. Ambroſii & Caroli Oblatorum Congregationem in hac Urbe & Diœceſi florentiſſimam, licèt Sacris non addicti, operâ tamen juvare ſolent in his, quæ ad Dei cultum pertinent, & Chriſtianam Doctrinam præſertim ſpectant, ideoque Oblati ſæculares dicuntur, Porrum cooptavit. Hujus loci non eſt ipſius zelum pluribus commendare; ſatis enim ſuperque eundem laudant tanti Præſulis electio, & inferiùs recenſendi non litterarii ſolùm, ſed pietate quoque referti labores. Quo anno occubuerit, incompertum nobis eſt, illudque tantùm non latet, adhuc in vivis fuiſſe anno poſt Chriſtum natum MDCXLVI., quo unà cum Uxore ſua Sepulchrum in Eccleſia Parochiali S. Victoris, ad Theatrum dicta, ſibi paravit, ubi hæc inſcripta voluit, ex Collectione Archintea à nobis eruta:

D. O. M.
HIPPOLYTVS PORRVS I. C.
ET TRANQVILLA ISACA IVGAL.
SEPVLCHRVM POSVERVNT
SIBI ET POSTERIS
ANNO MDCXLVI.

Illius hæc ſunt Opera:

I. Vita, e morte della Signora Cornelia Lampugnana Rhò. *Pavia, per il Magri*, 1624. *in* 4. Inſcripſit Opus hoc, ut diximus, Cardinali Friderico Borromæo, prout etiam ſequens.
II. Diario d'Eſercizj Spirituali. *Milano, preſſo il Bidello*, 1629. *in* 12.
III. Origine, e Succeſſi della Dottrina Criſtiana. *Milano*, 1640., & cum additionibus. *Ivi, per il Malateſta*, 1703.
IV. Vita del B. Angelo Porro. *Pavia*, 1623. *in* 8. Hanc ſe ſcripſiſſe Auctor teſtatur ob familiæ ſuæ honorem, in Epiſtola nuncupatoria Operis num. II. laudati, quemadmodum etiam ibidem aſſerit ſua eſſe, quæ ſequuntur.
V. Giornale per dar gloria a Dio, dedicato alla Signora Conteſſa Giovanna Ceſi Borromei Nipote del Sig. Cardinale Federico. *Milano*, 1629. *in* 12.
VI. Origine, e Genealogia della Caſa Porra. Hoc Opus apud ſe tunc MS. brevi tamen in lucem edendum indicat Scriptor ipſe loco cit.
Cùm ei dicatus fuiſſet Aſceticus liber inſcriptus: *Porta*. Auguſtinus Terzagus Epigramma cecinit, quod legitur inter ejus Carmina Latina pag. 37. Aliud quoque de ipſo Epigramma Terzagi habemus pag. 34. in commendationem libri, quem dedimus ſupra num. V.
De ipſo meminere Sitonus amiciſſimus in Schedis, atque Picinellus in Athenæo pag. 382.

MCCCXXVII.

PORRUS JOANNES ANGELUS.

PRotaſius Porrus, qui anno Virginei Partus MCDXXX. Mediolani florebat, Joannem Angelum genuit pietatis, ac veræ Sanctimoniæ exemplum optimum. Nam ab ipſa ineunte ætate ſummæ erga Deum, atque Mariam Sanctiſſimam devotionis ſpecimina plurima dedit, quæ in dies tam ſedulò fovit, auxitque, ut Ordinem perilluſtrem ipſius Deiparæ Servorum amplecti voluerit. Mirum eſt dictu, quantum ab illo ſibi pollicerentur Præſules, & Alumni tam eximii Cœtus, nec ipſos fefellit concepta ſpes, nam auditâ à Joanne Angelo noſtro famâ eorum, qui in Sanario, aliis Senario, Monte diſtrictiùs Beatæ Virgini inſerviendo vitam ducebant, Patriâ poſthabitâ illuc ſe tranſtulit, & ut verus Eremita per annos viginti meditationibus, macerationibus, & vigiliis totum ſe dedit, uſque dum ad Novitios regendos in Conventu Sanctiſſimæ Annunciationis Florentiæ à Superioribus miſſus fuit, quod accidit etiam ſecunda vice ex Ordinis totius Generalis mandato, ab Eremo Clanti Jo. Angelo noſtro, quò ſe contulerat, revocato. Immò à Suis inter ſe diſſentientibus pro eligendo Priore in Sanarii Montis Conventu, idem Angelus ad id officium promotus lites compoſuit; quod munus non tantùm apud Religioſos moderatione ac vigilantia, quantum apud Villicos miraculorum ſignis percelebriter adminiſtravit. Sed Vir Dei hu-

humilitatis ſectator, ut vanam Mundi gloriam fugeret, vix explein Prioratus anno, ad Eremum Clanti iterum profectus eſt, cui Monaſterio anno MCCCCLXX. Prior eſt deſignatus. Ut autem exiſtimationem vicinorum eluderet, Medinlanum repedavit, ubi eamdem vitæ auſteritatem retinens, id in primis ſibi propoſuit, ut Divina Myſteria, & Chriſtianorum Dogmatum ſcientiam diebus feſtis pueros edoceret, atque ad morum caſtigationem non modicùm inſudaret, eâ potiſſimùm ætate, qua liberiùs in vitia homines proruebant. Neque hic tantummodo conſtitit Jo. Angeli ſollicitudo, nam cùm à Generali Ordinis Moderatore, unà cum tribus aliis probatis Fratribus jamdudum ad reformandos in meliùs, juxta normam primæ Inſtitutionis, Religioſorum mores ſelectus fuiſſet; id potiſſimum præſtitit Corvariæ Placentinæ Diœceſis, ubi non verbis minùs, quàm exemplo priſtinom vitæ inſtitutum reſtituit, ita planè, ut decennio poſt nonnulli ex iiſdem integerrimæ ac caſtigatioris vitæ ab ipſo propoſitæ exemplum ſequuti, Congregationem ſub nomine Obſervantiæ Servorum B. M. V. efformarint. Cavacurtæ Laudenſis agri laboribus, ac vigiliis fatigatus ægrotare cœpit, unde Mediolanum rediens in morbum incidit graviorem, nec diu poſt apparentibus modò Novitiorum habitum indutis Angelis, modò juvenum in ſpeciem, pelle tantùm atque oſſibus conſtans in Domino placidiſſimè obdormivit IX. Kal. Novembris, anni à Virginis Partu MDVI. ut Gianio placet in Annalibus ſui Ord., Moriggiæ, aliiſque Scriptoribus; Auguſtinus verò Alevazolus ejuſdem Ord. in Vita, ut infra, Petrus Paulus Porrus in libro, cui titulus: Eugenia, ſæpe à nobis citato, aliique, eum obiiſſe aſſerunt anno MCDXCVI. Id profectò mirum omittere nolumus, quod Cadaver Joannis Angeli nuſquam terræ mandari potuit, quoniam grave & pene immobile videbatur: atque ab eo tempore ob frequentia beneficia, quæ in Mediolanenſes, ad illius tumulum confluentes diffudit, Beati nomen eſt aſſequutus; brevique ſolemnibus ceremoniis Cœlitum Faſtis adſcribendus creditur. Illius Corpus adhuc incorruptum in Capſa argentea, atque chryſtallina ſervatur & colitur in Sacello marmoribus, atque auro elegantiſſimè ſtructo in Eccleſia Servorum iſtius Urbis; ibique ad latera ſub affabre pictis imaginibus, ſequentia Elogia ſculpta videntur:

COMMVNI SEPVLCRO TVMVLARI
IMPROVISO PONDERE
CADAVER RESISTIT
COELO SCILICET VETANTE
ANGELICI CORPORIS RELIQVIAS
VVLGARI TERRAE MISCERI.

FRATER VIRTVTI SVAE
QVOD LATERE NESCIRET
SECVRIOREM IN SOLITVDINE
SOLITVDINEM QVAERIT.
SIC
HOMINES DVM FVGIT QVOS TRAHIT
TRAHIT QVOS FVGIT.

Gianius citatus ad commendationem Jo. Angeli hoc edidit Epigramma:

Angelus eſt nomen, mirari deſine, ſi re
Ipſa actus fuerint, Angelicique modi:
Si botrum viti copulat; ſi cernitur orans
Elatus terra; unde parabat iter;
Si adſunt Cœlicolæ ægroto, & (mirabile dictu)
Tympana ſponte ſonant ipſo obeunte ſua.

Scripſit ex Auctoribus infra citandis:

I. Maſſime propoſte al Religioſo Clauſtrale. Hoc Opus elucubravit, cùm Magiſtri Novitiorum munere fungeretur, teſte Gianio loc. cit.
II. Orazione elaborata, in cui inſegna il modo più degno di ſervire alla B. V. Ex eod. & infra citandis Auctor.

Vitam ipſius, & Miraculorum ſeriem ex profeſſo ſcripſerunt

Auguſtinus Alevazolus Ordinis Servorum B. M. V, quæ prodiit primùm latinè *Alexandriæ*, 1691., deinde Italicè *Mediolani*, *apud Malateſtam*, 1654, & denuò *apud Richinum*, 1725. in 4

Joannes Baptiſta Corneus, de quo jam egimus, Italicè edidit 1649.

Hippolytus Porrus, item Italicè, ut diximus in eodem; *Papiæ*, 1623

Paulus Maria Palearius ejuſd. Ordinis. *Mediolani*, *anno* 1639

Memoratur ab Archangelo Gianio in Annalibus Ord. Servor. B. M V. T. II., cæteriſque omnibus de eod. Cœtu agentibus; à Moriggia in Nobil. Mediol. lib. I. cap. 11. & 24 à Galeatio Gualdo in Relat. Civit. Mediol. p. p. pag. 50., aliiſque permultis.

MCCCCXXVIII.

PORRUS JOANNES BAPTISTA.

IN ea hujus Urbis parte, quæ inter Orientalem, ſive Argenteam, & Tonſam Portas ſita eſt, atque Montisfortis nomen ſortita fuit, extitit olim Monachorum Ordinis Sancti Baſilii, quos Armenos nuncupabant, Cœnobium, illudque idem eſt, quod nunc ſub SS. Martyrum Coſmæ & Damiani vocabulo incolunt religioſi Eremitæ Nudipedes S. Auguſtini Regulam profitentes. Cùm ergo Baſiliani Aſcetæ ibi florerent, eorum numero aggregari voluit Joannes Baptiſta Porrus in Oppido Aplani Mediolanenſis Ducatus ortus. Hic ad Poeticam artem propenſam ſortitus indolem, naturæ donum tam diligenter excoluit perpeti ſtudio, atque labore, ut ſive Latinè, ſive Italicè Carmina condere aggreſſus fuerit, ſumma facilitate, quæ ſibi propoſuerat, conficere ſoleret. Coævus extitit eruditiſſimi Viri M. Antonii Majoraggii, & Vatis celeberrimi Publii Franciſci Spinulæ Mediolanenſium, quibus clarum ſatis locum in hac Collectione noſtra meritò aſſignavimus; & eorum amicitiam mutuis verſibus cultam ex infra dandis facilè cognoſcent Lectores optimi. Aliorum quoque doctorum Virorum merita Scriptor noſter laudavit, ut ſæpe in hoc Opere meminimus. Ordini ſuo cum Generalis munere præfuit; quo autem anno deſiderium ſui poſteris reliquerit, ignotum eſt nobis.

Scripſit Porrus noſter:

I. Emblemi del Sole. Sunt Epigrammata Italica. *Milano*, *per il Ponzio*, 1589. *in* 4.
II. Poema Latinum ad M. Antonium Majoraggium. Legitur inter Carmina Publii Franciſci Spinulæ, pag. 48. de quo agemus in Spinula.
III. Carmen Italicum, vulgò *Sonetto*. Extat inter Carmina pariter Italica Petri Pauli Porri, ubi alterum ejuſdem legitur ad Scriptorem noſtrum. De hoc Opere agemus in Petro Paulo.
IV. Alia Carmina Italica, vulgò *Ottave*. Memorantur à Picinello loco citando.
V. Plura alia Opera, quorum tamen titulum non indicat, idem Picinellus Porro noſtro tribuit, quæ fortaſſe ſunt MSS. à Joanne Petro Creſcentio in Præſidio Romano lib. III. num. 22. laudata.

De

O

A De ipſo habemus præfati Majoraggii Carmen latinum impreſſum in libro Hendecaſyllaborum citati Spinulæ num 43. quod ſic incipit:

Flos Porre Inſubrium, bonis amice,
Amice Aonidum Choris,
Qui duris quoties ſeveriorum
Vacas muneribus negotiorum,
Libris invigilas ſacris libenter &c.

Aliud inſuper Majoraggius Carmen ad eum dedit de Davidis Pſalmis à Spinula verſibus ſcriptis, & ſcribendis, illudque eſt inter imitationes Catullianas ipſius Spinulæ, pag. 47.
Plura etiam Spinulæ Carmina latina in Porri commendationem inter ejus editos verſus reperiuntur. B
Laudatur quoque à Petro Paulo Porro in toties citato libro inſcripto: Eugenia della Familia Porra, pag. 85., & à Picinello in Athenæo pag. 283.

MCCCXXIX.

PORRUS JOANNES FRANCISCUS.

JOannes Franciſcus Porrus, qui aliquando etiam ſimpliciter Franciſcus nuncupatur, Parentes habuit Joannem Angelum atque Catharinam Homodeam illuſtres Mediolanenſes Conjuges, qui ad Sacra initiatus Canonicatum in Regia Collegiata Scalenſi anno MDLXXVI. obtinuit, utriuſque Signaturæ Referendarius Apoſtolicus extitit, necnon Vicarii Generalis munus io Patria peregregiè ſuſtinuit, & quod erit perpetuò in ejus laudem recenſendum, à Clero Mediolanenſi Orator miſſus fuit ad Gregorium XIV. P. M., cui Orationem ſatis elegantem pronunciavit, ut infra. Charus etiam fuit D. Carolo Borromæo, ut ex Epiſtolis eidem Sancto ſcriptis facilè conſtat. Obiit verò anno MDXCVIII. die XII. menſis Aprilis, & de ipſo, C

Quæ ſequuntur damus:

D
I. Orationes plures tam Italico, quàm Latino Sermone exaratæ, inter quas excellit illa coram Gregorio XIV. Pontifice Maximo, dum à Clero Mediolanenſi miſſus fuit Orator ad ſupradictum Pontificem. Ita legitur in libro, cui titulus: „ Eugenia familiare di Caſa „ Porra „ pag. 109. de quo agimus in Articulo Petri Pauli Porri ſenioris.
II. Epiſtolæ num. XXX. ad D. Carolum Borromæum ſcriptæ annis MDLXXIX. MDLXXX. & MDLXXXI. Extant in ſæpe laudata Collectione Epiſtolarum D. Caroli in Biblioth. Ambroſiana.
Agit de ipſo, præter ſupradictum Petrum Paulum Porrum loco citato, Clariſſimus Sitonus in ſuis Schedis.

MCCCXXX.

E

PORRUS JULIUS.

DE Julio Porro paucis verbis me expediam, nam præter ejus parentes mihi ab amiciſſimo doctiſſimoque Sitono indicatos, ſcilicet Bartholomæum, atque Cæciliam Vicomercatam Jugales, necnon Patriam, Oppidum videlicet Caſſanum ad Abduam flumen, ubi Julius editus eſt in lucem, ex pluries citato libro inſcripto: „ Eugenia Familiare della „ Caſa Porra, nil amplius inveni. Floruiſſe attamen videtur medio Sæculo XVI., & has ejus Lucubrationes forſan nunc primùm ex laboribus noſtris Lector accipiet,

Videlicet:

I. Julii Porri Patritii Mediolanenſis in Latinam Linguam Methodus omnia omnium tum veterum, tum recentium Grammaticorum præcepta ſummatim complectens. *Mediolani, apud Moſchenium*, 1561. *in* 8.
II. Tractatus de Liberalibus diſciplinis. Ita aſſerit Petrus Paulus Porrus in libro ſupramemorato pag. 85.
De ipſo cit. Sitonus in Schedis.

MCCCXXXI.

PORRUS LUDOVICUS.

LUdovicus Portus Antonii filius io Collegium Nobilium J. PP. Mediolanenſium cooptatus eſt anno MDXX., atque jam pridem inter LX. Urbis Decuriones numerabatur, Ducalis quoque Cæſareuſque in Patria Senator à Franciſco II. Mediolani Duce. Ex Joanna Iſabella Caſata filium Camillum ſuſcepit, qui Præſes Magiſtratus Extraord. extitit. Tantâ excelluit noſter Juriſprudentiæ famâ, ut ſupremus Arbiter Controverſiarum maximi momenti in Cauſa Confinium inter Ferdinandum Romanorum Regem, & Rempublicam Venetam aſſumptus fuerit, noviſque Mediolanenſis Dominii Conſtitutionibus compilandis juſſus incubuerit. Memoratur Ludovicus in Mnemoſyno Ludovico juniori ſupradicti Camilli filii poſito in Eccleſia SS. Angelorum his litteris, quod damus, ne tantorum Virorum illuſtrium memoria pereat.

D. O. M.
OCVLOS ATTOLLE QVI LEGIS
LVDOVICVS PORRVS
LVDOVICI NEPOS
SENATORIA TOGA ILLVSTRIS
CAMILLI FILIVS
MAGISTRATVS PRAESIDIS
SPECTATA FIDE ET PROBITATE INSIGNIS
AVITAE DIGNITATIS IN MORTE
NON IMMEMOR
SVPREMVM HOC HONORIS MONVMENTVM
CHRISTI SVPPLEX AD PEDES
SIBI AC HAEREDIBVS P.
OBIIT DIE XX. OCTOBRIS MDCLXI.

Hæc de ipſo damus:

I. Acta, Tractatus, Conſultationes, & Dubia, cum Reſolutionibus uſque ad Sententiam Ludovici Porri Senatoris deffinitivam in Cauſa Confinium inter Ferdinandum Regem Romanorum, & Rempublicam Venetam. MS. in fol. Vol. II. penès Ludovicum Portum juniorem.
II. Epiſtolæ quamplurimæ ad ſupradictum Ferdinandum Regem, ad Ducem Reipublicæ Venetorum, ad Franciſcum II. Mediolani Ducem, ad Cardinalem Tridentinum Chriſtophorum Madrucium, alioſque Principes ſuper eadem Controverſia, extant in ſupradictis Codicibus MSS.
III. Conſtitutiones Dominii Mediolanenſis ab eo collectæ, & recenſitæ, quas Carolus V. Imperator confirmavit anno MDXLI.
Eum laudant Petrus Juſtinianus in hiſtoria Veneta lib. III. pag. 255. Franciſcus Archeſius Caravigienſis Poemate Latino, quod extat in libro, cui titulus: „ Eugenia familiare della Caſa Porra deſcritta da „ Don Pietro Paolo Porro „ pag. 80. à quo hæc excerpſimus. Videndus quoque Clar. Sitonus in Chron. J. PP. pag. 94. art. 405.

MCCCXXXII.

PORRUS PETRUS PAULUS.

ILle, de quo jam toties mentio incidit, Petrus Paulus Porrus ex Gabriele, ſeu Gabrio Mediolanenſis Ducatus Syndico Fiſcali Generali, atque Dariâ Campſiragâ jugalibus natus eſt. Optimas artes edoctus ab ineunte ætate tam proſa, quàm carmine non modicam ſibi peperit famam, atque anno MDLXXIV. inter Equites Ordinis Militaris SS. Mauritii, & Lazari meruit cooptari. Ex Cæcilia de Comite, quam uxorem duxerat, Hieronymum genuit anno MDXCII. qui poſtmodum Ciſtercienſis Monachus effectus paternum nomen aſſumpſit, de quo mox dicendum. Copioſam, ſelectamque Bibliothecam in propriis ædibus magno ſumptu collegit, unde in rem ſuam Theologorum, Chroniſtarum, Vatum, Philoſophorum, Juris Utriuſque Profeſſorum, & hujuſmodi eruditionem derivabat perpeti lectione, atque labore. Familiæ ſuæ Monumenta undique collecta poſteris ſervavit, ut infra dicemus, nec etiam militarem artem inſalutatam reliquit. Adhuc inter mortales agebat anno Redemptionis MDXCIV. B

Hæc doctrinam illius indicant:

I. Sonetti, Madrigali, Canzoni, e Seſtine. *Milano, per il Ponzio*, 1573. *in* 4. Dicatus fuit Liber Cardinali Alciato. C

II. Le Lagrime Criſtiane. Opus heroicis Italicis Verſibus exaratum, in quo plura è Petrarcha deſumpta inſeruit. Laudatur a Picinello loco citando; ibi tamen non indicatur utrum impreſſum fuerit, necne.

III. Egloghe. Hoc etiam Opus Italicum eſt, & inter reliqua illa eminet, cui titulus eſt *l'Amaranta*, ubi Paſtorem inducit de Nymphæ ſuæ crudelitate dolentem. MS. ſit an editum, nemo docet Scriptorum, quos mox citabimus.

IV. Eris d'Amore. *Milano, per il Ponzio*, 1575. *in* 4. Dialogus eſt Pedemontium Principi nuncupatus, in quo quæſtionem diſcutit de vero, & laudabili amore, Italica ſoluta oratione conſcriptus.

V. Carmina duo Italica. Habentur in libro Joannis Baptiſtæ Porri jam commendati, cui titulus: Emblemi del Sole, pag. 60 & 120.

VI. Eugenia Familiare della Caſa Porra di Don Pietro Paolo Porro Cavaliere de' SS. Maurizio e Lazaro. *Cremona, per Gio. Pietro Zanni*, 1649. *in* 4. D

Opus poſthumum, ubi de Porris illuſtribus agit. Illud edidit Paula Hieronyma Porra, Auctoris ex filio neptis; ac dicavit Petro Paulo Porro juniori Scriptoris ejuſdem filio, de quo agemus in Articulo ſequenti.

VII. Miſcellanei Militari. Centurie III. Opus MS. eruditiſſimum; quod apud Auctorem ætate ſua viventem ſe vidiſſe teſtatur Paulus Moriggia loco citando.

De ipſo cum laude meminerunt jam dicti Picinellus in Athenæo, pag. 468. Moriggia Nobil. Mediol. lib. 3. cap. 17 necnon Ghilinus in Theatro Litterat. parte II., & amiciſſimus Sitonus in Schedis.

MCCCXXXIII.

PORRUS PETRUS PAULUS alter. E

EX Petro Paulo in præcedenti Articulo commendato, atque Cæcilia de Comite, ut ibi monuimus, vitam traxit Hieronymus Porrus anno MDXCII. die X. menſis Novembris. Mox ſæculo valedicens Ciſtercii leges amplecti ſtatuit, & inter ejus Inſtituti Monachos genitoris ſui nomine voluit appellari. Quemadmodum autem tanti Viri vocabulum aſſumſerat, ſic doctrinam quoque imitari ſtuduit. Quocirca non modici fructus Librum conſcripſit, ac ejuſdem Ordinis eruditiſſimo Abbati Hilarioni Ran-

A cato, cujus laudes congruo dabimus tempore, illum nuncupavit. Mortalis adhuc erat anno quadrageſimo nono ſupra milleſimum ſexcenteſimum.

Opus illius ſic prænotatur:

I. Immagine dell' Abate, di Don Pietro Porro, al Padre Abate Don Ilarione Rancati. *Roma, per Nicolò Caprani*, 1647. *in* 8.

II. Epiſtolæ plures eruditione ſacra refertæ ad Abbatem Hilarionem Rancatum. Ext. in MSS. illius, de quo ſuo loco.

Memoratur in Schedis Sitonianis.

MCCCXXXIV.

PORTA BERNARDINUS.

VEtuſtiſſimum Inſubriæ Oppidum Oſcella, vulgò Domo d'Oſſola nuncuparum, in Ducatu Mediolanenſi Bernardini Portæ patria fuit. Hic cùm primos juventutis annos ſtrenuè militando tranſegiſſet, quietam, tranquillamque vitam militiæ laboribus præoptans, anno MDXXVIII. cùm ſeptendecim annorum ſpatio ſtipendia meruiſſet, in patria Cauſis dicundis vacare ſtatuit. Quoniam verò Vallis Oſcellæ ſuperioris variis bellorum, quæ ipſe viderat, & quorum pars magna fuerat, vicibus afflicta, nunc Gallorum, nunc Sedunenſium, nunc Helvetiorum, nunc Germanorum, nunc rurſus Helvetiorum armis impetita, ſæpius etiam ad naturalis Principis ſui manus pervenerat, optimum duxit Bernardinus tot bellorum Commentarios conſcribere, qui ad poſterorum eruditionem, & Hiſtoriæ præſertim Inſubris adjutorium conducerent. Id præſtitit circa annum Salutis humanæ MDXXXV. Extremum tamen ejuſdem vitæ annum ignotum habemus.

Opus ab eo compoſitum hoc prænotatur titulo:

I. Sommario di memorie di guerre, e fatti d'armi ſeguiti nella Val d'Oſcella. MS. Hujus Codicis partem intulit Joannes Capis in Monumentis Curtis Matarellæ, pagg 9. 36. 46. 47. 53. 55. 58. 59., & alibi.

Ex Muſeo Novarienſi Cl. Lazari Auguſtini Cottæ pag. 86,

MCCCXXXV.

PORTA JOANNES BAPTISTA.

PAtriæ ſuæ Mediolanenſi non parùm ſplendoris addidit Joannes Baptiſta Porta Franciſci Bernardini J. C. & Cauſidici Coll. atque Angelæ de Leva Conjugum filius. Legum amplexus ſtudia, & aſſecutus Lauream, in Collegium Cauſidicorum & ipſe adſcriptus fuit; ac eruditionis virtutumque merito Advocatus Fiſcalis Sanctiſſimæ Inquiſitionis Officii creari meruit. Noſocomii Maximi hujus Metropolis Præfectis viſum fuit Joanni Baptiſtæ munus Syndici Generalis ejuſdem piæ Domus demandare. Illud dum exerceret, contigit, ut quidam facinoroſi homines ex Capitalium rerum Præfecti Carceribus anno MDCCXXI. ipſo Paſchalis Solemnitatis die aufugientes ad præfatum Noſocomium ſe conferrent. Verùm Comitis Colloredi juſſu inde abducti, in Caſtrum Portæ Jovis ſecurioris cuſtodiæ gratiâ, miſſi ſunt, donec diſcuteretur, utrum aſyli privilegio frui poſſent. Porta igitur noſter ſuum eſſe putavit ſacri Loci immunitatem tueri, dum interim Comes Gabriel Verrus, Eques, & Commendatarius Ordinis Militaris Sancti Stephani, J. C.C. ac Sacræ Inquiſitionis Conſultor, & per ea tempora carceribus incluſorum Prote-

tector, nunc Regii Fiſci Patronus, doctiſſimam Diſſertationem circa reorum capacitatem aſyli privilegio gaudendi, quoad delicta, exaravit, quæ quidem Comitis Verri Lucubratio lucem vidit eodem anno. Opus autem Scriptoris noſtri, infra denuò memorandum, eruditione plurima redundat; etenim variorum hujus Metropolis Noſocomiorum vetuſtatem ſcrutatus (è quibus in unum redactis Diplomate Pii II. Summi Pontificis, dato V. Id. Septembris anno MCCCCLVII. petente Franciſco Sfortia hujus nominis I. Mediolani Duce conflatum eſt illud, quod nunc jure Maximum nuncupatur) Canonicas, Cæſareaſque Sanctiones, Exempla, Edicta, aliaque id genus adducit, quæ ad rem facere videbantur. Aliud etiam Opus non minoris ponderis habebat in manibus, quod tamen, ſumma prudentiæ, & probitatis laude, ad extremum uſque vitæ ſpiritum Noſocomio prædicto inſerviens, plenuſque dierum, anno MDCCXXVI. morte præventus, imperfectum relinquere coactus eſt.

Hæc igitur illius habent Opera poſteri:

I. Juridica Relatio de Immunitate Eccleſiaſtica, & libertate alienandi Bona adventitia cum aliis prærogativis inſignis Hoſpitalis Magni Mediolani ex fundatione, & qualitatibus Hoſpitalium unitorum, anno MDCCXXI. XXV. Auguſti juſſu ejuſdem Vener. Capituli, typis mandata. *Mediolani, in Curia Regia, per Joſeph Richinum Malateſtam*, 1721. *in* 4.
II. Relaziona Storica, e Giuridica dell' Inſigne Spedale Maggiore di Milano MS. imperfectum, ut ſupra innuimus.
Agit de ipſo amiciſs. Sitonus in Schedis.

MCCCXXXVI.

PORTABOS SERAPHINUS.

VAriſienſe Oppidum Ducatus Mediolanenſis ſatis nobile, & aliorum in hac Collectione laudatorum Virorum Patria, Seraphinus Portabos natalibus ſuis illuſtrius effecit, qui Minorum Obſervantium, quos Reformatos à ſtrictiori vivendi genere nuncupare conſueſcimus, Inſtituto ſe devovens, poſt minora ſtudia Theologicam facultatem adeò diligenter percepit, ut acutiſſimus & doctiſſimus in ea fuerit appellatus. Munera quoque plura inter ſui Ordinis Alumnos præclarè geſſit, totique Provinciæ aliquando magna cum laude præſuit. Spirationem activam in divinis realiter à Paternitate Patris, atque Filiatione Filii diſtinctam, in quibus domeſticis Colloquiis ſtrenuè defendere ſolitus, ea ſuper re Opus compoſuit & edidit num. I. infra recenſendum. Cùmque alia meditaretur non minoris ponderis, morte præventus occubuit circa an. Salutis MDCLXXIV.

Habemus illius:

I. Scoticum Sanctiſſimæ Trinitatis Teloſcopium. *Mediol. apud Joannem Petrum Cardum*, 1657. *in* 4.
II. De Reformatione Ordinis Minorum etiam S. Franciſci temporibus inducta, & cœpta. Opus hoc incompletum reliquit.
Id hauſimus è Picinelli Athenæo pag. 490.

MCCCXXXVII.

PRANDONUS PAULUS.

DE Familia Prandona Mediolanenſi extant adhuc monumenta varia in Sepulchralibus Elogiis Eccleſiarum hujus Urbis, nempe S. Mariæ Pacis apud Minores Obſervantes S. Franciſci, S. Mariæ Secretæ Clericorum Regularium Somaſchenſium, & S. Mariæ prope S. Celſum, ut vidimus in Collectione Archintea. Ex eadem gente ortus eſt Paulus Prandonus, qui pietati deditus Religionem ampliſſimam D. Franciſci inter Minores Obſervantes amplexus eſt, ibique tam ſedulò litteras ſacras coluit, ut Concionator diſertiſſimus evaſerit, atque ſummâ prudentiâ præditus, Commiſſarius Viſitator in Provincia Sancti Didaci, nec non in ſua Mediolanenſi Provincialis & Diffinitor extitit. Spiritum Deo reddidit in Conventu S. Mariæ Pacis hujus Urbis die VIII. Januarii, anno MDCCIII.

Hæc ejus ingenii ſunt teſtimonia:

I. Vita della Venerabile Beata Maria d'Agreda, ſcritta in lingua Spagnola da Monſignor Giuſeppe Ximenes Samaringo, ora Arciveſcovo di Palenza, traddotta in Idioma Italiano dal P. F. Carlo Prandone Milaneſe Min. Oſſ. *Milano, preſſo il Malateſta*, 1712. *in* 8. Extat etiam MS. in Biblioth. Suorum Sanctæ Mariæ Pacis Mediol.
II. Prologo Galeato ſopra la Vita di Maria Santiſſima: MS. ibidem.
III. Vita della ſteſſa, eſtratta dal Volume I. e II. della Miſtica Citta di Dio di Suor Maria d'Agreda. MS. ibidem.
IV. Prediche Quadrageſimali, e Panegirici varj. MS ibidem.
Ita à Suis, & ab Auctoribus Diarii Italici *Venetiis impreſſi Tom. XIII.*

MCCCXXXVIII.

PRANDONUS PAULUS ANTONIUS.

FRanciſcus Prandonus Phyſicus Mediolanenſis, atque Cæcilia Areſia Nobiles conjuges in lucem produxerunt Paulum Antonium Prandonum, die XVIII. menſis Julii, anno poſt Chriſti Adventum MDCXXII. Prima Litterarum rudimenta recepit in Univerſitate Braydenſi ſub optimo Præceptore Ludovico Ghiringhello è Societate Jeſu, aliis deinde ſolidioribus ſtudiis, ſcilicet Philoſophicis, & Phyſicis breviter exactis, ad Jura ediſcenda ſe contulit in publico Ticinenſi Gymnaſio, ubi Antonium Merendam, atque Henricum Arſagum celebres illius ævi Legum Doctores audivit; ita ut anno MDCXLIII. Lauream in eadem facultate, plaudentibus omnibus, adeptus ſit, deinde in Mediolanenſi Foro celebris Advocatus claruit, atque in Ticinenſi, & Cremonenſi Prætorio Judex, Civitatiſque Alexandriæ Prætor Regius efficitur. Pluribus Delegationibus à Principe, ſummiſque Magiſtratibus egregiè perfunctus eſt. Craſſante peſte anno redempti Orbis MDCLVIII. in diſtrictu Mediolanenſi ultra Padum illuc delegatus miſſus fuit cum poteſtate necis, & vitæ. Mirum eſt, quod Vir totus ad Legalia deditus, & in arduis negotiis quotidie implicitus ad amœniora quoque ſtudia ſe vertere potuiſſet, ut videre eſt à libro, quem num. I. infra dabimus, ſed mors invida nimis citò ipſum litteris, & vivis eripuit anno ſcilicet MDCLXXVI. Vivit tamen adhuc in ejus Operibus,

Quæ

Quæ ſunt :

I. Dialoghi raccolti da Polidoro Virgilio, e da altri. Verità, e Bugia, Pazienza, Vita perfetta ec., riddotti nella lingua volgare da Paolo Antonio Prandoni. *Milano, preſſo il Monza*, 1645., & iterum 1648. *in* 12.

II. De Parentum in liberos Diſciplina, libri quinque. *Mediolani*, 1649. *in* 8.

III. Pro D. Matthæo de Roſales Equite S. Jacobi Comite Vaylati, Marchione Caſtrileonis, Maximi Regum Domini noſtri à Secretis, Quæſtore RedditExtraordinariorum, & in Secretiori Conſilio Provinciæ Mediolanenſis Conſiliario, Defenſio Juridica eruta ex ſolo Offenſivo, in qua demonſtratur non poſſe agi de aliquo delicto doli, nec culpâ.

IV. Non poſſe ad pœnam, minuſque ad damna. In D. Co. de Vaylate ob culpam.

V. Lata culpa quando ſufficiat ad privandum feudo Vaſſallum.

VI. An pro culpa levi in criminali Juditio poſſit aliquis damnari ad refarctionem damnorum.

Omnia uno Volumine. *Mediolani*, 1663. *in fol.*

VII. Dimoſtrazione dell'inſuſſiſtenza de'Carichi eccitati dal Sig Generale Don Fernando Garcia Ravanal Governatore d'Aleſſandria per S. M. C. N. Sig., fotto il dì IX. Febbrajo MDCLXXII. Vol. I. in fol. ſine Typographi nomine.

VIII. De Jure Tertii Quæſtiones centum. MSS., teſte Picinello.

De eodem Paulo Antonio agit Hieronymus Ghilinus in Annalibus Alexandriæ ſub an. MDCLXIV. pag. 305., Picinellus in Athenæo pag. 446., & latiùs Clariſſimus Advocatus Joannes de Sitonis de Scotia in Monumentis Genealogicis Familiæ Prandonæ pag. 14. *Impreſſ. Mediol. an.* 1725. *apud Malateſtam, in fol.*

MCCCCXXXIX.

PRATA JOANNES ANDREAS.

JOannes Andreas Prata, ſive de Prato Mediolanenſis, Chriſtophori filius, anno MCCCCLXXXVIII. in lucem editus eſt, ut ipſemet in Opere ſuo infra memorando ſcribit. Abbas Philippus Picinellus loco citando aſſeruit, Scriptori huic noſtro fratrem fuiſſe Inſubriæ Senatus Præſidem, cujus nomen reticet; verùm, ut nos monuit amiciſſimus J. C. Sitonus, emendandus eſt illius error. Nam fuit quidem Senatus Præſes Joannes Antonius de Prato coævus Auctori, anno MDXVI., ſed cùm eo tempore alius vixerit Joannes Antonius ejuſdem cognominis Vir tunc Regiæ Ducalis Cameræ Ratiocinator, huncque non illum fratrem ſuum Scriptor appellet, patet, ſimilitudine nominum & cognominum in ſphalma inductum fuiſſe Picinellum. Id confirmatur publicis Tabulis, quas Joannis Andreæ frater conſcribi mandavit per Julianum Piſſinum Tabellionem Mediolanenſem, die XIX. menſis Novembris, anno MDXXXVII. extantibus apud eundem J. C. Sitonum, ubi ſic legitur: „ Spectabilis Dominus Joannes An„ tonius de Prato Imperialis Cameræ Ratiocinator „ Generalis, filius q. Spectabilis Domini Chriſto„ phori &c. „ Sui temporis hiſtoriam proſecutus eſt Joannes Andreas, ab eo tempore, quo Bernardinus Corius celeberrimus Mediolanenſium rerum Chroniſta deſiit, nam incipit ab anno MID., & perducit Opus ad annum MDXIX. Quo deſideratus fuerit tempore nos latet, conjicimus tamen haud multò poſt obiiſſe.

Scripſit igitur :

I. Chronicon Mediolanenſe ab anno MCCCCXCIX. MS. in fol. juſtæ molis. Illud vidimus apographum apud Comitem Conſtantium de Abdua litterarum, & Litteratorum fautorem benigniſſimum, & Monumentorum Patriæ ſuæ diligentiſſimum Collectorem, exſcriptum ex Autographo Bibliothecæ olim Principis Antonii Theodori Trivultii, collatum, & ſubſcriptum ab amiciſſimo Sitono jam ſupralaudato, menſe Februario, anno MDCCVII.

Ex Schedis Sitonianis, atque Athenæo Picinelli, pag. 260.

MCCCCXL.

PRATA ISAIAS.

PRata Familia, jam ab anno MCCCLXXXVII. teſte Creſcentio loco citando, inter Nobiliores hujus Metropolis recenſita, Iſaiam protulit, cujus parentes nos latent. Acta quoque illius, atque ſupremum ætatis annum nemo indicat. Hoc unum invenire datum fuit, ipſum Magno Joanni Jacobo Trivultio, alibi à nobis celebrando, à Secretis fuiſſe. Ejuſdem etiam fidei ærarii cuſtodiam Trivultius demandavit, atque in laborum præmium munus pretium rei frumentariæ conſtituendi ab ipſo tunc Inſubriæ Moderatore conſecutus eſt. Officium illud ad ea uſque tempora Nobiliſſimi Cives exercuerant, Vicecomites ſcilicet, Puſterlæ, Puteobonelli, Gluſſiani, & id genus alii. Majora de Scriptore noſtro proferet fortè poſt nos felicior Collector.

Interim hæc Lector accipiat :

I. Storia della Caſa Trivulzia d'Iſaia Prata. Hanc MS. in fol. holoſerico villoſo viridi contectam apud Principem Herculem Trivultium olim extitiſſe, teſtatur Creſcentius.

Videndus idem in ſecunda parte Amphitheatri ſui in Bibliotheca Fratrum Marchionum Vicecomitum.

MCCCCXLI.

PRATA MARCUS.

AD Familiæ Pratæ Mediolanenſis antiquitatem comprobandam multa ſuperſunt Sepulchralia Monumenta in hujus Metropolis Templis, inter ea verò recenſere voluimus, omnium quæ hujus Gentis apud Collectores vidimus, antiquiſſimum, illud ſcilicet, quod adhuc cernitur in Parochiali Eccleſia Sanctæ Mariæ, vulgò la *Paſſarella*, in hæc verba conceptum :

HIC IACET VENERABILIS D.
PRESBITER GOTTARDVS DE PRATA
OLIM RECTOR HVIVS ECCLESIAE
AC ORDINARIVS ECCL. MAIORIS MEDIOL.
QVI OBIIT DIE XXVII. SEPTEMB.
MCCCCLXXXIII.
PRESB. FRANCISCVS EIVS FRATER
SVCCESSOR IN HAC ECCLESIA
POSVIT H. SEPVLCHRVM.

Eadem genitus eſt Familia Marcus Prata, cujus memoriam unà cum Parentibus, Actis, cæteriſque ad Inſtitutum noſtrum pertinentibus oblivio certè delevisset, niſi Auguſtinus Terzagus in lib. ſuo, cui titulus : Poeſis, ſequentis ejus Operis meminiſſet; quod cùm ad Medicam artem ſpectet, innuere videtur, Scriptorem hunc Phyſicæ profeſſorem extitiſſe. Nullibi de ipſo Curtius agit in libro ſuo de Claris Medicis Mediolanenſibus, ex quo conjicimus, Opus Marci noſtri MS. tantùm fuiſſe, & nunquam in lucem edi-

editum, addendum idcircò Scriptoribus Medicis Mediolanenſibus à Cl. Curtio omiſſis.

Ejus hic eſt titulus:

I. Tractatus de tuenda ſanitate.
Laudat illum Auguſtinus Terzagus Epigrammate Latino in citato libro, cui titulus: Poeſis.

MCCCXLII.

de PRIMIS PETRUS FRANCISCUS.

PEtrus Franciſcus de Primis Mediolanenſis, cujus Parentum nomina nullus, quod ſciamus, poſteritati ſervavit, poſt minorum facultatum ſtudia Clericis adnumeratus, tam ſedulò Theologicis Quæſtionibus addiſcendis ſe tradidit, ut Doctoris inſignia promeruerit. Cardinali Friderico Borromæo, Clariſſimo Litteratorum hominum Mœcenati acceptiſſimus extitit, cui etiam Opus infra memorandum, mole quidem exiguum, ſed Sacrarum Paginarum ſtudioſis apprime utile, nuncupavit. In Eccleſia Collegiata Sancto Thomæ Apoſtolo in hac Urbe dicata, cui cognomentum eſt in Terra-amara, animarum curam cum laude geſſit; quo verò anno mortalis eſſe deſierit, nos latet.

En libri titulum:

I. In Pſalterii Davidici difficiliores Verſiculos Expoſitio, ad Cardinalem Federicum Borromæum, Auctore Petro Franciſco de Primis Doctore Theologo, ac S. Thomæ in Terra-amara Rectore. *Mediolani, apud Bidellum*, 1624. *in* 12.

MCCCXLIII.

PROSERPIUS CAROLUS.

CArolus Proſerpius Mediolanenſis prima litteraria rudimenta didicit in Scholis Braydenſibus Patrum eximiæ Societatis Jeſu; deinde ad Legum ſtudia ſe contulit; quamobrem in Univerſitate Ticinenſi Lauream ejuſdem facultatis meritò obtinuit. Ingenio, morumque probitate ſummopere præditus, à Vincentio Gonzaga Equeſtris Militiæ Mediolanenſis Præfecto ſibi à Secretis, atque œconomicis rebus eligitur, in quo munere ſummo candore, nec non ſollicitudine perfecta ſe exercuit ſpatio annorum XIII., ita ut Vincentius ipſe annis MDCXLVII. & MDCXLIX. ad Aulam Matritenſem properans, Proſerpium noſtrum ſecum duxerit, ibique à Rege Catholico non tantùm annuo cenſu donatus eſt, ſed munus etiam obtinuit Secretarii in Secretiori, ut vocant, Cancellaria Dominii Mediolanenſis. Muſas quoque proſecutus eſt, ut facilè eruitur à Carminibus latinis infra recenſendis. Vivebat adhuc ſcribente Athenæum Mediolanenſe Abbate Philippo Picinello, diemque illius, & annum ultimum nos ignoramus.

Edidit quæ ſequuntur:

I. Portus Longonis obſidio cœpta à Catholicis armis anno ſacro MDCL. *Mediol. ſine Typographi nomine*, *in* 4.
II. Panegyricus Comiti Bartholomæo Arcſio dictus. *Mediol. typis Philippi Ghiſulphi*, 1654. *in* 4.
III. Elogia & Epigrammata in Funere Philippi IV. Hiſpaniarum Regis. Teſte Picinello.
IV. Carmina latina in laudem Aloyſii Guzmani Ponze Leon totius Mediolanenſis Dominii Moderatoris. Teſte eodem.
Ex Athenæo ſupradicti Picinelli, pag. 126.

MCCCXLIV.

PROSERPIUS FEDERICUS.

ETſi Federicus Proſerpius noſtris fermè temporibus inter JC. Mediolanenſes numeratus fuerit (ſcribebat enim, ut infra, anno MDCLXIII.) nullus tamen indicavit parentes, acta, nec emortualem ejuſdem annum, ideoque ſi in illius Lucubrationes manuſcriptas, lectu certè digniſſimas, non incidiſſem, quas ſervat Bibliotheca labore, & ſumptu non parvo à Marchione, & Senatore Didaco de Roſales ſuo loco meritò laudando confecta, in hoc meo Scriptorum Mediolanenſium Syllabo locum minimè obtinuiſſet. Si plura mihi oblata fuiſſent de hoc Viro, procul dubio inter Doctos recenſendo, reliqua ejuſdem acta, & labores, ab alio poſt me Collectore expectare Lectores neutiquam cogerentur.

Hæc igitur vidi de hoc Proſerpio

I. Collectio variorum Tractatuum Juris ex pluribus Auctoribus, à quibus excerpti ſunt, cum eorum Indice in unoquoque Volumine: Tomi IV. MSS. juſtæ molis, in fol.
II. Conſtitutiones Dominii Madiolanenſis typis datæ cum adnotationibus, atque additionibus JC. Federici Proſerpii, ſcriptæ anno MDCLXIII.
Cuſtodiuntur in præfata Bibliotheca Marchionis Caroli Gaſparis de Roſales ſupradicti Didaci filii, JC. Coll., litterarumque amantiſſimi.

MCCCXLV.

PROSERPIUS JO. BAPTISTA.

JOannes Baptiſta Proſerpius Mediolanenſis Parochus Eccleſiæ Verani, apud Oppidum inſigne hujus Ducatus, cui nomen Decium, ſive Deſium (ſic fortè dictum, quod X ab Urbe diſtet lapide) licèt animarum curâ maximè occupatus, ut ipſe profitetur in Epiſtola ad Lectorem, caſu tamen quodam permotus, ad utilitatem Proximi, librum Italicâ linguâ elucubrare conatus eſt hoc titulo prænotatum.

I. Senato Accademico, cioè l'origine de' Poveri e Ricchi. *Milano, per il Malateſta*, 1620., & iterum. *Ivi, per l'Alciati*, 1627. *in* 8.
Ex Schedis Mazzucchellianis.

MCCCXLVI.

PROTASIUS.

PRotaſius Mediolani ortus, liberalium, ſacrarumque litterarum Præceptorem habuit Miroclem ejuſdem Urbis Antiſtitem, quo Magiſtro quantum profeciſſet, Populi, & Cleri Vota ſatis apertè comprobarunt, cùm Julio Epiſcopo vitâ functo, communibus ſuffragiis Succeſſor electus eſt, anno Salutis circiter CCCXXXVII. Corrigendus igitur Vallianus, qui aſſerit eum S. Miroclis Succeſſorem immediatum fuiſſe, cùm inter Miroclem, & Protaſium, Profius, ſeu Oroſius, Euſtorgius hujus nominis I., & Julius ſederint, ut ſatis clarè probat Ughellus. Cæterùm Protaſius in Sardicenſi Concilio tam egregiè Athanaſium Alexandrinum Antiſtitem ab Arrianorum calumniis defendit, ut Sanctus Doctor gratum teſta-

turus animum in Sermone ad Conſtantem Imperatorem honorificè Protaſii meminerit, tamquam illius, qui paulò ante vivere deſiiſſet. Incidit Beati hujus Antiſtitis mors in annum CCCLVI., ut aſſerit Ripamontius, quod tamen veroſimile non eſt, cùm Succeſſor ejus Dionyſius Concilio Mediolanenſi anno CCCLV. interfuerit; credendum idcircò, ante annum à Ripamontio aſſignatum obiiſſe. Eum colloquio ſuo cum Conſtante interfuiſſe, S. Athanaſius aſſerit. Subſcripſit Epiſtolæ Concilii Sardicenſis ad Julium Papam apud Hilarium in fragmentis, quamvis ibi corruptè legatur: „ Partaſius ab Italia de „ Mediolano. „ In Baſilica Portiana Sacrum Protaſii Corpus congruo honore ſervatur, ejuſque memoria colitur die XXIV. Novembris. Poëtica arte excultum fuiſſe teſtantur Carmina ab eo appoſita Fonti, qui D. Barnabæ dicitur, ad Ticinenſem Portam, quæ in Urbis excidio deperdita à Fontana exſcripta ſunt ex Volumine quodam Saxonico in Germania ab eo reperto, ut teſtes habemus Andream Alciatum, & Carolum à Baſilica Petri in ſuo Opuſculo de Metropoli Mediolanenſi. A vero abſimile non videtur, Sanctum Antiſtitem multa ſcripſiſſe, quæ Barbarorum incurſionibus totiès vexata Inſubriæ Metropolis amiſerit. Ideo ab hac Collectione tantum Virum excludere piaculum duximus, quamvis

Superſit tantùm illius

I. Epigramma inſcriptum, ut diximus, Fonti, ubi Sanctus Barnabas, ejuſque Diſcipuli primi Mediolanenſes Antiſtites non paucos Chriſto genuiſſe perhibentur, illudque hic exhibere Lectoribus noſtris juvat:

Hunc Fontem tibi dedicat, atque Deo ſuper undis,
Conſecrat impoſitam famulus Protaſius Aram,
Qua Ticina ſilex, & Martia Porta, Beate
Barnaba, te Ligures advectum nuper in oras,
Audiit hortantem cœtus, & rite lavantem

Deeſt Verſus:

- *Flamine victo*
Ut per te tua plebs luſtrali admota Sacello.
Quam facies eſt alba Urbi, quam candida genti,
Tam niveis animis colat intra mœnia Chriſtum.

Poſtremos hos duos verſus ita legit Alciatus, Fontana verò ut infra:

Atque hæc præcipue colat inter mœnia Chriſtum
Urbs Mediolani ante Italas ingentior Urbes.

Agunt de eo Boſca in Martyr. Mediol. VIII. Kal. Decemb., & fuſiùs in Notis ad eam diem. Ughellus, Panvinius, Beroldus, Sigonius, Puricellus, Ricciolius, & alii.

MCCCXLVII.

PURICELLUS ALEXANDER.

ALexander Pnricellus, Joannis Petri Viri Clariſſimi, de quo mox agemus, ex fratre nepos, & Petri item ſuo loco laudandi frater, Gallarati primam vidit lucem. Patrui eruditionem proſecutus, non modico ipſi fuiſſe videtur adjumento, ex infra citandis Epiſtolis, quæ ſanè dignæ lectu ſunt. Ab eodem Patruo Romam miſſus eſt, ut æmulorum, qui editionem quorumdam ejus Operum fraudulentis artibus impedire ſatagebant, conatus eluderet. Spartam hanc intrepidè ſuſcepit Alexander, feliciterque confecit, qua in re non Joannem Petrum tantùm, ſed poſteritatem quoque ſibi plurimùm demeruit. Dum in ea Urbe moram traxit, ſacras Martyrum Criptas frequenter inviſens, quicquid ad aliorum eruditionem aptum invenerat, exarato Codice, ſervare ſtuduit, de quo inferiùs recurret mentio. Hæc ea ſunt, quæ ex Alexandri Epiſtolis mox indicandis haurire licuit; nam cætera illius acta, imò & ſupremum vitæ annum irrito labore quæſivimus.

Opera illius, quæ novimus, ſunt ſequentia:

I. Epiſtolæ V. ad Patruum ſuum ſcriptæ. Dat. Romæ annis MDCXLIV. & ſequenti, in quibus eidem ſignificat, P. Lucam VVadingum ab eo præſtolari Reſidua Triſtani Calchi, & pro editione Operum ejuſdem Patrui ſui plurimùm laborare, ut æmulorum ejus oppoſitiones eludat. Extant Autographæ in Biblioth Ambr Cod. MS. Jo. Petri Puricelli, ſign. D. num. 115. in fol.

II. Aliæ IV. eruditæ ad eundem. Dat. Romæ anno MDCLVI. Extant inter laud. MSS. ejuſdem Jo. Petri patrui in Biblioth. Ambr. Cod. ſign. C. num. 278. in fol.

III. Diſſertatio de Cryptis Martyrum Romæ extantibus, ab ipſo diligentiſſimè perſcrutatis. MS. in fol. pagg. 87. apud memetipſum.

MCCCXLVIII.

PURICELLUS FRANCISCUS.

FRanciſcum Puricellum Mediolanenſem Carolus Franciſcus Senatus Ampliſſimi Cancellarius genuit circa annum Salutis MDCLVII. Prima litterarum rudimenta in Univerſitate Braydenſi ſub doctiſſimis Societatis Jeſu Alumnis percepit, tum majora etiam ibidem ſtudia aliquando tranſegit, donec annos natus circiter XXIII. Romam perrexit, ubi reliqua ad eruditionem ſpectantia ſibi labore perpeti comparavit. Ibi ejuſdem eximiæ Societatis Inſtitutum amplecti ſtatuit; at nondum expleto Tyrocinii menſe fermè ſexto, ob corporis infirmitates, quæ minus aptum ad ipſius Cœtus Chriſtiano Orbi tam proficuos labores illum oſtenderunt, invitus ſuſceptum vitæ genus reliquit, cui tamen ſemper fuit addictiſſimus, ut etiam ex infra dicendis liquet. Sacerdotii poſtmodum dignitate inſignitus, in Patriam reverſus eſt, ubi Eruditorum ætatis ſuæ, & Procerum Urbis conſuetudine floruit. Inter alias, quibus pollebat, Scientias, Poeſi emicuit, præſertim in eo genere, quod appellatur *Bernieſco*; taleſque ſales proferre conſueverat, qui omnes oblectarent, neminem læderent. Inter Academicos Faticoſos Mediolanenſes locum obtinuit, quemadmodum etiam inter Arcades Romanos, ubi cognominatus eſt Nerinus Latrineates. Hujus quoque Academiæ Arcadicæ Coloniam Mediolanum deducendam unà cum aliis præſtantiſſimis Viris curavit. Poſtremis tamen ætatis ſuæ annis paralyſi correptus eſt, donec die XVII. Octobris, an. MDCCXXXVIII. in Oppido Decii, ubi Autumnali tempore degere ſolebat, deſideratus eſt, atque in Collegiata Eccleſia, Sepulchroque Canonicorum tumulatus jacet, nulla Inſcriptione impoſita. Supremis voluntatis ſuæ Tabulis ſelectam librorum copiam magno ſumptu à ſe collectam Braydenſis Collegii ampliſſimæ, ornatiſſimæque Bibliothecæ legavit, & patrimonii ſatis luculenti partem Pio Loco Concordiæ in Templo Deiparæ à Fonte nuncupato ad Tonſam Portam ſito, quibuſdam adjectis oneribus, reliquit, Avorum ſuorum veſtigia ſecutus, qui eidem Templo jam plura donarant. At quamvis nullo, ut diximus, Elogio doctiſſimi Viri Tumulus decoretur, juvat hîc Monumentum ære perennius dare, quod in amici cujuſdam id enixè petentis gratiam exaravit V. Clariſs. Ludovicus Antonius Muratorius in hæc verba: „ La ſtretta amicizia paſſata fra l'Abate Pu„ ricelli, e me, e l'averlo praticato continuatamen-

„ te

„ te ne' ſette anni, ch' io dimorai in Milano, mi diede agio di poter ben conoſcere tutte le ſue egregie doti negli anni migliori di ſua età. Pochi dì paſſavano, che non foſſimo inſieme; le noſtre poſate erano d'ordinario preſſo il buon Segretario Carlo Maria Maggi, il quale ſopra gli altri ingegni felici de' Milaneſi ſtimava quello del Puricelli. Sapeva queſti mirabilmente deſcrivere i coſtumi, e le paſſioni degli Uomini, perchè ben provveduto de i lumi della moral Filoſofia. Sapeva pugnere, ma con delicatezza, con amenità, e con leggiadria. Con tutto queſto non cercò mai gloria da' ſuoi Componimenti, che pur tanto la meritavano; ſiccome nè pure cercò mai ricchezze, o poſti d'onore. Contento de i comodi a lui pervenuti dall' eredità paterna, ad altro non penſava, che a mantenere la tranquillità dell' animo, ſolamente converſando con Amici dotti, e in qualche Caſa Nobile, dove era ben veduto, anzi ricercato; perchè d'umore allegro, ma ſavio, dava un bel condimento alle Converſazioni. Grande era in lui la pietà, ſomma l'illibatezza della Coſcienza; e l'oneſte ſue maniere il rendevano caro a tutti, ſenza ch' egli o col ſuo parlare, o colle ſue azioni ſi guadagnaſſe mai l'odio d'alcuno. Tale era la ſua placidezza, che la collera difficilmente il prendeva, e poco poi tardava ad andarſene: finiſſimo verſo gli Amici, riſpettoſo verſo tutti; e d'una incomparabile onoratezza ornato. Per dir tutto in poco, egregiamente ſeppe, e più egregiamente praticò ſempre mai quella Filoſofia, che giova per queſta vita, e per l'altra. „ Utinam verò liceret nobis hoc loco exactam ejus Operum ſeriem dare, ſed, ut ſperamus, eam brevi Lectores habebunt in editione eorundem, quam non exiguo labore colligit Comes Joſeph Imbonatus inter Arcades Veſalnus Acrejus, Vir litterarum cultor, & Eruditorum amantiſſimus.

Damus interim:

I. Carmina plura tam Italica, quàm Latina MSS. partim in præfatis Academiis, partim in privatis Litteratorum Cœtibus ab eo variis ſuper argumentis pronunciata, quorum Collectionem, atque editionem aggreſſus eſt præfatus Comes Imbonatus.

II. Carmina III. Italica, vulgò *Sonetti*, extant in libro, cui titulus: Applauſi Poetici per le glorioſe impreſe del Sereniſs. Principe Eugenio di Savoja.

III. Corona prima in morte del Segretario Carlo Maria Maggi. Extat in hujus Vita à jam laudato Muratorio conſcripta.

IV. Ejus Carmen Italicum poſthumum, vulgò *Capitolo*. Legitur in libro inſcripto: Lagrime in morte d'un Gatto. *Milano, per il Marelli*, 1741. in 8.

MCCCXLIX.

PURICELLUS JOANNES PETRUS.

INter primarios Mediolanenſes Eruditos omnium calculo certè recenſendus eſt Joannes Petrus Puricellus, Patre Balthaſſare, ſatiſque honeſta familia in prænobili Gallaratenſi Oppido natus die XXIII. menſis Novembris, anno MDLXXXIX. Primis etiam pueritiæ annis qualis, quantuſque Vir futurus eſſet, oſtendit, nam condiſcipulos omnes aſſiduitate ſtudii, & acris ingenii laude ſuperavit, nunquam ſine libris viſus, & ſæpe lectioni intentus adeò, ut non rarò à Genitoribus vi traheretur è pluteo ad menſam. Ex Patria, ubi prima litterarum rudimenta perceperat, Mediolanum miſſus, doctiſſimæ Societatis Jeſu Alumnis in Braydenſi Archigymnaſio erudiendus traditur, ubi ſub Optimis Præceptoribus humanitatis & eloquentiæ dogmata audivit tanto cum progreſſu, ut etiam Magiſtris admirationi eſſet. Mox Clericali adſcriptus militiæ, ac in Seminarium majus receptus, Philoſophiam didicit, & Theologicam facultatem percepit, cujus Teoremata annos natus XX. publico litterario certamine cunctis ſtupentibus propugnavit, adſtante quoque Clariſſimo Cardinali, atque Antiſtite Friderico Borromæo, qui emeritam Viri frontem Laureâ redimivit. Ad exoticas poſtmodum linguas, Græcam ſcilicet & Hebraicam convertit animum tam felici eventu, ut earundem adjutorio fretus Sacras Paginas, & Eccleſiæ Doctorum ſcripta in ſuam derivarit eruditionem, ad omnes refellendas paratus cavillationes, quibus Eterodoxi Fidem convellere illa maximè tempeſtate nitebantur. Presbyterali inſignitus dignitate, ab eodem Friderico Theologali Præbenda Collegiatæ Eccleſiæ S. Thomæ in Terra amara nuncupatæ decoratus fuit, & Alumnorum Seminarii ſtudiis Præfectus, quos per octennium Philoſophiam, Theologiam, & Eloquentiam docuit, atque ut Adoleſcentes ad Litterarios labores incitaret in eodem Seminario Hermathenaicorum Academiam inſtituit. At majoribus tanta virtus præmiis honeſtari meruit anno MDCXXIX., nam Archipresbyter Laurentianæ Baſilicæ renunciatur; cùmque ſequenti anno peſtifera lue Metropolis hæc laboraret, intrepido ſemper animo morbo tactis miniſtrare nunquam deſtitit, quo in pietatis officio ſibi præſens Numinis ſenſit auxilium, unus ex omnibus ejuſdem Templi Miniſtris ſuperſtes. Plura ad hujus Archidiœceſis utilitatem munera geſſit, Examinatoris videlicet Synodalis, Conſultoris Congregationis Pœnitentiæ, Librorum Cenſoris, Sacrarum Virginum Confeſſarii & Protectoris. At quamvis tot implicitus curis, & quotidiano Baſilicæ ejuſdem miniſterio addictus, nunquam à conſcribendis Voluminibus ceſſavit, in quibus tam ſolidum oſtendit judicium, ut primus omnium fuiſſe perhibeatur, cujus criticè Mediolanenſes hiſtoricos à mendis, fabuliſque purgaverit. Id compertum habens Borromæus Antiſtes, Operâ Puricelli uſus eſt pluribus in magni momenti rebus, præſertim verò in reformandis, edendiſque Miſſali, & Breviario Ambroſianæ Eccleſiæ. Illud etiam non omittendum cenſemus, Puricello in animo fuiſſe Mediolanenſem Hiſtoriam, eodem, quo Triſtanus Chalcus ſecutus fuerat, ordine, conſcribere. Jam multa ad eam paraverat ſpartam, ut inter illius Lucubrationes infra recenſendas Lector videbit; ſed aliis diſtractus eruditis laboribus, quod cogitaverat, non perfecit. Ad eum confluebant Conſilii gratiâ Cives eruditionis illius famâ allecti, neque hæc intra Inſubriæ fines retinebatur, nam in exteras etiam gentes diffuſa Eruditos quoque temporis illius Clariſſimos adduxit, ut Puricellum per litteras conſulerent. Eos inter numerare libet Lucam Wadingum, Leonem Allatium, Melchiorem Inchnoffer, Caſſianum Cajetanum Sedis Apoſtolicæ Scriptorem, aliis non minoris exiſtimationis prætermiſſis. Ille tamen tantâ præditus erat modeſtiâ, ut in Litterariis Cœtibus ultimo ſemper conſideret loco. Adverſâ ferè ſemper fortunâ preſſus conſtantiſſimum ſe præbuit, boniſque, & Eccleſiaſtico Viro dignis moribus ornatus apparuit, donec laboribus, & annis gravis die XVII. Novembris, ætatis ſuæ anno LXX. Incarnationis verò Dominicæ MDCLIX. dum plura ad Patriæ honorem moliretur, vitâ deceſſit. Opera illius tam edita, quàm inedita à nobis diligentiſſimè perſcrutata hæc ſunt, nec Lectores pigebit, Documenta, aliaque à tanto Viro collecta pro conficiendis doctiſſimis ſuis Lucubrationibus hic expoſita videre, curſim verò à nobis non ſine delectu perſpecta, non ſecundùm ordinem Manuſcriptorum, in quibus reperiuntur, ſed per aliquam materiarum ſeriem diſpoſita.

Sci-

Scilicet : A

I. Ambroſianæ Mediolani Baſilicæ Monumenta. *Mediol. apud Ramellatum*, 1648. *in fol.* Et in Tomi IV. p. I. Antiquitatum Ital. Jo. Georgii Grævii. Autographus verò hujus Operis ext. in Biblioth. Ambroſiana, Cod. MS. ſign. ſt. num. 3.

Quæ ſequuntur ad eamdem rem pertinent.

Diplomata Friderici I. Imperatoris, aliorumque Cæſarum ad Baſilicam Ambroſianam ſpectantia, partim à Puricello in ſupradictum ſuum Opus ex integro inlata, partim tantùm indicata: ſunt in Cod. MS. Bibliothecæ Ambroſianæ, ſign. C. num. 76.

II. De antiquitate Canonicorum Eccleſiæ S. Ambroſii majoris Mediol. ſupra Abbatem, & Monachos Monaſterii ejuſd. Eccleſiæ, Diſſertatio. MS. in Cod. Bibliothecæ Ambroſ. ſign. S. num. 89. in fol. B

III. I Contraſti ſuperati ſopra il Libro intitolato *Monumenta Baſilicæ Ambroſianæ*. MS. in fol. pagg. 200. in Bibliotheca Ambroſ. ſign. D. num. 156 in fol.

IV. Laurentii Litta Civis, & Archiepiſcopi Mediolanenſis Vita. *Mediolani, apud Impreſſores Archiepiſcopales*, 1653. *in* 4.

V. De Sanctis Martyribus Nazario & Celſo, ac Protaſio & Gervaſio Mediolani ſub Nerone caſis, Hiſtorica Diſſertatio. *Mediolani, apud Malateſtam*, 1656. *in fol.*

De Sanctis Gervaſio & Protaſio. De Paſſione Sanctorum Martyrum Nazarii & Celſi MS in Cod. Biblioth. Ambroſianæ, ſign. ſt. num. 4. in fol.

VI. De Sanctis Martyribus Arialdo Alciato, & Herlembaldo Cotta. *Mediolani, apud Malateſtam*, 1667. *in fol.* C

Adverſaria in conſcribendam Vitam S. Arialdi, & Teſtimonia pro Sanctitate ejuſdem. MS. in Ambroſiana, ſign. D num. 36.

VII. S. Satyri Confeſſoris, & SS. Ambroſii, & Marcellinæ Tumulus, ad Cardinalem Littam Archiepiſc. *Mediol. apud Malateſtam*, 1658 *in* 4.

VIII. Joannis Petri Puricelli Diſſertatio: Utrum Sanctus Ambroſius Clero ſuo Mediolanenſi permiſerit, ut virgini nubere ſemel poſſet, ex Vita Sancti Herlembaldi denuo excuſa in Tomo IV. Rerum Italicarum Scriptor. poſt Landulphi Hiſtoriam Mediolanenſem, pag. 121.

IX. Regola del P. S. Benedetto per le Monache Umiliate, conforme che fu appropriata all' Ordine loro, nuovamente tradotta da Gio. Pietro Puricelli. *Milano, per il Malateſta*, 1657. *in* 4. Ibi eſt diſertiſſima ejuſdem Præfatio. D

X. Collectio Chronicarum de Ordine Humiliatorum. MS in fol. Bibliothecæ Ambroſianæ, ſign. I. num. 125.

XI. Hiſtoria Ordinis Humiliatorum, ex diverſis Chronicis, unà cum Præfatione Jo. Petri Puricelli. Ext. in Cod. MS. Bibliothecæ Ambroſianæ, ſign. C. num. 74. Ibi etiam hæc reperiuntur:

1. Regula Humiliatorum, & nonnulla alia ad eos pertinentia, cum Præfatione Jo. Petri Puricelli.
2. De parvo B. M. V. Officio ab Humiliatis recitando.
3. De Monialibus ejuſdem Ordinis, quæ Romanum Breviarium ſuſceperunt.
4. Degli Santi, e Beati dell' Ordine degl' Umigliati. E
5. Della declinazione del detto Ordine, e loro eſtinzione, ſalve le Monache.
6. Pronoſtico della ruina degl' Umigliati. Cento Ottave d'Ottaviano Pizzi, de quo jam egimus.

XII. Rationes, quibus demonſtratur Moniales Ordinis Humiliatorum teneri Breviarium Romanum, non illud ejuſdem Ordinis, recitare. MS. in fol. pagg. 798. in Bibliotheca Ambroſiana, ſign. D. num. 87.

XIII. Alia argumenta, quæ cogunt Moniales Ordinis Humiliatorum pſallere more Romano. MS. in fol. ejuſdem Bibliothecæ, ſign. D. num. 213.

XIV. De origine & progreſſu Ordinis Humiliatorum juxta diverſos MSS. in Cod. Biblioth. Ambroſianæ, ſign. C. num. 65. In eodem hæc ſunt etiam:

1. Regola dell' Ordine degli Umigliati, appropriata alle ſue Monache.
2. Della Regola di S Benedetto, conforme che gli Umigliati ſe l'acconciarono.
3. Di alcuni Santi dell' Ordine degli Umigliati, cioè:
   Del P. Guido da Milano,
   Del B. Uberto da Milano,
   Di S. Gio. da Meda, detto il Prete,
   Del B. Luca Manzoli da Firenze,
   Di S. Omobono da Cremona.
   Di S. Picinino.
   Di S. Coſtanzo da Breſcia, o ſia da Stampa.
4. Altre Regole del medeſimo Ordine.
5. Memorie cavate dalla Chieſa de' SS. Pietro, e Paolo di Vico-Boldono intorno all' Ordine degli Umigliati.
6. Inſtrumentum Humiliatorum, ex quibus aliqua ad eorum Ordinem pertinentia dignoſci poſſunt.

Omnia ſunt notulis Puricelli noſtri adſperſa.

XV. Obſervationes variæ de Ordine Humiliatorum. In Cod. MS. ejuſdem Bibliothecæ Ambroſianæ, ſign. S. num. 89. in fol. ubi hæc quoque reperiuntur:

1. Excerpta per Archipresbyterum Puricellum ex Archivo Monaſterii S. Mariæ in Vallo Mediolani, cum diplomatica Collectione.
2. De Monaſterio S. Catharinæ de Brayda Mediolani Ordinis Humiliatorum excerpta per D. Puricellum.
3. Unio Domus Ordinis Humiliatorum in Burgo Merati cum Monaſterio S. Catharinæ Mediolani.
4. Unio Præpoſituræ S. Matthæi in loco Caſſani ſupra Abduam cum Domo Humiliatorum S. Catharinæ de Blaſſono Mediolani, facta per Capitulum generale Ordinis Humiliatorum in Domo S. Michaëlis Parmæ, anno Domini MCCCCXCI. Autograph. F. Hieronymi de Landriano Humiliatorum tunc Præpoſiti Generalis.
5. Duciſſæ Mediolani commendatio pro Præpoſito S. Matthæi Ordinis Humiliatorum in loco Caſſani ſupra Abduam, anno MCCCCLIII.
6. Exemptio à Franciſco Sfortia Vicecomite Mediolani Duce conceſſa Monaſterio Ord. Humiliatorum S. Catharinæ Mediolani, anno Domini MCCCCLX.
7. Formula creationis Miniſtri Domus S. Matthæi ſupradicti MCCCCL.
8. Formula creationis Præpoſiti Domus S. Matthæi ſupradicti MCCCCLIII.
9. Ludovici Francorum Regis, & Mediolani Ducis confirmatio, ſive ampliatio exemptionis pro Monaſterio Ord. Humiliatorum S. Catharinæ Mediolani, anno MDIX.
10. Caroli V. Imper. confirmatio exemptionis ſupradictæ, anno MDXLI.
11. Petri Joannis Perpiniani de vita, & moribus D. Eliſabethæ Reginæ Luſitaniæ libri tres.

Omnia cum notulis Joannis Petri Puricelli.

XVI. Adverſaria ad Humiliatorum Hiſtoriam pertinentia, cum nonnullis eorundem Privilegiis ad trutinam revocatis per Jo Petrum Puricellum. MS. in Ambroſiana Bibliotheca, ſign. D. num. 99.

XVII. Diſſertazione della B. Aldobrandeſſa Umiliata, col diſegno del ſuo Sepolcro. MS. in fol. Extat in Cod. Bibliothecæ Ambroſ. ſign. D. num. 115.

XVIII. Chronica del Monaſtero delle Monache di Santa Marta dell' Ordine di S. Agoſtino di Milano, raccolta da Gio. Pietro Puricelli, Dottore di S. T, ed Arciprete della Chieſa Collegiata di S. Lorenzo Maggiore. MS. in fol. ſign. C. num. 75. in Bibliotheca Ambroſiana.

XIX. Vita della B. Veronica, compoſta dalla Madre Suor Benedetta da Vimercato, Monaca del medeſimo Monaſtero di Santa Marta in Milano, appreſſo di cui ſi conſerva tal Vita. MS. pagg. 18., con le aggionta fatte nell' anno del Signore MDCXXXVIII. da Gio. Pietro Puricelli alla ſuddetta Vita. MS. extat ibidem.

XX. Vita della Nobiliſſima Matrona, ed Abbadeſſa S. Begga Ducheſſa di Brabanza, e Sorella di S. Gertruda, dello ſteſſo Puricelli. MS. ibidem.

XXI. Vita delle due Sante Sorelle Gertruda e Begga, con alquanti altri Perſonaggi SS. loro Parenti, ed inſieme aſcendenti di Carlo M. Re di Francia, e primo Imperadore d'Occidente, raccolta Cronologica di Gio. Pietro Puricelli, con ſua Prefazione. MS. ibidem.

XXII.

XXII. Catalogus Archiepiſcoporum Mediolanenſium à Sancto Barnaba ad Aicardum, anno Chriſti MCCCXXXIX. cum notis Joannis Petri Puricelli. Extat in Cod. MS. Ambroſianæ Bibliothecæ, ſign. D. num. 114. in fol., unà cum ſequentibus Opuſculis. A

1. Reliquiæ SS. quæ Mediolani adſervantur.
2. Excerpta aliqua ad Mediolanenſem Eccleſiam ſpectantia, ex Manip. Florum Gualvanei de la Flamma, aliiſque.
3. Chronologia Sacri Ritus Ambroſiani.

XXIII. De Decumanis Eccleſiæ Mediolanenſis, Diſſertatio Hiſtorica XCI. Capitulis diſtributa. MS. in fol. in Ambroſiana, ſign. D. num. 136.

XXIV. De antiquis Membranis Archivi Beneficiatorum Metropolitanæ Mediolanenſis Baſilicæ, qui Decumanis ejuſdem Eccleſiæ ſubrogati denique fuerunt an. Ch. MCCCXXII. die XXIII. Aprilis, Diſſertatio. Extat in Codice MS. Ambroſianæ Bibliothecæ, ſign. C. num. 76. in fol B

XXV. Interdicti Mediolanenſis, anno MDCXXXII. Sede Archiepiſcopali vacante promulgati, aliorumque interim pro Eccleſiaſtica Immunitate geſtorum narratio. Codex MS. in fol. pagg. 324. Authographus apud Clariſs. Saxium Collegii, & Ambroſ. Biblioth. Præfectum, nec non in Bibliot. hæredum Co: Cæſaris Montii.

XXVI. Conſultatio pro Archiepiſcopo Mediolani, & pro Breviario Ambroſiano corrigendo, à Jo. Petro Puricello ſcripta anno MDCLVII. pagg. 100. in fol. Extat in Vol. VIII. MSS. Jo. Baptiſtæ Cornei Junioris in Archivo Archiepiſcopali Mediolani, de quo diximus littera C.

XXVII. Obſervationes ſuper VI. Eccleſias, quæ circumſtabant Eccleſiæ majori S. Teclæ olim Metropolitanæ, unà cum delineationibus earumdem. MS. in fol. extat in Cod. Biblioth. Amb. ſign. S. num. 89. C

XXVIII. Obſervationes, & Notæ in Teſtamentum Attonis Epiſcopi Vercellenſis de diſpoſitione Vallium Blexii, Lucentinæ, & Auguſtæ pro IV. Comitibus Ordinariis Canonicis Eccleſiæ Metropolit. Mediol. ext. in eod. Cod., & adjiciuntur ſequentia:

1. Teſtamentum ejuſd. Attonis, de quo Puricellus noſter dubitavit.
2. Lettere due di Difendente Lodi al ſuddetto Puricelli, concernenti lo ſteſſo Teſtamento.
3. Nonnulla excerpta è Scripturis, Actis, &c. Capituli Beneficiatorum Metropolitanæ Baſilicæ Mediolani, ad Coronam Ferream præcipuè ſpectantia.
4. Privilegium Joannis Galeaz Mariæ Sfortiæ Vicecomitis concedentis DD. Ordinariis Eccleſiæ Majoris Mediolani annuum reditum librarum 500. ſuper fructibus in Plebe Caſtri Seprii naſcituris in perpetuum vice prædictarum Vallium DD. Uranienſibus in Feudum perpetuum dimiſſarum, anni MCDLXXXIV. die XXVI. Septemb. Extat quoque in Codice altero Ambr. ſigo. S num. 89. in fol. D

XXIX. Diſſertatio de S. Arſatio Mediolani Archiepiſcopo. MS. in fol. extat in Cod. Ambroſianæ Bibliothecæ, ſign. C. num. 76.

XXX. Diſſertatio de Joanne Vicecomite Mediolani Archiepiſcopo, anno Chriſti MCCCCIX. MS. in Codice Ambroſ. ſignat. D. num. 115. in fol.

XXXI. Diſſertatio de Vita & Martyrio S. Calimerii. MS. in Cod. Ambroſ. Bibl. ſign. ſt. num. 4.

XXXII. Diſſertatio de S. Calocero, ubi etiam plura de Sanctis Fauſtino & Jovita. Ibidem.

XXXIII. Reſponſio ad Quæſitum Philippi Malabaylæ de S. Calimero. MS. Ibidem.

XXXIV. Alia ad Quæſitum ejuſdem Malabaylæ de Alrici Aſtenſis Epiſcopi electione, & de ipſis Aſtenſibus, an adhæſerint non ſolùm Federico Ænobarbo, ſed etiam Antipapæ. Pro quibus ſequitur Diſſertatio Malabaylæ ad Puricellum, cum Hiſtorico Fragmento de Eccleſia SS. Apoſtolorum, & actis Sancti Secundi Aſtenſium Patroni. MS. ibidem. E

XXXV. Reſponſio Puricelli ad ſupradictam Diſſertationem.

XXXVI. Diſſertatio an Conſtantinus Magnus Imp. apud Aſtam cum exercitu Maxentii pugnaverit. MS. Ibidem.

XXXVII. De Celſiano Monaſterio Mediol., de Abbatia ejuſdem, & de Imagine B. M. V., quæ in Celſiana Baſilica reperitur, ad Cardinalem Theodorum Trivultium, ubi plura quoque in ejus laudem. MS. in fol. in Bibliotheca Ambroſiana, ſign. ſt. num. 1.

A XXXVIII. Collectio Monumentorum ad Abbatiam Sancti Celſi ſpectantium ex Archivo ejuſdem Monaſterii, & altero Cardinalis Theod. Trivultii tunc Commendatarii, unà cum animadverſionibus Puricelli, ex quibus plura ad Hiſtoriam Diplomaticam ipſius Abbatiæ, & ad cognitionem variorum Mediolanenſium Virorum illuſtrium erui poſſunt; inter alia ſunt:

1. Concordia inter Abbatem S. Celſi, & Lanfrancum Plebis Brebbiæ Præpoſitum, anno Chr. MCLII.
2. Confirmatio Privilegiorum ejuſdem Abbatiæ per Alexandrum VI. Pont. M.

Extant in Cod. Bibl. Ambroſ. ſign. C. num. 76. in fol.

XXXIX. De Eccleſia S Laurentii majoris Mediol Diſſertatio, cum Documentis è libro Proviſionum ejuſdem Urbis, ab anno MCCCLXXXIX. ad MCCCXCVII. MS. in Cod. Ambroſ. Biblioth. ſign. C. num. 76. in fol.

B XL. De Sancto Aquilino Sacerdote, & Martyre, patria Herbipolenſi. MS. in fol. ibidem.

XLI. Sentimenti, e diſegni ſopra la formazione della Storia di Milano. MS. in Cod. Bibliothecæ Ambroſianæ, ſign. D. num. 115. in fol.

Pro hac formanda Vir iſte magni faciendus plura collegit, quæ breviter à nobis hic recenſenda non incongruum eſſe conjicimus.

1. Extracta ex Indiculo Alphabetico, qui penès Secretarium Civitatis Mediolani cuſtoditur, collecto è variis ejuſdem Civitatis Codicibus MSS., ſive Diariis, ſiva Regiſtris, quibus ipſius Acta, & aliæ multæ res memorabiles deſcriptæ ſunt. Extracta verò inde fuerunt à me Joanne Petro Puricello, anno Domini MDCLII., die XXVI. Maji. MS. in Codice Biblioth. Ambroſ. ſign. C. num. 76. in fol.

C 2. Excerpta ex MS. Cod. in fol. magno Euſtorgiani Conventus FF. Prædicatorum Jo. Petro Puricello communicato per F. Thomam Orticam ejuſdem Conventus aliquoties Priorem, & denuo anno Chriſti MDCXLVI. quo Puricellus exſcribebat, MS. in fol. ibidem.

3. Excerpta ex Archivo Hieronymi Vaſſalli Cauſidici Coll. Mediol. Feudatarii Caſtri Montis Boni, Diœceſis Aquenſis, Ducatus Montisferrati, quo in Caſtro idem Archivum reperitur (aut reperiebatur) ex Codice antiquiſſimo pergameno; plura de Confaloneriis hauſit Puricellus, qui inter alias Chartas profert Diploma Rodulphi Regis, datum Papiæ XV. Kal. Auguſti, anno CMXVI. Indict. XIII. & ſuum judicium profert, cum Cl. Sigonio errorem eſſe Amanuenſis in anno ſupradicto XVI. pro XXV. MS. ibid. cum aliis rebus lectu digniſſimis, ſicuti etiam ſunt plura ad hanc rem attinentia in Cod. Ambroſiano, ſign. ſt. num. 3. in fol.

D XLII. Joannis Petri Puricelli Sacræ Theologiæ Doctoris, & Laurentianæ Mediolani Baſilicæ Archipresbyteri Conſultatio, & ex auctoritate Declaratio de annua librarum mille Imperialium diſtributione pauperibus Caſoratenſibus à quond. Rev. Domino Bernardo Bellono legata &c. Extat MS. in Cod. Bibliothecæ Ambroſ. ſign. ſt. num. 4. in fol.

XLIII. Conſultatio pro Dominis Brippiis, ideſt de eorum obligationibus in Eccleſia S. Firmi Mediolani. MS. ibid

XLIV. Conſultatio pro Præfecto, & Coadjutore Eccleſiæ Sanctorum Bernardini, & Martæ loci Rancati. MS. ibid.

E XLV. Conſultatio pro Abbatibus amezitis Congregationis Ciſtercienſium S. Bernardi in Italia. MS. ibid.

XLVI. Conſultatio pro Hieronymo Bonoreno Capellano ad altare Sanctorum Petri, & Pauli erectum in Eccleſia S. Alexandri in Columna Civitatis Bergomenſis. MS. ibid.

XLVII. Conſultatio de duabus Miſſis in ſingulas hebdomadas, ex Teſtamento celebrandis. MS. ibidem.

XLVIII. Deciſione di un dubbio propoſto da' Curati di S. Martino, e S. Stefano in Noſiggia ſopra un Legato. MS. ibidem. In eodem Cod. ſunt quoque alia à Puricello collecta, ſcilicet:

1. Teſtamentum Franciſci Mariæ Tovaliatii Parochi in Eccleſia Metropolitana Mediolani. Ib.
2. Bulla Urbani Papæ in favorem Jo. Mazzucchelli pro percipienda penſione 34. Ducatorum ex fructibus Eccleſiæ Parochialis Caſtani. Ibid.

3\. Lettere di Filippo Malabayla al ſuddetto Puricelli ſopra alcuni dubbj Storici, dat. anno MDCXLIX. Ibid.

XLIX. Vita S. Sigiſmundi Regis & Martyris. MS. in eodem Codice.

L. Oratio in laudem Reverendiſſimi Domini Clementis Geræ Laudenſis Epiſcopi, pagg. 20. Extat in Cod. Bibl. Ambroſ. ſign. D. num. 115. in fol.

LI. De Antichriſto, liber Apologeticus contra Libellum Italicum à Calviniano Miniſtro editum, ſub hoc titulo: Vero Ritratto della Divina Perſona di Gesù Criſto. „ Con queſto ancora ſi deſcrive il vero modello di Anticriſto. MS. in fol. Biblioth. Ambroſ. ſign. D. num. 145.

LII. De Myſterio Tranſubſtantiationis in Euchariſtiæ Sacramento adverſus Impanatores Lutheranos in XXIV. Capita digeſtum. MS. Authogr. in Ambr. Cod. ſign. C. num. 278. in fol.

LIII. Berengarii Turonenſis Hæreſiarchæ tandem converſi, & famam Sanctitatis aſſecuti Vita pro Catholica Euchariſtiæ Fide contra Sacramentarios, & Panitas hæreticos opportuniſſima, diviſa in Capp. XXXIII. Extat ibid. In altero Cod. ejuſdem Bibliothecæ Ambroſ. ſign. ſt. num. 3. adeſt Puricelli noſtri Epiſtola nuncupatoria ad quemdam Regem, de eadem Vita, typis parata.

LIV. Ruperti Tuitienſis Abbatis germana, & Catholica de Sacramento Euchariſtiæ Sententia pravis ab interpretationibus vindicata, cum ejuſdem Ruperti Vita: extat ibidem.

LV. Jo. Petri Puricelli de ſatisfactione pro pœna temporali poſt remiſſam culpam. MS. in Cod. Biblioth. Ambroſ. ſign. ſt. num. 12. in fol.

LVI. Apologiæ II. pro Romani Pontificis legitima poteſtate tuenda, aliiſque Catholicæ Fidei Capitibus. MSS. ibid.

LVII. De nomine Epiſcopi, & Presbyteri. MS. ibidem.

LVIII. De Extaſi. MS. ibidem.

LIX. De Juſtitia imputativa. MS ibidem.

LX. Quàm ineptè Sectarii Solitidiani fundamentum fidei ſtatuant in eo teſtimonio, quod Spiritus Sanctus præſtare juſtis dicitur (ad Rom. 8.) *Quicumque Spiritu Dei* &c MS. ibidem.

LXI. Contra aliud Solitidianorum fundamentum deſumptum à diſcrimine inter legem Judaicam & Evangelicam. MS. ibidem.

LXII. Collectio Variarum Inſcriptionum antiquarum cum animadverſionibus. Extat in eadem Biblioth Cod. MS. ſign. ſt. num. 4. in fol.

LXIII. Paſtoralie Tragicomedia. Hanc eruitur Puricellum compoſuiſſe ex Epiſtola Latina Jacobi Antonii Buſſeti, data Mediolani VII. Id Octobris MDCXIV., quæ extat in ſupradicto Codice Ambroſiano, ſign. D. num. 115.

LXIV. Appendix ad Horatium Landum de Senatu Mediolanenſi. MS. in fol. Extat in Catalogo MSS. Bibliothecæ P. Abbatis D. Hilarionis Rancati, in Tom. XIX. Operum ejuſdem.

LXV. Ragionamenti, e Lezioni Morali ſopra diverſe materie Aſcetiche, partim Latino, partim Italico Sermone ſcriptæ. MSS in fol. in Bibliotheca Ambroſiana, ſign. C. num 277.

LXVI. Varj Diſcorſi Morali ſopra le Solennità principali del Signore, e de' Santi, pariter tam Latino, quàm Italico Idiomate. MSS. in eadem Bibliotheca, ſign. C. num. 260. in fol.

LXVII. Prælo paraverat Hiſtoriam Mediolanenſem Landulphi à S. Paulo, quæ MS. in fol. cum Præfatione lectu digna, & Indice ab eodem elaboratis, extat in Bibliotheca PP. Eremit. Diſcalc S. Aug. apud Templum SS. Coſmæ & Damiani. Vidi quoque ejus Notas ad Landulphum in Codice Bibliothecæ Metropolitani Capituli Mediol. ſign. E. num. 24.

LXVIII. Scripta Theologica Antonio Thoeſchio dictata dum erat Clericus in Seminario hujus Metropolis annis MDCXLVIII & MDCXLIX. Vol. IV. in 4. MSS. extant in Bibliotheca ſupradicta SS. Coſmæ & Damiani.

LXIX. De Guillema Boema, vulgò Guilelmina, deque Secta ipſius, fidelis, & verax, Diſſertatio; Hoc Opus innuerat Picinellus in Athenæo, de mora reticens, quo loco ſervaretur. Extat igitur MS. in fol. Biblioth. Ambroſ. ſign. C. num. 2. In altero autem MS. in fol. exemplari apud Canonicum Irtcum mihi amiciſſimum, hic eſt titulus: De Guillelma &c. Diſſertatio multis multorum fabulis honeſtati Mediolanenſium contumelioſis oppoſita: Opus excerptum eſt è Proceſſu per Fidei Inquiſitores contra Guillelmam, ejuſque Diſcipulos formato, quem Puricellus eidem Diſſertationi attexuit.

LXX. Epiſtolæ plures tam Italicæ, quàm Latinæ ad Varios, & quamplurimæ ad eum ſcriptæ, quas inter præſertim memorandæ, quæ ſequuntur nobis videntur; ſcilicet II. Latinæ ipſius Puricelli ad P. Joannem Ferrandum è Societate Jeſu, datæ anno MDCL., in quarum prima ſpondet ſe miſſurum libros ſuos de Monumentis Ambroſianæ Baſilicæ, & Vitas Sanctorum Arialdi, & Herembaldi, atque ſe manum appoſuiſſe Vitæ Berengarii, mandato Cardinalis Federici Borromæi: In altera data die XII. Martii MDCLI. gratias agit de libris ejuſdem Ferrandi ad ſe miſſis, & poſtulat notitiam quandam circa SS. Martyres Nazarium, & Celſum; Aliæ plures ad Matthæum Valerium, in quibus agit de rebus ad Humiliatos ſpectantibus, & ad Monumenta S. Arialdi; datæ ſunt annis MDCXXXV., MDCXL., XLIV., & XLV. Aliæ plures ad Lucam VVadingum, in quibus agit de Reſiduis Triſtani Calchi, aliiſque rebus ad eruditionem Sacram, & Profanam pertinentibus, ſicuti & ad alios doctos Viros, nempe Leonem Allatium, Melchiorem Inchnofer, Abbatem Cajetanum Sedis Apoſtolicæ Scriptorem, Joannem Donatum Ferrarium, Nicolaum Pelizzarium, Mauritium Bimium, Jacobum Antonium Buſſetum, Nicolaum Arrigonum, Franciſcum Pontium Canonicum ejus Conſobrinum, Alexandrum Puricellum fratrem, Defendentem a Laude, Joannem Ludovicum Mazentam Congregationis Divi Pauli, Carolum Septalam, alioſque. Partim ſunt Latino, partim Italico Idiomate ſcriptæ, cum Reſponſionibus eorumdem, inter quas ſequentes brevitatis causâ juvat tantùm enunciare, videlicet: P. Ferrandi ſupradicti, datæ Lugduni anno MDCLI., plurima ad Berengarii Vitam, atque ad SS. Nazarium, & Celſum ſpectantia continentes, Defendentis à Laude, Joannis Ludovici Mazentæ, & Bartholomæi Zucchii, datæ annis MDCXXVIII., MDCXXIX, & MDCXXXIII. cum Monumentis ad Hiſtoriam Humiliatorum pertinentibus, inter quæ Beatæ Brunæ, & Beati Origi ejuſdem Ordinis, Matthæi Valerii, & Lucæ VVadingi de rebus Mediolanenſibus. Majori ex parte extant in Codice Ambroſiano, ſignato D. num. 115., nec non in aliis, ſign. D. num. 113., & C. num. 76., è nobis ſupra memoratis.

Scripſit ad eum Simon VVagnereckius Societ. Jeſu Epiſtolam eruditiſſimam, datam Monachii XXII. Novembris MDCL. ubi plura de Officio Græcorum die feſto Sanctorum Martyrum Nazarii, Gervaſii, Protaſii, & Celſi, qui in ea Eccleſia coluntur die XIV. Octobris. Extat in Diſſertat. Nazar. ejuſdem Puricelli Cap. LXXXI. num. IV. & ſequentibus. Aliam quoque ejuſdem VVagnereckii Epiſtolam, datam ibidem die XXVIII. Novembris MDCLI. ad eundem de ipſo Argumento. Vide loco citato num. 12. & ſequentibus.

Nemo eſt, qui de rebus Litterariis Mediolanenſibus ſcripſerit ſæculo decimo ſeptimo, qui non memoret Joannem Petrum Puricellum uti Virum doctiſſimum, in cujus laudem integrum Poema Latinum ſcripſit Auguſtinus Terzagus in ſuis Carminibus pag 246. Videndi quoque ſunt Petrus Paulus Boſca in libro de origine, & ſtatu Bibliothecæ Ambroſianæ, nec non Picinellus in Athenæo pag. 323.

MCCCL.

PURICELLUS PETRUS.

JAm laudati Jo. Petri Puricelli ex fratre nepos, & Alexandri ſuperiùs commendati frater, extitit Petrus, & ipſe Gallarati ortus. Strictioris Obſervantiæ Sancti Franciſci Inſtituto ſe addixit, ac in eo ſacræ Facultatis Lectorem aliquandiù egit, & non rarò publicè ad Populum Conciones habuit. Mox in Gallias pergere ſtatuit, quò ſe contulit, Franciſco Cardinale Barberino Ordinis Minorum Protectore

beni-

benignè annuente. Immo apud eundem tanta habitus fuit in exiſtimatione, ut ejus juſſu à Recollectis, ut vocant, Lugdunenſis Cœnobii receptus fuerit, interim quæ neceſſaria ipſi erant Cardinali eodem ſuppeditante, & Lugdunenſi Cœnobio aureos duos ſingulis menſibus illius intuitu perſolvente. Adhuc ibidem commorabatur anno MDCL. ut patet ex infra dandis, & ex eadem Urbe Libros P. Joannis Ferrandi Societatis Jeſu ad Patruum miſit. Reliqua ad eum pertinentia Lector à nobis ne quærat, quos optantes, & magno labore conquirentes ætas bonis plerumque invida, jejunos vacuoſque dimiſit.

Monumenta illius Litteraria ſunt:

I. Tractatus de Joanna Viragine Aurelianenſi, quem cum Epiſtola Italica ad Patruum miſit Lugduno die XXII. Maji anno MDCL. MS.
II. Epiſtola Latina eruditiſſima ad Cardinalem Antonium Barberinum, ſine die, & anno. MS. Extant ambo in Biblioth. Ambroſ. inter Opera Jo. Petri Puricelli Cod. ſign. D. num. 115. in fol.
III. Altera Italica ad Patruum, die VI. Novemb. MDCL. MS. ibid.
IV. Altera item Italica, die XIII. Novembris ejuſdem anni, qua ei ſcribit, Cardinalem Antonium Barberinum ſibi ſuppeditare, quæ neceſſaria ſunt, & aureos duos ſingulo menſe Cœnobio largiri intuitu ſui. MS. ibid.
V. Altera ad Jo. Petr. Puricell. Lugduni die X. Septembris MDCL. cum qua mittit libros Patris Johannis Ferrandi Societ. Jeſu. MS. ibid.
Extat ibid. Epiſtola Lucæ VVadinghi ad eundem tunc Mediolani Theologiæ Studentem in Cœnobio Sanctæ Mariæ del Giardino, Romæ data die XII. Septembris MDCXLIII. reſpondet ejus litteris pro Archipresbytero Jo. Petro Puricello ad ſe datis.

MCCCLI.

PURINELLUS ANGELUS.

QUantùm in conſtruendis Scriptorum illuſtrium Bibliothecis neceſſe fuiſſet Epiſtolas nuncupatorias, necnon Præfationes Operum ſaltem in lucem editorum, de quibus agendum eſt, diligenter inſpicere, facilè omnibus patebit, ſed non tantùm labor improbus, at temporis quoque immenſa eſſet jactura, quamvis inde plura haurire liceret. Id præ aliis mihi ad ſenectutem vergenti accidit in evolvendis penè innumeris Codicibus in hanc meam Bibliothecam inductis. Nihilominus magnam eorundem partem inſalutatam minimè dimittere volui, ut Lectoribus meis frequenter apparebit. Dum interim præ manibus habui Opuſculum Stephani Franciſci Galli ſic inſcriptum: „ Il Curato in Pratica „ quem inter breviores amandare ſtatuimus, in ipſius Epiſtola ad Lectorem Viros doctos Caſtelletti ſupra Ticinum natos inveni, quos inter eſt Angelus Purinellus ex Ordine Capuccinorum, quem Gallns citatus aſſerit ſcripſiſſe Annales Fratrum ipſius Sacri Inſtituti, Codicemque ſervari apud Suos, & in publico ejuſdem Oppidi Archivo. Nos verò certiores fieri de hac re enixè cupientes, Religioſos Viros ipſius Cœtus rogavimus, ut diligentiam omnem pro humanitate ſua alibi nobis exhibitam renovarent, quod benignè præſtiterunt, ſed (bone Deus!) fruſtra, nam nec de Auctore, nec de Manuſcripto Codice nlla ſupereſt memoria. Fide igitur ſupradicti Galli Lectoribus noſtris damus:

I. Angeli Purinelli è Caſtelletto ſupra Ticinum, & ex Ordine Fratrum Capuccinorum Annales ejuſdem Inſtituti. MSS. in fol. Extabant penès Suos, & in Archivo Oppidi Caſtelletti antedicti, in Ducatu Mediolanenſi.

MCCCLII.

PUSTERLA ALEXANDER.

GRadus nunc nobis faciendus eſt ad vetuſtæ æquè ac nobilis Familiæ Puſterlæ, ſeu, ut aliquando ſcriptum reperimus, Puſterulæ Viros eruditos, qui Mediolanenſem Urbem doctrinæ ſplendoribus illuſtrarunt. Alios togâ, ſagoque celebres eodem genitos ſanguine plurimos exhibent à vetuſtiſſimis Sæculis Inſubricæ Hiſtoriæ Scriptores omnes, nos tamen doctos commendare contenti, à cæterorum laudibus ſuperſedere ſtatuimus, ne extra metam vagari videamur. At quoniam in hac Collectione noſtra elementarium hactenus ſervavimus ordinem, primus idcirco inter Puſterlæ Familiæ eruditionis nomine claros ſe offert Alexander, quem non una de cauſâ Litteraria ſuſpicit Reſpublica. Nam utriuſque Juris Laureâ, Muſarum cultu, atque Oratoriæ facultatis merito id ſibi promeruit. Cauſarum patrocinium in utroque Foro non ſine ingenti famâ Sæculo XVI. in finem vergente exercuit, clientibus utilis, & Magiſtratibus acceptiſſimns. Ex infra memorandis adſcriptus fuiſſe videtur inter Academicos Affidatos Ticinenſes, quos luculenta Oratione Italica celebravit. Supremum, quo inter mortales vivere deſiit, annum incognitum hsbemus, attamen nondum fato conceſſerat anno MDXC.

Illius eruditionem poſteris notam faciunt,

I. Oratio in laudem Illuſtriſſimi, ac Reverendiſſimi Cardinalis Franciſci Alciati MS. in fol. pagg. XI.
II. Orazione in lode degli Accademici Affidati. MS. in fol. pagg. IX.
III. Carmen ſatis prolixum ad Cardinalem Alciatum. Extant omnia MSS. in Biblioth. Fratrum Marchionum Vicecomitum.
IV. Juris & facti Allegationes pro Multùm Rever. D. Abbate, & Monachis Monaſterii, & Eccleſiæ Sancti Ambroſii Majoris Mediolani, contra Rever. Dominos Præpoſitum, & Canonicos Divina celebrantes in eadem Eccleſia, ac Illuſtriſſimum, & Reverendiſſimum D. D. Archiepiſcopum Mediolani; incipiunt: „ Ut Reverendi Domini Præpoſitus, & Canonici S. Ambroſii „ Majoris Mediolani ſe eximant &c. „ & deſinunt: „ prout conſtat ex authentico Inſtrumento dictæ Benedictionis. *Mediolani, ſine Typographi nomine*, 1590. *in fol.* extant penès Clar. Advocatum Joannem de Sitonis de Scotia.
V. Aliæ plures legali, atque hiſtorica eruditione refertiſſimæ habentur in ſæpè citatis Collectionibus J. PP. Mediolanenſium.
De eo Schedæ Sitonianæ,

MCCCLIII.

PUSTERLA ANGILBERTUS.

ANgilbertus Puſterla nobiliſſimis in hac Urbe Parentibus ortus, Mediolanenſis Eccleſiæ Antiſtes anno DCCCXXIV. alteri Angilberto Archiepiſcopo ſucceſſor electus, Ludovico Pio Auguſto, ejuſque filio Lothario chariſſimus fuit. Confirmationem Privilegiorum, quæ Carolus Magnus Auguſtus Mediolanenſi Eccleſiæ contulerat, ab eodem Ludovico Pio impetravit. Ejus etiam juſſu Eccleſiaſticarum rerum ſtatum cum Andrea Patriarcha Aquilejenſi recognovit. Angilberto petente Lotharius anno Chriſti DCCCXLI auctoritate ſua Ambroſiani Monaſterii privilegia corroboravit Diplomate dato Papiæ in Palatio Regio III. Nonas Maji. Munificentiſſimus hic Præſul Aram Maximam Baſilicæ Ambroſianæ ſolidis aureis laminis, gemmiſque exornavit, quo in opere triginta aureorum millia impendit. Adhuc ſu-

pereſt

pereſt piiſſimi Antiſtitis præclarum donarium, cujus imaginem, & cætera inſignia exhibet Puricellus in Monumentis Baſilicæ Ambroſianæ num. 57. Sancti Caloceri Martyris Reliquias tranſtulit, & Gaudentium Abbatem Monaſterii Sancti Vincentii, cui cognomen in Prato, ad regendos Ambroſianos Monachos evocans, eos ad Regularis Vitæ Inſtitutum ſtudioſiùs proſequendum incitare ſategit. Cum Ludovicus Imperator Lotharium filium Regno Italico præficiendum deſignaſſet, eum ſtatis ceremoniis Coronâ redimivit, habita prius de more in Urbe Ticino Epiſcoporum, & Principum Italiæ Synodo, cui ipſe præſedit pro ſuæ Cathedræ dignitate, ac privilegiis.

A Præfato Monaſterio S. Vincentii (quod Cluniacenſis Congregationis Monachi poſſidebant, nunc autem amotis Aſcetis in Fiduciarii Abbatis poteſtatem redactum eſt) plurimùm decoris, atque lucri adjecit, nam Monaſterium Sancti Petri in Oppido Mandelli ſitum anno DCCCXXXIII. Angilberto jubente, in unum cum Vincentiano coalluit. Rexit Mediolanenſem Eccleſiam annos triginta quinque, menſes quinque, dies decem & ſeptem. Obiit Idibus Decembris, anno DCCCLXI. Tumulatus eſt in Baſilica Apoſtolorum, quam Sancti Nazarii appellamus. In præfato autem Altari aureo piiſſimi Antiſtitis adhuc extat Monumentum his conſcriptum verſibus:

EMICAT ALMA FORIS RVTILOQVE DECORE VENVSTA
ARCA METALLORVM GEMMISQVE CVMPTA CORVSCAT
THESAVRO TAMEN HAEC CVMPTO POTIORE METALLO
OSSIBVS INTERIVS POLLET DONATA SACRATIS
EGREGIVS QVOD PRAESVL OPVS SVB HONORE BEATI
INCLYTVS AMBROSII TEMPLO RECVBANTIS IN ISTO
OBTVLIT ANGILBERTVS OVANS DOMINOQVE DICAVIT
TEMPORE QVO NITIDAE SERVABAT CVLMINA SEDIS
ASPICE SVMME PATER FAMVLO MISERERE BENIGNO
TE MISERANTE DEVS DONVM SVBLIME REPORTET.

Quantæ fuerit eruditionis, ac pietatis indicat

I. Epiſtola de ſtatu rerum Eccleſiaſticarum ad Ludovicum Pium Imperatorem, data ex Synodo Papienſi, cui Angilbertus, ut diximus, præſedit. Ad calcem ejuſdem Epiſtolæ ſunt Capitula XIX. in ea Synodo condita. Extat apud Baluz. Tom. II. Capitular. Regum Francorum edit. Regiæ pagg. 351. & ſequentibus.

II. Privilegium ab eo conceſſum Monaſterio Ambroſiano, extat apud Ughellum Tom. IV. in Archiepiſcopis Mediolanenſibus num. 56., & Puricell. in Monum. Baſil. Ambr. num. 44.

Apud Puricellum ipſum extant Carmina quædam Italica, in quibus fit mentio Angilberti, & Altaris aurei ab eo in eadem Ambroſiana Eccleſia constructi, in Monum. ejuſdem Baſil. num. 51.

De eo Scriptores omnes Inſubriæ cum honoris ſignificatione loquuntur, citatus præcipuè Puricellus tam in prælaudatis Ambroſianæ Baſilicæ Monumentis, quàm in aliis quoque illius Operibus.

MCCCLIV.

PUSTERLA ANTONIUS.

ANtonius Puſterla Mediolani parentibus nobilitate conſpicuis ortus, non minorem ſuo nomini famam eruditione peperit; nam Alexandro Perlaſca, quem jam commendavimus, præceptore, Rhetoricam in majori hujus Metropolis Seminario didicit; mox Philoſophicis, ac Theologicis quæſtionibus vacans, dum actu Hermathenaicorum Academiæ principatu fungeretur, in ſacra facultate Laureâ donatus eſt. Hinc Ticinum ſe contulit legibus daturus operam, ubi & Caſtillionæi Collegii Rector extitit, & perfectis ſtudiorum curriculis tam Pontificii, quàm Cæſarei Juris Doctor renunciari meruit. His honoribus decoratus cum rediiſſet in patriam, Oratoriæ totum ſe dedit, cujus ſæpè præclara protulit ſpecimina tam Italico, quàm Latino ſermone in primariis Baſilicis ad populum verba faciens. Interim Alphonſus Litta S. R. E. Cardinalis, & Mediolanenſis Archipræſul, Cleri eruditionem promovendi gratiâ, in prælaudato

B Seminario Legalis diſciplinæ Cathedram conſtituit, quod munus Antonio demandavit. Exinde Congregationis, quam Criminalem dicunt, pro Eccleſiaſtico Foro Aſſiſtens creatur; & demum Doctoralem Præbendam inter Metropolitanæ Ordinarios obtinuit anno MDCLXXII. Joanni Mabillonio Viro Clariſſimo amicitiæ fœdere junctum fuiſſe teſtes ſunt Epiſtolæ viciſſim inter eos conſcriptæ, neque ſibi turpe duxit tantus Scriptor dubia quædam, quæ infra memorabimus, ob ſolutionem ad Puſterlam mittere, qui tunc Capituli ſui Bibliothecæ Præfectus erat. Exceſſit è vivis anno MDCLXXXI.

Scripta his prænotantur titulis:

C I. Conſultationes Legales. Has editas fuiſſe teſtem habemus Picinellum loco citat. verùm ubi, quando, & quo prælo prodierint, reticet.

II. Oratio in Laurea Jo. Andreæ Rhaudenſis. *Mediolani*, 1660. in 4.

III. Reſponſiones ad Clar. Mabillonium, circa quædam dubia de Chronico Datii, quod Sancto Datio Mediolanenſi Antiſtiti tribuitur (de quo pluribus in V. *Datius* diſceptavimus) habentur inter Analecta Mabillonii prælaudati, edit. *Pariſienſis* 1723. pagg. 487. & ſequentibus. Ibi tamen corrigendum ſphalma Typographi, nam in ſubſcriptione, loco Puſterlæ, *Puſtulam* ſuppoſuit.

IV. Lecturæ Legales Clericis in Seminario traditæ. Has MSS. prælo paratas apud Auctorem extitiſſe, aſſerit citatus Picinellus; ubi nunc ſerventur nos latet.

D V. Diſſertazione ſopra il Queſito d'un Anonimo, ſe ſia lecito ad un Sacerdote di rito Ambroſiano celebrare la Meſſa ne' Venerdì di Quareſima nelle Chieſe de' Regolari, e ſe i Regolari in detti giorni poſſino celebrarla nelle Chieſa di rito Ambroſiano. MSS. juſtæ molis extat apud amiciſſimum Canonicum Joannem Andream Irieum. Opus eſt typis digniſſimum, multa enim continet eruditiſſima Argumenta è ſacrorum Canonum fontibus eruta, nec deſunt Auctorum de ritibus ſcribentium ſententiæ ad hujus Eccleſiæ, ea die ſacrificium Deo non offerentis, conſuetudinem illuſtrandam.

Agunt de ipſo Petrus Paulus Boſca de Orig. & ſtatu Biblioth. Ambroſ. Sitonus in Schedis, & Picinellus in Athenæo pag. 47.

MCCCLV.

MCCCLV.

PUSTERLA BARTHOLOMÆUS.

BArtholomæus Puſterla ex nobiliſſimâ Familiâ natus Mediolani, doctiſſimam Societatem Jeſu ingreſſus eſt anno ætatis ſuæ decimo nono. Peracto Philoſophiæ magiſterio Rector primùm Collegii Montis Regalis; idem dein munus agens in Collegio Mediolanenſi, ubique ſingularem oſtendit dexteritatem in dirigendis ad perfectam virtutem ſubditorum animis. Hinc tranſgreſſus ad Domum Probationis, per plures annos curam habuit Novitiorum, quo in officio ita ſe geſſit, ut matris planè animum omnibus exhiberet. Hæc cauſa fuit, ut illi in reliquum vitæ ſpatium, veluti ipſi maximè congrua, rerum Spiritualium Præfectura in maximo Provinciæ Collegio Mediolanenſi commiſſa ſit. Monumenta duo Caritatis ejus inſignia extant in præſens: Alterum eſt in Patrio Collegio Sodalitium Beatæ Virgini ab Angelo ſalutatæ ſacrum, quod ejus indeſeſſâ induſtriâ, & vigilantiſſimâ curâ in eximiæ pietatis ſervorem excrevit, ſemperque magis in dies hactenus præclariſſimis virtutum exemplis refulgens clariſſimam ſui famam in vicinas etiam Provincias latè diffundit: Alterum verò eſt Morbini in Valle-Tellinâ, Cœnobium ſcilicet ſacrarum Virginum, quas ipſe ad religioſæ vitæ normam convocavit. Et ne quid à propoſito prolaberentur, optimis conſtitutionibus, conſiliiſque munivit: In cujus beneficii gratam, atque perpetuam recordationem amantes filiæ ſoperſtitem optimi patris imaginem diligentiſſimè ſervant. In ſenectute, cœcitate, vigiliâ, paralyſi, aliiſque acerbiſſimis exagitatus morbis, admirabilem patientiam oſtendit; donec dierum, & meritorum plenus octogeſimum ſeptimum ætatis ſuæ annum agens, ſuſceptis ritè ultimis Eccleſiæ Sacramentis, obiit in eodem Collegio Mediolanenſi anno Salutis MDCCXL. XIII. Kal. Septembris.

Hæc ſcripſit:

I. Regole delle Suore della Preſentazione di Morbegno, del Padre Bartolomeo Puſterla Geſuita. *Milano, per il Malateſta*, 1679. in 8.
II. Della perfezione Criſtiana. MS. in fol.
III. Penſieri ſacri. Vol. II MSS in fol.
IV. Sermoni morali. Vol. V. MSS. in 4.
Servantur in eximia Bibliotheca Collegii Mediolanenſis in Brayda Societatis Jeſu.
Ita à Suis.

MCCCLVI.

PUSTERLA BONIFORTUS.

VEſtigia majorum ſuorum proſecutus eſt Boniſortus Puſterla Vir ætate ſua magni habitus apud Concives ſuos Mediolanenſes, apud quos vigebat adhuc memoria Gulielmi, de quo infra, annis MCXCVI., & MCCIV. Gufredi anno MCXCVIII., & Ubertini anno MCCXX. Conſulatu Juſtitiæ in Mediolani Republica functorum, ut ex MSS eorum Placitis, de quibus in Collectione ſua Conſulari item MS. agit amiciſſimus JC. Sitonus. Prudentiæ verò Boniſorti noſtri ſama etiam apud exteros innotuit; etenim anno MCCLXXXIV. Vercellenſis Reſpublica cum Gulielmo Montisferrati Marchione pacem initura Bonifortum rogavit per Gerardum Caſtellum, tunc Vercellarum Rectorem, ut Conventionum capita conſcriberet. Inter pacta verò id præcipuè continebatur, ut à Turrianorum, quos Gerardus habebat maximè inviſos, amicitiâ Marchio diſcederet. Rem poſtulatam Bonifortus perfecit non modica dignus commendatione

Propter ab eo ſcripta

I. Capita Conventionum inter Rempoblicam Vercellenſem, & Gulielmum Marchionem Montisferrati.
De quibus agit Comes Octavius Archintus in copioſiſſima Collectione ſua Monumentorum Famil. Mediol. centies à nobis citata, & Canonicus Iricus in Hiſt. ſua Tridinenſi.

MCCCLVII.

PUSTERLA CAMILLUS.

BAlthaſſaris Puſterlæ, & Joannæ Borromeæ illuſtrium conjugum filius extitit Camillus, de quo agimus. Anno MDLXXIII. creatus fuit Eques ſacri Ordinis Militaris SS. Mauritii, & Lazari, ac Nobilis Cubicularius Sereniſſimi Emmanuelis Philiberti Ducis Allobrogum, atque diu ſtipendia meruit maritima in Triremibus ejuſdem Sacri Ordinis. Vivebat adhuc anno MDCXX. uti nos monuit Clariſs. Sitonus ex Documentis apud ſe exiſtentibus.

Habemus de eo

I. Sommario delle Antichità di Caſa Puſterla, giuſtificato con Scritture da preſentarſi al Sereniſſimo Sig. Duca di Savoja, con una *Lettera* dedicatoria allo ſteſſo. MS. juſtæ molis in Bibliotheca Ambroſiana ſign. G. num. 65. in fol.
De eo Advocatus Sitonus in Monument. Familiæ de Puſterla MS., & in Theatr. Genealogico Famil. Nobb. Mediol pagg. 364. 365. 367. MS. in fol. penès ipſum Auctorem.

MCCCLVIII.

PUSTERLA FABRICIUS.

FAbricius Aloyſius Puſterla parentes habuit Joſephum, atque Claram de Ponte nobiles conjuges, qui ſuorum exempla proſecutus in utroque jure doctiſſimus evaſit, ita ut anno Chriſti MDCLXVII. in Fiſci Patronum creari meruerit, deinde Senator in toto Mediol. dominio renunciari anno MDCLXXII. Filium habuit ex Anna Cæcilia de Sanctopetro Joſephum publicum Juris Civilis Interpretem in Scholis Palatinis, de quo dicemus infra. Plura Fabricius Aloyſius ſcripſit, quæ ſub oculis nos non habuimus præter ſequentia. Diem verò clauſit extremum anno MDCXCVIII.

Hæc vidimus igitur

I. Regii Mediolanenſis Fiſci Vindiciæ Juriſdictionales adversùs attentata per Archiepiſcopales Adminiſtros circa Domum, & Mulieres converſas nuncupatas Sanctæ Valeriæ, in fol. juſtæ molis.
II. Allegationes plures extant in Collectionibus Archintea, Soliveta, aliiſque alibi relatis.
Videndi ſunt Clariſſimi Pater Beretta in Schedis, & Sitonus in Monumentis Senatus Mediolani pag. 10. art. 164. *Mediolani*, 1706 *in fol.*, tum in Theatro Genealogico Famil. Nobil. Mediol. pag. 364. MS. in fol. penès ipſum Auctorem.

MCCCLIX.

PUSTERLA GULIELMUS.

GUlielmus Puſterla, ut in Boniforti articulo jam diximus, annis MCXCVI. atque MCCIV. Juſtitiæ Conſulatu in Republica Mediolanenſi functus, Vir fuit æquitatis amantiſſimus; & quamvis nunquam

A Joriſprudentiæ dediſſet operam, tanto præditus extitit ingenio, conſilio, prudentiâ, tantaque in judicandis cauſis facilitate, ut ſuæ tempeſtatis præſtantiſſimum quemque Juriſconſultum antecelleret: Ideo ferè certatim à præcipuis Italiæ Urbibus expetitus eſt ad Poteſtatis officium exercendum. Id munus geſſit Tarviſii annis MCXCIII. MCIC. MCCXVIII. & Alexandriæ MCXCVII. quo anno die IX. menſis Octobris fœdus inter Alexandrinos Cives, & Aſtenſes ſancivit, unde plura exſcripſit Capitula Hieronymus Ghilinus loco citando. Prætorios deinde faſces rexit anno MCCI. in Urbe Placentia, & poſt biennium in patria mea dilectiſſima Bononia, ubi eodem anno concordiam iniit cum Salinguerra Ferrarienſi Poteſtate, cujus tabulas nomine utriuſque Civitatis conſcriptas edidit Clariſs. Muratorius in Tomo IV. An- B tiquit. Ital. Medii Ævi. Mox Vicentiæ eundem adminiſtravit Magiſtratum anno MCCVII. Poſtremò dum Poteſtas eſſet Vercellarum anno MCCXXI. die VII. Kal. Octobris ab Amizone Sacco Mediolanenſium Rectore Vercellenſes in hujus Metropolis Cives conſcribendos curavit, & viciſſim Vercellenſium nomine Mediolanenſes ad Vercellarum Civilitatem recepit, publicis ea de re conſcriptis Tabulis, quas ex inſigni Collectione diplomatica Vercellenſis Archivi lib. II. ut vocant *de Biſcioni* jam alibi laudata erutas, communicavit nobis humaniſſimus JC. Sitonus. Supremi illius anni memoriam ætatis injuria poſteris invidit.

C Commendabilem reddunt eundem:

I. Statuta plura Mediolanenſi Reipublicæ apprimè utilia anno MCXCVI. ab eo condita.
Memoratur Vir immortali dignus nomine apud Corium ad annum MCXCVI. Chalcum hiſt. Patriæ lib. XII ad eundem annum: Umbertum Locatum de Origine Placentiæ ad an. MCCI. Burchelatum hiſt. Tarviſinæ lib. III. pag. 547. Joannem Bonifacium hiſt. Tarviſinæ lib. IV. pagg. 183. & 195. & lib. V. pag. 218. Ghirardacium hiſt. Bononienſ. lib. IV. pagg. 109. 115. 116. & lib. V. pag. 129. Paliarinum Chron. Vicent. lib. I. pag. 32. MS in Biblioth. Ambroſ. Sanſovinum in Icone Urbium celebrior. Ital. pag. 69. & Sitonum in Schedis.

MCCCLX.

PUSTERLA JOSEPH.

EX Fabritio Aloyſio Puſterla Regio Senatore, jam ſupra laudato, atque Anna Cæcilia de Sancto Petro nobilibus Jugalibus, in hac Urbe lucis accepit uſuram Joſeph, quem minoribus excultum ſtudiis, Legum amor ad Canonicas Cæſareaſque Sanctiones diligenter pervolutandas impulit. In utriſque donatus laureâ, anno MDCLXXIII. inter Juriſperitos Mediolanenſis Collegii meruit numerari. In Urbe Ticino Proprætoris officium geſſit, & in patria S. Ambroſii Banco, ut vocant, Provicarius præſedit. Sanctiſſimæ Inquiſitionis Officio à Conſultationibus extitit, & in Palatino Gymnaſio publicus Civilis Juris Interpres conſtitutus eſt; ubi plurimos erudivit inſignes Legum auditores, inter quos memorandus mihi contingit Sitonus noſter. Seriis etiam ſtudiis amœniora nonnunquam miſcere conſueverat, ut ex ejus Latinis Carminibus liquidò patet, quæ inferius laudabimus. Cùm agitaretur in Mediolanenſi Senatu Cauſſa illa falſarii Jacobi Antonii Gallutii cunctis notiſſima, atque Alexander Pallavicinus J. C. C. alibi commendatus Defenſiones Gallutii ejuſdem edito libro, cui titulus: Meduſæ Caput: vulgaſſet, Scriptor noſter aliud Volumen publici Juris fecit, quo Defenſionem ipſam oppugnavit, cujus etiam titulum infra dabimus. Tanti habitus eſt ab ampliſſimo Conſcriptorum Inſubriæ Patrum Ordine Puſterlæ labor, ut tandem in perditiſſimum caput lethalem pronunciaret Sententiam. Et ea quidem meritò lata eſt in hominem falſario patre ortum (fuit is Carolus Scripturarum confictor, anno MDCLXXII in carceribus defunctus) qui ingenioſiſſimè Diplomata, atque id genus publica Documenta mentiebatur adeò, ut à veris ſecerni non poſſent. Galluciæ porrò familiæ Tridento Oriundæ Stemma Genealogicum ex altero Jacobo Antonio Tridentino hujus, de quo ſermo eſt, Abavo deductum, nobis humaniſſimus Sitonus conſcripſit. Ut verò ad rem ſermo redeat, Puſterla obiit, ineunte anno MDCXCIII, atque tumulatus jacet in Templo Deiparæ, cui cognomen de Caſtello, inſignis Oppidi Tradati apud magnificas ædes à præfato Fabritio Scriptoris noſtri genitore ibidem excitatas ſito, ubi vivens ſequens poſuerat Monumentum:

TEMPLUM HOC
A THOMA PVSTERLA ARDICII FILIO
MEDIOL. ECCLES. CANONICO ORDINARIO
CIMILIARCHA VICARIO GENERALI
CONDITVM ET IVRE PATRONATVS INSIGNITVM
ANNO MCCCCLVIII.
FEDERICO VICECOMITI
CARDINALI ARCHIEPISCOPO
OBSEQVENS
COMES JOSEPH PVSTERLA
EX NOBILIVM I. PP. COLLEGIO
COMITIS FABRITII ALOYSII SENATORIS FILIVS
VACANTIS SACERDOTII PROVENTIBVS
EX CONDITORIS GENTILIS SVI MENTE
INSTAVRABAT
ANNO MDCLXXXIX.

Hujus

Hujus Opera hæc ſunt :

I. Perſei Gladius in caput Meduſæ : hoc eſt Oppugnatio Gallutianæ Defenſionis. *Mediol. apud Philippum Ghiſulphum*, 1683. *in fol.* Dignis de Cauſis nomen ſuum libro non inſcripſit Auctor, notorium tamen eſt in Foro Mediolanenſi ejuſdem Opus fuiſſe. Hoc ibi legitur Diſticon:

Maſte Aſtrea : tuo te Perſeus enſe tuetur,
Quo fiat abſciſſum ſæva Meduſa caput.

II. Applauſi alla Paſtorale vigilanza del Cardinal Federico Viſconti Arciveſcovo di Milano. *Milano, per il Ghiſolfi*, 1687. *in* 4.

III. Elogia plura, & Epigrammata Latina in ejuſdem Cardinalis laudem: Extant in eodem libro.

Agit de ipſo laudatus Sitonus in Chron. J. PP. pagg. 232. artic. 1053. atque in Schedis.

MCCCLXI.

PUSTERLA PETRUS.

EX Joanne Puſterla, & Catharina item Puſterla nobilitate inſignibus Jugalibus natus eſt Petrus inter Juris Conſultos Mediolanenſes ſæculi XV. ſatis clarus; nam anno reparatæ Salutis MCCCCLV. Aulicus erat Franciſci Sfortiæ Mediolani Ducis IV., à quo Principe Oppidum Fregarolii in provincia Alexandriæ in Feudum obtinuit. Jam antea ipſius Civitatis Gubernator extitit annis nempe MCDXLIV. & MCDXLV., deinde Cathedram Senatoriam in hac Metropoli obtinuit anno MCDLIII. Ad Chriſtianiſſimum Galliarum Regem Ducalis Legatus miſſus fuit anno MCDLXI. & denuo idem munus egit apud Ferdinandum Aragonenſem Neapolitanorum Regem anno MCDLXV. Ultimum diem ſuum undique quæſitum non reperimus, ſed cùm Teſtamentum ab eo conditum die ultima Februarii, anno MCDLXXXIV. ſervetur apud Sitonum noſtrum in ampliſſima chartarum ſuppellectili undique ſummo ſtudio, labore, atque expenſis per plures annos ab ipſo collecta, facilè conjicitur obiiſſe eodem anno, vel circiter. Præter Jus Civile, atque Oratoriam facultatem, quas artes Petrus noſter coluit, amœniora quoque ſtudia adamaſſe cognovimus ex MS. Ambroſiano à nobis infra recenſendo,

Videlicet :

I. Facetiæ: MS. in Bibliotheca Ambroſiana, ſign. H. num. 48. in fol, ubi hæc leguntur verba: „ Infraſcriptæ „ ſunt Facetiæ editæ, & compilatæ à Magnifico Pe- „ tro Puſterlenſi pro animi ſui relaxatione in mediis „ curis æſtuanti, laborantique, anno MCDLXIII. „ Sunt ad inſtar Decameronis Boccaccii.

II. Orationes plures latinæ elegantiſſimæ, teſte Creſcentio, loco infra citando.

Agunt de ipſo Corius in Hiſtoria Mediolani, ſub annis MCDXLVII. MCDXLIX. MCDLXI., & MCDLXXIX. Donatus Boſſius in Chron. Mediol. ad annos MCDLIII., & MCDLXXIX. Landus in libro de Senatu Mediol. pag. 87. Creſcentius in ſecunda parte Amphitheatri Rom. MS. apud Fratres Marchiones Vicecomites; Hieronymus Ghilinus in Annalibus Alexandriæ annis MCDXLIV., & MCDXLVII. Advocatus Sitonus in Syllabo Senatorum Mediol. pag. 15 art. 327. *Mediolani, apud Malateſtam*, 1606. *in fol.*, & in Theatro Geneal. Famil. Nobil. Mediol. pag. 364. MS. in fol. penès ipſum Auctorem.

MCCCLXII.

PUTEOBONELLUS BERNARDUS.

FAmiliam Puteobonellam, jam ab anno MCXLII. in hac Metropoli floruiſſe oſtendit Sententia eo anno XIII. Kalendas Junii in Broleto ante Eccleſiam S. Barnabæ edita per Gulterium Judicem, Ciccum Burrum, Obertum de Orto, cæteroſque Mediolanenſis Reipub. Conſules à Faniano relata in Monument. Familiæ Ferrariæ, fol. 65. à tergo, teſte Comite Octavio Archinto in Collect. ſua Inſcriptionum MSS. pag. 391. Nam ibi inter teſtes enumeratur Gotifredus de Puteobonello. Sequenti verò ſæculo memoratur Bernardus eodem genitus ſanguine, Gotifredi fortè nepos, qui in celeberrima Sancti Joannis Baptiſtæ Baſilica Modoëtienſi Inſulatus Archipresbyter extitit. Hic Fratribus Humiliatis Tertii Ordinis id expoſcentibus indulſit, ut Eccleſiam conderent in Oppido illo inſigni, Sanctæ Virginis & Martyris Agathæ nomini ſacrandam; quæ ipſa eſt nunc Sanctæ Mariæ Corrobioli nuncupata. Ignotus eſt ſupremus, quo vixit, annus; certiſſimum tamen, ante annum MCCXXXV. Bernardum fato functum fuiſſe, quod patet ex Sententia Conſulum Mediol. diei XII. Januarii eodem anno in quadam Cauſa Modoëtienſi lata, ubi alius Archipresbyter enunciatur.

Habemus illius :

I. Statuta impoſita hominibus Caſtri Cremellæ, tanquam Feudo Eccleſiæ Modoetienſis. Extant in Juramento fidelitatis ab eiſdem hominibus præſtito die IV Auguſti, anno MCCXXXII., cujus Tabulas datas Cremellæ ſervat doctiſſimus Nicolaus Sormanus Ambroſiani Collegii Doctor in ſua Collectione Diplomatica, cujus meminimus alibi.

II. Ejus Diploma pro Conceſſione facta Fratribus Humiliatis, ut ſupra. Dat. ex Palatio Modoetiæ, die XVIII. Octobris anno MCCXXXIII. reperitur ibidem.

MCCCLXIII.

PUTEOBONELLUS FRANCISCUS.

INter Viros Claros Familiæ Puteobonellæ meritò locum tenet Franciſcus Joannis Franciſci, & Hippolytæ Caſtelletæ nobilium Conjugum filius, qui primis ſtudiorum rudimentis in Univerſitatibus Piſana, Bononienſi, Ticinenſi, atque Patavina perceptis, ad Leges ediſcendas ſe contulit tam ſeriò, ut breviter in Collegium J.PP. Mediolanenſium cooptari meruerit. Deinde Patriæ Præturam ſumma cum laude egit anno poſt Virginis Partum MDCXXVI., hinc Regii Fiſci Patronus, deinde Senatoriam Cathedram Provinciæ Mediolanenſis aſcendit, ubi moribus, ſapientia, integritate nemini ſecundus habebatur. Prætura Cremonenſi peregregiè functus, Regius Legatus mittitur ad Imperialia Comitia Ratiſponenſia pro rebus Status Mediolanenſis pertractandis. Demum Regius Conſiliarius extitit in Supremo Italicarum Rerum Conſiſtorio apud Catholicam Majeſtatem. Vir certè magni faciendus è vivis abiit in Aula Matritenſi die XI. menſis Septembris anni MDCXL. Sepulcrumque obtinuit in Ecleſia Imperialis Collegii Societatis Jeſu in eadem Urbe. Præter ejus Allegationes, ac Vota Fiſcalia, Lucubrationes Franciſci noſtri ex Epiſtolis Aquilini Coppini eruimus,

Quæ

A

Quæ ſunt :

I. Exercitationes variæ, ex Aquilini Coppini Epiſtolæ, pag. 75.
II. Epiſtolæ ad eundem Coppinum ſcriptæ, ex ejuſdem lib. VI. pag. 68.
III. Quædam de Jo. Baptiſta Marino, ex eodem Coppino, pag. 138.
IV. Carmina Latina in Ticinenſi Academia recitanda, quæ Aquilino miſerat. Ex eodem, pag. 161.
V. Allegationes plures Juridicæ tam impreſſæ, quàm manuſcriptæ. Extant in Collectionibus J. PP. Mediolanenſium alibi citatis.
VI. Vota Fiſcalia. Extant apud eoſdem, præcipuè in Collectione Benaliana.

Ad eum Epiſtolas X. dedit memoratus Aquilinus Coppinus, quæ ſunt inter ejuſdem impreſſas, ut jam ſuo loco diximus.

B

Videndi ſunt quoque Landus de Senatu Mediol. pag. 24., Sitonus in Chron. J. PP. art. 816., nec non Schedæ Patris D. Gaſparis Berettæ.

MCCCLXIV.

PUTEOBONELLUS JACOBUS.

JAcobus Puteobonellus, quo anno Mundi limina attigerit, non reperitur, primùm fuit Sacri Ordinis Carmelitarum Aſceta, ac Sacrarum Litterarum Magiſter, deinde in exactiori Deo ſerviendi percupidus inſtituto, idem eſt teſtatus ſe fuiſſe onctum, cùm

C

Carthuſienſi ſe ſuaque omnia dedit Ordini anno Chr. MCCCCXIV. circiter ſub B. Stefano Macono Sanctæ Catharinæ Senenſis olim Amanuenſi, ejuſque poſt obitum Monacho Carthuſiano, ac Pontinianæ apud Senas, Mediolani, & prope Papiam Carthuſiæ Moderatore, imò ab anno MCCCXCVIII. uſque ad MCCCCX. ſupremum totius Ordinis Regente clavum, cujus Corpus adhuc incorruptum in Ticinenſi Carthuſianorum Cœnobii requieſcit Cœmeterio. Jacobus verò noſter tranſcripſit ante annum MCCCCXXII. Librum primum S. Joannis Chryſoſtomi de Reparatione lapſi hominis, reliquos tres ſperans, & promittens, ſi ratum foret, ſe tranſcripturum, ſed aliis præpeditus officiis, & poſtmodum univerſæ viam carnis ingreſſus circa annum MCCCC-

D

LXXV. ſuo nequivit ſatisfacere deſiderio.

Habemus igitur :

I. S. Jo. Chryſoſtomi lib. de Reparatione lapſi hominis, cum continuis Notis ejuſdem Patris Puteobonelli. Extat MS. in Biblioth. Carthuſiæ prope Papiam. In fine ſic legitur : „ Joannis Chryſoſtomi de Reparatione lapſi hominis lib. I. explicit ; ſecundus verò „ liber ejuſdem de Cordis compunctione incipit feliciter Deo dante ; pro tertio autem : quod nemo „ poteſt lædi, niſi à ſemetipſo ; pro quarto autem & „ ultimo libro, in quo ponuntur Sermones ejuſdem „ de Pœnitentia. „ *Cætera deſiderantur*.

Ita à P. D. Paulo Bonhomio ejuſdem Ordinis alibi laudato.

E

MCCCLXV.

PUTEOBONELLUS JOANNES CLAUDIUS.

EX Marchione Joanne à Puteobonello hujus Urbis Decurione, atque Innocentia Coria Jugalibus nobiliſſimis ortus eſt Mediolani Claudius, de quo nunc dicturi ſumus, qui inter Clericos Regulares Divi Pauli Barnabitas vocatos connumeratus eſt. Ingreſſus Congregationem anno humanæ Salutis MDCLXXI., vocari voluit Joannes Claudius. Philoſophiam, & Theologiam in Patria, deinde Papiæ, ac Romæ didicit. Primùm Romano Collegio, hinc Mediolanenſi præfuit. Poſtmodum verò Viſitatoris generalis dignitate inſignitus extitit. Vir fuit ſingulari eruditione Theologica refertus, quod facilè eruitur ex Voluminibus ab eodem editis, ubique magno cum plauſu exceptis. In Collegio Sancti Alexandri hujus Urbis obiit anno MDCCXVIII. ætatis verò LXIII.

Hæc ſunt ejus ingenii monumenta :

I. In primam partem D. Thomæ Quæſtiones ſelectæ. *Mediolani, apud Malateſtam*, 1703. *in fol.*
II. In primam ſecundæ Divi Thomæ. *Mediolani, apud eundem*, 1705. *in fol.*
III. In ſecundam ſecundæ D. Thomæ. *Mediolani, apud eundem*, 1707. *in fol.*
IV. In tertiam partem D. Thomæ. *Mediolani, ut ſupra*, 1708. *in fol.*
V. Moralia de Sacramentis in genere, & de Euchariſtia. *Mediol. per Pandulphum Malateſtam*, 1710. *in fol.*
VI. Moralia de Sacramento Pœnitentiæ. *Mediolani, apud eundem*, 1714. *in fol.*
VII. De Caſibus reſervatis MS. in fol. extat in Bibliotheca Collegii S. Alexandri.
VIII. Conſultationes variæ. MS. in fol. Ibid.

Agunt de eo P. Petius in ſuo Opere de Scriptoribus ejuſdem Congregationis alibi à nobis laudato, nec non Auctores Diarii Italici, *Venetiis editi*, *T. XIV.* pag. 503.

MCCCLXVI.

PUTEOBONELLUS MANFREDUS.

MAnfredi Puteobonelli prudentiam, niſi aliunde perſpectam haberemus, ſatis oſtenderent nobis frequentes Conſulatus, quibus in Mediolanenſi Republica functus fuiſſe perhibetur. Eo enim munere inſignis extitit annis ab Orbe redempto MCLXXII. & ſequenti, atque poſtremo MCXCV. Primi autem Conſulatus ſui anno cum Collegis XII., quorum ſtudio hujus Urbis Pomœrium amplificatum eſt, & majori ambitu mœnia producta, non paucos labores pro Patria ſuſtuliſſe fertur. Et quoniam Fridericus Oenobarbus Mediolanenſium hoſtis infenſiſſimus Comitatus plures erexerat, ut renaſcentem hanc Metropolim undique premeret, imminebantque Civibus potentes adverſarii, electiſſimam pubem arma capeſſere juſſerunt prudentiſſimi Patriæ Patres, cujus robore & Comitum potentia reſtingui, & hoſtiles impetus retundi poſſent. Hæc ſunt, quæ de præclaro Viro poſteris ſervarunt Inſubriæ Chronologi, reliqua nullus memoravit.

Habentur tamen illius :

I. Statuta plurima ad Patriæ utilitatem, cum Collegis condita, inter quæ memorabilis lex, ne quis Friderici nomen proferret, amputationis linguæ pœnâ propoſitâ.
II. Leges pro novo Militiæ genere conſcribendo latæ.

De eo Bernardinus Corius ad cit. annum MCLXXII. Chalcus ad annum eundem, & ſequentem. Comes Octavius Archintus in Collect. Monument. Familiar. Mediol. & Sitonus humaniſſimus in Schedis.

MCCCLXVII.

MCCCLXVII.

PUTEUS de PEREGO CAROLUS.

EX Equite Carolo Puteo de Perego, atque Eleonora Caſtillionæa conjugibus, ortus eſt Albertus, qui dum inter Clericos Regulares D. Pauli Decollati Barnabitas nuncupatos enumeratus eſt, Carolus vocari voluit. In Collegio Modoëtiæ profeſſos, ſui Inſtituti obſervantiam coluit perpetuò. Politiores Litteras priùs docuit, poſtea Quadrageſimales habuit Conciones in quampluribus Italiæ Urbibus. Collegium Neapolitanum S. Mariæ Portæ Novæ prudenter rexit. Quietæ vitæ deſiderio Cremonam petiit, ubi ſexagenario major extremum attigit diem, anno Domini MDCCXXX.

Hæc piè, & eruditè ſcripſit:

I. Il Povero alla caſa del Ricco. *Milano, per il Malateſta*, *1727. in 8.*
II. La Dama in caſa, e fuori di caſa. *Pavia, per il Rovedino, 1727. in 12.*
III. Queſiti Sacri attinenti ad alcune azioni maraviglioſe di Gesù Criſto ſciolti, e moralizzati da D. Carlo Pozzo Milaneſe Barnabita, e conſagrati al Medeſimo. MS. in 4. juſtæ molis, quem mihi perhumaniter communicavit Cl. Joseph Antonius Saxius. Extat apud D. Lucam Octavium Puteum de Perego Abbatem Canonicorum Regularium Lateranenſium, Auctoris fratrem.
De eo videndæ ſunt Schedæ Sitonianæ, in quibus adeſt Stemma Genealogicum hujus Familiæ, necnon ejuſd. Chron. Colleg. J. PP. Mediol. art. 11., & art. 1103. pag. 238.

MCCCLXVIII.

PUTEUS EMMANUEL.

GEnitoribus Hieronymo Puteo, atque Hippolyta Vincemala nobilibus Jugalibus Mediolanenſibus ortus eſt Carolus, qui Militarem Ordinem Equitum Hieroſolymitarum, nunc Melitenſium, ingreſſurus, jam Nobilitatem generis productis Tabulis comprobaverat, cùm mutato conſilio, die VI. menſis Auguſti, anno à Salvatoris Natali MDCXLI. ad Clericorum Regularium, quos vulgò Teatinos nuncupamus, Inſtitutum complectendum ſe contulit, aſſumpto nomine Emmanuelis. Studiorum labores ſic amplexus eſt, ut brevi ad Scientias cæteris tradendas idoneus fuerit habitus. Interim Verbi Dei Miniſter eximius variis in Urbibus animas Chriſto lucrari ſtuduit. Recenſetur etiam inter primos ſui Ordinis Viros, qui Matriti, & Niciæ Collegia condidere. Tyronibus erudiendis præfectus aliquando fuit, mox ad Præpoſituram Pragenſis, aliarumque ſuæ Religionis Domuum aſſumi promeruit. Generali ſuit à Conſiliis in Urbe Roma, indeque regreſſus Mediolanum, annum agens ferè LXII. in Collegio Sancti Antonii ad plures abiit die V. Decembris MDCLXXXV.

Doctrinæ ſuæ ſpecimen non vulgare dedit Opere ſic inſcripto:

I. Ordo judicialis aliis Religioſis Hiſpanicè exhibitus, nunc Latinè Clericis Regularibus, compendioſior, & ad formam ipſarum Conſtitutionum expoſitus. Addito proceſſu formato ad faciliorem directionem Prælatorum, non tantùm Clericorum Reg., ſed omnium Religioſorum. *Romæ, typis Ignatii de Lazaris*, 1678. *in 8.*
Ita accepimus ab humaniſſimo Patre D. Cajetano Cruccjo ejuſdem Congregationis Socio.

MCCCLXIX.

PUTEUS GHEZERA.

GHezera Puteus, ab aliquibus Ghezen nomine appellatus, filius fuiſſe videtur Guilhelmi, quem an. MCCXX. in Mediolanenſi Repub. Conſulatus officium, inter eos, qui Juſtitiæ ouocupabantur, geſſiſſe patet ex publicis Tabulis apud doctiſſimum Sitonum ſervatis. Magnæ prudentiæ, atque exiſtimationis Vir extitit Ghezera, nam anno MCCLXVIII. dum Nappus Turrianus, favente Carolo I. Siciliæ Rege, Mediolanenſibus dominaretur, atque Otto Vicecomes Archiepiſcopus exularet, Conrado Lavizario Novocomenſi hujus Metropolis Prætori Collega datus fuit. Plurimùm in eo munere Patriæ utilis extitit Scriptor noſter, nam præter quotidianos in Jure dicundo labores

Condidit, ac promulgavit:

I. Edicta laudatiſſima plura ad publicum Ærarium pertinentia.
De ipſo Corius ad annum MCCLXVIII. atque Comes Octavius Archintus in Collectione ſua Monument. Famil. Mediol. ſæpiſſimè à nobis laudata.

MCCCLXX.

PUTEUS JULIUS.

JUlius Puteus, dum Religionem Carmelitarum Excalceatorum amplecti voluit, nomen, quod in Baptiſmo accepit die III. menſis Januarii, anno Redemptionis Chriſtianæ MDCXCVII. commutavit in aliud Federici à Sancta Roſa. Profeſſus eſt die XXIV. menſis Septembris, anno MDCCXIII. Alumnos ſuos in Facultatibus Philoſophicis & Theologicis per plures annos edocuit, deinde Verbum Dei peregregiè in pluribus Italiæ Urbibus diſſeminavit. Excelluit quoque in Orationibus Panegyricis, quas Mediolani, Laudæ, Cremonæ, Mantuæ, & Ferrariæ ſummo omnium plauſu dixit. Theologus fuit Philippi Lantgravii Darmeſtat Mantuæ Moderatoris, ibidemque à Conſultationibus S. Inquiſitionis extitit. Præter ea, quæ edidit, ut infra, plura ſcripſit, quæ nobis minimè indicata fuerunt, immo ſcribendo mortem adinvenit in eadem Urbe, die XVII. menſis Februarii, anno MDCCXXXI.

Hæc tantùm vidimus typis evulgata.

I. Vita di S. Giovanni della Croce. *Mantova, preſſo Alberto Pazzoni, 1729. in 12.*
II. Vita di S. Giovanni Nepomuceno. *Ivi, preſſo lo ſteſſo*, *1729. in 8.*
III. Opera Aſcetica in lode di Santa Tereſa. *Ferrara, per Giuſeppe Barbieri*, 1713. *in 12.*
IV. Opera varia MSS., quorum ſeriem adhuc expectamus. A Suis.

MCCCLXXI.

PUTEUS MELCHIOR.

MElchiorem Puteum Mediolanenſem, ut ipſemet teſtatur in Titulis ſuarum Lucubrationum infra recenſendarum, nunc proferimus, ſilente Abbate Philippo Picinello, qui tamen in Bibliotheca Ambroſiana aliqua iſtius Putei Opuſcula inſpicere potuerat, ſed non tantùm, ea de cauſa, nobis incompertum eſt totum id, quod ad ſtudia, nec non ad acta Melchioris noſtri ſpectat, præterquamquod Præpoſitus fuerit Eccleſiæ Gorgonzolæ prope Caſſanum ad Abduam, verùm quod plus eſt, irrito labore, alia quæſivimus ad inſtitutum noſtrum pertinentia; Lector igitur contentus ſit ea libenter accipere, quæ præ manibus habuimus hujus Scriptoris, & plura ab aliis expectet.

I. L'Eroe, Panegirico di Melchior Pozzi Milaneſe nell'arrivo del Cardinale Ferrante Taverna Veſcovo di Novara. *Milano, per il Ponzio*, 1616. *in* 4.
II. Poema Italiano per l'arrivo del Cardinale Ceſare Monti. *Milano, per il Malateſta*, 1613. *in* 8.
III. La Tomba, Panegirico nella morte di Aleſſandro d'Eſte. *Milano, per il Malateſta*, 1624. *in* 8
IV. Decreti, ricordi, doni, &c. pubblicati in Parnaſſo intorno alle glorie della Caſa d'Eſte. *Ivi, per lo ſteſſo*, 1625. *in* 8.
V. Coſe notabili di Noſtra Signora di Conceſa. *Milano, per il Ghiſolfi*, 1642. *in* 8.

MCCCLXXII.

PUTEUS UBERTUS.

UBertus Puteus Mediolanenſis anno MCCXLVII. floruit prudentiæ laude apud Cives ſuos illuſtris. Martino Turriano in hac Metropoli præpotenti magnâ fuit amicitiæ neceſſitudine junctus, quemadmodum etiam charus extitit Conrado de Conceſa, cui, procurante Gregorio de Montelongo Apoſtolicæ Sedis Legato, Prætoris officium in hac eadem Urbe fuerat eo anno demandatum. Cordi erat per ea tempora publicæ rei Moderatoribus municipale Jus tot bellorum, & viciſſitudinum injuriâ labefactatum reſtituere, quò Civitatis vulneribus mederentur. Eam provinciam Ubertus noſter, atque Turrianus libentiſſimè aſſumpſerunt, ipſoque anno MCCXLVII.

Plurima ediderunt

I. Statuta Mediolanenſi Reipub. perquam utilia.
Ex Corio ad annum eundem, & Comite Octavio Archinto in Collectione ſua MS. Monument. Famil. Mediol.

MCCCLXXIII.

P Y L E U S.

QUod Pyleus Juriſconſultus magni nominis ſæculi XII. natus ſit Modoëtiæ, abundè probat Clariſſimus Guidus Pancirolus in libro de Claris Legum Interpretibus contra celeberrimi Gravinæ aſſertionem in ſuo Opere de Ortu & Progreſſu Juris Civilis, ubi Pyleus natus aſſeritur in Pago Mutinenſis agri. Joannes Andreas etiam in Additionibus ad Speculum Juris, Trithemius in Opere de Scriptoribus Eccleſiaſticis, aliique permulti Modoëtienſem ipſum faciunt, & ita quoque ipſemet ſe inſcribit variis in locis ſuarum Lucubrationum, etſi ex Patre Mutinenſi natus fuerit. Bononiæ Jus Civile an. Chriſti MCLXX. docuit, pluresque Gloſſas condidit. Mirificè Diſputationibus delectatus, ſingulis diebus Sabbati, propoſita Quæſtione, quam argumentis hinc inde adductis confirmabat, diſceptare conſuevit, ob idque Sabbatinæ Quæſtiones, quarum Volumen edidit, dictæ fuerunt, & ſæpius ab Accurſio Sabbatina Quæſtio, pro ea, quæ à Pyleo diſputata eſt, citatur. In ea exercitatione illa, quæ à Jure-Conſultis Brocarda appellantur, primus invênit, quorum etiam libellum Diſputationum ab eo ſic nuncupatum compoſuit. Cùm diu Bononiæ profeſſus Pyleus magnâ nominis famâ clareſceret, à Mutinenſibus, qui tum & ipſi Gymnaſium erexerant, amplo ſtipendio ad docendum invitatur. Id ſubodorati Bononienſes, cum juramenti religione obſtrinxerunt: ne unquam extra Bononienſem Academiam doceret; ſed rurſum ſolicitatus centum Marchis argenti ſibi oblatis, Mutinæ, ubi Civis factus eſt, aliquot annis Jus interpretatus eſt. Summam in tres poſtremos Codicis libros, quam Placentinus inchoaverat, perfecit. Librum quoque de Ordine Judiciorum inſcriptum, qui tunc temporis ante aureum Gulielmi Duranti Speculum maximè utilis habebatur, inſtar Compendii, quod Summam vocabant, ſatis eruditè compoſuit. Poſtremò in uſus Feudorum gloſſas edidit. Uti Vir miræ probitatis, ingenio ſubtilis, ſcientia clarus, & conſilio cautus laudatur ab Auctoribus coævis.

Scripſit quæ ſequuntur, ſcilicet:

I. De Ordine Judiciorum, quem Tractatum auxit & correxit Juſtinus Gobler. *Baſileæ*, 1543 *in* 8.
II. Quæſtiones diverſimodè deciſæ. Extant in Vigelii Centuriis VIII. ex Fontana. Ipſas quoque ego vidi in ditiſſima Bibliotheca Braydenſi PP. Soc. Jeſ. *Lugduni, ſine anno & Typog. nomine*, *in fol.*
III. Quæſtionum illuſtrium Centuriæ. *Francofurti*, 1600. *in* 8.
IV. Quæſtiones aureæ, per Vincentinum Porticum Lucenſem S. Carolo dicatæ. *Romæ, per Antonium Bladum*, 1560. *in* 4.
V. Gloſſæ in jus Feudorum, teſte Pancirolo.
VI. Summa in III. poſteriores Codicis Libros, poſt Placentinum, perfecta. Teſte eodem.
Ipſum laudant Catellianus Cotta in Memorabilibus pag. 480. Trithemius de Scriptoribus Eccleſiaſticis, apud Fabricium in Bibliotheca Eccleſiaſtica, Pancirolus citat. in Libro II. de Claris Legum Interpretibus. Cap. 21. pag. 108. Gravina in Libro de Ortu & Progreſſu Juris Civilis. Cap. 149. Fontana in Biblioth. Legal. aliique.

MCCCLXXIV.

PYRABOS JACOBUS.

JAcobo Pyrabovi pluribus obſtrictum eſt nominibus clariſſimum hujus Ducatus Oppidum Variſium, in cujus Republica ad annum Chriſti Salvatoris MCC. Conſiliarius extitit, & princeps. Prudentiſſimè hoc munere functus eſt Jacobus; non enim verbo ſolùm, ſed etiam ſcriptis contribulibus ſuis prodeſſe curavit; quæ tanti habita fuerunt, ut tot poſt ſæcula adhuc in publico Tabulario celebris illius Municipii ſerventur, tanquam poſteros edocendi gratiâ, quid laudis ille vivens promeruerit. Acta ejus reliqua nullus indicavit.

Ha-

Habentur illius

I. Conſilia plurima. MSS. in Archivo publico Variſienſi. Ex Hiſt. Variſien. Nicolai Sormani Ambroſiani Collegii Doctoris, apud ipſum Auctorem MS. in fol. ad cit. annum.

MCCCLXXV.

PYRABOS JACOBUS alter.

JAcobi Pyrabovis mox laudati Nepos ex filio fuiſſe videtur Jacobus hic junior, qui Avi prudentiam, atque in Patriam amorem æmulatus eſt. Quemadmodum enim ille Conſilia laudatiſſima conſcripſit, ſic iſte Juri municipali Variſienſis Reipublicæ in unum colligendo volumen vacavit. Hæc ſolùm de tanto Viro poſteritas habet, reliqua, cùm ætas deleverit, à nobis quærat nemo.

Commendatur ob

I. Statuta Variſienſis Municipii, quæ compilavit anno MCCLXXXIX. Codex Autographus ſervatur in Archivo Variſii MS.
Id teſtatur doctiſſimus Nicolaus Sormanus in Hiſt. Variſien. MS. apud eundem Auctorem, in fol. ad ipſum annum.

Q

MCCCLXXVI.

QUADRIUS ANGELUS MARIA.

PEtri Martyris Quadrii, ac Blancæ de Mazziis Mediolanenſium Jugalium filius extitit Angelus Maria, qui Deo ſe devovens, retento nomine, dictus eſt Angelus Maria à Sancto Philippo inter Nudipedes Eremitas, quorum aſſumſit Habitum, & Profeſſionem emiſit Kal. Maji, anno Reparationis humani generis MDCLXXXIX. ætatis verò ſuæ XVII. Ingenium ejus in ſtudiorum curriculis enituit, nam ſupra acerbos annos multò eminentius in admirationem ſui traxit, præcipuè tum cùm recurrentibus Provincialibus, vel Generalibus Comitiis unus inter omnes electus, quæ in umbra didicerat Scientiarum Teoremata, publicè propoſita ſummâ, profundâque eruditione deſcendit tam in Patria, quàm Romæ. Philoſophicas Quæſtiones, & Theologiæ ſcita Ordinis Alumnis è Cathedra cum plauſu expoſuit Mediolani annos integros novem. Sacrorum Canonum peritiem, cum Matheſi, Oratoria facultate, atque Poeſi conjunxit. Pluribus in Academiis meritò recenſitus fuit, inter Phiſiocriticos Senenſes, atque Faticoſos Mediolanenſes cooptatus. In hoc poſtremo Eruditorum Cœtu multa tam ſolutâ, quàm adſtrictâ numeris Oratione pronunciavit, non ſine auditorum plauſu. Utinam doctiſſimum Virum immatura mors terris non invidiſſet, anno hujus ſæculi III. dum Venetiis Sacras haberet Quadrageſimales Conciones, quo munere jam functus fuerat in primario Templo Aronæ, atque in Baſilicis Protomartyris, & Nazariana hujus Metropolis. Annum tunc agebat Scriptor noſter tertium ſupra trigeſimum. Cadaver illius in Veneto S. Stephani majoris Templo apud ſui Ordinis Profeſſores, qui Conventuales S. Auguſtini nuncupantur, humo traditum eſt.

Superſunt ejus ingenii ſequentes fœtus:

I. Panegirici. *Milano, per il Malateſta*, 1699. *in* 4. Opus inſcripſit Comiti Joanni Borromæo Aleſio. Tomus hic primus eſt, de altero poſthumo inferius agemus.

II. Storia di S. Calocero Martire. *Ivi, per l'Agnelli*, 1691. *in* 8.

III. Vita della Ven. Serva di Dio Virginia Alardi Fondatrice in Arona del Moniſtero, che preſe poi l'Iſtituto della Viſitazione. *Ivi, per lo ſteſſo*.

IV. Quareſimale. *Milano, per il Vigone*, 1704. *in* 4.

V. Panegirici. Tomo II. *Ivi, per lo ſteſſo*, 1708 *in* 4. Hæc duo poſtrema Opera poſt Auctoris obitum prodiere.

VI. Vita di Suor Colomba Suardi Monaca in S. Marta, Diſcepola della Beata Arcangiola Panigarola. MS. in fol. Autograph. Extat in Biblioth. PP. Eremit. Diſcalceat. SS. Coſmæ, & Damiani Mediol. Cod. ſign. S. Ab aliquibus dicitur hic Liber impreſſus, quod nos hactenus ignoramus.

VII. Collectanea Carminum utraque lingua, Latina ſcilicet, & Italica MS. Ibid.

VIII. Orazioni, e Poeſie Italiane recitate nell' Accademia de' Faticoſi. MS. in 4. magnæ molis. Ibid.

Ita à Suis.

MCCCLXXVII.

QUADRIUS JO. PETRUS.

IN Joanne Petro Quadrio Mediolanenſi, qui Joannis Petri Puricelli coævus, amiciſſimuſque fuit, non pietatis tantùm, ſed etiam ſacræ eruditionis ſplendores emicuere; prima enim ſtudiorum curricula peregit inter Clericos, qui ad Eccleſiaſticam parantur militiam in majori hujus Metropolis Seminario apud Orientalem Portam ſito. Philoſophiam poſtea, atque Theologiam, Latinæ, Græcæque linguæ ſtudiis adjecit. Celeberrimæ Oblatorum Congregationi exinde nomen dedit, in qua ſic eluxit, ut libeat hic verba ipſa Puricelli jam laudati exſcribere ſic de eo in Ambroſianæ Baſilicæ Monum. num. CCLXXXIX. loquentis: „ Amiciſſimus noſter Joannes „ Petrus Quadrius Theologia ſimul, ac politioribus „ litteris naviter excultus, præterea verò etiam ce- „ leberrimi in hac Urbe Seminarii regimine aliàs, ac „ demum Sancti Sepulchri, & Oblatorum Congre- „ gationis Præpoſiturâ per annos multos laudabiliter „ adminiſtratâ perinſignis. „ Subdit verò idem Auctor, debere ſe Quadrii humanitati publicas Tabulas reſtaurationis, atque conſecrationis ejuſdem Templi S. Sepulchri ab Anſelmo Archiepiſcopo factæ, quas ibidem profert. Utiliſſimum quoque Chriſtianæ Doctrinæ inſtitutum in hac Archidiœceſi florentiſſimum plurimùm Quadrius juvit, tunc cùm Decreto majorum Catechiſtarum generalis, ut vocant, Prior annos aliquot extitit. Mox Collegio Canonicorum vetuſti Templi Sanctæ Mariæ Pedonis in hac Urbe Præpoſitus meruit renunciari, tanti habitus apud hujus Eccleſiæ Præſulem laudatiſſimum Cardinalem Montium, ut inter XII. ſelectos Eccleſiaſticos Viros, qui correctioni Breviarii Ambroſiani iterum tunc typis dandi inſudabant, locum obtinuerit, qua de cauſa rurſus eum commendat citatus Puricellus in Diſſertatione Nazariana Cap. I. num. IV. pag. 3 ad annum MDCXLVII. Picinello Athenæum ſuum ſcribente, adhuc inter mortales degebat; quo verò exceſſerit anno, nemo nos docuit.

Commendabilem ſe præſtitit ob infraſcripta Opuſcula:

I. Diſſertatio de Obitu S. Martini Turonenſis Epiſcopi, & an S. Ambroſius ejus Funeri per ſpiritum interfuerit. MS. Autograph., licèt imperfecta, in fol. Servatur apud amiciſſimum pluties laudatum Canonicum Iricum, unà cum permultis Congregationis Rituum hujus Eccleſiæ Actibus impreſſis, ſine anno, & Typographi nomine, Quadrii MSS. adnotationibus marginalibus pro reformatione Breviarii Ambroſiani adjectis. Quæ omnia Iricus ipſe in Collectionem ſuam Monumentorum Ritus Ambroſiani intulit, ſperans eandem aliquando in lucem prodituram.

II. Eſercizj Spirituali da farſi d'avanti il Santo Natale. Ea Picinellus indicavit, addens ab Auctore compoſita fuiſſe petente quadam nobili Matrona, ſed locum, annum, & Typographum de more tacuit.

Agit de ipſo præter citatus, Picinellus in Athenæo pag. 325.

MCCCLXXVIII.

Digitized by Google

MCCCLXXVIII.

QUATTROCASE CELSUS.

EX Carolo Vincentio Quattrocaſe, & Margarita Vicomercata Jugalibus in lucem venit Mediolani Julius Cæſar, qui poſtmodum anno MDCXXXIX. die IV. Martii vota emiſit in Eccleſia Sancti Sylveſtri ad Quirinalem Urbis Romæ in Congregatione Clericorum Regularium, quos communiori vocabulo Teatinos appellare ſolemus, & Celſi nomen aſſumſit. Inter ſuperioris ſæculi primarios Verbi Dei Miniſtros computatus ad præcipuas Italiæ Urbes certatim vocatus eſt, ut Quadrageſimali tempore ſacras haberet Conciones, idque magnâ cum auditorum laude, & animarum lucro præſtitit Ticini, Laudæ, Novocomi, Bononiæ, Caſali, Venetiis, Piſis, Novariæ, Taurini, Veronæ, Mutinæ, & alibi. Quamvis autem tam ſeria coleret ſtudia, non ideo tamen à Muſis abhorrebat; Poëticos enim ſæpe ingenii ſui fœtus in Academia Mediolanenſi Faticoſorum, cui annos præſedit aliquos, recitavit. Eum hiſce verbis commendavit Silos in Catalogo Scriptorum ſui Ordinis: Hiſtor. parte III. pag. 558 „ Non mediocri „ Vir ingenio, & qua ſacra, qua profana eruditio„ ne inſtructus. Dat publicis Concionibus operam „ non ſinè Auditorum aſſenſu. Expedita illi, ac „ promta dicendi facultas; facilè quippe ingenio „ reſpondet linguæ copia: planè ut ab extempora„ li, ac ſubitaria ejuſdem dictione plauſum aliquan„ do tulerit non vulgarem. „ Deſideratus eſt Mediolani in Collegio S. Antonii apud Suos anno MDCXCIV. ætatis LXXIII. agens annum, XII. Kal. Auguſti.

Hæc habemus litteraria monumenta:

I. Orazione Panegirica del SS. Sagramento. *Bologna, per il Monti*, 1671. *in* 4.

II. Il Nume tutelare della Liguria, Orazione recitata nel Duomo di Genova nell' anniverſario dell' unione Genoveſe l'anno MDCLXVII. alla preſenza del Sereniſſimo Duce Ceſare Gentile, e delli Sereniſs. Collegj della Repubblica di Genova, dedicata all' Illuſtriſſimo Sig. Pietro Maria Gentile. *Genova, per Pietro Giovanni Calenzani*, 1667. *in* 4.

III. Altra Funebre nell' Eſequie di Monſignor Porro Veſcovo di Bobbio, celebrata in S. Antonio, con la deſcrizione dell' Apparato. *Milano, per gli Eredi di Giorgio Rolla*.

IV. Altra pur Funebre nelle Eſequie celebrate in Cremona nel MDCLVI. al Padre Maeſtro Gio. Antonio Giuſſano Carmelitano. *Cremona, per Gio. Pietro Zanni*, 1656. *in* 4.

V. Altra per la Incoronazione del Doge di Genova Ceſare Gentile. *Ivi, per il Calenzani*, 1667. *in* 4.

VI. Racconto delle Feſte fatte in Vicenza per la Canonizazione di S. Gaetano, colli Elogj, ed Epigrammi aſpoſti. *Vicenza, per Giacomo Leviuari*, 1671. *in* 4.

VII. Racconto delle Feſte fatta in Vicenza, quando fu aletto San Gaetano Protettore della Città, colli Elogj, ed Epigrammi in tal occaſione eſpoſti. *Vicenza, per gli Eredi di Giacomo Amadio*, 1674. *in* 4.

VIII. Racconto delle Feſte fatta in Bergamo per la Cannonizazione di S. Gaetano, colli Elogj, ed Epigrammi. *Bergamo, per gli Figliuoli di Marc' Antonio Roſſi*, 1676. *in* 4.

IX. Cattalogo delle Pitture inſigni di Milano. *Ivi, preſſo il Majetta*.

X. Pitagora illuſtrato, cioè i Simboli di Pitagora ſpiegati con Diſcorſi Politici, e Morali. Hoc etiam, eodem Picinello teſte, prelo dandum cudebat. Extat MS. in Biblioth. Suorum Mediol.

XI. Vita de' Pittori Milaneſi. MS. Ibid.

XII. Conciones Italicæ Quadrageſimales. MS. Ibid.

Extat ad eum Epiſtola Francisci Fabri Bremundani inter Epiſtolas ejuſdem Fabri, impreſſas *Mediolani*, 1660.

Tom. II.

De ipſo agit Picinellus in Athenæo pag. 134., & plura quoque nobis humaniſſimè, ſicuti de aliis ſui Ordinis eruditis, ſuppeditavit P. D. Cajetanus Crucejus ejuſdem Congregationis Alumnus.

MCCCLXXIX.

QUESTA M. AURELIUS.

MArcus Aurelius Queſta Mediolanenſis ab ineunte ætate ſtudiis operam navans diligentiſſimam, non mediocrem de ſe Civibus ſuis expectationem creaverat, quam non fallacem fuiſſe exitus comprobavit; Philoſophiam etenim, & Medicinam adeò calluit, ut Laureâ digniſſimus habitus fuerit. Seriis hiſce diſciplinis amœniora quoque miſcere conſueverat, atque inter Academicos Faticoſos cooptatus, in eo Cœtu Oratoriæ, & Poëticæ Facultatis plura dedit ſpecimina, quorum etiam para aliqua publicam in lucem prodiit, quemadmodum infra dicemus. Obtrectatores ægrè ferentes, licèt perperam, cordatos ſerioſque Viros Carminibus pangendis operam dare, erudita Diſſertatione mox recenſenda compeſcuit. Quo currentis ſæculi anno migrarit ad plures nos latet.

Hæc ſuperſunt ab eo elucubrata:

I. La Galleria di Marte: Panegirico di Marco Aurelio Queſta Dottore di Filoſofia, e Medicina, ed Accademico Faticoſo, conſacrata alla Sacra Ceſarea Real Maeſtà di Leopoldo I. Imperadore ec. con Aggiunta d'altre compoſizioni. *In Milano, per Ambrogio Ramellati*, *in* 12. ſine anno, qui tamen fuit 1689. Eſt Poema, vulgò in *Seſta Rima* 372., ut dicunt *Stanze* conſtans, & ad calcem adſunt

II. Carmina varia Italica, vulgò *Sonetti*.

III. Se ſi poſſa biaſimare io un Uomo ſavio l'applicazione alla Poeſia. Diſcorſo Accademico recitato li XXVII. Gennaju MDCXCIX. da Marcaurelio Queſta, Dottore di Filoſofia, e Medicina, ed Accademico Faticoſo nell' Accademia de' medeſimi. *Milano, per Carlo Giuſeppe Quinto*, 1699. *in* 12

Memoratur a Clariſs. P. Quadrio Societ. Jeſu in libro „ Storia, e Ragione d'ogni Poeſia „ Tom. II. pag. 509.

MCCCLXXX.

QUINTIANUS JOANNES FRANCISCUS.

QUintianæ Familiæ nobilitatem in hac Inſubriæ Metropoli vetuſtioribus floruiſſe temporibus, liquet ex publicis Tabulis anni MDXIII. die VIII. menſis Januarii apud Advocatum Sitonum noſtrum ſervatis, unde apparet, Joannem Angelum Quintianum Mediolanenſem Decurionem electum fuiſſe, ut univerſæ Urbis nomine, unà cum nonnullis primariis Civibus fidelitatis ſacramentum Maximiliano Mariæ Sfortiæ Vicecomiti Inſubriæ Duci præſtaret. Ex hac igitur Familia progenitus eſt Joannes Franciſcus Quintianus, cujus ætatem, acta, parentes divinanda reliquit Abbas Picinellus, nihil de ipſo proferens, præter inanes bullas, & nudum Operis titulum,

Nempe:

I. Mulierum memorabilium. Ubi verò, quo anno, quo ex prælo, Oedipus novit.

Vid. cit. Picinellum in Athenæo pag. 301.

R

MCCCLXXXI.

RABBIA FLORAVANTES.

AD Scriptores Mediolanenſes litteræ XVII. juxta ordinem alphabeticum, Deo juvante, jam pervenimus, poſt Vitas eorundem numero MCCCLXXX. improbo fermè labore, quomodocumque ſit, deſcriptas. Ad Rabbias igitur ſermonem nunc vertimus, Gens quorum in hac Metropoli à remotis uſque Sæculis florere cœpit, uti cognovimus ex ſerie genealogica nobis de more perhumaniter communicata à Cl. Sitono, quæ incipit in Mirano Rabbia vivente Sæculo XIV., & progreditur uſque ad Joannem Baptiſtam, quem parùm infra laudabimus. Floravantes, de quo nunc agimus, patrem habuit Auguſtinum inter Decuriones hujus Urbis, qui filium voluit eruditum in Ticinenſi Gymnaſio, ubi breviter Philoſophiam, ac Medicinam tam rectè didicit, ut poſt Rectoris munus in eadem Univerſitate optimè geſtum, in iiſdem facultatibus Laureâ decorari meruerit. Paulo poſt Cathedram Theoricæ plaudentibus omnibus aſcendit, pluresque diſcipulos habuit, qui magnum nomen in re Medica ſibi acquiſiverunt. Amœniora quoque ſtudia ſummopere coluit maximè Poëſim, non tantùm linguâ Italicâ, ſed etiam vernaculo ſermone Mediolanenſi, ita ut inter Academicos Affidatos Papienſes locum meritò obtinuerit, atque in ipſa *il Tranquillo* vocari voluit, cum Caduceo pro Inſigni accepto, & Lemmate *Cupiditatum quies*. Vir certe ſuit honorum, divitiarumque inimicus, nam ſibimetipſi & ſtudiis vivens, gratis, ut plurimùm, inſerviebat ægrotis. Inter alia ornamenta, quibus animus ejus delectabatur, muſica quoque adnumeratur. Floruit anno Redemptionis noſtræ MDLXI. ſed diem ultimam ejus ignoramus.

Superſunt ipſius

I. Carmina XXVII. Italica. Extant inter illa Academiæ Affidatorum Ticinenſis, impreſſa anno 1565. à pag. 186. ad 207.

II. Poëmata varia Italica. Teſte Picinello, ſed ubi ſint, non indicat.

III. Carmina alia ſunt in libro, cui titulus: „ Il Sepolcro „ della Illuſtriſſima Signora Beatrice di Dorimbergo. *Breſcia, appreſſo Vincenzo di Sabbio*, 1568. *in* 8.
Laudatur à Creſcimbenio in libro „ dell' Iſtoria della „ Volgar Poesia „ Vol V. art. 204. pag. 244. à Luca Contili Carmine Italico inter illa Affidatorum, & latius in Impreſis eorumdem Academicorum pag. 59., necnon à P. Quadrio Soc. J. in Tomo II. libri „ Storia, „ e Ragione d'ogni Poeſia „ *Milano*, 1741. pag. 676., & a Picinello in Athenæo pag. 195.

MCCCLXXXII.

RABBIA HIERONYMUS.

BErnardinus Rabbia Hieronymum noſtrum in lucem edidit, qui ſacris initiatus, inter Canonicos Ordinarios Eccleſiæ Metropolitanæ hujus Urbis locum obtinuit anno MDLXXI., & dignitate Pœnitentiarii Majoris paulò poſt decoratus extitit. Divus Carolus Borromæus pietate, ac doctrina hujus Viri optimè cognitis, in Vicarium generalem Monialium ipſum elegit. Parentis, atque Avi ipſius extat Mnemoſynon in Eccleſia Parochiali S. Stephani ad Nuxigiam appellatâ his litteris ſculptum:

MDXVIII. DECIMO IANVARII
AMBROSIO RABBIAE PATRICIO MEDIOLANENSI
GENITORI OPTIMO
BERNARDINO, ANTONIO AC ANGELO FRATRIBVS
HORTENSIAE FILIOLAE DILECTAE
ANTONIVS RABBIA MEDIOLANENSIS
PRAESENS INTER HVMANOS AGENS
POSVIT.

Plura ſcripſit tam ſtricta, quàm ſoluta Oratione; omnia verò ad animarum ſalutem optimè congruentia, ut facilè Lector infra agnoſcet. E vivis abiit die XVII. Februarii anno MDXCIV. ætatis verò ejuſdem LXIII.

Hæc ſunt quæ de ipſo prodierunt:

I. Il Trionfo della Verginità: Opera, nella quale brevemente ſi tratta dell'eccellenza dello ſtato verginale, fatta per le Vergini della Compagnia di S. Orſola, dal Rev. Gerolamo d'Arabia, Ordinario della Chieſa Maggiore di Milano. *Ivi, per Michel Tini*, 1585. in 8. Opus eſt verſibus exaratum

II. Dialogo della Verginità. *Milano, per il ſodetto*, 1591. in 8.

III. Sermone in lode della Verginità. *Milano, come ſopra.*

IV. Rovina del Carnovale: Dialogo dedicato à Monſignor Gaſpare Viſconti. *Milano, per lo ſteſſo*, 1592. in 8.

V. Varie Sentenze Morali in verſi. Teſte Picinello.

VI. Eſercizj dell' Umiltà. *Milano, per il medeſimo*, 1592. in 8.

VII. Eſercizj Spirituali per l'Advento del Signore, per la Feſta del Santo Natale, per la Quadrageſima, per la Reſurrezione, per l'Aſcenſione, per la Pentecoſte, e per l'Aſſunzione della Madonna, libri IV. con varie Rime. *Milano, per il ſopraccennato*, 1590. in 8.

VIII. Dialogo dell' utilità delle Scuole della Dottrina Criſtiana di Milano. *Ivi, per il ſopradetto*, 1592. in 8.

IX. Altri Trattati Spirituali. Teſte eodem Picinello.
Memoratur à Moriggia in lib. 3. cap. 37. Nobil. Mediol., in Catalogo Canonicorum Ordinariorum Eccleſiæ Metropolitanæ à Theodoro Trivultio confecto, de quo ſuo loco, necnon à ſupradicto Picinello pag. 348.

MCCCLXXXIII.

MCCCLXXXIII.

RABBIA JOANNES BAPTISTA.

JOannem Baptiſtam Rabbiam Mediolanenſem claro ſanguine ortum Franciſcus, & Cornelia Gambarana nobiles conjuges genuere. Vix adoleſcentiam ingreſſus, jamque ſtudiorum rudimenta edoctus, Deo famulari ſtatuit, idque ut perficeret ad Clericorum Regularium, quos Teatinos vulgò dicimus, Congregationem convolavit. Majoribus ibi excultus ſcientiis magni haberi cœpit uſqoe adeo, nt ad regenda ſuorum Collegia inſigniora aſſumptus fuerit. Præfuit enim Ordinis domibus Ravennæ, Bononiæ, Mediolani, atque Romæ. Hinc Generali Capitulo fuit à ſecretis, & Deffinitor; & in Collegiis Lombardiæ Viſitatoris munere functus eſt. Sed quod magis ingenium dexteritatemque tanti Viri oſtendit, Legatio eſt, quam pro Statu Mediolanenſi egit ad Catholicam Majeſtatem. Migraverat interim è vita anno MDCLXXI. Seraphinus Corius Mediolanenſis ex eadem Congregatione, Laudenſis Eccleſiæ Antiſtes præſtantiſſimus, vix biennio regiminis expleto, cùmque novus illi gregi Paſtor ſufficiendus eſſet, tanto honore dignus eſt habitus Scriptor noſter die XXVIII. menſis Septembris, ejuſdem anni. Verumtamen mors acerba, nondum initâ Epiſcopatus poſſeſſione, paulò poſt ipſum terris invidit.

Hæc illius Opera laudantur:

I. Viſitationes Collegiorum ſui Ordinis in Lombardia, ubi plura leguntur prudentiſſimè condita Decreta. MS. in fol.
II. Litteræ Paſtorales ad Clerum, & Populum Laudenſem ſacra eruditione refertæ. Servantur in Biblioth. Sancti Antonii apud Suos Mediolani.
De eo agunt Ughellus Ital. Sacræ Tom. IV. in Laudenſibus, atque Sitonus humaniſſimus in Schedis.

MCCCLXXXIV.

RACCHETUS CHRISTOPHORUS.

CHriſtophoro Raccheto Ordinis Carmelitarum Alumno, in hac Metropoli nato, pater fuit Joſeph Thomas, qui filium dum ſacris ablueretur undis Joannem Baptiſtam appellaverat. Hic autem divino ſe mancipaturus obſequio præfati Ordinis Congregationem Mantuanam elegit, habitumque ſuſcepit die VI. Julii, anno reparationis humanæ MDCLIX., qui ætatis illius erat XVI. Scientias avidiſſimè didicit tam divinas, quàm humanas; Philoſophus enim, Theologus, atque Orator non infimi nominis extitit. Humilitatem interea ſic coluit, ut præter Studiorum Præfecturam, quam prudenter exercuit tam Mediolani, quàm Bononiæ, & alibi, Cœnobiorum regimen, aliaſque inter Suos dignitates invicto ſemper animo, ne à Sapientiæ amplexibus abriperetur, recuſaverit. Anni vitæ illius poſtremi ſumus inſcii, adhuc tamen mortalis erat anno Chriſti MDCXC.

Lucubrationes poſt ſe reliquit his prænotatas titulis:

I. Vicentina Exemptio pro Regularibus Confeſſariis approbatis, Allegatio Juris. *Vicentiæ, apud Amadeum, 1681. in fol.*
II. Sommulæ Logicales.
III. Quæſtiones in Logicam.
IV. Quæſtiones in Metaphyſicam.
V. Explanationes in Phyſicam.
VI. Commentaria in quatuor Libros Inſtitutionum.
VII. De Actibus humanis.
VIII. De Vitiis, & Peccatis.
IX. De voluntate Dei.
X. De Gratia, & Prædeſtinatione.
XI. De Attributis.
XII. De Viſione Beata.
XIII. De Incarnatione.
XIV. De Scientia Dei.
XV. De Angelis.
XVI. Lexicon Theologicum.
Omnia XII. Voluminibus MSS. comprehenſa. Extant in Bibliotheca ſui Ordinis Sancti Joannis in Concha Mediolani.
XVII. Prediche varie, e Panegirici. MSS. Vol. I. in fol. extant ut ſupra.
Hæc a Suis accepimus, ac vidimus.

MCCCLXXXV.

RADAELLUS ANDREAS.

ORdinem Minorum, qui Obſervantes audiunt, amplexus Andreas Radaëllus (quod cognomen alii ſcribunt de Regibus de Ello) Mediolanenſis, ſtudiorum ſic perfecit curricula, ut ad Philoſophicas primùm, mox etiam Theologicas Quæſtiones ſui Inſtituti Sodalibus tradendas è Cathedra, Majorum juſſu, fuerit admotus. Populis quoque variorum Oppidorum, imo & Urbium Sacrum Chriſti Evangelium non ſine ingenti fructu miniſtravit, Quadrageſimæ præſertim tempore. Toti Provinciæ Præfectus datus eſt die XVII. menſis Februarii, anno Redemptionis MDCLXII. habitis in Cœnobio Sanctorum Angelorum hujus Metropolis Comitiis. Impoſitum ſibi munus prudentiſſimè rexit, tantâ cum ſuorum exiſtimatione, ut ad Deffinitoria totius Ordinis gradum promoveri meruerit. Ad majora quoque conſcendit officia, electus in Romana Curia Procurator generalis, & apud Urbem hanc tantam acquiſivit famam, ut cum anno MDCLXVIII. pro graviſſimis Status Mediolanenſis negotiis ad Carolum II. Catholicum Regem Legatus mittendus foret, nullus Radaëllo noſtro viſus fuerit aptior ad eam provinciam. Illam patriæ amantiſſimus Civis libentiſſimè ſuſcepit, ſtatimque viam ingreſſus ad Matritenſem contendit Aulam, at vix tribus evolutis menſibus, morbo correptus vitæ curſum abſolvit. Cadaver illius illatum eſt in Eccleſiam Conventus Sancti Franciſci Matriti, ibique jacet.

Illius hæc habemus erudita Monumenta:

I. Commentarii in libros Confeſſionum S. Auguſtini.
II. Catholicæ Lucubrationes in Epictetum.
III. Concordantiæ Pſalteriorum Romani, & Ambroſiani.
IV. Apologia pro ſuis Theſibus Romæ propugnandis.
Hæc Opera hactenus recenſita laudavit Abbas Picinellus loco citando; verum ſilet utrum edita fuerint, vel MSS. Nos ſequentes hujus Viri Lucubrationes adjicimus:
V. Prediche Quareſimali MSS. in juſtæ molis Volumine ſervantur in Biblioth. Suorum Cœnobii SS. Angelorum hujus Urbis.
VI. Tragedia ſopra la Vita di S. Margarita da Cortona: MS. ibid. Opus poeticum eſt.
VII. Orazioni, e Panegirici diverſi MS. ibid. Horum aliquæ typis datæ ſunt, ut nos monuare illius Inſtituti Viri, ſed ſparſim, variiſque in locis, quas inter in ſequentes incidimus.
VIII. Orazione per la pace fra la Francia, e la Spagna. *Milano, per il Monza, 1659. in 4.*
IX. Altra per la naſcita del Sereniſſimo Principe delle Spagne Filippo Proſpero. *Ivi, per lo ſteſſo, 1658. in 4.*
De ipſo meminit præfatus Picinellus in Athenæo pag. 31.

MCCCLXXXVI.

RADAELLUS ANGELICUS.

RAdaëllus hic, cujus nomen in ſæculo etiam à Suis ignoratur, Mediolanenſis, Strictiorem Sancti Franciſci Obſervantiam, in Cœtu, quem Reformatorum appellamus, amplexus, ubi vocari voluit Angelicus à Mediolano, Deo plures per annos famulatus eſt. Haud parum quidem profuit ſui Inſtituti Alumnis, quibus Theologicas Quæſtiones è Cathedra diu tradidit; at majora hujus Metropolis populo præſtitit, cùm annos XVIII. Divinos Codices in Templo Maximo explicaverit, magna animarum lucra reportans. Canonum etiam peritiſſimus fuit, ut non ſemel conſilii ergò ad eum primarii quoque Eruditi confluerent, nec minor fuit in ipſo Moralis, ut vocant, Theologiæ doctrina, prout ſatis liquet ex Operibus infra laudandis. Exceſſit è vivis die XX. menſis Martii, anno poſt Salvatoris Natale MDCCXXXVII.

Iſtis notantur titulis hujus Scriptoris Lucubrationes:

I. Allegazione per il Beato Andrea Conti da Anagni ſopra il titolo, che non ſe gli competeva di Conventuale, ſine loco, anno, & Calcographi nomine, in 12. Impreſſa tamen dicitur *Mediolani* annis ab hinc viginti.

II. Compendium de Caſibus reſervatis Oliverii Mazzucchelli (de quo jam diximus) nunc Diſputatione ſecunda ad hodiernam praxim concinnata, & pluribus doctrinis aucta (ſine Auctoris nomine) *Mediolani, apud Agnellum*, 1735. in 12.

III. Lezioni ſopra il Sagro Libro de' Proverbj di Salomone recitate nel Duomo di Milano. MS. in Biblioth. Suorum Cœnobii S. Mariæ vulgò *del Giardino*.

A Suis.

MCCCLXXXVII.

RADAELLUS FRANCISCUS ANTONIUS.

FRanciſcus Antonius Radaëllus Mediolanenſis Clericale ab ineunte ætate Inſtitutum ſecutus, ſeriam Philoſophiæ dedit operam in majori patriæ Seminario. Verùm cùm ad Muſas colendas ſenſim raperetur poëticis ſtudiis ſe addixit. Romam poſtmodum petiit, ubi Academiæ Cœtum ingreſſus eſt, aſſumto Indefeſſi nomine, & ſic carminibus tam Latinis, quàm Italicis emicuit, ut magnam ſibi conciliaverit famam. In patriam regreſſus plures ingenii ſui fœtus protulit, de quibus infra meminimus, ſed ſacra potiſſimum argumenta ſelegit. Memorabilis eſt illius Hymnus in Sancti Sebaſtiani Martyris commendationem Jambico metro compoſitus, tantique habitus, ut in nova editione Breviarii Ambroſiani anno MDCXLVI. juſſu Cæſaris Cardinalis Montii Archiepiſcopi, inſertus fuerit, & hodie quoque inter divinas laudes concinatur ab hujus Eccleſiæ Clero. Curationem poſtea animarum in Vico Carugati plebis Vicomercati in Mediolanenſi Diœceſi exercens adhuc in vivis erat tunc cum Picinellus Athenæum ſuum publici juris fecit.

Scripſit præter Carmina plura Italica, & Latina, quæ perierunt:

I. Feſte Natalizie. *Milano*, 1645. Sacra ſunt Carmina Italica in Templo S. Sebaſtiani hujus Urbis canenda eodem anno, dum ibidem pia exercitia peragerentur.

II. Hymnus de Sancto Sebaſtiano Martyre. Habetur in Breviario Ambroſiano ad diem XX. Januarii. Incipit: Sebaſtiani Martyris &c.

Mentio illius occurrit in Vol. II. Operis P. Quadrii Soc. Jeſu, inſcripti „ Storia, e Ragione d'ogni Poeſia „ pag. 315., atque in præfato Picinelli Athenæo pag. 199.

RAINERIUS. V. RAYNERIUS.

RAINOLDUS. V. RAYNOLDUS.

RAINONUS. V. RAYNONUS.

MCCCLXXXVIII.

RAMELLUS AUGUSTINUS.

CLariſſimi inter Mathematicos nominis Auguſtinus Ramellus primam vidit lucem in Pago Mazanzanæ Plebis Vallis Travalliæ in Diœceſi, atque Ducatu Mediolanenſi. Vix pueritiam egreſſus bonas artes ſic coluit, ut cùm mirabili præditus eſſet ingenio, jam tum quid eſſet futurus oſtenderet. Verumtamen, ubi poſt prima litterarum rudimenta, ad Matheſim convertit animum, tantum brevi profecit, ut inclareſcente peritiſſimi hominis famâ illum expetierit Henricus Galliarum, & Poloniæ Rex, atque eximia mercede propoſita, ad Aulam ſuam acciverit. Ubi illuc pervênit, conceptam de ſe ſpem operibus longè ſuperavit. Quocirca militum Ducis honore à Chriſtianiſſimo Rege cumulatus, non pauca dedit bellicæ quoque fortitudinis argumenta. In Rupellenſi obſidione, lethali vulnere ſaucius cum ab hoſtibus captus eſſet, ipſum Rex magno redemit pretio, filiumque ejus interea Pariſiis ſovit ſummæ benignitatis in patrem indicium præbens. Quin etiam, ut apertiùs oſtenderet, quanti apud ſe Ramellus eſſet, dum in Polonia moraretur ad ejus Regni Coronam evocatus, ad ipſum frequentes dedit Litteras, quarum Scriptor noſter in Nuncupatoria Operis ſui infra laudandi meminit. Studiis interea ſemper intentus Auguſtinus plura tam ad Machinamenta Hydraulica, quàm ad Militarem Architecturam pertinentia, aliaque id genus delineaverat; hæc plagiarii quidam domeſtici (ut ipſe conqueritur in Epiſtola ad Lectorem eidem Operi præfixa) clam ſurripientes, & inutilibus quibuſdam rebus mutte ſuo vel additis, vel immutatis in lucem emiſere, nullâ Auctoris mentione factâ, imò alienos labores ſibimet ipſis tribuentes. Ea res Scriptorem impulit ad Opus ſuum edendum, atque oh utinam nobis datum eſſet de actibus quoque illius reliqua promere! Verùm, cùm fato ceſſerit (ut credimus) in Gallia, ne poſtremum quidem illius annum ſcire potuimus.

Damus igitur Operum ejus titulum:

I. Le diverſe, ed artificioſe Machine del Capitano Agoſtino Ramelli dal Ponte della Treſia, Ingegnero del Criſtianiſſimo Re di Francia, e di Polonia, nelle quali ſi contengono varj, ed induſtrioſi movimenti, degni di grandiſſima ſpeculazione, per cavarne beneficio infinito in ogni ſorte d'operazione: Compoſte in lingua Italiana, e Franceſe. *A Parigi, in Caſa dell' Autore*, 1588. *in fol.* Verſa Frontiſpicii pagina Auctoris effigiem refert, ſtantibus hinc inde Marte, ac Pallade: supernè verò hæc legitur Inſcriptio:

AVGVSTINVS DE RAMELLIS DE MAZANZANA
AETATIS SVAE ANNO LVII.

Poſt Nuncupatoriam legitur eruditiſſima Diſſertatio hoc titulo:

II. Dell'eccellenza delle Mattematiche, ove ſi dimoſtra quanto elle ſiano neceſſarie all'acquiſto di tutte l'Arti liberali.

III. Di-

III. Diſegni intorno alle Fortificazioni. Harum delineationum librum prælo jam paratum, ſibi raptum fuiſſe, dolet Auctor in citata Epiſtola ad Lectores in eodem Opere.

Cæterum Codex iſte verè inſignis Tabulas continet æreis formis expreſſas num. CXCV. in queis neque ingenium Scriptoris, qui explicationes addit utraque lingua Gallica ſcilicet, atque Italica, neque Inciſoris ſtudium deſideratur.

Agit de ipſo Lazarus Auguſtinus Cotta in Chorographia Verbani Lacus ad Maccaneum lib. II. cap. 2. pag. 39. art. 50. & Sitonus noſter in Schedis.

MCCCLXXXIX.

RAMPINUS CAROLUS STEPHANUS.

MAgnum ſibi nomen acquiſivit inter J. PP. Mediolanenſes Carolus Stephanus Rampinus Benedicti Cauſidici Collegiati, ac Civitatis Mediolani Syndici, necnon Lauræ Antoniæ Olivatiæ conjugum filius; nam Cauſarum Patronus eximius florebat annis proximè elapſis, & elegantiſſimam Bibliothecam ſibi magno ſumptu comparavit non tantùm Codicibus Legalibus, ad quorum marginem ut plurimùm leguntur notæ Rampini noſtri ſatis proficuæ, ſed etiam hiſtoricis, atque eruditis ſummopere refertam, cujus partem acquiſivit Ambroſiana Bibliotheca poſt ejus deceſſum. In materia Feudorum maximè inſudavit, ita ut Conſilia ipſius de rebus Juriſdictionalibus ſint magni facienda, & utinam cum aliis ejuſdem Juris Allegationibus in lucem aliquando prodiiſſent! In rebus arduis etiam à ſummo rerum Italicarum Cæſaris Arbitro adhibitus fuit, & ſignanter pro Comitatu Novellariæ. Obiit annorum plenus anno MDCCXXXIV.

Hæc de ejus doctrina ſuperſunt:

I. Repertorium Legale à pluribus Auctoribus excerptum etiam ad Hiſtoriam Legum, ad Jus publicum, & ad materiam Feudorum præcipuè ſpectans. MS. optimæ notæ Volumina X. in fol. extant in Bibliotheca Ambroſiana.

II. Allegationes plures tam MSS. quàm impreſſæ. Extant pro majori parte apud Marchionem Paulum Emilium Olivatium Regii Fiſci Patronum, & in Collectionibus J. PP. Mediolanenſium à nobis pluries citatis, de quibus Volumen integrum edi potuiſſet.

MCCCXC.

RAMPINUS de S. ALOSYO HENRICUS.

HEnricus Franciſci de Sancto Alodio, ſeu Aloſyo filius, quem alii meliùs Rampinum, alii Scotum cognomento fuiſſe tradunt, in Urbe Derthonenſi primam vidit lucem. Multâ eruditione tam ſacrâ, quàm profanâ excultus fuit, & divinis obſequiis inter Clericos ſe devovens, ad plures regendas Eccleſias aſſumi promeruit. Nam primùm anno MCCCCXIII. ſedente in Apoſtolico Throno Joanne XXIII. Pontifice VI. Id. Martii Derthonenſis Epiſcopus eſt renunciatus, qua dignitate dum fungeretur, Philippo Mariæ Vicecomiti Caſtrum Surlæ cum pertinentiis, mero & mixto imperio, juriſdictione, & regalibus, feudali nomine olim à Joanne Epiſcopo anno MCCCLXXXVI. Joanni Galeacio conceſſum, confirmavit, cujus rei Tabulas vulgavit Ughellus loco citando. Præfuit eidem Eccleſiæ ad annum uſque MCCCCXXXVII Mox ad Papienſem translatus eſt Sedem, ſuccedente ſibi in Epiſcopatu Derthonenſi Joanne Barbavaria Mediolanenſi. Defuncto poſtmodum laudatiſſimo Ambroſianæ Eccleſiæ Præſule Franciſco Piccolpaſſo (de quo jam ſupra egimus) anno Salutis humanæ MCCCCXLIII. Pontifice Eugenio IV. illi ſufficitur IX. Kal. Septembris. Ob ſpectatam deinde morum integritatem, atque in Jure Canonico, & Theologia doctrinam, ab eodem Eugenio IV. die XVI. menſis Decembris, anno MCCCCXLVI. Henricus ad Sacram Purpuram evocatur, collato Sancti Clementis titulo Presbyterali. Fuit in pauperes munificus adeò, ut domeſticam ſuppellectilem pretioſiſſimam eis alendis in ſumma egeſtate contulerit poſt ſæviſſimam peſtem, quæ ipſo ſedente Mediolanum vexaverat. Apoſtolicam illius Legationem Ripamontius loco citando refert, eaque commendat, quæ de Xenodochiis, ac Noſocomiis conſtituit, ut infra dicemus. Romæ cum degeret die IV. Julii, anno Chriſti MCCCCL. ætatis ſuæ LX. migravit è vita. Conditus jacet in Eccleſia tituli ſui, hoc celebratus Elogio, ex quo patet quantæ fuerit pietatis Vir, quidque reſponderit flagitantibus, ut morti vicinus Teſtamentum conderet.

HEV DECVS HEV LVMEN TIBI NVNC DOMVS INCLYTA SANCTO
DE ALLOSIO PERIIT TVVS IPSE COLENDVS HENRICVS
HAC REQVIESCIT HVMO PRIMVM QVI TEMPORE LONGO
PRAESVL IN VRBE FVIT TERDONAE DEHINC-QVE PAPIAE
POST MEDIOLANI SACER ARCHIEPISCOPVS INDE
PRO VIRTVTE SVA RVBEO FVIT ECCE GALERO
PER PAPAM EVGENIVM DONATVS IN ORDINE QVARTVM
HIC PIVS HIC SAPIENS HIC IVSTVS CASTVS HONESTVS
SERVORVMQVE DEI PROTECTOR IN OMNIBVS ARDENS
HIC TESTAMENTVM RENVIT SIBI CONDERE DICENS
CVNCTA FORE ECCLESIAE SE CVNCTA RELINQVERE CHRISTO
QVI DEDIT AC TANDEM CVM SEXAGINTA SVBISSET
ANNORVM AETATEM IVBILEI TEMPORE SANCTI
MILLE QVADRINGENTIS ET QVINQVAGINTA SVB ANNIS
ATQVE DIE QVARTA IVLII DEVOTVS ET ALMVS
SPIRITVS ILLE SVVS FELIX SVPER ASTRA VOLAVIT.

Ipſi quoque funus ſolemne celebravit in Eccleſia SS. Petri & Pauli, cui cognomen *in Gl. ſſ. te*, hujus Urbis Monachorum ibi degentium Cœtus, ut teſtem habemus Pucinellum loco inferiùs citando. Cùm verò Mediolani reſideret, habitare conſueverat in Canonica S. Stephani Protomartyris.

Laudatur ob

I. Leges, & Inſtituta, quæ petentibus Urbis hujus Decurionibus pro Xenodochiorum regimine tulit, illa Nicolaus V. confirmavit, & approbavit. In his etiam omnis piarum domuum adminiſtratio Archiepiſcopo tribuebatur, qui per tempora deligeret è Patriciis Viros XL. quibus earum regimen demandaretur. Hæc hauſimus è Ripamontio.

Meminerunt tanti Præſulis Ughellus Ital. Sacræ Tomo I. in Papienſ. & Tomo IV. in Derthon. & Mediolanen. Ciacconius Tomo II. inter Cardinales Eugenii IV. Spelta de Epiſcopis Papien. Pucinellus in Chron. Gl. ſſiatenſ. pagg. 85. & ſequentibus. Ripamontius in Hiſt. Urbis Mediol. lib. VI. aliique plures.

MCCCXCI.

RAMPONUS ANTONIUS.

ANtonii Ramponi Mediolanenſis, quamvis omnem excuſſerimus quercum, nobis non licuit parentes, idque genus alia, quæ in cæterorum hujus Collectionis Eruditorum Elogiis dedimus, invenire. Verùm illius eruditionem ex infra citando Opere ſatis perſpectam habuimus, ubi pro Sæculi, quo vixit, more, non ſpernenda reliquit doctrinæ veſtigia. Plurimùm coluit nobilem Mazentarum Familiam, cujus Viros eruditos loco ſuo jam commendavimus. Ideo cùm Guidus eodem genitus ſanguine ad Infocatorum Academiæ principatum evectus eſſet anno MDCXXXVIII. ut obſequium ſuum teſtaretur Antonius noſter, ſequens vulgavit Opus, in quo tam Guidi, quàm aliorum ejuſdem Gentis merita proſecutus eſt.

Hoc prænotatur titulo:

I. Virtutis Templum, & Honoris. Sermo Panegyricus habitus in renunciatione Guidi Mazentæ principis Academiæ Infocatorum. *Mediolani, apud Gariboldum*, 1638. in 8.

II. Elogia XII. Illuſtrium Mazentarum. Habentur in eodem libro.

De eo breviſſimè Picinellus in Athenæo pag. 48.

MCCCXCI.

RAMPONUS HIERONYMUS.

EX Joanne Antonio Rampono Mediolanenſi, honeſtæ Familiæ viro, natus eſt Hieronymus nunc laudandus, qui à teneris, ut ajunt, unguiculis bonis inſtructus artibus, utrique Juri ſedulam navavit operam; meritò propterea laureæ ornamento inſignitus. Inter Clericos relatus, atque Sacerdotium adeptus, in Apoſtolorum vetuſtiſſima Baſilica, quæ Sancti Nazarii nuncupatur, Canonicalem præbendam obtinuit; neque tamen à Foro, præſertim Eccleſiaſtico, abſtinendum ſibi duxit; quidquid à divinis laudibus, & Templi miniſteriis ſupererat temporis, ſcribendo, & libris evolvendis impendens. Varia elaboravit ad clientum ſuorum commodum, verùm inter ſcripta

A illius excellit, quod ad defendendam Eccleſiaſticam libertatem, immunitatemque tuendam exaravit, ut infra memorabimus. Celeberrimi igitur, atque egregii jure cognomen ſibi comparavit, quamdiu in terris floruit, ab anno ſcilicet MDCXXXII. uſque ad MDCLXXVII. quo migravit è vita

His poſt ſe relictis:

I. Celeberrimi, ac egregii J. U. Conſulti Hieronymi Ramponi Mediol U. J. Conſilium, & Reſponſum deciſivum pro Eccleſiaſtica libertate, & immunitate ab oneribus ſuper portione colonica. *Romæ, ex Typographia Cameræ Apoſtolicæ*, 1630. *in fol.* Extat etiam in Catena Aurea Hieronymi Gattici Tom. II. pag. 621.

B II. Allegationes plures apud JCC. Mediolanenſes in eorum Collectionibus ſæpe citatis.

De eo humaniſſimus Sitonus in Schedis.

MCCCXCII.

RANCATUS CAROLUS.

CArolo Rancato natale ſolum fuit inſigne Oppidum Variſienſe, in Ducatu Mediolanenſi, ubi etiam litterarum tyrocinium poſuit. Cùmque jam
C plurima daret in minoribus ſtudiis doctrinæ ſpecimina, Ticinum miſſus, inter Alumnos celeberrimi Collegii Ghiſleriorum, quod Sanctiſſimus Pontifex Pius V. ibidem excitavit, computatus eſt. Cæſareo, Canonicoque Juri in ejuſdem Urbis Archilyceo diligentiſſimè vacavit ſub laudatiſſimis Præceptoribus Antonio Merenda, atque Aloyſio Franco Carillo tunc illius Archigymnaſii Profeſſore primario, ac poſtmodum Regio Inſubriæ Senatore, qui etiam Rancatum eloquenti Oratione commendavit tunc cùm emeritæ illius fronti adorea decreta fuit. Sacris exinde Scriptor noſter ſe mancipavit, mox Apoſtolici Protonotarii dignitate cumulatus, & Inſigni Canonicorum S. Victoris Variſienſi Collegio Præpoſitus præfuit, atque ſacris in Roſtris frequentiſſimè cum laude dixit
D ad populum, præcipuè verò cum Panegyres Cœlitum recitaret. Adhuc mortalis erat Athenæum ſuum ſcribente Picinello.

Illius hæc ſunt Opera:

I. Il buon Romeo, o ſia il Pellegrino Apoſtolico. *Milano per il Monza*, 1666. Hanc Rancatus habuit in Metropolitana hujus Urbis Baſilica die Feſto S. Caroli, eodem anno. Dicata fuit Alphonſo Cardinali Litta Ambroſianæ Eccleſiæ Archiepiſcopo.

II. Panegirico nella promozione al Cardinalato dell' Eminentiſſimo Signor Conte Vitaliano Viſconti. Utrum edita fuerit, necne Picinellus non indicat.

III. Impreſe in gran numero. Inſertæ ſunt in Opere ejuſdem Picinelli, cui titulus: Mondo Simbolico.

E IV. Carmina plura Italica, ad earundem Impreſiarum elucidationem. Habentur ibidem.

V. Sacri diſcorſi da lui compoſti, e recitati. MSS. apud Auctorem, unde juſtæ molis Volumen effici potuiſſet ipſo Picinello teſte.

Videndum Picinelli cit. Athenæum pag. 127.

MCCCXCIII.

MCCCXCIII.

RANCATUS HILARION.

Hilarion Rancatus natus eſt Mediolani ex honeſtis parentibus, anno Incarnationis Dominicæ MDXCIV. IV. Nonas Septembris, ipſo meridie. Ciſtercienſium Monachorum habitum in Cœnobio Charævallenſi ſuſcepit. Confecto autem tyrocinio ad Sancti Ambroſii Aſceterium Mediolanenſe translatus, Philoſophiæ, & Græcæ, atque Hebraicæ linguæ operam dedit. Salmanticam poſtea ſe contulit ad altiora Theologiæ ſtudia perdiſcenda, & quadriennii curſum eo progreſſu confecit, ut miraculi loco apud omnes ipſe haberetur. Quare Magiſter deſignatus in patriam remeavit. Munus tamen implere per valetudinem nequaquam potuit. Romam inde profectus linguis Arabicæ, & Syriacæ, Victorio Scialæ Accorenſi Maronita præceptore operam navavit. Per Urbem cœpit emanare fama tanti Viri, & ad aures Pauli V. Pontificis Max. pervenit, ſtatimque eum Paulus aggregavit celeberrimo ſummorum Theologorum conventui, inſtituto ad examinandos nonnullos Syriacos libros de ratione formuliſque precandi. Cœtui præerant tres inſigni eruditione præditi Cardinales, ſcilicet Octavius Bandinus, Robertus Bellarminus, & Alexander Urſinus. Hic autem Rancatus tot tantaque ingenii ſpecimina exhibuit, ut omnibus ſtupori eſſet, ac præcipuè Bellarmino, qui tanti eum faciebat, quanti ejus ætatis neminem. Exinde cœptus eſt adhiberi ad maximas Eccleſiæ curas, & ſuper ipſis ſententiam rogari, regnantibus Gregorio XV., & Urbano VIII. Ab hoc primùm adſcitus eſt cum aliis peritiſſimis Viris ad verſionem Vulgatæ latinæ in Arabicum Idioma, & in arduo Opere diu præ ceteris inſudavit noſter Hilarion. Hinc Sancti Officii Qualificator renunciatus, diligentiam, ſcientiam, prudentiamque ſuam Orbi toti mirè probavit. Quare ad extraordinarias Sacræ Theologiæ Controverſias, quæ ſæpè intercurrebant, ab Eminentiſſimo Franciſco Barberino aſſiduè vocabatur, & Abbas Monaſterii S. Crucis in Jeruſalem, Urbano id jubente Pontifice creatus eſt. Verùm cùm non modò ſcientiarum gloriâ, ſed etiam ſanctimoniæ famâ inclareſceret Rancatus, ipſi demandata eſt ab eodem Urbano provincia luſtrandi cum cenſorio munere Camaldulenſem Eremum ſitam in jugis Appennini. Paucos etiam poſt annos præfuit eorumdem Patrum Camaldulenſium Comitiis generalibus. Capitulo quoque generali Patrum Auguſtinianorum, qui Excalceati dicuntur, præſedit loco Eminentiſſimi Cardinalis Pallotti, ejus Ordinis Protectoris, graviſſimis aliò curis diſtenti. Primus poſtea Sacræ Rituum Congregationis Conſultor inſtitutus eſt ab Urbano, & mortuo Ulpiano Ulpio inter S. Officii Conſultores adlectus. Quin inter Prælatos Apoſtolicæ Viſitationi præpoſitos numeratus, & decedente Buccabella Auditore Rotæ, qui erat à Secretis Congregationis Cardinalium ſuper Eccleſiæ Britannicæ negotiis, in ejus locum ſuffectus eſt. Cùmque Viſitatores Apoſtolici Innocentio X. multi in Urbe graveſque eſſent, ipſe nullo vacante loco, inter eos extra ordinem eſt conptatus: quod tertium ei maxima cum laude contigit ſub Alexandro VII. In ea autem celeberrima, quæ Innocentii tempore de Janſenii erroribus Congregatio fuit inſtituta, Hilarion primas inter Theologos tenuit, & Suffragii prærogativam tulit. Illud ſummæ vertendum eſt laudi, quod Hilarionis ſententia in qualibet quæſtione vim apud omnes haberet, ponduſque præjudicii. Fuit etiam Hilarion Procurator Generalis ſuæ Congregationis in Urbe: fuit & Præſes, & mirum eſt quantum ſemper Ciſtercienſi Ordini profuerit. Una ei defuit proſpera valetudo. Contraxit quippe ex nimia contentione ſtudendi, dicendi, & diſputandi hypocondriacos primùm morbos, deinde Podagram, & Chiragram, quæ eum ſemper vexabat, & interdum ſcribendi uſum auferebat. Patebant tamen illius fores conſultantibus, nam ad eum graviores illuſtrioreſque cauſæ afferebantur. Raro exibat dies, quin ad eum aut Cardinalis, aut Orator, aut Princeps vir aliquis veniret. Nemo ferè fuit Catholicus in Europa Princeps, qui eum aut per Litteras non ſalutaret, aut per ſuos Oratores non conſuleret. Ipſæ integræ, ſeveræque Reſpublicæ, Patrum Conſiliis abundantes, ſæpe eum de domeſticis, & graviſſimis rebus conſuluerunt. Quodque in primis animadvertendum, ipſimet Pontifices Romani, viva fidei oracula, Hilarionem frequenter ad ſe vocare, ſua ei ſeorſa aperire, & judicium ſuper graviſſimis cauſis poſcere, eumque dicentem audire, & dicentis probare ſententiam ſingulari in eum dignatione voluerunt. Et quidem Alexander VII. multum eo utebatur, ſæpe ad ſe venire jubebat, & cum voluptate audiebat, detinebatque apud ſe diu, atque magna cum ſignificatione benevolentiæ dimittebat. Inclytus ſanè antiquitatis amator fuit Rancatus, & novitatis oſor acerrimus. Donata ſibi à Catholico Rege congiarii ſacri nomine millia octo aureorum ex integro Monaſterio Sanctæ Crucis ad expenſas extructionis Eccleſiæ, & Domeſticos paratus aſſignavit. Graviſſimo correptus morbo, octoginta integros dies cum ipſo luctatus eſt, & incredibili pietate mortem ſubiit, inter Suorum S Crucis in Jeruſalem (quod quidem Monaſterium tunc Abbas moderabatur) Cœnobitarum manus animam reddens, anno MDCLXIII. die XVII. Aprilis: annos natus LXIX. menſes ſeptem, dies quindecim. Tertio poſt obitum die in Cœnobii ſui Eccleſia ſolemni pompa ipſi juſta perſoluta ſunt, univerſa penè Urbe, ac ex omnium ordinum Viris, ac Prælatis adſtantibus. Funebrem Orationem habuit diſertiſſimus P. Franciſcus Macedo, Luſitanus, Minoris Obſervantiæ Lector Jubilatus, quæ *Romæ* quoque edita eſt typis *Philippi Mariæ Mancini*. Tandem in ſubterraneo S. Georgii Sacello conditus eſt ſub hac Inſcriptione:

X P Ω

PRIMOGENITO MORTVORVM

H. S. E.

D. HILARION RANCATVS

MEDIOLANENSIS MONACHVS CISTERCIENSIS

HVIVS COENOBII ABBAS

ET TANTVM NON AVCTOR

PIETATE DOCTRINA LINGVARVM PERITIA

INSIGNIS

SALMANTICAE ERVDITVS ROMAE INNOTVIT

IN CONGREG. S. OFFICII AC SACRA RITVVM

CONSVLTOR

CONGREG. SVPER ECCLESIA BRITANNIAE A SECRETIS

SVI ORDINIS PROCVRATOR AC PRAESES GENERALIS

CAMALDVLENSIS EREMI VISITATOR

IN EIVS FAMILIAE COMITIIS GENERALIBVS PRAEFVIT

IN RECOGNITIONE LIBRORVM SYRIACORVM

VERSIONE ARABICA BIBLIORVM

EXPLICATIONE CONTROVERSIARVM FIDEI

QVINQVE SVMMIS PONTIFICIBVS

PAVLO V. GREGORIO XV.

VRBANO VIII. INNOCENTIO X.

ALEXANDRO VII.

EXIMIE PROBATVS

VIXIT ANNOS LXIX.

OBIIT XVII. APRILIS AN. MDCLXIII.

CONGREG. ORD. CIST.

OFFITII ERGO H. EI M. P.

Hanc porrò Inſcriptionem antequam lapidi incideretur, Alexander VII. Pontifex Maximus, non tam legere voluit, quàm etiam nonnullis ſuo marte additis, ac propria manu ſcriptis, illuſtriorem reddere. Juvat autem hîc aliqua oculis ſubjicere, quæ Macedo in citatâ Oratione protulit, ubi inter reliqua pag. 12. hæc habentur: „ Equidem in clariſſimam Ciſtercienſem „ Familiam mentis oculos conjiciens, & quos illa „ multos, & præclaros doctrinâ, & religione Viros „ tulit, memoriâ repetens, illud confirmo, uno ex„ cepto Bernardo, divino, planè, & extra omnem „ comparationis aleam poſito, paucos eam in tanta „ multitudine pares Hilarioni noſtro tuliſſe, ſupe„ riorem neminem. „ Animadvertendum quoque illud eſt, quod pag. 11. & 12. ait: „ Verùm cùm „ tam multa, tamque præclara ſcripſiſſet, nihil ta„ men typis mandavit; cujus mihi rei cauſas inqui„ renti occurrunt duæ: altera, quod ei graviſſimis „ ſemper curis occupationibuſque diſtracto, ad eden„ da opera otium non fuit: altera, quod cùm ea, „ quæ ſcribebat, ſecretiora, & ſacratiora eſſent, „ non licuit publici juris facere &c. „ Scripta hujus Doctiſſimi Viri non tantum nos vidimus Voluminibus

A XXXVI. comprehenſa in fol. in Bibliotheca Monachorum Ciſtercienſium D. Ambroſii hujus Urbis, verùm & alia quoque ab Abbate Franco Ferrario, de quo jam egimus, collecta, necnon apud Suos in Oppido Caravagii diligentiſſimè cuſtodita, quæ perattentè deſcripta hîc voluimus, ut infra:

Vol. I. pagg. 615. conſtans, hæc continet

I. De varia Pontificis electione; ad Onuphrium Panvinium, cum reſolutione variarum Quæſtionum de eadem materia.

II. De prærogativa Patriarchalium Sedium Romanæ, Alexandrinæ, & Antiochenæ.

III. De redditibus Eccleſiaſticis.

IV. De Matrimonii indiſſolubilitate, atque diſpenſatione.

Vol. II. pagg. 688. continet

B V. Examen Controverſiæ de Conceptione B. M. V. cum Teſtimoniis Sacræ Scripturæ, & Sanctorum Patrum.

Litteræ Regis Hiſpaniarum ad Auctorem, cum aliis Documentis, pro cognitione ſtatus prædictæ Controverſiæ ab Auctore, inſtante Rege, agitatæ coram Summo Pontifice, & Sacra Congregatione.

Vol.

Digitized by Google

Vol. III. pagg. 500. continet.

VI. De Efficacia Divinæ Gratiæ contra Janſenium; examinatur Doctrina Antonii Arnaldi, cum variis librorum Cenſuris in eadem cauſa; coram Summo Pontifice, & Sacra Congregatione.

Vol. IV. pagg. 507. continet.

VII. Confutatio libri Janſenii Yprenſis Epiſcopi, cui titulus *Auguſtinus*, unà cum Epiſtola Joannis Bollandi contra Janſenium, necnon Oratione DD. Pariſienſium in Cauſa V. Propoſitionum de Gratia coram Pontifice habita die XIX. Maji MDCLIII. additis Bullis, Decretis, Epiſtolis, atque Documentis ad eam Controverſiam ſpectantibus.

Vol. V. pagg. 532. continet.

VIII. Varia circa præcedentiam inter Conſultores S. Officii Romæ: de præcedentia Inquiſitorum, & de Dignitate Abbatiali, aliaque ad Officium S. Inquiſitionis pertinentia.

Vol. VI. pagg. 602. continet.

IX. Animadverſiones ad Liturgias favore Euchologii Græcorum; nonnulla etiam pertractantur circa unionem Eccleſiæ Græcæ, aliarumque Schiſmaticarum cum Romana.

Vol. VII. pagg. 652. continet.

X. Caſus plures pro Evangelica prædicatione in Imperio Sinenſi, & Japponenſi, qui examinantur, & reſolvuntur.

XI. Diſcutiuntur etiam plura ad Hæreſim Neſtorii, & aliorum Orientalium Hæreticorum ſpectantia.

XII. Diſſertationes duæ circa Verſiones Bibliorum in linguas Orientales.

XIII. Cenſuræ variorom librorum tam Hebræorum, quàm Armenorum.

Vol. VIII. pagg. 426 continet.

XIV. Grammatica Syriaca, & Arabica, necnon Lexicon Arabicum, & Syriacum.

XV. Varia ad Monaſterium Charævallenſe ſpectantia.

Vol. IX. pagg. 551. continet.

XVI. Quæſtiones ad Regulares pertinentes, præcipuè in materia Contractuum, cum earumdem Reſolutionibus.

XVII. Cenſuræ variorum librorum in eadem materia.

Vol. X. pagg. 534. continet

XVIII. Notæ in Regulam S. Benedicti, atque plura ad Monachos Ciſtercienſes pertinentia, unà cum variis Privilegiis, atque Decretis Summorum Pontificum ad eumdem Ordinem ſpectantibus.

XIX. De Correctione, & uſu Breviarii Ciſtercienſis.

Vol. XI. pagg. 565. continet.

XX. Tractatus in pr. part. D. Thomæ.

XXI. Miſcellanea varia, inter quæ Inſtructio pro Comite Carolo Archinto Senatore Mediolanenſi ad Dietam Germanicam pro Rege Catholico deſtinato, ab Auctore, jubente Pontifice, compoſita. De ea in Archinto jam diximus.

XXII. Cenſuræ diverſorum librorum.

XXIII. Relationes variarum Provinciarum pro Congregatione de Propaganda Fide.

XXIV. Quædam ad Præmonſtratenſes, Carmelitas, Cœleſtinos, alioſque Ordines Regulares ſpectantia.

Vol. XII. pagg. 512. continet.

XXV. Documenta pro Canonizatione F. Andreæ Popoli Ordinis Minimorum, B. Felicis Capuccini, Glicerii Landriani Mediol., B. Staniſlai Koſtkæ, aliorumque plurium.

Vol. XIII. pagg. 509. continet.

XXVI. Alia Documenta pro Canonizatione aliorum Beatorum, inter quos B. Gregorii Vicecomitis Papæ X. Joannis à Capiſtrano, & Alexandri Sauli.

Vol. XIV. pagg. 515. continet.

XXVII. Alia Documenta pro Canonizatione aliorum, præcipuè B. Mariæ Magdalenæ de Pazzis, Franciſci Borgiæ, & Philippi Benitii.

XXVIII. Diſſertatio de Adventu S. Jacobi Apoſtoli in Hiſpaniam.

XXIX. Alia pro Correctione Breviarii Romani, &c.

Vol. XV. pagg. 573. continet.

XXX. Tractatus de Juramento fidelitatis Regi præſtando.

XXXI. Plura ad Eccleſiam Anglicanam ſpectantia.

XXXII. De Epiſcopis Angliæ.

Vol. XVI. pagg. 578. continet.

XXXIII. De Facultate Miſſionariorum in Anglia, cum Viſitationibus Auctoris, jubente Pontifice, in eodem Regno factis.

Epiſtolæ Gregorii Panzani Commiſſarii Apoſtolici in Anglia, partim ad Auctorem, partim ad alios Curiæ Romanæ.

Vol. XVII. pagg. 531. continet.

XXXIV. Viſitatio Monaſterii S. Pudentianæ in Urbe, aliaque ſpectantia ad Reformationem Camaldulenſium in Hetruria; Auctor tunc erat annorum XXXIII.

Vol. XVIII. pagg. 550. continet.

XXXV. Conſultationes variæ pro negotiis Ordinis Ciſtercienſis, cum pluribus Epiſtolis ad idem attinentibus.

Vol. XIX. pagg. 528 continet.

XXXVI. Varia Examina pro Congregatione Ciſtercienſium Lombardiæ.

XXXVII. Viſitationes Monaſteriorum quorumdam.

XXXVIII. Tractatus de reverentia Templis debita.

XXXIX. Conſultationes variæ.

Documenta pro Auctoris Vita.

Varia Elogia in ejus commendationem tam Italica, quàm Maronitica lingua conſcripta Academiæ Induſtrioſorum Montis Oliveti Majoris.

Index ipſius Bibliothecæ, in quam pluſquam tria millia Codicum intulerat, inter quos eminent variæ Editiones Bibliorum rariſſimæ, aliæque MSS. quas inter una linguâ Syriacâ, duobus magnis Voluminibus, alia Arabica, alia Antiochena, alia Alexandrina. Plurima Miſſalia, atque Breviaria Maronitarum, & Syrorum Manuſcripta, ſicuti & vetuſtiſſimum Miſſale Ambroſianum, aliud Carmelitarum, atque Ciſtercienſe, & variarum Hiſpaniæ Eccleſiarum: Conſtitutiones ferè omnium Ordinum Regularium. Legi etiam inter alios MSS. Codices hujus Indicis Jo. Petri Puricelli Appendicem ad Horatium Landum de Senatu Mediolanenſi, de quo jam in Puricello diximus.

Vol. XX. pagg 490. continet.

XL. Tractatus de Juſtitia, & Jure.

XLI. De Incarnatione.

XLII. Variæ Diſſertationes, inter quas una de Sanctis Gervaſio, & Protaſio.

Vol. XXI. pagg 480. continet.

XLIII. Alvari de Ocha libellus contra Pontificiam Poteſtatem, cum Auctoris Cenſuris.

XLIV. Diſſertatio an Papa ſit ſupra Concilium.

XLV. De Forma Baptiſmi Chaldæorum, Neſtorianorum, aliorumque Hæreticorum ad ſinum Eccleſiæ convolantium.

XLVI. Aliæ Cenſuræ librorum variorom.

XLVII. Varia ad Religionem in Anglia pertinentia.

Vol. XXII. pagg. 550. continet.

XLVIII. Conſultationes nonnullæ ad Ordinem Ciſtercienſium ſpectantes, cum Privilegio Tadonis Archiepiſcopi Mediolanenſis favore Abbatiæ Sancti Ambroſii Majoris, anno DCCCLXVI.

Bullæ, & alia ad Monaſterium Morimundi pertinentia.

XLIX. Cenſuræ variarum propoſitionum.

Vol. XXIII. pagg. 365 continet.

L. Epiſtolæ octo Monachorum Ciſtercienſium Galliæ ad Auctorem, cum ejuſdem reſponſis.

LI. Variæ Viſitationes Monaſteriorum ejuſdem Ordinis.

Vol. XXIII. XXIV. XXV. XXVI. & XXVII. continent.

LII. Epiſtolæ num. MLXIV. variorum ad Rancatum, & ejuſdem ad varios. Plures verò ſunt Alexandri VII. Summi Pontificis, Leopoldi Cæſaris, Philippi IV. Hiſpaniarum, Uladiſlai IV Bohemiæ, Joannis Caſimiri Poloniæ Regum, plurimorum Cardinalium, & Præſulum, atque Eruditorum, nempe Lucæ Vadinghi, Theophili Raynaudi, Joannis Morini, &c.

Vol. XXVIII. XXIX. XXX. & XXXI. continent.

LIII. Repertorium Univerſale: primum Vol. conſtat pagg 429. ſecundum 480. tertium 658. quartum 398 ſingulis annexus eſt Index.

Vol. XXXII. & XXXIII. continent.

LIV. Repertorium Scripturale: pagg. 1028. cum Indice.

Vol. XXXIV. pagg. 738. continet.

LV. Auguſtinus, ſive Repertorium de Gratia. Opus verè aureum.

Vol. XXXV. continet.

LVI. Nomenclator Syriacus.

Vol. XXXVI. continet.

LVII. Repertorium Theologicum ex D. Thoma.

Hæc omnia ſunt in ſupradicta Bibliotheca Snorum Mediol. ſequentia verò ſunt in Bibliotheca Catavagii, ut diximus, inter MSS. Franchi Ferrarii.

LVIII. Annotationes in L. Cum Vir. 31. Cod. ad L. Juliam de Adulteriis. MSS

LIX. Cenſuræ ad Vitam S. Auguſtini Auctore P. Joanne Riccio Soc. Jeſu.

LX. Vota Sacræ Congreg. pro Dubiis Miſſionariorum, cum Notis Hilarionis noſtri.
LXI. Cenſura d'una Predica, che pare a favor di Gianſenio.
LXII. Cenſura ad Doctrinam Arabicam Roberti Bellarmini.
LXIII. Cenſura ad Calvinum de Inſtitutione Chriſtianæ Religionis, Cap. XVII. quod eſt de Sacramentis.
LXIV. De Scientia Dei Tractatus.
LXV. Annotationes in librum D. Hieronymi de Auxiliis.
LXVI. Nova Europæ Deſcriptio.
LXVII. Mandragora quid ſit.
LXVIII. De Linguarum, ac Vocabulorum variatione.
LXIX. Votum pro Pontificatu Alexandri VII. in Conclavi habitum.
LXX. Italorum infamiæ nota apud Gallos.
LXXI. Quomodo Regulares ab eorum regulis differant.
LXXII. De obligatione Commemorationis B. Mariæ.
LXXIII. De ſanctitate Ordinis Ciſterciensis, anno MCCXL.
LXXIV. De Divo Beltramo Abbate Cerreti.
LXXV. De quibuſdam Clericis ſanctitatem ſimulantibus.
LXXVI. Quomodo citetur Jus Canonicum.
LXXVII. De Mammea Imperatrice Alexandri Severi matre.
LXXVIII. De uſu Calceamentorum clavis ferreis confixorum.
LXXIX. Ad Illud Lucæ Cap. II. *Et erat ſubditus illis*.
LXXX. Ad Laminas Granatenſes.
LXXXI. Ad Monaſticum Ciſtercienſe Animadverſiones.
LXXXII. De Scriptoribus Eccleſiarum Mediolani.
LXXXIII. Notæ de Cardinalibus Titularibus Sanctæ Crucis in Jeruſalem.
LXXXIV. De Privilegio Abbatis Ciſtercienſis, & quatuor primorum Abbatum conferendi Subdiaconatum, & Diaconatum.
LXXXV. Encœniare quid ſit.
LXXXVI. Utrum Regulares extra Clauſtra poſſint validè confiteri Confeſſario.
LXXXVII. Additiones, & Poſtillæ ad Ciacconium de Cardinalibus in Tom. I. & II.
LXXXVIII. Paradoxus homo quis ſit.
LXXXIX. De Monaſterio, & Abbatia Charævallis Mediolani.
XC. Euchariſtiam ſumere per ſemetipſum an liceat.
XCI. An Sacerdos, qui tenetur ex ſtipendio ad ſolam præſentiam, poſſit aliud ſtipendium accipere pro Sacrifitio.
XCII. Super uſufructu Bonorum Religioſo per Summum Pontificem collato non habenti proprietatem.
XCIII. Diſtinctio Juris, & Facti pro Janſenio.
XCIV. Acta Capitularia, & Viſitationis habita Parmæ annis MDCXXXVI., MDCXXXVII., MDCXLV., & MDCLIX.
XCV. Acta Capitularia habita Ferrariæ annis MDCXXXVIII., & MDCXLVIII.
XCVI. Acta in Monaſterii Sancti Ambroſii Mediolanenſis Regimine MDCXXXIX.
XCVII. Acta in Monaſterio Charævallenſi MDCXL., & MDCLIX.
XCVIII. Acta in Monaſterio Florentiæ MDCXLI.
XCIX. Iſtruzione al Preſidente del Capitolo di Calabria l'anno MDCXLVI.
C. Epiſtola ejuſdem typis edita, extat inter Antonii Arnaldi Epiſtolas Tom I pag. 359. ſcripta die XXIX Octobris MDCLXI., in qua deſiderium explicat, quod idem Arnaldus Conſtitutionibus Pontificiis aſſenſum præſtet, hujuſque characterem, & motiva, quibus in parte Janſenii detinebatur, exponit.

Exercitium Spirituale à Fidelibus Orientalibus amplectendum, & frequentandum, à quodam Religioſo Obſervantiæ Strictioris Sancti Franciſci, ad Abbatem D. Hilarionem Rancatum, impreſs. in 8. in quo ipſe dicitur verſatiſſimus in Linguis Arabica, Chaldaica, Syriaca, Græca &c. Liber eſt totus Arabicus.

Indicem omnium MSS. quos Auctor noſter poſſidebat, collegit Vol. I. in fol. P. Abbas Don Francus Ferrarius Mediolan. anno MDCCVI.

In mentem venerat Clariſs. P. Mazzucchello Acta, & Scripta tanti Viri recenſere, ſed morte præventus id perficere minimè potuit; nobis itaque beneficio, humanitateque P. Magiſtri Georgii, alibi meritò laudari, & ex Schedis ſupradictis Mazzucchellianis datum eſt nunc primùm Auctorem iſtum celeberrimum inter Mediolanenſes, magna cum voluptate, litterariæ Reipublicæ exhibere.

A

MCCCXCIV.

RAPHAEL.

RAphaël Mediolanenſis, cujus cognomen deſideratur, atque parentes ignorantur, perfectioris vitæ deſiderio flagrans Congregationem Feſulanam S. Hieronymi nuncupatam, amplexus eſt. In hujuſmodi piorum hominum Cœtu laudabiles præſetulit mores, & religioſo Viro digniſſimos; cumque ſacra præſertim eruditione ornatus eſſet, ad animarum ſalutem curandam ſe convertit Opere conſcripto inferiùs laudando. Tempus quo fuit in vivis nemo indicavit. Cùm tamen ea Congregatio ab Eugenio Papa IV. ſub Regula S. Auguſtini anno MCCCCXL. die VIII. Junii fuerit confirmata, non ante eum annum vixiſſe videtur.

B

Habemus illius Aſceticum librum hoc titulo:

I. Regola di Penitenza. Editum fuerit nec ne, quis novit? Moriggia enim & Picinellus, è quibus hæc hauſimus, omninò ſilent.
Videndi citati Moriggia lib. III cap. 18. Nobil. Mediol. & lib. I. cap 59. Hiſtor. Mediol. atque ex eo Picinellus in Athenæo pag. 478.

C

MCCCXCV.

RAPHAEL alter.

ALter nunc proferendus eſt Raphaël Mediolanenſis Sacri Carmelitarum Ordinis, in Mantuana Congregatione Alumnus. Cognomen ejus nobis eſt ignotum, nam vetuſto Aſcetarum more, illud in Religionis ingreſſu depoſuit, deinceps à Mediolano tantummodò nuncupatus. Vir fuit & vitæ ſanctimonia, & doctrinæ laude inſignis, & poſt minora inter Suos officia, pro Obſervantibus Carmelitis primùm an. MCCCCXXIX. mox iterùm an. MCCCCXLIV. in Romana Curia Procuratoris Generalis munus exercuit. Hoc expleto, cum litteris vacantium Alumnorum ſtudiis plurimùm profuturus eſſe à Majoribus cenſeretur, anno MCCCCLII. in Delphinatum miſſus eſt, atque in Cœnobio Girundæ (ubi prima Congregationis Mantuanæ prædictæ fundamenta à Thoma Conecto jacta fuere) in Diœceſi Sedunenſi inter Alpes ſito, Regens præfuit. Hæc de præclaro Viro novimus ex ſuæ Congregationis Scriptoribus, reliqua ad ipſum ſpectantia nemo ſignificavit.

D

Opera illius ſic inſcripta reperimus:

E

I. In Libros Ariſtotelis de Phyſico auditu Commentarius integer. MS in fol. juſtæ molis. Extat in Bibliotheca Conventus S. Joannis ad Concham hujus Urbis.
II. In ejuſdem libros de Cœlo Commentarius. MS. in fol. Ibid.
III. De Anima. MS. in fol. ut ſupra.
Laudatur à Vagho in Comment. ſuæ Congreg. Mant. pag. 112.

MCCCXCVI.

MCCCXCVI.

RAPHAELLIUS HIERONYMUS.

Hieronymus Raphaëllius Mediolanenſis initio ſuperioris Sæculi floruit, atque in Oppido Parabiaghi XIV. ab hac Metropoli lapide, ad Occidentem plagam ſito, Coadjutoris in animarum curatione munus exercuit. Hic ſecum recogitans notiſſimam illam pugnam, quæ anno MCCCXXXIX. die XXI. menſis Februarii inter Actium, atque Leodriſium Vicecomites de Metropolis hujus Dominio contendentes accidit, cùm Sanctus Mediolanenſium Patronus, & Catholicæ Eccleſiæ Doctor clariſſimus Ambroſius minax in hoſtes apparuiſſe perhibetur; optimam ſe rem facturum arbitratus eſt, ſi veram tanti eventus hiſtoriam vulgaret. Quocirca plura ad Opus illud concinnandum congeſſit, Carmina ſcilicet Italica Gaſparis Vicecomitis de bello ipſo conſcripta (de quibus & nos ſuo agemus tempore) Orationes quoque, Lectiones, Præfationes, aliaque id genus in Breviariis, Miſſalibuſque vetuſtis Ambroſianæ Eccleſiæ inſerta, & quæ S. Caroli Cardinalis Archiepiſcopi juſſu in eorundem reformatione ſublata ſunt, atque demum varia monumenta marmori inciſa, & ad hanc uſque diem in Eccleſia Sancti Ambroſii, cui cognomen de Victoria, loco ipſo condita, ubi prœlium accidit, ad poſteritatis memoriam ſervata.

Ex his Opus ſuum condidit inſcriptum:

I. La vera Iſtoria della Vittoria qual ebbe Azzo Viſconte Prencipe di Milano l'anno MCCCXXXIX. nel dì XXI. Febraro in Parabiago contro Lodriſio Viſconti, ſcritta da Girolamo Rafaelli Coadjutore Curato di Parabiago. *Milano, per Giacomo Maria Meda*, 1609. in 8.
Citatur à Puricello in Diſſertat. Nazar. cap. 54. num. 15.

MCCCXCVII.

RASINUS BALTHASSAR.

Balthaſſarem Raſinum Mediolanenſem, Equitem Auratum, Ambroſii filium, pluribus de cauſis medium fermè Sæculum XV. ſuſpexit. Magna enim in eo fuit Cæſarearum, Pontificiarumque legum perities, in queis laureâ meruit honeſtari. Moralem quoque Philoſophiam ſic calluit, ut ad eam ſimul cum Rhetoricæ præceptis auditoribus prælegendam primùm in publica Mediolanenſi Academia anno MCCCCXLVIII. deinde in Archigymnaſio Ticinenſi ab anno MCCCCL. ad MCCCCLXVIII. electus fuerit. Ibi dum profiteretur quantùm excelleret in Oratoria facultate ſatis oſtendit elegantiſſimâ illâ Oratione, quam paulò poſt memorabimus. Et quidem plures alias ab eo compoſitas, publiceque dictas memorat Creſcentius in Amphitheatri ſui MS. parte II. quæ, ut millies ferme jam ſcripſimus, ſervatur in Bibliotheca fratrum Marchionum Vicecomitum, ſed miſerè periiſſe ſuſpicamur, unam hanc ſi excipias. Terris ſublatus VI. Kal. Novembris præfati anni MCCCCLXVIII. apud Prædicatores in Templo Sancti Thomæ Papiæ tumulatus fuit, his Carminibus Sepulcbro impoſitis, quæ Sæculum ipſum redolent.

ELOQVII PRINCEPS MILES IVRISQVE PERITVS
RASINVS IACET HIC BALTHASSAR ATQVE COMES.
OBIIT DIE XXVII. OCTOBRIS MCCCCLXVIII.

Eruditus ejus labor hunc præfert titulum:

I. Oratio de celeberrimis Franciſci Sfortiæ Liguriæ Ducis laudibus, Ticinenſem apud Academiam in ſacro D. Franciſci Delubro feliciter habita. Extat MS. in Biblioth. Vaticana Cod. 1807. & ibidem inter MSS Reginæ Suecorum Cod. 1876. quemadmodum etiam in Laurentiana Medicea Plut. 13. Cod. 14.
Hujus Scriptoris mentio eſt apud Franciſcum Philelphum in Epiſtolis ſub ann. MCCCCLII. Antonium Mariam Speltam in Epiſc. Papienſ. pagg. 416. & 417. ad annum MCCCCL. & amiciſſimum Sitonum noſtrum in Epiſtola ſua appoſita ad Opus de Scripi. Medicis Mediol. Bartholomæi Curtii pag. 284. & in Schedis.

MCCCXCVIII.

RASIUS JOSEPH.

Joſeph Raſius Mediolanenſis Vir fuit eruditione præſertim Eccleſiaſtica celebris Sæculo mox elapſo. Nam cum Clericali militiæ adſcriptus eſſet, minoraque ſtudia peregiſſet, Theologiæ ſcita ſic pervolutavit, ut in ea Facultate lauream fuerit aſſecutus. Mox ob eam, qua præditus erat, Ambroſianæ Eccleſiæ Rituum peritiem, dignus habitus eſt, ut ad Ceremoniarum in Metropolitana Baſilica Magiſtri Officium aſſumeretur. Ejus doctrinam optimè perſpectam habens laudatiſſimus hujus Eccleſiæ Præſul Cardinalis Cæſar Montius, cùm anno MDCXLVII. Breviarii Ambroſiani reformationem aggreſſus eſſet, & Congregationem eruditiſſimorum Virorum inſtituiſſet, quibus hujuſmodi provinciam demandavit, inter eos ſedere juſſit Raſium noſtrum, cui Collegæ fuerunt Franciſcus Turrius Archiepiſcopalis Vicarius Generalis, Antonius Ruſca Metropolitanæ Præpoſitus, Antonius Buſſola Pœnitentiarius Major, Gabriel Pionnius, atque Franciſcus Dardanonus Canonici Ordinarii; Joannes Baptiſta Corneus Lectorum Primicerius, & Chori Magiſter, Joannes Paulus Mazzucchellus è quatuor Maximi Templi Parochis unus, Gaſpar Gattus Ambroſianæ, Carolus Ghioldus Nazarianæ Baſilicarum Canonici, Joannes Petrus Puricellus Laurentianæ Archipresbyter, demumque Joannes Petrus Quadrius Congregationis Oblatorum per id tempus Præpoſitus, quorum ferè omnium Nomina Collectionem hanc noſtram exornant. Neque verò hac tantùm in ſparta laudabilem ſe præbuit Scriptor noſter, at aliis quoque de cauſis commendatur, nimirum ob morum pietatem, & Opus, quod vulgavit

Hoc titulo:

I. Joſephi Raſii S. T. D. & Eccleſiæ Metropolitanæ Mediolanenſis Cœremoniarum Magiſtri variæ Allegationes Juriſdictionales, ac Præcedentiæ Eccleſiaſticæ. *Mediolani, apud Impreſſ. Archiep.* 1645. in fol.
Laudatur à Jo. Petro Puricello in Diſſert. ſua Nazariana cap. 1. pag. 3. atque à Sitono humaniſſimo in Schedis.

MCCCXCIX.

A

MCCCXCIX.

RASTELLUS ALPHONSUS MARIA.

ALphonſus Maria Raſtellus Alphonſi Doctoris Phyſici filius, natus eſt Mediolani, & Congregationem Clericorum Regularium Barnabitarum ingreſſus, anno reparatæ Salutis noſtræ MDCXLVI. in ipſa profeſſus eſt, ubi non mediocrem nomini ſuo laudem comparavit; nam Vir præſtantiſſimi ingenii in Scholis Arcimboldiis Philoſophiam docuit per triennium, ſuiſque Alumnis Theologiam è ſuggeſtu tradidit. Ad ſacras Conciones diſſeminandas converſus per duodecim vices plaudentibus omnibus hoc egit. Dum Utini idem munus perageret, præclariſſimi ejus Urbis Cives ſingulari ejus dicendi vi allecti ſtatuerunt erudiendæ Juventutis curam Clericis Regul. ejus Inſtituti tradere, quibus è Mediolano vocatis numero VII. ipſe Raſtellus Rector præfuit. Prælo dedit plures Orationes Panegyricas, obiitque in Collegio S. Barnabæ Mediolani.

B

Ex his tamen has tantum invenimus:

I. Panegirici per la Santiſſima Sindone, per S. Gaudenzio Veſcovo di Novara, per S. Antonio di Padova. *Novara, appreſſo Lodovico Monta*, 1662. in 4.
Ita a Suis.

C

MCCCC.

RATAGGIUS AMBROSIUS.

AMbroſius Rataggius ex honeſta Mediolanenſi familia natus, vitam Monaſticam in Ordine Ciſterciensium profeſſus eſt anno redempti Orbis MDCLXXIII. Romæ Philoſophicis, atque Theologicis ſtudiis eruditus, in patriam reverſus, in Foro tam Eccleſiaſtico, quàm Sæculari verſatiſſimus evaſit. Demum Abbas titularis obiit anno MDCCXXVII. Sequentes Codices MSS. reliquit, qui in Bibliotheca Monachorum S. Ambroſii Mediolani ſui Ordinis adſervantur. Et hi quidem ad Baſilicas hujus Metropolis vetuſtiſſimas pertinent, nam de ipſarum origine ſituque luculenter agit Scriptor diligentiſſimus, quemadmodum etiam de antiquo Parthenone S. Michaelis è regione Ambroſianæ Baſilicæ ad hæc uſque tempora ſuperſtite.

D

His notantur titulis:

I. Specchio naturaliſſimo, nel quale ſi comprende quali ſiano le vere Baſiliche fatte edificare da Porzio, e Fauſta Oldani, e da loro donate a S. Caſtriziano Arciveſcovo di queſta Città, l'una chiamata Porziana, e l'altra di Fauſta, come ſi vedrà in quale di queſte ſia ſtato ſepolto il Corpo del glorioſo S. Vittore Martire, detto il Moro, e quello di S. Satiro. MS. in fol. ſign. num. 157.

E

II. Diſſertazione del luogo, ove le ſagre Spoglie del glorioſo Martire della Cattolica Fede S. Vittore il Moro da S. Materno Veſcovo di Milano ſiano ſtate depoſitate. MS. in fol. ſign. num. 158.
III. Diſſertazione dell'origine della Chieſa, e Moniſtero di S. Michele ſopra il Doſſo di queſta Città di Milano. MS. in fol. ſign. num. 150.
Hæc vidimus apud Suos ut ſupra.

MCCCCI.

RAVENATINUS GEORGIUS.

PLures Mediolanenſes familiæ agnomen ſuum à variis Italiæ Urbibus hauſerunt, ut videre eſt ex hac etiam mea Bibliotheca, nempe Comi, ab Urbe Comenſi, illique de Florentia, de Laude, de Placentia, & hujuſmodi: Id quoque contigit in Ravenatinis, quorum Proavi ab Urbe Ravenna huc lares tranſtulere. Dubium igitur Clariſſimorum Quetif, & Eccard in Scriptoribus Ordinis Prædicatorum minimè admittendum eſt, ſcilicet utrum Georgius noſter fuerit Mediolanenſis, nec ne: nam Gentis Ravenatinæ adſunt adhuc nonnullæ ſepulchrales Inſcriptiones in variis Eccleſiis hujus Metropolis, in Collectione Archintea relatæ. De tribus Georgiis Mediolanenſibus ex Ordine Fratrum Prædicatorum jam egimus in Tom. I. Col. 676. ad quam Lectorem noſtrum remittimus. Inter ipſos enumeravimus noſtrum, qui domus Sanctæ Mariæ Gratiarum in Patria Alumnus fuit, Vir Sæculo XVI. ineunte clarus, Orator, Poëta, Philoſophus, Theologus, omnibus his nominibus illuſtris, magis autem Operibus, quæ ipſi tribuuntur,

Videlicet:

I. De Viris illuſtribus ſui Ordinis in Provincia Romana.
II. Opus Quadripartitum, quo Hiſtoriam Cœnobii Sanctæ Mariæ Gratiarum Mediolanenſis complexus eſt.
III. Dialogus cujus Interlocutores S. Dominicus, & S. Petrus Martyr, quorum eo pacto vitam deſcripſit.
IV. Tractatus de vita Cœnobitica.
V. Interlocutio mœſta ſuper novis, & inauditis rerum mutationibus.
VI. Apologia pro Bartholomæo Quarterio, qui impubes ordinem profeſſus erat.
VII. Quæſtio an impubes ante annum quintum decimum poſſit profiteri in Ordine Prædicatorum.
VIII. Carmen ad dictum Bartholomæum, qui ab Ordine defecerat, & ut redeat exhortatorium.
IX. Hymnus de Aſſumptione B. Virginis.
Videndi ſunt ſupradicti Quetif, & Eccard in Tom. II. Scipt. Ord. Prædic. pag. 42. aliique ab ipſis citati de eodem Ordine ſcribentes, inter quos Taegius, qui in P. II. Monumentorum ipſius Cœtus, aſſeruit ſupradicta Auctoris noſtri Opera ſervari in Bibliotheca Conventus S. Mariæ Gratiarum Mediolani, ſed cum aliis quampluribus miſerrimè evanuerunt. Voſſius de Hiſtoricis Latinis pag. 813. Poſſevinus in Apparatu Sacro, Maraccius in Bibliotheca Mariana P. I. pag. 482. Moriggia in lib. III. Nobil. Mediol. cap. 29. & tandem Picinellus in Athenæo pag. 211.

MCCCCII.

RAVERTA CAMILLUS.

CAmillus Raverta parentes habuit Fabricium Regium Feudatarium Caſtri & Oppidi Ovilliarum in Comitatu Alexandriæ, necnon Annam Luciam Simonettam nobiliſſimos conjuges; claruit Patriæ Decurio ab anno MDCVII. ad annum MDCXXI. quo deceſſit, & tumulatus fuit in Eccleſia SS. Petri, & Pauli de Glaxiate Mediolani, in Sepulchro erecto per D. Ambroſium Revertam ejuſdem Camilli proavum præſeferente hanc Inſcriptionem:

SEP. DOMINI AMBROSII DE REVERTIS
ET HAEREDVM SVORVM
QVI OBIIT DIE XI. DECEMBRIS MDIV.
VIXIT AN. LVII.

Quan-

Quantum Geometricâ facultate emicuerit ſatis declarat liber titulo ſequenti,

Videlicet:

I. Geometricum Problema ad lineas cuicumque rectæ datæ æquidiſtantes unica operatione, perſpectivæ beneficio inveniendas à Camillo Raverta Mediolanenſe, quo ad praxim nuper inventum. Geometrica autem ratione demonſtratum per Curtium Caſatum Mediolanenſem Mathematicarum publicum profeſſorem Mediolani. Cui adjectuntur aliquot non injucundæ praxes ad Provinciarum deſcriptiones valdè opportunæ ab ipſo Curtio Caſato excogitatæ, & geometrica ratione demonſtratæ. *Mediolani, per Pacificum Pontium, & Jo. Baptiſtam Piccaleam*, 1602 *in* 4.
Uberiorem hic damus Operis hujus titulum, quod tantùm indicavimus in Curtio Caſato.
Videndus Clariſs. Sitonus in Chron. Colleg. J. PP. art. 880. pag. 204.

MCCCCIII.

RAVERTA OCTAVIANUS.

OCtavianus Raverta Mediolanenſis (quem Ferdinandus Ughellus loco citando perperam Roveram cognominavit) & Poëſis Italicæ peritie, & ſacræ eruditionis merito, & Oratoriæ facultatis laude celebratur. Cùm Altaris miniſterio inter Clericos ſe mancipaſſet, ab Octaviano Maria Sfortia item Mediolanenſi, olim Laudenſis Eccleſiæ Epiſcopo, mox anno MDXL. ad Tarracinenſem Epiſcopatum translato, Coadjutor electus fuit. Ei defuncto ſucceſſit die XX menſis Novembris, anno Salutis noſtræ MDXLV. Magni habitus eſt à Julio III. Summo Pontifice, cujus Legatus extitit ad Helvetiorum Rempublicam. Id etiam præſtitit Pauli IV. nomine, cujus in Interregno Leoninæ Regioni præfectus eſt renunciatus. Illum quoque Pius IV. qui Concivem ſuum præclariſſimum noverat, ad Philippum II. Hiſpaniarum Regem miſit, apud quem elegantiſſima Oratione Apoſtolicæ Sedis jura tutari ſtuduit. Fama eſt, Pontificem Octaviano noſtro purpuram paraſſe, ſed fatum Pii Ravertæ tantum honorem eripuit. Obiit Præſul doctiſſimus in Hiſpania anno Redemptionis MDLXV. magnum poſteris ſui deſiderium relinquens.

Laudabilem ſe præbuit ob

I. Carmina plura Italica, quæ ſe vidiſſe in Collectionibus generalibus Sæculi XVI. teſtatur Creſcimbenius loco citando.
II. Oratio habita ad Philippum II. Hiſpaniarum Regem pro Apoſtolica Sede; laudatur ab Ughello mox promendo.
Agunt de Octaviano citati Ughellos Ital. Sacræ Tomo I. in Tarracinenſibus num. LXX. Creſcimbenius „ Comment. intorno alla Volgar Poeſia „ Tomo V. pag. 105. itemque Juſeph Betuſſi in Imaginibus Templi Joannæ Aragonenſis Italico ſermone conſcripti, a quo etiam Auctore introducitur loquens in Dialogo, quem de Ravertæ noſtri nomine nuncupavit. Editum eſt hoc Opus *Venetiis, apud Gabrielem Jolitum de Ferrariis*, 1545. *in* 8.

RAUL SIRE. V. RHAUDENSIS SIRE.

MCCCCIV.

RAYNERIUS ANTONIUS FRANCISCUS.

INter Poëtas optimi Sæculi decimiſexti ab omnibus meritò celebratur Antonius Franciſcus Raynerius Mediolanenſis, qui à Secretis extitit Cardinalis Verulani à Latere Legati in Urbe Placentina, deinde à Conſiliis Petri Aloyſii Farneſii, qui operâ Raynerii pacem cum Pontifice inſtituit, ſed & etiam ſponſalia inter Victoriam Farneſiam, & Urbini Ducem pepigit. Apud iſtum noſter ſe contulit poſt ſupradicti Petri Aloyſii infortunia ſatis nota. In Aula ejuſdem Urbini Ducis honorificentiſſimè habitus eſt donec Octavius Farneſius, necnon Margarita Auſtriæ Parmæ, & Placentiæ Duces apud ſe illum voluere, & inter charos eorundem ita extitit, ut in pluribus magni momenti negotiis Raynerio uſi fuerint. Mirum eſt, quod tot rebus politicis implicitus nunquam amœniora ſtudia reliquerit, ut videre eſt à Carminibus ſuis tam Latino, quàm Italico ſermone peregregiè compoſitis, inter quæ numerantur illa pro aſſumptione ad Pontificatum Julii III. qui inter ſamiliares nepotum ſuorum Poëtam noſtrum recenſuit. Annus verò, quo è vivis abierit, nobis incompertus eſt. Quæ ſcripſit interim diligentiſſimè indicamus, ut Lector infra videbit; plura verò ejuſdem Carmina in variis Collectionibus leguntur, nec afferere audemus, utrum ea ſæpiùs repetita fuerint. Onus hoc fortaſſe erit alicujus Collectoris, cui ea in unum recudere, ut optandum foret, in mentem veniret.

Hæc ſunt:

I. Cento Sonetti di Meſſer Anton Franceſco Raineri Gentiluomo Milaneſe, all' Illuſtriſſimo, ed Eccellentiſſimo Signor Fabiano da Monte. *Milano, per Gianantonio Borgi*, 1553. *in* 4. *ed in Venezia, per Gabriel Giolito*, 1554. *in* 12.
II. Alia Carmina Italica, vulgò *Sonetti*, præter ſupradicta, ad Varios, præcipuè Carolum Vicecomitem, Julianum Goſelinum &c. cum reſponſionibus eorumdem: extant in eodem libro.
III. Canzoni, Seſtine, Stanze, a Madrigali; extant ibidem.
Expoſitio, & Argumenta eorumdem Carminum per Hieronymum Raynerium fratrem, de quo infra dicemus, ibidem.
IV. Alia Carmina Italica, vulgò *Sonetti* num. L. extant in primo Volumine, cui titulus: „ Rime ſcelte „ di diverſi eccellenti Autori, raccolte dal Gio- „ lito. *Venezia*, 1562.
V. Alia num. XXI. ſunt in ejuſdem Collectionis Volumine II
VI. Alia num. XLIII extant in libro inſcripto: „ I Fiori „ delle Rime de' Poeti Illuſtri raccolti, ed ordi- „ nati da M. Girolamo Ruſcelli. *Luca*, 1729.
VII. Alia num. XXV. extant in Vol. II. inſcripto „ Scel- „ ta di Sonetti, a Canzoni de' più eccellenti Ri- „ matori d'ogni Secolo. *Bologna*, 1718.
VIII. Aliud Carmen Italicum, vulgò *Canzone*: extat ibidem.
IX. Carmina III. Italica, vulgò *Sonetti*, leguntur in libro „ Il Tempio alla Divina Signora Giovanna „ d'Aragona fabbricato da i più gentili ſpiriti. *Venezia*, 1565. *in* 8.
X. Epigrammata tria Latina; extant in eodem libro.
XI. Carmina varia Italica, vulgò *Stanze*: ſunt in primo Volumine libri, cui titulus „ Scelta di Stanze „ di diverſi Autori Toſcani, raccolte da M. Ago- „ ſtino Ferentilli. *Venezia*, 1584.
XII. Altiglia Comedia. *Mantova, preſſo il Ruffinelli*, 1550. *in* 8.
XIII. Carmen aliud Italicum, vulgò *Canzone*, in libro „ Ri- „ me di diverſi nobili Poeti Toſcani, raccolte „ da Meſſer Dionigi Atanagio lib. I. *Venezia*, 1565.
XIV. Le Pompe, Rime. *Milano*, 1553. *ed in Venezia, per il Giolito*, 1554. *in* 12.
XV. Carmina nonnulla ad ampliſſimum, & ſacroſanctum Cardinalium Cœtum pro Summo Pontifice deligendo. *Romæ*, 1555. *in* 4.
XVI. Carmina de Sanctiſſimi, & Beatiſſimi Pauli IV. Coronatione, extant in eodem libro.
XVII. Carmina alia Latina in Creatione Julii III. Pontificis Maximi; teſte Creſcimbenio loco citando.
XVIII. Carmina alia Latina extant in Tom. VIII. Carminum illuſtrium Poetarum Italorum. *Florentiæ, apud Tartinos, & Francos*.
In obitu ejuſdem compoſuit Carmen Italicum, vulgò *Sonetto*, Philippus Taſſinus, ad Philippum Binaſcum, in Collectione Affidatorum.
Leguntur ad ipſum Epiſtolæ tres Italicæ Claudii Tolomæi. *Venetiis*, 1572.
Ipſum laudant Creſcimbenius in libro „ Iſtoria della „ Volgare Poeſia Tom. I. pag. 372. & Tom. II. pag. 405. Antonius Maria Salvini in Vol. I. „ Di-

„ ſcorſi Accademici pag. 345. Annibal Carus in Tom. III Epiſtolarum pagg. 230. & 231. editionis *Patavinæ*. Ziliolus in Hiſt MS. Poëtarum Italorum, quæ ſervatur in Bibliotheca Aproſiana, Auctores Veneti Diarii Italici Tom. II. pagg. 108. & 397. P. Quadrius Soc. Jeſu in ſuo Opere inſcripto „ Storia, a Ragione d'ogni Poesia Vol. II. pag. 242., Iricus noſter in Hiſt. Typogr. Tridin., necnon Picinellus in Athenæo pag. 44.

MCCCCV.

RAYNERIUS HIERONYMUS.

Hieronymus Raynerius Mediolanenſis Poëta extitit non ignobilis Antonii Franciſci mox laudati coævus, & gentilis; cùmque hic, ut jam præfati ſumus, centum edidiſſet Italica Carmina vulgò *Sonetti*, gratam ſe eruditis rem facturum exiſtimavit, ſi cuique expoſitionem adderet. Spartam hanc diligenter perfecit Hieronymus, imò & propria quædam adjecit inferiùs memoranda. Hæc illa ſunt, quæ de ipſo nobis licet referre, cætera enim Acta illius deſiderantur.

En eorum, quæ ſcripſit, tituli:

I. Eſpoſiaione di Meſſer Hieronimo Rainerio Gentiluomo Milaneſe, *ſovra* li cento Sonetti, ed altre Rime aggiuote loro di Anton-Franceſco Rainerio. Extant in lib. præfati Antonii Franciſci, ut diximus in eodem.
II. Elogio della Città di Milano. Ibid.
III. Sonetti due, uno in lode dell' Illuſtriſſimo, e Reverendiſſimo Sig Innocenzo Cardinale de Monti, con Lettera dedicatoria del Libro al medeſimo; l'altro in lode della detta Città. *Milano, per Gianantonio Borgi*, 1554. *in* 4.

Agunt de eo Creſcimbenius in libro „ Iſtoria della „ Volgar Poeſia „ Vol. V., P. Franciſcus Xaverius

A Quadrius Soc. Jeſo in Tomo II. Operis ſui Italici inſcripti „ Della Storia, e della Ragione d'ogni Poeſia. *Milano*, 1741. *in* 4., & amiciſſimus Iricus in ſua Hiſtoria Typographica Tridinenſi, quam prælo parat.

MCCCCVI.

RAYNOLDUS ALPHONSUS.

Alphonſum Raynoldum Pauli Mariæ Comitis Palatini, atque Barbaræ Carcanæ jugalium Mediolanenſium filium, ob Juris civilis & Pontificii peritiem, Sæculum XVI. meritò ſuſpexit. Laureâ enim
B honeſtatus anno MDLXXVIII. Collegium Juriſperitorum hujus Urbis ingreſſus eſt. Decurio quoque inter LX. Viros publica negotia curantes recenſeri meruit; immo Patriæ Præfecturam geſſit anno MDLXXXV. Regius etiam Juſtitiæ Vicarius, poſtmodum Laudenſis Civitatis prætorios faſces ſummâ integritate geſſit. Electus fuerat anno MDXC. Summus Pontifex Gregorius XIV. quem ſuo commendavimus loco, cumque Civi ad tantum gradum evecto gratulatura Inſubriæ Metropolis Viros ſex delegiſſet, inter eos Alphonſum noſtrum tanquam Legationis caput conſtituit. Cæteri fuere ex primaria nobilitate Proceres, nimirum Aloyſius Meltius JC., Coriolanus Vicecomes, Comes Renatus Borromæus, Marchio Guidottus Cuſanus, atque Comes Joannes
C Baptiſta Serbellonus. Ubi Romam pervenere patriæ obſequia Pontifici obtulerunt, atque Raynoldus Orationem diſertiſſimam pronunciavit, de qua mox ſermo recurret. Superfuit Alphonſus ad annum uſque MDCVI. quo, cùm fato ceſſiſſet, illatus eſt in paternum tumulum, qui adhuc extat in Ducali Templo Sanctæ Mariæ Gratiarum Mediolani, ubi Joannes Jacobus Scriptoris frater hæc marmori juſſit incidi ad poſteritatis memoriam.

PAVLO MARIAE RAYNOLDO COMITI PALATINO
BARBARAE CARCANAE FOEMINAE LECTISSIMAE
PARENTIBVS OPTIMIS
ALPHONSO I. C. COLLEGIATO VRBIS PRAEFECTVRA
ET ALIIS DIGNITATIBVS INSIGNITO
AC LEGATO
AD GREGORIVM XIV. PONT. MAX.
ET CAESARI FRATRIBVS OPTIME MERITIS
VIRIS OMNI VIRTVTE PRVDENTIA
AC MORVM PROBITATE PRAEDITIS
HORTENSIAE VICOMERCATAE DEFVNCTAE
CONIVGI DVLCISSIMAE
IOH. IACOBVS DECVRIO SIBI
DOROTHEAE ALCIATAE VXORI FIDISSIMAE
LIBERIS POSTERISQVE V. M. P.
ANNO MDCXVI.

Sequens vulgavit Opus:

I. Oratio ad Sanctiſſimum D. N. Gregorium XIV. Pontificem Max. habita dum unà cum quinque aliis Viris primariis, ſexaginta Virorum Conſilii generalis Civitatis Mediolanenſis nomine, eidem ad Summum Pontificatum aſſumto, in publico Conſiſtorio gratularetur, die XII. Februarii, anno MDXCI. *Romæ, apud*
D *Vincentium Accoltum*, 1591. *in* 4. *& Mediol. apud Jacobum Piccaleam, & Gratiadeum Feriolum, eodem anno, in* 4.
II. Epiſtolæ illius eruditæ plures latinæ memorantur à Franciſco Cicerejo in reſponſionibus ad eundem datis, quæ habentur in Codice MS. Epiſtolarum illius ſervato in Bibliotheca Fratrum Marchionum Vicecomitum.

Agunt de Scriptore noſtro Moriggia Hiſt. Antiqu. Mediol.

diol. lib. I. cap. 46. Cavatius in Alleviam. Stat. Mediol. in principio, atque amiciſſimus Sitonus noſter in Chronico Juriſperit. pag. 160. art. 645.

MCCCCVII.

RAYNOLDUS GEORGIUS.

GEorgius Raynoldus, alterius Georgii Comitis, & hujus Metropolis Decurionis, & Aureliæ Cavenaghæ nobilium conjugum filius, Monaſticæ ſe addixit vitæ inter Ciſtercienſes Aſcetas anno poſt Chriſti Natale MDCLXIII, ſolemnibuſque votis ſequenti anno emiſſis, perpeti diligentiâ ſtudiorum perfecit curricula, Philoſophicas, ac Theologicas quæſtiones Romæ in Cœnobio S. Crucis in Hieruſalem ſub optimis præceptoribus diſcens. Ad primarios in Ordine honores per gradus omnes aſcendit, & infulatus Præſul Charævallenſe in agro Mediolanenſi, & Locedienſe in Ducatu Montisferrati Cœnobia rexit. Huic poſtremò dum præeſſet plura contulit beneficia, nam Odeum vetuſtiſſimæ Baſilicæ jam jam ruiturum ferè à fundamentis refecit, picturis, & auro decoravit, maximamque aram, cum primariis hinc inde Sacellis plaſtico Opere exornavit. Tabularium etiam ſcrutatus, quæcumque ibi Pontificum, Cæſarum, Regum, atque Marchionum Montisferrati ejuſdem Monaſterii Conditorum Diplomata bellorum injuriis ſuperfuerant, ne & ipſa peſſum irent collegit, atque publici juris fecit, ut mox dicemus. Abbas etiam extitit Monaſterii Veneti, ubi collapſam diſciplinam ſummâ prudentiâ, & ſuavitate reſtituit, civibus omnibus inclytæ illius Urbis plaudentibus. Catholico Regi Carolo II. fuit acceptiſſimus ejuſque nomine apud Ferdinandum Carolum Mantuæ, & Montisferrati Ducem per novennium Orator ſedit. Eo expleto munere, à præfato Duce, atque ab Inſubriæ Moderatore Philippo V. Hiſpaniarum Regi per Litteras eſt commendatus. Emortualis tanti Abbatis annus fuit MDCCXXXIV.

Habemus illius, quæ hic damus:

I. Nonnulla Privilegia Summorum Pontificum, ac Imperatorum ex autenticis antiquis Monumentis deprompta favore Monaſterii S Mariæ de Locedio Ordinis Ciſtercienſis Collectore Georgio Raynoldo. *Mantuæ, apud Albertum Pazzonum*, 1699. in 4.
Prodierunt etiam „ Lettere ſcritte dal Sereniſſimo Duca di Mantova, e dal Principe di Vaudemont Governadore di Milano a Filippo V. Rè di Spagna a favore di Don Giorgio Rainoldi dopo la Carica di Reſidente per nove anni eſercitata in Mantova, date l'anno MDCCI. in fol. ſenza nome di Stampadore, e luogo. „
Agunt de ipſo cum laude amiciſſimi nobis JC. Sitonus in Schedis, atque Canonicus Iricus in Diſſertatione ſua de tempore, quo S. Abbas Oglerius Locedienſi Monaſterio præfuit, quæ actu imprimitur, hiſtoriæ Tridinenſi ejuſdem Irici attexenda.

MCCCCVIII.

RAYNOLDUS JOANNES BAPTISTA.

EX Joanne Jacobo Raynoldo Comite Palatino, & Magiſtratus Ordinariorum Redditiuum Quæſtore, atque Helena Ghilia conjugibus ortus eſt Joannes Baptiſta Vir & Latinâ, & Græcâ linguâ doctiſſimus. Neque defuit illi Juris & Civilis, & Pontificii peritiæ, in quibus Doctor renunciatus Collegio Juris Conſultorum in patria nomen dedit anno MDXLII. Poſt biennium Urbis præfecturâ ornatus civibus ſuis profuit, ſed majora patriæ præſtitit, cum Decurionis munere percepto ad Philippum II. Catholicum Regem ejuſdem nomine Legatione functus eſt. Tantam ſibi apud Philippum ipſum exiſtimationem comparavit, ut inter Inſubriæ conſcriptos Patres locum meritò obtinuerit. Cremonenſem poſtea Præturam integerrimè adminiſtravit, ideoque Viri famâ invaleſcente Extraordinariorum Redditiuum Magiſtratui Præſes dari meruit, mox Secretioris in Mediolanenſi Dominio Conſiliarii auctus honore, demum anno MDLXIX. ad ſupremam Senatorii Cœtus Cathedram evehitur. Magni etiam Cancellarii officium, atque Inſubriæ Moderatoris vices geſſit, tantâ cum prudentiæ commendatione, & juſtitiæ laude, ut in Deum piiſſimus, legum cuſtos acerrimus, & Patriæ pater ab omnibus paſſim nuncuparetur. Juvat hic verba proferre, quibus eum extollit Joannes Antonius Zavattarius loco mox citando: „ Joannis Baptiſtæ Ray-
„ noldi Præſidis noſtri excellens in legum facultate
„ judicium, egregia erga Regem fides, & ſumma
„ in Patriam charitas in ſpem nos vocant &c. „ Conſtantinus quoque Luca Ticinenſis Profeſſor, cùm Mediolanenſi Senatui Expoſitiones ſuas in Avicennæ capita de Phlebotomia dicaret, in nuncupatoria, Scriptoris noſtri doctrinam laudat, eum inſigni ſapientia donatum teſtatus. Eruditorum ſui temporis Mœcenas extitit benigniſſimus adeò, ut quaſi certatim ei labores ſuos offerrent, & non ſe tantùm, ſed alios quoque illius patrocinio commendarent. Anno Salutis humanæ MDLXXXVII. cum omnium mœrore fato conceſſit, atque apud avorum cineres in Templo Sanctæ Mariæ Gratiarum hujus Urbis tumulatus conquieſcit, ubi vivens hoc Elogium Parentibus, Fratribus, Conjugi, Filiis, ſibique poſuerat.

IOHANNI IACOBO RAYNOLDO
QVAESTORI ORDINARIO
PRAEFECTO REI FRVMENTARIAE
ET HELENAE GHILIAE
PARENTIBVS OPTIMIS
PAVLO MARIAE ET IACOBO PHILIPPO
FRATRIBVS CHARISSIMIS
ALEXANDRO FILIO DVLCISSIMO
SIBI ANTONIAE CVSANAE VXORI
LIBERIS POSTERISQVE SVIS
V. F.
IOHANNES BAPTISTA
SENATVS PRAESES
ANNO MDLXX.

Hæc ſunt quæ ſuperſunt tanti Viri Opera:

I. De Jure Municipali, Principum placitis, atque Senatus conſultis liber. Hunc editum fuiſſe anno MDLXXX. teſtatur P. D Gaſpar Beretta in Schedis, nobis tamen hactenus eſt incompertus.
II. Allegationes plures in Collectionibus ſæpè citatis JCC. Mediolanenſium, quas inter eminet ſcripta pro Theodoro Principe Trivultio.
Habentur ad eum Litteræ Latinæ Franciſci Ciceri pro Joanne Petro Marcheſonio ejuſdem Ciceri Collega, in Codice Epiſtolarum iſtius MS. in Bibliotheca Fratrum Marchionum Vicecomitum.
Aliam ad ipſum dedit Epiſtolam latinam ex Academia Taegiana Sigiſmundus Folianus Burmienſis, quæ eſt num. XVI. libri IV. inter hujus impreſſas, ubi totus eſt in eo laudando.
Editum eſt etiam *Lucæ* anno 1645. in 4. Poëma Panegyricum Joannis Cardelli in ipſius commendationem, inſcriptum *Oraculum*, atque Hieronymus Boſſius Ticinenſis in Muſa Juvenili pag. 61. Epigramma de Raynoldo noſtro cecinit.
Dicata fuerunt ipſi Opera hic recenſenda, videlicet: Petri Rebuffi de Re judicata; impreſſ. *Novariæ*. Joannis Antonii Zavattarii Praxis Fori Mediolanenſis, de quo ſuo loco. Bartholomæi Taegii liber inſcriptus:
L'Eſi-

Digitized by Google

L'Eſilio, de quo etiam alibi dicemus, & Menochii de adipiſcenda poſſeſſione, dum eſſet Præſes anno MDLXXXI.
Ejuſdem meminere Ruginellus de Senatoribus Tomo II. num. 57., & Sitonus noſter in Chronico Juriſperitorum art. 457. pag. 110. pluribus citatis.

MCCCCIX.

RAYNOLDUS JOANNES BAPTISTA alter.

JOannes Baptiſta Raynoldus Antonii Mediolanenſis Urbis Decurionis, ac Margaritæ Ponzonæ filius, Joannis Baptiſtæ Senatus Præſidis, de quo in ſuperiori meminimus articulo, ex filio nepos, anno MDCIII. natus eſt, cùmque renaſceretur è luſtralibus Sacri Fontis undis ſuſcepit eum Mutius Sfortia Caravaggii Marchio, quem debito laudabimus loco. Emenſus in patria minores ſcientias, Archigymnaſium Ticinenſe petiit, ubi Leges Imperatorias, ſacroſque Canones ita percepit, ut Doctoralibus ſuſceptis inſignis, Collegio Juriſconſultorum Mediolanenſium anno MDCXXVI fuerit aggregatus. In Sanctiſſimæ Inquiſitionis Tribunali Conſultor, & Patriæ Decurio, Urbis poſtea geſſit Præfecturam anno MDC-

A XXXII. atque deinde Vicarius Prætorius, & Regius Generalis Vicarius conſtituitur. Ad ſacra poſtmodum convertit animum, Clericuſque factus, Doctoralem præbendam io cœtu Ordinariorum Metropolitanæ Baſilicæ obtinuit, tam gratus Cæſari Cardinali Montio Ambroſianæ Eccleſiæ Archipræſuli commendatiſſimo, ut in cauſis civilibus Generalis Vicarius ab eo renunciaretur. Aſſumptus fuerat interim ex Advocato Conſiſtoriali ad munus Auditoris Sacræ Romanæ Rotæ Hieronymus Meltius & ipſe Mediolanenſis, qui poſtmodum ſacrum Ticinenſi Eccleſiæ jus dixit, ut ſuo jam loco memoravimus. In ejuſdem igitur locum, anno MDCXLIII. ſuffectus eſt Raynoldus noſter, quem etiam anno MDCXLV. Innocentius X. Summus Pontifex Utriuſque Signaturæ Referendarium pronunciavit. Mox Lucenſem Epiſcopatum reſignante M. Antonio Franciotto S. R. E. Cardinali,
B ejuſdem Urbis Inſulas eidem contulit Innocentius ipſe anno ſequenti, pridie Kal. Sextilis. Præfuit Lucenſi gregi Paſtor vigilantiſſimus annos IV., & in pervigilio Nativitatis Dominicæ anno MDCXLIX ſacris peractis apoplexi tactus occubuit. Cadaver illius in Cathedrali ſua conditum eſt, nullo, quod ſciamus, appoſito Monumento. Illius tamen extat memoria in Templo Sanctæ Mariæ Gratiarum Mediolani in eo, quod hic damus, Elogio:

ANTONIO RAYNOLDO
IOH. BAPTISTAE SENATVS PRAESIDIS FILIO
DECVRIONATV
CAETERISQVE POTIORIBVS PATRIAE MVNERIBVS
PEREGREGIE PERFVNCTO
MARGARITAE PONZONAE LECTISSIMAE FOEMINAE
CONIVGIBVS PIENTISSIMIS PARENTIBVS
FRANCISCO FRATRI DILECTISSIMO OPTIME MERITO
IPSORVM POSTERIS
IOH. BAPTISTA EX ICC. MEDIOLAN. COLLEGIO
DECVRIO DEMVM LVCENSIS EPISCOPVS
VIVENS PONERE DECREVIT
ANNO SALVTIS MDCXLIX.
ABBATES D. IOSEPH CISTERCIENSIS ORDINIS
ET PHILIPPVS CANONIC. ORDINAR. METROPOL. RAYNOLDI
ANTISTITIS FRATRES
EXPRESSAE VOLVNTATI OBSEQVENTES
PERFICI CVRARVNT.

Laudatur ob infraſcripta, quæ damus, ſcilicet:

I. Vota Conſiſtorialia, quæ ſervantur MSS. in Archivo Molis Hadrianæ.
II. Relatio pro Beatificatione Bernardi Tolomæi Senenſis Olivetanæ Monachorum Congregationis Fundatoris, quam pronunciavit in publico Conſiſtorio, anno MDCXLV. die XXI. Februarii. Ex Carthario loco infra citando.

Auguſtini Terzaghi Carmen ad Jo. Baptiſtam Raynoldum Lucenſem Epiſcopum extat in ejuſdem Poeſi impreſſa *Mediolani* anno 1656. pag. 53.
Commendant illum Ughellus in Tomo I. Italiæ Sacræ in Lucenſib. num. XCIV. Cavatius in Alleviamento Status Mediol. ſtatim in princ. citatus Cartharius in Syllabo Advocator. Sacri Conſiſtorii, edit. *Romana* pag. 274. & JC. Sitonus noſter in Chron. Coll. J. PP. pag. 203. art. 877.

C

MCCCCX.

RAYNOLDUS JOANNES JACOBUS.

JOannes Jacobus Raynoldus Georgii ex LX. Patriæ Decurionibus, atque ad exteros Principes Legati, necnon Aureliæ Cavenaghæ filius, exempla majorum ſuorum proſecutus ad Jura Civilia, & Canonica ediſcenda ſe contulit tam ſeriò, ut in Collegio Nobilium J. PP. ſuæ Patriæ cooptari meruerit anno Chriſtiano MDCLX., deinde Cathedram aſcendit in publicis Palatinis Mediolanenſibus Scholis, ubi Leges diſcipulorum ſingulari cum profectu explicavit.

vit. Artem quoque dicendi ſummopere coluit, ita ut dolendum ſit, quod inter ipſius Orationes illa tantùm legatur, quæ typis tradita fuit, ut infra, magis tamen quod tam citò è vita migraverit, nempe circiter annum MDCLX.

Damus de ipſo:

I. Orationem in Laurea Aloyſii Trotti. *Mediolani*, 1654. in 4.
II. Alias plures MSS. quæ laudantur à Creſcentio in II. par. Amphitheatri MS. centies à nobis citata.
III. Proluſiones nonnullas in Scholis Palatinis recitatas coram Excellentiſſimo Senatu &c. MSS. teſte eodem.
Laudatur à Puſheo in Catalogo Equitum Hieroſolymitanorum pagg. 68., & 76., & à Sitono in Chron. Colleg. J. PP. pag. 222. art. 990.

MCCCCXI.

RAYNOLDUS PHILIPPUS.

PHilippum Raynoldum Mediolanenſem Aymonis filium, atque Hieronymi Scalenſis Baſilicæ Canonici fratrem, cùm ſedulam legibus navans operam, in utroque Jure lauream promeruiſſet, Juriſperitorum Collegium excepit anno MDXLII. Tanta fuit nominis, & virtutis illius fama, ut poſt geſtam anno MDLVIII. Patriæ Præfecturam, à Pio IV. Summo Pontifice, cui conſobrinus erat, Urbis Romæ Senator renunciari meruerit. Eum certiſſimè Pius ſacrâ donaſſet Purpurâ, niſi conjugii vinculo præpeditus fuiſſet. Exceſſit è vivis immortalitate digniſſimus Vir anno redemptæ humanitatis MDLXXXVII. Oratoriâ quantùm facultate excelluerit indicat Oratio ejus perelegans, quam infra dabimus, habita in Templo S. Mariæ Braydenſis, de qua hæc leguntur in fine Deſcriptionis Pompæ Funebris Marchionis Joannis Jacobi de Medicis, quam MS. ſervat apud ſe Canonicus Iricus noſter in fol. atque à nobis citata eſt in articulo ipſius Medicei: „ Il Lune ſequente „ furno fatti in Breta li Officii, & fù recitato una „ Oratione latina dal Signor Filippo Raynoldo Dot- „ tor di Collegio ſuo cugino compoſta con mirabil „ arte.

Eam invenimus hoc titulo

I. Philippi Raynoldi JC. Mediolanenſis Oratio in Funere Joannis Jacobi de Medicis Melegnani Marchionis manu Auctoris correcta. MS. in fol. pag. 14. Extat in Biblioth. Fratrum Marchionum Vicecomitum.
Extat ad eum Epiſtola Bartholomei Taëgii de Amicitia in libro, cui titulus: Le Riſpoſte, pag. 33.
Ipſum hoc Diſtyco laudavit Bernardinus Baldinus in Poematis.

Pro meritis Tyrio Raynoldius iret amictu
Cinctus: ſi ſineret connubiale thorum.

Commendatur ab amiciſſimo Sitono in Schedis, atque in Chronico J. PP. pag. 113. art. 461.

MCCCCXII.

RAYNONUS BARIZALDUS JOANNES.

TRivilii natus eſt Joannes, de quo agimus, ex Raynona Gente, atque ex Familia Barizaldorum. Quippe Raynonii Sæculo XI. Vicentiâ Trivilium venerunt, in quo Municipio ſtirpem ſuam in quindecim Familias propagarunt. Ii autem orti cenſentur ab eo Raynone, qui Gibellinas partes ſecutus, ut Hiſtoria Tuſculanorum teſtatur, Alexandro III. Summo Pontifice ſedente, Romanos ingenti clade cæcîdit. Joannes verò patre Hieronymo, matre Magdalena Fenatolia, anno milleſimo quingenteſimo octogeſimo octavo editus in lucem eſt; puer autem matrem amiſit fato functam, unde Hieronymus genitor aliam uxorem duxit Dorotheam Battaleam. Hæc autem Joannis indolem mirum in modum admirata, non odio eum novercali, ſed materno amore complexa eſt, cum ipſe litteris exerceretur in pueritia. Sexdecim annos natus in Civitate Laude Pompeja, ex animi Religione Franciſcanis adſcribi voluit, quos Obſervantes vocamus, exactoque tyrocinio Philoſophiæ primùm, mox Theologiæ ſtudiis excultus eſt tanto profectu, ut ſupra cæteros ſodales emineret. Inde ad Philoſophiæ Cathedram, nondum adoleſcentiam egreſſus, ex merito admotus eſt, atque in ea plurimùm floruit, ut multorum admirationem, atque invidiam etiam ad ſe traheret. Hinc illi ſuit animus ingens, & majores ſpiritus gerens, ut optaret primariam inter Suos Mediolani Cathedram obtinere. Verùm voti compos non effectus, atque impos repulſæ, obtinuit Neapolim amandari, in qua Urbe admirabili ſe præditum ingenio tum in Metaphyſicis, tum in Theologicis explicandis demonſtravit, plurimorumque commendatione ita probatus Regi Philippo IV. Hiſpaniarum fuit, ut ab eo renunciatus ſit Materanenſis Cathedræ Epiſcopalis candidatus, ad ipſum Epiſcopatum, annuente Pontifice, proximè promovendus. Itaque cum ſeceſſiſſet è Cœnobio in Avellini Principis ædes, poſt quartum diem ſubita febri antequam dignitate potiretur, properata morte correptus eſt, anno ætatis ſuæ trigeſimo octavo.

Scripſit:

I. Commentaria juxta Scoti mentem in octo præcipuos Theologiæ Tractatus.
II. Metaphyſicæ Libros de Deo, ubi probat ex natura rerum, quarum nulla ſine alia eſſe poteſt, ac neque mentes Angelicas ſine loco, unde neceſſe eſſe immobilem mentem, quæ virtute ſua omnia condat, exiſtere, Opus planè acutiſſimum.
III. Obſervationes in S. Franciſci Regulam.
Ea omnia inedita ſcripta apud Suos Trivilii aſſervantur, Neapoli miſſa.
Hæc debemus Clariſs. amiciſſimoque Canonico Barizaldo Trivilienſi.

MCCCCXIII.

RAYNONUS THOMAS.

THomas Raynonus notâ ſatis familiâ Trivilii editus, litteris, ac bonis artibus à pueritia excultus fuit. Itaque cum Galeacius Maria Franciſci filius, Mediolanenſium Dux, Militiæ Cataphractorum ſuorum nobiliſſimos juvenes adſcriberet, Thomam quoque in eum ordinem cooptavit, Rhaudioque in Oppido vigiliis præfecit. Ex ea Præfectura Thomas opibus auctus prædia non contemnenda in agro Triviliate, ex caſtrenſi peculio coëmit. Mox Duce à conjuratis occiſo, ejuſque uxore à tutela filii amota, Ludovicus Barienſium Dux rerum Mediolani potitus, Thomam inter armigeros ſuos adlegit. Verùm Ludovico poſtea à Gallis tota regione ſpoliato, atque in Celticum carcerem miſſo, cum Trivilium, totaque Fulcheria in poteſtatem Venetorum ex fœdere cum Gallo veniſſent, Raynonus relictâ militiâ, in patriam rediit, ex ruina Sfortiæ Domus mœſtiſſimus. Ibi, ut dolorem leniret, litterarum ſtudiis, quæ ne in militia quidem intermiſerat, ſe intenſius addixit, primuſque originem Trivilii ex antiquis documentis ſcrutatus eſt. Obiit anno MDVII. paucis menſibus ante direptionem, ſtragemque ejus Municipii à Venetis patratam.

Scripſit accuratè libellum Italicum

I. De Origine Trivilii, qui hodieque aſſervatur in publico Triviliatum tabulario. MS.
Etiam hunc nobis dedit humaniſſimus doctiſſimuſque Canonicus Barizaldus Trivilienſis.

MCCCCXIV.

RECENATES ANTONIUS.

QUantumvis Antonii Recenatis Mediolanenſis acta, parentes, & reliqua omnia, quæ in aliorum Scriptorum Elogiis proferre conſuevimus, invida oblivio poſteros celaverit, ejus tamen nomen in hanc Litterariam Scenam producere libuit illis ornatum verbis, quæ Triſtanus Chalcus in Præfatione Hiſtoriæ Mediolanenſis de ipſo exaravit. Enumeratis enim pluribus aliis Viris eruditis, quorum Operibus uſus erat Georgius Merula ſubdit: „ Sed his ego „ addo Antonium Recenatem Notarium Mediolanen- „ ſem, qui quadraginta annorum res ſuæ memoriæ „ complexus eſt. „ Oh! utinam ætatem illius ſaltem Chalcus, vel alius quiſpiam enunciaſſet, non enim tam jejunos dimittere Lectores noſtros cogeremur.

Scripſit igitur Rocenates noſter

I. De Rebus, quæ ſuo tempore acciderunt annis quadraginta. MS. fuiſſe conjicimus, cùm nullibi editus occurrat, teſte citato Chalco.
Ex quo etiam Picinellus in Athenæo pag. 48.

MCCCCXV.

REGIUS MATTHIAS.

EX parentibus in Riparia Sancti Julii in Comitatu Novarienſi natis, ortus eſt Mediolani Matthias, cognomento Regius, cùmque die XVII. menſis Junii, anno redemptionis MDCXLVII. ad Carmelitarum Nudipedum Inſtitutum convolaſſet, relicta familiæ nuncupatione, à Sancto Franciſco dictus fuit. In ipſo adoleſcentiæ flore maturitatem ingenii præſetulit ſingularem adcò, ut ad omnia natus videri potuerit. Præter enim ſacra ſtudia, in quibus excelluit, Architectonicen, Matheſim, Medicam, atque Leges ita calluit, ut admirationi eſſet univerſis. Cùm verò Dei Verbum populis annunciandi munus ſuſcepiſſet magnam nomini ſuo famam peperit. Conciones Quadrageſimali tempore habuit primùm in Forolivienſis Urbis Templo Maximo, tum in Cremenſi Cathedrali, tertiò verò in Eccleſia SS. Apoſtolorum Venetiis. Mirâ præditus fuit memoriâ, atque intra unius diei ſpatium eloquentiſſimas Panegyres aliquando & compoſuit, & habuit. Verumtamen tantum Virum ætatis ſuæ annum XXXIII. agentem mors nimis acerba in patria ſuſtulit die IV. menſis Octobris anno gratiæ MDCLXIII.

Elaboravit Regius, quæ hic damus:

I. Panegirici Sacri. *Parma, per Mario Vigna*, 1660. *in* 12. *e Bologna, per gli Eredi del Dozza*, 1661.
II. Le Oſcurità rivelate, cioè quaranta Profezie ſpiegate a favore di Caſa d'Auſtria. *Milano*, 1662. Hanc Orationem breviſſimo unius diei ſpatio compoſitam publicè dixit in Templo Deiparæ ad Sanctum Celſum hujus Metropolis, tantique habita eſt, ut in Hiſpanias uſque delata fuerit.
III. Prediche Quareſimali. MSS. ſervantur apud Suos in Cœnobio Bononienſi S. Mariæ Lachrymoſæ.

A IV. Altri Panegirici; MSS. extant ibidem:
Ipſum Carmine celebravit Laurentius Longus, cujus initium Picinellus dedit loco citando.
Laudatur à Martiali de Sancto Joanne Baptiſta in ſua Bibliotheca Carmelit. pag. 292. Cotta in Muſæo Novarienſi pag. 232. atque Picinello in Athenæo pag. 421.

MCCCCXVI.

REGIUS THEODORUS.

THeodorus Regius Mediolani honeſtis ortus parentibus magnum ingenii ſpecimen præbuit;
B cùmque minoribus diſciplinis excultus Clericalem amplexus fuiſſet vitam, ſacram Theologicam facultatem contentione didicit ſummâ, dignus idcirco habitus, qui Doctor in ipſa renunciaretur. Sanctorum Ambroſii, & Caroli Oblatorum Congregationi adſcriptus in Collegio Helvetico præcepta Rhetoricæ auditoribus tradidit, & pluries tam Latinè, quàm Italicè verba ad populum fecit non ſine ingenti plauſu. Ambroſianæ quoque Bibliothecæ præfuit annos aliquot, donec à Friderico Vicecomite S. R. E. Cardinali, atque Mediolanenſi Archiepiſcopo à nobis alibi laudando, ab eo munere ad Theologicam Cathedram, ſtudiorumque præfecturam in Seminario majori hujus Metropolis evocatus, nondum incœpto officio migravit è vita anno poſt Chriſti Natale
C MDCLXXXII.

Superſunt ejus, quæ ſequuntur:

I. Or tio, quam Theodotus Regius Sanctorum Ambroſii; & Caroli Oblatus, S. T. D., & in Collegio Helvetico Rhetoricorum Interpres, habuit in Laurea Theologica Jo. Stephani Ranzanici. *Mediolani, apud Montiam*, 1669. *in* 4.
II. La Verga d'Aronne, Panegirico per S. Carlo. *Milano*, 1674 *in* 4.
III. Curſus Theologicus. MS. in fol. Tomi II. autngraph. Extat in Biblioth. Clericorum Regul. Miniſtr. Infir. Mediol.
IV. Tractatus de Anima. MS. in fol. in Bibl. Ambr. ſign. B. num. 50.

D

MCCCCXVII.

REGNA, ſive REYNA ANTONIUS.

GEns Regna, quæ Reyna, & Reina Sæculis recentioribus inſcribitur, antiquiſſimam ſedem in hac Metropoli habuit, ut videre eſt à pluribus vetuſtiſſimis Sepulchralibus Inſcriptionibus, quas nobis ſervavit ampliſſima Collectio Archintea, olim in D. Franciſci Templo extantibus, partim nunc deperditis. Vetuſtior eſt illa à Lanzarotto Regna MCCCCVIII. Joanni Vicecomiti uxori ſuæ poſita. Anno item MCCCCXLVII. Raphaël Regna unus extitit à
E Capitaneis, & Defenſoribus Libertatis Mediolanenſis electus ad ritè ac æquè taxandos Cives tam Sæculares, quàm Eccleſiaſticos pro ſumma ducentorum millium ducatorum, ut ex tribus Documentis in ſæpius memoratam Collectionem Co. Octavii Archinti inlatis. Antonius interim noſter patrem habuit Gothardum Regnam Mediolanenſem Senatorem, de quo paulò infra, matremque Martham Vicecomitem nobiles conjuges, à quibus optimè educatus, & litteris excultus, in Collegium Phyſicorum hujus Urbis cooptatus eſt anno MDLXXXVIII. die XXVI. Februarii. Locum etiam habuit inter Patriæ Decuriones, ſed mors nimis citò terris ipſum rapuit, anno ſcilicet MDCXI., ſepultuſque in ſupradicto Franciſcano Templo cum ſequenti Eulogio conquieſcit:

AN-

ANTONIO REGNAE CIVI MEDIOLANENSI NOBILISSIMO
LVCRETIA CRASSA VXOR MESTISSIMA
PETRVS FRANCISCVS ET IOANNES BAPTISTA FILII
PATRI BENEMERENTI POSVERVNT
QVI VIXIT ANNOS XLV.
SIBI DIV PATRIAE NVMQVAM SATIS.

Opus ejus infra recenſendum deben amiciſſimo olim atque patrono meo Equiti Pio Nicolao Garelio, alibi à me laudato, ideoque locum habet Antonius humanitate ipſius erga me in hac Bibliotheca Scriptorum Mediolanenſium. A

Videlicet:

I. Lectiones Anathomicæ in privata domo habitæ annis MDXC., MDC., & MDCI. MS. in fol penès ſupradictum Equitem Pium Nicolaum Garelium olim Caroli VI. Cæſaris Archiatrum, & Bibl. Vindobon. Præfectum.
Ei dicavit Joannes Baptiſta Carcanus Epiſtolam de ſua Anathome in Gymnaſio Ticinenſi habita anno MDLXXXV., ut in eodem jam diximus.
Memoratur in Opere Bartholomæi Curtii de Claris Medicis Mediolanenſibus pag. 111. à Paulo Moriggia in Hiſt. antiquit. inter Decurion. Mediol. cap. 10., & Hiſt. Nobilit. Mediol. lib. 6. cap. 19. & latiùs à Clariſs. Advocato Sitono in Chron. Coll. J PP. art. 490. 665., & 716., & in Chron. Colleg. Phyſic. Mediol. parte II. artic. 246. MS. in fol penès Auctorem. B

MCCCCXVIII.

REGNA CÆSAR.

INter Juriſconſultos, atque Poëticæ Artis cultores locum ſibi promeruit Cæſar Regna Mediolanenſis Lanfranchi Patriæ Decurionis, atque Beatricis Paganæ conjugum filius. Cæſareas Leges ſacroſque Canones edoctus laureæ percepit honorem, ac Juriſperitorum Mediolanenſium Collegium ingreſſus eſt anno reparatæ Salutis humanæ MDLX. Egenorum patronus eximius ſummâ pietate eorum cauſas in Foro tueri conſueverat, neque tamen Muſarum neglexit ſtudia; cùm enim laudatiſſimæ Transformatorum Academiæ nomen dediſſet, plura in ea Carmina hetruſco ſermone recitavit, è quibus, præter inferiùs memoranda, apud poſteros nulla ſuperſunt. Qui tamen hæc perlegerit, facili negotio illius cognoſcere poterit ingenium. Migravit è vita die XVII. menſis Septembris, anno MDXCIII. funuſque illius Bernardinus Baldinus hoc Epigrammate proſecutus eſt, quod legitur in Appendice Carminum ejuſdem: C

Quamquam te ſenio confectum, Cæſar, ademit
Civibus arquata falce tremenda Dea;
Haud tamen infletum patriæ te ſuſtulit; immo
Exitium lacbrymant fœmina, virque tuum. D
Conſiliis etenim conſultus juris egeno
Cuique ſalutiferis auxiliator eras.

Commendatur ob

I. Carmina Italica, vulgò *Sonetti*, numero VII. quæ leguntur in libro inſcripto: „ Sonetti degli Academici „ Trasformati di Milano. *Ivi, per M. Antonio Borgi*, 1548. *in* 8.
De eo agit Sitonus pag. 126. art. 527.

MCCCCXIX.

REGNA CAROLUS JOSEPH MARIA.

IN Vico Ducatus Mediolanenſis, cui nomen Motta Vicecomitum, natales habuit Carolus Joſeph Maria Regna, qui ſacris miniſteriis inter Clericos ſe addicens, Sacerdotii dignitatem eſt adeptus. Nondum emenſa trium luſtrorum ætate conſcribendis libris manum admovit, opuſque elaboravit, quod numero I. laudabimus. Geographiam, & Hiſtoriam in his præſertim, quæ ad Inſubriam ſpectant, adamavit, & coluit, quemadmodum ea, quæ vulgavit, oſtendunt. Reliqua illius Acta, & emortualem annum ignoramus.

Scripſit, & edidit:

I. L'Origine, corſo, e fine del Pò. *Milano, per il Malateſta*, 1700 *in* 12. In hoc Opere omnes deſcribit Urbes ad Padi fluminis littora poſitas, & Amnes memorat fluvium eundem ingredientes.
II. Deſcrizione Corografica, ed iſtorica della Lombardia. *Ivi, per lo ſteſſo*, 1714. *in* 12. Hanc incipit à Scultenna fluvio, vulgò *Panaro*, & definit ad Padi Fontes.
Laudatur in Ephemer. Ven. Litteratorum Italiæ T. XIV.

MCCCCXX.

REGNA GOTHARDUS.

LAnfrancus Regna Mediolanenſis Decurio, necnon Beatrix Pagana conjuges, Gothardum, de quo agimus, genuerunt, qui Juribus ediſcendis totus deditus, in Ticinenſi Academia ita claruit annis MDLXIII., ut MDLXXIX. ejuſdem Conſervator inſtitui meruerit. Deinde Patriæ Præfecturam optimè geſſit, & Regius Ducaliſque Senator totius Mediolanenſis Dominii efficitur. Ejus memoria erit perpetua ob reſtaurationem Sepulchri celeberrimi Baldi in Templo Divi Franciſci Papiæ, ſequentibus litteris in eodem ſculptis:

BALDVS
EDITIOREM LOCVM SORTITVS
HIC OCTO ET DECEM SVPRA CENTVM ANNIS
OBDORMIVIT
GOTHARDVS REGNA MEDIOLANENSIS
TICINENSIS GYMNASII RECTOR
INSTAVRAVIT ANNO MDXLVIII.

Vir

Vir fuit non tam in Legalibus ſcientiis eximius, ſed & in rebus politicis, ac in arte Oratoria ſummopere excultus, ut à coævis Scriptoribus eruitur. Obiit verò nimis citò ſcilicet anno Redempti Orbis MDLXXXV., ſepulturſque jacet in ſacra Æde Divi Franciſci hujus Urbis, cum ſequenti Inſcriptione:

D. O. M.

GOTHARDO REGNAE I. C. VRBIS PRAEFECTO
REGIO SENATORI
ET MARTHAE VICECOMITI
PARENTIB. OPTIMIS P.
IOH. BAPTISTAE ET LVDOVICO I. C.
ANTONIO CHRISTOPHORO, GALEATIO
PETRO FRANCISCO ATQVE OCTAVIO
FRATRIBVS
LANFRANCVS I. C. PROTON. APOSTOLICVS
AEDIS AMBROSIANAE PRAEPOSITVS
ANNO MDCXIV.

Habemus de ipſo:

I. Decreta Senatus Mediolanenſis, unà cum Obſervationibus Gothardi Regnæ ab anno MDL. ad MDLXXV. Vol. II. MS. in fol. memorantur a P. D. Gaſpare Beretta in ſuis Schedis, ſed ubi ea vidiſſet, non indicavit, addita tantùm poſtilla A. num. 37.

II. Epiſtola, ſeu Elogium de Gente Bimia Jo. Petro Bimio J. C. Mediolanenſi præfixa Tomo I. Conſultationum ejuſdem Bimii. *Venetiis*, 1588. *in fol.*

III. Allegationes plures inſignes, quæ ſunt tam in Collectionibus J. PP. Mediolanenſium, quàm Ticinenſium alibi citatis.

In ejus obitu duo cecinit Epigrammata Baldinus.

De eo loquitur Alexander Rhaudenſis de Equivocis, & Analogis.

Videndi etiam Curtius in Opere de Medicis Mediolan. pag. 86., & Clariſs. Sitonus in Theat. Nobil. Colleg. Mediol. pag. 119. artic. 490.

Videndi ſunt etiam Paulus Moriggia in Hiſt. LX. Decurion. Mediol. cap. 10. Alegambe & Sotwellus in Bibliothecis Scriptorum Societatis Jeſu, necnon Advocatus Sitonus in Theatro Genealog. Sitoniano pag. 375. MS. in fol. penès Auctorem.

MCCCCXXI.

REGNA THOMAS.

Thomas Regna parentes habuit Petrum Franciſcum Cæſareum Comitem Palatinum ex Diplomate Caroli IV. Imp., anni MCCCLXXXVIII. Suis conceſſum, necnon Octaviam de Comitibus nobiles conjuges, qui filium non tantùm litteris, ſed ſingulari etiam pietate imbuerunt. Celeberrimam Societatem Jeſu amplexus eſt, ibique, poſt Rhetoricæ, aliarumque majorum ſcientiarum præcepta in Scholis tradita, ad Verbum Dei diſſeminandum totus ſe contulit. Vir fuit vivaci ingenio, ac ſingulari eruditione ſummopere præditus; mirum igitur non eſt, ſi ad præcipuas Italiæ Urbes certatim vocatus extiterit per triginta vices ad Conciones Quadrageſimales ſummo ſemper cum plauſu recitandas. Satis eſt in ejus laudem proferre, quod etſi Sæculo parum in litteris felici, medio ſcilicet XVII. ſcripſerit, attamen adhuc Orationes illius non ſine voluptate, ac profectu leguntur.

Publici juris fecit

I. Prediche Quadrageſimali; all' Eminentiſſ. Signor Cardinale Roma. *Roma, appreſſo il Corbelletti*, 1649. *T. II. in 4.* Eas latinè reddidit Jacobus Emans Carmelita.

II. Prediche Quadrageſimali poſtume. *Milano, appreſſo gli Eredi di Filippo Ghiſolfi*, 1671. *in 4.*

III. Orazione nella Coronazione del Sereniſſimo Durazzo Doge di Genova.

Celebratur Epigrammate ab Andrea Blanco in Lib. VI.

MCCCCXXII.

RENOLIUS FRANCISCUS XAVERIUS.

Franciſcus Xaverius Renolius primam vidit lucem Mediolani anno MDCLXXXIII. die XII. menſis Septembris, & Joannem Baptiſtam JC. Urſulamque Caſatam conjuges habuit genitores. Ingreſſus poſtmodum Eremitarum Nudipedum ſub Sancti Auguſtini regula viventium Cœtum, appellatus eſt Bonaventura à Sancta Roſalia. Vota emiſit ſolemnia in Cœnobio Suorum Sanctæ Franciſcæ Viduæ Romanæ dicato, extra Orientalem Portam, mox ad Philoſophiam, atque Theologiam addiſcendam miſſus fuit, in quibus plurimùm profecit. Quamvis modeſtiæ, humilitatiſque cultor eximius publicum ſemper effugerit conſpectum, laborum ſuorum teſtem unum cupiens Deum, tamen fervido zelo, & in Deiparam Virginem pietate cunctis innotuit. Conciones ſæpè habuit variis in locis, ſuorumque Cœnobia rexit non rarò, immo toti Provinciæ præſedit. Tyronibus quoque erudiendis admotus, eos ad perfectionis apicem ſanctiſſimis monitis invitare conſueverat. Mirâ fuit memoriâ præditus, & improbo certè labore, quæ infra memoranda ſunt, conſcripſit. Illud de ipſo perhibetur, quod aliquando recurrentibus Pentecoſtes Solemniis, audiens in Odeo Hymnum pronunciari, quo Paraclyti Spiritus poſtulatur Adventus, ea illis verbis *Veni Creator Spiritus*, cum tribus ſequentibus verſiculis, puriſſimum hoc Anagramma in Virginis laudem memoriter compoſuerit: *Veniſti præcipuè totus raptus amore Virginis ter intactæ, terque prorſus immaculatæ*. Obiit, ut vixerat, religioſiſſimè in Cremonenſi Aſceterio.

Habentur ipſius:

I. Anagrammi puri, Sillabici, Latini, e Volgari. MS. Codex in 4 magnæ molis, ſervatur in Bibliotheca Suorum Cœnobii SS. Coſmæ, & Damiani hujus Urbis. Continentur eo Volumine Anagrammata ſupra X. millia, quorum pleraque in laudem Immaculatæ Conceptionis.

nis. Ex his VII. millia, & D. è ſolis verbis Salutationis Angelicæ *Ave Maria gratia plena, Dominus tecum*, eduxit.

II. Elogia plura, & Carmina, in ejuſdem Deiparæ commendationem. Ea variis in Cœnobiis Suorum inciſa, vel ſcripta reperiri ab eiſdem audivimus.

Ejus Vitam cum Specimine nonnullorum puriorum Anagrammatum Syllabicorum tam Latino, quam Italico idiomate concinnatorum, contexuit ejuſdem Ordinis ac Provinciæ Religioſus, & prodiit in lucem *Milano, nella Stamperia di Pietro Franceſco Malateſta*, 1741. *in* 4.

MCCCCXXIII.

De REPOSSIS PETRUS.

QUantumvis eruditiſſimi, & non de Prædicatorum Ordine tantùm, ſed de tota etiam Litteraria Republica benemeriti Viri Quetif, & Eccard in Bibliotheca ſua non meminerint Petri de Repoſſis Mediolanenſis, qui medio XV. Sæculo floruit; tamen danda eis eſt venia, cùm nobis quoque idipſum evenire potuerit tam in hoc, quàm in aliis Scriptoribus, quorum MSS. Codices cum blattis, tineiſque luctantur. Oblatum nobis eſt Opus ejus, pro Sæculi, quo vixit, genio ſatis nobile, quod infra indicabimus, hocque unum fuit, unde ipſum Auctorem novimus in Ordine Prædicatorum recenſitum. Et quamvis ibi ſe Mediolanenſem apertè non profiteatur, nihiloſecius eum cæteris hujus Metropolis eruditis Viris duximus adjiciendum, cùm Familia ipſa hìc floreat, & vetuſtis etiam floruerit Sæculis, ut plura indicant ejuſdem Gentis nomina in publicis Tabulis ad rem noſtram non facientibus recenſita. Reliqua ad Scriptorem pertinentia ætas fortè aliquando in apricum proferet.

En Operis Inſcriptionem:

I. Tractatus de Caſibus Conſcientiæ, ordine alphabetico diſpoſitus, per Fr. Petrum de Repoſſis Ord. Prædic. MS. pergamen. in 4. cum miniaturis, & auro ſign. H. num. 6. in Biblioth. Ambroſiana pagg. 630. In fine ſic legitur: „ Finitum fuit hoc Opus per Fr. Petrum „ de Repoſſis Ordinis Prædicatorum, die X. menſis „ Januarii, anni MCCCCLIX. Opus cum fine, mer- „ ces ſine fine. „ Codex iſte fuit quondam, ut in prima legitur pagina, Cœnobii Sanctæ Mariæ Coronatæ hujus Urbis, ad uſum F. Marcellini de Mediolano.

MCCCCXXIV.

RESTA ANTONIUS, ſeu ANTONIOLUS.

REſta Familia Mediolani admodum clara, olim Venetiis quoque inter Optimates adſcripta ſuit, ut patet ex pervetuſto quodam Anonymi Auctoris Codice Archetypo in Bibliotheca perinſignis Abbatiæ S. Georgii, ut ajunt, Majoris Venetiarum aſſervato. Sunt enim in eo Venetarum Familiarum nomina exarata unà cum gentilitiis earum inſigniis, immo & præcipuis ſingulorum geſtis. Ibi pag. 55. propria ad rem noſtram verba vulgari Veneto ejus ætatis Dialecto leguntur: *Di Reſti. Queſti vene da Milan* &c. In alio etiam Codice MS. antiquiſſimo cum tabulis nigri coloris ibidem exiſtente circa medium hæc habentur: „ Di Reſti. E la Caſada del „ Magnifico M. Marco di Reſti Milaneſe, el qual „ fù aſſonto, e fatto del noſtro mazor Conſegio del „ MCCCLV. per haver così parſo alla noſtra Si- „ gnorìa de honorarlo, attento i ſui boni meriti ver- „ ſo el Stado noſtro, imperochè inſieme con M. Ben- „ intendi Cancellieri della Signorìa noſtra fù media- „ tor della Paſe trà la Signorìa, Zenoeſi, e la Caſa „ de Viſconti; la qual Caſada mancò in Marco, o „ Mattìo de Reſti &c. „ Inter Mediolanenſes verò floruit eximiâ laude digniſſimus Antonius, ſive, ut communiùs eo tempore nuncupabatur, Antoniolus Reſta Alberti Domini Caſtri Novillii in Plebe Roſati filius. Felicibus illis vixit annis, quibus celeberrimus Franciſcus Petrarcha Mediolanenſem Urbem domicilio ſuo nobilitavit, tantoque Viro chariſſimus extitit, nam locum obtinuit inter XXX. ſelectos juvenes, qui Petrarchæ Academiam Linterni IV. ab hac Metropoli lapide ſitam, quò ille ſtudiorum cauſa ſecedere conſueverat, frequentabant. Coram Leonello Clarentiæ Duce, Anglorum Regis filio, cui tunc matrimonii vinculo juncta fuerat Violans Galeacii Vicecomitis filia, aliiſque plurimis Europæ Principibus, qui ad nuptiarum ſolemnitatem convenerant, jubente Petrarchâ, perelegantem habuit Antonius Orationem; quod per vices XXX. alii quoque Academici feciſſe perhibentur. Neque tamen humanioribus ſolum diſciplinis emicuit Scriptor noſter, verùm etiam legibus dedit operam, atque in eis lauream eſt conſecutus; tanta cum prudentiæ commendatione, ut cum Joannes Vicecomes hujus Urbis Archipræſul, & Dominus, XII. Juriſperitis adhibitis Municipale Jus emendari anno MCCCXLVIII. imperaſſet, Reſta noſter inter eos fuerit computatus. Adhuc in vivis erat anno MCCCL.

Memorantur illius:

I. Oratio de Nuptiis Leonardi Clarentiæ Ducis, & Violantis Vicecomitis, de qua ſupra jam diximus, habita juſſu Franciſci Petrarchæ.

II. Jus Municipale Urbis Mediolanenſis, cum aliis Collegis ab ipſo emendatum.

De eo agunt Placidus Puccinellus in Chronico Glaſſiatenſi, Corius ad annum MCCCL. Comes Octavius Archintus in Collect. Monument. Famil. Mediol., & Sitonus noſter in Schedis, cui etiam debemus Reſtarum geneſim ab Alberto, qui vivebat anno MCCC. ad Joannem Baptiſtam alibi laudandum deductam.

MCCCCXXV.

RESTA JOANNES.

JOannes Reſta Jacobo patre, matreque Cæcilia Rovidia nobilibus conjugibus ortus eſt in hac Metropoli, atque Franciſci nomine adeptus in ſacris undis, à parente Viro clariſſimo optimè educatus, humaniores litteras didicit à Joſepho Ripamontio, infra à nobis meritò laudando, qui tunc temporis Mediolanum accedens, illius domum, virtutum altricem aliquibus annis habitavit, ex quo & ipſum Jacobum litterarum ſemper amantiſſimum, plurimùm poſtea coluit, quippe qui ſub Viro tanto ad ſtudia jugiter illum excitantem, plurimùm ſe profeciſſe oſtendit. In Cœnobio Monachorum Caſſinenſium S. Petri in Glaſſiate inter Aſcetas adſcriptus fuit anno Mundi redempti MDCXV. die VIII. Junii, aſſumpto nomine Joannis. Virtutum deinde gradibus ad honores viam ſibi parans, Abbatiâ honeſtatus eſt in Comitiis Generalibus anno MDCXLIV. Poſtea in Viſitatorem primarium per Cœnobia Ciſalpinæ Provinciæ electus extitit, necnon Sancti Honorati Lirinenſis in Gallia Narbonenſi, ac Sancti Chryſogoni Jadrenſis in Ditione Dalmatina, eoque munere præclarè functus eſt. Innocentius X. Pontifex Max. inter charos habuit Joannem noſtrum. In Auguſtiſſimo Venetorum Collegio, illius virtutibus, ac meritis maturè perpenſis, à Sereniſſimo Principe Franciſco Erizo Privilegio donatus omnibus fruendi gratiis, favoribus, ac prærogativis, quibus gaudere ſolent oriundi à Dominio, & Veneta Civitate. Ad plures Italiæ Principes à Religione Orator ablegatus, ex voto omnia perficere ſolitus fuit. Hinc præclara de eo à Primatibus Mediolanenſis Civitatis exiſtimatione concepta, dignus eſt habitus, qui Orator ejuſdem Civitatis ad Catholicum Regem amandaretur; exinde ad Abbatiam S. Simpliciani regendam tranſiit. Poſt obitum Abbatis Deſiderii Valle, iterum præficitur Mo-

naſterio Glaſſiatenſi Abbas anno MDCLII. Regimine hocce reſumpto, cuncta prænitenti prudentiâ, ac ſingulari providentiâ, frugalique aſſiduitate, omnibus & admodum gratâ adminiſtrabat. Inde Venetias ad Comitia Generalia contendit, ſupremoque in Magiſtratu, qui Deffinitoris dicitur, confirmatus, ſpem reliquit, ut anno futuro in Præſidem Generalem eligeretur. In Patriam periculoſo itinere magnos ob imbres reverſus, cùm eſſet propter exantlatos labores putrida febri oppreſſus, tertium poſt diem, III. Idus Julii MDCLIV. obiit, paupertatis religioſæ verè exemplum relinquens.

In obitu tanti Præſulis P. D. Primus Aloyſius
de Tattis Congregationis Somaſchæ
hoc Epigramma cecinit:

Fundite perpetuos mæſtiſſima lumina rivos:
Extincta, heu, virtus, hic jacet in *Tumulo*.

Hinc meritò, jureque optimo Sebaſtianus Reſta, defuncti noſtri Præſulis fratris filius, lachrymas obortas cum gaudio ſic expreſſit:

Concidit. Heu quiſnam! columen virtutis, honorque,
Quem tellus laudum pondere preſſa tulit.
Concidit. Heu quantas expectant alta ruinas!
Dicite: An hic tumulus, fata, coloſſus erit?
Siccine funeſtas accendit gloria tædas,
Quemque tulit virtus, famaque, fata prement?
Quid video? Triſtis miſcentur gaudia luctu,
Et dare jam lachrymas Præfica nulla poteſt.
Quis nunc mæſta vetat meritis dare corda ſepultis?
Quis tumulos lachrymis nunc cumulare vetat?
Exceſſit Terris (reſpondent facta Joannis
Reſtæ) immortali fax rediviva rogo.
Funera læta vigent? O compedis inſcia Virtus
Sic gaudet tumulis, funeribuſque tuis!

Reliquit doctrinæ ingenii ſui fœtum, ſcilicet:

I. Lectiones in Cantica Canticorum.
De obitu ejuſdem extat etiam aliud Epigramma, atque Elogium ejuſdem Sebaſtiani Reſtæ, & pariter Didyca varia Ferdinandi Puſterlæ.
Videndi ſunt Abbas Placidus Puccinellus in Chronico Glaſſiatenſi pagg. 279. & ſeqq. atque Marianus Armellinus in Bibliotheca Benedictino-Caſinenſi part. II. pag. 26, & Puricellus in Diſſertatione Nazariana cap. 9. num. 7. & cap. 158. num. 12.

MCCCCXXVI.

RESTA JOANNES BAPTISTA.

JOannem Baptiſtam Reſtam, nobili apud Mediolanenſes ſanguine ortum, Philippus ex Urſula Maria Coria uxore ſuſcepit. Quam à natura indolem hauſerat optimam, diſciplinis ſic coluit, ut Græcâ, Latinâ, ſacrâ, atque profanâ eruditione emicuerit. Legum etiam ſtudia adamavit plurimùm, in quibus Doctor renunciatus Collegio Juriſprudentum Mediolanenſium nomen dedit anno gratiæ MDCLXIII. Eloquentiæ laude clariſſimus fuit, & quantùm eminuit ingenio, ſic morum integritate præluxit. Nuptiarum inſcius, & à dignitatibus alienus vixit, quæ Juriſconſultis, & clarâ natis proſapiâ tantùm conferri ſolent. Cauſas in Foro non ſine laude tractavit, cùmque aliquando in Aula Collegii ſui abſque Togæ amictu ſententiam pronunciaſſet, Juriſperitus quidam id ægrè ferens, verba nonnulla pronunciavit, quibus ſignificabat id non decere Collegam. Hoc ut audivit Reſta, ſtatim reſpondiſſe fertur; præſtare abſque Doctoris inſigniis Cauſas diſcutere, quàm Togam perperam factis dedecorare. Mox inopinatò forenſibus curis valedicens, ſibi tantùm, atque litteris inpoſterum vivere ſtatuit, deinde ingraveſcente jam ætate in Cœnobium Prædicatorum apud Euſtorgianam Baſilicam ſe recepit, quod etiam moriens ſupremis tabulis ex aſſe ſcripſit hæredem. Deſideratus eſt anno Salutiferæ Incarnationis MDCXCIX.

Ipſius hæ ſunt Lucubrationes:

I. Oratio habita in cooptatione Caroli Camilli Carcani in Collegium Juriſconſultorum, anno MDCLXIII. ex Hiſtoria MS. Familiæ Carcanæ, de qua jam diximus.
II. Tractatus Juridicus ſic inſcriptus: Mater per tranſitum ad ſecunda vota amiſit proprietatem lucrorum favore filiorum, iis præcedentibus non reacquirit proprietatem amiſſam, ſed tranſmittitur ad filiorum hæredes, ſive fratres ſint, ſive extranei, ſive teſtati, ſive inteſtati decedant, niſi pacto in tabulis matrimonialibus aliter conventum ſit. Quidnam ſit pactum, quo tempore Juſtiniani taliter conveniebatur. An hoc pactum poſſit Mediolani conſiderari, vel ex diſpoſitione Statutorum, vel ex ſolito modo nuptialium conventionum. *Mediolani, per Carolum Federicum Gagliardum*. 1688. *in* 4.
Opus hoc conſcripſit, ut ipſe teſtatur, juvenili ætate, ſed provectior illud typis tradidit. Talis verò hic elucet eruditio, atque doctrina, ut Viri oſtendatur ingenium acre quidem, & vivax, & in hujus libri gratiam Æreo Numiſmate Imago Auctoris expreſſa in præfata Collegii Aula ad poſteritatis memoriam poſita fuerit.
III. Orazione Congratulatòria per la pace, recitata nella Cappella Reale del Palazzo di Milano, con l'aſſiſtenza del Conte di Fuenſaldagna Governatore dello Stato. *Milano, nella Regia Ducal Corte, per Giulio Ceſare Malateſta*, 1660 *in fol.*
IV. Sylva ingentis molis; quam collegerat, ut magnum Mediolanenſibus Juriſconſultis beneficium impenderet; recogitans enim ſecum unicum habere Inſubres Municipalis Juris ſui Commentatorem Horatium Carpanum à nobis jam commemoratum, cujus ſcripta ſæculi vitio barbarie quadam redundant, ſibi propoſuerat Reſta noſter præcipuas Statutorum Quæſtiones elucidare, & germanam eorum interpretationem ſubjicere in Fori Mediolanenſis commodum. Ampliſſimam hanc, laborioſiſſimamque Collectionem MS unà cum Bibliotheca ſua cæteriſque ſcriptis legavit Auctor Petro Paulo Curiono Juriſconſulto, atque Advocato.
V. Allegationes plures, è quibus Volumen unum, aut duo effici poſſet. Servantur impreſſæ, & MSS. in Collectionibus Archivica, aliorumque Juriſperitorum Mediolanenſium, à nobis perſæpe citatis.
De ipſo agit Sitonus noſter in Chron. Collegii J. CC. pag. 224. art. 1000. & in Schedis, atque Placidus Puccinellus in Chron. Glaſſiatenſi pag. 308.

MCCCCXXVII.

RESTA JOANNES JACOBUS.

JOannes Jacobus Reſta, qui aliquando Jacobus tantùm dictus reperitur, parentes habuit Joannem Baptiſtam, atque Blancam Seronam, nobiles conjuges Mediolanenſes. Liberales inter diſciplinas diligentiſſimè educatus, ſic politiores amavit litteras, ut anno MDCI. ad eloquentiæ Cathedram in Scholis Palatinis regendam fuerit aſſumptus. Celeberrimos ſui ſæculi Eruditos coluit, quos inter memorare juvat Erycium Puteanum, Juſtum Lipſium, Joſephum Ripamontium, Benedictum Sociacum, atque Trajanum Boccalinum. Mecœnas etiam fuit doctorum Virorum adeo, ut ipſis ædes illius ſemper paterent, & hoſpitibus litteris excultis redundarent. Hujus Metro-

Digitized by Google

tropolis Regiis Moderatoribus acceptiſſimus, ſcilicet Carolo de Aragonia Terræ novæ Duci, Ferdinando Velaſco Comeſtabili Caſtellæ, atque Petro Enriquez Fontium Comiti, & in graviſſimis negotiis eſt adhibitus. Præſuit anno MDXC. molitioni Curiæ rerum Capitalium Præfecti, in cujus fronte illius gentilitium Stemma inter alia Regiorum Miniſtrorum, atque Inſcriptio ab eo compoſita viſuntur. Plura quoque geſſit pro Patria munera; nam inter XII Ædiles anno MDLXXXVII. computatus eſt. Annonæ Judex annis MDXCV. atque MDCII. electus, integritatem ſummam præſetulit. Ex Cæcilia Rovidia nobili matrona, quam ſibi connubio junxerat, Joannem genuit antea laudatum, cùmque VI. Kal. Septembris anno Chriſti MDCXIII. ætatis ſuæ LIII. mortem obiiſſet, in Baſilica Euſtorgiana apud avorum cineres tumulatus fuit. Præter alia infra memoranda, hoc ei condidit Epitaphium præfatus Benedictus Sociacus, quod publici fecit juris Joannes Petrus Puricellus in Diſſertatione ſua Nazariana Cap. CLVIII. numero XI.

Inſubrum flos hic Procerum, flos unicus ævi:
Patria quem Civem, Gens Reſtia ſanguinis unum
Magnanimis adnectit Avis, ut amabile nomen
Nominis quemque ſuo donavit Divus Iberum,
Cum veterem ablueret maculam luſtralibus undis:
Hic jacet. Ulteriùs mores ne quære Viator,
Virtuteſque Viri. Meruit, non Urbis haberi
Deliciæ unius, ſed totius Orbis amores.
Nam cui tantus amor Patriæ? Cui tanta fovendis
Gratia in hoſpitibus, vel amicis cura juvandis?
Cui tantus fuit oris honos? Cui gratior unquàm
Vox imitata favet, vox placatura colubros?
Olli Grajugenum ne ſe, ne conferat ullus
Romulidum: ſive urbanis condiverit omnes
Sermones ſalibus: ſeu mobile vulgus habenis
Flexerit eloquii. Nulli torrentior unquàm
Copia dicendi: nulli vis acrior unquàm
Vis animi memoris viguit, ſeu mente fideli
Facta renarraret veterum, ſeu dicta referret.
Blandus, dulce loquens: nulli conceſſa facultas
Ingenii major, varium dum Carmen hiaret,
Hetruſcæque lyræ fidicem, fidicemque Latinæ.
Sparge pias lachrymas, pacemque precare ſepultis
Oſſibus: hoc ſaltem Manes cumulentur honore.

Benedictus Sociacus Viro clariſſimo,
& omni immortalitate digniſſimo.

Scripſit:

I. Epigrammatum libros II. hos verò MSS. fuiſſe conjicimus, cùm nuſquam eos reperire nobis datum fuerit. Id poſterorum memoriæ commendavit citatus Benedictus Sociacus lib. VII. Epigram. pag. 257. hæc ſcribens:

Reſtam ſic jubeo, patrem leporum
Dulces hendecaſyllabi rogate,
Ut duplex Epigrammatum Volumen
Mittat continuò, quibus reguſtem
Grajorum Veneres, Cupidineſque,
Et poſſim nova mella mutuari &c.

Quibus ex Carminibus eruitur etiam Epigrammata Reſtæ vel omnia, vel ſaltem aliqua Græcâ linguâ conſcripta fuiſſe; quod etiam confirmare videtur ſupra jam relatum Epitaphium.

II. Inſcriptiones XII. ad Statuam Philippi II. Hiſpaniarum Regis in fronte Collegii JCC. ſub maxima campanaria Turri erigendam. Eas edidit Placidus Puccinellus in libro mox citando pagg. 293. & ſequentibus.

III. Alias Inſcriptiones plures; quas inter commendatur una impoſita tumulo Hieronymi Cafoni Opitergini amici ſui dilectiſſimi, quam idem Puccinellus dedit pag. 292. Altera marmori inciſa in magnifico Templo Deiparæ ad Sanctum Celſum hujus Urbis, ad Sepulchrum celeberrimi Sculptoris Annibalis Fontanæ Mediolanenſis. Tertia verò & ipſa marmori inſculpta imminet Valvis laudatæ Curiæ Præfecti rerum capitalium.

IV. Prolixam Epiſtolam, ſeu potiùs, ut videtur, Diſſertationem ad Juſtum Lipſium, de qua Lipſius ipſe in reſponſione data Lovanii Kal. Aprilis MDCII. hæc ſcribit: „ Amica, atque diffuſa ſcriptio tua, etſi in „ morbo, ad reſpondendum impulit &c. Prudentia, „ & virtus tua (non blandior) ex ipſo charateriſma „ ſcriptionis tuæ innotuit, neque opus teſtimoniis, „ vel productione Puteani noſtri fuit &c „ Integra legitur in ejuſdem Lipſii Centuria IV. miſcellanea, Epiſtola IX.

Alias ad Reſtam noſtrum dederunt Litteras Hieronymus Boſſius Ticinenſis, cujus habemus VII. inter hujus editas, & Erycius Puteanus ſatis prolixam in commendationem hiſtoriæ, datam Francofurti anno MDCI. & eſt XCIV inter ipſius impreſſas.

Plura Epigrammata ſparſim ad ejus laudem leguntur inter Carmina citati Benedicti Sociaci, aliorumque.

Commendant illum Placidus Puccinellus in Chronico Glaſſiatenſi; Joannes Petrus Puricellus in Diſſert. Nazariana loc. cit. Sitonus humaniſſimus in Scholiis, & Picinellus in Athenæo pag. 246.

MCCCCXXVIII.

RESTA LAZARINUS.

SImon Reſta, Civitatis Mediolani Decurio, anno MCCCLXXXVIII. filium habuit Lazarinum noſtrum, qui Ducalis Aulicus ſub Duce Joanne Galeacio Vicecomite claruit anno MCCCC. necnon Pontificius à Secretis ſub Alexandro V. Pontifice Maximo extitit anno MCCCCIX. Cæſareuſque Comes Palatinus creatur, unà cum Joanne Jona, & Jobo ejus fratribus anno MCCCCX. Lazarini hujus nomen occurrit in pluribus Gaſparini Barzizii litteris infra recenſendis, ex quibus apparet, Danieli Victurio, Andreæ Juliano, & Franciſco Cardinali Zabarellæ ipſum chariſſimum fuiſſe, litteriſque eleganter excultum, & exſcribendis Codicibus ſummopere deditum. Parum ſupereſt de ipſo, ſed ſatis ad ejus doctrinam agnoſcendam, ut infra. Annum verò, quo inter vivos eſſe deſiit, ignoramus.

Hæc de ipſo damus:

I. Epigrammata varia Latina; extant inter illa Petri Candidi Decembrii in MS. iſtius pluries à nobis citato, apud Patres Teatinos hujus Urbis.

II. Epiſtola Lazarini Reſtæ Scriptoris Apoſtolici Petro Candido Decembrio data I. Octobris MCCCCIII. Eſt in Collectione Epiſtolarum ejuſdem Decembrii, in Bibliotheca Ambroſiana, alibi à nobis enunciata.

III. Epiſtolæ plures ad Gaſparinum Barzizium ſcriptæ, ſicuti à ſequentibus ejuſdem Barzizii eruitur, nempe:

Epiſtola ad Joannem, & Lazarinum de Reſtis data Patavii IV. Kal. Junias MCCCCX. de morte Summi Pontificis Alexandri V. Incipit „ Redditæ ſunt mihi „ litteræ veſtræ, inſignes, & optimi Viri, quæ an „ plus mœroris, quàm gaudii attulerint, non facilè „ dixerim. „ Extat in Libro, cui titulus „ Gaſpa„ rini Barzizii Bergomatis, & Guiniforti filii Opera. *Romæ*, 1723. pag. 91.

Ejuſdem altera Epiſtola ad Lazarinum Reſtam, data Patavii V. Kal. Julias MCCCCXI. Dolet de morte Catharinæ Sororis: Incipit „ Quamvis tardè mihi „ redditæ fuerint litteræ ſuper morte Catharinæ So„ roris tuæ fœminæ optimæ &c. „ ibid. pag. 95.

Ejuſdem Epiſtolæ aliæ ad eundem Lazarinum datæ Patavii X. Kal. Decembris MCCCCX. VIII. Kal. Ja-

nua-

nuatias ibid. & MCCCCXI. altera ejuſdem anni, extant pagg. 111. 113. & 133.

Memoratur in Diatriba Præliminari ad Franciſci Barbari Epiſtolas, Auctore Cardinali eximio, doctiſſimoque Quirino, *Brixiæ*, 1741. *in* 4., necnon in pluribus Documentis Gentis Reſtæ à Clariſſ. Advocato Sitono collectis anno 1731.

MCCCCXXIX.

RESTA MARCELLINUS.

MArcellinus Reſta Mediolanenſis, quem nos omnium primi in hanc litterariam ſcenam adducimus, Vir fuit omnigenâ eruditione ornatus, ut ſatis oſtendit Opus illius infra recenſendum. Ordini Minorum, in eorum Cœtu, qui Reformati appellantur, adſcriptus fuit, & ſuperiore Sæculo in finem vergente floruit. In Nuncupatoria ad Inſubriæ Moderatorem, data Mediolani die II. Junii, anno Salutis MDCLX. Eruditos ſui temporis ſæpe cum eo ſermones miſcuiſſe ſcribit de politicis præſertim rebus ad Statum Italiæ ea tempeſtate pertinentibus. In opere verò magna ſe familiaritate olim conjunctum fuiſſe aſſerit cum Archiepiſcopo Urbinate eo tempore, quo cum munere Nuncii Apoſtolici ad Venetam Rempublicam hic miſſus fuerat ab Urbano VIII. anno ſcilicet MDCXXXIV. Hæc ex ipſius hauſimus Opere, cætera verò ad eundem Scriptorem pertinentia, fruſtra etiam à Suis quæſivimus.

Scripſit Opus hoc titulo:

I. Le Forze d'Italia: Diſcorſi Politici del P. Marcellino Reſta Reformato Franciſcano. MS. in fol. juſtæ molis, extat apud humaniſſimum, nobiſque apprimè charum Canonicum Joannem Andream Iricum.

MCCCCXXX.

RESTA MICHAEL.

BReviter cum Abbate Picinello nobis verba ſunt facienda de Michaële Reſta Mediolanenſi Patricio, nam præter nudum titulum, immo reſectum Libri infra recenſendi, nil amplius nobis in ſuo Athenæo dedit, nihilque ultra invenire licuit, etſi nullo labore poſthabito, ut inſtitutum meum proſequendo Lectores inſtruere de hoc Reſta ultra poſſem. Accipiant igitur quod licet, nempè deſcriptionem Opuſculi Michaëlis noſtri, ut jacet in Chronico Glaſſiatenſi Abbatis Placidi Puccinelli, qua occaſione idem memorat alios duos Viros præſtantiſſimos Gentis Reſtæ, ſcilicet Raymundum, qui, ut ſcribit Corius anno MCCCLXXVII., ſimul cum Gabriele Corio, uti omnium Mediolanenſium ditiſſimus fidejuſſor fuit Bernabovis Vicecomitis pro centum millibus aureis florenis, quos Bernabos aſſignabat Antoniæ Valentiæ filiæ, uxorique Petri Regis Cypri eodem anno, & Antonium Reſtam Præpoſitum Domus Portæ Vercellinæ Mediolani, Ordinis Humiliatorum, Virum magni conſilii, ac ſapientiæ, qui interfuit Concilio Piſano anno MCCCCIX.

En uti inſcribitur Michaëlis Reſtæ liber:

I. Compendio di Lettere di belle, e ſottiliſſime finzioni, con le alte, e belle allegoriche eſpoſizioni, coſe morali, virtuoſe, e dilettevoli. *Venezia, preſſo Domenico Ferri*, 1566. *in* 12.

II. Il Capriccio, nel quale ſi contengono degne Poeſie, Allegorie, Dizioni Morali ec. Extat in eodem Libro, qui Chriſtianiſſimo Regi Francorum Carolo IX. nuncupatur.

Videantur citatum Chronicon Glaſſiatenſe, & Abbas Picinellus in Athenæo pag. 488.

MCCCCXXXI.

RESTA SEBASTIANUS.

SEbaſtianus Reſta Philippi Jacobo geniti, necnon Mariæ de Abdua nobilium conjugum filius, ortus eſt Mediolani anno redempti Orbis MDCXXXV. Prima litterarum rudimenta in Seminario Majori recepit, ibidemque publicè Theſes Philoſophicas tam ſolidè defendit, ut in eadem facultate à Cardinali Archiepiſcopo Litta laureâ inſigniri meruerit; deinde in Collegium Ticinenſe Borromæum ſe contulit, ad Jura tam Cæſarea, quàm Pontificia ediſcenda, & tam feliciter hoc egit, ut anno MDCLX. inter J.PP. Nob. Patriæ Collegii adſcriptus fuerit. Romam inde profectus, ibi Congregationem celeberrimam S. Philippi Nerii ingreſſus eſt anno MDCLXV. ibidemque non tam morum integritate, quàm vitæ probitate claruit. Scientias quoque nunquam deſeruit, immo Architecturam, atque Picturam ſingulariter adamavit, ideoque amicos habuit celeberrimos in hac Arte Viros Carolum Marattam, Joannem Baptiſtam Morandum, atque Cirum Ferrum, quorum ultimus, Sebaſtiano noſtro inſtante, periſtromata delineavit pro Eccleſia Sanctæ Mariæ Majoris Bergomi. Inſignium Virorum delineamenta undique & ingenti ſumptu collegit, ut ex iis duo integra Volumina confecerit, quorum unum ad Catholicum Regem Philippum V. dono miſit. Rerum ad Litteras pertinentium ſcrutator aſſiduus fuit uſque ad vitæ ejus exitum, qui accidit anno noſtræ Redemptionis MDCCXIV. ætatis verò ſuæ LXXIX.

Eruditionis ipſius Monumenta hæc ſunt:

I. Epigrammata duo in Funere Joannis Reſtæ Patrui de quo egimus.

II. Elogium eadem occaſione compoſitum.

III. Epigrammata duo Latina, & alterum Italicum in laudem Abbatis Placidi Puccinelli, extant in fronte Chronici Glaſſiatenſis.

IV. Maria Vergine Legiſlatrice: Panegirico detto in Santa Maria Porta, all' Eminentiſſimo Cardinal Melzi Arciveſcovo di Capua. *Milano, preſſo il Malateſta*, 1658. *in* 4.

V. Orazione Funebre detta in Roma l'anno MDCCIX. per le Eſequie dell' Eminentiſſimo Cardinale Colloredo. MS.

VI. Inſcriptiones II. altera in Funere ſupradicti Cardinalis Colloredi, altera occaſione, qua depoſitum fuit cadaver Svecorum Reginæ anno MDCLXXXIX. in fronte Eccleſiæ S. Mariæ Novæ expoſita. MS.

VII. Adnotationes plures ad Opus Academiæ nobiliſſimæ Artis Pictoriæ Jacobi Sandrar. MSS.

VIII. Vita di Carlo Agazzi Sacerdote Bergamaſco. MS. Extant omnes apud Suos in Alma Urbe.

Partim eruimus ex ſupradicto Chronico Glaſſiatenſi, in quo reperitur etiam Epiſtola ejuſdem Puccinelli data menſe Januario MDCLV. ad nobilem ac eruditum adoleſcentem Sebaſtianum Reſtam, unà cum Arbore Genealogico Familiæ Reſtæ, partim ex Athenæo Picinelli pag. 488., & ex Sitoni Chronico Colleg. J.PP. pag. 222. art. 992. reliqua verò à Suis nobis perhumaniter ab Urbe Romà ſcripta fuere.

Digitized by Google

MCCCCXXXII.

RHAUDENSIS ALEXANDER.

ALexander nobili Rhaudenſi Familia, quæ ab Oppido Rhaude in Ducatu Mediolanenſi cognomen eſt ſortita, in hac Urbe genitus, parentibus Carolo, atque Paula Vicecomite jugalibus, ita ſcientias, Legales præſertim, coluit ſub Cœphalo Inſtitutore peritiſſimo, ut Doctoralibus perceptis inſignibus in Collegium Juriſconſultorum anno ſalutiferæ Incarnationis MDLXX. jure fuerit cooptatus. Ejus doctrinâ perſpectâ primariam obtinuit Juris Civilis Cathedram in Archigymnaſio Ticinenſi, ubi veſpertinis horis magnâ cum laude annos aliquot Cæſareas leges interpretatus eſt. Diſcipulum habuit Melchiorem Alciatum à nobis alibi commendatum. Inde Piſam evocatus, ut in ejus Urbis Lycæo prælegeret, conceptam de ſe ſpem non fefellit. Ibi, ut ipſe refert Auctor noſter Conſil. lib. VI num. LI. & memorat quoque prælaudatus Alciatus in Tractatu de Præcedentia pag. 78. num CIC. quamvis extaret Decretum, quo cavebatur ſeniores Lectores aliis eſſe præferendos, tamen Ferdinandus Mediceus, Alexandro ſingulari privilegio præcedentiam omnium Lectorum conceſſit. Quod ideo retulimus, ut pateat quanta eſſet tanti Viri exiſtimatio, cui & Princeps tam magnum honorem impertiretur, & reliqui anteceſſores libentiſſimè cederent. Ipſum etiam expetiere XL. Senatores dilectiſſimæ Patriæ meæ Bononiæ, ut clariſſimum illud toto terrarum Orbe Archilycæum Alexandro docente illuſtrius fieret, jamque ſedente in Petri Solio Gregorio XIII. Pontifice Maximo, ad hoc munus ab eis Rhaudenſis fuerat electus, ſed dum illud negotium ageretur, nunciatum eſt repentè Catholicum Regem in Ampliſſimo Patrum Conſcriptorum Inſubriæ Ordine Rhaudenſem collocaſſe. Noverat Viri præſtantiam Matritenſis Aula; cùm enim ad eam ſe contuliſſet, ibi Trivultiorum cauſam coram Leonardo Errera, Julio Claro, Franciſco Ernando de Levano, Scipione Cutenario, & Auguſtino Ghiſulphio Regentibus, prima vice doctiſſimè diſputavit. Munus ſibi commiſſum integerrimè rexit ad annum uſque MDCXXVII. ætatis ſuæ LXXXIV. quo ſemper victurus interiit. Tumulatus eſt in Templo Divi Barnabæ Mediolani ſub hoc Elogio:

ALEXANDRO RHAVDENSI
MEDIOLANENSI
IVRISCONSVLTO COLLEGIATO
BVRGHETTI DOMINO
QVI VNDIQVE CONSVLTISSIMVS
TICINI PISISQVE EDOCENS
AD SVMMOS MAGISTRATVS MVLTOS INSTRVXIT
SCIENTIA BONI ET AEQVI CONTENTVS IPSE
CVRIS SECVLARIBVS ABDICATIS
IN FACILI SENECTVTE SIBI QVOQVE VIXIT
VT AETERNVM FELICIOR VIVERET
OBIIT ANNO AETATIS SVAE LXXXIV.
ANSELMVS NEPOS
EX TESTAMENTO PAVLI PATRIS SENATORIS
ANNO MDCXXXII. F. C.
FERVIDA MOTV
(*Hic viſitur Rota, Stemma Familiæ*)
LABIMVR PVNCTIS.

Ex Livia Raggia Fliſca, quam uxorem duxerat, celebres filios ſuſcepit, Paulum ſcilicet Senatorem, Jacobum, & Joannem ambos è Societate Jeſu, quos locis ſuis laudabimus.

Hæc ſunt, quæ ſcripſit, à nobis accuratiſſimè collecta:

I. Tractatus de Analogis Univocis, & Equivocis. *Venetiis, apud Somaſchum*, 1587. *in fol.* In Appendice aſſerit Auctor, ſe expleviſſe hoc Opus die XXV. Octobris anno MDLXXXVI.
Idem Opus cum Notis MSS. ab incerto Auctore, qui eas incœpit dum Papiæ publicè doceret anno MDLXXXV., & finem eis dedit Mediolani anno MDCXV. extat penès Comitem Ludovicum Archintum Quæſtorem Magiſtratus Redituum Ordinariorum hujus Urbis.

II. Conſiliorum, & Deciſionum Vol. II. *Venetiis, apud Somaſchum*, 1595. *&* 1596. *in fol.*

III. Piſanæ Deciſiones, in quibus maxima quæque juris diſcrimina circa Principum ſucceſſiones, privatorum contractus, & ultimæ voluntatis terminantur. *Francofurti*, 1600. *in* 4. *Spiræ*, 1602. *in fol. & Mediol.* 1603. *in fol*

IV. Variæ Reſolutiones Legales. *Mediolani, apud Locarnum*, 1608. *in fol & Venetiis, apud Societatem.*

V. Juris Utriuſque Deciſiones ampliſſimi Senatus Mediolani, & aliorum Supremorum Magiſtratuum. *Mediolani, in* 4. *& Francofurti*, 1600. *in* 4.

VI. Tractatus de Contractibus emphyteoticis Eccleſiarum. *Papiæ, apud Vianum*, 1570. *in* 4.

VII. Conſilium ad Cauſas ultimarum voluntatum, extat inter illa Zilettii. Vol. I. Conſ. CXLI pag. 275.

VIII. Species Facti declarationis in cauſa inter Collegium Borromæorum, & Annibalem de Curte. *Papiæ*, 1592. *in* 4.

IX. Oratio habita coram Senatu, & Magiſtratibus in cooptatione Jo. Baptiſtæ Caſtillionæi. *Mediolani, apud Pontium*, 1575.

X. Reſponſum I. II. III. & IV. de legitima ſucceſſione in Portugalliæ Regnum. *Mediolani*, 1579 & 1580. necnon *Papiæ*, *apud Bartholum*, 1581. in 4.

XI. Informatio Juris, & Facti in Cauſa Banchi Sancti Ambroſii pro aſſerenda ejus juſtitia, ac omni ſuſpicione uſurariæ labis abſtergenda. *Mediolani ſine anno, & Typographi nomine*, *in fol.*, & iterum ibi *apud Malateſtas*, 1608. in 4.

XII. Reſponſum concernens præcedentiam Auditoris ad Tribunal Sanitatis: citatur in Statutis Collegii J. PP. num. 84.

XIII. Origine, ed Antichità della Famiglia Rhò.

XIV. Epiſtolæ plures ad Federicum Cardinalem Borromæum datæ annis MDXCV., MDXCVI., & MDXCIX. Extant in ſæpè laudata Collectione ejuſdem Card. in Biblioth. Ambroſ.

XV. Allegationes V. pro Feudis Scaramporum contra Comites de Valperga. *Taurini*, 1581. *in fol.*

XVI. Aliæ plures extant Mediolani apud J. CC., & Papiæ in Archivo S. Salvatoris.

Laudatur à Paulo Moriggia Nobil. Mediol. lib. 1. cap. 4. à Fontana in Bibliotheca Legali part. II. pag. 142. à Laſor à Varea, a Sitono in Theatro J. PP. Coll. Mediol. pag. 148. art. 597., & a Picinello in Athenæo pag. 13., necnon a Patre Beretta in ſuis Schedis.

MCCCCXXXIII.

RHAUDENSIS ANTONIUS.

ANtonius Rhaudenſis in Oppido Rhaude Mediolanenſis Ducatus in lucem editus puer adhuc ſub Matthæo Cremonenſi grammaticæ rudimenta percepit, mox inter optima diſciplinarum ſtudia adultus Minorum Regulam amplecti ſtatuit, & in eo Cœtu ſacras litteras diligenter didicit, adeo ut ſuæ tempeſtatis celeberrimos Theologos æquaret. Oratoriam etiam & Poëſim adamavit, immo publicus eloquentiæ Profeſſor extitit in hac Metropoli ſub Philippo Maria Mediolani Duce. Geometriam, Analyticam, Aſtronomiam, ac Leges quoque ſe didiciſſe teſtatur in Apologia à nobis infra num. XI. recenſenda. Cùm à ſtudiis vacaret amicos colere ſolebat, quos ipſe eodem loco nomerat, ſcilicet Hippolytum Stuppanum, & Leonardum Cremonenſem eximios ſui Ordinis Theologos: Bartholomæum Capram Mediolanenſem Archiepiſcopum, atque Franciſcum Regatium Bergomenſem Antiſtitem conſodalem ſuum. Petrum quoque Candidum Decembrium, quem vocat Papalem, Ducalemque Secretarium, inter amicos ſuos enumerat, aliosque illius ævi doctiſſimos Viros. Laurentio etiam Vallæ fuit aliquando amiciſſimus, atque ab eo in Dialogis tribus de Voluptate, & vero Bono primas obtinuit; at Vallæ poſtmodum indignationem incurriſſe traditur, quod in latino ſuo Opere aliquo ipſius elegantias contemſiſſe viſus fuiſſet. Ingens propterea inter eos exorta ſimultas eruditis omnibus nota, ob editas à Valla adnotationes in errores Antonii Rhaudenſis, quæ ad Joannem Lucinum Alphonſi Regis Secretarium miſſæ, publici juris ſæpè factæ ſunt cum elegantiis prælaudati Vallæ. Orationibus habitis claruit Rhaudenſis noſter, atque magnam ſibi comparavit famam apud Cives Mediolanenſes. De Orationibus autem ipſis his verbis loquitur in præfata Apologia: „ Habui poſt hæc (ſtudia videlicet jam enunciata) ætate vegetiore Orationes compluſculas, & „ eas ſolutas quidem, nunc in Sanctorum laudibus, „ nunc in patriciorum Virorum funeribus, atque „ præſertim aliquot pro Clementiſſimo Principe Philippo Maria Mediolani Duce &c. Addens ſæpè ſe publicè dixiſſe coram Senatu, Magiſtratibus, atque Archipræſule. Tum ſubdit: „ His coram Oratiunculis habitis cœpi Religionum ritu in Eccleſiis concionari &c. Exiſtimavit Camuſatius in Obſervationibus ad Ciacconium pag. 869. alium floruiſſe Antonium Rhaudenſem noſtri coævum, quem ille Grammaticum vocat, & eloquentiam Mediolani profeſſum fuiſſe affirmat, cui etiam tribuit Librum de Imitatione. Verùm (tanti Viri pace dictum ſit) allucinatus eſt, & quidem vehementer, nam inferiùs proferemus Coſmæ Raymundi Exhortatoriam ad F. Rhaudenſem Theologum, ut Librum edat de Imitatione eloquentiæ. Ex quo eruitur ſphalma Camuſatii, & Moriggiæ noſtri, qui in Hiſt. Mediol. lib. I. cap. 59., & lib. III. de Nobilit. Mediol. cap. 30. Auctorem hunc Franciſcum appellat, arbitratus Litteram F. Franciſcum innuere, cum potiùs legendum ſit *Fratrem*, ut Cœnobitæ ſolent nuncupari. Quis fuerit Rhaudenſi annus ſupremus nemo hactenus indicavit.

Quæ ſequuntur partim ab aliis de Auctore noſtro jam prolata fuere, partim verò nunc primùm exhibere nobis datum eſt:

I. Lactantii Firmiani Errata, quibus ipſe deceptus eſt, per Fratrem Antonium Rhaudenſem Theologum collecta, extant in editione ejuſdem Lactantii. *Romæ*, 1478. *in fol.* & alibi cum ipſo impreſſa. Caſtigatus autem fuit Antonius ipſe à Fratre Adamo Genuenſi Epigrammate Latino, quod legitur in Magna Bibliotheca Eccleſiaſtica loco ſubter indicando, ubi hæc verba quoque ſubjiciuntur: „ Sexaginta ſunt errata, quæ in Lactantio deprehenderat „ Antonius, eorumque Indicem Capitum indici „ ſubjunxit. Nonnulla reperies, in quo Lactantii „ fidem ſubleſtam facere aggreſſus, ipſe non pa„ rum peccat, ut obſervat Rivetus in Tract. de „ Patrum Auctor. pag. 58. ante Criticum ſacrum. „ Iis etiam verbis Rhaudenſi ſcripſit Philelphus „ lib. V. Epiſt. pag. 38. quæ intempeſtivam ejus cri„ ticem parum probaſſe, immo, & maximoperè „ vituperaſſe teſtatum faciunt: eumque, ut ſincerè „ errorem ſuum agnoſcat, atque etiam retractet, „ adhortatur. Cùm autem hæc Epiſtola ad III. „ Kal. Jan. A MCCCCXLIII. ſcripta ſit, veriſimil„ limum putat Vir eruditus Dion. Camuſatus in „ Obſerv. ad Ciacconium pag. 869. eundem eſſe „ hunc indicem, ſaltem quoad Errata in Lactan„ tio animadverſa, cum Libris tribus Dialogorum „ in Errata Lactantii Firmiani ad Eugenium IV. „ ab Ant. Rhaudenſi ſcriptis, & etiamnum in Bi„ blioth. Regia extantibus Cod. 3980. „ Extat quoque MS. in Ottoboniana.

Laurentius Valla edidit etiam Adnotationes in errores Antonii Rhaudenſis, ut jam diximus.

II. Fratris Antonii Rhaudenſis ex profeſſione Minorum Theologi de Imitatione Eloquentiæ liber. Extat in Codice MS. Bibliothecæ Ambroſianæ ſign. H. num. 49. in fol. cui præfigitur Coſmæ Raymundi Exhortatoria ad Fratrem Antonium Rhaudenſem Theologum, ut librum cudat *de Imitationibus Eloquentiæ*. Extat quoque in Biblioth. Cathedralis Patavinæ Plut. XVI. incipit „ Sæpiùs videbam &c. ad Cardinalem Comenſem. MS. in fol. ex Thomaſino.

III. Epiſtolæ II. altera „ perinſigni ac ſplendidiſſimo Viro „ Mapheo de Muzzano Ducali Secretario F. Antonius „ Rhaudenſis ex Profeſſione Minorum Theologus ſa„ lutem, quæ in Chriſto vera eſt optans dicit &c. Eſt pagg. 10. erudititiſſima; altera Andreæ Imperiali ex Ducalibus Conſiliariis, Philoſophica, & erudita pagg. 30. Extant in eodem Codice.

IV. Orationes II. pro Illuſtriſſimo Principe Philippo Maria Mediolani Duce; altera edita fuit per ipſum Rhaudenſem, & acta in die anniverſaria Principatus ſui; Altera pro eodem Principe ab ipſo Auctore pronunciata. Adſunt in duobus MSS. Ambroſianæ Bibliothecæ ſign. M. num. 44. in 4., & H. num. 48. in fol.

V. Epiſtola ad Bartholomæum Bayguerram Virum pyerium, quæ ſic inſcribitur: „ Frater Antonius Rhaudenſis ex Profeſſione Minorum, ac Sacræ Theo„ logiæ Magiſter. Ex Clauſtro Brixienſi Kal. Sexti„ libus ſine anno. Extat ad calcem MS. Bibliothecæ Ambroſianæ ſign. A. num. 6. in fol. cui titulus: „ Itinerarium Bartholomæi Bayguerræ Brixienſis. Eſt Carminibus expreſſum Sæculi circiter XIV. quod commendatur in ſupradicta Epiſtola ab Auctore noſtro.

VI. Metrica Commendatio Summi Pontificis Martini V. per F. Ant. de Rhaude Ordinis Minorum compilata, ad Dominum Bartholomæum de Capra Mediolani Archiantiſtitem deſtinata. In fine „ Scripta „ Secundæ Romæ prid. Kal. Januarias per tuæ Re„ verentiæ filium F. Ant. de Rhaude Ord. Min. „ pagg. 5. Extat in MS. Cod. Biblioth. Ambroſ. ſign. B. num. 116. in fol.

VII.

VII. Oratio de laudibus Illuſtriſſimi armorum Principis Nicolai Picinini, MS. in Codice Ambroſiano ſign. B. num. 124. in fol inter eos in 4. pagg. 12.

VIII. De numero Oratorio libellus. MS. Extat in eodem Codice.

IX. Oratio acta in funebribus exequiis pro Ambroſina Fagnana Conſorte Vitaliani Borromei anno MCD-XLI. de menſe Novembri, vel circa. MS. in Codice Ambroſiano ſign. H. num. 48. in fol.

X. Epiſtola ad Virum inſignem Mapheum Vegium. Extat in eodem Codice.

XI. Apologia Fr. Antonii Rhaudenſis adverſùs Archidiaconum quempiam, compliceſque ſycophantas teterrimos, ſcripta ad Antonium Maſſam Minorum Generalem MS. in 4. Bibliothecæ Ambroſianæ in pergameno, cum miniaturis, & auro, autographus ſign. M. num. 49. in 4. de qua diximus in vita Scriptoris noſtri.

Defenſio pro Fr. Rhaudenſi ad P. C. contra calumniatorem incognitum per Coſmam Raymundum Cremonenſem, Carmine heroico conſcripta. Eſt in Codice Ambroſiano ſign. B. num. 124. in fol. inter eos in 4.

XII. Hiſtoria Philippi Mariæ Ducis Mediolani. Hanc MS. ſe vidiſſe Laude aſſerit in ſuis Schedis P. D. Gaſpar Beretta.

XIII. Genealogia Scipionum, & Catonum. MS. in Bibliotheca Sluſiana. Ex Montfauconii Bibliotheca MSS. pagg. 61. & 186. reperitur etiam in Ottoboniana.

XIV. Homeri Vita in Latinum tranſlata. Ex Epiſtola Petri Candidi Decembrii ad Antonium Rhaudenſem in Codice Epiſtolarum ejuſdem MS. in Ambroſiana Bibliotheca.

XV. Carmen ejuſdem ſatis longum in laudem Philippi Mariæ Vicecomitis Mediolani Ducis. Extat inter Opera MSS. Petri Candidi Decembrii in Biblioth. PP. Teatinorum S. Antonii Mediolani.

XVI. Commentaria in libros de Fortuna, atque de bonis, & malis fœminis Bonini Mombritii. Ex Schedis meis, ubi ſic adnotatum invenio. „ Antonio da „ Rhò gran Teologo, è Poeta, quale commentò „ molti libri, e fra gli altri quelli della fortuna, „ a Galeazzo Maria Duca di Milano, quale fù „ molto grato ad eſſo Duca; ed un'altro delle „ buone, e cattive Donne a Bona Ducheſſa Mo„ glie del ſuddetto Duca; ſed undè hoc hauſerim excidit.

Epiſtola Antonii Panormitæ Antonio Rhaudenſi in defenſionem Operis ſui inſcripti: Hermaphroditus, qui MS. eſt in Ambroſiana Cod. ſign. G. num. 85. in 4. Altera item Epiſtola ejuſdem Panormitæ, in qua Rhaudenſis vocatur Theologus celeberrimus. Eſt duobus in Codicibus Ambroſianis ſign. M num. 44., & H. num. 49.

Inter Epiſtolas Franciſci Philelphi editionis *Venetæ* anni 1502. in fol. extant Epiſtolæ duæ pagg. 31. & 38. Antonio Rhaudenſi Theologo.

In MS. Bibliothecæ Fratrum Marchionum Vicecomitum, qui continet varia Miſcellanea Latina, & Græca, olim ſpectante ad Gualteriom Corbettam, legitur Anonymi cujuſdam Eulogium Magiſtro Antonio Rhaudenſio Theologo.

Extat ad eum Epiſtola Latina Alberti Sarthianenſis, in qua probat nihil ad virtutem nocere humili loco naſci. Data ex Gallarata pridie Kalendas Julias MCCCCXLV. *Cum per imbecillitatem corporis à prædicandi munere biduo vacarem* &c. Eſt num. vigeſima inter Epiſtolas ejuſdem Alberti in Tomo III. Collect. Monum. Martene, & Durand.

Toſſignanus libro III. Hiſtoriæ Seraph. eum laudat, ut inſignem Poëtam, & Theologum, omnique diſciplinarum genere excultum.

De ipſo Antonius Poſſevinus in Apparatu Sacro, Joannes Albertus Fabricius in Bibliotheca Mediæ, & Infimæ ætatis pag. 342. T. I. Auctores Magnæ Bibliothecæ Eccleſiaſticæ Genevæ editæ Tom. I. pag. 305. VVadingus in Annalibus Minorum, qui aſſerit alia Scripta Antonii noſtri periiſſe, necnon Picinellus in Athenæo pag. 48.

MCCCCXXXIV.

RHAUDENSIS CAMILLA.

CAmilla nobili Rhaudenſi Familia Mediolani exorta, in ipſo juventutis flore mundum deſpiciens, unà cum Sorore ſua in celeberrimo Parthenone Sanctæ Marthæ, Ordinis Sancti Auguſtini, ejuſdem Urbis, Deo ſe dicavit anno poſt Virginis partum MDVI. Auſteritate vitæ, & in ſe ipſam rigoris virtute magnam ſanctitatis famam apud omnes adepta, ſanctimonialibus ſuis Antiſtita præfuit annos XXX difficillimis temporibus, cùm ſacer ille Virginum Cœtus à ſæcularibus Viris undique premeretur. Quocirca hujus Metropolis Moderatorem adire coacta, tam prudenter ipſum eſt allocuta, ut non modo Sororibus auxilium impetrarit, verùm etiam maximam pietatis, & ſapientiæ exiſtimationem nacta fuerit. Inter Cœnobii curas nihil de priſtinæ vitæ inſtituto immutavit, orationis, ſilentii, aliarumque virtutum cunctis exemplum præbens, donec meritis, anniſque cumulata quievit in Domino anno gratiæ MDLXXVIII.

Poſt ſe reliquit Opus hoc titulo:

I. Vita della Veneranda Vergine Sor Arcangela Panigarola. MS. in fol. pagg. 106. ſervatur in Archivo ejuſdem Monaſterii.

Ex MS. Codice, cui titulus: „ Vite d'alcune Monache „ con altre coſe notabili del Monaſtero di S Marta „ in Milano, raccolte da una Monaca dello ſteſſo Mo„ naſtero, in 4. Cap. 28. pag. 118. qui ibidem extat.

MCCCCXXXV.

RHAUDENSIS CAMILLUS.

ALexandri Rhaudenſis, cujus haud multò antè dedimus Elogium, frater fuit Camillus filius & ipſe Caroli, atque Paulæ Vicecomitis jugalium. Quemadmodum autem Alexander ſeria legum ſtudia dilexit, atque in eiſdem magnam nomini ſuo peperit laudem; ſic Camillus noſter amœnas coluit diſciplinas, Muſaſque plurimùm adamavit. Quocirca in eruditiſſimo Cœtu Academicorum Mediolanenſium, qui Transformati dicebantur, & Sæculo XVI. patriam decorarunt, cooptatus, plurima carmina condidit, & pronunciavit.

Ex his habemus:

I. Carmina Italica, vulgò *Sonetti*, numero XV. in libro, cui titulus: „ Sonetti degli Academici Trasformati di „ Milano. *Ivi per M. Antonio Borgi* 1548. *in* 4.

De eo Sitonus noſter in Schedis.

MCCCCXXXVI.

RHAUDENSIS FRANCISCUS MARIA.

INter alios Inſubres Eruditos, qui Rhaudenſem nobilem Familiam doctrinæ ornamentis illuſtrarunt, enumeratur etiam Franciſcus Maria Octavii, & Margaritæ Cagnolæ jugalium filius. Illius Acta, annuſque vitæ ultimus nos latet, idque unum ad noſtram pervênit notitiam, ipſum eruditionis ſibi comparandæ gratiâ Romam ſe contuliſſe, ubi litteris dedit operam in Romano Collegio. Quantùm profecerit in Poeſi præſertim latinâ facilè cognoſcere poterunt quicumque Opus illius pervolutarint,

Scilicet:

I. Franciſci Mariæ Rhò Mediolanenſ. Carmen in laudem Virginis Deiparæ in Montana, ut Eliſabetham viſeret, abeuntis. *Romæ, apud Franciſcum Caballum*, 1630. *in* 4.

Laudatur in Cinelli Biblioth. Volante Pluteo III.

MCCCCXXXVII.

MCCCCXXXVII.

RHAUDENSIS GULIELMUS.

ERuditis Viris Mediolanenſibus è Rhaudenſium Familia genitis Abbas Philippus Picinellus in ſuo Athenæo annumerat etiam Gulielmum Juriſprudentiæ laude celebrem, cujus commendat Opus de Alienationibus, de quo nos infra. Uſus eſt Picinellus idem teſtimonio Pauli Moriggiæ, cùm tamen Opus Gulielmi nobis inſpicere non licuerit, altumque de ipſo ſilentium ſit apud Scriptores de Rhaudenſi gente tractantes, nihil amplius Lectoribus noſtris poſſumus exhibere præter nudum omnino titulum,

Videlicet:

I. Tractatus de Alienationibus Vol. I. in fol. impreſſ. ſed annum, & Typographi nomen Picinellus non dixit. Videndi igitur Moriggia lib. III. cap. IV. Nobil. Mediol., & citatus Picinellus in Athenæo pag. 324.

MCCCCXXXVIII.

RHAUDENSIS JACOBUS.

ALexander Rhaudenſis JC. & Inſubriæ Senator, quem paulò ante debita laude ſuimus proſecuti, atque Livia Raggia Fliſca conjuges Jacobum genuere, cujus nunc dandum eſt Elogium. Minoribus in pueritia ſtudiis diligenter exactis, jam adultus Eloquentiam, Philoſophiam, Theologiam, atque Matheſim ſub optimis percepit Magiſtris, magnum indolis egregiæ ſpecimen præbens. Vigeſimo primo ætatis anno Societatem Jeſu ingreſſus, vix peracto tyrocinio ceteris erudiendis majorum juſſu manum admovit. Sed anno MDCXI. ad Apoſtolicos in Sinenſi Imperio labores exantlandos electus, primùm Romæ à Roberto Bellarmino S. R. E. Cardinali celeberrimo Sacerdotalem dignitatem ſuſcepit, mox unà cum Nicolao Trigantio Miſſionis ad Sinenſes præſide in Orientem perrecturus ex Italia ſolvit. In Urbe Goa Theologiæ curſum perfecit, atque inde Machaum ſe conferens, ibi conſiſtere coactus eſt, in exilium pulſis univerſis ſociis à quodam Regio Miniſtro jurato Chriſtianæ Religionis hoſte. Magno interim Oppidanis adjumento fuit; arcem enim à validiſſimis hoſtibus impugnatam ſtrenuè defendere, & tormenta manuaria, atque currulia tractare ipſos edocuit, quinimo nova mœnia, & propugnacula ad Caſtri tutelam delineavit. Hujuſmodi egregiè facto aditum ſibi in Sinenſes aperuit provincias, cujus Gentis idioma magno labore tam egregiè didicit, ut plura poſtmodum ea dialecto ſcripſerit. Dum Evangelii Præco per vaſtas Regni oras magno cum animarum lucro vagaretur, in Urbe Regia Pechiui conſiſtere juſſus eſt, ubi gratam Imperatori facturus rem, adjutore Joanne Adamo Sciall ejuſdem Societatis Viro, Sinenſe Kalendarium reformavit, quo in laborioſiſſimo munere plures inſumſit annos, nunquam dilatandæ fidei oblitus, quam totis viribus ſemper diſſeminavit. Tantum Opus interim gratiſſimum Princeps habuit, ambos propterea eruditiſſimos, & de toto Imperio benemeritos homines ad primarias dignitates evexit, quas cùm illi modeſtè recuſaſſent, quod eas cum Evangelica humilitate, inſtitutoque ſuo pugnare aſſererent, & ſibi ſufficere teſtarentur Chriſto famulari, annuum eis Imperator cenſum attribuit, tantumque pecuniæ perſolvi juſſit, quantum condendo Templo ſatis eſſet. At in medio tot laborum curſu Jacobus noſter mœrentibus Chriſtianis omnibus, quos ad veram lucem è falſæ religionis tenebris adduxerat, vel jam Chriſto genitos confirmaverat, die XXVII. menſis Aprilis, anno Redempti Orbis MDCXXXVIII. quievit in Domino. Cadaver illius Chriſtiano ritu ſepultum eſt, funus honoris gratiâ comitantibus è Regia Aula Optimatibus plurimis, & Eunuchis, qui etiam Imaginem ejus affabrè pictam poſteris ſervarunt.

Plura ſcripſit Italicè, atque Sinicè, videlicet:

I. Lettere due della ſua Navigazione, e delle coſe dell' India. *Milano, per il Bidelli*, 1620. in 8. Harum primam in Navi ſcripſit, alteram Goæ.
II. Volumina CL. Sinicè pro reformatione Kalendarii Sinenſis. Hæc ſcripſit, ut diximus, adjuvante præfato Joanne Adamo Sciall.
III. De Oratione librum I.
IV. De Jejunio, & Mortificatione libros IV.
V. De Eleemoſyna librum I.
VI. Commentariorum in Orationem Dominicam Vol. II.
VII. De Bonis Conſiliis.
VIII. De Operibus Miſericordiæ lib. III.
IX. Diarium Spirituale, in quo diebus ſingulis Scripturæ Sacræ Sententiam, & alteram ex alicujus Eccleſiæ Doctoris Operibus deſumptam aſſignat.
X. Monita C. excerpta è libris Sanctæ Thereſiæ ab eo in Sinicam linguam converſa.
XI. Tabulas motus Solaris. Tomis VIII.
XII. Tabulas motus Lunaris. Tomis VIII.
XIII. De dimenſione Cœli, & Terræ. Tomis II.
XIV. De motu quinque Planetarum, cum eorum Tabulis libros II.
XV. Compendium Reformationis Kalendarii Sinici.
XVI. Regulas proportionum.
XVII. De Arithmetica librum I. Omnia Sinico Idiomate.
Eum laudarunt Sotwellus, & Philippus Alegambe in Biblioth. Scriptorum Societatis Jeſu, Daniel Bartoli in ſua Sinenſi hiſtoria lib. IV. fol. 1100 Kircher. in China illuſtrata fol. 129. Sitonus in Schedis, atque Picinellus in Athenæo pag. 247.

MCCCCXXXIX.

RHAUDENSIS JOANNES.

GLoriari meritò poteſt Alexander Rhaudenſis Senator, à nobis jam laudatus, de prole tam eximia à Livia Raggia Fliſca conjuge ſuſcepta, ut diximus, ſcilicet de Paulo & ipſo Senatore, Jacobo, & Joanne Soc. Jeſu Alumnis, omnibuſque in hac mea Bibliotheca recenſeri digniſſimis. Joannes igitur noſter ætatis annorum XVI. ſupradictam doctiſſimam Societatem ingreſſus eſt, ubi Rhetoricam in Univerſitate Braydenſi peregregiè docuit. Zelo fidei propagandæ ductus pluries Mutium Vitelleſcum ejuſdem Societatis Præpoſitum Generalem rogavit pro Miſſione ad Indos, ſed Orator tam celebris evaſit, ut ipſo Italiam privare minimè Sui voluerint; idcirco Conciones Quadrageſimales per annos integros XXXV. omnium plauſu in principibus Italiæ Urbibus habuit, videlicet Romæ, Neapoli, Mediolani, Bononiæ, Genuæ, Panormi, Meſſinæ, Melitæ, ac alibi. Prudentiâ quoque, aliiſque animi dotibus tam apertè claruit, ut non ſolum pluribus ſuæ Societatis Collegiis præfuerit, ſed Provincialatus munere tam Romano, quàm Neapolitano inſigniri meruerit. Totus ad animarum ſalutem intentus, vitam exemplariſſimam duxit, nec unquam ſtudia reliquit, ita ut ob puritatem Linguæ Latinæ à Patre Goſvino Nichel ejuſdem Societatis Jeſu Generali, ad ſcribendos Societatis Annales electus extiterit. Acerrimus quoque ſui Cœtus defenſor, geminas Apologias edidit in detractores malignos. Tandem meritis ſublimioribus, anniſque plenus obiit in Alma Urbe die IX. menſis Novembris MDCLXII.

Hæc

Hæc verò ipſum immortalem reddunt :

I. Conſiderationes de Paſſione Domini ; ſine loco, anno, & Typographi nomine.

II. Ad Joannem Baptiſtam Caſtaldum Clericum Regularem Interrogationes Apologeticæ , in quibus Fundatoris Societatis Jeſu , cum B. Cajetano Tieneo colloquentis , atque ab eo Teatinorum Ordinem poſtulantis , rejicitur Fabula . *Lugduni , apud Petrum Proſt* , 1641. *in* 4.

III. Achates ad D. Conſtantinum Cajetanum Monachum adverſus ineptias, & malignitatem libelli Pſeudoconſtantiniani de Sancti Ignatii Inſtitutione , atque Exercitiis . *Ibid. apud le Borde* , 1644. *in* 4.

Hæc duo Opuſcula memorantur in Indice Librorum prohibitorum.

IV. Exempla virtutum. *Romæ Tom. II. in* 4.

V. Orazioni Panegiriche. *Bologna* , 1647. *in* 12.

VI. La Bontà : Panegirico in lode di S. Omobono . *Cremona , preſſo il Zanni* , 1651. *in* 4.

VII. Orazione della neceſſità della Sapienza ne' Magiſtrati . *Milano , preſſo il Bidelli* , 1650. *in* 8.

VIII. Orazioni ſopra il Santiſſimo Sagramento . *Roma , preſſo il de Lazzari* , 1657. *in* 4.

IX. Orazioni ſopra l'Eſamerone . *Venezia , preſſo il Baba* , 1651. *in* 4.

X. Orazioni in lode della B. Vergine . *Milano , preſſo il Ghiſolfi* , 1668 *in* 4.

XI. Orazioni ſopra gli Uomini Illuſtri del Teſtamento Vecchio, e Nuovo Vol. VIII. *Modena* , 1672.

XII. Orazione nell' Incoronazione di Andrea Spinola Duce di Genova . *Milano , nella Tipographia Ambroſiana* , *in* 8.

XIII. Sermoni detti nella Chieſa del Gesù di Roma ogni Sabbato . *Roma , preſſo il de Lazzari* , 1655. *in* 4.

XIV. Quareſimali IV. *Milano , preſſo il Ghiſolfi* , 1671 *e preſſo il Remenolfi* , 1683. *Vol. IV. in* 4.

XV. Orazioni ſopra la Divina Scrittura . *Milano , preſſo il Ghiſolfi* , 1671. *in* 4.

XVI. Dell' Armonia , in cui conſiſte la felicità d'una Repubblica : Orazione detta al Senato di Luca . *Ivi* , 1648. *in* 4.

XVII. Deſcriptio Imaginis Chriſti , extat in eodem libro .

XVIII. Panegirico in lode della Beata Cattarina da Bologna . *Ivi , preſſo il Benazzi* , 1648 *in* 4.

XIX. Lezioni ſopra il Libro de' Rè . *Milano , preſſo Federico Agnelli , Vol IV.*

XX. Atti di varie Virtù , Centurie X. in dieci libri diſtinti . *Milano , preſſo il Ghiſolfi* , 1643 *in* 4.

XXI. Eſempj della B. Vergine . *Roma , appreſſo il de Lazzari* , 1656. *Tom. II. in* 4.

XXII. Aſſemblea Aſtronomica ſopra le Comete ; teſte Placcio in Theatro Anonymorum , & Pſeudonymorum , loco infra cit.

XXIII. Martyrium trium Beatorum è Societate Jeſu , Pauli Michi , Joannis Goto , Jacobi Ghiſai , Japonum crucifixorum . *Florentiæ , apud Simonem Ciottum* , 1628. *in* 8. Hunc librum edidit ſub nomine *Joſephi Buſoni* .

XXIV. Elogium Ferdinando II Auſtriaco-Rom. Imp. verè pio , verè maximo . *Romæ , apud Corbellettum* , 1614.

XXV. Joannis Rhò Societ. Jeſu de ejuſdem anno Sæculari Diſſertatio . *Romæ , apud Corbellettum* , 1639. *in* 4.

XXVI. Vita di San Lindano Abbate Benedettino , *Roma , nella Stamperia Camerale* , 1641. *in* 4.

XXVII. Elogj degli Uomini Illuſtri del Secolo XVII. MS. in fol.

XXVIII. Orazioni cento ſopra i Riti Sacri della Chieſa . Vol. II. MS.

In Opere , cui titulus : Carm. Illuſtr. Poët. Ital. Tom. VII. pag. 439. Extat Carmen Alexandri Pollini Florentini ad Joannem Rhò Societatis Jeſu , eloquentiſſimum Divini Verbi pro Concione interpretem .

Ipſum laudant Andreas Blancus Epigrammate XLVII lib VI. , Leo Allatius in Apibus Urbanis pag. 164. Placcius in Theatro Anonymorum, & Pſeudonymorum Tom. I. pag. 59. & 646. Tom. II. pag. 147. Alegambe Bibliotheca Scriptorum Societatis Jeſu pag. 269. Sotwellus pag. 495. & 496. necnon Athenæum Picinelli pag. 327.

MCCCCXL.

RHAUDENSIS JOANNES ANDREAS.

JOannem Baptiſtam Rhaudenſem genitorem habuit Joannes Andreas Mediolanenſis , magno Vir ingenio , qui cùm in ipſo adoleſcentiæ flore Altaris miniſteriis ſe addixiſſet, inter Clericos relatus, omnia diſciplinarum ad Eccleſiaſticum hominem efformandum pertinentium ſtudia in Majori Seminario peregit ; Humaniores enim litteras , Rhetoricam , Philoſophiam, atque Theologiam ſub optimorum Præceptorum cura ſic didicit , ut Leges quoque Imperatorias , Sacroſque Canones in ſuam eruditionem derivaverit , quocirca ab Alphonſo Litta S. R. E. Cardinali , atque Mediolanenſi Archipræſule commendatiſſimo, Doctoris in utroque Jure ſuſcepit inſignia . In Hermathenaicorum Academia principatum eruditionis merito obtinuit , & ſæpiùs è ſuggeſtu dixit ad populum, ſeu Cœlitum laudes pronuncians , ſeu Evangelii præcepta interpretatus . Anno ſalutiferæ Incarnationis MDCLXV. præbendam Canonicalem in Baſilica Metropolitana inter Ordinarios adeptus eſt , adhuc ſuperſtite patruo ejus Carolo, Viro & ipſo laudatiſſimo, utpote qui Philoſophicas in Majori Seminario, Theologicas in altero appellato *la Canonica* ſcientias Auditoribus tradiderat , toti Oblatorum Congregationi, & Collegiatis Eccleſiis Appiani , & Variſii Præpoſitus datus fuerat , atque poſtremò Ordinarius Metropolitanæ , & Archiepiſcopalis Cancellarius obiit anno MDCLXXVIII. At verò Joannes Andreas non degener Caroli Nepos ſtudiis ſemper intentus , anno poſt Chriſtum natum MDCXCIII. viam univerſæ Carnis ingreſſus , magnum ſui reliquit deſiderium .

Celebratur ob

I. Orationes diverſas in laureis conferendis .

II. De præſtantia Canonicorum Eccleſiarum Cathedralium .

Hæc duo Opera Picinellus loco citando commemoravit , & primum quidem typis datum fuiſſe tradit , quamvis de more annum , prælumque reticeat . Alterum verò actu cudebat Rhaudenſis tunc cùm ille Athenæum ſuum conſcribebat ; verumtamen , cum nullibi nobis occurrat , MS. deliteſcere ſuſpicamur .

Laudatur à Boſca in lib. de Origine , & Statu Biblioth. Ambroſianæ , à JC. Sitono in Schedis , atque à Picinello ſupradicto in Athenæo pag. 260.

MCCCCXLI.

RHAUDENSIS PAGANUS.

QUamvis Alexander Rhaudenſis Vir commendatiſſimus , de quo egimus paulò ante , Familiæ ſuæ monumenta diligentiſſimè perſecutus fuerit , illuſtriumque doctrina , & cæteris titulis Virorum gentis ejuſdem memoriam poſteritati ſervaverit , Paganum tamen , quem nunc laudandum ſuſcipimus , nec de nomine ſalutavit . Id tamen nemini mirum eſſe debet , cùm Manuſcriptum illius Opus in Bibliotheca Ambroſiana ſervatum Alexandro , ut videtur , fuerit incognitum , & nobis fortè fortuna oblatum ſit , quos etiam Auctoris effugiſſet nomen . Mirati ſumus jure Codicis elegantiam , quamquam enim papyraceus cum formoſiſſimis membranaceis contendere poteſt , ſive character , ſive charta ipſa perpendatur . E verbis autem Scriptoris noſtri ad calcem libri appoſitis collegimus, eum per Italiam peregrinatum diu fuiſſe , nunquam tamen feriatum à ſtudiis . Opus enim cœptum in Marſis anno MCCCCL. expletum eſt Mo-

doctiæ poſt biennium ; Annotationibus verò, ſive Gloſſis auctum fuit Mediolani anno MCCCCXCIII. Id unum de Pagano ex libro ipſo novimus, Acta ejus reliqua, ſupremumque vitæ annum nemo indicat.

En Opus ipſum :

I. Doctrinale ; in cujus fine hæc leguntur : „ Explicit per „ Paganum Rhaudenſem Modoetiæ. Facto fine piè „ laudetur Virgo Maria.
„ Liber hic cœptus eſt apud Marſos juxta Fucinum La„ cum anno MCCCCL. cum magnum Jubilæum per „ omnes Chriſti fideles ingenti frequentia ſub Nico„ lao Pontifice Summo Romæ calebraretur. Quo qui„ dem anno Sanctus Bernardinus ibidem in Eccleſia „ Beati Petri Apoſtoli, in feſto Paracleti Spiritus San„ cti, in Cathalogo Sanctorum Chriſti mira ſolemni„ tate adſcriptus. Dehinc Modoetiæ apud Inſubres „ expletus anno MCCCCLII. de menſe Novembri. „ Idem Paganus. Poſtea verò per eundem Paganum „ gloſſatus eſt in Urbe Mediolano MCCCCXCIII.

„ Vale qui legiſti in Chriſto.

Servatur Codex autographus in Biblioth. Ambroſiana MS. in fol. ſignat. I. num. 86.

Contulimus eum cum Doctrinali Alexandri Grammatici, quod unà cum felici interpretatione noviſſimo candori, atque integritati reſtitutum, Opus adoleſcentibus litteris initiandis apprimè conducibile ſic prætitulatum, prodiit *Brixiæ, apud Jacobum, & Polycretum de Turlinis*, 1578. *in 4.* atque reperimus Doctrinale à Pagano noſtro conſcriptum idem eſſe, ac illud, verùm tamen diverſiſſima ſunt Gloſſemata, & quantum apparet copioſiora.

De priori autem editione Mediolanenſi ſupradicti Doctrinalis, anni 1481. agit Clariſs. Saxius ad eum annum in Hiſtoria Typographica.

MCCCCXLII.

RHAUDENSIS PAULUS.

ALexandro Rhaudenſi, quem non ſemel commemoravimus, feliciter evenit, ut ternis liberis ex ſe genitis propenſa ad liberalium artium ſtudia ingenium natura donaret. Jacobum quidem, atque Joannem tanti Viri non degeneres filios jam protulimus, ſupereſt nunc ut de Paulo quoque verba fiant. Hic præter minores diſciplinas, quas ſedulo ſtudio didicit, Jura præſertim adamavit; nam ſic Cæſarum, Pontificumque Sanctiones pervolutare ſtuduit, ut tandem optatâ donatus adoreâ, anno ſalutis humanæ MDCII. Juriſperitorum Cœtui meruerit aggregari. Decurio Urbis renunciatus, cujus etiam Præfectura cum laude functus fuit anno MDCXX. & in publico Palatino Gymnaſio Jus Imperatorium interpretatus eſt. Mox ad majora promovendus munera generalis Regii Fiſci Patronus eligitur, cùmque annos aliquot pro Catholici Hiſpaniarum Monarchæ negotiis pertractandis Romæ traxiſſet moram, demum ad Senatoriam Cathedram eſt evectus, de cujus electione ſic Landus ſcripſit : „ Paulus Rhaudenſis demortuo „ Maynoldo ſufficitur, Fiſci Patronus præſtantiſſimus, „ Romæque ab Rege diù verſatus, Vir præter ex„ quiſitam Juris civilis ſcientiam, ſingularis eruditio„ nis. „ Prætorios etiam Cremonenſis Urbis Faſces non ſine ingenti fama integritatis rexit ; at in medio honorum curſu terris ereptus eſt anno reparatæ ſalutis MDCXXXI.

Elucet Scriptoris hujus ingenium in his, quæ habent poſteri, videlicet :

I. Dell' Origine, e progreſſi della Famiglia Rhò Milaneſe. *Milano, preſſo Giambattiſta Paganelli*, 1620. *in fol.* Extat etiam MS. autographus in Biblioth. Ambroſiana ſign. D. num. 103. in fol.

II. Allegatio pro Immunitate Eccleſiaſtica : An Coloni, Partiarii, Fictabiles, ac Cenſuarii Eccleſiarum reſervari debeant immunes ab hoſpitatione militum &c. Extat in Catena Aurea Hieronymi Gatici Vol. I. pag. 45.

III. Aliæ plures, cum Votis Fiſcalibus, ſuper Octogiota, habentur in Collectionibus Parodiana, Solivetæ, Archintea, aliiſque Juriſperitorum Mediolanenſium à nobis ſæpè citat. Has inter duæ eminent, quarum prima in cauſa Fratrum de Homate cum Civitate Mediolani, altera verò in cauſa Oeconomatus.

IV. Diſcorſo in fatto, a in jure circa le ragioni di S. M. (Filippo III.) come Duca di Milano, ſopra la Valtollina, e circa la giuſtizia della ſollevazione fatta da' Valtollineſi nel MDCXX. contro i Griggioni loro Tiranni. MS. in fol. apud Marchionem Hieronymum Puteobonellum, litterarum cultorem.

Epiſtolas num. XIII. ad eum dedit Sigiſmundus Boldonus, de quo jam diximus, quæ leguntur inter hujus impreſſas *Mediol. Typis Montiæ*, 1651. inſcriptæ Paulo Rhaudenſi Senatori, & Cremonæ Prætori.

A Hieronymo Boſſio in ejus commendationem conditum eſt Epigramma, quod extat in hujus libro, cui titulus : Muſa juvenilis Eſt numero XXIX pag. 19.

Ipſi nuncupata eſt Epitome Hiſtoriæ Mediolanenſis Triſtani Chalchi.

De ipſo, præter Landum citatum de Senatu Mediol. ; Sitonus noſter in Schedis, atque in Chronico Collegii JCC. pag. 187. art. 769.

MCCCCXLIII.

RHAUDENSIS PETRUS.

PEtri Rhaudenſis memoriam ſervavit poſteris Petrus Creſcentius loco mox citando, ac poſt eum Ambroſius Borronus in Epiſtola ad Lectores præfixa Vitæ S. Fauſti Martyris, de quo jam ſuo loco diximus. Ambos hos Scriptores & nos ſequimur, ut tanti Viri quantulamcumque licet commendationem texamus. Ipſum inter primos è Mediolanenſi Urbe S. R. E. Cardinales citati Auctores enumerant, & ſub Alexandro III. Pontifice Maximo Apoſtolicæ Bibliothecæ Præfectum fuiſſe autumant. Et ſanè inter illius Pontificis Cardinales tres reperiuntur hoc nomine nuncupati, Petrus ſcilicet antea Meldenſis Epiſcopus, tituli S. Chryſogoni, Petrus Sanctæ Sabinæ Presbyteri, ac demum Petrus Tuſculanus Epiſcopus; At cùm primus, ut conjicimus, Gallus natione fuerit, tertius verò patria Papienſis extiterit, ſupereſt ut Petrus noſter Rhaudenſis ille fortè fuerit, qui anno Chr. MCLXXIII. quemadmodum Ciacconio placet, vel ut mavult Panvinius MCLXXI. Anagniæ quatuor temporibus menſis Septembris ab eodem Alexandro S. Sabinæ presbyteralem titulum obtinuit. Hic adversùs Albigenſes Hæreticos in agro Toloſate tunc graſſantes Apoſtolicus Legatus miſſus fuit anno poſt Chriſti Natale MCLXXVIII. ut eos doctrinæ, qua præditus erat egregiè, jaculis confoderet. Altum de ipſo ſilentium apud Panvinium, Baronium, & Aubery ; ſed de eodem meminit Ciacconius loco inferiùs indicando, quamvis Inſigne gentilitium illi aſſignet, à Rhaudenſis Familiæ Stemmate valdè diverſum, & genus illius, patriamque non ſignificet. Hæc interim protulimus in tantæ vetuſtatis tenebris, donec clariora proferat ætas.

Memoratur

I. Opus illius, quod citatus Borronus laudat, quamvis Argumentom libri, & titulum quoque reticeat, neque indicet editusne fuerit, vel MS. lateat. Credimus tamen Opus hoc nihil aliud eſſe, quam Acta Legationis ſuæ adversùs Albigenſes Eterodoxos, quæ fortè in Archivo Apoſtolico ſunt repoſita.

Ex Ciacconio de Vitis Pontif. & Card. Tomo I. pag. 1094. Creſcentio Amphitheatri Romani parte I. pag. 269. & Sitono noſtro in Schedis.

MCCCCXLIV.

MCCCCXLIV.

RHAUDENSIS SIRUS, ſive RAUL SIRE..

MUltis conjecturis in medium adductis Clariſs. Vir Ludovicus Antonius Muratorius loco mox citando, arbitratus eſt, Scriptorem nunc laudandum, qui in Codicis ſui inſcriptione appellatur Sire Raul, Radulphum eſſe vocandum, liberum tamen cuicunque relinquens pro arbitrio de illius nomine pronunciare. At ſi nobis etiam poſt tantum Virum, quid hac de re ſentiamus, exponere licet, arbitramur nomen ejus verè fuiſſe Sirum, ut ipſe etiam Muratorius ſuſpicatur, & inter Rhaudenſes numerandum, cum ita nobiſcum ſentiant plures hujus Metropolis viventes Eruditi, quorum ſenſui repugnare mihi extero, ideoque de Inſubricis Cognominibus minus edocto, piaculum foret. Quod verò ad acta illius pertinet, ex Collectione Conſulari Sitoni noſtri humaniſſimi, cognovimus eum Conſulatu Juſtitiæ functum fuiſſe in Patria anno ſalutis humanæ MCLXI. Accidit per ea tempora memorabilis illa, & Mediolanenſibus Civibus heu! quàm funeſta Friderici I. cognomento Œnobarbi obſidio, quare ipſo anno dum Urbem hoſtes impeterent, ſamma laborabant Incolæ commeatuum caritate. Conſules igitur, ut Patriæ neceſſaria compararentur alimenta, XVIII. Viros, advocatis binis è ſingulis Parochiis, & inopiâ Urbis expoſitâ, elegerunt, quibus cura eſſet Civibus ſubvenire. Inter eos locum promeruit Auctor noſter, ut ipſemet in Opere ſuo teſtatur. Cæterùm horrendam Patriæ everſionem, quæ obſidionem præfatam eſt ſubſecuta, non deflevit ſolùm, ſed poſteritatis quoque memoriæ ſervavit, eique Scriptori videlicer coævo, qui à ſe viſa narrat, magna certè fides eſt habenda. Codicem inferiùs memorandum, in Braydenſi Bibliotheca ſervatum mihi nedum inſpicere, ſed etiam exſcribere licuit humanitate Viri doctiſſimi Joannis Baptiſtæ Muſchæ Societatis Jeſu Presbyteri, atque ipſi Bibliothecæ Præfecti, ut illum prælaudato Clariſs. Muratorio ſuppeditarem. Eum ipſe intulit in Tomum VI. Scriptorum Rerum Italicarum medii ævi, qui Typis noſtris Palatinis publici juris eſt factus anno MDCCXXV. Quæ verò ſuperiùs de nomine, atque cognomine Siri Raul produximus, non ita dicta volumus, ut aliis quoque licitum non ſit diverſam profiteri ſententiam, etenim non ſumus neſcii olim in Portiana Baſilica (ut Chalcus ſcribit) Sepulchralem Inſcriptionem extitiſſe, quam tamen Puccinellus in Monumentis Antiqu. Mediol. pag. 71. in Templo Sancti Franciſci locatam aſſerit, his verbis inciſam:

IOANNES RAVLE DE BVSTI ARSICIO
OBIIT MCCC. XI. IANVARII.

ex quo marmore erui poteſt, verbum illud Raule cognominis loco habendum, niſi fortè, quod probabilius videtur, ex *Rhaude*, prout olim Rhaudenſes appellabantur, corruptè effectum fuerit *Raule*.

At jam ipſum Operis titulum demus:

I. Sire Raul de rebus geſtis Friderici I. in Italia. Opus hoc MS. ſervatur, ut præfati ſumus, in peregranti Bibliotheca Braydenſi, atque in fronte hæc habet ſcripta: Sire Raul; in fine verò verſiculus iſte rudis, & a Proſodiæ legibus valde remotus legitur:

Qui fecit hoc Opus Sire Raul nomine dictus.

Continet autem, quæ in Italia contigerunt ab anno MCLIV. ſaltem uſque ad annum MCLXXVII. Sequitur in eodem Codice narratio de poſtrema ejuſdem Friderici I. expeditione in Orientem pietatis causâ. Styli diverſitas apertè quodammodo clamat alium à noſtro hujus eſſe narratiunculæ Scriptorem. Inſunt etiam Fragmenta aliquot ad annum uſque MCCIII. deducta. Item Epiſtola Alexandri III. Summi Pontificis, qua Chriſtianis Principibus ordinem electionis ſuæ ſignificat. Hiſtoria verò tantummodo edita fuit, quemadmodum diximus, in Tomo VI. Scriptor. Rer. Italicar. cum Clar. Muratorii Præfatione fol. 1169.

De ipſo aguot cum laude Chalcus in præfat. hiſt Patriæ, atque in lib. X. pag. 207. P. Mazzucchellus, atque Sitonus noſter humaniſſimus in Schedis.

MCCCCXLV.

RICHINUS FRANCISCUS MARIA.

FRanciſcus Maria Richinus Mediolanenſis Architecturæ profeſſor egregius, & inter ſui ſæculi primarios habitus, jure merito Eruditorum Inſubrum albo à nobis adſcribitur; ſuperſunt enim aliqua illius Scripta poſteritatis memoriâ digniſſima, quæ infra recenſebimus. Interim ad ejus gloriam æternitati commendandam ſuffieere videntur præclara ædificia non pauca Urbem hanc paſſim ornantia, inter quæ non omittenda ducimus Noſocomii Majoris ampliſſimum Periſtylium, Collegium Braydenſe Societatis Jeſu, & Seminarii, atque Helvetici Collegii frontes, ut de minoribus aliis ſileamus. Tanti habitus fuit à Præfectis fabricæ Baſilicæ Metropolitanæ, ut cum de Frontiſpicio ejuſdem perficiendo ageretur, inter alios Architectos ipſe quoque conſultus fuerit; ut ſententiam ſuam proferret in medium. Delineationem excogitavit, atque perfecit elegantem ſatis, & nobilem, quæ adhoc ſupereſt in Opere mox indicando. Apud Magiſtratus Inſubriæ munus Regii Architecti obtinuit, quo dum fungeretur Caſtrum Portæ Jovis majorum juſſu luſtravit, unà cum Gaſpare Beretta militum Præfecto, cujus viſitationis Acta vulgata ſunt, ut num. II. dicemus. Neque enim contemnendum videtur hoc Opus exactiſſimam totius Arcis, atque adjacentium munimentorum ſtructuram exhibens, agenſque de modo ea reparandi, augendi, & tutandi. Nec deſunt de re tormentaria adnotationes perutiles, quemadmodum etiam de inſtrumentis ad eam ſpectantibus. Adjectæ ſunt notitiæ aliquot lectu digniſſimæ de illius temporis rebus, alibi fruſtra quærendæ. Quo deſideratus fuerit anno nemo nos docuit.

Superſunt illius:

I. Oppoſizioni al Diſegno della Facciata del Duomo di Milano di Franceſco Caſtelli. Datæ ſunt die VI Maji anno MDCXLVIII. In libro cui titulus: Pareri per la Facciata del Duomo di Milano in fol. ſine anno, & Typographo.

II. Relazione generale della Viſita, e Conſegna della Fabbrica del Caſtello di Milano fatta da Franceſco Maria Richino, e Capitano Gaſpare Beretta; ſine loco, & impreſſoris nomine, 1652. in fol. juſtæ molis, de quo jam diximus.

Agit de ipſo Carolus Turrius in lib. ſuo cui titulus: Il Ritratto di Milano, pluribus in locis, ubi diligenter enumerantur ædificia a Richino delineata.

MCCCCXLVI.

RIGHINUS CLAUDIUS.

CLaudius Righinus patrem habuit Carolum JC. Mediolanenſem, cui cordi ſummopere extitit prolis educatio, non tam in pietate, quàm in litteris; ideoque ſub optimis Præceptoribus Claudius noſter peregregiè inſtructus, breviter JC. & ipſe efficitur, necnon

ad

ad Jus dicendum in Patriis Prætoriis Sedibus tam ſub Signo Galli, quàm ſub Signo Equi adlectus fuit, deinde Cauſarum Patronus non infimi nominis in Foro eluxit medio Sæculo proximè tranſacto. Annum verò ejuſdem mortis ignoramus, atque illius Scripta tantùm ſub oculis noſtris venerunt.

Videlicet:

I. Diſcorſo giuridico politico di Claudio Righino Giuriſconſulto per l'eſenzione de' Signori Medici aggregati della Città di Milano; dedicato agli Illuſtriſſimi Signori della Real Giunta. *Milano, preſſo il Ghiſolfi*, 1664. in 4.

II. Allegationes plurimæ; extant in Collectione Archiotea, eaque in aliis J PP. Mediolanenſium, & Ticinenſium dignæ ut ſimul edantur.

Memoratur in Schedis Sitonianis.

MCCCCXLVII.

RINCIUS CÆSAR.

BErnardinus Rincius Phyſicus Collegiatus Mediolanenſis, & Clara Carcaſſola conjuges parentes fuerunt Cæſaris, de quo agimus, qui veſtigia patris peregregiè proſequendo, Collegium Phyſicorum hujus Urbis ingreſſus eſt anno Virginei partus MDXXXII. inter quoque Duodecim Proviſionum Viros ter conſedit, ſcilicet annis MDLVIII., MDLXVIII., & MDLXXVIII., magnumque nomen in re Medica apud omnes ſibi acquiſivit. Filium habuit Pomponium, fratremque Marcum Marcellum infra laudandum, Patriæ Decuriones, & JCC. In Eccleſia Monialium Sanctæ Mariæ Annuntiatæ hujus Urbis ſibi vivens Sepulchrum elegit ſequenti Inſcriptione, in eodemque apud majores ſuos tumulatus eſt anno MDLXXX.

DEFVNCTIS SVIS
SIBI ET POSTERIS
CÆSAR RINCIVS
DONEC RESVRGANT P.
ANNO MDLXIIII.

Habemus tantùm de ipſo:

I. Conſilium de Peſte, quod extat in libro, ſic inſcripto: „ Synopſis Commentatiorum de Peſte, Auctoribus „ Hieronymo Donzellino, Joanne Philippo Ingraſ„ ſia, Cæſare Rincio, Joachimo Camerario *Normbergæ, apud Catharinam Gerlachiam*, 1583. in 8.

Clariſſimus Bartholomæus Curtius in Opere de Claris Medicis Mediolanenſibus optimè advertit Paſqualem Gallum, atque Abbatem Picinellum allucinatos eſſe: primus, eo quia credidit hanc Synopſim cum aliis Medicis ſcriptam fuiſſe; ſecundus verò quod Rincius Tractatum compoſuiſſet ſermone Italico, & ab aliis in Latinum verſum extitiſſet, nam auctoritate Equitis Centorii in libro „ Avvertimenti, Or„ dini, Gride ec. in ejus Articulo jam à nobis indicato, profert verba ipſius occaſione, quæ officium Sanitatis hujus Urbis providere ſtudebat tempore peſtis ſaluti Civium Mediolanenſium anno MDLXXXIII. Hæc ſunt verba Centorii „ Studiatoſi diligentemente „ e dal molto onorato Fiſico Ceſare Rincio, e Filo„ ſofo, come uno de' primarj Medici della Città, eſa„ minatoſi il caſo con ogni ſottilità, ed aſſiduità di „ ſtudio, fu al Tribunale rappreſentato un Diſcorſo „ belliſſimo, che fu da tutti i Medici infinitamente „ collaudato „ Præfatum Conſilium ſic incipit „ Cum „ peſtis à primo ſuo ſtatu &c. „ & ſic explicit „ Sum„ mi Dei ante omnia juſtam ob peccata &c.

Laudatur à Joanne Antonida Vander-Linden in libro de Scriptis Medicis, à Bartholomæo Curtio in Opere jam citato pag. 116. à Joanne Jacobo Mangeto in Bibliotheca Scriptorum Medicorum Tom I. pag. 154 à Picinello in Athenæo pag. 142. à Paulo Morigia in Hiſt. LX. Decurion. cap. I. pag. 6, & aliis, quos allegat Clariſs. Advocat. Joannes de Sitonis de Scotia in Chron. Colleg Phyſicor. Mediol. parte II. art. 164. MS. in fol. penes Auctorem.

MCCCCXLVIII.

RINCIUS MARCUS MARCELLUS.

EX ſupra memorato Bernardino Rincio Phyſico Collegiato Mediolanenſi, & Clara Carcaſſola ortus eſt Marcus Marcellus, de quo agimus, Cæſaris jam laudati frater. Jura tam Cæſarea, quàm Pontificia tam aſſiduè coluit, ut inter JCC. Mediolanenſes non ſolùm enumerari, ſed anno Chriſtiano MDLII. in Collegium Nobilium J PP Patriæ adſcribi meruerit, dein Auditor Rotæ Januenſis efficitur, necnon hujus Metropolis Præfecturam obtinuit anno MDLXXXI. Unus jam erat LX. Decurionum; hinc ad ſacra converſus Sacerdotii munus aſſumpſit. Obiit fama Viri integerrimi anno Redemptionis noſtræ MDCXII.

Damus de ipſo:

I. Leges, & Statuta Collegii Juriſperit. ab eo collecta, ut ex Præfatione ejuſdem Libri Statutorum, ubi ſic legitur: „ De ea re ità cenſuerunt Alexander Piola, & Ho„ ratius Crucejus Duumviri: M. Marcellum Rincium „ Collegam noſtrum inchoatum ab aliis Decreto no„ ſtro difficillimum opus, temporibus intermiſſum „ ad exitum rectè, atque Ordine pro Collegii noſtri „ dignitate perduxiſſe &c.

II. Deciſiones Rotæ Genuenſis MSS. extant in Archivo ejuſdem Tribunalis.

De ipſo agit Clariſſimus Sitonus in Chronico Colleg. J. PP. Mediol. pag. 221. art. 499.

MCCCCXLIX.

RIPA BONVICINUS.

VIri Clariſs. Quetif, & Eccard, in ſua Scriptorum Ordinis Prædicatorum Bibliotheca Tomo I. pag. 479. Bonvicinum Ripam Mediolanenſem ſub Sancti Dominici Inſtituto inter Tertii Ordinis Profeſſores inſeruerunt, dubii tamen an potiùs ad Minores pertinere poſſet. Verumtamen neque Prædicatoribus, neque Minoribus adſcribendum eſſe Bonvicinum noſtrum ille tantùm ambigere poterit, qui Sepulchralem ipſius Inſcriptionem à nobis infra dandam ignoraverit. Ex illa enim apertiſſimè patet, Scriptorem hunc Ordinem Humiliatorum ingreſſum eam ſuſcepiſſe Regulam, quæ Tertii Ordinis dicebatur. Venia danda eſt Viris alioqui doctiſſimis, quibus utpotè Tranſalpinis minus nota fuere Humiliatorum apud Inſubres præſertim olim florentium, & quorum Cœtus in tria erat membra diviſus, monumenta. In poſterum tamen credimus Gallos, aliuſque trans Alpes agentes de Mediolanenſium incuriâ in perſcrutandis Scriptorum ſuorum Actis, atque Operibus, conqueri non poſſe, ut de Bonvicino Auctores citati aſſeruere, ipſum vel incognitum, vel neglectum dolentes. Quo autem ipſe vixerit tempore ſatis eruitur ex teſtimonio Gualvanei de la Flamma Mediolanenſis alibi jam laudati, quique Ripæ hujus Operibus uſus eſt in Chronico ſuo concinnando. Is enim ſic de ipſo loquitur: „ Anno Domini MCCLXXXVIII. ſub Do„ minio Matthæi Vicecomitis, ſedente Ottone (Ar„ chiepiſcopo) favente Rodulpho Imperatore, ipſe „ Matthæus Vicecomes fit CXXV. Poteſtas Medio„ lani, & poſt eum Jacobinus Peruſinus. Eodem „ anno quidam nomine Bonveſinus Frater Tertii Or„ dinis

Digitized by Google

„ dinis Chronicon de Magnalibus Civitatis Mediolani compoſuit, cujus tenor talis eſt &c. Erat adhuc Scriptor ipſe noſter in vivis anno MCCXCI. ſic enim legitur in Cap. XXX. Hiſtoriæ Ordinis Humiliatorum MS., de qua verba fecimus in Articulo Marci Boſſii: „ Anno Domini MCCXCI. die IX. „ menſis Maji per Ven. DD. Fratres Humiliatos Or„ dinis S. Patris Benedicti celebratum fuit eorum „ Capitulum generale in eorum Domo, ſeu Con„ ventu SS Trinitatis fit. in ſuburbio extra Portam „ Cumanam Mediolani, tempore Fratris Bonveſini „ de Ripa Tertii Ordinis Humiliatorum. „ Hæc autem Eccleſia ſuppreſſo Humiliatorum Inſtituto à Sancto Carolo Cardinali Archiepiſcopo in Parochialem erecta fuit pro ſuburbio Olitorum nuncupato. Ut autem eò ſermo redeat, unde tantiſper deflexímus, tenebroſis illis ſæculis Bonvicinus Grammaticam in

A Palatinis Scholis docuit, atque in Oppido Legnano in Agro hujus Metropolis Xenodochium hodie quoque ſuperſtes excitavit; cùmque ſingulari cultu Deiparam Virginem proſequeretur, piiſſimum, & toto terrarum orbe venerabilem ritum, quo ad æris campani tinnitum humanæ ſalutis initium religioſâ memoriâ colitur, primus omnium in hanc Urbem, atque Provinciam invexit. Cupiens quoque juventutis mores ad pietatem componere tam Ephœbis, quàm Præceptoribus utiliſſima ſcripſit monita, è quibus pro ſæculi illius genio multùm Poëſi valuiſſe cognoſcitur. Quo anno migraverit è vita ſilent Auctores de ipſo agentes inferiùs memorandi, ſepultum tamen fuiſſe in Clauſtro Minorum, qui Conventuales nuncupantur, hujus Urbis, nos docet Elogium, quod ibidem adhuc extabat hoc ineunte Sæculo, in hæc verba conceptum:

IOH. RIPA P.

LEGE TVI CARO VIVA FVI QVI VIVIS AMICE
VIVA FVI NVNC STRATA FVI CLAVA DOMITRICE
ES QVOD ERAM QVOD NVNC ES ERAM CANO TE MORITVRVM
ILLVD IDEM QVOD SVM SIQVIDEM TE NOSSE FVTVRVM
ERGO PAVE VENTVRA CAVE FVGE CARNIS AMORES
ATQVE ANIMAE VIVENDO TIME CVMVLARE DOLORES
NVNC VADENS CRAS FORTE CADENS SVBITO MORIERIS
QVARE DEVM VENERERIS EVM DVM VIVVS HABERIS.

✠ HIC IACET
F. BONVICINVS DE RIPA
DE ORDINE TERTIO HVMILIATORVM
DOCTOR IN GRAMMATICA
QVI CONSTRVXIT HOSPITALE DE LEGNIANO
QVI COMPOSVIT MVLTA VVLGARIA
QVI PRIMO FECIT PVLSARI CAMPANAS AD AVE MARIA
MEDIOLANI ET IN COMITATV
DICATVR AVE MARIA PRO ANIMA EIVS.

Superfuere doctrinæ illius hæc Monumenta:

I. F. Bonvicini de Ripa Mediolanenſis de Diſcipulorum, Præceptorumque moribus. Opus Metricum pluribus proſis interjectis *Impreſſo in Milano per Joanno Antonio da Borgo, che ſta a mezzo il Corſo de Porto Tonſa nell' anno del Signor MDXXXIII. de Agoſto*; prodierat jam *Venetiis*, 1507. *in* 4., & poſtea *Brixia*, *per Ludovicum Britannicum*, 1548. *in* 8.

II. Chronicon de Magnalibus Urbis Mediolanenſis. Illud extabat olim apud Fratres Prædicatores Cœnobii Euſtorgiani hujus Urbis, at in præſentiarum deſideratur. Summarium tamen illius habemus in cap. 326. Chronici Minoris Mediol. Gualvanei Flammæ, ut ſupra diximus.

III. Menſura, & Status Mediolanenſis Urbis, anno MCCLXXXVII. MS. in fol. Extat in Bibliotheca Fratrum Marchionum Vicecomitum; item penès Advocatum Joannem Sitonum MS. in pergamena literis Gothicis, in fol.

De ipſo meminerunt non ſine commendatione Ericius Puteanus, qui eum perperam vocat Bonvicinum Rivium, in hiſtorica Diſſertatione de Rhetoribus, & Scholis Palatinis Mediol. Puricellus in Diſſert. Nazariana cap. LXIV. num. XXXIV. Quetif & Eccard loco cit. Sitonus noſter in Chron. Collegii J. PP. pag. 5. art. XII., & pag. 89. art. CCCXC., atque in Schedis, Placidus Puccinellus in Memor. Antiq. Mediol. cap. XVII. num. XCII. Mazzucchellus in Schedis, ac tandem Picinellus in Athenæo pag. 58.

B

MCCCCL.

RIPA CHRISTOPHORUS.

DE aliis Variſienſis Oppidi Municipibus, qui eruditionis laude claruerunt, pluribus jam in locis hujus noſtræ Bibliothecæ verba fecimus, atque de his præſertim, qui Jus municipale Contribulum ſuorum vel condiderunt, vel in meliorem ordinem redigere ſtuduerunt. His attexendus nunc venit Chriſtophorus Ripa, qui Conſulatum geſſit in eo inſigni Oppido anno poſt Chriſti Natale MCCCLXXXIX. quo etiam anno ſparſa municipalia populi ſui Statuta unà cum aliis prudentibus Viris collegit, atque digeſſit. Acta illius reliqua, imò ſupremi, quo vixit, anni memoriam delevit oblivio.

C

Ejus diligentiæ Variſienſes debent:

I. Statuta Reipublicæ Variſienſis collecta, & in ordinem redacta anno MCCCLXXXIX. die II. Januarii.
Ex Hiſtoria Variſienſi Nicolai Sormani MS. penès Auctorem.

MCCCCLI.

RIPA HIERONYMUS.

Hieronymus Ripa Mediolanenſis io Monaſterio D. Hieronymi ejuſdem Urbis Jeſuatorum Inſtitutum amplexus eſt, ſubque B. Luca Cribello tyrocinium poſuit, quem etiam egregiè imitatus fuit. Primus è Concivibus ſuis eidem Cœnobio Prior præfuit, quem gradum prudentiſſimè annos ferè triginta adminiſtravit. Viſitatoris etiam Generalis munere egregiè functus eſt. Clauſtrum ante Templum ſui Monaſterii ædificavit, & aliis molitionibus Cœnobium auxit. Dum Venetiis eſſet Prior Eccleſiam ſui Ordinis extruxit. Multa etiam Ordioi Privilegia obtinuit, & Monaſteria adjunxit, inter quæ S. Hierooymi Alexandriæ. A Papa Julio II. Romam accerſitus ejus Nuncius ad Rempublicam Genuenſem mittitur. Ter Romam petüt vel pro Religionis ſuæ, vel pro Eccleſiæ negotiis. Eum Julius Papa unicè dilexit, & coram Cardinalibos ipſius prudentiam, doctrinamque laudavit. Obiit anno Salutis MDXIX. Ejus Vitam receoſet Moriggia lib. II. Hiſt. Jeſuatorum, & in Paradiſo Jeſuat. lib. IV. ubi plura miracula ab eodem patrata narrat, & inter Beatos recenſet.

Scripſit eo teſte:

I. Vitam B. Lucæ Cribelli Magiſtri ſui.
Subdit hoc Carmen:

Hieronymus de Ripa Mediolan.

Miraris quis ſit? Nomen miracula pandunt;
Ejuſque laus æquatur Orbis termino.
Cætera jam taceo, porrecta venena loquentur,
Serpenſque prodat innocentiam Viri.
Qui dapibus latitans tandem caput exerit, atque
Prebendit auctorem doli, & morſu petit.

Ex Moriggia loco citato.

MCCCCLII.

RIPA ISIDORUS.

Niſi fortuitò io qoodam libro apud Religioſum Virum, de quo nunc agimus, olim ſervato, ſcriptum iovenilſem: ***Eſt mei Fr. Iſidori Ripæ de Mediolano***, cognomen ipſius adhuc lateret io tenebris, nam Genuæ inter Fratres Eremitanos Sancti Auguſtini Excalceatos ſacrum habitum aſſumpſit antequam Provincia Mediolanenſis initium ſumeret, ideoque ſolo nomine Iſidori à Mediolano prætitulatur in libris ſui Ordinis. Vir fuit probitate morum, & fidei zelo ſummopere præditus, idooque in magna exiſtimatione habitus eſt noo ſolum apud Alumnos ſuos, ſed & apud alios in utraque Provincia, quibus magna cum laude præfuit. Sacris Concionibus indeſinenter deditus, plura Quadrageſimalia in Civitatibus ferè omnibus Italiæ, cum animarum fructu, uſque ad vitæ exitum habuit; idque moleſtè accidit anno Chriſtianæ Reparationis MDCCV. die XII. meoſis Junii in Conventu SS. Coſmæ, & Damiani hujus Urbis, ætatis ſuæ LXXV.

Superſunt de ipſo:

I. Vita di Santa Roſalia. *Milano, per Franceſco Vigone*, 1696. *in* 12.
II. Applauſi Poetici per la gran Romita, e Vergine Santa Roſalia di Palermo. *Milano, preſſo lo ſteſſo Vigone*, 1691. *in* 8.
III. Prediche Quadrageſimali. Vol. II. in fol. MSS. Extant in ſelectiſſima Bibliotheca ſupradicti Conventus ſui Ordinis Mediol.
IV. Diſcorſi varj. MSS. in fol. extant ibidem.
V. Miſcellanea varia tam Latino, quàm Italico ſermone. MSS. in fol. extant ibidem.
Ita à Suis.

MCCCCLIII.

RIPA POLYDORUS.

Polydorus Ripa Anaxarchi JC. Mediolanenſis filius, in Juribus tam Cæſareis, quàm Pontificiis ita excelluit, ut in Academiis Ticinenſi, Piſana, atque Taurinenſi publicus Legum Interpres, ſummo cum plauſu extiterit. Imò in hac poſteriori Urbe Senatorum in Ordinem adſcitus eſt. Poſtmodum in Hetruriam à Magno Duce revocatus, ut pingui ſtipendio Piſis doceret, ibi fato functus eſt die XVIII. menſis Decembris, anno à Virginis partu MDCXIII. Vir fuit de Republica Litteraria ſummopere meritus, ut ex Operibus infra recenſendis, facilè dignoſcitur: mirum quoque eſt, cùm tot lectionibus continuò deditus extiterit, tempus ei fuiſſe ſcribendis Operibus magni faciendis, & ab eruditis in utroque Foro libentiſſimè acceptis, atque probatis. Muſas quoque minimè reſpuit, ut infra videbitur. Scripta ipſius nunc damus diſtinctiùs, & copioſiùs, quàm in Picinelli Athenæo,

Videlicet:

I. Polydori Ripæ, olim in Piſano, nunc in Ticinenſi Gymnaſio Juris Civilis Interpretis Ordinarii, Tractatus de Nocturno tempore. *Ticini, apud Petrum Bartolum & Octavium Bordonum*, 1601. *in fol. & Francofurti* 1602. *in* 8.
II. Tractatus de Dividuis, & Individuis. *Venetiis, apud Societatem*, 1612. *in* 4.
III. De Actis in mortis articulo Commentarii, quibus Canonicæ, Civiles, Feudales, Emphiteuticæ, Criminales, cæteræque materiæ continentur. *Ticini, apud hæredes Bartoli*, 1590. *in fol. & Francofurti*, 1600. *&* 1624.
IV. Singulares Obſervationes: Centuriæ IV. *Venetiis, apud Petrum Duſinellum*, 1605. *in fol.*
V. Cato Taurinenſis Polydori Ripæ Mediolanenſis JC. primarii Juris Civilis Interpretis, & Senatoris. *Mediolani, apud Bordonum*, 1611. *in* 4.
VI. Carmina plura Latina, extant in libro, cui titulus: „ Componimenti di diverſi per il Dottoramento di „ Gianfranceſco Sorbellone. *Pavia*, 1599.

Ejus obitum deflevit Epigrammate Andreas Alciatus junior.

Epiſtola Hieronymi Boſſii Ticinenſis ad eundem ſcripta legitur inter hujus Epiſtolas pag. 156.

Laudatur à Hieronymo Borſerio in Supplemento cap. 11. à Ghilino in Theatro par. I., à Sitono in Schedis, in quibus adeſt etiam Geneſis Auctoris noſtri à Beltramo Ripa ejus Avo uſque ad Angelum Felicem cohortis peditum ducem ejus fratrem; necnon à Picinello in Athenæo pag. 473.

MCCCCLIV.

RIPAMONTIUS JOSEPH.

Inter Hiſtoricos Mediolanenſes magnum nomen jure merito ſibi conquiſivit Joſephus Ripamontius Bartholomæi filius, qui in obſcuro Pago ad Brianteos Colles natus, egregiam indolem ſortitus, pubeſcente vix ætate, Clericali militiæ nomen dedit. Mediolanum ſtudiorum cauſâ profectus, Linguas Latinam, Græcam, & Hebraicam adeo calluit, ut eis quoties opus eſſet, quaſi naturali idiomate uteretur. Admiratione eloquentiſſimi Viri capti ſunt plures, quòd cernerent eum vix adoleſcentiam egreſſum

ſcien-

ſcientias omnes aſſecutum ; Federicus in primis Borromæus Cardinalis Archiepiſcopus , qui Doctoribus Ambroſiani Collegii aggregatum juſſit Mediolanenſis Eccleſiæ monumenta undique collecta conſcribere . Inter Canonicos Scalenſes à Catholico Rege cooptatus , à Decurionibus Urbis Chroniſta Patriæ renuntiatur , & à Leganeſſio Marchione Inſubriæ Moderatore Regius Hiſtoriographus eligitur . Non pauci Principes Ripamontium magnis propoſitis præmiis ad eorum res conſcribendas invitarunt , ſed Federicus obſtitit , quominus Inſubriæ Vir tantus eriperetur . Annum agens ſexageſimum octavum in tabidam febrim incidit , intumeſcentibus paulatim ventre , & cruribus . Cùm publico Decreto Medicorum peritiſſimi fruſtra adhibiti eſſent , & morbi contumacia omnes artis conatus eluderet , cœlum , ſub quo lucis primordia viderat , ſalubrius ſibi ſperans , eò ſe deferri voluit ; vano tamen conatu , ibi enim mortalitatem explevit , magno cum Urbis , atque Litteratorum mœrore . Eum unicè dilexit Benedictus Sociacus, qui ipſum ſæpè verſibus celebravit, & ſecundum Odarum librum eidem nuncupavit . Inter Epigrammata Jacobi Valerii , quæ extant MS. in Bibliotheca Patrum Teatinorum S. Antonii Mediolani legitur Epitaphium Joſephi Ripamontii Hiſtorici , his verbis :

Siſte gradum ; ſitus eſt hic Ripamontius ille
Sublimis Patriæ conditor Hiſtoriæ
Inſubrum generoſa patrum qui facta diſerto ,
Et prope divino condidit eloquio .
Tu Patriæ venerare decus , quod fulget in aſtra
Ut Titus , ut Criſpus : care viator abi .

Obiit tantus Vir anno Incarnationis Verbi MDCXLI. ipſum verum immortalem reddunt , quæ ſcripſit optimè ,

Scilicet :

I. Hiſtoriæ Eccleſiæ Mediolanenſis Pars I. Lib. X. *Mediolani , ex Typographia Collegii Ambroſiani* , 1617. *in* 4.
II. Ejuſdem Pars altera , Libri XVIII. *Mediolani* , *ut ſupra* , 1625. in 4.
III. Ejuſdem Pars III. de Origine , & Pontificatu Divi Caroli , Libri VIII. *Mediolani* , *ut ſupra* , 1628. *in* 4.
IV. Hiſtoriarum Patriæ in Continuationem Triſtani Chalchi , uſque ad mortem Federici Cardinalis Borromæi , Libri XXIII *Mediolani* , *apud Malateſtas* , 1641. , *&* 1643. *Vol. III. in fol.* Libros X. priores edidit Auctor , reliquos verò , poſt illius deceſſum , Stephanus Sclatter .
Extant quoque in Theſauro Antiquitatum , & Hiſtoriarum Italiæ Joannis Georgii Grævii . *Lugduni Batavorum* , 1708. *Tom. II.* pag. 537.
V. Hiſtoriarum Patriæ Libri VIII. *Mediolani* , *apud Malateſtas* , 1648. *in fol.* Hos poſtremos edidit Horatius Landus Epiſtolà nuncupatorià Præfecto , & LX. Urbis Decurionibus præfixâ . Ad calcem verò Libri VIII. adeſt Elogium Ripamontio compoſitum à Hieronymo Legnano , deinde
VI. Fragmenta varia in Schedis Ripamontii reperta , quæ ſunt :
1. De Regentis Carreræ morte .
2. Addenda de Arialdo Martyre .
3. De Fonterabia obſeſſa Galliſque inde ſubmotis anno MDCXXXVIII.
4. Effigies privati Chriſtiani Virgilii Malvetii .
In eodem Volumine , inter alia , adeſt obſidio Bremæ à Didaco Philippæo Guzmano captæ , quæ ſeorſim impreſſa fuit , in 4. Omnia quoque reperiuntur in eod. Tom. II. Antiqu. Ital. pag. 1089.
VII. De Peſte Mediolani . *Ibidem* , *apud Malateſtam* , 1640. *in* 4.
VIII. Litteræ ad Federicum Cardinalem Borromæum datæ anno MDXCVIII. Extant in ſæpè laudata Collectione Epiſtolarum ejuſdem Card. in Biblioth. Ambroſiana .
Inter Epiſtolas Hieronymi Boſſii Ticinenſis extat una ad Joſephum Ripamontium pag. 29.
Ipſum laudarunt Carminibus latinis ſupramemorati Benedictus Sociacus , atque Jacobus Valerius , præter loca citata , primus Epigrammate lib. III. pag. 96. atque ſecundus in Codice MS. alio Epigrammate inſcripto „ de Ripamontio Hiſtorico , & Cardinali „ Federico Borromæo . „ Jo. Baptiſta Ruſca , & Auguſtinus Terzagus , quæ videri poſſunt in fronte Decadis V. Hiſtoriar. Patriæ Auctoris noſtri , & inter Carmina ipſius Terzaghi pag. 54.
Agunt etiam de eo Boſca de Origine , & Statu Biblioth. Ambroſ. & Ghilin. in Theatro parte I. pag. 262. Morerius in Lexico Tom. III. necnon Picinellus in Athenæo pag. 170.

MCCCCLV.

De RIPARIA CÆSAR.

CÆſar de Riparia Mediolanenſis patrem habuit Julianum Ripariæ in Gallia Dominum , qui Caroli Borbonii è Chriſtianiſſimi Regis Aulâ profugi fortunam ſecutus, cùm in Inſubriam perveniſſet, militari Turmæ à Cæſare præfici meruit ; matrem verò illuſtrem matronam è clariſſimâ Bentivolâ Familiâ ortam . Obierat Julianus die III. menſis Aprilis anno ſalutiferæ Incarnationis MDLIX. qua ipſa die inter Gallos Hiſpanoſque pacis fœdus initum fuerat . Cæſar idcirco paternas opes recuperaturus è patria in Galliam perrexit ; cùmque omnia à conſanguineis occupata reperiſſet , artibus nobili Viro dignis , atque litteris totum ſe dedit . In Pariſienſi Urbe Platonicam Philoſophiam , & Hermetis Teoremata ſic coluit , ut ad ſummum in eis apicem perveniſſe feratur . Et ſanguinis , & eruditionis ergò primariis ætatis ſuæ Principibus extitit acceptiſſimus , Vincentio ſcilicet Mantuæ , & Montisferrati , & Carolo Emmanueli Sabaudiæ Ducibus , quibus Opus ſuum inſcripſit . Ab hoc poſtremo Pontis-Calerii Marchionatu , & Magnæ Crucis Ordinis SS. Mauritii , & Lazari honore ornari meruit . Nec minor illi gratia fuit apud Fontium Comitem , & Marchionem de Inojoſa hujus Ditionis Regios Moderatores ; horum enim ultimus à Catholico Hiſpaniarum Monarcha menſtruum cenſum ſcutorum CC. Cæſari impetravit, fratrique illius Georgio C. Romam , Neapolim , aliaſque Urbis ſæpè adiit , ubique omnibus gratus , cùmque tandem graviſſima inter Hiſpanos, & Sabaudos bella tantiſper remiſiſſent, ad Taurinenſem Aulam Cæſar rediit, novo munere ab ipſo Duce donatus, Caſtro videlicet Caſellarum in Subalpinis . Hic ſtabiles fixit ſedes Scriptor noſter , ut negotiorum tumultus declinans liberiùs litteris vacare poſſet , donec die XXI. menſis Octobris , anno Jubilæi MDCXXV. mortalibus valedixit .

Edidit :

I. Il Mondo Magico degli Eroi . *Milano* , *preſſo il Locarno* , 1605. *in* 4. Primam impreſſionem dicavit citato Carolo Emmanueli Sabaudiæ Duci , ſecundam verò , quam Picinellus laudat , annum tamen , Impreſſorem , locumque ſilens , nuncupavit Vincentio Mantuæ Duci .
Ex Picinello in Athenæo pag. 142.

MCCCCLVI.

RISIUS ODOARDUS.

ODoardus Riſius Sacripantis , & Gabrielæ Boſſiæ Simonis dudum J. C. Collegiati , ac Senatoris , dein utriuſque Magiſtratus Præſidis genitæ filius , puerulus in Collegio D. Simonis ſub Aquilino Coppino educatus , inde decennis ad Nobilium Collegium Parmenſe translatus , cùm per luſtrum humaniores litteras didiciſſet , mox biennio Philoſophiæ operam dedit . In Archigymnaſio Bononienſi Legum ſtudiis excultus , lauream promeruit in Academia Ticinenſi . Clericali militiæ jam adſcriptus, cùm Romam

mam peteret, audita Bononiæ Concione Cardinalis Archiepiſcopi Alexandri Ludoviſii, qui poſtmodum Summus Pontifex Gregorius XV. appellatus eſt, de perfectioris vitæ ſtatu capeſcendo ſecum deliberare cœpit. Igitur Canonicorum Regularium Lateranenſium in Monaſterio Caſoreti habitum ſumpſit, atque expleto tyrocinio, Theologiam profeſſus, & Papiæ ad Sancti Petri in Cœlo Aureo Philoſophiæ, & Theologiæ magiſterio inſignitus, eas docuit in Cœnobiis Placentino, Brinatenſi, & Patavino. Moleſtiſſimâ poſtmodum correptus ægritudine, ſtudiis valedicere coactus eſt. Orator etiam non contemnendæ facundiæ, in comitiis Ravennatibus ſermonem habuit, quod etiam præſtitit diebus Feſtis totius anni in Templo Paſſionis.

Scripſit:

I. Dialecticarum Speculationum libros quinque.
II. Naturalium principiorum libros quatuor.
Hæc de eo habemus apud Roſini Lycæum Lateranenſ. lib. XIII. pag. 103., qui ſubdit Carmen ſuum in laudem Odoardi; agit quoque de ipſo Clariſs. Sitonus in ſuo Theatro Genealogico Familiar. Mediol. ubi adeſt ſtemma Riſiæ Gentis à Lazarolo florente anno MCCCXXX. uſque ad Auctorem noſtrum, ſcilicet ad annum MDCXVIII. circiter.

MCCCCLVII.

RIVOLA FRANCISCUS.

INter eos Viros eruditione, pietateque clariſſimos, quos immortalis memoriæ Fridericus Cardinalis Borromæus bonarum artium in hac Metropoli reſtitutor allegit, ut Collegium Ambroſianum conderet, non poſtremum ſibi vindicavit locum Franciſcus Rivola Mediolanenſis, Vir omnigenæ Litteraturæ, & Orientalium Linguarum peritiſſimus. Doctrinam, qua pollebat Scriptor noſter, ab optimis hauſerat Magiſtris in Majori Seminario hujus Urbis, cujus inter Clericos relatus diù alumnus fuit. Ibi enim poſt humaniores Litteras Philoſophiam, & Divinitatis arcana didicit, tantum ingenii acumen præſeferens, ut eum ſapientiſſimus Præſul Borromæus plurimi ſemper fecerit, & Præbendâ Canonicali in Templo Sancti Thomæ cognomento in Terra-amara inſigniverit; cùmque præfati Collegii ſui Doctoribus provincias divideret litterarias, Italicæ, Hebraicæ, Chaldaicæ, atque Armenæ linguarum cultura Franciſco obtigit. Multos in exoticis præſertim idiomatibus habuit diſcipulos, ac inter cæteros Jacobum Philippum Butium Virum à nobis alibi laudatum. Cardinalis ipſius juſſu plura conſcripſit Volumina, de quibus inferiùs agemus, ac præter illa, teſte Petro Paulo Boſca, eo imperante cudendas ſuſceperat Grammaticas Inſtitutiones Linguæ Abiſſinæ, quas tamen an perfecerit nemo innuit. Scripſit Italicè Cardinalis Mecœnatis ſui Acta elocutionis merito commendata, quamvis Criticorum judicium non effugerit Auctor, quod minutiora, & à gravitate hiſtoriæ plus nimio aliena ſectatus fuerit. Tot nondum fractus laboribus ad ſummum pervênit ſenium, diviniſque ſemper miniſteriis, libriſque intentus Mediolani mortalitatem depoſuit circa medium ſuperioris ſæculi.

Habemus hæc illius reliqua:

I. Grammatica Armena lib. IV. comprehenſa.
II. Dictionarium Armeno-latinum. Hæc duo Opera ſimul impreſſa prodierunt *Pariſiis*, 1633. *in* 4. Dictionarium verò ſeorſim jam fuerat editum *Ibid.* 1633. *in* 4. iterumque *Mediolani*, *ex Typographia Collegii Ambroſiani*, 1621. *in fol.* quemadmodum rurſus *Pariſiis impenſis Societatis Typogr. Librorum Officii Eccleſiaſtici juſſu Regis conſtituta annis* 1630., *&* 1633. & Grammatica item ſeorſim *Mediolani*, 1624. *in* 4.
III. Vita di Federico Cardinal Borromeo libri VI. *Milano, per il Garboldi*, 1666. *in* 4. Inſcriptum fuit hoc Opus Alexandro VII. Pont. Max.
Meminerunt illius Colomeſius in Italia Orientali pag. 190. edit. *Hamburgenſis* 1730. ubi alii citantur. Item Petrus Paulus Boſca jam laudatus lib. III. pag. 103. de Orig. & Statu Biblioth. Ambroſ. & Picinellus in Athenæo pag. 219.

MCCCCLVIII.

RIZOLIUS GUILLELMUS.

DEfuncto laudatiſſimo Præſule Ambroſianæ Eccleſiæ Henrico Septala, quem ſuo commendabimus loco, ei ſuffectus eſt Guillelmus Rizolius, ſive de Rizollo Mediolanenſis ob inſignem morum probitatem, atque eruditionem clariſſimus. Dignum tanta Sede Virum cenſuit hujus Metropolis Clerus, cui perſpecta fuerant ipſius merita jam tunc cùm Archilevitæ munere fungeretur ab anno MCCXX. Ut autem Cleri electionem percepit Gregorius IX. Pont. Max. ipſam auctoritate ſua confirmavit anno poſt Chriſtum natum MCCXXXI. Invictam animi conſtantiam præſeferens Antiſtes optimus ab eodem Gregorio dignus eſt habitus, cui Apoſtolicam Legationem ad Fridericum II. Auguſtum committeret, qua illud potiſſimùm expetebatur, ut adversùs Saracenorum vires arma communi Fidelium conſenſu collatis conſiliis ſuſciperentur. Plurimùm in eo negotio peragendo laboris pertulit Guillelmus, irrito tamen conatu. Quocirca Mediolanum reverſus in Fridericum ipſum tanquam Eccleſiæ hoſtem Anathematis telum intorſit, atque Crucesignatos ad transfretandum paratos, & in plures Myriadas collectos, in Cæſarem ipſum arma convertere juſſit accedente Pontificis ipſius imperio. Miſerandum interim in modum fœdaverant Mediolanenſem Eccleſiam Eterodoxi homines è colluvie Catharorum, Patarinorum, Pauperum de Lugduno, Arnaldiſtarum, & hujuſmodi furfuris permulti. Ideo Paſtor vigilantiſſimus gregem ſibi commiſſum à Luporum rabie tutari ſtuduit, & nedum Sancto Petro Martyri Ordinis Prædicatorum adversùs hæreticam pravitatem Inquiſitori plurimùm præſtitit auxilii, ſed ne latiùs ſerperet peſtis, Edicto propoſito ſanxit, ne quis in poſterum ſacris non initiatus ordinibus clam, palamve de divinis rebus concionari auderet. Papienſes interea Morimundenſe Cœnobium in tutelam ſuam ante receptum, per ſummum nefas, anno MCCXXXVII. miserè vaſtare non erubuerunt. Id ut ad Guillelmum delatum eſt, impios ſacræ domus temeratores diris devovit, profugoſque Monachos pecuniâ fovit, datis etiam ad Apoſtolicam Sedem litteris, de quibus infra mentio recurret. Ipſum immo Cœnobium & Præſulis hujus, & piorum Mediolanenſium Civium ſuppetiis penè extinctum recepiſſe ſplendorem teſtis eſt Ughellus loco citando, ubi etiam vaſtationis hujus hiſtoria ex MS. Septimiani Monaſterii Florentini ab oculato teſte conſcripto vulgata legitur, adjunctis quoque litteris Beltrami de Grecho Poteſtatis Mediolanenſis & Conſilii, & Communis Civitatis ejuſdem ad Clementem IV. datis Mediolani die Dominico I menſis Maji adversùs Papienſes, multos poſt annos ſcriptis, quos neque Apoſtolicæ minæ, neque tanti facinoris conſcientia ad ſatisfactionem erga Monachos adegerat. Ut autem ad Rizolium noſtrum revertamur, in hujus Metropolis Cœnobia tam Virorum, quàm Mulierum beneficus fuit, nam privilegiis Humiliatorum Ordinem auxit, ſacris Virginibus Parthenonis Sancti Apollinaris prædia donavit, aliaque multa piè patravit, quorum memoriâ apud poſteros commendatur. Politicum principatum, cujus poteſtas tunc apud Archiepiſcopos erat, juſtiſſime adminiſtraſſe perhibetur: Sedit annos X. menſes

ſes V. dies XV. cùmque magno hujus populi mœrore migraſſet è vita : Cadaver illius ad Charævallis Monaſterium delatum fuit , conditumque in marmoreo tumulo , „ quod (Ughelli verba ſunt) ex miſe„ rabili cujuſdam Abbatis Charævallenſis inſcitia di„ rutum , ac dilaceratum cum aliis plurimis illuſtrium A „ Virorum Mediolanenſium monumentis ad perpe„ tuam oblivionem traditum referunt . „ Servavit tamen nobis Inſcriptionem Franciſcus Ciccrejus in Collectaneis ſuis Inſcript. Antiquar. & Sepulchralium , quæ habentur MSS. in fol. apud Sitonum noſtrum , in hæc verba :

HIC IACET DOMINVS GVLIELMVS DE RIZOLLO
MEDIOLANENSIS ARCHIEPISCOPVS
VIR IN SCRIPTVRIS ADMODVM ERVDITVS
QVI OBIIT IN MCCXLI. DIE QVARTO
EXEVNTE APRILI.

Addimus hìc quoque rudia licet Carmina , quæ de tam laudato Præſule habentur in Catalogo Beroldi , de quo in ipſius articulo diximus . B

Anni tunc currebant mille ducenti ,
Ad quos jam denus conjunxit quartus & unus
Cum die quarta quæ venerat ante Calendas
Illius menſis , qui dicitur Aprienſis .
Cum de Rozzolio Guillelmus Pater amandus
Ex iſto mundo migravit arce perenni ,
Qui per luſtra duo Cathedrali Sede triumphans ,
Nec non & menſes per quinque fideliter ultra C
Aſtitit & junctis ſuper hæc ter quinque diebus .

Ex his colligitur Guillelmum obiiſſe anno MCCXLI. die XXIX. menſis Martii .

Satis laudatur ob

I. Litteras ad Gregorium IX. quibus de Papienſium feritate in Monachos Morimundenſes conquerebatur . Ex Ughello loco citando.

II. Confirmationem Privilegiorum Monaſterii S. Apollinaris Mediolani ſubſcript. ✠ Ego Vilielmus de Rozolio S. Mediol. Eccleſiæ per Dei gratiam Archiepiſcopus ss. Dat. Mediol. die XXIV. menſis Maji MCCXXXI. ex Archetypo Archivi ejuſdem Monaſterii exſcripſit amiciſſimus Sormanus Ambroſiani Collegii Doctor, atque in Collectionem ſuam Diplomaticam intulit cum ſequentibus. D

III. Confirmationem Exemptionis à Juriſdictione Epiſcopali ejuſdem Monaſterii circa eundem annum ſubſcript. à Vilielmo, & à pluribus Ordinariis. Ibid.

IV. Donationem Campi cujuſdam à VVillielmo Archiepiſcopo facta eidem Monaſterio ; Incipit : „ VVillielmus de Rizolio Dei gratia S. Mediol Eccleſiæ Venerabilis Archiep. volens reverenter , & devotè preces Domini Papæ exaudire , & adimplere . „ Actum in Palatio Veteri Domini Archiepiſcopi Civit. Mediolani .

V. Privilegium à VVillielmo Humiliatorum Ordini factum habendi Cœmeteria , & Sacerdotes Miniſtros Sacramentorum , XII. Octobris MCCXXXVI.

VI. Litteras pro Monialibus Sancti Apollinaris datas anno MCCXXXV. teſtatur Sitonus in Catalogo MS. Archiepiſcoporum apud ſe extitiſſe Tom. II. E

Extat Gregorii IX. Epiſtola ad VVillielmum electum Mediol. Dat. Laterani III. Kal. Martii Pontif. ſui anno IV. in qua ei commendat Moniales Sancti Apollinaris . Hanc etiam , ut ſequentes Sormanus citatus habet in Collectione antedicta .

Alia ejuſdem Pontificis ad VVillielmum , in qua rogat, ut Campum quemdam dictis Monialibus donet . In ea hæc leguntur : „ Fraternitatem tuam rogamus in „ Domino , quatenus pro Divina , & noſtra reveren„ tia gratiæ gratiam ſuperaddens prædictum Campum „ concedas liberaliter &c. „ Dat. Anagniæ VII. Kal. Martii Pontif. anno VI.

Alia ejuſdem Pontificis ad eundem , ut aſſignet Beneficia in Eccleſia S. Apollinaris vacantia Monialibus dicti Monaſterii . Dat. Peruſii XXXI. Martii MCCXXXV.

Agunt de ipſo Ughellus Italiæ Sacræ Tom. IV. inter Archiep. Mediol. num. XCI. Acta Eccleſiæ Mediolanenſ. pag. 980. Sitonus noſter in Schedis , aliique permulti .

MCCCCLIX.

ROBALDUS, ſive ROBOALDUS.

Robaldus , ſive Riboaldus , vel Roboaldus patre Roberto , matre Aldegarda ex Comitibus Gebennenſibus , primùm Mediolanenſis Eccleſiæ Archidiaconus, tum anno MCXXIV. ad Albenſem Cathedram , in Ducatu Montisferrati, aſſumptus , interfuit Synodo Piſanæ , in qua ipſo agente, Thealdus de Landriano Archipresbyter , Amizo de la Sala Archidiaconus , Anſelmus de Rhode , vel de Rhaude Levita, & alii plures Mediolanenſis Eccleſiæ Ordinarii, & cum Primicerio Decumani Sacerdotes Innocentio II. Papæ fidelitatem juraverunt . Mediolanenſibus etiam Auctor fuit , ut ii ſacrorum communione interdicti, veniam à Pontifice peterent . Hoſpitales ædes Brolii à Gothofredo de Buſſero extruendas curavit . Judex quoque ſedit io cauſa Anſelmi Puſterlæ Archiepiſcopi , eoque depoſito , cùm Populus Mediolanenſis Sanctum Bernardum Clarævallenſem Abbatem, cui Robaldus ipſe in hujus Eccleſiæ componendis rebus adjutor fuerat , ad Archiepileopales Inſulas poſtularet ; eo tantùm onus ſubire detrectante , Robaldus ad eam dignitatem aſſumitur , cujus electionem , quæ facta eſt anno MCXXXIV. Innocentius Pontifex in eodem Concilio Piſano confirmavit , hac etiam conditione adjecta , ut Albenſem ſimul Eccleſiam admioiſtraret . Hujus Archiepiſcopi temporibus inſigne Charævallis Cœnobium tertio ab Urbe Mediolano lapide extra Romanam Portam , in latifundio , quod ad illud condendum Manfredus Archintus ex prænobili , & vetuſta gente munificentiſſimè donavit, ab ipſo Sancto Bernardo excitatum fuit . Aliud quoque ejuſdem Ordinis Monaſterium Sanctæ Mariæ de Morimundo in Diœceſi Mediolanenſi ipſius Roboaldi auctoritate conditum eſt anno MCXXXV. Lothario, & Conrado Auguſtis chariſſimus fuit , atque in ſumma rerum varietate annos circiter decem hanc rexit Eccleſiam . Deceſſit pridie Kalendas Januarii MCXLIV. , ejuſque Corpus in Eccleſia Hyemali juxta Pulpitum ſepultum fuit . Ejus memoriam renovarunt Morimundenſes Monachi anno MDCL. hac Inſcriptione in Abbatiali Templo poſita .

D. O. M.

MAGIFREDVS ET BONONVS DOMINI DE OZANO
PIISSIMI ATQVE CLARISSIMI
NOBILES MEDIOLANENSES
MONACHIS CISTERCIENSIBVS
A CORONAGO IN HVNC LOCVM TRANSLATIS
ROBALDO ARCHIEPISCOPO MEDIOLANENSE APPROBANTE
MONASTERIVM HOC MORIMVNDI PROPE TICINVM
GVALGHETTO ABBATE
SAL. AN. MCXXXV. FVNDARVNT
ANTONIVS LIBANORIVS ABBAS ET COMES
MONACHIQVE MORIMVNDENSES
OMNIBVS SVIS BENEFACTORIBVS
HOC GRATITVDINIS ARGVMENTVM
P. C. MDCL.

Vetuſtior tamen Inſcriptio, ubi de Robaldo mentio eſt, adhuc viſitur in Templo SS. Petri & Pauli cognomento in Sala, extra Vercellenſem hujus Metropolis Portam, in qua hæc leguntur:

ANNO AB INCARNATIONE DOMINI MCXLI.
RESIDENTE IN ARCHIEPISCOPALI CATHEDRA
ROBALDO ARCHIEPISCOPO
ET MONASTERIVM B. AMBROSII REGENTE
ABBATE VVIFREDO
ARIBERTVS DE PASSILVANO PRAEF. MONASTER. MONACHVS
HANC ECCLESIAM
AD HONOREM APOSTOLORVM PETRI ET PAVLI
REAEDIFICAVIT.

Scripſit Robaldus:

I. Epiſtolam ad Cœleſtinum II. Summum Pontificem pro Canonicis Baſilicæ Ambroſianæ, datam circa annum MCXLIII. Extat in Collectione Diplomatica Mediol. humaniſſimi Nicolai Sormani, Ambroſiani Collegii Doctoris, qui etiam eam cum ſequentibus vulgavit in Allegatione ſua pro ipſius Eccleſiæ Capitulo.

II. Aliæ duæ ad Guidonem, ſeu Goizonem S. R. Eccleſiæ Cardinalem, & Sedis Apoſtolicæ per Italiam Legatum pro eiſdem circa eundem annum ſcriptæ.

III. Sententia inter Canonicos, & Monachos ejuſdem Baſilicæ lata anno MCXLIV. menſe Novembri, cui ipſe ſubſcripſit unà cum Sancto Galdino tunc Ambroſianæ Eccleſiæ Cancellario, poſtmodum Archiepiſcopo. Extat in Puricelli Monument. Baſil. Ambroſianæ.

IV. Extat apud Ughellum Tom. IV. num. 80 Diploma dat. menſe Aprili MCXXXVI., in quo Robaldus confirmat donationem factam ab Anſelmo Pancia prædii Coronagi Cœnobio Morimundenſi.

V. Ejuſdem Epiſtola circa annum MCXXXIV. data ad Clerum Mediolanenſem, qua confirmat Abbatiſſam quandam ſibi ab eodem Clero commendatam, & committit vices ſuas pro ejuſdem Abbatiſſæ Benedictione duobus Ordinariis, Vicedomino, & Primicerio; in cit. Collect. Sormani.

VI. Diploma Robaldi Archiepiſcopi, quo componit litem inter Monaſterium Cremellæ, & Eccleſiam Modortienſem, anno MCXXXV. in Collect. citata Sormani.

A VII. Aliud ejuſdem, quod abſolvit Sanctimoniales de Montano (nunc tranſlatæ ſunt ad Monaſterium S. Mariæ, quæ dicitur in Valle) à præſtatione Decimarum vi Decreti Innocentii II. in Conciliis Piſano, & Romano, anno circiter MCXL. in eadem Collect.

VIII. Ejuſdem Sententia dictante S. Galdino lata ſuper controverſiis, quæ erant inter Canonicos Sancti Alexandri, & Canonicos S. Vincentii in Urbe Bergomenſi. Dat. in Palatio Mediolani Non. Aug. MCXLI. Subſcrip. ✠ Ego Robaldus Dei gratia Mediolanenſ. Archiepiſc. ſubſcripſi, & affirmavi. Sequuntur variæ ſubſcriptiones Presbyterorum, & Diaconorum. In fine ✠ Ego Galdinus Cancellarius à me dictato ſubſcripſi; apud Ughell. in Bergom. num. XXXIV.

IX. Ejuſdem Diploma pro Monaſterio S. Petri de Cereto prope Laudem Pompejam, quo appoſita anathematis pœna coercet malos homines ab invaſione bonorum ejuſdem Monaſterii, dat. anno MCXLIV. cui S. Galdinus quoque ſubſcripſit. Ex Ughello in Laudenſibus num. XX. B

X. Epiſtola ad Gregorium Epiſcopum Bergom. de Controverſia Canonicorum S. Vincentii, & S. Alexandri apud Ughell. in Bergomenſibus loco cit.

Vulgavit etiam præfatus Sormanus in prælaudatâ Allegatione Lucii II. Pontificis Max. ad Robaldum Epiſtolam pro eiſdem Canonicis, datam VI. Kal. Septembr. ſine anno; necnon

Ubaldi S. R. E. Cardinalis, & per Italiam Legati pro eiſdem Epiſtolam ſcriptam ad eundem circa annum MCXLIII.

Extat

Extat ad Robaldum ſine data Epiſtola Civitatis Aquenſis de ejuſdem Eccleſiæ negotiis, præſertim de Conſecratione V. (Vilelmi, qui Actio ſuffectus eſt ad Vercellenſem Cathedram tranſlato anno MCXXXI.) noviter Electi. Scripta creditur eodem anno; in Collectione Sormani.

Agunt de eo Landulphus, Henricus ab Eccleſia in ſuis Commentariis, Zucchius in Hiſtoria Coronæ Ferreæ, Ughellus, & alii.

MCCCCLX.

De ROBIATE PETRUS.

PEtrus cognomento de Robiate, quæ Gens ab Oppido ejuſdem nominis in Collibus Brianteis ſito nuncupationem traxiſſe videtur, circa annum MCCCXLVIII. magnam in hac Metropoli ſamam prudentiæ adeptus fuit. Tantam enim Jurium peritiem in eo cognovit Luchinus Vicecomes Mediolani Dominus, & Imperialis Vicarius, ut cùm de Municipalibus Legibus reformandis ejuſdem Luchini juſſu ageretur, Virique eruditionis, atque integritatis laude florentes ad eam ſeligerentur provinciam, Petrus quoque noſter inter eos fuerit recenſitus. Reliqua ad eum ſpectantia, nemo à me quærat.

Celebratur ob

I. Jus Municipale Mediolanenſis Urbis reformatum, atque collectum, & ſub Joanne Archiepiſcopo anno MCCCLI. editum.
Ex Collectione Comitis Octavii Archinti.

MCCCCLXI.

ROBIUS ALBERTUS.

EX Familia Robia Mediolanenſi ſatis antiqua, ſicut eruitur à Sepulchralibus Inſcriptionibus in Eccleſiis SS. Franciſci, Alexandri, atque Eraſmi in hac Urbe extantibus (in quarum ultima adeſt una Jacobo Robio, Caroli V. Imperatoris à Secretis, poſita anno MDXLVI., ut ex Collectione Archintea didicimus) ortus eſt Albertus, qui Congregationem Clericorum Divi Pauli Barnabitarum communiter dictam ingreſſus, ibi inter ſtudia ſubtiliſſima omnem ſuam ætatem traduxit. Triennium impendit tradendis Philoſophicis Quæſtionibus, quo abſoluto, ſacris Concionibus animum applicuit, ideo inter Concionatores egregios adnumerabatur. Pollebat enim facundiâ naturali, atque arte acquiſitâ. Mors ipſum nimis citò ſuſtulit, nempe die VII. menſis Novembris anno MDCC. ætatis ſuæ XLVIII.

Hæc edidit, & ſcripta poſt ſe reliquit:

I. Il Sagro Eroe: Panegirico per S. Aleſſandro Protettore di Bergamo. *Milano, per Franceſco Vigone*, 1682. in 4.
II. Panegirici, e Sermoni per varie Feſte dell'Anno. MSS. in fol.
III. Prediche Quadrageſimali. MSS. in fol.
Iſta Suis debemus.

MCCCCLXII.

ROBIUS BENEDICTUS.

SUpradictæ Robiæ Familiæ Mediolanenſis Litteratis addendus eſt Benedictus, qui inter Clericos Regulares Teatinos nuncupatos adſcriptus, in Matritenſi Urbe profeſſus eſt; ibique Philoſophiæ, ac Theologiæ explanationes habuit, plaudentibus omnibus, è ſuggeſtu. Deinde in patriam reverſus, ad proximorum ſalutem totum ſe contulit, tam in Confeſſionibus excipiendis, quàm in Concionibus peragendis; in his tantam ſibi famam acquiſivit, ut à Viris Eruditis, & dignitate eximiis (inter quos Comes de Melgar, Dominii totius Inſubriæ Moderator) frequentiſſimè auditus fuerit. Neque à Muſis abhorruit, ut infra videbimus, itaut inter Academicos Faticoſos adnumerari meruerit. Obiit in Collegio Suorum hujus Metropolis die XXVII. menſis Januarii, anno Salutis noſtræ MDCXCVIII., ætatis verò LXIII.

Ejus ingenii hæc Monumenta reperiuntur:

I. Prediche, e Panegirici varj, fra' quali alcuni in lode di S. Gaetano. MSS. apud Suos.
II. Carmina varia Latina, extant inter Miſcellanea Poëtica P. Meazzæ, de quo diximus.
III. Alia tam Latina, quàm Italica, partim in Collectionibus variis impreſſa, partim MSS. in Bibliotheca Suorum Sancti Antonii Mediolani.
Ita ab alibi laudato, amiciſſimoque P. D. Cajetano Crucejo ejuſdem Congregationis Alumno.

MCCCCLXIII.

RODELLUS ROMANUS.

OLim celebris in Inclyta Venetiarum Urbe Congregatio Canonicorum Regularium ſub titulo S. Gregorii in Alga, nunc ab Apoſtolica Sede ſuppreſſa, plurimùm debebat Romano Rodello Mediolanenſi Civi. Is enim circa annum à partu Deiparæ MCCCCIV. Inſtitutum illud amplexus eſt inter primarios ejuſdem Conditores, videlicet S. Laurentium Juſtinianum (qui poſtmodum ipſius Urbis primus Patriarcha renunciatus, morum ſanctitate, ac paſtorali ſollicitudine toti præluxit Eccleſiæ Dei) Matthæum Stradam, Hieronymum Muſſum, & Auguſtinum Caſtaldum Papienſes, Antonium Corarium Jeſuatum, poſtea S. R. E. Cardinalem, Joannem Picenardum, & Angelum Donatum Cultrum, atque Simonem Perſicum Cremonenſes. Collatis autem inter ſe conſiliis homines Dei, naſcenti Congregationi leges ſtatuêre piiſſimas, atque ad perfectionem accommodatiſſimas. Acta reliqua Rodelli noſtri unà cum ipſo Ordine periiſſe dolemus, nullus enim ea poſteris ſervavit.

Scripſit igitur cum præfatis

I. Conſtitutiones Congregationis Venetæ S. Georgii in Alga.
Teſte Hieronymo Boſſio in Collectaneis Virorum, & Mulierum Ticinenſium pietate atque ſanctitate inſignium MS. in Bibliotheca Comitis Ludovici Archinti Magiſtratus Ordin. Reddit. Quæſtoris. Hæc collegerat Boſſius ad Papienſis Urbis hiſtoriam condendam; Codex eſt chartaceus in fol. juſtæ molis, &, ut videtur, autographus.

ROMA

ROMA JULIUS.
Vide URSINUS DE ROMA.

A S. ROSA JOANNES FEDERICUS.
Vide PUTEUS JULIUS.

MCCCCLXIV.

De ROSALES DIDACUS ORDONIUS.

Didacus Ordonius de Roſales parentes habuit Marchionem Balthaſſarem, Regium Quæſtorem Magiſtratus extraordinariorum RedditDuum, Excelſi Secretioris Conſeſſus à Conſiliis, atque ad diverſos Italiæ Principes pro Rege Hiſpaniarum extraordinariis Legationibus perſunctum, necoon Mariam Aoroniam de Roſales nobiliſſimus conjuges. In hac Metropoli inter vivos eſſe cœpit die VII. Junii, anno MDCLXXXI. Philoſophiæ, ac Theologiæ in Collegio Clementino operam dedit, amœnioreſque litteras peregregiè etiam coluit, itaut in Arcadum Academia adſcriptus, nomen Jelli Ciourii in eadem obtinere meruerit. Mediolanum reverſus legibus vacavit, & Ticini in eiſdem laurea donatus eſt anno MDCCIII. ſequenti verò cooptatus fuit in Patriæ J. CC. Collegium. In Academia Nobilium Procerum, quàm in Ædibus ſuis Comes Carolus Archintus à nobis jam meritò laudatus inſtituerat, plures habuit Diſſertationes, de quibus infra. Anno verò MDCCVII. inter LX. Patriæ Decuriones electus extitit, & poſt quinquennium apud Caroli VI. olim Romanorum Imperatoris Auguſtiſſimi uxorem pro Patria ipſa Legatus Brixiam contendit. Quæſtor deinde Magiſtratus Redditnuum extraordinariorum efficitur anno MDCCXXIV, & poſt triennium Cathedram Senatoriam aſcendit, in qua Præſes perpetuus Regiæ Congregationis pro Mercimonio renunciatus plures Conſultationes optimas pro ipſo promovendo conſcripſit. Idque egit etiam dum Tribunali Sanitatis præſuit anno MDCCXXXII Graviſſimis io cauſis pro Nobilium Jurgiis componendis ſæpè à Moderatoribus hujus Dominii Mediolanenſis Delegatus electus eſt, necnon ab exteris quoque ejus Conſilium experitum fuit in ſimilibus, quocirca in hac materia nonnulla edidit. Poëſim Italicam minimè reſpuit, ut plura teſtantur Carmina à nobis infra recenſenda. Judex quoque pro Sacra Religione Jeroſolymitana deligitur, & mirum eſt Virum tot negotiis publicis, atque privatis implicitum nunquam à ſtudiis amœnioribus vacaſſe. Pluribus ſcientiis imbutum fuiſſe, ſatis eruitur à Bibliotheca optimorum Codicum tam io Juribus, quàm in Politicis, in Hiſtoria, ac in Eruditione tam ſacra, quàm profana rariorum, magno ſumtu à Suis condita, ab ipſo verò duplo aucta. E vivis abiit cum omnium bonorum, clientumque, inter quos & ego, ingenti mœrore die VI. menſis Septembris, anno MDCCXXXVI ætatis verò ejuſdem LV. menſe II. die XVII. Jacet in ſarcophago majorum io Templo Pacis hujus Urbis.

Hæc ingenium ac ſcientias tanti Viri oſtendunt:

I. Conſultationes, ac Diſſertationes pro Mercimonio Mediolani promovendo. MSS. in Bibliotheca ejuſdem, quam diligentiſſimè ſervat Marchio Carolus Gaſpar J. C. C. Scriptoris noſtri filius.

II. Conſultationes plures Juridicæ pro Sanitatis Tribunali, inter quas eminet illa, quod nemini alteri ipſum ſubjaceat. MSS. ibidem.

III. Conſultationes, & Deciſiones variæ pro Nobilium Jurgiis componendis. MSS. ibidem.

IV. Cum Marchio Cevoli de Caretto in lucem Tractatum quendam edidiſſet ad Chriſtianos mores pertinentem, Roſales libellum conſcripſit argumenta continentem, quibus comprobat, eum qui verum, ſed tamen occultum proximi crimen patefecit nullo modo teneri dicta revocare, ſed Jure Juſtitiæ commutativæ famam proximo reſtituere, verbis quidem veritatem non lædentibus, ſed modis à Theologis traditis. Servatur MS. ibid.

V. Ea de re alium libellum edidit addito calculo plurimorum Theologorum variorum Ordinum. 1708. *ſine loco, & Typographi nomine.*

VI. Diſſertatio Juridica, Theologica, atque Moralis: An ob Sacerdotis defectum valeat Laicus morientem a Cenſuris abſolvere. MS. in fol. ibid.

VII. Diſſertazione ſopra il primo Concilio fatto dagli Apoſtoli in Geruſalemme. MS. in fol. pagg. 18. ibid.

VIII. Diſſertazione ſupra il primo Concilio Niceno. MS. in fol. pagg. 28. ibid.

IX. Diſſertazione ſopra il primo Concilio Conſtantinopolitano. MS. in fol. pagg. 16. ibid.

X. Della Filoſofia Morale Diſſertazioni II. MSS. extant apud Co. Jo. Maximilianum Stampam, Marchionem Soncini.

XI. Opus quoque laborioſum inchoaverat de Origine, Hiſtoria, & Progreſſu Juris Canonici, quod morte præventus perficere non potuit. MS. in fol. Extat apud ſupradictum Marchionem Carolum Gaſparem Auctoris filium.

XII. Carmina plura Italica, vulgò *Sonetti*, *Canzoni* ec. MSS. Extant in ſua Biblioth. ut ſupra.

MCCCCLXV.

De ROSALES GASPAR.

Comes ac Quæſtor Matthæus de Roſales ad Rempublicam Genuenſem ablegatus, necnon Apollonia Facina conjuges Mediolani Gaſparem, nunc laudandum, genuere, qui præter Ordinem Equeſtrem Sancti Jacobi, quo inſignitus fuit anno redempti Orbis MDCLXIII. Fiſci Patronus extitit io toto Mediolaoenſi Domioio, & tantam probitatis doctrinæque famam ſibi promeruit, ut Catholicæ Majeſtatis ad Sereniſſimos Archiduces Œnipontanos Legatus miſſus fuerit, deio anno MDCLXXIII. Generalis Præfectus, atque Præſes Juſtitiæ Militaris in Mediolanenſi Provincia adlectus, inter Patres conſcriptos Excell. Senatus locum obtinuit anno MDCLXXXIII. Vir fuit Legalibus Scientiis ſummè præditus, ut facilè quoque patebit à Scriptis ejuſdem, quæ vidimus, ut infra. Io mortalitatem incidit anno MDCXC. ſepultuſque jacet in Eccleſia Sanctæ Mariæ Pacis hujus Urbis in avito Sacello Sancti Didaci apud Proavos, ubi legitur hæc Inſcriptio è Collectione Archintea eruta.

D. O. M.
PROXIMO IN SACELLO
DIVI DIDACI COMPLVTENSIS
MEMORIAM SVI CONSECRAVERE
FRATRES DE ROSALES HISPANI NOBILES
MELCHIOR
STIPENDII MILITARIS IN PROVINCIA MEDIOL.
QVAESTOR
SEPVLCHRO SIBI SVISQVE DELECTO
GASPAR
EQVES SANCTI IACOBI
A SECRETIS CONSILIISQVE CIVILIBVS ET BELLICIS
PRIMVM
APVD COMITEM MONTISREGII
PROREGEM NEAPOLIS
INDE
APVD PHILIPPVM IV. HISPANIARVM REGEM
TRANSLATIS ALEXANDRIA CINERIBVS
PIORVM PARENTVM
LESMI AVAYLLO CASTELLAE VETERIS
ET BARBARAE DE EGVRZA AB AZPEITA
PROVINCIAE GVIPVZCOAE
QVI EX HISPANIA IN ITALIAM CATHOLICI REGIS
GRATIA CONVENERANT
MATTHAEVS
IN IPSA PROVINCIA MEDIOLANENSI
POTENTISSIMO PHILIPPO A CONSILIIS ARCANIS
ET MARCHIONE DE LEGANES
PROVINCIAM GVBERNANTE
A CONSILIIS BELLICIS
SEPVLCHRO EX PIETATE FRATERNA ABSOLVTO
ANNO DOMINI MDCXXXVI,

Se-

Sequentia elaboravit :

I. Viſita del Lago Maggiore. Ita incipit : „ Con queſta „ avranno le Signorie Loro Illuſtriſſime compito ragguaglio di quello ſi è eſeguito nella viſita da me „ fatta ſopra il Lago Maggiore nel meſe di Settembre proſſimo paſſato , con l'aſſiſtenza del Sindaco „ Fiſcale Vincenzo Riva ec. , ed intenderanno inſieme „ quello riſulta dalle informazioni preſe ſopra la Peſcaggione a tratto per tratto lateralmente di detto „ Lago , quanto ſi dalla bocca di Ticino verſo Cicognola nel Territorio di Seſto , ſino al Borgo di Canobbio , e confine de' Signori Svizzeri . *Mediolani , ſine Typographi nomine*, 1649. *in fol.*
II. Vota Fiſcalia partim edita, partim MSS. Tom. VII. in fol.
III. Repertorium Juris ab ipſo Auctore conſcriptum Tom. I. MS. in fol. ingentis molis.
IV. Ad ſingulos, & omnes novarum Mediolanenſis Dominii Conſtitutionum libros , Titulos , §. , Capita , Verſic. &c. Adnotationes variæ ex variarum legum Pontificiarum, & Cæſarearum , ac ferè omnium Orbis Terrarum Urbium , & Provinciarum Municipalium Conſtitutionum , Ordinum , ac Decretorum , Deciſionum , & Proclamatum Teſtibus, inſigniumque Juriſconſultorum auctoritatibus , ſententiis , ac doctrinis , omni ſtudio , & cura collectæ. Quorum titulorum omnium Rubricas ſequentes primæ paginæ demonſtrant, ſolito ordine alfabetico diſpoſitas . Tom. IV. in fol. prælo parati. Extant MSS. apud Auctoris nepotem Marchionem Carolum Gaſparem , ſicuti & antedict.
Ei Felix Bartholomæus Quinzanus librum Bartholomæi Sertorii , cui tit. „ Adnotationes ad Juſtinianei Codicis priores libros IX. „ prælo paratum, nuncupavit . Extat MS. ut ſupra .
Hippolytus Airoldus Ordines Senatus magis memorabiles , ejuſque Decreta ſcitu digniora à ſe collecta ipſi dicavit . Extant MSS. ibidem .
De eo Clariſſimus Sitonus In Monumentis Senatus Mediol. art. 188. pag. 11. MSS. apud eundem .

A S. ROSALIA BONAVENTURA.
Vide BENALIUS FRANCISCUS XAVERIUS.

MCCCCLXVI.

ROSANUS GINESIUS.

Ginesius Roſanus Mediolanenſis Ordinem Sanctæ Mariæ de Monte Carmelo ingreſſus , cùm plurimùm valeret ingenio, & ſacris eſſet excultus ſcientiis , ad Oratoriam facultatem animum convertit. Quapropter pluribus in locis Conciones habuit laudatiſſimas , præſertim in Oppido Angleriæ , ubi cùm Apoſtolico fungeretur miniſterio anno Salutis MDLVI. inter Auditores ſuos Sanctum Carolum Borromæum tunc adoleſcentem habere meruit ; qua de re ſic Roſanus ipſe ſcribit in Nuncupatoria Operis ſui , de quo infra, Sanctum Cardinalem alloquens : „ Cùm „ annis ferè octo Angleriæ apud omnium eximiarum „ virtutum , ac ſanctæ pudicitiæ verè coronam nobiliſſimam , & clariſſimam Amitam tuam concio„ narer , Illuſtriſſime ac Reverendiſſime Præſul, ibi„ que in te viderem diuturnam quandam ſitim , & „ inexhauſtam cœleſtis Evangelii audiendi cupidita„ tem , quod plerique noſtræ miſerrimæ ætatis ado„ leſcentuli planè negligere videntur , quodam bono „ mentis meæ præſagio neſcio quid magni ac præ„ clari de te cœpi benè augurari &c. „ Puëſim etiam coluit , cujus ſpecimen optimum dedit tunc cùm Joannes Angelus Mediceus ea tempeſtate Cardinalis , ac poſtmodum Summus Pontifex Pius IV. nuncupatus , de quo ſuprà cum laude meminimus , Româ Mediolanum ſe contulit . Nam ubi Melegnanum pervênit , eò præfatus Sanctus Carolus , tunc in Archigymnaſio Ticinenſi legibus vacans , Avunculi ſui inviſendi gratiâ convolavit. Roſanus interim Rythmum quemdam in utriuſque commendationem compoſuit , eiſque obtulit, in cujus poſtremo verſu Mediceo Pontificatum , Borromæo ſacram purpuram quaſi vaticinans prædixit . Magni apud Suos eſt habitus , atque electus fuit , ut in Comitiis Generalibus anno MDLXIV. Romæ habitis , in quibus Joannes Baptiſta Rubeus Ravennas Generalis Carmelitarum renunciatus fuit, Orationem publicè haberet . Hæc hauſimus ex ipſa Orationis Nuncupatoria; reliqua verò ad eundem ſpectantia fruſtra quæſivimus .

Commendantur illius :

I. Rythmus in laudem Joannis Angeli Medicei tunc Cardinalis , poſtea Pontificis Maximi , ut ſupra , & Sancti Caroli .
II. Oratio habita in Comitiis Generalibus Carmelitarum Romæ celebratis anno MDLXIV. die XX. Maji . *Romæ , apud Antonium Bladum , eodem anno , in 4.* Hanc dicavit Auctor ipſe , ut jam præfati ſumus , Sancto Carolo Borromæo tunc ejuſdem Ordinis Protectori .
Memoratur etiam in Schedis Mazzucchellianis , & in Parad. Carmel. Decor. pag. 409.

De ROSATE. Vide VARISIUS.

MCCCCLXVII.

ROSSIGNOLUS BERNARDINUS.

Oppidum Intræ ad Verbani Lacus littora in Mediolanenſi Ducatu ſitum patria fuit Bernardini Roſſignoli , quem genuere Petrus , Comes Palatinus , & Civitatis Caſtri in Regno Neapolitano Gubernator , atque Catharina Appiana nobiles conjuges. Cùm autem Bernardinus legibus aſſiduè vacaſſet , & Doctoris inſignia percepiſſet , à Comite Renato Borromæo Auditor creari meruit , quod munus eidem quoque demandatum fuit à Comite de Altaemps , atque à Thoma de Avalos de Aquino Marchionis Piſcariæ Inſubriæ Moderatoris filio . Agebatur interim ab eodem Comite Borromæo de recuperatione Caſtri Aronæ , quocirca negotium illud commiſſum eſt Bernardino noſtro , cujus rei gratiâ ad Catholicum Regem Philippum II. profectus , in Hiſpania diuturnam traxit moram , à tanto Monarcha honoribus auctus , & in reditu Mediolanenſi Gubernatori per regias Epiſtolas commendari promeruit . Anno MDLXIII. ab ampliſſimo hujus Metropolis Senatu Juſtitiæ Vicarius apud rerum Capitalium Præfectum in Mediolanenſi Ditione electus fuit , quod munus decennio geſſit, arduis quandoque in negotiis ab eodem Senatu delegatus . Tres ſuſcepit liberos ex Lavinia Vicomercata uxore , Julium videlicet Phyſicum Collegiatum , Herculem Oppidi Valentiæ Regium Prætorem , ac Joannem Petrum JC. & Baſilicæ Metropolitanæ Canonicum Ordinarium . Nemo ſupremum vitæ illius annum promit .

Laudatur ob

I. Additiones ad Julii Clari Practicam Criminalem , & Civilem ſæpius impreſſ. Noviſſime autem *Genevæ , apud Hæred. Cramer , & fratres Filibert* , 1739. *in fol.*

MCCCCLXVIII.

ROVELLUS CAROLUS FRANCISCUS.

Carolus Franciſcus Rovellus Mediolanenſis , Congregationem Clericorum Regularium , qui de Somaſcha nuncupantur , ingreſſus , non minora ſolùm ſtudia diligentiſſimè didicit , ſed ſacris etiam litteris præſertim Theologiæ operam dedit , & in ea Magiſter renunciari meruit . Quoniam verò eruditionis illius fama in dies augebatur , dignus viſus eſt Mediolanenſi Senatui ampliſſimo , qui ad docendi munus in Archigymnaſio Ticinenſi aſſumeretur . In eo igitur

Lycæo, anno ætatis ſuæ XLII. Logicam primùm A
auditoribus tradere cœpit, mox ad Phyſicæ Cathe-
dram evectus eſt, donec ſexagenarius, fractis ſtudio
viribus, & adverſâ corporis valetudine preſſus hone-
ſtam miſſionem, quam vulgò Jubilationem dicimus,
petiit, atque impetravit, translato legendi officio in
Carolum Curtium Ticinenſem ex eadem Congrega-
tione; cùm in publici Anteceſſoris gradu annos XVIII.
inſumpſiſſet. Totidem quoque anuos tranſegit Sacræ
Inquiſitiouis Tribunali cum munere Conſultoris inſer-
viens. Apud Innócentium XII. Pontificem Maximum
tantâ fuit in exiſtimatione, ut ad Epiſcopalem digni-
tatem ab eo advocaretur, quod certò eveniſſet, niſi
oblatam Sedem Rovellus modeſtiſſimè recuſaſſet. Vi-
tam deinde iu pietatis operibus ſibi tantùm vacans
præteriit, donec meritis cumulatus migravit à ſæcu- B
lo anno circiter MDCCXV.

Habemus hæc illius:

I. Imago Principis optimi in Sereniſſimo Hieronymo Lotharingico Principe Valdemontii: Oratio Panegyrica, cum Carminibus variis Latinis. *Mediolani, apud Joſephum de Clericis*, 1705 *in* 4.

II. Orationes aliæ plures in Aula Epiſcopali Ticinenſi habitæ, dum ſtudioſis adoleſcentibus ſupremi Academici honores decernerentur. Harum meminit Scriptor ipſe in precibus Mediolanenſi Senatui oblatis, pro Jubilatione obtinenda; quamvis, ubi nunc ſerventur, non lateat.

MCCCCLXIX.

ROVIDIUS ALEXANDER.

ALexander Rovidius Galeacii, & Cæciliæ Craſſæ filius, Cæſaris Phyſici Collegiati, & in Ticinenſi Academia publici Philoſophiæ Interpretis præſtantiſſimi, de quo mox dicemus, frater fuit. Collegium Nobilium J. CC. hujus Urbis ingreſſus eſt anno MDXCI. Mox Reg. Advocatus Fiſcalis, deinde Mediolanenſis Provinciæ Senator renunciatus, ſummæ Vir prudentiæ ad S Sedem Apoſtolicam, ad Chriſtianiſſimum Regem, Catholicæ Majeſtatis nomine, Orator, graviſſimas inter eoſdem diſcordias ingenio ſedavit ſuo. Ad Jacobum Magnæ Britanniæ Regem Legatus, inter eundem, & Hiſpanum Monarcham, maximo cum Chriſtianæ Reipublicæ bono fœdus ſancivit. Demum Matriti in Aula Regia Supremi Italicarum rerum Conſiſtorii Conſiliarius, vulgò Regens, mortalitatem depoſuit anno noſtræ Salutis MDCV. Ejus exuvias in patriam reductas pientiſſima mater, & filius in Baſilica Collegiata D. Stephani in Brolio hocce Eulogio decoratas condidêre, propè gentilitiam D. Ambroſii aram:

ALEXANDRO ROVIDIO G. F.
EX COLLEGIO MEDIOLANENSI
IVRIS ET IVSTITIAE CONSVLTISSIMO
ORATORI MAXIMO
OB EFFICACIAM FIDEM ET PRVDENTIAM
AD FISCI ADVOCATIONEM
SENATORIAM DIGNITATEM PROMOTO
LITIGANTIVM PARENTI POTIVS QVAM IVDICI
PRO HISPANIARVM ET NOVI ORBIS MONARCHA
GRAVISSIMIS LEGATIONIBVS
AD CLEMENTEM VIII. P. M.
HENRICVM IV. GALLIAE REGEM
PRVDENTER FELICITERQVE FVNCTO
AD IACOBVM MAGNAE BRITANNIAE REGEM
PROPVGNATO IVRE STABILITO FOEDERE
VT TANDEM HISPANIAM THEATRVM
VIRTVTVM SVARVM FACERET
ET PATRIAM MVNERIBVS CVMVLARET
REGIO IN IIS QVAE PERTINENT AD RES ITALAS
IN HISPANIIS CONSILIARIO
CAECILIA CRASSA FRANC. I. C. EX SYNDICORVM COLLEGIO
POLIANI DYNASTAE F.
MATER CONTRA VOTVM
IO. BAPTISTA FILIVS COMES MONTIS OLDONI
PARENT. OPT. MOESTISS. P.
VIXIT ANNOS LI. MENSES III.
DECESSIT VI. NON. OCTOBR. MDCV.

Hæc

Digitized by Google

Hæc invenimus ab ipſo cum laude ſcripta :

I. Oratio habita per Senatorem Alexandrum Rovidium Londini, reſpondens Comiti de Hartanton in prima conferentia Tractatus pacis. *Mediolani*, denuoque *Novariæ*, *apud Hieronymum Seſallum*, 1604 in 4.

II. Ad Sacram Catholicam Majeſtatem Informatio de Contentionibus Juriſdictionalibus cum Archiepiſcopo, & Epiſcopis Mediolanenſis Provinciæ. *Mediol. ſine anno, & Typogr. nomine.*

III. Informazioni, e Pareri dell' Avvocato Fiſcale Aleſſandro Rovida mandate alla Corte di Spagna ſopra le Monete, e modo di regolarle nello Stato di Milano. MS. in fol. & partim impreſs. anno 1596. Extat apud Marchionem Jo. Baptiſtam Rovidium.

IV. *Diſcorſo* circa il ponto della Religione Cattolica in Inghilterra notato dal Regente Aleſſandro Rovida, mentre fu in quel Regno a trattare le Paci tra le due Corone di Spagna, e d'Inghilterra. MS. in fol. pagg. 24. ſign. num. 155. extat in Bibliotheca Monachorum Ciſtercienſium D. Ambroſii Mediolani.

V. Carmina Latina extant in libro, cui titulus: „ Academiæ Animoſorum Plauſus in Laurea Jo. Mariæ Sicci de Aragonia. *Mediolani*, *in* 4.

VI. Orazione in lode di Margarita d'Auſtria. Extat in libro inſcripto: „ Orazioni, e Poemi dell'Academia Affidata per le Nozze di Margarita d'Auſtria con Filippo Re di Spagna. *Pavia*, *per il Viani*, 1599. *in* 4.

VII. Allegationes plures juridicæ. Extant apud J. PP. Mediolanenſes, & Ticinenſes, ut diximus alibi.

VIII. Politico-Legalia, de hoc Opere teſtis eſt Picinellus loco infra cit.

IX. Propempticon Joanni Fernandeo Velaſchio Gubernatori Mediolani. *Ibi*, *ſine Typographi nomine*, 1600. in 4.

Extat ad eum Epigramma Bernardini Baldini in Appendice Carminum.

Annibalis Guaſchi ad eundem Epiſtola Italica, extat inter Epiſtolas Guaſchi editas *Mediolani*, *apud Pontium*, *& Piccaleam*, 1601.

Alia Erycii Puteani ad eund. Eſt in Centuria III. Epiſtolarum, cui titulus *Bellaria* ejuſdem Puteani pag. 43.

De eo Creſcentius in Amphitheatro pag. 274. Picinellus in Athenæo pag. 13., Melchior Alciatus in Tractatu de Præcedentia pag. 78. num. 103, Dionyſius Simon in Bibliotheca Hiſtorico-Legali, P. D Gaſpar Beretta in ſuis Schedis, & Clar. Sitonus in Theat. Nobil. Coll. J. PP. pag. 274. art. 715.

MCCCCLXX.

ROVIDIUS CÆSAR.

GAleacius Rovidius, atque Cæcilia Craſſa jugales nobiles Mediolanenſes Cæſarem, ut in ſuperiori diximus articulo, genuere Virum ad omnem eruditionem natum. Tanto is fuit à naturâ donatus ingenio, ut ea ætate, qua vix reliqui adoleſcentes ſcientiarum curricula ſolent incipere, ipſe jam metas attigiſſe videretur; Philoſophiam enim, atque Medicam facultatem adhuc penè impubes ita calluit, ut de illo Joannes Baptiſta Sylvaticus hæc ſcribere non dubitaverit loco inferiùs citando: „ Adoleſcentis adhuc non laureati conſiliis, & „ doctrina utebantur profitentium multi, difficiliorum in Hyppocratis, Ariſtotelis, & Galeni „ Codicibus, locorum explanationem ab eo quærentes. „ Quæ res neminem in admirationem adducere debet, nam, ut citatus Sylvaticus, ait: „ Nulli „ ſanè ſuorum æqualium ætate noſtra, cùm græcæ, „ tum latinæ eruditionis majores opes contigerunt; „ nullus perpetuis Lucubrationibus adeo addictus „ fuit: nullus majore memoriâ à naturâ præditus. „ Totius Italiæ Gymnaſia Philoſophiæ causâ perluſtravit: ſingulos, omneſque Philoſophos, & Medicinæ primarios profitentes audire voluit: omnium graviores potioreſque ſententias ſcriptis excepit. Octaviano tamen Ferrario, omnium ſui & „ alterius ſæculi Philoſophorum ſine controverſia „ Principe, præceptore uſus eſt perpetuò. „ Ita com-

A paratis ſibi tot eruditionis opibus Lauream in Phyſica facultate percepit, mox die XIV. menſis Julii anno MDLXXV. in Medicorum Collegium hujus Metropolis eſt cooptatus. Vix Doctor renunciatus ad Medicinæ Cathedram in Ticinenſi Archigymnaſio aſſumptus fuit, magnâ cum nominis celebritate adeo, ut incredibilis Auditorum numerus ad percipiendas ejus lectiones undique conflueret. Inter diſcipulos illius plures recenſiti ſunt Viri in Litteraria Republica celebres, præſertim verò Jacobus Antonius Phrygius Scriptor laudatiſſimus Commentariorum in Prognoſtica Hyppocratis, qui erga Rovidium Præceptorem ſuum gratum teſtaturus animum, hæc habet in Nuncupatoria ad Carolum à Baſilica-petri Novarienſem Epiſcopum, præfixâ Operi ſuo edito *Ticini*, *apud*
B *Grigium*, *anno* 1608. *in* 8. „ Quibus propterea artibus Ticini cùm totos octo annos non inſtrenuam „ operam dediſſem, ibique à Cæſare Rovidio Mediolanenſi Viro optimo, & docto inter paucos, „ olim amantiſſimo præceptore meo, inſignia Medici „ ſuſcepiſſem &c „ Virtus Rovidii noſtri per Italiam, atque exteras etiam Provincias nota plures Academias in ejus traxit deſiderium, ideoque magnis propoſitis præmiis perſæpè ſollicitatus eſt, ut relictâ Ticinenſi Cathedrâ alibi doceret, verumtamen Mediolanenſis Senatus tanti Viri jacturam ægrè ferens, ut ipſum arctiori vinculo detineret, primariam Medicinæ Lectionem eidem contulit. Cæſar interim Eruditorum Cœtum, inſignemque Academiam ad excolendum adoleſcentium ingenium propriis in ædibus Ticini inſtituit, eaque annis MDLXXXI. & ſe-
C quentibus florebat adeo, ut Athenæ, teſte citato Sylvatico, rediiſſe viderentur. Juvat hìc Academicorum nomina recenſere, quorum pleroſque in hac Collectione inſertos Lectores habent. Hi fuerunt igitur Hieronymus Camerus, Alexander Dardanonus, Petrus Antonius Gambarellus, Joannes Maria ab Eccleſia, Annibal Delfinonus, Jacobus Baſſus, Chriſtophorus Moronus, Hercules Vincemala, Antonius Regna, Maphæus Cicerejus, Joannes Antonius Valla, Julius Cæſar Burrus, atque Nicolaus Caſtillionæus; ex his aliquorum habentur in MS. inſeriùs indicando Carmina, & Epigrammata ad Rovidium, quibus ejuſdem verſibus reſpondent. Mirum eſt, qua contentione Scriptor noſter lectioni optimorum Codicum daret operam; quos notis ad marginem adjectis aſpergere conſue-
D verat, ut nobis videre licuit in inſigni eorum copiâ nunc inter libros Ambroſianæ Bibliothecæ ſervatâ, quorum præcipuos haud multò poſt indicabimus. Græcos præſertim Auctores bujuſmodi marginalibus additionibus à Rovidio locupletatos pulcherrimo charactere oſſendi. Rursùs autem adducemus verba Phrygii jam ſupra laudati, qui in lib. I. textu II. pag. 33. ſic loquitur: „ Cæſar Rovidius amantiſſimus Præceptor meus, in litteris Græcis juxta, ac „ Latinis doctiſſimè eruditus, boniſque omnibus artibus ornatus, qui luculentiſſimis, lectiſſimiſque „ Operibus edendis immortale nomen erat adepturus, „ niſi poſteritatis utilitati, ac illius creſcenti gloriæ „ mors invidiſſet. „ Meditantem igitur plura in lucem edere, & illa præcipuè in libros Ariſtotelis à ſe elaborata, fatum oppreſſit, quapropter omnia Ale-
E xandro fratri ſuo Senatori, à nobis jam commendato, reliquit, quæ ille profectò typis tradidiſſet, ut ſupplices amici deprecabantur, doctique omnes ſperabant, niſi & ipſe inopinatâ morte correptus interiiſſet. Cæſar autem annos natus vix XXXV. è vita migraſſe traditur anno Salutis noſtræ MDXCIV. quamvis id in dubium revocet Bartholomæus Curtius loco citando, vix credibile arbitratus eum ante annum XVI. in Collegium Phyſicorum locum obtinuiſſe jam peragratis Academiis Italiæ, & Medicinæ laureâ perceptâ. Citiùs quoque vivere deſiit Rovidius noſter; nam ſuper ejus imaginem eleganter pictam, quæ ſervatur ſub interiori porticu Bibliothecæ Ambroſianæ, ita inſcriptum legitur: „ Obiit MD- „ XCI. die VII. Auguſti. „ Cadaver ejus in genti-

litio

lirio Sepulchro , quod adhuc extat in Baſilica Protomartyris hujus Metropolis , repoſitum conquieſcit .

Hæc illius ſunt Opera :

I. Cæſaris Rovidii Poëmata varia , ideſt Elegiarum libri III.

II. Eglogæ variæ amatoriæ ad Lycea .

III. Epigrammata , & Carmina ad varios Academicos, cum Reſponſionibus eorumdem occaſione Academiæ , quæ in domo ſua habebatur annis MDLXXXI., & ſequentibus . Eorum nomina jam dedimus in Vita Scriptoris noſtri . MS. in fol. Extat in Bibliotheca Ambroſiana ſignat. A. num. 166.

IV. Tractatus varii Philoſophici , ſed non in ordinem digeſti . MS. autographus magnæ molis in fol. Extat in ſupradicta Bibliotheca Ambroſiana ſign. D. num 142.

V. Commentaria in Ariſtotelis Politicam . MS. autographus, ut ſupra. Extat ibidem , in fol. ſign. B num. 8. pagg 318.

VI. Commentaria in Ethicam Ariſtotelis , cum Textu Græco , Vol. II MSS. in fol. ſign. G. num 747. & 748 autographa ibidem .

VII. Expoſitio Librorum III. Ariſtotelis, qui poſteriores Analytici nuncupantur . Vol. III. MSS. in fol. ſign. G. num. 748. 749. & 750.

VIII. Procli Explicationes in Sympoſium Platonis , cujus adeſt Textus Græcus, cum Verſione Latina, & Adnotationibus Cæſaris Rovidii . MS. in fol ſign. G. num. 741. ibid.

IX. Heſiodi Opera & Dies , cum Notis tam Græcis , quam Latinis . MS. in fol ſignat. G. num. 735. ibid.

X. De Interpretatione Vocum . MS. in fol. ſignat. G. num. 742. ibid.

XI. De Potentium , & Tenujum inter ſe amicorum officiis Joannis Caſæ , cum Notis Rovidii . MS. in fol. ſign. G. num. 745. ibid.

XII. Expoſitio iterata in II. Lib poſteriorum Ariſtotelis . Extat in Cod. MS. ſign. G. num. 744. in fol. ibid.

XIII. De Inductione . MS. In ſupradicto Codice .

XIV. De Cauſa obſcuritatis Ariſtotelis . In eodem .

XV. Quæ ſint principia Actu ingredientia in Syllogiſmo demonſtrativo. MS in eodem Codice .

XVI. Quædam Medica ex variis Auctoribus Græcis collecta . MS. in fol. ſign. G. num. 711. in ſupradicta Bibliotheca Ambroſiana .

XVII. In Librum Fabricii Philoſophi , ac Medici de Voluptate Commentarius . MS. in fol. ſignat. Q. num. 119. inter eos in 4. ibid.

XVIII. De Generatione Syllogiſmorum Commentarius ad Auditores ſuos . MS. in fol ſign. R. num. 16. ibid.

XIX. Lettera , nella quale dà giudizio ſopra alcuni luoghi d'Oribaſio , e di Galeno . MS. in fol. ſign. R. num. 4 ibid.

XX. Altra del medeſimo ſopra lo ſteſſo Argomento , ſcritta da Pavia li XVII. Giugno MDLXXXIX. In eodem Codice .

XXI. Plauti Comœdiæ editionis *Aldi* , 1522. cum Notis MSS. Cæſaris Rovidii . Extant in ſupradicta Bibliotheca Ambroſiana inter impreſſos ſignat X. num. 501 in 4.

XXII. Catulli , Tibulli , & Propertii Opera : editionis *Griphii* , 1517. cum Notis marginalibus , & variantibus Lectionibus MSS. Cæſaris Rovidii . In Ambroſiana inter impreſſos ſign. V. num. 256.

XXIII. Porphyrii Opera . Editio Græca *Aldi* , 1495. *in fol.* cum Notis MSS. pluribus Latinis, atque Græcis Cæſaris Rovidii . Eſt in Ambroſiana inter impreſſos .

XXIV. Iſtoria di Troja compoſta per Guido Giudice di Colonna di Meſſina ; in fine ſic legitur : „ Queſta „ preſente opera è ſtata impreſſa per Antonio „ de Alexandria della Paglia , Bartolomeo da „ Foſſombrone della Marca , e Marcheſino di Savione Milaneſe , nell' inclita Città di Venexia , „ nelli Anni del Incarnacione 1481. „ cum Notis marginalibus latinis ſcriptis manu propria Cæſaris Rovidii . Extat in Biblioth. Ambroſiana ſign. H. num. 127. in fol. inter impreſſos .

XXV. Terentii Comœdiæ , ex emendatione Moreti . *Lugduni , apud Rovilium* , *in 8.* , cum pluribus Notis MSS. Rovidii . Extant in ſæpedicta Bibliotheca Ambroſiana .

Vidimus ad eum Litteras Franciſci Cicereji ad Academiam ejus ſpectantes , MSS in Bibliotheca Fratrum Marchionum Vicecomitum , & alias plures ad Marcum Maphæum Cicerejum ipſius Franciſci filium ejuſdem argumenti , & ad illius ſtudia pertinentes . Ibid.

Bartholomæus Curtius in libro de Claris Medicis Mediolanenſibus agit de Cæſare Rovidio , ſed operi illius ſatis parcè profert pag. 122. parciſſimè verò Philippus Picinellus in Athenæo pag. 143. , aliique ab ipſo Curtio citati , inter quos Joannes Baptiſta Sylvaticus , atque Antonius Phrygius , nec mirari ſatis poſſumus , Auctorem iſtum inſalutatum fuiſſe a Clar. Mangeto in ſua Biblioth. Scriptorum Medicorum , poſtquam in eadem totum Curtii Opus exſcripſerat ; memoratur etiam in Schedis Sitonianis .

MCCCCLXXI.

ROZZONUS BARTHOLOMÆUS.

BArtholomæus Rozzonus Trivilienſis , nobili atque antiquâ imprimis Familiâ editus eſt . Rozzoni enim poſt everſum à Friderico Œnobarbo Cæſare Auguſto Mediolanum , Trivilii ſedem , domiciliumque delegerant . Cùm verò florerent opibus præclaraque famâ , Caſtrum ea tempeſtate ad Bergomatum fines condiderunt , ut Triviliatem agrum ab incurſionibus Guelfæ Civitatis tuerentur . Illud hodieque extat , atque in vicum non ſpernendum increvit , Rozzonumque Caſtrum appellatur , quatuor turribus munitum , ornatumque Templo ſatis culto . Poſterioribus ætatibus Rozzoni in Fulcheria regione Gibellinæ Factionis ferè principes extitere , memorantque Bergomatum Annales , ab eis captum ſuæ Civitatis Suburbium , quod Divæ Catharinæ nunc dicitur , item Ghiſalbam vetus Oppidum , ac Romanæ antiquitatis monumentis illuſtre , mox Faram in Fulcheria Longobardorum veteri religione Fanum , Caſtrumque non mediocri abactâ prædâ . Editus ex hac Familia Bartholomæus filius Martini ex Condominis Caſtri Rozzoni , & pro Triviliatibus anno MCCCCLIII. Legati apud Franciſcum Sfortiam Vicecomitem Mediolani Ducem ; fratrem habuit Joannem Stephanum Rozzonum anno MCCCCXCIII. ex primariis à Cubiculis Excellentiſſimi Joannis Galeacii Mariæ Sfortiæ Vicecomitis Ducis Mediolani ; prout vidimus in Serie genealogica Gentis Rozzonæ à Cl. Sitono contexta ab anno MCCCLXX. uſque ad noſtra tempora . Inter litterarum ſtudia pueriter adoleſcentiam exegit , mox Ludovici Sfortiæ Mediolanenſium Ducis Aulam ſecutus , ejus Curiæ ſe addixit , inter Scriptores à Secretis Principis cooptatus . Ludovico à Gallis Novariæ capto , atque in Gallicanum carcerem abducto , Bartholomæus , ut fidem probaret ſuam , Ducis filios Maximilianum , ac Franciſcum Mariam in Germaniam ſecutus eſt profugos , eiſque egregiam navavit operam . Gallis mox , poſt Ravennate prœlium , in quo victores extiterant , Helvetiorum ope ex Inſubrica terra ejectis , Rozzonus Maximilianum Ducem reducem ſecutus , Mediolanum cum ingenti gloria rediit . Verùm poſt Mediolanenſe prœlium , ubi de Helvetiis Galliæ Rex Franciſcus triumphavit , Maximiliano Duce exauctorante ſe , atque inita pactione ditionem ſuam Gallis remittente , Bartholomæus Trivilium receſſit , unde aliquot poſt annos , cùm jam Caroli V. Cæſaris arma Gallos ex Italia ejeciſſent , Mediolanum redux , ea in Civitate morbo correptus , diem obiit extremum . Non pauca reliquit ingenii ſui , ſeu fidei potius , prudentiæque monumenta . Cineres Bartholomæi Rozzoni in Templo D Mariæ vulgò *Giardini* Mediolani , hoc Monumento illuſtres conquieſcunt .

BAR-

BARTHOLOMAEO ROZZONO
PATRICIO MEDIOLANENSI
APVD IOH. GALEATIVM ET LVDOVICVM
DVCES MEDIOLANI
PRAECLARISSIMIS MVNERIBVS PERFVNCTO
ATQVE A FRANCISCO II.
IN PRIMARIVM A SECRETIS ADSERTO
CVIVS CINERES HVC PIE TRANSLATI SVNT
FEDERICVS ROZZONVS
FREQVENTIBVS SACRIFICIIS ET ASSIDVIS ORATIONIBVS
RR. PATRVM REFORMATORVM D. FRANCISCI
SACELLVM HOC
EXCITANDVM ET MONVM. EXTRVENDVM
PATRVO DILECTISSIMO
SIBI POSTERISQVE
VIVENS CVRAVIT MDCXII.

Habemus de ipſo :

I. Litteras de rebus occurrentibus ad Maximilianum Mediolani Ducem, cum reſponſis ejus Principis, quæ authenticæ habentur apud P. Innocentium Rozzonum è Soc. Jeſu Mediolani. MSS.

De ipſo Cl. Sitonus in Theat. Nob. J. PP. Colleg. Mediol. pag. 111. art. 460., necnon in Schedis; reliqua debemus doctiſſimo, amiciſſimoque Canonico Bazizaldo.

MCCCCLXXII.

ROZZONUS HIERONYMUS.

Hieronymus Rozzonus Franciſci filius, & unus ex LX. Decurionibus hujus Urbis, ex Triviliate Municipio, Franciſco Mariæ Sfortiæ Mediolanenſium Duci à Secretis fuit, eidem acceptiſſimus familiari prope conſuetudine. Namque Principem ſuâ à Gallis ejectum terrâ, vel inter arma ſecutus Rozzonus, reducem eum aliquando in Inſubrium Imperium vidit, Pontificiis, Cæſarianiſque armis reſtitutum. Mox Antonio de Leyva Hiſpanorum Præfecto eum de rebellione contra Cæſarem accuſante, cogenteque reddere Joviam Arcem, atque ad fœdera cum Gallis, Venetiſque ineunda vi prope compellente; Hieronymus integrâ in ipſum fide Trivilium in patriam

A ſuam ſe recepit. Cùm autem in Civitate Laude Pompeja Dux Sfortia ſe contineret, datis ſæpè ad Hieronymum Litteris, ejus conſiliis, ac pecuniæ etiam ſubſidiis adjutus eſt. Verùm Leyva, militibus ſuis Trivilium miſſis, cùm acerbiſſimè ibi vexaret Oppidanos, quos ad extorquendam pecuniam tormentis etiam ita afflixit, ut ſi in Venetorum propinquam regionem ad evitandam injuriam fugerent, immiſſis ſæviſſimis ſatellitibus eos retraheret majori pœnâ afficiendos, id in caoſa fuit, cur Hieronymus Trivilio in Villam ſuam Gernetium ſecederet, Modoëtiâ ad Lambrum non admodum diſſitam. Eo loci multos Triviliatum è patria profugos tutatus, ſuis eos auxiliis ſuſtentabat. Verùm cùm Carolus Cæſar in Italiam veniſſet ad Imperii coronam, Bononienſi fœde-
B re reddita Inſubribus pace in majorum ſuorum ditione Dux Sfortia reſtitutus eſt. Inde Hieronymus apud Principem ſuum Mediolanum rediit, magnoque in honore habitus ab eo, Triviliatum jura, immunitateſque obtinuit confirmari. Verùm poſt annos vix dum quinque, improviſa morte correpto Duce, nec ulla ſobole relictâ, indeque Inſubri ditione ad Cæſarem devolutâ, Hieronymus Imperatori à Secretis fuit, ac patriæ pater à Triviliatibus habitus in urbe Mediolano deſiit vivere anno MDLV. menſe Decembri, condituſque eſt in Templo SS. Angelorum cum ſequenti Epitaphio.

D. HIERONYMO
CELLAM CLATHRATAM ARAM TABVLAM PICTAM
VIVENS HIPPOLYTA BOSSA FACIEBAT
SEPVLCHRVM LAPIDEMQVE LITERATVM
SIBI ET
HIERONYMO ROZZONO CONIVGI
VIRO OPTIMO
PRINCIPVM MEDIOLANENSIVM AB EPISTOLIS
QVO CVM VIXIT ANNOS XXV.
COLLEGII MISERICORDIAE SODALES
EX EIVS TESTAMENTO ABSOLVERVNT
ANNO MDLXV. XVII. KAL. OCTOBRIS.

Supereſt de ipſo :

I. Epitome litterarum ſuarum ad Franciſcum Mariam Sfortiam Mediolani Ducem, cum authenticis aliquot ad eas reſponſis, quæ apud Patrem Innocentium Rozzonum Soc. Jeſu Mediolani ad Divi Fidelis aſſervantur MSS.

Hæc debemus Clariſſimis Viris Canonico Barizaldo Trivilienſi alibi laudato, atque Joanni Sitono, qui de Rozzono iſto agit in Chronico Colleg. J. PP. Mediol. pag. 411. artic. 460., & in Serie Chronologica Familiæ Rozzonæ, quam nobis perhumaniter communicavit.

MCCCCLXXIII.

ROZZONUS POMPONIUS.

EX præclara Rozzonorum Gente, quæ in tres Familias in Trivilii Municipio diviſa fuit, ortus eſt Pomponius, patre Martinolo Rozzono Juniore, in Vico Caſtri, iſtius nominis à majoribus ſuis cum Arce conditi, in ultimis finibus Triviliatis Agri Bergomum versùs. Patruos habuit Bartholomæum, de quo jam diximus, atque Joannem Stephanum Ducalem Camerarium Joannis Galeacii Mariæ Sfortiæ Vicecomitis, ejuſque Donatarium, ut ex Diplomate dato Papiæ die XXV. Septembris anno MCCCCXCIII. penès Clariſſimum Sitonum. Hujus poſtremi meminit Sepulchralis Inſcriptio in Eccleſia Sancti Franciſci Civitatis Mantuæ per Conſtantiam Suardam conjugem primo loco Joannis Mariæ Gonzagæ, deinde Joannis Stephani noſtri, & utriuſque viduam anno MDXXXV., poſita ſequentibus litteris, quas exſcripſimus à Laurentio Scradero in Monumentis Italiæ pag. 338.

IOHANNI MARIAE GONZAGAE
ET IOHANNI STEPHANO ROZZONO
CONIVGIBVS
GALEATIOQVE ET HIPPOLYTAE FILIIS
CONSTANTIA SVARDA VXOR
ET MATER INFOELICISSIMA SVPERSTES
POSVIT ANNO MDXXXV.
VT QVI VNA CARO EXISTENTES
ET QVIETE VIVENTES VNANIMES
VNO CLAVSI QVIESCANT SEPVLCRO.

In ſupradicta Civitate Bergomenſi Pomponius præclarâ indole præditus, atque acri ingenio, Grammaticæ primùm, mox Rhetoricæ, ac Philoſophiæ ſtudia confecit. Deo ut ſe dicaret, ac Religioſi Ordinis amore ſe ſe accendi ſentiens, inter Auguſtinianos Patres adſcribi voluit; ubi Theologiæ impenſiùs animum addixit, Sacræque Scripturæ arcana altiùs contemplatus eſt, Sanctorum Patrum lectionis ductu, magna cum omnium ejus pietatis, atque eruditionis exiſtimatione auditus tum è Cathedra, tum è ſuggeſtu, quibus in exercitationibus ad extremam ſenectutem pervênit, vitamque cum æternitate commutavit anno Redempti Orbis MDXCVII.

Extat ejuſdem

I. Contemplatio in Divinam, & Symbolicam Viſionem Rotarum Ezechielis Prophetæ. *Bergomi, apud Cominum Venturam*, 1556.

Hæc etiam debemus amiciſſimo, doctiſſimoque Canonico Barizaldo, alibi laudato; agit quoque de ipſo Sitonus noſter, ut ſupra jam diximus, de Gente Rozzona in ſuo Theatro Genealogico MS. penès Auctorem pag. 290.

MCCCCLXXIV.

RUBEUS ANTONIUS.

ANtonius Rubeus Franciſci filius in Oppido Gallarati primam vidit lucem. Litteris autem excultus in hac Urbe, ad Jura ediſcenda ſe totum convertit, ſuadente Clariſs. Viro Joanne Baptiſta Pecchio J. C. eximio ſui ævi, ideoque Antonius & ipſe magnum nomen ſibi promeruit, itaut Regius Capitaneus Juſtitiæ in toto Mediolanenſi Dominio renunciatus fuerit anno MDLXXXIII. Memoratur in ſequenti Epitaphio adhuc extante in Eccleſia Parochiali S. Pauli in Compito vocata hujus Metropolis, ſequentibus litteris :

SO-

SOPHIAE CASTILLIONEAE VXORI BENEMERITAE
ANNOS XXXIV. NATAE
IN DOMINO MORTVAE
ET HAC DIE VI. IANVARII DEPOSITAE
ANTONIVS RVBEVS MOESTISSIMVS PIEN. M. P.

Amnrem Mediolanenſium, atque exiſtimationem ſibi meritò acquiſivit ſuis illuſtrationibus ad Statuta Mediolani appoſitis poſt illas Joannis Navæ, Joannis Baptiſtæ Vicemalæ, atque Catteliani Cottæ, & librum edidit boc titulo:

I. Statuta Mediolani cum appoſtyllis Catteſiani Cottæ, inde in meliorem formam redacta, & novis adnotatio nibus aucta ab Aotonio Rubeo ex Gallarato. *Medioloni, per Joannem Antonium Caſtellionum*, 1552. *in fol.* & *iterum* 1594. *ibidem*, necnon *Bergomi*, *apud Cominum Venturam*.

II. Adeſt in prima editione Epiſtola ejuſdem Rubei Nuncupatoria ad Juriſperitos Collegii Mediol in qua rogat Joannem Baptiſtam Pecchium, ut librum Collegio offerat, & ipſum Pecchium, necnon Joannem Baptiſtam Navam, & Jo. Baptiſtam Vicemalam in Jure doctiſſimos laudat.

In ejus obitu Carmen compoſuit Bernardinus Baldinus, quod legitur in libro *Luſus* inſcripto.

Videndum Picinelli Athenæum pag. 48.

MCCCCLXXV.

RUBEUS JOANNES BAPTISTA.

JOannes Baptiſta Rubeus, ſive de Rubeis Mediolanenſis, cujus acta, atque parentes nemn nobis indicavit, Juriſprudentiæ, & Poëſis ornamentis emicuit Sæculn ſuperiore, prout indicant poſteritati quæ illius habemns. Placidum Puccinellium Piſcienſem Benedictini Ordinis Monachum de Mediolanenſi Urbe optimè meritum (cui debemus Chronicon vetuſtiſſimi Cœnobii Sancti Petri in Glaſſiate, Collectionem Sepulcbralium Inſcriptinnum, & Acta Archiepiſcoporum aliquot Mediolanenſium, è quibus Operibus plura in hujus Biblinthecæ uſum derivavimus) Scriptor noſter inter primns coluit, & Carminibus Italicis pro ſæculi genio non ſpernendis commendavit. In Foro etiam cauſas perſæpe egiſſe traditur non ſine laude, quemadmodum liquet ex his quæ numero II. dabimus. Annus illius emortualis latet.

Habemus igitur ipſius:

I. Carmina Italica in laudem præfati Placidi Puccinelli, quæ typis edita ſunt in memorato Chronico Glaſſiatenſi ejuſdem Auctoris; impreſſo *Mediol. apud Julium Caſarem Malateſtam*, 1655. *in* 4.

II. Diſcorſo nella Cauſa di Nobiltà, che pende tra il Signor Marcheſe Agoſtino Cuſano, ed il Signor Gaſpare Surrigone Gentiluomini Milaneſi. *Mediol. ſine nomine Impreſſoris*, 1629. *in fol.* extat apud amiciſſimum JC. Sitonum, & eſt pagg. 42.

Memoratur in Schedis Sitonianis.

MCCCCLXXVI.

RUBINUS FRANCISCUS.

ALexander Rubinus Bergomenſis, ideoque inter Exteros, qui Mediolanenſem Urbem doctrinæ ſuæ ſplendoribus illuſtrarunt à nobis amandatus, Franciſcum in hac Metropoli genuit, qui Clericalem vitam amplexus, virtutum inſigne ſpecimen dedit, & eruditionem in bumanioribus præſertim litteris ſingularem oſtendit. Ab Archiepiſcopis Ambroſianæ Eccleſiæ, atque primariis Optimatibus magni habitus eſt, ideoque ab eis electus, ut adoleſcentibus eloquentiæ præcepta traderet in Collegiis Aſconæ ad Lacum Verbanum, atque Helvetico Mediolanenſi. Id etiam præſtitit in Scholis Arcimboldiis, ac in Seminariis Aronæ, & Novariæ, atque demum in Academia nobilium Ephœborum Bergomi. Philippus Picinellus eum Præceptorem ſuum in humanis litteris fuiſſe ſcribit. Plures habuit publicè Orationes utrâque linguâ, Italicâ ſcilicet, & Latinâ, in quibus facundiæ ſuæ non contemnenda protulit argumenta. Obiiſſe videtur Bergomi, quo autem anno id acciderit hactenus ignoramus.

Illius hæc memorantur Opera:

I. Gratiarum Actio ad Julium Areſium Mediolani Præſidem. *Mediol* 1626. *in* 4.

II. Oratio in laudem Lycæi Mediolanenſis. *Ibi*, *apud Navam*, 1623 *in* 4.

III. Alia in funere Gregorii Montii. *Ibid. apud eundem*, 1625. *in* 4.

IV. Alia in funere Pauli Belloni Senatoris. *Ibi*, *apud eundem*, 1625. *in* 4.

V. Alia de Laudibus Scientiarum, auctore Franciſco Rubino, habita à F. David Maria Maleta Carmelita. *Ibi*, *apud Feriolum*, 1626. *in* 4.

VI. Icon hominis. *Ibi*, 1627. *in* 8.

VII. L'Aurora: Panegirico per S. Carlo. *Ivi*, 1627. *in* 4.

VIII. Epiſtola Latina de morte Aquilini Coppini, & de illius, aliorumque Mediolanenſium ſtudiis; ad Senatorem Joannem Baptiſtam Vicecomitem, data V. Id. Februarii MDCXXIX. *Mediol. ſine Impreſſoris nomine*, & *anno*, *in fol.*

IX. Aliæ plures Latinæ partim MSS., partim editæ, ad varios, inter quos ad Carolum Antonium de Magiſtris, & Michaelem Angelum Cacciam Senatores, ad Nicolaum Laizaldum, alioſque: ſervantur in Biblioth Eremitarum Nudipedum Cœnobii SS. Coſmæ, & Damiani hujus Urbis.

De eo cit. Picinellus in Athenæo pag. 220.

MCCCCLXXVII.

RUBINUS NICOLAUS.

NIcolaum Rubinum Joannes Antonius, atque Lucia Arrigona jugales in hac Urbe genuerunt. Inter bonarum artium ſtudia primos adoleſcentiæ tranſegit annos, mox inter Clericos relatus humanioribus litteris Philoſophiæ, atque Theologiæ ſedulus vacavit. Oblatorum Congregationi nomen dedit, inter quos adeo laudabiliter vixit, ut univerſo illi

pio-

piorum ſimul, & doctorum Virorum Cœtui præeſſe meruerit. Ob eruditionis præſtantiam Ambroſianæ Bibliothecæ præfecturâ decoratus eſt, quod munus exercebat jam anno MDCLXXXIII. Oratoriæ facultatis laude claruit, ejuſque non ſemel dedit ſpecimina in primariis Mediolani Baſilicis; quin etiam Orationum illius aliquæ in lucem ſunt editæ, ut mox memorabimus. Anno tandem MDCLXXXVIII. ad Theologalem Præbendam in Metropolitana aſſumptus eſt à Cardinali Friderico Vicecomite Archiepiſcopo, cui pro collaro beneficio euchariſticam nuncupavit Orationem. Monialium Vicarius annos plures extitit, & in præcipuis Congregationibus, quæ Ambroſianis Præſulibus in regenda Archidiœceſi ſunt adjumento, recenſitus, Cleri diſciplinam, Mediolanenſis Eccleſiæ Ritos, & hujuſmodi promovere ſtuduit; donec anno MDCCXVII. defunctus magnum ſui deſiderium reliquit. Cadaver illius in Communi Ordinariorum Poliandro in Baſilica Metropolitana requieſcit.

Ejus hæc ſunt erudita monumenta:

I. Orazione Panegirica in lode di S. Carlo, detta nel Duomo di Milano li IV. di Novembre MDCLXXVII. *Milano, nella Stampa Arciveſcovile, lo ſteſſo anno, in 8.* Dicata eſt Cardinali Archiepiſcopo Alphonſo Litiæ.
II. Epiſtola gratulatoria pro Purpura, & Archiepiſcopatu Mediolanenſi Cardinali Federico Vicecomiti collatis. *Mediol. apud Montiam*, 1681. *in fol.*
III. Oratio euchariſtica ad Cardinalem eundem. *Mediol. apud Gagliardum*, 1688. *in 4.*

MCCCCLXXVIII.

RUBINUS PETRUS JACOBUS.

EX Jacobo Rubino, atque Pantaſilea Airolda conjugibus lucis accepit uſuram in Oppido Derbii ad Lacum Larium Ducatus Mediolanenſis Petrus Jacobus & doctrinæ, & pietatis commendatione celebratus, anno Salutis humanæ MDCXLV. In Urbe Novocomo, unde trahebat originem, poſt emenſa ſtudiorum curricula, perceptamque legalem lauream Juriſconſultorum Collegio eſt aggregatus. Cùm verò tutandis clientum cauſis plures in Foro annos transegiſſet, ad Regii Fiſci patrocinium aſſumptus, ſic munus illud adminiſtravit, ut Senatoriam dignitatem in ampliſſimo Patrum conſcriptorum Inſubriæ Ordine promeruerit. Mox in Supremo rerum Italicarum Conſilio Regentis munere honeſtatus eſt, acceptiſſimuſque fuit Catholico Regi Carolo II. apud quem Magni Camerarii officium laudabiliter geſſit. Ab eodem quoque Monarcha ſacro Neapolitano Conſilio Præſes datus fuit, ubi plura tam in materia Juriſdictionali, quam in graviſſimis aliis negotiis conſcribens, doctrinam ſuam ſatis ſuperque ſignificavit. Defuncto poſtmodum Carolo II. ſub ſucceſſore Carolo III., qui Cæſaream adeptus Coronam Carolus VI. appellatus eſt, revocatus Mediolanum, jamque Senatus Præſes deſignatus, mortalitatem exuit die VI. menſis Auguſti, anno Æræ Chriſtianæ MDCCXXVIII. Jacet in Templo Sancti Caroli Excalceatorum Carmelitarum Mediolani, in Sepulchro Familiæ, cum hac Epigraphe, quam ſibi vivens conſcripſit.

D. O. M.

PETRI IACOBI RVBINI COMITIS COLLICI
EX CONSILIO SECRETIORI DOMINI AVGVSTISSIMI
A SENATV MEDIOLANI AD SVPREMVM RERVM
ITALICARVM CONSILIVM REGENTIS
REGE HISPANIARVM POTENTISSIMO
CAROLO II.
EX MAGNI CAMERARII DEINDE PRAESIDIS
SACRI CONSILII NEAPOLIS
CAROLO III. HISPANIARVM REGE
MOX VI. IMPERATORE
PATRIAE CVM HONORE RESTITVTI PRAESIDIS SENATVS
DESIGNATI
MEMORIA ET REQVIES
ANNO DOMINI MDCCXXVIII. MENSIS AVGVSTI.

Quæ ſequuntur reliquit:

I. Conſilium in puncto immunitatis ab oneribus ob numerum duodecim liberorum coram Excellentiſſimo Senatu Mediolani, extat inter Conſultationes Aloyſii Manſii Tomo VI. Conſult. 494. pag. 92.
II. Trattato quando, e come gli Eccleſiaſtici debbano concorrere alli Carichi del Regno di Napoli. Opus mira eruditione refertum.
III. Vota Fiſcalia. Volumina VII. in fol.
IV. Allegationes variæ tam Mediolani, quàm in Regno Neapolitano. Vol. II. in fol. partim MSS., partim impreſſa.
V. Conſultationes variæ pro Annona reſtituenda in Ducatu Mediolanenſi, ex Mandato Auguſtiſſimi Cæſaris Caroli VI. conſcriptæ. Volumen magnæ molis in fol.
VI. Conſultationes in Re Monetaria. Vol. in fol. vaſtæ molis.
VII. Conſultationes in materia Juriſdictionali, aliorumque gravium negotiorum dum eſſet Præſes Conſilii Sanctæ Claræ Neapolis. MSS. in fol. Vol. I.

Extant omnes MSS. penès Comitem Didacum Rubinum Auctoris ex Fratre Nepotem.
Memoratur in Schedis Sitonianis.

MCCCCLXXIX.

MCCCCLXXIX.

RUBINUS VALENTINUS.

ETſi Abbas Picinellus inter Scriptores Mediolanenſes ſui Athenæi adnumerare voluerit Alexandrum Rubinum Bergomi natum, eo quia per plures annos in hac Metropoli non tantùm ſedem ſuam fixerit, ſed Cathedram eloquentiæ in Scholis Palatinis publicè aſcenderit; nos ex inſtituto, ut præfati ſumus, ad alium indicem Alexandrum amandamus, ſicuti jam alibi monuimus. Filium verò ipſius Valentinum, utpote Mediolani natum, hîc laudandum ſuſcipimus, nam Congregationem Clericorum Regularium Divi Pauli Decollati ingreſſus, Rhetoricam & ipſe in Lycæo D. Alexandri cum plauſu docuit. Muſas quoque amiciſſimas habuit, ut facilè agnoſcitur ab his, quæ infra de ipſo dabimus. Intimus amicus Præſulis Broliæ Aſtenſis Epiſcopi extitit, eidemque inſervivit in condendis Synodalibus Conſtitutionibus illius Diœceſis. Præfuit Collegio Bononienſi Sociorum D. Pauli nuncupato, & tam feliciter, ut non tantùm Virorum ſui Cœtus, quàm exterorum ſingularem ſibi exiſtimationem meruerit. Annum illius deceſſus adhuc ignoramus.

Hæc ſcripſit:

I. Orationes Latinas in Synodo Aſtenſi habitas. *Aſtæ, Typis de Zangrandis*, in 4.
II. Proluſiones Litterariæ de præſtantia Martyrii. *Aſtæ*, in 12.
III. De D. Jacobo Hiſpaniarum Apoſtolo. *Ibidem*, in 12.
IV. Poëma de Laudibus Joannis de Mendoza. *Mediolani*, 1614. in 4.
Videndus Picinellus in Athenæo pag. 507.

MCCCCLXXX.

RUFFINUS GULIELMUS.

PAuca ſunt admodum illa, quæ de Gulielmo Ruffino Mediolanenſi nobis invenire licuit, & quidem ex Operibus illius infra memorandis depromta, nam alibi, etiam in Collectionibus monumentorum Familiarum hujus Metropolis, Scriptoris certè non contemnendi mentio non occurrit. Patrem habuit Jacobum Virum pietate inſignem, nam Gulielmus ad Ambroſium fratrem ſuum ita de communi parente ſcribit in Epiſtola mox indicanda: „ Mio Padre Jacomo Ruffino devotiſſimo della ſancta Religione, „ e tutto dato, como tu ſai, a le opere de la pietà. „ Meminit etiam eodem loco Gulielmus aliorum è Familia ſua Virorum illuſtrium, eamque pro ſæculi, quo vivebat, genio à Ruffino S. Ambroſii coævo deducit, ait enim: „ Al tempo del glorioſo patrone „ Sancto Ambroſio Ruffino Cavallero &c. „ Hinc ad viciniora deſcendens tempora, alterum Jacobum commendat, fortaſſe Abavum ſuum, de quo hæc habet: „ Uno Jacomo Ruffino inſiema con certi altri devoti „ homini è ſtato principio de quelo pio offitio de „ quattro Marie, e queſto è in uno libro appreſſo „ detto offitio. „ Perſeverat ſub eodem nomine in hac Urbe pia domus, ubi pauperibus ad hanc uſque diem plura ſuppeditantur, & inter primaria Mediolanenſis in egenos charitatis loca recenſetur. Deſcendit poſtea Scriptor ad gentis ſuæ adverſam fortunam, eamque multis exprimit verbis, ſolamen etiam ſibi ac fratri quærens ex aliorum ærumnis, è quibus verbis libet excerpere illa, quæ de Turrianis habet, ubi quoque Mediolanenſem Urbem ſibi patriam fuiſſe apertiſſimè docet: „ Quelli de la Torre in la Cita „ noſtra za potentiſſimi con la calida aſtutia de Veſconti caziati da la Patria, ove ſono? „ Quod verò ad Chronicon pertinet, cujus titulum numero I. recenſebimus, Opus eſt ſatis eruditum, & multa lectione collectum, quod judicium eſto de Actis quoque Virorum illuſtrium, quæ numero II. dabuntur. Sanè de primo Opere ſic Fratrem monet in jam citata Epiſtola: „ Sappii, che in queſta Opera mi ſono „ sforzato inſerire ſolamente delle coſe, le quali ho „ trovato in li auctori autentici. Favole, e fictione „ de Poete nule, o poche troverai. Donde Fratel „ mio ti prego, che legendo, ſe tu trovi alchuna „ coſa deviare dal vero, e mal ornata, volii emendare &c. „ Quibus ex dictis apparet Ambroſium quoque eruditum fuiſſe Virum, cùm ejus judicio Scriptor noſter Opus ſuum committere corrigendum non ambigat. Qua verò ætate floruerint ambo, haud difficulter eruitur ex Actis citatis Virorum Illuſtriom, quæ Philippum Mariam Vicecomitem Inſubriæ Ducem non excedunt, quapropter recenſendi ſunt inter Mediolanenſes Eruditos medio fermè Sæculo XV. viventes.

En Opera Gulielmi noſtri:

I. Chronica da la Creatione del Mondo fino ad Auguſto: In calce ſic legitur: „ G. natus Jacobi Ruffini præcedentia à pluribus Codicibus traxit, & in vulgare convertit. Quæ verò ſequuntur etiam à Codicibus per eum tracta ſunt, quorum pars Auctorum ſequitur ſtylum, reliquum mutato ſtylo Auctorum tamen ſententiam tenet. Mox ſubduntur
II. Fatti di homini illuſtri dà Adamo fino a Filippo Maria Duca di Milano ridotti in compendio.
III. Epiſtola Italica ad Ambroſium Fratrem ſuum eruditiſſima, unde ſupra quædam delibavimus, & in qua præſertim agit de Ruffinorum Mediolanenſium Familia. Omnia uno Volumine in fol. juſtæ molis MS. ut videtur, autograph. litteris rubro-nigris, optimæ notæ, in Bibliotheca Archintea ſervantur.

RUFUS VIRGINIUS. Vide VIRGINIUS.

MCCCCLXXXI.

RUGERIUS FRANCISCUS.

FRanciſcus Rugerius Mediolani natus, in Sodalitio Clericorum Regularium Somachenſium hujus Urbis ſolemnia vota emiſit anno MDXCVI. die IX. Junii. Vir fuit omni facultatum ac ſcientiarum genere ornatiſſimus. Ad multos annos docuit Romæ in Collegio Clementino litteras humaniores. Ravennæ verò, & Venetiis in Seminario Patriarchali, ac Papiæ in Collegio S. Majoli Philoſophiam tradidit incredibili auditorum concurſu, ſummaque omnium admiratione. Mediolani tandem Theologiam docuit non modò Alumnos ſuos, verùm etiam Monachos Ciſtercienſes, qui ad ipſum audiendum in Collegio S. Mariæ Secretæ, ejuſque lectiones ſcribendas ab inſigni Monaſterio S. Ambroſii ſe ſe quotidie conferebant. Anno poſtea MDCXXIX. die XII. Novembris ſuſcepit onus docendi moralem Theologiam in eodem Collegio S. Mariæ Secretæ, quo in munere permanſit, donec vitam piiſſimè clauſit anno MDCXXX. die X. Decembris, hora quinta noctis imminente.

Edidit inter alia:

I. De Philoſophi Pedia liber unus. *Venetiis*, 1620.
II. Declamationes Oratoriæ ad ſtylum dicendi exercendum pro ſtudioſa juventute accommodatæ. *Venetiis, apud Thomam Ballionum*, 1620.
III. Trutina Delpho-Ludrici Tabellionatus Trajani Boccalini. *Compluti, apud Nicolaum Herreram*, 1622. *& Monachii, apud Enricum*, 1622. in 4.

IV. Hermathena, ſive Aſſertiones ex triplici Philoſophia Rationali, Naturali, & Morali. *Papiæ, apud Joannem Baptiſtam Rubeum*, 1624.
V. Declamationum Oratoriarum pars altera. *Mediolani, apud Typographos Curiæ Archiepiſcopalis*, 1625.
VI. Gratulatio Collegii Gallii Patrum Somaſchenſis Congregationis Illuſtriſſimo, ac Reverendiſſimo Lazaro Caraſino Novocomenſis Urbis Antiſtiti, cùm eandem in Urbem exceptus eſt. *Mediolani, apud Carolum Antonium Malateſtam*, 1626.
VII. Meletæ Pomeridianæ: continent Poëmata, Elegias, Odas, & Epigrammata varia. *Mediolani, apud eundem Malateſtam*, 1627. *in* 4.
VIII. Vita Divi Baſſiani Laudenſis Epiſcopi. *Mediolani, apud Philippum Ghiſulphium*, 1633 *in* 8.
IX. Vita, ed Azioni di Sa. Baſſiano Veſcovo, e Protettore della Città di Lodi. *Ivi, preſſo Carlo Calderini*, 1641. *in* 4.
X. Vita di Donna Maria Cattarina Brugora. *Milano, preſſo il Ghiſolfi*, 1648. *in* 4. Hæc duo Opuſc. edita ſunt poſt mortem Auctoris.
XI. Carmina varia Latina, extant in libro, cui titulus: „ Vita, e Morte della Signora Cornelia Lampugnanà Rhò ſcritta da Ippolito Porro.
Partim ex Picinelli Athenæo pag. 221. & partim ex Schedis Mazzucchellianis.

MCCCCLXXXII.

RUGINELLUS BALTHASSAR.

QUantùm debeat Ruginella Familia, cujus Eruditos nunc promimus, Balthaſſari Alumno ſuo Mediolanenſi, facilè patet ex illius Opere, quod titulo tenus infra memorabimus. In eo enim monumenta habet omnia, quæ tam ad vetuſtatem, quàm ad nobilitatem illius poſteritati ſervandam pertinere poſſunt. Nihil tamen, quod dolentes referimus, dum alios laudat, de ſe Scriptor ipſe tradidit; quapropter undique acta ejus, parentes, vel ſaltem ſupremum vitæ annum ſcrutati, vacui prorſus dimiſſi ſumus. Hoc tantùm conjicere licèt, ipſum vixiſſe Sæculo XVII. ad finem vergente.

Scripſit:

I. De antiquitate, & nobilitate Familiæ Ruginellæ Patriciæ Mediolanenſis à Balthaſſare Ruginello compilata. *Mediol. apud Beltraminum*, 1681. *in* 4.

MCCCCLXXXIII.

RUGINELLUS JULIUS CÆSAR.

JUlium Cæſarem Ruginellum magni nominis JC. Mediolanenſis Urbs meritò ſuſpicit. Is enim minoribus excultus ſtudiis, cùm in Ticinenſi Archigymnaſio ſedulam Juribus Pontificiis, atque Cæſareis ediſcendis navaſſet operam, ſupremos Academicos honores promeruit. In ſacro Fidei Tribunali Fiſci patrocinium diu geſſit. Apud Concives ſuos magnam uſque adeo prudentiæ, atque doctrinæ famam obtinuit, ut graviſſimis de rebus ad Philippum IV. Regem Catholicum annis MDXCVII. & ſequenti Legatus miſſus fuerit, quo in munere ſummis laboribus, & perenni diligentiâ conceptam de ſe ſpem non eluſit. Majus tamen Mediolanenſibus contulit beneficium, cùm præter alia inferius memoranda Volumina, quæ ut plurimùm de Municipali eorum Jure agunt; alterum ſcribere contendit Opus de Feudis. Illud enim ex Inſubriæ Conſtitutionibus hauſit, quas Carolus V. Auguſtus anno MDXLI. tanquam publici Juris fundamenta promulgari juſſit, adhibitâ, ut alibi diximus, diligentiâ Franciſci Craſſi, atque Ægidii Boſſii. Ingenium illius, atque eruditionem, legalem præſertim, quotquot Opera pervolutaverint certiſſimè judicabunt. Abiit è vita anno gratiæ MDCXXVIII.

Hæc illius habemus litteraria monumenta:

I. Commentarii ad Cæſareas Conſtitutiones Provinciæ Mediolanenſis in tit. de Appellationibus. *Venetiis, apud Somaſcum*, 1604. *in fol.* & iterum *Mediol. apud Bidellum*, 1619. *in fol.*
II. Practicarum Quæſtionum rerum judicatarum. *Mediolani*, 1605. Et iterum *ibid. apud Quintum*, 1671. *in fol.* Huic novæ editioni poſthumæ Michael Angelus Nepos plura additamenta è MSS. Schedis Patris adjecit.
III. De Arboribus controverſis, ad Joannem Baptiſtam Trottum Præſidem Magiſtratus Ordinarii. *Mediolani, apud Navam*, 1624. *in* 4.
IV. De Senatoribus, ſeu Commentaria ad Novas Conſtitutiones Mediolani hoc titulo: ad Lucam Pertuſatum Senatus Præſidem. *Mediol. apud Quintum*, 1697. *in fol.*
V. De Reſcriptis. Laudatur hoc Opus à Hieronymo Borſerio in Supplemento Nobilit. Mediol. cap. XI. Illud tamen nunquam lucem vidiſſe credimus, neque novimus, ubi MS. deliteſcat.
VI. De Feudis. MS. in fol. juſtæ molis ſervatur in eximia Bibliotheca Co. Pertuſati Senatus Præſidis.
Extat ad eum Epiſtola Erycii Puteani data V. Eid. Sext MDCI. inter Epiſtolas ejuſd.
Agunt de ipſo Cotta in Muſæo Novarienſi pag. 143. Borſerius loco cit., & Picinellus in Athenæo pag. 360.

MCCCCLXXXIV.

RUGINIUS FRANCISCUS.

FRanciſcus Ruginius in pago Agri Mediolanenſis, cui nomen Colonium VII. ab hac Urbe lapide natus (non autem Cotonii, quod Oppidum eſt Comitatus & Diœceſis Laudenſis, ut perperam aſſeruit F. Dionyſius Genuenſis infra citandus) vix adoleſcentiam egreſſus, relicto ſæculo, ad Capuccinorum Inſtitutum convolavit. Seraphicum induit habitum in Romana provincia, cùmque optimis naturæ dotibus eſſet præditus, & acri ſatis polleret ingenio, per ſtudiorum curricula ad ſacram eruditionem ſic anhelavit, ut Oratoriam facultatem, Theologicas Quæſtiones, & quod mirum magis in tam auſteri piique Cœtus Viro, Poëſim Latinam egregiè calluerit, dignus propterea habitus, quem Docti ætate ſua viventes plurimi facerent & litterarum, & virtutum gratiâ. Inter eos autem, quibus ſummoperè fuit acceptus Franciſcus noſter, prætereundus non videtur Dominicus Gynnaſius S. R. E. Cardinalis eximius, quem viciſſim ille tanquam Mecœnatem optimum coluit. Quo migraverit è vivis anno ſui Ordinis Scriptores reticent.

Vulgavit

I. Epigrammata varia, & Dyſtica ad Eminentiſſimum D. D. Dominicum Gynnaſium (non Gymnaſium) S R. E. Cardinalem, ut diximus. *Romæ, apud Gulielmum Facciottum*, *anno* 1625.
Eum laudarunt Bartholomæus Zucchius in Nuncupatoria Libri ſui, cui titulus: „ De æterna felicitate Paradiſi: ad Franciſcum de Nigro Genuenſem Capuccinum, cit. F. Dionyſius in Biblioth. Scriptorum Ord. Capuccinorum edit. *II.* pag. 124. atque Sitonus amiciſſimus in Schedis.

MCCCCLXXXV.

MCCCCLXXXV.

RUSCA ANTONIUS.

ANtonius Ruſca Mediolanenſis ſacris à pueritia addictus, & inter Clericos cooptatus, ſic minora peregit ſtudia, ut quaſi per gradus ad majora conſcendens, Theologiæ tandem lauream cunctis eruditionem illius mirantibus percipere meruerit. Inter primos autem doctrinæ illius cultores emicuit præcipuè Mecœnas optimus litteratorum omnium Fridericus Cardinalis Borromæus immortali dignus nomine, qui Ruſcam Sacerdotali dignitate jam auctum in Ambroſianum Collegium adſcivit. Mox in dies magis ipſius virtute perſpectâ dignum cenſuit, cui Theologalem Præbendam in Metropolitana conferret anno MDCXXXI. Illud munus laudabiliter cum exercuiſſet integro decennio, Præpoſiturâ ipſius Templi Maximi ornatus fuit. Neque mirum cuiquam videatur, Scriptorem hunc noſtrum apud Clariſſimum Antiſtitem Borromæum tantùm gratiâ valuiſſe. Noverat optimus Præſul Viri ingenium, immo noverant omnes Provinciæ Mediolanenſis Epiſcopi, qui cùm anno MDCIX. ad Synodum celebrandam conveniſſent, IX. Kal. Junias, Ruſcam in Pontificali Palatio Philoſophicas, atque Theologicas Quæſtiones ſingulari peritia defendentem audivere, juxta methodum à Cardinali prælaudato Ambroſiani Collegii Alumnis traditam. Juvat hîc inſerere Elogium, quod ipſi texuit ad finem libri IV. de Origine, & Statu Bibliothecæ Ambroſianæ Petrus Paulus Boſca „ Antonii Ruſcæ virtus „ honores omnes ferè geſſit; cùm eſſet Theologiæ „ doctiſſimus, illum Ædis primariæ Theologum „ creavit Federicus. Urbanus autem Pontifex ſum„mus ſingulari honore Virum auxit, ac Præpoſitum „ Templi Maximi renuntiavit; cùm tamen Sacerdo„tium illud ſit gentilitium Familiæ Marchionis Ver„cellini Mariæ Vicecomitis. Movit verò Urbanum „ non modo majeſtas ipſa hominis digna inſulis, ve„rùm ſcientia rerum, ac orationis maturitas quæ„dam, & ſenecta, cùm ad Apoſtolorum limina pro„fectus exponeret ea, quæ inito Pontificatu Medio„lanenſi geſſerat Cæſar Montius Cardinalis. Præfuit „ etiam Ruſca vitæ integerrimus ſacris Virginibus „ Urbis, ac Diœceſis: immo Eccleſiam ipſam Inſu„brum matrem adminiſtravit ſæpè, Cardinalis ipſius „ Montii vices obeundo. „ Hactenus Boſca de geſtis Antonii noſtri diſſerens, neque minoribus extollit laudibus ipſius Lucubrationes, nam in libro III. ejuſdem Operis ad annum MDCXXI. ſic eas deſcribit, atque commendat: „ Sequenti anno Antonius Ruſca „ caligantes damnatorum manium ſedes coegit ſubire „ inviſam lucem, diſputans de Inferno, & ſtatu Dæ„monum; quod Ruſcæ Opus feliciter emerſit, at„que ſine aureo ramo ſcribentem impunè deduxit „ ad Orcum. Aliæ quidem ipſius Authoris Lucu„brationes jam ſpongiæ ereptæ, & prælum cogitan„tes corripiuntur flammis; in iis diſſerebat Scriptor „ de Voluntate Numinis; quæ res cùm ad aures Fe„derici perveniſſet, ferunt ab eo dictum, abnuiſſe „ divinam voluntatem, ne quidquam de voluntate „ arcana Numinis ederetur. „ Igne quoque Muſæum illius abſumptum eodem fuiſſe tempore novimus ex Ode prima Benedicti Sociaci, cujus titulum infra dabimus. Raptus eſt terris Vir inclytus anno MDCLV.

En Operum illius Inſcriptiones:

I. De Inferno, & ſtatu Dæmonum ante Mundi exitium libri V. *Mediolani, Typis Ambroſianis*, 1621. in 4.

II. De Voluntate Numinis. MS. ut diximus exuſtum.
Hujus Operis jacturam deflet Sociacus Ode prima inter illius editas hoc titulo inſcripta: „ In Aureum Antonii Ruſcæ Collegæ Auctoris de Voluntate divina „ Volumen, & Muſæum temerè flammis abſumptum.
De eo meminerunt cum laude, præter citatos, Marcus Matthæus Lobetanek in Diſſert. 149. Tomi VII. Miſcellaneor. Lipſienſ. de Scriptis Eruditorum promiſſis pag. 122. Picinellus in Athenæo pag. 49. atque Sitonus noſter in Schedis.

MCCCCLXXXVI.

RUSCA FRANCISCUS.

EX Abbatis Picinelli fide in Litteratorum Mediolanenſium ſerie Franciſcum hunc Ruſcam recenſeo, etſi parentes ipſius nemo mihi indicaverit, attamen cùm de Ritibus Ambroſianæ Eccleſiæ optimè meritus ſit, atque rebus Sacris in hac Urbe educatus, piaculum foret nullis in contrarium mihi ſuppeditatis, eum Mediolanenſibus Litteratis eripere.

Scripſit igitur:

I. Rito Ambroſiano. Grandezza della Chieſa Milaneſe: *Milano*, 1641.
Ita Picinellus pag. 221.

MCCCCLXXXVII.

RUSCA JOANNES BAPTISTA.

SUb optimo Præceptore Joanne Baptiſta Quadrio Seminarii hujus Urbis Rectore, prima ſtudiorum rudimenta percepit Joannes Baptiſta Ruſca, qui moribus optimis, litteriſque peregregiè excultus, in Congregationem SS. Ambroſii, & Caroli adſcribi meruit anno Virginei partus MDCXXXVI. Ibidem, Præpoſito ipſo Quadrio, Præfecturam Collegii Rhaudenſis ipſius Cœtus obtinuit; deinde idem munus in Eccleſia Sanctæ Mariæ prope Sanctum Celſum ſumma cum laude ſuſtinuit tam in Concionibus ibi peragendis, quàm in Emblematis, aliiſque Carminibus condendis, quæ adhuc publicè diebus feſtis ibi exponuntur. Vir fuit Latinis, & Græcis litteris edoctus, facundia quoque non vulgari ſummoperè præditus. In Metropolitana etiam Baſilica pluries concionatus eſt, ſed quod illi erit perpetuus honor in Litteraria Republica, facilè agnoſcetur ex Operibus infra recenſendis, ab eodem maximo labore, atque frequentiſſimè ægrotante ſcriptis, quorum titulos minimè Picinellus indicavit, etſi palam in Ambroſiana Bibliotheca videri poſſent in XXVI. Tomos digeſta,

Videlicet:

I. De uſu Oſculi in Eccleſia, Libri V. MSS. in Ambroſiana in 4. ſign. N num. 301. 302. 303. 304. 305. & 306.

II. De Geſtu ſacro, ſive de manuum in ſacris Cæremoniis uſu, & in Oratione, Libri IV. MSS. in 4. ſign. N. num. 307. 308. 309. & 310. ibid.

III. De Geſtu ſacro in Miſſæ Sacrificio, Libri IV. MSS. in 4. ſign. N. num. 311. 312. 313. & 314. ibid.

IV. De vitiis oculorum, & narium in Eccleſiaſtico, Liber. MS. in 4. ibid.

V. De Oleo Sacro, Liber. MS. in 4. ibid.

VI. De Lucernis veterum Hebræorum, & Chriſtianorum, Liber. MS. in 4. ibid.

VII. De Ritibus publicæ, & privatæ Orationis, Libri VII. MSS. in 4. ſign. N. num. 315. 316. 317. 318. 319. 320. & 321. ibid.

VIII. De Ritibus publicæ, & privatæ Orationis, Libri VII. MSS. in 4. ſign. N. num. 322. 323. 324. 325. & 326. ibid.

IX. De Cantu Eccleſiaſtico, Liber. MS. in 4. ibid.

X. De Pſalmis, Hymnis, Canticis, Verſiculis, Antiphonis &c. eorum Uſus, Etymologia, Antiquitas &c. Liber. MS. in 4. ibid.

XI.

XI. De Vocibus Amen, Alleluja, Kirieleyſon, Pax vobis, Liber. MS. ibid.

XII. De Litaniis, Proceſſionibus, Stationibus, XL. Horarum, Expoſitione Sanctiſſimæ Euchariſtiæ &c. Liber. MS. in 4. ſign. N. num. 213.

XIII. Ragionamento Morale ſopra la Paſſione di Gesù Criſto, MS. in 4. pagg. 54 ibid.

XIV. Carmina varia tam Latina, quàm Italica edita *Mediolani*, *anno* 1649. Teſte Picinello.

XV. Carmen ſatis longum in laudem Petri Franciſci de Primis, & Federici Cardinalis Borromæi. Extat in libro ejuſdem Primi, de quo jam ſuo loco.

Agunt de ipſo Petrus Paulus Boſca in libro de Origine, & Statu Bibliothecæ Ambroſianæ, & ſupradictus Picinellus in Athenæo pag. 184.

MCCCCLXXXVIII.

RUSCA ROBERTUS.

INter Litteratos Viros Familiæ Ruſcæ Mediolanenſis meritò locum tenet Robertus, qui ex Cæſare, & Calidoniâ Ferrariâ nobilibus conjugibus ortus eſt in hac Metropoli die VII. menſis Februarii anno Chriſti MDLXV. in Sacris Undis nomine ei dato Petri Antonii, quod in Robertum commutavit, dum in Cœtu Monachorum Ciſtercienſium cooptari inſtituit in Monaſterio Charævallenſi die XXIX. Aprilis MDLXXIX. in feſto Sancti Roberti ejuſdem Ordinis Inſtitutoris. Vir ad litteras natus poſt ea, quæ ad vitam Monaſticam optimè conveniunt, totus in ſcribendo ſe exercuit, ut ex Operibus infra recenſendis facilè videbitur. Inter Academicos Innominatos Parmenſes locum obtinuit, nomine dictus *il Riſorgente*. Vivebat adhuc, teſte Picinello, anno MDCXXIX., & etiam, ut eruitur ex Epiſtola Abbati Caveſio inſcripta eodem anno, quod infra in Operibus oſtendemus,

Quæ ſunt:

I. Santità, e Dottrina Ciſtercienſe, coll' origine di cinque ordini di Cavalieri, che veſtono abito, e oſſervano Coſtituzioni Ciſtercienſi: Al Sereniſſimo Alberto d'Auſtria. *In Milano*, *per Franceſco Paganello*, 1598. *in* 4.

II. Lezione della Nobiltà recitata nell' Academia Innominata di Parma il dì XIV. Giugno MDC. *Ivi*, 1603. *in* 4.

III. Vita di S. Lutgarde Monaca Ciſtercienſe. *Venezia*, *per Franceſco Rampazetto*, 1608. *in* 4.

IV. Deſcrizione del Monaſtero d'Acqua Fredda, e del ſuo vago ſito. *Lodi*, *preſſo Paolo Barboetti*, 1619. *in* 4. Hujus libri ſecundam Auctor paraverat editionem, ut videre eſt in Codice, quod ſervat Bibliotheca Monachorum S. Ambroſii hujus Urbis, cum pluribus Additionibus, atque Documentis manu ipſius Auctoris.

V. Il Verde Ruſco fregiato di Privilegj, e Lodi della B. V. Maria. *Lodi*, 1620 *in* 8.

VI. Deſcrizione del Monaſtero di S. Ambrogio Maggiore di Milano, e ſua Chieſa de' Monaci Ciſtercienſi. L'Origine della Congregazione Ciſtercienſe di Lombardia, con la deſcrizione del Monaſtero di Chiaravalle di Milano, e la Vita del Cardinale Aſcanio Maria Sforza Commendatario ec. *Bergamo*, *per Valerio Ventura*, 1626. *in* 4. Secunda editio ab Auctore inſtituebatur, ut apparet in exemplari manu ipſius Roberti, Additionibus, Correctionibus, atque Documentis aucto. Extat in Bibliotheca ſupradicta S. Ambroſii.

VII. Relazione ſommaria della Chieſa della Madonna del Molo d'Elimonte, di neſſuna Dioceſi, ſuoi miracoli ec. *Bergamo*, *preſſo Valerio Ventura*, 1624. *in* 4. Secundam editionem jam paratam Auctor habebat multis Additionibus ipſius manu locupletatam. Extat in ſupradicta Bibliotheca S. Ambroſii.

VIII. Deſcrizione d'Elimonte, ſuo vago ſito, Privilegj, ed Iſtoria, con quella di Civenna, ed altri luoghi circonvicini. *Bergamo*, *per Valerio Ventura*, 1624 *in* 4.

IX. Deſcrizione del Borgo di Campione, ed altri luoghi circonvicini, e particolarmente di Lugano, col trionfante Ruſco. Diſcorſo dedicato a Gianlamo Ruſca Veſcovo di Capo d'Iſtria. *Bergamo*, *preſſo Valerio Ventura*, 1625. *in* 4. Auctor hujus Operis quoque ſecundam editionem paraverat, cum quampluribus Additionibus manu propria exaratis, in exemplari impreſſo penès Monachos Ciſtercienſes S. Ambroſii Mediolani.

X. Diſcorſo ſopra il nome di Ciſtercio. *Milano*, 1626. *in* 4.

XI. Il Ruſco, o breve Deſcrizione del Contado, e Veſcovado Comaſco, con varj Documenti Morali ec. *Piacenza*, *per Giacomo Ardizzone*, 1629. *in* 4. Secundam editionem in promptu habebat Auctor, plurimis Documentis, & Additionibus auctam, ut in Codice, qui ſervatur in Bibliotheca ſupradicta Monachorum S. Ambroſii, in quo legitur etiam Epiſtola laudatoria MS. Reverendiſs. Præſulis Areſii, data Derthonæ VII. Februarii MDCXXIX.

In Deſcriptione Campilioni nonnulla alia Opuſcula ſua enumerat noſter Auctor; ſcilicet

XII. Deſcriptiones plurium Cœnobiorum ſui Ordinis.

XIII. Volumen Concionum.

XIV. Volumen Annalium.

In Additamento quoque, quod fecit tertio libro Hiſtoriæ Familiæ Ruſcarum pag. 184. recenſet

XV. Libros aliquot Elogiorum à ſe exaratos, inſcribendos imaginibus multorum Heroum ex Familia Ruſca, quos ipſe dicavit Marchioni Petro Lunato; verùm hi in lucem editi non ſunt, ſed MSS. tranſierunt in manus Patris Magiſtri Jo. Alex. Ruſcæ Taurinenſis ex Ordine Prædicatorum, & Vicarii S. Officii, ut aſſerit P. Mazzucchellus in ſuis Schedis.

Laudatus noſter Auctor ab Angelo Manriquez in Appendice ad Tomum IV. Annal. Ciſtercienſ. pag 671. num. 11., à Jo. Petro Puricello in Monum. Baſil. Ambroſianæ num. 476., ab Armellino in Bibliotheca Benedictino-Caſſinenſi, in Appendice pag. 20. etſi parùm nimis, & in Schedis Mazzucchellianis, & Sitonianis.

MCCCCLXXXIX.

De RUSCONIBUS AMBROSIUS.

E Ruſcona Familia Novocomenſi ortus eſt Mediolani Ambroſius, qui ad retinendam antiquæ originis memoriam cognominatus fuit de Ruſconibus de Cumis. Hic celeberrimo Caſſinenſium Monachorum Cœtui aggregari cupiens, in Parmenſi S. Joannis Evangeliſtæ Aſceterio voti compos effectus eſt die II. menſis Martii, anno ſalutiferæ Incarnationis MDXCI. Patriamque ſimul & Ordinem tam ſacræ, quàm profanæ eruditionis luminibus exornavit. Nam magnus extitit Theologus, in divinis litteris, ſacriſque Conciliis, necnon omnigenis hiſtoriis apprimè verſatus, Græcæ inſuper linguæ haud mediocriter peritus, & nihilominus eâ modeſtiâ præditus, ut de ſe nonniſi demiſsè admodum ſentiret, & loqueretur, dubium omninò relinquens, doctrina ne, an voluntaria animi demiſſio in eo primatum obtinuerit. Ipſum Bernardus Pez Monachus Mellicenſis, loco infra memorando, inter inſignes hæreſum expugnatores, qui ex Sancti Benedicti Alumnis prodierunt, jure meritò recenſet; cùm in mox indicando Opere ſolidâ, atque verè Catholicâ doctrinâ omnes eorum ſententias mirum in modum exagitet, ac profliget. Quo autem anno mortalis eſſe deſierit, ignoramus.

Ejus Opera ſic prænotata leguntur:

I. Triumphus Catholicæ veritatis adversùs omnes hæreſes, ac eorum Auctores à Simone Mago uſque ad Marcum Antonium de Dominis feliciter ſummâ curâ deporiatus, omnibus Scholaſticis, Sacræque Scripturæ ſtudioſis, ac Hiſtoriographis Opus nedum utile, ſed & neceſſarium. *Venetiis*, *apud Andream Baba*, 1619. *in* 4. Paulo Scotto Caſſinenſi Abbati dicatum, in quo libro collegit vitas omnium Hæreticorum, & ſummam hæreſum eorumdem, quas omnes ſingillatim auctoritatibus Sacræ Scripturæ, Conciliorumque nervosè confutat.

II. Compendium in univerſam ſalutarem praxim Fori pœnitentialis Valerii Reginaldi Societatis Jeſu Tom. III. magno labore, ac fideli diligentiâ ad Confeſſariorum utilitatem confectum. Additionibus utiliſſimis ampliatum, & duplici Indice ornatum. *Venetiis*, *apud eumdem Baba*, 1621. *in* 8.

Meminerunt ejuſdem citatus Bernardus Pez in Epiſtolis Apologeticis Epiſt. VIII. pag. 166. Armellin. in Biblioth. Benedictino-Caſſin. parte I. pag. 15. & Picinellus in Athenæo pag. 24.

MCCCCXC.

MCCCCXC.

RUSTICUS.

Licèt Ruſtici Mediolanenſis Viri clariſſimi & Conſularibus faſcibus, & eruditione celeberrimi nihil fermè præter oomen, & pauca admodum ingenii monumenta ſuperſint; piaculum tameo arbitramur ab hac Collectione ipſum excludere. Barbaros enim Italiâ eo vivente poſitos in cauſa fuiſſe certiſſimè credimus, cur illius perierint Opera, atque illa præſertim, quæ ad Oratoriam facultatem pertinebant. Difficilè enim eſt, Ruſticum oostrum, quem Ennodius Ticinenſis Epiſcopus in omoi dicendi genere exercitatiſſimum nuncupavit, plura non ſcripſiſſe, quæ interciderint. Cæterùm Scriptor hic noſter, anno poſt Salvatoris Natale CCCCLXIV. qui U. C. fuit MCCXVI. unà cum Fl. Anicio Olybrio Conſul proceſſit; cujus Magiſtratus ab eo geſti ſupereſt Monumentum Romæ io Templo S. Sabinæ, quod recens vulgavit V. Cl. Ludovicus Antonius Muratorius in Tomo I. Theſauri Novi Veterum Inſcript. pag. CDIX.

PACE PRAETEST. MIP. CO
AVG CONSS. RVSTICI ET OLIBRI
PACE DEP V. ID MART
ET HERMINERIC

Non ab re forſan videbitur hoc loco, quandoquidem de Ruſtico agimus, referre vetuſtum aliud marmor, quod olim viſebatur in Baſilica S. Franciſci hujus Urbis, teſte Andrea Alciato in Antiquario ſuo MS. unde illud hauſit Gruterus, inſeruitque in Tomo II. Inſcript. pag. MLIX. oum. 2.

RVSTICA. PERPETVAE. NON. TE. SORS
PALLIDA. VITAE. SVSTVLIT. IN
TERITVM. NEC. TIBI. MORTE. DEDIT
PVRIOR. AETHERIAS. GRADERIS
SINE. CARNE. PER. ARCES. NAM. VITAM
CASTAE. FVNERA. NOBILITANT
QVOD. MIRVM. VIDVATA. TIBI. SAT
CONSTITIT. AETAS. CONIVGIS. AD. NA
TVM. CVM. BENE. IVNCTVS. AMOR

Diſtinguendum monet Sirmundus loco citando Ruſticum noſtrum Mediolanenſem ab altero ejuſdem nominis coævo in Gallia florente, atque Bordegal-

A lenſi Cive, ad quem Sidonius Apollinaris dedit Epiſtolas. Quo tempore autem Ruſticus noſter migraverit è vita, oemo prodit.

Supereſt ejuſdem

I. Oratiuncula, qua reſpondet S. Criſpino Ticinenſi Epiſcopo, qui cùm paulò ante mortem Mediolanum veniſſet, in Nobilium Virorum conſeſſu Eccleſiam ſuam, & Civitatem commendavit, ſimul cum S. Epiphanio illius poſtea in Epiſcopatu Succeſſore. Eam ſervavit laudatus S. Ennodius io Vita ipſius S. Epiphanii ex edit. Sirmundi Tom. I. col 1656.

Meminerunt Ruſtici omnes Faſtorum Conſularium Scriptores, & Sirmundus laudatus in notis ad locum indicatum.

B

MCCCCXCI.

RUSTICUS ELPIDIUS.

Ruſticus Elpidius Mediolanenſis nobili ſtirpe genitus, Diaconus, & Theoderici Italiæ Regis Medicus, Quæſtoris etiam Officio ab eodem Principe honeſtatus, plurimùm apud eum gratiâ valuit. Ipſi enim porticum com areola poſt Turaſii thermas in Civitate Spoletina donavit Theodericus, ut ibi ædificium quoddam excitaret, ut ex litteris, quas infra dabimos. Ennodii Ticineoſis Epiſcopi amicitiâ floruit, qui eruditionis Elpidii cum laude meminit. Quàm familiariter à præfato Rege Theoderico haberetur, indicat Procopius libro I Belli Gothici, aſſe-
C rens ipſum communicatis cum Elpidio, quæ ſibi acciderant poſt Symmachi & Boëtii cædem, admiſſum in tantos Viros facinus deflere cœpiſſe. Floruit circa annum Chriſti DXX. Poëticâ etiam Arte claruit, & Heroico Carmine plura ſcripſit,

Videlicet:

I. Hiſtoriam Veteris, & Novi Teſtamenti.
II. Tractatum de Chriſti Redemptoris Actis.
Ea edita ſunt à Georgio Fabricio, & extant, teſte Sirmundo in Notis ad Epiſtolam VIII. lib. VIII. Ennodii, in Collect. Sacror. Poetar.
III. Meminit Elpidius ipſe Operis ſui *de Conſolatione Doloris*, quod eodem Carmine ſcripſerat, id tamen ounc deſideratur.
IV. Epiſtolæ plures ad Ennodium, quarum mentio eſt in hujus reſponſis, ut ioſra dicemus.
D Extat ad eum Epiſtola Theoderici Regis, qua reſpondet petitioni Elpidii poſcentis loca quædam ad ædificandum in Civitate Spoletina, ubi hæc leguntur: „ Quod nos, reſpectu meritorum tuorum, & impenſi „ lunga ſedulitate ſervitii, libenti animo duximus „ annuendum &c. Eſt XXIV. lib. IV. Variar. apud Caſſiod.
Extat etiam ad eundem Ennodii Epiſtola VIII. lib. VIII., in qua eum amicè arguit, quod ad ſe ſcribere differat, & ejus eruditionem commendat.
Altera XIV. Libri IX., in qua meminit de litteris Elpidii ad ſe datis, de ſollicitudine ejuſdem, qua Ennodium & ſuos Theoderico Regi commendaverat, & rogat, ut ſæpius ſcribat, & an Rex io Liguriam venturus ſit, indicet.
Altera XXI. ejuſdem Libri, in qua Elpidium Mediolanenſem fuiſſe indicat, ut advertit loco citato Sirmundus, & nunciat ſe recepiſſe legitima documenta de Suburbano Mediolanenſi, quod Fauſtus conceſſerat.
De eo mentio eſt apud citatos Auctores.

S

MCCCCXCII.

SACCUS CÆSAR.

PErvenimus, Deo favente, ad Mediolanenſes Eruditos, quorum cognomina per S litteram inchoantur; primuſque inter eoſdem memorandus occurrit Cæſar Saccus vetuſtâ in hac Urbe Familiâ natus; ex ea enim gente florebant jam anno Salutis MCCCLXXX. gemini Decuriones Thomas, & Ambroſius, quemadmodum nos monuit humaniſſimus JC. Sitonus, qui eos laudat in Syllabo Decurionum à ſe collecto, & apud ipſum MS. Cæſar igitur eruditione claruit, atque coævus fuit Bernardini Corii celeberrimi Mediolanenſium rerum Chroniſtæ. Oratoriam facultatem cum Poëſi conjunxit, cùmque optimè noſſet Philoſophiam plurimùm ad facundiam conferre, ita ejuſdem teoremata calluit, ut cum ſuæ tempeſtatis eruditiſſimis Viris non rarò de ipſius Arcanis diſputaverit; præſertim verò cum Facio Cardano alibi à nobis commendato. Cæſarem propterea Archangelus Madrignanus loco mox indicando inter doctiſſimos Mediolani cives recenſere non dubitavit. Hæc ea ſunt, quæ de actis hujus Scriptoris inveni, reliqua diligentiam noſtram feſelleruot.

Habemus illius:

C

I. Orationem de Animi conceptu habitam coram Jafredo Caroli Delphinatus Præſide, & Mediol. Senatut Vicecancellario, ut aſſerit Archangelus Madrignanus in Epiſtola præfixa Itinerario Portugallenſium, de quo ſuo loco diximus.

II. Diſceptationem de Natura, & Fato cum Facio Cardano. Ejus meminit ibidem Madrignaous ipſe.

III. Poema Latinom in laudem libri Bernardini Corii, cui titulus: „ Utile Dialogo amoroſo „ de quo diximus in Corio. Extat in eod.

Leguntur Lanciot Curtii ad Cæſarem Saccum Epigrammata lib. 11. fol. 7., & lib. 20. fol. 139.

Agit de illo Sitonus amiciſſimus in Schedis.

MCCCCXCIII.

SACCUS JOANNES BAPTISTA.

INter Litteratos Mediolanenſes ineuntis Sæculi XVII. ab eruditis coævis laudatos Joannes Baptiſta Saccus Aloyſii filius adnumeratur, ob Latini ſermonis elegantiam, necnon rerum ad Patriam, atque Senatum, cujus à Secretis ſumma cum laude extitit, pertinentium, peritiem magnoperè commendatus. Epiſtolare commercium habuit cum Erycio Puteano, Henrico Farneſio, Hieronymo Boſſio, aliiſque Viris doctis infra recenſendis, itaut facilè Lector agnoſcat quantâ in exiſtimatione apud ipſos fuerit. Juvat ideo hìc referre verba ejuſdem Erycii Puteani, quæ leguntur in Epiſtola data Lovanii XI. Kalend. Junias anno MDCVII., in qua de elocutione Ciceroniana diſſerit, & detractores ſuos irridet; de Litteris autem Sacci, ſic habet: „ In tuis potiùs nitor, roburque eſt (ita ſentio) & gravitas „ cum amœnitate conjuncta, quæ omnia eò pluris „ facio, quòd tam facilè pangantur. Meæ delitiæ „ tuæ litteræ, & ſuavis mihi ille dies, quo adferuntur &c. tuus enim ille ſermo Romanus eſt, cultus „ eſt, promptus eſt, & quod ego miror, vel ſilen-

A „ tio exercitatus. „ Fauſtum filium Erycius Sacco noſtro commendatum reliquit, ut videre eſt in ipſius Epiſtolis infra citandis, è quibus etiam eruitur quanti habuerit Puteanus Auctorem noſtrum, nam nonnullas Lucubrationes ſuas ad eum tranſmittere non dedignatus eſt, ut judicium promere Saccus vellet; idque patet ab aliis infraſcriptis Puteani Litteris, ad quas Lectorem remittimus. Charus etiam fuit Cardinali eximio Federico Borromæo, qui de re Litteraria frequenter Saccum noſtrum conſulebat. Scientiis autem morum elegantiam ſuavitatemque adjecit, quodque majus eſt, pictas illius, necnon Boniſacii fratris, ſatis elucet in extruendis binis Sacellis, altero nempe in Eccleſia Sancti Alexandri in Carcere Zebedeo D. Joanni Baptiſtæ nuncupato, altero in Baſilica Sancti Euſtorgii B B. V. Mariæ Annunciatæ Miraculorum, ubi adeſt etiam gentilitium Sepulchrum, ut refert Placidus Puccinellus in memoriis antiquis Mediol. pag. 94. Nos interim damus Inſcriptionem, quæ legitur in Collectione Architea:

CELLAM HANC ET ARAM
IOH. BAPTISTA SACCVS
A SECRETIS SENATVS
ET BONIFACIVS
ADNOTATOR REGII CENSVS
FRATRES VNANIMES
AERE SVO FVNDITVS EXCITARVNT
ORNARVNT CONSVMMARVNT
ANNO SALVTIS MDCXVIII.
MILLENIS INSVPER AVREIS ELARGITIS
RELIQVAE TEMPLI SVBSTRVCTIONI
PROMOVENDAE
PIIS PATRVM SVFFRAGIIS
SE SVOSQVE PERPETVO
COMMENDARVNT.

D Templum quoque ære ſuo à fundamentis excitavit in Oppido Lunati nomine, quod S. Mariæ ſub titulo Angelorum dicatum voluit, ideoque ob hanc animi ſui magnificentiam Poëmate integro ipſum laudavit Auguſtinus Terzagus. Annum verò mortis ejuſdem ignoramus. Interim quæ de ipſo vidimus tam typis data, quàm MSS. nunc proferimus,

Videlicet:

I. Trium Clariſſimorum Virorum Didaci Salazar, Joannis Baptiſtæ Sacci, ac Henrici Farneſii Epiſtolæ. *Mediolani, apud Angelum Novam*, 1621. in 4. Editionem curavit Aquilious Coppinus.

II. Epiſtolæ aliæ plures Latinæ ad Philippum Medam. Sunt in Onomaſtico Italico-Latino Mediolanenſium ejuſdem Philippi Medæ, de quo diximus.

E

III. Aliæ ſeorſim editæ, & aliæ MSS. ad Varios, inter quos tres Reganti Corio, duæ Lælio Biſciolæ, Senatori Melzio, aliiſque, ſervantur in Bibl. Eremit. Diſcalc. SS. Coſmæ, & Damiani hujus Urbis, cum una Senatoris Jo. Baptiſtæ Arconati ad euodem Saccum.

IV. Aliæ permultæ ad Cardinalem Federicum Borromæum, & ex eis una, qua mittit Juſti Lipſii litteras (fortè prælo paratas) cum Noncupatoria ad S. Carolum Borromæum, data anno MDCI. Extant in ſæpe laudata Collectione Epiſtolarum ſupradicti Cardinali. Federici in Ambroſiana.

V. Ver-

V. Verſio Litterarum à Perſia Hiſpanicè ſcriptar. ad Marchionem Bedmaris à Domno Garzia Sylva Figueroa, ad Regem Perſarum Legato, à Regum maximo Philippo, die XXVIII. Decembris MDCXVIII. ſine anno, loco, & Typographo, in fol. cum Epiſtola Sacci noſtri ad Joannem Cavalchinum Comi Prætorem.

VI. Epiſtola Latina Paulo Bellono ſcripta. Extat in libro, cui titulus: „ Pauli Belloni Tractatus de po„ teſtate eorum, quæ incontinenti fiunt. *Mediolani*, 1623.

VII. Aliæ plures ad Erycium Puteanum ſcriptæ, ut ex Reſponſionibus ejuſdem Puteani.

VIII. Deſcriptio Hyemis, quam ſupradicto Puteano miſit Saccus, ut ex Epiſtola illius ſubter promiſſa.

IX. Diſſertatio de Antiloco. Et iſtam à Sacco noſtro recepiſſe aſſerit Puteanus in alia Epiſtola, quam infra memorabimus.

Supradictus Aquilinus Coppinus plurimas dedit Epiſtolas Sacco noſtro, in quarum una ei mittit Carmina, & Diſſertationem de modo, necnon difficultate condendi Poëmata Italica; in altera verò deſcribit Subalpinem Regionem, quæ data eſt Taurini XV. Kal. Octob. MDCIX.

Extat quoque ad eum Epiſtola Cardinalis Barberini de controverſiis pro immunitate Eccleſiaſtica inter Archiepiſcopum Mediol. & Regios data anno MDCXXIX. latina. Reperitur in Biblioth. Monachor. S. Ambroſii hujus Urbis in Cod. ſign. A. num. 58.

Hæ verò ſunt Epiſtolæ, quas diligenter à Collectione Epiſtolarum ſupradicti Erycii Puteani eruimus, nempe

1. Data eſt III. Nonas Martias MDXCIX., & cum ipſa Puteano mittit Comœdiam, ſeu potiùs Centonem ex Plauto, & judicium Sacci expectat. Eſt in Centuria I. Promulſis inſcripta pag. 42.
2. Data eſt Patavii XVI. Kal. Novemb. MDC. Ibi apud Vincentium Pinellum Puteanus degebat, rationemque reddit de ſuo receſſu Mediolano. Sacci imaginem petit, ut in Collectione Virorum illuſtrium, ad inſtar Jovii, poni poſſit. Extat in Centuria II. pag. 65.
3. Lovanii XI. Kal. Junias MDCVII. in qua, præter ea, quæ jam ſupra dedimus in Vita Auctoris noſtri, Fauſtum ſuum illi commendat, & Ludovico Septalio. Adeſt inter Bellaria, quam ſic inſcripta eſt Centuria III. Epiſtolarum pag. 91.
4. VI. Eid. Septemb. MDCVII. Diſſerit de Hilaritate, & Saccum hortatur, ut aliquando à curis ſe ſublevet. Ibid. pag. 101.
5. Kal. Maji MDCVII. Laudationem Funebrem Lypſio actam à Puteano, ipſi Sacco noſtro mittit. Ibidem pag. 105.
6. Prid. Kal. Decemb. 1607. Filio orbatus, nunciat Puteanus ſe vocatum eſſe à Bononienſibus, cum quibus agit de conditionibus. Extat in Centuria IV., quæ vocatur Apophoreta, pag. 13.
7. Alia eſt ibidem ſine data pag. 27.
8. Prid. Kal. ... MDCVIII. Deſcriptionem Hyemis ab Auctore Sacco noſtro receptam, laudat his verbis: „ ut „ ſtyli tui fœlicitas, & majeſtas eſt, vereor, niſi à „ judicio diſcedas, ne meas haſce initias quiſqui„ lias interpretatis. Etenim legi cum ſumma vo„ luptate Deſcriptionem Hyemis „ &c. ei mittit Librum ſuum de Luxu, ut Sacci, & Cardinalis Federici Borromæi judicium habere poſſit. Extat ibidem pag. 41.
9. Lovanii III. Eid. Aprilis MDCVIII. Conſolatoria pro morte filiæ dulciſſimæ Sacci noſtri, Lauræ nomine. Ibid. pag. 57.
10. Alia ſine data, cum qua mittit Librum alterum ſuum de Luxu Conviviorum, judiciumque Sacci petit. Extat ibidem pag. 83.
11. Anni MDCIX. IV. Eid. Martii. Mittit Syntagma de Laconiſmo, & Sacci, ac Septalii ſententiam poſcit. Ibidem pag. 94.
12. XIV. Kal. Septiles MDCVII. erudita nimis; eſt in Centuria V. Epiſtolarum pag. 11.
13. XIV. Kal. Quintilis MDCX. Petit Epiſtolas Sacci, quem iterum laudat. Ibidem pag. 31.
14. Poſtrid. Nonas Januarii MDCXI. Diſſertationem de Antiloco à Sacco miſſam commendat, & commendatam eſſe ab omnibus eruditis Lovanienſibus aſſerit. Ibid. pag. 43.
15. Poſtrid. Eid. Octobris MDCXI. Palæſtram bonæ mentis mittit Sacco, data eſt Bruxellæ. Ibid. pag. 85.
16. Poſtrid. Nonas Junii MDCVIII. Cum Senatu Bononienſi conveniſſe nunciat, & veniam Principis expectat. Ibid. pag. 111.
17. Poſtrid. Kal. Decembr. MDCXI. Dolorem ſuum pandit pro morbo Cardinalis Federici Borromæi, extat ibid. pag. 54.

Sex aliæ Epiſtolæ ad Saccum ſcriptæ à Hieronymo Boſſio Ticinenſi, leguntur inter Epiſtolas ejuſdem Boſſii.

Auguſtinus Terzagus, Bernardinus Baldinus, Franciſcus Rugerius, & Benedictus Sociacus Auctorem noſtrum Carminibus Latinis laudarunt: illud Sociaci hîc dare nobis viſum eſt; alia verò Lector inſpicere poteſt inter Poeſes ſupradictorum Auctorum.

Emiſi, fateor, mendoſum Sacce libellum,
Fortè deeſt plagis, vulneribuſque locus.
Horribili macie tamen, ulceribuſque pudendis
Acceleres medicas flagitat uſque manus.
Ulcera, proh divum pietas! informia totas
Deturpant artus, horribiliſque lues.
Tu ſanare potes laceros crudeliter artus,
Tu ſanare meâ vulnera facta manu.
Examines te fama canet revocaſſe ſub auras,
Hippolyti lacerum funus amice vides.

Memoratur etiam in Athenæo Picinelli pag. 285., & in Schedis Sitonianis.

MCCCCXCIV.

SADARINUS FRANCISCUS.

FRanciſcum Sadarinum inter Mediolanenſes J. PP. clari nominis Virum Paulus, atque Margarita Faccina jugales in lucem emiſerunt. Ab infantia minora coluit ſtudia, magnumque illâ etiam ætate prætulit ingenium. Acceſſit poſtmodum ad leges addiſcendas, in quibus Doctor eſt renunciatus, mox ob ſatis cognitam prudentiam, atque integritatem anno MDCLX. ab Ampliſſimo Inſubriæ Senatu à Secretis eligi meruit. Eo dum fungeretur munere omnia diligenter collegit tanti Cœtus Oracula, quo ex labore non modicum utilitatis haurire poſſunt quotquot in Foro verſantur. Eruditionem illius magni fecerunt Mediolanenſes Conſcripti Patres, in his etiam rebus, quæ ad controverſias inter Romanam Aulam, atque Senatum ſuper locali Immunitate agitatas pertinebant. Amiciſſimus fuit Octavii Ferrarii, & Cæſaris Burri, quorum jam Elogia dedimus. Neque à Latinis, Italiciſque Muſis alienus extitit, ut cognoſcunt poſteri ex ejus Carminibus mox recenſendis. Deceſſit Chriſtianæ Salutis anno MDCLXVI. conditusque jacet in gentilitio Sepulchro in Templo SS Angelorum ad Portam hujus Metropolis, quæ Nova dicitur. Illud extruxerat Joannes Ambroſius Scriptoris noſtri Avus hac impoſita Epigraphe, quam mihi ſuppeditavit Collectio Comitis Octavii Archinti.

D. O. M.
IOANNES AMBROSIVS SADARINVS
QVI VNA CVM GENEPRA CORDESELLA
CONIVGE AMANTISSIMA
REQVIESCAT IN PACE
SIBI ET SVCCESSORIBVS SVIS
PONENDVM CVRAVIT
ANNO DOMINI MDCIII.
DIE XXI. FEBRVARII.

Eruditionis illius monumenta ſunt:

I. Franciſci Sadarini JC. Mediolanenſis Reſponſorum, rarumque à Senatu etiam judicatarum Libri, quibus amœnæ Quæſtiones explicantur, & eruditione ornantur, habetque Lector quæ faciant, tum ad Fori praxim, tum ad Theoriam, & jucunditatem; nunc primùm in lucem prodeunt, cum Indice locupletiſſimo: Excellentiſſimo Senatui Mediolani dicat. *Mediol. apud Federicum Agnellum*, 1671. in *fol.*

II. De

II. De Bulla Gregoriana, ejuſque admiſſione, & de controverſiis agitatis, & adhuc vigentibus ſuper Immunitate locali, & de exceptione caſuum, & temperamentis propoſitis Romæ, accurata Informatio ad Senatum Mediolani Secretarii Sadarini. MS. in fol. pagg. 14. Extat apud Comitem Ludovicum Archintum Ordinariorum Redditum Magiſtratus Quæſtorem.

III. Carmina Latina, atque Italica, extant in Collectione pro laurea Comitis Caroli Corii.

IV. Poëma Latinum in laudem Operis Cæſaris Burri de Incendio, in eodem libro.

V. Allegationes tres in Biblioth. Monach. S. Ambr. Cod. ſign. C. num. 494.

VI. Aliæ plures in Collectione Archintea, & alibi.

VII. Inter Epiſtolas Octavii Ferrarii editionis *Patavinæ*, extat una Franciſci Sadarini data Mediolani Idibus Decembris MDCLXXI. ad Octavium Ferrarium, cum ejuſdem Reſponſione.

Cum ſupradicta Epiſtola Sadarinus mittit Ferrario Reſponſa ſua, quæ recens publici juris fecerat.

Agit de Sadarino Sitonus noſter in Theatro ſuo Genealogico MS. penès eundem pag. 395. atque in Schedis.

MCCCCXCV.

De SALA PAULUS.

PAulus de Sala Mediolanenſis, inter vetuſtiſſimos hujus Metropolis Chronologos jure merito eſt recenſendus; etenim ante Gualvaneum de la Flamma Ordinis Prædicatorum Alumnum, quem loco ſuo debitis celebravimus laudibus, floruit. Quod evidentiſſimè patet ex pluribus Gualvanei Operum locis, in quibus Pauli de Sala teſtimonia proferuntur. Præſertim verò in Chronico Majori cap. CCXCI. ubi fragmentum recitat ſatis prolixum, ad cujus finem iſta leguntur verba: „ Hæc Chronica Pauli de la Sala. „ Illud etiam inſeruit Joannes Petrus Puricellus in Monumentis Baſilicæ Ambroſianæ num. DXXVI. Cùm autem ibi agatur de reditu Mediolanenſium in Urbem antea à Frederico Ænobarbo dirutam, facilè conjici poteſt, Paulum quoque noſtrum inter Patriæ reſtauratores numerandum eſſe. Opus quidem illius in præſentiarum deſideratur, veruntamen laude ſua fruſtrandum non fore cenſuimus tantum Virum, qui ab ipſius renaſcentis Urbis temporibus monumenta vetuſtatis poſteritati ſervare ſtuduit.

Scripſit igitur:

I. Chronicon Rerum Mediolanenſium. Ex Gualvanei teſtimonio jam citato.
Commemoratur etiam in Collect. Monument. Famil. Mediol. Comitis Octavii Archinti.

MCCCCXCVI.

SALMATIA ANTONIUS.

PRæclariſſimus ille Purpuratorum Patrum ſplendor, & Ambroſianæ Eccleſiæ Præſul Fridericus Borromæus, Vir ſæculorum omnium memoria laudibuſque digniſſimus, inter eruditione præſtantes Alumnos Collegii ſui, quod à ſe conditæ Bibliothecæ addidit, Antonium Salmatiam elegit, qui Mediolani ortus, & ab ipſa penè infantia ſacris profaniſque diſciplinis eruditus, jam in ſortem Domini aſſumtus fuerat, atque Oblatorum SS. Ambroſii, & Caroli Inſtituto ſe addixerat. Optimè noverat ejus ingenium doctiſſimus Cardinalis, qui ſuſpiciebat in ipſo Theologicam ſcientiam, & eloquentiæ ubertatem, cujus per annos aliquot in Seminario Majori hujus Metropolis præcepta tradiderat. Nec minor erat in Salmatia noſtro Græcarum litterarum peritia, quam ſatis oſtendit in infra recenſendis Operibus. Agebatur interim de locupletandâ exoticis mercibus Ambroſianâ Bibliothecâ jam ſupra laudatâ; quocirca cùm inſignes doctrinâ homines à Cardinali ipſo in exteras Terras mitterentur, ut inde librorum copiam ſelectam afferrent, Antonio obtigit Oriens. Profectus ergo in Græciam jam declinante anno MDCIX. Dominicum Hieroſolymitanum Rabbinum difficillimè peregrinationis comitem habuit, ut faciliùs Hebraicæ linguæ Volumina compararentur. Corcyram Inſulam, Macedoniam, & Epirum vel peragravit, vel per internuncios ſcrutatus, Codices rariſſimos mercatus eſt. Eum procedere meditantem, ut Byzantium, tum Hieroſolymam, Ægyptum, atque Babylonem adiret, adverſa ventorum vis, & barbarorum tumultus exorti, quorum gratiâ non ſemel capitis diſcrimen iniit, à propoſito deterruerunt. In Inſubriam reverſus à Ferdinando Mantuæ Duce expetitus eſt, ut Græcam linguam in recens extructo Collegio profiteretur, atque in eadem Urbe tanti eſt habitus, ut ipſi Generalis Vicarii munus in Foro Epiſcopali fuerit demandatum. Nonnullos poſt annos patriam repetiit, ubi Fridericum Borromæum juniorem poſtmodum è Patriarchali Sede Alexandrina ad Sacram Purpuram aſſumptum Cæſarei, & Pontificii Juris ſanctiones docuit. Mox in Metropolitana Baſilica Pœnitentiarii officium piiſſimè geſſit ad extremam uſque ſenectutem. Poſtremum vitæ illius annum nemo eſt, qui nobis tradiderit.

Opera hæc poſt ſe reliquit:

I. Joannis Zonaræ Commentarios in ſexdecim Conciliorum Canones, in quibus tum OEcumenica ſeptem, tum novem Provincialia continentur, Latinitate donatos, plurimiſque locis ex MS inter ſe collatione emendatos Notis illuſtravit. Extat in edit. *Zonaræ Pariſienſ.* 1618. pag 45.

II. Sancti Cyrilli Alexandrini Archiepiſcopi Sermones Paſchales XXX. ex interpretatione Antonii Salmatiæ Græcè, & Lat. *Antuerpiæ, apud Hæred. Martini Nutii*, 1618. *in fol.*

III. Antonii Salmatiæ Pindari Olympia, Pythia, Nemea, Iſthmea, cum perpetuis Græcis Commentariis Antiquioribus, nunc primùm editis. Adjecta eſt vita Pindari ab eodem Salmatia ſcripta. MS. in Ambroſiana ſign. O. num. 64. in 4.

IV. Interpretatio ex Græca lingua in Latinam Orationum Conſtantini Acropolytæ. Teſte Picinello.

V. Epiſtolæ plures eruditiſſimæ ad Cardinalem Fridericum Borromæum citantur à Petro Paulo Boſca in Opere inferiùs memorando.

VI. Carmina Latina in lib. cui titulus: „ Componimenti „ di diverſi per il Dottoramento di Gianfranceſco Sor„ bellone. *Pavia*, 1599. *in* 12.
Memoratur cum laude à Petro Paulo Boſca in libro de Origine, & Statu Bibliothecæ Ambroſianæ.

MCCCCXCVII.

SALODIUS PAULUS.

PAulum Salodium Mediolanenſem eruditionis ad Eccleſiaſticas res prælertim Ambroſianæ Eccleſiæ pertinentis ornamenta plurimùm commendant. Inter Clericos enim relatus divinas humanaſque litteras ſedulò didicerat, ideoque utriuſque Juris adoreâ inſignitus, inter Canonicos Metropolitanæ Baſilicæ, qui Ordinarii appellantur, Doctoralem Præbendam obtinuit anno partus Virginei MDLXXXV. Eâ potitus fuit ad annum uſque MDXCIII. quo, ut liberiùs litteris vacare poſſet, Joanni Jacobo Terzago Sacerdotium reſignavit. Annus illius ſupremus nobis eſt hactenus incompertus.

Habemus illius ſequens Opus:

I. Formula deſcribendi Viſitationes in Civitate, & Diœceſi Mediolanenſi: Auctore Paulo Salodio Canonico Ordinario. *Mediol. apud Impreſſores Archiepiſcopales*, 1649. *in* 8 cum additionibus. Editio poſthuma.
Ex Theodori Trivultii Indice Canonicorum Baſil. Metropol. Mediol.

MCCCCXCVIII.

MCCCCXCVIII.

SALVATERRA JOANNES.

JOannes Salvaterra Hieronymi Regii Quæſtoris Magiſtratus Redditaum Ordinariorum, atque Barbaræ Vicecomitis de Sarono, conjugum filius, Mediolani natus eſt; dumque in ſalutari lavacro renaſceretur, Avum ſuum item Quæſtorem nomine reddidit. Inter bonas artes, litteraſque adultus, tandem clariſſimæ Societati Jeſu ſe addixit. Cùm in ea vota quatuor emiſiſſet, Rhetoricam quinquennio, Philoſophiam ſeptennio, Theologiam ſcholaſticam altero quinquennio, Matheſim plures annos Genuæ docuit. Fuit uſque ad obitum ſuum à Confeſſionibus Excellentiſſimis Principibus de Auria, magno cum eorum amore, & reverentiâ ſingulari. Pluribus ibidem morbis afflictus, dum à nativi aëris clementia in Oppido Saroni expectat virium reparationem, gravi languore oppreſſus, Sanctiſſimis Sacramentis ritè munitus, & ad cœleſtem patriam deſideriis ſuſpiriiſque anhelans, piiſſimè obiit die IV. Septembris, anno MDCLXXXVIII. Vir fuit non ſolùm perſpicaciſſimi ingenii, omnibus ſcientiis, & pluribus linguis inſtructus, ſed etiam eximiæ probitatis, & ſingularis erga Deum, & proximos charitatis. Joannis autem præfati, qui Scriptoris noſtri Avus fuit, adhuc ſupereſt Elogium Sepulchrale in Baſilica Scalenſi hujus Metropolis, his inſculptum litteris:

IOHANNES SALVATERRA REGIVS QVAESTOR
BRIGIDAQVE PEREZ DE MORA
EX ILLO GEMINI QVAESTORIS PARENS
QVAESITVM SIBI ET SVIS IMMORTALITATIS ADITVM
VIVENTES P. P. ANNO DOMINI MDCXLV.

Vulgavit:

I. La Storia delle Monache Turchine dal cominciamento dell'Ordine. *Genova, per Anton Giorgio Franchelli*, 1681. *Tomi II. in fol.*
II. La Verità Maſcherata libri II.
III. Politicorum Evangelicorum Volumen.
IV. Opera alia prælo parata, quorum argumenta fruſtra quæſivimus. Hæc MSS. ſervari in Collegio Genuenſi à Suis didicimus.
Videndæ Schedæ Sitonianæ.

MCCCCXCIX.

SALVATORINUS JOANNES BAPTISTA.

JOannes Baptiſta Salvatorinus parentem habuit Joannem Jacobum, de quo mox nobis ſermo erit. Inter J. PP. Mediolanenſes florebat medio Sæculo XVI., immo Regius Vicarius Prætorius hujus Urbis extitit annis MDLIV. & ſequenti. Non parum nominis ſibi quoque acquiſivit in condendis Carminibus latino ſermone optimè ſcriptis, ut facilè videbitur ab iis, quæ ad manus noſtras pervenerunt, ut infra. Inter ea numeratur illud, cui titulus eſt *Somnium*, & MS. ſervatur Florentiæ in Bibliotheca Marchionis Canonici Riccardi, ut me perhumaniter monuit Clariſſimus Joannes Lamius Præfectus Bibliothecæ Riccardinæ, & Operibus editis de Republica Litteraria ſummè meritus. Idem Poëma legitur in Tomo VIII. Carminum illuſtrium Poëtarum Italorum, ſed ibi deeſt Epiſtola Nuncupatoria Auctoris noſtri, qui Somnium mittit ad Amicum è Mediolano XII. Kal. Novembris MDXLIII., necnon Hendecaſyllabum Coſerni ad Salvatorinum diſcipulum, quod ſic incipit:

Vix tandem numeros tuos dediſti,
Quos tibi cecinit novem ſororum
Chorus &c.

His verſibus Coſernus Salvatorinum monet, ut non ad ſolas Muſas ſe conferre ſtudeat, ſed etiam vel ad Jura, vel ad Medicinam ſe vertat, nam ex his facultatibus divitiæ prodeunt. Obiit Vir iſtè anno Chriſti MDXC. & hæc interim de eo vidimus,

Scilicet:

I. Ad Sereniſſimum Principem Joannem Auſtriacum Jo. Baptiſtæ Salvatorini JC. Mediolanenſis Epinicium de Victoria Navali, Poema. *Mediolani, apud Pontium*, 1571 *in 4.*
II. De Deo O. M. ejuſque Providentia, & in humanum genus amore, Poema. *Mediolani, apud Pontium*, 1586. *in 4.* In eod. eſt Carmen Epiſtolare nuncupatorium Franciſco Panigarolæ Epiſcopo Chryſopolis, cum aliis duobus, altero Lectori, altero in argumentum Operis.
III. Lachrymæ Peccatoris pœnitentis, Carmen in uſum piè vivere volentium. *Mediolani, apud Pontium*, 1586. *in 4.*
IV. Somnium: Poëma heroicum Verſibus exametris, de quo ſupra. Extat in Opere, cui titulus: „ Carmina illu„ ſtrium Poëtarum Italorum Tom. VIII. pag. 260.
De eo agit Clariſſimus Sitonus in Theatro Genealogico pag. 395., & in Syllabo Vicariorum Prætorii Mediolani MSS. ambo in folio penès Auctorem.

M D.

SALVATORINUS JOANNES JACOBUS.

EX Joanne Baptiſta Salvatorino ſeniore ortus eſt Joannes Jacobus, qui inter Cancellarios Excellentiſſimi Senatus Mediolanenſis numerabatur anno MDXXVIII, poſtmodum idem munus apud Annonæ Magiſtratum agebat annis MDXLIX., & MDLXIII. Ingenium hujus Viri ſatis elucet ex libro infra recenſendo, cujus Eruditorum approbatio in cauſa eſt, quod difficillimè reperiatur venalis. In eo Carmina Franciſci Petrarchæ Italica ad CCCCXXX. redegit, & ſacris Sententiis exornavit, indicans ad marginem Codicum divinorum locis, unde ſententiæ ipſæ deductæ ſunt:

En titulus

I. Teſoro di Sacra Scrittura ſopra le Rime del Petrarca: *Venezia, per Comin da Trino, ſenz'anno, in 8.*
Memoratur à Joſepho Benalio in Hiſtoria Magiſtratus Extraordinarii pag. 72., ab Advocato Sitono in Theatro Genealogico pag. 395. MS. penès eundem, atque ab amiciſſimo Canonico Irico noſtro in Hiſtoria ſua Typographica Tridinenſi jam toties memorata.

M D I.

SAMARUGA HIERONYMUS.

AD Samarugæ Mediolanenſis Familiæ vetuſtatem oſtendendam, ſatis eſt nomenclatura variorum Patriæ Decurionum Sæculo XIV. exiſtentium, uti mihi videre licuit in Schedis Sitonianis infra recenſendis. Ex eadem Gente ortus eſt Hieronymus, qui ad ſacras litteras totis viribus converſus, in ipſas tantùm profecit, ut Congregationi Oblatorum SS. Ambroſii, & Caroli adſcribi meruerit; deinde animarum curam ſuſcepit in Eccleſia Parochiali S. Mariæ Beltradis. Inter alia, quæ ipſe excogitavit utilia Parochis, Confeſſariiſqoe, novam editionem, etſi in compendium redactam, Operis Oliverii Mazzucchelli de Caſibus reſervatis inſtruxit, additis Propoſitionibus damnatis, quæ adeò probata fuit, ut noviter anno MDCCXIV. in lucem prodierit. E vivis abiit Hieronymus anno reparatæ Salutis MDCLXVIII.

Liber legitur hoc titulo:

I. Compendium tractatus de Caſibus reſervatis in Diœceſi Mediolanenſi M. R. D. Oliverii Mazzucchelli Oblati, S. Theolog., & J. U. D. Auctore Hieronymo Samaruga Oblato, adjunctis ſuo loco Propoſitionibus damnatis; editio noviſſima. *Mediolani, apud Marellum*, *in 12.* Secunda editio prodiit operâ, & ſtudio alterius Sacerdotis Oblati, diligentius emendata, ac novo Indice, noviſque Additionibus illuſtrata, cui adjecta eſt Tabula Cenſurarum Diœceſis Mediolanenſis, & Inſtructio Parochorum pro Caſibus occultis Sedi Apoſtol. reſervatis. *Mediolani, apud Joſephum Quintum*, 1714. *in 8.*

De Gente Samaruga loquitur Clariſſimus Sitonus in cit. Syllabo Decurionum, & Duodecim Proviſionum Urbis Mediolani. MS. in fol. penès Auctorem.

M D I I.

SANBENEDICTUS BENEDICTUS.

EX Familia Sanbenedicta Mediolani prodiit in lucem Benedictus, qui, ut arctiùs ſe Deo conjungeret, in provincia Inſubriæ Minorum Ordinem amplexus eſt, inter eos, qui Capuccini appellantur. Cùm ſacra Theologiæ ſtudia emenſus fuiſſet, Concionibus habendis totum ſe dedit, quo in munere aliquot annos tranſegit. Apud ſui Inſtituti Alumnos in ſingulari extimatione fuit, atque Deffinitoris officium obtinuit. Alias plures dignitates in Ordine meritò acquiſitas modeſtè reſignavit, ut liberiùs litteris daret operam; Conſultoris videlicet apud Generalem Suorum Præſidem, cùm priùs Mediolanenſis provinciæ Cœnobia cum Viſitatoris poteſtate luſtraſſet. Juvat hic Elogium ejus inferere, quod vulgavit loco citando Dionyſius Genuenſis; ait enim: „ Ob ſingularem ejus doctrinam, morum probitatem, & eloquii ſuavitatem, ſatis notus; cui acceſſit modeſtia „ ſingularis, veneranda auctoritas, ſolidum judicium, „ prudentia ſumma in agendis, & obſervantiæ regularis zelus ingenuus. „ De fratre illius Maria Angelo poſtea dicemus.

Eruditionem ipſius hæc teſtantur:

I. Annali de i Padri Gappuccini del Padre Zaccaria Boerio tradotti dal Latino in Italiano Vol IV. in 4. Prima duo prodierunt *Taurini, apud Joannem Dominicum Tarinum*, 1642. Reliqua *Venetiis, apud Juntas*, 1645.

II. Il terzo Volume de' ſuddetti Annali ſcritti dal Padre Marcellino da Piſa tradotto dal Latino in Italiano. *Lugduni*, 1676. *Tom. II in 4.*

III. Vita del Venerabile Frà Bernardo da Corleone Cappuccino. *Milano, e Genova preſſo il Franchelli*, 1683. *in 4.*

De eo mentio habetur in VVadingo de Scriptoribus Ordinis Minorum, & in Bibliotheca FF. Capuccinorum a Dionyſio Genuenſi contexta edit. II. pag. 54.

M D I I I.

SANBENEDICTUS FRANCISCUS.

INitio fermè mox elapſi Sæculi XVII. florere cœpit in hac Metropoli Franciſcus Sanbenedictus notâ ſatis Familiâ genitus, ex qua plures prodierunt Viri docti. Ille verò erudiendæ in eloquentiæ præceptis Juventuti deditus nonnullos in hoc munere annos ſe exercuit. Facundiæ, quâ prædictus erat, ſpecimen dedit perſpicuum in mox laudando Opere, in quo à ſe compoſitas diverſis temporibus Orationes in nobilium Adoleſcentium vel laudem, vel commodum, collectas tandem publici juris facere voluit. Cætera illius acta ignoramus.

Scripſit & vulgavit:

I. Orationes, quas Franciſcus Sanbenedictus in nobiles Adoleſcentes ad pronunciandum diſperſas collegit. *Mediolani, apud Pandulphum Malateſtam*, 1625. *in 4.*

M D I V.

SANBENEDICTUS MARIA ANGELUS.

JAm ſupra laudati Benedicti Frater extitit Maria Angelus Sanbenedictus, cujus tametſi acre eſſet ingenium & ad ſcientias aptiſſimum, adverſa tamen fortuna perenni quidam infelicitatis conſtantiâ ipſum exagitavit. Litterarum rudimenta adoleſcens percepit in Archilyceo Braydenſi, mox ſub Gaſparis Scioppii diſciplinâ, unà cum Petro Paulo Caravaggio, de quo jam egimus, majora percepit eruditionis incrementa, in queis quantùm profeciſſet agnoſcere Lectores poſſunt ex infra laudando illius Opere. Amiciſſimus fuit Alberici Septalii, Pauli Joſephi Meroni, Auguſtini Maſcardi, Lucæ Holſtenii, Octavii Ferraris, quibus omnibus Operis ipſius partes ſingillatim inſcripſit. Plurimi quoque apud Regios Miniſtros habitus eſt, quorum favore fultus ad ingenio ſuo digna munera evehendus erat; etenim agentibus eorum nonnullis à Secretis electus à Comite de Walſtain Cæſarei exercitus Duce ſupremo in Germaniam profectus fuit. Ægrè tamen ferens grave hujuſce Domini ſupercilium, ab eo haud multò poſt receſſit; cùmque adhuc in illis degeret regionibus peſte ſublatus occubuit florenti ætate.

Vulgaverat jam tamen:

I. Auctarium ad Grammaticam Philoſophicam Gaſparis Scioppii, ejuſque rudimenta. *Mediolani*, 1629. *in 8.* Ex Picinelli Athenæo pag. 415.

M D V.

SANGEORGIUS JOANNES ANTONIUS.

QUamvis non deſint Scriptores Clariſſimi, quorum aliquos inferiùs citabimus, aſſerentes Joannem Antonium Sangeorgium, ſive de Sancto Georgio, patriâ Placentinum fuiſſe, eorum tamen auctoritas nos minimè movet, ut ab hac Bibliotheca Scriptorum Mediolanenſium tantum Virum excludamus. Neque verò eruditiſſimos homines reprehendimus, quaſi mendacium litteratis obtrudere voluerint, eos etenim in fraudem induxit agnomen *de Placentia* Familiæ Sangeorgiæ Mediolanenſi ſuperadditum eâ de cauſâ, quod à Placentia Urbe ducerent originem noſtri Scriptoris Avi, quemadmodum in aliquibus aliis Familiis præſenti adhuc ætate cernimus, prout alibi dixiſſe meminimus. Communicavit nobis humaniſſimus, atque doctiſſimus JC. Sitonus Sangeorgiæ Gentis Stemma deductum à Gulielmo, qui fuit in vivis anno MCCCLV. uſque ad Claram de Sancto Georgio de Placentia filiam unicam Joannis Baptiſtæ Comitis Palatini, quæ hæreditatem Patris adiit circa annum MDCII. nupſitque Franciſco Siccoborello Vicomercati Comiti, in qua nobiliſſimæ Gentis virilis Proſapia defecit. Eminet inter cætera Sangeorgiæ Familiæ germina Petrus nobilis Civis Mediolanenſis Joannis Antonii noſtri Avus, cui Sigiſmundus Imper. Aug. Diplomate dato Poſſonii die XIX. Januarii, anno MCCCCXXIII. Comitis Palatini contulit dignitatem, quæ in poſteros quoque hæreditario jure transfunderetur. Hic ex Eliſabeth Trivultia Antonii Ducalis Quæſtoris Ærarii filia, quam ſibi conjugem adlegerat, Jacobum genuit patriæ Decurionem, ex quo Joannes Antonius nunc commendandus ortus fuit. Quocirca non eſt cur in poſterum ſibi blandiri poſſint Placentini Cives, quaſi apud eos lucis uſuram hauſerit doctiſſimus iſte Scriptor, quem adeò certum eſt Mediolanenſibus obtigiſſe, ut nihil certius videri poſſit. Igitur in hac Metropoli natus Joannes Antonius Sangeorgius de Placentia dictus, à teneris, ut ajunt, unguiculis magnum portendit ingenium, quapropter piè ac liberaliter educatus in eruditiſſimum Virum evaſit. Præter Oratoriam artem, in qua excelluit, leges tam civiles, quàm ſacras plurimùm adamavit uſque adeo, ut ejus ſcripta hodie quoque Juriſtarum terantur manibus, atque in utroque Foro magno ſint uſui. Clericali militiæ dato nomine, ſic claruit, ut Imperialis Baſilicæ Ambroſianæ Præpoſiturâ fuerit inſignitus, cùm jam anno MCCCCLXXIII Juriſperitorum Mediolanenſium Collegio adſcriptus eſſet. Mox annos ſex in Ticinenſi Academia leges Imperatorias, ſacroſque Canones interpretatus eſt, quod munus cœpit anno ætatis ſuæ XXVII. legitque ibidem ad annum uſque XXXIII. ut ipſemet ſcribit in fine Operis ſui ſuper Uſibus Feudorum, de quo infrà dicendum. Ibi quoque recenſet Lecturas ſuas, nimirum anno primo ſuper Clementinas per viam repetitionum, uſque ad Clementinam: *Ne Romani*. Secundo autem anno, & tertio pariter legit ſuper titulum: *De Appellationibus*. Quarto, & quinto Decretalium librum IV. explicavit. Sexto demùm ſuper Uſibus Feudorum Commentaria tradidit auditoribus. Ea ſe aſſerit præſtitiſſe ultra ordinarias Lectiones, quas ſine intermiſſione diebus ſingulis ad tres fermè horas habere conſueverat. Mirum igitur nemini videatur, ſi Bernardinus Landrianus jam loco ſuo laudatus in Epiſtolâ ad Luchinum Landrianum præfixâ Lecturæ Dominici de Sancto Geminiano, hiſce verbis Sangeorgium jam ſacrâ Purpurâ ornatum commendaverit: „ Inter eos Juris Pontificii Soles ætate „ iſta Dominum Cardinalem Præpoſitum Divi Ambroſii nuncupatum, & Dominum Felinum Auditorem Apoſtolicum, quorum ego corrigiam calceamentorum ſolvere dignus non eſſem; & de quibus „ in jure id meritò dici poteſt, quod de Scipionibus „ in armis Virgilius ſcribit: Geminos duo fulmina „ belli Scipiadas „. Hæc ille. Plures habuit Sangeorgius eruditione inſignes diſcipulos, è quibus iterùm memorandus venit Stephanus de Nottis Humiliatorum Ordinis alumnus, cujus Elogium jam dedimus. Fama igitur celeberrimi Scriptoris, & Juriſconſulti longè latèque diffuſa Sixtum IV. Summum Pontificem movit, ut eum ad Epiſcopales vocaret Infulas: eapropter Alexandrinæ Sedis in Inſubria Præſul eſt renunciatus XV. Kal. Maji, anno Salutis MCCCCLXXIX. Ut verò ad commiſſam ſibi Eccleſiam acceſſit, Cathedralem exornavit, ſacrarium nobili auxit ſuppellectile, atque ut Canonicorum Collegio commodas pararet Ædes, ſolum iis extruendis propè maximum Templum ſuo comparavit ære. At non multò poſt Sixtus eum Romam accitum Sacræ Romanæ Rotæ Auditorem conſtituit, dolentibus Alexandrinis tam pii prudentiſque Paſtoris abſentiam. Summæ æquitatis ſpecimen præbuit in Auditoris munere ſub eodem Sixto, Innocentio VIII. atque Alexandro VI. à quo in ſecunda Cardinalium creatione, quæ incidit in annum Chriſti Domini MCCCCXCIII. diemque XII. Kal. Septemb. inter Purpuratos S R.E. Patres cum Presbyterali titulo Faſciolæ, vulgò SS. Nerei, & Achillei, adlectus fuit. Mediolanenſibus etiam Ducibus acceptiſſimus extitit, quorum nomine ante Cardinalatum ad Matthiam Corvinum Hungariæ Regem Legationem obierat. Fato interim ceſſerat anno MCCCCXCIX. Stephanus Taberna Patricius Mediolanenſis Parmenſium Epiſcopus; ideo Sangeorgius ab Alexandrina ad hanc tranſiit Cathedram anno ſæculari MD. Vix eam adeptus totus in id incubuit, ut non ſolùm optimis moribus gregem imbueret, verùm etiam Epiſcopium ferè à fundamentis inſtauraret, & Cathedralem Baſilicam donariis exornaret. Deinde Patriarcha Hieroſolymitanus eſt conſtitutus, atque anno MDIII. ad Tuſculanæ Eccleſiæ Epiſcopatum aſcendit die XXII. menſis Decembris; quem poſtea cum Albanenſi, & Prænestino anno MDVII., & ſequenti anno cum Sabinenſi commutavit. Pio III. cujus Comitiis interfuerat, gratiſſimus fuit, nec minor illi extitit gratia apud Julium II cui ad Pontificatum promovendo ſuffragium tulit. Imò quemadmodum ſub Alexandro VI. Legationem egerat Apoſtolicam Scriptor noſter in Urbe Roma ad componendam populi ſeditionem, ſic ſub Julio II. prædicto iterum eodem auctus eſt honore, tunc cùm hic Pontificatus ſui anno III. Joannem Bentivolum dilectiſſimæ Patriæ meæ Bononiæ Dynaſtam indè expulit, copiis poſtulatis à Ludovico XII. Galliarum Rege ea tempeſtate Mediolani Duce. In utraque tamen Legatione eâ fuit modeſtiâ Joannes Antonius, ut ob Apoſtolicæ Sedis reverentiam nunquam Crucem ſibi præferri, ut Legationis inſigne, pati voluerit. Anno demùm ætatis ſuæ LXX. Salutis verò noſtræ MDIX. die XIV. menſis Martii, doctrinæ præclarèque geſtorum nomine clariſſimus, hærede ex aſſe relictâ Societate Salvatoris in Lateranenſi Baſilica, deſideratus eſt. Elatus fuit magnifico funere ad Ædem S. Celſi, atque in ejus exequiis Vir graviſſimus Camillus Porcarius luculentiſſimam habuit Orationem. Tumulus verò hac Epigraphe ornatus cernitur:

D. O. M.

D. O. M.

HIC SEPVLTVM EST CORPVS R. DOMINI
IO. ANTONII DE S. GEORGIO
MEDIOLANEN.
EPISCOPI SABIN. S. R. E. CARDI.
ALEXANDRINI NVNCVPATI
SOCIETAS SALVATORIS AD SANCTA SANCTORVM
HAERES EX TESTAMENTO B. M. POSVIT
MDX. VII. KAL. DECEMBRIS.

Optimè viderunt Ciacconius, Ughellus, aliique locis citandis, quantum lapis iſte Tumulo impoſitus, doctiſſimi Cardinalis patriam indicaret, quoniam verò ad Placentinorum potius partes propendebant, non uno ſubjecerunt loco, mirum non eſſe, ſi in Epitaphio Mediolanenſis appelletur, cùm Inſcriptionis Auctor reſpexiſſe viſus fuerit ad Præpoſituram S. Ambroſii, quâ ante adeptam Purpuram Præſul iſte fulgebat, cujuſque nuncupatio adeò Sangeorgio adhæſerat, ut etiam Cardinalis per ora mortalium ſub appellatione Præpoſiti volitaret. At ſi quæ nos ſupra protulimus, cum his quæ in editionibus mox indicandis occurrunt ſimul conjunxerit Lector, nullus amplius erit ambigendi locus, utrum Auctor laudatiſſimus verè Mediolanenſis, vel Placentinus extiterit. Liquet etiam ex Opere loco I. indicando Referendarii Apoſtolici dignitate auctum fuiſſe Sangeorgium noſtrum, quod nemo hactenus commemoravit.

En tandem eruditionis illius fœtus:

I. Commentaria utiliſſima Præpoſiti ſuper quarto Decretalium, cum Appoſtyllis Domini Benedicti de Vadis de Foroſempronii. *Tridini, apud Joannem de Ferrariis, aliàs de Jolitis, & Gerardum de Zejis*, 1515. *in fol. max* Prodierant jam *Lugduni*, 1490. *Venetiis, apud Bernardinum de Tridino, dictum Stagninum*, 1493. *in fol.* tum *Romæ*, & iterum *Venetiis*, 1494. In fine editionis *Tridinenſis*, ſic legitur: „ Explicit „ Lectura ſolemnis ſuper quarto Decretalium: de „ Sponſalibus, & Matrimoniis, edita per Reve„rendum, ac excellentiſſimum Dominum Joannem „ Antonium de Sancto Georgio Patricium Medio„lanenſem Sacri Palatii Apoſtolici Auditorem, nec „ non Alexandrinum Epiſcopum, ac Referenda„rium Apoſtolicum digniſſimum, deinde Cardina„lem Reverendiſſimum.
Præfixam habet Præfationem, ſive Nuncupatoriam Epiſtolam ad Aſcanium Mariam Sfortiam Vicecomitem, tunc Apoſtolicum Protonotarium, poſtea S. R. E. Cardinalem.

II. Carmen ad eundem Aſcanium Mariam ab eodem Auctore conſcriptum, & ſatis elegans: extat in fine ejuſdem Codicis.

III. Præpoſiti Divi Ambroſii, necnon Cardinalis Alexandrini ſuper Uſibus Feudorum Commentaria nuperrimè caſtigata. *Tridini, apud eoſdem*, 1511. *in fol. max.* Extat etiam cum Baldi de Uſu Feudorum lib. I. *& Venetiis*, 1498. *in fol.*

IV. Commentaria Reverendiſſimi in Chriſto Patris & Domini Domini Joannis Antonii Eccleſiæ Divi Ambroſii Mediolanenſis Præpoſiti, & Cardinalis Alexandrini digniſſimi, utriuſque juris Doctoris clariſſimi, ſuper Decretum, noviſſimè haud ſine exactiſſimo labore recognita, necnon Additionibus, Annotationibuſque perutilibus decorata per excellentem Virum Magiſtrum Joannem de Gradibus utriuſque juris Profeſſorem benemeritum. *Lugduni, per Joannem Cleyn Alemannum, impenſis Joannis de Ferrariis, aliàs de Julitiis, & Vincentii de Portonariis*, 1511. *in fol. max.* Prodierant jam *Mediol. apud Seinzenzeller, die* 18. *Julii* 1493. *in fol. max. & Papiæ*, 1497. In fine ſic legitur: „ Expliciunt Commentaria De„cretorum; Volumina non minus utilia, quam „ optimo ſtylo correcta Reverendiſſimi in Chriſto „ Patris, & Domini D. Joannis Antonii de San„cto Georgio, dicto de Placentia, Patricii Medio„lanenſis, aliàs Eccleſiæ Divi Ambroſii Mediolani „ Præpoſiti nuncupati, J. U. Interpretis clariſſimi, „ nunc peculiari virtute Cardinalis Alexandrini di„gniſſimi. Anno Salutis Dominicæ (ſic) *Papiæ impreſſa per Leonardum Gerla MCCCCXCVII a dì* 12. *di Marzo* (ſic) tum recuſa ſunt *Venetiis Tomis III. per Junctas*, 1579. *in fol.*

V. De Appellationibus. *Venetiis*, 1497 *in fol.* citatus etiam in Bibliotheca Claſſica Draudii, his verbis: „ In tit. ſecundi Decretal. de Appellationibus, at„que in earundem quartum Commentaria, erudi„tiſſimorum hominum Annotationibus illuſtrata. *Venetiis*, 1579. *fol. regali*.

VI. Lecturæ ſuper Decretales. *Papiæ*, 1497. *in fol.*

VII. Oratio habita in Exequiis Cardinalis Tornacenſis Federici de Cluniaco. *Romæ*, 1483. *in* 4. extat etiam MS. in Ambroſiana Bibliotheca, ſicque inſcribitur: „ Joannis Antonii de Sancto Georgio Epiſcopi Ale„xandrini, & Sacri Palatii Auditoris Oratio in „ exequiis Reverendiſſimi Domini Cardinalis Tor„nacenſis habita, atque edita XVII. Kal. Novem„bris, anno MCCCCLXXXIII. Pontificatus SS. „ D. N. Sixti Papæ V. anno ejus XIII. Cod. ſign. G. num. 89. in fol.

VIII. Ejuſdem Oratio facta in Dominica V. Quadrageſimæ, quæ dicitur de Paſſione, in Capella SS. D. N. Papæ. Extat MS. ibid.

IX. Tractatus multi in varios utriuſque Juris Titulos. Ex Draudio. Hos tamen credimus ipſiſſimos eſſe, qui ſequenti numero recenſentur, ſcilicet

X. De alienationibus, recuſationibus, & relaxionibus Lecturæ Reverendi Domini Domini Joannis Antonii de S. Georgio; in fine ſic legitur: „ Expliciunt „ Lecturæ Extraordinariæ per Reverendum Domi„num Præpoſitum S Ambroſii de Mediolano, vo„catus nomine proprio Joannes Antonius de San„cto Georgio de Placentia J. U. D eximius, in„choatæ anno Domini MCCCCLXXII. die XIII. „ Julii, ac ſcriptæ per me Fs. Aloyſ. de la Cruce „ Mediolanenſem Charævallis Monachum iſtis tem„poribus ejuſdem in Studio Papienſi Auditorem in „ utilem proprium, & Scholarium &c. & finitæ „ anno Domini MCCCCLXXIII. die V. Julii ad „ laudem Omnip. Dei, & V. Matris M. ac totius „ Curiæ Cœleſtis Triumphantis, Amen „ MS. in fol. juſtæ molis litteris rubro-nigris ſignat. S. num. 86. extat in Biblioth. Metropol. Mediol.

XI. Deciſiones plures Sacræ Rotæ; extant autographæ in Archivo Molis Hadrianæ.

Eidem nuncupavit laudatus Stephanus de Nottis Opus remiſſionis à pœna, & culpa; de quo in ejuſdem Stephani articulo verba fecimus.

De ipſo cum laude meminerunt Guidus Pancirolus de Claris Legum Interpretibus pag. 375. Catellianus Cotta in Recenſion. Jurisinterpretum, in eod. Pancirolo pag. 530. Leander Alberti in Deſcript. Ital. Sanſovinus in Deſcript. Mediol. pag. 419. Boſca de Origine, & Statu Biblioth. Ambroſ. lib. III. Morigia de Antiquit. Mediol. lib. I. cap. 57. num. 25. & in Nobilit. Mediol lib. II. cap. 2. Iſidor. Iſolanus in Panegyr. Urbis Mediol. pag. 37. Ciacconius in Vit. Pontif. & Card. Tomo III. col. 80. Ughellus pluribus in locis Ital. Sacræ, Sitonus noſter in Chron. J. PP. pag 55. art. 227 atque in Schedis, Canonicus Iricus in Hiſtoria Tridinenſi, ac in Typographica ſua, & demum Picinellus, aliis etiam citatis, in Athenæo pag. 267.

M D V I.

SANSONIUS ANTONIUS.

ANtonium Sanſonium, ſive Sanſonum, Nicolaus nobili ſanguine in hac Metropoli ortus genuit, non ad patriæ tantùm, ſed ad aliarum quoque Urbium commodum. Cùm enim ſedulò educatus Juris utriuſque adeptus eſſet Lauream, anno MDXLII. Collegium Juriſperitorum ingredi meruit. Mox eruditionis famâ apud exteras quoque Gentes notus, pingui conſtitutâ mercede ad Patavinum Lyceum evocatus eſt, ubi Leges publicè interpretaretur. Id munus doctiſſimè geſſit non ſine ingenti ſui nominis gloriâ. Cauſarum in Foro patrocinio functus eſt, quare clientum ſuorum utilitati conſulens ſibi quoque perpetuum decus conquiſivit. Multa ſcripſit in Jure, quibus tamen, ne in publicum prodirent, Auctoris obſtitit modeſtia; quamvis ab aliis, ut ita dixerim, rapta nonnulla typis edita fuerint teſte Moriggia mox citando. Obiit in patria anno MDLXXVII. tumulatuſque jacet in Templo SS. Angelorum hac Inſcriptione appoſitâ:

ANTONIO SANSONO I. C.

ET ADVOCATO CELEBERRIMO

SACELLI FVNDATORI

VITA FVNCTO

PRID. ID. NOVEMBR. MDLXXVII.

ANTONIVS VICECOMES SANSONVS

EX FILIA NEPOS P.

Habentur illius:

I. Conſilia Legalia. Hæc ab aliis vulgata laudat Moriggia ut infra.
II. Conſilium in materia Duelli, extat apud Antonium Sanſonium Mediolanenſem, incip. Primo dubitatur. Ex Draudii Bibliotheca Claſſica pag. 689.

De ipſo Moriggia præfatus lib. III. cap. II. in fine Nobilit. Mediol. Sitonus in Chron. Juriſperitorum pag. 111. art. 458. & Picinellus in Athenæo pag. 51.

M D V I I.

SANSONIUS HIERONYMUS.

HIeronymus Sanſonius Mediolanenſis, cujus parentum nomina fruſtra hactenus quæſivimus, Deo famulari deſiderans, in Charævallis Suburbano hujus Metropolis Monaſterio celeberrimo Ciſtercienſis Ordinis habitum ſuſcepit. Eidem Cœnobio præfuit infulatus Præſul circa finem Sæculi XV. ut patet ex publicis tabulis locationis bonorum ejuſdem Abbatiæ conſcriptis anno MCCCCXCVI. quæ in Archivo ipſius Aſceterii ſervantur. Cujus eruditionis, in his præſertim rebus, quæ ad ſacros pertinent Ritus, eſſet, optimè noverant majores Ordinis, ideoque demandarunt Hieronymo provinciam ſatis arduam editionis novi Ciſtercienſis Breviarii, atque Diurni, in qua ſparta quid ille præſtiterit facilè Lectores percipient ex verbis in calce ejuſdem Breviarii appoſitis. Reliqua ejus Acta deſiderantur, nam

de ipſo Armellinus, aliique Ciſtercienſium Scriptores ne verbum quidem faciunt.

Opera ejus ſunt:

I. Breviarium Ciſtercienſe Ordinis; in fine ſic legitur: „ Breviarium nuper impreſſum o Ciſtercienſes hilariter ſuſcipite. Quæ enim inculta in eo, ac inordinata verſebantur, optimè diſpoſuit Don Hieronymus Sanſonius Congregationis Divi Bernardi Lombardiæ Charævallenſis filius: & quæ per nonnullos jam diu veteres impreſſores depravata fuerant ſolerti cura caſtigavit, necnon officia quamplurima (ut in præſenti tabula conſpicienti patebit) accuratiſſimè addidit. Valete. „ *Venetiis, apud Franciſcum Ghyrardengum*, 1494. *die ultima Maji* In membrana, litteris rubro-nigris, & miniaturis auro pictis, extat in Bibliotheca Monachor. Ciſtercienſ. S. Ambroſii hujus Urbis.
II. Diurnum Ciſtercienſe ejuſdem Auctoris, & ejuſdem ætatis, atque Impreſſoris. In pergameno, litteris rubro-nigris, ut ſupra. Ibid.

M D V I I I.

SANSONIUS HIERONYMUS alter.

HIeronymum Sanſonium Mediolanenſem Antonius JC. Collegiatus genuit, cùmque optimum filii noſſet ingenium, bonis eum artibus excolendum curavit. Igitur cùm poſt minora litterarum ſtudia Legum tam Cæſarearum, quàm Sacrarum peritiem ſibi comparaſſet Hieronymus, ſummoſque Academicos percepiſſet honores, Juriſperitorum Collegio anno MDLXIV. nomen dedit. Plura geſſit munera, quibus prudentiam ſuam, cæteraſque virtutes magno dignas homine ſatis oſtendit. Etenim Præfectus Urbis extitit anno MDLXXXIX. iterumque anno MDXCVI. tantâ cum laude, ut Pater Patriæ nuncupari meruerit. Grave interim negotium in Urbe Roma, in quo præfati Collegii dignitas periclitari videbatur, agitandum erat; cùmque in eo Cœtu clariſſimo non deeſſent illa tempeſtate, quibus non ſine felicis eventus ſpe provincia hujuſmodi poterat demandari, nullum tamen Sanſonio aptiorem judicarunt Collegæ, quem ad Gregorium XIII. ablegarent. Summam Viro conciliaverat exiſtimationem in foro diuturni laboris perſeverans conſtantia, quæ trepidis clientibus opem ſæpè præſentiſſimam attulerat; ſcientia item ſingularis, & quædam in Principum gratiâ ſibi conciliandâ felicitas. Nec fefellit Collegii expectationem Hieronymus; etenim re ex voto peractâ, communi exceptus gaudio in Patriam remigravit. Præfectus poſt-modum generalis Annonæ in Cremonenſi Provincia conſtitutus eſt, demumque ad Senatoriam dignitatem in ampliſſimo Inſubriæ Patrum Ordine evehi promeruit anno MDXCVIII. Inter feria tamen tanti gradus officia Muſas non eſt oblitus, nam Academiam Affidatorum Ticinenſem, cui adſcriptus jam pridem fuerat, doctiſſimâ Oratione inferius memorandâ, in nuptiis Margaritæ Auſtriacæ cum Philippo Hiſpaniarum Rege habitâ illuſtravit anno ſequenti. Vitam produxit ad annum uſque MDCVI. quo mortalis eſſe deſiit ultimâ Octobris die. Tumulus ejus adhuc viſitur in Sacello gentilitio magnificè tabulis auroque decorato, in Templo Sanctorum Angelorum hujus Urbis, cum hoc Elogio:

HIERONYMO SANSONO REGIO SENATORI
IVRISPRVDENTIA ET ADVOCATIONE PRAESTANTISSIMO
QVI A COLLEG. I. C. AD GREG. XIII. PONT. MAX. LEGATVS
GRAVE NEGOTIVM FELICITER TRANSEGIT
VRBIS PRAEFECTVRA ITERVM GESTA
PARENTIS PATRIAE NOMEN EXCEPIT
SENATORIVM ORDINEM ADEPTVS
EXIMIVM INTEGRITATIS SPECIMEN RELIQVIT
AVVNCVLO AMANTISSIMO
ANTONIVS VICECOMES SANSONVS HAERES
SACELLO T. I. EXORNATO P.
OBIIT PRID. KAL. NOVEMBR. MDCVI.

Habet poſteritas doctrinæ illius hæc monumenta:

I. Oratio latina in laudem Margaritæ Auſtriacæ. Extat in lib. cui titulus: „ Orazioni, e Poemi dell' Academia Affidata per le Nozze di Margarita d'Auſtria „ con Filippo Re di Spagna. *Pavia, per il Viani*, 1599. *in* 4.

II. Allegationes LXXX. in Collectionibus Solivetæ, aliorumque J PP. hujus Metropolis, & Ticini.

Laudatur à Melchiore Alciato de Præcedentia pag. 78. num. 103. à Lando de Senat. Mediol. pagg. 202. & 213. à Sitono noſtro art. 556. pag. 131. Chronici J. PP. Colleg. atque à P. D. Gaſpare Beretta in Schedis.

MDIX.

SANSONIUS PAULUS.

PAulus Sanſonius Mediolanenſis, quem alii Joannem Paulum dicunt, Minorum, qui Conventuales appellari ſolent, Ordinem ingreſſus, in eo ſic claruit moribus, & ſapientia, ut perinſignem nomini ſuo famam conciliaverit. Summus enim Philoſophus, ac Theologus cùm diſcendo evaſiſſet, Alumnos ipſius Inſtituti præclaras haſce docuit facultates plures per annos in patria. Indicta ſunt anno MDLXXVIII. Generalia Ordinis Comitia Aſſiſii celebranda; cùmqoe Sanctus Cardinalis, & hujus Metropolis Paſtor optimus Carolus Borromæus per ea tempora Conventualium Protector eſſet, Sanſonium ad illud Capitulum, unà cum Santuccio inſigni ejuſdem professionis Viro, ablegavit. Anno poſtmodum MDXCVII. in Urbe Tarviſio adversùs Hæreticam pravitatem Orthodoxæ Fidei vindex conſtituitur, omniumque primus Prædicatorum Ordinis Alumnis Conſultoris munus in ſacro illo Tribunali conceſſit, quæ dignitas apud eoſdem perpetuò poſtca perduravit. Inſigni ſumptu anguſtas nimium Inquiſitotum Ædes ampliavit, redditusque ad eorum commodum paratos è litibus vindicavit in tutum. Abſens interim in Provinciali Vercellenſi Capitulo anno MDCIV. ipſis Januariis Kalendis habito ad totius Provinciæ Præfecturam aſſumitur, acceptoque electionis ſuæ nuncio, primùm datis ad Ordinis ſupremum Moderatorem litteris honori ceſſit, at paulò poſt amicorum precibus victus, novâ conſcriptâ epiſtolâ abdicationem ſtuduit revocare, electo inſuper Commiſſario, quem vocant, Mediolanenſi Provinciæ ſuo nomine præfuturo. Cùm tamen id non jure factum cenſuiſſent Generalia Comitia anno ſequenti Aſſiſii congregata, ad annum uſque MDCXIV. Quæſitor Fidei Tarviſii ſedit. Inde translatus eſt Patavium, ut ibidem Tribunal ipſum regeret, quod laudabiliter præſtitit donec anno MDCXXII. vitam cum morte commutavit Hydrope aſcite correptus. Qualis fuerit in munere Inquiſitoris, dum Patavii conſtitit, teſtis eſt Jacobus Philippus Tomaſinus Æmonienſis Epiſcopus loco mox citando; ait enim: „ Translatus ipſe ad Sacræ Inquiſitionis munus Patavii, illud arduis temporibus „ ſummâ prudentiâ exercuit, ob inſignem comitatem „ gravitati conjunctam Senatoribus Venetis, & primoribus, totique Urbi chariſſimus. „ Hinc proſequitur doctiſſimus Præſul plura de corporis illius ſpecie, adverſaque valetudine, morbum, quo ſublatus eſt, accuratè deſcribens. Notandum hìc obiter, Scriptorem hunc noſtrum à Frehero appellatum fuiſſe *Paulum Sanſonium Ordinis Sancti Antonii Monachum*, ideoque non deeſſe, qui eidem ſuccenſeant, quaſi alium pro alio litterariæ Reipublicæ obtruderit. Verumtamen mirari deſinet quicumque adverterit, Minores Patavini Cœnobii ob repoſitum ibi S. Antonii Corpus toto Orbe celeberrimi Alumnos, in ea Urbe paſſim appellari Fratres S. Antonii. Communem igitur vulgi nuncupationem Freherus ſecutus eſt, neque ideo Sanſonium Minoribus rapuit, ut Aſcetis illis origine vetuſtiſſimis, qui Patrem habuerunt Antonium Magnum Ægyptium laudatiſſimum Monachorum Archimandritam, ipſum donaret, ſed à Sancto Antonio, qui Patavinus dicitur, non Fratrem, ſed Monachum, ut puriùs loqueretur, appellavit.

Scripſit Paulus:

I. Commentaria præclariſſima in Ariſtotelem.

II. Alia in Univerſam Theologiam. Hæc ambo Opera MSS. ipſum adhuc viventem Mediolanenſi ſuorum Cœnobio donaſſe tradit citatus Tomaſinus:

Qui Auctorem laudat in Elogiis Virorum litteris & ſapientia illuſtrium ad vivum expreſſis imaginibus exornata, quæ prodierunt *Patavii*, 1654. *in* 4. quod etiam præſtitere Freherus Tom. I. parte I. pag. 411. Franchinus in Biblioſoph. pag. 547. & P. Mazzucchellus in Schedis.

MDX.

M D X.

SANTAUGUSTINUS THOMAS.

THomas Santauguſtinus Mediolanenſis & in patria, & alibi ſedulam navavit bonis litteris operam. Inter alias facultates, quibus excultus fuit, Leges potiſſimùm coluit, peractoque earum curriculo in Academia Ticinenſi, cùm repentino bello Urbs illa turbaretur, nec ullus litteris jam ſupereſſet locus, lauream ſuſcepit in Aula Collegii Juriſconſultorum hujus Metropolis. Utramque interim Minervæ artem ſecutus Catholici Regis ſtipendia meruit, tum pluribus in negotiis etiam arduis ab Ampliſſimo Conſcriptorum Patrum Ordine adhibitus, Caſtrileonis præturam biennio geſſit tanta cum integritatis, & prudentiæ commendatione, ut in officio confirmari meruerit. Præter Juriſprudentiam, Hiſtoriæ, atque Matheſis peritiſſimus fuit. Geographiam, & Aſtrologiam egregiè calluit. Tam gratus fuit Chriſtinæ Alexandræ Suecorum Reginæ, ut ingenium ejus admirata Princeps laudatiſſima Thomam inter familiares ſuos adſciverit. Emortualem hujus Scriptoris annum nemo prodit; cùm tamen Reginæ anno MDCLXXXIX. defunctæ ſuperſtes fuerit, & Picinello ſcribente trigeſimum ætatis annum non excederet, facilè patet, eum è vita migraſſe poſt præſentis ſæculi initium. Sanè ex infra dicendis, id clarius evincitur.

Ejuſdem Opera ſic inſcripta reperimus:

I. De Sportulis Cavalcatæ, ſive de Impenſis Equeſtris acceſſus Tractatus Thomæ Santauguſtini J.C. Mediolanenſis Duodecim Concluſionibus, quo diſſeritur de Sportulis in genere; de Eſculentis, & Poculentis; de Salario diurno; de Honorariis; de Xeniis; de Delegatis Principis; de Judicibus Ordinariis; de Judicibus Pedaneis; de Juriſdictione delegata; deque variis, & extraordinariis Executoribus. Duabus autem poſtremis Concluſionibus quando, & à quibus impenſæ Equeſtris acceſſus debeantur. Utilis Judicibus, & aliis omnibus in foro Criminali verſantibus, & eruditionibus nondum fortè diſcuſſis exornatus, cum Epiſtola Nuncupatoria Excellentiſſimo Viro Franciſco Moles Duci de Parete &c. & Mediolani Supremo Cancellario, necnon approbatione Petri Pauli Bonetti -- ſic „ Opus hoc legi, atque perlegi, & „ non ſpernendæ utilitatis illud exiſtimo; gratu„ lorque auctori tam ingenioſo, & erudito. An. „ MDCLXXXII. „ MS. in fol. magnæ molis prælo paratus penès Co. Gabrielem Verrum, in toto Mediolanenſi Dominio Fiſci Patronum, in cujus fine Scheda legitur his verbis concepta: „ Libri, che „ Stampa, ed ha preparato per le Stampe in „ Venezia il Dottor Tomaſo Santagoſtini Aſtro„ nomo, e della Famiglia nobile della fu Criſti„ na Aleſſandra Regina di Svezia.

II. L'Impoſſibile fatto poſſibile ſopra la dimoſtrazione del vero Anno, Meſe, Lunazione, e Giorno della Santiſſima Crocifiſſione, e Morte di Gesù Criſto; ſua Naſcita nell'anno XLII. di Ceſare Auguſto, e ſuo ſanto Batteſimo ſeguito nell' anno decimoquinto dell'Imperio di Tiberio Ceſare, contra l'aſſerzione di moltiſſimi Teologi, Cronologi, e Scrittori di pubblica fama nel Mondo Letterario.

III. Il Mondo creato nella Primavera dell'anno MMMML. avanti la naſcita del Redentore, ond'ebbe il ſuo principio l'Era volgare Dioniſiana, con un Compendio Cronologico de' Santi Patriarchi, che viſſero avanti, e dopo il Diluvio Univerſale, veri tempi d'Abraamo, Iſaac, Giacobbe, Repubblica Giudaica ſotto li Giudici, Re d'Iſraele, di Giuda, fino all' ultimo de' Maccabei, cui ſucceſſe Erode Aſcalonita, che fu al tempo del nato Redentore.

IV. Il Mondo Criſtiano, con un Compendio de' Sommi Ponteſici ſucceſſori di S. Pietro, Sciſmi, Antipapi, Concilj Generali, Riti di S. Chieſa, Perſecuzioni del Criſtianeſimo; Eretici, ed Ereſie loro; Ordini de' Religioſi, Uomini grandi, e coſpicui per ſantità, e per dottrina, ed altre coſe notabili, e degne veramente d'Iſtoria.

V. Compendioſa Serie degli Patriarcati di Coſtantinopoli, Aleſſandria, Antiochia, Geruſalemme, ed altri affari delle Chieſe d'Oriente, col Riſcontro degl'Imperadori Orientali incominciando dal Magno Coſtantino, ſino al Gran Turco regnante, con altri avvenimenti rimarcabili notati dalli più famoſi Iſtorici che viſſero, e ſcriſſero dopo la naſcita di Criſto.

VI. Gli quattro Regni della Spagna, Francia, Scozia, ed Inghilterra, incominciando da' Viſigotti, Re di Leone, di Navarra, Caſtiglia, Aragona; da Feramondo, Pipino, Carlo Magno, Ugo Capetto, ed Enrico IV. di Navarra; da Fregoſo I. Re di Scozia, Cerdicio I. d'Inghilterra, Normanni, Conti d'Angiò; unione delle Roſe Bianche di Jorch, e Roſe di Lancaſtre, e delli due Regni d'Inghilterra, e di Scozia, ſino al tempo preſente.

VII. Miſcellanee de' Gotti, Oſtrogotti, Unni, Vandali; Ongari, Caſa Auſtriaca, Ottomana, Saſſonia, Venezia, Savoja, Fiandra, Borgogna, Normandia, Baviera, Luneburgo, Lucemburgo, Lorena, Brabante, Boemia, o Baden, Sicilia, Napoli, Moſcovia, Svizzeri, Milano, Ferrara, Modena, Vittemberga, Tranſilvania, Mantova, Fiorenza, Parma, Ollanda, ed altri Stati, e Ducee dell' Europa ec.

VIII. Della Coſmografia dell' Univerſo, Sfera Armilare, Geografia del Globo Terraqueo, Concordanza della Sfera Celeſte con la Terreſtre, e Maritima; Situazione, e diſtribuzione delle Provincie cognite, con la pratica delle loro miſure, e diſtanze, mediante i paralelli delle dichiarazioni dell'Equatore, latitudini dell' Eclittica, elevazioni Polari, Orizonti, e Meridiani, con un Diſcorſo ſopra il Buſſolo Navigatorio.

IX. Del Moto regolare, ed inalterabile de' Pianeti dall' Oriente all' Occidente, confutazione del moto ratto del primo Mobile; quiete perpetua delle Stelle dell' ottava Sfera, Stampelle Copernicane delle Proſtafereſi, o ſiano Equazioni di giorni naturali, ed anticipazioni degli Equinozj, con le tavole Metro-Armoniche de' ſecondi Mobili ſupputati al Meridiano di Roma.

X. Della noviſſima Epatta Luni-Solare regolata dall' anno MMMML. avanti la naſcita di Criſto conſtantiſſima, e perpetua ſino alla poſſibile durazione del Mondo creato, con il Riſcontro di varie Eccliſſi, onde ſi ricavano avanti la Redenzione i veri anni Greci delle Olimpiadi, d'Aleſſandro Magno, de' Seleucidi, Egizj di Nabovaſſare, Romani di Romolo, e Numa Pompilio, Ebraici della Riforma di Eleazaro, ed altri ſino all'anno Tropico Solare di Giulio Ceſare.

Exhibet poſtmodum ſe Auctor ad proſequendum Ephemerides Andreæ Argoli ab anno Sæculari MDCC. ad annum MDCCC. ſupputatis horis & minutis omnium aſpectuum Lunæ cum Sole, aliiſque Planetis, ipſorumque Planetarum inter ſe, ad inſtar earum quæ prodierunt Lugduni, cum exactiſſima ſupputatione Eclipſium, ſublatis Aſtronomorum controverſiis.

Hactenus pergit citata Scheda. Addimus laudatis Operibus ea, quæ profert Picinellus, aſſerens actu in Correctorum manibus fuiſſe dum ipſe Athenæum concinnaret, videlicet:

XI. Lira ſetticorde celeſte. Continebantur hoc opere plurium vaticiniorum explicationes ex caballiſticæ doctrinæ arcanis deſumtæ: eruuntur enim ex ſeptennario numero quæcumque accidere poterant ab anno MDCLXVI. in poſterum.

XII. Manuale Prætorium. Conciliabantur in hoc Volumine Municipalia hujus Metropolis Jura, Moderatorum Regionum Edicta, & Senatus Inſubriæ Sanctiones, & Prætoria Praxis oſtendebatur.

Hæc dum ſcriberem ab amiciſſimo, ſtudiorumque præſertim poëticorum amantiſſimo Carolo Antonio Taotio, qui ob ſuum in patriam bonaſque artes amorem, egregium parat Opus, Monumenta ſcilicet, atque Specimina Poetarum Mediolanenſium magno ab ſe labore, miraque diligentia undique collecta, monitus fui Thomam hunc Santauguſtinum ſub anagrammatico nomine *Sutogiſmo Manaſta* hæc partim edidiſſe, partim verò prælo paraſſe.

XIII. Non v' ha miel ſenza Moſche, Comedia. *Milano*, in 12.

XIV. Il Gerione amoroſo. *Milano, preſſo il Monza*, 1670. *in* 12.

XV. Chi ha Donna, ha Danno, Comedia, *in* 12.

XVI. Il Titolo non ſi ſa; Comedia. *Milano, preſſo il Monza*, 1673. *in* 12.

Hæc typis erant in promtu.

Digitized by Google

A XVII. Chi la ſa l'aſpetta; Comedia ricca di molti intrecci.
XVIII. Il Matrimonio nel Duello; Dramma per Muſica.
XIX. Un Gruppo di XII. Intermedj giocoſi in verſi.
XX. La Sala degli Incanti; Operetta aggiuſtata ſenza mutazione di Scena, con VI. Perſonaggi, che poſſono eſſere recitati da tre ſoli Perſonaggi.
XXI. Eſercizj Spirituali divotamente ſtimolati dall' Oratoria, e dal Metro. MS. in fol. penès ſupradictum Co. Verrum Patronum meum eximium.
XXII. Omelia ſopra il Salmo LIII. di Davide. MS. penès eumdem.

Laudatur ab Abbate Boſello in lib. ſuo de Monarchia Auſtriaca, à P. Meazza de Academia Faticoſorum, in qua Auctor noſter appellabatur *l' Aggravato*, à Joanne Baptiſta Blanchinio in nobili ac Collegii Cauſidicorum, & Tabellionum Mediol. atque a citato Picinello in Athenæo pag. 506

B

M D X I.

De SAPIA, ſeu de SAVIA ANRICUS.

ANricus de Sapia, ſive de Savia cognomento dictus, atque, ut videtur, in perinſigni Oppido Variſienſi natus, Sæculo XIII. in finem vergente floruit. Relatus inter Clericos ob doctrinæ morumque præſtantiam anno MCCLXV. ſedente in Ambroſiana Cathedra Othone Vicecomite, Collegiatæ Eccleſiæ prælaudati Oppidi, quæ Sancto Martyri Victori eſt conſecrata, Præpoſituram obtinuit. In eadem Eccleſia à primo juventutis flore ad extremum uſque ſenium divinis miniſteriis ſe vacaſſe, in quibus annos LXX. jam inſumſerat, cùm Opus mox memorandum conſcripſit, Auctor idem teſtatur; ex quo etiam colligi poteſt, Variſii ipſum diem primam vidiſſe. Mirum quantùm luminis afferat ad cognoſcendas nedum Collegii ſui conſuetudines vetuſtiſſimas, ſed etiam ad Ritus eo tempore ab Eccleſia Ambroſiana ſervatos elucidandos; quæ omnia diligentiſſimè perſecutus eſt Anricus noſter. Incidit obitus illius in annum Reparationis humanæ MCCLXXXVII.

C

Scripſit autem:

D I. Relationem ad laudatum Othonem Vicecomitem Archiepiſcopum Mediolanenſem. Narrat in ea, ut diximus, Conſuetudines varias Eccleſiæ Variſienſis, & recenſet quoſdam Canones annuos ab ei Archiepiſcopis pendendos. Item Canones, quos viciſſim Archiepiſcopi Capitulo Variſienſi perpendebant. Extat MS. in Collectione Diplomatica humaniſſimi Nicolai Sormani Ambroſiani Collegii Doctoris.

M D X I I.

De SAPORITIS GUILLELMUS.

ALbertonum de Saporitis, qui etiam Albertus, & Ubertus pro Scriptorum libito dictus reperitur, quique Conſulari munere anno MCCXI. in Mediolanenſi, ac Prætorio officio in Placentina Urbe anno MCCXXVIII. functus eſt, Patrem habuit Guillelmus Vir in gerendis publicis negotiis ſummâ prudentiâ præditus, & prout illa ferebat ætas eruditionis, & eloquentiæ non infimæ. Geſſit & ipſe in hac Patria ſua Conſulatum anno MCCXXI. quo etiam maximi ponderis legationem ad Vercellenſes obivit. Eo Conſule, ejuſque mandato Guillelmus de Puteo Civis Mediolani judicialem poſſeſſionem iniit; legitur enim in quibuſdam tabulis receptis per Tabellionem publicum Girardum filium qu. Petri de Roncho die X. Maji ejuſdem anni: „ Anricus Mancaſſia Servitor Communis Mediolani ex præcepto „ Domini Gullielmi Saporiti Conſulis Mediolani dedit corporalem poſſeſſionem Domino Gullielmo de „ Puteo iſtæ Civitatis &c. prout teſtatur Cl. Sitonus loco inferiùs enunciando. Tum anno MCCXXIX. dum Placentino Populo Jus diceret, ejuſdem nomine ad Mediolanenſes Legatus adfuit, tunc cùm coràm Henrico Septalio Ambroſianæ Eccleſiæ Præſule commendatiſſimo, atque Sedis Apoſtolicæ Legato, XII. Langobardiæ Civitates pro Sancta Romana Eccleſia adversùs Cremonenſes, Parmenſes, ac Mutinenſes fœdus ſanxere. Ex Placentina Prætura reverſus in Patriam multos poſt annos ſcilicet MCCXLIX. pro Mediolanenſi Republica ad Novocomenſes Legatus mittitur; initoque cum eiſdem fœdere commiſſam ſibi provinciam feliciter abſolvit; nam XVIII. Kal. Auguſti, inſtauratâ pace, ſublatum eſt bellum, quod inter geminas haſce Urbes undecim annos, magna cum hominum ſtrage, crudeliter exarſerat. Collegas in hac poſtrema Legatione habuit Guillelmus Amizonem Maynerium, Muſam Muſatium, Provinum Incoardum, Jacobum Terzagum, Guillelmum Serazonum, Burrum de Burris, atque Petrum de Richis. Filios habuit Guillelmus noſter Conradum, Rolandum, Caſtellinum, atque Lodriſium, qui adverſæ fortunæ caſibus agitati, ob mutuas Vicecomitum, & Turrianorum diſcordias ex natali Inſubrico ſolo in Liguſticum commigrarunt, firmatiſque in Urbe Genuenſi laribus nobiliſſimæ Gentis adhuc ætate noſtra ibi florentis propagarunt ſobolem, idque accidit labente jam Sæculo XIII. Latet extremus Guillelmi annus, cæteraque tanti Viri geſta memoriam poſterorum effugerunt.

Eloquentiæ autem illius teſtimonia ſuperſunt in Orationibus ab eo habitis occaſione Legationum, quas inter memoratur

I. Oratio anno MCCXXIX. Placentinæ Reipubl. nomine recitata Mediolani, cùm ſancitum eſt fœdus, de quo jam diximus; cujus meminerunt Scriptores aliquot infrà laudandi.

Ejus memoriam non ſine commendatione ſervarunt poſteritati Gualvaneus de la Flamma in Chron. Minori. & in Manip. Flor. cap. 261. Bernardinus Corius in Hiſt. Mediol. ad ann. MCCXXIX. Umbertus Locatus in Chron. Placent. pag. 35. Petrus Maria Campus in Hiſt. Eccl. Placent. Tom. II. lib. 17. pag. 143. Primus Aloyſius Tatius in Annal. Sacris Civit. Comi Tom. II. lib. 9. pag. 651. num. 27. Raphael Fannianus Tom. VII. pag. 263. Comes Octavius Arrhintus in Collect. Monument. Famil. Mediol. litt. S. & noviſſimè JC. & Advocatus Joannes de Sitonis de Scotia in lib. ſuo, cui titulus: „ Saporitæ Gentis ex Inſubribus apud Ligures præclaræ Genealogicum „ Stemma „ edito *Genuæ, apud Joannem Franchellum*, 1725. *in fol.* pagg. 12. & ſequentibus.

M D X I I I.

à SARTIANO ALBERTUS.

E ALbertus à Sartiano dictus, ſeu ut alii ſcribunt de Sarthiano, quòd in eo Oppido Seraphicum aſſumſerit Inſtitutum, Mediolanenſem Urbem, in qua natales habuit, plurimùm decoravit; etenim eruditionis, ac ſanctitatis laude præfulgens toti profuit Eccleſiæ Dei. Adhuc puerulus à Patre oblatus eſt Ordini Minorum; quapropter cùm inter bonarum artium ſtudia adoleviſſet, ſub diſciplina Guarini Veronenſis in Latinis, atque Emmanuelis Chryſoloræ in Græcis litteris eruditus, ingenii ſui, quod ſatis acre ſortitus fuerat, plura dedit ſpecimina. In præfato Oppido Sartiani in Thuſcia, quò deductus fuerat à Patre, Conventualium ſuſcepit habitum, ſed perfectioris vitæ deſiderio ductus, trigeſimo ſuæ ætatis anno, ad Obſervantes tranſire decrevit. Id ubi geſſit, inter Minores vitæ integritate, atque eruditionis

nis commendatione floruit, atque Sacras Litteras à Divo Bernardino Senenſi didicit. Interim Poggium Florentinum celebrem in Litteraria Republica Virum, qui Minores Obſervantes nuncupatos graviter, & publicè laceſſebat, heroico Carmine confutavit, & Antonii Panormitæ librum, ex quo plurimùm Juventuti damnum imminebat, omnino ſupprimendum, obliterandumque curavit. Fœminarum in veſtibus luxum, impetrato ab Eſtenſi Principe decreto, cohibuit. Verbum Dei ſummo zelo accenſus diſſeminavit pluribus in Urbibus Italiæ etiam primariis, in quibus magnam adoleſcentium multitudinem à ſæculi abſtractam illecebris, ad amplectendam Ordinis ſui Regulam, felici prorſus eventu, hortatus eſt. Plurima quoque Cœnobia à fundamentis excitavit non in Italia ſolùm, ſed etiam in Oriente, videlicet in Cretenſi Inſula, Hieroſolymis, Byzantii, in Ægypto, aliiſque Eois regionibus. Eas in oras contenderat ab Eugenio IV. cum Apoſtolici Legati poteſtate miſſus, ut Hieroſolymis præſertim conſiſtens Catholicæ Religionis negotia curaret, atque Infidelium motus obſervans, opportunè moneret Pontificem, impendentibus calamitatibus conſulturum. Noverat Eugenius Alberti noſtri probitatem cum pari doctrina conjunctam, anno idcirco MCCCCXXXI. ei dederat in mandatis, ut adversùs Turcas ſacram expeditionem è ſuggeſtu proponeret; quod munus ſic geſſit, ut non rarò ad ejus conciones audiendas L. & ampliùs hominum millia confluxiſſe perhibeantur. Septennio poſt ejuſdem Pontificis Eugenii juſſu legationem obivit, cum XL. aliis ſui Ordinis Viris, ad Æthiopum, ſeu Abyſſinorum Monarcham. Tum ad Orientales Indos, & circumpoſita Regna ipſo Eugenio mittente perrexit, ubi fuit biennio, plurimoſque Schiſmaticos, & Hæreticos ad ſanam perduxit mentem. Exinde anno MCCCCXL. reverſus in Italiam Concilio Florentino interfuit, unà cum Andrea Ægyptio S. Antonii Monaſterii Abbate, & præfati Abyſſinorum Imperatoris Legato. Adfuerunt etiam Jacobitæ, Armeni, Græci, aliique, multitudinem quorum ſatis inſignem Albertus ad Apoſtolicæ Sedis obedientiam, unitatemque perduxerat. Ob linguarum peritiem, inter Orientales, atque Occidentales conſtitutus eſt Interpres, mirantibus univerſis Concilii Patribus profundiſſimam in eo Theologiæ, & exterorum Idiomatum ſcientiam. Celebrandum poſtea Generale ſui Ordinis Capitulum erat Patavii, quapropter Eugenius Pontifex ipſi Præſidem dedit Albertum, ut ex infra laudandis Epiſtolis patebit, è quibus etiam cognovimus eundem Vicarii Generalis ſuorum munus ab Apoſtolica Sede ſibi demandatum geſſiſſe. Habuit in eo Capitulo Sermonem elegantiſſimum, cujus inter Opera illius recurret memoria. Demum toti notus Catholico Orbi, totque pro Fide Chriſtiana laboribus exantlatis illuſtris, cùm reverſus eſſet in patriam, XV. Auguſti menſis die, Æræ Chriſti anno MCCCCL. piiſſimæ vitæ curſum conſummavit, totque miraculis claruit, ut apud Suos Beati vocabulo nuncupetur. Corpus illius in Conventu S. Angeli, tunc extra Urbis mœnia ſito, conditum fuit, mox intra Civitatis ambitum tranſlato Cœnobio, oſſa illius quoque ad novam Ædem deportata fuiſſe conſtans apud Minores traditio eſt. Locus tamen, ubi nunc requieſcant, ignoratur. Monemus hic obiter à Clariſſimis Viris Bollandi Continuatoribus in Tomo I. Act. Sanctor. menſis Aprilis die VI. hæc adnotata fuiſſe pag. 646. „ In Conventu „ S. Angeli Mediolani duos hoc tempore Albertos „ concionatores floruiſſe Wadingus dicit, & ab Arturo referuntur in Martyrologio Franciſcano; alter Morigius cognomento XXVI. Junii, qui floruit circa annum MCCCCXLVIII. alter Sartianenſis à patria dictus, cujus ibidem ſepulti etiam miracula memorantur, anno MCCCCL. XV. Auguſti mortui, ad quem Mediolani audiendum ad LX. hominum millia aliquando confluxerint. Suſpicamur unum, eundemque eſſe &c. „ Verumtamen eos diſtinguendos eſſe mortis dies, annuſque diverſi apertiſſimè clamant, & Scriptores doctiſſimi allucinati ſunt, exiſtimantes Albertum patria Sartianenſem fuiſſe, cùm verè Mediolani natus ſit, ut plurimi inferiùs citandi teſtantur; cùmque Albertus Moriggia nunquam in Orientem ſe contulerit, ut patet ex his quæ de ipſo habet conſanguineus illius Paulus Moriggia; agens enim de Alberto affine pluribus in locis Operum ſuorum, præſertim verò in Nobilit. Mediol. lib. I. ac in Summario Rerum Memorabilium Civitatis Mediol. cap. III. nuſquam, aliis actibus ejus relatis, hujuſmodi itinerum meminit, quod certè feciſſet contribulem ſuum laudaturus. Sed de his jam ſatis. Nunc ad Alberti noſtri Opera gradum facimus.

Ea ſunt:

I. Tractatus de Pœnitentia.

II. Tractatus de Euchariſtiæ Sacramento ad Patres Ordinis.

III. Tractatus de Conditione amicitiæ, & de malitia invidentiæ.

IV. Tractatus, quod nihil nocet ad virtutem humili loco naſci. Ad Antonium Rhaudenſem, ut in ejus articulo diximus.

V. Tractatus de Inſolentibus corripiendis.

VI. Tractatus contra Martyrum vituperatores. Ad Eugenium IV. Summum Pontificem.

VII. Sermo habitus in Comitiis Generalibus Ordinis Patavii celebratis anno Domini MCCCCXLIII.

VIII. Plures Epiſtolæ ad eundem Eugenium IV., & ad varios Antiſtites; maximè verò ad Chriſtophorum Epiſcopum Ariminenſem eidem Eugenio ab intimis conſiliis. Mixtæ ſunt è Latinis, & Græcis.

Hæc omnia MSS. in Collegio Fratrum Minorum Hibernenſium S. Iſidori aſſervantur, ex S. Angeli Mediolanenſis Civitatis Fratrum eorundem Obſervantium Bibliotheca erepta, ac Romam tranſmiſſa. Sic VVading. in ſuo Cathalogo Scriptorum Ord. Minor. pag. 6. Tom. V. Annal. ad annum MCDL. §. 12. Picinellus verò ſcribit ea ſervata fuiſſe in Conventu Capiſtranenſi.

IX. Epiſtola ad Franciſcum Barbarum Venetum, in qua nunciat ſe Cives Brixienſes ad pacem revocaſſe. Data Brixiæ V. Id. Januar. MCCCCXLVI. Extat apud cit. VVading. Tom. XI. Annal.

X. Alia ad Flavium Blondum tunc Eugenii IV. à Secretis: Rogat, ut faveat fratribus duobus, quos ad Pontificem mittit pro licentia excitandi Monaſterium Sacrarum Virginum in Urbe Brixia. Data ibidem XX. Januar. MCCCCXLVI. Extat loco cit.

XI. Altera ejuſdem ad Fratres de Obſervantia, quibus nunciat Eugenium IV. ſibi reſpondiſſe, licere eiſdem uti Calicibus, Crucibus, Sacris Veſtibus, & aliis pretioſis ad Divina ſpectantibus. Data ex Loco Sancti Stephani extra Ferrariam XIII. Julii MCCCCXXXV. Extat ibid. Tom. X.

XII. Apologia contra Poggium Florentinum heroico compoſita Carmine.

Opera verò omnia prodierunt *Romæ, apud Patricium Duffium*, 1688. quibus præfixa eſt Auctoris Vita à Franciſco Haroldo conſcripta. Teſtibus Bollandiſtis in Tom. III. Auguſti in Appendice ad diem XV. ejuſdem menſis, pag. 199.

Eugenii IV. ad eundem, quem conſtituit Commiſſarium Apoſtolicum in partibus Orientalibus *Indiæ* Æthiopiæ, & Hieruſalem Epiſtola. Data Florentiæ II. Kal. Septemb. MCCCCXXXIX. Extat apud VVading. Tom. XI.

Alia ad eundem, quem creat Præſidem Capituli Generalis. Data ibidem XVI. Kal. Auguſti MCCCCXLII. Extat ut ſupra.

Alia ad eundem, quem eligit Vicarium Generalem Ordinis ſub eadem data. Extat ibidem.

Agunt de ipſo Rodulphinus Tuſſianenſis in hiſt. Seraph. Relig. lib. I. pag 72. Henricus Villot in Athenis Otthodox. Sodalitii Franciſcani pag. 8. Martyrol. Franciſc. ad diem XV. Auguſti; VVadingus in Annal. Minor. pluribus in locis; Poſſevinus in Appar. Sacro litt. A. pag 35 Boſca in Martyrol. Mediolanen. in notis ad diem XV. Auguſti num. 2. ubi plures citantur de ipſo ſcribentes; Baptiſta Cariſius in Theatro Sacro, & Picinellus in Athenæo pag. 8.

MDXIV.

SAULIUS ALEXANDER.

ALexander Saulius origine Januenſis ex Dominico (qui anno MDXXXIII. creatus eſt Mediolani Civis ex Inſtrumento penès Clariſsimum Sitonum) & Thomaſina Spinula nobiliſſimis conjugibus, Mediolanum habitantibus, ut Franciſco II. Sfortiæ Insubrium Duci morem gererent, in hac Urbe anno Salutis humanæ MDXXXV. die XV. menſis Februarii primam hauſit lucis uſuram. Infantiam egreſſus celeberrimis in Litteraria Republica Viris Julio Camillo Delminio, atque Joanni Baptiſtæ Raſario erudiendus traditur. Sub optimis hiſce Præceptoribus Italicam, Latinam, & Græcam linguam edoctus, ad Theologicas Quæſtiones, & Sacrorum Voluminum ſtudia animum, atque ingenium, quo erat acutiſſimo præditus, diligentiſſimè præparavit. Eloquentiæ quoque præcepta ſedulus audivit, tum paternis è laribus ad Ticinenſem Academiam perrexit, ibique Philoſophiæ, atque Juri Cæſareo, ac Pontificio vacavit. Anno ætatis ſuæ XVII. die XV. Auguſti Aſſumptæ in Cœlum Virgini Sacro Clericis Regularibus Congregationis Sancti Pauli Decollati in Collegio Sancti Barnabæ adſcriptus fuit. Sancti Thomæ Aquinatis Summam tam attentè pervolutabat, ut eam fermè totam memoriæ commendaſſe perhibeatur. Emenſis ſtudiorum omnium curriculis publicè Theſes Logicas, Phyſicas, Metaphyſicas, atque Theologicas adſtante Senatu ampliſſimo propugnavit. Sancti Pauli Epiſtolas in eodem Collegii ſui Templo pomeridianis Feſtorum dierum horis populo explicavit, confluentibus ex Urbe univerſa Auditoribus, è quibus non paucos ad melioris vitæ tramitem non eloquentia ſolum, ſed etiam exemplo traxit. In Urbe Ticinenſi Collegium Inſtituti ſui ſub titulo Sanctæ Mariæ de Canevanova excitavit, & in ejuſdem Civitatis Archigymnaſio Sacræ Theologiæ Doctor eſt renunciatus. Supradicto Papienſi Collegio maximè profuit; nam Templum ſtructura nobile perficere ſtuduit, atque Bibliothecam lectiſſimis voluminibus auxit. Eum Hippolytus Rubeus, tunc Ticinenſis Epiſcopus, poſtmodum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis, Theologum ſuum, & Synodalem Examinatorem conſtituit, neque unquam ſine Saulio aut Diœceſim luſtravit, aut Concilia celebravit. Anno MDLXVII. Generalis Præpoſitus toti Congregationi præficitur, quod Sancto Carolo Borromæo fuit acceptiſſimum, qui eundem anno MDLXV. Mediolanum acciverat, ut ejus opera in Provinciali primo Concilio uteretur; quemadmodum etiam in graviſſimis aliis negotiis vigilantiſſimo Præſuli Alexander adſtitit. Epiſtolas S. Pauli iterum ipſo Sancto Carolo jubente in Metropolitana interpretatus eſt, tantique fuit apud Sanctiſſimum Cardinalem, ut eum in Confeſſarium ſuum elegerit. Templum ſæpè dictum Sancti Barnabæ plaſtico opere auroque decoravit, ſacriſque Reliquiis exornavit, quas ab eodem S. Carolo dono ſuſceperat. Ejus virtutum atque doctrinæ fama permotus Sanctus Pontifex Pius V. ad Alerienſem Eccleſiam in Inſula Corſica promovit, & illum ipſe S. Carolus die XII. Martii anni MDLXX ſtatis ceremoniis in Baſilica Metropolitana Epiſcopum conſecravit. Ad ſuam ut pervenit Eccleſiam, paſtorali ſollicitudine, & perenni labore eam ſic rexit, ut illius Inſulæ Apoſtolus jure merito fuerit appellatus. Archiepiſcopatum Januenſem, & Derthonenſis Urbis Epiſcopatum oblatos humiliter recuſavit. Sed jubente Gregorio XIV. Papienſem Cathedram aſcendere coactus fuit anno MDXCI. Eam Eccleſiam brevi licet tempore adminiſtraverit, multa tamen in univerſa Diœceſi ſanctitatis reliquit veſtigia, dumque eam luſtraret in Oppido Calozzi die XI. Octobris anno ſequenti piiſſimè evolavit in Cœlum. Corpus, ut ipſe tabulis ſupremis mandaverat, in Cathedralem ſuam illatum ante Majoris Aræ cancellos repoſitum fuit hac Inſcriptione impoſita:

ALEXANDRO SAVLIO
CLERICO REG. S. PAVLI
ALERIENSI PRIMVM
DEINDE TICINENSI EPISCOPO
DOCTRINA ET RELIGIONE EXCELLENTI
COLLEGIVM S. MARIAE CORONATAE
PATRI AC FRATRI B. M. P.
OBIIT ANNO AETATIS SVAE LVIII.
V. IDVS OCTOBRIS
MDXCII.

Aliam ipſe ſibi paraverat, priuſquam ad Ticinenſem Eccleſiam transferretur, in hæc verba:

ALEXANDRI EPISCOPI ALERIAE CINERES
VSQVE AD DIEM RESVRRECTIONIS.

Optimum, numeriſque omnibus collaudandum Præſulem Sanctiſſimus Dominus noſter BENEDICTUS XIV. Pont. Maximus, quem ad Eccleſiæ ſuæ decus, & utilitatem diutiſſimè Deus ſervet incolumem, Beatorum albo die XXIII. Aprilis, anno MDCCXLI. adſcribendum decrevit.

Ipſum laudavit in funere Jacobus Antonius Caroli ex eadem Congregatione Sancti Pauli Decollati, & Sancti Philippi Nerii, Alexandri noſtri amiciſſimi, Alumnus. Dominici ejus Patris Epitaphium viſitur in Templo Sanctæ Mariæ Gratiarum hujus Urbis, eamque exſcripſimus ex Collectione Comitis Octavii Archinti.

D. O. M.
DOMINICVS SAVLIVS GENVENSIS
FRANCISCO II. MEDIOLANI DVCI
SAPIENTISSIMO
OB PERPETVVM ET SINGVLARE
IN SE STVDIVM
CHARISSIMVS
QVI AMICI PRINCIPIS
VT APVD SE ESSET
ROGATV
IN HANC VRBEM COMMIGRAVIT
MONVMENTVM HOC SIBI
DILECTISSIMAE VXORI
POSTERISQVE V. P.

Scripta illius hæc ſunt:

I. Coſtituzioni del Veſcovo di Aleria. *Genova, preſſo Antonio Belloni*, 1571. in 4.

II. Iſtruzione compendioſa, e breve, per quelli, che hanno ad eſſere Ordinati, ed ammeſſi alle Confeſſioni. *Genova*, 1571. e con aggiunta, *ivi*, 1578. in 4. ſeconda impreſſione, & denuò *Milano, per il Malateſta*, 1699.

III. Iſtruzione breve delle coſe neceſſarie alla ſalute: *Pavia, per il Bartoli*, 1577. in 8.

IV. La ſteſſa con nuove aggiunte. *Genova*, 1578. in 4.

V. Doi-

V. Dottrina del Catechiſmo Romano (in Dialogi formam). *Pavia*, 1581 in 8. Seconda impreſſione *Milano, per il Malateſta*, 1699. in 4.

VI. Lettera Paſtorale alla Città, e Dioceſi di Pavia, 1591. in 4.

VII. Lettera Paſtorale al Clero della Città e Dioceſi di Pavia. *Ivi*, 1591. in 4.

VIII. Lettera Paſtorale alle Monache della ſteſſa Città e Dioceſi. *Pavia*, 1592. in 4.

IX. Tractatus Theologicus. MS. in fol.

X. Tractatus de vera Hominis felicitate lib. IV. MS. in fol.

XI. Tractatus de Juſtificatione. MS. in fol.

XII. De Officio, & Moribus Epiſcopi. MS. in fol.

XIII. De Officio Sacerdotis Parochi. MS. in fol.

XIV. De Cambiis. MS. in fol.

XV. Animadverſiones in VIII. primos Pſalmos David. MS. in fol.

XVI. De his, quæ loquitur Deus ad animam fidelem in verſiculo Pſalmi XLIV. *Audi filia*. MS. in fol.

XVII. Sermones Quadrageſimales. MS. in fol. oblongo.

XVIII. Sermones a prima Dominica Adventus ad Quadrageſimam. MS. in fol. oblongo.

XIX. Sermones à prima Dominica poſt Pentecoſten ad XXIV. incluſivè. MS. in fol. oblongo.

XX. Sermones de variis SS. de Beatitudinibus &c. MS in fol.

XXI. Summulæ Caſuum Conſcientiæ. MS. in fol. Ibid.

XXII. Catechiſmus Latino Sermone conſcriptus. MS. in fol.

XXIII. Inſtructio Sacerdotalis. MS. in fol.

Opera ſupradicta MSS. ex fide P. Seraphini Curtii; reliqua III. quæ ſequuntur ſervat Bibliotheca S. Barnabæ hujus Urbis.

XXIV. De Spirituali profectu, & perfectione. MS. in 4.

XXV. Adnotationum Variarum Tomi VII.

XXVI. Epiſtolæ ejuſdem permultæ. MS. in fol.

XXVII. Epiſtola Italica ejuſdem Alexandri ad Cardinalem Juſtinianum gratulatoria pro promotione ad Cardinalatum, extat in libro, cui titulus: „ Scelta „ delle Lettere Memorabili raccolte dall' Abbate „ Michele Giuſtiniani. *Napoli*, 1683. in 12. pag. 136.

XXVIII. Alia ad Præpoſitum S. Barnabæ dat. Romæ die XXVI. Febr. MDLXXV.

XXIX. Plurimæ illius Epiſtolæ ad Sanctum Carolum, cum hujus Reſponſionibus, extant in Collect. Epiſt. ejuſdem S. Caroli in Biblioth. Ambroſiana.

Inter Epiſtolas Hieronymi Boſſii Ticinenſis adeſt una ad Alexandrum Saulium, pag. 95.

De Triumphali Ingreſſu Alexandri Saulii Papiæ Epiſcopi Henrici Farneſii Eburonis J. C. & Artis Oratoriæ Interpretis Regii ad Antonium Mariam Speltam politiorum Litterarum ſtudioſiſſimum Apparatus. Extat in Hiſtoria Papiæ ejuſdem Antonii Mariæ Speltæ pag. 553.

Ejus Vitam edidit Valerianus Maddius anno MDCLXXXIII. tum Innocentius ab Eccleſia, Jo Auguſtinus Gallizius, Petrus Graziolius, & alii noviſſimè poſtquam inter Beatos cenſetur.

De eo fusè agit Boſca in notis ad diem XII. Octobris, ubi plura de eo, ſanctiſque illius geſtis commemorat, Ughellus in Alerienſ. Tom. III. Ital Sacræ, & in Papienſ. Tom. I. Raphael Sopranus inter Script. Liguriæ, & Picinellus in Athenæo pag. 15., atque amiciſſimus doctiſſimusque P. Pezius in ſuo Opere MS. alibi memorato, nec non Clariſſ. Sitonus in Schedis.

MDXV.

SAXIUS FRANCISCUS HIERONYMUS.

PArentibus Aſcanio, ac Maria de Cumis editus eſt Mediolani in lucem Franciſcus Hieronymus Saxius, qui fratrem inter cæteros natu minorem ſortitus eſt Clariſſimum Joſephum Antonium Bibliothecæ Ambroſianæ Præfectum, cujus meminiſſe, ſatis laudaſſe eſt ob præclaram bonarum artium culturam, & omnimodam eruditionem, quâ non apud Italos modò, ſed & exteros Scientiarum cultores magnam ſuo nomini, ob editos Literarios fœtus, exiſtimationem conciliavit. Ut verò de Franciſco Hieronymo ſermonem inſtituamus, adoleſcens admodum inter Alumnos Seminarii majoris adnumeratus, tam ſedulam ſtudiis navavit operam, ut primas inter Rhetores, ac Philoſophos, quin minus & inter Theologos feliciſſimi ingenii famam ſibi comparaverit. Vix emenſo ſtudiorum curriculo, Congregationi Oblatorum SS. Ambroſii & Caroli nomen dedit, cùm non adhuc ob annorum defectum Sacerdotii dignitatem aſſequi poſſet; tanta tamen pollebat, licèt juvenis, dexteritate, prudentia, atque doctrina, ut ei inſtituendæ in Rhetorica facultate juventutis in eodem Seminario provincia perdifficilis mandaretur; hac optimè maximoque cum diſcipulorum profectu adminiſtrata, Philoſophiæ, & Theologiæ inſtituta in eodem Athenæo non minus feliciter, quàm eruditè dictavit, ita planè, ut poſt modum Studiorum Præfectus declarari meruerit. Cùm anno MDCC. Præpoſitus Generalis præfatæ Oblatorum Congregationis S. Sepulchri eligendus eſſet, Saxius noſter majoribus ſuffragiis eſt declaratus. Ibidem Confeſſionibus audiendis, necnon Divino Verbo enuntiando cùm in privatis Matronarum conventibus, tum è ſuggeſtu, ſedulam navavit operam, majorem in dies animarum fructum colligens, quemadmodum ſatis dilucidè patet legenti conciones ſacras, quas infra indicabimus. Demum inter Canonicos Ordinarios Eccleſiæ Metropolitanæ, alter ex quatuor Comitibus trium Vallium Leventinæ, Blenii, & Riperiarum, necnon Synodalis Examinator, ac Viſitator ſecundæ Regionis Mediolanenſis Diœceſis declaratus fuit ab Eminentiſſimo S. R. E. Cardinali Benedicto Erba Odeſchalco Archiepiſcopo, quem adoleſcentem Theologicis facultatibus inſtituerat. Diſcipulum etiam habuit in Arte Oratoria Gibertum Borromæum Novarienſi Epiſcopatu, ac Sacrâ Purpurâ poſtea donatum. Introducendæ in hanc Metropolim Congregationi Monialium Viſitationis S. M. ſub Regula S. Franciſci Saleſii adjutorem ſe præſtitit, & eidem Aſceterio quoad vixit protectionem ſedulam impendit. Mirum ſanè dictu eſt, quomodo Vir tot curis implicitus Eccleſiaſticæ diſciplinæ, & Choro intentus, litteris vacare poſſet, & ſcribendis tum ſoluta, tum ſtricta oratione libris incumbere. His omnibus non contentus, cùm per otium liceba, rerum naturalium ſtudia adamavit, quibus ut faciliori negotio inſudare valeret, in privatis ædibus Muſæum non modica induſtria ac ſumptu collegit, quod vivens doctiſſimus frater ſuus Joſephus Antonius & augere pergit, & exornare. Charum omnibus, atque ab omnibus exoptatum paucorum dierum infirmitas maligna febri è vivis eripuit die II. Novembris Anno Æræ vulgaris MDCCXXXI., ætatis ſuæ LXVIII, & ejus cadaver depoſitum fuit in Sepulchro Canonicorum Ordinariorum Eccleſiæ Majoris.

Superſunt tamen ejuſdem non interitura monumenta in Operibus ab ipſo compoſitis, quæ ſunt:

I. Chriſti laudes, quibus carmine elegantiſſimo Vitam, Miracula, Paſſionem, & Mortem Servatoris noſtri deſcribit; & S. M. Clementi XI. Pontif. Max. dicat. *Mediolani, apud Dominicum Bellagattam*, 1712. in 4.

II. Mariæ laudes, ſeu Hiſtorico-Poëtica ejus puriſſimæ Vitæ Deſcriptio, additis SS. Scripturarum ac Patrum teſtimoniis, ac Notis. Pars I. Eminentiſſimo Cardinali Archiepiſcopo Benedicto Erbæ Odeſcalcho dicata. *Mediolani, apud Joſeph Richinum Malateſtam*, 1719. in 4.

III. Mariæ laudes Pars altera Eminentiſſimo Cardinali Barbadico Epiſcopo Patavino dicata. *Ibid. apud Hæredes Dominici Bellagattæ*, 1724. in 4.

IV. Funebris apparatus, quo ſolemnes exequiæ Eminentiſſimi & Reverendiſſimi Principis Federici Tit. S. Pudentianæ Presb. Cardin. Cacciæ Archiep. Mediol. in Templo Maximo ejuſdem Urbis celebratæ ſunt X. Kal. Februarii MDCXCIX. in 4.

V. Laudis argumentum Archintææ laudi ex virtutibus, & dignitatibus Joſephi explicatum in ſolemnibus exequiis, quæ Eminentiſſimo & Reverendiſſimo D. Joſepho Tit. S. Priſcæ Presb. Card. Archinto Archiep. Mediol. celebratæ ſunt X. Kal. Maji MDCCXII. *Mediolani, ex Typographia Dominici Bellagattæ*, in 4.

VI. La

VI. La Nobiltà e Virtù trionfanti del Tempo, accolte nel Campidoglio della Sapienza dagli Illuſtriſſimi Abbati e Collegio de' SS. Conti, e Cavalieri Giureconſulti per l'ingreſſo nel loro Collegio dell'Eminentiſſimo Cardinale Arciveſcovo Erba Odeſcalco. *Milano, per Carlo Federico Gagliardi*, 1714. *in* 4.

VII. Orazione Funebre nelle ſolenni Eſequie di Monſignor Girolamo Archioto Veſcovo di Vigevano. *Milano, per il Gagliardi*, 1780. *in* 4.

VIII. Divote Memorie dell' inſigne Tempio di Noſtra Signora detta de' Miracoli preſſo il Borgo di Ro. *Milano*, 1712. *in* 4.

IX. Defenſio Cardin. Sfondrati pro libro ab eodem edito cum hoc titulo: „ Nodus Prædeſtinationis, quantum licet homini, diſſolutus „ quem nonnulli ex Gallicanis Epiſcopis improbabant, Innocentio XII. Pontif Max. oblata. MS. penes Clariſs. Joſeph Antonium ejus fratrem.

X. Tractatus brevis De neceſſitate Confeſſionis Auricularis. MS. apud eundem.

XI. Diſſertatio contra glicentem apud aliquos opioionem, quod ſimplex fornicatio non eſſet prohibita. MS. apud eundem.

XII. Hymni de Sanctis Breviario Ambroſiano accommodati tum in particulari, tum in communi. MS. ibidem.

XIII. Diſſertatio de Corona Ferrea Modoetienſi. MS. ibid.

XIV. Curſus Philoſophicus, ac Theologicus. MS. ibid

XV. Conciones XII. habitæ in Templo S. Sepulchri de SS. Euchariſtiæ Sacramento. MS ibid.

XVI. Conciones plures diverſis temporibus ibidem habitæ. MS. apud eundem.

Ejus cum laude meminerunt Scriptores Diarii Lipſienſis ad an. 1714. & Diarii Litterator. Italiæ Tom. II. pag. 516.

MDXVI.

SAYTA ALMERICUS.

ALmericus Sayta Mediolanenſis, ut ipſe in Operibus infra dandis teſtatur, Ordinem Prædicatorum amplexus, in Philoſophicis, atque Theologicis ſtudiis tantùm profecit, ut in ipſa Urbium principe Roma erudiendis ſui Inſtituti Alumnis ab Ordinis Præſidibus electus fuerit. Eruditum hunc Virum ignoraſſem & ego, quemadmodum accidit Clariſſimis Quetif, & Eccard, qui nuſquam ejus meminerunt, niſi fortè fortuna hæc apud Suos reperiſſem. Florebat medio Sæculo XVI. ut in MSS. infra recenſendis adnotatum invenitur. De hac verò Familia Mediolanenſi adeſt Inſcriptio Sepulchralis in Eccleſia D. Hieronymi hujus Urbis, quam in ſeqoenti Articulo dabimus.

Hæc interim de Almerico invenimus:

I. Tractatus de Trinitate. MS. in 4 in Biblioth. S. Mariæ Gratiarum, Ord. Prædicatorum hujus Urbis.

II. De Angelis. MS. in 4. extat ibid.

MDXVII.

SAYTA JACOBUS.

PArum habemus de Jacobo Sayta, nam ſupereſt tantum ejus ſermo habitus in Synodo Mediolanenſi XXXVI Sed cùm inter Oblatos SS. Ambroſii, & Caroli adſcriptus fuerit, necnon Sacræ Theologiæ laureâ decorarns, atque in Baſilica Ambroſiana Canonicatus munere inſignitus, facilè credendum eſt plura ſcripſiſſe, quæ ob negligentiſm aliorum periere. Supereſt adhuc Tumulus Jacobi Scriptoris noſtri Avi in Templo S. Hieronymi cum hoc Elogio, quod è Collectione Archintea eruimus.

A IACOBVS SAYTA MORTEM RECOGITANS
LOCVLVM DONEC CANAT TVBA
SIBI ET SVIS PARAVIT
ET FVIT PARATVS
ANNO MDCVI.

De eo tantùm non ſine mœrore damus:

I. Ragionamento nello Sinodo XXXVI. di Milano nell' anno MDCLXIX.

Memoratur à Maderno in Syllabo Canonicorum Baſilicæ Ambroſianæ.

B

MDXVIII.

SCACCABAROZZIUS HENRICUS.

JEjunè nimis Abbas Picinellus locutus eſt de Henrico Scaccabarozzio, qui ab aliis nuncupatur Honricus, Orricus, ſive Olricus. Mirum tamen eſt Picinellum ipſum in teſtem adductum fuiſſe à Clariſſimis Quetif, & Eccard quaſi Scaccabarozzium in numerum Fratrum Ordinis Prædicatorum intulerit,
C nam ne verbum quidem de hac re legitur in Athenæo ejuſdem, ſed coævum tantùm extitiſſe Divi Petri Martyris ejuſdem illuſtris Cœtus. Certo certius eſt Henricum Scaccabarozzium Sanctæ Mediolanenſis Eccleſiæ Archipresbyterum fuiſſe, & cum Capitulo vices geſſiſſe Archiepiſcopatus Sede vacante, ut ex Litteris ejuſdem infra recenſendis. Id quoque eruitur ex Inſtrumento menſis Decembris anno MCCLXXXIX. Indictione III. rogato per Mayfredinum de Cera filium Ser Guarneri Civitatis Mediolani Notarium, in quo ſic legitur: „ Actum Mediolani. „ Teſtes fuerunt ibi Dominus Honricus de Scaccabarozziis Archipresbyter Majoris Eccleſiæ Mediolani &c. „ Extat autenticum in pergamena penès Clarils. Sitonum noſtrum. Memoratur etiam à Gotifredo de Buſſero in libro memorabilium Urbis, &
D Diœceſis Mediol. num. 192. MS. in hæc verba „ ille „ qui dignus eſſet fieri Papa ſcilicet Domnus Orricus Scaccabarozzius Archipresbyter Mediolani. „ Ejuſdem porrò Epitaphium Arcæ Siliceæ inciſum in veteri Franciſcano Mediolanenſi Delubro nobis ſervavit, etſi litteris quamplurimis exciſis, diligentiſſimus Advocatus Sitonus, ut infra adnotabimus, ſed illud ex integro nobis licuit exſcribere è Collectione Franciſci Cicerei his notis:

IN ISTO SEPVLCHRO IACET R. P. D.
HENRICVS SCACCABAROZZVS ARCHI-
PRESBYTER MAIORIS ECCLESIAE ME-
E DIOLANI, QVI FVIT MAGNVS DEVO-
TVS ORDINIS MINORVM, ET ISTIVS
CONVENTVS BENEFACTOR NAM ANNO
DOMINI MCCLXXXVII. SCHOLAS NOBIS
CONSTRVXIT, ET MVLTA ALIA TAM
SPIRITVALIA, QVAM TEMPORALIA VT
PIVS PATER CONCESSIT.

Imminet Sepulchro Henrici Imago Sacerdotalibus ornamentis induta, & in Arca viſuntur Stemmata duo cum Cruce, ex quibus omnibus apparet nunquam Ordinem Prædicatorum amplexum fuiſſe; fortaſſe

taſſe in errorem adducti ſunt, qui ita ſenſerunt ex verbis illis *Reverendus Pater*, quæ tamen appellatio Clericorum Ordinis peculiaris quondam fuit, nunc ad Clauſtra migravit. Juvat hic addere quod Clariſſimus Ludovicus Antonius Muratorius in Diſſertatione LVII. *de Ritibus Ambroſianæ Eccleſiæ* in Tomo IV. Antiquitatum Italiæ Medii Ævi de Scriptore noſtro exaravit: „ Poſtremo tandem loco monebo, Ambroſianum Officium multa debere *Orrico*, ſive *Olrico Scaccabarozzio*, qui in ejuſdem Metropolitanæ Bibliothecæ Codice appellatur *Eccleſiæ Majoris Mediolanenſis Archipresbyter, & Præpoſitus Baſilicæ Apoſtolorum, ſive Sancti Nazarii in Brolio Mediolani*. Is enim anno MCCLXXX. uti ex eodem Codice conſtat, multa Officia Sanctorum *tam in dictamine, quàm in cantu compilavit*. Leguntur ibi eadem Officia, uti & ipſius Auctoris Epitaphium, nempe

Orricus dictus cognomine Scaccabarozzus
Mediolanenſis tunc Archipresbyter Urbis,
Arcâ de petrâ jaceo qui clauſus in iſtâ,
Sanctorum ſtudui cum cantu ſcribere laudes;
Nomina ſunt quorum Nazarius, atque Sophia,
Et Marcellinus, Petrus, *Maurilius*, *Anna* &c.

„ Anno MDCV. uſi ſunt Codice iſto, qui reſtaurationi, ac novæ editioni Miſſalis, ac Officii Ambroſiani præfecti fuere. Ibi ejuſdem Orrici Epiſtola legitur ad *Dominum Comitem* (erat ex Familia Caſata, ut nos in Articulo CCCCLVII. jam diximus in hac Bibliotheca) *Dei gratiá Sanctorum Marcellini, & Petri Presbyterum Cardinalem*. Cernitur quoque idem Orricus ibi pictus; Veſtis candida uſque ad pedes defluit. Supra illam rubea cappa cum capuccio, & ſine manicis, à tergo cadit uſque in terram; in anteriori verò parte inter brachia deſcendens oſque ad ſemora prolabitur. Corona Clericalis non minor iis, quas rigidiores Aſcetæ nunc deferunt. Cardinalem S. R. E. diceres. Et revera *Cardinales* etiam appellabantur olim Canonici Mediolanenſis Eccleſiæ. „ Obiit verò anno redempti Orbis MCCXCIII.

De ipſo igitur memorantur

I. Privata Monumenta de Vita, & Cœde Sancti Petri Martyris, teſte Triſtano Calcho.
II. Officia Sanctorum, ex Codice Bibliothecæ Metropolitanæ Eccleſiæ olim ſign. ✠. num. 97. in pergameno, inſerto alteri Codici membranaceo, in quo ſcriptæ ſunt Conſtitutiones de Reformatione Officii Ambroſiani, ut monebat Cl. Muratorius; nunc verò aliò tranſlatus diligentiam noſtram non ſine mœrore effugit.
III. Epiſtola ad Dominum Comitem de Caſate Dei gratia SS. Marcellini, & Petri Presbyterum Cardinalem. Extat in eodem Codice ut ſupra.
IV. Litteræ patentes, quæ ſic inſcribuntur „ Orricus Scaccabarozzius Sanctæ Mediolanenſis Eccleſiæ Archipresbyter, & Capitulum ejuſdem Eccleſiæ gerentes vices Archiepiſcopatus, Sede vacante, (vacabat enim Sedes ob mortem Leonis de Perego jam ab anno MCCLVII.) Dilectis in Chriſto &c. Datæ Milleſimo Ducenteſimo Sexageſimo primo, die Jovis duodecimo ante Kalendas Novembris, Indictione quinta, cum ſigillo pendenti ex Cera alba, & cum effigie S. Ambroſii. Extant, ut ſupra diximus, in pergamena penès Clariſſimus Advocatum Sitonum.

Videndi ſunt, ſi libet, præter citatos, Abbas Picinellus in Athenæo pag. 170, ac Theodori Trivultii Series Ordinariorum Metropolitanæ Eccleſiæ, & Clariſſ. Sitonus in Chron. Colleg. J. PP. pag. 44. art. 146.

MDXIX.

SCAMNUS ANGELUS.

Religionis illuſtris Carmelitarum Congregationis Mantuanæ, ornamentum extitit Angelus Scamnus Mediolanenſis, inter Doctores Theologos Collegii Bononienſis adſcriptus, & à Scriptoribus ſui Ordinis laudatus ut rectus, & prudentiſſimus Præſul in patria, in arduis conſtans, in proſperis moderatiſſimus; Deffinitoris munere inſignitus fuit anno MDCIV. Litteris ſummopere deditus, vitam ſcribendo conſumpſit uſque ad diem XXXI. menſis Maji, anno redempti Orbis MDCXIII., qui fuit illi ſexageſimus & ultimus.

Hæc ſunt, quem de ipſo vidimus:

I. Diſputationes in Univerſam Philoſophiam Ariſtotelis Vol. IV. in 4. ingentis molis optimè ſcripti. Servantur in Bibliotheca ſui Ordinis Sancti Joannis ad Concham hujus Urbis.
II. Dilucidatio in Libros Poſteriorum Analyticorum, cum Tractatu de Scientia. MS. in fol. extat ibidem.
III. Commentaria in primam, ſecundam, & tertiam partem D. Thomæ. MS. in 4. ibidem.
IV. Tractatus de Incarnatione. MS. in 4. ibid.
V. Quæſtiones variæ Theologicæ. MS. in 4. ibid.
VI. Tractatus varii, in quibus continetur doctrina de Furto, de Contractibus, de Uſura, & de Reſtitutione. MS. in fol juſtæ molis, extat ibidem.
VII. Oratio in laudem S. Hieronymi edita anno 1574.
VIII. Oratio de Mutinenſium Civium laudibus edita *Cremonæ* anno 1583.

Laudatur à Joanne Baptiſta Guarguanto, à Clemente Maria Felina, a Carolo Vagho, ab Abbate Picinello, etſi ſobriè, pag. 16.

MDXX.

SCANTIUS JOANNES FRANCISCUS.

Joannes Franciſcus Scantius Petri Martyris, & Claræ Cuſanæ nobilium Mediolanenſium conjugum, filius, Protonotarius Apoſtolicus, U. S. Referendarius, Abbreviator de Parco majori in alma Urbe, & Juriſconſultus Collegiatus, in Patria eloquentiâ floruit uſque ad annum Chriſti MDLXXV. Dolendum eſt, quod de iſto nulli cordi fuerit ejus Scripta, atque acta colligere, ut nobis datum eſſet de eo fuſiùs agere; ſed ob nimia ſuorum & Civium, & affinium vecordia! Damus igitur quod poſſumus, ſcilicet ex Schedis Mazzucchellianis, ex Theatro Colleg. Nob. J. PP. Clariſs. Sitoni pag. 124. art. 516. & Picinello pag. 222.

I. Oratio de Morte Jeſu Chriſti triumphantis, quam habuit coram Pio IV. Pontif. Max., & dicavit Scipioni Rebibæ Cardinali ampliſſimo; *ſine loco, anno, & Typographi nomine*, in 4.
II. De Cœleſti exercitu triumphante: Oratio habita in Sacello Pontificio, pleno Cardinalium Collegio aſſiſtente, ſolemniſſima omnium Sanctorum die, Maximiliano Auſtriaco Imperatori Cæſari optimo conſecrata. *Romæ, apud Antonium Baldum, Impreſſorem Cameralem*, an. 1565. in 4.
III. De Fragilitate humana: Oratio habita in Sacello Pontificio, Purpuratis Patribus aſſiſtentibus, Philippo ab Auſtria Hiſpaniarum Regi potentiſſimo conſecrata. *Romæ, apud eundem*, 1565. in 4.

MDXXI.

SCARAMPA CAMILLA.

CAmillam Scarampam Mediolanenſem, quam alii Scalampam appellare voluerunt, ſed perperam, Scarampus de Scarampis Juriſconſultus & Eques, & jam ab anno MCCCCLXXVI. Ducalis in hac Urbe Senator genuit. Magnam in filia conſpicatus indolem pater nihil non egit, ut eam bonis excoleret artibus. Votis ejus arriſit proſpera ſors, nam Camilla utramque linguam Latinam videlicet, atque Hetruſcam didicit, tantumque in eis profecit, ut expeditiſſimè ambabus uteretur, ſive loqui, ſive ſcribere oporteret. Nupſit Ambroſio Guidobono Ducali Quæſtori Ordinariorum Reddituum Magiſtratus. Neque ingenio minor in ea fuit corporis ſpecies, quam dignam putavit Clariſſimum illud Poeſis lumen Jacobus Sannazarius commendatione ſua. Namque hoc de ipſa cecinit Epigramma, quod extat inter alia ejuſdem in Tom. VIII. Carm. Illuſtr. Poëtar. Italor. pag 464.

Fumantem ambuſtis olim Phaëtonta quadrigis
Excepit rapidis fluctibus Eridanus.
Ecce recens, Ticine, tibi de Sole trophæum
Erigit auratis culta Camilla comis.
Nam Deus ille tuis auſus concurrere ripis,
Majoris numen ſenſit adeſſe Deæ.
O fatum fluviorum! ergo nova fabula veſtris
Semper erunt Nymphis aut Pater, aut Phaëton?

Floruit inſignis hæc Fœmina circa initium Sæculi XVI.

Illius memorantur

I. Carmina plura Italica apud Eruditos magno in pretio habita, teſte Franciſco Auguſtino ab Eccleſia Salutienſi in Subalpinis Epiſcopo, in Opere ſuo Italico de Fœminis Litteratis pag. 114. Ignoramus tamen an unquam fuerint edita, quocirca, ut ſpecimen Poeſis illius demus, hic proferimus ejus Carmen, vulgò *Sonetto*, quod fortuitò reperimus ad calcem Codicis MS. verſuum Italicorum Marii Piccii alibi jam laudati.

Miſera Italia; il Ciel pur te minaccia:
Una voce me intona nell' orecchia,
Che ſe non ſveglj tua virtute vecchia,
Convien, ch' ogni tua pompa ſi disfaccia.

Stiolta non ſei ancor dell' un de braccia
De barbari, che l'altro s'apparecchia;
Chi vuol veder miſeria in te ſi ſpecchia,
Poi lagrimando per pietà s'agghiaccia.

Che per le noſtre tante adverſe voglie,
De ſti rabidi Can ſei fatta preda,
Che van ſtracciando le tue belle ſpoglie.

Or tal lo proverà, che par nol creda;
Saran commune tante amare doglie.
Chiudemi gli occhj Dio, che ciò non veda.

Cæterum quanti haberentur ejus ingenii fœtus apud primarios ſui Sæculi Eruditos, liquet ex his, quæ Julius Cæſar Scaliger in Poematiis editis *Lugduni* anno 1546. pag. 349. de Camilla ſcripſit in Epigrammate, quod ipſius præfert nomen, ubi inter alia ſic legitur.

Divinis labiis Hymettia mella liquantur,
Scribentiſque Erato mulcet amica manum, &c.

Commendatur etiam, præter citatos, Scarampa, ab Advocato Sitono noſtro in Theatro ſuo Geneal. MS penès ipſum Auctorem in fol. pag. 242.

MDXXII.

SCARAVAGGIUS JOANNES BAPTISTA.

VEtuſtatem Familiæ Scaravaggiæ in Mediolanenſi Urbe ſatis oſtendunt & ſeries Decurionum humaniſſimi, atque doctiſſimi JC. Sitoni, quam apud ſe MS. magno labore & diligentia collectam ſervat, & Inſcriptiones aliquot in Eccleſiis S. Petri in Glaſſiate, atque S. Sebaſtiani, quarum prima poſita eſt anno MDVI. altera verò communi Scaravaggiorum tumulo imminet, & eas intulit Comes Octavius Archintus in Collectionem ſuam. In laudato autem Syllabo Decurionum Sitoniano reperiuntur Ruglerius Scaravaggius, qui eo munere ſungebatur anno MCCCXL aliique plures uſque ad Martinum ipſa dignitate auctum anno MDXIII. Huic coævus extitit Joannes Baptiſta Scaravaggius, quem nunc commendandum ſuſcipimus. Eum Sacerdotali unctione perceptâ ſacris miniſteriis plures per annos vacaſſe, atque inter familiares Joannis Petri Vicecomitis ob doctrinæ præſtantiam computatum fuiſſe ex Operibus ipſius mox memorandis agnovimus. Aliquos tamen ante annos Cavanagi morabatur, & Grammaticas Inſtitutiones tradebat, ineunte ſcilicet anno MCCCCXCV. ut eruimus ex illius Epigrammate ad Joannem Biffium alibi jam commendatum, cum Epiſtola Latina data ipſo anno, die XXII. menſis Februarii, de quibus etiam inferiùs dicemus. Poëſim inſuper, & Oratoriam artem egregiè calluit, ſacroſque Canones ita didicit, ut in eis magiſterio fuerit inſignitus. Amicitiam coluit non Biffii tantùm, ſed Cæſaris quoque Cæſariani, ad quem plura dedit latina Carmina, queis ipſum hortabatur ut aliquot Opera ederet. Neque minor ei fuit cum Petro Leone Vercellenſi, & Baſilicæ Scalenſis in hac Urbe Canonico familiaris conſuetudo, quod indicabunt ejuſdem Petri ad Auctorem noſtrum ſcripta. Plura daremus libentiſſimè, ſi ea reperire conceſſum fuiſſet.

Nunc Lucubrationes recenſebimus:

I. Epiſtolæ plures Latinæ ad Jo. Petrum Vicecomitem; de quo ſuo loco.
II. Rime divotiſſime dell' alma Natività del Redentore, Capitolo in Terza Rima di quindici Strofe. Incipit:
Celeſte gaudio, e ſalutar memoria &c.
III. Epigrammata Presbyteri Scaravaggii Mediolanenſis Muſarum Cultoris, ac Joannis Petri Vicecomitis Familiaris, pro Cæſare Cæſariano Architecto, in quibus eum impellit edere librum de Templo Majore.
IV. Carmina alia varia Latina.
Omnia extant in Cod. MS. ſign. E. num. 48. in 4. in Biblioth. Metropol. hujus Urbis.
V. Inter Carmina Jo. Biffi *Mediolani* 1512. extat Epigramma cum Epiſtola Latina data Cavanagi die XXII. Febr. MCCCCXCV. ad Jo. Biffum Poetam haud ignobilem, & Oratorem illuſtrem.
VI. Epigramma in laudem Petri Leonis Canonici Scalenſis; extat ad calcem Operis illius, de quo Clariſſ. Saxius in ſua Hiſt. Typographica.

MDXXIII.

Digitized by Google

MDXXIII.

SCLAFENATUS CAMILLUS.

CAmillum Sclafenatum Virum eruditione, & natalibus illuſtrem commendaturi, pro inſtituti noſtri ratione à parentibus ordiemur. Fuerunt illi Albertus Patriæ Decurio, atque Laura Landriana conjuges, quorum curâ ſedulò educatus, poſt minora ſtudiorum curricula diligenter exacta, Legibus tandem addiſcendis totum ſe dedit. Lauream ubi percepit, Juriſperitorum Collegio adſcriptus fuit anno MDLXXVII. Percrebeſcente interim famâ eruditionis ipſius, primùm in Archilycæo Ticinenſi Jura interpretaturus Cathedram aſcendit, mox ad munus idem in Firmana Academia meruit aſſumi. Anconam Urbem Gubernator conſtitutus pro S. R. E. prudentiſſimè rexit, atque tam Juriſprudentiâ, quàm Oratoriæ facultatis laude præclarus migravit è vitâ anno Æræ Chriſtianæ MDCXXVII.

Habemus illius editos ſequentes litterarios labores:

I. Camilli Sclafenati Mediolanenſis Patricii, & in Ticinenſi Gymnaſio Legum Profeſſoris, Orationes duæ. Altera Ticini habita Kal. Novemb. anno MDLXXIX. pro felicibus ſtudiorum ejus anni auſpiciis. Altera biennio ante Mediolani, cum in ampliſſimum illud Juriſconſultorum Collegium eſſet cooptatus. *Ticini, apud Hieronymum Bartolum*, 1579. *in* 4.
Huic Operi præfixa ſunt Epigramma Herculis Vincemalæ JC. Mediol. Duo alia prius latinum Scipionis Guaſchi, & alterum italicum, vulgò *Sonetto* Annibalis Guaſchi Alexandrini, poſtremum verò latinum Joannis Baptiſtæ Carlii. Ex his eruitur Camillum noſtrum Poeſim etiam coluiſſe. Inſcriptum eſt Opus hoc Hieronymo Mootio, quem ſupra commendavimus.

II. Oratio pro cooptatione in Collegium Fabricii Boſſii. *Mediol. apud Paganellum*, 1594. *in* 4.

III. Epiſtola ad Cardinalem Fridericum Borromæum ſatis erudita, data anno MDXCIX. Extat in ſæpe laudata Collectione Epiſtolarum ejuſdem Cardinalis in Bibliot. Ambroſiana ſervatâ.
In Cod. MS. Epigrammatum Jacobi Valetii Biblioth. PP. Teatin. D. Antonii Mediolani, extat Carmen in Nummiſma Philippi Sclafenati Camillo J. C. ejuſdem Familiæ donatum.
Annibalis Guaſchi ad eundem Epiſtolæ Italicæ tres, extant inter Epiſtolas Guaſchi editas *Mediolani, apud Pontium, & Piccaleam*, 1601.
De ipſo agunt amiciſſimus Sitonus in Chronico J. PP. pag. 158. art. 637. & in Theatro Genealog ſuo MS. Famil Mediol. pag. 400. atque Picinellus in Athenæo pag. 103.

MDXXIV.

SCLAFENATUS JOANNES BAPTISTA.

ANdreas Sclafenatus Thomæ, & Catharinæ Zerbæ jugalium filius Joannem Baptiſtam genuit, quem utriuſque linguæ, Græcæ videlicet, atque Latinæ perities poſteritati commendabilem reddidit. Poëſim verò, inter cætera ſtudiorum ornamenta, dilexit Scriptor noſter, in qua plura condidit Latina, atque Italica tantâ cum eruditionis famâ, ut inter optimos Vates Sæculi XVI. computari meruerit. Multa proprio marte compoſuit, nonnulla quoque tranſtulit è Græco. Neque prætereunda eſt ad hujus Auctoris laudem Patrui ejus memoria. Is fuit Joannes Jacobus Sclafenatus S. R. E. Cardinalis, & Parmenſis Epiſcopus, de quo Ciacconius, & Ughellus plura narrant egregiè facta, quamvis nihil, quod ſciamus, ad eruditionem pertinens ſcriptum reliquerit. Tanti autem Cardinalis aliorumque Joannis Baptiſtæ noſtri Patruorum mentio occurrit in Sepulchrali Inſcriptione gentilitii Tumuli in Templo Canonicorum Lateranenſium S. Mariæ Paſſionis hujus Metropolis in hæc verba:

IESV CHRISTO DEO O. M.
IOHANNI AVGVSTINO SCLAFENATO
TOMASINI FILIO
IOHANNIS IACOBI S. R. E. PRESBYTERI CARDINALIS FRATRI
AVO SVO
IOH. PETRO SCLAFENATO PATRI
IOHANNI ALVISIO SCLAFENATO FRATRI
PATRICIIS MEDIOLANENSIBVS
QVORVM CORPORA IN HOC SCLAFENATORVM SEPVLCRO
CONDITA SVNT
IVLIVS SCLAFENATVS REFERENDARIVS APOSTOLICVS
ET CAESAR FRATRES POSVERE
CALENDIS OCTOBRIS MDLXXVIII.

Nunc Jo. Baptiſtæ Opera recenſebimus:

I. Elegiæ, & Epigrammata. *Venetiis, apud Hieronymum Scottum*, 1541. *in* 8.

II. Carmina plura Latina. Edita ſunt in Tomo IX. pag. 1. Illuſt. Poët. Ital.

III. Italicum Carmen, vulgò *Sonetto*, extat in libro, cui titulus: „ Torricella, Dialogo d'Otro Lupano. *Milano*, 1540. *in* 4.

Laudatur à Paulo Moriggia lib. III. Nobil. Mediol. cap. 16. in Schedis Mazzucchellianis, ab humaniſſimo JC. Sitono in Theatro Genealogico ſuo MS., ex quo hauſimus Familiæ Sclafenatæ Stemma, deductum ab Uberto Auguſtini anno MCCCCXV. Ducalis Quæſtoris Patre ad noſtra uſque tempora, atque à Picinello in Athenæo pag. 287.

MDXXV.

MDXXV.

SCOTTUS BERNARDINUS.

PAtriam Familiamque, etſi omoino illuſtrem, ſummopere exornat Bernardini Scotti nomen, qui ex Ludovico alterius Bernardini genito, & Livia Boſſia nobiliſſimis conjugibus in lucem editus, inter Juris Peritos Collegiatos Mediolanenſes adnumeratus eſt anno MDLVIII.. deinde Gregorii XIV. ſanctione, Alexandro Litta ad Romanæ Rotæ Tribunal evecto, Conſiſtorialis Advocatus anno MDXCI. promulgatus his verbis: „ Nos dilecto filio Bernardino Scotto J. U. D. „ & de Collegio Jurisperitorum Mediolanenſium, ad „ id etiam per dilectos filios Collegium hujuſmodi „ nominato, ſpecialem gratiam facere volentes &c. Floruit J. C. eximius, Hiſpaniarumque Regis Jura in Urbe patrocinio juvit, illius Advocatus, ut eruitur ex Conſ. 94. inſerto inter Conſilia Farinaccii, ad cujus calcem hæc habentur: „ Ego Bernardi„ nus Scottus Sacræ Aulæ Conſiſtorialis, & Ca„ tholicæ Majeſtatis in Curia Advocatus. „ Romani Gymnaſii Rectoratum admiaiſtravit. Anno MDXCVIII. Clemente VIII. Summo Romano Antiſtite Ferrariæ degente, ad Apoſtolicam Sedem Fer-

A rarienſi Ducatu devoluto, Bernardinus (qui illuc ex Decreto Collegii, unà cum duobus Conſiſtorialibus Advocatis contenderat) pro Purpura dimittenda, nomine Alberti Auſtriaci Archiducis Auſtriæ, Maximiliani II. filii, & Rodulphi II. Imperatoris fratris, præſente Ferdinando Archiepiſcopo Biſuntino ſpeciali Nuncio in Conſiſtorio de more Orator fuit: hic ille eſt Albertus, qui Cardinalatu depoſito, cum Iſabella Clara Eugenia, Philippi III. Hiſpaniarum Regis ſorore, eodem Pontifice ſolemni pompa nuptias Ferrariæ celebrante, matrimonium iniit. Anno MDC. dieque XVI. Decembris Bernardinus in publico Conſiſtorio Beati Raymundi de Peñafort Barcinonenſis, Ordinis Prædicatorum, miras virtutes uberi, elegantique Oratione explicavit, ſupplexque pro eo Aris

B imponendo interceſſit: circumfertur impreſſa ipſius Oratio in vita ejuſdem Sancti, à Franciſco Peña Rotæ Auditore notis illuſtrata, & duobus libellis aucta. Anno MDCIV. ut Beatum Carolum Borromæum publico fideles cultu venerari poſſent exoravit; quamvis Canonizatio (ut vocant) ad annum MDCX. protracta fuerit. Commendabili virtutum ſerie Scottus cumulatus, anno MDCVII. die IX. Maji inter ſapientiſſimos Romanæ Rotæ Auditores fuit adſcriptus: demum anno MDCVIII die XXVIII. Julii mortalem cum immortali vita commutavit. Tumulus autem Bernardini ſenioris Auctoris noſtri Avi in ſacra Pacenſi Æde hujus Urbis, teſte Jacobo Valerio, hac Epigraphe decoratus eſt:

DEO OPT. MAX.
BERNARDINO SCOTTO
VIRO SVMMA VIRTVTE ET INTEGRITATE
GRATO DVM VIVERET DEO HOMINIBVSQVE
QVI PERAGRATO FERE TOTO TERRARVM ORBE
ADORATISQVE SACRI SEPVLCHRI MONVMENTIS
ANNO EIVS NONAGESIMO VITA FVNCTVS EST
FILII PIENTISS. POS. MDXXXVII. KALEND. AVGVSTI.

Juvat quoque audire verba Theodoſii Rubei de Auctore noſtro in Singulat. Tom. I. pag. 462. ſcribentis: „ Qui de anno MDXCVII. die XXIV. Martii cùm eſſet „ Advocatus Conſiſtorialis, fuit meus Promotor ad „ J. U. lauream Doctoratus, cui poſtea de anno „ MDCVIII. Pragæ decedenti, Auditore Rotæ fa„ cto, cum eò profectus eſſet cum Card. Millino „ Legato de Latere (Datarii munere exornatus) ad „ Rodulphum II. Cæſarem Auguſtum, ſucceſſit R.P.D. „ meus Philippus Pirovanus, doctrina, vita, ac mo„ rum integritate nemini ſecundus. „

C

De ipſo igitur damus:

I. Orationem ab eo dictam anno MDXCVIII. coram Clemente VIII. Ferrariæ degente, ut ſupra.

D

II. Aliam ad eundem Pontificem pro Canonizatione B. Raymundi *Romæ, ex Typographia Cameræ Apoſtolicæ*, 1601. *in* 4.

III. Aliam pro Canonizatione Divi Caroli Borromæi, ut ſupra innuimus, actam anno MDCIV.

IV. Deciſiones; extant in Archivo Molis Hadrianæ, & in Corpore Rotæ Romanæ.

V. Conſil. extat inter ea Farinaccii.

Legitur de eo Carmen Italicum inter Emblemata Joannis Baptiſtæ Porri lib. I. pag. 89.

Agunt de ipſo Cartharius in Syllabo Advocat. Sacri Conciſtorii, editionis Romanæ pag. 207., Cantalmajus pag. 19. num. 171., & Sitonus in Chron. Coll. J.P.P. pag. 169. art. 694.

MDXXVI.

SCOTTUS BERNARDINUS alter.

COmitis Vincentii, atque Theodoræ Cuſanæ Borromeæ conjugum filius extitit Bernardinus Scottus alter prioris conſanguineus, qui Patriam ſuam Mediolanum æquè ac ille optimis moribus, eruditione illuſtravit, atque dignitatibus etiam majoribus, ad quas meritò aſcendit. Prima igitur ſtudiorum curricula peregit in Braydenſi Archilycæo, mox ad majora ſe contulit in Academia Ticinenſi. Ibi legibus tam Sacris, quàm Imperatoriis excultus promeruit laureæ honores, mox Collegio Juriſconſultorum in patria nomen dedit anno Æræ Chriſtianæ MDCLXXX. Deo poſtea famulaturus Clericalem amplexus eſt militiam, & haud multo poſt geminæ illi commendatæ ſunt Abbatiæ, prima ſcilicet, cui titulus S. Joannis in Deſerto Gervatinenſis Diœceſis, altera verò S. Gothardi Modoetiæ. Ut autem Romam petiit Conſiſtorialis Aulæ Advocati munus obtinuit, & Utriuſque Signaturæ Referendarius renunciatus ſic ſe geſſit, ut dignus habitus fuerit, cui Judicis exterorum officium demandaretur. Congregationis Aquarum à Secretis extitit, & Petri Ottoboni Cardinalis, Summi Pontificis Nepotis, Auditor, deinde ex Votantibus Signaturæ Juſtitiæ. Ab Innocentio XII. inter Sacræ Romanæ Rotæ Auditores ſedere juſſus tam laudabiliter

emi-

Digitized by Google

emicuit, ut Clemens XI. Urbis eum Præfectum elegerit hoc etiam addito, ut Auditoris gradum retineret. Verumtamen majori honore digniſſimus ab eodem Pontifice judicatus, primùm Datarius Cardinalis Legati Caroli Barberini Neapolim, & Cardinalis item Legati Joſephi Renati Imperialis Mediolanum miſſus eſt, atque poſtremo Sacrâ Purpurâ ornari meruit die XXIX. menſis Maji anno poſt Chriſtum natum MDCCXV. quo nuncio accepto Juriſperiti Collegæ Mediolanenſes inſigni pompâ Bernardino collatam dignitatem ampliſſimam gratulati ſunt anno ſequenti die XXII. Aprilis, Orationem habente Julio Dugnano JCC. quæ, ut infra dicemus, edita eſt, unà cum Apparatu Litterario eam ob rem à Clariſſ. Joſepho Antonio Saxio elaborato. Dolendum interea eſt laudabilem antiquorum morem in Orationibus aut gratulatoriis, aut funebribus pangendis relictum fuiſſe, ſcilicet de ſtudiis ſcriptiſque Viri celebrandi diligenter agere, ut poſteri inſtruerentur de re inprimis tam neceſſaria Reipublicæ Litterariæ. In Cardinalatu modeſtiſſimè vixit, quamvis apud omnes magna in exiſtimatione eſſet, & Vicecamerarii officio fungeretur. Ultimus illi annus fuit MDCCXXVI. quo Romæ menſe Octobri piiſſimè obdormivit in Domino.

Commendantur illius:

I. Deciſiones Sacræ Rotæ Romanæ, quæ MSS. ſervantur in Archivo Molis Hadrianæ.

Deſcriptio autem Apparatus ſupralaudati, quam Clar. Saxius elucubravit, hoc titulo inſcribitur: „ Gli onori della Sapienza ſpiegati in publica pompa dagl' „ Illuſtriſſimi Signori Abbati, e Dottori dell' Illuſtriſ- „ ſimo Collegio per congratulazione della Sagra Por- „ pora conferita da Clemente XI. all' Eminentiſſimo „ Bernardino Scotto. *Milano, per il Nava*, 1717. in 4.

De ipſo agit amiciſſimus Sitonus noſter in Chron. J.PP. Mediol. art. 1075. pag. 235., & in Schedis.

MDXXVII.

SCROSATUS CÆSAR.

CÆſar Scroſatus parentes habuit Ludovicum, atque Hortenſiam Vicomercatam illuſtres conjuges. Ad Jura tam Cæſarea, quàm Pontificia ediſcenda totus ita ſe contulit, ut in Collegiu Nobilium Juriſconſultorum patriæ cooptari meruerit anno Æræ Chriſtianæ MDCXVIII. Muſas quoque minimè reſpuit, ut videre eſt ab ejus Carminibus tam Latino, quàm Italico ſermone ſcriptis infra recenſendis. Floruit Vir iſte ætate doctiſſimi Theodati Hoſii, de quo jam diximus, atque illius amiciſſimus extitiſſe facilè conjicitur ex variis Poëmatis Italicis Hoſii ſupradicti Cæſari Scroſato inſcriptis, quæ leguntur in Codice Bibliothecæ Ambroſianæ ſign. L. num. 5. in 4. cum aliquibus etiam Auctoris noſtri, ut infra. Doctiſſimus Pater Quadrius Carmina omnia ipſius MS. Scroſato noſtro tribuebat in ſuo Opere „ della Storia, e „ della Ragione d'ogni Poeſia Tom. II. pag. 306. „ Sed revera Auctor eorundem eſt Theodatus Hoſius, ut in Addendis demonſtrabimus; præter Carmina Scroſati iſtios, alia quoque ſunt Caroli Vicomercati, Hieronymi Dugnani, aliorumque, cum quibus Hoſius ſupradictus Poëticè frequenter agebat, unà cum Scroſato, ut à reſponſionibus variorum Carminum, vulgò *Sonetti*, ejuſdem Hoſii ad Scroſatum: interim dolendum eſt non reperiri in ſupracitato Codice omnia Poëmata Scroſati, de quibus ibi mentio fit, ideo & Acta, & Monumenta ejus ingenii præter pauca, quæ vidimus, nobis offerre Lectoribus humaniſſimis non licere.

Hæc ſunt:

I. Carmen in Auguſtinum Lampugnanum, cujus ſpecimen refert Armellinus in Bibliotheca Benedictino-Caſſinenſi pag. 65. ex Biblioth. Aproſiana pag. 292.

II. Carmina Italica ad Theodatum Hoſium; partim extant in Codice Ambroſiano ſupradicto ſign. L. num. 5. partim in eodem citantur.

Præfato Cæſari Scroſato Clariſſimus olim Jatroſophus Joannes Baptiſta Sitonus Tractatum quintum Jatroſophiæ Miſcellaneorum pag. 23. & 28. impreſſ. *Monaſterii Einſidlenſis an.* 1669. in 4. in hæc verba nuncupavit: „ Inſigni Poëtæ, Egregioque JurisPerito Mediolanenſis Collegii D. Cæſari Scroſato S. P. D. „ De Hydropis rudimento, & febre longa à menſium ſuppreſſione originem ducentibus laborante. Et infra: „ Vale ſalotique tuæ præſit Carminis, & „ Medicinæ Deus Apollo, ſub cujus auſpiciis nos „ ambos vivere juſſit fatum. Vale iterum & me „ ama. Dat. Mediolani ex Lycæo noſtro Sept. Id. „ Octobris MDCXXXIII.

Videndi ſunt quoque P. Quadrios loco ſupracitato, & Sitonus in Chron. Coll. J.PP. pag. 197. art. 837.

MDXXVIII.

SEPTALA AMBROSIUS.

AMbroſius Septala (quæ Gens vetuſtis temporibus dicta eſt etiam de Septara, ſive de Setara, Viroſque protulit dignitatibus, & Patriæ navatâ operâ inſignes pluribus etiam ab hinc Sæculis) nobiliſſimo inter Inſubres ſanguine genitus, Equitem Lanfrancum patrem habuit. Inter optimarum artium ſtudia liberaliter educatus ſic ad Rempublicam adultus acceſſit, ut Juriſprudentiæ laude clarus, jamque in Collegium JPP. cooptatus ab anno MCCCXLVIII. Decurionis Patriæ dignitatem jure merito obtinuerit. Luchinus interea Vicecomes, ut ſæpè jam diximus, Municipale Mediolanenſium Jus in unum corpus redigendum, corrigendumque curavit, cujus ardui quidem negotii provinciam Viris præclariſſimis demandavit, quorum Elogia ſparſim in hac Bibliotheca Lector reperiet. Memorandus nunc ſe offert Ambroſius noſter, qui hanc cum cæteris ſuſcepit ſpartam Luchini mandatis obſecuturus. At Luchino defuncto tantus labor Joanne Archiepiſcopo, & Principe jubente, anno tandem MCCCLI. auctoritatis pondus obtinuit, atque in mores deductus eſt. Superfuit Ambroſius ad annum uſque MCCCLXXXVI. qui ei fuit extrema.

Commendatur igitur

I. Ob Statuta Mediolanenſium cum aliis Collegis in Volumen unum redacta, atque correcta.

De ipſo Corius ad annum MCCCLI. Creſcentius in Amphith. Rom. part. I. pag. 296. Comes Octavius Archintus in Collect. Monument. Famil. Mediol. atque amiciſſimus JC. Sitonus in Chronico art. 33. pag. 30.

MDXXIX.

SEPTALA BENEDICTUS.

BEnedictus Septala Mediolani nobili Familiâ natus, ibidem in Monaſterio Sancti Simpliciani Religionis Cœnobiticæ jugum libenter ſubivit anno MDXCIII., die VII. Martii. Toto autem vitæ decurſu veræ pietati, ac cœleſtium rerum contemplationi vacavit impenſiſſimè, quod etiam ſatis indicant ejus quædam Opera ſpiritualia, quæ ſcripſit, ab Armellino olim viſa in ejuſdem Aſceterii Bibliotheca, quæ in Chriſtiana diſciplina, ac perfectione abſolutè homi-

miocm inſtituunt. Quo migraverit è vivis anno, nullus mihi indicavit.

Opera illius ſic prænotantur:

I. Eſercizio dell' anima contemplativa ſopra il Salterio: Opus diviſum in capita L., ſuntque pulchra, ac valdè utilia in Pſalmum I. Comment.; tomus ingens in fol. MS. compoſitus anno MDCXXIX. Procemium incipit: „ All' Anima deſideroſa di entrare per la „ porta della Contemplazione ec. „ Ipſum Opus incipit: „ Chi brama entrare per la porta della Con„ templazione ec.
II. Delle coſe memorabili a ſuoi tempi accadute. MS. in 4. In ejus Operis parte præcipuâ de rebus agit ad pietatem, atque Chriſtianam perfectionem pertinentibus.
III. Dialoghi della Vita purgativa. MSS in 4.
IV Della granuezza, e Miſericordia di Dio, e della miſeria dell' Uomo. MS. in 4. Hæc duo Opuſcula licet Benedicti noſtri nomen non præferant apertè, quia tamen ejuſdem ſunt characteris, dubio locum non relinquunt quin Septalæ fœtus & ipſa fuerint.

De ipſo hæc tradit citatus Armellinus in parte I. pag. 101. Biblioth. ſuæ Benedictino-Caſſinenſis.

MDXXX.

SEPTALA CAROLUS.

Ludovicus Septala Vir clariſſimus, cojus Elogium loco ſuo dabimus, inter XVIII. liberos, quos ex Anna Arona conjuge ſuſcepit, Carolum quoque, ſeu, ut Creſcentius loco inferiùs citando ipſum appellat, Carolum Andream genuit omnium poſtremum. Hic non indignum tanto patre ſortitus ingenium, minoribus primùm ſtudiis vacavit in patria, mox Legibus Ticini, & Piſis operam dedit. Laureâ in utroque Jure honeſtatus, in Juriſperitorum Mediolanenſium Collegio locum meruit anno MDCXXXIII. atque S. C. publicus Civilis Juris Interpres in Palatinis Scholis eſt conſtitutus. Cùm verò ſacris ſe miniſteriis addixiſſet, Sanctiſſimæ Inquiſitionis Tribunali fuit à conſiliis, annoque MDCXLIII. Doctoralem Præbendam in Metropolitana Baſilica obtinuit, atque ſequenti anno à Cardinali Cæſare Montio hujus Urbis Archiepiſcopo dignus eſt habitus, cui vices ſuas in civilibus demandaret, & Archipresbyteratum ejuſdem Baſilicæ conferret, ac demum Generalem Vicarium ſuum conſtitueret. Utriuſque Signaturæ Referendarius creatus, & Sacræ Congregationis Indicis à Conſolrationibus renunciatus diù Romæ conſtitit, tantâ apud exteros quoque probitatis & doctrinæ famâ celebris, ut Lucenſis Reipublicæ Moderatores de Joannis Baptiſtæ Raynoldi Mediolanenſis olim ſuæ Urbis Antiſtitis morte dolentes ſupplices ad Innocentium X. litteras dederint, quibus petebant ut ſibi Carolum noſtrum Paſtorem præficeret. Id verò Poo-tifex detrectans, ne tantum Virum Inſubriæ raperet, Septalam Mediolanum remiſit, ut à Metropolitanæ Canonicis poſt laudati Cardinalis Montii obitum Capitularis Vicarius electus, Antiſtitis ſolatio deſtitutam Archidiœceſim moderaretur. Neque profectò minoris prudentiæ Virum per ea tempora Mediolanenſis Eccleſia expoſcebat; nam exortis inter Clericos, Regiſque Miniſtros graviſſimis de Juriſdictione controverſiis, homine opus erat, qui & Deo ſervaret ſua, & quæ Cæſaris ſunt Cæſari redderet. Id quàm egregiè præſtiterit Carolus non eſt cur hoc loco memoremus, cùm facti memoria apud poſteros etiam vivat, idque ſatis comprobaverit Alphonſus Cardinalis Litta Montii ſucceſſor digniſſimus, qui vix Archiepiſcopatum iniit, non alterum quàm Septalam ſibi Generalem Vicarium adeſſe voluit. Verumtamen eo citò carere compulſus eſt, etenim præcitatus Innocentius X. audita morte Franciſci Foſſati Mediolanenſis, qui vivens Derthonenſem Eccleſiam laudabiliter adminiſtraverat, ad eas Inſulas Carolum aſſumſit anoo MDCLIII. Vix credibile eſt, quæ intra paucorum annorum ſpatia contulerit Antiſtes optimus credito ſibi populo beneficia. A Clero enim exorſus, undè potiſſimum gregis univerſi diſciplina, ſaluſque pendet, Seminarium bellorum injuria labefactatum reſtituit; additis humaniorum Litterarum, Logicæ, & Moralis Theologiæ gymnaſiis. Epiſcopales Ædes inſignibus auxit molitionibus, Templi Maximi frontem inſtauravit, Sacrarium ejuſdem locupletavit, ac Baſilicæ ipſius Aram principem, parieteſque exornavit. Hinc ad populi mores reformandos converſus duas Synodos habuit annis ſcilicet MDCLIX., & MDCLXXIII., in qua ſalutares condidit Leges typis poſtmodum traditas, de quibus infra ſermo redibit inter illius Opera. De Juribus etiam Epiſcopalibus tutandis ſollicitus, tam ad Catholici Regis Aulam, quàm ad Inſubriæ Senatum idoneos ſæpè Miniſtros ablegavit, & proventus Eccleſiaſticos auxit ad ſucceſſorum commodum. Tot tamen diſtentus curis nunquam à Voluminibus conſcribendis ceſſavit, in quibus & Legalis eruditionis, & Oratoriæ ſacultatis, & Paſtoralis ſollicitudinis, & ſacrorum Rituum doctrinæ, & Hiſtoriæ quoque ſpecimina poſteris admiranda reliquit. Amiciſſimus fuit Ferdinandi Ughelli, quo hortante cùm adhuc eſſet Metropolitanæ Mediolanenſis Archipresbyter Litteras eruditiſſimas de emortuali S. Galdini anno ad Joannem Petrum Puricellum dedit anno MDCXLIX. quo etiam anno adhuc Romæ degebat. Eidem quoque Puricello, dum Nazarianæ Baſilicæ Monumenta conſcriberet, Codicem MS. Matutinas Sanctorum lectiones ex eorum Hiſtoriis depromptas, quæ olim Eccleſiæ Ambroſianæ in uſu erant, & in Collegiatis ſaltem Templis recitabantur, continentem ſuppeditavit, ut Puricellus ipſe ad gratum animum oſtendendum teſtatus eſt in laudata Diſſertatione cap. CXXII num. I. Demum tot egregiè factis illuſtris mortalibus valedixit in Urbe Roma menſe Majo, anno poſt Chriſtum natum MDCLXXXII.

His laudatur Operibus:

I. Analogia Titulorum Juris. Tabulæ legales ſunt; quas Typis traditas fuiſſe teſtis eſt Picinellus, locum, annum, & Impreſſoris nomen reticens.
II. De Aquis emiſſoriis.
III. Allegationes L.
IV. Conſilia Legalia de ſelectis Argumentis agentia: Hæc tria poſtrema ſimul edita fuiſſe idem Picinellus autumat.
V. Orationes duæ in quorundam Juriſconſultorum cooptatione. Ex eodem.
VI. Orazione in lode della Giuſtizia.
VII. Altra in lode di S. Carlo. Ambas in Metropolitana pronunciatas, & impreſſas aſſerit idem Picinellus.
VIII. Synodus Diœceſana Derthonenſis habita anno MDCLIX. *Derthonæ, apud Violam, eod. anno, in 4.*
IX. Altera celebrata anno MDCLXXIII. *Ibid. apud eundem, in 4.*
X. Ricordi alle Monache. *Tortona, per lo ſteſſo Viola, 1656. in 4.*
XI. Miſterj della Meſſa Romana, ed Ambrogiana; col ſignificato de i Riti Ambrogiani. *Ivi, per lo ſteſſo, 1672. in 4.*
XII. Tripartita Commentatio in Breviarium Romanum Tomi IV. Opus hoc, ut etiam ea, quæ ſequuntur, ſcribebat Carolus tunc cùm Picinellus Athenæum Mediolanenſe concinnabat, quæ nunquam edita fuiſſe ſuſpicamur, & ubi nunc MSS. deliteſcant non didicimus.
XIII. Il Paſtorale. Sylva erat argumentorum, atque eruditionum, unde Parochis faciliot fieret ſingulis feſtivis diebus Verbi Dei annunciatio.
XIV. Il nuovo Veſcovo. Opus in fol. ſacris Præſulibus per quam utile, in eo enim Scriptor Concionum in Synodorum initio, ad Vicarios Foraneos, ad Clerum, ad Confeſſarios, ad minores Clericos, ad ſacras Virgines, atque ad Chriſtianæ Doctrinæ Auditores habendarum methodum præſcribebat. Quin etiam formulam Edictorum, & rationem, qua poſſent cum ſæcularis Fori miniſtris bene ſe gerere, aliaque hujuſmodi oſtendebat.
XV: Tortona Sacra, e profana. Volumen in fol. in quatuor partes diſcretum, quarum prima ſacra & profana illius Urbis monumenta hiſtorica: ſecunda

Digitized by Google

cunda Epiſcoporum, qui Carolum ipſum præceſſerant, Acta, & Leges: tertia Diœceſis Deſcriptionem, cum hiſtoricarum, & naturalium rerum accuratiſſima recenſione: quarta demum Monumenta, & Cœmenta antiquitatum referebat.

XVI. Nobilitas Septaliæ Gentis. Prodiit in 4. ſine anno, loco, & Typographo.

XVII. Epiſtola doctiſſima de anno emortuali S. Galdini data Romæ die III. menſis Julii, anno MDCXLIX. ad Joannem Petrum Puticellum hortante Ughello, ut ſupra diximus. De hac Puticellus meminit in laudata Differt. Nazariana cap. CVI. num. XV.

XVIII. Tractatus de Expeditione Terræ Sanctæ ab Henrico Septala olim Mediolanen. Archiepiſcopo conſcriptus, cui addidit Carolus noſter Appoſtillas, & Indices, illumque edere meditabatur teſte Picinello in articulo laudati Henrici, de quo ſuo loco.

XIX. Inſcriptiones II. ab eo poſitæ una in Templo S. Euphemiæ ad ſervandam S. Senatoris Gentilis ſui memoriam, altera in Baſilica S. Franciſci, quæ Cœnotaphium eſt prælaudati Henrici Archiepiſcoporum Mediolanenſium.

Mirabuntur aliqui, & meritò, quod de iſto Scriptore ſeculi vix præteriti teſtem, ut plurimùm adducam in ejuſdem Operibus tam editis, quam MSS. Picinellum. Sperabam ego illa inſpicere in Bibliotheca Suorum gentilium, ſed nec officia, nec preces id mihi obtinere potuerunt.

Commendatur ab Ughello eodem in Tomo IV. Italiæ Sacræ inter Derthonenſes in Appendice num. LXXXVI. Tatio in Annal. Comenſibus lib. VI. num. 95. Alexio Ledeſma in Tabella Epiſcopor. Derthonen. Curtio de Scriptor. Medicis Mediol. pag. 144. JC. Sitono in Chron. Juriſperitor. pag. 209. art. 909. atque in Schedis: Comite Octavio Archinto in Collect. Monument. Famil. Mediol. Creſcentio in Amphith. Rom. part. I. pag. 298. ac demum à Picinello in Athenæo pag. 928.

MDXXXI.

SEPTALA CLAUDIUS FRANCISCUS.

CArolum jam ex pluribus liberis à Ludovico Septala ex Anna Arona conjuge ſuſceptis, qui eruditionis ergo apud poſteritatem ſibi laudem promeruere, commendavimus; nunc verò occurrit nobis Claudius Franciſcus inter eos omnes primogenitus. Hic paternæ domus commodis Dei obſequia præponens, tenerâ adhuc ætate Societati Jeſu ſe addixit. In eâ ſic claruit, ut humanioribus Litteris, atque Eloquentiæ præceptis Auditoribus tradendis admotus, id munus optimè geſſerit; interim Philoſophiæ, moraliſque Theologiæ curricula conficiens, alias etiam ſcientias ſummo ſibi labore, diligentique ſtudio comparavit, adeo ut Romam miſſus annos ibidem nonnullos degerit omnibus ob doctrinæ meritum non minus notus, quàm acceptus. Regreſſus in Patriam, ſolemnibus votis emiſſis, Divinæ ſe arctiùs mancipavit ſervituti; cùmque toto pectore ad perfectiora ſemper anhelaret, humilimis precibus, ut tertium probationis annum ſibi perficere liceret, impetravit. Aronenſe Collegium ejus rei gratiâ obtinuit, ubi tanquam à mundanis rebus omnibus ſejunctus, & Deo tantum adhærens, annos natus L. mortalibus valedixit.

Opera hæc poſt ſe reliquit:

I. De Coloribus. Tractatus in libros V. digeſtus, Opuſque eſt eruditiſſimum, ex intimis Philoſophiæ arcanis petitum, in quo non tantùm de naturâ, & quantitate colorum, cauſis eorum efficientibus, mixturis, uſibus, ſignificationibus, & hujuſmodi, ſed etiam incidenter de coloribus apparentibus, & refractis, de ſono, de Iride doctiſſimè agit. MS. imperfectus ſervatur in Bibliotheca Familiæ ſuæ Septaliæ Mediolani, ut aſſerit Picinellus, nam mihi aditus ad eam perſcrutandam minimè datus fuit.

II. Acta B. Manfredi Septalæ Presbyteri, & Eremitæ. Hujus Operis meminit Tattus in Martyrologio Novocomenſi ad diem XXVII. Januarii pag. 11. ſed non indicat utrum editum fuerit, vel adhuc MS. deliteſcat. Laudatur ab amiciſſimo JC. Sitono in Schedis, & à Picinello in Athenæo pag. 149.

MDXXXII.

SEPTALA FRANCISCUS MARIA.

DE Patria, & nomine Scriptoris mox à nobis laudandi convenit inter Auctores, qui de ipſo egerunt, nemo enim dubitavit an Mediolanenſis fuerit; at verò de illius cognomine varii ſunt adeo, ut nihil amplius. Is eſt Franciſcus Maria, quem Ferdinandus Ughellus loco citando cognominavit de Scellonibus, Wadingus appellavit de Vicecomitibus, de Stellonibus, & de Scallonibus, Picinellus autem de Septala. Si tamen quis advertat Stemma, quod citatus Ughellus aſſerit hactenus ſpectari in Sacello Cathedralis Viterbienſis à Scriptore noſtro condito, in quo adſunt ſupernè Aquila, inferiùs verò ſeptem Alæ, præferet omnium ſupralaudatorum ſententiæ Picinelli dictum, nulli enim eſt incompertum hanc eſſe Septaliorum, ſive Septalarum Mediolanenſium gentilitiam parmam. Franciſcus Maria noſter igitur cùm Minorum S. Franciſci Regulam fuiſſet amplexus ſic doctrinæ, atque pietatis ſplendoribus emicuit, ut Sixti IV. Summi Pontificis benevolentiam ſibi conciliaverit. Obierat interim Petrus Franciſcus Viterbienſis Epiſcopus, quocirca Sixtus Septalam noſtrum digniſſimum cenſuit, qui ad eam promoveretur Eccleſiam gubernandam. Hanc ipſi dignitatem contulit Prid. Kal. Octobris anno Chriſti Redemptoris MCCCCLXXII. Quin etiam Pontifex Viri prudentiam optimè perſpectam habens honorem honoribus cumulans Umbriam Sedis Apoſtolicæ nomine regendam ipſi commendavit. Creditum ſibi gregem Scriptor noſter piè regere ſtuduit, Sacellum, ut ſupra tetigimus, in Templo ſuo Cathedrali ſuo ſumptu excitavit, cui etiam Baſilicæ plura contulit. Epiſcopium nova molitione ampliavit, fontemque dirutum reſtituit. Beneficus quoque fuit in ſui Ordinis Alumnos, & Cœnobio Sancti Franciſci de Vetralla plurima dona impertitus eſt. Fato ceſſit anno Salutis MCCCCXCII.

Elaboravit:

I. Vitam Sixti IV. cum his, quæ ſub ejus Pontificatu acciderunt. Hujus Operis Antigraphum, cum pluribus Summorum Pontificum Actis à Luca Holſtenio collectis, aliiſque hujus MSS. in Bibliotheca Franciſci olim Cardinalis Barberini aſſervabatur, teſte Picinello.

De hoc Antiſtite verba faciunt VVadingus in Annal. Minor. Tomo XIV. ad annum MCCCCLXXII. num. LXXXI. Ughellus Ital. Sacr. Tomo I. in Viterbienſibus num. XXXIII. Sitonus noſter in Schedis, & Picinellus in Athenæo pag. 213.

MDXXXIII.

SEPTALA HENRICUS.

HEnricus Septalius clariſſimo ſanguine ortus Mediolani, Vir ſpectatæ virtutis, poſt obitum Gerardi Seſſæ anno MCCXI. ex Subdiacono Apoſtolico, & hujus Eccleſiæ Cimiliarcha, ad Archiepiſcopales Inſulas evectus eſt. Innocentius III., qui ob diſcordes Cleri Mediolanenſis ſententias Henricum elegerat, ad Clerum ipſum, & Populum litteras, quæ adhuc extant, dedit, ut ipſum electum Virum probum benignè, humaniterque ſuſciperent. Cum primariis Civibus Eccleſiaſticæ juriſdictionis defenſor acerrimus diu ſtrenuè depugnavit, & nondum inauguratus Urbem hanc diris devovit, quam etiam Summus Pontifex Metropoliticâ dignitate ſpoliavit, ſed in Henrici gratiam Honorius III. rebus tandem compoſitis eâ rurſus dignitate exornavit anno MCCXVII. Romam deinde Pontifex ipſe per litteras Henricum vocavit, & menſe Decembri MCCXIX. propriis manibus Archiepiſcopalibus Inſigniis decoravit. Homobonum Cremonenſem Epiſcopum Suffraganeum ſuum refra-

Digitized by Google

A refractarium dicto audientem eſſe coëgit. Divos Franciſcum Minorum, & Dominicum Prædicatorum Patriarchas Mediolani ſuſcepit, quorum poſtremo Regum Baſilicam, quæ Sancti Euſtorgii dicitur, translatis ad Laurentianam Canonicis; alteri verò SS. Naboris, & Felicis Baſilicam, deductis ad Sanctam Mariam Fulcorini Canonicis, attribuit. Annos fermè viginti, quibus præfuit optimi Paſtoris munera ſemper exercuit. Hæreticos tunc per Italiam graſſantes paſtorali ſollicitudine à grege ſuo ſemper avertere ſtuduit, Eccleſiaſticam diſciplinam conditis etiam præclariſſimis legibus reparavit. Pluribus Templis patrimonia largitus divinum promovit cultum, cùmque per ea tempora Chriſtiani Principes ſacro afflati Numine, hortantibus Summis Eccleſiæ Pontificibus Viriſque Sanctiſſimis promoventibus ad recuperandum B Chriſti Salvatoris Sepulchrum, ſolvendaque Fidelium ſub Paganorum jugo gementium vincula laudabili conatu transfretarent, Henricus cùm electa Mediolanenſium Civium, Procerumque manu navigavit in Syriam, atque Regibus Hungariæ, & Cypri, Duci Auſtriæ, Pelagio Nicoſiæ Archiepiſcopo, nec non Joanni de Columna S. R. E. Cardinali ſe comitem addidit, adfuitque obſidioni Urbis Damiatæ. Eccleſiam Monaſterii Beatæ Mariæ Charævallis jam pridem conditi ſtatis ceremoniis conſecravit, quemadmodum etiam Templum Sancti Gottardi ad Montem Tremulum. In Oppido Brebiæ non procul Variſio migravit è vita die III menſis Octobris MCCXXXI., ejuſque Corpus in candido Tumulo marmoreo à dextris januæ majoris olim conditum, nunc jacet ante cancellos Aræ maximæ in ſupralaudato Templo SS. Naboris, & Felicis, nunc S. Franciſci, cum hac Epigraphe:

HENRICO SEPTALAE
MEDIOLANI ARCHIEPISCOPO
SERAPHICI HVIVS ORDINIS
BENEFACTORI EXIMIO
POST RESTAVRATVM TEMPLVM
A PATRIBVS HVC TRANSLATO
GRATI ANIMI MONVMENTVM
AN. D. MDCCXVIII.

Cœnotaphium verò ipſi poſuit à nobis alibi jam laudatus Carolus Septala tunc Archipresbyter Metropolitanæ, poſtea Derthonenſis Epiſcopus cum Elogio, quod adhuc viſitur in eadem Baſilica Sancti Franciſci propè januam minorem è regione Templi S. Valeriæ, quod hic exſcribimus, tametſi in eo nonnulla ſint, quæ limam exigant, præſertim in enunciando obitus Henrici die, atque anno.

AETERNITATI.
HENRICVS. SEPTALA.
MEDIOLANI. ARCHIEPISCOPVS.
DOCTRINA. PIETATE. AC. RERVM. GESTARVM. GLORIA.
INCOMPARABILIS.
AD TANTAE. REGIMEN. ECCLESIAE.
AB INNOCENTIO. III. ELECTVS.
AB HONORIO III. CONSECRATVS.
COMES. REGVM. AC. DYNASTARVM.
CVM. EGREGIA. MEDIOLANENS. NOBILIVM. ET. MILITVM. MANV.
HIEROSOLYTANAM. SVSCEPIT. EXPEDITIONEM.
METROPOLITANI. IVRIS. MIRVS. VINDEX. FVIT.
INSTITVTO. INQVISITORE. IVGVLAVIT. HAERESES.
DOMINICANVM. ET. FRANCISCANVM. ORDINES.
IN HANC. VRB. PRIMVS. EXCEPIT. EISQVE. DOMICILIA. CONSTITVIT.
PLVRIBVS. ECCLESIIS. PATRIMONIVM. NON. MEDIOCRE. ADDIDIT.
MEDIOLANENSI. ECCLESIA. PER. ANNOS. XVI. ET. MENSES. X.
LABORIOSISSIME. ADMINISTRATA.
QVIEVIT. ANN. SAL. MCCXXX. XVI. KAL. OCTOBRIS.
ELATVSQVE. PIO. ET. VERO. VNIVERSAE. ITALIAE. DOLORE.
HIC. IACET.
CAROLVS. SEPTALA. IVRISCONSVLTVS. COLLEGIATVS.
SANCTISSIMI. DOMINI. NOSTRI. INNOCENTII. X.
VTRIVSQVE. SIGNATVRAE. REFERENDARIVS.
ET. METROPOLITANAE. MEDIOL. ARCHIPRESBYTER.
BENE. MERITO. PROPATRVO. TRITAVI. MAXIMO.
ANNO. MDCLII. P.

Huic

Huic liceat vetuſtiſſimum marmor adjicere, quod ſub interiore porticu Monaſterii Charævallis prope januam Eccleſiæ muro inſertum conſpicitur. In eo hæc leguntur:

ANNO ✠ GRATIAE ✠ MCXXXV. ✠ XI. ✠ KAL. ✠ FEBRVARII ✠ CONSTRV-CTVM ✠ EST ✠ HOC ✠ MONASTE-RIVM ✠ A ✠ BEATO ✠ BERNARDO ✠ ABBATE ✠ CLAREVALLIS ✠ MCCXXII. ✠ CONSECRATA ✠ EST ✠ ECCLESIA ✠ ISTA ✠ A ✠ DOMINO ✠ HENRICO ✠ MEDIOLANENSI ✠ ARCHIEPISCOPO ✠ VI. ✠ NONAS ✠ MAII ✠ IN ✠ HONO-REM ✠ SANCTAE ✠ MARIAE ✠ CA-REVALLIS ✠

Scripſit, ut teſtatur Stradenſis in Chronico, & Godefridus in Annalibus:

I. Tractatum de Expeditione Terræ-Sanctæ, & ſingulariter contra Soldanum Ægypti, cujus exemplum in pergameno, teſte Picinello, extabat apud Carolum Septalium Epiſcopum Derthonenſem, qui adjectis apoſtillis, & Indicibus, ut in ejus articulo memoravimus, illum edere meditabatur. Nonnulli verò mihi aſſerunt reperiri in Bibliotheca Regis Chriſtianiſſimi Codice pergameno magnifaciendo.

II. Henrici Sanctiones, & Decreta pro reformanda Eccleſiaſtica Diſciplina in XIX. Capita diſtributa. Incipit: „ Henricus Miſeratione Divina Sanctæ Mediolanenſis Eccleſiæ Archiepiſcopus Dilectis filiis „ Præpoſito, & Capitulo. „ Dat. Laude XII. Kal. Junii circa annum MCCXI. MS. in Collect. Diplomat. Nicolai Sormani Ambroſiani Collegii Doctoris.

III. Ejuſdem Epiſtola ad Nobiles Viros Arnulphum, Ardiricum, & Naſeiguerram Demanum, & Algiſium de Vetederio. Monet ut deſiſtant ab injuriis illatis Eccleſiæ S. Ambroſii, alioquin minatur Anathema. Sine data. MS. Ibid.

IV. Ejus Diploma, quo Baſilicam Sancti Euſtorgii Prædicatorum Ordini confirmavit; ex Archivo Baſilicæ Laurentianæ deprompſit Puricelli. & edidit Diſſert. Nazar. cap. CIX. num. 25.

V. Aliud de re ipſa à Marchione Vercellino Maria Vicecomite Archetypum ſibi oſtenſum idem edidit num. 26. Ibid.

VI. Ejus Diploma datum MCCXXIII. die Lunæ XV. ante Kal. Auguſti, Indictione XI., quo Diplomate Lectoribus Eccleſiæ Metropolitanæ nonnulla bona perpetuò aſſeruit, ac ſolemni ſtipulatione firmavit Illud edidit Ughellus Tomo IV. Ital. Sacræ Col. 178.

VII. Donatio Henrici Archiepiſcopi Eccleſiæ Sancti Apollinaris Abbatiſſæ, & Monialibus Ordinis Spolitani cum annuo Canone cereorum duorum librarum duarum Archiepiſcopo, & ſucceſſoribus perſolvendo in Feſto S. Apollinaris in perpetuum. Dat. in Caſtro Bibiæ in Palatio Domini Archiepiſcopi die II. Novembris MCCXXIV. Ex Archivo S. Apollinaris exſcripſit laudatus Sormanus, & in Collect. ſuam Diplom. intulit.

VIII. Exemptio Monaſterii ejuſdem ab omni Epiſcopali Juriſdictione ab Henrico facta, reſervata ſibi & ſucceſſoribus Dedicatione Eccleſiæ, Conſecratione Altarium, Benedictione Abbatiſſæ & Monialium, ſi ab Abbatiſſa, & Monialibus fuerint requiſiti; & reſervato etiam cenſu cereorum duorum. Dat. IV. Febr. MCCXXV ex eod. Arch ut ſupra.

IX. Henrici Unio Capitulorum Sanctorum Euſtorgii, & Laurentii, in qua enunciat Ubertum Marinonum tunc Sancti Euſtorgii Præpoſitum, Rolandum, Lanfrancum, & Arnoldum Canonicos refutaviſſe Eccleſiam, Domos, & cætera ipſi Eccleſiæ adjacentia in manus Ugonis Cimiliarchæ Mediol. Vicarii ſui. „ Qui tunc eramus in partibus tranſmarinis in ſervitio Crucifixi „ & tradit Eccleſiam ipſam S. Euſtorgii, cum Sedimine, & Brayda inſimul ſe tenente ad faciendum Hortum, & Brolium, & Domos ædificandas Priori, & Conventui Prædicatorum, anno MCCXXVII. Ext. in Collect. Sormani.

X. Henrici Donatio facta Monaſterio S. Apollinaris quorumdam Hortorum ſui Juris. Incipit: „ Nos Henricus Miſeratione Divina Sanctæ Mediol. Eccleſiæ „ Archiep. Divinæ Pietatis intuitu, & ad preces „ Domini Gregorii Summi Pontificis, & animæ „ noſtræ remedio &c. „ Act. Reate XXVI. April. MCCXXVIII. accedit Gregorii IX. Confirmatio ejuſdem Donationis „ Hortum quem Venerabilis „ Frater noſter Mediolanenſis Archiepiſcopus vobis „ ad preces noſtras pia, & provida liberalitate „ conceſſit &c. „ Dat. Reate XXVIII. Aprilis eodem anno. Extant in Archivo prædicto, unde exſcripſit, & in Collect. ſuam intulit Sormanus.

XI. Edicta plura contra Concubinarios Clericos. Horum meminit Comes Octavius Archintus in Collect. ſua Monument. Famil. Mediol.

Adſunt Epiſtolæ Innocentii III. quibus monet Archiepiſcopum Mediol. ut Henrico tunc Apoſtolico Subdiacono, & Canonico Metropol. Cancellarii munus demandaret. Datæ Peruſii IX. Octob. in lib. I. Decretalium.

Epiſtola ejuſd. Innocentii ad Capitulum Mediol. Dat. Later. VII. Id. Novemb. in qua concedit eis Archiepiſcopum „ Henricum Cimiliarcham Eccleſiæ „ veſtræ Virum providum, & honeſtum „ ex Collect. cit. Sormani.

Alia Honorii III. ad Henricum, quâ confirmat Translationem Sacerdotum ab Eccleſia S. Apollinaris ad Eccleſiam S. Joannis in Brolio ab eo factam. Dat. XVI. Aug. MCCXXV. ex eod. Arch. & Collect.

Altera Gregorii IX. ad eundem de Humiliatorum Regula, dat. Later. VIII. Kal. Jan. Pont. ſui anno I.

Oldeberti Novarienſis Epiſcopi circa annum MCCXII. Epiſtola ad Henricum, in qua petit licentiam locandi Caſtellaniam Maſſarellæ, & gratias agit, quod Rainerio Vicecomiti conſanguineo ſuo Caſtellaniam Ferioli tradiderit, ſine data.

Sententia Ugonis Apoſtolicæ Sedis Legati, qua ferit Anathemate Prætorem, & Magiſtratus Mediolani, quòd Henricum Archiep. proſcripſiſſent. Dat. Bononiæ II. Kal. Aug MCCXXI. Extant omnes in præfata Collect. Sormani.

Ejus meminerunt, præter omnes Mediolanenſium rerum Scriptores, Laurentius Bejerlinck in Magno Theatro tit. Epiſcopus. Ughellus in Tom. IV. Italiæ Sacræ in Mediolanen. num XC. amiciſſimus Sironus in Schedis, atque Picinellus in Athenæo pag. 170., aliique plurimi.

MDXXXIV.

SEPTALA HIERONYMUS.

FRanciſcum Septalam, atque Juliam Ripam de Sancto Nazario conjuges habuit parentes, fratrem verò celeberrimum Ludovicum paulo poſt commendandum, Hieronymus Septala Mediolanenſis, Vir omnigenâ litteraturâ, præſertim verò Eccleſiaſticâ, illuſtris. Vix adoleſcentiam ingreſſus Clericos inter relatus eſt, mox ſtudiis minoribus diligenter perfectis, ad Legum tam Pontificiarum, quàm Cæſarearum ſanctiones pervolutandas ſe convertit. In utroque igitur Jure ſummos Academicos honores promeruit, tum juvenili adhuc ætate Vicarius Generalis Novarienſis Epiſcopatus conſtitutus fuit à Carolo à Baſilica Petri, quo in munere ita ſe geſſit, ut Imperialis Templi S. Joannis Baptiſtæ in Oppido Modoëtiæ Inſulatus Archipresbyter renunciari meruerit. Inde ad Metropolitanam hujus Urbis translatus eſt anno MDCXVIII., in qua & Canonicalem inter Ordinarios Præbendam, & Pœnitentiarii Majoris officium geſſit. Gratiſſimus extitit Cardinali Friderico Borromæo hujus Metropolis commendatiſſimo Præſuli, cui maximo fuit adjumento in componendis graviſſimis controverſiis inter Eccleſiaſticum Forum, Regioſque Miniſtros exortis. Urgebat interea Mediolanenſis Clerus Caroli Borromæi haud pridem defuncti Apotheoſim, atque ad eam in Romana Curia promovendam inter alios Viros clariſſimos omnium votis Hieronymus noſter ſelectus eſt, diuturnamque ideo in Urbe moram traxit. Reverſus in patriam benè confecta re, ſcriptis, piiſque operibus plurimum

huic Archidiœceſi profuit ad annum uſque MDCXXX. quo meritis cumulatus deceſſit. A

Scripta illius hiſce notantur titulis:

I. Molte antiche autorità del Fonte di S. Barnaba. *Milano*, 1622. ex Picinello, qui Impreſſorem reticuit, & libri formam.

II. Notizie, e Miſcellanee Iſtoriche attinenti a Milano, ed alcune altre Città di Lombardia. MS. in Biblioth. Septaliana teſte eodem Picinello.

III. De Ritibus, & Ceremoniis Eccleſiæ Mediolanenſis. MS. ibid. & in Biblioth. Comitis Pauli Montii.

IV. Tractatus de Virginitate. MS. Ibid.

V. Alius de Caſtitate. MS. Ibid.

VI. Alius de Martyrio SS. MS. Ibid. B

VII. Alius de Virtutibus, & Vitiis. MS. Ibid. & in cit. Biblioth. Montia.

VIII. Alius de libero Arbitrio. MS. Ibid.

IX. Alius de Noviſſimis. MS. Ibid.

X. Alius de Vita Spirituali. MS. Ibid.

XI. Alius de Cultu Feſtorum. MS. Ibid. & in Biblioth. præfati Comitis Montii.

XII. Alius de Indulgentiis. MS. Ibid.

XIII. Alius de Eſſentia, & Gratia Dei. MS. Ibid.

XIV. Diſcorſi ſopra ciaſcuna parte dell' Uomo viſibile, ed inviſibile, vita, morte, reſpirazione, ſonno, memoria ec. MSS. Ibid.

XV. Sermones in ſolemnitatibus SS. MSS Ibid.

XVI. Alii de Paſſione Chriſti. MSS. Ibid. Italicè & Latinè.

XVII. Alii de Beata Virgine. MSS. Ibid. Italicè & Latinè.

Hactenus Picinellus. His tamen hæc addimus:

XVIII. Tractatus de Sacrificio Miſſæ. MS. in fol. in Biblioth. Comitis Pauli Montii. C

XIX. Alius de Sacramentis. MS. in fol. Ibid.

XX. Alius de Breviario, & Officio. MS. in fol. Ibid.

XXI. Miſcellanea pro Reformatione Breviarii Ambroſiani. MS. in fol. Ibid.

XXII. Acta multorum Sanctorum, & præcipuè Mediolanenſium Archiepiſcoporum. MS. in fol. Ibid.

XXIII. Miſcellanea ſpectantia ad Forum Archiepiſcopale Mediol. MS. in fol. Ibid.

XXIV. Tractatus IV. de Sacrificio Miſſæ à ſuperioribus diverſi. MSS. in fol. Volumine juſtæ molis apud amiciſſimum Canonicum Joannem Andream Iricum. In cujus MS. fine extat Index aliorum plurium Codicum MSS. ipſius Septalæ, inter quos, præter jam relatos, numerantur Opera, quæ hic recenſemus.

XXV. Relazioni, e Scritture pertinenti alla Canonizzazione di San Carlo, ſendo uno de' Condelegati del Clero a procurarla in Roma. D

XXVI. De Dierum Ferialium, Dogmatum, Ceremoniarum, Rituum præcipuè Eccleſiæ Mediolanenſis, Divinorum Origine, Cultu &c. Tractatus varii.

XXVII. Relatio ad Limina Apoſtolorum pro Archiepiſcopo Mediolani, & Epiſcopo Novarienſi. Hujus poſtremi fuit Vicarius Generalis, ut diximus.

XXVIII. Tractatus de Benedictione, & Dedicatione Eccleſiæ.

XXIX. Sermones ſacri de Vita Spirituali.

XXX. Sylvæ Latinæ ad ſacras Conciones in ſolemnitatibus Sanctorum.

XXXI. Sermones in Evangelia Italici, & Latini.

XXXII. Iſtoria, e Conſiderazioni ſopra il Teſtamento Vecchio.

XXXIII. Hiſtoria à Noë uſque ad Chriſtum.

XXXIV. Miſcellanea Hiſtorica, & præcipuè Civitatis Mediolani, ubi de Sacro Clavo. E

XXXV. Iſtoria ſacra dal principio del Mondo fino alla morte di Criſto.

XXXVI. Iſtoria ſacra dalla morte di Criſto fino al DCCC. dopo quella, ove molte coſe pertinenti a Milano.

XXXVII. Opere di Dio dalla Creazione fino al Diluvio.

XXXVIII. Conſilium pro erectione Collegii Notariorum in Curia Archiepiſcopali Mediolani.

XXXIX. Monita Communia pluribus Officialibus, & Congregationibus Fori Archiepiſcopalis Mediolani.

XL. Facultates Vicariorum Generalium declaratæ per S. Carolum anno MDLXXVIII.

XLI. De Officio Advocati Fiſci Curiæ Archiepiſcopalis Mediolani.

XLII. De Vicarii Foranei Officio.

XLIII. Communia de Viſitatione Epiſcopali.

XLIV. De Epiſcopo, & ejus munere.

A XLV. Ricordi dell' Autore all' Eminentiſſimo Sig. Cardinal Borromeo.

XLVI. Altri a Monſignor Melino Veſcovo d'Imola.

XLVII. Scritture, e memorie pertinenti alla Fabrica del Duomo, e ſuoi Ufficiali.

XLVIII. Volumen continens Caſus Sacræ Inquiſitionis Domino Septalæ tranſmiſſos ad Conſulendum.

XLIX. Volumina quatuor Conſiliorum.

L. Volumen Conſiliorum circa cauſas Matrimoniales.

LI. Volumen Conſiliorum pertinentium ad portionem Colonicam.

Agunt de ipſo Theodorus Trivultius in Serie Canonicorum Ordinariorum Mediol. Comes Octavius Archintus in Collect. Monument. Famil. Mediol. Sitonus in Theatro Genealogico MS. penès eundem Auctorem, atque in Schedis, necnon Picinellus in Athenæo pag. 350.

B

MDXXXV.

SEPTALA JOANNES BAPTISTA.

JOannem Baptiſtam Septalam Benedictus Cancellarius Magiſtratus Extraordinariorum Reddituum hujus Ditionis Mediolanenſis genuit. Patris veſtigiis inhærens & filius, Tabellionatus ſuſcepit officium anno à Deo homine MDLV. Mox Benedicto ipſi in officio Cancellarii ſuffectus eſt circa annum MDLXI. in eoque perduraſſe fertur annos plus minus XXVI. Eruditionem ſuam ſequenti commendavit C Opere, in quo diligentiſſimè collegit omnia, quæ ad geminas navigabiles foſſas à fluminibus Ticino, & Abdua deductas, & Mediolanenſem agrum rigantes pertinent, miroque ordine ipſarum ſitum, originem, utilitatem, & hujuſmodi expoſuit. Inſuper Flumina ipſa deſcripſit, & Oppida vicoſque ripis vicina proſecutus, vectigalia, & cenſus annuos inde ad Principis Ærarium provenientia enumeravit. Obiit anno MDLXXXVII.

Scripſit igitur:

I. Relazioni del Naviglio grande, e di quello della Marteſana. *Milano, ſenz' anno, e Stampatore*; & iterum, *ivi, preſſo il Malateſta*, 1603. *in fol.* D

Laudatur à Joſepho Benalio in hiſtor. Magiſtr. Extraordin. pag. 18. & alibi, atque à Sitono noſtro in Schedis, necnon à Picinello in Athenæo pag. 287.

MDXXXVI.

SEPTALA JOANNES GEORGIUS.

JOannes Georgius Septala Mediolanenſis alterius Joannis Georgii, atque Urſinæ Sclafenatæ filius, Geographiam, necnon Architecturam Artes prænobiles inter cæteras Scientias adamavit. Circa annum Chriſti Salvatoris MDXLV. florere cœpit in Patria, mox E Carolus V. Auguſtus, cùm Italiam adveniſſet, juvenis adhuc Viri famâ commotus, ipſum ad ſe accerſitum in Hiſpanias ſecum deduxit, ubi Uxorem habuit, multoſque vixit annos, Imperatori ſemper accepriſſimus, utpote quem Mœcenatem laboribus ſuis delegerat, ut infra dicemus. Cæterùm non modicum debet Septalæ tam Inſubria, quàm Hiſpania, magnaque illius laus eſt, Abrahamum Ortelium Virum Clariſſimum, & ob Geographicos Codices editos toto Orbe notiſſimum, tanti eum feciſſe, ut in Lucubrationibus ſuis aliqua ejus inſeruerit mox à nobis memoranda. Patris illius Sepulchrum in Eccleſia Sanctæ Mariæ Pacis Mediolani adhuc viſitur cum hoc Elogio:

HOC

HOC EST SEPVLCRVM
SPECTAB. ET EGREG. VIRI
D. IOH. GEORGII DE SEPTALA
ET VRSINAE SCLAFENATAE
ET HAERED. EIVS
QVI OB. ANNO MCCCCXCIV.
DIE XVII. APRILIS.

Scripſit igitur Jo. Georgius noſter, quæ hîc damus:

I. Deſcriptio Ducatus Mediolanenſis, & vicinarum Regionum. *Antuerpiæ, apud Hieronymum Cock.* ex Draudii Biblioth. Claſſica pag. 1173., & apud Ortelium *item Antuerpiæ, anno* 1595. ex Laſor à Varea.

II. Hiſpania Univerſa Tabulis expreſſa. Prodierunt Carolo V. Cæſari, ut ſupra tetigimus, inſcriptæ.

Laudatur à Jo. Jacobo Friſio in Biblioth. Joſepho Benalio in Hiſt. Magiſtrat. Extraordin. Cap 9. pag. 77. Comite Octavio Archinto in Monument. Famil. Med. Sitono noſtro in Schedis, atque Picinello in Athenęo pag. 303.

MDXXXVII.

SEPTALA LANFRANCUS.

SEptaliorum Gens Mediolani vetuſtâ Nobilitate illuſtris, ſæculo XIII. præter alios & B. Manfredum Presbyterum & Eremitam, qui ſanctiſſimè obiit circa annum Domini MCCX., & Henricum, de quo ſupra diximus, Mediolanenſem Archiepiſcopum, edidit quoque Lanfrancum, qui exemplo, ac fortaſſe ſuaſionibus ejuſdem B. Manfredi conſanguinei ſui, Deo addictiùs famulari decrevit. Paulò igitur poſt annum MCCXVIII. Eremitarum D. Auguſtini Habitum induit eos inter, qui ſtrictioribus legibus, & regimini ſe ſe ſubdiderant B. Joannis Boni de Mantua, cui per ea tempora tum Mediolanenſe, tum alia plura Italiæ Cœnobia obtemperabant. Scientiarum ſtudiis, poſt exactum tyrocinium, felici ſucceſſu impensè vacavit; ſubindeque prædicationis munus obire coactus, in vinea Domini opere ac ſermone ſtrenuè adlaboravit, ut criminum ſpinas, tamquam bonus agricola, penitùs eradicaret. Solitudinem nihilominus perpetuò colere ſatagebat; quod ſui Concellitæ animadvertentes, ac ſuſceptam reformationem, ſi Vir tantus deliteſceret, paulatim evaneſcere arbitrati, eum pluries Cœnobiis moderandis, & ſignanter S. Jacobi ad fluvium Savenam extra Bononiæ meæ muros anno MCCXLIX. præfecere: quinimmò univerſus Jambonitarum Cœtus, (ſic enim vulgò appellabantur hujuſmodi Auguſtinenſes Eremitæ) cui explorata jam erat Lanfranci ſanctitas & prudentia, eumdem præ cæteris an. MCCLII. in ſupremum ſibi Præſulem adſcivit. Plures tunc temporis Eremitarum D. Auguſtini Congregationes exiſtebant, quæ diverſis titulis, legibus, Prælatiſque inter ſe diſcernebantur: hanc verò diſcordem vivendi formam, utpote filios ejuſdem Patris minùs decentem, Alexander IV. Pont. Max. è medio tollere, agente præſertim Lanfranco, Eremitaſque omnes Auguſtinenſes ſub unico Generali Moderatore, ac Inſtituto colligere decreverat. Ipſius igitur juſſu, cunctorum eorumdem Eremitarum Comitiis habitis, anno MCCLVI. Romano in Aſceterio Sanctæ Mariæ de Populo, in iis præfatorum D. Auguſtini aſſeclarum unio ſancita fuit; electuſque deinde Lanfrancus totius Eremitici Auguſtinienſis Ordinis primus Generalis Antiſtes: cui profectò maxima laus hinc acceſſit, quod ipſe unus Univerſitati hujuſmodi regendæ, quæ viros complectebatur moribus, inſtitutiſque diſparibus aſſuetos, cunctis aliis aptior opportuniorque ſit viſus. Ut itaque impoſito ſibi oneri pro debito, ac dignitate reſponderet, præterquamquod laboribus vigiliiſque numquam pepercit, nonnulla etiam Statuta (quæ poſtea Conſtitutiones appellavere) mirâ ſapientiâ concinnavit, ut infra memorabimus, tum augendo divino cultui, tum diſciplinæ uniformiter tenendæ utiliſſima, Sodalium quoque calculo comprobata. Familiæ ſibi creditæ, quam in ſanctæ converſationis propoſito firmare ſedulò curavit, octo annis laudabiliſſimè præfuit. Immò ut eam in exteras etiam gentes propagaret, Albertinum Veronenſem Virum Sanctitate illuſtrem, cum aliis religioſis hominibus in Angliam ablegavit. Mediolani tandem in Cœnobio S Marci, morbo ſenioque confectus, at meritis plenus, anno MCCLXIV. obdormivit in Domino. Religioſiſſimam Chriſtianæ virtutis imaginem, ſuis in dictis geſtiſve egregiè adumbratam, exhibuit ſemper Lanfrancus; eâque de cauſſâ poſt obitum Beati titulo decorari meruit, cujus rei fidem facit nedum imago, quæ Genuæ viſitur uſque ab anno MCCCCLXVI. in Eccleſia Sanctæ Mariæ de Cella ad Sanctum Petrum de Arena, ſcilicet in Ara Sancti Nicolai Tolentinatis, titulo., ac radiis Beatorum nobilitata cum hac Inſcriptione: *Beatus Lanfrancus de Mediolano*; ſed & quæ ſimilibus inſigniis tum ligno ſculpta in Sacrario, tum picta in Bibliotheca memorati Cœnobii Marciani conſpicitur; ac ulteriùs propè januam minorem ejuſdem D. Marci Templi in hac Urbe extat nobilis marmoreus Sarcophagus, in quo Venerabilis hujus Viri Oſſa requieſcunt. Conſtat hic pario lapide, in cujus fronte plures apparent ſui Ordinis Sodales, & Lanfrancus inter eos in Cathedra ſedens librum manu præfert. In geminis autem lateribus Urnæ ſtant Icones Sanctarum Virginum, & Martyrum Catharinæ & Agnetis. Imminet verò Tumulo Lanfranchi Statua, & circumſtant in angulis Levitæ quatuor in orantium morem compoſiti. Hic Sarcophagus, dum ampliaretur Chorus, ex illius ſiniſtro latere hùc translatus fuit, cui appoſita legebatur antiquitùs hæc Inſcriptio:

HIC SITA SVNT OSSA
BEATI LANFRANCI SEPTALAE MEDIOLANENSIS
QVI
OB MAGNVM VIRTVTVM SPLENDOREM
TOTI AVGVSTINIANO ORDINI PRAEFECTVS PRIMVS
ITA SE GESSIT
VT OMNIA PENITVS COLLAPSA
IN PRISTINVM STATVM REDIGERET
OBIIT
ANNO DOMINI MCCLXIV.

Nunc

Nunc verò hæc conſpicitur :

VENERABILIS VRNA B. LANFRANCHI SEPTALAE
PATRITII MEDIOLANENSIS
QVI PRIMVS AVGVSTINIANO ORDINI
AB ALEX. IV. VNITO ET AMPLIFICATO PRAEFVIT
NOVVM SANCTITATE ET VIRTVTIBVS SPLENDOREM
ATTVLIT
ANTIQVVM ZELO ET VIGILANTIA DECVS
RESTITVIT
SANCTISSIME OBIIT ANNO SAL. CIϽCCLXIIII.

Scripſit :

I. Conſtitutiones Ordinis Eremitarum. *Romæ, apud Hæredes Bartholomæi Zanetti*, 1625.

Diffusè agunt de Lanfranco noſtro Taurellus in Sæc. Auguſt., & præcipuè Tom. IV. pag. 690. & ſeqq., cæterique Hiſtorici præfati Ordinis Puccinellus in Zodiaco Mediol., Piccinellus in Athenæo Litterat. Mediol. pag. 386 Creſcentius in Anfit. Rom. Boſca in Martyrol. Mediolan. pag. 356., & alii quamplures.

MDXXXVIII.

SEPTALA LUDOVICUS.

EX Franciſco Septala, atque Angela Caſata nobilibus conjugibus ortus eſt Ludovicus, de quo nunc agimus. Illuſtrium ſuorum veſtigia ſecutus Litte- A ris ſe erudivit, ita ut breviter magnum nomen inter J. PP. ſibi conquiſiverit. Ingreſſus igitur Collegium eorundem anno reparatæ Salutis MDVII. Cathedram in Univerſitate Ticinenſi aſcendit pro jure Cæſareo interpretando anno MDXVIII. Pro Patria ad Franciſcum Regem Francorum primùm Legationem optimè geſſit, cùmque à DCCCC. ad LX. ejuſdem Regis juſſu reducerentur Urbis hujus Decuriones, eum inter primarios Rex adſcivit, deinde Queſturam in Magiſtratu Ordinariorum Reddituum obtinuit, poſtea Regius Senator in toto Mediolanenſi Dominio electus eſt anno MDXXIV., quo Contagioſo morbo miſerè periit. Ejus Patris Franciſci extat adhuc mentio in Eulogio ſequenti, quod legitur in Baſilica Sanctæ Mariæ Scalenſis hujus Metropolis ad Marmoreum Sepulchrum his literis :

D. MAGDALENAE DE CAPELLIS MATRI
SIBI POSTERISQVE SVIS
PRESBYT. DIONYSIVS
S. MARIAE SCALENSIS ECCLESIAE CANONICVS
ET ANDREAS AC FRANCISCVS FRATRES DE SEPTALA
POS. ANN. MCCCCLXXXIX.

De Ludovico noſtro ſatis eſt dicere, eum laudatum fuiſſe à Soncino juniore Juriſconſultiſſimo, præter alios Viros doctos infra recenſendos, quos inter adnumerandus eſt Curtius item junior, ſic loquens in Conſ. 112., „ Ita etſi ſubtilia motiva Clariſs J. U. D. D. Ludo„ vici Settaræ olim Diſcipuli mei cordatiſſimi &c. „ Idque ſuper Teſtamento Pauli de Raude, anno „ MCCCCLV. præmiſſo Conſ. 111. „ Dolendum interea eſt, quod tam pauca de hoc doctiſſimo Juris Conſulto proferenda ſint, nam præter Conſilia à Picinello, aliiſque relata, ſors mihi nil obtulit præ manibus contra votum, ideoque aliud à fortunatiori Collectore expectandum eſt. B

Habemus de ipſo :

I. Conſilia Juridica. Extant inter Conſilia diverſorum, & memorantur à Curtio juniore ſupradicto, ab Alexandro Rhaudenſi in Reſponſo 17., aliiſque.

II. Conſilium pro Monaſterio Padolyronenſi Monaſterii Sancti Benedicti in Agro Mantuano ; extat in Archivo ejuſdem Aſceterii pagg. 38., teſte P. D. Gaſpare Beretta in ſuis Schedis.

III. Oratio Ludovici Septalii ad Franciſcum I. Francorum Regem. MS. de quo mentio eſt in Indice Bibliothecæ ejuſdem Regis alibi indicato.

Extat in ejus laudem Epigramma Lancini Curtii lib. 14. fol. 58.

Agunt quoque de hoc Ludovico Cavatius in Alleviam. Stat. Mediol. Puccinellus in Zodiaco in Vita Sancti Senatoris pag. 35. Advocatus Sitonus in Chron. Colleg. J. PP. Art. 353. pag. 82., nec non in Theatro Genealogico pag. 410. MS. in fol. penes Auctorem, & Picinellus in Athenæo pag. 357.

MDXXXIX.

SEPTALA LUDOVICUS alter.

C FRanciſcus Septala, necnon Julia Ripa celeberrimi Joannis Franciſci J. C. Papienſis filia parentes fuere Ludovici, qui lucis uſuram accepit die XXVII. menſis Februarii, anno reparatæ Salutis MDLII. Magiſtrum habuit Clariſſimum Antonium Mariam Venuſtum in humanioribus litteris, è quibus breviter expeditus Philoſophicis facultatibus eruditus extitit à Felice Vico Societatis Jeſu Viro inſigni, ac ſub ejuſdem diſciplina, ætatis annorum pene XVI. publicas Theſes in eadem facultate omnium plauſu coram Di-

vo

vo Carolo Borromæo anno MDLXVIII. habuit; dein in Gymnaſium Ticinenſe ſe contulit, ubi Paulum Cigalinum Comenſem primarium Medicinæ Profeſſorem, & Philelphum Amaltheum Philoſophum audivit: poſt hujus ad Cathedram Taurinenſis Lycæi acceſſum, ſub Octaviano Ferrario Lectiones Philoſophicas ſcripſit, uſque dum & iſte ad Scholas Canobianas Mediolanenſes tranſierit; inde Balthaſſarem Gambarinum Ferrarii ſucceſſorem, & Nicolaum Boldonum, poſt Cigalini obitum ſecutus eſt. Denuo Theoremata Philoſophica ſpatio trium dierum publicè defendit, unicuique arguendi ad libitum facultate exhibita, quod non parum nominis ei conciliavit. Laureâ deinde acceptâ, in Collegio Phyſicorum Mediolanenſium locum obtinuit die V. menſis Aprilis, anno MDLXXIII., ideoque in Patriam redux cum ſupradicto Octaviano Ferrario ſingulari amicitia junctus, ex ejus doctrina multùm noſter profecit, ſcripſitque librum, cui titulus: „ Solutionum apparentium Con„ tradictionum Hippocratis, & Galeni; „ ſed ad Lecturam practicæ in Univerſitate Ticinenſi erectus, illum perficere minimè potuit. Zelo Patriæ poſtmodum ductus idem munus reliquit ob inſerviendum ægrotis tempore Peſtis anno MDLXXVI. Divum Carolum Borromæum in illa teterrima occaſione imitatus eſt, ut ipſemet teſtatur in Epiſtola Nuncupatoria ſui Tractatus de Peſte, ſequentibus verbis: „ Quo tempore ſcilicet ille, ad Orbis admirationem „ Mediolanenſium animis tabe pereuntium Divina „ charitate medebatur, me egregii laboris ſocium „ adſciſcere pro incredibili ejus facilitate voluit. „ Idem egit Ludovicus dum pro ſecunda vice Mediolanum contagioſo morbo affligebatur an. MDCXXX.

A Trigeſimum verò ſuæ ætatis annum attingebat, quod teſtimonium eruditionis ſuæ in literis Græcis illuſtre dedit Tranſlatione, & Notis ad librum de Aëre, Aquis, & locis Hippocratis. Quinquageſimum tertium annum agens Lecturam Philoſophiæ Moralis in Scholis Canobianis obtinuit, omnium votis; quamobrem fama tanti Viri ubique ſic percrebuit, ut Sereniſſimus Bavariæ Dux anno MDCVIII. Cathedram primariam Philoſophiæ in Univerſitate Ingolſtadienſi ei obtulerit. Id etiam egit Magnus Ætruriæ Dux pro Piſano Archigymnaſio, nec non Senatus Patriæ meæ dilectiſſimæ anno MDCX, qui Septalam anxiè quæſivit, honorario MCC. Aureorum ei oblato; ſed quod plus eſt & duplò aliud ſtipendium à Venetis ei policitum conſtanter reſpuit amore Patriæ ductus. Ca-
B thedram verò Lycæi Patavini Senatus Venetus minimè providere inſtituit, niſi conſulente Septalio, qui doctiſſimum Sanctorium laudavit. Idem exemplum ſecuti ſunt Senatus Mediolanenſis, aliique Principes in ſeligendis Profeſſoribus ſuarum Univerſitatum. Anno MDCXXVII. die IX. Januarii à Rege Catholico totius Mediolanenſis Dominii Protophyſicus inſtituitur. Tot curis implicitus, ut ipſe aſſerit in libro IX. Cautionum, nunquam deſtitit à variorum Operum ſcriptione in univerſa literarum Republica commendatorum. Mirum igitur non eſt, ſi & apud Suos, & apud Exteros maximam ſibi famam comparaverit uſque dum morte correptus an. Chriſti MDCXXXIII. die XII. menſis Septembris octuagenario major Tumulum in Baſilica Apoſtolorum, vulgò Sancti Naza-
C rii Majoris, apud Suorum Cineres habuerit, cum ſequenti Inſcriptione:

D. O. M.

LVDOVICO SEPTALAE

GENERI AC DOCTRINAE LVMINIBVS CLARISSIMO

PHILIPPI IV. HISPANIARVM REGIS

ARCHIATRO

VRBIS MEDIOLANENSIS CIVI ET AVERVNCO

QVI MORTEM QVOTIES VOLVIT VICIT

VICIT QVOTIES REMEDIA ATTVLIT

POST DOMITAM PESTEM

LVCVBRATIONIBVS ADHVC SVIS

CVM MORBIS ET LIBYTHINA PVGNANTI

PARENTI SVO AMANTISSIMO ATQVE LITTERATISSIMO

FILII CAROLVS DERTHONENSIS ECCLESIAE ANTISTES

ET ANTONIVS VRBANIS HONORIBVS

SAEPE AVCTVS

VECTIGALES LACHRYMAS PENDVNT

MANFREDVS VERO HVIVSCE ECCLESIAE CANONICVS

IN MORTALITATIS IPSIVS DOMICILIO

MONVMENTVM IMMORTALE P.

PRIDIE IDVS SEXTIL.

ANNO INTERCALARI MDCLXXXXII.

Vir fuit gravi amabilique aſpectu, ſingulari prudentia præditus, itaut à Principibus jam ſupra memoratis, nec non ab aliis pluribus, ſcilicet à Ducibus Sabandiæ, Mantuæ, atque Urbini, nec non à pleriſque S. R. E. Cardinalibus, & à celebrioribus ſuæ ætatis in Literis hominibus ſingulari in exiſtimatione habitus fuerit, & cum eis commercium Epiſtolare frequentiſſimè ſervaverit, inter quos fuit Erycius Puteanus, ut infra demonſtrabimus. A

Hæc ſunt ejus Opera jam ab aliis relata, ſed non ex integro, ut facilè conferentibus patebit.

I. Animadverſionum, & Cautionum Medicarum libri VII ad Carolum Boſſium. *Mediolani*, 1614. *in* 8.

II. Animadverſionum, & Cautionum Medicarum libri II. Septem aliis jam editis additi, quæ ad vulnera curanda, & quæ ad componenda *Mediolani*, *apud Bidellum*, 1629. *in* 8, *& Patavii*, *apud Paul. Frambottum*, 1632 *in* 8. Simul deinde hi libri novem ſunt editi, à J. Perio recogniti, & in hac poſtrema editione expurgatis quamplurimis meodis, novo ordini reſtituti. Quibus acceſſit Auctoris liber de Nævis. *Dordrechti*, *apud Vincentium Caimax*, 1650. *in* 8. *Patavii*, *apud Paulum Frambottum*, 1652 *in* 8. *Ibidem*, 1659. *in* 8. Quibus poſtremis duabus Editionibus additæ ſunt Notæ Joannis Rhodii. B

III. De Nævis liber unus, ad Hieronymum Caymum Conſilii Italiri Regentem. *Mediolani*, *apud Bidellum*, 1626. *in* 8. *Ibid. apud Petrum Martyrem Locarnum*, 1628. *in* 8., *Lugd. apud Jo Thuſium*, 1628 *in* 8., *Argentorati*, 1629. *in* 12., *Patavii*, *apud Paulum Frambottum*, 1651. *in* 8. Idem Opus Italicè ſcriptum extat in libro, cui titulus: „ La Fiſonomia del Porta. „ *Venezia*, *per il Tommaſini*, 1644. *in* 4. C

IV. De Peſte, & peſtiferis effectibus, libri quinque. *Mediolani*, *apud Jo. Bapt. Bidellum*, 1622. *in* 4.

V. De Morbis ex Mucronata Cartilagine evenientibus, liber unus. Opus novum, & de noviter cognitis morbis editum, ad Præſidem Senatus Jo. Bapt. Triottum. *Mediol apud Georgium Rollam*, 1632. *in* 8. Ibi Cap. VI. pag. 23. laudavit Codſunchium de eadem re agentem, ſed aſſerens ibidem, Mucronatæ elevationem ſibi ſoli compertam fuiſſe.

VI. In librum Hyppocratis Coi de Aeribus, Aquis, & Locis Commentarii. Appoſitus eſt Græcus Hippocratis contextus, ope antiquorum Exemplarium reſtitutus, & in multis locis emendatus, una cum nova ejuſdem in latinum verſione. *Coloniæ*, *apud Jo Baptiſtam Ciottum*, 1590. *in fol.*, *& Francof. apud Jo Beyr*, 1645 *in fol*

VII. In Ariſtotelis Problemata Commentaria, ab eo latinè facta. *Hanoviæ*, *apud Claud. Marinum*, 1602. *in fol.*, *& Lugduni*, *apud Claud. Landry*, 1632. *T. II. in fol.* D

VIII. De Margaritis nuper ad nos allatis judicium. Ad Collegas ſuos Collegii Mediolanenſis Medicos. *Mediolani*, *apud eundem*, 1628. *in* 8

IX. Analyticarum, & Animaſticarum Diſſertationum libri duo. *Mediolani*, *apud Joannem Baptiſtam Bidellum*, 1626 *in* 8. His acceſſerunt ejuſdem liber de Nævis tertiò impreſſus, & de Margaritis nuper ex India ad nos allatis, ejuſdem judicium, iterum impreſſum, & ipſius judicii aſſertio, Doctore Ildefonſo Nuñez Authore, tertia editio. *Mediolani*, *apud Jo. Baptiſtam Bidellum*, 1626 *in* 8.

X. Della preſervazione dalla Peſte. Al Senatore Franceſco Arconati. *Milano*, *per Gio. Battiſta Bidelli*, 1630. *in* 8.

XI. De ratione inſtituendæ, & gubernandæ familiæ, ad Julium Areſium Senatus Mediolanenſis principem. *Mediolani*, *apud Bidellum*, 1626. Liber quidem rarus, & cujus editio minimè nota fuit Cl. Curtio. Joannes Georgius Schelhornius in Tomo I. Amœnitatum Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ & Literariæ. *Lipſiæ*, 1737. *in* 8. Diſſertationem integram præfert librorum quorondam rariorum, & inter eos hunc Ludovici Septalii, de quo dat Specimen. E

XII. Della Ragion di Stato libri VII. *Milano*, *per il Bidelli*, 1627. *in* 4. Opus hoc latinè verſum *Francofurti* editum fuit *anno* 1679. *in* 4.

XIII. Lettera in cui ſi ſpiega la mobilità della Paſqua. Hanc ſcripſit ad Angelicam Aga ham Sfondratam Gregorii XIV. Pontificis neptem, nec non in Monaſterio Mediolanenſi Divi Pauli Monialem. *Mediolani*, *ſine anno*, *& Typographi nomine*, *in fol.*

XIV. Epiſtola ad Paulum Zacchiam, in qua Opus ejuſdem Quæſtionum Medico-legalium ſummopere commendat, extat in Alatii Apibus Urbanis pag. 215.

XV. Antidotario Romano &c. aggiuntovi le Avvertenze, a l'Oſſervazioni appartenenti alla Compoſizione de' Medicamenti di Lodovico Settala. *Milano*, *preſſo il Bidelli*, 1635. *in* 4.

XVI. Cura locale de' Tumori peſtilenziali. *Milano*, *preſſo il Bidelli*, 1629. *in* 12.

XVII. Solutiones apparentium contradictionom Hippocratis, & Galeni. MS.

XVIII. De morbo Gallico. MS.

XIX. Tractatus de Riſu. MS.

XX. Litteræ de Morali, & Politica Ariſtotelis. Vol. II. MSS.

XXI. Diſcuſſiones Peripateticæ. MS.

XXII. Exercitationes in Galenum. MS.

XXIII. Conſultationum Medicarum. Vol. II. MSS.

De ſupradictis Operibus MSS teſtes habeant Lectores Curtium, & Picinellum.

XXIV. Judicium de Octimeſtri Partu ad quæſitum Federici Bonaventuræ, cum iſtius Reſponſione. MS. in Bibliotheca Ambroſiana, ſign. Q. num. 118. in fol, inter eos in 4.

XXV. Opinione di Lodovico Settala ſopra la parola Comitio, o Senacolo di Aſconio, non *Auſonio*, ut malè in Curtio. MS. in Bibliotheca Ambroſiana, ſign. S. num. 81. in fol.

XXVI. Epiſtolarum Latinarum ad Viros doctos Volumen integrum MS., quod apud Auctoris hæredes ſe vidiſſe aſſerit Cl. Curtius loco infra citando.

XXVII. Aliæ plures ad Erycium Puteanum ſcriptæ, ut eruitur ab iſtius Reſponſionibus, atque ab aliis ejuſdem Puteani ad Septalium noſtrum, quæ ſunt:

1. Data Gallarati VII. Kal. Quintilis MDXLVIII., in qua agit eruditè de modo ſcribendi Epiſtolas. Eſt in Centuria I., Promulſis inſcripta, pag. 36.
2. Hieronymo & Ludovico Septalio; in ipſa Nobilitatem Septaliæ Gentis facilè agnoſci à ſeptem alis ejus Stemmatis ob res fortiter geſtas. Sine data. Ibid. pag. 19.
3. Data Patavii VIII. Eid. Novemb., in qua ei gratias agit de Litteris receptis. Ibid. pag. 59.
4. Data Patavii XIV. Kal. Martias MDLX., qua amicitiam iniiſſe nuntiat cum Sadelero, & Ludovico noſtro, atque Epiſtolam illius Septalio mittit. Ibidem pag. 81.
5. Data eſt XIII. Kal. Septemb. MDCII., in qua iter ſuum deſcribit ab Oppido Rhaude ad Lacum Verbanum, cujus eſt integra, atque amœna narratio; adeſt in Claſſe II. pag. 116.
6. Sine Data, & in ipſa Septalium rogat, ut ſaltem una vice qualibet hebdomada ei ſcribat. Ibi notat quoque errorem Galeni & Caſſiodorii, cùm de morte Antonini Imperatoris agunt, auctoritate Hiſtoricorum, una cum Inſcriptione veteri, quam refert & Nummos, ſicque definit: „ Tu „ Septali judica, qui veterem, novamque Hiſto„ riam perluſtraſti. „ Extat in Centuria II. pagina 99.
7. Alia data eſt Patavii XIII. Kal. Aprilis MDCI. cum qua antiquam Inſcriptionem Æſculapio poſitam Septalio mittit, ut explicationem Erycii approbet. Ibidem pag. 21.
8. Lovanii XV. Kal. Decembres MDXCIX. Reſpondet Litteris Septalii, quas eruditas vocat, atque in ipſa loquitur de Studiis Frederici Quincti, Juſti Lipſii, Joannis Baptiſtæ Sacci, Fulvii Urſini, atque Vincentii Pinelli. Ibid. pag. 48.
9. Alia data Lovanii poſtrid. Eid. Februarii MDCX. Agit cum Septalio de morbo ſtomachi, quo liberatus extitit in quodam itinere maritimo Bataviam verſùs; extat in Centuria tertia pag. 88.
10. Alia laudationum Septalii plena, ut diſerti Græcis, & Latinis Litteris, & ſic definit: „ Som„ nium tibi meum placuiſſe equidem gaudeo. Fra„ tris tui vulnus, Viri optimi, & immortalitate „ digni, tenerrimo affectu ploro. Vale, VIII. Kal. „ Majas MDCIX. Quid ſcribis, quid doceas ſcire „ cupio, & quæ frequentia Canobianas Muſas æſti„ met.

XXVIII. Labyrintus Medicus extricatus, ſive Methodus vitandorum errorum, qui in praxi occurrunt, demonſtrantibus Guil. Ballonio, & Lud. Septalio. *Genevæ*, 1687. *in fol.*

Ludovicum noſtrum Benedictus Sociacus, Joſephus Maria Ciria Cremonenſis, Guilielmus de Montolon, necnon Jacobus Valerius Carminibus celebrarunt. Primus in libro tertio pag. 115. ſuorum Epigrammatum, & lib. IV. pag. 159. Secundus & tertius in Tomo III. Carminum Illuſtrium Poetarum Italorum pag. 406. Quartus verò in Codice MS. Epigrammatum, quem poſſidet Bibliotheca PP. Teatinorum D. Antonii hujus Urbis.

Elogium Auctoris noſtri ſcripſit Laurentius Craſſus in

in Tomo II. Elogiorum de Viris Illuſtribus Italicè. *Venetiis*, 1666. in 4.

Ei dicavit Bapiſta Codronchius librum de Morbis veneficis. *Mediolani*, 1618 in 8. Sicut & Joſeph Laurentius Diſſertationem XVIII. lib. I. ſuæ Polymathiæ.

Videndi quoque ſunt Ripamontius, Paſchalis Gallus in Bibliotheca Medica, Petrus Paulus Boſca in libro de Origine & Statu Bibliothecæ Ambroſianæ, Abbas Ghilinus in ſui Theatri parte I. Joannes Jacobus Mangetus in Bibliotheca Scriptorum Medicorum, Tom. IV. pag. 253., ubi Elogium ſatis inſulſum de Auctore noſtro profert, ex Labyrintho Medico extricato jam à nobis relato num. XXVIII., & ſatis jejunè de ipſius Operibus agit, quæ in Curtio, & in Picinello perſpicere potuerat: ſupradictus Cl. Curtius in ſuo libro de Medicis Scriptoribus Mediolanenſibus pag. 52. 137. & 143. Picinellus in Athenæo pag. 398., & Sitonus in Schedis.

MDXL.

SEPTALA LUDOVICUS alter.

EX Senatore Septala Phyſico Collegiato Mediolanenſi, cui ob eruditionis præſtantiam honeſtiſſimum locum in hac Bibliotheca aſſignabimus infra, atque Iſabella Caluſcha conjugibus editus eſt in lucis auras Ludovicus alter Eccleſiaſticis dignitatibus meritò adeptis clariſſimus. Hic alterius Ludovici Avi ſui ſupra commendati nomen è Sacro Fonte ſortitus, quamvis ad omninò diverſa ſtudiorum genera converterit animum; nihiloſecius ingenium quoque illius referre viſus fuit. Vix enim adoleſcentiam ingreſſus, auditiſque jam eloquentiæ præceptis, legibus ſibi vacandum cenſuit tam Imperatoriis, quàm Pontificiis, quarum conſummato curriculo Togam induit, & in patrio Juriſprudentum Collegio ſedem obtinuit anno Incarnati Verbi MDCLXI. Cùm autem non ingenuas minus doctrinas, quàm pietatem coleret, aſſumptus in ſortem Domini ſacris Aris ſe devovit, pauloque poſt Canonicali Præbenda inter Ordinarios Templi Maximi eſt honeſtatus. Regebat per ea tempora Derthonenſem Eccleſiam Patruus ejus Carolus, de quo pluribus ſupra diximus, cùmque ad Paſtoralis ſollicitudinis partes Vicarium ſibi Generalem electurus eſſet, neminem ad id munus aptiorem Nepote judicavit; quocirca accitum Derthonam, impetrata prius ab Apoſtolica Sede veniâ, vices ſuas obire juſſit. Non paucos in officio traduxit annos, æquitatis ſemper obſervantiſſimus; donec Archipresbyter Metropolitanæ renunciatus in patriam rediit; omnium gratulatione exceptus, præſertim verò à Collegis, apud quos tanti fuit, ut defuncto Alphonſo Litta Cardinali Archiepiſcopo anno MDCLXXIX. eum communibus ſuffragiis Capitularem, ut vocant, Vicarium elegerint. Cùm biennio illo munere laudabiliter functus eſſet, anno MDCLXXXI. à ſanctæ memoriæ Innocentio XI. Pontifice Maximo evectus eſt ad Cremonenſis Eccleſiæ Cathedram poſt obitum Auguſtini Iſimbardi Epiſcopi vacantem. Sibi commiſſum populum verbo, & exemplo paſcere ſtuduit, conditis etiam in Diœceſana Synodo, de qua recurret inferiùs mentio, ſaluberrimis legibus. Neque Epiſcopalis menſæ jurium curam neglexit; bona etenim illius adauxit, ædibus vel de novo conditis, vel vetuſtatis ſquallore deterſis. Sancti Homoboni Cremonenſis Civis, & Patroni ejus Urbis præcipui Templum, Præpoſiturali dignitate, atque decentiſſimo Canonicorum Collegio decorandum curavit. Meritis tandem, anniſque gravis ad mercedem, ut piè creditur, æternam evolavit prid. Kal. Junias, anno poſt Chriſtum natum MDCXCVI. Cadaver illius Mediolanum relatum, apud Avorum cineres in Baſilica Apoſtolorum, Sancti Nazarii nuncupata, requieſcit.

Eruditionem illius, quæ hìc damus, oſtendunt:

I. Synodus Diœceſana Cremonenſis ab Ughello loco inferiùs memorando laudata.

II. Sermone della Giuſtizia, detto in Duomo nell' aprirſi de' Tribunali, li XII. Novembre MDCLXII. *Tortona, per il Viola, in 4.*

Commendant ipſum cit. Ughellus in Ital. Sacr. Tom. IV. in Cremonenſibus num. LXXXVI. Mazzucchellus in Schedis, atque Sitonus noſter in Chronico J. PP. pag. 223. art. 994.

MDXLI.

SEPTALA MANFREDUS.

INter cæteros Ludovici Septalæ, atque Annæ Aronæ conjugum liberos, quorum aliquos, ſicut & patrem in hoc Opere commendatione debita proſecutos Lector optimus ſuis locis inveniet, non infimam occupat ſedem Manfredus, qui anno ſæculari MDC. dieque VIII. Martii in lucem editus fuit. Ejus ingenium optimè noverat Ludovicus genitor ad bonas artes univerſas aptiſſimum, quapropter puerulum primis ſtudiorum rudimentis excultum Ticinum miſit, deinde Senas, ubi condiſcipulum habuit Fabium Chiſium, poſtea Alexandrum VII. Summum Pontificem, apud quem magni ſemper habitus fuit, atque inter primos dilectus. Cùm verò quindennis Mantuæ in Ducali Palatio Muſæum contemplatus fuiſſet, Mathematicas diſciplinas, & thoreumata elaborandi artem adeo cœpit diligere, ut dum adhuc Piſis, docente Acarigio Senenſi Viro litteratiſſimo legibus vacaret, ubi etiam lauream ſuſcepit, à Magno Etruriæ Duce eam ob rem cognitus fuerit, & amatus, præcipuis ſemper quoad ipſe vixit ab ipſo Duce ejuſque conjuge Sereniſſima benevolentiæ argumentis honeſtatus. Cupiens interim quæ curioſa ſunt naturæ portenta in Inſula Siciliæ coram inſpicere, eò contendit præfati Ducis triremibus vectus, initaque conſuetudine cum Equite Vincioli Claſſis Præfecto, eo hortante Orientem adire ſtatuit. Hydrunto igitur ſolvens, Cyprum petiit, & Syriæ littora prætergreſſus, Alexandriam in Ægypto vidit, indeque tranſiit in Cretam, atque Eubœam Inſulas, magnis exantlatis periculis inter pyratarum inſidias, aliquando etiam à barbaris telo transfixus. Ex Creta Smyrnam, Ephœſum, & tandem Byzantium perrexit, ac ibi binos inſumſit menſes profana Agarenorum Templa, Ædificia, vetuſtatis reliquias, aliaque hujuſmodi diligenter inviſens. Ut autem è plagis Orientalibus regreſſus eſt Mediolanum anno MDCXXX., eruditionem ſuam Civibus pateſecit. Optimè namque Italicè, Gallicè, Hiſpanicè ſcribebat, ac loquebatur, ſatiſque noverat Anglorum Idioma, Græcum etiam, Armenum, & Indicum. His ornamentis adjecerat Philoſophiæ, atque Matheſeos peritiem inſignem, Opticus, Thoreumaticus, Sculptor, Chimicus, Muſicus excellens ab omnibus habitus. Hujuſmodi illius animi dotibus permotus Fridericus Cardinalis Borromæus, inter Clericos jam pridem relatum, Hypodiaconum creavit, & Canonicali Præbenda in Apoſtolorum Baſilica, vulgò Sancti Nazarii dicta, decoravit. Ut autem Manfredus Alexandrum VII. olim, ut ſupra innuimus, condiſcipulum ſuum, ad Apoſtolicæ Sedis faſtigium evectum audivit, gratulaturus amico ſupremam Chriſtiani Orbis dignitatem, Romam petiit, ubi Pontificis pedes exoſculatus, humaniſſimèque ſuſceptus aliquam traxit moram, ut Urbem, & tot in ea tam novæ, quàm veteris magnificentiæ monumenta, & Chriſtianæ præſertim religionis, quæ ad Eccleſiæ pertinent initia, antiquitates veneraretur. Sacras præſertim Cryptas, ubi Martyrum lipſana requieſcunt,

adire

adire ſolebat, earumque inter ambages, ac, ut ita dixerim, Meandros aliquando viæ exitus incertus conſiſtere plures coactus eſt horas non ſine præſenti vitæ diſcrimine. Italiam quoque ferè omnem peragravit, cum adjacentibus Inſulis, ut æquoris miracula cerneret. A præcipuis Europæ Academiis inter Collegas concupitus fuit, Florentiæ ſcilicet, Mantuæ, Patavii, Genuæ, præſertim verò inter Eruditos Londinenſes locum obtinuit, ubi Principes tantùm Viri, & ex primaria Nobilitate proceres recenſeri conſueſcunt. In Academia Pictorum à prælaudato Cardinali Borromæo inſtituta Præſecturam geſſit, atque privatis in ædibus Muſæum condidit inſigne ad hanc uſque diem ſuperſtes, de quo libet verba Petri Pauli Boſchæ referre, quæ in libro V. de Origine, & Statu Bibliothecæ Ambroſianæ leguntur: „ Commendant „ Cives, ac peregrini homines excellentiam Septa„ liani ingenii: verſat ille in omnes partes artificia „ ſingula; condit ex chalybe ſpecula, qualia inve„ niſſe dicitur Archimedes ad incendendas Romano„ rum naves, cùm cingerentur obſidione Syracuſæ, „ glandes perpetuo curſu, recurſuque commeantes, „ theleſcopia, ac microſcopia, gemmas, novas ca„ nendi fiſtulas, ſpectra, & icunculas arcanis greſ„ ſibus mobiles; quæ omnia ſuo marte excogitavit, „ & cum reliqua ſupellectile numiſmatum, tabula„ rum, magnetis, ac barbari amictus domeſtico Mu„ ſæo incluſit ad artis miraculum, atque Urbis orna„ mentum. „ Hiſce artibus intentus, & tam in Cives, quàm in Exteros Viros humaniſſimus vitam traduxit Manfredus noſter ad annum uſque MDCLXXX. quo ſublatus eſt terris die XVI. menſis Februarii, cujus exequialem pompam in præmemorata Apoſtolorum Baſilica celebratam deſcripſit, ut infra dicemus, Marchio Joannes Maria Vicecomes. Cadaver illius in eadem Baſilica conditum requieſcit, ubi Sepulchrum ſibi vivens paraverat cum hoc humili Elogio:

PLVRES EDOCTVS ARTES
VNAM NESCIENS VIVVS
AB HOC SEPVLCHRO CONDITO DISCO MORI.

Muſæum ſuum memoratum Ambroſianæ Bibliothecæ ſupremis legaverat Tabulis, atque in hujus beneficentiæ perpetuum Monumentum Ambroſianæ Bibliothecæ Conſervatores ſequentem Inſcriptionem paraverant; verùm cùm hæredibus contradicentibus numquam ea ad Bibliothecam pervenerit, gratum Poſteris animum ſuum ſaltem declaravere.

MANFREDVM SEPTALIVM
GENERE ET INGENIO CLARISSIMVM
BASILICAE NAZARIANAE CANONICVM
ARCHIMEDEM MEDIOLANENSEM
BIBLIOTHECAE AMBROSIANAE AMANTISSIMVM
LAPIS HIC BENEFICENTIAE MEMOR
A CONSERVATORIBVS EIVSDEM BIBLIOTHECAE
COLLOCATVS ANNO MDCLXXX.
DONAT IMMORTALITATE.

Habent verò poſteri eruditionis illius hæc monumenta:

I. Libro di Secreti. Opus hoc arcanis naturæ refertum Typis paratum habebat Manfredus noſter ſcribente Athenæum ſuum Abbate Picinello, qui etiam ſequentium meminit, ſed nil de eorum editione.

II. Viaggi del Sig. di Lotte tradotti dal Franceſe. *Milano, preſſo il Malateſta*, 1681. *in* 12. Editio poſt mortem Auctoris habita, & abſque ejus nomine.

III. Viaggi d'Inghilterra tradotti dal Franceſe. Hæc verò an edita fuerint nos latet.

Oravit in ejus Funere Joannes Baptiſta Paſtorinus Presbyter Societatis Jeſu, qui & Carmen Italicum, vulgò *Sonetto*, vulgavit, quod qui cupit adeat Clariſs. Curtium de Script. Medicis Mediol. pag. 145. Exequias verò illius, ut ſupra diximus, expoſuit præfatus Marchio Vicecomes, ſicut etiam editus eſt anno 1680. *Mediolani, Typis Archiepiſcopalibus, in* 4. liber ſic inſcriptus: „ Manfredo Septalio Academia funebris ha„ bita in Collegio Braydenſi. Comes Joannes Andreas „ Aliſet digeſſit in ordinem.

Vitam illius hiſpanico Idiomate edidit Alphonſus Bernardus de Yriſſarri hoc titulo: „ Compendio de la „ Vida de Manfredo Settala, con la deſcripcion de „ ſu celeberrima Galeria, y la Traduccion de la „ Oracion funebre que ſe dixo en ſus exequias, por „ Don Alfonſo Bernardo de Yriſſarri. *En Milan*, *por Marco Antonio Pandulfo Malateſta*, 1681. *in* 4.

Muſæi illius deſcriptionem latinè conſcripſit Paulus Maria Terzagus, de quo ſuo loco, quod Opus Petrus Franciſcus Scarabellus italicè reddidit.

Juvat etiam hîc addere verba Clariſs. Bonanni Soc. J. in Micograph. cap. 3 pag. 17. in laudem ipſius. „ Non „ minus claruit in Italia, ut aliarum rerum Scientia, „ & Muſæo toto Orbe celeberrimus D. Manfredus „ Septala Mediolani Urbis Sydus ſplendidiſſimum op„ ticorum inſtrumentorum fabricâ.

Ejuſdem magna cum laude meminerunt Philippus Maria Bonini in libro inſcripto: „ L'Uomo Evangelico. Dominus de Monconys in ſuo Itinerario, Olaus Borichius: Curtius de Script. Medicis Mediol. pluribus in locis, præſertim verò pagg. 8. 144. & 168., ac tandem Picinellus in Athenæo pag. 407.

MDXLII.

SEPTALA SENATOR.

SAncti Senatori Mediolanenſis Archiepiſcopi Elogium auſpicaturi monendos prius Lectores duximus, de illo inter ſe decertare, quemadmodum teſtis eſt Ripamontius mox citandus, Septalios, atque Villanos, quarum Familiarum ſingulæ tantum Antiſtitem ſibi vendicare ſtudent. Nos verò litem dirimere non audentes, liberum unicuique relinquimus ſententiam ſuam tueri, dum communiorem ſecuti nuncupationem Septalam ipſum cognominamus. Neque minor de illius patria concertatio eſt, nam Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ parens Cardinalis Cæſar Baronius in Notis ſuis eruditiſſimis, quibus Martyrologium Romanum illuſtravit, ad diem VI. Kal. Octobris ſub littera F. referens Legationem Byzantium miſſam à Sancto Leone Magno, arbitratus eſt Senatorem, qui eo functus eſt munere (quodque de noſtro affirmant Rerum Inſubriæ Scriptores omnes) non Mediolani ortum fuiſſe, ſed Romæ. Id tamen facilè conciliabit, qui cum Boſca loco citando dixerit, Senatorem hunc fortè Mediolano oriundum Romæ natum, vel Roma oriundum Mediolani natales habuiſſe. Illud confirmat Vir doctiſſimus adducto teſtimonio S. Euſebii Mediol. Antiſtitis, qui in Epiſtolâ ſuâ ad præfatum S Leonem è Synodo Comprovincialium Epiſcoporum ſcriptâ, Senatorem Compresbyterum

ſuum

ſuum appellat, quemadmodum Abundantium, ſive mavis Abundium, Coëpiſcopum dixit, ut alter ad Provinciam, alter ad Eccleſiam Mediolanenſem pertinere videatur. Qui autem plura cupit de Sancti Senatoris cognomine, adeat Clariſs. Bollandi Continuatores ad diem XXVIII. Maji pag. 770 ubi integram reperiet de hac controverſia Diſſertationem. Interim enim juvat potius ipſius Sancti Antiſtitis acta breviter exhibere. Senator igitur adhuc Mediolanenſis Eccleſiæ Presbyter tantæ virtutis, doctrinæ, atque prudentiæ laude floruit, ut à Sancto Leone Magno, quod ſupra innuimus, ad Theodoſium II. Imperatorem cum Sancto Abundio Comenſi Epiſcopo, quem alii Abundantium vocant, & Aſterio, incertæ hactenus Sedis Epiſcopo, atque Baſilio Presbytero miſſus fuerit Apoſtolicæ Sedis Legatus, Valentiniano VII. & Avieno Coſs. anno ſcilicet Æræ Chriſtianæ CCCCL. Cauſam verò Legationis exponit Sanctus Pontifex hæc ſcribens ad Theodoſium Auguſtum in Epiſtola ad eum data, quæ inter illius impreſſas viſitur num. XXXIII. „ Ut ſalubribus curis „ velocior, pleniorque, auxiliante Domino, per veſtræ clementiæ fidem præſtetur effectus: ad pietatem veſtram Fratres, & Coëpiſcopos meos Abundium, & Aſterium, ſed & Baſilium, & Senatorem Presbyteros, quorum mihi devotio eſt probata, direxi: per quos quæ noſtræ forma ſit fidei, „ manifeſtatis inſtructionibus, quas miſimus, poſſitis „ dignanter agnoſcere. „ Sunt qui putent, horum ſtudio, atque opera collectum fuiſſe Concilium Conſtantinopolitanum, atque Senatorem noſtrum Chalcedonenſi etiam Synodo interfuiſſe anno ſequenti celebrato videntur innuere, qui tradunt eum Mediolanum reverſum Sanctæ Virgini, & Martyri Euphemiæ Templum propè paternas Ædes excitaſſe, quòd tumulum illius Chalcedone poſitum religioſè frequentaſſet. Supramemorati autem Bollandi Continuatores ſentiunt, eum è Conſtantinopolitana Legatione Italiam verſus adveniſſe, & apud Leonem Pontificem Concilii tempore conſtitiſſe, cujus Epiſtolam ad Euſebium Mediolanenſem ſcriptam detulerit, nam ita incipit ejuſdem Euſebii reſponſio: „ Recens Epiſtolam Beatitudinis Veſtræ in Sacerdotum Domini „ Concilio, quam Sanctus Frater & Coëpiſcopus „ noſter Abundantius, & Compresbyter meus Senator detulerant &c. „ ex qua etiam eruitur, Sanctum Senatorem Mediolanenſi Provinciali Synodo tunc habitæ interfuiſſe. Mortuo Euſebio ſucceſſit Sanctus Geruntius, huic Sanctus Benignus, quo etiam in Cœlum evocato, communi Cleri Ambroſiani, populique Mediolanenſis conſenſu ad Inſulas Senator evocatus fuit anno Redempti Orbis CCCCLXXVII. Porro in Tabula Archiepiſcoporum ex Decreto Concilii Provincialis IV. conſcripta, aſſeritur hujus Eccleſiæ gubernacula ſuſcepiſſe Nonis Decembris die Feſto S. Ambroſii, & annos ſediſſe IV. Gelaſio Pontifice. Id tamen improbant prælaudati Bollandiſtæ, advertentes, & rectè, Feſtum S. Ambroſii non celebrari Nonis Decembris, ſed VII. Id. ejuſdem menſis, & Gelaſium anno CCCCXCII. tantummodo Pontificatum iniiſſe, quo tempore jam Senator in Cœlum migraverat. Corrigunt iidem Scriptores doctiſſimi aliud Ughelli ſphalma, qui Simplicium Papam Senatori Archiepiſcopalem dignitatem contuliſſe teſtatus eſt; id enim nulla ratione fieri potuit, cùm eruditis omnibus notiſſimum ſit, nondum ea tempeſtate Romanos Pontifices hoc muneris extra Urbem, ſuæque Ordinationi ſubjectas ſuburbicarias Diœceſes aſſumpſiſſe. Senator igitur vix Ambroſianam aſcendit Cathedram, Paſtoralibus ſic emicuit virtutibus, ut inter laudatiſſimos non litterarum tantum, ſed pietatis etiam laude Antiſtites jure meritò cenſeatur. Sacrum Mediolanenſibus Jus dixit annos circiter tres. Cùmque migraſſet ad Dominum, in præfata Eccleſia S. Euphemiæ conditus fuit, ejuſque memoria III. Kal. Junii ſolemni Officio quotannis in univerſa hujus Metropolis Archidiœceſi recolitur. Etenim ob præclarè geſta inter Cœlites recenſitus creditur: quamvis longè diſtent, qui meliori utuntur criterio, ab eorum ſententia, qui ſcripſere, ipſum ab Anaſtaſio II. Pontifice Max. Sanctorum albo adſcriptum fuiſſe, cùm Eruditis omnibus compertum ſit plura poſt ſæcula in morem inductum, & quidem non ſine cauſa, ut nemini liceret in poſterum, uno excepto Romano Antiſtite, quemquam inter Cœlites referre.

Eruditionem illius teſtantur quotquot ejus meminerunt, è quibus didicimus multa eum ſcripſiſſe, præſertim:

I. Interpretationes Oraculorum Prophetarum, in quibus latentes, involutaſque res explicuit.
Illud præcipuè apertè indicavit Sanctus Ennodius in Epigrammate, quod in ejus commendationem cecinit:

Qui vincit trabeas, Solium, cinctumque Gabinum,
Conſulibus præſtans, ecce Senator adeſt.
Ingenium velox, Sermonis cura rotundi,
Virtutum pretium, forma pudicitiæ.
Abdita Librorum myſteria clauſa Prophetæ
Qui dedit in lucem, ſchemate, quo voluit.
Orbis ad extremi miſſus ſecreta, verendis
Curavit ſtudiis, quod fuerat lacerum.
Tunc Oriens victum peregrino lumine faſſus,
Hæſit ad aſpectum lampadis alterius.

Eum laudarunt etiam Sanctus Leo Magnus in cit. Epiſt. ad Theodoſium, S. Euſebius Mediolanenſis Antiſtes in Epiſtola ſua ad eundem S. Leonem, Acta Eccleſiæ Mediol. in Tabula Archiepiſcoporum, Bollandi Continuatores ad diem XXVIII. Maji, quemadmodum & Baronius ad eandem diem in Martyrologio Romano, & Boſca in Martyrol. Mediol. Ughellus in Ital. Sacra Tomo IV. in Mediolanenſibus, aliique quamplures.

MDXLIII.

SEPTALA SENATOR alter.

INter doctiſſimos filios Ludovici Septalæ à nobis jam laudati jure merito numerandus eſt etiam Senator, qui & ipſe Phyſicis Collegiatis hujus Metropolis adſcriptus fuit die XXIV. menſis Martii, anno MDCXVI. Parum de ipſo datum mihi eſt proferre, nam nimis citò mors invida ipſum è vivis ſuſtulit, quod moleſtè accidit die XXIX menſis Octobris, anno Chriſtiano MDCXXXVI. Ipſi nihilominus editionem debemus variorum Operum parentis optimi, quibus Præfationes ſuas, Indiceſque exactiſſimos adjecit. Alia quoque ſui ingenii monumenta protulit, atque in his, qua polleret eruditione in Medica facultate ſatis patefecit, ſcrutatus præcipuè ad Theriacæ compoſitionem pertinentia non è recentiorum tantummodo, ſed veterum quoque Scriptorum auctoritate;

Ea ſunt:

I. Breve Compendio delle Virtù della Teriaca di Andromaco il Vecchio, e del Mitridate di Damocrate. Opera del Senator Sett'ale. *Milano, per il Rolla*, 1633. in 4.

II. Allegazione, con la quale ſi prova non eſſer ſtato errore nè di commiſſione, nè di ommiſſione l'aver pigliato le Vipere del Regno di Napoli nelle Teriache paſſate, con tanta diligenza compoſte a' noſtri tempi in Milano, ma ſi bene arguire perfezione. E perciò a volerla comporre di nuovo, ſi doveria mantenere tal ſtabilimento, onde, con tale occaſione, nel fine vengono propoſti alcuni dubbj rilevanti contro li ſpe-

Digitized by Google

ciſci riformati Quercetanici, che fanno riſplendere meglio la perfezione delli trociſci viperini, ſecondo la deſcrizione vecchia, e vera di Andromaco. *In Milano, per il Rolla*, 1633. *in* 4.

III. Præfationes, & Indices ad Ludovici patris Opera, ut ſupra innuimus.

De eo agunt Clariſſimi Curtius in libro de Medicis Mediolanenſibus pag. 144., & Sitonus in Chronico Colleg. Phyſicor. Mediol. par. II. art. 294. MS. in fol. penès Auctorem.

MDXLIV.

SERATICUS NICOLAUS.

EX Leonardo Seratico genitus eſt in hac Urbe Nicolaus præſtanti Vir ingenio, qui proavos habuit militari gloria celebres Nicolaum ſcilicet ſeniorem Caſtri Ticinenſis Præfectum Sæculo XV. ineunte, Antonellum item Præfectum Arcis Jovis hujus Metropolis eodem Sæculo florentem, aliosque, de quibus non ſine commendatione agit Corius ad annum MCCCCXIII. Igitur Nicolaus hic noſter ſub diſciplina Laurentii Vallæ Viri undequaque doctiſſimi eruditus, eam hauſit à tanto Magiſtro eruditionem, ut Præceptorem hujuſmodi nunquam diſcipuli pœnituerit. Coævus fuit Platini Plati, qui amicitiæ ſuæ erga Seraticum inſigne dedit ſpecimen in Epigrammate ipſius Operi infra memorando præfixo. Aloyſium Terzagum Mediolanenſis Ducis à Secretis, à nobis loco ſuo laudandum, inter primos coluit, eumque Operis ejuſdem, quod ſcripſit, patronum delegit. Cùm autem Leonardus pater Auctoris jam ſenex æmulorum preſſus invidia, tanquam patrati criminis reus apud Ampliſſimos Patres conſcriptos Mediolanenſis Senatus accuſatus fuiſſet, cauſam ejus intrepidè tutatus eſt Nicolaus, elegantiſſimo Carmine conſcripto, quod hic juvat integrum exhibere, tum ut ſpecimen Poëſis illius habeant, qui has pagellas pervolutarint, tum ut ſummam ejus in genitorem pietatem ſignificemus. En illud:

Ad Senatum querela.

Fabricius quot opes, Thebanuſque Epaminondas
Conflarunt, tot habet nunc pater ipſe meus.
Inſubris huic Arcis Genitor Præfectus, Avuſque
Militia inſignis, jure graviſque fuit.
His neque degenerans Ticini præfuit Arci,
Illius & laudis Adua pignus habet.
Nam Tricium medio ſervavit turbine rerum,
Qua tuta è Venetis Inſubris ora manet.
Intrepidus Cuſtos, doniſque infractus, & auro,
Ingrato patriæ ſceptra relicta dedit.
Hinc variis curis, ſemperque laboribus actus,
Conſenuit primo tempore pauperior.
Pro meritis inopem Fiſcus modo torquet, & ultra
Quæritur in precium languida vita ſenis.
Non pietas, non priſca Fides, non jura laborum
Penſantur, meritum concidit omne ſimul.
Livida ſic penitus fidos oblita Clientes
Curia Lethæi gurgitis inſtar habet.

Quem exitum cauſa hujuſcemodi ſortita fuerit æquè nobis incertum eſt, ac reliqua Nicolai acta. Certè adhuc ſuperſtes erat anno MCCCCLXXXVII. quo Leonardo patri defuncto hoc Epitaphium poſuit adhuc extans in Ducali Templo Sanctæ Mariæ Gratiarum hujus Urbis, in hæc verba conceptum:

LEONARDO SERATICO
PATRICIO OPTIMO
PAPIAE HINC TRICIANIS PRAEFECTO
QVI VIXIT ANNOS LXXV.
NICOLAVS FILIVS PIENTISSIMVS
SIBIQVE ET POSTERIS
POSVIT ANNO SAL. MCDLXXXVII.
CAL. MAII
VITAE CANDOR MORTIS SECVRITAS.

Scripſit

I. Inſigne Volumen Carminum, quod Epiſtolâ nuncupatoriâ dicavit, ut jam innuimus, Aloyſio Terzago Ducali Secretario, unde pauca hæc ad ejus Vitam ſpectantia eruimus. In fine verò Codicis hæc leguntur: „ Mediolani VI. Kal. Januarii MCCCCLXXXI. Servatur MS. optimæ notæ in Bibliotheca Ambroſiana ſignat. Q. num. 31.

De ipſo agit Sitonus noſter in Schedis.

MDXLV.

SERAZONUS MANFREDUS.

SErazonæ Gentis in Mediolanenſi Urbe vetuſtatem ſatis, ſuperque notam facit poſteritati Anrigatii ex eadem Familia progeniti memoria, qui anno MCCCLXVIII. inter J. PP. Mediolanenſis Collegii recenſebatur, ut ex publicis Tabulis apud ſe extantibus nos monuit J. C. Sitonus noſter. Verum majorem illi ſplendorem peperit Manfredus Serazonus, qui Anrigatium ipſum ætate præceſſit; Etenim ſuſceptâ Togâ, Juriſque tam Cæſarei, quàm Pontificii profeſſor renunciatus, in Collegium ipſum cooptatus jam fuerat anno MCCCXLIV. Magnum hic, unà cum aliis Collegis, quorum nomina non ſemel occurrunt in hac Bibliotheca, Patriæ contulit beneficium, nam reformandis, & ex multis Voluminibus in unum colligendis Municipalibus legibus diligentem navavit operam juſſu Luchini Vicecomitis, qui tunc Mediolanenſibus præerat. Ad eam electus eſt curam an. MCCCXLVIII. cùmque non ſine ingenti labore ad optatum tandem finem perductus fuiſſet Codex, in publicam emerſit lucem anno MCCCLI. accedente Joannis Vicecomitis Mediolanenſis Archiepiſcopi, & Principis authoritate. Nec minoris laudis ſibi meritum comparavit Manfredus noſter, cùm prædicto an. MCCCXLIV. in XII. Ædiles electus integritatis eximiæ ſpecimen dedit. Deſideratus eſt anno MCCCLVI.

Laudatur Serazonus propter

I. Jus Municipale Mediolanenſium ab eodem cum Collegis, ut ſupra, recognitum, & collectum.

Agunt de ipſo Corius ad præfatum annum MCCCLI. Comes Octavius Archintus in Collect. Monument. Famil. Mediol., Sitonuſque noſter tam in Chronico J. PP. pag. 28. art. 26., quam in Schedis.

MDXLVI.

MDXLVI.

SERBELLONUS CHERUBINUS.

DOctrinis, moribuſque in Scholis Braydenſibus optimè excultus Cherubinus Serbellonus inter Monachos Armenos D. Baſilii adſcribi poſtulavit, ubi facultates Philoſophicas & Theologicas publicè, & plaudentibus omnibus defendit in Conventu tunc Suorum Sancti Damiani; deinde ad Sacras Conciones diſſeminandas converſus, tam feliciter, & cum animarum ingenti profectu ſe geſſit, ut non ſolum in patria Mediolanenſi quater Quadrageſimali tempore libentiſſimè auditus extiterit; ſed etiam Ferrariæ, Novariæ, Venetiis, Bononiæ, atque in aliis Italiæ Urbibus. Ita felici ingenio præditus fuit, ut Quæſtionibus in qualibet Sacra Doctrina ex improviſo ei oblatis illicò non tantùm reſponſa doctiſſima traderet, ſed Diſſertationes integras ſine mora tam doctè ac eruditè dictaret, ut ipſæ typis tradi potuiſſent. Muſas quoque adamavit, & pro more ſæculi Carmina illius tam Latino, quàm Italico ſermone minimè ſpernenda fuere. Ad ipſum quoque pro arduis caſibus Conſcientiæ evolvendis, ac declarandis plures frequentiſſimè confugerunt, tantaque in ipſo erant Theologiæ moralis fundamenta, ac facilitas in eis explicandis, ut quaſi Oraculum à Profeſſoribus ipſis nuncuparetur. Religione Baſiliana ab Urbano VIII. antiquata Cherubinus noſter ad Carmelitas Congregationis Mantuanæ ſe contulit in Conventu S. Joannis ad Concham hujus Urbis, mutato nomine Cherubini in Franciſcum Mariam, ibique poſt biennium, ſcilicet anno Chriſti MDCXLIX., ætatis ſuæ quinquageſimo, vitam cum morte piiſſimè commutavit. Vaghus inter Scriptores ſui Ordinis Serbellonum noſtrum laudat ſequentibus verbis à Felina mutuatis: „ Vir Eruditus, ac in divinis & humanis litteris Clariſſimus, „ primi nominis Concionator, eruditis ſalibus, & ornatiſſima facundia refertus, animabus tamen valde proficuus. „ In Nechrologio ejuſdem Conventus Sancti Joannis ad Concham ejus obitus hoc ſignatur Encomio, quod integrum ad ejus commendationem addere liceat: „ Rev. P. Magiſter Franciſcus Maria „ Serbellonus de Mediolano, ex Ordine Sancti Baſilii Armenorum ad Congregationem noſtram evoca„ tus, Concionator celebris, diſertus, & facundus, „ Vir manſuetiſſimus, præſtantiori ingenio, ac præ„ claris naturæ dotibus ornatus. Hic cùm clariſſi„ mis vitæ exemplis per biennium Congregationem „ (Mantuanam) exornaſſet, Sacramentis ſumma „ cum devotione acceptis, vitam cum virtute initam „ pio fine concluſit die XXIII. Septembris MDC„ XLIX., ætatis ſuæ L. „ Picinellus in ſuo Athenæo aſſerit Cherubinum, dum ad Carmeli Religionem tranſiit, Opera, quæ ſequuntur, ſecum tuliſſe.

I. Prediche, Diſcorſi, Panegirici. MSS. Ego verò evolvens, quæ adhuc ſuperſunt in ſupradicto Conventu Sancti Joannis ad Concham, nil aliud inveni de Cherubino Serbellono, prætérquamquod II. Panegyres hoc titulo: „ Panegirico fatto in Duomo nell' Apertura de' Tribunali, ed altro nella Feſta di S. Tommaſo d'Aquino; „ reliqua verò in aliorum commodum forſan derivata fuere.

II. La Suſanna: Rappreſentazione in verſi Italiani. MS apud P. Gaſparem Majoccum Ordinis Prædicatorum, quam recitatam fuiſſe Laudæ Pompejæ a Clericis Seminarii ejuſdem Urbis ſcripſit idem Picinellus.

III. Rime di Cherubino Serbelloni. *Milano, preſſo il Paganelli*, 1614. in 4.

Ex Caroli Vaghi Commentariis Fratrum, & Sororum Ordinis Beatiſſimæ Mariæ Virg. de Monte Carmelo Congregat. Mantuanæ *Parmæ*, 1715. in *fol.* pag. 134., ex Felina quoque pag. 115., qui Serbelloni ſub nomine Franciſci Mariæ meminerunt, & ex Picinello pag. 145.

MDXLVII.

SERBELLONUS FRANCISCUS.

SErbellonæ Gentis nobilitatem, quæ & Sorbellona quandoque dicitur, non eruditione tantùm, ſed etiam armis illuſtrem teſtantur Inſubriæ Rerum Scriptores omnes. Vetuſtam tamen in ea litterarum gloriam ſatis evincit memoria Franciſci Serbelloni, quem Theologiæ peritiæ inſignem fecit, & poſteritati memorabilem. Erat ille inter Vivos anno MCXXX. pluraque ſcripſit ad Divinas Quæſtiones tam Myſticas, quàm Scholaſticas pertinentia. Et illa quidem diligentiam noſtram ſefellerunt, atque nullibi ſive edita, ſive manu exarata reperire datum fuit. Fidem tamen negare noluimus infra memorandis Scriptoribus, quorum teſtimonio fulti Opera illius mox proferemus. Quandoquidem verò de Franciſco Serbellono agimus, monere volumus Lectores, alium eodem nomine Virum in hac Familia floruiſſe Juriſprudentiæ Laurea honeſtatum. Is fuit Gabrii Regii Senatoris, de quo mox agemus, filius, Lauream promeritus, anno MDXCIX., quem laudatum novimus Epigrammate Jacobi Valerii, quod reperimus in Codice MS., extante in Bibliotheca Clericorum Regularium, qui Teatini dicuntur, Collegii S. Antonii hujus Urbis.

De Doctoratu Abbatis Franciſci Serbellonii.

Cùm genus illuſtri clarum de Stemmate ducas,
Sacra tamen generi nectere jura paras.
Sic Franciſce decus gemini te nominis ornat,
Quod capis ex atavis, quod paris ipſe tibi.
At tum Romuleam venias nunc Præſul ad urbem,
Dii faciant, ut ſis, qui, puto, prorſus eris.
Ut cito purpureo ſedeas virtute Senatu,
Et per te patrui tum renovetur honos.

Prodiit etiam eodem tempore liber ſic inſcriptus: „ Componimenti di Diverſi nel Dottorato di Leggi „ dell' Abate Franceſco Sorbellono &c. „ *In Pavia, per gli Eredi di Girolamo Bartoli*, 1599. in 8. Quod Opus commendat P. Franciſcus Xaverius Quadrius in libro ſuo „ della Storia, e della Ragione d'ogni „ Poeſia. „ Tomo II. pag. 516 Franciſci nunc Senioris litterarios labores indicamus,

Nempe

I. De Sanctiſſimæ Trinitatis Myſterio, & divinarum, humanarumque combinatione.

II. De rebus temporalibus Liber.

Ita aſſerunt Moriggia in lib. III. Cap. I. Nobilit. Mediol., quemadmodum etiam in Hiſtor. Mediol. lib. I. Cap. LIX. Petrus Creſcentius in Amphitheatro, part. I. pag. 293., è quibus etiam Picinellus in Athenæo pag. 223.

MDXLVIII.

SERBELLONUS GABRIUS.

INter Litteratos nobiliſſimæ Gentis Serbellonæ, quæ & Sorbellona dicitur, enumerandus venit Gabrius Eques Hieroſolymitanus, magnus Prior Regni Hungariæ, Pro-Rex Regni Tunetani, atque Medio-

diolani Senator. Patrem habuit Joannem Petrum, Matremque Eliſabeth Rainoldam illuſtres Conjuges, & Frater fuit eximii Cardinalis Jo. Antonii p rùm infra à nobis celebrandi. Extitit quoque Præfectus Generalis Tormentorum Bellicorum. Vir iſte à pluribus infra recenſendis celebratiſſimus, diem vidit primam in hac Urbe anno à Virgineo Partu MDIX., obiitque anno MDLXXX.

In ejus Funere Bernardinus Baldinus
hoc Epigramma cecinit.

Innumeris claret ſtellis immubilus Æther,
Tantum uno dives ſydere fulſit humus.
Hoc fuſcis etiam terris invidit Olympus;
Auxit & hoc nitidas, quas gerit, igne faces.
Luce tua, Gabri, Tellus modo clara, tenebris
Nunc latet, hac ardens purius Æthra micat.

De eo partim fortuito nos vidimus, partim ex Fontaninii Libro infra citando eruimus,

Videlicet

I. Memotie di guerra. MS. in fol. pagg. 80. in fine ſic legitur: *Io Pietro Gabrio Sorbellone, MDLXIII.* Extat in Bibliotheca Monachor. Ciſtercienſ. Morimundi, in quodam Vol. Miſcellaneor. in 4.

II. Relazione del Succeſſo di Tuneſi. MS. in fol., extat in Bibliotheca Comitis Pauli Montii, & eadem forſan eſt quæ à Cl. Fontaninio in libro, cui titulus: „ Della Eloquenza Italiana pagg. 349. tertia editionis enunciantur his verbis: „ Nel terzo Tomo delle Lettere de' Principi, raccolte da Girolamo Ruſcelli, *ſtampate in Venezia, per Giordano Ziletti*, 1577. *in* 4., nel fine dopo la Lettera di Antonio Tiepolo ſiegue la *Relazione di Gabrio Sorbellone* della preſa di Tuniſi, dedicata da *Orazio Toſcanella a Giantommaſo Coſtanzo* Collonello de' Veneziani, e Governatore della nuova Fortezza di Corfù.
De eodem plurima mentio eſt in Vita Jo. Jacobi Medices, edita à Marco Antonio Miſſalia, pag. 112., & 88., apud Henricum Farneſium Hiſt. Inſubric., & Cl. Sitonum in Schedis.

MDXLIX.

SERBELLONUS JOANNES ANTONIUS.

JOannes Antonius Serbellonus Mediolani natus anno Domini MDXIX. parentibus Joanne Petro, atque Eliſabetha Raynolda, moribus, ac ſcientiis ſummopere claruit, itaur ex Epiſcopo Fulginate, ſedente Morono, Novarienſis Epiſcopus evaſerit anno MDLX. die XV. menſis Februarii, quam Eccleſiam abſens ferè ſemper adminiſtravit uſque ad annum MDLXXIV., quo illam renunciavit. Cæterùm parvulâ illâ morâ, qua ſibi creditam perluſtravit Eccleſiam, ad mentem Tridentini Concilii Seminarium ibi inſtituit, celebrata ſaluberrima Synodo, latiſque opportunis legibus, Eccleſiaſticam diſciplinam ad rationem ſeveriorem revocavit in Clericis anno MDLXVIII, eaque de re librum edidit ab iis magni faciendum præcipuè, qui in Eccleſiaſtica vita puriores mores ſequuntur. Canonicis S. Gaudentii condita à ſuis anteceſſoribus ſtatuta prolixè auxit, confirmavitque, nihil omittens, quod Gregi, præſertim abſente Paſtore, videretur conducere. Eodem anno MDLX. die Mercurii pridie Kal. Februarii à Sanctiſſimo Pontifice Pio IV. cujus erat Amitinus S. R. E. Cardinalis efficitur, titulo S. Georgii in Velabro, dein ad alium S. Mariæ in Thermis tranſiit, veruntamen primum ſemper retinuit. In omnibus ſui Pontificatus negotiis Pius à Conſiliis Serbellonum noſtrum adhibuit, ejuſque operâ poſtremum cum Cardinale Vitellotio Vitellio in fraudibus Apoſtolicæ Sedi factis judicandis uſus eſt. Sub Pio V. Sancti Petri ad Vincula, deinde S. Clementis, demum S. Angeli in Foro Piſcium diverſis temporibus titulos obtinuit: à Gregorio XIII. eidem Epiſcopatus Albanus, Prænestinus, ac Tuſculanus; à Sixto V. Portuenſis, demum Oſtienſis datus eſt. Rediit deinde Romam, ubi piè, ſanctèque vitam traduxit; Thermaſque Diocletianas in domicilium Carthuſianorum vertit, addito Templo, quod non ita pridem idem Pius IV. exorſus fuerat ædificare. Fulginas Epiſcopus fuit, Legatuſque Peruſiæ, ac Umbriæ. Interfuit pluries Comitiis Pontificiis Pii V. Gregorii XIII. Sixti V. Urbani VII. & Gregorii XIV. ſub quo anno primo Pontificatus, ſalutis verò MDXCI. ætatis LXXII. die Veneris XV. Kal. Aprilis hora XXIII. Romæ Sacri Collegii Decanus è vita migravit. Corpus ejus honorifico Tumulo in Eccleſia Sanctæ Mariæ ad Thermas è regione nobiliſſimæ memoriæ, quam ipſe vivens ſimul cum Carolo Borromæo, & Marco Altempſio Pio Papæ IV. poſuerat, inſcripto in Marmore, hoc Encomio donatum eſt:

D. O. M.
IOH. ANTONIVS SORBELLONIVS MEDIOL.
PII IV. PONT. MAX. AMITINVS
CARD. S. GEORGII EPISC. OSTIENS.
SACRI COLLEGII DECANVS
VIR CIVILI PRVDENTIA NATIONVM NOTITIA
MVLTOQVE RERVM VSV PRAESTANS
PERSONAE DIGNITATEM APVD SVMMOS PONTIFICES
AVCTORITATE CONSILIO PVBLICI BONI STVDIO
PER ANNOS II. ET XXX. SVMMA CVM LAVDE SVSTINVIT
VIXIT ANNOS LXXII.
OBIIT XV. KAL. APRIL. MDXCI.
FABRICIVS SORBELLONIVS IOH. BAPTISTAE FIL. GABRII NEP.
TESTAMENTO HAERES PATRVO MAGNO B. M. FECIT.

Romæ

Romæ in regione Parionis palatium conſtruxit, ſeu potius ampliavit, ornavitque; noſtris hiſce temporibus Prætores Urbani ſolent illud incolere; extant etiam hodie aureis characteribus ad januas hæ notæ:

IO. ANT. SORBELLONIVS CARD. S. GEORG.

De illo hoc edidit Epigramma Vincentius Robardus in quinquennalibus Sixti V. quod habes apud Ciacconium.

Ætherio ſociate Patri virtutis avitæ
Munere, quæ Supero fulget amœna Polo,
Inclyte Purpurei Dux Sorbellone Senatus,
Dum Pater Imperii fulmina Sixtus habet:
Accipe cum tenui juvenilia Carmina plectro;
Accipe, ſunt animi ſymbola parva mei.
Sic te, quem rutilans evexit ad æthera virtus,
Et ſacer eximiæ Relligionis honos.
Nam ſacra ſiderea redimitus tempora mitra
Primus honorati ſceptra tuere ſoli,
Quamlibet exiguis ſit deſpumata caminis
Transfert in rutilum noſtra Camœna Polum.

Hæc de ipſo damus:

I. Synodus Novarienſis celebrata die IX. Maji MDLXVIII. *Novariæ*, 1571.
II. Monita ad Confeſſionum Sacrarum Miniſtros inſtituendos.
III. Statuta pro Canonicis S. Gaudentii, aucta & affirmata.
IV. Epiſtola Italica ad Clericos Barnabitas de Epiſcopatu Aleriæ Alexandro Saulio, eorundem Propoſito, collato: Extat in libro, cui titulus: „ Scelta delle Lettere „ memorabili, raccolte dall' Abate Michele Giuſtiniani. *Napoli*, 1683. *in* 12. pag. 102.
V. Epiſtolæ plures ad Divum Carolum Borromæum, cum iſtius Reſponſionibus: Extant in pluries memorata Collectione Epiſtolarum Divi Caroli in Bibliotheca Ambroſiana.
In libro, cui titulus: „ Scelta di Lettere di diverſi „ Eccellentiſſimi Autori di Bartolomeo Zucchi. *Venezia*, 1595. *in* 4. Legitur Epiſtola Cardinalis Nicolini, ad Cardinalem S. Georgii, pag 428.
Laudatur ab Andrea Victorello in Additionibus ad Ciacconium, Petramellario, Auberio, Joanne Petro Giuſſiano in Vita S Caroli, ab Ughello in Italia Sacra, à Carolo à Baſilica-Petri in Novaria Sacra, à Petro Juſtiniano in Hiſtoria Veneta, à Cotta in Muſæo Novarienſi pag. 251., à Sitono in Chronico J. PP. pag. 160. art. 643., ab Oldoino in Athenæo Romano pag. 381., ab aliiſque.

M D L.

SERBELLONUS SIGISMUNDUS.

Sigiſmundus Serbellonus Mediolanenſis genere illuſtris, ingenio conſpicuus, Inſtitutum Clericorum Regularium Divi Pauli ſuſcepit anno redempti Orbis MDCXXXV. Gravioribus excultus diſciplinis univerſam Philoſophiam ſcripto & voce tradidit, imò dupplici Volumine expoſuit cum Titulo Philoſophiæ Ticinenſis in grati animi teſtimonium erga illam Civitatem, quæ ipſum in Suorum Collegio Philoſophiæ Expoſitorem, & jam per decennium Sacræ Theologiæ Profeſſorem humaniſſimè amplexa eſt. Præfuit etiam non ſine laude eidem Collegio, ſed mors nimis citò eodem tempore præclariſſimum Virum rapuit vegeta adhuc ætate.

Ejus Opus ſic prætitulatur:

I. Philoſophia Ticinenſis. *Mediolani, apud Ludovicum Montiam*, 1657. *Tom. II in fol.* Primum Tomum typis edidit Scriptor dum inter vivos eſſet, ſub auſpiciis ampliſſimi P. Joannis Auguſtini Galicii Præpoſiti ſui Generalis, ſecundus verò poſthumus eſt, editus anno MDCLXII. à Præpoſito Collegii Ticinenſis, ſub auſpiciis Hieronymi Meltii ejuſdem Urbis Epiſcopi. Præfata Philoſophia denuò prodiit recuſa in unum Volumen à Præfecto Collegii Viennenſis, & Cardinali Carolo Caraffa nuncupata.
Agunt de ipſo Picinellus in Athenæo pag. 493., nec non doctus amiciſſimuſque Pater Petius in ſuo Opere pluries à me citato.

M D L I.

SERENIUS ALEXIUS.

Alexium Serenium, ſeu de Serenio Mediolanenſem nobili familia ortum in Dei famulatu fervor, ad Minorum, qui Obſervantes vocantur, Inſtitutum amplectendum impulit, quo in Cœtu ſic claruit non eruditione ſolùm, ſed piiſſimis etiam moribus, ut an. MCCCCIV. VI. Kal. Octob. ab Innocentio VII. Summo Pontifice ad Eccleſiæ Bobienſis Cathedram aſſumtus fuerit. At Alexander V. ex eodem Ordine Minorum ad Petri Sedem evectus, Alexium anno MCCCCIX., ſeu ut aliis placet anno ſequenti ad Vapincenſem regendam Diœceſim tranſtulit, quæ in Aquenſis Metropolis Provincia continetur; eumque ſic dilexit, ut infra memorandas Litteras ad eum dederit, quibus ipſius petitionibus favens indulgebat, ut ei liceret quatuor ſui Inſtituti Sodales apud ſe retinere. A Joanne autem XXIII. reſignante Placentinæ Sedis adminiſtrationem Branda Caſtillionæo à nobis jam commendato Alexius noſter ipſi præficitur an. MCCCCXI. die VI. menſis Septembris. Eam rexit annos perplures, ad annum ſcilicet MCCCCXLVIII., quo die Kalendarum Januarii migravit è vita in Urbe Cremonenſi. Cadaver Placentiam delatum in Cathedrali Templo depoſitum conquieſcit. Theologiæ peritiſſimus fuit, Sacriſque Concionibus per Italiam habitis magnam ſibi comparavit eruditionis famam. Baſileenſi Concilio interfuit cum ſingularis doctrinæ exiſtimatione, quamvis Locatus parùm ſinceram de tanto Præſule narrationem inſtituerit, quem Wadingus ſolidè confutavit. In ſui Ordinis Cœnobium Sanctorum Angelorum Mediolani beneficus, plures eidem MSS. donavit Codices, inter quos Quadrageſimale Bartholomæi de Piſis, Volumine membranaceo ante annum MCCCCXLIV. conſcriptum.

Reliquit hæc ingenii ſui monumenta:

I. Quadrageſimale. Quod MS. apud Conventuales hujus Urbis extitiſſe, teſtis eſt VVadingus in Catalogo Script. Ord Min.
II. Orationes multas, de quibus meminit Moriggia libro III. Cap. 30. Nobilit. Mediol.
Ad eum adhuc Epiſcopum Vapincenſem extat Epiſtola Alex. V. data Piſis XV. Kal. Octob. anno I. Pontif. ſui, qui fuit Chriſti MCCCCIX. ex Regiſtro Vaticano exſcripſit VVadingus in Tomo IX. Annalium Minor edit. Rom. MDCCXXXIV.
Ipſum laudarunt memoratus VVadingus in Tomo IX. Annal. prædictorum, & in Catalogo jam citato, Ughellus in Bobienſibus, & Placentinis, Fratres Sanmarthani in Gallia Chriſtiana, Tomo I. col. 469., & Picinellus in Athenæo pag. 18.

MDLII.

SERENIUS BASILIUS.

BAſilios Serenius Mediolanenſis, dictus in ſæculo Joſeph, anno Reparationis humanæ MDLXV. Parentibus Georgio, atque Iſabella de Urſinis de Roma natus eſt. Cùm adhuc juvenili floreret ætate, XVIII ſcilicet anno, inter Canonicos Lateranenſis Congregationis cooptatus fuit in Monaſterio Sanctæ Mariæ Paſſinnis in patria. Inde miſſus Ravennam in Suorum Portuenſi Cœnobio Philoſophiæ primùm, tum Patavii Sacris Litteris tam ſedulam dedit operam, ut in Theologia Magiſterium brevì obtinuerit. Cùm autem per ea tempora Canonicus Ordo maledictis laceſſeretur, ille ſibi duxit in id potiſſimum incumbendum, ut Congregationem ſuam ab invidorum calumniis lartam, tectamque ſervaret. Quapropter Scriptis eruditiſſimis in lucem editis, de quibus inferiùs recurret mentio, eam ſpartam ſuſcepit, & feliciter confecit. Fuit in eo ſingularis prorſus doctrina, ſublime ingenium, & tanta ad dicendum aptitudo, ut etiam extemporaneè de quocumque ſibi propoſito argumento facundiſſimè verba faceret. Evangelicam prædicationem, mandantibus Ordinis Præſulibus ſuſceptam, magna cum laude exercuit. Federico Cardinali Borromæo in primis charus ob ſingularem eruditionem fuit, cùmque Ordinis Canonici reformationem Baſilius aggredi ſtatuiſſet, præclarum facinus Cardinalis commendavit, & datis Literis ad Paulum Camillum Sfondratum, & Odoardum Farneſium Purpuratos Patres egregiè adjuvit. Pinacothecam Ambroſianam inſigni munere ornavit Serenius, Arcula ſcilicet phrygia arte ornata, in qua Sacræ Pallæ condebantur ad Liturgiam Joannis XXIII. Pont. Max., quæ etiam emicat margaritis. Plurimos Authorum Congregationis ſuæ Codices, vel Typographorum incuriâ, vel temporis edacitate labefactatos, magno labore reſtituit, quorum præcipuos inter ejus Opera recenſebimus. Jubente Celſo Dugnano Ordinis Generali Præſide, cujus Elogium loco ſuo dedimus, Congregationis privilegia in unum collegit Volumen. Non parum quoque laboris impendit, ut Canonici Congregationis Rhenanæ S. Salvatoris Bononiæ cum Lateranenſibus coaleſcerent, quod quamvis perficere non potuerit, ſua tamen laude fraudandus non videtur. Primarios ſui ſæculi Eruditos non Italos tantùm, ſed Gallos, Hiſpanos, Belgas, Germanos quoque per litterarum commercia ſibi devinxit. Inter cætera ejus ingenii ornamenta Poëſis etiam numeratur, in qua fœtus non contemnendos protulit. Præfuit Cannnicæ Sancti Caroli in Caſtro Miniacenſi ad Lacum Larium recens erectæ primus Præpoſitus; Tum Monaſteriis Mortarienſi, & Brinatenſi. Hinc Abbatiam Caſoretanam adminiſtravit. In Generalibus Comitiis Bononienſibus anno MDCXXX. Generalis Abbas ex privilegio renunciatus, ipſo anno Epidemiâ ictus deceſſit Mediolani.

Ipſius hæc habemus Litteraria Monumenta:

I. De antiquitate, & dignitate Ordinis Canonici, hoc eſt Propugnaculum ejuſdem Ordinis, ab Auguſtino de Novis Ticinenſi olim editum, emendavit, & illuſtravit. *Mediolani, ex Typographia Jacobi Mariæ Medæ*, 1603.

II. Roſetum Exercitiorum Spiritualium Joannis Mauburni Bruxellenſis Canonici Regularis emendatum, & illuſtratum. Ad Seraphinum Merlinum Ordinis Moderatorem. *Mediolani, apud Auguſtinum Tradatum, anno* 1603. Huic addidit Declarationes, Adnotationes, & Indicem.

III. Sermones in præcipuas Chriſtiani cultus Solemnitates Abſalonis Abbatis Spinckirsbacenſis emendati, & illuſtratr. Ad Celſum Dugnanum Abbatem Generalem. *Mediolani, apud Auguſtinum Tradatum*, 1605. in 4.

IV. Indulta, ac Privilegia Pontificia Canonicorum Regularium S. Salvatoris Lateranenſis in unum collecta, & illuſtrata. Ad eundem Generalem Rectorem Celſum Dugnanum. *Mediolani, ex Officina Hæredum Pacifici Pontii, & Joannis Baptiſtæ Piccaleæ*, 1606.

V. Allegationes, ſeu Conſilia, & Reſponſiones ad nonnulla Quæſita circa Epiſcopalia inſignia, atque functiones Prælatis Canonicorum Regularium indulta. Ad Petrum Franciſcum Malletum Generalem Rectorem. *Papiæ*, 1616. cum approbationibus plurium Theologorum, & Canoniſtarum.

VI. Parænesis de excelſo Salvatoris, Almæque Genitricis nomine reverenter enunciando. Ad Sereniſſimum Principem Cardinalem Mauritium de Sabaudia. *Mediolani, apud Jacobum Lantonum*, 1617.

VII. Æthicus Stylobates Coloſſi Sancti Cardinalis Caroli, ſeu Illuſtriſſimæ Borromæorum Familiæ Elogium. Ad Federicum Borromæum Cardinalem Archiepiſcopum, Libri VII. *Mediol. ex Typographia Joannis Angeli Navæ*, 1618. in 4.

VIII. Canon Vitæ Canonicæ, Deuteronomium, & Speculum Clericorum, quod Apoſtolicam Regulam dicunt, eximii Doctoris S. Auguſtini, cum aſſertione, & notis Baſilii Sereni. *Mediolani, apud Lantonum*, 1612. in 4. Editio elegans.

IX. Replica civilis ad Allegationes Canonicorum Nicitanorum pro Canonicis Frigdionariis adverſùs Joſephum Mozzagrugnum. *Mortariæ Inſubrum*, 1621.

X. De ineundo, ſeu legitimè conferendo Canonicatu Diſſertatio. Ad Marcum Antonium Mannettum a Maſſa Generalem, cum adjecta Formula initiandorum, conſcribendorumque Canonicorum. *Mediolani, apud Jo. Bapt. Columnam*, 1627.

XI. De Sancti Cardinalis Caroli Magnalium Patratoris fulgenti lampade conſpicuo loco ſurrigenda Oratio. Ad Urbanum VIII. Pont. Max. *Mediolani, apud Jo. Bapt Columnam*. 1629.

XII. Carmen Dies iræ, dies illa, quod Sequentiam Mortuorum dicunt, tranſtulit Italico Carmine. Ad Beatricem de Abdua Comitiſſam. Editionem non profert Picinellus.

XIII. Carmina Italica in libro, cui titulus: Mauſoleo di varie Poeſie Latine, ed Italiane in morte di Giuliano Goſelini. *Milano*, 1588. in 12.

XIV. Carmen ejuſdem in laudem Celſi Dugnani, extat in libro Benedicti Cochorellæ, cujus titulus: Deſcriptio Tremitanæ Inſulæ. Huic editioni præfuit Serenius ipſe.

XV. Idea Chriſtiani Sacerdotis. De hoc Opere fides ſit apud Moriggiam, qui in libro III. Nubil. Mediol. illud cum ſequenti memorat.

XVI. Homiliæ in Evangelia, juxta Ritum Sanctæ Mediolanenſis Eccleſiæ.

Eum laudarunt Carminibus Philippus Riccius, Gregorius Brunellus, Auguſtinus Terzagus, cujus juvat hic Epigramma ſubdere:

De Cœlo flammas auſus rapuiſſe Prometheus,
Compoſitum poſſet queis animare lutum.
Hac Soler virtus, terræ qui jungere formas
Adjuvat, & Superis copulat ima plagis.
Sit procul audacis nomen; ſecreta Baſili
Evulgas, Divûm quoque fuere ſapis.
Dum Carolum celebras, Superi plauſere Quirites,
Ordo coccineus vel tua Scripta probat.
Externi exultant, grates tibi Patria reddit,
Auſpice te terris Numina nota videt.
Eſt tibi virga potens, qua tangas aſtra Sereni,
In fuſca rutilat nocte ſerena dies.

Agunt etiam de ipſo Pennottus Lib. III. Hiſtoriæ Tripartitæ Cap. 55. num. 2., Roſinus in Lycæo Lateranenſi., Moriggia loco cit. Cap. 28., Petrus Paulus Boſca de Origine, & Situ Biblioth. Ambroſianæ, Franciſcus Xaverius Quadrius in Libro ſuo inſcripto: Della Storia, e della Ragione d'ogni Poeſia, Tom. II. pag. 678., Sitonus noſter in Schedis, atque Picinellus in Athenæo pag. 71.

MDLIII

Digitized by Google

MDLIII.

SERENIUS JOANNES.

EX Familia Serenia Mediolanenſi aliquos protulimus, & infra dabimus eruditione memorabiles Viros, nunc Joannem commendabimus, nomine renus poſteritati notum, quem niſi Corius celebris Mediolanenſium rerum Scriptor laudaſſet, ipſe quoque cum his quæ exaravit, oblivionem incurriſſet. Nullus indicavit nobis genitores illius, nullus acta, nullus ſupremum vitæ annum. Exſcribemus igitur ea, quæ Corius de Serenio narrat ad annum Chriſti Salvatoris MCCCXL. „ Nelli medeſimi rempi in Venetia ap„ parſe uno Ariminceſe nominato Paulozo homo ſim„ plice: il quale piu quatrageſime ſtette ſenza man„ giare veruna coſa ne bevere: excepto aqua calda: „ Coſtui piu volte da Veſcovi & Inquiſitori fu tenu„ to recluſo: come increduli di tanta coſa: il che „ finalmente trovarono eſſere vero. E dice Giovan„ ne Sereno che in quello tempo ſcriveva molte coſe „ che achadevano: & anche in quegli giorni dimo„ rante in Venetia: haverlo veduto: e ſeco parlato: „ ſogiungendo che doppuo la quatrageſima oltra il „ modo humano mangiava: Hæc ille.

Scripſit igitur

I. Chronicon Rerum ſui temporis. Ubi nunc illud ſervetur, cùm reticent Corius, nos etiam ſilere cogimur.

MDLIV.

SERENIUS MAXIMUS.

OCcurrit nunc inter Mediolanenſis Urbis Eruditos è Serenia Familia procreatos Maximus, qui paternæ domus poſthabitis commodis, ut arctiori vinculo Deo ſe conjungeret, ſub Regula Sancti Benedicti Congregationis Caſſinenſis, Cucullam induit. Satis jejunè de ipſo verba faciunt ſui Ordinis Chronologi, quod in cauſa eſt, ut & nos uberioribus deſtituti monumentis pauca admodum dare cogamur. Illum tamen unà cum Petro Maria Campi Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Placentinæ Scriptore reprehendit Pe-

A trus Aloyſius à Turre in Præfatione Vitæ Sancti Columbani Abbatis Bobienſis Monaſterii Fundatoris, pagg. 32. atque 37., quod Cardinalis Cæſaris Baronii, & Caroli Sigonii authoritate poſthabita, emortualem ejuſdem Sancti Archimandritæ annum aſſignantium DCXIV., vel DCXV. ipſi eum ad Superos migraſſe ſcripſerint anno DCIV. Verùm Turrius in Jonam potius Abbatem excandeſcere debuerat, quàm in Maximum; hic enim nihil aliud egit quàm Jonæ Latinum Opus in Italicum vertere. Vixiſſe videtur medio elapſo ſæculo.

Ex Latino Abbatis Jonæ tranſtulit in Italicum

B I. La Vita, e Miracoli di S. Colombano Abate. *Venezia, per Evangeliſta Deuchino*, 1618., & poſtmodum *Milano, per Giuſeppe Riccbino Malateſta*, 1730.

De ipſo Armellinus in Biblioth. Benedictino-Caſſinen. pag. 107.

MDLV.

SERENIUS VINCENTIUS.

PArente Bernardino, Aloyſii filio, editus eſt in lucem Mediolani Vincentius Serenius. Hic ad bonas artes aptiſſimum ſortitus ingenium ſub optimis Præceptoribus Sculpturæ operam dedit tam ſedulam, ut inter primarios hujus artis Profeſſores recenſeretur. C Architecturam etiam ita didicit, ut admirabili Templi Maximi hujus Urbis ædificationi præfici meruerit. Frontem Eccleſiæ Sanctorum Angelorum, quæ vicinum habet Cœnobium Minorum Obſervantium, delineavit, aliaque plura tam privata, quàm publica ædificia, inter quæ primarium obtinet locum in ipſo Urbis meditullio verè magnificum Juriſperitorum Collegium Pii IV Pontificis Maximi beneficentiâ, & ſumptibus excitatum. Ad Vaticanæ Baſilicæ molitionem idem Pontifex magnis propoſitis præmiis Romam Vincentium noſtrum advocaverat; oblatum ille tamen honorem, ampliſſimamque mercedem Patriæ amori poſthabuit, in qua diem vidit extremam anno poſt Chriſtum natum MDXCIV. Prid. Id. Januarias. Conditum jacet illius Cadaver in Ducali Templo D Sancti Joannis ad Concham appellato, cujus Tumulum Vitruvius filius ad poſteritatis memoriam hoc exornavit Elogio:

VINCENTIO SERENIO MEDIOLANENSI
NOBILI STATVARIO ATQVE EGREGIO ARCHITECTO
TEMPLI MAXIMI AEDIFICATIONI PRAEFECTO
QVI CVM SVAM IN PVBLICIS PRIVATISQVE AEDIFICIIS
ARCHITECTANDIS DOMI FORISQVE PROBASSET INDVSTRIAM
IN TOTA GALLIA CISALPINA
COMMVNI ARCHITECTORVM CONSENSV
PRIMAS CONSECVTVS EST
ROMAM A PIO IV. PONTIFICE MAXIMO
AD FABRICATIONEM BASILICAE S. PETRI PROSEQVENDAM
EXPETITVS EST
AMPLISSIMIS PRAEMIIS INVITATVS
CHARITATE PATRIAE RETENTVS
IN EXTRVENDO IVRISCONSVLTORVM COLLEGIO
A SE PVLCHERRIME DESCRIPTO
CIVIBVS SVIS QVAM COMMODIS SERVIRE MALVIT
DENIQVE CVM IN BENEMERENDO DE ARCHITECTVRA
DEQVE PATRIA
CONSENVISSET
CLARVS BENEFACTIS ET CARVS OMNIBVS
EXCESSIT E VITA PRID. IDVS IANVAR.
ANN. SALVT. MDXCIV. AET. SVAE LXXXV.
VITRVVIVS FILIVS ARCHITECTVS
PATRI OPT. M. POSVIT ANNO MDIC.

Scri-

Scripſiſſe eum inde cognovimus Opus, quod hìc damus:

I. Deſcriptio Collegii Juriſconſultorum Mediolani. Latet nos an prodierit, vel inter Anecdota deliteſcat.
II. Plura MSS. Architectonicæ Artis ab ipſo condita apud Suos reliquiſſe, teſtantur infraſcripti;
Videlicet Sitonus noſter in Schedis, atque in Chron. ejuſdem Collegii pag. 11. art. 43., & Carolus Turrius in libro ſuo, cui titulus: Ritratto di Milano; pluribus in locis.

MDLVI.

SERONUS HORATIUS.

FAmilia Serona Mediolani florebat jam à Sæculo XIV., ut videre licet ex Serie Decurionum hujus Metropolis pænes J. C. & Advocatum Sitonum millies à nobis laudatum, nam poſt Paulinum Seronum Urbis Decurionem anno reparatæ Salutis MCCCXL. alii XV. in hac dignitate numerantur uſque ad Aloyſium ejuſdem Gentis Seronæ ad annum MCCCCLXXIV. Claruit quoque Laurentius Maria Seronus inter XII. Præſidentes Tribunalis Proviſionum Mediolani anno MDLX. Horatius verò, de quo agimus, laudatur à Scriptoribus coævis infra recenſendis, uti Vir corporis, animique dotibus præclariſſimus, ingenio autem promptiſſimus, ideoque ploribus Academiis adſcriptus extitit, inter quas illa Inquietorum celebris in hac Urbe ipſum, ſub nomine *l'Imperfetto*, peramanter coluit. Opera illius Poëtica, quæ in manus noſtras pervenerunt, ſatis oſtendunt Horatium noſtrum optimum componendi genus adhuc ſervaſſe Sæculi XVI. etſi ſua ætate jam ferè obſoletum. Annum ejus vitæ extremum nemo nobis indicavit.

Vidimus de ipſo

I. Fede, e Religione. Poema in ottava Rima in lode del Cardinale Federico Borromeo Arciveſcovo di Milano. *Venezia*, 1599., *e Milano*, *nella Stamperia Arciveſcovile*, 1604 *in* 4.
II. La Fida Armilla Paſtorale. *Venezia*, *preſſo Evangeliſta Deuchino*, 1610. *in* 4. Hanc dicavit Auctor Joanni Ferdinando de Vellaſco Caſtello Comeſtabili, ac Dominii Mediolanenſis Gubernatori.
III. Aliud Carmen Italicum. Extat in Libro, cui titulus: Lo Artemidoro, Poema di Gio. Soranzo. Al Conte Franceſco Dadda. *Milano*, 1611. *in* 4.
Videantur Hieronymus Boſſerius in Supplemento Nobil. Mediol. Cap. XII., Picinellus in Athenæo pag. 415., atque ſupradictus Sitonus in Syllabis Decurionum, & XII. Proviſionum Mediolani MSS. in fol. apud eundem.

MDLVII.

SERPONTUS BERNARDUS.

DIvi Franciſci de Paula Inſtitutum piiſſimum amplexus eſt Hercules Serpontus Bernardi, & Eliſabeth Manzonæ Conjugum Mediolanenſium filius, mutato nomine Baptiſmali ſupradicto in illud Bernardi, quo in Religione ipſa Minimorum vocari voluit. In eadem pietate & litteris peregregiè illuxit, itaut poſt omnes ſui Cœtus dignitates ſummo cum plauſu habitas, ad ſupremam Præpoſiti Generalis meritò aſſumptus fuerit. Etſi tot curis implicitus Vir iſte indeſeſſus à Concionibus, aliiſque piis officiis, nec non ab Operibus ſcribendis deſtitit unquam, uſque dum meritis anniſque onuſtus, ad Superos evolavit anno redempti Orbis MDCCXIII.

Hæc de ipſo proferimus:

I. Il Taumaturgo dell' Occidente, o ſia la Vita di San Franceſco di Paola. *Milano*, 1668. *in* 12. In Epiſtola ad Lectorem primum eſſe hunc ſuum fœtum Auctor aſſerit.
II. Vita, e Miracoli di San Franceſco di Sales. *Milano*, 1668 *in* 12. Hanc ſcripſit Serpontus dum Conventui Sanctæ Mariæ *della Fontana* nuncupato ſui Ordinis præerat, extra Portam Comenſem hujus Urbis, occaſione qua in Templo ejuſdem Cœnobii Canonizatio ipſius S. Franciſci Saleſii celebraretur.
III. L'Ombra di Criſto. Panegirico de' SS. Pietro d'Alcantara, e Santa Maria Maddalena de Pazzi. *Milano*, *preſſo il Monza*, 1690. *in* 4. Hanc Auctor nuncupavit Seraphino Corio Laudenſi Epiſcopo.
IV. Panegirici varj. Vol. I. in fol. MS., quod prælo paratum habebat, Picinello teſte.
Eidem Pater Renatus Thuillier nuncupavit Diſſertationem de Poteſtate Correctorum Localium; *impreſſ. Pariſiis*, *in* 8.
Videatur idem Picinellus in Athenæo pag. 90., necnon Sitonus in Schedis.

MDLVIII.

SERPONTUS GEORGIUS.

JOannes Petrus Serpontus, & Radegunda Schena Conjuges Mediolanenſes, Georgium hunc à nobis memorandum genuerunt, qui veſtigia Patris proſecutus, Galeni atque Hippocratis dogmata peraſſiduè coluit, itaut inter Phyſicos Collegiatos Patriæ adſcriptus extiterit an. Salutis humanæ MDCXXXVI. in quorum numero fuit quoque Pater ipſius. Clariſſimus Curtius parum de Georgio noſtro locutus eſt, nam, adducto teſte Sebaſtiano Bado, nil aliud de eo profert, quam Conſultationem de uſu Chinæ Chinæ. De eodem argumento, eodemque tempore egerunt etiam alii Mediolanenſes Medici, nempe Chriſtophorus Paravicinus, Joannes Honoratus Caſtillionæus, Joannes Paulus Cambiagus, Hieronymus Cardanus Junior, Franciſcus Gradignanus, nec non Sebaſtianus Calvus, jubente Joanne Stephano Dongo S. R. E. Cardinali. Apud nos verò extat aliud Opus ejuſdem Georgii, quod cum aliis MSS. libenter aquiſivimus anno MDCCXXXVIII., cujus Titulum infra dabimos. Fuit Auctor noſter Regius Protophyſicus in Exercitu Catholicæ Majeſtatis in Italia, ſed mors ipſum nimis citò è vivis rapuit, anno ſcilicet MDCLXIII. ſepultuſque fuit in Eccleſia Sanctæ Mariæ Pacis Minorum Obſervantium hujus Urbis.

Damus de eo:

I. Conſultationem de uſu Chinæ Chinæ; teſte Clariſſimo Curtio, ut infra.
II. Dell' uſo del Salaſſo, maſſime nelle Febri terzane doppie, e quando poſſa uſarſi nel pericoloſo male del Vajolo. MS. in fol. pagg. 180. penès me, in cujus fine legitur, anno MDCLVIII.
De eo ſupradictus Curtius in Libro: „ Notizie Iſtoriche intorno a' Medici Scrittori Milaneſi „ pag. 114. & latius J. C. & Advocatus Jo. Sitonus noſter in Chronico Collegii Phyſicorum Mediol. Part. II. art. 308. MS. in fol. penès Auctorem.

MDLIX.

SERTORIUS BARTHOLOMÆUS.

BArtholomæus Sertorius, qui primùm in Foro claruit Advocatus magni nominis, deinde Fiſci Patronus diligentiſſimus, inter Patres conſcriptos Senatus Excellentiſſimi Mediolanenſis adſcriptus extitit anno

A anno Æræ Chriſtianæ MDCXLVIII. die V. menſis Decembris, in locum J. C. C. Fabii Franciſci Dugnani prædefuncti. Vir fuit inter Juriſperitos ſui ævi laudatiſſimus, ut palàm faciunt ea, quæ ſcripſit, partim à nobis nunc prima vice reperta. Dolendom interea eſt, quòd parum in ipſa Senatoria dignitate vixerit Auctor noſter, nam è vivis exceſſit anno MDCLI. menſe Januario, memoratur tamen in binis Inſcriptionibus à Comite Octavio Archinto in ſua ampliſſima Collectione relatis, ac in Eccleſia Sancti Petri in *Sala*, vulgò dicta, exiſtentibus; ona nempe in Sacello à Presbytero Joanne Ambroſio Sertorio illius Templi Parocho conſtructo, & opera Bartholomæi noſtri ejuſdem nepotis dotato, altera verò Sepulchrali ipſius Joannis Ambroſii, quam tantùm damus, his litteris:

REVER. PRESBYTER IO. AMBROSIVS SERTORIVS
CVRATVS HVIVS ECCLESIAE
QVI EAM REXIT ANN. XXIII.
ET BARTHOLOMAEUS SERTORIVS EIVS NEPOS
REGIVS DVCALIS SENATOR
HANC SIBI SEDEM
ET POSTERIS POSVERVNT MDCLI.

B Hæc poſt ſe ſui ingenii teſtimonia reliquit:

I. Reſponſum Juris in materia Haſtæ Fiſcalis. Extat ad calcem Reſponſorum Franciſci Sadarini. *Mediolani*, 1671. *in fol.*
II. Aliud ad Statut. Mediol. Cap. 305. *Aſcendens*. Extat inter Conſilia Rhaudenſis, & eſt num. 90. ad pag. 725.
III. Aliud adversùs Redenaſchum Conſil. 82., & Carenam Reſolut. 213. Ipſum cum laude refert Eques Franciſcus Putheus de Perego in Tractatu de Antedotalia natis, & legitimatione per ſubſequens &c. *Mediolani, apud Carolum Joſeph Ghiſlandum*, 1741. Ipſumque Sertorii Conſilium typis datum ſervatur penes eundem Putheum de Perego, in fol.
IV. Alia plura Conſilia Juridica reperiuntur inter Merendæ Controverſias.
V. Alia item ſunt penes Calvinum de Æquitate.
C VI. Adnotationes ad Juſtinianæi Codices priores libros IX. MSS. in 4., quem Felix Bartholomæus Quintianus prælo paraverat, & Gaſpari de Roſales Senatori dedicaverat, de quo jam diximus in eodem, extant apud Marchionem, & J. C. C. Gaſparem de Roſales.
VII. Allegationes plures Fiſcales ejuſdem. *Mediolani impreſſæ*; extant apud Benaliam, Solivetam, & in Parodiana, atque Archintea Collectionibus.

De eo agunt ſupracitati Auctores, necnon Clariſſimus Sitonus in Sillabo præmiſſo Chronico Coll. J. PP. Mediol. num. 222.

MDLX.

SERTORIUS CÆSAR.

D AQuilinus à S. Petro, Ordinis Excalceatorum S. Auguſtini Sodalis, in ſæculo Cæſar Sertorius, Jo. Baptiſtæ, & Annæ de Cadenaciis filius, Religionis Habitum aſſumpſit in Conventu SS. Coſmæ & Damiani Turbici, die XX. Maji, anno Redemptionis noſtræ MDCXLV., ibique curſu probationis expleto Profeſſionem emiſit. Præerat Religioſiſſimus Vir anno MDCLXXVI. Conventui Sanctæ Franciſcæ Romanæ Mediolani. Cùm Sacerdos aliquis acceſſitus fuit, ut fœminæ ex acuta & maligna febre morienti aſſiſteret. At metuens optimus Superior, ne ſi quem ſubditorum ſuorum mitteret, morbum E lethalem incurreret, acceſſit ipſe, contractaque febris malignitate obiit in eodem Conventu die XXXI. Auguſti, anni parùm ſupra memorati, ætatis verò ejuſdem penè XLIX. Totius ferè vitæ ſuæ religioſæ curſum in ſacris Concionibus ad populum habendis inſumſit.

In lucem edidit, tacito ſuo nomine

I. Divozioni, ed Eſercizj Spirituali, conforme il modo di vivere de' PP. Scalzi di S. Agoſtino. *Milano, preſſo Franceſco Vigoni*.
II. Sermoni varj, e Panegirici. Vol. in fol. magnæ molis MS. apud Suos.

Ita ab eiſdem, & ex Schedis Mazzucchellianis.

MDLXI.

SESSA FRANCISCUS BERNARDINUS.

PRæter inanes bullas nihil fermè protulit in Athenæo ſuo Picinellus de Franciſco Bernardino Seſſa Mediolanenſi. Eum verò filium fuiſſe Joannis Petri, jamque inter vivos extitiſſe anno poſt Chriſti Domini Natale MDLXXIX. ex publicis Tabulis apud ſe ſervatis monuit nos amiciſſimus æquè, ac doctiſſimus JC. Sitonus. Suæ integritatis commendatione promeruit, ut Excelſi Secretioris Conſilii Ditionis Mediolanenſis à Secretis eligeretur, quod munus adhuc adminiſtrabat anno Æræ Chriſtianæ MDCXXVI. Inter alias præclaras artes, quibus excultus fuit, principem ſibi comparavit locum Poëſis Italica, in qua plura ſcripſit Carmina ſtylo feliciſſimo (ſi Picinello jam citato credimus) qui prope ad Guarinum accederet.

Habent poſteri ejus eruditionis Poëticæ hæc documenta:

I. Rime di Bernardino Seſſa de' Regj Segretarj del Conſiglio Segreto di Milano. *Ivi, per il Bidelli*, 1623. *in* 4.
II. Carmina plura Italica in libro inſcripto: „ Componimenti di Diverſi per il Dottoramento in ambe le leggi di Gio. Franceſco Serbellone „ 1559. in 12.
III. Alcuni Madrigali. Extant poſt Carmina Italica Scipionis Cellæ Genuenſis.

Laudatur à Hieronymo Borſerio in Supplemento Nobil. Mediol. Cap. 12. pag. 38., à Franciſco Xaverio Quadrio in libro: „ Della Storia, e Ragione d'ogni Poeſia „ Tom. II. pag. 300. à Sitono in Schedis, atque Picinello in Athenæo pag. 202.

MDLXII.

SESSA, ſeu SESSIUS GERARDUS.

GErardus ex Nobili Gente Seſſa, ſive, ut aliis placet, Seſſia Regii Lepidi in Æmilia natus, ab ineunte ætate Sacris deditus, & Clericalem profeſſus Vitam, Canonicatum obtinuit in Cathedrali Parmenſis Urbis Eccleſia. Cùm tamen ſolitariæ vitæ cupiditate flagraret, ad Sacrum Ciſtercienſium Ordinem convolavit, ubi tam laudabilem duxit, numeriſque omnibus commendabilem vitam, ut Cœnobii Sanctæ Mariæ de Tilieto Aquenſis Diœceſis in ea Liguriæ parte, quæ Monsferratus dicitur, Archimandrita fuerit renunciatus. Diù tamen inter Clauſtra latere non potuit tanti Viri pietas, atque doctrina; quocirca Novarienſi Eccleſiæ, poſt obitum Petri Epiſcopi, qui anno MCCX. diem clauſerat, vacanti, ab Innocentio III. Summo Pontifice, cui probè notus erat, præfici meruit. Vix electus eſt litteras ab eodem Innocentio ſuſcepit, quibus ei in mandatis dabat Pontifex, ut Oberti Albingaunenſis Epiſcopi, qui ob nimiam in latronibus puniendis ſevitiem ab Altaris miniſterio fuerat ſuſpenſus, causâ cognitâ, eum ſi juſtum foret Officio reſtitutum pronunciaret. Legatus etiam Apoſtolicus per Inſubriam univerſam ab Innocentio ipſo conſtituitur, ut & prudentiâ, & facundiâ, quibus in primis pollebat, adversùs Othonem IV., qui à Fidelium communione fuerat ſegregatus, populos ad arma capeſſenda incitaret, & Civitates Apoſtolico dicto non audientes Sacris arceret. Interim Gerardum Pontifex anno MCCXI. ad Albanenſem Sedem, & Dignitatem S. R. E. Cardinalis aſſumpſit, quem Epiſcopatum, unà cum Novarienſi retinuit. Iterum quoque Apoſtolicæ Legationis functus eſt munere tunc cùm in Urbe Placentia, defuncto Grumerio, ſive Grimerio Præſule, de Succeſſoris electione agebatur. Cùm autem inter Electores non conveniret, in eam tandem itum eſt ſententiam, ut ille jure conſeretur ad Epiſcopalem dignitatem evocatus, quem Gerardus noſter ad eum honorem evehendum cenſuiſſet. Is igitur Infulis digniſſimum pronunciavit Fulconem Virum ſanctitate celeberrimum, qui rectè adminiſtratâ Placentinâ, anno poſtmodum MCCXVII. ad Papienſem Eccleſiam tranſlatus, tam commendabili virtute præluxit, ut inter Cœlites cum Chriſto regnare credatur. Ut autem collapſam in Placentino Capitulo Eccleſiaſticam diſciplinam reſtitueret, optimum duxit Gerardus Synodum cogere, latiſque ſaluberrimis legibus, quod meditabatur, perfecit; atque in primis communem convictum Canonicis imperavit. Obierat interim laudatiſſimus Ambroſianæ Eccleſiæ Archipræſul Ubertus II. Pirovanus, cùm Gerardus, in Urbe Cremona tunc conſtitutus, communibus Electorum ſuffragiis in demortui Antiſtitis locum ſuffectus eſt eodem anno MCCXI. At, proh dolor! die ab electione ſua XXX. adhuc Cremonæ degens vitam cum morte commutavit, ibidemque ſepultus fuit. Fratrem habuit Ugonem Vercellenſis Eccleſiæ commendatiſſimum Epiſcopum fraternæ virtutis æmulatorem, doctrinâ, Apoſtolicis Legationibus, & pietate clarum.

Scripſit verò Gerardus:

I. Epiſtolas plures ad Innocentium III. Summum Pontificem, quæ forſitan in Vaticanis ſcriniis deliteſcunt. Harum aliquot memoriam ſervavit ipſe Pontifex in Reſponſionibus ad eundem Gerardum, ſuntque ſequentes:

1. De negotio, & cauſa memorati Oberti Epiſcopi Albingaunenſis, Reſponſio Innocentii eſt num. CLXXXVII. libri XI. Epiſtolarum ejuſdem, quas Cl. Beluzius collegit, emendavit, & edidit *Pariſiis, apud Franciſcum Muguet*, 1682. Tomis II. in fol. Hæc data eſt Laterani Id. Decemb. Pontif. ſui anno X.

2. Alia de ipſius Epiſcopi cauſa. Huic reſpondit Innocentius ſub data Laterani Kal. Octobr. eodem anno, cùm jam Gerardus electus eſſet Novarienſis Epiſcopus: eſt CXXXIV. libri XIII.

3. Alia, qua referebat Innocentio ſtatum quarundam Eccleſiarum Lombardiæ. Hujus meminit in reſponſo dato ibid. III Non. Decemb. cùm jam Gerardus ad Albanenſem Sedem electus Apoſtolica Legatione fungeretur. Eſt num CXXX. lib. XIV.

II. Synodum habitam Placentiæ, in qua, ut diximus, ſaluberrimas condidit leges, quarum initium dedit Ughellus in Tomo IV. Ital. Sacræ in Novarienſibus num. LVII.

III. Synodum aliam Novarienſem, in qua plura Decreta ſtatuit, laudat Cotta in Muſæo Novarienſi num. CCCXXII., ſervarique aſſerit in Tabulario Gaudiani.

IV. Decreta circa diſtributionem Blavæ, mulctam abſentium à Choro, cuſtodiam Clauſtri, rerum conſervationem &c. condita anno MCCX. ex eodem Cotta.

V. Ejus ſententia, cùm adhuc eſſet Abbas Tilieti, quam cum Lothario Epiſcopo Vercellenſi, & Uberto Preſbytero Mantuano Collegis Delegatis ab Innocentio III., protulit XVI. Junii MCCVI. in cauſa Philippi Archiepiſcopi, & Milonis Cimiliarchæ Mediolanenſis. Extat in Collectione Diplomatica alibi laudati Sormani.

VI. Diploma pro unione Monaſteriorum S. Solutoris Taurinenſis, & S. Michaelis Cluſini, quod dedit jam electus Novarienſis; Inſertum legitur in Epiſtola ſæpe jam memorati Innocentii III. Abbati, & Conventui S. Michaelis prædicti, data Signiæ Kal. Septemb. anno XV. eſtque CLVII. libri XV.

Præter ſupradictas autem plures alias ad eum ſcripſit Litteras idem Pontifex, ut infrà:

1. Gerardo adhuc Abbati de Tilieto, Archiepiſcopo Mediolanenſi, & Epiſcopo Yporienſi. Eſt CLXXV. lib. XI. data Later. X. Kal. Decemb. in qua eis narrat exceſſum Placentinorum in Epiſcopum, & Clerum ſuæ Diœceſis; datque in Mandatis, ut de hac cauſa cognoſcant.

Hujus autem delegationis Apoſtolicæ mentio eſt in Epiſtola alia ipſius Pontificis ad Præpoſitum, & Capitulum Placentinum, quæ eſt CCXXII. libri X.

2. Eidem adhuc Abbati ut ſupra, qua ipſum hortatur, ut electioni de ſe factæ ad Novarienſem Cathedram conſentiat. Eſt XV. libri XII. Data Laterani anno ſui Pont. XII.

3. Ad eundem Albanenſem electum, & Apoſtolicæ Sedis Legatum, atque ad Epiſcopum Cremonenſem, necnon ad Abbatem de Columba, ut Ferrarienſi Eccleſiæ idoneum Paſtorem præficiant. Dat. Later. VII. Id. Junii, anno XIV. eſt LXXVI. libri XIV.

4. Ad eundem. De innovanda excommunicationis Sententia in Ottonem Imperatorem: ſub eadem data. Eſt LXXVIII. ejuſdem libri.

5. Ad eundem. Scribit ut pro ſua prudentia ſtatuat quod ſibi ad honorem, & profectum Eccleſiæ videbatur expedire ſuper precibus Marchionis Eſtenſis petentis licentiam ædificandi Caſtrum in Civitate Ferrariæ: ſub eadem data. Eſt LXXX. ipſius libri.

Gerardi verò jam defuncti mentionem facit Summus ipſe Pontifex in variis Epiſtolis ſuis, ubi aliquot recenſentur ex illius Legationibus acta. Hujuſmodi ſunt CLX. libri XIV. ad Epiſcopum, & Canonicos Parmenſes, ubi meminit reſervationis à Gerardo factæ cujuſdam Præbendæ in favorem G. nepotis ſui. Item CXLII. libri XV. Ad Epiſcopos Cremonenſem, & Vercellenſem Legatos Apoſtolicos, atque Electum Reginenſem, ubi agit de Joanne Brixienſi Epiſcopo, qui Præſulatui reſſeret in manibus Gerardi noſtri. Inſuper CCXXIII. ejuſdem libri de actis coram eo in cauſa Præpoſiti, & Canonicorum Plebis de Bripio & Sal. Clerici ad Vercellenſem Epiſcopum, & Archidiaconum Pergamenſem. Tandem CLXXXIV. libri XVI. ad Archiepiſcopum Ravennatem, & Epiſcopum Cremonenſem, quibus committit ut ad effectum perducant reſignationem Epiſcopatus à Bononienſi Præſule ad conſilium, & ſuggeſtionem Gerardi olim factam.

Ipſum laudant citatus Ughellus in Albanenſibus, & Novarienſibus, ac demum in Mediolanenſibus. Ciacconius, Corius, Panvinius, Caſtillionæus, Iricus etiam noſter in Hiſtoria ſua Tridinenſi, atque in Diſſertatione de tempore, quo S. Abbas Oglerius Locedienſi Monaſterio præfuit, eidem Hiſtoriæ annexa, aliique plures.

MDLXIII.

Digitized by Google

MDLXIII.

SESSA PAULA.

ITalicæ Poëſis aureum ſæculum quicumque dixerit illud, quod poſt Chriſtum natum XVI. computatur, profectò multos, qui aſſentiantur inveniet. Id porrò ad Italiæ noſtræ decus æternum memorare lubet non paucas ea tempeſtate eruditiſſimas vixiſſe fœminas, quæ ſexum, ejuſque illecebras oblitæ, in id toto pectore incubuere, ut Muſas colerent, & apud poſteros immortalem nominibus ſuis vitam compararent. Has inter non infimum certè locum promeruit Paula Seſſa, ſive, ut Ringhierio Concivi meo ipſam placuit nuncupare, Seſſia. Hanc Patriâ Mediolanenſem fuiſſe apertiſſimè profitetur Cl. Franciſcus Xaverius Quadrius Presbyter Nobiliſſimæ Societatis Jeſu, de Italica Poëſi optimè meritus iis Voluminibus, quos actu in hac Inſubrum Metropoli Typis tradit. Poëtriam ille noſtram liberalibus excultam diſciplinis, mirâ præditam eloquentiâ, formâque dotatam non mediocri, ſæculo ſuo inter primaria Italicæ Linguæ ornamenta exiſtimatam fuiſſe ſcribit. Tot illuſtris nominibus eâ tamen fuit modeſtiâ, ut Carminibus, & quidem optimis à ſe elucubratis paſſa non ſit nomen ſuum inſcribi, ſed initiales tantummodo litteras P. S. M., quas rectè Quadrius laudatus interpretatus eſt *Paola Seſſa Milaneſe*. Oh utinam, quod nobis erat in votis, pluribus licuiſſet de parentibus, actis, atque emortuali ejus anno Lectores reddere certiores! Veruntamen nudum proferre nomen cogimur, ſatis tamen illuſtre ob

Ea, quæ ſcripſit, videlicet:

I. Carmina Italica, vulgò *Rime*. Extant in libro, cui titulus „ Rime diverſe di alcune nobiliſſime, e virtuo„ ſiſſime Donne, raccolte per M. Lodovico Domenichi. *Luca, per Vincenzo Buſdrago*, 1559. *in* 8.
Laudatur ab Innocentio Ringhierio in libro ſuo inſcripto „ Cento Giuochi d'ingegno, edito *Bononiæ*, 1551. in 4. pag. 137., ubi enumerat alias fœminas Poëſi celebratiſſimas ſui ævi, & à citato Quadrio „ Della „ Storia, e Ragione d'ogni Poeſia „ Tomo II. pag. 362.

MDLXIV.

de SEXTO GUIDOTUS.

GUidotus de Sexto Mediolani ortus, priuſquam Ordini celeberrimo FF. Prædicatorum nomen daret, inſignis erat Decretorum Doctor, munuſque Auditoris contradictoriarum in Curia Summi Pontificis egerat. S. Dominico autem anno MCCXIX. Gallis relictis, Italiam petente, & ex itinere Mediolanum menſe Julio, vel Auguſto divertente, ejus Concionibus, quas plures ibidem habuit, excitatus Guidotus, totum ſe ei commiſit, ac veſtem Ordinis ex ipſius manibus induit, unà cum Amizio de Solario, & Rogerio de Metate Viris omni exceptione majoribus, & in utroque Jure Doctoribus etiam famoſiſſimis. Guidotus itaque cum duobus Sociis Sanctum Patriarcham Bononiam progreſſum ſecutus eſt, & cum eo reliquæ ejus vitæ plures annos converſatus, duplicem ejus ſpiritum charitatis erga peccatores, & zeli adversùs hæreticos imbibit pleniùs; hinc, teſte Taëgio pluries citato, unus fuit ex primis Inquiſitoribus Hæreticæ pravitatis in Lombardia, à Gregorio IX. circa annum Chriſti MCCXXXIV. conſtitutus. Eodem munere functum adhuc anno MCCLII. ſcribit
A Ballarinus in Chronico Comenſi, citatus à Fontana in
Monumentis ad annum MCCLIII., ac juſſu Innocentii
IV. in Auctores cædis S. Petri Martyris inquiſiviſſe.
Quandiu autem poſtea vixerit, nemo refert, Euſtorgianorumque (nam ex legibus tunc in Ordine ſervatis eorum Conventui, licèt anno ſequenti tantùm erecti XV. Martii MCCXX Alumnus fuit adſcriptus) Sodalium diligentiæ eſt diem & annum mortis tanti Viri ex veteribus ſuis Chartulariis depromere, noſque docere. Ita ſcripſerunt Clariſs. Quetif, & Eccard, qui adhuc hoc expectant, ſicut & nos, & forſan Poſteri quoque expectabunt. Ejus meminit Oldoinus in Athenæo Liguſt. Ligurem fortè ariolatus a cognomine de Sexto, quaſi fuerit à pago illo celebri in ora Liguſtica, *Seſtri di Ponente*, vernaculè dicto oriun-
B dus, ſed cùm Mediolanenſem Guidotum ipſum aſſerant Chalcus, & Taëgius, è Sexto potius Inſubriæ ad lacum Verbanum, aut ab alio ejuſdem nominis Oppido, ſexto ab Urbe lapide diſſito, Modoetiam verſus, nomen, & ſi velis, originem traxiſſe, proculdubio cenſendus eſt. A Rovetta ad annum MCCXXVI. dicitur Guido de Bononia, fortè quod Bononiæ aliquandiu verſatus fuerit, ſed certum eſt Mediolani in Ordinem adſcitum fuiſſe Sancto Dominico tunc apud Sanctum Nazarium hoſpitante, ſub ſpe Domus in ipſa Urbe Ordini brevì erigendæ.

Idem Rovetta hæc ei adſcribit Opera.

C I. Volumen eruditum, & grande adversùs Hæreſes ſui temporis.
II. Opuſcula alia.
Supererat indicandum à quo, & ubi viſa, licèt de revix dubitem: ſaltem alicubi extent adhuc, aut aliquando extiterint ejus
III. Acta adversùs hæreticos, Inſubriam ſua ætate vexantes.
Ita ſupradicti Quetif, & Eccard in Tomo I. Scriptor. Ord. Prædicator. pag. 141.

MDLXV.

de SEXTO JO. BAPTISTA.

D JOannes Baptiſta de Sexto, ſive Sextius Mediolanenſis non vulgari famâ celebratus ob militarem fortitudinem, atque Architecturæ præſertim militaris, quam in primis adamavit, peritiem, locum ſibi promeruit in hoc Litterario Theatro Eruditorum Inſubriæ Metropolis. Opus enim illius, quod infra laudabimus, non Iconographiam tantùm Urbium, atque Arcium Mediolanenſis Ditionis exhibet, ſed Auctor ſingularum Originem, & Hiſtorica addidit Monumenta, quæ res ſatis oſtendit quantùm ille hujuſmodi ſtudiis oblectaretur. Plura meruit ſtipendia, ideoque vices obire juſſus eſt ſupremi Copiarum Præfecti, quem vulgò *Tenente Generale* nuncupant; gratiſſimuſque extitit Eugenio illi Sabaudiæ Principi, qui reportatis de Fidei hoſtibus victoriis, nulla unquam oblivione delendum
E nomen tranſmiſit ad Poſteros, cui etiam Opus ſuum inſcripſit,

Hoc titulo prænotatum

I. Piante delle Città, Piazze, e Caſtelli fortificati in queſto Stato di Milano, colle loro dichiarazioni, del Tenente Generale, ed Ingegnier militare Don Gio. Battiſta Seſti; al Sereniſſimo Principe Eugenio di Savoja. *Milano, preſſo l'Agnelli*, 1706. *in fol.*

MDLXVI.

MDLXVI.

de SEXTO MATTHIAS.

QUod mihi proculdubio accidit in hac Collectione mea, qualiſcunque tandem ea ſit, ut ſcilicet plures exciderint Eruditi, quorum hìc Opera locum merebantur, illud ipſum ante me contigit aliis, qui ſimiles aſſumſere labores, quod quidem mihi omnium minimò excuſationem prætendet, præſertim cum extero homini id facilius evenire poſſit, quàm iis, qui vel ex eadem prodierunt Patria, vel communem B cum Scriptoribus iiſdem profeſſi ſunt Ordinem. Id præfari libuit, cùm nunc occurrat mentio Matthiæ de Sexto Mediolanenſis, qui Sancti Dominici amplexus Inſtitutum ſæculo XV. in finem vergente floruit. Hunc enim Viri Clariſſimi Queiif, & Eccard, aliique ejuſdem Ordinis Scriptorum Collectores, & Picinellus noſter, nec de nomine ſalutarunt. Gaudens igitur ipſum Mediolanenſibus ſuis reddo, quamvis dolens acta illius deperiiſſe. Tempus tantùm, quo erat in vivis cognovi ex MS. Codice Ambroſianæ Bibliothecæ, cujus titulum poſt ipſius Matthiæ Opus editum dabo.

Scripſit Author noſter

C

I. Conciones pro omnibus Dominicis Adventus Domini, & pro Feſtis Sanctorum Apoſtolorum, aliorumque Sanctorum principalium totius anni. *Venetiis, apud Octavianum Scottum*, 1498 *in* 4. Memoratur in Indice Biblioth. Domini de Hondt, & Colbertinæ inter Sacros.
Servatur autem in Bibliotheca Ambroſiana MS. Codex ſign. B. num. 37. in 4. litteris rubro-nigris, qui ſic prænotatur: „ Incipit Egregius, & valde devotus „ Tractatus de Glorificatione ſenſuum in Paradiſo, „ qui aſcribitur Reverendiſſimo Domino, & Sacræ Paginæ Excellentiſſimo Profeſſori D. Fratri Bartholomæo Epiſcopo Coronenſi, & Sanctiſſimi Ordinis Fratrum Prædicatorum. „ In fine ſic legitur: „ Completum per me Fratrem Matthiam de Sexto Mediolanenſem Fratrem Ordinis Prædicatorum, anno Dominicæ Incarnationis MCCCCXCVI. die II. menſis „ Januarii in Conventu Ferrarienſi, pagg. 78. litteris „ rubro-nigris.
D
Opus hoc Authorem habet Bartholomæum Lapaccium, qui etiam dictus eſt Rambertinus, Rimbertinus, ſive Ubertinus, de quo laudati Queif, & Eccard in Biblioth. Script. Ord Prædicat. pagg 834, & ſequentibus. Editum fuit *Venetiis*, 1498. *in* 8., ut ibi fuſius refertur.

MDLXVII.

SFONDRATA ANGELICA AGATHA.

GEns Sfondrata tot illuſtris nominibus, originem ſuam ab Urbe Cremona proculdubio antiquitus traxit, uti ex ſerie Chronologica Clariſs. Viror. Franciſci Ariſii, & Joannis Sitoni noſtri facilè conjicitur; ex eadem verò Joannes Baptiſta Senatoriam Cathedram Mediolani adeptus, anno Chriſti MCCCCLXXV. in hac Metropoli ſedem ſuam fixit, Margaritâ Homodeâ celeberrimi J.C.C. Signoroli Senatoris à nobis laudati filiâ in Conjugem acceptâ, prout etiam infra uberiùs repetemus. Ex iiſdem Franciſcus item Senator, & dein S. R. E. Cardinalis, aliique Viri & Fœminæ ob litterarum gloriam encomio digniſſimi orti ſunt, ideoque nos jure merito omnes poſt Joannem Baptiſtam ſupra memoratum, ex eadem linea inter Mediolanenſes Scriptores recenſebimus. Ordine igitur alphabetico de more ſervato ab Angelica Agatha Sfondrata incipiemus. Parentes ipſa habuit Paulum Comitem & Or-

A dinis S. Jacobi à Spatha Equitem, Vallis Aſſinæ Baronem, Regiumque Mediolani Senatorem, nec non Sigiſmundam Marchioniſſam Eſtenſem Conjuges, atque in Fonte Baptiſmali nomen Barbaræ ſortita eſt. Pietate non minus quàm litteris inſtructa, Antoniæ Mariæ ejus Amitinæ amantiſſimæ, inter Angelicas Monaſterii Sancti Pauli hujus Urbis degentis, veſtigia proſequendo idem Aſceterium ingreſſa eſt die Dominico VIII. Januarii MDLXXXI. Religionis Habitum ex manibus Sancti Caroli excipiens, qui eam antea Sacro Chriſmate inunxerat, & poſtea emiſſa ab eadem ſolemnia Vota approbavit; quum eidem Cœnobio præeſſet Angelica Paula Antonia Sfondrata ipſius altera Amitina, quæ deinde tyrocinii ſui inſtitutrix, ſeu Novitiarum ut vocant Magiſtra, eſt conſtituta. In B commendationem Agathæ noſtræ hæc ſcripta reliquit Auguſtinus ab Eccleſia loco inferiùs ſignando: „ Angelica Agata, figliuola del Baron Sfrondrato Milaneſe, e Sorella del Cardinal di Santa Cecilia, „ Abbadeſſa di S. Paolo di Milano (in hoc Aſceterio Antiſtitæ non Abbatiſſæ, ſed Prioriſſæ nomine „ appellantur) non meno nobile di ſangue di quel, „ che ſia di tutte le virtù, che adornano le Signore „ illuſtri, eſſendo ſtata da fanciulla incamminata dal „ Padre, ch' era letteratiſſimo, al ſtudio delle lettere, riuſcì sì eccellente in quelle, maſſime nella „ Proſa Italiana, che i Scritti ſuoi per i concetti, e „ per la dolcezza della lingua, ſono tenuti in gran „ conto da i Virtuoſi. „ Ea profectò memoriæ facilitate, atque ingenui acumine prædita erat, ut ab C ore loquentis Sancti Caroli, qui pluries Monaſterium adibat, Sacro Pane, & Divini Verbi ſuaviſſimo cibo Nobiles illas Virgines refecturus, ipſa integras Conciones exciperet, & fideliter ſcripto mandaret. Has in unum Volumen redactas publici juris fecit Cajetanus Vulpius, qui in Epiſtola ad Lectorem Operi præmiſſa, digna profectò, quæ legatur, ſatis innuit quantùm in Latinis Litteris Agatha emineret, addens etiam, Hiſtoriam, ſive Chronica Monaſterii Sancti Pauli ab eadem fuiſſe conſcriptam, his potiſſimùm verbis hoc exprimens: „ La Raccoglitrice „ dotta ed intelligente della Lingua Latina, e molto „ benemerita dello ſteſſo Monaſtero, per averne „ ſcritte diligentemente le Cronache. „ Non ſegnes fuimus in perquirendo à Nobilibus illis fœminis, num D alia prælaudatæ Agathæ Opera, iſtæ penès ſe haberent, quapropter eâ, qua præditæ ſunt, humanitate, MStum Codicem Sermonum S. Caroli exhibuerunt, in cujus calce permultos alios deprehendimus, atque eos inter XIV. de Oratione, quos ſtylus & dicendi gravitas à Cardinali Archiepiſcopo Friderico Borromæo recitatos fuiſſe, ſatis clarè demonſtrant. Hinc invaluit non contemnenda ſuſpicio, iſtos quoque ab Agathâ auditos, & memoriæ mandatos in ſcriptis fuiſſe redactos. Ob integritatis prudentiæ, ac cæterarum virtutum ſplendorem, quo inter tot pietatis lumina, quot fuerant illius Congregationis Virgines, Agatha effulſit, ab eiſdem quater ad ſupremæ auctoritatis gradum fuit promota. Tandem die XXIX. Januarii Æræ Chriſtianæ MDCXXXI. carnis debitum ſolvit, perennia nominis in- E genique ſui monumenta relinquens in ejus Scriptis;

Ea ſunt, quæ ſequuntur:

I. Diſcorſi familiari di S. Carlo Borromeo fatti alle Monache dell'Inſigne Moniſtero di S. Paolo raccolti dalla viva voce del Santo da Agata Sfondrati, ed ora per la prima volta da' MSS. per opera di D. Gaetano Volpi pubblicati. *Padova, preſſo il Comino*, 1720. *in* 4. Sermones ſeptem ſunt ultra decimum, quos inter ſecundus & tertius recenſent ingreſſum, & vota emiſſa ab eadem Agatha in prælaudato Monaſterio.
II. Lettera dedicatoria alla M. R. M. ſua Zia Paola Antonia Sfondrata, de qua infra, ed alle altre Angeliche del Monaſtero di San Paolo. Data eſt III. Auguſti MDLXXXV., ideſt novem poſt menſes, ex quo S. Cardinalis ad Superos evolavit. Epiſtola nem-

nempe unica; ſed digna lectu, continens mirabilia de eodem Sanctiſſimo Cardinali.

III. In fine ejuſdem libri pag. 133., & ſeqq. alia ejuſdem Agathæ prolixa Epiſtola legitur, exarata die VIII. Decembris MDLXXXIV. hoc titulo: Alle Molto Reverende Madri mie in Gesù Criſto Oſſervandiſſime le Madri Priora, ed Angeliche del Monaſtero di Santa Marta di Cremona „. Hac iiſdem Monialibus nunciat extremam ſui animi turbationem, ex morte Sanctiſſimi Cardinalis Borromæi, & ſeriem funebris luctus accuratè omnino exponit.

IV. Epiſtolæ plures ad Cardinalem Federicum Borromeum ab anno MDXCV. ad annum MDCIV. Extant in ſæpe laudata Collectione Epiſtolarum ejuſdem Cardinalis in Bibl. Ambroſ.

V. Ragionamenti familiari ſopra l'Orazione, e la Vita Religioſa del Cardinale Federigo Borromeo Arciveſcovo di Milano, fatti alle Angeliche di S. Paolo, aſcoltati, ed eſpoſti dalla M. Angelica Agata Sfondrati. MSS. in eodem Monaſterio, ut ſupra innuimus.

VI. Chronicon, ſive Monumenta hiſtorica Monaſterii Sancti Pauli Mediolani. De quo MS. in Vita ſupra jam agimus.

In Parte ſecunda Epiſtolarum ſelectarum Bartholomæi Zuchii, *Edit. Venet.* 1595. una extat ad Agatham ſcripta die 1. Januarii 1593.

Altera Annibalis Guaſchi ad Herculem Sfondratum, & ad Angelicam Sfondratam inter editas *Mediolani apud Pontium & Piccaleam*, 1601.

Ad ipſam Ludovicus Septala, celebris inter Mediolanenſes Medicus, Epiſtolam miſit: „ Della Mobilità della „ Paſqua „ uti de hoc agentes jam ſupra indicavimus. Memoratum in quibuſdam Schedis invenimus, Agathæ Vitam fuiſſe ex integro ſcriptam; non diu poſt ejus mortem, quam tamen Angelicæ S. Pauli penès ſe non ſervant, ſed apud quendam invidum nimis cuſtodem delitеſcere, calculis ſuis comprobaverunt.

Ejuſdem mentionem fecere Auguſtinus ab Eccleſia in libro „ delle Donne Letterate pag. 84. Ephemerides Litteratorum Italiæ T. XXXV. art. I. Acta Lipſ. T. VIII. ex Supplem. Sect. I. pag. 16. & 19. Atque Ariſius in Cremona Litter. Tom. II. pag. 157., & Tom. III. pag. 1.

MDLXVIII.

SFONDRATA ANTONIA MARIA.

ANtonia Maria Sfondrata, cujus in ſuperiori jam meminimus articulo, Franciſcum Sfondratum Virum celeberrimum, qui, poſt Annæ Vicecomitis ſuæ Conjugis obitum, Sacrâ Purpurâ ornatus inter S. R. E. Cardinales, ut pleniùs infra dicemus, cùm de ipſo agendum erit, effulſit, Patrem habuit; Sororque extitit laudatiſſimi Pontificis Maximi Gregorii XIV., cujus Elogium jam ſupra exhibuimus. Fuit ultra fœmineum morem acri, docilique ingenio, cui cùm Patris curâ adhibita fuiſſet ea, quæ hujuſmodi nobilitatis germen deceret, cultura, Latinis litteris adeò ſedulam dedit Operam, ut non contemnendos in eis progreſſus fecerit. In Nobiliſſimo Parthenone S. Pauli hujus Urbis Chriſto Regum Regi teneris adhuc annis deſponſata, ſub diſciplina celebris Angelicæ Mariæ de Nigris, quam alibi debitis ſumus laudibus proſecuti, perceptam in ſæculo eruditionem æquè ac pietatem auxit. Has animi dotes ut impenſiùs coleret, optimum ſibi Magiſtrum elegit, fulgidum illud, ſcilicet, Sanctæ Eccleſiæ Sydus Mellifluum Doctorem S. Bernardum, cujus Opera nedum ſedulò pervolutabat, ut inde ſpiritus hauriret pinguedinem, ſed etiam Sermones in Italicum idioma convertit, ut Latinæ linguæ ignaris paterent. His aliiſque præclarè geſtis illuſtris à cœleſti Sponſo evocata eſt ad meliorem vitam anno reparatæ humanitatis MDCII. die XIII. menſis Octobris.

Laudatur ob

I. Verſionem Italicam Sermonum S. Bernardi Clarævallenſis Abbatis. Hæc propediem edenda erat, typiſque in publicum producenda, ſcribente Campio, loco inferiùs citando, at nunquam id evênit. MS. ſervatur in eodem Cœnobio S. Pauli.

De ea cum laude egerunt Antonius Campi ſupradictus in Hiſt. Cremonenſi lib. III. pag. 50. Moriggia in initio Hiſt. Mediol. Ariſius in Cremona Litterata T. II. pag. 330. & Necrologium præfati Monaſterii Sancti Pauli Mediolanenſis, ex quo Indicem earum, quæ ex Sfondrata progenie ibidem Domino famulatæ ſunt, nobis texuit humaniſſimè Mariana Antonia Ciconia ejuſdem Sanctimonialis, atque Sitonus noſter in Schedis.

MDLXIX.

SFONDRATA PAULA.

JOannem Baptiſtam Sfondratum integerrimum Mediolanenſis Senatus Patrem, Ducalemque Conſiliarium, qui ex Urbe Cremona, ut jam innuimus, & infra dicemus uberiùs, in hanc Metropolim lares tranſtulit, atque Margaritam Homodeam è ſatis nota Nobilitate Matronam, Genitores nacta eſt Julia Sfondrata Franciſci Cardinalis Soror, atque Gregorii XIV. Pontificis Maximi Amita. Hæc liberaliter, ſummâque diligentiâ educata Nobiliſſimo primùm è Gonzaga Familia Viro nupſit, eodemque defuncto ad ſecunda Vota cum Cleto Picenardo Equite Aurato convolavit. Hanc hiſce verbis penè expreſſit Jacobus Crottus infra citandus, Franciſcum ejus fratrem alloquens: „ Sororem habes Juliam „ vivacem, cœleſtis virtutis tuæ, integritatiſque „ morum maternorum imaginem; cui nulla fœminarum „ gloria in omni & pulchritudinis, & pudicitiæ, & gravitatis laude conſerri poteſt: „ Verùm præclaram hanc Fœminam ſibi Deus elegerat; quocirca poſt ſecundi Viri obitum, Veronæ pietatis officiis toto pectore dedita, bina ibidem præcipua Xenodochia condidit, tum ſæculi pompis, commodiſque penitùs abdicatis ad inſigne Sancti Pauli Mediolanenſe Monaſterium ſe contulit, Septembri menſe anni MDXXXVIII., ubi inter Religioſas illas Nobileſque Fœminas diu verſata, eorum moribus & vitæ ad normam Evangelicæ perfectionis traductæ diſciplinâ admodum illecta, ibi tandem die VIII. Decembris, quo Immaculatæ Conceptionis memoria decurrebat, Sacrum Habitum induit Salutis anno MDLV. cùm LX. ætatis attingeret. Die tertia Maji in Solemnitate Inventionis S. Crucis, anno MDLXII. Religionis vota emiſit, & Paula voluit nuncupari. Fuit Poëſis arte inſtructiſſima, adeo ut Muſarum Alumna, atque inſignis totius fœminei ſexus ornamentum à Scriptoribus infra citandis nuncupetur. In eodem Parthenone piiſſimè vixit ad annum uſque MDLXXV. ætatis ſuæ LXXIX. quo die VI. Octobris viam univerſæ Carnis ingreſſa eſt.

Scripſit:

I. Carmina plura. Hæc utrum Latina fuerint, vel Italica, aut ubi MSS. delitеſcant (edita enim nunquam vidimus) nemo hactenus indicavit. Ea tamen proferimus nomine tantùm tenus, fulti teſtimonio Ariſii Viri Clariſſ. in Cremona ſua Litterata, Tomo II. pag. 255., qui & alios ſequentes citat, videlicet:

Jacobum Crottum in Oratione ad laudem Franciſci Sfondrati. Antonium Campi Hiſtor. Cremon. lib. 3. pag. 50. Octavianum Picenardum in Orat. habita pro Sigiſmundo Picenardo. Breſcian. in Corona &c. lib. I. Part. I. his autem nos addimus Sitonum noſtrum in Schedis, ac Necrologium ipſius Monaſterii S. Pauli Mediolanenſis jam alibi citatum.

MDLXX.

SFONDRATA PAULA ANTONIA.

INter liberos, quos Franciſcus Cardinalis Sfondratus non ſemel jam memoratus, ante Sacros Ordines, ex Anna Vicecomite Conjuge legitimè ſuſcepit, hic meritò locum obtinet Paula Antonia. Hanc ad optimas artes toto amplectendas pectore, Franciſcus Genitor, & Nicolaus Frater poſtea ad Pontificatum Maximum ſub nomine Gregorii XIV. evectus, imò & Sorores litteratæ ſuis exemplis ita incitarunt, ut virtutis, & doctrinæ ſemitam non ſine ingenti laude initam fuerit proſecuta. Cùm autem adoleviſſet, Cœleſtis Sponſi Nuptias Paternæ Domus commodis præoptans, in ſæpe jam laudato S. Pauli Mediolanenſi Parthenone Religioſis ſe Votis obſtrinxit. Vivebat per ea tempora inter Virgines illas Paula Antonia de Nigris crebrò jam à nobis commendata, atque hujus potiſſimum ſedulò imitata mores Paula Antonia noſtra pietatem, humilitatemque, ac ceteras virtutum dotes adepta eſt. Tantum conceperat animo Divini Spiritus fervorem, ut non ſolùm ſe, at alios quoque ad perfectionis apicem ſanctiſſimis monitis adducere ſtuduerit. Hos inter Seraphinus Acetus de Portis Firmanus Canonicus Lateranenſis non eſt prætereundus, quem Virginis hujus colloquia plurimùm juviſſe ad optimæ vitæ genus amplectendum teſtatur Roſinus infra citandus. Huius rei memor Seraphinus non tantùm in Præfatione Problematum ſuorum de Oratione, ceteriſque ſuis Opuſculis meminit illius, ſed gratum erga ipſam animum profeſſus, eidem dicavit librum ſuum de vera Converſione inſcriptum. Quod verò ad eruditionem pertinet, ſubjicimus libentiſſimè verba Franciſci Auguſtini ab Eccleſia Salutiarum in Subalpinis Epiſcopi, quibus Sfondratam noſtram commendat pag. 84. libri ſui, cui titulus: „ Theatro delle Donne „ Letterate „ Ea ſunt: „ Vive anco nella medeſima „ Città, e dell' iſteſſa famiglia Angelica Paola An„ tonia, Signora molto prudente, e letterata, la „ quale oltre al giudicio, e maturità nelle coſe, hà „ tanto cognitione di quelle, che ſi chiamano belle „ lettere, che pare haver in eſſe conſumato gl' anni „ ſuoi. „ Ob ſpectatam prudentiæ commendationem Tyronibus dirigendis præfecta fuit, atque inter ceteras ſub diſciplina habuit Angelicam Agatham Neptem ſuam, quæ, ut in ipſius Articulo diximus, Sermonum Sancti Caroli Codicem à ſe conſcriptum Amitinæ huic dilectiſſimæ, optimæque Magiſtræ ſuæ dicatum voluit. Quater etiam univerſis Sororibus Antiſtita præfuit ingenti cum laude non præeſſe minus, quàm prodeſſe ſtudens. Mortalis eſſe deſiit anno humanæ Reparationis MDCIII. die XV. menſis Januarii magno cum Virginum ſui Monaſterii luctu.

Qua fuerit eruditione, & pietate prædita indicant poſteris:

I. Epiſtolæ plures religioſi fervoris plenæ, in quibus aliquæ extant Bonifacii Vannocii Piſtorienſis Presbyteri Sæcularis, à Secretis primùm Baronis Sfondrati, deinde Cardinalis Pauli ſub eodem Gregorio XIV. Reſponſiones Tom. II. Epiſtolarum Illuſtrium Scriptorum à Bartholomæo Zucchio ſelectarum, editarumque *Venetiis, apud Societatem minimam*, 1595. *in* 4.

II. Aliæ ad S. Carolum Borromæum. Extant in pluries commendata Collectione Ambroſiana.

Sub ejus nomine extant Carmina Elegiaca inter Heroidum Epiſtolas Aurelii Albutii, de quo loco ſuo jam diximus.

Laudatur inſuper ab Ariſio in Cremona ſua Litteraria Tomo II. pag. 417. à Moriggia in Hiſt. Mediolani, a Suono noſtro in Schedis, a Roſino in Licæo Lateranenſi lib. XVI. pag. 225., & in Necrologio ſæpe citato Monaſterii prænominati Sancti Pauli Mediolani.

MDLXXI.

SFONDRATUS CŒLESTINUS.

VAlerianum Sfondratum Gregorii XIV. Summi Pontif. Nepotem, ac Paulam Camillam Marlianam nobiliſſimos Conjuges Cœleſtinus in hac Urbe Mediolanenſi genitus parentes habuit, atque in lucem editus fuit anno Salutiferæ Incarnationis MDCXLIX. In Monaſterio Sancti Galli, quo erudiendi gratiâ miſſus fuerat admodum puer, tantùm profecit pietate ac litteris, ut adultus, ab ejuſdem Cœnobii Monachis in fratrem admiſſus, Sancti Benedicti Regulam profiteretur. Docendis poſtmodum aliis jam maturus Theologiam Campidonæ publicus Anteceſſor auditoribus tradidit, quam etiam in præfato Monaſterio ſuo cum Philoſophia, & Jure Canonico interpretatus eſt. Ejus interim doctrinæ famâ commoti Salisburgenſis Academiæ Moderatores Cœleſtinum evocarunt, ut ibidem Pontificias leges è Cathedra explicaret. Emanaverant ea tempeſtate à Gallicano Clero propoſitiones aliquot, quas acceptas Salisburgenſis Antiſtes, pro ſua in Apoſtolicam Sedem reverentia, ad Univerſitatis ſuæ Doctores refutandas tranſmiſit. Ea provincia Cœleſtino noſtro communibus obtigit ſuffragiis, libroſque edidit inferiùs recenſendos, quibus Pontificiam Dignitatem ſtrenuè defendit. Majorum exinde juſſu animarum curationem ſuſcepit in Oppido, cui nomen Roſacum, in Sacello videlicet à Monaſterio Roſacenſi leucâ Germanicâ diſſito in prærupro, & penè invio Monte conſtituto; ubi ſolitudinis tœdium, conſcripto nobili Philoſophiæ Tractatu, mox laudando, feſellit. Patientiam tandem illius admiratus Abbas eum ad S. Galli Monaſterium revocavit, ſuumque in Spiritualibus Vicarium conſtituit. Defuncto Joſepho Maria Mirabilia, quem loco ſuo memoravimus, Novarienſi Epiſcopo, à ſanctæ memoriæ Innocentio XI. eidem Eccleſiæ præfectus eſt, quamvis invitus, ut ex ejus Epiſtolis tam ad Pontificem, quàm ad Cardinalem Cybo ea ſuper re datis ſatis apparet, præoptabat enim Infulis Cœleſtinus Monaſterii ſui quietem, mandatis tamen Apoſtolicis obedire compulſus humiliter acquievit. At dum iter in Italiam pararet, à Sodalibus ſuis revocatus eſt ad Clauſtrum; ipſum enim, defuncto Archimandritæ ſuo ſucceſſorem delegerant. Quocirca, bonâ cum Pontificis veniâ, Epiſcopatu dimiſſo, eò ſe contulit Sacrum Jus Cœnobitis dicturus; ubi etiam pluribus cudendis Operibus inſudavit. Tantum poſtremò Virum Innocentius Pontifex hujus nominis XII. anno MDCXCV. abſentem evocavit ad Purpuram, adjecto Presbyterali titulo S. Cæciliæ. Urbem igitur Romam petiit, ibique adversâ ut plurimùm valetudine conflictari cœpit, & intra ſex menſium ſpatium ſanctiſſimè, ut vixerat, migravit ad Dominum, ætatis ſuæ anno LII. Funus illius Apoſtolicæ Cameræ expenſis celebratum fuit, nam cuſtos acerrimus religioſæ paupertatis, unum hoc ſupremis expetivit votis, ut aliquid ſibi eſſet ad manus, quo ſuam in familiares beneficentiam teſtaretur. Jacet Cadaver illius in Eccleſia ſui Tituli, illatum tumulo eidem, ubi Paulus ejus Patruus item Cardinalis conquieſcit. Hoc humillimum Epitaphium Sarcophago incidi juſſit:

COELE-

COELESTINVS TIT. S. CAECILIAE
S. R. E. PRESBITER CARDINALIS SFONDRATVS
MISERRIMVS PECCATOR
ATQVE EIVSDEM VIRGINIS HVMILIS SERVVS
AD CVIVS PEDES HIC HVMILITER REQVIESCIT
VIXIT ANNOS LII.
OBIIT PRIDIE NONAS SEPTEMBRIS
ANNO MDCXCVI.
ORATE DEVM PRO EO.

Satisfactum quidem fuit piiſſimi Cardinalis voluntati, decentius tamen Elogium Affines poſuere; in hæc verba conceptum :

D. O. M.

HIC IACET
COELESTINVS TIT. SANCTAE CAECILIAE
PRESB. CARDINALIS SFONDRATVS MEDIOLANENSIS
GREGORII XIV. PAPAE ABNEPOS
EX PRINCIPE ABBATE MONASTERII S. GALLI
ORDINIS S. BENEDICTI NVLLIVS DIOECESIS
PROVINCIAE MOGVNTINAE
CARDINALIS RENVNCIATVS
AB INNOCENTIO XII. PONT. MAX.
PRIDIE IDVS DECEMBRIS MDCXCV.
VIXIT ANN. LII. MENS. VII. DIES XXV.
OBIIT PRIDIE NON. SEPTEMBRIS MDCXCVI.

Scripſit, & cum ſui nominis ingenti gloria evulgavit :

I. Regale Sacerdotium Romano Pontifici aſſertum, & quatuor Propoſitionibus explicatum, Auctore Eugenio Lombardo S. Theologiæ, & J. U. Doctore, (ſcilicet Cœleſtino Sfondrato) *ſine loco, apud Sebaſtianum Trogum*, 1684. *in* 4., *& per Cyriandrum Donatum*, 1693. *in* 4. Extat quoque in Tomo XI. Biblioth. Pontificiæ Roccaberti, pag. 307. Contra hunc librum ſcripſerunt quinque Epiſcopi Galliæ. Videſis Journal des Sçavans Tom. XLVI. ad ann. MDCVIII.

II. Tractatus Regaliæ contra Clerum Gallicanum. *Sine loco, & Typographi nomine*, 1682. *in* 4. Prodiit quoque Idiomate Gallico, *ſine loco, anno, & Typographi nomine*, aliquibus tamen in locis à ſupradicto Latinè exarato differt.

III. Gallia Vindicata, in qua Teſtimoniis, Exemplíſque Gallicanæ præſertim Eccleſiæ, quæ pro Regalia ac quatuor Pariſienſibus Propoſitionibus à Ludovico Maimburgo, aliiſque producta ſunt, refutantur, Auctore R. P. Cœleſtino Sfondrato. Ad Innocentium XI. Chriſti Vicarium. *Typis Monaſterii Sancti Galli*, 1687., 1688., *&* 1702. Iterum editio aucta *Mantuæ, apud Albertum Pazzonum*, 1711., & in Roccaberti Biblioth. Pontificia T. VI. pag. 109.

IV. Legatio Romam Marchionis Lavardini, & ob eandem Regis Chriſtianiſſimi diſſidium, ubi agitur de Jure, Origine, Progreſſu, & Abuſu Quarteriorum Franchiſiarum, ſeu Aſyli &c. Refutantur rationes à Lavardini Advocato productæ in Libello Gallico, cujus initium: „ Si l'Auteur &c. „ *Sine loco, atque Typographi nomine*, 1688. *in* 8.

V. Innocentia Vindicata de Immaculato Conceptu B. M. V. *Typis Monaſterii S. Galli*, 1695. *in fol.* cum Emblematibus ære inciſis.

VI. Nodus Prædeſtinationis, ex Sacris Litteris, Doctrinaque SS. Auguſtini, & Thomæ, quantùm homini licet, diſſolutus. Auctore Cœleſtino S. R. E. Cardinali Presbytero Sfondrato. *Romæ*, 1696., *& Venetiis, apud Albritium*, 1698. *in* 4. Liber hic ſub prælo erat dum ultimo morbo laborabat Auctor, ejuſque editionem commendavit enixè Coſmo III. Hetruriæ Duci, ac eximio Cardinali Leandro Colloredo. Contra verò eundem ſcripſerunt Doctores Sorbonici poſt Auctoris mortem, ſed Defenſorem habuit Clariſs. Joannem Mariam Gabrielem, poſtea S. R. E. Cardinalem.

VII. Diſputatio Juridica de Lege fundata adversùs Probabiliſmum. *Sine loco, & Typographi nomine*, 1681. Ex Journal des Sçavans. Tom. XLVI. ad ann. MDCCVIII.

VIII. Baptiſmi neceſſitas ex Sacris Litteris evidenter aſſerta, & contra nuperam Reformati cujuſdam Doctoris Apologiam defenſa. *Sine loco, & Typographi nomine*, 1694. *in* 4.

IX. Curſus Philoſophicus Monaſterii S. Galli. Auctore Cardinali Cœleſtino Sfondrato. *Ex Typographia ejuſdem Monaſterii S. Galli, per Jacobum Mullerum*, 1699. *T. III in* 4.

X. Curſus Theologicus.

XI. De Atheiſmo.

XII. De Divinis Officiis.

XIII. Diſſertationes contra peſtilentem Librum Heidegerii Tigurini, cujus titulus: „ Meretrix Babylonica. „

XIV. Commentaria in Jus Canonicum. Vol. III. MSS. De his V. poſterioribus Articulis teſtes ſunt Clariſs. Viri Eggs in ſua Purpura Docta, & Cotta in Muſæo Novarienſi locis infra citandis.

XV. Nepotiſmus Theologicè expenſus. *Typis Jacobi Mulleri, ſine loco, & anno, in* 12.

Joannes Palatius in ſuo Opere de Geſtis S. R. E. Cardinalium refert Carmina in laudem Cœleſtini noſtri ex Muſis Salisburgenſibus.

Ipſum

Ipſum laudarunt ſupradictus Eggs in Vol. VI. Purpuræ Doctæ, pagg. 533 538. 539., & 540. Cotta in Muſæo Novarienſi, pag. 94. Galleria di Minerva Tom. II. pag. 252 Placcius in Theatro Anonymorum, & Pſeudonymor. Tom. I. pagg. 291. 338. 340. Tom. II. pagg. 265., & 422. Acta Eruditorum Lipſiæ ad annos MDCXCIV. & MDCXCVII, nec non in Supplementis. Auctores Diarii Italici Venetiis editi, Tom. VI. pag. 507., & ad ann. MDCCXXXII. pag. 319, Baldaſſari Vite di Perſonaggi Illuſtri Bened. pag. 92., Morerius in Lexico, Laſor a Varea, Sitonus in Theatro Nobil. J. PP. pag. 208. art. 897., aliique permulti.

MDLXXII.

SFONDRATUS FRANCISCUS.

MEmimimus jam in articulo Agathæ Sfondratæ nos Lectores monuiſſe, Joannem Bapriſtam Sfondratum nobiliſſimo apud Cremonenſes ſanguine genitum, in hac Metropoli, in qua Senatoriam Dignitatem obtinuit, ſtabile fixiſſe domicilium, ut nobis indicavit Sitonus noſter, aſſerens Ædes illius in Parœcia Sanctæ Euphemiæ in Via, cui nomen *Rugabella*, ſitas fuiſſe. E primaria quoque Nobilitate Mediolanenſem Matronam Margaritam, videlicet Signoroli Homodei, quem loco ſuo commendavimus, filiam ſibi conjugio copulaverat Jo. Baptiſta ipſe, è qua plures ſuſcepit liberos, quorum aliqui Mediolani, aliqui Cremonæ lucem viderunt. Inter hos computatur Franciſcus, aliis Jo. Franciſcus, cujus nunc facienda mentio; quem Cremonæ quidem natum non inficiamur, ſed Mediolanenſibus eripere non audemus, cùm ibi prodierit fortuitò ad vetuſtam generis ſui Patriam Joanne Baptiſta identidem divertente, qui jam, ut diximus, lares Mediolanum tranſtulerat. Juvat interim inſigne ſphalma Julii Cæſaris de Solis Poëtæ alioquin non inconcinni corrigere; cùm enim hìc præclariores aliquot Orbis terrarum Urbes octometris landandas ſuſcepiſſet in Libro ſuo edito *Bononiæ, apud Benatium*, 1589. hæc de Cremona cecinit:

Tra le prime d'Italia in pregio ſale
Queſta bella del Pò Donna, e Regina,
Dal cui grembo gentile, alma, e reale
Prole diſceſa n'è rara, e divina.
Qui nacque l'uno, e l'altro Cardinale
Sfondrati, al cui valor Palla s'inchina &c.

Nam quantum verè de Franciſco noſtro id potuit aſſerere, tam falsò idem ſcripſit de Nicolao, qui poſtmodum in Apoſtolica Sede Gregorius XIV. eſt appellatus. Etenim, quemadmodum in ipſius articulo demonſtravimus, Nicolaus non in Cremonenſi Urbe, ſed in Oppido Summæ Agri Mediolanenſis primam vidit diem. Et hæc quidem idcirco dicta eſſe voluimus, ne quis arbitretur gratiam nos Mediolanenſium aucupari conſarcinaris undique Scriptoribus, ut quidam fecere aliarum Urbium Eruditos recenſentes, quorum ſuſcipimus nomina, laboremque laudamus, ſed tamen (abſit injuria verbo) ſententiam improbamus. Franciſcus igitur, cùm Genitores ejus ſupra recenſiti per autumnales Ferias Cremonam divertiſſent, die XXV. menſis Octobris, anno Æræ Chriſtianæ MCCCCXCIII. vitales auras ibidem haurire cœpit. Paulò poſt è vivis Pater abiit, ejuſque per veſtigia gradiens Filius ſic educatus eſt, ut ipſi prudentiâ, & doctrinâ non inferior aliquando futurus viſus fuerit. Cremonæ igitur ſub doctiſſimis Viris Daniele Cajetano, & Nicolao Lucaro humaniores didicit litteras tam Latinas, quàm Græcas, quemadmodum etiam Artem Poëticam. Mox Juri Cæſareo, atque Pontificio in Ticinenſi Archigymnaſio ſedulam navavit operam, ubi Togam indutus effulſit. Præceptores habuit in laudata Academia Jaſonum Maynum, Philippum Decium, & Ruinum Clariſſimos Juris Interpretes, quorum duo priores honeſtiſſimum in hac Mediolanenſi Bibliotheca jam locum obtinuere. Suſcepto Doctoris gradu Collegio J. PP. Cremonenſium anno MDXX. die XI. menſis Septembris nomen dedit, & vix quinum excedens luſtrum, haud ita multò poſt in Patavino Lycæo ad Juris Cathedram evectus fuit, quo in munere Collegam nactus eſt Petrum Paulum Pariſium poſtmodum Cardinalem. Nominis ejus, & ſapientiæ famâ longè latèque diffuſâ, in Gymnaſiis Ticinenſi, Bononienſi, & Romano ad interpretandas leges ſucceſſivè vocatus, ubique de ſe conceptæ ſpei ſic reſpondit, ut nedum Juriſconſulti conſummatiſſimi vocabulo fuerit nuncupatus, verùm etiam tanquam ad Oraculum ad ipſum undique Conſultores accurrerent etiam Principes, & Urbium Proceres. Caroli III. Allobrogum Ducis gratiâ initâ, ab eodem expetitus Taurinum ad Juris Quæſtiones auditoribus explicandas ſe contulit, à quo etiam Duce primùm Conſiliariis, mox etiam, Senatoribus ſuis adſcribi meruit. Ejus etiam operâ Carolus ipſe in arduis ſæpe negotiis uſus eſt; Verùm inde Franciſcus II. Inſubrum Dux Sfondratum evocavit, & inter Conſcriptos Mediolanenſes Patres recenſuit, illiuſque prudentiam in graviſſimis Legationibus ſibi adeſſe vidit. Apud eundem Principem tantùm authoritate valuit, ut ab ejus nutu, æquè ac à Ducis imperio Reſpublica tota pendere videretur. Devoluto poſtmodum ob Franciſci Principis mortem ad Carolum V. Auguſtum Mediolanenſi Ducatu, ab eodem Imperatore in Senatum iterum, & in Conſilium accitus fuit. Noverat Sfondrati prudentiam Carolus Cæſar, tunc cùm à præfato Mediolanenſi Duce Orator ad eum miſſus Chriſtiernæ Danorum Regis Filiæ nuptias cum ipſo Duce conciliavit. Quocirca non Senatoris tantùm & Conſiliarii honorem ipſi cenſuit conferendum, ſed inſuper ad Sabaudiæ Ducem pro ſe Legatione fungi juſſit, Comitemque Orientalium Larii Lacus littorum, & Vallis Aſſinæ Comitem creavit. Ex Anna Vicecomite Conjuge nobiliſſima liberos ſex, binos ſcilicet maſculos, quatuorque fœminas genuit, Paulum nempe, & Nicolaum poſtea Summum Pontificem, atque Antoniam Mariam, Paulam Antoniam, Paulam Franciſcam, & Paulam Mariam, quæ omnes non pietate ſolùm, ſed etiam eruditione illuſtres inter ſacras Virgines Aſceterii Sancti Pauli Mediolanenſis Chriſto Regi Regum Sponſas ſe conſecrarunt. Anna Uxore demortua à Carolo V. Senas miſſus eſt Franciſcus collatâ Cæſareæ poteſtatis plenitudine, ut Rempublicam illam civilibus turbatam diſcordiis componere ſtuderet. Quàm feliciter impoſitum ſibi munus geſſerit indicat Senenſium S. C., quo Civitate donatus eſt, & Patris Patriæ nuncupatione honeſtatus. Clericis interim Sfondratus adſcribi voluit, cùmque Paulus Pontifex hujuſce nominis III. Viri famâ permotus eum Romam vocaſſet, Apoſtolici Refferendarii dignitatem ipſi contulit, poſtmodum Sarnenſi Eccleſiæ dedit Antiſtitem, hinc Amalphitanæ Sedis Archiepiſcopum renunciavit. Ad Spirenſem poſtea Conventum Romanæ Sedis nomine Nuncius miſſus eſt, & paulò poſt eodem munere functus eſt apud præfatum Carolum V., ut ei initam cum Franciſco Galliarum Rege pacem gratularetur. Abſens interim die XXVII. Octobris, anno Redemptionis MDXLIV. ab eodem Paulo III. Presbyter Cardinalis primùm tituli Faſciolæ, vulgò Sanctorum Nerei & Achillei, mox Sanctæ Anaſtaſiæ creatus fuit. Quin & vetuſtum Sancti Mauri Monaſterium ad Padi fluminis litus in Ora Pedemontana non procul Auguſta Taurinorum ſitum Fiduciario nomine regendum obtinuit. Acceptis Romæ Cardinalatus Inſignis iterum ad Carolum Cæſarem Legatus perrexit,

xit, ſummoque ſtudio contendit, ne ipſius Decretum, *Interim* dictum, in publicum prodiret: & adversùs Lutheranæ Sectæ defenſores plurimùm profecit. In Anglia poſtmodum alteram obivit Legationem, in id incumbens, ut ad Eccleſiæ gremium errantem gregem reduceret. Ab eodem Paulo Pontifice, ut Italiam reviſit, Peruſinæ Urbi Præfectus eſt, donec poſt obitum Benedicti Accolti S. R. E. Cardinalis, anno MDXLIX. die IX. Novembris Cremonenſi Inſula donatus, traditam ſibi ſimul à ſupremo Hierarcha Laquedonenſis, & Caputaquenſis Eccleſiarum adminiſtrationem ſuſcepit. Sequenti anno, qui fuit Chriſti MDL. die XV. Junii Cremonæ incredibili Civium lætitia ſolemniter exceptus fuit, cùm prius interfuiſſet Comitiis poſt Pauli mortem celebratis, in quibus parùm abſuit, quin ad ſupremum Eccleſiæ apicem eveheretur. Dum igitur optimi Paſtoris officium exequeretur, inopinatæ mortis ictu concidit Prid. Kal. Auguſti ejuſdem anni MDL. nondum expleto LVII ſuæ ætatis anno. Cadaver illius magnifico Funere elatum in Templo maximo Cremonenſi ad fores Sacelli Sanctiſſimi Corporis Domini conditum jacet in inſigni Tumulo, cui hoc inciſum eſt Elogium:

FRANCISCVS SFONDRATVS HIC QVIESCIT
BAPTISTAE ILLIVS F.
QVI ET SENATOR ET CONSILIARIVS
LVDOVICI SFORTIAE
VALDE FVIT CLARVS OB MVLTAS NOBILES LEGATIONES
QVAS IVSSV IPSIVS OBIIT AD OMNES ET REGES
ET ILLVSTRES RESP.
HIC COMES LITTORIS LARII AD ORIENTEM
VERGENTIS
BAROQVE ASSINAE VALLIS OB EGREGIAM FIDEM
PRVDENTIAMQVE IN REP. ADMINISTRANDA
ET OB ADMIRABILEM INTELLIGENTIAM IVRIS
A CAROLO ALLOBROGVM DVCE SENATOR CREATVS EST
POSTEAQVE A FRANCISCO SECVNDO INSVBRIVM DVCE
IN ORDINEM SENATORIVM MEDIOLANI ADSCRIPTVS
IN EA DIGNITATE A CAROLO V. IMPERATORE
CVM IN IPSIVS DITIONEM CIVITAS REDIISSET
RETENTVS FVIT
AVCTVSQVE CONSILIARII GRADV
MORTVA VERO VXORE ANNA VICECOMITE
LECTISSIMA FOEMINA
AB EODEM SVMMA CVM POTESTATE SENAS MISSVS EST
VT EORVM REMP. DISCORDIIS VEXATAM
CONSILIO SVO REGERET
A QVIBVS OB EGREGIA IPSIVS MERITA
ET CIVITATE DONATVS EST
ET PATER PATRIAE APPELLATVS
POSTEA ROMAM A PAVLO III. PONT. MAX.
EVOCATVS
IN GERMANIAM PAVLO POST MISSVS FVIT
AB EODEMQVE IN AMPLISSIMVM CARDINALIVM
ORDINEM COOPTATVS
AD CAROLVM QVINTVM IMPERATOREM MAGNIS DE REBVS
LEGATVS EST
ORNATVS DEMVM A SAPIENTISSIMO ACERRIMIQVE
IVDICII SENE OMNIBVS HONORIBVS
QVIBVS SVMMI ANTISTITIS PERSONA DECORARI POTEST
MORTEM OBIIT ANNO MDL.
CREMONAE PATRIAE EPISCOPVS
NICOLAVS ET PAVLVS EXIMIA PIETATE PRAEDITI FILII
HOC MONVMENTVM
P. P.
VIXIT ANNOS LVI. MEN. IX.
DIES VII.

Aliud inſuper Sepulchrum in Templo Sancti Pauli Sanctimonialium, quæ Angelicæ nuncupantur, Mediolani juſſerat parari Franciſcus noſter, ubi ad hanc uſque diem legitur Inſcriptio ſculpta, quam in Pauli Sfondrati Articulo mox proferendo dabimus.

Eruditionem Viri Clariſſimi hæc apud poſteros teſtatam faciunt.

I. De Raptu Helenæ Poëma Heroicum. Libri III. *Venetiis*, 1595. *in* 4., & inter Carmina Illuſt. Poetarum Ital. Tom. IX. pag. 42. Hoc Opus in duo perperam diſcerpſit Picinellus loco citando. Super quo luſit fortaſſe Joannes Brodeaux in ſuo Colutho de Raptu Helenæ. Legitur & in Farragine Poetarum ſelecta per Laodegarium à Quercu *Pariſiis*, 1560. nec non in Deliciis Poetarum Italorum Ranutii Gheri, Tom. II.

II. Orationes plures in Legationibus habitæ. Teſtibus Ariſio, & Picinello.

III. Conſilia varia.
Ex his unum in materia Subſtitutionum, cum aliis de eodem ſubjecto Conſiliis Caroli Ruini, Joannis Mayroni, & Hugolini de Ruſpo in unum congeſtis, ex Bibliotheca Antonii Auguſtini Doctiſs. J. C. Hiſpani. MS. citat Joan. Freymonius pag. 96. Elenchi J. U. Scriptorum, in Indice Conſiliorum Vagantium.

IV. Epiſtolæ plures MSS. cùm eſſet Legatus Apoſtolicus in Germania. Servantur in Bibliotheca Vaticana.

V. Aliæ ad Varios, inter quos aliquot ad Federicum Nauſeam; ex his ea præcipua, quæ data eſt ad ipſum Nauſeam, Auguſtæ, die II. menſis Auguſti anno MDXLVII., & occurrit libro X. Epiſtolarum Miſcellanearum ad Frid. Nauſeam Blancicampianum edit. *Baſileæ*, 1550. *in fol.* pag. 424., & docet, Franciſcum ad Cæſarem miſſum, ut negotium univerſalis Conſilii arduum, atque difficile cum eo pertractaret.

VI. Alia, quâ reſpondet Decurionibus Cremonenſibus, qui collatum ei ſuæ Urbis Epiſcopatum gratulati fuerant.

rani. Data eſt Romæ die XV. Feb. MDL. Eam ex Autographo vulgavit Ariſius in Cremona Literata. Tomo II. pag. 184.

VII. Fragmenti importanti delle due Nunziature, e della Legazione a Latere del Card. Co. Sfondrati, mandato all' Imperatore Carlo V. da Papa Paolo III. per i Negozj del Concilio di Trento, ed altri molto importanti. MSS. apud Comitem Joſephum Sfondratum.

Iſtruzione a Monſignor Reverendiſs. Sfondrati per la andata a S. M. Ceſarea Legato, per la reduzione dell' Inghilterra alla Cattolica Religione. Extat in libro, cui titulus: *Teſoro Politico*, Tom. II. pag. 418.

Oratio habita à Joanne Jacobo Crotto J. C. Cremonenſi, III. Id. Septemb. MDCXX., qua die Franciſcus in Collegium J. PP. Cremonenſium eſt cooptatus. Prodiit primum *Papiæ*, 1522. *apud Jacobum de Burgo Franco*, mox in Ariſio loco citato pagg. 174. & ſequentibus.

Ei dicavit Gaudentius Merula librum ſuum inſcriptum: Bellum Eraſmicanum. Item Paulus Jovius Deſcriptionem ſuam Larii Lacus, editam *Venetiis apud Ziletum*, 1559. *in* 4.

De eo Ciacconius, Ughellus, Ricobonus in Gymnaſio Paravino, Cardanus de Exemplis geniturarum, Leander Alberti, Marcus Antonius Majoraggius in Antiparadoxis, aliique plures apud citatum Ariſium recenſiti; quemadmodum etiam Moriggia in Hiſt. Mediol., & Picinellus in Athenæo pag. 122., tandemque Sitonus noſter in Schedis, ubi plures citat publicas Tabulas, quod initio hujus Articuli diximus, approbantes.

MDLXXIII.

SFONDRATUS JOANNES.

MArchio Franciſcus Sfondratus Eques Commendatarius Ordinis Calatravenſis, Romanæ Arcis Sancti Angeli, ac Pontificiæ Claſſis Præfectus, Nobiliſque Venetus, nec non Blanca Vicecomes illuſtres Conjuges Mediolanenſes Joannis noſtri Parentes extitere. Veſtigia ſuorum proſequendo totum ad ſtudia ſe contulit, itaut Cathedram Juris Civilis in Salmanticenſi Univerſitate aſcendere meruerit, immò ejuſdem Academiæ omnium plauſu Moderator effectus fuerit; deinde Regius Conſiliarius, atque totius Provinciæ Mediolanenſis Senator electus eſt anno à Virginis Partu MDCXXXI. Jam antea inter J.CC. Patriæ adnomerabatur. Parùm verò de hoc Viro, ſine dubio inter Literatos recenſendo, nos habemus, ut infra, in ſui ingenii teſtimonium, eo quia vix in ampliſſima Senatoria dignitate annis tribus ſupervixerit, & quod magis veritati conſonat, quia illius ſcripta, atque acta nemo ſervavit. Obiit igitur anno MDCXXXIV. & de tot ejus laboribus ad manus noſtras ſolummodo hic liber pervênit,

Videlicet

I. Domini Juannis Sfondrati Mediolanenſis Juris Civilis apud Salmanticenſes Publici Profeſſoris, Diſputationes duæ: Una de Confuſionibus, altera ad Tex. In L. Frater à Fratre 38. D. de Cond. Indeb. Ad Cardinalem Franciſcum Barberinum Legatum à Latere. *Salmanticæ, apud Antonium Ramirez*, 1626. *in* 4.

De ipſo agunt Salvator Vitalis in ſuo Theatro, Putheus in Cathalogo Equit. Hieroſol. pag. 64., Comes Gualdus in Elogiis, Landus in Senatu Mediol. pagg. 139., & 240., nec non Advocatus Sitonus in Chron. Coll. J. PP. Mediol. pag. 207. art. 897.

SFONDRATUS NICOLAUS.
V. GREGORIUS XIV.

MDLXXIV.

SFONDRATUS PAULUS.

MEmorandus nunc nobis occurrit Paolus Sfondratus, qui filius & ipſe ſæpius laudati Franciſci S. R. E. Cardinalis, ante Sacros Ordines, ex Anna Vicecomite Uxore progenitus, non ſanguinis tantùm, ſed doctrinæ quoque ſplendoribus emicuit. Vallis Aſſinæ Toparcha fuit, vulgari titulo Baro nuncupatus. Magnam illius litteraturam, & mentis cultum pluribus deſcripſit Moriggia loco citando, ubi etiam Pauli noſtri promptum argutumque in reſponſionibus ingenium commendatur. Prudentiâ, atque in rebus agendis dexteritate ſummâ præditus ita fuit, ut Senatoria dignitate in ampliſſimo hujus Mediolanenſis Dominii Patrum Conſcriptorum Cœtu exornari meruerit, hoc non animadvertente Clariſs. Ariſio, etſi in libro, cui titulus: „ Ordines, ac Decreta &c. ab Excellentiſs. Senatu, editoque *Novariæ, apud Seſſallum*, 1583. id videre potuerit. Nec minor eluxit in eo vitæ probitas, & incomparabilis morum ſuavitas. Plurimùm gratiâ valuit apud Carolum V. Cæſarem, atque Philippum II. Hiſpaniarum Regem, qui Paulum inter Equites S. Jacobi recenſuit, Legatumque ſuum ad Carolum Emmanuelem Sabaudiæ Ducem conſtituit, in cujus Aula plures tranſegit annos; ubi etiam Catharinæ Sabaudiæ Principis, cum Philippo ipſo Rege nuptias conciliarit. Ex Sigiſmunda Eſtenſi Conjuge plures ſuſcepit liberos, & inter eos Angelicam Agatham in Articulo MDLXVII. jam laudatam, & Paulum Æmilium, cujus Elogium haud multò poſt dabimus. Florente adhuc ætate raptus eſt è vivis Kal. Maji, anno Æræ Chriſtianæ MDLXXXVII. Cadaver illius, ut credimus, jacet in Sepulchro, quod adhuc viſitur in Templo Monaſterii S. Pauli hujus Metropolis, ubi hæc legitur Inſcriptio, unà cum Sfondratæ Gentis Inſigniis:

FRANCISCI SFONDRATI CARDINALIS
ET CREMONENSIS EPISCOPI
NICOLAVS ET PAVLVS FILII
LEGITIME NATI
IVSSV PATRIS HIC SIBI M. P.
MDLII.

Aliqua ſcripſiſſe fertur, nobis verò, quemadmodum & Clariſſimo Ariſio, nihil aliud occurrit, quàm

I. Lettera al Cavalier Battiſta Guarini di ragguaglio, e di conſolazione nella ſimilitudine de' caſi ad ambedue ſeguiti. Data Taurini VI. Non. Maji MDLXXXVI. Extat in Tomo II. Selectarum à Bartholomæo Zucchio, edit. *Venetiis apud Societatem Minimam*, 1595. *in* 4. pag. 467.

II. Lettere al Conte Ottavio Affaitati. Datæ ſunt ibidem XVIII. Decembris MDLXXXVI., & XX. Martii MDLXXXVII. Habentur in libro inſcripto: „ Raccolta di Lettere di diverſi Prencipi, ed altri Signori, „ fatta da Paolo Emilio Marcobruni. *Venezia, preſſo Pietro Duſinelli*, 1595. *in* 4. pagg. 238. & 241.

Extat ad eum Epiſtola Lucæ Contilis; data Mediolani die X. Aprilis MDLXI. in lib. IV. Epiſtol. Contilis ejuſdem, edit. *Venet.* 1564. *in* 4. Item alia Hieronymi Cuſani, data Mediol. die III. Octobris MDLXXXV. inter Epiſtolas Zucchii ſupralaudati, parte III. pag. 35. Alia demum Sigiſmundi Foliani Burmienſis, quæ eſt I. lib. II. inter ejus editas.

Conſolatoria de ipſius morte ad Nicolaum tunc Cardinalem, poſtea Gregorium XIV. Pontif. Max. Pauli noſtri fratrem à Baptiſta Guarino ſcripta legitur inter eas Zucchii pag. 274., quod etiam fecit Darius Boccarinus ejuſdem Nicolai a Secretis, datâ Epiſtolâ ad Co-

Comitem Octavium Affaitatum, quæ edita legitur inter collectas a Marcobruuo pag. 253., & in Libro Bartholomæi Zucchii jam toties memorati, cui titulus: Idea del Segretario. Parte IV. pag. 505.

Eum etiam Carmine celebravit Publius Franciſcus Spinula Mediolanenſis à nobis loco ſuo laudandus, cujus Ode ad Paulum noſtrum edita habetur numero XXIV. pag. 32.

Præfatum Comitem Paulum Sfondratum, Regium Senatorem Mediolani, anno ſignanter MDLXXXIII. laudant Franciſcus Seſſalius in Nuncupatoria Ordinum Senatus Mediol. pag. 4. *Novariæ*, 1583. *in* 4., Joannes Petrus Aytoldus Marcellinus in Dedicatoria Orationum Marci Antonii Majoraggii. *Venet.* 1582. *in* 4. Paulus Moriggia in Dedicatoria Hiſtoriæ Antiquitatis Mediolani. *Venet.* 1592. *in* 4., Item in Hiſt. Progeniei Gregorii XIV. *Mediol.* 1591. *in* 4., Salvator Vitalis in Theat. Magnal. Urb. Mediol. in §. ad LX. Decuriones, ſub numero LX. in Verbo Comes Don Valerianus Sfondratus Commiſſarius Generalis LX. pag. 2. *Mediol.* 1644. *in fol.*, Joannes Petrus Creſcentius in Amphitheatro-Romano, Parte prima, pag. 290. *Mediol.* 1648. *in fol.*, & Comes Galeaz Gualdus Prioratus in Elogio Comitis Herculis Sfondrati Ducis Montis-Marciani, *Viennæ*, 1674. *in fol.*, Ariſius in Cremonæ Litteratæ Tom. II. pag. 396., & demum JC. & Advocatus Sitonus in Syllabo Senatorum Mediol. pag. 15. num. 320, & in Chroo. Colleg. J. PP. pag. 207. art. 897. *Mediol.* 1707. *in fol.*, nen non P. Mazzucchellus in Schedis.

MDLXXV.

SFONDRATUS PAULUS alter.

PEtrus Sfondratus, filius Marchionis Franciſci Equitis Jacobæi, & Blancæ Vicecomitis Conjugum, inter Equites Ordinis Sancti Joannis Hieroſolymitani cooptatus fuit anno Chriſti MDCXI Pietate ductus, Congregationem Clericorum Regularium, quos Teatinos vocamus, amplexus eſt, atque in ipſa Profeſſionem ſuam Romæ in Collegio Sancti Sylveſtri die XXIV. menſis Februarii, anno MDCXXII. publicè emiſit, & mutato nomine Petri, in Sacris Undis accepto, ſe vocari inſtituit Paulum. Vir fuit in Græcis, atque Latinis Litteris, nec non in Hiſtoria Eccleſiaſtica doctiſſimus, teſte Leone Allatio, qui in Epiſtola Nuncupatoria ſuæ Diſſertationis de Hebdomadibus Græcorum ſic de eo locutus eſt: „ Scribo „ verò ad te, non ut inſtruam: quomodo enim Ma„ giſter à diſcipulo diſcet? Sed res ſacræ ad homi„ nem ſacris rebus addictiſſimum, & in ritibus Ec„ cleſiaſticis verſatiſſimum, à me utique mittendæ „ erant, ut ſquallore, ſi quem ex mea imprudentia „ contraxerint, depoſito, meliorem faciem induant, „ approbatæque à ſolertiſſimo Viro, in hominum „ manus veniant. „ Fuit quoque Scrutator acerrimus antiquorum Codicum MSS., ut idem Allatius aſſerit in Diatriba de Georgiis pagg 82., & 129. Commercium Litterarium cum nonnullis aliis Viris doctis frequentiſſimè habuit, inter quos adnumerandus eſt Cl. Nicolaus Heinſius, cujus Epiſtola data Florentiæ anno MDCLII. ad Paulum noſtrum Sfondratum, extat in Archivo Collegii Suorum Divi Antonii hujus Urbis. In ipſa agitur de inſigni Bibliotheca Valeriana, & copiâ antiquiſſimorum Numiſmatum in ea exiſtentium, & ſic ſubdit: „ Sed ex Numiſmatis Va„ lerianis ne meliora jam ſint ablata metuo, ut in li„ bris evenit. „ Verùm de Scriptore iſto ſatis eſt verba hic exſcribere Patris Silos Teatinorum Hiſtorici celeberrimi, quæ ſunt: „ Vir fuit ingenio quodam, ut „ ſtudiis, ita & libris comparandis addictus . . . . . „ planè ut ab ejus poſtea Muſæo adaucta non mini„ mum Bibliotheca noſtra Mediolanenſis fuerit. Po„ litioribus præſertim, ac latinis litteris operam da„ bat, neque vulgaris profectò illi ſtyli facultas. Ma„ triti aliquandiu commoratus, ubi nil propiùs fuit, „ quàm ut Inſulâ honeſtaretur. Mediolanum dum „ revertitur, in itinere ſupremo ſtratus morbo, fato „ conceſſit: „ Id accidir menſe Novembri anni MDCLIV. ætatis ſuæ LII. in Urbe Barcinonenſi.

Scripſit:

I. Vitam Epiſcopi Derthonenſis Pauli Areſii. Extat in fronte Velitationum in Apocalypſim ejuſdem Areſii. *Mediolani*, 1647. *apud Jo. Petrum Cardum*, *in fol.*

II. Elogium Paulo Areſio Epiſcopo Derthon. Extat in Opuſculis P. Aloyſii Novarini C. R. Tom. II. pag. 21. *Veronæ*, *typis Rubeanis*, 1647. *in fol.*

III. Figuræ Horologiorum à Petro Sfondrato delineatæ, in fol. oblungo, cum titulo picto, & Inſignibus Familiæ Sfondratæ. Cod. MS. extat in Biblioth. PP. Teatin. D. Antonii Mediolani.

Videantur, præter ſupradictos, Allatius locis citatis, & Silos Par. III. pag. 312. Picinellus in Athenæo pag. 454. Sitonus in Stemmate Genealogico Familiæ Sfondratæ; multa quoque debemus diligentiſſimo P. Cruceio ejuſdem Congregationis Alumno ſtudioſiſſimo.

MDLXXVI.

SFONDRATUS PAULUS ÆMILIUS.

PAuli, cujus haud multò ante Elogium dedimus, atque Sigiſmundæ Eſtenſis Nobiliſſimorum conjugum filius extitit Paulus Æmilius, ſive, ut alii malunt, Paulus Camillus Sfondratus, Gregorii XIV. Pontificis Maximi, qui Genitoris illius Frater erat, Nepos. Natalis illi annus fuit Æræ Chriſtianæ MDLXI., & inter pueritiæ crepundia haud mediocris ingenii præbuit argumenta. Domeſtica ſecutus exempla non pietatem minus, quàm ſtudia litterarum adamavit. Romam à Patruo evocatus apud Presbyteros Congregationis Oratorii Sanctæ Mariæ in Vallicella ad Eccleſiaſticos mores formatus, piiſſimorum hominum ſpiritum toto haoſit pectore. Mox utriuſque Juris diſciplinis excultus, Abbatis dignitate auctus, & Sacerdotii honore clarus, cùm fortè Româ abeſſet, anno Partus Virginei MDXC. XIV. Kal. Januarii, annos natus XXX. tituli Sanctæ Cæciliæ Presbyter Cardinalis eſt renunciatus. Contulit poſtmodum ei Gregorius Bononienſem Legationem, atque Juſtitiæ Præfecturam. His muneribus addidit Pontifex Sanctæ Inquiſitionis Officium, quod egregiè adminiſtravit. Omne inſuper Chriſtiani Orbis regimen vivente Patruo non ſine laude ſuſtinuit, tanta apud eundem authoritate præditus, ut univerſa ferè negotia in manibus habere videretur. Inſigni tamen adeò fuit humilitate, ut fictilibus patinis uteretur, vilique contentus ſupellectili, Eccleſiaſticos proventus, quibus abundabat, in pauperum levamen refunderet. Viros pietate præſtantes ſummo diligebat affectu, ex quorum conſuetudine cœleſtium rerum deſideria ſolebat augere. Memorantur inter eos præcipuè Julius Sanſedonius Groſſetanæ Eccleſiæ Præſul, & Joannes Baptiſta Vitelius Fulginas Sancti Philippi Nerii diſcipulus ſanctitate celebris. Gregorio defuncto, totus in Divinorum Codicum ſtudia incubuit; & Tituli ſui Templum inſtaurare, quod vetuſtatis injuriâ collabeſceret, magno ſumptu cœpit; cùmque hæc agerentur, Sanctæ Virginis & Martyris Cæciliæ, aliorumque Cœlitum, qui cùm ea Chriſto teſtimonium fortiter dedere, Corpora reperta ſunt, ibidem in Arcis Marmoreis DCCC. ante annos à Paſchali Papa I. repoſita. Id accidit anno MDXCIX. die XX. Octobris, inventioniſque modum deſcripſit eruditè ſatis, & accuratè Antonius Boſius, qui etiam Cardinalis noſtri in S. Virginem prælaudatam pietatem fuſiùs enarrat. Confeſſionem ejuſdem Eccleſiæ, & Monumentum, quo Sacrum Corpus B. Cæciliæ cum ſociis clauditur, mirum in modum ornavit. Multa inſuper obtulit pretioſa donaria, & Sacerdotum ibidem Domino famulantium numerum dato cenſu conſtituit, quin & Sacrarum Virginum Templo vicinum Monaſterium novis ædificiis inſtauravit. Patronus fuit Congregationis Monachorum Montis Oliveti, & religioſam in ea diſciplinam nedum ſervaſſe, verùm etiam auxiſſe perhibetur. Die VII. menſis Septembris anno MDCVII. ad Cremonenſis Eccleſiæ Epiſcopatum à Paulo V. miſſus, ſic eum rexit gregem, ut inter opti-

optimos ejus Urbis Antiſtites computetur. Nam Sanctum Carolum Borromæum imitatus, Sacerdotum, qui Mediolanenſium Oblatorum veſtigiis inhærerent, Congregationem inſtituit. Cùm à negotiis Epiſcopalibus vacaret ad Teatinorum Clericorum Cremonenſe Collegium ſolebat divertere, ibique dies plures ſibi tantùm vivens traducere. Munificus fuit in Lauretanæ Deiparæ Simulachrum, quod pluribus pretioſiſſimis donis affecit. Sanctum Philippum Nerium viventem unicè dilexit, cumque orantem, atque in extaſim raptum videre meruit. Translatus eſt poſtmodum ad Albanenſem Ecclesiam, quam ex Apoſtolico privilegio ſimul cum S. Cæciliæ titulo regendam ſuſcepit, ſibique in ea gubernanda adjutorem delegit, annuente Paulo Pontifice, Raphaëlem Inviziatum, antea Zacynthi Epiſcopum. Eruditionem illius plurimi fecit idem Paulus V. cùm enim Romanum Rituale conficiendum edendumque foret, tam inſignem laborioſamque provinciam Sfondrato Cardinali aſſignavit. Ille verò ſummâ diligentiâ Operi præfuit ſingula librans, & expendens, atque ad incudem, ubi opus eſſet, revocans. Primam Græci Menologii partem, jubente Baſilio Porphyrogenito Orientis Imperatore olim conſcriptam, & menſes Septembrem, Octobrem, Novembrem, Decembrem, Januarium, & Februarium amplectentem ſæpe memorato Paulo V. donavit in Bibliotheca Vaticana collocandam. Hæc Byzantio Mediolanum delata fuerat ad Ludovicum Mariam Sfortiam Inſubrum Ducem, cujus poſtea munere ad Joannem Baptiſtam Sfondratum Gregorii XIV. Avum tranſierat. Noſtris autem temporibus ex tam illuſtri Codice, & ab altero Monaſterii Cryptæ Ferratæ, qui ſecundam Menologii partem continet, magnificentiſſimam editionem inſtituit Eminentiſs. S. R. E. Cardinalis Annibal Albanus *Urbini*, 1737. *T. III. in fol.* cujus Præfatio digna eſt ut legatur, nam inter alia perhonorifica mentio eſt Auctoris noſtri. Paulus autem Æmilius noſter tot præclarè geſtis illuſtris, condito prius Teſtamento, in quo multa dedit piiſſimæ liberalitatis ſpecimina, Tibure in Cœnobio S. Auguſtini morbo breviſſimo conſumtus, naturæ debitum ſolvit die XIV. Februarii, anno Chriſti Redemptoris MDCXVIII. ætatis ſuæ LVII. Cadaver in Urbem delatum in Sepulcbro, quod ſibi vivens paraverat, conquieſcit in ſæpedicto Templo S. Cæciliæ, ubi & hoc Epitaphium incidi juſſerat:

PAVLVS TITVLI S. CAECILIAE S. R. E. PRESB.
CARD. SFONDRATVS MISERIMVS PECCATOR
ATQVE EIVSDEM VIRGINIS HVMILIS SERVVS
HIC AD EIVS PEDES HVMILITER REQVIESCIT.
VIXIT ANNOS LVII. MENSES X. DIES XXV.
OBIIT ANNO MDCXVIII. MENSE FEBR. DIE XIV.
ORATE DEVM PRO EO.

Humilitati ipſius ſatisfactum fuerat tam pia Inſeriptione; at verò Teſtamenti illius Curatores in minori ad lævam ipſius Eccleſiæ navi Cœnotaphium ſpecioſiſſimum, cum hoc decentiori Elogio erigendum curarunt:

DEO. TRINO. VNI.
PAVLO SFONDRATO CARD. EPIS. ALBAN.
GREG. XIV. FR. FIL. BONONIEN. LEGATO
CREMONEN. PRAESVLI PIETATE IN DEVM
DIVOSQVE
ANIMARVM STVDIO CHARITATE IN PAVPERES
PLANE MEMORANDO
QVOD SANCTAE CAECILIAE CORPVS
INSIGNI SEPVLCHRO
LVMINIBVS AD CENTVM PERPETVO COLLVCENTIBVS
TERRESTRI PROPE COELO DECORAVIT
TEMPLVM EXORNATVM
SACERDOTIBVS MINISTRIS PRETIOSIS VASIS
ET RELIQVIIS AVCTVM HAEREDEM EX ASSE RELIQVIT
QVODQVE OMNEM EIVSMODI RERVM MEMORIAM
VIVENS REPVLIT
DEMORTVO ANNO AETATIS LVII. SAL. MDCXVIII.
ODOARDVS CARD. FARNESIVS
ET AVGVSTINVS PACCINELLVS SENEN.
TESTAMENTARII EXECVTORES
P. P.

Super-

Superſunt illius doctrinæ argumenta illa, quæ ſcripſit, nempè:

I. Rituale Romanum Pauli V. Pontificis Max. juſſo editum. Hoc Opus Eccleſiæ Dei perquam utile, eo curante, & præſide, in lucem prodiit, in quo & plurimum laboris inſumſit, & non paucas de ſuo caſtigationes adjecit.

II. Sermones multi magna pietate referti. Hos habuiſſe credimus Cremonæ, ſed utrum editi ſint, necne, Scriptores infra citandi reticent.

III. Epiſtolæ variæ. Harum aliquæ leguntur in libro Franciſci Cionchi, ubi de Vita Ven. Servi Dei Joannis Baptiſtæ Vitellii Fulginatis, de quo in articulo egimus.

IV. Panegyris in laudem S. Caroli Borromæi.

V. Acta SS. MM. Cæciliæ Virginis, & Sociorum.

Hæc profert Eggs in Purpura Docta, qui ex Ciacconio Vitam Cardinalis hujus ferè ad verbum exſcripſit. Quod verò attinet ad Epiſtolas, eas damus fulti teſtimonio Clar. Arifii loco infra citando.

Geminas ad eundem ſcripſit Epiſtolas Bonifacius Vannoccius, datas Venafri die XIX. Septemb. MDXCIII. pag. 478., & die VIII. Auguſti MDXCV. pag. 481. Leguntur in II. Parte Collectionis Epiſtol. Bartholomæi Zucchii edit. *Venet.* 1595.

Aliam Auguſtini Bonacinæ, quâ Sfondrato Cardinalatus dignitatem gratulatur (Camilli nomine tantùm ipſum vocat) editam *Mediolani*, *anno* 1591. *Nonis Januarii*, profert idem Cl. Ariſius.

Cum poſſeſſionem iniit tituli S. Cæciliæ die XXV. Januarii MDXCI. Orationem habuit Fulvius Fulvius Romanus, quam extare ait Ciacconius citandus. Eo etiam teſte didicimus ipſa die Carmina plura in eodem Templo affixa fuiſſe, auctore Julio Roſcio Hortino, quæ Typis tradita ſe vidiſſe idem Scriptor affirmat.

In Idylio Italico Fabii à Cruce, ſic inſcripto: „ Ville di „ Tivoli deſcritte dall'Arciprete Fabio Croce:„ plura reperiuntur Carmina in morte Pauli Æmilii Cardinalis Sfondrati.

Eidem inſcripſere Vincentius Blaſius Garzias Orationem à ſe habitam in funere Gregorii XIV. Joannes Baptiſta Alaleo aliam de Trinitate, & Panegyrim S. Caroli Borromæi. Thomas Bozius Eugubinus librum ſuum de Signis Eccleſiæ, atque Andreas Victorellus Opus ſuum de Extrema Unctione.

Agunt de ipſo, præter alios permultos, Ciacconius Tomo IV. col. 115. in Vitis Pontif. & Cardinal. Eggs in ſua Purpura Docta; Baronius Tomo IX. Annal. Ughellus Ital. Sacræ Tomo I. in Albanenſibus, & Tomo IV. in Cremonenſibus; Ariſius in Cremona Literata Tomo III. pag. 251., & Mazzucchellus, atque Sitonus noſter in Schedis ſuis.

MDLXXVII.

SFORTIA ASCANIUS MARIA.

EA, quâ uſi ſumus hactenus, Cognominum ſeries, nos tandem perducit ad celeberrimos Sfortiæ Familiæ Principes, quorum nonnulli & imperio, & eruditione quoque illuſtres fuerunt. Primus inter ipſos enumeratur Aſcanius Maria Sfortia Franciſci Inſubrum Ducis, & Blancæ Mariæ Vicecomitis ipſius Conjugis, filius. Non ignoramus Aſcanium Cremonæ editum fuiſſe in lucem die XXIII. menſis Martii anno Reparationis noſtræ MCCCCLV. cùm tamen hoc fortuitò acciderit, dum Mater eam ad Urbem ſe contulerat, ut Sacris Virginibus Ordinis Sancti Auguſtini, quæ de Obſervantia nuncupantur, Parthenonem conderet; iniquum duximus tanti Viri memoriam taciti præterire, & ex albo Mediolanenſium Eruditorum Cardinalem tam clarum expungere. Grammaticam, atque humaniores litteras ſub diſciplina Bartholomæi Petronii Cremonenſis aſſiduè percepit. Mox in Urbe Roma majores didicit ſcientias, in quibus, adjuvante ingenii promptitudine, ſummopere excelluit. Muſas quoque minimè reſpuit, ut infra videbimus. Cùmque jam Apoſtolici Protonotarii munere decoratus fuiſſet, à Sixto IV. Summo Pontifice die VI. menſis Martii, anno Salutis humanæ MCCCCLXXXIV. Diaconus Cardinalis SS. Viti, & Modeſti in Macello Martyrum renunciari meruit. Cùm autem ab eodem Pontifice, qui paulò poſt migravit è vita, collatæ dignitatis non ſuſcepiſſet inſignia, ancipites fuerunt aliquandiu Purpurati Patres, an liceret Aſcanio Comitiis intereſſe; verùm Sacri Senatus Conſulto in Conclave admiſſus ſuffragium tulit in electione Innocentii VIII. Papienſi præfuit Eccleſiæ ferè ſemper abſens ad annum uſque MDV. quippe qui modò Bononienſi, Patriæ noſtræ amatiſſimæ, Legatione, modò gravibus Romæ fuit diſtentus negotiis. Nec defuerunt, quæ Aſcanium Ticino raperent, Mediolanenſis Ducatus infortunia, quibus afflictus vix ſibi, nedum aliis ſufficere poterat. Inſignem tamen Cathedralis molem inchoavit, cujus primarium poſuit lapidem ſolemni ritu benedictum die XXIX. menſis Junii MCCCCLXXXVIII. ipſiuſque Templi Sacrarium pretioſa Sacerdotalium Veſtium ſupellectile ditavit. Piſaurenſem ſimul, Cremonenſem, atque Novarienſem Epiſcopatus adminiſtravit; & Apoſtolicæ Sedis nomine Legatus præfuit Provinciæ Patrimonii, Bononiæ, Ravennæ, & Romandiolæ, quo etiam munere functus eſt apud Galliæ Regem tunc in Italia commorantem. Avenionenſem quoque Legationem cum Vicecancellarii Romanæ Eccleſiæ officio obtinuit. Abbatias inſignes Charævallis, & Sancti Ambroſii Mediolanenſis fiduciario nomine ſibi traditas ſic rexit, ut Monaſticam in earum Cœnobiis diſciplinam reſtituendam curaverit, & memorabili munificentiâ earum proventus ampliſſimos in Monachorum commodum reſignaverit. Divitiis affluentes Ædes ſuas in Urbe Roma egenis hominibus, atque Eruditis Viris ſemper patere voluit; cùmque Principi propior, quàm Sacerdoti videretur, regio ſumptu nobiliores aucupii exercitationes perpetuò tutatus eſt. Poſt obitum Innocentii Comitiis Cardinalium præfuit, ejuſque potiſſimùm curâ Alexander VI. Pontificatum obtinuit. Malam tamen à Borgia gratiam promeruit, etenim ut Cæſarem filium ad ſummas opes, & potentiam eveheret Pontifex, cum Ludovico XII. Galliarum Rege in perniciem Sfortianæ, atque Aragoniæ Gentis conſpiravit. Aſcanius eam ob rem, cum Ludovico Duce Mediolani fratre Germaniam profugus petiit; cùmque mox Helvetiorum armis fretus Mediolanum reverſus fuiſſet, capto apud Novariam à Gallis Ludovico fratre, ipſe fugam arripuit. Verùm proditione Conradi Landi Placentini à Venetis primùm detentus fuit, deinde repetente Ludovico Rege in Galliam vinctus perducitur. Alexander inſuper Pontifex, ut ejus calamitatem, qua poterat, augeret, ſacrâ illum Purpurâ ſpoliavit; quamvis re poſtmodum maturiùs perpensâ, Prid. Kal. Feb. anno MCCCCXCV. ablatam eidem dignitatem reſtituerit. Cùm verò triennio poſt idem Alexander è vivis ereptus fuiſſet, quod in Comitiis peragendis plurimùm ad concilianda Purpuratorum ſuffragia aptus videretur, Romam à Georgio Amboſio Cardinali deductus fuit, qui ſupremum Apoſtolicæ Sedis culmen ſibi expetebat. Irrita fuerunt hominis vota, & Pius hujuſce nominis III. Pontificatum nactus eſt, cui intra paucos dies mortuo ſuffectus fuit Julius II. Hoc renunciato Pontifice Amboſius Gallias meditabatur, & Aſcanium ſecum reducere volebat; rem tamen Julius vetuit, indignum prorſus exiſtimans, Virum ſupremi inter Clericos Ordinis, & paterni principatus fortunâ dejectum rursùs vinculis mancipari. Igitur libertati reſtitutus, Mediolanenſis Imperii recuperationem totis viribus tentare cœpit, jamque Conſalvo Magno conſcio, & Liviano adjutore, bellum in Gallos moliebatur. Obſtitit ejus conſiliis, atque votis mors; veneno enim, ſive, ut alii probabilius malunt, peſte interiit Romæ die XXVII. vel ſequenti menſis Martii anno partus Virginei MDV. non ſine magno Eruditorum luctu, quibus præſens ſemper & humaniſſimus fuerat Mecœnas. Cadaver illius in Templo Deiparæ ad Fluentanam Urbis Portam tumulatum idem Julius II. marmoreo ſarcophago, atque ſequenti decoravit Elogio:

D. O. M

ASCANIO MARIAE SFORTIAE VICECOMITI
FRANCISCI SFORTIAE INSVBRVM DVCIS FILIO
DIACONO CARDINALI S. R. E. VICECANCELLARIO
IN SECVNDIS REBVS MODERATO
IN ADVERSIS SVMMO VIRO
VIXIT ANN. L. MENS. II. DIES XXV.
IVLIVS II. PONTIFEX MAXIMVS
VIRTVTVM MEMOR
HONESTISSIMARVM CONTENTIONVM OBLITVS
SACELLO A FVNDAMENTIS ERECTO POSVIT
M. D. V.

Orationem habuit in ejus ſunere Thomas Fedrus, quæ typis data fuit *Catanæ*, 1522. *in* 4. lectu digniſſima. Superſunt adhuc Cardinalis noſtri documenta, quæ ſequuntur, litteraria, etſi juvenilia, majori tamen numero, quàm ab aliis uſque adhuc relata,

Videlicet:

I. Oratio Illuſtriſſimi, & Reverendiſſimi D. Aſcanii Sfortiæ Vicecomitis, Apoſtolici Protonotarii, habita coram Beatiſſimo Papa Sixto IV., & Reverendiſſimis DD. Cardinalibus in pleno, & publico Conciſtorio Romæ, de anno MCCCCLXXI. de menſe Octobri, dum nomine Illuſtriſſimi D. D. Ducis Mediolani fratris ſui, unà cum reliquis Oratoribus obedientiam præſtaret. Extat in Cod. Ambroſianæ Bibliothecæ ſign. O. num. 57. in 4. atque in altero ſign. S. num. 21. in 4.

II. Oratio altera ad Sereniſſimum Regem, Imperatoremque Romanorum Federicum III. nomine parentum. Incipit „ Arbitror quidem minimè te mirari &c. Ext. ibid.

III. Oratio altera ad Sacroſanctum Eccleſiæ Romanæ Pontificem Paulum II. pro gratiarum actione Protonotariatus eidem collati. Incipit „ Cùm jam pridem inſtituiſſem &c. Ext. ibid.

IV. Oratio altera ad Illuſtriſſimum Patrem Ducem. Incipit „ Summus quondam Philoſophus &c. Extat ibidem.

V. Oratio altera ad illuſtrem, & excellentem Comitem Galeacium fratrem ſuum obſervandiſſimum, in cujus fine ſic legitur: „ Ego Aſcanius Sfortia Vicecomes hanc Orationem pronunciavi illuſtri, atque „ excelſo fratri meo Comiti Galeaz, & manu propria ſcripſi, anno Nativitatis Domini noſtri Jeſu „ Chriſti MCCCCLXV. Natalis autem mei anno „ XIII. menſibus novem, diebus octo, & viginti. Ext. ibid.

VI. Alia publicè habita. Incipit „ Cum per hoſce dies „ inſignit Prætor, Legum eximii Doctores, cæterique Patres honorandiſſimi &c. Ibidem.

VII. Alia item publicè dicta. Incipit „ Solent, Excellentiſſime Præſul, eximii Legum Doctores, Viri inſignes &c. Ibidem.

VIII. Alia coram ipſius parentes de inauguratione annuali Principatus. Incipit „ Decreveram Illuſtriſſimi parentes &c. Ibid.

IX. Alia ad eoſdem de eodem argumento. Incipit „ Cum „ viderem Illuſtriſſimi parentes &c. Ibidem.

X. Alia de Domino Illuſtri Franciſco Gonzaga facto Marchione Mantuæ. Incipit „ Etſi tanta majeſtate „ tantoque admirabili Cœtu &c. Ext. ibid.

XI. Alia de laudibus Philoſophiæ. Incipit „ Mentio eſt „ Magnifici Patres quanto ſtudio ſit &c. Ibidem.

XII. Carmina varia Latina ad Ducem Mediolani Patrem. Extant ibid.

XIII. Carmen Italicum, vulgò *Sonetto*, quod ut Specimen Poeſis Auctoris noſtri profert Cl. Creſcimbenius in libro inſcripto „ Iſtoria della Volgar Poeſia, Vol II. part. II. lib. VI. pag 310. additis his verbis: „ Aſcanio Maria Sforza Viſconti Cardinale di Pavia fu „ altresì dotto, e gentil Signore, e grandemente af„ fezionato alle Lettere, e a' Profeſſori di quelle, „ dal cui eſercizio non potè mai diſtoglierlo il peſo „ della dignità, e delle cariche. Trà gli altri ſuoi „ Studj, molto diletto prendeva dalla noſtra Poeſia, „ a tanto ſi compiaceva de' volgari Poeti, che gradiva anche quelli più ſcempiati, e di niun nome, „ di maniera che, eſſendogli ſtato l'anno MCCCCLXXXVI. dedicato da un Bettino Tricio un ſuo „ Poema in terza rima, o, per dir meglio, guazzabuglio ſciocchiſſimo di volgare, e di latino, ſopra „ la Peſte, tanto l'ebbe a grado, che ne ringraziò „ l'Autore con un Sonetto, che va ſtampato coll' „ Opera, a noi il diamo per Saggio. Il ſuo ſtile ſi „ conformava col guſto del Secolo; ma non tanto „ che arrivaſſe alla viltà, ove per lo più ſi cadeva, „ eſſendo egli anzi famigliare, che abbietto. „ Nos verò brevitatis gratiâ Lectorem ad Creſcimbenii Opus remittimus. Monemus tamen Lectores, cautè legendum Creſcimbenium, Virum alioqui Eruditum, tunc cum de Inſubribus præſertim Vatibus verba facit. Nam nulla habita ratione temporis, quo illi vixere, carpit eorum Opera, cum phraſis infœlicitas ætati potius quam Auctoribus imputanda foret.

XIV. Epiſtolæ plures Latinæ ad Petrum Martyrem de Angleria, ut eruitur à reſponſionibus illius numero XXIII. ab anno MCCCCLXXXVIII. ad MCCCCXCVIII.

XV. In lib. cui titulus: „ Roſella Caſuum per F. Baptiſtam Troamalam Ord. Minorum Obſer. „ adeſt Epiſtola reſponſoria Aſcanii Mariæ Card. Sfortiæ Vicecom. tunc Bononiæ Legati, in laudem Operis, & ipſius Auctoris, qui ad Cardinalem librum miſerat pro ſuo judicio; in fine libri ſic: „ Expletum die „ S. Luciæ, in loco noſtro, apud Levantum S. Ma„ riæ Annunciatæ nuncopato, an. MCCCCLXXXIII. *Impreſſ. Papiæ, anno* 1489. *in* 4.

Ejus meminit Theophylus Raynaudus celeberrimus inter PP. Soc. Jeſu in libro „ De Vitæ, ac Mortis „ humanæ terminalibus „ Puncto VI. num 7. citans Diarium MS. Blaſii Baroni Martinelli Sacellani Pontificis, & aliorum, in quo narratur Aſcanium anno MDV. peſte periiſſe. Hinc pergit deſcribens magnificum ejus funus, quod tametſi graſſante lue, proſecuti ſunt Cives permolti, & plebs copioſiſſima. Plures intrepidos manibus, & faciei Cardinalis, licet ex peſte demortui, oſcula impreſſiſſe, veluti conteſtantes fieri non poſſe, ut manus adeò in egenos beneficæ dum vixerat, noxiæ fierent in mortuo &c. Diarium hoc MS. legato Cardinalis Toleti, ſervari in Biblioth. Collegii Romani idem Auctor teſtatur.

Eidem adhuc Protonotario dicavit Joannes Antonius de Sancto Georgio, tunc Præpoſitus Eccleſiæ Sancti Ambroſii, poſtea Cardinalis, de quo jam diximus, Commentaria ſua ſuper quarto Decretalium, ut ex ejus Epiſtola, & Carmine ibidem relato.

Epiſtola ad eundem Cleri, & Populi Cremonenſis data die XXII. Septemb MCCCCLXXXVI. extat apud Ariſium loco citando.

In libro I. Poematum Publii Franciſci Spinulæ Mediolanenſis legitur Carmen ad Illuſtriſſ. & Reverendiſſ. D. D. Guidonem Aſcanium Sfortiam Cardin. S. R. E. Camerarium, pag. 8. Extat aliud ſatis longum ad eundem pag. 12. Ei dicat etiam libros IV. Elegorum de variis argumentis; In libro autem II. Epi-

Digitized by Google

Epigrammaton extat unum de Duello ad eundem Cardinalem ampliſſimum , atque alia quatuor in libro III.

Ei dicantur Opuſcula S. Thomæ à Paulo Soncionate Ordinis Prædicatorum anno MCCCCLXXXVIII. ſicuti & Elegia edita *Romæ anno* 1484. pro gratulatione Purpuræ à Jo. Biſſio Presbytero , de quibus V. Clariſs. Saxius in Hiſt. Typogr.

Ei dicatur à Flaminio Muſico Opus de Muſica arte, eleganti Codice in membrana MS. quod extat apud Co. Paulum Montium . Codex eſt auro , & picturis inſignis .

Litteras ad eum datas ab Angelo Politiano anno MCCCCLXXXV., quibus ejus clemantiam, & humanitatem commendat, refert Ciacconius .

Carminibus quoque celebratur à ſequentibus , nempe à Paulo Amanio Cremenſi hoc titulo „ In effigiem „ ipſius Card. Aſcanii Poema „ quod eſt in Tomo I. Carminum Illuſt. Poetar. Italor pag 185. ab Achille Bocchio Epigrammate de Spe auguſta Aſcanii Sfortiæ: in eod. Opere Tom. II. pag. 140. à Franciſco Vintha Volaterrano . Ibid. Tom. XI. pag. 235.

Ejuſdem meminere Jovius in Elogiis, Panvinius de Roman. Pontif. Ughellus Tom. IV., ubi de Epiſc. Novariæ , Cremonæ , & Papiæ, & alii plures , præſertim verò Thomas Fedrus in Oratione ſuptadicta Funebri eidem facta , quæ ſervatur etiam MS. in Bibliotheca Ambroſiana, Cod. ſign. S. num. 210. , Petrus Lazaronus Brixienſis, Artis Oratoriæ in Ticinenſi Gymnaſio Publ. Lector , in Poëmario de Nuptiis Imperatorie Maximiliani ; Ariſius in Cremona Litterara Tom. I. pag. 374. , & Tom. III. pag. 353. Eggs Purpura Docta Tom. III. pag. 251. Ciacconius col 87. P. Quadrius Soc. Jeſu in libro „ Storia , a Ragione d'ogni Poeſia „ Tom. II pag. 214. Cotta in Muſæo Novarienſi pag. 75. aliique penè innumeri .

MDLXXVIII.

SFORTIA BLANCA FRANCISCA.

Natalium ſplendorem , quem ex Franciſco Sfortia , atque Blanca Maria Vicecomite Mediolanenſibus Docibus hauſerat Blanca Franciſca , tam pietatis , quàm prudentiæ , atque eruditionis commendatione cumulavit . Ab ipſa penè infantia non obſcura dedit futuræ virtutis indicia ; jamque adulta poſthabitis paternis opibus , Avorumque Stemmate magnanima humilitate contemto , ad Monaſterium Auguſtiniani , ut vocant , Ordinis de Obſervantia in Urbe Cremona à Matre ipſius condito , ut jam diximus , convolavit . Ibi ſanctiſſimè ætatem traduxit annos XLVII. ſibi tantùm , & Cœleſti Sponſo vivens . Quantùm autem ſacris illis Virginibus , Cœnobioque profuerit , teſtem habemus Peregrinum Merulam loco mox citando . Scribit enim , eadem die , XiV. videlicet menſis Maji , anno Redemptionis MCCCCLXXIII. ſimul cum ea Chriſto ſe dicaſſe Puellas alias quatuor è primariis Mediolanenſium Familiis ortas , primam ſcilicet è Vicecomitibus , ſecundam è Trivultiis, tertiam ex Borromæis, quartam denique è Lampugnanis . Sororibus etiam præter morum exempla , ſalutares tradidit leges , quibus ad rectè , congruenterque vivendum uti poſſent. Anno demum ætatis ſuæ LX. , qui fuit Chriſti Salvatoris MDXVI. piiſſimè obdormivit . Jacet in eodem Cœnobio , ubi Elogium illius marmori inciſum viſitur in hæc verba compactum , quorum tamen aliqua Œdipo indigent :

BLANCAE FRANCISCAE
F. FRANCH. VIC. DVC. MED.
QVAE PR. BEAT. MON. SAC.
FOCIS VII. ET XL. ANN.
ANT. SEP. SINE LABE
EXCVBVIT. ATQ; COM. DIVI
IO. BVRG. S. D. BENED. ABB.
PERP. DICAVIT AVGVSTIN.
VIRGIN. CHORVS VIX.
ANN. LX. OB. ANN. CHRISTI
IESV M. D. XVI.

Eruditis Mediolanenſibus inclytam Viraginem addimus ob

I. Leges pro recto , compoſitoque regimine Sororum ſui Monaſterii Cremonenſis. Has MSS. in Archivo ejuſdem ſervari credimus , cùm eas laudet Clariſs. Ariſius , à quo tamen non didicimus , utrum editæ fuerint aliquando, vel adhuc deliteſcant .

De ea non ſine commendatione agunt Philippus Elſius in Encom. Auguſtin. de Herrera de Perſonis illuſtr. litt. B. Peregrinus Merula in ſuo Sanctuario Cremonenſi pag. 118. , atque citatus Ariſius in Cremona Litterata . Tom. I. pag. 307.

MDLXXIX.

SFORTIA GABRIEL.

Etſi valdè diſcrepent inter ſe Scriptores in aſſerendis Gabrielis noſtri Parentibus , nihilo tamen minus certum eſt , illum fuiſſe filium Jacobi Attenduli , aliàs Mutii Sfortiæ de Cotignola , ſtrenuiſſimi ſuo tempore Militis , & Mariæ Martianæ , Sueſſani Reguli filia , tertiis nuptiis ſibi legitimè copulatæ ; atque fratrem natu minimum Franciſci hujus nominis primi Mediolani Ducis , Alexandri Piſauri Principis , & Boſſii quoque primi Comitis Sanctæ Floræ , diverſis ex mulieribus præfato Jacobo , ſive Mutio communi Parenti natorum , ut accuratiſſimè ſcribit Paulus Jovius in Vita ejuſdem Mutii Sfortiæ . Fallitur propterea Ughellus , qui in Tomo IV. Italiæ Sacræ , ubi agit de Archiep. Mediolan. , Gabrielem ex Boſio Comite Sanctæ Floræ , & Antonia de Salimbenis Conjugibus ortum affirmat , ac aliunde germanum Fratrem aſſerit Franciſci Sfortiæ Mediolani Ducis , cùm pariter liqoidò conſtet Franciſcum hunc fuiſſe Fratrem præfati Boſii ; ergo & noſtri etiam Gabrielis . Eumdem in errorem impegit Gandulphus in Diſſertatione Hiſtorica de ducentis Scriptor. Auguſtinianis . Joannæ igitur Neapolis Reginæ juſſu , de Genitoris ſui Regis defuncti nomine in Baptiſmo Carolus appellatus eſt, & nihil ſubinde omiſſum, quod liberalem , ingenuamque Pueri educationem decere viſum fuit . Poſtmodum adoleſcentiam egreſſus , paternæ voluntati obſecundaturus, militiam ſtrenuè geſſit aliquot annis ; verùm ingenio ipſe mitis , corporiſque ad id viribus deſtitutus , nec non peſte , ac fame commotus , qoibus tunc Italia miſerè vexabatur , ſcilicet anno Chriſti MCCCCXLVII. , mutatô conſiliô , arma deponere , ac in humili ſui abnegatione Crucis Vexillum intra Clauſtra ſequi propoſuit . Ut autem voti compos fieret , ad Hiſcetanum Sancti Salvatoris Aſceterium , non longè à Senarum Urbe diſtans, ac medio in nemore ſitum convolavit , ibique ab Cœnobii Præſule B Hieronymo Bonſignorio eremiticâ Divi Auguſtini cucullâ indutus eſt anno ſupradicto , die XXiX. menſis Januarii , abdicatoque Caroli in ſæ-

ſæculo nomine, Gabriel vocatus. Solemni emiſſa profeſſione clareſcere ſtatim cœpit nedum vitæ ſanctitate, ſed & quarumcumque laudabilium artium diſciplinis, quibus de more operam dedit; at in habendis Concionibus doctrina, zeluſque illius mirificè reſplenduere: ideoque Gabrielem undique circumſtabant effuſi hominum plauſus, quos tamen declinare ſemper, & execrari conſuevit, quippe qui optimè noverat, non ſibi, ſed Supremo bonorum Datori gloriam unicè deberi. Hinc ſolitudinem perpetuò coluiſſet, rerum cœleſtium contemplationibus vacaturus, niſi Congregationis Hiſcetanæ Patres eum tyronibus in Schola Chriſti formandis præfeciſſent; & quidem conſultè, nam nullus à beati hujus Viri magiſterio eruditus diſceſſit, quin regularis obſervantiæ tenaciſſimus evaſerit, hoſque inter ſatis emicuit B Anſelmus Lolli de Mandextris à Monteſalco, poſtea totius Eremitici Auguſtiniani Ordinis Prior Generalis. Interea Franciſco ejus fratre, qui jam Ciſalpinæ Galliæ imperio potitus erat, etiam atque etiam inſtante, Nicolaus V., non Pius II., ut perperam nonnulli aſſeruere, Gabrielem noſtrum, licèt renuentem, Mediolani Archiepiſcopalem Cathedram, tunc vacantem, aſcendere juſſit anno MCCCCLIV. XI. Kalend. Julii. Tribus annis totidemque ferè menſibus commiſſum ſibi Gregem Paſtor verè providè ſanctèque pavit: Fratrem quoque in adminiſtrando Mediolanenſi Principatu conſultiſſimè juvit; eique præcipuus fuit Author, ut ampliſſimum, quod etiam nunc extat, Xenodochium erigeret, aliaque plura & inſignia præſtaret pietatis opera. Ex hac vita demùm religioſiſſimè migravit; ſepultuſque eſt in Templo Sancti Nicolai Tolentinatis hujus Urbis, alteri Deiparæ Virginis Coronatæ contiguo, à ſe ritu ſacro ſolemniter dedicato, & Blancæ Mariæ Mediolani Duciſſæ, Franciſci fratris uxoris, liberalibus impenſis extructo. Viſitur ejus Effigies in Lapide Sepulcrali, Pontificalibus indumentis ornata, manu tenens Librum, in quo hæc verba leguntur: *Vivit in me Chriſtus, quem amavi, quem quæſivi*. Circa Lapidem verò Inſcriptio ſequens:

MCCCCLVII. DIE XII. SEPTEMBRIS OBIIT
REVERENDISSIMVS PATER GABRIEL DE COTIGNOLA
ARCHIEPISCOPVS MEDIOLANI
ORDINIS OBSERVANTIAE
FRATRVM EREMITARVM S. AVGVSTINI
AC FRATER GERMANVS
ILLVSTRISS. D. D. FRANCISCI SFORTIAE DVCIS MEDIOL.

Ceterùm Gabriel ab Hiſtoricis (ut ſcribit Picinellus in Athenæo) „ Scientiæ, & profeſſionis „ Theologicæ eruditiſſimus, divinique eloquii præco „ celeberrimus; „ & à Donato Boſſio contemporaneo „ Vir ſanctiſſimus „ nominatur. Joſeph autem Ripamontius in Hiſt. Eccleſ. Mediol. de eo hæc habet: „ Nota Pontificis probitas, famaque illa, quam attulerat è Clauſtris, dictis, factiſque omnibus „ addebat authoritatem &c. „ Denique Ughellus Tom. IV. Ital. Sac. „ adeò autem Gabriel ſanctè ſe „ geſſit, ut Hiſtorici Auguſtiniani in ſuorum illum „ Beatorum album retulerint: „ & revera in Sacrario Cœnobii Divi Marci hujus Urbis extat ipſius imago ligno ſculpta Beati titulô decorata. Plura ſcripſit teſtibus Viris doctiſſimis infraſcriptis,

Scilicet

I. Super Grammaticam libros.
II. Alios ſuper Humanitatem.
III. Alios ſuper Rhetoricam.
IV. Alios ſuper Logicam.
V. Alios ſuper Hiſtorias.
VI. Alios ſuper Epiſtolas.
VII. Alios ſuper Orationes.
VIII. Commentaria Phyſicorum, & de Anima.
IX. Tractatus Morales varios.
X. Mediolanenſes Hiſtorias.
XI. Opera aliqua Spiritualia.
XII. Conciones, & Sermones plures.
XIII. Commentaria ſuper quatuor Evangelia.
XIV. Commentaria ſuper quatuor Libros Sententiarum.
XV. Ex Græco in Latinum protulit novam Paraphraſim Ariſtotelis.

Præter allatos, ejuſdem cum laude meminere Onuphrius Panvinius, Eugenius Cattaneus, Jo. Franciſcus Beſutius, & Jo. Petrus Puricellus, & inter alios Moriggia lib. III. Nobil. Mediol. cap. 28. circa finem; Torellus Tom. VII. Secul. Auguſtinian. Gandulphus in Diſſertat. Hiſtor. pag. 127., & Vaghanus in Summar. Vitar. Archiep. Mediol. pag. 320., ac Herrera in Alphab. Auguſtin. Par. I. pag. 208. ſcripſit, teſte Petro Creſcentio, in Præſid. Roman. Par. II. lib. III. narrat. I. num. VI. Joannes Baptiſta Cariſius, & Picinellus ſupradictus in Atheneo pag. 230.

MDLXXX.

SFORTIA GALEACIUS MARIA.

EX Franciſco Sfortia Mediolanenſi Duce, & Blanca Maria, Philippi Mariæ Mediolani item Ducis, nec non Agnetis del Mayno filia, natus eſt Galeacius Maria Sfortia die XIV. menſis Januarii, anno Redemptionis noſtræ MCCCCXLIV. Prima Militiæ rudimenta in Gallia Tranſalpina poſuit, nam à Patre cum veteranis copiis, ſub nomine Papiæ Comitis, in auxilium Ludovici XI. miſſus fuit. Ibidem Oppidis nonnullis fortiter expugnatis, dum in Avernos penetrat, Patris mors eidem nunciatur, ideoque per infeſtas Allobrogum gentes, non ſine vitæ diſcrimine, Mediolanum redire coactus eſt. Favore Venetorum, Ligurum, Florentinorum, nec non Ferdinandi Regis Neapolis avitum Dominium ſuſcepit, atque per integros decem annos, ſplendidiſſimo rerum omnium apparatu uſque ad Regalem Faſtum, peregregiè adminiſtravit. Anno MCCCCLXVI. Dorotheam, Ludovici Gonzagæ Mantuæ Marchionis filiam in matrimonium ſumpſit, qua è vivis ſublata, poſt biennium Bonam Ludovico Sabaudiæ Duce genitam in matrimonio ſibi copulavit, ex qua præter alios liberos Joannem Galeacium Mariam, de quo mox ſermo erit, in Ducatu Mediolanenſe ſucceſſorem ſuum ſuſcepit. Etſi Clariſs. Viri Paulus Jovius, atque Antonius Maria Campi nullum verbum faciant de Legatione ad Venetos ab eo habita, attamen ex Orationibus Galeacii infra recenſendis tam editis, quàm MSS., facilè conſtat ab ipſo revera actam fuiſſe. Vir fuit magnificentiæ, liberalitatiſque amantiſſimus, nam præter veteranorum peditum cohortes, Alas Equitum ex omni Italiæ Nobilitate lectiſſimas, & perpetuis ſtipendiis inveteratas, ea conſuetudine in hybernis continebat, ut adulto Vere in campos produceret, ſolemnique luſtratione inſpectas, ad Equeſtres Ludos committeret, propoſitis opimis præmiis.

Equi-

Equitatu, qui MM. Cataphractorum oumerum ſuperabat oil ſplendidius, nil comptius videri poterat. Mirum dictu, quantum iſtius Principis ſamilia, quæ ex delectu nobilis juventutis per ſingulas ditionis Urbes accuratè habito, conſtabat, ſuper omnes alias Italiæ ſplendidiſſimè emineret. Ceterùm Galeacius recti & honeſti amans, juſtitiæ uſque ad ſeveritatem tenax erat. Litteras quoque, ac Litteratos ſummopere coluit, contendebatque gravi ſumptu ut Ticinenſe Gymoaſium Profeſſorum celebritate, ac ſtudioſæ juventutis frequentiâ ceteris omnibus antecelleret. Eo regnante Græca Typographia Mediolani incunabula habuit, ut videre eſt apud Clariſs. Saxium in libro de Studiis Mediolanenſibus, atque in Hiſtoria ſua Typographica. Uno verbo, harum majorumque laudum digniſſimus ſuit, niſi ſortè io oimiam libidinis licentiam incidiſſet, ideoque Allobrogico bello victor, è Caſtris Mediolanum rediens, ut Natalis Chriſti diem ſolemni hylaritate cum Uxore & liberis, amiciſque celebraret, à conjuratis Andrea Lampugnano, Carolo Vicecomite, & Hieronymo Olgiato Principis cubiculo adſcriptis, in Templo Divi Stephani pugionibus trucidatur, recurrente ejuſdem Protomartyris ſeſto, anno MCCCCLXXVI. ætatis verò ſuæ XXXIII. De tanto facinore jam in ſupradicti Olgiati Articulo ſermonem habuimus, quod & ab Hiſtoricis Mediolanenſibus abundè recitatur. Galeacii Elogium habetur à Clariſſimo Jovio compoſitum, nos verò alterum damus ex vetuſtiſſimo Codice MS. deſumptum ab amiciſſimo Sitono, nobilque perhumaniter communicatum.

Qualemcumque Ducem me fama fuiſſe loquatur,
Accipe inauditum, Lector, in Orbe ſcelus.
Qui mea debuerat defendere viſcera ſervus
Transfodit ſævus ſævior ipſe manu.
Hinc liquet humanis quæ ſit conſtantia rebus:
Lubrica ſub fato cum Duce regna cadunt.

Hæc de ipſo invenimus:

I. Oratio ad Summum Pontificem Pium II. à Galeacio Sfortia Mediolanenſium Ducis filio pronunciata. De hac ſic legitur in Gobellini Commentariis Pii Papæ II. lib. II. pag. 37. „ Anno MCCCCL dum Carthuſiam peteret Pontifex, Faventinum, Forolivienſem, „ & Cornelienſem Vicarios occurrentes invenit, & „ paulò poſt Galeacium primogenitum Franciſci Sfortiæ Mediolanenſium Principis. Adoleſcentulus hic „ egregia ſpecie nondum ſextum decimum impleverat „ annum &c. Hunc genitor ex Mediolano cum quin„ gentis equitibus ſplendido, & ornatiſſimo comitatu „ Florentiam uſque miſit Pontifici obviam, qui ad „ tertium lapidem paulò citta Carthuſiam ei occurrens, „ & ab equo deſiliens, ſacros de more pedes exoſcula„ tus eſt. Reperitur ſupradicta Oratio inter Opera Gaſparini, & Guiniforti Barzizii, editionis Romanæ pag. 57. uti ab eorum ultimo compoſita.

II. Orationes II. habitæ coram Senatu Veneto, altera die XVIII. Novembris, anno MCCCCLV. de perſuaſione pacis, & concordiæ; Franciſci Sfortiæ Ducis Mediolani, parentis nomine, altera die XI. Decembris ejuſdem anni de eodem argumento. Extant in Codice MS Bibliothecæ Ambroſianæ ſignat. T. num. 12. in 4, & in altero ſignat. L. num. 69. in 4. in pergameno. Ex eiſdem una legitur impreſſa in libro, cui titulus: „ Margareta Poetica Alberti de Eyb „ *Noremberga*, 1480. *in fol.*

III. Oratio quâ gratum animum, obſequiumque Franciſco Sfortiæ, & Blancæ Vicecomiti parentibus ſuis profitetur. Extat in ſupradicto Codice Ambroſiano, ſign. L. num. 69. in 4.

IV. Epiſtolæ II. ad Summum Pontificem Paulum II. Altera pro Abbatiis Charavallenſi, & S. Petri in Cœlo Aureo Papiæ. Data Mediol. die XXII. Maji MCCCCLXVI. Altera reſponſoria de modo regendi Ducatum ei commiſſum, data eodem anno. Extant in Codice MS. Biblioth. Ambroſianæ, ſign. O num. 57. in 4. in quo legitur quoque Epiſtola Pontificis Sixti IV. reſponſoria ad Galeacium de gratulatione aſſumptionis ſuæ ad Pontificatum. Data eſt die XVI. Auguſti, anno MCCCCLXXI.

V. Epiſtola ad Pontificem Max. Caliſtum III. Extat in eodem Cod. Ambr. ſign O. num. 57.

Nuptias ejuſdem deſcripſit Stephanus Dulcinius Cremonenſis Canonicus Scalenſis. V. Sax. ad ann. MCCCCLXXXIX.

Epicedion Illuſtriſſimi Principis Galeacii Sfortiæ ad Illuſtriſſimam ejus Conjugem Bonam, per Franciſcum Puteolanum Poetam Parmenſem ex tempore compoſitum. Carmen eſt elegantiſſimum, dignumque lectu. Extat MS. in Bibl. Ambr. Cod. ſign. E. num. 124. in fol.

Quædam de arte Grammatica ſcripſit pro eodem Gabriel Paverus Fontana. V. Cl. Sax.

In Indice Librorum MSS Franciſci I. Regis Chriſtianiſſimi, de quo idem Cl. Saxius, legitur Oratio Latina in pergamena, dicta à Lancelloto de-Puis Galeacio Vicecomiti.

Imbreviatura Fidelitatis præſtitæ per Civitatem Mediolanum Galeacio Mariæ Sfortiæ Duci. Extat in Du-Mont Corp Diplomat. Tom. III. pag. 416.

Ei dicavit Roglerius Comes Veterum Imperatorum, atque Virorum illuſtrium Dicta quædam, & Facta memoratu digna. MS. in Ambroſiana, de quo jam dictum.

Extat Oratio Chriſtophori Cambiagi, ad Imperatorem pro Galeacio Maria Sfortia Mediol. Duce, in MS Biblioth. Ambroſ. num. 262. in 4. Ex Ariſii Cremona Literata Tom. III. pag. 352. qui tamen litteram, quâ ſignat. eſt Codex, non indicat.

Ad Illuſtriſſimum Principem, & Excellentiſſimum Dominum Galeacium Mariam Ducem Mediolani &c. Petri Candidi Decembrii Oratoris de Laudibus Mediolanenſium Urbis in comparatione Florentiæ: Panegyricus MS. in 4. in pergameno litteris rubro-nigris, ac miniaturis deauratis, pagg 42. optimæ notæ; & in fine ejuſdem Carmina varia Auctoris in laudem Mediolanenſium. Extat in Biblioth. FF. Marchionum Vicecomitum.

Ad Galeacium Mariam Vicecomitem Franciſcus Lucanus Parmenſis: De Regimine Principum. Erat Lucanus Vicarius Domini Capitanei Juſtitiæ Mediolani. Extat inſignis Codex in Biblioth. Ambroſ. a Thoma Curtio Presbytero Mediolanenſi egregiè ſcriptus anno MCCCCLXXII. cum litteris, atque miniaturis deauratis, necnon Figuris pro more ſæculi egregiè pictis.

Ipſum laudarunt Paulus Jovius, Antonius Maria Campi, nec non Phil. Bergomas in Supplem. Chronicor., ſed non tam favorabiliter, ceterique Hiſtorici.

MDLXXXI.

SFORTIA HIPPOLYTA MARIA.

INter præclariſſimos liberos Franciſci Sfortiæ, & Blancæ Mariæ Vicecomitis Mediolani Ducum, quorum nonnulli io hac Bibliotheca locum jure obtinuerunt, emicat etiam Hippolyta Maria, cujus natalis incidit io diem XVIII. menſis Aprilis, anoo poſt Chriſtum MCCCCXLV. Liberaliter pro ſanguinis ſui nobilitate educata, litteris, præſertim Latinis, tam ſedulam dedit operam, ut eo Idiomate non loqueretur modò expeditiſſimè, ſed eleganter etiam, & ſtylo, qui magnos non decederet Oratores, ſcriberet; qua de re dabimus infra omni exceptione majorem teſtem, Pium videlicet II. Pontificem Maximum in Reſponſione extemporanea ad Orationem Hippolytæ noſtræ. Eam hæc habuit in Urbe Mantuana, Blanca Maria genitrice ſua adſtante, coram ipſo Pootifice, dum ibidem ageretur de ſœdere inter Chriſtianos Principes adversùs Turcarum Tyrannum ſanciendo. Neque verò homanas tantùm, ſed divinas etiam literas optimè calluiſſe fertur, & liberales artes ceteras ita edoctam fuiſſe, ut cunctis admirationem afferret. Philoſophicis quoque imbuta diſciplinis erudítiſſimorum ſuæ ætatis Virorum plauſus promeruit; tamque ſpecioſis caracteribus Codices exarabat, ut Paulus Moriggia iogenti cum voloptate ſe vidiſſe aſſerat librum Tullii de Senectute, litteris, quæ typis expreſſas imitarentur, ab Hippolyta ſcriptum, illumque extitiſſe apud Datium Majettam Mediolanenſem Civem teſtatur. Tam præclaris ornata dotibus inclyta Princeps Alphonſo Ferdinandi Aragonenſis Neapolitani Regis filio, tunc Calabriæ Duci, & poſtmodum Patris in Regno ſucceſſori nupſit, atque So-

ceri, Virique exemplis incitata, immò veriùs propriæ virtutis hortatu ducta, eruditos homines humaniſſimè fovit, donec die XX. menſis Auguſti, anno Salutis MCCCCLXXXVIII. ætatis ſuæ XLIII. præcoci fato ſublata vivere deſiit, antequam Alphonſus ad Solium perveniret. Id enim accidit non ante annum MCCCCXCIV. Quapropter emendandus jam citatus Moriggia, qui Hippolytam Reginam nuncupat Neapolitanam, cùm tantummodo Calabriæ Duciſſa fuerit.

Extant

I. Oratio Illuſtris, & Inclytæ Dominæ Hippolytæ Mariæ Sfortiæ Vicecomitis, edita & recitata in laudem Illuſtriſſimæ & Excellentiſſimæ Dominæ Matris ſuæ Dominæ Blancæ Mariæ Mediolani Duciſſæ. Legitur in Cod. MS. Bibl. Amb. ſign. L. num. 69. in 4, & eſt paginarum 11.

II. Oratio Illuſtriſſimæ Dominæ Hippolytæ Mariæ Vicecomitis Duciſſæ Calabriæ &c., habita Mantuæ coram Sanctiſs. Domino Pio II. cum reſponſione ea tempore reddita per eundem Pontificem, in qua ſic legitur: „ Habuiſti dilecta Filia coram nobis Orationem elegantem, terſam, & magno Oratore dignam. Admiramur te, ingenium, & virtutem tuam „ Gaudeat Mater tua præſens, & Pater tuus abſens, „ qui te talem genuere Parentes &c. Extat ibid. & in altero Cod. ſign. S. num. 21. in 4.

Eam laudarunt Jacobus Philippus Bergomenſis in libro ſuo de Claris, ſelectiſque Mulieribus. Moriggia in Nobil. Mediol. lib. III. Franciſcus Auguſtinus ab Eccleſia in ſuo Theatro Mulierum eruditarum pag. 182. atque Sitonus noſter in Schedis.

MDLXXXII.

SFORTIA JOANNES GALEAZ MARIA.

GAleacii Mariæ Sfortiæ, atque Bonæ Sabaudæ Conjugum, & Mediolani Ducum filius extitit Joannes Galeaz Maria, qui anno MCCCCLXVII. in lucem editus, poſt infauſtum Patris obitum (de quo alibi verba fecimus, cùm ejus texeremus Elogium) novennis ad Ducalis dignitatis faſtigium evectus eſt, anno ſcilicet MCCCCLXXVII. in Solemnitate Epiphaniæ. Rem hiſce verbis narrat Philippus Bergomenſis in Supplemento Chronicorum, libro XV. „ Jo. Maria Vicecomes Sextus Mediolanenſium Dux. „ Galeacio enim Patre, anno ſuperiore in feſto San„cti Stephani multis confoſſo vulneribus interem„pto, in feſto Epiphaniæ, ætatis ſuæ anno nono, „ Patr. Decreto, Dux declaratur. Statim in Templo „ B. V. Mariæ delatus, univerſo ſpectante populo, „ aſtantibuſque Patruis omnibus, cum univerſo Re„gni Magiſtratu, Birreto, & reliquis Ducalibus or„namentis inſignitus eſt. „ Et primùm quidem ſub Bonæ Matris tutela vixit, cui fidus aſtitit Ciccus Simonetta Vir egregius, de quo plura dabimus in Elenco Eruditorum, qui alibi nati Metropolim Inſubriæ ſuâ doctrinâ illuſtrarunt laribus hùc translatis. Mox ſub regimine Ludovici Mariæ Patrui, cui cognomen Maurus fuit, infra quoque à nobis laudandi, Matre connivente, retento Ducali nomine, ferè ſub cuſtodia ſervatus diù, ſemper ea vetitus eſt exercere, quæ ad ſupremam Principis dignitatem pertinent. Conjugio ſibi copulaverat anno MCCCCLXXXIX. die II. Februarii Iſabellam Alphonſi Siciliæ Regis filiam, ex qua Franciſcum filium ſuſcepit anno ſequenti, atque Bonam anno MCCCCXCI., quæ poſtea anno MDXVIII. Sigiſmundo Poloniæ Regi nupſit. Ludovicus autem Patruus Imperii Inſubrum capeſſendi cupiditate flagrans, propinato, ut fama eſt, virulento poculo, quod Nepotem lenta morte conſumeret, ipſum ſuſtulit in Urbe Ticino, die XXI. menſis Octobris anno MCCCCXCIV. Ajunt paulò ante obitum, cùm viſitationis gratiâ ad eum Carolus VIII. Gallorum Rex acceſſiſſet (ipſum enim in Italiam evocaverat Maurus, ut in ejus Articulo pleniùs narrabimus) Joannem Galeacium, non ſine Caroli ipſius lachrymis, ſummis ab eodem precibus poſtulaſſe, ut filium ſuum commendatum haberet. Iſabella igitur Mater Franciſcum à Patrui furore ſervatura, Viri ſui voluntatis memor, poſtmodum Ludovico XII. tradidit anno MID. à quo perductus in Gallias, ſacriſque initiatus, ibidem occubuit, anno MDXI. Inter infauſtæ fortunæ vices Princeps infelix litteras coluit amœniores, Uxorem etiam nactus, quæ Muſarum ſtudiis delectabatur. Superſunt aliquot amborum Carmina Italica, ut plurimùm conjugalis amoris plena; quamvis Joannis Galeacii Mariæ nomen non præferant, quæ illius ſunt, ſed tantùm prænotentur Italicè hujuſmodi titulo, *Il Duca*: Eruditionem hauſerat à Matthia Triviano, ut infra dicemus uberiùs, cùm de Inſtructione pro illius educatione à Philelpho ſcripta ſermo recurret. Poëſim verò à clariſſimis Vatibus, qui per ea tempora in Aula Ducum Mediolanenſium verſabantur, didiciſſe potuit; ibi enim moram trahebant Seraphinus Aquilanus, Philotheus Achillinus, Benedictus Cingulanus, Vincentius Calmeta, aliique complures. Gratam interea rem nos facturos Lectoribus arbitramur, ſi ſequens Epigramma ex Archintea Collectione tam ſæpe laudata exhibuerimus, ubi vocatur Epitaphium, quod tamen nunc deperiit. Illud eſt:

Proditus occumbo Patruo tribuente venenum
Mi cui jam fuerant debita ſceptra Ducis.
Me Regno ſpoliat Patruus, ſpoliatur & ille
Imperio, & duro carcere preſſus obit;
Nec queror: hæc meruit noſtri mala vita parentis;
Perfidiâ at propriâ tu Ludovice cadis.

Occurrunt igitur:

I. Carmina nonnulla Italica, vulgò *Sonetti*, inter ea Bernardini Bellincioni impreſſa, ubi ad calcem legitur: „ Nella Inclita Citate di Milano nell' anno „ della Salutifera Nativitate del Noſtro Signor Jesu' „ Chriſto Mille quattrocento noranta tre, adì quindici „ de Julio per Maeſtro Philippo de Mantegatij dicto el „ Caſſano, alle ſpeſe di Guglielmo de Rolandi di San„cto Nizaro, grato elevo del Auctore dell' Opera, „ in 4. „ In eodem etiam Codice leguntur ſupralaudatæ Iſabellæ Duciſſæ Carmina alia ſimilia.

II. Ejus & Ludovici Patrui Epiſtola ad Regem Ferdinandum. Data Mediol. die XI. Julii MCCCCLXXVIII. legitur inter Epiſtolas Principum, & Rerumpubl. editas *Venetiis* 1574. in 12. pag. 334.

III. Alia eorundem ad Januenſes. Data XIV. Septembris eod. anno. Extat ibid. pag. 338.

In Bibliotheca Ambroſiana vidi Codicem MS. ſign. T. num. 20. in 4., in quo adeſt Opuſculum ſic inſcriptum: „ Franciſci Philelphi ad Matthiam Trivianum „ de educatione Joannis Galeacii Mariæ Principis pri„mogeniti Galeacii Mariæ. In fine hæc habet: „ Hæc „ ſunt Matthia Triviane, quæ mihi pro tempore quo „ Romam versùs jam eram equitaturus, occurrerunt, „ ad inſtruendum litteris, & moribus Regulum no„ſtrum Papiæ Comitem Joannem Galeacium, quæ tu „ poteris pro tua prudentia vel cumulatiùs augere, „ vel moderari elimatiùs. Vale. Ex Mediolano, Kal. „ Octob. anno à Natali Chriſtiano MCCCCLXXV.

Ad eundem Antonius Pelotus, ſuo loco jam a nobis laudatus, ſcripſit Epiſtolam contra deſpicientes Poeſim, occaſione qua ei obtulit Carmen græcum Moſci Poetæ ab ipſo Peloto in Latinum, & Italicum verſum; Epiſtola ipſa ſic incipit: „ Ad Illuſtriſſimum „ Principem & Excellentiſſimum D. D. Jo. Galeacium „ Mariam Sfortiam VI. Mediol. Ducem Antonius Pe„lotus. Delirant plurimi &c. „ Sequitur Epigramma ad eundem Principem, poſtea verſus Græci Moſci ſupradicti, inde Verſio eorundem metrica tam Latina, quam Italica ipſius Peloti. Extat in Codice Bibliothecæ Ambroſianæ ſign. T. num. 20. in 4.

Illius

Illius mentio eſt apud omnes Mediolanenſium Rerum Scriptores, Moterium in Lexico, & Franciſcum Xaverium Quadrium Soc. Jeſu Presbyterum in libro ſuo, cui titulus: „ Della Storia e Ragione d'ogni Poeſia. „ Tomo II. pag. 211.

MDLXXXIII.

SFORTIA LUDOVICUS MARIA.

OPtandum certè foret, ut quantùm valuit ingenio Ludovicus Maria Sfortia Mediolanenſium Dux, pari commendatione nobis de illius moribus loqui liceret. Parentes illi fuere Franciſcus Sfortia, atque Blanca Maria Vicecomes Mediolanenſium Duces jam non ſemel laudati, è quibus ortus eſt die XXIII. menſis Auguſti, anno poſt Redemptoris Natale MCCCCLI. Maurus cognomento dictus fuit, non, ut quidam ferunt, ab oris colore, quod æquò pallidior eſſet, & in fuſcedinem verteret, ſed potius à Moro arbore, qua uſus eſt pro Inſigni. Aliud etiam cognomen geſſit, Anglus enim dici voluit, ab Angleria non ignobili ad Verbanum Lacum Oppido, quod Urbis nuncupatione, & honore otnandum curavit, percuſſo etiam Numiſmate, qua de re fuſiùs agit Clariſs. Saxius noſter in Appendice libri ſui, cui titulus: „ Poſſeſſio SS. Corporum Gervaſii & Protaſii „ Mediolanenſibus vindicata „ & in Hiſtor. Typog. Mediol. Sedulæ Parentum curæ, qui eum optimis doctiſque Viris erudiendum tradidere, ſatis reſpondit; nam vigebat in eo illuſtris faeundia, nec defuerunt liberalium diſciplinarum ornamenta, ſermo gravitatis plenus, & utriuſque Orationis numeris ſcilicet adſtrictæ, atque ſolutæ mira facilitas. Adultus ad Ducatum Barrenſem à Neapolitano Rege evectus fuit. Defuncto verò Galeacio Maria, de quo jam diximus, fratre ſuo, hærede Ditionis relicto Joanne Galeacio Maria, ut jam ſupra narravimus, poſt varias vices, Bonâ pueri Matre connivente, tutelam illius ſuſcepit, imò veriùs poteſtatem eripuit omnem, nudo Ducatus titulo ipſi ſervato. Id iniquiùs ferebat Alphonſus Aragonius Joannis Gal. Socer, & Neapolitanus Rex, jamque ex hiſce anguſtiis eum eripere decreverat; quapropter veritus Ludovicus ne loco moveretur, Carolum VIII. Gallorum Regem ad expeditionem Italicam evocavit, ut Alphonſum Solio dejiciens, poteſtatis ſuæ ſolidiſſima poneret fundamenta. Quod quidem facinus majori ſcelere cumulans, propinato veneno Nepotem ſuſtuliſſe fertur. Interim ut ad uſurpandam Mediolanenſem Ditionem ſibi gradum faceret, Blancam Mariam Neptem, olim Philiberti Sabaudiæ Ducis Conjugem, Maximiliano Auguſto in matrimonium tradidit, à quo viciſſim Diploma (Inveſtituram barbari dicunt) impetravit, cujus vi Dux Mediolani renunciabatur, excluſo penitus Franciſco infante ſublati Principis filio tunc quinquenni. Igitur die XX. menſis Octobris, anno MCCCCXCIV. Ducatus poſſeſſionem iniit. Urbem præclaris ædificiis ornavit, Templum enim Sanctæ Mariæ Gratiarum non procul à Vercellenſi Porta, à Franciſco Patre inchoatum, extructo Pinnaculo perfecit, & Prædicatotum Ordinis Alumnis jam ibi degentibus, dotis nomine conceſſit Vicum apud Viglevanum, quem ex Largitoris vocabulo hodierna etiam die *La Sforzeſca* nuncupant. Ipſius Sacræ Ædis Atalicis pretioſiſſimis Veſtibus locupletavit Sacrarium Beatrix Eſtenſis Ludovici Conjux, quæ quidem Veſtes ad Sacerdotum ornamentum adhuc ſuperſunt. Portam Urbis inſuper aperuit Ludovicus ipſe, cui de ſuo nomen fecit, ut commodius iter Civibus pateret ad colendam Deiparæ Virginis Imaginem prope Baſilicam Sancti Martyris Celſi, in verè Regio Templo collocatam. Metropolitanæ Baſilicæ admirabilem molitionem plurimùm promovit, reddituſque ad eam rem paratos auxit, adjecto cenſu Cataractæ

A Foſſæ navigabilis, non longè à Porta Ticinenſi, quam Fiſco obnoxiam & vectigalem, cjuſdem Templi Fabricæ largitus fuit. Sanctorum Regum, qui Chriſto Infanti munera obtulere, olim à Sancto Euſtorgio Archiepiſcopo ex Oriente Mediolanum translata Corpora, & à Federico Œnobarbo Coloniam delata, tunc cùm Metropolim hanc ſolo æquavit, recuperare ſtudens, tam apud Alexandtum VI. Pontificem, quàm apud Colonienſem Archipræſulem pet litteras egit, ut tandem ad Sedes priſtinas quaſi poſtliminio quodam reverterentur. Quod quidem quamvis irrito conatu tentaverit, ſuâ tamen eam ob rem laude fraudandus non videtur. Amantiſſimus fuit doctorum Virotum Mecœnas; ſummâ enim comitate, profuſiſque largitionibus ſapientiâ præſtantes Viros
B proſequi adeò conſueverat, ut ex longinquis etiam regionibus, veluti ad doctrinæ emporium, Mediolanum convolarent. Artes liberales egregiè fovit, nam Muſices Gymnaſium in hac Urbe aperuit, Franchinum Gafurum Laudenſem magni nominis Profeſſorem, ut hìc Eccleſiaſticum Cantum doceret, luculenta mercede invitans. Picturæ quoque, & Architecturæ novam aperuit Academiam, cui præfecit Leonardum Vincium, Florentiâ accitum, & annuo D. aureorum ſtipendio donatum. Quin Græcas litteras ut Inſubriæ Juventus diſceret, Demetrium Calchondilam advocavit, cui etiam pingue Minerval attribuit. Teſte quoque Vincentio Calmeta in Vita Seraphini Aquilani egit, ut Laurentius Mediceus Italicam Poëſim in Urbe Florentia priſtinæ dignitati reſtituendam
C curaret. Gaudentium Merulam Alexandrinum Virum eruditione celebrem ſibi à Secretis elegit, commendatione ductus Angeli Politiani, cum quo litterarium commercium Principem hunc habuiſſe ex his, quæ infra dicemus, patebit. His porrò pacis artibus clariſſimus, utinam à cædibus & præliis abſtinuiſſet, quarum quidem terum alia ſuperiùs commemoravimus, alia nunc referre cogimur inſtituto noſtro ſatiſfacturi. Depreſſis Helvetiis, & Sedunis, qui in Domumoſſulam irruperant, partâque non ſine ſævis periculis honeſtiſſimâ ſibi atque Italiæ pace, Principatu, unde Nepotem, ut ſumus præfati, dettuſerat, potiebatur. Cùm Carolo VIII. Gallorum Rege, jam ſupra memorato, defuncto, audiens Mautus noſter Regiam poteſtatem ad Ludovicum XII., quo cùm
D veteres habebat inimicitias, devolutam fuiſſe, ingenti metu correptus eſt, qui tamen in eo mentis rationem non eliſit. Nihil enim intentatum reliquit, ut imminentes jam Alpibus Gallicas copias arceret Italiâ. Veruntamen conatus omnis illius concidit; Rex enim ad totius Italiæ imperium anhelans, cum Alexandro VI. Pontifice, Venetoque Senatu funeſtum nimis Italis æquè ac Gallis fœdus iniit. Neceſſario igitur, tametſi prorſus impio conſilio Ludovicus noſter Bajazetem Turcatum Tyrannum adverſùs Venetos incitare coactus fuit: nam nihil prorſus auxilii à Maximiliano Auguſto ſperare poterat, cùm is Gallis agentibus Helvetico premeretur bello. Regi Ludovico, ut pacem redimeret, gravis tributi pactionem obtulit, modò ſibi liberiſque ſuis paternæ ditionis poſſeſſio relinqueretur. At conditionibus tejectis,
E Galli primùm Alexandriâ potiti ſunt, tum Maurus multotum è ſuis perfidiam expertus, cum natis, ac Fratre ſuo Aſcanio Maria Cardinali in Germaniam confugit. Quocirca Galli Mediolanum, Veneti Cremonam in poteſtatem redegerunt ſuam; at comprobante Aſcanio Maurus, cùm à Cæſare lenta nimis auxilia, nec ſine ingenti ſumptu expediri poſſe cerneret, ad Helvetios & Rhetos ſa converti, ut mercenariis Legionibus eum reducerent, quandoquidem Gallicum nomen Inſubribus jam odio eſſe cœperat; & primo quidem impetu cum equitatu etiam Sequanico in Italiam deſcendens à Comenſibus primùm, mox à Mediolanenſibus læta fronte exceptus eſt, Gallis nihil obſiſtentibus, imò ultra Ticinum profectis. Novariam interim expugnare aggreſſus aliquot in obſidione dies inſumſit; cùm ecce novæ Gallorum copiæ

copiæ

copiæ ſuperveniunt Tremulio Duce, quibus junctæ erant Helvetiorum cohortes multò plures, atque fideliores illis, quæ ſub Sfortia militabant. Depravati ab his Gallicâ pecuniâ omnes ferè Duces Ludovici noſtri, nullo pudore, poſthabitâ militaris ſacramenti fide, ante receptæ Novariæ mœnia, miſerum Principem gregarii militis ſpecie inter ordines latentem Gallis prodidere. Igitur anno ſæculari MD. in Gallias captivus deductus eſt, & à Ludovico Rege in Loecenſem Turrim haud procul Lugduno conjectus, ibidem anno MDVIII. die XVII. Maji migravit è vita. Ajunt ipſum virili prorſus animo tantam calamitatem pertuliſſe, eamque veteribus delictis debitam humiliter agnoviſſe. Subjicere nunc juvat, quam ex vetuſtiſſimo Codice MS. nobis ſuppeditavit amiciſſimus Sitonus noſter Inſcriptionem, olim à Ludovico Maria Filio, & Joanne Galeacio Nepote, Franciſco Sfortiæ Patri, & Avo poſitam, nunc verò penitus ſublatam, ne ipſius memoria prorſus pereat. Ea eſt:

BELLI FVLMEN ADEST IDEM QVOQVE PACIS AMATOR
FRANCISCVS PATRIAE SFORTIADVMQVE DECVS
HIC SOCERI SCEPTRVM TENVIT TVTATVS ET ARMIS
REGNA INTER DIVOS NVNC PIVS EXCOLITVR
DIGNA PATRIS LVDOVICVS AVI MONVMENTA IOHANNES
HAEC MERITIS GALEAZ AMBO DEDERE DVCES
IOHANNES GALEAZ DVX INSVBRIVM NEPOS
ET LVDOVICVS FILIVS PIENTISS.
AVO ET PATRI VIRTVTIS MONVMENTVM
POSVERE.

Plures aliæ ſuperſunt Inſcriptiones Ludovici nomen proferentes tam in hac Urbe, quàm alibi, quas dare ſuperſedemus, cùm omnibus obviæ ſint; præcipuè verò ſunt in Fornice Portæ Ludovicæ, atque ad prædictam Cataractam Navigabilis Foſſæ propè Ticinenſem Portam.

Quæ verò pertinent ad Eruditionem Ludovici noſtri oſtendendam, hîc promimus; videlicet:

I. Oratio Ludovici Sfortiæ Duci Franciſco Patri. Incipit: „ Cùm mecom animadvertam, Illuſtriſſime „ Princeps, & Pater Excellentiſſime &c. „ Extat in Cod. Bibliot. Ambroſianæ MS. ſignat. S. num. 21. in 4.

II. Epiſtola Latina ad B. Bernardinum Feltreoſem Ord. Minor., qua rogat, ut Papiæ Quadrageſimales Conciones habeat. Data Mediol. die X. Januarii MCCCCLXXXVI. Extat apud VVadingum in Tomo XIV. Annal. ejuſdem Ordinis.

III. Alia ad Angelum Politianum, qui ei Gaudentium Merulam commendaverat, referens ſe ipſum à Secretis ſibi delegiſſe. Data Viglevani die II Martii, anno MCCCCXCIV. Extat in libro, cui titulus: Illuſtrium Virorum Epiſtolæ. Edit. *Baſileæ*, 1499. in *fol.*

IV. Alia ad eundem, qua Politiano reſpondet ad ſe ſcribenti de morte ipſius Merulæ. Legitur in eodem libro.

V. Alia ad eundem, qua eidem nunciat, ſe Merulæ ſcripta adverſùs ipſum Politianum occultaſſe, verùm ipſo Politiano petente ea produxiſſe. Ibidem. Has Epiſtolas publici juris factas vidimus etiam inter alias ipſius Politiani editas *Argentorati*, 1513., ubi plures hujus extant ad Ludovicum eundem.

VI. Ejus, & Joannis Galeacii Mariæ Litteræ ad Ferdinandum Regem Neapolitanum. Datæ Mediol. die XI. Julii MCCCCLXXVIII. Habentur inter Epiſtolas Principum, & Rerumpublicarum editas *Venetiis*, 1574. *in* 12. pag. 334.

VII. Altera ad Januenſes Epiſtola. Data Mediol. die XIV. Septemb. ejuſdem anni. Ibid. *pag.* 338.

VIII. Alia ad Joannem Biſſium, qua ei gratam ſe habuiſſe teſtatur Elegiam ejuſdem de numero ſeptenario ad ſe miſſam. Data ex Villafranca die II. Novembris MCCCCXCIV. Extat inter Carmina ipſius Biſſii, de quibus in ejus Articulo diximus.

IX. Epiſtolæ Ludovici Mariæ Sfortiæ ad Colonienſem Archiepiſcopum pro recuperandis Corporibus SS. Magorum.

X. Aliæ ejuſdem Ludovici ad Alexandrum VI. Pontificem, ut mandaret Hermanno de Eſſe, eo tempore Colonienſi Archiepiſcopo, ut reſtitueret Corpora SS. Regum Magorum Eccleſiæ Mediolanenſi; Epiſtola autem Alexandri VI. Data die ultima Januarii MCCCCXCV. extat in Archivo Cœnobii Euſtorgiani. Hæ omnes memorantur in jam citato Libro, cui titulus: Poſſeſſio SS. Corporum Gervaſii & Protaſii, à Clar. Saxio noſtro vindicata in Append pagg. 50. & 51.

XI. Ludovici Mariæ Sfortiæ Vicecomitis Oratio ad Cultum divinum exhortatoria. MS. in Biblioth. Regia Pariſien. num. 6428. ex Biblioth Biblioth. MSS. Cl. Montfauconii, Tomo II. pag. 762. Hæc fortè illa eadem eſt, quæ memoratur in Indice Bibliothecæ Bleſenſis (du Bloys) Franciſci I. Gallorum Regis Clariſſ. Joſepho Antonio Saxio à Marchione Sanctæ-Chriſtinæ communicato, priuſquam Bibliothecæ Seren. olim Principis Eugenii à Sabaudia inſereretur. Ibi enim laudatur: Oratio Latina recitata & compoſita à Ludovico Maria Sfortia, ad ſuum Patrem Franciſcum Sfortiam exhortatoria ad ſervitutem divinam.

XII. Alia ejus Oratio imperfecta. MS. in eadem Biblioth. Regia Pariſien. num. 6423. ex cit. Montfauconio. Ibid.

XIII. Ejus Inſtructio ad Legatos ſuos proficiſcentes ad Bajazetem Turcarum Tyrannum auxilium adverſùs Venetos petitum. Legitur apud Ripamontium in lib. VII. Hiſtoriarum Mediol.

XIV. Carmina ejuſdem Italica, edita ſunt inter ea Bernardi Bellincioni Florentini, impreſſa *Mediol.* 1493.

XV. Epigramma Italicum, vulgò *Sonetto*, quo reſpondet Franciſco Tantio poſtulanti, ut in Capellanum Sforzeſchæ eligeretur. Extat in eadem Carminum Bellincioni editione, quam Tantius Ludovico noſtro nuncupavit. De ea rurſus agemus in ipſius Tantii Articulo.

XVI. Oratio ad Comenſes, tunc cùm in Germaniam profugus contendit. Laudatur à Paulo Jovio in ejus Elogio infra memorando; qui eam ſe audiviſſe teſtatur.

De ipſius Natali die ſcripſit Carmen Joannes Biſſius, cui titulus: Parcarum Promantheuſis; de quo jam diximus. Cujus etiam Auctoris plura Epigrammata ad Ludovicum noſtrum leguntur inter ejus Carmina edita. Vidimus etiam in Ambroſiana Bibliot. De ejus laudibus & Operibus libellum impreſſum *Mediol. anno* 1493., inſertum inter Carmina Biſſii ſign. Z. num. 262. in 4.

De Ludovico Sfortia Principe Clariſſimo, qui proditus eſt per Helvetios Petri Criniti Ode. Extat inter ejus Poëmata lib. I.

Fauſti Poetæ de Captivitate Ludovici Sfortiæ Opus Latinum, ad Regem Ludovicum XII. miſſum. Memoratur in jam citato Indice Bibliothecæ Bleſenſis.

Bartholomæi Crotti Presbyteri Regienſis Carmina in ejus laudem, cùm Gallos debellaſſet. Extant in Ambroſiana, Cod. ſign. O. num. 363. in 4.

De

De ſingulari Ludovici in Eruditos, & Litteras amore plura habet Philippus Beroaldus in Oratione Panegyrica ad eundem. Edita *Bononiæ*, *anno* 1491. cum Epiſtola, & Epigrammate ipſius Beroaldi.

Oratio Bonifacii Bembi Brixiani in Sapientiſſimi Principis Ludovici laudes in Scholis Papienſibus habita, anno MCCCCXC. IV. Kal. Decemb. Hanc editam apud ſe extare aſſerit Clariſs. Ariſius in ſua Cremona Litterata, Tom. III. pag. 311.

Leguntur ad ipſum Baptiſtæ Mantuani Carmen Sylvarum lib. III. num. 116. Lancini Curtii plura Sylvarum lib. II. & lib. V. pagg. 46. & 97. edit. *Mediol.* 1521. Pauli Jovii Junioris Carmen in eundem inter Carmina Illuſt. Poëtar. Ital. Tom. V. pag. 433.

Carmina item IV. Latina in ipſius laudem cecinit Petrus Leo Vercellenſis, & Baſilicæ Sanctæ Mariæ Scalenſis in hac Urbe Canonicus, quæ occurrunt inter alia ejuſdem impreſſa, alibi à nobis indicata.

In Libro, cui titulus: Bonifacii Simonetæ Abb. Ciſterc. Perſecutionum Chriſtianarum Hiſtoria, Pontificumque Commentarii, impreſſo *Mediolani*, 1492. Extat Epiſtola XLVII. Libri VI. Divo Ludovico Sfortiæ Inſubrum Dictatori, in qua ipſe Ludovicus mirè laudatur.

Altera ejuſdem Libri ad eundem, num. XLVIII. in qua agit de Felicitate Nuptiarum Ludovici Sfortiæ, cum prognoſtico futuræ ſobolis.

Epiſtola Gaudentii Merulæ ad Ludovicum, in qua ſe purgat ab accuſatione, quod contra Politianum ſcripſiſſet. Data Mediol. IV. Kal. Martii MCCCCXCIV. legitur inter Epiſtolas Illuſtrium Virorum, editas *Baſileæ*, 1499. *in fol.*

Præclarum ei texuit Elogium Paulus Jovius Epiſcopus Nucerinus, quod videſis inter alia ipſius impreſſa, neque minoribus cum laudibus extulit Julius Æmilius Ferrarius Medicus Novarienſis in Epiſtola ſua Auſonio præfixa, ad Ambroſium Variſium Ludovici noſtri Archiatrum.

Plures etiam eruditi Viri ſuas ei Lucubrationes nuncuparunt, & inter ipſos Hieronymus Balduing Opus ſuum de conſervanda valetudine, quod MS. in pergameno ſervatur in Biblioth. Ambroſiana, litteris rubro-nigris cum miniaturis, Cod. ſignat. F. num. 35. in 4. Sed & Paulus à Monte-Pico ſuas Repetitiones. *Papiæ*, 1493. *in fol.*

Innumeri ſunt Scriptores, qui de ipſo egerunt, ii præſertim omnes, quibus curæ fuit Italicas res conſcribere, & præcipuè Inſubres, & Galli, quibus addimus Sitonum noſtrum humaniſſimum in Serie Chronologica Principum, & Ducum Mediolanenſium, ab anno MCCLIX ad MDCCXL. MS. penès eundem Authorem, & Franciſcum Xaverium Quadrium Soc. Jeſu Presbyterum in Libro ſuo „ Della „ Storia, e della Ragione d'ogni Poeſia „ Tomo *II.* pag. 210., nec non Cl. Saxium locis jam citatis.

MDLXXXIII.

SFORTIA MUTIUS.

MUtius Sfortia Franciſci Marchionis Caravaggii, & Conſtantiæ Columnæ Conjugum filius, in Aula Philippi II. Hiſpaniarum Regis à pueritia verſatus, ab eo inter Secretioris Conſilii Italici Miniſtros cooptatus eſt. Cùm litteris plurimùm oblectaretur, anno Redemptionis noſtræ MDXCIV. celebrem Academiam ſub Inquietorum nomine in hac Metropoli, ac in propriis Ædibus inſtituit die X. menſis Junii, qua de re fuſiùs agit Joannes Jarkius, citatis Moriggia, & Curtio. Inter LX. Decuriones adnumerabatur anno MDXCV. atque ab Urſula Peretta, Sixti V. Pontificis Maximi Nepte, quam ſibi in matrimonium copulavit, Joannem Paulum, & Franciſcum Mariam liberos ſuſcepit. De Latina, & Italica Poëſi Vir ſummè meritus ab infra recenſendis facilè dignoſcitur. De ejus laudibus ſatis eſt percurrere Orationem Michaëlis Doneſani in commendationem ipſius, editam *Mediolani*, *anno* 1618. *in* 4. Plura expectanda erant à tanti ingenii felicitate, niſi mors invida præcoci fato illum rapuiſſet, quod cum eruditorum omnium luctu accidit an. MDCXXII. ætatis ſuæ quadrageſimo quinto. Quæ ſcripſit, etſi majori ex parte typis edita, ſub oculis non habuimus, ideoque nonnulla quæ ſeparatim damus, an ſint in Collectione à Viris doctis inſraſcriptis indicata, nec ne, incerti ſumus; non ingratum tamen Lectoribus fore exiſtimamus editiones, quæ raræ ſunt, hîc inſpicere.

I. Rime Sacre di Muzio Sforza. Vol. I. II. e III. *Venezia, per Altobello Salicata*, 1590. *in* 4.

II. Altre Rime Profane del medeſimo Autore. Vol. I. II. III. *Venezia*, *preſſo il Guerra*, 1590. *in* 4., *ed in Roma*, *per il Facciotti*, 1594. *in* 4., unà cum adnotationibus, & argumentis.

III. Oratio habita in Academia Inquietorum, ſuper quodam dubio, ab Annibale Guaſco Alexandrino propoſito, memoratur in Epiſtola ejuſdem Guaſchi. Vol II. edit. *Alexandriæ*, *apud Philippum Mottum*, 1607.

IV. Carmen Italicum, vulgò *Sonetto*, extat in libro, cui titulus: „ Mauſoleo di Poeſie in morte di Giuliano „ Goſelini. „ *Milano*, 1588.

V. Della Iſtituzione della Vergine conſecrata a Dio. *Venezia*, *preſſo il Salicata*, 1589. *in* 8.

VI. Elegiæ plures. *Mediolani*, *apud Feriolum*, 1604. *in* 4.

VII. Canzone di Muzio Sforza, all'Illuſtriſſimo, e Reverendiſſimo Monſignor Federico Borromeo. Extat in Codice MS. Bibliothecæ Ambroſianæ, ſign. L num. 69. in 4. pagg. 8.

Habetur Ode Benedicti Sociaci in laudem ejuſdem.

Inter Carmina Auguſtini Terzaghi leguntur Carmina plura Mutio Sfortiæ Caravaggii Marchioni.

Extant ad eum Carmina Gherardi Borgonii (qui inter alios Viros doctos Academiæ Inquietorum numerabatur) in Collectione ejuſdem. MDXCIX.

Eidem inſcripſit Joannes Talentonus, Opus ſuum, cui titulus: „ Diſcorſo ſopra il quarto Canto del Purgatorio di Dante. „ *Milano*, *per il Paganello*, 1593. *in* 4. Erat tunc Sfortia Princeps Academiæ Inquietorum.

Tres ad eum ſcripſit Epiſtolas Italicas laudibus plenas Stephanus Guazzius, quæ leguntur inter hujus editas *Venetiis*, *apud Beretium*, 1592. *in* 8. pagg. 45. 47. & 138.

Videndi ſunt de ipſo Creſcimbenius in Libro: „ De' „ Commentarj intorno all' Iſtoria della volgar Poeſia. Vol. V. lib. II. pag. 295. „ P. Quadrius in ſuo Opere inſcripto „ Della Storia, e della Ragione d'ogni Poeſia, Tom. II. pag. 273. „ Saxius in Libro „ de Studiis Litterariis Mediolanenſium „ & citatus Jarkius in Specimine Hiſtor. Academiar. Italiæ pagg. 19. & ſeq. ubi Lector inveniet non tantum prælaudatæ Academiæ Inquietorum inſtitutionem, & Œconomiam, verùm etiam omnium Academicorum Catalogum, & Elogia, reſque alias ſcitu digniſſimas hauſtas potiſſimum ex Paulo Moriggia noſtro, ac Sitonus in Schedis.

MDLXXXIV.

SFORTIA PHILIPPUS MARIA.

QUantùm curæ, & diligentiæ adhibuerint in educandis liberis ſuis Franciſcus Sfortia, atque Blanca Maria Vicecomes optimi Inſubriæ Duces, ſatis jam, ut arbitramur, noſſe potuerunt Lectores ex his, quæ hactenus recitavimus; clariùs autem ex dicendis patebit. Secundus natu (poſt Galeacium Mariam paterni principatus hæredem) fuit eis Philippus Maria nunc memorandus, cujus natalis incidit in annum Salutiferæ Incarnationis MCCCCXLVIII. Puerili ingenium doctiſſimi Viri, quorum numero Franciſci Ducis Aula per ea tempora redundabat, excolendum ſuſcepere, inter quos recenſendus venit omni procul dubio Georgius ille Valaguſſa Mediolanenſis, quem opportuno loco laudabimus. Inter alias tamen liberales artes, quibus cum fratribus imbuebatur, Poëſim Latinam coluit. Adultus cum Maria Sabauda anno MCCCCLIX. Sponſalia de futuro contraxit, Matrimonium tamen in irritum ceſſit. Comes fuit Corſicæ, & Dux Barenſis, atque adhuc erat inter vivos anno Chriſti MCCCCLXXXIX., quemadmodum nos monuit amiciſſimus Sitonus noſter fuſius publicarum teſtimonio Tabularum, quod nobis placuit adnotare ad emendandum Morerii ſphalma, qui obitum hujus Principis aſſignat anno MCCCCLXXIX.

Doctrinam illius produnt :

I. Carmina latina ad Illuſtriſſimum Mediolani Ducem. Hunc non fratrem Galeacium Mariam, ſed Franciſcum Patrem Scriptoris noſtri fuiſſe credimus. Extant in Codice Bibliothecæ Ambroſianæ MS. ſign. S. num. 21.

II. Alia in laudem ipſius Franciſci Ducis Patris ſui. Habentur in alio Cod. MS. ejuſdem Bibliothecæ ſign. T. num. 20. in 4.

Inducitur etiam colloquens cum Sfortia Maria fratre ſuo, mox laudando, à Georgio Valaguſſa ſupradicto in Dialogo de Origine, & Cauſis Ceremoniarum, quæ celebrantur in Natalitiis. In Cod. memorato Bibliothecæ Ambroſ. MS. ſign. S. num. 21. in 4.

In Indice librorum Franciſci I. Regis Chriſtianiſſimi (de quo MS. Cod. Clariſs. Saxius noſter fuſiùs agit) recenſetur Liber metro, & proſa Latina de Philippo Maria Sfortia.

De ipſo præter citatum Morerium, Triſtanus Chalcus in Nuptiis Ducum Mediol., & Sitonus præfatus in ſuo MS Theatro Genealogico pagg. 34. & 483., nec non Mazzucchellus in Schedis.

MDLXXXV.

SFORTIA SFORTIA MARIA.

FRatres ſuos ponè ſequitur Sfortia Maria Sfortia, qui editus eſt in vitales auras, anno Redemptionis MCCCCXLIX. Parentum monitis, germanorum exemplis, & præceptorum diligentiâ optimè excultus non contemnendos in eloquentia progreſſus fecit, cujus ſpecimen præbuit ſatis nobile in mox recenſenda Oratione, quam coram Patre ſuo Franciſco Duce pronunciavit. Ex ea quidem aliiſque jam laudatis, quas fratres illius habuere, apparet conſueviſſe adoleſcentes hos Principes ingenium ſuum exercitatione publica parentibus commendare, recurrentibus eorum natalitiis, vel ſuſcepti Imperii diebus annuis. Ceterùm Sfortia Maria ab Alphonſo Aragonio Neapolitano Rege Barrii Dux creatus fuit, cùm ei Neptem ſuam Eleonoram Conjugem deſpondiſſet. Variis fortunæ vicibus unà cum ceteris fratribus ſuis involutus eſt poſt Galeacii Mariæ primogeniti cædem, atque ad plures abiit anno Gratiæ MCCCCLXXIX

Superſunt illius :

I. Oratio de Virtute per Sfortiam Mariam, Illuſtriſſimo Mediolani Duci Franciſco Sfortiæ Patri. Incipit: „ Cùm „ hiſce diebus cogitarem &c. „ Extat in Codice MS. Bibliothecæ Ambroſianæ, ſign. S. num. 21.

II. Epiſtolæ ejuſdem ad Franciſcum Philelphum, ut eruitur à reſponſionibus F. I. illius, datis Mediolani, prima & ſecunda anno MCCCCL., tertia MCCCCLI. pagg. 147. & 148. in libro, cui titulus: „ Epiſtolæ Principum Rerumpublicarum &c. „ *Venetiis*, 1574.

Eum, ut jam diximus ſupra, Georgius Valaguſſa Mediolanenſis interlocutorem cum Philippo Maria fratre exhibet in Dialogo ſuo de Origine, & Cauſis Ceremoniarum, quæ celebrantur in Natalitiis.

Ipſum laudat Moreriuſ in Lexico, aliique plures, hi præcipuè, qui de rebus Inſubriæ ſcripſerunt.

MDLXXXVI.

SICCUS HORATIUS.

EXpletis Sfortiæ Gentis Nobiliſſimæ Viris eruditis, gradum facimus ad eos, qui ex Familia Sicca prodierunt. Præfari tamen aliquid neceſſarium arbitramur de ejus Origine ab Oppido Caravaggii hujus Mediolanenſis Ducatus deducta. Humaniſſimus etenim, æque ac in Inſubriæ Antiquitatibus verſatiſſimus J. C. Sitonus copiam nobis fecit Genealogici Siccorum Stemmatis, quod inceptum à Bertholino de Siccis anno MCCCXX. in eodem Oppido vivente cum Conjuge ſua Franciſca Pirovana, procedit ad annum uſque MDLVIII. Præfatorum Jugalium filius extitit Jacobus de Siccis, cognominatus *il Roſſo*, quem anno MCCCXL. inter Collegiatos hujus Metropolis publicos Tabelliones enumeratum fuiſſe teſtatur prima Matricula ipſius Collegii in ejuſdem Archivo ſervata, ubi hæc verba leguntur exarata. „ Ego Jacobus di„ ctus Rubeus, filius quondam Domini Bertholini „ Sichi de Burgo Caravazio Notarius mea propria „ manu ſcripſi, meumque ſignum conſuetum appo„ ſui, Milleſimo treceenteſimo quadrageſimo, octava „ Indictione, die Mercurii, duodecimo Januarii. „ Ex prædicto autem Jacobo, Uxoreque illius Iſabella Turriana ortus fuit Marcus Siccus ex Condominis Calcii, quod Oppidum in ea parte Ducatus Mediolanenſis ſitum eſt, quæ proximè attingit Brixianum agrum. Ea de cauſa frequenter accidit, ut è natali ſolo quidam lares Brixiam tranſtulerint, retento etiam nedum Caravaggii, ſed etiam in hac Metropoli domicilio, ut apparet è pluribus Sepulchralibus Elogiis adhuc extantibus tam in Templo Sancti Petri in Glaxiate, quàm in aliis Mediolani Sacris Ædibus. Hoc genitus eſt ſanguine Nicolaus Vir eruditione Clariſs., quem jure hìc collocare liceret, niſi poſt alios Eminentiſſimus & doctrinâ, & Purpurâ Angelus Maria Quirini Brixienſis Antiſtes, & Apoſtolicæ Sedis Bibliothecarius eum ſuæ Urbis Eruditis adnumeraſſet. Quod quidem nos cogit, pro ea, qua ſapientiſſimum Præſulem reverentiâ ſuſpicimus, Nicolaum ipſum ad alteram Seriem amandare, in qua doctos Viros alibi ortos, qui Mediolanum ſuis eruditis laboribus decorarunt, enunciabimus. Ex illis autem Siccis, qui apud Avorum patriam conſtitere, occurrit Horatius Vincentii, & Dorotheæ Pratæ Conjugum filius, computatus & ipſe inter Condominos Calcii. Hic Juriſprudentiæ ſedulam dans operam, laureâ donari meruit; mox anno MDXCII. in Collegium Juriſconſultorum hujus Metropolis eſt cooptatus. Seriis tamen legum ſtudiis amœna Muſarum otia miſcuit, Italica, & quidem non injucunda, Carmina ſcribens, de quibus mox agemus. Extremus illi annus fuit primus poſt Milleſimum ſexcenteſimum. Vincentii autem illius Genitoris Tumulus adhuc ſupereſt in Eccleſia Archipreſbyterali ſupramemorati Oppidi Calcii hoc inſcripto Elogio.

D. O. M.

VINCENTIVS SICCVS EX ILLVSTRIBVS

CONDOMINIS CALCII

SIBI ET POSTERIS SVIS POSVIT

DIE XX. IANVARII MDCI.

Habemus illius :

I. Carmina Italica, vulgò *Sonetti*, numero XLVIII. Impreſſa leguntur in Collectione Gherardi Borgonii, quæ prodiit *Venetiis*, *apud Societatem Minimam*, 1599. in 12.

Laudatur à Gualdo in Elog. Comitis Jo. Antonii Sicci, & a Sitono jam citato in Chronico Collegii J. PP. art. 719. pag. 175., atque in Schedis.

MDLXXXVII.

MDLXXXVII.

SICCUS-BORELLA JOANNES BAPTISTA.

Cùm nunc tranſeundum ſit ad Doctos Viros, qui ex Familia Sicca-borella Mediolanenſi traxerunt Cognomen, jucundum erit Lectoribus noſſe, unde hujuſmodi vocabulum emanarit. Et ipſa quidem eadem eſt cum Sicca, ſuperaddita nuncupatione *Borella* ex Feudo hujus nominis olim conceſſo Joanni Antonio Sicco, cujus Sepulchrale Elogium in Ducali Templo Sanctæ Mariæ Gratiarum hujus Urbis poſitum, exhibet Clariſs. Sitonus in ſuo Chronico Collegii J. PP. Mediol. pag. 155. art. 472. Eo ſanguine genitus Joannes Baptiſta Siccus-borella parentes habuit Franciſcum, & Claram de Sancto Georgio de Placentia Conjuges, ex quibus diem primam nactus eſt anno Orbis reparati MDCIV. die XV. menſis Septembris. Comes extitit Oppidi Vicomercati, & ſic in Jure tam Cæſareo, quàm Pontificio ſe exercuit, ut Lauream meritò adeptus fuerit, in Univerſitate Ticinenſi octava die Junii, anno MDCXXVIII. atque in eadem publicus Legum Interpres extiterit anno MDCXXXIV. Uxorem habuit Catharinam Cuſanam, Marchione Aloyſio Senatus Principe genitam; filios autem Federicum V. S. Referendarium Apoſtolicum, Metropolitanæ Baſilicæ Mediolanenſis Canonicum Ordinarium anno MDCXXXI., & Forolivii, ac Arimini Moderatorem; alterum Joannem Antonium V. S. & ipſum Referendarium, nec non Montis-alti Gubernatorem. Noſter verò poſt adeptam utriuſque Magiſtratus tam Extraordinatii, quàm Ordinarii, ut vocant, Quæſturam, in primo eorum die X. Januarii, anno MDCXLIV. in ſecundo verò die II. Junii anno MDCLI. ad Senatoriam Mediolanenſem Sedem elatus eſt die XVI. Novembris, anno MDCLXII., qua in dignitate ferè octogenarius deceſſit anno Chriſti MDCLXXXIII.

Hæc de ipſo memorata invenimus:

I. De Jure Cæſareo Lecturæ in Gymnaſio Ticinenſi habitæ. Vol. II. in fol. MSS, quæ ſe præ manibus habuiſſe aſſerit Clariſs. P. D. Gaſpar Beretta in ſuis Schedis, ſed ubi nunc reperiantur, minimè indicat.

II. Decreta Senatus Mediolani ab anno MDC., ad annum MDCLXXX. à Joanne Baptiſta Sicco-borella Regio Ducalique Senatore collecta, & notis marginalibus illuſtrata. Cod. MS. in fol. olim penes Advocatum Carolum Stephanum Rampinum, ex Indice ipſius Bibliothecæ à me inſpecto.

III. Allegationes Juris plurimæ tam editæ, quàm MSS. repetiuntur in Collectionibus J. PP. Mediolanenſium à nobis multoties indicatis.

De eo Joſeph Benalius in Hiſt. Magiſtrat. pag. 32. Hieronymus Boſſius in Hiſt. Familiæ Siccæ. *Mediolani, apud Malateſtam*, 1708. in 4. pagg. 120., & 121., nec non Clariſs. Sitonus in Theat. Coll. J. PP. Mediol. pag. 228., & 229. art. 1027., & 1028, & in Syllabo Senatorum Mediolani pag. 13. art. 261. Tandemque in Theatro Genealogico ejuſdem Gentis MS. in fol. pag. 403. penès ipſum Authorem.

MDLXXXVIII.

SICCUS-COMNENUS MARCUS ANTONIUS.

Marcus Antonius Siccus-Comnenus, Soccino Sicco-Suardo, & Virginia item de Siccis ex Condominis Calcii Jugalibus genitus, ſanguinis nobilitatem eruditione, atque aliis præclarè geſtis cumulavit. Bellici enim roboris toto vitæ ſuæ decurſu dedit argumenta; nunquam tamen ſtudiorum oblitus, etiam in ſenium vergens quædam ſcripſit, & vulgavit, ut mox dicemus, quæ ad optimè formanda filiorum ſuorum ingenia non ad pietatem ſolùm, ſed ad civiles mores conducere arbitrabatur. Id ut præſtaret cumulatiùs, Vincentium Curionum Caſalenſem Ordinis Prædicatorum rogavit, ut Pſalmos XV. Davidicos, qui Graduales dicuntur, exponeret. Hoc perfecit Curionus, utroque ſenſu litterali & myſtico Regii Vatis ſententias explicans, atque in id maximè incumbens, ut Juventuti pia ſimul, & ad nobiliter vivendum neceſſaria monita pararet. Hujus autem Codicis poſt pauca mentio recurret. Marci verò Antonii emortualem annum apud neminem invenimus memoratum; claruiſſe tamen certum eſt medio fermè ſæculo XVII.

Ejus Liber hunc habet titulum:

I. Il Cavalier Criſtiano. *Milano, preſſo il Monza*, 1664. in 8. Opus ad inſtruendum Nobilem Juvenem aptiſſimum, & in Capita ſupra XC. diviſum.

Alium Librum vidimus MS. hoc titulo: „ Eſpoſizione „ de i XV. Salmi Graduali, ſecondo i due Senſi litterala, e miſtico, fatta dal Rev. P. Lettore Vincenzo „ Curiona di Caſale, dell' Ordine de' Predicatori, per „ ſoddisfare alla divozione dell' illuſtriſſ. Sig. Marc' Antonio Secco, Uomo di tutta la doti, che ſi deſiderano in un ottimo Cavaliere, e ricco di tutta le virtù „ neceſſaria per vivere politicamenta Criſtiano. „ Codex eſt in 4. in Bibliotheca FF. Minorum Conventualium Sancti Franciſci Mediolani adſervatus. Auctor hic ignotus extitit Clariſs. Quetif, & Eccard, ideoque addendus eorum Bibliothecæ Ord. Prædicat.

Memoratur M. Antonius in Athenæo Picinelli pag. 411.; & à Sitono in Theatro ſuo Genealogico MS. pag. 406., & in Schedis.

MDLXXXIX.

SIMONETTA ALEXANDER.

Quandoquidem nunc verba facienda ſunt de Viris eruditione illuſtribus, qui Mediolani ex nobili Simonetta Familia prodierunt, operæ pretium exiſtimamus nonnulla præfari, ut facilè cognoſcant Lectores, cur aliquot Doctos Simonettas in primo hoc Catalogo inſeruerimus, quoſdam verò in ſecundum Indicem reſervare libuerit, ubi diligenter enumerandi ſunt homines ſcientia commendabiles, qui alibi nati Mediolanenſem Civitatem diuturnæ moræ gratiâ nacti fuere. Originem igitur ducit Gens Simonetta ex Calabria, ideoque nonnunquam loco proprii cognominis dicti ſunt Calabri illorum aliqui, etiam poſt lares in hanc Metropolim indè translatos. Id accidit cùm anno MCCCCL. Franciſcus Sfortia, poſt obitum Philippi Mariæ Mediolanenſis Ducis è Vicecomitum familiâ poſtremi, juribus Blancæ Mariæ ejuſdem Philippi Mariæ filiæ, quam ſibi conjugio copulaverat, fultus, Urbem hanc, atque ditionem veluti ſibi debitam regendam ſuſcepit. Agnoverat Franciſcus Angeli Simonettæ Gentile patre geniti probitatem, atque ingenium, tunc cùm plura in Calabria Oppida, quæ in dotem data fuerant Polixenæ Ruffæ uxori ſuæ primæ, in ſuam redegit poteſtatem; ideoque jam ab anno MCCCCXXVI. illum in nobile famulitium ſuum adſciverat, quemadmodum paulò poſt in Aulam recepit, ac muneribus, & dignitatibus decoravit Andream, Cicchum, & Joannem, ex Antonio ejuſdem Angeli Fratre Nepotes, ab ipſo Franciſco Duce anno prædicto MCCCCL. die XV. Maji Mediolanenſi Civilitate donatos, de quibus alibi agemus. Angelus autem præfatus, qui aliquando etiam de Policaſtro dicitur, Ducalis primùm à Secretis, & ad Venetos pro Franciſco Sfortia Legatus, tum Præfectus Arcis Cremonæ, in Conſilium adſcitus, necnon Senatoria dignitate ornatus emicuit, atque de mandato ejuſdem Franciſci Sfortiæ anno MCCCCXLIX. in loco Rivoltellæ firmavit pacem cum eiſdem Venetis, inter-

ve-

A veniente cum plena auctoritate Paſquale Malipiero
Sancti Marci Procuratore, quemadmodum legitur in
Regeſto ſignato FF. qui extat in Archivo Caſtri Por-
tæ Jovis hujus Urbis. Hic etiam apud Galeacium
Mariam, qui Franciſco Patri ſucceſſit, ſummâ fuit
in æſtimatione; cùm enim anno MCCCCLXIX. filius
ei ortus eſſet, Angelus noſter die XXI. Julii ſelectus
eſt à Principe, ut ad regenerationis lavacrum inſan-
tem ſuſtineret, ac proprio nomine ſuſciperet; ut ex
antiquis Scriptorum fontibus hauſit Comes Octavius
Archintus in Collectione ſua Monumentorum Fami-
liarum Mediolanenſium, ubi etiam memoratur An-
geli ad Ferdinandum Neapolitanum Regem, cum
Nicolao Arcimboldo Legatio. Obiit anno Salutis
MCCCCLXXII. die XX. Aprilis, conditusque jacet in
Templo S. Mariæ de Monte Carmelo hujus Urbis, mar-
moreæ affabrè inſculptæ arcæ incluſus, Inſigniis Si-
monettarum, atque Scaligerorum, ex quorum nobi-
liſſima Gente Franciſcam ſibi in uxorem duxerat, or-
natæ, quæ etiam bina Stemmata in fornicibus ejuſ-
dem Templi conſpiciuntur. Inſcriptio autem his ver-
bis concepta eſt:

ANGELVS HIC SITVS EST INTER CLARISSIMVS OMNES
SIMONETTA VIROS MERITIS ET LAVDIBVS VNVS
QVI OBIIT DIE XX. APRILIS MCCCCLXXII.

B Inſignia ſupramemorata, quibus imminet Stemma
Franciſci Sfortiæ Ducis Mediolanenſis, viſuntur etiam
ſupra majorem Januam ædium, quas extruxit, &
incoluit præfatus Angelus, in Porta Comenſi intra
fines Parochialis Eccleſiæ Sancti Marcellini hujus Ur-
bis. Quamvis tamen ad Inſubriam Simonettæ migra-
verint, familiæ tamen pars è Calabria Neapolim
ſe contulit, qua in Urbe, noſtrâ etiam tempeſtate,
ſupereſt nobilitate clariſſima Gens, ſub nomine Mar-
chionum Sancti Criſperi, eiſdemque cum noſtra
adhuc inſigniis gentilitiis utitur. Ut autem à primo
incipiamus, qui elementario ordine occurrit, memo-
rabimus Alexandrum Simonettam, anno MDC. Me-
diolani natum, quem ætate ſua viventem ſeptuage-
narium laudavit Picinellus. Societatem Jeſu ample-
C xus eloquentiæ præcepta, ac Philoſophiam Parmæ,
& Ravennæ Auditoribus tradidit. Annos quatuor Bo-
noniæ Theologicas Quæſtiones è Cathedra enuclea-
vit, ubi etiam ſtudiorum Præfecturam obtinuit; ſed
adverſæ valetudinis causâ eo ſe munere abdicare co-
actus eſt. Triennio poſtmodum è ſacris roſtris Ver-
bum Dei populis explicavit, quod etiam Apoſtoli-
cum Miniſterium infirmitatum ergò, licet invitus, de-
poſuit. Ne verò otioſus eſſet, Sacræ Scripturæ vo-
lumina ſtudioſis Alumnis ſtrenuè ac diligenter inter-
pretatus eſt, atque annos XX. in tam præclaro in
ſumſit labore. Interim illuſtriora aliquot munia à
Societatis ſuæ Moderatoribus oblata modeſtiſſimè re
cuſavit, totus ſtudiis, totus religioſis virtutibus in-
tentus; Tandem meritis plenus obiit in eadem Urbe
D Bononienſi die VI. menſis Octobris, anno MDCLXXI.

Litterarii ipſius labores hi ſunt:

I. Plura Volumina Philoſophicarum, ac Theologicarum Quæſtionum.

II. Commentaria in Sacram Scripturam.

Hæc duo MSS. ſe apud Auctorem vidiſſe aſſerit Picinellus, addens Simonettam noſtrum pro innata modeſtia nunquam permiſſurum, ut in lucem ederentur.

III. Rhetoricorum Synopſis Auctore P. Alexandro Simonetta Soc. Jeſu, in ſecundum M. T. Cic. lib. de Oratore, Commentationes, univerſæ Rhetoricæ cognitioni conducentes. MS. in fol. Extat Florentiæ in Biblioth. Riccardina, ut me perhumaniter monuit doctiſſimus & amiciſſimus Jo. Lamius alibi memoratus.

E IV. Nido della Fenice. *Bologna, per il Ferroni*, 1665. in 8. Hoc Opus in quinque partes diſtributum dicavit Auctor Chriſtinæ Suecorum Reginæ, cum Bononiâ primùm tranſiret, Romam pergens, ſedente Alexandro VII., in eoque cœleſtibus flammis incenſus Chriſtianus moriens, Cœlo renaſcitur.

Laudatur Alexander à jam cit. Picinello in Athenæo pag. 16. & à Suis. De Angelo autem cum laude meminere Franciſcus Philelphus in Orationibus pag 54 & in Epiſtolis pagg. 116., & 213. Corius ſub annis MCCCCXLVI MCCCCXLVIII., & MCCCCL. Boninus Mombritius in Nuptiis Triſtani Vicecomitis, MS. in Ambroſ. Sitonus in Monum. Senatus Mediol. pag. 7. ſub num. 74. & in Chron. J. PP. art. 98. atque in Monum. Vicecomitum pagg. 35. & 36.

MDXC.

SIMONETTA BARTHOLOMÆUS.

EX Joanne Simonetta Viro nobiliſſimo, atque doctiſſimo, cujus alibi laudes recitabimus, atque Catharina Barbavaria conjugibus in hac Metropoli ortus eſt Bartholomæus, qui inter plurimos Fratres habuit Alexandrum Ducalem Collateralem, & Caroli V. Imperatoris munificentiâ Comitem Palatinum, Bernardinum in publico Gymnaſio Bononienſi Juris Pontificii Interpretem, uti etiam Jacobum S. R. E. Cardinalem infra commendandum, atque claruit ab anno MCCCCXCIV. uſque ad MDXXI. ut nos monuit amiciſſimus Sitonus. Amœniora Bartholomæus ſecutus eſt ſtudia, adeoque Latino Carmine excelluit, ut Andreas Alciatus, inter alias ingenii dotes immortales Poëta clariſſimus, non tantùm plura ad eum Epigrammata ſcripſerit, verùm etiam ipſius Carmina ſuis inſeruerit, ut inter opera paulò poſt memorabimus. Viros ætate ſua litterarum commendatione ſpectabiles adamavit, iiſdem viciſſim chariſſimus, inter quos prætereundus non eſt Nicolaus Paccedianus, qui de Bartholomæi noſtri Viri, ut ejus verbis loquamur, undequaque doctiſſimi amicitiâ gloriatur in lib. I. Recordationum ſuarum MS. in Ambroſiana Bibliotheca, ut in ejuſdem Articulo jam diximus. Haud equidem dubium eſt plures Simonettæ noſtri verſus periiſſe, eos præſertim quos ad Alciatum dedit, neque tamen laude ſua fraudandum duximus; ex his enim, quæ ſuperſunt, ſatis elucet, quam excelluerit poëtica eruditione. Mortis ejus annus nos latet; ſepultus tamen ſuiſſe videtur apud majores ſuos in Templo S. Mariæ Gratiarum hujus Metropolis, ubi Prædicatorum Ordinis Alumni Ducalis illius Cœnobii incolæ, ut ſupremis ejus Tabulis ſatisfaciant, quotannis ſolemniter ad Aram litant in Bartholomæi ſuffragium, quemadmodum & idem peragunt in levamen animæ Catharinæ Barbavariæ ejuſdem matris.

Carmina illius ſunt:

I. Octoſticon in commendationem Bernardini Corii editum ab Alexandro Minutiano anno MDIV. ad calcem Hiſtoriæ Mediolanenſis ejuſdem Corii.

II. Decaſticon in laudem libri Equitis Antonii Filaremi Fregoſii, cui titulus: *La Cerva Bianca*.

III. Exaſticon extat in libro V. Epigrammaton Andreæ Alciati. MS. in Bibliotheca Fratrum Marchionum Vicecomitum, de quo in Alciato ipſo jam diximus. In eo etiam Codice leguntur aliquot Carmina Alciati ejuſdem ad Bartholomæum noſtrum.

Agit de eo Sitonus in Schedis.

MDXCI.

MDXCI.

SIMONETTA FRANCISCUS.

SCipio Senator, de quo mox dicemus, è nobili
Simonetta progenie, atque Margarita Brippia
conjuges, Franciſcum Mediolani genuerunt, præter
alios plurimos liberos, inter quos eluxere Hierony-
mus Eques S. Jacobi, Octavius, & Pius Juriſcon-
ſulti. Franciſcus autem Ludovici Patrui ſui, quem
Sacrâ Romanâ Purpurâ, & Tridentini Concilii Præ-
fecturâ toti Chriſtiano Orbi notiſſimum loco ſuo com-
mendabimus, exemplo ductus Clericalem amplexus
eſt militiam, ad quam ut optimè ſe formaret, li-
beralibus ſtudiis minoribus exactis, utriuſque Juris
ſanctiores aditus ingredi ſtatuit, quod quidem animi
votum tantâ diligentiâ, tanto ſtudio, tantâ alacri-
tate perfecit, ut Doctoris brevî adeptus fuerit no-
men, & Inſignia, mox etiam cæteris Juriſperitis in
patrio Collegio cooptari meruerit anno à Deo Ho-
mine MDLXXX. A Gregorio XIII. Pontifice Maxi-
mo cognita Franciſci virtus, atque doctrina fuit;
quocirca eum utriuſque Signaturæ Referendarium
conſtituit. Cùm verò anno MDXCI. Alphonſus Vi
cecomes Inſulatus Præpoſitus Baſilicæ Scalenſis ad
Cervienſis Eccleſiæ Epiſcopatum fuiſſet aſſumptus,
ea dignitas Simonettæ noſtro obtigit, qua potitus eſt
ad annum uſque MDCVI. quo die XVII. Julii à Pau-
lo V. Pontifice Fulginatenſis Urbis Antiſtes electus
fuit. Sacræ Unctionis munus percepit Franciſcus die
XXIII. menſis Julii ejuſdem anni in Urbe Roma à
Hieronymo Bernerio Epiſcopo Albanenſi S. R. E.
Cardinali Aſculano, commiſſæque ſibi Eccleſiæ poſ-
ſeſſionem iniit per Joannem Franciſcum Bonavoglia
Cathedralis ejuſdem Priorem, cui vices ſuas hac in
re commiſerat, Prid. Kal. Auguſti ipſius anni. Obti-
nuerat jam Scriptor noſter Commendationem Mona-
ſterii S. Barnabæ de Grataſolio extra Ticinenſem
hujus Metropolis Portam, IV. circiter lapide, eam
reſignante Alexandro altero Patruo ad Aulam Nea-
politanam S. Sedis Nuncio, cujus rei publicæ extant
Tabulæ datæ V. Id. Aprilis, anno MDCV. Paulus
verò Pontifex vix inauguratum Epiſcopum ob gra-
viſſima Chriſtianæ Reipublicæ negotia ad Sigiſmun-
dum III. Poloniæ Regem, Apoſtolicæ Sedis Nuncium
pergere juſſit, quo factum eſt, ut Fulginatenſem
Gregem, cui præerat, vix in tranſitu ſalutaverit. At-
tamen licet abſens, & tantâ legatione diſtentus, ſibi
traditæ Paſtoralis ſollicitudinis non oblitus, Severi-
no Elmio, qui poſtmodum utriuſque Signaturæ Re-
ferendarii munus obtinuit, atque poſt eum Joſepho
Untio, ipſius Cathedralis Canonico, curam Eccle-
ſiæ tradidit. Cùm igitur in Poloniam pergeret, Pon-
tifex ad Sigiſmundum Regem in ejus commendatio-
nem graviſſimas dedit litteras, è quibus nonnulla
juvat exſcribere ad tanti Viri perennem gloriam;
nam inter cætera hæc leguntur: „ Quæ res in cauſa
„ fuit, ut in deligendo ejus Succeſſore (ſcilicet Epi-
ſcopi Regienſis, quem Paulus à Polonica legatione
revocaverat) „ diutiùs immoraremur, cupiebamus
„ namque talem ei ſufficere, qui æquè, ac ille Ma
„ jeſtati tuæ gratus futurus eſſet, & negotia hujus
„ Sanctæ Sedis, ac noſtra pro dignitate apud ſe au-
„ gere poſſet. Hoc certè aſſecutos etiam facilè no-
„ bis perſuademus in electione Venerabilis fratris
„ Franciſci Epiſcopi Fulginatenſis, quem modò mit-
„ timus ad te noſtrum, & hujus Sanctæ Sedis Nun-
„ cium Apoſtolicum, à quo litteras has indices præ-
„ cipuè amoris, quo Majeſtatem tuam in Domino
„ proſequimur, accipies. Multa quidem ei inſunt,
„ quæ juremeritò nos in hanc ſententiam inducere
„ potuerunt. Inſignis pietas, atque religio, integri-
„ tate vitæ, ac doctrinæ probata prudentia, uſu re-
„ rum, diuturnâ in Urbe commoratione acquiſita,
„ dexteritas, humanitas, fides in negotiis pertra-
„ ctandis digna homine nobili, atque religioſo, quæ
„ ornamenta cùm ipſius naturæ bonitate, tum præ-
„ ſtanti diſciplinâ integerrimi Viri laudatæ memoriæ
„ Cardinalis Simonettæ ejus patrui aſſecutus eſt.
„ Itaque eum valdè diligimus, ſicuti re ipſa decla-
„ ravimus, nam ſuperioribus diebus illum Eccleſiæ
„ Fulginatenſi præfecimus, & inter Prælatos noſtros
„ domeſticos, & familiares cooptavimus; „ & paulò
poſt: „ Quod cùm à nobis habeat præcipuè in man-
„ datis faciet ſanè, per quàm diligenter, propenſio-
„ ne quadam naturali. Eſt enim è primaria Medio-
„ lanenſium nobilitate ortus, & conſanguinitatis ne-
„ ceſſitudine conjunctus Sfortianis Ducibus progeni-
„ toribus Bonæ Reginæ Poloniæ Illuſtris, & propter-
„ ea Majeſtati tuæ, ac rebus Regni Poloniæ valdè
„ addictus. „ Quàm gratus extiterit Simonetta no-
ſter Regi ſimul, atque Pontifici, ſatis ſuperque de-
monſtrant utriuſque ad eum Epiſtolæ inferiùs recen-
ſendæ; graviſſimaque gerenda negotia ab eodem
Pontifice ipſi demandata; nam præter Roſam auream
ejus manu Conſtantiæ Reginæ traditam ipſo anno
MDCVI. arduam ſanè provinciam Pauli V. juſſu
exantlavit. Diſceptabatur anno MDCVII. inter Re-
gem, & Monachos Turiecenſes, Ordinis Sancti Be-
nedicti, Cracovienſis Diœceſis, ſuper jure eligendi
Abbatem Monaſterii, cùmque ad contentioſum Fo-
rum res deducta fuiſſet, eamque controverſiam idem
Paulus V. ad ſe evocaſſet, nullus aptior viſus eſt
Pontifici, qui rem cognoſceret, Franciſco, ad quem
idcirco ſcripſit Epiſtolam, de qua infra ſermo recur-
ret. Quàm benè, atque prudenter Judicis partes
obierit, oſtendit apertè Regis in eum ſumma bene-
volentia, qua vivum defunctumque eſt proſecutus.
In ejus etiam commendationem hæc ſcripſit ad præ-
laudatum Pontificem Paulum V. Palatinus Cracovien-
ſis: „ Quare fretus, & adnixus amore, & benevo-
„ lentiâ Sanctitatis Veſtræ, non ambientem, nec qui-
„ dem cogitantem Illuſtriſſimum Dominum Epiſco-
„ pum Fulginatenſem in Regno Poloniæ Nuntium
„ Sanctitati Veſtræ commendo. „ Et poſt nonnulla:
„ Merentur id præclaræ virtutes ejus, & zelus pro
„ domo, & gloriâ Dei, quem in hoc ampliſſimo
„ Regno cum ſumma laude, & omnium Catholico-
„ rum incredibili voluptate in hac præfecturâ à San-
„ ctitate Veſtra ſibi demandatâ intrepidè tuetur, ea-
„ que omnia præſtat, quæ à laudatiſſimo Viro expe-
„ ctari meritò vel poſſunt, vel debent. Manebit apud
„ bonos Viros, & Majeſtatis Pontificiæ in hoc Re-
„ gno obſervantiſſimos tanti beneficii Sanctitatis Ve-
„ ſtræ memoria ſempiterna „ quibus ex verbis patet,
quantos in Legatione ſua labores ſuſtulerit. Neque
verò illud omninò prætermittendum videtur apud
alios quoque Principes famam ſibi, amoremque
ſummum comparaſſe Simonettam, quos inter memo-
randus occurrit Matthias II. Hungariæ, & Bohemiæ
Rex, poſtmodum Romanorum Imperator Auguſtus;
mittens enim ad prælaudatum Poloniæ Regem Lega-
tos ſuos Georgium Epiſcopum Lindenſem Suffraga-
neum Wratislavienſem, atque Joannem Lochticskii,
eiſdem in mandatis dedit, ut graviſſima quæque Chri-
ſtianæ Reipublicæ negotia cum Franciſco priùs com-
municarent, ejuſque potiſſimùm conſiliis uterentur,
prout etiam humaniſſimis litteris ipſum rogavit, ut
faceret, eaſque infrà referemus. Magno tandem cum
Regis mœrore migravit è vita die XIX. Januarii,
anno Æræ Chriſtianæ MDCXII. in Urbe Varſavia,
ibique conditus jacet.

Scripſit quæ ſequuntur:

I. Litteræ Paſtorales ſacrâ eruditione refertæ ad Clerum, & Populum Fulginatenſem, datæ ipſa die Conſecrationis ſuæ, & Romæ impreſſæ.

II. Epiſtola Latina ad Sigiſmundum III. Poloniæ Regem, data Vilnæ die XXVIII. Novembris anno MDCIX.

Ei mittit Jubilæum à Pontifice conceſſum pro felici eventu belli per Regem ipſum ſuſcepti adverſùs Tartaros, & Moſcos, quos ex Smolenſci Arce tandem feliciter depulit. Paucas quidem implet paginas, ſed tantâ redundat ex Scripturæ Sacræ libris petitâ doctrinâ, ut ingentibus forſan Voluminibus ſit meritò præferenda. Extat MS. apud Comitem Antonium Simonettam, ex ejuſdem Auctoris progenie.

III. Alia Conſolatoria ad prælatum Sigiſmundum Regem de Incendio Vilnenſi, cujus Rex ipſe meminit in Epiſtola latina data die XXV. Julii anno MDCX. ad Franciſcum noſtrum, quæ cum aliis mox indicandis extat autographa apud ipſum Comitem Simonettam.

IV. Aliæ VII. Italicæ ad Pium Fratrem ſuum Juriſconſultum, datæ partim Cracoviæ, partim Varſaviæ, à die II menſis Junii, anno MDCVII. uſque ad diem XXV. Maji, anni ſequentis. Agit in eis de Rebus Polonicis, præcipuè verò de expeditione Sigiſmundi Regis jam laudati contra Rebelles ſuſceptâ. Extant apud eundem autographæ.

V. Aliæ IV. Italicæ ad Cardinalem Federicum Borromæum, inter quas una data Cracoviæ die XXVI. Novembris, anno MDCVII. cum qua mittit eidem Proceſſum, & Catalogum Miraculorum in Regno Poloniæ à Deo Opt. Max. patratorum interceſſionibus B. Caroli Borromæi. Servantur omnes in ſæpe laudata Collectione Bibliothecæ Ambroſianæ.

Aliæ tres Latinæ præfati Regis Sigiſmundi ad Franciſcum noſtrum miſſæ ex Caſtris ad Smolenſcum, prima quidem diei XIX. Novembris MDCIX. qua eum certiorem facit, & ſibi gratulatur de propenſione Pontificis circa res Tranſylvanicas ad ſe pertinentes. Secunda diei XXXI. Decembris anno MDCX. in qua, auditâ Sancti Caroli Borromæi Canonizatione, petit ab eo, ut Officium proprium ipſius Sancti Antiſtitis ad Poloniæ Regnum curet extendi. Ex hac Epiſtola pauca libet decerpere ad ejuſdem S. Cardinalis decus: „ Illud porrò a Paternitate veſtra diligenter poſtulamus, ut cum intellexerimus, virum ſanctitate vitæ in Mundo celebrem Carolum Borromæum S. R. E. Cardinalem, jam antea ab ipſo ſtatim deceſſu æternâ beatitudine fruentem, nuper à Sancta Sede Apoſtolica, Sanctiſſimoque Domino in Divorum numerum relatum eſſe, venerandi ejus Divi præſcriptum Officium nobis quàm primùm mittas, quo nos quoque diem ipſi ab Eccleſia ſacrum edocti, Sanctum hunc debita religione, ac pietate cantemus, iſque etiam ſingularis inter cæteros accedat Patronos, cujus tutelæ nos ipſos, Regna, ditioneſque noſtras, & ſuſceptos pro Republica Chriſtiana, proque noſtro Poloniæ Regno labores identidem committemus. „ Poſtrema verò diei XIV. Maji anno MDCXI. ſcripta, qua ipſi gratias habet, quod apud Cardinalem Burgheſium egerit pro Officio S. Caroli impetrando. Extant hæ quoque autographæ apud eundem Comitem Simonettam.

Item prælaudati Regis aliæ tres ſimiliter latinæ, & autographæ datæ Varſaviæ die XIX. Januarii, anno MDCXII. ad Pontificem Max. quibus ei nunciat non ſine mœroris ſignificatione Scriptoris noſtri obitum. Atque duæ aliæ ad Illuſtres Hieronymum Patruum, & Pium Nepotem Comites de Simonettis Conſolatoriæ de eodem argumento, datæ ibidem die XVI. Aprilis ejuſdem anni, ſervantur ut ſupra.

Epiſtola, ſeu Breve Apoſtolicum Pauli V. dat. Romæ die XVI. Maji, anno MDCVII. ad eundem Franciſcum, qua committit ipſi Judicium ſuper electione præfati Abbatis Turiecenſis, autograph. apud Comitem Simonettam prælaudatum. Ejuſdem quoque Pontificis aliæ, nimirum una data Romæ VI Kal. Octob. anno MDCVI. ad Conſtantiam Poloniæ Reginam, cui per Franciſcum noſtrum auream mittit roſam. Altera de ipſa re ad Sigiſmundum Regem. Duæ item aliæ in ipſius commendationem, dum in Poloniam pergeret, datæ ibid. XVI. Kal Octobris ad Guilielmum Bavariæ Ducem, & ad Ferdinandum Coadjutorem Colonienſem, qui tunc in Bavaria morabatur. Servantur MS. apud eundem.

Plurium Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Epiſtolæ ad Auctorem noſtrum; nempè Lanfranchi, Burgheſii, Madrucii, de Comitibus, Farneſii, Federici Borromæi, & tandem S. Caroli omnes Autographæ ſunt apud ſæpe memoratum Comitem Simonettam.

Matthiæ II. tunc Hungariæ & Bohemiæ Regis Epiſtola, data VVratiſlaviæ Sileſiorum, die XXV. menſis Octobris, anno MDCXI., qua Franciſco noſtro Legatos ſuos commendat, ut jam diximus. Extat ibid. Autographa.

Altera latina Felicis Kriſlii Regni Poloniæ Vicecancellarii, data ex Caſtris ad Smolenſcum die II. menſis Auguſti, anno MDCX. ad Franciſcum noſtrum, in qua eidem narrat progreſſus felices armorum Regis Sigiſmundi. Autograph. apud eundem.

Epiſtola Palatini Cracovienſis in illius Commendationem ad Paulum V., ex qua nonnulla ſuperiùs dedimus. Extat apud eundem Apographa.

Agunt de ipſo Ughellus in Epiſc. Fulginatenſibus Tom. I. Ital. Sacræ, & J. C. Sitonus in Chron. Juriſperit. pag. 162. art. 651. atque in Indice Præpoſitorum Scalenſium MS. apud ipſum Auctorem.

MDXCII.

SIMONETTA JACOBUS.

JAcobus Simonetta, Joanne celeberrimo Hiſtorico, atque Ducalium Arcanorum Magiſtro, quem ſuo loco laudabimus, & Catharinâ Barbavariâ (non autem Cæſarina, ut perperam ſcripſit Ughellus Tom. I Ital. Sacræ in Peruſinis Epiſ.) incomparabilis prudentiæ Matronâ Conjugibus Mediolani genitus, vel ab inſantia mirum præbuit futuræ doctrinæ indicium. Nam litteris ſummâ aviditate perceptis, ſtudiiſque minoribus ritè peractis, Patavium contendit, ut Juris Utriuſque Sanctiones ediſceret. Sub optimis ergo Præceptoribus Alexandro Tartagna, Bartbolomæo Cepola, Jaſone, Oriano, atque Bartholomæo Socino tam Cæſareum, quàm Pontificium Jus in ſuam convertit eruditionem. Lauream tamen in ea Academia non ſuſcepiſſe aſſerit Nicolaus Comnenus Papadopolus loco inſra citando, ſed, ut Scriptor ipſe ſuſpicatur, hoc honore in Ticinenſi Lycæo meruit inſigniri. Hinc circa annum humanæ Salutis MCDXCVIII. & nobilitate generis, & litterarum præſtantiâ, locum obtinuit inter Collegiatos hujus Metropolis Juriſconſultos. Romam deinde profectus, & inter Clericos relatus, Apoſtolicam Curiam dicendi copiâ, atque ſapientiæ profunditate in ſui traxit admirationem. Præcipuè verò eluxit Jacobi noſtri doctrina tunc, cùm Opus numero I. inferiùs memorandum edidit, quo ſibi adeò Julium II Pontificem Maximum demeruit, ut eum motu proprio inter Advocatos Sacri Conſiſtorii, anno MDV. recenſendum edixerit, paulòque poſt Sacræ Rotæ Auditorem renunciaverit. Venerabile illud toti terrarum Orbi Tribunal virtute, integritate, atque ſapientia ſua clarius effecit; quapropter à Leone X Sapientiſſimo Pontifice ad ſedandas Florentinorum, & Senenſium pro Montiſpolitiani poſſeſſione diſcordias miſſus eſt, qua in re prudentiam ſuam ſingularem, atque eximiam oſtendit, compoſitis enim controverſiis, rem pro votu confecit. Clementi Papæ VII. inter primos acceptus, anno MDXXVIII. defuncto Paride de Craſſis Epiſcopo Piſaurienſi, ejuſdem Eccleſiæ Inſulâ donatur. Cùm Henrici VIII. Anglorum Regis, ob Uxoris Catharinæ repudium, cauſa agitaretur, adſtante Cardinalium Collegio Reſponſum ſuum tam eruditum, tam ſolidum, tamque præclarum legit, ut Pontifex hoc præſertim inductus fuerit ad intorquenda in Regem Apoſtolica fulmina, cùm repudium ipſum iniquum, & deteſtabile perſpicuè Simonetta comprobaſſet. Paulus autem III. tanti Viri ſapientiam Sacro Cardinalium Cœtui ornamento futuram meritò arbitratus, anno MDXXXV. eorum numero Simonettam adjunxit, dato titulo Presbyterali Sancti Cyriaci in Thermis, quem poſtmodum cum altero Sancti Apollinaris commutavit, tranſtulitque eodem anno ad Eccleſiam Peruſinam. In graviſſimis Eccleſiæ negotiis eo tanquam nomenclatore uti conſueverat Pontifex, qui Jacobum ditibus Sacerdotiis inſignivit, atque licèt abſenti Laudenſem in Inſubria, Sutrinam ac Nepeſinam in Etruria, atque Compſanam apud Hirpinos Eccleſias ipſi adminiſtrandas tradidit, & Signaturæ Gratiæ Præfecturâ decoravit. Anno MDXXXIX. Legatus à latere cum Bonifacio Ferrerio, atque Hieronymo Aleandro Vicentiam miſſus eſt pro ineundis Œcumenicæ Synodi auſpiciis; cùm autem nihil proficeret, in Urbem rediit, mox reſignatis Franciſco Bernardino Nepoti Peruſinis Inſulis, reliquum vitæ univerſæ Eccleſiæ utilitati impendit. Quin etiam Patriæ ſuæ ductus

ctus amore ſatis pingue Sacerdotium, reſervato Familiæ ſuæ Jurepatronatus, in Eccleſia S. Bartholomæi hujus Mediolanenſis Urbis conſtituir, extructo Sacello Viſitationis Deiparæ, atque ejuſdem Sancti Apoſtoli nomini ſacro, ubi adhuc extat ſequens Inſcriptio:

DEIPARAE VISITATIONI
DIVOQVE BARTHOLOMAEO
SACELLVM HOC
IACOBVS CARD. SIMONETTA POSVIT
FVNDOS DONO DEDIT
GENTILITIVM SACERDOTIVM
SIMONETTARVM ESSE VOLVIT
ANNO SAL. HVMANAE MDXXXVII.

Sancti Franciſci de Paula Confeſſoris ſub Leone X. Canonizationem promovit, extatque illius ad Pontificem ipſum Relatio, cujus infra mentio fiet. Erudiſſimo Cardinali Sadoleto ſumma fuit amicitiæ neceſſitudine conjunctùs, & tanti Viri judicio appellatus eſt: „ Ad eloquentiam unicè ſactus, omnibus „ diſciplinis cultiſſimus, ſacrique Senatus lumen, ac „ decus. „ Deceſſit Romæ Kal. Novembris, anno MDXXXIX., atque conquieſcit, nullo appoſito Elogio, in Eccleſia Sanctiſſimæ Trinitatis in Monte Pincio, in qua Chriſto Redemptori flagellis cæſo Aram, atque Sacellum poſuerat, & ornaverat anno MDXXIV. ibique Anniverſaria quatuor per annos quinquaginta ſibi peragenda decreverat.

Scripſit, quæ ſequuntur Opera:

I. Tractatus Reſervationum Beneficiorum Rev P.D. Jacobi Simonettæ Mediolanenſis Patricii, atque Sacri Palatii Apoſtolici jam pridem Cauſarum Auditoris præſtantiſſimi, ſtudio & labore Pauli Granutii U. J. C. oriundi Lucen. Apoſtolici Protonotarii diligenter expurgatus, appendiculis, noviſque quæſtionibus auctus, & Summariorum, dupliciſque Indicis dote locuples redditus, nunc primùm ad illorum utilitatem, qui in Foro Eccleſiaſtico verſantur, ubi de Regulis Cancell reſervatoriis, & Ordinariorum alternativis perſæpè diſceptare conſueverunt, luci donatus *Coloniæ Agrippinæ, apud Joannem Gymnicum ſub Monocerote*, 1583. *in* 8. Item *Romæ*, 1588. *in* 8. Prodiit etiam *Venetiis*, *apud Scottum*, 1607. *in fol.* una cum Tractatu Pauli Cittadini de Jure patronatus.

II. Reſponſum in Cauſa Henrici VIII. Anglorum Regis, nunquam editum, cujus particulam ſatis amplam in MSS. Andreæ Eudæmonjoannis ſe legiſſe aſſerit Papadopolus loco citando.

III. Deciſiones Sacræ Rotæ Romanæ. Inter Deciſiones Piſaurienſes, & aliæ plures MSS. in Archivo ejuſdem Rotæ. Ex Cantalmajo in Syllabo Auditorum.

IV. Relatio facta coram Summo Pontifice Leone X. ſuper Vita, & Miraculis Sancti Franciſci de Paula Ordinis Minimorum Inſtitutoris, ad effectum Canonizationis ejuſdem. *Romæ, anno Jubilæi* 1625. *apud Guilelmum Facciottum*, tum *ibidem* 1707. *typis Bernabò*, *in* 4. ad calcem partis primæ Vitæ ejuſdem Sancti Franciſci ab Anonymo Ordinis Minimorum ſcriptæ. Habetur quoqua in Ambroſiana Biblioth. Cod. in fol. ſign I. num. 63. MS. hoc titulo: „ Opuſculum ſuper indagationem Proceſſus, Vitæ, & „ Famæ, ac Miraculorum B. Franciſci de Paula.

V. Conſilia VI. inſerta ſunt inter Conſilia pro Duce Mantuæ ſuper ſtatu Montiſferrati. *Mantuæ*, 1601. *in fol.*

VI. Epiſtolæ, quarum Ciacconius, aliique meminerunt.

VII. In Volumine Epiſtolarum Miſcellanearum ad Fridericum Nauſeam Epiſcopum Viennenſem, impreſſ. *Baſileæ*, 1550. *in fol.* extant Scriptoris noſtri Epiſtolæ IV. Prima ad ipſum Nauſeam, in qua pluſibus extollit laudibus Eraſmum recens defunctum, quem Fridericus idem Monodiâ ad eum miſſa defleverat. Data eſt Romæ XIV. Kal. Decemb. anno MDXXXVI. Secunda ad eundem, in qua agit de Tridentino Concilio, & Paulum III. Pontificem id maximè cupere, ut Sacra Synodus perficiatur. Data ibid. die Jejuniorum VIII. anno MDXXXVII. Tertia ad Joannem Epiſcopum Viennenſem, qua nunciat admiſſam eſſe à Romano Pontifice coadjutoriam illius Eccleſiæ favore Friderici Nauſeæ. Data Romæ die XX. Martii MDXXXIX. Poſtrema demum de eodem negotio ad eundem data ibid. die XXV. Aprilis ipſo anno. Hæ fortè inter illas ſunt computandæ, de quibus Ciacconius aliique meminere, ut numero ſuperiore diximus.

Habentur ad eum Epiſtolæ III. doctiſſimi Cardinalis Sadoleti, inter ejus Latinas editas, quarum prima data eſt Carpentoracti XVI. Kal. Junii MDXXIX. altera ibid. VI. Kal. Novemb. MDXXXVIII. poſtrema verò ibid. V. Kal. Octobris MDXXXIX.

Laudatur etiam in Poemate Raphaelis Toſcani, cui titulus: „ L'Origine di Milano „ in quo inter octo inſigniores hujus Metropolis Cardinales dignis encomiis Jacobus noſter celebratur.

De ipſo meminere, præter citatos, Ciacconius de Vitis Pontif. & Card. Tomo III. col. 570. edit. Rom. Eggs in Purpura Docta Tomo IV. pag. 491. Ughellus pluries in Ital Sacra. Papadopolus in Hiſt. Gymnaſii Patavini Tomo II. pag 44. Cartharius in Syllabo Advocat. Sacri Conſiſtor. pag. 90. Guicciardinus in Hiſt. Ital. edit. Venetæ pag. 422. Fleuri hiſtoire Eccleſ. Tomo XXVII. pag. 405., & Tomo XXVIII. pagg. 34. & 277. Pallavicinus in Hiſt. Concilii Trident. part. I. pag. 116. Cantalmajus in Syllabo Auditorum Sacræ Rotæ. Ghilinus in Theat. Litterat. part. II. pag. 112. Moriggia de Nobilit. Mediol. lib. II. cap. II. Petrus Paulus Boſca de Orig. & ſtatu Biblioth. Ambroſ. lib. III. pag. 99. Matthæus Valerius in Collect. Inſcript. MS Sitonus in Chron. art. 116. pag. 78. & Picinellus in Athenæo pag. 248.

MDXCIII.

SIMONETTA JACOBUS PHILIPPUS.

Andreas Simonetta Vir nobiliſſimus Antonii filius plures genuit liberos, inter quos doctrina commendantur Bonifacius Monachus Ciſtercienſis, & Abbas celeberrimus, quem natum in Apulia, antequam Pater Mediolanum lares transferret, in lucem editum inter eos laudabimus Eruditos, qui alibi nati in hac Metropoli floruerunt, & Jacobus Philippus in hac eadem Urbe genitus natu minor, ut eruitur ex Epiſtola I. lib. VI. de Perſecutionibus Chriſtianorum citati Bonifacii. Hic minoribus ſtudiis excultus fuit ſub diſciplina Joannis Biffi, qui in Carmine ad eum dato, inferiùs recenſendo, pergratum Alumnum ſuum ipſum nuncupavit. Poëſi Latina quantum valuerit ſatis ſuperque declarant Opera illius tam edita, quàm manuſcripta, quæ paulò poſt laudabimus. Utrumque Jus, Cæſareum videlicet, ac Pontificium tam egregiè didicit, ut Stephanus Dulcinus Cremonenſis, Baſilicæ Scalenſis hujus Urbis Canonicus, in Epiſtola præfixa Operi de Perſecutionibus Chriſtianorum ſupradicti Bonifacii, Jacobi Philippi noſtri Fratris, ad Joannem Baptiſtam Ferrum datâ; hæc de ipſo ſcripſerit: „ Nec minor eſt Jacobi Philippi fama, „ qui utriuſque Juris nodos ita abſolvit; Legum ob„ ſcuritatem, ac Juriſconſultorum ſenſa tantâ luce „ interpretatur, ut ejus reſponſa pro Pithii Apolli„ nis Oraculis habeantur. Ad hunc, quemadmo„ dum tu probè noſti, ſub quo totiens cauſas dixit, „ reoſque abſolvit, & totius Urbis concurſus in hu„ jus ædium veſtibulo maxima ſemper clientum, ac „ ſalutantium eſt frequentia, amatur, colitur &c. Nec minoribus Frater eum celebravit encomiis. Etenim in citata Epiſtola de Jacobo Philippo ſic Bonifacius ait „ Philippus Jacobus poſt me ſecundus Deu„ calione juſtior: deiſque acceptior: utriuſque juris „ auratus interpres: vates: & orator ſuaviſſimus è „ ſua pietate: clementia: civilitate: ſapientia: ma„ turitate: conſiliis inter inſubres ut pater juriſcon„ ſultorum paſſim decantatur: ad cujus domum: ad „ cujus conſulta præſtantiſſimi clientes: & quas ipſe „ more philoſophorum ſpernit: & aliis elargitur: „ coacervatæ confluunt opes &c. „ Hinc pergit laudans Joannem Antonium inter patres patriæ civem gra-

Digitized by Google

graviſſimum , & bonis moribus ornatiſſimum , atque Hiacynthum ſub Ludovico Mediolani Duce Equitum Magiſtrum Fratres ſuos, cui poſtremo Quintianus Stoa Brixienſis Poeta laureatus dicavit Librum ſuum , cui titulus : Orpheus , impreſſum *Mediolani* , *per Petrum Martyrem Caſſanum Chalcographum* , *anno* 1510. *die* 15. *Septembris* , ad cujus calcem in laudem Auctoris extant Epigrammata Alphonſi , Andreæ , & Phœdri Simonettarum ejuſdem Hiacynthi filiorum . Sub finem autem tertii libri Operis hujus , poſtquam Orpheus varias plurium ſæculorum miſerias prædixerat , addit :

nulla dabuntur

Vatibus hoſpitia, & doctis ſuprema nocebit
Paupertas , donec ſoboles volventibus annis
Alta Simonettæ venient , qui Inſubribus oris
Cædent monſtra, ferent agreſtia, tempora rumpent
Triſtia, & auratum rediment per tempora ſæclum.

Jacobus autem Philippus noſter Clericali adſcriptus militiæ , & Sacerdotii dignitate inſignitus , Canonicalem Præbendam in Baſilica Modoëtienſi , uti etiam Abbatiam Sancti Caſſiani , & Archipresbyteratum Eccleſiæ S. Laurentii in Villa Comenſis Diœceſis obtinuit ; Senatorium etiam munus ſub Ludovico XII. Francorum Rege , & Mediolani Duce cum ſummo plauſu exercuit, & Carolo de Ambaſia Magno Franciæ Magiſtro , & Mareſchallo , Regio citra Montes Locum-tenenti Generali acceptiſſimus fuit, cui etiam Carmina ſua paulò poſt memoranda inſcripſit . Anno MDXIV. à Leone X. Summo Pontifice Apoſtolicus Delegatus renunciari meruit . Ut Britanniam , atque Hiberniam peragraret, Alpes tranſire decreverat, verùm Bonifacius frater ab eo itinere litteris ſuis eum retraxit , quæ habentur in citato Opere de Perſecutionibus lib. V. num. XIII. ipſarumque initium juvat exhibere, quod Jacobi Philippi omnigenam eruditionem prodant à teneris , ut ajunt , unguiculis hauſtam „ Carmina, Facundiam, Leges, Annales, Phi- „ loſophiam tibi ab ineunte ætate talibus conſueto , „ ſi ſtimulis indigeres , perſuaderem &c. „ Qua verò pietate præditus eſſet indicant quædam Legata Cœnobio Sanctæ Mariæ Coronatæ hujus Urbis ad Comenſem Portam, circa annum MDXLVI. ab eo relicta . Inter ea numeratur inſignis Collectio Codicum primæ editionis, annorum ſcilicet MCCCCLXX., & MCCCCLXXVIII. auro, & picturis ornatorum cum Familiæ Stemmate , quorum non modica pars adhuc in Bibliotheca ejuſdem Cœnobii ſervatur. Quo vivere deſierit anno ignoramus , ejus tamen adhuc ſupereſt memoria in Atrio domus Archipresbyteralis Modoëtiæ in marmore cum Inſigniis Simonettarum , hiſque verbis :

IACOBO PHILIPPO SIMONETTAE
CANONICO BASILICAE MODOETIAE
DVCALI SENATORI.

Extat etiam in Arce præfati inſignis Oppidi Modoëtiæ litteris Gothicis ſequens Inſcriptio, quæ mentionem facit Andreæ Auctoris noſtris Patris :

HAEC INSIGNIA DVCALIA INTVS ET FORIS
PICTA FVERVNT IVSSV
SPECTABILIS VIRI ANDREAE SIMONETTAE
DE CALABRIA PRIMI DVCALIS CASTELLANI
HVIVS CASTRI ANNO MCCCCLXXI.

Superſunt ingenii Jacobi Philippi noſtri hæc Monumenta :

I. Ad Inclytum, & Illuſtriſſimum D. D. Carolum de Ambaſia Magnum Franciæ Magiſtrum , & Mareſchallum , ac Regium citra Montes Locumtenentem generalem Dominum ſuum obſervandiſſimum Jacob. Philip. Simonettæ J. U. Doctoris de Haſtiludio , Pugna, Comœdia , & Cœna juſſu Excell. Dominationis Suæ feliciter exhibitis Epigrammata , 4. *ſine loco* , *anno* , & *Typographo* .

II. De ſuſcipiendo in Venetos Bello . Carmen Jacobi Philippi Simonettæ ad Ludovicum XII. MS. in Biblioth. Regia Pariſienſi num. 6508. ex Montfauconio Biblioth. Biblioth. MSS. Tomo II. pag. 764.

III. Epiſtolæ plures eruditiſſimæ ad Abbatem Bonifacium Fratrem ſuum , quæ perierunt , ſed tamen cujus argumenti forent , eruitur ex reſponſionibus ejuſdem Bonifacii , ſcilicet ex Epiſtola III. libri I. de Perſecutionibus Chriſtianorum, & ex X. XI. XII. XIV. XIX. libri V. ejuſdem Operis.

IV. Quædam Legalia ſcripſit : citatur enim à Felino cap. 2. de Judiciis, apud Friſium pag. 694.

V. Epiſtola omnino legenda ob ſtyli elegantiam præfixa Operibus Joannis Ignei Mediolani Senatoris , cum Epigrammate in ejuſdem Ignei laudem ad calcem eorundem Operum Typis Impreſſorum , quibus ſic Igneus reſpondet „ Senator Magnifice, & JCtorum „ omnium noſtræ ætatis conſummatiſſime, has lucubra- „ tiones noſtras , quaſi quoddam monumentum amici- „ tiæ noſtræ , & otii noſtri accipe tua ſolertiſſima do- „ ctrina, quam omnes & admirantur, & laudant ; re- „ forma pro tua prudentia , qua & Eccleſiæ dignitati , „ & Senatoriæ, qua fungeris, dies noctesque conſulis , „ ſcriptis noſtris ſuffragare , eum nec aliquod ſit offi- „ cium ad publicam , & privatam diſciplinam perti- „ nens, quod in te maximè non eluceat , auſpiciis tuis „ libellus eat , legatur & vigeat.

Scripſit ad eum Jo. Biſſius Carmen inter alia impreſſa *Mediol. anno* 1512.

Alia quoque habemus Lancini Curtii ad ipſum Carmina , ſcilicet Odas geminas , quarum prima legitur lib. XVIII. pag. 102. ſecunda libro XIX. pag. 129., & Elegiam lib. XVIII. pag. 110. In prima Ode inſcripta Simonettæ noſtro, & Joanni Franciſco Balſio, qui erat Senator Mediolani anno MDVIII. hæc de iiſdem Lancinus habet :

Ratus quare optimum ipſe ſum factu
Balſe tibi docte , & tibi Simonetta
Mandare tutelam libri mei , nam ambo
Et Vatum amatores , poëta & ipſi eſtis &c.

In Manuſcripto Codice Benedicti Jovii, cui titulus „ De „ Patriis Fontibus „ loquitur Auctor de Fonte Monaſterii D. Juliani , cui nomen *Lacuſtra* , atque interim ſic canit de Jacobo Philippo Simonetta noſtro ejuſdem Monaſterii Commendatario , atque de Bonifacio ejus Fratre Stephani à Cornu Abbate , de quo ſuo loco .

Vaſta fuit domus hæc , raroque habitata colono .
Simonetta ſacer reparavit cuncta Philippus ,
Interpres legum clariſſimus , atque Poëta .
Simonetarum Calabris gens venit ab oris
Suffulta ingenio, doctrinâ, & moribus omnes
Excellens Proceres , Inſubrum Regia quantos
Tunc habuit, patrumque diu ſervavit honorem
Sedula poſteritas . Satis eſt Bonifacius ille ,
Cui ſtylus , & ſcriptis adſperſa ſcientia rerum
Æternam peperit famam . Delebitur orbis
Nam prius, Abbatis quam docta volumina Cornu .

Meminerunt Auctoris noſtri , præter citatos , Moriggia Antiquit. Mediol. lib. III. cap. XIX. Sitonus in Syllabo Senatorum num. 209., & in Schedis . Creſcent. Coron. Nob. Ital. Tom. II. pag. 543. & Tattus Decade III. Hiſt. Com. pag. 422. num. 19.

MDXCIV.

MDXCIV.

SIMONETTA LUDOVICUS.

LUdovicus Simonetta Mediolanenſis Patricius Alexandrum Comitem Palatinum Ducalem Collateralem, ut vocant, Generalem, atque Antoniam Caſtillionæam notæ nobilitatis Conjuges, parentes habuit. Piè, ac liberaliter educatus, minoribuſque peractis ſtudiis, Leges Pontificias, ac Cæſareas magna cum diligentia didicit, ac in utroque Jure Doctoratus inſigniis honeſtatus, anno MDXXXV. Juriſprudentum hujus Metropolis Collegio nomen dedit. Mox Clericalem profeſſus vitam, Piſaurenſis Eccleſiæ Epiſcopatum à Paulo III. obtinuit, cum Jacobus Simonetta Ludovici Patruus ab eodem Pontifice Sacrâ Purpurâ decoratus, & ad Peruſinam Sedem indè tranſlatus fuiſſet. Commiſſum ſibi populum piè, ſanctèque regere ſtuduit ad annum uſque MDLX. quo ad Laudenſes Inſulas, ſuffecto ſibi Julio (non Nepote, ut perperam ait Ughellus, ſed Fratre) tranſiit. Virtute interim ejus perſpectâ, die XXVI. Februarii anno MDLXI. à Pio IV. Presbyter Cardinalis tituli Sancti Cyriaci creari meruit. Illuxit Viri hujus legalis ſcientia, atque ſpectata prudentia in Tridentino Concilio, pluribuſque aliis muneribus ab Apoſtolica Sede ſibi demandatis, in queis omnibus ſummæ integritatis, humanitatis, & juſtitiæ laudem adeptus fuit. Datarii enim officium, Juſtitiæ Præfecturam, & Sacræ Inquiſitionis Tribunal ſapientiſſimè rexit. Præfuit etiam mandato ejuſdem Pii IV. ſupradictæ Tridentinæ OEcumenicæ Synodo cum Hercule Gonzaga, Hieronymo Seripando, Stanislao Hoſio, atque Marco Sitico de Altemps S. Rom. Eccl. Cardinalibus, eodemque Concilio ad optatum finem perducto, Ludovico noſtro, atque Joanni Morono pariter Cardinali Legatis Apoſtolicis, ab univerſis Patribus datum eſt in mandatis, ut à Summo Pontifice, quæcumque in Sacroſancto illo Conventu ſancita fuerant Diplomate ſuo confirmanda curarent. Romam igitur ambo profecti Patrum nomine id petiere, datæque ſunt hac de re Pontificiæ Litteræ VIII. Kal. Februarii, anno MDLXIV. Octo poſtmodum Purpurati ſelecti ſunt Tridentinorum Canonum vindices, atque cuſtodes, inter quos Simonetta locum meritò obtinuit, quemadmodum inter alios novem, quibus inquirendi contra hæreticam pravitatem cura demandata fuit. Translatus eſt non multo poſt à titulo Sancti Cyriaci, ad alium Sanctæ Anaſtaſiæ, & defuncto Pio IV. Pontificiis interfuit Comitiis, in quibus Sanctiſſimus Pontifex Pius V. ad Apoſtolatus Apicem aſcendit. Sancto Carolo Borromæo acceptiſſimus extitit, ut ſatis indicat mutuum inter eos epiſtolare commercium de graviſſimis Eccleſiæ Catholicæ negotiis, de quo inter Opera mentio recurret. Tandem tot laboribus pro Sede Apoſtolica perfunctus, dignitatum, & virtutis laude celeberrimus, anno tertio Pontificatus ejuſdem Pii V. Chriſti verò MDLXVIII. die Veneris, pridie Kal. Maji, piiſſimè deceſſit in Urbe. Cadaver illius conquieſcit in Templo Sanctæ Mariæ Angelorum in Thermis apud Carthuſianos Monachos, quorum Ordinis tutelam diu geſſerat, nullo appoſito Elogio, quod ipſe ſupremis tabulis fieri vetuit, cujus rei cauſam paulò ante exitum rogatus reſpondit hæc Chriſtiano Præſule digniſſima verba: „ Dedecet hominem, dum in cine„ rem redigitur, & vermibus eſca apponitur, glo„ riari; animæ non titulorum inanium morituris ha„ bendam eſſe curam. „ Veroſimillimum eſt Virum hunc tot graviſſimis curis occupatum plura ſcripſiſſe ad negotia Eccleſiæ pertinentia. Parum verò pervênit ad poſterorum notitiam. Illud eſt:

I. Tractatus de Hæreticis. Hujus meminit Cartharius in Syllabo Advocatorum Sacri Conſiſtorii, ad calcem Articuli Jacobi Simonettæ Cardinalis ejus Patrui edit. Romanæ pag. 92.

II. Epiſtolæ ad Sanctum Carolum, ut plurimùm Eccleſiaſtica eruditione refertæ ſervantur in Codice MS Biblioth. Ambroſianæ Tomo XXV. inſignis Collectionis Epiſtolarum præfati Sancti Cardinalis, cum reſponſionibus ejuſdem.

III. Tres aliæ de negotiis Tridentini Concilii ad eundem Sanctum Carolum ſatis prolixæ, anno MDLXIII., quarum prima proprio nomine ſcripta eſt, aliæ verò etiam nomine Cardinalium Moroni, Hoſii, & Naugerii. Extant in Codice MS. variarum Epiſtolarum ad Synodum eandem pertinentium, apud Comitem Paulum Monsium, Cæſaris nuper defuncti filium.

IV. Volumen integrum Epiſtolarum partim ad Scipionem Senatorem, de quo infra, partim ad præfatum Julium fratres ſuos, quæ verſantur circa negotia Datariæ Apoſtolicæ. Codex MS. in fol. juſtæ molis, apud Comitem Antonium Simonettam ex ipſamet nobiliſſima Familia adhuc ſuperſtitem.

Ad ipſum Latinam dedit Epiſtolam Joſephus Tramezzinius, & quidem perelegantem, quæ edita eſt in libro, cui titulus: „ Epiſtolæ Clarorum Virorum ſe„ lectæ, de quamplurimis optimæ, ad indicandam no„ ſtrorum temporum eloquentiam. *Venetiis, typis Dominici Guerrei, & Jo. Baptiſtæ Fratrum*, 1568. in 8.

Auguſtinus Valerius Cardinalis in Vita Bernardi Cardinalis Naogerii Ludovicum noſtrum appellat Juris Pontificii peritiſſimum.

Laudatur à Ciacconio Tomo III. col. 924. Eggs in Purpura Docta Tomo IV. pag. 661. Pallavicino in Hiſt. Concil. Trident. part. II. pag. 200. & alibi. Fleurÿ Hiſt. Eccleſiaſt. Tomo XXXII. Ughell. Ital. Sacræ Tomo II. in Piſaur. Richebourch Ultima verba, & facta Illuſtr. Viror. Tomo I. pag. 327. Sitono in Chron. J. PP. Mediol. pag. 105. art. 434. aliiſque pluribus.

MDXCV.

SIMONETTA PETRUS PAULUS.

NUnc à nobis eſt recenſendus Petrus Paulus Simonetta, cujus eruditioni, & memoriæ apud poſteritatem nunquam obliterandæ debita laudum hîc præſtamus obſequia. Præter liberalia ſtudia, quibus diligentiſſimè vacavit, Medicam facultatem adamavit in primis, in qua etiam laureâ honeſtari meruit. Phyſicæ Tyrocinium poſuit in Caſtris Finarienſem Arcem obſidentibus ſub Chiliarcha Sigiſmundo Gonzaga anno MDLXXI. Eo facinore peracto, quibuſdam è Militaribus turmis Regiam Claſſem aſcendentibus, cui Joannes Auſtriacus præerat, ut in communem Chriſtianæ Fidei hoſtem arma conferrent, Simonetta noſter ſe contulit ad eam expeditionem, quæ tantam Chriſtiano populo gloriam peperit die VII. menſis Octobris ejuſdem anni, ad Echinadas Inſulas. Inde Mediolanum reverſus à Philippo II. Hiſpaniarum Rege, in meritorum præmium ad Medicinæ Practicæ extraordinariam Cathedram, tum ad Teoricam Academiæ Ticinenſis promotus fuit. Ibi præter Lectiones, quas Auditoribus ſuis publicè tradidit, annos XV. in privatis Anatomicis experimentis animalium, non ſine magno adoleſcentum fructu ſe exercuit. Poſtremus tanto Viro quis annus fuerit, nemo nos docuit.

Habemus illius:

I. Breve Compendium totius Medicinæ, editum à Petro Paulo Simonetta Phyſico, & Pub. Profeſſore in Ticinenſi Gymnaſio. *Ticini, ex Officina Hæredum Hieronymi Bartoli*, 1592. in 8. tum *Francofurti, apud Hæredes VVechelii*, 1598. poſtremò *Venetiis, typis Mojetti*, in 8.

Commendatur à Jo. Antonida Vander-Linden in lib. I. de Scriptis Medicis; Jacobo Mangeto in Biblioth. Script. Medicor Tom. II. part. II. pag. 266. Curtio de Medicis Mediolanenſib. pag. 126. Sitono in Schedis, & Picinello in Athenæo pag. 468.

MDXCVI.

SIMONETTA SCIPIO.

SCipionem Simonettam Virum præclariſſimum Alexander Comes Palatinus, Ducalis Collateralis Generalis, atque Antonia Caſtillionæa Conjuges nobilitate præſtantes in hac Metropoli genuere anno MDXXIV. menſe Aprili. Minoribus ſcientiis eruditus Juri tam Cæſareo, quàm Pontificio ſic vacavit partim Ticini, partim Bononiæ, ut ſummos Academicos honores anno MDLI. menſe Octobri in eodem Archigymnaſio Ticinenſi adeptus fuerit. Tum avitæ nobilitatis, propriæque virtutis gratiâ in florentiſſimum Juriſperitorum Mediolanenſium Cœtum anno MDLIV. cooptari promeruit, & poſtmodum ad regendam Patriam inter LX. Decuriones recenſeri. Anno MDLX. Urbis Præfecturam cum laude geſſit, aſſumptoque ad Apoſtolicam Cathedram Pio IV. cum lectiſſimis Viris Franciſco Boſſio, Carolo Vicecomite, & Franciſco Turriano Patriæ Legationem ad eundem Pontificem ſuſcepit, apud quem ſummam ſibi conciliavit exiſtimationem eloquentiſſima Oratione pronunciata, de qua inferiùs ſermo recurret. Exeunte anno MDLX. die XXIV. Novembris defuncto Vincentio Falcurio Senatori à Philippo II. Hiſpaniarum Rege Catholico ſuffectus eſt Scipio, quem præter propria merita commendabant ſcientia, & dignitatibus illuſtres Fratres Ludovicus Cardinalis, de quo ſupra meminimus, Joannes Laudenſis Epiſcopus, Regius & ipſe Ducaliſque Senator, Alexander Apoſtolicus ad Aulam Neapolitanam Nuncius, necnon Julius Epiſcopus Piſaurienſis, cui, uti ſingulari doctrina prædito à Bartholomæo Taëgio, Viro inter eruditos clariſſimo, extat Epiſtola in fronte Dialogi ſui *la Villa*, atque altera ſatis longa, ſeu potius Tractatus de Meteoris in ejuſdem Auctoris Libro, cujus titulus: *le Riſpoſte*, quemadmodum ſuo loco dicemus. Non infima interim laus eſt noſtri Senatoris ampliſſimi, quod cùm Collegis ſuis Ludovico Mazenta, atque Hieronymo Montio, Paulum Manutium Aldi filium Mediolanum evocaverit, & donis, muneribuſque peculiaribus cumularit. Qua de re in Bibliotheca Monachorum S. Ambroſii hujus Urbis ſervatur Codex Franciſci Ciceréi, in quo legitur hujus Oratio ad eoſdem Patres conſcriptos de Marmoreo Monumento excitando Mediolanenſi in Urbe eidem Paulo Manutio, qua de re jam in Elogio Cicerei verba fecimus. Tandem in Supremo Italicarum rerum Conſilio apud Catholicam Majeſtatem Regentis munus obtinuit, quod cum actu gereret, in Urbe Matritenſi diem obiit anno MDLXXXV. Funus illius ſequenti Epigrammate ornavit Bernardinus Baldinus, quod extat in hujus libro inſcripto: *Luſus*.

Hinc diſtas procul heſperio Simonetta Sepulcro
Clauſus, ad Inſubres haud rediturus agros.
Flebilis heu natis, fratrique tuiſque propinquis,
Et celebri patriæ, patriciiſque viris.
Mens præſaga mali renuit tua munus obire,
Quod præſtans animi quiſque Senator avet:
Non quod deſpiceret titulos, & regia dona;
Sed quoniam ægra tuæ præſcia mortis erat.
Maluit hæc abſens tamen inſervire Philippo,
Quàm præſens cuſtos corporis eſſe tui.
Præcipuè quòd onuſta brevi ſe vidit ituram
Ad ſuperas, requies eſt ubi certa, domos.

Scipio autem his Scriptis commendatur:

I. Oratio luculentiſſima ab eo habita coram Pio IV. Summo Pontifice, de qua jam diximus, cujuſque Pontifex ipſe meminit in Bulla quæ incipit: In præcelſa militantis Eccleſiæ &c. Dat. Romæ MDLX. apud Sanctum Petrum, Pontificatus ſui anno primo.

II. Statuta Collegii Juriſconſultorum Mediolanenſium ab eo aucta, & perfecta, cum à M. Marcello Rincio collecta, in quorum Præfatione hæc leguntur:
„ Cùmque intellectum ſit Scipionem Simonettam Senatorem, lectum ex hoc ordine, ſuo maximo conſilio „ huic operi perficiundo adjumenti plurimum attuliſſe, & illius operâ ac virtute Senatum ampliſſimum, quæ Legibus, ac Inſtitutis noſtris continentur, omnia comprobaſſe: univerſum Collegium exiſtimare Scipionem Simonettam Senatorem, lectum „ ex hoc ordine, pro ſua tuendæ dignitatis noſtræ „ perpetua conſuetudine, optimè de Collegio noſtro „ promeritum fuiſſe, cum æternitati Legum, & Inſtitutorum hujus Ordinis ita proſpexerit, ut omnis „ ætas illi gratias agere debeat &c.

Duas ad eum dedit Literas Hannibal Guaſcus Alexandrinus, quæ leguntur in editione *Mediolanenſi Pontii, & Piccaleæ*, 1601. pag. 200. & 209.

Duas item Lucas Contilis, quæ habentur in Volumine ſecundo Epiſtolarum ipſius Contilis edit. *Veneta* 1564. pag. 173. & 212.

Tres habemus ad eundem S. Caroli Borromæi; primæ duæ datæ Romæ die XXII. Junii, & XVII. Auguſti anno MDLX., quarum autographa ſervantur apud Comitem Antonium Simonettam; altera data Mediolani die VIII. Maji MDLXXXIII. extat in inſigni Collectione Epiſtolarum ejuſdem S. Caroli in Biblioth. Ambroſiana Cod. ſign. 69. Tom XX. num. 149

Scipioni noſtro dicavit Octavianus Fabagroſſa Carmina ſua Italica impreſſa *Mediol. apud Tinos*, 1576. *in* 4. cum nuncupatoria data eodem anno.

Præter citata Bernardini Baldini Carmina, alia habentur plura in commendationem ejuſdem Scipionis noſtri in eodem libro, *Luſus*.

Fit illuſtris mentio Scipionis noſtri, uti Viri eximiæ auctoritatis in Tomo I. Conſiliorum Alexandri Rhaudenſis pag. 309 Conſ. 37. ſequentibus verbis: „ Ex „ his patet eſſe pronunciandum pro Dom. Batetta, „ prout in tali caſu Collegium Mediolanenſe anno „ MDLVIII. die III. Martii pronunciavit pro excellenti Juriſconſulto D. Bartholomæo Taegio, relatoribus exiſtentibus clariſſ. viris illuſt. Dom. Scipione Simonetta, affine meo, ſuperioribus annis „ diem functo, cum eſſet Regens rerum Italicarum penès Regiam Majeſtatem, & eloquentiſs. Advocato Dom. Franciſco Criſpo, ac integerrimo viro „ Dom. Franciſco Panigarola; verba ſententiæ ſunt „ hæc &c.

Celebratur à Franciſco Maria Ploto in Addit. ad Martin. Garrat. conſ. 64. pag. 264. ibi enim ait: „ Scipio „ Simonetta Reg. Duc. Mediolani Senator juſtiſſimus, „ & præclariſſimus, quo vivente juſtitia, & Patria „ cæca eſſe non poteſt, prout de illuſtri Cicho Simonetta majore ſuo dici ſolebat; „ De hoc perinſigni Viro ſermo erit in ſecundo Catalogo, uti diximus in Alexandro.

Laudant Scipionem noſtrum Horatius Landus in ſua Mediol. Senatus Hiſtoria lib. V. pag. 189. Sitonus in Chron. J. PP. pag. 122. art. 505. Cavatius in Alleviam. Stat. Mediol. in principio; Morigia in Hiſtor. Nobil. Mediol. lib. II. cap. XI. aliique plures.

MDXCVII.

MDXCVII.

SIMPLICIANUS.

EN digniſſimum magni Ambroſii Succeſſorem in Mediolanenſi Ecleſiæ Paſtorali cura Simplicianum Antiſtitem numeris omnibus commendabilem. Is in hac Metropoli honeſtiſſimis ortus parentibus (neque enim acquieſcere poſſumus Scriptori Actuum ejuſdem apud Mombritium in Tomo II. ubi appellantur Ludovicus, & Senedruga nominibus certè barbaris, & illi ævo adhuc ignotis) cum aliquantiſper conſtitiſſet Mediolani, ut bonarum artium rudimenta perciperet; Romam ſe contulit florente ætate, peragratis jam antea Provinciis pluribus. Ea in urbe ſacra præſertim ſtudia coluit, ita tamen, ut profanam quoque eruditionem, Philoſophiam videlicet, & Oratoriam non contemneret; tantâ eum virtutis & doctrinæ commendatione, ut dignus habitus fuerit, qui gradatim per Sacros Ordines ad S. R. E. Presbyteri dignitatem eveheretur. Majorem tamen ſibi comparavit exiſtimationem apud Orthodoxos omnes cum Victorinum Rhetorem, natione Aphrum, Romæ tunc degentem, pravè facundum, & plures à Chriſtiana Religione abducere conantem, erudito certamine aggreſſus non ſolum devicit, ſed & Chriſto lucrifecit. Electus fuerat per ea tempora prælaudatus S. Ambroſius ad hujus Eccleſiæ regimen, raptus (ut ejus utamur verbis) à tribunalibus ad Inſulas; quocirca optimum exiſtimavit S. Damaſus Pontifex Simplicianum, apud ſe gratia & authoritate pollentem, Mediolanum mittere, ut Collega veluti, atque Magiſter eſſet Ambroſio, qui ad Eccleſiaſtica negotia rudis principiò, & novus talem requirere adjutorem, & conſiliarium videretur. In patriam igitur redux multùm abfuit ut collato honore abuteretur, quin potiùs Ambroſium tanquam Magiſtrum coluit, dum ab eo viciſſim Patris loco haberetur. Hanc utriuſque moderationem, atque humilitatem prudentiſſimi illius ætatis Viri mirati ſunt, & inter primos Sanctus Auguſtinus, cujus converſioni plurimùm contuliſſe Simplicianum facilè agnoſcent quicumque libros Confeſſionum ipſius pervolutarint. Cùm autem extremo laboraret morbo S. Ambroſius, & Mediolanenſis Eccleſiæ primarii Clerici de ſucceſſoris electione ſecretos miſcerent ſermones, ac Simplicianum proponerent, Sanctus Præſul pronunciaſſe fertur: *Senex ſed bonus*; quocirca poſt ejus obitum communibus ſuffragiis Præſul eſt renunciatus anno CCCXCVIII. Doctrinæ illius præſtantiam toti Chriſtiano Orbi notiſſimam agnoverunt Aphricani Patres in Carthaginenſi Concilio congregati; nam cum ibidem ageretur de validitate Baptiſmatis puerorum, qui à Donatiſtis Sacro Fonti admoti fuerant, eaque res ſcrupulum, ac religionem Epiſcopis injeciſſet; in eam tandem ſententiam itum eſt, ut rem totam Simpliciano dijudicandam remitterent, firmum, ſanctumque habituri quicquid is de hujuſcemodi controverſia ſtatuiſſet. Honorius quoque Imperator cùm Theodoſio parenti in Occidentali Imperio ſucceſſiſſet, plurimi fecit Sanctum hunc Præſulem; in ejus enim gratiam rem Eccleſiaſticam auxit, & ornavit, latâ lege in hac Urbe cùm degeret VI. Kal. Aug. Honorio Aug. IV. & Eutychiano Coſs. qua cavebatur licere popularibus, & laicis ad Epiſcopum in jus ire, quaſve indè ſententias, & litium, cauſarum, rerum æſtimationes auferrent, eas ratas & legitimas haberi, perinde atque ſi altero ſoro eſſent latæ. Id ante Honorium ſanciverat Conſtantinus Magnus, datâ provocatione à Magiſtratibus, & Præfectis Urbium ad Pontifices, & Epiſcopos, additâque gravi denunciatione ſi quis hujuſmodi Eccleſiaſticam poteſtatem imminuere, aut violare auderet. Et Honorii quidem Lex indè proceſſit, quod multa inciderent quotidie, in queis Simpliciani arbitrium, & ſententia ex conſenſu partium interponeretur. Ea tamen res Pontificum ſanctitati & meritis aliquando conceſſa, ſuccedentibus temporibus plures in Eccleſia turbas excivit, jamque plena piiſſimi ſenſus lex ipsâ deſuetudine eſt abrogata. Vigebit tamen æternum ipſius Honorii Edictum alterum Chriſtiano Principe verè dignum, quo, Simpliciano auctore, ſancivit, ut quotquot Orbe toto ſtarent adhuc inanibus Diis ſacrata Templa vel funditus diruerentur, vel Chriſto Deo ſtatis ceremoniis dicarentur, ubi ea eſſent ſtructurâ, quæ ad Eccleſiæ Conſuetudinem accommodari facilè poſſet. Mediolanenſis Cleri Ritum Simplicianus magnis incrementis locupletavit, atque miniſtrorum numerum auxit. Sanctorum Martyrum Siſinnii, Martyrii, & Alexandri Corpora, qui in Tridentina Diœceſi ab impiis hominibus perempti fuerant, in Mediolanenſem Urbem intulit, atque in Baſilica, quæ nunc ipſius nomini ſacra eſt, collocavit. Marcellinam Virginem ſanctitatis laude clariſſimam, Sanctorum Ambroſii & Satyri ſororem, haud procul à fraterno tumulo ſepelivit, & eloquenti Epitaphio inferiùs recitando decoravit. Sanctum Gaudentium primum Novarienſis Eccleſiæ Epiſcopum ordinavit, aliaque multa peregit, quibus æternam ſibi famam peperit. In ſumma igitur ſenectute anno CD. migravit ad Dominum, depoſitus die XVI. menſis Auguſti, quo ſolemni ritu apud Mediolanenſes ſuos quotannis memoria illius colitur. Non deſunt, qui Sanctiſſimum hunc Præſulem Eremitis, Regularibus Canonicis S. Auguſtini nuncupatis, quodque magis mirum videtur Carmelitis annumerent. Id tamen controverſiæ jam pridem à præſtantiſſimis Scriptoribus fuſiùs perpenſæ cæteris libentiſſimè diſcutiendum relinquimus utentes, verbis Petri Pauli Boſchæ, *vacuos ſcilicet nos non habere dies, ut tantarum rerum pondera examinemus*. Corpus ejus in Ara Maxima Baſilicæ ſuæ jacens Sanctus Carolus Borromæus frequentiſſimo Epiſcoporum, & Abbatum Caſinenſium numero comitante anno MDLXXXII. IV. Kal. Junii per Urbem circumtulit, unà cum Sacris Lipſanis Sanctorum Simpliciani, Geruntii, Benigni, Antonini, Ampelii Archiepiſcoporum Mediolanenſium, ac prædictorum Martyrum Vigilii Epiſcopi Tridentini, Siſinii, Martyrii, & Alexandri, atque in eodem Altari Maximo piè recondidit. Supereſt in Odeo ipſius Baſilicæ Inſcriptio hujus Translationis teſtis, quam hic damus:

D. O. M.

D. O. M.

DIVIS SIMPLICIANO GERVNTIO BENIGNO ANTONINO AMPELIO
ARCHIEPISCOPIS MEDIOLANI
VIGILIO SISINIO MARTYRIO ET ALEXANDRO MARTYRIBVS
SACER LOCVS INSTAVRATVS
QVORVM RELIQVIAS
EX ALTARI VETERI IN HOC
GREGORIO XIII. PONT. MAX.
PHILIPPO II. HISPANIARVM REGE
CAROLVS BORROMAEVS MEDIOLANI
GABRIEL PALEOTTVS BONONIEN. ARCHIEPISCOPI ET CARDINALES
EPISCOPI XI. SYNODI MEDIOLANEN.
SERAPHINVS MEDIOLANEN. HVIVS COENOBII ABBAS
ALIIQVE ABBATES CASSINENSES
PONTIFICIIS INSIGNIBVS ORNATI
CIVITATIS PROVINCIAEQVE OMNIBVS
SOLEMNI POMPA COMITANTIBVS
HVMERIS SVIS TRANSPORTAVERVNT
MDLXXXII. V. KAL. IVNIAS.

Ejus doctrinæ argumenta ſuperſunt in his, quæ nunc recenſebimus, videlicet: A

I. Epiſtola ad S. Ambroſium, in qua quærebat, quid ſibi velit quòd Moyſes poſt oblatum ſacrificium, & immolatas Domino ſalutares hoſtias, dimidiam partem ſanguinis in crateras miſerit, dimidiam autem ad altare fuderit. Huic reſpondit S. Ambroſius ipſe Epiſtolâ, quæ eſt II. Libri I. editionis *Baſileenſis*, *apud Epiſcopios*, *1567. in fol.* Tomo III. pag. 62.

II. Altera ad eundem: cur Moyſes Propheta maximus inveniatur magis Aaron fratris conſilium, quam ſuum probaſſe: cur etiam tam difficile, tamque rarum ſit pœnitentiam peccati gerere in hac Vita homini; ex Reſponſione ipſius S. Ambroſii, quæ eſt Epiſt. III. ejuſdem Libri pag. 63.

III. Epiſtola propoſitionum ad S. Auguſtinum, in qua interrogando quaſi diſciturus docet docturum. Laudatur à Gennadio in Catalogo, qui etiam recenſet. B

IV. Plures alias S. Simpliciani noſtri ad eundem S. Auguſtinum adhuc Presbyterum agitantis ejus ingenium, & hortantis ut vacaret expoſitioni Scripturarum, ut etiam novus quidam Ambroſius Origenis ἐργοδιώκτης videretur.

V. Alias item nonnullas ad diverſos, quæ partim hinc inde reperiuntur (licet nobis non occurrerint) memorat Fabricius in Biblioth. Eccleſ. citatis Honorio Auguſtodinenſi, aliiſque.

VI. Epitaphium S. Marcellinæ Virginis B. Ambroſii Sororis, quod hìc lubet exſcribere, ut ſpecimen demus illius Poeſis:

Marcellina, tuos cum Vita reſolveret artus,
Spreviſti patriis corpus ſociare ſepulchris,
Dum pia fraterni ſperas conſortia ſomni,
Sanctorumque cupis chara requieſcere terra.
Nil longinqua domus caſto decerpſit amori, C
Affectus nec morte perit: nam munere lethi
Rurſus juncta Soror fraterna redderis umbræ,
Quamvis magna pio ſuſpiret Roma dolore,
Tertia quòd ſacri patitur jam damna ſepulchri:
Nec tamen anguſtam ſedem quis dixerit aulæ,
Corporis hæc domus eſt; nam te pia Virgo ſupernum
Accepit Imperium placidæ poſt munera mortis;
Æterna Chriſtus pretium tibi deſtinat aula,
Præmia dans caſtis intactæ matris honorem;
Te medius Juli tranſcendit fervidus curſus,
Et te Virgo tuus tranſvexit ad æthere ſponſus:

Tribuuntur eidem Acta SS Zenobii, & Eugenii in Codice MS. Bibliothecæ Mediceæ Laurentianæ. Ea autem S. Simpliciano perperam adſcribi Puricellus noſter in Diſſertatione Nazariana cap. 49. num. 12. evidenter probat, cum Simplicianus ante Zenobium obierit, & in hujus Vita mentio fiat de Translatione Corporis ejuſdem S. Zenobii. Id etiam comprobatum reperiet Lector optimus in libro, cui titulus: „ Viaggio di Caritone, ed Ippofilo „ edit. *Florentiæ*, 1741. parte II. ad annum MCCCCLXXV.

Præter ſupra relatas S. Ambroſii ad eum Epiſtolas, aliam habemus, quæ eſt I. libri II. ejuſdem editionis *Baſileenſis* pag. 69. in qua S. Doctor eleganter de vera libertate, ac etiam ſervitute diſputat, fortiſſimiſque argumentis ſolum ſapientem verâ libertate gaudere, & omnem inſipientem ſervum eſſe comprobat, atque ad illam amplectendam plurimum cohortatur.

Aliam item ad eundem, videlicet I. libri II. pag. 77. memoratæ editionis, in qua pulchrè de veris divitiis, ac contraria paupertate diſſerit, & quòd omnis, ſoluſque ſapiens verè dives, atque inſipiens pauper ſit, demonſtrat.

Ei Sanctus Auguſtinus inſcripſit libros II. de diverſis Quæſtionibus, quas S. Simplicianus propoſuerat ex Epiſtolis D Pauli, & libris Regum, quibus ad eundem præpoſuit Epiſtolam. Extant in Opera ipſius S. Auguſtini.

Extat etiam ad eundem Epiſtola S. Vigilii Epiſcopi Tridentini jam laudati de Paſſione SS. Martyrum Siſinii, Martyrii, & Alexandri, de quibus jam ſupra meminimus. Eam poſt Baronium, habemus in editione Operum ipſius S. Vigilii *Coloniæ*, 1555. *in 8.* & apud Clariſs. Bollandi Continuatores in Tomo VII. Maji pagg. 41. & ſeq.

De eo hæc cecinit Ennodius:

Ambroſius linquens viduatæ munia Plebis
Tranſtulit ad curam Simpliciane tuam.
Succeſſoris opes, ſpoliati viſcera Regni
Creverunt meritis temporis alterius.

At

At velut annoſam Zephyris parcentibus ornum,
Ne metuat bellum longa quies ſolidat.
Tiro tamen felix cana ad rudimenta vocatus,
Non flexit priſcum degenerans apicem.
Nil timuit gelidis anima fervente medullis;
Pontificis virtus floret habet ſenium.
Æquora qui tecto preſſit terrena patenti,
Moribus & culta ſydera cum tetigit.

Narratio prædictæ Translationis Corporis S. Simpliciani conſcripta à Ludovico Chizzuola Monacho Caſſin. & Gabrieli Cardinali Paleotto dicata, ſervatur MS. in fol Bononiæ apud amiciſſimum Alexandrum Brauchettum. Eam etiam deſcripſit non ineleganter Urbanus Montius, ut in ejuſdem articulo memoravimus.

Cultum celeberrimi hujus Pontificis & Confeſſoris etiam extra Inſubriam floruiſſe, imò in univerſali Romana Eccleſia ipſius Feſtum celebratum fuiſſe, conſtat ex Miſſali Romano edito *Lugdun., in ædibus Joannis Moylin, aliàs de Cambray*, 1526. die XV. menſis Martii, fol. CCLIX. quod ſervatur in Bibliotheca Archintea, ubi Miſſa cum Oratione, & Graduali propriis S. Simpliciani noſtri legitur, cujus adhuc viventis notitiam S. Martinus Turonenſis Epiſcopus Galliis intulerat. Oh! utinam hujuſmodi res ad tanti Viri gloriam illuſtrandam Clariſſimos Agiographos Bollandi Continuatores non latuiſſet.

S. Simplicianum ſummis extulere laudibus, præter citatos, ſæpè jam memorati SS. Doctores Ambroſius, & Auguſtinus pluribus in locis Operum ſuorum. Paulinus Presbyter Mediol. in Vita S. Ambroſii, Gennadius jam indicatus in Catalogo, Baronius in Annalibus, & alii plurimi, præſertim verò Doctiſſimi Continuatores Bollandi, ad diem XVI. Auguſti, apud quos permulti alii citantur, qui de ipſo ſcripſere.

MDXCVIII.

De SIRTURIS HIERONYMUS.

DUo de hac gente, quæ de Sirturis inter Mediolanenſes nuncupatur, genetliaca Stemmata perhumaniter de more mihi ſubminiſtravit doctiſſimus, atque amiciſſimus Sitonus. Unum videlicet, quod ab Antonio ineunte Sæculo XVI. incipit, deſinitque in Auguſtino, aliiſque ejus fratribus anno Chriſti MDCXXXI. adhuc viventibus. Alterum verò à Petro Gulielmo anno MCCCCXIII. inter vivos extante uſque ad Joſephum, qui anno vigeſimo quinto hujus Sæculi ad Superos abiit. In utraque verò hac de Sirturis ſerie duos invenimus, ſub nomine Hieronymi ferè coævos, quorum primus filius extitit Joannis Baptiſtæ, ab anno MDCIX. uſque ad MDCXXXI. florens. Secundus verò, qui fuit Eques, & Comes Palatinus, necnon inter Phyſicos Collegiatos Mediolanenſes recenſitus anno MDXCIII. & à mortalibus ſublatus anno MDCVI. parentes habuit Joſephum, atque Hyppolitam Gluſſianam conjuges. Nos itaque ancipites jure meritò ſumus, quiſnam inter eos ſit Auctor Operum infra recenſendorum, nam niſi illa ſint edita poſt eorum obitum, nec ad unum, nec ad alterum ſpectare videntur; tametſi fortè ad Politicam, atque Oratoriam pertinens tribui poſſit Hieronymo de Sirturis ſeniori; Lucubratio verò de Teleſcopio, alteri Hieronymo juniori Phyſico, de quo tamen, ſilente Clariſs. Curtio, nil certi Lectoribus noſtris proferre poſſumus, eo magìs quia Opera ſub oculis minimè habuimus, ideoque litem hanc diſcutiendam Eruditis Mediolanenſibus libenter relinquimus. Si verò Auctor eſt Hieronymus Joſephi filius, hic ſepultus eſt in Eccleſia S. Mariæ vulgò *del Giardino* nuncupata, in Sacello D. Didaci, cum Sepulchrali Epitaphio, quod Sæculorum barbaricæ ætatis exemplo cum aliis peſſum abiit. Si verò alter Joannis Baptiſtæ natus, jacet ille in Baſilica Sancti Stephani hujus Urbis in paterno Sarcophago, ubi hæc Inſcriptio legitur:

IO. BAPTISTAE SIRTVRIO
AVGVSTINI F. ANTONII N.
FABRICAE HVIVS TEMPLI PRAEF.
COGNITAE PROBITATIS VIRO
AVGVSTINVS ET HIERONYMVS SIRTVRI FRATRES
AEDICVLAM ET SPELAEVM COMPARARVNT
PATRI OPT. SIBI
ET POSTERIS EORVM
VIXIT AN. LX. ME. IV. DI. IV.
DECESSIT V. IDVS IANVARII MDCIX.

Unius, atque alterius Hieronymi de Sirturis hæc ſunt Opera:

I. Orazione al Sereniſſimo Maſſimiliano Arciduca d'Auſtria ec. Conte del Tirolo ec. fatta da Geronimo Sirtori nella morte del Conte Giorgio Baſta. Extat in Hiſtoria Tran Ivaniæ Equitis Ciri Spontoni, impreſſa *Venetiis, apud Jacobum Saranum*, 1638. *in* 4.

II. Hieronymi Sirturi Mediolanenſis Teleſcopium, ſive Ars perficiendi novum illud Galilæi viſorium inſtrumentum ad ſydera, in tres partes diviſa; quarum prima exactiſſimam perſpicillorum artem tradit, ac iconibus exprimit. Secunda Teleſcopii Galilæi abſolutam conſtructionem, & artem apertè docet. Tertia alterius Teleſcopii faciliorem uſum, & admirandi ſui adinventi arcanum patefacit. *Francof. apud Luc. Jennis*, 1618. *in* 4. *& per Zachariam Palton*, Italico, & Latino idiomate. Hoc Opus memoratur à Clariſs. P. de Chales in ſuo Curſu Mathematico, ubi illud aſſerit editum anno 1618.

III. Hieronymi Sirturi Compendium Politicum ex univerſa civili Doctrina Juſti Lipſii pro principatu, tum ex notis integra fide concinnatum. *Francofurti, apud Porſium, in* 12.

E Schedis Sitonianis.

M D X C I X.

SITONUS BARTHOLOMÆUS.

Cùm de Familiæ Sitonæ de Scotia Viris illuſtribus jam eruditè egerit humaniſſimus, atque doctiſſimus JC. & Advocatus Joannes Sitonus ad calcem Chronici ſui Juriſperitorum Collegii Mediolanenſis pagg. 251. & ſequentibus ; ne actum agamus, libentiſſimè ad eruditum illud Opuſculum Lectores amandamus. Cæterùm omninò prætermittendum non duximus Genealogicum Stemma Gentis ſuæ ab eodem nobis communicatum, incipiens in Franciſco de Sitonis Joannis Jacobi, anno MCCCCLXXXV. viventis, Patre, & ad ſe uſque deductum. Ut autem gratum teſtemur animum erga Virum in Patriæ antiquitatibus verſatiſſimum , cujus eruditio non parum auxilii in hac Bibliotheca texenda nobis attulit , ut facilè agnoſcet quicumque eam inſpexerit ; quamvis alienum ſit ab inſtituto noſtro viventes laudare , placet Doctos monere, præter alia Opera tam edita , quàm MSS. ipſum cudiſſe Familiarum hujus Metropolis Geneſes numero CCXXVI è quibus LXX. prælo donatæ jam publicam viderunt lucem. Elementario igitur ordine , ut moris eſt , ſervato , agendum nunc de Bartholomæo Sitono Hieronymi , & Annæ Cribellæ nobilium Conjugum Mediolanenſium filio . Hic anno poſtquam redempti ſumus MDCLXVI. natus , dum Sacri Fontis undis ablueretur Carolus Federicus dictus eſt ; quod nomen in alterum Bartholomæi commutavit , tunc cùm adultus Clericorum Regularium Congregationi, S. Pauli Decollati nuncupatæ, voluit adſcribi . In eo Cœtu non vulgaris eruditionis luce claruit ; nam præterquamquod multos per annos humaniores docuit litteras , ſacris etiam Concionibus operam dedit non abſque ingenti animarum profectu . Muſas quoque minimè reſpuit , ut videbimus infra . Præfuit Collegio Suorum Sancti Alexandri hujus Urbis , cùmque Architecturæ peritus eſſet , illud latiùs & magnificentiùs ampliandum curavit , prout etiam Gymnaſium Arcimboldium eidem Collegio vicinum , & annexum . Omnium primus Collegium nobilium Ephcborum , quod Imperatorium dicitur , conſtituit , & rexit anno MDCCXXIII. quod munus non ſemel exercuit . De eodem Collegio agit Clariſs. Saxius in ſuo De Studiis Litterariis Mediolanenſium libro . Migravit è vita die XIII. menſis Junii , anno Chriſti MDCCXXXV. ætatis ſuæ LXIX In Aula memorati Collegii Nobilium effigies ejus cernitur cum hoc Elogio :

P. D. BARTHOLOMAEVS SITONVS
CONG. S. PAVLI
EXIMIAE IN DEVM FIDVCIAE VIR
INSTITVENDAE NOBILIVM SOBOLI
COLLEGIVM HOC APERIEBAT
ANNO MDCCXXIII.
OBIIT DIE XIII. IVLII MDCCXXXV.

Scripſit

I. Trattenimenti Sacri addattati a varj tempi dell' anno. *Milano , per il Malateſta* , 1707. *& iterum* 1732. *in* 12.
II. Prediche Quadrageſimali . Vol. in fol. ingens MS. in Bibliotheca Suorum .
III. Tragicomedie varie in Rima , ed in Proſa recitate da' Signori Convittori del Collegio Imperiale . MS. in fol. ibidem.

De ipſo agit præfatus JC. Sitonus in Monumentis Genealogicis Nobilium de Nava editis anno MDCCXXVI. atque in Schedis, necnon P.D. Franciſcus Peſius alibi jam a nobis citatus .

M D C.

SITONUS CAMILLUS.

Camillum Sitonum Joannes Franciſcus loco ſuo laudandus , & Cæcilia Raſoria nobiles Conjuges in hac Urbe genuere , atque vitales auras cœpit haurire die XXVII. menſis Aprilis , anno Chriſtianæ Salutis MDLXIII. Minoribus ſtudiis expletis, ad Leges addiſcendas ſe convertit , quibus cùm egregiè vacaſſet , in Ticinenſi Archigymnaſio Togam ſuſcepit anno MDLXXXVIII. In patria non ultimum locum obtinuit inter Juriſprudentiæ Profeſſores , diu enim in Foro verſatus multis profuit tam civibus , quàm exteris , quorum cauſas ſtrenuè tutatus fuit . Acceſſit morum probitas , bonarum litterarum ornamentum , & antiquitatis perities , quam poſtremam ſatis indicant vetuſtæ aliquot Inſcriptiones ab eodem in ædes ſuas illatæ . & adhuc extantes ibidem apud toties memoratum JC. Joannem Sitonum Camilli noſtri ex filio pronepotem . Poëſim quoque tam Latinam , quàm Italicam dilexit plurimùm, quemadmodum patet ex infra dandis illius Operibus . Deſideratus eſt anno Gratiæ MDCXXXI. die ſecunda menſis Auguſti, condituſque jacet in Templo Prædicatorum, cui titulus *S. Maria della Roſa* hujus Urbis .

Operum illius titulos hìc recitabimus :

I. De Viris bello illuſtribus Heroico Latino Carmine deſcriptis libri IV. Codex MS. in fol. apud citatum JC. Joannem Sitonum .
II. Marci Hieronymi Vidæ Poema de Bombicibus in Italicum Carmen converſum . MS. in fol. Ibid.
III. Ejuſdem Vidæ Scachiades in Italicum etiam Carmen translata . MS. in fol. uno Volumine cum ſuperiori . Ibid.
IV. Allegationum Juridicarum Volum. I. in fol.
V. Epiſtolæ.
VI. Orationes.
VII. Carmina . Hæc III. ſunt uno Vol. MS. in 4. Ibid.

Ipſius cum laude meminerunt Franciſcus Ariſius in Cremona Litterata Tomo II. pag 109. Barellus in Hiſt. Memorabil. Congr. Cleric. Regul. S. Pauli Decoll. Tomo I. pagg 409. & ſeqq. Ghilinus in Theat. Litterat. parte II. pag. 143. Jo. Petrus Creſcentius in Coron. Nobil. Ital. parte II. narrat. XXII. cap. XI. pag. 73. Hieronymus Borſerius in ſuo Theatro Inſubricæ magnificentiæ MS. apud Fratres de Sancto Benedicto Novocomenſes Tomo I. lib. IV. pag. 198. & ſeqq & in Supplemento Nobil. Mediol. cap II pag. 4. Jo. Paulus Mazzucchellus ſub nomine Julii Vicecomitis in Differt. cui titulus : Colonia Ticinæ Romanæ Commentum exſufflatum pagg. 37. & 39. Curtius de Claris Medicis Mediol. pag. 180. Jo. Baptiſta Sitonus Jatroſoph. Miſcell. tract. XXXVIII. pag. 231. Jo. Sitonus noſter in Chron. Colleg J.PP. pag. 252 & Picinellus in Athenæo pag. 301. in Elogio Jo. Franciſci illius Patris ; licet Opera ejus ignoraverit .

M D C I.

SITONUS CAMILLUS alter.

Alterum nunc laudandum ſuſcipimus è Sitona Familia genitum Camillum , cujus extitere parentes Joannes Baptiſta magni nominis Phyſicus , & Julia de Balneis nobiles Conjuges . Natalis ejus incidit in diem XXIII. menſis Septembris , anni MDCXXXI. cùmque optimè educatus inter minora adoleviſſet ſtudia , utriuſque Juris ſcientiam amplexus eſt , Doctor poſtea renunciatus in Lycæo Ticinenſi die XIX. menſis Julii anno MDCLIII. Multis certè nominibus illi obſtricta eſt Mediolanenſis Urbs ob indefeſſum ſtudium , quo ipſius antiquitatum Monumenta

menta ſommo labore collegit, diligentiſſimè proſecutus quidquid ad ædificia tam ſacra, quàm profana non hodieroa ſolom, ſed & vetuſta pertinet; omnia inſuper quæ ſpectare poterant ad illuſtrandum Præſulum hujus Metropolis Catalogum, item Chronologicas res Patriæ, & integra Scriptorum ſuo tempore nondum edita Volomina, io queis de Mediolanenſi Urbe agebatur. Non abhorruit etiam ab Italica Poeſi, & in Foro quoque Cauſarum patrocinium exercuit. Mortalitatem depoſuit die XXII. menſis Auguſti anno MDCCVIII. filiumque Joannem JC. millies à nobis commendatum, amoris ſoi erga patrias antiquitates reliquit hæredem. Ejus memoria ſupereſt io Tabula argentea ad Aram Sacræ Lauretanæ domus, quam pietatis gratiâ Deiparæ vivens obtulit in hæc verba:

D. O. M.
QVOD EIVS ARCANA PROVIDENTIA
AC INEFFABILI BENIGNITATE
SITONA GENS
E SCOTICO NATALI SOLO
ANTE ILLVC INVECTAM CALVINI LABEM
AD INSVBRES SIT TRANSLATA
IC. CAMILLVS SITONVS
PHYSICI IO. BAPTISTAE FIL.
EX EADEM GENTE MEDIOLANI DEGENS
GRATI ANIMI MONVM. POS.
ANNO A PARTV VIRGINIS
MDCXC.

Scripta ejus hæc ſunt:

I. Juris Allegationes partim typis impreſſæ, partim manuſcriptæ, Tomi II. ſervantur apud JC. Joannem Auctoris filium.

II. Antiqua Monumenta Urbis, & Agri Mediolanenſis ex Jani Gruteri Inſcriptionibus Romanis excerpta per Camillum Sitonum Jureconſultum Mediolanenſem. Codex MS. optimæ notæ, cum figuris egregiè delineatis in fol penès filium.

III. Materiarum Sylva, ſive Repertorium è Mediolanenſium Rerum Scriptoribus collectum pro Tractatu de Mediolanenſis Urbis Ædificiis Publicis, Sacris, atque Profanis tam præſentibus, quam antiquis, cum ipſius Urbis, & ſingulorum Ædificiorum Ichnographica deſcriptione, alfabetico digeſtum ordine, Indicemque præferens capitalium ejuſdem Repertorium dictionum

D. O. M.

Ac ejus Genitrici naſcenti, Diviſque Barnabæ, Gervaſio, Prothaſio, Sebaſtiano, Ambroſio, & Carolo Mediolanenſis Urbis Numinibus tutelaribus, hæc rerum ejuſdem Monumenta majoris apparatum operis, ſi fatis illud intercipiatur, in Ambroſiana Bibliotheca perpetuò ſervanda eorum collector Camillus Sitonus JC. Mediol. Phyſici Jo. Baptiſtæ filius anno MDCLXXVI.

D. D. D

Autographus ingentis molis, videlicet columnarum 1846. MS. in fol. extat ibid.

IV. Tabulæ Chronologicæ Mediolanenſes à Chriſto nato ad annum Chriſtiani Seculi decimi ſeptimi ſeptuageſimum octavum; quibus nova, faciliſque methodo diſtributa in ſingulos annos habetur nomenclatura Summorum Pontificum, Romanorum, atque Græcorum Imperatorum, Archiepiſcoporum Mediolani, ejuſque Principum, &c. antiquitatum ejus Urbis, exactæque chronologiæ ſtudioſis opus non minùs utile, quàm ſui amœnitate delectabile; Auctore Camillo Sitono Jureconſulto Mediolanenſi. Ad Illuſtriſſimum, & Excellentiſſimum D. D. Vercellinum Mariam Vicecomitem. MS. in fol. penès filium, ut ſupra.

V. Obſervationes pro confutatione, ac reprobatione diverſorum Inſtrumentorum, Diplomatum, aliorumque Documentorum compilatorum, & falsò fabricatorum per Jacobum Antonium Gallutium quondam Caroli filium: coram Ampliſſimo Senatore Don Cæſare Vicecomite, & Egregio Marchione Don Johanne Thoma Gallarato Capitalium rerum in Statu Mediolani Præfecto ſpecialiter Delegatis, per Jureconſultum Camillum Sitonum D. Phyſici Johannis Baptiſtæ filium propoſitæ, & dictæ à die XX Aprilis an. MDCLXXX. ad diem XXVIII. Novembris an. MDCLXXXI. MSS. originales in folio; extant penès Advocatum Joannem de Sitonis præfati Auctoris filium.

VI. Apparatus pro illuſtrando Archiepiſcoporum Mediolanenſium Catalogo, ex omnibus nedum XVIII. Catalogis, qui hucuſque innotuerint collectus, ſed ex aliis probatiſſimis, & vetuſtiſſimis Auctoribus etiam Manuſcriptis, publiciſque Tabulis, & Monumentis excerptus, opera & ſtudio Camilli Sitoni Jureconſulti Mediolanenſis anno MDCLXXXII., Opus tollendis plurimis mendis, quibus ſcatet idem Catalogus, non modò utile, ſed apprimè neceſſarium. MS. in fol. penès filium, ut ſupra.

VII. Mediolanenſium rerum Scriptores aliquot needum typis editi hoc anno MDCLXXVI., quorum nomina ſunt:

1. Andreæ Alciati JCti Mediolanenſis Opuſculum de Templo Divi Euſtorgii, tribus Magis: Divo Petro Martyre: Porta Ticinenſi: Divi Laurentii Templo, aliiſque ſcitu dignis; à pag. 1. ad pag. 10.
2. Arnulphi Presbyteri Mediolanenſis Chronicon rerum Mediolanenſium ab anno Domini DCCCCXXV. ad an. MLXXX. à pag. 11. ad pag. 86.
3. Venerabilis Fratris Andreæ Bilii Mediolanenſis Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini Commentariis rerum geſtarum ſub Johanne Galeaz, & Philippo Maria Mediolani Ducibus ab anno MCCCCII. ad an. MCCCCXXXI. à pag. 87. ad pag. 428.
4. Johannis de Cermenate Notarii Mediolanenſis Hiſtoria de ſitu, origine, & cultoribus Ambroſianæ Urbis, ac de Mediolanenſium geſtis ſub imperio Henrici Septimi ab anno MCCCVIII. ad an. MCCCXIII. à pag. 429. ad pag. 577.
5. Scipionis Vegii Protophyſici, ac Senatoris Mediolanenſis Hiſtoria rerum in Inſubribus geſtarum ſub Gallorum Dominio ab anno Domini MDXV. ad annum MDXXII. à pag. 579. ad pag. 716.
6. Benvenuti de Rambaldis de Imola Opuſculum de Urbe Mediolanenſi, ab origine ejuſdem uſque ad annum MCLXVII. exceptum ex ejuſdem Auctoris Tractatu de ſingulis Civitatibus Mundi, & aliis pluribus: claruit autem is Auctor ſub annis MCCCXVIII. & MCCCLXXVIII. à pag. 717. ad pag. 755.

VIII. Extat ejuſdem Camilli Sitoni Jureconſulti junioris Carmen Italicum, vulgò *Sonetto*, anno MDCLXXV. inſcript. in libro, cui titulus: *De Serpente Æneo* Ambroſianæ Baſilicæ Mediolani Micrologus Auctore Petro Paulo Boſca impreſs. an. 1675. in 8.

De eodem JC. Camillo Sitono juniore cum laude meminerunt Cyprianus Boſellus in Hiſt. Auſt. Anc. pag. 807. num. 110., & pag. 907. num. 8., & pag. 908. num. 10., & pag. 923. Ludovicus Antonius Muratorius in Anecdotis ex Ambroſ. Biblioth. Codicib. erutis Tom. 1. pag. 175, & Tom II. pag 30. Johannes Dominicus Gattus in Vita S. Ambroſii Archiep. Mediol. pagg. 37 & 346. Lazarus Auguſtinus Cotta in Muſæo Novarienſi artic. 149 152. 175. 201. 472. 479., pag. 31. 33. 39. 48 60 238. 249. in Chorographica Deſcriptione Verbani lacus pag. 60. 71. 80. 89. art. 95. 185. 186. Franciſcus Ariſius in Cremona Litterata Tom. I pag. 281. & Tom II. pag. 88 109. 224 303. 305. 312 385 406. 423. Johannes Joſeph Vallanus in Vitis Archiep. Mediol. pag. 20., & item pag. 141. & 298. Bartholomæus Curtius de Claris Medicis Scriptorib. Mediol. pag. 182. Advocatus Johannes de Sitonis de Scotia in Chronic. Colleg. J. PP. Mediol. art. 59. 202 295. 315 422. 431. 694. 756. 931. 1018, & pag. 253. Johannes Baptiſta Sitonus in Jatroſophiæ Miſcellan. tractat. 50. pag. 342. iterum Clariſs. Ludovicus Antonius Muratorius in præfatione ad duo vetuſta Kalendaria inſerta in Tomo II. parte II. Rerum Italicar. Scriptorum Societatis Palatinæ Mediol. meminit cum laude præfati Jureconſulti Camilli Sitoni junioris pag. 1023. in hæc verba: „ alterum
„ ex Codice ſcripto, ſi bene memini, ante ſeptingen-
„ tos annos, quem mihi pro ſua humanitate commo-
„ daverat Camillus Sitonus Vir quondam inter Me-
„ diolanenſes Rerum ſuæ Patriæ ſtudioſiſſimus; „ & ibidem pag 1035. per extenſum tenorem inſcitus *Kalendarium Sitonianum*.

MDCII.

MDCII.

SITONUS HIERONYMUS.

CAmilli Sitoni ſenioris ſupra laudati frater fuit Hieronymus nunc commendandus, in lucem editus Mediolani die XXI. menſis Novembris, anno ab Orbe redempto MDLXI. & quemadmodum ille legalibus ſtudiis oblectatus eſt, ſic iſte Matheſim, cui vacaret, elegit, & ab occultioris Philoſophiæ cognitione alienus non extitit. Tales in ea progreſſus fecit, ut apud primarios Europæ Principes plurimi habitus fuerit. Etenim juvenili adhuc ætate à Carolo Lotharingiæ Duce Diplomatibus datis in Urbe Nancejo annis MDLXXXVII. & ſequenti, omnium Arcium Ditionis ſuæ Architectus militaris, & Generalis Inſpector conſtitui meruit, collato etiam honore Centurionis Cohortis unius, quam Ordinariam vocant, quæ ipſi in exequendo munere præſtò eſſet. In eo gradu conſtitutus tam egregiè ſe geſſit, ut in Italiam redux à Ducibus Lotharingiæ, & Cenomanenſis Provinciæ commendatitiis litteris ejus laudum plenis fuerit honeſtatus; vix Mediolanum regreſſus à Carolo Terrænovæ Duce, atque hujus Ditionis Regio Moderatore ad Erneſtum Auſtriæ Archiducem tunc in Croatia, & Sclavonia adversùs Turcas pugnantem miſſus eſt, à quo generalis Architectus bellicus creatus, militum Ducatum obtinuit, conſtituto ſtipendio CCC. Florenorum, quos Rhenanos appellant. Peſte tactus occubuit in patria ferali anno MDCXXX. Kal. Auguſti.

Edidit librum inſcriptum:

I. Quintæ eſſentiæ elementaris virtus, & deſcriptio. *Mediol. apud Bidellium*, 1630.
De ipſo mentio eſt apud Jo. Baptiſtam Sitonum in Jatroſoph. Miſcell. Tract. XXXVIII. Creſcentius in Corona Nobil. Ital. Tomo II. narrat. XXII. pag. 730. JC. Joannes Sitonus in Chron. Coll. J. PP. pag. 255., & Picinellus in Athenæo pag. 350.

MDCIII.

SITONUS JOANNES BAPTISTA.

CAmillus J. U. D. atque Octavia Sperona Dugnana nobiles Conjuges in hac Urbe Joannem Baptiſtam Sitonum genuere. Natalis ei fuit dies VII. menſis Julii, anno ab humani generis reparatione MDCV. Eximium ſortitus ingenium, cùm ſub Felice Hoſio Viro Clariſs. cujus Elogium jam in hac Bibliotheca jure merito inſeruimus, ſtudiorum expleſſet Tyrocinium, Philoſophicis excultus eſt diſciplinis, in queis Præceptores habuit Marabottum, & Balbum ex Ord. Prædic. eruditione celebres, qui per ea tempora in Euſtorgiano Cœnobio trahebant moram. Anno MDCXXIV. Ticinum erudiendi gratia miſſus, à Joanne Antonio Phrygio Papienſi, atque Sigiſmundo Boldono Mediolanenſi, ſuo loco à nobis commendato, Medicam didicit facultatem, in qua poſt quadriennium, annos natus XXIII. die XIX. menſis Julii, magno cum totius Archigymnaſii illius plauſu, Doctor eſt renunciatus. Indè regreſſus in patriam ſub celeberrimo Archiatro Ludovico Septala, cui ob doctrinæ præſtantiam fuit acceptiſſimus, medendi practicam exercuit. Cùmque jam ægris juvandis maturus videretur, & ſcriptis, & labore perpeti civibus ſuis profuit, id unum ægrè ferens, nullam in hac Metropoli Medicinæ Cathedram, in qua artis præcepta Auditoribus tradere poſſet, reperiri. Primarios ſui Sæculi Eruditos coluit, ab eis viciſſim plurimi habitus. Non abhorruit tamen etiam ab amœnioribus Muſarum ſtudiis, quibus omne id temporis dabat, quod vacuum habere poterat; locum idcirco non infimum nactus inter Latinos Poëtas. Cùm autem annos integros L. in medica facultate exercenda peregiſſet, ætatis autem ſuæ LXXVI. die VIII. menſis Octobris, anno Chriſti MDCLXXXI. migravit è vita. Jacet in Templo Sancti Antonii Abbatis apud Clericos Regulares, qui Teatini dicuntur. Geminos poſt ſe reliquit filios eruditionis ergò illuſtres, Camillum ſcilicet jam laudatum, & Sebaſtianum, cujus brevì mentio recurret.

Scriptoris hujus verè eruditiſſimi hæc ſunt Opera:

I. Ticinus: Carmen latinum. *Ticini, apud Joannem Nigrum*, 1625 *in* 12. Illud nuncupavit Henrico de Capitaneis de Arſago JC. C. Mediolanenſi, in Ticinenſi Lycæo Juris Canonici Interpreti.

II. Nocturna Veneris Apparitio: Poëma. *Ibid. apud eundem Nigrum, jam dicto anno, in* 12. Dicavit Opus Petro Paulo Orlandi Phyſico Collegiato Papienſi, & in eadem Academia primario Medicinæ Cathedratico.

III. Veneris Monile: Poëma. *Ibid. apud eundem*, 1627. *in* 16.

IV. Jatroſophiæ Miſcellaneorum Pars prima. *Patavii, typis Cribellianis*, 1641. *in* 8. Hanc obtulit Comiti Ptholomæo Galliæ.

V. Ejuſdem Jatroſophiæ Miſcellaneorum Pars ſecunda. *Ibid. apud eundem Impreſſorem, in* 8. Integrum hoc Opus mendis, quibus ſcatebat expurgatum, & tertia pluſquam parte adauctum, primò ex Originalibus ſecundum duas partes Patavii impreſſum, recuſum prodiit *Typis Monaſterii Einſidlenſis per Nicolaum VVangenmann*, 1669. *in* 4. & tertiò *Coloniæ Agrippinæ, apud Joannem Gulielmum Frieſſem*, 1676. *in* 4. Secunda autem editio dicata fuit Joſepho de Loayſa Regio Senatori Mediolanenſi.

VI. Partus ſexto menſe natus, & abſolutè quicumque ante ſeptimum menſem naſcitur, diutiùs vivere, naturalibus functionibus fungi, & inculpata frui valetudine non valet: Diſſertatio. Hanc Typis editam teſtatur Curtius, annum, Impreſſorem, & locum reticens.

VII. Librorum de vulgaribus morbis Gemmæ ex Hyppocrate, Galeno, & Valeſio excerptæ. MS. Codex citatur ab eodem Bartholomæo Curtio, qui aſſerit illum ſervari in Bibliotheca Ambroſiana. Eum nos vidimus MS. in fol. cum aliquibus aliis mox recenſendis apud humaniſſimum JC. Joannem Auctoris ex filio nepotem.

VIII. Epigrammaton libri VI quorum ſinguli centum continent Epigrammata. MS in 12. apud laudatum JC. Sitonum.

IX. Illuſtriſſimorum Senatus Mediolanenſis Heroum Etymon. Opus Metricum. MS in 12. apud eundem.

X. Epiſtolarum, & Orationum LVII. libri duo. MS. in 8. Ibid.

XI. Ejus Epigramma editum eſt in libro, cui titulus: Franciſci Hoſii Juriſperiti de antiqua Tabellionum nobilitate contra vulgatam Doctorum ſententiam; de quo in ejus articulo diximus.

XII. Alia duo in libro inſcripto: Decreti pubblicati in Parnaſſo intorno alle glorie della Sereniſſima Famiglia d'Eſte. *Milano*, 1625 *in* 12. Hujus libri auctor eſt Melchior Putheus, de quo loco ſuo meminimus.

XIII. Alia ſeptem in Florilegio Antiquitatum Mediolanenſium Joannis Antonii Caſtillionæi, in laudem ipſius Caſtillionæi, de quo ſupra.

XIV. Aliud in laudem Nicolai Sacci Philoſophiæ Lectoris, in principio Libri de innato calore ejuſdem Sacci Auctoris. *Papiæ, apud Joannem Baptiſtam Rubeum*, 1628. *in* 4.

XV. Logiſta: Ecloga ſub nomine Anagrammatico Anæi Piſonis ad Batum Piſti. Hanc proferimus ex fide Picinelli, qui non docuit utrum impreſſa fuerit nec ne, vel ubi ſervetur.

Laudatur à Hieronymo Ghilino in parte II. pag 143. ſui Theatri. Bartholomæo Curtio de Claris Script. Medicis Mediol. pag. 180. & 269. Vanderlindeo de Scriptis Medicis pag. 331. Merklino in Lindenio renovato Tomo I. pag. 538. Mangeto in Biblioth. Script. Medic. Tomo II. parte II. lib. 18. pag. 269. Lazaro Auguſt. Cotta in Chorographia Verbani Lacus art. 70 pag. 45. Paulo Hieronymo Bimio de contagio bovino pag. 59. Jo. Maria Lanciſio de bovilla peſte pag. 36. JC. Sitono Nepote in Chronico Collegii J. PP. Mediol. pluribus in locis, & poſt alios non paucos a Picinello in Athenæo pag. 287.

MDCIV.

MDCIV.

SITONUS JOANNES FRANCISCUS.

EX Joanne Jacobo Sitono Cæſareo armigerorum ductore, atque Blanca de Ceppis Cribella nobilibus conjugibus, Mediolani lucis recepit uſuram die XI. menſis Novembris, anno ab Æterni Verbi Incarnatione MDXXXII. Joannes Franciſcus Sitonus. Hic ab ipſa adoleſcentia ad Matheſis ſtudia naturali quodam impetu raptus, tantùm in ea profecit, ut brevi doctrinæ famam adeptus clariſſimam, à Philippo II. Hiſpaniarum Rege fuerit expetitus. Quocirca illo jubente in Hiſpanas contendit Oras, ubi annos XIV. tranſegit Regii Architecti munere inſignitus, & non exigua mercede muneratus. Italiam poſtmodum repetens ab eodem Philippo Rege conſtitui meruit Generalis in toto Mediolanenſi Dominio Architectus, hoc inſuper addito privilegio, ut hujuſmodi officium, eo decedente, in unum è filiis ejuſdem tranſiret. Nec immeritò his ipſum affecit donis Rex optimus, quemadmodum in Diplomate dato Matriti die II. Maji anno MDLXVI. memoratur; Sitonus enim noſter in arduis inventis ità Catholico Regi inſervivit, ut ſtupente naturâ, & arte per montium apices flumina ad irrigandas integras Provincias, quæ non fertilitate ſolum, verùm & gentium propagatione feraciores redditæ ſunt, ducta fuerint. Neque minora extant, quæ peregit in Inſubria; etenim Petro Henriquez Azevedio Fontium Comiti, & Produci Mediolanenſi auctor fuit munitiſſimæ Arcis in Volturenæ finibus erigendæ, quam de conditoris nomine *il Forte di Fuentes* dicimus, undè Rheus ſe jugum impoſuiſſe ipſe gloriatus eſt. His, aliiſque egregiè factis clarus, cum Camillum JC. eruditiſſimum jam ſupra commendatum genuiſſet, die XI. menſis Auguſti anno MDCVIII. Mediolani denatus eſt.

Scripta reliquit:

I. Del modo di elevare, livellare, e condurre le Acque. Tractatus eſt MS. in fol. teſtibus Picinello, & Ghilino locis infra citandis.

II. Binas Conſultationes reſponſales ad Sacram Regiam Catholicam Majeſtatem Philippi Secundi Auſtriaci Hiſpaniarum Monarchæ ſub data Matriti die XI. Decembris an. MDLXXVII., & die XXIX. Aprilis an. MDLXXVIII., in fol. *Hiſpanicè*; quarum prima incipit: „ S. C. R. M. Eſſorro dias, quando V. M. „ fue ſervido mandar que yo fueſſe a ver la diſpuſicion „ del riego del Campo de Urgel, &c. „ altera verò incipit: „ S. C. R. M. En virtud de la comiſſion, „ y orden, que eſſo dia V. M. fue ſervido mandar ſe „ me dieſſe para que yo fueſſe a Cataluña a ver la „ diſpuſicion que tiene el campo de Urgel para poderſe „ regar con el aqua del Rio Segre, &c. „ ac in fine: „ Nueſtro Señor la Catolica y Real perſona de V. M.d „ guarde con acreſcentamiento de mas Reynos y Senorias, como la Chriſtianidad tiene meneſter. En „ Madrid a 29. de Abril 1578. años.

„ B. L. M. y pies de V. M.d

„ Su muy humilde Vaſſallo, y Criado
„ Juan Franciſco Sitoo &c.

Commendant ipſum Franciſcus Ballarinus in Chron. Comenſi pagg. 69. & 311. Petrus Maria Lavizarius in hiſt. Vulturenæ lib. III. pag. 114. Fortunatus Spreicher. in Pallade Rhetica lib. VI. pag. 182. Theodatus Hoſius de Nobilit. in fine. Moriggia in Hiſtor. Mediol. lib. I. cap. 59. Ghilinus in parte II. Theatri ſui pag. 243. Borſerius in Supplem. Nobil. Mediol. cap. 16. pag. 59. Salvator Vitalis in Theat. Magnal. Urbis Mediol. pag. 33. JC. Joannes Sitonus in Chron. J. PP. pag. 254. & Picinellus in Athenæo pag. 301.

MDCV.

SITONUS SEBASTIANUS.

SEbaſtianus Sitonus, cujus meminimus jam ſupra, dum de Joanne Baptiſta ejus Patre verba faceremus, Camillum Fratrem ſuum Juriſprudentiâ, & antiquitatis peritiâ celebrem, de quo item jam egimus, æmulatus, Genitoris veſtigia proſequi maluit, & totum ſe dedit Medicæ facultati addiſcendæ. Lauream igitur conſequi meruit in Ticinenſi Archigymnaſio anno Incarnati Verbi MDCLIII. Plurimùm ſpei conceperat Patria de tanti Viri doctrinâ, quam Diſſertatione mox proferenda in lucem emiſſa patefecerat; cùm præcoci fato ſublatum dolere coacta eſt raptum, cùm nondum trigeſimum ætatis annum exceſſiſſet. Id in cauſa fuit, ut careant Eruditi Homines pluribus, quæ Sebaſtianus ſcribere meditabatur, quem tamen doctiſſimum in Arte Medica comprobat

I. Diſſertatio, cujus hoc Argumentum eſt: In Fractura Coxæ ob caſum ab alto venæ ſectionem faciendam in cubito lateris directè reſpondentis Coxæ læſæ. Edita eſt anno 1656.

Id hauſimus ex Bartholomæo Curtio de Script. Medicis Mediol. pag. 183. ubi tamen non indicatur, ubi, vel apud quem prodierit. Laudatur etiam à JC. Sitono noſtro in Chronico J.PP. pag. 256.

MDCVI.

SOCIACUS BENEDICTUS.

BEnedictus Sociacus, qui ſe ipſum aliquando etiam Soſſagum vocat, patrem habuit Beniaminum teſte Clariſſimo Sitono, ſacriſque initiatus, præter eruditionem Philoſophicam, & Theologicam, in Latina Poëſi ſumma cum laude floruit, ejuſque excollendæ inter Oblatos in Collegio Ambroſiano provinciam ab eximio Cardinali Federico Borromæo obtinuit, cui adeo probavit ingenium, ut ſæpius ab eo ad cœnam vocaretur, ibique aliquando extemporanea Carmina pronunciabat. A Viris Eruditis ſui ævi in magna exiſtimatione habitus fuit, ſignanter à Felice Hoſio, Joſepho Ripamontio, Hieronymo Boſſio, Franciſco Bernardino Ferrario, Auguſtino Terzago, aliiſque. Invitatus à proceribus magni nominis, cum itineri Hiſpanico ſe accingeret, morte præventus eſt anno Salutis MDCXXIII. exeunte. Nunc Opera illius damus ordine quo in lucem prodiere, à nemine uſque adhuc tam accuratè diſtincta,

Videlicet:

I. Arces Palatinæ: Carmen Benedicti Sociaci. *Mediolani, ſine anno, & Impreſſoris nomine*, in 8.

II. Ad Illuſtriſſimum Præſidem Julium Areſium Carmen. *Mediolani, ſine anno, & Typographi nomine*, in 4.

III. Argus Erycii Puteani C. R. apud Mediolanenſes eloquentiæ Profeſſoris, & Hiſtoriographi Regii Poëma: Auctore Benedicto Soſſago. *Mediolani, apud Malateſtas*, 1594. in 8. & *iterum* 1604.

IV. De Ingenio Canis; ſoluta Oratione. Extat in eodem Libro.

V. Sylvæ.

VI. Opuſcula Sacra. Hæc duo edidit uno Volumine: *Mediolani, apud Pontium, & Piccaleam*, 1612. in 8. & de iſtis ſic ſcripſit Petrus Paulus Boſca in libro de Origine, & Statu Bibliothecæ Ambroſianæ. „ Cùm tertio quoque anno, ut Ambroſiani „ Collegii legibus cavetur, Alumni jubeantur vulgare typis lucubrationes, aut ſaltem adornatum opus oſtendere Cenſoribus; abrupit moras „ omnes Poëſis Sociaci. Facta ſibi à Salmatio Præ-

 „ ſide

„ ſide Collegii poteſtate (id enim eſt moris) edidit „ Sociacus Sylvas, atque Opuſcula Sacra, blandientibus utique Muſis, cum ubique accuratæ imitationis veſtigia emineant in adumbrandis Papinii Statii Sylvis.

VII. Epitalamium in Nuptiis Julii Cæſaris Borromei, & Joannæ Caſiæ. *Mediolani, apud Malateſtam*, 1615. in 4.

VIII. Epigrammatum Libri VII.

IX. Odarum Libri II. Hæc uno Volumine impreſſa ſunt *Mediolani, ex Typographia Ambroſiana*, 1616 in 8 Boſca autem ſupradictus editionem indicat ad annum 1613.

X. Carmina alia Latina. Extant inter Poëmata varia pro Laurea P. Marcheſii à Hieronymo Villa collecta.

XI. Alia in laudem Aquilini Coppini. Extant in fronte & ad calcem editionis Epiſtolarum ejuſdem Coppini à nobis alibi indicatæ.

XII. Alia in Tomo IX. Carminum illuſtrium Poëtarum Italorum pag. 503., ubi malè Sociacus noſter Papienſis vocatur. B

XIII. Alia num. XX. extant in Collectione Joannis Baptiſtæ Foſſati, pro Laurea Joanni Baptiſtæ Vicecomiti collata. *Mediolani, apud Paganellum*, 1608. in 8.

XIV. Elegia in laudem Joannis Antonii Caſtillionæi. Extat in libro, cui titulus: „ Florilegium Mediolanenſ. Antiquit. ejuſdem Caſtillionæi; de quo ſupra jam dictum.

XV. Carmen ſatis prolixum, quo Fridericum Cardinalem Borromæum extremum alloquitur. Extat in Bibliotheca Monachorum S. Ambroſii Mediolani, inter MSS. Jacobi Valerii, Cod. ſign. A. num. 125.

XVI. In Translatione Corporum Sanctorum Calimerii Martyris, aliorumque hujus Urbis Archiepiſcoporum, quam Federicus Cardinalis Borromæus, unà cum Suffraganeis ſuis ſolemni pompa celebravit, Sociacus noſter Literario apparatu Urbis ingenium ſuum commendavit. C

XVII. La Caroleide: Poema eroico in onore di S. Carlo. Hoc imperfectum reliquit.

XVIII. Geſte Dramma, quod incendio deperditum fuit, ut aſſerit Boſca ſequentibus verbis ad annum MDCXXIII. „ Cothurnatus etiam produſſet in „ ſcenam Sociacus, Jephteam Virginem acturus: „ verum ignis abſumpſit carmen, ac funeri Scri„ ptoris ferè prælufit. Parentarunt Sociaco ſuo „ Muſæ; has verò præficas illacrymantes funeri „ excitavit Auguſtinus Terzagus, eiſdem Pindi Sa„ cris initiatus.

XIX. Epigramma Latinum. Extat in libro, cui titulus: „ Lo Armidoro Poema di Giovanni Soraazo, al „ Conte Franceſco d'Adda. *Milano*, 1622. in 4.

In Cod. MS. Epigrammatum Jacobi Valerii Biblioth. PP. Teatin. D. Antonii Mediolani, extant Carmina plura de Scriptore noſtro, inter quæ hoc ſelegimus: D

Phœbe, novo ſi quando caput modo neEle corymbo,
Et peragant partes nunc tua pleEra ſuas.
Aſpice Pierii quos ſpiret veris honores,
Quantaque Soſſagi copia ab ore fluat.
Utque diu ſpinis & agreſtibus obſita dumis
Terra novas ſegetes, & bona mille ferat.
Fac celebrent omnes præconia tanta ſorores,
Nam nequit in laudes una ſat ire ſuas.

Extant Epiſtolæ duæ in commendationem eruditionis ejuſdem inter Epiſtolas Joſephi Laurentii Lucenſis. *Patavii*, 1640. in 12. datæ Vicentiæ anno MDCXXI.

In Encomiaſtico Hieronymi Boſſii Ticinenſis pag. 12. extat Acclamatio VI., ſeu Epiſtola ſatis elegans ad Joſephum Ripamontium, & Benedictum Soſſagum. E

Erycii Puteani Epiſtola ad eundem, ſic incipit: „ Suaviſſimum hauſi Lyræ tuæ melos &c.„ proſequitur in ejus laudes: „ Olgiatum laudat &c. data Lovanii XI. Kal. Februar. MDCX. in IV. Centuria, pag. 99.

Videndi ſunt Boſca ſupracitatus, Picinellus in Athenæo pag. 83, & Joannis Jarkii Specimen Hiſtoriæ Academiarum Eruditarum Italiæ. *Lipſiæ* 1725. in 8. pag. 38.

A

MDCVII.

SOLARIUS, ſive de SOLARIO AMIZIO.

TRanſeundum nunc eſt ad Solariæ Familiæ Mediolanenſis Eruditos, quorum omnium ut vetuſtate, ſic & elementario ordine primus eſt Amizin, ſive mavis Amizius. Hic exeunte Sæculo XII. in lucem editus, Juriſprudentiam coluit diligentiſſimè, & aliquando Cauſarum patrocinium non ſine laude geſſit in Foro, ut innuunt pauca infra memoranda illius ingenii monumenta, quæ temporis edacitatem effugere potuerunt. Sacri etiam Palatii Tabellio publicus fuit; atque inter Viros ſuæ tempeſtatis doctrinâ, & Legum ſcientiâ illuſtres computari meruit. Verùm cùm anno MCCXIX. S. Dominicus Ordinis Prædicatorum parens clariſſimus è Lutetiâ redux, & Bononiam pergens per hanc tranſiret Metropolim, & in Canonica Sancti Nazarii, ut alibi jam narravimus, hoſpitio receptus moraretur, Viri ſanctitate permotus Amizin, ſimul cum Guidotto de Sexto, quem haud multò ante laudibus proſecuti ſumus, atque Rogerio de Merate, ſive de Vicomercato, Juriſperito celeberrimo, ejuſdem Inſtitutum amplecti decrevit. Itaque ab ipſo Sancto Dominico Ordinis habitum ſuſcipiens, adeò fidus ei adſtitit comes, ut cùm Sanctus Pater in Cœlum migraſſet, inter teſtes ejus ſanctitatis, virtutumque aſſertores fuerit computatus. Præfuit Cœnobiis Mediolanenſi, & Patavino; & quamvis Pius aſſerat, Amizium eundem eſſe cum Ardigono Mediolanenſi ipſius Ordinis Viro, qui anno MCCLXXXVIII. defunctus, miraculis claruit; verùm ab eo, & meritò, diſſentiunt Claris. Quetif & Echard, arguentes Amizium XXX. minimùm, vel XL. annos natum, Religioni ſe dicaſſe; ideoque fieri non potuiſſe, ut ad tam prolixam ætatem pervenerit. Addunt, Leandrum, tametſi de Ardignno pluribus egerit, nuſquam meminiſſe eum à Sancto Dominico habitum ſuſcepiſſe, quod certè non tacuiſſet. Rem hanc diſcutiendam reliquerunt iidem Scriptores Bibliothecæ ipſius Ordinis Sodalibus ſuis Euſtorgiani Cœnobii hujus Urbis, quod & nos perquam libenter facimus, quamvis quid præſertim in tanta temporum vetuſtate ſperandum ſit Lector videat. Priuſquam verò ab Amizinne recedamus, libenter hîc exſcribimus Familiæ Solariæ monumentum ſatis vetuſtum, quod adhuc cernitur in Parochiali Æde S. Mariæ, cognomento Beltradis, in hac Metropoli his verbis conceptum, ad Aram Sancti Antonii:

IN NOMINE DOMINI ANNO MCCCLXXIX. HANC CAPPELLAM AEDIFICARI FECIT MAGISTER ANTONIVS DE SOLARIO SENATOR MAGNIFICI DOMINI DOMINI GALEAZ VICECOMITIS MEDIOLANI IMPERIALIS VICARII AC DOMINI GENERALIS AD HONOREM DEI ET SANCTORVM IACOBI APOSTOLI ET ANTONII CONFESSORIS IN QVA CAPPELLA IACET MARGARINA VXOR SVA DICTI ANTONII QVAE OBIIT ANNO MCCCLXXVIII. DIE XXV. AVGVSTI CVIVS ALTARE CONSECRAVIT REV̂MVS D.D. BELTRAMVS DE BROSANO DEI GRATIA EPISCOPVS PARMENSIS QVI OMNIBVS VERE POENITENTIBVS ET CONFESSIS DICTVM ALTARE VISITANTIBVS DIEBVS

JN-

INFRASCRIPTIS QVADRAGINTA DIES DE INIVNCTIS POENITENTIIS MISERICORDITER RELAXAVIT IN FESTIVITATIBVS NATIVITATIS DOMINI EPIPHANIAE RESVRRECTIONIS ASCENSIONIS PENTECOSTES CORPORIS CHRISTI QVATVOR FESTIVITATIBVS BEATAE MARIAE VIRGINIS : S. IOHANNIS BAPTISTAE APOSTOLORVM PETRI ET PAVLI IACOBI ET PHILIPPI IACOBI ET CHRISTOPHORI SANCTI ANDREAE ANTONII CONFESSORIS ET SANCTAE CATHERINAE ET FERIA QVARTA PER TOTVM ANNVM .

Ut autem redeamus ad Scriptorem noſtrum , haud improbabile videtur, cum multa ad Juriſprudentiam pertinentia ſcripſiſſe , quæ tamen vel deperdita fuerunt , vel fortè adhuc deliteſcunt . At noluimus ipſum ab hac Bibliotheca excludere , cùm ſaltem ſuperſint illius :

I. Conſilium Juridicum ſuper reſtitutione dotis in Cauſa Euſebii Aliprandi anno MCCXVII. Memoratur in Indice Scripturarum olim penès Galeaz Vicecomitem Mediolani Ducem extantium . Qui Index MS. in membrana in fol. ſervatur apud Marchionem Gaſparem de Roſales JC. C. Illud certè magni momenti fuiſſe patet, cum inter Principum Documenta cuſtodiretur .

II. Juridica Depoſitio pro ſanctitate B. Dominici, de qua jam verba fecimus , excerpta ex Codice MS. F. Bernardi Guidonis in Archivis Conventus Carcaſſonenſis Ord. Præd. aſſervato , legitur in Biblioth. Clariſſimorum Virorum Quetif, & Eccard pag. 48.

De ipſo agunt , præter eoſdem Quetif , & Eccard loco citato , Taegius in Monum. Ord Præd. Gualvaneus de la Flamma . Puricellus in Diſſert. Nazar. cap. 109. pag. 551. Triſtanus Chalcus in Hiſt. Mediol. lib. XIII. ad annum MCCXVIII. aliique plures .

M D C I X.

SOLARIUS JOANNES DOMINICUS .

JOannes Dominicus Solarius Mediolanenſis die VIII. menſis Novembris, anno, poſtquam redempti fuimus , MDCXLIV. natus eſt . Exactis laudabiliter prioribus ſuæ ætatis luſtris IV. ad Carmelitarum Nudipedum Ordinem tranſiit ; depoſitoque Joannis Dominici nomine, pro Aſcetarum conſuetudine appellatus fuit Ambroſius Maria à Sancta Barbara . Solemnia igitur emiſit vota die XV. menſis Aprilis anno Chriſti MDCLXIV. atque ita vixit inter Sodales ſuos , ut de univerſo Cœtu benemeritus ob exemplarem obſervantiam , & morum probitatem omnibus effulſerit. Proximorum ſalutem egregiè promovit ſacras Confeſſiones aſſiduè excipiens , tam Sæculares , quàm Religioſos Viros ad perfectionis viam amplectendam incitans , & in exitu animæ laborantibus ſumma pietate adſtans . Migravit è Sæculo Prid. Kal. Novembris anno MDCCXX. in Cœnobio Bononienſi, cùm plures per annos graviſſimis morbis afflictus ſingularis patientiæ præbuiſſet exemplum.

Scripſit , & edidit :

I. La Monaca ritirata . *Bologna , per Giuſeppe Longhi* , 1714. *in* 12. Hoc Opere ſacris Virginibus decem dierum Exercitia Spiritualia proponit , Meditationibus IV. ſingulis diebus peragenda .

II. Proviſione Spirituale per il diſaſtroſo viaggio da queſta all'altra vita . *Ivi , per lo ſteſſo* , 1723. *in* 12. Opus eſt tam morientibus, quàm eos conſolantibus in agone utile ſatis, & aptum .

III. Il Miſtico Ritratto di Santa Tereſa ; cioè dieci Mercordì in apparecchio alla Feſtività della Santa . *Bologna, per lo ſteſſo* , & rurſus *Milano , per Marcantonio Lucca*, *in* 12.

A Suis .

M D C X.

SOLARIUS ISIDORUS.

NOn ſemel in hoc Opere meminimus vetuſtiſſimi illius Cœnobii , quod adhuc ſupereſt in Suburbio Olitorum non longè ab Arce Portæ Jovis hujus Metropolis , & Sancti Ambroſii ad Nemus appellatur . Plures quoque enumeravimus Viros doctos ex illo Eremitarum Cœtu , qui olim ſacras illas Ædes Sanctorum Ambroſii , Auguſtini , & Simpliciani ſeceſſu celebres incoluere , quorum Ordo ab eodem Sanctiſſimo Mediolanenſis Eccleſiæ Antiſtite Ambroſio dictus , & prioribus florens ſæculis , nunc extinctus eſt , ſuffectis in ipſo Cœnobio Strictioris Obſervantiæ S. Franciſci Alumnis religioſiſſimis , qui nuncupantur Reformati . Eo autem tempore , quo præfatus Ordo ibidem vigebat , vixit inter illius profeſſores Iſidorus Solarius vetuſtâ familiâ in hac Urbe genitus , qui præter eruditionis ornamenta , pietate in proximum ductus , Energumenis à Cacodæmone liberandis totus incubuit ; atque ut nedum vivens , verumetiam defunctus prodeſſet, Opus infra memorandum vulgavit . Reliqua illius Acta cum Ordinis ſui extinctione perierunt , vixiſſe tamen videtur ad medium uſque ſuperioris ſæculi .

In lucem emiſit librum mole quidem exiguum , ſed tamen perutile , cujus hic eſt titulus :

I. Remedium præſervativum , liberativumque contra omnes Dæmonum incurſus. *Mediolani , apud Ghiſulphum*, 1636. *in* 8.

Ex Picinello in Athenæo pag. 384.

M D C X I.

SOREXINA MENADRAGUS.

SOrexina Familia , quæ nunc in Cremonenſi Urbe Decurionatus honore , aliiſque titulis fulget , ex hac Metropoli ſedes illuc tranſtulit , cùm hic priùs non paucos protuliſſet Viros eruditione , atque muneribus clariſſimos . Eminent inter eos Manfredus , atque Menadragus in libera Mediolanenſi Republica anno Chriſti MCLXVIII. Conſules Juſtitiæ, nec non Pinus , ſive Spinus , & Bonacurſius , quorum primus poſt Conſulatum Juſtitiæ laudabiliter in patria geſtum anno MCCXII. Prætor fuit Bononiæ patriæ meæ amatiſſimæ anno MCCXXVII. alter verò ejuſdem Urbis Populi Capitaneus anno MCCLVI. tum Poteſtas anno ſequenti , teſtibus Matthæo de Gryphonibus , & Bartholomæo de la Pugliola Hiſtoricis Bononienſibus in Tomo XVIII. Rer. Italicar. Scriptorum , itemque Conradus Prætor Faventiæ anno MCCLVI. Præfatus autem Spinus anno MCCXXIII. Præturam jam adminiſtraverat Januæ ; cùmque , ut diximus, Bononienſibus præeſſet, interfuit celebrationi pacis inter Mediolanenſes , Brixienſes , Veronenſes , Bergomenſes , aliaſque Italiæ Urbes . Eodem Prætoræ munere functus eſt Januæ annis MCCXXXVIII. & MCCLVI. Paulus de Sorexina , qui reverſus in Patriam, contra Martinum Turrianum pro Nobilibus ſtetit anno MCCLVIII. teſte Corio ad eum annum .

Hunc

Hunc tamen Albertum appellat Chaleus lib. XV. Neque prætereundi ſunt Manfredus, & Conradus alter, primus anno MCCXVII. ſecundus anno MCCLXXIV. Abbates celeberrimi Monaſterii Sancti Simpliciani hujus Urbis, atque etiam Albricus anno MCLXXXVI. Albricus alter anno MCCXXXIX & demùm Gulielmus dictus Martius anno MCCLXI. Canonici Ordinarii Metropolitanæ, quemadmodum Chriſtophorus anno MCCCXL. Joannolus anno MCCCLXXXVIII. & Manfredus anno MCCCCIX. Mediolanenſis patriæ Decuriones. Nullus autem eorum, quos hæc Gens protulit, in hac Litterariâ ſcenâ ſcriptis editis, vel Anecdotis, quod ſciamus, locum ſibi promeruit, ſi Menadragum ſupradictum excipiamus, & Petrum infra memorandum. Nam Menadragus unus, ut diximus, è Conſulibus Reipublicæ Mediolanenſis, anno I. reſtaurationis poſt OEnobarbi, de quo toties verba fecimus, vaſtationem, non prudentiâ ſolum, ſed etiam Statutis conditis Civibus ſuis plurimùm profuit. Inſigne tamen hoc beneficium cumulavit, cùm anno MCCXVII. inter alios Juris Municipalis Collectores interfuit. Juvat etiam hic repetere, quod in Articulo MLXXX. diximus, cùm de Jacobo Maynerio ageremus, ſcilicet Menadragum hunc noſtrum anno MCLXX. die VIII. Auguſti, unà cum aliis Conſulibus Patriæ, in Canonica S. Laurentii, quædam ibidem recenſita pacta cum Vercellenſibus Civibus iniſſe. Incertum habemus ejus obitus diem, atque annum.

Laudem igitur ſibi comparavit ob

I. Statuta Reipublicæ Mediolanenſis cùm aliis ejuſdem Urbis Coſs. anno MCLXX. condita.

II. Conſuetudines Civitatis Mediolani anno MCCXVII. compilatas ab eo, aliiſque Coſs. ejus anni. De his hæc habet Donatus Boſſius in Chron. Mediol. pag. 168. „ Anno Domini MCCXVII. Mediolanenſes, cum nulla „ antehac Statuta haberent, quædam Decreta condunt, „ quæ Conſuetudines Mediolani dixere, quorum exem„ plum membranis ſcriptum adhuc apud me Donatum „ Boſſium extat. „ Hæc tamen verba Boſſii ſic accipienda meminerit Lector, ut non indicent nulla omninò Mediolanenſes habuiſſe Statuta, ſed ea ſparſim in Tabulario publico aſſervata fuiſſe, donec in unum redigerentur Corpus. Nam, ut in hoc aliiſque Articulis Auctorum teſtimonio fuſius narravimus, ab ipſa Urbis reſtauratione non pauca Statuta à prudentiſſimis Viris edita ſunt. Has verò Conſuetudines, quas MSS. apud ſe fuiſſe Boſſius teſtatur, eaſdem eſſe ſuſpicamur, quarum MS. Codex magnifaciendus nunc in Ambroſiana Bibliotheca ſervatur, de quo plura dicere ſuperſedemus, cum abundè de his egerit in Hiſtoria ſua Typographica Clariſs. Saxius noſter.

Mentio eſt Menadraghi in Chronico Gualvanei de la Flamma cap. 894. & ſeq. in Collect. Comitis Octavii Archinti MS. jam toties memorata, atque in Syllabo Conſulari Sitoni noſtri MS. penès ipſum Auctorem, ex cujus Schedis hauſimus etiam quod de aliis Viris ſupramemoratis de Sorexina diximus.

MDCXII.

SOREXINA PETRUS.

TUnc cùm Sorexina Familia adhuc Mediolani degebat, claruit inter hujus Urbis Cives Petrus ex eadem Gente natus, qui, ut videtur, inter Clericos cooptatus, Sacræ Theologiæ Lauream promeruit. Quantùm ei obſtricta ſit Patria facilè cognoſcet quiſquis noverit Virum hunc hæreditario, ut ita dixerim, amore, unà cum ſanguine à tot Avis ſuis, quorum in ſuperiori Articulo meminimus, tracto præditum, ab initio Urbis ad annum uſque MCCCCII. Annales Mediolani deduxiſſe, è quibus Joannes Petrus Puricellus in Monumentis Ambroſianæ Baſilicæ ad num. CCI. exſcripſit nonnulla. Reliqua illius Acta nullus indicat; filius tamen fuiſſe videtur Chriſtophori, qui anno MCCCXL. Decurio Mediolanenſis vivebat. Obitus autem Scriptoris hujus referendus fortaſſe ad annum circiter MCCCCIII.

Elaboravit, ut diximus,

I. Annales Mediolani ab Urbe condita ad annum Chriſti MCCCCII. MSS. ſervantur in Bibliotheca Carthuſiæ propè Papiam, & in Tabulario Cathedralis Novariæ. De ipſo agit Puricellus loco citato, & Sitonus noſter humaniſſimus in Schedis.

MDCXIII.

SORMANUS ANDREAS.

QUoniam locus poſtulat, ut verba fiant de Viris Eruditis è Sormana Familia genitis, agendum nunc eſt de Andrea, quem vergente Sæculo XV. inter vivos fuiſſe oſtendit Codex illius Manuſcriptus, de quo mox dicemus. Ex eodem etiam novimus, Scriptorem hunc Sacerdotali dignitate viguiſſe; cætera autem illius acta, diem, annumque obitus, parentum nomina, aliaque ad ipſum pertinentia, nemo hactenus novit. Poëſis tamen amantiſſimus extitit, ut evincunt tam quæ condidit Carmina, quàm Commentarii, quibus maximi Vatis Virgilii Bucolicorum Opus illuſtravit.

Hujus igitur reperimus:

I. Commentarios in librum Bucolicorum P. Virgilii Maronis; in cujus fine hæc ſcripta ſunt. „ Explicit liber „ Bucolicorum ſcriptus per Presbyterum Andream de „ Sormano Mediolanenſem die V. menſis Septembris „ MCCCCXCV. regnante Ludovico Sfortia Vicecomite „ Duce. „ MS. in 4. ſignat. X. num. VII. in Biblioth. S. Victoris Mediolani.

II. Carmina latina plura. Extant in MS. Cod. Sæculi XVI. in 4. in Bibliotheca Archintea.

MDCXIV.

SORMANUS HIERONYMUS.

NOn ſolum in hac Urbe Mediolanenſi, ſed etiam in aliis Ducatus Oppidis Sormana Familia floruit. Nam ipſa in Oppido Luino ad Lacum Lucanum adhuc extabat eo tempore, quo Fridericus Cardinalis Borromæus æterni nominis Præſul Ambroſianam Eccleſiam moderabatur. In actis etenim Viſitationum ejuſdem enumeratus reperitur Æneas Sormanus, primus Bruſini Parochus ex loco Luino filius Bartholomæi, & Julitæ de Balbis. Hic ex paterno Oppido cùm ad præfatum Bruſini pagum haud longè diſtantem domicilium tranſtuliſſet, plures habuit nepotes, quos inter venit recenſendus Hieronymus hic noſter Tullii, & Joannæ de Valmaginis Conjugum filius, qui editus eſt in lucem anno, poſtquam redempti ſumus, MDCLXV. Litterarum emenſus curriculum in Mediolanenſis Urbis Seminario, quod Majus appellatur, & prædicti Æneæ exempla ſecutus, qui Bruſini Templum Deiparæ condidit, & Parochiales excitavit ædes, Sacerdotii dignitatem primùm, mox & animarum curationem in Vico Rogiani in Plebe Travalia hujus Archidiœceſis obtinuit. Vir fuit commiſſi ſibi populi rector aſſiduus, plureſque habuit è ſuggeſtu ſacras Orationes tam in demonſtrativo, quàm in deliberativo genere, quæ MSS. ut infra ſuperſunt. Peculiari etiam pietate Sanctum Martyrem Jemulum, cujus Corpus in Valle-gana Bruſino proxima colitur, eſt proſecutus; quapropter ut in alios quoque ſuam transfunderet pietatem,

tem, Opus mox indicandom conſcripſit, & edidit. Illud nuoc fuſiùs explicat patruelis illius Nicolaus Sormanus Ambroſiani Collegii Doctor, à nobis jam ſæpè laudatus in Tractatu ſuo *De Alta Inſubria*, quem, præter alia, io lucem publicam jam emiſſam, typis parat. Hieronymus autem, ut ſibi liberiùs vacaret, abdicato Parochiali regimine, deceſſit in hac Metropoli anno Salutis MDCCX. annos natus XLV. dom plura ab ejus iogenio expectarentur; conditus que jacet io Templo S Mariæ Aræcœli apud Fratres Hoſpitalitatis, vulgò dictos *Fate bene Fratelli*.

Ejus hæc babeotur:

I. Raccouto del Martirio, Sepolcro, e Fonte miracoloſo di San Gemolo nella Valgana. *Milano, per Pandolfo Malateſta*, 1707. *in* 8.
II. Prediche, e Panegirici. Vol. I. MS. juſtæ molis. Servatur apud Suos.
Hæc mihi ſuppeditavit prædictus Nicolaus Sormanus amiciſſimus.

MDCXV.

SORMANUS LAURENTIUS.

PArentes Laorentii Sormani Mediolanenſis fuere Paulus Comes, Plebis Miſſaliæ Feudatarius, atque Catharina de la Porta Coojuges. Ab ipſa adoleſcentia bonis litteris excultus, ad eruditionem formatus eſt tam ſelici progreſſu, ut Antiquitatis non mediocriter peritus evaſerit. Quinimo ot genio ſuo ſatisfaceret, jam adultus, & inter Clericos relatus, nobile Muſæum in propriis ædibus condidit, in quo inſignem Numiſmatum, & ex ære Iconum, atque hujuſce generis rerum copiam ſervaret, non sd luxum tantùm, ſed ad Eruditorum etiam commodum, & voluptatem. Coopiatus ſuit io illum Cœtum Doctorum Procerum, de quo verba ſecimus in Articulo Comitis Caroli Archinti, ubi etiam plures habuit Diſſertationes, quarum infra recurret mentio. Morum probitatem cum dicendi ſuavitate conjunctam habuit, ut omnibus gratus, oemioi gravis, magnum ſui deſiderium moriens reliquerit. Obiit menſe Septembri, anno Chriſti MDCCXXXIV. conditusque jacet in paterno Sepulchro in Templo Sanctorum Angelorum ad Portam Novam hujus Urbis, cui Tumulo Frater Scriptoris noſtri Franciſcus Patriæ Decurio, communi Parenti, atque Alexandro Patruo hanc impoſuit Inſcriptionem:

D. O. M.
PAVLO SORMANO BRIANTIAE COMITI
ITALICAE LEGIONIS TRIBVNO
ANNO SALVTIS MDCLXXI. E VIVIS EREPTO
AETATIS VERO LXVII.
ET FRATRI EIVS ALEXANDRO
IN BELGIO GERMANIA
OMNES MILITIAE GRADVS EMENSO
IN INSVBRIA DENIQVE
SVPREMI CASTRORVM PRAEFECTI
LEGATO
NONAGENARIO DEFVNCTO
MDCXCV.
COMES FRANCISCVS SORMANVS
EX SEXAGINTA DECVRIONIBVS
MEDIOLANI
PATRI ET PATRVO POSVIT
MDCXCVI.

In vetuſtiori ejuſdem nominis Eccleſia aderat alterius Pauli Sormani militari gloria clari Epitaphium, quod nobis ſervavit in Collectione ſua Comes Octavius Archintus in hæc verba conceptum:

D. O. M.
QVID SIM VIDES QVID FVERIM NOSTI
QVID IPSE FVTVRVS COGITA
D. PAVLO SORMANO EQVITI S. STEPHANI
QVI VIXIT ANNOS XXIV. MENSES VIII.
OBIIT CASTANII NVMIDIAE
PRO FIDE ORTHODOXA TVENDA
MDLXXXV. MENSE IVNII DIE XX.

Superſunt illius:

I. Della Scienza della Medaglie Diſſertazioni III. Eas habuit cum ſequentibus in Conſeſſu Eruditorum, de quo ſupra diximus; & MSS. ſervantur apud Co. Maximilianum Stampam Soncini Marchionem.
II. Di Roma antica Diſſertazioni IV. MSS. ibid.
III. Idea d'una Accademia, in cui di ſole Iſcrizioni antiche, Medaglie, Idoli, Lucerne, e coſe ſimili, diſcorrere dovevaſi. MS. in fol. penès me.
De eo JC. Jo Sitonus noſter in Theatro ſuo Genealogico MS. pag. 421. atque in Monumentis Familiæ Sormanæ ab anno MCCLXXIII. ad an. MDCCXXIV. pariter MS. apud eundem Auctorem.

SOSSAGUS BENEDICTUS.

Vide SOCIACUS.

MDCXVI.

SOVICUS MICHAEL.

SOvicam, ſive de Suigo, familiam vetuſtam Mediolanenſem, ex qua traxit originem, plurimùm ornavit Michaël, qui exeunte Sæculo XVI. patriam illuſtrare ſtuduit. Etenim perpeti ſtudio non Latinas tantummodò litteras coluit, ſed Græcas inſuper, atque Hebraicas, in quibus omnibus eruditus inter Doctos hujus Urbis primarios haberi meruit. Eccleſiaſticis miniſteriis addictus Parochialis Eccleſiæ vetuſtiſſimæ, cui cognomen *la Paſſarella*, in hac Metropoli regimen obtinuit. Gratiſſimus fuit ob eruditionis, & morum præſtantiam Philippo Archinto, & Sancto Carolo Borromæo Mediolanenſis Eccleſiæ Archiepiſcopis celeberrimis, atque apud hunc poſtremum tantus extitit, ut difficillimam provinciam Breviarii, & Miſſalis Ambroſiani reformandi eidem demandarit. Sanè res iſta apertè innuit, quâ Scriptor noſter præditus eſſet doctrinâ, tam io Eccleſiaſtica hiſtoria, quàm in hujus Cleri ritibus antiquitate ipſa venerabilibus, & toti Chriſtiano Orbi notiſſimis. Deſideratus eſt menſe Majo, anno Redemptionis MDLXXI. Quandoquidem autem de bac Gente verba facimus, lubet hoc loco poſteritati ſervare alterius ex eadem Familia Viri Epitaphium è vetuſto Documento exſcriptum, quod anno MDCCXII apud Hieronymum Sovicum extabat, quamvis ubi poſitum fuerit, ibidem non legatur. Eſt autem hujuſmodi:

D. O. M.

FRANCISCVS IVR. CONSVLTISS.
A PARMENSI REGIMINE
SIC HONORVM INSIGNIA AVSPICATVS
VT AD OBEVNDA AMPLISS. DEINCEPS DIGNITATVM MVNIA
IAM MATVRVS HABERETVR
HEV DVRA SORS MORTALIVM!
ACERBA MORTE RAPTVS
LVGVBRI ADEO CIVITATE
HOC DEMVM COMPOSITVS QVIESCIT TVMVLO
MELIADVX ET MARTHA TRIVVLTIA PARENTES PIISS.
POSTERITATIS MEMORES B. M. POSVERE
VIXIT
ANNOS XXVIIII. OBIIT MENSE OCTOBRI
MCCCCLXXXXVIIII.

Iſtius quidem Franciſci meminit Sitonus noſter in Chronico Collegii J. PP. hujus Urbis art. 311. pag.72. At Michaël, de quo agimus

Laudatur ob

I. Breviarium, & Miſſale Ambroſianum, ut diximus, reformatum.
De eo Moriggia in Nobil. Mediol. lib. III. pag. 274.

MDCXVII.

SOVICUS THEODORUS.

Mirum certè videtur, Viros Clariſs. & non de Ordine tantùm Prædicatorum, ſed etiam de univerſa litteraria Republica optimè meritos Quetif, & Echard, Theodori Sovici, ſeu de Suigo nomen, & Opus infra memorandum ignoraſſe, neque cæteris ſui Ordinis Scriptoribus eum attexuiſſe. Nobis tamen id excuſatione potius dignari placet; memores enim ſumus, ut multoties ſcripſimus, fieri non poſſe, quòd in vaſtæ molis Collectionibus omnia ad manus perveniant, præſertim cùm de exteris Hominibus ab exteris agatur. Culpanda imò eorum eſt negligentia, qui non raro, vel rogati, ſuorum nomina, & reliqua ad ipſos pertinentia non ſine poſterorum detrimento Collectoribus invident; ut nobis etiam accidit in hac Mediolanenſium Bibliotheca adornanda. Cæterùm Thomas noſter ſic inter Prædicatorii Cœtus Alumnos claruit, ut cùm Sacræ Theologiæ Magiſterio eſſet ornatus, Euſtorgiano Cœnobio Sæculi XVI. initio præfici meruerit. Et hæc quidem ea ſunt, quæ nobis innotuere ex Opere mox recenſendo; cætera delevit oblivio.

Scripſit librum prænotatum hoc titulo:

I. Confeſſionario utiliſſimo a ogni perſona de Magiſtro Theodoro da Suigo dell' Ordine de' Predicatori. Impreſſo *in Milano, per Uldetico Sinzenzeller*, 1496. *in* 4. Ibi iterum *per Johanne Angelo Sinzenzeller nell'anno del Signore* 1505. *a di* 15. *de Febraro*, *in* 4. & rurſus *per lo ſteſſo* 1518. *a di* 5. *di Zugno*, pariter *in* 4.

In fine adeſt Forma plenariæ abſolutionis Indulgentiæ compoſita per Reverendiſſimum Sacræ Theologiæ Profeſſorem M. Theodorum de Suigo Priorem Conventus Sancti Euſtorgii, Ordinis Prædicatorum, quæ Indulgentia, ut ibi refertur, conceſſa fuerat à Reverendo D. D. Johanne de Aragonia Legato noſtro in ultimo mortis articulo. Notandum eſt, quod etſi titulus Operis ſit Italico idiomate, attamen totum ſcriptum eſt Latino ſermone.

MDCXVIII.

De SPADACINE ANNIBAL.

Annibalis de Spadacine Mediolanenſis nos effugiſſet etiam nomen, niſi Pater Franciſcus Milliet de Chales Soc. Jeſu in Catalogo Scriptorum Mathematicorum ejus Opera recenſuiſſet. Nulla certè ejus Familiæ monumenta reperimus apud Collectores, quorum labores, ut ſæpius diximus, nobis adjumento fuerunt in hoc Opere adornando; ex eruditis tamen illius laboribus novimus ipſum Aſtrologiam coluiſſe, & Chiromantiæ quoque peritum extitiſſe. Cùm verò Gallico ſcripſerit idiomate, & Codex Pariſiis prodierit, arbitrari licet eundem in Galliis diu vixiſſe, & forſitan ibi poſtremam vidiſſe diem. Hæc divinare potiùs, quàm aſſerere lubet; cæterùm ætas, qua floruit, ex editione ipſius Codicis erui poteſt.

Ille ſic inſcribitur:

I. Speculum Aſtrologiæ naturalis, in quo agit de hominis inclinationibus, de nativitate, de omnibus menſibus anni. Item de morbis, & muliercularum inclinationibus, idiomate Gallico. Habet & Chiromantiam. *Pariſiis*, 1654. *in* 8. Ex P. de Chales in Catalogo Auctorum Mathematicorum.

MDCXIX.

SPANZOTUS FRANZIUS.

Pluries jam verba fecimus de inſigni ea Statutorum Mediolanenſium Collectione, quæ Luchino Vicecomite jubente primùm cœpta, emiſſa tandem eſt anno MCCCLI. ſub Joanne Vicecomite Mediolanenſis

nenſis Urbis Archiepiſcopo & Principe ; ſuiſque lo- A
cis eorum meminimus Virorum Juriſprudentiâ inſi-
gnium , quibus hæc Metropolis tanto obſtricta eſt
beneficio . Occurrit nunc Franzius Spanzotus , qui
inter cæteros hanc ſuſcepit ſpartam , nec ſine laude
confecit . Ægrè tamen ferimus, præter laborem hunc
ad Patriæ utilitatem exantlatum , nullam ipſius
actuum , parentum , & hujuſmodi ſupereſſe mentio-
nem .

Laudem ſibi promeruit ob

I. Statuta , ſive Municipale Mediolanenſis Reipublicæ Jus coordinatum , & emendatum , annoque MCCCLI. editum .
Hæc ex Corio recitat Comes Octavius Archintus in Collectione ſua MS. Monument. Famil. Mediolanenſium . B

MDCXX.

SPAROLETTUS JOANNES ANDREAS.

MEdio ferme Sæculo XVII claruit Joannes An-
dreas Sparolettus Antonii filius , qui anima-
rum curam in hac Metropoli agebat in Eccleſia San-
cti Sixti, totus ad earum profectum intentus, & nihi-
lominus in ſcribendis hiſtoriis tam patriis, quàm ex-
teris nunquam feſſus ; mirum igitur eſt, quòd tantum C
ei temporis ſuperfuerit non ſolùm in infra recenſen
dis Operibus, ſed etiam in aliis deperditis elucubran-
do , ut nos moniti fuimus ab amicis , quibus præ
manibus adfuere , ſed nec titulum eorundem nobis
ſervarunt . Inter vivos eſſe deſiit anno MDCLXXX.

Hæc nos vidimus :

I. Serie Iſtorica delle Antichità della gran Città di Milano, e famoſi fatti de' ſuoi Cittadini , con i loro Governi ſino al preſente pacifico anno MDCLX. in quattro parti diviſa , ed ordinata da Gio. Andrea Sparoletto Rettore nella Chieſa Parochiale di S. Siſto Porta Ticineſe, in fol. Tom. II. MSS. penès Carolum Jacobum Porrum JC. & Advocatum.
II. Novello Colloſſo del Sole , overo Vita della Beata Maria Laurenzia Longa Dama Napolitana Fondatrice, ed Inſtitutrice delle Cappuccine in Napoli , di Gio Andrea Sparoletto Rettore nella Chieſa Parochiale di S. Siſto Porta Ticineſe di Milano ec. dedicata al M. R. Sig. Gio. Battiſta Longo , Dottore di Sacra Teologia , e Rettore in S. Michele alla Chiuſa . MS in 4. pagg. 160. Extat in Bibliotheca Ambroſiana Cod. ſignat. H. num. 220. D

MDCXXI.

SPINULA PUBLIUS FRANCISCUS.

PUblius Franciſcus Spinula , quem perperam Ab- E
bas Picinellus in ſuo Athenæo Petrum Franci-
ſcum vocavit, Patrem habuit Gabrielem, ut ipſemet
teſtatur pluribus in locis ſuorum Carminum, ſicuti &
Joannes Baptiſta Craſſus Mediolanenſis, Michaëlis fi-
lius in ſuo Epigrammate Latino ſatis longo , quod
legitur in libro de Intercalandi ratione ipſius Spinu-
læ , ſic inſcriptum „ Ad Publium Franciſcum Spinu-
„ lam Gabrielis filium . „ Sub optimo Præceptore A.
Calemero Plantanida humaniores litteras ita didicit ,
ut eas non tantùm Mediolani , ſed & Brixiæ ,
Veronæ , Patavii , Venetiis , & alibi docuerit .
Quantùm in Latina Poëſi ipſe emicuerit facilè agno-
ſcitur ab infra recenſendis , & à Virorum illuſtrium
laudationibus , de quibus breviter agemus . Brixiæ
Stephanum Mariam Ugonem Equitem ſtrenuiſſimum Mecœnatem ſuum adinvênit , cui grati animi ergo libros III Epigrammatum nuncupavit . Commercium Litterarium aſſiduè coluit cum Joanne Tonſo , Primo Comite , Marco Antonio Majoragio , Carolo Sigonio , aliiſque Eruditis ſui ævi . Inſtante eodem Primo Comite librum ſupradictum compoſuit de Intercalandi ratione corrigenda . Tractatum hunc dicavit Carolo Vicecomiti Epiſcopo Albintimillienſi ante ejus acceſſum ad Concilium Tridentinum cum Primo Comite ſupramemorato . Inter ejuſdem Patronos enumerare juvat Chriſtophorum Madruccium , atque Aſcanium Sfortiam S. R. E. Cardinales , Comitem Franciſcum Martinengum , Leonardum Mocenigum , cujus intuitu librum ſcripſit de Tabellis quadratorum numerorum &c. , Joannem Franciſcum Turrianum Ferdinandi Cæſaris apud Venetos Oratorem ; ipſius autem laudatores videbimus infra . Annum ſui deceſſus ignoramus ; ille verò Gabrielis parentis ipſius fuit MDXXXVIII. V. Id. Januarii in Oppido Lomatii , ut Spinula ipſe indicat in Ode XXX. libri I.

Scripſit :

I. Poëmaton libros III.
II. Carminum libros IV.
III. Carminum Secularium librum I.
IV. Epodon librum I.
Hæc ad Horatii Flacci imitationem :
V. Elegorum libros X.
VI. Hendecaſyllaborum librum I.
Ad imitationem Annii Tibulli.
VII. Epigrammaton libros III.
Ad imitationem Catulli . Omnia uno Volumine : *Venetiis , ex Officina Stellæ , Jordani Zileti* , 1563. *in* 8.
In fronte extat Epiſtola dedicatoria ad Maximilianum Romanorum , Boemorumque Regem , & Auſtriæ Archiducem . In ſupradicto libro pag. 22. extat Elegia Jo. Brunorii Gambaræ Brixiani ad Spinulam noſtrum, & pag. 40. ad eundem Joannis Nelli Colonienſis Epigramma ; in eadem pagina Andreæ Huraldi Meſii Carmen Heroicum . In libro ejuſdem Spinulæ , cui titulus Catulli imitatio , extat Carmen num. XLIII. Marci Antonii Majoragii ad Jo. Baptiſtam Porrum , de Davidis Pſalmis , verſibus a Spinula & ſcriptis , & ſcribendis ; Inter Hendecaſyllabos extant ad eundem Carmina Octavii Bornati J. P. Brixiani , Jo. Baptiſtæ Craſſi , Pauli Mutii Brixiani , Jo Baptiſtæ Caſtilliona , Fabricii Lampugnani , Conſtantini Cati Alexandrini , Dionyſii Athanaſii Callienſis , Vincentii Zini Brixiani .
VIII. De Intercalandi ratione corrigenda .
IX. Epiſtolæ plures Latinæ ad varios illuſtres Viros Patricios Venetos , & Brixianos . Extant in eodem libro , quem Auctor nuncupavit Pio IV. Pont. Max. & Typis dedit una cum ſequenti
X. De Tabellis quadratorum numerorum à Pythagoreis diſpoſitorum . *Venetiis , apud Bologninum Zalterium* , 1562. *in* 8.
XI. P. Franciſci Spinulæ Mediolanenſis in Davidis Pſalmos Paraphraſis verſibus ſcripta : ad Carolum Cardinalem Borromæum . *Venetiis, apud Pernam*, 1562. *in* 8. Adeſt in fine Epiſtolæ nuncupatoriæ Elegia in laudem Pii IV. ejuſdem Spinulæ , & Carmen de eodem Pontifice Philippi Vicecomitis Patritii Mediolanenſis . In commendationem Operis adſunt Carmina Adriani Cribelli , A. Calemeri Plantanidæ Spinulæ Præceptoris , Flaminii Cribelli , M. Antonii Majoragii , Joannis Baptiſtæ Porri , Joannis Cerulis , Joannis Baptiſtæ Craſſi Michaëlis filii , Joannis Phil. Carnarii Martini F. Joannis Baptiſtæ Riboldi , & Pauli Barthii Mediolanenſium .
XII. Vita Marci Antonii Flaminii , ut ipſemet teſtatur in Epigrammaton libro III. pag. 66.
Inter alia Epigrammata in laudem Spinulæ à Marco Antonio Majoragio edita , hoc legitur :

Quid mirum ſi ſpina roſas emittat olentes ,
Et variis ſentes floribus emiteant ?
Cum dulces , magnoſque ferat jam Spinula fructus
Quos nec Virgilius , nec Cicero ipſe tulit .

Alio Carmine ipſum laudavit Joannes Marcus Fagnanus : videndus quoque Picinellus in Athenæo pag. 460.

MDCXXII.

MDCXXII.

SPREAFICUS GABRIEL MARIA.

GAbriel Maria Spreaficus, Mediolani ortus, ad Inſtitutum Clericorum Regularium Congregationis S. Pauli Decollati capeſſendum adoleſcens convertit animum, ac inter eos votis ſolemnibus Deo ſe arctiùs obſtrinxit, anno Partus Virginei MDCXVIII. Studiis liberalibus ita ſuit eacultus, ut ad publicè auditoribus prælegenda Rhetoricæ præcepta in Urbe Thononi, quæ ſita eſt in Sabaudia, miſſus, inter eloquentiſſimos ſuæ tempeſtatis bene dicendi Magiſtros haberi meruerit. Facundism tamen, qua erat præditus, uberibs patefecit, cùm è ſuggeſtu ſacris in Templis de Divinis Myſteriis verba ſecit ad populum, quo in munere plures Chriſto animas è vitiorum cœno erutas acquiſivit. A ſupremo ſui Ordinis Moderatore, ob prudentiæ, morumque commendationem, inter Fundatores primarios Collegii Liburnenſis adlectus, nedum ſeliciter rem confecit, verùm etiam benevolentiam peculiarem Magni Etruriæ Ducis, aliorumque ea Medicea Gente Principum ſibi conciliavit. In Cathedrali Liburni Eccleſia Pœnitentiarii munus, non ſine proximorum ſalutis incremento, annis XVIII. exercuit, novoque prædicto ſuorum Collegio annos XVI. præſuit. Inde Mediolanum regreſſus, primùm Arcimboldii Lycæi præfecturam geſſit, moa geminis Collegiis S. Barnabæ, & S. Alexandri non ſemel Præpoſitus in Patria tam ingenii, quàm regularis zeli magna dedit ſpecimina. De poſtremo autem præcipuè optimè meritus eſt ob ædium molitionem ſuo ſumptu amplificatam, latiſundia coempta, & paternam demum hæreditatem Collegio ipſi attributam. Obiit octogenarius die XIII. menſis Octobris anno Chriſti Domini MDCLXXX.

Eruditionem illius hæc reſtantur:

I. La Sacra Medaglia di Tiberio Coſtantino Imperatore. *Milano, per Franceſco Vigone*, 1664. *in* 12. Aureum hoc Numiſma à Sixto V. Pontifice Max. ſacris privilegiis decoratum Auguſtinus Cardinalis Cuſanus ſenior, quem ſuo commendavimus loco, S. Alexandri Collegio dono dedit, in cujus Templo quotannis, recurrentibus tam Inventionis, quam Exaltationis Sanctæ Crucis ſolemniis, exponitur, quod in eo ſalutare cernatur ſignum.

II. Pietoſi ſuffragj in rimedio de' mal viventi peccatori, in conforto de' Tribolati, in ajuto degli Agonizzanti, ed in refrigerio dell' Anime del Purgatorio. *Ivi, per lo ſteſſo, in* 12.

III. Fondazione, ed Inſtituto della Congregazione della Madonna del Suffragio. *Ivi, per Lodovico Monza*, 1669. *in* 12.

IV. Plures Lectiones ſacras MSS. reliquit; ex quibus paucas Picinellus recenſuit, videlicet:
La Caſta Suſanna.
Il Convito di Baldaſſarre.
Sopra la Sequenza de' Morti.
Sopra gli Evangelj di tutto l'anno.

V. Apparatus ad ſacras Conciones. Tomi VI. in fol. MSS. ſervantur in ſupradicto Collegio Liburnenſi, unà cum Lectionibus mox recenſitis.
Hæc indicavit eruditiſſimus Concivis meus P. D. Franciſcus Petius ejuſdem Congregationis non ſemel jam laudatus; quædam etiam ſuppeditavit Picinellus in Athenæo pag. 229.

MDCXXIII.

SPREAFICUS ISIDORUS.

EX Mediolanenſi familia Spreafica floruit Sæculo mox elapſo Iſidorus, qui Minorum, quos Obſervantes appellare conſueſcimus, Ordini ſe addicens, pluribus in eo muneribus decoratus eſt. Etenim cùm Juris Canonici peritiſſimus foret, & eam Theologiæ partem, quæ Moralis dicitur, optimè calleret, earundem facultatum Lector conſtitutus fuit, quod officium cum laude exercuit in utriſque ſui Inſtituti Cœnobiis hujus Metropolis ſub nuncupatione Sanctorum Angelorum, & Sanctæ Mariæ Pacis. Cùm verò nonnullos annos in ſacris Confeſſionibus excipiendis inſumſiſſet, pluresque cerneret pœnitentium ſatis imperitos non rectè paratos ad tam utile Sacramentum accedere, operæ pretium duxit Opus infra laudandum elaborare. Poëſim etiam Italicam pro Sæculi tamen genio coluit, quibus ſtudiis intentus in prædicto Pacis Cœnobio denatus eſt Kal. Januarii anno MDCLXXVI.

Scripſit, atque vulgavit:

I. Trattato per la Confeſſione generale. *Milano; per il Malateſta*, 1614. & rurſus, *Ivi, per il Monza*, 1657.

II. Il Serafico Eroe Stimmatizzato. *Ivi, per il Malateſta*, 1634.

III. Eſtaſi giojoſa di un Anima giuſta: in ottava Rima.
De eo Picinellus in Athenæo pag. 384.

MDCXXIV.

STAMPA AMBROSIUS.

NObiliſſimo apud Inſubres genere procreatus eſt Maximilianus Stampa, parente Hermete Soncini Marchione, aliorumque Oppidorum Dynaſta, ac inter Mediolanenſes Patres Conſcriptos recenſito; matre verò Iſabella Rangonia matrona clariſſima. Defuncto genitore opibus & ſanguinis gloria cum apud Cives ſuos, tum apud cæteros notiſſimus Mariannam de Leyna Aſculani Principis filiam ſibi connubio junxit, ea qua nonnullos ſuſcepit liberos, eoſque inter Georgium, qui poſtmodum Carmelitis Nudipedibus nomen dedit, & Angelus à Jeſu Maria dictus claruit, cujus Elogium mox ſcripturi ſumus. Poſt aliquot annos uxore defuncta, Maximilianus noſter totum ſe pietatis dicavit officiis, & inſigni religionis exemplo ſacrum Domini Sepulchrum in Urbe Jeruſalem, Lipſana Sancti Jacobi apud Compoſtellam, & Apoſtolorum limina devotus inviſit. Jamque annum ætatis XL. exceſſerat, cùm divino afflante Spiritu ad Minorum, quos Capuccinos vulgus nuncupat, Inſtitutum ſe convertit, & ſe Ambroſium dici voluit. Ibi tanto humilitatis, patientiæ, cæterarumque virtutum ſtudio tenebatur, ut viliora ſemper Domus miniſteria ſibi peragenda quæreret. Anteactos abſque Religione dies uberrimis lachrymis deplorabat. Per Mediolanenſem aliquando urbem incedens, cùm virum quendam, blaſphema in Deum verba proferentem ſceleris arguiſſet, impatiens ille pugno Dei ſervum petiit, cui mox Ambroſius genuflexus, alteram, inquit, frater, etiam maxillam percute, dummodo à blaſphemiis abſtineas. Bibliothecam Cœnobii ſui Soncinatis pluribus auxit Codicibus Bibliis, præſertim juſſu Philippi II Catholici Regis in lucem emiſſis. Ipſius animus tam ingenti martyrii cupiditate ardere cœpit, ut ad Clementem VIII. Pontificem profectus, ab eo Evangelium Infi-

delibus

delibus prædicandi facultatem poſtulaverit, qui eum Apoſtolica auctoritate munitum Algerium deſtinat; ut plenario Jubilæo Chriſtianis captivis prædicato, pœnitentes à peccatis omnibus abſolvat; ubi ſummâ omnium lætitiâ à Fidelibus miſerâ ſervitute preſſis excipitur. Cùm igitur Ambroſius cœleſtes Eccleſiæ Theſauros à Pontifice reſeratos promulgaſſet; mirum ſanè, quantâ diligentiâ, & ſollicitudine in captivitate detentos curaret, moneret, inſtrueret; vacillantes confirmans, lapſos reſtituens, ægrotis inſerviens, pauperes ſublevans, atque paterno fovens affectu, omnes Chriſto lucrifacere conabatur; nonnullos, qui à Chriſtiana Fide ad Mahometem deſciverant, Fidei reddidit; alios in infidelitate ortos, & enutritos ad Evangelium tranſtulit. Quamobrem Algerii populus Ambroſium cùm Socio in carcerem conjicit; multa in vinculis incommoda, & contumelias ab Infidelibus paſſus, indè tamen eripitur. Ambroſius verò, maximo Chriſtianorum luctu, ac majori poſt ſe ſanctimoniæ famâ relictâ, ibidem obiit anno MDCI. oſſaque ejus ex Mauritania Soncinum quarto poſt mortem anno tranſmiſſa, in Fratrum Sepulchro tumulantur. In ejuſdem Soncinatis Cœnobii Presbyterio ad lævam hæc cernitur Inſcriptio:

MAXIMILIANO STAMPAE II. MARCHIONI SONCINI
QVI MARIANNA A LEYVA ASCVLI PRINCIPIS FIL.
VXORE SVA SVMMA EXORNATA VIRTVTE
DEFVNCTA
DIVO FRANCISCO SE IN COELIBATVM MANCIPAVIT
IN EIVSQVE FAMILIA CAPVCCINORVM
NOMEN DEDIT
QVI IN EO VITAE GENERE
AFRICAE ORIS VT EVANGELIVM DISSEMINARET
CAPTIVOS REDIMERET
IVLIAE CAESAREAE OBIIT MDCI.
HERMES STAMPA II. MARCHIO SONCINI
PARENTIS OSSIBVS
IVSSV MAVRITANIAE REGIS SERVATIS
SVAQVE CVRA IN HOC AVITAE DITIONIS TEMPLVM DELATIS
HOC M. P. ANNO MDCX.

Hæc poſt ſe reliquit Opera:

I. Tractatum de Sacramento Pœnitentiæ. MS.
II. De modis, & remediis rectè vivendi, & moriendi. MS. Servantur apud Suos.

Ejus Vitam deſcripſit P. Boverius Tom. II. Annal. Capuccinorum ad annum MDCI. & compendioſè P. Carolus Bruxellenſis Tom. II. Flor. Seraphic. pag. 419.

Extat ad eum adhuc in ſæculo degentem, & uxoratum Ferdinandi Abduenſis Epigramma ſequens:

Quiſquis divitias, quiſquis tot ſpectat honores,
Quiſquis Cœlicolis atria digna videt,
Cernit & uxorem tantum præcellere forma,
Omnes aſpectu vincat ut una Deas,
Æqualem ſupero te judicat eſſe Tonanti,
Nec quidquam tanto credit abeſſe Duci.
Aſt ego majorem (nec me ſententia fallit)
Te puto, Cœleſti nam Jove plura tenes.
Optima quæque habet, at tibi ſunt hæc optima quæque,
Cæſarem amas, cujus pertimet ille minas.

Annibalis Guaſchi ad eundem Epiſtolæ duæ Italicæ. Extant inter Epiſtolas Guaſchi editas *Mediolani, apud Pontium, & Piccaleum*, 1601.

Meminerunt ipſius etiam Dionyſius Genuenſis in Biblioth. Capuccinorum, edit. II. pag. 12. atque Sitonus noſter in Syllabo Senatorum art. 295. pag. 14. & in Theatro Genealogico pag. 424. necnon Franciſcus Ariſius in Cremona ſua Litterata Tom. II. pagg. 331. & ſequenti; demumque Picinellus in Athenæo in articulo Angeli Stampæ mox laudandi pag. 37.

MDCXXV.

STAMPA ANGELUS.

PArentem ſuum ponè ſequitur Georgius Stampa, qui paternæ domus commodis, & nobiliſſimi ſanguinis ſtemmate poſthabito, quemadmodum ille inter Minores effulſit, ſic ſeveriorem Carmelitarum Nudipedum vitam amplexus fuit, ut Chriſto Regi arctiùs ſe obſtringeret. In eo Cœtu, in quo dictus eſt Angelus à Jeſu Maria, ſtudia peregit majora, miſſus eam ob rem ad Archigymnaſium Salmanticenſe. Italiam poſtmodum, repetens Cœnobiis Neapolitano Matris Dei, & Genuenſi Sanctæ Annæ præfuit, primuſque Lombardiæ Provincialis meruit renunciari. Sacrum Dei Verbum populis fervido inſtructus zelo miniſtrabat; quod cùm Genuæ perageret, decem ſcutorum millia tribus tantummodo Concionibus pronunciatis, ab adſtantibus eleemoſynæ titulo fertur collegiſſe, quibus uſus eſt ad excitandum in Liguriæ Oris ſui Inſtituti Aſceterium, cui nomen *il Deſerto*. Suos etiam Sodales die XI. menſis Februarii anno Chriſti MDCXIV. in hanc Metropolim induxit, Templo, & Cœnobio conditis extra Urbis Portam, quæ Nova dicitur, ſub nuncupatione Sancti Caroli. Magna cum ſanctitatis opinione Romæ requievit in Domino anno Redemptionis noſtræ MDCXXXV. illiuſque effigies apud eoſdem Nudipedes Carmelitas in Patria ſervatur, hoc addito Elogio ex ſacris potiſſimùm libris deſumto:

P. FR. ANGELVS A IESV MARIA
MEDIOLANEN.
HVIVS MONASTERII FVNDATOR
MVNDANIS OPIBVS STEMMATE
DITIONIBVS VALERE IVSSIT
SVRREXIT QVASI IGNIS
ET VERBVM IPSIVS
QVASI FACVLA ARDEBAT
CONVERTIT COR PATRVM AD FILIOS
ET COR FILIORVM AD PATRES EORVM
COELO NATVS EST ROMAE
ANNO MDCXXXV.
IV. NONAS MAII
AETATIS XLIX.

Opera illius his prænotantur titulis :

I. Sette Lettere Paſtorali. Editæ ſunt in libro, cui titulus: „ Lettere Paſtorali de' Generali Scalzi. *Milano, nella Stampa Arciveſcovile*, 1671. *in* 4
II. De Religioſæ perfectionis periculis, atque remediis. MS. apud Suos.
III. Medulla Spiritus. MS. Ibid.
IV. Concionum plura Volumina. MSS. Ibid.

De eo agunt Joachim Garbicellus in libro ſuo de Fundatione Cœnobii prædicti S. Caroli, Philippus à SS. Trinitate in libro ſuo inſcripto: *Decor Carmeli* Sitonus optier in Theatro Genealogico MS. penès eundem Auctorem, & in Schedis, atque Picinellus in Athenæo pag. 17.

M D C X X V I.

S T A M P A G U I D U S.

GEns nobiliſſima Mediolanenſis Stampa florebat jam à Sæculo XII. ut ex Conſulari Collectione Sitoniana didici, Conſulem Juſtitiæ extitiſſe in libera Mediolanenſi Republica Baldicionum Stampam anno MCLXXXVI. iterumque MCXCVI. Inter alia Monumenta Sepulchralia hujus Familiæ tam Mediolani variis in Templis, quàm in Oppido Soncini extantia, dignum mihi videtur, ut legatur illud Abbati Gulielmo de Cottis in Sacra Æde Divi Ambroſii hujus Metropolis poſitum anno redempti Orbis MCCXXX. in cujus fine indicantur nomina Monachorum tunc temporis idem Cœnobium incolentium, inter quos D. Tebaldus Stampa. Guidi interim Stampæ memoriam nobis illuſtrem ſervavit Corius in ſua Mediolanenſi Hiſtoria ad annum Chriſti MCCXCIV. pro ejuſdem Oratione, quam habuit in creatione Matthæi Vicecomitis in Mediolani Dominum. Dolendum interea eſt, quòd nec parentes, nec alia literaria Monumenta iſtius Guidi ullus ex Mediolanenſibus nobis ſervaverit. Damus igitur, quod poſſumus: uberiora ab aliis in dies expectantes.

Hæc autem indicatur :

I. Guidi Stampæ inſignis J. C. Oratio ad Populum Mediolanenſem, cum Arnulphus Imp. Matthæum Vicecomitem Mediolani Dominum creavit anno MCCXCIV.

Memoratur à citato Bernardino Corio in Hiſt. Mediol. ad annum ſupradictum, à Comite Octavio Archinto in ſua pluries laudata Collectione, & in Serie Conſulari Mediolanenſium Sitoniana. MS. in fol. penès Auctorem.

M D C X X V I I.

S T A M P A H E R M E S.

HErmes Stampa Mediolanenſis, & Comes Oppidi Ripaltæ ad Abduam, parentes habuit Hermetem Oppidi Soncini Marchionem, & Eliſabeth Barboviam Conjuges. Litteras amœniores in Seminario Romano didicit, deinde Philoſophiæ curſum Peruſii adimplevit, demum in Archigymnaſio Bononienſi in Jure tam Cæſareo, quàm Pontificio Doctoralem Lauream obtinuit. Muſas verò ita coluit, ut in ferè omnibus Academiis Italiæ adſcriptus extiterit libentiſſimè. Joannem Franciſcum Lauredanum, Franciſcum Bollanum, necnon Antonium Abati, Vates ſui ævi non infimos, pergratos habuit, atque cum eis commercium Litterarium, & Poëticum ſibi acquiſivit, itaut Carmina plura eorundem ad Stampam noſtrum inſcripta fuerint. Florente ætate, ſcilicet annorum XXXII. dum fortuitò Neapoli degeret, & belli causâ anni MDCXLVII. ibidem peracti, ad cuſtodiam Caſtri in Statione Navium, vulgò *Caſtel dell' Ovo* ſibi commiſſam conſiteret, vitalem auram amiſit. Ejus Carmina à Marchione fratre collecta lucem viderunt viginti & quatuor annis poſt ipſius deceſſum, ſed non omnia, nam plura ſparſim reperiuntur in variis Poëticis collectionibus ſuæ ætatis, partim etiam MSS. ſe vidiſſe teſtatur apud varios Cl. Creſcimbenius in ſuo libro inſcripto „ Comentarj intorno alla Iſtoria della „ volgare Poeſia „ imò Carmen Hermetis noſtri vulgò *Sonetto*, ibi profert veluti ſpecimen ingenii ejuſdem, quod pro more Sæculi inter meliora adſcribit.

En titulus libri ſupramemorati

I. Rime del Conte Ermes Stampa. *In Milano, per Lodovico Monza*, 1671. *in* 12.
II. In libro, cui titulus „ Pareri per la Facciata del Duo„ mo di Milano „ extat ejuſdem Epigramma Italicum, vulgò *Sonetto*.

Ad Comitem Hermetem Stampam Patricium Mediolanenſem Ode IV. cujus eſt argumentum. Veram nobilitatem ex ſola virtute quæri, data Veſuntione MDCL. extat in libro, cui titulus „ Auguſti„ ni Nicolai Biſontini Regis Catholici à Conſiliis, „ & libellorum ſupplicum Magiſtri in Senatu Se„ quanorum, Lyricorum libri. *Divione*, 1670. *in* 4. In Ode X. ejuſdem deflet mortem Comitis Mercurii Stampæ Mediolanenſis, data Matriti MDCLI. Laudatur ut Poeta eximius, & ob Carmina edita. Extat ibidem.

In libro, cui titulus „ Carmina Illuſtr. Poëtar. Italor. „ Tom. I. pag 141 extat Carmen Hieronymi Amalthei Opitergienſis ad Hermetem Stampam, & in Tomo VI. extant bina Epigrammata Jo. Thomæ Muſconii Soncinatis ad Hermetem Stampam Marchionem pagg. 373. & 376.

De ipſo agunt Cinellus in Bibliotheca Vol. Pluteo IV. Creſcimbenius in Vol. IV. Operis ſupramemorati pag 154. P. Quadrius è Soc. Jeſu in ſuo libro „ del„ la Storia, e della Ragione d'ogni Poeſia „ Tom. II. pag. 128. & Picinellus in Athenæo pag. 376.

M D C X X V I I I.

S T A M P A J A C O B U S M A R I A.

MAphæum Ducalem Præfectum Caſtrorum, & Arcium Alexandriæ primùm, deinde Piceleonis, patrem habuit Jacobus Maria Stampa, quem anno MDXXXV. hæc Metropolis inter LX. Decuriones ſuos adlectum ſuſpexit, deinde ob Civilis Juris peritiem Conſcriptis Patribus Mediolanenſis Ducatus Regio Diplomate adjungi meruit. Uxorem habuit Barbaram Gonzagam Joannis Franciſci Comitis Bozuli,

Digitized by Google

zuli, Gazoli, atque Belforis filiam. Præter Juriſprudentiam, Philoſophicas Quæſtiones, aliaſque liberales callnit diſciplinas, earumque Profeſſores peculiari fovit affectu, ideoque nonoulli ſuæ tempeſtatis eruditi litterarios labores ſuos ipſi nuncupandos duxere. Migravit è vita annos natus LXXI. anno poſt humani generis Redemptionem MDLVIII. ſepultuſque fuit in Euſtorgiana Baſilica, ubi adhuc extat ejus Elogium in Sacello S. Hieronymi, hiſce conceptum ſiglis:

A

D. O. M.

IACOBVS MARIA STAMPA
FLOS SENATORVM EQVITVM
CIVITATIS ORNAMENTVM
VERAE AMICITIAE FIRMAMENTVM
QVI NEMINI NOCVIT
QVEM NEMO VNQVAM OFFICIO SVPERAVIT
HOC CONDITVR MONVMENTO
CVM RESVRRECTIONE IMMVTATIONEM SPERANS
VIXIT AN. LXXI. M. D. H. SCIT NEMO
OBIIT XVI. KAL. IAN. MDLVIII.
IAC. MA. II. STAMPA HAERES P.

Hæc illius receoſentur:

B

I. Opera quædam Philoſophica. Eorum meminit Moriggia mox citandus, neque tamen promit an lucem viderint, vel inter Anecdota lateant.
Ei inſcripſit Satyram ſuam XVII. Joannes Auguſtinus Caccia Novarienſis inter editas *Mediolani, ſine nomine Impreſſoris*, 1549. *in* 8
Agunt de ipſo cit. Moriggia in Nobil. Mediol. lib. III. cap. XX. Sitonus noſter in Chronico J. PP. pag. 228. art. 1026. & in Theatro ſuo MS. Genealogico pag. 425. necnon Picinellus in Athenæo pag. 245.

MDCXXIX.

STAMPA JACOBUS MARIA HIERONYMUS.

JAcobus Maria Hieronymus Stampa alterius Jacobi Mariæ hujus Urbis Decurionis, militumque Tribuni, atque Flaminiæ Cuſanæ jugalium filius, non litterarum tantummodo, ſed militaris quoque fortitudinis commendatiooe claruit. Etenim præter armatorum hominum Tribunatum, & Calatravenſis Ordinis Crucem, Ordinarii, ut vocant, Magiſtratus Quæſturam obtinuit. Sedit etiam ioter LX. Patriæ Decuriones, & inter Secretioris Cœtus Conſiliarios adlectus eſt, demum Propræfectus Generalis Caſtrorum conſtitui meruit in tota Mediolanenſi ditione. Quantâ autem eruditione præditus eſſet, atque bonas amaret litteras apertiſſimè oſtendit tunc, cùm in Baſilica Metropolitana Philippo IV. Hiſpaniarum Regi juſta perſolverentur. Quidquid enim in communi patriæ luctu Muſæ elaborarunt, id omne ex Stampæ noſtri prodiit ingenio, quæ ſimul in unum collecta typis tradidit, ut mox dicemus. Annum ætatis illius extremum hacteous iocompertum habuimus.

C

Edidit igitur librum inſcriptum:

I. Eſequie di Filippo Quarto Re di Spagna celebrate in Milaoo li XVII. Decembre MDCLXV. deſcritte da Giacomo Maria Girolamo Stampa. *Milano, per il Malateſta, in fol.*
Eum pluribus laudibus extollunt Galeacius Gualdus Prioratus in Relatione Civitatis, & Status Mediol. parte II. pagg. 200. & ſeqq. & Sitonus noſter in Theatro Genealogico pag. 425. MS. penès Auctorem ipſum in fol. & in Chronico Collegii J. PP. art. 2131. pag. 241.

MDCXXX.

STAMPA JOANNES.

JOannes Stampa Mediolanenſis propenſum ad Oratoriam, atque Poëſim præſertim Italicam fortitus ingenium, utramque ſic coluit, ut ſua tempeſtate magnam ſibi conciliaverit famam. Canooicorum Lateranenſium, qui ſub Regula Sancto Auguſtino attributa Deo deſerviunt, Inſtituto ſe addixit, & inter eos pietatis commendatione claruit. Sanctiſſimum hujus Metropolim Præſulem Carolum Borromæum, cœlitum faſtis tunc recèns adſcriptum, peculiaris devotionis affectu proſequebatur, utque illius virtutes quodammodo reviviſcentes Civibus ſuis exhiberet, & ſolutâ, & adſtrictâ Oratiooe, quæ omnia prodierunt in lucem, ut infra repetemus, celeberrimi Paſtoris merita laudavit. Hæc illa ſunt, quæ de ipſo novimus, reliqua nos latent.

Scripſit, & edidit:

I. Ragionamento in modo d'Orazione in lode di S. Carlo. *Milano*, 1611. *in* 4.
II. Carmina Italica L. vulgò *Sonetti*. In his inducit S. Cardinalem varia hominum genera alloquentem. Extant in eodem libro, qui dicatus fuit Cardinali Friderico Borromæo.

D

De ipſo agit Picinellus in Athenæo pag. 330. & Franciſcus Xaverius Quadrius Soc. Jeſu in Tom. III. pag. 64. Operis ſui, cui titulus: „ Della Storia, e della „ Ragione d'ogni Poeſia.

MDCXXXI.

STAMPA VERONICA.

INſigne Virginum Cœnobium Sanctæ Marthæ ſub Regula Sancti Auguſtini nuncupata Deo famulantium, de quo non ſemel incidit mentio, generis ſui nobilitate, & tam pietatis laude, quàm doctrinæ illuſtravit plurimùm Veronica Stampa Mediolanenſis. Adoleſcentiam vix ingreſſa Chriſtum ſibi Sponſum dele-

Digitized by Google

delegit, atque in ſupramemorato Parthenone diu vixit non ſine ingentibus religioſæ virtutis exemplis. Cancellariæ munere ſibi à Sororibus collato, quodque actu exercebat anno Incarnati Verbi MDXVII id ſibi propoſuit, quandoquidem Tabularii arcana liberè ſcrutari poterat, ut omnia quæ tam ad Cœnobii ſui primordia, quàm Virginum, quibus idem Inſtitutum ſuſcipere libuerat, monumenta ſpectabant, poſteritati ſervaret. Neque illam concepta ſefellit ſpes, nam non exiguo labore Opera mox laudanda conſcripſit. Ea quidem Joannes Petrus Puricellius Vir de litteris præclarè meritus, quem debitis alibi laudibus celebravimus, plurimi fecit, nam ipſa in Articulos CVIII. digeſſit, additis in margine de ſuo nonnullis. Quo anno migraverit è vita nemo nos docuit.

Hæc reliquit;

I. Dell'Origine, e progreſſo del Monaſtero di S. Marta di Milano. MS. in fol. pagg. 65. ſervatus in Archivo ejuſdem Monaſterii, à Puricello, ut diximus, in Articulos diviſus, & marginalibus notis reſperſus.
Mentio eſt in hoc Opere ad annum MCCCCVI. Conſtitutionis Petri de Candia Mediolanenſis tunc Archiepiſcopi, poſtea Alexandri V. Summi Pontificis, de quo ſuo loco dictum eſt.

II. Elenchus Monialium, quæ in ipſo Cœnobio S. Marthæ habitum aſſumpſere ab anno MCCCCV uſque ad annum MCCCCLXVI. & deſinit in B. Veronica de Nigris, cum monumentis anni. & diei ingreſſus, atque obitus earum, ſicuti & parentum nominibus, & ſingularum patriâ, omnibuſque aliis ad ipſarum virtutes pertinentibus. Rogat etiam Sorores, ut laborem ſuum proſequantur. Extat in jam laudato Codice ad calcem.
Memoratur à Margharita de Lambertenghis Novocomenſi in MSS. monumentis, quæ ibidem ſervata vidimus, & à Benedicto de Vicomercato in MSS. item ſuis alibi recenſendis.

MDCXXXII.

STATIUS CŒCILIUS.

POëtarum omnium, qui ex Mediolanenſi Urbe floruere apud Latinos, vetuſtiſſimus eſt Cœcilius Statius, cui hanc aſſignant patriam Scriptores omnes Inſubricarum rerum, neque abnuit Sanctus Hieronymus, qui ipſum Inſubrem Gallum fuiſſe aſſerit, addens quoſdam eum Mediolanenſem ferre. Ætatem quoque illius idem S. Doctor prodit, nimirum annum II. Olympiadis CL. quibus etiam vixere temporibus Q. Ennius, P. Licinius Tegula, & M. Pacuvius. Conditione fuit ſervili, Statiique nomen, quod plerique ſervorum apud veteres pretulerunt, quaſi cognomenti loco retinuit. Romæ liberalibus diſciplinis dedit operam, inter quas Comicam Poëſim ita adamavit, ut in eam totus incumberet. Summâ familiaritate cum Ennio vixit, magnoperè etiam dilectus à Terentio fuit, qui tanti ipſum facere conſueverat, ut ad eum tanquam ad Cenſorem optimum Fabulas ſuas emendandas referret. Non defuerunt tamen antiqui Grammatici, qui Cœcilium culpaverint, quòd in vertendis à Menandro Fabulis, quædam parum aptè, concinnèque tranſtuliſſe videatur. Marcus etiam Tullius ad Atticum ſcribens, ipſum accuſat tanquam malum Latinitatis Auctorem. Neque verò id mirum erit perpendentibus Sæculum, quo vixit Cœcilius noſter, cujus phraſis delicatis Ciceronis auribus, & florentiſſimæ ætatis dialecto aſſuetis barbarum quid reſonabat. Excelluit autem in Παλλι-ατ, ut in ἰδίοις Terentius, amborumque novas quaſdam Comœdias L. Ambivius Turpio Comœdus egit. Harum Togatas nonnullas, alias verò Palliatas Cœcilius noſter compoſuiſſe fertur non minore ſtudio, undè ſingularem apud Romanum populum famam reportavit. Defunctus eſt anno poſt obitum Ennii, quem è vivis exceſſiſſe Marcio Philippo, & Cn. Servilio Cœpione Coſs. ſcribit Tullius in Bruto, & de Senectute, nimirum anno IV. Olympiadis CLII. quamvis S. Hieronymus Ennii mortem recenſeat ad annum ſequentem. Nobis tamen cùm magis arrideat Ciceronis ſententia, Cœcilii noſtri emortualem annum aſſignamus Urbis Conditæ DLXXXV. ante Chriſti Natale CLXVIII. Lucio Æmilio Paullo II. & C. Licinio Craſſo Coſs. Sepultum fuiſſe tradunt ad radices Janiculi. Damus hic Epitaphii loco Carmen Volcatii Sedegiti, quod poſteris ſervavit A. Gellius lib. XV. cap. XXIV. Noctium Atticarum, è quo eruitur quanti Vatem hunc veteres habuerint. En illud:

Cœcilio palmam Statio do Comico.
Plautus ſecundus facilè exſuperat cæteros.
Dein Nævius, qui ſervat pretium, tertiùs eſt.
Si erit, quod quarto detur, dabitur Licinio;
Poſt inſequi Licinium facio Atilium.
In ſexto conſequetur hos Terentius.
Turpilius ſeptimum, Trabea octavum obtinet,
Nono loco eſſe facilè facio Luſcium.
Decimum addo cauſa antiquitatis Ennium.

Advertant tamen Lectores optimi, malè ab aliquibus Cœcilium Statium noſtrum, cum Cœcilio Novocomenſi confundi. Hunc enim ab eo diverſum eſſe clamat hujus poſterioris, qui Catullo fuit æqualis, ætas. Monuit etiam Joannes Fabricius loco citando alios perperam eundem exiſtimaſſe cum Cœlio Antipatro Sidonio.

Plures ſcripſit Comœdias, ut ſupra innuimus, quæ tamen omnes periere, quamvis Fragmenta ſuperſint mox indicanda. Damus interim earum Titulos, quibus Auctorum nomina ſubjiciemus, qui ex eis hauſerunt teſtimonia.

I. Æthrio, ſive, ut legit Fabricius, Æſchirio, vel ut Reineſius, Æthra. Citatur a Feſto.
II. Amphitryo. Ex ea teſtimonium affert Nonius.
III. Andria, ſeu Androgynus; quædam hinc hauſit Feſtus.
IV. Ad Pol: eadem fortè cum alia quam Fabricius appellavit Apollumenis. Hujus fragmentum extat apud Nonium.
V. Ariolus. Habentur nonnulla apud citatum Feſtum.
VI. Ariſtoſis. Fragmentum cum aliis in ſubjiciendis editionibus recitatur.
VII. Aſotus. Et hinc citavit Nonius
VIII. Calchis. Hujus quædam apud ipſum habentur.
IX. Carines. Apud Feſtum.
X. Chryſion. Memoratur ab Aulo Gellio.
XI. Cratinus. Laudant ipſam Priſcianus, & Feſtus.
XII. Dardanus. Citatur a Nonio.
XIII. Davus. Feſti teſtimonio.
XIV. De mandatis. Ipſius aliqua ſervavit Nonius.
XV. Embolos, ſive, ut Fabricio placet, Empolus. Idem Nonius eam laudat.
XVI. Hephæſtio. Ex hac Comœdia fragmenta habentur cum reliquis editis, ut infra, & apud Nonium, atque Ciceronem de Senectute.
XVII. Epiclerus. Ex Priſciano.
XVIII. Epiſtatomus, quam Fabricius nuncupat Epinauſimache. Citant Priſcianus, & Nonius.
XIX. Epiſtola. Fragmentum ejus apud eundem Priſcianum.
XX. Eratoſthenes. Ex Donato.
XXI. Exul. Eam Nonius commemorat.
XXII. Fallacia. Ipſam quoque laudavit Nonius.
XXIII. Fœnerator, vel Oboloſtates. Apud ipſum Nonium.
XXIV. Filumena. Ab eodem Nonio citata.
XXV. Gamus. Teſte Feſto.
XXVI. Harpazomenes. Ex Chariſio, Donato, & Nonio.
XXVII. Hymnides. Ejus teſtimonio utuntur Chariſius, Feſtus, Nonius, & Cicero de Finibus.
XXVIII. Hypobolimæus Æſchinus. Ex hac nonnulla ſuperſunt apud Gellium, & Nonium.

XXIX.

XXIX. Hypobolimæus Chreſtratus. Ex Feſto.
XXX. Hypobolimæa Raſtraria. Citatur apud Nonium.
XXXI. Meretrix, ſeu Moletrix. Fragmenta ſunt apud eundem.
XXXII. Melenes. Hanc laudat Fulgentius.
XXXIII. Nauclerus, ſive Pettor. Meminit Nonius.
XXXIV. Notonicaſius. Ex eodem.
XXXV. Pauſimachus. Item apud ipſum.
XXXVI. Peribœa Raſtraria. Ex eodem Auctore.
XXXVII. Plotius, ſeu Plocius. Ejus mentio eſt apud Ciceronem de Senectute, & Gellium.
XXXVIII. Progamus. Ea hæc habet Nonius aliqua.
XXXIX. Pugil. Hanc laudat Feſtus.
XL. Subditirius, vel Hypobolimæus. Ejuſdem Feſti, & Nonii teſtimonio.
XLI. Symbolum. Hanc quoque Nonius commemoravit.
XLII. Synariſtoſis. Ex Gellio, & Nonio.
XLIII. Synephebie. Apud Ciceronem de Natura Deorum, & de Senectute, & apud Nonium.
XLIV. Syracuſæ. Fragmenta cum aliis, ut inferius dicemus, editis leguntur.
XLV. Titthe. Meminit illius Nonius.
XLVI. Triumphus. Apud Gellium, & Feſtum.
XLVII. Tyche. Hujus Fragmenta ſunt cum aliis editis.
XLVIII. Venator. Ex Nonii auctoritate.
XLIX. Umbriæ, vel Diomedes in Umbrie. Depromſere hinc nonnulla Nonius, atque Priſcianus.

Fragmenta hæc collegerunt, & typis impreſſerunt, unà cum aliis veterum Poetarum Latinorum, Robertus Stephanus, & Henricus filius. *Pariſiis*, 1564 *in* 8. Publicam etiam viderunt lucem in Tomo II. pag. 1484. Operum, & Fragmentorum eorundem Poetarum. *Londini, apud Joannem Nicholſon, & Socios*, 1713. *in fol.*

Præterea citatus Henricus Stephanus minori forma, una cum Sententiis Comicorum Græcorum vulgavit ſelectas quoque Latinorum, quas inter illas etiam Cæcilii noſtri. *Pariſiis*, 1569. ex editione Cl. Mattaire.

Juvat hic addere ſatis elegans Diſtichon Marci Littæ Mediolanenſis in laudem præſtantiſſimi hujus Poetæ:

Pindarus eſt Thebis, eſt Smirnæ magnus Homerus,
Eſt Mediolani gloria Cæcilius.

De ipſo quoque meminerunt, præter citatos, Sanctum Hieronymum in Chronico, atque Fabricium pluribus in locis ſuæ Bibliothecæ Latinæ, Petrus Crinitus, Voſſius de Poetis Latinis Tom. III. pag. 231 atque alibi. Chalcus ad annum Mundi MMMDCCCLIX. Bailletus Jugemens de Sçavans Tom. III. art. 1133. pag. 160. Leander Alberti in Inſubria, Paulus Moriggia in Hiſt. Mediol. lib 1 cap. 59. Picinellus in Athenæo pag. 495. aliique non pauci.

MDCXXXIII.

STATIUS FRANCISCUS.

TOt inter Viros, qui Congregationem Oblatorum SS. Ambroſii, & Caroli illuſtrarunt Franciſcus Statius jure merito enumerandus eſt. In Divinis Litteris, ac in facultatibus Theologicis ſummopere exculius, bis Præpoſitus renuntiatur, Eccleſiæ primùm Oppidi Roſati, deinde ad aliam Meltii tranſiit. Sed virtutum fama Franciſci noſtri ſic ad aures omnium pervênit, ut in Urbem vocato Præfectura Templi B. M. V. propè S. Celſum ei tradita fuerit. Ibi atque in aliis hujus Metropolis ſacris Ædibus frequentiſſimè Verbum Dei diſſeminavit, non ſine ingenti animarum fructu. Floruit medio ferme Sæculo proximè elapſo, ſed annum ejus obitus ignoramus. Scripta interim quæ Ambroſiana Bibliotheca ſervat perattentè obſervavimus, & hîc, additis aliis à Picinello relatis, diſtinctè Lectoribus noſtris proferimus,

Videlicet:

I. Sermoni, e Prediche ſu varj Argomenti; numero LIII. Cod. MS. in Bibliotheca Ambroſiana ſign. P. num. 108. in fol. inter in 4. pagg. 380.
II. Conciones variæ, & Sermones Franciſci Statii Præpoſiti Roſati tam ſuper Evangelia, quàm de Sanctis, annis MDCXXIII. & MDCXXIV. MS. in fol. in ſupradicta Bibliotheca ſign. S. num. 88. inter eos in 4.
III. Sententiæ, ſeu Cognitiones Legales per capita digeſtæ. MS. in fol. ſign. S. num. 90. pagg. 1000. extat ibidem.
IV. Conciones ſuper Evangelia Ritu Romano, & tempore Quadrageſimali, habitæ annis MDCXXV., & MDCXXVI. MSS. extant ibidem.
V. De Confeſſione: Sylva. In eodem Cod. MS.
VI. Variæ SS. PP. Sententiæ In eodem.
VII. Sermones varii, Diſcurſus, & Conceptus Prædicabiles ſcripti anno MDCXL. MS. in eadem Bibliotheca ſign. D. num. 470. in fol. pagg. 338.
VIII. Quadrageſimale ſuper Evangelia Ritu Ambroſiano. MS. Ex Picinello.

Videndum eſt Athenæum ejuſdem Picinelli pag. 223.

MDCXXXIV.

STAURENGUS CHRISTOPHORUS MARIA.

JOſeph Staurengus, necnon Catharina Prina conjuges Mediolanenſes Chriſtophorum filium genuere, ac tam piè ab ipſis educatus extitit, ut Religionem Fratrum Auguſtinenſium Excalceatorum amplecti decreverit. In eadem poſt egregiam probationem profeſſus eſt die XXVI. menſis Februarii, anno gratiæ MDCLXXIII. aſſumpto nomine Proſperi à Sancto Joſeph, & tam aſſiduè litteras coluit, ut in alma Urbe Theſes Theologicas, plaudentibus omnibus, adſtantibuſque nonnullis S. R. E. Cardinalibus, defenderit, eaſque Sanctiſſimo Innocentio Papæ XI. dicaverit; deinde Laureâ Magiſtrali exornatus, Philoſophiam, ac Theologiam è ſuggeſtu annis integris XX. Alumnis ſuis explanavit. Oratoriam facultatem tantum cordi habuit, ut nec à Religioſis curis, nec à dignitatibus eidem collatis diſtentus (nam pluribus Cœnobiis præfuit, & Deffinitoris, Provincialis, imò totius Congregationis Vicarii Generalis muneribus inſignitus) nunquam à Concionibus promulgandis deſtitit, ut infra videbimus. At verò dum in Conventu Suorum Romano ſub Invocatione Jeſu Mariæ, in quo Viſitatoris officium exercebat, anno Redempti Orbis MDCCXV. apoplexi correptus, diem ultimam clauſit in Domino.

Hæc partim typis dedit, partim poſt ſe reliquit:

I. Orazioni Sagre. A Monſignor Aleſſandro Croce Veſcovo di Cremona. *Milano, preſſo il Malateſta*, 1700. *in* 4.
II. Diſcorſi per l'Avvento, e per alcune Feſte de' Santi. A Monſignor Co. Abbate Giberto Borromeo (poſtea S. R. E. Cardinali) *Milano*, 1709. *in* 4.
III. Diſcorſi Clauſtrali ſopra la Regola del S. Padre Agoſtino. All'Eminentiſſimo Sig. Cardinale Renato Imperiale. *Milano, preſſo Franceſco Vigone*, 1704 *e* 1711. *Tom. II. in* 4. & poſtea ab eodem Typographo iterum impreſſi.
IV. Quadrageſimale. *Milano, preſſo il Vigone*, 1714. *in* 4.
V. Diſcorſi Clauſtrali per compire l'Eſpoſizione della Regola del S. Padre Agoſtino. MS. in fol. quem morte præventus Auctor perficere minimè potuit.

A Suis.

MDCXXXV.

STRAPPAROLA JOANNES FRANCISCUS.

CAravagium hujus Mediolanenſis Ducatus Oppidum ſatis inſigne, præter plures alios eruditos Viros, protulit etiam Joannem Franciſcum Strapparolam, cujus nomen Picinellus ignorans, ipſum cognomine tantùm indicavit. Vir fuit lepidiſſimi ingenii, & non mediocri præditus eruditione, qua utinam meliùs uſus fuiſſet, ut juſtiſſimam cenſuram Eccleſiæ effugeret. Cæterùm in Opere mox indicando Fabulas, & Ænigmata plurima inſeruit, quæ ab infra recenſendis Scriptoribus commendantur tamquam ingenioſiſſimè conflata, quamvis parum pudicè. Vivebat circa medium Sæculi XVI.

Scripſit:

I. Le tredeci piacevoliſſime Notti. *Vinegia, per Comin da Trino*, 1557. *in* 8. & alibi ſæpius.
Ipſius meminerunt Antonius Franciſcus Donius in Bibliotheca ſua apud *Jolitum* edita anno 1557. pag. 101. Ariſius in Cremona Litterata, Tomo III. pag 120. Creſcimbenius in Commentariis Poeſis Italicæ Tomo I. lib. III. cap. 24. Iricus noſter in Hiſt. ſua Typographica Tridinenſi; Franciſcus Xaverius Quadrius Soc. Jeſu Tomo III. pag. 405 Operis ſui inſcripti „ dell' „ Origine, e della Ragione d'ogni Poeſia; & Picinellus in Athenæo pag. 499.

MDCXXXVI.

STRATA ALOYSIUS.

NObilitatem familiæ Stratæ, quæ olim de la Strata dicta fuit, & vulgò *Strada* nuncupatur, ſatis oſtendunt plures ex ea Decuriones ad Patriæ hujus Mediolanenſis regimen aſſumpti, quorum primus Miranus enumeratur ad annum MCCCLXXXVIII. in Syllabo Decurionum ab amiciſſimo JC. Sitono collecto. Hunc ſubſecuti ſunt alii non pauci uſque ad annum MDXIII. quo floruit eodem inſignitus honore Petrus Antonius. Eo ſanguine genitus fuit Aloyſius de Strata Metropolitanæ Baſilicæ Canonicus Ordinarius, hac dignitate potitus anno MCCCCXI. & demortuus anno MCCCCL. cujus tamen nulla ſuperſunt apud poſteros eruditionis veſtigia. Hæc præfari libuit, ut diſtingui poſſit Aloyſius iſte ab altero, de quo nunc verba facimus, qui, cùm diuturniorem egerit vitam, facilè alius à priori dignoſcitur. Hic Milano parente genitus, & litterarum addictus ſtudiis, latinæ præſertim Poëſis ornamentis enituit, cùmque optimè litteras exprimeret, proprii, & aliorum ingenii fœtus poſteris ſervavit, è quibus Codicibus ab eo ſcriptis aliquos recenſebimus infra. Obitus ejus tempus nos latet, vitam tamen produxit ultra annum redempti Orbis MCCCCLXXVI.

Scripſit Opus hoc titulo:

I. Carmina varia latina de Paſſione D. N. J. C. & de Sancta Maria Magdalena; in fine ſic legitur: „ Ego Aloyſius de Strata Mediolanenſis hoc Opus compo„ſui, & complevi die X. menſis Septembris, anni „ MCCCCLXXII. MS. in fol. optimæ notæ litteris rubro-nigris. Extat in Biblioth. Cœnobii Eremitar. S. Mariæ Coronatæ Mediolani.
Bernardini Senenſis de Vita Chriſtiana, liber ſcriptus ab Aloyſio de Strata Mediolanenſi, anno MCCCCXLVI. MS. in fol. Bibl. Ambroſ. ſigo L. num. 18.
Maphæi Veggii Laudenſis ad Elizabeth, & Monicam Sorores, ac Moniales de Perſeverantia Religionis lib. VII. In fine ſic legitur: „ Explicit hoc Opus, quod „ ego Aloyſius de Strata Mediolanenſis ſcripſi, & ex„plevi Mediolani die Mercurii XVIII. menſis Au„guſti, anni MCCCCLXXVI. Codex in fol. optimè ſcriptus litteris rubro-nigris. Extat in ſupracitata Bibliotheca S. Mariæ Coronatæ.
Videndæ Schedæ Sitonianæ.

MDCXXXVII.

STRATA CAROLUS HIERONYMUS.

CArolus Stephanus Strata Regius Fiſcalis Syndicus generalis in hac Mediolanenſi ditione, atque Diamanta Pecchia nobiles conjuges Carolum Hieronymum genuerunt, qui parentum diligentiâ probè inſtitutus, anno MDCLXXXI. inter Regulares Clericos Congregationis S. Pauli Decollati, quos vulgus Barnabitas nuncupat, cooptari voluit. Anno ſequenti vota ſolemniter Domino reddidit; mox in Urbe Laudenſi publicè humaniores docuit litteras. Cùm verò divini Verbi miniſterio ſe addixiſſet, pluribus Italiæ Urbibus quadrageſimali tempore ſacra explicavit Myſteria non abſque animarum lucro, & auditorum plauſu. Collegii Novarienſis S. Marci Præfecturam ſic geſſit, ut iterum, atque iterum generalis Viſitatoris officium ipſi demandaverint Sodales ſui. Poſtremò cùm Mediolanenſem Provinciam adminiſtraſſet, morbo ipſis Phyſicis incognito ſublatus, ſeptuagenarius occubuit in Collegio Mediolanenſi S. Apoſtolo Barnabæ ſacro, anno MDCCXXXV. die XIII. menſis Septembris.

Illius habemus:

I. Prediche Quadrageſimali. *Milano, per Giuſeppe Malateſta*, 1726. *in* 4.
Ipſum commendat jam toties citatus P. D. Franciſcus Pezius.

MDCXXXVIII.

STUPPANUS JOANNES PETRUS.

JOannis Petri Stuppani mores atque præclara merita, ubi alii teſtes deeſſent, ſatis ſuperque demonſtravit Sanctiſſimi Antiſtitis Caroli Borromæi in ipſum amor. Noverat enim æquiſſimus ille Paſtor hujus Viri religioſum animum, & ingenii in ſacris præſertim ſtudiis culturam. Recenſuit ipſum ideo inter primarios eos Sacerdotes, qui Oblatorum Congregationi nomen dedere, cùm jam Theologiæ Magiſter fuiſſet renunciatus. Præpoſituram poſtmodum Mazzii in Volturena eidem contulit, cùmque anno MDLXXX. in Collegio Sancti Sepulchri hujus Urbis Stuppanus ſontico morbo correptus jam jam efflaret animam, adſtitit Sanctus Præſul, & nedum ipſi humiliter inſervire voluit, ſed etiam miraculo vitam reſtituit. Comitem quoque hunc adhibuit in ſacra peregrinatione, quam ſuſcepit ab hac Metropoli ad Taurinorum Auguſtam, ut Dominicæ Paſſionis veſtigia in Sacroſancta Sindone impreſſa ſupplex veneraretur. Minitabantur interea Novatores populis Vallis Meſolcinæ, jamque errores ſuos in vulgus ſpargere cœperant; quocirca nullus S. Carolo melior viſus eſt Stuppano, qui tantum cohiberet malum, & à Chriſti grege infeſtos lupos averteret. Illuc igitur miſſus eſt Præpoſituræ, & Vicarii honore donatus, & non linguâ ſolum, præclarèque geſtis, ſed ſcriptis etiam Codicibus Eterodoxorum fraudibus fortiter ſe oppoſuit, donec pietate, & doctrinâ commendabilis obdormivit in Domino exeunte Sæculo XVI.

En

Eo illius eruditionis teſtimonia :

I. Breve dichiarazione dello ſtato della Santa Chieſa da Criſto ſino al preſente, con l'origine, e contraddizioni delle nove Sette, di Gio. Pietro Stoppano Obblato, Prevoſto, e Vicario di Miſolcina ; con una Lettera di Matteo Grillo prima Calviniſta, poi fatto Cattolico, nella quale allega trenta Cauſe della ſua Converſione. *Milano, per gli Eredi Tini*, 1586. *in* 8.

II. Della Inſtituzione, ed Autorità de i Miniſtri Eccleſiaſtici, ed in particolare del Sommo Pontefice. *Milano, per il Ponzio*, 1591. *in* 4.

De eo agunt Jo. Petrus Gluſſianus in Vita S. Caroli lib. V. cap. 4. & lib. IX. cap. 2. atque Picinellus in Athenæo pag. 326.

MDCXXXIX.

SUARDA CAMILLA.

CAmilla Suarda Equitis Franciſci, & Catharinæ Trincheriæ Mediolanenſium conjugum filia, meritò ſibi locum promeretur inter reliquos Eruditos, quorum in hac Bibliotheca nomina recenſemus. Poſt exactos primos ſuæ ætatis annos in paternis ædibus, ubi ad pietatem optimè formata fuit, Parthenonem celeberrimum Sanctæ Marthæ hujus Urbis jam ſæpè à nobis memoratum delegit, ut in eo Sponſam ſe Regi Regum traderet ſub ea Regula, quam Sancti Auguſtini dicimus. Die igitur XXII. menſis Julii, anno gratiæ MCCCCLXXXIII. inter illius Monaſterii Virgines eſt cooptata, qua in re comitem habuit Beatam Archangelam Panigarolam alibi jam commendatam. Confeſſarius illi fuit Joannes Antonius Borſanus Sacerdos notiſſimæ pietatis, & prudentiæ, cujus monita plurimùm ipſi in via Domini profuerunt. Opus mox indicandum conſcripſit, quod incipit à præfato anno MCCCCLXXXIII. & proſequitur uſque ad MDXXVIII. dialecto quidem illius ætatis vulgari, ſed mirâ, ſacrâque eruditione refertum. Virtutibus, & meritis cumulata migravit è vita, multa Sororibus ſuis pietatis exempla relinquens circa annum MDXL.

Operis hic eſt titulus :

I. Libro de alchune Viſione, & Revelatione facte ad una Illuminata, & devota ſorore profeſſa : nel celeberimo Monaſterio de Sancta Marthe, conſtituito ne la cura de Sancta Maria al Circhulo in Milano. La qual non per vana gloria ne per favor humano : ma per obedire a la voluntà de Dio cum licentia de la colendiſſima Reverenda Donna Camilla de Rho al preſente Matre del dicto Monaſterio le ha notate per ordine di anno in anno : come nel ſequente tractato ſe vedara ad honore & laude de Dio & a utilita del proximo. MS. autograph. in 4. juſtæ molis in Archivo ipſius Monaſterii.

Memoratur Suarda in Schedis Sitonianis.

MDCXL.

SUARDUS BARTHOLOMÆUS.

VEtuſtatem Suardæ familiæ in hac Inſubriæ Metropoli comprobant Maſtinus Eques & Decurio, cujus mentio in publicis tabulis reperitur ad annum uſque MCCCCLXXIV. teſte amiciſſimo, doctiſſimoque JC. Sitono noſtro in Syllabo ſuo MS. Decurionum Mediolani, atque Petrus ambo de Suardis JC. Ducaliſque Senator, qui claruit ad annum uſque MCCCCLXXXIV. His coævus extitit Bartholomæus Suardus Alberti filius, qui cognominatus eſt Bramantinus. Monemus autem Lectores falli eos omnes, qui Bramantem putaverunt Bartholomæi noſtri Magiſtrum fuiſſe in arte picturæ, atque architecturæ. Etenim, ut probè notavit Pellegrinus Antonius Orlandi Concivis meus in ſuo Abcedario Pictorio, Bramantes potiùs à Bramantini noſtri delineationibus plurima hauſit, & didicit; imò tunc natus fuit, cùm jam hic vel vita functus jam eſſet, vel ſaltem in ſumma viveret ſenectute. Bartholomæus igitur ſummam ſibi conciliavit famam ob peritiem peculiarem picturæ, ſculpturæ, atque architecturæ, in quibus omnibus adeò excelluit, ut primas inter earum profeſſores tempeſtate ſua obtinuerit. Vixit ſedente in Apoſtolica Sede Nicolao Papa hujus nominis V. quo jubente cubicula quædam Pontificalium ædium Romæ pinxit tam venuſtè, ut Raphaël Urbinas nonnullas illuſtrium Virorum Icones indè exprimendas voluerit, quas poſtea Julius Romanus Raphaelis hæres, atque diſcipulus, Paulo Jovio Novocomenſi Viro clariſſimo, Antiſtiti Nucerino tradidit, ut eis Muſæum ſuum exornaret. Plura quoque hujus celeberrimi Pictoris ingenii monumenta ſuperſunt in Patria tam penicillo ficta, quàm ædificia, atque inter hæc poſtrema excellit Templum Deiparæ apud S.Satyrum, & vicinum ipſi Templo Sacrarium ſatis ingenioſum. Eo quoque delineante Ambroſiana Baſilica refecta eſt, ſtructaque Canonicæ porticus, cujus columnas novo quodam invento nodoſis ſtipitibus ſimiles efformavit. Diuturnam ſatis produxit vitam, neque tamen unquam à pingendo ceſſavit; etenim adhuc anno MDXIII. inter mortales degebat, ut conſtat ex publicis documentis diei XXVIII. menſis Septembris ejuſdem anni, è quibus eruitur ipſum paulò ante Tabulam quandam exprimentem Cadaver Chriſti Domini in dolentis Deiparæ gremio jacens pinxiſſe, repoſitam in Templo Monaſterii Sanctæ Mariæ Carævallis, pretio Ducatorum aureorum octoginta. Obitus illius annus incertus eſt.

Scripta reliquit :

I. Librum Proſpectivæ. Ex Picinello, & Moriggia mox citandis.

II. Le Antichità di Lombardia, miſurate, e diſegnate ; Teſte præcitato Orlandi.

De ipſo Moriggia lib. I. cap. 59. Orlandi in Abcedario Pictorico pag. 89. Sitonus noſter in Schedis, Petrus Paulus Boſca de Origine, & Statu Bibliothecæ Ambroſianæ, & Picinellus pag. 65. ſui Athenæi.

MDCXLI.

SUARDUS PAULUS.

EDita ſunt anno MCCCCLXXX. die XX. Decembris in hac Urbe Statuta Civilia reformata, jam & publicata anno MCCCXCVI. & prodierunt opera & impenſa egregii Magiſtri Pauli de Suardis Mediolanenſis, ut in ipſius codicis calce legitur. An hic idem ſit, qui poſtmodum Aromatariam Artem exercens Opus inferiùs laudandum compoſuit, & vulgavit, ſumus ancipites. At cùm hac de re Clariſſimus Vir totique Reipublicæ Litterariæ notiſſimus, Joſeph Antonius Saxius abundè jam egerit in Hiſtoria Typographica huic meæ Bibliothecæ annexa, in ea quæſtione diutiùs immorari non lubet ; cùm Lectores eruditiſſimum illum laborem facilè adire poſſint. Interim Scriptorem hunc plurimi eſſe faciendum patet ex honorificis verbis, quibus eum compellat Jo. Antonida Vander-linden infra citandus ; ipſum enim nuncupat *Aromatarium doctiſſimum*. Et ſanè artem ipſam non modicum illuſtravit, quin & Phyſicæ facultatis arcana penetraſſe dignoſcitur, cùm præter illa, quæ ad Pharmacopejam pertinent, de Urinarum quoque documentis egerit. Florebat adhuc anno MDXXVI.

Scripſit

Scripſit Opus hoc titulo :

I. Theſaurus Aromatariorum Pauli Suardi recens ſingulari diligentia recognitus. Ad Clariſſimos Dominos Collegii Mediolanenſis Phyſicos.
II. Documenta Urinarum ad cognoſcendum utilitates naturæ hominum. Omnia uno Volumine. *Mediol. apud Joannem Angelum Sinzenzeller*, 1507. *in fol.* & rurſus *Ibid. per Jacobum de Caſtellione, impenſis D. Jo. Jacobi, & Fratrum de Lignano*, 1512. *die* 3. *Decemb pariter in fol.* poſtea *Venetiis, apud Octavianum Scotum*, 1517. & *ibid. apud Hieronymum Scotum*, 1556. *in fol.* demum *Lugduni*, 1636 *in* 4.
De ipſo meminerunt Jo. Antonida Vander-linden lib. I. de Scriptis Medicis. Juſtus in Chronol. Med. Curtius de Claris Script. Medicis Mediol. pag. 55. Merchlinus, Jo. Jac. Mangetus in Biblioth. Medicor. Tom. IV. pag. 312. & Picinellus in Athenæo pag. 455.

MDCXLII.

SUBALIUS HIERONYMUS FRANCISCUS.

AB Abbate Philippo Picinello didicimus Hieronymum Franciſcum Subalium natales habuiſſe in Oppido Merate, quod ſitum eſt in Montibus Brianteis, ut alibi monuimus. Inter Fratres Regulam Divi Franciſci Strictioris Obſervantiæ profitentes adſcribi voluit. Ibidem tam prudenter & piè ſe geſſit, ut pluribus ſuæ Religionis Cœnobiis præeſſe meruerit, necnon Viſitatoris munus in variis Italiæ Provinciis, non ſine plauſu ſuſtinuerit. Sacris Litteris totus deditus Concionator generalis inter Suos effectus, nunquam à Verbo Dei diſſeminando deſtitit uſque ad ejus vitæ exitum, qui accidit in Conventu Oppidi Sabioncelli propè Meratum medio Sæculo nuperrimè tranſacto.

Superſunt de ipſo :

I. Scuola del Frate Minore. *Milano*, 1647 *in* 8.
II. L'Oratorio de i Religioſi. *Ivi*, *in* 8.
III. Lo Specchio del Prelato Regolare. *Milano*, 1650. *in* 4.
IV. Prediche, e Panegirici. MSS. apud Suos.
Videndus Picinellus ſupradictus in Athenæo pag. 340.

MDCXLIII.

SULBIAGUS FRANCISCUS.

NOn eſt cur hic repetamus quantùm obſtrictus ſit hujus Metropolis populus prudentiſſimis illis Civibus, qui mandato Luchini Vicecomitis Mediolani Principis jus illius Municipale non exiguo labore colligendum, atque emendandum curarunt. Opus tamen eſt memorare Franciſcum Sulbiagum in eorum numero computatum, qui præclaræ huic provinciæ inſudarunt. cujus utilitatem Mediolanenſis Reſpublica ſentire cœpit anno MCCCLI. eo enim tempore Joannes Vicecomes bujuſce Urbis Archiepiſcopus & Dominus Codicem, ut ſupra elaboratum in vulgus exire juſſit. Sulbiaghi noſtri obitus, quo anno acciderit nemo nobis ſignificavit.

Vivit tamen apud poſteros propter

I. Jus Municipale Reipublicæ Mediolanenſis collectum, & emendatum, ut diximus.
Laudatur in Collectione Comitis Octavii Archinti MS. jam ſæpè enunciata, ubi citatur etiam Corius.

MDCXLIV.

à SUMMA CAROLUS JOSEPH.

CArolus Joſeph, dictus à Summa (in eo enim Oppido Ducatus Mediolanenſis primam lucis hauſit uſuram) cùm Minorum Ordini, quos Obſervantes appellare conſueſcimus, adoleſcens ſe addixiſſet, non Sacrorum tantummodo Codicum peritiem magno ſibi ſtudio comparavit, ſed Canonum quoque, Civiliumque legum eruditionem adeptus fuit. Peracto ſtudiorum curriculo, aliis multos prælegit annos, donec anno MDCXCII. jam Lector Jubilatus, renuntiari meruit Deffinitor. Poſt triennium Provinciæ creatus eſt à Secretis; cùmque anno MDCCI. in Oppido Melegnani Comitia celebrarentur, omnium Vocalium ſuffragiis Provincialis Miniſter fuit conſtitutus. Laudabiliter eo functus munere, anno MDCCVII. Cuſtos effectus cunctis prodeſſe ſtuduit. Etiam extra Inſubriæ limites tanti Viri prudentia enituit; nam Subalpina ſui Inſtituti Cœnobia Commiſſarius luſtravit, Regularemque Obſervantiam ſartam, tectamque ſervare curavit. Magna in exiſtimatione apud Suos habitus, prout Ordinis ſui negotia exigebant, & coram, & Scriptis, ejus jura defendit. Migravit ad plures anno MDCCXXVIII.

Superſunt ejus

I. Diſſertationes plures eruditiſſimæ, tam è Sacrorum Canonum, quam Cæſarearum legum fontibus erutæ; in variis ſuæ Religionis cauſis conſcriptæ. De omnibus plura Volumina effici potuiſſent juſtæ molis, & MSS. ſervantur apud Suos in Cœnobio S. Angeli Mediolanenſis.
Hæc nos ipſius Inſtituti ſectatores monuerunt.

MDCXLV.

de SUMMA GUIDO.

GUido, cui Summa Ducatus Mediolanenſis Oppidum non procul à Verbano Lacu, natale ſolum cognomen indidit, S. R. E. Cardinalis ignotus Panvinio, Ciaconio, Oldoino, ceteriſque quotquot de Cardinalibus ſcripſere, ut teſtatur Ughellus in Epiſcopis Oſtienſibus Tom. I num. XLIII. Alberico Oſtienſi Epiſcopo defuncto ſuffectus eſt circa annum MCXLVIII. Anno MCL. ab Eugenio III in Longobardiam Apoſtolicæ Sedis Legatus miſſus pro graviſſimis Eccleſiæ negotiis, ſtrenuè ſe geſſit, ut mox referenda indicabunt, ad Mediolanenſem præſertim Eccleſiam pertinentia. Subſcriptus quoque reperitur in Diplomate Eugenii pro erectione Monaſterii Arehauſani Ordinis Sancti Benedicti in Ducatu Wirtembergico; quod quidem Diploma extat in lib. cui titulus: Documenta rediviva Monaſteriorum præcipuorum in Ducatu Wirtembergico, Tomo I. *Tubingæ* 1636. Obiiſſe creditur prædicto anno MCL. cùm eodem tempore Hugo Gallus Eugenii Diplomatis ſubſcripſiſſe reperiatur, tanquam Epiſcopus Oſtienſis. Tanti Viri patriam tot hactenus Scriptoribus ignotam eruimus ex autentico Documento, quod in Archivo Imperialis Capituli Baſilicæ Sancti Ambroſii exſcripſit Nicolaus Sormanus Bibliothecæ Ambroſianæ Doctor, atque in Collectionem ſuam Diplomaticam Mediolanenſ. propediem edendam intulit. Ideſt Erectio Præbendæ XIII. in eadem Baſilica S. Ambroſii, facta anno MCLXXXVIII. XVI. Kal. Novemb.

vemb. Incipit : „ Ego in Dei nomine Albertus , qui „ dicor de Summa , Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ „ Subdiaconus &c. „ In ea meminit Albertus Guidonis Cardinalis , & Epiſcopi Oſtienſis , de Summa , Patrui ſui . „ Act in Canonica S. Ambroſii . „ Scatet hoc Documentum eruditione ad Mediolanenſis Eccleſiæ Hiſtoriam aptiſſima . In eo inſertæ ſunt litteræ Urbani Papæ III. ad Albertum ipſum , datæ Veronæ VII. Kal. Julii, & aliæ item enunciantur Lucii , & Gregorii Pontificum ad eumdem Albertum , quibus ei conceditur libera diſpoſitio rerum ſuarum præcipuè ad pias cauſas .

Hæc tanti Cardinalis ſuperſunt :

I. Epiſtola Guidonis Oſtienſis Epiſcopi Legati Apoſtolici ad Obertum Archiep. Mediolanenſem , & Sanctum Galdinum tunc Archidiaconum , in qua ait : Mandatum quod Præpoſiti Plebium Diœceſis Mediol nulli manus imponant , & neminem ordinent , non extendendum ad Archipresbyterum Modoetienſem , qui hanc dignitatem jam per multos annos poſſederat : „ Sed liberam habeat poteſtatem titulandi , & ordinandi Clericos in Eccleſia ſua Archipresbyter , ſicut uſque hodie habuit ; Nihilominus etiam volumus , ut tam Succeſſores ejus , quàm & ipſe hanc eandem habeat dignitatem . „ Extat apud amiciſſimum Sormanum ex Archivo Modoetienſi deprompta .

II. Ejus ſententiam inter Canonicos S. Vincentii , & Sancti Alexandri Bergomenſis Civitatis , refert F. Cœleſtinus Capuccinus , lib. 27. tom. 2. part. a Bergomenſis Hiſtoriæ .

Epiſtola Martini Corbi Præpoſiti S. Ambroſii ad Guidonem noſtrum circa annum MCXLVIII. in qua narrat Monachorum conatus contra Canonicos Eccleſiæ ſuæ . Exſcripta ex Archivo ejuſdem Capituli . Reperitur in Collectione Diplomatica jam memorati Sormani noſtri .

De præfatis Guidone de Summa S. R. E. Cardinali Oſtienſi , itemque de Alberto de Summa S. R. E. Cardinali , hujuſque Teſtamento anni MCLXXXVI. I. XVI. Kal. Novembris , meminit Petrus Paulus Boſca de Orig. & Stat. Biblioth. Ambroſ lib. 2. pag 85. De eodem etiam Alberto de Summa Ambroſianæ Baſilicæ Mediolanenſis Canonico , & Romanæ Eccleſiæ Subdiacono ſub an. MCXC. , itemque de Ambroſio de Summa ejuſdem Ambroſianæ Baſilicæ Præpoſito ſub an. MCC. meminit Dominicus Macternus ibidem Concanonicus in Syllabo , & ſerie Canonicorum Ambroſianæ Baſilicæ . MS. in fol. penès Cl. Advocatum Sitonum .

MDCXLVI.

SYLVA BONAGRATIA.

EX Familia de Sylva ortus eſt Bonagratia , qui inter Fratres Minores Obſervantes Sancti Franciſci vocatos , relicto de more cognomine , à Mediolano tantùm ſe nuncupari inſtituit . In eadem Religione per omnes gradus ad illum Miniſtri Provincialis aſſumptus eſt in Capitulo Suorum an MDCCXVII. die XV Maji in Conventu Sanctiſſimæ Annunciatæ Oppidi Abbiati Graſſi . Sacras Litteras non tantùm coluit , ſed ipſas è ſuggeſtu Alumnis ſuis tam in patria , quàm alibi dictavit . In Oratoria facultate excelluit , itaut in pluribus Italiæ Urbibus optimi Concionatoris nomen meruerit . Mirum eſt quòd Vir iſte tot curis , ſtudiiſque ſeriis implicitus , tempus etiam Muſis dare potuerit , ut infra videbimus . Opus Hiſtoricum ſcribebat , cujus titulum nobis dederunt Sui , dum anno Chriſti MDCCXXXIII. die XIII. menſis Aprilis mors ipſum moleſtè rapuit .

Hæc ſunt illius ingenii Monumenta :

I. Vita di Santa Cattarina da Bologna . *Milano* , 1712. *in* 12.

II. Panegirico di S. Antonio per la naſcita dell' Arciduca d'Auſtria . *Milano* , 1716 *in* 4.

III. Martirio di Santa Giulia Vergine Cartagineſe martirizata in Corſica . Opera Tragica in verſi . *Milano* , 1720. *preſſo il Malateſta* .

IV. Trionfo della Fede nel Martirio de' Santi Gervaſio , e Protaſio . Opera Tragica in verſi . *Milano* , 1722 *preſſo il Bellagatta* .

V. Chronicon rerum memorabilium Civitatis , & Domini Mediolanenſis , nec non ſuæ Religionis ipſius Provinciæ . Opus MS. Latino idiomate compoſitum , quod F. Marcus Antonius à Mediolano Lector & ipſe jubilatus , & jam Provinciæ Cuſtos , nec non Conventus S. Angeli hujus Urbis , ut vocant , Guardianus , pari methodo proſequitur .

Ita a Suis .

MDCXLVII.

SYLVA CHRISTOPHORUS.

IN Collegium Cauſidicorum Mediolanenſium , anno MDLXXXV. cooptatus fuit Chriſtophorus Sylva , de Ciſlago dictus , Franciſci filius . Tabellionatus officium plures annos in hac Urbe geſſit ad annum uſque MDCXX. qui eidem emortualis fuit . In Baſilica Euſtorgiana , atque in paterno Sepulchro conditus jacet , ubi Franciſci Genitoris Epitaphium legitur in hæc verba :

P. SEP.

QVOD VESTRVM EST EX ME FRANCISCO SYLVA CISLAGO
POSTERISQVE MEIS AD DIEM IESV CHRISTI DOMINI NOSTRI
VSQVE HIC PIE SERVANTO IPSO F. V. P.
MDLXXIII.

Ut Collegio ſuo rem gratam faceret Chriſtophorus , librum conſcripſit hoc titulo :

I. Compendium Ordinum , & Sanctionum Collegii Cauſidicorum , & Notariorum Mediolani &c. MS. in fol. juſtæ molis , extat autographum apud Cl. Advocatum Sitonum noſtrum .

Videndus eſt Puccinellus Cap. 18. num. 26. pag. 60.

MDCXLVIII.

SYLVATICUS JOANNES BAPTISTA.

BRevibus verbis tam Clariſſimus Bartholomæus Curtius , quàm Abbas Philippus Picinellus de Joanne Baptiſta Sylvatico ſe expedivere ; breviſſimis verò Joannes Jacobus Mangetus , quoad Vitam ejuſdem , diligentiùs profectò in recenſendis Operibus , editionibuſque eorundem , quod Noſtratibus laudabili

 invi-

iovidiæ eſſe deberet. Fuit igitur Joannes Baptiſta Sylvaticus Joanois Petri, Regii apud Excellentiſſimum Mediolani Senatum Cancellarii filius, Vir certè magnifaciendus, & eximiæ ſuæ virtutis causâ publicus, ac primarius Medicinæ profeſſor in Regia Univerſitate Ticinenſi. Hinc in Patria unus ex XII. Præſidibus Tribunalis, quod Proviſionum vocaot, annis MDLXXXIV., MDXCVIII., & MDCVIII. Eidem non modicum gloriæ omni ævo erit, quod primus Nobiliſſimi Medicorum Collegii Mediolanenſis, in quo cooptatus fuit anno MDLXXV., Hiſtoriam evulgaverit. Extat etiam ejuſdem nobilis mentio in libro Actorum præfati Collegii, incipiente ab an. MDLXXXI., & deſinente ad an. MDCXVI. pag. 132., ubi ſic legitor: „ Anno MDXCVII. die „ Sabbati vigeſimo Decembris, coovocato Collegio „ ſedentibuſque DD. Claudio Quadrio Rectore ſe„ niore, & Aloyſio Marliano Vice-Rectore, relatum „ fuit quemadmodum Dominus Joannes Baptiſta Syl„ vaticus Collega noſter, Opus ſuum de Theriaca „ dicto ooſtro Collegio dicavit; de quo tanquam de „ munere maximi momenti gratias maximas dicto „ Domino Sylvatico agendas eſſe ſaocitum fuit; & „ propterea provinciam hanc rogati ab uoiverſo Col„ legio ſuſceperunt Domini Rector, & Pro-Rector, „ & Dominus Ludovicus Septala &c. Signat. Clau„ dius Quadrius Rector ſenior, & Aloyſius Marlia„ ous Pro-Rector junior. „ Ita ex Clariſs. J. C. Advocato Sitono de Scotia in ejus Chronico Colleg. Phyſicor. Mediol. parte 2. art. 232. MS. io fol. pænes ipſum Authorem. Cum Viro Celeberrimo humaoiorum litterarum profeſſore famigeratiſſimo, Hierooymo Boſſo Papienſi, amicitiam ex corde Scriptor ooſter contraxit, qui tamen deſideratus eſt anno redempti Orbis MDCXXI. omnium bonorum mœrore. Vivit tamen adhuc in eis, quæ doctiſſimè ſcripſit;

Scilicet:

I. De ſecanda in putridis febribus ſalvatella, deque noſtro in ſecandis venis modo, cum antiquo comparato: Epiſtolæ ad Joſephum Caſatum, Rocchi filium. *Mediolani, apud Paulum Gotbardum Pontium*, 1583. *&* 1584. *in* 4.

II. Inſtitutio Medica, de iis, qui morbum ſimulant, reprehendendis. *Mediolani, apud Pacificum Pontium*, 1595. *in* 4. *Francofurti ad Mœnum, apud Hæredes Schoner*, 1671. *in* 12.

III. De aquæ frigidæ potu poſt medicamentom. *Mediol. apud de Antoniis*, 1586. *in* 4.

IV. Tractatus duo: Unus de materia turgente, alter de Ancuryſmate. *Venetiis, apud Robertum Majettum*, 1600. *in* 4., *& Vicentiæ, apud G. G. Græcum*, 1595. *in* 4.

V. Tractatus de anno Climaterico, ad Illuſtriſs. & Excellentiſs. Regium Senatum Mediolanenſem. *Ticini, apud Andream Vianum*, 1595., *&* 1605 *in* 4.

VI. Tractatus de compoſitione, & uſu Theriacæ Andromachi, Libri duo. *Heidelbergæ, apud Hier. Commelinum*, 1597. *in* 8. *Francofurti, apud Nicolaum Baſſæum*, 1600. *in* 8. Hæc editio recognita, & Indice Rerum, & Verborum ſatis locuplete, quo prior caruit, aucta eſt. Extat etiam cum Thomæ Eraſti examine de Simplicibus, quæ ad compoſitionem Theriacæ Andromachi requiruntur. *Lugduni, apud Commelinum*, 1607. *in* 8.

VII. Controverſiæ Medicæ centum numero. *Mediol. Typis Societatis Hieronymi Bordoni, & Petri Martyris Locarni*, 1601 *in fol.* Ad Ludovicum Maddium Mediolani Senatorem; & iterum *Francofurti, apud Claudium Marnium*, 1601. *in fol.*

VIII. Galeni Hiſtoriæ Medicinales enarratæ. *Hanoviæ, apud Claudium Marnium, & Haubry Hæredes*, 1605. *in fol.*

IX. Collegii Mediolanenſium Medicorum origo, antiquitas, neceſſitas, utilitas, dignitates, honores, privilegia, & Viri illuſtres. *Mediolani, apud Hieronymum Bordonum, Petrum Martyrem Locarnum, & Bernardinum Lantonum*, 1607. *in* 4. Ad Jacobum Maynoldum Senatus Mediolanenſis Præſidem.

X. De Unicornu, Lapide Bezoar, Smaragdo, & Margaritis, eorumque in febribus peſtilentibus uſu. *Bergomi, apud Cominum Venturam*, 1605. *in* 4., *& Venetiis, apud Somaſcbum, anno, & forma iiſdem.*

XI. Medicus. *Mediolani, apud Hieronymum Bordonum*, 1612. *in* 8. Ad Ferdinandum Velaſcum totius Mediolanenſis Dominii Moderatorem.

Erycii Puteani Epiſtola ad Joannem Baptiſtam Sylvaticum; ei ſcribit ægrotus laudans Ludovicum Septalium, & Carolum Cottam, ut amicos ejus cariſſimos. Data pridie Nonas Decemb. MDXCVIII. in Centuria I. pag. 36.

Extant in ejus laudem Epigrammata Benedicti Sociaci pag 22., & Herculis Cimiliotti in MS. Fratrum Marchionum Vicecomitum.

Celebratur à Moriggia in Hiſt. Nobil. Mediol. lib. III. cap. 16, & lib. VI. cap 19., Paſchali Gallo in Bibliotheca Medica, Joanne Antonida Vander-linden de Scriptis Medicis, à Curtio in Opere de Medicis Mediolanenſibus pag 24., & 168. A Picinello in Athenæo pag. 286. A Joanne Jacobo Mangeto in Bibliotheca Scriptorum Medicorum, Tom. IV. pag. 337., & à Sitono ſupra laudato.

MDCXLIX.

SYLVATICUS MATTHÆUS.

QUandoquidem Clariſs. Bartholomæus Curtius, forſan territus à Gaſparo Gallo, à Langio, aliiſque, qui Matthæum Sylvaticum Mantuanum eſſe, (neſcio tamen quibus tabulis fulti) aſſeruerunt, pauciſſimis verbis ſe expedivit in ſuo Opere de Claris Medicis Mediolanenſibus, ita ut in dubium forſan Scriptorem hunc Civibus ſuis reliquerit, ego in hac Bibliotheca ipſum juremerito repooo, Moriggiæ, & Poſſevini ſententiam proſequeodo, & quod plus eſt, cum duce meo doctiſſimo, atque accuratiſſimo Sitono J. C., qui evideotiſſimè Matthæum iſtum Mediolanenſem probat his verbis: „ Matthæus de „ Sylvaticis, aliis Maphiolus, Facioli Sylvatici fi„ lius, & Eraſminæ Lampugnanæ maritus: Artium „ & Medicinæ Doctor eximius, anno MCCCLXVII. „ habitaos in P. T. P. S. Maurilii Mediolani: Aono „ MCCCLXXXVIII. ex Duodecim Præſidentibus „ Tribunalis Proviſionum Mediolani, unà com Jo„ hannino Landriano, & Manfredo Serazono, ex „ Mediolanenſi Collegio Jureconſultis ibidem Aſſeſſo„ ribus, Phyſicus Collegiatus claruit annis MCCC„ LXVII., & MCCCLXXXIX. ex Raphaële Fagnano „ in familia Sylvatica, MS. „ Ignoravit quoque ſupradictus Curtius primam editionem Operis Matthæi noſtri, quam fortuitò præ manibus ego habui; alias etiam editiones profert Clar. Mangetus, at diſtinctius ultimam Lugdunenſem anni MDXLI., quam in Ambroſiana ego inſpexi, ut iofra. Dolendum eſt, quod nec Acta, nec alia hujus Auctoris Scripta, nec annum mortis ipſius ætas oobis ſervaverit.

En Operis Titulus:

I. Liber Pandectarum Medicinæ, omnia Medicinæ Simplicia continens, quem ex omnibus antiquorum Libris aggregavit eximius artium & Medicinæ Doctor Matthæus Sylvaticus; ad Sereniſſimum Siciliæ Regem Robertum. In fine ſic: „ Opus emendatum per egre„ gium Artium & Medicinæ Doctorem, & Magiſtrum „ Matthæum Moretum Brixienſem, Bononiæ in Medi„ cina & Aſtronomia Legentem, & impreſſum per „ *Germanum Lichtenſtein Colonienſem, probatiſſimum Li*„ *brariæ Artis exactorem, Vicentiæ in fol. ſine anno.* „ ipſum vidi in Biblioth. FF. Eremitarum S. Auguſtini Cremæ. Alia verò editio ſic prætitulatur. „ Opus Pandecta„ rum, quod aggregavit eximius Artium & Medicinæ „ Doctor Matthæus Sylvaticus; ad Sereniſſimum Siciliæ „ Regem Robertum, qui fuerunt anno Mundi 6516. „ anno verò Chriſti 1317. Coævi Petro de Abano. Dino „ de Garbo. Gentili Bonaventuræ. Franciſco Mayro„ ni, & Nicolao de Lira. Additur Simon Januenſis, „ ubique per Alphabetum. „ In fine: „ Opus Pande„ ctarum Medicinæ ordinatum per litteras Alphabeti, „ ita ut facillimè, & quamprimum repetiatur quid„ quid ineſt: per eximium Artium & Medicinæ Docto„ rem Magiſtrum Georgium de Ferrariis de Monteſer„ rato, qui operrimè addidit Sinonyma ſuccinctè quæ „ deo-

„ deerant Simonis Januenſis locis propriis cum quota-
„ tionibus auctoritatum Plinii. Gal., & aliorum Do-
„ ctorum. „ Impreſſum *Venetiis* mandato, & expenſis
Nobilis Viri Domini Octaviani Scoti Civis Modoe-
tienſis. Quinto Idus Martias 1498 *per Bonetum Loca-
tellum Bergomenſem, in 4. magno*. Hæc editio extat in Ar-
chimea. Aliam profert Cl. Curtius Matthæi Loreti, *Ve-
netiis*, 1599. *Ibidem, apud Simonem de Luere*, 1511 *in fol.*
Taurini, apud Antonium Zanetum, 1526. *in fol.* Clar
Maogetus aliam dat editionem *Lugduni*, *apud Jun-
tam*, 1542., ſed ego ſuſpicor eſſe eandem, quam ſupra
enunciavi me vidiſſe in Ambroſiana, ſic inſcriptam:
„ Pandectæ Medicæ. Opus Pandectarum Medicinæ Cla-
„ riſſimi Viri Matthæi Sylvatici, tam Aromatariis,
„ quam Medicis omnibus neceſſarium, nupertimè ca-
„ ſtigatius redditum, & non invenuſtis caracteribus in
„ gratiam ſtudioſorum excuſum ac pluribus celeberri-
„ morum Auctorum, in primiſque Simonis Genuen-
„ ſis adnotationibus decenter illuſtratum, nec non va-
„ riis capitibus Simplicium Medicinarum, quæ in per-
„ quam multis Codicibus non comperiuntur, adauctum:
„ cum Tractatu quoque declarante quantùm ex ſolu-
„ tivis laborioſis ingrediatur pro ſingula drachma pil-
„ lularum, & electuariorum ſolutivorum. Tabula Sim-
„ plicium proximè ſequentem paginam volventi ſe ſe
„ offert. Subjecta quoque eſt in Operis fine Tabula
„ omnium capitum per elementorum Alphabeti ſeriem
„ digeſta. Adjecta item fuere adnotamenta plerique
„ ſtudioſis Lectoribus haud dubiè profutura per eximium
„ Medicæ facultatis profeſſorem Dominicum Martinum
„ de Soſpitello, qui non pauca, quæ depravata fuerant
„ integritati ſuæ non indiligenter reſtituit. „ *Lugduni*,
apud Hugonem à Porta, 1541. *in fol.* In fine: „ Ex-
„ plicit Opus Pandectarum Medicinæ Matthæi Sylvatici,
„ Simoniſque Januenſis, cum Tabula & additionibus,
„ ac doſi ſolutivorum Magiſtri Baptiſtæ Sardi, ac inſu-
„ per adnotationibus Capitulorum, & Auctorum nu-
„ per additis per Dominum Magiſtrum Dominicum
„ Martinum de Soſpitello. „ *Lugduni nunc demum
exactiſſimè per inclytum, probumque Virum Theobaldum
Paganum Chalcographum excuſum. Anno Domini MD-
XLI. die VI. menſis Aprilis, in fol.*

Agunt de ipſo, præter ſupra citatos Auctores, Moriggia Hiſt. Nobil. Mediol. lib. III cap. XIII. Poſſevinus in Apparatu Sacro. Curtius pag 83. Picinellus in Athenæo pag. 418. Sitonus in Chron Colleg. Phyſic. Mediol. part. II. artic. IV. MS. in fol. pænes Auctorem.

MDCL.

SYLVESTER.

ORdini Prædicatorum, in celeberrimo hujus Metropolis Euſtorgiano Cœnobio nomen dedit Sylveſter, pro Aſcetarum conſuetudine vetuſtiſſima, nuncupatus à patria, de Mediolano, circa annum Redemptionis noſtræ MCCCCXX. Hujus eruditio in Metaphyſicis præſertim Quæſtionibus emicuit, cujus rei teſtes ſunt Codices ab ipſo conſcripti, qui in eiſdem explanandis verſantur. Hîc etiam atque etiam dolentes repetimus, quæ alibi jam ſcripſimus, culpandos videlicet nos non eſſe cùm de Auctoribus nonnullis hujus Bibliothecæ nimis jejunè agere cogimur, ſed eorum potius carpendam incuriam, quibus cordi non fuit diligentiùs ipſorum Acta nobis communicanda ſcrutari. Boni conſulas, candide Lector, hæc pauca.

Laudantur illius:

I. Tractatus de Ente, & Eſſentia.
II. Quæſtiones variæ de multis argumentis. Hæc duo MSS. extitiſſe apud Suos Cœnobii Sanctæ Mariæ Gratiarum Mediolani ſcripſit Rovetta, qui ipſum floruiſſe ait ad annum MCCCCXXVI.

Agunt de ipſo Luſitanus, Albertus Venetus, Pius, Fernandez, Altamura, Poſſevinus in Appar. Sacro Tomo III. Quetif, & Eccard in Biblioth. Script. Ord. Prædic. Tomo I. pag. 772. & Picinellus in Athenæo pag. 485.

MDCLI.

SYLVESTER alter.

SYlveſter Mediolanenſis inter Minores Sancti Franciſci communi appellatione Capuccinos dictos cooptatus, ſtudiis tum ſacris, tum chronologicis totum ſe addixit. Et quidem non ſine animarum lucro Divini Verbi Præco fuit inſignis; at cùm virtutis plura daret exempla, atque Ordinis Moderatores peritiem ejus in perſcrutandis Monumentis ad univerſum ſuorum Cœtum pertinentibus perſpectam optimè haberent, arduam ſanè provinciam ipſi imponendam cenſuerunt. Quapropter Annalibus Ordinis ſupplendis adlectus ſedulam tam laborioſo Operi manum admovit, nec ſine commendabili diligentia perfecit. Vix autem prodierant in publicam lucem hujuſcemodi illius Lucubrationes, ipſe migravit è vita in Cœnobio Suorum Sancti Victoris apud Vercellenſem Portam hujus Urbis, anno Redemptionis MDCCXXXVIII.

Vulgavit igitur:

I. Annales Ordinis Minorum Capuccinorum: Append. ad Tom. III. pars prima, atque ſecunda Auctore Sylveſtro à Mediolano Concionatore, & Annaliſta Ordinis. *Mediolani, apud Joſephum Quintum*, 1737. *in fol.* A Suis.

MDCLII.

SYRUS.

SYrus Presbyter Mediolanenſis, qui in Eccleſia Sanctæ Mariæ, cognomento Pedonis, ſive, ut alii malunt, Podonis dictâ à conditoris nomine, Sacerdotali fungebatur munere, Sancti Arialdi, cujus Elogium alibi recitavimus, itemque Liprandi, de quo etiam loco ſuo occurrit mentio, in comprimenda Schiſmaticorum pertinacia ſtrenuus fuit commilito. Cum hoc enim poſtremo, & Presbytero Arnaldo Magiſtro Scholarum Mediolanenſi iter faciebat, cùm Liprandus ipſe à Parmenſis Epiſcopi ſatellitibus captus eſt, ut narrat Landulphus junior loco inferiùs indicando. Sancti Arialdi ſupramemorati contubernium cum Syro noſtro diuturnum ſatis indicat quod ſcribit Beatus Andreas Monachus Vallis-Umbroſæ in prima Epiſtolarum ad eundem ſcriptâ, de qua mox agemus. Ait itaque: „ Tu enim tanto tempore ejus (ſcilicet Sancti Arialdi) „ eſſe frater familiaris meruiſti; ut penè quicquid de eo dixerim, proprio „ intuitu inſpiceres. „ Cæterùm ſumma ipſum eruditione præditum fuiſſe apertè evincitur ex ejuſdem B Andreæ exiſtimatione; quandoquidem ipſius judicio Vitam ſæpè dicti Sancti Arialdi ſubjecit. Id etiam patet ex ſtylo, quo Auctor noſter uſus eſt, qui ſanè pro ætatis, qua fuit in vivis, nimirum MLX. conditione cultiſſimus eſt. Socium habuit Herimbertum quendam (quem ſuſpicamur quidem Mediolanenſem, ſed deficientibus legitimis probationibus, huic Bibliothecæ inſerere non audemus) in conſcribenda jam ſæpè laudati S. Arialdi Martyris Vita, quam tamen periiſſe dolemus. Non ignari quidem ſumus Cardinalem eruditiſſimum Cæſarem Baronium ad annum Chriſti MLXVI. num. XVII. & alibi etiam, exiſtimaſſe Vitam hanc eandem eſſe, quæ tribuitur præcitato B. Andreæ. E contra verò Doctiſſimos Continuatores Bollandi in Tomo II. Act. Sanctorum,

A rum, ad diem X. Martii; in Commentario prævio ad Vitam ipſius B. Andreæ §. II. putaſſe Syrum noſtrum nullam S. Arialdi Vitam ſcripſiſſe; ſed tantùm de ejus Martyrio quædam narraſſe in Epiſtola ſua ad ipſum Beatum Andream miſſa. Ambos tamen corrigit Antonius Pagius loco inferiùs enunciando, & apertiſſimis argumentis demonſtrat, aliam eſſe Vitam quam Syrus exaravit, ab illa, quam Beatus Andreas elucubravit. Hæc illa ſunt, quæ non ſine labore de hujus Sacerdotis Actis collegimus; quo verò anno mortalitatem exuerit, compertum non habemus.

Scripſit igitur ut ſupra jam innuimus:

I. Vitam Sancti Arialdi Martyris. Hujus laboris conſortem habuit præfatum Herimbertum. Codex tamen periit, ut ſuſpicamur, vel ſaltem inter Anecdota delitescit. De ipſa tamen in Epiſtola mox citanda ſic teſtatur ſæpius commendatus B. Andreas: „ Legente B „ me olim ea, quæ cum Socio Herimberto, de Venerabili Arialdo ſcripſiſti &c. „ quibus ex verbis nemo non videt comprobari Pagii ſententiam.

II. Epiſtolam ad B. Andream ſupradictum, in qua prius teſtimonio ſuo ſubſcribit Vitæ ab eodem ſcriptæ ipſius S. Arialdi, dolens poſtea, multa, & præcipua ab ipſo fuiſſe omiſſa. Ex illis nonnulla recenſet, ut ſuppleat ipſam Vitam. Vulgata eſt, cum ſequentibus à Joanne Petro Puricello, in Opere ſuo de SS Martyribus Arialdo Alciato, & Herlembaldo Cotta Mediolanenſibus, libro II. cap. XXXV. pag. 119.

Epiſtolæ duæ ipſius B. Andreæ ad eundem Syrum, ex quarum prima nonnulla jam decerpſimus: ſecunda verò, in qua alia quædam in Vita jam à ſe conſcripta prætermiſſa narrat, leguntur in eodem Opere Puricelli; prima quidem eodem libro II. cap. XXXIV. pag. 118. altera ipſius libri cap. XXXVI. pag. 123.

B De ipſo agunt, non ſine commendatione, Landulphus Mediolanenſis junior in Hiſtoria ſua edita in Tomo V. Script. Rerum Ital. pag. 472. cujus etiam Notæ videndæ ſunt; Baronius, & Bollandiſtæ loco jam enunciato; Antonius Pagius in Crit. Baronii Tomo IV. ad annum MLXI. num. VI. & ſequenti.

Digitized by Google

T

MDCLIII.

TABERNA BRUNORUS.

GEneſim Familiæ Tabernæ Mediolanenſis, cujus Eruditos nunc laudandos ſuſpicimus, pro ſua in litteratos omnes humanitate communicavit doctiſſimus J. C. Joannes Sitonus, atque ex eadem jam ante Sæculum XIV. ipſius Gentis Viros cognovimus in hac Metropoli claruiſſe. Incipit enim ea ſeries in Joanne Texmoli anno MCCCXCIII. viventis Avo, ac deſinit in Brunoro noſtro, ejuſque fratribus Joſepho, atque Franciſco alibi commendando, quique ambo in Imperiali Baſilica B. Ambroſii Canonicatu ſunt potiti. Brunorus autem, cui primo loco debitum Elogium debemus de more, Matre Cæcilia Cagnola genitus eſt à Balthaſſare Taberna, cùmque in Sacri Fontis undis renaſceretur Cœlo, nomine reddidit Avum ſuum, cujus inferiùs dabimus Inſcriptionem. Liberaliter, pro ſui generis nobilitate educatus, conceptam de ſe ſpem non fefellit; cùm enim adoleviſſet, ſacræ ſe inter Clericos relatus addixit diſciplinæ. Mox anno MDCLXXXVIII. Canonicus Ordinarius in Metropolitana Baſilica hujus Urbis conſtitui meruit, nunquam tamen Muſarum oblitus, quas in utraque linguâ, Etruſcâ videlicet & Latinâ, plurimum coluit, quemadmodum Opera illius mox indicabunt. Deſideratus eſt anno Dei hominis MDCXLVIII. Senioris autem Brunori Scriptoris noſtri Avi Sepulchrum viſitur in Templo Deiparæ ab Angelo ſalutatæ Canoniſſarum Lateranenſium ad Portam Novam hujus Urbis, hoc decoratum Elogio:

BRVNORVS TABERNA
PIVS INGENIOQVE PRAESTANS
QVI VIXIT ANNOS LVII.
HIC IACET
OBIIT ANNO MDLXXXVII.
NONIS OCTOBRIS.

Hæc Scriptor noſter elucubravit:

I. Carmina plura in libro, cui titulus: Rime Italiane, e Latine di diverſi nella partenza di Zaccaria Sagredo, Podeſtà di Verona. *Ivi*, 1618. in 4.

II. Carmen latinum de Sancto Carolo Borromæo. *Mediol. typis Archiepiſcopalibus*, 1624. in 4.

III. Canzone nella promozione del Cardinal Teodoro Trivulzio. *Roma, per Guglielmo Facciotti*, 1630. in 4.

IV. Dafne: Canzone per le Nozze di Don Luigi Gonzaga, e di Laura del Boſco. *Ivi, per Franceſco Cavallo*, 1630. in 4.

Agunt de ipſo Ciaconius Tomo IV. col. 583. in Vita Theodori Cardinalis Trivultii; Sitonus noſter in Theatro ſuo Genealogico MS. atque in Schedis; nec non Cl. Franciſcus Xaverius Quadrius Soc. Jeſu in libro ſuo „ della Storia, e della Ragione d'ogni Poeſia, Tomo III. pag. 122.

MDCLIV.

TABERNA CÆSAR.

NOn uno tantummodo eruditionis nomine inter Viros Mediolanenſes litteraturæ laude præſtantes ſibi locum promeruit Cæſar Taberna Matthæi Equitis, Patriæque Decurionis, atque Aureliæ Littæ Conjugum filius. Nam & Juris ſcientiam, & Poëticæ facultatis peritiem, & Oratoriæ Artis ornamenta ſuſpexit in ipſo Mediolanenſis Urbe. Eximiâ diligentiâ legibus vacavit, cùmque in eis plurimùm profeciſſet ſummos Academicos honores ſuſcepit. Mox Collegio Juriſconſultorum nomen dedit anno XII. Sæculi XVII. Frater ei fuit Antonius Eques Hieroſolymitanus; ipſe verò denatus eſt anno poſt Chriſti Natale MDCXXXIX.

Habet poſteritas:

I. Carmen Panegyricum. Extat in libro, cui titolus: Varj Componimenti Latini, ed Italiani, raccolti da Gio. Battiſta Foſſati nel Dottoramento di Gio. Battiſta Viſconti; de quo libro jam in Foſſato diximus.

II. Carmina Italica, vulgò *Sonetti* numero XVIII. in laudem B. M. Virg. *Milano*, 1598. ſine Typographi nomine, in 4.

III. Oratio in laudem D. Caroli Borromæi, habita in Academ. Palat. anno 1609. MS. Extat in Biblioth. Metrop. in Vol. Collectionis Varior. Poet. in 4.

De eo agit Sitonus noſter in Chronico Collegii J. PP. art. 817. pag. 194.

MDCLV.

TABERNA FERDINANDUS.

CÆſarem Tabernam J. C. atque Mediolanenſis Senatus Patrem ampliſſimum parentem habuit Ferdinandus, cujus Mater extitit Antonia Beccaria. Legum ſic ſtudiis ſe exercuit, ut Ticini donatus Laureâ, in hujus Metropolis J. PP. Collegium fuerit cooptatus anno Virginei Partus MDLXXXVIII. Aliis etiam, quæ nobiliſſimam ejus progeniem decebant, excultus fuit diſciplinis; cùmque ad Sacra ſe convertiſſet, fuiſſetque relatus inter Clericos, Utriuſque Signaturæ Referendarii dignitatem in Alma Urbe promeruit. Pro Luſitaniæ Regno ad Catholicum Regem Apoſtolicus fuit Apocryſarius, moxque in Italiam regreſſus multis Eccleſiaſticæ Ditionis Urbibus, atque Provinciis cum imperio præfuit, immò ipſam Urbem omnium principem integro quinquennio moderatus eſt. Virtuti ejus congrua non defuit merces; etenim anno MDCIV. die IX. menſis Junii, à Clemente VIII. Pontifice Max. Sacram Purpuram, & Presbyteralem Titulum S. Euſebii obtinuit. Unus fuit inter S. R. E. Cardinales, qui adversùs hæreticam pravitatem Romæ conveniunt, & Piceni Legatione ornatus eſt. Interfuit Comitiis, in queis Leo XI. necnon Paulus V. ad Apoſtolatus apicem aſcenderunt, atque ab hoc poſtremo, cùm Carolus à Baſilica Petri, jam à nobis commendatus loco ſuo, Novarienſis Epiſcopus ad Superos evolaſſet, eidem Eccleſiæ Paſtor datus fuit die XVI. Novembris MDCXV. Traditum ſibi populum non prudenter minus, quàm religioſè ſtuduit regere. Ludovici Patrui ſui Laudenſis Epiſcopi, de quo haud multò poſt

Vuuu recur-

recurret mentio, funus curavit, ut ſuo dicemus loco. Vivere deſiit inter mortales anno MDCXIX. die XIX. menſis Auguſti, atque in Cathedrali ſua tumulatus conquieſcit, nulla Inſcriptione impoſita. Ipſum Amidenius recenſet inter Laudenſes Epiſcopos, falſus fortè cognomine ſupramemorati Ludovici ejus Patrui. Sphalma tamen ipſius emendavit Ughellus ipſum è Laudenſium Antiſtitum Albo expungens. A

Hæc ſcripſit:

I. Acta Legationis ſuæ in Provincia Piceni, quæ MSS. ſervantur in Archivo Vaticano.

II. Lettera Paſtorale al Popolo della Città, e Dioceſi di Novara. *Novara*, 1618. B

III. Decreta Synodalia promulgata die IX. Maji MDCXVIII. MS. In Archivo Epiſc.

IV. Ordine, ed Iſtruzione a' Beneficiati di formare l'Inventario de' Beni delle Chieſe loro. *Novara*, 1617.

V. Epiſtolas ad Fridericum Cardinalem Borromæum de præcipuis Eccleſiarum tam Mediolanenſis, quàm Novarienſis negotiis, quæ tot quidem ſunt, ut ex eis integrum Volumen conflari poſſet. Extant omnes MSS. autographæ in ſæpiſſimè laudata Collectione Bibliothecæ Ambroſianæ.

In Tomo II. Opuſculorum Scipionis Ammirati inter Epiſtolas habentur duæ ad Ferdinandum Tabernam, qui nondum eo tempore Cardinalis erat. Una quidem data Florentiæ die XIX. menſis Junii MDXCII. pag 489., altera verò ſine Data pag 495.

Extat de eo Oratio Jo. Jacobi Rubei S. T. D. Olleggianenſis dicata Ludovico Tabernæ Epiſcopo Laudenſi cum multis ejuſdem Rubei Carminibus Italicis in laudem Cardinalis. *Mediol. apud Malateſtam*, 1615. in 4. C

Ei dicavit Ambroſius Marlianus Papienſis Opus ſuum Italicum de vero pœnitente. *Papia, apud Andream Vianum*, 1611.

De ipſo meminerunt Ciacconius inter Cardinales Clementis VIII. Ughellus Ital. Sac. Tomo IV in Novarien. num XCII. Cotta in Muſæo Novarien. pag. 112., & Sitonus noſter in Chron. Collegii J. PP. pag. 169. art. 689. atque in Schedis.

MDCLVI.

TABERNA FRANCISCUS. D

PLuribus titulis commendandus eſt Franciſcus Taberna, Joannis, & Lucretiæ Solæ Conjugum filius, nam in Patria Ducalis Advocatus Fiſci generalis primùm, deinde Senator, & Magiſtratus Redditnum Extraordinariorum Præſes extitit. Tanti habitus fuit à Franciſco II. Sfortia Mediolani Duce, ut eum ad Carolum V. Imperatorem, nec non ad Francorum Regem, & Venetam, Florentinamque Reſpublicas, aliaſque Principes Legatum miſerit. Eques auratus, Comes Palatinus, Cæſareus Conſiliarius, & Familiaris. Comes Oppidi Landriani, ac demum annorum XXV. curriculo maximâ cum prudentiæ, doctrinæ, & integritatis famâ Supremus Ducatus Mediolanenſis Cancellarius illuxit. Jam in Collegio Nobilium Juriſconſultorum hujus Metropolis cooptatus fuerat anno æræ communis MDXIV. De tanto Viro juvat hîc exſcribere verba Othonis Lupani, qui Franciſco noſtro dicavit Libellum Luciani de Dea Syria, ex Jonica lingua in Latinam converſum, anno MDXXXIX. Nam in Nuncupatoria ſcribit: „ Tu verò „ etſi tuâ prudentiâ, ac ingenii mira felicitate, vel po- „ tius divina quadam animi tui virtute effeciſti, ut „ potentiam maximam, opes ampliſſimas, dignitates „ eas, quibus domi majores conſequi nemo quiſquam „ poteſt, Juriſperitiam, aliarumque rerum Scientiam „ abundantiſſimè fueris complexus, eâ tamen es ani- „ mi modeſtiâ, morum præſtantiâ, mentis candore „ in quibuſvis ſtudioſis tibi demerendis humanitate, „ & officio, ut cùm hæc Civitas litteras plurimi fa- E

A „ ciat, ſemperque fecerit, hoc ingenio pauci omni- „ no ſint comparandi, ſuperior certè inveniri poſſit „ nemo. „ Coronidis loco addimus ejuſdem Elogium Marci Littæ in Libello de Urbe Mediolani. „ Habemus Franciſcum Tabernam Summum in Me- „ diolanenſi Provincia Cancellarium, Virum præ- „ ſtantiſſimum, ac ſapientiſſimum, in quo quantùm „ natura poſſet, facilè oſtendit, cùm omnibus illum „ exornaverit dotibus, quæ in Summo Magiſtratu „ requiruntur, ad regendas Civitates, ad juſtitiam „ adminiſtrandam, ad injurias prohibendas, ad po- „ pulos in pace, ac tranquillitate retinendos; adeòut „ Vir divinus meritiſſimè poſſit appellari, de quo „ ego Carmen hoc ſcripſi:

B *Cùm magnum natura parens formare Tabernam*
Aggreſſa eſt, ipſam ſe ſuperaſſe ſcias.
Huic dedit ingenium ſummum, cor tradidit altum,
Conſilium tribuit, contulit eloquium.

Deſideratus eſt anno redempti Orbis MDLXI. Superſunt tamen de ipſo pauca, quæ hîc damus,

Videlicet:

C I. Orationes plures ad Principes, quæ ſervantur MSS apud Suos, teſte Creſcenzio in II. parte Anphitheatri Romani. MS. apud Marchiones Vicecomites.

II. Oratio in Deſiderium Eraſmum pro M. T. Cicerone; qui à calumniis Eraſmicanis defenditur, & ut Princeps latinæ eloquentiæ extollitur. Ex Merula de Bello Eraſmicano pag. 22.

III. Carmina ad Jo. Biſſium. Leguntur inter Carmina Biſſii.

Oravit in ejus Funere Hieronymus Crottus, ut loco ſuo diximus.

Ferdinandi Abduenſis Epigramma ad eum Senatorem, & Magnum Cancellarium Cæſareum ſcripſit, quod extat poſt Orationem pro Jur. Civ. p 36. edit. *Aldena*, 1546.

Ad Magnum Cancellarium Franciſcum Tabernam Oratio Zanini Cigalini Comenſis *Mediol.* 1553. *in* 4.

Ad eundem Tabernam Epiſtola D. Caroli Borromæi autographa. Extat apud Comitem Paulum Montium, & in ſubſcriptione Divus Carolus ſe affinem ejus eſſe teſtatur. D

De eodem quamplura tradunt Gluſſianus in Vita Philippi Archinti, lib. I. c. 9., ubi quàm gravis, quàm utilis Franc. II, Caroli V., & Philippi II. Hieronymus Perbonus in Epiſtola lib. II. pag 3. de eo Titus Sempronius Hieronymus Caſtillionæus in Oratione de Amore Patriæ, 1548. Videndi etiam ſunt Landus de Senatu Mediol. Julius Clarus in V. Sent. §. fin. Gaudentius Merula in Bello Eraſmicano pag. 3. & 22. P. D. Gaſpar Beretta in ſuis Schedis, & Sitonus in Chron. Coll J. PP. pag. 88. art. 379.

MDCLVII.

E

TABERNA FRANCISCUS alter.

BRunori, quem haud multò ante laudavimus frater fuit, ut ibi innuimus, Franciſcus hic Taberna, parentibus Balthaſſare, atque Cæcilia Cagnola Mediolanenſibus Conjugibus. Germani ſui proſecutus exemplum, in ſortem Domini petiit aſſumi, ſicque ſacris Miniſteriis addictus vixit, litteraſque non divinas tantùm, ſed amœniores quoque perpeti ſtudio coluit; ut in Sancti Ambroſii Imperiali Baſilica Prebenda Canonicali anno Redemptoris MDCLII. fuerit exornatus; ubi nactus eſt Collegam fratrem ſuum alterum Joſephum. Quemadmodum autem Brunorus Theodoro Cardinali Trivultio recens ad purpuram aſſumpto tantam Italico Carmine dignitatem gratula-

tus

rus fuerat, ſic Franciſcus noſter eundem Braydenſi Archigymnaſio pedem prima vice inferentem eruditionis ſuæ apparatu excipiendum duxit. Quo anno mortalis eſſe deſierit nos hactenus latet.

Illius hæc ſuperſunt apud poſteros:

I. Deſcrizione dell' Apparato per il ricevimento fatto dall' Univerſità di Brera del Sig. Cardinale Theodoro Trivulzio. *Milano, per il Ghiſolfi*, 1632. *in* 4.
II. Carmina ejuſdem Latina, & Inſcriptiones extant in eodem libro.
De ipſo agit Sitonus noſter humaniſſimus in Theatro ſuo Genealogico MS. atque in Schedis.

MDCLVIII.

TABERNA GUIDO.

SI unquam alias doluimus temporis edacitatem ſacris etiam litteratorum fœtibus infenſam, id certè majorem nobis attulit moleſtiam in hac Bibliotheca Mediolanenſium Scriptorum adornanda. Quot enim perierunt Eruditorum labores, quos profectò libentiſſimè Lectoribus noſtris notos facere libuiſſet? Gratias interim iis agere nunquam prætermittemus, quorum ſtudio MSS. veterum Volumina poſteris ſervare cordi fuit, ne hujuſcemodi calamitas ea quoque involveret. Sic enim ſaltem ſuperſunt ad eruditionem alienam, & nominibus Auctorum debita laus non deeſt. Ita fortuitò accidit Guidoni Tabernæ Mediolanenſi, quem obvoluiſſet vetuſtatis injuria, niſi Carmen illius providè ſubtractum, atque in mox recenſendo Codice inſertum fuiſſet. Exiſtimamus quidem multo plura in Poëtica facultate Scriptorem hunc noſtrum elaboraſſe, at nihil invenimus præter Elegiacum illius Carmen; quod cùm ante annum MCCCXCVI. ab eo conſcriptum fuerit, & optimo quidem, ſi ætas inſpiciatur, ſtylo, eam ob cauſam inter primæ notæ Auctores illum duximus recenſendum.

Guidonis igitur reperitur:

I. Carmen Elegiacum ſatis prolixum, & eruditum, in quo de DECIMIS agitur, atque ita deſinit:

Si quis fortè velit condentis Carmina nomen
Scire, recognoſcat, Guido Taberna fuit.

Extat in calce Statutorum Mediolani in fol. max. anni MCCCXCVI. Cod. magnifaciendus MS. in Bibliotheca Ambroſiana ſign. B. num. 19.

MDCLIX.

TABERNA JOSEPH.

JOſephum Tabernam Mediolanenſem Carolus Equitum Dux, militumque Tribunus, ac Laura Trotta Joannis Baptiſtæ Senatus Præſidis filia, conjuges nobiles genuerunt. Sedulò educatus prioribus ſuæ ætatis annis, legibus in adoleſcentia ſe addixit, & in eis lauream adeptus, Juriſperitorum Collegio nomen dedit anno poſt Chriſti Salvatoris adventum MDCLXVI. Patriæ Proprætor renunciatus, traditum munus non ſine æquitatis laude geſſit. Ab Oratoria etiam facultate commendationem ſuo quæſivit nomini, atque Principis Jus in his præcipuè, quæ ad Fiſcum pertinent, tutari ſtuduit. Migravit è vita exeunte Sæculo XVII.

Habemus illius, quæ hìc damus:

I. Oratio in Laurea Joſephi Puſterlæ à Joſepho Taberna J. CC. *Mediol. apud Montiam*, 1674. *in* 4.
II. De Jure Fiſci MS. in fol. juſtæ molis erat in Bibliotheca Advocati, & J. C. Rampini ex Catalogo ejuſdem.
De eo Sitonus noſter in Chronico JPP. art. 1017. pag. 226.

MDCLX.

TABERNA LUDOVICUS.

FRanciſcus J. C. Collegiatus, Senator, atque in Mediolanenſi Ditione Supremus Cancellarius, Ludovicum Tabernam genuit. Ad pietatem, atque eruditionem à teneris formatus annis puer ingenuus, vix adoleſcentiam ingreſſus, ſacris ſe miniſteriis inter Clericos addixit. Romam poſtea miſſus, in Pontificia Curia ſic emicuit, ut plures Eccleſiaſtici Principatus Urbes cum imperio gubernaverit tanta cum laude, ut Romam ipſam adminiſtraturus fuerit electus. Hinc ad Apoſtolicæ Cameræ Theſaurarii gradum aſcendit, annoque demum MDLXXIX. poſt obitum Hieronymi Federicii Trivilliatis Laudenſis Epiſcopi commendatiſſimi, alibi jam laudati, ad eam regendam Eccleſiam ab optimo Sanctoque Pontifice Pio V. meruit aſſumi die IX. menſis Decembris, ſequentique anno IV. Id. Martii Sacræ Unctionis percepit munus. Traditum ſibi gregem boni Paſtoris more verbo ſimul & exemplo diligentiſſimè pavit. Cathedrale Templum ſenio jam fermè collapſum miſeratus, nedum apud populum egit, ut eam ad rem adjutrices porrigeret manus, verùm ipſe quoque de ſuo collatis ingentibus pecuniæ cumulis nova molitione reſtituendum curavit. Ipſius etiam Templi Sacrarium magnificentiſſimo apparatu Sacerdotalium Veſtium locupletavit, atque Epiſcopale Palatium inſtauravit. Miniſtrorum ibidem Domino famulantium numerum auxit, Canonicorum adauxit cenſum, impetratis à Clemente VIII. aureis mille annuis in hunc uſum convertendis. Non ſemel univerſam luſtravit Diœceſim, collectiſque Sacerdotum Synodis ſaluberrima condidit Decreta. Pro Apoſtolica Sede Nuncius extitit apud Venetos, & Catholicum Regem, quo ex munere ad Sedem ſuam reverſus, ibi ad annum uſque MDCXVI. Præſulis vigilantiſſimi partes implevit. Jamque ætate gravis paſtoralis ſollicitudinis onus deponere ſtatuit; quapropter impetratâ à Paulo V. Pontifice Maximo veniâ ſe recepit in patriam, ſibi tantummodo, Deoque victurus inpoſterum. At ſequenti anno III. Non. Januarii mortem obiit ætatis ſuæ anno octogeſimo. Cadaver illius ſolemni primùm pompa Sepulchro majorum illatum aliquandiù in Templo Paſſionis hujus Urbis conquievit; at poſtmodum Ferdinando Cardinali Taberna ejus nepote, & Novarienſi Epiſcopo (cujus jam meminimus) curante, Laudam translatum in ejuſdem præſata Cathedrali repoſitum eſt, ubi adhuc viventi Epiſcopo ſui grati animi teſtimonium, Canonici hoc Elogium poſuerant.

LVDOVICO TABERNAE EPISCOPO
QVI ECCLESIAM VETVSTATE COLLABENTEM
LIBERALI ETIAM CIVITATIS CONTRIBVTIONE
RESTITVIT ET ORNAVIT
SVPPELLECTILI PRETIOSA AD SACRUM VSVM DONAVIT
NOVOS MINISTRORVM ORDINES INSTITVIT
EORVMQVE AC CANONICALES DISTRIBVTIONES
PENSIONE ANNVA MILLE AVREORVM
A CLEMENTE VIII. PONT. MAX. IMPETRATA ADAVXIT
AEDES EPISCOPALES MAGNIFICENTIVS EXTRVXIT
AMPLIFICAVIT
AD SEMPITERNAM OPTIMI PASTORIS ET PATRIS MEMORIAM
CANONICORVM COLLEGIVM
PERPETVIS ETIAM SACRIFICIIS INSTITVTIS
VIVENTI POSVIT
ANNO DOMINI MDXCVI.

Illius habent poſteri :

I. Synodum Laudenſem ab eo celebratum anno MDXCI. *Mediolani, apud Pontium*, 1591. *in* 4.

II. Epiſtolas plures tam ad Sanctum Carolum, quàm ad Cardinalem Fridericum Borromæum. Servantur Autographæ in ſæpe laudata Collectione Bibliothecæ Ambroſianæ.

Plures ei dicarunt Opera ſua, quos inter Thomas Treviſanus librum de modo, & ordine criminaliter procedendi inter Regulares. *Venet.* 1590. *in* 8. Joannes Jacobus Rubeus Ollegienſis Orationem de Laudibus Ferdinandi Tabernæ Cardinalis. *Mediol. apud Malateſtam*, 1615. *in* 4., atque Horatius Guarguanti Soncinenſis Opuſcula tria de Theriacæ virtutibus, de Mechiocani radice, de Ovo Gallinarum, & ejus uſu in febribus. *Venetiis*, 1595 *in* 4.

De ipſo meminerunt Ughellus in Tomo IV. Ital. Sac. inter Laudenſes, num. L. Sitonus noſter in Chron. J. PP. an. 503. pag. 121., & in Theatro ſuo Genealogico MS pag 432.

MDCLXI.

TABERNA MATTHÆUS.

MAtthæus Taberna Mediolanenſis Comitis Cæſaris J. C. atque Barbaræ Atellanæ Conjugum filius primogenitus, abdicatis paternæ domus commodis, Societatem Jeſu amplecti maluit. In ea poſt confecta ſtudiorum curricula, Divini Verbi miniſterio ex profeſſo ſe dedit, quod munus in tota fermè geſſit Italia magna cum ſui nominis commendatione, & populorum non exiguo progreſſu Romæ enim, Neapoli, Genuæ, Meſſanæ, Panormi. Melitæ, Venetiis, & Taurini Evangelii Præco eximius labores plures inſumſit, ut animas è vitiorum cœno ad meliorem frugem traduceret. Idem præſtitit Mediolani in Baſilica Metropolitana anno MDCLXVIII. Athenæum ſuum ſcribente Picinello, qui teſtatur jam annos ferè XX. eo tempore in tam pio miniſterio Matthæum noſtrum impendiſſe. At dum Taurinum iterum accitus fuiſſet, ut Evangelico munere fungeretur, cùm primam Quadrageſimalis jejunii Concionem inchoaſſet, in ipſo Orationis exordio apoplexi

A correptus è ſuggeſtu delatus ad Suos, paucos intra dies in Collegio ipſo piiſſimæ vitæ curſum complevit.

Hujus ſunt Opera :

I. Præſagium diuturnæ felicitatis in Coronatione Sereniſſimi Cæſaris Duratii Genuenſium Ducis. Oratio Italica Patris Matthæi Tabernæ Societatis Jeſu, habita die VI. Decembris, anno MDCLXV. *Mediolani, apud Ludovicum Montiam*, 1667. *in* 4.

II. Laudatio in Funere Reverendiſſimi P. Gregorii Donati Sacri Palatii Apoſtolici Magiſtri. *Romæ, apud Corbellettum*, 1642 *in* 4.

III. Draco Gregorianus, ſive Gregorii XIII. laudatio. *Ibi, apud eundem*, 1643. *in* 4.

B IV. Conciones Quadrageſimales. MS. apud Suos Collegii Taurinenſis.

Laudatur a Sitono noſtro in Schedis, atque à jam citato Picinello in Athenæo pag. 419.

MDCLXII.

TADINUS ALEXANDER.

ALexander Tadinus Joannis Jacobi, & Iſabellæ de Monte Conjugum filius, Pontificius, ac Cæſareus Eques, & Palatinus Comes, anno æræ Chri-
C ſtianæ MDCIII. die XVI. Julii Collegium Phyſicorum Mediolanenſium ingreſſus eſt. Vir præter eximiam ſapientiæ, ingeniique laudem, rerum etiam plurimarum uſu, ac dexteritate eminens, Mediolanenſibus ſuis ſummopere profuit temporibus teterrimæ peſtilentiæ annorum MDCXXIX., MDCXXX., & MDCXXXI. Meritò igitur locum habuit inter XII. Viros Urbis Proviſionum anno MDCXXXVII. atque, approbante Principe, officium Locum-Tenentis Protophyſici Septalæ ſumma cum laude peregit. Non tantùm in Patria, ſed alibi quoque doctrinæ, atque prudentiæ non exiguæ teſtimonia dedit, videlicet in Montibus Brianteis, in Valle-Aſſina, atque in Urbe Novocomenſi dum a Sanitatis Tribunali ad ea Loca viſitanda deſtinatus fuerat. Tandem meritis, annique

que plenus è vivis abiit anno MDCLXI. die XVI. menſis Novembris, tumulatuſque extitit in Templo PP. Capuccinorum hujus Urbis ad Orientalem Portàm, etſi aliud Sepulchrum ſibi ante paraviſſet in Eccleſia Parochiali Sanctæ Mariæ vulgò *alla Paſſarella*, ubi vivens hoc Epitaphium ſcripſit, quod adhuc ibi legitur:

ALEXANDER TADINVS PHILOSOPHVS ET MEDICVS
ET IOANNA TADINA DONESANA
IVGALÈS CONCORDES POSVERE
ANNO DOMINI MDCXVII. XXII. IANVARII.

In Templo autem S. Petri Cœleſtini, ſcilicet in Sacello olim familiæ Tadinæ, adeſt Tumulus Majorum Scriptoris noſtri cum ſequenti Inſcriptione ab eodem compoſita:

MEMORIAE
MICHAELIS FOELICIS PHILOS. AC MEDIC.
CLEMENTISQVE I. C. C.
AB ANNO MCCCXL. PRISCORVM FAMILIAE PROPAGATORVM
ALEXANDRI QVOQVE PHILOS. AC MEDIC.
ASTRONOMIQVE CELEBER.
SFORTIACIS PRINCIP. ET VENET. REIP. KARISS.
IO. BARTHOLOMAEI EX COLLEG. NOBIL. MEDIOL. PHYSIC.
HIERONYMI IO.e PETRI IAC. ANTON. FABRICII
TRIBVN. PEDIT.
GABRIELIS RHODII EQVITIS BAIVLI S. STEPHANI
QVI POST CRETENSE REGNVM
AC FVNESTISS. RHODIVM BELLVM
SVMMA VIRTVTE AC IMPERIO ADMINISTRATVM
MELITAM ORDINI SVO A CAROLO V. IMPETRAVIT
ET AB EODEM MILITARI OMNI APPARATV
AC TORMENTIS IN TOTO IMPERIO PRAEFECTVS EST
CAMILLI ETIAM EQVITIS AVRATI AC COMIT. PALAT.
GVGLIELMINI PRAEPOSITI S. MARIAE HVMILIAT.
HILARIONIS IN FAMILIA CISTER. AB. ET PRAESIDIS
ALEXANDER THADINVS
IO. IACOBI FILIVS EX COLL. NOB. MEDIOL. PHYSIC.
ET SIBI HAEREDIBVSQVE
ANNO MDCIII.

Hæc ſunt doctrinæ ipſius perpetua Monumenta:

I. Ragguaglio dell' Origine, e Giornali ſucceſſi della gran Peſte negli anni MDCXXIX. MDCXXX., e MDCXXXI., con l'aggiunta d'un breve Compendio delle maggiori peſtilenze per l'addietro avvenute. Al Sig. Franceſco Orrigone Vicario di Proviſione ec. *In Milano, per Filippo Ghiſolfi*, 1648. *in* 4.

II. Avvertenze, ed Oſſervazioni appartenenti alla compoſizione de i medicamenti, tradotte dal nono libro dell' Oſſervazioni del Sig. Lodovico Settala Protofiſico generale dello Stato di Milano, e pubblico Profeſſore della ſcienza Morale nelle Scuole Canobiane, da Aleſſandro Tadino Medico Collegiato Milaneſe, e ſuo Luogotenente nel Protofiſicato in tutto lo Stato. *In Milano, nella Stampa Ambroſiana, vicino alla Roſa*, 1630.

III. Compendio per curare ogni ſorta di tumori eſterni, e cutanee turpitudini, raccolte dalle Oſſervazioni Fiſiche, e Chirurgiche fatte negli ultimi anni del Sig. Lodovico Settala ec. da Aleſſandro Tadino Medico Collegiato. *Milano, per Lodovico Monza*, 1646. *in* 8.

IV. Ven. Collegii Phyſicorum Mediolanenſium Antiquitas, Privilegia, Statuta, Ordinationes in Compendium redacta, Auctore Alexandro Tadino ex Phyſicorum Collegio Medico, ejuſdemque Archivii Præfecto. *Mediolani, apud Jo. Baptiſtam, & Julium Cæſarem Malateſtam Typographos R. C.* 1645. *in* 4.

Præfatum Alexandrum Tadinum celebrant Sigiſmundus Boldonus in Epiſtolis: Joſeph Ripamontius in lib. de Peſte Mediol. pag. 143., & Clariſſimus Johannes Baptiſta Sitonus in ſuis Jatroſophiæ Miſcellaneis impreſs. iterum an. 1669. in 4. tractat. 13. pag. 66. his verbis: „ Sapienti Viro, Phyſicorumque Collegii Mediolanenſis Corypheo meritiſſimo Domino Alexandro „ Tadino S. P. D. „ Cur Capillorum inciſio, barbæ „ abraſio, & capitis pectinatio in convaleſcentibus „ recidivam faciant; „ & infra: „ Vale viveque diu „ Medicinæ Artis decus Mediolanenſiſque Collegii Phyſicorum ſplendor, noſtræ interim non immemor „ obſervantiæ. Dat. Mediolani ex Lycæo noſtro Sex. „ Id. Jun. MDCXXXV. „ Bartholomæus Curtius in ſuo Opere centies laudato de Claris Medicis Mediol. pagg. 57. & 177. Maogetus in Biblioth. Scriptor. Medicor. Tom. II. part. II. pag. 353. Picinellus in Atheneo pag. 17., & J.C. Sitonus noſter in Chron. Colleg. Phyſicor. Nob. Mediol. part. II. art. 267. MS. in fol. penes ipſum Auctorem.

MDCLXIII.

TADINUS HILARION.

Hilation Tadinus primam in Oppido Caravaggii locem vidit, quod in Mediolanenſi Ducatu non longè à flumine Abdua conſiſtit. Adoleſcens inter Ciſtercienſes adſcribi voluit Monachos, quorum ſuſcepit habitum, inſtitutumque profeſſus eſt in Charævallis Cœnobio. Tenaciſſimus fuit regularis obſervantiæ, bonaſque litteras, Poeſim præſertim, & Oratoriam facultatem plurimùm coluit. In ſui Ordinis Comitiis Monaſteriorom Præfecturam non ſemel obtinuit, nam celeberrimo Ambroſiano hujuſce Urbis Aſceterio Abbas præfuit anno MDXLVIII. & duobus ſequentibus, electus interim ſecundo hujus triennii anno Congregationis ſuæ Generalis Præſes; quod munus iterum exercuit anno MDLXV. Mox ad ejuſdem Ambroſiani Cœnobii Infulas aſſumitur plures alios per annos. Neque verò hìc ea ſunt omittenda, quæ pro ſuis Monachis tam à Summis Pontificibus, quàm ab hujus Metropolis Antiſtitibus impetravit. A Julio etenim III. anno MDLIV. obtinuit, ut tam ſibi, quàm ipſis Ambroſiano Ritu divinas liceret laudes quotidie perſolvere; & à Joanne Angelo Arcimboldo Archiepiſcopo Diplomate donatus eſt, quo Monaſterio ipſi quæcumque à ſois fuerant prædeceſſoribus collata confirmabantur. Dum verò anno MDLXXXV. ſenio jam gravis præfati Monaſterii Charævallenſis Abbas fuiſſet renunciatus, fato ceſſit inter Alumnorum ſuorum lachrymas prudentiſſimi Præſulis jacturam dolentium.

Commendatur ob

I. Orationes permultas, &
II. Epigrammata. Inſuper ob aliud Opus, cui titulus
III. I Sette Salmi in verſi Etoici. Quæ hactenus dedimus Hilarionis monumenta Picinellus profert; addens hoc poſtremum Opus editum fuiſſe, atque ab Auctore inſcriptum Aloyſio Eſtenſi S. R. E. Diacono Cardinali, Congregationis Ciſtercienſis Protectori anno MDLXXXIII.

Laudatur a Roberto Raſca in Compendio Virorum illuſt. Ciſtercienſ. Ariſio in Cremona Litterata Tomo II pag. 348. Bartholomæo Areſio in Chronologica ſerie Abbatum S. Ambroſii Mediol. pagg. 72. & 74. Sitono noſtro in Schedis, atque Picinello in Athenæo pag. 380.

MDCLXIV.

TADINUS JOANNES BAPTISTA.

Joannem Baptiſtam Tadinum Mediolanenſem Poëſis Italicæ ſtudium, atque utriuſque Juris ſcientia poſteritatis memoriæ commendavit. Ægrè ferimus tamen, nihil omnino de parentibus illius, atque actibus ad nos perveniſſe. Alius fortaſſe Collector uberiora dabit. Vivebat exeunte XVI. Sæculo, & certè inter Vates optimos ævi illius receoſendus eſt, quamvis parùm habeamus è litterariis ipſius laboribus, quod tamen ob eruditionis præſtantiam, carminumque leporem nos impulit, ut Auctorem ad minoris notæ Indicem non amandaremus.

I. Plurima ejus carmina Italica extant in libro, cui titulus: „ Componimenti di diverſi per il Dottoramen- „ to nelle Leggi di Gianantonio Sorbelloni. *Pavia*, 1599 in 12.
II. Alia pariter Italica leguntur in Libro „ Rime di varj „ ingegni d'Italia per la Laurea in ambe le Leggi „ conferita al Sig. Criſtoforo Ambivero. *Pavia*, 1599. in 4.

MDCLXV.

TADINUS JULIUS CÆSAR.

Quibus parentibus in lucem fuerit editus Julius Cæſar Tadinus, qui patriam ſuam Mediolanum ſæpius profitetur diſertiſſimè, hactenùs incompertum habuimus, quemadmodum reliqua ejus acta, annumque vitæ illius poſtremum. At verò nobis, cæteriſque eruditorum laudatoribus notiſſima eſt ejus ingenii fama, quam ipſe ſibi non humanarum tantummodo, ſacrarumque legum doctrinâ, ſed poëticis etiam labotibus comparavit. Diù quidem verſatus eſt in Foro, cauſaſque clientum ſtrenuè defendit, ut ſatis indicant mox afferendæ illius Allegationes doctiſſimæ, quarum nonnullas Hiſpano idiomate exaravit. Ægrè quidem ferimus hæc pauca ſolum de actis ipſius exhibere poſſe, verùm ea boni conſulant Lectores optimi, quæ de ſcriptis damus,

Videlicet:

I. Carmina plurima Italica extant in alibi citato libro, cui titulus: „ Componimenti di diverſi per il Dottora- „ mento nelle Leggi di Gianfranceſco Sorbelloni. *Pavia*, 1599. *in* 12.
II. Alia pariter Italica in libro „ Rime di varj ingegni „ d'Italia per la Laurea in ambe le Leggi conferita „ al Sig. Criſtoforo Ambivero. *Pavia*, 1599. *in* 4.
III. Allegationes item plurimæ, quæ ſervantur in Collectionibus J. PP. hujus Metropolis. Eas inter eminet una cui titulus: „ Allegation por el Real Monaſterio de „ Nueſtra Señora de Gracia de la Orden de la Car- „ tuxa cerca de Pavia, in fol.

Rime in lode di Giulio Ceſare Tadino d'Incerto Autore, dedicate a Polidoro Riva. *Pavie*, 1598. *in* 4.

MDCLXVI.

TAËGIUS AMBROSIUS.

Quandoquidem de Ambroſio Taëgio Mediolanenſi Viro celeberrimo nunc agendum nobis eſt, accipiat libenter, Lector humaniſſimus, quod de more mihi gratioſè ſubminiſtravit amiciſſimus, & inter Chroniſtas hujus Metropolis facilè princeps Sitonus noſter; nam ex Stemmate Genealogico Taëgiano ab eodem compacto, agnovimus Vignanum de Rognonibus de Taëgio claruiſſe anno Chriſti MCCCCXXVI. Ab iſto ortus fuit Amicus, qui unus ex Nobilibus delegatis ad jurandam fidelitatem Excellentiſs. Duci Mediolani electus extitit anno MCCCCLXX. Ex quinque liberis ab eo ſuſceptis, duo memoriâ perpetuâ digniſſimi occurrunt, alter eſt Paulus J. C. C. ex quo & Magdalena Brugura Jugalibus natus eſt Joannes Ambroſius, Fundator Collegii Taëgiorum, quod adhuc ſupereſt apud Eccleſiam SS. Simonis & Judæ in hac Metropoli; alter eſt Ambroſius, de quo nunc loquimur, qui Celeberrimo Ordini FF. Prædicatorum ſe adſcripſit in Cœnobio Sanctæ Mariæ Gratiarum, cujus erectionem Viri alioquin doctiſſimi Quetif, & Eccard in Vita Scriptoris noſtri malè aſſignarunt ad annum MCCCCLXXXV., nam ex Schedis Sitonianis clarè patet hoc eveniſſe anno MCCCCLXV., & quod primus lapis fundamentalis Eccleſiæ ejuſdem Cœnobii poſitus fuerat per Gaſparem de Vicomercato Comitem Oppidi Valentiæ ad Padi ripas, die X. Septembris anni MCCCCLXIII., titulo eidem Eccleſiæ inſcripto Beatæ Virginis Mariæ Annunciatæ. Juvat etiam de eodem Amico Ambroſii hujus parente memoriam ſervare poſteris, quam no-

notat ſequens Inſcriptio in marmore ab eodem poſita Timotheo Taegio patruo ſuo in Eccleſia Divi Barnabæ bujus Urbis, his notis:

D. O. M.

TIMOTHEO TAEGIO PRAEPOSITO
PATRVO BENEMER.
AMICVS TAEGIVS IN PRAEPOSITVRA SVCCESSOR
IVRECONSVLTVS EQVES ET COMES
DVCALIS SECRETARIVS ET ORATOR
IN GERMANIAM
APVD SERENISS. REGEM FERDINANDVM POS.
OBIIT VI KAL. DECEMB. MDXXIII.
ANNVM AGENS LXIIII.
F. II. SF. VIC. D. M. VII.

Noſter verò poſtquam egregiam in eo Cœtu litteris, pietatique operam navaſſet, animum & ſtudia ſua ad Hiſtoricam Ordinis ſeriem exarandam applicuit, & Acta autographa ſedulò magnoque labore collegit. Verba Leandri à ſupradictis Quetif, & Eccard relata, juvat hîc etiam ad Lectoris commodum denuò tranſcribere. „ Ecce „ dum loquimur, venit Ambroſius Mediolanenſis, „ oſtentans Chronicam Ordinis Prædicatorum valdè „ prolixam ab ſe contextam, maximis lucubrationi„ bus, maximis vigiliis, maximiſque laboribus, ut „ Ordinem illuſtret. Cujus laborem ſedulum lauda„ re, ac approbare debemus eo maximè, quod ex „ laboribus ſuis partem nobis ſubminiſtravit. „ Annum verò extremum vitæ Ambroſii noſtri ignoramus nos, & quod plus eſt ignorarunt & Sui; erat quidem adhuc in vivis anno MDXVII., nunquam moriturus ob Opus infraſcriptum, quod ſic à ſupradictis Quetif, & Eccard prætitulatur,

Videlicet:

I. Chronicon Ordinis generale, VI in fol. MSS. Voluminibus membraneis diſtinctum, quibus ea, quæ Ordinem ſpectant, omnia diligentiſſimè collegit, Provinciarum, & Cœnobiorum erectiones, Sanctorum, ac Beatorum Vitas, & Acta originalia, Cardinalium, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Virorumque illuſtrium ſeriem, ac ſi quæ ſunt ſingularia jura, & privilegia à Summis Pontificibus, & Principibus conceſſa, Comitiorum Acta generalium ab anno MCCXX. ad MDXIII, & hujuſmodi plurima, quorum aliqua nonnunquam diverſis repetita Voluminibus, cum diverſis ſæpè additis notitiis leguntur. Hæc porrò ſex Volumina in dicto Cœnobio Gratiarum aſſervantur.
Supramemorati Auctores Bibliothecæ Scriptor. Ordinis Prædicatorum hæc ſubdunt: „ Ea verò ſunt quæ „ vulgò à noſtris citantur ſub titulo Monumentorum „ Ordinis, & quorum Volumen primum dicitur prima „ pars, & ſic de aliis. His uſi ſunt, qui ab inde ſcri„ pſerunt de rebus Ordinis, Luſitanus, Razzius, Ca„ ſtillus, Pius, Malvenda, & alii. Ex his etiam quaſ„ dam Sanctorum, ac Beatorum Ordinis Vitas exſcri„ pſerunt eruditi Actorum SS. Editores Bollandus, Henſ„ chenius, Papebrochius, & ſuis Menſis, ut ſe dat „ occaſio, producunt, ac repræſentant. In his Monu„ mentis ſcribendis vivum ſe totum ſepeliſſe videtur „ Auctor, & eo labore certè immenſo, immenſas non „ ſolum ab Ordine promeruit gratias, ſed & ſibi mo„ numentum erexit ære perennius. „ Et infra: „ No„ tandum autem hunc eſſe quem laudat Luſitanus, „ cùm citat paſſim P. P. Monum. Ord. ideſt partem „ primam, alias P. 2. 3. 4. &c. Quod non attendens „ Soegius vir alioqui acris judicii, his litteris P. P. in„ dicari putavit, quemdam Petrum Pictavinum, quem „ ſæpius ad marginem laudat, ceu qui Monumenta „ Ordinis ſcripſerit: quod monendum fuit, ne alii, ut „ pluribus accidit, Petrum hunc Pictavinum hominem „ nullum fruſtra quærant.
II. La Vita della Beata Colomba Milaneſe. Ex Picinello.
III. Thomæ de Lentino Vita Sancti Petri Martyris aucta ab Ambroſio Taëgio. Extat in Tom. III. Actorum Bollandi menſis Aprilis pag. 686.

Ejus cum laude meminerunt, præter ſupradictos Quetif, & Eccard in Vol. III. Biblioth. Ord Prædicat pag 13. Paulus Moriggia in Nobil. Mediol., & ex eo Picinellus in Athenæo pag. 24. Puricellus Diſſert. Nazar. & Cl. Sitonus ut ſupra,

MDCLXVII.

TAËGIUS BARTHOLOMÆUS.

Hieronymus Taëgius Cæſareus Comes Palatinus, atque Ambroſii Viri illuſtris mox laudati, ex fratre nepos, Bartholomæum genuit in Urbe Mediolano, & filii ingenium præſagio quodam ad bonas artes natum cognoſcens, eum inter Scientiarum rudimenta optimè educandum curavit. Adultus igitur, ſive amœna, ſive ſeria ſtudiorum curricula tam celeri velocitate perfecit, tamque proficuè, ut omnes in ſui admirationem traheret. Leges Cæſareas, & Pontificias egregiè didicit, & Togâ jam aſſumtâ Collegio Juriſperitorum aggregatus fuit anno Chriſti MDXLVI. Mox Generalis Vicarii totius Mediolanenſis Dominii munere ſunctus in Patria, Novariam ſe contulit, atque Inſulæ Sancti Julii, quæ pars eſt temporalis Jurisdictionis ejuſdem Urbis Epiſcopi, Moderator conſtitui meruit à Joanne Morono S. R. E. Cardinali, illiuſque Sedis tunc Antiſtite. Academiam Paſtorum nuncupatam anno MDL. Novariæ condidit. Poëſim, Oratoriam, bonaſque litteras penè omnis generis ſic calluit, ut ſummæ eruditionis Codices in eis facultatibus præter eos, qui ad Juriſprudentiam pertinent, evulgaverit. Mirùm igitur nemini videbitur, ſi Carolo V. Auguſto fuerit acceptus adeò, ut ipſum cum Patre, & Patruis, Paulo item Patruo magno J. C. atque Ambroſio Patruele peculiari Diplomate Sacri Romani Imperii Comitem Palatinum, nec non Papiæ, Novariæque Civem creaverit. Dum de Taëgiorum familia loquimur, liceat hîc proferre Monumentum Sepulchrale mihi perhumaniter communicatum à Cl Sitono, & ab eodem viſo in Eccleſia Vercellarum FF. Minorum Conventualium S. Franciſci, videlicet in Sacello D. Paulo dicato, peregregiè in marmore elaboratum, Joanni Ambrogio Taegio dicatum, ut ne ipſum quandoque pereat.

D. O. M.

IO. AMBROSIVS TAEGIA
MEDIOLANO ORIVNDVS
EX CLARA ET PERVETERE FAMILIA
HVIVS SACELLI ET ELEGANTIS ICONIS
AVTHOR
HVMANAE LEGIS MEMOR
SARCOPHAGVM HVNC
SIBI POSTERISQVE SVIS VIVENS POSVIT
VII. ID. NOV. MDLXXXIV.

Denatus eſt verò Vir præſtantiſſimus Bartholomæus anno MDLXXIII.

Opera illius hæc habemus:

I. Bartholomæi Taëgii J. C. Mediolani, Tractatus varii ad Criminales Cauſas pertinentes. *Mediol. apud Antonianum*, 1564. *in* 8., *& Marpurgii*, *typis Pauli Egenolphi*, 1598. *in* 8 Extant etiam in Tom XI. Tractatuum Jur. pag. I. hoc titulo „ de Criminibus „ in genere.
II. L'Officioſo. Dialogo di M. Bartolomeo Taegio Giureconſulto del Collegio di Milano, e de' Vicarj generali di queſto Stato; all' Illuſtriſſimo e Reverendiſſimo Monſignore il Cardinale Borromeo *Milano*, *per Pietro*, *e Franceſco Tini*, 1572. *in* 4. In hoc Opere Taegius noſter methodum etiam tradit conſolandi eos, qui extremo ſupplicio ſunt afficiendi. In fronte autem libri cernitur Scriptoris effigies ære inciſa.
III. Il Liceo di M. Bartolomeo Taegio, dove ſi ragiona delle Accademie, e della Nobiltà. *Milano*, *appreſſo Paolo Gottardo Pontio*, 1571. *in* 4.

IV.

Roſales J. C. C. alibi à nobis commendatus, continens Indicem Scripturarum, Privilegiorum, aliorumque Documentorum, in Archivo Ducali exiſtentium, ubi ſic legitur: „ Litteræ Ducis Mediolani pro immunitate con„ ceſſa Henrico Tantio familiari noſtro „. Datæ ſunt „ Papiæ, die IV. Novembris MCCCLXXIX Ex hujuſcemodi gente originem duxit Anſelmus Tantius Vir pietate ſimul, & eruditione ſpectabilis. Ab ineunte namque ætate litteris excultus, in ipſo adoleſcentiæ flore, exeunte fermè Sæculo XV. Canonicorum Lateranenſium Inſtituto in Congregatione Frigdionariæ nomen dedit. Coævus fuit, atque æmulator Severini Chalchi ejuſdem Ordinis, quem debitis laudibus alibi celebravimus. Sacris Concionibus non ſine ingenti populorum frequentia, & animarum proventu per annos plures ſedulam navavit operam. Poëtica quoque ſtudia coluit, adeò ut in Translatione Boëtii, quam infra enunciabimus, præſtantiſſimi illius Philoſophi. & Martyris verſuum latinorum varietatem, admirabili facilitate, ſemper mutato Carminum genere, Italico ſermone reddiderit. Vivebat anno Domini MDXXV. Subjiciemus hic Epitaphii loco Carmen Gregorii Brunelli in Operis ejus commendationem editum à Roſino inferius citando:

Nobile qui quondam mœſta teſtudine carmen
Prompſit flebilis modis,
Qui Sophiam Latio fecit ſermone miſcentem
Tot ſolatia fletibus;
Hetruſcis variat Latialia verba ſuſurris,
Funditque ambroſium melos.
Fallax terrifico ſi obducit turbine vultum,
Sors vel nubila congregat,
Squallida perpetuo madeant ut lumina planctu
Et curæ extenuent genas,
Hæc lege, diſcuſſis remanebunt gaudia curis,
Et mœſtus fugiet dolor,
Qualiter ingenti dum verberat aëra flatu
Nubes diſcutiens Notus.

Elaboravit igitur Opus ſic inſcriptum:

I. Della Conſolazione della Filoſofia di Severino Boezio, traddotto da Anſelmo Tanzo, a Gio. Giacomo ſuo Fratello *Milano, per Agoſtino di Vicomercato*, 1520. in 8., & rurſum *Venezia, per Gio. Antonio, e Fratelli di Sabbio*, 1527. *nel meſe di Marzo*, in 12., *ed Ivi, per i medeſimi*, 1532. in 8.

Agit de eo Celſus de Roſinis in Lyceo Lateranenſi lib. I. pag. 33. Franciſcus Xaverius Quadrius Soc. Jeſu in libro ſuo: „ Della Storia, e della Ragione d'ogni „ Poeſia, Tomo I. pag. 203. Sitonus noſter in Schedis, & Picinellus in Athenæo pag. 40. Fuſiùs autem ejus laudes brevì proſequetur ipſius gentilis Carolus Antonius Tantius ornatiſſimus juvenis, mihique amiciſſimus, in Opere, quod typis parat de Poëtis Mediolanenſibus, quemadmodum etiam non minori mihi amore conjunctus Canonicus Joannes Andreas Iricus in Epiſtola ſua Latina MS., ad eundem Carolum Antonium data de origine Tantiæ Familiæ, Viriſque illuſtribus ex ea genitis jam præſtitit, & uberiùs aget in Hiſtoria ſua Typographica Tridinenſi.

MDCLXX.

TANTIUS CORNIGER FRANCISCUS.

Cum ſuperiori Articulo quædam de Tantiæ Familiæ vetuſtate dixerimus, juvat hic ſententiam noſtram proferre de agnomine Cornigeri, quod gentili cognomine adjectum præſetulit Franciſcus nunc laudandus. Suſpicamur igitur, vocabulum hoc ex Stemmatis varietate, quo Tantii utuntur, emanaſſe. Illud quidem Parma eſt in duas ſecta partes, cujus ſuperior Aquilam exhibet, inferior verò faſcias tectas numero ſex, quarum ſecunda nunc geminis ornatur liliis, nunc binis Satyrorum capitibus. Hinc ortum credimus Cornigeri additamentum, quo Scriptor hic ad aliorum diſcrimen uti voluit. Diſcipulus fuit Franciſcus Joannis Marliani Viri undequaque doctiſſimi; atque ſub tanto Magiſtro ſic profecit, ut inter primarios ſui Sæculi eruditos Mediolanenſes meritò recenſendus videatur. Nam prætetquamquod Poëſim etiam extemporaneam profeſſus eſt, aliorum quoque doctorum Virorum labores & edendos curavit, & Præfationibus, & Verſibus illuſtravit. Impenſas conſuluiſſe, ut in lucem emitterentur plura Volumina, patebit ex infra dicendis. Sacerdotii dignitate viguit, & amiciſſimus fuit Ludovici Mariæ Sfortiæ Mediolanenſium Ducis, poſt cujus ærumnas alibi jam relatas non minori gratiâ floruit apud Jafredum Caroli, Senatus Mediolanenſis Præſidem ſub Ludovico XII. Francorum Rege, & Mediolani Duce, cujus fermè perpetuus familiaris extitit, & conviva. A doctis Viris ſui ævi Lancinu Curtio, Archangelo Madrignano Mediolanenſibus, quos loco ſuo memoravimus, aliiſque in pretio habitus, & Carminibus, & ſoluta oratione laudari meruit. Obitus ejus, annus, & dies nobis incompertus eſt; ipſius tamen memoria viget in Operibus,

Quæ hic damus:

I. Epiſtola Italica præfixa Carminibus Franciſci Petrarchæ. *Mediolani, apud Scinzenzeller*, 1494. *die* 26. *Martii*. Ea eſt ad Lectorem de ipſa editione, cui Scriptor noſter præfuit, uſus antiquiſſimo Codice MS. Gaſparis Vicecomitis, cujus Carmina italica anno ſuperiore impreſſa commendat.

II. Nuncupatoria Carminum Italicorum Bernardi Bellinzoni; ad Ludovicum Mariam Sfortiam Mediolani Ducem, editionis *Mediolanenſis*, 1493. in 4.

III. Carmen Italicum; ad Ludovicum ipſum, quo rogat ut ab eo in Capellarum Sforzeſche eligatur, cum Reſponſione metrica ipſius Ludovici Ducis, extat in eodem Libro.

IV. Epitaphia duo Italico metro conſcripta in laudem ejuſdem Bellinzonii, habentur ibidem.

V. Epigramma in laudem Gaſparis Vicecomitis, cujus Carmina Italica edi curavit. *Mediolani*, 1493 in 4.

VI. Diſputatio de Natura, & Fato cum Facio Cardano. Hæc eruitur à Libro infra recenſendo.

VII. Alia duo Epigrammata in laudem Archangeli Madrignani, & Jafredi Caroli, leguntur in libro ipſius Madrignani, cui titulus „ Itinerarium Portugallenſium „, atque ex ipſius libri nuncupatoria, in qua pluribus laudibus extollitur Tantius noſter, novimus Diſputationem ſupradictam de Natura, & Fato habitam cum Facio Cardano magni Hieronymi patre.

VIII. Epigrammata plura ad Platinum Platum, cum Reſponſionibus ejuſdem, reperiuntur inter hujus Carmina edita, de quibus in ipſius Articulo diximus.

IX. Epigramma. Adeſt in principio libri Marci Antonii Cadamuſti Laudenſis Canonici, cui titulus: „ Compendium in uſum, & operationes Aſtrolabii Meſſahallach. *Mediolani, apud Petrum Martyrem, & Fratres de Mantegatiis, impenſis P. Franciſci Tantii Cornigeri*, 1507. *die* 20. *Januarii*, in 4.

Ipſius etiam ære impreſſus fuit *Mediol., anno* 1490. *in fol.* Galeottus Martius de Homine. Veruntamen de hujuſcemodi editionibus doctiſſimè, & uberiùs agit Clariſſimus Saxius noſter in Hiſtoria ſua Typographica Mediolanenſi huic meæ Bibliothecæ præfixa.

Ad ipſum reperiuntur Carmina plura prædicti Lancini Curtii in editione *Mediolanenſi* Carminum iſtius, 1521.

Commendatur, præter ſupradictos, à Creſcimbenio in Hiſtoria Poëſis Italicæ, Vol. I. lib. III. Cap. 16. pag. 155. Clariſſimo Saxio in libro de Studiis Mediolanenſibus, atque in Hiſt. Typographicâ jam ſupra citatâ. Franciſco Xaverio Quadrio Soc. Jeſu: „ Della Storia, a Ragione d'ogni Poeſia, Tomo II. pag. 210. Sitono noſtro in Schedis. Carolo Antonio Tantio in Collectione Poëtarum Mediolanenſium, cui actu inſudat; & amiciſſimo nobis Canonico Joanne Andreâ Irico in Epiſtola Latina MS. ad præfatum Carolum Antonium de origine, & Claris Viris Familiæ Tantii.

MDCLXXI.

TATTUS JULIUS.

JUlius Tattus in inſigni Variſii Oppido, Ducatus Mediolanenſis, nobili genere natus eſt anno MDXLI. Pridie Kal. Aprilis Liberaliter à parentibus educatus, cùm inter ſtudia adoleviſſet, ſummam pietatem cum pari eruditione conjunxit. Plurimùm quidem illi obſtricta eſt poſteritas; diligentiſſimè enim collegit ea omnia, quæ in Agro Variſienſi, atque univerſa hojus Metropolis Archidiœceſi, ſuâ tempeſtate contigerunt. Incipit Opus hoc ab anno reparatæ Salutis MDLX. deductumque eſt ad annum vulgaris Æræ MDCXX Hoc poſtremo anno, dieque XVII menſis Februarii mortalis eſſe deſiit octogenarius in ſenectute bona.

Scriptum reliquit Opus hoc titulo:

I. Ricordi di coſe notabili. MS. in fol magnæ molis, quod ſe vidiſſe teſtatur Picinellus, apud Clementem Orrigonum Medicum doctrinâ, & nobilitate generis clarum.
Laudatur à præfato Picinello in Athenæo pag. 363.

MDCLXXII.

TERZAGUS ALOYSIUS.

JOannes Baptiſta Terzagus J. C. Collegiatus Mediolanenſis, necnon Beatrix Lattuada Conjuges, parentes fuere Aloyſii, de quo nunc agimus. Exempla optimi genitoris proſequendo, nec non Avi Hieronymi, cujus extat adhuc in Eccleſia Collegiata Sancti Georgii (vulgò in Palatio) hujus Urbis Inſcriptio Sepulchralis ſequentibus litteris:

HIERONYMI TERZAGHI I. C P. PATRIS

AC FILIORVM ET DESCENDENTIVM SVORVM

MORTALIVM MORTALIA MONVMENTA.

etiam iſte in Collegium J. CC. Nobil. Mediolanenſium cooptari meruit anno Redemptionis MDLXXV. Deinde Cauſarum Patronus magnum ſibi nomen acquiſivit in Foro. Cartharius Vir Clariſſimus in Syllabo Advocatorum Sacri Conciſtorii de eo ſic habet: „ Aloyſius Terzagus Mediolanenſis Joannis „ Baptiſtæ J C. Collegiati, nati ex Hieronymo Ter„ zago, & Beatricis Lattuadæ filius. Recurrente „ anno MDLXXVIII inter Advocatos, vice Hie„ ronymi Maggiolini, cooptatus. Quanto temporis „ decurſu in humanis egerit, haud mihi compertum: „ hoc non ignoro, quòd eodem, ac duobus ſequen„ tibus annis in ipſorum Cœtu ſedit, quòdque poſt„ modum reſignavit „. In Patria verò anno MDLXXXIX. Præfecturam ſumma cum laude peregit. Deinde Regius Ducalis Quæſtor Magiſtratus Redditūum extraordinariorum fuit in Mediolanenſi Dominio. Deſideratus eſt anno Chriſti MDXCV.

Habemus ipſius:

I. Vota Conciſtorialia. Extant MSS. in Archivo ipſius Tribunalis Romæ.
II. Reſponſum Juris. Legitur inter Conſilia Menochii, lib. IV. Conſ. 398., ibique ſe ſubſcribit „ Aloyſius Ter„ zagus Advocatus Conciſtorialis.
III. Allegationes plures Juridicæ. Reperiuntur apud Juris Conſultos Mediolanenſes, ut de aliis monuimus.
IV. Epiſtolæ plures Latinæ, ad Bernardinum Marlianum Equitem Mantuanum, ut eruitur ab iſtius Litteris editis *Venetiis, apud Societatem Minimam*, in 4., & ſignanter ex una Data anno MDLXIX ubi ſic:
„ Queſte voſtre Lettere Latina mi fanno quaſi „ uſcir di me ſteſſo. Certo ſe foſſi Pitagorico, direi, „ che aveſti in corpo l'anima di Cicerone, o di Ceſare, avendo voi il medeſimo loro giocondiſſimo „ ſtile, ec.
De ipſo Alexander Rhaudenſis in Tractatu de Analogis Cap. XIV ſic: „ Doctiſſimi, & eloquentiſſimi Ad„ vocati Mediolanenſes D. Camillus Trottus nunc ex „ Quæſtoribus Extraordinariis D. Bartholomæus Bru„ gnolus, D. Aluiſius Terzagus Torricelli, ac Cœphali „ Condiſcipulus „. Cartharius ſupradictus in Syllabo Editionis Romanæ pag. 183., & Advocatus Sitonus in Theatro Genealogico pag 433. MS. in fol. penès Auctorem, & in Chron. Coll. J. PP. pag. 156. artic. 627.

MDCLXXIII.

TERZAGUS AUGUSTINUS.

PArentibus Lucilio Jureconſulto infra laudando, atque Æmilia Buſcha nobilibus conjugibus in hac Urbe ortus eſt Auguſtinus Terzagus, cujus majorum geneſim à Barnaba, qui fuit in vivis anno MCCC. ad ipſum uſque nobis texuit doctiſſimus J. C. Joannes Sitonus. Nobilitatem generis ſui Auguſtinus noſter doctrinæ ſplendoribus auxit, & à teneris annis ſtudiis bonarum artium addictus, Clericalem amplecti ſtatuit militiam, votique compos effectus, Theologiæ adipiſcendæ ſedulam dedit operam, in qua etiam Magiſterium conſequi meruit. Oblatis deinde Sacerdotibus Congregationis SS. Ambroſii & Caroli nuncupatæ ſe adjunxit, cùmque in Bononienſi Urbe Comitis Julii Cæſaris Borromæi familiæ Præfectus moram traheret, ob ſtudiorum ſimilitudinem cum Maphæo Barberino tunc S. R. E. Cardinali, & ibidem Legato, qui poſtmodum ad Petri Cathedram, aſſumto Urbani VIII nomine, aſcendit, amicitiæ vinculo conjunctus fuit. Quamobrem Terzagus, audito collatæ amico tantæ dignitatis nuncio, Mapheidem Poema inferiùs memorandum cudit, ipſique Romæ obtulit, ab eodem viciſſim Protonotarius Apoſtolicus renunciatus. Præbendam quoque obtinuit in hujus Urbis Collegiata Eccleſia Sancti Thomæ, cui cognomen in Terra amara, olim verò in Cruce Sicariorum Hinc evocatus eſt ad Præpoſituram Oppidi Nerviani adjecta dignitate Vicarii tum Foranei Archiepiſcopalis, tum Sanctiſſimæ Inquiſitionis adversùs hæreticam pravitatem. Non ſeria minus, quàm amœna coluit ſtudia, in Sacris Canonibus verſatiſſimus, & in Theologicis Quæſtionibus ad miraculum peritus. Amicos habuit Viros eruditione præſtantes Concives ſuos congruis locis à nobis non ſine laude memoratos, Benedictum Sociacum, Felicem Hoſium, Antonium Blaguazzonum, Cæſarem Burrum, Franciſcum Ælium, alioſque plurimos. Multa de ſuo edidit, quæ inferiùs recenſebimus, & plurium doctorum Virorum labores, vel Carminibus ſuis ornavit, vel emendavit. Migravit è vita anno poſt Chriſtum natum MDCLXVII. in præfato Oppido Nerviani.

Lucubrationes illius ſunt:

I. Compendium Martini Bonacinæ. *Mediolani*, 1635. in 8. ad Cardinalem Cæſarem Montium, *& typis Archiepiſcopalibus*, 1641. *Iterumque* 1663. in 12.
II. Mapheis libri IV. Carmen Panegyricon Sanctiſſimi Domini noſtri Urbani VIII. virtutum, & actionum Schema. *Mediolani, apud Comum* 1624 in 8. cum Epiſtola nuncupatoria, ad Dominum Antonium Barbavariam Equitem Hieroſolymitanum. Extant in eodem libro Carmina Variorum in laudem Auctoris,

Digitized by Google

ris, nempè Felicis Hoſii, Coſmæ Mangoni S. T. D. Canonici Med. Antonii Blaguazzoni, Cæſaris Burri, & Franciſci Ællii.

III. Vita, e Martirio di S. Geneſio. *Milano, nella Stamperia della Roſa*, 1635. *in* 8.

IV. In Nuptiis Uladislai Regis Poloniæ, & Ceciliæ Archiduciſſæ Auſtriæ Epitalamium. *Med. apud Ghiſulphum, ſine anno, in* 4.

V. Poeſis. *Mediolani, typis Archiepiſcopalibus*, 1656. *in* 8. ad Præſidem Cuſanum Excellentiſs. Senatus Mediol. Continet Epigrammata, Odas, Idillia, Elegias, atque alia Poemata varia.

VI. Thoraa: Poema in Nuptiis Jo. Baptiſtæ Vicecomitis Vercellini filii. *Mediol ſine anno in fol.*

VII. Epigrammata octo. Extant in Collectione Jo. Baptiſtæ Foſſati, pro Laurea Jo. Baptiſtæ Vicecomitis. *Mediol. apud Pagamellum*, 1608. *in* 8.

VIII. Carmina duo, alterum ad Illuſtriſſimum & Reverendiſſimum Carolum Caraſſam Epiſcopum ad Cæſarem Nuncium Apoſtolicum, cum Notis, & alterum in laudem Auctoris. Extant in libro, cui titulus: Florilegium Mediolanenſium Antiquitat Joannis Antonii Caſtillionæi, de quo ſuo loco diximus.

IX. Epigrammata tria ejuſdem Auguſtini Terzaghi S. T. D. Canonici &c. Leguntur in Libello, cui titulus: Bernabovis Barbovii Elogium, Authore Joſepho Ripamontio &c. *Mediol. apud Impreſſores Archiepiſcopales*, 1633. *in* 4.

X. Epigrammata plura. Sparſim edita ſunt in Libris aliorum doctorum hominum, qui illius ætate prodierunt in lucem.

XI. Joannis Baptiſtæ Bizozeri ſumma Caſuum Conſcientiæ ab Auguſtino Terzago emendata, ordinata, & illuſtrata; adjectis Summariis & Indicibus. Ad P. Sebaſtianum Alciatum Monachum Chartuſ., quem etiam laudat Epigrammate. De hoc Opere in Articulo Bizozeri diximus.

XII. Poemata latina duo in lib. cui titulus: Imeneo in Pindo per le Nozze d'Annibale Mareſcotti, e Barbace Rangoni. *Padova*, 1638. *in* 4.

XIII. Epiſtolæ quatuor latinæ cum aliquot Carminibus item latinis; ad Eminentiſſimum Cardinalem Montium. MSS. Extant apud Comitem Paulum Montium.

XIV. Epiſtola Divi Baſilii ad Gregorium, ab Auguſtino Terzago in latinum converſa. MS. in fol. in Biblioth. Monachorum Ciſtercienſium S. Ambroſii Mediol. in Cod. num 60.

Ei dicavit Joſeph Laurentius Diſſertationem II. primi libri Polymathiæ ſuæ; illum hiſce verbis alloquens: „ Tu verò octavus Sapientum, vel tripo„ de Phœbi dignus, ipſa ſapientia, ipſum virtutum „ exemplar.

Ad eundem Benedictus Sociacus Ode IV. Lib. II. miſit.

Laudatur à Hieronymo Borſerio in Supplemento Nobil. Mediol. Cap. 12. Petro Paulo Boſca de origine, & ſitu Bibliothecæ Ambroſianæ, & Picinello in Athenæo pag. 5., atque a Sitono in Theatro Genealogico pag. 438.

MDCLXXIV.

TERZAGUS HIERONYMUS.

Hieronymus Terzagus Joannis Antonii, & Franciſcæ Vincemalæ Conjugum filius, Avum habuit Antonium Phyſicum Collegiatum, qui floruit medio Sæculo XV. Noſter verò veſtigiis parentis inhærens, Juribus tam Cæſareis, quàm Pontificiis intentus, & ipſe Collegium J. PP. Nobilium Mediolanenſium meruit ingredi anno reparatæ Salutis MDX. Muſas quoque ſummopere coluit, ut facilè agnoſcitur ab Opere infraſcripto. Mors invida citò nimis eum rapuit; nam eruditiſs. Sitonus notavit eum in ſupradicto Collegio non niſi ad annum MDXL ſediſſe, ideoque pauca de ipſo habemus,

Videlicet:

I. Epigrammatum Libri II. MSS. in 4. In fine ſic legitur: „ Si Domino placebit corrigenda, atque imprimenda „ erunt. Hieronymus Terzagus, anno MDII. die VIII. „ menſis Octobris. „ Extant in Bibliotheca hujus Urbis Metropolitanæ in Volumine Miſcellaneorum, in 4.

II. Epiſtolæ latinæ ad Platinum Plattum, ut eruitur à Reſponſionibus iſtius inter editas, de quibus in eodem.

Laudatur Epigrammate à Lancino Curtio lib. XV. pag. 72, & à Sitono in Chron. Colleg. J. PP. pag. 84. art. 164., & in Appendice pag. 264.

MDCLXXV.

TERZAGUS JACOBUS PHILIPPUS.

Jacobus Philippus Terzagus, Auguſtini jam laudati frater, Lucilio mox commendando, & Æmilia Buſca nobilibus parentibus ortus eſt in hac Inſubriæ Metropoli. Hauſtam à Patre quodammodo cum ſanguine eruditionem præſetulit, quem, ſicut genitorem, ſic etiam in Græcis, Latiniſque litteris habuit Præceptorem. In his quantùm profecerit optimè cenſuit Ampliſſimus Mediolanenſis Senatus Ordo, qui eum annos vix XXVII. natum, in Palatino Gymnaſio publicum Eloquentiæ Profeſſorem conſtituit, & Celeberrimo Marco Antonio Majoraggio ſucceſſorem deſignavit. In eis etiam Scholis, quæ à Conditoris, ut alibi diximus, nomine Platinæ nuncupantur, Græcas litteras primùm, mox Geometriam, Arithmeticam, atque Aſtronomiam, quas optimè callebat, in locum defuncti patris ſui, à Majoris Noſocomii Præfectis docturus eligi meruit; quas quidem inter ſe adeò diverſas diſciplinas peregregiè interpretatus fuit. Eminebat etiam in eo, præter eruditionem, morum candor, & mira dicendi, agendique ſuavitas. Quo anno deceſſerit haud facilè quis reperiet; videtur tamen obitus ejus referendus ad annum circiter MDCLI., quo ipſum ſupremas exaraſſe Tabulas, nos monuit amiciſſimus J. C. Sitonus.

Reliquit doctrinæ ſuæ documenta, quæ hîc damus:

I. Heſiodi, & Homeri certamen, è Græco in Latinum translatum. Hoc non vidimus, ſed tamen proferimus ex fide Ghilini, & Picinelli, quemadmodum & ea, quæ in ſequentibus numeris, ſine nota editionis damus.

II. Oratio ad Excellentiſſimum Senatum, habita in gratiarum actionem pro munere publicè docendi ſibi collato.

III. Supremi Senatus Illuſtriſſimorum Patrum Elogia. *Mediolani, apud Rollam*, 1638 *in* 4.

IV. Præſidi Octavio Picenardo Elogium. *Ibid. apud Ramellatum*, 1639.

V. Carolo Hieronymo ex Capatiis à Somalea Elogium. *Ibidem*.

VI. Senatori Jo. Baptiſtæ Cantono Elogium. *Ibid. apud Ghiſulphum*, 1639. *in* 4.

VII. Encomiaſtica Mediolanenſis Urbis Monumenta à Jacobo Philippo Terzago collecta, & ab eodem Notis illuſtrata. Ad Excellentiſſimum Inſubriæ Senatum. MS in fol. ſign. num. 16. Extat in Bibliotheca Monachorum Ciſtercienſium Divi Ambroſii Mediolani

Laudant ipſum Ghilinus in ſecunda parte Theatri ſui Litteratorum, Chartarius in Syllabo Advocat. Sacri Conciſt. pag. 183., ubi etiam meminit Lucilii, & Aloyſii Terzagi. Sitonus noſter in Theat. Genealog. MS. penes ipſum Auctorem pag. 435., atque in Schedis, & tandem Picinellus in Athenæo pag. 241.

MDCLXXVI.

MDCLXXVI.

TERZAGUS LUCILIUS.

AUguſtus Terzagus Vir commendatiſſimos ſui ævi, utpote litteris Græcis, Latiniſque apprimè excultus, & Clara Biraga illuſtres Conjuges Mediolanenſes Lucilium hunc genuere, qui tam doctum parentem æmulatus, ad ſtudia totus ſe contulit, & ſic feliciter, ut optimus Orator, diſertiſſimus Philoſophus, ac Poëta non contemnendus evaſerit. Ob

A ejuſdem tam præclaras dotes Cathedram eloquentiæ in Scholis Palatinis ab Excellentiſſimo Mediolani Senatu meritò obtinuit. Mirum eſt dictu, quanti omnes Lucilium noſtrum fecerint Viri eruditi, atque ſtudioſiſſimi Tyrones, qui ad eum audiendum ſumma cum laude, & ingenti profectu convolabant. Annis XLI. tanto plauſu idem munus ſuſtinuit, ut Principes aliquot, & nonnullæ Academiæ ipſum penes ſe habere anxiè deſiderarint, ſed nec officia, nec ampla ſtipendia ei oblata unquam à Patriæ, amicorum, diſcipulorumque amore avertere Lucilium noſtrum potuere. Obiit igitur Mediolani ſeptuagenario major, & tumulatus extitit in Baſilica S. Euſtorgii cum hoc Elogio:

LVCILIO TERZAGO MEDIOLANENSI
PALATINO GYMNASIARCHO VIRO INCLYTO
LATIIS GRAIISQVE MVSIS EXCVLTO
MORIBVS AD GLORIAM REFERTO
DOCTRINA INSIGNI ANTIQVITATIS ERVDITO
LIBRIS EDITIS ILLVSTRI
SVMMORVM PRINCIPVM GRATIA
ET OMNIVM AMORE PRAEDITO
QVI
ANNIS PVBLICE DOCVIT XLI.
LXXVI. VIXIT
PATRIAE POTIVS QVAM SIBI
IACOBVS PHILIPPVS
ORATORIAE IN PALATINIS PATERNI MVNERIS ASSERTOR
PARENTI OPTIME MERITO
MOERENS POSVIT
ANNO MDCXXXVII.
VIRTVTES LAVDESQVE VIRI PER TRISTIA FATA
NEC RAPIT INTERITVS NEC RECIPIT TVMVLVS
TERZAGI ICTA LICET GENITRIX SIT PATRIA CASV
PLVS GENVISSE REFERT QVAM PERIISSE DOLET.

Hæc ſunt ingenii ſui teſtimonia nunquam peritura:

I. Orationes plures habitæ tam in Scholis Palatinis, quàm alibi: ex Creſcentii Amphit. part. II. MS. in Bibliotheca Fratrum Marchionum Vicecomitum. Nos verò ſequentes reperimus.

II. Oratio Mediolani habita in Scholis Palatinis, in qua aguntur gratiæ Excellentiſſimo Senatui pro munere publicè interpretandi in iiſdem Scholis ſibi conceſſo Extat MS. in fol ſign. num 60. paginarum 9 in Biblioth. Monachor. Ciſterc. Mediol. S. Ambroſii.

III. Alia in laudem linguæ Græcæ. MS. paginarum 16. ab eodem, manu ſua caſtigata. Ibid.

IV. Alia in vituperium linguæ Græcæ. MS. paginarum 16. Ibid.

V. Epiſtola Latina ad Cæſarem Rovidium Philoſophum, & Medicum nobiliſſimum de ſuis Orationibus de lingua Græca. MS. Ibid.

VI. Alia ad Antonium Reynium de Canum rabie. MS. paginarum 6. Ibid.

VII. Preces ad graviſſimum, ſanctiſſimumque Mediolani Senatum, ut ſubrogetur Annibali Crucejo. MS. Ibid.

VIII. Alia ad eundem Senatum Oratio, quâ aſſeritur lectionem Græcam Mediolani ſemper fuiſſe etiam

B ſejunctam à Latina, & deſtinatum quoque ad id munus obeundum Gymnaſium habuiſſe. MS. Ibid.

IX. Præfatio in omnes M. T. Ciceronis Orationes. MS. Ibid.

X. Lectio, ſeu Explanatio lib. I. Illiadis Homeri. MS. Ibid.

XI. De Exordio generis demonſtrativi. MS. Ibid.

XII. Carmina varia Latina. MS Ibid.

XIII. Epiſtola ad Collegium J. CC. Mediolanenſium de Interpretatione I. libri Ethicorum Ariſtotelis. *Ex Typographia Collegii Ambroſiani*, 1634. *in* 4.

XIV. Epiſtolæ plures datæ annis MDCV. & MDCVI. ad Federicum Cardinalem Borromæum. Extant MSS. in ſæpe laudata Collectione Epiſtolarum ejuſdem Card. in Bibliotheca Ambroſiana

XV. Dialogus de Ambroſiana Bibliotheca à Card. Federico Borromæo inſtituta, ad Excellentiſſimum Mediolani Senatum. *Mediolani*, *apud Paganellum*, 1610. *in* 4. C

XVI. De Regentis Hieronymi Caymi, ejuſque nobiliſſimorum fratrum eximiis laudibus, Oratio.

XVII. De fratrum Bihorum Comitum Jo. Baptiſtæ Ticinenſis Eccleſiæ Epiſcopi, ac Balthaſſaris ampliſſimis, ſummiſque laudibus, Oratio. *Mediolani*, *apud Pagauellum*, 1610. *in* 4.

XVIII. De Laudibus Illuſtriſſimorum Borromæorum, gratulationeque de ampliſſimo Cardinali Federico Bor-

Borromæo Mediolani Archiepiſcopo creato. Ad Sereniſſimum Ranutium Farneſium Parmæ, & Placentiæ Ducem. *Mediolani, apud Malateſtam*, 1595. in 4.

XIX. Epiſtolæ verè Familiares. *Mediolani, ex Typographia Ambroſiana*, 1534. in 4.

XX. De familia Melria, & de multis aliis familiis Mediolanenſibus, Oratio. Teſtibus Carthario, & Picinello.

XXI. De Peſte. Teſtibus iiſdem.

XXII. Trattato della fame, o careſtia. Ex ſupradictis.

XXIII. Ad Antonium Olgiatum Bibliothecæ Ambroſianæ Præfectum Epiſtola, ſeu potiùs Diſſertatio, de laudibus Grammaticorum. Data Idus Martias, MDCX. Extat in Cod. MS. pagg. 6. in fol., inter eos in 4., ſign. S. num. 85. in Biblioth. Ambroſiana.

De eodem agunt Moriggia in Nobil. Mediol. lib. III. cap. XVIII. Ghilinus in II. part. Theatri, Puccinellus pag. 90. Carthatius in Syllabo Advocatorum Sacri Conſiſtorii pag. 183. Sitonus noſter in Schedis, & Picinellus in Athenæo pag. 400.

MDCLXXVII.

TERZAGUS PAULUS MARIA.

PHyſicus Collegiatus Paulus Maria Terzagus Hieronymi Mariæ, & Juliæ Sanbenedictæ conjugum filius, Alexandri item anno MDLXXXVIII. Phyſici Collegiati Mediolani ex fratre pronepos, claruit Cæſareus ac Pontificius Eques & Comes Palatinus. Per ſeptennium unus ex XII. Tribunalis Proviſionum vocatis extitit, annis nempe MDCLXVI. MDCLXXI. MDCLXXIV. MDCLXXIX. MDCLXXXVII. MDCXCI., & MDCXCV. Vir in Oratoriis, Poëticis, Philoſophicis, ac Chymicis facultatibus verſatiſſimus, in Collegium cooptatur die XIV. Martii anno MDCLIV. Tantum nominis ſibi acquiſivit in Patria, & apud exteros, ut commercium litterarium ſecum habere exoptaverint plures illius ævi Eruditi, quos inter eminent Ottho Tanchenius, Joſeph Lanzonus, ac Nicolaus Stenon, Medici omnes procul dubio de univerſa litteraria Republica optimè meriti. Ex ipſis ſecundus Librum ſuum, cui titulus „ De Jatrophyſicis Ferrarienſibus, qui Medicinam ſcriptis exornarunt „ Terzago noſtro nuncupavit; Tertius verò Anatomen Ovati Juvencæ in Septaliorum domo Scriptori noſtro oſtendit, adſtante etiam Manfredo Septala, alibi à nobis laudato, & Paulo Mariæ Terzago, de quo agimus, ſummâ amicitiâ ita conjuncto, ut ſuum inſigne Muſæum, quod etiam extat, deſcribere inſtituerit, ut infra, cui Centones eruditos, atque rei Medicæ proficuos de ſuo adjecit. Tanti quoque eum fecit Magiſtratus Reddituum extraordinariorum hujus Metropolis, ut de juſta diſtantia ſtationis Orizarum à Civitate Novaria pro ſalubritate aëris judicem Terzagum noſtrum decreverit. Mirum eſt, quòd Auctor ille diligentiam Cl. Mangeti effugerit poſtquam tot alios minoris notæ in ſuam Bibliothecam intulerat, & eum in Curtio, & Picinello commendatum videre potuerat. Pro ſalute tuenda Concivium ſuorum totus incubuit donec mors ipſis, omnibuſque bonis eum rapuit die IV. menſis Februarii anni MDCXCV. Jacet in Eccleſia Monialium Ordinis S. Franciſci, vocata *Santa Maria del Gesù* hujus Urbis, hoc appoſito Epitaphio:

D. O. M.
VBERTO TERZAGO PATRVELI
PAVLO MARIAE GENITORI
MEDICINAE DOCTORI COLLEGIATO
ET HIERONYMO FRATRI
IN EADEM FACVLTATE ET COLLEGIO
DOCTORI
HONORATVS INSIGNIS BASILICAE
S. STEPHANI CANONICVS
IN PIETATIS TESTIMONIVM
HOC PERFICI MONVMENTVM IVSSIT
ANNO SALVTIS MDCCXV.

Fama illius his ſcriptis viget, & vigebit:

I. Muſæum Septalianum Manfredi Septalæ Patricii Mediolanenſis, induſtrioſo labore conſtructum, Pauli Mariæ Terzagi Mediolanenſis Phyſici Collegiati geniali laconiſmo deſcriptum, politioribus literaturæ profeſſoribus erudita humanitate adapertum, cum logocentonibus, ſive centonibus ejuſdem Terzagi de natura Criſtalli, Teſtaceorum montanorum, & lapidificatorum, Achatis, Succini, Ambari, & Magnetis. *Dertbonæ, apud filios qu. Eliſei Violæ*, 1664. in 4. Hunc Librum in Italicum idioma tranſlatum edidit Petrus Franciſcus Scarabellus hoc titulo „ Muſeo, o Galleria di Manfredo Settala, tradotta in Italiano da „ Pietro Franceſco Scarabelli da Voghera. *Tortona, per gli Eredi Viola*, 1666. & iterum 1677. in 4.

II. Relatio D. Pauli Mariæ Terzaghi Decani nobiliſſimi Collegii DD. Phyſicorum Mediolani ad Illuſtriſſimum Magiſtratum Reddituum extraordinariorum circa diſtantiam ſtationis Orizarum à Civitate Novariæ pro aeris ſalubritate. *Mediolani*, 1681. *in fol.*

De ipſo Curtius in libro de Claris Medicis Mediol. pag. 188. Galeatius Gualdus in Relat. Status Mediol. pag. 20. & ſeqq. Sitonus in Chronico Phyſic. Colleg. Mediol. p. 2. art. 313. & in Theatro Genealogico p. 435. ambo MSS. penès Auctorem, necnon Picinellus in Athenæo pag. 452.

MDCLXXVIII.

TETTAMANTIUS CÆSAR.

CUm Cœtus inſignis Oblatorum Congregationis SS. Ambroſii, & Caroli hujus Urbis, inſtitutus fuerit non tantùm pro rebus ad Eccleſiam Mediolanenſem pertinentibus fovendis, adjuvandiſque, quàm ad animarum lucrum, atque profectum, mirum non eſt, quòd Viri eruditione & pietate ſummè præditi ſupradictæ Congregationis ſint ad dignitates Eccleſiaſticas, atque ad Parochiales, cæteraſque ſacras Ædes tam in Civitate, quàm extra regentias meritò promoti; ideoque poſt eorum è Collegio receſſum, nemo extitit, qui Acta, & Scripta ipſorum recenſeret, & quod plus eſt, in Regeſtis ipſius Cœtus parum aut nihil de eorum parentibus, imò de patria invenitur, nam nonnulli extra Mediolanum, ac in alienis ditionibus natales traxerunt. Mihi igitur, aliiſque pluries accidit fruſtra de eis aliquid expiſcari. Cæſar Tettamantius unus eſt ipſius Congregationis, cujus præter Sacræ Theologiæ Magiſterium, atque inſignem Canonum peritiem, necnon munus Confeſſarii Monialium inſignis Parthenonis Sanctæ Mariæ in Monte propè Variſium plures per annos laudabiliter geſtum, unde ad Parochialem Eccleſiam Oppidi Robecchi tranſlatus eſt, nihil aliud novimus, id tantum referente Picinello, licèt nullam poſthabuerimus diligentiam, ut uberiora dare liceret, quæ Lector ab aliis expectet:

Edidit ;

I. Iſtoria del Sacro Monte ſopra Vareſe. *Milano, preſſo Ponzio, e Piccaglia*, 1614. *in* 8.
II. Vita della B. Catarina da Pallanza. In eod. Libro. Hanc quoque in Latinum ſermonem verſam ediderunt Cl. Bollandiſtæ in Tomo I. menſis Aprilis pag. 644.
III. Vita della Beata Giuliana. *Ibid.*
IV. Vita di Benedetta Biuma. *Ibid.*
V. Vita di Lucrezia Alciata. *Ibid.*
Ex ſupradicto Picinelli Athenæo pag. 144.

MDCLXXIX.

T H A D O.

THado Mediolanenſis Eccleſiæ Archiepiſcopus (quem Carolus de Venaſque in arbore Genealogica Familiæ Grimaldæ, hujus Familiæ germen fuiſſe contendit, de quo tamen alibi de cognominibus jam dicta repetimus) tam præclaris doctrinæ ſplendoribus eluxit, atque eruditionis radios effudit; ut paſſim Sapiens & diceretur, & haberetur. Proximè poſt Angelbertum hujus Metropolis Præſulem electus eſt Antiſtes anno DCCCLI. & traditum ſibi gregem piiſſimè pavit. Magnæ enim probitatis merito à Nicolao hujus nominis I. Summo Pontifice Sanctiſſimus frater appellari meruit in litteris ad ipſum datis, & infra memorandis. In cauſa Engeldrudis uxoris Comitis Boſonis, quæ ſatis nota eſt omnibus in Eccleſiaſtica hiſtoria vel tantillum verſatis, proprio diffidens judicio, accitis ex univerſa Provincia Suffraganeis Epiſcopis Concilium celebravit, quod etiam ab Apoſtolica Sede admittendum curavit. Hac ſuper re ſic Nicolaus I. ait: „ Scriptum ſuper hoc „ propriis manibus roboratum efferentes, & ſenten„ tiam, quam à Sede Apoſtolica in Engeldrudam „ uxorem Boſonis Sanctiſſimus Frater noſter Archie„ piſcopus Mediolanenſis Thado, & cæteri Epiſcopi „ noſtri petierunt admittendam &c. Quinimmo Pontifex idem tanti habuit Virum hunc in ſacris Canonibus verſatiſſimum, ut de graviſſimis Eccleſiæ negotiis ipſum quandoque conſuluerit. Id apertè patet legentibus Gratiani Decretum parte II. cauſa XVII. quæſt. IV. can. IV. de Presbyterorum flagellatoribus, ut pleniùs infra dicemus. Ambroſianæ Eccleſiæ Ritus adauxit, inſtituto Exaltationis Sanctæ Crucis Feſto, quotannis primo menſis Octobris Sabbatho celebrando. „ Quod Officium (inquit Beroldus) fit pro „ Exaltatione Sanctæ Crucis, ſecundùm judicatum „ Thadonis Sapientis, quod inſtituit pro remedio „ animæ ſuæ. „ Et poſt pauca: „ Finito Veſpere to„ tus Chorus major honorificè debet habere fruges „ & vinum datas ab Abbate Sancti Ambroſii, qui „ tenet beneficium, quod judicavit prædictus Sa„ piens Thado &c. „ In Baſilicam & Monaſterium Sancti Ambroſii hujus Urbis munificus fuit, & petente ipſius Cœnobii Abbate, ipſi plura contulit ornamenta. Sedit annos VI., atque abiit è terris anno DCCCLXIX., quamvis eruditiſſimus Vir Carolus Sigonius lib. V. de Regno Italiæ vitam ejus protrahat ad annum uſque DCCCLXXV., quod à veritate quàm ſit alienum, facilè agnoſcent qui Mediolanenſium Præſulum Indices conſuluerint. Sepultus jacet in ſupramemorata Baſilica Ambroſiana.

Hæc doctrinam illius commendant :

I. Synodus Provincialis in cauſa, de qua ſupra meminimus, Engeldrudis. Ea quidem, quod ſciamus, non extat; verumtamen de ipſa habemus teſtem prælaudatum Nicolaum I. Summum Pontificem in Epiſtola ſua LVIII.
II. Conſultationis Thadonis noſtri ad eundem Papam Nicolaum mentio eſt apud Gratianum loco citato. Ubi etiam habetur ejuſdem Pontificis ad Thadonem Epiſtola.
III. Judicatum, ſive Conſtitutionem ipſius pro Feſto Exaltationis Sanctæ Crucis in Ambroſiana Eccleſia inſtituto, memorat Beroldus apud Puricellum in Diſſert. Nazariana cap. LXXXII. num. I. & ſequentibus, ubi plura de Thadone ipſo toto capite ſcribit.
IV. Ejus Diploma datum menſe Febr. anno DCCCLXVII. favore Monaſterii Ambroſ. extat apud eundem Puricell. in Monum. Baſilicæ Ambroſ. num. CXV.
Meminerunt tanti Antiſtitis Scriptores omnes rerum Mediolanenſium. Petrus Pithæus pag. 863. Ughellus in Ital. Sacr. Tom. IV. in Archiep. Mediol. Sitonus noſter humaniſſimus in Schedis, aliique permulti.

MDCLXXX.

T H E O D O R U S.

THeodorus hujus nominis Secundus Mediolanenſium Antiſtes, poſt obitum Sancti Benedicti ejuſdem Eccleſiæ Præſulis, quem ſuo laudavimus loco, Cathedram aſcendit circa annum Chriſti DCCXXV. Cùm autem ob Barbarorum furorem Ambroſianos Ritus confuſos reperiſſet, eos ad priſtinam revocavit dignitatem, adeout Sanctus Carolus in Bulla præfixa Miſſali Ambroſiano Theodorum inter eos numeret, qui de hujus Eccleſiæ Ritibus optimè meriti ſunt. Sanctum Bonifacium Germanorum Apoſtolum, inde cùm regrederetur, hoſpitem habuit. Sibi commiſſam Eccleſiam optimè rexit annos XIV. Cùm verò mortalitatem depoſuiſſet, ſepultus eſt in Monaſterio Horonæ, quod Soror ejus Horona à ſe excitatum proprii nominis appellatione ſignaverat. Monaſterium autem hoc Horonæ ſive Auronæ ſurgebat eo loco, ubi nunc ſedem habent Moniales Capuccinæ Sanctæ Barbaræ. De conſecratione verò Capellæ, ſive Eccleſiæ ejuſdem Monaſterii, hæc leguntur in Diplomate Anſelmi IV. Archiepiſcopi, an. MCXCIX. „ Ego Anſelmus Archiepiſcopus ſuſte Paſtorali deſi„ gnavi Capellam in horto ejuſdem Monaſterii San„ ctæ Auronæ juſta murum Civitatis ædificandam ab „ ipſa Abbatiſſa &c. „ Ibi multa quoque leguntur de Sacrarum Virginum diſciplina. „ Dat. XV. Mar„ tii in Curte Monaſterii Sanctæ Auronæ. „ Illud autem extat in Collectione Sormani. At Theodorus Rituum eruditione præſtans Matutini Officii myſteria, cœremoniaſque more Ambroſiano ſolemnes libro enucleatè perſcripſit,

Cujus titulus eſt :

I. Theodori Mediolanenſis Antiſtitis Expoſitio Matutinalis Officii Ambroſiani. Illud edidit Petrus Caſola Baſilicæ Metropolitanæ Canonicus Ordinarius, una cum Breviario Ambroſiano, foliis grandioribus, anno 1490. typis Mediolanenſibus, impreſſo in pergameno. Huic Operi Caſola hæc verba præfixit: „ Sic ad majorem „ devotionem legentium, ac celebrantium Divina Offi„ tia promovendam: ponitur Speculum Matutinalis „ Offitii: juxta morem Beatiſſimi Ambroſii. Et ne „ careat auctoritate: editum fuit à Beato Theodoro Ec„ cleſiæ Mediolanenſis Præſule. „ Habetur etiam MS. in fol. apud Canonicum Jo. Andream Iricum.
Meminit hujus Operis Tabula Epiſcoporum Mediolanen. in Actis hujus Eccleſiæ conſita num. 45. Beſutius in Hiſtoria Pontificali eodem numero.
II. Ejuſdem Theodori Scripta de Antiphona ſepties repetenda ad Crucem eo tempore, quod Aſve tui Domini eſt dicatum, citat, & diligenter examinat Anonymus quidam Mediolanenſis in Diſſertatione MS. in fol. pagg. 9., quæ extat apud Canonicum Joannem Andream Iricum prælaudatum.
Agunt de eo Ughellus in Ital. Sac. Tomo IV. in Archiep. Mediolanenſib. Acta Eccleſiæ Mediol. Parte VI. Papebrochius in Propyleo præfixo Tom. VII. SS. Maji. Clariſs. Saxius noſter in Hiſtoria Typographica Mediol. huic Operi annexa, aliique plurimi.

MDCLXXXI.

MDCLXXXI.

THOËSCUS ANTONIUS.

EOs inter, qui ex Clericorum Seminario à Sancto Carolo in hac Metropoli inſtituto, tamquam uberiores fructus prodiere, eſt jureméritò recenſendus Antonius Thoëſcus, quem promiſcuè nunc Joannem Antonium, nunc Franciſcum Antonium vidimus nuncupatum. Juvenis adhuc ea dedit tot inter adoleſcentes Eccleſiaſticæ militiæ adſcriptos probitatis atque ingenii ſublimis ſpecimina, ut propterea ab optimo morum ſcrutatore Federico Cardinali Borromæo ſeligi meruerit, qui in Congregationem Oblatorum S Ambroſii traduceretur. Recurrente igitur die II. Aprilis anni à partu Virginis MDCII. quo ſecunda Feria Paſchalis ſolemnitatis celebrabatur, memoratus Præſul ad S. Sepulchri Templum ſe contulit, ubi Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento cooptandis in Congregationem adminiſtrato, octo Seminarii Alumnos, quos inter tertium tenebat locum Thoëſcus noſter, ad emittenda oblationis, atque obedientiæ vota recepit; qua re abſoluta, io Oratorium ſeceſſit, præcedentibus Oblatis, ibique Sermonem habuit de puritate intentionis, quam omnes Oblati in ſua vocatione habere debent, quemadmodum colligitur ex Libro Act. ejuſdem Congregat. ſignato A. pag. 88. Idem Purpuratus Antiſtes die XXIV. Maji ſequentis anni ad Subdiaconatus Ordinem Thoëſcum promovit, qui demum die V. Martii anni MDCV. Sacerdos eſt conſtitutus; nec diu poſt Librum edidit infra indicandum, cùm jam Sacræ Theologiæ laureâ donatus fuiſſet. Vacante poſtea cura animarum in Parœcia S. Mariæ Pedonis, ſeu, ut aliis placet, Podonis, ſub qua paternas ædes Borromæa tenebat, & adhuc tenet nobiliſſima Domus, huic Eccleſiæ Federicus Archiepiſcopus Thoëſcum præfecit; quam diligenter adminiſtravit, quouſque quadrageſimum ætatis ſuæ annum vix attingens vivere deſiit, priuſquam ab eodem Cardinali Eccleſia ipſa erecta fuiſſet in Collegiatam, Parocho in Præpoſitum commutato, additiſque Canonicis, quod comprobatum fuit Apoſtolicæ Sedis litteris ſub anno Domini MDCXXVII. Reperitur etiam alter Antonius Thoëſcus, forſitan laudati ex fratre nepos, pariter Seminarii Alumnus, qui dictante Clariſs. Viro Jo. Petro Puricello Theologicam ſcientiam ſcripſit, & in IV. Volumina redegit annis MDCXLVIII. & ſeq. ut in Elogio Puricelli ejuſdem jam indicavimus.

Senior Thoëſcus hunc ingenii ſui fœtum vulgavit, nempe:

I. De Invocatione Sanctorum, Tractatus, Auctore Franciſco Antonio Thoeſco S. T. D., & Congregat. Sancti Ambroſii Oblato. *Mediolani, apud Pontium*, 1607. *in* 8.

Laudatur à Julio Ceſare Bonomio Congregat. Oblatorum Cancellario, in libro, cui titulus: Status Oblatorum MS. ſignat. AA. in Domo S. Sepulchri ſervato, ubi ad annum MDCII. ita legitur: „ Gio. Antonio Toeſco, Curato di S. Maria Pedone, Uomo „ di Lettere. „ Nec parvi æſtimandum eſt hoc breve elogium, cùm veteres ejuſdem Congregationis Cancellarii parcè nimis ſuorum laudes conſcripſerint; unde ſi modeſtiam, atque ab Inſtitutore ſuo hauſtam humilitatem laudare cogimur, perditam longo temporis intervallo tot clarorum Virorum notitiam deflere, ac quodammodo criminari compellimur.

MDCLXXXII.

THOMAS.

THomas, cui à patria Mediolano, pro conſuetudine Aſcetarum, inditum fuit Cognomen, Ordinis Prædicatorum Regulam ſob XV. Sæculi finem amplexus, in Cœnobio Suorum apud Sanctam Mariam ſub titulo Gratiarum floruit. Vir fuit eleganti præditus ingenio, & inter alia politioris litteraturæ ornamenta, Mathematicas coluit diſciplinas. Harum gratiâ magnum ſibi comparavit nomen Sæculo XVI. ineunte. Supremum illius annum neque Altamura, neque Rovetta tradidere, quorum tamen primus ipſum recenſet ad annum MDX., alter verò ad annum ſequentem.

Scripſit, quæ hîc memoramus Opera:

I. Epitoma de proportionibus motuum. MS.
II. De Sphera. MS.
III. Opuſcula alia de re mechanica. MSS. Omnia in Bibliotheca prædicti Cœnobii Sanctæ Mariæ Gratiarum Mediolani

Laudatur à prædictis Altamura, & Rovetta, atque ex eis à Queuf, & Eccard in Biblioth. Script. Ord. Præd. Tomo II. pag. 24.

MDCLXXXIII.

TIGNOSIUS ANGELUS FRANCISCUS.

CElebérrimo Ordini Servorum Beatæ Mariæ Virginis ſe adſcripſit Angelus Franciſcus Tignoſius forſan filius Joannis Baptiſtæ, cujus Sepulchrale Elogium legitur in Templo Sancti Franciſci hujus Urbis ſequentibus notis, ex quibus facilè argui poteſt Angelum Franciſcum unicum ejus liberum extitiſſe, ideoque poſtquam ipſe ad Religionem migraſſet omnia ſua bona in pauperes erogaviſſe.

D. O. M.
IOH. BAPTISTAE TIGNOSIO
QVI SCRIBAE MVNERE
APVD SENATVM MEDIOLANENSEM
INCVLPATE FVNCTVS EST
FORTVNASQVE SVAS OMNES
PAVPERIBVS ALENDIS
ET VIRGINIBVS
IN MATRIMONIVM COLLOCANDIS
MORIENS PERPETVO EROGARI IVSSIT
PROBITATIS AC PIETATIS MONIMEN
FAMILIARES POSVERVNT
OBIIT PRIDIE CALENDAS IVNII MDXLII.

A Picinello, ut optimus Theologus, atque egregius Concionator laudatur Angelus Franciſcus, de quo Sui Ordinis Sodales etiam ſæpè rogati, nec tantillum nobis dederunt, ideoque nec acta, nec annum mortis à nobis expectet Lector benevolus; nam Opera ipſa ſortuitò damus, utpote quæ præ manibus in evolvendis maximo labore tot Codicibus variarum Bibliothecarum nobis ſors obtulit.

Hæc

Hæc ſunt :

I. Pronoſtico , e Diſcorſi Spirituali ſopra l'anno MDLXXXVI. *Milano, preſſo Pacifico Ponzio*, 1586. *in* 4.
II. Abcedario di alcune ſimilitudini tolte dalla Scrittura, ed applicate a Maria Vergine , diviſo in XXX. Diſcorſi. *Milano*, *preſſo il Tradate*, 1598. *in* 8.
III. Regio Diadema di XII. pietre prezioſe per eſpoſizione del Cantico Salve-Regina , diviſo in XII. Lezioni. *Milano*, 1600 , *e* 1603.
IV. Statua di Maria Vergine. Diſcorſi Sacri. *Milano*, *preſſo il Tradate*, 1605.
V. Cœleſte Connubium ex Angelica Salutatione excerptum, Auctore Angelo Tignoſio . *Mediolani* , *apud Tradatum*, 1606. *in* 4.
VI. Quareſimale. Quod typis paratum habebat, teſte Picinello.

De eo Maraccius in Bibliotheca Mariana, Tom. I. pag. 18. atque ſupradictus Picinellus in Athenæo pag. 35.

MDCLXXXIV.

TIGNOSIUS RAPHAEL.

RAphaël Tignoſius Mediolanenſis , honeſtiſſima natus eſt Familia (ex qua jam exeunte Sæculo XIV. prodierat Franciſcus Marci filius, & Juris Conſultus Collegiatus hujus Metropolis , in ampliſſimum eum Cœtum cooptatus anno MCCCLXXXV. , poſtmodum Patriæ Decurio , præclariſque aliis muneribus functus) & quamvis Sacris eſſet miniſteriis inter Clericos mancipatus , cùm tamen legum peritiem profiteretur , & in Utroque Jure Lauream fuiſſet promeritus , calamum à legalibus rebus conſcribendis abſtinere non potuit , præſertim cùm de Principis ſui Juribus ageretur . Prodierat anno MDCCIX. è prælis Meſſanenſibus Opus quoddam Siculi Eruditi ex Ordine Prædicatorum ſub nomine Colirii è tribus (ut Auctor metaphoricè loquebatur) ſimplicibus compoſiti . Hujus libri argumentum erat Philippi V. ſuper Hiſpaniarum Regna jus aſſerere . Quocirca Tignoſius noſter Caroli III. ejuſdem Monarchiæ Regis, qui ad Imperialis Dignitatis evectus faſtigium Caroli VI. nomen aſſumpſit , jura ſervare ſtuduit , Opere mox recenſendo .

Illud eſt :

I. Apologeticus Diſcurſus Politico-legalis in Colirium R.P.N. de Januariis Meſſanenſis manipulatum . Hunc typis paratum habuiſſe anno MDCCXII. Auctorem ipſum cui animus erat labores ſuos prælaudato Carolo VI. Auguſto dicare cognovimus.

Ex Ephemeride Litteratorum Italiæ, Tomo X.

MDCLXXXV.

TINCTORIUS B. GERARDUS.

GErardus Tinctorius in Inſigni Modoëtienſi Oppido , genere non ignobili ortus, à puero Patre orbatus , abſtinentiæ , humilitatis , & miſericordiæ operibus toto , quo vixit tempore , ſe exercuit . Noſocomium in Patria juxta Flumen Lambrum fundavit. attributa de Paternis bonis dote . In hoc pio loco ferventiſſimus Dei famulus ægris tam cœleſtia , quàm humana ſedulus miniſter pluribus impertitus eſt annis , adſcitis in Sodalitium quoddam Viris aliquot pietate præſtantibus . Multis claruit miraculis , quæ fuſiùs recenſentur in ejus Actis apud Bollandiſtas ad diem VI Junii . Quievit in Chriſto anno MCCVII. eadem die VI. Junii , ut ipſe paulò ante prædixerat, ætatis ſuæ anno LXXIII. Innocentio III. Summo Pontifice. Sepultus fuit in Eccleſia S. Ambroſii in Patria, quæ ab eo Sancti Gerardi dicitur. Jacebat olim in marmoreo ornatiſſimo tumulo , hac Inſcriptione adjecta :

SANCTO GERARDO DE TINCTORIBUS
HVMILITATIS ET PVDICITIAE SINGVLARIS VIRO
MIRIFICAE CHARITATIS IN PAVPERES
QVIBVS FOVENDIS PVBLICVM VALETVDINARIVM EXTRVXIT
PRAEDIISQVE LOCVPLETAVIT
MIRACVLORVM GLORIA CLARISSIMO
TANTO CIVI TAM BENEMERITO
PATRI PATRIAE
MONVMENTVM HOC PRIORE MVLTO ILLVSTRIVS
MODOETIA BENEFICIORVM MEMOR
PONI MAND. ANNO MDCXXII.

At Contribulum ſuorum pietas ſacra Gerardi Oſſa inde extracta anno MDCCXL. die XXIV. menſis Julii , accedente majorum decreto, in Urnam argento , chriſtalloque pellucida exornatam transferenda , & collocanda curavit . Inſpexerat Gerardi Corpus Sanctus Carolus Borromæus , ejuſque precibus permotus Gregorius XIII. in Eccleſia Modoëtienſi Officium de eo duplex recitari conceſſit .

Hæc reliquit :

I. Statuta de cuſtodia, regimine, cura, electione Miniſtri, de receptione Converſorum, & viſitatione infirmorum pro Noſocomio à ſe condito, an. MCLXXIV exarata. Extant in Actis publicis Fundationis ejuſdem , quæ ſunt apud Bolland. loco citato.

Extant ibidem depoſitiones teſtium ſuper cultu & miraculis ejus , coram Carolo à Baſilica Petri a S Carolo Delegato , anno MDLXXXII. dieque XXVII. Auguſti receptæ .

Ejus Acta, & miracula ſcripſit Anonymus Modoëtienſis, de quo jam diximus ſuo loco. Idem egit alter Anonymus recentior libro edito anno MDCCXL. Orationem habitam de rebus geſtis Sancti Gerardi à Joſepho Ferrario, citat Petrus Paulus Boſca in Notis ad diem XXVII. Januarii in Martyrologio Mediolanenſi, ubi aſſerit Socium Sancti Gerardi fuiſſe Beatum Manfredum Presbyterum & Eremitam Civem Mediolanenſem, quem ex Clariſſima Septaliorum Familia ortum eſſe , inter alios tradunt Bollandi Continuatores ad diem XXVI. Jan., præcipuè verò loquitur idem Boſca de Sancto Gerardo ad diem VI Junii, ubi in Notis plura de eodem tradit, & Authores citat de ipſo ſcribentes.

MDCLXXXVI.

MDCLXXXVI.

TINELLUS PETRUS HIERONYMUS .

EO potiſſimhm tempore , quo Mediolanenſis Urbs diro peſtilentiæ morbo vexata recurrente poſt Chriſtum natum anno MDCXXX. ad ultimum pæne excidium redacta fuit , prima ſollicitudinis ſuæ , ac charitatis teſtimonia præbere cœpit Petrus Hieronymus Tinellus , eximii in patriam amoris Vir , jam Sacris initiatus , poſt diligens Philoſophiæ nec non Theologiæ ſtudium in Collegio Braydenſi Patrum Societatis Jeſu , ob cujus poſtremæ peritiem Doctorali Laurea donatus fuerat ; Animarum enim ſaluti conſulens , nihil omiſit , ut vitæ etiam periculo ſacram Pœnitentiæ expiationem infirmis , ac morti proximis ſollicitè impertiretur . Cùm prorſus tam dira lues ab hac Regione exceſſiſſet ; non deſtitit Tinellus ſuſcepta Sacerdotalis muneris officia diligenter implere ; ideoque illi demandata fuit animarum cura in Parœcia SS. Prothaſii & Gervſii , quæ appellatur ad Monachos , ea nempe de cauſa , quòd Benedictinorum ibi olim adeſſet intramuranum Cœnobium, ex quo major Monachorum pars ad extramuranum Sancti Simpliciani proceſſit , & poſt diuturnioris temporis decurſum omnes tamdem Sancti Benedicti Aſſoclæ eò ſe contulerunt , ut pluries in hocmet Opere fuit indicatum . Cura animarum ad hanc Parœciam ſpectantium, quinimmo & ad alteram Sancti Cypriani appellatam , à Sancto Carolo Apoſtolica auctoritate prædito extinctam , duobus Rectoribus commiſſa fuit , ut quæ ad Portam Novam portio ſpectat, uni ex ipſis , quæ ad Comenſem alteri ſit attributa. Primam harumce portionum poſt obitum Theodori Carentii adminiſtravit Tinellus , ut ex Libris Matrimoniorum eruitur, à die Julii tertio anni MDCXXXIV. uſque ad ſeptimum Februarii anni MDCLXIX , quo in munere Eccleſiæ ſuæ decorem augere ſatagens, Templi ſtructuram ad eam auri, & ſacrarum imaginum majeſtatem perducendam , quæ nunc uſque viget , conſilio promovit , & opere . Cùm Redemptoris Crucifixi Sacellum adhuc incompoſitum , inornatumque offendiſſet, Luciæ Medæ piæ mulieris, ſuæque curæ commiſſæ animum flexit , ut quod pretii deerat ad complendum opus , libentiſſimè ſupremis tabulis aſſignaret , die XIX. Auguſti MDCXXXIX. confectis , & à Franciſco Boſſio Mediolani Notario expletis . Unum nunc uſque ſupereſt æs Campanum Tinelli nomine ſignatum , & duo Sacra ad lucis ortum , ac prope meridiem quotidie in eadem Eccleſia celebrantur , quorum erectionem præfata mulier , ſuadente Tinello , pecuniâ ſuâ decrevit , eique , nec non ejuſdem ſucceſſoribus , fiduciario nomine diſponenda commiſit . Tot inter curas ad Eccleſiæ cultum ſpectantes , mentem quoque convertit Tinellus ad Latinam , Italicamque Poëſim , cujus adeſt indicium in Opere ad calcem deſignando , licèt vanâ protſus diligentiâ conquiſito , ut ſpecimen ſaltem quorumdam Carminum Lectoribus præberemus . Poſtquam triginta quinque annorum curriculo Parœciam miniſtraſſet , merito probitatis ac diligentiæ ſuæ à Clemente IX. Pontifice Maximo Præpoſitus Eccleſiæ Collegiatæ Sancti Thomæ Apoſtoli , quam vulgus in Terra amara nuncupat , eſt deſignatus , uti eruitur ex Litteris Apoſtolicis die XV. Januarii anni MDCLXIX. ſcriptis ; quibus etiam ad Eccleſiæ SS. Gervaſii & Prothaſii regimen ei ſubrogatur Gerardus Brambilla Metropolitanæ priùs Baſilicæ Pœnitentiarius . Canonicorum Collegio novæque Eccleſiæ aliquot annos optimè præfuit , famamque integerrimi ſedulique Rectoris adeptus ſenex obiit , in prætaxata Sancti Thomæ Eccleſia condito ejus Cadavere .

Hic eſt Libri ab eo conſcripti titulus :

I. De rebus adhuc in bello geſtis à Ferrante Attendolo Bolognino. Poëmata Latina atque Italica Petri Hieronymi Tinelli S. T. D. , & Parochi Sancti Prothaſii ad Monachos. *Mediolani , apud Ghiſulphum* , 1638. in 4.

MDCLXXXVII.

TIRELLUS ALBERTUS,

PEtrus Paulus Caravaggius ſenior , Vir Mathematicis ſtudiis celeberrimus , quem congruo jam commendavimus loco , plures in eadem facultate diſcipulos habuit, quos inter memorandus nunc venit Albertus Tirellus Arithmeticæ , atque Geometriæ Profeſſor . Hic ſub tanto Præceptore inſtitutus ita profecit , ut nedum ſibi , ſed aliis quoque didicerit . Nam ut adoleſcentes Concives ſuos Matheſis ſtudioſos juvaret , ad nunc enunciandum Opus conſcribendum ſe convertit ; moxque in vulgus emiſit

Hoc titulo :

I. Modo di raddoppiare ogni Triangolo rettilineo, e conſeguentemente ogni figura rettilinea, ſenza paſſare tanto nel coſtruire , quanto nel dimoſtrare i confini del primo Libro d'Euclide Problema dato in luce ad utilità de' Giovani ſtudioſi degli Elementi d'Euclide, da Alberto Tirelli Milaneſe, che profeſſa Aritmetica, e ſi diletta di Geometria. *In Milano, nella Stampa di Lodovico Monza*, 1628 in 4.
Memoratur in Cinelli Bibliotheca Volante, pluteo IV.

MDCLXXXVIII.

TOLENTINUS CHRISTOPHORUS.

GEntis Tolentinæ Mediolanenſis Stemma Genealogicum nobis perhumaniter de more communicavit egregius Chronologus & J. C. Sitonus noſter , quod incipit à Nicolao pro Republica Florentina armigerorum Generali Præfecto , qui obiit anno MCCCCXXXV. , & proſequitur uſque ad Chriſtophorum noſtrum , ejuſque deſcendentes . Carolus Nicolaus Tolentinus , & Anna Maria Fundria Conjuges ipſum genuere , qui veſtigia majorum ſuorum proſequendo Librum ſcripſit ut infra . Claruit & ipſe pluribus titulis inſignitus ab anno MDCLXII. ad MDCC. Extat in Sacello Divi Auguſtini in Eccleſia Sanctæ Mariæ Coronatæ PP. Auguſtinienſium P. C. Mediolani Sepulchralis ex marmore Inſcriptio , ad ſervandam Joannis Tolentini memoriam poſita à Carolo Nicolao , genitore prælibati Chriſtophori junioris , de quo nunc agimus , tenoris ut ſequitur :

Aaaa D. O. M.

D. O. M.

HIC IACET IOHANNES TOLENTINVS
ARMORVM DVCTOR
GENER AC CONSILIARIVS
ILLVSTRISSIMI FRANCISCI SPHORTIAE
DVCIS MEDIOLANI
OBIIT ANNO MCCCCLXX.
CVIVS MEMORIAM VETVSTATE COLLABENTEM
COMES NICOLAVS TOLENTINVS
COMITIS CHRISTOPHORI HAERES
DENVO ERIGENDAM CVRAVIT
ANNO MDCLX.

Scripſit Chriſtophorus, de quo loquuti ſumus,

I. Tractatum Hiſtoricum, & Genealogicum de Familia Comitum Tolentinorum Mediolani Patriciorum, ab anno MCCCX. ad annum MDCXCVII., deque aliis Nobilibus 100. Familiis cum Tolentina Gente per affinitatem conjunctis. MS. pagg. 456. in folio. Extat penes Comitem Franciſcum Tolentinum præfati Comitis Chriſtophori Authoris ex filio nepotem. Item penes Clar. Advocatum Joannem de Sitonis de Scotia.

Meminit ejuſdem Joſeph Benalius in Hiſt. Magiſtr. Extraord. pag. 176., & in Elencho Feudatar. Status Mediol. pag 63. & 83, necnon Advoc. Sitonus in Theathro Genealogico Sitoniano pag. 436. MS. in fol. penes Authorem.

MDCLXXXIX.

TOLENTINUS JOANNES.

EX nobili Tolentinorum familia, de qua in Chriſtophoro mox à nobis laudato ſupra egimus, ortus eſt Joannes, qui parentes habuit Nicolaum Equitem auratum, Armigerorum ductorem, Ducalemque Conſiliarium, & Mediolani Decurionem, necnon Luciam Caſtillionæam, Guarneri J. C. Collegiati filiam, Diem vidit primam anno reparatæ Salutis MCCCCLXXI. & non tantùm Græcis, Latiniſque litteris optimè excultus illuxit, ſed etiam in utroque Jure tam Pontificio, quàm Cæſareo; ideoque Cathedram Senatoriam aſcendere meruit anno MCCCCXCV. Inter Decuriones Mediolanenſes adſcriptus anno MDXIII. pluribus Feudis tam in Ducatu Urbini, quàm in Principatu Papienſi, & in Comitatu Alexandriæ donatus, quodque magis ad noſtram rem pertinet, Proſa ac Poëſi Latinaque eloquentia ſummè præditus, claruit uſque ad annum MDXVII. qui fuit ei ultimus. Jacet in Sacello D. Auguſtini ad familiam ſuam ſpectante, in Eccleſia S. Mariæ Coronatæ hujus Urbis, cum ſequenti Inſcriptione, apud quam legitur quoque illa parentis ſui Nicolai.

TOGA ET ARMIS
VALE TYDEA CONIVX
VALETE LIBERI
NEC TV DEINCEPS CONIVX
NEC VOS ERITIS LIBERI
IOHANNIS TOLENTINATIS
SENATORIS COMITIS EQVITISQVE
MDXVII.
ΚΥΡΙΕ ΡΥΣΑΙ
ΨΥΧΗΝ ΕΜΗΝ

Superſunt de ipſo:

I. Joannis II. Tolentinatis Equitis Senatoris Commentaria rerum potiſſimùm in Inſubria geſtarum ab anno MCCCCLXX. ad annum MDXII. MS. in pergameno egregio charactere, cum miniaturis, & auro in fol. adſervatur penès Comitem Franciſcum Tolentinum ejus poſterum.

II. Epiſtolæ Latinæ ad diverſos inſignes eruditione Viros ejuſdem Jo. coævos. *Mediolani*, 1512. in 4.

Inter eas adſunt nonnullæ ad ſubſequentes ejuſce ætatis Litteratos, videlicet:
Ad Andream Conradum Sacerdotem, Muſarum decus.
Ad Platinum Plattum inſignem Rhetorem, ac Poetam,
Ad Balthaſſarem Tachonum Ducalem Cancellarium.
Ad Fratrem Baptiſtam de Spagnolis Mantuanum, Poetam, Ord. Carmelitarum Priorem Generalem.
Ad Comitem Joannem Ludovicum Landum Placentinum, ejuſdem Uxoris fratrem.
Ad Lancinum Curtium, Poetam eximium.
Ad P. Cornelium Scribonium.
Ad Stephanum Dulcinum Duc. Canonicum Scalenſem.
Ad Marcum Antonium Sabinum.

Præfati Comitis Joannis Tolentini litteris & armis conſpicui cum laude meminerunt Triſtanus Calchus in Nuptiis Mediolanenſ. & Eſtenſ. Princip. pag. 96. Franciſc. Sanſovinus in Hiſt. famil. illuſtr. Ital. pag. 281. Stephanus Dulcinus in Epiſtol. an. MDV. Lancinus Curtius in Sylvis: Frater Baptiſta Mantuanus Carmelita Poematum ſuorum lib. 4. ſub artic. Nicolaus Tolentinus, impreſſ. *Mediol. an.* 1509. Advocatus Joannes Sitonus in Syllabo Senatorum artic. 217. pag. 12. impreſſ., & in Theatro Genealogico Sitoniano pag. 436. in fol. MS. penès Auctorem. Comes Chriſtophorus Tolentinus in Memoriis hiſtoricis familiæ Tolentinæ pag. 238. MS. in fol. penès eundem Advocatum Sitonum.

MDCXC.

TONNIUS JOANNES.

VAllis Saxina pars non ignobilis eſt Ducatus Mediolanenſis inter Lacum Larium, & Agrum Bergomatum ſita. Paruit olim Turrianæ Gentis imperio, in eam etenim Vallem ſe receperat, poſtquam, Vicecomitibus ſavente ſortunâ, hac Metropoli pulſa fuit. Plura ſunt ibi Oppida, & Pagi, quos inter Tolmetium Joannis Tonnii nunc laudandi patria computatur. Liberalibus hic diſciplinis excultus fuit, & ad hiſtoriam conſcribendam proclive habuit ingenium. Huic ut ſatisfaceret, Turrianæ Familiæ prædictæ vetuſta ſcrutatus monumenta, Opus infrà enunciandum compoſuit, in quo ejus Gentis nobilitatem, & Virorum ex ipſa ortorum præclara geſta latino ſermone deſcripſit. Quo floruerit tempore Auctor

iſte

Digitized by Google

iſte Picinellus non prodit, ideoque deficientibus documentis plura dare nobis non licet.

Scripſit igitur:

I. De Familia Turriana. MS. hoc memorat citatus Picinellus, locum tamen ubi ſervetur non indicat. Ita Picinellus in Athenæo pag. 381.

MDCXCI.

TONSUS BENEDICTUS.

Michaël Tonſus, à nobis paulò poſt laudandus, JC. Coll. Mediolanenſis, Ducaliſque Conſiliarius, atque Suſanna Archinta conjuges nobiliſſimi Benedictum, de quo nunc agimus, genuerunt. Exactâ laudabiliter inter litterarum rudimenta ſub optimis Præceptoribus pueritiâ; Legum ſtudia amplexus fuit Benedictus noſter, aſſomptâque Togâ inter Juris Conſultos Collegiatos meruit recenſeri anno MDX. Anno præcedente unà cum Nicolao Antiquario, Bernardino à Baſilica-petri, Jacobo Serennio, Joanne Jacobo Raſca, Paulo de Baſſamo, Franciſco Beſutio, & Franciſco de Homate, Legatus miſſus fuit à Patriæ Moderatoribus ad Ludovicum XII. Francorum Regem, ut ei recentem de Venetis victoriam Mediolanenſis Civitatis nomine gratularetur. Gratiſſimum extitit Regi hujuſcemodi officium, præcipuè tamen miratus eſt Ludovicus Orationem à Tonſo habitam coram pleriſque Principibus; quapropter ipſi nedum gratias egit, verùm etiam diſcedentem Rex ipſe proprio enſe accinxit, ſuaque ſponte Equitem creavit adſtantibus Cardinalibus Ferrarienſi, & Finarienſi, aliiſque pluribus Proceribus. Ea ſuper re Sebaſtianus Ferrerius Galliamci Dominus ad hujus Metropolis Præfectum, atque XII. Ædiles litteras, inferiùs enunciandas, dedit. In Patriam reverſus Tonſus Urbis Præfecturam geſſit anno MDXII. mox inter Quæſtores Magiſtratus Annonæ ſedit; cùmque majora in dies prudentiæ, atque eruditionis argumenta præberet, ab Octaviano Maria Sfortia Vicecomite Laudenſi Epiſcopo, Sacri in Italia fœderis Commiſſario, atque Ducatus Mediolanenſis Moderatore, circa annum Chriſti MDXXV. Senator, & anno MDXXVII. die IX. Novembris Cremonenſis Urbis Prætor adlectus fuit. At nondum expleto Præturæ biennio, IV. Nonas Aprilis anno MDXXVIII. fato conceſſit. Ei à Cremonenſibus ſumptu publico parentatum eſt ſolemniter, orante in illius funere Daniele Cajetano Cremonenſi Rhetore celeberrimo. Cadaver Templo S. Dominici ipſius Urbis inlatum, apud Aram maximam humo traditum fuit; hac Epigraphe impoſitâ:

D. M.

BENEDICTI TONSI M. F. MEDIOLANENSIS PATRITII
I. V. C. DVCALIS SENATORIS PRAET. EQV. PRO PRIN.
P. P. LACRYMOSA CREMONA P. I.
MDXXVIII. IV. NON. APRILIS
VIXIT AN. XLI. M. IV. D. VIII.
QVEM PATREM PATRIAE RAPVIT MORS IMPROBA TONSVM
LVGE VRBS VIX TALEM SECVLA LONGA DABVNT.

Ejuſdem pariter Benedicti ſuæque conjugis Camillæ de Zanchis olim filiæ J. C. Ambroſii Zanchii Ducalis Mediolani Senatoris, & Decurionis meminit Cœnotaphium, quod in Templo Sanctæ Mariæ Braydenſis Mediolani conſpicitur, hiſce notis:

D. O. M.

CAMILLAE RARISSIMAE
PROBITATIS FOEMINAE
BENEDICTI TONSI SENATORIS
OLIM INTEGERRIMI
AMPLISSIMISQVE HONORIBVS PERFVNCTI
CONIVGI FIDISSIMAE
REPENTINO FATO EXTINCTAE
MICHAEL ET ALEXANDER TONSI
FILII PIENTISSIMI
MATRI DVLCISSIMAE POSVERVNT.

Laudatur ejus

I. Oratio ad Ludovicum XII. gratulatoria pro victoria de Venetis reportata, ut jam diximus. Hoc eloquentiſſimum hujus Auctoris Opus MS. apud ejuſdem poſteros ſervabatur, teſte Comite Octavio Archinto loco mox citando.

Litteræ ſupradictæ Sebaſtiani Ferrerii ad Vicarium, & XII. Viros Proviſionum appellatos Urbis Mediolani, in quibus narrat, quæ ſupra diximus, de Legatione Scriptoris noſtri ad Regem Ludovicum, extabant olim apud Aloyſium ab Eccleſia hujus Urbis a Secretis in libro ab anno MDIII. ad MDXII. fol. 146. qui liber nunc reperitur in Archivo Proviſionū Mediol. ubi etiam ſervantur Credentiales Litteræ Decurionum datæ die XXV. Maji, anno MDIX.

Lau-

A Laudatur Benedictus à Cavitello in Annalibus Crem. ad annum MDXXVIII. Lando in Senat. Mediol. pag. 201. Fanniano in Familia Tonſa, Ariſio in ſerie Chronol. Prætorum Cremonæ pag. 38. Moriggia in Hiſt. Antiq. Mediol. lib. IV. cap. 31. Comite Octavio Archinto in Collect. ſua MS. Monumentorum Familiar. Mediol. & doctiſſimo JC. Sitono in Chron. Collegii J. PP. Mediol. art. 361. pag. 84. & in Schedis.

MDCXCII.

TONSUS JOANNES.

B JOannes Baptiſta Tonſus J. C. Collegiatus Mediolanenſis genuit Joannem, de quo agimus, qui Juribus tam Cæſareis, quàm Pontificiis totus deditus in primo ſuæ juventutis flore Braydenſem Præpoſituram obtinere meruit donec Pontifex Max. Pius IV. Ordinem Fratrum Humiliatorum extinxit, quamrem Magnus Etruriæ Dux, ob amorem, quo Joannem Tonſum proſequebatur, miſertus, ipſum ad ſe evocavit, Prioremque conſtituit Religionis S. Stephani, & Crucem ejus Ordinis ei tribuit pro ſe, ac univerſa Tonſorum familia, Piſarumque Academiæ Præfectum declaravit. Gregorius item Pontifex XIII. non modicam penſionem Joanni noſtro donavit. Carolus quoque Emmanuel Sabaudiæ Dux à Conſiliis Status ipſum delegit anno MDXCIV. pingui eidem ſtipendio aſſignato, honoribuſque pluribus additis. In tam felici ſtatu Vir iſte ſtudia nunquam reliquit, præſertim in Carminibus condendis partim Italico, partim Latino ſermone, donec anno MDCI. mors eum è vivis ſuſtulit. Extat ejuſdem elegans mnemoſynon in Templo SS. Angelorum P. N. Mediolani, ut ſequitur:

IOHANNI TONSO
VIRO SINGVLARI DOCTRINA ET PRVDENTIA PRAEDIT
OB EGREGIAS ANIMI DOTES AC MORVM SVAVITATEM
SVMMIS PONTIFICIBVS GRATO
LIBRIS HISTORIARVM
LATINO ELEGANTIQVE SERMONE EDITIS
MIRIFICE COMMENDATO
A FRANCISCO MAGNO HETRVRIAE DVCE
GYMNASII PISANI
AC ECCLESIAE EQVITVM DIVI STEPHANI PRAEFECTVRA
ET MAGNAE CRVCIS SIGNO PRO SE
ET EIVS FAMILIA DECORATO
MOX A CAROLO EMMANVELE PHILIBERTO
ALLOBROGVM DVCE
AD CONSILIARII MVNVS ELECTO
GABRIEL TONSVS I. C. DECVRIO
VRBIS ITEM PRAEFECTVS
AGNATO CHARISSIMO
DEBITVM PIETATIS MONVMENTVM EREXIT
ANNO SALVTIS MDCIV.
OBIIT DIE III. NOVEMBRIS MDCI.

C Superſunt ipſius:

I. Franciſci Panigarolæ Epiſcopi Aſtenſis Diſputationes, ſive Sermones adversùs errores, & hæreſes Calvinianorum Italicè conſcriptas, Joannes Tonſus Latinè reddidit, atque edidit *Mediolani, apud Pacificum Pontium, anno* 1594.

II. De Vita Emmanuelis Philiberti Allobrogum Ducis libri II. *Auguſtæ Taurinorum, apud Joannem Dominicum Tarinum*, 1596. *in fol.* Eandem in Italicum ſermonem vertit, atque edidit, teſte Fontaninio loco infra citando.

III. Vita Alphonſi Avalos Marchionis Vaſti, de qua ſic adnotatur in Hiſt. Poëſis Ital. Marii Creſcimbenii Vol II. pag. 386. „Una Vita latina, ed elegante MS. di queſto grand'Uomo compoſta da Giovanni Tonſo (Toſo) „era preſſo il Sig. Dottor Jacopo Facciolati in foglio „d'eccellente carattere, ma i primi foglj avevano „patito aſſai. „ Extat quoque Veronæ in inſigni Bibliotheca Scribanti.

IV. Carmina plura Latina ad Pium IV. Pontif. Max. ad D. Carolum Borromæum, ad Conſalvum, alioſque. Extant inter Carmina Nobilium Poetarum edit. 1563. in 8.

V. Epiſtola ad Amicam. Carmen Latinum verſuum 164. Ext. in Tomo II. Carminum illuſt. Poëtar. Ital. edit. Pariſienſ. Jo. Matthæi Toſcani, de quo ſuo loco, pag. 219.

VI. Ad Julianum Goſelinum Carmen, cum aliis II. item Latinis. Ext. in eod. Opere pag. 221. & ſeqq. ſicuti & in Tomo IX. Carminum illuſtrium Poëtarum Italor. editionis *Florentinæ* pag. 273.

VII. Carmina Italica, vulgò *Sonetti*. Extant in Collectione Dulcii Tom. II. pag. 663.

VIII. Alia duo item Italica extant in Tomo II. libri, cui titulus: „Rime ſcelte di diverſi Autori. *Venezia, preſſo il Giolito*, 1588.

IX. Epiſtola Jo. Tonſi ad quemdam Excell. Anonymum Romæ commorantem & eruditum, nuncians ei quòd in Carminibus ſuis honeſtam mentionem ejus fecerit Julianus Goſelinus jam vita functus, quem vocat affinem, & amicum, & ſummis extollit laudibus. Mittit etiam eidem lib. Goſelini, cui titulus „le Rime. Extat inter Epiſtolas Goſelini.

D Inter iſtas *Venetiis* editas anno 1592. adſunt plures favore Joannis noſtri, quarum una ad Hiſpaniarum Regem, quem rogat, ut munus aliquot Scriptori noſtro conferat. Aliam verò ad Sabaudiæ Ducem, ut illum commandet eidem Hiſpaniarum Regi. Datæ ſunt Piſis anno MDLXXXV.

Ipſum Carminibus laudarunt Publius Franciſcus Spinula in lib. III. Poematum, & pluribus aliis in locis, Bernardinus Baldinus Ode Dicolos Diſtrophos, & Epigrammate in libro Luſus pag. 64. Jacobus Valerius duobus Carminibus in MS. PP. Teatinorum S. Antonii Mediolani, Aonius Palearius longo Carmine in Tomo VII. Carminum illuſtrium Poetarum Italorum

rum pag. 41. & Jo. Matthæus Toſcanus in Tomo II. Carm. illuſt. Poetar. Ital. edit. Pariſ. pag. 144.

Aldi Manutii ad eundem Epiſtola Italica data Piſis I. Julii MDLXXXVII. Extat inter Epiſtolas Aldi editas *Romæ, apud Sanctum, & Socios*, 1592.

De Joanne Baptiſta Auctoris hujus patre extat Dictum memoriâ dignum in Libro inſcripto „ Oracoli de moderni ingegni sì d'Uomini, come di Donne. *Venezia, appreſſo Gabriele Giolito*, 1550. *pag.* 7. de quo in Hortenſio Lando, in Addendis dicemus.

Videndi quoque ſunt Poſſevinus in Appar. Sac. Tom. II. pag. 255. Abbas Ghilinus in part. II. ſui Theatri, Fontaninius in libro „ dell' Eloquenza Italiana „ editio III. pag. 612. Marius Creſcimbenius in Hiſtoria Poeſis loco ſupracitato, Sitonus noſter in Chronico J. PP. art. 661. pag. 163. & in Theatro ſuo genealogico pag. 442. MS. in fol. penès Auctorem, amiciſſimus Canonicus Iricus in Hiſt. ſua Typographica Tridinen. & tandem Picinellus in Athenæo pag. 331.

A

MDCXCIII.

TONSUS MICHAËL.

INter Doctos Mediolanenſes meritò numerandus eſt Michaël Tonſus Joannis, & Margaritæ Crucejæ Conjugum filius, nam in Collegium J. PP. Patriæ cooptatus anno à Chriſti Nativitate MCCCCLXXX. optimum nomen ſibi acquiſivit in cauſarum patrocinio; deinde Fiſci Patronus effectus, paulò poſt Præfecturam Magiſtratus Annonæ, plaudentibus omnibus, obtinuit; Ducaliſque item Conſiliarius meruit effici. Sed non tantùm in Juribus emicuit, ſed in arte dicendi quantum ipſe valeret, ſatis ſuperque oſtendit Oratio ab eodem habita nomine Populi Mediolanenſis à nobis infra memoranda, & à pluribus eruditis Viris apprimè commendata. Ad plures abiit anno MDVIII. Ejus nomen laudatur in Epitaphio, quod in Templo SS. Angelorum P. N. Mediol. his notis conſpicitur inciſum:

B

MICHAELI TONSO
MEDIOLANEN. PATRITIO
IN IVRISCONS. COLLEGIVM COOPTATO
ANNONAE PRAEFECTO
LVDOVICI SFORTIAE DVC. CONSILIARIO
PROAVO
M. ANTONIO QVAESTORI ORDINARIO
EXERCITVS FRANCISCI II. SFORTIAE DVCIS
COMMISSARIO GENERALI
AVO
BENEDICTO I. C. AD LVDOVIC. ET FRANCISC.
GALLIAE REGES LEGATO SENATORI
PRAETORI CREMONAE
LVDOVICO EQVITVM LEVIS ARMATVRAE
ET VRBIS HASTAE PRAEFECTO
PATRVIS MAGNIS
HIERONYMO I. C. AEDILI DECVRIONI
TERENTIAE PANIGAROLAE
PARENTIBVS
MICHAELI EQVITI DIVI STEPHANI
ALEXANDRO EQVITI HIEROSOLYMITANO
FRATRIBVS
GABRIEL I. C. AEDILIS DECVRIO
FRANCISCVS EQVES DIVI LAZARI
BENEDICTVS ET M. ANTONIVS I. C.
FRATRES TONSI
SACELLO HOC EXTRVCTO ORNATO DOTATO
SIBI ET POSTERIS P. MDLXXXXIII.

Habemus de ipſo :

I. Inſtitutionum Opus à Michaële de Tonſis Legum Doctore, emendatum, & editum. *Mediolani*, 1478. Videndus Cl. Saxius in Hiſt. Typogr. ad eundem annum.

II. Vota Fiſcalia. Memorantur inter Conſilia Rhaudenſis. Tom. I.

III. Oratio ab eo habita nomine Populi Mediolanenſis, coram Georgio de Ambaſia Cardinali, & Archiepiſcopo Rothomagenſi, Ludovici XII. Francorum Regis, & Mediolani Ducis Locumtenente, in Palatio Curiæ Veteris, anno MD. die XVII. Aprilis. Extat in Du-Mont Corp Diplomatique, Tom. III. Part. II. pag. 440. Eadem pariter Oratio, una ſimul cum Reſponſione ad eundem habita, per Michaelem Riccium J. C. Neapolitanum, ac Regium Conſiliarium nomine præfati Illuſtriſſimi D. Cardinalis de Ambaſia, dictis eiſdem die & anno, referuntur per tenorem à Federico Leonardo in Collectaneis Tractatuum & Fœderum Regum Galliarum, Tom. prim. pag. 430. *Pariſiis*, 1693. *in fol.*, item à Roberto Gaguino in Hiſt. Francorum Cap. II. num. 2.

Videatur etiam ſæpè laudatus Sitonus in Chron. Colleg. J. PP. pag. 59. art. 244. ubi plures alii Auctores citantur de Tonſo noſtro agentes.

MDCXCIV.

TONSUS TONSUS.

EX Joanne Baptiſta J. C. Collegiato Mediolanenſi, ac Abbate Sanctæ Mariæ Braydæ ortus eſt Tonſus Tonſus, Joannis Equitis S. Stephani à nobis jam laudati frater. Vir certè litteris adeò excultus, ut ab Eruditis ſui ævi paſſim celebrari meruerit, quos inter Hortenſium Landum, & Hieronymum Ruſcellum recenſemus, quemadmodum ex infra dicendis patebit. Orationem illius ſors mihi obtulit elegantiſſimam, Latinoque ſermone conſcriptam, tituloqu ſignatam ſubter proferendo, quocirca Acta illius, præcipuè litteraria, annumque poſtremum inquirere curioſiùs cœpi, ſed fruſtra. Florebat verò anno noſtræ Salutis MDXLIII.

Hæc de illo primus quod ſciam profero:

I. Oratio de ſtudiis promovendis in Græcis litteris, fermè deperditis. Ad præſtantem, ac eruditum juvenem Antonium Ambiverum. *Ticini Regii*, *ſine Typographi nomine*, 1538. *in* 4.

II. Oracula, ſeu Dicta memorabilia. Extant in libro, cui titulus „ Oracoli de moderni ingegni sì d'Uomini, „ come di Donne, ne' quali unita ſi vede tutta la Filoſofia morale, che fra molti Scrittori ſparſa ſi „ leggeva. „ *Venezia*, *appreſſo Gabriel Giolito*, 1550. *in* 8. pag. 56. Auctor Libri eſt Hortenſius Landus, ut oſtendemus in Addendis.

Memoratur à Hieronymo Ruſcello in libro inſcripto „ Lettura ſopra un Sonetto dell' Illuſtriſſimo Signor „ Marcheſe della Terza, alla divina Signora Marcheſa del Vaſto. „ *Venezia*, *per Gio. Griffio*, 1552. *in* 4. atque in magno Theatro Genealogico Sitoniano MS apud eundem, quemadmodum etiam ab Irico noſtro in Hiſt. Typographica Tridinen.

MDCXCV.

TORCHIUS HIERONYMUS.

HIeronymus Torchius Mediolanenſis, quibus parentibus fuerit in lucem editus, ignoramus, ſuſpicio tamen nobis eſt nepotem ex filio ipſum fuiſſe Hieronymi Torchii ſenioris, qui hujus Urbis Decurio extitit anno MCCCCXLVII. ut novimus ex Collectione Decurionali MS. apud amiciſſimum nobis JC. Joannem Sitonum, qui eandem ſummo labore è veteribus monumentis adornavit. Hieronymus igitur vix pubertatem ingreſſus ad Humiliatorum Ordinem ea tempeſtate florentem ſe convertit, atque in Braydenſi Cœnobio ſolemni profeſſione emiſſa, brevi tam Sacræ Theologiæ curriculum, quàm Juriſprudentiæ ſtudia perfecit. In ambobus hiſce diſciplinis lauream obtinuit, chariſſimus habitus ab Hippolyto Cardinali Eſtenſi, qui hujus nominis II. Eccleſiæ præfuit Mediolanenſi, quemadmodum peculiari articulo ſupra jam diximus. Corrigendum ideo Picinelli ſphalma, qui Torchium noſtrum gratiſſimum aſſerit fuiſſe Friderico Borromæo itidem Cardinali & Archiepiſcopo, cum hujus tempore Ordo Humiliatorum jam eſſet extinctus ob eas, quas Eruditi bene norunt, cauſas, imò Auctor noſter adhuc inter vivos agente Sancto Carolo migraverit è vita, ut mox dicemus. Nec minori erat gratiâ apud Franciſcum II. Mediolani Ducem, apud quem ob doctrinam, & vitæ integritatem plurimùm valebat, ſicut etiam apud ferè omnes ſacri Cardinalium Senatus Patres, cæteroſque Romanæ Curiæ Prælatos. In minoribus dum eſſet, & Braydæ Monaſterium incoleret, recurrentibus ſolenniis Circumciſionis Dominicæ cum aliquibus è ſuis Sodalibus ad aliud ſui Inſtituti Domicilium ſub titulo S. Mariæ de Canonica extra Portam novam, ſe contulit, ibique latinam babuit Orationem elegantem adeo, ut ejuſdem loci Præpoſitus hominis admirans ingenium, munere confeſtim reſignato, eum ſibi ſucceſſorem deligi poſtulaverit. Ea igitur dignitate potitus haud multo poſt ad officium Vicarii Generalis Suorum evehi promeruit; cùmque annos aliquot de univerſo benemeritus Ordine in eo inſumſiſſet gradu, anno MDXXXIII. jubente Clemente VII. Pont. Max. Generalis Magiſtri dignitatem obtinuit. Cùm autem ad annum uſque MDLI. Suis præfuiſſet, ne ambitioſè in munere perſeverare videretur, in Comitiis generalibus Cremonæ habitis ſe officio humiliter abdicavit, ſed repugnantibus cunctis, neque illius reſignationem admittentibus, onus iterum ſubire coactus fuit, præſertim cum Clemens Pontifex illi hujuſmodi honorem, quoad vivus foret, decreviſſet. A Paulo III. confirmationem Breviarii Humiliatorum impetravit,& Eques Sancti Petri creatus, pluribus in cauſis demandatam ſibi Apoſtulicæ Sedis authoritatem exercuit. Apud Cives ſuos magna fuit in exiſtimatione, ideoque omnium fermè Capitulorum, & Regularium Conſervator, pro illius temporis conſuetudine, fuit renunciatus. Ordinem ſuum rexit annos circiter XXII. atque migravit è vita menſe Septembri anno MDLII. Tumulatus jacet in Eccleſia prædicta Sanctæ Mariæ de Canonica, ubi vivens ſibi Sepulchrum ſtruxerat: Subdere hic lubet, quod Octavianus Piccius à nobis alibi commendatus, & qui ab eo Humiliatorum habitum ſe aſſumpſiſſe teſtatur, de Hieronymo ſcribit loco mox citando, quem etiam ſecutus eſt amiciſſimus Vir Nicolaus Sormanus Ambroſiani Collegii Doctor in Opuſculo ſuo ante paucos hos annos edito, cui titulus „ Breve Storia degli Umiliati, pag. 109. Torchium ſcilicet Archiepiſcopum Urbis Syracuſanæ electum fuiſſe, & Diplomate Archiepiſcopatus vix recepto è vita migraſſe anno prædicto, additque Piccius „ Paulo III. Farneſio Pontifice Maximo „. At bonâ cum amborum veniâ, plura ſunt, quæ nos ab hac ſententia diſcedere cogant. Primùm quidem Paulus III. jam obierat anno MDXLIX. tum Syracuſana Sedes Epiſcopalis eſt, non Archiepiſcopalis; poſtremò, quod nos maximè movet, Syracuſis eo tempore ſedebat Antiſtes Hieronymus Bononia Panormitanus, Carolo V. eligente, & eodem Paulo III. confirmante, ad eam Cathedram evectus III. Kal. Maji anno MDXLI. qui cùm Epiſcopatum adminiſtraverit annos XIX. dies XVI. deceſſeritque die XVI. Julii MDLX. teſte Rocco Pirro in Notitia II. Eccleſiæ Syracuſanæ lib. III. col. 640. edit. *Lugd. Batavor. apud Vander-Aa*: fieri non poteſt, ut Torchius ad eam regendam Eccleſiam ſit electus circa annum MDLII. Cæterùm tantum Virum ad Sacram Purpuram

Digitized by Google

ram certiſſimè promovendum morte præreptum fuiſſe addit citatus Piccius.

Torchii verò eruditionem hæc teſtatam faciunt:

I. Conſtitutiones ab ipſo editæ pro reformatione Monaſterii Sanctæ Mariæ Magdalenæ ad Circulum, in Viſitatione habita die XXII. Martii MDXXXVII. Incipiunt: „ F. Hieronymus Torchius J. C., ac Divinarum Literarum Doctor, Domus Sanctæ Mariæ della Canonica extra, & propè muros Mediolani Ordinis „ Humiliatorum Præpoſitus, ac ipſius Ordinis Dei & „ Apoſtolicæ Sedis gratia Magiſter Generalis &c.

II. Aliæ Conſtitutiones pro Reformatione ejuſdem Monaſterii, die XXII. Martii MDXLIII.

Extant ambæ autographæ ab ipſo Torchio ſubſcriptæ, & cum appoſito ſigillo, in Bibliotheca Ambroſiana in fol. in Codice ſignato C. num. 74.

III. Hiſtoriam Ordinis Humiliatorum ipſum ſcripſiſſe, quæ MS. in Ambroſiana Bibliotheca ſervetur, teſtis eſt Picinellus, addens in ea, licet barbaro ſtylo pro illius ætatis more, deſcribi Ordinis originem, progreſſum, favores in eum collatos à Cæſaribus, & Pontificibus, habitus mutationem, Monaſteriorum etiam Monialium erectiones, idque genus alia. Nos certè eam non vidimus.

Extat ad Torchium noſtrum Carmen Italicum Marii Piccii, ut in ejuſdem articulo diximus.

De ipſo agunt citati Octavianus Piccius in Chronico ſui Ordinis MS. & Picinellus in Athenæo pag. 351., necnon P. Mazzucchellus in Schedis.

MDCXCV.

TORNIELLA LIVIA.

Livia Torniella Philippi Mediolanenſis Senatoris, atque Antoniæ Gonzagæ conjugum filia, primam in hac Urbe lucem vidit. Inter bonas artes, & Poëſis, præſertim Italicæ rudimenta cùm adoleviſſet, Comiti Dionyſio Borromæo nupſit, formamque præclaram ſatis cum ſingulari pudicitia, & eruditione conjunctam habuit. Tam ſoluta, quàm vorſa Oratione plurimùm valuit Etruſca lingua. Dantis celeberrimi Vatis Opera ſæpiùs pervolutabat, dicere ſolita ſe Florentinorum Urbem, quòd tantum protuliſſet Virum, maximè venerari. Eruditos omnes ſic fovit atque dilexit, ut eam Joſeph Betuſſi cum Auguſto & Mœcenate comparare auſus fuerit, præclariſque ipſam laudibus Horatius Landus, Hieronymus Ruſcellus, Franciſcus Auguſtinus ab Eccleſia, & Gaſpar Bugattus celebraverint. At juvenili adhuc ætate florens, magno cùm doctorum Virorum, & univerſali Patriæ luctu migravit è vita circa annum MDLX. adhuc enim erat in vivis anno MDLVIII., quo eam inter Mediolanenſes Matronas ſanguine & virtute illuſtres, regnante Carolo V. Auguſto, citatus Bugattus recenſuit.

Habentur ejus:

I. Carmina plura Italica; in libro, cui titulus: „ Rime „ diverſe di alcune nobiliſſime, e virtuoſiſſime Donne, „ raccolte per M. Ludovico Domenichi. „ *Lucca, per Vincenzo Buſdrago*, 1559. *in* 8., *& iterum; Napoli, per il Bulifone*, 1695.

Eidem Joannes Baptiſta Gellius Florentinus Lecturam ſuam ſuper Carmen Italicum Petrarchæ nuncupavit.

Laudarunt præſtantiſſimam Poëtricam citati Betuſſus in Dialogis, Franciſcus Auguſt. ab Eccleſia in Theatro Feminarum eruditarum pag. 212. Bugattus in Hiſt. Univerſ. lib. VII. pag. 1024. Creſcimbenius in Comment. Poeſis Italicæ. Vol. IV. lib. II. art. LXV. pag. 121. Franciſcus Xaverius Quadrius Soc. Jeſu in libro ſuo: della Storia, e della Ragione d'ogni Poeſia. Vol. II. pag. 381. atque Sitonus noſter in Schedis, & Theatro Genealog. MS. pag. 440.

MDCXCVI.

TORNIELLUS CAROLUS.

Etſi Familia Torniella inter Nobiles Novarienſes adnumeretur, attamen Carolus Torniellus ex Jo. Franciſco Regio Syndaco generali in toto Mediolanenſi Dominio, in hac Urbe genitus eſt, qui eximiæ Societati Jeſu aggregatus fuit anno Domini MDXCIX. Ætatis verò XVI. Vota IV. juravit, & Profeſſionem emiſit. Rhetoricam, & amœniores litteras quinquennio docuit; poſtea Theologiam moralem. Rexit Collegia Alexandrinum, Cremonenſe, Comenſe, & in hoc diem extremum religioſè clauſit die XII. Octobris, MDCXXX. Scripta illius fruſtrà quæſivi ubi deliteſcant, ideoque proferre tantùm coactus ſum Orationem ejuſdem, quam edidit

Hoc titulo:

I. Oratio in laudem S. Caroli Borromæi, habita Romæ in Æde S. Ambroſii coram S. R. E. Cardinalibus, die quo in Sanctorum numerum eſt à Paulo V. adoptatus IV. Novembris, anno MDCX. *Coloniæ, apud Joannem Kinkium*. Extat ea quoque apud Antonium Sanderum in Elogiis Cardinalium, Decade I. num. 21., & vidit etiam diem *Mediolani, apud Impreſſores Archiepiſcopales*, 1610. *in* 4.

Ex Sotwello pag. 135., & Schedis Sitonianis.

MDCXCVII.

TOSCANUS JOANNES ALOYSIUS.

Pluribus titulis commendandus eſt Joannes Aloyſius Toſcanus Luchini, & Blancæ de Capitaneis de Vicomercato Conjugum filius, nam J. C., Orator, Poëta, Advocatus Conſiſtorialis, & tandem Apoſtolicæ Cameræ Auditor laudatur ab infraſcriptis, aliiſque Viris doctiſſimis, inter quos Morigiam audiamus in lib. III. pag. 251. „ Or dirò come „ Matteo (veriùs Jo. Matthæus, de quo mox dicemus) ebbe un fratello nominato Gio. Luigi, il „ qual parimente fu un Archivo di ſapienza, e di „ memoria miracoloſo, e d'ingegno vivaciſſimo, il „ che per lo molto ſuo valore nella ſua novella età „ fu eletto dal Papa Avvocato Conciſtoriale, con „ ſtupore di tutta Roma. Onde in lode di lui furono ſtampate molte Medaglie di bronzo con la „ ſua effigie, e dal riverſo in alcune ſi veggono lettere, che dicono. *Prævenit ætatem ingenium præcox*; „ l'altre hanno il motto. *Incertum Juris Conſultus*, „ *Orator*, *an Poeta*, *præſtantior*. „ Doctiſſimus quoque Chartarius in Syllabo Advocatorum Sacri Conciſtorii teſtimonia Viri Cl. Gomezii pluribus in locis ſui libri de Regulis Cancellariæ adfert, ut ſequitur: *Ut refert Aloyſius Toſcanus, Vir illa ætate apprimè eruditus, & Advocatus Conſiſtorialis in Vol. I. ſuorum Conſiliorum*. In Reg. de Annat. q. 55. nuncupatur *antiquus Doctor Joannes Aloyſius Toſcanus Mediolanenſis*: In Reg. de triennal. q. 13. *Aloyſius Toſcanus Auditor Cameræ, Vir inſignis doctrinæ, qui antea Advocati Conſiſtorialis officio fungebatur*; In Reg. de publican. reſignat. q. 9. *Et latiùs hoc probat Joannes Aloyſius Toſcanus etiam illorum temporum Advocatus, & poſtea Auditor Cameræ in quodam Conſ. ſuo in cauſa Trecoren. poſito in I. lib. ſuorum Conſilior. fol.* 96., & alibi pluries apud eundem Gomez, &c. Idem Chartarius teſtatur ſe vidiſſe aliud Nummiſma Joannis Aloyſii noſtri, in cujus priori facie effigies illius cernebatur capite laureato, in altera

verò

verò Palladis Simulachrum. Florebat anno MCCCC-LXXIV., ſed quando diem habuit extremum, nemo nobis indicavit; vivit tamen adhuc in eis, quæ ſcripſit, quorum partem nos primùm proferimus.

Scilicet:

I. Conſilia Juridica. Teſte Gomezio, ex verbis ejuſdem ſupra rel:tis

II. Conſilium ejus incipiens: Quia ſuper diſcuſſione, aliàs incipiens; per Excellentem &c. Allegatur à Mariano Socino ſeniore, poſt Conſil. CL. Vol. I. edit. *Tridinenſis*, 1516. *in fol.*, item editionis *Veneta*, *apud Franciſc. Zelettum*, 1579. *in fol.* Ibi verò malè Auctor noſter dicitur Alexius, pro Jo. Aloyſio.

III. Jo. Aloyſii Toſcani Verſus in Ovidium. Ext. MSS. in Reg. Pariſien. Cod. 6620 Teſte Montfauconio, in Bibliotheca MSS. Tom. II. pag. 764.

IV. Ejuſdem Carmen ad Franciſcum Sfortiam. Ibid. MS. Cod. 6499. Teſte eodem.

Domitii Calderini Veronenſis Commentarii in M. Valerium Martialem cum defenſione finiunt. Impreſs. *Romæ, per Magiſtrum Jo. Genesberg*; auſpicio & favore excellentis Domini Joannis Aloyſii Toſcani de Mediolano Advocati Conciſtorialis, *anno Salutis MCD-LXXIV. die verò Martis XXII. menſis Martii, ſedente Sixto Pontif. IV.*

Laudatur ab A. Sabino Poëta in ſuis Paradoxis juvenilibus, à Carthario ſupradicto in Syllabo Advocatorum Conciſt. pag 49. ab Advocato Sirono in Theatro Genealogico pag. 429. MS. in fol. penes Auctorem, & a Cl. Saxio in Hiſt. Typogr. ad annum MCCCC-LXXIV., & demùm ab amiciſſimo Irico noſtro in Hiſt. Typogr. Tridin.

MDCXCIX.

TOSCANUS JOANNES MATTHÆUS.

MAgnum ſibi nomen acquiſivit Joannes Matthæus Toſcanus, qui frater fuit Joannis Aloyſii mox ſupralaudati, atque J. C. Eques auratus, Senator Romæ; nec non Gubernator Florentiæ, Bononiæ, ac Peruſiæ. Charus extitit Summo Pontifici Sixto IV. & Conjugem habuit Bartholomæam Petraſanctam Joannis filiam, cujus memoria ſupereſt in Eccleſia Aracœli in Urbe in magno marmoreo lapide cum Stemmatibus Toſcanorum, & Petraſanctarum, hiſque litteris:

MATTHAEVS TVSCANVS MEDIOLAN.
DOC. COMES EQVESQVE
ALMAE VRBIS SENATOR
SACRI CONIVGII MEMOR
BARTHOLOMEAE DE PETRASANCTA
V. FIL. PAREN. VXORI BENEMERITAE
S. P.
VIX. ANN. XXXI.
OBIIT DIE II. IAN. MCCCCLXXXI.

Certum videtur Virum hunc præſtantiſſimum diem clauſiſſe ſub Sæculi XV. finem, vel ſubſequentis initium. Verumtamen illuſtre Gentis ſuæ decus revocavit in lucem Nepos illius Joannes Matthæus junior, de quo nunc agendum eſt nobis. Is à pueritiæ annis bonas artes coluit adeò, ut non latinam tantummodo linguam præter Italicam puriſſimam didicerit, ſed etiam Græcam, atque Hebraicam. Poëſim verò Latinam prætulit cæteris omnibus ſcientiarum ornamentis, quibus claruit, quod indicant ejus Opera inferiùs laudanda, ſedulumque ſtudium aliena quoque colligendi Carmina, Italorum præſertim Vatum, quos dignis Elogiis commendare curavit. Maximam vitæ ſuæ partem in Galliis tranſegit uſus benigno patrocinio Catharinæ Mediceæ Reginæ, cui aliquot Opera ſua inſcripſit; auditorque fuit Joannis Aurati Poëtæ Regii, cujus in diſcipuli laudem plura adhuc ſuperſunt Carmina latina. Eò fortè ſe contulit unà cum aliis affinibus ſuis, de quibus infra mentionem faciemus; nam plura ad Laurentium, quem Patruelem ſuum appellat, alioſque ſcripſit Epigrammata. In Gallia quoque videtur è vita migraſſe, quo anno tamen incertum, at poſt annum certiſſimè MDLXXVIII. ut ex Operibus liquet. Subjiciemus Inſcriptionis loco Octoſticon Petri Franciſci Bulgari de Auctore noſtro, quod legitur in Tomo I. Collectionis Carminum Poëtarum Italorum, Toſcano ipſo editore, pag. 70.

Cede libens gentis Venuſinæ gloria Flacce,
Tu quoque Veronæ cede Catulle vitor.
Toſcana quidem prognatus ſtirpe, vetuſtum
Quæ tenet Inſubriæ maxima in Urbe locum,
Cum venia liceat Vates mihi dicere veſtra,
Quod jam vis veri non reticere ſinit,
Tantò conſurgit vobis in carmina major,
Quò Mediolano veſtra minor patria eſt.

Hæc verò de ipſo damus:

I. Peplus Italiæ Jo. Matthæi Toſcani Opus, in quo illuſtres Viri Grammatici, Oratores, Hiſtorici, Poëtæ, Mathematici, Philoſophi, Medici, Juriſconſulti (quotquot trecentis ab hinc annis tota Italia floruerunt) eorumque Patriæ profeſſiones, & litterarum monumenta tum carmine, tum ſoluta oratione recenſentur. Ad Antonium Ebrardum Sanſuplicianum Epiſcopum, & Comitem Cadurcenſem. *Lutetiæ, in Officina Federici Morelli, Typographi Regii, in vico Jacobæo, ad inſigne Fontis*, 1578. *Cum Privilegio* Et integrum dedit Jo. Albertus Fabricius in libro, cui titulus: „ Conſpectus Theſauri litterarii Italiæ. „ *Hamburgi*, 1730. *in* 8. Codicem manu Auctoris auctum, & emendatum habuit Vir illuſt Raphael Trichetus Du-Freſne, ut a Philippo Labbeo notatum eſt.

II. Pſalmi Davidis, ex Hebraica veritate Latinis verſibus expreſſi à Jo. Matthæo Toſcano; quibus præfixa ſunt argumenta ſingulis diſtichis comprehenſa: Opera Joan. Aurati. *Pariſiis, apud Feder. Morellum*, 1575. *in* 8.

III. Joannis Matthæi Toſcani, octo Cantica Sacra, è Sacris Bibliis, Latino carmine expreſſa. *Pariſiis, apud eundem*, 1575. *in* 8.

IV. Hymni. Extant in eodem Libro.

V. Carmina plura Latina. Ibidem.

VI. In Libro, cui titulus: „ Dantis Aligerii præcacellentiſſimi Poëtæ de vulgari eloquentia, ex editione „ *Corbinelli Pariſiis*, poſt Carmina Joannis Aotari in commendationem Dantis, adeſt etiam Epigramma Joannis Matthæi Toſcani.

VII. Carmina illuſtrium Poëtarum Italorum; Jo. Matrhæus Toſcanus conquiſivit, recenſuit, bonam partem nunc primùm publicavit. *Lutetiæ, apud Ægydium Gorbinum, Tom. II.* 1576. *in* 24.

VIII. Ad Reginam Chriſtianiſſimi Regis matrem Carmen Elegiacum. Extat in I. Vol. ejuſdem Operis.

IX. Ad illuſtrem Virum Proſperum Vicecomitem Mediolanenſem Carmen. Extat ibid.

X. Aliud ad eundem, cum iſtius Reſponſione. Ibid. pag. 272.

XI. Epiſtolæ II. ſatis eruditæ, altera latino ſermone ad Lectorem, altera lingua Italica „ Alla Regina madre del Re Criſtianiſſimo „ Ext. ibid

XII. Carmina ferè CLXXX. tam in laudem Poëtarum in eodem Vol. I. inſertorum, quàm de aliis argumentis, & ad Mediolanenſes nonnullos ſpectantia, videlicet: Ad Laurentium Toſcanum III. patruelem ſuum. Ad Paullum Toſcanum II. Ad Octavium Cittadinum Canonicum D. Petri Romæ Ad Franciſcum Cittadinum Coltre ſein Epiſcopum. Ad Cæſarem Toſcanum. Ad Aloyſium Crucejum Medicum. Ad Luciolum Toſcanum. Sequuntur de Jo Matthæo Toſcano Carmen P. F. Bulgari, & Ode P. G. Vaxis de eodem Toſcano.

XIII.

Digitized by Google

XIII. Carmina illuſtrium Poetarum Italorum Tomus II. *Pariſ ut ſupra.*

XIV. Carmina II. ad Joaonem Auratum Poëtam. Extant ibid.

XV. Carmen ad Lectorem. Ibid.

XVI. Carmina XIV. in laudem Poëtarum, quorum in hoc Volumine ſunt Poemata. Ibid.

XVII. Marulli Poemata à Jo. Matthæo Toſcano recognita, & aucta; in Tomo III. ejuſdem Collectionis Carminum illuſtr. Poetar. quem paratum prælo habebat, ut legitur poſt titulum II Vol.

Celebratur ab Antonio Verderio in Sopplemento Bibliothecæ Geſneri, à Fontaninio in Libro „ dell' „ Eloquenza Italiana, editio III. pag. 182. Muriggia in Nobil. Mediol. lib. III. à Creſcimbenio in „ Comentarj della volgar Poeſia, Tom. IV. in Menagiana, Tom. III. pag. 45. à Carthario in Syllabo pag 49., à Sitono in Theatro ſuo Genealogico. MS. pag. 429., à Picinello in Athenæo pag. 311., & tandem ab Eminentiſſimo, doctiſſimoque S. R. E. Cardinali Quirino, Brixienſi Epiſcopo in Specimine Brixianæ Litteraturæ, par. II. pag. 123.

MDCC.

TOSCANUS LAURENTIUS.

LAurentius Toſcaous Mediolanenſis Aloyſii, & Luciæ Pecchiæ conjugum filius, majorum ſuorum veſtigiis inhærens, humanioribus litteris, Poëſi præſertim ſedulam navavit operam. Aliis etiam excultus fuit diſciplinis, neque à Græca lingua abhoruit. Ob ſingularem, qua pollebat, prudentiam apud Cives ſuos plurimi eſt habitus. Patruum nactus eſt Virum inſignem Paulum Toſcaoum Archidiaconum, atque Vicarium generalem Epiſcopatus Cadurcenſis in Gallia, cui tunc præerat adminiſtrator Laurentius Toſcaous magnus Scriptoris noſtri Propatruus, Epiſcopus Lodevenſis, in Provincia Narbonenſi, nomine Pauli de Carreto electi Cadurcenſis; cùmque Paulus Toſcanus ipſe ab Hæreticis io ejus Urbis direptione captus fuiſſet, magno pretio à nepotibus Laurentio & Cæſare redemptus libertatem recuperavit, cui etiam poſtmodum defuncto, Elogium inferiùs dandum ipſi poſuere. Scriptor autem noſter ex Violanta Putea de Perego Uxore Cæſarem & Lucam genuit, qui ambo ioter Equites Militaris Ordinis Sancti Stephaoi cooptari meruerunt. Quo anno defunctus fuerit nos latet, videtur tamen ad initium uſque Sæculi XVII. perveniſſe. En ſupra memoratum Elogium, quod adhuc cernitur in Cathedrali Cadurcenſis Urbis.

PIAE MEMORIAE ET SPEI SACRVM

PAVLO TOSCANO PERANTIQVA ET NOBILI APVD MEDIOLANENSES TOSCANORVM FAMILIA GENITO QVI OB EGREGIAM INDOLEM A LAVRENTIO TOSCANO PATRVO EPISCOPO LODEVENSI GALLIAM EVOCATVS CVM SVRGENTIVM SINGVLARIVM VIRTVTVM PROTVLISSET INDICIA SVMMA SVMMORVM VIRORVM ERGA SE STVDIA PELLEXIT VT A PAVLO CARRETO ALEXANDRO CARDINALI FARNESIO PETRO BERTRANDO FANO BALLAGVIERIO ANTONIO EBRARDO EPPPPP. CADVRCENS. AD PRIMI VICARII ET ARCHIDIACONI MVNERA FVERIT ASSVMPTVS ATQVE RETENTVS QVIBVS INTEGRITATE MIRA PARI FIDELITATE ITA FVNCTVS EST VT CREDERES ILLVM LARIVM PATRIORVM AMOREM IN REMP. CADVRCAM TRANSFVDISSE ET MAIORVM DIGNITATVM QVAS MVTATIS SEDIBVS PRAE MANIBVS HABEBAT OBLITVM FVISSE QVOD TAM PIVM FACTVM MISERABILI ET IMPROBO CASV ILLI CESSIT EXITIO NAM VRBIS CAPTIVITATE QVAM SAEPIVS ANTEA INCREDIBILI VIGILANTIA PROPVLERAT IPSE INTERCEPTVS EST POST DECEM MENSES QVIBVS PERPETVIS ET OMNI OPINIONE GRAVIORIBVS CARCERIS AERVMNIS AB HAERETICIS PRAEDONIBVS DISTORTVS FVERAT INGENTI AERE NIMIRVM CVI) AVREIS A LAVRENTIO ET CAESARE TOSCANIS REDEMPTVS EST NON QVIA SPES FORET CVM LIBERTATE ILLVM DIVTIVS HAC LVCE FRVITVRVM (QVIS TOT MALIS ATTRITVS DIV SVPERSTARET) SED VT POSSET RELIGIONE MAIORVM INTER SVOS LIBERAM ANIMAM EFFLARE QVIDEM POST X̄ DIES A LIBERATIONE MAXIMO CIVIVM DESIDERIO ET SVORVM MOESTITIA EXPIRAVIT KAL. MART. A. S. H. MDLXXXI.

IIDEM LAVRENTIVS ET CAESAR TOSCANI FRATRIS FILII LVGENTES PARENTAVERE ET DE SVO POSVERE. VIXIT ANN. LXVIII. MENS. VIII. DIES IV.

Laurentii ipſius doctrinæ hæc ſuperſunt documenta.

I. Ritratto delle più belle Opere del Lomazzo. Poëma Italicum.

II. Carmina duo Italica, vulgò *Sonetti*, in laudem ipſius Lomatii.

III. Aliud ſimile Gallico Idiomate. Extant omnia poſt Vitam ejuſdem Lomatii a pag. 551. ad 555.

IV. Alia num. VII. ipſius Toſcani Carmina. Extant in libro inſcripto: Rime di Gianpaolo Lomazzo, de quibus in ipſo diximus.

Extat ad eum hoc Epigramma Bernardini Baldini in Appendice:

Quod Tuſcane tibi ſunt noſtra Poëmata cordi,
Hinc aliquid Verſus arbitror eſſe meos.
Nam Cives locuples purgatis auribus hauris,
Et guſtas lepidi Carminis omne genus.

In libro cui titulus: Carmina Illuſtr. Poët. Ital. Tom. IX. pag. 325. Extat Carmen Jo. Matthæi Toſcani ad Laurentium Toſcanum Patruelem ſuum, itemque duo alia, pagg 344. & 381.

Aliud Jo. Pauli Lomatii prædicti, vulgari Mediolanenſium dialecto compoſitum in hujus libro inſcripto: Rabiſch.

Inter Opuſcula Hier. Moroni MS. apud March. de Sylva extat Epiſt. ad Laurentium Toſcanum in Galliis agentem. Data Mediolani XVI. Maji MDXV. Tom. II. pag. 236.

Menagiana Tom. III. pag. 45. Lettere di Beroardo Taſſo, Tom. I. pagg. 99. & 100.

Ejus cum laude meminit Paulus Moriggia in Nobilit. Mediol lib. III., quemadmodum etiam Sitonus noſter in Schedis, & Theatro ſuo Genealogico MS. apud eundem. A

MDCCI.

TOSCANUS RAPHAËL.

EX eadem Toſcana Mediolanenſi Familia, cujus hactenus laudavimus eruditos Viros, produit quoque Raphaël, quem nunc ſumus commendaturi. Acta illius nobis dare non licet, quoniam nihil omnino Picinellus, aliique Mediolanenſes Scriptores de ipſo narrant. B Hoc unum novimus Raphaelem hunc in Hiſtoria, præſertim Italicarum Urbium, atque Poëſi verſatum fuiſſe, quod ipſius Opera legentibus facilè patebit. Cæterum ex ipſarum lucubrationum editione cognovimus eum ſub finem XVI. Sæculi ad plures abiiſſe.

Scripta illius hæc ſuperſunt:

I. L'origine di Milano, e di ſei altre Città principali di quello Stato. Traddotta da Rafaello Toſcano in ottava Rima. All' illuſtriſſimo Sig. Conte Pirro Viſconte. *Torino, appreſſo l'Erede di Nicolò Bevilaqua.* 1587.
Opus hoc inſeruit Julius Ceſar in libro ſuo Italico de Origine multarum Urbium Mundi.

II. Per la Creazione di Gregorio XIV. Sommo Pontefice, Stanze di Rafael Toſcano. *Cremona, per il Pellizzari*, 1550. in 4. C

III. Deſcrizione de' Stati di Caſa Gonzaga. Hoc Opus Carmine Italico Heroico editum citat, & ſe vidiſſe teſtatur anticiſſimus Canonicus Ilicus in Hiſtoria ſua Tridinenſi. Nobis hactenus ejus editionem videre non licuit.

Laudatur a Picinello in Athenæo pag. 480.

MDCCII.

TRADATUS AUGUSTINUS.

GEns Tradata Mediolanenſis jam claruit in Jacobo eximio Sculptore, qui Jacobinus appellabatur, cujus meminit Inſcriptio, quam retulimus in Articulo Joſephi Brippii, adhuc extans in Metropolitana apud marmoream Statuam Martini Papæ V. D itemque floruit poſtmodum in Ambroſio, qui fuit V. Præpoſitus Ducalis Baſilicæ Sanctæ Mariæ Scalenſis hujus Urbis, anno Virginei Partus MCCCCLI. In Numenclatura verò Decurionum penes Clar. Sitonum noſtrum memorantur III. iſtius Familiæ ab anno MCCCCLXXIV. ad MDXIII. in eadem dignitate. Hæc pauca diximus, nam de Auguſtino præter nudum titulum ejus libri Lectoribus noſtris nihil exhibere poſſumus. Forſan aliquando uberiora dabit Collector felicior. E

I De Metropoli Mediolanenſi libellus, Auctore Auguſtino Tradato Mediolan. *Mediolani, apud Pontium*, 1596. in 4.
Videndæ Schedæ Sitonianæ, & Syllabus Decurionum MS. in fol. penès eundem Auctorem.

MDCCIII.

TRICCIUS BETTINUS.

TRicciorum familia, ſeu de Trizzio, florebat in hac Urbe jam à Sæculo XIII., nam Gulielmus de Trizzio Conſulatum Juſtitiæ in libera Mediolanenſi Republica anno MCCLXXI. gerebat. Sex alii de eadem familia inter Decuriones Mediolanenſes claruere ab anno MCCCXL. ad MDXIII., quemadmodum novimus ex MSS. Sitonianis, ut infra. Ex hac familia ortus eſt Bettinus Triccius, de quo ſic Creſcimbenius in Tomi II. pag. 2. libri inſcripti: „ Comentarj intorno all' Iſtoria della volgar Poeſia „ in articulo Cardinalis Aſcanii Mariæ Sfortiæ: „ Nell' „ anno MCCCCLXXXVI. Bettino Triccio dedicò a „ queſto Prelato un ſuo Poema in terza Rima, o, „ per dir meglio, un Guazzabuglio di volgare, e „ di latino ſopra la Peſte, e che queſto Cardinale „ tanto l'ebbe a grado, che ne ringraziò l'Autore „ con un Sonetto, che va ſtampato coll' Opera, „ quale così incomincia:

Bettin perchè dalla virtù procede
La vera gloria ec.

Idem Creſcimbenius in Tomo IV. lib. I. cap. 94. pag. 56. ſupramemorati Operis, denuo loquitur de Poëmate Auctoris noſtri, cui Patriam figit in Oppido Trecate, ditionis Novarienſis. Sed veniâ tanti Viri cenſendum eſt, eum de Opere judicaſſe, libro ipſo non viſo; nam ſcriptum eſt quaternis Verſibus armonicè ſibi invicem reſpondentibus, vulgò *Quadernarii*, non ternis, vulgò *in terza Rima*. Patriam quoque ſuam Bettinus in ipſo titulo, & pluribus in locis oſtendit fuiſſe Triccium, ſcilicet Arcem hujus nominis ad flumen Abduæ in ditione Mediolanenſi, atque admodum celebrem ob mortem Bernabovis Vicecomitis veneno ſublati, opera Joannis Galeacii ejus nepotis; non verò Trecate, ut ſupradictus Creſcimbenius ſomniabat. Interim monendi ſunt Lectores eundem Creſcimbenium, Virum alioqui doctiſſimum, de Mediolanenſibus Poëtis, ut plurimùm, malè admodum judicare, eorum forſitan Operibus, ut in Bettino noſtro contigit, non inſpectis. Multa ſæculo donanda ſunt, quo Eruditi vixere, neque præceps ſententia proferenda, actis (ut forenſi more loquamur) non examinatis, quodque pejus eſt neque viſis. Ut autem ad Bettinum ſermo redeat, qui certè pro ea, qua vixit, ætate ſpernendus non videtur, parentes illius, & quæ moris noſtri ſunt, ignoramus. Poëma verò

Sic prætitulatur:

I. Bettino di Trezzo. Deſcrizione della Peſte di Milano dell' anno MCCCCLXXXV Poema dedicato al Cardinale Aſcanio Maria Sforza Viſconti. Sunt Verſus 800., una cum aliis Carminibus Italicis, vulgò *Sonetti*, atque Epigrammatis latino ſermone in commendationem ipſius Cardinalis Sfortiæ. Ad calcem adſunt, quæ ſequuntur.

II. L'Orazione Dominicale, cioè *Pater noſter*, traddotta in Rima.

III. Salutazione Angelica, cioè *Ave Maria* ut ſupra.

IV. *Salve Regina* ut ſupra. Omnia uno Volumine. *Milano*, 1488. in 4. Ubi pro more Seculi legitur:

Antonio di Zarotti Parmeſano
Molto aſſentito nel meſtier hà impreſſa
Queſt' Opra, & l'hà in piccol Volume meſſa
Per manco ſpeſe nell' amplo Millano.
Se ne darà à color che ne verano.

Extat in Bibliotheca Monachorum Ciſtercienſium Sancti Ambroſii Mediolani.
Videndi ſunt Creſcimbenius locis ſupracitatis, nec non Collectiones Sitonianæ Conſularis, & Decurionalis MSS. apud eundem Auctorem.

MDCCIV.

MDCCIV.

TRICCIUS JOSEPH.

PRæter ea, quæ de Joſepho Triccio profert Abbas Picinellus in ſuo Athenæo Mediolanenſi Lectoribus noſtris, nil aliud exhibere poſſumus niſi hæc, ſcilicet quod ab optimis Præceptoribus Aloyſio Confalonerio, Alexandro Fliſco, Hortenſio Pallavicino Societatis Jeſu Alumnis doctiſſimis, Lauream in Sacra Theologia acceperit. Nec tantùm litteris, ſed morum probitate ita illuxit, ut ab eximiis R. E. Cardinalibus, & hujus Metropolis Archiepiſcopis Montio, ac Litta Præbendam Theologalem in Eccleſia Sanctæ Mariæ Pedonis, à primo videlicet obtinuerit, à ſecundò verò animarum curam Eccleſiæ Brentanæ nuncupatæ in Montibus Brianteis, deinde Cathedram Theologiæ in inſigni Oppido Modoëtienſi, poſtea ad Præpoſituram Gerenzanenſem, Comum verſùs, & tandem ad aliam Oppidi Summæ tranſierit. Vivebat adhuc dum Picinellus Athenæum ſuum ſcribebat, ubi aſſerit eum typis paratum habuiſſe:

I. Curſum integrum Theologiæ.
II. Panegyrici varii.
Ex ſupradicto Picinelli Athenæo pag. 371.

MDCCV.

TRICCIUS PAULUS.

FAmiliæ Tricciæ Mediolanenſi mihi juvat addere alium Scriptorem agnitum ex infraſcripto Opere MS., quod ſervat ditiſſima Ambroſiana Bibliotheca; fruſtra tamen quæſivi parentes, acta ſaltem litteraria, atque ætatem Pauli noſtri, quæ ab inſpectione tantùm caracteris ejus Operis videtur fuiſſe circa finem Sæculi XV. Dolemus profectò quod de iſto, ſicut de aliis in hac Bibliotheca exiſtentibus nec Sui, nec Collectores Scriptorum Mathematicorum, nullum verbum fecerint, etſi aliquibus in locis Auctor ipſe Mediolanenſem ſe dicat io libro ſuo,

Cujus titulus eſt:

I. De Conſtructione Aſtrolabii; de Inſcriptione circulorum, ſcilicet Capricorni æquinoctialis, & Cancri; de Inſcriptione Almichancharat, ſeu de circuli progreſſionibus Solis; de compoſitione Azimut; de lineis horarum naturalium inæqualium; de præparatione retis continentis Zodiacum cum ſtellis fixis; de poſitione ſtellarum fixarum; de vero loco Solis; de altitudine Solis & ſtellarum fixarum; de Crepuſculo; de horis inæqualibus & quatuor Cardinibus Cœli in Canones 47. Auctore Paulo Triccio. MS. in 4. ſign. I. num. 20. Biblioth. Ambroſianæ.

MDCCVI.

de TRIVILIO FRANCISCUS.

FRanciſci, in Oppido Trivilio Ducatus Mediolanenſis nati, atque Minorum, quos Obſervantes Reformatos communiori appellatione dicere conſueſcimus, Inſtitutum profeſſi, nomen quoque nos lateret, illiuſque memoriam in hac Bibliotheca, Lector optimus deſideraret; niſi Clariſſimi Lazari Auguſtini Cottæ diligentia, etiam aliud agendo, ipſius recordationem, Operiſque ab eodem conſcripti titulum, Novarienſi Muſæo intuliſſet. Excuſſimus quidem, ut veteri fertur adagio, quercum omnem, actaque illius nedum à Sodalibus, verùm & à Contribulibus conquiſivimus, irrito tamen labore. Quin etiam percepimus, non ſine gravi mœrore, neque MS. Codicem mox indicandum apud Suos modò ſervari. Extabat tamen eo tempore, quo prælaudatus Cotta Opus memoratum adornabat, etenim in Articulo Franciſci Tornielli Novarienſis ex eodem Minorum Ordine, citat Lucubrationem Franciſci noſtri Triviliatis; qui cùm ſcripſerit Miracula Tornielli, anno MDIX. defuncti, paulò poſt vixiſſe videtur.

Hæc igitur elaboravit:

I. Cronache dell' Ordine de' Minori. MS. Teſte Cotta in Muſæo Novarien. pag. 127.

MDCCVII.

de TRIVILIO JOANNES.

MIrum eſt quod doctiſſimo, atque accuratiſſimo Scriptori Lucæ Wadingo minimè cognita fueriat acta, dignitates, aliaque litteraria monumenta ad Joannem de Trivilio ſpectantia, etſi in Cœtu Minorum Obſervantium Sancti Franciſci Vitam ipſe traduxerit. Picinellus noſter ex Apparatu Poſſevini ſcribere non dubitavit, Joanni noſtro munus Procuratoris ſui Ordinis datum fuiſſe, & demum obiiſſe Sveſſæ poſt annum Chriſti Domini MCCCCLXXVIII. Nobis certè in votis erat hujus Viri pluribus acta conſcribere, vel ſaltem inſpecto Opere Lectores uberiùs docere. Interceſſit tamen cupiditati noſtræ quorundam incuria, quæ Eruditis defunctis apud poſteros gloriam invidet. En igitur oudum Operis titulum:

I. Compendium Theologiæ. Illud manu Auctoris ſcriptum ſervabatur Trivilii tunc cùm Poſſevinus Apparatum Sacrum adornabat.
Ex ejus Tomo II. pag. 255., & Picinello in Athenæo pag. 332.

MDCCVIII.

TRIVIOLUS BARTHOLOMÆUS.

BArtholomæus Triviolus patriâ Mediolanenſis, ex fide Picinelli, & Conventus S. Euſtorgii Alumnus, Artes, & Sacram Theologiam apud Suos annis quinque profeſſus, Lauream magiſterii meruit; ad quam promotus fuit in Capitulo generali Valentino, anno MDCLXVII. Sed inter ævi ſui Sacros Oratores potiſſimum emicuit, nam præcipuis in Italiæ Civitatibus Quadrageſimales annis quatuordecim cum laude Conciones habuit, in hac Urbe ſcilicet, Parmæ, Placentiæ, Brixiæ, Ferrariæ, Cremonæ, Ticini, Taurini, &c. In Provincia Magiſter obiit anno MDCLXXV., & hoc tantùm hauſimus à Suis Euſtorgianis.

Edidit, & ſcripſit:

I. Orazione in rendimento di grazie per la felice naſcita del Principe delle Spagne Infante, figliuolo del Re Filippo IV., e della ſua Conſorte la Regina Marianna Auſtriaca. *Milano*, 1658. *preſſo il Cardi*.
II. Conciones Quadrageſimales, & Panegyrici MSS. deperditæ ſunt.
Videndi Picinellus in Athenæo pag. 72., nec non Quetif, & Eccard in T. II. pag. 589. Scriptor. Ord. Prædicatorum.

MDCCIX.

MDCCIX.

TRIVULTIA DOMITILLA.

DE clariſſimi nominis Fœminâ, Mediolanenſi Familiâ nobiliſſimâ ortâ, verba facturi, Domitilla ſcilicet Trivultia, Domicella, vel Damigella ab aliquibus nuncupatâ, ancipites aliquandiu fuimus inter amiciſſimorum Virorum diverſas de ipſius ætate, parentibuſque ſententias. Hi ſunt JC. Joannes Sitonus antiquitatum Inſubriæ peritiſſimus, ac Franciſcus Xaverius Quadrius è Societate Jeſu, de Italica Poëſi libris editis benemeritus. Aſſerit primus citatis Joſepho Betuſſi Scriptore Synchrono, aliiſque non ignobilis famæ Viris, Domicellam filiam fuiſſe Joannis Trivultii Senatoris Mediolanenſis, & Angelæ Martinenghæ Brixienſis Conjugum, nomenque reddidiſſe Aviæ ſuæ maternæ Domicellæ Bologninæ, Matthæi Comitis Sancti Angeli filiæ, & Auguſtini Martinenghi Uxoris. Fratrem verò Domitillæ noſtræ ait fuiſſe Auguſtinum Trivultium S. R. E. Cardinalem, de quo inferiùs agemus. Adducit Franciſcum Auguſtinum ab Eccleſia, Salutienſis Eccleſiæ Præſulem, qui in Theatro Fœminarum eruditarum ad annum MCDLXXXVI. pag. 139. ait: „ Damigella Trivulzia „ Donzella nobiliſſima Milaneſe, fu figliuola di Gio„ vanni Trivulzio Senatore di Milano, e di Angela „ Martinenga Breſciana Donna prudentiſſima. „ Idem repetit memoratus Joſeph Betuſſi in Opere ſuo, cui titulus: „ Libro di Giovanni Boccaccio delle Donne „ Illuſtri; traddotto di latino in volgare, per M. Giu„ ſeppe Betuſſ., con una giunta fatta dal medeſimo „ d'altre Donne famoſe. „ *Fiorenza, preſſo Filippo Giunti*, 1695. *in* 8. *pag.* 398. hæc ſcribens: „ Fu „ Damigella Trivulzia Donzella Milaneſe, dell'anti„ chiſſima, e nobiliſſima Famiglia Trivulzia, e fu figli„ uola di Giovanni Trivulzio Senator di Milano, e gran „ Signore, e d'Angela Martinenga, potentiſſima Fami„ glia di Breſcia, Donna non poco letterata. „ Sed & Paulus Moriggia in Nobilit. Mediol. libro III. Cap. XXVI. inter alia teſtatur: „ Queſta (ſcilicet Domitilla) „ fu Sorella del gran Cardinale Agoſtino. „ Prælaudatus autem P. Quadrius in Tomo II. pagg. 235. Operis ſui: „ Della Storia, e della Ragione „ d'ogni Poeſia „ ſic de præclara noſtra Trivultia loquitur: „ Damigella, o Domicilla Trivulzia, „ nacque del Senatore, e Cavaliere di S. Miche„ le, Paolo Camillo, Duca di Bojano, Conte „ di Porlezza, Capitan di Cavalli, e Maeſtro di „ Campo per la Corona di Francia, e della Con„ teſſa Barbara Stanga Cremoneſe. „ Neque minor eſt de ipſa, ſi de nuptiis agatur, diſcordia. Etenim P. Quadrius ait: „ Giunta poi all' età da „ marito ſi ſposò ad Ermete Bentivoglio, il che fu „ l'anno MDXLII. Non conviſſe però gran tempo „ con eſſo; ma reſtituitaſi in Patria, ſenza aver „ avuti figliuoli, quivi ſi tenne, finchè piena d'an„ ni, e di gloria, finì di vivere. „ E contra verò idem J. C. Sitonus contendit innuptam ſemper eam fuiſſe, & Virginem deceſſiſſe, ſentiens cum præcitato Betuſſi ſcribente: „ Non trovo che aveſſe ma„ rito, ma viſſe ſempre piena di ſapienza, conſer„ vando la pura Virginità ſua. „ Hiſce autem omnibus ritè perpenſis (liberum cuique tamen pro libito ſentire relinquentes) propendimus potiùs ad aſſertionem Sitoni noſtri & in parentum nominibus, & in Virginali Domitillæ vitâ ſtatuendis. Præter enim citata teſtimonia movet nos Philippi Bergomenſis eam laudantis authoritas. Obiit iſte anno MDXX. teſte Calvo in Theatro Litteratorum Bergomen. jamque Trivultiam laudaverat, ſcribente Moriggia, loco inferiùs indicando, tanquam eruditiſſimam. Credibile ne eſt ipſam anno poſt obitum Philippi XXII. ad nuptias convolaſſe? Adde Ludovicum Arioſtum Vatem Clariſſimum Domitillam Carminibus tam Italicis, quàm Latinis celebraſſe, atque in Italicis eam recenſere tanquam coævam Hippolytæ Mariæ Sfortiæ alibi à nobis commendatæ, quæ cùm obierit anno MCCCCLXXXVIII. quis arbitrabitur Domitillam agentem ætatis ad minus LX. de conjugio cogitaſſe? Et quidem tres enumerat Sitonus Domitillas, ſive mavis Domicellas Trivultias. Seniorem quidem quæ, ſuâ ſententiâ, litterata non fuit, nupſitque Comiti Franciſco Taurello Regio Senatori Mediolanenſi, anno MDVII. Alteram noſtram hanc innuptam. Tertiam demum hujus ex Fratre Paulo Camillo Neptem, quam verè anno MDXLII. cum Hermete Bentivolo matrimonio fuiſſe copulatam teſtatur. Neque nos movet Carmen Sociaci, quem Trivultiæ coævum idem P. Quadrius aſſerit. Illud enim hîc ſubjicimus, ut poſtmodum ſenſum noſtrum promere liceat:

De Catharina Cantona, & Domitilla Trivultia.

Inſubres geminæ fama ſuper Aſtra feruntur,
Inclyta quæque ſuo nomine, ſtirpe ſua.
Altera ſidus erat generis dotale Trivulti,
Altera Cantonum nobile ſidus erat.
Diſcordes ſtudiis attollit gloria concors,
Artibus impariles, ingenioque pares.
Una virum mores, una eſt imitata colores,
Una magis lingua claruit, una manu.
Hæc velaminibus velamina vincit Arachnes,
Illa laboratis fata voluminibus.
Altera cantando narratur Apolline major,
Altera texendo major Apelle fuit.
Sed calathos confer calamis, velamina cartis,
Illam homines dices, hanc ſuperare Deos.

Licèt enim hîc videatur Catharina Cantona, quæ, ut diximus in Articulo Petri Cantoni ipſius filii, obiit anno MDCI. Domitillæ Synchrona extitiſſe aſſeri, tamen ſi quis diligentiùs rem indagaverit, certè reperiet Sociacum non idem ambarum tempus recenſuiſſe, at tantùm utramque comparaſſe. Prorſus etiam concidit ſententia arguentium ex hiſce Verſibus Sociacum eadem vixiſſe cum Trivultia tempeſtate. Non enim præſentis temporis formulâ utitur, ſed præteriti: *Erat*; quod verbum certe innuit ipſam multò ante jam defunctam. Hæc præfatos acta tantæ Virginis breviter juvat innuere, potius quàm recenſere. Inter Sacrarum Fœminarum Clauſtra diligentiſſimè educata, Latinis, atque Græcis imbuta eſt Litteris; cùmque incredibili prædita eſſet memoriæ tenacitate, acrique ingenio polleret, ad eum brevì pervenit eruditionis apicem, ut non defuerint qui doctrinam illius infuſam potius, quàm acquiſitam arbitrarentur. Moribus extitit probatiſſimis, ſingulari pudicitiâ, miraque modeſtiâ. Oratoriam, Poëſim, Philoſophiam, cæteraſque tam divinas, quàm humanas Scientias apprimè calluit; illiuſque adhuc duodennis nomen per ora hominum volitare cœpit, cunctis in puella tantum ingenium mirantibus. Sæpe in conſpectu Pontificum, Præſulum, Principum eloquentiſſimè dixit, memoriæque ſuæ non raro periculum factura, prolixam Orationem auditam confeſtim recitaſſe traditur tam integram, ut ne jota quidem defuerit. Incertum habemus obitum illius annum.

Doctiſſimæ Virginis, quod ſciamus, Scripta perierunt, at memorantur à ſæpe jam citato Betuſſi, qui ea ſe vidiſſe teſtatur; licèt argumentum, & locum reticeat:

I Opera

I. Opera quædam Latina.
II. Opera quædam Græca.
III. Epiſtolæ plures mirâ eruditione utriuſque linguæ refertæ.
Ipſam, ut jam innuimus, celebravit Ludovicus Arioſtus Italicis hiſce Carminibus:

Veggo Ippolita Sforza, e la nodrita
Damigella Trivulzia al Sacro ſpeco ec.

Uberiùs tamen his Verſibus latinis, extantibus inter Carmina Illuſt. Poëtarum Italorum. Tomo I. pag. 350.

Quod genere & ſenſu præſtes, Trivultia, multis;
Eſt decus, at decus id pluribus eſſe vides.
Quòd prior in numeris tua ſit nulliquæ ſecunda,
Fama: tamen non eſt unica, rara licèt.
Quod ſis caſta, etſi non eſt te caſtior ulla,
Tecum alia, atque alia eſt caſta puella tamen.
Quòd docta, atque ſciens Muſarum: es ſola; ſed olim
Deiphobe, & fidicen Lesbia talis erat.
Quòd generoſa eadem, dives, formoſa, pudica,
Doctaque ſis; nulla eſt par tibi, nulla fuit.

Idem præſtiterunt Innocentius Ringherius, Concivis meus, in libro ſuo inſcripto: „ Cento Giuochi liberali. *Bologna*, 1551. *in* 4. pag. 137. Paulus Moriggia in Nobilit. Mediol. lib. III. cap. 26. Betuſſi, ab Eccleſia, & Quadrius jam citati. Sociacus lib. III. Epigramm. pag. 96. Suonus noſter in Schedis, & in Theatro Genealogico, ac Picinellus in Athenæo pag. 164.

MDCCX.

TRIVULTIUS ANTONIUS.

ANtonius Trivultius, ſive ut alii malunt Joannes Antonius, nobiliſſimâ & antiquiſſimâ Familia Mediolani ortus eſt anno MCCCCLVII. Parens illi fuit Petrus Pontis-Nuri, ac inſignis Oppidi Cottonii Dominus, magnique Joannis Jacobi Patruelis; Mater verò Laura Boſſia. Summâ educatus diligentiâ, & quæ tantæ Gentis deceret germen, integritate vitæ, prudentiâ, juſtitiâ, liberalitate, & in rebus agendis dexteritate ſic eminuit, ut à Paulo II. Pont. Maximo ad Novocomenſis Eccleſiæ Sedem fuerit evectus die XXVII. menſis Auguſti, anno Salutis MCCCCLXXXVII. ætatis ſuæ XXX. Apud Mediolanenſem Ducem Galeacium Mariam magno in pretio habitus, ab arcanis primùm Conſiliis, ſive Senator extitit, mox pro eodem Oratoris munere ad Venetos functus, ipſius nomine Maximiliano Cæſari, Œniponto in Italiam advenienti, ad alpes occurrit. Iſabellam Aragoniam Alphonſi Regis filiam, & Joannis Galeacii Ducis Inſubrum Sponſam, Neapoli, habita priùs luculentiſſima Oratione, Mediolanum deduxit. Tum ex Romanæ Rotæ Auditore, & Apoſtolicæ Sedis Protonotario, Galliarum Rege petente, ipſum Alexander VI. anno MD. die XXVIII. menſis Septembris, Presbyterum Cardinalem, tituli Sanctæ Anaſtaſiæ renunciavit, quem titulum poſtea in alterum Sancti Stephani in Cœlio Monte commutavit. Favebat illi Ludovicus XII. Gallorum Rex, quòd fidiſſimè Gallicas partes ſecutus fuiſſet, poſteaquam Ludovicus Maria Sfortia fugâ redux è Germania in Italiam redierat; cùm enim abeunte Principe unus eſſet Antonius è XVII. Viris, quorum prudentiæ Mediolanenſis ditionis tutela fuerat commendata, Gallique, Ducis adventu territi, aufugerent, ipſe in Caſtrum Portæ Jovis adhuc ſub Regis poteſtate permanens ſe recepit; quocirca capto apud Novariam Sfortiâ, iterum Rex Mediolanenſem Ducatum recuperavit. Defuncto Alexandro Pontifice, Comitiis interfuit Antonius Pii III. tum Julii II., à quo tanti habebatur, ut ſæpe ipſum exoptaret convivam, veteris memor amicitiæ, & hoſpitalitatis, qua nondum Pontifex ab eo Mediolani fuerat exceptus. Fratrem habuit Aloyſium, Virum inclytæ famæ, qui cùm fato conceſſiſſet in ipſo juventutis flore, tanto dolore perculſus eſt Cardinalis noſter, ut in ægritudinem inciderit, eaque invaleſcente, cùm initio morbi pharmaca reſpuiſſet, paucos intra dies interiit, Menſe Martio, anno MDVIII. in Urbe Roma, conditumque fuit Cadaver illius in Templo Sanctæ Mariæ ad Portam Flaminiam, vulgò de Populo dictam, cum hoc Elogio:

ANTONIO TRIVVLTIO MEDIOLANENSI
SVMMAE NOBILITATIS AC INTEGRITATIS VIRO
S. R. E. PRESBYTERO CARDINALI COMENSI
QVI VIXIT ANNOS LL MENSES II.
OBIIT XV. KAL. APRILIS MDVIII.
IVLIO II. PONT. MAX.

Munificentiam illius teſtantur Ædes Sacra ab ipſo erecta in hac Metropoli Sancto Antonio Abbati, quam nunc Religioſiſſimi Clerici Regulares Teatini nuncupati poſſident; Veſteſque Sacerdotales nobiliſſimæ auro, ſericoque intextæ, quas Comenſis Cathedralis Sacrario largitus eſt.

Scripſit:

I. Orationes perquam venuſtas, quarum una, ſcilicet ſupramemorata, Neapoli habita invenitur impreſſa apud Triſtanum Chalcum in libro, cui titulus: „ Nuptiæ Mediolani Ducum. „
II. Epiſtolas item non inelegantes, de quibus ſic legitur in Catalogo Biblioth. Regis Chriſtianiſſimi, Volum. 569. „ Lettres originales au Roy Louis XII. du Cardinal Trivulze &c. MS. Biblioth. Reg. Pariſienſ.
III. Poëmata arguta, & terſa, ut refert Eggs, quæ omnia, ut idem aſſerit, inter MSS. Familiæ etiamnum aſſervantur.
IV. Deciſiones; extant in Corpore Deciſionum Rotæ Romanæ ex Cantalmajo, & Fontana, & MSS. in Archivo Molis Æliæ.

De Epiſtolis ad eum ſcriptis à Julio II. Pontif. meminit Tatius in Annal. Comenſ. Decad. 3. lib. 7. pag. 461.
Extat Hieronymi Moroni Oratio coram Summo Pontifice habita, in laudem Antonii ad Purpuram promoti. Et altera ad Antonium ipſum ejuſdem Moroni de anno MDVIII. inter MSS. ejuſdem, de quibus ſupra diximus.
Inter Opuſcula ejuſdem Moroni MSS. apud March. de Sylva legitur etiam Epiſtola ad Anonymum de Promotione Antonii Trivultii Epiſcopi Comenſis ad Cardinalatum. Tom. I. pag. 52.
Ei dicavit Boninus Mombritius Solinum. V. Clar. Saxium in Hiſt. Typog.
Laudatur plurimùm à Bernardino Landriano in Epiſtola ad Luchinum Landrianum præfixa Lecturæ Dominici de Sancto Geminiano, de qua in Bernardino ipſo jam diximus. A Paulo Manutio, ab Eggs in Purpura Docta, & à citatis Ciacconio in Tomo III. col. 157., & Ughello in Comenſibus. Videndæ quoque ſunt Schedæ Sitonianæ.

MDCCXI.

TRIVULTIUS AUGUSTINUS.

EX Joanne Trivultio Equite, Ducalique Senatore, atque Angela Martinenga Conjugibus nobiliſſimis, natus eſt Mediolani Auguſtinus nunc memorandus; qui à puero virtutem majorum ſecutus, quam optimam ſortitus ſuerat indolem ſolertiſſimè coluit. Primùm igitur Abbas B. Mariæ Montisſrigidi, & à Julio II. Pontifice inter Cubicularios adſcitus, mox Protonotarii dignitate auctus, poſtremò non tam generis commendatione, quàm meritorum laude clarus, à Leone X. die XXVI. menſis Junii, anno MDXVII. Cardinalis Diaconus Sancti Adriani creatus fuit. Mirum extitit in eo mentis acumen, mira eloquentia, gravitas, eruditio, & peculiaris apud Principes gratia, quibus omnibus permotus Leo, precibus etiam Magni Joannis Jacobi Trivultii hoc enixè poſtulantis ut Auguſtinus ſacrâ donaretur Purpurâ, tandem ſe acquieviſſe teſtatus eſt, datis ad eundem Joannem Jacobum litteris, in quibus plurima de Cardinali noſtro, ejuſque Familia inſerit encomia. Ut ergo novæ Dignitatis Auguſtino delatæ rumor Mediolanum pervênit, haud facilè dictu eſt, quæ fuerit Civium lætitia. Scipio Vegius Mediolanenſis Protophyſicus, & Senator, in Hiſtoris ſuarum geſtarum in Inſubria ſub Gallorum dominio, de quo Opere infra dicemus, gaudium Populi ea de cauſa referens adjecit hæc verba: „ Fecit item admirationis auctum ingens puerorum turba, coadunatis pluſquam tria millia, arreptis Trivultii trophæis, per omnes Regiones curſitare: magnas „ propulſare ædes, atque intrò irruere, & vinarias „ vegetes exhaurire. Paſſim congeminare vocum „ concentu Auguſtinum Trivultium Cardinalem. „ Vidi ego poſtridie Candidatos ex compoſito ſtolis „ accinctos, atque redimitos crinem lauru, buxuque „ cum novo Vexillo his connotato literis: Sors è „ Cælo lapſa in ſacro lavacro nuncupavit Auguſtinum „ auguſto augurio inclytum nunc Cardinalem electum „ Patriæ Felicem, & futurum Eccleſiæ latialem Pa„ trem. „ Ad plures Epiſcopatus conſcendit, nimirum Tolonenſem, Petragoricenſem, Maſſilienſem, & Vaurenſem in Gallia, Bobienſem, Aſtenſem, & Novarienſem in Ducatu Mediolanenſi, Rhegienſem in Calabria, Brugnatenſem in Liguria. Fuit etiam Adminiſtrator Eccleſiæ Bajocenſis, ut patet ex Brevi Clementis VII. Dat. XIII. Octobris MDXXXI., & etiam nonnullorum teſtimonio ex Ciacconio, & Eggs Mediolanenſi Eccleſiæ præfuiſſe fertur, quod tamen perperam ab aliquibus dictum Lectores putent; cùm non Eccleſiam ut Antiſtes, ſed Ditionem ut Moderator cum imperio rexerit. Functus eſt Legatione Gallica nomine Pontificis ad Franciſcum Regem, imò, poſt Scaramutiæ Cardinalis Fratris ſui obitum, Regnum Gallicum ejus fidei, tutelæque à Rege traditum eſt. Quare Gallicarum partium ſtudioſus inſtante Rege Franciſco, Cardinali Farneſio, ut in Rom. Pont. eligeretur modis omnibus favit, qui ſub nomine Pauli III. ſummam rerum adeptus Trivultium in Gallias Legatum miſit, ut de pace cum Rege & Carolo V. tranſigeret. Ipſi Clemens VII. Campaniæ & Maritimæ Legationes in bello contra Columnenſes demandavit. Prudentiſſimus à Bembo, ſapientiſſimus à Sadoleto, impensè ſtrenuus, & eruditus à Giberto appellatus fuit. Doctiſſimum, & multis nominibus Clariſſimum Cardinalem Thomam de Vio dilexit, dignumque ſuprema Thiara non ſemel pronunciavit. Obiit Romæ Pr. Kal. Apr., ſeu ut alii volunt, XIII. Kal. Apr. anno MDXLVIII. Sepultus in Æde Sanctæ Mariæ ad Portam Flaminiam. Ejus Tumulo hanc appoſuit Inſcriptionem Cardinalis Theodorus Trivultius.

MAGNIS PATRVIS
IOANN. ANTON. AB ALEXANDRO VI.
AVGVSTINO A LEONE X.
CARD. AMPLISS.
THEODORVS CARD. TRIVVLTIVS
MDCLIV.

Scripſit:

I. Hiſtoriam Romanorum Pontificum, & Cardinalium gravi, & eleganti ſtylo, quam tamen morte præventus typis mandare non potuit, ipsâque ſe uſos & adjutos fuiſſe Ciacconius, atque Panvinius fatentur. Hanc Hiſtoriam Paulo III. Pont. Max. nuncupaſſe, aſſerit Laſor à Varea.

Inſtructio pro Cardinali Trivultio ad Henricum Galliæ Regem. Extat MS. in Bibliotheca Monaſterii Sancti Vincentii Veſontionenſis, ex Montfauconii Biblioth. Bibliothecarum MSS. Tom. II. pag. 1192.

Ad hunc Cardinalem innumeræ ſunt doctiſſimorum illius ætatis Virorum Epiſtolæ, quas hìc utcumque recenſebimus, nimirum Joannis Guidiccioni Epiſcopi Foroſempronienſis, data ſub die XXIII. Auguſti MDXXXVI. qua ei nunciat, petente Imperatore, Summum Pontificem ipſi licentiam impertiri, ut Mediolanum Gubernator ſe conferat. Eumque rogat ut curet pacem iniri inter Gallorum Regem & Cæſarem. Extat in libro, cui titulus: „ Lettere de' Principi, ſcritte a' „ Principi. Tomo I. „ Alia Cardinalis Sadoleti. Data die XX. Auguſti MDXXXV. de Politica tractans. Legitur in libro inſcripto: „ Lettere di diverſi Au„ tori eccellenti. „ Edit. *Venet.* 1556 in 8 Petri Bembi. Data Venetiis Id. Apr. MDXXXIX. inter hujus famil. Aliæ quatuor ejuſdem Guidiccioni ad Cardinalem noſtrum, dum Legationem agebat in Galliis; leguntur in libro inſcripto: „ Scelta di Lettere „ di diverſi eccellentiſſimi Scrittori di Bartolomeo Zuc„ chi. „ *Venezia*, 1595. in 4. pagg. 131. & ſeqq. Altera ejuſdem Guidiccioni in libro: „ Lettere volgari „ di diverſi nobiliſſimi Uomini, raccolte da Paolo Ma„ nuzio. „ *Vinegia*, 1560. in 8. Ibidem adeſt etiam Epiſtola Cardinalis Tournonii ad noſtrum. Inter Epiſtolas Cardinalis Sadoleti. *Lugduni*, 1560. in 8. ſunt tres ad Auguſtinum Trivultium S. R. E. Card. pagg. 230. 231., & 233. Altera ejuſdem Card. Sadoleti ad noſtrum. Data Carpentoracti die XVI. Februarii MDXXXV. in libro, cui titulus: „ Lettere „ di diverſi Autori eccellenti. „ *Venezia*, *preſſo il Zoletti*, 1616 in 8. Una quoque ad eundem Annibalis Cari, & IV. Balthaſſaris Caſtillionæi, à pag. 612. ad pag. 619. Altera Joannis Judicis. Data Aquis Sextiis die XX Auguſti MDXXXVIII., ubi inter alia nunciat Cardinali noſtro, ut ad moderandum Mediolanenſe Dominium ſe conferat. Plures Epiſtolas ei ſcripſit Paulus Jovius, ex quibus una legitur cum aliis tribus ſupradicti Balthaſſaris Caſtillionæi in libro: „ Lettere facete, raccolte da molti grandi Uo„ mini, da Dionigi Atanagi. „ *Venezia*, 1582. in 8. pagg. 69. 71., e 228. In altero libro: „ Lettere di „ Principi, ſcritte a' Principi, in Tom II. „ Extant Epiſtolæ duæ ſupra triginta, à pag. 179. ad pag. 227. Joannis Matthæi Giberti Datarii ad Auguſtinum Cardinalem Trivultium; altera autem Epiſcopi Polæ ad eundem pag 227 Altera Franciſci Guicciardini pag. 151. tertii Tomi.

Scipio etiam Vegius Mediolanenſis Protophyſicus, & Senator in Hiſtoria rerum in Inſubribus geſtarum ſub Gallorum dominio, ab anno MDXV. ad MDXXII. nuncupata Auguſtino Cardinali Trivultio. MS. in fol. penes Clar. Sitonum, in cujus fronte extat effigies præfati Cardinalis ſedentis in Cathedra, cui Scipio Vegius Togatus de genu offert Librum, adjecto Lemmate: „ Factus ſum domi tuæ ſenex, pauper, „ & neglectus.

De eo Ughellus, Ciacconius, Miræus apud Fabricium, Franciſcus Auguſtinus ab Eccleſia, Sitonus noſter in Chron. Coll. J. PP. pag. 204. art. 878., & in Magno Theatro ſuo Genealogico. MS. in fol. pag. 445.

MDCCXII.

MDCCXII.

TRIVULTIUS CLAUDIUS.

EX Comite Carolo Trivultiô Imperiali Pincerna, atque Iſabella Londonia nobiliſſimis Conjugibus ortus eſt Mediolani Claudius, de quo nunc ſcribimus, qui juvenilibus annis Romæ degens Muſas tam Latinas, quàm Italicas impenſiùs coluit. Deinde Martis, atque Aſtreæ Vexilla proſequens, Cohorti peditum præfuit, & tam Ticini, quàm Parmæ, necnon Auguſtæ Taorinorum in Jure Cæſareo, ac Pontifi-
B cio excelluit, itaut in Patria ad Jus dicendum eum Poteſtatis officio in Abbiati-Craſſi Oppido adlectus extiterit. Nunquam verò Apollinem reliquit, uti ex infraſcriptis ejus lucubrationibus facilè Lector agnoſcet. Floruit medio Sæculo XVII., ſed annum ejus mortis ignoramus.

Hæc de ipſo proferimus:

I. Rime di Claudio Trivolzio. All' Illuſtriſſimo ed Eccellentiſſimo Principe Teodoro Trivulzio. *Milano, preſſo il Bidelli*, 1625 *in* 12.
II. Le Preghiere d'Italia a S. Santità per ottenere la Pace Rime varie, cioè Canzoni, Sonetti ec. *Milano, preſſo lo ſteſſo*, 1638. *in* 12.
C III. Impreſe fatte ultimamente in Italia dall' Eccellentiſſimo Signor Marcheſe di Leganes, Capitano Generale di Filippo IV. il Grande, e contiene quattro Poemi intitolati Tornavento, Valtellina, e Breme, Aſſedio, ed Acquiſto di Vercelli, con un breve Vaticinio del Piemonte. *Milano*, 1639. *in* 4 *ſenza nome dello Stampatore*.
IV. Carmina tria Italica, vulgò *Sonetti*. Extant in Collectione Jo. Bapt. Foſſati pro Laurea Jo Bapt. Vicecomitis. *Mediol apud Pogaenellum*, 1608. *in* 8
V. In Libro cui titulus: „ il Tempio, Panegirico del Ca„ valier Marino *Macerata, per Pietro Salvioni*, 1615 *in* 12. extat Epigramma Italicum Claudii Trivultii in laudem Auctoris, pag. 127.
Ipſum laudarunt Carminibus Italicis Comes Rodulphus Campegius, atque Antonius Blaguazzonus in libro num. I. ſupra enunciato.
De eo agunt Joannes Petrus Creſcentius in Amphitheatro Romano, par. I. pag. 107. Picinellus in Athenæo
D pag 151., atque Cl. Sitonus in ſchedis, & P Quadrius Soc. Jeſu in Libro: „ Della Storia, e della Ra„ gione d'ogni Poeſia. Tom. II. pag. 101.

MDCCXIII.

TRIVULTIUS FRANCISCUS.

INter editiones Operis nunquam ſatis laudari Baptiſtæ Platinæ, quæ in Scriniolo meo reperiuntur, adeſt hæc minimè ſpernenda, in cujus fine ſic legitur: „ Excellentiſſimi Hiſtorici Platinæ in Vitas Summo-
E „ rum Pontificum ad Sixtum IV. Pont. Max. præcla„ rum Opus feliciter explicit, accuratè calligatum, „ ac impenſa Magiſtri Joannis Vercellenſis. MCCCC„ LXXXV. die X Februarii „ in ſol. Sequitur Vita ejuſdem Sixti IV. manu exarata, ferè illius ætatis, in qua ſic ſcriptum eſt ad annum MCCCCLXXII. „ Ex Palatio Vaticano Transtyberim Sixtus adivit „ viſurus Triremes contra Turcas extructas. illis „ bona precatur, Præſide Oliverio Caraffa; ibi T. „ Trivultius J. C. Mediol. luculentam Orationem „ habuit „. Ad marginem verò recentiori manu parvâ appoſtillâ adnotatur: „ Juvenis ſanè eruditus, „ qui poſtea Religioſus eſt factus „. Dum igitur in Annalibus Fratrum Minorum Lucæ Wadingi ad annum MCCCCLXXXII. legebam: Franciſcum Trivultium J. C. Sæculo, atque Uxore relictis, Ve-
A xillum Sancti Franciſci proſecutum fuiſſe, facilè cognovi eundem eſſe, cui forſan nomen fuit Theodori Familiæ Trivultiæ gentilitium, aut quid ſimile littera T. incipiens, uti in appoſtylla ſupracitata, qui poſtea Religionem ingreſſus, de more commutaverit in Franciſcum. Wadingum ipſum nunc audiamus, cujus hæc ſunt verba: „ Florebat hoc tempore (nempe anno MCDLXXXII.) „ ſanctitate & doctri„ na F. Franciſcus de Trivultio Mediolanenſis, & hoc „ ipſo anno ſummo omnium applauſu prædicavit Pe„ ruſii, uti in Regeſto Ordinis refertur. Hic nobi„ liſſimâ inter Inſubres ortus Familiâ, ante ſeptingen„ tos annos à Burgundia in Italiam translatâ, Boni„ fortio Patre, & Iſabella Sanſeverina Matre, Spon„ ſam ſibi parem duxit, Veronicam de Siccis, quam
B „ ipſa nuptiarum nocte etiam induxerat, ut ſpretis „ Mundi, carniſque delitiis, vitam amplecteretur „ religioſam. Hinc illa Clariſſa, ipſe Franciſcanus „ evaſit; eâque virtute, & prudentiâ vixerunt, ut „ illa ſui Monaſterii Abbatiſſa, hic ſuæ Provinciæ „ Mediolanenſis Vicarius eodem tempore fuerint ele„ cti. Sacris litteris eruditus, utriuſque Juris peri„ tus, memoriâ tenaciſſimâ. corporis robore pollens, „ per univerſam Italiam indeſeſsè prædicavit. Par„ cus in cibo, multus in oratione, & in ſacrorum „ Bibliorum ſtudio, in virginitate, quam feliciter „ ſponſæ perſuaſerat, ſervandâ vigilantiſſimus apud „ omnes Viri ſanctiſſimi famam conſecutus eſt. Hie„ roſolymam pietatis causâ profectus. dùm reverti„ tur in Patriam, morbo decedit „. Gaudeo itaque
C hunc Scriptorem addere meæ Bibliothecæ, majori quoque ornamento celeberrimæ Genti Trivultiæ futurum.

Scripſit igitur

I. Orationem dum Sixtus IV. Pont. Max. Triremes contra Turcas paratas intueretur, anno MCCCCLXXII. ut ſupra.
II. Conciones Quadrageſimales, à Suis indicatas, quæ cum aliis Auctoris noſtri Scriptis, una cum ipſo fortaſſe in mari periere.
Videatur VVadingus in Annalibus Minorum, Tom. XVI. pag 111. art. 59, novæ editionis Romanæ ad annum MCDLXXXII.

D

MDCCXIV.

TRIVULTIUS HIERONYMUS.

NUllibi invenimus parentes, & acta ſaltem Litteraria Hieronymi Trivultii, de quo nunc agimus. Clericalem vitam tantùm ſe duxiſſe, ipſemet fatetur in fronte libri infra recenſendi, annum quoque ejus deceſſus ignoramus; florebat verò anno MDCXVI., ut ab infraſcriptis agnoſci poteſt.

Edidit quæ ſequuntur:

E I. Il Brancaleone, Iſtoria piacevole, e morale, ſcritta già da un Filoſofo chiamato Latrobio, Uomo verſato in tutte le Scienze, ed ora dato in luce da Hieronymo Trivulzio Cittadino, e Chierico Milaneſe. *Milano, per Gio. Battiſta Alzato*, 1610 *in* 8. Dedicato al Sig. Carlo Antonio Roma *Venezia, per il Variſco*, 1617. *in* 8., *e Pavia, per Gianbattiſta Roſſi*, 1621
II. Feſte di Monza per S. Carlo, con Poeſie, ed il Diſcorſo di Gianpietro Giuſſano. *Milano, per Gianbattiſta Alciati*, 1615. *in* 4.
III. Epiſtola data anno MDXCIV. ad Federicum Card. Borromæum. Extat in ſæpe laudata Collectione MS. Epiſtolarum ejuſd Card. in Bibl Ambroſiana.
IV. Alia Italica ad Gibrium Recalcatum Generalem Commiſſarium in Ducatu Mediolanenſi Data Modoetiæ die XV. Septembris. Extat in Libro, cui titulus: „ Alto Madrigali a cinque in laude di San Carlo; di „ Gio. Battiſta Porta „. *Stampa del Gardano in Venezia*, 1616. *appreſſo Bartolomeo Magni*, *in* 4. in eadem Epiſtola

ſtola plures memorantur Viri illuſtres Familiæ Recalcatæ.

Videndæ quoque ſunt Schedæ Sitonianæ, ac Monumenta Genealogica ſupradictæ Familiæ Recalcatæ ab eodem Cl. Sitono edita *Mediolani, apud Malateſtam*, *1725. in fol.*

MDCCXV.

TRIVULTIUS JOANNES ANTONIUS.

QUamvis doctiſſimus JC. Sitonus in Chronico ſuo J. PP Collegii Mediolanenſis art 323. pag 74. Joanni Antonio Trivultio, cujus nunc Elogium damus, parentes aſſignaverit Laurentium Equitem aureæ Periſcelidis Ord. S. Georgii Regni Britannæ, Militumque Tribunum, & Placidiam Adurnam Conjuges; veritatis tamen amore ductus, nos monuit, deceptum ſe fuiſſe à Pio Mutio, qui nullis, præter Geneſim Familiæ, documentis in medium prolatis, in Hiſtoria ſua Trivultiaca idem ſcripſerat. Ideo ſphalma ſuum emendandum ipſe protulit, publicis Tabulis nobis oſtenſis, è quibus eruitur. Scriptori noſtro genitores extitiſſe Angelum de Trivultio Phyſicum Collegiatum, patriæque Decurionem, ac Catharinam de Gallinis Chriſtophoro Comite Cæſareo Palatino, & pro Philippo Maria Vicecomite Mediolani Duce ad Helveticos Legato, genitam. Joannes autem Antonius noſter utriuſque Juris lauream promeritus, in Collegium prædictum cooptatus eſt anno Chriſti MCCCCXCVIII. Majora in dies eruditionis ſpecimina præbens, anno MDXI. Præbendam Canonicalem obtinuit in Ambroſiana Baſilica, ubi Collegas habuit Fratres ſuos Chriſtophorum, & Ludovicum in Metropolitana Canonicum Ordinarium, & in Baſilica S Stephani Præpoſitum, ac in præfata Ambroſiana item Canonicum. Ipſe verò cùm in Juriſprudentiâ excelleret ex Signaturæ Juſtitiæ in Aula Pontificia Decano, anno MDXII Romanæ Rotæ Auditor eſt renunciatus; anno autem MDXVIII. Archipresbyter Templi Maximi in patria, & Apoſtolici Palatii Auditor evaſit. Obiit anno MDXXV. his litterariis fœtibus poſt ſe relictis.

I. Deciſiones MSS in Archivo Sacræ Rotæ, & in Corpore ipſius Deciſionum.

De eo Cantalmajus in Syllabo Auditor. Caſſand. Deciſ. XX. Sitonus loco cit. & in Schedis, atque Fontana.

MDCCXVI.

TRIVULTIUS JOANNES GEORGIUS.

PLuribos titulis commendandus eſt Joannes Georgius Trivultius, Joannis Firmi Equitis & Senatoris, nec non Catharinæ Landæ nobilium Conjugum filius. Ad Jura tam Civilia, quàm Canonica totus converſus, in eiſdem ſic profecit, ut in Collegium J. PP. Patriæ meritò cooptatus extiterit anno Chriſti MDLVIII. Moribus ac Litteris tam Græcis, quàm Latinis ſummopere excultus, Lauream etiam Pariſienſem obtinuit. Summus quoque Pontifex Paulus IV. Datarium in Galliæ Regno ipſum voluit. Protonotarius etiam Apoſtolicus, & U. S. Referendarius à Pio IV. item Pontifice renunciatur, à quo Cardinalis dignitatem ei deſignatam fuiſſe plurimi affirmarunt, ſed Eccleſiaſticâ Togâ dimiſsâ, & Olimpiâ ex Marchionibus Pallavicinis Uxore ſibi copulatâ, Regius Ducaliſque Senator efficitur. Ad majora ſingulares ejus virtutes, atque animi dotes ipſum evocaſſent, niſi mors invida eum è vivis ſuſtuliſſet, nimirum anno Æræ communis MDCXXII.

Scripſit:

I. Commentaria Legalia, de quibus ſic ſcripſit Moriggia loco infra recenſendo: „ Or dirò, come queſto Illuſtre ſtudioſo ha compoſto alcuni Comentarj, degni veramente di lode immortale, dove ſi vede la ſottigliezza del ſuo ingegno, e quanto egli ſia accurato negli Studj.

Librum verò, quem ego ſub eodem titulo penes Marchionem Alexandrum Theodorum Trivultium editum in fol. inſpexi, continet tantùm res domeſticas, & ad Familiam Trivultiam, pertinentes, ideoque Moriggia, & ex eo Picinellus de alio Joannis Georgii noſtri Opere forſan locuti ſunt.

II. Carmina plura Latina. Teſtibus ſupradictis Moriggia, & Picinello.

III. Oratio in mortem Andreæ Alciati, unà cum Epiſtola latina, & Carmine ſatis longo ad Franciſcum Alciatum prudentiſſimum Juriſperitum (poſtea S. R. E. Cardinalem) nec non Epigraphe Sepulchro Alciati apponenda. MS in fol. pagg. 11. Extat in Bibliotheca Fratrum Marchionum Vicecomitum.

Extant in ejus laudem hæc Bernardini Baldini Carmina in Appendice.

Illuſtri, priſcaque Ducum ſata ſtirpe Trivulti,
Inque vicem ſplendor Stemmatis ipſe tui.
Sicut majores te Martis honoribus amplis,
Sic ipſe illuſtras Palladis arte tuos.
Purpurei Patres etiam poſt funus humati
Ornant luce tuum, condecorantque genus.
Sic triplex vultus triplici face lucidus ardet
Oſtri, Mavortis, Cecropiæque Deæ.

De ipſo ſupradicti Moriggia in lib. III. cap. 20. Nobil. Mediol. Picinellus in Athenæo pag. 253., & Sitonus noſter in Schedis.

MDCCXVII.

TRIVULTIUS JOANNES JACOBUS.

JOannem Jacobum Trivultium, qui ob militarem gloriam, & infractam animi conſtantiam Magni cognomen adeptus eſt, Antonius Ducalis Conſiliarius, & Franciſca Vicecomes jugales nobiliſſimi in hac Inſubriæ Metropoli genuerunt. Fortiſſimi pectoris robur in filium tranſtuliſſe cum ſanguine viſus eſt Pater, qui, Philippo Maria ultimo è Vicecomitum ſtirpe Mediolani Duce defuncto, omnium primus Patriæ libertatem aſſeruerat, occupatumque unà cum aliis Caſtrum Portæ Jovis ſolo æquaverat. Franciſcus autem Sfortia hujuſce Urbis potitus imperio, quò faciliùs Antonium in partes traheret ſuas, Joannem Jacobum admodum puerum eâdem cum Galeacio filio ſuo educatione uti voluit; cùmque Trivultius noſter vix annum XII attigiſſet, ab ipſo Duce in bello Veneto anno MCCCCLII. in caſtra ductus, prima ſub tanto Magiſtro militiæ poſuit tyrocinia. Cùm verò poſt quinquennium Pius II. Pontifex Max. Mantuam adventaret, ut Chriſtianorum Principum in ea Urbe conventum celebraret, Sfortia Galeacium filium Ferrariam uſque Summo Antiſtiti obviam prodire juſſit, Trivultio comite adjecto. Suppetias poſtmodum anno MCCCCLXVI. Ludovico Francorum Regi miſſurus Franciſcus Dux, eam ob rem filium ipſum in Gallias ablegavit, adhærente lateri ejus Joanne Jacobo; qua in expeditione præclarum fortitudinis ſpecimen dedit; ut enim ad Alpes perventum eſt, cùm cæteri commilitones depoſitis armorum oneribus, & equis inſidentes invias montium ſemitas pertranſirent; Trivultius ut erat cataphractus equo deſiliens iter confeciſſe traditur. Dum igitur pro Gallorum Rege fortiter ageret, auditâ Franciſci Ducis morte, Mediolanum cum Galeacio reverti coactus fuit; ubi à novo Inſubrum Principe, qui

qui Patri ſucceſſerat in imperio chariſſimus ſemper eſt habitus. Sequenti anno, qui fuit Chriſti MCDLXVII. cùm extorres Cives Florentiam inducere meditaretur Bartholomæus Coleonius Veneti exercitus clariſſimus Imperator, Trivultium eò cum copiis Galeacius ablegavit, Florentinis adjutorio futurum; quo in bello, tametſi pro Pontificiis, atque Coleonio victoria ſteterit, magna tamen roboris argumenta ipſe dedit. Neque minora fuerunt illa, quæ egit in Marchia Montisferrati anno MCCCCLXVIII. adversùs Philippum Ducis Allobrogum fratrem, ejus Regionis Oppida armis vexantem, illuc à Galeacio miſſus, donec inter hunc, atque Philippum conciliatâ, ob Bonæ Sabaudæ nuptias, pace, revocatus eſt. Qui ſecutus fuit anno humanæ Salutis MCCCCLXIX. arma Trivultius pro Principe ſuo contra Antonium, atque Manfredum Corrigienſes Regulos movit tam felici eventu, ut Galeacius Brixillum celebre municipium recuperarit. Poſt biennium in pugna adversùs Venetos Florentinis faventes, ſub oculis Galeacii, fortiter dimicans, equo perempto, alterius, ex quo hoſtium quidam delapſus fuerat, frœno manus injecit, & admirabili velocitate ipſum conſcendit, quod facinus ita Dux miratus eſt, ut Mediolanum reverſus magni pretii equum Trivultio per Jacobum Antiquarium muneris nomine miſerit, unà cum inſigni elogio bellicæ fortitudinis, quod Antiquarius idem, luculentâ Oratione pronunciatâ, magis ornavit. Raptus paulò poſt pietatis impetu, anno MCDLXXV. Chriſti Redemptoris Sepulchrum, & ſacra illa Syriæ loca, ubi Reparationis noſtræ coluntur veſtigia, Joannes Jacobus noſter viſere ſtatuit, qua in religioſâ peregrinatione comites habuit Viros eximios Joannem Arcimboldum tunc Novarienſem Epiſcopum, & S. R. E. Cardinalem, poſtmodum verò hujus Metropolis Archipræſulem, & Vincentium Caſtillionæum Juriſperitum inſignem, jam à nobis alibi commendatos. Inde regreſſus in Italiam anno ſequenti, Galeacium tunc Oppidum S. Agathæ haud procul Vercellis obſidentem adiit, ubi tam opportunus advênit, ut ante omnium primus admotis ſcalis hoſtium conſcenderit mœnia. Verùm lethali vulnere ſauciatus, juſſu Ducis Oppido potiti, in Tabernaculum Principis deductus eſt, adhibitiſque Medicis ut convaluit, Conſiliarii munus præmii loco percepit. Supremus annus ille Galeacio fuit, ipſum enim nex à conjuratis, ut ſuo diximus loco, intentata terris ſuſtulit; quocirca cum Branda Caſtillionæo Epiſcopo Comenſi, Petro Landriano, atque Orpheo Arichano Florentino Joannis Galeacii pueri, defuncti Principis filii, cura ipſi eſt demandata. Erat tunc temporis rerum ſumma apud Ciccum Simonettam Virum clariſſimum, cujus laudes congruo recitabimus loco, & cum eo Trivultius noſter adversùs infantis Ducis patruos Ludovicum Mariam, & Aſcanium ſtetit; at cùm Ciccus malorum conſpiratione oppreſſus indigno ſupplicio affectus occubuiſſet, incredibili dolore perculſus tantum deflevit facinus. Ludovicus autem Sforia, ut Joannem Jacobum demereretur, anno MCCCCLXXXII. peditibus CCCC. ipſum cum imperio præfecit in bello Veneto; tantique habuit, ut cùm poſt biennium pacis fœdus inter Venetos ipſos, Mediolani Ducem, Florentinos, Ferrariæ Principes, alioſque feriendum foret, Jo. Galeacii, qui nomine tenus Inſubriæ dominabatur, loco Trivultium ſedere juſſerit. Miſſus poſtmodum fuit cum Marſilio Taorello Dux equitum MD. peditumque MM. ſuppetias laturus Duci Calabriæ, ubi præterquamquod Turrim & Arcem Montoni cepit, ejus potiſſimùm prudentia atque conſilio felix belli eventus contigit; quemadmodum exinde anno MCCCCLXXXVII. Carolus Sabaudiæ Dux, Trivultio imprimis agente, & Mediolanenſium copiarum, quæ adjutrices advenerant, regimen adminiſtrante, Ludovicum Salutiarum Marchionem uſque adeo fregit, ut in Galliam ſe recipere coactus, ditionis ſuæ jacturam paſſus fuerit. Tanti Bellatoris famâ commotus Alphonſus Neapolitanus Rex, bonâ cum Mediolanenſis Ducis veniâ, eundem ad ſe accerſivit dum à Carolo VIII. Francorum Rege armis laceſſeretur, cùmque in hoſtium manus (quæ belli fortuna eſt) captivus incidiſſet Trivultius, ſtatim Gallorum Regis juſſu libertate donatus fuit, atque inter charos, & Conſiliarios adhibitus ſummâ ipſi fide adhæſit. Ipſius igitur operâ eodem anno MCCCCXCV. Senenſem Urbem in poteſtatem ſuam redegit Carolus Rex, cui fidus adſtitit in prœlio ad Tarum amnem, ubi perfractis Italorum Principum viribus reditum ſibi in Gallias aperuit. Ut Aſtam advênit, vices ſuas in Italia Trivultium gerere juſſit, & cùm haud multò poſt ipſum ad ſe trans Alpes vocaſſet, V. Scutorum M. & nonnulla Galliarum Oppida eidem eſt elargitus. Mox Aſtam repetens ad obitum uſque Caroli ibidem conſtitit Pro-Rex, Urbemque, cujus inter Cives fuerat cooptatus, ornare ſtuduit; nam & vias antea cœnoſas ſilice ſterni mandavit, & ſublatis porticibus amplificavit. Magnificas ſibi Ædes paravit, & Tanarum fluvium ponte lateritio junxit. Hæc dum ageret, Sancti Michaëlis torque donari meruit, annoque MCCCCXCVII. Aſtâ Savonam cum armatorum manu ſe contulit, ut Cardinalem Sancti Petri in Vincula Urbe illa pulſum reduceret. Ipſius Sæculi anno poſtremo iterum in Gallias perrexit, ut Ludovici XII. ſolemni in Regem Francorum inaugurationi adeſſet, quem etiam hortatus eſt, ut prædictum Ludovicum Mariam Sfortiam Inſubri ſolio incubantem deturbaret. Ea allocutione commotus Gallus expeditioni ſe accingens Trivultium Aſtam remiſit, citraque montes ſummum Gallicarum rerum imperium ipſi demandavit. Arma igitur adversùs Sfortiam eodem anno ineunte Auguſto menſe movens, præter minora aliquot Oppida, Valentiam ad Padum ſitam primùm, mox Derthonam, & Alexandriam, tum demum Mediolanum in Regis verba jurare compulit. Territus idcirco Dux in Germaniam auxilium à Cæſare petiturus aufûgit; Ludovicus autem Rex paulò poſt Mediolanum adveniens, in maxima Urbis Baſilica Trivultium Franciæ Mareſchallum renunciatum ſceptro, & enſe donavit, & Viglevani Marchionem conſtituit. Filio autem illius Muſochi Comiti, præter equeſtrem Sancti Michaëlis ordinem, venationum citra Alpes præfecturam, & Caſtrinovi feudum contulit. Sfortia interim ſicarium quendam, qui inviſum ſibi Virum è medio tolleret, per litteras delegit; cùmque hoſpitaretur Trivultius in Ducali Palatio, quod Metropolitanæ proximum aſſurgit, perditus ille ſummo mane è cubiculo egredientem adoriri meditabatur, teloque configere. Verumtamen voce illius vix auditâ tremebundus terga dedit, tanta erat hominis dignitas; quemadmodum reus ipſe poſtmodum palam profeſſus, & magnanimâ indè donatus veniâ ſignificavit. Adventabat Inſubriæ, anno Sæculari MD. Lodovicus Sfortia è Germania cum armatorum non pauca manu redux, auditoque nuncio Mediolanenſes ſub Gallorum jugo frementes ad arma conclamantes accurrunt. Ea de cauſa armatus proſiliens è Principis Ædibus Joannes Jacobus in Caſtrum ſe recipit, ſpreto eorum conſilio, qui ferrum in conjuratos ſtringere hortabantur, hiſque optimo Cive dignis verbis pronunciatis: Nolle ſe civili ſanguine fœdari. Capto apud Novariam Ludovico Maria Sfortia, ut alibi memoravimus, & captivo in Gallias abducto, Mediolanum cum Gallorum exercitu Joannes Jacobus noſter reverſus eſt ex eo, cui interfuerat, & cujus pars magna fuerat, bello, atque ad perennem facti memoriam cudi juſſit Numiſmata aurea, argentea, & ærea, quorum antica pars Iconem ipſius laureatam, & gentilitium Trivultiæ Gentis ſtemma intuentibus exhibebat; inverſam autem hæc verba exornabant:

IOH. IACOBVS TRIVVLTIVS MARCH. VIGLEV.
FRANCIAE MARESCALCVS MCCCCIC.
EXPVGNATA ALEXANDRIA DELETO EXERCITV
LVDOVICVM SFORTIAM MEDIOLANI DVCEM EXPELLIT
REVERSVM APVD NOVARIAM STERNIT ET CAPIT.

Inſuper Civicæ charitatis memor, cùm CCC. Duca- A
torum millia in perduellionis pœnam Mediolanenſibus
fuiſſent impoſita, CC. millia condonari eis petiit, &
impetravit. Moderator univerſæ Ditionis à Rege
conſtitutus, haud multò poſt, ſcilicet anno MDII.
die XVI. menſis Auguſti Ludovicum XII comitatus
fuit, tunc cùm ſolemni pompa Januam ingreſſus eſt;
at æmulis agentibus in Galliam revocatur, ubi ad-
verſariorum calumnias, prolatis opportunis tabulis ſu-
peravit. Gratus fuit quoque Franciſco I. qui Ludo-
vico XII. ſucceſſit in Francorum Regno, illiuſque Co-
ronationi interfuit inter alios Proceres. Ab eodem
etiam Franciſco Lugdunenſis Urbis Moderator eſt
conſtitutus, quod munus dum gereret plura mœni-
bus adjecit munimenta, tum bello Italico à Rege
decreto, in Inſubriam rediens Novariam cepit, mox B
in Gallorum poteſtatem Mediolanum reduxit. At
tanta virtus magnam illi peperit invidiam; etenim
apud Regem accuſatus, quod cum Galliæ hoſtibus
conſpiraſſet, cùm ſe purgandi gratiâ iterùm trans Al-
pes perrexiſſet, multoſque ſibi præferri videret,
quamvis impoſitas ſibi calumnias diluiſſet; ſontico
morbo ex triſtitia concepto, Carnuti die IV. menſis
Decembris, anno poſt Chriſtum natum MDXVIII.
migravit è vita. Miramur ſanè Richebourcq in libro
ſuo, cui titulus: Ultima Verba &c. Tomo II pag.
341. ſcripſiſſe Trivultium noſtrum, dum animam ef-
flaret, non crucem, ſed nudum gladium manu te-
nere voluiſſe, ad pellendos, ut ajebat, diabolos. Ete-
nim prætérquamquod prorſus fidem ſuperat hujuſce-
modi cogitationem adeò futilem, & puerilem in C
Virum prudentiſſimum cadere potuiſſe; habemus
oculatum teſtem ipſius Trivultii familiarem, & co-
mitem individuum, ſcilicet Joannem Antonium
Ribuchum, è cujus MS. Codice infra citando quæ
cumque hactenus dicta ſunt de Joanne Jacobo hau
ſimus, longè aliter hoc narrantem. Referemus igi-
tur ipſius verba, licèt rudi ſtylo exarata, quibus
Trivultii mortem narrat: „ Se confeſsò de giorni
„ otto inanzi moriſſe, fecce el ſuo teſtamento: ſe
„ comunicò devotamente: quando el ricevete el cor-
„ pus domini uſì fora del lecto: & ſe miſſe a geno-
„ chie nude a riceverlo &c. & havuto la extrema
„ unctione & recomendatione del anima paſsò da
„ queſta mortal ala eterna vita ali quattro di De-
„ cembre il giorno di ſanto Sabbo abbate cum una D
„ croce d'argento in mano qual tanto teneva ſtretta
„ in mano per divotione che doppo la morte cum
„ difficultà ſi pote levare. „ Cadaver illius ad Tem-
plum Sancti Franciſci extra muros Carnuti magno
funeris apparatu deductum, poſtea unguentis condi-
tum, ut ipſe juſſerat, Mediolanum delatum eſt. Ad
hanc pervênit Urbem die XVII. Januarii anni ſequen-
tis in Arcâ plumbeâ villoſo ſerico tectâ, & in Baſi-
lica primùm Euſtorgiana repoſitum fuit. Mox die
XIX ejuſdem menſis, viginti octo millibus aureo-
rum in parentali pompa impenſis, ad alteram Baſili
cam Nazarianam tranſlatum fuit, & in Atrio ipſius
Baſilicæ, ubi Aſſumptæ in Cœlum Deiparæ Aram
ſtatuerat, in nobili monumento depoſitum, cum hoc
Elogio:

E

IOANNES IACOBVS MAGNVS TRIVVLTIVS
ANTONII FILIVS
QVI NVNQVAM QVIEVIT
QVIESCIT
TACE

Eruditionem porrò illius teſtatam faciunt aſſiduitas publica Gymnaſia frequentandi, ſtupentibus omnibus in tanto duce, Viroque inter arma nutrito, tam ardentem in literas amorem; magis tamen illam indicant, quæ ejus ſuperſunt,

Scilicet:

I. Oratio ad Carolum VIII. *Pariſiis*, 1601. *in* 4. memoratur in Indice Bibliothecæ Colbertinæ num. 11170.

II. Orazione fatta da lui ad alcune Truppe Spagnuole, che ſi tumultuavano contro. Extat in Codice MS. Joannis Antonii Ribuchi inferiùs memorando.

III. Lettera a' Cittadini di Tortona, in cui aſſegna molte ragioni, per le quali gl' induce ad arrenderſi alle armi Franceſi. MS. ibid.

Publicè dixit in ejus funere Antonius Thyleſius Coſentinus, cujus eloquentiſſima Oratio edita fuit *Mediolani, per Auguſtinum de Vicomercato*, 1519 *in fol.* Fallitur enim Toppius in Bibliotheca ſua Neapolitana, in qua pag. 32. Tomi I. hanc Orationem, non Mediolani, ſed Romæ die feſto Sanctæ Luciæ in Templo Sancti Euſtachii, habitam fuiſſe ſcribit, anni MDXVI. Eo enim anno adhuc vivebat Trivultius, ut ſupra narravimus.

Vitam illius ubertimè deſcripſit jam ſupra laudatus Joannes Antonius Ribuchus ingenti Codice MS. in fol. comprehenſam, qui ſervatur ab amiciſſimo Viro jam ſæpè à nobis memorato Canonico Joanne Andrea Irico, unà cum Anonymi cujuſdam altero MS. in fol. ubi narratur diligentiſſimè exequiarum Jo. Jacobi noſtri ordo. Quamvis autem in utroque Italicæ linguæ candor deſideretur; digni tamen ſunt, qui in publicam prodeant lucem, primus præſertim, multa continens ad hiſtoriam illius ævi pertinentia, fruſtra certè in aliis quærenda.

Inter Epiſtolas Petri Martyris de Angleria loco ſuo jam laudati, habentur Epiſtolæ III. ad Trivultium noſtrum datæ anno MDVIII.

Ipſum pluribus celebravit Carminibus Lancinus Curtius, præſertim in libro IX. Sylvarum edit. *Mediol.* 1521. ubi pag. 169. habetur Carmen heroicum ad Trivultium noſtrum. In libro item VI. Epigrammatum pag 87 & in libro VIII. pag 121 & tandem in libro XI. pag. 1. ad eundem, & ad Theodorum Trivultium.

In Opere, cui titulus „ Carm Illuſt. Poëtar Ital. Tom. VII. pag. 78. extat Carmen Parthenii Partavicini in Jacobum Trivultium, ſicut & pag. 263. legitur Epigramma Platini Plati ad Jo. Jacobum Trivultium, atque aliud pag. 275. Tom. VIII pag 60 extat Epigramma Antonii Franciſci Rainerii Mediolanenſis ſub effigie Jacobi Trivultii.

In Codice MS Epigrammatum Jacobi Valerii, qui ſervatur in Bibliotheca Collegii S Antonii hujus Urbis Clericorum Regul vulgò Teatinorum, tria leguntur de Trivultio magno Epigrammata, quem etiam Poeta tanquam ſibi reſpondentem inducit alio Epigrammate.

Eidem plures Lucubrationes vel ſuas, vel aliorum dicarunt. Hos inter Joannes Domenicanus ex Graſignana inſcripſit Tomum I. Conſiliorum Philippi Decii editum *Taurini* 1512. & Pius Bononienſis librum Iſidori de Iſolanis Mediolanenſis, quem ſuo memoravimus loco, cui titulus eſt: De Regum, Principumque omnium inſtitutis.

De Nuptiis ejus cum Beatrice Davala agit Hermolaus Barbarus in Epiſtola ſua data Mediol. Id. Maji ad Pe-

trum Caram, quæ legitur in lib. XII. Epiſtolarum Politiani.

Ipſum, præter citatos, laudarunt Bernardinus Landrianus in Epiſtola ad Luchinum Landrianum, de quo in articulo ejuſdem Bernardini diximus. Baptiſta Fulgoſius in Dictis, & Factis memorabilibus lib. VI. Memoratus Iſolanus in Panegyri de Laudibus Mediol. pag 30 Morerius in Lexico. Julius Roſcius Hortinus in Elogiis Militaribus editionis *Romanæ anno* 1596. *in* 4 pag. 139. Sitonus noſter in Chron. Collegii J PP. art 181. pag. 46. atque in Theatro ſuo Genealog. MS. ſicut & in Schedis, aliique innumeri.

MDCCXVIII.

TRIVULTIUS SCARAMUTIA.

JOannes Firmus Trivultius Ducalis Senator & Comes, atque Margarita ex Comitibus Valpergæ nobiliſſimi Conjuges, Scaramutiam genuerunt, quem ipſa quodammodo natura ad Scientias amplectendas ab infantia perduxiſſe videtur. Admirabili enim ingenio, & ſingulari memoriâ præditus brevì minora ſtudiorum curricula perfecit, tum ad Cæſareum, Pontificiumque Jus addiſcendum acceſſit, ſumptâque Togâ inter Juriſconſultos Collegiatos in patria ſedit anno poſt humani generis reparationem MCCCCLXXXIX. Primarius exinde Juris Civilis Interpres in Ticinenſi Academia conſtituitur, mox Mediolanenſis Senator, & Ludovici XII. Francorum Regis à Conſiliis exitit; quo in munere talem præſetulit integritatem, ut Rege ipſo potiſſimùm agente, pingue Sacerdotium S. Stephani à Cornu in Agro Laudenſi fuerit adeptus. In Aula Pontificia utriuſque Signaturæ Referendarius primùm renunciatus, tum à Julio II. Novocomenſem Eccleſiam regendam ſuſcepit. Ad ſraditum ſibi populum acceſſit Trivultins magnifico exceptus apparatu, comitantibus eum honoris gratiâ quampluribus Mediolanenſibus è primaria Nobilitate proceribus, atque Antonio Fratre ſuo Aſtenſi Epiſcopo, VII. Id. Septemb. anno MDIX., ac poſtridie ob Natalis Deiparæ ſolemnitatem in Cathedrali Sacrificium Deo obtulit confluentibus Civibus, quibus peccatorum omnium veniam ex Pontificis Julii Diplomate conceſſit; cùmque aliquando Comi conſtitiſſet, reverſus eſt in Galliam, ubi à Ludovico Rege magna habitus in exiſtimatione fuit, donec Rege ipſo indicente, Piſano Concilio, adverſus Julium Pontificem, Mediolanum translato, Schiſma diffugiens Scaramutia Romam contendit ab Julio vocatus. Lateranenſi deinde Synodo à Leone X collectæ interfuit, atque in ejuſdem actis non raro Scaramutiæ Cumani Epiſcopi legitur mentio. Perſpectâ tanti Viri eruditione, atque prudentiâ, dignum ipſum Leo cenſuit, qui in Cardinalium Cœtum cooptaretur, quapropter Kal. Julii, anno Salutis MDXVII. Scaramutiam Presbyterali titulo Sancti Cyriaci in Thermis ornavit, cui etiam Franciſcus I. Gallorum Rex Ditionis ſuæ patrocinium demandavit. Præter Comenſem alias quoque rexit Eccleſias, nimirum Vienenſem in Gallia, ac Placentinam in Italia, quam exacto triennio, Catellano Trivultio Nepoti ceſſit. Pulſis Italia Gallis, cùm Cardinalis noſter in Urbe Roma degeret, à Franciſco II. Sfortia Mediolanenſi Duce beneficiorum ſuorum annuis cenſibus ſpoliatus eſt; & licèt, Franciſco Rege capto, Mediolano potiti fuiſſent Hiſpani, tamen Trivultius ſua recuperare non potuit. Exorto deinde inter Cæſarianos, ac Pontificem Clementem VII. bello, anno poſt Virginis Partum MDXXVII. excidium Romæ præſagiens Scaramutia, bonâ cum Summi Antiſtitis veniâ, in Veronenſem agrum ſeceſſit; ibique anno eodem, die IX. Auguſti in Monaſterio Maguzani, ſeu Magenzani deceſſit, ubi etiam tumulatus conquieſcit abſque ullo Sepulchrali Elogio. Benigniſſimis fuit moribus, atque ad ſe accedentes humaniſſimè ſemper ſuſcepit. Optimos, & litteratos homines ad menſam convivas adhibebat, & ſi quid eruditionem redolens proponeretur, totis auribus excipere ſolitus erat. Sententiam ſuam de quacumque Controverſia, ſive ex Theologia, ſive ex Hiſtoria Sacra, & profana, ſive ex Matheſi, ſive etiam de linguarum varietate petita eſſet, in medium afferebat non ſine adſtantium admiratione; quapropter frequentiſſimum doctorum Virorum cœtum domi ſemper habebat; in quibus numerandus inter primos Joannes Laſcares Græcus Vir notæ eruditionis.

Ipſe quoque proprii ingenii monumenta reliquit, quæ hîc recenſemus.

I. Lecturas Legales.

II. Deciſiones plures. Has memorat Eggs in Purpura Docta, loco inferiùs citando, & quidem MSS. ſuſpicamur, at quo loco ſerventur nemo indicat, niſi fortè in Archivo Molis Hadrianæ delitеſcant.

Ad eum Petrus Martyr de Angleria, quem alibi memoravimus, geminas dedit Epiſtolas, anno MDVIII. Alias quoque Platinus Platus, quæ inter iſtius editas in ejus articulo laudatas leguntur; & IV Joannes Baptiſta Sanga, impreſſas in lib. III. Epiſtolarum Principum.

In libris Epigrammatum Lancini Curtii, editionis Mediolanenſis, ann. 1521. extant plura Epigrammata ad Scaramotiam Trivultium libro Vl., pagg. 91. Lib. VII. pag 97 Lib. VIII. pag. 122. Lib. IX. pag. 131., & lib. X pag 154.

Ipſi dicarunt Benedictus Jovius Poëma, cui titulus: „ De Veneris Gallicum Trophæum. „ *Sine loco, anno, & Typographo*, *in* 4. quem librum extare apud ſe MS ampliorem, quàm editum, afferit alibi à me laudatus Comes Antonius Joſeph à Turre Rezzonici J. C. C. Novocomenſis; ejuſque meminit idem Jovius lib. II. Hiſtoriæ Novocomenſis, atque Gulielmus Citadinus Comi Canonicus Breviarium Patriarchinum, anno MDXIX. in 8.

Commendarunt Cardinalem noſtrum Hieronymus Moronus Mediol alibi laudatus in Oratione habita in cooptatione in Collegium J. PP. Urbani Trivultii, anno MCCCCXCIX Ciacconius Tomo III. col. 182. Eggs in Purpura Docta Tom IV. pag. 379. Ughellus in Italia Sacra inter Comenſes, & Placentinos Epiſcopos. Bellarinus, & Tatius in Annalibus Comen., aliique plures.

MDCCXIX.

TRIVULTIUS THEODORUS.

EX Principe Carolo Emmanuele Theodoro Trivultio, atque Catharina Gonzaga notiſſimæ apud Inſubres nobilitatis Conjugibus, natales habuit anno Salutis MDXCVII. Theodorns, qui in prima adoleſcentia Vincentii Mantuæ, & Franciſci Mariæ Urbini Ducum Aulas inviſit, cùm jam Patrem in Belgio pro Catholico Rege armatorum Magiſterium gerentem amiſiſſet, atque ſub Matris tutela ſedulò domi educatus inter litterarum, & pietatis rudimenta adoleviſſet. Æmulatus poſtea Majorum ſuorum gloriam, duas Equitū turmas propriis ſumptibus inſtruxit, ut Philippo III. militaret; ipſoque Rege pronubo Uxorem duxit primigeniam Principis Monœci (vulgò Monaco in Mediterranei Maris promontorio haud procul Nicæa ſiti) filiam, quæ edito in lucem virilis ſexus partu in ipſo ætatis flore deceſſit. Theodorns autem Cæſaris nomine pro bello Hungarico apud Principes Italiæ diligenter egit, & à Ferdinando II Auguſto pro ſe, hæredibuſque Muſocci, & Vallis Meſolcinæ, ſeu Meſaucinæ, Principatum obtinuit, inter Magnates Hiſpaniæ à Catholico Rege inſuper cooptstus. Spretis nobilium fœminarum nuptiis ad ſecunda vota tranſire noluit, ſed Clericos inter cœlibatui ſe addixit. Quocirca laureâ in utroque Jure ſuſceptâ, & in Juriſperitorum Collegium anno MDCXXVI. cooptatus, priùs Apoſtolicæ Cameræ Clericatu ornari meruit, tum ad Protonotarii hono-

honorem promotus eſt in Curia, Urbano VIII. Summo Pontifice. Ipſum poſtea idem Urbanus, ætatis annum XXXII. agentem XIII Kal. Decemb. anno MDCXXIX. Cardinalem Diaconum Sancti Cæſarii, deinde Sanctæ Mariæ in Via-lata creavit. Legatum poſtea Picæno præfecit, quo munere laudabiliter geſto in Hiſpaniam Theodorus contendit, ubi Aragoniæ, Siciliæ, & Sardiniæ Prorex conſtitutus, populos magnâ cum Regis Catholici benevolentiâ moderatus eſt. Haud multò poſt in patriam rediit, ut ei Hiſpani Monarchæ nomine præeſſet Moderator; quo

A in gradu vigilantiſſimus hoſtium impetus ab univerſa Ditione propulſare ſtuduit, ſuppetias ipſe ferens, & adverſâ licet valetudine oppreſſus Urbium munitiones inviſens. Hiſce curis intentus in hac Metropoli migravit è vita, ineunte Martio, anno MDCLVII. Publico elatus eſt funere, in quo Alexander Porrus Bobienſis Epiſcopus, cujus alibi jam meminimus, oravit. Cernitur illius Inſcriptio in Sacello familiæ in Baſilica Protomartyris hujus Urbis hiſce notis exarata.

SVB AVSPICIIS BEATISS. VIRG. MARIAE.
THEODORVS CARDINALIS PRINCEPS TRIVVLTIVS
A LATERE LEGATVS
EX SVPREMO STATVS CONSILIO
ARAGONIAE SICILIAE SARDINIAE PROREX
ET EXERCITVVM IMPERATOR
REGNA PERTVRBATIS TEMPORIBVS
EXIMIA VIRTVTE PARI FELICITATE ADMINISTRAVIT
SVMMIS DEMVM PERFVNCTVS MVNERIBVS
CORONATOQVE PONTIFICE MAX.
SINGVLARI IN RELIGIONEM AC REGEM FIDE
IN HOSTES FORTITVDINE IN PATRIAM AMORE
OBIIT MEDIOLANENSIS PROVINCIAE GVBERNATOR
THEODOR. PRINC. TRIVVLT. F. P. MDCLVII.

Abbas fuit Commendatarius antiquiſſimi Monaſterii Sancti Celſi, olim Ordinis Cluniacenſis, cujus Baſilicam vetuſtate penè collapſam inſigni molitione reſtituit, atque in ejuſdem Templi fronte præter gentilis Stemmatis ornamentum hæc leguntur:

THEODORVS CARDINALIS
PRINCEPS TRIVVLTIVS
MDCLI.

Superſunt illius, quæ hìc indicantur:

I. Oratio habita in Seditione Neapolitana anno MDCXLVII. in Conventu Procerum. Extat in libro, cui titulus: „ Joſephi Riccii Clerici Regularis Congreg. „ Somaſchæ, Rerum Italicarum ſui temporis Narra„ tiones. „ *Venetiis, apud Turrinum*, 1655. *in* 4. pag. 748.

II. Iſtruzione data dal Cardinale Trivulzio al Padre Abbate Don Vittorio Alfieri del Monaſtero di S. Ambrogio Ciſtercienſe per la ſua Miſſione alla Corte Cattolica li XVI. Novembre MDCXXXV. per gli affari del detto Sig. Cardinale con la Corte ſodetta. MS. in fol. ſignat. num. 51. Extat in Bibliotheca prædicti Monaſterii; in cujus altero Codice ſign. A num. 28. extant ad hunc Victorium Alferum litteræ autographæ Cardinalis Barberini, & Hilarionis Rancati, quibus ei permittunt, ut pro ipſo Cardinali Trivultio in Hiſpaniam pergat; datæ anno MDCXXXIII.

III. Epiſtolæ plures de graviſſimis negotiis agentes ad præfatum Hilarionem Rancatum, unà cum hujus Reſponſionibus, reperiuntur in Tomo XXIII. MSS. ipſius Rancati.

Extat ad eum Epiſtola ſatis prolixa Aquilini Coppini, in qua deſcribit Medianum, Joannis Baptiſtæ Senatoris Vicecomitis Villam. Dat. Mediolani IV. Kalend. Julii MDCXIII.

Diſſertatio Jo. Petri Puricelli de Celſiano Monaſterio Mediol., de Abbatia ejuſdem, & de Imagine B. M. V., quæ in Celſiana Baſilica reperitur, Cardinali Theodoro Trivultio dicata fuit, ubi plura quoque in ejus laudem. Servatur MS. in fol. in Bibliotheca Am-

B broſiana ſign. ſt. num. 3. ut in Articulo ejoſdem Puricelli.

Dicarunt eidem labores ſuos litterarios Eruditi plures, quos inter Joannes Baptiſta Manenti Opera quæ edidit; Jacobus Lampugnanus è Soc. Jeſu Orationem de Christi Redemptoris Paſſione; atque Brunorus Taberna Italico Carmine ejus Purpuræ enunciationem commendavit.

Laudatur à Ciacconio in Tomo IV. col. 583. Galeacio Gualdo in Theatro Viror. Illuſtr. Jo. Petro Puricello in Differt. Nazar. cap. CLXXIV. Sitono noſtro in Chron. J. PP. pag. 203. art. 878. aliiſque pluribus.

MDCCXX.

C TRIVULTIUS THEODORUS alter.

MOx commendati Cardinalis nomen reddidit Theodorus Trivultius alter, Mediolani genitus à Sfortia, atque Thereſia Cantis jugalibus, nobis, dum fuit in vivis, amiciſſimus. Hic minoribus ſtudiis jam perfectis ad addiſcendas tam Cæſareas, quàm Pontificias Leges animum convertit tam proſpero eventu, ut laureâ redimitus, in Juriſperitorum Collegium meruerit cooptari anno redempti Orbis MDCCVII. Jam pridem tamen Clericali militiæ dederat nomen, ſacriſque initiatos myſteriis ad Ordinarii Canonicatus honorem in Baſilica Metropolitana hujus Urbis fuerat evectus; cujus qui-
D dem Præbendæ poſſeſſionem inierat die VI. menſis Maji, anno MDCXCIX. Apoſtolicæ quoque Sedis Protonotarii dignitate fulſit. Diligentiſſimo pariter, & erudito Viro demandarunt Collegæ Tabularii Præfecturam, ipſamque tam ſedulus adminiſtravit, ut ſingulas Archivi ſchedas, & publica ſimul atque privata documenta non in ordinem tantùm redegerit, verùm etiam ex illis hauſerit Opus inferiùs memorandum,

dum, quod nobis non parum ſubſidii contulit in hac Bibliotheca adornanda. Sacrarii quoque Codices, è quibus nonnullos citavimus, Bibliothecæ Capitularis libros, & eos item, qui ad Canonicorum, ut vocant, Reſidentiæ Punctaturam pertinent, congruo diſpoſuit ordine. Tandem vitâ functus anno Salutis noſtræ MDCCXXIV. die X. menſis Auguſti,

Elaboravit quæ hic referimus:

I. Series eorum, qui in Sanctæ Mediolanenſis Eccleſiæ obſequium aſſumpti, ac primò ſub nomine de Ordine majori; inde Cardinalium, & Ordinariorum promiſcuè, ac poſtmodum Canonicorum Ordinariorum nomenclatura deſignati; Theodoro Abbati Trivultio Juriſconſulto Collegiato, & ejuſdem Eccleſiæ Canonico Ordinario innotuère, dum tamquam Capitularis Archivii Præfectus Scripturas, & Documenta omnia Reverendiſſimi Capituli priſtino ordini reſtituit, librosque Ven. Sacriſtiæ, Capitularis Bibliothecæ, ac Reſidentialis Punctaturæ in ordinem redegit anno Domini MDCC. MS in fol juſtæ molis extat apud JC Sitonum nobis amiciſſimum.

II. Adnotationes plures, Capitum Summæ, atque alia ad intelligendos nonnullos Codices MSS. antiquitate venerabiles, quos inter Beroldi Opera, aliaque Bibliothecæ Metropolitani Capituli, aptiſſima ſcripſit, quibus nos uſi ſumus.

III. Epiſtola ad Cardinalem Joſeph Archintum Archiepiſcopum præfixa Diſſertationibus Alexandri Archinti, de qua in Alexandro diximus. MS in Archintea.

Agit de *ipſo* præcitatus Sitonus in Chron. Collegii J.PP art. 1161. pag. 246.

MDCCXXI.

TRONUS PETRUS MARTYR.

IN Muſæo Novarienſi Cl. Lazari Auguſtini Cottæ reperitur Petrus Martyr Tronus de Camero, ſed è contra doctiſſimus Bartholomæus Curtius ex fide Paſchalis Galli, aliorumque, & quod plus eſt, ex verbis Gabrielis Cunei Mediolanenſis in libro inſcripto „ Apologiæ Franciſci Puthei Examen &c. „ in Articulo ipſius Cunei à nobis jam prolato, Tronum noſtrum Mediolanenſem dicit. Ibi quippe Cuneus „ Tronum familiarem & Concivem meum „ vocat, ideoque Curtius originem Scriptoris hujus fuiſſe ex Oppido Cameri in Novarienſi ditione, ſed Mediolani natales duxiſſe exiſtimavit. Hic itaque Profeſſor primarius publicus Chirurgiæ in Univerſitate Ticinenſi extitit, ex qua Romam profectus eſt, ob curam Viri celeberrimi, cujus nomen reticuit Federicus Ghiſlerius, qui Opera Auctoris noſtri edidit, & in nuncupatoria Epiſtola ſic loquitur: „ Petrus Martyr Tronus ſocer olim meus, is qui proximis ſuperioribus annis „ Chirurgiam in Ticinenſi Gymnaſio ſumma cum nominis ſui gloria publicè profeſſus eſt, quædam moriens reliquit;

Scilicet:

I. In Hyppocratem ſcripta „ quæ qui de iis rebus judicare poſſunt, cum ipſa antiquitate ſolent comparare. Statui labores, ac vigilias doctiſſimi, atque optimi Viri ab hominum oblivione, quantum in me eſſet, vindicare. „

II. De Ulceribus, & Vulneribus Capitis. *Papiæ*, 1584.

III. Preſervativi utiliſſimi, ne' quali ſi dichiara il modo, con che l'uomo potrà preſervarſi della Peſte. *Milano*, 1630 in 4.

Ejus meminerunt, præter Curtium ſupradictum in ſuo Opere de Medicis Mediol., Jo. Antonid.s Vander-Linden de Script. Medic. pag. 130. Paſchalis Gallus pag. 256. Schenchius pag 448. & Merchlinus in Lindenio Renovato pag. 898.

MDCCXXII.

TROTTUS JOANNES ALOYSIUS.

MAtthæus Trottus, ac Hippolyta Petraſancta conjuges Mediolanenſes Joanni Aloyſio filio primam lucem dederunt in Oppido Caſtellatii anno circiter Chriſtiano MDX, atque ipſum egregiis moribus exquiſitiſque ſcientiis ita educarunt, ut & Juriſperitus egregius, & Philoſophus, necnon Theologus evaſerit, ſicut infra oſtendemus. Ægrè admodum fert Collector Vitarum illuſtrium Virorum, ubi aliquando, & quidem frequentiùs eveniat, ut parum vel nihil ei detur invenire ad rem litterariam ipſorum pertinens. Ita mihi profectò accidit in Jo. Aloyſio noſtro, nam præter Librum ſubter enunciandum, aliud ingenii illius monumentum non reperi. Teſtimonia interim ſuæ probitatis, & doctrinæ ſunt munera Quæſtoris Magiſtratus Ordinarii, necnon alia, de quibus ſequens loquitur Inſcriptio Sepulchralis, quam Patri optimo poſuit Camillus J. C. C. Urbis Præfectus, Quæſtor & ipſe Magiſtratus extraordinariorum Redditutum, ac deinde unus ex Patribus conſcriptis Senatus Mediolanenſis. Obiit Joannes Aloyſius die XX. Martii anni MDLX., ejuſque Teſtamentum ſervat prænobile Muſæum litterarium, & antiquitatum Patriæ ditiſſimum Clariſs. Viri Sitoni. Jacet verò in Eccleſia D. Marci hujus Urbis hoc indicato Elogio:

IOH. ALOYSIO TROTTO
FRANCISC. SFORTIAE MEDIOL. DVCIS
QVAEST. ORDIN.
ET EODEM TEMPORE AD TRANSPADANOS
COMMISSARIO GENERALI
ANNONAE PRAESIDI ET EX CONSILIARIIS SECRETIS
VNI PATRI OPTIMO
SIBI LIBERIS POSTERISQVE SVIS
CAMILLVS TROTTVS DE QVAEST. EXTRAORDINARIIS
PHILIPPI AVSTRII HISPAN. REGIS
SENATOR
ANNO MDLXXXVII.

A

Vidimus tantùm de eo :

I. Ordini apparienenti al governo dell' Oſpitale grande di Milano, e di tutti gli altri Oſpitali a queſto uniti, con le Iſtruzioni di tutti gli Officiali, e Miniſtri ſuoi. *Milano, per li Fratelli Meda*, 1558. in 4. ſine Auctoris nomine, quod tantùm eruitur ex Prioris, & Collegarum approbatione Operis, quod denuò lucem vidit cum Additionibus anno 1605. *apud Pontium*, & *Piccaleam*, in 4.

Iſidorus Clarus Monachus librum ei dicavit ſub hoc titulo „ De Modo divitias adhibendi homini Chriſtiano. *Mediolani*, *apud Calvum*, 1540. in 4.

Ei quoque F. Hieronymus Mendriſius nuncupavit librum „ De compoſſibilitate infallibilis ſcientiæ Dei, „ atque contingentium rerum „ de quo in Mendriſio dictum. In Epiſtola ad eundem laudatur ob virtutes, & maximè ob eruditionem in doctrinis Philoſophicis, & Theologicis, ubi aſſeritur Opus eo hortante conſcriptum fuiſſe.

Extant ad eum litteræ latinæ, cùm eſſet Ducalis Quæſtor, & Præſes Annonæ, Hieronymi Perboni inter hujus impreſſas *Mediol. apud Medam*, 1533. lib. IV. p. 7.

Ejuſdem Joannis Aloyſii Trotti meminit cum laude Nicolaus Saccus in Nuncupatoria tractatus de Calore naturali. *Papiæ*, 1628. in 4. & Advocatus Sironus in Chrno. Colleg. J. PP. Mediol. pag. 134. art. 571. & in Theatro ſuo Genealogico MS. pag. 449.

MDCCXXIII.

TROTTUS JOANNES BAPTISTA.

NOmeo Joannis Baptiſtæ Trotti Camilli Senatoris, & Lauræ Luſcatæ filii, adhuc ingenti cum laude viget oon tantùm in ſcriptis, ſed oribus quoque Mediolanenſium, ob egregias illius dotes; nam penè io Collegio nobilium Juriſconſultorum Patriæ cooptatus anno à Virgineo partu MDXCIV. clarere cœpit io Foro, itaut Advocatus eloquentiſſimus, ac
B
Juriſperitus conſummatiſſimos vocari meruerit. Poſt omnes togæ gradus in Patria feliciſſimè emenſos, anno MDCVI. Seoator, deinde Magiſtratus Ordinariorum Redditum Præſes creatus, mox Excellentiſſimi Senatus Princeps, & ſimul Supremus Cancellarius, quæ muniatantâ prudeotiæ, ac integritatis famâ optimè geſſit, quod paſſim egregii, necnon Summi Præſidis cùm divinæ, tum rei regiæ ſtudioſiſſimi ſimulachrum ab omnibus celebraretur. Vir ounquam moriturus abiit ad Superos anno MDCXL. Quieſcit in avito Sacello D. Auguſtini in Templo D. Marci hujus Urbis. Eidem, ac magnis avis pientiſſimus filius, hoc Eulogium inſcripſit :

ALOYSIO PROAVO
QVI FRANCISCO SFORTIAE MEDIOLANI DVCI
SAPIENTIA ET RELIGIONE ADEO PROBATVS INTIMVSQVE FVIT
VT AD DISPONENDA CONSILIA PRINCIPATVS
ORDINANDVMQ; REIPVB. STATVM NON ALIO MAGIS VTERETVR
CAMILLO AVO
QVI PATERNARVM VIRTVTVM HAERES
LITERARVM INSVPER INGENIIQVE
ELEGANTIAM ADIECIT
ATQVE SVB PHILIPPO II. LATVM CLAVVM ADEPTVS
APPROBATIONE HABITVS EST
IOH. BAPTISTAE PATRI
QVI SCIENTIA LEGVM ET DIGNITATE VITAE PATRIS FAMAM
AEQVAVIT SVPERAVIT HONORES
ATQVE IVDICIO ET BENIGNITATE REGIS
OMNIA SVMMA CONSEQVVTVS
PRINCEPS SENATVS FVIT
ET MAGNI CANCELLARII MVNVS GESSIT
ADEO LAVDABILITER ATQVE INTEGRE
VT HONORVM TITVLOS POSTERITATI QVOQVE EIVS
CONCEDERET REX
IOSEPH TROTTVS
PIO ERGA MAIORES SVOS ANIMO P.
ANNO MDCXLI.

Teſti-

Teſtimonia ipſius eruditionis, ac Legum ſcientiæ, ſunt :

I. Allegatio, cui titulus : „ Eccleſia non tenetur ad one„ ra extraordinaria pro bonis, quæ acquirit, non „ obſtante Conſtitutione Mediolani, & Statut. Nova„ riæ. „ Extat inter perinſignes Univerſitatum, & J. C. Allegationes collectas primò à Carolo à Baſilica Petri, poſtea à Hieronymo Gattico. *Bononiæ*, 1622. *in* 4., & in Catena aurea ejuſdem Tom. I. pag. 5.

II. Allegationes plurimæ tam impreſſæ, quam MSS. repeꝛiuntur apud J. CC. Mediolanenſes, & Ticinenſes, inter quas eminent illæ pro Lucretia Cayma contra Arſagos. Volumen integrum de eis effici poteſt.

III. Oratio pro cooptatione in Collegium JCtorum Senatoris Jo. Baptiſtæ Vicecomitis Herculis filii, uti in Vita ejuſdem.

IV. Oratio in adventu Cardinalis Cæſaris Montii Archiepiſcopi Mediolanenſis MS. Extat in Biblioth. PP. Eremit. Diſcalc. Sanctorum Coſmæ, & Damiani hujus Urbis, Cod. ſign. S.

Eidem Lucilius Terzagus ſuas Epiſtolas Familiares nuncupavit anno MDCXXXIV.

Stephanus Guaſchus ei direxit Epiſtolas tres, quæ extant in Vol. III. pag. 79. 80., & 240.

In libro Epiſtolarum Sigiſmundi Boldoni, *Mediolani*, 1651. *Typis Ludovici Montiæ*, extat Epiſtola Joannis Baptiſtæ Trotto Principi Senatus, VI. Kal. Febr. MDCXXVIII.

In Cod MS. Epigrammatum Jacobi Valerii Biblioth. PP Teatin. D. Antonii Mediolani extat Carmen ad Joannem Baptiſtam Trottum Senatorem.

Egregiâ cùm ipſius, tum ejuſdem Aſcendentium commendatione, Tractatum de Calore naturali nuncupavit huic Scriptori Nicolaus Saccus. *Papiæ*, 1618. *in* 4 & Teodatus Hoſius Tractatum de Architecturæ Nobilitate. *Mediolani*, 1639. *in* 8.

Ei dicavit Julius Cæſar Ruginellus librum ſuum de Arboribus controverſis. *Mediolani*, *apud Navam*, 1624. *in* 4.

Agit de ipſo Clariſs. Sitonus in Theat. Nobil. J. PP. Coll. Mediol. pag. 178 art. 735.

MDCCXXIV.

TROTTUS JOANNES BAPTISTA alter.

ÆGrè quidem ſerò in hac mea Mediolanenſium Eruditorum Bibliotheca coactum eſſe de eximio Comite, & Senatore Joanne Baptiſta Trotto verba facere ; enimvero, heu ! Patronum eximium mihique benevolentiſſimum, præmatura morte Civibuſque omnibus Mediolanenſibus adhuc moleſtiſſima ereptum deploro. Primam vidit ille in hac Metropoli diem, anno poſt Chriſti adventum MDCLXXXVI. patre Aloyſio Senatore, ac in Supremo Italicarum rerum Conſilio Regente, matre verò Thereſia Orrigona nobilibus conjugibus. Veſtigia majorum proſecutus Joannes Baptiſta noſter, totus ad Jura tam Cæſarea, quàm Pontificia ediſcenda ſe contulit, ac in ipſis veloci, quo erat præditus ingenio ſic profecit, ut annorum penè XXII. Collegium Nobilium Juriſperitorum patriæ ſuæ amantiſſimæ ingrederetur. Imò XXX haud expletis Præfecturam Urbis ei commiſſam tam laudabiliter, ac omnium voto prudenter geſſit, ut magnam ſibi famam acquiſiverit. Nec ſuorum Concivium, nec exterorum expectationem fefellit ; munus quippe, etſi perdifficile, Capitanei Juſtitiæ, ut vocant, ei demandatum anno MDCCXVII. ita rexit, ut omnium admirationi jure merito fuerit ; nil mirum proinde ſi paulò poſt, ut Cathedram Senatoriam conſcenderet ipſe Cæſar juſſerit. Quid plura ? Hujus Viri tam in Foro, quàm in Senatu, ac in ferme cunctis comitiis pro Principis, ac Patriæ rebus agendis vocati prudentia, temporibus verè difficillimis, uſque adeò in omnium ore ingenti cum ejus commendatione viget. Finibus Mediolanenſis Dominii, ac Ducatus Parmæ, & Placentiæ conſtituendis arbitrum Trottum noſtrum Imperator Carolus VI., nunquam perituræ recordationis, voluit,

A ſicuti & in componendis rebus inter Sereniſs. Ducem Ditionum ſupradictarum Antonium Farneſium, atque Duciſſam Dorotheam, Franciſci fratris viduam. Sed ad majora ſemper ſumma illius probitas, præclaræque virtutes ipſum evocarunt, itaut Magiſtratus Reddituum ordinariorum Mediol. Præſes anno MDCCXXXIV. efficeretur, & triennio poſt idem munus, in Juſtitiæ Conſilio Parmæ & Placentiæ egerit, in quorum Ducatu Pro-Gubernator extitit, adjecto eidem charactere intimi Conſiliarii Status ſupramemorati Cæſaris Auguſti, uſque dum mors invida eum citònimis Patriæ, Principi, boniſque omnibus moleſtè rapuerit, anno ſcilicet MDCCXL. pridie Nonas Octobris. Illius omnibus Chriſtianæ pietatis documentis heic prætermiſſis, unum prodam, quod neminem latet, quâ ſcilicet ani-
B mi conſtantiâ Chirurgum ſuæ mortis nuncium libenter audierit, ut hac de cauſa eundem mille aureorum nummis donatum voluerit. Tumulatus fuit in gentilitio Sacello Divi Auguſtini in Eccleſia S. Marci hujus Urbis in Sepulchro Aloyſii parentis ſui, ſequenti Inſcriptione ornato :

ALOYSIVS TROTTVS
COMES SANCTAE IVLITTAE
POST EMENSOS TOGAE GRADVS
REGIVS DVCALIS SENATOR
HOC SACELLVM
DIVO AVGVSTINO
A MAIORIBVS SVIS EXTRVCTVM AC DICATVM
C SEDVLA AVITAE PIETATIS IMITATIONE
POSTERIS CONSVLENS
INSTAVRAVIT AVXIT ORNAVIT
ANNO MDCC.

Plura Vir iſte ad Miniſterium natus ſcripſit, ſed uſque adeò mihi datum non eſt ſcire, præter infraſcripta :

I. Conſultationes tam Juridicæ, quàm Politico-Legales ; atque Oeconomicæ, ſervantur in Archivis Senatus Excellentiſſimi Mediol atque Magiſtratus Reddituum Ordinariorum, de quibus Volumen integrum effici poteſt.

II. Dum erat Advocatus Ven. Collegii Phyſicorum Nobilium Mediolani Comitum, & Equitum binas Conſul-
D tationes edidit pro præfato Ven Collegio Phyſicorum coram Excellentiſſimo Senatu Mediolani in ſumigerata Cauſa Caneveſia, Typis impreſſas *Mediolani an.* 1712. *in fol. penès Malateſtam*.

III. Diſſertatio Juris favore Tribunalis Viarum publicarum contra illud Sanitatis pro Viis ſubterraneis. *Mediol.* 1709 *in fol.*

De ipſo videndus Liber Phyſici Collegiati Ignatii Carcani, cui titulus : „ Conſiderazioni ec. „ de quo in eod diximus pagg. 82. & 83. necnon Sitonus noſter in Chron. J. PP part. II. pag. 111. art. 984.

MDCCXXV.

E
à TURRE CAROLUS.

BErnardinus à Turre Mediolanenſis tam feliciter, prudenterque inſtituere fecit Carolum filium, de quo nunc agimus, ut teſte Abbate Picinello, Theſes Theologicas ætatis annorum tantùm XXIV. publicè, ſtrenuèque defenderit. Imò ad Leges tam Cæſareas, quàm Pontificias ediſcendas ſe contulit totis viribus, ac in eis ſic profecit, quòd magna de ipſo in Foro oborta erat expectatio, ſed Carolus noſter, qui à juvenilibus annis Muſas colere cœpit, nunquam eas dimiſit, ideoque Aſtreâ relictâ, Apollinis vexilla profecutus eſt. Nihilominus & ſacris literis imbutus, ac optimis moribus compoſitus, Canonicalem Præbendam in Baſilica S. Nazarii hujus Urbis

Digitized by Google

Urbis anno MDCLV. obtinere meruit. Charus extitit duobus S. Romanæ Eccleſiæ luminibus, Cardinali ſcilicet & Principi Theodoro Trivoltio, ac Cæſari Montio Mediolani Archiepiſcopo. Non modicum quoque eidem obſtricti ſunt Mediolanenſes Cives, Exterique propter Opua num. XXVI. à nobis ſubter indicandum. Plura quoque alia ſui ingenii monumenta, præcipuè in Poëſi, pro more autem Sæculi, ſuperſunt; nonnulla etiam promiſit, quæ nec reperiuntur, nec reperitur memoria, penès quos ipſa Auctor reliquiſſet, dum mortem obierat anno MDCLXXIX. die XXVII. Julii.

Diligentiùs hæc de eo colligimus, quàm Picinellus, aliique:

I. Il Naviglio Grande di Milano inaridita da' Franceſi: Canzone del Sig. Carlo Torre. *In Milano, per Filippo Ghiſolfi*, 1636. in 4

II. L'Arpa oſſequioſa per le lodi della Signora Leonora Caſtillionea. *Milano, per il Ramellati*, 1638. in 4

III. La Regina Sfortunata, Romanzo. *Milano, preſſo il Ghiſolfi*, 1639. in 12 & alibi pluries.

IV. I Numi Guerrieri, Poema Eroicomico Libri XII. *Venezia, preſſo i Giunti*, 1640.

V. La Moſa veridica, Rime per l'Eccellenza della Signora Beatrice Fiorilli Vitali. *Milano, preſſo il Ghiſolfi*, 1640 in 4.

VI. Il Padre diſcacciato dal Figlio in perſona di Davide, e d'Aſſalonne, Tragicomedia. *Milano, preſſo il Ghiſolfi*, 1641 in 12.

VII. Il Vaticinio: Poeſie per la naſcita del Primogenito dell' Eccellentiſſimo Prencipe Ercole Teodoro Trivulzio, dedicate al Cardinale Teodoro Trivulzio. *Milano, per il Ghiſolfi*, 1641. in 4.

VIII. Apollo Guerreggiante, Ode Pindarica. *Milano, preſſo in Rollo*, 1638. in 4 & iterum 1658

IX. L'Amor impoſſibile fatto poſſibile, Tragicomedia paſtorale. *Milano preſſo il Monza*, 1684 in 12.

X. La Maddalena, Dramma Scenico. Ex Picinello.

XI. La Ricchezza ſcheroita, Dramma. *Milano, preſſo il Ghiſolfi*, 1652 in 12

XII. Il Re Tiranno, Romanzo. *In Milano, preſſo il Ghiſolfi*, 1642 in 12.

XIII. Il Paſtor fortunato, Dramma Scenico. Ex eod.

XIV. Vita della Beata Veronica. *Milano, preſſo il Monza*, 1658. in 12.

XV. Il Pianto: Oda in morte del Sig Antonio Maria Turati. *Milono, per il Monza*, 1650 in 4.

XVI. Le Lagrime: Oda per la morte del Sig Cardinal Monti. *Milano, per il Monza, ſine anno*, in 4.

XVII. La Cleopatra: Dramma per Muſica, ſub nomine: „ Di Marco Ettore Roccobella „. *In Milano, per il Monza*, 1653 in 12

XVIII. Il Pentimento: nel Monacorſi della Signora Marſilia Biſgapè, ſub nomine: „ Di Clearto Rò „ *In Milano, per il Monza*, 1654 in 12

XIX. L'Arianna, Dramma Scenico, ſub nomine: „ Di Clearto Rò da Pavia „. *Ivi, per Gio. Andrea Magri*, 1661. in 8.

XX. Rime amoroſe, ſub nomine: „ Di Stefano Roccabella Romano „. *In Milano, per il Monza*, 1651. in 12.

XXI. Il Trionfo della Penitenza, ſub nomine: „ Di Clearto Rò „. *Milano, preſſo il Monza*, 1659. in 12.

XXII. Poeſie varie. Extant in eod. Libro.

XXIII. La Pellegrina ingrandita, overo la Regina Eſter, Dramma ſacro, recitato d'avanti l'Imperatrice D. Margarita d'Auſtria, ſpoſa di Leopoldo I *Milano, preſſo il Monza*, 1660. in 12.

XXIV. Le Zimbellate al Zimbello, overo l'Italia riconoſciuta, ſine Auctoris nomine. *Lucca*, 1651. in 12.

XXV. La Gioventù ravveduta, Azione Scenica. *Milano, preſſo il Marelli*, 1670. in 8.

XXVI. La Regina Sfortunata parte II libri IV. *Venezia, per Aleſſandro Zatta*, 1662. in 12. Primam partem jam dedimus ſuo loco ſub numero III.

XXVII. Il Caſtigo ingiuſto, overo li tre Fratelli diſcacciati dagli Ebrei. *Milano, preſſo il Monza*, 1657. in 12

XXVIII. Ritratto di Milano Libri III. All'Eminentiſſimo Sig. Cardinale Alfonſo Litta. *Milano, preſſo l'Agnelli*, 1674. in 4 Extat etiam in Biblioth. Ambroſiana, cum pluribus additionibus, & correctionibus marginalibus MSS. Joannis Baptiſtæ Cariſii; Cod. ſign. X. num. 446. in 4.
Hæc ſubdit Picinellus Auctorem noſtrum habuiſſe prælo parata.

XXIX. Il maggior Santo, overo li maggiori geſti di S. Ambrogio, ſeguiti in Milano a' ſuoi tempi.

XXX. La Vendemia: Proſe, a Rime diviſe in otto giornate.

XXXI. L'ore notturne dell' Inverno, Diſcorſi Accademici.

XXXII. Il fiero Marte, cioè le punite libidini, Dramma Scenico.

XXXIII. Il mentito Seſſo, Dramma.

XXXIV. La Forza dello Fedeltà, Tragicomedia.

XXXV. Li Magi adoratori, Dramma Scenico.

XXXVI. Il Regnante ſdegnato in perſona d' Erode, Dramma.

XXXVII. L'Accademia, Poeſie.

XXXVIII. Le Sinfonie d'Euterpe, Rime varie, cioè Sonetti, Madrigali, Ode ec. Hunc librum forſan indicavit Cl. P. Quadrius loco infra citando, ſed nos eum non vidimus, etſi, ut ipſe aſſerit, editum *Mediolani*, 1678. ſub hoc titulo: „Poeſie Eroiche, a Morali „.

XXXIX. Li Capricci Poetici.
Quæ ſequuntur refert Picinellus ſupradictus ſic: „ Dialoghi parte ſtampati, e parte da ſtamparſi „. Ex his verò nullum præ manibus habuimus.

XL. Il Medico alla riverſa.

XLI. Il Cieco geloſo.

XLII. La Serva amoreggiata.

XLIII. Il Villano imbrogliato.

XLIV. Il mangiare colla teſta nel ſacco.

XLV. Il veſtire alla moda.

XLVI. Li Pitocchi ſcaltriti.

XLVII. La Zingara inganoatrice.

XLVIII. La Maeſtro diſubbidita.

XLIX. Li Ciclopi ſaettati.

L. L'Oca acquiſtata.

LI. Giona affogato.

LII. Adamo, ed Eva geloſi.

LIII. Balaamo confuſo per l'Aſina parlante.

LIV. L'ignoranza gaſtigata.
De eo Placcius in Theſauro Anonymorum, & Pſeudonymor. Tom II. pag. 187. num. 667. & pag. 259. nom. 959. P. Quadrius in libro ſuo: „ Della Storia, a della Ragione d'ogni „ Poeſia „. Tom. II pag. 382. Abbas Picinellus in Athenæo pag 131 Liber, cui titulus: „ La Biblioteca Aproſiana „. *Bologna*, 1673. pag. 598, ac Sitonus noſter in Schedis.

MDCCXXVI.

TURRIANUS ANDREAS.

Ex nobiliſſima Turriana Gente, quæ aliquando de Turre, ſive de la Turre nuncupata fuit, & cum Vicecomitibus olim de Inſubriæ Principatu contendit, genitus primam Mediolani vidit lucem Andreas; in quo ab ineunte ætatis flore inſita pietas ſummoperè eluxit, tunc eùm vix pubertatem egreſſus, Ordinem Prædicatorum delegit, ut in eo Domino ſamularetur. Suave igitur Chriſti jugum ſubiit in Cœnobio celeberrimo apud Sancti Euſtorgii Baſilicam, & peractis ſummâ cum diligentiâ humanioribus ſtudiis, ad divinas litteras addiſcendas ſe convertit. Quantùm in eis profecerit ſatìs indicarunt ſui Ordinis ſupremi Moderatores, quibus adeò perſpecta fuit tanti Viri doctrina, ut eum dignum exiſtimaverint, cui Bononienſis apud Suos Gymnaſii præfecturam demandarent. Commiſſam ſibi provinciam diligentiſſimè geſſit, ideoque ab Urbano V. Pontifice Max. Apoſtolicæ Sedis Pœnitentiarius meruit deſignari. At majora dignitatum ornamenta Andream præſtolabantur ob ſpectatæ virtutis argumenta; quocirca ab eodem Pontifice III. Kal. Martii ad Januenſis Eccleſiæ Infulas eſt promotus anno Redemptionis MCCCLXVIII. Cleri ſui, atque Populi mores verbo ſimul, & exemplo ad omnem pietatis normam componere ſtuduit, conditis in Synodo, quam habuit die XV. menſis Martii anno MCCCLXXV. ſaluberrimis legibus. Emicuerunt in ipſo Paſtorales virtutes omnes, donec anno Salutis MCCCLXXVII. ad rectè factorum præmium evolavit in Cœlum.

Lucubrationes illius hiſce prænotantur titulis:

I. Summa Caſuum Conſcientiæ.

II. Quæſtiones Quodlibetales Theologicæ;

III. Quæſtiones variæ Philoſophicæ.

IV.

IV. Ordinationes conditæ in Synodo Januæ celebrata die XV. Maji MCCCLXXV Hæc omnia MSS. ſervari in Bibliotheca Suorum Bononiæ aſſerit Rovetta.
Ipſum laudarunt Andreas Pius lib II. pag 200. Fontana in Theatro, & in Monument. Ord. Præd Fernandez, Altamura, Quetif & Eccard in Bibliotheca Script. ejuſdem Ord. Ughellus Ital. Sacræ Tomo IV. in Januenſibus; Jo Bapt. Cotta in Vita B. Antonii Turriani; & Sitonus noſter in Exegeſi hiſtorica Stemmatis Genealogici Turrianorum pag. 198. num. 5. quod Opus inſertum eſt Operi præfati Cottæ impreſſo *Peruſiæ*, 1710. in 4.

MDCCXXVII.

TURRIANUS CASSONUS.

CAſſonus, ſive Caſtonus Turrianus Conradi Muſchæ Mediolani Domini, & Allegrantiæ item Turrianæ jugalium filius, ex Ordinario Metropolitanæ, & Eccleſiæ Aquilejenſis Decano, poſt obitum Franchini, ſeu Franciſci Fontanæ, cui auxilio fuerat ad expellendos Mediolano Vicecomites, electus Archiepiſcopus anno MCCCVIII conſecrationis munus Apoſtolicæ Sedis mandato ab Uguccione de Borromæis Novarienſi Antiſtite ſuſcepit Summâ lætitiâ à Populo exceptus decem annos variâ ſemper fortunâ Mediolanenſem Eccleſiam adminiſtravit, eum exagitantibus Vicecomitibus, & Vidone Turriano affine ſuo, à quo cum fratribus uſque ad carcerem indigna ſuſtinuit. Henrico VII Imperatori, in Ambroſiana Baſilica, recurrentibus Epiphaniæ ſolemniis anno MCCCXI. Italici Regni Coronam impoſuit. Ejuſdem inſuper anni IV. Kalend. Octobris, pacis fœdus init cum Vicecomitibus, adſtantibus atque conſentientibus XXII. duobus aliis ex Turriana familia Proceribus. Sed & Synodum celebravit Bergomi, quæ quidem ſecunda fuit; alteram enim in hac Metropoli habuiſſe memoratur in Actis Eccleſiæ Mediolanenſis. Ferrarienſes à Venetis impetitos obſidione ſolvit. Tum cum Turrianis omnibus à Matthæo Magno Sede ſua, & Urbe pulſus, ad Robertum Neapolitanum Regem confugiens, ab ipſo honorificè exceptus, à Joanne XXII. Aquilejenſis Patriarcha renunciatur IV. Idus Januarii MCCCXVII. Cùm autem Guelphicæ factioni præeſſet, & Gibellinos, Pontificis voluntati obſecuturus, ductis in Hetruriam copiis, inſectaretur, equo delapſus, & crure confracto, delatus Florentiam doloris vi ſublatus eſt, Patriarchatus ſui menſe VIII. Jacet in Clauſtro Fratrum Minorum apud Eccleſiam Sanctæ Crucis in marmoreo Tumulo, cui, adjectis gentilitiis Turrianorum inſigniis, effigies ejus ſupereſt dormienti ſimilis, nulla tamen inſcriptione appoſita. Verumtamen in Aula Patriarchalis Palatii Utinenſis hoc illi Elogium adhuc extat:

CASTONUS TVRRIANVS
QVEM AB ARCHIEPISCOPATV MEDIOLANI
AD PATRIARCHATVM AQVILEIENSEM
IOANNES XXII. PONT. MAX. EXTVLIT
RAYMVNDI PATRIARCHAE GENTILIS SVI
GLORIAM AEQVASSET
NISI LAPSV EQVI
DVM AQVILEIAM CONTENDIT
OCCVBVISSET.

Raymondus autem iſte, cujus meminit citatum Elogium, Patriâ Mediolanenſis, & nobiliſſimæ Turrianæ Gentis germen, Patriarchatus Aquilejenſis poſſeſſionem iniit anno MCCLXXIV. ipſum comitante Gottifredo affine ſuo tunc temporis Paduæ Poteſtate, atque univerſa ferè nobilitate Paduana. Plura bella Raymundus adverſùs Mediolanenſes pro Principatu Patriæ geſſit, donec anno MCCLXXIX. apud Vaprium ingenti affectus eſt clade. Caſſonus verò noſter Vir fuit liberali ſcientia præditus, aviti ſanguinis gloria clarus, morum honeſtate decorus, conſilii maturitate, aliiſque virtutibus memorandus.

Paſtoralem illius vigilantiam ſimul & eruditionem hæc teſtantur:

I. Synodus Provincialis, quam Mediolani habuit, dum eam Eccleſiam regeret, memoratur in Actis Eccleſiæ Mediolanenſis.

II. Synodus alia Provincialis Pergami habita anno MCCCXI. III. Nonas Julias, in Eccleſia S. Bartholomæi à Caſtono, ſive Caſſono Archiepiſcopo Mediolani ex MS. Cod. Biblioth. Ambr. ſign. X. num. 375. edita eſt à Muratorio in Tom IX. Rer. Ital Scripi. pag. 541. Hujus etiam Synodi Conſtitutiones num XXXVII. extant MSS. in Bibliotheca Archintea litteris rubronigris exaratæ à Joanne Ambroſio Ayroldo, ut in ipſius Articulo diximus.

III. Sententia quâ Matthæum Vicecomitem ejuſque liberos anathemate perculit, extat apud Ripamontium in hiſt. Mediolani lib I

Ipſius meminerunt Jo. Villanus in Hiſt. Florentina, Triſtanus Chalcus, Joſeph Ripamontius, Ughellus in Mediolanen. Archiepiſc. & Aquilejenſibus Patriarchis. Sitonus noſter doctiſſimus in Exegeſi hiſtorica Stemmatis Genealogici Turrianorum alibi citata pag. 191. num 26. ſicut & in Monumentis Vicecomitum pagg. 15 & ſequentibus, ubi Tabulæ Pacis, de qua diximus, integræ referuntur; aliique plurimi.

MDCCXXVIII.

TURRIANUS JACOBUS.

INter Scriptores Fratrum, quos Capuccinos vocamus, jure meritò Jacobus Turrianus recenſendus eſt, nam poſt gradus omnes emenſos in ſua Religione ob vitæ exempla, & tot virtutum, prudentiæque ſuæ teſtimonia, in omnium oculis prolata Miniſter Provincialis plaudentibus cunctis delectus extitit. Sancti Caroli Borromæi amiciſſimus fuit, ejuſque operâ cum peſtis tempore, tum in Monialium reformatione idem Sanctus Archiepiſcopus uſus eſt. Obiit Mediolani anno Domini MDLXXXIV. die IV. Auguſti.

Scripſit:

I. Chronologiam Fundationis Provinciæ Mediolan. atque Rerum memorabilium Seriem uſque ad annum MDLXXX.

Videndi ſunt Boverius Annal. Capuccinorum Tom. II. & Dionyſius Genuenſ. in Bibliotheca Scriptor. ejuſdem Ordinis.

MDCCXXIX.

TURRIANUS JACOBUS ANTONIUS.

Turrianæ Gentis nobilitatem à vetuſtiſſimis temporibus apud Inſubres celebrem, reddere ſtuduit clariorem Jacobus Antonius Jacobi Turriani, & Dorotheæ Trivultiæ conjugum filius, qui in hac Metropoli, ubi lucis hauſerat uſuram, liberalia ſic coluit ſtudia, ac Pontificias præſertim, Cæſareaſque ſanctiones, ut tanquam ſingularis doctrinæ Juriſperitus ætate ſua coleretur. Cùm autem ſacris ſe miniſteriis addixiſſet ad Regienſem in Gallia Ciſalpina Epiſcopatum promotus eſt anno Salutis humanæ MCCCCXXXIX. tranſlatus poſtmodum ad Mutinenſes Infulas poſt quinquennium Hanc dum regeret Eccleſiam anno MCCCCLIII. à Friderico III. Auguſto, unà cum fratribus ſuis Luca, & Joanne Franciſco Sacri Romani Imperii Comes Palatinus creatus eſt. Tranſiit deinde ad Sedem Parmenſem anno MCCCCLXIII. cui dum præeſſet Eccleſiam Apoſtolorum Principi, quam vulgus S. Petri in Curte nominat, Me-

A diolani excitavit, cujus fronti Stemma gentilitium appoſuit, cum hac Epigraphe:

IA. ANT. DE LA TVRRE
EPISCOPI PARMENSIS
MCCCCLXXII.

Locum promeritus inter Conſcriptos Inſubriæ Patres anno MCCCCLXXIII. VIII. Kal. Februar. mandato Sixti IV. Pont. Max. à Parmenſi ad Cremonenſem Eccleſiam tranſiit. Eo ſedente gemina ſurrexerunt Cremonæ religioſorum Virorum Cœnobia, primùm videlicet anno MCCCCLXXVIII. Sancto Roccho
B dicatum ex Voto ejuſdem Urbis, ut graſſantem averteret luem, traditum Ordini Servorum Deiparæ; alterum verò Sancti Hilarii, quod Jeſuatis conceſſum fuit, anno MCCCCLXXXII. Capitulo etiam Canonicorum Cathedralis ſuæ non parùm profuit; vetuſta enim Statuta in novam redacta formam propoſuit, ut infra dicemus. Deceſſit Mediolani anno MCCCCLXXXVI. illiuſque Cadaver in Arca marmorea repoſitum fuit apud proavos ſuos in Sacello Roſarii in Templo Ducali Sanctæ Mariæ Gratiarum, ubi ad noſtra uſque tempora hæc leguntur:

HOC MONVMENTVM
IOH FRANCISCVS DE LA TVRRE
COMES PALATINVS ET DVCALIS QVAESTOR
REVERENDISSIMO IN CHRISTO PATRI
DOMINO IACOBO ANTONIO DE LA TVRRE
EPISCOPO CREMONENSI DVCALI SENATORI
FRATRI AC BENEFACTORI SVO OPTIMO
LEZADRAE VXORI SVAE CHARISSIMAE
SIBI LIBERISQVE SVIS AC POSTERIS POS.
ANNO SALVTIS MCCCCLXXXVI.

C Ætate autem noſtrâ ibidem hæc altera ex albo marmore Inſcriptio adjecta eſt:

MONVMENTVM VETVSTATE COLLABENS
FRANCISCVS MARIA A PORTA
MARCHIO HIERONYMVS FERRERIVS EX LX. DEC.
MARCHIO HIERONYMVS ET IOSEPH
FRATRES PVTHEOBONELLI
PATRITII MEDIOLANENSES
ET REGII FEVDATARII
NOBILISSIMAE GENTIS A TVRRE
EX MATRE HAEREDES
D IN GENTILITIO B. V. SACELLO
INSTAVRABANT
ANNO MDCCXXV.

Eruditionis ejus, præſertim ſacræ, hoc ſupereſt reliquum:

I. Statuta Capituli Eccleſiæ Cathedralis Cremonæ ab ipſo reformata. *Cremonæ, apud Chriſtophorum Draconium.* 1574.

Meminerunt hujus Præſulis Ariſius in Cremona Litterata Tom. I. pag 308 Blaſius Rubeus in Tabula Dyptica Epiſc. Cremonen. num 68 Ughellus Tomo IV. Ital. Sacræ in Cremonen. & alibi in ſupradictarum Eccleſ. Epiſcopis, & Sitonus noſter humaniſſimus in Chron. Colleg. J. PP. art. 102. pag. 23. & art. 604. pag. 150. in Exegeſi hiſtorica Turrianorum pagg. 194. 195. & 197. quemadmodum etiam in Schedis.

MDCCXXX.

TURRIANUS JOANNES AMBROSIUS.

Joannes Ambroſius Turrianus Joannis Baptiſtæ, atque Apolloniæ Maſcharæ conjugum filius, Mediolani progenitus, hauſtam à majoribus ſanguinis nobilitatem, dignitatum, & doctrinæ ornamentis cumulavit. Etenim inter Clericos ab ineunte adſcitus ætate, ſacrarum Quæſtionum nodos tanto ingenio, perpetique diligentia enucleandos ſuſcepit, ut minorum ſcientiarum peritiæ jam præclarus, Theologiæ magiſterio præclarior evaſerit. Eluceſcente in dies magis ipſius virtute Protonotarii Apoſtolici dignitatem obtinuit, & utriuſque Signaturæ Referendarius eſt renunciatus. Præfuit etiam Præpoſitus Capitulo Canonicorum Baſilicæ Laurentianæ, quemadmodum in Metropolitana Cimiliarcha creari meruit. Judex quoque, & Examinator Synodalis, pluriumque Monaſteriorum, atque Congregationum Conſervator, necnon Diſciplinæ, & Criminalium Cleri rerum Præfectus, plurimùm profuit Archidiœceſi Mediolanenſi. Die verò XV. menſis Decembris promotus fuit ad

In-

Inſulas Eccleſiæ Novocomenſis, anno poſtquam redempti ſumus MDCLXVI. Tanti fecit Præſulem hunc Alexander Pontifex Max. hujuſce nominis VII. ut dignum exiſtimaverit, qui ad Margaritam Auſtriacam Leopoldo Auguſto nuptam cum extraordinarii Nuncii poteſtate mitteretur. Prudentiſſimè commiſſum ſibi populum rexit, Eccleſiaſticis legibus ad Diœceſis ſuæ reformationem editis in Synodo, quam anno MDCLXXII. ſolemniter celebravit. His, atque aliis præclarè geſtis illuſtris, mortalitatem exuit Octobri menſe, anno Salutis MDCLXXIX.

Habentur illius

I. Synodus Diœceſana à Joanne Ambroſio Turriano utriuſque Signaturæ Referendario, Protonotario Apoſtolico, Metropolitanæ Eccleſiæ Mediolanenſis Cimiliarcha, ad Auguſtiſſimam Margaritam Auſtriacam Leopoldo I. nuptam Alexandri VII. P. M. Nuncio Extraordinario, atque Epiſcopo Comenſe habita anno MDLXXII *Comi, Typis Epiſcopalibus*, 1674. *in* 4.

II. Ragionamento al Clero. Extat ibidem.

Eidem inſcripſit Primus Aloyſius Tattus Clericos Reg. de Somaſcha Martyrologium ſuum Novocomenſis Eccleſiæ editum *Comi*, 1675. *in* 4.

Occurrit ejus mentio in Additionibus ad Ughelli Italiam Sacram Tomo V. col. 322. in Epiſc. Comenſ. atque in Exegeſi hiſtorica Turrianorum doctiſſimi Sitoni noſtri, de qua toties meminimus, pag. 198. n. 2. & in Schedis.

MDCCXXXI.

TURRIANUS LUMBARDUS.

LUmbardus Turrianus Mediolanenſis, dictus etiam Lumbardinus, ut à Patre, qui & ipſe Lumbardus appellatus eſt, eumque ex Catharina de Pirovano genuit, diſtingueretur, vergente Sæculo XIII. florere cœpit. Primùm etenim Baſilicæ Modoëtienſis Archipresbyter conſtitutus eſt, tum à Joanne XXII. inter Capellanos ſuos cooptari meruit. Mox defuncto Uberto Vercellenſis Eccleſiæ Præſule, in ejus locum ſuffectus fuit XVII. Kal. Januarii anno Gratiæ MCCCXXVIII. annoque ſequenti Prid. Kal. Februarii ſacro Cardinalium Collegio ſubſidium ſe laturum ſpopondit. Apud memoratum Joannem Pontificem magna fuit in exiſtimatione, quandoquidem datis ad Novarienſem Epiſcopum litteris Lumbardum eidem plurimùm commendat, quemadmodum etiam Epiſcopo Hipporegienſi, & primariis Vercellenſis Urbis Optimatibus, Advocatis videlicet, & de Arborio. Ipſius virtutes magnis extolli præconiis in Catalogo Eccleſiæ ſuæ teſtatur Ughellus loco infra citando. Cùm autem per ea tempora Epiſcopus Vercellenſis non ſpiritualis tantùm, ſed temporalis quoque gladii poteſtate fungeretur, pluribus quo dominaretur Urbibus, & Oppidis, & Eccleſiaſticæ ditionis ſuæ multos cerneret Lumbardus noſter perturbatores, ut eis fortiùs reſiſtere poſſet, Bugellam inſigne Oppidum in Alpibus ſitum, aliaque non pauca ejus tractus Caſtella novis munitionibus adauxit, & quamvis conſertâ cum hoſtibus manu aliquando pulſus fuerit, infracto tamen ſemper animo fortiter invaſoribus obſtitit, Tyrannoſque compeſcuit. Nunquam etiam inter varias fortunæ vices Paſtoralis muneris oblitus, quò faciliùs univerſi Cleri mores ad pietatis priſtinæ diſciplinam componeret, Capituli Cathedralis ſuæ, unde in omnem Occidentalem Eccleſiam Canonicorum Inſtitutum à Magno quondam Euſebio conditum emanavit, Statuta non confirmavit ſolùm, ſed novis etiam à ſe compoſitis auxit, anno MCCCXXXIX. Deceſſit in præfato Oppido Bugellæ anno MCCCXLIII. poſtremis voluntatis ſuæ tabulis ante conſcriptis, prout à Benedicto XII. Pontifice quinquennio ante facultatem teſtandi obtinuerat. Sepultus eſt in Templo S. Stephani Protomartyris in præfato Oppido, ubi dum transferretur Altare, propè quod diu Corpus ejus jacuerat, ſequens Elogium marmori inciſum repertum eſt.

MILLE TRECENTIS QVADRAGINTA CVM TRIBVS ANNIS
A SAECLO VITAE MIGRAVIT EPISCOPVS ISTE
APRILIS DIE NONO SICVT CARMINE PONO
TER NONO MENSIS POST HOC FEBRVIQVE SEQVENTIS
HAC POSITVS PETRA SIGNANT PRAESENTIA METRA
QVI VIGVIT CLARA FAMA NVNC ARET IN ARA
FLOS LVMBARDORVM LVMBARDVS FLOS DOMINORVM
STIRPEQVE MAGNALI DE TVRRE MEDIOLANI
QVEM GENVS ET MORES VIRTVTES SENSVS HONORES
ORDINE DITARI CREVERVNT PONTIFICALI
VRBIS ERAT PRAESVL VERCELLARVM EXTITIT EXVL
A QVIBVS OBSESSVS MVLTVM FVIT AC NON OPPRESSVS
ILLIS ATQVE MANVM PORREXIT MEDIOLANVM
HIC BENE CERTAVIT BVGELLAM FORTIFICAVIT
TVRRIBVS ET MVRIS EPVLIS NON DEFVIT VLLIS
FORTIA CASTRA FECIT DE NOVO PLVRA REFECIT
EXPVLIT INDE GVERRAS PROTEXIT VNDIQVE TERRAS
TOTA SVB MAGNIS POSITA REGIONE TYRANNIS
MAGNANIMO NAM CORDE RESISTIT SOLVS IN ORBE.

Com-

Commendatur apud poſteros ob

I. Statuta Vercellenſis Capituli ab eo confirmata, & novis à ſe conditis aucta.

Ipſius laudes recenſent M. Aurelius Cuſanus in Actis Epiſc. Vercellenſ. Ughellus Ital. Sacræ Tomo IV in Vercellenſ. Hieronymus Henninges in Arbore Turrianorum pag. 44. Auguſtinus Lampugnanus in Opere ejuſd. tituli, pag. item 44. Engelbertus Flacchius in hiſtor. Famil. Turrianæ edita *Bruxellis* 1709. Tomo I. pagg. 76. & 88. tandemque Sitonus noſter humaniſſimus in ſæpè citata Exegeſi Turrianor. pagg. 190. & 197. atque in Schedis.

MDCCXXXII.

TURRIANUS MARTINUS.

MArtinum Turrianum Jacobus genuit ex conjuge ſua Matthia, cujus cognomeo delevit oblivio.

A Martinus verò pro ſui generis dignitate educatus brevì in Virum evaſit & militari fortitudine, & eruditionis commendatione celebrem, adeò ut circa annum Chriſti MCCXLVII. Mediolanenſis Populus unà cum Uberto de Putheo Reipublicæ univerſæ ſummam eidem demandaverit. Neque conceptam de ſe feſellit ſpem Vir præſtantiſſimus, prout ex infra dicendis patebit. Perſpectæ virtutis gratiâ Poteſtatis in Patria officium ipſi collatum eſt, quod cùm actu gereret anno MCCLXIII. die XX. menſis Novembris migravit è vita, ſuffecto ſibi fratre ſuo Philippo. Elatus eſt magnifico funere, delatuſque ad Cœnobium S. Mariæ Charævallis extra Romanam hujus Urbis portam, ubi in communi gentilium ſuorum Polyandro conquieſcit, appoſitis Tumulo familiæ B marmoreis inſigniis, atque hoc Elogio:

HIC IACET DOMINVS MARTINVS DE LA TVRRE
POTESTAS POPVLI MEDIOLANI
OBIIT MCCLXIII. VIGESIMO NOVEMBRIS.
HIC IACET DOMINVS PHILIPPVS DE LA TVRRE
FRATER EIVS POTESTAS POPVLI MEDIOLANI
OBIIT MCCLXV. VIGESIMO QVARTO SEPTEMBRIS.
✠ HIC IACET DOMINVS IACOBVS DE LA TVRRE
PATER DICTORVM DOMINORVM
ET DOMINA MATTHIA MATER EORVM.

Laudatur ob

I. Statuta Reipublicæ Mediolanenſi valde utilia ab ipſo anno prædicto MCCXLVII. condita.

Memorant ejus laudes Corius ad eum annum, Sitonus noſter doctiſſimus in prælata Exegeſi Hiſtorica Turrianorum pagg. 189. & ſequent., prout etiam in Schedis, aliique permulti.

MDCCXXXIII.

TURRIANUS PAGANUS.

IN libera Mediolanenſi Republica non pauci floruerunt è Turriana Gente Conſules laudatiſſimi, quorum Seriem nobis ſuggeſſit amiciſſimus Sitonus è Collectione ſua Conſulari MS. Memoratur inter eos Jacobus de la Turre, cujus Magiſtratus incidit in annum Chriſti MCLXXIII. Collegamque habuit Pa- C ganum alterum, nam ex Jacobo I. Turriano, & Bertha Vicecomite uxore ſua Paganus noſter ortus eſt. Hic Paduam quoque cum Prætoria rexit poteſtate anno MCXCV. Mox eodem functus eſt munere in Urbe Brixia, poſtremò autem Mediolani, qua in Civitate Imperialis quoque Vicarius conſtitui meruit, quin & Vallis Saxinæ dominium eſt aſſecutus. Jam antea memoratum Conſulatum præcedenti anno Paganus noſter idem adminiſtraverat officium, quod tertiò poſtmodum geſſit anno MCXCVII. Obiit Vir præſtantiſſimus dum actu Patriæ jura daret die VI. menſis Januarii; Anno Chriſti MCCXLI & magnifici funeris pompâ deductum eſt cadaver illius ad commune Turrianorum Sepulchretum apud Monaſterium Charævallis extra Romanam hujus Metropolis portam, ubi ad hæc uſque tempora marmoreum hoc Elogium ad ejus cernitur Tumulum.

✠ MAGNIFICVS POPVLI DVX TVTOR ET AMBROSIANI
ROBVR IVSTITIAE PROCERVM IVBAR ARCHA SOPHIAE
MATRIS ET ECCLESIAE DEFENSOR MAXIMVS ALMAE
ET FLOS TOTIVS REGIONIS AMABILIS ORBI
CVIVS IN OCCASV PALLET DECOR ITALVS OMNIS
HEV DE LA TVRRI NOSTRVM SOLAMEN ABIVIT
PAGANVS LATEBRIS ET IN VMBRAM VERTITVR ISTIS
MCCXLI. DIE VI. IAN. OBIIT DICTVS DOMINVS
PAGANVS DE LA TVRRE POTESTAS POPVLI MEDIOLANI.

Præter amplificata dum anno MCLXXIII. Conſul eſſet, Mediolani mœnia, debent illi Cives ſui

I. Statuta pleraque cum aliis Conſulibus condita eodem anno.

II. Leges pro novo militiæ genere ex flore juventutis deligendo, & inter eas præcipua, de qua toties verba fecimus, ne quis Friderici I. Auguſti Schiſmatici ho- D minis nomen, propoſitâ amputationis linguæ pœnâ, proferre auderet.

Memoratur a Corio ad citatos annos, Comite Octavio Archinto in Collectione toties laudata Monument. famil. Mediol. In libro omnium Regiminum Civitatis Paduæ edito in Tomo IV. Antiqu. Italiæ Claſſ. Muratorii, ac tandem à præcitato Sitono noſtro in Exegeſi hiſtorica Turrianorum pag. 188. & in Schedis.

V

MDCCXXXIV.

de VAILATE JOANNES ANTONIUS.

SÆculo XV. jam florebat in hac Urbe familia de Vailate nuncupata, nam ex ipſa Maphæolus unus ex XII. Proviſionum numerabatur anno Salutis noſtræ MCCCCVIII. Alii quatuor claruere inter Decuriones ab anno MCCCCXLVII. ad MCCCCLXXIV. ut nos monuit Clariſs. Sitonus. Auguſtinianus hic Eremita ex Aſceterio Sancti Marci hujus Urbis, nempè Joannes Antonius, à nonnullis de Vailate, ab aliis verò de Velate indiſcriminatim appellatus, primâ ætate profanis ſacriſque ſtudiis impensè vacavit; itaut eum ſubinde Auguſtinenſis Ordinis Præſul magiſtrali laureâ condecoraverit. Ipſe etiam ſcholas, invexit, aut ſaltem inſtauravit in Cœnobio Mediolanenſi, dum inibi Priorem ageret; ac tribus Inſubricæ Auguſtinenſis Provinciæ Comitiis Præſes datus eſt: quo in munere gerendo ſibi adeò Patrum animos devinxit, ut anno MCCCCLXXVIII. Prior Provincialis ab Ipſis fuerit electus; nec dubium quin ingenti evaſerit emolumento Provinciæ ſibi commiſſæ, quandoquidem in ipſo eminebant religioſa probitas, ſolida doctrina, diuque probata prudentia. Hujuſce Joannis Antonii virtutibus moti tum Ambroſius Maſſari de Cora, cùm Anſelmus Lolli de Mandextris à Monteſalco, ambo Auguſtiniani Eremitici Ordinis ſucceſſivè Generales, eidem commendaverunt adminiſtrationem Loci, ſive Cœnobioli Sanctæ Mariæ vulgò *del Boſco* (adnexi, veluti membrum, Cœnobio S. Marci de Mediolano) quam pariter firmam ratamque habuit Raphaël S. Georgii Diaconus Cardinalis memorati Ordinis Protector; ac ut eamdem toto vitæ ſuæ tempore Joannes Antonius obtineret, Innocentius VIII. Pont. Max. juſſit ſuâ Bullâ, datâ menſe Decembri anni MCCCCLXXXVI. Virum porrò hunc inter paucos unicè dilexit Aſcanius Maria Sfortia, Diaconus Cardinalis SS. Viti & Modeſti, Franciſci Mariæ Sfortiæ ac Blancæ Mariæ de Vicecomitibus Mediolani Ducum filius, qui eumdem ſibi à ſacris confeſſionibus, familiarem, perpetuumque commeoſalem adhibuit, uti apertiſſimè liquet ex præfata Bulla Innocentii VIII. Romæ tandem occubuit die VII. Januarii anni MCDXCVIII., ſepultuſque eſt in Templo Divi Auguſtini penès Sacellum S. Nicolai Tolentinatis; adjecto lapide marmoreo ſuper ipſius Tumulum cum hac Inſcriptione:

THEOL. INSIGNI MAG. IO. ANTONIO MEDIOLANENSI AVGVSTIN.
ILLVSTRISS. ET REVER. D. D. ASC. M. SFORTIAE CARD. VICECANCELL.
CONFESS. ACCEPT. B. M. P. REL. MIID. VII. IANVARII.

I. Præter continuationem Chronicæ Conventus S. Marci de Mediolano, cujus meminit Philippus Vicecomes in ſuo laudato Libro de Conventu S. Marci, ſuo loco à nobis laudando, ſcripſit etiam Joannes Antonius

II. Commentarium Rhetorum novæ artis. MS in fol. juſtæ molis, quod in Bibliotheca ejuſdem Marciani Cœnobii cuſtoditur.

Hujus Viri meminere Torellus in Sæc. Auguſtinian. Tom. VII. pagg. 289. 294. & 353. Elſſius in Encom. Auguſt. litt I pag. 322., & Herrera in Alphab. Auguſt lib I. pag. 451. & Tom. II. pag. 105. Reliqua habuimus à Viro doctiſſimo, & amiciſſimo Gulielmo Nicolai ejuſdem Ordinis, atque ex Collectionibus ſæpè laudatis Clar. Sitoni.

MDCCXXXV.

VALERIUS JOANNES JACOBUS.

VAleria, ſive de Valera, ut aliis placet, Mediolanenſis familia, gloriari meritò poteſt de duobus fratribus Joanne Jacobo ſcilicet, atque Matthæo ambobus in hac mea Bibliotheca digniſſimè recenſendis. Parentes habuere Joannem Petrum, atque Franciſcam Eleonoram de Guaſconibus conjuges. Nunc de Joanne Jacobo agemus, in Articulo verò ſubſequenti de Matthæo. Primus igitur Vir fuit litteris verè natus, moribuſque optimis ita exornatus, ut plures Mecœnates habere meruerit, quos inter fuerunt Franciſcus Sfortia, Fiani Dux, ac S. R. E. Cardinalis, cujus extitit à Secretis, necnon eximius Senator Mediolanenſis Petrus Franciſcus Corius, qui ad dignitatem in ſupremo Hiſpaniæ Conſilio Regentis percipiendam vocatus, Joannem Jacobum noſtrum ſecum duxit. Cæſari quoque Montio S. R: E. Cardinali ampliſſimo, & hujus Urbis Archiepiſcopo inter charos extitit. Rex ipſe Catholicus, cognitâ Valerii virtute, aliiſque ipſius animi dotibus permotus, Prębendam Canonicalem in Regia Ducali Baſilica Scalenſi hujus Urbis eidem anno MDCXXVII. tribuit. In Patriam Valerius noſter redux, ad colligendos rariores Codices, Nummoſque pretioſiſſimos totus ſe contulit. Præter Jura tam Pontificia, quàm Cæſarea, in quibus eminebat, Muſas quoque, præſertim Latinas, minimè reſpuit, ut facilè Lector ex ſequentibus agnoſcet; ſed me tacente ſatis eſt verba de ipſo referre Clar. Joannis Petri Puricelli in Diſſertatione Nazariana, quæ ſunt: „ Bibliothecam ſicut & cæteras facultates ſuas Monaſterio „ Sanctæ Valeriæ legavit. Obiit die IV. Auguſti „ MDCLI. in ædibus Canonicalibus Scalenſis Eccleſiæ ætatis ſuæ LXXIX. menſ. VII. Fuit valetudine „ ad ſtuporem bonâ; elegantiſſimè ſcribebat; & multa „ conſcripſit Juridica, Hiſtorica, & Poëtica, ſed „ ea edere non potuit, dum cunctabundus editionem „ de die in diem diſert, ſupremo & brevi correptus eſt „ morbo. Codices MSS., quos multos habebat, ſimul „ cum omnibus autographis ſuis Baſilicæ Ambroſianæ „ legare meditabatur; cùm autem incertus hæreret, „ quem ſibi hæredem inſtitueret, non ante condere „ Teſtamentum deliberavit, quàm proximum jam „ ſentiret interitum. Et quoniam Sanctam Martyrem „ Valeriam, tamquam gentis Suæ tutelarem colebat, „ Monaſterio, ubi Sanctum ejus Corpus requieſcit, „ quidquid poſſederat ex aſſe reliquit. Ex ea hæreditate quadraginta circiter Imperialium librarum „ millia pio illi loco obtigerunt. „ Obiit Vir octuagenarius anno poſt Chriſti Adventum MDCLI., die verò IV. menſis Auguſti, ut ſupra, ejuſque & fratris Matthæi memoria ſupereſt in marmoreo Epitaphio parentibus ſuis poſito, atque in Eccleſia Sancti Petri ad Hortum extante, his litteris:

IOHANNI PETRO VALERIO
IACOBI FILIO PETRI NEPOTI
FR. HELEONORAE GVASCONIAE PARENTIBVS OPTIMIS
IOH. IACOBVS IC. ET DIVAE MARIAE SCALENSIS
BENEFICIO CATHOLICAE MAIESTATIS
CANONICVS
ET REV. PATER D. MATTHAEVS
CARTHVSIAE PAPIENSIS PRIOR
ANNO DOMINI MDCXXVII. F. C.

Hæc de ipſo non ſine labore undequaque collegimus:

I. Emblematum Centuriæ II. Joannis Jacobi Valerii JC. Mediolanenſis Matriti conſtructæ. MS. in fol. magnæ molis, cum Emblematibus egregiè pictis, & Carminibus latinis pluribus in locis; in aliis verò deſunt. Codex ſignatus eſt num. 30. & ſervatur in Bibliotheca Monachorum Ciſtercienſium Sancti Ambroſii Mediolani. Extat quoque in Bibliotheca Patrum Teatinorum Sancti Antonii hujus Urbis, in cujus Codicis fine leguntur

II. Dyſticha in VII. Planetas, & omnes Cœli figuras, unà cum earum delineatione.

III. Orazione di Gio Jacopo Valerio dell' antichità, ed origine della famiglia Valeria Milaneſe, dallo ſteſſo dedicata alli Signori Dottori del Collegio di Milano. MS. in 4. extat ut ſupra in Biblioth. Monachor. S. Ambroſii.

IV. Joannis Jacobi Valerii Carmina varia, inter quæ plura in laudem Philippi IV. Hiſpaniarum Regis, *ſine loco, anno, & Typographo*, in 4. Ibid.

V. Index Numiſmatum, atque Manuſcriptorum tam in pergamena, quàm in papyro, quæ apud eum extabant. MS. autographus, ubi indicantur infraſcripta ejuſdem Valerii Opera.

VI. Rapſodiæ plures hiſtoricæ.

VII. Libro di Verſi.

VIII. Rapſodie di Sepolcri nuovi di Milano.

IX. Paragone di Napoli, e di Milano. Hoc Opuſculum vidimus in Bibliotheca ſupradicta Patrum Teatinorum, ſic inſcriptum: „ Lettera di Jacopo Valerio delle lodi di Milano ſcritta a N. N. che eſſendo Milaneſe lodò con ſua lettera Napoli al di ſopra di Milano. „ MS. in fol. optimæ notæ, unà cum Epiſtola nuncupatoria ejuſdem Auctoris ad Philippum IV. Hiſpaniarum Regem, data Matriti die XV. menſis Auguſti MDCXXXVI. adſunt etiam Indices Auctorum, quos Valerius enunciat, rerumque notabilium. Ad calcem adnexa eſt Tabula Topographica Mediolanenſis Urbis à Baraterio æri inciſa, necnon duobus maximis foliis impreſſa, Cardinali Federico Borromæo die XVI. Februarii MDCXXIX. inſcripta, & nunc ſatis rara. Reperitur eadem Epiſtola etiam in Bibliotheca Co. Pauli Montii, ſic præſtitulata: „ Lettera di Giacopo Valeri Giureconſulto, e Patrizio Milaneſe della grandezza, e magnificenza delle Città di Milano, e di Napoli all' Eminentiſs. e Reverendiſs. Sig. Cardinale Ceſare Monti MDCXXXV. in 4. data Matriti.

A ſupradicto Indice ſuæ Bibliothecæ hæc hauſi, quæ mihi viſa ſunt memoriæ minimè peritura.

1. Auguſtini Sclafenati Opera. MS in pergamena.
2. Ambroſii Gryphii Oratio in laudem Mercatorum.
3. Uomini illuſtri del Merula. MS. cum figuris, aliaque, de quibus ſuo loco nos egimus.

Extat ſupradictus Index in Bibliotheca Monachorum Sancti Ambroſii hujus Urbis Cod. ſign. A. num. 12

X. In Faſtos Panvinii Adnotationes. MS. in eod. Cod.

XI. Diſcorſo, ſe ſia lecito per fare qualche Impreſa di paſſare per lo Stato altrui ſenza chiedere il paſſo. Se richieſto, ſi poſſa in alcun caſo negare; e ſe dalla ripulſa del paſſo naſca qualche ragione poſitiva al ripulſato di poterlo uſurpare per forza. Extat in Cod. MS. ſignat. A. num. 114. in ead. Biblioth. Monach. S. Ambr. Mediolani.

XII. Commentarius ad Legem II. Cod. de Malef. & Mathemat. in quo oſtenditur Artem Aſtrologicam eſſe damnandam. Extat MS. ibid.

XIII. Diſcorſo d'un Incognito intitolato *de las Lettras Umanas*, cum pluribus notis Italico ſermone ejuſdem Valerii. Extat MS. ibid.

XIV. Epiſtola ad Cardinalem Fridericum Borromæum de creatione Bibliothecæ Ambroſianæ. MS ibid.

XV. De Securitatibus, ſive Salviſconductibus, ubi multa de Immunitate Eccleſiaſtica. Extat ibid. in Cod. MS. ſign. A. num. 70. in fol.

XVI. Quid ſit in Jus vocare Antonii Goveani, ac Joannis Vaidi perpenſâ ſententiâ, & de manus injectione, Prætoriſque Officio. Extat MS ibid.

XVII. Conſideratio Quæſtionis; An ſi Maritus moriens in Uxorem aliquid legati nomine collatum velit, ſub ea conditione, ubi caſtè, & honeſtè vivat, debeatur intelligi relictum, ſi ſecundis, aut ulterioribus nuptiis ſe illigari patiatur. Extat MS. ibid.

XVIII. Interpretatio cujuſdam Inſcriptionis in lapide olim invento extra Portam Orientalem Mediolani. Extat MS. ibid.

XIX. Carmina ejus varia Latina, atque Italica. MSS. ibid.

XX. De Decurionibus. MS in fol. ſignat. B num. 67. Ibid.

XXI. Rapſodia de Familia Valeria, atque de aliis Mediolani Familiis ordine alphabetico. MS. in fol. ſign. A. num 110. Ibid.

XXII. Carmen Valerii ad Principem Card. Trivultium. Extat ibid. in Cod. ſign. A. num. 115

XXIII. Epigrammaton Jacobi Valerii JC. Mediolanenſis lib. I His acceſſerunt Epigrammata quædam externa ab eodem Auctore collecta, ne eſſent ludibria ventis. Matriti an. Salut. MDCXXXVI. MS. in 4 optimæ notæ, in Bibliotheca PP. Teatinorum S. Antonii hujus Urbis.

XXIV. Carmina plura Latina ejuſdem Joannis Jacobi, inter quæ multa ad Matthæum Valerium Carthuſiæ Papienſis Priorem. MS in fol. ſign. A. num 25. in Biblioth. Monachor. S. Ambroſii.

XXV. De Ciſalpini Pœdiatus præſtantiâ adverſùs Livium, & Florum, Diſſertatio. Extat ibid. MS. in Cod. ſign. A. num 70. in fol.

XXVI. De ſuprema Mundi diſſolutione. MS. in fol. ſign. A. num. 114. Ibid.

XXVII. De Annona, Diſſertatio. MS in fol. Ibid.

XXVIII. Dono dedit Cardinali Federico Borromæo Codicem inſignem MS. Cardinalis Bertrandi, de quo Codice Valerius ipſe Epigramma cecinit. Inter Schedas Valerii in Archivo Monachor. S. Ambroſii.

XXIX. De Remediis adverſùm Rem judicatam. MS. in fol. penès Comitem Ludovicum Archintum Magiſtratus Redditiuum Ordinariorum Quæſtorem, patronumque meum eximium: prælo paratus erat, cum opportunis Approbationibus ſignatis anno MDCXXIV. die I. Julii.

XXX. De claris Italorum, & aliarum gentium Familiis. Ex Picinello.

XXXI. Dilucidationes, & Supplementa ad Antiquitates Alciati. Ex eodem.

XXXII. Tractatus de Familia Biſſorum. Ex eodem.

XXXIII. Orationes diverſæ ad varios Principes. Ex eodem Codex Joannis Aretini, cui titulus: „ Tractatus de Ortographia, de perfecta ſcribendi Ratione, & de Literarum nominibus, figura, & poteſtate; ad Nicolaum V. Pont. repertus, & emptus a Jacobo Valerio Canonico Schalenſi in Bibliotheca Nicolai Librarii blattis & tineis quantus eſt repertus, & in hanc formam redactus anno MDCLIV. „ Extat in Archivo Monachorum S. Ambroſii ſign. A. num. 128. MS. ut ſupra.

In

In Encomiaſtico Hieronymi Boſſii Ticinenſis pag 14. extat Acclamatio VII, ſeu Epiſtola erudita ad Jacobum Valerium noſtrum

Epiſtola altera Hieronymi Boſſii ad eumdem, quâ ei nunciat obitum Aquilini Coppini, data Ticini poſtr. Kal. Octobr MDCXXIX. extat in Arch S Ambr. Cod. ſign A. num. 125

Celebratur Auctor noſter Epigrammate Latino à Benedicto Sociaco lib. III pag 109. à ſupradicto Puricello Differt Nazar. cap. 120., & in Monum. Baſil. Ambroſ. à Franciſco Bernardino Ferrario lib. VI. cap. VII. de Veterum Acclamationibus, & Plauſu, ubi hæc de Jacobo, & Matthæo ejus fratre ſcribit: „ Matthæus, „ & Jacobus fratres Valerii, Viri humaniſſimi, iidemque longè doctiſſimi: Carthuſiani „ Ordinis lumen alter, alter Juriſconſultorum „ decus; uterque Civitatis Mediolanenſis ornamentum, „ à Hieronymo Borſerio in Supplemento cap. 11., à Picinello in ſuo Athenæo pag. 302, & tandem a Sitono noſtro in Schedis.

MDCCXXXVI.

VALERIUS MATTHÆUS.

STemma Genealogicum Valeriæ, ſeu de Valera Gentis nobis oſtendit Cl. Sitonus; ex quo, atque ejuſdem Schedis agnovimus, quòd anno MCCCCL. die XXII. menſis Martii Comes Ludovicus de Valera creatus fuit Eques auratus, dum poſſeſſionem Mediolani Ducalis dignitatis aſſumeret Franciſcus Sfortia. Nec prætermittendi ſunt Andreas, & Franciſcus ejuſdem de Valera familiæ, primus Eccleſiæ S. Ambroſii Præpoſitus, alter verò Metropolitanæ Canonicus Ordinarius, quorum corpora ſimul tumulata fuere in ſupradicto D. Ambroſii Templo anno MDXXX., ut ex eorumdem Inſcriptione adhuc ibi ſuperſtite viſitur. Matthæus verò noſter, Joannis Jacobi, mox à nobis laudati frater, anno natus MDLXXXII. die XXII. Januarii; in Carthuſia propè Papiam, P. D. Timotheo Baroffio ejuſdem Superiore ſacra peragente, ſolemnibus Deo votis mancipatus eſt die II Februarii, anno MDCIV., ac poſt ſexennium Presbyteratus ordine inſignitus, Vicarii munus, & Procuratoris miniſterium ſibi demandata cùm rectè exegiſſet, anno MDCXLV die XXIX. Decembris ad ſupremum Prioratus faſtigium extitit evocatus. Primus Bibliothecam ipſius Carthuſiæ extruxit, ſuæ eruditionis præclarum quidem opus, ſed nunquam ſatis commendatum; Podagrâ, & Chiragrâ tamen valde vexatus, cùm pluries oneroſo ſibi Prioratus officio abſolvi precaretur; anno tandem MDCXXXV. ſui voti fit compos generalibus in Comitiis ipſius Cœtus, ac titulo Procuratoris donatus, beneficiiſque communitus ſpiritualibus à Reverendiſſimo Patre tunc totum ipſum moderante Ordinem, poſt ſui obitum ſibi perſolvendis, anno denique MDCXLV. quarto Kalendas Januarii mortalem cum immortali vitam commutavit, ætatis ſuæ LXIV. Plura ſcripſit tam in Hiſtoria ſacra, quàm in profana, imò quoque in Poëſi, quæ perierunt; mihi verò datum eſt, præter ea, quæ dedit Picinellus, plura invenire, partim ope amiciſſimi P. Bonhomii ejuſdem Ordinis Carthuſiæ alumni alibi laudati, partim aliunde reperta;

Videlicet:

I. Libro di Eſercizj Spirituali. *Milano*, 1634. *in* 8.
II. De Familia Valeria. MS in fol. extat in Bibliotheca Carthuſiæ propè Papiam.
III. Catalogus omnium Monachorum, qui à condita Carthuſia propè Papiam (quod fuit anno MCCCXCVI.), ipſam rexerunt, uſque ad eumdem Auctorem incluſivè. MS. in fol ibidem.
IV. De Complicibus Gulielmæ hæreticæ.
V. De Catharis hæreticis.
VI. De Apoſtolicis hæreticis.
VII. Auctores aliqui, qui de rebus Mediolani ſcripſere, cum nonnullis Valerii notulis.
VIII. Inſcriptiones Mediolani &c. Hæc IV. poſterioribus Articulis enunciata, ſunt uno Vol. in fol. MS. in eadem Bibliotheca.
IX. Catalogus Virorum illuſtrium Mediolanenſium, Sanctorum ſcilicet, Pontificum, Cardinalium &c. ab anno M. uſque ad annum MDCXL. MS in fol ibidem.
X. De Familia Vicecomitum, cum Arbore ejuſdem ſatis diffuſo. MS. in fol. ibidem.
XI. Fragmentum, in quo Summos recenſet Pontifices, & Cardinales aliquos Mediolanenſes, Venetos, Neapolitanos, Genuenſes, Florentinos, Senenſes, Lucenſes, atque Bononienſes. MS. ibid.
XII. Tractatus de Mediolano Temporali poſt Sanctos, ſcilicet ab anno MCLVIII. uſque ad MDCXLV. ex quibus multi tamen deſunt anni, cui alia adnectuntur promiſcua, videlicet de Prætoribus Mediolani ex Corio, Galvaneo Flamma &c., de Mediolanenſibus, qui in variis Prætores fuere Civitatibus ab anno MCXCVII. uſque ad MCCLXXXIX &c MS. in fol. ibidem.
XIII. Acta Senatus Mediolanenſis ab anno MCDLXXVI. uſque ad annum MCDXCIX. Catalogus ſexaginta Decurionum ab anno MDXVIII. uſque ad MDCXLI., Vicarii Proviſionum ab anno MCCCLXXXV. uſque ad MDCXLVI. omnia Vol. uno. MS. in fol. ibid.
XIV. De rebus Eccleſiaſticis Mediolanenſium. MS. ibid.
XV. Auctores de Mediolano tractantes, & Mediolanenſes facti Epiſcopi variis in locis. MS. ibid.
XVI. De Jure, & dignitate Mediolanenſis Metropolis. MS. ibid.
XVII. De Mediolani nomine, origine, & ethymologia. MS. ibid.
XVIII. De Civitate Papiæ, ejuſque Epiſcopis, privilegiis, origine &c. MS in fol. ibidem.
XIX. Annales Eccleſiaſtici, & Profani ab anno MCC. uſque ad MDXLVI. Vol. II. MSS. in fol. ibidem.
XX. Opuſcula alia quamplura adhuc inordinata. MSS. ibid.
XXI. Carmina ejus plura Latina ad Joannem Jacobum fratrem, dum eſſet Prior Carthuſiæ Papienſis. Extant in Collectione Carminum ejuſdem Jacobi, de quo jam diximus, in Cod. A. n. 125. in Biblioth. Monach. S. Ambroſii Mediolani.
XXII. Epiſtola Italica eruditionis plena ad Joannem Petrum Puricellum, data ex Carthuſia propè Papiam die XXVII Martii MDCXXXV. extat in Cod Biblioth. Ambr. ſign C. num. 278 in fol.
XXIII. Aliæ duæ ad eumdem in altero Cod. ibid. ſign. D nu. 115. in quibus ei mittit quædam Monumenta ad Sanctum Arialdum ſpectantia, & hortatur ad proſecutionem hiſtoriarum ſuarum.
XXIV. Poetica; ex Picinello.
XXV. De Theologia; ex eodem.
XXVI. De Contemplatione; ex eodem.

In Cod. MS Epigrammatum Jacobi Valerii in Biblioth. PP. Teatinorum S Antonii Mediolani, extant Carmina ad Fratrem Matthæum Valerium Carthuſiæ Priorem Podagrâ in reditu à Capitulo laborantem, ut diximus in eodem, ex quibus unum hic damus.

De D. Matthæo Valerio Carthuſiæ Papienſis Priore.

Cum fovet ut Samii taciturna ſilentia alumnus,
Æthera mente petit, numina mente movet.
Idem ſi quando conſignata ora reſolvit,
Ore hominesque ciet, ore Deoſque movet.
Et quiſquam neget eſſe ſilentem poſſe diſertum,
Ac fieri Hermetem, qui fuit Harpocrates.
Immo utrunque tibi conceſſum quiſque fatetur,
Ore ciere homines, mente movere Deos.

Hieronymus Boſſius Ticinenſis nuncupavit Matthæo noſtro Encomiaſticon ſuum impreſſum *Mediolani, per Marcum Tullium Malateſtam, in* 4. in eoque libro pag. 38. extat ejuſdem altera Epiſtola, cum hoc titulo: „ Perilluſtri, ac Religioſiſs. Viro Matthæo Valerio, apud Mediol. Carthuſiæ Ticinenſis Procuratori integerrimo, bonæ mentis genio, gratiarum „ ocello, litterarum patrono, & humani generis delicio. „

Eum & fratrem ſuum Jo Jacobum laudat Jo. Petrus Puricellus ſæpè in Differt. Nazariana, ſignanter cap. 120. & in Præfatione libri de SS. Martyribus Arialdo, & Herlembaldo, aſſerens eo ſuadente ſe Opus illud aggreſſum fuiſſe.

Teſta-

Teſtatur ibid. Puricellus ipſe apud eundem Marthæum extitiſſe Auctorum duorum Opera, qui Sancti Arialdi Vitam adhuc ineditam ex inſtituto conſcripſerant; quæ ſibi ab eo tradita inſeruit lib. II. ac III ejuſdem libri. Addens ab eodem Valerio adjectum fuiſſe Andreæ Alciati Fragmentum ab ſe redditum lib. I. cap. 12.

Ughellus pariter pluribus in locis Auctorem noſtrum „ uberrimum eruditionis fontem „ vocat, ac fatetur operâ ejuſdem, Vitas Pontificum & Cardinalium poſt Ciacconium, & Victorellum uberiores feciſſe.

Joſeph Laurentius Matthæo noſtro Diſſertationem XXVI. Libri I. ſuæ Polymathiæ nuncupavit.

Idem fecit Joannes Baptiſta Bizozerus, Summæ Caſuum Conſcientiæ;

Sicut & Philippus Ferrarius, Scriptoris noſtri amiciſſimus, Lexici ſui Geographici.

Carminibus etiam celebratur ab Auguſtino Terzago, atque à Benedicto Sociaco, cujus liber III. Epigrammatum, cum Epiſtola Nuncupatoria inſcriptus eſt Valerio noſtro pag. 79.

Eum commendat unà cum Jacobo fratre Franciſcus Bernardinus Ferrarius lib. VI. cap. VII de Veterum acclamationibus, & plauſu; verbis, quæ in Jacobo protulimus

Ei quoque dicavit Jo. Baptiſta Bidellus Antiquitates Patriæ Andreæ Alciati, atque in Epiſtola Nuncupatoria Matthæi eruditionem, ejuſque generis vetuſtatem commendat. *Mediol.* 1625 in 8.

Videndus etiam eſt Picinellus in Athenæo p. 419.

MDCCXXXVII.

VALERIUS MAXIMUS.

ANimo diù pependimus, cùm hanc Bibliothecam Mediolanenſium Scriptorum adornaremus, recenſendus ne inter eoſdem foret Valerius Maximus hiſtoriæ laude clariſſimus, quem ab eruditiſſimo Viro Andrea Alciato non Juriſprudentiæ tantùm commendatione, ſed etiam Antiquitatis peritiæ celeberrimo Contribulibus ſuis adſcriptum reperiebamus, prout uberiùs infra dicemus. Movebat nos Voſſii auctoritas, qui ſuſpicatus eſt Valerium illum Maximum in Inſcriptione ab Alciato prolata, quam integram mox dabimus, memoratum, alium ab Hiſtorico fuiſſe, qui Conſulatum cum Voluſiano Auguſto geſſerit, vel alium quempiam ex eadem Valeria Gente. Nequeminus nobis negotium faciebat aſſertio Joannis Alberti Fabricii in parte priore Supplementi ſuæ Bibliothecæ Latinæ cap. V. pag 453. ſcribentis Publii prænomen Valerio huic vindicandum non dubitaſſe Marquardum Gudium, auctoritate Codicis Medicei; aliumque videri Valerium Maximum in præfata Inſcriptione laudatum, utpote cui præfigatur Marci prænomen. Imò, quod magis urget, de vetuſtate ipſius Marmoris Fabricius ambigebat. Adde, plures Scriptores etiam antiquos Valerio Maximo Romam tribuiſſe patriam non Mediolanum; & ſanè ignari non ſumus olim in Urbe floruiſſe Valeriam Gentem, cujus princeps vetuſtiſſimis temporibus extiterit M. Valerius Dictator, quem primùm Maximi nomine appellatum, eò quia prudenti Oratione è Sacro Monte plebem revocaverit, ait Cicero in Bruto cap. XIV. Verumtamen cùm mihi extero homini non liceat magnum hoc decus Mediolanenſibus, quibus tot tantaque debeo, eripere, ſequi potius volui Leandri Alberti Civis mei veſtigia, qui in Deſcriptione Italiæ editionis Venetæ MDLI. pag. 357. aliis Mediolanenſibus eruditis Valerium Maximum attexit. Ne autem, ut ſervum pecus, aliorum tantùm duci videar exemplo, rationes etiam in medium adducam, quæ me ad hoc impulerunt. Quis credat enim Virum Conſularem (ut primùm Voſſio reſpondeamus) in Inſcriptione, tanti muneris, & quod tam grandi ambitu oſtentari ſolebat, immemorem fuiſſe, ut ſaltem ſe Exconſulem reticeret? Quod verò ad prænomen P. attinet, quis non videat ex unico Codice nullum deſumi poſſe argumentum, præſertim cùm alius non deſit Leidenſis, non inferioris notæ, ab eodem Fabricio adductus, ubi M. prænomine Scriptor noſter eſt inſignitus? Si verò de marmoris fide agatur, magis certè credendum Alciato Inſubri, doctiſſimo, oculatoque teſti, atque in hujuſcemodi rebus verſatiſſimo, quàm Fabricio extero, & qui non niſi marmoris ipſius antypum cernere potuit. Juvat ideo ipſiſſima Alciati verba ſubjicere, quæ Inſcriptionis exemplo adſcripta leguntur: „ En Valerii Maximi nunquam ſatis laudatam memoriam, quæ in Divi Simpliciani Fano effoſſa non ſine ingenti litteratorum gaudio, & effuſiſſima lætitia conſpicitur; cum apud bonos authores nihil penitus extaret, quo de ejus morte, vita, moribus certiores fieri ſtudioſi poſſent. Habent igitur quod gaudeant Mediolanenſes tanto cive nobilitati, quem quamvis monumento non conſtat fuiſſe Hiſtoricum, ſed ſimpliciter Aſtrologiæ ſtudioſum, tamen dubitandum non videtur quin ille fuerit, cujus novem priſcorum exemplorum libri etiam nunc ſunt in precio; nec repugnat eundem profeſſione Aſtrologum fuiſſe, & tamen Hiſtoriam ſcripſiſſe. „ Ut autem aliis etiam argumentis in contrarium ſuperiùs adductis ſatisfiat; addemus jam ſæpe citati Alciati verba alia ex Patriæ Hiſtoria deſumpta; ſcilicet: „ Floruit Tiberii tempore egregii Operis nobiliſſimæque hiſtoriæ auctor M. Valerius Max. Principis amicitiam tituli ambitu profeſſus. Romanum eum quidam vulgatioribus commentariis teſtantur: ex Antiquis nemo eſt, qui ejus vitæ nedum patriæ mentionem faciat. Mediolanenſem fuiſſe in tanta auctorum inopia, ut credam, ejus tumulus candidiſſimo marmore effoſſus ante Simpliciani ædem me adducit. Monumentum pro indice eſt, cum uxore Apronia M. Valerium Max. Sacerdotem, Aſtronomum, cæterorumque ſtudiorum peritum electo conditorio unà jacere; quo hæredes ne inferantur, nominatim præcipit. Abſurdum itaque eſt eum, qui & uxorem, & hæredes, & tumulum Mediolani habeat, alibi, quam Mediolani genitum credere; cùm nihil tamen errent, qui Romanum vel incolatu, vel communi omnibus Italis jure, appellant. Nam & Plinius Romanum ſe dicit, qui tamen procul dubio vel Veronenſis, vel certè ex Novocomo Inſuber fuit. Valeriorum planè gentem, ex qua originem Valerius Max. traxit, celebrem extitiſſe Inſcriptiones ſunt argumento, in quibus hæc omnium frequentiſſima ſemper occurrit. „ Donec igitur alius quiſpiam uberiora adducat monumenta, quibus Valerius noſter Inſubriæ adimatur, pro Mediolanenſibus ſtare lubet, apud quos, ut Alciatus ipſe innuit, tot marmora Valeriæ Gentis nominibus inſignia conſpiciuntur ad hanc uſque diem. Atque oh utinam liceret de tanti Scriptoris actis plura exhibere! Ea ſolum, & quidem pauca admodum, proferre poſſumus, quæ poſteritati reliquit vetuſtatis injuria. In ipſo juventutis flore Romam ſe contuliſſe videtur Valerius noſter, ibique litteris vacaſſe, humanis præſertim, atque his, quorum frequentior uſus eſt in Republica. Aſtrologiam didiciſſe, & Sacerdotio functum fuiſſe ſæpè jam citatum Sepulchrale Elogium innuit. Stipendia etiam militaria ſecutum ſe cum Sexto Pompejo in Aſia, ipſemet auctor eſt in libro II. Operis ſui infra memorandi cap. VI. num. VIII. hinc & Pompejum extinctum vehementer doluit, atque laudavit pluribus in locis ejuſdem Operis. Romam exinde reverſus, extremis Tiberii Cæſaris temporibus, jamque ſublato Sejano, manum calamo admovit, ſcriptumque Opus idem Auguſto obtulit. Poſtmodum in extrema ſenectute patrios lares repetiiſſe videtur, ubi extra pomœrium, Romanorum more, non procul ab eo loco, ubi nunc aſſurgit celeberrima Sancti Simpliciani Baſilica in regione Portæ Comenſis, uxori, ac ſibi titulum erexit monumenti in hæc verba:

M. VA.

M. VALERIVS MAXIMVS
SACERDOS
D. S. I. M. STVD.
ASTROLOGIAE
SIBI ET SEVERIAE APR.
VXORI
H. M. H. N. S.

Priuſquam verò Operis illius titulum promamus, gratum erit ſortè Lectoribus noſtris, ſi quædam de ipſo adducamus in medium à variis Scriptoribus non abſque labore noſtro collecta. Sunt qui putent, Opus, quod nunc ſub Valerii Maximi nomine circumſertur, Epitomam eſſe majoris Codicis, qui perierit, idque comprobant ex phraſi, de qua Eraſmus in Ciceroniano Dialogo hæc ait: „ Valerius Maximus tam ſi„ milis eſt Ciceroni, quàm mulus homini, adeo ut „ vix credas vel Italum fuiſſe, qui ſcripſit, vel hoc „ ætatis, quod præſefert vixiſſe, tam diverſum eſt „ totum dictionis genus. Afrum quempiam eſſe di„ cas, nec ullum Carmen elaboratius. „ Chriſtianus quoque Daumius in libro ſuo de Cauſis amiſſarum Latinæ linguæ radicum, pag. 39. in Valerio noſtro, atque etiam in Vellejo Paterculo Caſtrenſe dicendi genus notat. Eum verò, qui majus Opus in compendium quoddam redegit, conjecit Voſſius in Hiſt. Lat. lib. I. cap. 24. fuiſſe Julium Paridem, ſive potiùs, quod Cantellius ſuſpicatus eſt in ſua Valerii editione, hujuſmodi labor tribuendus videtur Januario Nepotiano; id enim confirmat Epiſtola ipſius Januarii ad Victorem, quam integram edidit Philippus Labbeus in Tomo I. Biblioth. MSS. pag. 669. Gloſſematis peſſimè laborare, quod nunc extat, Valerii Opus plures adnotarunt; & certè titulorum præſertim Inſcriptiones Auctoris noſtri eſſe non videntur. Advertit enim Franciſcus Vavaſſorius in libro de vi & uſu verborum quorundam latinorum, nunquam Valerium uſurpaſſe voces *Ingratitudinis*, & *Gratitudinis*, quibus capita quædam libri V. inſcribuntur, ſed periphraſim ſemper adhibuiſſe, quod argumento eſt à ſciolo hæc adjecta. Teſtis eſt tamen Vavaſſorius ipſe apud ſe fuiſſe MS. Valerium, in quo pro ſupra citatis verbis legebatur *De Gratis*, *& Ingratis*. Et quidem hiſce prolatis liberum relinquimus de hac quæſtione doctis Viris judicium. Certè Valerii labor ſub eodem, quem nunc habemus, titulo citavit Aulus Gellius, quemadmodum & Plinius major non una vice.

Habemus igitur Valerii Maximi ſeu Opus ipſum, ſeu mavis Epitomen, hoc titulo inſcriptam:

I. Dictorum, Factorumque memorabilium Libri IX. Editiones verò hujus Operis penè innumeras quis unquam recenſere poterit? Præſtantiores verò ante Sæculum XVI. impreſſas dabimus; ſed antea juvat hîc Lectoribus noſtris proferre MSS. antiquiores, quibus uſus fuit Cl. Marquardus Gudius in Collectione novæ editionis, quam meditabatur, ut aſſerit Fabricius in Tom. II. Bibliothecæ Latinæ pag. 459. Codices fuere numero viginti & amplius, ſcilicet II. Bituricenſes. II. Remenſes. II. Bibliothecæ Cardinalis Barberini. I. Eccleſiæ Cathedralis Harlemenſis. II. Bibliothecæ Heinſii, quorum unus ſpectabat olim Bibliothecæ Marchionis Eſtenſis. I. Bibliothecæ Collegii Romani Jeſuitarum. IV. Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis. VI. Bibliothecæ Mediceæ. II. Bibliothecæ Vaticanæ. I. Iſaaci Voſſii. I. Petri Puteani. Antiquitates eorumdem deſcribit diligentiſſimè idem Gudius, vetuſtiores verò ſunt unus Vaticanus, annorum CCCC., alter Cathedralis Harlemenſis, annorum D., alter verò Petri Puteani ejuſdem ætatis. Valerius Maximus primùm prodiit *Moguntiæ, apud Petrum Schoyffer de Gernsheim*, 1471. in fol. *Venetiis, per Vindelinum Spirenſem*, 1474. in fol. Iterum *Venetiis, per Johannem de Colonia*, 1474. in fol. *Pariſiis*, 1475. *ſine nomine Typographi*, in fol. *Bononiæ, ad petitionem Sigiſmundi de Libris*, 1476. in fol. Ex emendatione Boni Accurſii Piſani. *Venetiis*, 1478. in fol. *Mediolani*, 1480. & iterum 1487 *per Leonardum Pachel, & Uldericum Scinczenzeller Theutonicos*. De his videndus eſt Clar. Saxius in ſua Hiſtoria Typographica. Item *Venetiis*, 1482. & 1487. *per Johannem de Forlivio, & Socios*, in fol., cum expoſitione Omniboni Leoniceni Vicentini, M. Antonii Sabellici, & Oliverii Arzignanenſis. Aliæ verò editiones poſt annum 1500. ſunt penès innumeræ, nam ſupradictus Fabricius, præter Italicas, quarum unam tantùm hîc indicare juvat hujus Urbis anni 1513., additis Jodoci Badii Aſcenſii familiaribus Interpretationibus, ſub Theophili nomine Arcadicus latet, ajunt in titulo Mediolanenſes „ cujus rabiem „ hac in editione coërcuit Antonius Lenas. „ Idem Fabricius, ut dixi, in Gallia editiones præſtantiores X. enumerat, in Germania XVII., apud Batavos VI. Commentatores verò, præter antiquos, Pighium, Colerum, Lipſium, Thyſium, Pontanum, Perizonium, atque Tollium laudat. Idem Opus in Gallicam linguam verſum, quater vidit lucem *Pariſiis*, 1572. 1647. 1659. & 1713. In eadem quoque lingua extat MS. Aliona in Bibliotheca olim Danielis Saſſii, à Simone de Heſdin uſque ad VII. Librum verſum, regnante Carolo V., expletum verò à Nicolao de Gonneſſe, anno MCCCCI. Tom. II. in fol. Exemplar à pluribus citatum, atque eruditis figuris, & miniaturis exornatum; Belgicam verſionem Abrahamo Bogaarto, *Amſtelodami*, 1721. in 8. debemus.

Videndi ſunt Fabricius ſupradictus in Bibliotheca Latina Tom. I. pag. 453. & 605. Tom. II. pag 546 & 721. Sigonius in lib. I. Emendationum pag. 65. Joſephus Scaligerus, Janus Rutgerſius Var. Lect. pag. 597. Franciſcus Modius in Epiſtolis, Diarii Trivultiani ad annum 1714. Menagiana „ Ou les bons mots, & „ remarques Critiques, Hiſtoriques, Morales, & d'e„ rudition de M. Menage „ *Amſterdam*, 1716. Tom. III. pag. 198. & Tom. IV. pag. 211., omnes ſupracitati in Vita Valerii M., Picinellus in Atheneo pag. 510. & alii quamplurimi.

MDCCXXXVIII.

VALLAGUSSA GEORGIUS.

VAllaguſſa familia Mediolanenſis non tantùm reperitur in memorata celebri Collectione Raphaëlis Fagnani, ſed etiam in Decurionali Sitoniana, ubi legitur Ambroſium Vallaguſſam in eadem dignitate floruiſſe anno Chriſti MCCCLXXXVIII. Georgius verò noſter Præceptor fuit filiorum Franciſci Sſortiæ Mediolanenſium Ducis, quod ante Clariſſimum Muratorium noſtrum adnotavit Placidus Abbas Puccinellus locis infrà ſignandis in hæc verba: „ In „ Sacello D. Magdalenæ, nunc Sancti Benedicti di„ cto, poſito in Eccleſia Sancti Petri de Glaxiate, „ reconditum eſt corpus Georgii Vallaguſſæ (quem „ perperam Vallagraſſum dicit Picinellus) Poëtæ „ Laureati, Præceptoris filiorum Franciſci Sſortiæ „ Mediolani Ducis anno MCCCCIV. „ Opus ejus MS. num. II. indicavit, ut infra, ſupradictus Muratorius, ego autem ipſum non ſine voluptate legi. Nil aliud interim proferre poſſum Lectoribus meis de Georgio noſtro, præter alia ejuſdem Opuſcula, quæ præ manibus habui in ditiſſima Bibliotheca Ambroſiana,

Quæ ſunt:

I. Deorum Dialogus Georgii Vallaguſſæ Mediolanenſis, ad Summum Pontificem Pium II. Epiſtola Nuncupatoria, ſic incipit: „ Miraberis fortaſſe Beatiſſime Pa„ ter novum ſcribendi genus in laudes tuas cunctis „ mortalibus admirandas à me nuper excogitatum „ &c „ Dialogus verò ſic exorditur: „ Mercurius. „ Tandem pater hominum, atque Deorum Rex filium „ Mercurium audias &c. „ Eſt paginarum 64. in Codice manuſcripto Bibliothecæ Ambroſianæ ſignat. T. num. 20. in 4.

II. De Origine, & Cauſis Cœremoniarum, quæ celebrantur in Natalitiis: Dialogus Georgii Vallaguſſæ. Interlocutores Philippus Maria Sſortia, & Sſortia Maria fratres; ſic incipit: „ Philippus Maria. Perpulcher eſt profectò Sſortia germane frater apparatus iſte, ab illuſtriſſimis parentibus noſtris quotan-

A „ nis hoc Natali die repetitur &c. „ Eſt pagg. 40. in Codice MS. Biblioth. Ambroſ ſignat. S. num. 21. in 4.

III. Quædam Elegantiæ dicendi in quotidianum uſum ex Ciceronis Epiſtolis, cum earum vulgari per Georgium Vallaguſſam Oratorem Clariſſimum extractæ. MS. in 4. litteris rubro-nigris in Biblioth. Ambroſ. ſignat. S. num. 37. Hoc ipſum Opus editum fuit hoc titulo: „ Georgii Vallaguſſæ Illuſtriſſimi Galeazii Mediolanenſium Ducis Præceptoris, in floſculis Epiſtolarum „ Ciceronis vernacula Interpretatio. „ *Sine loco, anno, & Typographi nomine*, in 4. reperitur apud amiciſſimum nobis Canonicum Joannem Andream Iricum, qui etiam indicavit duas alias editiones *Venetas apud Comitum de Tridino*, 1548 & 1549. in 8.

Memoratur a ſupradictis Abbate Placido Puccinello in Chronico Glaxiatenſi pag. 116. & 326., à Ludovico Antonio Muratorio in Diſſertatione LIX. de Superſtitionum ſemine Tom. V. Antiquitatum Italiæ Medii Ævi pag. 77. atque à prædicto Canonico Irico in Hiſtoria ſua Typographica Tridinenſi ad jam enunciatos annos.

B

MDCCXXXIX.

A VALLE BARTHOLOMÆUS.

FAmilia à Valle Mediolanenſis florebat jam Sæculo XIV. nam in Nomenclatura Virorum XII. Proviſionum hujus Urbis apud Clar. Sitonum legitur Franciſcus de Valle, qui in ampliſſima altera Comitis Octavii Collectione memoratur inter Viros electos à generali Conſilio CM. anno MCCCCIV. die
C XXVI. Martii, Indictione XI. videlicet binos pro Porta cum maxima auctoritate conficiendi bellum, & pacem, ſedandi diſcordias, puniendi rebelles, confiſcandi bona &c. Franciſcus idem inter ipſos recenſitus invenitur cum Franciſco Serazono pro Porta Nova. Alii ſex ex hac familia ab an. MCCCLXXXVIII. ad MDXIII. Decuriones hujus Civitatis claruere. Bartholomæus noſter Ducalis Cameræ Mediolanenſis Dominii ad Hydraulicæ, & Mechanicæ generalem inſpectionem delectus, floruit XV. Sæculo exeunte, & alterius initio. Opus illius, quod vidi, ſic inſcribitur,

Scilicet:

D I. Trattato per adacquar terreni, ed altre regole d'Agrimenſura, con un Modo generale per formare il giuſto prezzo di terreni di Bartolomeo della Valle Ingegnere. Librum hunc ſcripſit anno MDIX.

II. Ordini Ducali per le acque del Naviglio grande, e dell' altro detto della Marteſana, cominciando dall' anno MCCCCLXVII. fino all' anno MDV. con la denominazione di tutte le Bocche &c Ad calcem adſunt Secreta varia, necnon „ Conſilium pro ſalute Animæ, „ quod Illuſtriſs & Clariſs. Princeps D. Philippus „ Maria Dux Mediol. poſtulavit ab infraſcriptis Vi„ tis &c. „ De hoc Conſilio alibi pluries egimus. Codex, qui etiam Art. num I. continet, videtur autographus MS. in 4. optimæ notæ, unà cum Tabulis diligenter delineatis, extat in Bibliotheca Clericorum Regularium Teatinorum S. Antonii Mediolani.

E

MDCCXL.

A VALLE FEDERICUS.

DE Gente à Valle nuncupata, ſatis ſuperque diximus in præcedenti Articulo Bartholomæi; de Federico autem nihil aliud collegimus, niſi quod ipſe aſſerit in libro num. III. infra recenſendo, ſcilicet nepotem fuiſſe quondam Aſcaleonis de Valle. Ignoramus tamen an ille ſit idem Lælii filius, cujus Sepulchralis Inſcriptio proſtat in atrio Eccleſiæ S. Ambroſii majoris hujus Urbis, ut ſequitur:

ASCALEON DE VALLE
TAM INSIGNIS OFFICII CVLTOR
VT EVM VITÆ DIEM NON COMPVTARIT
QVO PRODESSE CVIQVAM NON POTVIT
HIC SITVS EST XIII. OCTOBRIS MDXXXIX.

Dolendum eſt, quod de Federico iſto, etſi Sæculo tantùm proximè elapſo florente, nemo ex ſuis Concivibus tantillum mihi indicare ſciverit; accipiat benevolus Lector, quod ei exhibere mihi datum eſt, etſi parum, neque hoc vitio mihi tribuat.

Edidit:

I. Orazione nelle Eſequie di Filippo III. Re delle Spagne dedicata a Filippo IV. ſuo figlio di Federigo della Valle. *Milano, per li Malateſta*, 1627. in 4.

II. Orazione nelle Eſequie della Ducheſſa di Feria. *Milano, come ſopra*

III. Judit, & Eſter Tragedie di Federigo della Valle. *Milano, preſſo il Malateſta*, 1629. in 8.

MDCCXLI.

VALLIANUS JOSEPH.

QUòd Valliana familia inter Mediolanenſes perantiquas adnumeretur, ſatis compertum habent inſpicientes ampliſſimam Clar. Sitoni noſtri Conſularem Collectionem, in qua Traverſus Vallianus in eadem dignitate reperitur annis MCXCIX., & MCCXVII., ac Petrus ejuſdem Gentis anno MCCLXIV. Ipſius cognominis nunc mihi ſe offert commendandus Joſeph noſter, qui animarum curam in Oppido Domus Vallis-Travalliæ in Diœceſi Novarienſi exiſtente, ſed Mediolanenſis Dominii, non tantùm ut optimus Paſtor geſſit, ſed plura ſui ingenii teſtimonia in publicum non ſine laude protulit, ut facilè Lectores agnoſcent ab Operibus infra recenſendis partim editis, partim ab eodem Scriptore promiſſis. Floruit temporibus noſtris, & tamen annum illius deceſſus nemo mihi indicavit.

En quæ ſcripſit:

I. Li due Privati in Corte: Opera Morale, Dogmatica, e Politica. *In Milano*, 1701. in 12.

II. Arte di ſcrivere Lettere. *Milano, per il Malateſta*, 1705. in 12.

III. Eſculapio Aſtrologo, Fiſico, e Morale del modo più certo, e regola ſicura da praticarſi dallo ſtudioſo Letterato per viver ſano longamente; Rifleſſioni di Marſilio Ficino illuſtrate da Gio. Giuſeppe Vagliano. Al Marcheſe Giuſeppe Stampa Conte di Soncino. *Milano, preſſo il Malateſta*, 1701. in 4.

IV. Il Forte armato: Vita del Cardinal Federico Borromeo, Arciveſcovo di Milano, dedicata al Conte Carlo Borromeo. *Milano, per il Malateſta*, 1704. in 4.

V. Vita del Beato Alberto Beſozzi Anacoreta ſu le Rive del Lago Verbano. *Milano*

VI. Regole per buon governo de' Vermi, che fanno Sete. *Ivi*.

VII. Riva del Verbano di Giuſeppe Vagliano Rettore della Parochiale di S. Maria di Domo. *In Milano, per Marcantonio Malateſta*, 1712. in 12. De hoc Libro ſic legitur in Opere inſcripto „ Galleria di Minerva „ Tom. VII. pag. 67 „ Invaghito forſe queſto Autore del ſito, dove ſcorrono le acque del Lago Verbano, ha intrapreſo di deſcrivere il continente di eſſo, non tanto in ordine alla Geografia de' Borghi, Forti, Caſtelli, Iſole, Monti, Valli, e Colli, ed Idrografia di Fonti, Peniſole, Fiumi ec. Ma ſovente quanto alla antichità delle famighe nobili, che ſortirono l'origine, ed abitazione in dette Rive: lo fa poi con eſattezza così de-

„ ſtutia

„ ſtinta, che non vi rimane, che deſiderarne
„ ec. Compiſce poi il trattato con proteſtarſi di
„ aver ſotisfatto al ſuo genio di laſciar perpetue
„ memorie degli huomini illuſtri, che in queſto
„ Continente ſortirono fortunatamente i natali,
„ viſſero, e ſi fecero gran ſeguaci della virtù,
„ in ſantità, ſapere, ed armi, arricchito così il
„ Verbano di nobiltà, e fama honorata ec. „

VIII. Sommerio delle Vite, ed Azioni degli Arciveſcovi di Milano da S. Barnaba ſino al governo preſente, di Gio. Giuſeppe Vegliano Rettore di Santa Maria di Domo Valtravaglia. Agli Illuſtriſſimi Signori Vicario, Seſſanta Decurioni, e XII. del Tribunale di Proviſione dell' inclita Città, e Ducato di Milano. *Ivi, per Marcantonio Pandolfo Malateſta*, 1715 in 4.

Quæ ſequuntur reliquit MSS. ut eruitur ex notula ad calcem ſupramemorati Operis, & forſan apud ejus Hæredes reperiuntur.

IX. Concepta Sanctorum Patrum ſuper Textum ſacrum in commodum Parochorum pro Concionibus.

X. Geroſolima ſantificata dalla Vita, Paſſione, e Morte del noſtro Salvatore.

XI. Documenti, modo, e regola ſicure per arrivare alla perfezione dell' acquiſto del vero amor di Dio.

XII. Divozione alla Beate Vergine, ſue grandezze, ec.

XIII. Divozione alle Anime del Purgatorio, di quanto merito.

XIV. Aſſunti ſagri ſopra la Paſſione di Criſto Signor noſtro.

XV. Quadrageſimale di tre giorni la ſettimana, e le Domeniche.

XVI. Panegirici ſagri.

XVII. Politica morale, cioè Regola, e Conſiglj a' Miniſtri de' Prencipi per buon governo loro.

XVIII. Li due Amori ſagro, e profano: Opera ſagra, erudita.

XIX. Lettere Accademiche, Centuria prima.

XX. Eſercizj Rettorici.

XXI. Varie Opere Sceniche, Sagre, & Iſtoriche.

XXII. Poeſie, e Proſe.

Memoretur Auctor noſter in Tom. III. & XX. Diarii Italici editionis *Venetæ*.

MDCCXLII.

VALLOTTA LUDOVICUS.

IN Muſæo Antiquitatum, præcipuè Mediolanenſium, apud pluribus in locis à nobis jure meritò laudatiſſimum Sitonum, extat Sententia lata ſub die Mercurii decimoquinto menſis Auguſti, anno ab Incarnatione MCCXXIII. Indictione XI. Alberti Vallottæ Conſulis Juſtitiæ in libera Mediolanenſi Republica. Documentum verè magniſaciendum ob ætatem, & quia autographum eſt in pergameno Alberti filii quondam Traverſi de Sancta Maria Sacri Palatii Civitatis Mediolani Notarii, ad oſtendendam quoque familiæ Vallottæ Mediolanenſis vetuſtatem aptiſſimum. Ex eadem ortus eſt in hac Urbe Ludovicus, de quo agimus, Ambroſio Vallotta, atque Cæcilia Mercantula parentibus, die XII. menſis Decembris, anni vulgaris Æræ MDCLXI. Hic Sacris initiatus, primiſque ſtudiis optimè imbutus, Religionem Carmelitarum Excalceatorum amplecti decrevit, & in eadem, nomine aſſumpto Alexandri à S. Franciſco, profeſſus eſt die XXVI. menſis Martii, anno MDCLXXIX. Vir fuit acris ingenii, optimique conſilii, necnon in gerendis rebus ſummè prudens, litteris quoque ac pietati totus deditus, itaut munera Prioris, Deffinitoris, ac Provincialis à Suis obtinere meruerit. Eximius S. R. E. Cardinalis à Platea Faventiæ Epiſcopus Vallottam noſtrum à Conſiliis, & Theologum ſuum voluit. Examinator item Synodalis, & S. Officii Conſultor pluribus annis in eadem Faventina Civitate, cunctis plaudentibus, extitit, ex qua in patriam redux anno MDCCXXVI. die XIII. Octobris in Domino mortuus eſt.

Reliquit poſt ſe

I. Volumen integrum Conſultationum Canonico-Moralium, quod prælo paratum habebat MS. in fol. Servatur in Bibliotheca FF. Carmelitarum Excalceatorum hujus Metropolis.

Ita à Suis.

MDCCXLIII.

VALPERTUS.

DEfuncto Aldemario Mediolanenſi Archipræſule, quamvis Manaſſes Schiſmaticus homo ſe pro Ambroſiani gregis Paſtore gereret, ejuſdem Urbis Clerus, & populus, anno Chriſti DCCCCLIII. Valpertum vocavit ad Infulas. Hic pacificam muneris ſui adminiſtrationem nactus, adversùs Adalbertum, & Berengarium in Italos deſævientes ad Othonem evocandum in Germaniam uſque contendit, pollicitus, ſi armatus Tyrannos expulerit, Italici Regni ſe traditurum inſignia. Comites ei fuiſſe hoc in itinere Valdum Cremonenſem Epiſcopum, & Odbertum quemdam Marchionem ſcribit Ughellus. Verumtamen id prorſus à fide alienum credendum eſt, quòd ad Epiſcopum Cremonenſem pertinet, nam ex eodem Ughello eo tempore ſedebat Darimbertus electus anno DCCCCXXIV. qui cum Archiepiſcopo Mediolanenſi, & Antiſtite Placentino Cremenſis Oppidi Antropophormitarum hæreſi infecti excidio interfuiſſe perhibetur, ſucceſſoremque habuit Luitprandum Ticinenſem Diaconum Legationibus obitis inſignem, anno DCCCCLXIII. quo nondum Valpertus noſter diem clauſerat, ut infra dicemus. Adde, nullum omnino Valdum nomine inter Cremonenſes Præſules recenſeri; quocirca cùm Valperti iter Germanicum ad initia Pontificatus ipſius referatur, in ea ſumus ſententia, ut credamus pro Valdo ſcribendum eſſe Darimbertum, niſi forte Valdus iſte inter Darimbertum, & Luitprandum ſederit, quod fieri potuit, ſi anni Darimberti Epiſcopatui ab Ughello tributi conſiderentur, qui omnino forent XXXIX. Quamvis enim impoſſibile non ſit totidem eum ſediſſe, tamen ſi eidem aſſignentur anni XXIX. tantummodo, qui ab illius electione ad initium Archiepiſcopatus Valperti fluxerunt; X. anni ad enunciationem uſque Luitprandi poterunt Valdo remanere. Cùm tamen hoc ad Inſtitutum noſtrum minimè pertineat, provinciam hujuſmodi Cremonenſibus eruditis perquam libenter relinquimus, ſperantes fore ut veritas meliùs eluceſcat, ſi Epiſcoporum ſuorum monumenta diligentiùs excuſſerint. Ut igitur ad Valpertum noſtrum revertamur, Othonem ſecum in Italiam adductum Italici Regni Coronâ inſignivit in Baſilica Ambroſiana, adſtantibus Suffraganeis ſuis, pluribuſque Principibus, & Optimatibus. Qua coronatione perfecta Otho Archiepiſcopo Valperto dono dedit Ducatum Bulgariæ, Marchiam Martheſanæ, atque Comitatum Seprii. Celebraverat paulo ante Archipræſul noſter Provinciale Concilium, deque omnium Epiſcoporum, qui frequentes aderant, ſententia Regnum Berengario ademerat. Othonem verò, cui ut præfari ſumus, Regnum ipſum detulerat, jurejurandi religione obſtrinxit, ſe pro ſalute, dignitateque Italiæ patrimonium ſuum omne profuſurum. At poſt decennium ab electione ſua aliud Concilium coëgit Valpertus noſter, menſe Julio, ubi inter cætera optimè decreta, memoratur etiam Sententia pro Abbate Monaſterii Tollani in agro Placentino, de qua inferiùs ſermo recurret. Interfuit anno DCCCCLXVII. Synodo Ravennati, in qua ſubſcripſit litteris Joannis XIII. Pont. Max. datis eodem anno VII. Kal. Maji, in cauſa excæcationis Herolfi Archiepiſcopi Saltzburgenſis. Multis etiam aliis præclarè geſtis

ſtis inſignis, cum ſediſſet in Ambroſiana Sede annos XVI. migravit è vita, anno Chriſti DCCCCLXIX. atque in Metropolitana Baſilica tumulatus fuit.

Hæc de tanto Præſule memorantur:

I. Concilium Provinciale anno DCCCCLXI. quo abrogavit Regnum Italicum Berengario, & filio illius Adalberto. Hujus meminit Sigonius de Regno Ital. lib. VI. aliique Scriptores.

II. Aliud celebratum in Baſilica Sancti Ambroſii, anno DCCCCLXIII., ubi inter cætera prolata eſt Sententia pro Gumpaldo Abbate Cœnobii de Tolla Placentinæ Ditionis, quam integram dat Ughellus loco mox citando, & cujus lubet hic initium exſcribere.

„ Dum in nomine Sanctæ, & inſeparabilis Trinitatis
„ Domnus Vvalpertus Sereniſſimus Archipræſul in
„ aula Domus Sancti Ambroſii cum ſibi ſubditis Sa-
„ cerdotibus, ac Levitis, reliquoque Clero, & po-
„ pulo præſente, de ſtatu, atque regimine ſuæ ſan-
„ ctæ Eccleſiæ ut ſemper reſidens pertractaret &c.

III. Aliud habitum in Eccleſia S. Theclæ anno (ut ſuſpicatur Ughellus Tomo IV. Ital. Sacræ in Epiſc. Albenſibus num. VIII. & in Aquenſibus num. XIV.) DCCCCLXIX. pro unione Eccleſiæ Albenſis cum Aſtenſi.

Litteras ad eum dediſſe tam Pontificem Maximum, quàm Othonem Auguſtum ſuper hoc negotio, idem Ughellus citatis locis aſſerit.

Laudatur à Scriptoribus omnibus Inſubriæ res pertractantibus, & præter citatos ejus meminerunt Baronius in Annalib. Eccleſiaſticis ad annum DCCCCLX. præfatus Ughellus in Tomo IV. Ital. Sacræ inter Mediolanenſ. Archiepiſcopos num. LXV. aliique non pauci.

MDCCXLIV.

de VALVASSORIBUS ANSELMUS.

Cùm migraſſet è vita Arnulphus Mediolanenſis Eccleſiæ Archiepiſcopus, inter Ambroſianos Præſules hujus nominis III. ad eandem Sedem aſſumptus eſt Anſelmus de Valvaſſoribus de Luvino, ſive, ut alii malunt, de Buis, qui etiam Anſelmus IV. dictus fuit, quòd tres alios cognomines habuerit Archiantiſtites præceſſores. Hic prius in Laurentiana Baſilica Præpoſituræ fungebatur dignitate, ex qua ad Inſulas evocatus eſt communibus Cleri ſuffragiis anno MXCVII. electionem illius confirmante Urbano II. Pont. Max. qui etiam per Hermannum S. R. E. Presbyterum Cardinalem Pallium, Metropolitici honoris inſigne, Mediolanum uſque Electo miſit. Ardebant per ea tempora, ipſo Pontifice inter primos agente, Chriſtifidelium animi piiſſimâ illâ Redemptoris Sepulchri recuperandi cupiditate; quocirca Anſelmus noſter vix Præſulatus ſui adminiſtrationem nactus toto in hanc rem pectore incubuit, tam felici ſanè eventu, ut publicè habitis concionibus Inſubrum corda ſacræ expeditionis amore ſuccendens, ad L. armatorum millia conſcripſerit, quos ſecum in Syriam deduxit; Mediolanenſis interim Eccleſiæ regimen Gryſolano, de quo ſuo diximus loco, cum Vicarii poteſtate commendans. Anno autem ſequenti, qui fuit Chriſti MXCVIII. nondum Hieroſolymâ captâ, Mediolanum Anſelmus reverſus eſt, ubi IV. Nonas Februarii Sententiam pronunciavit pro Abbate Monaſterii Sancti Simpliciani adversùs Populum ſubjectum Eccleſiæ Sanctorum Martyrum Protaſii, & Gervaſii, quæ dicitur ad Monachos, & ipſius Templi Canonicos. Mox audito, quod Gottofredus Bullionius ſacrâ tandem Urbe potitus eſſet, in tantæ victoriæ teſtimonium, Eccleſiam Sanctiſſimæ Triadi in ipſo Urbis meditullio ſacram, atque, ut in Jacobi Corteſellæ Elogio diximus, jam pridem excitatam, (cui Templo cognomen de Rozone fuit, quòd Rozius, ſive Rozo Corteſella ipſum ad inſtar Baſilicæ Hieroſolymitanæ Chriſti Domini Sepulchro imminentis conformari curaverit) Idibus Julii, anno MC. ſolemniter conſecravit, & deinceps ejuſdem Sancti Sepulchri nuncupatione appellandam ſancivit. Aliam etiam Eccleſiam Deo dicavit, eam ſcilicet, quæ olim vicina erat Parthenoni Auronæ, ſive Horonæ, de quo in Theodori Archiepiſcopi Articulo jam meminimus. Mox Kal. Auguſti ipſius anni Genuam perrexit, ut iterum Paleſtinam peteret cum ipſorum Genuenſium claſſe. At cùm ſacras attigiſſet oras, Saracenorum impetu fugatus, Conſtantinopolim ſe contulit, ibique mœrore confectus in Monaſterio Sancti Nicolai die III. Septembris anno MCI. mortalibus valedixit, tumulumque in ipſius Cœnobii Templo habuit, nullâ Inſcriptione, quod ſciamus, appoſitâ.

Qua fuerit ſacra eruditione præditus teſtis eſt

I. Synodus Provincialis habita Non. Aprilis, anno MXCVIII. cujus Acta è veteribus membranis exſcripta inſulit in Collectionem ſuam Diplomaticam MS. Vir nobis amiciſſimus Nicolaus Sormanus Ambroſiani Collegii Doctor. Hujus etiam Synodi meminerunt Acta Viſitationis Baſilicæ Ambroſianæ à Federico Cardinali Borromæo factæ, ut adnotatum reperimus in Catalogo Archiepiſcoporum Mediol. Sitoni noſtri.

II. Diploma pro Canonicis Sancti Ambroſii eodem anno datum, cui ſubſcripſere præter Anſelmum, Arelatenſis Archiepiſcopus, & Epiſcopi Magalonenſis, Placentinus, Mantuanus, Cumanus, Brixienſis, Terdonenſis, Aquenſis, & alii, qui Synodo interfuerant. Extat in eadem Collect. Diplomat. Sormani.

III. Aliud ejuſdem Diploma Conſecrationis Eccleſiæ Sanctæ Auronæ, de quo in Theodoro Archiepiſcopo diximus. Extat ibid.

IV. Aliud ejuſdem anni, quo confirmat Donationem Eccleſiæ S. Mariæ Græcæ factam Canonicis S. Ambroſii ab Arnulpho Archiepiſcopo. Extat ibid.

V. Sententia Anſelmi anno MLXXXIX. IV. Non. Febr. lata favore Abbatis Sancti Simpliciani pro Eccleſia Sancti Protaſii, vulgata eſt apud Ughellum loco mox citando, & apud Puricell. Diſſert. Nazar. cap. IX. num. VIII.

VI. Diploma ejuſdem Anſelmi de Conſecratione Eccleſiæ Sancti Sepulchri anni MC. Indictione Idibus Julii, habetur apud cit. Ughellum. De hujus tamen Diplomatis fide dubitat Clariſs. Muratorius in Anecdotis Tomo I. pag. 244.

VII. Aliud etiam pro Eccleſia S. Mariæ de Calvenzano datum anno MC. edidit Baluzius in Tomo VI. Miſcellan. pag. 483.

Meminerunt ejuſdem Landulphus de Sancto Paulo in Chron. cap. I. Ughellus in Tomo IV. Ital. Sacræ inter Mediolanenſ. num. LXXV. Chalcus in Hiſtoria Patriæ; Puricellus loco cit. & alibi ſæpius; Ubertus Folieta hiſt. lib. I. aliique permulti.

MDCCXLV.

de VALVASSORIBUS BARTHOLINUS.

AD Familiæ de Valvaſſoribus Mediolanenſis gloriam ſatis eſt habuiſſe, præter alios Viros eruditione conſpicuos, Anſelmum hujus Metropolis Archiepiſcopum, de quo mox ſupra diximus, ac Sæculo XII. florentem. Eidem quoque mihi libenter contigit adjicere Bartholinum, cujus Opus MS. infra proferendum inter Codices Bibliothecæ Ambroſianæ inſpexi. Tanti eum fecit Franciſcus Cicerejus, quòd adnotationes nonnullas de more eruditas in marginè ſcripſit, ut in Articulo ejuſdem jam monuimus. Interim nec parentes, nec acta litteraria, nec mortis annum Bartholini hujus, quamvis diligenter conquiſita, noſtris poſſumus Lectoribus exhibere.

Codicis titulus eſt

I. Præcepta ad Rhetoricam pertinentia. MS. Sæculi XIV. in pergameno optimæ notæ litteris rubro-nigris, & Notis illuſtratus a Franciſco Cicerejo, in Bibl. Amb. ſign. Q. num. 46. in fol. parvo.

MDCCXLVI.

MDCCXLVI.

de VALVASSORIBUS DOMINICUS.

MArciani hujus Urbis Cœnobii, Eremitanæque Auguſtinienſis Religionis, Virorum profectò ſanctitate, ac litteris celebrium fœcundæ Parentis, perenne jubar nobis de proximo illuceſcit, Dominicus nempe Valvaſſorius, Ambroſii filius, & Hieronymi mox proferendi germanus frater, ejuſque virtutum perpetuus æmulator. Probitati enim, ac ſuavitati morum ardentem copulavit addiſcendi cupiditatem, qua humanarum litterarum, Philoſophiæ, Theologiæque ſtudiis jugiter incumbens, nedum Doctoratus inſigniis exornatus fuit, ſed dignus inſuper habitus, ut iiſdem diſciplinis, quas ſibi adeò feliciter comparaverat, Inſtituti quoque Auguſtinienſis Juvenes magiſterio ſuo imbueret, quod & ſummâ cum laude præſtitit ad plures annos, dum Cœnobiorum Piſauri, Bononiæ, ac Romæ gymnaſia moderaretur. Scientiarum interim opes, à liberaliſſimo divino Largitore acceptas, intra domeſticos tantummodo lares partiri ſibi minùs decere arbitratus, cæteris etiam Chriſtifidelibus ubertim elargiebatur, eos diſertiſſimis Concionibus è ſordido vitiorum cœno ad nitidam Chriſtianarum virtutum ſemitam revocando: quo proinde factum eſt, ut ab omnibus tamquam divini verbi eximius præco celebraretur. Cùm igitur in cunctis laudabilibus Hieronymum ejus fratrem (ut infra monebimus) referre ſatageret; paria ſanè præmia ſuis meritis tum ab Auguſtiniani Ordinis Patribus, tum à Summo Pontifice collata fuere: quandoquidem in Ordinis præfati Comitiis Aſſiſtens primùm Italiæ, deinde Procurator Generalis electus eſt; Anno verò MDCLXXVII. die XXVI. Novembris, Vener. Dei Servus & SS. Pont. Innocentius XI. Vicarium generalem toti eidem Ordini Apoſtolico Diplomate præfecit. Novâ auctus dignitate, ſibi certè non defuit Dominicus, quin de Familia ſibi credita in dies pergeret benemereri: & revera gratum adeò Eremitanis Patribus accidit ipſius regimen, ut illum anno MDCLXXIX. die XX. Maji in Generali Conventu supremâ Ordinis Præfecturâ decoratum voluerint. Magiſtratum hunc geſſit integro ſexennio, quo in adminiſtrando ſemper ſibi ſimilis, quod optimum ſapientiſſimumque Moderatorem deceret, numquam prætermiſit. Explorata itaque jam erat eidem Ven. Dei Servo Innocentio XI. hujus Viri ſagax in regendo prudentia; explorata item & illius eminens doctrina, cujus, præter ea, quæ dudum vel è Cathedrâ, vel è ſuggeſtu luculentiſſima, argumenta quoque indubia pluries uti Conſultor protulerat Sacræ Indicis Congregationis: eaque propter anno MDCLXXXVI. die XVIII. Martii ipſum Gravinenſem Epiſcopum nominavit. Tres tantummodo annos ſupra dimidium, dieſve quatuordecim, præfuit huic Eccleſiæ, quo brevi tempore ingenti ſtudio adlaboravit, ut in ſuo Clero pietatem, ſcientiaſque promoveret; hoc enim aſtruunt Lectura Theologalis in ſingulos annos, ac perpetua caſuum moralium (ut ajunt) Academia ab eo conſtitutæ: hoc & Synodus Diœceſana, quam habuit, cujus leges (Conſtitutiones nuncupatæ) nedum ob latinæ linguæ nitorem, ſed multò magis ob Catholicæ doctrinæ ſoliditatem, Sacræ Scripturæ, Canonum, Patrumque teſtimoniis undequaque roboratam, univerſalem plauſum meruere: hoc & Pœnitentiarii majoris munus, quo Canonicorum Collegium Eccleſiæ Cathedralis adauxit: hoc tandem & Seminarii reparatio ab eo cœpta, pro cujus optimo regimine Statuta, Regulaſque præſcripſerat. Hanc tamen reparationem, aliaque plura & inſignia, quæ meditabatur opera,

invido mortis conatu, perficere nequivit; è vivis enim, ſuæque Diœceſis incremento, illum eripuit, anno MDCLXXXIX. die II. Octobris.

Ex ſuperiùs relatis noſter Dominicus ſcripſit:

I. Conciones Quadrageſimales.
II. Acta ſui Eremitani Ordinis, unà cum pluribus Epiſtolis tum Italicâ, tum Latinâ Linguâ conſcriptis, pluribuſque Voluminibus comprehenſa, dum Procuratoris ac Prioris Generalis reſpectivè muneribus fungebatur; quæ Romæ aſſervantur in præfati Ordinis Archivo.
III. Conſtitutiones Synodales pro Clero Gravinenſi, editæ in laudata Diœceſana Synodo.
IV. Regulæ & Statuta ſervanda in Seminario Clericorum Gravinenſium.
V. Conſultatio ad refellenda nonnulla aſſerta Patrum Excalceatorum Ordinis Erem. S. Auguſtini, qua inter cætera egregiè probatur, B. Ritam de Caſſia ob pœnitentiam tantummodo voluntariam, non autem ex præcepto Regulæ, ſive Inſtituti, aliquando excalceatam inceſſiſſe. *Romæ, apud Impreſſorem Cameralem, ſine anno.*

Extat in ejus laudem Poëma heroicum, cui titulus: „ Arx Valvaſſoria „ Romæ aſſervatum in Bibliotheca Angelica Sancti Auguſtini, editum à Petro Mangarello Bononienſi, cum notis Magiſtri Joannis Baptiſtæ de Mangarellis Auguſtiniani, & inſcriptum Celeberrimo Magliabecchio: Inſuper tamquam in Poëſi Latina apprimè verſatus, laudatur à Dominico Antonio Gandulpho Eremita Auguſtiniano in Præfatione ad Lectorem ſui Opuſculi: „ Fiori Poetici dell' Eremo Agoſtiniano. „ *Genuæ* impreſſi, *per Marchellum*, 1682 in 12. Commendatum pariter ipſum legimus in Additionibus ad Ughellum in Gravinenſibus Tom. VII. Ital. Sac. num. 45.

Quæ de hoc Scriptore proferimus, ſicuti & de aliis pluribus Auguſtinienſibus Eremitanis, docto, amiciſſimoque Patri Gulielmo Nicolai ejuſdem Ordinis debemus.

MDCCXLVII.

de VALVASSORIBUS HIERONYMUS

ORdinem Eremitarum D. Auguſtini mirificè illuſtravit Hieronymus Valvaſſorius, Dominici mox laudati frater, quem præter litterarum præſtantiam, ornabant candor, integritas, humanitas, religio, morumque gravitas; iiſque præfulgidis animi dotibus memoriam ſui apud poſteros perennavit. Patriam ſortitus eſt Tritium Mediolanenſis agri Oppidum non ignobile, & præter jam commendatum Dominicum, alium habuit fratrem germanum, Joſephum, ſcilicet, Canonicum Ordinarium hujus Metropolitanæ Eccleſiæ, parum infra laudandum. In Cœnobio Sancti Marci hujus Urbis Eremiticæ Auguſtinianæ Familiæ adſcriptus eſt noſter: Mox ingenium, quo ſatis vivido pollebat, amœnioribus, gravioribuſque ſtudiis excolere inhians, eâ ſedulitate ac alacritate his in emetiendis curriculis uſus eſt, ut nulli ſecundus metam felici greſſu ſemper attigerit; Doctoratuſque Laureâ tandem redimiri meruerit. Hanc in ſcientiarum cultu diù probatam Hieronymi virtutem experti quoque ſunt nedum Inſtituti ſui Juvenes, quos Mediolani, Bononiæ, ac Romæ ſolertiâ maximâ erudivit; verùm etiam quotquot illum è ſuggeſtu ſacra perorantem in celeberrimis Italiæ Urbibus audivere. Famâ interim proclamante, Vir hic innotuit Alexandro VII., qui eum Pontificio Diplomate (ne Româ diſcederet) ut pro Italicis ſui Ordinis rebus Priorem Generalem conſilio juvaret, anno MDCLVII. Aſſiſtentis munere honeſtavit. Hujuſmodi autem operam vix impenderat ſuo Præſuli, cùm ecce ab Eremitarum Auguſtinienſium univerſo Cœtu, Comitiis de more habitis, eidem Generalis primò negociorum Procuratio demandata, mox anno MDCLXVII. Supremi Ordinis Moderatoris honor collatus eſt.

Incubuit illicò Hieronymus reſtituendæ aut firmandæ religioſæ diſciplinæ, quod ut faciliùs aſſequeretur, Cœnobia cùm citra, tum ultra montes, laboribus, incommodiſque poſthabitis, luſtrare aggreſſus, Concellitas, quos paterno amore complectebatur, hortationibus, aut providis legibus, prout opportunitas ſuadebat, ac præſertim ſuo exemplo, ad perfectam vitæ normam ubique excitavit. Nil proinde mirum, ſi dum ea perageret in magno Pariſienſi Cœnobio, adeò acceptus evaſerit Ludovico XIV. Francorum Regi Chriſtianiſſimo, ut & illius præſentiâ, familiarique alloquutione ſummopere delectaretur; & eumdem honoribus ac beneficiis, regiâ planè liberalitate, cumulatum voluerit. Ab hac porrò Viſitatione (ut ajunt) curam de litteris benemerendi haud ſejunxit; quandoquidem ipſo urgente, cùm apud Toloſates ſuo in Cœnobio Viſitationis munus expleret, typis cuſus eſt anno MDCLXXII. *Toloſæ apud Bernardum Baſe* Philoſophiæ Curſus Fr. Andreæ Landon Auguſtiniani, Regii Profeſſoris in Academia Toloſana, & Facultatis Theologicæ Decani. Interea Summi quoque Romani Pontifices, ob eminentem illius ſcientiam, ſpectatiſſimoſque mores eum plurimi fecere; nam præter commendatum Hieronymo munus interpretandi divinos libros in Archigymnaſio Romano, Conſultor etiam Congregationibus tum Indicis, tum Sacrorum Rituum, & Qualificator Supremo Sanctæ Romanæ Generalis Inquiſitionis Tribunali datus eſt. Eremiticâ igitur Auguſtinienſi Republicâ optimè adminiſtratâ; præfatiſque ſibi collatis muneribus laudabiliſſimè functus, tandem à Ven. Dei Servo Innocentio XI Piſaurenſi Epiſcopatu decoratur anno MDCLXXVII. Paſtoralis tunc Hieronymi ſollicitudo plurimùm effulſit eâ in regenda Eccleſiâ, quam annos ſeptem & octo ferè menſes religioſiſſimè gubernavit; anno enim MDCLXXXIV. menſe Septembri, gravi morbo correptus, eoque patientiſſimè tolerato, Creatori ſuo animam reddidit. Præcipuo ferebatur amore, dum vixit, erga Mediolanenſe Divi Marci Cœnobium, cujus erat Alumnus, ubi pecuniâ ſibi ad uſum conceſsâ, Ædificium ſatis commodum ægrotis, hoſpitibuſque recipiendis extruxit.

Ingenii ſui monumenta ſunt:

I. Curſus rationalis & naturalis Philoſophiæ. Tom. II.
II. Tractatus de Beatifica Viſione.
III. Tractatus de Angelis.
IV. De Fide, Spe, & Charitate. Opus publica luce digniſſimum.
V. De Incarnatione, & alia plura Theologica.
VI. Concionum Quadrageſimalium Volumen.
VII. Acta Ordinis Auguſtiniani, in quibus Epiſtolæ plures tum Italicâ, tum Latinâ Linguâ exaratæ, ſignanter dum Prioris Generalis Officium gereret, quæ aſſervantur in Archivo Ordinis.

Ipſum encomiaſticè memorat Picinellus in Athenæo, pag. 351., & Philippus Vicecomes in ſuo MS. de Conventu S. Marci.

Plura quoque de hoc Valvaſſorio mihi perhumaniter ſubminiſtravit P. Nicolai alibi laudatus, nec non Sitonus noſter.

MDCCXLVIII.

de VALVASSORIBUS JOSEPH.

JOſeph de Valvaſſoribus, Sacræ Theologiæ Doctor, & Ambroſianæ Bibliothecæ Conſervator, primò Parochus Sancti Michaëlis ad Gallum, poſtea Canonicus Ordinarius fuit ac Pœnitentiarius Major Eccleſiæ Metropolitanæ Mediolani, Anno MDCLXXXIII. Fratres habuit Hieronymum Epiſcopum Piſauri, & Dominicum Epiſcopum Gravinæ, omnes ex Ambroſio Valvaſſorio communi patre ortos, quoſque nos jam ſuo loco laudavimus. In Domino obdormivit anno MDCCVIII. die II. Martii, cùm jam annum ætatis LXXXVI. attigiſſet. Duo Opuſcula typis reliquit Italicâ Linguâ conſcripta,

Quorum tituli ſunt:

I. L'Eroiche Azioni, e Martirio di S. Mammete. Al Senator Girolamo Fiorenza. *Milano, preſſo Lodovico Monza*, 1671. in 8.
II. Vita di S. Eligio Veſcovo di Nojone. *Milano, preſſo lo ſteſſo*, 1687. in 8.

Memoratur in Schedis Sitonianis, & Mazzuchellianis, nec non in Syllabo Ordinariorum Eccleſiæ Metropolitanæ à Trivultio condito, ut alibi.

MDCCXLIX.

de VALVASSORIBUS PETRUS.

ETſi Clariſſimus Lazarus Auguſtinus Cotta ſuo Muſæo Novarienſi Petrum de Valvaſſoribus inſeruerit, monente Ludovico Antonio Muratorio inter Litteratos Italos nulli ſecundo, quòd Codicem ipſum MS. ipſe viderit in Bibliotheca Fratrum Marchionum Vicecomitum, pluries à nobis commendatâ, aſſerueritque Petrum hunc Novarienſem fuiſſe; nos tamen diligentiſſimè Codice ipſo inſpecto, Petrum hunc verè Grammaticam facultatem docuiſſe in ſupradicta Urbe Novaria cognovimus, ſed ex Epiſtola ejuſdem Latina, ad Facinum Canem Blandrati Comitem, anno MCCCCVII. IV Idus Aprilis, tunc Mediolani commorantem, in qua Familiam ſuam ibi relictam commendat, ſe Mediolanenſem oſtendit, ideoque in hac mea Bibliotheca locus procul dubio ei eſt tribuendus, & Mediolanenſibus, inter alios, hunc etiam reſtituo. Vivebat adhuc anno Chriſti MCCCCXXXVI., ut ex alia ejuſdem Epiſtola Italica ad N. N. Mediolanenſem eodem anno & menſe Januario conſcriptâ cognoſcitur. Uberiora documenta de Viro iſto quæſivi, ſed fruſtra.

Continet verò Codex ſupradictus:

I. Petri de Valvaſſoribus Carmina varia Latina, atque Italica, ad Comitem Facinum, Ducalem Novariæ Commiſſarium.
II. Epiſtolas plures Latinas, ad eundem.
III. Alias ad Anonymos tam Mediolanenſes, quàm Novarienſes ſcriptas, Italico, & Latino Sermone, varia quoque Grammaticalia argumenta continentes.
IV. Sermones matrimoniales.

Extant omnia in Codice MS. in 4 juſtæ molis, & litteris rubro-nigris, ut videtur Autographo, apud Fratres Marchiones Vicecomites.

In eodem adſunt etiam Carmina varia Uberti Decembrii de Viglevano, ad eundem Petrum de Valvaſſoribus ſcripta, inter quæ unum: „ Exeunte de Rocca „ Portæ Romanæ, de mandato Facini Comitis Blan„ drati. „ Extant etiam Carmina varia Italica Franciſci Philelphi ad calcem ejuſdem Codicis.

MDCCL.

de VALVASSORIBUS VIDO.

VAlvaſſoria Gens Mediolanenſis plura aſſumpſit agnomina, ut ejuſdem Familiæ homines, diverſâ ſtirpium nomenclaturâ faciliùs inter ſe diſtingui poſſent, quod indicat Anſelmo ſuperiùs laudato annexum agnomen de Luvino, ſeu de Buis, & confirmat etiam Vido nunc in medium adducendus, qui dictus eſt Valvaſſorius de Velate. Incidit hic in ætatem illam nunquam ſatis deploratam, cùm Medio-

diolanenſis Eccleſia miſerabilem in ſpeciem, ut ita dixerim, vix lineamenta perpauca retineret priſci decoris à Sanctiſſimis Præſulibus hauſti. Ideo Vido noſter in præceps corruens, poſt obitum Heriberti laudatiſſimi Antiſtitis, de quo ſuo loco jam verba fecimus, cùm jam inter Metropolitanæ Baſilicæ Canonicos adſcriptus fuiſſet, ab Henrico Auguſto, cui à Secretis erat, in ſumma Populi & Cleri diſſenſione, circiter annum Chriſti Domini MXLV. oblato pretio in Mediolanenſem Sedem intrudi curavit. Eum invitis Mediolanenſibus Ambroſianæ Cathedræ incubaſſe, teſtis eſt Gualvaneus de la Flamma, ſcribens uſque adeò in eundem exarſiſſe Populum, ut cùm primum Pontificale Sacrum perageret, ſolus ad Aram, aufugiente Plebe & Clero univerſo, relinqueretur. Addit etiam citatus Auctor, ipſum tanquam Simoniacâ notatum labe ad Leonis Summi Pontificis Tribunal accitum fuiſſe, ibique tam cautè egiſſe, ut per ſententiam Archiepiſcopus declaratus, Mediolanum redierit. Cæterùm initio Præſulatus ſui interfuit Romano Concilio ſub Clemente II., quemadmodum etiam ſub Leone IX. adfuit alteri Concilio Vercellenſi, adversùs Berengarium hæreſiarcham, anno ML. celebrato. At verò cùm adhuc Mediolanenſis Populus adversùs Vidonem ipſum, alioſque Clericos Simoniacâ labe, & Nicolaitarum erroribus infectos turbas cieret, ad componendam hujuſcemodi controverſiam Nicolaus II. Pontifex Sanctos Petrum Damiani Oſtienſem, & Anſelmum de Badagio (quem ſuo commendavimus loco) Lucenſem Epiſcopos Mediolanum ablegavit, qui adjuvante Sancto Arialdo, Vidonem Archiepiſcopum, cæteroſque ipſius aſſeclas in veritatis tramitem adductos, hæreſim ejurare, & interpoſitâ jurisjurandi religione ad Eccleſiæ gremium reducere curarunt. Qui autem Legationis hujus Acta, ſeriemque plenius diſcere cupit, adeat laudatum Sanctum Petrum Damiani, in Epiſtola ad Ildebrandum tunc Cardinalem Archidiaconum, poſtmodum, Gregorii VII. nuncupatione aſſumptâ, Pontificem Max., quæ etiam recitantur à Cæſare Cardinali Baronio in Annalibus Eccleſiaſticis ad annum Chriſti MLIX. Cùm itaque noſter Vido, unà cum Mediolanenſi Clero in S. R. E. gratiam rediiſſet, eodem anno indixit Nicolaus Papa Romanum Concilium, ad quod accedens Archiepiſcopus, primus omnium poſt Pontificem pro ſuæ Sedis dignitate ſubſcripſit, quemadmodum liquet ex MSS. Actis Synodalibus in Vaticana Bibliotheca ſervatis. Diuturna tamen Vidonis pœnitentia non fuit, nam in errores relapſus ſupralaudatum Sanctum Arialdum, quem alibi debitâ commendatione proſecuti ſumus, alioſque ſanioris conſilii Viros plurimùm afflixit, reſque eò devênit, ut ab ejus Satellitibus occiſi, vulneratique fuerint non pauci. Quin etiam Conciliabulum Provinciale indictum eſt ab eo in Oppido Fontaneti agri Novarienſis, ubi pudendo ſatis decreto ſancitum fuit, licere Clericis uxores ducere, vel retinere, tametſi majorum Ordinum myſteriis initiati forent. Quapropter ipſe cum Suffraganeis, qui adfuerant, anathemate percuſſus, cùm bonorum omnium odium ſe incurriſſe videret, Infulas ultrò depoſuit, atque Henrico Imperatori dignitatem, cui magis vellet conferendam, ceſſit anno MLXVIII. Cùm verò Henricus alterum Simoniacum Præſulem Mediolanenſibus impoſuiſſet, Gothifredum ſcilicet Caſtillionæum, Vido facti pœnitens reſumpto Archiepiſcopatus nomine, Sedem ad mortem uſque retinuit, quæ incidit in diem XXIII. menſis Auguſti, anno Salutis MLXXI., cùm priùs Mediolanenſis Urbs magno conflagraſſet incendio. Obiit autem in Oppido Borgoglio prope Tanagrum amnem, quò profugus ſe contulerat, ibidemque ignobili glebâ tumulatus jacet.

Hæc de ipſo ſuperſunt indicanda:

I. Concilium Provinciale Mediolani celebratum, an. MLX, cui ſubſcripſiſſe inter alios Petrum Albenſem Epiſcopum, memorat Ughellus in Ital. Sac. Tomo IV. in Albenſ. num. X. Hæc Synodus certè ab alio Pſeudo-Concilio diſtinguenda eſt, quod mox memorabimus, cùm huic poſtremo nullus Albenſis Antiſtes interfuiſſe perhibeatur, ſed Taurinenſem, Novarienſem, Brixienſem, Laudenſem, & Vercellenſem Epiſcopos ibidem cum Vidone adfuiſſe referant.

II. Conciliabulum Fontaneti habitum, de quo ſupra jam diximus, & cujus mentio pluries occurrit non apud Ughellum ipſum tantummodo, ſed etiam in Actis Eccleſiæ Mediolanenſis.

Litteras ad eum dedit S. Petrus Damiani poſt ſuum reditum ad Urbem, in quibus percuſſum ſe teſtatur aculeo conſcientiæ, quòd geminas à Vidone Stolas ſibi dono datas accepiſſet.

Agunt de eo Baronius ad annum MLIX. Arnolphus in Chronico, Gualvaneus de la Flamma in Manip. flor. Cap 150. Triſtanus Chalcus, Ughellus in Ital. Sac. Tomo IV. in Mediolanen. num. LXXI., aliique plures.

MDCCLI.

de VARISIO CAROLUS FRANCISCUS.

Circa medium præteriti Sæculi, Variſii in celebri Mediolanenſis Ducatus ac Diœceſis Oppido primam accepit lucis uſuram Carolus Franciſcus ex honeſtis genitoribus, ſed mediocri fortunâ donatis, paterno cognomine Frayda vocatus. In Patria ſua Minores ſtrictioris Obſervantiæ S. Franciſci, quos Reformatos appellant, puer coluit, eorumque Conventum ſub auſpiciis Deiparæ ab Angelo ſalutatæ ibidem erectum, ſæpe inviſit, atque Religioſorum hominum familiaribus colloquiis, exemplitque permotus, eam vitæ normam amplecti decrevit. Parentibus igitur valedicens, Sacrum Reformatorum Habitum in Romana Provincia quæſivit, ac recepit, in eoque ſe totum Deo devovens, corpore licèt imbecillis, & viribus debilis, alacri animo, promptoque ſpiritu ita profecit, ut non minus Philoſophicas, quàm Theologicas Scientias profeſſus fuerit, æquales ſuos non æmulatus modò, ſed acumine mentis, & ſtudiorum frequentiâ prætergreſſus; quapropter Lector emeritus à Suis renuntiatus, deinde Romanæ Provinciæ Moderator conſtitutus, ad Commiſſarii Generalis gradum in utraque Obſervantium ac Reformatorum Familiâ fuit promotus. Ab hiſce muneribus non potuit diſtrahi, quin extremam manum laborioſo Operi apponeret, cujus infra mentio recurret, idque Pont. Max. Alexandro VIII. voluit nuncupatum. Fama hominis probitate morum, ac Sacrarum Litterarum ſcientiâ adeò celebris per ora Virorum in Alma Urbe probiſſimorum inſonuit, ut Prælatorum, & S. R. E. Cardinalium amorem atque exiſtimationem Carolo Franciſco conciliaverit, quocirca anno Virginei Partus MDCXCI. Aulæ Pontificiæ Procurator, & Præſes renuntiatus eſt, cùm ſuæ Religionis ſuffragiis ad ſuſtinendum etiam Pro-Commiſſarii (ut vocant) Generalis Officium fuiſſet inde ſelectus. Nec ſtudiis, nec laboribus fractus, nova munia Summorum Pontificum largitione ſubivit, Examinatoris nempe Epiſcoporum, Qualificatoris SS. Inquiſitionis, ac Pœnitentiarii majoris in pervetuſta Lateranenſi Baſilica. Ob meritum bene adminiſtratæ Provinciæ, & Catholicæ Religionis zelum, quo inter primos Hiſpani Presbyteri Molinei errores perſenſit, & detexit, oblata ei fuit Epiſcopalis Amelienſis in Umbria ſedes, quam inſitâ cordi humilitate ac modeſtiâ conſtanter reſpuit, ſuâ ſorte contentus. Tot inter, & tam varias exercitationes Religionis ſuæ rigorem numquam dimiſit, quouſque ætate jam gravis in morbum incidit, quo cogente, cùm modicum vitæ ſpatium ſupereſſet, Clemens XI. æquiſſimus proborum doctorumque hominum æſtimator, ereptum Romanæ Eccleſiæ Cardinalem invidâ morte doluiſſe fertur; & ut ſe palàm erga Carolum Franciſcum noſtrum propenſum declararet, Pontificiam

ciam benedictionem in mortis articulo ei per Cardinalem Colloredum tranſmiſit, quam propriis manibus morienti impertiri decreverat, niſi pedum dolore ſemet Summus Antiſtes urgeri ſenſiſſet. Quam pietatem viventi adhuc Carolo Franciſco oſtenderat Clemens, poſt mortem ſervavit, funebres illi exequias præſtari mandans, eo planè more, quo defunctis Cardinalibus perſolvuntur. Obiit igitur Romæ anno Salutis reparatæ MDCCXVIII., in Eccleſia ſuæ Religionis, quam S. Franciſci ad Ripam appellant, tumulatus.

Doctrinæ Theologicæ hoc poſt ſe teſtimonium reliquit:

I. Promptuarium Scoticum in quatuor Sententiarum libros, ordine alphabetico diſpoſitum à Stephano de Galvia Ord. Min S. Franciſci Reform. Theologo, atque Procuratore Generali inceptum, poſtea verò in meliorem ordinem redactum, atque completum à Fratre Carolo Franciſco de Variſio ejuſdem Ordinis, atque Qualificatore Sanctæ Inquiſitionis; nec non Commiſſario Generali, & ſuæ Provinciæ Moderatore; Alexandro VIII. Summo Pontif nuncupatum. *Venetiis, typis Poleti*, 1690. *Tom II. in fol.*

Eum adhuc in vivis agentem laudavit P. Petrus Antonius Venetus in lib. inſcripto: „ Giardino Serafico Iſtorico. „ Tom. I. part 3. pag. 635., edito *Venet. apud Dominicum Loviſa*, anno 1710. in 4.

MDCCLII.

de VARISIO SUPRAMONS.

NUnquam ſatis explicare potui, qua urgear ægritudine animi, cùm Scriptores offendo, quorum res geſtas invida nimis ætas, & prætericorum Hiſtoricorum incuria vel eripuit, vel celavit. Id turius profiteri cogor in præſens de Supramonte verba facturus; qui licèt ad primos gradus in Minorum Obſervantium Religione, quam profeſſus eſt, promotus fuerit, utpote qui Miniſter totius Lombardiæ fuit renuntiatus, nonniſi ex Patriâ, cognitus nobis eſt, à Variſio, Mediolanenſis Ducatus inſigni Oppido, appellatus, quin Familia, vel ætas, qua vixit, comperta ſit. Accipiant quæſo Lectores quod præbere poſſum, nam plura de iſto nec Wadingus, nec Tuſſinianenſis Seraphici Ordinis Illuſtratores proferre potuerunt.

Innoteſcit igitur nobis ob

I. Sermones prædicabiles per anni circulum, teſtibus VVadingo in Catal Scriptorum Ord. Minor Litt S. pag. 321, & P. Petro Rodulpho Tuſſinianenſi in Hiſt. Seraphicæ Relig. Lib. III. pag. 334. 2.

MDCCLIII.

VARISIUS ALOYSIUS.

ALoyſius Variſius de Aplano, Parentes habuit Joannem Andream, atque Apolloniam de Hermenulphis jugales, qui Hippocritis & Galeni vexilla ſecutus, Collegium Phyſicorum hujus Urbis ingreſſus eſt, anno MDLXVI., die IX. menſis Martii. Sedit etiam in Tribunali Virorum XII. Proviſionum vocato, anno MDLXXIX., & apud Patriam ſibi meruit laudem charitatis eximiæ, curâ erga Peſtis morbo laborantes exhibitâ. Frater ei fuit Cæſar J. C. Collegiatus, cujus memoria adhuc extat in Eccleſia Parochiali Sancti Maurilii hujus Urbis, Sepulchrali Elogio ibidem ſuperſtite. Obiit Aloyſius noſter, non ſine Civium mœrore, die XXIX. menſis Januarii, anno MDXCII.

Scripſit:

I. Conſilia Medica. Extant eo in Opere, quod Joſephus Lauterbacchius collegit, & edidit. *Francofurti, apud Jo. Sartorium*, 1605. in 4.

Ipſum commendant Merklinius de Scriptoribus Medicis; Aſcanius Centorius in Collect. Ordin. adverſus Peſtem anni MDLXXVI. lib. 5. pag. 322, Johannes Cephalus in Conſilio 594. Vol. 4. Bartholomæus Curtius in ſuo Opere inſcripto: „ Notizie Iſtoriche intorno a' Medici Scrittori Milaneſi „ pag. 115. Johannes Jacobus Mangetus in Bibliotheca Scriptorum Medicorum, Tom. IV. pag. 458., & Sitonus noſter in Chronico Collegii Phyſicorum Mediol. Art. 203. MS. in fol. penes eundem Auctorem.

MDCCLIV.

VARISIUS AMBROSIUS.

AMbroſii Variſii de Roſate, quem Picinellus de Roſate tantùm appellavit, Pater fuit Bartholomæus Phyſicus, ac Mediolani Decurio, qui ipſum genuit anno Redempti Orbis MCCCCXXXVII. Veſtigia Parentis proſequens Ambroſius, in Arte Medica ita excelluit, ut Archiater Joannis Galeacii Mariæ, & Ludovici Mariæ, cognomento Mauri, Sfortiadum, Mediolani Ducum, nec non à Secretioribus Conſiliis, & in toto Mediolanenſi Dominio, Ducalis Senator eligi meruerit. In laudem tanti Viri proferre ſufficit Diplomatis partem præſati Ducis Joannis Galeacii, quod ex integro jam dedit Clariſſ. Curtius in ſuo Opere millies citato, de Claris Medicis Mediolanenſibus. In eo Diplomate memoratus Princeps laudatis iis, qui militiæ, & armis operam dant, nec non aliis, quibus cordi eſt conſilio Principibus ſuis inſervire, ſic proſequitur: „ Itaque ſi ratio ipſa, ſi ſuperiorum temporum exempla, Medicinam omnibus commendant, nobis tamen ut ante alios commendatior, & magis grata ſit, efficiunt ingentia, & majora, quàm ut enarrari poſſint, merita Clariſſimi Viri Magiſtri Ambroſii Variſii de Roſate Phyſici, ac Conſiliarii noſtri, cujus quotidiana experimenta, quæ oſtendunt in corporibus gentis noſtræ curandis, nemini unquam quantùm ipſi medendo aſſequi licuiſſe, quod talia, ac tanta ſint, quod nos ei magis obligat, quòd dum vivemus, in æterna laude apud nos erit, & omnium, qui Medicam Artem profitentur, merita ſuperabit: nam cùm Illuſtriſſimus Dominus Ludovicus Patruus, ac parens noſter ſuperioribus annis langueret, & aggravante morbo cum cæteris Medicis, opem nullam ſpondentibus Italia tota ad vota confugiſſet, unus ipſe non modò ſpem intrepidè nobis ſemper fecit, ſed planè etiam ſalutem jam deplorato dedit, ut quod de Hippolyto fabulæ ferunt, ad vitam revocaſſe dici poſſit; cùm enim leges medendi, jam quod opitularentur nihil habebant &c. Ut magna ergo, & ſupra alios ejus ordinis Viros debere nos arbitrati ei, qui in Illuſtriſſ. Patruo, ac Parente noſtro ſervando rerum omnium noſtrarum, ac noſtram ſalutem nobis ſervavit, ac ſervat, & qui etiam incolumitati ſtatus, ac rerum noſtrarum pernoſcendis, quæ veniunt, conſulere non deſinit, Senatoriam dignitatem contulimus, quod non magis virtutis Medicæ, quàm magno uſui rerum agendarum, & prudentiæ ejus dediſſe, nos quotidie res ipſæ declarant. Itaque cùm incredibiliter lætemur quoties nobis in mentem venit ei honorem eſſe à nobis habitum, cui tantopere debemus, alia etiam cogitatio ſubit parùm nos munus noſtrum impleviſſe, niſi cui honorem dedimus adju-

„ menta

„ menta etiam ejus dignitatis, quam à nobis acce-
„ pit, ſuſtinendæ præbeamus. Itaque novo munere
„ Magiſtrum Ambroſium ornaturi, eum locum ma-
„ ximè deligemus, qui cognomini ei eſt, ut benefi-
„ cii noſtri eo major ſit voluptas, quo gratiora inter
„ ſuos eſſe commoda mortalibus ſolent &c. „ Ideo ei tribuit Feudum Burgi ac Plebis Roſati cum mero, & mixto imperio, unà cum omnibus Vectigalibus &c., uti latius in ipſo Diplomate legitur, Mediolani dato, anno MCCCCXCIII. die XI. Novembris. Confirmationem ejuſdem donationis ratam voluit Maximilianus Maria Sfortia Mediolani Dux, Diplomate eidem dato die X. menſis Auguſti, anno MDXV., quod idem fecit & Franciſcus Maria Sfortia, ſicuti legitur in præcitato Opere Bartholomæi Curtii. Fratrem habuit Ambroſius noſter Franciſcum pro Mediolani Du-

A ce Galeacio Maria Vicecomite, Oratorem apud Ferdinandum de Aragonia Neapolis Regem, Uxoremque Franciſcam Homatam, & ex ea Marcum Antonium J. C. C. & Senatorem, necnon Galeacium Phyſicum Collegiatum filios ſuſcepit. Claruit etiam Feudo Cortiſellæ in Agro Parmenſi inſignitus. Vir certè magnifaciendus, nam in Philoſophicis, Medicis, atque Aſtrologicis facultatibus, ætatis ſuæ facilè princeps vocabatur, ut ab Auctoribus infra recenſendis Lector agnoſcet. A ſupradicto Duce Ludovico Maria, conſtitutus fuit Gymnaſiorum Præfectus, & Moderator, ut videre eſt in Hiſtoria Typographica Cl. Saxii noſtri, ad annum MCCCCXCIV. Obiit verò anno MDXXII., & de ipſo mentio fit in ſequenti Inſcriptione adhuc extante in Turri prope Eccleſiam Præpoſituralem Oppidi Roſati, his litteris:

AMBROSIO VARISIO ROSATO
BARTOLOMEI FILIO
PATRIC. MEDIOL. EQVIT. DECVRION.
ARCHIATRO III. DVCVM MEDIOL. CONSILIARIO INTIMO
COMITI ROSATI PRIMO
OB EGREGIA MERITA HOC INSIGNI OPPIDO
AMPLAQVE DITIONE CVM GLADII POTESTATE
AB IOHANNE GALEATIO MARIA SFORTIA VICECOMITE
MEDIOL. DVCE VI.
DONATO
ET INTER CIVES TICIN. NOVARIEN. LAVDEN. ADIECTO
MARCO ANTONIO AMBROSII FILIO I.C.
EX COLL. IVDIC. MEDIOL. QVESTORI SENATORI
COMITI ROSATI SECVNDO
LVDOVICO MARCI ANTONII FILIO
COMITI ROSATI TERTIO
NICOLAO LVDOVICI FILIO COMITI ROSATI QVARTO
VIRIS BELLO AC PACE ILLVSTRIBVS
PETRO ANTONIO NICOLAI FILIO COMITI ROSATI QVINTO
VETERVM NVNDINARVM RESTITVTORI
ROSATENSES PVBLICE
D. D. NON. DECEMBRIS MDCVII.

B Abbas Picinellus ei tribuit Conſultationes Legales, quod minimè nos credimus, deceptus forſan à Dignitate Senatoria Ambroſio noſtro collata, quod tunc idem erat unum ac eſſe à Principis Conſiliis. Habemus igitur ex Morigiæ, & Ferrarii fide

De eo tantùm

I. Orationes plures;
II. Conſilia Medica.
III. Opera Philoſophica.
IV. Opera Aſtronomica. Hæc II. brevì edenda ſpoponderat Auctor, ut aſſerit ſupradictus Julius Æmilius Ferrarius, dum anno MCDXC. ſui Auſonii Opus, hoc ipſo anno Mediolani editum, Magnifico Ambroſio Variſio Roſato inſcripſerat, præmiſsâ ei Epiſtolâ, in qua ad Operis calcem ſic habetur: „ Epiſtolam noſtram non
C „ affectatam tibi dicavimus, nec fucatam &c. Philoſo-
„ pho præſtantiſſimo, Ducali Phyſico primario &c.
„ Qui ingenio, vigilantia, doctrina, & fide ætatis
„ noſtræ non modò Inſubrium, verùm totius Italiæ
„ Phyſicos & Aſtronomicos antecellis &c. Nec aliarum
„ optimarumque Artium, & Doctrinarum expers,
„ ſed una, & tota quidem tua eſt Aſtrologia, in
„ qua ſolus regnas: Tu Poëticæ facultatis, & Hi-
„ ſtoriæ ſcientiſſimus, tu in genere dicendi gravis, &
„ ornatus, quod Philoſophiæ, & Aſtronomiæ tua mo-
„ numenta, quæ brevì editurus poſteris legenda relinque-
„ rentur, declarabunt &c. „ & circa finem: „ adjecimusq;
„ (Auſonio) ex Cathalogo Illuſtrium Urbium nonnul-
„ la excerpta Epigrammata, quæ Georgius Merula
„ Polyhiſtor, Præceptor noſter, & Primarius dicendi
„ Artifex in Biblioth. D. Euſtorgii primus indagavit. „ Idem Opus impreſſum fuit *Venetiis, per Magiſtrum Joannem de Cereto, aliàs Tacuinum de Tridino, anno Domini 1494., die X. Auguſti*.

Extat ad eum Oratio ejuſdem Julii Æmilii Ferrarii Novarienſis in Tomo XVI. Novariæ Miſcell. in Ambroſiana.

Ruſticus Placentinus Ticini pub. Profeſſor, cùm Opuſcula quædam Hippoc., Galeni, Avicenæ, Damaſceni, aliorumque antiquor. edi curaſſet, eadem dicavit Senatori noſtro, quem ſic alloquitur: „ Omnia, quæ
„ conſummatiſſimus quiſquam Medicus deſiderare queat,
„ ſolus poſſides &c.

Aloyſius Comenſis, & Barthol. Troſtus Ugonis Senenſis Commentaria. *Papiæ*, 1496. *in fol.* dicarunt Ambroſio Variſio Roxati Comiti, Ducali Phyſico, & Conſiliario. Ibi : „ Tu, poſt admirabilem peritiam „ Aſtrologiæ, utramque partem Medicinæ ita foves, & „ illuſtras, ut dignus ſis noſtro Sæculo ab omnibus ve„ nerari &c. „

Eidem Franciſcus Buſti Ordinis Minorum Laudenſis, ſuam editionem Gregorii Ariminenſis in ſecundum lib. Sententiarum. *Mediolani, apud Scinzenzeller*, 1494. dicavit. In Epiſtola Nuncupatoria eum laudat, & aſſerit, Variſium à Ludovico Duce Præfectum, & Moderatorem Gymnaſiorum conſtitutum fuiſſe.

In libro, cui titulus: „ Bonifacii Simonetæ Abb. Ci„ ſterc. Perſecutionum Chriſtianarum, Hiſtoria, Pon„ tificumque Commentarii, impreſſo *Mediolani*, 1492. extat Libri VI. Epiſtola XLIX., ſeu ultima Ambroſio Roſato Medicinæ, ac Mathematicarum artium aurato Interpreti, in qua innuit quod ſit ſcripturus majora, quæ Ludovico Sortiæ dicabuntur.

Extat ad eum Epiſtola Petri Leonis Vercellenſis, & Canonici Schalenſis inter Opera ejuſdem Leonis, Mediolani edita.

Lancinus Curtius Sylvar. lib. II pag. 51. ei dat Odem Saphicam, & lib. V. Endecaſyllaborum, p. 105

Eum laudibus extollit Epigrammate Jo. Biſſius, & Nicolaus Scillatius Medicus in Nuncupatoria Roſæ Anglicæ Joannis Gadeſden; Cotta in addendis ad Muſæum Novarienſe. MS. apud Auctoris filium, pag. 113, ubi Novarienſis dicitur, quia anno MCCCCXCVII. die IV. Decembris, illius Urbis civilitate, unà cum poſteris, à Ludovica Maria Sfortia donatus fuit.

De ipſo quoque agunt Triſtan. Chalcus in Nuptiis Auguſtis, pag. 109, Paul. Morig Hiſt. Nobil. lib. 3. cap. 13. Jacob. Mandellus de Alba in Conſil 431. & 434 Albert Brunus in Conſ. 87. Platin. Platus in Epiſtol ſub an. MDIV., alii, quos allegat Clar. Advocatus Johannes Sitonus de Scotia in Chronic. Colleg. Phyſic. Nobil Mediol., parte ſecunda, artic 71, & 107. MS. in fol. penes Authorem, necnon Bartholomæus Curtius in libro „ Notizie Iſtoriche intorno a' Medici Scrit„ tori Milaneſi „ pagg. 37. 263., & 274. Picinellus in Athenæo pag 23., & P. D. Gaſpar Beretta in ſuis Schedis, quemadmodum etiam amiciſſimus nobis Canonicus Iricus in Typographica ſua Hiſtoria Tridinenſi.

MDCCLV.

VARISIUS HORATIUS.

HOratium Variſium, qui ſe inſcribit de Roſate, in Stemmate Genealogico hujus Familiæ, à Cl. Sitono mihi perhumaniter dato, minimè invenio; attamen Vir fuit eruditione ſacrâ & profanâ commendandus Rector extitit Eccleſiæ Sancti Victoris ad Theatrum, animaſque ſibi commiſſas indeſinenter adjuvit, & nihilominus in Jure cùm Cæſareo, tum Pontificio tam prudenter, tam eruditè ſcripſit, ut præter Volumen Juridicarum Defenſionum ipſius typis datum, ob plures alias etiam in rebus Criminalibus ſcriptas celebrari apud ſuos Cives, & exteros meruerit. Annum certè ejus obitus nullus nobis indicavit, agnovimus verò ipſum floruiſſe Sæculo elapſo ad finem vergente.

Superſunt ab eo compoſitæ

I. Juridicæ Defenſiones, anno 1687. editæ, in fol.
II. Aliæ plures; ex quibus Volumina IV. confici poſſunt, inter quas nonnullæ Criminales, & una præſertim paginarum 100. Tam editæ, quàm MSS. extant in Collectionibus Archintea, Areſiana, Benalliana, aliiſque J. PP. tam Mediolani, quam Papiæ.

MDCCLVI.

VARISIUS MUTIUS.

BArtholomæus Variſius Notarius Mediolanenſis Collegiatus, Mutium noſtrum filium habuit, tam rectè, prudenterque educatum, ut in idem Notariorum Collegium ingredi meruerit, anno Æræ communis MDLXXXVIII. Cl. igitur Pater Quadrius è Societate Jeſu non rectè ſcripſit Mutium hunc floruiſſe Italicâ Poëſi, anno circiter MDXXV., nam illi certè hæc ætas minimè convenit. Attamen Poëtis Mediolanenſibus hunc etiam addere juvat ob librum ſequenti titulo inſcriptum,

Scilicet:

I. Rime fatte in Verſi, compoſte dal Sig Muzio Vareſe. MS. in 4 unà cum Epiſtola Nuncupatoria, ad quamdam Amaſiam ſuam. Hunc retulit ſupradictus Pater Quadrius in libro „ Della Storia, e della Ragione „ d'ogni Poeſia. „ T. II. par. II pag 261. his verbis: „ Muzio Vareſe, Milaneſe, fiorì in Poeſia circa il MD„ XXV. Nella nobile, e ſcelta Libreria del Sig. Mar„ cheſe Don Teodoro Aleſſandro Trivulzio, vi ha di „ detto Poeta un Volume manoſcritto di Rime in 4., „ quaſi tutte trattanti della bellezza di non ſo qual „ Dama da lui amata, e oneſtamente, ſul far del Pe„ trarca, amoroſe; e ſono dodici Componimenti in „ ottava Rima, ventitre Sonetti, una Canzone, un „ Capitolo, e un Madrigale. Queſto Rimatore, di cui „ non trovo preſſo niuno fatta menzione, non doveva „ però reſtarſi più nell' obblio: poichè in ſapore di „ Poeſia non la cede a niuno de' tempi ſuoi. „

MDCCLVII.

VARISIUS PAULUS NICOLAUS.

EX Petro Antonio Variſio de Roſate juniore, atque Hippolyta Cruceja Conjugibus ortus eſt Paulus Nicolaus, cui fratres fuerunt Joannes Ambroſius Eques Hieroſolymitanus Ord. S. Joannis, necnon Peditum Cohortis Dux, & Marcus Antonius; Uxoremque habuit Franciſcam Tabernam, Alexandri Phyſici Coll. filiam. Non tantùm ad Jura ediſcenda ſe contulit, ſed etiam Muſas ſummo ſtudio coluit, ut ex ſequentibus patebit. Floruit uſque ad annum MDCXLVIII., Avumque habuit Petrum Antonium ſeniorem, cujus meminit Inſcriptio Sepulchralis in Sacello S. Franciſci, Eccleſiæ ejuſdem nominis in hac Metropoli, ut ſequitur:

PETRO ANTONIO VARESIO
COMITI ROSATI
ET SIBI POSTERISQVE SVIS
NICOLAVS VARESIVS COMES
EIVS FRATRIS FILIVS
ET SVCCESSOR. F. C.
AN. MDLXXVI.

Teſtimonia eruditionis Poëticæ tam Italicæ, quàm Latinæ, quâ claruit Variſius noſter,

Hæc ſunt:

I. Canzone nelle Nozze del Signor Conte Giulio Ceſare Borromeo con D Giovanna Ceſi. *Milano*, *in* 4.
II. Ode in Nuptias Co. Julii Cæſaris Borromæi. *Mediol. apud Pontium*, *& Piccaleam*, 1615. *in* 4.

III. Car-

Digitized by Google

III. Carmina duo Italica, vulgò *Sonetti*, unum in laudem Mediolanenſis Dominii Moderatoris, alterum ad commendationem Cardinalis Federici Borromæi; extant in eodem Libro.

IV. Poemata varia Latina, atque Italica, ſunt in Collectione Carminum pro Laurea Ludovici Mazzentæ. *Papiæ*, 1653. in 8.

In Encomiaſtico Hieronymi Boſſii Ticinenſis, pag. 30. extat Acclamatio XVI., ſeu Epiſtola ſatis elegans ad Paulum Nicolaum Variſium Roſati Comitem.

Extat ad ipſum Carmen in ejuſdem Laurea à Benedicto Sociaco ſcriptum, pag. 265.

Memoratur ab Abbate Picinello in ſuo Athenæo, pag. 454., atque à Sitono noſtro in Theatro Genealogico, pag. 453. MS. in fol. penes Auctorem.

MDCCLVIII.

VASSALLUS FEDERICUS.

CAmillus, ex Laurentio Vaſſallo Ducali Commiſſario Generali, ut vocant, Munitionum in toto Mediolanenſi Dominio natus, Federicum genuit vergente ad finem Sæculo XVI. Abbas Picinellus ipſum laudat in ſuo Athenæo Mediolanenſi uti Poëtam egregium, duobus Operibus, ut infra, ab eo compoſitis in medium adductis, ſed de more an ſint edita, nec ne, reticet; Certè ad manus noſtras minimè pervenerunt, nec in aliquem Scriptorem offendimus, ex quo tantillum haurire potuerimus de ſtylo, aliiſque hujus Auctoris litterariis actis Lectoribus noſtris exhibendis. Vivebat adhuc anno Chriſti MDCXXVIII., quo junctus erat matrimonio cum Urſula Sormana, uti nos docent Schedæ Sitonianæ. Rebus Politicis quoque Vaſſallum noſtrum deditum fuiſſe, aſſerit Impreſſor Bidellus in libro Hieronymi Priani, quem ei dicavit, ut ſubter dicemus. Addit etiam Picinellus, plures Auctores Latinos in Italicum Idioma traduxiſſe Vaſſallum noſtrum. Nil aliud nobis datum eſt de hoc Scriptore Mediolanenſi proferre, uberiora igitur ab alio Collectore expectanda ſunt.

Scripſit:

I. Gli abuſi de' noſtri tempi. Poema in terza Rima.

II. L'Arcadia di Bareggio. Oppidum eſt in Ditione Mediolanenſi, ubi cœtus Virorum Carminibus illuſtrium inter ſe convenientium, Poemate, vulgò *in terza Rima*, à Vaſſallo celebratur.

III. Scriptores nonnulli Latini in Italicum ſermonem verſi.

Ejuſdem meminit Franciſcus Redenaſcus Senator olim Mediolani in Conſilio 72. impreſs. inter ejuſd. Bedenaſchi Conſilia, nec non Liber, cui titulus: „ Aggionta a' Ragguagli di Parnaſſo del Signor Trajano „ Boccalini, Cittadino Romano, fatta per Girolamo „ Priani, Cittadino Modoneſe. *In Milano, preſſo Gio* „ *Battiſta Bidelli*, 1615. in 8. Al Signor Federico Vaſ„ ſalli. „ Borſerius in Supplemento Cap. 12. Picinellus in Athenæo pag. 184., & Advocatus Joannes Sitonus de Scotia in Monumentis Chronogenealogicis Familiæ Vaſſallæ Mediolanenſis Patriciæ, pag. 2. Impreſs *Mediol. penes Malateſtam, an. 1716. in fol.*

MDCCLIX.

VASTAMILIUS BAPTISTA.

AB amiciſſimo P. Bonhomio dum Bibliothecæ Monaſterii Chartuſiæ prope Papiam præerat, monitus fui io eadem reperiri Librum Baptiſtæ Vaſtamilii infra recenſendum, ſcriptumque anno Dominicæ Incarnationis MCCCCLXI. Ipſum verò libenter præ manibus habere cupiebam, ut meliùs Lectorem inſtruere potuiſſem de Auctore, & de ipſis Orationibus in libro exiſtentibus, ſed cùm hoc obtinere minimè potuerim, dolendum eſt, quòd ſaltem Religio-
A nem, quam Vaſtamilius profeſſus fuit, ediſcere non licuit. In Præfatione tantùm ſic legitur: „ Lo „ Illuſtriſſimo Signore Johanne Galeaz Maria Sfortia „ Veſconte ſacrato e juſto Duca Sexto di Milano, „ ſa oratione compilata e ſcripta per l'humile Reli„ gioſo Patre Baptiſta Vaſtamilio Milaneſe. „ Ut mihi reſcripſit humaniſſimus P. Bonhomius Orationes, atque Supplicationes io MS. contentæ ſuo marte à Vaſtamilio compoſitæ ſunt.

En Titulus:

I. Preghiere del Duca Gio. Galeazzo Maria Sforza, Duca Seſto di Milano, compilate, e ſcritte dal Religioſo Padre Baptiſta Vaſtamiglio. MS. in pergameno
B optimæ notæ cum miniaturis. Extat in Bibliotheca Carthuſiæ Ticinenſis.

A SANCTO UBALDO EUSTACHIUS.

V. CACCIATOR ALEXANDER.

MDCCLX.

UBERTUS.

PRimi omnium gaudentes Ubertum hunc profeſſio-
C ne Monachum, dignitate Abbatem, patria verò (ut ex ſequentibus patebit) Mediolanenſem in ſcenam hanc litterariam inducimus. Et ſanè hic quoque noſtram effugiſſet diligentiam, oiſi inter prædivitis Ambroſianæ Bibliothecæ MSS. Codices, Opus illius nobis ſe obtuliſſet. In eo primùm Scriptoris patriam novimus, ait enim in Præfatione: „ Non „ eſt bonum notam præſumptionis incurrere; ſed „ pejus eſt Patris amici precibus non obaudire. Al„ tero quippe fama minuitur; verùm altero quippe „ Charitas læditur &c. Rogatus igitur, ut ſermo„ nem, quem imperante Reverentiſſimo Domino, „ ac Patre noſtro Archiepiſcopo S. Mediol. Eccleſiæ „ B. Theclæ habuimus, ſcripto mandarem, licèt „ diffidam de ingenio, tamen de charitatis auxilio,
D „ cujus hoc opus eſt, præſumens, amico morem ge„ rere non abouo. Nuper igitur in præſata Baſilica „ nobis reſidentibus, viſa tam præclara, & ordinata „ Filiorum Levi multitudine, competenter occorrit „ dicendum illud Principis Apoſtolorum: Vos autem „ Genus electum &c. „ Quibus ex verbis cùm Archiepiſcopum Mediolanenſem Patrem ſuum appellet, liquet, Ubertum hunc inter Ambroſiani Gregis oves fuiſſe computatum. Quis autem fuerit Archiepiſcopus, cujus juſſu ſermo ipſe habitus fuerit ad populum, facilè quis poterit conjicere ex verbis ante eundem exaratis. Ea ſunt, quæ hîc duximus exſcribenda, nimirum: „ Hæc minuta laboris ſui mittit „ in Gazophilacium S. Ambroſii devotio Pauli, & „ Gebehardi, obſecrans gratiſſimam Karitatem tuam „ fidiſſime Cuſtos Martine, ot eorum in Orationibus
E „ memoriam digneris frequentare, & Fratres vice „ ipſorum ſalutare. „ Cùm igitur mentio fiat Martini, qui idem eſt cum Martino Corvo, ſive Corbo à nobis in Articulo DCXL. hujus Bibliothecæ jam laudato, ad quem plures alias dederunt litteras iidem Paulus, & Gebehardus, ut ibi retulimus, conſequens videtur aſſerere, tunc in Mediolanenſi Cathedra ſediſſe Obertum Pirovanum Præſulem hujus Eccleſiæ commendatiſſimum; cui ut morem gereret Abbas noſter Concionem pronunciavit. Supereſt nunc ot quæramus, cui nam religioſo Cœnobio Ubertus præfuit tunc, cùm in Baſilica Sanctæ Theclæ verba fecit è ſuggeſtu; neque aliud nobis probabile videtur, quàm affirmare, ipſum non alium ab eo eſſe, qui inter Petrum & Guillelmum collocatus reperitur

in

in Catalogo Abbatum inſignis Monaſterii Sancti Simpliciani Mediolanenſis, juſque Cœnobitis dixiſſe fertur anno MCXLVI., anno II Pontificatus Pirovani. Ardebant profectò per ea tempora ſimultates inter Mediolanenſem, aliaſque finitimas Urbes, de quibus in ſermone ipſo fit mentio. Sic enim adſtantes alloquitur Ubertus noſter: „ Tu ſupplantare quæris „ Cremonenſem, ſubvertere Papienſem, delere No- „ varienſem. Manus tua contra omnes, & manus „ omnium contra te &c. Oh! quando erit illa dies, „ ut dicat Papienſis Mediolanenſi: Populus tuus po- „ pulus meus. Cremenſis Cremonenſi: Civitas tua „ Civitas mea &c. „ Et quidem pauca hæc boni conſulas Lector candide, quæ in tanta vetuſtate dare licet.

En nunc Operis inſcriptionem.

I. Sermo Domni Uberti Venerabilis Abbatis. Exhortatorius eſt ad virtutes, præſertim verò ad concordiam & pacem ſervandum. Habetur MS. in fol. in Ambroſiana Biblioth. Cod. ſignato Q. num. 28.

De Uberto S. Simpliciani Cœnobiarcha meminit Ughellus in Tomo IV. Italiæ Sacræ inter Mediolanen. Archiepiſc. num. LXXV., ubi Indicem texuit ejuſdem Monaſterii Antiſtitum.

MDCCLXI.

VEGIUS SCIPIO.

Scipio Vegius patrem habuit Bernardinum, Conſilii generalis Mediolani Decurionem, & anno MCCCCXCVII. Ducalem Referendarium generalem. Alter Scipio inter vivos agens anno MCCCCLXV., ei fuit Avus. Celebratur noſter uti Prothophyſicus Ducalis; deinde ad Cathedram Senatoriam meritò aſſumptus fuit per Franciſcum II. Sfortiam Mediolani Ducem, anno MDXXIX., ideoque non tantùm in Medica facultate, ſed etiam in rebus politicis ſummopere verſatum eum fuiſſe facilè conjicimus. Princeps ipſe Vegio uſus eſt, ut noſter aſſerit in Præfatione ſuarum Ephemeridum hiſtoricarum his verbis: „ Me hominem alioquin (ut ſcis) tot tantiſque ne- „ gotiis apud Principem impeditum &c. „ Franciſcus item Lampugnanus Mediolanenſis Senator, qui Tribunalis ad Sanitatis cuſtodiam à ſupradicto Franciſco Sfortia reſtituti Statuta diligentiſſimè in ordinem redegit, opinatus fuit, eandem Provinciam ſibi à Principe demandatam fuiſſe, ſuadente Vegio, ideoque ipſas Conſtitutiones eidem dicavit, & ſic alloquitur: „ Scis Phyſicorum excellentiſſime Scipio, Il- „ luſtriſſimum Principem, tuo forſan impulſu, mihi „ mandaſſe, ut Decretorum, & Ordinum Officii „ Sanitatis rudem & incompoſitam congeriem in „ meliorem formam redigerem, & quæ expedire „ arbitrarer, adderem: laborioſam quippe & duram „ provinciam: Mihi præſertim, qui Senatorii mu- „ neris negotiorum multitudine obruor &c. „ immo laborem ſuum Lampugnanus ipſe correctioni, atque judicio Vegii noſtri ſubmiſit his verbis: „ Tu verò, „ qui omnium virtutum ſplendore coruſcas, dele, „ corrige, immuta. Nam poſteaquam is labor gra- „ viſſimum judicium, & exactiſſimam limam tuam „ ſubierit: nihil ambigo, quin ab omni ſciolorum „ oblatratione tutus in publicum prodire poſſit &c. „ Quantùm etiam Vir iſte excelluerit in Arte Oratoria ex Oratione habitâ in reditu Mediolanum Franciſci II. Ducis à nobis primùm relatâ, legentibus patebit; ſed quod magis Civium ſuorum Vegio noſtro amorem conquiſivit, certè res patriæ ſunt ab eo pereleganter ſcriptæ, & à nobis non ſine delectatione inſpectæ. Quatuor ſuſcepit filios, quos inter memoriâ dignos eſſe cenſeo Bernardinum, an. MDXXIV. Quæſtorem Magiſtratus Redditum Ordinariorum creatum, atque Joannem Franciſcum publicum Legum Profeſſorem Papiæ, ac Piſis, ab anno MDXLVI. ad MDLII. Scipio autem noſter, etſi morte extinctus anno MDXXXV., vivit tamen adhuc ob laudes meritò à Viris celeberrimis ei tributas, & inter ipſos numerandus eſt Marcus Hieronymus Vida Cremonenſis, qui Carmine heroico ſatis longo eum celebravit, cujus initium eſt:

Phœbo alius voti reus, herbarumque potenti
Thura ferat nato, ſacraſque exſuſcitet Aras.
Ipſe meis, Vegi, ſemper celebrabere donis,
Semper honore meo: te Numinis inſtar habebo.
Ipſe ſuas artes ultro, ſua munera Apollo
Conceſſit tibi; nec primos habet alter honores.
Tu revocare animas in lucem corpore functas
Faucibus ex Orci, atque hominum producere fata,
Tu potes in mediâ cymbam Styge ſiſtere onuſtam &c.

Reliqua leguntur in Tom. 11. Carminum illuſtrium Poëtarum Italorum, pag. 27.

Ejus eruditionis perpetua monumenta ſunt:

I. In auſpicato Franciſci II. Mediolanenſium Ducis in Patriam reditu Oratio. Ad Hermetem Stampam Senatorem. *Mediolani, ſine Typographi nomine*, 1531. in 4.

II. Hiſtoria rerum in Inſubribus geſtarum, ſub Gallorum Dominio, ab anno MDXV. ad annum MDXXII. MS. in fol.

III. Ephemeridum libri duo, in quibus continentur ſuæ ætatis res geſtæ, ſed præcipuè Inſubriæ acerbiſſima bella contra Gallos tempore Franciſci II Sfortiæ Ducis Mediolani, annis MDXXII. & MDXXIII. MS. in fol. Gaudentius Merula proſecutus eſt hanc Hiſtoriam libro tertio, & quarto, uſque ad captivitatem Franciſci II.

Reperiuntur hæ lucubrationes Hiſtoricæ Scipionis Vegii in Bibliotheca Ambroſiana, Cod. ſign. O. num. 140. in 4. Item apud Monachos Ciſtercienſes S. Ambroſii Mediol. Cod. in fol. num. 14., nec non in Bibliotheca Marchionis Gaſparis de Roſales J. C. C., & penes Co. Conſtantium de Abdua, atque Advocatum Sitonum noſtrum.

In Libro quintodecimo Epigrammatum Lancini Curtii, editionis Mediolanenſis, ann. 1521. extat Carmen ad Scipionem Vegium Mediolanenſem, pag. 68

Joannes Petrus Arluirus ad calcem ſui Commentarii de Balneis, ſic de Vegio loquitur: „ Sed quod ego hæc „ incautus nequicquam revolvo; Tu qui &c. qui & diu- „ turnâ medendi exercitatione, & ſublimium Virorum „ documentis inſtructus, tempeſtate noſtra clarus ex- „ ſplendes, cujus reſponſa delphicis Oraculis conferun- „ tur &c. „

Senator etiam Mediolanenſis Hieronymus Pesbonus, Auctorem noſtrum celebrat in libro I. pag. 11 Ovilium his verbis: „ Rectè admonet Concives ſuos „ Scipio Vegius inter omnes Medicos peritiſſimus (Me- „ diolanenſium Eſculapius) eſt hic profectò multiplici „ virtute excellens, non minor re, quà in opinione ce- „ lebrior, ampliſſimis dignitatibus, præclaris legationi- „ bus ſummâ cum fide, ac diligentiâ functus, magnam „ apud exteros, magnam apud nos laudem conſecutus „ eſt. „

Juvat quoque videre Acta Collegii Phyſicorum Mediol., Salvatorem Vitalem in Theatro Magnal. Mediol. pag. 23. Joannem Baptiſtam Sylvaticum in Collegio Phyſicorum Mediol. cap. 20 Jacobum Mandellum de Alba in Conſil. 555. Horatium Landum in Libro de Senatu Mediol. pag. 102., ubi Scipionem noſtrum erroneè Laudenſem appellat. Philippum Picinellum in Athenæo pag. 468. Bartholomæum Curtium in Opere ſuo de Claris Medicis Mediolanenſibus pag. 61., & Sitonum noſtrum in Chronico Colleg. Phyſic. Mediol. par. 2. art. 111. MS. in fol penes Auctorem. Mirum tamen eſt, quòd nec Ambroſius Variſius, nec Scipio Vegius Medici laudatiſſimi Mediolanenſes locum obtinuerint in Bibliotheca, alioquin ditiſſima, Scriptorum Medicorum Joannis Jacobi Mangeti, in qua tot alii profeſſione Medica illuſtres referuntur, etſi nihil in eadem facultate ſcripſerint.

MDCCLXII.

MDCCLXII.

VELA ERANCISCUS BERNARDINUS.

INter Parochos eruditos Mediolanenſes, meritò enumerandus eſt Franciſcus Bernardinus Vela, quem Laureâ Sacræ Theologiæ obtentâ, Examinatorem poſtea Synodalem, & ad expellendos Dœmones aptiſſimom Exorciſtam fuiſſe reperio. Curam quoque animarum in Eccleſia Sancti Sebaſtiani hujus Urbis, tanta cum laude peregit, ut eximius S. R. E. Cardinalis atque Archiepiſcopus Cæſar Montius, ad Archipresbyteralem Inſulam Modoëtienſem ipſum evectum voluerit. Quantùm in rebus aſceticis piiſſimos hic Vir excelluerit, ſatis ſoperque ex libro infra recenſendo conſtat. Vivebat adhuc ſcribente ſuum Athenæum Mediolanenſe Abbate Picinello.

Libri Titulus eſt:

I. Eſercizj Spirituali da farſi quattro volte l'anno. *Milano*, 1622. *in* 8., & iterum *ivi*, *preſſo il Ramellati*, 1640.

MDCCLXIII.

VELA HIPPOLYTA.

MEdio fermè Sæculo XVI. claruit Mediolanenſis Matrona quædam ex Vela familia progenita, cui nomen Hippolyta. Hanc ab ineunte ætate bonis addictam artibus fuiſſe teſtatur Franciſcus Auguſtinus ab Eccleſia loco mox citando; admonens linguas Etruſcam puriorem, atque Hiſpanam mirè calluiſſe. Hauſerat harum peritiem è præſtantioribus utriuſque Idiomatis Eruditorum Voluminibus, quæ aſſiduè pervolutare conſueverat. Piiſſimis fuit moribus adeò, ut libris omnibus illos, qui de ſacris agunt rebus, præferret: doctrinæ autem laude ætate ſua inter fœminas præſtantiſſima haberi promeruerit, prælertim ob Italicæ Poeſis peritiem. Præter hæc ex eodem Scriptore deprompta, nemo alius uberiora dedit.

Scripſit

I. Carmina plura Italica eruditiſſima, vulgò *Sonetti*. Horum meminit citatus Auctor, cùm tamen nullibi nobis occurrerint, eadem periiſſe ſuſpicamur.
De ipſa laudatus ab Eccleſia in Theatro Fœminarum eruditarum, Italicè conſcripto pag. 184.

MDCCLXIV.

VELATUS JOANNES PAULUS.

JOannes Paolus Velatus Modoëtiæ in Agri Mediolanenſis inſigni Oppido natus, indolem habuit cùm ad litterarum ſtudia, tum ad pietatis opera ſummopere proclivem. In Congregatione D. Pauli, vulgò Barnabitarum, quam ab adoleſcentiæ ſuæ flore ingreſſos eſt, altiores diſciplinas, & omnium virtutum exercitationes mirificè excoluit. Res temporarias Collegii Modoëtienſis, & Montis-acuti ſingulari integritate adminiſtravit. Non ſemel præfuit Collegio ſupradicto Montis-acuti, ſummâ ſemper cum prudentiâ, parique exemplo, atque proventu ejuſdem Collegii, ubi meritis, & annis plenus obdormivit in Domino, anno Salutis MDCXLV.

Scripſit:

I. Cômentationum nonnullarum ad eos, qui proximè Sacris Ordinibus initiandi ſunt, ſpiritaliter exercendos, Opuſculum.
II. Variarum item Obſervationum practicarum, quæ Regularium Prælatis magno uſui eſſe poſſunt, Repoſitorium. MSS. apud Suos.
Iſta perhumaniter mihi ſubminiſtravit amiciſſimus Concivis meus Pater Petrus ejuſd. Congregat. doctus Alumnus.

MDCCLXV.

VENERIUS.

SAnctus Venerius patriâ Mediolanenſis, nobili genitus ſanguine, ſed Sanctitatis atque optimè geſtarum rerum gloriâ longè clariſſimus, ab ipſo ineuntis ætatis initio divinis ſe obſequiis mancipavit. Itaque inter celebriores Sancti Ambroſii diſcipulos recenſitus, tantùm eo Doctore profecit, ut neque Ambroſium eundem Alumni ſui, neque Venerium Præceptoris aliquando puduerit. Primùm igitur à Sanctiſſimo Præſule Diaconus, mox etiam Presbyter conſtitutus, tam magno claruit probitatis & doctrinæ ſplendore, ut migrante ad Dominum S. Simpliciano, communibus Cleri Populique ſuffragiis ad Archiepiſcopales Inſulas evocari meruerit, anno Salutis humanæ CCCC. Vix antem inito Paſtorali munere à S. Anaſtaſio I. Pontifice Maximo datis litteris adhibitus eſt, nec ſine felici eventu, ad eliminandam ab Eccleſia verſionem Operum Origenis, quam Ruffinus elaboraverat, cujus rei teſtem babemus Sanctum Hieronymum loco inferiùs enunciando. Famam eruditionis illius in Africa vulgaverat Sanctus Auguſtinus, qui dum Mediolani degeret, cum ipſo atque prælaudato Sancto Simpliciano frequentes miſcuerat ſermones; quocirca apud ejus regionis Epiſcopos in Concilio Carthaginenſi celebrato anno CCCCI. menſe Junio, tanti babitus eſt, ut cùm Miniſtrorum inopiâ laborarent Africanæ Eccleſiæ, quorum ſapientiâ Hæreticorum cavillationes & impetus retunderentur, miſſis ad Venerium Legatis, quemadmodum etiam ad præfatum Pontificem Anaſtaſium, indigentiæ ſuæ ſubveniri poſtulaverint, cùm earum Eccleſiarum multæ ita deſertæ eſſent, ut ne Diaconum quidem unum vel illitteratum haberent. Juvat hîc verba ipſiſſima Concilii recitare: „ Sit conſequens
„ eligendum unum eſſe è noſtro numero Conſacerdo-
„ tem, qui auxiliante Domino, & orationibus ve-
„ ſtris, has ipſe neceſſitates ſuſcipere poſſit, & gra-
„ viter peragendas implere, perrecturus ad tranſma-
„ rinas Italiæ partes, ut tam Sanctis Fratribus, &
„ Conſacerdotibus noſtris, Venerabili Sancto Patri
„ Anaſtaſio Sedis Apoſtolicæ Epiſcopo, quàm etiam
„ Sancto Fratri Venerio Sacerdoti Mediolanenſis Ec-
„ cleſiæ, neceſſitatem ipſam, ac dolorem, atque
„ inopiam noſtram valeat intimare. „ Non feſellit Afrorum Patrum ſpem Sanctus Præſul noſter; etenim Paulinum tunc Diaconum, poſtea verò Presbyterum Mediolanenſem, cujus doctrinam alibi memoravimus, in Africam ablegans, de Univerſo illius Regionis Orthodoxorum Cœtu optimè meritus fuit. Neque minus Venerio obſtricta eſt Orientalis Eccleſia, ſtrenuè enim ſe geſſit, unà cum Sancto Innocentio I. Summo Pontifice, ut magnum illud Catholicæ Fidei columen & decus, Sanctus videlicet Joannes Chryſoſtomus per ſummum ſcelus Sede ſuâ pulſus, Conſtantinopolim revocaretur, quod cum grati animi ſignificatione Chryſoſtomus ipſe in Epiſtolâ ad Venerium datâ, de qua infra ſermo recurret, teſtatum poſteris voluit. Mediolanenſem autem Eccleſiam inter Barbarorum injurias, teterrimoſque impe-

tus ſic rexit annos fermè IX. , ut in Eccleſiaſticis Monumentis acerrimus Gregis Defenſor , & Paſtor vigilantiſſimus haberi , ac nuncupari meruerit , teſtante etiam Deo miraculorum frequentiâ Servi ſui ſanctitatem . Cùm in Domino piiſſimè , ut vixerat , obdormiſſet IV. Nonas Maji, anno Chriſti CCCCIX. Sepultus eſt in Baſilica Apoſtolorum , quæ communiori nuncupatione Sancti Nazarii dicitur. Illius verò Corpus , unà cum aliis Sanctorum in eadem Baſilica quieſcentium Lipſanis effoſſum, anno MDLXXIX. comitantibus totius Mediolanenſis Provinciæ Antiſtitibus , qui ad Synodum convenerant , Sanctus Carolus Cardinalis Archiepiſcopus ſolemniter tranſtulit, & in maximâ ipſius Templi Arâ , plaudente univerſo Mediolanenſi populo Borromæus collocavit .

Scripſit S. Venerius

I. Epiſtolam ad Sanctum Paulinum Nolanum, quâ ei Indicavit Ordinationem ſuam , cujus Epiſtolæ idem Paulinus meminit in Epiſtola 16. ad Sanctum Delphinum Epiſcopum Burdegalenſem , ubi ait ſe Venerio ſcripſiſſe , & petiiſſe , ut ei quoque Ordinationem ſuam nunciaret .

II. Litteras pro Sancto Joanne Chryſoſtomo ſcripſiſſe Sanctum Venerium ex Theodori Romanæ Eccleſiæ Diaconi Dialogo apud Palladium , colligit Baronius loc. cit. ad an. CCCCV. artic. 16. ex Puticell. Differtat. Nazar. Cap. 59. num. 5.

Ad eundem dedit litteras, ut ſupra innuimus , S. Anaſtaſius I., quæ licèt non exteat ; earum tamen ipſe Pontifex meminit in Epiſtola ad Joannem Epiſcopum Hieroſolymitanum .

Eum laudavit Ennodius ſequenti Epigrammate.

Forma pudicitiæ juvenis ſectanda Veneri
Venit, nominibus nil famulata ſuis.
Fortia marcebant vetulo ſub Judice membra,
Ætas præſentem perdiderat puerum.
Sublimis poſtquam conſcendit fulcra Cathedræ,
Cana tener populis dogmata diſſeruit.
Aurea fluxerunt locupletis ſlemmata linguæ ,
Sol vitæ nitidum reddidit eloquium.
Alvus ut Eccleſiæ tumuiſſet ſemine Verbi ,
Non deerat paſtus lactis Apoſtolici.

Præter citatos Scriptores ipſum celebravit Paulinus Presbyter Mediolanen. in Vita S. Ambroſii. Bolland. ad diem IV. Maji . Bailler, Vies des Saints. Morerius in Lexico Anaſtaſius Papa in Epiſtola prædict. ad Jo. Epiſcopum Hieroſolymitanum : Sanctus Hieronymus in Apologia ſecunda adversùs Ruffinum num. 6. Sanctus Paulinus Nolanus, Epiſtola XVI. ad Severum ; Acta Concilii Carthaginenſis apud Baronium in Annalibus ad annum Chriſti CCCCI art. VI. Ughellus Ital. Sac. Tom. IV. inter Mediolanen. Archiep. num. XIV. Boſca in ſuo Martyrologio Mediolanenſi ad diem 4. Maji, atque in Notis plurimorum Auctorum meminit , qui de Sancto hoc ſcripſere.

MDCCLXVI.

VENUSTUS ANTONIUS MARIA.

FAteor ingenuè , mihi ignotas eſſe tabulas , quibus Cl. Mangetus aſſerere minimè dubitavit in ſua Bibliotheca Scriptorum Medicorum , Tom. IV. pag. 484. Antonium Mariam Venuſtum Tergeſtinum fuiſſe, nam ex libro millies laudato Bartholomæi Curtii de Claris Medicis Mediolanenſibus, quem Mangetus ipſe inſpicere potuerat, apparet Venuſtum Patriam habuiſſe Mediolanum, ut ipſemet aſſerit in Opere inſcripto: „ Diſcorſo Generale intorno alla Generazione , al naſcimento degli Uomini , al breve corſo della Vita „ umana , ed al tempo ec. „ pagg. 79. 84. , & 123. editionis Venetæ . Tergeſtum vere ſe contulit ad Artem ſuam exercendam, ea de cauſa in errorem ſupradictum inductus fuit Mangetus , qui librum tantùm Venuſti Tergeſti editum , relictis aliis tam Mediolani , quàm alibi impreſſis, refert. Auctor igitur noſter ex antiqua Venuſtorum familia pluribus Privilegiis Ludovici XII. Galliarum Regis , ac Ducum Mediolanenſium Vicecomitum inſignitâ , ortus eſt in hac Urbe , teſte Cl. Sitono in Theatro Colleg. Phyſicor. Mediol. Laureâ Medicinæ ibidem acceptâ, non tantùm Scientiam ipſam ſumma cum laude exercuit , ſed plures doctiſſimos in ea fecit , inter quos ſatis eſt celeberrimum Ludovicum Septalam adnumerare . Annum ſui deceſſus minimè notum habemus , forſan moleſtè accidit Tergeſti ; floruit verò ultra medietatem Sæculi XVI.

Habemus de ipſo :

I. Compendio di quelle coſe , le quali a' Nobili Criſtiani Mercanti appartengono ec. Al molto Magnifico , e prudente Signor Franceſco Pecchio . *Milano , preſſo Gianantonio degli Antonj*, 1561 *in* 12. Tanti fecerunt eruditi hoc Opus, ut J. C. C. Alexander Rhaudenſis inter alios illo uſus ſit in libro, cui titulus : „ Informat. juris , & facti in cauſa Banchi Sancti Ambroſii Mediol. „ fol. 13. 25. 41. 49. 53.

II. Diſcorſo particolare del naſcimento del Signor Girolamo Carmo, ſecondo figliuol maſchio del magnanimo, ed illuſtre Signor Bartolomeo.

III. Diſcorſo generale intorno alla generazione , al naſcimento degli Uomini , al breve corſo della vita umana , ed al tempo. Dedicato a' dieci Nobiliſſimi , e concordiſſimi Fratelli , legitimi figliuoli del Signor Eraſmo d'Adda . *Venezia , per Giambattiſta Somaſco*, 1562. *in* 8. , & iterum *in Milano , per Giambattiſta Bidelli*, 1614. *in* 12. Ibi, ut innuimus , ſe Mediolanenſem eſſe, pluribus in locis affirmat .

IV. Antonii Mariæ Venuſti Oratio nomine liberalium Artium Bononienſ. Academiæ Bononiæ habita. Ad Franciſcum Craſſum J. C. Senatorem Mediolanenſem Protonotarium Apoſtolicum , Bononiæ Gubernatorem . *Ibid. apud Alexandrum Benatium*, 1565. *in* 4.

V. Conſilia Medica , in quibus vera quædam conſultandi methodus proponitur , multi morbi cum ſuis cauſis, & ſignis conſiderantur , multæ & arduæ Quæſtiones Medicæ pertractantur. *Venetiis , apud Franciſcum Zilettum*, 1571. *in* 4 , *Francof. apud Joan. Sartorium* , 1605. *in* 4. Acceſſere breves in re Medica Jul. Cæſaris Claudini Tractatus , politi à D. Joſeph Lautenbachio .

Videatur , præter Mangetum loco ſupraſcripto , Liber Cl. Curtii: „ Notizie Iſtoriche intorno a' Medici Scrittori Milaneſi, pag. 95., & 137. „

MDCCLXVII.

VERANUS JOANNES BABTISTA.

QUòd Verana Familia Mediolanenſis jure ſit appellanda , ſatis abundè oſtendit Lapis Sepulchralis poſitus in Templo Sancti Michaëlis inſignis Oppidi Canturii , his notis :

BERNARDO VERANO MEDIOL.
OCTVAGENARIO V. INTEGERRIMO
ANTONIVS VERANVS
HVIVS ECCLESIAE RECTOR P.
A. MDLXVII. XI. Kal. MAII
H. M. S.

Ex eadem Joannes Baptiſta , qui Verax , neſcio quibus tabulis à Sotuvello dicitur , ortus eſt , & inter Alumnos doctiſſimos eximiæ Societatis Jeſu adſcribi meruit Anno Domini MDXCVII. ætatis annor. XIX. Quinquennio Rhetoricam docuit ; Collegium Adjacenſe adminiſtravit , tria Vota profeſſus eſt , & annos plurimos in Concionibus ad populum, & Miſſionibus obeundis exegit. Ardenti erga proximos charita-

Digitized by Google

ritate flagrabat, ejuſque præcipuè operâ inſtitutum eſt ingenti lucro animarum Sodalitium io Domo Profeſſa Mediolanenſi, quod vocaot Pœnitentiæ. Provectâ jam ætate octuagenarius naturæ debitum ſolvit die V. Januarii MDLX. in Ecelefia S. Fidelis Martyris eidem Domui adjacenti ſepulturæ traditus. A

De eo babemus:

I. Prediche per tutte le Domeniche dell' anno, e Sermoni per gli Eſercizj Spirituali. MSS. apud Suos.
II. Modo facile, ed utile per viſitare il Venerabile Sacramento della Santiſſima Eucareſtia, mentre ſi eſpone alla pubblica adorazione *Milano, preſſo Filippo Ghiſolfi*, 1532. *in* 8. Hunc librum edidit ſub nomine Petri Oſorii.
Ita Allegambe in Bibliotheca Soc. Jeſu, pag. 227. Sotuvel. pag 459., & Placcius in Theatro Anonymorum &c. Tom. II. pag. 476. art. 1964. B

MDCCLXVIII.

VERCELLONIUS GEORGIUS.

GEorgius Vercellonius Mediolanenſis, ot aſſerunt Auctores infraſcripti, inter Carmelitas Congregationis Mantuanæ florere cœpit Sæculo XVI., laudaturque, ut Philoſophus, Theologus, & Orator ſingularis, atque egregius. Laureâ Magiſtrali Bononiæ decoratus, ſuis Alumnis plurimùm in litteris profuit, munere Regentis ei ibidem collato, dignitateſqoe ſuæ Religionis obtinuit anno Sal. MDLXXIX., ſcilicet Prioris in Patria, Taurini, atque Bononiæ, necnon Definitoris. Hæc munera ſatis oſtendunt Vercellonii prudentiam in rebus agendis. Nomine Patris Manfredini Vicarii Generalis Obſervantium, & totius Congregationis Mantuanæ, à Reverendiſſimo D. Franciſco Simonetta Commendatario poſſeſſionem recepit Abbatiæ Sancti Barnabæ de Grata-Solio, ſive de Grato-Solo, in Mediolanenſi Diœceſi, non longè ab Urbe, viâ Ticinenſi. Id accidit anno MDLXXXI., ſed Carmelitæ poſt decem & octo annos cundem locum dereliquerunt, ibi nunc babitantibus Fratribus Tertii Ordinis S. Franciſci. Dum fames ſæviſſima totam ferè Italiam premebat, nonnullis ſuorum Monaſteriis pecuniam ad commeatus comparandos ſuppeditari curavit. Anno verò MDXCVI, Turrim Eccleſiæ Sancti Joannis ad Concham ſui Cœnobii altius extollendam ſuis ſumptibus à Religione conceſſis, ideſt mille & ultra aureorum nummis, inſtituit. Argenteis Candelabris affabrè laboratis idem Templom ditavit. Anno MDCIX. adhuc in vivis erat, & Cœnobii ampliationem, ac Templi ſui decorem augendum enixè curabat. Non diù poſt ad plures abiit, Litterati, piique Viri illuſtre nomen adeptus. C D

Superſunt de ipſo

I. Lezioni L. ſopra la Sacra Scrittura. Codex MS in 4. magnæ molis. Extat in Bibliotheca Suorum Sancti Joannis ad Concham hujus Urbis. E
Laudatur a Joſepho Falcone, Joanne Baptiſta Guarguanto, Felina pag. 71, à Vagho pag. 333., & in Necrologio ſui Conventue, nbi ſervantur quoque plures Codices MSS., in quibus tam largiſſui beneſactoris memoria colitur, non ſine debito encomio.

MDCCLXIX.

VERGA JULIUS.

INter Poëtas Mediolanenſes illuſtre nomen ſibi meruit Julius Verga optimo Sæculo XVI. florentes. De hac verò Familia etſi inter Mediolanenſes antiquiſſima, nullum reperi moaumentum apud Collectores diligentiſſimos, alibi à me relatos; ex fide igitur Clar. Patris Quadrii Societatis Jeſu, qui Julium noſtrum aſſerit fuiſſe Juriſconſultum, hunc Scriptoribus Mediolanenſibus addo, & Carminibus infraſcriptis, memoriâ dignum cenſeo,

Videlicet:

I. Carmina Italica. Extant in libro, cui titulus: „ *Le Muſe Toſcane di diverſi Nobiliſſimi Ingegni, dal Signor Gherardo Borgogni di nuovo poſto in luce.* „ *Bergomo, per Comino Ventura*, 1594. *in* 8.
II. Alia item Italica. Extant in libro inſcripto: „ Ghirlanda della Conteſſa Angela Beccaria. „
Ex ſupradicto P. Quadrio S. J. in ſuo Opere: „ Della Storia, e della Ragione d'ogni Poeſia. „ T. a. pag. 370., ubi quoque aſſerit alia Carmina Julii iſtius alibi reperiri. Deſiderandum porrò erat, quod Cl. Vir melius ea indicaſſet.

MDCCLXX.

VERGANUS ANGELUS JOSEPH.

ANno à Partu Virginis MDCLXVI. in hac Urbe ex boneſtis Genitoribus, primus inter nonnullos fratres, editus eſt in lucem Angelus Joſeph, qui poſt priura Grammaticæ præcepta ſumma ingenii celeritate hauſta, Clericalem Tonſuram accepit; & Rhetoricam inde artem ſedulò coluit, ut Poëtarum præcipuè lectione ſummopere delectaretur. Latinas Muſas Italicis copulavit adhuc juvenis, ita planè, ut vigeſimum ſextum ætatis ſuæ annum attingens, Collectionem Poëmatum ſuorum primo loco inferiùs deſignandam typis commiſerit, & poſt biennium, alterum Tomum iiſdem prælis non minori cum laude edi curaverit. Cùm parùm proſperâ Fortunâ, ut perſæpe Poëtis evenire ſolet, in Patria hac ſua frueretur, ſolum mutare decrevit, & ad Imperatoriam Aulam Vindobonenſem confûgit, ubi Carminibus ſuis Auguſtiſſimi Cæſaris Leopoldi I. virtutes celebrans, ab eodem munificentiſſimo Litteratorum Mœcenate aurea torque donatus fuit. Diſciplinæ Eccleſiaſticæ pertœſus Verganus, animum ad militaria convertit, & ejuſdem Cæſaris beneficio, Centuriæ armatorum Produx conſtitutus Caſtra ſequutus eſt. In expeditiooe Italica Clariſſimi Invictiſſimique Principis Franciſci Eugenii à Sabaudia Auſtriaci Exercitus Ducis ſtipendia meruit, & ejus ſequens ſigna Mediolanum reviſit anno à Partu Virg. MDCCVII. Non diù poſt in Germaniam redux, in ſtationibus ſibi aſſignatis moram traxit, cùm nulla ſuperſit memoria, quòd poſteriora dictaverit ingenii ſui monumenta; quinimmo & quo anno è vivis abierit, nobis eſt incompertum.

Operum, quæ in Patria edidit, hi ſunt tituli:

I. La Varietà Canora, Poeſie di Angelo Giuſeppe Vergano, *Milano, per il Marelli*, 1692. *in* 12.
II. Poeſie varie. *Milano, preſſo lo ſteſſo*, 1694. *in* 8.

MDCCLXXI.

MDCCLXXI.

VERRUS GABRIEL.

GEns Verra Mediolanenſis vetuſtatem ſuam agnoſcit ſaltem à Sæculo XIV., nam Joannolus Verrus, Petri filius, florebat in hac Urbe, anno redempti Orbis MCCCLXXXV. Ex eadem ortus eſt Petrus Antonius J. C., qui ex Conjuge ſua Lavinia Maldura, Michaëlis Cæſarei Senatoris Mediolani filia, Gabrielem Verrum, de quo nunc agimus, genuit. Vir iſte majorum veſtigia proſecutus, Collegium Nobilium J. PP. hujus Urbis ingredi meruit, anno MDLXXV. Illum ſuæ virtutis, integritatiſque fama ad Urbes Florentinam, atque Lucanam Rotæ Auditorem vocavit. Fratrem habuit Alexandrum, Equitem, nec non Militaris Sancti Stephani Ordinis Commendatarium, & apud Regium Mediolanenſis Dominii Moderatorem pro Magno Etruriæ Duce Oratorem. Ex Conjuge Conſtantia Benamata Confaloneria Petrum Antonium juniorem filium ſuſcepit, qui & ipſe Juriſconſ. Caul. Coll, ac Urbis Præfectus extitit anno MDCLX. Dolendum eſt, quòd Scripta Gabrielis hujus ad manus noſtras minimè pervenerint; damus igitur, quod poſſumus, plura certè cupientes, nam tanti Viri, qui Mundo valedixit, anno MDCXIII. ætatis ſuæ LXXVII. adhuc nomen, atque doctrina viget in altero ſuæ Gentis Gabriele nunc ſuperſtite J. C. C, Equite Commendatario Sancti Stephani, & ex LX. Decurionibus Mediol. virtutum omnium, dignitatumque procerum ſuorum, non tantùm hærede, quàm æmulatore, nam Fiſci Patronus creatus, in rebus etiam politicis pro Rege, pro Patria, pro Civibus indeſinenter ab hujus Metropolis Magiſtratibus adhibetur. Eidem ego quoque pluribus titulis obſtrictus ſum, quòd nonnulla documenta ad hanc meam Bibliothecam illuſtrandam, augendamque aptiſſima, perhumaniter mihi ſubminiſtrarit.

Auctor noſter ſcripſit

I. Deciſiones Rotæ Lucenſis. Servantur in Archivo ejuſdem Tribunalis ſupradictæ Urbis.
II. Deciſiones Rotæ Florentinæ. Extant ut ſupra.
III. Nomina, Cognomina, & Dignitates J. C. Ven. Collegii Mediolani annorum 1426. 1427. 1446. 1450. 1498. 1499., & ab anno 1505 uſque ad ann. 1555. Impreſſ. *Mediolani, typis Marci Julii Paganelli, prope Eccleſiam S. Protbaſii ad Monacos*, 1611. *in* 8.
Agit de eo Cl. Sitonus in ſuis Monumentis.

MDCCLXXII.

VERTUA JOANNES BAPTISTA.

PArùm de Joanne Vertua Mediolanenſi loquutus eſt Cl. Bartholomæus Curtius, nam citato tantùm Libro de Peſte Alexandri Tadini à nobis ſuo loco commendato, aſſerit obiiſſe Auctorem noſtrum eodem morbo, Chriſti Domini anno MDCXXX. Ex ipſa familia parùm antea claruerat Petrus Vertua Chriſtophori filius, ac Phyſicus Collegiatus Mediolanen., ab an. ſcilicet MD. ad an MDXVIII. quo inter mortales eſſe deſiit die XVI. Februarii, cujuſque Sepulchrum Joannes Antonius Dugnanus Phyſicus Collegiatus Mediolani, ſequenti Carmine exornavit:

VIR PROBVS ELOQVIO CLARVS NIMIVMQVE MEDENDI
ARTE VIGIL PETRVS VERTVA FESSVS OBIT.

A

Noſter verò ingenii pietatiſque ſuæ teſtimonia dedit his Scriptis,

Nimirum:

I. De morte retardanda, libri III. Ad Eminentiſs. Cardinalem Federicum Borromæum. *Mediolani, apud Jacobum Comum*, 1616. *in* 8.
II. Trionfo della Dottrina Criſtiana. *Milano, per Graziadio Ferioli*. 1608 *in* 8 Dialogus eſt, in quo excellentiam, eruditionemque ſupradicti libri mirificè oſtendit.
Extat ad eundem Epiſtola Ericii Puteani, quâ ei gratias agit pro ſanitate reſtituta Fauſto ejus filiolo. Data Lovanii X. Kal. Maji MDCX. in Centuria IV. pag. 75.

B

Ex Advocato Sitono in Chron Colleg. Phyſicor. Mediol. parte ſecunda, artic. 128 MS. in folio penes Authorem, cum pluribus ibidem allegatis, atque ex Curtio de Claris Medicis Mediolanenſibus pag. 170. Videantur quoque Mangetus in ſua Bibliotheca Scriptorum Medicorum. Tom. IV. pag. 502., & Picinellus in Athenæo pag. 289.

MDCCLXXIII.

VIANUS MAXIMILIANUS.

C

IN Pallantiæ Oppido Ducatus Mediolanenſis ad Lacum Verbanum floruit Gens Viana, ex qua ortus eſt Maximilianus Auctor Libri à Medicinæ Profeſſoribus ſatis commendati, cujus titulum infrà dabimus. Dolendum interea eſt, quòd de altero Viano de Pallantia, Petro nomine, Joannis Petri, & Mariæ Morigiæ Conjugum filio, aliud mihi datum non fuit reperire, præterquàm Epiſtolam ſatis eruditam ad Excellentiſſimum Protophyſicum Ambroſium Cavenagum Mediolanenſem ſcriptam, quæ legitur in Libro „ de Concoctione materiæ biliosæ „ Sylveſtri Bernerii Phyſici Papienſis, cujus ſupradictus Petrus Vianus à Pallantia, Medicinæ Doctor, diſcipulus extiterat; Editio verò Operis Bernerii, facta fuit *Lugduni*, 1549. Idem Petrus fratrem habuit Octavianum Vianum, Cauſidicum Collegiatum hujus Urbis, cujus extat Inſcriptio marmorea in Templo Sancti Joannis ad Concham, his tantùm litteris exarata:

D

OCTAVIANI VIANI CAVSIDICI
ET POSTERORVM SEPVLCHRVM
MDLXXIII.

Mirum eſt, quòd nec de Petro, nec de Maximiliano ſupradictis, verbum ullum faciant Cll. Viri, Curtius & Mangetus.

E

Maximilianus verò ſcripſit librum ſic inſcriptum:

I. Rimedi per guardarſi dal mal Contagioſo; Al Tribunale della Sanità. *Milano, preſſo il Rolla*, 1657. *in* 8.
De Petro, atque Octaviano agit in ſuis Schedis Cl. Sitonus noſter.

MDCCLXXIV.

MDCCLXXIV.

VICECOMES ALEXANDER.

ALphonſus Vicecomes, atque Clara Turriana Jugales Mediolanenſes Franciſcum filium, non ſantùm genuerunt, ſed & pietate & litteris ipſum tam attentè educarunt, ut inter Clericos Regulares, quos Teatinos vocamus, adſcribi voluerit, nomine aſſumpto Alexandri. In Collegio igitur S. Antonii hujus Urbis Anno MDCLXXIV., die XXI. menſis Auguſti profeſſus eſt. Veloci, quo prædıtus erat, ingenio, breviter Philoſophus, atque Theologus evaſit, ita ut eaſdem facultates è Cathedra Suis pereruditè explanarit, præcipuè in Urbe Ulyſipone, ubi adhuc memoria tanti Viri in Diſputationibus profundiſſimi viget. Quantùm in Concionibus quoque valeret, ſatis præ cæteris oſtendunt ejus Lectiones Biblicæ in Eccleſia Metropolitana hujus Urbis habitæ, & quæ ſervantur in Bibliotheca ſupradicti Collegii, ut infra. Muſas etiam minimè reſpuit, ut videbimus, imò Faticoſorum Academiam, poſt P. Meazzæ jam laudati obitum rexit. Tot virtutibus exornatus, mirum non eſt, ſi apud Suos Præpoſiti atque Viſitatoris munera peregerit. Fuit quoque Pœnitentiarius Eccleſiæ Metropolitanæ Mediolanenſis, ab anno MDCXCVIII. ad MDCCVIII. ſuæ pietatis, exemplariſque chriſtianæ ad divinum placitum conformitatis teſtimonia dedit, dum pluribus morbis afflictus patientiſſimè morti occurrit die XVIII. menſis Septembris, anno MDCCXXII., ætatis ſuæ LXVII.

Scripſit, & partim edidit

I. Augurj di pace nella Canonizazione di S. Andrea Avellino *Milano*, 1713.
II. Le Conteſe delle Virtù Teologali per coronare in Cielo il Trionfo del medeſimo Santo. *Ivi*, 1713.
III. Le Gare tra la legge, e la grazia, rappacificate dall' umiltà di S. Andrea Avellino. *Piacenza*, 1713. *in* 4.
IV. S. Andrea Avellino Miniſtro, e Vittima del Sacrifizio. *Milano*, 1718.
V. Relazione dell' Apparato, e Feſte fatte in Milano per la Canonizazione del medeſimo Santo, colli Componimenti da eſſo fatti in quella occaſione. *Milano*, 1713. *in* 4.
VI. Varj componimenti Drammatici (*ut vocant*) Oratorj da cantarſi in muſica. *Milano*, variis temporibus impreſſi.
VII. Carmina varia tam Italica, quàm Latina MSS. Extant in Bibliotheca Suorum D. Antonii Mediolani.
VIII. Tractatus varii Theologici, de Angelis, de Incarnatione &c. Extant ibidem.
IX. Lezioni ſopra la Sacra Scrittura MSS. Ibidem.
X. Prediche varie MSS. Ibidem.
Ita ab amiciſſimo, nec minùs docto P. Crucejo ejuſdem Congregationis Alumno.

MDCCLXXV.

VICECOMES ALPHONSUS.

PEtrus Georgius Vicecomes J. C. Coll. ex Condominis Oppidi Summæ, pro Rege Catholico apud Sereniſſimum Mantuæ Ducem Orator, deinde Regius Mediolanenſis Senator, nec non Eleonora à Carreto Savonæ Marchioniſſa Conjuges, Alphonſum filium genuerunt; qui in hac Metropoli litteris ſummopere deditus, magiſtrum habuit Franciſcum Cicerejum, ſuo loco à nobis jam laudatum. Nil aliud de hoc Scriptore reperire nobis datum fuit, neque annum, quo ex hac vita migravit. Quantùm tamen Arte Oratoriâ ipſe polleret perabundè oſtendit Oratio infra recenſenda, in Baſilica Schalenſi habita coram Senatu, aliiſque Urbis Magiſtratibus. Reliquæ verò ipſius ingenii dotes ex Epiſtolis ad Julium Clarum ſcriptis, & à nobis non ſine animi delectatione inſpectis, facilè agnoſci poſſunt.

Damus de eo, quæ ſequuntur:

I. Oratio in funere Cardinalis Franciſci Alciati, habita in Templo Sanctæ Mariæ Schalenſis; ad Ampliſſimos Mediolanenſis Senatus Patres conſcriptos. *Mediolani, apud Impreſſores Archiepiſcopales*, 1580 *in* 4.
II. Epiſtolæ Italicæ, ad Julium Clarum Ditionis Mediolanenſis Regentem, datæ anno MDLXVIII., variâ eruditione notabiles; præcipuè verò in his agit de Emblemmatibus. Sunt inter Epiſtolas MSS. ejuſdem Cicerej in Cod. Bibliothecç FF. Marchionum Vicecomitum.
Inter Epiſtolas Bernardini Marliani Mantuani, *Venetiis* editas anno 1601. pag. 56., adeſt Epiſtola familiaris ad eundem Alphonſum. Data Mantuæ V. Novemb. MDLXXI.
Agit de ipſo Clar. Sitonus in magno ſuo Theatro Genealogico MS. pag. 492. penes Auctorem.

MDCCLXXVI.

VICECOMES ANDREAS.

AYcarda Gens olim in Pago S. Georgii Papienſis Diœceſis opibus & nobilitate generis floruit; ex qua ortum traxit Dominicus Bartholomæi filius, qui anno MCCCCXV. dum actu eſſet à cubiculo Philippi Mariæ Vicecomitis Mediolanenſium Ducis, non tantùm inter hujus Metropolis Cives meruit computari, ſed etiam ob inſignem virtutem, & plura ſatis præclarè geſta in Vicecomitum Familiam eſt adoptatus, hujuſmodi honore ad poſteros quoque tranſmiſſo. Quamobrem veteri cognomine obliterato, Dominicus ipſe, atque ab eo progeniti non Aycardi, ſed Vicecomites dicti fuerunt, adjecto agnomine de Carimate, quòd Caſtrum Carimati Ducatus Mediolanenſis cum poteſtate regerent. Andreas igitur, de quo nunc ſumus verba facturi, præter alios Fratres, de quibus infra dicemus, ab hoc Dominico genitus eſt ex Conjuge ſua Clara de Berris. Patris loco ab eodem Philippo Maria Duce dilectus, ipſius Caſtri Carimati Rector, ſeu, ut barbarè dicunt, Caſtellanus inſtitutus fuit, quod munus actu gerebat anno MCCCCXXX., & in quo perſeveraſſe traditur ad annum uſque MCCCCLVII. Fratres habuit Georgium Ducalem Camerarium, & Conſiliarium, Equitumque Ductorem, qui Georgius communiori vocabulo Scaramutia dicebatur; Alexandrum Equitem Auratum, Equitumque & ipſum Ductorem, nec non Bartholomæum Epiſcopum Novarienſem, malè inter ſuos Cives à Clar. Lazaro Auguſtino Cotta, ut ſuo loco oſtendimus, relatum. Supradictus autem Georgius Vicecomes, ſive Scaramutia, obiit Anno Chriſti MCCCCLVII., atque in Sacello D. Martini in Baſilica Euſtorgiana hujus Urbis tumulatus extitit, ubi ſequens Inſcriptio adhuc legitur:

HIC SITVS EST
SCARAMVTIA VICECOMES
EQVITVM CATAPHRACTORVM DVCTOR
QVEM PHILIPPVS MARIA VICECOMES
MEDIOLANI DVX
CHARVM HABVIT
ET HAC IPSA CELLA DONAVIT
III. NONAS SEPTEMBRIS MCCCCLVII.

Ad confirmandum quod diximus de hac Geote Aycarda, nunc de Vicecomitibus, non ingratum erit Lectoribus hîc adjicere verba Gaſparis Bugati, ſuo loco jam laudati, quæ leguntur in libro, cui titulus: „ Memoria Sacrariorum Monaſterii S. Euſtorgii Mediolani Ordinis Prædicatorum, à fundatione ejuſdem ad annum MDLXIV. „ MS. in fol. penes Cl. Sitonum; De prædicto autem Sacello S. Martini ſic ait: „ Cappella S Martini fuit Dominorum Turrianorum, in qua ſepultus fuit Martinus Secundus de Turrianis, Mediolani Dominus, filius Caſſoni, mortuo Muſcâ Turriano; qui Martinus regnavit tantùm menſem unum, & mortuus eſt, & ſepultus in hac Cappella Divi Martini, anno MCCCVII., & in memoriam nominis ejus fabricata: (adſunt deforis Inſignia etiam nunc) „ quam Cappellam acceperunt Domini Vicecomites de Carimate, & de la Zelata; qui Vicecomites cùm eſſent Papienſes Nobiles Cives de Aycardis, benemeritique Joannis Galeacii primi Ducis Mediolani, & Filii Philippi Mariæ Ducis, ab eis adoptati fuerunt; & ſcripti in Domo Vicecomitum. „ Andreas verò noſter pro ſua virtute ab Ænea Sylvio, cui gratiſſimus extitit, laudatur. Et quidem non ignoramus Scriptorem hunc noſtrum anno MCCCCL. inter Novarienſis Urbis Patritios ac Decuriones locum promeruiſſe, quod Clariſſimus Lazarus Auguſtinus Cotta in ſuo Muſæo Novarienſi pag. 80. adnotavit. At quis non videat, id effectum fuiſſe in gratiam prælaudati Bartholomæi ipſius Fratris, qui per ea tempora ipſi Urbi ſacra Jura dabat, ut fuſiùs infra memorabimus? Certiſſimum quidem eſſe nos monuit doctiſſimus Sitonus publicis prolatis tabulis, Andream non Novariæ, ſed Carimati lucem vidiſſe, & quidem Bugati teſtimonio fulti, qui alterum adjicit cognomen de la Zelata, credimus in Statutis Novarienſibus pag. 215., quæ citat Cotta, legi potiùs de la Zelata, quam de Vellate, ut ipſe contendit; & mihi metipſi gratulor interim Opus ejuſdem MS. infra recenſendum nunc primùm eruditis Lectoribus proferre poſſe,

Videlicet:

I. Andreæ Vicecomitis, Dominici filii; Deſcriptio Caſtri Carimati, Terrarumque adjacentium; ad Reverendum D. Bartholomæum Epiſcopum Novarienſem. MS. in fol. in pergameno optimæ notæ. Extat in Bibliotheca Cæſarea Vindobonenſi, me monente Cl. olim, amiciſſimoque Equite Pio Nicolao Garellio Archiatro, ac Bibliothecario Caroli VI. Imperatoris nunquam perituræ recordationis, ex litteris ſuis die XVII Januarii, anno MDCCXXXII. datis, dum pro ejus erga me humanitate, nonnulla mihi ſubminiſtrabat ad hanc Bibliothecam meam Scriptorum Mediolanenſium exornandam, & utinam aliquando integrum eximiæ Vindobonenſis Bibliothecæ à tanto Auguſto, regiis verè ſumptibus adauctæ, Indicem Eruditus aliquis in lucem emittat.

II. Litteræ ad Æneam Cardinalem Senenſem, poſtea Pium II. Pontificem Maximum, ut eruitur a reſponſione ejuſdem Æneæ, data anno MCCCCLVII. ad Andream noſtrum, in qua condolet de morte Bartholomæi Epiſcopi ejuſdem fratris: In eadem quoque fit mentio Scaramuciæ, & Alexandri, de quibus ſupra verba fecimus: Eſt autem tenoris, ut ſequitur: „ Accepimus hodie litteras tuas, ante verò nullas; obitum Reverendi Patris Epiſcopi Novarienſis, unà tecum deploramus: Deus illi miſertus ſit, & locum pacis dederit. Vellemus audire de te meliora, & omnia tibi ad votum ſuccedere; nam te loco fratris amamus, cujus nobis amicitia quondam dulciſſima fuit, & nunc gratiſſima recordatio. Miramur Magnificum Scaramuciam, non te fraternis oculis intueri. Scribemus ſibi, & pro virili noſtra hortabimur, ne carnem ſuam deſerat. Laudamus Magnificum Alexandrum, qui tibi non deeſt & nomini ſuo ſatisfacit, cujus eſt eſſe liberalem. Nos ſi quando pinguior fortuna reſpexerit, non dabimus oblivioni Andream noſtrum, cui & pro ſua virtute tenemur, & quia ex illa domo natus eſt, cui debemus omnia, pro beneficiis, quæ inde accepimus. Vale. „

De eo agit Petrus Candidus Decembrius in Vita Ducis Philippi Mariæ Vicecomitis Cap. 53. pag. 27., Auguſtinus Oldoinus in Vitis S. R. E. Cardinalium, Tom II. pag. 838., Stemma verò Genealogicum debeo Cl. Sitono noſtro ex Theatro ſuo erutum pag 497. MS. in fol. penes Auctorem, reliqua dabimus in Bartholomæo ſuo loco.

MDCCLXXVII.

VICECOMES ANTONIUS MARIA.

MArchione Vercellino Maria Vicecomite patre, natales habuit, ex Amaſia, Antonius Maria, qui Sacris rebus deditus, Sacerdotalem vitam duxit uſque ad annum Redemptionis Chriſtianæ MDCCII., qui fuit ei ultimus. Vigent adhuc illius ingenii Monumenta, quæ ſequuntur, præcipuè Poëtica facultate, quâ plurimùm valuit,

Videlicet:

I. Poëmata Latina, atque Italica in laudem S. Joannis Baptiſtæ, S. Ignatii Loyolæ, aliorumque Sanctorum MS in fol. pagg. 64.
II. Carmina Heroica, atque Elogia varia. MS. in fol.
III Orationes Academicæ. MS. in fol.
IV. Epigrammata varia MS. in fol.
V Eglogæ variæ, & Carmina Latina. MS. in fol.
VI. I Trionfi di Meleagro negli Amori di Atalanta, Opera per Muſica. MS. in fol.

Omnia inſcripſit parenti ſuo, Epiſtolis ad eundem in unoquoque Volumine appoſitis Extant in Bibliotheca pluries à nobis laudata FF. Marchionum Vicecomitum.

MDCCLXXVIII.

VICECOMES ARCHANGELA GABRIELLA.

EQuitem Gaſparem Ambroſium Vicecomitem, Ducalem Inſubriæ Senatorem, Poëtamque clariſſimum, cujus laudes ſuo dabimus loco, atque Cæciliam Simonettam Nobiliſſimos Conjuges, Archangela Gabriella Vicecomes Parentes habuit. Hæc in patria ſua Mediolanenſi non ſine ingenti Suorum diligentiâ educata, Sponſum ſibi Chriſtum deligens, Ordinem S. Auguſtini, in celeberrimo S. Marthæ, Parthenone, cujus jam toties incidit mentio, Inſtitutum profiteri voluit, dum eidem Virginum Cœnobio præeſſet B. Archangela Panigarola, quam ſupra congruo ſumus Elogio proſecuti Sub tantæ Fœminæ magiſterio ſummos in via Domini progreſſus fecit, & cæteris Sodalibus vitæ integritate, virtutumque omnium ſplendore præfulſit. At cùm per ea tempora Antonius Bellottus S. Antonii Gratianopolitani, ut vocant, Commendatarius, Mediolani degeret, piiſſimiſque hortationibus, & Epiſtolis ipſius Cœnobii Sanctimoniales in divino amore frequentiùs accendere ſatageret; Vicecomes noſtra operæ pretium ſe facturam exiſtimavit, ſi tanti Viri ſcripta, & ſermones poſteritati commendaret. Id perquam ſedulò confecit, Volumini infra memorando ſingula inſerens, quæ Bellottus vel coram, vel per litteras tradiderat. Profitetur tamen in Præfatione, quam de ſuo adjecit, ſe Tractatus, & Epiſtolas ipſius Bellotti non eo ordine collegiſſe, quo ab eodem vel conſcripta, vel pronunciata fuerunt, ſed juxta ordinem Operum Dei, quæ in eis recenſentur. Quo migrarit è mortalibus anno, nobis hactenus eſt incompertum.

Scripſit igitur Codicem hoc titulo:

I. Varie Lettere, e Trattati Spirituali, ſcritti da Monſig. Antonio Bellotto Commendatore di S. Antonio di Granoble, inviati da lui alla Madre Arcangela Panigarola, raccolti da Suor Arcangela Gabriella Viſconti. MS. in fol. juſtæ molis, in Archivo ipſius Cœnobii Sanctæ Marthæ Mediolani.

Addi-

Addidit, ut diximus, de ſuo Præfationem, ubi pluraſatis eruditè tractat, quæ ad Divina Myſteria pertinent.
Inter Conciones una eſt hoc titulo: „ Predica facta per
„ el Reverendo Commendator ſopredicto nel anno
„ 1521. el Sabbato Sancto, & poi ſcripta per la Vene-
„ rabile Suor Blanca Caterina da Balſamo „.
De ea Sitonus noſter doctiſſimus agit in Theatro ſuo Genealogico. MS. penes eundem pag. 484.

MDCCXXIX.

VICECOMES BARTHOLOMÆUS.

IN Articulo Andreæ Vicecomitis quædam jam diximus de Bartholomæo illius fratre, cujus nunc damus Elogium, præſertim verò quæ ad geneſim amborum, atque parentes ſpectant, ſicut etiam de cognomine fuſiùs diſſeruimus. Supereſt nunc, ut ipſi Bartholomæo peculiaria proſequamur. Ab ipſa infantia bonis excultus artibus, & poſtmodum Clericalem amplexus vitam, Philippi Mariæ Mediolanenſium è Vicecomitibus Ducis poſtremi Conſiliarius creari meruit, cujus etiam nomine plures ad varios Principes Legationes obivit. Defuncto exinde Petro Petrozino Novarienſi Epiſcopo, in ejus locum ſuffectus fuit die XII. menſis Decembris, anno reparatæ Salutis MCCCCXXIX. à Martino V. Summo Pontifice. Cùm autem ſedente Eugenio IV. Mediolanenſis Ducis nomine Legatione fungeretur in Urbe Româ, initâ conſpiratione de Eugenio ipſo in Ducis ejuſdem poteſtatem tradendo, læſæ Majeſtatis reus, Florentiam à Pontifice ad cauſam dicendam evocatus eſt, criminiſque convictus, ab Epiſcopatus honore dejectus fuit; quocirca ut Eugenii iram declinaret ad Baſileenſe Concilium profûgit, ubi quoque Purpuram ſibi à Felice V. Pſeudopontifice collatam induit, atque ab Alberto Cæſare non tantùm vetera ſuæ Eccleſiæ privilegia confirmari obtinuit, verùm etiam S. Rom. Imperii Principis titulo cohoneſtatus eſt, anno MCCCCXXXVIII Felice poſtmodum Schiſma ejurante, Purpuram Bartholomæus noſter depoſuit, atque à clementiſſimo Eugenio veniam patrati criminis, quod in publico Conſiſtorio confeſſus fuerat, impetravit, deprecante Nicolao Albergato tituli Sanctæ Crucis Cardinali. Quin etiam Epiſcopatui reſtitutus eſt, curante prælaudato Philippo Maria Duce; quapropter Novariam regreſſus, cùm poſt obitum ejuſdem Ducis, Franciſcus Sfortia Inſubrum Principatum obtinere niteretur, Novarienſibus auctor fuit, ut ſecundâ obſidionis die Urbem Sfortiæ traderent; imò in Sabaudiam pergens, pacis fœdus inter Allobrogum Ducem, & Franciſcum ipſum, anno MCCCCXLIX. ſanciri curavit. Æneam Sylvium Piccolomineum, qui poſtea aſſumpto Pii II. nomine Univerſæ præfuit Eccleſiæ, à Secretis habuit, cujus etiam Epiſtolam in Bartholomæi obitu ad Andream fratrem conſcriptam dedimus integram, ubi de Andrea ipſo diſſerebamus. Uſus eſt inſignibus familiæ Vicecomitum, quæ adhuc conſpiciuntur in fronte Ædium Epiſcopalium in Inſula Sancti Julii, adjecto lemmate: *Quo difficiliùs eò præclariùs*. Tot inter varias fortunæ vices ſibi traditum populum rexit uſque ad annum Chriſti MCCCCLVIII., quo mortalis eſſe deſiit.

Elucubravit, & condidit

I. Statuta Ripariæ S. Julii, anno MCCCCXXXI.
II. Statuta Plebis Gaudiani, an MCCCCXXX. & MCCCCXLV., quorum meminit Lazarus Auguſtinus Cotta, loco mox citando.

Agunt de ipſo Ughellus Italiæ Sacræ Tomo IV. in Novarienſibus Epiſcopis num. LXXII. Oldoinus in addit. ad Ciacconium Tomo II. col. 938., & in Vita Pii II. Jo. Ant. Campanus in Orat. funebri ipſius Pontif. Æneas Sylvius Piccolomineus in Comment., & in Epiſtolis. Jo. Simonetta in Sfortiade. Blondus Decad III. libro VI. Cotta in Muſæo Novarien. pag. 80. S. Antoninus in Chron. part. III. tit. 22. Cap. 10. Sitonus noſter in Schedis, aliique plures.

MDCCLXXX.

VICECOMES BLANCA MARIA.

BLanca Maria Vicecomes Philippi Mariæ Mediolanenſium è Vicecomitum ſtirpe Ducis poſtremi, atque Agnetis de Mayno Ambroſii genitæ filia, dieque XXXI. menſis Martii, anno MCCCCXXV. in lucem edita, quam vultu præſetulit majeſtatem, & ſpeciem verè admirabilem, ingenii dotibus clariorem reddere ſategit. Nupſit, volente patre, anno MCCCCXLI. Comiti Franciſco Sfortiæ, aſſignatâ dotis nomine Urbe Cremonâ. At verò cùm in Philippo Maria ipſius Patre virilis Vicecomitum propago à Matthæo Magno deducta, pridie Idus Auguſti, anno poſt Partum Virginis MCCCCXLVIII. defuncto exaruiſſet, poſt varias tandem vices Blanca Maria, & Conjux ejus Franciſcus paterni Principatus hæredes, & ſucceſſores publicè ſalutari ſunt. Mirâ fuit clementiâ & benignitate prædita, numquam diutius rogari patiens, ut cuiquam prodeſſet, ſed alacri ſemper animo in ſubditos ſibi populos benefica. Captâ Placentiâ ita Viri deflexit animum, ut cùm Urbs illa divitiis affluens ab eju militibus in prædam data eſſet, ipſius tamen precibus flexus, ſacra Deo loca, & Virginum præſertim Cœnobia ab injuriâ ſervari mandaverit. Aliorum potius commodis, quàm ſibi nata omnium Italicorum Principum ſibi conciliavit benevolentiam uſque adeò, ut poſt Franciſci Sfortiæ obitum, quamvis Venetis videretur licere in Mediolanenſem Ducatum ſumptis armis irrumpere, à bello tamen, donec Blanca Maria in vivis fuit, abſtinuerint, quinimmo ſuppetias ſe adversùs quoſcumque inſurgentes hoſtes laturos ſpoponderint; quare finitimi omnes cognito Venetorum animo Principem Fœminam nunquam laceſſere auſi ſunt. Sufceptos è Viro filios ipſa inſtituit & rexit tam prudenter, ut ſanctiora materna præcepta à Philoſophis præſtantiſſimis haurire non poſſent. Sacra Ædificia non pauca in Cremonenſi præſertim Urbe, regiâ munificentiâ excitavit. Ingenio fuit peracuto, ſedulâque optimorum Codicum lectione non contemnendam ſibi comparavit eruditionem in latinis præſertim litteris, in quibus ipſam eminuiſſe plures inferiùs citandi teſtantur, ſatiſque oſtendit Oratio inferiùs recenſenda, in qua difficile cognitu eſt, uter excellat, amor, an facundia. Anno demum Chriſti MCCCCLXVIII. ætatis ſuæ XLIII, die verò XXIII. menſis Octobris, in Oppido Melegnani piiſſimè diem clauſit extremam. Extat Blancæ Epitaphium editum à Bartholomæo Petronio avunculo Benedicti Lampridii, Poëtæ, & Præceptoris filiorum Franciſci Sfortiæ in hæc verba:

TRES ITALOS PROCERES TERRIS EGO BLANCA LATINIS
REGNANTES VIDI, FILIA, NVPTA, PARENS.

Alludendo, quòd Blanca eſſet Filia Philippi Mediol. Ducis, Uxor Franciſci Sfortiæ, ac Genitrix Galeacii Mariæ.

Superſunt de ea quæ ſequuntur,

I. Oratio ab eadem habita ſuper cadaver Franciſci Sfortiæ. Impreſſa eſt in Tomo XXI. Scriptor. Rerum Ital. coll. 775. & ſeq. ex MS. Codice Sfortiadis Joannis Simonettæ, qui ſervatur apud Comitem Antonium Simonettam.
II. Capitula XXXII. conceſſa Communitati Cremonæ, quæ incipiunt: „ Blanca Maria Vicecomes Ducissa
„ Mediolani, & Papiæ, Angleriæque Comitiſſa, ac Ja-
„ nuæ, & Cremonæ Domina, &c. Exigit jure merito
„ præcipua fides, & devotio ſingularis Communitatis
„ noſtræ Cremonæ, &c. „ Dat. Mediolani die vigeſimo primo Auguſti MCCCCLXVI MSS. in fol. pagg. 24. penes Advocatum Joannem de Sitonis de Scotia.
III. Decreta nonnulla inſerta in libro inſcripto: „ Antiqua
„ Ducum Mediolani Decreta „ pagg 362., & ſequentibus.

Ora-

Oratio Parentalis Magiſtri Hieronymi Cribelli in laudem Illuſtriſſimæ quondam Blancæ Mariæ. Incipit: „ Quæ duæ res ad dicendum fiduciæ plurimum, commoduatiſque præbere ſolent &c. „ Eſt pagg. 16. lectu digniſſima, in Cod. MS. Biblioth. Ambroſianæ, ſign. T. num. 20 in 4

Aliam Hippolytæ Mariæ ipſius filiæ in ejuſdem commendationem memoravimus, cùm de illa ageremus ſuo loco.

Ad eam ſcripſit Epiſtolam Pius II. ne obſtaret Viro in hoſtes Fidei arma capienti. Eſt inter ipſius Pontificis editas, num. L.

Commendant ipſam Auguſtinus ab Eccleſia in Theatro Fœminatum eruditarum pag. 97 Ariſius in Cremona Literata Tomo I pag. 158., & Tomo III. pag. 331. Jacobus Philippus Bergomenſis in lib. de Claris Mulieribus. Julius Cæſar Capaccius in Elogiis Mulierum Illuſtrium. Inſigni autem Elogio laudatur in libro, cui titulus: „ Libro di M. Giovanni Boccaccio delle „ Donne Illuſtri, tradotto di latino in volgare per M „ Giuſeppe Betruſſi, con un'aggiunta fatta dal medeſi„ mo d'altre Donne famoſe; e un'altra nuova giunta „ fatta per M. Franceſco Serdonati. *In Fiorenza, per* „ *Filippo Giunti*, 1596 *in* 8. *pag* 359. „ Memoratur etiam à Situno noſtro in Schedis ſuis, atque ab aliis non paucis.

MDCCLXXXI.

VICECOMES BONIFACIUS.

HErmes Vicecomes Ornavaſii Baro, & Margarita Tettona Conjuges, Bonifacium filium luſceperunt, cui inter Scriptores Novarienſes locum dedit Cl. Cotta, utpote quia Bonifacius natales habuerat in Oppido Caſtelletti ad Ripam Verbani lacus Diœceſis Novarienſis, ſed ad ditionem Mediolanenſem ſpectante, ideoque, ut alibi monuimus, non Novarienſis, ſed Mediolanenſis cenſendus eſt. Cupiendum erat, quòd ſupradictus Auctor Muſæi Novarienſis, plura in medium de iſto protuliſſet ad illuſtrandam non ſuam, ſed hanc Mediolanenſem Bibliothecam; nam præter annum mortis illius, qui fuit noſtræ Redemptionis MDCCXXII nil aliud adjicere poſſumus ad ea, quæ nobis dedit idem Cotta. Monumenta verò ſuæ virtutis hæc ſunt,

Scilicet:

I. La Plerida. Romanzo. *Milano*, 1686.

II. I Sfoghi del Genio. Al Signor Aleſſandro Litta. *Milano, preſſo l'Agnelli*, 1687 *in* 12.

Ex Muſæo Novarienſi ſupradicti Lazari Auguſtini Cottæ pag. 37., & ex Schedis Sitonianis.

MDCCLXXXII.

VICECOMES BRUTIUS.

LUchinus Vicecomes Mediolani Dominus, qui ex Iſabella Fliſca Luchinum novellum, & Urſinam filios legitimos habuit, ex Amaſia quoque Brutium genuit, qui acris ingenii Vir in auxilium Alberti, atque Othonis Ducum Auſtriæ, contra Joannem Bohemiæ Regem miſſus, Coronâ, quam ipſe capiti Viperæ impoſuit, donari meruit; ſed de hac re verba audiamus Gualvanei de la Flamma in Opuſculo Hiſtorico, quod Cl. Muratorius dedit in Tom. XII. Rer. Italicar, & quæ verba denuo retulit in Tom. IV. Antiquitatum Italicarum, Diſſertatione LIII pag 694. „ Quum Bruzius Vicecomes Anno MCCCXXXVI. „ in Germaniâ militaret ſub Ducibus Auſtriacis, ab „ ipſis *poſſe Coronam Auream ſuper caput Briviæ* „ (ideſt Viperæ) *deferre ex maximâ gratiâ poſtulavit. Quod ipſi Duces Auſtriæ cum magnâ difficultate conceſſerunt, quia hoc ſolis Ducibus Auſtriæ quondam pro magno munere conceſſum fuit. Tenor Privilegii talis eſt: Nos Albertus, & Otto Duces Auſtriæ* &c. & infra: *Bruzio Vicecomiti, Viro ſtrenuo, Militi concedimus, totique parentelæ Vicecomitum, videlicet illis, qui de Matthæo, & Uberto nati deſcenderunt, quod Coronam Auream poſſint portare ſuper caput Biveræ in galeâ, & bandereis, & clypeis, titulo feudali* &c. Prætor Laudenſibus datus, acerbè ipſos expilavit, atque à Patre deficiens penes Joannem de Ollegio, qui Bononiam uſurpaverat, ſe contulit, à quo receptus, atque plurimi habitus, contra eumdem conſpiravit; qua propter in exilium pulſus anno MCCCLVI. miſerrimè obiit. Cl. Creſcinbenius poſt ea, quæ de Brutio noſtro dixit in libro „ Comentarj intorno all'Iſtoria della volgar Poeſia „. Vol. II. par. 2. ſic proſequitur: „ Compoſe egli in „ Poeſia volgare, e non fu tra gl'infimi del tempo, „ che fioriva il Petrarca, per quello che portano al„ cune poche ſue coſe Poetiche, le quali abbiamo „ trovare ne' ſuddetti Codici. Un teſto a penna del„ le Rime di lui ſi conſervava dal Redi, il quale il „ nomina nelle Annotazioni al ſuo Ditirambo, e un „ altro ne tien ſeco il Bargiacchi in Firenze „ Nos verò ignoramus, an Carmina ſint eadem à Creſcinbenio indicata, & illa de quibus mox dicemus; quæ verò infra damus, Clar. amiciſſimoque Joanni Lamio, alibi laudato debemus,

Quæ ſunt:

I. Morale di Meſſer Bruzi Biſconte (Viſconti) di Melano. Incipit: „ Poichè cotanto m'à incitato il vero. „ Extant in Codice MS. num. IX. Pluteo O. In Bibliotheca Ricardina Florentiæ. Eadem eſt, quæ reperitur in altero Codice MS. ejuſdem Bibliothecæ, num. XLII. Pluteo IV., ſed hoc initium habet: „ Poichè „ cotanto mi è nomato il vero. „

II. Morale altra del medeſimo, ſic incipit: „ Mal d'amor „ parla, chi d'amor non ſente. „ Extat in ſupradicto Codice Ricardino, num. IX. in Pluteo O.

Eamdem quoque habet Codex num XI. ejuſdem Bibliothecæ, atque in eodem Pluteo, ſed hoc titulo: „ Canzon Domini Bruzii de Vicecom. de Mediolano „

III. Morale altra dello ſteſſo, mandata alle Giovane Fiorentine per la Dama ſua morta. Incipit: „ Se macchie molte, o ſe più brutti ſegni. „ Extant in Codice num XII ejuſdem Plutei O ut ſupra.

IV. Morale altra dello ſteſſo; ſic exorditur: „ Quaſi come „ imperfetta creatura. „ Eſt in Codice num. XXI ſupradicti Plutei O. in eadem Bibliotheca.

V. Rime dello ſteſſo. Cod. MS. apud celeberrimum Redium, ex Creſcimbenio, ut ſupra.

Montfauconius in ſua Bibliotheca Bibliothecarum MSS. Tom II. pag. 311 Carmina varia Italica Brutii noſtri enunciat extare in Bibliotheca Ricardina Florentiæ, in quatuor Codicibus MSS., ſed ea ſunt, quæ ſupra retulimus.

Quandoquidem verò de Brutio Vicecomite agimus, gratam Eruditis Viris rem nos facturos eſſe arbitramur, ſi Codicem membranaceum perelegantem, in fol. in Archintea Bibl ſervatum, optimis miniaturis, & auro exornatum protulerimus. Hunc præfert titulum: „ Incipit Cantica ad gloriam & honorem Magnifici Mili„ tis Domini Brutii nati incliti, ac illuſtris Principis Do„ mini Luchini Vicecomitis de Mediolano, in qua tra„ ctatus de Virtutibus & Scientiis vulgarizatis. Amen. „ Tum cernitur effigies ipſius Brutii in albo equo ſedentis, puerili ferè ſpecie, capite velo purpureo contecto, his ſupra verticem verbis appoſitis: *Dominus Brutius Vicecomes*: Equites alii duo in equis albis Brutium medium tenent, quorum, qui ad dexteram viſitur, armatus eſt, inſcripto lemmate: *Vigor*. Alter verò in diſputantis morem brachia componens, capite pileo quodam contecto, hiſce ſiglis notatur: *Senſus*. Equum Brutii binæ fœminæ Veſtibus ad terram uſque fluentibus indutæ per frœnum ducunt; quæ ad dexteram ſub pedibus habet: *Circumſpectio*; quæ autem ad ſiniſtram alata eſt, & eodem loco ſcriptum legitur: *Intelligentia*. Ante equum Brutii genuflexus Vir aſpicitur maturâ jam frontis ſpecie, ſub quo notatur: *Compoſitor Operis*. Hunc geminæ mulieres utrioque manu ſiniſtra ſuſtentare videntur. Quæ dextrorſum regio amictu, & corona inſignita ſupernè ſcriptum habet: *Diſcretio mater virtutum*. Alia coccineâ Veſte ornata: *Docilitas mater ſcientiarum*. Opus ipſum metra

Digitized by Google

metro Italico, quamvis rudi compoſitum eſt, atque Carmina non diſtinctè, ſed nullo intervallo, ut ſolet, appoſito ſcripta ſunt. In hunc enim modum inchoatur Liber: „ De Chavalieri chavi dongelle voſcho. „ Poſſa ch a voi prima parlar ci piacque. A ooi diteci „ nnaque quello a chi gudio queſſe el caval bianco &c. „ In poſtrema libri pagina hæc habentur: „ I vo chanzon, che per tutta l'Europa. Tu vadi & ai barun„ ch Italia rezeno: Di ſi taureno e lezenn. Bartholo„ meo da Bologna di Bartnli me ſe perch io mincar„ tholi cum miſer Bruze eſeme a lui depinzete &c „ Implet paginas XX., eſtque optimæ notæ litteris rubro-nigris.

De Bruzio agunt Matthæus Villanus in Hiſtor. lib. VI. cap. 62. Franciſcus Redius in Ditirambo pagg. 120., & 236. Triſtanus Chalcus in Genealogia Vicecomitum, MS. in fol. penes Advocatum Sitonum, aliique plures.

MDCCLXXXIII.

VICECOMES CAROLUS.

CÆſar Vicecomes ex Condominis Albizati, & Margarita de Comitibus illuſtres conjuges Mediolanenſes, Carolum hunc genuerunt, qui Juribus tam Cæſareis, quàm Pontificiis peregregiè eruditus J. PP. Collegio hujus Urbis adſcriptus eſt anno Reparationis noſtræ MDXLV. Ejus mores, atque virtutes laudavit Creſcinbenius loco ſubter adnotando Elogio his verbis conſcripto: „ Carlo Viſconti Milaneſe, Cavaliere, letterato di coſtume tanto grave, „ e ſevero, quanto corteſe, fu aſſai dedito alle Feſte, come Tornei, Pompe, Comparſe di nobile, „ e pellegrina invenzione; e in Patria bene ſpeſſo „ ſoleva farne. Morì egli circa il MDL., e un Sag„ gio di ſue Rime ſi legge tra quelle di Anton Fran„ ceſco Rainerio, impreſſe *in Venezia*, 1554. „ Mirum tamen eſt, quòd Creſcinbenius Vir alioquin diligentiſſimus, minimè animadverterit, Carolum hunc Vicecomitem, eundem fuiſſe, qui ad Sacram Purpuram elatus extitit anno MDLXV., & è vivis eodem anno ſublatus fuit, non verò anno MDL., ut malè ipſe adnotavit. Muſis igitur ſummopere coluit donec Senatoria dignitate in Patria exornatus, ob doctrinam, prudentiamque ſuam eximiam, Pontificis nomine apud Catholicum Hiſpaniarum Regem Philippum II. anno Sal. MDLX. Legatione functus eſt. Dein à Pio IV. Prothonotarius Apoſtolicus anno MDLXI., & mox Albintimilienſis Eccleſiæ Epiſcopus electus Concilio Tridentino interfuit, maximiſque pro rebus ad ipſum Concilium pertinentibus, à Cardinalibus Legatis eidem Univerſali Synodo Præſidentibus, Romam ad ipſum Pontificem miſſus eſt. Tandem anno MDLXV., Sacrâ Purpurâ ab ipſo Pontifice inſignitus, Presbyter tituli SS. Viti, & Modeſti in macello Martyrum renunciari meruit, dieque VI. menſis Julii ejuſdem anni Eccleſia Ferentina adminiſtranda ei tradita fuit. Immaturâ morte præventus die Sabbati Idibus Novembris, anno eodem MDCLXV., ætatis XLII., horâ ſecundâ noctis, Romæ in Quirinali è vitâ migravit. Jacet in Eccleſiâ ſui tituli, ubi ad dexteram majoris Aræ marmoreum Sepulchrum cum ſequenti Elogio ipſi poſitum ſuit:

D. O. M.

CAROLO VICECOMITI MEDIOLANENSI
S. R. E. CARDINALI
QVI PIO IV. PONT. MAX.
E SENATV REGIO AD EPISCOPATVM
INDE AD CARDINALATVM PROVECTVS
MVLTIS AD REGES IMPERATORESQVE LEGATIONIBVS
SVMMA CVM LAVDE FVNCTVS
VETVSTISSIMAE GENTIS SVAE
NOBILITATI PRAECLARAE
OMNI PARTE RESPONDIT
VIXIT ANN. XLII.
OBIIT ROMAE
IDIBVS NOVEMB. AN. SAL. MDLXV.
CAROLVS VICECOMES ALBIZATI COMES
MAGNO PATRVO B. M. P.

Corrigendus itaque eſt Ferdinandus Ughellus, qui Carolo ſepulchrum malè aſſignavit in Templo Sanctæ Mariæ de Populo. Scripſit Vir iſte egregius tam juvenis, quàm provectâ ætate, quæ ſequuntur,

Videlicet:

I. Carmina Italica (vulgò *Sonetti*) num. VII. Extant in libro, cui titulus: „ Raccolta de Sonetti degli Accademici Traſformati di Milann. *Ivi, per M. Antonio Borgi nel* 1548. *del meſe di Decembre*.

II. Aliud ſimile legitur inter Carmina Antonii Franciſci Raynerii, qui aſſerit ſe compoſuiſſe librum inſcriptum: „ Le Pompe „ inſtante Carolo noſtro Vicecomite, quem vocat „ Cavaliere ornato di ſomma „ erudizione, e pratico di belle lettere. „

III. Epigrammata nonnulla Latina, extant inter Carmina Publii Franciſci Spinulæ, de quo jam egimus, & cujus Ode VI. inſcripta eſt Carolo Vicecomiti Cæſaris filio, ad Pium IV. Pont. Maximum Legato.

IV. Relazione dalla Corte di Spagna fatta a Pio IV. l'anno MDLXIV. ſic incipit: „ Dopo la Relazio„ ne, che ho fatta a Voſtra Santità, e per Lettere, „ ed a bocca ec. „ Extat MS. in Bibliotheca Comitis Pauli Montii.

V. Orationem ad Patres Synodi Tridentinæ, quæ legitur in Seſſione XXII., ipſamque Legati pleniori voce Pontifici laudarunt.

VI. Orationem ad Pium IV. habitam, uti ex Bulla ejuſdem Pontificis, in quibuſdam precibus datis ab altero Vicecomite pro ingreſſu in Collegium J. PP. Mediol.

VII. Relationes Sacri Concilii Tridentini, ex Ciaconio.

VIII. Epiſtolas plures ad Sanctum Carolum Borromæum è Concilio Tridentino, ſcriptæ annis MDLXII., & MDLXIII. Extare in Regia Bibliotheca Pariſienſi, Cod. 506. aſſerit Montfauconius in ſua Bibliotheca Bibliothecarum MSS. Tom. II. pag. 261. Ignoramus autem, an ſint ipſæ, quæ reperiuntur autographæ in magna Collectione Epiſtolarum ejuſdem Sancti in Bibliotheca Ambroſiana, quas vidimus, & non ſine ingenti delectatione legimus.

IX. Alias duobus Voluminibus comprehenſæ ex eodem Concilio ad ipſum S. Carolum ſcriptas, cum pluribus Monumentis ejuſd. Concilii, quæ ſervantur MSS in Biblioth. S. Vincentii Veſuntionenſis. Ita aſſerit Montfauconius ſupradictus in lib. ſupracitato, pag. 1192. Iidem Codices forſan ſunt, quos ſub hoc titulo: „ Depeches Italiennes de M. Viſconti Nonce du Pape au Concile de Trente, addreſſées au Card. Borromée, 1562. „ ſervat Regia Pariſienſis num. 10041. & 10042, ut aſſerit Montfauconius in Opere ſupracitato Tom. II. pag. 895. Ex iſtis in dubio ſumus, an inſtructa fuerit, necne, editio Hagæ-Comitum nonnullarum Epiſtolarum Ital., & Gal. ſub hoc titulo: „ Lettres du Nonce Viſconti. „ in 8.

Laudatur in libro: „ Letture di Girolamo Ruſcelli ſopra un Sonetto dell' Illuſtriſſimo Signor Marcheſe della Terza, alla divina Signora Marcheſa del Vaſto. „ *Venezia, per Gio. Griffio*, 1552. *pagg.* 66. *in* 4.

Celebratur quoque ab Ughello in Epiſcopis Albintimillienſibus, à Ciaconio in Vitis Cardinalium, Tom. III. pag. 963., à Sitono in Chron. J. PP Coll. Mediol. pag. 113. art. 464., & in ſuo Theatro Genealogico pag. 482. MS. penes eundem, à Creſcinbenio in libro inſcripto: „ Commentarj intorno all' Iſtoria della volgare Poeſia. „ Vol. IV. Lib. II. Cap. 59. pag. 94., & à Picinello in ſuo Athenæo Mediolanenſi pag. 132., ubi tamen Carolum iſtum cum altero ejuſdem nominis ſeniore confundit.

MDCCLXXXIV.

VICECOMES CATHARINA.

CAtharina Vicecomes Borromæa à Comite Ludovico Ducali Senatore, & Mediolanenſis Urbis Decurione, ex Blanca Alciata Conjuge, circa XV. Sæculi finem ſuſcepta, ſic ab ineunte ætate liberalibus operam dedit ſtudiis, ut inter clariſſimas ſuæ tempeſtatis Matronas jure fuerit computata. Latinas enim & Etruſcas adamavit litteras, quâ ex animi culturâ tantùm hauſit eruditionis, ut Viris etiam doctiſſimis admirationi eſſet, tunc præſertim cùm vel Italica condidit Carmina, vel Epiſtolas conſcribere aggreſſa eſt. In familiaribus etiam colloquiis è Veterum Sapientum Codicibus petitas ſententias miſcere identidem conſueverat, ſtupentibus omnibus tantam in Muliere memoriæ vim, atque extemporaneam, & quæ lucernam non redoleret, eloquentiam. Nupſit anno MDXIII. Manfredo Pompeji Landi Complani Comitis filio, quocirca Viri lares ſecuta Placentiam conceſſit, ubi reliquum vitæ inter litterarum oblectamenta traduxit ad annum circiter MDLVI.

Memorantur illius

I. Carmina plura Italica, &

II. Epiſtolæ pariter Italicæ ſingulari doctrina refertæ ab Auguſtino ab Eccleſia loco infra citando, ſed nbi nunc ſerventur, Scriptor ipſe non indicat. Hæc certè nunquam publicam vidiſſe lucem ſuſpicamur.

Laudatur à citato Auguſtino ab Eccleſia in Theatro Fœminarum eruditarum, pag. 219., & ab humaniſſimo J.C. Sitono noſtro nedum in Schedis, ſed etiam in Theatro Genealogico, MS. in fol. penes eundem pagg. 259., & 482.

MDCCLXXXV.

VICECOMES CHRISTOPHORUS.

EX quonam Vicecomitum ramo ortus ſit Chriſtophorus, de quo nunc loquimur, à nemine hactenùs edocti ſuimus. Picinellus, qui in ſuo Athenæo ipſius meminit, pauca verba à ſolo libri titulo delibata in medium detulit, haudquaquam ad afferendam in hiſce tenebris aliquam lucem opportuna. Damus igitur ex integro eundem titulum, ut Lector benevolus à ſeipſo agnoſcat ætatem Auctoris, ineunte Sæculo XVI. florentis: Reliqua omnia deſiderantur.

Opuſculum ejuſdem ſic inſcribitur:

I. Trattato delle Guerre di ſua memoria del Signor Capitano Criſtoforo Viſconti Milaneſe, diviſo in due parti; Nella prima ſi narrano le Guerre ſucceſſe nel Piemonte tra l'Imperator Carlo V., ed il Re Arrigo di Francia, & al Tronto ſotto Civitella tra Monſieur di Guiſa, per Papa Paolo IV., ed il Duca d'Alba, per Filippo II Re di Spagna. Nella ſeconda deſcriveſi la Ribellione dell' Iſola di Corſica dalli Signori Genoveſi, procurata da Santi Piero Corſo, Colonello di Carlo IX. Re di Francia, coſe accadute dall' anno MDXLVIII. al MDLXVIII., alle quali l'Autore intervenne. *Lucca, per il Buſdrago*, 1600. *in* 4.

Videndus ſupradictus Picinellus pag. 159.

MDCCLXXXVI.

VICECOMES FABRITIUS.

FAbritius Vicecomes, Hieronymi ex Condominis Lavaniæ, & Valliani in Comitatu Laudenſi, & Hippolytæ Beſutiæ conjugum filius, inter Academicos Partheniæ minoris Univerſitatis Braydenſis floruit, vergente ad finem Sæculo XVI. Solutâ & ſtricta oratione excelluit, ut videre eſt ab infra recenſendis ejuſdem lucubrationibus. Dolemus verò, quòd annum, quo è vivis abiit, & ejus Scripta, forſan doctrinæ ſolidioris, nullus nobis indicaverit. Alii poſt me Collectores uberiora quandoque dabunt.

Hæc vidimus de ipſo:

I. Rime di Fabrizio Viſconti. Carmina LVII., vulgò *Sonetti*, in laudem plurium Sanctorum, quos inter ſunt B. Carolus Borromæus, B Philippus Nerius, B. Ignatius Loyola Soc Jeſu, aliaque; nonnulla alia quoque „ Elegie, e Madrigali „ nuncupata, num. CII. *Milano, nella Stamperia Arciveſcovile*, 1589. *in* 4.

II. Ragionamento ſopra l'impreſa dell' Accademia Partenia minore di Milano. Multa eruditione refertus eſt. Extat in lib. cui titolus: „ Impreſe di tre Accademie Partenie con le di loro dichiarazioni, raccolte da Gio. Battiſta Piccaglia. „ 1603 in 4.

III. Alium Sermonem ignoti Auctoris in laudem latinæ linguæ, in Italicam vertit. Extat in libro inſcripto: „ Impreſa dell' Accademia Partenia minore, eretta già nel Collegio della Compagnia di Gesù in Milano, con un Diſcorſo recitatovi ſopra la lingua latina, e poi dato in luce nella volgare da Fabrizio Viſconte, uno degli Accademici. „ *Milano, nella Stamperia del q. Pacifico Pontio*, 1598. *in* 4.

Memoratur ab Abbate Picinello in ſuo Athenæo, pag. 180., & à Cinello in Biblioth. Vol. Pluteo XXII.

MDCCLXXXVII.

Digitized by Google

A

MDCCLXXXVII.

VICECOMES FEDERICUS.

FEdericum Vicecomitem Carolus Comes, Eques,
Mediolanenſis Decurio, Regius Quæſtor, Du-
caliſque Ærarii generalis Præfectus, atque Franciſca
Perona è S. Martini Comitibus, conjuges nobiliſſimi
genuere. A teneris, quod ajunt, unguiculis magnæ
indolis ſpecimen dedit Federicus noſter, & pro ſui
generis dignitate educatus, nihil reliquit, quod ad B
animi culturam conduceret. Cùm peractis minori-
bus ſtudiis ad Juriſperitiem ſe convertiſſet, ita Cæ-
ſareas & Pontificias Sanctiones didicit, ut Togam
adeptus inter Collegiatos Juriſconſultos Mediolanenſes
ſedem nactus fuerit, anno poſtquam redemptus eſt
Orbis MDCXLIV. Mox cùm jam inter Clericos com-
putatus totum ſe divinis obſequiis addixiſſet, Primice-
rii dignitatem in Baſilica Metropolitana anno MDC-
XLVI. obtinuit. Verumtamen haud multò poſt Ro-
mam pergens ad ampliſſimos Eccleſiaſticos honores
ſibi viam aperuit; nam Apoſtolicus Protonotarius,
& utriuſque Signaturæ Referendarius pronunciatus,
mox ex Tyburtina, Typhernate, & Montisalti Præ-
fecturâ Rotæ Auditor creatus eſt. Jamque Mona-
ſterio Sancti Antonii, Cremonenſis Diœceſis, fidei
illius commendato, cùm Alphonſus Cardinalis Litta C
V. Kal. Septembris, anno MDCLXXIX. migraſſet
ad plures, in ejus locum Mediolanenſi Eccleſiæ præ-
fectus fuit ab Venerabili Innocentio XI Pont. Max.
die XXV. menſis Junii, anno Partus Virginei MDC-
LXXXI., à quo etiam Kal. Decemb. ejuſdem anni
inter S. R. E. Cardinales collato Presbyterali titulo
S. Alexii meruit cooptari. Via Archiepiſcopatus poſ-
ſeſſione initâ, S. Caroli Borromæi virtutes, & immor-
talia ſequi ſtatuit exempla, totis adnixus viribus, ut
quæ circa Eccleſiaſticam diſciplinam, & morum
populi reformationem Sanctiſſimus ille Præſul quon-
dam ſtatuerat, ad amuſſim ab omnibus ſervarentur.
In majori Urbis hujus Seminario inſtituta jampridem
à Federico Cardinali Borromæo Philoſophiæ, &
Theologiæ gymnaſia rurſus aperuit, doctiſſimis Viris D
conſtitutis, qui Clericos Alumnos inſtituerent, qui-
bus non parùm creabat incommodi ad Braydenſem
Academiam quotidie ſe conferre, ut has diſcerent
facultates. Et ne Societati Jeſu omnibus nominibus
commendabili quidquam detraxiſſe videretur, eidem
Nobilium Adoleſcentium Collegium antea à prælau-
dato Sancto Carolo Oblatis Sacerdotibus traditum,
regendum attribuit. Non ſemel Diœceſim Univer-
ſam luſtravit, collectâque Synodo prudentiſſimas tu-
lit leges ad commiſſi gregis utilitatem. Ambroſianam
Eccleſiam annos circiter XII. vigilantiſſimè admini-
ſtravit, cùmque die VII. menſis Januarii, anno MDC-
XCIII. deſideratus fuiſſet, in Templo Maximo tumu-
latus eſt, hoc Elogio appoſito:

E

FEDERICVS CARDINALIS
VICECOMES
ARCHIEPISCOPVS MEDIOLANI
OBIIT SEPTIMO IDVS IANVARII
ANNO MDCXCIII.

Eruditionem illius hæc docent.

I. Deciſiones Rotæ Romanæ, quæ extant MSS. in Archivo molis Æliæ.
II. Synodus Diœceſana ab ipſo habita.

Plura quoque edita ſunt in ejus commendationem, nimirum:

Milano conſolato nell' elezione a queſto Arciveſcovado, e promozione alla ſagra Porpora dell' Eminentiſſimo Federico Viſconti, colla ſua ſolenniſſima Entrata ſeguita a' XI. Gennajo MDCLXXXII., e Fonzioni antecedenti. Racconto di Luigi Pioni Cancelliere dell' Illuſtriſſimo Tribunale di Proviſione di detta Città. *Milano, per M. A P. Malateſta*, *in* 4. De hoc libro in Pionio jam dictum eſt.

Relazione dell' Apparato fatto dagl' Illuſtriſſimi Abati, e Collegio de Signori Giureconſulti per la promozione, e ricevimento dell' Eminentiſſimo Sig. Cardinal Federico Viſconti. *Milano*, 1682. *in* 4.

Applauſi nella Viſita fatta del Borgo di Tradate dall' Eminentiſſimo Sig. Cardinal Federico Viſconti Arciveſcovo di Milano l'anno MDCLXXXVII. *Milano*, *in* 4.

Ipſum laudat Ughellus Ital. Sac. Tomo IV. in Mediolanen. num. CXXIV., & Sitonus noſter doctiſſimus in Chron. Coll. J. PP. art. 934. pag. 215.

MDCCLXXXVIII.

VICECOMES GALEACIUS.

JOannes Baptiſta Vicecomes armorum ductor, nec non Violanta item Vicecomes ex Condominis Summæ Galeacium iſtum genuerunt, qui anno Chriſti MDLXVI. Collegium Juriſconſultorum patriæ ingreſſus eſt. Inter Regii Fiſci Patronos tam prudenter, tam doctè ſe geſſit, ut brevì Senatoriam Cathedram aſcendere meruerit. Excellentiſſimi hujus Cœtus nomine ad Gregorium XIV. Pontificem Maximum Orator miſſus fuit. Rerum patriæ diligentiſſimus ſcrutator, atque collector, Compendium Hiſtoriæ ejuſdem meditabatur, quemadmodum ab ejus Scriptis, quæ vidimus, facilè agnoſcitur. Fratrem habuit eximium S. R. E. Cardinalem, & Mediolani Archiepiſcopum Gaſparem Vicecomitem. Dolendum eſt, quòd ejus hæreditas in duas diviſa partes, etiam quoad ejus ingenii monumenta ſpectabat, miſerè deperdita ſit. Ex iis verò, quæ præ manibus habuimus, nonnulla excerpere datum nobis eſt ſubter referenda. E vivis exceſſit anno MDCVII.

Superſunt tamen de ipſo:

I. Oratio Latina in laudem Margaritæ Auſtriacæ. Extat in lib. cui titulus: „ Orazioni, e Poemi dell' Accademia Affidata, per le Nozze di Margarita d'Auſtria „ con Filippo Re di Spagna. „ *Pavia*, 1599. *in* 4.
II. Oratio habita coram Pontifice Gregorio XIV. MS. in fol.
III. Prælium Parabiaghi ab eo Latinè factum, ex Chronica de Garbagnate. MS. in fol. pagg. 98.
IV. Compendium Chronicæ Galvanei Flammæ. MS Autog. in fol. pagg. 20. Adſunt omnes MSS in Bibliotheca Fratrum Marchionum Vicecomitum.
V. Vota Fiſcalia Vol. IV. in fol., ut ipſemet aſſerit in quadam notula, propria manu ſcripta.
VI. Repertorium Juris Vol. II. in fol. magnæ molis, ex eadem notula.

In laudem ipſius, & Gaſparis Archiepiſcopi ejus fratris legi Epigramma Latinum Herculis Cimiliotti inter iſtius Poemata.

Epiſtola Juliani Goſelini ad eundem eſt inter hujus litteras, pag. 52.

Annibalis Guaſchi ad eundem Epiſtolæ Italicæ duæ Extant inter Epiſtolas Guaſchi, editas *Mediolani apud Pontium & Picaleam*, 1601.

De eo Sitonus noſter in Chron. Coll. J. PP. Mediol. pag. 135. art. 576.

MDCCLXXIX.

A

MDCCLXXXIX.

VICECOMES DE ARAGONIA GALEACIUS.

PRæſtantiſſimus Eques Albertus Vicecomes Ducalis Conſiliarius, ac Senator, nec non armorum Ductor celeberrimus, ob ejus præclariſſima geſta, anno MCCCCLXIV. favore Ferdinandi Neapolis, & Siciliæ Regis peracta, in Regiam Aragoniam Familiam aſſumptus fuit, ideoque ejus poſteri Vicecomites de Aragonia nuncupantur. Germen illius eſt Galeacius, de quo nunc eſt ſermo, ex Cæſare Franciſco, & Clara Iſabella Picena conjugibus natus, qui majorum ſuorum exemplis permotus, totus ad ſtudia ſe contulit, breviterque ingenio, ut erat perſpicaciſſimo, Cauſarum Patroni nomen eximium ſibi meruit, deinde à Conſultationibus Sanctiſſimæ Inquiſitionis, Regiiſque muneribus exornatus, Patriæ Præfecturam, plaudentibus omnibus, peregit, annis MDCXCIV. & MDCCIV. Sed non tantùm ut Juris Conſultus celeberrimus floruit, verùm etiam Orator non infimæ notæ, nam in Collegio J. PP. hujus Urbis in quo ſedere & ipſe cœperat anno MDCLXXIV. plures è ſuggeſtu habuit Latinos ſermones elegantiſſimos, ut infra. Obiit anno MDCCXV. die XXX. menſis Octobris, tumulatuſque extitit apud Suos in Eccleſia Parochiali Caſtri Ollegii, quod unum eſt ex aliis nobiliſſimis Feudis iſtius familiæ. Gloriari meritò poteſt Galeacius hic filium ſuſcepiſſe Albertum adhuc ſuperſtitem tot virtutibus exornatum, ut poſt ter Præfecturam Patriæ peractam, Senatoriam Cathedram meruerit obtinere, anno nuperrimè tranſacto.

De Galeacio habemus, quæ ſequuntur.

I. Oratio habita die Sabb. XXV. Auguſti MDCLXXXV. pro Daniele Birago, occaſione cooptationis ejuſdem in Coll. J. PP. Mediolani. *Ibidem*, 1685. *in fol.*

II. Oratio quum in Coll. J. PP. Mediol. cooptaretur Eminentiſs. Cardinalis Aloyſius Homodeus. *Mediol. apud Quintum*, 1692. *in* 4.

III. Conſultatio Juridica, eſt num. CCCCLIX. apud Clar. Manſium. T. V. *Lucæ*, 1685.

IV. Mediolanenſis Dardanaria Diſſertatio eſt Juridica pro rebus ad Annonam ſpectantibus, laudatiſſima. *Mediolani*, 1694. *in fol.*

V. Allegationes plures. Ext. in Collect. Archivea, aliorumque J. PP. Mediolanenſium, inter quas eminent nonnullæ Defenſiones Criminales eruditiſſimæ.

VI. Informatio juris & facti pro jure Patronatus Prioratus Eccleſiarum Sanctæ Mariæ de Barro, territorii Invorii inferioris, & SS Jacobi, & Philippi in territorio Burgi Ticini, Diœceſis Novarienſis, ſpectante J. C. Collegiato Mediolani Galeacio Vicecomite de Aragonia. Impreſs. *Mediol.* 1703. *in fol*, ipſomet J. C. C. Galeacio pro Domo ſua ſcribente; extat penes Advocatum Joannem Sitonum de Scotia.

Eumdem cum laude memorant Manſius in Conſil. 462. Torre de Majoratibus Italiæ in Tom. I. Cap. 41. §. 7. num. 98., & 101. Julianus Porta in Hiſtoria Alexandriæ, pag. 276. Balthaſſar Paravicinus in Libro: „ Milano ſempre grande „ pag 62. Joannes Joſeph Valianus in Hiſt. Verbani Lacus, Cap. 21. pag. 268. Cotta in Muſæo Novarienſi, pag. 231. artic. 314., & Sitonus noſter in Chron. J. PP. pag. 19., & 232. artic. 1255.

MDCCXC.

VICECOMES GASPAR.

DE Gaſpare, ſeu Gaſpare Ambroſio Vicecomite, breviter me expediam, nam abundè de ipſo jam egit Cl. Saxius noſter in ſua Hiſtoria Typographica, ad an. MCCCCXCIII. Ejus parens illi Gaſpar alter Vicecomes fuit Ducalis Feudatarius Bremidæ in Diœceſi Papienſi, Eques auratus, Ducaliſque
B Conſiliarins, Mater verò Margarita Alciata nobiliſſimi conjuges. Eques & ipſe auratus, nec non Ducalis Senator extitit noſter, qui in uxorem duxit Cæciliam Simonettam, Magnifici Equitis Cichi, Ducalis primarii Secretarii filiam, ex qua genuit Archangelam Gabriellam, cujus ſupra in Artic. MDCCLXXVIII. perhonorificè meminimus. Gaſparinus quoque vocabatur, & Ludovico Mauro, Mediol. Duci, ſummoperè charus extitit, atque ut Poëta celeberrimus ab infraſcriptis, aliiſque Auctoribus, ſummoperè celebratur, immo ad calcem Expoſitionum Italicarum Hieronymi Spreafici in Petrarchæ Carmina habetur, Gaſparem noſtrum Squarciafico ipſi commodaſſe ſuum correctiſſimum Petrarchæ Codicem, ipſumque Vicecomitem eodem pollere ſtylo Petrarchæ, proximiorem
C remque fuiſſe hujus Poëtæ perfectioni omnibus, qui Carmina poſt Petrarcham ſcripſere. Paulus Morigia, loco infra memorando, aſſerit Gaſparem iſtum à Conſiliis etiam extitiſſe Galeacii Sforiiæ Mediolanenſis Ducis, ſuumque ad varios Principes Oratorem miſſum, nec non in linguis Latinâ, Græcâ, Hebraicâ, Italicâque doctiſſimum, ac in eiſdem plura ſcripſiſſe. Triſtanus Chalcus in ſua Genealogia Vicecomitum MS. penes Cl. Sitonum, Poetam noſtrum laudat uti Muſicum peritiſſimum; ſed quantùm in arte Poëtica valeret, ſatis, ſuperque oſtendunt Opera ipſius infra memoranda. quæ nobis tantùm ſuperſunt; plura quoque haberemos, niſi mors ipſum nimis citò rapuerit, quod accidit die VIII. menſis Martii, anno MCCCCXCIX., ætatis ſuæ
D XXXVIII.

Hæc de eo damus:

I. Richmi del Magnifico Meſſer Gaſpare Viſconti; in fine ſic legitur: „ Dulcinus pro Cornigero. Ne elegantiſſimi Operis lepos melliſluus temporis edacis injuriâ tibi Lector optime aliquando periret, aut illuſtriſſimi Auctoris inclita memoria ævo oblitteraretur; ne etiam poſteritas hac delectatione deſraudata cupidineis luſibus careret. F. Tantius Corniger Poeta Mediolanenſis hos Richmos, Magnifici, & ſplendidiſſimi Equitis Gaſparis Vicecomitis linguâ vernaculâ compoſitos, quamquam invito Domino, in mille exempla imprimi juſſit. *Mediolani, anno à Salutifero Partu MCCCCLXXXXIII. IV. Cal Martias Finis* „ *in* 4. Librum Auctor nuncupavit Illuſtri Domino Nicolao Vicecomiti. Ad calcem adeſt Carmen Italicum, vulgò *Sonetto*, Stephani Dulcinii in commendationem Operis
E atque nonnulla aliorum Epigrammata, nempe Franciſci Tantii, alibi à nobis laudati, Jo. Antonii Peggii, Dominici Maccanei, & Pauli Lanterii. Exemplar unum extat apud me, alterum verò poſſidet Bononiæ Alexander Brancheta Concivis meus amiciſſimus.

II. Poema, di Paolo, e Daria amanti. Canti VIII. in ottava rima. In fine ſic habet: „ Impreſſo *per Magiſtro Filippo Mantegatio dicto el Caſſano, in la Excellentiſſima Cittade de Melono, nell' anno* 1180 *XV. a dì primo de Aprile*, (*ſcilicet MCCCCLXXXXV.*) *in* 4. Presbyter Jo Steph. Vicomercatus Canonicus Papienſis curavit hujus Poematis editionem, in qua adeſt Epiſtola nuncupatoria Auctoris ad Ludovicum Maurum Mediolani Ducem.

III. Rime di Gaſpare Viſconti MS. in 4. Codex præſtantiſſimus non tantùm bonitate Carminum, verumetiam ſcripturæ præſtantiâ, eſtque illud ipſum, quod Beatrici Mediolani Duciſſæ, ab Auctore dicatum, datumque eſt, flaveſcentibus membranis, aureiſque totum &

argen-

ſi ;entreis caracteribus deſcriptum, aureis verò laminis auro, n aliaque obductis incluſum, quod mihi perhumaniter oſtendit P. D. Petrus Gratiolus è Congregatione Barnabitarum, nunc Bononiæ apud Suos Præpoſitus, Concivis meus ſuaviſſimus, ſervaturque in Collegio S. Barnabæ Mediolani. Haud ſcio an præſtantiori forma MS. reperiatur, eſtque ei titulus: „ Ad „ Illuſtriſſimam Dominam Beatricem Sf. Duciſſam Me„ diolani Anglam Dominam ſuam maximè colendam, „ eius humilimus ſervitor Gaſpar Vicecomes. „ Poſt titulum adeſt Italica Præfatio ſolutâ Oratione conſcriptâ, quæ item eſt Operis Dedicatio. Sequuntur CLIX. Poëmata brevia, vulgò *Sonetti*, quorum CXLV. ſunt ejuſdem Auctoris, XIV. verò nonnullorum ad Vicecomitem, de quibus alibi mentio fit in hac Bibliotheca. Ipſum vidi etiam in Bibliotheca centies laudata Fratrum Marchionum Vicecomitum ſic inſcriptum: „ A la „ Illuſtriſſima & Excellentiſſima Madonna, Madonna „ Beatrice Angla Eſtenſe Duchesſa di Milano, e molto „ mia honoranda Madonna, devotiſſimus ſervitor Ga„ ſpar Vicecomes Miles & Ducalis Conſiliarius. „ MS. in fol. optimæ notæ.

IV. Opere Poetiche del Petrarca, da Gaſpare Viſconti emendate &c. *Milano*, 1494. Vide Clar. Saxii Hiſtoriam Typographicam Mediol.

Laurentius Curtius in Sylvarum lib. 6. pag. 125. ad eum ſcripſit Rithmum Acroſtichum; Item lib. 9. pag. 177., alium prolixiorem, cum laudans, cecinit, ubi indicat ex Ordine Equeſtri fuiſſe.

Inter Epiſtolas Franciſci Philelphi, editionis Venetæ anni 1502. in fol. extat Epiſtola Gaſparino Procomiti, ſeu Vicecomiti, pag. 141.

In ſæpè laudato Cod. MS. Bibliothecæ Marchionis de Roſales J. C. C., qui continet Indicem Scripturarum Archivi Ducalis, memoramus: „ Immunitates, & „ Exemptiones conceſſæ per Mediolani Ducem nobili „ Viro Gaſparino Vicecomite (forſan Scriptoris hujus „ parenti.) Datæ Papiæ IX. Martii MCCCCLXXXVI. „ Ipſum laudant Triſtanus Chalcus ſupradictus in Genealogia Vicecomitum, exarata anno MDII. MS. in fol. ad num. XII, & in Nuptiis Auguſtalibus, pagg. 103. & 112. Puricellus in Differs. Nazariana C. 54. num. XV. Morigia in Nobil. Mediol. lib. 3. Creſcimbenius in libro „ Commentarj all' iſtoria della „ volgar Poeſia. „ Vol. IV. lib. I. Cap. 40. pag. 55. Auctores Diarii Italici editionis Venetæ. Tom. IV. pag. 516. Picinellus in Athenęo pag. 234, & Sitonus noſter in Syllabo Senatorum Mediol. art. 176. pag. 80., & in ſuo Theatro Genealogico, pag. 484. MS. penes Auctorem, nec non P. Quadrius in ſuo libro „ Della Storia, e della Ragione d'ogni Poeſia. „ Tom. II. pag. 212.

MDCCXCI.

VICECOMES GASPAR alter.

GAſpar Vicecomes Joannis Baptiſtæ armorum Ductoris, & Violantæ Vicecomitis ex Condominis Somoæ filius, in J. PP. Collegium præclariſſimum cooptatus, anno Salutis MDLXIV., & inter LX. patriæ Decuriones recenſitus, primarius in Ticinenſi Academia Juris Interpres, nec non à Gregorio XIII. Pontifice Maximo inter Romanæ Rotæ Auditores adſcriptus eſt, anno MDLXXVIII. Ad Melitenſem Inſulam graviſſima tractaturus negotia ab eodem Pontifice miſſus, tam præclarè ſe geſſit, ut inde reverſus die V. Novemb. MDLXXXIV. Novarienſis Epiſcopus fuerit deſignatus. Verùm cùm pridie ejuſdem diei mortalitatem depoſuiſſet Sanctus Carolus Borromæus, audito lugubri nuntio, Gaſparem dignum judicavit Pontifex, qui in tanti Præſulis locum ſufficeretur. Creatus igitur Mediolanenſis Archiepiſcopus die XIII. menſis ejuſdem, die XXII. Julii, ſequentis anni ſolemni pompâ, & ſummâ cum Civium exultatione Mediolanum ingreſſus eſt. Opinionem de ſe conceptam non feſellit; decennio enim, quo creditam ſibi Eccleſiam rexit, habitis ſæpè Synodis, ſancitis legibus pro Eccleſiaſticâ diſciplinâ, novo Sacramentali libro edito, & Ambroſiani Miſſalis reformatione completâ, adſcitis Religioſorum Ordinum novis cœtibus, Collegio Canonicorum in Divi Babilæ Templo auctoritate ſuâ confirmato, Anteceſſoris ſui veſtigia ſtrenuè proſecutus eſt. Noſocomium hujus Urbis maximum hæredem ex aſſe inſtituit, ut egenos, quibus vivens paterno amore ſemper conſuluerat, vel mortuus ſolaretur. Quoniam autem geſta Pontificatus illius peculiari libro, de quo infra ſermo recurret, proſecutus eſt Petrus Paulus Boſca, plura de ipſo dicere ſuperſedemus, ne crambem recoquere videamur. Obiit XII. Januarii MDXCV. Jacet in Metropolitana ante Divæ Agnetis Aram, quam ſacerdotavit, hoc addito Elogio:

GASPARI VICECOMITI
MEDIOLANEN. ARCHIEPISC.
QVI ADVLTA VIX AETATE
PVBLICIS PRAECLARISQVE MVNERIBVS
SVMMA CVM LAVDE PERFVNCTVS
IAM MATVRA NOVARIEN. EPISCOPVS
A GREGORIO XIII. DESIGNATVS
MOX IN CAROLI CARD. BORROMAEI
DEMORTVI LOCVM SVFFECTVS
ECCLESIAM MEDIOLANEN. ANNOS X.
PIE RECTEQVE ADMINISTRAVIT
OBIIT ANNO AETATIS SVAE LVII.
PRIDIE ID. IANVAR. MDXCV.
XENODOCHII MAIORIS HVIVS VRBIS
PRAEFECTI HAERED. P. P.

Litteraria illius monumenta hæc ſunt:

I. Synodi variæ, habitæ ut ſupra.

II. Deciſiones, quæ ſparſim leguntur inter alias Rotæ Romanæ.

III. Sermo Gaſparis Vicecomitis Archiepiſcopi Mediolanenſis, in Sacra Ordinatione menſis Septembris, anni MDXC., quo Summus Pontifex creatus fuit Gregorius XIV. Mediolanenſis &c., habetur in Vol. XV. MSS. Joannis Baptiſtæ Cornei junioris, de quo ſuo loco diximus.

De Pontificatu Gaſparis Vicecomitis, extat liber Petri Pauli Boſchæ. *Mediolani, apud Franciſcum Vigonem*, 1682. in 4.

In obitu Divi Caroli, & Gaſparis aſſumptione ad Sedem Mediolanenſem, Eglogam cecinit Hercules Cimiliottus, quæ extat MS. in Bibliot. FF. Marchionum Vicecomitum.

Oratio Funebris ab Anonymo Mediolanenſi in ejus commendationem conſcripta, extat MS. in fol. Cod. num. 60. in Biblioth. Monachorum Ciſtercienſium S. Ambroſii Mediolani.

Jacobi Crittonii Scoti gratulatio ad Gaſparem Vicecomitem ad Archiepiſcopatus Mediolanenſis adminiſtrationem electum. Carmen editum *Mediolani, apud Pontium*, 1584. in 4.

Carmen gratulatorium ad eundem creatum Mediol. Archiep. extat inter Carmina Franciſci Clavelli.

Extat etiam de eo Carmen Italicum fratris Jo. Baptiſtæ Porri. Emblem. lib. I. pag. 53.

In ejus Funere Epigramma ſcripſit Bernardinus Baldinus. Extat in Appendice Carminum ejuſdem.

S. Caroli Borromæi Epiſtola ad Vicecomitem Auditorem Rotæ Romanæ, data Maji MDLXXXIV. extat in ſæpe laudata Collectione Epiſt. D. Caroli in Bibl. Ambroſ.

Eidem dicavit Andreas Treviſius Fontanetenſis in Oppido Gallarati Medicus librum ſuum: De cauſis, naturâ, motibus, ac curatione peſtilenſium febrium, vulgò dictarum, cum ſignis, ſive præſagiis, obſervatis in annis MDLXXXVII, & MDLXXXVIII. *Mediol. apud Pontium*, 1588. in 4.

Ingreſſum ejus in Urbem Mediolanenſem, unà cum Deſcriptione ſolemnis pompæ, qua fuit exceptus, MS. in fol. ſervat apud ſe amiciſſimus nobis Canonicus Joannes Andreas Iricus.

Teſtamentum Gaſparis Vicecomitis Mediolani Archiepiſcopi, extat in Vol. IX. eorundem MSS. Cornei.

Gaſparis meminerunt Cantalmajus, Fontana in Theat. Leg. parte I. Ughellus, Cotta, & alii permulti.

MDCCXCII.

VICECOMES HECTOR.

INter Poëtas optimos Sæculi XVI. numerandus eſt Hector Vicecomes Mediolanenſis, Joannis Franciſci ex Condominis Beſnati in Plebe Gallarati filius. Parùm certè oobis ſupereſt de ipſo, ut infra, ſed certè ejus carmioa exemplar Poëſis Italicæ Cultoribus eſſe poſſunt. Quantùm modeſtè de ſe ipſo ſentiret Hector hic noſter, facilè agnoſcitur ex verbis Cl. Creſcinbenii, loco ſubter citando, quæ ſunt: „ Il Contile avendo fatta una „ dotta cenſura ad un Sonetto del preſato Viſconti, „ l'Autore lo correſſe, come appariſce da ona lette- „ ra di eſſa Contile; in data de' XXV. Ottobre „ MDLXI. „ Inter Academicos Affidatos onmen habuit „ l'Offuſcato „ Princepſque extitit ejuſdem Academiæ. Obiit anno reparatæ Salutis MDLXXI., filiumque reliquit Hieronymum mox laudandum.

Soperſunt tantùm de ipſo:

I. Carmina V. Italica, vulgò *Sonetti*. Extant in ſæpius laudata Collectione Affidatorum.
Eum laudavit Carmine Philippus Binaſcus inter iſtius Poemata.
Videndæ ſunt Schedæ Sitonianæ, & ſupraſcriptus Creſcinbenius in libro „ Commentarj intorno all' Iſto- „ ria della volgar Poeſia. „ Vol. V. lib. II. pag. 295.

MDCCXCIII.

VICECOMES HIERONYMUS.

HIronymus Vicecomes patrem habuit Hectorem ſupra à nobis commendatum, matrem verò Apolloniam de Blanchis conjuges. Vexilla noſter Hypocratis, & Galeni proſequens, Collegium Phyſicorum Mediolanenſium ingreſſus eſt die XX. Junii, anno MDLXX., poſt Lauream Philoſophicam & Medicam jam antea adeptam. Studiis tam aſſiduè ſe dedit, ut breviter vitam amiſerit, anno ſolummodo patri ſuperſtes. Obiit igitur poſt Chriſti Adventum Milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo in ſuæ juventutis flore. Mirum non eſt ergo, ſi Scripta ejus nulla in re Medica exiſtant; ſuperſunt tamen Carmina nonnulla, quæ ingenii culturam, eruditionemque Hieronymi apertiſſimè oſtendunt. De altero Hieronymo Vicecomite publico Mediolani ad Lecturam Logicæ Profeſſore ſtipendio florenorum XXX. inſtituto, anno MCCCCL. memoria reperitur in Nomenclatura Doctorum Studii Mediolanenſis, ab anno MCCCCXLVIII. ad MCCCCLIV., quam unà cum Epiſtolâ ſuâ Bartholomæo Curtio dedit Joannes Sitonus amiciſſimus, & quæ impreſſa reperitur ad calcem Operis ejuſdem Curtii.

Hæc ſcripſit Hieronymus Vicecomes junior ad Ovidii imitationem.

I. Saturnalia, & alii Luſus. Ad Aloyſium Palatium Senatorem Regium. *Mediolani, apud Antonium Antonianum*, 1570. *in* 4.
II. Elegiæ.
III. Carmen Latinum in obitu Maximillæ. Extat in libro, cui titulus: „ Carmina Illuſtrium Poetarum Italo- „ rum. „ Tom. X. pag. 490., & inter ea à Mattheo Toſcano collecta, Tom. II. pag. 226.
Mortem ipſius flevit Petrus Paulus Porrus Carmine Italico, vulgariter *Sonetto*, inter Poemata iſtius; impreſ. *Mediol.* 1573. *in* 4.

Memoratur à Jo. Baptiſta Sylvatico in Colleg. Medicorum Mediol. C. 26., à Ghilino in Theatro par. II., à Hieronymo Borſerio in Supplem. c. 11., a Picinello in Athenæo, pag. 352., qui malè ipſi tribuit Opuſculum de Lamiis, & Strigibus, cujus Auctor eſt alter Hieronymus Vicecomes Ordinis Prædicatorum, ſed Tabienſis; necnon ab Advocato Sitono in Chron. Colleg. Phyſic. Mediol. part. 2. artic. 215. MS. in fol penes Authorem, & à ſupradicto Curtio in ſuo Opere de Claris Medicis Mediolanenſibus, pag. 106.

MDCCXCIV.

VICECOMES HIERONYMUS FRANCISCUS.

JOannes Franciſcus Vicecomes J. C., & Livia Maria Vicecomes de Aragonia conjuges nobiliſſimi Mediolanenſes Hieronymum Franciſcum genuerunt in Oppido Leſæ ad litus Verbani Lacus, Mediolanenſis ditionis, etſi Diœceſi Novariæ adſcripto, ideoque de more Clar. Lazarus Auguſtinus Cotta in ſuo Novarienſi Muſæo etiam hunc intulit. Totus Vicecomes iſte ad ſtudia Eccleſiaſtica ſe contulit, in quibus Lauream Theologalem meritò obtinuit, Sacraſque Litteras ita coluit, ut integram præ manibus Sacram Hiſtoriam quotidie habere videretur. Muſas quoque maximè Italicas minimè reſpuit, ut è ſequentibus patebit. Annus verò, quo è vivis exceſſerit, nobis ignotus eſt, & plura de ipſo fruſtra quæſivimus.

Eruditionem tamen illius hæc oſtendunt.

I. Li Penſieri ſcelti da' primi Capi della Geneſi, del Dottor Teologo Franceſco Viſconti. All' Eminentiſſimo Sig. Cardinale Federico Viſconti. *Milano, preſſo il Gagliardi*, 1687. *T. II. in* 12.
II. Melpomene pia. Rifleſſi Lirici nella Paſſione di Criſto, illuſtrati con più Sentenze de' primi Padri di Santa Chieſa. *Milano, preſſo il Ghiſolfi*, 1705. *in* 12.
Laudatur à ſupradicto Cotta, atque in Libro inſcripto: „ Galleria di Minerva. „ T. V. pag. 127., & in Theatro Genealogico Sitoniano MS. pag. 486.

MDCCXCV.

VICECOMES HONORATUS.

HErcules Vicecomes Rhaudii, & Salieeti Comes, & Militaris Ordinis S. Jacobi Eques, ex Anna Sfondrata conjuge Honoratum, de quo ounc eſt agendum, Mediolani genuit, quem avitæ ſtirpis nobilitas, & Gregorii XIV. Pontificis Maximi, cui fuit pronepos, affinitas ad virtutem alacri animo capeſſendam ferventiùs excitavit. Itaque Romam educandi gratiâ miſſus in Seminario Alumnus ſic vixit, ut primum ibidem coram Purpuratis Patribus eloquentiæ, quam ſedulò didicerat, ſpecimen publicè exhibuerit. Patruum etiam habuit Alphonſum Vicecomitem S. R. E. Cardinalem, & Spoletanum Antiſtitem, quem defunctum, & in Lauretana Cathedrali ſepultum, Tumuli honore, inſignique Elogio adhuc ibidem extante eſt proſecutus an. MDCVIII. Ejus virtute perſpectâ, & in rebus agendis prudentiâ cognitâ, cùm jam inter Clericos referri voluiſſet, Lariſſenus Archiepiſcopus creatus eſt, & ad Sigiſmundum III. Poloniæ Regem Apoſtolicæ Sedia Nuncius miſſus fuit, quem etiam poſt mortem in Procerum totius Regni Conventu elegantiſſimâ Oratione laudavit. Functus poſtmodum eodem munere apud Ladislaum IV. & in Italiam rediens, Piceno, Latio, Romandiolæ Moderator præfuit. Jamque illi ſacra parabatur Purpura, cùm menſe Julio, anno MDCXLV. ad immortalem evocatus eſt vitam. Corpus ejus, ut ſupremis juſſerat tabulis, in Cœmeterio Fratrum Minorum, qui Capuccini appellantur, apud præfatum Oppidum Rhaudium conquieſcit, hoc impoſito titulo:

D. O. M.

Digitized by Google

D. O. M.

ADESTO QVI CERNIS MORARE ET MIRARE
HONORATAM VICECOMITIS HVMILITATEM
HIC ET ARCHIEPISCOPATVM QVO EMINEBAT
ET PVRPVRAM QVAE IMMINEBAT PARVIPENDENS
INTER FRATRES RHAVDII HVMILITER HVMARI
HONORATVS DVXIT
TV AB HONORATO ET NOMINE ET GENERE
SEV MAGIS VIRTVTE
HVMANOS DISCE HONORES CONDEMNARE.

Aliam, & feliciori quidem ſtylo, ipſi paratam Inſcriptionem, ſervavit poſteritati Jacobus Valerius in Schedis ſuis, quæ extant in Archivo Monachorum A Ciſtercienſium S. Ambroſii hujus Urbis, quam Lectoribus invidere nefas duximus. Ea eſt:

HONORATVS VICECOMES
DVORVM CARDINALIVM NEPOS
GREGORII XIV. SVMMI PONTIFICIS
PRONEPOS
EX BERNABOVE MEDIOL. PRINCIPE
DESCENDENS
RHAVDII COMARCHVS
NVNTIVS CVM LEGATI A LATERE POTESTATE
AD SIGISMVNDVM III. ET LADISLAVM IV.
MISSVS
PICENI LATII ROMANDIOLAE
GVBERNATOR
CARDINALIS DESIGNATVS.

Superſunt ex ejuſdem lucubrationibus:

I. Honorati Vicecomitis Mediolanenſis Sem. Rom. Convict. Oratio de S. Cæcilia Virgine, & Martyre, habita ab eodem in Aulâ Colleg. Rom. Soc. Jeſu, coram Illuſtriſſimis & Reverendiſſimis S. R. E. Card. Paulo tit. S. Cæciliæ, & Flaminio Plato. *Romæ, apud Aloyſium Zanettum*, 1612. *in 4.*

II. Oratio Comitis Honorati Vicecomitis Nuntii Apoſtolici apud Polonos, die XXII Octobris MDCXXXII., dicta in Senatu pro funere Sigiſmundi III. Regis. *Varſaviæ, in Officina Roſſowski*, *in 4.*

Epiſt. Regis Poloniæ, data Varſaviæ die XXX. Aprilis, MDCXLII. ad Pontificem, ut Honoratum Vicecomitem Archiepiſcopum Lariſſenum ſacrâ Purpurâ donet, extat in Archivo Monachorum S. Amb. in Cod. ſign. A num. 82.

In Tomo primo Joannis Chriſtiani Lunig, impreſſo *Lipſiæ* 1712, cui titulus: „ Litteræ Procerum Europæ &c. „ extant Litteræ Staniſlai Lubienskii, Epiſcopi Plocenſis, ad Honoratum Vicecomitem, Archiepiſcopum Lariſſenum, cui, quid Polonis circa pacem cum Moſcis ineundam ſperandum ſit, exponit, anno 1634. pag. 991.

Ei dicavit Andreas Brachancovius J. U. D. librum, cui titulus: „ Anguigeræ Gentis, ſeu Vicecomitum Inclytæ Nobilitatis vetuſtas, genealogicâ ſerie per familiarum ſtirpes recenſita, „ MS. in fol. optimè ſcriptus: Extat in Biblioth. Sanctæ Mariæ Coronatæ cum Arbore Genealogica familiæ Vicecomitum.

B Geſta præfati Comitis Honorati Vicecomitis, Archiepiſcopi Lariſſeni latiùs deſcripſit Don Joſeph Vulpius in Hiſtor. Vicecomitum lib. 4. pagg. 387. 389. 390, & in Appendice ſub num. LVI., impreſſ. *Neapoli an.* 1737. *in 4.*

Agunt de eo, præter citatos, Cinellus in Bibliotheca Volante Pluteo IV., & J. C. Sitonus noſter tam in Chronico Collegii J. PP. art. 613. pag. 152., quàm in Schedis.

MDCCXCVI.

VICECOMES JOANNES.

C JOannes Vicecomes Mediolanenſium Archiepiſcopus & Princeps, Matthæi Magni & Violantæ, cui cognomen Bonacoſſa de Burris, filius, à Joanne XXII. Pontifice ad Novarienſis Eccleſiæ Cathedram promotus eſt anno MCCCXXIX., cùm priùs acceptam à Nicolao Corbario Antipapa Cardinalitiam dignitatem abdicaſſet, & Schiſmaticas partes valere juſſiſſet. Mortuo Luchino fratre, Mediolanenſium Principatum obtinuit, ejuſdemque Urbis Antiſtes à Be-

à Benedicto XII. deſignatus, à Clemente poſtmodum VI. confirmatus fuit anno MCCCXLII. XVI. Kal Aug. Ei Benedictus ipſe Vicariatum ſuum, & S. R. E. in Civitate, Comitatu, & Diſtrictu Mediolani contulit, litteris datis Avenione Idibus Martii, Pontificatus ſui anno ſeptimo. Joannes igitur Principatu potitus, Galeacium, & Barnabam Vicecomites, quos Luchinus ob conjurationis ſuſpicionem jampridem exulare coëgerat, in patriam revocavit, quorum etiam nuptias curavit, Galeacii ſcilicet cum Blanca Sabauda, Barnabæ verò cum Beatrice Scaligera, cui faſtus, moreſque ſuperbi Reginæ nomen indiderunt. Mox ad arma converſus brevi Bononiam, Urbemveterem, Parmam, Genuam, & plures Ciſalpinæ Galliæ Urbes, atque Oppida in ſuam redegit poteſtatem. Et hæc quidem bellica Joannis Principis geſta, quibus addidit etiam Eccleſiaſtica, nam Corporis Domini

A Solemnitatem in Eccleſiâ Mediolanenſi perpetuò agi decrevit Ritu Solemni, & publicâ ſupplicatione, quam ipſe frequentiſſimam celebravit, confluentibus hominum centies millibus. Princeps verè magnus, & magno animo Præſul, cùm Principatus & Eccleſiæ juriſdictionem cum ingenti nominis ſui famâ exercuiſſet, vivere deſiit die V. Octobris, anno MCCCLIV., dum actu ejus potentiâ territi plurimi Italiæ Principes adverſùs illum fœdus iniiſſent, magnumque ipſe belli apparatum adornans hoſtibus minaretur. Hæredes ſcripſit Matthæum II. Barnabam, & Galeacium II. ex Stephano Vicecomite Fratre nepotes. Ejus Cadaver conditum eſt in Metropolitana in Sarcophago marmoreo cum Othone Patruo ſuo Mediolanenſi Archiepiſcopo, non longè à Sacrario Aquilonari, his additis Carminibus:

QVAM FASTVS QVAM POMPA LEVIS QVAM GLORIA MVNDI
SIT BREVIS ET FRAGILIS HVMANA POTENTIA QVAM SIT
COLLIGE AB EXEMPLO QVI TRANSIS PERLEGE DISCE
IN SPECVLO SPECVLARE MEO LACRIMABILE CARMEN
QVI SIM QVI FVERIM DICET QVI MARMORE CLAVDOR
SANGVINE CLARVS ERAM VICECOMES STIRPE IOANNES
NOMINE NVLLVS OPES POSSEDIT LATIVS ORBE
PRAESVL ERAM PASTORQVE FVI BACVLVMQVE TENEBAT
DEXTERA PASTORIS GLADIVMQVE SINISTRA GEREBAT
FELICIS DOMINI MAGNVSQVE POTENSQVE TYRANNVS
IPSE FVI VIVENS METVERVNT NOMINA NOSTRA
AETHERA TERRA MARE SVBERANT VRBESQVE POTENTES
IMPERIO TITVLOQVE MEO MIHI MEDIOLANI
VRBS SVBIECTA FVIT LAVDENSE SOLVM PLACENTIA GRATA
AVREA PARMA BONA BONONIA PVLCHRA CREMONA
PERGAMA MAGNA SATIS LAPIDOSIS MONTIBVS AVCTA
BRIXIA MAGNIPOTENS BOBIENSIS TERRA TRIBVSQVE
EXIMIIS DOTATA BONIS TERDONA VOCATA
CVMARVM TELLVS NOVAQVE ALEXANDRIA PINGVIS
ET VERCELLARVM TERRA ATQVE NOVARIA ET ALBA
AST QVOQVE CVM CASTRIS PEDEMONTIS IVSSA SVBIBAT
IANVA QVAE ANTIQVO QVONDAM IAM CONDITA IANO
DICITVR ET VASTI NARRATVR IANVA MVNDI
ET SAVONENSIS VRBS ET LOCA PLVRIMA QVAE NVNC
DIFFICILE EST NARRARE MIHI MEA IVSSA SVBIBANT
TVSCIA TOTA MEVM METVEBAT LANGVIDA NOMEN
PER ME OBSESSA FVIT POPVLO FLORENTIA PLENA
BELLAQVE SVSTINVIT TELLVS PERVSINA SVPERBA
ET PISAE ET SENAE TIMIDVM REVERENTER HONOREM
PRAESTABANT ME METVEBAT MARCHIA TOTA
ITALIAE TOTAE PARTES OMNES TIMVERE IOANNEM
NVNC ME PETRA TENET SAXOQVE INCLVDOR IN ISTO
ET LACERVM VERMES LANIANT NVNC VNDIQVE CORPVS
QVID MIHI DIVITIAE QVID LATA PALATIA PROSVNT
CVM MIHI SVFFICIAT PARVO QVOD MARMORE CLAVDAR
ET CLAVSI DIEM MEVM MCCCLIV. DIE V. OCTOBRIS
ANNI MCCCLIV. GRASSANTE PESTE.

D. Gabrius de Zamoreis de Parma Doctor compoſuit hæc Carmina.

Imminet eidem Tumulo Johannis Statua jacens e rubro marmore.

Hæc illius habent poſteri.

I.* Conſtitutiones Canonicorum Vemeniæ. MS. in Archivo Capituli illius Eccleſiæ.

II. Decretum de oneribus ſolvendis non in loco ſitæ rei, ſed habitationis poſſeſſorum. Dat. VIII. Junii MCCCXLV.

III. Decretum pro Molendinariis. Dat. XXV. Maji MCCCLIV., cujus titulus eſt: „ Nos Joannes Dei gratiâ „ Archiepiſcopus, & generalis Dominus Mediolani. „ Tres hos Articulos debemus Clariſſimo Lazaro Auguſtino Cottæ in addendis ad ſuum Novarienſe Muſæum, pag. 153. MS. apud J.C. Franciſcum Honuphrium Auctoris filium. Sequentia verò habentur impreſſa in antiquis Ducum Mediolani Decretis, quæ curante Petro Paulo Bonetto J.C. Cremonenſi, & poſtmodum Mediolanenſi Senatore, in hac Urbe prodierunt, *apud Fratres Malateſtas*, anno 1654. *in fol.*

B IV. Decretum quòd Subditi gaudeant Statutis Mediolani, non obſtante quòd onera non ſubeant. Dat. Mediolani die VIII. Junii MCCCXLV., Indict. XIII. pag. prima.

V. Decretum quòd relaxati à carceribus intuitu pietatis, ulteriùs illa occaſione capi non poſſint. Dat. Mediolani die V. Julii MCCCL., Indictione tertia, pag. 4.

VI. Decretum circa honeſtatem, & habitum Clericorum. Dat. Mediolani die ultimo Aprilis MCCCLII., Indictione quinta, pag. 5.

VII. Decretum quòd ſentientes utilitatem ex aqua, teneantur ad refectionem Pontium, non obſtante &c. Dat. Mediolani die ultimo Decembris MCCCLII. pag. 6.

VIII. Decretum ſuper ſediminum poſſeſſores pro indiviſo. Dat. Mediolani die XXIII. Decembris MDLIII. pag. 7.

IX. Sententia arbitramentalis pronunciata per Joannem Vicecomitem Sanctæ Mediolanenſis Eccleſiæ Archiepi-

epiſcopum, ac Mediolani, Brixiæ, &c. Dominum generalem, inter Joannem Paleologum Marchionem Montisferrati, & Amadeum VI. Comitem Sabaudiæ &c., rogata ſub die XXV. Septembris, anno MCCCXLIX per Raymondeſium filium Gughemi Bavæ de Grazano, Notarium Diœceſis Vercellenſis; ac per extenſum tenorem relata per Beneventum de Sancto Georgio Equitem Hieroſolymitanum, ac Præſidem Senatus Caſalenſis, pag. 181., impreſs. *Caſale, an. 1639. in fol.*

X. Jus municipale Mediolanenſium cum Decurionibus Urbis, communicato negotio ad bene gerendam Rempublicam ſuis bellorum incommodis labefactatam, reſtituit, & promulgavit, ut teſtis eſt Ripamontius, Hiſt Urbis Mediolani, libro II.

XI. Leges à Joanne, & Luchino fratribus Vicecomitibus latæ pro bono Mediolanenſium regimine, extant in Opuſculo Gualvanei de la Flamma: De rebus geſtis Azonis Vicecomitis, in Tom. XII. Script. Rer. Ital pag 1040., & ſeqq.

XII. Ejuſdem, & Azonis Epiſtola ad Mediolanenſis Reip. Rectores. Data Piſis MCCCXXIX. XVIII. Januarii. Extat in Chronico Modoetienſi Bonincontri Morigiæ, Cap 39. lib. III. in Tom. XII. Script. Rerum Ital. pag. 1153.

XIII. Ejus Teſtamentum ad Mediolanenſis Eccleſiæ Hiſtoriam perutile, actum anno MCCCLIII. V. Martii Mediolani prædicti Patris, & Domini in Camera Cubiculari, ſita in ſuis magnis Ædificiis noviter conſtructis, in Palatio versùs Verzarium. Extat in Collect. Diplomatica Sormani.

Extant ad eum Litteræ Benedicti XII. gratulatoriæ, ob Schiſma ab ipſo ejuratum. Dat. Avenione VI. Idus Novembris, anno XII. apud Ughellum, Tom. IV. in Archiepiſcopis Mediolanenſibus, num. 103, ubi etiam habetur Juramentum Joannis, & Luchini fratrum eidem Pontifici præſtitum anno Domini MCCCXLI, Indictione IX., die Lunæ VI. menſis Auguſti, ex Archivo Vaticano depromptum.

Item aliæ Litteræ ejuſdem Pontificis ad Joannem, & Luchinum, quibus revocavit Papa Acta Synodi Bergalienſis ab Aycardo Antimiano Archiepiſcopo, celebratæ adversùs Matthæum Magnum. Dat. Avenione Non. Maji, anno VII. Ibidem.

Inſuper Acta Fœderis à Joanne percuſſi cum Florentinis, Piſanis, Senenſibus, & aliis Hætruriæ Populis, ex Archivo Florentino. Dat. Sarezanæ Lucenſis Diœceſis, in Eccleſia majori Sanctæ Mariæ dictæ Terræ, anno Domini MCCCLIII die XXXI. Martii, ſecundùm morem Civitatis Florentiæ. Ibid.

Ei dicavit anno MCCCXXXIX. in feſto Sancti Lucæ Galvaneus Flamma Opus ſuum de Archiepiſcopis Mediolanenſibus, & aliis memorabilibus ejuſdem Eccleſiæ. Epiſtola Nuncupatoria ſic incipit: „ Sacroſanctæ Mediol Eccleſiæ electo in Archiepiſcopum Venerabili Domino Joanni Vicecomiti Epiſcopo Novarienſi, & Domino Populi Mediolanenſis, ac plurium aliarum Civitatum in Provinciis Liguriæ, Æmiliæ, Venetiæ poſitarum, Frater Gualvaneus de la Flamma, Sacræ Theologiæ Profeſſor, Ordinis Fratrum Prædicatorum, vitam & gloriam poſſidere perpetuam. „

De ipſo præter citatos, non ſine magna commendatione ſcripſerunt omnes illius ætatis Chronologi. Acta verò ipſius pluribus recenſent Merula, Jovius, Alciatus, Joannes Villanus; Sanctus Antoninus, & quotquot Vicecomitum geſta retulerunt. Agit quoque de Joanne noſtro amiciſſimus Canonicus Iricus in ſua Tridinenſi Hiſtoria. Noviſſimè autem plura ſuppeditavit nobis humaniſſimus Sitonus è Codicibus ſuis tam impreſſis, quàm MSS.

MDCCXCVII.

VICECOMES JOANNES alter.

EX Joanne Baptiſta Vicecomite, atque Hippolytâ Barbianâ Belgiojoſiâ conjugibus Mediolanenſibus ortus eſt Joannes nunc à nobis laudandus, qui in Jure tam Cæſareo, quàm Pontificio Laureâ perceptâ, Collegium J. PP. hujus Urbis ingreſſus eſt anno MDXCII., deinde ad Sacra ſe contulit, & in Romana Aula ob exquiſitos mores, ſcientiaſque præſertim Eccleſiaſticas adeptas, tantum ſibi famæ aquiſivit, ut & Referendarius Apoſtolicus & Nuncius ad Helvetios deſignaretur; immo Purpuram ſibi deſignatam obtinuiſſet, niſi mors invida ipſum è vivis citò nimia ſuſtuliſſet, videlicet anno Redemptionis MDXCIV. Jacet in Æde Apoſtolorum Almæ Urbis cum ſequenti Inſcriptione, quam nobis ſervavit Jacobus Valerius, uti in ejuſdem MS. vidimus, qui in Bibliotheca Monachorum Ciſtercienſium Sancti Ambroſii Mediol. ſervatur:

D. O. M.

IOANNI VICECOMITI MEDIOLANENSI

VTRIVSQVE SIGNAT. REFEREND.

NON MINVS VIRTVTE QVAM NOBILITATE

PRAESTANTI

IN IPSO HONORVM CVRSV

MORTE IMMATVRA PRAEREPTO

VIXIT ANN. XXVI. M. XI. D. XV. OBIIT D. XV. M. DEC.

MDLXXXXIV.

IO. BAPT. ET HIPPOLITA BARBIANA PAR

MOESTISSIMI POS.

Dolendum eſt, quòd ſors mihi tantùm præ manibus obtulerit de hoc Præſule pauca, quæ ſequuntur,

Videlicet:

I. Via della Vita „ qui vult venire poſt me abneget ſemetipſum. „ Opus Aſceticum MS. in fol. Extat in Bibliotheca Clericorum Regularium, vulgò Teatinorum S. Antonii hujus Urbis.

II. La Guardia del cuore. Aliud ejuſdem Opus Aſceticum, cujus fit mentio in ſupradicto, ignoramus verò an typis datum fuerit, nec ne.

Agit de ipſo Sitonus noſter in Chron. Coll. J. PP. Mediol. Art. 724. pag. 176., ubi non rectè annus mortis aſſignatur Auctoris noſtri, ut veriùs in ſupradicta Inſcriptione.

MDCCXCVIII.

VICECOMES JOANNES alter.

STephanus Guazzius Vir Clariſſimus in ſuo Libro inſcripto : „ Ghirlanda della Conteſſa Angiola „ Bianca Beccaria , conteſta di Madrigali di diverſi „ Autori . „ *Genova*, 1545. *in* 4. ſummoperè Joannem Vicecomitem Mediolanenſem hunc laudat, non tantùm ob Legum peritiem , verùmetiam ob ejuſdem in litteraturâ præſtantiam , aliaſque virtutes homini Equeſtri aptiſſimas . Collegium Caſtilioneum in Urbe Ticinenſi cum laude texit , atque in Academia Otioſorum ſedit ut princeps , ibique nonnulla ſuæ eruditionis teſtimonia tam ſolutâ , quàm ſtrictâ oratione edidit . Annus deceſſus illius nos latet , & ea Oratione, quam habuit coram eximio tunc Ticini Prætore Joanne Baptiſta Trotto à nobis jam commendato , teſte ſupramemorato Guazzio , non immeritò dubitari poteſt , quòd Lecturam in Ticinenſi Gymnaſio noſter obtinuerit , ideoque magis & magis optandum eſt , aliquando integram illius celebratiſſimæ Univerſitatis Eruditum aliquem nobis exhibere hiſtoriam .

Hæc damus de ipſo . .

I. Madrigali in lode della Conteſſa Angiola Bianca Beccaria . Extant in libro ſupramemorato Stephani Guazzii, pag. 381.
II. Diſcorſo in difeſa della Poeſia Latina di Giovanni Viſconte, Rettore del Collegio de' Caſtiglioni , e Principe dell Accademia degl' Oziosi . *Pavia*, *per Pietro Bartoli*, 1608. *in* 4.
III. Carmina duo Italica, & alterum Latinum inſcriptum : *Dialogiſmus* . Extant in Collectione Joannis Baptiſtæ Foſſati , pro Laureâ Joan. Bapt. Vicecomitis. *Mediol apud Paganellum*, 1608. *in* 8.
IV. De Scientiarum , & Artium cum Poëtica conjunctione Orationes IV. Joannis Vicecomitis J. U. D , & Collegii Caſtilionæi Rectoris. *Ticini*, *apud Bartolum*, 1607. *in* 4.
V. Oratio Latina elegantiſſima de Legum præſtantia , habita coram eximium Senatorem Joannem Baptiſtam Trottum , tunc Papiæ Prætorem . Ex Libro ſupradicto Stephani Guazzii .

MDCCXCIX.

VICECOMES JOANNES BAPTISTA.

JOannes Baptiſta Vicecomes Equitis Hieronymi ex LX. Urbis Mediolanenſis Decurionibus , & Iſabellæ Borromeæ nobilium conjugum filius , Collegio Juriſperitorum Mediolanenſium adſcriptus fuit , anno Dominicæ Incarnationis MDCIX. In Patria Jus Civile interpretatus eſt in Palatinis Scholis , deinde Conſultor Sancti Officii efficitur , nec non Judex ad ſignum Galli ; poſtea Regius , Ducaliſque rerum capitalium Præfectus in toto Mediolanenſi Dominio . Fallitur enim Picinellus dum primordia ſtudiorum Joanni Baptiſtæ Vicecomiti huic in Collegio Borromæorum Ticinenſi aſſignat ad annum MDCIX. Veribs tamen illa retrahenda ſunt ad annum potibs MDLXXXIX. Ibi forſan ſcripſit quædam inter Poëmata , quæ adhuc extant in Bibliothecâ Ambroſianâ, ut infra . Certè Vir fuit & Muſis , & aliis ſolidioribus Scientiis ſummopere deditus , etſi de iſti nullum mihi datum ſit monumentum proſerre ob eorum incuriam , quibus tam parùm cordi eſt gloria Majorum . Obiiſſe videtur an. MDCXXXVII, & hæc ex ejuſdem Scriptis ſolummodo ſuperſunt .

I. Joannis Baptiſtæ Vicecomitis Poëma de Chriſto crucifixo . MS Autographus pagg. 20. Extat in Bibliothecâ Ambroſianâ, ſign. N. num. 62. in 4.
II. De B. Carolo Borromæo Epigrammata C. ad Illuſtriſſimum ac Reverendiſſimum Cardinalem Federicum Borromæum. Cod. MS. autographus elegantiſſimus pagg. 213. Extat ibidem, ſign. N. num. 136. in 4.
Varia Latina , atque Italica Carmina in ejus Laurea ab eruditis Viris conſcripta collegit , & edidit . *Mediol. typis Paganelli*; Jo. Baptiſta Foſſatus , ut diximus in eodem .
Videantur Picinellus in Athenæo pag. 291. , & Sitonus noſter in Chron. Coll. J. PP. Mediol. Art. 802. pag. 291.

MDCCC

VICECOMES JOANNES BAPTISTA alter .

PRæter ea, quæ de Jo. Baptiſta Vicecomite , nunc à nobis memorando, refert Abbas Philippus Picinellus in ſuo Athenæo Mediolanenſi, nihil nobis occurrit , etſi omni diligentiâ adhibitâ , ut uberiora de eo ſcribere nobis liceret . Laudatur igitur à ſupradicto Picinello , uti Vir in humanioribus litteris , atque in Scientiis Canonicis , Linguiſque Etruſcâ , & Latinâ verſatiſſimus . Quantùm verò valeret in Poëticâ facultate ſatis oſtendunt , quæ infra dabimus . Protonotariatus Apoſtolici officio inſignitus , curam animarum in Eccleſiâ D. Petri, vulgò in *Caminadella* hujus Urbis gerebat , ſed annum mortis nullus nobis indicare ſcivit ; Florebat verò prope finem Sæculi XVI.

Hæc typis dedit :

I. Jo. Bapt. Vicecomitis ad M. Antonium Amidanum Juris utriuſque peritiſſimum , ac Eccleſiæ Laudenſis Vicarium , Diſtichorum Libellus. *Mediol. ex Typographia Pacifici Pontii*, 1585. *in* 4.
II. Carmina italica , vulgò *Sonetti*, extant in libro „ Rime „ di Gian Paolo Lomazzi . „
III. Canzone ſopra i Groteſchi del ſuddetto Lomazzi . Legitur poſt iſtius Vitam , pag. 154.
IV. Alia item Italica in laudem ipſius Lomatii , quæ ſunt in libro iſtius inſcripto „ Rabiſch . „
Videndi ſunt Moriggia Nobil. Mediol. lib. III. Cap. 21., & Picinellus ſupradictus pag. 250.

MDCCCI.

VICECOMES JOANNES BAPTISTA alter .

TOt inter Scriptores in hac meâ Bibliothecâ laudatos , atque laudandos , ſummopere fulget Joannes Baptiſta Vicecomes præſtantiſſimus Inſubriæ Senator, cujus nomen proferre ſat eſt pro ejus gloriâ in totâ Litteratorum Republicâ juremeritò ſibi aquiſitâ , ad memoriam præſentium , poſterorumque nunc revocandam . Diem vidit ille primam in hac Urbe , parentibus Hercule Vicecomite , atque Cæcilia de Curte conjugibus , anno Orbis redempti MDLXXIV. Inferioribus ſtudiis in patriâ exactis primbm Firmi , deinde Ticini Legalibus operam dedit , ita ut in Collegio Nobilium J. PP. Mediolani ſedere meruerit anno MDXCVI. Nunquam tamen Scientias alias deſeruit , nempè litteras Græcas atque Hebraicas; facultates quoque Philoſophicas, Mathematicas , Hiſtoricas , atque Politicas , in quibus omnibus ſcripſit , indeſinenter coluit . Fiſci deinde Patronus creatus , ad Senatoriam Cathedram aſcendit , annum ætatis ſuæ trigeſimum octavum agens, videlicet Æræ communis MDCXIII. Tantam etiam ab ingenii promptitudine artem dicendi obtinuit , ut nonnullas Orationes tam Latinas , quàm Italicas ea tem-

tempore elegantiſſimè recitaverit, Muſaſque in deliciis habuerit, ut videbimus infra. Quanti ipſum fecerit Hiſpaniarum Rex, ſatis oſtendunt ejus litteræ ad Mendocenſem Marchionem tunc Mediolani Moderatorem datæ, quibus Joannem Baptiſtam noſtrum, etſi Senatorem creatum, in nonnullis cauſis, quibus ut Fiſci Advocatus incubuerat, Judicem voluit. Litterarum tanti Principis partem recitat Horatius Landus in ſuo Opere de Senatu Mediolanenſi locis infra citandis. Vir tamen iſte nunquam moriturus Mundo valedixit anno MDCXXXIII. Pro Coronide laudum ipſius juvat hîc addere verba ſupradicti Landi, quæ ſunt: „ Vir omni exceptione major Senator Vicecomes anno vigeſimo quàm Magiſtratum iniverat, ingenti Literatorum omnium dolore expiravit. Hic ab legitimâ, & melioris notæ Vicecomitum ſtirpe oriundus, avitam nobilitatem miris animi dotibus, quas nobiliſſimis ſtudiis deinde coluit, eam fecit poſteritati toti invidendam. Et quidem inter Patres litterarum gloriâ præſtantes, non hujus tantùm ævi, ſed præteritorum omnium ab omnibus Scriptoribus ſemper erit maximè memorandus &c. „ Commendatiſſimum ejus nomen adhuc inſpicitur in binis inſcriptionibus, quarum una adeſt in Templo Sanctimonialium Sanctiſſimi Crucifixi, altera in Divi Nazarii in Brolio hujus Urbis. Primam tantùm hîc damus, ne ulteriùs Lectores noſtros fatigemus:

DRVSILLAE
ALEXANDRI VICECOMITIS SENATORIS F.
MATRI
FRANCISCO PETRI PAVLI CATIAE F.
FRATRI BENEMER.
PAVLA CATIA
IOH. BAPTISTAE VICECOMITIS
ADVOCATI FISCALIS MOX SENATORIS
VXOR VIVA FECIT
MDCXIII. ID. AVGVSTI.

Sed antequam illius Opera recenſeamus, iterum Horatium Landum audire juvat, qui dum ex ipſis pauca referebat, ſic ſcripſit: „ Sed immortalia tanti ingenii monimenta, quorum pleraque niſi nobis, nobiliſque ac erudita, dignaque tanto patre longè generoſiſſima ſoboles invideret, novi ſemper ſtuporis eruditiſſimis Viris præberent. Ut planè mirum videatur, qui potuerit tantus Vir, in ſummis Reipublicæ negotiis verſatus, Senator Ampliſſimus Mediolanenſis, diù in Urbe apud Summum Pontificem Orator, ſucciſivis horis tam multa, tam varia, tam bellè, ac eruditè ſcribere. „ Quid ſi plura, ut nos, vidiſſet? Sed nos quoque minimè omnia vidimus, nam Scriptoris noſtri hæreditate in duas diviſa partes, neque libris, neque chartis exceptis, una ad filium Marchionem Vercellinum pervenit, altera verò ad Marchiones Rovidios: Quæ adhuc ſervat millies indicata Bibliotheca Fratrum Marchionum Vicecomitum pro ipſorum humanitate, & non ſine animi jucunditate inſpeximus, atque hîc damus, alia fruſtrà quæſivimus,

Hæc ſunt:

I. La Orangia, Tragedia di Gio. Battiſta Viſconte, rappreſentata l'anno MDLXXXIX., l'ultimo Giovedì di Carnovale. MS. in 4., in quo adſunt etiam nomina Virorum Nobil. Mediol., qui eandem recitarunt. Extat in Bibliotheca Fratrum Marchionum Vicecomitum.

II. Armiona, Egloga, o ſia Tragedia di Gio Battiſta Viſconte, Dottore del Collegio di Milano, rappreſentata a ſpeſe della Città, per l'arrivo di Donna Iſabella d'Auſtria, e dell' Arciduca Alberto. *Milano, per il Malateſta*, 1599. in 4.

III. Rime tanto Italiane, che Latine, dello ſteſſo. Extant ibidem.

IV. Apologia fatta contro il Giudicio ſopra la Canace, del medeſimo. Dedicata ad Alfonſo II. Duca di Ferrara. Ibidem.

V. De Capitatione liber, ad interpretationem Legi. un. C de Capit. Civ. Cenſ eximenda. *Mediolani* 1611. in 4., & iterum *Coloniæ* 1620., *& Argentorati* 1627. in 4. Hunc librum ſummopere laudat Hermannus Conringius, Differtat. ad l. I. Cod. Theod. de Studiis liberalibus Urb. Romæ, & Conſtantinopolis, pag. mihi 33. Extat Autographus MS. in Bibliotheca Fratrum Marchion. Vicecomitum.

VI. Allegationum Volumen ingens tam ed., quàm MSS. ſervatur apud J. C. Joannem Mariam Aliprandum.

VII. Aliæ plures apud J PP. Mediolanenſes, & Ticinenſes, nec non in Archivo Monachorum Caſſinenſium S. Salvatoris Papiæ.

VIII. Liber Feudorum Status Mediolanenſis, in quo leguntur Notificationes ab ipſiſmet Feudatariis factæ de Juribus ac Redditibus Feudalibus, compilatus, curante Joanne Baptiſta Vicecomite Advocato Fiſcali, mox Senatore, Gubernante Provinciam Illuſtriſſimo & Excellentiſſimo Domino Domino Joanne de Mendocia, Marchione Hynoſcioſæ &c. Vol. II. in fol. maximo, ingentis molis, MSS. Servantur in Cancellaria Magiſtratus Extraordinariorum Redditum. De hoc Opere, ſic habetur in Lando ſupracitato: „ Codices, quos vocant Feudales, re ab aliis toties infeliciter tentatâ, in unum Volumen ipſe feliciſſimè collegit cum ingenti rei Regiæ beneficio, illique propterea quatuorcentum aurei nummi muneris loco perſoluti. „ Epiſtola Nuncupatoria data eſt anno MDCV.

IX. De Eloquentia liber ſub ſequentibus titulis:
De Decore Orationis.
De Numero.
De Urbanitate.
De Memoria.
De Actione, & Pronunciatione.
De Numero Partium Orationis.
De Exordio. MS. in 4. pagg. 441. Extat in eadem Bibliotheca FF. Marchionum Vicecomitum.

X. De Juriſdictione Senatus in rebus Fiſcalibus. MS. Ibid.

XI. Inſtitutiones Oratoriæ. MS. Ibid.

XII. De Re Monetaria. MS. Ibid.

XIII. De Feriis aut tollendis, aut compeſcendis. Ad Illuſtriſſimum Virum Petrum Franciſcum Corium primarium Mediolanenſium apud Regem Catholicum rerum Italicarum Regentem. Diſſertatio. MS. Ibid.

XIV. Epiſtolæ variæ Latinæ; ad Aquilinum Copinum, quem inter charos habuit, cum Reſponſionibus. MS. Ibid.

XV. De Suffragiis apertis, aut ſecretis dandis; ad Regentem Hieronymum Caymum. MS. Ibid.

XVI. De Juriſdictione Eccleſiaſtica cum Foro Sæculari. MS. Ibid.

XVII. Errores Cæſaris Baronii Cardinalis in Annalibus, Tomo XI., numero XVIII. ad CXLIV. de Monarchia Siciliæ. Adeſt Epiſtola ad Illuſtriſs. & Excellentiſs Joannem Vellaſchum, data die IV. Auguſti, anni MDCVII. MS. in fol. pagg. 150. Extat ibid.

XVIII. De Geographia libri ſex. MS.

XIX. Methodus legendi Hiſtorias. MS. Hæc duo Opera ignoramus ubi reperiantur, eruimus tamen eorumdem fuiſſe Jo. Baptiſtam Auctorem ex notula ipſius manu ſcripta.

XX. Lezioni V. ſopra l'Etica d'Ariſtotele. MS. in ſupradicta Bibliotheca Marchionum Vicecomitum.

XXI. Della Memoria, Orazione detta nell' Accademia del Marcheſe di Caravaggio il giorno VIII. Marzo MDXCVI. MS. Ibid.

XXII. Avvertimenti XXIV dati al Marcheſe Vercellino Maria ſuo figliuolo. MS. Ibid.

XXIII. Relazione delle coſe del Capitano Franceſco Viſconte ſuo fratello. MS. Ibid.

XXIV. Stato della Repubblica Milaneſe l'anno MDCX. MS. Ibid.

XXV. Deſcrizione dello Stato di Milano, ſotto Filippo III. Re delle Spagne. MS. Ibid.

XXVI. Trattato de' Fiſcali. MS. Ibid.

XXVII. Varie ſue Lettere per il Conſiglio di Spagna: MS. Vol. II. Ibid.

XXVIII. Se il Miniſtro ha da profeſſare urbanità, e corteſia, o pure ſoſtegno, e decoro; Diſcorſo politico. MS. Ibid.

XXIX. Se il Miniſtro ha da ſeguitare il luſſo, e coſtume della Città nel culto del ſuo corpo, della famiglia

miglia, e della caſa, o pure trattarſi alla filoſofica; Diſcorſo politico. MS. Ibid.

XXX. Altro Diſcorſo a ſuo figlio ſopra l'elezione dello ſtato. MS. Ibid.

XXXI. Della ragion dell' Impero, e degli Elettori d'Alemagna; Diſcorſo Iſtorico, e Politico. MS. Ibid.

XXXII. Sopra la conteſa di precedenza fra il Conſiglio Segreto, ed il Senato di Milano; Diſcorſo Politico per informazione di S. M. C., con li documenti autentici per la ſteſſa materia. MS. Ibid.

XXXIII. Sopra il ripartire giuſtamente li carichi, e debiti tra il reale, e perſonale della Città di Milano, e ſopra la forma di eſtinguere li debiti accidentalmente contratti; Diſcorſo Economico, e Politico. MS. Ibid.

XXXIV. Capitoli dell' Accademia degl' *Inquieti*, e Deſcrizione delle Seſſioni tenute in eſſa. MS. Ibid. De hac Academia videtur Cl. Saxii liber de Studiis Litterariis Mediolanenſium.

XXXV. I Moti d'Italia ne' primi tre anni del Governo del Marcheſe della Hynojoſa, cioè dall' anno MDCXI. al MDCXIV. MS. in fol. autographus, pagg. 320., unà cum Epiſtolâ nuncupatoriâ, extat ibidem. Quid de hoc labore ſcripſerit Landus, juvat hic addere ad perpetuum tanti Viri gloriæ monumentum: „ Turbas denique, ac motus, quò ſummum ac verſatile magni Senatoris ingenium demirere, & bella cum Pedemontis Principe anni MDCXIII. æquè, verè, ac ingenioſè eſt proſecutus. Quam inter cæteras lucubrationem ipſe Rex noſter Invictiſſimus ſuis ad Vicecomitem humaniſſimè datis poſtulavit, quas ad totius Senatus gloriam hic ſubjicio legendas: „

EL REY.

Eſpectable fiel y amando nueſtro Senador Iuuan Baptiſta Vizconde. Haſe entendido, que con vueſtro zelo, y el amor qui teneis a mi Seruiçio, auen becho algunos apuntamientos delo Succedido en la guerra de Lombardia, deſde que ſe empezaron el año de 613, baſta las pazes concluidas en tiempo del Marques de Villo Franca con tal intelligenzia y annotaciones de todo, q'ne conuiene mucho veerlos a cà y aſſi ſarè muy ſervido, que los quadernos y apuntamientos, que ſobre eſta teneis eſcritta, los embieys luego a qui a D Gonzal de Cordoua de mi Conſeio d'Eſtado, y auiſareys de bauerlo becho, que a cà ſe tendrà la memoria, que es iuſto con vueſtra perſona, y lo que auen trabajando. De Madrid à 23. de Iulio 1631.

IO. EL REY.

Omnia ſupraſcripta ipſemet aſſerit, & alia plura ſe compoſuiſſe in Præfationibus, aut Epiſtolis ſupradictorum Codicum MSS. in ſæpe laudata Bibliotheca Fratrum Marchionum Vicecomitum, cujus libri ferè omnes ſunt manu Auctoris noſtri adnotationibus eruditis adſperſi.

Oravit in cooptatione ejuſdem inter J. PP. Coll. Joannes Baptiſta Trottus.

Benedictus Sociacus eidem inſcripſit Epigrammata II. lib. IV. pagg. 108, & 155.

Decadem Paæloquiorum ſuorum ei nuncupavit Hieronymus Boſſius, anno MDCXXVII.

In libro Epiſtolarum Sigiſmundi Boldoni. *Mediolani*, 1651. extant Epiſtolæ III. ad Joannem Baptiſtam Vicecomitem Senatorem; datæ annis MDCXXIV. MDCXXVII., & MDCXXVIII.

Præter Horatium Landum in libro de Senato, pag. 243. ipſum laudant Draudius in ſua Bibliotheca Claſſica, pag. 665. Sitonus noſter in Chron. Coll. J. PP. Mediol. pag. 179., art. 738. P. D. Gaſpar Beretta in ſuis Schedis, aliique permulti.

MDCCCII.

VICECOMES JOANNES BAPTISTA alter.

JOannes Baptiſta Vicecomes Mediolanenſis, Othone, atque Juniperâ de Nigris parentibus genitus, in ipſo ætatis flore Mundo valedicens, Ordini Eremitarum S. Auguſtini nuncupatorum ſe addixit, in Congregatione, quam Lombardiæ dicimus: Humanioribus ſtudiis, quæ adoleſcens jam coluerat, divinarum rerum ſcientiam uſque adeò conjungere curavit, ut inſignis S. T. profeſſor evaſerit. Paulo V. Summo Pontifici charus inter primos fuit, atque ab eo die XXIII. menſis Februarii, anno Reparationis noſtræ MDCIX. Apruntinæ Eccleſiæ, per obitum Vincentii Bugiatti Ord. Prædicatorum tunc vacanti, Præſul dari meruit. Eam rexit annos circiter XXIX. tantâ integritate, pietate, atque prudentiâ, ut omnibus acceptus optimi Paſtoris nomen ſibi apud poſteros acquiſierit. Eccleſiaſticæ libertatis defenſor acerrimus, & in pauperum ſubſidium ad miraculum largus, non minorem beneficentiam erga Cathedrale Templum oſtendit; etenim proventus illius auxit, duoſque perpetuos in eo Cappellanos inſtituit, atque adhuc inter vivos degens omnem domeſticam ſupellectilem dono dedit. Magno cum univerſæ Diœceſis luctu fato conceſſit die II. menſis Maji, anno Chriſti MDCXXXVIII., atque in eodem Templo Maximo Apruntino Cadaver illius repoſitum fuit, ſuccedente ſibi in Epiſcopatu Hieronymo ex Capitaneis de Figino Mediolanenſi.

Superſont ipſius:

I. Oratio de S. Carolo Borromæo; *Mediolani*, *typis Archiepiſcopalibus*, 1602. *in* 4.

II. Conſultationes plures erudiſſimæ ad Sacram Congregationem ſuper negotiis Epiſcoporum & Regularium, quas in Archivo ejuſdem Sacri Tribunalis ſervari Romæ, à Suis audivimus.

Agunt de ipſo Ughellus in Ital. Sac. Tom. I. in Apruntinis, num. LIX., & humaniſſimus Sitonus noſter in Schedis.

MDCCCIII.

VICECOMES JOANNES BAPTISTA alter.

JO. Baptiſta Vicecomes Marchionis Cæſaris ex Condominis Summæ, & ex LX. Urbis Decurionibus, necnon Regii Quæſtoris Magiſtratus Extraordinarii, & Helenæ Arconatæ conjugum nobiliſs. Mediolanenſium filius, eximiæ Societati Jeſu nomen dedit, atque in ea virtutibus religioſæ vitæ condignis emicuit. Docuit in Collegio Braydenſi Rhetoricam & Philoſophiam. Denique poſt abſolutum Novariæ Rectoris, atque Aronæ etiam Magiſtri Novitiorum munus, impoſitus eſt Rector Collegio Braydenſi, atque in eo animam piiſſimè Domino ſuo reddidit die XXV. Auguſti, anno MDCLVIII.

Vulgavit tantùm:

I. Orationem Latinam in Baſilicâ S. Ambroſii hujus Urbis habitam, inter funebria Balthaſſaris Hiſpaniarum Principis. Ad Joſephum Crucejum Præfectum Urbis, & LX. Decuriones. *Mediol. typis Jo. Petri Ramellati*, 1647. *in* 4.

II. Reſolutionem difficultatum, quæ adverſùs Contractus Banchi de S. Ambroſio nuncupati, Civitatis Mediolani excitatæ fuerunt. *Sine loco*, *anno*, *& Typographi nomine*, *in* 4.

Ita à Suis, & à Cl. Sitono.

MDCCCIV.

MDCCCIV.

VICECOMES JOANNES BAPTISTA alter.

COmes Joannes Baptiſta Vicecomes Joriſconſultus Collegiatus, & Decurio Mediolanenſia, ſuſceptum ex Hippolyta Conſaloneria uxore filium nomine ſuo voluit appellari, tamque piè educandum curavit, ut quam de ipſo conceperat, ſpes patrem minimè ſeſellerit. Etenim vix adoleſcentiam ingreſſus, Mundi oblectamenta, & domeſtica deſpiciens commoda, Congregationi Clericorum Regularium Sancti Pauli Decollati nomen dedit, in qua perceptis diſciplinis omnibus, quarum vel humana, vel Divina Sapientia curriculo comprehenditur, Sacras Quæſtionea publicè interpretandi munus acceptum plures per annos magnâ cum ſui nominis famâ, & Auditorum progreſſu exercuit. Virtutem ipſius Innocentius XI. ſanctæ memoriæ Pontifex ſic probavit, ut Infulis dignum renunciaret, quem ſuæ Congregationis Alumni pluribus jam muneribus probè geſtia exercuerant. Defuncto igitur Joſepho Maria Mirabilia Mediolanenſi, quem jam commendavimus, quique annos aliquot Novarienſi Eccleſiæ ingenii cum eruditionis, & pietatis laude præfuerat; Joannem Baptiſtam noſtrum Innocentius illi ſucceſſorem delegit die XXXI. menſis Maji, anno Redemptionis MDCLXXXVIII. Doctrinâ, integritate, prudentiâ, cæteriſque ſacro Antiſtite dignis ornamentis illuſtris, ſemperque animarum ſalutis cupidus ſedit in Novarienſi Cathedra ad diem uſque X. Auguſti, quæ ipſi extrema fuit, anno Chriſti Salvatoris MDCCXIII.

Ejus Opera recenſet Cotta loco infra citando, nimirum:

I. Epiſtola Paſtoralis ad Clerum, & Populum Novarienſem ipſo Conſecrationis ſuæ die; data Romæ VIII. Junii MDCLXXXVIII.
II.* Aliæ pro translatione Corporis S. Gaudentii. *Novariæ*.
III. Statuta Ripariæ Sancti Julii.
IV. Synodus Diœceſana Novarienſis, celebrata diebus V., VI., & VII. Junii MDCCVII. *Novariæ*, 1709. *in* 4.
V. Oratio ad Clerum in Synodo habita. Extat impreſſa in Actis ejuſdem Synodi.

Ejus Vitam conſcripſit, & in Tom. XIV. Novar. Miſcell. intulit præf. Lazarus Auguſtinus Cotta, & adhuc ſervatur in Ambroſiana Bibliotheca.

Defunctum, funebri laudatione proſecutus eſt Carolus Maria Gradignanus; edita eſt *Novariæ, apud Cacciam*, 1713. *in* 4.

Ipſum laudavit Panegyri Michaël Angelus Cacciaplattus. *Novariæ*, 1690. *in* 4.

Ei dicavit Opuſcula Sacra Poëtica Gaſpar Gamba.

Epiſtola Comitis Caroli Vicecomitis Jo. Baptiſtæ fratris, quâ narrat hujus Ingreſſum in Ripariam Sancti Julii die XII. Septembris, anno MDCLXXXVIII. prodiit *Mediolani, eodem anno, apud Ghiſulphum*.

Commendatur a præcitato Cotta in addendis ad Muſeum ſuum Novarienſe, pag. 136. MS. apud Auctoris filium, atque ab Ughelli Continuatoribus in Ital. Sac. Tomo IV. in Novarienſibus, tandemque a doctiſſimo JC. Sitono noſtro in Schedis ſuis.

MDCCCV.

VICECOMES JOANNES GALEACIUS.

GAleacium Vicecomitem Stephani filium, Imperialem Vicarium, & Mediolani Dominum, atque Blaocam de Sabaudia parentes habuit Joannes Galeacius, qui primus è Gente ſua, Mediolanenſium Dux eſt renunciatus, ut uberibs infra dicemus. Tanta erat in puero gravitas, majeſtas, memoria, ut plerique vel citò è vivis eripiendum arbitrarentur tam præcox ingenium, vel ſaltem ad maturitatem nunquam perventurum timerent. Eluxit tamen ſi aliàs quandoque, inſantis perſpicacia, cùm inter Togatos plures, doctoſque Viros à Galeacio Patre in Conſilium adſcitos, adſtantem fortè Franciſcum Petrarcham, clariſſimum illud Italiæ ſydus, omnium ſapientiſſimum quinquennis pronunciavit. Inter optimorum præceptorum manus adoleſcens, nunquam feriatus à ſtudiis, veterum Annales ſedulò pervolutare in deliciis habere conſueverat, è quibus petita exempla tam tenaciter memoriæ commendabat, ut cùm deliberandum foret, etiam inter negotiorum varietates, extemplò novis vetera comparans, quis futurus eſſet rei eventus pronunciaret. Cùm tantiſper à feriis, gravibuſque curis animus remitti poſtularet, non aleæ, non venationis, non ſcurrarum oblectamenta, ſed eruditorum colloquia, librorumque lectionem avidiſſimè expetebat. Inſignibus conſtitutis ſtipendiis omnium diſciplinarum Profeſſores ad Archigymnaſium Ticinenſe magno totius Italiæ bono adduxit; neque minor erigendæ, atque lectiſſimis Codicibus ditandæ Bibliothecæ cura fuit. Viros mirâ doctrinæ laude celebres in Conſiliarios ſuos delegit, neque tamen ab armorum labore alienus extitit. Prima enim militiæ rudimenta poſuit apud Galeacium Patrem, & Barnabam Patruum, & vix annum XXXIII egreſſus Urbes Novariam, Vercellas, Aſtam, & Alexandriam in patrimonii partem à genitore ſuſcepit, ut contra Othonem II. Montisferrati Marchionem arma commodiùs inferre poſſet. Dum autem eo bello eſſet implicitus, Guelforum proditione Vercellarum dominationem amiſit; hoc etiam accedente quòd Sabaudiæ Princeps, & Januenſes ſibi metuentes, Monferratenſi auxilio forent, accitis ad ſuppetias Pontificis copiis. At verò defuncto Patre, primùm Imperialis Vicarius eſt conſtitutus, anno MCCCLXXX, die XVIII Januarii; mox Kalendis Maji, anno MCCCXCV. à Venceslao Cæſare Dux Mediolani Primus creari meruit, pileo, atque ſceptro novæ dignitatis Inſignibus ad eum per Legatos miſſis. Barnabam Vicecomitem Patruum, & Socetum ſuum, quòd pluribus machinationibus ipſum è medio tollere tentaſſet, Papiâ Mediolanum veniens intercepit, atque in Arce Tricii conclusit, ubi propinato veneno infelici morte conſumptus interiit. Teſtatur Hieronymus Borſierius in Supplemento Nobilitatis Mediolanenſis, Cap. XVI Joannem Galeacium Architectoriæ Artis Academiam circa annum MCCCLXXX. in proprio Palatio aperuiſſe imitatum Patrem ſuum Galeacium II., qui Mediolanum Petrarcham, ut ex Jovio habemus, accivit, & propemodum Civem effecit decennii morâ, quam hîc traduxiſſe Conſiliarii Principis titulo inſignitum, Clariſs. Muratorius in ejuſdem Vita confirmat. Inſuper Flavius Blondus in Deſcriptione Lombardiæ vocat Joannem Galeacium Principem Regno, & Imperio potiùs, quàm eo Ducatu dignum, cùm propter inſignes alias virtutes, tum maximè, quia doctrinâ, & litteris excultos Viros apud ſe habere, atque extollere curaverit. Veronam, Vicentiam, Patavium, Tarviſium, Feltrum, Bellunum, & Tridentum in poteſtatem ſuam armis redegit. Peruſini, & Aſſiſiates, prout etiam Senenſes, & Piſani ultrò ſe ipſi tradere cenſuere, neque imperium illius abnuebant Lucenſes. Veriti idcirco Florentini potentiſſimi Principis robur, Robertum Cæſarem in Italiam evocarunt, & Gallorum copiis cis alpium juga Armeniaco Duce perduxere. Nihili tamen Galeacius noſter tot conatus habuit; nam miſſo Jacobo Vermienſi Armeniacum apud Alexandriam ingenti affecit clade, in quâ ipſe totius Gallici exercitus Dux interfectus eſt, & Cæſarem Germaniam ſuam repetere coëgit, ablegato cum validâ manu ad eum profligandum Facino Cane. Domito mox Franciſco Gonzaga Mantuæ Regulo, Pontificis, Florentinorum, & Bononienſium exercitum apud Caſalecium vicit, ipsâque Bononiâ ſub ditionem redactâ, cùm

io Etruriam victricia intuliſſet ſigna, jamque Florentinis immineret, in arce Melegnani peſtilenti correptus febri, die III. menſis Septembris, anno MCCCCII. Corpus ejus, ut ſupremis juſſerat Tabulis, in ornatiſſimo Carthuſianorum Templo, quod unà cum vicino magnificentiſſimo Cœnobio à fundamentis prope Ticinenſem Urbem excitaverat, & ad luxuriem uſque dotaverat, delatum inſigni marmoreo Tumulo conditum jacet. Viſcera autem Vienoæ in Gallia apud Regulares Canonicos S. Aotooii noocupatos, & Cor Ticini, in vetuſtiſſima Collegiata Baſilica Sancti Michaëlis honorificè repoſita fuere. Primam uxorem habuit Iſabellam Johannis Franco-

A rum Regis filiam, dotali jure Comitatum Virtutum in Campania Gallici Regni Provincia, ex qua ſuſcepit Valentinam, quam Ludovico Aurelianenſi Duci ſponſam tradiderat; ex Catharioa autem Barnabovis patrui filia conjuge ſecunda Johaonem Mariam II., & Philippum Mariam III. Mediolani Duces Vicecomites ſuſtulit, quorum primus die XVI. Maji MCDXII., alter XIII. Auguſti MCDXLVII. ambo ſine legitima prole defecerunt. Juvat hîc addere ipſius prolixum Epitaphium, quod adhuc ejus Sepulchro inciſum legitur, quamvis multa de Vicecomitum Origine fabuloſa contineat.

CVM DVCIS ANGVIGERI VARIIS DIVISA SEPVLCRIS
MEMBRA CVBENT SIC IVSSIT ENIM NAM VISCERA SERVAT
ANTONI TVA SANCTA DOMVS CELEBRATA VIENNAE
COR TICINENSIS MICHAEL CARTHVSIA CORPVS
HIC QVOQVE AD AETERNVM POPVLI PATRIAEQVE DOLOREM
VEXILLA ET CLYPEI ET LACRYMOSAE INSIGNIA POMPAE
EXEQVIALIS HONOS MONVMENTVM FLEBILE PENDENT
INSTAR ET HOC TVMVLI SEMPER MEMORABILE NOSTRIS
IMPOSITVM SIGNVM EST OCVLIS LEGE PRINCIPIS ERGO
HIC ETIAM TITVLOS NOMENQVE GENVSQVE SVPREMI
CVIVS AB ANGLERIAE PRIMVS QVOS PROTVLIT OLIM
NATVS AB ASCANIO TROIANI SANGVINIS ANGLVS
COMITIBVS SI PRISCA PETAS PRIMORDIA CLARI
NOMINIS ATQVE DOMVS VICECOMITIS EXTAT ORIGO
TALIBVS EXORTVM PROAVIS DIXERE IOANNEM
HVNC GALEAZ QVO NON FAMA VVLGATIVS VLLVM
NOMEN IN ORBE FVIT FACTIS INGENTIBVS HEROS
ILLE QVIDEM ANGVIGERAM SVPER AVREA SYDERA GENTEM
EXTVLIT ET SESE VIRTVTE AEQVAVIT OLYMPO
DVX LIGVRVM PATRIAEQVE PATER COMESQVE PAPIAE
VIRTVTVMQVE FVIT QVANTVM SPLENDEBAT IN ILLO
IMPERIOSA OCVLIS VIS MAIESTATIS ET ALTAE
FRONTIS HONOS TANTVM SPECIE MORTALIBVS IBAT
ALTIOR VT DOMINVM SOLA ESSE DOCERET IMAGO
QVANTVM LVX ANIMI SPECIOSO IN CORPORE FVLSIT
COGNITA PER VARIVM TESTANTVR PLVRIMA CASVM
CONSILIA ALTA DVCIS CVIVS PIETASQVE FIDESQVE
SACRAQVE IVSTITIA ET CLEMENTIA SANGVINIS EXPERS
INNOCVAM FECERE ANIMAM NEC DVLCIOR ALTER
ELOQVIO NEC MAGNIFICIS PRAESTANTIOR ALTER
NEC FVIT IN TOTIS EVROPAE FINIBVS VNQVAM
APTIOR IMPERIIS PRINCEPS NEC SANCTIOR ALTER
RELLIGIONE FVIT NEC PACIS AMANTIOR ILLO
HANC PROPTER SAEPE AVSPICIIS IVSTA ARMA SECVNDIS
INDVIT ET CLAROS SVPERATO EX HOSTE TRIVMPHOS
CEPIT ET VLTRICES QVA NVLLA EST GLORIA MAIOR
NVLLAQVE COMPOSITAE MAIOR CONSTANTIA MENTIS
IPSE SVI VICTOR DE PECTORE DEPVLIT IRAS
PERMISITQVE PIVS VICTIS AD SANA REVERTI
CONSILIA ET MEDIIS PACEM QVAESIVIT IN ARMIS
IPSE GRAVES POPVLIS CRVDA DE SEDE TYRANNOS
DEIECIT FREGIT TVMIDOS STRAVITQVE SVPERBOS
HIC ERAT VNDE QVIES MAGNORVM CERTA LABORVM
ITALIAE SPERANDA FORET DVCE LAETA SVB ISTO
ILLA SIBI ANTIQVOS IAM PROMITTEBAT HONORES
NAMQVE VIDEBATVR CAELO DEMISSVS AD VNVM
NATVS VT INDEPTIS COMPONERET AVREA TERRIS
SAECVLA ET AFFLICTO TANDEM DARET OTIA MVNDO
AT DEVS AVSONIAE DEDERAT QVOD SYDVS AGENTI
TRANSTVLIT AD SVPEROS SIVE ILLO ORNARE BEATOS
ANGELICOSVE CHOROS VOLVIT SEV LVMINE TALI
INDIGNAM EST RATVS ITALIAM MVNDVMQVE NOCENTEM
CONSILII RATIO ALTA LATENS ET CAVSA SVPERSTAT
SED NOS O MISERI QVORVM ILLE PIISSIMVS HEROS
DESTITIT OPTATAE NVMQVAM VIGILARE SALVTI
FLETE DVCEM LIGVRES TALEM LACRYMATE PARENTEM
VOSQVE VRBES VIDVAE PRINCEPS QVAS ILLE SVB ALIS
FELICES SCEPTRISQVE SVIS CVM PACE FOVEBAT
AETERNAS OCVLIS LACRYMAS EFFVNDITE VESTRIS
ANTE ALIAS MEDIOLANVM PATRIA INCLYTA MAGNVM
PRINCIPIS ATQVE CAPVT TANTAE DITIONIS ET OLIM
LONGOBARDORVM DOMVS AVGVSTISSIMA REGVM
MAGNANIMOQVE DVCI NVPER GRATISSIMA SEDES

PAPIA

PAPIA ILLVSTRIS TITVLIS QVAS FECERAT VRBES
ET VICINA SEQVENS MATRIS VESTIGIA LAVDE
VRBS POMPEIANI DE LAVDE VOCATA TRIVMPHI
BRIXIA CIVILI NEC ENERVATA DVELLO
FVNDE PARES LACRYMAS QVIBVS ALTA VERONA SORORQVE
INGENIIS ORNATA BONIS VICENTIA DVRIS
COGNITA TEMPORIBVS PARVAEQVE IN MONTIBVS VRBES
BELLVNVM FELTRVMQVE ADEANT ET PVLCHRA FERACI
PLANITIE CREMONA SEDENS MEMORESQVE LABORVM
VERCELLAE ANTIQVIS TELLVS AGITATA PROCELLIS
ET CVM DERTHONA FOECVNDA NOVARIA PINGVI
PISCOSVMVE COMVM POPVLOQVE ANIMOSA SVPERBO
BERGOMA ET OCCIDVVS QVAS NVMQVAM VICTOR ADIVIT
NOMEN ALEXANDRI RETINENS VRBS FERTILIS ORIS
QVAEQVE TOT EGREGIOS IN PRAELIA MITTIT ALVMNOS
PARMA POTENS ANIMIS ET OPIMA PLACENTIA CAMPIS
ET BOVIVM ET VICINA MALIS VRBS DVCTA PRIVSQVAM
SVB DVCIS IMPERIVM ET IVGA NON METVENDA VENIRET
TE QVOQVE LVCENSIS REGIO LICET OBRVTA LVNAE
MOENIA SINT RELIQVIS PLORANTIBVS VRBIBVS ADDAS
QVAS INTER MAGNO EST LACERATA BONONIA FLETV
ET GEMITV ET LACRYMIS PROPRIVM CONFESSA LABOREM
QVAE SIBI SYDEREOS SVBITO MORS IMPROBA VVLTVS
PRINCIPIS ERIPVIT NEC PASSA DIVTIVS ILLAM
MAIESTATE FRVI ET DVLCIS DVLCEDINE SCEPTRI
ITE SIMVL SIC FATA IVBENT SOCIARE QVERELAS
VRBS PISAE QVONDAM TYRRHENI ROMA PROFVNDI
MASSAQVE GROSETVM MANV VEHAT INCLYTA SECVM
ET CVM VICINO TVRRITA PERVSIA PLORET
ASSISIO ET MOLESTAE SALIANT AD SYDERA VOCES
ROMANVM GEMAT IMPERIVM ROMANAQVE PLANGAT
ECCLESIA HI LACRYMEMT OCVLI DVO LVMINA TERRAE
RAPTVS VTERQVE PVGIL LATIIS QVO MAIOR IN ORIS
NON ERAT EX ITALIS GERMANOS DEPVLIT HOSTES
FINIBVS ET GALLOS BELLO CONFIXIT ACERBO
ANTE QVIRINALEM POSSET QVAM CERNERE ROMAM
MILLE QVATERCENTVM ATQVE DVOS CVM DVCERET ANNOS
SOL HVNC ATRA DIES SEPTEMBRIS TERTIA ADEMIT.

Nonnulla habent poſteri, quæ tanti Principis doctrinam teſtantur; eaque ſunt:

I. Oratio ad Venetos de perſeverantia pacis, & concordiæ. *Norembergæ, ſine Impreſſ. nomine*, 1480. *in fol.* Ex Orlandi Hiſtor. Typog. pag. 142. Extat etiam in Margatita Poetica Alberti de Eib.

II. Epiſtolæ ad varios Italiæ Principes de aſſumptione ſua ad Ducalem dignitatem. MSS. ſervantur in Cod. Biblioth. Ambroſianæ, ſign. L., num. XI., & in altero ſign D. num. 53.

III. Epiſtola ad Rempub. Florentinorum, quâ eis bellum indicit ob pacem à Guelphis turbatam; & vexatos ab eis Senenſes, & Peruſinos. Data Papiæ die XVIII Aprilis, anno MCCCLXXX. Edita eſt in Tomo III Epiſtolarum Colutii Salutati. *Florentiæ, apud Joannem Baptiſtam Bruſcaginum, & Socios*, 1741. *in* 8 pag. 17, in quo etiam Libro pag. 15. habetur ejuſdem Colutii pro Communi Florentinorum ad Joannem Galeacium Epiſtola, ſine data diei, & anni. Scripta eſt autem ad eundem, cùm ei à Barnaba, ſive ut aliis placet, Barnabove Patruo, & Tutore ſtruerentur inſidiæ.

IV. Ejus Epiſtola, an. MCCCLXXXIV. XXVII. Januarii. Data ad Placentinos de Pace facta cum Jo. Marchione Montisferrati. Extat in Collect. Sormanii, ex MS. Archivi Cathedralis Novariæ.

V. Litteræ ad Florentinos de captione Domini Barnabovis Dat. Mediolani VIII Maji MCCCLXXXV. cum eorum Reſponſione. Extant in Annal. Mediol. T. XVI Rer Ital Scrip. pag. 786, & ſequentibus.

VI. Litteræ diffidantiæ Comitis Virtutum ad Antonium de la Scala, Veronæ Dominum. Dat. Papiæ XVII Apr. MCCCLXXXVII., cum ejuſdem Antonii Reſponſione. Extant ibid. pag. 779., & ſequentibus.

VII. Litteræ diffidantiæ Jo. Galeacii Comitis Virtutum ad Franciſcum de Carraria Dominum Paduæ. Anno MCCCLXXXVIII. de menſe Julii. Extant in Chronico Placentino Joannis de Muſſis. Tom. XVI Script. Rer. Ital. pag. 550.

VIII. Joannis Galeacii Ducis Mediolanenſis Epiſtola ad Florentinos, data Papiæ anno MCCCLXXXIX., Reipublicæ Florentinæ Epiſtolæ ab Bononienſes; quarum prima data eſt anno MCCCXCI. Extant in Cod. num. 285. in Bibliotheca Cæſarea Vindobonenſi. Ex Petri Lambecii Comm. ejuſdem Biblioth. T. II. pag. 933.

IX. Joannis Galeacii Ducis Mediolani, & Imperialis Vicarii Generalis Litteræ provocationis, ſeu, ut ibi vocantur, diffidantiæ ad Florentinos, & Bononienſes, anno MCCCXC, & Florentinorum, atque Bononienſium reſponſoriæ: extant ibidem, & in Vaticana, Cod. 286.; Impreſſæ etiam ſunt in Tomo XVI. Rer. Italic pag. 815.

X. Epiſtola ejuſdem ad Pontif. Bonifacium IX. contra Regem Franciæ, & Florentinos ſuper motu Comitis Armeniaci. Extat in eodem Codice Vindobonenſi, in quo alia plura lectu digniſſima, ad Florentinos, & Bononienſes ſpectantia leguntur. Ita Lambecius.

XI. Epiſtola Jo Galeacii Comitis Virtutum ad Bononienſes. Data Papiæ, XII Aprilis, MCCCXC. cum eorumdem Reſponſione, pagg 10. Bononiæ II. Maji, MCCCXCI. Ext. inter Epiſtolas Principum, impreſſas *Venetiis*, 1574. *in* 12. ubi etiam legitur Epiſtola ad Præfectum Urbis Mediolani, in quâ meminit inſignis donationis Archiepiſcoporum Ottonis, & Joannis Vicecomitum factæ Hoſpitali novo Beatæ Mariæ, quod poſitum erat poſt Aulam veterem, cum onere, inter cætera, mercedis dandæ Theologiæ Lectori in domibus Ordinariorum, vel in Archiepiſcopatu, qui eo tempore legebant in Eccleſiâ S. Theclæ propter diruta ædificia tam Archiepiſcopatus, quam Ordinariorum occaſione Fabricæ Majoris Eccleſiæ. Dat. XII. Januarii MCCCXCVI. Extat quoque in Addendis ad Muſ Novar. Cottæ, pag. 121., & 235. MS apud Auctoris filium.

XII. Ejuſdem Epiſtola ad Rempublicam Florentinam. Data Papiæ XX Aprilis, abſque anno. Ibid. pag. 307, cum Florentinorum Reſponſione. Data Florentiæ XVIII. Maji MCCCXC. pag. 308., itemque Epiſtola DD. Paduanorum ad Comitem Virtutum, pag. 7.

XIII. Aliæ ad Placentinos, anno MCCCXCIX. pro ordine tenendo in domibus, in quibus ſunt Epidemiæ, extant ibid. pag. 560.

XIV. Aliæ ad Novarienſes de acquiſitione Bononiæ ab eo factâ. Habentur in ſupradictis Codicibus Ambroſianis, ubi etiam ſequentes repetiuntur.

XV.

XV. Aliæ Communis Bononiæ ad eundem, cum ipſius Reſponſionibus.

XVI. Aliæ Venceslai Imperatoris, item cum ejuſdem Reſponſionibus.

XVII. Aliæ Scaligerorum, cum Reſponſis ejus.

XVIII. Litteræ ad ſuum Locumtenentem in Civitate Senenſi degentem, Communitatemque Senenſem, de præſcripto à ſe modo in regenda Civitate Senenſi obſervando. Dat. die XVII. Martii MCD. Extant in Lunig Cod. Diplom. Ital. Tom. III. pag. 396.

XIX. Alia Epiſtolâ Bergomenſibus Bononiam ſui ipſius poteſtati ſe ſubdidiſſe nunciat, die XX. Julii, anno MCDII. Ibid. p. 398.

XX. Alia ad Dominum Antonium Vicomercatum de Crema, Bergomi Poteſtatem, de initis cum Malateſtis Induciis, die II. Auguſti, anno MCDII Ibid.

XXI. Reſponſio ad Rupertum Romanorum Regem, qui Epiſtolam ad ipſum miſerat, monens ut Terras, Territoria, & Provincias S. R. I. reſtituat, quæ quidem poſterior data eſt XXV. Septemb. MCDI. Extant apud eundem, Tom. I. pagg 432 & ſeq. Ubi etiam leguntur Litteræ diffidationis ipſius Ruperti ad Jo Galeacium.

XXII. Aliæ Epiſtolæ ejuſdem leguntur in Hiſtoria Campi, T. III. pag. 305 & ſeqq.

XXIII. Codex Decretorum ejuſdem ab an. MCCCLXXXIX. ad MCCCXCVI. MS. Autographus in fol. extat in Archivo Proviſionum appellato hujus Urbis; aliudque exemplar pariter MS. ſervat apud ſe Comes Conſtantius de Abdua.

Inter memoratu digniora præfati Joannis Galeacii Vicecomitis Primi Ducis Mediolani, eſt Inſtrumentum Donationis inter vivos pro fabrica, & dotatione Eccleſiæ, ac Monaſterii Sanctæ Mariæ Carthuſiæ propè Papiam, ſub die ſexta Octobris, anno MCCCXCVI., rog. per Catellianum de Chriſtianis, fil. qu. D Franciſchini Juriſperiti pub. Papienſem Notarium, & Ducalem Secretarium, quod extat penes amiciſſimum J. C. & Advocatum Sitonum.

Item ultimum Teſtamentum præfati Domini Ducis Primi Mediolani, conditum de anno MCDI., ac rogatum per præfatum Catellianum de Chriſtianis, Ducalem Secretarium &c., quod pariter extat penes eundem Advocatum Sitonum.

Diſpenſatio de contrahendo matrimonio inter Galeacium Mariam, & Catharinam Vicecomites. Extat in Spicileg. Dacherii, Tom. VII pag. 244

Venceslai Romanorum Imperatoris creatio in Ducem Mediolani Jo. Galeacii. Extat in Codice Leibnitii, Tom. I. pag 257.

In Nuptiis Jo. Galeacii Vicecomitis Epithalamium ſcripſit Atilius Gabriel. V. inter Opera Jacobi Sannazarii, edit. Patav.

Gregorii de Azanello Deſcriptio Apparatus, & Ceremoniæ, quibus Jo. Galeacius Vicecomes, nomine Cæſareæ Majeſtatis Ducis titulo inſignitus eſt anno MCCCXCV. MS. in fol. Bibliot Amb. ſign. I. num. XI., & edita in Tom. XVI. Rer. Ital. p 822.

In Libro, cui titulus: „ Carmina Illuſt. Poët. Italoc. „ Tom I. pag 54. extat Andreæ Alciati hoc Epigramma.

Tumulus Joannis Galeatii Vicecomitis, primi Ducis Mediolani

Pro Tumulo, pone Italiam, pone arma, duceſque,
Et mare, quod geminos mugit ad uſque ſinus.
Adde his barbariem conantem irrumpere fruſtra:
Et mercede emptas in fera bella manus.
Anguiger aſt ſummo ſiſtens in culmine, dicat;
Quis parvis magnum me ſuper impoſuit?

Franciſci Philelphi Oratio Anniverſaria in Funere Jo. Galeacii Vicecomitis. Extat in MS. in fol. ſign. E. num. 55. in Bibliotheca Ambroſiana.

Agunt de tanti Ducis actis & laudibus Scriptores omnes, qui litteris ſui temporis hiſtorias mandarunt, maximè verò Inſubres Eruditi, quos longum eſſet recenſere. Multa verò ſuppeditarunt Jovius, Chalcus, et ſi placet Picinellus, qui ſub nomine tantùm Galeacii breviſſimis verbis ſe expedivit, pag. 231., Sitonuſque noſter humaniſſimus æque ac in Patriæ antiquitatibus verſatiſſimus.

MDCCCVI.

VICECOMES JOANNES MARIA.

NOn minoris gloriæ augumentum addere poteſt celeberrimo Viro Jo. Baptiſtæ Vicecomiti Mediolanenſi Senatori, jam laudato, filios habuiſſe, ob virtutem & ipſos laude digniſſimos, quos inter numeratur Joannes Maria, de quo nunc loquimur, qui matre Paula Caccia, lucem primam aſpexit in hac Metropoli, anno Mundi Chriſtiani MDCXII Deo ſe in doctiſſima Societate Jeſu dicavit an. MDCXXVI. die primâ Auguſti. Latinis & Græcis litteris egregiè excultus Eloquentiam annis II profeſſus eſt. Philoſophiam quadriennio, Theologiam Scholaſticam ſeptennio docuit Mediolani, ubi etiam ſtudiis altioribus quadriennio præfuit. Hinc aliorum regimini admotus Provincialatum egit, mox Præpoſituram Domus Profeſſæ Sancti Fidelis, quo etiam tempore Romam à Provincia miſſus eſt Congregationis Procurator. Denique totius Provinciæ extitit Provincialis Præpoſitus, quo tempore Comitio generali interfuit. Mente fuit negotiorum quorumvis capace, & pectore difficultatibus omnibus majore; Spiritualium Sancti Ignatii exercitationum praxim planam perſpicuamque ſcriptis commentationibus reddidit. Excelluit in dirigendis ad pietatem Sodalitatibus B. M. V. quarum pluribus præfuit, & pro quolibet in eis rectè ferendo munere exactiſſimas inſtructiones ſcripſit. Chariſſimus fuit Venerabili Cardinali Gregorio Barbadico, quem Exercitiis Spiritualibus, frequentibus litteris & familiari conſuetudine excoluit; Brevi correptus morbo, ſanctiſſimè obiit Mediolani in Collegio Braydenſi die III Februarii, anno Salutis MDCLXXXIV., ætatis ſuæ ſeptuageſimo ſecundo, religioſæ vitæ quinquageſimo octavo.

Edita hæc, ac inedita poſt ſe reliquit:

I. La Vita del P Anton-Giulio Brignole Sale, della Compagnia di Gesù. *Milano, preſſo Ludovico Monza*, 1666 *in* 8.

II. Vita di Giovanna Tereſa Spinola, Monaca Celeſtina. *Genova, preſſo il Franchelli*, 1649 *in* 4.

III. Il Maggior del ſuo Maggiore Orazione Panegirica, detta nella Chieſa della B. Vergine preſſo S. Celſo, nella naſcita dell'Infante di Spagna Filippo Proſpero li X. Febbrajo, MDCLVIII. *Milano, preſſo Giulio Ceſare Malateſta*, 1659. *in fol.*

IV. Vita del P. Ottavio Bonini della Compagnia di Gesù. MS. prælo paratus, extat in eximia Bibliotheca Brayd. ipſius Societatis hujus Urbis.

V. Placita Theologica. Vol. IV. MSS. Extant ibid.

VI. Opuſcula varia Rhetorica tam ſolutæ, quàm ſtrictæ Orationis, MSS ibid.

VII. Anaſtaſis, & Anabaſis Chriſti. Poëma Verſuum 550. Jo. Mariæ Vicecomitis Soc. Jeſu. MS. in 4. extat in Bibliotheca FF. Marchionum Vicecomitum.

Agunt de ipſo Sotuellus, & Abbas Picinellus in ſuo Athenæo pag. 308., aliaque debeo humanitati Suorum.

MDCCCVII.

MDCCCVII.

VICECOMES JOANNES MARIA alter.

INter claros non pietate minus, quàm ſcientiâ Viros, quos Conventus Sancti Joannis ad Concam in hac Metropoli nuncupatus enutrivit, Regulam Carmelitarum Obſervantiæ profeſſos, eſt debitâ cum laude numerandus Joannes Maria Vicecomes, cujus laudes Vaghus, Felina, aliique Mantuanæ Congregationis Scriptores nobis nullas reliquere, ea fortaſſe de cauſa, quòd illius Scripta Theologica haudquaquam viderint, cùm ſanè eadem legenti eruditione ſacra imbutum Auctorem noſtrum apertiſſimè prodant. Si tamen aliorum diligentiam Scriptoris hujus nomen efſûgit, mihi maximè gratulor, quòd primus debitâ commendatione ipſum proſequar, qui ultra medium Sæculi XVII. vitam produxit, anno MDCLV. inter mortales adhuc degens.

Operum illius hi ſunt tituli, nempe:

I. Quæſtiones in Logicam.
II. Commentaria de Fide, Spe, & Charitate.
III. De Juſtitia, & Jure.
IV. De Gratia.
V. De Euchariſtia.
VI. De Sacramentis in genere.
VII. De Sacramento Pœnitentiæ.
VIII De Scientia in communi.

Extant MSS. in Bibliotheca Conventus S. Joannis ad Concam Mediolani. Vol. VIII. in 4. juſtæ molis.

MDCCCVIII.

VICECOMES JOANNES MARIA alter.

MArchio Franciſcus Vicecomes ex Condominis Summæ, nec non Camilla Ghilina conjuges Mediolanenſes, Joannem Mariam hunc genuerunt, cujus Acta, atque alia ad rem litterariam ſpectantia, nullus nobis indicavit. Ex Libro ſuo tamen, quem tantùm typis datum legimus, ob ſermonis elegantiam, atque Emblemmatum, Inſcriptionumque præſtantiam, Auctoris ingenium ſatis, ſuperque elucere cognovimus. Opuſculum aliud vidimus ab ipſomet ſcriptum, quod num. II. infra ſignabimus, ſed adhuc incompoſitum, ideoque aut mors, aut ipſa difficultas argumenti, Auctoris manum ultimam retinuit. Floruit exeunte Sæculo elapſo XVII., ſed quando è vivis exceſſerit, nemo nos docuit.

En titulus Lucubrationum, quas conſcripſit:

I. Exequiæ in Templo Sancti Nazarii Manfredo Septalio Patritio Mediolanenſi, ejuſdem Baſilicæ Canonico, celebratæ, cum Inſcriptionibus, atque Emblemmatibus, à Marchione Joanne Maria Vicecomite expoſitis. *Mediolani, typis Archiepiſcopalibus*, 1680. *in* 4.
II. Dell' Offizio del Vicario di Proviſione della Città di Milano, con la ſerie delle coſe più ardue ſuccedute ſotto l'amminiſtrazione de' medeſimi, dall' anno MDLXXXI. al .... MS. in fol., ſed pluribus in locis deſideratur continuatio. Ultimæ paginæ continent Acta anni MDCXXVI. Volumen mihi oſtendit Amicus, inter nobiles juvenes Mediolanenſes ſtudioſiſſimus, cujus nomen proferre per ipſum mihi non licet.

Schedæ Sitonianæ.

MDCCCIX.

VICECOMES JOANNES PETRUS.

GEnealogiam Vicecomitis iſtius de more humaniſſimè mihi communicavit nunquam ſatis laudatus amiciſſimus Sitonus. Ipſa incipit ab Uberto Albizati, Beſnati, & Maſſini Domino, qui cum Bertha Pirovana conjuge florebat in hac Urbe, anno Domini MCCVI. Ex ipſo Jacobus Andreotus, & Theobaldus Matthæi Magni Mediolanenſis Domini pater, nec non & alii plures memoriâ digni, uſque ad Auctorem noſtrum prodierunt. Inter hos eſt Maphæolus ſenior, de quo extat in Eccleſia Sancti Franciſci Fratrum Conventualium Oppidi Modoetiæ Lapis ſepulchralis, cum figura Militis armati, literiſque rudibus ſculptis, ut ſequitur:

HIC IACET NOBILIS VIR DOMINVS MAPHIOLVS VICECOMES
QVI FVIT POTESTAS ET RECTOR VALLIS LVXIARDAE GRANELLORVM
CIVITATIS ALBAE ET ALEXANDRIAE QVI OBIIT MCCCLXXXI.
XV. MENSIS IANVARII.

Noſter verò patrem habuit Maphæolum juniorem Ducalem Comi, & Bobii Poteſtatem, nec non Modoetiæ, & Binaſchi Capitaneum. Claruit Præpoſitus Eccleſiæ Metropolit. hujus Urbis, ab anno Chriſti MCDXCV. ad MDXXX. ejuſque memoria ſupereſt in Inſcriptione ſequenti, quam in marmore ſculpi ipſemet juſſit, ponique in S. Euſtorgii Templo, propè Sacellum trium Regum Magorum:

MAPHAEOLVS VICECOMES VIR NOBILISSIMVS OLDI FILIVS
VBERTI OLIM MATTHAEI MAGNI FRATRIS PRONEPOS
SEPVLCRVM HOC ANTE TRIVM MAGORVM ALTARE
SIBI POSTERISQVE XII. LVSTRIS ET SECVLO IAM DECVRSIS POSVERAT
QVANDO EIVS ABNEPOS ALIVS MAPHAEOLVS VICECOMES
GEORGII FILIVS COMI BOBII PRAETVRA MOGVNTIAE
ET BINASCHI CAPITANEATV BIS OPTIME POTITVS
SARCOPHAGO HOC CVM ATAVITO CADAVERIBVS PLENO
CONTINERI NON POSSET HVMATVS EST AETATIS ANNO
LXV. D. XII. LIBERIS OCTO SVPERSTITIBVS
OBIIT AVTEM DIVAE AGNETIS FESTO MDX.
IOHANNES PETRVS VICECECOMES MEDIOLANENSIS PRAEPOSITVS
ET FRATRES MAPHAEOLO GENITORI B. M. POS.
ANNO SAL. MDXV. DIE XI. OCTOBRIS.

Hæc mihi ſors obtulit de ipſo :

I. Pro Architectura Templi Mediolani ; Opuſculum Jo. Petri Vicecomitis Præpoſiti , ad Præfectos Fabricæ de Archetypo Cathedralis Baſilicæ Mediolani , Id. Novemb., anno MDXIX. Extat in Cod. MS in 4. ſign. E. num. 48. in Bibliotheca Ordinariorum Metropolitanæ hujus Urbis.

II. Epiſtolæ variæ Latinæ Joanni Andreæ Vicecomiti , datæ anno MDVII. Ibid.

III. Aliæ ad Georgium Gadium Romanorum Reginæ Secretarium , & iſtius ad eundem , anno MDIX. Ibid.

IV. Aliæ ad Epiſcopum Sedunenſem , anno MDXII. Ibid.

V. Aliæ ad Paulum Cittadinum Civem Mediol. , anno MDXIV. Ibid.

VI. Aliæ Abbatibus , Præſidentibus, & Definitoribus Capituli Congregat. Monachorum S. Benedicti Caſſinenſium , anno MDXVIII. , cum Reſponſionibus iſtorum . Ibid.

VII. Aliæ Jo. Angelo Vicomercato , Canonico Regulari S. Auguſtini , atque Vicario S. Salvatoris Brixiæ, ut ei mittat Hiſtoriam S. Anathalonis Epiſcopi Mediolan. pro conficienda Hiſtoria Archiepiſcoporum Mediolan. , quam ſcribebat Vicecomes ipſe. Dat. VIII. Julii MDXVIII. Adeſt etiam ejuſdem Vicomercati Reſponſio , mittentis eandem Vitam ex antiquiſſimo Codice exſcriptam. Ibid.

VIII. Aliæ ad eundem pro Vitis SS. Brixianorum ad Hiſtoriam Archiepiſcoporum Mediol. conſcribendam utilibus. Ibid.

IX. Aliæ ad Presbyterum Baptiſtam Scaravagium, Decretorum Doctorem. Ibid.

X. Aliæ ad Nicolaum Lazarinum Picenem, ut ei mittat Epiſtolas , & alia latine , quæ in Scholis dictat , ut aureum ejus ſtylum accipiat. Dat. anno MDVI. Adſunt etiam ejuſdem Lazarini Reſponſiones , cum quibus mittit varias Exercitationes epiſtolicas, & judicium Vicecomitis expectat . Ibid. De hoc Cod. locuti ſumus in Artic. Franciſci Caſtelli, pag. 141.

XI. Hiſtoria Archiepiſcoporum Mediolanenſium , quam ipſomet teſte, ut ſupra, actu ſcribebat .

De eo videndæ ſunt ampliſſimæ Collectiones Comitis Octavii Archinti , & Clar. Sitoni , nec non iſtius Theatrum Genealogicum , MS. in fol. ad pag. 490. penes Auctorem ; uti etiam Quodlibetum Franciſci Caſtelli Canonici Ordinarii , MS. in Bibliotheca Ambroſiana .

MDCCCX.

VICECOMES JOSEPH.

QUantùm debeant Mediolanenſes eximio S. R. E. Card. Federico Borromæo, nunquam ſatis dictum eſt , & utinam , quod tantus Vir ſtatuerat , adhuc vigeret , quoad ſaltem Bibliothecam Ambroſianam pertinet . De hac re ſatis eſt perlegere laudatiſſimum Opus Petri Pauli Boſchæ „ de Origine , & „ ſtatu Bibliothecæ Ambroſianæ „ centies à nobis citatum . Inter quatuor Viros , qui ejuſdem Bibliothecæ Doctores vocabantur , unus extitit Joſeph Vicecomes Mediolanenſis , de cujus ſacra eruditione apertè loquuntur ejus Opera infra recenſenda, ab univerſo Litteratorum Cœtu tam avidè accepta , ut difficillimè nunc reperiantur . Magiſtrum habuit celeberrimum Joannem Stephanum Menochium Societatis Jeſu lumen & decus . Supradictus Cardinalis Borromæus provinciam Joſepho demandavit de Ritibus Eccleſiæ ſcribendis , quam Vicecomes noſter tam doctè adimplevit , ut nemo ſit inter Scriptores Sacros , qui ipſum uti certiſſimum , ſapientiſſimumque Auctorem non indicet . Cornelius ipſe à Lapide Sacræ Scripturæ Interpretum facilè princeps in Vicecomitis ſententiam ſæpè deſcendit . Obiit anno Redemptionis MDCXXXIII. , fama verò illius nunquam eſt peritura , ob Opera laudatiſſima hic danda ;

Quæ ſunt :

I. Obſervationes Eccleſiaſticæ de antiquis Baptiſmi Ritibus, & Ceremoniis . *Mediolani , apud Pontium & Picaleam* , 1615. *in* 4., *& Pariſiis , apud Morellum* , 1618. *in* 8.

II. De veteribus Confirmationis Ritibus . *Mediolani , typis Ambroſianis* , 1618. *in* 4.

III. De antiquis Miſſæ Ritibus . *Mediolani , typis Ambroſianis* , 1630. *in* 4.

IV. De Miſſæ apparatu . *Mediolani , typis Ambroſianis* , 1626. *in* 4.

V. Oratio habita in Concilio Provinciali Mediolanenſi VII. Eam commendat Petrus Paulus Boſcha , ut infra.

Celebratur abundè à Dupinio in ſua Bibliotheca Eccleſiaſtica , T. XVII. à pag. 93. uſque ad 103. à ſupradicto Petro Paulo Boſcha in libro „ de Origine , & „ ſtatu Bibliothecæ Ambroſianæ „ ab Abbate Picinello in ſuo Athenæo, pag. 372., & ab innumeris aliis.

MDCCCXI.

VICECOMES JOSEPH MARIA.

EN alter celeberrimi Senatoris Joannis Baptiſtæ Vicecomitis jam laudati , filius, Joſeph nempè Maria , qui ad Sacra vocatus , nomen ſuum Clariſſimo Prædicatorum Ordini dedit . Sancti Dominici Habitum in Euſtorgiana Domo induit , ibique profeſſus , Vir , apud Suos eruditione & facundiâ commendatiſſimus evaſit . In eodem Conventu triennio Philoſophiam docuit , ibidemque poſt magiſterium in Gymnaſio Sancti Thomæ Neapoli anno integro exactum , Sacræ Theologiæ Profeſſoris , ac Regentis munere toto ſexennio functus eſt . In Comitiis Ordinis Romæ habitis anno MDCL. , Baccalaureus inſcribitur , deinde Magiſterii honore decoratus, provinciam S. Petri Martyris per biennium optimè rexit . Moribus fuit facillimis , gravis , vultuque gratiſſimus , dicendique facundiâ & facilitate ſummè præditus , qui non minus ſibi nomen fecit , populorumque conciliavit animos , ſacris Concionibus , quàm diſcipulorum in Lycæis & Scholis admirationem . Pluribus annis per ferè totam Italiam Conciones habuit Quadrageſimales, magno cum Auditorum fructu, quos & dicendi gratiâ , & mirâ verborum , ſententiarumque ſubtilitate demulcebat . Ad Orationes Panegyricas pronunciandas frequentiſſimè evocabatur ; tandem Inquiſitor adversùs hæreticam pravitatem in Civitate , & Diœceſi Novarienſi inſtituitur . Monumentum amoris ejus erga litteras in perpetuum erit inſignis Bibliotheca in patrio Euſtorgiano Conventu ab ipſo ære ſuo extructa, libriſque plurimis adaucta , eamque ob rem , grati animi ergo Sui marmoream effigiem tanti benefactoris Oſtio ipſius Bibliothecæ impoſuerunt . Obiit anno Virginei Partus MDCXCV.

Scripſit :

I. Concionum , & Panegyrum , Vol. IV. in fol. ingentis molis, quæ ſe vidiſſe mihi teſtatus eſt Alumnus amiciſſimus, & doctiſſimus ejuſdem Euſtorgianæ Domus, ſed aliquis eas in proprium commodum convertit ; nam nunc non reperiuntur.

II. I Pregi della Lingua , Panegirico in lode di S. Antonio da Padova. *Milano , preſſo il Monza* , 1652. *in* 12.

De eo Quetif, & Eccard in Scriptoribus Ord. Prædicatorum, qui malè ſuſpicantur , tribuendam fore Vicecomiti hanc Vitam Antonii Julii Brignoli , cujus Auctor eſt Joannes Maria Vicecomes ejus frater è Societate Jeſu, ut in eo diximus , & Abbas Picinellus in Athenæo, pag. 368.

MDCCCXII.

VICECOMES LEANDER.

ALter Hectoris Vicecomitis, & Apolloniæ de Blanchis conjugum filius, nunc à nobis laudatur, poſt Hieronymum ejus fratrem Phyſicum Collegiatum, & in Poëticâ facultate clarum, de quo jam egimus. Hunc in ſuum Athenæum intulit Picinellus, ſed de more res riſu dignas de eo tantùm profert, juxtà pravam Sæculi conſuetudinem. In quadam Academia, cujus titulum idem Picinellus reticet, noſter ſub nomine „ l'Inſenſato „ adſeriptus erat, ibique plura ſui ingenii monumenta dediſſe aſſeritur. Sitonus noſter in ſuis Schedis adnotavit, Leandrum floruiſſe annis MDLXXII. & MDLXXVII. Ex Hieronymo Borſerio ſupradictus Picinellus laudat Opus infraſcriptum Poëtæ noſtri, & utinam indicaſſet titulum, locum, annum, atque Impreſſoris nomen, ut aliquid luminis haberemus, an ſit impreſſum nec ne. Libenter igitur iſtum ex hac mea Bibliotheca excluſiſſem, ſed aliorum voluntati quandoque morem gerere cogimur.

Scripſit enim

I. Una Paſtorale.
Ita citatus Picinellus in ſuo Athenæo, pag. 387., ex Borſerii Supplemento cap. 12.

MDCCCXIII.

VICECOMES LUCHINUS.

MAtthæus ille Magnus, qui poſt Othonis patrui ſui Mediolanenſis Archiepiſcopi mortem, ut infra indicabimus, Inſubriæ jura dedit, Luchinum
A Vicecomitem, cujus nunc damus Elogium, ex conjuge ſua Bonacuſſa de Burris ſuſcepit, & Papiæ, Viqueriæque Dominum conſtituit. Præclara indoles huic ad optima quæque nato plurimùm apud cives ſuos exiſtimationis comparavit, adeout poſt Actii Principis obitum Reipublicæ ſummam in eum tranſtulerint, die XVI. Auguſti, anno MCCCXXXIX. Acceſſit etiam Joannis fratris illius, de quo jam verba fecimus, conſenſus; nam ut ſacris miniſteriis mancipatum decebat Virum, divini juris poteſtate contentus, Luchinum bellicâ laude præclarum, jamque ad Principatum prudentiâ, & gravitate maturum, imperii curæ admovendum cenſuit. Vix igitur publico munere aſſumpto, à Benedicto XII. Pontifice Max. per Legatos impetravit, ut interdictu Ci-
B vitas Mediolanenſis abſolveretur; quin etiam theſaurum Modoëtienſis Baſilicæ, ob turbulentiſſima tempora Avenionem tranſlatum, recuperavit. Exorſus eſt etiam, ſelectis Viris prudentiæ laude commendatiſſimis, collectionem, atque reformationem Juris municipalis hujus Urbis, quam poſtmodum perfectam Joannes Archiepiſcopus, ut publicam ſortiretur auctoritatem, Luchino ipſo jam defuncto, curavit, quemadmodum ſæpiùs hoc in Opere meminimus, dum eorum mentio, qui tantam ſuſceperunt provinciam, incidit. Plura geſſit bella non ſemper arridente armorum fortunâ; neque conjuratorum conſpirationem effugiſſet, niſi conſiliis eorum detectis, illatoque de pluribus ſupplicio, cæteros terruiſſet. Verùm cùm Iſabellæ Fliſcæ, quam uxorem duxerat,
C impudicitiam, & violatam turpiſſimè thori fidem ulturum ſe non obſcurè docuiſſet; mulier expedito ingenio pęnam ſceleris antevertens, ægrum conjugem tabifico ſuſtulit poculo, anno ætatis ſuæ LXII., Imperii verò IX., inciditque obitus illius in diem XXIII. Januarii, anno Chriſti MCCCXLIX., dum Genuam in poteſtatem ſuam redigere meditaretur. Tumulatus eſt in Templo Sancti Gothardi, intra ambitum Ducalis Curiæ, hoc Elogio impoſito.

IVSTITIAE CVLTOR SCELERVMQVE ACERRIMVS VLTOR
PAVPERIBVS CARVS NVNQVAM DVM VIXIT AVARVS
EGREGIIS FACTIS ET CLADIBVS ANTE PERACTIS
INSIGNEM BELLO LAVDEM MERVIT NISI FRAVDEM
SORS MALA STRVXISSET CRVDELITER ET PERIISSET.

Italicam coluit Poëſim, & ſcripſit:

I. Carmina plura, vulgò *Sonetti*, quorum unum ex MS. Codice Joannis Baptiſtæ Boccolini, humaniorum litterarum in Urbe Fulgineo Profeſſorem, quo Luchinus Facio de Ubertis reſpondit, vulgavit Cl. Creſcinbenius in ſua Hiſtoria Poeſis Italicæ, edit. Venetæ. Vol. V. pag. 215.

II. Leges ab eo, & Joanne fratre ſuo Mediolanenſi Archiepiſcopo latas pro bono Civitatis regimine, retulit Gualvaneus de la Flamma in libro „ de Rebus geſtis „ Azonis Vicecomitis „ impreſſo in Tomo XII. Script. Rer. Ital. pag. 1153., ut in Joannis articulo diximus.

Epiſtolam ad eum ſcripſit Franciſcus Petrarca, qui eum ætatis ſuæ Virum maximum appellat, mittens ad ipſum Carmen ſuum, eſtque inter Petrarchæ editas CX. libri VII.

D De ipſo Jovius agit in Elogiis Vicecomitum; Caſſerrus quoque in Siſtemate vetuſtatis. Commendatur inſuper ab omnibus Inſubricarum rerum Scriptoribus, à P. Franciſco Xaverio Quadrio Soc. Jeſu, in libro ſuo, cui titulus: „ Della Storia, e della Ragione d'ogni „ Poeſia. „ Vol. II. pag. 179., & J. C. Sitono in Monumentis Vicecomitum. *Mediolani, apud Malateſtam, 1714. in fol.* pagg. 11. & 53., ſicut & in Schedis.

MDCCCXIV.

VICECOMES LUDOVICUS MARIA.

MArchio Hermes Vicecomes ex LX. Urbis Decurionibus, & ex Condominis Summæ, atque Margarita Archinta conjuges, Ludovicum Mariam genuerunt, qui à primis puerilibus annis ſacra colere cępit, deinde inter Clericos Regulares, quos Teatinos vocamus adſcribi voluit, atque in æde Divi Antonii eorundem in hac Metropoli, die XIX.
E menſis Auguſti, anni Chriſti Jeſu MDCLXXXI. profeſſus eſt. Scientiis Philoſophicis, atque Theologicis imbutus, ad Verbum Dei diſſeminandum ſe contulit, non ſine ingenti animarum profectu. Ejus ſingularis prudentię argumentū in dubiū nunquam revocandum eſt, quòd ex LI. ferè annis, quibus apud Suos vixit, per integros XX. Superioris munus ſummâ cum laude ſemper egerit. Tandem Officium Viſitatoris gerens, diem clauſit extremam anno MDCCXXXII., qui fuit ei ſeptuageſimus.

Servantur

Servantur tantùm de eo

I. Prediche, e Diſcorſi varj. Vol. I. in fol. MS. in Bibliotheca Suorum D. Antonii Mediol.
Ita a P. Crucejo ejuſdem Congregationis Alumno, mihique ſingulari amicitia conjuncto.

MDCCCXV.

VICECOMES MANFREDUS.

ALiis eruditis Viris, qui apud Mediolanenſes prudentiæ, & doctrinæ commendatione floruerunt, meritò jungendus eſt Manfredus Vicecomes, cujus tanta fuit apud Cives ſuos exiſtimatio, ut eidem anno MCLXVIII. Conſulatus Reipublicæ munus deferendum cenſuerint. Conſul item Juſtitiæ fuit eo tempore, quo poſt tam ſæpè memoratum Œnobarbi excidium Urbs è ruinis ſuis rediviva ſurgebat Anno MCLXX. Secundò autem, & tertiò eundem Magiſtratum geſſit, annis videlicet MCLXXIIII., atque MCC. Quo verò anno deſideratus fuerit, nemo nos docuit.

Immortalitati nomen ſuum commendavit ob ea, quæ cum aliis Juſtitiæ Coſs. prædicto anno MCLXX. ad Reipublicæ Mediolanenſis bonum condidit,

I. Statuta, quibus Jus municipale plurimùm adauctum fuit.
Bina ejus Placita Conſularia, primum ſcilicet anni MCLXXIII., diei X. Januarii; alterum anni MCXCIX., diei XXXI. Decembris indicavit nobis ex Collectione ſua Diplomatica Mediolan. humaniſſimus Nicolaus Sormanus, Ambroſiani Collegii Doctor.
Meminerunt ejuſdem Gualvaneus de la Flamma, lib. XIII. cap. 895, & ex eo Comes Octavius Archiotus in Collect. Monument. Famil. Mediol, atque Sitonus noſter in Schedis.

MDCCCXVI.

VICECOMES MATTHÆUS.

DE Matthæo Vicecomite tam Abbas Picinellus, quàm Bartholomæus Cortius, & quod plus eſt Cl. Sitonus noſter parùm nimis dedere, ideoque & ego ferè jejunos Lectores meos relinquere coactus ſum. Cum ipſis igitur teſtibus infraſcriptis nil aliud profero, quàm titulum ejus Operis,

Videlicet:

I. Regimen contra Peſtem. *Venetiis*, 1535. *in* 8.
Ex Bibliotheca Paſchalis Galli, ex Conrado Geſnero, & ex Joanne Antonida Vandenlinden exſcripſerunt, Picinellus in Athenæo, pag. 420. Curtius in ſuo Opere de Medicis Scriptoribus Mediolanenſibus, pag. 74., & Joannes Jacobus Mangetus in ſua Biblioth. Scriptorum Medicorum. T. IV. pag. 517.

MDCCCXVII.

VICECOMES MAURITIUS.

EX Marchione Joanne Maria Vicecomite, Summæ Condomino, & Placida Grimalda conjugibus, natus eſt in hac Urbe, die IX. menſis Decembris, anno MDCXX. Mauritius nunc laudandus. Hic ad vitam Eccleſiaſticam à Deo evocatus, Congregationem Clericorum Regularium, vulgò Teatinorum, amplexus eſt, in eademque Profeſſionem emiſit, die XI. menſis Julii, anno MDCXL., relicto nomine Uberti, qui eidem erat in ſæculo. Pietati & ſtudiis ita ſe dedit, ut breviter Philoſophiam non tantùm didicerit, ſed & ſuis Alumnis, inter quos numeratur Seraphinus Corius, poſtea Laudenſis Epiſcopus, aliiſque pluribus tradiderit, nam ſpatio annorum duodecim in Urbe Ravennate ipſam à Cathedra dictavit Caſſinenſibus Monacis. Linguas Græcas, atque Hæbraicas ferè ex integro poſſidebat, nec litteras amœniores reſpuit, ut facilè ex ſubſequentibus apparebit. Plura certè ab ipſo exſpectanda erant, niſi mors citò nimis eum terris invidiſſet, annum tantùm agentem quadrageſimum octavum, in Collegio D. Antonii hujus Urbis, in quo jam anno MDCLXX. officio Præpoſiti functus fuerat.

Hæc illius habet poſteritas

I. Curſum integrum Philoſophicum, MS. in 4. Vol. VI., quem egomet olim vidi apud Cl. Abbatem Canetum amiciſſimum, dum eximiam Bibliothecam Claſſenſem inviſerem, anno MDCCXVII.
II. Pompe funebri dell' Eſequie ſolenni, fatte nella Chieſa di S. Antonio de' PP. Chierici Regolari Teatini in Milano, alla degna memoria di Monſignor Aleſſandro Porro Veſcovo di Bobbio, già della medeſima Religione. *Milano, per gl' Eredi di Giorgio Rolla*, 1610. *in* 4.
III. Emblemmata, Inſcriptiones, & Carmina de ipſomet argumento, extant in eodem libro.
Ita à Suis, & à Sitono noſtro.

MDCCCXVIII.

VICECOMES MODESTUS.

MOdeſtus Vicecomes illuſtre perantiquæ hujus Mediolanenſis Gentis germen, annos XIX. natus, Clericorum Regularium S. Pauli, vulgò Barnabitarum, Inſtituto ſe devovit anno MDXCII. Ibi graviores diſciplinas didicit, & profeſſus eſt. Utilem, atque aſſiduam in Concionibus ad Populum habendis operam poſuit, præſertim in patrio Templo D. Alexandri, in quo ſacri Oratoris munus per decennium & ultra geſſit. In Maximo hujus Urbis Templo plurimas Orationes habuit in laudem D. Caroli, & Conciones ad Magiſtratus in lucem editas. In Synodo Novarienſi Orationem ad Clerum dixit; non tantùm à doctiſſimo ejus Eccleſiæ Præſule Carolo à Baſilica-Petri ſummoperè laudatam, ſed & ab aliis Viris doctrinâ & pietate præſtantiſſimis. Dignitates ab Ordine ſuo ſibi oblatas eadem, quâ paternas opes reliquerat, conſtantiâ recuſavit; ſacræ dumtaxat eruditionis die noctuque ſtudio contentus. Præmaturè tantus Vir obiit, videlicet anno Chriſti MDCXIII., atque egregia MSS. Opera præter jam prælo donata reliquit,

Quæ ſunt:

I. Prediche Quadrageſimali in più Volumi. MSS. in foglio, apud Suos.
II. Orazioni Panegiriche in più Volumi. MSS. in foglio: Ibidem.
III. Oratio ad Clerum, habita in Synodo Novarienſi, ut ſupra.
IV. Orazione della forma de' veri Magiſtrati. *Milano, preſſo il Malateſta*, 1614. *in* 4.
V. Panegirico in lode di S. Carlo. *Milano, preſſo gl' Eredi di Pacifico Pontio*, 1615. *in* 4.
VI. Altro in lode dello ſteſſo Santo. *Ivi, preſſo il Bidelli*, 1622., & iterum *apud Heredes Pontii*, 1625. *in* 4.
Ex Picinelli Athenæo, pag. 428., & a Suis.

MDCCCXIX.

MDCCCXIX.

VICECOMES NICOLAUS MARIA.

COmes Antonius Coriolanus Vicecomes ex Condominis Summæ, & ex LX. Decurionibus Mediolani, nec non Magdalena Durina conjuges Nicolaum Mariam filium genuerunt, qui Opuſculum ſcripſit infra recenſendum, non ſine labore ex pluribus Documentis undequaque perquiſitis compactum. Aliud de eo nobis datum non eſt referre, niſi quòd mors ipſum ſuſtulit die XXII. menſis Maji, anno MDCCXXXI, tumulatuſque ſuit in Baſilicâ Euſtorgianâ, apud Aram maximam, propè Majores ſuos.

Scripſit igitur

I. Notizie concernenti varj Arciveſcovi di Milano. Cod. MS. in fol. Incipit in Joanne I. Vicecomite, & deſinit in Bartholomæo Capra. Legitur in fronte: „ Scribebat Illuſtriſſimus D. Comes D. Nicolaus Maria „ Vicecomes, MDCCIX. „ Extat apud Doctiſs. Sitton Autographus.

MDCCCXX.

VICECOMES OCTAVIUS.

UTrum magis prudentia, vel Litterarum perities in Octavio Vicecomite effulſerint, adhuc ſub Judice lis eſt, nam parentibus Joanne J. C. C., & ex Condominis Crenæ, nec non Octavia Annona conjugibus Mediolanenſibus nobiliſſimis ortus, Congregationem Clericorum Regularium Divi Pauli, Barnabitarum vocatam, ingredi voluit, ibidemque adeò ſtudiis ſe dedit, ut in Alma Urbe Sancti Officii Conſultor optimus, & plurium Cardinalium à Confeſſionibus, & à Conſiliis etiam ut Theologus periſſimus eſſe meruerit, inter quos eximius Cardinalis Colloredus numeratur. Charus apprimè fuit Cæſari Auguſto Leopoldo, nunquam delendæ memoriæ. pluribuſque ſuis Collegiis ita ſanctè, prudenterque præfuit, ut poſtea ad Ordinem univerſum moderandum elatus fuerit. Multa doctè, elegantiſſimèque ſcripſit, quæ deperdita ſunt, ſuperſunt tamen infra recenſenda, ex quibus eruditio hujus Viri ſummopere elucet. Deceſſit verò citò nimis, videlicet Æræ noſtræ anno MDCXCVII., ætatis ſuæ LIII.

Hæc de ipſo damus:

I. Conſultationes duæ circa electionem Pontificis, ad quemdam S. R. E. Cardinalem pro ſedanda ejus conſcientia. MS. in fol.
II. Cenſura contemplationis Chriſtianæ, typis edendæ per N. N. contra doctrinam Molinos, à S. Congregatione Indicis, & Supremæ Inquiſitionis approbata, ob quam Auctor contentus fuit ſe librum manuſcripſiſſe. MS. in fol.
III. Conſultatio in cauſa Regis Angliæ. MS. in fol.
IV. Cenſuræ quædam librorum. MS. in fol.
V. Caſus quidam Hebræorum tranſmiſſus à Duce Sabaudiæ. MS. in fol. Servantur omnes in Collegio Suor. S. Barnabæ Mediol.

Ita à docto, amiciſſimoque Patre Pezio alibi laudato.

MDCCCXXI.

VICECOMES OTHO.

OTho Vicecomes Uberti, atque Anaſtaſiæ Pirovanæ conjugum filius, alacri ingenio à pueritia præditus, magnum aliquid portendere viſus eſt. Studiis liberalibus excultus, corporis dignitatem eloquentiæ dotibus cumulavit, adeout omnium ſibi gratiam promereretur. Octaviani Ubaldini Cardinalis, cùm Romam ſe contuliſſet, familiæ adſcriptus, jam Præpoſitus Oppidi Decii, & Ambroſianæ Baſilicæ Canonicus ad Cathedram Mediolanenſis Archiepiſcopatus aſſumtus fuit, agente in primis eodem Ubaldino tunc Apoſtolicæ Sedis Legato. Id evênit anno Salutis humanæ MCCLXI. defuncto haud multo ante Leone de Perego, quem loco ſuo laudavimus. Primus igitur è Vicecomitum Gente Otho Ambroſianas adeptus eſt Infulas, inter Principes, & Antiſtites ſuæ tempeſtatis longè clariſſimus habitus. Turrianorum potentiam, qui tunc Mediolanenſibus imperitabant, veritus, Aronam primùm ſe contulit, unde in Inſubriam venit; arcem tamen illam. qua potitus erat, brevì dedere, & in fugam ſe convertere coactus eſt. Sed nihil admodum de animi conſtantiâ remittens, Squarcinum Burrum, cujus filia nomine Bonacoſſa Matthæo Vicecomiti Othonis nepoti nupſerat, delegit, ut ei militare conferret imperium ad abigendos ex Urbe Turrianos, inito etiam fœdere cum Gulielmo Montisferrati Marchione, ut auxiliis Ferdinandi Aragonum Regis, cui Gulielmus erat gener, conceptam expeditionem ad optatum finem liceret perducere. Siniſtra tamen fortuna belli ſæpe Othonem afflixit Turrianis arridens; itaque ille ad Clementem Pontificem profectus egit, ut litteris Apoſtolicis monerentur Turriani, ne ultra Antiſtitem ſuâ prohiberent Sede. Cùm tamen Pontificis dicto obaudientes eſſe reſpuiſſent, Sacris interdicitur Urbs Mediolanenſis. Miſſis igitur Romam Legatis ante Cardinalium conſeſſum, & Clemente ipſo coram adſtante, Turriani cauſam ſuam defendere ſatagerunt. Eorum tamen Orator tam acri oratione modeſtiam omnem exuens adversùs Othonem præſentem invectus eſt, ut planè oſtenderet, contumeliis ſe non argumentis uti. E contra autem Otho moderato, ſed generoſo ſermone hoſtium cavillationes conſutavit, tandemque obtinuit, ut decreverit Pontifex miſſurum ſe quamprimum Cardinalem Legatum, qui univerſa componeret. Et Legatus quidem affuit, veruntamen res infecta ceſſit obeunte Clemente Pontifice. Gregorium X. adiit Otho, ut Apoſtolicæ Sedis judicio Mediolanum reduceretur, at cùm ille Turrianis ſaveret, Othonem, qui ipſum ad Lugdonenſe Concilium fuerat comitatus, dum in Italiam regrederetur, Bugellæ ſubſiſtere juſſit. Paruit Archiepiſcopus neceſſitate compulſus, verùm Gregorio defuncto, in Inſubriam armatâ manu regrediens, Aronâ, & Angleriâ recuperatis, Caſtro Seprio potitur. Alternante autem bellicâ ſorte nunc victor, nunc victus, tandem Novocomenſes in poteſtatem recipit, oppreſſiſque ad Decimum Turrianis in triomphantis ſpeciem Mediolanum ingreditur. Placatis ideo Civium animis Othonis nutu adminiſtrari cœpit Reſpublica uſque ad eam diem in partes, cruentaſque ſeditiones diſcerpta. Archiepiſcopus autem Sanctæ Virgini, & Martyri Agneti Aram, quam in prælio conſtitutus voverat, in Metropolitanâ Baſilicâ dedicavit, addito in Sacerdotum alimenta congruo cenſu, legeque latâ, ut quotannis hujus victoriæ memoria recoleretur. Ejus prælii, quod Vicecomitum Genti florentiſſimum peperit imperium, dies fuit XII. Kal Februarii, anno Chriſti

Redemptoris MCCLXXVII. Gulielmum interim Montiſferrati Marchionem, quem jam ſuperiùs memoravimus, veteris amicitiæ memor, Mediolanum accivit Otho, & ad annos quinque adversùs Turrianos, qui denuò turbas excitabant, copiarum Ducem renunciavit. Inſtructâ igitur acie, Gulielmus Vaprium celebre Oppidum in colle ad Abduam ſitum ſe contulit ipſo Othone comitante, cùm in hoſtium exercitu adeſſet Raymundus Turrianus Aquilejenſis Patriarcha, & primùm quidem ibidem de pace, intercedentibus Bergomatum Legatis, actum eſt; mox tabulæ pacis apud Melenianum obſignatæ. At cùm Turrianis neque bona, neque patria reſtituta forent, ad Vaprium tandem VII. Kal Junii, anno MCCLXXXI. atrox & multâ clade memorabilis pugna fuit, ubi penitus concidit Turrianorum potentia. Pacificè igitur conſtitutâ Republicâ Mediolanenſi, Otho ipſam Matthæo nepoti regendam tradens, quiete apud Charævallis Monaſterium fruebatur; adhibitis in contubernium inſignibus Philoſophis, ſacratiſque Viris, quibus cum ſæpiſſimè jucundiſſimos de divinis humaniſque Scientiis ſermones miſcere conſueverat. Plures etiam auctoritate Summi Pontificis Cruce ſignavit Archiepiſcopus ad auxilia ferenda Terræ Sanctæ à Saracenis oppreſſæ. Dedit etiam eidem Summo Pontifici ſalubre conſilium, ut Milites Hieroſolymitani, unà cum Templariis, & Teutonicis in unum Ordinem cogerentur, eâ potiſſimùm de cauſsâ; ut unitis armis contra Berbaros dimicarent, præfecto Fidelium copiis Rege Gallia-

A rum. Interim Eccleſiæ ſuæ non oblitus Provincialem Synodum publicè indixit, qua anno MCCLXXXVI. die XII. Septembris, ſolemni ritu, & pompâ auguſtiore celebratâ, controverſiam inter Brixianum & Vercellenſem Epiſcopos eo tempore de præcedentia litigantes ſummâ æquitate diremit. Multa quoque ad Eccleſiæ ſuæ dignitatem pertinentia jam ſanciverat, quæ docet publicum Monumentum in Tabulario Metropolitanæ aſſervatum, quod anno MCCLXXVII., die XX. Aprilis Otho auctoritate ſua confirmavit. Carmelitas Mediolanum accivit, propriiſque ſumptibus pro Theologiæ Lectore Præbendam in Metropolit. conſtituit. Aliam habuit Synodum anno MCCXCII., in qua multa de recuperando Chriſti Domini Sepulchro ſancita ſunt. Senio demum
B confectus, ætatis ſuæ anno LXXXVIII., Salutis autem MCCXCV. ſexto Idus Auguſti, migravit ad Dominum. Ita enim notatum obitum ejus reperimus in Antiphonario veteri MS. Ambroſianæ Bibliothecæ, quod olim fuit Collegiatæ Eccleſiæ Sancti Georgii ad Palatium dictæ. Vir fuit & ſanguinis nobilitate, & præclarè geſtis Sæculis omnibus memorandus, injuriarum moderatiſſimus vindex, in omnes beneficus, nemini, niſi ad neceſſariam defenſionem moleſtus. Ejus corpus Equitum, & Optimatum humeris Regiâ pompâ in Urbem illatum, marmoreo Sarcophago in Metropolitana conditum jacet, hac Inſcriptione adjectâ:

INCLYTVS ILLE PATER PATRIAE LVX GLORIA PATRVM
FVLGOR IVSTITIAE FIDEI BASIS ARCA SOPHIAE
LARGITOR VENIAE PORTVS PIETATIS EGENIS
INTREPIDVS PASTOR QVEM MOLES NVLLA LABORVM
ARDVA DEVICIT POPVLO LATVRA QVIETEM
ILLE PIVS PRINCEPS ET PRAESVL AMABILIS IN QVEM
ALTVS VIRTVTVM SPLENDOR CONVENERAT OMNIS
QVO MEDIOLANVM RADIABAT LAMPADE TANTA
TOTAQVE FVLGEBAT REGIO NVNC PALLET ADEMPTO
CLARA VICECOMITVM PROLES VENERABILIS OTHO
OH DOLOR OH VVLNVS CINIS EST HOC MARMORE FACTVS
CHRISTE PATER VITA REQVIESCAT SPIRITVS IN TE
ANNIS VNDENIS TER SENIS TERQVE DIEBVS
PRAEFVIT ECCLESIAE PASTOR BONVS AMBROSIANAE
MILLE DVCENTENO QVINTO NOVIESQVE DECENO
QVARTO HIC AVGVSTI BIS LIQVIT GAVDIA MVNDI.

Habentur ipſius, quæ hîc damus:

I. Othonis Vicecomitis Archiepiſcopi Synodus Provincialis Mediolani habita, anno MCCLXXXVII. cum continuationibus Guifredi Card., & Legati Apoſtolici. Extat in Rer. Ital. Scrip. Tom. VIII. pag. 1049. ex MS. Bibliothecæ Ambroſianæ, in fol ſign. D. num 283, cui præfixa eſt Epiſtola Caroli à Baſilica-Petri Epiſcopi Novarien, tenoris videlicet: „ Il Veſcovo di Vercelli a dì paſſati mi mandò le
„ alligate Coſtituzioni d'Ottone già Arciveſcovo, e
„ di un Legato Appoſtolico, acciocchè vedute, le
„ mandaſſi a V. S. Illuſtriſſima e Reverendiſſima, e
„ così faccio ec. XXIII Agoſto MDCIX. Novara.
„ Don Carlo Veſcovo di Novara. „ Extant etiam in altero Cod. ejuſdem Biblioth. ſign. B. num. 76. in fol.

C II. Synodus altera Provincialis, habita XXVI. Novemb. MCCXCI. in Eccleſia Sanctæ Theclæ, in qua multa conſtituta ſunt ad Eccleſiaſticam diſciplinam revocandam. Meminit hujus Synodi Bernardinus Corius Hiſtoriæ Mediolanenſis, Par. II., & ex eo Bzovius in Annalibus.

III. Conſtitutio Ottonis Archiepiſcopi, in qua habetur Ordo Stationum Quadrageſimæ in Urbe Mediolani. Dat. MCCLXXXIV. XXVII. Feb. Scatet multa eruditione pro Hiſtoria Mediol Eccleſiæ. Extat in Collect. Sormani.

IV. Oratio ab eo excommunicato in defenſionem ſui ipſius contra Ambaxiatores Turrianorū habita, extat in lib. cui titulus: „ Raccolta d'Orazioni di varj Autori
„ in materia Civile, e Criminale, raccolte da Remi-
„ gio Fiorentino; „ & in Antiquit. Vicecom. pag. 39., & 41., ubi alia ibid.

V. Ejuſ-

V. Ejuſdem Oratio poſt Victoriam Turrianorum, pagg 49. Extant etiam ambæ in Annalibus Mediolanenſibus, pag. 668. in Tom. XVI. Script. Rerum Ital., una cum Orationibus Turrianorum contra eundem. Omnes latinæ.

VI. Ejus Diploma, dat. Viqueriæ, Derthon. Diœceſis, XIII. Junii, MCCLXXI., Indict. XIV., quo concedit Indulgentias univerſis Chriſtifidelibus Provinciæ Mediolanenſis, qui adjutrices manus porrexerint ædificando Cœnobio Eremitarum Sancti Auguſtini Derthonæ. Extat apud Torellum, Tom. IV. Annalium Ordinis Auguſtiniani, ad annum MCCLXXI., num. XI.

VII. Teſtamentum ejuſdem, cum erectione Capellaniæ Sanctæ Agnetis, & Præbendæ Doctoralis in Metropolitana. Act. in Capella Sanctæ Agnetis, quæ contigua eſt Palatio veteri Archiepiſcopatus Mediolanenſis. Sub die Dominico XXIII. menſis Martii, anno Domini MCCLXXXXII., Indictione quinta, rogatum per Amegradum Crottum, Notarium Civitatis Mediolani, ac Scribam prædicti Domini Archiepiſcopi, & ſcriptum per Beltraminum de Robiano Civitatis item Mediolani Notarium &c. in pergamena &c. penes Advocatum Sitonum, atque per exemplar in Collectione Diplomatica Nicolai Sormani, Ambroſiani Collegii Doctoris.

In libro, cui titulus: „ Carmina Illuſt. Poët Ital., Tom. XI. pag. 175. extat Carmen Jani Vitalis Panormitani in Othonem Archiepiſcopum.

Agunt de eo Scriptores omnes, qui Vicecomitum geſta retulerunt, atque Franciſcus Pipinus in Chronico ſuo vulgato in Tomo IX. Script. Rerum Ital. pag 701. Cotta in Muſæo Novarien. pag. 237. Petrus Azarius, Cl. Sitonus, aliique penè innumeri.

MDCCCCXXII.

VICECOMES PETRUS GEORGIUS.

PEtrus Georgius Vicecomes, Alphonſi, ex Summæ Condominis, & Violantæ Lampugnanæ filius, adeò accuratè, optimèque educatus extitit, ut Majorum veſtigia ſecutus, in Collegium Nobilium J. PP. Patriæ cooptatus fuerit, anno poſt Chriſti Adventum MDXLVI. Scientiis Legalibus prudentiam, ac in rebus gerendis peritiem adjunxit, ideoque Legatus ad Ducem Mantuæ Regiæ Catholicæ Majeſtatis nomine miſſus eſt, dein Præfecturam Capitalium rerum in Patria ingenti cum laude egit, hinc Regius Ducaliſque Senator efficitur. Dolendum interea eſt, quòd panca ejus ingenii monumenta ſuperſint, ut infra, ſed juxta Adagium „ ab ungue Leonem. Inter vivos eſſe deſiit anno MDLXIX., & hæc de eo reperimus,

Quæ ſunt:

I. Petri Georgii Vicecomitis Oratio de Juriſprudentiæ laudibus. MS. in fol. Extat apud amiciſſimum, doctumque Virum Canonicum Joannem Andream Iricum. In eadem meminit cum laude Mediolanenſis Senatus, & præcipuè Præſidis Sacci, quem præſentem alloquitur, ex quo apparet eam Orationem coram Senatu habitam fuiſſe.

II. Fragmentum Libri primi Epiſtolarum Latinarum, ex quibus eruitur multò plures eum ſcripſiſſe, ſuperſunt tamen VIII. tantùm. I. Videlicet ad Cardinalem Seripandum. II. Ad Epiſcopum Cremonenſem. Reliquæ ad Julium Clarum Senatorem. Extant in eodem Codice MS

III. Epiſtola Latina ad Pontificem Maximum, ut gratias ei agat, quòd Carolum Vicecomitem ad Albintimilienſem Epiſcopatum promoviſſet. Legitur in Cod. MS. Epiſtolarum Franciſci Cicereji Bibliothecæ Fratrum Marchionum Vicecomitum alibi citato.

IV. Conſilium Juridicum; laudatur à M Antonio Natta in Tom. II. Conſiliorum, num. 465.

Agit de eo Sitonus noſter in Chron. Coll. J. PP. Mediol. pag 126. art. 475.

MDCCCCXXIII.

VICECOMES PHILIPPUS.

VIr ſanè inter paucos celeberrimus nuncupandus eſt Philippus Vicecomes, Patritius Mediolanenſis, ſi doctrina, ſi egregia facinora, ſi munera, ſi decora, ſi tandem mores ejus compoſiti ſpectentur. Ne tamen, ſingula enarrando, inſtituti noſtri limites nimiùm exceſſiſſe videamur; aliqua tantummodò, & ad rem noſtram conducentia, quæ ex libro ſuo MS. toties laudato, cui titulus: *De Conventu S. Marci*, depromſimus, innuemus. Joanne Ambroſio igitur ex Vicecomitibus de Serono U. J. Doctore, ac Franciſca Balſama conjugibus ortus eſt Philippus anno MDXCVI. die IX. Auguſti; cui, dum per ætatem licuit, præter alios, dati fuere Præceptores Lucilius Terzagus, & in humanioribus litteris Magiſter Chriſtophorus de Balneoregio Auguſtinienſis Eremita, quo potiſſimùm in gravioribus etiam ſtudiis uſus eſt. Parentum ſedulâ curâ nedum liberaliter, ſed chriſtianè admodum educatus, Deo ſe perpetuò mancipare decrevit; eaque propter, ut votum compleret, anno MDCIX. Eremiticum Divi Auguſtini habitum induit in hujus Urbis Marciano Cœnobio. Solemni emiſsâ, ut ajunt, profeſſione anno MDCXII., vires omnes, ingenio alioquin acer, ſubindè intendit, ut ſe Philoſophiæ, Theologiæque ſcientiis exornaret. Mirificè id quidem præſtitit cumulatèque; itaut Doctor in iis facultatibus, ac Magiſter renunciari meruerit, & commendata ipſi fuerint à ſui Ordinis Prælatis gymnaſia reſpectivè Cœnobiorum Arimini, (ubi ſe quoque novit aſſumptum in Conſultorem S. Officii) Mediolani, Florentiæ, Paduæ, Neapolis, & Romæ; quo in munere ſtrenuam certè navavit operam maximo cum diſcipulorum emolumento. Anno poſtmodum MDCXXXIX. inſtitutus à Summo Eccleſiæ Paſtore Urbano VIII. Ilicetanæ Congregationis ejuſdem Eremitici Ordinis S Auguſtini Vicarius Generalis, eam zelo, prudentiâ, ſuavitateque paribus rexit Philippus adeò, ut priſtina legum obſervantia in illa refloruerit; cunctorumque hujus Cœtus Fratrum ſibi benevolentiam conciliaverit: Hinc ad Cœnobia Mediolanenſe ſcilicet D. Marci, mox Papienſe D. Auguſtini moderanda vocatus eſt. Eccleſiaſticæ item diſciplinæ peritum ac zelatorem, rebuſque in gerendis apprimè induſtrium ſe exhibuit Philippus, cùm in luſtrandis nonnullis Diœceſibus, Tiburtinâ ſcilicet, Tuſculanâ, & Portuenſi, Cardinali Româ urgente; tum Albanenſi, Spadâ quoque Cardinali flagitante, operam ſuam laudabiliter impendit. Viri hujus ope utili ac opportunâ fraudanda interim non erat Auguſtiniana Familia, quæ ſummi beneficii loco reputavit, illi commiſſam ab Innocentio X. generalem ſuorum negotiorum Procurationem; ideoque anno MDCXLIX., Comitiis habitis, eum ſibi Priorem Generalem aſcivit. Plurimùm tunc temporis doctiſſimus iſte Præſul & verbo, & ſcriptis adlaboravit, ut Sanctiſſimi Eccleſiæ Doctoris ac Patria ſui Auguſtini doctrina, à quorumdam verſipellium machinamentis agitata, inconcuſſa maneret; nec ab eâ fortiter tuendâ cujuſvis minæ, aut iræ illum aliquandò compeſcuere. De Republica tandem Auguſtinienſi jam optimè meritus, nihil aliud exoptabat ardentiùs, quàm vitæ ſuæ reliquum piis exercitationibus, litterariiſque ſtudiis inſumere, quo ductus conſilio ſibi plures oblatas ſacras Inſulas modeſtè recuſavit: verùm non potuit, quin Catacenſem admitteret anno MDCLVII., ut Summi Pontificis Alexandri VII. obtemperaret imperio. Supervacaneum procul dubio eſſet, ea omnia recenſere, quæ, hoc in Epiſcopatu bene adminiſtrando, toto ſeptennio dixit, geſſit, aggreſſus eſt; cùm de Viro, ſcilitate

litate morum gratiſſimo, doctrinâ, & eruditione planè culto, regendi peritiâ inſtructo, probatoque, nil, niſi quod Evangelici verè Paſtoris eſt, ſit præſumendum. Effectum probavere univerſi ſui Gregis profuſæ lacbrymæ, dum fato functus anno MDCLXIV. ad ſepulchrum efferretur: teſtatur quoque vigens in illo dilectiſſimi ſui Antiſtitis grata memoria. Hoc demùm pro coronide addendum, quod licèt graviſſimis muneribus, vel intra ſuos Concellitas, vel extra, perpetuâ quadam ſucceſſione diſtentus, nullum tamen finem fecit aut libros lectitandi, aut ſcribendi; cujus argumento ſint ipſius Lucubrationes, à nobis non ſine voluptate præ manibus habitæ, & infra enumerandæ: ſuique amoris erga Mediolanenſe Cœnobium Divi Marci perenne monumentum ſupra Bibliothecæ januam, lapide inciſum his verbis conſpicitur:

BIBLIOTHECAM A F. ZACHARIA FERRARIO
ANNO MDLXVI. PICTVRIS VIRORVM
ILLVSTRIVM SVI ORDINIS, ET VARIIS
CODICIBVS EXORNATAM, VETVSTATE
FATISCENTEM, TRANSTVLIT ET AVXIT
PHILIPPVS VICECOMES
ANNO MDCXLIV.

Non abs re duximus ea hìc inſerenda, quæ Philippus Elſſius in Encomiaſtico Auguſtiniano refert pag 331. de altero ejuſdem Vicecomitum Familiæ, ac Eremitici Auguſtinienſis Ordinis Viro illuſtri, Joanne Baptiſta ſcilicet, nobili Mediolanenſi, Comitis Octavii germano fratre, ac S. T. D. Hunc tradit, egregia virtutum ſpecimina diverſis in officiis exhibuiſſe, præſertim Mutinæ (ubi Ducibus venerationi erat ac acceptus) & anno MDCIX. die XIII Februarii Epiſcopum Interamnenſem in Aprutio creatum, per annos XXIX Eccleſiam ſuam præclara integritate animi, pietate, ac prudentia gubernaſſe. Quod charitatem in pauperes, in omnes munificentiam ſuam palàm fecerit: Eccleſiaſticam verò libertatem acerrimè fuerit tutatus. Cathedralis demùm Eccleſiæ aucto cenſu; duobuſque Capellanis, in ea perpetuò Deo famulaturis, inſtitutis, omnem ſuam ſupellectilem, dum viveret, eidem dono dederit; noviſſimè autem ad Superos evolaverit anno MDCXXXVIII. die XI. Maji. Ex Herrera litt. I. de Præl., & Cruſenio P. 3. c. 46.

Hic eſt operum Philippi Catalogus:

I. Curſus Phyſicæ. MS. in fol. ſign C.
II. Curſus Philoſophicus integer. MS. in fol.
III. Introductio ad Sacram Theologiam. MS. in 4. juſtæ molis.
IV. De Deo uno, trino, & incarnato. MS. in fol. ſign. G.
V. De Angelis tam bonis, tum malis ad mentem B. Ægidii Doctoris fundatiſſimi ſui Ordinis elucubratas. MS. in fol ſign. A.
VI. Introductio ad ſtudia de Scientia Dei: Somnium Auguſtini: De laudibus Philoſophiæ: De laudibus Theologiæ: atque Orationes variæ latinæ. MS in 4.
VII. De Altitudine Sapientiæ & Scientiæ Dei, & de Libero arbitrio. MS. in fol. pagg 970.
VIII. De Prædeſtinatione, & Reprobatione ſecundùm mentem Divi Auguſtini. Volumina duo MSS. in fol. juſtæ molis
IX. De Gratia, & Auxiliis, & de Donis Spiritus Sancti, necnon de Prædeſtinatione ad mentem D. Patris Auguſtini. Vol. duo, primum pagg 1058., ſcriptum dum erat Regens Romæ anno MDCXXXVIII. alterum pagg. 750. utraque MSS in fol.
X. Collectio SS Gregorii, Auguſtini, & Hieronymi de Altitudine Divini auxilii, vel Arcanorum Divinæ Sapientiæ. De mirabilibus judiciorum Dei. Volumen adhuc inordinatum. MS. in fol. pagg. 814.
XI. De Sacramentis in genere, & de Sacrificio Miſſæ. MS. in fol. ſign. R. pagg 840.
XII. De Fide, Spe, & Charitate. Ex Picinello.
XIII. De Opere ſex dierum. Ex Picinello.
XIV. De Poteſtate Eccleſiaſtica juxta mentem S. Auguſtini cum ferè omnibus controverſiis ſuper hanc rem. MS. in fol. pagg. 850.
XV. Mareſii heretici Hollandi Liber, de ſolo Primatu D. Petri contra Antonium Arnaldum, ſcriptus à Magiſtro Philippo Vicecomite, cum aliquibus ipſius adnotationibus in margine. In fronte ſic legitur: „ Correctior eſt penès „ Eminentiſſimum Cardinalem de Roma, cum „ per tempus non licuerit reſcribi. „ Adſunt in fine nomenclaturæ variorum Auctorum, qui à Philippo Vicecomite producuntur contra præfatum libellum. MS. in fol.
XVI. Quæſtiones CCLXV. ad rem Eccleſiaſticam, atque Jus Canonicum ſpectantes. MS. in fol. pagg. 565
XVII. Synopſis Hiſtoriæ Concilii Tridentini Sfortiæ Pallavicini. Teſtatur Auctor ipſe in Vita ſua, hoc Opus perfeciſſe die XVI. Aprilis anno MDCLVIII. MS. in fol.
XVIII. Catherefis, ſeu Cæremoniis, & Liturgia, ſeu Actio Miſſæ; necnon de Miniſtris, de Sacris Veſtibus, de Eccleſiarum Altaribus, & Vaſis ſacris. MS. in fol juſtæ molis ſign. L.
XIX. De Conſuetudinibus ſacro-profanis. MS. in fol. pagg. 884 ſign. K.
XX. Cenſuræ in Libros varios P. Theophili Raynaudi Soc. Jeſu, nempè: de Martyrio per peſtem; de Communione pro mortuis; cum Sententiis SS. PP., aliorumque Doctorum. MS. in fol. ſign. O.
XXI. De ſingulari dono Virginitatis, cum authoritatibus SS. PP., & nonnullorum Theologorum. MS. in fol. pagg 290. ſign. N.
XXII. De Religionis diſciplina regulari. MS. in fol. ſign. G.
XXIII. Miſcellanea ſacra, atque profana. MS. in 4.
XXIV. Apologia pro Sancto Auguſtino, ſeu Defenſio Operum ejuſdem, maximè de Gratia, & Libero arbitrio, contra varios Auctores, MS. in fol. magno, autographo pagg 450.
XXV. Catalogus eorum, qui noſtrâ ætate contra Sanctum Auguſtinum ſcripſerunt, cum eorum propoſitionibus, & contra eaſdem Vindiciæ. MS. in fol. pagg 256. ſign M.
XXVI. Pontificum, Conciliorum, Sanctorum Patrum, & illuſtrium Scriptorum elogia, quibus doctrina, & auctoritas S Auguſtini de Gratia potiſſimùm, de Libero arbitrio, & Prædeſtinatione approbatur; oppoſitæ cenſuris, quibus à modernis quibuſdam Scriptoribus eadem improbatur. MS. in fol. ſign. C.
XXVII. Reſponſio ad Librum Fr. Andreæ à S. Thoma, cui titulus: „ L'incertezza accertata della „ Predeſtinazione contro la Dottrina del P. „ S. Agoſtino. „ MS. in fol. ſign. R.
XXVIII. Hiſtoria Controverſiæ de Auxiliis Divinæ gratiæ, cum omnibus agitatis in ſacris Congregationibus de eadem materia. MS. in fol. juſtæ molis.
XXIX. Acta in materia de Gratia, à P. Philippo Vicecomite collecta, videlicet Inſtructio pro Bulla Janſenii, manu propria ſcripta ab Eminentiſſimo de Roma: Verba præſcripta à S. Congregatione S. Officii Cardinali Romæ, ab eo dicenda Doctoribus Sorbonæ, qui pro tuenda doctrina S. Auguſtini Romam venerant, MS. in fol. juſtæ molis.
XXX. Opuſcula varia collecta, atque conſervata ſtudio Fr. Philippi Vicecomitis, inter quæ plura ad S. Congregationem S. Officii pertinentia, atque in eadem actitata. In aliquibus etiam adſunt notæ marginales ejuſdem Auctoris. MS. in fol. juſtæ molis. Tomi duo.
XXXI. Orationes variæ ab ipſo elaboratæ, inter quas adeſt una in obitu Patris Chriſtophori de Balneoregio, dicta Peruſiæ die XXV. Auguſti, anno MDCXIX. Necnon Præfationes variæ num. LIX., & Dialogus de Peſtilentia. MSS. duo, unus in 4. alter in 8.
XXXII. Sermones varii Latini, atque Italico ſermone conſcripti. MS. in 4.
XXXIII. Item Sermones varii Latini, atque Italici. MS. in fol. ſign. D., & Tom. III. in 4.
XXXIV. Conciones Quadrageſimales erudiſſimæ. Ex Picinello.
XXXV. Vitæ Sanctorum Ordinis Auguſtiniani. Ex Picinello.
XXXVI. Varia MSS. hiſtorica, ad Religionem Auguſtinianam ſpectantia, Sæculo XVI. ferè integro, in quo plura de Cardinali Pallotto ejuſdem Ordinis Protectore. MS. in fol. ſign. B.

XXXVII

Digitized by Google

XXXVII. De Jure Patrum Aſſiſtentium Eremitanorum, cum Bullis, atque Decretis Summorum Pontificum, & S. Congregationis Regularium. MS. in fol. ſign. I.

XXXVIII. Vita Beatæ Claræ de Montefalco Ordinis Eremitarum S. Auguſtini, ſermone Italico exarata. MS. in fol. ſign. P.

XXXIX. Acta integerrimi Viri Magiſtri Joannis Auguſtini Arminenſis Auguſtiniani, vitâ functi anno MDCXXVII., ut Auctor teſtatur in Vita ſua. MS. in fol.

XL. De Conventu S. Marci. MS. in fol. incipiens ab inſtitutione Auguſtiniani Ordinis uſque ad Auctoris tempus, ubi vitam quoque ſuam ſatis prolixè deſcribit, & poſt Indicem eorum, qui de Ordine ſcripſerunt, ait: „ Et ego quidem „ aliqua collegi, quæ diſponenda PP. Curtio, „ & Herreræ tranſmittere curavi: alia verò, „ cum poſt eorum editionem obſervaverim, „ quæ incidenter occurrerunt, in hoc Libro con„ ſervanda eſſe exiſtimavi, maximè quæ ad Con„ ventum S. Marci Mediolani pertinere didici: „ Nam cum quædam Chronica cœpta fuerit „ anno MCCCLXXXIX. à quodam Fr. Fran„ ciſco de Francis Lectore Pariſienſi; intermiſ„ ſa tamen fuit uſque ad annum MCCCCXL. „ die IX. Auguſti, quo tempore Magiſter Joan„ nes Marlianus, incipiens à Lanfranco Septa„ la primo Generali poſt unionem, adnotare „ curavit, quem ſequutus eſt Magiſter Joannes „ Antonius de Velate, ſed exortâ peſtilentiâ, „ intermiſſus labor fuit. „ MS. in fol. quo pluribus in locis hujus meæ Bibliothecæ uſus ſum, beneficio P. Magiſtri Gavardi junioris, dum erat in vivis.

Cæterùm in eodem hujus Urbis Templo Divi Marci, dum Philippo, corporis ſarcinâ exuto, Auguſtinienſes Fratres parentarent, Orationem in illius laudem habuit Jacobus Antonius Morigia Cler. Reg. Congr. S. Pauli, poſtea S. R. E. Card. Ex Cotta in Muſeo Novarienſi pag. 137.

Eumdem commendant Elſſius in Encomiaſtico Auguſtiniano hìc P. pag. 589. Ughellus Tom. VIII. recentis editionis pag. 379. & Picinellus in Athenæo pag. 195. Nonnulla quoque accepi à docto amiciſſimoque P. Nicolai ejuſdem Ordinis.

MDCCCXXIV.

VICECOMES PHILIPPUS MARIA.

EX Joanne Galeacio Vicecomite, primo Mediolani Duce, cujus jam ante meminimus, atque Catharina Barnabæ Vicecomitis filia jugalibus, lucis hauſit uſuram Philippus Maria, de quo nunc agendum nobis eſt. Illum adhuc impuberem moriens genitor Novariæ, Alexandriæ, Aſtæ, Vercellarum, Papiæ, atque Derthonæ Dominum eſſe juſſit, & titulum Papiæ Comitis præſeferre. Poſt cædem Joannis Mariæ fratris ſui, cùm captivo perſimilis, & propriæ ſalutis incertus Papienſi in arce ſortunæ exitum timidus expectaret, inſperata ei ad Principatum affulſit via. Nam cohortantibus Ducibus, qui ſub Facini Canis imperio jam pridem militaverant, animum erexit; & Beatrice Tendâ ipſius Facini olim conjuge in matrimonium ſibi copulatâ, quater centenis millibus aureorum dotis nomine acceptis, opportunam ad Ducis dignitatem aſſequendam nactus eſt pecuniam. Quocirca inſtructo exercitu Mediolanum veniens, acclamatus eſt Princeps. Bergomum, Cremonam, Laudem Pompejam, Placentiam, Comum, Modoëtiam vix inito Ducis munere felici eventu recuperavit, extinctis Tyrannis, & hoſtibus, qui eiſdem dominabantur. Tum ad remotiores Urbes in poteſtatem redigendas converſus, quæ à Principatu paterno divulſæ fuerant, in eam rem totus incubuit. Veronam Veneti, Florentini Piſas, Bononiam verò Romanus Pontifex occuparant. Sed adverſante armorum ſorte Bergomum, Brixiamque amittit, & Genuâ pellitur. Conſtantiâ tamen admirabili, ſemper ſibi ſimilis ſive victor, ſive victus, enituit, indomitamque virtutem præſetulit. Inter tot militaria negotia ſtudiorum nunquam oblitus hiſtoriarum lectione plurimùm oblectabatur, adhibito in ſtudiorum contubernium Antonio Panormita Viro in litteraria Republica ſatis noto. Cæterùm ingrati animi notam fœdiſſimam incurrit, cùm Beatricem uxorem, cujus auxilio ad tantam aſcenderat potentiam, propter adulterii ſuſpicionem diriſſimè tortam, nec quidquam in tormentis adversùs thori fidem patratum confeſſam, ſecuri percuti juſſit. Eâ ſublatâ Mariam Sabaudiæ Ducis filiam conjugem ſibi adſcivit, quæ tamen nullos genuit liberos. Blancam Mariam non juſtis nuptiis ex Agnete de Mayno ſuſceptam Franciſco Sfortiæ nubere juſſit, quem filii habuit loco, quique ſucceſſor illi fuit in Mediolanenſi Ducatu. Magnanimus alioqui extitit uſque adeo, ut Alphonſum Regem ad Pontiam inſulam ſuperatum, & captivum, nedum libertate donaverit, ſed inſignibus etiam muneribus affectum, copioſâque inſtructum pecuniâ ad Neapolim recuperandam dimiſerit. Martinum V. Pontificem è Conſtantienſi Concilio reducem Mediolani magnificentiſſimè excepit. Fama nominis ejus tanta fuit, ut Ladislaus Poloniæ Rex eum ut patrem coluerit, miſſiſque legatis & muneribus benevolentiam erga ipſum ſummam teſtatam voluerit; quod Lituaniæ, Daciæ, ac Boruſſiæ Principes quoque fecerunt. Aſiæ inſuper & Africæ Reges Oratoribus ablegatis ipſius amicitiam efflagitarunt. Memoriâ præditus fuit feliciſſimâ, quodque ſemel vel audierat, vel legerat altiſſimè retinebat. Nam ab ipſa infantia edoctus fuerat à Joanne Thiennio; Carminumque Italicorum Franciſci Petrarchæ lectione plurimùm oblectari conſueverat. Audivit etiam Martianum Derthonenſem explicantem Dantis libros, atque ex Livii Decadibus, quas aſſiduè pervolutabat, multa memoriæ commendaverat. Orationes habentibus coram ſe, nihil à propoſito diſtans ſæpè ex tempore latino ſermone reſpondit. Gallicis etiam Voluminibus, quamvis non rarò ſabuloſis repletis narratiunculis, delectatus eſt, neque abhorruit ab antiquis aliis Hiſtoricorum laboribus, præſertim ſi in Italicum Idioma à doctis Viris converſi forent. Divini Numinis Majeſtatem ſedulâ precum frequentiâ coluit, & quamvis bello coactus plures ex ditione Eccleſiaſticâ Urbes occupaſſet; ac omnem ferè Flaminiam ſubegiſſet, religione tamen tactus Martino V. Summo Pontifici omnia ultrò reſtituit. Deceſſit Idibus Auguſti paulò ante ſecundam horam noctis in Arce Portæ Jovis Mediolani anno Virginei Partus MCDXLVII. conditis ultimæ voluntatis Tabulis, quarum infra rurſus memoria recurret. Corpus illius in Templum Maximum delatum in arca lignea panno aureo contecta repoſitum diu jacuit ſupra aram maximam è ſublimi fornicis intercolumnio ſuſpenſum, nunc autem inde demiſſum humi cubat, abſque ullo marmoreo tumulo. Servavit Jovius Inſcriptionem in infimo pariete ſuâ adhuc ætate ſuperſtitem in hæc verba à Jano Vitali Panormitano compoſitam.

CLEMENTISSIMVS ATQVE LIBERALIS
INSVBRVM DOMINVS PHILIPPVS HIC EST
VICTIS REGIBVS VNICO DVOBVS
QVI BELLO MANICASQVE COMPEDESQVE
LEVARI IVBET IN SVASQVE ABIRE
DONATOS OPIBVS LVCVLLIANIS
SEDES ET SVA REGNA LIBERATOS
TETRO CARCÊRE DISCITE HINC TYRANNI
SVNT HAEC MVNERA PRINCIPVM SVPERBOS
DEBELLARE PIOS ET ESSE VICTIS.

Habemus eruditionis ejuſdem veſtigia in ſequentibus monumentis litterariis : A

I. Epiſtolæ II. Philippi Mariæ Mediolanenſium Ducis &c. ad Conſtantiam Varaneam, prima data III. Id. Septembris MCCCCXLIV. ſecunda VIII Decembris ejuſdem anni, cum ambabus reſponſionibus ejuſdem Varaneæ. Sunt MSS. in membranaceo Codice Bibl Ambr. ſign. L. num. 69. in 4.

II. Philippi Mariæ Ducis Mediolani Epiſtola ad Genecum ſuum Comitem Franciſcum Sfortiam, data anno MCCCCXL. extat in Tomo II. Commentariorum Bibliothecæ Vindobonenſis Petri Lambecii pag. 138. ex Codice num. 35.

III. Epiſtola ad Concilium Baſileenſe, data Mediol. XX. Auguſti MCCCCXXXV. extat in Collect. Regia Concil. Tom. XXX. pag. 857. B

IV. Epiſtola Philippi Mariæ Ducis Mediolani ad Lucenſes, data Cuzaghi XX. Novembris MCCCCXXXII. pag. 169. habetur inter Epiſtolas Principum, & Rerumpublicarum. *Venetiis*, 1584. *in* 12

V. Ejuſdem Epiſtolæ Franciſco Barbavaræ, & Opicino de Alzate Locumtenentibus Reipublicæ Januenſium, omnes datæ Mediolani MCCCCXXXIII. pagg. 34. 35. 36. 37. 38 39. 40. 41., & 42. Ibidem.

VI. Altera Franciſco Barbavaræ Vicario Ducali Saonæ, data Mediolani XVIII. Octobris MCCCCXXX. pag. 45. Ibidem.

VII. Altera Franciſco Barbavaræ Vicario Saonæ, necnon Revd. Epiſcopo, & Antianis Civitatis Januæ, ac Saonæ, data Mediolani XXIII. Junii MCCCCXXXIII. pag 45. Ibidem.

VIII. Altera ad Januenſes abſque anno, pag. 44. Ibid.

IX. Litteræ Jo. Mariæ, & Philippi Mariæ Vicecomitum ad VVenceslaum Rom. Imp. de morte Patris, datæ Mediolani III. Septembris MCCCCII. MS in Cod. Biblioth. Ambr. ſign. I. num. 12. C

X. Litteræ Philippi Mariæ Angli Ducis Mediolani ad Ducem Venetiarum, de Pace inter ipſum Ducem, & Florentinos, extant MSS apud Urſatum de Urſatis Equitem Patavinum. Ex Thomaſino.

XI. Litteræ Philippi Mariæ Angli ad Thomam de Campofregoſo Ducem Januenſium, quibus apertum eis bellum indicit, datæ Mediolani MCCCCIII. III. Maji, cum reſponſione ejuſdem Thomæ, extant in Tomo I. Collectionis Monum. Martene, & Durand.

XII. Ejuſdem Epiſtola ad Albergum de Nigrono Januenſium Ducem, qua eumdem hortatur ad parandam claſſem adverſùs Venetos, data Abiatæ die XVIII. Septembris MCCCCXXXI. Ibid.

XIII. Alia ad Florentinos, qua eos cauſatur, quod pacem non ſervent, & adverſùs rebelles Januenſes ſubſidia non dederint, data Mediolani die XVIII. Martii MCCCCXXXVI. cum reſponſione Florentinorum. Ibidem. D

XIV. Ejuſdem ad Baſileenſe Concilium Epiſtolæ duæ, prima data Mediolani die I. Februarii MCCCCXXXII., in qua Patres monet de proximo adventu ad Concilium Bartholomæi Capræ Archiepiſcopi Mediolanenſis cum duobus aliis Epiſcopis; & eos hortatur, ut diſſolutioni Concilii non aſſentiantur; altera verò data eſt Mediolani die XIV. Februarii ejuſdem anni, in qua laudat Patrum zelum, & eos denuò certos reddit de proximo adventu Prælatorum ſuorum. In eadem Collect. Tom. VIII.

XV. Altera ejuſdem ad Bartholomæum Capram Archiepiſcopum Mediolanenſem, & ad Epiſcopum Albiganenſem, data Mediolani VIII. Junii MCCCCXXXVII. Improbat tranſlationem Concilii Baſileenſis ad Civitatem Florentinam, & minatur impediturum ſe ipſius celebrationem, quantum in ſe erit. Ibidem. E

XVI. Philippi Mariæ Angli Ducis Mediolani Epiſtolæ XV. Franciſco Barbavaræ, & Opicino de Alzate Locumtenentibus Reip Januenſis, datæ Mediolani anno MCCCCXXXIII. extant in Bibliotheca Fratrum Marchionum Vicecomitum.

XVII. Epiſtola ad Antonium Panormitam.

XVIII. Altera ad Ferdinandum Regis Alphonſi filium, extant in Ricardiana Florentiæ in Cod aliarum Epiſtolarum ejuſdem Principis, ex Regeſto Tabularii I. Vol. in fol

Nec erit, opinor, Lectori tædio, ſi ſummarium Teſtamenti, quod condidit præfatus Philippus Maria Vicecomes Mediolani Dux &c. exiſtens penès amiciſſimum Advocatum Sitonum hic apponendum cenſeam, illud verò ſic ſe habet:

„ Anno a Nativitate Domini Milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo ſeptimo, die Sabbathi duodecimo menſie Augoſti, Indictione decima, ſecundùm ſtylum Civitatis Mediolani.

„ Teſtamentum nuncupativum, quod condidit Illuſtriſſimus, & Excellentiſſimus Dominus Dominus Philippus Maria Anglus de Vicecomitibus Dux Mediolani &c. natus recolendæ memoriæ Illuſtriſſimi, & Excellentiſſimi Domini Domini Johannis Galeatii Vicecomitis olim Mediolani Ducis &c habitans in ejus Caſtro Portæ Jovis Mediolani æger corpore &c., in quo titulo inſtitutionis reliquit Illuſtri Dominæ Dominæ Blancæ Mariæ Vicecomiti ejus unicæ filiæ legitimatæ, ac nuptæ Illuſtri Domino Domino Comiti Franciſco Sfortiæ Vicecomiti &c. Civitatem Cremonæ cum ejus Diſtrictu, & territorio, ac juriſdictione, & omnibus ejus juribus &c. omniaque ejus jocalia &c. Ac inſtituendo ſibi hæredem univerſalem in omnibus aliis Civitatibus, Terris, Caſtris Status Mediolani tam feudalibus, quàm allodialibus, omnibuſque aliis ſuis bonis, & juribus &c. Sereniſſimum Dominum Dominum Regem Don Alphonſum Quintum de Aragonia utriuſque Siciliæ Regem, uti Patrem ſuum honorandiſſimum.

„ Conſtituendo executores ſuos Teſtamentarios

„ Antonellum de Seratico Præfectum Caſtri Portæ Jovis Mediolani.

„ Franciſcum de Landriano Camerarium ſuum.

„ Dominicum Ferruſinum, &

„ Johannem Matthæum Bottigellam Secretarios ſuos.

„ Brocardum Perſicum, &

„ Boniſacium de Belingeriis Familiares Aulicos ſuos.

„ Actum in Caſtro Portæ Jovis Mediolani ſit. in P. C. P. S. Prothaſii in Campo foris Mediolani.

„ Interfuerunt ibi teſtes Comes Antonellus de Seratico Præfectus Caſtri Portæ Jovis Mediolani filius quondam Domini Gabrielis, & Franciſcus de Landriano Ducalis Camerarius filius quondam Domini Bartholomæi, & alii plures Teſtes omnes noti &c.

„ Rogatum & receptum per D. Jacobum de Becchettis Ducalem Secretarium filium quondam Domini Marci. „

Ejuſdem Ducalis Teſtamenti etiam meminit Clariſs. olim Senator Mediolani Hieronymus Magnocaballus Patritius, & J. C. Colleg. Comenſis in ejus Collectione „ De Origine Ducum Mediolani, & „ omnium prætenſionum ſuper eodem Ducatu pag. 15., MS. paginarum 85. in folio, quæ extat penès hæredes Comitis Franciſci Peregrini de Albriciis Canonici in Eccleſia Cathedrali Comenſi paucis ab hinc annis defuncti.

Nicolai Gamberti della Porta Epithalamium, ſive Poema in Nuptiis Ducis Mediolani Philippi Mariæ Vicecomitis. MS in 4. pergamenus, extat in Bibliotheca Monachorum Ciſtercienſ. Sancti Ambroſii Mediol. ex legato Blanchini. Sitonus in Schedis.

Extat Oratio Antonii Rhaudenſis pro Philippo Maria Duce Mediolani pagg. 18. de qua ſuo loco.

Inter Epiſtolas Æneæ Sylvii extat LII. data ex Nova Civitate die XIII Decembris, anno Domini MCCCCXLIV. Illuſtriſſimo Principi, ac Excellentiſſimo Domino D. Philippo Mariæ Anglo Duci Mediolanenſi &c. in qua ei nunciat, quod Bello Turcarum, & Ungarorum Rex Poloniæ, & Cardinalis S. Angeli ceciderunt.

Altera quoque ſub numero LIII. ſine data, in qua dolet Eccleſiam ſuam alteri collatam propter falſum ſuæ mortis rumorem.

Oratio habita ad Populum Mediolanenſem poſt obitum Philippi Mariæ Vicecomitis ab Ænea Sylvio tunc Ferdinandi Cæſarie Legato, extat MS. in Cod Biblioth. Ambroſ. ſign. I. num. 97 in fol. ubi inter cætera ait: „ Accepit ſanè Regia Nobilitas non multos ante dies clauſiſſe oculos, naturæque debitum perſolviſſe indelebilis, clariſſimæque memoriæ Dominum quondam Philippum Mariam Ducem, & Principem veſtrum. Indoluit ejus obitum Regia Majeſtas. Nam & conſanguineum amiſit cariſſimum, qui multis victoriis, magniſque rebus geſtis claruerat, & Imperium Sacrum fideli, ac memorabili Principe deſtitutum videbat &c.

Inter Epiſtolas Franciſci Philelphi editionis *Venetæ* anni 1502 in fol. extat Philippo Maria Anglo Mediolanenſium Duci, pag. 14. notabilis epiſtola.

Ex libro, cui titulus: „ Gaſparini Barzizii Bergomatis, & Guiniforti filii Opera „ impreſſa *Romæ*, 1723. extat Gaſparini Barzizii Oratio ad Philippum Mariam Vicecomitem Mediolani Ducem, pag. 36. Ad finem anni MCCCCXII referenda eſt hæc Barzizii Oratio, poſtquam Philippus Maria Vicecomes maximam paternæ ditionis partem in ſuam poteſtatem redegerat, quod hoc anno contigit. Ita Corius in Hiſt. Mediol. lib. IV. fol. 107.

Ejuſ-

Digitized by Google

Ejuſdem Barzizii Oratio ad eundem Philippum pro Veronenſi Populo pag. 59.

Ejuſdem ſupplex Libellus pro Guiniforto filio ad Philippum Mariam Vicecomitem Mediolani Ducem pag. 88.

Ejuſdem Epiſtola, data Patavii MCCCCXII. ad Philippum Mariam III. Ducem Mediolani pag. 153. An. MCCCCXII ſcripſit Barzizius hanc epiſtolam gratulatoriam, poſtquam Philippus Maria Vicecomes rebelles cives devicerat, quod hoc anno contigit, ut ex Corio in Hiſt. Mediol. lib. IV. fol 307.

Guiniforti Barzizii Oratio ad Eugenium IV. Pontificem pro Philippo Maria Vicecomite. Extat in MS. Biblioth. Ambr. in 4. ſign. L. num. 69.

Gaſparini Barzizii Oratio ad Philippum Mariam Vicecomitem. Extat in eodem MS.

Extat etiam Epigramma Antonii Rhaudenſis ad Philippum Mariam Ducem Mediolani inter Opera MS. Petri Candidi Decembrii in Biblioth. PP. Teatinor. S. Antonii Mediol.

Ad calcem Codicis manuſcripti Bartholomæi della Valle, de quo jam diximus, in Bibliotheca PP. Teatin. D. Antonii Mediolani extat ſequens

„ Conſilium pro ſalute animæ, quod Illuſtriſſimus ac
„ Clariſſimus Princeps Dominus Philippus Maria
„ Dux Mediolani poſtulavit ab infraſcriptis Viris.
„ D. Franciſcus de la Cruce Vicarius Reverendiſſimi
„ Domini Archiepiſcopi.
„ M. Abbas S. Celſi.
„ Paul. de Raude.
„ Frater Albertus Ordinis Obſervantiæ Minorum.
„ M. Gregorius Ordinis S. Marci.
„ Frater Gulielmus de Lampugnano Ordinis S. Eu-
„ ſtorgii.
„ Don Anſelmus Ordinis S. Petri de Glaxiate.

Diploma Philippi Mariæ Ducis pro eodem Conſilio datum eſt die IX. Maji MCCCCXLVI.

Reſponſiones eorumdem Virorum in X. Capitula diſtributæ, datæ ſunt eodem anno, die penultima Junii.

Sequuntur Oppoſitiones latino ſermone ſcriptæ ſupradictis reſponſionibus, cum auctoritatibus SS. Patrum, & Theologorum.

Ei dicavit ſuum Opus Apollinaris Offredus anno MCCCCXLIV.

Item Franciſcus Philelphus Vitam S. Jo. Baptiſtæ Italicis Carminibus à ſe deſcriptam anno MCDXLV.

Eum *Majeſtatis* titulo nuncupat Barzizius pag. 8. edit. Abb. Furietti. *Serenitatis*, *Celſitudinis* ibid. & part. II. pag. 23. Item *Divi Cæſaris*, ibid. pag. 26 V. Cl. Saxium.

La traduzione di Q. Curzio fatta in lingua volgare da Pietro Candido Decembrio, e da lui ſupplita in più luoghi, maſſime ſu la fine del lib. 6. cap. 10. fatta l'anno MCDXXXVIII e dedicata al Duca di Milano Filippo Maria. *Venezia*, 1531. In Biblioth. Ambroſ. MS. ſign. P. num. 155. in fol. & ex Labbeo pag 322.

Ejus Vitam ſcripſit Petrus Candidus. V. Murator. Rerum Italic. Tom. XX pag. 581.

Innumeri pene ſunt, qui præſtantiſſimi hujus Principis meminerunt, præcipuè autem Vitam illius conſcripſit ex profeſſo Petrus Candidus Decembrius, prout etiam Paulus Jovius. Mentio etiam ipſius apud omnes ſui temporis Hiſtoriarum Scriptores habetur, quorum Indicem texere ſupervacaneum exiſtimamus.

MDCCCXXV.

VICECOMES PROSPER.

JOannes Gaſpar Vicecomes ex condominis Bremidæ, necnon unus ex LX. Mediolani Decurionibus, & Vincentia Martinengha conjuges, Proſperum hunc genuerunt, qui ad litteras amœniores natus, in Linguis Italica, Latina, Græca, atque Hebraica non parum excelluit; Libros quoque ita avidè accipiebat, ut inſignem Bibliothecam omnium Scientiarum ditiſſimam ſibi comparaverit, in qua, præter Auctores, optimi etiam Codices MSS. extabant, &, teſte Moriggia, etiam nonnulli priſcæ ætatis in arboreis corticibus ſcripti reperiebantur. Nummos quoque venerandæ antiquitatis, aliaque monumenta Romana, & Græca, necnon Hetruſca collegit. Ampliſſimas Ædes vetuſtis marmoribus ornatas ædificavit è regione Monaſterii Sancti Bernardini Portæ Ticinenſis hujus Urbis, de quibus meminit Caſtilionæus in antiquitatibus Baſilicæ Vicentianæ. In Conditoris, & Ædificii commendationem tria condidit Epigrammata Hercules Cimilioctus, quorum poſtremum hîc damus, ex MSS. Biblioth. March. Vercellini Mariæ Vicecomitis.

Romano hic quondam ſtruxiſſe Palatia luxu
Trajanum, & nomen vix ſupereſſe rei
Cenſuit indignum Proſper, patrioque decori
Conſtituit, præſto ſumptibus eſſe ſuis.
Hinc parii ſurgunt lapides, hinc marmora pompam
Romanam oſtentant, Cæſaris Aula redit:
Quam, ne iterum ſubeat fortunæ incommoda, Phœbo
Ægiſſone, ac Muſis deſtinat eſſe ſacram.

Quantùm Poëticam facultatem adamaverit, facilè eruitur ab his, quæ infra dabimus. Cujuſdam litis causâ apud Bavariæ Ducem ſe contulit, à quo libentiſſimè exceptus, inter ſuos Conſiliarios, & Cubicularios fuit adſcriptus, & ab eo in variis, arduiſque negotiis adhibitus eſt, ut legitur in ejuſdem Epiſtolis optimè ſcriptis, quas præ manibus habui. Obiit Vir iſte, ſingulari memoria dignus anno à Nativitate Domini MDXCII. Plura certè ingenii ſui monumenta perierunt, quæ verò ſuperſunt ſatis indicant virtutes, animi magnitudinem, atque ejus in rebus adverſis conſtantiam, & litterarum perpetuum amorem.

Hæc igitur de eo damus:

I. Proſperi Vicecomitis Epiſtolæ plures Latinæ ad varios Principes, & Viros doctos, ab anno MDLXIX. ad MDLXXX. Codex MS. in fol. pagg. 244. extat in ſæpè citata Bibliotheca Fratrum Marchionum Vicecomitum.

II. Carmina plura Latina, ex quibus II. extant in ea à Matthæo Toſcano collecta, & in Opere inſcripto „ Carmina Illuſtrium Poetarum Italorum Tom. X. „ inlata „ pag 412. quorum tituli ſunt: *Eurydice*, *& Ægle*.

III. Carmen Italicum, vulgò *Sonetto*, legitur in libro „ Rime di Gio. Pietro Lomazzi.

IV. Hiſtorica quædam ſcripſiſſe eruitur ex ſequenti Epigrammate, quo eum laudat Bernardinus Baldinus in libro, cui titulus, *Luſus*, pag. 48.

Quidam phidiaca veget, heroas, & arte
Cælarunt: hoſtem pinxit & hiſtoria;
Inclyte quos Proſper gemina feliciter arte
Exprimis hiſtorica, phidiacaque duces;
Tantum uni debet veterum tibi fama ſuperſtes,
Hiſtoria quantum, ſculptilibuſque ſimul.

In ſupradicto libro Jo. Matthæi Toſcani adſunt bina Epigrammata ad Proſperum Vicecomitem, quæ item recuſa ſunt in Tom. IX. Carminum Illuſtrium Poetarum Italorum pagg. 285. & 289. quorum ſecundum juvat hîc exſcribere:

Inſubrum dum ſceptra manu, aſpirante tenebant
Fortuna proceres, anguigerique duces,
Invicta virtute ducum res bellica crevit:
Nullaque gens Martis clarior arte fuit.
Nunc eadem fortuna rota volvente vetuſtum
(Proh ſcelus!) in præceps abſtulit imperium.
Hoc generoſe ducum Proſper de ſanguine, Muſas
Exerces, ſummæ nobilitatis opus.
Hoc, quamvis Fortuna rotam vertatque, ruatque
Impia, non poterit ſurripuiſſe datum.

Extat ad eum Carmen vulgari Mediolanenſium dialecto compoſitum à Jo. Petro Lomatio, inter hujus Carmina inſcripta *Rabiſch*, de quibus ſuo loco egimus.

Vi-

Videndi ſunt Paulus Morigia in Nobil. Mediol. lib. III. cap. 24. Epiſtola Gulielmi Ducis Bavariæ ad D. Carolum Borromæum ſcripta die XXV. menſis Novembris, anno MDLXXX., in ampliſſima Collectione Ambroſiana Tom. XVII. part. II. num. 260. Picinellus in Athenæo pag. 477. & Theatrum Genealogicum Sitonianum pag. 484. MS. in fol. penès Auctorem.

MDCCCXXVI.

VICECOMES ROGERIUS.

CLariſſimorum Civium, qui poſt Œnobarbi excidium Patriam ſuam Mediolanum refectis mœnibus, noviſque latis legibus, reficiendam curarunt, perſæpe quamvis memoriam refricare opus fuerit; eos attamen nunquam ſatis commendare valebunt poſteri, cùm non uno eis nomine ſint obſtricti. Inter hos ſe nunc nobis offert Rogerius Vicecomes, qui præter alia pro Republica ſua benè, prudenterque geſta Conſulatum Juſtitiæ adminiſtravit annis MCLXXIII. atque MCLXXXV. Verumtamen cum XII. aliis Collegis Conſul delectos dum anno MCLXXII. Patriam regeret, majora Civibus ſuis præſtitit, quæ ſunt:

I. Statuta perquam utilia Mediolanenſi Reipublicæ.

II. Leges pro novo militiæ genere ea ſelecto Adoleſcentium numero conſcribendo ad extirpandos Comites adverſùs Mediolanenſes à Federico I. creatos.

De ipſo agunt Comes Octavius Archintus in Collectione ſua tam ſæpè memorata Monumentorum Familiarum Mediolanenſ. atque Sitonus noſter eruditiſſimus tam in Conſulari ſua Collect. MS. quàm etiam in Schedis.

MDCCCXXVII.

VICECOMES THEOBALDUS MARIA.

TOt Viris probitate morum, & litterarum præſtantiâ celeberrimis in hac mea Bibliotheca non ſine ingenti labore ad perennem Mediolanenſium gloriam compacta, addere juvat Theobaldum Mariam Vicecomitem ex Cæſare Ciſlaghi, ſeu Ciſtellagi Comite, & inſignis Oppidi Gallarati Marchione, nec

A non Aurei Velleris Equite, & Hiſpaniarum Optimate natum, Matre verò Thereſia nobiliſſimæ Gentis Serræ Januenſis. Hunc tam claris parentibus donatum ab ipſa Servatoris noſtri Matre piè credi poteſt, nam maſchili prole orbati, pro ea obtinenda tanta cum ſpe, concordique affectu ad celebre Beatiſſimæ Virginis Saonenſe Sanctuarium convolarunt, ut ex ejuſdem Deiparæ interceſſione, poſt novem ſupradicti itineris menſes, anno ſcilicet MDCLXXXII die XX. Auguſti filium ſuſceperint Theobaldum Mariam, in cujus puerilibus annis jam maxima ſuæ pietatis ſigna præ omnium oculis effulſerunt, itaut ſua ipſios educatio, non onus, ſed potius exemplum cunctis familiaribus, immo & Præceptoribus extitit, inter quos unus fuit Paulus Franciſcus Urſinus, ſuo loco

B à nobis laudandus. Sub iiſdem linguas Latinam, Gallicam, atque Hiſpanicam optimè didicit, & in facultatibus Mathematicis, Geometricis, & Arithmeticis ſummopere eluxit. Quantùm etiam in arte dicendi valeret, ſatis oſtendit Oratio, quam dixit coram Excellentiſſimo Senatu in Scholis Palatinis, ut infra. Sed nec divitiæ, nec parentum amor, nec totius Urbis expectatio à tanto juvene pro bono patriæ, conſervationeque tam illuſtris familiæ umquam ipſum ab odio ſæculi, & à propenſione, quam indeſinenter coluit erga piiſſimam Capuccinorum Religionem, evellere potuerunt. Nam à Matre pro eo in matrimonium collocando Genuam adductus, ibi morbo correptus, habitum S. Franciſci induere voluit, immo profeſſionem ipſam in Capuccinorum manibus,

C cum omnium admiratione peregit, & ſanctiſſimè obiit in Domino. Ejus cadaver Mediolanum translatum tanta Civium cujuſcunque ordinis ad eum inviſendum multitudo convênit, ut per triduum publicè in Eccleſia S. Mariæ ſine labe conceptæ FF. ſupradictorum Portæ Orientalis expoſitum voluerint; ibique ex interceſſione tam pii juvenis nonnulli à Deo Opt. Max. gratias obtinuerunt, ut in Vita ipſius Theobaldi Mariæ, qui nomen aſſumpſit Franciſci Antonii Mariæ à Mediolano, legitur. In fronte ejuſdem Vitæ adeſt Carmen Italicum ſatis nobile Franciſcæ Manzonæ Juſtæ inter Poëticas Mediolanenſes noſtri Sæculi commendatiſſimæ, ut ab aliis ipſius Operibus editis agnoſcitur. Tumulatus extitit in plumbea Capſula cum ſequenti Inſcriptione:

QVI FVERAM IN SECVLO D. THEOBALDVS MARIA VICECOMES

MARCHIO CISTELLAGI

FILIVS EXCELL. D. CAESARIS COMITIS ET MARCHIONIS GALLARATI &c.

EQVITIS VELLERIS AVREI ET EX PRIMORIBVS HISP. MAGNATIBVS

NEC NON EXCELLENTISSIMAE D. THERESIAE SERRAE DORIAE

VNICA SPES ET DELITIAE PARENTVM

AD MAIORA EVOCATVS QVAM QVAE SECVLI FASTVS

ET DIGNITATES GRANDIA PARARENT

NVNC TANDEM INTER FRATRES MEOS DIV EXOPTATOS

QVIESCO

FR. FRANCISCVS ANTONIVS MARIA CLERICVS CAPVCCINVS PROFESSVS

HIC EXPECTANS DONEC VENIAT IMMVTATIO MEA

OBIIT XXVI. FEBRVARII MDCCI. AETAT. ANN. XVIII. MENS. VI.

Hæc ſunt juvenilia ipſius ingenii monumenta:

I. Primus Calamus Marchionis D. Theobaldi Mariæ Vicecomitis filius D. Cæſaris Com. Gallarati &c. *Mediolani, apud Gagliardum*, 1695. *in* 4. In ipſo loquitur de Senatu, deinde laudat Senatores omnes, qui eo tempore vivebant.

D II. Bellica Fax litterarum funus, Proluſio ad auſpicia pacis. In eodem Libro.

III. Orationes, & Carmina plura, quæ in Academiis magno cum plauſu recitavit, ut in ejuſdem Vita.

Hæc prælo data eſt ſic inſcripta „ Vita di Fr. France-„ ſco Antonio Maria da Milano Cherico Profeſſo Ca-„ puccino figlio unico del fu Eccellentiſſimo Signore „ Don Ceſare Viſconti Marcheſe, e Conte di Galla-„ rate

Digitized by Google

A

„ rate ec. Cavaliere dell' inſigne Ordine del Toſon d'Oro, Grande di Spagna ec. compoſta dal P. Fr. Silveſtro da Milano, Annaliſta generale de' Capuccini; conſecrata all'Eccellentiſſime Signore religioſiſſime Sorelle Donna Eleoa Tereſa, e Donna Ercola Tereſa Viſconti Serra nell' inſigne Moniſtero di S Maria Maddalena al Cerchio di Milano, premeſſivi due Canti della Signora Franceſca Manzoni Milaneſe, tra gli Arcadi Fenicia. *In Milano, per Giuſeppe Pandolfo Malateſta*, 1732. *in* 8.

MDCCCXXVIII.

VICECOMES TIBURTIUS.

B

ERudiris Viris Vicecomitum familiæ, addere juvat Tiburtium ab Abbate Picinello jam laudatum, qui juxta morem nil aliud de ipſo profert in ſuo Athenæo. niſi quod facilè eruitur à titulo ipſius Orationis habitæ, occaſione confœderationis inter Cæſarem Carolum V. & Helvetios. In eadem narrat Auctor Hiſtoriam illius ævi, quoad ipſorum Helvetiorum adventum in Provinciam Mediolanenſem continet; ipſamque non tantùm eleganti Larino ſermone ſcripſit, verùm etiam ad majorem omnium utilitatem in Italicam Linguam vertit. Uberiora de eo Lectores minimè à me expectent, nam nullâ diligentiâ poſthabitâ, nihil aliud reperire mihi licuit.

En ſupradictæ Orationis titulum:

C

I. Oratio in Fœdere ac Societate Regis Hiſpani cum Helvetiis facta, & Mediolani confirmata. *Mediolani, apud Michaëlem Tinum*, 1588. *in* 4.

II. La medeſima Orazione fatta volgare. *Milano, preſſo gli Eredi Tini, come ſopra.*

Ex eodem Picinello pag. 502.

MDCCCXXIX.

VICECOMES UBERTINUS.

D

UBertinum, ſive, ut aliis placet, Ubertum Vicecomitem Theobaldus armigerorum Præfectus, atque Anaſtaſia Pirovana conjuges in lucem emiſere. Ubertum hunc Ubertinum dictum credimus, ut diſtingueretur ab Uberto ſeniore, qui anno MCCIV. Prætor fuit Bononiæ, cujus ſententia pro finibus inter Bononienſes, & Mutinenſes refertur in Tomo IV. Antiquit. Italicarum col.211. Fratrem alterum babuit Ubertinus noſter, Matthæum videlicet cognomento Magnum, cujus laudes omnes illius ævi rerum Scriptores poſteris commendarunt. Ubertus itaque omnium militarium fratris laborum fidus comes. & periculorum particeps fuit, in his præſertim bellis, quibus Vicecomitum familia à Turrianis vexata eſt. Horum autem rabiem perpeſſi ſunt ambo non paucos per annos, ita ut Theobaldus genitor in prœlio captus anno MCCLXXV. ſecurique percuſſus victima impotentis furoris ceciderit.

E

Cæterùm Ubertus plurium Oppidorum Dominus in Comitatu Mediolanenſis Urbis, prætorio munere functus fuit primùm anno MCCLXXXVIII. Patavii, tum Vercellis anno MCCXC. cùmque ibi Magiſtratum gereret, atque filium ſuſcepiſſet, à paternâ præturâ nomine Vercellini eum appellari juſſit, ex qua Vicecomitum generoſa propago etiam num Mediolani floret, hac nuncupatione frequentiſſimè renovatâ. Poſtremò expetitus eſt à Comenſibus Civibus, ut eis jus diceret anno M`C-XCIII. & ſequenti. Eâ in Urbe ſupereſt adhuc Ubertini memoria tam ob Municipales leges, de quibus infra mentio recurret, quàm ob pontem S. Abundii dictum in ſuburbiis ſub ejus regimine ædificatum.

A

Tandem multis præclarè geſtis illuſtris migravit è vita anno MCCCXIII. die X. Kal. Maji; illatumque eſt Corpus ejus in Euſtorgianam Baſilicam Mediolani, & apud Suorum cineres tumulatum conquieſcit. Ipſius adhuc perſeverabat memoria tempore, quo erat in vivis Franciſcus Caſtellus Canonicus Ordinarius Baſilicæ Metropolitanæ, qui Lapidis verba poſteris ſervavit. Illa nos jam retulimus in Articulo Jo Petri Vicecomitis ſupra laudati; memoratur verò & in altera Inſcriptione, quæ ſupereſt in Arcu prædicti Pontis Sancti Abundii in Suburbiis Novocomenſibus, quæ talis eſt:

B

MCCLXXXXV. DE MENSE OCTVBRIS
ET NOVEMBRIS INDICTIONE NONA
IN REGIMINE DOMINORVM VBERTINI
VICECOMITIS POTESTATIS COMMVNIS
ET PAXII DE BRIOSCHO CAPITANEI
POPVLI CVMARVM FACTVM FVIT HOC
OPVS PONTIS AD HONOREM BEATI
ABVNDII CONFESSORIS CVMANI
✠ SVPERSTITES FVERVNT IOSEPH
CVMNAXO ET PAVLVS DE MACIO.

Magnum ſibi apud poſteros nomen acquiſivit ob

C

I. Jus Municipale Urbis Comenſis olim per varia ſparſum Volumina, ne dum ejus juſſu per Lutherolum Ruſcam, & Laurentium ex Interortulis Scribis collectum, ſed ab ipſo quoque digeſtum, & vulgatum anno MCCXCIX.

De ipſo agunt Liber omnium Regiminum Civitatis Paduæ in Tomo IV. Antiquitatum Italicar. Cl. Muratorii; Benedictus Jovius in Hiſtor Novocom lib. I. pag. 34. Corius in Hiſtor. Mediol. ad annum MCC-XC. Chalcus in Genealogia Vicecomitum MS. in fol. apud JC. Sitonum, atque in Hiſt patriæ lib. XVIII. pag. 393. & præfatus Sitonus noſter in Schedis, aliique permulti.

MDCCCXXX.

D

VICECOMES VERCELLINUS MARIA.

ALter Joannis Baptiſtæ Vicecomitis celeberrimi Senatoris jam à nobis debitis laudibus commendati filius, Vercellinus Maria hîc celebrandus occurrit, qui à Rege Catholico Marchionali dignitate ornatus, ut ex Diplomate die XIV. Junii M``CXLIV. condito, eruitur, adhuc adoleſcens in Belgium ſe contulit, ibique per omnes Militiæ gradus ad Caſtrorum magiſterium pervênit; deinde in Italiam miſſus Ipporedienſem Urbem communivit, & adverſùs Gallorum impetus anno MDCXLI. ſtrenuè defendit, qua occaſione ſcripſit ut infra contra Emmanuelem Theſaurum.

E

Unus enumeratur inter LX Urbis Decuriones, atque in Secretius Conſilium adſcitus, munitionibus Arcium Præfectus, dignitate, & ſtipendio exornatus, ſummo tormentariæ rei magiſtro æquatus eſt. Mirùm, quod Vir inter arma, & negotia publica implicitus (nam Orator ad Mantuanum Ducem nomine Caracenæ Mediolanenſis Producis, eſt miſſus) ſemper librorũ cupidus, & eorum lectionis avidiſſimus, ut verbis Cl Puricelli utar, nunquam literarios labores intermiſerit. Supradictus Puricellus in Diſſertat. Nazar Cap. XI, nom. XIV. eum ita celebravit: „ In legendo, atque intelligendo ve„ lociſſimus, & perſpicaciſſimus, idemque memoriâ „ promptiſſimus, & eruditionis immenſæ, omni„ genæque &c. „ Pergit ultrò in ejus Encomiis Puricellus, & inter cætera poſterorum memoriâ di-

gnum videbitur, quòd Crus lævum Beatæ Chriſtinæ Vicecomitis Civis Mediolanenſis, & Virginis, Ordinis Sancti Auguſtini, ex Urbe Spoleto à Cardinali Cæſare Fachenetto, ejuſdem Urbis Antiſtite dono acceptum, & in pretioſiſſima Cruce incluſum largitus ſit Cœnobio Sanctimonialium ejuſdem Ordinis, ſub vocabulo Divæ Mariæ Magdalenæ apud Portam, quæ Ludovica dicitur, ejuſdemque Beatæ Virginis Chriſtinæ Tumulo Lychnum

A

penſilem argenteum donaverit. Quæ omnia teſtatur Petrus Paulus Boſca in Martyrol. Mediol. in notis ad diem XIV. Februarii, num. 3. Tandem famâ illuſtris, & à Viris laudatiſſimis commendatus, Mundo valedixit, tumulatuſque fuit in Gentilitio Sacello Divi Thomæ Aquinatis Euſtorgianæ Baſilicæ Mediolanenſis, ab eodem auro & tabulis exornato, ubi hæc duo Elogia leguntur:

VERCELLINVS MARIA VICECOMES
IOH. BAPTISTAE SENATORIS F.
S. ALEXANDRI IN AGRO LAVMELLINO
MARCHIO ET DOMINVS
LAVANIAE VALIANI OSSONAE CEREGALLI S. ZENONIS &c.
TOPARCHA
EX SECRETIORI APVD INSVBRES CONSILIO
MILITARIVMQVE MVNIMENTORVM
PRAEFECTVS GENERALIS &c.
SVAS POSTERORVMQVE SVORVM CINERES
NON IN ANTIQVO IVXTA ARAM MAXIMAM TVMVLO
SED IN HOC DIVI THOMAE AQVINATIS SACELLO
IN QVO MAIORES SVI
VNA CVM MEDIOLANENSIBVS
EX EADEM GENTE PRINCIPIBVS
IVS SEPVLTVRAE OLIM HABVERVNT
CONDI MANDAVIT
ANNO REPARATAE SALVTIS MDCLXXV.

MARCHIO VERCELLINVS MARIA VICECOMES
CASTRORVM IN INSVBRIBVS
PRAEFECTVS GENERALIS &c.
SIBI POSTERISQVE SVIS EX EADEM FAMILIA
HOC MONVMENTVM POSVIT
A D. MDCLXXVIII.

Hæc ſuæ eruditionis Documenta ſuperſunt:

I. Obſervationes Chronologicæ diverſorum notabilium ſpectantium ad Civitatem Mediolani, vetuſtaſque ejuſdem familias, ex publicis Inſtrumentis deductæ ab anno Chriſti MCLXXXVII. ad MDLXXX MS. in folio. Harum Exemplar extat penes Advocatum Joannem de Sitonis.

II. Parænetica Appendix ad Hieronymi Biffi librum, cui titulus „ Glorioſa Nobilitas Illuſtriſſimæ Familiæ Vi„ cecomitum &c „ *Mediolani*, 1673. *ex Typographia Ludovici Montiæ*, *in fol.*
Ipſius Paræneticæ Appendicis Authorem fuiſſe Marchionem Vercellinum Mariam Vicecomitem, teſtatur Lazarus Auguſtinus Cotta in Muſæo Novarienſi, pag. 205 artic 432., & pag. 284. artic. 684., tum in Macanei Chorographia illuſtrata, pag. 42 artic. 67., nec non Clariſs Sexius in Appendice de poſſeſs. SS. Corpor. Gervaſ. & Prothaſ., pag. 89.

III. Oratio ad Mantuanum Ducem, dum apud eundem Legatione fungeretur, ut diximus, nomine Caracenæ Mediolanenſis Productis, habita anno MDCLII. pro bello Montisferrati, poſt captum Tridinum. Extat in libro, cui titulus „ Joſephi Ricii, Clerici Regularis

B

Congregationis Somaſchæ Rerum Italicarum ſui temporis Narrationes. *Venetiis, apud Turrinum*, 1655. *in* 4., pagg 881.

IV. Riſpoſta del Sargente Maggiore Criſtoforo Silva (ideſt Marchionis Vercellini Mariæ Vicecomitis) alla lettera informativa del Conte Emmanuel Teſauro, all' Abate Vittorio Siri, perchè nel ſuo Mercurio diceſſe, che il Cavalier ſodaetto reſiſteſſe al governo d'Ivrea, l'anno MDCXLI. contro eſſo Teſauro, che ſcriſſe reſtaſſevi Don Silvio Emmanuele di Savoja.
Rifleſſi del Foriero di Corazze Jeronimo Crema (ſcilicet Comitis Emmanuelis Teſauri) ſopra la Riſpoſta del Sargente Maggiore Criſtoforo Silva &c.

V. Controrifleſſi del Sargente Maggiore Criſtoforo Silva (ideſt, ut ſupra, March. Vercellini Mariæ Vicecomitis) agli antecedenti Rifleſſi. Omnia uno Volumine. *Torino, per il Zapata*, 1671. *in* 8., e *Milano*, *per il Monza*, 1673. *in* 8.

VI. Inter Epiſtolas Octavii Ferrarii, *Editionis Patavinæ*, 1661. extant ejuſdem Ferrarii duæ ad Vercellinum Mariam Vicecomitem, S. Alexandri Marchionem, cum Reſponſionibus Latino idiomate exaratis ejuſdem Vercellini Mariæ, in quarum prima, data Mediolani, anno MDCLI., XXVII. Quintilis, ei gratu-

latur

ſarut de reditu in Patriam; in ſecunda autem data Mediolani, die V. Martii, anno MDCLIV. eidem gratias refert, quòd XVII. è ſuis Proluſionibus ipſi nuncupaſſet.

Eidem Marchioni Vercellino Mariæ Vicecomiti J. C., & Advocatus Camillus Sitonus junior, anno MDCLXXVIII. nuncupavit ſequentem librum MS. in fol. cui titulus: „ Tabulæ Chronologicæ Mediolanenſes „ à Chriſto nato, ad annum Chriſtiani Sæculi Decimi „ ſeptimi ſeptuageſimum octavum, quibus &c. in ſingulos annos habetur Nomenclatura Summorum Pontificum Romanorum, atque Græcorum Imperatorum, „ Archiepiſcoporum Mediolani, ejuſque Principum. „ Ad Illuſtriſſimum & Excellentiſſimum D. D. Vercellinum Mariam Vicecomitem, Marchionem Sancti Alexandri Lumellinæ, Feudatarium Lavancæ, Oſſonæ, „ Ceregalli, Sancti Zenonis, Inſulæ Mutianæ, & pertinentiarum: ex Secretiori Catholicæ Majeſtatis Conſilio, Fortificationum in toto Mediolanenſi Dominio „ Commiſſarium, & Præfectum Generalem, perpetuum „ Adminiſtratorem Præpoſituræ Eccleſiæ Metropolitanæ „ Mediolani, ac in eodem Dominio Militum Tribunum „ Generalem „ Qui liber autographus extat penes Advocatum Joannem de Sitonis, filium præfati Authoris.

Extat Epigramma Benedicti Sociaci in laudem ejuſdem, pag. 179.

Ejus mentio eſt in lib. „ Le Glorie degli Accademici „ Incogniti di Venezia. *Ivi*, 1647. *in* 4.

Leguntur Epiſtolæ plures Joannis Franciſci Lauredani ad Auctorem noſtrum, datæ Venetiis, in quarum una ei commendat Opus ſuum, cui titulus „ la Dianea „ in altera autem gratias agit pro correctione adhibitâ ad ejus Opellam, quæ inſcribitur „ l'Achille. „

Ipſius præcipua geſta, & Elogium refert Comes Galeacius Gualdus in Relatione Civitatis, & Status Mediolani, parte ſecunda, pag. 197. ad pag. 200. *Mediolani*, 1666. *penes Ludovicum Montiam*, *in* 4.

Ripamontius quoque in Hiſtoria Patriæ, lib. 8. pag. 314. Encomia Scriptoris noſtri refert. Videndus eſt etiam, præter citatos, Clar. Sitonus noſter in Chron. Coll. J. PP. Mediol. pag. 226. art. 1018.

MDCCCXXXI.

VICECOMES BORROMÆUS VITALIANUS.

PYrrhus Vicecomes Borromeus Sancti Jacobi Eques, atque Mediolanenſis Urbis Decurio, ex conjuge ſua Camilla de Marinis, Vitalianum procreavit; qui ab ipſa penè infantiâ magnum portendens ingenium inter bonarum artium rudimenta adolevit. Ad divina poſtmodum ſe convertens Clericalem amplexus eſt vitam, jamque in Collegium J. PP. Mediolanenſium anno MDCXIV. cooptatus, Romam pergens, in Aulâ Pontificiâ tale dedit virtutis, & doctrinæ ſpecimen, ut ad Utriuſque Signaturæ Referendarii munus aſſumeretur, adjecto honore Clericatus Cameræ Apoſtolicæ. Poſtmodum à Paulo V. Pontifice Max. evectus eſt ad Archiepiſcopatum Adrianopolitanum, Sanctæque Sedis Apocriſiarius ad Matthiam Romanorum Imperatorem ablegatus fuit. Jamque ob bene geſtum tantum Officium illi Purpura parabatur, cùm invidæ mortis telo ictus, anno MDCXVII. Pragæ deceſſit, ubi etiam tumulatus conquieſcit. Magna ei viventi fuit cum Ericio Puteano Viro doctiſſimo amicitiæ neceſſitudo, mutuaſque inter ſe Epiſtolas ſcribere conſueverant, ut infra memorabimus. Quinimmo Vitalianus à ſe compoſita Carmina, quæ latino idiomate identidem elaborabat, ad Puteanum mittere ſolebat; ut ex ſequentibus liquidò demonſtrabitur. Addimus hic Inſcriptionis loco Epigramma Benedicti Socciaci, quod conditum in Laureâ Scriptoris noſtri legitur inter illius Carmina libro II. pag. 54. Illud eſt hujuſmodi:

De Vitaliano Vicecomite Borromæo.

Corniger Inſubriæ ſpumanti argenteus undæ
Ticinus celeres concito lætus aquas.
Eſt amor Italiæ varias curſare per Urbes,
Italus Italiæ nuncia ferre paro,
Imperiis gravidam, fœtamque potentibus armis
Aſtreæ radiis enituiſſe domum,
Regalemque nova ſtirpem frondeſcere lauru,
Martia paciferis frondibus arma tegi.
Laureolâ cingit dum tempora noſter Alumnus,
Efferor, & doctâ prole ſuperbus eo.
Plaude pater Tyberis, vultur quondam aſtitit auſpex
Imperii, at cuſtos Inſuber anguis erit.

Ipſius verò eruditionis monumenta ſunt:

I. Acta Legationis ſuæ (ſeu, ut barbarè dicunt, Nunciaturæ) in Archivo Pontificio ſervata.

II. Epiſtolæ plures, quas Ericius Puteanus jam ſupra laudatus commendat in Litteris ad eum datis, quibus etiam ipſius patrocinium implorat. Editæ ſunt hæ poſteriores, cum aliis Puteani in Centuria IV. pag. 60

III. Carmina Latina. Hæc laudat idem Puteanus in altera Epiſtola ad Vitalianum miſſâ, quæ habetur in Centuria eadem, pag. 26. Data Lovanii, menſe Januario, anno MDCXI., ubi totus eſt in extollendo debitis Elogiis præclarum Virum, & Quæſtiones Philoſophicas, una cum Ariſtotele, Alexandro, Themiſtio, Simplicio, aliiſque decidet.

Ejus funeris exequiæ celeberrimæ ſunt etiam in Urbe Ticino, & fuſiùs deſcriptæ reperiuntur in libro tunc impreſſo, cui titulus: „ Piis manibus Comitis Vitaliani Vicecomitis Borromæi Archiepiſcopi Adrianopolitani, & apud Cæſarem Apoſtolici Nuncii pompa funebris ab Academia S. Majoli Papiæ Patrum Somaſchenſium celebrata, & a Jo. Philippo Spinula affini chariſſimo, amoris monumento edita. „ *Mediolani*, 1617 *in* 4.

In eo ſunt Epigrammata duo Joannis Baptiſtæ Caſati Mediolanenſis.

Joannis Dominici Ferrarii, &

Joannis Franciſci Porri.

Meminere ipſius Baſilius Serennius in Elogiis Familiæ Borromææ, pag. 522. Borſerius in Supplem. Nobil. Mediol. Cap. VIII. Cavar. in Alleviament. Stat. Mediol. in principio. Gualdus in Elog. Gaſparini Vicecomitis, & humaniſsimus Sitonus nedum in Chronico Collegii J. PP. art. 819. pag. 196., verùmetiam in Schedis.

MDCCCXXXII.

VICECOMES BORROMÆUS VITALIANUS alter.

VItaliano Vicecomiti Borromæo, cujus laudes ſuperiori proſecuti ſumus articulo, raptam mortis invidiâ purpuram Sacri Romani Senatus doluimus. Attamen avitæ virtutis, non minus quàm nominis hæres Vitalianus alter ex eodem ſanguine genitus ad illum ampliſſimum honoris gradum per gradus probitatis atque doctrinæ pervenit. Hic Fabio Vicecomite, & Blancâ Spinulâ parentibus in lucem editus Mediolani, ad Urbium principem Romam miſſus eſt, ubi minoribus excultus diſciplinis, Philoſophicas didicit quæſtiones. Inde in Bononienſi Archigymnaſio totus legibus incubuit, & in utroque Jure vix pubertatem egreſſus Togam aſſumpſit, atque anno MDCXLIV. inter Collegiatos Juriſperitos Mediolanenſes recenſitus fuit. Tum ſacræ adſcriptus militiæ Romanam reviſit Aulam, ubi morum ſuavitate, atque agendi ſolertiâ dignitatum honores ſibi promeruit

ruit utriuſque Signaturæ Referendarius. Pluribus Eccleſiaſticæ Ditionis Urbibus cum imperio Præfectus ſic ſe geſſit, ut ad regendas integras quoque Provincias, Umbriam præſertim, aſſumeretur. Juſſu Alexandri VII. Summi Pontificis primogenito Philippi IV. Hiſpaniarum Regis Faſcias detulit, quo in munere uſque adeò Monarchæ illius ſibi devinxit animum, ut eum apud ſe Apoſtolicum Nuntium ſubinde rediturum votis omnibus exoptaret. Ad Italos regreſſus, anno MDCLX. Sacræ Rotæ Auditoribus annumeratus fuit, & apud Cardinalem Chiſium Pontificis Alexandri Nepotem, ad Galliarum Regem Legatum à latere Datarii munus obivit. Aſſumptus eſt poſtmodum ad Archiepiſcopales Infulas Eccleſiæ Epheſinæ, ablegatuſque iterum in Hiſpaniam, ut apud Catholicum Regem Nuncii Ordinarii fungeretur officio. Tantum prudentiæ, tantum virtutis in eo oſtendit munere, ut anno MDCLXVI., die XV menſis Februarii, ab eodem Alexandro Pontifice creatus fuerit S. Rom. Eccleſiæ Cardinalis, cùmque Alexander ipſe morte præventus, Pileum purpureum Vitaliano conferre non potuiſſet, hoc ei donum contulit Clemens IX. cum titulo Sanctæ Agnetis. Interfuit Comitiis, in quibus Clemens X. ad Pontificatum aſcendit, à quo Prioratum Sanctæ Mariæ in Pertica in Urbe Ticinenſi, atque demùm Archiepiſcopatum Eccleſiæ Montis-regalis in Sicilia obtinuit, in cujus regimine vix annum abſumſerat, cùm die XI. Septembris, anno Chriſti MDCLXXI. repentino fato deceſſit.

Superſunt ipſius

I. Deciſiones S. Rotæ Romanæ, editæ in corpore aliarum deciſionum. Teſtes habemus Fontanam, & Cantalmajum.

II. Aliæ MSS. plures in Archivo noſtis Æliæ.

Eum laudant Oldoinus in Addit. ad Ciaconium, Tomo IV. Col. 763. Bartholomæus à S. Claudia inluſtr Hiſtorial. Auguſtinien. Nudiped. pag 405 num 15. Gualdus in Elog. Gaſpar. Vicecom. Imoff in Hiſtor. Ital & Hiſpan Genealog. Tomo I. pag. 210., atque Sitonus noſter doctiſſimus in Chron. Coll J PP. Mediol. art. DCCCCXXXV. pag. 215., quemadmodum etiam in Schedis.

MDCCCXXXIII.

VICECOMES ZACHARIAS.

SAncti Ambroſii Congregatio, quæ Mediolani ad Nemus vocabatur, anno MDCXLIII. ab Urbano VIII. Pont. Max. extincta fuit. Monaſterium ipſum atque Eccleſia in ſuburbio Olitorum primitus commendata fuit Benedicto Odeſcalcho S. R. E Cardinali, poſtea Innocentio XI. Pont. Max., qui pluribus reſtaurationibus exactis, omnia contulit Fratribus Minoribus S. Franciſci Reformatis. In memorata Congregatione ſe Deo vovit Zacharias Vicecomes, atque in ipſa totus ad expellendos Dæmones è Fidelium corporibus ſe contulit, ita ut Orationibus non tantùm, & vitæ exemplaris ſanctimoniâ, ſed etiam Scriptis, ut infra, tam periculoſum negotium ſuſceperit, & ex fide Picinelli optimè adimpleverit. Nulli peperci diligentiæ, ut plura, quæ ad Zachariæ Vitam pertinent, reſcire poſſem, & litteris commendare; ſed omnis inveſtigatio irrita cecidit, cùm neque illius mortis annum detegere valuerim.

Opus verò illius, quod vidi, ſic prænotatur:

I. Complementum Artis Exorciſticæ, cum Litaniis, Benedictionibus, & Exorciſmis, in tres Partes diviſum. I Doctrinalis. II. Benedictionalis. III. Exorciſmalis. *Venetiis*, 1600., *Mediolani*, 1610., & iterum *Venetiis*, 1619., nec non *Coloniæ*, *apud Kinckium eodem anno*, in 8.

De eo Hieronymus Borſerius in Supplemento, Cap. 12. Abbas Picinellus in Athenæo, pag. 118., & Draudius in Bibliotheca Claſſica, pag. 274.

MDCCCXXXIV.

De VICOMERCATO ANTONIUS.

OPpidum Vicomercatum in Mediolanenſi Ducatu, ad Montium Brianteorum radices ſitum, ac Vicariatus Marteſanæ, præteritis ſæculis adeò celebris, caput, plures dedit Viros doctos à Vicomercato, & Vicomercatos quandoque vocatos; nos verò omnes à Vicomercato inſcribere inſtituimus, nam cognomen à Patria ſumpſiſſe jure merito credimus. In Collectione Conſulari Cl. Sitoni noſtri quatuor invenimus in libera Mediolanenſi Republica, eâdem dignitate inſignitos, nempè Pinamontem annis MLXXI. MLXXXIII., & MLXXXV. Guidonem an. MXCV. Algiſium anno MXCIX., & Pinamontem alterum anno MCCCXI. Antonius verò patrem habuit Thaddeolum J. C. C. Comitemque Palatinum, necnon Ducalem Senatorem, de quo ſuo loco agemus, unà cum ſuæ gentis Genealogiâ. Noſter quoque inter Cauſidicos Mediolanenſes floruit anno MCCCCXII. laudaturque à ferè omnibus Rerum Mediolanenſium Scriptoribus, ut ſuæ ætatis Vir egregius, & de patria optimè meritus. Annus verò, quo è vivis abiit, nobis incompertus eſt.

Scripſit autem, teſtibus infraſcriptis, quæ ſequuntur:

I. Il Succeſſo della morte di Gio. Maria II. Duca di Milano.

II. De Rebus ſui temporis.

Ita ex Corio in Hiſtoria Mediol part. IV. ad annum MCCCCXII. pag. mihi 306. Morigia in Nobil. Mediol. lib III cap. 6. & in Hiſt Mediol. lib. I. cap 59. Salvatore Vitali in Theatro Comment. XXIV. Picinello pag. 51. & Sitono noſtro.

MDCCCXXXV.

De VICOMERCATO BENEDICTA.

INter Fœminas Mediolanenſes eruditas libenter Benedictam hanc ſcribo, cujus Pater fuit Lochinus Ducalis Aulici Paſini de Vicomercato filius, fratremque habuit Michaëlem anno Chriſti MCCCCLXXIV. in Mediolanenſi patria Decurionem, ut in geneſi hujus familiæ, de qua in Thaddeolo mentionem habebimus, apparet. Benedictæ verò nomen fuit in ſæculo Lucia, & anno MCCCCLVII. die XVIII. menſis Aprilis in Monaſterio S. Marthæ hujus Urbis recepta fuit ad ſacrum habitum S. Auguſtini aſſumendum manu Præfectæ ejuſdem Parthenonis Michelinæ de Puthen. Conſueverant Moniales ad ea uſque tempora Divinas laudes, prout ſolent Eccleſiaſtici ad ſacros Ordines promoti, non recitare, ſed Orationibus tantùm privatis uti, pro cujuslibet pietate. Omnium prima fuiſſe dicitur Benedicta, quæ hoc onus ſibi imponi enixè poſtulavit, eamque ſecutæ ſunt Virgines reliquæ in ſupradicto Cœnobio degentes. Cœnobium ingreſſa, peculiari pietatis laude ſemper enituit, Legum obſervantiſſima, & ad omnia devotionis officia, parata. Annis III. Sororibus ſuis humaniſſimè, ac diligentiſſimè præfuit, & XII. Vicariæ munus exercuit; Tyronibus etiam virtutum ſemitam verbo, & exemplo per annos aliquot oſtendit. Artem ſcribendi tam optimè callebat, ut ingentia Volumina, etiam cum muſicalibus notis ad

Chori

Digitized by Google

uſum Chori exaraverit; aliaque ſcripſit ut infra. Vivere deſiit celebris hæc Monialis die XIII. menſis Junii, anno Redempti Orbis MDXV. nonagenaria.

Hæc de ea ſuperſunt:

I. Vita della Beata Veronica de' Negri Monaca Converſa nel Monaſtero di S. Marta. Extat autographus Codex in Archivo ejuſdem Monaſterii, & ſic prætitulatur: „ In queſto Libro ſe tratta de la virtuoſa Vita „ de la Vergine Sorore Veronicha del Monaſterio de „ Sancta Martha de la Cità de Milano. Etiam de li „ mirabile miſterii de revelatione, & apparitione „ gli qualle ebbe dal Signore Dio omnipotente in „ diverſe modi. „ MS. litteris rubro-nigris pagg. 477. in fol. Diviſum eſt Opus in partes IV. eoque usus eſt Puticellus, ut indicant capitum diviſiones, & paginarum numeri ejus manu additi. Et perexemplar extat in MS. Bibliothecæ Ambroſianæ ſignat. C. num. 75. in fol. Ipſamque Vitam in Latinum ſermonem convertit, & edidit Fr. Iſidorus Iſolanus Ordinis Prædicatorum, ut ſuo loco diximus.

II. Aggiunte all'Opera di Suor Margherita Lambertenghi da Como intorno all'Origine, e progreſſi del ſudetto Monaſtero di S. Marta. Hoc MS. uſa eſt Veronica Stampa, de qua jam egimus, ut ipſa teſtatur in §. 1. Codicis ibi relati.

III. Alcune Operette di Devozione, e di Orazioni, teſte eadem Veronica Stampa in Elencho Monialium, de quo in eadem verba fecimus, §. 47. & 108.

Ex MS. Codice ejuſdem Veronicæ Stampæ in Archivo Monialium S. Marthæ Mediol.

MDCCCXXXVI.

De VICOMERCATO FRANCISCUS.

PHilippus, ex Honuphrio de Vicomercato, Mediolanenſis Patriæ Decurione, anno MCCCCLXXIV. natus, Franciſcum hunc genuit, qui ſcientias tam Philoſophicas, quàm Medicas ita didicit, ut in eiſdem apud Ticinenſe Gymnaſium laureâ acceptâ, inter Phyſicos Collegiatos hujus Urbis adſcribi meruerit anno Chriſti Domini MDXXIII. Tantùm famæ ſibi acquiſivit, ut in Regia Pariſienſi Univerſitate ſub Franciſco I. Francorum Rege, deinde in Taurinenſi ſub Emmanuele Philiberto Allobrogum Duce, cui etiam in Secretiore Conſilio Senator extitit, publicus Philoſophicæ facultatis Profeſſor, ſanè eminentiſſimus renuntiatus fuerit. Uti Medicus Sereniſſimæ ſupradicti Regis Franciſci I. uxoris laudatur à Joanne Guinterio, & ſignanter in Epiſtola nuncupatoria ejus libri Aphoriſmorum Hypocratis, cum notis Oribaſii ab eodem Guinterio è Græco in Latinum translatis, ex editione Veneta anni 1513. quæ Epiſtola ſic prætitulatur „ Franciſco à Vicomercato Mediolanenſi, Sereniſſimæ Galliarum Reginæ Leonoræ „ Medico Clariſſimo, Jo. Guinterius Andernacus S. „ Medici tunc temporis partim Arabum ſententiam, partim Græcorum proſequebantur, ut videre eſt in Opuſculo novæ Academiæ Florentinæ adversùs Avicennam, & Neotericos, Venetiis edito anno 1513., necnon ex Epiſtola de priſcis, & Neotericis Medicis, adjecta Operibus Fontanoni, editionis Lugdunenſis anni 1574., ideoque ſupradictus Joannes Guinterius ſic proſequitur in eadem Epiſtola ad Franciſcum noſtrum: „ Quem laborem tibi Vir excellentiſſime „ nominatim appendere viſum eſt, qui tum veterem, „ tum novam percalleas Medicinam, qui in Mathe„ maticis, altioribuſque diſciplinis, nulli Italorum, „ Gallorumque cedas: denique qui tantâ curandi ægros „ dexteritate, & methodo polleas, ut omnibus fa„ cilè medium, quod ajunt, unguem oſtendas. Hac „ enim ratione Galliarum Reginæ Illuſtriſſimæ Medi„ cus es creatus, ac in gravioribus Principum mor„ bis ubique accerſitus, hac te Galli amant, Itali „ venerantur, utrique expetunt. Proinde vigilias no„ ſtras hilari fronte excipias Franciſce doctiſſime &c.

Dubius hæſit Cl. Curtius utrùm unus, vel duo fuerint Vicomercati ſub nomine Franciſci eodem tempore florentes, ſed rationes ab eo adductæ omnino corruunt à Stemmatibus genealogicis familiæ Vicomercatæ, nobis de more perhumaniter datis à Cl. Sitono, nam in illo Auctoris noſtri, quod incipit ab Honuphrio ſeniore in vivis agente prope finem Seculi XVI. uſque ad Sylviam Vicomercatam ex iſtius progenie ultimam, & Julio de Urſinis de Roma nuptam anno MDLXVI. nullus alius Franciſcus legitur, præter noſtrum. Alter verò Franciſcus de Vicomercato Baſſanini filius, & Mediolanenſis Decurio claruit ab anno MCCCCXXIX. ad MCCCCXLIX ut ab altera Genealogica ſerie in Thaddeolo de Vicomercato, nobis à dicto Sitono communicata agnovimus, atque iſtius Franciſci ſenioris duas vidimus Epiſtolas latinas ad Candidum Decembrium ſcriptas, & aliam Decembrii ad eundem, quem vocat Equitem illuſtrem. In eadem Decembrius Vitam Homeri à ſe ſcriptam, & ab Antonio Rhaudenſi, ſuo loco à nobis jam commendato, laudatam ei mittit, ut Pontifici nomine ſuo offerat. Datæ ſunt tres iſtæ Epiſtolæ anno MCCCCLXIV., & inter MSS. Decembrii in Ambroſiana Bibliotheca reperiuntur. Sed ad Franciſcum noſtrum redeamus, qui ex fratre nepos extitit Chriſtophori, alterius Phyſici Mediolanenſis memoriâ digni, qui tumulatus fuit in Eccleſia Sancti Dionyſii hujus Urbis cum ſequenti Inſcriptione:

CHRISTOPHORO VICOMERCATO
PHYSICO DESIDERATISSIMO
CATHARINAEQVE CONIVGI
BENEMERENTES FILII P. MDXLII.

Plura noſter ſcripſit ingenti cum ſua apud poſteros laude, ut infra; anno verò MDLXX. deſideratus eſt.

Hæc ſunt perpetua ejus virtutis teſtimonia uberiùs, & meliori ordine quàm in Curtio, aliiſque deſcripta:

I. In VIII. Libros Phyſicorum Ariſtotelis Commentaria. *Pariſiis*, 1550. *in fol.* Editio ignota Cl. Curtio, ideoque Auctor noſter ſcripſit ante annum MDL. ut è contra non rectè opinabatur idem Curtius.

II. Ariſtotelis parva naturalia, latinè per Nicolaum Leonicum Tymeum recognita, & à Franciſco Vicomercato illuſtrata, *Ibidem*, & denuò anno MDL. recuſa, & cum ſupradicto Opere Henrico II. Galliæ Regi tunc dicata.

III. Commentarius ſuper III. Librum Ariſtotelis de Anima. *Pariſiis*, 1543. editio ignota Cl. Curtio, deinde *Venetiis*, *apud Hæredes Scoti*, 1574 *in fol.* In hac ſecunda editione recuſum eſt Opus num. IV. infra enunciandum, & ad doctiſſimum Virum Petrum Caſtellanum Epiſcopum Tutellenſem miſſum.

IV. De Anima Rationali Diſceptatio peripatetica. *Pariſiis*, *apud VVechelium*, 1647. *in* 8.

V. Commentarius in eam partem Libri Ariſtotelis, in qua de Deo, & cæteris mentibus Divinis diſſeritur. *Pariſiis*, *apud Matthæum Davidem*, 1551. *in* 4. ad Cardinalem Borbonium.

VI. In quatuor Libros Ariſtotelis Meteorologicorum Commentaria, & eorumdem è Græco in Latinum converſ. *Pariſiis*, 1556. *in fol. & Venetiis*, *ex Officina Dominici Guerrei*, 1565. Hoc Opus Cardinali Lotaringico dicavit, ac in Epiſtola nuncupatoria ſic habetur: „ Cum me, Princeps Illuſtriſſime, Cardinaliſque „ maxime jam inde ab adoleſcentia Philoſophiæ „ ſtudiis totum tradidiſſem, progreſſuſque eos an„ norum multorum ſpatio, in ea viderer feciſſe, ut „ ad eam in celeberrima hac Lutetiæ Pariſiorum Aca„ demia publicè profitendam à maximo illo Scien„ tiarum, Artiumque omnium veluti parente Rege „ Franciſco adhiberer &c.

VII. De naturali Auſcultatione Ariſtotelis libri VIII. *Pariſiis*, *apud Vaſcoſanum*, 1550. *in fol. & Venetiis*, 1557, & 1593. *item in fol.* hæc edidit Ludovicus Septala jam à nobis laudatus.

VIII. De Principiis Rerum naturalium libri III. *Venetiis*, *apud Bolzetam*, 1596. *in* 4. *& Marpurgi*, 1598. *in* 8. in prima editione, quam Impreſſor Alexandro Maſ-

ſariæ Vicentino, & publico in Univerſitate Patavinæ Profeſſori primario dicavit, ſic ait: „ Itaque „ cum ejus de rerum naturalium Principiis diſputationes, beneficio humaniſſimi Viri, ejuſdemque „ Philoſophi, ac Medici eruditiſſimi Ludovici Septalii Mediolanenſis in manus meas perveniſſent „ &c. „ Hoc Opus ſervat autographum Bibliotheca Ambroſiana, Cod. MS. ſign. G. num. 117. pagg 335. in fol., unà cum ſequentibus.

IX. Franciſci Vicomercati Regii Philoſophiæ Profeſſoris Commentaria in Ariſtotelis Ethicam, ſive Libros de moribus ad Nicomachum. MS. in fol in ſupradicta Bibliotheca, inter eos in 4. ſign. R. num. 106. pagg. 454.

X. Commentaria in Ariſtotel. de partibus Animalium. MS. in fol. ejuſdem Bibliothecæ, ſign. H. num. 34. pagg. 443.

XI. Della Conſolazione, Libro I. di Franceſco Vimercati, alla Sereniſſima, e potiſſima Regina Catterina de Medici, madre del Re Criſtianiſſimo. MS. in 4 ejuſdem Bibliothecæ, ſign. N. num. 105 pagg. 25. Hunc non vidit Curtius.

Quæ ſequuntur refert Ghilinus in ſuo Theatro, ubi aſſerit ea extitiſſe apud hæredes Franciſci noſtri.

XII. De Beneficiis Commentarius.

XIII. De Concordia Platonis, & Ariſtotelis.

XIV. Dell' Ordine oſſervato dalla Natura nelle coſe.

XV. In Libros Ariſtotelis de Generatione, & Corruptione, ex Picinello, neſcio tamen quibus tabulis fulto.

Auctorem noſtrum Jacobus Menochius, Mediolani poſtea Senator, in præfatione ad Tractat de Recuperanda poſſeſſione totidem verbis celebravit „ Franciſcus Vicomercatus Mediolanenſis Philoſophorum Princeps, Sereniſſimi Ducis noſtri a Secretis Conſiliarius, qui Latinè & Græcè ſcribendo, „ ac docendo, Platoni ac Ariſtoteli, non cæteris „ modò, palmam præripuiſſe videtur. „ Hæc ille.

In libro IV. Epigrammaton Lancini Curtii editionis *Mediolanenſis* anno 1521. adeſt Epigramma ad Franciſcum Vicomercatum pag. 57.

Extant ad eundem plures Epiſtolæ latinæ Franciſci Ciceteji in MS. Codice Bibliothecæ Monachorum Ciſtercienſium S. Ambroſii hujus Urbis, ſignat. A. num. 18. in 4.

Agunt de ipſo Morigia in Hiſt Nobil. Mediol lib. III. cap. IX. Borſerius in Supplem. cap. XI. Geſnerus in ſua Bibliotheca, Joannes Baptiſta Sylvaticus in Colleg. Nobil. Medic. Mediol. cap. XVIII. Ghilinus in ſuo Theatro part. II. pag. 96. Picinellus in Athenæo pag. 225. Sitonus noſter in Chron. Colleg Phyſic. Mediol. part. II. art. 79. & 161. MS. in fol. penès Auctorem, & Curtius in ſuo Opere de Medicis Scriptoribus Mediolanenſibus pag. 70. qui inter rationes ab eo productas, quibus ambigebat an duo fuiſſent Franciſci Vicomercati, hanc etiam profert, quod Mercklinus in Opere ſuo de Scriptis Medicis, nullam mentionem feciſſet de Auctore noſtro, quid dicendum foret de Cl. Joanne Jacobo Mangeto, qui in amplam ſuam Bibliothecam Vicomercatum hunc minimè inſeruit?

MDCCCXXXVII.

De VICOMERCATO FRANCISCUS BERNARDINUS.

LAurentius de Vicomercato, qui anno Chriſtianæ Æræ MCCCCLXXIV. inter Decuriones Mediolanenſes, & anno MCCCCLXXXI. unus ex XII. Proviſionum, ut vocant, numerabatur, Franciſcum Bernardinum genuit, ſicuti ex pluribus authenticis Documentis Cl. Sitonus noſter oſtendit. Claruit verò Franciſcus Bernardinus Equitum Turmæ Præfectus, tum Legionis Equitum Chiliarcha, Regiuſque Gubernator Cherii, ac Oppidi, & Arcis Valentiæ, ad flumen Padum, necnon Eques Regii Ordinis S. Michaëlis. Tanti cum fecerunt Franciſcus I., Henricus II., & Franciſcus II. Galliarum Reges Chriſtianiſſimi, ut ipſum à Conſiliis in rebus bellicis adſciverint, & quod majus eſt, Commiſſarium generalem exercitus Gallici, itemque Lugduni Gubernatorem ab anno MDXXI. uſque ad MDLX., qui fuit ei ultimus, conſtituerint. Acta hujus Viri videnda ſunt apud Auctores infra citandos, filiumque habuit Scipionem, de quo habetur liber, cui titulus: „ Raccolta delle coſe „ allegate da Lodovico Birago contro Scipione Vimercato: Maniſeſto: Conſulto: Diſcorſo, ed Arbore dell' Illuſtre Famiglia Biraga. „ *Torino*, 1651. *in* 4. quem in Bibliotheca Monachorum Ciſtercienſium hujus Urbis egomet vidi. Quantam verò ſibi laudem comparaverit Franciſcus Bernardinus, ſatis eſt perſpicere ex Opuſculo ab eo edito ſubter referendo, ob Legalem, atque Politicam eruditionem ſummè commendando, & paucis noto,

Videlicet:

I. Giuſtificazione del Signor Capitan Franceſco Bernardino Vimercato nella Querela ſua con Monſignor d'Auſſon. *In Milano, da Antonio Burgio*, 1545. *in* 4. Incipit: „ Franceſco Bernardino Vimercato a' Lettori. „ Percioche nelle coſe dell' Honore &c. „ & deſinit: „ Perchè tanto baſtandomi di haver detto in queſta „ Scrittura, quella rimetto al giudicio di tutte le „ perſone di honore ſtudioſe, & intendenti „ &c.

Hunc Virum commendant Paulus Morigia in Hiſtor. antiquit. Mediol lib. IV. cap. 15., & in Hiſt. Nobilit. Mediol. lib. IV. cap. 10. pag. mihi 374. Hieronymus Ghilinus in Annal. Alexandriæ ſub anno MDLVIII. num. 2. pag. 154. Paulus Jovius Hiſtor. ſuor. tempor. lib. XLIV. pag. mihi 464 Marcus Guazzus in Hiſtor. Ital. ab anno MDXXIV. ad annum MDXLV. pag. mihi 401 à tergo, & pag. 406. à tergo, & pag. 407. in fronte. *Venetiis, per Commum de Tridino de Monteferrato*, 1545. *in* 8. Blaſius Monlucius in Commentar. Status, & belli lib II. pagg. 92. 100 102. 108 144. 145. 150. 159. *Cremonæ an.* 1628. *in* 4., & Advocatus Joannes Sitonus in Monumentis Vicecomitum pag. 59. ſub litera hh. impreſſ. an. 1714. in folio.

MDCCCXXXVIII.

De VICOMERCATO JOANNES.

CElebris Juriſconſultus Mediolanenſis Joannes de Vicomercato nunc laudandus mihi ſe offert. Patrem habuit Thaddeolum, alibi jam indicatum, & ſuo loco quoque celebrandum. Nec prætereundum eſt, fratrem ei fuiſſe Gaſparem à Vicomercato, Equitem Cæſareum Palatinum, necnon inſignis Oppidi Valentiæ ad Padi ripam Comitem, ac Ducalem Civitatis Genuæ Gubernatorem, cujus gloriæ perpetuæ monumentum ſemper erit, quòd primus in patria fundator extiterit Cœnobii S. Mariæ Gratiarum, qua de re extat ſequens Inſcriptio Sepulchralis marmorea, cum tanti Viri effigie inſculpta, & Stemmate gentilitio in pariete periſtilii apud Sacrarium Templi Sanctæ Mariæ Gratiarum, ut ſupra, tenoris, ut ſequitur:

CÔ: GÂ:

GRATES NON MERITIS QVAS GASPAR CONTVLIT IN NOS

OMNIPOTENS REFERAT QVI PIA FACTA VIDET.

SERVAVIT PATRIAM GASPAR IANVAMQVE SVBEGIT

SFORTIADAE HIC CORPVS MENS SVPER ASTRA MANET.

MCCCCLXVII. IV. SEPT.

Joan-

Joannes noſter verò claruit & ipſe inter J. PP. nobiliſſimi Patriæ Collegii, quod ingreſſus eſt anno MCDXLV. Cæſareus etiam ipſe Comes Palatinus Jus Civile in Academia Ticinenſi publicè interpretatus eſt. Ducalis item Senator in utroque Conſilio, Secretiori videlicet, ac Juſtitiæ ſedit. Plura ſcripſit, quæ temporis edacitas nobis abſtulit; deceſſit verò die X. menſis Decembris, anno MCDLXVIII. tumulatuſque fuit in Sepulchro majorum ſuorum in Baſilica Schalenſi hujus Urbis.

Hæc de eo vidimus:

I. Repetitio Rubr. C. de eden. extat in Volum. VII. Repetitionum Juris Civilis pag. 62.
II. Repetitio L. Ipſe diſpice, quæ eſt in C. de eden. ibidem pag. 65.
III. Repetitio L. Edita C. de eden. ibid. pag. 82.
IV. Conſilia Juridica II. Extant inter ea Martini Garati num. 51. & 61.

Ipſum memorant, inter alios, Picinellus in Athenæo pag. 333. & J. C. Sitonus in Chron. Coll. J. PP. Mediol. pag. 43. art. 144. & in Theatro Genealogico ſuo MS. in fol. pag. 461. tum in monumentis Vicecomitum impreſſis anno 1714. pagg. 31. & 34. in fol.

MDCCCXXXIX.

De VICO MERCATO JOANNES ANDREAS.

JOannem Andream de Vicomercato, Philippi filium, ex duobus autenticis monumentis penes Cl. Sitonum noſtrum fuiſſe apparet primùm in Eccleſia Collegiata Sancti Nazarii, in Brolio nuncupata, hujus Urbis Canonicum, videlicet ſub anno MDXVI., deinde Canonicum Ordinarium in Eccleſia Metropolitana, annis MDXXXVI. ad MDXLVIII., qui fuit ei extremus, ut videre eſt in Inſcriptione Sepulchrali in Eccleſia Metropolitana, & ex ampliſſima Collectione Comitis Octavii Archinti eruta, ſic:

IOHANNES ANDREAS VICOMERCATVS PROTHO. APOST.
AC HVIVS ECCLESIAE ORDINARIVS
SAEPE COGITANS SE MORITVRVM
HOC TERRAE SVI CORPORIS POSVIT
ALTAREQVE HOC DOTAVIT ET ANCONAM F.
PASSVSQVE VARIOS LABORES SVB ALEX. VI.
ET SEQVENTIBVS SVMMIS PONTIFICIBVS
VSQVE AD PAVLVM III.
SICVT SEMPER RECTE VIXIT
ITA RELIGIOSE OBIIT
AN. DOMINI MDXLVIII. DIE XII. MARTII
AETATIS SVAE ANN. LXXVIII.
PHILIPPO PATRI ANNORVM LXXVIII.
OBIIT ANNO MCCCCLXXXIV.
ET NICOLAO PATRVO ANN. LXXIV.
QVI OBIIT ANN. MCCCCLXXXXII.
VIRIS FRVGIS ET INTEGRITATE RARIS.

Quid autem paſſus fuerit ſub Pontificibus in ſupradicta Inſcriptione relatis, ignorare nos candidè fatemur. De ipſius Litteris Latinis ad Joannem Petrum Vicecomitem ſcriptis, anno MDVIII. jam egimus in articulo Franciſci Caſtelli, pag. 343. quas vidimus ut infra,

Scilicet:

I. Litteræ variæ Latinæ Joannis Andreæ Vicomercati ad Joannem Petrum Vicecomitem. Datæ anno MDVII. Extant in libro Franciſci Caſtelli, cui titulus: „ Quodlibet, ſive Antiquitatum diverſarum Eccleſiæ Mediolanenſis „ liber ſcriptus anno MDL. Cod. MS. ſig. E. num. 48. in Biblioth. Metropolitani Capituli, ut diximus in Caſtello.
II. Delle Laudi di S. Ambrogio Patrone della Chieſa Milaneſe. Orazione detta nella Chieſa Metropolitana di Milano, alla preſenza de' Tribunali, l'anno MDXLI. da Gianandrea Vimercati, Canonico Ordinario. *In Milano*, ſine Impreſſoris nomine, 1541. *in* 4.

MDCCCXL.

De VICOMERCATO JOANNES BAPTISTA.

LIbenter Scriptorem aliquem uberiorem Morotio citando, de Viris illuſtribus Carthuſienſibus ſcribentem, ſcrutatus fuiſſem, ut aliqua de Joanne Baptiſta Vicomercato ejuſdem Ordinis Alumno Lectoribus meis proferre poſſem, ſed præter ejus Opus, quod præ manibus habui, nil aliud quàm id, quod ab Epiſtola nuncupatoria editionis Jſtius ad Andream Menechinum per Thomam Porcacchium ſcriptam, exhibere prorſus de hoc Viro mihi datum eſt. Hæc ſunt verba Porcacchii: „ Al magnanimo, ed eccel„ lente Sig. Andrea Menechini ec. Dedico io magna„ nimo, e virtuoſiſſimo Sig. Andrea alla corteſe bon„ tà ed acutiſſima finezza d'ingegno, ed intelletto „ di V. E. queſto Ragionamento del M. R. & ſom„ mamente virtuoſo Padre D. Gian Battiſta Vimer„ cati nobile Milaneſe, & Monaco di Certoſa, d'eſem„ plar bontà, di molta ſcienza, e di ſingolare acu„ tezza di ſpirito elevato &c. „ Etſi Bernardinus Baldus in ſuo libro „ Cronica de' Mattematici „ Ur-

Urbino, 1707 *in* 4. ad pag. 132. parviſaciat Opus A
Vicomercati noſtri, utpote quia modicè de Ptolomæo inſtructus fuerit, ut Germanorum more abſque demonſtrationibus practicam ſolummodo Horologiorum conficiendorum demonſtraverit; attamen pro ætate, qua Vicomercatus ſcripſit, Liber illius minimè ſpernendus eſt, immo quanti ipſum fecerint in hac ſcientia eruditi Viri Sæculi XVI. teſtes ſunt editiones VI. Operis Auctoris noſtri, quas vidimus. Dolendum interea eſt, quòd alia ejus ingenii monumenta, dignitates, vel ſaltem mortis annum nobis nemo indicaverit. Accipiant Lectores quod præſtare poſſum, uberiora ab aliis interim expectando.

En Operis titulum: B

I. Dialogo degli Orologj Solari, nel quale con ragioni ſpeculative, e pratiche facilmente s'inſegna il modo di fabricare ogni forma d'Orologj, *Venezia, preſſo il Dongo*, 1557. *in* 4. *Ferrara, per Valente Panizza*, 1565. *in* 4. & iterum *Venezia, preſſo il Giolito*, 1566. 1567. & *ivi, preſſo i figliuoli dello ſteſſo Giolito*, 1584. *in* 4. & tandem *Padova, per il Paſquati*, 1672. *in* 4.
Videndi ſupradictus Bernardinus Baldus in Opere jam citato, Joſephus Morotius in Theatro Chronologico Sacri Ord. Carthuſ. pag. 127. atque Canonicus Jo. Andreas Irîcus in ſua Typographica Hiſtoria Tridinenſi jam toties memorata.

MDCCCXLI.

De VICOMERCATO OCTAVIUS. C

TEmporis edacitas, necnon Majorum noſtrorum incuria frequentiſſimè deflenda nobis eſt ob tot Virorum doctrinâ illuſtrium documenta deperdita; inter quos numerandus nunc occurrit Octavius à Vicomercato, cujus labores litterarios fortè inveni, dum Epiſtolas Candidi Decembrii in Bibliotheca Ambroſiana, & Codices MSS. Bibliothecæ PP. Teatinorum hujus Urbis evolvebam. De ipſo igitur reperi pauca hîc adtexenda, è quibus quanti in exiſtimatione fuerit Octavius apud erudiſſimum Decembrium, facilè agnoſcitur, atque ex ipſis dolor creſcit, ad nos minimè perveniſſe majora ingenii Viri iſtius monumenta. Expiſcentur igitur alii, & facilè invenient pluſquam nobis datum eſt. D

Videlicet:

I. Plures Epiſtolæ Latinæ ad Candidum Decembrium ſatis eruditæ, inter quas una prolixa circa librum Platonis de Amicitia, è Græco in Latinum à Candido translatum, cum judicio Vicomercati. Datæ annis MCCCCLXIII. & MCCCCLXIV., cum Reſponſionibus Decembrii. Extant inter Epiſtolas MSS. Candidi Decembrii in Biblioth. Ambroſiana.
II. Poemata VII. Latina, ad Petrum Candidum Decembrium, cum pluribus illius ad dictum Octavium, inter quæ hoc, quod damus:

Tu ſpecimen virtutis eris caroque Parenti E
Gloria, tu Matri ſolamina ſumma decora,
Cùm te tam doctum cernant puerilibus annis
Ut tua velari mereantur tempora lauro.

Extant in Codice MS. Epigrammatum, & Epiſtolarum juvenilium Petri Candidi Decembrii, apud PP. Teatinos D. Antonii Mediolani.

MDCCCXLII.

De VICOMERCATO PINAMONS.

NUnquam ſatis mirari poterunt Mediolanenſes Cives Pinamontis de Vicomercato inſignia in Urbem ſuam merita; quandoquidem reſtituendæ, poſt tam ſæpè memoratum Ænobarbi excidium, Patriæ inter primos inſudavit, Vir non prudentiæ ſolùm commendatione celeberrimus, ſed eloquentiæ quoque laude clariſſimus. Facundiam verò quantam ſibi attentiſſimo ſtudio adeptus fuiſſet tunc maximè oſtendit, cùm anno MCLXVII. in Conventu Civium Mediolanenſium, quos Fridericus laribus pepulerat, adſtantibus etiam variarum Italiæ Urbium Legatis, illud propoſitum eſt, an ſcilicet in Ænobarbum votis omnibus conjurantes ſæviſſimum jugum excuterent, & jamdudum jacentem miſerandam in ſpeciem Inſubrum Metropolim reſtituerent. Eloquentiſſimam enim in Eccleſia Sancti Jacobi de Pontida Vicomercatus noſter habuit Orationem, quâ univerſam ferè Italiam, quæ ibi per Legatos convenerat, ad remittendum Friderico Nuncium impulit, & ad reficiendum Mediolanum incendit. Quapropter anno eodem V. Kal. Maji profugi jampridem Cives natale ſolum poſtliminio repetierunt, & disjectas Ædes, ſtrataque mœnia reſtituere aggreſſi ſunt. Rurſus igitur florente Urbe, atque liberâ Mediolanenſium Republicâ, Pinamons non ſemel Conſulatum geſſit; hoc enim munere functus eſt annis MCLXVII., MCLXXI., MCLXXXIII., atque demum MCLXXXV. Cùm autem de componendis cum Friderico prædicto Inſubriæ diſſidiis ageretur jam dicto anno MCLXXXIV. eamque ob rem Legatos ad eum mitterent Mediolanenſes, inter alios ad tanti negotii pondus ſelectos Viros adſuit etiam Pinamons, quod rursùs egit anno MCLXXXV. Suæ item Reipublicæ nomine memorato anno MCLXXXIII. Conſtantiæ in ſolemni Curiâ VII. Kal. Julii, pacem cum Friderico iniit Reipublicæ Mediolanenſis nomine, unà cum Guidone de Landriano, Adobato Bultraffio, Gulielmo Burro, Guercio de Buxola, Alderico de Bonate, Rogerio Marcellino, atque Loterio de Medicis. Tam benemeriti Civis acta reliqua delevit oblivio, neque licet nobis plura dare, deficientibus apud Hiſtoricos monumentis uberioribus. Supereſt tamen ipſius memoria in eo lapide, qui adhuc viſitur in fornicibus Portæ Romanæ hujus Urbis, quam Inſcriptionem cùm jam dederimus in Articulo Adoſadi Bultraffii (quem alii Adobadum appellant) ſupervacaneum ducimus illam repetere. Credimus tamen omninò memoratu dignum vetuſtiſſimum Elogium adhuc extans in Clauſtro Cœnobii Auguſtinienſium, apud Templum Sancti Marci hujus Urbis; olim poſitum Bocallino de Vicomercato, quem non ſine gravibus argumentis Pinamontis noſtri Avum fuiſſe credimus. Illud eſt hujuſmodi litteris efformatum:

V. RELIQUIAE
BOCALINI DE VICOMERCATO
QVI DIE V. FEBRVARII MCXXXVII. OBIIT
F. PATRITIAE GENTIS VICOMERCATAE
SACRVM.

Confirmat hoc marmor, quod alibi diximus, conſueviſſe Mediolanenſes Virorum, & Fœminarum ejuſdem familiæ diſtincta quidem, ſed tamen vicina ſepulchra conſtruere; Siglæ etenim illæ V. & F. indicare videntur Virorum, & Fœminarum.

Ca-

Cæterùm Pinamontis ſupereſt :

I. Ragionamento di Pinamonte Vimercato, fatto nella Chieſa di S. Giacomo in Pontida, alla preſenza degli Ambaſciatori di varie Città d'Italia, affinchè ſi ribellaſſero a Federico I., e s'impegnaſſero a rifar Milano. Extat in lib. cui titulus : „ Orazioni in materia Ci- „ vile, e Criminale di varj Autori, raccolte da Remi- „ gio Fiorentino ; „ qui eam Orationem excerpſit ex hiſtoria Corii. Prodiit liber *Venetiis*, *apud Jolitum*, 1561 *in* 4.

Mentio Pinamontis habetur in libro de Pace Conſtantiæ in corpore Juris Civilis inſerto, apud Corium in Hiſt. Mediol. ad citat. annor. Donatum Boſſium in Chron. Mediol. ad annum MCLXXXV. Chalcum Hiſt. Patriæ lib. XI. Comitem Octavium Archintum in Collect. Monum. Famil. Mediol., Sitonum noſtrum tam in Chron. Collegii J. PP. Art. XVII. pag. 26, quàm in Schedis, tandemque apud Canonicum Iricum in ſua Typographica Hiſt. Tridinen.

MDCCCXLIII.

De VICOMERCATO STEPHANARDUS.

STephanardum de Vicomercato Picinellus noſter in duos diviſit in ſuo Athenæo, unum nempe protulit ſub genuino nomine, alterum ſub nuncupatione Stephani Ordinis Prædicatorum, deceptus à Poſſevino, à Pio, quodque magis mirere, à Clariſſimis Viris Voſſio, & Jovio, ut videbimus infra. Nos nunc primùm beneficio doctiſſimi Sitoni noſtri parentem ejus agnovimus, Reſonadum ſcilicet, ut conſtat ex Inſtrumento venditionis, acto in domo Fratrum Prædicatorum hujus Urbis, cui teſtes interfuerunt „ Frater Stephanardus de Vicomercato filius „ quondam Domini Reſonadi, & Frater Joannes „ Senior filius quondam Ser Maſei dicti Ordinis Præ- „ dicatorum, & Frater Vivianus filius quondam „ Zanebelli, olim de Puſterla Aziarum &c. „ Hoc Documentum poſſidet autographum idem Sitonus, unà cum altero tranſactionis ſactæ per Fratrem Jacobum de Modoëtia Priorem, & Fratrem Stephanardum de Vicomercato, cum aliis novem Fratribus ſui Ordinis, agentibus nomine Capituli ſupramemorati Conventus S. Euſtorgii ex una parte, & Dominos Rubam de Balſamo, & Beltramum Corbum ex altera, datum anno Nativitatis Domini MCCLV. Nec fortè Lectores noſtros pigebit, quod hîc addam tertium Monumentum, antiquitate & ipſum venerabile, à nobis in Articulo Honrici Scacabarotii jam indicatum, in quo non tantùm Stephanardus noſter memoratur, ſed alii etiam Viri, de quibus alibi in hac noſtra Bibliotheca mentionem egimus, quod pariter ſervat ditiſſimum Muſæum nunquam ſatis laudati Sitoni, in hæc verba : „ Anno à Nativitate Domini „ MCCLXXXIX die Jovis, primo menſis Decembris, „ Indictione tertia : Inſtrumentum Proteſtationis „ actum Mediolani, in quo teſtes interfuerunt Do- „ minus Homniabene de Ravenna Vicarius Venerabi- „ lis Patris Domini Othonis Sanctæ Mediolanenſis „ Eccleſiæ Archiepiſcopi, & Dominus Honrichus „ de Scacabarozziis Archipresbyter Majoris Eccleſiæ „ Mediolani, & Dominus Petrus Villanus Præpoſi- „ tus Eccleſiæ Sancti Victoris de Corbetta, & plu- „ res alii Clerici Ordinarii, & Præpoſiti Eccleſia- „ rum Mediolani, & Dominus Joannes de Oddoni- „ bus, & Dominus Obizo de Lomello, ambo Judi- „ ces & Aſſeſſores Domini Balduyni de Ugonibus „ honorabilis Poteſtatis Mediolani, & Dominus An- „ ſelmus de Alzate, & Dominus Gabrius Stampa „ ambo JurisPeriti, & Frater Jacobus de Cimiliano „ Prior Fratrum Prædicatorum Conventus Mediola- „ ni, & Frater Prothaſius de Sancto Ambroſio, & „ Frater Andreas de Sexto, & Frater Ardizio de „ la Salla, & Frater Stephanardus de Vicomercato „ omnes Lectores in Theologia, & Frater Daniel „ de Giuxiano olim pravitatis hæreticæ Inquiſitor, „ & Frater Gregorius de Birago, & plures alii in „ magna quantitate : rogatum per Mayfredinum de „ Cera filium Ser Guarnerii Civitatis Mediolani Por- „ tæ Ticinenſis de foris Notarium publicum &c. „ Ejus nomen occurrit quoque inter teſtes adhibitos in proceſſu MS. confecto propter cædem S. Petri Martyris, quem ſervat Bibliotheca Ambroſiana. Ante nos allucinationem Pauli Jovii, & cum eodem Gerardi Joannis Voſſii animadverterunt Clariſſimi Quetif, & Eccard in Bibliotheca Scriptorum Ordinis Prædicatorum, eò quia Stephanardum noſtrum, & Gualvaneum de la Flamma à ſupradictis Auctoribus in unum tantùm Scriptorem conflatum repererunt, etſi Voſſius ambos diſtinctos apud Leandrum Albertum videre potuiſſet ; nec Jovius excuſandus eſt, cui Gualvanei Chronicon legere in promptu fuiſſet, quod ſi vel leviter inſpexiſſet, Stephanardum inter eos Scriptores à Gualvaneo recenſitos, quorum uſus eſt operâ, facilè agnoviſſet. Adde quòd Stephanardus Carmine, Gualvaneus verò ſolutâ Oratione ſcripſere, & Stephanardus antiquior eſt, nam anno MCCXCVIII. mortuus Chronicon ſuum infra recenſendum non ultra annum MCCLXXVII. produxit, Gualvaneus verò, ut in eo vidimus, ſuum extendit ad MCCCLXXI, ſed ultra ne Lectores fatigemus, ſatis eſt audire Taëgium, qui in ſuo Opere, quod ſervat Bibliotheca S. Mariæ Gratiarum, Ordinis Prædicatorum, hæc ſcribit : „ Dominus Otto Vicecomes „ Mediolanenſis Archiepiſcopus præbendam centum „ Florenorum conſtituit pro Lectore Majoris Eccle- „ ſiæ Mediolani, quæ lectio data fuit Fratribus no- „ ſtris, & uſque in præſens perſeverat. Inſtituit au- „ tem dictus Dominus Archiepiſcopus pro Lectore „ dictæ Eccleſiæ Fratrem Stephanardum de Vico- „ mercato Mediolanenſem, & obtinuit, qui legit „ anno uno. Hic fuit in Seculo honorabilis Cleri- „ cus, & magnus præbendatus, & doctus, qui com- „ poſuit Chronicam, & Summam Juris Civilis, & „ multa, quæ ſunt in Bibliotheca Conventus Medio- „ lani D. Euſtorgii. Fuit quoque dicti Domini Ar- „ chiepiſcopi amiciſſimus, ac familiariſſimus &c. „ Miror quòd doctiſſimus aliàs Caſimirus Oudinus in ſuo Opere de Scriptoribus Eccleſiæ antiquis Stephanardum noſtrum Flammam dictum eſſe aſſeruerit, etſi errorem Voſſii non uno verbo indicet. Cæterùm Stephanardus inſignis fuit ætate ſuâ Divinarum rerum doctrinâ, eamobrem ab Othone Vicecomite Mediolani Archiepiſcopo & Principe inter charos, ut diximus, habitus. Quin etiam ab eodem Præſule delectus eſt, ut anno MCCXCII. in Synodo Provinciali, quam cum Suffraganeis Epiſcopis die XXVII. Novembris inchoaverat pro negotiis Sacri Belli, poſtridie verba ad populum faceret, ut infra. Neque minor in eum redundat gloria ex Muſarum culturâ, in quarum ſtudiis pro eo, quo fuit inter vivos, tempore, ſatis excelluit ; ſed ſcripta Auctoris noſtri, qui ex ſupra relatis Mundo valedixit anno Chriſti MCCXCVIII. diſtinctiùs quam alii hic damus, & utinam ea Sui diligentiùs ſervaviſſent !

Hi ſunt Operum tituli :

I. Stephanardi Vicomercati Ordinis Prædicatorum, de Geſtis in Civitate Mediolani ſub Othone Vicecomite Archiepiſcopo Carmine conſcriptis. Hoc Opus editum fuit primum in Tomo III. Anecdotorum Cl. Ludovici Antonii Muratorii, & iterum in Tomo IX. Scriptorum Rerum Italicarum pag. 97. ex duobus MSS. Bibliothecæ Ambroſianæ ſignatis S. num. 35. & O. num. 161. in 4. litteris rubro-nigris in pergameno, cum variantibus lectionibus, me inſudante, appoſitis, noviſque adnotationibus ejuſdem Muratorii. De hoc Chronico plura animadverterunt ſupradicti Quetif, & Eccard, necnon Caſimirus Oudinus, ad quos & eruditam Præfationem Muratorianam Lectores remittimus.

II. Tractatus de Irregularitate, compilatus per Fr. Ordinis Prædicatorum Stephanardum. MS. in 4. in per-

gameno, litteris rubro-nigris, & miniaturis deauratis pag. 69. ſign. D. num. 53. extat in ſupradicta Bibliotheca Ambroſiana. A

III. Quæſtiones ſuper cunctis locis Apparatus Decretalium in LXXXVII. Articulis diviſus pagg. 322. Extat in ſupradicto Codice Ambroſiano.

IV. De Controverſia hominis, & fortunæ. Opus Metricum ex ſupradictis, & infra citandis Auctoribus.

V. De Emanationibus. Opus in IX. partes diſtributum. Ex iiſdem.

VI. De Peſte Mediolanenſi Carmen. Ex iiſdem.

VII. Petrarchon nominum, & nonnulla alia de principiis nominum, ſic Luſitanus „ qui hoc ſibi velit uni„ nam quis explicet? „ Sunt verba Quetif, & Eccard.

VIII. Poſtilla ſuper Lucam. Ex iiſdem.

IX. Dialogus de Apprehenſione, ſeu de Potentiis Apprehenſivis in XII. Partes, & Capitula CCXX. diviſus.

X. Oratio habita in Synodo Provinciali, quam Otho Archiepiſcopus die XXVI. menſis Novembris, anno MCCXCII. celebravit, & animos fidelium ad ſuſcipiendam Crucem pro ſacra expeditione accendit. Teſtis eſt ipſe in ſuo Poemate de Geſtis in Civitate Mediolani. Ita quoque VVadingus in Tom. V. novæ editionis pag. 315. B

Agunt de ipſo Paulus Morigia lib. III. Nobil. cap. 29. Triſtanus Chalcus in Præfatione ſuæ Hiſtoriæ, Borronus Burienſis in Catalogo Scriptorum Eccleſiaſticorum, Poſſevinus in Apparatu Sacro Tom. III. pag. 252, deceptus verò à Jacobo de Suzato, & ab Alberto Veneto, Joannes Jacobus Friſius in ſua Bibliotheca, Gerardus Joannes Voſſius in lib. II. de Hiſtoricis Latinis cap. 62., Caſimirus Oudinus in Commentariis de Scriptoribus Eccleſiæ antiquis T. III. pag. 609. Picinellus in Athenæo pag. 296. & 298. Quetif, & Eccard in Scriptoribus Ordinis Prædicatorum Tom. I. pag. 460., omneſque alii de eodem celeberrimo Ordine ſcribentes. C

MDCCCXLIV.

De VICOMERCATO THADDÆOLUS.

EX Geoealogico Stemmate Gentis de Vicomercato, quod ex pluribus autographis documentis texuit Vir Cl. Sitonus noſter, quod incipit à Reſonado, Stephanardi mox à nobis celebrati patre, anno Chriſti MCCXXX florente, ac pergit uſque ad Franciſcum Bernardinum à nobis jam laudatum, Thaddæolum hunc ex Joanne, Mediolani Decurione, natum eſſe comperimus. D Gloria non modica hujus Viri fuit habuiſſe tres liberos memoriâ digniſſimos, Joannem nempè, atque Antonium, de quibus nos ſuis locis ſermonem habuimus, nec non Gaſparem, cujus Inſcriptionem illuſtrem dedimus in Sanctæ Mariæ Gratiarum Cœnobio exiſtentem. Noſter verò, & in patriâ Decurio, nec non Vicarius Officio Proviſionum anno MCC CII. Ducaliſque Orator, ac Conſiliarius Juſtitiæ, ſcilicet Senator, extitit. Jam anno MCCCLXXXV., ut notavit Clariſs. Sitonus, Coll. J. PP. Mediol. ingreſſus erat, deinde Jus Canonicum publicè interpretatus eſt in Placentino, & Ticinenſi Gymnaſiis. Sigiſmundus Imperator tanti ipſum fecit, ut eum Cæſareum Comitem Palatinum inſtituerit, ex Diplomate, quod ſervat Panigarolarum E Archivum hujus Urbis, datum anno Redemptionis MCCCCXVIII. Primas extitit Gibellinæ factionis, ut infraſcripti Auctores teſtantur. Erat etiam in vivis, ut ex publicis Inſtrumentis penes Sitonum noſtrum, anno MCCCCXXVII., ſed quando mortem obierit, ignoramus. Parùm de eo habemus, ſed juxta inſtitutum noſtrum, ea, quæ ante Sæculum XV. & XVI. reperiuntur, minimè rejicienda ſunt, etſi brevioris notæ; Adde quod reliqua Thaddæoli noſtri periiſſe Opera, non eſt ambigendum.

Supereſt igitur ejuſdem:

I. Oratio ad Patrem Philippi Mariæ Angli Ducis Mediolani, quæ extat in Biblioth. Ambroſiana in Cod. MS. ſign. B. num. 116. in 4.

A Videndi ſunt Corius in hiſtoria Mediol. par. 4. ad annos MCCCCII., & MCCCCVIII. Morigia in Hiſtoria Mediol. lib. 4. cap. 44. Carolus Hieronymus Cavatius in Allevium. Stat. Mediol. Umbertus Locatus in Chron. Placent. pag. 335. Petrus Maria Campus in Hiſtoria Placent. part. II. lib. 18. pag. 191. Raynucius Picus in Appendice Coll. Parmenſ. num. 15. Panetolus de Claris Legum Interpretibus, pag. 454. Archinius, & Fannianus de Familiis Mediol., nec non Sitonus noſter in Chron. Coll. J. PP. Mediol. pag. 37. art. 95. atque in Schedis.

MDCCCXLV.

VIDEMARIUS JOANNES.

B DE Videmaria Familia Mediolanenſi nil habeo, quod Lectoribus meis proferam, nihilque de Joanne hujus cognominis, cui nunc primùm inter Mediolanenſes Scriptores locum jure meritò dare juvat ob ejus Opus MS. infra deſcribendum, quod ex legato J. C. Joannis Mariæ Bidelli ab anno MDCCV. poſſidet Bibliotheca Ambroſiana, uti legitur in fronte ejuſdem Codicis. In ipſo Auctoris noſtri labore ſatis elucet quantùm in re Nummaria edoctus fuerat, & non inelegans Muſæum Nummiſmatum ſibi comparaſſe agnoſcitur. Ferè incredibile eſt, quod de Viro forſan noſtris temporibus adhuc vivente, nullus mihi rem etſi minimam indicare ſciverit: Forſan C aliis datum erit invenire, quod ego fruſtra expiſcari conatus ſum.

Titulus Codicis eſt:

I. De Nummiſmatibus antiquis ex ære, magnæ, mediæ, & minimæ formæ, Doctoris Joannis Videmarii, MDCLXXVI. Extat, ut diximus, in Ambroſiana. MS. ſign. N. num. 80. in 4.

MDCCCXLVI.

VIGNATUS BONAGRATIA.

D OPpidum Legnani in Agro Mediolanenſi conſtitutum, jamque non ſemel hoc in Opere memoratum, natale fuit ſolum Bonagratiæ de Vignatis, cui Minorum Sancti Franciſci, in eo Cœtu, qui Obſervantes nuncupantur, Inſtitutum placuit profiteri, Hic, quemadmodum ſacris addictos Viros decet, nihil habuit antiquius, quàm bonis ſtudiis mentem excolere, illiſque præſertim vacare, quæ ad divina pertinent. Neque verò inter ſerias diſciplinas à Muſarum oblectamentis abſtraxit animum, ita tamen ut nullum niſi ſacrum Carmini argumentum aſſumeret. Lyrico præcipuè delectatus eſt metro, prout ex infra dandis liquet. Obitum illius, actaque plura E recenſere non datur, cùm vana prorſus diligentia noſtra in his perquirendis extiterit.

Scripſit:

I. Breve Compendiolum Vitæ, certaminiſque B. Catharinæ Virginis, & Martyris, per P. Bonagratiam Vignatum à Legnano, Ordinis Min. Regularis Obſerv. Provinciæ Mediolanenſis in Hymnorum phraſim, editum. *Mediol. apud Ferrolum*, 1597. in 8.

II. Vita di S. Diego. *Ibi, apud eundem*, 1604.

MDCCCXLVII.

Digitized by Google

MDCCCXLVII.

De VILIACO JOANNES.

JOannis hujus de Viliaco Mediolanenſis, Eremitæ Auguſtiniani, neque geſta, nec aliud litterarium monumentum, aut virtutis ejus decora invenire potuimus: quapropter unicum illud ſubjicimus, quod in Bibliotheca D. Marci perſcrutanda nobis occurrit,

Videlicet:

I. Lecturæ ſuper primum ſententiarum Doctoris ſuperſubtilis Pauli Veneti, ſcriptæ & ad uſum accommodatæ per Fr Joanem de Viliaco de Mediolano Die XX. Aprilis, anno MCCCCXXI. Paduæ, dum erat in Conventu Ordinis Eremitarum S Auguſtini, cum variis ejuſdem adnotationibus marginalibus. MS. in 4. pergam. litteris rubro-nigris.

MDCCCXLVIII.

VILLA JOANNES BAPTISTA.

QUòd Gens Villa inter Mediolanenſes Familias antiquitus floruerit, ſatis ſuperque oſtendunt Documenta à Cl. Sitono collecta, è quibus eruitur Monacum de Villa Conſulatum Reipublicæ Mediolanenſis egiſſe anno MCXCVII., ſicut etiam ſcripſerunt Corius, & Chalcus. In noſtra quoque Hiſtoria Bononienſi à Ghirardaccio compoſita, Riccardus de Villa Mediolanenſis agnoſcitur Prætor non tantùm fuiſſe patriæ meæ dilectiſſimæ annis MCCL, & MCCLV., ſed & Populi ejuſdem Capitaneus anno MCCLXIX, ut etiam adnotavit Pompejus Vizanus. Quatuor quoque de hac Gente inter Decuriones Civitatis Mediolani claruere ab anno MCCCCLXXIV. ad MDXIII. Joannes verò Baptiſta noſter Thomæ filius, vitam Eccleſiaſticam profeſſus eſt in hac Urbe. & poſt Lauream in utroque Jure acceptam, uti Lector in Metropolitana Eccleſia laudatur à Picinello. Ob ejus merita primùm Præbendam Canonicalem in Eccleſia Collegiata S. Babilæ, anno ſcilicet MDCXIV., deinde magiſterium Chori in primario hujus Urbis, ab eximio Cardinali Archiepiſcopo Federico Borromæo obtinuit; Idem officium uti de Ritibus Ambroſianis ſummè edoctus, ingenti omnium plauſu uſque ad ultimam diem, quam ignoramus, peregit. Præter Opus ſuum MS. infra recenſendum, quod vidimus, duo tantùm ex relatis à Picinello ad manus noſtras pervenerunt, reliqua, an ſint edita nec ne, nobis adhuc incompertum eſt.

Hæc ſunt, quæ de eo proferimus:

I. Le Sette Chieſe, o ſia Baſiliche Stazionali di Milano *Ivi, per il Malateſta*, 1627. *in* 12.
II. Origine delle Stazioni, con un Diſcorſo ſopra il nome, ed altre particolarità di quelle. *Milano*, 1630. *in* 12.
III. Le Chieſe Collegiate reſidenziali, e ſenza reſidenza di Milano.
IV. Diſcorſo in cui ſi moſtra, che Milano fu ſempre una ſeconda Roma.
V. Catalogo di tutte le Religioni, ed anco delle militari, nel quale ſommariamente ſi legge a Religione per Religione l'anno della ſua Fondazione, il luogo, ove ebbe il ſuo principio, il nome del ſuo Fondatore, il Pontefice, che approvò la Religione, la forma dell' Abito, con diverſe altre curioſità. Raccolte dal Reverendo Prete Gian Battiſta Villa, Canonico di S. Babila. MS. in foglio pagg. 250., ſign. D. num. 10. Extat in Bibliotheca Ambroſiana.
VI. Epigramma Latinum in laudem Joannis Antonii Caſtillionæi. Legitur in libro, cui titulus: „ Florilegium Antiquitatum Mediolanenſium „ ejuſdem Caſtillionæi, de quo jam dictum.

Laudatur à Petro Paulo Boſca in lib. III. de Origine, & Statu Bibliothecæ Ambroſianæ, à Joanne Petro Puricello in Diſſertatione Nazariana, Cap. 171. num. 1. & in Vita S. Arialdi lib. 1. Cap. 26., necnon ab Abbate Picinello, pag. 289.

MDCCCXLIX.

VILLA JOSEPH.

PRæter ea, quæ diximus ad demonſtrandam familiæ Villæ Mediolanenſis antiquitatem in præcedenti articulo Joannis Baptiſtæ, juvat hîc addere, quòd Miranus de Villa Conſul Juſtitiæ Reipublicæ Mediolanenſis extiterit Sæculo XII., nam apud nobis amiciſſimum Nicolaum Sormanum ob ejus Opera edita, atque edenda in Republica Litteraria ſatis notum, reperiuntur Placita III. ab eodem Mirano promulgata, unum videlicet die X. menſis Januarii, anno MCLXIII., alterum die XXXI. menſis Decembris, anno MCLXXIX., tertium verò die IV. menſis Julii, anno MCLXXXIV., omnia in Collectione ſua Diplomatica, quæ utinam aliquando lucem videat! Ex hac gente Carolus Villa Joſephum, de quo agimus, genuit, qui ab ipſo, & à Martha, cujus cognomen excidit, tam rectè ſolidèque educatus fuit, ut Clauſtralem vitam amplecti inſtituerit, ideoque inter Clericos Regulares, quos Teatinos vocamus, profeſſus eſt die XXX. menſis Martii, anno Chriſtiano MDCXLIV. In eadem Congregatione Lauream Theologalem accepit, deinde ad Sacras Conciones peragendas ſe contulit, ut in Divinis Litteris explicandis anno integro ab Auditoribus in Metropolitana Eccleſia hujus Urbis ſingularem plauſum exceperit, deinde tam in eodem Templo, quàm Vicentiæ, Pergami, Parmæ, &c. Orationes, quas annuales vocant, ingenti cum animarum profectu, ſacrâque eruditione refertas, habuit. Oratorium Agonizantium vocatum in Domo ſua D. Antonii hujus Metropolis per plures annos indefeſſo labore, & Confratrum perpetuâ laude ita rexit, ut cum ipſis commune ſepulchrum habere meruerit, ad Divi Andreæ Avellini Sacellum, quod accidit die XXVIII. menſis Februarii, anno MDCCI., qui fuit ei ſeptuageſimus quartus, & ultimus. Suam erga ſupradictum Sanctum devotionem Joſeph noſter indeſinenter oſtendit, uti quoque in Oratione Panegyrica, quam in Conſecratione Templi S. Antonii, ab Alexandro Porro Bobienſi Epiſcopo habitâ anno MDCLIV ſolemniter dixit. Mirum eſt, quòd Vir iſte totus ad animarum profectum deditus, litteras quoque amœniores minimè deſpexerit, nam in Academia Faticoſorum, de qua pluries ſermonem habuimus, eruditiſſimè locutus eſt. Ex ſupradictis igitur colligimus, quòd ſequentia ſcripſerit, ubi verò reperiantur, nobis ſcire datum non eſt.

Hæc ſunt:

I. Lezioni ſopra la Sacra Scrittura, dette per il corſo d'un anno nel Duomo di Milano.
II. Prediche annuali. Has habuit in variis Urbibus, ut ſupra.
III. Diſcorſi detti nell' Accademia de' Faticoſi, aperta nel Collegio di S. Antonio. Ex Picinello.
IV. Le Sacre Nozze. Orazione Panegirica. *Milano, preſſo il Malateſta*, 1614 *in* 4.

Ita ab Athenæo Abbatis Picinelli pag. 317, & ab amiciſſimo P. Crucejo ejuſdem Congregationis Alumno.

MDCCCL.

MDCCCL.

VILLANUS FRANCISCUS.

TRes Villanæ Mediolanenſis Familiæ Viros nunc proferimus memoriâ digniſſimos, duos nempè dignitate Senatoriâ inſignitos, alium verò de patriâ ſummè meritum ob Statuta illius in meliorem ordinem redacta Sæculo XIV. Joannes alter Villanus Conſulatu Juſtitiæ in liberâ Mediolanenſi Republicâ clarebat anno MCXCVI., ut nos monuit humaniſſimè Sitonus amiciſſimus. Franciſcus, de quo nunc agimus, patrem habuit Octavium mox à nobis laudandum, matremque Virginiam Ricciam conjuges; adultus in Juribus tam Cæſareis, quàm Pontificiis, ita illuxit, ut in Regium Capitaneum Juſtitiæ totius Mediolanenſis Dominii meruerit inſtitui ab anno MDCLIV. ad MDCLVII., in quo munere tantâ cum laude ſe geſſit, ut anno ſubſequenti inter Advocatos Fiſcales, deinde anno MDLXIII. inter Senatores à Catholico Rege adnumeratus fuerit. Cremonenſes faſces obtinuit anno MDLXIV., & ſubſequenti mors eum, non ſine Cremonenſium dolore, die XVI. menſis Novembris, abſtulit. Vir fuit in Arte dicendi celeberrimus, & ita Juſtitiæ acerrimus cultor, ut Vota ejus Fiſcalia adhuc præ manibus plurium Juriſconſultorum verſentur.

Superſunt ipſius:

I. Tractatus contra Spetellum, & Thomam Delbene pro Regia regalia Salis, ubi Clerici à Gebella Principie Salem emere debent, introducentem Salem exterum ſpoliari poſſe, & de eorum Immunitate; hunc extare apud Juriſconſultum, & Advocatum Solivettam aſſerit P. D. Gaſpar Beretta in ſuis Schedis. MS. in fol. pagg. 50.

II. Allegationes Fiſcales, & Juriſdictionales, de quibus ingens Volumen effici poteſt. Extant tam editæ, quàm MSS. in Collectione Bonaliana, Arcliotea, aliorumque J. PP. Mediol.

Aguot de ipſo, Ariſius in Chronologia Prætorum Cremonæ, pag. 58. Joſeph Benalius in Hiſtoria Magiſtratue Extraord. pag. 180., & Advocatus Sitonus in Syllabo Senatorum, num. 169. pag. 10., & in ſuo Theatro Genealogico, pag. 460. MS. in fol.

MDCCCLI.

VILLANUS JOANNES.

MUnicipalis inter Juris, cujus uſus apud Mediolanenſes supereſt, Collectores non infimum ſibi promeruit locum Joannes Villanus nobili in hac Metropoli ſanguine genitus. Suâ igitur non eſt fraudandus commendatione; immo inter eos Scriptores recenſendus venit, qui plurimùm Patriæ profuerunt. Quamvis enim acta ejus, atque parentum nomina, quemadmodum & anni emortualis memoria oblivione ſepulta deliteſcant, nihilominus ſemper apud Cives ſuos ipſius vigebit recordatio propter.

I. Statuta Mediolanenſie Reip. correcta ab eo, & compilata, quod Opus cœptum eſt anno poſt Chriſti Natale MCCCXLVIII.

Ejus meminit ad eundem annum Bernardinus Corius, & Sitonus noſter in Schedis.

MDCCCLII.

VILLANUS OCTAVIUS.

OCtavius Villanus, Franciſci parùm ſupra à nobis laudati pater, alterius Franciſci & ipſe genitus, fratrem habuit Joannem Baptiſtam Regium Canonicum, deinde Archipresbyterum Sanctæ Mariæ Schalenſis hujus Urbis. Vir fuit ſuo Sæculo commendatiſſimus, nam non tantùm in rebus Legalibus apprimè excultus, ſed etiam in Politicis uſque ad ſydera laudatus ab infraſcriptis, pluribuſque aliis Scriptoribus, ideoque mirum non eſt, ſi nomine Regis Catholici nonnullas Legationes ad Principes optimè geſſiſſet. Cathedram Senatoriam aſcendit anno MDCXXIX, & in ſubſequenti Regens in Supremo Italiæ Conſilio evocatur. Satis eſt in laudem ipſius ſequens Epigramma proferre, quod legitur inter ea Jacobi Valerii in Codice Bibliothecæ alibi laudato, Clericorum Regularium D. Antonii hujus Urbis:

Ad Regentem Octavium Villanum Catholicæ Majeſtatis Legatum.

Corde gravis, linguâque potens, & Regis Iberi
Numerus, Octavi, ſydus in Orbe mirans,
Per te Germani Batavos fregere rebelles,
Ne premerentque ſolum, ne premerentque ſalum.
Adde quod innumeras traxit tua lingua phalanges
Itala ab hoſte, quibus regna quieta forent.
Dignus qui Hiſpani portes citus Orſa tonantis;
Fert ut Atlantiades juſta timenda Jovis.

Dolendum eſt, quòd Scripta illius miſerè perierint, ſupereſt attamen Codex magniſaciendus, ut infra, ex quo judicium, & virtus Auctoris ſatis ſuperque elucent.

En titulum ejuſdem:

I. Conſulte, e Lettere varie ſopra diverſi diſpareri inſorti per la Giuriſdizione Eccleſiaſtica, e Regia, concernenti maſſimamente il Concilio di Trento, ed in ordine ella Città di Napoli. MS. in foglio, pagg. 640. Extat in Bibliotheca Ambroſiana, ſign. O. num. 156. in fol.

Celebratur à Comite Galleacio Gualdo in Hiſt. Ital. Tom. I. lib. I. pag. 3., à Joſepho Ripamontio in Hiſt. Patriæ lib. VI. pag. 163., à Baſilio Serennio in Elogiis Familiæ Borromeæ, pag. 399., à Joanne Franciſco Foſſato in Hiſt. Ital. pag. 140., à Lando de Senatu, pagg. 233., 246., & 254., nec non à Sitono noſtro in ſuo Theatro Genealogico, pag. 460. MS. in fol. penes eundem Auctorem.

MDCCCLIII.

VINCEMALA HERCULES.

FAmilia Mediolanenſis Vincemala, quandoque etiam Vicemala, & Viſmara vocata, clarebat jam in Joannino, qui juxta ſeriem hujus Gentis à Cl. Sitono contextam erat in vivis anno MCCCXXX. Ex eâdem progenie ortus eſt Hercules, Julii, & Corneliæ item Vincemalæ conjugum filius, qui plurium Majorum ſuorum veſtigia proſecutus, ad leges ediſcendas ſe contulit, idcoque inter Juriſperitos Colle-

A Collegiatos adſcriptus eſt, anno Chriſti MDLXXIV. Floruit uno eodem tempore cum Stephano Leynatio, de quo dictum ſuo loco. Hyppolitus Maraccius in ſua Bibliotheca Mariana, ſic de ipſo loquitur: „ Hercules Vincemala, natione Italus, patriâ Mediolanenſis, Vir, præter eximiam in Juriſprudentia „ periciam, à pietate ſingulari, præſtantique Sanctiſ„ ſimæ Virginis clientelâ commendandus &c. „ Fratrem habuit Octavium, Equitem auratum, cum quo ſacrum iter ad Lauretanam Ædem peregit, quod elegantiſſimè deſcripſit ut infra. Carminibus quoque Latinis abundè claruit, ut partim diximus, ubi de Academia Rovidiana locuti ſumus in Cæſare Rovidio, tum in eis, quæ infra dabimus. Obiit ſine prole anno redempti Orbis MDLXXXV., & hæc de ipſo damus,

B Videlicet:

I. B. Mariæ Virginis Sacratiſſimæ miraculorum, lib III. ab Hercule Vicemala Collegii Mediolanenſis J. C. latinè expoſiti. *Mediolani, apud Pontum*, 1579., & iterum 1582. De hoc libro ita ſcripſit Poſſevinus in Apparatu Sacro Tom. II. pag. 23. „ Hercules Vincemala Collegii Mediol. J. C. Libros III. Miraculorum Mariæ Virginis Sacratiſſimæ ſcripſit &c. at „ in hoc Scriptore deſideratur citatio locorum, è qui„ bus hauſerit plura, quæ affert, Miracula ejuſdem „ B. Virginis. „

II. Herculis Vincemalæ ad Mariæ Virginis Ædem Lauretanam peregrinatio, ſive cum Octavio fratre ſuo in ea peregrinatione de ipſa Virgine Sanctiſſima Dialogi XV., totidem diebus habiti. MS. in 4. juſtæ molis, extat in Bibliotheca Fratrum Marchionum Vicecomitum.

III. Carmina varia tam Latina, quàm Italica inter alia Academicorum, de quibus jam diximus in Cæſare Rovidio.

IV. Epigramma Latinum in laudem Orationum Camilli Sclafenati, editarum *Ticini, apud Bartolum*, 1579. *in 4.*, de quo libro in Sclafenato egimus.

Videndi ſunt de eo Aubertus Miræus de Scriptoribus Sæculi XVI apud Fabricium in Bibliotheca Eccleſiaſtica, par. II. pag. 212 Hyppolytus Maraccius in Bibliotheca Mariana, part. I. pag. 569. Zavatarius in Praxi Fori Mediolanenſis, pag 158. num. 439. Picinellus in Athenæo, pag. 172., & Sitonus noſter in Chron. Coll. J. PP. Mediol. pag. 150. art. num. 707.

MDCCCLIV.

VINCEMALA JOANNES JACOBUS.

JOannes Jacobus Vincemala, Joannis Simonis, anno Chriſti MCCCCXXXIX. Comi Prætoris, ac Ducalis Aulici ſub Philippo Maria Vicecomite, & Franciſco I. Sfortiâ, Mediolani Ducibus, filius, claruit & ipſe Eques auratus, & inter J. PP. Coll. hujus Metropolis, Ducalis Camerarius, à Conſiliis Principis, atque anno MCCCCLVIII. inter Ampliſs. Senatores Mediolanenſes adſcriptus fuit. Parens ejuſdem, ut diximus, Joannes Simon, quieſcit in D. Georgii Sacello, in Baſilicâ Sancti Ambroſii majoris hujus Urbis, hoc inſcripto Elogio, quod, illius memoria ne pereat, hic addere juvat:

VINCEMALA HIC SIMON SITVS EST PROBITATE IOHANNES
SPLENDIDVS ET GENERIS NOBILITATE SVI
HIC FVIT ANGVIGERO MIRA PIETATE PHILIPPO
ATQVE FIDE CHARVS OMNE PER OFFICIVM
HVNC FRANCISCE VIRVM DILEXTI SFORTIA PRINCEPS
QVI BONVS ET NATOS CREDIDIT ESSE BONOS
REDDIDIT HIC TERRAE TERRENVM CORPORIS OMNE
AST ANIMAM SVPERO RESTITVIT DOMINO.

C De præfato Equite & Senatore Joanne Jacobo noſtro, paucis verbis ſe expedivit Picinellus, contentus tantùm titulum exhibere cujuſdam MS., qui reperiebatur olim penès Joannem Baptiſtam Blanchinium; nos verò ipſum ſuſpicamur eſſe eumdem à Sitono noſtro in Bibliotheca Sancti Ambroſii obſervatum, ut infra num. II. Obiit anno MCCCCXCIX., ejuſque Teſtamentum, anno MCCCCXCVII. conditum extat apud ſupradictum Sitonum noſtrum.

Scripſit

I. Conſilia Juridica, quæ memorantur cum laude à Jaſone Mayno in Vol. II. Conſiliorum, num. 197. 198., & 199., & à Joanne Petro Binio in Conſiliorum Vol. IV. num. 270.

D II. Carmina varia, vulgò *Sonetti, e Madrigali*. Vol. I. MS. in 4. juſtæ molis in pergameno cum miniaturis & auro. Extat in Bibliothecha Monachorum Sancti Ambroſii hujus Urbis.

De eodem honorificè meminerunt Paulus Morigia hiſt. antiquitat. Mediolanen. lib. 4. cap. 25. Philipp. Picinellus in Athenæo Litterat. pag. 307. Advocatus Jo. Sitonus in Syllabo Senatorum, pag. 13. num. 247. in Chronico Colleg. J PP. artic. 283. pag 54, & in Theatro Genealogico Sitoniano, pag. 464. MS. in fol. penes Authorem.

MDCCCLV.

VINCEMALA JOANNES BAPTISTA.

JOannes Baptiſta Vincemala parentes habuit Joannem Antonium, & Magdalenam de Gallis conjuges, & ut Vir Juriſperitiſſimus Collegium Nobil. Mediolanenſium ejuſdem facultatis ingreſſus eſt anno poſt Virginis Partum MDXIV. Patruum habuit alterum Joannem Baptiſtam Vincemalam ſeniorem J.C.C. & ipſum, cui conjux fuit Monica, cujus cognomen excidit; ambo verò tumulum habuerunt ſimul in Sacello D. Georgii, Baſilicæ S. Ambroſii hujus Urbis, cum Inſcriptione, quam ut lectu dignam, hîc dare ſtatuimus.

QVORSVM DELICIAS MISERANDI CONIVGIS AVFERS
O MIHI IAM NVLLOS NVPTA VIDENDA DIES
IPSE PIVM PRO TE POTVI DIMITTERE PATREM
VINCEMALAM DVLCI CVMQVE PARENTE DOMVM
HOC ANIMI PROBITAS HOC RARAE GRATIA FORMAE
IVSSIT ET HOC SACRI IVRE CATENA THORI
TE TVVS HINC PATRIO TVMVLAT BAPTISTA SEPVLCHRO
AVRATO POTIVS MONICA DIGNA SOLO.

A Noſter verò in hac Bibliotheca locum meretur ob ea, quæ nunc proferimus,

Videlicet:

I. Quædam Gloſſemata compoſita, cum Joanne Nava J. C. ſuper Statuta Mediolani, quæ poſt eorum obitum aucta, & completa ſe edidiſſe teſtatur Antonius Rubeus in Epiſt. Nuncupatoria præfixa ejuſdem Statutis Mediol., cum appoſtillis Catellani Cottæ. Rubei teſtimonium ſupra retulimus in Joanne Nava.
Agunt de ipſo Cl. Sitonus, & Comes Octavius Archintus in ſuis Collectionibus.

B

MDCCCLVI.

VINCEMALA JOSEPH.

NEmo præter amiciſs. Sitonum mihi vel tantillum indicavit de Joſepho Vincemala, qui ſub nomine anagrammatico Veraſſii Mageppi edidit librum infra proferendum, etſi ætate noſtra Auctor ipſe floruerit. Mihimet igitur idem Cl Sitonus indicavit, unum fuiſſe ex duobus Canonicis Eccleſiæ Paroch. S. Calimerii hujus Urbis Rectoribus, qui dum in humanis agebat, plures Muſæum ſuum res viſu mirabiles continens, in domo ſua Parochiali eidem Sitono oſtendit. Quantùm ipſis Vincemala iſte delectatus ſit, atque aliis rebus antiquis, ſatis apparet ex Opuſculo,

C

Cui titulus eſt:

I. Del Serpente innalzato da Mosè nel Deſerto. Oſſervazioni di Veraſſio Mageppi, circa il modo, con cui deve rappreſentarſi da' Pittori, Scultori, ed altri Artefici di Figure. Dedicate al merito dell' Illuſtriſſimo, e Reverendiſſimo Monſignor Nicolò Rubini, Teologo della Metropolitana di Milano. *Ivi, nella Stampa di Antonio Camagni, vicino alla Roſa*, 1700. in 12.

D

MDCCCLVII.

VINCEMALA LUDOVICUS.

IN Genealogia Gentis Vincemalæ nullum Ludovicum nomine reperi; attamen omittendus non eſt inter Scriptores Mediolanenſes, Ludovicus iſte, qui Juriſconſultus, & in Ticinenſi Academia publicus Profeſſor, laudatur à Sitono noſtro in ſuis Sebedis. Si tamen hic fuit Papienſis, quod difficile credo, mihi vitio non tribuant illius Urbis Eruditi, nam poſt Patriæ indicium fruſtrà quæſitum in ſuis Opuſculis infra recenſendis, diligentiam quoque apud ipſos minimè omiſi ad ipſam, ejuſque acta litteraria, & annum mortis ediſcenda, ſed non proſpero eventu. Hæc de ipſo vidi,

Scilicet:

I. Ludovici Viſmarii J. C. De eſſentia Poſſeſſionis Diſputatio, ad Ampliſs. Senatum Mediolanen., cui tunc erat Præſes Jo. Baptiſta Trottus. Præfatio libri eſt Bartholomæi Areſii. *Mediol.* ſine anno, atque Typographi nomine, in 4.
II. Ludovici Viſmarii J. C., & in Ticinenſi Academia Ordinarii Pomeridianis horis Juris Civilis Interpretis, Conſultatio in Cauſa honorifica Cuſana, & Surrigona, anno 1629. typis impreſſa, extat penes Advocatum Sitonum, in *fol.*
III. Conſultationes aliæ plurimæ apud J. PP. Mediolanenſes & Ticinenſes, quos alibi indicavi.
IV. Carmina varia Ludovici Vincemalæ J. C. ad Julium Trovamalam. *Ticini, apud Petrum Bartoli*, ſine anno, in 8.

MDCCCLVIII.

VINCEMALA OCTAVIUS.

DE Octavio Vincemala, Donati Alexandri, & Eliſabethæ Carcanæ conjugum, filio, nec penes Cl. Curtium, nec apud alios, qui de Scriptoribus Medicis egerunt, ulla adeſt mentio. Fuit ille Eques & Comes Pontificius, & in Collegium Phyſicorum Mediolanenſium cooptatus, die XXVI. menſis Januarii, anno Æræ Chriſtianæ MDXCIX. Non tantùm facultates Philoſophicas, & Medicas coluit, ſed & etiam Eruditas, uti facilè omnibus oſtendit Opuſculum ejus infra recenſendum, in quo ferè tota Antiquorum Geographia dilucidatur. Inter charos fuit Ericii Puteani, ut ex litteris, de quibus infra, eumque obiiſſe adnotavit Sitonus noſter, anno MDCXI.

Liber ejuſdem ſic prætitulatur:

I. Octavii Vincemalæ Philoſophi & Medici Mediolanenſis Itinerarii Antonini Imperatoris examinatio, & dilucidatio. Ad Ampliſſimum Mediolanenſem Senatum. *Ticini, typis Bartoli*, 1598. *die III. Octobris*, in 4.
II. Litteræ ad Ericium Puteanum, ut eruitur à Reſponſionibus iſtius, inter quas adeſt una, quà cum eodem irridet Tabellam Lucillii. Extat in Centuria II. Epiſtolarum ejuſdem Ericii Puteani, pag. 123.
Loquitur de ipſo Cl. Sitonus in Chronico Colleg. Phyſicorum Mediol. p. 2. art. 263. MS. in fol. penes Auctorem.

MDCCCLIX.

MDCCCLIX.

VINCENTIUS.

VIncentius Mediolanenſis, cujus cognomen poſteris Sui minimè ſervarunt, in oblivione ex integro foret, niſi Cl. Armelinus in ſuam Bibliothecam Benedictino-Caſſinenſem ipſum intuliſſet. Gratias igitur ei debent Mediolanenſes, apud quos ipſe Armelinos MSS. hujus Auctoris, aliorumque ſcrutatus eſt in Bibliothecis tam Mediolanenſibus, quàm Papienſibus. Ab eodem diſcimus, Vincentium hunc, à Mediolano tantùm vocatum, Monaſticam Religionem aſſumpſiſſe in Cœnobio Ticinenſi Sancti Salvatoris, die XI. menſis Septembris, anno MDXXIV, ac poſtea floruiſſe Priorem pietate, & litteris ſacris eruditum uſque ad annum circiter MDLXX.

Hæc cum ſcripſiſſe aſſerit ſupradictus Armelinus ſequentibus titulis:

I. Opuſculo, domandato Spoglio d'oro dell'Anima peccatrice. In ipſo agit:
  1. De peccato.
  2. De pœnitentia agenda.
  3. De Mundi contemptu.
  4. De inani gloria Mundi.
  5. De timenda, expectandaque morte.
  6. De Paradiſi gaudiis, & Inferorum pœnis.

II. Librum inſcriptum his verbis Apoſtoli: Quæcumque ſcripta ſunt, ad noſtram doctrinam ſcripta ſunt, ut per patientiam, & conſolationem Scripturarum ſpem habeamus. *Ad Rom. XV.* In eo agitur;
  1. De detractione.
  2. De contentione, & lite.
  3. De aliorum contemptu, & irriſione.
  4. De invidia, & æmulatione.
  5. De odio in Proximum.

III. Chi non ſa che coſa ſia Tentazione, non ſa nulla.

IV. Come la Fede è neceſſaria.

V. Della perfetta mortificazione.

VI. Che quelli, che ſi emendano nella tribulazione, devono ſperare la ſalute.

VII. Che li Mondani ſono amati; Gli Spirituali odiati. In fine hujus libri ſic legitur „ Explicit. „ In S. Salvatore di Pavia, per me D. Vincenzio da Milano, adì VIII. de Agoſto MDLXIX.

Omnes MSS. reperiuntur in ſupradicta Bibliotheca Monachorum Caſſinenſium S Salvatoris Papiæ.

Ex cit. Armelini Bibliotheca Benedictino-Caſſinenſi, part. II. pag. 24.

MDCCCLX.

VIOTTUS JOANNES BAPTISTA.

JOannes Baptiſta Viottus Juris utriuſque Doctor, & Mediolanenſis Cauſidicus in hanc Urbem, ab Oppido Leſa, in littore Verbani Lacus ſito, ſedem tranſtulit. Eum idcircò, quòd Leſa ipſa in Novarienſi Diœceſi conſiſtat, Lazarus Auguſtinus Cotta in Addendis ad ſuum Novarienſe Muſæum inter ſuos Eruditos commemorat, quia

Scripſit

I. Expoſitiones ſuper aliquot Capita Statutorum Mediolani, de Succeſſione ab inteſtato inſcripta. *Mediolani, ſine Typographi nomine*, 1616. *in fol.*

II. Allegationes plures, lectu digniſſimas,
Teſte ſupradicto Lazaro Auguſtino Cotta in II. Volumine Muſæi Novarienſis. MS. in fol. apud J. C. Franciſcum Honuphrium Auctoris filium. Optandum eſt quòd aliquando Supplementum hoc lucem videat.

MDCCCLXI.

VIRGINIUS RUFUS.

SI quis eſt in tota hac Mediolanenſium Scriptorum ſerie (his tantùm exceptis, qui Chriſtianæ Fidei myſteriis initiati cum Chriſto regnant Aris impoſiti) qui maximam patriæ contulerit gloriam, nemo certè major, quàm L. Virginius, ſive, ut aliis placet, Verginius Rufus. Neque enim modica cenſenda eſt laus inter Cives ſuos numerare Virum non eloquentiæ ſolùm commendatione illuſtrem, ſed etiam Reipublicæ Romanæ Conſulatu non ſemel geſto, militari robore, animi magnitudine, & ſummo Orbis terrarum Imperio recuſato longè clariſſimum. Hunc equeſtri familiâ Mediolani genitum Alciatus noſter meritò contendit, citato Cajo Cæcilio Plinio Novocomenſi, qui in Epiſtola ſua I. lib. II. ait, multa fuiſſe, ob quæ hunc Scriptorem tantùm diligeret, quantùm admirabatur. „ Primùm (ait) quòd utrique eadem regio, „ municipia vicina, poſſeſſioneſque conjunctæ &c. „ Cùmque Ptolomæus quatuor tantummodo in Inſubria recenſeat municipia, Novariam ſcilicet, Ticinum, Mediolanum, & Novocomum, illud ſequatur neceſſe eſt, Mediolanum Virginii patriam fuiſſe, quòd ex hiſce omnibus municipiis, nullum Comenſi propinquius ſit. Adde, celebrem in hac Urbe Virginiorum fuiſſe gentem, niſi quis vetuſtis marmoribus fidem habere abnuat, quorum nonnulla in medium profert Alciatus ipſe, libro II. Rerum Patriæ. Natus eſt ergo Virginius anno Chriſti XIV. Urbis æternæ anno DCCLXVI. Sex. Pompejo, & Sex. Appulejo Coſs. Pueritiam atque adoleſcentiam inter bonas Artes inſumſit, & ut conjicere licet, Romæ; ſed illi curæ fuit in primis eloquentia, quam ſic didicit, ut nedum voce, verùm & ſcriptis ipſam adoleſcentes publicè ibidem docuerit, hoc nomine tam à Cornelio Tacito, quàm à Fabio Quintiliano, ut infra dicemus uberiùs, commendatus. Conſulatum geſſit primùm Collega Cajo Memmio Regulo, anno U. C. DCCCXV., Chriſti LXIII. Secundùm verò cum M. Coccejo Nerva Imp. Aug. III. anno U. C. DCCCXLIX, Chriſti XCVII., quo etiam anno deſideratus eſt, quemadmodum ſuo loco narrabimus. Sed hunc tertium fuiſſe Virginii noſtri Conſulatum eruimus ex Frontino, qui de Aquæductib. lib. II. ſcribit ſe deſignatum Curatorem Aquarum Urbis Imp. Nerva III. & Verginio Rufo III. Coſs. Etenim, ut Sigonius quoque in Faſtis ſuis Conſularibus adnotavit, anno Chriſti LXIX. ſuffectus eſt Virginius, unà cum Vopiſco Pompejo Silvano, Kal. Martiis ab Othone Auguſto in duos futuros menſes, cùm ſe Magiſtratu abdicaſſet idem M. Salvius Ottho & Collega illius L. Salvius Ottho Titianus, qui ambo ſucceſſerant XVI. Kal. Feb. Servio Sulpicio Galbæ Imp. atque Tito Vinio Rufino in Conſulatu peremptis. Alienum tamen à veritate omninò eſt, quod Glandorpius aſſeruit, Virginium ſcilicet à Trajano Conſulem IV. deſignatum fuiſſe, cùm ſub Nerva certiſſimè obierit, ut fuſiùs mox narrabimus, cùm de ipſius morte erit agendum. Tutor fuit inſuper jam laudati Cæcilii Plinii, quo nomine illi ſe plurimùm obſtrictum profitetur, ait enim in Epiſtola I. lib. II. jam citatâ. „ Ille Tutor mihi relictus affectum pa„ rentis exhibuit. „ Mox pergit amorem ipſius in ſe deſcribens his verbis: „ Sic candidatum me ſuffra„ gio ornavit, ſic ad omnes honores meos ex ſeceſ„ ſibus adcucurrit, cùm jampridem ejuſmodi offi„ ciis renunciaſſet, ſic illo die, quo Sacerdotes ſo„ lent nominare, quos digniſſimos Sacerdotio judi„ cant, me ſemper nominabat. Quin etiam in hac „ noviſſima valetudine, veritus ne fortè inter Quin„ que Viros crearetur, qui minuendis publicis ſum„ pti-

Digitized by Google

,, ptibus judicio Senatus conſtituebantur, quum illi ,, tot amici ſenes, Conſulareſque ſupereſſent, me ,, hujus ætatis, per quem excuſaretur, elegit, his ,, quidem verbis: *Etiamſi filium haberem, tibi man- ,, darem*. Claritudinem nominis, dum publicè eloquentiam Romæ diſcipulis traderet Virginio plurimùm obfuiſſe tradit Tacitus Annalium libro XV., ideo enim narrat ipſum à Nerone in exilium pulſum fuiſſe, unà cum Muſonio inſigni Philoſopho. Verumtamen poſtliminio in Urbem reverſus, ſub ipſius Neronis imperio ab eo etiam Germaniam recturus ablegatur; dumque id muneris adminiſtraret (auditis motibus, quos contra Neronem Cajus Julius Vindex coactis Gallorum viribus excitaverat) inde in hoſtem Legiones adduxit. Ut Veſontionem pervênit, Urbem diuturnâ obſidione afflixit, quòd Cives Romanas copias intra mænia recipere noluiſſent. Eò contendit & Vindex, atque non longè Caſtra poſuit; pluribuſque litteris invicem à Virginio noſtro ad Vindicem, à Vindice ad Virginium ſcriptis, ſecreto tandem colloquio inter ſe egerunt, nullo, qui ſermones audiret, adſtante. Ferunt conveniſſe ambos, ut humanum genus, Nerone è medio ſublato, infamiâ liberarent, inviſumque toti terrarum Orbi caput Romano Imperio incubans morti donarent. Poſt hæc Vindex copias movit perinde ac Veſontione potiri decreviſſet; at Virginii milites arbitrati hoſtes in ſe arma converſuros, injuſſu Ducis manus conſeruere, cùmque ipſos nullo euntes ordine, & tale quid non opinantes comperiſſent, eorum pleroſque ferro ſuſtulerunt. Hoc comperto Vindex tanto dolore perculſus eſt, ut ſibimetipſi mortem ultrò conſciſceret; tametſi non deſint Scriptores aſſerentes eum à Romanis interemptum cecidiſſe, quod confirmare videtur Virginii noſtri Tumulo inciſum Elogium ſuo referendum loco. Fuſo igitur Vindicis exercitu Legiones Virginio Imperium votis omnibus contulere, dejectiſque Neronis ſtatuis, illum Auguſtum vocare cœperunt; Quod cùm Virgioius abnueret, è militibus unus in bellicis ſignis onmen Virginii, additâ Auguſti nuncupatione, conſcripſit, quamvis hujuſmodi ſiglæ ſtatim eo mandante deletæ fuerint. Quin etiam cùm vix animos Legionum compoſuiſſet, eiſdem tandem perſuaſit, ut Senatui Populoque Romano jus Cæſaris deligendi ſartum, tectumque ſervarent. Poſteaquam autem Nero ſatis conceſſit, atque Galba, cunctatione Virginii cognitâ, Imperio potitus eſt, milites Scriptoris noſtri, novi Auguſti avaritiam indignati, relicto protinus Duce, Vitellio adhærentes, eidem Cæſaream dignitatem obtulerunt, cùm interim Otthonis partes Virginius eſſet amplexus. Hoc III. vix Imperii menſe Brixelli extincto, rurſus illata eſt Virginio vis à militibus, ut ampliſſimum inter mortales gradum conſcenderet, tantâ contentione, ut vix per poſticum domus egreſſus, eorum vota deluſerit. Vitellio autem ita charus fuit, ot in convivio Ticini babito eum ſecum diſcumbere voluerit. Silent Hiſtorici uſque ad Nervæ Imperium Virginii noſtri geſta, eoque tempore credimus eundem regreſſum Mediolanum in Alſiatenſem Villam, nunc Alzare, non procul Como ſe recepiſſe, ibique libros ſuos de Eloquentia agentes, quos haud multò poſt denuò memorabimus, otio tranquilliſſimo fruentem conſcripſiſſe: Villam etenim hanc, Plinio teſte, ouncupare ſolebat ſenectutis ſuæ oidulum. At conquiſitus à Nerva Principe, & in Conſulatu Collega deſignatus rurſùs Romam repetiit, ot eo Magiſtratu tertiùm, ſicut jam innuimus, fungeretur. Vix autem in Urbem iogreſſus, illud in primis ſibi faciendum duxit, ut pro collato honore gratias Nervæ conceptis verbis, Senatu frequentiſſimo ageret, jamque grandævus licèt natu (annus enim ille octogeſimus tertius ætatis ejus computabatur) ægrèque ſtans ingens Volumen manu apprehenderat, ut ex eo Orationem Euchariſticam recitaret; cùm repente Codicis pondere victus illum humi projicere coactus eſt, dumque ipſum recipere tentaret, per leve pavimentum fallente veſtigio prolapſus, lævam infregit coxam. Adhibitæ Medicorum manus, fracturam ut ad compagem reducerent, id fruſtra tentarunt; nam reluctante ætate, male coiit. Igitur eodem anno, qui fuit Chriſti Domini XCVII. aditu mortis (verba ſunt Plinii loco citato) duriore, longioreque, ſed hoc ipſo laudabilis, extinctus eſt; ſuffecto ſibi in Conſulatu Cornelio Tacito, à quo publicâ laudatione illius funus exornatum fuit. Cùm autem Tacitus adhuc Nervâ ſuperſtite Conſulatum geſſerit, Virginiumque Conſul laudaverit Plinio ipſo apertiſſimè hoc teſtante, conſequens eſt, ut dicamus falli omnes arbitrantes Scriptorem noſtrum ſub Trajano naturæ debitum perſolviſſe. Neque eoim nobis negotium faceſſit, quod Plinius aſſeruit, cùm ait: Optimum ab eo, amiciſſimumque Cæſarem incolumem fuiſſe relictum; quod nonnulli ad Trajanū referunt, cùm idem Plinius in Panegyri Nervam quoque optimum nominaverit. Elatus eſt Virginius publico luctu, ut Virum decebat maximi nomiois, qui ſcripta de ſe Carmina, atque Hiſtorias legit, ſuæque poſteritati interfuit; qui plenus annis obiit, plenus honoribus illis etiam, quos recuſaverat; & de quo tandem, poſt plura jam relata, hæc ſubdit ſæpe memoratus Plinius. ,, Vivit ,, enim, vivetque ſemper, atque etiam latiùs in ,, memoria hominum, & ſermone verſabitur, poſt- ,, quam ab oculis receſſit; cui fortaſſe cives aliquos ,, virtutibus pares & habemus, & habebimus, glo- ,, riâ neminem. ,, Ejus cineres, ut ſupremis caverat tabulis, ad Villam Alſiam delati ſunt, tumuloque hos Verſus incidi juſſerat immortalis facinoris teſtes ſempiternos.

HIC SITVS EST RVFVS PVLSO QVI VINDICE QVONDAM
IMPERIVM ASSERVIT NON SIBI SED PATRIAE.

Improlis obiiſſe evincitur ex verbis ſopra relatis, quibus Plinium allocutus eſt, cùm eum elegit, per quem excuſaretur, ne inter Quinque Viros eligerent eum Romani Cives. At majus argumentum Plinius idem ſuppeditavit, narrans ſe poſt annum ab Virgini obitu decimum, cùm in Villam Alſienſem olim Scriptoris noſtri, tunc verò Pompejæ Celerinæ Socrus ſuæ, veniſſet, monumentum tanti Viri magno cum dolore vidiſſe adhuc imperfectum, inertiâ ejus, cui cura ſepulchri fuerat demandata. ,, Subit (inquit) ,, indignatio cum miſeratione: poſt decimum mortis ,, annum reliquias, neglectumque cinerem ſine titu- ,, lo, ſine nomine jacere, cujus memoria Orbem ,, terrarum gloriâ pervagetur...... Tam rara eſt ,, in amicitiis fides, tam parata oblivio mortuorum, ,, ut ipſi nobis debeamus etiam conditoria extruere, ,, omniaque hæredum officia præſumere. Nam cui ,, non eſt verendum, quod videmus accidiſſe Vergi- ,, nio? cujus injuriam ut indigniorem, ſic etiam no- ,, tiorem ipſius claritas facit. ,, At quis credat, ſi filius Scriptori noſtro fuiſſet, paternum tumulum ita neglexiſſe? Amico potiùs alicui, liberis deficientibus, hujuſmodi provinciam mandatam fuiſſe credendum eſt, quam per ſummum nefas poſt tam diuturnum tempus adhuc imperfectam dolebat gratiſſimus Virginii memoriæ, atque virtutibus Plinius. Reliquum nunc eſt, ut pro inſtituti noſtri ratione ea ſubdamus, quæ Virginius elucubravit. At in veritatis gratiam ſubdere liceat Irici noſtri amiciſſimi Epiſtolam haud pridem ad nos datam, quæ non modicum luminis Lectoribus præbere poterit. En illam:

,, Pli-

„ Philippo Argelato Bononienſi amiciſſimo Viro,
„ Joannes Andreas Iricus Tridinas S. P. D.

„ Conſuluiſti me, Philippe amiciſſime, quid ſententiam de Leandri Alberti Civis tui aſſerto, in Deſcriptione Italiæ, pag. 357. edit. Venetæ, aſſirmantis Virginium Rufum Mediolanenſem, tertium Conſulem, & Romano Imperio poſthabito illuſtrem, cujus laudes Tacitus, Dio, Plutarchus, Plinius, aliique poſt eos magni nominis Hiſtorici retulerunt, quoſdam de eloquentia libros conſcripſiſſe à Quintiliano commendatos. Animo perquàm libenti ſatisfaciam, pluribus licèt negotiis, ut probè noſti, diſtentus; iniquum enim exiſtimo rogantibus amicis quidquam denegare, præſerim ſi quod petunt aliquid emolumenti in litterariam poſſit conſerre Rempublicam, cui juvandæ nullum unquam laborem detrectabo. Ut igitur quid hac de re pro meo judicem modulo paucis exponam, monitum te volo, Mediolanenſi huic Scriptori non primum Leandrum tuum hanc tribuiſſe laudem; etenim Raphael Regius Vir nun infimi ſubſellii, atque in veterum Scriptorum lectione verſatiſſimus, Virginio Ruſo tribuit Libros illos, qui ad Herennium inſcripti ſub M. T. Ciceronis nomine circumſerri ſuperioribus ſolebant ſæculis, quorum exemplar MS. chartaceum in 4. in ſcriniolis meis habeo, ad cujus calcem hæc leguntur: *Explicit Marci Tullii Ciceronis Rhetorica nova*, tum hi Verſus invito ſanè Apolline, Muſiſque omnibus adverſis conſcripti:

Rhetoricæ mores hic Tullius atque colores
Præparat, hos flores capiat qui quærit honores.

„ Scio quidem non deeſſe, qui laborem hunc tribuant L. Cornificio Patri, ad quem plures Cicero dedit Epiſtolas, quorum de numero ſunt P. Victorius, Paulus, & Aldus Manutii, aliique non pauci. Alios item Auctorem hiſce libris aſſignaſſe potiùs L. Cornificium filium, qui Conſulatum geſſit anno U. C. DCCXIX. Virginio Ruſo ipſi coævum, & Quintiliano, à quo nonnulla de Rhetorica arte conſcripta fuiſſe referuntur: ait enim Lib. III. Inſtitutionis Oratoriæ, Cap. I. *Scripſit de eadem materia non pauca Cornificius*, pro qua ſententia ſterit Voſſius de natura Rhetoricæ, Cap. XXXIII. Naſcimbenius verò in Lib. II. Ciceronis de Inventione, ſcribere non dubitavit vel Ciceroni filio, vel Laureæ Tullii Liberto Libros ad Herennium eſſe tribuendos, ſive potiùs, ut Scaliger autumat, Gallioni, quem inter illuſtres Rhetores L. Annæus Seneca recenſuit; ut aliorum reticeam aſſerta, ne longus nimium videar. At ut verum ſatear, quamvis minimi ſim inter homines momenti, magis arridet Regii jam laudati ſententia, qui in Diſſertatione ſua an Rhetorica ſalsò ſit inſcripta ad Herennium, conjicit eos Libros Virginio Ruſo adjudicandos. Accipe nunc, Philippe mi, quid me pedibus adducat in Raphaëlis ſenſum. Quintilianus jam citatus non uno loco Virginium laudat, & ex ejus Libris nonnulla recitat, ſuæque vocat ætatis Scriptorem; loco enim ſupra indicato, ſubdit poſt jam adducta verba, quæ hic repetere cogor: *Scripſit de eadem materia* (nimirum de Inſtitutione Oratoria) *non pauca Cornificius, aliqua Stertinius, nonnihil Pater Gallio, accuratiùs verò priores Gallione Celſus, & Lenas: & ætatis noſtræ Virginius, Plinius, Rutilius.* Libro III. Cap. VI. ait: *Sed quoniam quod de jure dicimur feciſſe, non hunc ſolum intellectum habet, ut lege, ſed illum quoque, ut juſtè feciſſe videamur; ſecuti Antonium apertiùs voluerunt eoſdem ſtatus diſtinguere. Itaque dixerunt conjecturalem, legalem, juridicialem: qui & Virginio placent.* Tertio item loco Quintilianus Virginii meminit, ejuſdem ſcilicet Operis Libro IV. Cap. I. hiſce verbis: *Si cauſa conciliandi nobis Judicis materiam dabit, ex hac potiſſimum aliqua in uſum principii, quæ maximè favorabilia videbuntur, decerpi oportebit; quo in loco Virginius fallitur, qui Theodoro placere tradit, ut ex ſingulis quæſtionibus ſinguli ſenſus in proœmium conferantur.* Demum Lib. VII. Cap. IV. hæc habet: *Huic parti ſubjungit Virginius cauſas abdicationis, dementiæ, malæ tractationis, orbarum nuptias indicentium.* Contuli igitur hæc Quintiliani loca cum Operis ad Herennium textu, & in Libro primo, Cap. XI. hæc legit: *Conſtitutiones igitur, ut ante diximus, tres ſunt, conjecturalis, legitima, juridicialis*: quæ quidem verba quis non videat ipſiſſima eſſe cum his, quæ ut à Virginio conſcripta recenſuit, citavitque ſecundo loco ſuperiùs enunciato Quintilianus? Non inficior equidem, alia, quæ ſequuntur ab eodem Quintiliano è Virginii Libris hauſta, in Libris ad Herennium me hactenùs non reperiſſe, verùm quid inde? Ex alio forſan ipſius Opere hæc mutuari potuit, quod temporis injuriâ exciderit. Quis inſuper affirmet integros ad nos hujuſcemodi Libros perveniſſe, cùm tot jam interceſſerint ſæcula, & non Voluminibus tantùm, ſed ut ait Poëta, *mors etiam ſaxis nominibuſque* veniat. Donec igitur aliud cenſeant Eruditi, in ſententia perſtabo, jureque optimo Regium conjeciſſe dicam, cùm ipſiſſima fermè verba Quintilianus retulerit, atque Virginio tribuerit, quæ citato leguntur loco in Lib. I. ad Herennium. Neque Virginius (ut cætera perſequar) à Poëſi alienus fuiſſe videtur, cùm Plinio ipſo teſte Inſcriptionem Tumulo ſuo incidendam compoſuerit, quæ quidem elegantiſſima eſt, & paucis inſigne illud factum exponit, quo Romani verè animi Vir Cæſareos ſibi à militibus oblatos faſces conſtantiſſimè reſpuit non ſemel, etiam vi à Legionibus illatâ. Gratulor interim tibi, Philippe amiciſſime, quòd hujuſcemodi Scriptores offenderis in Mediolanenſem hanc tuam Bibliothecam inſerendos, quamvis non deeſſent, qui paucos admodum inſignis famæ Auctores Inſubriam protuliſſe arbitrarentur. Illud quantùm à veritate diſtet, brevì Eruditorum Reſpublica, ex improbis maximè tuis laboribus judicabit, noſcetque invidiæ potiùs eam vocem eſſe ne dicam veriùs inſcitiæ. Vale iterumque vale. Nonis Decembris Mediol. anno à Virginis Partu MDCCXLII. „

Virginio igitur Ruſo hæc aſſignantur Opera:

I. De Arte Rhetorica libri, de quibus ubertim egimus ſupra.
II. Epiſtolæ aliquot ad Julium Vindicem, quarum meminit Dio infra citandus.
III. Oratio, qua Nervæ ob collatum ſibi III. Conſulatus munus gratias ageret; de quibus omnibus in Articulo jam meminimus.

Ipſum pluribus laudarunt Cornelius Tacitus in Annalibus, Plinius locis citatis, Dio Caſſius in Nerone, & alibi, Alciatus Rerum Patriæ, lib. II. Marcus Litta de Urbe Mediol. pag. 12., aliique permulti, præter Ripamontium Hiſtor. Mediol. lib. XI., & Picinellum pag. 514.

MDCCCLXII.

URBANUS III.

UBertus, quem alii Lambertum vocant, in Urbe Mediolano, nobili Cribellorum ſanguine, Joanne patente genitus, ad ſummam in Orbe Catholico dignitatem eruditione, piiſque moribus ab infantia excultis, ſibi gradum fecit. Etenim inter Clericos Ambroſianæ Eccleſiæ recenſitus in caſtris ſacræ militiæ ſtipendia ſic meruit, ut ſub Sancto Galdino, atque Algiſio laudatiſſimis Mediolanenſibus Archiepiſcopis, Archidiaconatu ornatus emicuerit. Conſors extitit laborum ab eis pro Eccleſia Dei, atque Patria exantlatorum, inter præclaros etiam Viros illos computatus, qui S. Thomæ Cantuarienſi Archiepiſcopo, & Chriſti Martyri clariſſimo, ex Anglia tunc extorri, adhæſerunt; at poſtquam ille ſtrenuè datis cervicibus Eccleſiaſticæ libertatis victima concidit, palmamque promeruit, Ubertus regreſſus in patriam ab Alexandro III. anno MCLXXIII. in IV. Temporibus menſis Septembris inter Cardinales S. R. E. cooptatus fuit cum Presbyterali titulo S. Laurentii in Damaſo, quamvis Ughellus in Archiepiſcopis Mediolanenſibus num. LXXXIV. contendat hunc Uberto honorem collatum fuiſſe à Lucio III. anno MCLXXXII. menſe Decembri, ipſum unum eundemque aſſeverans cum Uberto Allucingolo Lucenſi; quam litem ad alia properantibus nobis nunc dirimere non vacat. Eundem tamen Apoſtolicæ Sedis Legationem in Inſubria obiiſſe anno MCLXXXV. patet ex publico Documento ab eodem Ughello loco citato relato, & à Puricello noſtro exſcripto. Neque minor inſurgit controverſia de Vercellenſis Eccleſiæ Epiſcopatu, quem ab Uberto adminiſtratum volunt ante purpuram adeptam idem Ciacconius, Stephanus Ferrerius, Aurelius Corbellinus, aliique, reluctante ipſo Ferdinando Ughello, qui publicis prolatis monumentis contrariam ibidem firmat ſententiam. Hiſce autem poſthabitis, ne longum nimis protrahamus ſermonem, quæ ſunt certiora promamus, quæque ſub nullam cadunt quæſtionem. Defuncto Algiſio Pirovano Mediolanenſis Eccleſiæ Archipræſule, anno MCLXXXV. in ejus locum ſuffectus fuit Ubertus noſter, eodemque anno, cùm Veronam ad Concilium à Lucio III. indictum, unà cum reliquis Cardinalibus, & Epiſcopis ſe contuliſſet, Lucio ipſo ad immortalitatem evocato, VII. Kal. Decembris communi ſuffragio ad Apoſtolicæ dignitatis faſtigium eſt evectus; & VIII. Kal. Januarii recurrentibus Chriſti Dei & Salvatoris noſtri Nativitatis ſolemniis, Sacræ Tiaræ in ejuſdem Veronenſis Urbis Templo maximo ſuſcepit inſignia, verituſque Romanorum odia, & tumultus, Veronæ ſibi manendum duxit. Audito autem Chriſtianorum in Syria commorantium diſcrimine, quorum cervicibus imminebat Saladinus Ægyptiorum Tyrannus, Venetias ſibi eundum exiſtimavit, ut eam Rempublicam ad claſſem primo quoque tempore comparandam accenderet. Urgebant etiam ipſum rurſus excitatæ controverſiæ cum Friderico Œnobarbo ob Epiſcoporum Germaniæ vexationem jam pridem ſub Lucio anteceſſore ſuo agitatæ. Cùmque fruſtrà ſæpius Fridericum ipſum ad ſaniora conſilia traducere tentaſſet, eum tandem diris devovere ſtatuit; verùm deprecantibus Veronenſibus ne in Urbe ſua Apoſtolicum fulmen intorqueret, novâ Baſilicâ S. Mariæ de Stellis in Agro Veronenſi ſolemniter conſecratâ, Ferrariam poſt annum, quo Veronæ conſtiterat, perrexit. Interim nihil intentatum reliquit, ut Chriſtianos Principes ad concordiam revocaret, quò faciliùs ad res Aſiaticas curandas ſibi aditus aperiretur; accedentibus etiam celebris Joachimi Abbatis hortationibus, qui ex Calabria ad Urbanum adhuc Veronæ commorantem venerat, ut eum in Turcas concitaret. Neque tamen patriæ charitatis oblitus eſt, nam gemina erexit Monaſteria in agro Mediolanenſi, atque in eis Canonicos, quos nunc Regulares S. Auguſtini nuncupant, inſtituit. Unum ſcilicet IX. circiter ab Urbe lapide ſub nomine S. Petri ad Ulmum, alterum verò non longè à Ticino flumine S. Georgii de Brinate. Nam anno MCLXXXV. ſeptimo Kalendas Decembris per Bullam, litteraſque ſuas Apoſtolicas ſub Dat. Veronæ, ut proprio facto alios ad charitatis opera induceret, largitione perpetua conceſſit præfatæ Eccleſiæ S. Georgii de Brinate Mediolanenſis Diœceſis, quæ in Allodio ſuo paterno fundata erat, ſed omnibus poſſeſſionibus deſtituta, ut ipſemet aſſerit, univerſas poſſeſſiones, & bona, quæ à Monialibus de Carono, à Monacis S. Vincentii, & à Militibus de Arconate, & de Dugnano jam antea emerat, publicis ſuperinde confectis inſtrumentis. Item Poſſeſſiones, & bona, quæ apud locum ipſum de Brinate germani ſui quieta, & libera ſibi dimiſerant, & alia bona empta apud locum Giaſati, ut in ea Eccleſia fieret Canonica Regularis, in quo Præpoſitus, & tot Canonici aſſumpti à Collegio Carſenzaghi, Ordinis Canonicorum Regularium Sancti Auguſtini, & Inſtitutum dicti Ordinis, & alia plura eiſdem præſcripta obſervarent, quæ brevitatis ergo datâ operâ omittuntur. Præpoſiti verò electionem demandavit Canonicis S. Georgii, ita ut ſi aliquis ex ipſiſmet idoneus reperiretur, aliàs unus de Collegio Carſenzaghi, eligendus aſſumeretur. Germanis autem ſuis, & eorum hæredibus Juspatronatus in ipſa Eccleſia reſervavit, ut eam in ſuis juſtitiis defendere tenerentur, non autem ut in ipſa quicquam ſibi aliud vendicare poſſent, niſi quod Eccleſiæ Fundatoribus in eiſdem Eccleſiis, ſecundùm Sacrorum Canonum Statuta debetur, videlicet, ut ſi quis eorum ad converſionem Fratrum ejuſdem Eccleſiæ Sancti Georgii aliquando tranſire vellet, in Conſortium illorum reciperetur, aut ſi vergeret ad inopiam, non ea debito, ſed ex gratia charitatis, ei ſecundùm facultates Eccleſiæ ſubſidium conferretur. Quæ omnia latiùs leguntur in literis Apoſtolicis ejuſdem Pontificis directis Conrado Præpoſito novi Collegii S. Georgii de Brinate, datis ſexto Calendas Martii, anni ab Incarnatione MCLXXXVI., & ſecundo ſui Pontificatus, in quibus omnia enunciantur, confirmantur, & nova Inſtituta, ac Privilegia Collegio, & Eccleſiæ conceduntur, & in ſpecie bonorum ut ſupra deſcriptorum, ac donatorum, necnon Juspatronatus germano ſuo, & nepotibus, ac eorum hæredibus reſervati, aperta ſit mentio, & enarratio. Et primum quidem Monaſterium nunc fiduciario titulo Abbati ſæculari commendatum, nullos habet Canonici Ordinis Profeſſores. Secundum verò poſſident Lateranenſes, quamvis majore dotis parte in Commendam, ut vocant, redactâ, cujus Patronatus apud Cribellorum Familiam perſeverat. Ferrariæ autem anno MCLXXXIX triſtiſſimum accepit Nuncium redditis ſibi litteris Archiepiſcopi Tarenſis, captam ſcilicet ſub finem Septembris, à Saladino Sanctam Urbem Hieruſalem, Chriſtique Sepulchrum in poteſtatem barbarorum redactum. Quapropter ex mœrore contracto morbo, novi teſtamenti Heli, conſumptus occubuit in eadem Urbe Ferrarienſi præfato anno MCLXXXVII., XIV. Kal Novembris, horâ XIX. Cadaver illius in Templo Maximo Ferrariæ conditum fuit, ubi Tumulus ad hæc uſque tempora perdurat cum Inſcriptione, quam mendosè à Ciacconio relatam, ſic melius exſcripſit Sitonus noſter.

HIC IACET SACRAE MEMORIAE VRBANVS PP. III.
NATIONE MEDIOLANEN. EX GENERE CRIBELLORVM
SEPVLTVS MCLXXXVII.
ET REVELATVS MCCCV. DIE IX. MENSIS AVGVSTI
INDICTIONE TERTIA
TEMPORIBVS
FR. VIDONIS FERRARIENSIS EPISCOPI
IOHANNIS ARCHIPRESBYTERI
ET BONAGRATIAE PRAEPOSITI.

A Pompam autem ſunebrem, qua fuit elatus, conſcripſit Alphonſus Mareſtus Ferrarienſis Patritius in Theatro Genealogico & Hiſtorico antiquarum, & illuſtrium familiarum Ferrariæ, ibidem edito anno 1681. in ſol. ex quo etiam didicimus ſunebri laudatione commendatum ſuiſſe tantum Pontificem à Stephano Lando nobili Cive Ferrarienſi.

Doctrinam porro Urbani poſteris notam faciunt, quæ hic damus:

I. Metaphraſis in Pſalmum L. *Miſerere mei Deus*. Edita eſt in Tomo I. Bibliothecæ Patrum.

II. Epiſtola ad univerſos Chriſtianos de electione ſua, quam laudat infra memorandus Oldoinus, qui & ſequentes refert; quarum aliquæ etiam editæ ſunt in Tomo XXVIII. Conciliorum editionis Regiæ Pariſienſis. B

III. Literæ ad VVillelmum Scotorum Regem in cauſa Hugonis S. Andreæ, & Joannis Duncheldenſis Epiſcopi.

IV. Aliæ ad Balduinum Archiepiſcopum Cantuarienſem.

V. Aliæ ad Abbatem Monaſterii S. Juliani de Monte-Spoletano.

VI. Aliæ ad Jocelinum Glaſingenſem Epiſcopum.

VII. Aliæ ad omnes Epiſcopos.

VIII. Litteræ ad Henricum III. Regem Angliæ de Regno Siciliæ, extant in Du-Mont Corp. Diplomat. Tom. I. part. I. pag. 403.

IX. Aliæ ad Riccardum Romanorum Regem, quibus eum citat ad cognoſcendum de contentionibus cum Alphonſo exortis. Ibid. pag. 404.

X. Litteræ ad Priorem, & Canonicos Sancti Sepulchri Hieroſolymitani, extant in Ughell. Italiæ Sacræ Tom. IV. col. 1210.

C XI. Litteræ ad Turonenſem Archiepiſcopum, extant in Martene Collect. Veterum Scriptor. Tom. I. pag. 111.

XII. Diploma pro Monaſterio Cremellæ, quo confirmat Sententiam Robaldi Archiepiſcopi latam inter Moniales dicti Monaſterii, & Eccleſiam Modoetienſem, dat. Veronæ XII. Septemb. MCLXXXV. extat in Collect. Sormani.

XIII. Ejuſdem Epiſtola ad Conſules, & Burgenſes Modoetiæ ne moleſtent Fratres Hoſpitalis Sancti Blaſii (nunc unitum eſt Monaſterio S Apolhnaris Mediolani) data Veronæ IX. Aprilis, ſine anno, extat ibidem.

XIV. Codex Decretorum illius MS. in pervetuſto Codice Lugduni apud Carmelitas aſſervato laudatur à Ludovico Jacobo à S. Carolo in Bibliotheca Pontificia.

XV. Plura Privilegia favore Eccleſiarum, & Monaſteriorum Ordinis S. Benedicti in Gallia conſiſtentium; Titulus unius eſt: De Monachis, & Monaſteriis, & de Eccleſiis, Capellis, & Cœmeteriis noſtris. MSS. ſervantur in Cod. Biblioth. Regiæ, olim in Colbertina oum. 723. D

XVI. Bulla donationis prædiorum Monaſterio S. Georgii de Brinate. Dat. Veronæ VII. Kal. Decemb. anno MCLXXXV. impreſſa eſt in Chronico Canonici Ordinis Joannis Philippi à Novaria: edito *Cremonæ*, 1535. in 4.

XVI. Alia Confirmationis Statutorum, & Privilegiorum ipſius Eccleſiæ, de qua ſupra jam diximus. Dat VI. Kal. Martii, anno MCLXXXVI. extat ibidem.

XVIII. Diploma Confirmationis Ordinis Cruciferorum Hoſpitalis domus Bononiæ, datum Veronæ VII. Kal. Aprilis, anno MCLXXXVII. editum eſt in Tomo I. Bullarii.

Ad eum dederunt Litteras Joſephus Tarſenſis Archiepiſcopus de Jeroſolymæ excidio, ut ſupra innuimus, atque Archiepiſcopus Cantuarienſis, quas poſtremas publici juris fecit Baronius in Tomo XII. Annalium Eccleſiaſticorum.

Vita illius à Severino Binio conſcripta habetur in Collect. Regia Conciliorum loco ſuperiùs indicato.

Eidem inſcripſit Gottifredus Presbyter Viterbienſis Hiſtoriarum ab Orbe condito uſque ad ſua tempora libros VIII. qui MSS. in Vaticana Bibliotheca cuſtodiuntur.

Præter jam citatos meminerunt illius S. Antoninus in Chronico, Joannes Mauburnus in Venatorio lib. II. Severinus Chalcus in Epiſtola ad Joannem Cribellum S. Petri de Ulmo Præpoſitum, in qua aſſerit Urbanum Canonicum Regularem fuiſſe. Puricellus in Monument. Baſilicæ Ambroſianæ. Corius in Hiſtoria Mediol. Mazzucchellus in Schedis, etſi breviſſimè. Sitonus noſter doctiſſimus tam in Monumentis Chronologicis Familiæ Cribellæ MSS. in fol. apud eundem, quàm in Chronico Collegii J. PP. art. 401. pag. 225. ac tandem Picinellus in Athenæo pag. 514. aliique innumeri.

MDCCCLXIII.

URSINUS CAROLUS FRANCISCUS.

GEns Urſina Mediolanenſis, ſcribitur etiam de Orſinis, nam ut nos monuit Clar. Sitonus, in Matricula Notariorum Mediolanenſium ſub anno MCCCCXLI., legitur uti Notarius Paulus de Orſinis de Ogiona, habitans in Burgo Variſii, & in eadem Matricula ad annum MCCCCLXX., ſcribitur Bartholomæus de Urſinis, filius Pauli, uti Mediolani Notarius. Nos Franciſcum hunc Urſinum vocamus, qui ſacris initiatus, & laureâ in Theologiâ inſignitus, Archipresbyteratum in Eccleſia Collegiata S. Ambroſii hujus Metropolis meritò obtinuit anno Redemptionis noſtræ MDCXC Inter Oblatos primùm adſcriptus, munus Præfecti Studiorum in Collegio Seminarii, quod vocant, hujus Urbis, cum laude peregerat. Quantùm autem arte dicendi valeret, ſatis oſtendunt, quæ infra dabimus typis tantùm conceſſa. Haud paucos habuit in Rhetorica ſacultate diſcipulos ſanguine ac doctrina illuſtres, quos inter Marchionem Theobaldum Mariam Vicecomitem, in Ord Capuccinorum poſtea Franciſcum Antonium Mariam à Mediolano nomine nuncupatum, cujus elogium paulò ſupra retulimus. Superſunt Urſini noſtri multæ aliæ elegantiſſimæ Conciones, atque Panegyres pluribus in Eccleſiis tam Mediolani, quàm extra habitæ, quas non vidimus, quia fortaſſe apud quempiam cui commodè inſerviunt, cuſtodiuntur. Obiit anno MDCXCVI.

Hæc de eo habemus:

I. De Amœniori Philoſophia, ſive Meteorologica doctrina Caroli Franciſci Urſini Mediolanenſis ad Cardinalem Littam. *Mediolani*, *apud Gariboldum*, 1655. *in* 12. & iterum *Ibidem*, *apud Marellium*, 1675.

II.

II. Il Coloſſo: Panegirico per S. Carlo all' Eminentiſſimo Sig. Cardinal Litta, Arciveſcovo di Milano. *Ivi, nella Stamperia Arciveſcovile*, 1667. *in 4.*

III. La Monarchia di Spagna, ſotto gli auſpicj di Maria Vergine ſempre ingrandita: Panegirico detto in San Celſo. *Milano, preſſo il Monza*, *in 4.*

IV. Inſtitutionum Seminarii Epitome, in qua ejuſdem Origo, & Incrementa recenſentur, Auctore Carolo Franciſco Urſino Oblato, Seminarienſium Studiorum Præfecto. *Mediolani, ex Typographia Ludovici Montiæ*, 1673.

V. Litterarii Apparatus Deſcriptio, quo Eminentiſſimus Princeps Alphonſus Litta S. R. E. Cardinalis ampliſſimus, & S. Mediolanenſis Eccleſiæ Archiepiſcopus vigilantiſſimus in Seminario exceptus fuit. *Mediolani, ex Typographia Ludovici Montiæ*, 1672. *in 4.*

VI. Encomia, Epinicia, & Panegyres in Laurearum Collationibus &c. Teſte Picinello.

Memoratur in Schedis Sitonianis, & à Picinello in ſuo Athenæo pag. 117.

MDCCCLXIV.

URSINUS DE ROMA JULIUS.

Quod perilluſtris familia Mediolanenſis, nunc tantùm de Roma communiter vocata, ex ea tot titulis celeberrima de Urſinis almæ Urbis proveniat, ſatis oſtendunt Inſcriptiones II. Sepulchrales, adhuc extantes in Baſilica Schalenſi hujus Metropolis, atque altera quæ legitur inciſa in magna Tabula ænea undique militaribus trophæis exornata in Eccleſia Sanctæ Mariæ Majoris Civitatis Tyburis Ordinis Minorum Obſervantium S. Franciſci, his litteris:

D. O. M.

IO. BAPT. ROMAE MEDIOLANEN.
EX VETERE R. VRSINORVM FAMILIA
EQVITI MILITIAE CHRISTI
HIPPOLYTI FERRARIEN. ET ALOYSII ESTENSIS
CARDD. INTIMO FAMILIARI
ET TVM EIS TVM TOTI COHORTI
PROPTER VITAE SPLENDOREM
MORESQVE HVMANISSIMOS VNICE CARO
FRANCISCVS ROMA VRSINVS
FRATRI OPTATISS. POSVIT
VIXIT ANNOS LII.
OBIIT TYBVRI VIII. KAL. OCTOBRIS MDLXXXIIII.

Id etiam teſtantur Cardinalis de Luca in ſuo Tractatu de Fideicommiſſis, Diſc. L. num. 9. Scipio Vegius in ſua Hiſtoria de rebus Geſtis ſub Gallorum Dominio lib. I. qui de Franciſco Urſino de Roma Julii S. R. E. Cardinalis, quem nunc laudabimus, abavo ſic ſcribit: „ Franciſci ad hæc proles Romà Urſinorum „ genere oriundi, divitiis, & nobilitate potens in „ Gallum propenſior triginta quinque millia aureo„ rum mutuò repræſentavit. „ Stemma hujus Gentis de more texuit ex publicis Documentis amiciſſimus Sitonus noſter à Matthæo Urſino, qui clarebat inter Patricios Romanos anno Salutis MCL., à cujus filio Urſio Urſino natus eſt, præter alios, Nicolaus Papa III. cujus frater Neapoleo originem dedit non tantùm familiæ Urſinæ, ex qua Gravinenſes Duces, & Benedictus XIII. Pontifex maximus orti ſunt, ſed & noſtræ Mediolanenſi à Cedrone Urſino de Roma J. C. Legum Interprete, Ducali Vicario Prætorio Mediolani, & Papiæ, qui cum Joanna de Vicomercato conjuge clarebat in hac Urbe anno MCDXX. De iſto, & de Franciſco ejus filio loquuntur duæ ſupradictæ Inſcriptiones Schalenſes, & ex eiſdem Paulus Camillus Mediolanenſis Decurio, & Catharina Coria jugales Julium noſtrum genuerunt anno Chriſti MDLXXXIV. Nimis prolixi aliquibus in hoc Articulo de gente Urſina nos fuiſſe videbimur, ſed ad oſtendendam rationem, qua Urſinum de Roma, Julium noſtrum vocare decrevimus, totum id exponere opportunum duximus. Singulari parentum cura ad omnem pietatem efformatus, boniſque litteris Mediolani primùm apud PP. Societatis Jeſu, poſtea Ticini in Borromæo Collegio inſtitutus, demum Peruſii Juris ſtudiis magna cum laude vacavit, & tam ſedulò, ut anno Domini MDCVIII. inter J. PP. Collegii Mediolanenſis adſcribi meruerit. Anno deinde ſubſequenti, prævia eorum nominatione, ipſe per Pontificem in Advocatorum Cœtum receptus fuit. Die XIV. menſis Septembris anni MDCX. in publico Conciſtorio in Aula Regum convocato diſertiſſimè peroravit, ac ut inter Cœlites Beatus Carolus Borromæus, Purpuræ ſplendor, Pontificis voto cooptaretur ſupplex tam eleganter exoravit, ut Pontifex ipſe Paulus V. familiæ Burgheſiæ Julium noſtrum Patronum elegerit, atque Utriuſque Signaturæ Referendarium. Aliam elegantiſſimam Orationem habuit Julius die XX. menſis Auguſti anni MDCXI. coram Pontifice, & Purpuratis Patribus, dum de recenti ſacro fuerunt oſtro ſex Cardinales exornati. Dein ad Æſinam Civitatem regendam miſſus, idem munus ſemper cum laude egit, ſicut etiam apud Urbevetanos, Camertes, Peruſinos, atque Umbriæ incolas. Dum ibi Jus æquiſſimè dicebat, munificà ejuſdem Pauli V. liberalitate, anno MDCXXI. die XI. Januarii inter S. R. E. Cardinales adlectus extitit. Inſulas Lauretanas, & Recanatenſes obtinuit, eaſdemque Eccleſias ſanctè adminiſtravit uſque ad annum MDCXXXIV. deinde tranſlatus ad Tyburtinam Epiſcopalem Sedem per Urbanum VIII. Pontificem; & cùm eò acceſſiſſet, Epiſcopale Palatium ad habitandum incommodum repertum inſtauravit, ampliavitque, deinde Cathedralem vetuſtate deformem, ac pene collabentem animo Regio everti juſſit, quam anno MDCXXXV. ab ipſis fundamentis reſtituit, perfecitque pulcherrimè, ingentique populi lætitia anno MDCXLI. prima die Februarii luſtravit, primumque ſacrum ſolemni pompa in Beati Laurentii Martyris honorem celebravit. Supra Templi januam hæc Inſcriptio appoſita eſt:

D. O. M.

D. O. M.

IVLIVS CARDINALIS ROMA MEDIOLANENSIS
EPISCOPVS TIBVRTINVS
S. LAVRENTII BASILICAM
TEMPORIS INIVRIA FATISCENTEM
SOLO AEQVAVIT
ET A FVNDAMENTIS RESTITVIT
ANNO SALVTIS MDCXL.

Epiſcopus etiam fuit Tuſculanus, Portuenſis, atque Oſtienſis. Pauperes magnificentiſſimè aluit, cultumque Divinum effuſis propemodum opibus promovit, Capituli Epiſcopalis cenſum adauxit, Moniales Sancti Benedicti proprio ære juvit, Divæ Mariæ Aſſumptæ Monaſterium extruxit, ubi ad ſacrum cultum deſtinatæ alerentur puellæ. Tandem Collegii S. R. E. Cardinalium decanatu optato, brevique quinque menſium decurſu, ac dignitate exornato, die Lunæ A XVI. menſis Septembris, anno MDCLII. hora prima cum dimidia noctis, ex calculi dolore fato ceſſit. Chriſtiana pietate Julius nunquam ſatis laudatus vixit, Vir integerrimus, Eccleſiaſticæ diſciplinæ cuſtos vigilantiſſimus, & qui diutiſſimè viveret ſanè dignus. Ipſius cadaver in Eccleſia S. Caroli ad Curſum depoſitum fuit, Tybur deinde aſportandum, & in Cathedrali Sepulturæ tradendum, hoc appoſito Epitaphio:

HIC IACET
IVLIVS ROMA MEDIOLANENSIS S. R. E. CARDINALIS
EPISCOPVS OSTIENS. ET TYBVRTIN. SACRI COLLEGII DECANVS
VIXIT ANN. LXVIII. EADEM QVA NATVS DIE AC HORA OBIIT
XVI. SEPTEMBRIS MDCLII.
NVDAM HANC INSCRIPTIONEM VTI TESTAM. PRAESCRIPTAM
IN FRATERNAE MODESTIAE AC PROPRIAE OBEDIENTIAE MONVM.
GREGORIVS ROMA POSVIT.

Scripſit, & edidit, quæ ſequuntur, B

Videlicet:

I. Oratio Julii Romæ Mediolanenſis, Sacræ Conſiſtorialis Aulæ Advocati, habita coram Sanctiſſimo D. N. Paulo Papa V. cum Philippi III. Hiſpaniarum Regis, aliorumque plurimorum Principum nominibus in publico Conſiſtorio, pro Canonizatione D. Caroli Cardinalis Borromæi inſtaret, die XIV. Septembris MDCX. *Romæ, ex Typogr. Cam. Apoſt., & Mediol. apud Impreſſ. Archiepiſcopales*, 1610. *in* 4.

II. Eadem in Italicum ſermonem converſa. *Mediolani, apud eoſdem Impreſſores*.

III. Oratio habita in publico Conſiſtorio die XX. Auguſti MDCXL. pro creatione ſex Cardinalium. Ex Chartario.

IV. Aliæ plures Orationes de Sanctis. Ex infraſcriptis Auctoribus. C

V. Statuta Synodalia pro Clero Lauretano. Ex Eggs Purpura Docta.

VI. Inſtructio pro Bulla Janſenii. MS. autographus, de quo in Philippo Vicecomite mentio fuit.

In Libro, cui titulus „ Octavii Ferrarii Proluſiones, & „ Epiſtolæ „ *Patavii*, 1650. *in* 8. extat Epiſtola data Patavii VIII. Februarii MDCXLII. ad Julium Cardinalem de Roma.

Ambroſius Borronus Theologus, & Rector Eccleſiæ Paroch. S. Joannis Laterani Mediol. Vitam S. Fauſti Martyris Mediolanenſis impreſſam anno 1622. in fol. nuncupavit Illuſtriſſimo, & Reverendiſſimo Domino Julio Romæ S. R. E. Cardinali &c. Epiſcopo Lauretano, & Recanatenſi &c.

Hæc ab Ughellio in Italia Sacra, ab Oldovino in Vitis Cardinalium, ab Eggs Purpura Docta Tom. V. pag. 283. à Ciacconio Tom. IV. pag. 458., à Chartario in Syllabo Advocatorum Sac. Conciſt. edit. Romanæ pag. 244, à Sitono noſtro in Chron. Colleg. J. PP. Mediol pag. 150. art. 796., & in Schedis ſuis ampliſſimis.

Tom. II.

MDCCCLXV.

URSIUS POLICARPUS.

POlicarpus Urſius Mediolanenſis, anno MDCXIII. dieque XXIX menſis Decembris natus, bonis artibus à puero vacavit in Majori ejuſdem Urbis Seminario, ubi eloqnentiæ præcepta diligenter audivit. Mox inter Lateranenſes, ut vocant, Canonicos cooptatus anno MDCXXXI. Scientiis, quæ ſpeculativæ nuncupantur, totum ſe dedit; earumque curriculum perfecit Patavii. His exactis annos natus XXIII. prædicationem Divini Verbi ſuſcepit, quam C ſcribente Picinello, annos jam integros XXX. exercuerat Secuſii, Bugellæ, Bergomi, Novocomi, Lucæ, Ticini, Cremonæ, & Mediolani, quibus in Urbibus magnâ cum laude Quadrageſimales habuit Conciones. Annos XV. pomeridianis horis Sacros Libros publicè è ſuggeſtu interpretatus eſt diebus feſtis, ſacram præſertim Geneſim, ut fuſiùs inter Opera memorabimus. Quo denatus ſit anno nos latet.

Elucubravit:

I. La Sacra Geneſi ſpiegata letteralmente, e moralmente con ducento Diſcorſi. Ex Picinello, qui non indicat ubi ſerventur, & utrùm editum fuerit hoc Opus, vel non.

D II. Cenſura Concionatorum, in quo libro de ſenſibus Sacræ Scripturæ doctè, atque uberrimè agit. Ex eodem, ex quo conjicimus MS. fuiſſe tantummodo non editum.

III. L'Ercole Gallico: Diſcorſo. In lucem prodiiſſe ait cit. Picinellus, locum tamen, annum, & Impreſſorem filet.
IV. Il Mondo creato; Diſcorſo in lode di S. Petronio. *Bologna, per il Ferroni*, 1645. in 8.
V. L'imitatore Evangelico; Diſcorſo per S. Abbondio Veſcovo di Como.
VI. Orazione Funebre nell' Eſequie di Monſignor Veſcovo Rainoldo celebrate in Lucca. *Ivi*, 1650. in 4.
Ex Picinelli Athenæo pag. 472.

MDCCCLXVI.

USBRAGERIUS JACOBINUS.

INter Usbrageriæ, ſive, ut alii volunt, Usbergheriæ familiæ Viros floruit Jacobinus Mediolanenſis, Rizardi filius. Quanti haberetur Scriptor hic noſter à Joanne Vicecomite hujus Metropolis Archiepiſcopo & Principe alibi laudato, facilè agnoſcitur ex munere Cancellarii, quod tantus Antiſtes ipſi contulit, quodque anno MCCCXLIX. actu gerebat. At magis patet ex ſatis laborioſâ, atque Mediolanenſi Populo proficuâ provinciâ ipſimet demandatâ, feliciterque perfectâ. Idem enim, unà cum aliis prudentiſſimis Civibus, quorum nomina in hanc Bibliothecam ſuis locis illata dedimus, jubente Luchino jam memorati Joannis Archiepiſcopi fratre, municipali Juri colligendo ſtrenuè vacavit, donec præclariſſimum Opus ipſius Joannis Decreto, poſt Luchini interitum, anno MCCCLI. vulgatum fuit, atque in mores deductum. Reliqua Usbragerii geſta nos latent, ſilere tamen non poſſumus hunc fratrem fuiſſe Franciſcum Ubertini Juriſconſulti Collegiati Mediolanenſis genitorem, quod nos monuit amiciſſimus Sitonus, cui etiam debemus hujus familiæ geneſim.

Commendatur Jacobinus propter

I. Jus municipale Mediolanenſium cum aliis, ut diximus, collectum.
Meminit ipſius Corius in Hiſt. Mediol. ad citatum annum MCCCLI. Sitonuſque doctiſſimus in Collectaneis ſuis de Legibus Nobilitatis, & in Schedis.

MDCCCLXVII.

W I F R E D U S.

IN Articulis, in quibus egimus de Arialdo Alciato, atque Herlembaldo Cotta Viris ſanctiſſimis, & nedum de Mediolanenſi Urbe, ſed etiam de tota Chriſti Eccleſia benemeritis, ſatis ſuperque verba fecimus de controverſiis illis, quæ tempeſtate eadem hanc vexarunt Metropolim. Quocirca, ne actum agere videamur, jam dicta repetere ſuperſedemus, quamvis id poſtularet locus, cùm hic de Wifredo Mediolanenſi milite ſit dicendum, ad citatos Articulos Lectores noſtros ammandantes. Fuit Wifredus illorum pro veritatis cauſa commilito, multoſque ſimul cum eis labores pertulit, atque in defenſione Eccleſiæ tam ſtrenuè ſe geſſit, ut à Gregorio Papa VII. inter primos dilectus fuerit; id enim ſatis indicant Litteræ plenæ amoris, plenæ laudis, quas ad ipſum Pontifex dedit, prout infra ruſus memorabimus. Dolemus tamen ignotam poſteris eſſe gentem, ex qua Vir tantus prodiit, illud namque non modicum honoris, & gloriæ in eandem refunderet. Ignotum etiam habemus annum, quo migravit ad Dominum.

Scripſit

I. Litteras ad Gregorium VII. Pontificem Maximum, quarum Gregorius ipſe meminit in Reſponſione his verbis: „ Quia ſolicitum te de honore Chriſtianæ „ Fidei Litteris tuis ſignificaſti, æquum duximus pru„ dentiæ tuæ reſcribere &c. „ Hinc pergit eum certiorem faciens Normannos cupidos eſſe componendæ pacis, ſeque ſperare eos ad fidelitatem Sancti Petri reverſuros, & hortatur, ut in Eccleſiæ defenſione perſeveret, & alios idem facere moneat. Datæ ſunt Romæ, Indictione XIV. Extant in Collect. Reg. Concil. Tom. XXVI pag. 241., & in lib. IV. cap. 61. Vitæ S. Arialdi, à Puricello conſcriptæ.
Præter citatas, aliam profert Puricellus ipſe, cap. ſequenti ejuſdem Pontificis Epiſtolam, datam Romæ ſecundo Kal. Novembris, Indictione XV., quæ incipit: „ Gregorius Epiſcopus ſervus ſervorum Dei, Henrico, „ Arderico, VVifredo, Fidelibus Sanctæ Apoſtolicæ Se„ dis, legitimis filiis Mediolanenſis Eccleſiæ, ſalutem & „ Apoſtolicam benedictionem. „ Eos excitat, & bene ſperare jubet de Mediolanenſis cauſæ exitu, cujus Eccleſiam contra Henricum Regem, ac Thedaldum Pſeudo-Archiepiſcopum, eorumque fautores tutabantur.

MDCCCLXVIII.

VULPIUS PETRUS MARIA.

PEtrus Maria Vulpius Mediolanenſis inter Clericos Regulares D. Pauli, quos Barnabitas vocamus, adſcriptus, per annos ſupra XX. Rhetoricam docuit partim in Utinenſi, partim in Mediolanenſi Academia; ſacras item ſequentibus annis Conciones pluribus tam Italiæ, quàm Germaniæ Urbibus habuit. Joſepho Clementi Bavariæ Principi, & Joanni Wilelmo Electori Palatino acceptiſſimus fuit, quorum in Aula aliquandiu vixit. Quievit in Collegio Sancti Caroli Mantuæ, anno MDCCXXII. Hæc verò ſui ingenii ſuperſunt teſtimonia,

Videlicet:

I. Concionum & Panegyrum Volumen MS. apud Suos.
II. Vita di Santa Eliſabetta, Madre del Precurſore di Criſto. *Milano, per Carlantonio Malateſta*, 1690. in 12.
III. Eutrapeliæ & aleæ, & Joci.
Ita ab amiciſſimo Concivi meo P. Pezio, ſæpiùs laudato.

Digitized by Google

Z

MDCCCLXIX.

ZAPPA JOANNES BAPTISTA.

JOannes Baptiſta Zappa Mediolanenſis Civis, cùm florenti ætate Clariſſimæ Societati Jeſu nomen dediſſet, Apoſtolicum munus ad Indos profectus ſuſcepit, multiſque Evangelicis laboribus perſunctus multam in horreum Domini meſſem inſerre ſtuduit. Mexicanam Urbem, finitimaſque Provincias, ut charitati ſuæ ſatisfaceret, peragravit, ſacriſque miniſteriis ſedulò vacans illarum gentium ſaluti conſuluit. Plura à nobis Lector non expetat; nam vita in tam diſſitis regionibus ducta nobis majora geſtorum ipſius invidit monumenta. Hoc unum ſcimus nunquam ipſum ab optimè factis feriatum ad finem uſque Sæculi XVII. perveniſſe, ut facilè conjici poteſt ex data Epiſtolarum ipſius, quarum

Titulus eſt:

I. Sex Litteræ de Rebus Indicis, anno MDCLXXXI.
II. Narratio de ſucceſſu duarum Miſſionum, anno MDCLXXXVIII. Extant vulgatæ. *Mediolani*, *apud Ramellatum*.

Ita à P. Joanne Baptiſta Muſca ejoſdem Societatis Alumno eruditiſſimo, ac eximiæ Braydenſis Bibliothecæ Præfecto, cui ob plura de Suis ſuppeditata hæc mea Bibliotheca ſe obſtrictam profitetur.

MDCCCLXX.

ZAVATARIUS JOANNES ANTONIUS.

FLoruit in hac Urbe ab anno MCCCXCIX. ad MCCCCXII. Sapiens Vir Dominus Antonius de Zavatariis, Grypioli filius, Juriſperitus de Collegio Judicum & Advocatorum, ut ex pluribus authenticis Tabulis penes amiciſſimum Advocatum Sitonum patet. Joannes Antonius verò noſter, qui parentes habuit Franciſcum Zavatarium, & Eliſabetham Sylvaticam nobiles Mediolanenſes conjuges, claruit ab anno MDLXXV. uſque ad MDXCIV. teſte ſupradicto Clariſſimo Sitono noſtro. Non tantùm in Jure peritiſſimus, ſed etiam in Eloquentia, rebuſque Politicis apprimè edoctus fuit, ut facilè ex ſequentibus, quæ ſcripſit omnibus notum eſt. Picinellus aliqua ejus Scripta indicavit, ſed breviter nimis: nos alia vidimus, quæ hîc adtexere poſſe libentiſſimè gratulamur.

Scripſit igitur:

I. Tractatum de Peſte Mediolani graſſante, anno MDLXXVI. *Mediolani*, *in* 8. Ex Schedis Cl. Sitoni.
II. De Fori Mediolanenſis Praxi, & nonnullis depravationibus ex eo tollendis, Dialogus, in quo Interlocutores ſunt Auctor, & Cæſar Reyna. Ad Cardinalem Perenotum Granvellanum. *Venetiis*, *apud Hieronymum Polum*; *ſumptibus Tini*, 1584. *in* 8.
III. Panegyricus Comeſtabili Caſtellæ, Mediolani Gubernatori, IV. Nonas Decembris MDLXXXXIII. dictus cùm Populus Mediolanenſis exultans pluribus lætitiæ ſignis annualem ejus moderationis rectè, ac feliciter geſtæ diem celebraret. Quo in libro quid ſit officium Mediolani Gubernatoris, Senatus, Magiſtratuum, Judicum, Fiſci Patronorum &c. docet; ex quibus tota ferè Praxis judiciaria Criminalium facilè percipi poteſt. *Mediolani*, *apud Paganellum*, 1595. *in* 8.
IV. Orationes Panegyricæ. *Mediolani*, *apud eundem*, 1595. *in* 8.

Ipſum laudavit duobus Carminibus Bernardinus Baldinus, alterum legitur in Libro „ Luſus „ pag. 71., alterum in Appendice Carminum ejuſdem, pag. 34., quod hîc damus.

Ad Jo. Antonium Zavatarium J. C.

Cæſareum tibi jus notum eſt, ſermoque latinus
Et quæ conſultum dogmata ferre docet.
Æquus & exequeris ſuſcepta negotia, juſtas
Sedulus & cauſas lege patronus agis.
Haud tamen aſſequeris, quos virtus præbet, honores;
Nec meritos tribuit ſors tibi læva gradus:
Quod neque adulari patribus; pretioſa nec æra
Sunt tibi, magna quibus munera dives emit.
Nec clavum gereus ulla mercede coemptum
Ires, ſi Cræſo ditior, atque Mida.
Eſt etenim ſolers tibi mens, & conſcia recti,
Faſcibus, & pictis ante ferenda togis.

De eo Motigia lib. III. Nobil. Cap. XXI. Hieronymus Borſerius in Supp. Cap. XI. Picinellus in Athenæo, pag. 268., & Sitonus in Schedis.

MDCCCLXXI.

ZENALIUS JOANNES PETRUS.

JOannem Petrum Zenalium Trivillii, inſigni Ducatus Mediolanenſis Oppido natum, à teneris pubertatis annis, Deus Opt. Max. ſibi inter Clericos elegit, & verè à ſæcularibus curis abſtractus nihil antiquiùs habuit, quàm morum candorem tam in ſe, quàm in aliis ſcriptis, & verbis, quodque laudabilius eſt, exemplis etiam promovere. Eruditionem hauſerat, præſertim Eccleſiaſticam in Academia Braydenſi, ſub Antonio Sambuſcita, atque Michaële Hiſpano Soc. Jeſu, ut collegimus ex eorum Tractatibus de Excommunicatione, Suſpenſione, & Interdicto, nec non de Irregularitate ſcriptis ab Auctore noſtro annis MDXCIII., & MDXCIV. MSS. ſervatis apud Carmelitas Cœnobii Sancti Joannis ad Concam hujus Urbis. Eccleſiæ Parochialis Trecellenſis Rector conſtitutus ſibi commiſſam plebem frequentiſſimè divini Verbi pabulo reficere ſtuduit, nihil interim de ſacris ſtudiis intermittens. Nam plura conſcripſit inferiùs memoranda, quæ partim typis tradita in vulgus pervenere, partim adhuc inter Anecdota latent. Poëſim Italicam ſic coluit, ut Muſas ſacris tantùm argumentis dicaverit; at poſtremum illius annum nemo nos docuit.

En Indiculum eorum, quæ elucubravit:

I. Rime per il B. Carlo. *Milano*, *preſſo Ponzio*, *e Piccaglia*, 1608. *in* 8.
II. Le Miracolòſe Lagrime, che ſcaturirono da un' Immagine della B. Vergine Maria di Treviglio. *Ivi*, *per i medeſimi*, 1601. *in* 8. Opus eſt partim ſoluta Oratione, partim metro Italico conſcriptum.
III. Il nuovo Mariale, cioè la Vita, ed i Miracoli della B. Vergine. Hoc MS. reliquit Picinello teſte, pag. 326. Athenæi Mediolanenſis,

Ubi de eo agit.

MDCCCLXXII.

MDCCCLXXII.

ZENUS FRANCISCUS.

QUòd Zena familia antiquiſſima floréret in hac Metropoli, probat Sitonus noſter ex nonnullis autheoticis Tabuſis penes ipſum exiſtentibus, ex quibus apparet Thomam de Zeno armigerorum Mareſcallum pro Excelſo Mediolani Principe Matthæo II. Vicecomite floruiſſe medio Sæculo XIV. Id etiam eruitur ex vetuſtiſſima pictura Imaginis S. Ambroſii Mediolani Archiepiſcopi, Scuticam manu geſtantis, quæ viſitur in fronte veteris Eccleſiæ Parochialis Oppidi Macinaghi, Plebis Variſii, in Ducatu Mediolanenſi. Ad pedes ipſius Sancti Ambroſii Effigies antiqui hominis armati, cum ſequenti Inſcriptione litteris incompoſitis viſitur:

MCCCLIIII. DIE XXI. AVGVSTI
HOC OPVS FECIT FIERI
THOMAXOLVS DE ZENO MARISCALLVS
MAGNIFICI DOMINI DOMINI MATTHAEI
VICECOMITIS DOMINI MEDIOLANI &c.

Carolus etiam Zeno Vicarius Officii Proviſionum hujus Urbis extitit anno MCCCLXXXVI., atque Vicarius Generalis, & Joanni Galeacii Vicecomitis Mediolanenſium Ducis à Conſiliis, anno MCCCXCII. Inter primos quoque Ducalis Baſilicæ Sanctæ Mariæ Schalenſis Canonicos, Joannes de Zeno anno MCCCXCIX. extitit. Ex eadem Gente ortus eſt Franciſcus, de quo agimus, qui inter Fratres Minores Obſervantes vocatos Sancti Franciſci adſcribi voluit; & ob præclara ejus merita bis in Vicarium Generalem Ciſmontanæ Familiæ fuit electus, primùm Mantuæ, anno MDIV., die XIV. Maji, & denuò Ferrariæ, anno MDIX., die VI. Junii. Semper ſuo muneri par per tres annos Religionem ſanctiſſimè gubernavit. Teſtibus infraſcriptis Opera ſubter referenda evulgavit, ſed ubi ſerventur, minimè indicarunt,

Ea ſunt:

I. Theſaurus Theologorum.
II. Commentaria ſuper quartum Sententiarum.
Ita Gonzaga num. 24., & 25., pag. 45. in parvis: in magnis verò pag. 38. VVadingus Tom. VIII. Annal. ad annum MDIV. §. 6, ad annum MDVIII. §. 15., & ad annum MDIX. §. 21., & Chronologia Seraphica, pag. 209., & 213. Ita quoque in Cathalogo Scriptorum Ordinis Min. pag. 141.

MDCCCLXXIII.

ZERBUS JOANNES ANTONIUS.

CLaruit ex Zerba familia ſapiens Vir Bonjoannes J. C Collegiatus Mediolani, filius Mapheoli, ac Ducalis Vicarius Juſtitiæ inſignis Oppidi Modoëtiæ, ſub anno MCCCCLXI., ipſum etiam J. C. Collegiatum floruiſſe ab anno MCDXLV. ad MCDLXXIV. tradit Advocatus Sitonus locis infra citandis. Quantùm verò Mediolanenſes Joanni Antonio Zerbo debeant ſatis ſuperque oſtendit Inſcriptio Sepulchralis, quam eidem poſuerunt Proviſionum Vicarius, atque Banchi Sancti Ambroſii Præfecti. Legitur ipſa in Eccleſia Sancti Petri hujus Urbis, vulgò in Caminadella, ut ſuo loco dicemus. Ex eadem ab ipſo Joanne Antonio, publicum Sancti Ambroſii Banchum excogitatum ſuiſſe eruitur; contra verò ſic legitur in Opere MS. J.C. Camilli Sitoni junioris, cui titulus: „ Materiarum Sylva, ſive Repertorium „ è Mediolanenſium Rerum Scriptoribus collectum, „ anno MDCLXXVI. &c. „ de quo in Camillo eodem egimus, videlicet ſub titulo „ Banchus Divi „ Ambroſii „ Col. 85. ſic: „ Anno Domini MCD- „ XLVII. die octavo menſis Octobris, hoc tempore „ Mediolanenſes Cives collata ſtipe, Ærarium octin- „ gentorum millium aureorum, ex privato peculio „ conflatum ad tuendam Patriæ libertatem in Menſa „ Divi Ambroſii, quam in Broleto novo ſtatuerant, „ repoſuerunt. Anno Domini MCDXLVII. die octa- „ va Novembris adſunt litteræ DD. Capitaneorum, „ ac Defenſorum Illuſtris & Excelſæ Communitatis „ Mediolani, in quibus nominantur Concives Dele- „ gati ad Officium compilandi Taxam Montis, ſeu „ Theſauri Sancti Ambroſii Mediolani. Anno Do- „ mini MCDLXI. XXVI. Junii adeſt Inſtrumentum „ rogatum per Petrum de Brena Mediolani Nota- „ rium, in quo mentio eſt de Ducatis ducentum auri „ per D Petrum de Argentis exburſatis in Bancho „ Sancti Ambroſii Mediolani, qui reddebant ad com- „ putum de decem pro quolibet centenario. „ Reformatum igitur potius, & novis legibus firmatum credimus ſuiſſe ipſum Sancti Ambroſii Banchum, quàm excogitatum à Joanne Antonio noſtro. Rerum interim Patriæ ſcrutatores meliùs de hac re judicium ſuum proferant. Reliqua ad Scriptorem illum ſpectantia facilè erui poſſunt à ſequenti Elogio ex Collectione Comitis Octavii Archinti exſcripto, & ſupra à nobis indicato:

IOHANNI ANTONIO ZERBO CIVI MEDIOLANENSI
INDVSTRIA IVDICIO MVLTISQVE VIRTVTIBVS ILLVSTRI
ARITHMETICAE ATQVE OMNIS NEGOTIATIONIS PERITO
QVI PERLVSTRATIS VARIIS EVROPAE PARTIBVS
AD PATRIOS LARES REVERSVS
BANCVM PVBLICVM SANCTI AMBROSII
SVA SOLERTIA EXCOGITATVM
CIVITATI PROPOSVIT
LEGIBVSQVE A SE INVENTIS FIRMANDVM CVRAVIT
A SEXAGINTA DECVRIONIBVS COHONESTATVS
ANNVIS MILLE AVREIS
CVM MVNERE RATIONATORIS GENERALIS
VICARIVS PROVISIONVM
ET PRAEFECTI EIVSDEM BANCHI
QVOD RE TAM FRVCTVOSA PATRIAM ORNAVIT
BENEMERITO POSVERVNT
VIXIT ANNOS XXXIX. DIES XXVI.
DECESSIT XVIII. CAL. MAII MDCI.

Scripſit

Scripſit librum, cui titulus:

I. Diſcorſo in forma di Dialogo intorno al Banco di S. Ambrogio, diviſo in quattro giornate. *In Milano, per il Feriolo*, 1593. *in 4.*, & denuò: All' Illuſtriſſimo ed Eccellentiſſimo Signore, il Signor Giovanni Fernandez di Velaſco, Conteſtabile di Caſtiglia, e Governator di Milano &c. *Ivi, per il Malateſta*, 1599. *in 4*

De Auctoris noſtri familia agit Clariſs. Sitonus in ſuis Schedis, & in Monumentis Genealogicis Gentis Cattaneæ. *Mediolani, apud Malateſtam*, 1736. *in fol.* pag. 4., & de Joanne Antonio Abbas Picinellus in Athenæo, pag. 258., ubi malè ipſum vocat Joannem Ambroſium.

MDCCCLXXIV.

ZUCCHINETTUS DOMINICUS.

OPpidum Sunæ ad Verbani Lacus littora ſitum in Mediolanenſi Ducatu, quamvis ad Novarienſem Diœceſim pertineat, patria fuit Dominici Zucchinetti, quem Clerico verè digni mores, & non vulgaris in Eccleſiaſticis rebus eruditio ad animatum curationem in Oppido Pernatenſi extulerunt. Plurimùm huic Viro obſtricta eſt Mediolanenſis Provincia Sacra, duorum enim ſanctitate & ſcientia Illuſtrium Antiſtitum, nempè Sancti Caroli Borromæi, atque Caroli à Baſilica-Petri Novarienſis Præſulis, ſcriptis ſuis vel pervenit, vel ſublecutus eſt cogitationes. Meditabatur eorum primus ſex Provincialium Conciliorum Mediolanenſium Decreta, quæ ſparſim impreſſa circumferebantur in unum corpus redigere, cùmque id, morte præventus, perficere non potuiſſet, alter Opus jam ſuerat aggreſſus. Verumtamen cognito Zucchinettum noſtrum hanc ultrò provinciam ſuſcepiſſe, manum calamo abſtinuit. Et revera mirum eſt, quo ordine ipſa digeſta legantur, indicatis locis cum Pontificum Diplomatibus, Sacrique Tridentini Concilii Canonibus concordantibus. Animos ei addidit præſatus Carolus à Baſilica-Petri, quod Auctor ingenuè profitetur, aſſerens Opus hoc ſe concinnaſſe „ judicio (inquit) ac potiùs juſſu Reverendiſſimi Domini D. Caroli à Baſilica-Petri Epiſcopi Novarienſis mei Præſulis adductus, qui commodum ejuſmodi, auxiliumque ſuæ Diœceſi, ad diſciplinæ Chriſtianæ inſtaurationem quamprimùm afferri volebat. „ Quocirca ab eodem Epiſcopo ad regendam Cancellariam Novarienſis Diœceſis evocatus eſt, quod munus cùm per annos aliquot non ſine laude geſſiſſet, transferri meruit ad Canonicalem Præbendam in Collegiata Eccleſia Oppidi Intræ. Obiit anno MDCXXVI., cùm prius ſupremis voluntatis ſuæ tabulis in patria Sacellum dotaſſet, annuaſque pauperibus eleemoſynas diſtribui juſſiſſet.

Opera illius ſunt:

I. Conſtitutiones, & Decreta ſex Provincialium Synododorum Mediolanenſium &c. ab anno MDLXV. uſque ad annum MDLXXII. *Venetiis*, 1596.

II. Conſtitutiones, & Decreta de Cura Peſtilentiæ, ex Concilio Provinciali V. Mediolanenſi extracta. *Venetiis*, 1595. & 1615.

Meminerunt ipſius Innocentius ab Eccleſia in Vita Caroli à Baſilica-Petri, lib 4. cap. 8 pag. 315., & Lazarus Auguſtinus Cotta in Muſæo Novarienſi, pag. 203.

MDCCCLXXV.

ZUCCHIUS BARTHOLOMÆUS.

BArtholomæus Zucchius, patriâ Modoëtienſis, pluribus titulis à nobis hîc laudandus, filius extitit Gaſparis, atque Annæ Ciſnuſculæ nobilium conjugum. Ipſemet autem Bartholomæus Inſcriptionem ſequentem Tumulo parentis ſui ab eo compoſitam inſcribi juſſit:

GASPARI ZVCCHIO IO. ANTONII FILIO
PROBITATE VITAE
MISERICORDIA IN PAVPERES
ET
RERVM GERENDARVM PRVDENTIA SINGVLARI
QVAM IN PRIMIS LEGATIO
DE MAXIMIS REBVS PRO CIVIBVS SVIS
AD GREGORIVM XIII. PONTIFICEM MAXIMVM
TESTATA EST
EA VERO IN PATRIAM CHARITATE
VT SAEVA
SVPERIORVM TEMPORVM PESTILENTIA
AFFLICTAM SVIS OPIBVS
AC PERICVLO STRENVE IVVERIT
VIXIT ANN. LVI.
OBIIT XVII. KAL. IVLIAS MDXCVII.
BARTHOLOMAEVS ZVCCHIVS
PATRI OPTIME MERITO MOERENS POSVIT.

Stemma autem Genealogicum Gentis Zucchiæ, ab amiciſſimo Sitono nobis exhibitum, incipit à Bonnomo, ſive à Bonnomino de Zucchiis, Medico celeberrimo, anno MCCCLIII. Mediolani florente. Bartholomæus verò noſter, ut diximus, Modoëtiæ natus, juvenilibus annis litteras humaniores ſummoperè coluit, deinde ad facultates Philoſophicas, atque ad Jura tam Cæſarea, quàm Pontificia animum ita convertit, ut brevi magnum nomen ſibi acquiſiverit. Ob ejus ſacram profanamque eruditionem eximius Cardinalis Joannes Bona à Secretis ipſum voluit, & inter charos penes eundem extitit Romæ ſpatio annorum XII. Genitoris mors ipſum ad patriam revocavit, ubi Eccleſiaſticam vitam amplexus, totus ad res ſacras ſe contulit. Nonnulla ſuæ pietatis teſtimonia poſt ſe reliquit, inter quæ numeratur Eccleſia Divæ Mariæ Angelorum Reginæ nuncupata, in Modoëtienſi Patria proprio ære extructa. In ejus quoque domeſticis laribus binæ proſtant adhuc Tabulæ pictæ Imaginem referentes S. Philippi Nerii, ad cujus pedes viſitur Bartholomæus noſter, cum ſequenti Mnemoſyno:

Sanctus Philippus Bartholomæi Zucchii Optimus Magiſter.
Bartholomæus Zucchius Sancti Philippi Bonus Diſcipulus.

Patrimonii ſui hæredem ſcripſit doctiſſimam Societatem Jeſu, ut ex ejus Teſtamento, ſub die XXIV. menſis Auguſti, qui fuit ejus vitæ penultimus, anni MDCXXX, quod authenticum ſervat Clariſs. Sitonus noſter: Sexagenario verò major tumulatus extitit in ſupradicta Eccleſia Sanctæ Mariæ Angelorum, cum ſequenti Eulogio:

MISERRIMI PECCATORIS
BARTHOLOMAEI ZVCCHII
OSSICVLA APVD DEIPARAM
PATRONAM SVAM
QVIESCVNT
LEGENTES ORATE
VT ILLIVS MISEREATVR DEVS
OBIIT ANNO MDCXXX.
DIE XXV. AVGVSTI.

Plura ſcripſit, aliaque inedita reliquit, quæ inter reliqua, hæredes expenſis fructuum ſuæ hæreditatis in lucem demandare, juxta ſupradictum ſuum Teſtamentum, juſſit. Ea infra nos proferemus ex notulâ ab ipſo Teſtamento excerptâ à millies laudato Sitono.

Nunc verò ab editis initium damus:

I. Scelta di Lettere di diverſi eccellentiſſimi Scrittori. *Venezia, preſſo la Società Minima*, 1595. *in 4.*

II. L'idea del Segretario, diviſa in cinque Volumi. *Venezia, preſſo la Compagnia Minima*, 1606. *in 4., e per il Duſinelli*, 1614 *in 4., ed in Milano, preſſo il Ponzio, e Piccaglia*, 1624. *in 4.*

III. Diſcorſo ſopra il Manto Spirituale di Maria Vergine. Ex Picinello.

IV. Della Celeſte Dottrina dell' Orazione Dominicale. Concetti ſpiegati in X Lezioni. All' Eminentiſſimo Cardinale Faderico Borromeo. *Venezia, preſſo il Duſinelli*, 1624. *in 8.*

V. Prediche ſopra alcune Feſte principali dell' anno. *Milano, preſſo il Ponzio*, 1603. *in 4*

VI. Conſiderazione ſu i ſette giorni della ſettimana, per celebrare, e per ben comunicarſi. Ex Picinello.

VII. La Cetera delle Lodi di Maria. *Milano*, 1624., & iterum 1676.

VIII. Tre glorie di Monza; cioè Vita della Regina Teodolinda, Iſtoria della Corona Ferrea, e Vita di S. Gerardo, col Cattalogo de' Re, ed Imperadori, che detta Corona hanno uſato *Milano*, 1609., *ed ivi nella Stamperia Archiepiſcopale*, 1613. *in 4.* Vitam ipſius Sancti Gherardi Tinctorii Modoetienſis edidit priùs *Mediolani*, 1606, & eam dicavit eximio Cardinali Baronio.

IX. Vita del P. F. Marcello Centinelli Cappuccino. *Milano*, 1619. *in 8*

X. Prezioſo Compendio della perfezione Criſtiana. *Milano, preſſo il Como*, 1611. *in 12.*

XI. Salutiferi Avviſi per la diſciplina cottidiana. *Ivi, come ſopra.*

XII. Glorioſi Trofei di Maria Regina degli Angeli, ed efficaci Inviti alla divozione, col modo d'eſeguirla. In eodem Libro leguntur variæ Orationes Carminibus expreſſæ. *Milano, preſſo il Ponzio, e Piccaglia*, 1618. *Tom. II in 12.*

XIII. Del prezioſiſſimo Amore dell' immenſo Iddio. *Milano, preſſo il medeſimo*, 1628 *in 8.*

XIV. Doloroſe Oſſervazioni ſopra il Corpo di Criſto. *Milano*, 1621. *in 12.*

XV. Eſercizj per ordinamento della vita, e negozj dalla mattina fino alla ſera. *Breſcia, per Franceſco Comincini*, 1623. *in 8.*

XVI. Dolciſſime dimoſtrazioni di Criſto, fatte agli uomini, colla Communicazione di ſe ſteſſo nella Santiſſima Eucariſtia. *Breſcia, per il Comincini*, 1622. *in 8.*

XVII. Meditazioni Spirituali ſopra la Paſſione, e Morte di Criſto. *Milano, in 4.*

XVIII. Giuſtino Iſtorico, tradotto in lingua Italiana. *Venezia, per il Muſchio*, 1590. *in 4.*

XIX. Hieronymi Platti. De bono ſtatu Religionis lib. III. in Italicum ſermonem translati. Ad Ampliſſimum Cardinalem Cuſanum. *Venetiis, per Hieronymum Polum*, 1612. *in 4.* Editio tertia cum additionibus.

XX. Li cinque Libri della Storia Lauretana, del Padre Torſellini, tradotti in lingua Italiana, alli quali ſi è aggiunto il ſeſto da Bartolomeo Zucchi. *Milano*, 1600. *in 4.*

XXI. Methodus practica orandi Libro Thomæ de Kempis, de imitatione Chriſti; ex Placcio in Theſauro Anonymorum &c. locis infra citandis, ubi aſſerit Zucchium (malè tamen ab ipſo Zucchius dicitur) edidiſſe hunc Librum ſub nomine Martini de Funez Soc. Jeſu Hiſpani. An Liber ſcriptus ſit Italico, vel Latino ſermone, ignoramus. *Mediolani*, 1601.

XXII. Vita B. Gulielmi Zucchii. Extat in Tom. II. Bollandi, menſis Februarii. Art. 55. pag. 503.

XXIII. Proſe di Meſſer Pietro Bembo. *Firenze, preſſo il Torrentino*, 1549. *in 4.* In titulo ſic ſcriptum legitur: „ Rivedute, e poſtillate da Bartolo„ meo Zucchi. „ Adnotationes verò adſunt in margine totius Libri manu ejuſdem Zucchii. Liber prælo paratus extat in ditiſſima Bibliotheca Braydenſi PP. Soc. Jeſu.

XXIV. Ariſtotelis de Arte Rhetorica Carolo Sigonio Interprete. *Bononiæ, in 4.* cum Notis marginalibus MSS. Bartholomæi Zucchii. Extat in ſupradicta Bibliotheca Braydenſi.

Quæ ſequuntur mens fuit Auctoris, ut poſt ejus mortem typis traderentur: Ea nos exſcripſimus, ut jacent in ſupradicto Teſtamento.

XXV. Annotationes in univerſam Domini Noſtri Jeſu Chriſti Paſſionem, & Mortem.

XXVI. Pſalterium vulgatæ editionis.

XXVII. Invenzioni de' punti predicabili per l'Avvento.

XXVIII. Invenzioni de' punti predicabili per la Quadrageſima.

XXIX. Invenzioni de' punti predicabili per le Domeniche.

XXX. Invenzioni da' punti predicabili per gli Santi dell' anno.

XXXI. Un Quadrageſimale.

XXXII. Ragionamenti per li Sabbati della Quadrageſima ſopra li Vangeli correnti.

XXXIII. Concetti, che moſtrano l'eccesſo dell' amor di Dio, paleſato agli uomini nella Incarnazione, Paſſione, Giuſtificazione, e Glorificazione.

XXXIV. Teſoro di Sante Conſiderazioni.

XXXV. Trofei di Maria notabilmente accreſciuti.

XXXVI. Penſieri Scritturali.

XXXVII. Nove Volumi di Lettere volgari.

XXXVIII. Alcune Epiſtole, & alia Opera, quæ reperientur.

Inter Epiſtolas Annibalis Guaſchi, editas *Mediolani, apud Pontium*, 1601. leguntur Epiſtolæ Italicæ VII. ad Bartholomæum Zucchium.

Ad eum pariter ſcripſit Epiſtolam Julianus Goſelinus, datam Mediolani IV. Novembris, anno MDLXXXVI., & alteram Joannes Baptiſta Guarinus, datam Patavii XXVIII. Junii MDXC. Extant in Tomo II. Epiſtolarum Auctoris noſtri, pagg. 446., & 476.

In Libro Epiſtolarum Sigiſmundi Boldoni. *Mediolani*, 1651 adeſt Epiſtola ejuſdem ad Bartholomæum Zucchium, data XV. Kal. Februarii, MDCXXVIII.

Abbas etiam Angelus Grillus plures Epiſtolas ſcripſit Bartholomæo noſtro, quæ leguntur inter ipſius Grilli editas.

Ipſum Bartholomæum eximiè commendant Matthæus Raderus in Bavaria Sancta, pag. 15., & 36. Sigiſmundus Boldonus Phyſ. Colleg. in Epiſtol. pag. 212. Jacobus Gretſerus in Tract. de S. Cruce, pag. 2619. part. 3. Abb. D. Angelus Grillus in Epiſt. Vol. 2. pag. 50., & Vol. 3. pag. 325. Abb. Hieron. Ghilinus in Theat. Litterat. Tom. prim. pag. 25. Joannes Petrus Puricellus in Manum. Ambr. Baſilic. num. 101. Philipp. Picinell. Athen. Litterat. pag. 72. Petr. Paul. Boſcha, Diſſertat. Apologet. de Corona ferrea Modoetienſi MS. Clar. Murator. Anecdot. Latin. Tom. 2. cap. 2. pag. 272. Juſtus Fontaninus, Diſſertat. de Corona ferrea, pag. 36. 40. 45. 47. 54. 87. 88. 89., & in Catalog. Author. pag. 7. Erycius Puteanus Regius Hiſtoriographus in Elog. an. MDCIV., ubi Clariſſimum Virum Bartholomæum Zucchium clarum ſcriptis, bonum moribus, famâ, & pietate immortalem fuſiùs commendat, & D. Bernardus Ugolinus in Elog. an. MDCXXVIII., ubi Bartholomæo Zucchio vitæ candore innocenti, natalium ſplendore conſpicuo; Utriuſque Bavariæ Ducis, Urbis, & Orbis aureæ linguæ Herculi: Scriptori fœcundo: Politiori Hetruſcæ linguæ Idiomatis reſtauratori: Magno Legulejo, Hiſtorico, & Theologo famâ, & familiâ illuſtri latiùs inſcribit; Placcius in Theſauro Anonymorum &c. Tom. I. pag. 19. num. 65., & pag. 131. num. 782. Alegambe in Bibliotheca Scriptorum Soc. Jeſu, pag. 326., & Cl. Sitonus noſter in Monumentis Genealogicis familiæ Zucchiæ. *Mediolani, apud Malateſtam*, 1721. *in fol.*, nec non Cl. Fontaninus ſupradictus etiam in Libro „ della Eloquenza Italiana „ Edit. III. pag. 345.

MDCCCLXXVI.

MDCCCLXXVI.

ZUCCHIUS CÆSAR AUGUSTINUS.

MEritis laudibus exornandus eſt Cæſar Auguſtinus Zucchius Mediolanenſis, Eremita Auguſtinianus, ac Aſceterii Divi Marci hujus Urbis Alumnus, utpote amœnioribus litteris excultus, & in Philoſophicis, Theologiciſque Scientiis apprimè verſatus, doctrinæ licèt illius, præter infra notandum Opuſculum, aliud quidpiam litterarium monumentum nobis minimè licuerit reperire. Ipſum igitur ab Auguſtiniani Ordinis Moderatore Præceptorem fuiſſe datum pluribus ejuſdem Inſtituti, etiam primæ claſſis, gymnaſiis; eoque munere functum legimus præclarâ cum ſui nominis opinione: ac inſuper, ſuſceptis Magiſtralis gradus inſigniis, haud multò poſt inter Academiæ Ticinenſis publicos Scientiarum profeſſores adnumeratum fuiſſe liquidò conſtat; Immò Gandolfus in Præfatione ad Lectorem Italici ſui Opuſculi, cui titulus: „ Fiori Poetici dell' Eremo Agoſtiniano. „ *Genuæ impreſſi, apud Franchellum, anno* 1582., Zucchium noſtrum tamquam Poëſi Latina celebrem valdè commendat: Nil proinde ambigendum, quin Cæſar Auguſtinus in re litteraria virtutem ſuam maniſeſtè probaverit. In obeundis quoque officiis curæ ſuæ commiſſis peritiam oſtendit non vulgarem: Anno enim MDCLXXXI. Inſubricâ Auguſtinienſi Provinciâ ſibi decretâ, eam tantâ prudentiâ, vigilantiâ, æquitateque adminiſtravit, ut nihil ſuo in regimine deſiderandum reliquerit; Noſtri porrò hujus Viri præfatas dotes cùm perſpectas jam haberent Auguſtiniani Ordinis Patres, fidei ejus ac integritati, Comitiis Romæ habitis, anno MDCLXXXV. generalem univerſi memorati Ordinis negociorum Procurationem tradidere: majora certè ſuo tempore daturi, niſi mors invida Cæſarem Auguſtinum amplioribus honeſtamentis, immò & Reipublicæ Auguſtinienſis incremento ſuſtuliſſet, anno MDCLXXXVII.

In Bibliotheca igitur D. Marci Mediolani extat ejuſdem MS. in fol. juſtæ molis.

I. Tractatus de Anima, quem Romæ abſolvit, die XXI. Julii, anno MDCLXXIX.
Ita à Patre Gulielmo Nicolai ejuſdem Ordinis, mihique amiciſſimo.

99 965249

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google